

Vol. I.
L

THE

LIBRARY

OF

THE

UNIVERSITY

OF

THE

STATE

OF

MASSACHUSETTS

AND

THE

LIBRARY

OF

THE

STATE

OF

MASSACHUSETTS

H. Lauretus

Sylva Allegoriarum

1586. Venetis. S. Bindonus

24502

Exo. ho. 54.
Gen. ho. 27.

- quàm sit vile quod expetijt vnde reuocatus ad mentē exquirat qualiter sine culpa fugiat, quod se cum culpa conspiciat adeptum. Sed ipsa eum dignitas, quæ implicauit, tenet: & sine culpis alijs fugere non valet hoc quo non sine culpa peruenit.
- Varie virtutes** Maculos ū iouibus. Gē. 30. c. 31. b. varias virtutes designare pōt. Im
Mundities maculati arietes, aut vitul⁹ aut hircus, capra, ouis, aut agn⁹, mūdiciā
Christi Christi designant Exo. 29. Leui. 1. 3. 4. 5. 6. 9. 14. Eze. 45. f.
Apostoli. Immaculati in via sunt Apostoli in Chro & seruantes pcepta. Ps. 118. Arn. f. Ps. 118.
Baptismo mun Immaculati sūt mūdi p baptismū, & nūi in fide. Ps. 63. 118. Ephe. 1. a. Hila. f. 3.
dari. Immaculata loca in veste. Leui. 13. g. quæ carent vitio vel errore. Glo. ord. f. Lem. 13.
Carens vitio. Madere, Madidus.
- M** Adere, est humore aliquo conspersum esse: & madidus aut nade factus, humore conspersus.
Madens vino Anna significat ecclesiam seruire Spiritus sancti & prædicationis exundantem, 1. Reg. 1. c.
Madidus vino, est in stuporem & extasim eleuatus ex diuinorum consideratione. Iere. 23. b. Gre. f. 1. Reg. 1.
Feruo Spiritus sancti in ecclesia. Madefactam vellus Gedeonis, designabat Iudæam habentem vrā fidē, dum arca Gentilitatis esset arida, Madefacta vero arca, erat Gentilitas amplectens fidem remanente Iudæa in incrudelitate. Iudi. 63. Ambe. de niduis. 15.
Extrasis. Madian, Madianita.
Iudæa cū vera fide MAdian, id est, iudicium, vel iudicās, siue litigās, vel obiurgās, ut cōtradictio: filius Abrahæ & Ceturæ, à quo dicta est ciuitas iuxta
Gentilitas cū vera fide. Arnonem, & Arcopolim: ad quam confugit Moyses, percussio egyptio. Gen. 25. Exo. 2. c. Designare potest lege, quæ contradictione in gentibus primū inuenit. Alia est Madian, iuxta Hieronymū, uns Arrabiā ad meridiem in deserto Sarracenorum contra Orientem maris Rubri: cuius regio Madiana. Inde erat Balaach Num. 22. a. Glo. ord. f. Gen. 37.
Lax. Madianitæ, quibus traditus est Ioseph, & à quib⁹ vēditus est i Aegyptio. Gen. 37. f. designant prædicatores, qui susceperunt Chritū, ut eū traderent Aegyptio, hoc est, prædicarent mundo. Hi aut Maani tæ ibāt simul cum Ismaelitis: vnde Ismaelitæ dicuntur emisisse Ieph: Madianitæ verò vendidisse.
Gentiles. MAdian, iuxta Originem, interpretatur extra iudicium: & de nat
Infideles. Gentiles & infideles: qui iam iudicati sunt Exod. 2. c. 18. a. Isa. 5. f. 60. a. Haba. 2. b. Iuxta Hieronymum, interpretatur iniquitas, eadem Gentiles designans.
Damones. MAdian seu Madianitæ, vterant hostes Israel, sunt damones interpretatur de iudicio: quia semper sunt in formidine iudicii. Li. 6. a. 7. c. 8. g. Pl. 82. Haba. 3. b.
Hæreses et errores gentiliū. MAdianitides mulieres, quæ peccare fecerunt filios Israel, si errores gentiliū: Et scortum Madianiticum occisum cum Israel, est hæresis, quæ non iure miscetur fidei. Num. 25. b. 3. 1. a.
Magdalenus.
- M** Agdalenus, id est, turris, vel magnitudo: ciuitas Aegypti ducimiliariibus distans à Pelusio: in qua habitabant Iudæi pgi à Nabuchodonosor. Iere. 44. a. 46. d. Est etiam turris, aut speculi montibus iuxta mare Rubrum contra Phairoth, inter quā & Phothicastrametati sunt filij Israel. Exod. 14. a. Num. 33. a. Hieronys in non ponit inter has discrimen: Est & castrum huius nominis iuxta mare Galileæ, vnde Magdalena sumpsit cognomen.
Magnificētia. Designat Magdalenus magnificentiam, secundum qd qui habuitiū
CCCC 3 conla.

Martinus Arguedes

Greg. 6. mo. 6. leuso

Amb. f. 2. Tim. 2.
Hier. f. Ionam. 1. 3.
Or. f. Dan. 7.
Or. f. Gen. 12.
Hier. f. Isa. 8. 17.
Arno. f. Ps. 103. 135

Phil. de migr. Abra.
Amb. 1. de Abra. 1.
Or. f. Matt. ho. 2. 2.
Hier. f. Iere. 14.
Ily. f. Leui. 9.
Greg. 1. mo. 3. 1.
Ric. de f. vi. ho. de se-
cun. consci. 14.
Hier. f. Eze. 36.

Orig. f. Luch. ho. 4. &
f. Leui. ho. 12.

Hier. f. Eze. 13.

Glo. ord. f. Mat. 15.
Tert. adue. Iudeos.
Arno. f. Ps. 103.
Aug. q. in iudi. 49.

Hier. f. Eze. 17.

Hier. f. Joel. 2.

Or. f. Isa. ho. 8.
Hier. f. Iere. 6. & f.
Eze. 29.

Hier. f. Isa. 5.
Hier. f. Isa. 9. 15. 32.
Greg. f. 1. Reg. 4.

**Maiores dicuntur facere Apostoli quam Christus pp suscitatio-
nem animarum, cuius ipsi erant ministri predicando: quia maior est susci-
tatio corporum.** Ioan. 14. d. Iob. 5. b.

Magna domus dicitur ecclesia. 2. Tim. 2. Magna etiam domus, est
mundus. Et magna ciuitas Niniue eundem designat. Ioan. 3. a. Et ma-
gnum mare. Plalm. 103. Dani. 7. a.

Magnus Moses in terra Aegypti, designat excellentiam legis. Exo.
10. a. Et magnus factus Isaac designat legem deuenientem ad sensum spi-
rituale, per quem magnificatur. Gen. 26. c. Magna et tuba, est ingens
& clara Euangelij per totum orbem praedicatio. Isa. 27. d. Et grandis
liber dicitur prophetia Isaiae pp mysteriorum magnitudinem. Isaia. 8. d.
Magnum mare, dicuntur leges noui & veteris testamenti. 103. Et
magna luminaria sunt utrumque testamentum. Ps. 135.

**Magna gens, dicitur, qui virtute praecellunt, & immortalitate assequun-
tur.** Gen. 12. a. Exo. 3. 2. c. Et maiores natu dici possunt presbiteri eccle-
siae. Exo. 19. a. Leui. 9. a. Deut. 25. b. Et maiores Hierusalem, sunt plati ec-
clesiae. Ier. 14. a. Maiores autem Iacob dici possunt Sancti. Ge. 47. g. Ma-
gnus inter Orientales Iob. Iob. 1. a. Est q. non inter actiones malorum ima-
& fugitiua querenti: sed inter choros superhoru ciuiu plicere conat.
Et maior in regno celorum, hoc est, in ecclesia est, q. efficit ut paruulus.
Mat. 18. a. Magnus et in regno celorum est doctor, q. seruat legem, qua
docet. Mat. 5. c. Magna quoque arbor magnitudinem perfectionis ex-
primere potest. Dani. 4. b. Maiores praeterea bona, quae dedit Deus ec-
clesiae, quam a principio, dici possunt Martyres. Eze. 36. c.

**Magnus Ioannes coram Domino dicitur, ob excellentiam virtutum & donorum Dei
quibus gratus erat Deo.** Luc. 1. b. Magni autem dicti sunt Moses, Isaac, Ioa-
nes ante Christum: sed postquam Christus aduenit, nemo ex illis est magnus
quia ratione dicebat Ioannes: Illi oportet cedere, me autem minui. Ioa. 3. d.

Gradius gladius Dei dicitur, quia eius sententia omnes malos comprehendet. Isa.
27. a. Et magna vox turbinis est gravis punitio Dei. Isa. 29. b. Ier. 2. 2.
g. Id est gradius eius loquela. Ier. 11. c. Et magna nubes, Eze. 1. a. Et magna
comotio terribilia Dei iudicia, & graue ei⁹ ira indicat. Eze. 3. c. Za. 1. c.
Et per gradus lapides magnam vim diuinae punitionis exprimunt. Eze. 13. b.

**Magna fides Chanaan, indicat maiorem esse fidem gentilium,
quam Iudeorum.** Matt. 15. c.

Maior in imperio dicitur Ruben, designat Iudeos. Gen. 49. a. Quia
copiosius ceteris populus ille in hoc seculo regnavit. Et maior popu-
lus seruientis minori, sunt Iudei subiecti Christianis. Gen. 25. c. 48. c.
Magna animalia, erant maiores in lege. Pl. 103. Et maiores natu Ga-
laad, erant principes Iudeorum. Iudi. 11. a.

**Magnae aquae aquila designant exercitum Babylonis: grandis vero
aquila dicitur ipse Nabuchodonosor rex Babylonis.** Eze. 17. a.

**Magnus tumultus dicitur esse, quum multi ab infidelitate conuer-
tuntur.** Magnus quoque tumultus erit in vniuersali iudicio. Zac. 14. c.

Magnus draco Aegypti dicitur Satan. Eze. 29. a. dicitur magnus ad compa-
rationem minoru draconu. Et maior imperio dici potest Lucifer. Ge. 49. a. Et magnus
scelus, est diabolus. Isa. 10. a. Magna quoque gens veniens ab Aq-
lone, sunt demones. Ier. 6. f. Eodem designat cet⁹ magnus Gog. Eze. 38. c.

Grandes domus hereticorum sunt eorum rationes fallaces. Isa. 5. c.
Magnitudo cordis interdum superbia designat. Isa. 9. b. Et magnitudo
operis grauitate potest. Isa. 15. c. Et maiores dicitur aliqui superbi, & in sua
sapientia

Suscitatio.
marum.

Ecclesia.
mundus.

Eccellentia sa-
cre scripturae.

Eccellentes vir-
tute.

Presbyteri.
Praeterea.
Sancti.

Perfectio.
Martyres.

Excellentia Ioa-
nis Baptista.

Sententia & pu-
nitio Dei in ma-
los.

Fides gentium.

Iudei.
Principes Iu-
deorum.

Exercitus Ba-
bylonis.

Conuersio mul-
torum.

Dies iudicii.
Lucifer.

Demones.

Rationes here-
ticorum.

Superbia.
Heresiarcha.

Peccatum ope-
re perpetratum.
Vulgo excellen-
tia.
Simplices, &
sapientes.
Timor.

Vitia.
Mali.
Carnales.

Blasphemia.

Adulatio.

Persecutiones.

Mors aeterna.

Honores secu-
li.

Graves pecca-
tores.

Tentationes
variae.

Opera Dei ma-
gna.
Humanitas
Christi.

sapientia confidentes. 1. Reg. 4. a. Et magni dicebantur Pharisei & he-
retharchae: sed non sic appellantur in ecclesia. Isa. 3. 2. b. Et maior in
imperio dicitur superbus. Gen. 49. a. quia semper vult aliis praesse. Ma-
ximum et delictum dicitur superbia, quae initium est omnis peccati. Pl.

18. Et maxima peccata sunt, quae opere perpetratur. Ecclesiaste. 10. a.
Magna dicuntur interdum, quae homines vulgo magnificiunt: quia
ratione ait David Pl. 130. Se non ambulasse in magnis. Iob. 15. b. Quasi magna cogitans.

A maiori usque ad minimum; Vel de diuerso, a paruo usque ad ma-
iorem, est a simplicibus usque ad sapientes. Gen. 44. c. 1. Reg. 5. c. Iob. 3. c.
Maior in imperio Ruben. Gen. 49. a. designat timorem, qui latius
patet quam omnes alii affectus animi, illisque quodammodo dominatur.

Maior populus seruientis minori, sunt vitia subiecti virtutibus, vel
mali, & insipientes naturaliter subiecti bonis & sapientibus, & carnales
spiritualibus, quod maior populus, tunc quia prius quod carnale est, quod
spirituale, tunc quia multo plures, sunt carnales, quam spirituales. Ge. 25. c.
Magna super Christo loquitur, qui ipsum blasphematur. Pl. 54. Ita
loquetur ingentia Antichristus. Dan. 7. c.

Grandis loquela, significat fauorem adulantis. Ier. 11. c. Idem est gra-
dis vox. Pro. 27. c.

Grandis tempestas in Iona, & in nautas, persecutiones mundi
in Christum, & in suos designat. Ion. 1. d.

Magna ruina in Israel, designat mortem aeternam infidelium Iu-
deorum. 1. Reg. 4. b.

Magnae foucae dicuntur honores huius seculi: Et foucae transilire
dicitur, qui honores contemnit. 1. Reg. 10. a. In Hebraeo tamen non
habetur salientes, magnas foucas, ut etiam Lyranus annotauit.

Magnarum carnum dicitur Aegyptus. Eze. 16. c. siue ob turpitudi-
nis magnitudinem siue ob peccatorum deformitatem, vel quia nimium
carnales sensu erant.

Maximus, & minimus Sodomitarum ad domum Lot concurrerunt, & in
sunt varia tentationum genera aduersus Iustos in iurgentia. Ge. 19. c.
Maior dicitur iniquitas Iudeorum quam Sodomorum. Thre. 4. a. Glo. or. f. Thre. 4.
quia illi solam legem naturalem transgressi sunt: Iudei vero natura-
lem, & scriptam. Et propter idololatriam, quae vigeat in Iudea. Et
quia sciebant voluntatem Dei.

Maior soror Hierusalem dicitur Samaria, quia prior peccauit pec-
cato idololatriae, quam Hierusalem. Eze. 16.

Magnificare, Magnificencia, Magnificus.

Magnificare, est extollere, & exaltare, siue verbis, siue factis. Magni-
ficencia autem, est rerum magnarum, & excelsum cum animi ampla qua-
da & splendida propositione agitatio atque administratio. Magnificus
autem dicitur, qui in magnis per dignitate, sumptum facit, praecipue in publi-
cis: & saepe sumit per magno aut magna opera exercere. Magnificare
itaque, est extollere. Isa. 28. g. Magnificaret iustitiam. Extendere. Mat. 23. a.
Magnificat simbrias. Laudare. Luc. 1. c. Magnificat aia mea Dominum
Misereri. Sapien. 19. d. Magnificasti populum tuum. Magnificencia vero glo-
ria. Deu. 3. 2. a. Date magnificencia Deo nostro. Honor. Pl. 70. Multi-
plicasti magnificencia tua Maestas Esther. 1. b. Vt magnificencia regia
dignu erat Oipotentia Dea. 3. 3. d. Magnificencia eius dicuntur nubes.

Magnificatus dicitur Dominus, quum per magna opera ostenditur magnus: &
dicitur magnificus in sanctitate. Exod. 15. b. Et magnificè fecit in
redemptione

Aug. f. Ps. 18.

Hier. f. Ecclesiaste. 10.

Glo. ord. f. Pl. 130.

Gre. f. 1. Reg.

Ricar. de f. vi. ho. de

12. Pariar. 65.

Glo. ord. f. Gene. 25.

Hila. f. Ps. 54.

Hier. f. Dan. 7.

Gre. f. Eze. ho. 22.

Hier. f. Ioan. 1.

Gre. f. 1. Reg. 4.

Gre. f. 1. Reg. 10.

Or. f. Eze. ho. 7.

Hier. f. Eze. 16.

Glo. or. f. Thre. 4.

Hier. f. Eze. 16.

Hila. f. Ps. 6. 67.

Or. f. Ps. ho. 5.

redēptione generis humani. Et magnificatus est Chrs in gloria. Isa. 42. 3. d. & magnificencia Dei dī eleuata sup celos, hoc est, humanitas Christi. Quæ magnificencia erit in nubibus in iudicio. Pl. 8. 64. 144. Et magnificatus Iosua in iusticiis Iordanis, designat Christū in baptismo singulorū magnificatū, qui & in conspectu vniuersiūq; magnificari dī, quum eius magnitudo cognoscitur. Iosu. 4. c. Magnificata dī misericordia Dei vīq; ad celos, quia nos exaltat ad celos, quā rōne magnificat facere nobiscū. Pl. 5. 6. 12. 5. Et magnificat Deus nomen sanctum suum, quum magnum ostendit. Pl. 137. Mich. 5. a. Malach. 1. a. Magnificat Deus iustitiā suā, quā castigat, ita vt q; plus acceperūt, plus ab eis exigatur. Isa. 28. g. Et tunc dī ipse magnificari Ezec. 38. g. In magnificencia est vox Domini, per excellentiam vitæ prædicatorum, & secundū quod Ioannes Baptista magnifica de Christo prædicabat. Pl. 28. Et magnificencia eius dicitur esse in nubibus, hoc est, in Apostolis, & prædicatoribus Pl. 67.

Magnificat Deus hoīem, quā largitate rōnis dītat, infusione gratiæ visitat, honore collatē virtutis exaltatūq; p semetipsum nihil sit, esse tñ cū cognitionis suæ participē benignitatis munere pcedit. Iob. 7. d. Magnificat Deus vt faciat, quum magna facit erga homines, & misericordiam in eos exercet. Ioc. 2. c.

Magnifici quos aufert Deus à Sion, sunt doctrina, & exempla Sanctorum, quæ aufert Deus à corde peccantis in pœnam peccati. Thir. 1. c. Magnifici quoq; sunt principes Iudæorum. Zach. 11. a.

Magnificatus puer Samuel, designat humilē, qui in cōspectu Domini exaltatur. Et sit magnus, qui pōt iā proximū ædificare. 1. Reg. 2. c. Magnificat Dominum, qui propter ipsum, forti animo tentationes sustinet, & magna de eo contemplatur & sentit. Pl. 33.

Magnificare legem volebat Deus, quum volebat vt Iudæi eam spiritaliter intelligerent. Isa. 42. d. Item cum impleuit eam in Christo.

Magnificencia pastorum erat templum Iudæorum. Zach. 11. a. Magnificat opera sua, qui iuxta imaginem conditoris ad superna sustollitur. Ecc. 5. 2. b.

Magnifici sup mōtes, sunt hīctici. Isa. 22. b. g. magnificat linguā suā quā mētunt in Christū. Pl. 11. Et magnificat os suū q; superbē aduersus fideles loquunt. Abdi. d. Magnificat super terminos ecclesiæ, q; præfumentes de eloquentia, simplicitatē ecclesiæ contemnūt. Soph. 2. b.

Non magnificata dicitur læticia in multiplicatione fidelium, quia multi ex Iudæis in credulitate remanserunt. Isa. 9. 2.

Magnanimus est, qui magni est animi, & ad tolerandū aduersa, & ad aggrediendū ardua. Dicunt autem magnanimi superbi. Iudi. 5. c.

Magnates.

Magnates dicuntur nobiliores & potentiores, quorum magna est auctoritas, & potentia.

Magnates Holophernis, hæresarchas & ministros diaboli significare possunt. Iudi. 5. d.

Magniloquus.

Magniloquus dicitur, qui magna loquitur & dicitur magniloqui, qui superbē, & atrogantē de se loquuntur. Et magniloqua lingua est lingua superba. Pl. 11. 3. 7. Et magniloqui superbiæ synagoge erant Scribæ, & Pharisei. Sopho. 3. c.

Magog.

Magog, i. transiens, vel regulans, an tabefactus, vel liquefactus: filius Iaphet.

Ostenditur
Dei magnus.
Castigat Deus.
Excellentia prædicatorum.

Dans Deus dona homini.
Magna facies erga homines.
Doctrina, & exempla Sanctorum.
Humilis exaltatus.

Fortis, & magna sentiens de Deo.

Intellectus spiritualis legis.
Templum Iudæorum.

Elevati ad superna.
Hæretici.

Incredulitas Iudæorum.
Superbi.

Hæresarchas.

Lingua superba.
Scribæ, & Pharisei.

Iaphet. Sumitur p diabolo, qui habitabit in Antichristo: vel interpretat de recto, & designat sectatores hæreticorū. Eze. 38. a. 39. c. Apo. 20. c.

Magron.

Magron, id est, timor, siue horeū, aut de guttate: nomen ciuitatis. Isa. 10. g. designat dulcedinem sacri Euangelii cuius meditatio ne consolationem accipimus. 1. Reg. 14. 1. vbi in communibus exemplaribus legitur, In agro Gaba. Verū in Hebræo legitur Magron.

Magus.

Magus, dictio Persica, significans idem quod sapiens: sumitur sepe pro incantatore.

Magi Pharaonis, designant sophistas, qui rationes falsas similes veris afferunt, vt saltant. Exo. 7. b. Leu. 19. f. 10. a. 1. Reg. 28. 1.

Magi, cognoscētes ortum Christi per stellā, typū gerūt Gētiū, quæ mox ad discipulorū prædicationē erāt i Christū credituræ. Mat. 2. a.

Maieestas.

Maieestas, à magnitudine dicta est. Est. n. decus, amplitudo, & dignitas, vel populi, vel senatus, vel principis, aut imperatoris, aut et aliter magni viri, licet priuati, tribuit in aīe rei, vt tēplo, & orōni.

Maieestas Dei replens domum, est eius gloria in cœlestibus splendens. Item claritas notitiæ suæ, quam aliquibus in hoc mundo communicat. Nu. 14. d. 1. Par. 7. a. Isa. 6. a. Eze. 43. a. Et maieestas Christi apparebit in iudicio. Mat. 19. d. 25. c. Luc. 9. d. 21. f.

Malagma.

Malagma, est fomentum quod integræ cuti imponitur ad apostemata, alioque tumores molliendos. Isa. 1. b. Eze. 30. f. Potest significare verba quæ adhibentur ad mitigandos prauos animi affectus.

Malchus.

Malchus, id est, rex, vel regnum, aut consiliarius: nomen serui, cuius Petrus abiecit auriculam dextram: significauit Iudæos, q; dextrum amiserunt auditum. Io. 18. d.

Malleus, Malleator.

Malleus, est fabrilis instrumentum ferreū, sic dictum: q; res duras molliat, quasi molleus: vel q; quæ dura sunt, molliuntur ad ignē, vt maleis flagellentur. Malleator verò est, qui malleis vitur.

Malleus conterens, est Dei sermo conterens vitia: vel diuina vitio, conterens peccatores. Ier. 13. f. Malleum hunc Leuiat hanc quasi stipulā reputat: quia iustæ iræ se pondera velut contra terrores leuifsimi parat. Iob. 41. d. Maleus Iahelis, quo percussit Sisaram, est timor Domini, quo percutitur diabolus Iudi. 4. d. 5. d.

Malleus vniuersæ terræ, dī Satā, & est malleus terræ nō celi: aliqdē est mallei partiū terræ, ipse verò est malleus vniuersæ terræ. Et hic est cōfractus i tēratione Chri, cōtritus verò i passione. 3. Re. 6. a. Ie. 50. d.

Malleus quoq; dī eloquentia hæreticorum, qua infensi sunt ecclesiæ. Isa. 44. b. Ier. 10. a.

Malleator Tubalcain, descendens a Cain, designat hæreticos, & Iudam & persecutores Christi, & membrorum eius. Et vt non esset tuba resonans si non essent mallei, & malleatores, ita non resonaret virtus Martyrum, nisi essent persecutores. Gē. 4. d. Iob. 41. c. Isa. 41. b. 4.

Malleus etiam dīr tentationes & tribulationes: vnde malleus nō est auditus in templo, quia tribulationes non sunt in cœlesti patria. Ps. 50. 3. Re. 6. a. Potest etiam designare operationem viri in generatione, vnde malleus non est auditus in formatione corporis Christi.

Malus

Gre. 1. Reg. 2. 4.

Philo. quod deterior potiori insidietur, & de migrat. Abra. Hila. f. Mat. cano. 2.

Ori. f. Isa. ho. 1.

Glo. ord. f. 1. a. 1.

Ori. f. Matt. ho. 39.

Gre. 34. mor. 6.

Hie. f. Iob. 41.

Rup. f. Iudi. 7.

Ori. f. Ier. ho. 3.

Gre. 34. mor. 6.

Tbo. 1. 2. q. 1. 2. 2.

Gre. 34. mor. 6.

Ps. 50.

Rup. q. de glorif.

cat. T. 1. 6.

Ori. f. Cant. ho. 13.

Amb. f. Ps. 11. ser. 5.

Gre. f. Cant. 1.

Ber. f. Cant. ser. 48.

Amb. de Isaac. 8.

Gre. f. Cant. 8.

Ori. f. Cant. ho. 3.

Gre. f. Cant. 2. & f.

Eze. ho. 15.

Ber. f. Cant. ser. 61.

Beda. f. Pron. 25.

Hie. f. Zach. 12.

Gre. f. Reg. 14.

Amb. f. Exa. 13.

Hie. de mansionibus

& f. Agge. 2.

Gre. f. Cant. 4.

Hie. de mansionibus

& Zach. 12.

Greg. Nyss. de vita

Mos. 1.

Rup. f. Cant. 3.

Gre. f. Cant. 4. 6. 7.

Rup. f. Reg. 20.

Gre. 2. p. f. lo. 4.

Rup. 4. f. Exo. 22. &

13. f. Ioan.

Malus arbor, nota proferens fructum odoriferum, & suauem: qui malum dicitur quod est pomi genus.

Malus habens in fructu odorem, & saporem, significat Christum, qui etiam dici potest ipsum malum, quod est fructus, secundum quod pendit in cruce, ut malum in arbore. In solo enim Christo cibum salutis, quoties querimus, inuenimus, & in eius verbis, & exemplis animas nostras fructu suauis & salubri reficimus. Cum autem Cant. 2. a. sponfus dicitur sicut malus inter ligna sylvarum, comparatio pertinet ad humanitatem Christi, non ad diuinitatem.

Malus arbor significare potest crucem Christi, sub qua quiescit sponfa, & suscitatur a Christo. Cant. 3. b. quiescit etiam sub arbore mala, quum diffundit odorem fidei.

Mala quibus stipatur sponfa, sunt fructificantes in ecclesia, & perfecti fideles. Et praeterea bona opera, quae in proximo exercentur, bona opinionis suauem spargentia odorem. Cant. 2. b. Ioel. 1. c.

Mala aurea in lectis argenteis, sunt sensus spirituales replendentes in litera legis. Prov. 2. 5. b.

Malum granatum, aut Puniceum.

Malum granatum, est arbor cuius fructus in multis grani intra unum cortice continetur, qui cortex est amarus, cum grana sint gustui suauia. Dicitur etiam malum puniceum, quia arbor haec a Pœnis allata est. Ex granis eius sic potio, quae non solum astus stomachi propulsa, sed & corruptum ventrem sanare dicitur & reliquis prodesse visceribus.

Malum granatum, designare potest Christum, sub cuius umbra moratur Saul, hoc est, praedicator: in cuius virtutum contemplatione velut sub vno cortice multa grana includuntur. 1. Reg. 14. a.

Malum grauatatum potest etiam ecclesiam significare, quae omnem credentium turbam suo cortice tegit. Habet quidem corticem amarum, intus vero grana suauia ut designetur austeritas correctionis cum Christiana consolatione. Mala granata autem in veste pontificis, permixta tintinnabulis, quae non resonant ut tintinnabula, designant proximi vitium non esse detegendum. Ponitur autem malum granatum in persona ecclesiae, propter prauorum plurimam multitudinem, & intertextis membranis, quandam geometricam compositionem & diuersas mansuetas vno cortice comprehensas. Cant. 4. b. Agge. 2. d.

Malum granatum designat item varietatem, & cononantiam virtutum, iuxta illud: Multitudinis credentium erat cor unum, & anima una: & ut grana intra unum corticem sua quaeque obtinent loca, ita sunt diuisi singuli gradus, ut in omnes eadem compage teneantur. Ioel. 1. c. Nihil hoc pomo pulchrius: in rubore ecclesiae, significat verecundiam.

in granorum ordine gradus, & membra totius corporis per singula officia distributa: ac et gradus, & ordinem virtutum. Designantur et Martires: qui dum pro Christo sanguinem suum fundere non dubitant, multitudinem virtutum interius sibi congregant. Cant. 4. d. Significat et perfectiores, qui germinant quoniam suo exemplo alios ad bonorum operum fructum incitant. Cant. 6. d. 7. c. 8. a. Mala granata in columnis, sunt opera, siue bona siue mala, per quae quisque saluabitur, aut condemnabitur.

Mala punica iuncta tintinnabulis in veste sacerdotis, designare possunt praedicationem unitatis cum varijs virtutum operibus, sub vno cortice charitatis. Et quod praedicator semper curare debet, ut unitas in ecclesia seruetur. Exod. 28. f. 3. 9. d. designant etiam miracula Christi, & opera charitatis eius in fine vitae.

Mala

Christus.

Cruce Christi.

Iusti.

Bona opera.

Spirituales.

Christus.

Ecclesia.

Virtutes.

Verecundia.

Martyres.

Perfectiores.

Opera.

Praedicationis.

Miracula Christi, & opera.

Elementum aque.

Fulgura.

Visibilia.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Malus nauis.

Mala punica etiam in veste sacerdotis, elementum aque designare possunt: unde Graece a fluendo nomen habent. Vel designant fulgura in aere, vel indicant sensibilia, quae per visum percipiuntur.

Malus nauis, est lignum erectum in medio nauis, cui alligantur antena, unde vela dependent.

Malus nauis, relictus in vertice montis, dicitur de his qui relictus sunt, & vix persecutionem euaserunt. Isa. 30. d.

Malus Hierusalem, in quo non potest dilatare signum, dici potest templum, aut lex, quae non sunt dilatare secundum litteram Isa. 3. b.

Malus nauis Tyrj de cedro Ezech. 17. a.

Malus, Malitia, Prauus, Peruersus, Malignus, Malignans, Peior, Pessimus, Peruertere, Reprobus, Nequam.

Malus, est bono contrarius: & dicitur malus, prauus, & malitia est ipsa peruersitas, quae virtuti, seu bonitati aduersatur. Malignus autem dicitur, qui malo, & deprauato est animo. Peruersus autem, & prauus dicitur, distortus habens mores, & rectitudini contrarios. Prauum enim recto opponitur. Porro malus dicitur infastus, iniustus, inutilis, miser, noxius, vitiosus. Malum autem, damnum, infirmitas, miseria, opprobrium, periculum. Malitia vero, luxuria, mendacium, obstinatio, poena, versutia.

Malum, quod loquitur Deus, aut fingit, aut facit, seu creat, est poena, & castigatio. Exo. 3. 1. c. Isa. 3. 1. a. 4. 5. a. 47. c. 1. c. 4. b. 18. b. Ezech. 6. b. Amos. 3. b. Mid. 2. a. Et hoc malum mutat Deus in bonum. Iob. 4. c. Malitia etiam dicitur pro poena, quam Deus minatur, ut cum dicitur, Prestabilis super malitia. Ioel. 2. c. Ioan. 3. d. Est autem Deus creans malum, qui creauit materiam, quae ex sua natura mala est, & sibi innixa, & adhaerentia trahit ad malum, quae facit recedere a primo, & summo actu, qui est regula boni, & veritatis. Facit quoque omne malum, quod fecit natura veribile, & magis annexa, unde efficit poenam ad malum. Nec tamen proprius ipse Deus creat poenam, quia malus eam generat ex dissonantibus moribus, & turbato animo, quum omnis inordinatus (teste Augustino) sibi ipsi poena sit. Sic mala dicuntur tribulationes, & afflictiones huius vitae. Ps. 89. Iob. 31. c. Pessimus sermo Domini dicitur, cum grauissime comminatur. Exod. 33. a. Et pessima iudicia Dei, sunt grauis eius punitio. Ezech. 1. f.

Malum praeterea, quod adducit Deus, est diabolus, vel poena inferni. Isa. 3. 1. a. 14. c. Iob. 5. c. Ps. 139. Mat. 6. b. Et pessimi, quibus tradit Deus terra, sunt demones, qui & nequitiae spirituales dicuntur. Ezech. 7. g. 30. c. Amos. 5. d. Ephe. 6. b. Dicitur etiam pessime bestiae. Leu. 26. 1. f. 4. 5. d. Pessimi quoque, dici possunt Iudaei, & haeretici. Gen. 1. 3. c. Iere. 1. 5. d. Malignus et dicitur diabolus. Ps. 5. 9. 1. 18. 143. Mali quoque, & malignantes, dicuntur persecutores Christianorum. Ps. 63. 106. Malum quod Iudaei dicebant bonum, est diabolus, aut Barabbas, quos ipsi Christo putabant. Isa. 5. c. Malum etiam manu suarum, dicunt bonum, quum opera mala, quae faciunt, dunt bona. Mic. 7. a. Deprauans cauda, est haeticus in errorem inducens, aut quicquid alius recta perueriens. Isa. 9. c.

Malum grande dicitur conuersio peccatoris, quae per dolorem, & poenitentiam moritur peccato. 1. Reg. 6. b.

Malitia hominum in terra, varia complectitur peccatorum genera. Gen. 6. a. 11. 5. 7. a. Et est nequitia populi. Exo. 32. c. Et malitia, in qua gloriabantur Iudaei, erant verba malitiae aduersus Christum. Vel verba mendacia, quibus peccata defendebat. Ps. 5. 1. 40. Hof. 7. a. Malum autem proprie dicitur peccatum, quod separatur a summo.

Malitia hominum in terra, varia complectitur peccatorum genera. Gen. 6. a. 11. 5. 7. a. Et est nequitia populi. Exo. 32. c. Et malitia, in qua gloriabantur Iudaei, erant verba malitiae aduersus Christum. Vel verba mendacia, quibus peccata defendebat. Ps. 5. 1. 40. Hof. 7. a. Malum autem proprie dicitur peccatum, quod separatur a summo.

Malitia hominum in terra, varia complectitur peccatorum genera. Gen. 6. a. 11. 5. 7. a. Et est nequitia populi. Exo. 32. c. Et malitia, in qua gloriabantur Iudaei, erant verba malitiae aduersus Christum. Vel verba mendacia, quibus peccata defendebat. Ps. 5. 1. 40. Hof. 7. a. Malum autem proprie dicitur peccatum, quod separatur a summo.

Malitia hominum in terra, varia complectitur peccatorum genera. Gen. 6. a. 11. 5. 7. a. Et est nequitia populi. Exo. 32. c. Et malitia, in qua gloriabantur Iudaei, erant verba malitiae aduersus Christum. Vel verba mendacia, quibus peccata defendebat. Ps. 5. 1. 40. Hof. 7. a. Malum autem proprie dicitur peccatum, quod separatur a summo.

Malitia hominum in terra, varia complectitur peccatorum genera. Gen. 6. a. 11. 5. 7. a. Et est nequitia populi. Exo. 32. c. Et malitia, in qua gloriabantur Iudaei, erant verba malitiae aduersus Christum. Vel verba mendacia, quibus peccata defendebat. Ps. 5. 1. 40. Hof. 7. a. Malum autem proprie dicitur peccatum, quod separatur a summo.

Malitia hominum in terra, varia complectitur peccatorum genera. Gen. 6. a. 11. 5. 7. a. Et est nequitia populi. Exo. 32. c. Et malitia, in qua gloriabantur Iudaei, erant verba malitiae aduersus Christum. Vel verba mendacia, quibus peccata defendebat. Ps. 5. 1. 40. Hof. 7. a. Malum autem proprie dicitur peccatum, quod separatur a summo.

Malitia hominum in terra, varia complectitur peccatorum genera. Gen. 6. a. 11. 5. 7. a. Et est nequitia populi. Exo. 32. c. Et malitia, in qua gloriabantur Iudaei, erant verba malitiae aduersus Christum. Vel verba mendacia, quibus peccata defendebat. Ps. 5. 1. 40. Hof. 7. a. Malum autem proprie dicitur peccatum, quod separatur a summo.

Malitia hominum in terra, varia complectitur peccatorum genera. Gen. 6. a. 11. 5. 7. a. Et est nequitia populi. Exo. 32. c. Et malitia, in qua gloriabantur Iudaei, erant verba malitiae aduersus Christum. Vel verba mendacia, quibus peccata defendebat. Ps. 5. 1. 40. Hof. 7. a. Malum autem proprie dicitur peccatum, quod separatur a summo.

Am. s. ps. 108
Basi. quod Deus non
est causa mali, & s.
ps. 33
Ber. ser. 10. s. Qui
habuit.
Gre. s. 1. Reg. 15
Basi. ps. 33
Amb. de bon. mort.
Hila. s. Matt. Cano. 5
Ori. s. Luc. ho. 22
Hie. s. 1. er. 2
Ori. s. ps. 36. ho. 3
Am. s. ps. 40
Basi. s. ps. 48
Gre. 3. mo. 2
Ber. ser. de ver. Iob.

Ber. ser. paruo. 41

Am. s. ps. 5
Ori. s. Matt. ho. 19
Aug. s. ps. 62
Amb. de Ioseph 3
Hila. s. Matt. Cano. 12

Ori. s. Matt. ho. 20

Gre. 8. mo. 39

Hila. s. Matt. Cano. 12
Gre. 28. mo. 13

Hila. s. Matt. Cano. 12

Hie. s. Ezech.

Hie. s. Iob 3
Gre. 4. mo. 6. 11. 23

à sumo bono. Et malū, à quo phibēda est lingua, sunt verba variē nō
xia. Ps. 33. 50. 90. 108. 120. Iob 4. d. 20. b. Et pessima plaga Hierem, est
grauissimū peccatū. Ier. 30. b. Reprobū de Amalec, sunt peccata libidi
nis, q non perinde placent malis, vt alia delectabilia. 1. Reg. 15. b.
Mali dies, dñe dies huius seculi, in quib. est malum culpæ, & pene.
Gen. 47. b. Eph. 5. c. 6. c. Nō qā dies mali sin, sed qā nobis accessus die
rū, malitię in erēmēta cumulat. Nollus. n. dies sine nostro peccato p
terit. Sic malitia diei, est mala vita nostra. Matt. 6. d. Prava, q mutant in
directa, designāt vitā, q in melius cōmutat. Isa. 40. b. 42. c. Luc. 3. a. Vel
prava mutant in directa, quū tortuosi errores Gentiu ad Euangelicā
veritatē, & rectitudinē deducti sunt. E. diuerso in prauā cōuersa vine, &
est Iudæa, vel aīa in peccatū, vel errorē lapsa. Ier. 2. c. Iob 13. a. Pessima
vasa fraudulenti, vni fallacia verba Phariseorū, & hereticorū. Isa. 3. 2. b.
Malum ips, dñe ips iudicij, quū mali condemnabunt. Ps. 3. 6. Dñe etiā
dies mala, nepe ipsis prauis. Ps. 40. 48. Eccl. 7. b. Amos 6. a. Mic. 2. a.
Pessimum vlcus, quo percussit Satan Iob, designare potest grauem
persecutionem demonum, & infidelium contra fideles. Iob 2. b.
Malum quod non tanget iustum in septima tribulatione, id est, in
monte, est triplex, hoc est, horror in exitu, dolor in transitu, pudor in
conspēctu gloriæ magni Dei. Iob 5. c.
Mala est mors peccatorum in amissione mundi, quia nō pnt sine
dolore separari ab eo, quē diligūt, peior in dissolutione carnis, à qua
euellunt eorū aīa à spiritibus malignis pessima in tormētis inferni,
quando corpus, & anima perperuis simul adducit tormentis. Ps. 33.
Malignus dicitur populus Iudæorum. Psal. 5. 9. 61. Iob 5. c. Et mali
agricolæ erant Iudæi, aut eorum proceres. Matt. 2. 1. d. Qui etiā dñt
mali operarij, & prava natio. Phil. 2. c. 3. a. Pessima quoq; sera dicunt
Iudæi, & pessimum crimen fratrum Ioseph, est quod Iudæi com
miserunt in Christum. Gene. 37. a. Peiora sunt nouissima Iudæorum
prioribus: quia antiquis delictis addiderunt necem Christi. Mar. 12. d.
Mali vocati ad nuptias, erāt q malē vivebāt in Gētilitate: vocati sūt
aut nō vt mali permanerēt. Mat. 22. a. Et mali pisces, sunt hoīes mali,
qui foras mittent in iudicio. Matt. 13. g. Et mala arbor, est peccator.
Matth. 12. c. Iob 9. c. Maligni ēd dicunt hypocritæ, qui bona nō bene
faciūt, & recta q agere videntur, sub studio laudis operantur. Iob 8. d.
Malus thesaurus, sunt peruersæ intentiones. Mar. 12. c. Et mala via,
sunt prauæ inclinationes, quas qui sequitur, aberrabit. Ps. 118. Et ne
quam oculus est, peruersa intentio. Matt. 6. e.
Mala arbor, dici potest in utilitas, quam Iudæi de Christo iudica
bant: inutilis est nobis, & c. Matt. 12. c.
Peruersa cogitatio est eorum, qui putant cogitationes suas absco
di à Deo, & qui cōfāt alios decipere. Isa. 29. c. Ezech. 3. 8. c. Horum
est peruertere iudicium propter munera. 1. Reg. 8. a. Haba. 1. a.
Pessima sagitta famis dicuntur, quia defectus verbi Dei tollit vi
tam animæ. Ezech. 5. d.
Maledicere, Maledictio, Maledictus, Maledictum.
Maledicere, est malū alicui dicere, hoc est, conuiciū, pbrū, aut cōtu
meliā in aliquē pferre. Maledictum aut, est probrū in aliquem
dictum, quod & maledictio dñ. Maledictus verō est, cui malē dicitur.
At maledictus est, qui procliuus est ad maledicendū, & obrectandū.
Maledicens Iob diei suæ, designat Christū deestantē mortalitatem
per peccatū incursum, & diabolū. Iob 3. a. Et maledictū diei Sacti,
detestando

Dies huius se
culi

Mala vita

Errores Cēiū,
& hereticorū

Dies iudicij

Gravis perse
cutio

Pericula mor
tis

Mors malorū

Populus Iudæ
orum

Homines mali

Hypocritæ

Peruersæ inten
tiones, & incli
nationes

Prava opinio
Iudæorum de
Christo

Mala iudicare
de Deo

Defectus ver
bi Dei

Detestatio

Detestatio

Detestatio pec
cati, & erro
ris

Destruens tem
plum

Abiciens ani
mam peccan
tem

Reprobans sa
crificia Iudæo
rum

Maledictio cor
poris non bene
operantis

Maledictio ma
lorum in cor
pore

Populus Iudæ
us

Maledictio hy
pocritarum

Maledictio Iu
dæorū in Chri
stum

Execratio vir
tutis

Blasphemare

Peccare

Derogare ab
senti

Maledictio in
iudicio

detestando præuaricationem mortis. Et cum erroris diaboli tene
bras damnandas denunciant, qui magnitudinem claritatis illius
iam ab exordio fctam videntes detestantur.

Maledixit De^o sctificationi sue, quū tēplū antiquū destruxit, &
cū aīam i baptismo sctificatā, sed p pām pollutā abiecit. Thr. 2. c.

Maledixit Deus benedictionibus sacerdotū. Malach. 2. a. abijciē
do videlicet sacrificia Iudæorū. Vel benedictiones vertitur in ma
ledictionem, quum sanitate abutuntur in libidine: & diuitias ver
tunt in luxuriam, bonamq; famā sordida cōuersatione deturpāt.

Vel cū sacerdotes per dulces sermones, & benedictiones decipiūt
corda innocentium, & qui iniquē agunt, benedicuntur ab eis.

Maledictio terræ, est q corpori nostro dat, nō dāt fructū bonū,
& maledicit in operibus, hoc est, cū malē operat. Gen. 3. b. Ps. 108.

Maledictus est serpens, & non auditus, quia mala voluptas tra
hens semper ad malum, non potest bene haberi. Gen. 3. c. Est autē

maledictus diabolus in serpente. Luc. 10. c.

Vbi dñr quis maledictus, nūquam additur à Deo, nisi Deut. 21. d.

vbi dñr. Maledictus à Deo est, q pēdet in ligno. Quod putat Hiero
nymus auditum esse à Iudæis, in cōtūmeliam Christi. Vel dicitur

Christus maledictus à Deo, quia maledicta, id est, peccata omniū
nostrū super se tulit, & hoc à Deo: Dominus enim (inquit Isaias)

posuit in eo iniquitates oīum nostrum. Ceteri aut dicuntur ma
ledici non à Deo, sed à peccato suo. Peccatum autē nō est à Deo.

Maledict^o Cain de terra. Gen. 4. b. designat maledictionē, q dāt
malis in corpore: qā multa p corpus patiunt, tū in morbis, tū qā

corpus spūi aduersat. Maledicti ēt peccator cetū annorū. Isa. 65. d.

Maledictus ēt Cain à terra est populus Iudæicus q ab Ecclesia
ostendit esse maledictus. Et maledictio, qua Noe maledixit Cha
naan filio Chā, aīquā naceret. Gen. 9. d. designauit pēnā populi

Iudæici futurā. In quo ēt pphetauit, q filij Israel descendentes à
Sem, possessuri erant terrā Chananeorum: indicat ēt maledictio

malorum operum, antequam nascantur: quia mala voluntas ma
ledicetur à Deo. Et maledictus dolosus, est populus Iudæicus. Ma
lac. 2. a. 3. c. Et maledictus furor Simeon, & Leui, hoc est, Iudæorū.

Gen. 49. a. Ad eos etiam pertinet maledictio ficus. Marc. 11. c.

Maledixit Christus ficui. Marc. 11. c. designās maledictionē hy
pocritarū. Ipse quoq; maledicit sceptris hereticorum. Habac. 3. c.

Maledicere Iacob. Gen. 27. e. designat maledictionē, qua Iudæi
maledicūt Chro. Maledicere quoq; Iacob, exprimit tērationē mi
nus pfecti. Maledicere āt Israeli, est tēratio magis pfecti. Maledi
cere verō filiis Israel, est oēm virtutis spēm execrari. Nu. 23. b. Ma
ledicit ēt patri, vel matri, q blasphemat Chm, vel Ecclesiā. Exo.

21. b. Et maledicit Principi, q blasphemat Christū. Exo. 22. d. Leui.

20. b. Maledicit ēt Christo, q malis operibus efficit vt blasphemet
inter Gētes: & q ipsum plequit, & q peccat. Gnaliter aut oēs dñr

maledicere Christo, nempe Iudæi, heretici, & ceteri infideles, ac
multi etiam Christiani. Nu. 24. b. Ier. 15. c. Et maledicit Christo

inimicus, hoc est, Gentilis, Christi ignarus. Ps. 54.

Maledicere surdo, est absenti, & non audienti derogare. Et in
obedientem nolle cum mansuetudine corrigere. Leui. 19. c.

Maledictio vorans terram, erit quum Christus dicet in iudi
cio: Ite maledicti in ignem æternum. Isa. 24. b.

Gl. ord. s. Thren. 2

Hie. s. Mala. 2

Philo. 2. allego.

Chrys. Gen. ko. 17

Hie. s. Gala. 2

Rup. s. Ionam. 2

Philo. quod deteri.
potio, insidietur.

Aug. 12. cōt. Faust.

11. & q. in Gen. 17

Ori. s. Num. ho. 20

Hie. s. Mala. 2

Beda. s. Gen. 4

Gl. ord. s. Mar. 11

Lyra. s. Mar. 11

Ori. s. Leui. ho. 11. &

s. Num. ho. 15. 17. &

s. ferm. ho. 11

Philo. de cōsu. ling.

Hie. s. Iere. 15

Hila. s. ps. 54

Ishch. s. Leui. 10

Beda. s. Gen. 27

Gre. 3. pass. adm. 36

Ishch. s. Leui. 10

Gl. int. s. 10. 24

Maledictio

Arno. f. p. 108

Gre. 4. mor. 4

Amb. f. Gala. 3

Gre. f. 1. Reg. 14

Biblioteca
Ori. f. Ex. bo. 12

Ori. f. Rom. 3

Basil. & Arno. f.
p. 61

Gl. ord. f. Num. 22

Gre. 6. mor. 31

Gre. 16. mor. 30

Hie. f. Zach. 5

Gre. 15. mor. 7

Hie. f. Ecclesiast. 10

Gre. 1. mor. 23. & 2
mor. 10

Hie. f. Zach. 3

Hie. f. Nabum. 3

Orig. f. Gen. bo. 4. &
f. Cant. bo. 2

Philo. de mig. Abr.

Maledictio dicitur ipse diabolus. Psal. 108. Et maledicitur vir, qui nunciat patri natum masculum, hoc est, diabolus. Ier. 20. d.

Sub maledicto sunt, qui sunt sub lege, in qua continebantur maledictiones. Galat. 3. c.

Maledictus est à Saule, qui comederet ante vesperam, hoc est, qui in hac vita pasceret inani gloria. 1. Reg. 14. d.

In maledictione dicitur inducere Nabuchodonosor. Eze. 17. d. quando diabolus affligit malis eum, qui est in peccato.

Maledictione plenum os, prauam maledicendi consuetudinem indicat. Psal. 9. Rom. 3. c.

Maledicere corde, est maledictis operibus, fauere hac intentione, ut dānet is, q. operat. Vel est sub boni specie in pētm inducere. Psal. 61. Maledixisse dī Balaā populo Israel. Nu. 22. b. q. licet ore coactus bñdixerit, erat tñ eius animus deprauatus, & ad maledicēdū paratus.

Maledicti pulchritudini stulti, q. gloriā eius ex cōsiderata dāna tione iudicat: q. hoc atrocius in tormētis obruit, quō altius i peccatis eleuat, q. trāsit quod extollit, pmanet, quod punit. Iob. 5. a.

Maledicta dicitur pars hereticorum in terra. Iob. 24. d. quia hereticus, & si peruersa agit, & tamen prospera recipit, seq; a malis actibus nec donorum largitate compescit: prosperari quidem prospicitur, sed reatu perpetuē maledictionis ligatur.

Maledictio egrediens super terram, dicitur uolumen volans. Zac. 5. a. quia in eo describuntur peccata, propter quā maledicentur homines. Item quia eloquia Dei ad aternā damnationē sunt eis, qui illa vel scire nolunt, vel certē sciendo contemunt.

Maledicti Regi i corde, aut i secreto cubilis, q. in tribulationib. aliquid blasphemū, vel impiū de Christo, & Sāctis cogitat. Eccle. 10. d. Itē q. bona opera sibi, nō Deo adscribit. Maledicti ēt Deo in facie, qui respectū gratiā eius ablatiis rebus non requirit. Iob. 1. b.

Maledictio in Gentibus, erat Israel, quum Christiani persecutionem patiebantur à Gentibus. Zach. 8. c.

Malefacere, Maleficus.

Malefacere, est alicui nocere. Vnde Maleficus, qui perniciosus est, & damnum infert, ac nocet alteri. Dicuntur tamen peculiariter malefici incantatores, & venefici: & mulieres maleficæ incantatrices, quæ & sagæ dicuntur.

Malefici Pharaonis, q. faciebant similia ijs, q. à Mose fiebāt, designare pnt cooperatores diaboli, & hypocritas, q. similia faciūt operibus bonorū. Exo. 7. b. 9. c. 22. c. Deu. 18. c. Ier. 27. b. Dan. 2. a. Mal. 3. b.

Maleficia Babylōis, sūt hīses, & errores. Il. 47. c. Mic. 5. d. Nah. 3. a.

Maleficus qñq; in bonā accipitur partē, vt cū Psal. 57. dicitur. Malefici incāntantis sapienter. Ad hoc enim incātat talis maleficus, vt meretricis Ninive amore deuinctos, ad mētis sanitatem retrahat.

Mambre.

Mambre, id est, rebellis, aut amarus, vel cōmutās: ciuitas quæ & Hebron, vel potius uallis iuxta Hebron: Ibi moratus est Abrahā. Secundum aliquos interpretatur visio, siue perspicacia: & designat mūdiciā cordis, vbi videtur Deus. Gen. 18. a. 22. d. 49. d.

Mambre fuit etiam frater Eschol, & Aner, & socius Abrahæ: designat eum, qui aptus est cōtemplationi: & ideo iungitur Abrahæ, hoc est viro perfectō. Gen. 14. b.

Mamma, Mamilla, vide Vbera. Mammona, vide Diuitia.

Man,

Diabolus.

Esse sub lege.

Pasci inani gloria i hac vita.

Affligens diabolus peccatorem.

Maledicendi consuetudo.

Intentio praua.

Contemptus gloria stulti.

Condemnatio hereticorum.

Condemnatio malorum.

Impiē cogitans de Christo.

Patientes Christiani persecutionem.

Cooperatores diaboli.

Hypocrita.

Hareses.

Prædicator.

Mundicia cordis.

Aptus cōtemplationi.

Man, Manna

MAn, seu Manna, id est, pparatio: aut qd: cibis quo paut Deus filios Israel quadraginta annis in deserto: eratq; minutū, & subtile, simileq; semini coriandri: habebatq; oēm saporem suauitatis. Quando autem filij Israel primum viderunt manna, dixerunt, Manhu? quod interpretatur, quid est hoc? vnde relictum est nomen Man.

Corpus Christi.

Manna significare solet corpus Christi in sacro Eucharistia: quod habet gustum conuenientem offerentis desiderio: quum secum affert dona gratiarum. Exod. 16. g. Deut. 8. a. Psal. 77. Ioan. 6. c. Apoc. 2. c.

Verbum Dei.

Diuinitas in Christo.

Sapientia diuina.

Satura doctrina.

Vita intelligibilis.

Bonitas in Deo.

Immortalitas.

Virgo Maria.

Consolationes.

Spiritus sancti.

Opera.

Littera legis.

Manaim.

Diuinum auxilium.

Pax ecclesiæ.

Christus.

Fideles.

Religiosi.

Designat et verbum Dei, & plenitudinem sanctitatis, & diuinitatis in Christo, & ipsam sapientiam. Et vt manna quibusdam prodest, qui busdam scaturit veribus, ita Christus, qui est Verbu Dei, in iudicium venit in hunc mundum. Exod. 16. c. Ioan. 9. g. Nehe. 9. d.

Significat præterea sacram doctrinā, quæ cœlestis est, & sensum spiritualem, & gustum, aut admirationem supernæ dulcedinis, vnde appellatur, Quid est hoc? quia doctrina cœlestis paucis est cognita. Et vt manna erat minutum & subtile sicut semen coriandri, sacra scripturæ subtilitatem iudicat. Psal. 77. Sapi. 16. c. Iosu. 5. c.

Manna intra arcam foederis, designare potest vitam, quæ est in mūdo intelligibili: vel bonitatem, quæ est in Deo. Exod. 16. g. Hebræ. 9. a. Potest etiam significare immortalitatem Apoc. 2.

Manna quoq; beatissimam Virginem Mariam significare potest.

Manna præterea consolationes Spiritus sancti significare potest quibus sustentat Deus in deserto huius vitæ eos, qui se à temporalibus & carnalibus separant. Apoc. 2. c. Et hoc manna deficiit, quū quis ad terrena se confert. Iosu. 5. c. Cū autem hæ consolationes recipiuntur, faciunt recipientem dicere, Manhu? quid est hoc?

Manna quoq; designat opera & duplex manna colligendum die sexto, vt ad sabbatum sufficiat, designat debere nos in hac vita colligere opera, quæ nobis sufficiant ad futuram. Exod. 16. g. Colligenti autem manna ad alteram diem præter sabbatum, scatent vermes: hoc est operanti propter vitam præsentem, pereunt merita.

Manna, quod defecit, quum introducti fuerunt filij Israel per Iosue in terram promissionis: Iosue. 5. c. designat litteram legis, decessisse, adueniente Iesu per carnis assumptionem.

Manaim.

MAnaim, seu potius Machanaim, id est, castra: Locus vbi vidit Iacob castra Dei, cū timeret fratrem suum, trans Iordanem, iuxta flumen Iaboc: est ciuitas refugij in tribu Gad Leuitis, Meraritic generis separata. Figura est diuini auxilij, quod paratum est ijs, qui inuocant eum in veritate. Gen. 32. a. Iosu. 13. c. 21. c. 1. Para. 6. g.

Manare, vido Fluere.

Manasses.

MAnasses, id est, oblitus, seu obliuio: filius primogenitus Ioseph, cui prælati est frater iunior in benedictione, quā dedit illis Iacob. Dimidia eius tribus accepit hereditatem trans Iordanem.

Manasses, vt interpretat obliuio, dī esse Dei, vel ecclesiæ. Psal. 59. Et designat tps illud ecclesiæ, qñ cessantibus persecutionibus, quibus in fideles in Martyres sciebant, oblita est priorum pressurarum. Designat et Christum, qui pp nos oblitus est domus Patris sui, id est, Iudææ. Item fideles, qui obliuisci debent omnem cognationem carnis.

Manasses, quantū ad eā partem, quæ transiit Iordanem, designat Ddd religio.

Ori. f. Mat. ho. 35.

Aug. f. Psal. 77. & f. Ioan. tra. 11.

Cyril. 3. f. Ioan. 34.

Amb. epist. 1. 62.

Tho. 1. 2. q. 102. ar. 4.

Ori. f. Num. ho. 3.

Orig. f. Exo. bo. 7.

f. Nebo. ho. 10.

Philo. 2. allego.

Aug. ser. 91.

Epiphani. 2. cons. ha-

re. ser. 1.

Tho. 1. 2. q. 102. ar. 4.

Aug. f. Apoc. ho. 2.

Amb. ser. 3.

Gre. 27. mor. 17.

Ori. f. Psal. 36. ho. 3.

Aug. ser. 91.

Cyril. 3. f. Ioan. 36.

Aug. f. Psal. 59.

Rup. 8. f. Gen. 42.

Ber. ser. 6. vigil. nata-

lis. Domini.

religiosos, qui obliuiscuntur rerum mundi. Pl. 79.

Manasses, vt dicitur obliuio, designat Iudeos, qui obliuiscuntur Dei, aut quorum dolores Christus oblitus est, postquam resurrexit. Ipsi fuerunt primogeniti, quibus in praelatus est populus iunior Gentilium, & acceperunt hereditatem trans Iordanem, hoc est, in hac terra ante baptismum. Gen. 41. g. 48. c. Num. 32. f. Iosu. 1. c. 13. d. 22. a. Pl. 79.

Manasses, qui dicitur esse Dei. Pl. 79. plenitudinem terrae significare potest, quia Domini est terra, & plenitudo eius.

Manasses praeterea, vt accepit minorem benedictionem à Iacob, typus est reminiscenae, cui posteriores partes dantur: ideo Iacob sinistram posuit super caput eius. Gen. 48. c.

Manasses, iuxta Augustinum, interpretatur necessitas, cui non cedit is qui proficit: & sicut Iephthe non cessit Moabitibus, sic qui transiit Manassen, non cedit terrenis. Iudi. 11. c.

Manasses, Ephraim, & Iudas mutuo se vorantes, diuersae sunt haereticorum sectae, mutuo se conficientes. Isa. 9. b.

Mancipare, Mancipium, vide Seruus.

Mandare, Mandatum, Praecipere, Praeceptum, Iubere.

Mandare, est committere, & commendare: vt mandare memoriam, aut litteris, vt seruetur. Praecipere autem, est monere, instruere, docere: & etiam iubere, disponere, & prohibere. Mandatum autem, praceptum, & iussio sepe pro eodem accipiuntur, sicut & ipsa verba. Est etiam mandare nunciare, & promittere.

Mandat Deus virtuti suae, hoc est, Pater Filio, qui est eius virtus. Pl. 67. Et praecipit Deus diluculo, quoniam fecit incarnari Filium suum. Iob. 38. b. Praecipit et Deus supralapsariis, quoniam praecipit per Christum. Exo. 25. b. Mandauit Deus benedictionem & vitam in Sion, secundum quod in patria coelesti dat vitam aeternam omnibus, quibus benedicit. Pl. 132.

Mandauit Deus militibus caeli, quoniam milites celestes ordinauit. Isa. 45. b. Mandauit Deus sanctificationis suis, quoniam misit Apostolum ad praedicandum. Isa. 13. a. Sic mandauit nubibus. Pl. 77. Et diuerso mandat nubibus ne pluant, cum remouet Prophetas, & Apostolum, aut prohibet eos praedicare alicubi. Isa. 5. b.

Praecipit Deus niui vt descendat in terram. Iob. 37. a. cum charitas Christi, quae sanctorum mentes ad superna subleuat, eas pio moderamine profraterna dilectione, etiam ad humilitatem condescensionis format.

Mandauit Deus mandata sua custodiri nimis. Pl. 118. quia in lege, Prophetis, & Euangelio mandauit. Mandauit et Deus qui loqueretur Moyses, quoniam dedit legem, quoniam loquitur iis qui sunt sub lege. Exo. 7. a. 19. a. 29. f. 31. c. 33. c. 34. b. 35. a. 39. a. 40. c. Leu. 4. a. 8. a. 9. a. Mandat autem Deus creaturis rationalibus, & iis qui renouantur: Dicit verò etiam irrationalibus. Pl. 32.

Mandauit Deus aduersus Iacob, quoniam per alios puniuit Iudeos & gentes, dicitur mandare aduersus aliquos, quoniam per alios eos punit. Thre. 1. f. Dicit autem praecipere, vt cognoscatur id, quod quis patitur, non fortuito & absque aliquo iudicio euenire, sed Deo pronuntiate. Nahu. 1. d. Mandat et Deus serpenti, quoniam exequitur penam per diabolum. Amos. 9. a. Itaque mandat Assur, vt diripiatur praedam: quia diabolus facit iustitiam suam executorem. Isa. 10. b. Iubens Iesus discumbere turbam super focum. Matt. 14. b. designauit carnem subijciendam esse rationi.

Iussit Dominus poni terminos in circuitu montis, ne filii Israel ultra eos progredierentur. Exo. 19. d. Vbi designatur altiora nobis non esse scrutanda: ne plus velimus sapere, quam oportet sapere.

Iubere dicitur Moyses praconis voce, quoniam lex praecipit aliquid per praedicationem.

Plenitudo terrae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Reminiscenae.

Mandata lex praedicatorum. Exodi. 27. d. 3. 6. a. Leuitici. 10. b.

praedicatorum. Praecipit Deus soli, ne orietur; quoniam praedicatorum abstulit à Iudaea, aut ab alijs, ne lumē veritatis eis inferat. Iob. 9. a. Et praecipit luci, vt rur-

sus adueniat; cum in fine mundi reliqua Iudaeorum peruertent. & quia dum peccatores se suis viribus saluari non posse cognouerint, gratia lumē accipiunt, & protectionis scilicet radijs illustrantur: vt maiore ardore postmodum coelestis patriae diligant, quam prius terrena delectatione flagrabant. Iob. 3. 6. d.

Praecipiens Moyses Aarō, & filiis eius. Leuit. 6. b. designat mandata legis peculiariter ad sacerdotes ordinari, à quorum ore reliqui requirunt legem. Ita mandatum Dei dicitur peculiariter esse ad sacerdotes. Mala. 2. a. Praecipit et Deus militibus belli, vt destruat terram; quoniam mittit praedicores ad corda terrena conuertenda: vel cum mittit angelos in iudicio. Isa. 13. a.

Iubens sacerdos immolari passerem ad emundationem leprosi. Leuit. 14. a. designat oblationem sacrificii pro emundatione peccatorum. Et iubet etiam lapides leprosos à domo, cum emundat peccatorem per sacramentum poenitentiae. Et praecipit offerri, quae sunt in domo leprosa, antequam ingrediat. Leuit. 14. c. quoniam curat auferre omnes occasiones peccatorum.

Iubens Aaron offerri sibi in aures. Exod. 32. a. posuit difficile praecceptum: sed facile obtemperarunt prouisi ad idololatriam.

Praecipit Deus offerri sibi in templo, vt designet sua mysteria in scripturis sanctis debere cognosci. 1. Reg. 2. f.

Praecipiens Ioseph vt egredierentur Aegyptii, ne interessent cognitioni fratrum. Gen. 45. a. designauit Christum, dicentem: Non sum missus nisi ad oues quae perierunt domus Israel. Math. 15. c.

Dicit Deus se non praecipisse, vt sibi offerretur holocausta: vt ostenderet ad Iudeorum duritiam illa potius esse permissa, ne videlicet idolis offerrentur, quam ab eo exacta. Iere. 7. c. Et dicuntur praeccepta non bona: quia sacrificia illa non erant per se bona, vt ea quae in praecipitis decalogi continentur: sed nec erant mala, quia Deo offerebantur. Ezech. 20. c.

Mandatum Prophetis ne prophetet, quoniam prohibet doctores praedicare. Amos. 2. d. Praecipiens Pharaon vt deducerent Abraham, & uxorem eius ex Aegypto. Gen. 12. d. designat mentem prauam, quae propellit à se sapientem cum sua sapientia, ne ab eo redarguatur. Gen. 12. d.

Mandatum Domini est, in quo observatio praecceptorum, & custodia continentur, vt illud: Non occides, &c. Et quia mandata sunt lucida, dicitur praecceptum Domini, lucidum, illuminans oculos. Pl. 7. 18. Mandata autem, quae praecipit Deus non fieri, sunt praeccepta negatiua. Leuit. 4. c. Caeterum mandata Dei dicuntur mandata laborum eius, secundum quod per scripturam quasi per labia Dei nobis manifestat. Iob. 23. c. Exo. 4. c. 5. d. 18. c. Leuit. 10. a.

Mandatum primum dicitur, quod est de honore parentum; non simpliciter, sed primum in secunda tabula. Ephes. 6. 2.

Ad praecceptum Dei eleuatur aquila. Iob. 39. c. quando videlicet sancti iussionibus diuinis obtemperantes, subtili intelligentia, & sublimi contemplatione in supernis suspenduntur.

Praecceptum Isaac ad Iacob, ne acciperet uxorem de filiabus Chanaan, designat inspirationem castitatis. Gen. 28. a.

Praecceptum manus Apostolorum, dicuntur Idumaeae, & Moab: quia ad eorum praedicationem crediderunt. Isa. 11. d.

Praecceptum sempiternum, & praecceptum maris sempiternum; con-

stante ordine naturae designare possunt. Leuit. 10. b. Iere. 5. c.

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

DD dd 2 Prae-

Gre. 9. mor. 3. et 27. mor. 11.

Hie. f. Isa. 13.

Glo. ord. f. Leui. 14.

Glo. ord. f. Exo. 32.

Gre. f. 1. Reg. 2.

Hie. f. Iere. 7. & f. Ezech. 20.

Hie. f. Amos. 2. Amb. 2. de Abra.

Hie. f. Isa. 28.

Basi. f. Pl. 7.

Hila. f. Pl. 118.

Gre. 16. mor. 17.

Amb. f. Ephes. 6.

Gre. 31. mor. 33. 34.

Lyra. f. Gen. 28.

Gl. int. f. Gen. 26.

Hic. f. 14. 29.

Ori. f. Matr. ho. 14.

Amb. 2. de Spiritu
sancto prolog.

Hic. f. Mar. 15.

Rup. f. Iud. 19.

Philo. 3. de viſi.

Hic. de veſte ſacer.

Hic. f. Mich. 5.

Gre. 13. mor. 7. 8.

Rup. f. Iere. 14.

Gre. f. Pf. 31.

Ori. f. Iud. ho. 5.

Gre. 33. mor. 14. 17.

Plin. 25. natural. hi-
ſtor. 13.

Aug. 21. cōt. Fauſ.

50.

Beda. f. Gen. 30.

Ricar. de ſ. viſto. de

22. Patriarch. 29.

Gre. f. Cant. 7.

SYLVA

Præceptum Abimelech, ne quis tangeret Rebeccam, designat statu

ta Principium ad fidei catholicæ observationem. Gen. 26. c.

Mandata hominum dicebantur traditiones Phariseorum: quia ab hōib' i vtr̃q; nec legi diuinæ penitus cōcordes. Isa. 29. d. Matr. 15. a.

Mandare, vide Comedere.

Mandibula, Maxilla, Tempora.

Mandibula, est ea pars animalis, in qua dentes fixi sunt; quæ & ma-
xilla dī. Sæpē tamen maxilla dicitur par exterior faciei, quæ bar-
bam emittit: cuius partes superiores ex vtr̃q; parte Tēpora dicunt.

Maxilla, qua Samson percussit hostes, significare pōt patiētiā, qua
vincuntur dæmones: & fons maxillæ, est fons patiētiæ. Iud. 15. c. Ideo
ponitur exemplum percussionis maxillæ. Matth. 5. f. Luc. 6. d.

Designat etiam verbū Dei, quo Deus innumeras Iudæorū, & dæ-
monum strauit cateruas: & fontem vitæ corpori suo aperuit. Itē con-
temptibiles mundi, cum quibus Deus vicit fortes.

Maxilla, quæ cedit in partem sacerdotis, designat sermonis primi-
cias deberi sacerdotibus: & ipsos debere esse eloquentes, vt quod pe-
ctore conceperint, ore promere possint.

Maxillam iudicis Israel, hoc est, Chri, percusserūt Iudæi. Mich. 5. a.

Tempora quoq; David, tempora Christi significant. Pf. 131.

Maxillæ ecclesiæ dici possunt sacerdotes, seu predicatores, q̃ alios
cōuertere satagūt, & de eorū lapsu amplius plāgūt. Thir. 1. a. Per ipsos
enim sancta ecclesia iniquos a vitijis pueritudo cōterit; & quasi gluties
in sua mēbra cōuertit. Tob. 16. b. Et maxilla asini i manu Sāsō, sūt p̃di-
catores in manu Chri, Iud. 15. c. Patriarchæ ēt fuerūt maxillæ ecclesiæ.

Maxilla in malis, est subiectio diaboli, & hæreticorum, & verba ia-
ctantia Isa. 30. f. Pf. 31.

Maxilla, seu tēpora Sifara defixa clauo, designant, quod prius car-
nalia prædicabat, debere deinceps crucem Chri prædicare. Iud. 4. d.

Maxilla Leviathan, dici potest vis tentationis diaboli, qua retine-
re nititur & deglutire, quos tentat. Tob. 40. d. Ezech. 29. a. 38. a.

Mandragora.

Mandragora, est herba, cuius duo sunt genera: candida, q̃ & mas: &
nigra quæ & femina existimatur. Mandragora est angustiorib'
folijs, q̃ lactuce, hirsutis, & caulib' a radicib' binis tenuit, rufulis,
intus albis, carnosus, tenerisq; penē cubitalib'. Fuerūt mala auellana
rū nucū magnitudine, & ijs semē ceu pyrorū odor ei' est grauis sed
radicis, & mali grauior. Excitat somnum: & potu largiore etiam
mortem infert. Aiuur radices corporis humani figuram præse-
re: quas tamen impostores, ficta arte mentiuntur.

Mādragora, quia pomū habet odoriferum, famā bonam populare
significare potest. Vt autē mādragoræ venerunt ad Rachel per Liā, de-
signant cōtemplatiuos nō esse notos, nisi p̃ actiuios. Gen. 30. b. vnde fi-
lius Liæ mala mandragorica in uenit, exiēs in agrū, hoc est, honeste
ambulās ad eos qui foris sunt. Doctrina verō sapiētisq; a vulgi stre-
pitu remotissima, in cōtēplatione veritatis eulci delectatione defigit;
hanc popularem gloriā non assequeretur, nisi per eos, qui in medijs
turbis agēdo, ac suadēdo populis præsent; nō vt præsent, sed vt p̃sent.

Mandragoræ ēt perfectos, aut perfectorē virtutē significāt, Cantici.
7. d. qui dum imperfectorū inſirmitatibus medentur, in fide, quā
prædicant, in portis ecclesiæ veri medici esse cōprobantur: qui dū exē-
pla bonorū operum circumquaq; per sanctam famā tribuunt, quasi
odorem, quo ægroti sanentur, aspergant.

Statuta Prin-

pum fidelium.

Traditiones

Phariseorum.

Patientia.

Verbum Dei.

Cōtemptibiles.

Primitia ser-

monis.

Maxilla Christi

Sacerdotes.

Predicatores.

Patriarchæ.

Subiectio dia-

boli.

Verba iactantia.

Predicatio car-

nalis.

Vis tentationis

diaboli.

Popularis fa-

ma.

Perfecti.

ALLEGORIA RVM

379

Fructus syna-
goga.

Possunt præterea mādragoræ designare fructus synagogæ, qui cō-
cessi sunt ecclesiæ: sicut Liā concessit mandragoras Racheli.

Gentiles.

Mandragoræ rursus Gentilium typum gerere pōt, qui prius malē
olebant, & erant non mandragoræ mares, sed femina: ceterū cōuer-
si & venientes ad ecclesiam, fidei & bonorum operum odorem dede-
runt, & in mandragoras mares cōuerſi sunt. Cant. 7. d.

Manducare, vide Comedere.

Manē, Statutum, Diluculum.

Manē, dicitur dici principium, qñ dies clarus est quod & matu-
tinum tempus dī, auctora iā apparente, & omnia illustrante. Di-
citur etiam diluculum ante ortum Solis.

Manē significare pōt illustrationē diuinæ claritatis: vt cum manē
replemur misericordia Dei. Ita significat tps susceptionis græ: & cō-
surgit manē, q̃ grām suscipit, & ad bene operādū excitat. Ita manē
est reuolutio creaturæ. Manē ēt est, cū spūalia pferunt tēporalibus: &
manē subiiciunt lingua altari, hoc est, i vigilantiā & sobrietate aīæ a
Deo illustratæ. Gē. 1. a. 19. a. 21. b. 24. f. 28. b. 32. f. 41. b. 44. a. Exo. 8. c. 9.

c. 10. d. 14. f. 16. c. 18. b. 19. c. Leu. 6. d. 1. Reg. 5. a. Pf. 54. 58. 62. 89. 91.
100. 142. Isa. 14. c. 58. c. Hof. 6. a. Amos. 5. b. Mat. 21. b. In hoc diluculo
visitat Deus hīem. Tob. 7. d. Et manē, quo iudicare debet iudex, est
lux veritatis. Ier. 21. c. Manē venit de agro Saul, vt designet p̃glatū in
Oriēte sibi veri luminis splēdore, subditiōis cas ingere debet. 1. Re.

11. c. Mane autē cū succedit vesp̃er, p̃fectū lucis significare pōt. Pf. 58.

Matutina Lux. Isa. 8. d. doctrinā & lucem Euāgelicā significare pōt.
Et non reseruare de sacrificijs vsq; manē, est non docere vniuersam
litterā, sed nouitatē spiritus. Manē autē dñr fecisse p̃siliū p̃siles cō-
tra Iesum: quia cognita veritatis luce, in eum peccauerūt. Mat. 27. a.

Manē in creatione mundi significare pōt in singulis diebus exor-
dium incipientis creaturæ: vel noui operis inchoationem. Gen. 1. Et

mane primū, quo exiit paterfamilias, exordium mundi significare
potest tempus ab Adā vsq; ad Noē. Mat. 20. a.

Mane fuit in cōiunctione carnis cum Verbo, & tps ortus Christi,
quo visa est gloria Dñi: qd ēt designat diluculum, quo Christus ve-
nit in tēplum. Pf. 59. 45. 48. 58. 62. 100. Exo. 10. d. 16. c. Io. 8. a. 21.

b. Isa. 21. c. 50. c. Et ipse Christus dicitur vermis matutinus. Ion. 4. c.

b. Isa. 21. c. 50. c. Et ipse Christus dicitur vermis matutinus. Ion. 4. c.

Manē præterea est tempus resurrectionis, qd & diluculū dī: & ma-
tutinū, i quo, est lētiā, est tps resurrectionis, & ipse Christus dī matu-
tin' cert'. Pf. 29. 54. 56. Cant. 7. d. Et matutina aīuscriptio resurrectionē
& aīuscriptiōē Chri indicat. Pf. 112. in titulo. Tob. 7. d. Mar. 16. b. Io. 20. a.

Mane quandoq; dicere pōt cognitionem matutinam angelorum
Verbo. Gen. 1. a. Et manē in sabbato siue vesp̃era, designat quietem
æternæ gloriæ. Manē quoq; est initium gloriæ. Exo. 27. d. Leu. 6. b.

Pf. 29. 58. Et dormiens Samuel vsq; manē, designat Sanctos, p̃ dormi-
tionem mortis venire ad manē felicitatis æternæ. 1. Reg. 3. c.

Manē, initium fidei significare pōt, & fidē Gentiliū. Exo. 12. d. 16. c.

Isa. 21. c. Et manē surgentes Elcana, & Anna, designant in exortu in-
terni luminis ecclesiæ ad Gētes transisse relicta Iudæa in nocte in
fidelitatis. 1. Reg. 1. c. 3. Reg. 17. Pf. 87. Et matutina nebula, est cogni-
tio Dei, quæ in hac vita habetur p̃ speculū in ænigmate. Amos. 4. d.

Manē dici sequentis, est serena lux sanctæ cōuersationis. 1. Re. 9. c.

Manē, & nox, fuit tps prædicationis, & miraculorum. Christi, in
quorum luce Iudæi in incredulitatē remanserunt. Isa. 21. c.

DDdd 3 Manē

Amb. f. Pf. 118. ser.

19.

Amb. f. Pf. 118. ser.

mn. 19.

Ori. f. Mar. ho. 16. &

f. Exo. ho. 7. & f. Leu.

ho. 5.

Basi. f. Pf. 45. 48.

Ier. 21.

Aug. f. Pf. 58.

Gre. f. 1. Reg. 5. & 8

mor. 10. & 25 mor.

7.

Ilyc f. Leu. 6.

Beda. f. Gen. 1.

Arny. f. Pf. 58.

Ori. f. Mart. ho. 36.

Hic. f. Isa. 8.

Aug. 1. de gen. ad li-

ter. 17.

Ori. f. Mat. ho. 10.

Aug. ep. 49. 9. 6.

Basi. f. Pf. 29. 45.

Arny. f. Pf. 5. 48.

Ori. f. Ios. ho. 8.

Gre. 1. 6. mor. 21.

Cyrl. 3. f. Io. 34.

& 12. f. Ioan. 62.

Hic. f. Pf. 21. 19. 57.

Aug. f. Pf. 11. 54.

Aug. 1. de. gē. ad lit.

& 4. de gene. ad lit.

18. & f. Pf. 58.

Gre. f. 1. Reg. 3.

Hic. f. Isa. 21.

Gre. f. 1. Reg. 1.

Aug. f. Pf. 87.

Gie. f. Amos 4.

Gre. f. 1. Reg. 9.

Gre. 6. mor. 14.

Hier. Cypr. & f. 15a.

Gre. 5. mor. 28.

Aug. f. Ps. 89.

Ori. f. Eze. ho. 4.

Hier. f. Ecclesiastic. 2.

Beda f. Exo. 19.

Hier. f. Ier. 7.

Rup. 4. f. Exo. 19.

Basi. f. Ps. 29. 45.

Hier. Cypr. & f. 15. 17.

Isa. 2.

Isa. f. Len. 7. 19.

Aug. 1. q. in Euan. 10.

20. f. Ps. 100.

Greg. 8. mor. 33.

16. mor. 27.

Ara. f. Ps. 138.

Hila. f. Ps. 56.

Ber. f. Cant. ser. 33.

Hier. f. Isa. 28.

Aug. f. Ps. 71.

Iys. f. Len. 6.

Gre. f. 1. Reg. 11.

Hila. f. Ps. 41.

Arno. f. Ps. 129.

Gre. f. 1. Reg. 11.

Ori. f. Len. ho. 4.

Aug. f. Num. ho. 23.

Aug. f. Ps. 118.

Ber. ho. 1. f. Myusus.

est.

Beda. f. Gen. 49.

Amb. ser. 30.

Hier. f. Isa. 26.

Gre. f. 1. Reg. 3.

Ricar. de 1. vi. ho. de

statu inter. ho. 27.

Greg. 16. mor. 28.

5. mor. 28.

Aug. f. R. f. 64.

Euch. f. ap. 1. 3.

Mane, aliquando designat initium vite: & de mane usque ad vespe-

ra est a iuuentute usque ad senectutem Exo. 18. b. Job. 4. d. Pl. 89. 12. 8. Ec-

cl. 1. c. 11a. 5. c. Et mane quo coeji paterfamilias ad operarios

est pueritia Mat. 20. a. Et mane quo lupus comedit pda significat iu-

uentutem Pauli, qm persecutus est ecclesiam. Gen. 49. d. Est et mane te-

pus huius vite: & comedunt principes mane, quum huius vite volu-

ptatibus uacat. Ezech. 10. d. Et mane colligere manna, est studiosè

operari tpe vite præsētis. Exo. 16. c. Et mane vadēs moles ad Phara-

onem, designat eū, qui studiosè in hac vita diabolū agreditur. Exod. 7. c.

Mane, interdū est tps mortis Exo. 10. c. Et mane cōsurgit Deus ad

admonēdū: qia post mortis quietē viribus corporis instauratis, aia

hoiū vegetior est, & nequaquā voluptatibus occupata, cibiq; desi-

derio, ut audire & facere valeat q dñr. Pl. 5. f. 26. b. Ier. 7. c. Ardet lu-

cerna usq; mane, cum qs benè operatur usq; ad finē vite. Exod. 27. d.

Mane, qūque finē mundi & diē iudicii, & tps resurrectionis signi-

ficat. Exo. 12. d. 16. c. 19. d. 34. a. Leu. 7. b. 19. c. Pl. 5. 29. 45. 56. 89. 100.

138. 142. Is. 17. d. 33. a. Mat. 16. a. Et dñr mane expansū sup modo tes.

Ioel. 2. a. qia ut lux matutina omnia cōprehendit, ita diē iudicii, sed

incipit à montibus, hoc est à primatibus ecclesie. Pro. d. Sopho. 3. a.

Pōt et mane ipsam spē, quā de resurrectione habemus, significare.

Mane diluculo veniens flagellum, indicat propinquitatem & du-

rationem diuine vindictæ. Isa. 28. c. In martiris quoque est casti-

gatio bonorum, quia non differtur, sicut malorum. Pl. 72.

Mane & vespere obtulit sacerdos simila, cum Christus cepit pas-

sionem in Domo Caiphæ, & consummavit eā in tenebris facis vs-

que ad horam nonam. Leu. 6. c.

Mane adolere incensum, est principio boni operis. orare Exo. 30. a.

3. 4. a. Significatur etiam gratia compunctionis, cum qua adoletur

incensum orationis.

Mane, aut matutina vigilia, dici pōt puritas conscientie, & dispo-

sitio animæ ad intelligēdum, & inspiratio diuina mentem illustrans.

Pl. 62. 129. 1. Reg. 11. c. Isa. 50. b. Et mane offert agnum, qui cum cu-

ra conscientia offert Christum Exo. 29. g. Leu. 9. c.

Mane, interdū dñr tps legis scriptæ, aut initū diuinæ legis: & tps

fidei synagogæ, qū adolebatur incensum Dño. Exo. 30. a. 3. 4. a. Num.

28. a. Leu. 6. b. Il. 17. c. Hoc diluculo sancti veteris legis prænubiā

ad Deū expectātes meridiem aduētus Christi. Pl. 89. 118. Hoc et ma-

ne comederūt prādā sacerdotes, sic dictū est de Beniamin. Gē. 49. d.

Mane, dici pōt cognitio rerum faciliū, quā qui accipit, debet mox

adolere incensum orationis, ut ad maiorem veniat cognitiōem. Exo.

30. a. 3. 4. Et susceptio matutina, significat prima pcepta rudibus da-

ta Pl. 21. in titulo. Is. 26. b. Sic mane venit Maria Magdalena ad mo-

numentū. Io. 20. a. Mane et perfectā cognitionē pronūciādi, quæ

debet esse in mente doctoris, significare pōt. 1. Reg. 3. c. Ante quā co-

gnitiōem adeptā, nō surgere ad pēdicandū, iuxta illud Pl. 126. Vanū

est vobis ante lucē surgere. Eē in his matutinis est meditādū. Pl. 62.

Matutinum tempus aliqñ est tempus latitiae, ut Pl. 29. Ad vespe-

rum demorabitur fletus matutinum lētitia.

Mane præterea dñr tempus prosperitatis: & mane surgēs Eleana

& Anna, designant prosperū iter pēdicationis inuentū in Gēibus.

1. Reg. 1. c. Mane etiam comedunt, qui de mūdi prosperitatis extollū-

tur. Eccles. 10. c. Et mane primò cōsurgit homicida: qia in præsētis vi-

Initium vite.

Tempus huius

vite.

Tempus mortis

Finis vite.

Finis mundi.

Resurrectio v-

niuersalis.

Propinqua

vindicta. Dei

Progressus p-

sonis Christi.

Principium bo-

ni operis.

Gratia comp-

unctionis.

Puritas con-

scientie.

Inspiratio diu-

ina.

Tempus legit

scriptæ.

Cognitio verb

faciliū.

Rudiora Præ-

cepta.

Perfecta cogni-

tio pronūciādi.

Tempus lati-

tiae.

Tempus prosper

itatis.

Lex in templo.

te gloria peruersus quisq; erigitur: & illorū vitā deprimit, q dñr sequē

tē gloriā sūit, quasi satiari in vespere exquirūt. Job. 4. d. 24. c. Pl. 64.

Mane, surgentes ad immolandum idolis, designant solitudinē

malorum ad perpetranda peccata. Exod. 32. a.

Mane quandoq; est appetita reprehensio: ut cum Samuel iuit mane

ad reprobendum Saulē. 1. Reg. 15. c.

Mane quandoq; sumitur pro senectute prouecta: ut cum in nocte

huius vite Dominus dicitur venire mane. Marc. 13. d.

Matutina astra, dicuntur angeli. Job. 38. a. quia primo tempore sūt

conditi: qui etiam matutina astra dicuntur, quia sēpē ad exhortādos

homines missi sūt: & dum venturū mane nūnciant, ab humanis cor-

dibus præsētis vite tenebras fugant.

Matutina nubes citò deficiens, & ros matutinus in comparatione

hominum assumuntur, qui citò deficiunt. Hose. 13. a.

Mane mane, ponit p singulorū diē matutino tēpore. Exo. 46. c.

Sicut mane transit rex Israel. Hose. 11. a. quia heretici in principio

aliquam lucem in ecclesia habuerunt, sed crescente illa in luce, ipsi ad

tenebras transierunt.

Diluculum, est ecclesia in hoc seculo: quæ velut media est inter lu-

cem vpernæ patriæ, & tenebras peccatorum. Job. 38. b.

Manicare. Luc. 21. g. sumitur pro mane surgere, aut mane ire. Estq;

vocabulum nouum.

Manere, Mansio,

Anere, est in aliquo loco se continere, aut morari: & qñq; dura

re, & persistere. Mansio autem ubi quis manet. Est item manere,

expectare, & in herere.

Manet in æternū consiliū Dñi: quia veritas Euangelica oīa vincit.

Et ut maneat i nobis, priº dissipādæ sūt cogitationes humanæ. Pl. 32.

Manet Deus, vel Angeli in domo alicuius, cum eis grata est aīa:

ut mālērūt Angeli apud Lot. Gene. 19. 2. Et mansit Deus seu Spiritus

sanctus infidelibus. Ioan. 14. d.

Manens Iesus in Bethania, est quiescens in ecclesia. Mat. 21. b.

Et manens dem in solitudine, est quiescens in ecclesia ex Gentibus

Pl. 54. Et dicitur leclinasse Christus ad manendum, quando relictis

Iudæis receptus est in ecclesia. Ierem. 14. b.

Manens Isaac in Geratis, designat prædicatorem conuersantē in-

ter populū, ut eis profit verbo & exēplo. Gen. 26. b. Et manēs Eze-

chiel cum populo septem diebus antequam loqueretur. Eze. 3. d. defi-

gnat prædicatorem, qui priusquam reprehendat, debet multo tēpore

quiescere, & dolere, ad ea quæ viderit, nihilq; corū habere in cōsciē-

tia, quæ in alijs correpturus est.

Manere in eadem domo, est perseuerare in fide & doctrina Eccle.

Mat. 10. b. Ita manent illi, qui dicunt Christo illud Ioan. 6. g. Dñe, ad

quem ibimus: Idē est manere apud semetipsum: & manere in eodē lo-

co. Exo. 16. f. 40. d. Luc. 9. a. Manet autē in domo in æternū filiº. Io. 8. e.

Manentes in eodē loco circuncisi, donec sanarentur. Iosu. 5. b. defi-

gnant infirmos nondum audentes aggredi graues demonū pugnas.

Manētes sacerdotes i tabernaculo die ac nocte, idicāt sp eē sacerdo

tibº vacādū diuinis: ut vel discāt à Deo, vel doceāt populū. Leuit. 8. a.

Manens Lot in spelunca, designat legem in templo cum Iudæis

manentem. Genes. 19. f.

Manet in solitudine, qui pseuerat iremota mētis intēctione, getº

Ricar. de f. p. de de
ext. m. mali. 5.
Aug. f. Ioan. tracla.
27. 81. 83.

Gre. 16. mor. 16.
Gre. 31. mor. 34. 35.

Hic. f. Job. 39.

Gre. 1. Reg. 5.

Glo. int. f. Leu. 12.

Glo. int. f. Leu. 14.

Ori. f. Gen. ho. 2.

Amb. de Noe. 7.

Hic. ad. I. Ioni. 1.

Beda. f. Gen. 6.

Ori. f. Num. ho. 27.

Amb. f. 23.

Aug. f. Ioan. tra. 67.

Hier. & Aug. f.
Pf. 149.

Aug. f. Pf. 79.

Greg. 1. Reg.

tumultibus cogitationum & affectuum rerum mundanarum. Pf. 54.

Manemus in Christo, cum eius sumus membra: manet autem ipse in nobis, cum sumus templum eius. Ioan. 6. d. Manemus autem ut palmites in vite: & ipse in nobis ut vitis in palmibus. Palmes enim manent in vite, ut inde vim accipiant fructificandi, quum sine ipsa nil possint efficere. Vitis autem manet in palmibus, ut eis de vim fructificandi & nalis ab eis recipiat. Ioan. 15. a. Manere autem in dilectione Dei, qua vide licet ipse nos diligit, est in eius gratia manere. Ioan. 15. b.

Manere de iustitia in tabernaculo, cum est in corde. Iob. 11. c. Manet aquila in petris, quum vir sanctus intentione cordis inter illas celestes virtutes residet, quae per aeternitatis suae fortitudinem tanta iam soliditate fixae sunt, ut in nullo culpa latere mutabilitatis varietate fluctantur. Vel quia in dictis antiquorum & fortium patrum mentis statione collocatur. Iob. 39. b. Vel dicitur de diabolo, qui in peccatoribus duri & frigidis moratur.

Non manere arcam apud se petentes Azotij. 1. Reg. 5. c. designant Gentiles infideles contradicentes fidei, eamque tamquam dura abijcientes. Manet autem arca apud eos, qui vere fidei sacramenta, quae audiunt, per amorem amplectuntur.

Manens mulier in sanguine purificationis triginta tribus diebus. Leuiti. 12. a. est expectatio formationis imaginis Dei, qua mudari debet. Manens leprosus extra tabernaculum septem diebus. Leuiti. 14. a. est cognitio sceleris peccatoris indignitatem suam, ut admittat ad mysteriorum cognitionem.

Manusculae in arca diluuij, diuersos gradus virtutum in anima significare possunt. In corpore vero humano varia instrumenta. In ecclesia autem, diuersos gradus & status fidelium & ministrorum. Gene. 6.

Manisiones, per quas proficisciebant filij Israel egressi de Aegypto. variorum virtutum profectus designare possunt. Egerunt autem quadraginta dies, ut ieiunium Quadragesimae, vel penitentiam indicarent: vel propter quadraginta duas generationes, quae numerantur ab Abraham usque ad Christum. Vel designant diuersos gradus gloriae acquirere. Describuntur autem bis, propter utramque expositionem, moralem videlicet, & anagogicam. Exod. 17. a. 40. d. Num. 33. a. Deuter. 1. 2. Manisiones autem multae in domo Patris Christi, diuersas meritorum in vita aeterna significant dignitates Ioan. 14. a.

Manica. Manica, est pars vestis, qua manus teguntur: manicae etiam sunt chiroteceum vincula manuum.

Manica, ut sunt vincula manuum, dici possunt praeccepta prohibentia mala opera: & sunt manicae ferreae, quum quis timore reprimatur: nam cum amore cessat a malo, aurex sunt. Pf. 149. 11. a. c. Vel sunt testimonia sacrae scripturae, quibus reprimuntur, & opprimuntur haeretici.

Manifestare, Manifestum, Declarare, Exponere, Explanare, Explicare, Exprimere, Palam.

Manifestam dicitur, quod est clarum & apertum. Manifestare autem est palam facere. Exponere quoque est declarare, publicare, ostendere. Manifestauit se Deus coram Ephraim, Benjamin, & Manasse, hoc est, populo Iudeorum, quando venit Christus ad omnes, quae perierant domus Israel. Pf. 76. vel manifestauit se coram Ephraim fructificante, coram Benjamin filio dexterae, coram Manasse oblito, ut iam non sit oblitus: sed veniat illi Deus in mentem, qui eam liberauit.

Manifesta visio non erat tempore Eli pontificis. 1. Reg. 3. a. ut designatur ca-

Quiescentia
multitudo
Esse membrum
Christi.

Iustitia in corde
Fortitudo
iusti.

Infidelitas
Gentium.

Expectatio imaginis
Dei.
Cognitio sui.

Gradus diuersi
& membra.

Profectus virtutum.

Praeccepta prohibentia.

Manusculatio
Christi & ecclesiae.

Mites.

Pensans Christus
ad Israel.

Sensus obiecti
rati.

ALLEGORIARVM.

381

Cacitas Iudeorum.

Novum testamentum.

Docens lex voluntatem Dei.
Similitudo carnis peccati in Christo.

Publicanus peccata sua et amplectens.

Christus Iudei.

Fides euangelica.
Scripturae veteres.

Constantes.
Inconstantes.
Bona opera.

Error.
Mali.

Manusculatio
Christi & ecclesiae.

Mites.

Sensus obiecti
rati.

tur ex cecitas Iudeorum. Non est et manifestate visio tempore neglectis pastoris, sed amantis: quae est relatio amatae veritatis. Ideo dicitur, Ioan. 14. c. Qui diligit me, diligetur a Patre meo: & ego diligam eum, & manifestabo ei meipsum.

Declaratio sermonum Dei. Pf. 118. designat nouum testamentum de claris uerbis. Declarata est enim gratia per aduentum Christi, & praedicationem Euangelij. 2. Timon. 1. c. Sic declaratum est mysterium Christi post passionem. Colo. 1. d. Et palam factum dicitur uerbum Moysi, quum diuulgata est praedicatio Christi. Exo. 2. c. Manifestauit et Deus in cetera & occulta sapientiae suae, quum per incarnationem Filij sui declaratum est consilium suum de redemptione generis humani. Pf. 50.

Exponens Moyses sermones Domini, est lex explicans voluntatem Domini, & proponens premia & poenas, Exo. 19. a.

Experimentes manus pilose Iacob similitudinem Elau. Gen. 27. d. designant Christum habentem similitudinem carnis peccati.

Quod manifestatur, dicitur esse lumen. Ephes. 1. c. quia per lumen sunt uisibilia in actu.

Exponit fornicationem suam omni transeunti, qui publicat peccata sua, & omnes errores ac uicia complectitur. Eze. 16. c.

Manipulus. Manipulus a manu dicitur, & proprie est herbarum fasciculus, quem manu quis apprehendit metendo. Interdum ponitur pro exigua militum manu.

Manipulus Ioseph stans, Christum significare potest: & ut erat confusus, designat eius resurrectionem. Manipuli autem adorantes, sunt Iudei subiecti Christo, Gen. 37. b. Manipulus item spicarum eleuatus coram Domino, designare potest Christum in cruce exaltatum, & resuscitatum. Leui. 23. b. Manipulus et stans, est doctrina euangelica, manipuli adorantes, scripturae veteres testimonium perhibentes.

Manipulus etiam stans, designat constantes in uirtute: manipuli uero inclinati, instabiles & infirmos. Gen. 37. b.

Manipuli praeterea segetum, bona opera significare possunt, quae fructus iustitiae dicuntur. Gen. 37. b. 41. f. Pf. 125.

Manipuli in malum, significare possunt errores hereticorum: & etiam ipsos malos igni tradendos. Pf. 128. Mat. 13. d.

Manfer, uide Spurius.
Mansuetus, Mansuetudo, Mitis, Mitigare.

Mansuetus, est idem, qui mitis & circumspectus, quasi manu assuetus, quomodo omnia quae sunt in natura fera, manuum permulsiuone mitemur. Mansuetudo autem lenitas, clementia, & facilitas quaedam. Mitigare autem est placare, & quasi mitem facere.

Mansuetudo Dauid, typus erat mansuetudinis Christi: cui peculariter tribuitur mansuetudo: & dicitur agnus mansuetus. Pf. 44. 13. 1. Ierem. 1. d. Matth. 11. d. Designatur etiam mansuetudo corporis eius, hoc est, ecclesiae.

Mansueti terrae, sunt ij, de quibus dicitur: Beati mites, quum ipsi possidebunt terram. Et sunt qui tranquillitatem habent ab omni animi perturbatione: & qui letantur de bono proximi. Deum peculiariter, dicitur de Adae. Pf. 33. 11. a. 29. 6. a. Iob. 24. a. Mat. 5. a.

Mansuetum animal, est sensus obtemperans rationi: immanis uero uerbo non obtemperans: qualis erat lex carnis repugnans legi mentis.

Manubiae,

Hila. f. Pf. 128.

Greg. f. 50.

Glo. ord. f. Exo. 19.

Glo. ord. f. Eze. 16.

Amb. de Ioseph. 2.

Isa. f. Leu. 23.

Rup. 8. f. Gen. 12.

Lyra. f. Gen. 37.

Euch. for. spual. 4.

Hila. & Aug. f. Pf. 128.

Arn. & Bas. f. Pf. 44.

Aug. f. Pf. 131.

Bas. f. Pf. 33.

Hic. f. 1. a. 11.

Phil. de sacrif. Abel & Cain.

Amb. de Cain.

S Y L V A R I A

Manubie, vide Spolia.
Manue.

MANUE, id est, requies, aut munus: pater Samsonis, quem genuit ex reuelatione diuina.

Manue territus ob visionem Dei, seu angeli, designat quod spiritus in contemplatione, aut cognitione celestium pauore se conuertit. Iud. 13. b. *Pauor in contemplatione.*

Idem offerens sacrificium de hœdis, typus est abstinentiæ: Pudu enim diu pauisse sterile: & ulterius noluit debitor esse carnis, ut secundum carnem viveret: sed castigans corpus suum, & in seruitutem redigens, hœdinalis; carnes in abstinentiæ petra immolans, iulq; carniū cū carnibus ipsis accepto coelitus igne cōsumens, fluxaq; corporis restringens, noluit de cætero ire post concupiscētiās suas, Iud. 13. c.

Manus.

MANUS pars hominis nota in extremo brachij posita, quq; digitis & palma, seu vola constans: quæ cū sit instrumentum ad oīa quæ homo operatur, variè accipitur fm metaphoram & allegoriam. Nā datur manus canis, manus leonis, manus viri. Et rebus inanimis attribuitur: vt manus maris, vel fluminū, litus. Manus mortis, peccatū.

Manus attribuitur eo metaphoricè: & in primis manus Dei, dñi Chrs filius Dei: qui & virtus Dei dñi, per quem Pater operatur oīa. Et aliquando dñi manus fortis & excelsa & magna. Exo. 3. g. 4. f. 6. b. 9. a. 13. a. 14. b. 3. c. Numer. 11. c. 27. d. Deuter. 32. d. 1. Regum. 6. Pf. 20. 43. 101. 118. 137. 143. Ias. 2. 5. d. 26. b. 49. f. 50. d. 66. d. Ierem. 1. b. 6. d. Ezechiel. 1. a. 2. d. 3. d. 37. a. Hab. 3. a. Io. 10. f. 1. Petri 5. b. Et manus Moſis in sinu Exo. 4. b. designat Chrm in sinu Patris, vbi diuinitatis natura fulgebat, Verū qm aliquo modo extra fuerat per incarnationem, factus est in similitudinem carnis peccatis, & inter iniquos reputatus est. Ait enim diuinus Paulus. Eum qui peccatum non noverat, pro nobis peccatum fecit: vt nos fieremus iustitia Dei in ipso. Hoc existimo lepra significari. Immundus enim fm legem leproſus. Sed qm iterum fuerit in Patris sinu: assumptus est enim post resurrectionem a mortuis: pro lata iterum manus videbitur munda. Aduenet. n. Dominus noster in sinceritate diuinitatis in gloria: & sine peccato apparebit expectantibus eū in salutem. Manus ē Dei, dñi Fili⁹, & Spiritus sanctus. Et in manibus suis dñs dñs descripsisse Sion: fm videlicet, qd dedit filium & spiritum sanctum. Iſa. 29. g. 49. d. 50. a. Et manus Dei dñi fecille & formasse hominem, propter duplicem eius naturam. Iob. 5. c. 27. c. Psalm. 18. 73. 118. 138. Manus scribens in pariete, Chrs iudex & cōdēnator mundi, & mundanōrum. Daniel. 5. a.

Posſunt in Deo considerari manus dextera & sinistra: manu dextera, Deus misericordiam impartitur, & omnia bona: sinistra verò punit malē merentes lege ſeuertiſſima, quæ ab ipsa prouenit: inde enim lex & iustitia dura. Adextera verò venit lex misericordiæ & gratiæ per filium Dei: qui nō sine causa ſemper dicitur in dextera Patris collocatus. Hinc magno mysterio flagitioſi duram Christi ſententiā ſuſcepturi iudicis ſiniſtram dicuntur collocandi: Miſericordiam autem conſequuntur, ad dexteram.

Manus Dei dicitur virtus & potentia Dei, seu vis operatiua. Exod. 7. a. 15. b. Iob. 2. b. 10. b. 12. b. 26. d. Pf. 9. 20. 31. 74. 87. 101. Cant. 5. b. Iſa. 48. c. Eze. 1. a. 3. c. 8. a. Amos. 9. a. Ioan. 10. f. Opera quoq; Dei, dicuntur aliquando manus eius Pf. 88. Gen. 49. c.

Manus præterea Dei, dicunt deſenſionē & auxiliū Dei, & velamen prote-

ALLEGORIARVM.

582

Deſenſio & auxiliū Dei.

protegens, & potentia eius liberatiua, & virtutē eius ad cōuertendos gentiles. Exo. 33. d. Iob. 8. d. Pf. 30. 36. 73. 79. 87. Iſa. 1. f. 11. c. 14. f. 25. Ps. 20. d. 43. b. 49. a. 59. a. 64. c. I. er. 1. b. Eze. 1. a. Zac. 13. d. 1. Reg. 5. c. Matt. 8. a. Et in manu Ezechielis duo ligna ſunt vnū, hoc eſt, in manu Dei, vel Christi duo populi vniuntur. Ezechielis. 3. 6. c. Et manus expanſa, aut extenſa Dei, aliquē eius clementiam & beneficiā deſignant, & diuinum auxiliū: & manus Christi extenſa in cruce, eius miſericordiā & beneficiā indicabāt: & cū imponebat aliquibus manus benedicendo, Pf. 18. 54. 135. Iſa. 22. f. 42. a. 65. a. Eze. 2. d. Matt. 14. a. 19. b. Sic non porrigit Deus manum malignis, quum eos relinquit. Iob. B. d. De hac manu Domini accipiet Hieruſalem duplicia. Iſa. 40. a.

Clementia & beneficiā Dei.

Manus, ē diuerſo Dei, dñi caſtigatio Dei ſup aliquos: vt ſup agros, ſup dorſa inimicorū, & ſuper corpus & aſam. Gen. 49. b. Exo. 7. a. 9. a. 15. b. 16. a. 17. d. 1. Reg. 7. d. Iob. 13. c. 19. c. 30. c. Pf. 137. 43. 67. 80. 118. Iſa. 1. f. 5. f. 9. b. 14. f. 26. b. Ier. 15. d. 51. c. Thre. 1. c. Et in manu Dñi dñi eſſe calix furoris eius, cū actu exerceret punitionē. Iſa. 51. g. Sic ſit manus Dñi ſuper pſeudo prophetas, eos caſtigando. Manus autē Christi protegentis bonos, ſunt, q̄ puniunt malos. Eze. 13. b. 16. c. 39. f. Ps. 9.

Caſtigatio & vindicta Dei.

Manus ē Dei dñi illi, qui iuſtā vindictā Dei exercent ſup peccatores: quos dñs Deus tradere in manus ſuas. Pf. 9. 122. Et manus extenſa Dei quia eſt indicij peccantis, ſignū eſt diuinę punitionis. Exo. 13. a. Ier. 15. b. Sopho. 1. a. Et manus Abraham extenſa ad arripendū gladium, eſt executio zeli Dei patris in filiū pp nos. Gen. 22. c. Et dñs Deus ſolue re ma num ſuam, qm punitionē exercet. Iob. 6. b. Et in manu eſt vas interfectionis quum parata, eſt vindicta. Eze. 9. a. Et manus flammæ, eſt potentia diuinę punitionis. Iſa. 47. d. Et manus gladij, pf. 62. Et manus plagæ, eſt fortitudo percuſſionis. Iob. 23. a. Et manus iniquitatis noſtræ, dñi pœna iniquitatis merito illata. Iſa. 64. c. Manus Moſis & Aaron plenæ cineræ, miniſtros vindictæ Dei ſignificant. Exo. 9. b.

Ministri vindictæ Dei.

Manus item Dei dicuntur, vna latitudo, altera fortitudo: quod & tri buat affluenter, & defendat potenter, quod dederit.

Pœna peccati.

In manu Christi ventitabrum, designat in eo arbitrium iudiciariæ potestatis. Matt. 3. c.

Latitudo & fortitudo Dei.

Manus Dñi dñi aliquē obſcuratio, aut velamē: cū dñs miſiſſe manū ſuā ſuper eos qui procul receſſerant de filiis Iſrael. Exo. 24. c. Et cū poſuit manum ſuam ſuper Moſen, ne faciem eius videret. Exo. 33. d.

Obſcuratio aut velamen.

Manus ē Dei, ſunt eius miracula, quę fecit in populo Iſrael: quę dicuntur manus fortis, per quā eduxit Dñs Iſrael de Aegypto. Exo. 6. a. 33. d. Et manus tornantes ſponſi, ſunt prōptā miracula Chri. Cat. 5. d.

Miracula Dei.

Manus quoq; Dei, aut Christi dicuntur angeli, vel Apoſtoli & p̄dicatores, per quos tanquā per miniſtros Deus operat. Iob. 2. 6. b. Pf. 118. Iſa. 11. c. 41. c. Mat. 12. d. Manus autē extenſa ad ſilicē, eſt prædicatio dilatata ad Gentes. Iob. 2. 8. b. Et ipſe prædicationis actus, eſt manus: vt cū in manu pincernæ erat calix Pharaonis. Gene. 40. b. Iſa. 1. d.

Angeli.

Manus præterea Dei, dici poſſunt ſacramēta, per quæ nobis Deus conſert gratiam. Pf. 67. 79.

Glorificatur Christus in Martyribus.

In manu Domini erit eccleſia corona gloriæ: quia glorificatur Chriſtus in Martyribus & alijs, quos redem it Iſa. 62. a.

Invocantur Dei.

Manum dicitur Deus leuare iurando. Exo. 6. d. ſuper quem leuau malum meam. Num. 14. c. Leuau manum meam. In manu Christi dirigitur voluntas Dei: quia operatus eſt omnia ſecundum voluntatē Dei. Iſa. 53. d. Manus mediatoris, dici poteſt potētia

Gre. f. 1. Reg. 6. & f. Eze. ho. 2. 9. 10. Amb. f. Pf. 118. ſe. 22.

Ori. f. Num. ho. 27. Hie. f. Eze. 37. & f. Hab. 3.

Fulg. ad Traſmum dum 2.

Cyri. de incar. vni genit. 15. & cont. Iul. 9.

Gre. Nyſſe. de vita Moſis.

Amb. f. Pf. 118. ſe. 10.

Aug. f. Pf. 118.

Rup. f. Dan 9. & 7. viſto. verb. Dei. 10.

Geor. vene. Cant. 1. ton. 6. cap. 24.

Aug. f. Ioā tra. 38. & de eſſen. diui. & 3. q. 52. & f. Pf. 120.

Phil. de plan. Noe.

Cyri. cont. Iul. 5.

Gr. 11. mor. 3.

Euch. for. p̄nal. 1.

Christus.

Filius Spiritus sanctus.

Misericordia iustitia Dei.

Potentia et virtus operatiua Dei.

Opera Dei.

Glo. int. f. Exo. 6.

S Y L V A.

Manus interdū pro corde sumi potest: vt cūm Noe extendit manū ad colubā, est dilatans cor ad suscipiendum Spiritū sanctū. Gen. 8. b. Sumitur et pro affectu. 2. Reu. 14. d. Nūquid manus lob tecum est? Et pro a sensu. 4. Regum. 11. c. Plaudentes manu dixerunt.

Manus Abrahę, de qua accepit Abimelech septē agnas, designat ministerium spirituale prælatorum erga inferiores. Gen. 21. d. Manus quoq; in ecclesia dici possūt operātes & ministrātes: vt diaconi. Mat. 5. c. 13. a. Et manus Iacob laborantes, designat coauditores Chri. Gē. 31. f. Et manus in monasterio, sunt tractantes negocia monasterij. Et manus mulieris fortis, dici possunt ministri & dispensatores eleemosynarū in ecclesia: & exercētes opera misericordię. Pro. 31. b. Demum manus significat auxiliū. Deut. 15. d. Vt aperias manum fratri tuo.

Manus sub femore Abrahę & Iacob, designat subiectionem oīam Christo descendenti de femore Abraham. Gen. 24. a. 47. g.

Manus Ioseph super oculos patris, significare possunt regē Ieroboam ab eo descendētem qui manum posuit super oculos Israel, quando eos idololatrare fecit. Gen. 46. a.

Manus non tangens transgressorem, qui obruendus est lapidibus, designat peccatorem non esse imitandum. Exo. 19. b.

Manus Zarę producta ante Phares, designare pōt gratiā operātē ante legem scriptam. Gene. 38. g. Eadem manus cū coccino, typus est Iudæorū occidentiū Chri. & Prophetas: Vel designat qd dictis prophetis & legalibus sacrificijs plebs illa natiuitatē & passionē Dñi in carne pñunciavit: sed instante partu manū subtraxit: qā aduenientem plenitudine tēporū, in Dei filium credere noluit: & eū in præsētia positiū despexit, de quo tam multa in posterū prädixerat. Manus quoque plenę sanguine fuerunt Iudæorū occidentiū Chri. Isa. 1. d.

In manu alicuius Prophetę, vt Moysi, dicitur loqui Dominus, qñ corū vitur opera & ministerio. Leui. 10. b. Pl. 76. Isa. 20. a. Agge. 1. a. Malach. 1. a. Vbi etiam designatur prophetia. Exo. 9. g.

Manus Moysi eleuata, designare possunt orationes operibus coniunctas. Exo. 17. c. Plalm. 140. Isa. 11. c. 13. a. Designant et manus Christi in cruce redemptionem generis humani operantis. Manus aut eiusedē deplę negligentia indicat orationis & operū. Manus ittedē eiusedē sunt eleuata, quū qd legē intelligit spiritualiter. Demissa vero, cū quis eā intelligit fm literam. Manus pręterea eiusedē eleuata, designant obseruationē legis, & credulitatem in Christū: depressę vero incredulitatē: iuxta illud. Ioan. 5. g. Si crederetis Moysi, crederetis & mihi. Significant etiam mentem eleuatā, aut depressā. Manus quoque graues significare possunt opera incōcussa: & vi punitionis legis.

Manus Moysi, & Aaron designat scientiam legis, & peritiā sacrificandi: quę requiruntur ad exeundū Aegypto. Vel sunt opera per illa facta. Num. 33. a.

Manus Aaron & filiorum eius super caput vituli, designant peccata nostra super Christum. Vel significabant sacerdotes crucifixuros esse Christum. Leui. 1. b. 4. c. 8. c. Vel designant carnis castigationē, & frānum cōtinentię. Manus quoque seniorū Israel, designant persecutionem principum Iudæorum in Christum. Manus autem super caput proprium, nō immolando angustiam significant. Iere. 2. g.

Manus offerentis super caput victimę, designant professionem innocentię, & manus offert, qui offert opera. Leui. 3. a. 4. a.

Manus dextera scandalizās, designat prębiteros & doctores, quorum

Bast. regu. fufius. 24.
Beda. f. Pro. 31.

Ori. f. Gen. ho. 15.

Amb. 1. Luc. 3.
Hie. f. Gala. 3. & f.
Mich. 1. & f. Isa. 1.
Hie. f. Mala. 1.

Tertu adue. Iudę.
Ori. f. Iosu. ho. 1.
Aug. 10. cin. Dei. 8.
& ho. 27.
Gre. f. 1. Reg. 15.
Philo. 2. allego.
Hie. f. P. 140.
Chry. f. Ioan. ho. 13.
Beda. f. Exo. 17.
Gre. Nyffe. de vita.
Moysi.
Ori. f. Num. ho. 27.

Ori. f. Leni. ho. 1.

Ppilo de victimis.
Ori. f. Leni. ho. 5.

A L L E G O R I A R V M.

584

Propinqui. rum scandalu est graue. Mat. 5. c. Designantur et propinqui, & etiā pater mater: & in anima ipsi actus voluntatis. Vel manus dextera, est dilectus adiutor & minister in actionibus diuinis. Manus verō sinistra, est dilectus adiutor in actionibus terrenis: & vtraq; est abscindenda, si scandalizat.

Manus domus Ioseph, designare potest virtutes & exorcismos. Iudi. 1. g.

Manus hominis sub pennis animalium, designat rationem cuncta debere sustentare: ac de terrena humilitate nos ad celestia subleua. re. Eze. 1. b. Vel designat uitā actiua existentem sub contemplatiua. Manus quandoque designat libertatem ut cū dñ. Iob. 13. b. Aniam: porto in manibus meis. E diuerso captiuitatem quum qd traditur in manum alicuius. Iosu. 7. b. Iudi. 3. b.

Manus aliquando consilium significare pōt: vt manus Achiz sacerdotis, per quem consulebat Saul Deum. 1. Reg. 14. c.

Manus pueri Sulis, in qua innēta est quarta pars stateris argēti. 1. Reg. 9. b. designat ministeriū, vt inspiratio Spiritūs sancti opere cōpleat. In manu est lancea, vel ensis, quum quis intelligentiam habet pręsentium & futurorum malorum. ad hoc, vt ea ardentius vincere, cōcupiscat. 1. Reg. 13. d. Pl. 149.

Sine manibus hominum abscissus lapis, designat Christum sine humano opere in vtero. Virginis formatum. Dan. 2. c.

Super manibus ambulare, est turpis lucris causa alicui manus imponere. Leu. 19. d. Manus autem in bestiis sumuntur pro pedibus.

Manū dare interdū est auxiliū petere. Thr. 5. b. Aegypto dedimus manum & Assyriis. Sic cōserit manus ad manū proximi. Zac. 14. c.

Manus gladii, est acies gladii, & manus gladii, in quā tradūtur heretici, est victoria verbi Dei, per quod heretici cōuincuntur. Pl. 62.

Manus etiam gladii, est vis & impetus tentationum, a quibus liberat Dominus. Iob. 5. d.

Manus arida, est ociositas bene operādi, tam pharisæorum, quā totius generis humani. Mat. 12. a. Mat. 3. a. Luc. 6. b. Vel manus arida, est in auaris, qui non eam extendunt ad dandum. Manus quoque dissolutę, sunt quę non valent rectē operari, nec resistere tētationibus. Iere. 16. a. Idē designant manus lassę. Iob. 4. a. Manus hēt & nō palpat, qui scit quomodo in bono opere debeat exerceri: nec tamen vult fructum boni operis per experientiam capere. Pl. 113.

Manus Tyri, designant prosperitatem seculi. Isa. 23. b.

Manu aperta admittit adulterium, qui apertē defendit hęreses: & qui non erubescit peccare. Isa. 57. b. In manu quoq; habent thuribulum colentes idola, qñ totis viribus defendunt errores. Eze. 8. c. In manu sinistra est arcus Gog, & in dextera sagitta: quia heretici armantur a dextris & a sinistris, vt fideles. Eze. 39. a.

Manus mulieris, quę sunt vincula, designant vim diaboli, & psuasiones hereticorum. Ecclesiast. 7. c.

In manu sūt bona tēporalia, quū quis eis vitē ad suas & aliorū subleuadas necessitates: Vñ nō dñr bona esse in manu hypochritę, qā ipse potius est seruus bonorum temporalium, q̄ eis imperet. Iob. 21. a.

Manus sinistra, in qua assumit oleum sacerdos ad emundationem leprosi. Leu. 14. c.

Per manus Ithamar enumerantur vasa tabernaculi. Exod. 38. c. Et sunt sub manu eius, hoc est, sub custodia. Nu. 4. c.

Manubrium

Propinqui.
Adiutor in diuinis.

Virtutes & exorcismos.

Manus hominis sub pennis animalium.

Manus quandoque designat libertatem.

Manus gladii, est acies gladii.

Manus etiam gladii, est vis & impetus tentationum.

Manus arida, est ociositas.

Manus Tyri, designant prosperitatem seculi.

Manu aperta admittit adulterium.

Manus sinistra, in qua assumit oleum sacerdos.

Per manus Ithamar enumerantur vasa tabernaculi.

Sunt sub manu eius, hoc est, sub custodia.

Manubrium

Manus hominis sub pennis animalium.

Manus quandoque designat libertatem.

Manus gladii, est acies gladii.

Manus etiam gladii, est vis & impetus tentationum.

Manus arida, est ociositas.

Manus Tyri, designant prosperitatem seculi.

Manu aperta admittit adulterium.

Manus sinistra, in qua assumit oleum sacerdos.

Per manus Ithamar enumerantur vasa tabernaculi.

Sunt sub manu eius, hoc est, sub custodia.

Manubrium

Manus hominis sub pennis animalium.

Manus quandoque designat libertatem.

Manus gladii, est acies gladii.

Manus etiam gladii, est vis & impetus tentationum.

Manus arida, est ociositas.

Manus Tyri, designant prosperitatem seculi.

Manu aperta admittit adulterium.

Manus sinistra, in qua assumit oleum sacerdos.

Per manus Ithamar enumerantur vasa tabernaculi.

Sunt sub manu eius, hoc est, sub custodia.

Manubrium

Manus hominis sub pennis animalium.

Manus quandoque designat libertatem.

Manus gladii, est acies gladii.

Manus etiam gladii, est vis & impetus tentationum.

Manus arida, est ociositas.

Manus Tyri, designant prosperitatem seculi.

Manu aperta admittit adulterium.

Manus sinistra, in qua assumit oleum sacerdos.

Per manus Ithamar enumerantur vasa tabernaculi.

SYLVA

Manubrium

Manubrium, dicitur capulus cuiuscunque rei, dictum, q̄ manu capiatur seu teneatur.

Manubrium securis, discretionem designare potest: & labitur fer-
rū de manubrio cū quis excedit modū in corripiēdo. Deut. 19. b.

Manubrium iudē, dici potest cor hominis: & mittitur ab Elia-
ro in aquam ad educendum ferrum, cū Christus humiliat cor ad res-
tituendum illi donū intellectus superbiam aut opera dissoluta amif-
sum. 4. Reg. 6. a.

Designat etiam corpus Christi relictum in sepulchro, descendēte
ad inferos anima.

Mara.

Mara, id est, amare, vel amaritudo: quinta mansio filiorum Israel
in deserto: ubi inuenta sunt aquae amarae, quae iactu ligni in dul-
cedinem conversae sunt. Appellatur etiam Marath.

Mara significare potest amaritudinem Penitentiae: ad quam ve-
nitur post transitum maris, hoc est, post baptismum. Exo. 15. d. Nu.
33. b.

Potest etiam significare amaritudinem litterae legis: quae facta
est dulcis per lignum crucis, & per lignum sapientiae Christi.

Designare etiam potest gentilitatem secundum quod erat in amaritu-
dine infidelitatis: & etiam carnem, ac fragilitatem humanam: & pra-
terea tribulationes vitae praesentis, ad quas veniunt, qui egrediuntur
de Aegypto.

Marcere, Marcescere, Emarcescere.

Marcere dicuntur, quae putrescunt, aut languenti à proprio vigo-
re deficientia.

Emarcescens nervus fermoris Iacob, designat stuporem passionis
Christi. Gen. 32. f. Designat etiam, quod omnipotens Deus, cum iam p-
desiderium & intellectum cognoscitur, omnem in nobis volupta-
tem carnis are facit. Significat praeterea Iudaeos, qui in incredulitate
remanferunt. Item genealogias eorum post incarnationem defi-
cientes. Et marcescēs ppago fortis est deficiens virtus Iudaeorum. Isa.
25. b. Marcescēs quoque vinea, est deficiens synagoga, vel aīa. Eze. 19. d.

Emergit cor pra dolore. Isa. 21. a. Iob. 30. c. quum anima electo-
rum per afflictiones deficit in affectibus terrenis, ut in aeterna vita
viridescat. Et marcescere facit Deus ossa per dolorem in lectulo. Iob.
33. c. quia cum in ea requiescit nobis ab hoc seculo praeparamus, fla-
gello tentationis afficimur, qui fortasse de virtutibus nostris inflari
potuimus, cognita infirmitatis nostre tēdie extenuamur. Sepe. n. ani-
ma alicuius boni sibi conscia, cum virtutes suas sibi ad memoriam
reuoat, quadā delectatione pascitur, & quasi gratulatione propriae
plenitudinis impinguantur bene dicitur, quod tentatione pulsante mar-
cescunt ossa; quia dum propria infirmitas tentatione interrogante
cognoscitur: omnis illa nostrarum virtutum velut pinguis viridisque
congratulatio subito anxietatis mero siccat: & qui nos alicuius
esse momenti bona nostra pensando credidimus, pulsati paulo am-
plius perituros nos iam iamque formidamus.

Mare, Pelagus, Fretum.

Mare, notē significationis est: congregationes. n. aquarum terrā
magna ex parte ambientes maria, sunt appellata. Gen. 1. Vñ au-
tē dictū ab amaritudine. Agitat vñ: estq; instabile undis. In eo naui-
gatur

ALLEGORIARVM.

585

gatur navibus: ubiq; abundant pisces: & exerceatur piscatio. Magnū au-
tem mare qd terram circuit, Oceanus dī. Quando aut ponitur mare
absolute in sacra scriptura, saepe solet accipi p parte Occidentali ter-
rae Palestinae, q̄ habet mare ad Occidentem. Quādoq; autem dī mare
magnum: vt Eze. 47. c. Et mare nouissimū, est mare Occidentale. Isa.
49. d. Ioc. 1. c. Mare aut Orientale solet dici mare Generet, seu, Gen-
sareth quod & mare Tiberiadis dī: & praeterea mare mortuū, quod
ē est ad Orientem terrae promissionis, praecipue tribus Iuda. Cū aut
dī: Amari vsque ad mare, solet totus orbis significari. Pl. 71. Zac. 9. c.

De mari hęc dicunt Ambrosius & Basilus: Vidit Deus quia bonū
mare. Et si pulchra sit species eius elementi, vel quum surgentibus
albescit cumulis ac vorticibus vndarū, & cautes niuea rotat aspergi-
ne, vel quū equore crispanti clementioribus auris, & blādo serenae
trāquilatis purpura scētē pferat colorē: q̄ aut minus spectantibus
frequēter effundit, qm non violētis fluctibus vicina tūdit littora, sed
velut pacificis ambit & salutat amplexibus, q̄ dulcis sonus, quā in
cūdis fragor, q̄ grata & cōsona resolutio. Ego tñ nō oculis aīma-
tū creaturae decorē arbitror, sed secūdū rōnem operationis iudicio
operatoris cōuenire & cōgruere definitū. Bonū igit mare, primū, q̄
terras necessario suffulcit humore, quibus p venas quasdā occulte luc-
cū quēdā laud inuile subministrat. Bonū mare tāqua hospiciū flu-
uiorū, sōs imbrū, deriuatio alluionū, inuēctio cōmeatū, quo sibi
distates populi copulant, quo pliorū remouent pericula, quo barba-
ricus furor claudis, subsidū in necessitatibus, refugū in periculis, grā
i voluptatibus, salubritas valetudinis, separatorū cōiūctio, itineris cō-
pēdiū trās fugiū laboratū subsidū vectigaliū, sterilitatis alimētū. Ex
hoc pluuia terras trāsundit, siqdē dī mari aqua radijs Solis hauri-
tur, & qd, subtile ei, est rapit: deinde q̄to altius eleuat, tāto magis ē
nubiū obrubatione frigescit, & imber sit, q̄ non solū terrenā tēperat
siccitatē, sed ēt ieiuna arua scēdat. Quid enumerē insulas: quas velut
monilia plerūq; p̄texit, in quibus hi, q̄ se abdicāt in tēperatāe secula-
ris illecebris, fido continētiae pposito eligūt mūdū latere, & vitē hu-
ius declinare dubios anfractū? Mare est ergo secretū tēperatāe, exer-
citiū cōtinētiae, grauitatis secessus, portus securitatis, trāquilas secu-
li, mūdū hui⁹ sobrietas, cū fidelibus viris atq; deuotis incētū deu-
tionis, vt cū vndarū leniter alluētū sono certet cātus psalētiū, plau-
dāt isulā trāquillo fluctuū sātōrū choro hymnis sātōrū psonent,
Vñ mihi, vt oēm pelagi pulchritudinē pphēdā, q̄ vidit operator: Et qd
plura? Et qd aliud illic cōcētus vndarū, nisi quidā cōcētus plebis est?
Vñ bene mari plerūq; cōparat ecclia, q̄ primo ingrediētis populi ag-
mine, totis vestibulis vndas vomit, deinde in oratione totius plebis
tāquā vndis resuētibus stridet, tū responsorij psalmodum, cātū vi-
rorū mulierū, virginū, paruulorū cōsonus vndarū fragor resulat.
Nā illud quid dicā, q̄ vnda peccatū abluat, & sātī Spiritus aura sa-
lutaris aspirat? Det nobis Dñs illa resuētū flumina prosperorū, ligno
currere, tuto portu consistere, nequitiae spiritalis grauiora q̄ ferre
possumus tētamēta nescire, fidei ignorare naufragia, habere pacē p
pugna: & si qñ aliqd sit, q̄ graues nobis seculi huius excitet fluctus,
euigilantē p nobis habere gubernatōrē Dñm Iesum, q̄ verbo im-
peret, & tēperatē mitiget, trāquilatē maris refundat, cui est honor
& gloria, laus, pperuitas, a seculis & nūc & sp in oīa secula seculorū.
amē. Secundū ēt quod in mari sunt boni & mali pisces mare signi-

Am. 1. Ps. 71.

Amb. 3. Exae. 5.
Basi. 4. Exae.

Ecclesia seu
templum.

Chry. de ver. 11. a. ho.
Geor. vñ. 1. Can. 1.
1on. 7. cap. 12.

E E e e ficit

Geor. vene. Cant. 1.
ton. 7. ca. 12. 14. 28.

Geor. vene. Cant. 1.
ton. 7. ca. 12.

Averas. f. Apo. 4.

Ori. f. Mat. ho. 4. &
in diuer. ho. 6.

Hil. f. Mat. Can. 7.

Cle. Alex. 5. f. om.

Hie. f. Isa. 8. & f.

Eze. 26. & f. Zac. 10.

Arn. f. Ps. 3. 21.

Cyril. 3. f. 10. 24.

Aug. 13. conf. 1. 7. &
20. diu. Dei. 15. & f.

Ps. 39.

Ber. de confide. 1.

Beda. f. Hen. 49.

Geor. vene. Cant. 1.
ton. 7. cap. 12.

Ori. f. Mat. cap. 14.

Gre. ho. 24.

Ori. f. Exo. ho. 5. &
f. Nu. ho. 27.

Tert. de baptis. m.

Amb. de initi. mys.

Hie. de uans. f.

Aug. f. Ps. 77. 80.
& f. Apo. ho. 2.

Ber. f. Cant. ser. 39.

Geor. vene. Cant. 1.
ton. 7. cap. 12.

Gre. Nys. de 28.

Mosis.

Geor. vene. Cant. 1.
ton. 7. cap. 12. 16.

Hil. f. Mat. Can. 16.

Geor. vene. Cant. 1.
ton. 7. cap. 12. &
Cant. 2. ton. 6. cap. 9.

Rup. 9. f. Apo.

Ori. f. Exo. ho. 5. &
f. Ios. ho. 15.

Gie. f. Isa. 16. 50. &
f. Mat. 7.

Ricar. de s. Visio. d.
extermi mali. 3. 8.

10.

SILVA

ficat ecclesiam, in qua sunt mali nunc bonis permisti Matth. 15. f. Marq. aliqñ dici pōt Deus: q̄ ē quoddā pelagus substantiæ infinitū.

Et cum in ipso Deo oīa contineant, est locus particularis, aut mensura quæ mare dī, aut aqua, vel collectio aquarū. Et est illa meridionalis regio supna, in qua est aqua sapiētiæ supremæ, misericordiæ clementiæ pietatis, & gr̄a quæ est possessio peculiaris filii Dei. De qua ait Pater. Ps. 88. Et ponā mari manū eius, & in fluminibus dexteram eius. Ab hoc mari exeūt flumina, & ad ipsum reuertūtur. Eccl. 1. b.

Mare etiam dici pōt beatissima virgo Maria, cuius nomen ē ipsum mare includit, in quod mare descendit filius Dei, sicut Ionas ad Ninuias, hoc est, ut mundum liberaret. Ion. 1. a.

Mare vitreum significat immensam multitudinem Angelorum in corpore naturæ luce splendentem. Apo. 4. b.

Mare agitatū vēris, mūdū significat, sicut in quo magna est rerū & tēporū varietatis: & ventis furētibz p̄turbario. In hoc mare p̄o. i. c. equus & ascensor, quū q̄ sequit appetitū. Gen. 2. d. 41. f. 49. b.

Exo. 15. a. 1. Re. 13. a. 3. Re. 18. c. Iob. 26. d. 28. c. 38. b. Ps. 8. 23. 32. 45. 64. 65. 73. 79. 67. 88. 92. 97. 103. 106. 113. 138. Isa. 18. a. 21. a. 23. a. 24. c. 27. a. P̄o. 30. c. Ezech. 26. c. 3. 2. a. Dā. 7. a. Ion. 1. a. Nahū. 1. a. Za. 9. a. Mat. 8. c. 14. c. 17. d. 18. a. Io. 6. a. 31. a. Mar. 4. a. Luc. 5. a. Apo. 8. c. 13. a. 20. d.

Fretū etiam mūdum significat: & res tēporales. Mat. 16. a. Fretū est aut bonis mare, q̄ nō latā mūdī viā, sed angustā perragūt Zac. 10. d.

Mare quoq; baptisū significat, p̄cipue mare rubrū: ubi Aegyptius perit, & Hebræus seruatur. Et mare operit inimicos, cum in baptismo delentur peccata. Est aut rubrū per sanguinē Christi, a cuius passione baptisū habet vim mūdandi peccata. Exo. 10. c. 13. d. 14. a.

15. a. 2. d. 2. d. Ps. 77. 79. Zac. 10. d. 14. b. 1. Cor. 10. a. Mare quoq; æneum, ipsum baptisū designabat, 3. Reg. 7. d. Et mare vitreum qd erat ante solū iudicis, designabat nos ante iudiciū debere baptizari. Apo. 4. a. 15. a. Septima mansio filiorum Israel est supra mare, qua nō trāsit mare, sed videtur, nu. 33. b. Mare æneum fusile dī, quia baptisū igne Spiritu sancti per Christum cōstatū est Mare Orientale, est baptisū contra quē est diabolus, qui aduersatur baptizatis. Ioel. 2. c.

Mare præterea pœnitentiā significat pōt. Ps. 135. Et mare rubrū, pœnitentiæ. per qd nobis est transeundū est pœnitentiā peccatoribus necessaria.

Mare in qd eiectus est Ionas, significat pōt secularē p̄tatem, & Pila tū, cui traditus est Christus. Et tumultus persecutionū, qua passus est Ch̄s, ut cessaret a nobis tribulationes. Ion. 1. c. 2. b. Isa. 51. a. Haba. 2. d. Poiētes superbi, ut Pharaō, q̄ fluctuant, sed nō indurant. Apo. 16. a.

Mare potest ē significare amaritudinem laborum huius vitæ, & tē tationes: estq; finis Iuda: quia per hęc venit ad Iuda, hoc est, ad sin ceram cōfessionē. Exo. 14. a. 3. c. Ios. 15. b. Isa. 16. c. 10. o. 51. d. 63. c. 1er. 6. f. Nu. 33. a. Pl. 16. 68. Et dī hoc marē miseriam, qd fugit, qñ sit transitus ad felicitatē. Pl. 113. De mari ad mare confurgunt bella, cū amaritudo confurgit aduersus amaritudinē. Mich. 7. c. Israelitē defe rentes Aegyptum prius habuerūt mare ante se, ad impedimentū pro sectionis, deinde iuxta se, in adiutoriū defensionis, qñ erat eis, p̄ mu ro à dextri & sinistris: adē habuerūt post se ī fiamētū securitatis ini micis eorū ab eo submersis, seu ierclusis. Sic añ nos sūt futura iu xta nos p̄tētia, post nos p̄terita. Mare añ nos ē timor futurorū piculo rū; mare iuxta nos, ē labor scūbētiū certaminū; mare post nos, dolor p̄p̄tatorū malorū. Mare añ nos, timor pusillanimitatis; mare iuxta

Virgo Maria.

Angeli.

mundus.

Res tēporales.

Baptisū.

Pœnitentiæ.

Secularis post

fiat.

Persecutiones

in Christum.

Superbi.

Amaritudo la

borum huius

vite.

Tentationes.

nos, labor sollicitudinis, mare post nos, dolor pœnitudinis. Timor pu sillanimitatis impedit labor sollicitudinis munit: dolor pœnitudinis protegit Mētor etiam pro bonis æternis, est mare à dextris. Mētor verō pro malis æternis, est mare à sinistris.

Infideles.
Hæretici.
Doctrina hære sicorum & phi losophorum.

Cor humanum.

Vita humana.

Vulg. ignobile.

Populus circūci sionis, & Eccle siæ.

Vitamque testa mentum.

Peccatores.

Peccata.

Corpus nostrū.

Amaritudo pu

nitionis.

Infernus.

Sacra scriptura.

Terra.

Mare potest ē significare infideles, & hæreticos, & nationem pra uam, & vitā secularē, & sensus dēmonum, & doctrinā hereticorum & Philosophorum, & ē contradicentium fluctus. Amari autem vsque ad mare cōmouentur, qui varij agitatū erroribus. Gen. 1. b. 22. d. 49. b. Exo. 14. d. 36. c. Iob. 9. a. 11. b. 38. b. 41. d. Ps. 134. f. 1. r. d. 19. a. Amos 8. d. 9. a. Habac 3. b. Et mare longē significat gentiles & infide les. In hoc mari est via Dei, quum gentiles conuertunt, & seruant ei⁹ præcepta. Qd mare confirmat tunc Deus Exo. 13. d. Ps. 32. 45. 64. 75. 88. f. 17. d. 23. a. 42. b. 43. c. 60. Matt 21. b. Apo. 8. c. 12. d.

Mare aliqñ cor humanum, qd variis cogitationum & affectum flu ctibus agitat, & constās & mutabile est ad omnem statum. Est enim cor nostrum furore turbidum, rixis amarum, elatione superbiæ tumi dum, fraude malitiæ obscurum. Iob. 11. b. 14. b. 38. b. Dā. 7. a. Haba. 3. d.

Mare etiā significat pōt vitā humanā fluctibus irrequietam, & ne gotiū exundantē, & peculiariter vitā secularium, quæ dum p̄cellis actiōum motibus cōcitatur, ab interne sapiētiæ quiete atq; stabilita te disiungit. Iob. 28. b. Mat. 13. a. 14. c. Et trās mare est, qd est post hāc vitā. Deut. 30. c. Pōt etiā significare vulgus ignobile. Pl. 9. f. 11. a. 24. c.

Mare Orientale, quod est mortuum, designare pōt populū circūci sionis, & vetus instm. Mare verō nouissimum, est populus ecclesiæ, & nouum testamentum. Zac. 14. b. Et maria cōgregata significat. Iu dæos, & Gentiles qui in vnum ecclesiæ corpus congregati sunt, & in vnam fidei copulam sunt Christi charitate connexi. Iob. 26. c. In his dominatur Christus à mari vsque ad mare. Ps. 71.

Mare salis, qd est mortuum, dī peccatores significat post mortem inutiles ad operandum. Et etiā tumultus vitiorum. Gen. 14. a. Ios. 3. d. Eze. 27. a. Sanatur autem ad venientibus aquis baptisū & doctrinæ euangelicæ. Eze. 47. b. Mare ē est impietas, q̄ dulcem aquā facere nō potest, sed est eius aqua falsa valde, & multum amara, & amaritudo eius amarissima. Et hoc dicitur mare malitiæ, quod fugit, quum quis deflet peccata. Psal. 113. Mari comparatur contritiō Hierusalem pro pter in quietudinem vitiorum. Thre. 2. c.

Mare rubrum falsum, paludosum, & cœnosum, corpus nostrū signi ficat pōt, per quod faciendus est nobis transitus sed debet incidī, & exicari, ut liberē transeamus, qd sit per opera pœnitentiæ. Exo. 14. a.

Mare salis & mortuum, significat pōt ē amaritudinē punitionis, & infernū ubi plena est amaritudo & dolor: & mare rubrū, in qd p̄i ciē Pharaō cum exercitu suo. Gen. 14. c. 15. a. Ios. 13. d. Ps. 68. 103. 135. Ios. 2. c. Mat. 18. a. 3. 1. c. Et flumina intrāt in mare, cū appetitus carnales seq̄ punitiō. Eccl. 1. a. Mare nouissimū seu extremū erit i resurrect. quū diabol⁹ & mali mit. ē ī stagnū ignis. Ioel. 2. f. Zac. 14. b.

Mare dici pōt vetus testamentum, cuius lectio est amara, nisi mita tur lignum crucis. Ps. 97. Et mare magnum, sunt vetus & nouum testa mentum: & p̄fundiora mysteria. Ps. 79. 103. 129. Ezech. 47. c. Et mare vnde exeunt flumina. Eccl. 1. b. Maris visio dicitur esse in rotis. Eze. 1. d. quia ut omnia flumina intrant in mare, ita omnis veritas re ducitur ad euangelium. Est autem sacra scriptura mare, per quod na uigamus in siguo crucis ut ad terram viuētiū deueniamus.

Mare rubrum falsum, paludosum, & cœnosum, corpus nostrū signi ficat pōt, per quod faciendus est nobis transitus sed debet incidī, & exicari, ut liberē transeamus, qd sit per opera pœnitentiæ. Exo. 14. a.

Mare salis & mortuum, significat pōt ē amaritudinē punitionis, & infernū ubi plena est amaritudo & dolor: & mare rubrū, in qd p̄i ciē Pharaō cum exercitu suo. Gen. 14. c. 15. a. Ios. 13. d. Ps. 68. 103. 135. Ios. 2. c. Mat. 18. a. 3. 1. c. Et flumina intrāt in mare, cū appetitus carnales seq̄ punitiō. Eccl. 1. a. Mare nouissimū seu extremū erit i resurrect. quū diabol⁹ & mali mit. ē ī stagnū ignis. Ioel. 2. f. Zac. 14. b.

Mare dici pōt vetus testamentum, cuius lectio est amara, nisi mita tur lignum crucis. Ps. 97. Et mare magnum, sunt vetus & nouum testa mentum: & p̄fundiora mysteria. Ps. 79. 103. 129. Ezech. 47. c. Et mare vnde exeunt flumina. Eccl. 1. b. Maris visio dicitur esse in rotis. Eze. 1. d. quia ut omnia flumina intrant in mare, ita omnis veritas re ducitur ad euangelium. Est autem sacra scriptura mare, per quod na uigamus in siguo crucis ut ad terram viuētiū deueniamus.

Mare rubrum falsum, paludosum, & cœnosum, corpus nostrū signi ficat pōt, per quod faciendus est nobis transitus sed debet incidī, & exicari, ut liberē transeamus, qd sit per opera pœnitentiæ. Exo. 14. a.

Mare salis & mortuum, significat pōt ē amaritudinē punitionis, & infernū ubi plena est amaritudo & dolor: & mare rubrū, in qd p̄i ciē Pharaō cum exercitu suo. Gen. 14. c. 15. a. Ios. 13. d. Ps. 68. 103. 135. Ios. 2. c. Mat. 18. a. 3. 1. c. Et flumina intrāt in mare, cū appetitus carnales seq̄ punitiō. Eccl. 1. a. Mare nouissimū seu extremū erit i resurrect. quū diabol⁹ & mali mit. ē ī stagnū ignis. Ioel. 2. f. Zac. 14. b.

E e e 2 Mare

Aug. f. Ps. 134.

Hie. f. Amos 8. et. f.

Haba. 3. & f. Isa. 17.

Gre. 34. mor. 9.

Aug. 1. q. in euang.

29. & s. Ps. 73. 76.

Gre. pol. mor. 3. &

9. mor. 5.

Rup. 1. Apoc. 7.

Gre. 10. mor. 10. &

11. mo. 5. & 28. mo.

18. & 29. mor. 7.

Ricar. de s. Visio. de

vitio mutab. 1. & de

12. patriar. 38.

Ori. s. Mat. cap. 13.

14.

Aug. q. in Deut. 54.

Gre. 18. mor. 27. &

3. pasto ad me. 26.

Hie. s. Zach. 14. et

s. Iob. 26.

Ori. s. Iere. ho. 2.

Hie. s. Eze. 47.

Ricar. de s. Visio. de

extermi ma. 3.

Geor. vene. Cant. 1.

ton. 7. cap. 15.

Ori. s. Iosa. ho. 4. &

s. Mat. ho. 5. 36.

Arn. s. 58. 135.

Ricar. de s. visio. de

statu interi. hominis.

10.

Rup. 1. Ios. 2.

Hie. s. Nahum. 3.

& s. Habac. 3.

Arnob. 1. Exac. 7. &

epis. 44.

Gre. s. Eze. ho. 6.

Hie. s. Eccl. in. 1.

Euch. form spūa. 4.

S Y L V A

Mare dici potest ipsa terra, vt flumina intrant in mare, hoc est, homines in terram, vnde sumpti sunt. Eccl. 1. a.

Margarita.

Margarita, est gemma preciosissima, q̄ in offeris generatur: quas vbi genitalis anni stimulauerit hora, pandentes sese quadā oscitatione impleri rosido cōceptu tradunt, grauidas postea eniti, partū que concharum esse margaritas, pro qualitate rosis accepti. Si purus influxerit, candorem conspici. Si verò turbidus, & sœtum sordescere: eundē pallere, cœlo minante conceptum: ex eo qui ppe constare: cœlique eis maiorem societatem esse, quā maris: inde nubilum trahi colorem, aut pro claritate mattutina serenum.

Ori. f. Mat. cap. 13.

Margarita preciosa inuenta, est Christus: vt enim ostrea nocte & verno tempore rorem recipiens, intra se margaritam generat: ita gloria Virgo Spiritu sancto superueniente filium Dei cōcipiens, Messiam vt preciosissimam margaritam generauit. Mat. 13. f.

Christus.

Ori. f. Mat. cap. 13.

Margaritæ etiam ex rore cœli in conchis genitæ, Prophetas significare possunt in synagoga genitos: inter quas inuenta est preciosissima.

Propheta.

Hila. f. Mat. Can. 13.

ma margarita, quæ est Christus. Mat. 13. f.

Amb. ser. 5.

Margarita quoque preciosa, est sensus pfectus sacre scripturæ: & minores margaritæ, sūt obscuriores cognitiones, q̄ euacuant cū venierit perfecta. Et generaliter mysteria veneranda sunt margaritæ, q̄ non sunt inter porcos proicienda: Mat. 7. a. Margaritæ quoque dicuntur diuina præcepta quæ quis proicit porcis, quum ea non seruat.

Sensus pfectus.

Hila. f. Mat. Cano. 6.

Margarita præterea preciosa significat cœleste regnum, & gloriæ visionē. Mat. 13. f. Apo. 21. f. Et margaritæ portarum, sunt Apostoli.

Mysteria.

Aug. 1. ser. Domini in monte.

Margarita itidem preciosa est, vnitas, pro qua cætera sunt vëdēda.

Præcepta.

Chrys. f. Gen. ho. 16.

Margaritæ fulgenti comparat Salomon redargutionem, qua arguitur sapiens, & illi est obediēs. Pro. 2. 5. b. vel est ipse magister eruditus: quia dum emendationem morum, dum supernorum scientiam desiderantibus ostendit, quasi aureo ornatui maiorem insu per gratiorē que fulgorem gemmæ ardentis annectit.

Regnum cœlestē.

Ori. f. Mat. cap. 13.

Sunt etiam margaritæ, quibus ornatur meretrix. Apo. 17. a. 18. c. & designant virtutes apparētes, q̄ erūt in Antichristo, & ei⁹ ministris.

Apostoli.

Basi. de reg. iust. c. 8.

Margaritæ comparat Salomon redargutionem, qua arguitur sapiens, & illi est obediēs. Pro. 2. 5. b. vel est ipse magister eruditus: quia dum emendationem morum, dum supernorum scientiam desiderantibus ostendit, quasi aureo ornatui maiorem insu per gratiorē que fulgorem gemmæ ardentis annectit.

Vnitas.

Rup. 12. f. Apo.

Margaritæ comparat Salomon redargutionem, qua arguitur sapiens, & illi est obediēs. Pro. 2. 5. b. vel est ipse magister eruditus: quia dum emendationem morum, dum supernorum scientiam desiderantibus ostendit, quasi aureo ornatui maiorem insu per gratiorē que fulgorem gemmæ ardentis annectit.

Redargutio sapientie.

Beda. f. Pro. 25.

Margaritæ comparat Salomon redargutionem, qua arguitur sapiens, & illi est obediēs. Pro. 2. 5. b. vel est ipse magister eruditus: quia dum emendationem morum, dum supernorum scientiam desiderantibus ostendit, quasi aureo ornatui maiorem insu per gratiorē que fulgorem gemmæ ardentis annectit.

Virtutes fictiæ.

Glo. ord. f. Apo. 17.

Margo dicitur vniciusq; rei extremitas.

Margo.

Hie. f. Eze. 40.

Margo ante thalamos tēpli cubiti vni⁹. Eze. 40. b. Chrm significat pōq; finis est vtri⁹q; testamēti. Vel designat fidē introducentē ad charitatem: quæ est cubiti vnus; quia nō pōt diuidi per schismata.

Christus.

Gre. f. Eze. ho. 16.

Margo ante thalamos tēpli cubiti vni⁹. Eze. 40. b. Chrm significat pōq; finis est vtri⁹q; testamēti. Vel designat fidē introducentē ad charitatem: quæ est cubiti vnus; quia nō pōt diuidi per schismata.

Maria.

Maria, idest, exaltata, vel amaritudinis mare, aut myrrha maris, siue doctrix, vel magistra matris: aut ex Syro & Hebræo, domina maris. Fuit filia Amram, soror Moysi, & Aaron: fuit prophetissa, quæ quæ murmurauit contra Moysen, facta est leprosa, & post modum mandata.

Christus.

Amb. de iurg. 10.

Maria vt pullauit tympanum post transitum maris rubri typum gerit ecclesiæ laudantis Deum pro his, qui baptizantur. Exo. 15. c.

Beda. f. Exo. 15.

Maria vt pullauit tympanum post transitum maris rubri typum gerit ecclesiæ laudantis Deum pro his, qui baptizantur. Exo. 15. c.

Hie. f. Mich. 6. & de manso & prologo in Hose & f. Soph. 2.

Vt autē fuit prophetissa, & missa dī a Deo, yppū gerit vaticiniū prophetarum. Mich. 6. a. Et vt murmurauit contra Moysen, est prophetia literæ seruientis. Nu. 12. a. Vt autē mortua est ante ingressum terrę promissionis, designat prophetiam cessantem in aduentu Chri. Nu. 10. a.

Ecclesia.

Vaticinium prophetarum.

Ori. f. Nu. ho. 6. & f. Cant. 1. 2.

Vt autē murmurauit cōtra Moysen designat populū Iudaicū, q̄ murmurauit ptra Chrm, & vt illa facta est leprosa, ita synagoga ptraxit leprā incredulitatis: vñ & separata est, onec plenitudo gētiū tūc. Nu. 12. a.

Populus Iudaicus.

Maria

ALLEGORIARVM.

Ecclesia.

Maria virgo beatissima; quæ fuit desponsata, sed virgo; figurā est ecclesiæ quæ coniuncta est Christo, sed sine macula. Luc. 1. c.

Predicatores.

Vt autem gestauit Iesum in vtero, designat predatores portantes Iesum, vt eum alijs, vel potius alios ei pariant.

Excellentis animæ.

Maria mater Iacobi & Ioseph, significat excellentem animam: cuius excellentia declaratur per interpretationem nominum filiorum eius. Mat. 27. f.

Maria Magdalena, vide Magalena.

Marius, quare Vir.

Marmor.

Marmor, est genus durissimi lapidis & solidissimi: quod in pretio habetur, cuius varia sunt genera. Quoddam. n. est album, quod parium dī: aliud viride, quod Laconium: aliud nigrum: aliud maculosum in serpentis modum: aliud rubrum, candidis interuenientibus punctis. Sunt & multa alia genera.

Fortitudo Sancti.

Marmor quod ponebatur in templo, fortitudinem indefessam significare potest: & marmoreæ columnæ, designant fortitudinē Apostolorū. Exo. 3. 1. a. 2. Par. 29. a. 2. a. 1. Par. 2. c. 3. b. Cant. 5. d. Apo. 18. d. 5.

Amb. 1. Ps. 118. ser.

Potest etiam marmor significare Sanctos puritatem vitæ habentes.

Gre. 1. Cant. 5.

Maron.

Amaritudo peccati.

Maron, idest, amaritudo: ciuitas cuius rex Iobabivictus est à Iosue: desiggnare pōt amaritudinē peccati. Iosu. 11. a. Pro. 5. a. vñ autem esse vbi sit primus locus Iordani: qui Samachus appellatur.

Ori. 1. Ios. ho. 14.

Marsupium.

Concordia hereticorum.

Marsupium, est sacculus numerorum. Marsupium vnum malorum. Pro. 1. b. Communitatem, aut concordiam hereticorum designat.

Martha.

Vita actiua.

Martha, idest, prouocās, siue amaricans: vel syriacē, domina, vel doctrix: fuit soror Mariæ, & Lazari, q̄ sollicitē ministravit Christo.

Ori. 1. Reg. ho. 1.

Vita præsens.

Martha designare solet vitam actiuam, & exercentem opera, quæ ad conuersionem spectant: quæ erga plurima turbati dī. Luc. 10. g. 1.

Basi. consti. monach.

Io. 11. c. 12. a. Eadem ratione significat vitam præsentem, & quæ laboriosa est, multoq; indigens ministerio, quæ tamen cessabit, quum cessauerit indulgentia.

Gre. 1. Reg. 14. & 6. mor. 28. & s. Eze. ho. 3. 14.

Virgo Maria. Anima.

Vt autem ex cepit Christum in domum suam, typus est beatæ virginis Mariæ, quæ illū excepit in vtero. Vel etiam animæ. Luc. 10. g.

Aug. 1. de Trin. 10.

Ber. ser. 2. assumpti.

Mas, Masculus.

Christus. opera Christi.

Mas, seu masculus, sexus vocabulum est, feminæ appellationi oppositum, estq; sexus nobilior & robustior.

Ori. 1. Len. 1.

Masculus, tæpe Christum significare solet qui peccatum nō fecit, & virtutem ac nobilitatem habet supra ecclesiam, & masculus vitulus designat virilia ac robusta Christi opera, quæ pro nobis obtulit.

Hie. 1. Isa. 66. & 1. Mala. 2.

Christus & ecclesia.

Leu. 1. a. Et masculus agnus, est ipse Christus, & perfectio ac fortitudo humanitatis eius: Exo. 12. a. 1. a. 66. a. Hunc masculū peperit mulier victorem diaboli. Apo. 12. b.

Geor. venet. Cant. 2. ton. 3. cap. 19.

Spiritus & intellectus, & operatio.

Masculus & femina, quos fecit Deus à principio, significare solent Christum & ecclesiam. Gen. 1. d. Item spiritum & animam, seu spiritum & carnem, qui si concordant, crescunt, & multiplicantur, significant etiam intellectum & actionem.

Aug. f. Apo. ho. 9.

Aug. 1. de gen. cont.

Manich. 23. 25.

Ori. f. Gen. 1.

Ori. f. Leu. 4. &

f. h. 1. &

Ily. f. Leu. 6. 27.

Hil. f. Isa. 16. & f.

Nabum. 3.

Greg. Nisse. de vita

Mosis.

Ily. f. Leu. 18.

Beda. f. Exo. 1.

Ori. f. Leu. 6. 1.

Phi. de victimis &

de sacrifici. Abel &

Cain.

Ori. f. Exo. ho. 2. & f.

Leu. ho. 8.

Amb. 2. de Abra. 1.

& 1. de Can. 10.

Hie. f. Isa. 66.

Ily. f. Leu. 1. 12.

Hie. f. Mala. 2.

Ricard. de f. Visio. de

12. patriar. 53.

Gre. 4. mor. 4.

Ori. f. Eze. ho. 7.

Hier. f. Eze. 16.

Lyra. f. Leu. 12.

Gre. 14. mor. 27.

Gre. 1. Reg. 7.

Mares dñr robustiores in fide & opibus, Exo. 1. c. 13. b. 34. c. Leu. 3. b. 27. a. Et mares stirpis Aarō, aut de genere sacerdotali, sūt fortes & viriles. Leu. 6. d. 7. a. Et masculi q̄ numerant, sunt pfecti. Nu. 1. a. Mares interficit Pharaō, est, habentes aliquid robustū: non tñ adultos qui pnt resistere diabolo. Exo. 1. c. vult autem diabolus, ut quodcunq̄ est Hebræorum, & eorum, qui per seculum istud transeunt, forte & virile mittatur in aquas: & per earū fluēta diserat in mare. Ediuerso, quicquid femineū, molle formosum videret in seculo. hoc viuificetur, adolescat & generet. Simulq; considera, q̄ Aegyptius imperator viros Habræorum non possit occidere: nec eos, qui iam egres si sunt ab infantia: sed quorū ætas adhuc tenera est, molle corpus, & pfectus incipiens. Scit non posse nutrire feminas, nisi interfecti fue rint masculi. Cū masculo, hoc est, cū eo, qui virilia opera agit, nō dēt q̄s miseri cōcubito femineo, ut eius opa effeminari faciat. Leu. 18. c. Masculi quoq; dicuntur doctores & prælati, quibus alii ceu femi næ subiiciuntur. Gen. 1. d. Exo. 1. c. 12. a.

Masculi etiam dicuntur opera virilia: & eadem ratione ipsæ virtu tes, p̄ quas viriliter operamur. Exo. 1. c. 13. b. 34. c. Et masculus vitu lus significat virilia opera carnis. Leu. 1. a.

Masculus præterea dñr ipsa mens seu ratio, & homo interior, & sen sus rationalis. Et masculus offertur, cum mens offertur Deo. Et ma sculinum circumciditur, cum omnia superflua à mente rescantur. Gē. 17. b. 34. Le. 1. a. 3. b. 22. c. Isa. 66. c. Et hoc masculinū debet appa rere coram Domino. Exo. 23. c. 3. 4. c. Et masculinum aperiens vuluū est iustum & principale animæ: & virtus & immunitas ab affectibus. Masculum aut est offerendum, hoc est, mens virilis, fortis & stabilis, & cum valenti sine atq; inconcussa, ut nequaquā mandatorum ef feminetur, siue mollescat operator. Mala. 2. a.

Masculi interfecti in Sichen, sunt heretici cōfutati. Gen. 34. d. defi gnāt et inueteratā consuetudinē, quæ prius est circumcidēda, deinde interficiēda. Masculus ē, qui maledicitor, est corruptor veritatis. Ier. 20. d. Et masculinæ imagines, sunt hereses: & dñr masculinæ, quia he retici nulla eas posse oppugnatione subueri putant. Eze. 16. b.

Masculus, quæ parit mulier suscepto semine, est peccatum minus graue, unde minori indiget purificatione. Leu. 12. a.

Massa.

Massa, est farina macerata, & aqua subacta ad conficiendū panē quo nomine et significatur quicquid densum ac spissum est, in modum farinæ sabactę: & qđ nondum formatum est, sed paratū ut aliquid ex eo formetur, ut massa luti, massa auri, massa plumbi.

Massa dñr fideles cōiuncti Ch̄ro, ut ab eo formētur. Rom. 11. b. Massa etiam potest fidem & doctrinam fidei significare. 1. Cor. 5. Gala. 5. b.

Massa plumbi in amphora, designat grauem iniquitatem, quæ in auaritia continetur. Zac. 5. c.

Masphat.

Masphat, idest, speculatio, siue specula, aut cooperimentum, vel ex pectatio: ciuitas in tribu Iuda. Significare potest huius vitę cō templationem, qua videmus nūc per speculum in ænigmate. Potest etiam significare sacram scripturā. 1. Reg. 7. b. 10. c. Ier. 40. d. 1. Cor. 13. d. Vel interpretatur intentio: & designat intentionem mutandā à falsa beatitudine ad veram.

Mater

Robustiores
fide & opib.
bus.Prælati & do
ctores.Opera virilia
virtutes.Mens.
Ratio
Homo interiorSensus rationa
lis.Heretici.
Consuetudo in
ueterata.Hereses.
Peccatum mi
nus graue.Fideles.
Doctrina fidei.
Gravis iniqui
tas.Contemplatio
sacra scriptu
ra. Intentio.

Sinagoga.

Virgo Maria.

Cælestis Hieru
salem.Faciens volun
tatem Christi.
Prædicator.Charitas.
Gratia.

Ecclesia.

Natura anima
Mens.Natura corru
pta.

Gentilitas.

Doctores.
Voluptates car
nis.

Lex.

Concupiscentia.

ETIA.

Mater, Genitrix.

Mater dicitur femina in animalibus, quæ genuit sibi similem in Tret. de carne Christ specie. Transfertur tamen ad alia: ut arbor dicitur mater propa ginum, quæ ex ipsa nascuntur: & apes dicitur mater mellis.

Mater Abrahā, q̄ non fuit mater Sarā, dicitur synagoga, quæ fuit mater Christi, & non ecclesia. Gene. 10. c. Et mater Christi foris stās, dñr synagoga, quæ noluit ingredi credēdo. Matt. 12. d. Mar. 3. d. Luc. 8. c. Pl. 68. 70. Cant. 1. q. Et mater Isaac, est synagoga mater Ch̄ri. Gen. 24. d. Pro 4. a. Et mater Iacobi, synagoga: & filij matris eius, sunt Iudei. Ge. 27. d. Mater quoq; Moſis, est synagoga: q̄ habuit Moſen paruum: quia Iudæi in lege nō assurgūt ad sensus sublimiores. Exo. 2. a. Eadē designat mater Iob. Iob. 1. d. Et mater, q̄ coronauit sponsū. Cāt. 3. d. Et mater, quā reliquit Christus vel homo, ut adhereret vxori. Gen. 2. d. Mater quoq; spōſæ, dñr synagoga cuius filij pugnaverūt p̄ra ecclesiā. Cāt. 1. b. 3. b. Mater et populi israel dñr ipsa synagoga: vel frequentia po puli. Hose. 4. b. Et matres factæ viduæ, sunt synagoga Iudæorū factæ sine Deo. Thre. 5. c. Mater prophetæ, synagoga mater Ch̄ri. Zach. 13. b. 16.

Mater Salomonis, significat beatam virginem Mariam, matrem Christi. Cant. 3. d. Eandem designat mater Samson, quæ non bibit vi num, nec comedit immundum & c. Iud. 14. a.

Mater Christi dici potest interdum cælestis patria seu Hierusalē. Mat. 19. a. quæ etiam dicitur mater nostra. Gala. 4. d.

Mater etiam Christi, dicitur omnis, qui eius facit voluntatem. Pl. 138. Mar. 12. d. Prædicator etiam, si per eius vocem amor Domini in proximi mente generatur, mater Christi dici potest.

Mater etiam Salomonis, hoc est, Christi, dici potest charitas. Vñ so let dici Christus filius charitatis. Item gratia Dei, qua saluamur, cuius legem nō debemus dimittere. Pro. 1. a. Mater itē spōſæ, est regenera trix gratia apud quā vna columba eligitur: quia illos solos colligit, qm simplicitate pmanēt, & ab vnitate nō sciēdūt. Cāt. 6. c. Leu. 22. d.

Mater dñr ecclesia, q̄ mater est viuētū per fidē & gratiā. Gen. 3. d. Exo. 20. b. 21. b. 22. d. 23. c. 34. d. Pl. 111. Pro. 1. a. 30. c. Et mater Samue lis eadē ecclesiā significat. 1. Reg. 2. d. Mic. 7. b. Leu. 22. d. Et mater spōſæ est ecclesia mater atq̄ veniētis ad fidē. Can. 1. b. Mater et Iesu q̄ erat in nuptijs, est ecclesia, sine qua nō fiunt nuptiæ in carnationis. Ioan. 2. a.

Mater spōſæ dici potest interdum natura animæ. Cant. 3. b. 8. a. Et mater Samuelis ipsam mentem significare potest. 1. Reg. 2. d.

Mater p̄cipiens ī peccatis, est natura ipsa p̄ peccatū Adē corrupta: unde fit, ut oēs, q̄ in eā cōcipiunt, ī peccatis cōcipiant. Pl. 50. Sub hac matre manet animal septē dieb⁹. ī toto tēpore huius vitę. Leui. 12. d.

Mater Rebecca, gentilitatē significare pōt: unde orta est ecclesia de spōſata Christo. Genesi. 24. d. Hæc est mater, quæ dereliquit: quia nō potest saluare filios, nisi veniāt ad fidem: quæ & Babylonia ciuitas hu ius mundi dicitur: de cuius vtero suscipit nos Deus. Pl. 26. 138.

Matres dicunt etia doctores, qui ceu matres nutriunt discipulos. Thre. 2. d. vel designant ibi voluptates carnis, q̄ malē nutriūt animas.

Mater filiorū Zebedæi, quæ excellentiam habuit propter filios, desi gnare pōt legē, cuius nobilitas est illi à Christo prophetato. Mat. 27. f.

Mater Hierusalē Chetę, designat incentiuā huius seculi, q̄ à Deo separant. Ezech. 16. a. Et mater, cuius turpitudine non est reuelanda, est concupiscentia pariens peccatum. Leui. 18. b. Iacobi. 1. b.

Mater Iob dici potest terra. Iob. 1. d. Nudus egressus sunt de vtero

E E c 4 matris

Ori. 1. Iob. 1.

Ori. Ps. 36. ho. 5.
Hie. Isa. 33.

Hie. Isa. 38. 59.

Arno. & Hila. 1.
Psal. 2.

Basi. & Aug. 1. Ps.
37.

Aug. Ps. 35.

Hie. Cypriano.

Hie. Isa. 27.

Ter adue Mar. 1. 4.

Ori. Nu. ho. 3. 9. &
1. Eze. ho. 1.

Hie. f. Jer. 30. & 1.
Gala. 3.

Aug. epis. 120.

Geor. vene. can. 2. to
no 1. cap. 4. & ton.

8. per totum.

Rup. s. Joel. 2.

Glordi. s. Exo. 25.

Gres. Eze. ho. 2.

Hie. f. Haba. 2.

Aug. 8. cin. Dei.

32. & epis. 120. &
de verbis domini.

scr. 22.
Gre. ho. 12.

S Y L V A

operari, & oia in laudē Dei facere. Ps. 1. 62. 2. Cor. 10. a. Et meditari in operibus Dei, ē creationē Adē & reliqua Dei opera cōtēplari. Ps. 142.

Meditatur sedens in domo, & ambulans & c. qui in ecclesia loquit, & docet, ac operatur, quē ad edificationem faciunt. Deut. 6. b.

Meditatur timorem, qui cum omnia fuerit consequutus, indignū se tamen semper reputat coram Domino. Isa. 33. c.

Meditatur ut columba, qui pro peccatis gemit. Isa. 38. c. meditant quoque Iudæi ut columba, quum loquuntur & perstreperunt verba legis, quæ minimē intelliguntur. Isa. 59. b.

Meditantes inania populi, fuerunt Iudæi distinguentes carnales observationes, & exercētes traditiones humanas: vel meditati, sunt inania, qū Christū persequebantur, & falsa cōtra eū excogitabāt testimonia. Ps. 2. Hic dicunt meditationes Iudæorū aduersus Chrm. Thre. 3. g. Meditabunt ēē dolos cōtra Chrm ante & post eius mortem. Ps. 37 dicunt quoque meditari dolos, q mala suggerūt sub boni specie.

Meditatur iniquitatē in cubili suis, qui eam tractat in corde. Ps. 35.

Meditari dies sicut aranea sunt, cum sic transiit tempus, ut opus araneę. Psal. 79.

Meditatus ē Dominus in spiritu suo, duro, quando loquutus est, ut durē puniret Iudæos. Isa. 27. b. vel iuxta Septuaginta, meditatus est populus Israel interficere Apostolos, ut delerent memoriam Christi.

Medium, Medietas, vide Dimidium.

Medius, Medium, Mediator.

Medium dī, quod equaliter distat ab extremis. Mediator autem est, qui inter aliquos medius est ad constituendam pacem, aut aliud pactum. Medius ē dī cōis. 3. Reg. 6. a. Ostium lateris medij in pariete erat Manifestus. Exo. 11. b. Media nocte ingreditur Aegyptum. Mediū autē, & sortitū. Nu. 16. c. Perierūt de medio multitudinis. Cōspectus. Deute. 13. a. 2. c. Auferes malū de medio tui. Pars Exo. 3. a. Vocauit eū de medio rubi. In medio quoq; in p̄spectu, in cōsortio. Itē ut dux. 1. Reg. 10. d. Stetitq; in medio populi. Inter alios. Iere. 29. b. Qui sūt in medio vestrū. Vn° ex illis. 3. Reg. 3. b. Seru° tu° i medio est populi tui.

Medium p̄cipuē cōpetit Chro: de quo Ioā. 1. d. Medius vestrū, stat, quē vos nescitis. Et in medio paradisi arbor, est Chrs, qui est media p̄sona i Trinitate. Gen. 2. b. Ipse est i medio duorū animalū, hoc est, duorū populorū. Haba. 3. a. Et Aaron stās in medio multitudinis, ad placādū Deum, designat Chrm, qui operatus est salutē in medio terræ. Nu. 16. g. Et ipse filius Dei dī mediator ante incarnationē, qū loquebatur per Angelos: sed non est dictus homo mediator, nisi post incarnationē. Gal. 3. d. In medio ecclesię laudat Chrs Patrē: quia ipse mediator mediū tener. Ps. 21. 8. 7. In medio captiuorū existēs Ezechiel, designat Chrm inter peccatores cōuersantē. Sic in medio existit p̄iceps, hoc est, Chrs. Eze. 1. 3. 4. f. 4. 6. c. Et de medio Israel productus p̄iceps, designat Chrm de genere Israel. Iere. 30. d. Soph. 3. d. Agge. 2. a. Zac. 2. d. Sic in medio fratrum vngitur David. 1. Reg. 16. c. designans Christum: qui etiam dicitur esse in medio per incarnationē. Joel. 2. f. In medio duorum Cherubim dicitur esse Deus, secundum quod ab angelis visione beatifica videtur. Exo. 25. b.

Mediū electi, significat incarnationē Christi: vbi sunt quatuor ani mali, hoc est, quatuor Euāgelistę fidem incarnationis p̄dicātes. Eze. 1. b. Medium autē annorum, tempus significat aduentus Christi. Haba. 3. a. vel iuxta Septuaginta, mediū duorū animalū, vbi cognitus est

Loqui ex opere
ri ad a dīfictiō
nē Cognitiō p̄p̄
p̄ia infirmita
tis, Gemenis p̄p̄
peccatis.

Loquētes Iudæi
legē sine intel
lecto Exercētes
Iudæi traditio
nes.

Cogitātes con
tra Christum.

Trāctans malū
in decor.

Trāseuntes sa
cile dies.

Decernēs Deus
puniri Iudæos.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

Christus.

ALLEGORIARVM.

590

Tempus iudicii est Christus, fuit in passione, qū cognitus est inter duos latrones, vel inter duos populos in eius passione cōcurrētes. Media nox designat occultum ipsi aduentus Christi: vel ipsi iudicii, qū veniet nullo seniente, aut sperante. Mat. 25. a. Mar. 13. d. Luc. 11. a. 12. d. Medium etiam annorum, est tempus passionis Christi: quod erat triginta trium annorum, quod est medium vitę humanę.

In medio dicuntur esse, quę omnibus antepōnimus atque iubētur dij alieni de medio abiici. Gen. 35. a. Ut videlicet nihil pręferamus Deo, sed ipsum in medio cōstituamus. Ita sanctuariū ponitur in medio, ut cultus Dei ceteris pręponatur. Exe. 48.

Medium in quo est Deus, dī conscientia: & ipsum cor: quod ē est mediū vniuersi. Exo. 23. d. 25. a. 1. Reg. 7. a. Ps. 45. Mat. 18. c. Et mediū fereuli Salomonis statum charitate, est cor Christi. Cant. 3. d. In medio hominis cōteritur cor, cum verē dolet. Iere. 23. b. Medium quoq; altaris, cor hominis significare potest. Exo. 27. a. 38. a.

Mediū terrę Aegypti, aut ē mediū terrę ecclīam significare pōt. Isa. 19. c. Exo. 9. f. Ps. 73. 13. 4. 13. 6. Et mediū cāporū, vbi aperit Deus fontes, est ecclīa ex gentibus. Isa. 41. c. Et habitās Raab in medio filiorū Israel, designat gētes habitātes, in Chro, vel in ecclīa, cuius mediū est Chrs. Io. 6. d. Et mediū Hierusalē, est mediū ecclīę seu locus publicus in ecclesia, aut ē status perfectionis. Ps. 11. Iere. 6. a. Zac. 2. b. 8. b.

Mediū filiorū Israel vitā cōm Christianorū significare pōt. Exo. 28. a. 3. 1. c. Et media seculi Salomonis sunt, quę ad mediocrem vitā fidelium in ecclesia pertinent, quę sunt cōstrata charitate: quia mediocribus sufficit charitas. Cant. 3. d. In medio populi, stans Saul, designat pręlati exēpla oībus debere esse conspicua. 1. Reg. 10. d. Itidē in medio vineę turris, designat exēpla Apostolorū & Prophetarū oībus exposita. Isa. 5. a. In medio populi Dei edificantur, qui facti pars ecclīę proficiunt in ea. Iere. 12. d. Inter mediū moniū pertransiunt aque, cū prędicatores exponūt doctrinā tanq̄ omnibus cōm. Ps. 103.

Medium Iordanis, in quo stetit arca. Io. 3. d. designat fiduciam diuinę pietatis, cui pedem spei figere debemus.

In medio populi ascendit Deus puniendo. Exo. 33. a. Et in medio alicuius dicuntur esse abominationes eius, cum secundum eas castigatur. Eze. 7. b. Et vsq; ad medium colli dicitur peruenire torrens, quum ira Dei plenē aliquem comprehendit. Isa. 30. f.

Medium maris & mediū fluctus, designant vim tentationū. Illi autē ambulant per medium maris, qui inter tentationes non declinant ad dexterā, neq; ad sinistrā. Exo. 14. e. 15. c. Prou. 30. c. Isa. 63. c. Mat. 14. c. Et media nox, est ipsa grauis tribulationis: in qua surgendum est ad cōsistendum Dño. Exo. 11. a. 12. d. Ps. 118. Medium ē catulorum leo num, fuit grauis tribulatio Christi. Ps. 56. Medium autem tribulationis ipsam grauitatem tribulationis significat. Ps. 137. Media hostium castra ingreditur Saul, quum prędicator in medijs tentationum fluctibus mentibus auditorum subuenit. 1. Reg. 11. c.

Media nox significare pōt mediū vitę hūanę tenebrōsa: & altitudinē remissiois & negligētię & p̄fundā mētis cecitātē. Iob 34. c. Mat. 25. a.

Medium rubi designat peccatum & mortalem infirmitatem. Exo. 3. a. Et mediū Aegypti & Babylonis, significat statum profundum peccati: & medium miserię huius seculi inter seculares confusions.

Exod. 3. g. 7. a. Ps. 134. 135. 136. Iere. 50. b. 51. c.

Medium hyacinthine tunicę designat initium perfectum. Exo. 28. c. 39. d. vel primordium boni operis.

Perme-

Ori. f. Mat. ho. 30. 3. 32.

Rup. f. Haba. 3.

Glo. inte. f. Gen. 35.

Basi. & Aug. s. Ps. 45.

Hila. s. Mat. cano. 18.

Gres. 1. Reg. 7.

Aug. s. Ps. 73.

Hier. s. Isa. 41. & f. Iere. 6.

Ori. s. Iere. ho. 2.

Basi. s. Ps. 115.

Gres. can. 3. & f. Ezech. ho. 15. & s. 1. Reg. 10.

Amb. 3. Exae. 12.

Aug. f. Ps. 103.

Ric de f. Vi. de ex termi mali. 35.

Glo. int. f. Exo. 33.

Ori. f. Exo. ho. 6. & f. Mat. cap. 14.

Ambr. de Salom. & f. Ps. 118. ser. 8.

Aug. s. Ps. 33. 9. 59.

Hila. f. Ps. 56.

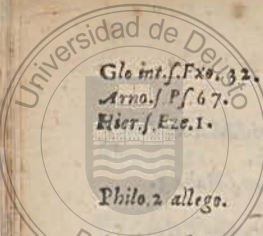
Gres. 1. Reg. 11.

Hier. f. Iob. 34.

Ori. f. Iere. ho. 2.

Hila. s. Ps. 134. 136.

Glo. ord. f. Exo. 28.

S Y L V A.

Glo. int. f. 32.
Arno. f. 67.
Hier. f. Eze. 1.

Philo. 2. allego.

B. Aug. 17. civi. Dei. 4.
Hier. f. Ps. 73. & f.
Eze. 5.
Euch. q. in Ps.
Gre. f. Eze. ho. 14.
Gre. f. 1. Reg. 15.
Greg. Amos. 6.

Ori. f. Iere. ho. 4.

Amb. f. Ephe. 2.

Aug. epist. 120.
Rup. f. Hose. 2.

Hie. f. Eze. 8.

Hier. f. Eze. 28.

Gre. 33. mor. 28.

Aug. f. Ps. 56.
Euch. q. in Ps.

Glo. ord. f. Exo. 28.

Arist. 13. de hist. ani-
mal. 6.

Hie. f. Eze. 17.

Ori. f. Eze. 11. 12.

Hie. f. Eze. 17.

Gre. 31. mor. 33.

Am. & Aug. s. Ps.
65.

Per mediū castrorum ire, est equaliter iustitiam servare. Exo. 32. f. *Aequalitas in*
Medium sortium filiorum Israel, designat medium duorum testamē *stia.*

torum. Leui. 16. c. Pl. 67. Medium quoq; animalium designat doctri- *Medium duo-*
nam spirituales inclusam in littera, Eze. 1. d. Haba. 3. a. Et medium *rum testamen-*
domus Iacob dici potest lex & prophetæ. Isa. 29. g. *torum.*

Media arbor paradisi, ubi se abscondit Adam, designat intellectum *Intellectus.*
propriū, cui fides, qui negat vniuersalem Gen. 3. b.

Medium terræ significare potest vitā in corpore: & operatus est Chri *Vita incorpo-*
stus salutem in medio terræ, hoc est, in assumpto corpore: vel in vtero *rata.*
Virginis: vel in Hierusalem Pl. 73. dicitur etiam Hierusalem posita in
medio gentium, quia sita est in medio terræ. Eze. 5. b.

Media hora silentij, designat quietem contemplationis, quæ brevis *Quies contem-*
est in hac vita. Apoc. 8. a. *plationis.*

Mediū Amalec, turpē & libidinosā vitā significat. 1. Reg. 15. b. De *Vita turpis.*
medio quoq; armēi comedere dñr vitulū, q. delictijs vacat. Amos. 6. b.

Medium dierum perdis, prosperitatem huius seculi significare *Prosperitas se-*
potest. Iere. 17. b. *culi.*

Medius paries inter Iudæos & Gentiles, erant inimicitiz propter *Inimicitiz.*
diuersum cultum. Ephe. 2. c.

Medium ventris Christi, dici possunt corda carnalium in ecclesia: *Corda carnalia*
quibus etiam nota sunt mysteria sacræ scripturæ. Pl. 21. Medium vbe *Cor.*
rum dicitur cor, quod est in pectore. Hose. 2. a.

In medio dñi stare, qui alijs supremiæ: vt lezonias in medio colē *Princeps.*
tium idola, ostenditur esse eorū princeps in colendis idolis. Eze. 8. c.

In medio lapidū ignitorum dñr ambulasse Lucifer: quia inter Ange *Lucifer inter*
los, à quorum consortio fuit eiectus. Eze. 28. d. Et dñr nunc draco in *Angelos.*
medio fluminum cubare: quia diabolus omnibus fauet & vitijs & er-
roribus. Eze. 29. a. Medium autē oris Leviathan, sunt verba diaboli
calliditatis plena: & in medium oris intrat, qui calliditatis eius verba
penetrat: vt nequaquā pensetur qui resonens, sed quò intendant. Iob.
41. a. Idem designabit medium dentium. Zac. 9. b.

Non dimidiant dies suos viri sanguinum. Pl. 54. quia tolluntur in *Mitti in infer-*
infernum hæretici: vt perdix, quæ congregauit, quæ non peperit. Vel *num.*
non dimidiant dies suos, qui ad satisfaciendum Deo pro peccatis, nō
conferunt vel vitæ suæ particulam.

In medio dicitur poni iusturandum inter litigantes: quia per ip- *Arbitrium in-*
sum tanquam arbitrium dissoluuntur controuersie. Exo. 22. b. *strumentum.*

Medium tabularum tabernaculi, per quod transeunt vices. Exo. *Mens.*
26. c. 36. d. designare potest mentem, in qua recipitur lex. *Opera perfe-*
Medium malorum granatorum. Exo. 28. f. designat opera perfecta, *cta.*
quæ prædicatione ornantur.

Medulla.

Medulla, est excrementum concoctum sanguinei alimenti, quod in
ossa, aut in spinam distribuitur: non tamen omnia ossa medullā
habent. Sumitur quandoque pro eo, quod intra aliquam rem conti-
netur: interdum verò pro pinguedine.

Medulla cedri, quam plantauit, Deus, dicitur esse Christus. Eze. 17. g.
Idem dicitur medulla tritici. Deut. 32. c.

Medulla cedri. Eze. 17. quātū ad allegoriā litteralē, dicebat Iero *Christus.*
nias rex Iudæ: vel et nobilitas regni Iudæorū Quātū verò ad mysticū *Apostoli.*
intellectum significantur Apostoli & perfectiores in ecclesia. *Sacrificium cū*
Medullata holocausta dñr sacrificia cordis & oris, quæ fiunt cum *charitate, & la-*
charitate. *chrymas.*

A L L E G O R I A R V M.

charitate. Pl. 65. Isa. 25. c. 34. b. Hebræ. 4. c. Quisquis bonum opus a- *Gre. f. Eze. ho. 20.*
git, sed omnipotentis Dei amore atque desiderio fieri nescit; holocau-
stum habet, sed medullam in holocaustum non habet. Qui verò bo-
na operatur & visioni iam creatoris inhiat, atque ad æterna contem-
platōis gaudia peruenire festinat, sequē ipsum ex amore quo ac-
cenditur, in fletibus mactat holocausta medullata offert Domino.

Diuitias.

Medulla terræ Aegypti, quam esurierant filii Israel, significare po- *Gre. 15. mor. 25.*
test diuitias, quæ dicuntur medullæ diuitis, quibus ossa eius, hoc est,
potentia vel dignitas irrigantur. Gen. 45. c. Nu. 18. b. Iob. 21. c.

Intentiones.

Medullæ dici possunt intentiones, quas discernit sermo Dei. Hebræ. 4. c. *Gre. f. Eze. ho. 21.*
Medus.

Angeli.

Prædicatores.

Medus, idest, mensura, vel abundans, siue indumentum; seu à poten-
te, vel forti: Hebraicè Madai: sunt populi iuxta Persas: qui vt fue- *Hie. f. 1. a. 13.*
rant ministri Dei contra Chaldeos, significant Angelos, vel prædi-
catores ministros Dei, & adiutores fidelium ad expugnandos dæ-
mones. Isa. 13. c.

Mel, vide Fauus.

Melcha.

Astrologia.

Melcha, idest, regina, vel cōsiliatrix: vxor Nachor. Ponitur i typum *Phi. de congres. & c.*
Astrologiæ, quæ iungitur Nachor, hoc est, habenti scientiam
ociosam. Gen. 11. d.

Melchisedec.

Christus.

Melchisedec, idest, rex iustitiæ, est nomen appellatiuum: quia proprium *Ori. f. Ios. ho. 26.*
est Sem, filius Noe: fuit rex Salem, q. obtulit in sacrificium panē *Amb. de Abra. 3.*
& vinū, & benedixit Abraham. Gen. 14. d. Manifesta gerit Christi figu- *Hie. Enagrio.*
ram. Primò, quia sine patre & matre scribitur: & Christus neque initiū, *Aug. 16. ciui. Dei.*
neque finem dierum habet. Scdò, quia rex Salem: & Chrs rex pacifi- *22.*
cus. Tertio, quia rex iustitiæ: quod est proprium Chri. Quarto, quia rex *Geor. yene Cant. 2.*
& sacerdos, sicut & Chrs. Quintò, quia panem & vinum obtulit in sa- *ton. 3. cap. 10.*
crificium, apertè exprimens sacrificium corporis & sanguinis Chri. *Fulgent. ad transi.*
mundum. 2.

Melchijua.

Prædicator.

Melchijua, idest, rex saluator, aut res vel consilium saluatoris, vel sa- *Gre. f. 1. Reg. 14.*
lutis, siue rex magnificus, aut rex meus salus. Fuit fili⁹ Saulis. De *Gre. f. 1. Reg. 14.*
signat prædicatorem, qui est rex per autoritatē, salus per prædicationē
salutarem: meus autē dicitur, vt sit singulorum per amorē. 1. Reg. 14. g.

Melchom, moloch.

Auaritia.

Author erro-
ris.

Melchom, idest, rex eorum, vel consiliatore eorum: fuit idolum filio *1. y. f. Leui. 18.*
rum Ammon, quod etiam dicitur Moloch. 4. Reg. 23. c. 1. Par. 20. *Hie. f. Iere. 32.*
a. Iere. 32. f. 49. a. Sopho. 1. b. Typus est auaritiæ, cui dant de semine
suo, qui ei seruiunt. Leuitic. 18. c. designat etiam autorem schismatis
vel erroris. Amos. 1. d. 5. g.

Melech.

Chorus fidelium.

Melech, iuxta Augustinum, interpretatur chorus: & designat chorū *Aug. f. Ps. 87.*
fidelium, qui debent respondere Christo ipsum imitando. Pl. 87.
In titulo.

Melior, vide Bonus.

Mello.

Mello, idest, plenitudo, vel repetio: ciuitas q. ædificauit Salomō. 3.
Reg. 9. c. 2. Par. 32. a. Aut potius est ambitus montis Sion: cuius
fit mentio, quando Dauid cepit arcem Sion. 2. Reg. 5. b. Ponitur autē
Mello ciuitas quædā in tribu Ephraim non longe à Sichen. Iudi. 9. a.
Melodia, vide Canere. Melota, vide Pellis.

Mem-

SYLVIA

Membrana

Membrana est pellis exterior, quæ membra tegit: quæquam generaliter pro qualis tenui pellicula accipitur, in quacunque animalis parte sita.

Quasi membrana oui erat albugo in oculis Tobie Tobie. 11. c. designat velamen Iudæorum, quo continentur à cognoscendo Christo, & à cognoscendis seipsum.

Membrana Pauli. a. Timotheo. 4. c. erant in quibus scribebat epistolas.

Membrum, Artus.

Membra dicuntur singulæ corporis animalis partes, quæ sua nomina & officia sortiuntur: ut manus, & pes.

Membra in anima solent poni virtutes operatiuæ: ut in singulis eorum nominibus videri potest.

Membra corporis varia significant diuersos gradus in ecclesia vñ corpus cōstituentes: & dicuntur membra Christi: qui est caput. Rom. 12. b. Et membra de membro, vel membra ex parte, & non ex toto sunt, quoniam anima concupiscit aduersus spiritum, 1. Cor. 6. d. 12. b. Ephe. 4. c. 5. g. membra quoque de membro dicuntur ipsi, qui in Christi ecclesia ab alijs reguntur. Et artus Iob, sunt membra ecclesiæ, quæ in nihilū rediguntur, cum infirmi peccant. Iob. 16. a. 17. b.

Membra hostiæ, siue vituli, siue agni celsa, designare possunt animam & corpus: item intima mentis, & sensus corporis: & conuersationem singulorum: & opera virtutibus distincta. Item diuersos sensus ac sententias sacræ scripturæ. Leui. 1. b. c. 9. c.

Membra scandalizantia, quæ sunt abscindenda, sunt homines conuerti nobis: vel voluntates animi à ratione dissidentes. Marc. 5. d. 18. b.

Membra quæ sunt super terram, & sunt mortificanda, sunt vitia, & prauus habitus Colossens. 3. a.

Membra longa aquilæ designant principes Nabuchodonosor quantum ad allegoriam literalem. Eze. 17. a.

Membra carnum Leuiathan Iob. 41. c. sunt ii, qui peruersè agunt, & se ad iniquitatem præcedentibus iungunt. Sicut autem in spiritali Dñi corpore membra de membro dicimus eos, qui in eius ecclesia ab alijs reguntur: ita in illa Leuiathan reproba congregatione membra sunt carnum, qui in iniquo opere quibuscumque se nequioribus iungunt.

Meminisse, Recordari, Reminisci, Rememorari, Memoria, Memoriale, Memor.

Meminisse, est in mentem aliquid reuocare, aut retinere: quod & recordari dicitur quasi iterum cordi dare. Memoria autem est vis animi, per quam repetit illa, quæ præterierunt: quoniam autem est ipsa recordatio, seu actus memorandi. Memoriale verò est id, quod ad cōseruandam memoriā relictū, seu statutū est. Memor interdum est scias promissis. Psal. 105. Memor fuit testamenti sui. Gratificas. Tobie. 3. a. Et nunc Dñe memor esto mei Iudicās. Ps. 73. Memor esto impropiorum tuorum Memoria verò, fama. Ps. 9. Perijt memoria eorum cum sonitibus. Gloria æterna. Ps. 111. In memoria æterna erit iustus. Memento. Prouer. 10. a. Memoria iusti cum laudibus. Porro memoria seu memoriale dicitur Hebraicè Zecher.

Recordari seu meminisse attribuitur Dei per metaphorā, quum miseretur & aliquē liberat: aut cum nos recordari facit: ut recordari dicitur fœderis per arcum in nubibus: quia facit nos ipsum recordari. Gen. 8. a. 9. b. 19. f. Exo. 2. d. 3. c. 6. a. Iere. 31. d. Thre. 2. a. Eze. 16. g. Et dicitur recordari dierum Moysis. Isa. 63. c. quando miseretur, sicut tempore Moysis. Recordari

Velamen Iudæorum.

Virtutes operatiuæ.

Gradus in ecclesia.

Animæ et corporis.

Opera virtutibus distincta.

Diuersi sensus scripturæ.

Cōuerti nobis.

Voluntates vitia.

Principes Nabuchodonosor.

Cooperatores malorum.

Misericordia Dei.

ALLEGORIA RV M.

592

dari est dñs, quæ facit quod rogat. Gen. 30. c. Recordatus Pharaon ministerij pincernæ, designat Deum miserentem. Gen. 40. d. memor dñs Deus verbi sui seruo suo, quum dignum facit aliquem, ut eius sit memor. Ps. 118. Mali autem dñs non esse in recordatione coram Deo, quoniam non eorum miseretur. Iob. 24. b. Et dñs esse Deo memoria Tyri, quoniam non tunc peccatorem: qui conuersus, est memoriale coram Dño. Isaie. 23. d. Et dñs Deus memor hominis, nempe veteris, quia si longè positi: ut eum reducat, & renouet. Ps. 8. dñs est Deus recordatus misericordiæ in ira. Haba. 3. a. quando Christus in passione orauit pro Iudæis. Dñs Deus non recordari nominum Sanctorum per labia sua. Ps. 15. quia nomina infidelitatis, aut perfectionis vetera, mutat in nomina fidelitatis, aut perfectionis noua: ut Abraham, & Apostolorum.

Vocatio gentiis. Recordatus dicitur Dominus Annæ. 1. Reg. 1. c. quia tunc venisse in memoriam Dei visa est ecclesia gentium, quum per amoris gratia Verbo Dei coniuncta, in salutem visitata est. Sic recordatus est Hierusalem in deserto. Iere. 2. a. 15. c. Memor dicitur fuisse Rahab & Babylonis, quum vocauit Gentes ad fidem. Ps. 86.

Missio filij Dei. Reminiscētia principis pincernarū de Ioseph. Gē. 41. b. designat misericordiam filij Dei in fine seculorum. Sic fuit memor hominis in humilitate, quum filius Dei factus est homo. Ita et fuit memor David. Ps. 131. 136. & dñs De recordatus nostris Christi de ventre matris eius. Isa. 49. a. Iob. 14. c.

Castigatio Dei. Meminisse dñs Deus iniquitatis malorum, quum ea castigat, & puniunt: non meminit verò, quum eam remittit. Isa. 64. d. Gole. 8. d. 9. b.

Consideratio Dei enim puritate cōscientie. Recordari Dei super stratū, est in puritate cōscientie eius meminisse. Ps. 62. Et recordantur Dei liberati, quum aliqui ex Iudæis vel hereticis ad verā fidem conuertuntur. Ezechiel. 6. b. Memoria autem nominis Dei est per veram confessionem: quod est recordari in Deo nominis Dei. Exo. 20. d. Leui. 2. d. Ps. 44. Isaie. 26. c. iuxta Septuaginta. Reminiscuntur et Dñi & miserationum eius, qui rectè operando eius seruant mandata Isaie. 62. c. 63. b. 9. 4. b. Memoria et sanctitatis Dei, aut suauitatis eius, dñs esse in nobis, quum facit nos Deus sui meminisse: qui prius eius oblitus eramus. Ps. 29. 144. Malo dñs. Amos. 6. d. Ne recorderis Domini: quia non decet illum proferre nomen Domini Recordari Domini in anxietate, est in tribulatione ad ipsum recurrere. Ionæ 2. c. Zach. 10. d. Recordatur Dei de terra Iordanis, qui ex ipso baptismo memor est Dei humilians se. Ps. 41.

Memoria passionis. Meminisse diei phasæ, est recordari passionis Christi. Exo. 13. a. memoria quoque sanctificandi sabbati, est sollicitudo diuini cultus. Exo. 20. b.

Recordari celestis patriæ. Meminisse Hierusalē, est recordari celestis patriæ: vel considerare amillam patriam. Ps. 136. Idem erit recordari Sion, & terræ Iudæ. Isa. 136. 10. c. Rememoratio quoque diei sabbati dici potest contemplatio quietis perpetuæ. Ps. 37. in titulo.

Recordari legis Dei. Recordari Sion, est recordari legis Dei. Ps. 136. Et memoriale sacrificij est ipsa sacra scriptura: vel memoria scripturarum: vel perfecta Dei scientia: cuius semper memores erimus, quando illius erimus capaces: quæ nunquam destruitur. Leui. 2. a. Ps. 134. Isa. 26. b.

Abolitio obseruantie litteræ legis. Memoria excisa, est littera legis non amplius obseruanda. Isa. 26. c. Et non meminisse priorum, est legem veterem quantum ad litteralem obseruantiam aboleri. Isa. 43. c. Non recordabuntur arce Domini, dicebatur pro eo tempore, quo lex vetus erat cessatura.

Non admirari antiqua miracula. Non meminisse priorū, est non admirari antiqua miracula, succedere ope redemptionis per Christum factæ, quæ omnia illa superat & obscurat. Isa.

Aug. 18. ciui. Dei. 32.

Gre. 17. mor. 1.

Gier. f. Ps. 15.

Gre. 1. Reg. 1.

Arn. & Hier. f. Ps.

86.

Greg. 12. mor. 8.

Arno. f. Ps. 8.

Hier. f. Isa. 64. & f.

Hose. 8.

Hila. Ps. 62.

Basi. f. Ps. 29. 44.

Hier. f. Isa. 28. 63. &

f. Eze. 6. et f. Amos. 6

Aug. f. Ps. 41.

Glo. int. f. Exo. 13.

Hila. & Aug. f. Ps.

136.

Hier. f. Ps. 37.

Ori. f. Nu. ho. 15. &

f. Leu. ho. 4.

Hila. f. Ps. 134.

Ilych. f. Leu. 2.

Hier. f. 1. 2. 2. 43.

Hier. f. Isa. 43.

Gre. 10. mor. 10.

Chry. f. Gene. homi. 26. 28.

Hie. f. Isa. 63.

Hila. f. Ps. 117.

SYLV A

Isa. 43. c. Non erunt etiam in memoria priora: quando mala presentis vite in felicitate cessabunt. Isa. 65. c. Iob. 11. d.

Memoriale erat filijs Israel coram Dño, quum lapides erant in superhumerali pontificis eorum nominibus inscripti: ut videlicet vel ipsi recordarentur Dei, vel Deus eorum. Exo. 28. b. vel ut pontifex fideus, vitamque patriarcharum meminisset imitari: ut oraret pro duodecim tribubus: ut populus etiam sanctos imitaretur.

Rememoratio est quum quis ad salutem commemoratione sui fieri desiderat: aut eorum ad poenam, qui bonis semper infesti sunt: aut memoria habeat peccati, qui vult ab eo mundari. Ps. 37. 69. in titulo.

Recordantur Dei Israel non in veritate, qui consentiant se nosse Deum, factis autem negant. Isaia. 48. a.

Memor est dierum antiquorum, qui recordatur peccati Adæ. Ps. 142. Et non recordatur dierum adolescentie sue, qui non aduertit priorem statum peccati. Recordatur autem viarum suarum is, quem peccati poenitet: unde & confunditur. Ezech. 16. c. g.

Memoria est iniquitatis patrum peccatoris, quando in ecclesia recitantur martyrum victoria. Ps. 108.

Memoria Amalech, quam Deus delet, sunt vestigia vitiorum. Exo. 17. d. Isa. 26. c. Vbi septuaginta interpretes pro memoria dicunt, mafculus: qui Hebraice dicitur זמא Zama Deletur etiam memoria idolorum Zach. 13. a. Et memoria malorum. Ps. 33. Iob. 18. d.

Memoriale hæreticorum est doctrina eorum erronea. Isa. 57. b. Et idola gentilium.

Recordari Pharaonem ministerij pincernæ, est ebrios memores esse ministrorum vini. Genesis. 40. d.

Recordari nouissimi, est recogitare futura. Isa. 47. b. Et recordatur finis sui, qui considerat diem mortis & iudicii. Thren. 1. c.

Non recordat ecclesia ex gentibus opprobrij viduitatis sue: quia reiecto idolorum cultu non amplius est a Deo destituta. Isa. 54. b.

Recordari dicitur Hierusalem præuaricationis sue: quando sero iam anima in inferno recognoscit peccata sua. Thre. 1.

Memoria malorum comparatur cineri. Iob. 13. b. quia illic ponit, ubi ab aura rapiatur. Quantumlibet enim quisque pro facienda gloria sui nominis elaboret, memoriam suam quasi cinerem ponit: quia hanc citius mortalitatis ventus rapit.

Non recordatur Tyrus fœderis fratrum suorum, quum Iudæi aut hæretici nolunt ascendere à littera ad spiritum: nec curant præcepti, quo iubetur sacram scripturam describendam esse tripliciter. Amos. 1. c.

Non recordantur viri pauperis, qui ciuitatem liberauit: qui non recordantur Christi redemptoris. Eccles. 9. d.

Memphis.

Memphis, id est, os ex ore, Metropolis Aegypti. Isa. 19. b. Ier. 2. d. Ezech. 30. c. Gebræice tñ scribitur Noph, quod interpretatur fauus, aut distillatio, vel eleuatio, aut cribrum. Hosee. 9. b. scribitur Moph. potest Memphis designare sermonem, in quo confidunt hæretici: vel ora hæreticorum, unde profluunt errorum idola, sicut in Memphis maxime vigeat idololatriæ superstitio, & magorum vanitas.

Mendicare, Mendicus, quævis Pauper.

Mens.

Mens, est princeps animæ facultas, quæ & intelligentia vocat, qua homo ceteris præstat animantibus. Includit autem tam partem intellectuam quam

ALLEGORIARVM.

593

quam voluntatem, sic ut aliquando pro intellectu sumatur, nonnunquam pro voluntate, quandoque, autem utrumque simul includat. Sumitur item pro memoria & ratione.

Quando dicitur tota mente diligendus esse Deus, mens ibi dicitur vim probatiuam cogitationum. Mat. 22. d. Mar. 12. c.

Mens pro voluntate sumitur. Exo. 35. b. Mente promptissima offerre Deo. Et Leu. 10. d. Mens lugubris, qua non placetur Deo in ceremoniis.

Mensa.

Mensa est, ad quam accumbimus cibum sumpturi, quæ etiam deservit adscribendum & numerandum.

Sacra scriptura. Mensa dici potest sacra scriptura, & omnia in quibus spirituales cibi proponuntur, quæ mensa est spiritualis intelligentiæ claritate secunda. Exo. 25. c. 30. c. 37. b. Leu. 24. a. Ps. 22. 68. Isa. 23. b. Mala. 1. b. Matt. 15. c. Mar. 7. d. Luc. 22. c. Roma. 11. d. Idem designant mensæ aureæ decem. 3. Reg. 7. g. Quæ vel refectionem nobis verbi Dei, quasi panes propositionis offerunt: Vel in nobis exempla fidelium quasi positorum in se vasorum domini, claritatem & miracula proponunt. Beda pro 9. Mense sedecim in templo, prophetas designant, & quatuor mensæ lapideæ ad olocausta, significat Evangelistas. Ezech. 40. f. Mensæ portæ interioris binæ ad singula latera, sic sunt distribuendæ: ut porta interior sit, nouum testamentum, quæ habet in multitudine fidelium populorum duo latera, nempe dilectionem Dei & proximi. Binæ autem mensæ sunt hinc, & binæ inde, quia in dilectione Dei necessariò tenenda est fides & vita. In dilectione autem proximi summo opere debet patientia & benignitas custodiri. Porta verò exterior, est vetus testamentum, quia habet duo latera, nempe spirituales patres & carnalē populū: in quibus singulis binæ sunt mensæ, quia in spiritualibus patribus habet doctrinam & prophetiā, in carnali populo circūcisionem & sacrificium. Mensa sapientiæ, quam proposuit, dici potest eius præcepta, quæ in sacra scriptura continentur. Pro. 9. a. Mensa potentis significare potest sacram scripturam, beneficia Dei. Pro. 23. a.

Altere. Mensa aliquando significat altare, in quo proponitur corpus Christi. Ps. 22. 12. 7. Isaia. 21. b. Unde & ipsum altare appellatur mensa. Ezech. 41. d. Mala. 1. b. Ipsum altare est mensa potentis. Pro. 23. a. Et ipse Christus est mensa, in qua panes depositi sunt, quibus omnes participatione corporis sui ad vitam æternam aluntur. Exo. 25. c.

Eucharistia. Mensa, in qua erant panes propositionis, significat ecclesiam in qua proponuntur nobis dona Spiritus sancti. Exo. 25. c. 30. c. 37. b. Leu. 24. a. Ipsa etiam est mensa potentis. Pro. 23. a.

Cena. Mensa dicitur ipsa cena. 1. Reg. 10. e. Non venit ad mensam Regis. Mensa in parte aquilonari templi, significat sacramenta nouæ legis, quæ mente refrigerant, & vegetant. Exo. 26. g. 35. b. Data sunt autem gentibus. Mensa præterea extra velum, & in parte aquilonari, designat temporaria Dei beneficia, ut temporale nutrimentum vite. Erat autem in parte septentrionali, quia septentrionales venti maxime vegetant, & in parte sinistra, quia temporalia ad sinistram pertinent. Exo. 26. g. 35. b.

Cor hominis. Mensa quoque dicitur cor hominis, & quicunque habent panes Dei, & reficiunt ac pascunt animas mensæ Dei. Dicitur autem Leu. 24. a. Mensa in templo erat sex cubitorum, & eius pedes quatuor erant citius unius cubiti & dimidii. Colligunt ergo omnes cubitos in numerum duodenarium, conuenienter ad duodecim mensium conuersionem, quæ fit per circulum anni, quibus terra producit & perficit, cum quatuor

Terra. Mensa in templo erat sex cubitorum, & eius pedes quatuor erant citius unius cubiti & dimidii. Colligunt ergo omnes cubitos in numerum duodenarium, conuenienter ad duodecim mensium conuersionem, quæ fit per circulum anni, quibus terra producit & perficit, cum quatuor

Tempora. Mensa in templo erat sex cubitorum, & eius pedes quatuor erant citius unius cubiti & dimidii. Colligunt ergo omnes cubitos in numerum duodenarium, conuenienter ad duodecim mensium conuersionem, quæ fit per circulum anni, quibus terra producit & perficit, cum quatuor

Tempora. Mensa in templo erat sex cubitorum, & eius pedes quatuor erant citius unius cubiti & dimidii. Colligunt ergo omnes cubitos in numerum duodenarium, conuenienter ad duodecim mensium conuersionem, quæ fit per circulum anni, quibus terra producit & perficit, cum quatuor

Tempora. Mensa in templo erat sex cubitorum, & eius pedes quatuor erant citius unius cubiti & dimidii. Colligunt ergo omnes cubitos in numerum duodenarium, conuenienter ad duodecim mensium conuersionem, quæ fit per circulum anni, quibus terra producit & perficit, cum quatuor

Tempora. Mensa in templo erat sex cubitorum, & eius pedes quatuor erant citius unius cubiti & dimidii. Colligunt ergo omnes cubitos in numerum duodenarium, conuenienter ad duodecim mensium conuersionem, quæ fit per circulum anni, quibus terra producit & perficit, cum quatuor

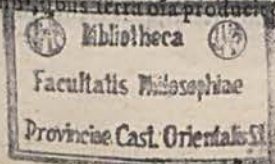
Tempora. Mensa in templo erat sex cubitorum, & eius pedes quatuor erant citius unius cubiti & dimidii. Colligunt ergo omnes cubitos in numerum duodenarium, conuenienter ad duodecim mensium conuersionem, quæ fit per circulum anni, quibus terra producit & perficit, cum quatuor

Tempora. Mensa in templo erat sex cubitorum, & eius pedes quatuor erant citius unius cubiti & dimidii. Colligunt ergo omnes cubitos in numerum duodenarium, conuenienter ad duodecim mensium conuersionem, quæ fit per circulum anni, quibus terra producit & perficit, cum quatuor

Tempora. Mensa in templo erat sex cubitorum, & eius pedes quatuor erant citius unius cubiti & dimidii. Colligunt ergo omnes cubitos in numerum duodenarium, conuenienter ad duodecim mensium conuersionem, quæ fit per circulum anni, quibus terra producit & perficit, cum quatuor

Tempora. Mensa in templo erat sex cubitorum, & eius pedes quatuor erant citius unius cubiti & dimidii. Colligunt ergo omnes cubitos in numerum duodenarium, conuenienter ad duodecim mensium conuersionem, quæ fit per circulum anni, quibus terra producit & perficit, cum quatuor

Tempora. Mensa in templo erat sex cubitorum, & eius pedes quatuor erant citius unius cubiti & dimidii. Colligunt ergo omnes cubitos in numerum duodenarium, conuenienter ad duodecim mensium conuersionem, quæ fit per circulum anni, quibus terra producit & perficit, cum quatuor

SYLVA

temporibus anni inita consuetudine. Terre igitur imaginem mensa significat, quæ quatuor fulcitur pedibus, æstate, autumno, hyeme, vere: per quos annus ingreditur: quo circa dicit et mensam habere vadas inflexas ac tortiles: aut quod temporum conuersionibus omnia circumagant, aut fortasse significabit terram, quæ circumfluit Oceanus.

Mensa aliquando sumitur pro cœlesti gloria: ut cum Iob. 36. c. dicitur: Requies mensæ tuæ erit plena pinguedine. De hac. Ps. 16. Satiabor, dum manifestabitur gloria tua.

Mensa præterea dici potest vnitas fidei & concordia prædicationis. Hanc mensam proposuit mulier hospita Elisæi in cœnaculo ipsius Elisæi. 4. Reg. 4. b. Significat etiam scripturæ sacræ lectionem.

Mensæ numulariorum, pecunias avarorum significare possunt: & etiam auditores ecclesiæ: & doctrinam hereticorum & Iudæorum quas mensas subuertit Dominus. Mat. 21. b. Mar. 11. b. Luc. 19. d. s. 28. b.

Mensæ etiam numulariorum, sunt altaria Dei: quæ avaritia sacerdotum in mensas numulariorum conuertit. M. 21. b.

Mensa meretricis adumbrat altare idolorum: vel locum & fomētā voluptatum. Eze. 23. f. Mensa autem prauorum sit coram ipsis in laqueum: quum videntes & scientes amplectuntur peccata. Isa. 68.

Mensa fortunæ, quam ultimo dici anni & mensis ultimi ponebat Gentiles, refertam varii generis epulis, & poculo mulso mixto, vel præteriti anni, vel futuri fertilitatem auspicantes, ablatione diuinæ providentiæ indicabat. Qui enim fortunam colebant, diuinam negabant providentiam. Isa. 65. b.

Mensis, Menstruus.

Mensis, dicitur duodecima pars anni: qui quasi dimensa spacia cōficiat, mēsis nominatur. Et menstrua res dī, quæ est vnius mēsis.

Mensis primus in mensibus anni, initium gratiæ, seu legis gratiæ & tempus aduentus Christi significare potest. Erat autem mēsis verni temporis. Exo. 12. a. 30. c. 40. a. Ezechiel. 45. f.

Mensis est secundus, quo celebratur secundum Pascha, typus est novæ legis: unde in secundo mense datum est manna. Exo. 16. a. 2. b. 30. a. Idem designat mensis novarum frugum: & mensis primitivorum. Exo. 13. a. 23. b.

Menses tres, quibus latuit moyses, leges litteræ, & naturæ & prophetiæ significarunt: in cuius fine Christus reuelatus est à synagoga in assumptione carnis. Exo. 2. b. mensis etiam tertius egressionis de Aegypto, tempus legis gratiæ significat. Exo. 19. a.

Menses tres, quibus fuit arca in domo Obededom, designant tempus quo est ecclesia in gentilitate, quousque Iudæi conuertantur. Est aut ibi per tres, virtutes fidem, spem, & charitatem. 1. Reg. 6. b. Designant etiam menses tres mysterium Trinitatis. Amos. 4. b.

Mensis septimus, est tempus iudicii, quoniam personabunt tunc ante iudicē, nec iam licebit operari. Lev. 23. d. Vñ & mensibus septem munda terra ab immunditia Cog: quia mēse septimo fiebat festū tabernaculorum cum palmis, in signum victoriæ cōtra hereticos & infideles. Eze. 39. c.

Menses anni duodecim, Apostolos significare possunt ecclesiam cōstituētes. Iob. 3. b. Vel designant diuersas ecclesias, vel ordines angelorum, vel diuersas virtutum species.

Menses conceptus ceruarum, significare possunt cogitationes sanctorum, vel virtutes multiplicatas, quas Deus denumerat. Iob. 39. a.

Ab vno

Gloria celestis.

Vnitas fidei. Lectio scripturæ.

Pecunie avarorum.

Altaria Dei.

Altari idolorum. Fomēta voluptatum.

Ablatio diuinæ providentiæ.

Initium gratiæ. Nova lex.

Tres leges.

Tres virtutes. Mysterium Trinitatis.

Tempus iudicii.

Apostoli. Ecclesiæ.

Ordines angelorum.

Virtutes varietate. Cogitationes sanctorum.

Virtutes.

ALLEGORIARVM.

594

Recentes fidei.

Ab vno mense vsque ad annum quintum sunt, qui noui recentes: que sunt in fide. Leuitic. 27. a. de quibus dicitur, 1. Petri. 2. a. Quasi modo geniti infantes.

Æterna felicitas.

Mensis ex mense, perpetuitatem felicitatis designat: & quod erit mensis ex mense, quum à mente carnali transitur ad spirituale. Erat Luna, quæ est ecclesia, transibit à mutabilitate huius temporis ad splendorem cœlestis patriæ: ubi fulgebit sicut Sol. Et mensis ex mense est, quum perfectioni, quæ nunc est in operatione, succedet perfectio quæ erit in æterna requie. Isa. 66. g.

Collectio animarum in ecclesia.

Menses pristini dicuntur collectiones animarum intra ecclesiam veritatis luce splendentes & perfectæ. Iob. 29. a.

Praua cogitationes.

Mēsis mulieris mēstruatæ significat prauas cogitationes. Leui. 15. c. Mensis deuorans, est breue tempus huius vitæ, quo mali consumuntur. Hose. 5. b.

Tempus huius vitæ.

Menses vacuos dicitur habere, qui per actiones suas præsentia non querunt, quæ laborem iam tolerat, sed præmium nondum tenet. Iob. 7. a. Ecclesia habent menses vacuos in his: qui adhuc voluptatibus defluunt, & fructu boni operis non ditantur.

Expectatio præmium.

Menstruata, Menstruum.

Menstruum, est mulierum profluuium & purgatio frigidi & indigesti humoris ex sanguine vitio: quem natura quasi noxium expellit. Indicta; sunt menstrua, quod singulis mensibus mulieribus iam ad concipiendum adultis accidere solent: quod sit luminis Lunæ absentia. Menstruata mulier dicitur, quæ menstrua patitur.

Menstrua Hierusalem, designant consueta vitia libidinis & idololatriæ. Menstruis enim sordate mulieres filios ædere solent leproso, aut elephantaicos, aut alioqui enormens. Thren. 1. f. Eze. 18. b. Zach. 13. a.

Menstrua sunt etiam immundæ cogitationes: quia menstrua immundicia aliena carne non tangitur, sed sua carne inquinatur. Iere. 2. e. Et menstruata est anima immundis cogitationibus polluta. Zach. 13. a.

Cogitationes immundæ.

Menstrua sunt etiam immundæ cogitationes: quia menstrua immundicia aliena carne non tangitur, sed sua carne inquinatur. Iere. 2. e. Et menstruata est anima immundis cogitationibus polluta. Zach. 13. a.

Tempus idololatriæ.

Menstruæ separationis dies, & menstruale tempus, significare possunt tempus, quo idololatria vigeat. Leui. 12. b. 15. d.

Illecebre carnales.

Menstruata mulier delectationem corporalis illecebræ designare potest, aut etiam hereticos erroribus seu sordido sanguine pollutos. Leuitic. 15. d. 20. Isa. 30. c.

Heretici.

Menstruata, quam mundat Deus, est anima habens originale peccatū. Zach. 13. a. Designat etiam plebem Iudaicam, seu synagogam.

Anima cum originali peccato.

Panno menstruata comparantur iustitiæ nostræ, quod non vndiquaque puræ inueniantur. Isa. 64. c. Ezech. 36. a.

Synagoga.

Menstruata, quam mundat Deus, est anima habens originale peccatū. Zach. 13. a. Designat etiam plebem Iudaicam, seu synagogam.

Menstruata, quam mundat Deus, est anima habens originale peccatū. Zach. 13. a. Designat etiam plebem Iudaicam, seu synagogam.

Panno menstruata comparantur iustitiæ nostræ, quod non vndiquaque puræ inueniantur. Isa. 64. c. Ezech. 36. a.

Menstruata, quam mundat Deus, est anima habens originale peccatū. Zach. 13. a. Designat etiam plebem Iudaicam, seu synagogam.

Panno menstruata comparantur iustitiæ nostræ, quod non vndiquaque puræ inueniantur. Isa. 64. c. Ezech. 36. a.

Menstruata, quam mundat Deus, est anima habens originale peccatū. Zach. 13. a. Designat etiam plebem Iudaicam, seu synagogam.

Panno menstruata comparantur iustitiæ nostræ, quod non vndiquaque puræ inueniantur. Isa. 64. c. Ezech. 36. a.

Menstruata, quam mundat Deus, est anima habens originale peccatū. Zach. 13. a. Designat etiam plebem Iudaicam, seu synagogam.

Panno menstruata comparantur iustitiæ nostræ, quod non vndiquaque puræ inueniantur. Isa. 64. c. Ezech. 36. a.

Menstruata, quam mundat Deus, est anima habens originale peccatū. Zach. 13. a. Designat etiam plebem Iudaicam, seu synagogam.

Panno menstruata comparantur iustitiæ nostræ, quod non vndiquaque puræ inueniantur. Isa. 64. c. Ezech. 36. a.

Menstruata, quam mundat Deus, est anima habens originale peccatū. Zach. 13. a. Designat etiam plebem Iudaicam, seu synagogam.

Panno menstruata comparantur iustitiæ nostræ, quod non vndiquaque puræ inueniantur. Isa. 64. c. Ezech. 36. a.

Menstruata, quam mundat Deus, est anima habens originale peccatū. Zach. 13. a. Designat etiam plebem Iudaicam, seu synagogam.

Panno menstruata comparantur iustitiæ nostræ, quod non vndiquaque puræ inueniantur. Isa. 64. c. Ezech. 36. a.

Mentiri, Mendax, Mendacium.

Mentiri, est contra mentē loqui: quum quis videlicet aliud habet in mente, aliud verbis exprimit. Mendax autē est qui mentitur. mendacium verò sunt ipsa mentientis verba. Interdum verò mentiri, est fingere, vel simulare, & fallere, & nungari. mendax verò, dolosus, fallax, falsus, mutabilis, mendacium, falsum consilium, & simulatio.

Mentiri, est contra mentē loqui: quum quis videlicet aliud habet in mente, aliud verbis exprimit. Mendax autē est qui mentitur. mendacium verò sunt ipsa mentientis verba. Interdum verò mentiri, est fingere, vel simulare, & fallere, & nungari. mendax verò, dolosus, fallax, falsus, mutabilis, mendacium, falsum consilium, & simulatio.

Mentiri, est contra mentē loqui: quum quis videlicet aliud habet in mente, aliud verbis exprimit. Mendax autē est qui mentitur. mendacium verò sunt ipsa mentientis verba. Interdum verò mentiri, est fingere, vel simulare, & fallere, & nungari. mendax verò, dolosus, fallax, falsus, mutabilis, mendacium, falsum consilium, & simulatio.

Mentiri, est contra mentē loqui: quum quis videlicet aliud habet in mente, aliud verbis exprimit. Mendax autē est qui mentitur. mendacium verò sunt ipsa mentientis verba. Interdum verò mentiri, est fingere, vel simulare, & fallere, & nungari. mendax verò, dolosus, fallax, falsus, mutabilis, mendacium, falsum consilium, & simulatio.

FFF 2 Mendax

Gre. 26. mor. 32.

Biblioteca

Lyra. 4. Reg. 4.

Ori. f. Mat. ho. 15.

Bas. reg. breu. 254.

Amb. f. Luc. 19.

Hie. f. Isa. 28.

Hie. f. Mat. 21.

Aug. f. Ps. 68.

Hie. f. Isa. 63.

Isy. f. Leu. 23.

Cyri. 4. f. Io. 28.

Ori. f. Exo. ho. 7.

Beda. f. Exo. 2.

Ori. f. Amos. 4.

Isy. f. Leu. 23.

Hier. f. Eze. 39.

Ori. f. Iob. lib. 3.

Hie. f. Amos. 4.

Gre. 4. mor. 10. 11.

Gre. 30. mor. 20. 21.

Cle. Pap. 4. recogni.

Hie. f. Isa. 66.

Gre. 19. mor. 8. et f.

Ezech. ho. 6.

Euch. form. spūal.

Gre. 29. mor. 8.

Glo. ord. f. Leu. 13.

Rup. f. Hose. 5.

Gre. 8. mor. 7. 8.

Ari. f. 3. hist. animal

29. & 7. hist. ani-

mal. 1. 2.

Hie. f. Eze. 18.

Gre. f. Eze. ho. 20.

& f. Ps. 129.

Isy. 2. Leu. 15.

Amb. de Isaac. 1.

Geor. vene. 2. ton. 2.

cap. 17.

Rup. 2. de glo. 1. C.

Ori. f. Matt. ho. 23.

Hic. f. 1. s. 2. s. & f.
Nahum 3.
Cle. Alex. ad hor. ad
gentes.
Aug. 1. 4. cini. Dei 4.

Hic. f. lere 7 15.

Bas. f. Ps. 115.
Ber. de gradu humili
tatis.

Bas. f. Hil. f. Ps. 61.

Hic. f. Isa. 57. 59. & f.
f. Haba. 3.
Am. f. Ps. 17. 65. 80
Hila. f. Ps. 65.

Aug. f. Ps. 65. 80.

Hic. f. Ps. 77.

Hic. f. Ps. 126.
Hic. f. Hofe. 9.

Oris. Ny. ho. 4.

Mendacium dicitur diabolus, qui pater & initium est ois menda-
cij: Et etiam ipse Antichristus & preterea idola, & hæreses. Gen. 3. 8. f. Diabolus.
Exo. 23. a. Ps. 4. 1. s. a. 28. d. 59. a. Iere. 8. b. 9. d. 13. d. 16. d. Hofe. 7. a. d. 12. a. Antichristus.
Et generaliter ois peccatum dicitur esse mendacium. Non enim fit pecca-
tum, nisi ea voluntate, qua volumus, ut bene sit nobis, vel nolumus, ut Hæreses.
malè sit nobis. Ergo mendaciū est, quod cum fiat, ut bene sit nobis, Peccata.
hinc potius malè est nobis. Iob. 13. a. 3. 6. a. 27. a. Ps. 5. Sapi. 1. c. Nahū.
3. a. Sopho. 3. c. Zacha. 10. a. 13. a. Et mendaces dicuntur demones, & Hæretici.
hæretici: qui etiam mendaces colles dicuntur. Iere. 3. g.

Mendacia verba sunt quæ promittantur fauorem Dei, sine vite
emendatione. Iere. 7. a. Tale est mendacium aquarum infidelium, Falsa promissio
quales sunt aquæ torrentium, quæ videtur duraturæ: sed tempore ne-
cessitatis deficiunt. Iere. 15. d.

Mendax est ois homo, quum propria mente vult mentiri ea, quæ
Dei sunt. Ps. 115. Item ois homo infirmus: ois homo miser & im-
potens: qui nec se, nec alium saluare possit. Sicut dicitur salax equus
ad salutem: non quod equus aliquē fallat. sed quia is seipsum fallit,
qui in eius fortitudine confidit.

Mendaces sunt filij hominum in stateris: quum per liberum arbi-
trium eligunt, & docent mala: & hoc in stateris: quia prætextu iustitiæ
Item quum dicunt malum bonum, & bonum malum, & quum aliter
iudicant propria, quam aliena. Ps. 61.

Mendax semen, sunt Iudæi à patribus degenerantes: & et hæretici
ex patre diabolo. Et Hierusalem, quū dicunt Iudæi se timere Deū, &
in vocare: & tñ ei us pcepta nō seruant. Isa. 57. a. c. Et Iudæorū menda-
ciū, fuerunt falsa testimonia, q̄ dixerūt aduersus Chrm Ps. 58. Isa. 59.
a. Et filij alieni dicunt mentiti Chro: quia tñ Iudæi, q̄ hæretici fraudu-
lenter se habent erga Chrm. Ps. 17. 80. Isa. 30. b. Et mentiebatur inimi-
ci Deo, quū Iudæi miracula Chri blasphemabant: & dicitur menti-
ti in multitudine virutis eius, hoc est, circa eius resurrectionē tum
quia dixerunt eum soluturum templum materiale & excitaturū: tñ
quia subornatis custodibus dixerunt, corpus eius à discipuli esse su-
blatū. Mentiti sunt et facientes & colētes Deo alienos. Ps. 65. Mentiri
quoque sunt populo inimici Dñi, quū Scribæ, & Pharisei retrahebāt
populū à fide Christi. Ps. 80. Et mentitur opus oliuæ, quū Iudæi non
faciunt fructum, quē verbis promittunt. Haba. 3. d. Sic mentiti sunt
lingua Deo, qui promittunt seruare pcepta, q̄ transgrediunt. Ps. 77.

Mentitur iniquitas testibus iniquis: quia eorum mendacium in pro-
prium recidit caput. Ps. 126.

Mentitur hæreticis vinum eorum Hofe. 9. a. quia doctrinam suam
mendaci s deprauant.

Mendacia verba dicebat Pharaō esse verba Moſis: quia diabolus
mendacia reputat verba Dei. Exo. 5. b.

Mentum.

Mentum, est sedes barbæ, & propriè est hominum: sed aliquando
attribuitur etiam alijs animalibus.

Mentum Amasæ, quod apprehendit Ioab. 1. Reg. 20. c.

Mētū leōis, aut vīsi apprehēdebat Dauid, ut eos occideret. 1. Reg. 17. d.

Merari, Merarites.

Merari. i. amarus, siue iritatus, aut puocatus: filius Leui, à quo Me-
raritæ ministri tabernaculi, q̄ reb⁹ durioribus seruiebāt, quatuor
plaustris eas portātes. Designāt eos, q̄ reb⁹ duriorib⁹ apti sūt. nu. 4. c. ra.

Mercari.

Mercari, vide Emere
Mercator, Merx, Mercatus, Mercatura.

Mercator dicitur, qui emit, siue ut ipse possideat, siue ut alteri ven-
dat: mercatus autem est ipse mercandi actus vel locus, ad quem
mercatores emendi vendendique gratia conueniunt. Merx autem
ipsa species, quæ emitur & venditur Mercatura verò est ipsum nego-
ciationis exercitium.

Negotiatio Mercatus tyri, significare potest negotiationem Philosophorū,
Philosophorū & hæreticorum & mundanorum. Eze. 27. c.

Vendentes in templo. Mercator, qui non erit in domo Domini dici potest de illis ven-
dentibus & ementibus, quos eiecit Dominus de tēplo. Zac. 14. d. Itē
de iis, qui in religione habent aliquid proprium.

Merces

Merces est præmium, seu stipendium, quod iure laboris redditur
operantia merendo dicta. Et differt ab hæreditate: q̄ hæreditas
iure successionis datur: merces verò iure laboris. vnde merces ser-
uis, hæreditas filiis competit. Gen. 30. d. Exo. 22. c. Merces, donum.
Deu. 23. Non offeres mercedem prostibuli. Lucrū. Gen. 30. c. Dedit
Deus mercedem mihi. Meritum Mat. 10. d. Nō perdet mercedem suā.
Pœna æterna. Mat. 6. b. Repererunt mercedem suā. Præmiū, Exo. 22.
c. Pro mercede operis tui.

Retribuēs Chri- stus. Merces Christi dicitur esse cum ipso: quia ipse reddet vnicuique
iuxta opera sua. Isa. 40. c. 62. d. Merces autem, quam illi appenderūt
filij Israel, fuerunt triginta argentei, quibus venditus est Zac. 11. c.

Preciū Christi Deus. Merces magna Abraham, dicitur esse Deus, quia ille noluit sperare
mercedem in terra. Gen. 15. a.

Saluati. Merces fructus ventris, sunt, qui saluati sunt per passionem Chri-
sti. Ps. 12. 6.

Centuplum in hac vita. Merces operariorum. Matt. 20. a. dici pōt illud centuplum, qd̄ in
hac vita datur. Item quod datur prædicatoribus pro labore. Io. 4. c.

Gloria Marty- rum. Merces operi Racheli datur hoc est, matribus Innocentium: quia
illi martyri præmium acceperunt. Ier. 31.

Bona opera. Merces Tyri sancta, sunt bona opera post cōuersionem facta. Isa.
23. d. Et merces congregat, qui opera meritoria facit. Agge. 1. b. Mer-
ces autem quæ nō erat ante templi constructionem, est præmiū ope-
rum factorum ante susceptionem, fidei. Zac. 8. c.

Sensus mysti- cus litteræ legis Temporalis. Merces nutritionis Moſis, designant sensum mysticum datū li-
teræ legis: vel instructionē populi p legē, ne coleret idola. Exo. 2. b.

Merces temporalis datur malis seruientibus voluntati Dei: ut Ae-
gyptus data, est Babylonis. Eze. 29. d. Et mercedes meretricis, sunt tē-
poralia bona hæreticorum: & etiam diuitiæ errorum: quæ non sunt
ex paterna hæreditate: sed hinc inde collectæ. Merces autē quas dat
meretrix amatoribus, sunt virtutes, quas ante peccatum habuerat,
& per peccatum amisit. Eze. 16. d. Mich. 1. b.

Institutiones diaboli. Merces Iacob mutata à Laban, dici possunt variæ institutiones
diaboli. Gen. 31. f.

Mercenarius.

Mercenarius est, qui mercedis gratia operam suam alicui præstat.
Mercenarii dici possumus oēs, qui à Deo mercedē speramus.
Et filius, p̄dignus, q̄ filius erat prius p lauachrū regenerationis, & ami-
cus p virtutē, petit fieri sicut vnus de mercenariis: q̄ iam factus erat
seruus per timorē, & vult fieri mercenarius p laborē. Luc. 1. d. Mer-
cenarius

Hic. f. Eze. 27.

Hic. f. Zac. 14.
Rup. f. Zac. 14.

Hic. f. Isa. 40 & f.
Zac. 11.

Amb. 2. de Abra. 8.
Aug. f. Ps. 126.
Bas. reg. breui. 256
Rup. 4. f. 10.

Hic. f. Ier. 31.
Hic. f. Isa. 23. & f.
Agge. 1. & f. Zac. 8.

Ori. f. Eze. ho. 8.
Hic. f. Eze. 29. & f.
Mic. 1.

Amb. f. Luc. 15. &
epi. 44.

Iys. f. Leu. 19.

Iys. f. Leu. 25.

Amb. f. Luc. 15.

Hic. ep. beatitud.

& f. Isa. 28.

Aug. f. Io. tra 46.

Iys. f. Leu. 22.

Cyri 7. f. Io. 5.

Ber. ser. de affe. ani.

me.

Ori. f. Ios. ho. 3.

Amb. ser. 3. 1.

Hic. f. Isa. 23.

Aug. ser. 107.

Amb. ep. 39.

Hic. f. Isa. 1. & ad

Gerontiam.

Aug. q. in Iudi. 49.

& ser. 107.

Iys. f. Leu. 21.

Hic. f. Mic. 1.

Ori. f. Ios. ho. 3.

Hic. ep. mult. in vt.

Aug. ser. 200.

Gre. 2. 1. mor. 8.

cenarius in alienis quidem laboribus exuat, sed tamē sibi prēmii proprium pręparat iudem omnes, qui spe cęlestiu. p̄dicti, exercitio vitę presentis atterrimur, in alieno laboramus: sed tamē prēmia nostra percipimus, & per hoc peruenimus ad propria, q̄ purē minı stramus aliena. Et vt mercenarius sollicitę curat, ne vnquam dies va cuus ab opere labatur, & expectatus finis temporis, ne inanis veniat ad remunerationem: Ita electi quantō fidentius spe tendunt ad prēmium, tantō nūc robustius perdurant ad laboribus incremētum: & cū graua esse quibus exercentur, pensant, ex comparatione prēmij q̄ sic leue, quod patiuntur inueniunt Mercenarius autem quantō lō gius est ā fine operis, tantō & ā retributione mercedis, Iob. 7. a. 14. b.

Mercenarius etiā est p̄dicator: cuius opus est p̄dicationis verbum quod moratur apud audientem vsque manē: cum non obitę perat illi, sed sic venit ad iudiciū. Leu. 19. c.

Mercenarij nostri dici possunt, qui ā nobis inuitati, non tamē tā nım subiecti, vt serui & ancillę nominati possint. Leu. 25. b.

Mercenarius est, qui Deo pro tēporalibus seruit. vt Iudę & pecu liariter Scribę, & Pharisei, & sacerdotes, Iudas. 1. Itē heretici inanem gloriam quęrentes. Mercenarius etiā p̄latus, qui non pro amo re salutis ouium, sed ad tēporalem mercedem eas pascit. Exo. 12. d. Isa. 16. d. 18. a. iuxta Septuaginta. Luc. 15. d. Io. 10. b. Hi sūt quos in seculo videmus, aut nullo, aut exiguo desiderio æternorum, velut sub mercede seruire Deo, & ab eo terrena petere, quę desiderant.

Mereri, Meritum, Promerere.

Mereri, est aliquid facere, cuius gratia ipse opator dignus sit prēmium accipere, aut pœnam pati.

Meretrix, Prostibulum, Scortum.

Meretrix ā merendo, dicitur mulier, quę mercede sui corporis. copiā facit. Dicitur etiā prostibulum ā prostando, & scortum. Meretrix dicebatur ecclesia Gentilium, antequam ad vīrum Chri stū conuerteretur: quę postea conuersa desijt esse meretrix. Hanc de signabat Rahab, quę erat meretrix priusquam populo Israel coniun geretur. Ios. 2. a. 6. c. Isa. 23. d. Hose. 1. a. Huic meretrici coniungit Sōmson, hoc est, Christus. Iudi. 16. a.

Meretrix ē diuerso facta est synagoga, Hierusalem, quę prius fide lis fuerat Deo postmodum adulterata est per idololatria. Hose. 1. a. Isa. 2. f. Ier. 2. e. Leu. 21. b. Et meretrix mater Iephthę, est synagoga ma ter Christi. Iudi. 1. a. Ipsa est meretrix, quę decalauit Sōmson, quan do crucifixit Iudi. 16. a. Christū in caluarie loco. Iudi. 16. a. Heretici quoque meretrices dicuntur Mich. 1. a. Nahum. 3. a. Pro. 7. b.

Meretrices duę corā Salomōne contententes, designāt ecclesiā & Synagoga: quę excepit filium viuū, est ecclesia. quę mortuū, sy nagoga. 3. Reg. 3. c. Vel quę petit diuidi infantē, est Ariana hęresis, quę diuisionem facit inter Patrem & Filium secundum substantiā: quę verō non diuidit, est ecclesia. Vel meretrices duę, designant bonū & malū doctōrē Nā mulier, quę filiū, quē vigilās lactare consue uerat dormiens interemit, designat magistros vigilantes, quidē sciē tiā, sed vita dormitētes: q̄ auditores suos per vigilias, p̄dicationis nutriūt, & dū qđ dicūt facere negligunt, per somnū corporis occi dūt, & negligēdo opprimūt quos alere verborū lacte videt̄ arur, & tñ alienos discipulos sibi attrahere conantur, quatenus dū bonos se habere sequaces ostēdūt, apud iudicia hoīum excusāt mala q̄ agūt & quah

P̄dicator.

Minus quam serui. Seruientes pro temporalibus.

Ecclesia genti lium.

Synagoga.

Heretici.

Ecclesia & sy nagoga vel Ariana hęre sis.

Fons & ma lis. doctōr.

& quasi per subditorum vitam mortiferant regant negligentia. Sed tamen veram matrem Salomonis gladius inuenit quia cuius fructus viuat, & cuius intereat, extremo examine ira districti iudicis demō strat. Et viuens filius prius diuidi pręcipitur Vt soli postmodū matri reddatur quia in hac vita quasi partiri conceditur vita discipuli, dum ex illa nonnunquam alter apud Deū meritum, alter verō apud homines laudem habere permittitur.

Anima pecca trix.

Caro.

Cupiditas.

Voluptas.

Fallacia diabo li iniquitas.

Corruptela.

Roma.

Persecutio In deorū in Chri stum Infirmus liberatus ā ten tatione Inanis gloria.

Baptismus.

Condēnatio su perborum.

Induci in erro re uel in hoc secu lum.

Gulosi.

Cōtemplatiui desides.

Meretrix aliquando dicitur anima peccatrix, quę ā Deo discessit, Ori. f. Leu. ho. 12. & admisit amatores, hoc est, dēmones. Gene. 3. d. 38. d. Leuitic. 2. 1. c. f. Ios. ho. 1. 3. & f. Deut. 23. c. Ios. 2. a. Prouerb. 5. a. Isa. 1. f. Ierem. 3. a. Et meretrix, Eze. ho. 8. cuius merces non recipitur in sacrificio, est anima vitij deturpata. Hic. f. Isa. 1. & 1. e. Et p̄stitutio Hierusalem, est abiectio animę in omnia vitia. Eze. ra. 3. s. Eze. 16. 16. c. Meretrix etiā dicitur ipsa caro. 1. Corint. 6. c.

Meretrix, dici potest oīs vaga cupiditas, & voluptas, & vita luxurio sa: quę ornatu occurrit meretricio. Prouerb. 7. d. Et hęc est meretrix, Cle. Alex. 1. stroma, cuius merces non recipitur in sacrificio. Ierem. 5. c. Hose. 4. d. Na hum. 3. a. Apoc. 17. a. Cum his meretricibus dissipauit prodigus oēm substantiā suā. Luc. 15. c. Idem designat scortum Madiniticum: qđ Aug. s. Apo. ho. 15. etiam significat errores & fallacias diabolicas. Num. 25. c. Meretrix demū pōt dici ēt ipsa iniquitas, seu malitia, & corruptela. 1. Cor. 6. c. Ori. s. Num. ho. 20. Hic. Aglaſie.

Meretrix magna typum gerere dicitur Romę Apo. 17. a. 19. a. Mergere, de, Mergere, sub Mergere In Mergere.

Mergere, est sub aquam ponere, aut aliquo liquore operire. Idem ferē significant eius composita.

Demersit tempestas aquę Christum, quum Iudæi ipsum vehemen ti impetu in mortem adegerunt. Ps. 68. Mergi incipiens Petrus. Matt. 4. d. designat illum, qui quasi superat ā tentatione: sed demum liberatur ā Christo. Fuit etiā illa merſio velut nunciū futurę negationis.

Demergunt victimas in profundum, qui cęlestes virtutum hostias, non in cęlum per gratiarum adionem subleuant: sed ad terram per appetitum vanę laudis inclinant. Hose. 5. a.

Demergitur in mare rubrum Aegyptius, & resurgit Hebręus, cū in baptismo eiiciuntur dēmones & vitia, & peccator baptizatus eua dit mundus ā peccatis. Exo. 14. g. 15. a.

Demergit Deus facies superborum in foueam: quia intentionem cordis eorum se se vltra homines erigentem in inferiora deiicit, & demum ipsi in infetni baratrum detruduntur. Iob. 40. b.

Demergi etiā in profundum maris, est in errores Gentilium in ducit: vel in hoc seculum nequam. Matt. 18. a.

Mergulus.

Mergulus, siue mergus, est auis in fluido degens, & victum ex aqua quęritans: computatur inter aues immundas. Leuitic. 11. b. Deu te. 14. b. designare potest gulosos etiā in locis difficilibus cibum & gulę voluptates quęrentes.

Potest etiā eos contemplatiuos significare, qui de rebus inferio ribus nimium sunt solliciti superioribus parum adhęrentes.

Meridies, meridianus, meridiari.

Meridies idem est, quod medius dies: quando Sol medium tenet cęlum, & est in suo seruore, maximoque splendore. Sumitur sæ pe meridies, aut pars meridiana pro plaga australi.

F f f 4 Meridies

Oris. Cant. ho. 1.2.
Hier. f. 1. n. 18.
Aug. f. Ps. 54.
Ber. f. Cant. ser. 31.
Geor. f. ene. Cant. 10.
no. 7. cap. 8.

Gre. f. 1. Reg. 10. &
10. mor. 21.

Amb. de Paradi. 14.
Hie. f. Ps. 36.

Aug. de vni. ecclesia
ste. 14.

Ori. f. Cant. ho. 2.
Amb. de Isaac 4. &
de Ioseph. 10.

Aug. de vnita eccl.
14.

Rica de S. vi. f. 3. de
arcamysica. 7.

Amb. f. Ps. 118. ser.
2.

Hie. f. Zac. 14.
Hie. f. Isa. 59.

Gre. 6. mora. 14. 15.
Rup. f. Amos. 8.

Ori. f. Ps. 36. ho. 1.
Hie. f. Abdi.

Geor. Vene. Cant. 3.
ton. 8. modu. 2. ca. 3.

Amb. f. Ps. 118. ser.
mo. 12.

Amb. de Paradi.
Gre. f. Cant. 1.

Hier. & Aug. f. Ps.
90.

Glo. int. f. Iere. 6.

Gre. 16. mor. 25.

Gre. f. 1. Reg. 14.

Meridies splendorem plenæ lucis diuinæ maiestatis: & manifesta Splendor diuinitatis
tionem secretarum & arduarum virtutum significare potest. Cant. 1. n. maiestatis
b. Isa. 18. b. Potest et designare tempus ascensionis Christi, & ascen- Ascensio Christi
sionis eius ad dexteram Patris. Psal. 54. Potest præterea ipsum Chri- f. i. Christus
stum designare: vnde apparuit Deus Abraham in meridie, hoc est, in
Christo. Gen. 18. a.

Meridies sæpe abundantiam gratiæ & feruorē charitatis significat Abundantia
Gen. 3. b. 12. c. 28. c. Exo. 27. b. 1. Reg. 10. a. Ps. 36. Eccles. 1. a. Can. 1. b. gratia.
Et sicut meridies fiunt tenebræ, quum dimissis peccatis abundat gra- Feruor charitatis
tia. Isa. 58. c. Et post meridiem cognouit Adam peccatum suum: Quasi tis.
meridianus fulgor confurgit iusto ad vespertum: quia quanto sibi cla-
ritas maneat, cum iam occumbere ceperit agnoscat. Iob. 11. b.

Meridies itidē plenitudinē cognitionis & lucē sapientiæ, contēpla Plenitudo co-
tionemq; diuinitatis significare potest. Gen. 12. c. 28. c. 43. d. Ps. 36. 54. gnitionis.
Et d. sponus cubare in meridie. Cant. 1. b. hoc est, in habentibus in- Sapientia.
gentē sapientiæ lucē, & insignē charitatis ardorem, de quibus. Ps. 89. Contemplatio
Dexteram tuam notam fac michi, & eruditos corde in sapientia. diuinitatis.
Meridies præterea dicit ipsa ecclesia, vbi pascit sponsus suas oues. Ecclesia.

Meridies rursus tempus legis gratiæ. Isa. 9. c. Et tempus miraculo- Tempus legis
rū & doctrinæ Christi. Iob. 5. c. Et Iudæi palparunt in meridie, quū gratiæ.
aperta Christi miracula videntes, adhuc dicebant. Quousque animam Tempus mira-
nostram tollis? Si tu es Christus, dic nobis palam. Ideo dicitur occi- culorum & do-
dille eis sol in meridie. Amos. 8. c. strine Christi.

Meridies quandoque dicitur clara bonorum operum manifesta Manifestatio
tio. Ps. 36. Iudicium tuum tanquam meridiem. bonorum ope-
rum.

Meridies sunt etiam doctores Ecclesiastici: quorum lucem formi- Doctores eccle-
dant hæretici. Abdi. c. siastici.

Meridionales portæ Hierusalem cœlestis, tempus iuuentutis & vi- Tempus iuuen-
rilutis, vel pietatem & clementiam designare possunt. Apo. 21. d. tutis.

Meridianum latus, populum Iudaicum significare potest. Exo. 26. c. 36. c. Eccles. 1. a. Populus Iudæi-
cus.

Meridies præterea cursum temporis mundi huius significare po- Tempus huius
test: vt cum Propheta Baal, de mane vsque ad meridiem inuocabant vite.

Meridies etiam aliquando feruorem peccandi significare potest. Feruor peccan-
di.

Meridianum dēmoniu est, cū dēmones, aut hæretici faciunt opa, Transfigura-
tio in angelum

quæ vident lucis: vel è diuerso, cum est grauis & aperta tentatio. Ps. 9. lucis.

In meridie dicuntur ascendisse aduersus Hierusalem hostes eius: Aperta tenta-
tio.

quia sine vilo metu eam inuaserunt. Iere. 6. a. Sopho. 2. a. Quiescent hæ-
retici multis de-
ceptis.

Meridiari dicuntur iniqui inter acervos pauperū. Iob. 24. b. quia Vita actiua &
contemplatiua.

Merob. Merob. i. de multitudine, vel pugnans, siue obiurgans: aut multipli-
cans: filia Saulis maior, quæ debebat tradi David in coniugium:

cui tamen non fuit tradita, sed Hadriel: cui multos genuit filios.

Designare potest vitam actiuam, quæ multitudinem operum parit: vel quia multi illam sequuntur: vel è diuerso significat vitam contem-
platiuam, quæ segregat paucos è multitudine. Fuit promissa David, sed non tradita: quia non omnibus contemplatiuæ vacare volenti-
bus conceditur. 1. Reg. 14. g. 18. d.

Merodach,

Merodach, seu Berodach.

Merodach, seu Berodach, id est, creans contritionem, vel electio in-
Meritus, aut filius interitus, vel vaporis tui, siue frumentū, vel pu-
ritas nubis, vel vaporis tui: fuit rex Babylonis, qui misit libros, & mu-
nera ad regem Ezechiam. typus est principis huius mundi, qui fauo-
ribus conatur bonos ad se pellicere. 4. Reg. 20. c. Isa. 39. a.

Merum, vide Vinum.

Mesopotamia.

Mesopotamia, est regio inter Tigridem, & Euphratem: vnde sumpsit
Isaac uxorem, & et Iacob: vbi morituuus est Thare pater Abraham.
Hebraicè dicitur Padan Haran.

Typus esse solet Gentilitatis, vnde sumpta est ecclesia: quæ sita est
inter duo flumina, nempe inter baptismum, & penitentiam, quibus
intra ecclesiam quilibet fidelis continetur. Gen. 24. b. 25. c. 28. a. Di-
cunt aliqui interpretari eleuatam vocationem: & iam totus mundus
vocatione eleuatus est. Ps. 59.

Mesopotamia etiam designare potest libidinē, quæ est inter duo
flumina: quia in multa mergit vitia, & inde venit Balaam.
Designat præterea torrentem, seu fluxum huius vitæ, quo confu-
git Iacob. Gen. 28. a.

Messias.

Messias, idem est quod vnctus, & Gracè Christus: dicitur peculiari-
ter de Salvatore nostro, tanquam per antonomasiam.

Metallum.

Metallum dicitur quæuis materia dura, è terræ visceribus seu venis
effodi solita: vt aurum, argentū, cuprum, stannū, plumbum, & simi-
lia. De quibus in singulis speciebus quære allegorias. Exod. 3. e. 38.
b. Deut. 8. b. 1. Mach. 8. b.

De varijs metallis spiritualibus, & in corpore humano, vide Geor-
gium Venetum. Cant. 1. ton. 6. cap. 9.

Metari.

Metari, est metas in agris, terminandi gratia disponere: & mensura
re locum futuro ædificio, vel castris, vel alteri cuius operi. Nu.
1. g. vide Castramentari.

Metere, Demetere, Messis, Messor.

Metere, est fruges secare, fructusq; colligere. Messor autem est q me-
tit. Messis verò quandoque significat tempus metendi: nonnun-
quam verò segetem ipsam iam maturam. Metere etiam complere.
Apocal. 14. d. venit hora vt metatur. Consequi. Tob. 4. b. Seminant do-
lores, & metent eos. Extorquere. Matt. 25. b. Metis vbi non seminasti.
Præmiari. Ps. 125. In exultatione metent.

Passio Christi.

Fructus fidei.

Bona opera.

Tempus operandi.

Messis quandoq; significat passionem Christi. Isa. 27. c. Et metere
myrrham, est contemplari passionem Christi. Cantic. 5. a. Iob. 29. c.

Messis et significat fructus fidei, & bonorum operum. Genes. 30. b.

Exod. 34. c. Isa. 17. d. Et messis non requiescent, sed simul existens iā cū
femine, designat bonorū operū continuationē, vt vno finito, aliud
inchoet. Genes. 8. d. Idē est messis annua Iere. 5. f. Et gñaliter messis
dicunt opera exteriora: & messis mali atteritur, quū omnis eius ope-
ratio à superno iudicio quasi nihilum deputat: eū si ante humanos
oculos bona videat. Iob. 18. a. 29. c. Prouerb. 25. b. Iob. 1. c. Messis et,
est ips colligendi Gentes in horrea ecclesiæ per fidē. 1. Reg. 12. c. Mes-
sis erat tempore Apostolorum, & ædificatio tēpli ecclesiæ. Ioan. 4. b.

Messis

Ambr. 1. de Abr. 4.
Hieron. ad Damas.
ho. 3.

Aug. f. Ps. 59.
Beda f. Gen. 28.

Ori. s. Num. ho. 15.
Philo. de confu. ling.

Phila de profugis.

Hier. f. Iere. 5. & f.
Ila. 9. 17. & f. Mat.
theum. 9.
Ber. f. Cant. ser. 58.
Rupe. 9. f. Apoc. &
4. f. Ioan.
Hier. f. Isa. 27.
Gre. 19. mor. 27.
Aug. f. Ps. 125.
Ori. f. Iren. ho. 16.
Hier. f. Isa. 23.
Hier. f. Isa. 27.
Gre. 6. mor. 2. 4.

Gre. f. 1. Reg. 12.

Gre. f. Cant. 5.

Rup. f. Cant. 1.

Gre. 17. mor. 5. & f.
Ezech. ho. 3. & f. 1.
Reg. 6.

Ori. f. Mat. ho. 33.
Hila. f. Matth. Cano.
27.
Isych. f. Iren. 23.
Philo. de profugit.
Arno. f. Ps. 1. 8.
Gre. f. 1. Reg. 8.
Aug. f. Ioa. trac. 15.

Ori. f. Iere. ho. 7.
Gre. 5. mor. 15.

Gre. 16. mor. 28.
Glo. int. J. Deut. 23.

Gre. f. 2. Reg. 8.

Mellis quoq; annua, diuersas vocationes significare pōt. Iere. 5. f. Multiplicatio
Et mellis nouorū, est multiplicatio credētiū in ecclesia. Exod. 34. c. delium in eccle
Ila. 9. a. 17. b. Et ipsi homines mellis dicunt. Mat. 9. d. Apoc. 14. c. sia.
Mellis præterea, est tēpus mortis, vel iudicij. Ila. 27. c. Iere. 8. g. Mat. Tēpus mortis,
13. d. Et mellis ecclesia, est quum perfectæ animæ ē corporibus ab- vel iudicij.
tractæ, velut maturæ segetes à terra decise ad cœlestia horrea demi-
grant. Iob. 29. c. Ps. 125. Hose. 6. d. Ioel. 3. c. Amos. 4. b.
Messium triura dici potest discussio, quam quilq; facere debet eo
rum, quæ didicit. Leuit. 26. a. Discussio doctri-
Mellis Efebon, est peruersa hæreticorum doctrina. Ila. 16. c. Idem na.
sunt menses illatæ, seu aridæ. Ila. 27. c. Doctrina hære-
Mellis, dicta fuit destructio Hierusalem. Ila. 27. c. ticorum.
Mellis stultū. Iob. 5. a. dicitur doctrina legis, & Prophetarū, qua pa-
scuntur Gentiles, relictis in fame Iudæi: dicitur etiam qñ iniquus quilq;
donum rectæ intelligentiæ accipit: scripturæ sacræ sententijs docet
bona loquitur, sed tamen nullo modo hoc quod dicitur operatur
ba Dei profert, nec tamen diligit, laudando exaggerat, viuēdo calcat.
In messe tritici sunt plauia, quum Deus arida peccatorum cōda
conuertit. 1. Reg. 12. c. Cōuersio pecca-
Merit myrrham cum aromatibus sponfus Cant. 5. a. qñ Christus torum.
mōificatione vitæ ad perfectionem perducta, electum suum ab hac Beatificā: Chri-
succidens, ad cœlestē horreū cum sancta opinione inducit. Et cum stus cum bona
ipse mortuus, descendit ad inferos, & liberauit sanctos Patres. opinione.
Metere etiam, est fructum æternæ retributionis percipere. Et qui Liberās Chri-
cōsiderat nubes nō metit: quia g ante humanæ mutabilitatis terro- stus existens
re trepidat, mercedis æternæ retributione se priuat. Eccl. 1. 1. b. Me- in limbo.
tētes quoq; tritici, sunt perfecti in hac vita, diuinis cōsolationibus Felicitas.
fructes. 1. Reg. 6. c. Metere aut vel bonum, vel malū, contingit fm id,
quod seminatum est. Gen. 4. 5. b. Ps. 125. Exod. 34. c. Galat. 6. b.
Metere vbi non seminauit dī Deus. Mar. 2. 5. c. quia oia opera no-
stra colligit: vel qā colligit fructū ī Genibus, qbus lex data nō fuerat. Colligens Deus
Metere segetes, interdum est suscipere verbum Dei. Leuit. 23. b. fructum in Gē-
Metere sponē nascentia in agro. Leuit. 25. b. est tribuere sibi finem tibus.
eorum, quæ nobis Deus tradidit. Suscipere ver-
Metere sponē, ē colligere hñicorū verba ad eos reuicēdos. Ps. 128. bum Dei.
Messores dicuntur Angeli, & ē Apostoli. Mat. 13. c. Ruth. 2. a. Ps. Ascribere sibi
18. Et generaliter messores in bonum, sunt gaudentes de bonis ope dona Dei.
ribus aliorum, sua adhortatione factis. Et hi sunt messores Regis: qui Colligere hēre-
metunt in exultatione. 1. Reg. 8. c. Ps. 125. Amos. 9. d. Duplex aut cōsi- ticorum uerba
deratur messis: vna in primo Christi aduentu, in quo Apostoli fuerūt Angeli.
messores eorum quæ Patriarchæ & Prophetæ seminauerunt: alia in se- Apostoli.
cundo aduentu, in qua Angeli erunt messores. Ioan. 4. c.
Metere spinas, est proferre sensus hæreticos. Iere. 12. c. Metunt ēt Proferre hære-
dolores, qui malum quod facere cōperunt, ad complementum addu- ses.
cunt, & cū ex ipsis peruersitatibus temporaliter crescunt. Peruersēs hære-
Demetent agrum non suum hæretici, quum ex sacra scriptura sen- reticū sensum
tentias longē a sensibus suis dissidentes, tollunt: vel cū de ecclesia reticū sensum
quosdā qui recti videbantur, rapiunt. Iob. 24. b. Et metere falce alie- scripturarum.
num agrum, est dare extraneum sensum sacre scripturæ. Deut. 23. d.
Messores Regis, in malū, sūt qui malæ operationis fructū colligūt. Colligēs fru-
1. Reg. 8. c. Et metere dicūt iniquitatē, q ararunt impietate. Hose. 10. d. tum malæ ope-
Metere ī misericordia, fit ī lege noua, vbi p̄cipit misericordia. Hof. 10. rationis.
d. Non

Hæretici sine
fructu.

Non merunt hæretici seminantes, quia non percipiunt fructum Hie. f. Mich. 6.
ex sua doctrina. Mich. 6. d.

Methica.

Methica, id est, dulcedo, vel suauitas: fuit vigesima quinta māsio filio
rum Israel in deserto, quod peruenit profecti de Thare, seu Tha-
ad: designat eos qui ab actis dæmonibus insidiatoribus, dulcem proti-
nus fructum laboris inuenerunt. Nume. 33. d. iuxta Origenē, Methica
interpretatur mors noua: quod peruenitur post Thare: quia inde veniē-
tes commoriuntur Christo.

Metri Mensura, Mensor, Dimetiri, Remetiri.

Metiri, est mensurare, & taxare, seu ad mensuram redigere. mēsurā
verō est instrumentum quo metimur, ac rei alicuius quantitatem
deprehendimus. Mensura etiam capacitas. Nu. 15. b. Habeat medium
medium mensuræ. Hin. meritum. Mat. 7. a. In qua mensura mēsi fue-
ritis. Numerus. Exod. 5. b. Et mensuram laterum, qua prius faciebant.
Proportio. Exod. 38. b. Eiusdem mensuræ & operis. Quantitas. Gen.
41. f. Copia mensuram excederes. Regula. Ila. 3. 1. c. Extenderetur super
eam mensura. Scriptura. Luc. 12. e. Vt det illi in tempore tritici men-
suram. Terminus. Iere. 31. g. Exibit vltra normam mensuræ.

Immensitas
Dei.
Nouit Deus
mentē, & ope-
ra.

Christus.

Dā: Deus ver-
bum abbrevia-
tum.

Penetrās Chri-
stus mysteria.

Punitio Dei.

Reprimuntur

Sancti in hac
vita.

Electio Genitū

Impletio Pro-
phetarum.

Distributio p-
dicatorum &
donorum.

Mensura Dei dicitur longior terra, & latior mari, & c. Iob. 11. b. Vt
intelligatur nullam habere mensuram, qui est immensus.

Metitur Deus longitudinē, altitudinē, & latitudinē tēpli: quia no-
ta sunt illi mens, & opera. Ezech. 40. b. metitur aut prius portā aquilo-
nis: qā prius calcandus est pedibus aquilo. Metit latitudinē, & altitu-
dinē calamo vno: qā vnaquq; aīa, quātū lata fuerit in amore proxi-
mi, tū & alta erit in cognitione Dei. Deum. n. se per amorē iuxta di-
latat, per cognitionē superius exaltat. mensor est Christus. Zach. 2. a.

Metitur Deus pugillo aquas, cū distribuit verbum Dei abbrevia-
tum. Ila. 40. c. mensus est etiam vir aquas, cū Christus omnia pene-
trauit mysteria, & vitam sine peccato egit. Ezech. 47. a. metitur iudem
Christus terram, quia omnia comprehendit. Habac. 3. b.

Metitur quoq; Deus pugillo aquas, quum punit citra condignum.
Ila. 40. c. Et in mēsurā iudicabit Deus Iudæos: quia qua mensura mē-
si fuerint, remetiatur eis: & contra mensuram: quia cumulat pena
in inferno perpetuū durat. Vel contra mensuram eorum, qui non
putabant se ita puniendos. Ila. 27. b. 28. c. Et metitur Deus Hierusalē,
hoc est, animam, quando iuxta merita dat prēmium vel pœnam. Zac.
2. a. Sic stetit & mensus est terram. Haba. 3. a. Sicut Dauid. 1. Reg. 8. a.

In mensura appendit Deus aquas, quum Sancti qui subleuati spi-
ritu ad summa rapiuntur, quandiu in hac vita sunt, ne aliqua elatio-
ne superbiant, quibusdam tentationibus reprimuntur, vt nequaquā
tantum proficere valeant, quantum volunt, sed ne extollantur super-
bia, fit in eis ipsarum quædam mensura virtutum Iob. 28. d.

Metitur Deus conuallem tabernaculorum, quū Gentes ducit ad Ec-
clesiā, & cū numeratos habet electos ex Gentibus: vel quū quosdā
ex Iudæis deduxit ad fidem, ceteris in incredulitate relictis. Ps. 59.

In mensura diuisit Deus sortē prophetij, qā singulas ordinauit im-
pleri tēpibus suis. Ila. 34. d. Sic mensa est cœlos dextera Dei, quū ordi-
nauit scripturas Ila. 48. c. mensuras ēt terra posuit Deus. Iob. 38. a. qñ
in carne ad ecclesiā veniens, fines ecclesiæ occulti iudicij subtilitate
distinxit: qñ videlicet prædicatores sancti agente spiritu, in alias mū-
di partes vocabantur vt irent: ab alijs verō partibus arcebantur, ne
accede-

Hie. de mansoni-
bus
Orig. f. Num. ho. 27

Hier. f. Ezech. 40.
Greg. f. Ezech. ho. 14.

Rup. f. Zach. 12.

Hier. f. Isa. 40. & f.
Ezech. 47.

Hier. f. Isa. 1. 2. 7.
Geor. vene. Cantic.
1. ton. 7. oap. 1
Rup. f. Haba. 3.

Gre. 19. mor. 5.
Bass. & Aug. f. 2
79.

Hier. f. Isa. 44.
Greg. 28. mor. 9. 10.

SYLVA

accederent. Item quum facit, vt habeamus quædam virtutum dona, q̄ nunquā quæsiuimus, & quæramus, nec habere valeamus quædam: vt quum mens hæc non potest habere, quæ appetit, & illa se intelligat de semetipsa non habere quæ habet. Sic alijs datur sermo sapientiæ, alijs scientia, &c. Ita etiam datur mensura fidei. Rom. 12. b.

Mensura una oīum cortinarū, & lagorū tabernaculi, designat eadē esse omniū rectē credentiū sp̄s. Exod. 26. a. 3. 6. b. Idem significabit mensura eadē vini & olei. Exo. 29. g. Mensurat autē atriū tā in longitudine, q̄ in latitudine: quia cum ad fidem peccator ducit, necesse est ut eius doctor consideret, quantum in longitudine spei, vel quantum in latitudine charitatis ex eius admonitione proficiat. Ezech. 40. c.

Fulgen. ho. de confes.

Hier. f. Ezech. 40. 41.
Greg. 24. mor. 10.

Metiri manna ad mensurā Gomor, est spiritum sapientiæ dari fidelibus ad mensuram. Exod. 16. d. Eccl. 7. a. 1. Corin. 12. a. Dabat autē cunctis filijs Aaron æqua mensura de sacrificijs. Leuit. 7. b. Mensura quoq; tritici, quam dat dispensator. Lucæ. 12. f. est doctrina verbi, secundum cuiusque capacitatem. Hanc mensuram excedebat copia tritici in Aegypto sub Ioseph. Gen. 41. f.

Mensura tēpli, est dispositio veteris legis. Exo. 30. b. 3. 8. c. Et metri fabricā templi, est considerare mysteriā legis, & pensare subtiliter iustorū vitā. Mensurantur autē oīa templi: quia nihil absq; rōne est in templo Dei. Ezech. 41. c. 43. c. Mensurā autē eadē portæ Aquilonaris, & Australis templi, admonent, vt quæ prius secundum litterā cognoscebamus, etiam fm spiritum intelligamus. Ezech. 40. d. Metitur Ioannes templum & altare, scribens quid fide tenendum de Christo. Apoc. 11. a. Mensura arundinea & aurea, designat simul merita scribentiū & prēmia; & etiam omnium operantium. Apoc. 21. d.

Rup. 6. f. Apoc. & 12.
Hier. 10. b. 3. 8.

Hie. f. Zach. 2.

Hier. f. Isa. 34. & f.
Amos 7. & f. Ezechiel. 4.

Geor. v. ene. Cant. 1.
ton. 7. cap. 1.

Mensura super Hierusalem, designare potest præcepta à Deo data. Iere. 31. f. Et mensura terræ, dicuntur dona spiritus sancti in ecclesia distributa. Iob. 3. 8. a. De mensuris autem ciuitatis, vide Georgium Vernetum. Cant. 3. tono. 8. mod. 3. concen. 1.

Remetitur Deus vnicuique: quia mensura mensus fuerit: quia secundū opera dat præmiū, aut pœnam. Isa. 65. b. Marc. 4. c. Luc. 6. f. Mensor autem est ipse Christus, iudex viuorum & mortuorū. Zach. 2. a. Ad hæc pertinet mensura peccati. Leuit. 5. b.

Mensura, quæ extendit sup Hierusalē, est diuina sententia in Iudeos firmata. Isa. 34. c. Sic terra Amasie dī funiculo metienda: q̄ tradenda sit hostibus, vel demonibus. Amos. 7. d. Zach. 2. a. In mēsurā autē bibēs aquā Ezechiel, designauit laborem obsidionis Hierusalem. Ezech. 4. c.

Mensura duplici librat Deus hominū flagitia, maiori videlicet, & minori. Maior montibus cōparatur, dū dī iustitia tua sicut montes Dei. Quæ ab Hebræis dī Din, quod iudiciū durū, & fortē significat: vt nullus ad ipsum possit iustificari, sicut dicit Propheta: Non intres in iudiciū cum seruo tuo, Dñe: quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens. Et in Isaia dī: Facti sumus immundi oēs, & quasi pannus menstruatus vnuerse iustitiæ nostræ. Vnde Gregorius: Omnis humana iustitia iniustitia esse conuincit, si districte iudicet. De iustitia autem minori dicit Micheas propheta cap. 6. c. Adhuc ignis in domo impij, thesauri iniquitatis, mensura minor iræ plena.

Glo. ord. f. 3. Reg. 6.

Am. b. ep. 16.

Mēsurā vna vtriusq; cherub tēpli. 3. Reg. 6. c. designat in illa æterna patria non esse disparitatem voluntatum & cogitationum.

Mensura ætatis plenitudinis, Chri, est pfectio vitæ immaculatæ accepta de plenitudine Chri. Sic mensura donationis Chri. Ephes. 4. c.

Mensura

Vnitatis fidei

Datus spiritus
ad mensuram.

Dispositio veteris
legis, & n. g.
steriorum.

Præcepta Dei.
Dona Spiritus
sancti.

Præmiū secundum
opera.

Diuina sententia
in Iudeos.

Iudiciū Dei.

Concordia beatorum.

Perfectio vitæ

ALLEGORIARVM.

599

Moderata afflictio.

mensura in lachrymis, est moderata tribulatio: quia non permittit nos Deus tentari vltra id quod possumus. Item sanguis Christi, per quem metiri debemus lachrymas. Ps. 79.

Mentis intentio.

Mensura palmi in rationali pontificis, infatigabilem mentis intentionem designat. Exo. 28. c. 39. b.

Diuersum iudiciū sui, & proximi.

Mensura, & mensura, designat diuersum iudiciū, quod quis habet de rebus propriis, & rebus proximi: quod vt iniquum prohibetur.

Labor omnibus communis.

Mensura vna: quatuor ariolorum templi, vbi coquebantur sacrificia, designat omnibus partibus mundi esse commune, ut in sudore vultus sui uestantur pane suo. Ezech. 46. g.

Norma sacre scripture.

Mensurare pondere sanctuarij, est examinare omnia ad mensuram sacræ scripture: non philosophorum, au hæ reticorum. Leuit. 27. d.

Opera terrena.

Mensura laterum, quam imperabat Pharaon filiis Israel. Exod. 5. c. opera terrena: ad quæ cogit diabolus.

Proprius cuiusque terminus.

Mensurabiles dies ponit Deus: quia vnus cuiusque disceat proprium terminum, ipsumq; breuem. Ps. 38.

Sensus scripture.

Metreta, est genus mensuræ, ex duobus batis constans. Metretæ binæ uel ternæ sensus sacræ scripture significant. Ioā 2. a. Vel designant mysterium Trinitatis, sic ut etiam si solū Pater, & Filius nominentur, ibi debea intelligi Spiritus sanctus. Vel metretæ binæ referuntur ad Iudeos, & Gentes ternæ ad tres filios. Noc. Vel designat duplex timor, gehennæ videlicet, amissionis gloriæ, quibus addit tertius, ne fraudentur cibo. Vel metretæ ternæ, designant triplicem timorē in peccatore. Time subtracta grā, tāquam mox casurus. Time, & cōtremisce Deo, vt sētis, irato. Time, q̄ reliq̄ te custodia tua.

Mica.

Mica, est puluisculus ille, qui in arena quasi argētum fulget: a quo & panis, & aliarum rerum frustula, quæ nobis res ipsas tractantibus decidunt, micas appellamus.

Dogmata fidei.

Micæ cadentes de mensa Dominorum, dicuntur dogmata fidei: quum panis sit verbum, & fides sit de verbo. Matt. 13. c. Luc. 16. d.

Christus.

Micheas, id est: quis sicut Deus: aut humilitas, siue paupertas Dei, vel percussio Dei, siue percutiens Deus: nomen principis Angelorū. Dan. 10. c. 12. a. Iudæ. Apoc. 12. b. Vbi designare potest Christum, q̄ pugnavit, & vicit draconem.

Humilitas.

Micheas, id est, pauper, vel humilis, aut percutiens, vel percussus, siue quis hic nōmē Prophetæ, qui fuit ē duodecim minoribus, fait de Morasti, quod interpretatur hæres: quia humilitas de spe hęc ditatis dominicę nascitur. Mich. 1. a. Ier. 2. 6. f.

Michas.

Michas, vel Michaia, id est, quis sicut Dominus: aut paupertas, vel humilitas. Domini, siue percutiens Dominus, vel percussio Dñi vir qdā de mōte Ephraim, q̄ fecit idolū in domo sua. Iudi. 17. a. 18. f.

Michol.

Michol, id est, quis omnia: vel ex omnibus: filia Saulis, vxor David, quæ non genuit liberos. 1. Reg. 18. g.

Michol.

Designare potest vitā contemplatiuam, in qua non pōt exerceri, qui

S Y L V A

q̄ prius in operibus actiua vitæ nō fuerit exercitatus. Ideo nata est *vita actiua*.
post Morob. 1. Reg. 14. g. Vnde Matt. 11. d. dicit Dominus: Venite ad
me omnes, qui laboratis. & onerati estis, & ego reficiā vos. Vel ē di-
uerso significat vitam actiuam, quæ omnibus est communis.

Vt autē Michol despexit, David ludetē corā arca, designat eos, *Sequētes Chri-*
qui Christum professione, sed opere sequuntur Antichristum: & ob fi- *stū sine operi-*
gurandam eorū sterilitatem, Michol aqua omnis in terpretat, & ibi *bns.*
nō vxor David, sed filia Saul vocatur. 2. Reg. 6. d. Designat ē synago- *Synagoga.*
gā aquaticam, quæ non genuit liberos fideles, & despexit Christum.

Migale.

Aristot. 8. d. hiflor. **M**igale, est mus araneus, compositio nomine à mure & mustella, q̄
Animal. 24. muris magnitudine sit, mustellina specie, ore oblonge, cauda
1. yse. 1. Lem. 11. gracili versu detū quadrupliciter morsus molestissimus est equo,
& omnibus iumentis. Computatur inter animalia immunda. Leu. 11.
c. Dicit esse animal idololum, rapax & ingluuiosum: Vnde tales ho-
mines significare potest.

Migrare.

Migrare est domicilium mutare, & aliō se ad habitandum cōfer-
re, relicta priori habitatione.

Hic. 1. Ier. 9. Migrarūt à speciosis deserti, q̄ recesserūt ab ecclesia. Ier. 9. c. 40. a. *Recedentes ab*
Glo. ord. f. Thre. 1. Migravit Iudas, cum dispersi sunt Iudæi per orbē. Et migrat ani- *ecclesia.*
ma, quando à tranquillitate virtutum transit ad inquietudinem vi- *Dispersi Iudæo-*
tiorum. Thre. 10. a. Hof. 10. b. Amos. 6. c. 7. d. *rum.*

Hic. f. Amos. 5. Migrant trans Damascum, qui nō bibunt sanguinē. Amos. 5. g. *Trasitus à vi-*
Militare, Militia, Miles, vide bellum. *tutibus ad vi-*
Milium. *tia.*

Miliū, est herba semine minutissimo gratū præbens auiculis pa- *Non bibentes*
stum, est etiam rusticorum & agrestium, & altilium cibus. *sanguinem Do-*
Hic. f. Eze. 4. Milium in pane Iudæorum, designat sensus viles lecis, quibus Iu- *mini.*
dæi libenter pascuntur. Isa. 28. g. Eze. 4. c. *Sensus viles*
Miluius. *legis.*

Aristot. 8. d. hiflor. **M**iluius, auis rapacissima, quæ præcipuē gallinarum pullis insidia- *Dæmones.*
animal. 3. tur: estq; carniuora. Computatur inter animalia immunda. Signi- *Raptores.*
Cl. Alex. pæda. 9. ficare pōt dæmones, & latrones, & usurarios ceteros, qui aliorū bo-
Aug. q. in Enan. 30. na deuorare nituntur. Leu. 11. b. Deut. 14. b. 11a. 3. d. Zac. 5. d.
Gie. 18. mor. 28. Miluius in cælo cognoscens tēpus suum, eos pūefacit, qui negli-
gunt Deum vocantem. Ier. 8. c.

Gre. N. se. de vita Milui cadaueribus pascuntur, & preciosis vnguentis moriuntur; *Inuidi.*
mosis. designat inuidos, q̄ calamitatibus proximi gaudēt, felicitate dolent,

Minæ, vide libra.

Minare.

Minare, est agere vt agalones minant equos & pastores oues.
Minans Moses gregem ad interiora deserti. Exo. 3. a. typus est *Christus docēs*
Christi deducētis Sanctos ad secretiōra mysteria. Designat etiam vul- *mysteria.*
garis sermonis loquacitatem cogēdam esse in secreta sobriæ doctri-
næ mysteria.

Glo. ord. f. Thre. 3. Minare dicitur Deus in tenebras, quum castigat. Vhre. 3. a. Et quū *Castigat Deus*
1. ysa. 11. f. mittit in tenebras exteriores.

Minans puer paruulus leonem, & ouē, designat Apostolos, & apo- *Apostoli regen-*
stolicos viros legentes, & instruentes principes & populum. Isa. 11. *tes populum.*
b. Ier. 31. e. Potest etiam intelligi de Christo. *Christus.*

Minabatur ceruicibus vulgus Iudæorū, quū ad varias sectas & su- *Sequitur adharē-*
perstitiones *tes Iudæi.*

A L L E G O R I A R V M.

600

Trahens diabo- perstitiones à Scribis & Phariseis trahebatur. Thre. 5. a. Nahum. 2. b.
lus ad inferos. Minat rex Assyriorum captiuitatem Aegypti nudam, quum diabo- *Hic. f. Isa. 20.*
lus malos in infernum trahit, omni virtute nudatos. Isa. 20. b.

Minari, Comminari, Minare.

Minari, est terrorem alicui incutere, denunciatione periculi. Ming-
autem sunt comminationes & incussio metus per verba.

Admonitio & Comminatio Dei, est admonitio futuræ sententiæ: vel ipsa senten-
condemnatio tia condemnationis Isa. 30. g. Iere. 15. d. *Gre. 4. mor. 15.*

Dei. Minabatur Holophernes interitum Achior, designans diabolū,
Conatus diabo- qui omnes sibi resistentes perdere conatur. Iudith. 13. b. Iob. 16. b. *Hic. f. Iob. 16.*
li.

Mingere.

Mingere, est locū reddere. Et mingens ad parietē, sumitur in hyper-
bole, cum dicitur: Non reliquit mingentem ad parietem: hoc est,
nullum reliquit virum. 1. Reg. 25. c. 3. Reg. 14. 4. Reg. 9. b.

Minimus, vide Paruus.

Ministrare, Minister, Ministerium.

Ministrare, est seruire, porrigere, ac præparare. Minister autē, est q̄ in-
seruit & ministrat. Ministerium verò propriè est ministri opera.
Ministrare dicitur Deus in felicitate, quum beatos facit, & quum
lucis suæ illustratione nos satiat. Luc. 12. e.

Beatificans Ministrans Ioseph dñō suo. Gen. 39. a. designat Christum ministrā-
Deus. tem doctrinā populo Iudaico, & ē ecclesiæ. Et ministrans idem via-
Christus. ai, est Christus ministrans peccatoribus. Gē. 40. a. Et minister Moysis.
Iosue, designat Christum, qui factus est minister legis, quando factus
est sub lege. Exod. 24. c. 3. c. Ios. 1. a. Galat. 4. a.

Ministrans Aaron Dño & ministrantes in sanctuario, designant
sacerdotes in ecclesia ministrantes. Exod. 28. a. 29. c. 3. b. 39. a. 40. b.
Et ministrantes Salomoni, sunt diaconi, & ceteri gradus, Chro mini-
strates in ecclesia. 3. Reg. 10. a. Ministrat autē Leuita à viginti quin-
annis & supra, designates eos bene operari, q̄ mediū perfectionis ha-
bent. Nu. 8. d. Ministri et in nuptijs. Ioan. 2. a. designant p̄dicatores, &
p̄latos. Et minister Samuel in conspectu Dñi, designat Gentilem
populū, aut p̄dicatōrē, cuius ministeriū acceptum est Deo. 1. Reg. 2.
d. Isa. 61. c. Et ministrant ecclesiæ arietes Nabaioth, quum electi ex Gē-
tibus sunt sacerdotes ecclesiæ: & cum Reges subdunt ecclesiæ. Isa. 60.
b. Eze. 40. g. Et ministrantes mulieres Christo, sunt aīæ sanctæ effe-
ctæ vt angeli. Matth. 27. f. Ministrant autem Christo, qui non sua quæ-
runt, sed quæ Iesu Christi. Ioan. 12. d. Item qui portant in fronte Chri-
sti vexillam, in ore verbum, manibus & ore tractant eius sacramenta.

Ministri Regis, sunt angeli, aut etiam dæmones. Matt. 5. d. 22. b. Et
ministri, qui sunt flamma ignis, in bonum quidem, sunt Angeli, vel
Apostoli. In malum verò, dæmones. Ps. 103.

Ministerium sacerdotij, à quo expellit Deus, est cultus litteræ vete-
ris legis Isa. 22. f.

Ministrantes Leuitæ sacerdotibus, designant sermonem ministran-
tem menti Num. 8. d.

Ministerium pincernæ Pharaonis, designat obsequia minorum,
quæ sunt principibus ad eorum explendas volūptates. Gen. 40. c.

Non valentes ministrare sacerdotes præ nebula. 3. Reg. 8. b. defi-
gnant pontifices Iudæorum ac doctores, qui dum natiuitatis Christi
sacramenta inuestigare despiciunt, debitum fidei suæ ministeriū per
erroris nebulam perdiderunt.

Ministe.

Dionys. epist. 9.

Greg. ho. 13.

Ori. f. Ios. ho. 2.

Beda. f. Gen. 39.

Ori. f. Cant. ho. 1.

Philo. quod deteri-

porio insidie.

Ber. dom. 1 post octa.

Epipha. ser. 2.

Greg. f. 1. Reg. 2. &

f. Ezech. ho. 22.

Hic. f. Isa. 60.

Ori. f. Matth. ho. 35.

Aug. f. Ioan. tra. 50.

Rup. 10. f. Ioan.

Ori. f. Mat. ho. 20. &

f. Rom. 15.

Aug. ser. Dom.

mont.

Arnol. Ps. 103.

SYLV A

Ministerium est, quantum ad litterā, cū carnalia ministrant spiri-
tualibus, Luc. 10. g. Rom. 1. 5. b.

Ministri facientes Petrum negare, designant hæreticos inducentes
homines in errores, & infidelitatem. Matt. 2. 6. f.

Minister dicitur humilis. Mat. 20. d. Sic vester minister, Solent enim
humiles ministrare.

Monor, vide Parnus.

Minuere, Diminuere, Imminuere.

Minuere, est rē minorem reddere: aut ab ipsa detrahendo, siue exhau-
riendo. vel extenuanda, aut etiam derogando, aut alio quouis mo-
do Est item minuire, deprimere, & humiliare: & minui, deficere.

Minuit Deus Filium hominis paulo minus ab angelis, quando Fi-
lium suum incarnari fecit, & vltq; ad mortem crucis humiliari. Pl. 8.

Minui Ioannem Baptistam, est legem, & Prophetas adueniente so-
le Christo, non splendere. Ad quam minutionem designādam, natus
est Ioannes, quando incipiunt decrefcere dies. Ioan. 3. d.

Minutum manna, celestis doctrinæ, ac spiritualium sensuum sub-
tilitatem indicat: vt non ab omnibus percipi queat. Exod. 16. c. minu-
tum etiam thimiama subtiles sensus scripturæ designat.

Minuta arca duo, vtrunq; testamētum significare possunt. Vel vtri-
usque testamenti præcepta. Vel designant fidem, & misericordiam. Lu-
cæ. 21. a.

Minutatum dividere similitam, est singulos actus passionis Christi
contemplari. Leu. 2. b.

Non minuuntur filij Israel, quum fideles non decrefcunt in bono.
Iere. 30. d. Et non minuuntur fame, quum non illis deest verbi Dei
copia. Ezech. 3. 4. g. Non etiam minuuntur iusti omni bono: quia non
priuantur Deo, qui est omne bonum. Pl. 33.

Minutus numerus molentium, est vel prædicatorum in fine secu-
li, vel dentium in ore senis. Eccle. 12. d.

Minuunt mensuram doctores, vel prædicatores, qui pauperibus
vel parum, vel nihil prædicare dignantur. Amos. 8. b.

Minui aquas diluuij, est diuinam vindictam mitigari. Gen. 8. a. Et
tentationes amoueri.

Minuere mensuram laterum nolens Pharaon filijs Israel, designat
grauē onus peccati sub diabolo: quod ille non vult minuere, sed auge-
re, Exodi. 5. b.

Minutum nouissimum, minimum peccatum significare potest Lu-
cæ. 12. g.

Minuere mediū fidei, est non seruare omnia præcepta. Exod. 30. b.

Miphiboserh.

Miphiboserh, id est, de ore ignominia, siue de ore confusio, vel oris
ignominia, vel confusio, aut verecundia, vel mora: filius Ionathæ;
filij Saulis, qui fuit claudus. 2. Reg. 4. a. 9. b.

Mirmicalcon.

Mirmicalcon est paruus animal, formicis infestū, quod se sub pul-
uere abscondit, & formica frumeta gestātes interficit, interfecta-
que consumit: dē formicarū leo, vel leo pariter & formica: leo formi-
cis, quas deuorat: formica auibus à qbus deuorat. Ponit Iob. 4. b. Vbi
nos legimus Tigris designat eos, qui aduersus audaces sunt timidia
aduersus timidos audaces. Vel est diabolus, insidians iustis: qui est leo
consentientibus, formica resistētibz.

Hæretic.

Humilis.

Incarnationis
humilitas.

Adueniente
Christo non lu-
cent.

Prophetæ.
Subtilitas my-
steriorum.

Vtrunq; testa-
mentum.

Fides & miseri-
cordia.

Contemplari
passionem.

Non decrefce-
re in bono.

Non priuari
Deo.

Raritas prædi-
catorum.

Non prædican-
tes pauperibus

Mitigatio diui-
næ vindictæ &
tentationum.

Augetur onus
peccati.

Minimum pec-
catum.

Non seruare
omnia præce-
pta.

Audax in mi-
noribus.

Liabelus.

Misael.

ALLEGORIA RVM.

607

Misael.

Misael, id est, Dei attrēctatio, vel quis postulator, aut cōmodatus: si-
ue quis postulans aut cōmodas: siue abstulit, vel recessit: Leuitas

Contēperata filius Ozii, qui cecit foras cadauera Nadab, & Abihu. Leui. 10. a. defi-
cognitio Dei.

Sensus spiri-
tualis in liste-
ra.

Miscere, est aliqua inter se confunderē, & iēperare: vt miscetur aqua
vino.

Mistum vinū, designat virtutes Dei cognitioni nostræ contēpera-
tas: vt inuisibilia Dei per ea quæ facta sunt, intellecta conspiciantur.

Conuertens Chri-
stus aliquos di-
missis alijs.

Miscuit quoq; vinum sapientia, quum narrationi historice legis adiū
xii sensus spirituales. Et cum diuinitatis suæ arcana capere non valē
Fides Trinita-
tis.

Miscebat Christus potum cum fletu. Pl. 101. quando exprobran-
tibus Iudeis peccatores ad se conuertebat, & quum aliquos admitte-
bat, aliquos reiciebat: quia potus intus mittitur, fletus extra.

Concordia vir-
tutum.

Miscuitur Satura iura similia, fidem expressit Trinitatis cum
bonis operibus. vnitatem. Gen. 18. a.

Tradit in repro-
bum sensum.

Mistū thimiama, coniunctionem & concordiam virtutū & bono-
rum operum designat. Exo. 30. d. Misti autē untinabula malograna-
Coniunctio lis-
teræ & spiri-
tus.

Misti designant prædicationem coniunctam bonis operibus. Exod. 28.
f. Ad hæc pertinet admittio olei in collyride. Leui. 7. b. Ezech. 46. c.

Miscet Dñs spiritū vertiginis, quum tradit hæreticos in reprobū
sensum. Isa. 19. b. Miscuit et spiritum soporis Principibus Iudæorum,
quū in graui ignorantia scripturarū de Christo eos reliquit. Isa. 29. c.

Miscuit migma, est piunctio litteræ legis cū sensu spūali. Isa. 30. c.
Commiscetur semen generis sacerdotis, si Christiani volunt seruā
re litteram legis. Leuit. 21. c.

Miscuitur argentum, est natura bona peccato vitata. Ezech. 22. d.
Et mistum sanguine vestimentum, est anima peccatis infecta. Isa. 9. a.

Miscuitur Hierusalem amatoribus, est anima adhærens dæmoni-
bus, & hæreticis. Ezech. 16. d.

Miscet ebrietatem, qui dum concupiscentiarum ardoribus inflā-
mantur, ad vias rectitudinis perditā ratione redire nequeunt. Et mi-
scet siccam, qui quum ebrietate plenus sit, ad decipiendos homines
ecclesiæ, & sy-
nagoge.

Miscere aquā vino, est iudicare Christū hoīem tm esse. Vel est mi-
scere res synagoge cū rebus ecclesiæ. Vel traditiones humanas cū ve-
ra doctrina pfundere. Vel rebus sactis & feruidis res viles & frigidas
inferere. Isa. 1. f. Ioan. 10. d. Et mistū vinum, est fex litteræ legis. Pl. 74.

Miscuitur iumenta cum animalibus alterius generis, est velle se
circūferre, & baptismum: aut errores Gentilium iungere do-
ctrinæ ecclesiæ. Leui. 19. d.

Miscuitur cum masculo coitu scemineo, est efficere eum, qui vi-
riliter operabatur, effeminatē operari. Leui. 18. c.

Miscus sanguis cum sacrificijs, est quando aliqui impure offerunt.
Luc. 13. a. Mistum autem sanguine vestimentum, est quum desiderijs
carnalibus membra inquinantur. Isa. 9. a.

Misistio fermenti, est consensus multorum in errore Hose. 7. b.
Commiscetur Ephraim populis, quum hæretici non differunt ab
errore Gentilium. Hose. 7. b. Et Iudei sequentes peccata Gentium, &
maiora etiam perpetrantes.

Isych. f. Leui. 10.

Philo. quod Deus se
immutab.

Gre. 17. mor. 14. &
33. mor. 21.

Beda. f. Prou. 9.
Gre. f. Pl. 101.

Amb. 1. de Abra. 5.
Isych. f. Leui. 19.

Gre. 1. mor. 39.

Hie. f. Isa. 19. 29.

Hie. f. Isa. 30.

Isych. f. Leui. 21.

Ori. f. Ezech. ho 1.
Hie. f. Isa. 9.

Gre. f. 1. Reg. 8.
Hie. f. Isa. 5.

Amb. ser. 78.
Hie. f. Isa. 1.

Aug. f. Pl. 74.

Isych. f. Leui. 19.

Isych. f. Leui. 18.

Amb. f. Luc. 13.
Gre. 9. mor. 29.

Hie. f. Hose. 7.
Rap. f. Hose. 7.

G G g g Mistā

Aug. f. Apoc. 8. b.

Rup. 9. f. Apoc.

Gre. 5. mor. 1.

Hila. f. Ps. 136.

Greg. 20. mor. 9.

Gre. 6. mor. 20.

Hila. f. Ps. 139.

Hic. f. Isa. 16.

Aug. q. in Exo. 154.

Bas. f. Ps. 59. 114.

Gre. 27. mor. 22.

Hila. f. Ps. 144.

Rup. 9. vi. f. verb.

Domini. 21.

Hic. f. Isa. 14.

Ori. f. Mat. cap. 14.

Hila. f. Matth. [Cano. 16.

Amb. f. Ps. 118.

Hila. f. Ps. 59.

Hic. f. Isa. 9.

SYLVARUM

Mista grando, & ignis, varietatem pœnarum inferni designant. Exodi. 9. e. Apoc. 8. b.

Mistu mare igne, designat baptismu cõ grã Spũs sancti Apo. 15. a.

Miser est, qui aliqua infelicitate tenetur: & calamitosus, & ærumnosus. Miseria autem est ipsa calamitas, qua quis premitur. Iob. 10. c. 11. c. 13. d. 30. b. 36. c.

Misero, datur lux, qñ hi qui sublimia contemplanur, esse se in hac peregrinatione miseros agnoscunt, claritatem transitoria prosperitatis recipiunt: & cum valde defleant, quia tardè ad patriam redeunt, tolerare insuper honoris onera compelluntur. Iob. 3. d.

Misera filia Babylonis, carnem vitiosam significare potest. Pl. 136. Et mali dicuntur calamitate & miseria squalidi, quia & morum sunt pernicië & sensuum prauitate despecti. Iob. 30. a.

Calamitas ventura, est vltima cõdénatio futura in iudicio. Iob. 5. d. Et calamitas Babylonis, pœnã inferni designare põt. Isa. 47. c. Et generaliter calamitas, & miseria, p pœna inferni sumi põt. Pl. 139. Isa. 10. a.

Miser consummatus, aut consumptus, dicitur diabolus. Isa. 16. a.

Misericordia, est ex alicuius miseria corde anxium esse. misericordia autem, est animi ægritudo, ex alterius miseria dolentis. misericors verò est, qui ex alterius calamitate dolorem animo concipit, quiq; faciliè ad cõmiserationem mouetur: & quatenus potest, miseriã alterius subleuat. Misericordia autem, est amicitia, auxilium, beneficiencia, beneficium, custodia, iustitia.

Misericordia competit Deo non quantum ad affectum, sed quantum ad effectũ qua rōne dñr proprium esse Deo misereri semper & parcere: & dñr misereri misericordia sempiterna. Isa. 54. c. Iere. 31. d. Et misertus est pauperum suorum, qñ dedit Filium suum propiciatorium pro peccatis nostris. Pl. 59. Isa. 49. d. 63. b. Et ipse Deo dñr misericordia nostra. Ion. 2. d. Et dñr simul misericors, & iustus, ne quis putet se impunè peccaturum. Pl. 114. Et miseratur ei cuius voluerit, hoc est, populi Gentilis. Exod. 33. d. Roma. 9. b. Et misericordia Dei locus, dñr esse Gentilitas. Iob. 37. b. Hose. 1. c. Misericordies aut Dei dñr esse super oia opera eius. Pl. 114. Quia q̃ potens est, naturæ suæ virtus est: quod autè misericors est, salutis nostræ pfectus est: & plus est non suis vti, sed alijs præstitisse quæ sua sunt. Datur misericordia magna Dei. Pl. 50. quæ est fructus benedictionis datæ Iacob, vt Christus ex eo nasceretur ad redemptione generis humani. Misericordia verò parua, est benedictio data Esau, quæ est collatio temporalium.

Misertus Dominus Ioseph in carcere, designat Christum inter mortuos liberum. Gen. 39. d.

Miseretur Dominus Iacob, quum liberat fideles pugnantes intentionibus, aut cum hæreticis. Isa. 14. a.

Misertus est Iesus turbæ per humanitatem assumptam. Matt. 9. d. Misertus est etiam turbæ, quando gratiam misit ad Gentes Mar. 15. d. Et solium eius præparatur in misericordia: quia primus eius aduentus est misericordie. Isa. 16. b.

Misericordia Dei interdum dicitur ipse Christus. Pl. 84. 118. Et misericordie David, sunt misericordie Christi. Isa. 55. a.

Miseretur Dominus iratus, quum castigat ad animæ salutē. Pl. 59. Non miseretur Deus pupilli, & viduæ, quum relinquit eos, à quibus re-

Varietas pœna- rum inferni.

Baptismus cum gratia Spiritus sancti.

Cognoscentes miseriam.

Caro vitiosa.

Pœna inferni.

Diabolus.

Parens Deus. Dans Deus.

Dans Filium.

Liberatio Christi.

Adiuuans fideles.

Incarnatio.

Vocatio Gentium.

Christus.

Castigans ad salutem.

Relinquens obli-

ALLEGORIARVM.

602

Docere verbo, licet est: qui non sunt digni ipsum recuperare. Isa. 59. c. & exemplo. Misericordia iustus, quum docet verbo & exemplo. Pl. 36. Et misericordes mulieres, sunt pastores, quorum munus est misereri Thre. 4. b.

Cognitio cecitatis. Misericordia petentes cecitatis, sunt cognoscentes suã cecitatē. Matt. 20. d.

Non dimittere in erroribus. Misericordia Ephraim, & Iuda, dicitur quasi nubes matutina, & quasi ros pertransiens. Hose. 6. b. quia ipsi effecerunt, vt Deus eorũ nõ amplius miseretur. Vel dicitur quia misericordia eorum est parui momenti coram Deo. Vel quia benedictio eorum fuit sicut Esau in rore cœli, & pinguedine terræ, hoc est, in temporalibus.

Domitius De Israel. Ah! que misericordia dicta est filia Hoseæ, & Gomer: quia Deus nõ est amplius misertus Israel. Hose. 1. c.

Amplexus Gētilis Christi. Miserta est filia Pharaonis Moyses infantis. Exod. 2. b. designans Genilitatem amplectentem Christum à synagoga matre eiectum.

Mitigare, vide Manueto.

Mitigare, vide Corona.

Mittere, Præmittere, Transmittere.

Mittere, est aliquem ad certũ locum destinare. Præmittere aut, est ante mittere. Porro mittere, interdũ est abijcere. Ioan. 15. a. Mitte foras sicut palmas: Date. Pl. 77. Cibaria misit eis in abundantia. Dei i- cere. Gen. 37. d. Mittamus in cisternam veterẽ. Efficere. Psal. 147. Mit- tit crystallum suum sicut buccellas. Immittere. Exo. 4. b. Mitte manum tuam in sinum tuum. Delegare. Exod. 3. c. Mittam te ad Pharaonẽ. La- cere. Isa. 22. c. Quasi pilã mittet te in terrã. Includere. Gen. 40. c. In- nocẽs in lacũ missus sũ. Infundere. Leuit. 5. c. Nõ mittet in eã oleũ. Mandare. 2. Reg. 15. g. mittetis p eos ad me. Emittere. Iudit. 16. c. misi sti Spiritũ tuũ. Permittere. Exo. 9. c. mittã oẽs plagas meas. Recõdere. Ioã. 18. b. mitte gladiũ tuũ i vaginã. Sub scribere. 3. Aeg. 21. c. In literis quas miserat ad eos. Traicere. Exod. 25. c. mittantur vestes per eos.

Mittens Deus Angelũ suũ coram seruo Abraham, designauit missio- nẽ, qua Pater Chrm misit in mundum. Gen. 24. a. Itidẽ mittens Iacob Ioseph ad fratres suos, est Deus pater, mittens Filiũ in carne. Gene. 37. c. Pari ratione missus dñr Ioseph in Aegyptum, pro salute fratrum suorum, hoc est, Chrs in mundũ pro salute generis humani. Genes. 45. b. Pl. 104. De ipso quoq; Chro dicebat Iacob Gene. 49. b. Donec veniat qui mittendus est. De eodẽ dicebat moyses: Obsecro Dñe, mitte quẽ missurus es. Exod. 4. c. 33. c. mittens quoq; Deus Moysen ad Pha- raonẽ, est mittens Chrm ad reprimendũ diabolũ. Exo. 3. c. Sed ipsũ Moysen misit recusantẽ. Isaiam verò, qui etiam typus est Chri, misit se ipsum offerentẽ. Isa. 6. c. quia Chrs prompto animo seipsum pro no- bis obrulit. Et missus dñr Chrs ad ouẽs quæ perierat domus Israel, hoc est, ad animas saluandas, peculiariter illius populi, cui præsentia ex- hibuit corporalem. Matt. 15. c. misit et Deus de cœlo auxilium, miseri- cordiam, & veritatẽ, quũ misit Filium suum ad liberandũ genus hu- manum. Psal. 56. Et misit verbum suum in Iacob, hoc est Chrm ad ec- clesiã, vel eius doctrinã: quẽ misit et ad annunciantum mansuetis, Isa. 9. b. 55. d. 61. a. misit præterea Deus Saluatorem Aegyptijs, hoc est, Chrm Gentibus: & lapidem angularem. Isa. 19. d. 28. misit præterea Deus in Babylonem, quum misit Filium suum ad huius seculi con- fusionem, vt nos à cõfusione liberaret: quem et Spiritus eius misisse dñr Isa. 43. c. 48. d. Missus quoq; Ezechiel ad Iudæos, quorum nouerat

Orig. f. Ps. 36. ho. 3.

Ori. f. Matth. ho. 13.

Hic. 1. Isa. 13.

Hic. f. Hose. 6.

Rup. f. Hose. 6.

Glo. ord. ... Hose. 1.

Glo. ord. f. Exo. 2.

Amb. de Ioseph. 3.

Orig. f. Isa. 6. & f.

Matth. cap. 15.

Hila. f. Ps. 56.

Hic. f. Isa. 9. 19. 28.

43. & f. Matth. 21.

Aug. 1. Ps. 56.

Beda. f. Gen. 37.

Amb. 3. off. 14.

Hic. s. Eze. 2.

Hic. s. Eze. 16.

Aug. 1. Ps. 3. 2.

Ambr. de virg. 3. &
s. Ps. 118. ser. 12.
Gre. s. Cant. 5.

Hic. s. Ioe. 2.
Ori. s. Mat. cap. 13.
& ho. 4.
Hila. s. Matt. Cano.
10. 17.

Ori. s. Isa. ho. 6.
Arno. Pr. 104.
Hier. s. Mich. 6.
Bed. s. Exod. 3.

Ori. s. Matt. ho. 20.

Hier. s. Ioe. 2. & s.
Ierem. 8.

Ruper. 2. s. Apoc.

Amb. s. Luc. 13.

SYLVIA

linguam est Chrs missus ad oues quę perierant domus Israel. Ezech. 3. b. Misit et Deus legatum ad Gentes, Chrm. Abdia. a. Zacha. 2. c. Et quum misit paterfamilias filium suum ad agricolas, designatur Deus pater mittens Filium ad Iudeos. Matt. 21. d. misit autem Deus Filium suum in similitudinem carnis peccatis, qñ ei carnem mortale dedit perinde ac si esset peccator. Rom. 8. a. missus est aut in plenitudine tēporis. Galat. 4. a. Mittere quoque dicitur Deus manum suam, qñ mittit Chrm. Iere. 1. b. Ezech. 2. d. Mittens autem Moses prius manum in sinum, designauit occultam Christi diuinitatem, mittens eam sedō, eius incarnationem indicauit. Exod. 4. a. Misit quoq; dicitur Deus manum suam super eos, qui procul recesserant de filiis, Israel, quum abscondit diuinitatem Christi. Exod. 24. c.

Mittere dicitur Deus manum, quum pręstet auxilium & veritatē. Ierem. 1. a. Et missa manus ad Ezechielem, indicat collectionem beneficiorum Dei. Ezech. 2. d.

Mitti etiam Deus manū, eum castigat, vel ad probationē, vel aliās. Iob. 2. b. Ps. 80. Vel mittit manum, quū dat potestatem diabolo, aut mēbris eius ad nocendum: quia nisi ipse det potestatem, nocere nō valēt.

Mittit spūs manum suā per fenestrā, aut foramē, quando proponit opera sua, quę gessit in carne. Cant. 5. b. Et quādo per subile intellectū, quanta sit operationis diuinę virtus inspirādo ei manifestat.

Mittit Deus frumentū, vinū, & oleū, quū dat doctrinam, & dona spiritalia. Ioe. 2. c. Et mittit verba in spiritu suo, per manum Prophetarum. Zach. 7. d. Mittens autem Ioph. pecuniā, & vestes patri suo, designauit Chrm, mittentē dona spiritus sancti hominibus post ascēsiōnē. Gē. 45. f. Milla quoq; sagena i mare, ē doctrina verbi Dei, ad capiēdos hoīes dilatata. Matt. 13. f. Sic misit Petr⁹ hamū in mare. Matt. 17. d. Misit et Iesus gladium in terrā, quum docuit verbū Dei. Matt. 10. d.

Mittens Christus aquam in peluim, designauit sensum spirituale, super inductum literę scripturę. Ieon. 13. a. Idem significat aqua missa in labium. Exod. 30. c.

Mittens Deus Moſen ad filios Israel, collationē legis significauit. Exo. 3. b. Ps. 104. Et misit Moſen, Aarō, & Mariam, hoc est legē spirituale, & sacerdotiū sanctū, & vaticiniū Prophetarum. Mic. 6. a. Misit quoq; Deus Moſen ad Pharaonem ad vindictā super illum, & demū ad mortem ipsius. Ita misit Dñs legem ad mortificationē fortitudinis diaboli, & ad humanum genus liberandum.

Mittit Deus iram suā & plagas, quū castigat. Exod. 9. c. 25. a. Ita misit furorē suū in Israel, qñ terram illam desolationi tradidit. Ezechiel. 7. a. Et misit exercitus contra homieidas, qñ misit Romanos ad destruendam Hierusalem. Matt. 22. a. Et mittens sagittam, est De⁹, vel eius ministri, vindictam eius exequentes. Dr̄ et mittit gladiū in malos, quū eos castigat. Iere. 4. g. 9. c. 25. c. Et mittit ignē. Hose. 9. d. Amos 1. b. 2. a. Et misit fortitudinē magnā, qñ misit cruciā, cui hoīes resistere nō valēt. Ioe. 2. f. Et mittit egestatē. Malac. 2. a. Et misit De⁹ Assur ad gē tē fallacē, quū misit diabolu ad puniēdos hīticos. Ita. 10. b. Et mittit serpentes regulos, quū castigat per dāmones. Iere. 8. f. Et mittit Iezabel in lectū. Apoc. 2. f. Illam quidē Iezabel in lectū misit, qñ precipitari fecit, & in infernū proiecit: quō et precipitantur eius imitatores.

Missus Ioseph in cisternam, designat Christum missum in sepulchrum. Gen. 37. c. Idem designat missum granum sinapis in hortum: ubi etiam designatur Christus captus in hortu. Luc. 13. d.

Occulta diuinitas Christi.

Adiuuat Deus

Castigatio.

Exēpla Christi
Inspiratio.

Dans dona Spiritus sancti, & doctrinam.

Inducēs sēsū spirituale.

Collatio legis.

Punitio.

Christus in sepulchrum.

Mittens

ALLEGORIARVM

603

Resuscitatio Christi.

Detrudere in infernum.

Dans Deus spiritum copulatio.

Offendēs Deus eligendum.

Mittens Prophetas, & Apostolos ad Iudeos.
Mittens predicatorē ad Gentes.

Instituit Christus Martyres.
Ioannes Baptista.

Sacrificiū Christi.

Dispersio Iudeorum.

Castigatio libidinis.

Passio Christi.

Miracula predicatorum.

Tollere verbū Dei.

Temperans tribulationes.

Faciens predicatorē ex inducitur.

Crux Christi.

Refrigeriū penitentie.

Mittens rex Pharaon ad soluendū Ioseph de carcere, designat Deum patrem resuscitantem Filium a mortuis. Pl. 104.

Mittere i tenebras exteriores, est in infernū detrudere. Mat. 22. b. Idē est mitti in carcerē. Mat. 5. d. Lu. 12. g. Sic mittunt scādala in caminū ignis: & mali mittunt foras, qā eijciunt a bonorū cōsortio. Mat. 12. f.

Mittit Deus ignem de excelso in ossibas, quum dat spiritum copulationis. Th. 1. c. Et misit Christus ignem in terram, hoc est, charitatem. Luc. 12. f. Ier. 20. c.

Mittens Deus ad Samuelem virum, quem constitueret Regem, designat neminem debere sibi honorem assumere, sed quem Deus mittit, illum esse assumendum. 1. Reg. 9. c.

Misit Deus nuncios ad populum suum, quum misit Apostolos, & Prophetas ad Iudeos. Ier. 42. d. Misit etiam piscatores, & venatores. Ier. 16. d. Et misit redemptionem populo suo, quando fecit eam predicatione per Apostolos, & predicatorē. Plal. 109. Misit etiam operarios in mellem, hoc est, predicatorē ad Gētes. Et misit paterfamilias seruos suos Prophetas, & Apostolos, & etiam Filium suum ad vineam, & ad vocandū ad nuptias. Matt. 21. d. 22. a. Misit etiam Chrs duos discipulos ad asinam, & pullum, hoc est, Petrum, & Paulum ad Iudeos, & Gentes. Matt. 21. a. Et mittens Elifus sal in aquam, designat Chrm mittentē Apostolos ad Gentes. 4. Reg. 2. d. Mittit autem Chrs discipulos suos sicut agnos inter lupos: quia non timet, vel lupi noceant: sed sicut eos habitare facit. Luc. 10. a. Isa. 65. d. Zac. 1. b. Misit Elifus nunciū ad Naaman, quem videre noluit, nec tñ eū dispexit, designat Chrm q non per seipsum iuit ad Gentes, sed ad eos misit Apostolos. 4. Reg. 5. c.

Mittens Moſes iuuenes ad sacrificiū, designat Christum instituentem Martyres, qui offerrent corpora sua. Exod. 24. a.

Misit Deus angelum pręcursorē, quum misit Ioannem Baptistam ante faciē Christi. Exod. 23. c. Malac. 3. a. Matt. 11. b. Et mittens Iudas hōdum per Odollamitem, est Christus, mittens Ioannē reprehendē tē peccata. Gen. 28. c. Sic misit Isaiam ad annunciaodū populo mala. Isa. 6. c. Dicitur etiam Deus mittere terrorem suū in pręcursorum populi sui, quia in eius defensione terre aduersarios. Exod. 23. d.

Mittens etiam Iudas hōdum de grege, designat Christum sacrificari pro peccatoribus. Gen. 38. c.

Misit Deus Sobnam in terram latā, & spaciōsam, quādo Iudeos, eorumque sacerdotes per orbem disperſit. Ita. 22. c.

Mittit Deus in renibus filias pharetrę, quum carnalia desideria in hominibus iuxta modum dispensationis suę congrua castigatione corripit. 1. Th. 3. b. vel permittit tentationes libidinis.

Misit Deus signa, & prodigia in medio Aegypti, quū operatus est salūtē i medio terrę: qñ Sol obſcuratus ē, & petię ciuitas sūt, &c. Pl. 134. 134.

Mittit Deus fulgura, quum facit Sanctos, & predicatorē per miracula corascare. Iob. 38. b.

Mittit Deus sagittas famis, quum in pōna peccati tollit uerbum Dei. Ezech. 5. d.

Mittit Deus crystallam sicut buccellas, quum tribulationis rigore temperat. Et quom ex induratis facit predicatorē. Pl. 147.

Mittens Moſes lignum in aquas, designauit crucem Christi in aquas, quas baptismi inductam. Exod. 15. d. Idem significauit Elifus mittens lignum in aquam. 4. Reg. 6. b.

Mittere oleū in simlā, est penitentię adiungere refrigeriū, ut libetius susti-

Ori. s. Mat. cap. 13. & ho. 20. & s. Luc. ho. 35.

Aug. 1. ser. Domini in monte.

Amb. s. Luc. 15.

Gre. s. 1. Reg. 9.

Hier. s. Isa. 16. & s. Zac. 1. & s. Matt. 21.

Arn. s. Ps. 10.

Ori. s. Mat. ho. 14. 19.

Amb. s. 87.

Gre. ho. 38.

Lyra. s. Exod. 24.

Gl. ord. s. Gen. 18.

Rup. s. Gen. 30.

Gl. ord. s. Isa.

Gl. ord. s. Thren. 3.

Hila. & Hier. s. psal. 134.

Gre. 30. mor. 3.

Hic. s. Eze.

Aug. s. ps. 147.

Tert. aduer. Iudeos.

Gl. ord. s. Leni. 5.

GGgg 3 susti.

Orig. 1. periar. 1. &
f. M. cap. 15
Hila. f. Math. Cano.
69
Hie. f. Matt. 9
Aug. 1. f. m. Domi.
ni in monte.
Hie. f. Ioh. 3

Rup. f. Ionam. 1

Hila. f. Math. Cano.
11

Amb. f. Luc. 7
Aug. de Sanctis. Ser.
20

Glord. f. Leui. 16

Hie. f. Amos. 4

Gl. int. f. Gen. 42

Gl. int. f. Gen. 46

Isych. f. Leui. 14

Gre. f. Eze. ho. 3

Gre. f. 1. Reg. 5

Gre. f. 1. Reg. 6

Gre. f. 1. Reg. 11

Gre. f. 1. Reg. 16

Aug. f. ps. 125

Amb. f. Luc. 5

mb. f. Luc. 7

insineatur. Leu. 5. c. Nō mittitur oleū, quū non est pfecta penitētia.
Mittit Deus tenuitatem in pinguibus, quum separat ab hereticis
eorum sectatores. Isa. 10. d.

Mittere vinū nouū in vres veteres, est velle dare grām Spirituſan-
cti peccatorib. nō renouatis: uel tradere doctrinā Euāgelicā peccato-
ribus, vel Scribis, & Phariseis eā cōtēnētib. Matt. 9. b. Mittere quoq;
margaritas an porcos, est reuelare mysteria hīcīs, & indignis: qd̄ fa-
citur, q quod venerandū est, exponit cōtemporibus. Mat. 7. d. Et mit-
tere canib. panē filiorū, est predicare, & facere miracula indignis: uel
tradere doctrinā Euāgelicā Gentib. ante ips oportunitum. Mat. 15. c.

Mittet Filius hoīs angelos suos ad colligenda de regno suo oīa
scandala; qñ in iudicio separabit malos ā bonis. Matth. 13. c. Et tunc
mittent angeli falces ad metendos, & separandos malos. Ioh. 3. b.

Mittens Deus ventū magnum in mare. Ion. 1. a. est permittens, ut
diabolus turbas, & seditiones excitaret in Iudæa aduersus Christum.

Mittens Ioannes duos discipulos ad Christum, ut eius uiderent mi-
racula, designauit remittendos Iudæos ad contuenda Euangelia. Vel
vtrunq; populum ad fidē Christi. Vel designat lex remittens Iudæos
ad Euangelium. Matth. 11. a. Luc. 7. c.

Misit Spiritus Dei sortem prophetiis, quia vnamquamq; suo tem-
pore decreuit implere. Isa. 3. d.

Mittere sortem inter duos hircos. Leuit. 16. b. est diuisionem diui-
nitatis, & humanitatis in Christo intelligere.

Mittit Deus mortem in via Aegypti, quum facit aliquem mori pec-
cato, & mundo. Amos. 4. c.

Mittens fratres Ioseph vnum ex ipsis ad fratrē minimum Benia-
min ducendum ad Ioseph, designauit missionem Ananī ad Pau-
lum baptizandum. Gen. 42. c.

Mittens Iacob Iudam ante se ad Ioseph, designauit confessionem
debere præcedere illam, qui accedit ad Christum. Gen. 46. c.

Mittere oleum in manum sinistram, est opere monstrare miseri-
cordiam Dei etiam in aduersis. Leuit. 14. c.

Mittere manum ad aratrum, est aggredi laboriosa uirtutis opera,
& quasi quodam compūctionis vomere ad proferendos fructus, ter-
ram sui cordis aperire. Luc. 9. g.

Mittentes Azotij ad satrapas Philisthinorum propter arcam Do-
mini, designant, q ex hoc q infideles contradicunt fidei, datur oc-
casio ut magis prædicatores succurrere festinent. 1. Reg. 5. c.

Mittentes Bethsamitē nuncios ad habitatores Cariathiarim, ut re-
ducerent arcam, designant eligentes dignos ad sacerdotium, etiam ex
alijs locis, si apud se non inueniant. 1. Reg. 6. d.

Mittens Saul frustra boum in omnes terminos Israel, ut uenirent
ad prælum, designat prædicatorem omnium Sanctorum exempla
querentem, & proponentem. 1. Reg. 11. b.

Mittens pater David ad ipsum querendum, ut vngeretur in Re-
gem, designauit eleuandam esse mentem super Angelos, ad inuenien-
dum Christum in æqualitate æterni Patris. 1. Reg. 16. b.

Mittere semina, est bene operari. Pl. 125. Amos. 9. b.

Mittere commissuram panni noui in uestimentum uetus, est exer-
cere opera veteris, & noui hominis. Luc. 5. g.

Mittere vnguentum in corpus Christi, est predicare Christum cru-
cifixum. Matth. 26. a. Marc. 14. a. Ioan. 12. a.

Mittens

Separans sella-
tores ab hereti-
cis.

Tradere doctri-
nam indignis.

Separatio in
iudicio.

Permissio ten-
tandi.

Remittens lex
ad Euangelis-
m.

Impletio Pro-
phetiarum.

Intelligere diui-
nam, & huma-
nam naturam
in Christo.

Mori peccato.

Missiō Ananī
ad Paulum.

Confessio præce-
dens.

Opera miseri-
cordie.

Aggredi virtu-
tis opera.

Occasio predica-
di ab infidelib.

Eligere diem ad
sacerdotis.

Prædicatio pro-
ponens Sancto-
rum exempla.

Eleuatio men-
tis ad inuenien-
dum Christū.

Bene operari.

Opera veteris,
& noui homi-
nis.

Predicare
Christum cruci-
fixum.

Patētia reſer-
uens ā sensib. quat patientiam trahentem ā sensibus.

Docere humili-
tatem. Mittere stercora in fico, est docere humilitatem. Luc. 13. b.

Eſcere demo-
nia. Mittit manum in cauernam reguli, qui virtute Christi eiecit dæmo-
nia, vt Apostoli. Isa. 1. 1. b. Vel ipse Deus mittit manum, qui iniquo-
rum corda diuina potestate tenuit, & comprehensum exinde aspi-
dem, vel regulum, id est, captiuum diabolū traxit.

Cura totius or-
bis. Mittens se Petrus ē nauicula in mare, vt iret ad Ch̄m; designauit
curā sibi traditam totius orbis, & nō vnus tantū nauiculæ. Io. 2. 1. b.

Petro. Mittens Moses exploratores ad terrā pmissionis. Nu. 13. a. designat
illius terræ ad quam festinamus, qualitātē sagaci perſcrutatione nos
ſcrutatio cale-
ſtium. velle prænoscere, & mentis nostræ cogitationes celeſtium bonorum
exploratrices in inuisibiliū perſcrutinium dirigere; & meditationes
noſtras in id operis destinare, vt per inuestigationē inueniamus, vn-
de poſſimus affectionū noſtrarum turbam in eorū amorem virgere.

Mysteria Gen-
tibus tradita. Miſerūt Syri prēda de Hierēm ad regē Damasci designātes legiſ, &
Doctrina com-
municatio. pphetarū mysteria doctorib. Eccl̄ ex Gētib. fuiſſe tradēda. 2. Pa. 2. 4. f.

Inmitti gratiæ
Spirituſſancti. Mittunt maiores minores ad aquā, quū prælati doctri-
nam committunt Ier. 1. 4. a. Mittit aut panem suum super aquas, curam in
qui dat doctrinam ijs, in quibus est gratia Spirituſſancti Eccl̄. 11. a.

Mittit lignum radices ad humorem, quum fidelis quisque gratiæ
Spirituſſancti innititur. Mittere autem radicem deorsum, est cogi-
tationem bonam in abditis multiplicare. Isa. 37. f. Non mittit autem
in terra radicem suā, qui non admittitur in terra viuentium: quia hic
prius spem, vel radicem fidei non præmiſit. Iob 15. d.

Subuersio Pha-
raonis. Miſſus mons ardens in mare, subuerſionem Pharaonis, & exerci-
tus eius innuit. Apo. 8. b.

Aſcribere glo-
riam Deo. Mittunt Sancti coronas suas ante thronum Dei, quum omnem
gloriam, & honorem aſcribunt Deo: vt ad illum referant gloriam
laudiſ, ā quo ſeſciunt vires accepiſſe certaminis. Apo. 4. d.

Gētilis admit-
ti in Eccleſiam. Mittitur terra in hereditatem etiam aduenis, quum Gentiles admit-
tuntur in Eccleſiam. Ezec. 47. d. Mittere autem ſuniculum fortis in
cœtu Domini, est ordinare Eccleſiam Mic. 2. b.

Pilatus lauans
manus. Mittentes Ionam in mare cum poſtatione illius innocentis, ty-
pum geſſerunt Pilati occidentis Christum lotis manibus. Ionæ. 1. d.

Fiducia Sede-
chiæ in regem
Aegypti. Mittens vinea radices ad alteram aquilam, designauit regem Sede-
chiam, & populū Iudæorū, fiduciā habētes in rege Aegypti Eze. 17. b.

Rechonias in
Babylonem. Miſerunt Gentēs leonem in caueam, quādo Chaldaei duxerunt Ie-
choniam in Babylonem. Ezec. 19. b.

Perdere bona
opera. Mittit mercedes in ſacculū pertuſū, q bona opera perdit p mala.

Inducere diabo-
lus ad vitia. Vel qñ quis quē largiſ, aſpicit, quē verō rapit, nō perpendit q has in
ſpē ſuæ fiduciæ intuentes congerunt, ſed nō inuētes perdūt. Agg. 1. b.

Mitti deorsū vult diabolus eos, quos tētat, hoc est, vt oculos ad ter-
rena demittamus, nihil de celeſtib. cogitātes Mat. 42. a. Mittens aut ne
Sargon rex Aſſyriorū Thartan ad expugnandum Azotum, designat
diabolū, qui vt inducat in libidinem, proponit ſuperſuas volupta-
tes. If. 20. a. Et mittēs Merodach libros, & munera ad regem Ezechia-
eſt princeps huius mūdi, volens blēdijs decipere bonos. Ig. 3. a. Idē
designauit Sennacherib, mittens nuncios ad eundē Ezechiam. Isa. 37.
b. Miſit aut hoſtis manum ad omnia deſiderabilia Hierūalem, quū
diabolus animi virtutes, & ornatus abſtulit. Thr. 1. d. Mittens verō do-
minus filii prodigi ipſum in villam ſuā, est diabolus occupans homi-
nem

Amb. de fuga ſc. 4

Amb. s. Luc. 13

Hie. s. Isa. 11

Gre. mo. 18

Bern. de confi. 2

Ricar. de S. Viſto. de

extermi. mali. 30

Hie. s. Isa. 17

Hie. s. Ier. 14. & s.

Eccleſiaſt. 11

Gre. s. mo. 35. & 2

mo. 23

Hie. s. Iob 15

Ruper. s. s. Apoc.

Aug. s. Apoc. ho. 3

Gre. s. 2. mo. 10

Hie. s. Eze. 47

Hie. s. Ionam 1

Hie. s. Eze. 17

Hie. s. Eze. 19

Hie. s. Agg.

Gre. 3. paſſor admo.

22 & 1. Eze. ho. 4

Aug. de vera religio

ne 38

Hie. s. Isa. 10. et epif.

beatitudinis.

Hil. 1. pl. 8
1. e. 1. luer. Ind. 201.
Hic. 2. l. 11
O. 1. l. 1. ho. 8

Rup. 1. Ionam 1

Hic. 1. 1. 18. 19
Gr. 1. 3. mo. 7

Hic. 1. Joel. 3. & 1.
Habac. 2. & 1. l. 12

Hic. 1. Job 2

Hic. 1. Ezech. 27

Gr. 1. 4. mor. 27

Beda. 1. Prov. 26

Aug. 1. Apo. ho. 12
Rup. 1. 3. l. 1. ho.
verb. Dei.

Glo. int. 1. Exo. 24

Glo. int. 1. Exo. 26

Glo. ord. 1. Exo. 2

Lyras. Exo. 9

Rup. 1. Ionam 1

Aug. 1. ps. 59. 82

nem, ut omni vacet turpitudini. Luc. 1. 5. d.

Mittens Saul ad occidendum David, designavit principes Iudaeorum, insidiantes Christo. Pl. 58 in titulo. Et mittens Phaschur Ieremiā in Ierusalem, designavit pontifices Christi capientes Ier. 20. a. Mittentes autem fratres Ioseph, qui ferrent tunicam eius ad patrem, designant incitantes, & moventes multos ad infamandum Christum. Gen. 37. f. Mittere autem lignum in panem Christi, quoniam cruci affixerunt Ier. 1. 1. d. Mittere etiam lignum in pane, est crucem Christi eius doctrinam adiungere.

Mittentes nautae Ionam in mare. Ion. 1. c. fuerunt discipuli Christi, deferentes ipsum in passione.

Mittens cymbalum alarum legatos in mare, designat Antichristum, & haereticos, mittentes per legatos per orbem. Il. 18. a. qui, & procul legatos mittere dicuntur: quia multos pervertere student. Isa. 57. b. Dominus tamen istum mittere hamum in flumen, quando praedicant, & paucos capiunt: quia hamo pauci pisces capiuntur. Il. 19. b. Et dominus misit fortem Gentes super populum Dei, quando illos haeretici in varios induxerunt errores. Joel. 3. a. Abdi. d. Nahū. 3. b. Et misit fel in potum amici, qui docet errores ad subvertendum proximum. Hab. 2. c. Et misit radicem impij, quoniam haeretici roborantur & augentur Ier. 12. a.

Mittens amici Iob pulverem super caput suum Iob 2. d. designat haereticos, qui terreno & mortuo sensu corda sua operiunt, atque obstruunt.

Mittens Oliba nuncios in Chaldaeam, designat offerentem se ad seclanda vitia, & suggestiones Ezech. 23. b. Hose. 5. d.

Mittitur massa plumbi in os mulieris, seu amphorae, quia impietas avaritiae peccati sui pondere gravatur. Zac. 5. c.

Mittere lapidem in acervum Mercurij est colere idola: mittenti tale lapidem comparatur, qui tribuit insipienti, hoc est, haeretico honorem praedicandi. Pro. 26. b.

Mittens serpens aquam post mulierem, designat exercitantes persecutiones adversus Ecclesiam. Apoc. 12. d. Vel est introducens diabolus haereses in Ecclesiam.

Mittere sanguinem hostiarum in crateras. Exod. 24. a. est tradit sanguinem Christi Apostolis ad praedicandum.

Mitti vectes in circulis, vel per medias tabulas tabernaculi. Exod. 26. e. 30. a. 37. a. est praecipua legis nobis debere copulari per opera.

Mittere manna in vase. Exod. 14. g. quod fecit Aaron: ut designetur ad sacerdotes pertinere offerre, & conservare Eucharistiam.

Mittens Pharaon ad coniectores Aegypti, ut eius interpretarentur somnia Gen. 41. a.

Mittens filia Pharaonis famulam ad ferendam fiscellam, in qua erat Moses. Exo. 2. b. designat primas animas ex Gentilitate suscipientes Christum.

Mittens Aegyptij ad congreganda pecora. Exod. 9. d. sunt confuentes ad domum Ecclesiae, ad regenda opera poenitentiae.

Mittentes nautae vasa in mare, ne periclitaretur navi. Ion. 1. b. sunt Apostoli relinquentes omnia propter predicationem evangelij.

Mna, vide Libra.

Moab.

Moab, id est, de patre: filius Lot, eiusque filij, a quo urbs in Arabia dicta est, quae postea est Aecopolis appellata. In campestribus Moab fuit ultima mansio filiorum Israel, ante transitum Iordanis. Num. 33. f.

Moab significare potest eos qui lege abutuntur, quibus dominus dicit: Vos de patre

Insidia Iudeorum in Christum

Discipuli deferentes Christum

Mittens Antichristum praedicatorem

Haeretici uteremini sensus

Offerre se ad vitia

Gravitas avaritiae

Colere idola

Excitans persecutionem Ecclesiae

Praedicatio sanguinis Christi

Operari legem

SYLVAE

ALLEGORIARVM

605

patre diabolo estis: vel designat opera eorum, qui lege abutuntur, quae significat Lot. Gen. 19. g. Exo. 15. b. Pl. 81.

Moab praeterea, ut interpretatur de patre, significare potest intellectum: qui est de patre Deo: quem perturbant, & inflammant concupiscentiae.

Significat et Moab scientiam secularem gentium nocte de patre ebrio, & ignorante: ideo reprobatum a Deo. Il. 5. a. Abdi. c. 1. Cor. 1. c.

Significat item concupiscentiam, quae est a patre diabolo: & est sensus carnalis, quoniam nunquam intrant in Ecclesiam Dei. Deu. 12. a. 1. Re. 14. a. Pl. 59.

Moab rursus significat demones, & Gentiles: qui est de patre diabolo. Vel dominus de patre: quia recesserunt a Deo patre Num. 24. c. Pl. 82. 107. Isa. 16. a. 27. d. Dominus etiam Moab Gentiles, & peccatores ad Ecclesiam venientes, & reliquies antiquum patrem diabolum. Pl. 59.

Moabites dici possunt Philosophi, superbi, & haeretici: qui dicuntur de patre, quia a Patre celesti degenerant. Isa. 16. b. Ien. 48. b. Eze. 25. b. Amos 2. a. Sopho. 2. b. Erant de cognitione Abraham, sicut haeretici de Ecclesia: sed facti sunt ex parte diabolo.

Moab iuxta aliam aetymologiam interpretatur aqua paterna: & designat populum, ut aqua, defluentem in vitia: cuius rex est Balac, id est, diabolus eligens. Mich. 6. b.

Moab, & Ammon geniti de patre Lot, qui in clausis interpretatur, carnem significant, quae generatur de spiritibus animalibus, & virtute feminali inclusa in viscibus paternis. Et ut filij Israel erat continua pugna contra Moab, & Ammon, ita nobis contra carnem continua pugna sumenda est: nec vlla pax habenda, nulla concordia: ne per insidias non supplantet.

Modestia, vide Temperantiam

Modicus, vide Parvus

Modius

Modius, est mensurae genus sexdecim continens sextarios: triginta autem modij eorum faciunt.

Modij fatinae tres. 1. Re. 1. d. designat praeparationem ad praedicationem, quae fit peccatoribus, ut convertantur: iustis, ut perseverent in bono: praedicatoribus autem, ut contemplationi vacent. Vel unus modius est pro conversione peccatoris: alter pro disciplina coniugati: tertius, pro excellenti puritate continentis. Designant et modij tres devotionis mentis cum intelligentia in laudibus Trinitatis: & dominus modij pro mensuram discretionis: ut servetur illud. Rom. 12. a. Non plus sapere, quam oportet sapere. Sunt et modij: quia unusquisque proprium donum habet a Deo. 1. Cor. 7. b. Qui in mensuram bonae, & superfluentem confert Luc. 6. f.

Modius sub quo ponitur lucerna, sive littera, significat locum absconditum. Mat. 5. b. Typus autem gentis synagoga certam quandam ob servantiam formam tenentis: est et typus ipsius legis: & lucerna ponetur sub modio, si lux Evangelica Christi intra synagoga, & litterae legis terminos clauderetur. Luc. 11. e. Modius et sunt bona corporis, quoniam membra dantur, vel in hac vita vel futura. 2. Cor. 5. b. Et lucerna nam sub modio ponere, est propterea commodam gratiam praedicationis abscondere. Modius et, sub quo ponitur lucerna, designat potius corpus humanum, intra quod clauduntur doctrinae, & dona spiritualia. Rursus modius tegens lucernam designat auditum inobedientium. Mar. 4. c.

Modij hordei triginta, verum testamentum indicant, propter rudiorum, aut crassiorum cibum huius seminis, & propter numerum denarium, quo designatur decalogus. Leu. 27. c.

Modius

Modius

Modius

Modius

Modius

Modius

Modius

Modius

Modius

Modius

Modius

Modius

Modius

Modius

Modius

Modius

Modius

Euch. for. spūal. 8

Hie. s. I. s. 3

Biblioteca

Amb. de Tobia. 21.
Euch. for. spūal. 8

Gre. 3. mor. 16
Rup. 1. s. Deut. 29

Hie. s. I. s. 2. 5

Ori. s. Mat. ho. 5

Ori. s. Mat. ho. 5

Gre. 6. mo. 10
Euch. for. spūal. 8

Aug. ser. 107
Gre. 7. mo. 16

Hil. s. Mat. Can. 8

Amb. ser. 8

Aug. 1. q. in Euan. 24

Gre. 6. mo. 26

DE V. S. A. Y. L. O. V. A. I. I. A.

Modus iustus, designat iustum iudicium, vel mentis liberationem in Dei, & proximi æqua obseruatione.

Modi tres, quos faciunt triginta modi sementis, designat heretico rum opera sine fructu. Isa. 5. c. Moduli, vide Canere.

Modus, rationem, mensuram, & formam rei significat agendæ.

Modus etiam affectus. Par. 18. b. Ne loquaris rex hoc modo. Fi gura. 3. Reg. 7. c. Opus in modum. Ilij posuit. Forma. Exo. 27. a. Crati culam in modum retis. Intentio. Ier. 20. c. Si quo modo decipiatur. Mediocritas. Gen. 30. g. Datusque est homo ultra modum. Modula tio. Eccl. 47. b. In omni sono eorum dulces fecit modos.

In modum nucis erant scyphi candelabri. Exo. 16. d. 37. c.

In modum retis erat craticula altaris. Exo. 27. a. 38. a.

Machari, vide Adulterare.

Mania, vide Murmur.

Marere, Meror, vide Dolere.

Mola, molere.

Mola, nomen habet à mole, quod saxi mole frumenta, legumi naque in ea terrantur: quandoque autem mola accipitur pro

mandibula, siue maxilla: unde dicuntur molares dentes. Molere au tem est mola terrere.

Mola superior, dici potest Christus, mola verò inferior ipsa ani ma: ambo enim concurrunt ad bonam operationem, principaliter autem ipse Christus Deut. 24. d. Mola etiam superior dici potest Eu a gelium; inferior verò lex, per quas labore differentium tritum ve teris instrumenti in farinam Euangelij conuertatur.

Mola præterea superior, est spes; inferior verò, timor, quæ debent ita coniungi, vt non sit vna sine altera. Et tollit alterutram molam in pignus, qui à peccatore confitente aufert spem, vel timorem.

Mola, dicitur interdum ipsa prædicatio: & perdit Deus vocem mo la, quum tollit prædicationem Ier. 2. s. c.

Mola quoque dici potest labor coniungatorum. Et dicitur mola humana, ad differentiam asinaria. Mat. 24. d.

Mola, dicitur quandoque ipsum cor hominis, quod instabile est instar molæ, quæ ab aqua agitur: & vt mola secundum semina, quæ in eam mittuntur, farinam profert: ita cor secundum varias cogitatio nes bonam, aut malam profert farinam.

Mola significat et corpus hominis: sed in malis est mola asinaria, quia cum graui corpore post iudiciū dei ieiatur in abyssum Mat. 18. a.

Mola etiam est vnaquæque huius mundi actio, quæ dum multas curas congerit, humanas mentes, quasi per grem veritatisque ex se farinam proicit, quia seducto corde semper minutissimas cogitatio nes gignit. Isa. 47. a. Mola est etiam ipsa vitæ conuersatio. Matth. 24. d.

Molens Samson, Christi typum gerebat hoc seculo laborantis. Iu di 16. c. Vt aut Allophyli fecerunt eū molere detractis oculis, designat, quod maligni spiritus postquam iterationum stimulis intus aciem cō templationis effoderunt, foras in circuitū laborum homines mittunt.

Mola asinaria dici potest error, & labor Gentilium: & vt tumētis elau duntur oculi, ita ipsi laborabant cæcitate. Dicit Gentilium molæ asi nariæ cōparat, quia ipsi Gentiles grauitate premebant. Mar. 18. a. Mar. 9. g. Mola etiā asinaria, dici potest grauis moles terrenæ cupiditatis: Dicit Gentilium.

cui stul.

Insuum iudiciū

Opera heretico rum.

Christus.

Anima.

Euangelium.

Lex.

Spes.

Timor.

Prædicatio.

Labor coniung

torum.

Cor hominis.

Corpus hominis

Actio munda

Conuersatio hu

ius vitæ.

Christus labor

vans.

Error, & labor

Gentilium.

Cupiditas ter

rena.

Dicit Gentilium.

ALLEGORIARVM.

606

Abiectio.

Ecclesia, & sy

magoga.

Pudescere

pauperes.

Occultæ insidia

diaboli.

Prædicatores.

Molaris, quare Deus.

Moles.

Gravitas Dei.

Molestus.

Molestia.

Onerosus.

Vexare.

Castigatio Dei.

Corruptibilitat

Transgressio le

gis.

Negligentes vi

tam ase nam.

Concupiscentia

tenant.

Anima in pec

cato.

Nolle sanari a

Deo.

Persequens Lu

dei Christum.

Insidia hereti

corum.

enī stulti, & cæci alligantur. Vel est actio terrena: quæ dum colla mō tis per stulta desideria constringit, hanc in laboris circuitum mittit. Ber. ser. de angelis.

Mola præterea iudicium est abiectionis: vt quum. Exo. 11. a. dicitur Ancilla, quæ est ad molam. Et molere farinam, videtur dicere ali quid turpe. Isa. 47. a.

Molentes duæ in mola, significare pnt Ecclesiam, & synagogā in le Ori. s. Mat. ho. 30 ge laborantes: vel aias, in corporib. aut mudo: vel duo testā. Mar. 24. d. Hil. s. Mat. can. 25

Luc. 17. g. Molentes etiam sunt simplices plebes sub fide laborantes. Amb. s. Luc. 17. & Commolunt facies pauperum, qui pauperes, peccantes, publice ser. 5. 29. & epi. 62

pudesciunt quum diuinibus, ne verbū quidē loqui audeant. Isa. 3. c. Hie. s. I. s. 3

Molæ iuiqui, dicuntur occultæ insidiæ diaboli: quæ & molæ leo. Gre. 19. mo. 24

nam dicitur Iob 29. c. Pl. 57. Designant etiam remota secreta, & ne. Hie. s. Iob 31

finda peruersorum mysteria: vel potius apertas persecutiones Iudæo rum, & heretico: vni aduersus fideles, Aug. s. ps. 57

Moleres dici possunt prædicatores, qui frumentum doctrinæ alijs molunt. Ecclesiast. 12. b. Hie. s. Ecclesiast. 12

Molaris, quare Deus. Moles, res magna, & ingentis ponderis.

Moles, attribuitur magnitudini Dei, veluti grauis ponderis: quia nemo est, qui si velit de iustitia cum Deo contendere, non op primatur Iob 23. b. Ne magnitudinis suæ mole me premar.

Moles terrena, quam Deus tribus digitis appendit Isa. 40. c. Ad totū mundum referri potest à Sancta Trinitate creatum, & conseruatum.

Molestus, Molestia, Onerosus, Vexare. Molestus est grauis & odiosus, & qui alicui officit, nec finit eum quiescere. Molestia verò est sollicitudo, & toridium, & egritudo

permanens. Vexare etiam est molestiam inferre. Vexatio dans intellectum, est castigatio Dei ad emendationē: quæ tunc dat intellectum, quando peccator respicit. Isa. 28. c.

Molestia, quam patiuntur victi Iob 3. c. est illa, de qua dicit Sap. 9. c. Corpus quod corruptitur, aggrauat animā: & deprimit terrena in habuatio sensum multa cogitantem. Eo enim ipso, quo adhuc mō rtales sunt, corruptionis suæ pondere grauantur, & adstricti molestia victi sūt: quia in illa adhuc libertate, in qua corruptibilis nō exurgit.

Vexari dicitur Moles, quā aliqui legem ipsam transgrediuntur. Pl. 105. Vexantes, aut spernentes hereditatem Dei, sunt negligentes vitæ eternæ. Et qui vexant, & persequuntur fideles Ecclesiæ, qui pertinent ad hereditatem Dei Pl. 93. 106.

Molestia dñæ Ioseph ipsi adolescenti Gen. 39. b. designat concupi scentiam, quæ grauis est viro ciuili, & in bonis operibus se exercenti. Phil. de Ioseph.

Vexata à demonio filia Chanane, designat auimam existentem in peccato, quæ obiecta est à demonio. Mat. 15. c. Ad idem referuntur Ios. 24. d. & Ios. 24. d.

Molestia sunt Deo, aut præstant Deo certamen, qui non petunt ab eo signum: quia Deus, vult per signum saluare: & ipsi respuunt Deum sanare volentem. Isa. 7. c.

Molesti erant Christo in ira Iudæi, dum ipsum flagellabant, & cæ tera flagitia in ipsum exercebant Pl. 54.

Molesti accipere auditores verba hereticorum, refugiunt ipsi hæ retici: vt dum eorum tristinam declinant, per vana verba negligenti am corum capiant. Iob 4. a.

Ber. ser. de angelis

Hie. s. I. s. 47

Hil. s. Mat. can. 25

Amb. s. Luc. 17. &

publice ser. 5. 29. & epi. 62

Isa. 3. c. Hie. s. I. s. 3

Gre. 19. mo. 24

Hie. s. Iob 31

Aug. s. ps. 57

Hie. s. Ecclesiast. 12

Gre. 16. mo. 15

Gre. 4. mo. 40

Arm. s. ps. 105

Arm. s. ps. 93. 106

Phil. de Ioseph.

Hil. s. Mat. can. 10

15

Ori. s. I. s. ho. 2

Hie. s. I. s. 7

Hil. s. ps. 54

Gre. 5. mo. 12

Onerosus

Gre. 13. mor. 1

Gre. 16. mor. 20

Hila. f. Mat. can. 11

Amb. f. Luc. 2.
Gre. ho. 6

Hila. f. ps. 54

Aug. f. ps. 54

Beda. f. Pro. 2

Gre. 33. mor. 12

Rep. 3. Visio. verbi
Dei. 20

Hie. f. Isa. 54

Amb. f. Luc. 4

Hie. f. Isa. 26

Gl. ord. f. Leui. 15

Onerosi consolatores dicuntur amici Iob quia heretici, seu prauis
quilibet, quum laborare bonos in aduersitate conspiciunt, in eo q
illos consolari appetunt, mala ei persuadere conantur. Iob. 16. a.
Moliri.

Moliri dicitur à mouendo, vel à molibus: estq; rem aliquam cum
difficultate, magisq; conatu loco mouere. Est item moliri inge
nio, vel corpore ad aliquid agendum moueri.

Moliri insidias dicitur, qui fabricat & tractat, quomodo aliquem
insidijs capiat. Sic non moliebantur insidias fratres Ioseph in Aegy
pto. Gen. 42. f.

Mollis dicitur non durus, sed tactui cedens, quasi mobilis, q in
quancunq; partem facile trahi, ac moueri possit. Mollire autem
est molle reddere: & per metaphoram, sedare, mitigare, siue placare.

Mollis responsio, aut sermo, sunt verba poenitentis misericordia
a Deo implorantis: ideo eius frangunt iram Pro. 15. a.

Mollit Deus cor, quum aptum spiritus reddit, & penetrabile ad suas
suscipiendas inspirationes, & exhortationes. Iob. 23. d.

Mollis uestes, significat corpus luxu, dedunt, & mores lasciuos:
vnde & ipsi homines molles dicuntur. Mattha. 23. a. Luc. 7. d. Ista.

47. a. Significant etiam molles vestes adulationem, quae vitia peccan
tium blandimentis fouet.

Mollia sunt sermones super oleum. Ps. 119. quando preterita mis
ericordia pungunt: quales erant sermones Iudae de vnguento super
Christum effuso. Mat. 26. a. Vel sermones Christi, qui duri videban
tur incredulis, mollii sunt fidelibus, quibus sunt explicati.

Mollis sermones suos mulier aliena. Pro. 2. quando heretici mol
litie dissimulationis, & linguae blandimentis, corda dicere innocentiu
nituntur.

Mollia loquetur Leuiatha Deo. Iob. 40. d. quum membra eius di
cent in iudicio: Domine, Domine, nonne in nomine tuo prophetati
mus: & in nomine tuo daemonia eiecimus: & in nomine tuo virtutes
multas fecimus? Sic loquebatur mollia Pharaon post mortem primo
genitorum: & Nabuchodonosor: & Haman.

Moloch, quare Melchom.
Momentum.

Momentum, dicitur quaecunq; spaciū temporis: & quanta
lumcunq; pondus, siue magnum hoc sit, siue paruum. Freque
ter tamen momentum accipitur pro minimo temporis puncto, & p
minimo pondere.

Momentum indignationis Dei contra Gentilitatem, quo dicitur
Deus abscondisse faciem: appellatur sic, quia multo maiorem penam
Gentilitas merebatur, quam accepit. Isa. 54. c.

Momento temporis dicitur ostendisse diabolus omnia regna mū
diciq; omnia sunt momentanea. Luc. 4. a.

Momentum, dicitur tempus uitae praesentis, aut tempus vsque ad
iudicium Isa. 16. d. Abscondere modicum ad momentum, donec per
transcat indignatio.

Momentum statera ponitur pro re minima. Isa. 40. d.
Momentis singulis adhaerens carni foedus humor. Leui. 15. a. fre
quentiam loquacitatis indicat.

Momenta, vide Pecunia.
Monile,

Monile

M. V. S. Y. L. V. A. B. Y. I. A.

Consolatio ha
reticorum sal
lax.

Tractans deci
pere.

Verba poeniten
tis.

Operari ad re
cipiendas inspi
rationes.

Corpus luxui
dedunt.

Adulatio.
Fraudulenta in
crepatio.

Clara verba
Christi fidei
bus.

Blandimenta
haeticorum.
Mollia verba
malorum in iu
dicio.

Punio circa
condignum.

Momentanea
temporalia.

Tempus vsque
ad iudicium.

Frequentia lo
quacitatis.

ALLEGORIARVM.

607

Monile, Torques.

Spiritus sancti.

Monile, est ornamentum colli, praecipue sceminarum: quod etiā
torques dicitur.

Torques aurea circa collum, significare potest Spiritus sanctum,
seu eius dona in anima. Pro. 1. b.

Obedientia Chri

sti.

Intellectus Chri

sti.

Prædicatores.

Meditatio spiri

tualium.

Sapientia.

Ratio.

Intellectus bo

nus.

Honor virginis

paratus.

Honor virtutis

Sententia scri

pturae apud ha

reticos.

Monilia Christi, designant eius obedientiam, quae exornat eccliam.
Cantic. 1. c. Et torques aurea in collo Ioseph, est intellectus Chri bo

nus. Gen. 47. c.

Sicut monilia, est collum ecclesiae, hoc est, praedicatores, qui ornāt
ecclesiam: qui dum in sapientia, qua refulgent, sancta opera faciunt;
quasi in auro lapides gerunt: qui etiam splendentibus sensibus or
natam adiungunt verborum. Cantic. 1. c. 7. a.

Monile aureum, designare potest meditationē sensus & intelligē
tiae spūalis. Iere. 4. g. Et torques aurea est ipsa sapientia & intelligentia

& principalis mētis ratio in corde. Vel intellectus bonus, ideo torqs
a collo in pectus depēdet. Gē. 41. c. Pro. 1. b. d. Isa. 3. d. Eze. 16. b. Demū

monilia dici possunt oīa simul animae ornāmēta. Isa. 61. d. Hofe. 2. c.

Torques, est honoris insignie: & iuncturae seminum Beatae Virgi
nis Mariae dicuntur, vt torques. Cant. 7. a. quia per eius partum colli

nostri iugum solutum est, & nobis collatae virtutes. Vel dicitur, quia
castitas illi data est ex Dei munere.

Torques aurea potenter dimicantibus datur in munere: vt quia si
gna virtutū gestant, maiora semper exerceant: & debilitatis crimē in
currere metuant, dum in semetipsis iam fortitudinis est prēmium,
quod ostentant. Eccl. 1. c. 3. 2. a.

Monilia ex auro & argento, sunt in superbiam, quū haeretici sacrae
scripturae sententiis se ornant, ad suos defendendos errores. Ezech. 7. f. Hofe. 2. c.

Monile, ex auro & argento, sunt in superbiam, quū haeretici sacrae
scripturae sententiis se ornant, ad suos defendendos errores. Ezech. 7. f. Hofe. 2. c.

Monile, ex auro & argento, sunt in superbiam, quū haeretici sacrae
scripturae sententiis se ornant, ad suos defendendos errores. Ezech. 7. f. Hofe. 2. c.

Monile, ex auro & argento, sunt in superbiam, quū haeretici sacrae
scripturae sententiis se ornant, ad suos defendendos errores. Ezech. 7. f. Hofe. 2. c.

Monile, ex auro & argento, sunt in superbiam, quū haeretici sacrae
scripturae sententiis se ornant, ad suos defendendos errores. Ezech. 7. f. Hofe. 2. c.

Monile, ex auro & argento, sunt in superbiam, quū haeretici sacrae
scripturae sententiis se ornant, ad suos defendendos errores. Ezech. 7. f. Hofe. 2. c.

Monile, ex auro & argento, sunt in superbiam, quū haeretici sacrae
scripturae sententiis se ornant, ad suos defendendos errores. Ezech. 7. f. Hofe. 2. c.

Monile, ex auro & argento, sunt in superbiam, quū haeretici sacrae
scripturae sententiis se ornant, ad suos defendendos errores. Ezech. 7. f. Hofe. 2. c.

Monile, ex auro & argento, sunt in superbiam, quū haeretici sacrae
scripturae sententiis se ornant, ad suos defendendos errores. Ezech. 7. f. Hofe. 2. c.

Monile, ex auro & argento, sunt in superbiam, quū haeretici sacrae
scripturae sententiis se ornant, ad suos defendendos errores. Ezech. 7. f. Hofe. 2. c.

Monile, ex auro & argento, sunt in superbiam, quū haeretici sacrae
scripturae sententiis se ornant, ad suos defendendos errores. Ezech. 7. f. Hofe. 2. c.

Monile, ex auro & argento, sunt in superbiam, quū haeretici sacrae
scripturae sententiis se ornant, ad suos defendendos errores. Ezech. 7. f. Hofe. 2. c.

Monile, ex auro & argento, sunt in superbiam, quū haeretici sacrae
scripturae sententiis se ornant, ad suos defendendos errores. Ezech. 7. f. Hofe. 2. c.

Monile, ex auro & argento, sunt in superbiam, quū haeretici sacrae
scripturae sententiis se ornant, ad suos defendendos errores. Ezech. 7. f. Hofe. 2. c.

Monile, ex auro & argento, sunt in superbiam, quū haeretici sacrae
scripturae sententiis se ornant, ad suos defendendos errores. Ezech. 7. f. Hofe. 2. c.

Monile, ex auro & argento, sunt in superbiam, quū haeretici sacrae
scripturae sententiis se ornant, ad suos defendendos errores. Ezech. 7. f. Hofe. 2. c.

Monile, ex auro & argento, sunt in superbiam, quū haeretici sacrae
scripturae sententiis se ornant, ad suos defendendos errores. Ezech. 7. f. Hofe. 2. c.

Monile, ex auro & argento, sunt in superbiam, quū haeretici sacrae
scripturae sententiis se ornant, ad suos defendendos errores. Ezech. 7. f. Hofe. 2. c.

Iere. 31.

Ann. f. p. 67.

Amb. f. Luc. 19.

Ori. f. Cant. ho. 2.

3. f. Mat. ho. 4.

Aug. 1. q. in eu. 29.

16. cont. Faust. 12.

10. f. 10. 2. 2. tra.

Hie. f. 1. 1. 16.

Gre. 33. mor. 1. & f.

Eze. ho. 13.

Geor. vene. Cant. 1.

ton. 7. cap. 19.

Ricar. de S. v. 1. 1. 6.

extermi mali 16.

Rup. 12. f. Apo.

Amb. f. Rom. 9.

Cri. f. Mat. cap. 15.

1. & ho. 14. 27.

Hie. f. 1. 1. 14. & f.

Iere. 31.

Hila. f. Ps. 67.

Arm. f. Ps. 147.

Gre. 33. mor. 1. & f.

1. Reg. 14.

Aug. f. Ioan. trac. 4.

1. f. Ps. 77.

Hie. Cypriano.

Gre. 32. mor. 29.

Amb. de interpe. 5.

Aug. f. Ps. 89.

Ber. f. 9. f. qui hab.

1. f. Cant. f. 53.

Geor. ven. Cant. 1.

ton. 7. cap. 9.

Arm. f. Ps. 113.

Hie. f. Eze. 35.

Aug. f. Ps. 79.

Rup. f. Hofe. 10.

Amb. f. Ps. 118. f. 1.

mo. 12. & f. Luc. 17.

1. & de Noe. 32.

Ann. 1. p. 43. 103.

Hie. f. Ps. 145. 103.

Hie. Agla. f. & f.

1. f. 14. 3. 0. 5. 2. & f.

1. f. 14. 6. Et Apostoli dicunt montes Bethel, & montes aromatati. Cantic. 2. Sancti.

1. f. Haba. 3. & f.

Hofe. 10.

Cri. f. Cant. ho. 2. 3.

Aug. f. Ioan. tra. 1.

1. Ps. 35. 75. 86.

103.

Mons passim solet significare Chm. propter eius summā eminē-
tiam: & ipse est mons, in quo loquitur Deus. Exo. 19. b. 33. b. Pl. 14. 45. *Christus.*
47. 67. Et ipse est mons super verticē montiū. Isaia. 2. 2. b. Et lapis
qui creuit in montē magnum. Dani. 2. c. Et mons transfigurationis.
Matt. 17. a. Marc. 9. a. Luc. 9. d. Et ipse est mons Oliueti, in quo platā
tur olea. Luc. 19. e. Et ipse est manus sanctus, q. benedixit eccl'ā. Iere-
m. 3. 1. c. Et mons qui iactat in mare, est Chrs. transiens ad Gentes.
Matt. 21. b. Mich. 4. a. Et est ipse mons Dei, ad quē multæ gentes cōflu-
unt. Isa. 56. b. Et mōs excelsus nimis, est ipse Chrs. Ezech. 40. a. Et eius
sublimitas, in qua pascuntur turbe. Et quū dī post pastas turbas ascē-
disse in montē, recessum in cōlū significauit. Ioan. 6. a. b. Instar mon-
tis aut dicuntur intumuisse aquæ Iordanis. Iosu. 3. d. vt designetur cre-
scens dilectio ad imitationem Christi Ipse est mons, in quo fundata
est Hierusalem cōlestis Apo. 21. c.

Mons interdum dī Beatissima Virgo Maria. Exo. 29. b. Et ipsa est
mons, vnde abscissus est lapis sine hominum manibus. Dani. 2. c. Et
mō excelsus, in quo plantauit Deus cedrum. Eze. 17. g. Ipsa est mons
Ephraim, quæ fructificauit, & genuit Christum. 1. Reg. 1. a. Et mōs do-
mus domini. Isa. 2. 4. 11. Pl. 66. 131.

Mons præterea dī ipsa ecclesia, quæ erecta est & eleuata per verbū
Dei supra reliquā terram. Exod. 19. b. 24. a. Mat. 15. c. Et ipsa est mōs
Selmon. Pl. 67. Et mons testamenti. Isa. 11. b. 14. d. 16. a. 25. c. 65. d.
Ipsa est mons oliuarum habens in se fructificantes. Matt. 21. a. Et ipsa
dī mons Sion. Et mons filia Sion. Et mons Israel Pl. 2. 41. 47. 73. 77.
98. 124. Isa. 16. a. 27. d. 66. f. Et ipsa est mons excelsus, in quo platā-
uit Deus cedrum. Ezech. 17. g. Ipsa quoque est mons Ephraim, in qua
fructificatur per bona opera. 1. Reg. 14. c. Iere. 3. 1. a. Et mons sanctus
Dei. Ioel. 2. a. g. Sopho. 3. c. Abdi. f. Et mons templi, est eccl'ā, vel pro-
ceres eccl'æ. Mic. 3. d. 4. a. Zach. 8. a. In hunc montē creuit lapis p̄cisus
sine manibus hominum. Dani. 2. c. Apoc. 6. d.

Montes aliqui dicuntur angeli. sancti, & et aīæ. Pl. 89. 120. 124. Et
mōtes pascuæ, sunt sublimes virtutes angelorū, q. nos suo ministerio
reficiunt. Iob. 39. a. Mich. 6. a. Ipsi sunt montes Bethel. Cant. 2. d. 8.
d. Et montes æterni sūt angeli, Prophetæ, & Sancti, dicuntur æterni ad
distinctionē eorū, q. non sunt æterni, Principium videlicet huius se-
culi, qui sunt montes tenebrosi, & c. Mich. 2. se iuxta Septaginta

Montes operi ab vmbra vinæ, dicuntur Patriarchæ & Prophetæ ob
seuē loquētes. Psal. 79. 120. Iob. 9. a. 39. d. Et montes exultantes, vt
arietes sunt Proph. & gaudētes de aduētū Chri. Pl. 113. ipsi sūt mon-
tes Israel, vbi pascit Deus oues suas. Ezech. 34. d. 3. 5. d. 3. 6. a. 37. c. 39. a.
Mich. 4. a. Hi sūt mōtes & colles, q. b. dicitur Iudæi i iudicio, Caditē su-
nos, & operit nos hoc ē p̄tegit nos & exc. nos. Hofe. 10. b. Lu. 23. d.

Montes dicuntur et passim Apostoli, & apostolici viri, & prædicato-
res, & generaliter sancti, & p̄fecti: & prædicatores sunt montes, quos
tangit Deus. Psal. 35. 45. 64. 71. 75. 86. 97. 103. 113. 120. 124. 143. *Apostoli.*
1. f. 14. 3. 0. 5. 2. & f. 14. 6. Et Apostoli dicunt montes Bethel, & montes aromatati. Cantic. 2. Sancti.
1. f. Haba. 3. & f. 1. f. 14. 6. Et Apostoli dicunt montes Bethel, & montes aromatati. Cantic. 2. Sancti.
1. f. Haba. 3. & f. 1. f. 14. 6. Et Apostoli dicunt montes Bethel, & montes aromatati. Cantic. 2. Sancti.

Et mōtes, ad quos confugiendū est, sunt sancti. Matt. 24. b. Et mōs si-
liæ Sion, sunt proceres eccl'æ. Isa. 10. g. 37. c. 44. d. 52. b. 55. d. Et
Apostoli apostolique viri, sunt montes Israel, in quibus pascit De-
gregē suū. Eze. 34. d. 36. a. 39. a. Et montes, Dei, sunt sancti, in quibus cō-
culcat Deus Asyrīū diaboli. Et in his, sunt tui currentium aquarū
Et ipsi

Virgo Maria.

Ecclesia.

Angeli.

Anima.

Patriarchæ & Prophetæ.

Apostoli.

Apostolici viri.

Prædicatores.

Sancti.

Proceres eccl'æ.

Et ipsi iubilant laudē Deo. Isa. 14. f. 30. f. 49. d. Ier. 4. f. 9. c. Et montes
operi aquis, sunt viri docti & spirituales nō assequētes oīa scriptu-
rarum mysteria. Gen. 7. d. Montes ē Israel, dñr diuites, sapientiaque
præcellentes, & in ecclesia perfectam scientiā habētes. Ezech. 6. a. Iob.
24. b. Ioel. 2. a. 3. d. Mic. 1. a. Et montes Samaritæ, sunt p̄fecti custo-
des eccl'æ. Ier. 21. a. Et mons Sepher, est sublimitas prædicationis.
Nu. 33. c. Iosu. 2. c. Et montes, qui operiunt minores, sunt Sancti. Ho-
se. 10. c. Nahū. 1. d. Et quilibet sanctus humilis, est mons modicus. Pl.
41. Et montes quos transtulit Deus de loco suo, sunt prædicatores
ad Iudæa ad gētes trāscentes. Iob. 9. a. Et mons cadēs, est mōs iusti, cu-
ius locus iustitia fuerat, quū spulso subito trāfertur ad culpā. Iob. 14. d.

Contemplatiui.
Altitudo contē-
plationis.

Montes exultantes, vt arietes, sunt contemplatiui, qui in iucundi-
tatis suæ excessibus, puram & simplicem veritatem contemplantur.
Pl. 113. Et mons Oreb, est altitudo contemplationis. Exo. 3. a. g. 19.
b. 24. a. 25. d. 27. b. 3. 2. a. 33. b. Pl. 103. Et montes pascuæ, sunt altæ cō-
templationes internæ refectionis. Iob. 39. a. Iosu. 2. c. In hunc mon-
tem nos quidem dicimur ascendere Deus autem descendere. In hoc
monte docet & transfiguratur Iesus. Matth. 5. a. 17. a. ipsa quoque
Theologia est mons, in quo opparet Dominus: & vnde loquitur:

Theologia.
Aminētia fidei.

Mons aliquando est eminentia fidei, in quo fit gratum sacrificiū
Deo. Gen. 22. a. Et montes dicuntur credentes mortem & sepultu-
rā Christi. Cant. 2. b. Et mons sanctus Dei, est confessio Trinitatis.
Isa. 56. b. Et mons Oliuarum, est fides Patriarcharum. Zach. 14. a.

Sēsus excelsus.
legis.

Sublimia præ-
cepta.

Vivumque te-
stamentum.

Mōs Oreb interdū est sensus excelsus legis, in quo apparet Dñs.
Exo. 3. a. Et generaliter mons, seu montes sunt altiores sensus sacræ
scripturæ. Exo. 19. c. Pl. 86. 103. 102. Can. 2. d. Mat. 5. 8. 24. a. In hos
montes si ascendere præsumant Iudæi, inueniēt spinas. Ita. 7. d. Mōs
aut peculiariter dī nouum testamentum: & maiora præcepta iustitiæ
excelsæ, dogmata. Ier. 16. d. Et mons Dei, vbi Aaron occidit Mōs, est
spiritualis sensus legis. Exo. 4. g. Gen. 22. a. 31. c. Pl. 35. Isa. 42. b. 49. d.
56. b. Et mons caliginosus, est sacra scriptura, quæ densis allegoria-
rū obfcuritatibus opacatur: & ascōdita cōtinet sacra eccl'æ: & dī
mons campestris, quia continet sensus sublimes cum humilitate.
Isa. 13. a. Haba. 3. a. Nahum. 3. d. Agge. 1. b. Zac. 14. Et montes pascuæ,
sunt altæ sententiæ sacræ scripturæ. Iob. 39. a. Et montosa loca sunt
excelsa dogmata sacræ scripturæ. Iere. 17. d. Mons autem fumans, le-
gē veterē peculiariter significat: cū obfcuritate figurarū tradita
est. Exo. 20. a. 3. 4. a. Leu. 7. d. Et mōtes, ad quos leuāt oculi, sunt libri
legis & Prophetarū. Pl. 120. Et mōtes ænei duodici pnt duo testa-
mentā, vñ p̄dēt p̄dicatores. Zac. 6. a. Hec sūt mōs Efeu, quē heredita-
te dñr hī q. ad austrū: vt Iacob hereditauit bñdictionē Esau. Abdi. g.

Perfectionis
status.

Virtutes.

Virtutes.

Mōs præterea significat perfectionem tā doctrinæ, quā operū:
& ipsum perfectionis statum: & et virtutes. Gen. 8. a. 12. b. 14. a. 22. a.
Isaia. 40. b. Ier. 16. d. Ezech. 17. g. Mat. 17. a. Luc. 1. d. Et mons heredi-
tatis Dei, est sublimis conuersatio. Exo. 15. c. Et mons, quod ascendit
Moses grā contēplandi terræ promissionis, statū indicat perfectio-
nis quā ē significat mons Hor. Num. 27. c. 33. c. Pl. 23. 103. Ios. 2.
Mons quoque myrrhæ est in his, qui carnē habēt mortificatā. Can.
4. b. Et mōs, super quē est edificata ciuitas, est sublimitas p̄fectionis,
seu gradus sublimior in ecclesia. Mar. 5. c. Et mons Ephraim, id est,
fructificans, est aīa perfecta abundās fructibus spiritus. Iosu. 19. d. 5.
Reg. 1. a. Et ipsa sublimitas vitæ p̄ bonorū operū fructū eleuata, q. est
eorum.

Gre. 12. mor. 11. &
27. mo. 6. & 33. mo
21. 1.
Geor. vene. can. 1.
ton. 7. cap. 9.
Rup. f. Cant. 7.
Ori. f. Nu. ho. 27.
Aug. f. Ps. 41.
Gre. 9. mor. 2.
Ricar. de S. v. 1. 5.
de arca mystica. 14.
& de 12. Patria. 79.
Arn. f. Ps. 103.
Gre. 5. mo. 26. 27. &
36. mor. 28.
Aug. f. Ps. 203. vita.
Beda. f. Exo. 19.
Gre. Nyffe. de
Mōs.
Amb. de virg. 3.
Hie. f. 1. 2. 56.
Rup. f. Zac. 14.
Ori. f. Cant. ho. 3. &
f. Exo. ho. 3. & f.
Mat. ho. 29. & in di-
ne. ho. 5.
Hie. f. 1. 7. 13. &
f. 1. 6. 17. & f.
Nahum. 3. & f. Ps.
120. & f. Haba. 3.
Aug. 1. se. d. in mon.
& 18. ciui. Dei. 32.
Gre. 3. mo. 29. & 30
mo. 29. & 33. mo. 1.
& f. Eze. ho. 9.
Geor. vene. Can. 1.
ton. 7. cap. 9.
Cass. colla. 10. c. 11.
Cyri. 3. 1. Ioan. 2.
Beda. f. Exo. 19.
Hie. f. Zac. 14.
Rup. f. Abdi. & f.
Zac. 6.
Ori. f. Ger. ho. 5. &
f. Exo. ho. 6. & f. Iere.
ho. 12. & f. Eze.
ho. 12. & f. Mat. 5.
ho. 3. in dine ho. 5.
Basi. f. Ps. 28. ho. 1.
Hie. 1. a. lue. Iovin. 1.
Cyri. de adora. in

Spiritus sanctus.
Gre. 1. Reg. 14. 16.
Et 1. Can. 4.
Geor. 1. Can. 1.
ton 7. cap. 9. 30.
Glo. ord. f. Gen. 19.
Rup. 1. 10. f. Gen. 10.
Dys. f. Gen. 22.

Bast. f. Ps. 14. &
Hie. f. Isa. 37. & f.
Eze. 24. 3. 4. f. Matth.
18.
Gre. f. 1. Reg. 1.

Rup. 6. f. Ioan.
Philo. de pl. a. Noe.
Gre. f. Can. 2.

Hie. f. Dan. 11.

Glo. ord. f. Matt. 5.

Ricar. de S. risto. de
sonnio Nabucho. 21.
29.
Amh. de fuga secul.
6.

Ori. f. Ios. ho. 9.

Hie. f. Zac. ho. 14.
Aug. f. Io. 303.
Cyrl. 5. f. Io. 14.

Aug. f. Ps. 146.

Aug. f. Io. trac. 4.
Ori. f. Luc. ho. 22.
Hie. f. Eze. 6. 7.
Gre. f. Eze. ho. 2.
Rup. 3. Ps. 47. & f.
Apo.
Hie. f. Isa.

eorum, qui dicere pnt: Conuersatio nostra in coelis est. Philip. 3. d. *Altitudo religionis.*
Est etiam altitudo religionis. 1. Reg. 14. c. In hunc montem non ualebant ascendere filii Israel: quia ad huc Aegyptiaca conuersatione premebantur. Ibi saluatur Lot. Gen. 19. d.

Mons in quo saluatur Lot significare potest recta consilia, in quibus est salus. Gen. 19. d.

Mons in quo obtulit Abraam filium suum, significat Caluarię locum, in quo oblatus est Christus. Gen. 22. a. Hic est mons. Moria, in quo postmodum edificatum est templum. 2. Par. 3. a.

Mons hereditatis Dei est sublimitas uitę eternę, & Hierusalem *Gloria celestis.*
ac Sio celestis. Exo. 15. c. Ps. 14. 23. Et montes Israel, ubi pascit Deus oues, celestem indicant patriam. Eze. 3. 4. d. 37. c. Dñs est locus glorię celestis mons. Domini. & mons sanctus Dei. Isa. 3. g. 57. c. 65. b. Eze. 20. f. 28. Et mōs Ephraim, est locus beatitudinis in cęlo vñ venit Christus ad nos. 1. Reg. 1. a. de quo Io. 3. d. Qui de cęlo venit, sup oēs est. Et Io. 6. d. Qui de cęlo descendit. Et Ps. 18. A summo cęlo egressio eius. Et 1. Cor. 15. f. Secundus homo de cęlo celestis. In his montibus reliquit nonaginta nouę oues, quę descendit ad querendū ouē, q̄ pierat. Matt. 18. b. Subiit in montē, qñ ascendit in cęlum. Io. 6. a.

Mōs hereditatis Dei, dici potest mundus a Deo creatus. Exo. 15. c. *Mundus.*
Mōs aliqñ, dici potest sacerdotalis dignitas. Gen. 19. d. 19. b. *Sacerdotalis dignitas.*
Montes in quibus salit sponsus. Cant. 1. b. dici possunt mirabilia gnitas. opera, quę Christus operatus est. *Opera Christi.*

Mons inclitus & sanctus super quem figet Antichristus tabernaculum suum, est mons Oliueti. Dani. 11. g. *Mons oliueti.*

Mons supra quem edificata est ciuitas, locum manifestum mūdi *Locus manifestus.*
exprimit, in quo est ecclesia. Matt. 5. c.

Mons, qui debet crescere, est cōfidentia in Deum. Statua vero de crescens per imperfectionem metallorum, est fiducia sui, quę est cōterenda. Dan. 2. c. In montem autem magnum creuit lapis, quando timor mutatur in magnam confidentiam in Deum. *Fiducia in Deo.*

Mōs Oreb, in quem fugit Elias, significat exicationem; vt designet *Exicatio volu-*
in eo, qui fugit seculum, debere sicari carnalis profluuium voluntatis: vt plenius cognoscere valeat Deum. 3. Reg. 19. b. *prati.*

Mons Garizim, in quo dabantur benedictiones, significat bene *Bene operantes*
operantes: virtutis amore. Mons vero Hebal, in quo dabantur male *virtutis amor*
dictiones, significat benē operantes formidine pœnę. Ios. 8. g. *vel ē diuerso.*

Mons Oliuarum est collectio ecclesię & synagoge: quę diuino *Collectio ecclesię*
lumine & misericordia illustrantur; sed diuiditur in partem Orientalem & occidentalem ut Orientalis pertineat ad ecclesiam, Occidentalis ad synagogam. Zac. 14. a. Ad hunc mōtem venit Christus, vt nos vngeret oleo misericordię suę. Ioan. 8. a. *synagoga.*

Montes dñr diuites: & producit Deus in montibus scenum, quum *Diuites.*
efficit, vt diuites largiatur elemosynas de temporalibus. Ps. 146.

Mons vnde præcisus est lapis sine manibus regnum Iudæorū si *Regnum iudeo-*
gnificare potest, vnde ortus est Christus. Dani. 2. c. Et montes Israel, *rum.*

dñr Principes Iudæorum. Eze. 6. a. 7. b. Apo. 6. d. Et mons qui humiliatur, est Iudaicus populus. Isa. 40. a. Luc. 3. b. Ipse est mons testis *Iudaicus popu-*
mētī pp legē & in eo sedit Lucifer. Isa. 14. d. Ipse est mōs Sio. Ps. 47. *lus.*

Mōs diuisionū, q̄ Hebræcē dñr mons Pherasim, ubi Dñs concidit *De fructio popu-*
Allophylos regnante Dauid; designat vastationem populi Israel: *vel tempus iudicii*
vel tempus iudicii quando mali separabuntur a bonis. Isa. 28. f. li *Israel.*

Mons

Carnales voluptates.

Superbi.
Superbia.
Diabolus.
Hæretici.

Potentes seculi.

Verba hæreticorum.

Regna maiora.
Dogmata philosophorum.

Mons Phogor, designare potest carnales voluptates: & ipsam carnem prophatorum, & carnalium. Numc. 23. d. Hi montes fluxerunt sicut cera a facie Domini. Ps. 96.

Montes, operati aquis, sunt superbi, qui & montes caliginosi dñr. Et ipsa superbia, & diabolus, & imperus irrationalis est mons, q̄ non aufertur nisi per multā fidem, & proicitur in mare. Gen. 7. d. Exo. 32. c. Ps. 10. 45. Il. 2. c. 5. f. 13. a. 40. a. 41. d. Jer. 13. c. Mat. 17. c. 21. c. Et præparantur montes in virtute Dei, hoc est, superbi ad pēnā recipiendā. Ps. 17. 64. 18. 96. Et montes Orientis, designant altitudinem superbię. Num. 23. a. Et mons excelsus, est superbia Pharisaica. Jerem. 3. b. g. 17. a. Et montes coagulati, sunt hæretici superbi. Ps. 67. 143. Jerem. 51. c. Quos etiam designant montes Israel desolati. Ezech. 31. d. 33. f. 34. b. Il. 17. a. 57. b. 65. b. Et mons in quo diabolus tētauit Christum, sagittū est terrenę elationis. Matth. 4. b. Hi montes replentur sanguine, q̄ multa hic perpetrant peccata iniustitię. Il. 34. a. Et montes defluentes a facie Dei, sunt demones, & superbi. Il. 64. a. Abdi. c. g. Et montes pascuę onagri, hoc est, Chri, sunt superbi; sūt pascua eius, quū conuertunt. Iob. 39. a. Ps. 94. Et montes pardorū, superbia hypocrītātū. Cant. 4. c. Hos mentes subuertit spūs. 3. Reg. 19. b. Et montes Gelboe sunt demones, sup quos, nec ros, nec pluuia diuinę grę descendit. 2. Reg. 1. d. mons Seir est diabolus: & mōtes Seir sunt, qui ad impietatis uerticē deuenerūt. Eze. 35. b. Et montes caliginosi, q̄ sunt montes Babylonis, sunt vel demones, vel hæresarchę, qui se eleuat aduersus scientiā Dei. Jer. 13. c. Eze. 32. b. 38. g. Montes quoq; Israel, sunt hñtes scientiā instantē. Et mons Samarię, est superbia hæreticorum. Et comedunt in montibus, qui dñr: Non sum sicut ceteri hominū. Eze. 7. b. 16. f. 18. a. Montes et sunt potentes huius seculi: & tumor seculariū potestātū. Hi sunt montes, qui herbas ferūt Behemoth: quia ex eo illum recipiunt, q̄ nequiter operatur. Iob. 9. a. 14. d. 28. b. 40. b. Ps. 96. 103. 143. Luc. 18. b. Mons quoq; Samarię, sunt uerba tumētia hñticorū. Amos. 3. c. 6. a. Et montana sunt sensus extollescentes aduersus scientiā Dei. Hęc montana petiit Caleb, ut eorū repugnaret ciuitates Ios. 11. c. 14. c. Abdi. g. Et montes seculi sunt demones, & hæretici principes huius mundi. Haba. 3. b. Agge. 1. c. Zac. 4. c. Mala. 1. a. Apoc. 8. c. 16. d. Et mōtes qui consumuntur, aut cōmōntur, sunt dogmata philosophorum, & regna sublimia. Mich. 1. a. 7. c. Nah. 1. a. Et montes qui liberantur in pondere, sunt regna maiora, quę Deus disponit. Il. 40. c. Ps. 96. Et montes ænei duo, sunt superbia, & mundana potentia. Zac. 6. a. Montes septem sunt septem regna. Apoc. 17. b.

Monstrare, quare indicare.

Monstrum.

Monstrum, a monstrando dictum est, quasi aliquid monstrer, vel portendat: est autem monstrum, quod contra naturę ordinem euenire contingit, vt homo cum duobus capitibus, & gigas communem hominum magnitudinem excedens. Num. 13. d.

Monumentum, vide Sepelire.

Morari, Mora, vide Habitare, & Tardare.

Morasthi.

Morasthi, id est, hñs, uel paupertas, viculus Palestinę, iuxta Eleuteropolim, vnde erat Michas propheta, qui interpretatur humilitas, quia humilitas præcipuē inter virtutes spe hereditatis Domini nascitur. Mich. 1. a.

H H h h Morbus,

Ori. f. Nu. ho. 17.
Terul. de resurrectione.

Ori. f. Mat. ho. 4. 10.
& f. Jer. ho. 9. 11. &
f. Nu. ho. 15.
Hila. f. Matth. cano.
17. & f. Ps. 64. 67.
Bast. f. Ps. 45.

Hie. f. Isa. 2. 18. 41.
64. & f. Mat. 17.
Aug. 1. q̄ in euang.
22. & de uera reli-
gio. 38. & f. Ps. 143.
1. Ioan. trac. 1.

Geor. 1. Can. 1.
tono. 7. cap. 19.
Ber. ser. 4. ascension.
Gre. 3. mor. 34. & f.
Cant. 4.

Ber. f. Can. ser. 54.
Hie. f. Eze. 7. 16. 32.
35. & f. Jer. 13. & f.
Mic. 7. & f. Nahum.
1. & f. Haba. 3. & f.
Ioan. 25.

Ori. f. Eze. ho. 6. & f.
Ios. ho. 14. 18.
Aug. f. 18. cini. Dei.
32. & f. pr. 103. 124.
Gre. 18. mor. 22. &
33. mor. 1.
Hie. f. Isa. 40.

Rup. 10. f. Apoc.

Hier. prolo. f. Mich.

Amb. de instit. vir-
gi. 6

Hie. f. Amos. 5. c. f.
Ecclesiasten. 10

Gre. 3. 1. mor. 18

Beda. f. Gen. 49

Gl. ord. 1. Haba. 2

Phil. de Agricul.

Beda. f. Gen. 49

Gre. 1. 2. mor. 8

Rup. f. Hie. 1. 3

Hie. f. Haba. 2

Amb. epist. 36

Hie. f. Ecclesiasten. 10

Gre. f. 1. Reg. 1

Greg. f. 1. Reg. 5

Lyra. f. Gen. 22

Fulgen. 1. de duplici
predestinatione.

Rup. f. Apoc. 2

S Y L V A

Mors, vide Infirmitas.

Mordere, Morsus.

MOrdere, est dentibus constringendo ledere, & per metaphoram detrahere. Morsus autem, est ipse mordendi actus.

Mordēs coluber vngulas eq. designat Antichristū, uel diabolū, sen- sus nostros occupatē. Gen. 49. c. Mordebit aut Antichristus vngulas sūt demones. Ier. 8. f. Am. 5. f. 9. 2. Et mordet serps in silēio, quū quis peccat in occulto, & non confitetur peccatū suū Eccl. 10. c. Pro. 23. d.

Mordere, capiuare. Ier. 8. f. Et mordebunt vos, ait Dominus. Hab. 2. b. Repentē confurgent, qui mordeant.

Mordens etiam serpens vngulas equi, designat tolerantiam impe- tus voluptatis frānantem, & corpus castigantem.

Christus quoque mordebit vngulas equi, quando in fine mundi condemnabit mundanos.

Morsus inferni dī Christis. Hose 13. d. qā partē inferni spoliavit liberans antiquos patres à limbo, partē uerō reliquit. Vel quia tradi- dit carnem suam mordēdā Leuiathan, quo morsu, hamo captus est.

Mordentes superbum, sunt doctores, qui redūcunt ad Deum, quos diabolus, hāreticus, aut Antichristus deceperit. Haba. 2. b.

Morsus octo, confessionem noui testamenti indicant, propter nu- merum octonarum. Mich. 5. b. ubi nos legimus octo primates.

Mordent inuicem, qui mutuo sibi detrahunt. Gala. 5. c. Et mordet serpens in silentio, quum quis occultē petrahit. Eccl. 10. c.

Mordentes dentibus pacem nunciant, qui rapientes quā possunt à flagitiosis securitatem ipsis promittunt. Mich. 3. b.

Morderi à muribus, est peccati pōna lacerari. 1. Reg. 5. b.

Mordentes circuli cortinarum ansas, Exo. 36. b. coniunctionem charitatis designare possunt.

Moria.

MOria, id est, visio, mons in quo Abraham obtulit filium suum: & in quo postea edificatum est templum Salomonis. Gen. 22. a. 3. Reg. 6. a. 2. Par. 3. a. Typus est Christi, super quem edificatur ecclesia, in qua ipse quotidie immolatur hostia incruenta.

Mors, Mori, Mortuus, Interire, Perire, Occumbere, Obire, Obitus,

Dormire, Somnus, Mortiferum.

Mors, est aīa, & corporis dissolutio, & priuatio uitae. Mortuū aut est ipsum cadaver sine aīa. Interire aut, & perire, magis generalia sunt, q̄ mori: videnturq; aliqd grauius dicere. Dormire aut & Som- nus, aliqn sumunt pro mori. Mors autem ponit triplex: nempe cul- pā, quā sequunt mors corporis, & interitus gehennae. Licet ar prior fuerit mors culpe, quā mors corporis, tñ mors corporis dī prima, qā prius experimēto. sentiē mors uerō culpā tūc sentit, qñ illi adiun- gitur mors gehennae: atq; ita utraq; dī mors secunda. Apoc. 2. c. 20. b.

Mortuus, dicitur abiectus. 1. Re. 24. c. Canem mortuū persequeris, Non existens. Matt. 22. c. Mar. 12. c. Non est Deus mortuorum.

Petire interdū, est cessare. Iob. 8. c. Spes hypocritae peribit. Dānari. 1. Re. 14. c. Nec vult Deus petire animā. Deijci. Pl. 2. Et percat de via iusta. Desitui. Iob. 3. a. Pereat dies, in qua natus sum. Exterminari. Exo. 9. c. Peribitq; de terra. Negari. Iob. 11. d. Effugium peribit ab eis. Perdi. Gene. 31. f. Quicquid furto perierat. Reprobati. Pl. 1. Iter im- piorum peribit. Mori. Nu. 14. a. Utinam pereamus.

Mors.

ALLEGORIARVM.

610

Peccatum.
Peccator.

Mors attribuitur animae, fm quod priuatur gratia, quē vita eius dī: atque ita moritur anima per peccatum, & mortua est anima existens in peccato. Gen. 2. c. 3. a. 20. b. Pl. 6. 9. 111. 114. Ila. 59. a. Et mortuus ad quē non intrat pontifex Chrī, est peccator. Leu. 21. b. Eze. 24. f. Mortui ē, inter quos sterit Aarō, erant existentes in peccato, inter quos ste- tit Chrī in primo aduētū, vt eos redimeret: in secūdo uerō stabit in- ter eos, vt iudicet, & separet eos à bonis. Nu. 16. g. Ier. 4. g. Mors autē re- pēna dī peccatū ferē inuolūtariū ob deliberationis defectū: qd non contaminat sacerdotem, nisi in praesens. Mortui autē, qui nō uiuificat, sunt peccatores, aut idola. Is. 26. c. Dñr ē mortui, vt homines, qui pec- cant, vt fragiles. Pl. 81. Et mors peccatorum dī pessima: quia nihil pe- ius peccato, vel vita mala. Pl. 33. Eze. 3. c. Leu. 15. b. Io. 5. d. Et mortui in aquis, sunt existentes in multitudine viciōrū. Mar. 8. c. Et mortui, q- bus Euāgelizati est, sunt existentes in peccato. 1. Petr. 4. b. Et mortuo- rū sacrificia sunt peccatorū mūnera. Pl. 105. Et mortuus filius mulie- ris, quē suscitauit Elifcū, est peccator in Eccl. 4. Re. 4. c. Et mortui in singulis domibus sunt, qñ oēs peccauerunt. Exo. 12. c. Et mori in for- dibus, est mori in peccatis. Leu. 15. b. Moritur quoq; qui uiuunt fm carnem, hoc est, qui sequuntur litterā legis. Mortui aut sepeliūt mor- tuos suos, qñ existentes in peccato sepeliūt mortuos corpore. Luc. 9. g. Iob 5. d. 6. a. 14. c. Mortuū dī esse dñi cisterne, qñ alicui imputatur lapsus alterius. Exo. 21. g. Moritur in tēpestare anima, quū in tribula- tionē excidit à gratia Iob 36. b. Et primogenita mors, est peccatū su perbia, qd initium est omnis peccati. Iob 18. c. Hof. 13. a. Zach. 11. b. Mortuū aut per se dī, quādo quis sua libidine, nemine impellēte, pec- cat. Leu. 5. a. Viuēs mortua dī vidua in delicijs uiuēs, pp peccatū. Tim. 5. a. Dormientes quoq; fm aliquos, intelligūt, q mortui sunt mor- te peccati. 1. Thef. 4. c. Interit de populis suis, qui peccat, & à vita fide- liū separāt. Et mortes ciuū sūt peccata. Leu. 21. a. Ila. 38. d. Eze. 34. a. Pl. 118. Apo. 8. c. Et peuntes asinae Cis, sūt peccātes baptizati. 1. Re. 9. a. sic peūtes oues domus Israel. Et perijt ouis vna, quū genus humanū decidit in miseria peccāte Adā. Mar. 10. a. 15. c. 18. b. Pl. 9. De mortuo p peccatū dī, Apo. 3. a. Nomē hēs q̄ uiuas, & mortuus es. Sic mortifica re qñt ipius iustū, quū eū nitit inducere i peccatū. Pl. 36. 6. Et mori in manib; alicuius, q sub eius custodia peccat. Exo. 22. b. Interitus quoq; dñr ipsa idola Pl. 9. Perire furto est peccare ex ignorantia. Gen. 31. f.

Soler poni triplex mortuus inter eos, quos suscitauit Christus. Ne- pe mortuus in domo: vt filius Archisynagogi Mat. 9. c. & designat eū, qui peccatū perpetravit in corde Et mortuus extra portā ciuitatis ela- tus, vt filius viduae. Luc. 7. c. & designat eum, qui peccatū iā opere ex- pleuit. Mortuus aut iā in monumento positus, & quatrduanus, fuit Lazarus. Io. 11. b. & designat eū, qui iā est in consuetudine peccandi. Ab oī hac morte liberat Deus. Pl. 114. Rom. 4. c. Quartū uerō mor- tuum, nunciante discipulo, agnoscit Dñs, sed non suscitauit quia valde difficile est, vt is, quem post vltim malae consuetudinis ē ad vltimum adulantū linguā excipiunt, à menti suae morte reuocetur: vnde de his prādit Dominus. Luc. 9. g. Sine mortuos sepelire mortuos suos. dicitur perire de ouibus, qui incidit in desperationem. Ezech. 34. b.

Mortuum aliquando dī ipsam peccatum: vt mortuū ad quod non accedere debet sacerdos, est peccatum, qd non debet admittere. Leui. 21. b. Et mortua opera, & verba, sūt peccata. Et mortuorū ossa, sūt ope- ra, quā videntur iusta, & non sunt: vt homo mortuus non est homo.

H H h h 2 Matt. 23. c.

Arn. 1. pl. 9. 105

Ori. 1. Leu. ho. 112. et

Num ho. 9 & s. le

re ho. 6

Phil. de profugis.

Aug. epist. 85. 59. et

1. pl. 60. 70. 81

Cle. Alex. 1. pada. 2

Hie. 1. 1. a. 26

Basi. 1. pl. 33

Hila. 1. Mat. Can. 8

Ori. 1. Eze. ho. 1

Ori. 1. Rom. 1

Gre. 4. mo. 20. & 12

mo 5. & 14. mo. 8. et

26. mo. 29

Hie. Minervio, &

Alexandro.

Hie. 1. Mat. 18

Ori. 1. pl. 36. ho. 1

Arn. 1. pl. 9

Ori. 1. Rom. 4

Basi. 1. pl. 114

Aug. 1. ser. Domini

in monte.

Gre. 4. mo. 29

Cyrl. 7. s. Ioan. 23

Cyrl. 7. s. Ioan. 5

Ori. 1. Mar. ho. 8. 25

Hie. de veste sacer.

Gre. 23. mo. 28

Aug. 83. q. 66

Ori. Matt. ho. 3

Ruper. s. Apoc.

Ori. s. Leu. ho. 9. & s.

Isa. ho. 7

Hie. s. Isa. 28. & s.

Hose. 13

Gre. 4. mo. 20. & 19

mo. 2. Augu. s. ps. 48

Hila. s. ps. 142

Aug. s. ps. 142

Hila. s. Matt. cano. 7

Hie. s. Isa. 22. & s.

Amos 7

Rup. s. s. Reg. 27

Hie. s. Isa. 9. & s.

Ier. 9. & s. Eze. 18

Basi. s. Ps. 48

Gre. 9. mo. 45. 46

Beda. s. Pro. 24

Ori. s. ps. 36. ho. 5

Basi. s. ps. 48

Hie. s. Isa. 51

Gre. 18. mo. 7

Arn. s. ps. 9

Hila. s. ps. 67

Ruper. s. Ioh. 3

Amb. s. I. Cor. 10. &

de parad. 9

Beda. s. Pro. 2. & s.

Exo. 5

Ori. s. Exo. ho. 4. & s.

Leu. ho. 9

Isys. s. Leu. 10. 17

Cle. Alex. 2. s. from

Ori. s. Isa. ho. 1. 5. &

s. Matt. ho. 31

Philo. quod deterio-

potiori infidetur.

Hie. s. Isa. 14. & epis.

Et factum est

SYLVIA

Matt. 23. c. Mortifera quoq; dñr ipsa peccata, quæ mortē inferūt. Iob 33. c. Mortuum autem erat peccatū ante legem: quia imputabatur, vel non apparebat: quod tradita lege reuixit, hoc est, apparuit. Rom. 7. b.

Gustant mortem, aut panē mortis, qui aliquod peccatū cōmittunt: manducat aut, qui sine frano peccat. Mar. 1. 6. d. Et vñ grauius gustare, quā videre mortē. Pl. 88. Et grauius vñ, quā aliqñ sequitur. Apo. 6. b. Peius aut, quū mors venit sup aliquē Pl. 54. Grauiissimū verò, quum mors dñr aliqñ absorbere. Mori dñr anima vinēs. Apoc. 16. a. qā viuere in peccato dñr, quicunque scienter, & bono inuidens malum operat.

Mors aliquando fitur pro diabolo. Pl. 28. d. Percussimus scedus cum morte, Ipse dicitur perditio, & interitus. Iob 18. a. 28. d. Apo. 6. b. 16. a. Hæc mors pascit malos in inferno Pl. 48. De manu huius mor- tis liberat Deus. Hose. 13. d. Mortui etiam dicuntur demones. Pl. 8. d.

Mortui seculi, sunt seculariter viuentes. Pl. 14. vel sunt qui ex condi- tione propaginis Adæ moriūtur ob peccatum eius: quia ratione Chri- stus non computatur inter mortuos seculi: sed dicitur sicut mortuus seculi: sicut factus est in similitudinem carnis peccati.

Mors peculiariter dñr infidelitas. Et mortui infideles. Et mors Sarg, est infidelitas synagoga. Gē. 24. g. 42. g. 45. c. Et mors abortiuū, vel mu- lieris, est recessus a fide. Exo. 21. c. 22. a. 28. f. Et mori ob cōtractū mōtis est incidere in heresim, vel blasphemiam. Exo. 19. b. Atq; ita mortui sūt decepti ab hæreticis. Pl. 22. a. Mat. 8. c. Et alienatio a vero, species qua- dā mortis est. Eph. 5. d. Perit, qd pēdebat in paxillo, quū aliquis a fide Christi decidit. Isa. 22. g. Mori in terra polluta, est multis cōtaminari erroribus. Amos. 7. d. Mors est in olla, quum amaritudo hæresis mi- scetur sacre scripturæ. 4. Reg. 4. g.

Mors aliqñ sumit pro pœna, præcipue æterna. Exo. 22. a. 30. d. Ier. 9. f. Th. 1. g. Eze. 18. a. Luc. 7. b. Mors aut est status peccati in inferno: vmbra verò mortis est in hac vita. Isa. 9. a. Et morientes sapiētes, sunt morte æterna puniti. Pl. 48. Mori pisces sūt, est malos in inferno. sine refrigerio puniri. Pl. 5. b. Et mortui sēpiterni sunt q nullā sperāt solati- tiū. Th. 3. a. Pl. 22. a. Iob 4. d. In inferno at est caligo mortis: & vmbra mortis, hoc ē, obtenebratio mētis. Iob 10. d. Ducit ad mortē, q p pec- catū, aut heresim gradiunt ad inferos. Pr. 24. b. Interitus ē est mors æter- na simul cū tpali. Et interibūt reliq; impiorū, qñ corpus, qd hic reli- quūt, in iudicio detrudet i infernū. Pl. 48. 54. 77. 134. Pr. 2. d. Pl. 11. d. 41. c. 48. b. 1. Thes. 5. a. Interibūt habitatores terræ sicut cœlū, & terra, qua nō designēt esse, sed mutabunt. Pl. 51. b. Iob 27. c. 33. d. Gē. 45. c. 47. d. Ex. 9. a. 1. 2. a. 31. Leu. 7. c. Pereūtes a serpētibus, sunt puniti a demoni- bus. 1. Cor. 10. b. Occubere dñr robusti, qñ superbi mittūtur in infer- nū. Ioh. 3. a. Peribit gens, & regnū, qd nō seruierit Ecclē. Pl. 6. c. Hof. 10. d. Amos 1. c. 6. c. Abdi c. Perire dñr gladio, q tēratione diaboli in- terit. Nah. 3. c. Mors aut inferni dñr mors scda. Apo. 20. d. Morie aut mori, est pœna tpali, & æterna puniri. Leu. 20. b. Mori dñr corā Dño, qui ipso condēnare pereūt. Leu. 10. a. 16. b. Mors ē animalū Aegypti, designauit punitionē Aegyptiorū, & similitū, q colebat animalia bru- ta. Exo. 9. a. 28. f. Mors peccatoris, quā nō vult Deus, est ignorātia, vel mors æterna. Eze. 3. c. Interit aut de ppsō suo, qui iā non cōnumera- tur in populo Dei: sed in infernū cū demonib; detruditur. Leu. 17. b.

Mors Pharaonis, est destructio principatus diaboli: iū ipso mortuo igemiscūt filij Israel: vt puerant a subiectione peccati ad Deū. Ex. 2. d. Eodē refert mors qrenuū aīam Moīis. Ex. 4. c. Sic mortuo Ozia vidit visionem.

Peccare.

Diabolus.

Seculariter vi- uentes.

Infidelitas.

Heresis.

Pœna vel tem- poralis, vel æ- terna.

Damnati.

Mors decreta.

Destructio prin- cipatus diaboli.

ALLEGORIARVM.

611

Abiectio demo- num, & vicio- rum in baptis- mo.

Iudicari etiam in hac vita. Conuinci heretico.

Respicere.

Baptizari.

Mortificatio carnis.

visionē Isaias: & Mortuo Achaz, hoc est, sublato malo pñcipe. Isa. 6. a. 14. g. Mors Aegyptiorū in mari, est abiectio demonū, & peccatorū in baptismo. Exo. 14. g. Mori furē, est hñicū excōicari: uel diabolū superari in ipsa tēratione. Exo. 3. 2. a. Mori principē Tyri morte in circūci- forū, ē diabolū, detrudī i infernū cū alijs. Eze. 28. b. Sic occubūt robu- sti gētiū. Ioh. 3. b. Amos. 2. a. Et dormiēs rex Babylonis, designat cie- dū diabolū, & mortuū esse mortē. Isa. 14. b. Et perit princeps de Ga- za, quū sermo pñarius, & pñas diaboli perit i ijs, q puerunt. Zac. 9. a. Moritur in tempore non suo, qui per peccata prouocat Deum, ut etiam in hac uita recipiat iudicium. Ecclesiastæ. 7. c.

Moritur Moab cum sonitu, & clangore tubæ, quum hæretici con- uincuntur excelsis sensibus, qui in sanctis libris clangoribus bacci- næ comparantur. Amos. 2. a. Et peribunt idola in tempore visitatio- nis suæ, quum hæreses destruantur. Iere. 10. c. Et perit vinum ab ore, cum cessant defensionēs hæreticorum, aut voluptates. Ioh. 1. b. Et in- terit viror Moab, quum pereunt verba ornata hæreticorum. Isa. 15. c.

Mori dñr aliquis peccato, quū relinqt ipsum peccatū. Rom. 6. a. E- phe. 2. a. Colof. 2. Ier. 9. a. Sic mors est cessatio prauæ cōsuetudinis: & mortui ex Israel, sunt Apostoli & Sācti, q mortui sūt mūdo, & in ipso afflicti. Isa. 41. d. 1. Cor. 5. d. Gal. 2. d. Et mortui q laudant. Ecclē. 4. a. sūt mortui mūdo. Mori morte iustorū est baptizari, ac mori mūdo, & peccato. Nu. 23. b. Hof. 14. a. Amos. 4. c. Et mors filii viduæ est, q fit p baptisimū. 3. Reg. 17. c. Mori aliq; abiq; retractatione, quū viuere in peccato mox ut innoterit, phibet: & q nō dimittit iniquitas, donec q; moriat peccato. 1. Reg. 14. f. Isa. 22. d. Et mors Ozis, typus est mor- tis peccati, aut pñcipis peccati in nobis: quo uiuēte nō possumus vi- dere visionē. Isa. 6. a. Moriendi ips est in hac uita, ut moriamur cum Chro. Ecclē. 3. a. Mortui Dei sūt, q mortui sunt in Dño: uel q sic sūt in peccato, ut respiciāt. Isa. 2. 6. Et mori cōsecratū Deo, quū quis mor- tuus est peccato, & crucifixus mūdo. Leu. 57. d. Mors amara est extin- ctio voluptatis in carne: q amara est in principio conuersionis. 1. Re. 15. g. Mortificat aut Dñs pñtō, & uiuificat p gratiā. 1. Re. 2. b. Mortifi- cat qdē prius a peccato: postea uerò uiuificat p gratiam: hoc aut facit Dñs, nō pñicator. Mortificat ē Dñs, qā populū Iudaorū a cognitiō- ne ueritatis separat, & in ppetuū dānat. Mortificare mēbra, quæ sunt sup terrā, est pellere uitia a suis potētijs. Colof. 3. a. Sic moriunt ossa, quum aīa eligit suspendiū. Iob. 7. c. Emortui Abrahā, & Sarra genuerūt Isaac: ut designet gaudiū spūs, uel Chrm nasci in iis, q mēbra sua mortificauerunt. Rom. 4. d. Interitus carnis, est eius castigatio, & pñi- tētia cōtra libidinē. Et cū sapientia carnis trāsit in spiritū: ut iam non quæ carnis sunt sapiat, sed quæ spūs. 1. Cor. 5. b. Et interit radix Philis- tæ, quū delent prauæ cōcupiscentiæ. Isa. 14. g. Perire dñr ē impius, quū conuertit ab impietate. Pl. 9. Mors aut, quæ expectat iusti, est co- rūs, q appetit mortificari reb. seculi, & glorię tpalis uitā in se extin- quere: & tñ non uenit, quū compellunt occulto Dei iudicio alijs pñ- se. Iob. 3. d. Mortuū mare dici poterat, quū deficientib; aquis Iordanis nō inūdabat mare: sic cōscientia est mare mortuū, qñ cessantib; cōcu- piscētijs, & tēnationū fluctib; quiescit in bono. Ioh. 3. d. Dormiēs nō timer, q mori securus in grā Dei. Pro. 3. c. Sic moriunt in nidu- lo suo, q pacatissima quiete ad cēlū euolēt: uel q uitis mūdi, & cōcu- piscētijs, in carne non uiuunt. Iob. 29. c. Et mors Sanctorum dñr pñ- cioſa, quia transeunt ad uitam. Pl. 115. Dicitur autem Deus esse mors

Beda. s. Exo. 2
Chryf. de uerb. Isa.
ho. 4
Gre. Nyffe. de uita
Moīis.
Hie. s. Zach. 9

Hier. s. Ecclesiastæ. 7

Hie. s. Amos. 2. s. Te.
re. 10. & s. Ioh. 1. &
J. Isa. 15

Philo 2. allego.
Ori. s. Num. ho. 7. 15
Amb. s. Luc. 9
Hie. s. Eze. 18
Aug. epist. 59
Gre. s. 1. Reg. 14
Ori. s. Isa. ho. 15 & s.
Rom. 6

Hiero. epist. Samuel.
quondam. & aduer.
Iohnia. 1
Amb. de bono mor. 2
Hie. s. Isa. 26

Irych. s. Leu. 27
Gre. s. 1. Reg. 2. 15.
& 8. mor. 18

Ori. s. 1. Reg. ho. 1
Aug. 13. cini. Dei. 4
Ori. s. Rom. 4

Amb. de peniten. 2
Aug. contra Adimā.
17. & s. ps. 9

Gre. s. mor. 2

Ricar. de S. Viſſa, de
exterm. mali. 18. 19

Beda. s. Pro. 3.

Gre. 19. mor. 24

Hie. s. Iob. 19

Bast. f. p. 115
Gre. 12. mor. 8.
35. mor. 25.
Ori. f. Gene. ho. 11. f.
Iud. ho. 5
Aug. f. Ioan. trac. 65
Beda. f. Gen. 23
Ber. f. Can. ser. 52

Gre. f. 1. Reg. 5

Gre. 1. pasto. 5
Epiph. 1. de haresibus.
Ori. f. Iud. ho. 2
Hier. f. Ionam. 4
Aug. f. Ioan. trac. 55

Philo. de profugis.
Amb. de fugas. cu. 2
Hier. 1. aduer. Pelagianos. f. 1. f. 57
Gre. f. Eze. ho. 6
Aug. enchir. ad Laurent. f. 2. epi. 120
cap. 9. f. p. 44
Ori. f. ler. ho. 8
Ambr. apol. David. 5
Cyril. f. Ioan. 13
Gre. 5. mor. 14
Gre. 14. mor. 10
Ber. f. Can. ser. 52
Gre. 8. mo. 13. f. 12
mora. 3

Hila. f. Matthe. can. 9
Hier. f. Isa. 14
Amb. epist. 18
Beda. f. Ge. 35

ipſi mortuſque in electis totam mortē occidit. Hoſe. 13. d. Mors ſata, perfectio- nem virtutū, & carnis mortificationē ſignificare pōt. Gen. 23. a. Et mors Abrahā, perfectionē derelinquendi oīno mūdū. Gen. 25. a. 26. d. Et mors Ioseph eſt mortificatio carnis. Gen. 50. d. Exo. 1. a. Et mors Siſarā, eſt mortificatio carnalis hoſis. Iud. 4. d. Et mortuus Iob plenus dierū, designat eū, qui in eternitatis contemplatione abſorbet, &c. Iob. 42. d. Sicut hec mors dī eſſe foris dilectio, quia deducit ad hanc mortem, hoc eſt, ad carnis mortificationē, & virtutum perfectionē. Can. 8. b. Mori Azotios, quum aggravata eſt manus Domini, eſt mori idololatrię, & vitę veteri. Moriebantur quidē per mortem murium, hoc eſt, per diabolū. Sed cum aggravatur manus Domini, moriuntur deſerendo ſortem peccati. Nondum autem mortui ſunt, qui nondum plenam habent compunctionem. 1. Reg. 5. c. Mors Abrahę paſſionē Chrī, & mortē ſignificavit. Gen. 25. a. 26. d. Mors ē Saulis ab aduerſariis interfecti, idē designavit. 1. Reg. 3. 1. b. Mors iudē Ioseph in Aegypto, mortē Chrī in mūdō pſiguravit poſt quā creuerūt fideles. Gen. 50. d. Exo. 1. a. Deſunctus ē frater ſine liberis, eſt Chrī, q̄ adhuc electorū ſuorū numerū nō implevit. Deut. 25. b. Et mortuū, q̄d̄ teigerūt Iudei, & immūdi facti ſunt, eſt Chrī, quē crucifixerūt. Mors Ioseph designavit, q̄ Chrī mortuus ē iis, qui ſunt in peccato: vivit verō in ſāctis. Ios. 24. f. Iud. 2. b. Gala. 2. d. Vno ego ſā nō ego, &c. Phil. 1. c. Mihi vivere Chrī eſt. Hebr. 6. b. Crucifigētes filiū Dei, &c. Et Mat. 10. d. Qui cōſitebimur, cōſitebor & ego eū, & qui negaverit me, &c. Mortē ſibi iudicavit meliorē Ionas, q̄ vitā, designās mortē Chrī, quā mūdus eſt redēptus. Ione. 4. b. Mortuū granū frumēti, designat Chrīm mortificatū in infidelitate Iudeorū. Io. 12. c. Mori pōtiſſimē, eſt ceſſare verbū Dei in aīa: vel mori Chrīm in redēptionē gnīs humani. Nu. 3. d. Mortuus aut dī Chrī peccato, hoc eſt, carni, quę erat ſimilis carni peccati. Dī aut mortuus Chrī in cōſpectu hominū: reſurrexiſſe verō in cōſpectu filiorū hominū: quā mors ad hominem p̄tinebat: reſurrectio ad filiū hominis. Sicut. n. in Adā oēs moriuntur, ita & in Chrīſto oēs vivificabunt. 1. Cor. 15. c. Mortis filius dictus diues, q̄ tulit onem pauperis, eſt Chrīſtus pronuntiatus dēre mori, p̄ populo. 2. Reg. 12. b. Perire dictus iuſtus, eſt Chrīſtus in paſſione nō ſecundū veritatem, ſed ſicut malis videbatur. Iſa. 57. a. Iob. 4. b. Periens Iob deſtructus vndique, designat eccleſiā, quę in infirmis perit, quando ipſa, quę videbatur fortis corrumpit. Iob 19. b. Perit quoque ſanctus de terra, quum boni deſciant in eccleſia. Mich. 7. a. Dormire dī puella mortua: quā Chrīſto perinde ſe habent mortui, ac ſi dormirent. Mat. 9. c. 25. a. Mar. 5. d. Sic dormiebat Lazarus. Io. 11. b. Et mortui dī dormientes, 1. Theſ. 4. d. 1. Cor. 15. c. 1. Mach. 12. g. Et ſācti dicebant dormire cū patribus. Gen. 47. g. Et mortui dī dormire in pulvere: quā corpora in pulvere redigunt. E lignū moritur in pulvere, quum iuſtus moritur in manibus perſequentiū. Iob. 3. c. 7. d. 14. b. 27. d. Et diuites dormiunt ſomnum ſuū, quā moriuntur. Pſ. 75. Dormire etiam puellam, & non mortuam eſſe, designat prędicationem reſurrectionis. Mat. 9. c. Dormiunt reges vniuſque in domo ſua, quum apoſtoli diuerſas habent mansiones in gloria. Iſa. 14. d. Et dicitur ibi mori puer cētum annorum: ut designetur duratio perfectę ætatis. Iſa. 65. d. Mors Rachelis i itinere i partu Benjamin, designavit ceſſationē ſynagoge in cōuerſione Paſch. Gen. 35. c. 48. b. Vel designat portionem ſuperiorem,

Perſectio.

Mors Chrīſti.

Deſiciens inſirmis eccleſia.

Dormiūt Chrīſto mortui.

Prędicatione reſurrectionis. Mansiones apoſolorum in gloria.

Ceſſatio ſynagoge.

Conuerſo Iudeorum.
Ceſſatio ſynagoge.

Infidelitas, & pertinacia Iudeorum.

Interior ſynagoga.

Mori incepto bono.

Pena ſacerdotis non prędicantis.

Vermis cōſcientię perpetuus.

Anſeritur bonis iudex peccata.

Pena ſuſcipiens ordines inſignē.

ſuperiorem, quā cum peperit Chrīſtum, illique vnitur, dicit cum Pau- lo: Vno ego, tam non ego, vivit verō in me Chrīſtus. Ipſi nanque pleniffimo, & perfectō cedit portio, quā ex parte eſt, & moritur, & vivit in toto. Vel designatur ratio deſiciens in contemplatione, & in cōuerſione Iudeorum ad Chrīſtiſmū adūbrat. Gen. 21. d. quod nolebat videre Agar, hoc eſt, Principes Iudeorū. Mors Sarę ceſſationē indicat ſynagoga, cui ſuccedit Rebecca, hoc eſt, Eccleſia ex gentibus. Gen. 24. g. Idē designat mors Debora. Gen. 35. b. Et mors Moſis, legis ceſſationē indicat. Nu. 27. c. Ro. 6. b. Et mortuus frater maior ſine liberis, eſt euacuatus ſermo propheticus p̄ aduentū Chrīſti. Deut. 25. b. Et mortuus vir prior, eſt ceſſans littera legis, Rom. 7. a. Iſa. 59. c. Moritur aut Moſes in monte: ut designetur tunc prudentiā carnis mori, cum tanquā mortis eminecia Chrī excelsus agnoſciſſet: mortuus eſt ē legi per Moſen datę, q̄ non operatur ea, quę in ipſa tanquam in vmbriſ, & typis veteribus erant deſinita: & hoc per legem fidei. Gal. 2. d. Mors ē Aaron, ceſſationē veteris ſacerdotis ſignificavit. Nu. 20. d. Mortui ē duo filij Eli, quum capta eſt arca Domini, ceſſationem ſacerdotis miniſterij veteris designant. 1. Reg. 4. c. Iſa. 22. e. Mori ſe dicēs Eſau deſiderio edulij, ſignificavit pertinaciā Iudeorū. Gen. 25. d. Et mors Iacob, typus fuit lapſus p̄p̄ Iudeorū. Gen. 46. d. 50. a. Et mori magnā partē domus Eli, quā ad virilē ætatē peruenerit, eſt remanere in infidelitate multos ex Iudeis tpe aduentus Chrī. 1. Reg. 2. g. Idem eſt mors ipſius Eli, hoc eſt, Scribarum, & ſacerdotū in errore perſeuerantiū. 1. Reg. 4. c. Et mortui inter quos ſtetit Aaron, dicit p̄nt Iudei ſine ſacrificijs. Nu. 16. g. Mortuus leo, eſt populus Iudæus, qui ignorat Patrem, & Filium, & Spiritum ſanctum: neque expectat aliquā remiſſionem. Eccleſ. 9. b. Perijt ſapientia a ſapientibus, quū Iudeorū doctores excecati ſunt. Iſa. 29. c. Et perijt fides inter Iudeos: quia noluerunt credere in Chrīm propheta. Ier. 7. f. Perijt lex a ſacerdote, & cōſiliū a ſenioribus: quum ne ſacerdotes nouerūt legē, nec ſenes dare cōſiliū. Eze. 7. g. Non perijt aut legē a ſacerdote, &c. dicunt Iudei, & hæretici arrogantes ſuis ſacerdotibus ſapientia. Ier. 18. c. Mors vxoris Ezechielis, deſtructio nē Hier. ſm ſignificavit. Eze. 24. d. Mors nurus Eli, eſt ceſſatio, & interior ſynagoga. 1. Reg. 4. d. Et deſunctus Herodes, designat p̄p̄m Iudeorum in paſſione Domini diſſipandū. Mat. 2. d. Et deſuncta filia principis ſynagoga, plebis Iudæicę interiū designabat: quā dicebat Chrīſ non eſſe mortuā, ſed dormire, indi- cans cōuerſionē futurā Iudeorū in fine mūdī: vel futurā reſurrectio- nē. Mat. 9. c. Perire Samariā in gladio, &c. eſt deſtrui Iudæā. Hoſe. 14. a. Mori duos filios Eli in vna die, eſt concurrere duos ordines ſacerdotum in morte Chrīſti: vel eſt mori in proſperitate dignitatum, vel eſt breui ad inferna deſcendere. 1. Reg. 2. g. 4. c. Mori in ſolitudine filios Iſrael, eſt mori incepto bono, vel nō perueniendo ad perfectionem. Exo. 14. d. Mori Aaron, ſi non audiat ſonitus tintinnabulorū, designat peccata ſacerdotibus inſignendam, ſi non prædicent. Exo. 28. f. Non morietur vermis malorum: quia ſemper in inferno eos mordebit cōſcientia. Iſa. 66. g. Mori O. honielis, eſt ablatio boni iudicis ab Eccleſia p̄p̄ peccata populi: poſt cuius mortē ſubditi faciunt malū, & affliguntur. Iud. 3. b. Mori magnā partē domus Eli, quā ad virilem ætatē peruenerit, designat malū eorū, qui indignē ſacros ordines recipiunt. 1. Reg. 2. g.

Geor. Vene. Cant. 1. tono 7. cap. 6
Ricard. de S. Villo, de 12. patriar. Glo. m. s. Gen. 21
Ori. s. Nu. ho. 22. f.
s. Iosu. hom. 12. f. 1.
Mat. ho. 22
Hie. s. 1. f. 59
Aug. 1. 6. cōtra Faust. 17. f. 75
Cyril. de reſta fide ad reginas.

Gre. s. 1. Reg. 4
Hie. s. 1. f. 22

Gre. s. 1. Reg. 2. 4
Ori. s. Nu. ho. 9. f. 1.
Iosu. ho. 25

Hie. s. Eccleſiaſt. 9. f. 1.
Iſa. 29. f. 1. 1er. 7.
Eze. 7. 24

Gre. s. 1. Reg. 4
Hil. s. Mat. Can. 2. 9
Aug. 17. ciuit. Dei 5

Rup. s. Hoſe. 14

Gre. s. 1. Reg. 2

Glo. ord. s. Exo. 14

Glo. ord. s. Exo. 18

Hie. s. 1. f. 66

Ori. s. Iud ho. 3

Gre. s. Reg. 2

Hie. Ecclesiast. 10
Ber. i. Can. ser. 44

Gre. ho. 26

Aug. s. ps. 77

Biblioteca

Aug. s. ps. 77

Aug. s. ps. 87

Aug. s. ps. 101

Aug. s. Apo. ho. 7

Gre. 4. mo. 28

Gre. 5. mo. 10

Gre. s. i. Reg. 14

Hie. s. Eze. 5. & s. Ie-
re. 5. & epist. Beati-
dinis.

Gre. 6. mo. 12

Aug. 1. q. in Euang.
32

Tertul. aduer. Mar-
cio. 5

Arn. s. ps. 78. 126

Aug. 83. q. 59

Hil. s. ps. 30

Amb. s. Rom. 6

Amb. de pani. 7

Aug. 2. de gen. contra
Maniche. 21

Amb. s. Luc. 7

Hie. Aglastia.

Aug. 83. q. 70

Rup. 11. s. Apoc.

Morientes musce in vnguento. Eccle. 10. a. designant demones
miscentes immundiciam bonis nostris operibus: vel sunt carnales
concupiscentie, quae cum mundo praetereunt.

Mortificant animas, quae non moriuntur, qui iustos condemnant:
& viuificant animas, quae non viuunt, qui reum est supplicio absolue-
re conantur. Ezech. 13. d.

Mors pecorum Aegypti, damnū pudicitiae figurare videtur. Concu-
piscentiā quippe quāctus exoritur, cōmunem cum pecoribus habe-
mus. Hanc edomitam, & ordinatā habere, pudicitiae virtus est. Ps. 77.

Mors primitiuorum Aegypti, est amissio ipsius iustitiae, quā quisque
generi humano socialis est. Ps. 87.

Mortui, quibus Christus non facit mirabilia, sunt obstinati, quibus
eius miracula non proferunt. Ps. 87.

Perire dicuntur cōli, quum Sanctorum corpora moriuntur, postea
renouanda. Ps. 101.

Mors, quam quaerunt mali, & non inueniunt, est, requies a malis,
ut cessantibus malis ipsi requiescant. Apoc. 9. b.

Perit egressus de vtero, q. postquam ad apertā iniquitatem exiit, pē-
dum se cognoscit, perit. n. suo iudicio, qui se perditum nouit. Iob. 3. b.

Mortuus Oza, quum tetigit arcam Dñi, designat peccantes inferio-
res, quū in ep. reprehendūt superiores. 2. Re. 6. b. Vel designatur prin-
cipes Iudaeorum, qui volebant seruari legem veterem cū euangelio.

Mortuum se dicens Ionathas ob gustatum mel, designat timorē
cognoscentis peccatum. Comminatio verō Saulis, est timor etiam
incultus mēti prelatorum. Liberans autem Ionathan populus a mor-
te, indicat culpam illam in alio morte dignam fore. 1. Regum. 14. f.

Mori fame, est defectu verbi Dei perire: & moriuntur fame Iudei,
quum inter eos non sint praedicatores, neque doctores. Ier. 1. d. 21. c.
Et morti ferē sagittae famis dicuntur, quum quis moritur deficiente
verbo Dei. Ezech. 3. d. Ab hac morte famis liberat Deus Iob. 5. c. Isa. 5.
d. Periens autem fame filius prodigus, designat Gentiles pereuntes in
erroribus, cum non haberent panem verbi Dei. Luc. 15. d. Ad hęc per-
tinet mori coram Ioseph deficiente pecunia. Gen. 47. d.

Mortua vxor septem fratrum sine liberis, designat praetereire huius
mundi figuram. Mat. 22. c.

Mortui p. quib. baptizantur, sunt corpora. 1. Cor. 15. d. Et mortalitas
seruorum Dei dñr corpora prius casta. Pl. 78 Dormientes quoque virgi-
nes, sūt morientes, Mat. 25. a. Et somnus dñr ipsa mors. Ps. 126. 130. Mor-
tale aut corpus, qd in gehennam mittendū est, est totus hō. Rom. 9. b.

Mortuus quatruiduanus, designat corruptionem carnis, qua proue-
nit ex corruptione peccati: vnde Chrs nō fuit mortuus quatruiduanus,
sed triduanus, q. fuit sine corruptione peccati. Io. 11. e. Eccle. 34. b.

Mortuorum regio dicitur vita praesens: vt regio viuorum est vita
futura beatorum. Pl. 114.

Mortuus seruus Centurionis, nisi liberatus esset a Christo, defi-
gnauit perituros Gentiles, nisi Christus eis succurrisset. Luc. 7. a.

Mori p. iusto erat i veteri lege: mori verō p. bono i noua Rom. 5. a.

Mors contendens, est carnalis psuetudo, quae resistit bonae volunta-
ti, delectatione bonorū temporalium fruendorum. 1. Cor. 15. g. Mors,
q. vltra nouerit, cōprehendit omnes angustias mortalitatis. Apo. 21.

Mori dñr in vulua, qui in ocula perpetratione peccati mox respi-
scit, & se mortificat. Perit aut egressus de vtero, qui post apertam ini-
quitatem,

Demonēs pol-
luente nostra
opera.

Condemnare
iustos.

Dammum pud-
icitiae.

Amisso iusti-
tiae.

Obstinati.

Mori corpora
Sanctorum.

Requies a ma-
lis.

Cognoscens se
perditum.

Reprehendētes
inferiores supe-
riores.

Volētes Iudei
seruari legem
cum Euangelio

Timor cogno-
scētis peccatū.

Perire defecit
verbi Dei.

Præteritē figu-
ra huius mūdi

Corpora.

Corruptio car-
nis ex peccato.

Vita praesens.

Periculū genti-
lium.

Carnalis con-
suetudo.

Respicentia.

Despectio ius-
ta.

Non praecogi-
tata mors.

Falsa suasio-
nes demonum.

Labi in hære-
sim.

Conteriti fasti-
malorum.

Mors Sanctorū
est in Ecclesia.

Apostasia a fi-
de.

Sequi viā latā

Impediri pro-
positum morte

Non fugere vi-
tia.

Christus capius
Nō valere effu-
gere iudicem.

Transire mor-
talitatem.

Deficere prae-
latis.

Perpetuitas fi-
delium.

Mors idololat.

Deleta figmen-
ta poetica.

Iudicium Dei.

Perire hære-
sim.

quitatem, se perditum recognoscit. Iob. 3. b.

Moritur truncus in puluere, quando apud corda prauorum iusti
praedicatio despecta, cunctisq. viribus effecta creditur: & corpus iusti
inter manus persequentium examinatur. Iob. 14. b.

Mori dicuntur subito, qui antea mortem non praecogitauerunt,
nec ad eam se praeparauerunt. Iob. 34. c.

Interitus laquei est, cum suadent demones frustra nos orare, & re-
liqua bona opera facere. Ps. 34 Perire autem in humilitate, est deficere
in abiectione. Pl. 118.

Perire multitudinē, est in haresim labi. Exo. 19. d. Leu. 10. b. Et peri-
re semē, seu extrema Amalec, est perire p. doctrinas diaboli. Nu. 24. d.

Perit memoria malorum cum sonitu, quum superbia, & factus ma-
lorum conteritur: vel cum desinunt esse mali ad praedicationem San-
ctorum. Ps. 9.

Non perit propheta extra Hierusalem: quia prophetae moriuntur
existentes in Ecclesia. Luc. 13. g.

Perit nomen alicuius, quum desinit esse Christianus, qui prius fue-
rat. Pl. 40. Luc. 15. c.

Intereunt in vijs suis, qui viam latam sequuntur. Thr. 4. a. Perire au-
tem de via iusta, est, iam non posse habere viam iustam. Pl. 2. Dicitur
autem perire iustus in iustitia sua, quum is, qui sibi iustus videbatur,
cum sua iustitia perit. Eccle. 7. c.

Pereunt cogitationes hominis, quū per mortē impeditur homo,
ne faciat qd cogitauerat. Pl. 145. Et pereunt naues Chartaginis, & for-
titudo earū, quū cessant machinamēta, & defensiones mūdi. Isa. 23. a.

Perit fuga a nobis, quum non fugimus fornicationem, & cetera
vitia, quibus pennae animae grauatur. Pl. 141. Perijt fuga a Christo in
passione: quia se capi permisit. Dicitur autem perire effugium a ma-
lis, quando in iudicio se solummodo, & iudicem conspiciunt. Iob. 11
d. Et perit fuga a pastoribus, quum non possunt euadere vindictam
Dei. Ier. 25. g. Sic perit fuga a veloce. Amos 2. d.

Perire diem in qua natus est, optabat Iob: hoc est, vt trāfret mor-
talitas, in qua natus erat, vt veniret ad immortalitatem. Vel designat apo-
statam spiritū, qui in viuendi essentia, et moriendo subsistit: quē per-
ditio vitae non subtrahit: quia in aeterno positū seruando mors im-
mortalis extinguit. Qui iam beatitudinis gloria deiectus, adhuc opta-
tur vt pereat: vt videlicet retrusus dignis supplicijs, et tentandi licen-
tiam amittat. E hoc est perire, non vt non sit, sed vt malē sit. Iob. 3. a.

Perire dicitur cor regis, quum prelati deficiunt. Ier. 4. c. Aut dolent
de lapsu subditorum.

Non perit nomen, quod dat Deus. Isa. 56. b. Sic nihil perijt de po-
fessione filiorum Israel. Exo. 9. b. Seruantur enim Christiani, legem
Dei custodientes, in gloria aeterna.

Mori quasi nihil remaneat post mortem, est iuxta Epicureos. Isa.
22. d. Comedamus, & bibamus: cras enim moriemur.

Mors piscium Aegypti Exo. 7. d. est mors eorum, qui seruierunt
creaturae potius quam creatori.

Mors ranarū in Aegypto. Exo. 8. d. est deletio figmentorū poetarū.
Mori animal praesente Domino. Exo. 22. c. est peccare subditū, non
ex negligentia pastoris.

Mori in gladio. Ier. 11. d. 21. c. est feriri sententia diuini iudicij.
Mori peste. Ier. 21. c. Eze. 33. f. est per haresim perire.

Morici-

Gre. 12. mo. 3

Gre. 25. mo. 1

Arn. s. ps. 34

Amb. s. ps. 118. 12

Ori. s. Num. ho. 19

Hie. s. ps. 9

Ori. s. Matt. ho. 26

Arn. s. ps. 40

Hie. s. Isa. 26

Hie. s. Isa. 27

Gre. 10. mo. 23

Arn. & Hil. s. ps. 14

Amb. de fuga secu.

Gre. 10. mo. 23

Hie. s. Amos 2

Hie. s. Iob 3

Gre. 4. mo.

Lyra s. Ier. 4

Glo. int. s. Isa. 56

Glo. ord. s. Exo. 8

Glo. ord. s. Exo. 22

Glo. ord. s. Ier. 21

Morticinum dicitur, quod sua sponte mortuum est, absque sanguinis effusione, aut alia exteriori violentia. Et cadaver hominis morticinum dicitur. Ier. 9. f.

Morticinum dici potest peccator, qui est per peccatum mortuus. & actiones pravae: vel vita in peccato. Leu. 5. c. 11. b. 17. d. 21. b. Nu. 19. c. Ezec. 4. d. 4. g. Morticinum autem ponitur duplex: quodam dicuntur pecora, quodam abominationes: Morticinum autem pecus, est homo per insipientiam peccans, & peccatum contra legem vitam ducens: qualibus ait David. Nolite fieri sicut equus, & mulus, quibus non est intellectus. Abominationes autem immunda, veluti canes, & simia, & quicquid talia, quae etiam ab infidelibus colebantur: per quae designantur idololatriae, & in alio malo viventes: vel in dolis, & rapinis. Et morticina idolorum, sunt errores, & peccata haereticorum. Ier. 16. d.

Morticinum aliquando dici potest ipsum mortale corpus.

Mortarium Mortariolum.

Mortarium est, in quo res, quae resoluenda sunt, ac comminuantur pistillo teruntur.

Philo de congressu,
&c.
Ruper. 1. s. Nu. 18

Geor. Vene. Cant. 1.
tono. 6. cap. 16

Amb. s. Luc. 17

Hier. de mansio.

Ori. s. Mat. ho. 27

Geor. Vene. Cant. 1.
tono. 4. cap. 15

Mortariola aurea, seu acerrae, quae obtulerunt principes Israel in censo plena: designant gratiarum actionem, pro doctrina accepta a Deo: Ideo erant siclorum decem. Nu. 4. a. 7. c. Vel designant Christum ab Apostolis praedicatum, cuius corpus de virgine aureum, orationibus preciosum, passione contribulatum.

Mortariola etiam, in quibus conteruntur dura, vim irascibilem indicant: quia contra vitia, & seipsum peccantem iratus homo duros affectus, duraque opera, & obliqua in pulverem redigit.

Morus.

Morus, est arbor, quae postrema floret: nec se laedi a frigore sinit: cius fructus morum dicitur.

Morus prius produciens fructum album, qui postea rubescit, ac de mum fit niger, diabolum significat: qui natura prius albus, & rubeus erat: sed culpa factus est niger. Pl. 87. Luc. 17. b.

Mos, vide Consuetudo.

Moseroth.

Moseroth, id est eruditio, vel disciplina, vel vinculum, vigesima septima mansio filiorum Israel in deserto: quod pervenitur post Hasmonea. Designat festinandum esse ad magistros, & ad vincula charitatis Nu. 33. d.

Iuxta Origenem dicitur Masaloth, & interpretatur excludens, & designat non dandum esse locum diabolo.

Moses.

Moses, id est attractus, vel assumptus, ex aquis videlicet: filius Amra, & Iochabed: fuerat a parentibus expositus in carecto fluminis: unde assumptus est a filia Pharaonis, & adoptatus. Postmodum eduxit populum Israel de Aegypto cum fratre suo Aaron, eisque dedit legem in monte Sinai acceptam a Deo. Demum mortuus est non ingressus in terram promissionis.

Moses sic dictus est, quia sumptus ex aquis per aquam sapientiae: quam ei Deus impartitus est. Et solet indicare Mercurium, quia natura sapit aquae. Nam ut haec lavando auferit obtegente maculam: ut appareat nuda rei forma. Sic ille Hermes verus interpretis amovet testem extranei idiomatis, obscuritatem enigmatum, & parabolarum: aut cuiusvis detracti

Mortale corpus

Gratiarum actio

Christus.

Vis irascibilis

Diabolus.

detracti sermonis difficultate, & aperies ea, quae in penetralibus arcanis Dei, & naturae recondita sunt, nudam offert veritatem contuendam.

Lex. Soler Moses passim esse figura veteris legis, uel peritiae legis: cui eo Ori. s. Exo. ho. 4. 1. r. iungit Aaron, hoc est sacerdotium: ideo reprehendebat facientem iniuriam & s. Leui ho. 6. & s. Num. ho. 6. 9. 11. 20.

Lex, quae lex reprehendit peccates. Exo. 2. c. 14. a. 19. a. 24. a. Sic quia laus Aaron, est lex, quae mundant sacerdotes. Exo. 29. a. Leu. 1. a. 8. a. 26. & s. Can ho. 2. 10. a. Nu. 2. 5. a. 3. 2. b. 3. 3. a. Deu. 3. 4. a. Ios. 8. f. 1. 1. d. Ps. 76. 10. 4. 20. 1. Mat. Arn. ps. 102.

Lex, quae lex sumit per lege. Luc. 26. g. Huius Moses, & prophetas. Et Moses accuset Iudeos, hoc est, lex Io. 8. g. quos accusat quod mori: quia mors eius signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lex, quae lex signum fuit cessationis legis. Et quoniam adduxerunt eum uaccaru- Aug. qm Num. 33. mori. Nu. 19. a. 2. a. ut ait successit Iosue, designat legem, cui successit Christi. Cyril 3. s. Ioan. 3.

Lyra f. Exo 3

Gre. Nys. de vi. Mo-
fis.

Gl. ord. f. Exo. 19

Lyra f. Exo. 14

Phil. quod deteri po-
tio. inst. & de migr.
Abrahe.

Hic de mansio.
Gre. f. Eze. ho. 12

Cyri. de ado. in Spir.

Hic. f. Mich. 6. & f.
Sopho 2

Iyc. f. Levi. 13

Dion. de myst. theo.

Beda. f. Exo. 2

Lyra. f. Exo. 5

Aug. epist. 112. et 2.
de Trini 17. & 16.

cont. Faust. 27. & f.
Pf. 98. 138

Hic. f. Isa. 66. & f.
Eze. 27. 42. 38

Gre. f. Eze. ho. 5

Ut fuit missus ante legem nouam, designare potest Ioannem Ba-
ptistam missum ante Christum. Exo. 3. a. 4. a.

Moses ascendens in montem, contemplatiuus, & perfectos desi-
gnare potest: quorum mundus est terrena despiciere, & ad celestia sem-
per eleuari. Exo. 19. a. 20. c. 24.

Moses ut reprimebat Israelitarum pusillanimitatem metuentium
Aegyptios, typus est interioris hominis, qui debet exteriorem ad bo-
na opera inducere. Exo. 14 d.

Moses ut erat impeditus lingua, significat mentem, quæ est sine
sermone: unde datur ei Aaron, ut sit os eius, hoc est, sermo menti, qui
interpret sit ipsius mentis. Exo. 3. d. 4. d.

Moses ut eduxit populum Israel de Aegypto simul cū Aaron, desi-
gnat opera cultui Dei coniuncta: cum vnum sine altero non sufficiat
ad salutem. Num. 3. a. Designat et legem, & prophetas, qui conantur
populum ab Aegyptiaca seruitute liberare: & tunc populus magis af-
figitur à diabolo. Exo. 5. d. Designat etiam ipsam legem, quam mit-
tit Deus in cordibus nostris, ut egrediamur de Aegypto.

Ut etiam coniungitur Moses Aaron, ut interpreti, significare po-
test sensum spirituale coniunctum literali; & legem spiritualem,
quæ missa est à Deo. Exo. 4. d. Leui. 13. a. Mich. 6. a. Vel è diuerso, si-
gnificat sensum literalem, cuius interpret est sensus spiritualis.

Cum aut mundatur Moses cum populo, & postea ascendit in mō-
te, ubi loquutus est cū Deo, & c. typus est dantium operam Theolo-
giæ, qui debet mundari, & ad superiora semp ascendere. Exo. 19. a. d.

Ut autem genitus à viro de domo Leui, designat populum Chri-
stianum à Christo regeneratum. Exo. 2. b.

Potest interdum Moses figuram gerere religionis, nempe cum vo-
lebat educere populum de Aegypto ad sacrificandum Deo in deser-
to. Exod. 5. a.

Aliquando Moses typus est Iudaici populi: ut cum difficulter vi-
debat exequi imperium Dei: & quum vidit posteriora Dei, Iudæos
designat q̄ semp vident posteriora, nec vident reuelata facie. Et quū
percussit petram dubitando, unde fluxit aqua sicuti, est populus Iu-
daicus, affligens Christum cruci: quem Dei virtutem esse non credi-
dit: quo tamen manarunt aquæ redemptionis. Exo. 3. c. 4. a. 17. b. 24.
d. 33. d. 40. b. Et ut non ingressus est terram promissionis, est populus
Iudæorum, non intrans in Ecclesiam Dei. Num. 20. b.

Mosech.

Mosech, id est, attrahens, uel prolongans, uel sapiens: filius Iasphet.
Gen. 1. a. Ab hoc orti sunt Cappadoces, quorū metropolis, quæ
postea ab Augusto Cæsare est appellata Cæsarea vsque hodie lingua
ipsorum, Mazacha dicitur. Vel interpretatur extensio, significans Gē-
tiles, qui obliuī priorum, ad interiora se extendunt, per fidem, & cha-
ritatem. Isa. 66. f. Vel interpretatur infania, & designat hæreticos infan-
tantes. Eze. 27. c. 32. c. 38. a.

Mouere, Commouere, Motus, Immobiles.

Mouere, & motus, notæ signationis est: contingit autem motus,
qui est à termino à quo ad terminum ad quem, uel sui locum,
vel secundum quantitatem, uel secundum qualitatem. Dicitur autem
motus ab Aristotele esse actus entis in potentia, sū q̄ in potentia.

Motus, Deo pprie cōpetere non pōt, cū sit purus actus. Sed pōt in
Deo signare applicationē virtutis eius ad aliquid: ut spiritus Domi-
ni

Ioannes Bapt.

Contemplatiui
perfecti.

Homo interior.

Mens.

Opera cultui
Dei coniuncta.

Lex cum pro-
phetis.

Sensus spiritualis,
lit. & littera-
lis.

Dantes operam
Theologiae.

Populus Chri-
stianus.

Religio.

Iudaicus popu-
lus.

Gentiles.
Hæretici.

Applicatio di-
uine virtutis.

mouebat sup aquas. Gen. 1. a. Et dī mobilis sapiētia: quia ubiq; oīs
adeft Spiritus sanctus, & oīs. obuiat. Et ē q̄ licet quantū ad virtutes
theologicas, & morales, q̄ ad vitam aīæ necessaria sunt, stabilis ma-
neantū quantū ad dona gratis data, mō adeft iustis, mō abest. Sap. 7. d.

Vindicta Dei.

Commoueri dī Deus, quū rectitudinis sue districtione prauitate
humanā ferit. Iob 13. b. Et commotio diuinæ indignationis est graui-
tas diuinæ ultionis. Ier. 23. c. Eze. 3. c. Dī ē Deus mouere manum,
quum castigat. If. 19. c. quia nos ferire nisi commoti nescimus, ipsa di-
uina percussio commotio vocatur: & ad nostra uerba diuina voce de-
scenditur: ut eius factum ab homine utiq; capiatur.

Terror iudicij.

Commouet Deus terrā, qū terrorem futuri iudicij infert: qui & mō-
res commouere dī. Et mouebitur terra de loco suo, quum transmu-
tabitur in iudicio. Pl. 59. 67. 76. Ifa. 18. c. 24. d. 9. b. Amos 8. c. Nahum
1. b. Agge. 2. b. d. Mouebuntur ē celi, & terra in iudicio, ad ostendam
grauitatem ire iudicis. Iob 3. c. Et dies ille dī cōmotionis. Amos 1. d.

Castigatio cor-
poris.

Cōmouet et Deus terrā in passione Chri: qū factus est terremotus:
Cōmouet quoq; Deus terrā, quum affligit, & castigat corpus alicuius.
Pl. 59. Et cōmouetur terra, quū quis dolet p penitentia, & cōuer-
titur: & ē quum quis turbatur in tribulationib. Sic ē commouetur
mare, quum mundus respicit. Pl. 95. 98. Ier. 8. f. 10. b. Eze. 3. 2. b. Sic cō-
mota est terra, quū infideles venerūt ad fidē Chri. Haba. 3. c. Pl. 17. 67.

Penitentia.

Conuersio ad
fidem.

Transitus ad
perfectionem.

Amaritudo in
dulcedinem.

Miracula egres-
sionis de Aegy-
pto, & passionis
Christi.

Et cōmotio magna audiet post p̄dicatorem, quū eius sermone sequit
luctus conuerforū: Et rursus sequit scda cōmotio, quæ est fletus amo-
ris. Eze. 3. c. Commouet et Deus terram de loco suo, quum hominem
transfert à vita terrena ad meliorem statum. Iob 9. a. Mouetur ē ma-
re, cū amaritudo huius mundi vertit in dulcedinem. Et quū amaritu-
do legis per lignum crucis versa est in dulcedinem Euangelij. Pl. 97.

Commouit Deus cælum, qū de cælo audita est vox eius. Cōmouit
terrā, qū priori populo tradidit testm: & in aduentu eius turbo, cali-
go, tenebræ cernebantur. Mouit mare rubrum, qū viam præbuit po-
pulo transeunti. Mouit aridam, vel Aegyptum per plagas cultui Dei va-
cuam: uel solitudinem, per quam quadraginta annis circūdixit popu-
lum. Sic tpe passionis fugiente Sole motū est cælum: & tenebræ factæ
sunt sup oēm terrā. Mota est terra, quū saxa scissa sunt, & sepulcra re-
serata. Motū est mare, dracones, q̄ in eo erat, interfecto. Mota est arida,
hoc est, infructuosa quodā gētiū solitudo. In hoc aut vniuersitatis tre-
more, cōmore sunt et oēs gētes: q̄ in oēm terrā exiuit sonus apostolo-
rū Dñi: & uerba eorū vsq; ad orbis terminos penetrauerunt. Agg. 2. b.

Dispersio In-
deorum.

Destructio tem-
pli.

Excitatio ani-
mi ad operādū.

Motus Ange-
lorum.

Cōmouit Deus terrā de loco suo: quū plebs Israelitica de Iudæa
finib. euulsa, colla gentib. subdit: q̄ subdi autori Deo recusauit. Iob
9. a. Mouet et Deus cædelabrum de loco suo, quū dispergit populum.
Apo. 2. b. 6. d. Vel quū bona boni operis intētio in malā cōmutat: ut
qud prius agebat ex veritate, fiat postea humano fauore. Commoueri
super liminaria templi, destructionem templi designabat. Amos 9. a.

Commouet Dñs desertum Cades, quum fructificare facit aīam san-
ctam. Pl. 28. Et mouentur castra ad concisum sonum baccine: quia ni-
mirum cum predicationis sermo subtilius, ac minutius agit, audi-
torum corda contra tentationum certamina ardentius excitantur.

Moueri sanē altissimi illi dñr Spiritus, circulariter quidem, dū x̄ter-
nis illis principio, ac sine carentibus, pulchri, ac boni fulgoribus cō-
iunguntur. Per rectam verō lineam, qū ad inferiorū prouidentiam p-
deunt, recta oīa peragentes. Reflexe aut, & inferiorum prouidentiam
ageſtes,

Gre. 11 mo. 17. &
3 mo. 2

Hic. f. Eze. 3. & s
1/2 19

Arn. s. pf. 59

Amb. epist. 12

Arn. s. pf. 59

Aug. 18. cini. Dei.

32. & s. pl. 59. 67

Hic. s. pl. 95. 97. &
s. Iob 9

Gre. f. Eze. ho. 10

Hic. f. Agge. 2

Gre. 9. mo. 3

Aug. 1. Apo. ho. 2

Ricar. de S. Viſto. de

ſomni. Nabucho. 24

Rap. s. Amos 9

Bast. s. pf. 28. ho.

Gre. 30. mo. 7

Dionys. de diu. nom.

ni. 4

Amb. 1. Luc. 21
Hie. 1. Ecclesiast. 10

Rup. 1. Apoc. 2
Chry. 1. Ioan. ho. 35
Aug. 1. Pl. 70. & 1.
Ioan. tra. 17
Rup. 5. Ioan.
Hie. 1. Isa. 37
Gre. 1. 3. mo. 3
Rup. 1. Nahum 3
Ieor. Vene. Cant. 1.
Ion. 6. cap. 34

Hie. 1. Matt. 27
Aug. 1. Pl. 40

Amb. 1. Pl. 118. ser. 15

Hie. 1. Isa. 29

agentes, in sua identitate, nusquam discedendo pdr. ant. circa idētitatis autōre pulchrum, ac bonum in desinenter choream ducētes. Porro aīa quidem motus circularis ingressus est in seipsum ab exterioribus oībus, spiritaliumq; sui virium vniformis glomeratio, veluti orbe quodā, & vt nusquam aberet largiens, eamq; ab extimis erroribusq; plurimis conuertens, & colligens; primum in seipsum, deinde, vt vniformē effectum singulariter coniunctis virtutibus iungens. Atq; ita pulchrum illud, & bonum ducens, qd super oēs substantias est, vnum atq; idem, principioq; & fine carens. Oblique verō mouetur aīa in quantum sibi ipsi conuenienter diuina notiones non spūaliter, & singulariter, verū rōnaliter, & latius, ac veluti promiscuis, transitorijsq; actionibus haurit. Recta verō linea mouetur, quā nō in se ingrediēs, neq; singulari spiritus effectu acta (hoc. n. est, vt dixi, in orbe moueri.) sed ad ea, q; sunt circa se prodians, ab exteriorib. veluti a quibusdā signis varijs, ac multiplicib. ad simplices, atq; cōiunctas intelligētiās pmouetur. Moueri dñr ēt virtutes cēlorū, quum quis in melius p- ficit. Luc. 1. f. Et cōmouētur custodes domus, hoc est, vel angeli in iudicio, vel cōstae hominis deficientes in facultate. Eccle. 12. b.

Mouet Deus candelabrum Angeli de loco suo, quum eijcit praelatum peccantem a sua dignitate. Apoc. 2. a.

Motus aque in piscina, designat virtutē Spiritus sancti in baptismo. Io. 3. a. Quia verō siebat descendente angelo, designauit cōmōtionem populi Iudaeorum adueniente Christo, & aduersus ipsum Christum aduenientem.

Motus capitis ad consuetudinē nimis irascentiū, & inuidia aīa tū refert; nā quoties furore succēdimur, turbulenta capitis motione cōminamur. Saepe ēt mouere caput sit p cōiēptum. Isa. 3. 7. d. Ier. 18. c. Thr. 2. c. Mouet ēt caput erga miseros, q; mēte ad cōpassionē in flectit. Iob 16. a. Nahū 3. b. Si moueatur caput nrm (portio videlicet illa suprema in arce residēs) in obiectū deiscū, vel bonū aliqd: mouetur & ipsum oīum pēpūū caput, & oīum bonorū largitor Deus, attrahēs, & deducēs, iuxta illud Saluatoris: Nemo venit ad me, nisi p me traxerit eū. Preuenit n. aliqd Deus, vt ait Propheta: Misericordia eius p- uenit me. Sed aliqd ipse Deus exquiri, vt nos primō moueamur, sicut scriptum est: Conuertimini ad me, & ego conuertar ad vos. Mouetur tunc & ille, qui factus est caput corporis Ecclesiae: sicut ipse oībus p- tēstatur, dū ait: Venite ad me oēs, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiā vos, benignē ad vos veniendo, vobiscumq; mansionē faciens. Mouerūt caput Iudaei, hoc est, Chm, quū ipsum nō modō nō receperūt, verū ēt expulerūt dicētes: Tolle, tolle, crucifige eū. Et mouerūt caput, qā amiserunt sapiētā. Pl. 2. 1. Mouebant capita sua, qui iā antea pedes mouerant, & non stabant supra petrā. Er quia verū caput nō habebant, ideo mouebant capita sua. Matt. 27. d. Et mouere dñr capita sua, qui onera sua ferre nolunt, neq; leue iugum Christi suscipere.

Commotio capitis in populis, fuerunt Iudaei, quum ipsis dispersis insultatur: & quia transitur de sensu litterali ad spirituale. Qua rōtione fideles dñr mouere caput, quia transfulerunt legem a suo statu ad spirituale gradum Pl. 21. 43. Thr. 2. c. Matt. 27. c. Moueri autem dñr Iudaei, non ab ebrietate, quum non quiescent in vero scripturarum de Christo sensu: sed varios, & incōstantes sibi fingunt. Isa. 29. c. Mouere ēt caput, est, quum per formidinē veritatis tacta mens ab insensibilitate sua quatit, & cognitionē fidei credulitatis gressib. appropinquat. Sic mouent caput Iudaei venientes ad fidem. Iob 42. c.

Motus animae.

Proficere.

Eieclio malis
pralati.
Virtus Spiritus
sancti in baptis-
mo.
Commotio Iudae-
orum aduenientem
Christo.
Ira.
Contemptus.
Compassio.
Elevatio mēti-
s.

Expellentes Iu-
dai Christum.

Insultantes Iu-
dais.

Transitus a li-
tera ad spiritua-
lem.

Venire ad fidē.

Com-

Dubitatio Apo-
stolorum.

Deficere for-
tes.

Perturbatio
Gentilium, aut
Iudaeorum.

Fluctuans vi-
gus.

Persecutiones.

Timor infirmo-
rum.

Terror de casu
luciferi.

Peccare.

Sequi imperiū
Dei.

Permanere in
Deo.

Admirari
Conuenire.

Operari.

Christus tur-
bans seipsum.

Admiratio an-
gelorū de Chri-
sto.

Prostrans dia-
bolus hominem.

Conatus in he-
reticos.

Commotio he-
reticorum, &
dolorum cessa-
tio.

Commoti dicuntur pedes Christi, hoc est, Apostoli in passione, quum in fine dubitarunt. Plal. 37.

Moueri dicuntur montes, quum fortes deficiunt. Iere. 1. 4. f. Et mouentur fundamenta terrae, quum diuites admirantur conuersionem infidelium ad fidem, vel ipsi conuertuntur. Pl. 81. Commouebuntur autem montes, sed non fœdus Dei cum Ecclesia. Isa. 54. c.

Motus terrae, perturbationem Gentilium, ac Iudaeorum significare potest. Pl. 45. Age. 2. b. Et moueri mare, est fluctuare vulgus. Plal. 95.

Motus etiam fluctuum, persecutiones gentium, aut Iudaeorum significant. Pl. 88. 97. Commouentur quidem fluctus maris, sed non pertulerunt terminos suos. Ier. 5. c. Commotio autem magna super terrā erit in aduentu Gog, hoc est, tempore Antichristi. Eze. 38. f.

Commouent insulae, quū ii timent, q in hoc seculo a fluctibus maris tondunt. Eze. 26. c. Pl. 47. Et mouebunt de loco suo, quū in vltima psecutione uel fideles fugient, uel mali cedent. Apoc. 6. d. Moueri ēt dñr mari a sonitu equitū, & rorātū, quū qs in tentationū impetu vacillat. Eze. 26. b. Et cōmouēs ciuitates diabolus, designat pūrbationes, & scandala, & persecutiones, quas excitat contra ecclesias. Isa. 10.

Commotae dñr Gētes a sonitu ruinae cedri, quia casus Luciferi omnib. innotuit, & terrorē incutit cogitantibus. Eze. 26. c. Cōmotio quoque magna, est consideratio iudiciorū Dei. Eze. 3. c. Commotum etiā dicitur cor populi domus David, sicut mouentur ligna sylvarum a facie venti, quum fideles timent inualescentibus haereticis. Isa. 7. a.

Motus terrae, aliqd, est peccare, & commoueri est cadere in peccatū, vel periclitari. Pl. 37. 45. 65. 124. Iere. 51. a. Sic non cōmouet oībis terrā, quē Deus firmat, hoc est, fideles q; firmant a Deo. Pl. 92. Et mouent sicut ebrius, q; peccant timore, aut alia perturbatione, ut Petrus. Pl. 106. Et moueri ampliū ē cadere impetu tētionis, uel desperare. Pl. 12. 16. 35. 61. Cōmoueri ēt pedes, est incidere in peccatū p cōsen- sum. Pl. 72. 93. 120. Iere. 4. a. Cōmouentur aut a mari vsque ad mare, q in uarios ferunt errores. Amos. 8. c. Et mouet manus peccatoris eū, quē diabolus aut quiuis alius cōsentire facit in peccatū. Pl. 35. Mouet ēt pedes suos mali, cū variant affectus erga res creatas. Ier. 14. b.

Cōmoueri a Deo, est sequi imperium Dei. Pl. 32. Mouemur etiam in Deo, quasi in via, secundum q; ab ipso sustentamur, & dirigimur. Ato. 17. f. Sic non mouebat quispiam manum, aut pedem in Agypto absq; imperio Ioseph, qui typus est Christi. Gen. 41. f.

Non moueri etiam, est in Dei veri adhaesione, relictis erroribus, permanere. Pl. 61. 120.

Mouere manū cōtingit admirādo, vel cōtēnendo, uel ēt operādo, vt Soph. 2. d. Oīs qui transit per eam, sibilabit, & mouebit manū suā.

Commota viscera Ioseph super Benjamin, designant Christum, qui seipsum turbauit. Gen. 43. g.

Commota uniuersa ciuitas ingrediēte Chro, designat admirationē cō- lestiū spiritū in ingrediēte Chro in cōlestem Hierusalē. Matth. 21. a.

Commouisse dicitur Satan Dominum aduersus Iob, uel aduersus Christum, ut affligeret eū, quia in Paradiso primū hominem a iustiti- ae culmine, inobedientiā culpa prostrauit. Nisi enim Adam primū per voluntarium vitium in animae mortē traxisset, Adam secundus sine vitio in carnis mortem voluntariam non uenisset. Iob. 9. b.

Mouere pēnā, est conari ad reuincēdos, seu vitādos hēricos. I. x. c. Moueri dñr muri ciuitatis hēreticorū, quū eorum munimenta, & rationes.

Gre. 1. mor. 10.
Gre. 1. Pl. 37
Aug. 1. Pl. 81

Amb. epist. 12
Arn. 1. Pl. 95
Aug. 1. Pl. 88
Gre. 9. mor. 5

Aug. 1. Apoc. ho. 6
Hie. 1. Ezech. 26
Ori. 1. Isa. ho. 6

Hie. 1. Ezech. 3. & f.
Isa. 7

Ori. 1. Iudi. ho. 7. & f.
Pl. 37. ho. 2. & f. Ier. ho. 2

Arn. 1. Pl. 12. 35
Basi. 1. Pl. 61
Aug. 1. Pl. 81. 92

Hie. 1. Amos 8
Aug. 1. Pl. 35. & 6.
musices. 16

Hie. 1. Iere. 14
Basi. 1. Pl. 32
Amb. de bono mor- tis. 11

Hila. 1. Pl. 61
Hie. 1. Sopho. 2

Amb. de Ioseph. 10

Ori. 1. Mat. ho. 25

Gre. 3. mor. 11

Hie. 1. Isa. 10

Hie f. Eze. 26. & f.
Isa. 19. 40.

Ori f. Mat. ho. 24.

Hie f. 1. Reg. 1.

Biblioteca

Gre. 12. mor. 20

Arn. 1. Ps. 47

Gl. ord. f. Exo. 28

Gl. ord. s. Leui. 11

Hie. s. Eze. 27

Gre. f. 1. Reg. 6

Gre. 7. mor. 46

Hie. f. Isa. 66

Beda. f. Pro. 30

Gre. 9. mor. 37

rationes pertremescunt, & defendi ultra non valent. Eze. 26. b. Et mota sunt simulachra Aegypti ingrediente Christo: quia cessavit idololatria: & hereticorum dogmata dissipantur. Isa. 19. a. 40. c.

Moueri uerba Dei coram oculis, est per meditationem ea mobilia facere coram oculis mentis. Deut. 6. b.

Moueri dicuntur labia Annæ, quum prædicatorum Ecclesiæ faciunt miracula. 1. Reg. 1. b.

Non moueri quempiam Aegyptiorum de loco in quo erat, propter tenebras, est perseverare in peccato, nec resipiscere. Exo. 10. f. Sic immobiles quasi lapis sunt, qui habent duritiam in credulitatis, & obstinationis. Exo. 15. b.

Moueri dicitur ad querendum panem, qui vitæ præsentis stipendia querit. Iob. 15. c.

Commoti reges, fuerunt Herodes, & principes Iudæorum adversus Christum. Psalm. 47.

Moueri à seinivem rationale, & superhumale. Exo. 39. d. est separare intentionem bonā ab operibus, quod minimè est faciendum.

Moueri in aquis. Leui. 11. b. est habere baptismum.

Moueri in terra. Leui. 11. c. versari circa terrena.

Mozel.

Mozel, vel Meusal, ambulans, uel uadens: nomen provincie. Eze. 27. d. quod alii interpretes aliter interpretantur.

Mucro, vide Gladius.

Mugire.

Mugire est vocabulum fictitium, à voce bouum.

Mugientes vaccae clausis virulis domi. 1. Reg. 6. c. designant eos, qui cum labore carnem renitentem domant: recto tamen itinere non deficiunt. De quibus Rom. 7. d. Video aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ.

Non mugiens bos ante præsepe plenum. Iob. 6. b. designat plebem Iudaicam habentem iam Christum natum: cuius gratia mugire non debebat. Sed mugitus dilatauit quia legem tenens, & legis autorem non uidens, stans ante præsepe ieiunauit. Vel designantur prædicatorum manentes in præsepio sanctæ doctrinæ, sed ad claram visionem anhelantes. De his Ioel. 1. d. Quid ingemuit animal, mugierunt greges armentum: quia non est pascua eis.

Mulcare.

Mulcare est punire, & condemnare ad poenam præcipue pecuniariam. 4. Reg. 23. g. Prou. 21. b.

Mulgere, Emulgere.

Mulgere, est lac è mammis exprimere. Mulgere dicuntur, qui doctrinam sacræ scripturæ accipiunt, ut alios doceant. Isa. 66. d. Emulget autem vehementer, qui nimium curiosè scrutantur. Ideo elicit sanguinem. Pro. 30. d.

Mulgetur homo sicut lac, quum semen unde generatur, in matricem infunditur. Iob. 10. b. Et mens nostra quum per sancti Spiritus gratiam, ab usu vetustæ conuersationis abstrahitur, sicut lac mulgetur: quia in quadam nouæ inchoationis teneritudine, & subtilitate tormatur.

Mulier, vide Famina.

Multiplex, Multiplicare.

Multiplex, est uarias, & multas plicationes hēns. Multiplicare autem est multiplex reddere, aut ad maiorem multitudinem reducere. Multi-

Meditari uerba Dei.

Miracula prædicatorum.

Perseuerare in peccato.

Vita præsentis stipendia querere.

Principes in Christum.

Separatio intentionis, et operis.

Baptismus.

Domantes carnem cum labore.

Iudæi habentes Christum.

Prædicatorum cum doctrinâ.

Percipere sacram doctrinâ.

Inchoatio noua uitæ.

Varia includit sapiencia.

Multa præcepta sub charitate.

Multiplicatio doctrine per opera.

Ordines Angelorum.

Apparatus diuini.

Verba sine sensu.

Multiplicatio imperij Christi.

Multiplicatio ecclesiæ.

Varia multiplicatio.

Ditæ Deus hominibus, & operibus.

Deducens ad gloriam.

Flagellans bonos.

Multiplex dicitur spiritus sapientiæ: quoniam multa sunt quæ habet. Simplex etiam dicitur, quia non aliquid quàm quod habet, est. Sap. 7. c. Multiplex etiam dicitur spiritus in mysterio Christi: quia dum vagiebat in cunis angeli laudabat: dum Herodes persequitur, Magi adorant & c. Eph. 3. c.

Multiplex dicitur lex oris Dei. Iob. 11. b. quia studiosa sollicitudine charitas in duobus existens præceptis se ad innumera extendit. Et cum una & eadem sit charitas, si mentem plenè ceperit, hanc ad innumera opera multiformiter accendit: & singulis rerum articulis non permutata congruit: & causis se variantibus, non variata coniungit. Vnde. 1. Cor. 15. b. Charitas patiens est, benigna est, non amulat, & c. Hose. 8. d.

Multiplex sit semen Iusti, quando post membrorum macerationem ac morum excellentiam, tantò ei fecundius prædicationis uerbum tribuit, quātò hoc in eius pectore perfecti operis exaratione puenit. Iob. 5. d.

Multiplex currus Dei, diuersos indicat angelorum ordines. Ps. 67. Hilas. Ps. 67.

Multiplex instrumentum Tyri, varium designat apparatus diuinitum huius seculi, vel etiam hereticorum. Eze. 27. a.

Multiplex spiritus sermonis oris dicitur, quando uerba in ore abundanter, quum sensus inopia sit in corde. Iob. 8. a.

Multiplicatio Iacob in Aegypto, designauit multiplicationem imperij Christi in mundo. Gen. 47. f. 48. a. Multiplicauit et Iob dies sicut palma. Iob. 29. c. designans Christum, qui victor resurrexit, & dixit Apostolus: Ecce ego uobiscum sum usque ad consumationem seculi. Palma tardè quidè proficit, sed diu in uiriditate subsistit: sic credebatur futurum Ecclesiæ, quum in pace fidei consistebat: quæ tamen multis difficultatibus ad fidei statum uenit: & pro collectione plurimorum in eiusdem fidei gloria diutius stare concupiscit. Multiplicantur etiam dies in felicitate.

Multiplicatio filiorum Israel in Aegypto post mortem Ioseph, designauit multiplicationem Christianorum post passionem Christi: qui quò magis opprimebatur, eò magis augebatur. Designatur etiam post mortificationem membra magnū fieri in tentatione prouentū. Et quia multiplicati sunt ad opus luti & lateris, designant multiplicationem ad uitia corporis & animæ: unde indigent liberatore. Exo. 1. b. Multiplicant etiam amici Dei super arenam, hoc est, super omnia terrena. Ps. 11. 138. Multiplicauit quoque Deus semen Abraham, hoc est, credentes. Exo. 3. 2. c. Et multiplicauit gentem, hoc est, credentes ex gentibus. Isa. 9. a. 51. a. Eze. 36. c. Multiplicant quoque in Babylone, quum fideles crescunt bene operando in mundo. Ier. 29. b. 30. d. Et multiplicata genimina, sunt vel credentes, vel dona Spiritus sancti. Ps. 64. Zac. 10. d. Et multiplicati à fructu frumētū, uini, & olei. Ps. 4. designat abundantiam bonorum Christianorum.

Multiplicat Deus locupletare terram, quum multiplicibus donis & bonis operibus ditat hominē & multiplicata genimina, sunt multiplicati fructus bonorum operum. Ps. 64. Multiplicat etiam Deus fructum ligni, quum multiplicat bona opera. Eze. 36. f. Et multiplicati dies, designat augmentum uirtutum in anima. 1. Reg. 7. a. Multiplicat etiam Deus in anima uirtutē contra tētationes. Ps. 137. Et Multiplicat robur in infirmis. Isa. 40. g.

Multiplicat Deus iusticiam suam, quum credentes in spe deducit ad rem: & quum flagellat omnē filium, quē recipit. Ps. 70. Et multiplicare dicitur iram, quum uidemus electos & pia agere, & crudelia multa tolerare. Vnde colligimus distractus iudex quata illic feriet distractione, quos reprobos, si hic sic cruciatur, quos amat. Iob. 10. c. Dicit et Deus multiplicare uulnera sine causa. Iob. 9. b. quum eos interdum percutit, quos reatus proprii arbitrij non addidit: ut infante in originali mortuū condemnat. Multiplicat

Aug. epist. 102.

Hie. f. Ephe. 3.

Gre. 19. mor. 6. 7. 8.

Gre. 6. mor. 24.

Hila. f. Ps. 67.

Hie. f. Ezech. 27.

Gre. 8. mor. 24.

Hie. f. Iob. 29.

Gre. 19. mor. 24.

Ori. f. Exo. ho. 1.

Arn. f. Ps. 11. 64.

Hie. f. Ps. 64. & f.

Isa. 9. & f. Iere. 29.

Aug. f. Ps. 138.

Gre. f. Ezech. ho. 10.

Beda. f. Exod. 1.

Hila. f. Ps. 64.

Hie. f. Ezech. 36.

Gre. f. 1. Reg. 7.

Aug. f. Ps. 70.

Gre. 9. mor. 16. 43.

Phil. 2. alleg.

Greg. 11. mor. 33

Hie. f. Hof. 12

Aug. 13. confes. 24.

& 1. doc. Ch. 1.

Biblioteca

Orig. f. Gen. ho. 1

Basil. exae. ho. 11

Hil. 1. pf. 66

Amb. de Noe 24.

Greg. 3. mor. 16

Iys. f. Gen. 26

Hie. f. Nahum 3. &

f. Ezech. 16

Rup. 6. de glor. Tr. 15

Hie. f. Ps. 17

Greg. f. 1. Reg. 1

Hie. f. Ezech. 16

Aug. f. Ps. 4

Rup. 6. de glo. Tr. 15

Greg. 33. mor. 18

Hie. f. Isa. 22. & f.

Ps. 15

Aug. epist. 59

Orig. f. Ezech. hom. 7

Hil. f. Ps. 68

Greg. 18. mo. 7

plicat etiam Deus dolores Eux, quum augetur dolor in sensualitate ad bene operandum. Gen. 3. b.

Multiplicat Deus gentes, & perdit. Job 12. b. quum eas & per fecun Relinquit mul ditatem sobolis extendit, & tamē in propria infidelitate derelinquit. 101 in infideli-

Multiplicat uir Deus visiones Prophetis: quia variis modis se illis state.

Multiplicantur aues, quum dilatantur verba sacrae scripturae. Et quū Dei.

Multiplicantur homines intellectu ad superiora tendentes: vel res in Dilatari uerba ipso intellectu. Gen. 1. c. Multiplicat etiam Deus argētum, quum dat scripturae.

copiam uerbi. Hof. 2. b. Multiplicantur item panes, dum distribuunt. Elenari mente. non multiplicantur autem, dum integri sunt: quia doctrina, cum di-

tribuitur, crescit.

Multiplicatio iusti, fit secundum perfectionem virtutum, & abūdā Perfectione vir- tiam bonorum operū, & p augm ecclesie. Gen. 1. d. 9. a. 17. a. 47. f. 48. a. tium, & opeo-

Multiplicantur aut in senecta uerbi: quia cum eorum vita differtur, p rum.

ad melius fortitudo producit: ut eisq; per augmenta tpm crescant et

lucra meritorum. Pl. 9. 1. Multiplicat et nos Deus, quum in vno prae-

cepto facit nos implere plura. Leu. 26. b. Multiplicari et dī vt locusta,

qui tot sibi parat virtutes, quor prius habebat vitia. Nahum 3. d. Mul-

tiplicata Hierusalem, est anima virtutibus abundans. Ezech. 16. a. Mul-

tiplicari a fructu frumenti, vini, & olei. Pl. 4. In bonum sumi potest.

Multiplicatio signorum in Aegypto, multiplicationem miraculo- Miracula Chri- rum Christi in mundo significare potest. Exo. 7. a. Sic multiplicauit sti.

Deus fulgura, hoc est, miracula per sanctos, & prae dicatores. Pl. 17.

Multiplicans Anna preces, est Ecclesia orans pro conuersione lu- Orans ecclesiā. dātorū: & orās sine intermissione, hoc est, sine distractione. 1. Re. 1. b.

Multiplicatio Ismaelis, designat incrementum populi carnalis lu- Incrementum dātorum. Gen. 16. c. 17. c. Multiplicata quoq; Hierem erat, quū abun Indātorum car- daret bonis tpalibus, & spiritualibus. Ezech. 16. a. Multiplicantur et a naliū.

fructu frumenti, vini, & olei. Pl. 4. qui dedit tpalibus voluptatibus sp

ardescunt cupiditate, nec satiari possunt: & multiplici, atque arumno

sa cogitatione distenti, simplex bonum videre non sinunt.

Multiplicare dicitur Leuiathan preces ad Deum. Job 40. d. quādo Rogātes demo- videlicet dāmones rogabant Christum, ne mitteret eos in abyssum: nes Christum. aut quum membra diaboli dicit in iudicio: Domine, Domine, non-

ne in nomine tuo prophetauimus? &c.

Multiplicata scilicet domus David, sunt multiplicata schismata Multiplicata. in ecclā. Isa. 22. c. Et multiplicare fornicationes, est augere vitia Eze. schismata in ec- 16. c. 23. c. Multiplicata quoq; infirmitates, sunt multiplicata vitia: vel clesia.

multiplicata idola apud Gentiles. Pl. 15. Multiplicat ē t Ephraim va- Haereses. stitatem, hoc est haeretici errores, & vitia. Hof. 12. a. Multiplicare et te-

stamenta in terra Chanaan, est relicto pacto Dei facere pacta cum dā-

monibus. Eze. 16. d. Et multiplicant heretici altaria, quū vnum altare

ecclesie diuidūt, in quo est vna fides, & vnum baptisma. Hof. 9. c. 10. a.

Multiplicati inimici super capillos dñi, vel numerantur, vt pdesti-

nati: vel quia plures sunt mali, q̄ boni. Pl. 37. 39. 68. Et multiplicabun-

tur in iudicio interfecti a dño: quia multi apparebūt cōdēnati. Il. 66. c.

Multiplicata est gloria diuitis in hoc mundo: quod precipue dī de Gloria malorū hereticis. Pl. 48. Et multiplicantur filij impiorū, quum augentur se- in malo. quates hereticorum. Job 27. b. Et heretici multiplicant vrbes muni Augmentum tas, quum suas augent rationes. Hof. 8. b. Et multiplicat pigmēta, quū hereticorum. multis uerbis errores suos exornāt. Il. 57. b. Et multiplicat nō sua dia Ornatus erro- bolus, rum.

bolus, haereticus, & Antichristus: qui congregant, quos non peperc- Hie. f. Habac. 2. & 3. runt. Haba. 2. b. Multiplicat etiam negotiationes sua Niniue, quum Nahū. 3. & 1. Is. 66 quis addit peccata peccatis. Nahum 3. d. Multiplicari homines in ter- ra, in malum sonat, & in vitio est. Gen. 6. a.

Querens alio-
ra se.

Multiplicat loqui sublimia, qui querit altiora se. 1. Reg. 2. a. quod Ori. 1. 1. Reg. ho. 1 prohibetur. Eccl. 3. c. Altiora te ne quāseris. Multiplicat etiam loqui Gre. 1. 1. Reg. 2 sublimia, qui plures facit Deos. Dāmones etiam multiplicat loqui Hie. f. Eze. 31 sublimia, dum varijs modis mundanā persuadere nituntur. Multipli- cata arbuta cedri designat multiplicatum imperium diaboli in hoc mundo. Ezechiel. 3. 1. b.

Separantes ani-
mam a Christo.

Multiplicant viduas, qui multas animas a sponso Christo separāt, Hie. f. Ezech. 22 Ezech. 2. 2. f.

Multiplicare herbam Borith, est augere poenitentiam, & verba cor- Hie. f. 1. Jer. 2 rectionis. Jer. 2. c.

Multus, Multitudo.

Multitudo, dicit frequentiam, & copiam: & in vniuersum quando-
cunque receditur ab vnitare, deuenitur ad multitudinem. Multa autem opponuntur vni. Multus autem aliquādo est diutinus. Deut. 11. b. Multo que in ea viuas tempore. Interminatus. Gen. 4. a. Factum est post multos dies. Grauis. Deut. 2. d. Populus magnus, & multus. Innumeralis. Gen. 50. d. Vt saluos faceret multos populos. Magnus. Exo. 5. a. Multus est populus terrae. Omnis. Pl. 9. Multa fecisti tu Do- mine Deus meus. Plurimus. Gen. 14. b. Habebat puteos multos bitu- minis. Varius. Exo. 12. d. Vt multa signa fiant in terra Aegypti.

Immensitas
Dei.

Multitudo attribuitur Deo ad ostendendam eius immensitatem, Hila. f. Pr. 65 quam simplici notitia nos assequi non valemus. Vt multitudo virtu- Hie. f. Isa. 63 tis diuina, est virtus eius infinita. Pl. 65. Eius est etia multitudo glo- riae. Exo. 15. a. Et dicitur multus ad ignoscendum: quia multum par- cit. Isa. 55. b. Multitudo autem miserationum Dei, & viscerum Dei, fuit in aduentu Christi. Et multitudo fortitudinis Christi ostensa est in resurrectione. Isa. 63. a. b. Job 23. b.

Prædestinati.

Fideles in Ec-
clesia.

Multitudo stellarū dicit numerum prædestinatorum. Pl. 146. Mul-
titudo autem hominum, & iumentorum in Hierusalem, designat do-
ctos, & indoctos in Ecclesia: qui & multę gentes dicuntur. Zac. 2. b. Et
multa familia Iob, sunt docti in Ecclesia. Iob 1. a. Multitudo vrbs re-
licta erat Iudæa prius frequens fidelibus. Isa. 32. c. Et multitudo ciui-
tatis, est multitudo fidelium in Ecclesia. Iob 39. b.

Genus huma-
num.

Multitudo in mōtibus, in bonū quidē, sunt fideles cū sublimitate
doctrinae: in malū verō, sunt dāmones, & haeretici cū supbia. Isa. 13. a.

Angeli.

Affectus com-
passionis.

Doctrina cele-
stis.

Mali.

Multitudo genus humanum aliquando significare potest. Exo. 16.
c. Leu. 4. c. 9. a. 10. d. Et multę aque sunt populi multi. Eze. 1. f. Et multi-
tudo populorū promiscuē, bonos, & malos significare pōt. Eze. 32. a.

Multus populus contra Sion, erunt angeli in iudicio. Ioel. 2. a.

Multitudo doloris, & mœroris in anima, designat gravem affectū
compassionis, & grauitatem passionis in Ecclesia. 1. Reg. 1. c.

Multitudo aquarum in cœlo, affluentiam doctrinae cœlestis signi-
ficat. Jer. 10. c.

Multi absolute p malis vī accipi: quia recedūt ab vnitare diuina. Il. 30.
f. Et multitudo plurima sectatores malorū indicat. Exo. 19. c. Et multi
sūt bellātes aduers⁹ Chrm Pl. 55. Et multi fideles. Il. 17. d. Multi quo-
q; passeres, designat multitudinē cōfūā fīdeliū, Matt. 10. d. Et multa
aq sunt multitudo malorū hoīum, & et dāmonū, & tentationū. Pl.

Il. 11. 2. 143. Isa.

Il. 11. 2. 143. Isa.

Hie. f. Isa. 30.

Glo. ord. f. Eze. 3. 1.

Lyra. f. Zach. 8.

Phi. de sacrif. Abel
& Cain.

Amb. f. Luc. 8.

Gl. inte. f. Exod. 5.

Glo. ord. f. Psal. 32.

Basi. f. Psal. 48.

Gre. f. 1. Reg. 2.

Hie. f. Isa. 57.

Gre. 22. mor. 24.

Hie. f. Eze. 28.

Hie. f. Ioe. 2.

Gre. 16. mor. 34. 36.

Aristote. 6. hist. ani-
mal. 24.

Hier. f. Isa. 66. & f.
Zach. 14.

S Y L V A

143. Isa. 8. b. 23. a. Et multorum pedum animalia, eos designant, qui in rebus, & vitijs nimium haerent. Leu. 11. f. Multae et sunt quadrigae Aegypti: & quadrigae regis Assyriorum: & etiam multitudo Aegypti designat sequentes via latam. Isa. 31. a. 37. c. Ier. 38. a. Eze. 30. a. 32. d. Hof. 10. d. Et multus populus sunt ipsi demones Ioe. 2. a. Multitudo quoque Tyri est vulgus malorum. Eze. 27. f. Iob 31. d. Et multitudo civitatis, quam contemnit onager, sunt terreni homines via latam sequentes: Iob 39. a.

Multa ligna perpetuitatem poenae inferni designant. Isa. 30. g. Multae aquae favorem in malum significare possunt: unde radix cedri dicitur esse iuxta aquas multas. Eze. 31. c.

Multi dies dicuntur esse bonorum: ad quos pertinet vita aeterna. Zac. 8. a. Vel designant variam notitiam divinae legis, & humanae.

Post multos dies obulit Cain manera, designans negligentes erga divinum cultum. Gen. 4. a.

Multis temporibus arreptus a demonio, designat gentiles, qui a diluvio usque ad adventum Domini possessi sunt a demonio. Luc. 8. d. Exo. 2. d. Multitudo quoque maris, gentilitatem significat. Isa. 60. b.

Multus populus videtur Pharaoni populus Israel: quia diabolus semper iudicat servos Dei esse multos: ideo conatur eos minuire. Exod. 5. a. Multi autem sunt servi Dei post Christi passionem. Isa. 53.

Multitudo virtutis gigantis, est fortis virtus diaboli. Pla. 32.

Multitudo divitiarum, designare potest abundantiam sanctarum huius saeculi. Pl. 48.

Multi filij erant synagoga ante adventum Christi. 1. Reg. 2. a.

Multitudo pastorum sunt principes gentium. Isa. 31. b. Multitudo autem pastorum destruxit vineam Domini, hoc est, ecclesiam, per divisiones, & schismata Iere. 10. c.

Multitudo viae Hierusalem sunt diversa vitia & errores. Isa. 57. b. Et multitudo, quae adducitur super Hierusalem sunt diversa vitia, vel demones. Et etiam multitudo operum Tyri. Eze. 16. c. 27. c. Ad idem refertur multitudo servitus Sion. Thre. 1. a.

Multos se dicunt heretici & persecutores ecclesiae, quasi in multitudo confidentes. Eze. 33. c. In multitudo horum consumitur vestimentum ecclesiae. Iob. 30. c. quia dum multi sunt qui cruciant, destruantur plurimi, qui ipsi ecclesiae connexione amoris inharebant.

Multitudo negotiationis Luciferi fuit, quando non fuit contentus scientia & gradu suo. Eze. 28. d.

Multa castra Dei, dicuntur etiam demones & mali: qui eius voluntatem puniendo exequuntur. Ioe. 2. c.

Multitudo donorum. Iob. 36. c. Vbi legit. Gregorius, multitudo locorum. Et exponit de multitudo puinciarum fide amplectentium: quod non dant inclinare ecclesiam in elationem. Multitudo et locorum, est inquietudo diversarum cogitationum. Si autem legatur, multitudo donorum, sicuti legendum est: tunc multitudo donorum Dei non dant inclinare ecclesiam, vel animam in elationem.

Mulus, Mula, Burdo.

Mulus, qui & burdo dicitur, est quadrupes ex asino & equa natus, vel de diverso. Mula vero est femina. Sunt autem steriles tam inter se commixti, quam cum alio genere, & si aliquibus puincijs generare contingat: sed aliquid imperfectum. Sunt apti ad ferenda onera: vnde & iumenta dunt.

Muli in bonum, ut sunt steriles, & ferunt onera, designare possunt sanctos viros continentes, qui portant infirmos: vel significant angelos. His mulis utebatur David, hoc est, Christus. Tales quoque mulos habebant Reges Israel. Isa. 66. f.

Perpetua poena.

Favor in malum.

Varia notitia.

Negligentia divini cultus.

Gentiles.

Virtus diaboli.

Abundantia sanctae secularis.

Principes gentium.

Vitia & errores.

Confidentes heretici in multitudo.

Superbia Luciferi.

Mali ministri Dei.

Mulus

ALLEGORIARVM

619

Brutales homines
Superbi.

Virgines carne
non spiritu.

Perique populi.

Mulus in malum, significat brutales homines, & superbos, sensibus servientes, & irrationabilibus oneribus se subijcientes. His mulis praepositus erat Doeg, servus Saulis. 1. Reg. 21. c. Pl. 31. Eze. 28. c. Multi etiam sunt, qui virgines sunt carne, & non spiritu: qui concubantur non propter regnum caelorum, sed propter hominum voluptatem. Zach. 14. c. Cum igitur isti muli, & isti eunuchi, versi fuerint in progeniem, audient per Isaiam: Et ne dicat eunuchus, quoniam sum lignum aridum, & c. Isa. 56. b.

Burdones duo, utrumque populum significare possunt. 4. Reg. 5. c. Mundare, Mundus, Purgare, Purificare. Purus, Lustrare.

Mundare, interdum est ablucere. Leui. 11. c. Et postea mundabuntur. Absolvere. Pl. 50. A peccato meo munda me. Purgare. 1. Mach. 4. c. Mundaverunt sancta Sanare. Math. 10. a. Leprosos munda. Purgare ite est emendare. Eccl. 7. d. De negligentia tua purga te. Leuare, seu exonerare ventrem. Iudi. 3. d. Forsit purga ventrem. Ventrare. Iudi. 6. b. Purgaret frumenta. Mundus autem est ablutus, absolutus, purgatus, sanatus, tectus, & politus. Item innocens. 2. Reg. 3. c. Mundus ego sum, & regnum meum. Purus. Leu. 11. f. Aquarum congregatio munda erit. Electus. Gen. 7. a. Ex omnibus animalibus mundis.

Splendor divinitatis Christi.

Eucharistia.

Orationes in ecclesia.

Oratio Christi.

Libertas a vitijs.

Cogitatio mundana.

Innocentia operum.

Conscientia pura.

Purgari a vitijs.

Mundans Deus in lege nova.

Poenae inferni.

Mundans per tribulationes.

Christus.

Anima Christi.

Caro Christi.

Poenitentia.

Munda cidaris in capite sacerdotis magni, indicat splendorem divinae maiestatis in Christo. Zach. 3. a.

Munda oblatio, quae offertur Deo in omni loco, est Eucharistia. Et orationes, quae offeruntur in ecclesia. Mala. 1. c. Et munda praeces fuerunt Christi: qui etiam pro persecutoribus oravit. Iob. 16. d.

Mundicies in anima, est libertas a vitijs: & mundi sunt, qui a sordibus vitiarum sunt liberi. Gene. 35. a. Leuitic. 7. c. Isa. 52. d. Et cor mundum est anima sine sordibus vitiarum. Pl. 23. 50. Pro. 20. b. Et mens habes cogitationes sanctas, intellectusque divinos, & carere errore. Itaque cogitatio ab omni cupiditate, ac foete rerum mortalium cohibita. Matt. 5. c. Et mundicies manuum est innocentia operationum. Gene. 20. b. Haec purae manus sunt leuatae in oratione. 1. Timo. 2. c. Iob. 8. a. 9. d. 10. c. 14. a. 15. b. 17. c. 22. d. Et putillimum oleum, est conscientia pura. Exo. 27. d. Mundari ab omni inquinamento carnis, est ab omni vitio purgari. 2. Cor. 7. a. Mundari autem a delicto maximo est purgari a superbia. Pl. 17.

Mundat Deus sanguinem eorum, quos non mundaverat, quem mundat in Evangelio, quos in lege peccantes immundos reliquerat. Ioe. 3. d. Vel videretur sanguinem suorum sanguinem: quem in martyrio pro nomine eius confessione funderunt. Mundans autem vnus Seraphim labia Isai, est Christus mundans peccata. Isa. 6. b. Mundat etiam Deus sanguinem malorum, quem ipsi non mundaverant, quando punit in inferno eos, qui hic non egerunt poenitentiam.

Mundat Deus quasi aurum, & quasi argentum, quando mundat per ignem tribulationis: & purgat filios Leui, hoc est, sacerdotem. Mala. 3. c. Plalm. 11. Sic purgat palmites per tribulationem, ut plus fructus afferant. Ioan. 15. a.

Munda via, per quam nobis ambulandum est, est Christus. Isaie. 35. c. Mundissimum autem aurum animam Christi significat. Leuiti. 12. d.

Mundissimus quoque cibus primo dicitur caro Christi: deinde Apostolus stolitae demum discipuli.

Mundatio leprosi, designat mundationem peccatoris, quae fit per sacramentum poenitentiae. Idem designat mundatio domus leprosi. Leui. 14. f. Hila. 1. Mat. can. 7.

Mundat

Mundat

Mundat

Mundat

Mundat

Mundat

Mundat

Mundat

Mundat

Hie. f. Eze. 8. 17

Aug. f. Ps. 33

Gre. f. Ps. 31

Hie. f. Zach. 14

Hie. f. Zach. 3

Hie. f. Mala. 1

Gre. 13. mor. 11

Ori. f. Isa. ho. 6. & f.

Mat. ho. 27

Aug. de quant. aet.

Gre. 12. mor. 17

Amb. f. 2. Cor. 7

Aug. f. Pl. 18

Hie. f. Ioe. 3

Ori. f. Isa. ho. 6

Rup. f. Ioe. 3

Hie. f. Mala. 3

Cyri. 10. f. Ioan. 14

Hie. f. Isa. 35

Ori. f. Rom. 3. & f.

Leui. ho. 7

Aug. 9 in Num. 58

Hila. 1. Mat. can. 7

Mundat

Mundat

Mundat

Mundat

Mundat

Mundat

Mundat

Mundat

Mundat

Mundat

Mundat

Mundat

Mundat

Mundat

Mundat autē sacerdos leprosum, quum peccatorem ad penitentiam recipi. Porro mundare idem est tunc, quod mundum iudicare. Leui. 13. b. Mundatio quoque seminiſſima ad penitentiam pertinet. Leui. 13. b. Mundat autem Christus leprosum, quum turbam curat predicando: & quum sua autoritate peccata remittit. Mar. 8. a. Ad hęc refer tur mundatio mulieris à profluuiō sanguinis. Leui. 12. d.

Aug. q. in Num. 33
Hic. f. Leui. 6

Mundissima lepra, vide Leprosam.
Mundus locus, in quem effunduntur cineres, venerationē passio nis, & resurrectionis Christi significat. Leui. 10. c. Num. 19. b. Designat etiam futurum iudicium ab omni corruptione mundum. Leui. 6. b.

Aug. q. in Num. 33

Mundus vir, qui colligit cineres vacce. Num. 19. b. est Gētilis popu lus, qui mūdus fuit à morte Christi: & colit memoriā passionis eius.

Aug. q. in Num. 33

Mundus debet lustrare immūdu: quia ministri sacramentorū debet esse mūdi. Nume. 19. d. Ideo mūdari iubetur, q. ferūt vasa Dñi. Isa. 52. c.

Aug. f. Pl. 88

Mundat tēplū Iudas: quia per confessionem debet fieri mundatio cōscie. 1. Mach. 4. e. Mondarūt autem Leuiti, & sacerdotes tēplū, antequā rex Ezechias intraret: quia sacerdotes debent mūdare Eccle siā ab heresibus, vt rex eos sequatur. 2. Paral. 29. d. Et mundatio, à qua destruxit Dēus populū Israel, est fides, qua purificatur corda Pl. 88.

Hic. f. Eze. 43

Mūda: e altare, est purificare orationes, vt acceptę sint corā Dño. Oraciones.

Hiero. f. Isa. 1. & f.
Eze. 16

Mūda aqua, baptismum significare solet. Et mūdāt Deus sangui nem Hierusalem, quum delet peccata in baptismo. Exo. 24. b. 3. c. At que ita mundi sunt, qui sunt baptizati. Isa. 1. c.

Hic. f. Eze. 32

Purissima quoque aqua significat doctrinam sine erroribus. Eze chiel. 32. c. 3. d. e.

Ori. f. Rom. 16

Munda sindone obuoluit Christus, vt designet eum, qui cū Chri sto sepelitur, nihil immundūq. debere afferre. Matth. 27. g.

Hic. f. Eze. 39

Mūdabit terrā Gog domus Iſrl, qñ fideles dīstruēt hēricos. Eze. 39. c.

Glo. ord. f. Leui. 11

Purificatio mulieris in partu masculi fit quadraginta diebus, vt re spondeat formationi pueri: in partu verō feminæ fit octoginta die bus, iuxta formę formationem Leui. 12. a.

Ori. f. Ios. ho. 22

Purgare spaciā in terra Pherezei, & Raphaim. Ios. 17. d. est excide re arbores inutiles, & plantare viles in animo. Purgatur autē, & non exterminatur, quia vites animę non sunt delendę, sed purificandę.

Amb. prolo. de Spi ri
tū sancto.

Purgatio frumenti intorculari est separatio malorum à bonis. Lu di. 6. b. purgat quoque triticum ostiaria, quando mentis custodia di scernendo virtutes à vitijs separat. 2. Reg. 4. a.

Gre. 1. mor. 36

Purgatur angeli territi, sublatō diabolo. Iob 41. c. ga dū in eo natu rē suę dāna cōspiciunt, in seipsis iā cautius, robustiusq. cōsistūt. Pur gatur etiam angeli territi, hoc est, predicatorēs sancti, quos adhuc in suis corporibus tempus iudicij inueniet, quos spes de regni propin quitate lēscit, & carnis infirmitas de irę offensione perturbat. Et hoc pauore excoquitur, si qua in esse eis portat leuiū rubigo vitiorum.

Hic. f. Iob. 41

Caeli dicuntur non esse mundi in cōspectu Dei. Iob. 4. d. 15. b. 25. a. quia Sancti ante districtum Dei iudicium, licet predicatorēs sint mūditiq., tamen illud Ioannis agnoscunt. Si dixerimus, quia pecca tum non habemus, ipsi nos seducimus.

Gre. 12. mor. 17

Lustrantur victores venientes ē pręlio. Nu. 31. c. quia qui vicerunt dēmones, ex ipso tentationum contractu videntur nonnullam im munditiam contraxisse, qua mundantur in morte.

Ori. f. Num. ho. 21

Nō dicuntur mundissime manus Iob, sed velut mundissime: puta quoulsque

Gre. 9. mor. 28

Mundari à ve malibus.

Imperfecta mūditiā in hac vita quoulsque

Perfecti.

Imperfecti.

quousq. pœna corruptionis astringimur, quamlibet rectis opibus ve riā munditiā nequaquā apprehendimus, sed imitatur. Iob. 9. c. 17. b.

Glo. ordi. Gen. 7.

Munda animalia, quę introducuntur in arcam in numero septen nario, perfectos designant: immunda verō in numero binario, imper fectos. Gen. 7. a. Munda autem offeruntur Deo, quia omnem abomi natur immunditiam. Gene. 8. d.

Iudea cum ce remonijs.

Mūdata scopis domus, erat Iudę cū ceremonijs legis. Matth. 12. d. Mūdare vasa vini, de quibus Ambrosius: Quid prodest colere vi neam, si vasa non mudentur, vt vinum aceſcat? Mundum autē vas, est corpus mundum, & castum. Isa. 66. g. 2. Timo. 2. d.

Corpus mūdū.

Mundos tangens immundum fit immundus, hoc est, particeps pec cati alterius, cum ei consentit in malo. Leui. 7. c.

Particeps pec cati immūdu.

Munditia exte rior hypocrita rum.

Mundant quod foris est calicis hypocrite exteriora curantes: & hę retici exterior decipientes: & qui curam habent ornatus verborum sine interiori commodo: & qui circa literā legis versantur, spiritua li sensu neglecto: & qui exterius curam habent corporis. Matth. 23. c. Hi sunt qui mundos se putant in hortis. Isa. 66. c.

Pecorū peccati prodrens.

Purgare vētrē, est in expletionē peccati miserę famę scōrē profer re. Purgans autem Saul vētrē in spelunca, in qua latebat Dauid, de signat Iudęos scōrē odij sui in carnem Christi euometes. 1. Reg. 24. a.

Quod purga tur non est totū inutile.

Expurgandum dicitur vetus fermentum, non proijciendum: quia quod expurgatur, non in totum inutile iudicatur. 1. Cor. 5. b.

Varie tribula tiones purgan tes.

Purificantur quę capiuntur ex pręda Madiā, quādā quidē pignē quędam verō per aquam. Num. 31. d. vbi designantur varię purgatio nes tribulationum, secundum vniūscuiusque capacitātē, aut meritū.

Gratia mūdās

Mundę lanę comparantur capilli antiqui dierum. Dani. 7. c.

Conficiendū du bium peccati.

Purificationis dies à sanguinis fluxu dant septem. Leuitic. 15. d. de signates septiformē gratiā Spiritu sancti, per quā mūdatur peccata.

Mūdus ab ma ni gloria.

Quę pura sunt, si fuerint suspecta de lepra, lauati iubentur. Leui. 13. g. vt ablata suspitione peccati tutior sit conscientia.

Mūdus ab ma ni gloria.

Mūdus reputat caluus, & recaluaſter. Leuitic. 13. f. hoc est, qui sine duplicitate fraudis prodit opa sua, nō reputatur inani glie subiacere.

Mūdus ab ma ni gloria.

Mundari post vespem. Leui. 11. c. Videtur significare mundatio nem ab omni corruptione, quę fiet in resurrectione.

Mundus, Orbis.

Mundus, dicitur ornata totius vniuersi machina, quę ex omni eo constat, quod celi ambitu continetur. Dicitur est à mundicia, si cut à Gręcis *Kόσμος* ab ornato. Aliquando autem sumitur mundus pro parte elementari seclusis cēlis. Soler autem poni triplex mūdus: nempe sensibilis, qui est hic, in quo viuimus, totam sensibilibus ma chinam includens: Intelligibilis: qui est in angelis, & in ijs, quę ad ip sos pertinent: & mundus mixtus ex vtroque, in homine, qui micro cosmos appellatur, hoc est, paruus mundus. Soler autē mundus mul liebris dici femininarum ornatus. Mundus pręterea, ambitio. Ioann. 15. c. Quia verō de mundo non estis. Conuersatio. Ioan. 8. c. vos de mundo hoc estis. Delicię. 1. Corint. 7. f. Sollicitus est quę sunt mun di. Humana sapientia. Ioan. 14. d. Non quo modo mundas dat, ego do vobis. Terra. Matth. 4. b. Ostendit ei omnia regna mundi.

Mundus, Orbis.

Mundus aliquando sumitur pro genere humano: vt quum Ioseph dictus est saluator mundi, designans Christum generis humani sal uatorem. Gen. 41. f. Rom. 5. b.

Mundus, Orbis.

Mundus, dicitur ornata totius vniuersi machina, quę ex omni eo constat, quod celi ambitu continetur. Dicitur est à mundicia, si cut à Gręcis *Kόσμος* ab ornato. Aliquando autem sumitur mundus pro parte elementari seclusis cēlis. Soler autem poni triplex mūdus: nempe sensibilis, qui est hic, in quo viuimus, totam sensibilibus ma chinam includens: Intelligibilis: qui est in angelis, & in ijs, quę ad ip sos pertinent: & mundus mixtus ex vtroque, in homine, qui micro cosmos appellatur, hoc est, paruus mundus. Soler autē mundus mul liebris dici femininarum ornatus. Mundus pręterea, ambitio. Ioann. 15. c. Quia verō de mundo non estis. Conuersatio. Ioan. 8. c. vos de mundo hoc estis. Delicię. 1. Corint. 7. f. Sollicitus est quę sunt mun di. Humana sapientia. Ioan. 14. d. Non quo modo mundas dat, ego do vobis. Terra. Matth. 4. b. Ostendit ei omnia regna mundi.

Mundus, Orbis.

Mundus aliquando sumitur pro genere humano: vt quum Ioseph dictus est saluator mundi, designans Christum generis humani sal uatorem. Gen. 41. f. Rom. 5. b.

Mundus, Orbis.

Mundus, dicitur ornata totius vniuersi machina, quę ex omni eo constat, quod celi ambitu continetur. Dicitur est à mundicia, si cut à Gręcis *Kόσμος* ab ornato. Aliquando autem sumitur mundus pro parte elementari seclusis cēlis. Soler autem poni triplex mūdus: nempe sensibilis, qui est hic, in quo viuimus, totam sensibilibus ma chinam includens: Intelligibilis: qui est in angelis, & in ijs, quę ad ip sos pertinent: & mundus mixtus ex vtroque, in homine, qui micro cosmos appellatur, hoc est, paruus mundus. Soler autē mundus mul liebris dici femininarum ornatus. Mundus pręterea, ambitio. Ioann. 15. c. Quia verō de mundo non estis. Conuersatio. Ioan. 8. c. vos de mundo hoc estis. Delicię. 1. Corint. 7. f. Sollicitus est quę sunt mun di. Humana sapientia. Ioan. 14. d. Non quo modo mundas dat, ego do vobis. Terra. Matth. 4. b. Ostendit ei omnia regna mundi.

Mundus, Orbis.

Mundus aliquando sumitur pro genere humano: vt quum Ioseph dictus est saluator mundi, designans Christum generis humani sal uatorem. Gen. 41. f. Rom. 5. b.

Mundus, Orbis.

Mundus, dicitur ornata totius vniuersi machina, quę ex omni eo constat, quod celi ambitu continetur. Dicitur est à mundicia, si cut à Gręcis *Kόσμος* ab ornato. Aliquando autem sumitur mundus pro parte elementari seclusis cēlis. Soler autem poni triplex mūdus: nempe sensibilis, qui est hic, in quo viuimus, totam sensibilibus ma chinam includens: Intelligibilis: qui est in angelis, & in ijs, quę ad ip sos pertinent: & mundus mixtus ex vtroque, in homine, qui micro cosmos appellatur, hoc est, paruus mundus. Soler autē mundus mul liebris dici femininarum ornatus. Mundus pręterea, ambitio. Ioann. 15. c. Quia verō de mundo non estis. Conuersatio. Ioan. 8. c. vos de mundo hoc estis. Delicię. 1. Corint. 7. f. Sollicitus est quę sunt mun di. Humana sapientia. Ioan. 14. d. Non quo modo mundas dat, ego do vobis. Terra. Matth. 4. b. Ostendit ei omnia regna mundi.

Mundus, Orbis.

Mundus aliquando sumitur pro genere humano: vt quum Ioseph dictus est saluator mundi, designans Christum generis humani sal uatorem. Gen. 41. f. Rom. 5. b.

Mundus, Orbis.

Mundus, dicitur ornata totius vniuersi machina, quę ex omni eo constat, quod celi ambitu continetur. Dicitur est à mundicia, si cut à Gręcis *Kόσμος* ab ornato. Aliquando autem sumitur mundus pro parte elementari seclusis cēlis. Soler autem poni triplex mūdus: nempe sensibilis, qui est hic, in quo viuimus, totam sensibilibus ma chinam includens: Intelligibilis: qui est in angelis, & in ijs, quę ad ip sos pertinent: & mundus mixtus ex vtroque, in homine, qui micro cosmos appellatur, hoc est, paruus mundus. Soler autē mundus mul liebris dici femininarum ornatus. Mundus pręterea, ambitio. Ioann. 15. c. Quia verō de mundo non estis. Conuersatio. Ioan. 8. c. vos de mundo hoc estis. Delicię. 1. Corint. 7. f. Sollicitus est quę sunt mun di. Humana sapientia. Ioan. 14. d. Non quo modo mundas dat, ego do vobis. Terra. Matth. 4. b. Ostendit ei omnia regna mundi.

Mundus, Orbis.

Mundus aliquando sumitur pro genere humano: vt quum Ioseph dictus est saluator mundi, designans Christum generis humani sal uatorem. Gen. 41. f. Rom. 5. b.

Mundus, Orbis.

Mundus, dicitur ornata totius vniuersi machina, quę ex omni eo constat, quod celi ambitu continetur. Dicitur est à mundicia, si cut à Gręcis *Kόσμος* ab ornato. Aliquando autem sumitur mundus pro parte elementari seclusis cēlis. Soler autem poni triplex mūdus: nempe sensibilis, qui est hic, in quo viuimus, totam sensibilibus ma chinam includens: Intelligibilis: qui est in angelis, & in ijs, quę ad ip sos pertinent: & mundus mixtus ex vtroque, in homine, qui micro cosmos appellatur, hoc est, paruus mundus. Soler autē mundus mul liebris dici femininarum ornatus. Mundus pręterea, ambitio. Ioann. 15. c. Quia verō de mundo non estis. Conuersatio. Ioan. 8. c. vos de mundo hoc estis. Delicię. 1. Corint. 7. f. Sollicitus est quę sunt mun di. Humana sapientia. Ioan. 14. d. Non quo modo mundas dat, ego do vobis. Terra. Matth. 4. b. Ostendit ei omnia regna mundi.

Mundus, Orbis.

Mundus aliquando sumitur pro genere humano: vt quum Ioseph dictus est saluator mundi, designans Christum generis humani sal uatorem. Gen. 41. f. Rom. 5. b.

Mundus, Orbis.

Mundus, dicitur ornata totius vniuersi machina, quę ex omni eo constat, quod celi ambitu continetur. Dicitur est à mundicia, si cut à Gręcis *Kόσμος* ab ornato. Aliquando autem sumitur mundus pro parte elementari seclusis cēlis. Soler autem poni triplex mūdus: nempe sensibilis, qui est hic, in quo viuimus, totam sensibilibus ma chinam includens: Intelligibilis: qui est in angelis, & in ijs, quę ad ip sos pertinent: & mundus mixtus ex vtroque, in homine, qui micro cosmos appellatur, hoc est, paruus mundus. Soler autē mundus mul liebris dici femininarum ornatus. Mundus pręterea, ambitio. Ioann. 15. c. Quia verō de mundo non estis. Conuersatio. Ioan. 8. c. vos de mundo hoc estis. Delicię. 1. Corint. 7. f. Sollicitus est quę sunt mun di. Humana sapientia. Ioan. 14. d. Non quo modo mundas dat, ego do vobis. Terra. Matth. 4. b. Ostendit ei omnia regna mundi.

Mundus, Orbis.

Mundus aliquando sumitur pro genere humano: vt quum Ioseph dictus est saluator mundi, designans Christum generis humani sal uatorem. Gen. 41. f. Rom. 5. b.

Mundus, Orbis.

Mundus, dicitur ornata totius vniuersi machina, quę ex omni eo constat, quod celi ambitu continetur. Dicitur est à mundicia, si cut à Gręcis *Kόσμος* ab ornato. Aliquando autem sumitur mundus pro parte elementari seclusis cēlis. Soler autem poni triplex mūdus: nempe sensibilis, qui est hic, in quo viuimus, totam sensibilibus ma chinam includens: Intelligibilis: qui est in angelis, & in ijs, quę ad ip sos pertinent: & mundus mixtus ex vtroque, in homine, qui micro cosmos appellatur, hoc est, paruus mundus. Soler autē mundus mul liebris dici femininarum ornatus. Mundus pręterea, ambitio. Ioann. 15. c. Quia verō de mundo non estis. Conuersatio. Ioan. 8. c. vos de mundo hoc estis. Delicię. 1. Corint. 7. f. Sollicitus est quę sunt mun di. Humana sapientia. Ioan. 14. d. Non quo modo mundas dat, ego do vobis. Terra. Matth. 4. b. Ostendit ei omnia regna mundi.

Mundus, Orbis.

Mundus aliquando sumitur pro genere humano: vt quum Ioseph dictus est saluator mundi, designans Christum generis humani sal uatorem. Gen. 41. f. Rom. 5. b.

Mundus, Orbis.

Mundus, dicitur ornata totius vniuersi machina, quę ex omni eo constat, quod celi ambitu continetur. Dicitur est à mundicia, si cut à Gręcis *Kόσμος* ab ornato. Aliquando autem sumitur mundus pro parte elementari seclusis cēlis. Soler autem poni triplex mūdus: nempe sensibilis, qui est hic, in quo viuimus, totam sensibilibus ma chinam includens: Intelligibilis: qui est in angelis, & in ijs, quę ad ip sos pertinent: & mundus mixtus ex vtroque, in homine, qui micro cosmos appellatur, hoc est, paruus mundus. Soler autē mundus mul liebris dici femininarum ornatus. Mundus pręterea, ambitio. Ioann. 15. c. Quia verō de mundo non estis. Conuersatio. Ioan. 8. c. vos de mundo hoc estis. Delicię. 1. Corint. 7. f. Sollicitus est quę sunt mun di. Humana sapientia. Ioan. 14. d. Non quo modo mundas dat, ego do vobis. Terra. Matth. 4. b. Ostendit ei omnia regna mundi.

Mundus, Orbis.

Mundus aliquando sumitur pro genere humano: vt quum Ioseph dictus est saluator mundi, designans Christum generis humani sal uatorem. Gen. 41. f. Rom. 5. b.

Mundus, Orbis.

Mundus, dicitur ornata totius vniuersi machina, quę ex omni eo constat, quod celi ambitu continetur. Dicitur est à mundicia, si cut à Gręcis *Kόσμος* ab ornato. Aliquando autem sumitur mundus pro parte elementari seclusis cēlis. Soler autem poni triplex mūdus: nempe sensibilis, qui est hic, in quo viuimus, totam sensibilibus ma chinam includens: Intelligibilis: qui est in angelis, & in ijs, quę ad ip sos pertinent: & mundus mixtus ex vtroque, in homine, qui micro cosmos appellatur, hoc est, paruus mundus. Soler autē mundus mul liebris dici femininarum ornatus. Mundus pręterea, ambitio. Ioann. 15. c. Quia verō de mundo non estis. Conuersatio. Ioan. 8. c. vos de mundo hoc estis. Delicię. 1. Corint. 7. f. Sollicitus est quę sunt mun di. Humana sapientia. Ioan. 14. d. Non quo modo mundas dat, ego do vobis. Terra. Matth. 4. b. Ostendit ei omnia regna mundi.

Mundus, Orbis.

Mundus aliquando sumitur pro genere humano: vt quum Ioseph dictus est saluator mundi, designans Christum generis humani sal uatorem. Gen. 41. f. Rom. 5. b.

Mundus, Orbis.

Mundus, dicitur ornata totius vniuersi machina, quę ex omni eo constat, quod celi ambitu continetur. Dicitur est à mundicia, si cut à Gręcis *Kόσμος* ab ornato. Aliquando autem sumitur mundus pro parte elementari seclusis cēlis. Soler autem poni triplex mūdus: nempe sensibilis, qui est hic, in quo viuimus, totam sensibilibus ma chinam includens: Intelligibilis: qui est in angelis, & in ijs, quę ad ip sos pertinent: & mundus mixtus ex vtroque, in homine, qui micro cosmos appellatur, hoc est, paruus mundus. Soler autē mundus mul liebris dici femininarum ornatus. Mundus pręterea, ambitio. Ioann. 15. c. Quia verō de mundo non estis. Conuersatio. Ioan. 8. c. vos de mundo hoc estis. Delicię. 1. Corint. 7. f. Sollicitus est quę sunt mun di. Humana sapientia. Ioan. 14. d. Non quo modo mundas dat, ego do vobis. Terra. Matth. 4. b. Ostendit ei omnia regna mundi.

Mundus, Orbis.

Mundus aliquando sumitur pro genere humano: vt quum Ioseph dictus est saluator mundi, designans Christum generis humani sal uatorem. Gen. 41. f. Rom. 5. b.

Mundus, Orbis.

Mundus, dicitur ornata totius vniuersi machina, quę ex omni eo constat, quod celi ambitu continetur. Dicitur est à mundicia, si cut à Gręcis *Kόσμος* ab ornato. Aliquando autem sumitur mundus pro parte elementari seclusis cēlis. Soler autem poni triplex mūdus: nempe sensibilis, qui est hic, in quo viuimus, totam sensibilibus ma chinam includens: Intelligibilis: qui est in angelis, & in ijs, quę ad ip sos pertinent: & mundus mixtus ex vtroque, in homine, qui micro cosmos appellatur, hoc est, paruus mundus. Soler autē mundus mul liebris dici femininarum ornatus. Mundus pręterea, ambitio. Ioann. 15. c. Quia verō de mundo non estis. Conuersatio. Ioan. 8. c. vos de mundo hoc estis. Delicię. 1. Corint. 7. f. Sollicitus est quę sunt mun di. Humana sapientia. Ioan. 14. d. Non quo modo mundas dat, ego do vobis. Terra. Matth. 4. b. Ostendit ei omnia regna mundi.

Mundus, Orbis.

Mundus aliquando sumitur pro genere humano: vt quum Ioseph dictus est saluator mundi, designans Christum generis humani sal uatorem. Gen. 41. f. Rom. 5. b.

Mundus, Orbis.

Mundus, dicitur ornata totius vniuersi machina, quę ex omni eo constat, quod celi ambitu continetur. Dicitur est à mundicia, si cut à Gręcis *Kόσμος* ab ornato. Aliquando autem sumitur mundus pro parte elementari seclusis cēlis. Soler autem poni triplex mūdus: nempe sensibilis, qui est hic, in quo viuimus, totam sensibilibus ma chinam includens: Intelligibilis: qui est in angelis, & in ijs, quę ad ip sos pertinent: & mundus mixtus ex vtroque, in homine, qui micro cosmos appellatur, hoc est, paruus mundus. Soler autē mundus mul liebris dici femininarum ornatus. Mundus pręterea, ambitio. Ioann. 15. c. Quia verō de mundo non estis. Conuersatio. Ioan. 8. c. vos de mundo hoc estis. Delicię. 1. Corint. 7. f. Sollicitus est quę sunt mun di. Humana sapientia. Ioan. 14. d. Non quo modo mundas dat, ego do vobis. Terra. Matth. 4. b. Ostendit ei omnia regna mundi.

Mundus, Orbis.

Mundus aliquando sumitur pro genere humano: vt quum Ioseph dictus est saluator mundi, designans Christum generis humani sal uatorem. Gen. 41. f. Rom. 5. b.

Mundus, Orbis.

Mundus, dicitur ornata totius vniuersi machina, quę ex omni eo constat, quod celi ambitu continetur. Dicitur est à mundicia, si cut à Gręcis *Kόσμος* ab ornato. Aliquando autem sumitur mundus pro parte elementari seclusis cēlis. Soler autem poni triplex mūdus: nempe sensibilis, qui est hic, in quo viuimus, totam sensibilibus ma chinam includens: Intelligibilis: qui est in angelis, & in ijs, quę ad ip sos pertinent: & mundus mixtus ex vtroque, in homine, qui micro cosmos appellatur, hoc est, paruus mundus. Soler autē mundus mul liebris dici femininarum ornatus. Mundus pręterea, ambitio. Ioann. 15. c. Quia verō de mundo non estis. Conuersatio. Ioan. 8. c. vos de mundo hoc estis. Delicię. 1. Corint. 7. f. Sollicitus est quę sunt mun di. Humana sapientia. Ioan. 14. d. Non quo modo mundas dat, ego do vobis. Terra. Matth. 4. b. Ostendit ei omnia regna mundi.

Mundus, Orbis.

Mundus aliquando sumitur pro genere humano: vt quum Ioseph dictus est saluator mundi, designans Christum generis humani sal uatorem. Gen. 41. f. Rom. 5. b.

Mundus, Orbis.

Mundus, dicitur ornata totius vniuersi machina, quę ex omni eo constat, quod celi ambitu continetur. Dicitur est à mundicia, si cut à Gręcis *Kόσμος* ab ornato. Aliquando autem sumitur mundus pro parte elementari seclusis cēlis. Soler autem poni triplex mūdus: nempe sensibilis, qui est hic, in quo viuimus, totam sensibilibus ma chinam includens: Intelligibilis: qui est in angelis, & in ijs, quę ad ip sos pertinent: & mundus mixtus ex vtroque, in homine, qui micro cosmos appellatur, hoc est, paruus mundus. Soler autē mundus mul liebris dici femininarum ornatus. Mundus pręterea, ambitio. Ioann. 15. c. Quia verō de mundo non estis. Conuersatio. Ioan. 8. c. vos de mundo hoc estis. Delicię. 1. Corint. 7. f. Sollicitus est quę sunt mun di. Humana sapientia. Ioan. 14. d. Non quo modo mundas dat, ego do vobis. Terra. Matth. 4. b. Ostendit ei omnia regna mundi.

Mundus, Orbis.

Mundus aliquando sumitur pro genere humano: vt quum Ioseph dictus est saluator mundi, designans Christum generis humani sal uatorem. Gen. 41. f. Rom. 5. b.

Mundus, Orbis.

Mundus, dicitur ornata totius vniuersi machina, quę ex omni eo constat, quod celi ambitu continetur. Dicitur est à mundicia, si cut à Gręcis *Kόσμος* ab ornato. Aliquando autem sumitur mundus pro parte elementari seclusis cēlis. Soler autem poni triplex mūdus: nempe sensibilis, qui est hic, in quo viuimus, totam sensibilibus ma chinam includens: Intelligibilis: qui est in angelis, & in ijs, quę ad ip sos pertinent: & mundus mixtus ex vtroque, in homine, qui micro cosmos appellatur, hoc est, paruus mundus. Soler autē mundus mul liebris dici femininarum ornatus. Mundus pręterea, ambitio. Ioann. 15. c. Quia verō de mundo non estis. Conuersatio. Ioan. 8. c. vos de mundo hoc estis. Delicię. 1. Corint

Ort. in diuer. ho. 2.

Ort. Rem. 10
Basi. Ps. 46
Hie. Isa. 14
Gre. 1. Reg. 2
Aug. breuic. colla.
Ort. fere ho. 5
Hie. Cypriano.

Ort. in diuer. ho. 2
Hie. Eze. 16

Hie. Job. 9

Aug. epif. 120. & 1.
ser. do. in monte.
Ort. 1. Marth. ho. 5. &
Rom. 3. 11
Basi. Ps. 32
Gre. 9. mor. 13
Amb. 1. Cor. 4
Aug. Ps. 34

Glo. int. f. Eze. 23

Hie. f. Isa. 33
Gre. 25

Hie. f. Isa. 23 & f.
Ier. 8. & f. Zac. 11

Basi. Arn. f. Ps. 69

Hila. f. Ps. 59
Hie. f. Zach. 9

Mundus dici potest sacra scriptura: cuius veluti terra est ipsa historia: qua vero moralis sensus: ac scientia naturalis: ether autem ipsa Theologia.

Orbis quandoque significare potest multitudinē fidelium, seu Ecclesiam ex gentibus. Regum 2. b. Job. 9. b. 3. 4. b. Psal. 18. 48. 92. Isaie. 14. d. Rom. 10. d. Et cum ager dicitur mundus, in quo seminatur triticum, & superseminantur zizania. Matth. 13. c. mundus ibi sumitur pro Ecclesia: itidem quum dicitur. 2. Corint. 5. d. Deus erat in Christo mundum reconcilians sibi.

Orbis etiam dicitur interdum anima, quam Deus inhabitat: ut quū dicitur Deus erigere orbem in sapientia. Ierem. 10. b. Ps. 89. Similiter electi Ioan. 3. b. ut saluetur mundus per ipsum.

Mundus ad quem veniunt, qui illuminantur, est mundus virtutū. Ioan. 1. a. Et mundus muliebris, in bonum, ornatum virtutum significare potest Ezech. 16. a.

Orbis etiam dicitur corpus humanum: quod portant, qui ipsum continent, ne in vitia defluat. Job. 9.

Mundus sapē significare solet locū terrenū, & homines, qui mundana, & terrena sequuntur: quibus est via ad scādalū. Gen. 41. g. 47. c. Job. 9. b. 1. s. d. Ps. 124. 48. Isaie. 24. a. 3. 4. Mathe. 5. b. 18. a. Ioā. 1. a. 12. c. 14. d. Et generaliter mundus dñr homines, qui sunt in mundo. Orbis etiā hanc mundū & mundanos significat. Mūdus peculiariter dicitur Gentile, & infideles, qui visibilia sequuntur. 1. Corint. 4. b. Quū diceret Apostolus. Eph. 6. b. Rectores mūdi, te diabolo & angelis eius, cauendum erat, ne malē intelligerent homines, & putarent a diabolo & demonibus eius mūdū regī. Sed quia mūdus dicitur hęc fabrica, quā videmus: & in peccatoribus dicitur mūdus, & in eis, qui diligunt mundū: de quibus dictum est. Et mundus eū nō cognouit. E. rursus. Totus mundus in maligno positus est: exposuit Apostolus, cuius mundi essent rectores: Tenebrarum, inquit, harū Itaq; multitudo peccatiū, & terrenis rebus delecta, stultūq; & abiectum, & omnibus perturbacionibus obnoxium vulgus est mundus, qui non cognouit Deum.

Mundus muliebris, in malum, significare potest iacitamenta libidinis. Ezech. 23. f. Item cultum idolorum.

Munire, Fulcire, Suffulcire.
Munio, Munimentum.

Munire, est fulcire, vallare, & circumdando tutum locum ab hostibus reddere.

Munimenta saxorum, significant Christum munientem Ecclesiā. Isa. 53. c. Significant etiam sanctorum patrum precedentium exempla: quorum aspectu & contemplatione fideles muniantur.

Munita ciuitas quantum ad litteram erat terrena Hierusalem: quę quidem olim munita erat etiam per custodiam angelorum: sed post modum defensionē errorum fuerunt munitiones eius. Isa. 27. c. 34. c. Ier. 5. d. 8. c. Munitus quoque saltus erat templū Hierusalem: quod videbatur inexpugnabile. Zach. 11. a.

Munita ciuitas nunc est ecclesia, quę circumdatur scuto fidei, & angelorum protectione. Ps. 59. 107.

Munita quoque ciuitas dicitur Hierusalem celestis: quę omnino est inexpugnabilis, nihil admittens aduersi. Ps. 59. 107. Et munitiones victorum spei, Paradisum celestem significant. Zac. 9. c.

Munita præterea ciuitas dñr p̄dicator foris aduersus hereticos, & prædicatores vitia.

Sacra scriptura

Ecclesia.

Anima.
Elohi.

Ornatu virtutum.

Corpus humanum.

Mundani.
Peccatores.
Infideles.
Gentiles.

Iacitamenta libidinis.
Cultus idolorum.

Christus.
Exempla sanctorum.
Hierusalem.
Templum.

Ecclesia.

Paradisus celestis.

Prædicatores vitia.

Sapientia secularia.
Virtutes.

Humilitas.
Multiplicatio tyronum.

Augmentū fidei.

Argumenta philosophorum.

Defensiones victorum.

Demonas.

Philosophi.

Allegans hypocrita opera sua.

Agentes penitentiam.
Inspiratio.

Iudei contra legem.
Religiosi contra praelatum.
Iudei.

Elenari contra Deum.

vitia. Ier. 1. d. 4. b. Et munimenta, aut turres contra Ariel, sunt doctores Ecclesie contra hereticos. Isa. 29. a.

Munitiones uirginis Iuda, quas destruxit Deus, designat doctrinā cū sapientia seculari coniunctā, in qua aīa maximē confidebat. Thre. 2. a. Vel sunt fides, spes, & charitas quibus ablatis animā aperit hostibus. Habac. 1. a. Et munitiones edificandę, sunt uirtutes cum discretionē, ne uitia sub uirtutum specie in mentem irrumpant. Eze. 4. a. Et munio est cordis custodia, & humilitas cordis. Habac. 2. c.

Fulcitur floribus sponsa. Cantic. 2. a. qñ in Ecclesia multiplicantur incipientes, & tyrones. Et quum fides agetur ad operandum.

Munitę urbes sunt argumenta philosophorū, & hereticorū, quas cepit Iosue, qui typus est Christi. Iosu. 14. d. Et munitiones Babylonis sunt defensiones uiciorum. Isa. 34. c. muniūt aut murum heretici, quū suas roborare conantur hæreses. Isa. 22. c. 25. d. Hofe. 8. d. Mich. 7. c.

Munitiones, quę destruendę sunt, sunt Principes, & potestates tenebrarum, & nequitia. 2. Corint. 10. b. Et fulcientes Aegyptum, sunt philosophi, & eorum fulcra sunt Dialecticorum argutia, & strophę. Ezech. 30. b. Hof. 10. d. Mich. 5. d. Zach. 9. a. Ecce. 9. d.

Fulciet hypocrita domum suam in iudicio. Job 8. c. qñ laudis suę legatione uter, dicens: Domine, Domine, nonne in nomine tuo prophetauimus, & in nomine tuo demonia eiecimus? & uirtutes multas fecimus? Sed non confurget, quia protinus iudex dicet: Nunquam noui vos: discedite a me operarij iniquitatis. Fulcit etiam domum suam, quando propriis uiribus se conatur erigere.

Munus, vide Donum.
Murmurare, vide Catena.
Susurrare, Susurrare, Obloqui.
Susurrare, Susurrare, Susurro.

Murmurare, est leniter strepere, & sonum aquę fluitantis similem. Medere inde sumitur, ut qui contradicant alicui, & ueluti secreto sermone indignationem ostendunt, murmurare dicant: quod ēt murmurare dicit, quū quis uidelicet submissa uoce, quasiq; secreto loquitur.

Murmurant in cordibus suis ut columbę, qui penitentia agunt, & graui dolore peccatorum in corde affliguntur. Nahum. 2. b.

Susurrus occultus uerbi Dei, est ipsa loquutio aspirationis internę: qui, n. susurrat, occultē loquitur, & uocem non exprimit, sed imitat. Nos ergo quousque carnis corruptione premimur, nullo mō claritate diuinę potentia, sicut in se incommutabilis manet, uidemus: quacacies infirmitatis nrę non sustinet hoc, qđ eius eternitatis radio sup nos intollerabiliter fulget. Quum ergo se oīpotens Deus per rimas contemplationis idicat, nequaquā nobis loquitur, sed susurrat: quā & se plenē non intimat, quiddam tñ de se humanę menti manifestat. Job 4. c.

Murmurans populus contra Moysen, designat Iudeos contra legē murmurantes. Exod. 17. a. 16. a. 17. a.

Designat etiam religiosos murmurantes contra praelatum suum, Glo. ordi. f. Exo. 13 precipue ob penuriam victus sicut illi murmurant.

Murmurantes operarii aduersum patrē familiā, sunt Iudei murmurantes pp Gētes ad fidē admissas. Mat. 20. b. Murmurantes ēt nō saturati dñr Iudei post an illū replū. Ps. 58. Musitat aut eloquiū Iudeorū, & 20. & f. Ps. 58. hereticorū de hmo, quia eorū doctrina peruersa, nō p̄t altē sonare.

Demum musita oēs dicuntur Scribę, & Pharisei, & Iudei. Isa. 29. a. g. Murmurantes in tabernaculis suis, sunt qui mente contra Deum leuantur. Ps. 106.

Gre. 11. mor. 11. &
26. mor. 5. & f. Eze-
chiel. ho. 12.

Rup. f. Haba. 2
Greg. f. Can. 2. & f.
Eze. ho. 15.

Ber. f. Can. ser. 51
Ort. f. Iosu. ho. 18

Hie. f. Isa. 22
Gre. 13. mor. 5

Ambr. f. 2. Cor. 10.
Hie. f. Eze. 30. & f.

Zach. 9
Gre. 8. mor. 32

Hie. f. Job. 8

Hie. f. Nahum. 2
Gre. 5. mor. 29

Ort. f. Mat. ho. 10
Hila. f. Mat. Cano.
20. & f. Ps. 58.

Hie. f. Isa. 29

Arno. f. Ps. 106

Murmur

Hic f. 1. a. 2. b.

Gre. 20. mor. 23. &

f. Eze. 40. 14.

Rup. f. Zach. 2.

Amb. apo. David 17

Bedas. Gen. 49

Ori. f. Gen. ho. 17

Ber. ler. 3. dedi. eccl.

Ricar. de 1. visio. de

12. Patriar. 58

Hic. f. Zach. 2

Orig. f. Leni. ho. 15

Amb. op. 1. David 17

Hier. f. Isa. 56 & f.

Iere. 1 & f. Eze. 11

& epist. quod igno-

unt.

Euch. for. spūal. 10

Amb. 6. exae. 6

Hic. f. Amos. 7

Grego. f. Cant. 8

Rup. f. Cant. 8

Hier. & Aug. f. Psal.

50.

Gre. 20. mor. 23 &

30 mor. 26

Hila. f. Psal. 54

Ori. f. Cant. ho. 4. &

f. Matth. ho. 19

Gre. f. 1. Reg. 6

Hic. f. Isa. 22. & f.

Nahum. 3

Euch. for. spūal. 10

Bedas. Exo. 14

Hic. f. Eze. 33

Iych. f. Leni. 25

Rup. f. Dente. 1

SYLVIA

Murmur in tribulatione, & afflictione, est quum quis non audet Non audere eo
confidenter clamare, sed dolorem suum sub silentio deuorat. Isa. 26. c. queri.

Murus, Mania, Muratur.

Murus, à muniendo dictus, propriè est lapideus ambitus, urbē cin
gens, & protegens, & pro muro dicunt esse defensores. 1. Reg. 25
c. pro muro erant nobis die, ac nocte. Dicuntur etiam mœnia.

Murus aliquando significat Chr̃m, qui p̃ sanctæ Ecclesiæ ædifica
tione ad corda ñra perfigere malignorū spūum cursum vetat. Et hic
murus rumpitur, q̃ñ p̃taurū p̃tensionibus fides, quæ de redēptore
ñro est, in quorundam cordibus dissipatur. Iob 30. b. Isa. 26. a. Ipse est
murus in circuitu domus intrinsecus quidē, quantū ad diuinitatē, fo
ris verò quantū ad humanitatē. Ezech. 40. a. Pōt ēt murus significare

corpus Christi, quem murum suffoderunt Iudæi, quando ipsum cru
cifixerunt. Genes. 49. a. Est ēt murus diuina protectio. Thren. 2. f. Su
per muros filiæ Sio. Zach. 29. b. Et firmitas diuini præsidij. Apoc. 21. d.

Murus protegens velut scutum ciuitatē, aut castrum, fidem designa
re potest, quæ aduersus hostes munimur, quem murum suffodiunt, q̃
fidē labefactare conant. Gen. 49. a. Vbi Origenes pro muro legit Tau
rū. Isa. 62. b. Potest etiam murus significare verecundiam, & continen
tiam, & rigorem discipline, qui tollitur per immoderatam abstinen
tiam, quæ postea est relinquenda.

Murus igneus Hierusalem dicitur Deus, q̃ credēs, & habitates in
ecclesia protegit, & calefacit, ac spiritu feruentes efficit. Zach. 2. a.

Muri qui sunt firmamentum ciuitatis, beatos significare possunt, Beati,
qui sunt velut firmamentum ciuitatis. Leui. 25. c. Apoc. 21. c.

Muri Sio, hoc est, ecclesiæ, dici possunt viri ecclesiastici, & p̃cipuè
perfecti, & ipsi cōuentus ecclesiæ. Isa. 49. d. 56. b. 60. d. 62. b. Eze. 40. c.
b. Murus Encus dictus est Ieremias, vt designet fortē prædicatōrē, &
Prophetas. Iere. 1. d. 1. s. d. Et murus adamātinus, est vir sanctus, & for
tis. Amos. 7. b. Murus etiam inter Deum & populum, sunt qui oratio
nibus diuinæ iræ se opponunt. Ezech. 13. a. c.

Murus ēt dicitur ipsa ecclesia. Cant. 8. c. Et murus litus, siue adaman
tinus est ipsa ecclesia, q̃ facta est fortis, quū prius esset timida. Amo. 7
c. Est autē murus in ijs, q̃ mortē perferre possunt p̃ defensione fidei.

Muri Hierusalem, dici possunt bona opera, iū fides, spes, & chari
tas, & disciplina, & generaliter virtutes, quibus cor p̃tunit. Iob 30. b.
Pl. 50. Isa. 26. a. 60. a. Et murus aque in mari, significat cōstantiā in tri
bulationibus. Exod. 14. c.

Murus, & antemurale Sio, dici pōt custodia Angelorum: itē defen
sio, & speciale auxilium Dei. Pl. 54. Ier. 5. a. Ea dissipauit Deus, quan
do ab Hierusalem Angelos secedere fecit. Thren. 2. c.

Murus dici pōt eruditio scripturarum, & vrbis mutata, est mēs eru
dita. 1. Reg. 6. d. Et murus tēpli, aut Hierusalem, est firmitas Euangelij.
Nehem. 4. a. Cant. 5. c. Ioel. 2. b. Nahū. 3. b. Et muri duo Hierusalē, sūt
verus, & nouū testamētū. Is. 22. c. Et muri aquæ, sunt doctrina sacra,
seu duæ leges. Exod. 14. c. Et murus in circuitu tēsti, est cōpleta expō
sitiō sacræ scripturæ, tollens occasionē errandi. Deut. 22. b. Mœnia quū
sunt ad ornatum, significare possunt doctrinā, gñā linguarum, pro
phetiam, &c. Munitiones verò fidem, spem, & charitatē. Iere. 2. b. Muri
quoq; dici possunt ipsa lex, & cortex literæ legis, & loquunt iuxta mu
ros de propheta, q̃ in eius sensum non intrat. Eze. 33. g. Intra hos mu
ros erat synagoga, quæ est domus Iudæorum. Leu. 25. c. Gentilitas autē

erat

ALLEGORIARVM.

622

Amia.

Zelus.

Dona Spiritus
sancti.

Sapientia mun
dana.

Vires diaboli.

Idolatria.

Magice artes.

Dialectica.

Hæresarchæ.

Peccata.

Mundus.

Sordes vitiōrū.

Dæmones.

Memoria frau
dum dæmonū.

Cynicorū s. Ela

Mores canini.

Eloquentia va
na.

erat domus sine muro. Murus ēt faciendus domui nouæ, sunt testimo
nia scripturarū, quibus prædicatōr cōmunire dēt, qd̃ dicit Deut. 22. b.

Murus aliquando dī aīa. Cant. 8. c. Et quū murus sit munimentū ei
uitatis, antemurale verò validius munimentū, significare pōt animam
euocatā à corporalibus, q̃ munit spiritualibus, & spe futurorū. Is. 26. a.

Murus ex tartagine ferrea, inter Prophetā, & ciuitatē ponit: quia
quum nunc fortē zelū doctores exhibent, eundem zelum postmodū
inter se, & auditores suos fortem munitionē tenent, ne nunc ad vindi
ctam destituti sint, si tunc fuerint in correptione dissoluti. Et hic erit
defensio prædicatorum in iudicio. Ezech. 4. a.

Muri etiam Hierusalē, aut synagoga, erant quæcūq; ipsi putabāt si
bi fore auxilio. Isa. 27. a. Et mœnia quæ p̃cipitauit Deus, erat dona Spi
ritus sancti, ad ornatū, vt prophetia, & virtus curationum. 1. Thren. 2. b.

Murus, quo caret ecclesia, est sapientia, & eloquentia mundana.
Ezech. 38. c. Et murus ad quem confugient dæmones, & mali in fine
mundi, erunt extrema mundi, vbi putabunt se latere. Nahū. 2. b. Muri
quoque Hiericho, vires diaboli significare possunt. Ios. 6. a. designāt
etiam idolatriam, & magicas artes, & philosophorum placita, & ēt
Hic. f. Isa. 16. & s.

spem huius seculi. Et muri costi lateri, sunt artificiosa mēdacia hære
ticorū. Is. 16. b. 22. c. Et murus Moab, & ēt Tyri, est dialectica, qua mu
nitur sciētia secularis. Isa. 1. s. a. 25. d. Ezech. 26. a. 27. b. 38. g. Amos. 1. c.

Murus etiā munitus, dæmones significare potest, & hæresarchas.

Pl. 17. Isa. 2. c. 22. b. 30. c.

Murus quoque sunt ipsa peccata, quæ nos diuidunt, & separant à
Deo. Et omne quod itineri nostro obicitur, ne ad eum, qui diligitur
transeamus. Pl. 17. In Deo transgrediat murum. Muri quoque Hieri
cho, sunt vitia, & concupiscentiæ. Ios. 6. a.

Murus ēt tēpli forinsecus, mūdū sensibile designare pōt. Eze. 40. a.

Murus tēpli separās sanctuariū, & vulgi locū. Ezech. 42. d. potest
significare ordines, quibus ecclesiastici separantur à laicis.

Mus.

Mus, est exiguum animal, in domibus latēter habitās, dictus à cor
rosionis sono, est aīal immundū, vorax, & fœtidum, quod multa
pericula sustinet propter ṽtū ingluuiem. Significare pōt secundū
hæc ipsam ṽtū ingluuiem, & generaliter mus, seu glis, aut forex, im
mundiciem, & sordes vitiōrū significat. Leui. 11. d. Isa. 66. c.

Mures etiam significare possunt dæmones hominibus infestos. 1.
Reg. 5. b. Et mures auri, seu similitudines murium, significant memo
riam fraudū dæmonum, quibus cecidimus in peccatum. Et ideo sunt
aurei q̃a ex dolore peccati bonæ uitæ fulgorē acquirimus. 1. Reg. 6. a.

Musca, Cynomia.

Musca, est paruum aīal volatile, è numero insectorum, quæ solet ef
fere hominibus molesta, p̃cipuè comedētibus. Est autem musca
q̃ Græcè dicitur Cynomia, hoc est, musca canina. Sed Pl. 77. 10. a. scribi
tur Κορυμια per aīdiphthongum, vt significet omne genus muscarū, 77.

& non muscam caninam. Potest autem designare Cynicorū sectā, q̃
summum bonum in libidine, & voluptate constituunt. Vel secundū
q̃ a cane deducitur, designat caninos mores, qui neoparentes quan
do nascuntur, vident, nec eos postmodum venerantur. His punitur
Aegyptus, hoc est, mundus. Exod. 8. f.

Musca, vt est animal infolens, & inquietū, eloquentiā vnam hære
ticorū, & infidelium philosophorū, & inquietorū, errare decetium
significare.

Amb. d. bonemortis 5
Ori. 1. Cant. ho. 4.

Gre. 26. mor. 5. & s.
Ezech. ho. 52.

Hic. f. Isa. 27.
Gre. 11. mor. 11.

Hic. f. Nahum. 2.
Cyril. 4. f. Ioan. 28

Ori. f. Ios. ho. 7

Aug. epist. 119

Hic. f. Isa. 16. & s.

Ezech. 26.

Arno. 1. Pl. 17
Hic. f. Isa. 2. 30

Aug. 3. Pl. 17. & ser.
106.

Gre. 26. mor. 10

Rup. f. Eze. 5

Isyc. 1. Leui. 11

Gre. 1. Reg. 5. 6

Rup. 1. s. Reg. 14

Orb. 1. Exo. ho. 4

Hic. ad Suriam, &

Fretellam. & s. Plat.

Aug. 1. Pl. 77 & de

plagis Aegypti. 4

Aug. epist. 119. & s.

Ioan. tract. 1.

Euch form spual
1 ppham cont have
ser 10 mo 3
Hie f. 154.7

Gre 18. mor. 28
Ver f. Cant. ser. 44
Beda f. Exod. 8

Hie f. 154.22

Plin 29. natura. hi-
stor. 4.
Iych. f. Len. 11

Hie f. Dan. 3

Gre 20. mor. 25.26

Hie f. Haba. 1

Glo ord. f. Gene. 48

Arno. Pl 33
Hie f. Pl. 33 44
Aug. f. Pl 33

Rup. 5. de diui offi. 19

significare pōt: & etiam spurcitiam idololatriæ. Exo. 8. f. designat etiā
ipsum diabolum, autorem, & ministrū oīum horum: & etiam hære-
ticos, qui sunt muscæ morientes, quæ per dunt suauitatē vnguenti: Ec-
cl. 10. a. Et muscæ dicuntur Aegyptij. Isa. 7. c. Forſitan propter sacri-
fiorū immundiciā, ad quæ muscæ concurrebant. Et generaliter mu-
scæ sunt peccatores: quorū Deus est Beelzebub, hoc ē, Deus muscarū.
Potest etiam muscas significare curas carnalium desideriorum, mo-
tusq; libidinis, ac cogitationes molestas: quæ sunt in Aegypto, hoc est
in mundanis, & terrenis. Exod. 8. f. Eccl. 10. a.

Muscipula.

Muscipula, est machina ad capiendos mures: licet generalius extē-
datur. Sapient. 14. b.

Musca, Muscus.

Musca, est scientia quæ canendi modum docet. Muscus est, qui ha-
bet scientiam, aut ad musicam pertinens.

Muscorum uasa dici possunt uacantes diuinis laudibus. Isa. 22. g. *Vacantes diu-
nis laudibus.*

Mustzare, uide Murrmurare.
Mustella.

Mustella, est quadrupes paruum, sed oblongum, flauī coloris: quod
columbariis, aliisq; id genus auariis maximē insidiat, oua exor-
bens, ipsasq; et aues enecans. Computatur inter immunda animalia.
Mustella, ut est immundum, & dolosum animal, furtisque vacans,
typum gerit furti, spīforūque furantium. Leui. 11. d.

Mustum, quare Vinum.

Mutare, est uariare: sermo autē commutationis ambiguus est: & de
malo in bonū, & de bono in malū. Neque enim commutatio vultus
Nabuchodonosor bonæ parti poterit coaptari. Licet quidā & inscrip-
tionem Psalmorū de bono ad malum referant: quod ij q naturaliter
debuerant intelligere Deū, contra Chrīum, & Sanctos eius perturba-
tione mentis, & furore mutati sunt. Dan. 3. c. Mutare autem, interdū ē
cōmutare. Exod. 13. b. Primogenitū asini mutabis oue. Immutare. Ge-
nes. 3. a. Mutare uestimenta vīa. Penitere. Numer. 13. c. Nec vī Filius
hominis ut mutet. Trāsserre. Iudi. 19. c. Dies mutabitur in noctem.
Transformare. Leuit. 13. b. Capillorum mutaueris aspectum. Variare.
Gen. 3. 1. a. Mutauit mercedem meam decem vicibus.

Mutatio proprie non competit Deo, qui est immutabilis, sed p me *Mutatio Dei ē
in mente homi-*
nū, & secundū nostram cognitionē, aut respectū nostri tri-
butur illi mutatio, vt quum Iob 30. c. dicitur Deus mutatus esse in
crudelem, vbi adiungit, Mihi: vt ipsa crudelitas, atque mutatio non sit
in qualitate iudicis, sed in mente patientis. Dicit autē ipse Deus Ma-
lachia. 3. b. Ego Deus & non mutor.

Mutati etiam dicitur Spiritus, quum parcit ijs, quibus prius mina-
batur. Habac. 1. c.

Commūtate manus Iacob super capita Ephraim, & Manassæ, cru-
cem, & passionem Christi designarunt, seu etiam q̄ populus Gentilis
præferendus erat populo Iudaico. Gen. 48. c.

Mutans David vultum suum corā Abimelech. Pl. 33. in titulo. Desi-
gnauit Christum, qui reputatus est stultus apud Gentiles: qui ē vultū
mutauit, quia cū in forma Dei ēēt, formā serui accepit: vel mutauit
vultum coram Iudæis, à quibus mortalis despectus ē. Mutauit ē vultū
suum in mysterijs Eucharistiæ, mutando etiam sacerdotium. De-

Diabolus.
Hæretici.
Peccatores.

Curæ carnales.
Cogitationes
molestæ.

Fures.

Mutatio Dei ē
in mente homi-

Remissio: Deus
minas.
Crux Christi.

Christus reputa-
tus stultus.
Mutatio sacer-
dotij.

signat

Passio Christi. signat etiam mutationem à vitijs ad virtutes.
Commūtatio Christi, quam illi exprobrabant inimici, passionem
eius designat, per quam moriendo factus est immortalis: vel est com-
mutatio exprobrata Israelitis, quia cū eorum speraretur futurus
Christus, factus est Gentium. Pl. 88.

**Regnum & sa-
cerdotiū i Chri-
stū trāssatiū.** Mutatio regni Saulis in Dauid, & Sacerdotij Eli in Samuelem,
vriusque mutationem in Christo futuram designarunt.

Dispersio Dei. Mutat Deus tempora, & atates, quum nunc harum virtutum, nunc
illarum, tam facultatem, quā oportunitatem pietatis suæ dispen-
satione administrat. Dan. 2. c.

**Mortalis fit im-
mortalis.** Immutat Deus faciem hominis, quū mortale eius induit immor-
talitatem: vel cū anima recepta sanitate contemplatur gloriam diui-
næ maiestatis: vel immutat facies hominis, quū eius spēs morte atte-
rit. Iob. 14. d. Mutant ēi celi, quū Sactorū corpora resuscitant. Pl. 101.
Aug. f. Pl. 101.

**Resurrectio
Christi.** Mutatio vestimentorum Ioseph in Aegypto, resurrectionem Chri-
sti in hoc mundo factam designauit. Gen. 41. b.

**Translatio sy-
nagoga in Ec-
clesiam.** Mutatio habitus Thamar, transmutationem, seu translationem sy-
nagoga in ecclesiam significauit. Gen. 38. c.

**Dans dona Spi-
ritus sancti.** Immutat Deus cor Saulis, quū replet ordinatū donis Spūs. 1. R. x. b.

**Predicare tem-
poralia.** Commutat Deus labia veracium, quum hi, qui prius celestia præ-
dicando veraces erant, dum temporalia diligunt, ad ea sermonem cō-
uertunt. Vell labium veracium commutatum est apud Iudæos: quia
quem venturum prædixerant, præsentem negauerunt. Iob. 11. d. c. Cō-

**Negantes In-
dei Christum
prophetatum.** mutauit quoq; Deus cor principum, quum Iudæi conabantur Chri-
sto oblitescere, quem venturum prædicarunt. Ibid. Et mutauit eis diem
noctē, in passione videlicet, & quum lumen legis verit eis in igno-
rantiam. Amos. 5. b. Commutauit quoque Deus gloriam Iudæorum
in ignominiam, quum destruxit sanctum seculare. Hose. 4. b.

**Perpetuitas do-
ctrinae sacræ.** Mutabatur panes propositionis per singula sabbata. Leui. 24. b. vt
perpetuitas doctrinae nouæ legis, ad fatietatē felicitatis perduceret.

**Induere nouū
hominem.** Mutare vestimenta, est exuere veteris hominis opera, nouūq; as-
sumere. Gen. 3. 5. a. Et mutare pellem Aethiopis, est prauam consue-
tudinē tollere. Iere. 13. d. Et mutatoria, seu mutatoria vestes, desi-
gnare possunt progressum de virtute in virtutem. Isa. 3. a. Item diuer-
sa dona gratiæ, & virtutum mentem ornantia.

**Proficere ad
meliora.** Mutare primogenitum asini oue, est opera mundi parum frugife-
ra permutare, vt Iudæi opera lūi cōmutarunt in sacrificia. Exod. 13. b. Est etiā idem quod proficere. Hæc permutatio fit, quum Christus
vocat laborantes. Matth. 11. d. Mutare etiam primogenitū asini oue,
est immunda vitæ primordia in innocentia simplicitatem conuerte-
re, vt postquā illa peccator agit, quæ vt immunda Dominus respicit, ea iam agendo proferat, quæ Dei sacrificio imponat.

**Renouatio men-
tis.** Mutatus Saul in virum alterum, designat renouationem mentis,
charitatisq; seruiorem additū prædicationi. 1. Reg. 10. b. Sic mutat
fortitudinem confidentes in Domino, per quem efficiuntur fortes,
quando conuersi tanta virtute præfens seculum fugiunt, quanta hoc
antea querebant, & fortes student esse in spiritali opere, qui dudū
fortes fuerant in carne. Isa. 40. g. 41. a. Sic cōmutati renes sunt, quum
a libidine mutati sunt in castitatem. Pl. 72. Commutata pars populi,
est eorum qui ex Iudæis susceperunt fidem. Mich. 2. b.

**Conuersio ali-
quorum ex In-
deis.** Qui commutabuntur, dicuntur Gentiles ad fidē venientes: & qui à
vitijs, trāseunt ad virtutes: & q̄ in iudicio corpus gloriosum assumēt.
Basi f. Pl. 44. 59.
Hila. f. Pl. 59 68. 54
Plal.

Aug. 17. ciu. d. 11.
12. f. Pl. 85.

Ricar. de f. vito. de
Iohn Nabucho. 14.

Hie f. Iob. 14.
Gre. 12. mor. 12.
Aug. f. Pl. 101.

Glo. int. f. Gene 41.

Beda f. Gen. 38.

Gre. f. 1. Reg. 10.

Gre. 11. mor. 10. 13

Hie f. Amos. 5.

Iy. f. Leni. 14.

Beda f. Gen. 35.

Hie f. Iere. 13. & f.
Isa. 3.

Rup. f. Zach. 3.

Amb. 2. de Cai 2. 3.

Phil. de sacrific. A-
bel & Cain.

Gre. 27 mor. 15.

Beda f. Exo. 22.

Gre. f. 1. Reg. 10 &
18. mo. 17 & 19 mo
val. 26.

Aug. f. Pl. 72.

Rup. f. Mich. 2.

Hie f. 44
Ang. f. 44. 54. 59
Greg. f. 101
Beda. f. 140. 31
Ish. f. 1. 27
Gre. 18. mo. 32

Ricar. de f. vito de
secur. consien. 27
Rep. f. Haba. 1
Ricar. de f. vito de
secur. consien. 29

Gre. f. 1. Reg. 1. &
33. mo. 27

Hie f. 1. 2
Ricar. de f. vito de
Jom. Nabuch. 40
Ori. f. Rom.
Fulgent. ad Donat.
Ters. aduer. Iudaos

Aug. epist. 119

Gre. 2. pasto. 7. &
mo. 23.

Iyra. f. Ezech. 27

Glo. ord. f. Ezech. 48

Hie. f. Isa. 9
Rep. 10 de vito. ver-
bi Dei 4

Mutatio in titulo. 44. 68. Quæ commutatio non erit in malis, aut in per
seruauibus in malo: q̄ resurgēt ad poenā. Pl. 54. Mutant autē sācti sicut vis glorioſi.
opertoriū: q̄a sēper adherentes Deo, veniūt ad incorruptionē Pl. 101.
Non mutandum animal mūdum oblatum Deo: quia talis est quis *Talis quisq̄ p̄*
que Deo præsentiendus, qualis est Leu. 27. b. *parebit, qualis*
Non commutant vasa auri excelsa pro sapientia Dei: q̄a multo ma
iora sentiuntur de Ch̄so, quā de Patriarchis, & prophetis. Iob 28. c. *Maiores de*
Mutatur cor prauū ab humano. Dan. 4. c. quando totius humani
tatis, & pietatis affectus omnino amittitur. & q̄n tēporaliū amore, *Christo, q̄ de*
& ex auaritię vitio ad opa misericordię medullitus obdurat. Mutatus *Patriarchis*
d̄s spiritus, q̄n diabolus destructa idololatria coli desiit. Habac. 1. c. *Amisso affe-*
Mutatur tempus multipliciter circa quemlibet, quando corruptio- *ctus pietatis.*
nis eius modus multiformiter variatur. Mutantur autem super eū se *Cessatio idolo-*
ptem tempora, quando omniformiter corrumpitur, & ad omnem vi *latrię.*
tiorum seruitutem tandem aliquando eneruiter inclinatur. Dan. 4. c. *Varia corrup-*
Mutatio qua Laban mercedem Iacob variabat, diuersas diaboli in *tio hominis.*
stigationes ad peccata significare potest. Gen. 31. a. *Varie sugge-*
Non mutati vultus, Annę designat patientiam Eccl̄e, tam in perse- *stiones diaboli.*
cutionibus Gentium, quā Iudaorum. 1. Reg. 1. c. Inducant ēt, quod *Patientia.*
mens eius nequaquam post preces per ineptam leuitā lasciuendo p̄ *Constantia.*
didit id, quod orationis sue tempore gemituum rigore exquisiuit.
Mutant gloriā suā in idolum, q̄ veritatē scripturę cōmutant men- *Mutata veri-*
dacio. Ier. 2. c. Et mutāt glām suā in similitudinē vituli comedentis fe- *tas mendacio.*
num, qui gloriā quam in Deo habebant, mutant in gloriā inanē. *Cultus veteris*
Commūtāt gloriā Dei in imaginem corruptibilis hominis, q̄ de- *hominis.*
fero nouo, & interiori hominē, colūt veterē, & exteriorē hominē. *Cōuerſi ad ter-*
Rom. 1. c. Dñr etiam veritatem Dei commutare in mēdaciū, quum re- *renā.*
liō cultu veri Dei, ad colenda idola, & errores conuertuntur. Dñr ēt *Transgressio le-*
Israel murasse Deum suum, quando Iudei negarunt Christū. Ier. 2. c. *gis naturę.*
Mutari dicitur vt Luna, qui a cōlestium contemplatione ad terre *Minui opinionē*
na se conuertit. Eccl̄e. 27. b. *bonam.*
Mutasse dicuntur ius habitatores terre, quādo legē naturalem trāſ- *Conuerſi ad ter-*
gressi sunt. Isa. 24. a. Mutatur etiam color optimus, quum quorūdam, *renā.*
qui agere religiosē credebantur, existimatio aneacta minuitur. Nam *Transgressio le-*
quum quis post sanctitatis habitum terrenis se actibus inferit, quasi *gis naturę.*
colore permutato ante humanos, eius reuerentia despecta palleſcit. *Minui opinionē*
Thr. 4. a. Leu. 13. b. 14. f. Sic commutans Iob faciem Iob 9. d. designat *bonam.*
mutationem interni aspectus Iudaorum, qui scditate perfidię pollu-
ti, non cognoscuntur a Christo.
Mutatio vultus, est aliquando prę admiratione, & stupore Ezech. 1.
27. g. Reges eorū omnes tempeſtate percussī mutauerunt vultus.
Non commutantur primitiæ terrę Leuitarum, qui sunt Domini.
Ezech. 48. b. quia quę sunt sanctificata Domino, non sunt eorū, quibus
data sunt, sed eius, cuius nomine possidentur.
Immurare se dicunt cedros heretici, quum superbas rationes ad-
uersus Ecclesiā afferunt. Isa. 9. b. Ipsi mutant causam filiorum paupe-
ris, quum peruertunt sensus sacrę scripturę. Prou. 31. a.
Commutatio pecorum Aegyptiorum pro frumento. Genes. 47. d.
est commutatio affectuum carnalium pro verbo Dei.
Mutui, Mutire, Obmutescere.

Mutui, a mugiendo, secundum aliquos d̄s, qui licet mutus lo-
qui non valeat, prorumpit tamē in vocem, quę mugitus potius
quā

quā sermo videtur. Mutire autem, est timide, & imperfecte loqui.
Obmutescere verō, est quasi mutum agere.
Patientia Christi
Obmutuit Christus coram Caipha, & aliis persecutoribus: quia si-
cut agnus ad occisionem ducebatur. Pl. 38. Isa. 53. c. *Orig. f. Matt. ho 35*
Gentilis popu-
Mutus dici potest quilibet comparatum ad Deum, vt Moses se in-
eloquentem, & incircuncisum labiis dicebat. Et videtur bonus mu-
tus, quem fabricatus est Deus. Exo. 4. c. vbi designari potest p̄p̄s Gen-
tium, quum mutus erat ad laudes, & confessionem veri Dei. Pro. 31. a. *Beda f. Exod. 4*
Infideles.
Mutus est, qui non aperit os ad bona verba, neque ad laudes Dei,
aut ad confessionem peccatorum, & qui non confitetur fidem, nec
Christum, quales erant Gentiles, & infideles, quos sanauit Christus,
qui fecit mutos loqui. Sap. 10. d. Isa. 35. b. Matt. 12. b. 15. c. *Hil. f. Mat. Can. 12*
Predicadores
Mutus canes, sunt predicatorum superbi, a quibus aufertur verbum
sublime, propter superbiam Isa. 56. d. Et mutus propheta est, qui vitia
non reprehendit. Ezech. 3. g. *Hie f. Isa 35*
Indei.
Mutus factus Zacharias, incredulitatem Iudæorum significauit.
Luc. 1. c. Ille enim loquitur, qui credit iuxta illud Pl. Credidi, propter
quod loquutus sum. Mutus etiam est, qui spiritualementem sensum in litte-
ra non intelligit. *Aug. 1. q̄ in Enā. 19*
Impotens.
Mutus dicitur, qui predicatorum verbis etiam contradicendo mi-
nime contradicit, quando eius verba nullius habentur momēti. P. 10.
31. a. Et qui nescit se defendere. *Greg. f. 1. Reg 3*
Tentationes.
Mutus canis, paruas diaboli tentationes signat, & murmuratio-
nes Scribarum, & Phariseorum in Ch̄m. Exo. 11. b. Ios. 10. d. Il. 56. d. *Glo. ord. f. Luc. 1*
Peccator inex-
Obmutescens ille, qui non erat vestitus ueste nuptiali, designauit
peccatorem nullam h̄re excusationem peccati coram Deo. Mat. 22. b. *Hie f. Isa 56*
stabilis.
Obmutescens Tyrus in medio maris, cessationem glorię mundi
significauit. Ezech. 27. f. *Orig. f. Matt. hom. 20*
Cessans gloria
Mutata simulachra, sunt errores hereticorum, veritatis sermonem
in se non habentes. *Hie f. Ezech. 27*
mundi.
Mutare, Mutui.
Errores hereti-
Mutare, est aliquid tradere, quod nō idem numero, sed in specie,
aut genere reddendum est. Et mutuo fieri dicuntur, quę sibi in
eadem respondēt: vt mutui amor est vtrique respondens.
corum.
Mutua salutatio Moſis, & Iethro. Exo. 18. b. designat charitatem,
& concordiam Iudæorum, & Gentilium in Ecclesia. Et mutuo conne-
xio cortinarum tabernaculi, eandem fidem, & charitatem fidelium
in Ecclesia exprimit. Exo. 26. b. 36. b. Idem declarat mutua connexio
rationalis, & superhumeralis. Exo. 39. d. *Glo. ord. f. Exo. 18*
Charitas Iu-
Mutuo se respicientes cherubim, concordiam veteris, & noui testa-
menti significant. Exo. 25. b. 37. b. *Gl. int. f. Exo. 18*
daorum, & gen-
Mutuo accipit ferrum, qui accipit donum intellectus a Deo, vt illi
reddat docendo, & bene operando. 4. Reg. 6. a. Ad hęc fecit mutua pe-
cunia. Exo. 22. d. *Gl. ord. f. Exo. 15*
tilium.
Mutuum non accipiebat Iudæus, quia non utebatur doctrina ab
extraneis, & Philosophis accepta. Deut. 15. a. *Greg. 2. 2. mor. 5*
Concordia veri-
Mutus peccator, & non soluens, est audiens verbum Dei, & non
reddē opera. Pl. 36. Vel est accipiens talenta sensuum, & alia dona a
Deo, & non agens gratias, nec bene operando ea multiplicans. *Amb. epist. 7*
usque testamē-
ti.
Dona accepta a
Mutuum non accipiebat Iudæus, quia non utebatur doctrina ab
extraneis, & Philosophis accepta. Deut. 15. a. *Orig. f. Pl. 36 hom 3*
Deo.
Mutus peccator, & non soluens, est audiens verbum Dei, & non
reddē opera. Pl. 36. Vel est accipiens talenta sensuum, & alia dona a
Deo, & non agens gratias, nec bene operando ea multiplicans. *Hie. & Aug. f. Pl 36*
Non vti extra-
Mutuum non accipiebat Iudæus, quia non utebatur doctrina ab
extraneis, & Philosophis accepta. Deut. 15. a. *Myrica.*
nea doctrina.
Mutus peccator, & non soluens, est audiens verbum Dei, & non
reddē opera. Pl. 36. Vel est accipiens talenta sensuum, & alia dona a
Deo, & non agens gratias, nec bene operando ea multiplicans.

Myrice, est genus humilis virgulti, cuius quædam species est sariua,
quædam syluestris: est quę fructus, quasi ancipitem vitam degens:
quā

quia myrica & inter aquatiles numerantur, & copiose sunt in deserto. Non referunt autem fructum eius aptum.

Myrica significare possunt improbos, & ancipites mores. Ier. 17. a. *Alori improbi.* Significant etiam Iudaeos sine fructu spiritus, solam litteram aridam habentes. Ier. 17. a. 48. a. Quasi myrica in deserto. *Iudei.*

Myrrha, Stacte.

Plin. 12. natur. hist.

Ori. s. Cant. ho. 1. 3.

Ori. s. Cant. ho. 1. 2.

B. s. Ps. 44. & de nativitate Christi.

Hila. s. Mar. cano. 1.

Greg. 10.

Ber. s. Can. ho. 43.

Fulgen. ser. de Epiphania.

Amb. de virgi. 3. & de viduis.

Amb. de insit. vir. 15 & de Cain. 5. & de Isaac 5.

Elie. ad principiam.

Greg. 1. Can. 1. 3. & ho. 10.

Ber. 1. Can. ser. 43.

Hic. aduer. Iovin. 1.

Theoph. Alex. 1. par.

MYRTHA, arbuscula est in Arabia, altitudine quinque cubitorum, non sine spina, caudice duro, & intorto, cuius cortice inciso, defluit lachryma, quae & ipsa myrrha vocatur, seu stacte. Eius praecipua virtus est, ut mortuorum cadauera incorrupta conseruet, & saporis amari. Myrrha autem arbor nec odorem habet, nec fructum refert.

Myrrha humanitatem Christi significat, & per consequens mortalitatem eius, ac mortem ipsam: & myrrha electa, est ipse Christus primogenitus mortuorum. Exod. 30. c. Psal. 44. Cantic. 1. d. Matth. 2. b. Ioan. 19. g. Est autem ipse fasciculus myrrhae, tum propter amaritudinem propriae passionis, tum quia diligentes ipsum proprias sustinent amaritudines. Unde ibant Apostoli gaudentes a conspectu concilij, & c. Acto. 5. g.

Myrrha etiam significat fidem mortis & passionis Christi, & etiam resurrectionis. Cantic. 5. Matth. 2. b.

Myrrha praeterea significat carnis mortificationem cum passione Christi coniunctam, & etiam abiectionem mortuorum operum. Cantic. 1. d. 3. c. 4. b. 5. a. d. Matth. 2. b. Prima myrrha oblata Christo in partum, amaritudinem peccatorum nostrorum designavit, pro quibus patiebatur. Secunda, qua vinctus est in sepulchro, futuram corporis nostri incorruptionem dedicavit. Mar. 15. b. Ioan. 19. g.

Myrrha amaritudinem poenitentiae significare solet, & continentiam, quae luxum voluptatis, & sollicitudinem carnis incentiuum desecat. Exod. 30. c.

Myrtus, Myrtetum, Myrtinum.

MYRTUS, est arbor odorifera, & impuabilis, bacchas saporis praecipui producens. Est temperatae virtutis, & dissoluta membra temperando constringit. Et infirmitatibus mulierum est maxime utilis. Est amica litorum, iuxta illud Virgilij: Et amantes litora myrti.

Myrtus significat ornamentum virtutis, & habentes odorem bonorum operum. Neemia. 8. c. Isaia. 41. e. 55. d. ubi Septuaginta translulerunt Ulmus.

Myrtus temperativae virtutis, designat eos qui afflictionibus proximi compati sciunt: qui dum eis verbum, vel opem consolationis ferunt, eos ad statum rectitudinis restringunt, ne immoderata tribulatione in desperationem solvantur. Isa. 41. e.

Myrtus etiam, ut est temperatae virtutis, temperiem cogitationum, & mentis tranquillitatem designat. Isa. 55. d.

Myrtetum, est locus myrtorum. Et myrteta significant Angelos, & Apostolos, & apostolicos viros, ac demum viros iustos, ac mulieres. Zach. 1. b. Designant etiam sacram scripturam, in qua latet Christus.

Myrtinum oleum, quo ungebantur mulieres ad Regem ingressurae. Esthe. 2. b. nomen fidei, & pinguedinem dilectionis indicant, quibus vngenda est anima ingressura ad Christum.

Mysterium, vide Arcanum.

Naama.

NAAMA.

Haeretici.

NAAMA, id est, decor: provincia, seu locus unde venit Sophar amicus Iob ad ipsum consolandum. Iob. 2. d. designat haeticos, qui non esse docti, sed videri affectant: unde ex eruditionis verbis speciem benevolentium sumunt.

Namaan.

Gentilis populus.

NAAMAN, id est, pulcher, siue decorus, aut motum praeparans: princeps militiae regis Syriae, quem curavit Eliseus a lepra. 4. Reg. 5. a. Luc. 4. c. Typus est Gentilis populi, qui prius incredulus erat, ac postmodum factus credulus & baptizatus, a peccatorum lepra mundatus est. Ut autem ipse non credidit prius Eliseo loquenti, sed amicis hortantibus; designavit gentes non credidisse praedicantem Christo, sed ad praedicationem Apostolorum.

Nga.

Gula.

NAAS, id est, coluber, vel serpens, aut augurans, siue genus: Rex Ammonitarum, qui ascendit contra Iabes Galaad, & victus est a filiis Israel. 1. Reg. 11. a. Typus est gulae: unde serpens, quia naturalis appetitus restringendus est, non extinguendus. Populus autem eius, hoc est, vitia, & concupiscentiae ex gula prodeuntes, necantur: quia sunt omnino male.

Naalon.

Gentilitas.

NAALON, idem interpretatur quod Naas: fuit filius Aminadab, frater Elisebeth uxoris Aaron. Exo. 6. d. Matt. 1. a.

Nabaioth.

Diabolus.

Mundus.

NABAIOTH, id est, loquel, siue prophetia, seu fructus, vel germinatio: filius Ismaelis, a quo dicta est regio ab Euphrate usque ad mare Rubrum, quae pars est Arabiae, & vique hodie Nabathena dicitur. Significare potest Gentilitatem: & apertes Nabaioth, sunt electores Gentilium. Gen. 25. b. Isa. 60. b.

Nabal.

NABAL, id est, stultus, vel insipiens: vi Carmelites, maritus Abigail, quae postea fuit uxor David. hic Nabal noluit praebere alimenta David in deserto: super qua re correptus ab uxore, quod occidendus fuisset a David, nisi ipsa intervenisset, in stuporem uerus mortuus est. 1. Reg. 15. a. Typus est diaboli, cui coniuncta erat ecclesia ex gentibus: quo cuncto copulata est Christo, designat etiam mundum insipientem, & ebrium, qui despiciat fidem Christi.

Nablum.

NABLUM, instrumentum musicum, idem quod psalterium: vide Canere.

Nabo.

NABO, id est, loquela, siue prophetia, aut loquens, uel propheta, siue fructificans, vel germinans: civitas Moab, significat magistros scientiae secularis, & haeticae, & etiam divinationum. Isa. 15. a.

Idolatria.

Perfectio.

Nabo etiam est nomen idoli, & sumit pro ipsa idololatria. 11. 46. a. Nabo quoque interpretatur abcessio, iuxta Origenem: & est nomen montis, qui & Abarim dicitur, vel potius est unum e iugis montis Abarim: in quo mortuus est Moyses: & significat statum, quando iam quis ab hoc saeculo discessurus est, vel potius dicitur Nebo, quod interpretatur conclusio, ubi moritur Moyses, quia adveniente Evangelio, datus est finis legis: vide Abarim.

KKkk

Naboth.

Amh. exhor. ad vir.

Heb. 3. Gale.

Oris. 1. 3. 6. ho. 1.

Eze. 4. 11

Hie. 1. 13

Rep. 1. 2. 3.

Aug. 1. 4. 8.

Ricar. de S. Vito. de

sonn. Nabuch. 1.

Gre. 3. 0. mor. 36

Phil. de congre. 3. 6.

Trych. 1. 10. 11

Oris. Num. ho. 2. 1.

M V R S Y L V A

Naboth.

N Aboth, idem interpretatur quod Naboth: fuit vir iustus de Izrael, qui occisus est per falsos testes ab Izabel, ut eius vineam possideret Achab, significat virum iustum, & spiritualem: qui non vult dare vineam suam, hoc est, animam principi huius seculi, ut fiat hortus olerum. 3. Reg. 21. a.

Significat et Christum, qui facit vinea virginum veniens a Patre: & non vult eam dare, ut fiat hortus olerum, hoc est, voluptatum. Et occisus est per falsos testes a Izabel, hoc est, a synagoga Iudeorum.

Nabuchodonosor.

N Abuchodonosor, id est, gemitus, siue plactus generationis angustie, seu pressurę, aut coartatio generationis angustie, uel pressurę. Rex Babylonis: qui destruxit Hierusalem, & templum: & captiuos duxit Iudeos in Babylonem. 4. Reg. 24. c. 2. 5. a. 2. Par. 36. a. Ezech. 1. a. 2. 6. b. 3. o. b. Dani. 1. a. Typus esse solet diaboli: secundum quod insanauit, est sapientia huius seculi, quę stultitia est apud Deum. Dani. 4. a.

Nabuchodonosor, qui persecutus est Sidrac, Misac, & Abdenago, & postea illis fauit, designat principes infideles persequentes ecclesiam: qui postea conuersi persequuntur eos, qui non adorant Deum fidelium, hoc est, hereticos. Danie. 2. a.

Interpretatur etiam prophetans: vnde & somnium vidit uel interpretatur sessio in agnitione angustie: & gerit typum anime humanę.

Nabuzardan.

N Abuzardan, id est, gemitus, siue plactus extranei, siue uentilati, aut efusi dominij, uel basis: Princeps exercitus Nabuchodonosor, qui executus est destructionem templi, & Hierusalem, & transiit in gratiam populi ex precepto regis. 4. Reg. 25. c. 1. 2. 9. Typus est ministrorum diaboli: dicitur etiam princeps coquorum, & designat ventrem, qui destruit in nobis muros virtutum.

Nachor.

N Achor, id est, raucus, uel aridus, aut iratus, uel incensus, aut Syriacę suffocatus, filius Thare, frater Abraham, maritus Melchę: qui remansit in Mesopotamia recedente Abraham: & inde sumpsit Isaac Rebecam neptem eius uxorem. Gen. 24. a. Significare solet Gentilitatem: vnde sumpsit Christus ecclesiam.

Nachor etiam iuxta Philonem, interpretatur luminis quies, & designat eum, qui habet scientiam, quam non exercet, neque ad altiora proficit: Ideo habet uxorem Melcha, hoc est, astrologiam, & concubina Roma, hoc est, rerum leuissimarum scientiam.

Nadab.

N Adab, id est, spontaneus, aut uouens, uel princeps: sacerdos filius Aaron, qui occisus est a Domino in templo, quum offerret ignem alienum. Leui. 10. a. 1. Paralip. 24. a. Typus esse solet hereticorum, & prauorum sacerdotum, qui extraneas, & erroneas doctrinas inferunt in ecclesiam.

Nahaliel.

N Ahaliel, id est, torres Dei, siue hereditas Dei, aut vallis Dei: locus ubi castra fixerunt filij Israel, in Moab iuxta montes Abarim. Num. 2. 1. d. Fuit quadragesima mansio, quę & Almon Diblathaim dicitur, iuxta Origenem interpretatur, ex Deo, & venit ad Mathanaim ad Nahaliel: quia quum quis obulit Deo fidem, spem, & charitatem, accipit a Deo dona Spiritus sancti.

Nahum.

ALLEGORIARVM.

626

Nahum.

N Ahum, id est, consolatio: Propheta vnus ē duodecim, qui ducto in captiuitatem Israel, & populo Iudeorum obfesso, in consolationem eorum prophetauit contra Assyrios. Nahum. 1. a. 1. ypus esse potest Spiritus sancti arguentis mundum, & consolantis bonos.

Naid.

N Aid, siue Nad, id est, commotio: vbi aliquibus esse terrena, vbi habitauerit Cain. Hieronymus tñ non interpretatur, ut nomē proprium: sed transfert: Habitauit in terra profugus. Gen. 4. c. Significat aut Iudeos, qui sunt in commotione, & extorres a proprijs sedibus.

Naim.

N Aim, id est, pulchritudo, siue iucunditas, vel commotio, aut motus: ciuitas in Galilęa iuxta Endor, duobus milibus a monte Thabor distans contra austrum. In ea Christus suscitauit filium viduę, ad portam ciuitatis. Luc. 7. d.

Nardus.

N Arduus, est frutex graui, & crassa radice, sed breui, ac nigra, fragilique quamuis pingui, situm redolente, ut cyperi, aspero sapore, filo paruo, tenso quę cacumina in aristas se spargunt. Est herba odori fera, & multo magis, quę pseudonardus vocatur. Est calidę naturę, purgatque pectus.

Nardus significat deitatem Christi, virtutemque eius, ac maiestatem: nec non eius doctrinam. Canti. 1. d. Designat etiam charitatem.

Significare et solet bona opera sincera charitate redolentia, vel virtutes Ecclesię: seu vitę Sanctorum: quę dum esset rex in accubitu suo, de dit odorem suum. Canti. 1. d. quia quiescente in sua beatitudine Dño, Sanctorum virtus in Ecclesia magis nobis grām suauitatis administrat.

Nardus pistica, est vnguentum ē nardo confectum: & dicitur pistica, hoc est, verē sincera: & designat integritatem fidei Ecclesię ex genibus: & iustitiam. Mar. 13. a. 10. 1. 2. a.

Nardus herba humilis, odorifera, & purgans pectus, typus est humilitatis. Canti. 1. d. 4. d. Est calidę naturę: ideo significat humilitatem ex charitatis affectu procedentem, non ex cognitione veritatis.

Nares, Nasus.

N Ares proprie sunt nasi latiores partes, in quibus sunt spiracula, per quę trahimus aerem, & odoramus. Nasus ea pars dicitur quę a superciliorum confinio oriens, & quasi equali porrecta iugo vtranque aciem simul & discernit, & mouit, & in nares ipsas terminatur.

Nares in Deo, inspirationem, qua mentem nostram excitat, significare possunt. 2. Reg. 2. 2. a. Ascendit fumus de naribus eius, hoc est la chrymofa compunctio penitentium ex eius inspiratione proueniens.

Nares in Christo, pręscientiam eius significare possunt. Isa. 2. d. Quiescite ab homine, cuius spiritus est in naribus eius. Sepe enim id quod non videmus, odore comprehendimus: ita ut res etiam longē iacentes fragrantia suę qualitatis nobis innotescant: dumquę per nares spūm ducimus, plerumque aliqua inuisa pręsentamus. Sic gloria nariū Christi est terror. Iob. 39. c. Quia visionem districti iudicis, quam iustus vehementer expectat, iniustus venire formidat. Possunt etiam nares significare predicationem comminatoriam, quam exercent sancti doctores. Designat etiam spem, qua futuram gloriam odoramus.

Nares, aut nasus aīę, vim eius fieriorē, qua diuina haurimus, significare possunt: et spiraculū fidei. Iob. 27. a. Et nasus sicut turris Libani, est

K K K K 2 forte

Hic. Est. 23
Gre. 31. mo. 20

Euch. for. spiritual. 7
Gre. 1. pass. 1. & 1.
Can. 7. & 1. Ezech. ho.

11
Bib. de

Ricar. de S. V. de
Ioh. Nabuch. 38
Hic. 1. Iob. 40

Gre. 31. mo. 21. &
33. mo. 11. 12

Gre. 31. mo. 21

Hic. s. Eze. 8

Gre. 30. mo. 7. 8

Aug. epist. 120
Chrys. Ioh. ho. 14
Hic. ps. 86

Glo. int. s. Gen. 24

Glo. int. s. Exo. 4

Arns. ps. 18

Glo. int. s. Isa. 53

SA Y L O V A

forte, & viuudum iudicium. Cant. 7. b. Hic nasus prædicitur adulteræ: quia bonæ fragrantie odorem in secerem mutauit. Eze. 23. d. Nasus etiam est discretio, per quam virtutes eligimus, delicta reprobamus: quod est sicut turris Libani, quum Sancta Ecclesia, quæ ex causis singulis tementa prodeant, per discretionem conspicit: & ventura victorū bel- la ex alto deprehendit. Paruus autem nasus est eius, qui ad tenendam mensuram discretionis, idoneus non est. Magnus, & tortus nasus, est discretionis subtilitas immoderata: quæ dum plusquam decet excre- uerit, actionis suæ rectitudinē ipsa confundit. Leu. 21. d. Nares habet, & nō odorat, qui scientiam discernēdi, & instrumentū spiritualis odora- menti habet, sed moribus discernendis nullū studiū impendit. Ps. 113. Nares aliquando, diaboli perspicacitatē, & eius exalantes insidias Perspicacitas, significare possunt: quibus sagacissimē nititur, & occulta cordis nostri & insidie dia- bona cognoscere, & hæc pessima persuasione dissipare: unde de nari- bus Behemoth dicitur procedere fumus. Iob. 39. c. 40. c. 41. b. Per has nares explorabat ipse diuinitatem Christi.

Nares, aliquando fatuitatem, & stultitiam significant: ut Pro. 11. c. Fatuitas. Circulus aureus in naribus porcæ mulier pulchra, & fatua.

In naribus spiritus, vitam humanam designare solet: quia dum per nares respiramus, viuimus. Isa. 2. d. Iob. 17. a.

Nares in signum irrisiois aliquando ponuntur: ut Eze. 8. g. Ecce irrisio. applicant ramū ad nares suas. Quod Symmachus interpretatur, quasi emittentes sonitum in similitudinem cantici per nares suas: quod di- ci potest de hæreticis irridentibus cultum Dei: qui est in Ecclesia.

Narrare, Enarrare, Recitare, Referre.

Narrare, est dicere, & recitare, verbiq; aliquid explicare, annun- ciare, prædicare, referre, & gratias agere.

Narrare rationem cœli, est vim supernorum secretorum explicare. Explicare secre- Iob. 38. d. Vel Dominus tunc rationem cœli narrat, quando semetip- sum nobis quomodo electis spiritibus præsit insinuat. Et quum de- testia mentis nostræ caligine, clara se visione manifestat. Et quum tunc insinuat superna secreta electorum suorum mentes illuminat.

Narrauit Christus nomen patris fratribus: quia ipsum Apostolis Manifestans Christus patrē. eius significat. Io. 1. b. Referens autem Ioseph somnium fratribus, præ- dicationem Christi ad Iudeos significauit: quæ illis erat velut som- nium. Gen. 37. a. Narrat autē Dominus in scripturis populorum, hoc est, in sacra doctrina, quæ omnibus est exposita. Ps. 86.

Narrans seruus Abraham ipsi Isaac omnia, quæ gesserat in Mesopo- Adscribere per- tamia, designat prædicatorem totum prædicationis suæ fructum Deo, bi fructū Deo, ascribentem. Gen. 24. g.

Narrans Moyses Aaron verba Domini, est lex instruens sacerdotē. Lex instruens. Idem narrat verba Domini plebi: quia eadem lex instruit plebem. Exo. 4. g. 24. a. Nu. 30. a. Designat etiam prædicatorem. Exo. 18. b. 19. a.

Enarrat cœli gloriā Dei, quum Apostoli, & viri conuersatione cele- Prædicatio A- stes prædicant Chrm. Ps. 18. 144. Et narrant in turribus Sio, qui prædi- postolorum. cat Chrm in Ecclia. Ps. 47. Narrare et filios, est docere inferiores. Exo. 13. b. Narrari et dñi nomē Domini in terra, quum ubiq; prædicatur, & manifestatur. Exo. 9. b. Referente quoque filij Iacob patri ordinē rei super Ioseph, sūt declarantes scripturas impletas à Christo. Gen. 4. g.

Enarrare generationem Christi, dicit Isaías impossibile, aut diffici- Ineffabilis ge- le, tam de diuina, quam de humana loquens. Isa. 53. c. neratio Christi.

Hi qui-

ALLEGORIARVM.

627

Gentes.

Hi, quibus non erat narratum de Christo erant Gentes, quæ legē non acceperant. Isa. 52. d.

Conuincens Deus peccatōrē.

Narrare petit Deus Israel, si quid habet, ut iustificetur: ne videli- Hic. s. Isa. 52 cet videatur opprimi à Deo, & ut sic conuincatur, nihil iusti habere. Hic. s. Isa. 43. d.

Mediator præ- latus.

Referens Moyses ad Deum, quæ dicuntur, designat prælatum, qui velut medius est inter Deum, & populum. Exo. 18. c. 19. b.

Peccator non laudans Deū.

Narrare dicitur in sepulchro misericordiam Dei peccator, habens animam mortuam in corpore tanquam in sepulchro. Ps. 87.

Docere hære- ses.

Narrant iniqui fabulationes, quæ docet idololatriā, aut hæreses. Arn. s. ps. 118. Pl. 18. Et narrant, ut abscondant laqueos, quæ bona uerba dñt, ut fal- lant Pl. 63. Et narrant Prophetæ somnia pro sermone Domini, quæ hæretici docent errores: à se confictos, tanquam sermones Domini.

Consulere legē.

Referre maiora ad Moysen. Exo. 18. d. consulere legem in grauib.

Nasci Natiuitas, Renasci.

Nascuntur animalia, quum ex utero matris, aut ex ouis in lucem prodeunt: & plantæ, quum è terra pullulant. Nasci dicitur gene- rari, oriri, & produci.

Christus ex patre.

Natus ex Deo, dicitur Filius, non creatus. 1. Ioan. 5. a. Non enim idem est nasci, quod creari.

Christus in vir- gine uel in ec- clesia.

Natus homo in Sion, hoc est, in Virgine, uel in ecclesia, est Christus, qui paruus natus est nobis. Palm. 86. Isa. 9. b. Et natus puer in domo, est Christus in mundo. Ecclesiast. 4. d.

Respirari.

Nasci spiritaliter cōtingit p baptismū: & nata Hierusalē, est ani- ma per baptismum renouata. Eze. 16. a. Hac autem natiuitate dñi, qui baptizatur, renasci. Nata autē gens in simul erat, quū multi una die cō- uertebant. Natus autem ex Deo est, qui est in gratia: quæ natiuitas di- citur ex spiritu, secundum uidelicet honorem & gratiam. 1. Ioan. 3. b. Ioan. 3. a. Huc pertinet natiuitas filiorum Israel. Exo. 28. b. 39. b.

Apostoli pro patriarchis.

Nati filii pro patribus, sunt Apostoli pro Patriarchis: & prælati, & doctores pro Apostolis: & fideles pro Philosophis. Plal. 44. Et nati se- ptem filii, Iob, sunt Apostoli electi à Christo. Iob. 1. a.

Productio ope- ris.

Natum semen, boni operis productionem signat. Matt. 13. a. Luc. 8. a. sed est uaria productio, secundum dispositionem recipientium.

Doctrina sine præceptore.

Nascentia spontē, dici pnt, quæ à solo Deo docent, absq; alio præ- ceptore: & quæ ad legē naturālē spectant, q singulis sunt indita. Leu. 25. a. Et nasci aurū in Phison, est inuenire secreta sapientiæ. Gen. 2. b.

Cessans fides Iudeorum.

Non nascit fructus ex ficu maledicta à Christo: quia ex quo Chri- stus uenit, cessauit populus Iudaicus à fructu fidei & bonorum ope- rum. Et in anima non nascitur fructus, quæ damnationi æternæ tra- ditur. Math. 21. b.

Peccatum in exteriori opere.

Natum vlcus in cute, est peccatum in exteriori opere. Leui. 13. c.

Errores gen- tium.

Natiuitatis tempus designat errores Ethnorum. Hosē. 2. a. Na- scitur autem masculus, quum quis sit corruptor ueritatis. Iere. 20. d.

Miseria homi- nis.

Nascitur homo ad laborem, qñ is, qui accepta præditus est ratione, considerat quā sit impossibile, ut hæc peregrinationis suæ tēpora sine gemitu euadat. Homo ē exterior, qui corrumpitur, ad laborē na- scitur, ut auis ad volatū: quia indemens ad summa euolat, unde caro in finimis laborat. Et homo carnalis ad laborē nascitur, quia quum trāseuntia appetit, desideriorum suorum se pondere affligit. Iob. 5. b.

Tempus mortis.

Natiuitatis dies dici pōt omne hoc tēpus nostræ mortalitatis, qd quā liu nos in hac nra mutabilitatis co- ruptione detinet, eternitatis nobis

Hic. s. Isa. 52

Hic. s. Isa. 43

Gl. int. s. Exo. 19

Aug. s. ps. 87

Arn. s. ps. 118

Hila. s. ps. 63. 118

Hila. de Trini. 6

Euch. q. in ps.

Hic. s. Isa. 9

Ori. s. Iere. hom. 6. &

s. Eze. ho. 6.

Hic. s. Eze. 16

Aug. epist. 95. & s.

Ioan. tra. 11

Chrys. Ioan. ho. 25

Bast. s. ps. 44

Hic. ad Principiam,

& s. ps. 44

Gre. 1. mor. 12

Aug. s. ps. 44

Phil. de profugis.

Iys. s. Leui. 25

Gl. ord. s. Matt. 21

Hier. s. Hose. 2

Gre. 4. mor. 4

Gre. 6. mor. 5. 6

Gre. 4. mor. 7

KKkk 3 nobis

nobis incommutabilitas non apparetynde Iob. 3. a. Optat ipse Iob, percat dies, in qua natus est, hoc est, ut cesset mortalitas, & ueniat immortalitas.

Natus de muliere dicitur homo, ut eius infirmitas indicetur. Iob. 14. a. 15. b. 25. a.

Non sunt nati filii Michol ex David: quia qui verbum Dei aures percipiunt, absque boni operis prole diem perpetuae mortis expectant. 1. Reg. 6. d.

Natus ex meretrice est, qui multos sibi Deos ascribit, ut multos patres propter veri patris ignorationem. Deut. 32. a.

Natalicius dies celebratur à Pharaone, & Herode, & à malis carnalibus: non tamen à bonis, qui non ignorant peccatum originale, quo natura humana infecta est. Gen. 40. d. 2. Mach. 6. b. Matth. 14. a. Mar. 6. c.

Nasci in Aegypto. Gen. 48. a. Natiuitatis dies fornicarij fuit, quando filii Israel multiplicati sunt in Aegypto. Hof. 2. a.

Natare, Natatoria.

Natare, est propriè pisciū perinde in aqua repentiū, ut volucres in aere. Natant tñ & volucres, & bestiae, & per industriā homines.

Natare, interdum est in periculo, & labore esse. Isa. 25. d. Et extendit manus suas sub eo, sicut extendit natans ad natandum.

Natatoria Siloe, ubi lauit cecus oculos, & visum recuperavit, passio nē, & cruce Christi, & etiam baptismum significare potest. Io. 9. b.

Nates.

Nates eam partem carnosam posteriorem in homine significat, quae sedendi officio deseruit.

Nates designant partem pronam ad peccatum. 1. Regum. 5. b. Et nates discoopertae ignominiam peccati significant. Isa. 20. b. 2. Reg. 10. a. 2. Para. 19. a.

Nathan.

Nathan, id est dans, uel donatus: filius David, & Bethsabe. 2. Reg. 5. c. 1. Par. 3. b. Fuit etiam Nathan Propheta, qui ex praecepto Dei reprehendit David super facto Vriā, & Bethsabe. 2. Reg. 7. a. 12. a. 3. Reg. 1. b. 1. Par. 7. a. Eccl. 7. a. 47. a.

Nathan domus, ordinem prophetalem designare potest. Zac. 12. d.

Nathanael.

Nathanael, id est, donum Dei: dux de tribu Isachar. Num. 1. a. 7. b. Fuit alius vnus ex discipulis Christi Io. 1. f. 2. 1. a. Fuit uocatus à Christo per Philippum, quum esset sub ficu. Typus est generis humani, quod erat sub ficu, hoc est, requiescebat sub cōditione carnis peccati: Quod vidit Christus, quando eius misertus est. Vel designat Iudeos quiescentes sub lege, quos etiam uidit Christus.

Nathine.

Nathine, id est, dati, uel donati: erant traditi ministerio templi. 1. Par. 9. a. 1. Esdra. 2. c. 8. d. Designant in Ecclesia eos, qui se tradunt eius ministerio.

Natio, vide Gens.

Natura.

Natura dicitur, quod aliquid nasci faciat. Et natura iuxta Physicos, est principium alicuius, & causa mouendi, & quiescendi, in quo est Principium autem est per se, & non secundum accidens.

Natura aut primò dicitur generatio nascentiū: secundò, id ex quo aliquid generatur primò, ita, ut sit: tertio natura dicitur, unde principij motus

motus est, in vnoquoque eorū, quae natura sunt. Quarto natura dicitur, ex quo primum inordinato, seu in formi, & immobili, ex sua potentia, aut est, aut fit aliquid eorū, quae natura sunt: ut lignū dicitur natura corū, quod ex ligno sunt. Quinto natura dicitur substantia eorū, quae natura sunt.

Cum dicit Apostolus. Ephe. 3. a. Eramus natura filij irae, ibi natura idem est, quod verè, ut sit sensus: Eramus verè, aut re vera filij irae.

Nauigare, Nauis, Transfretare, Nauta.

Naufragium, Prora, Puppis, Proreta.

Nauigare, est naui iter facere. Nauis autem est, quod fit ex lignis ad iter agendum per aquas. Nauta est, qui nauem agit, & regit, & ea, quae in naui sunt agenda, exercet. Proreta verò dicitur, qui prorae nauis curā habet: quod ponitur. Eze. 27. f. Naufragium autem est nauis fractio, vel submersio.

Corpus Christi.

Nauicula corpus Christi dici potest. Matth. 14. b. Prouer. 30. c. quo transiit mare huius seculi.

Ecclesia.

Nauis quodque significat Ecclesiam: ut nauicula, quae iactabat fluctibus, est Ecclesia, quae in huius seculi mari tentationum, & persecutionū impetus, & fluctus patitur: in ea sedet Christus, eamque à naufragio seruat. Pl. 106. Pro 30. c. Matth. 8. c. 13. a. 14. b. 15. d. Luc. 5. a. Io. 6. b. 21. a. Oium, quae ad hanc nauē pertinent, similitudinē allegoricā explicat Clemens episto. 1. ad Iacobū. Naues quoque sunt Ecclesiae. Pl. 103. Et Sancti qui huius seculi fluctus nauigando pertranseunt. Eze. 26. d. Puppis autem est initium Ecclesiae: in qua Dominus dormiuit morte corporali. Mar. 4. d.

Iusti.

Initiū Ecclesiae.

Nauis, à qua eiectus est Ionas, synagoga significat, quae Christum ciecit. Iona. 1. b. Eadem est nauis, quae dimittitur à Christo, assumpta naui Petri. Luc. 5. b.

Synagoga.

Nauis etiam Iona, cruce Christi significare potest. Ipsa est nauis poma portans, quando per crucis mysterium ad ingenita naturae bona restringimur, ne per praesentis vitae fluctus fatigemur. Iob 9. c. designat etiam praedicationem Christi in Iudaea.

Crux Christi.

Praedicatione Christi.

Naues Tharsis, corpora nostra significare possunt. Pl. 47. possunt et significare mētes, quae prius erant mūdāe, & cōterunt per poenitentiam. Nauicula quoque est ipse homo, cuius nauis sunt cogitationes hominem gubernantes.

Corpus humanum.

Mens.

Homo.

Baptismus.

Poenitentia.

Sancta conuersatio.

Antiqui patres.

Naues etiam dici potest baptismus, per quem transimus à vita veteris hominis, ad vitam noui. Et etiam poenitentia, quae dicitur secunda nauis, aut secunda tabula post naufragium. Sancta quoque conuersatio, nauis dici potest. Pl. 106.

Naues poma portantes, significare possunt antiquos patres. Iob 9. c. ut .n. qui poma deferentes maria transmeant, ipsi quidem fructuum odore fruuntur, fructuum verò cibos ad alios deferunt: ira sancti patres incarnationis mysterium prophetantes, ipsi quidem spei odore fruebantur, sed nobis fructum de eadem spei perfectione attulerunt: Vel certe, quia naues cum portant, ea paleis admiscunt, ut ad terras illaesa perducant: ita antiquorum patrum dicta in eo, quod mysteria spiritualis vitae denunciant, per interfusam hae historiae stipulam seruant: & opertum nobis fructum spiritus deferunt, quum carnalia loquuntur.

Genus humanum.

Naues et poma portantes, humanum genus designare possunt. Naues .n. quum poma portant, suauitate odoris habent: sed ponderis grauitate non hūc ita genus humanū à Paradisi gaudijs expulsum, vim contemplationis perdidit: robur conditae fortitudinis amisit: eumque ad superna repetenda se egerit, fragrat quidem odore memoriae, sed dignae non erit pondus vitae. Pomorum ergo odoribus, repletur: & tñ huc illucque mentis nostrae nauis impellitur: quia & Paradisi celsitudinem cum

KKkk 4 ardoris

Cyrl. apologet. anathematis 3

Ori. s. Mar. cap. 14

Ori. in diuers. homil.

Ch. s. Mat. cap. 14

Hil. s. Mat. can. 7. 13

Amb. de Salomo. 4.

Ch. de virgin. 3

Hie. s. Eze. 2. 6. Ch. s.

Mar. 4

Aug. s. ps. 103. Ch. s.

Ioan. tract. 2. s. Ch. de

verbis domi ser. 14

Cyrl. 3. s. Ioan. 24.

Euch. q. in Iob.

Gre. ho. 24

Hil. s. Mat. can. 16

Am. se. 9. Ch. s. Lu. 5

Aug. epi. 49. q. 6. Ch. s.

Ioan. tra. 2

Gre. 9. mo. 24

Rup. s. Iona. 1

Amb. 1. de inter. 5

Gre. 4. mo. 22

Euch. for. sp. al. 8

Am. s. ps. 106

Gre. 9. mo. 22

Gre. 9. mo. 24

ardoris recordatione meminimus, & importunos tentationum fluctus ex carne toleramus. Naues etiam homines. Apo. 8. c.

Naues Tharsis, seu Carthaginis, doctrinam hæreticorum, & Gentium significare possunt: & ipsos hæresarchas, aut eorum libros: & eos qui volunt fieri diuites: & qui omni vento doctrinæ circumferuntur: & qui in idolorum cultu fluctuato. Naues quoque Tiri, & Tharsis superbiam gentium, & errores significant. Et nauæ, Tyri sunt ducentes ad errores. Pl. 47. l. 2. c. 23. a. 33. d. 43. c. 60. b. Eze. 27. b. f. Nauis quoque dici potest ipsa iniquitas, & fragilitas, & inconstantia, qua homines in huius seculi fluctibus circumferuntur omni vento luxuriæ, & vanitatis. Pro. 30. c. Et transfrantes in aquis mulus sunt, qui omni doctrinæ vento circumferuntur.

Nauigatio, dici potest vita præsens, quam transigimus inter huius seculi fluctus. Gen. 49. c.

Naufragium fit in homine, quando mens non imperat, & gubernat, sed caro. Et naufragium fit circa fidem, quando quis aberrat à recta fide. Timot. 1. d.

Nauæ euntes in Tharsis. Ionæ. 1. a. fuerunt Apostoli electi ad prædicandum prius in Iudæa.

Naulum.

Naulum, est pretium, quod soluitur pro vectura in nauem.

Naulum, quod soluit Ionas, significat Christum, qui naulum soluit, quando tradidit seipsum ut Iudæos saluaret. Ionæ. 1. a. Vel naulum dedit nautis, quum dona Spiritus sancti dedit Apostolis.

Nausea, Nauseare, vide Vomere.

Nazareth, Nazareus.

Nazareth, i. custodia, vel florida, aut virgultum: ciuitas Galilææ: in qua Saluator noster Iesus Christus conceptus, & nutritus est. Nazareni autem dicebantur consecrati Domino ex voto: qui tempore consecrationis suæ, & expletionis voti, vinum bibere non debebant, nec caput radere, nec ad mortuum accedere. Nu. 6. c.

Nazareth, Iudaicum populū significare potest, qui erat flos in ceremony, & statu legis: ex quo flore ortus est fructus Christi, sed decidit flore: quia cecidit ille populus. Et ut Christus non fuit acceptus in Nazareth, ita nec eius prædicatio fuit accepta apud Iudæos. Luc. 1. c. 4. c.

Nazareus Ioseph Chrm significauit, qui verè est floridus. Gen. 49. d. Deu. 33. a. Ipse est pontifex Nazareus, hoc est, separatus à turba coinquinata, & à vulgaribus operibus sordantibus dignitatem suam: vel Naryeus i. coronatus diademate sanctitatis, & perfusus diuinitatis oleo. In Christo impletæ sunt leges Nazareni, quæ ponuntur. Nu. 6. a.

Nazareni, hoc est, floridi, sunt continentes, & abstinentes. Thre. 4. b. Et generaliter Nazareni, sunt sancti non radentes caput, nec ad mortuos accedentes. Nu. 6. d. Iudi. 13. a. 16. d. Amos 2. c.

Nabo, vide Nabo.

Nebula.

Nebula, est vapor à terra & aquis surgens, qui vel statim euanesceit, vel in altum sublatus in nubem conuertitur.

Nebula, in quam ingressus est Moyses, occulta diuinæ potentiae, & sapientiae significare potest Exo. 24. d. 3. Reg. 8. b. Nebulam expandit Deus super solium suum, quum gloriam suam sicuti est, nobis abscondit Iob 16. c. vbi etiam significatur diuina protectio: & etiam velamentum mysteriorum Dei.

Nebula

Doctrina passionis Christi. Nebula confurgens, ex aromatibus, doctrinam passionis Christi significare potest. Leu. 16. c. Et virtutem orationis.

Abolitio peccatorum. Nebula quandoque significat abolitionem peccatorum. Il. 44. d. Delebo, ut nubem iniquitatem tuam, & quasi nebulam peccata tua.

Cognitio Dei obscura. Nebula matutina, est cognitio Dei obscura, quæ in hac vita habetur. Amos 4. d. Et qui cognoscunt se obscure, non præsumentes de se, nebulae dici possunt. Pl. 147. Iob 38. d. vel est ignorantia præcedens cognitionem quam Deus infundit post cognitam ignorantiam.

Ignorantia. Nebulae quas eleuat Deus ab extremis terræ, sunt Apostoli, qui contemptibiles habebantur. Ier. 10. c. Et vocem suam in nebula Domini leuat, quando per prædicatorum suorum linguas ad caliginosa corda infidelium exortationem format. Iob 38. d. Et nebulae, vel nubes, quæ sunt puluis pedum Dei Nahum. 1. a. sunt prophetae, & animæ iustorum, quæ prius coniunctione carnis fuerant prægrauatæ, sed eleuatæ in sublime tenuioris substantiæ fiunt: & in scabellum pedum Dei redactæ in extremis quibusque, inter angelos officijs ministrabunt. Priora quippe, & antiqua, quæ ad caput pertinent, nosse non potuerunt.

Mali. Nebulae quoque, quæ sunt puluis pedum Dei, dici possunt mali se rena semper conturbantes: & clarum Solis lumen sua caligine præterentes: qui in puluerem rediguntur, & nihilum: & terra in eis pinguis dissoluitur. Nahum. 1. a. Nebulae quoque significant caliginem peccati, sicut & ipsos peccatores. Iob 38. d. Et nebulosa filia Sio, est synagoga obscurata: quia occidit filium Dei, qui est lux vera. Mic. 4. c. Nebula implens domum Domini, fuit obscuritas in sacerdotibus Iudæorum. 3. Reg. 8. b. Nebulosa etiam dicitur Ecclesia, tum propter tribulationes, tum propter peccatores, qui in ea continentur.

Peccatum. Synagoga. Nebula frigida, rigorem tribulationis aliquando designat. Pl. 147. In nebula eleuat Deus vocem suam, quum per tribulationes conuertit aliquos. 38. d.

Tribulationes. Confusio hæreticorum. Nebula thuris oblata idolis, confusionem hæreticorum significare potest. Eze. 8. c.

Necessarium, Necessitas, Necessitas. Necessarium dicitur illud, sine quo quippiam fieri, aut esse non potest. Necessarii quoque dicuntur cognari. Necessarium dicitur etiam, quo quis eger, & inuitabile, & vtile. Necessitas indigentia, inuitabilitas, tribulatio. Necessitas, indigens esse, opus esse, vtile esse.

Necessitas passionis Christi. Necessitas veniendi scandala, necessitatem passionis Christi indicare videtur. Mat. 18. a.

Non absolute desideratum. Necessarium quod est in hac vita, est quod non absolute desideratur: ut ea, quæ sperantur, ut dicebat Apostolus, Philip. 1. d. Desiderium habens dissolui, & esse cum Christo, multo magis melius, permanere autem in carne, necessarium propter vos.

Necessarium ad cultum diuinum, aut in vsu sanctuarii, est secundum ordinationem diuinam Exo. 35. c. 36. a.

Difficultates malorum, quæ inuita petimur. Necessitates à quibus salua: Deus animam, sunt difficultates malorum consuetudinum, & cupiditatum, & careratum rerum, quas inuita petimur, & demum pericula inferni. Pl. 30.

Diabolus. Echao, id est, claudus, vel percussus: rex Aegypti, qui vicit Iosiam regem Iudæ. 4. Reg. 23. f. Significare potest diabolus, qui claudicauit apostatando à Deo, quo percussus est, & vicit primum hominem.

Necessitas. Necessitas, Necessitas, Necessitas. Necessarium dicitur illud, sine quo quippiam fieri, aut esse non potest. Necessarii quoque dicuntur cognari. Necessarium dicitur etiam, quo quis eger, & inuitabile, & vtile. Necessitas indigentia, inuitabilitas, tribulatio. Necessitas, indigens esse, opus esse, vtile esse.

Necessitas passionis Christi. Necessitas veniendi scandala, necessitatem passionis Christi indicare videtur. Mat. 18. a.

Non absolute desideratum. Necessarium quod est in hac vita, est quod non absolute desideratur: ut ea, quæ sperantur, ut dicebat Apostolus, Philip. 1. d. Desiderium habens dissolui, & esse cum Christo, multo magis melius, permanere autem in carne, necessarium propter vos.

Necessarium ad cultum diuinum, aut in vsu sanctuarii, est secundum ordinationem diuinam Exo. 35. c. 36. a.

Difficultates malorum, quæ inuita petimur. Necessitates à quibus salua: Deus animam, sunt difficultates malorum consuetudinum, & cupiditatum, & careratum rerum, quas inuita petimur, & demum pericula inferni. Pl. 30.

Diabolus. Echao, id est, claudus, vel percussus: rex Aegypti, qui vicit Iosiam regem Iudæ. 4. Reg. 23. f. Significare potest diabolus, qui claudicauit apostatando à Deo, quo percussus est, & vicit primum hominem.

Necessitas. Necessitas, Necessitas, Necessitas. Necessarium dicitur illud, sine quo quippiam fieri, aut esse non potest. Necessarii quoque dicuntur cognari. Necessarium dicitur etiam, quo quis eger, & inuitabile, & vtile. Necessitas indigentia, inuitabilitas, tribulatio. Necessitas, indigens esse, opus esse, vtile esse.

Necessitas passionis Christi. Necessitas veniendi scandala, necessitatem passionis Christi indicare videtur. Mat. 18. a.

Non absolute desideratum. Necessarium quod est in hac vita, est quod non absolute desideratur: ut ea, quæ sperantur, ut dicebat Apostolus, Philip. 1. d. Desiderium habens dissolui, & esse cum Christo, multo magis melius, permanere autem in carne, necessarium propter vos.

Necessarium ad cultum diuinum, aut in vsu sanctuarii, est secundum ordinationem diuinam Exo. 35. c. 36. a.

Difficultates malorum, quæ inuita petimur. Necessitates à quibus salua: Deus animam, sunt difficultates malorum consuetudinum, & cupiditatum, & careratum rerum, quas inuita petimur, & demum pericula inferni. Pl. 30.

SYLVARIA

Nefere, Nexus, vide Ligare.

Nefas, Nefarius.

Nefas, est impium facinus, & execrabile: sicut adulterium appellatur nefas. Iob 31. a. Nefarius autem dicitur homo scelestus, & sacrilegus.

Negare, Inficiare.

Negare est, quod asseritur inficiari, aut renuere, & recusare, & non implere.

Gre. 8. mo. 28

Negat Deus hypocritam. Iob 8. quia simulatoris vitam iuste reprobando, merito veritas ipsum ignorare dicitur.

Gre. 2. 1. mo. 12

Non negavit Iob pauperibus quod volebant, designans Christum, Christus datus qui dat humilibus, quod petunt: quoniam verè humiles sunt hoc solum obtinere volunt, quod Deus eis viderit expedire. Iob 31. b.

Gre. 2. 2. mo. 10

Negatio contra Deum, dicitur esse, quum quis manum suam osculatur. Iob 31. c. quia sibi attribuit opera, quæ Deo ascribere debebat. Præsumptio autem virtutis propriis tantò gravius in disputatione est, quantò longius ab humiliatè. Cuius vires sibi tribuit operis, ad adiutorium non recurrit Autoris.

Hie. s. Isa. 63

Hie. s. Hose. 11

Non negantes ex Israel, nomine filiorum insigniuntur. Is. 63. b. Negatio, qua Ephraim circumdedit Deum, significat mendacia hæreticorum. Hose. 11. d.

Glo. ord. s. Lem. 4

Negare depositum. Leu. 6. a. est per vitia perdere in se imaginem Dei, nec recognoscere eius dona.

Negligere, Negligentia.

Amb. de Ioseph. 8

Negligere, est non curare, & contemnere, quasi ne legere quidem, nec videre dignari.

Negigentes fratres Ioseph emerititum, designant non curantes audire verbum Dei: unde & à patre sene reprehendunt. Gen. 42. a. In pœnam autem incidunt, qui neglexerunt sermonem Domini. Exod. 9. e.

Negligentes ire ad nuptias, sunt præferentes temporalia spiritualibus. Matt. 22. a.

Negociari, Negocium, Negotiator, Inceptor.

Ori. s. Matt. cap. 13

Hil. s. Matt. can. 13

Hie. s. Eze. 38

Gre. 33 mo. 22

Beda s. Prom. 21

Negotiari, est negotia exercere, & mercaturæ operam dare. Negotium autem occupationem, & munus, ac opus significat. Negotiator verò est, qui mercaturæ operam dat, aut negocijs est præfectus.

Hie. s. Isa. 27

Hila. s. ps. 118

Negotiatores, in bonum, sunt, qui quærunt lucrum verum spirituum, & qui instructi sunt in lege Dei. Matt. 13. f. Et negotiatores ementes Ioseph, sunt fideles ex gentibus suscipientes Christum à Iudæis eiectum. Gen. 73. f. Et negotiatores Tharsis, sunt, qui inter seculi fluctus per bona opera quærunt spiritualia mercimonia. Et etiam prædicatores. Et negotiatio est ipsa prædicatio. Iob 28. b. 40. d. Prou. 31. Eze. 38. d. Et negotiatio Tyri cum omnibus Gentibus, est, quum ex omnibus Gentibus conuertantur ad fidem: & quæ dicitur negotiatio sancto domino. Isa. 23. d.

Hie. s. Eze. 28 & s.

Isa. 23. & s. Iob 28

Negotiari in terra, est reb. terrenis vacare. Gen. 34. b. Et negotiatio, ad quam quidam abierunt, est occupatio circa temporalia. Mat. 22. a. Et negotiationis domus, est anima secularibus intendens. Io. 8. c. 2. Tim. 2. a.

Negotiatio Luciferi fuit, cum dixit: Ascendam in coelū, & c. Eze. 28. d. Et negotiatores Phenici sunt hæretici, & dæmones: qui & institores dñi: & negotiatores gentiū, & Tyri, & Babylonis: & quibus adduntur Magi, & Philosophi. Iob 28. b. Isa. 23. a. 47. d. Ezech. 17. a. 26. b. 27. a. Et negociationes

Reprobās Deus

Christus datus

dona humilib.

Ascribere sibi

bona.

Cōsentes Deū

Mendacia hæ-

reticorum.

Corrūpere ima-

ginem Dei.

ALLEGORIARVM.

630

Peccata. negociationes Niniæ sunt peccata. Nahum. 3. d. Negociatio quoque

Idololatria. Aethiopia est cultus deorum Gentilium. Isa. 45. c.

Gravis tentatio. Negocium perambulans in tenebris, est grauior tentatio cū igno-

Malum apparet bonum. ambitio: quæ est subtile malum, secretū virus, pestis occulta, doli artificis, mater hypocrisis, liuoris parens, vitiorum origo, criminum fomes, virtutum erugo, tinea sanctitatis, excacatrix cordium, ex remediis morbos creans, generans ex medicina languorem. Item diuitiæ sunt negocium perambulans in tenebris.

Ambitio.**Diuitiæ.**

Nehemias.

Nehemias. i. consolatio, uel requies Domini, aut pœnitens Dominus, siue directio Dñi: princeps in Israel, qui instaurauit muros Hierusalem, post Babylonicam captiuitatem. 1. Esdr. 2. a. Nehe. 1. a.

Hæretici.

Nemrim, id est, paridi, siue præuicaces, aut amaritudo, uel commutatio: vñ fluuius, aut fons in Moab. Nam Isa. 15. c. fit mentio de aquis Nemrim, designare potest hæreticos, aut doctores eorum.

Diabolus.**Superbi.**

Nemrod, id est, transfugium, uel rebellis, seu dormitio descensionis, uel dormiens dominans: aut tentatio descendens: filius Chus, fuit primus tyrannus post diluuium, qui dictus est robustus venator. Gen. 10. b. Typus est diaboli, & superborū, & eorum, qui à Deo transfugiunt ad terrena.

Nemus, Saltus, Sylua, Lucus.

Nemus, saltus, ac sylua sic se habent, ut sylua sit generale nomen non solum loca arborum comprehendens, verum etiam herbarum, propriè tamen est arborum, unde materia ceditur. Saltus autem est sylua inuia, ubi pasci, & æstiuare, uel hiemare pecudes solent. Nemus verò dicitur sylua voluptatis gratia comparata, & amenitatis plena. Sed quantum ad nostrum propositum hæc confunduntur: & hoc hñt commune, ut abundet arboribus infrugiferis. Lucus autem est nemus arboribus densum, manu constitum: quod Deo alicui Gentilitas consecrabat, quod nequaquam cœdum est.

Ecclesia.

Sylua dici potest ecclesia, ut habet diuersa ligna ad varios vsus apta, hoc est, diuersitatem fidelium. Ps. 131. Eze. 15. a. Et mel syluestre, sunt conuersi ad fidem. Matt. 3. a.

Iustorum cœ-**tus.****Exempla uirtu-****rum.****Mundus.****Corda seculari-****um.****Gentilitas.****Synagoga.**

Nemora obumbrantia, aut nemorosa ualles, Iustorum cœtum, & Prophetarum chorum significare possunt. Num. 24. a.

Nemus plantatum ab Abraham, exempla uirtutum significare potest. Gen. 21. d.

Saltus dici potest mundus pomiferas arbores non habens, sed est habitaculum bestiarum, & dicitur saltus meridianus. Ezech. 20. g. 31. b. Saltus etiam, ut est locus syluosus, & cluofus, corda secularium significare potest, qui quum tota intentione curis exterioribus seruunt, velunt syluosa loca, culta ad fructum boni operis predicationis vomere non sunt. 1. Regum. 14. d. 2. Reg. 18. b. Isa. 21. d.

Sylua etiam, uel saltus dici potest gentilitas, in qua non erant homines, sed bestia. Ps. 79. 9. 103. 131. Eze. 39. c. Amos. 3. a.

Saltus erat synagoga frondibus literæ legis abundans, sine fructu spiritus. Et peculiariter saltus erat Hierusalem non ferens fructum bonorum operum, sed combustionem parata. Isa. 29. f. Ierem. 21. d. Ezech. 20. 24. f. Hose. 2. b. Zacha. 11. a.

Nemora

Aug. s. ps. 90

Ber. ser. 2. de S. An-

drea, & ser. 6. f. qui

hab. & s. Can. ser.

33

Hie. s. Isa. 15

Ori. s. Cant. ho 3

Hie. s. Mich. 5

Beda s. Gen. 10

Rup. s. Gen. 43

Amb. 2. de Spiritu-

sancto. 11. & s. Lu 7

Hila s. Matt. can. 2

Hie. s. Eze. 15

Ori. s. Nu. ho. 17

Gre. s. 1. Reg. 14

Hie. s. Isa. 21

Hila. s. ps. 131

Hie. s. Eze. 39

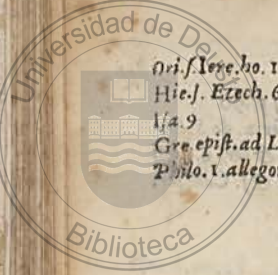
Aug. s. ps. 103

Euch. ser. sp̄al. 4

Hiero. s. Isa. 29. & s.

Iero. 21. & s. Ezech.

20

ori. f. Iere. ho. 14
Hie. f. Ezech. 6. & f.
1/a. 9
Gre. epist. ad Leand.
Philo. 1. allegori.

f. Cant. ho. 2
int. f. Can. 2. 2
up. f. Amos. 3

Hie. f. Ezech. 31
Hie. f. Iere. 5

Hie. f. Isa. 3

Gre. 18. mor. 18
Gl. ord. f. Isa. 65

Rup. 7. de divi. offici.
23
Geor. vene. Cant. 2.
10n. 7. cap. 6
Ricar. de S. Viato. de
12. Patriar. 18

Aug. sp. 67
Beda. f. Gen. 49

Gre. 1. Reg. 14

Nemora arboribus infrugiferis plena, significare pnt scientias se-
culares, scilicet Philosophorum, & hæreses. Iere. 3. b. Et nemorosum
lignū, est doctrina hæreticorum cum foliis uerborū, sine fructu ope-
rum & ueritatis. Eze. 6. d. Saltus etiam, est eloquentia hæreticorū igni
tradenda, & libri Philosophorū: & ipsi infrugiferi. Pl. 8. 2. Is. 9. 1. 10. d.
Ier. 10. a. Mic. 7. c. Et lucus non plantandus, designat eloquentiā vanā
non esse introducendam in sacram scripturam, nec uitia miscenda
virtutibus: ut nec arbores infrugiferæ miscentur fugiferis. Deuter. 16. d.
Et lucum ante altare plantare, est hæreses in ecclesiam inducere.
Ierem. 17. a. Et lucos scindere, est hæreses, & idololatriā destrue-
re. Exod. 34. b. Deut. 7. a. 12. a. Isa. 27. c.

Sylva dicuntur omnes homines comparati Christo Cant. 2. a. Et
institutiones humanæ comparatæ institutionibus diuinis. Saltus di-
citur multiplicitas generis humani. Amos. 3. b.

Sylvestris vallis, dicitur anima peccatoris, ubi congregantur dæ-
mones. Gen. 14. a.

Nemorosa cedrus dicitur Lucifer uel Antichristus. Eze. 31. a.
Sylva unde uenit leo, erat Babylon, unde uenit exercitus Chaldeo-
rum contra Hierusalem. Vel est infernus, unde uenit diabolus ad te-
tandum fideles. Ierem. 5. b.

Neomenia, vide Calendæ.

Neophytus.

Neophytus, id est, nouellus, quasi noua planta dicitur qui nuper
uenit ad fidem, in qua nōdum est exercitatus, sed est uelut puer.
1. Timoth. 4. b.

Nepos, Neptis.

Nepos dicitur, qui ex filio, filiaue natus est: & extēditur ad posteros.
Nepotes etiam dicuntur consumptores rei familiaris: quæ si-
gnificatio non inuenitur in sacris litteris.

Nepotes dicuntur imitatores. Gen. 31. g. 46. a. Exo. 10. a. 3. 4. a. Iob.
21. a. 27. c.

Nepotes Apostolorū sūt succedētes eis i fide & operibus. 1. a. 6. 5. d.
Nephthalim.

Nephthalim, i. comparatio, seu æquiparatio, uel retorsio, seu tortuo-
sitas: filius Iacob, & Bala ancilla Rechele. Gen. 30. d. typus est A-
postolorum, & prædicatorum, ut dicitur ceruus emissus, & dans elo-
quia pulchritudinis. Gen. 49. c. Potest etiam typus esse ipsius Christi:
qui emissus est in securitatem, insequentibus ipsum canibus.

Interpretatur etiam dilatatio cordis: & est filius ancillæ Rachelis:
quia ex magnitudine rerum creatarum contemplata ab expurgata
mente, dilatatur cor, ut currere possit in Deum: & designat imagina-
tionem, quæ per corporea ducit ad intelligentiam cælestium.

Vel interpretatur dilatatio mea: & est typus charitatis, quæ maxi-
mè dilatat. cor. Psalm. 67.

Ut etiam interpretatur dilatatio, designat Apostolos, & prædicato-
res: quorum doctrina in totius mundi latitudine diffusa est.

Nequam, Nequitie, uide Malus.

Ner.

Ner, id est, lucerna, sine nouale: pater Abner, & Cis: significat ser-
monem scripturarum: qui lucerna est: cuius testa est littera: In-
tellectus uerò spiritualis est claritas luminis: oleum uerò eius, est de-
uotio amoris. 1. Reg. 14. g.

Nere.

Scientia seculares.

Seclæ Philosophorum.

Hæreses.

Eloquentia hæreticorum.

Idololatria.

Visia.

Hæretici, et Philosophi.

Homines.

Institutiones humane.

Anima peccatoris.

Lucifer.

Babylon.

Infernus.

Imitatores.

Discipuli Apostolorum.

Apostoli, & prædicatores.

Christus.

Imaginatio.

Charitas.

Apostoli, & prædicatores.

Sermo scripturæ.

Bene operari.

Nere, est filum torquere: quod munus ad mulieres spectat. Nen-
tes autem mulieres, sunt bene operantes. Exo. 35. c.

Nerui, Subnuare.

Nerui, sunt prima in corpore animalis sensus, motusq; instrumen-
ta: quæ per totum corpus diffunduntur, eisq; ligantur ossa: vn-
de circiter ossa ingēs neruorum copia ducitur. Subnuare autem est
neruos incidere. Neruus ē est vinculi genus, quo pedes, aut ceruices
impediuntur. Neruus item est chorda ex neruis facta: & corda arcus.

Neruus femoris Iacob, incarnationē Chri significare pōt. Gē. 32. f.
Significat etiam Iudæos incredulos descendentes ex Iacob: Ideo
neruus emareuit, ut Iudæi claudicantes in fide designarentur.

Nerui, quos inducit Deus in ossa, vim operandi significare pos-
sunt: & virtutes, quibus anima roboratur ad bene operandū. Eze. 37. b.

Sententia Dei. Neruus in quem Deus ponit pedem hominis, sententiā eius, qua
districte prauitas hominis teneretur, significare potest. Iob. 13. d. 3. b.

Superbia. Neruus ferreus dicitur ceruix Israel: quia duri erant ad obedi-
dum diuinis præceptis. Isa. 48. a.

Oppressio Hie-
rusalem. Neruus in quem coniectus est Ieremias, oppressionem ciuitatis
Hierusalem significabat. Ier. 20. a.

Argumēta præ-
dicatorum dia-
boli. Nerui testiculorum Behemot, sunt argumenta prædicatorum dia-
boli: & sunt perplexi: quia dolosis assertionibus inuadunt, & impli-
cāt audientes. Vel significant uinula quædam fortissima, ac illecebro-
sa uoluptatū, quibus diabolus homines carnales implicat. Iob. 40. b.

Illecebra uolu-
ptatum. Neruici funes, quibus ligatus est Sālon, mortalitatem in Christo
significare possunt. Iudi. 6. a.

Christi. Subnuantes taurum Simeon, & Leui, designant Scribas, & Pha-
risæos occidentes Christum. Gen. 49. a. iuxta Septuaginta: ubi nos legi-
mus suffoderunt murum.

Vincere demo-
nes, & motus
carnis. Subnuare equos, est vincere dæmones: & per ieiunia, & labores,
lasciuos carnis motus reprimere. Ios. 11. b. 1. Par. 18. a.

Nescire, uide Ignorare.

Nex, uide Interficere.

Nicodemus.

Nicodemus Hebraicè interpretatur innocens sanguis: Græcè uerò
victoria populi: fuit Phariseus princeps Iudæorum, qui uenit ad
Iesum nocte: quem etiā cum Ioseph postea sepeliuit. 10. 3. a. 7. g. 19. g.

Nicolaus, Nicolaita.

Nicolaus, id est, victoria plebis: Græcè fuit vnus ē septem diaconis
ab Apostolis electis. Acto. 6. b. Ab eo dicti sunt Nicolaitæ hæreti-
ci. Apoc. 2. b.

Nidus, Nidificare.

Nidus, est animum domicilium, quod ipse sibi conficiunt, ad fouen-
da oua, & excludendos, & nutriendos pullos.

Spes. Nidus significare pōt spem, aut securitatem: & sic dicitur quispiam
ponere nidum in petra, hoc est, in Christo: & in arduis. Nu. 24. d. Iob. 39. d.
Designat et tranquillam quietē fidei, qua vnusquisq; infirmus
nutritur. Iob. 29. c. Et turt inuenit nidū, ubi reponat pullos suos. Pl.
83. quia Sacta Ecclia amore cōditoris affecta, crebris gemitib; vitæ: &
velut nidū sibi, hoc est, pacatissimā quietem construit, in qua crescen-
tes filios,

Charitas.

S Y L V A

res filios, quasi plumefcentes pullos, quousque ad superiora euolent, charitatis gremio calefactos fouet.

Nidus etiam est caro, quæ est fœnum: & in nidulo suo moritur, Caro, qui carnem suam mortificat. Iob 29. c.

Designat etiam Ecclesiam: & moritur Christus in nidulo, quum membra eius, quorum ipse est caput, viuis, ac concupiscentijs huius seculi moriuntur. Hunc nidum inuenit turtur, vbi reponat pullos suos: quia opera seruantur, si intra Ecclesiam reponantur, aut cum recta fide. Pl. 83. Et nidificantes volucres in cedro, sunt contemplatiui in Ecclesia. Ezechiel. 17. g.

Designatur etiam populus Iudæorum, inter quos mortuus est Christus, & in mentibus eorum crucifixus. Iudæi.

Nidus interdum dicitur bona conscientia, in qua bonarum cogitationum fœtus fouetur, atque in opere pariunt, ut postea filij appellentur. Cor Deo gratum.

Nidus quem inuenit turtur, est requies in bonis, & etiam virtutes in quibus boni requiescunt. Pl. 83. Pro. 27. a.

Nidi volucrum, quandoque dicuntur pectora reproborum, & conciliabula hæreticorum, in quibus dæmones requiescunt. Item rationes & argumēta hæreticorum, quibus se muniunt ad defensionem suorum errorum. Iob 39. d. Isa. 10. c. 16. a. Mat. 8. c. Luc. 9. g. Ezech. 3. b.

Nidificantes in cedris sunt, qui fauorem sibi querunt in diuitibus: vel qui reliquerunt omnia, & postea sustentantur à diuitibus. Pl. 103. Nidificat etiam in cedris, qui superbia tument: & qui in diabolo requiescunt. Ier. 22. f. Ezechiel. 31. b. Dicitur etiam nidum ponere supra sydera. Abdia. b. Haba. 2. c.

Nidus præterea, temporalia. Deu. 22. a. Nidum auis inueneris. Pro. 27. a. Sicut auis transmigrauit de nido. Nidus etiam in arbore, est populus Iudæicus. Nidus verò in terra, Gentilitas: tulit autem Christus filios relicta mare, quum conuertit Iudæos, & Gentiles, eiecto diabolo. Nidus etiam in arbore, doctrina contemplatiua, nidus in terra, doctrina actiua: mater, historia; filij, sensu mystici.

Niger, Nigredo, Nigrescere.

Niger, color est obscurus, & contrarius albo, quasi nihil lucis habens. Solet esse nigredinis vsus in tristibus, & aduersis, & ad peccata referri solet. Cantic. 1. b. Thr. 4. b. Et nigredo ollæ, dicit obscuritatem peccati Nahum. 2. c.

Nigri equi. Zac. 6. a. regnum Mædorum significant, quantum ad allegoriam literalem. Mystice verò Apostolos, & doctores adumbrat, obscura Christi mysteria cognoscentes, de quibus dicitur. Pl. 17. Caligo sub pedibus eius.

Niger color permixtus albo in equis, designat in angelis vim illam, quatradscente neceuntur extrema: & prima secundis, ac secunda primis, conuersionis, ac prudentiæ ratione iunguntur.

Nigra dicitur sponsa. Cant. 1. b. hoc est, Ecclesia ex gentibus, pp. prius peccata: vel quia erat ex peccatoribus: vel est nigra in peccatoribus, formosa verò in iustis. Vel nigra puluere seculari, quæ certado colligitur, vel nigra per carnem, & fragilitatem humanæ conditionis. Vel est nigra, quod à Iudæis ignobilis reputaretur: quum non ex semine Abraham descendere: nec legem haberet. Vel nigra exterius formosa intus, ut de Paulo dicebatur: Epistole quidem graues, sed præsentia corporis infirma. Unde & in sponso nigredo fuit extrinsecus, quum cõtemnebatur. Nigra est sponsa

ALLEGORIARVM.

632

sponsa propter penitentiam. Quam penitentiam etiam significat niger capillus. Leuit. 13. e. Et nigre comæ sponsi dicuntur, quia omnes iusti se cognoscunt peccatores. Cant. 3. c. Nigre etiam oues, sunt Iysrl. Leuit. 13. penitentes. Genes. 30. g.

Nigra, sed formosa, est Beata Virgo Maria: nigra, quia prægnans, for. mola, quia de Spiritu sancto sine corruptione. Cant. 1. b. Nigra sicut tabernacula Cedar, i. e. ieiunda sicut ancilla cum Ismael, sed formosa sicut pellis Salomonis. i. admirabilis sicut exterior cultus Salomonis.

Denigrata cutis Iob, significat infirmos in ecclesia peccantes. Iob. 30. d. Et denigrata dicitur facies Nazæorum super carbones quando continentur per elationem in ea, quæ non intelligunt, dilabuntur. Threnor. 4. b.

Nigra etiam dicitur synagoga, obsecrata videlicet per incredulitatem, quæ decora erat per legem. Amb. s. ps. 118. ser. 2.

Nigrescere dicitur dies in Taphnis, quia qui cedunt ori diaboli, amittunt veritatis lucem. Ezech. 30. e. Nigrescentes autem stelle, sunt dæmones, vel hæresarchæ. Eze. 32. b.

Nigre comæ sponsi, obscuritatem, seu caliginem sacre scripturæ de signare possunt, ut mysteria lateant indignos. Cant. 5. d.

Nihil.

Nihil de eo dicitur, quod non est in rerum natura. Nihil esse dicit Iob dies suos. Iob. 7. d. quia sancti viri quod verius summa cognoscunt, eo sublimius terrena despiciunt; & idcirco præsentis uitæ dies nihil esse conspiciunt, quia illuminatæ mentis oculos in considerationem æternitatis figunt.

In nihilum redacti artus Iob, designant membra ecclesiæ, quæ ad nihilum redigunt, quum ex imitatione prauorum in hoc mundo crescenti, infirmi quique deterius infirmantur. Videntes enim felicitatem malorum sepe ab ipso fidei statu dilabuntur, bona temporalia appetunt, & veluti in nihilum rediguntur, quia dum manentem Dei essentiam deserunt, diligentes transitoria, quasi ad non esse tendunt. Iob. 16. b. 17. b.

In nihilum etiam redactum se dicens Iob, designans bonos apud æstimationem malorum in nihilum redigi, quando ea, quæ ipsi quasi summa diligunt, bona temporalia, boni non tenent. Iob. 30. b.

Pro nihilo dicitur saluare Deus, quos suscitavit ad penam, quia nulla est illis salus, qui & ad nihilum deuenire dicuntur, quia per penam dicuntur defluere semper manentes. Pl. 55. 57. 58. 59. Et pro nihilo perdit Deus gentes, hoc est, pro peccatis. Isa. 30. f. Peccatum enim dicitur esse nihil, quod factum est sine verbo Dei. Ioan. 1. a.

Velut nihilum extendit Deus cælos, quia non ei resistunt, sed plenissime obtemperant. Isa. 40. e.

Nihilum aliquando dicuntur Gentiles. Isa. 40. d. Omnes gentes quasi nihilum, & inane reputatae sunt. Et appendit Deus terram super nihili, quando super gentes fundauit Ecclesiam. Iob. 26. b. Et pro nihilo saluos facit Deus, quando ex nihilo reducit ad salutem. Pl. 55.

Pro nihilo est virtus manuum hæreticorum, ipsi ecclesiæ quia nulla sunt esse meriti cõspiciunt, quicquid operant, amissa uera fide. Iob. 30. a.

Nihil dicuntur esse idola, quia non continent veritatem, quam præ se ferunt. Mundana quoque dicuntur esse nihil, quia promittunt diligentibus se felicitatem, quam non habent. Isa. 59. a. Et nihil factus esse dicitur diabolus, quando peccauit. Ezechiel. 28. f. Iob. 27. d. Amos. 6. b.

Nilus.

Nilus.

Nilus, Hebraicè dicitur Sihor: & interpretatur niger, vel turbidus, aut matutinus: est fluvius Aegypti insignis, quo terra illa irrigatur. Isa. 23. a. Vide Gion, quia est idem.

Sihor, ut habet aquas torbidas, designat doctrinam hæreticorum, & philosophorum erroribus, & inconstantia turbidam. Ier. 2. d.

Sihor ab aliquibus dicitur Ieor, seu Ior, aut Haior, ut designet tribunal diuinæ iustitiæ: ut in ea submergantur hœdi damnandi, & puniendi in iudicio.

Nimius, Nimietas.

Nimium dicitur, quod modum excedit. Et nimietas est superfluitas.

Nimius calor, est calor inferni, ad quem transeunt, qui hic in peccatorum frigore perstiterunt. Iob 24. c.

Nimius etiam calor est, quum quis scrutator diuinorum secretorum credere contemnit, & per inquisitionem nimiam in errorem labitur.

Nimius terror fratrum Ioseph, timorem Iudæorum in iudicio futurum designare potest: quia Christo non crediderunt. Gen. 45. a.

Niniue.

Ninive, i. pulchra, siue spaciola, aut habitaculum: ciuitas metropolis Assyriorum, à qua Niniuitæ dicuntur. Gen. 10. b.

Ninive, seu Niniuitæ, designare possunt Gentiles fidem Christi suscipientes: sicut illi crediderunt Iong prædicanti. Ion. 3. b. Matt. 12. b.

Luc. 11. d. Ad eam missus est Ionas, hoc est, Christus ad gentes: significat etiam Ecclesiam, quam edificauit Christus. Vel mundum, qui dicitur colmos à pulchritudine: & dicitur ciuitas Dei: quia mundus conditum est à Deo: & ciuitas magna propter mundi magnitudinem. Nahum 1. a.

Nitere, Nidius, vide Fulgere.

Niti, vide Conari.

Nitrum.

Nitrum, est terre species sili simillimum: quod coagulatur à calido exiccante humido: sed soluitur ab humido frigido: quia pori ita grandes derelicti sunt, ut possit humidum, ubi rare. Crepitat autem insula aqua, ut calx vina, ac multo magis, si infunditur acetum: valet autem ad emundandas sordes.

Nitrum ad emundandas sordes valens, sermonem arguentem, increpantem, & corripientem delinquentes significare potest. Et eadem ratione penitentiam. Emundat enim non dicendo. Ier. 2. e. Vbi saponem aliqui volunt esse. Nitrum autem infuso aceto feruens, & crepitans comparatur viro pessimo. Pro. 25. c. quæ si corripere velis, ipsa correptione fit deterior: & inde in murmurationis iniquitatem succenditur, unde debuit ab iniquitate compesci: ideo ait, Acetum in nitro, qui cantat carmina cordi pessimo.

Nix.

Nix, est aqua congelata in aere, minus tamē, quā grando: generatur tempore frigido, miroque pollet albore, & frigiditate. Coagulatur autem leniter, caditque in modum lanæ: nec noxia est, sed sape prodest satis.

Nix è cælo dicitur descendere sicut pluuia: quia in aere generatur, & designat animæ etiam mundiciam, candoremque vitæ cælestis: & etiam baptismum. Iob 9. d. Pl. 50. 67. Isa. 1. d. Thr. 4. b.

Nix

Verbum Dei.

Corda Sanctorum.

Gratia.

Doctrina.

Dona Spiritus sancti.

Humilitas.

Iustitia.

Zelus bonorum operum.

Corda prauorum.

Vis tribulationis.

Iniquitas.

Pena inferni.

Nix fecundat terrā, cum paulatim liquefcit: vñ tpe ninis lgtior solito tritici prouetus exuberat. Cū aut cadit nix, volucres cæli, ubi habitent, nō habent. Significat verbum Dei, qd fecundat animā, nec finit dæmones in ea sedē habere. Iob 37. a. Pl. 147. Isa. 35. e. Luc. 9. d.

Niues, quib. præcipit Deus ut descendat in terrā, sunt sublimia sanctorum corda, quæ cū in solida cælestiū contemplatione pascunt, tñ pro fraterna charitate, ad humilia pdicationis verba descendunt. Ut autem nix terrā, quā iacet, operit, quū uerō liquat, rigat: ita sanctorum virtus p. firmitatē suā apud Deum vitam peccatorum, ptegit, & p. condescensionem suā, quasi reliquæ facta arētē terrā, ut fructus proferat, infundit. Et qd aqua prius ab infimis trahit, ut post à superiorib. sparsa redat, sancti quoq; cū in virtutis arce cōstitūt vñ eleuati sunt confiderāt, ne alieng infirmitatis abiecta contēnant. Iob. 37. a. Signant et niues descendētes in terrā gratiā, quā Christus induxit in terrā. Et doctrinā, ac dona Spiritus sancti, quib. anima infundit, & germinat. Pl. 67. Zac. 10. a. Et ut nix de cælo vltro descendit, ita grā baptismi nullis præcedentib. meritis uenit, ideo baptizati comparant nui. Apoc. 1. c.

Nix aliqñ significat humilitatē: & lauatur aquis niuis, qui hēt lachrymas penitentiae cum humilitate. Pōt et iustitiā designare: & candorem vitæ cælestis Iob 9. d. Et quia nix ab alto descendit, is lauatur aquis niuis, qui cælestem patriam per lamenta desiderat. Thre. 4. b.

Nix friget, sed frigus eius conseruat in palea bono temperamento referta, imò tendente ad caliditatem: vñ non est frigus expellēs calorem charitatis, sed potius cōpescens ardorē concupiscentiæ: & cōfouetur vestimento duplicis amoris, uel charitatis Dei, & pximi: iuxta illud, Pl. 31. Non timebit domui suæ à frigorib. niuis. Oēs enim domestici eius uestiti sunt duplicibus, utraq; videlicet charitate: aut bona mēte simul, & bono opere suffulti. Nix igit est zelus bonorum operum: qd cōprimit ardorē concupiscentiæ malæ, feruet aut in Deū, & proximum, & nitet candore bonæ exemplaritatis, & albescit mundicia. Ceterū si nix resoluat in aquam igne nō decoctam, lēdit: Pari modo si frigus, hoc est, zelus castitatis resoluatur in fluentem aquam mundanæ gloriæ, & non coctam igne Spiritus sancti, & amoris diuini, nec & redire facit in maiorem concupiscentiæ ardorem, iuxta illud. Iob. 24. c. Ad nimium calorem transibunt ab aquis niuium.

Nix corda prauorum interdum significare potest, cuius thesauros Deus ingreditur, cum eos ad candorem iustitiæ reducit. Iob. 38. c. Et dat niuem sicut lanam, cum frigidus facit aptos ad calefaciendum, & ut sint vestes Christi. Pl. 147.

Nix frigida vim tribulationis et exprimit. Pl. 147. Et nix irruit super timentes pruinam, quādo qui temporalia aduersa pertimescunt, in distinctionem se æternæ animaduersionis obiciunt. Et qui conculcanda in infirmis metuunt, à summis metuenda patiuntur.

Nix quū sit frigidissima, iniquitatem significare pōt, quā abūdāte refrigerat charitas. Et ab aquis niuium transeunt ad calorem nimium, qd iniquitatū suarū frigora declinant, ad uerā fidem, uel sanctitatis habitū veniunt. Sed tunc est calor nimius, quū plus appetunt de diuinis secretis perscrutari, qd capiunt, & dū credere contemnant, per inquisitionē nimiam in errorem lapsi plus calent, quā calere debuerant. Iob. 1. d. Potest etiam designare penam inferni. Pro. 3. 1. c.

Niui in cūctate tanquam indecenti, comparatur gloria, uel dignitas collata stulto, quæ maximè nocet ecclesiæ. Pro. 26. a.

L L I I

Nix

Ambr. f. Luc. 9
Hie f. Isa. 55

Gre. 27. mor. 17. 18

Hie f. Iob. 37. & f
Zach. 10Aug. f. ps. 67. & f.
Apoc. ho. 1Gre. 9. mor. 24. 28.
& 23. mor. 23Enc. for. spiritual. 3
Geor. vene. Cant. 1.

tono. 7. cap. 19

Gre. 29. mor. 11

Hie f. Iob. 38

Aug. f. ps. 137

Gre. 7. mor. 12

Gre. 16. mor. 30

Beda. f. Pro. 3. 1. 1

Beda. f. Pro. 26

Hie f. Ier. 2

Geor. Vene. Cant. 1.
en. 7. cap. 23

Gre. 16. mo. 30

Hila. s. Mar. can. 12

Hie s. Ionam. 1. 3

s. Nahum. 1. & 1. So-

pho 2. & 1. Zach. 9

Geor. vene. Cant. 2.

ton. 6. cap. 9

Beda. s. Gen. 11

Rup. s. Nahum. 1

Arist. 4. meteor.

Ori. s. Ier. ho. 13

Hie s. Ier. 2

Beda s. Pro. 25

Hie s. Iob 9

Euch. for. pñal. 3

S Y L V A

Nix Libani non deficiens de petra agri. Ier. 18. b. ponitur ad cōparationem rei quasi impossibilis: ut illud Vergilianum: Ante leues ergo pascuntur in ethere cerui: Et freta destituent nudos in littore pilces: Quam nostro illius labatur pectore vultus.

Hic. f. Eze. 30

NO, Hebraice dicitur ciuitas Alexandria in Aegypto: interpretatur *Requies* *danas*, autem requies & designat eam requiem, quam diues purpuratus in euangelio dicit habuisse: quæ Solū est in hac uita. Eze. 30. d.

NObe, idest, loquela, siue prophetia, uel loquens, aut prophetas, siue fructificans, uel germinans: ciuitas sacerdotalis in tribu Iuda, quam Saul euerit. 1. Reg. 2. 1. a. 2. d. 1. a. 10. g.

Nobilis, uide Inclytus.

Noce, Lædere, Noxius.

NOcere, est damnum, aut iniuriam alicui inferre. Noxium autem *Damones*, est, quod nocet.

Aug. f. Apoc. ho. 6

Nocentes dicuntur demones: qui quantum possunt, semper hominibus nocent. Ps. 34. Sed quum dicitur Apoc. 6. b. Ne læseris vinum, & oleum &c. ostenditur eos non habere lædendi potestatem, nisi quātum à Deo permittuntur.

Non nocebunt in monte sancto Dei, hoc est, in cœlesti patria: ubi neque iniuriæ, neque ulli culpæ locus est. Isa. 65. d.

Gre. 26. mor. 8

Nocet homini impietas alterius, quando eum peruertendo inquit *Pernuens* *2-* *xiommo*, nat. Iob. 3. s. b. Sic nocet uidua, uel pupillo, qui simplices in peccatum aut errorem inducit. Exod. 22. c.

Noctua, Nycticorax.

Aris. 8. de histo. animal. 3

NOctua, est auis à tempore noctis dicta, quo cantat, seu potius gemit, aut ululat, victumque quæritat. Eadem Grece nycticorax dicitur, hoc est, coruus nocturnus. A Septuaginta dicitur *Ταύρος*. Est auis carniuora, connumeratur inter immunda animalia. Leui. 11. b. 14. a. Videt plus nocte, quam die.

Aug. f. pl. 101

Euc. for. spiritual. 5

Nycticorax in domicilio, uel in parietinis, hoc est, in domibus desolatis, fuit Christus in passione inter crucifixores Iudæos, uel est prædicator inter eos, qui à virtutis statu deciderunt. Ps. 101.

Ori. f. Leni. ho. 7

Gre. f. ps. 101

Noctua uidens nocte, & non die, signat sapientes in temporalibus, & ignaros erga spiritualia, & etiam vacantes operibus tenebrarum: qui enim male agit, odit lucē. Ut noctu cantat, designat eos, qui in tenebroso tiipudiant opere, & in mentium suarum exultans destructione. *Christus*, *Sapientes in tē* *poralibus*, *Exultantes in malo*.

Isyc. f. Leni. 11

Tertu de cibis Ind.

Basi. Exae. ho. 8

Amb. ser. 43. & 5.

Exae. 14

Ori. f. Gen. ho. 2

Hic. Euagrio.

Aug. 12. cont. Faust.

23

Epiph. 1. aduer. her.

ves. tomo. 2

Beda. f. Gen. 5

Rup. 41. Gen. 17. &

3. de diu. offic. 13

Significat etiam doctos in littera legis, & ignorantes euangelium, eius lucem capere non ualentes.

Noctua etiam magnis oculis Solem sustinere non ualentes, sunt Philosophi cum sua vana Sapientia, lucem ueritatis nō assequentes. *Heretici*. Item heretici lucifuge ueritatis.

Noe.

NOe, idest, cessatio, uel requies, filius Lamech, qui construxit arcē diluuii, in qua cum filiis seruatus est.

Noe typū gerit Christi, qui formauit arcē, hoc est, ecclesiā, intra quā saluamur: qui et consolatur nos. Et ut interpretatur requies, est Christus, qui nos requiescere facit. Et ut egrediens ab arcā accepit benedictionē à Deo cū filiis, ut uidelicet cresceret, multiplicaretur, & reple ret terrā: typus est Christi, & discipulorum eius post resurrectionem. Cui septē animæ donantur, hoc est, perfecti homines, per septiformē gratiam.

A L L E G O R I A R V M.

634

gratiam. Et ut Noe per aquam, & lignum liberauit suos, ita Christus per crucē, & baptismum liberat Christianos. Existens Noe cum filiis in primo loco arcæ, designat Christum cum Apostolis in primo loco Ecclesiæ: ut etiam nudatus est Noe, & inebriatus, Christum significat, qui nimio amore nostri, quasi ebrius fuit, & nudatus, quum suspensus est in crucē. Gen. 5. 6. 7. 8. 9.

Prelatus.
Imitatores.

Noe etiam in arcæ præparatione, & alimentorum collectione prælatorum getit figuram, qui semper debent pro subditis laborare. Gen. 6. 7. Designat etiam laborantes in uita, & eos, qui ipsum imitantur. Ezechiel. 14. c.

Mens.

Noe præterea mentem significare potest, quæ inferiora sibi subiecta à uitiorum diluuiio seruare debet.

Iustitia.

Noe, ut interpretatur requies, & natus est ad alios liberandos, typus est iustitiæ, quæ alijs prodest per bona opera, & à malis requiescere facit.

Noemi.

NOemi, idest, pulchra, siue decora: vxor Elimelech, socrus Ruth. Ruth. 1. a. 4. d.

Permissio.
Holocausta animalium, & ex rapinis.

Nolle.

Nolle idem est, quod non velle.

Nolle dicitur Deus quæ permittit: quia quæ vult sunt præcepta Hic. 1. Isa. 65

Non vult Deus holocausta, eorum videlicet, qui legem eius non seruauit: aut quæ sunt ex rapinis. Isa. 1. b. Item nolebat sacrificia animalium, nisi quasi permittendo, ne videlicet offerrent ea idolis, & propter id, quod figurabant. Ps. 39. 50.

Desiderans incarnationem.

Nolle vitare turpes cogitationes.

Negligentes uocationem.

Sermo hereticus sine fructu.

Nolle baptismum.

Nolens Iob, ut multa fortitudine Deus secum contendat, est desiderans, ut Deus infirmitatem suscipiat, hoc est, ut fiat homo. Iob. 23. b.

Nolle disperdere pulchra Amalech, est turpes cogitatione nolle vitare, quum id possit iam factus victor. 1. Reg. 15. b.

Nolentes venire ad nuptias fuerunt, qui Prophetarum uocatio-

nem neglexerunt. Matt. 22. a.

Nolens accipere uxorem fratris ad suscitandum semen, est sermo hereticus non producens in anima bona opera. Deut. 25. b.

Nolle benedictionem, est nolle baptismum suscipere. Ps. 108.

Nomen, Nominare.

NOmen, dicitur quasi notamen: quia est vocabulum, quo singulæ res appellantur: unde nominare, est alicui rei nomen imponere. Interdum autem diuina scriptura nomē vocat celebrem gloriam, seu famam, & insignem nobilitatem: ut, Melius est nomen bonum, quam diuitiæ multæ, aut vnguenta preciosa. Pro. 22. a. Eccl. 7. a. In nomine Patris venit Christus, hoc est, in gloria & celebritate Patris Io. 5. g. Nominis impositio semper aliquid mysterij designare videtur. Gen. 3. 8. 4. f. Exo. 2. b. 1. 5. d. 17. d. Nominis itidem mutatio excellentiam quandam indicat. Gen. 17. a. 32. f.

Ineffabile nomen Dei.

Nomen Dei in æternum, est nomen, quod est, aut nomen Tetragramaton, hoc est, quatuor litterarum, quod est *יהוה*, quod significat Deum secundum essentiam: Et apud hebræos est ineffabile: quia non audent ipsum proferre: sed loco eius proferunt, Adonai. Hoc nomen dicitur non indicatum patribus: sed verè est scitum, & cognitum per incarnationem. Quia filius venit, ut nomen Patris manifestaret. Exo. 3. d. 6. a. 20. b. 1. a. 52. b.

Clem. Alex. 5. Strom.

Hier. s. Mal. 1. & f. Zach. 14

Iys. f. Leu. 25
Hil. f. Ps. 67
Orig. f. Cant. hom. 1.
& f. Is. hom. 3

Hier. f. Isa. 30. & f. Eccl. 6

Hie. f. Isa. 52
Iys. f. Leu. 24

Geor. Ven. Can. 5. to. no. 8. mod. 4. conc. 3

Rup. 4. f. Exo. 39
Aug. 1. Ps. 146

Cyrril. 7. f. Io. 1

Georg. Ven. Cant. 2. to. 3. c. 6

Arn. f. Ps. 40. 104
Clem. Alex. 1. ped. 5
Aug. 1. Apoc. ho. 3

Nomen aut Dei est, qd est inuocadum, & benedicendum, & narrandum, & in ipso sperandum, ipsumque debet esse in desiderio aie. Gen. 4. d. 13. a. Exo. 33. d. Ps. 21. 79. 115. 144. Isa. 2. 6. b. 50. d. Nomen est Dei est Dominus. Isa. 42. b. Et Dominus zelotes. Exo. 34. b. Nomen quoque sanctum Dei, sunt quęcunque intelligimus de Deo. Ps. 32. 134. 139. Ioel. 2. g. Scribatur aut nomen Dei in lamina, quę erat in fronte pontificis: ut diuina maiestas aliquatenus exprimeretur. Vt enim Dominus est supra mundum, atque adeo ultra mundum intelligibilem: Ita nomen scriptum in lamina, est super omne principatum, & potestatem. Nomen aut Dei dicitur magnum in gentibus, quoniam colitur a gentibus. Mal. 1. c. Notari aut dicitur omnis paternitas tam in celo, quam in terra a patre celesti: quia omnes ipsum habemus communem patrem Ephe. 3. c. Nomen quoque Dei dicitur unum, quando adoratur ab omnibus vnus Deus: & in patria celesti est vnum nomen. Zac. 14. b.

Maestas Dei.

Nomen Dei in angelo, est in Christo. Exo. 23. c. Et nomen Domini est Christus: quia ut nomen manifestat quod non videtur: Ita Christus apparet cognosci fecit Patrem. Leu. 25. c. Ps. 9. Isa. 30. f. Nomen aut Domini, hoc est, Christi, est Emanuel. Isa. 7. c. Et nomen Christi, cuius recordatur Dominus de ventre matris eius, est Iesus, aut saluator. Isa. 49. a. Eccl. 6. d. Nomen est Christi, est Dominus. Ps. 67. Et dicitur Dominus iustus noster. Ier. 23. b. Nomen est sponsi, est bona eius opinio. Et nominatus est Dominus, cum est manifestatus: & cum ab eo dicti sunt Christiani. Cant. 1. a. Isa. 55. d. Nomen autem viri inuocat super septem mulieres, quoniam in nomine Iesu inueniuntur omnes rationes donorum Spiritus sancti. Isa. 4. a.

Christus.
Iesus.
Saluator.

Bona opinio
Christi.

Nomen Dei assumitur in vanum, cum falso iuratur, aut sine necessitate, & debitis circumstantiis. Exo. 20. b. Et nomen Dei despiciunt, qui super altare Dei panem pollutum offerunt. Mal. 1. b. Nomen autem Dei blasphematur per male viuentes: & cum Christus per Iudeos blasphemabatur. Isa. 52. b. Nominare aut nomen Domini. Leu. 24. c. iuxta Septuaginta, est ipsum sciendo blasphemare: quod maiore pena punitur, quam ne clementer blasphemare: & hoc est, peccatum in spiritum sanctum.

Falso iurare.

Blasphemare.

Nomina apostolorum scripta sunt in fundamentis Hierusalem celestis: quia ipsi fundarunt Ecclesiam in duodecim mundi partibus, supra vniuersale fundamentum, quod est Christus. Nomina vero angelorum in portis: quia eorum incumbit officio, ut nos in aulam regiam introducant. Apo. 21. d.

Prædestinati.

Nomina numeratorum sunt eorum, qui scripti sunt in libro vitę: Idem nomina filiorum Israel. Exo. 1. a. 30. b. Nomina etiam stellarum, sunt nomina prædestinatorum. Ps. 146. Dicitur etiam Deus vocare ex nomine eos, quos prædestinauit. Exo. 31. a. 33. d. Nomine quoque suo vocat Deus Israel: quia peculiarem habet curam fidelium. Isa. 43. a. Nominatum vocat oues Christus: quia nouit nomina prædestinatorum ad vitam. Io. 10. b. Vnde ait discipulis suis. Gaudete, & exultate, quia nomina vestra, scripta sunt in celis. Luc. 10. c. Nominatum etiam vocat oues prælatus, qui diligenter agnoscit vultum pecoris sui.

Exempla patrum.

Nomina patriarcharum in lapidibus vestimenti pontificis, sunt exempla patrum, qui debet sacerdos sibi, & alijs proponere. Exo. 28. b. 39. b. Et quod debet totum populum Deo presentare, ut cum ipso eundem reconciliet. Nomen nouum Ecclesię, quod os Domini nominauit, est quia a Christo dicti sunt Christiani: quod & nomen aliud dicitur: qui relinquunt nomen vetus, & assumunt nomen recens, in eternum, impollutum, simplex, & infanle. Isa. 62. a. 65. c. 66. g. Et hoc est nomen, quod optant perire demones. Ps. 40. 104. Nomen etiam in Hierusalem, est bona opinio anime, vel Ecclesię. Ezech. 16. Sopho. 3. d. Apocal. 3. d.

Christiani.

Bona opinio.

Nomen

Felicitas.

Nomen melius a filiis & filiabus, eterna felicitas omnia temporalia superans: ideo & nomen eternum dicitur. Isa. 56. b. Et nomen ciuitatis, quod dicitur Dominus ibidem, designat celestem patriam, in qua semper est Deus. Ezech. 48. d. Ibi magnificat Deus nomen Abraham, & humilium. Gen. 12. a. In nomine Christi petere, est nil temporale petere, sed spiritale, & celeste petere.

Petere spiritua-
lia.

Supplantiā vi-
tia.

Concordia vtri-
usque testamēti.

Declarans sen-
sum legis esse
apud Christia-
nos.

Dignitas ama-
ra.

Nomina infide-
litate.

Christianus.

Fama heretico-
rum.

Abominatio
Iudeorum.

Cogitationes co-
fusionis.

Hareres.

Vsurpatio diui-
nitatis.

Contemptus he-
reticorum.

Contemplatio
passionis.

In nomine Iacob uocat, qui supplantat uitia. Isa. 44. a. Nomina eadem imposuit Isaac putei, quę pater eius prius posuerat, ut veteris, ac noui testamenti concordia designetur, quia quę in ueteri obcurius futura dicuntur, in nouo aperte completa monstrantur. Eisdem etiam nominibus appellantur, autores veteris testamenti cęu putei, in lege noua, quibus in ueteri. Gen. 26. d. Nominans nuncios coram Eli arcam Dei captam a Philistinis, designat prædicatorem declarantem uerum sensum legis teneri apud Christianos. 1. Reg. 4. c.

Nomina sacerdotum, quę disperdit Dominus, sunt eorum, qui sibi applaudunt in episcopali dignitate, & in præbyterii nomine, & non in opere. Sopho. 1. b.

Nomina, quorum non est memor Deus, vel Christus, sunt quę habebant sancti id infidelitate, quę crescentibus meritis mutantur. Ps. 15. Ita dixit Christus discipulis. Ioan. 15. b. Iam nō dicam uos seruos, sed amicos, sic dicebat Paulus. Tit. 3. a. Fuimus aliquando & nos stulti, & inuiceluti sicut & ceteri, sed misericordiam Dei consequuti sumus.

Nomine fratrum appellari filium, est dicere opera, quę facta sunt ab euangelio, facta esse secundum legem. Gen. 48. b. Deut. 25. b. Vel nomine fratris appellatur, hoc est, Christianus a Christo.

Nomen peccatoris, est fama hereticorum. Ps. 108. Hoc nomen magnificare cupiunt superbi in terris: & etiam qui de uitii gloriantur, dici pollunt nomen suum magnificare. Gen. 11. a. Iob in te. Ps. 48.

Nomen Iudeorum dicitur relictum in iuramentum, aut facietate elektis Dei. Isa. 65. c. Vel quia eos fideles detestantur, & abominantur. Vel quia dicuntur filij Abraham, cuius opera non imitantur, sed transiit nomen ad filios ecclesię, qui dicuntur filij Abraham per imitationem.

Nomen Babylonis, sunt cogitationes confusionis. Isa. 14. c. Nomina idolorum sunt diuersę hereses. Zac. 13. a. Et nomen exter-
norum Deorum, quod Deus deleuit, est inuocatio demonum: & etiam hereses. Exo. 23. b. Ps. 9. Nomina blasphemię in capitibus bestiarum, vsur-
patio diuinitatis per reges & diabolum. Apoc. 13. a.

Nominatum sepulchrum Goz, sit, ut perpetuo cōceptui habeant heretici in Ecclesia, eadē est ratio de nominata die sepulture eius. Eze. 39. c.

Nomen tabernaculi Moysi fuit, ut diceretur tabernaculum federis. Exod. 33. b.

Norma, vide Regula. Nōsse, Notus, vide Cognoscere. Notare.

Notare, est animaduertere, & notam imponere. Est aut nota signum. Notans Ruth locum, in quo dormiebat Booz. Ruth. 3. a. est deo te considerans crucem, & passionem Christi.

Notari iubeat Apostolus nō obtemperates verbo eius. 2. Thess. 3. d. Notus, uentus, vide Aphricus.

Nouacula. Nouacula, est culter rasorius. Nouacula cōducta dicti sunt Assyrij. Isa. 7. d. quibus Deus vsus est ad punien-

Glointe. s. Isa. 56

Viste. adue. Asria. 3
Hie. s. Isa. 44
Ori. s. Gen. ho. 13
Beda. s. Gen. 26

Gre. s. 1. Reg. 4

Hie. s. Sopho. 1

Hier. f. Ps. 15

Glo. ins. f. Deut. 25

Arno. f. Ps. 108

Philo de consue. ling.

Basi. f. Ps. 148

Hie. f. Isa. 65

Hie. f. Zach. 13

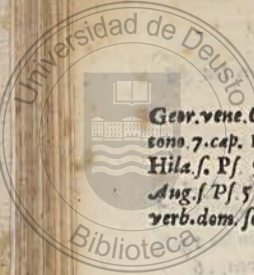
Arno. f. Ps. 9

Rup. 8. f. Apoc.

Hie. f. Eze. 39

Lyra. s. Ruth. 5

Hie. f. Isa. 7

S Y L V A

ad puniendos filios Israel. Sic nouacula tonforum est uindicta Dei in Iudæos. Isa. 5. a.

Nouacula etiam designat passionem Christi: cuius merito omnia, quæ sint peccati, & erroris in nobis, derasa fuere.

Nouacula acuta facit dolum, quum radendo vulnerat. Ps. 51. Sic Iudæi quum dicebant Christo: Scimus quia verax es, &c. quia blandiebantur ut eum caperent in sermone. Item Iudas quado dixit: Aue Rabbi. Nouacula quidem aufert superflua nostra, hoc est, capillos: Ideo quæ facit dolum comparatur nouaculæ: quia aufert nostra superflua, hoc est, temporalia, etiam usque ad ipsam uitam.

Nouacula non ascendens super caput Samuelis, designat rapacitatem, & auaritiam, quæ non debet esse in prælatis ecclesiæ. 1. Reg. 1. b. Illi enim nouaculam ponunt super caput, qui charitatis prætextu celsa prædicant, ut terrena capiant. Non ita Paulus, qui nec sua uti uoluit potestate. 1. Cor. 9. b.

Nouale.

Nouale, dicitur ager, qui anno saltem intermittitur, ne colatur, aut qui ex inculto fit cultus.

Noualia pastum, in quibus sunt multi cibi, sunt libri, & exempla patrum. Pro. 13. d. Et innouant sibi noualia, qui meditantur præcipue in lege noua. Hose. 10. d.

Nouale significare potest cor hominis, quod renouari debet de die in diem, ut non seminetur super spinas. Ier. 4. a. Prou. 13. d.

Nouale fuit gentilitas, quando conuersa est ad fidem: quia tunc ex parte celi, quæ prius erat inculta. Hose. 10. d.

Nouella.

Nouellæ, dicuntur nouæ plantæ, siue vinearum, siue olearum, aut aliter generis plantarum.

Nouellæ oliuarum. Ps. 127. sunt noui, ac recentes in fide: vel pacifici, seu pacem prædicantes.

Nouellæ plantationes. Ps. 143. sunt cogitationes, & adinuationes hæreticorum: quæ non concordant cum sacra scriptura.

Nouerca.

Nouerca, dicitur, quam quis habens filios ex prioris uxore, nouam ducit uxorem, quæ prioris filijs sit nouerca. Leui. 20. b.

Nouilunium, vide Calendæ.

Nouus, Nouellus, Recens, Innouare, Renouare.

Nouum dicitur, quod nuper factum est: quod & recens appellatur. Nouus est, nouiter apparens. Exo. 1. b. Surrexit interea rex nouus. Firmus. Luc. 22. b. Hic est calix noui testamenti. Inauditus. Deut. 32. c. Noui, recentesque: uenerunt. Inopinatus. Esthe. 3. c. Nouis uiribus legibus. Innouatus. Exod. 13. a. Egredimini mense nouarum frugum. Mirandus. Isaia. 43. c. Ecce ego facio noua. Purgat. Ezech. 36. c. Dabo uobis cor nouum. Nouiter inuentus. 2. Re. 21. c. Accinctus erat ens nouo. Recens. Deut. 20. b. Qui edificauit domum nouam.

Nouitas, & renouatio tribuitur homini secundum gratiam: sicut uetus itas secundum peccatum: & appellatur nouitas spiritus, daturque homini in baptismo, & penitentia: quæ nouitas in interiori homine sit, & in corde. Et dicitur nouus homo, quæ sit renouatur, ex toto ueteri homine. Ps. 50. Ezech. 36. f. Rom. 7. b. Eph. 2. c. 4. c. Colos. 3. b. Dicitur etiam homo noua creatura, cui est noua uita in Christo. Gala. 6. d. Et dicitur renouari sicut aquila, quæ relicta terrenis, spiritus ad superiora ascendit. Ps. 102. Et nouitas sensus fit per

Vindicta Dei.
Passio Christi.

Deceptores.

Auaritia.

Libri & exempla
patrum.

Cor hominis

Gentilitas

Recentes in fide

Adinuationes
hæreticorum.

Nouita gratia.

ALLEGORIARVM.

fit per exercitationem sapientiæ, & meditationem uerbi Dei. Ps. 103. Rom. 12. a. Tit. 3. b. Noua autem sunt, quæ ad nouum hominem spectant. Exod. 35. d. Et nouum testamentum sunt opera noui hominis. Luc. 5. g. Innouatur autem semper gloria, quum crescunt uirtutes. Iob. 29. d. Et noui uires dicuntur illi, qui renouati sunt per gratiam. Matt. 9. c. Et laguncule nouæ sunt infirmæ ipsa humanitate conscientiarum: uel terrena corporum uascula, quæ uasa fictilia dicuntur. Iob. 32. d. Nouorum etiam messis, & messis nouorum, designant nouam uitam: & fructus nouæ uitæ in Christo: à quo data est disciplina Christiana. Exo. 23. b. 34. c. Num. 28. d. Ro. 6. a. Nouæ et fruges nouitatis uitæ, & operum significant. Exod. 13. a. Ezech. 3. d.

Nouum sacrificium est baptismus, & is qui unigeniti fide est Deo gratus. Noui etiam utres baptismum significare possunt, in quo continentur gratia, & dona Spiritus sancti.

Nouus homo dicitur Christus, etiam cum ipsa ecclesia, quæ corpus eius est, quam ipse sibi renouauit. Eph. 2. c. Et nouum quod fecit Dominus super terram, est ipse Christus, seu eius incarnatio. Ier. 31. d. Idem dicitur nouellus uirulus. Ps. 68. Innouari autem dicitur semper gloria Iob, hoc est, Christi, uel secundum quod ipse Christus perseuerat in patre, uel propter nouitatem membrorum ecclesiæ, quæ est corpus eius. Iob. 29. c. Nouum autem uas, in quo misit Eliseus sal carnem Christi designat. 4. Reg. 2. d.

Nouæ fruges, noua legem significant. Exo. 13. a. Leui. 26. b. Ezech. 3. d. Idem dicitur noua poma ad doctrinam noui testamenti spectant. Cant. 7. d. Isa. 42. b. 43. c. Matt. 13. g. Galat. 5. d. Et nouum mandatum est, mandatum charitatis: quod est peculiare legis nouæ: & ipsa facit nouum hominem. Ioan. 13. d. Et nouum canticum est noui testamenti, in quo sunt mysteria incarnationis, & cantat in nouitate spiritus. Ps. 32. 95. 97. 143. 149. Et noua cooperatio est doctrina Christi in nouo testamento. 1. Cor. 5. c. Nouum quoque sacrificium, est sacrificium nouæ legis. Leui. 23. c. Innouari autem dicuntur dies patriarcharum. Thre. 5. d. Nouum et uinum non mittendum in utres ueteres.

Nouum, & uetus testamentum. Noui & ueteres putei significant noua & uetera de thesauris utriusque testamenti. Gen. 26. c. Matt. 13. g. Noua autem & uetera præter hoc quod referuntur ad nouum, & uetus testamentum, possunt uetera dici conuersiones æternæ penarum: noua uero promissiones uitæ celestis.

Nouum canticum. Nouum canticum est noui testamenti: & est crucis Christi præconia, quæ antea nunquam in mundo laudata fuerat. Ps. 95. 97. 143. Pertinet etiam ad gloriam celestem, ubi omnia erunt noua ibi et erunt nouæ linguæ. Mar. 16. d.

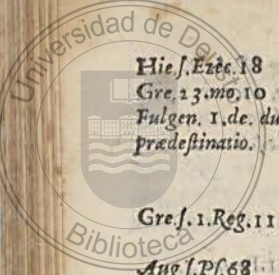
Christiani noui. Nouum nomen impositum Hierusalem, designat nomen quod ecclesia sumpsit a Christo, ut fideles dicerentur Christiani. Isa. 62. a. Apo. 3. d.

Ecclesiæ. Nouum plaustrum dici potest sancta ecclesia, uel cuiusque fidelis anima: uel Apostoli ferentes arcem Dei prædicando Christum. 1. Reg. 6. b. Et est nouum propter præceptum dilectionis: & quia non sequuntur uetustate litterarum, sed nouitate spiritus. Isa. 41. d. Ioan. 15. b. Rom. 13. c. Eph. 4. f.

Donum Spiritus sancti. Nouum unum significare potest spiritualia, & grauiam mandata, & dona Spiritus sancti. Mat. 9. b. Nouum et uinum, gloriam celestem significat: ubi noua sunt omnia. Matt. 26. c. Apo. 21. b. Nouum autem uinum bibit Christus in resurrectione, sicut uetus in passione. Biber autem uinum nouum cum Apostolis, & alijs fidelibus in generali resurrectione.

Gloria celestis. Noui celi, quos creat Deus, erunt celi renouati in fine mundi: uel celi, qui sunt conuersi ex gentilitate, quum eos quos colebat ut Deos, conuersi gentiles uerbi ad fidem, Dei creaturas esse cognoscunt. Isa. 65. c. 66. g. Apo. 21. a.

Immutatio celi. Noua

Hie. f. Eze. 18
Gre. 23. mo. 10
Fulgen. 1. de. duplici
predestinatio.

Gre. f. 1. Reg. 11
Aug. f. Ps. 68

Ori. 1. Periar. 3
Am. f. Ps. 103
Basi. f. Ps. 32
Amb. ser. 54
Aug. f. Ps. 102
Euch. q. in Ps.
Ori. f. Ps. 38. ho. 1.
Aug. s. Ps. 80
Hie. s. Isa. 65

Hie. f. Isa. 2.9
Rup. 7. s. Io.

Ori. s. Jer. ho. 4
Aug. Apo. ho. 15

Hie. s. Hose. 3
Gre. 14. mo. 12. &
35. mo. 16

Glo. ord. s. Isa. 30

Ori. s. Matt. ho. 9
Hie. s. Ecclesiasten. 4

Gre. f. 1. Reg. 9

Hie. s. Agg. 2. & s.
Iob. 42
Gre. 29. mo. 7
Aug. q. in enangel. 8
Amb. s. Luc. 11

YSA Y LV A I I A

Nova terra est, quā possidebant beati in felicitate. Il. 65. c. Mat. 5. a. Felicitas.
Novum cor Israel, est credere in eum, quem prius negaverunt: no- Renovatio per
vum verò cor gentium, est idola derelinquere, & mortuorum cultura fidem.
contempta, credere in eum, qui est Deus viventium. Eze. 18. g. 3. f.
Novum autem cor pertine: ad bonæ voluntatis initium. Novæ quo-
que lagunculæ sunt piritualia corda. Iob. 32. d.
Innovatio regni Saulis, designat novam submissionem auditorū Subiectio audi-
ipsi prædicatori, eum eius laudabilem vitam conspiciunt. 1. Reg. 11. d. torum prædica-
Novellus vitulus dici potest doctor, qui valet iam hæreticos venti tori.
lare. Pl. 68. Doctor fortis.
Renovat Deus faciem terræ, quando creat novum hominem: & Novum homi-
etiam quando resuscitat. Pl. 103. nem creans.
Renovata inuentus aquilæ, designat novitatem interioris hominis: Novitas interio-
& etiam baptismum, & resurrectionem. Pl. 102. ris hominis.
Renovari dicitur dolor, quū quis nō respōdet iniuriā inferenti. Pl. 38.
Recētes dij sūt, q nō sūt æterni: & ideo nō sūt dij. Pl. 80. Deut. 32. c. Idola.

Renovatus.
Novissimus, dicitur ultimus: quia quæ recentē sunt, ultimum locū hñt.
Novissimi dici solent, qui sunt infimi, & despecti in populo. Infimi.
Isa. 65. d. Amos 9. a. Novissimus virorum dictus est Christus: quia ma- Christus.
ximè fuit in passione despectus. Isa. 53. a. Novissima autem Christi di- Christus.
cuntur: quæ ad eius spectant humanitatem. Pl. 138.

Novissimi dies tempus Christi significare solent: & tempus ultimæ Tempus Chri-
prædicationis. Gen. 49. a. Isa. 2. a. 9. a. Eze. 38. b. c. Mic. 4. a. Et novissi- sti.
mus dies festivitatis, fuit ultimum pascha Iudæorum, quando Chri-
stus occisus est. Io. 7. f.

Novissimi etiam dies sunt tempus iudicij: aut tempus divinæ vin- Tempus iudicij
dictæ post longam eius patientiam. Ier. 23. e. 30. d. Novissimum quo- & divinæ vin-
que perditis, & novissimum Babilonis, & novissima Rachelis ad rem- dictæ.
pus iudicij referuntur. Ier. 17. b. 3. c. Il. 47. b. Et novissima plagæ iræ
Dei dicuntur, quia semper percussit populum contumacem, post lon-
gam videlicet penitentiam. Apoc. 15. a.

Novissimi quoque dies, sunt dies circa finem mundi. Hose. 3. b. Et Dies circa finē
novissimi homines quos inuadet terror, erunt electi circa finem mun- mundi.
di, tempore videlicet Antichristi. Iob. 18. d. Et novissima Iob quibus
benedixit Deus, est ultimum tempus Ecclesiæ, quum multiplicabun-
tur fideles in senectū vberi. Iob. 42. e. Pl. 91.

Novissimus dies, dicitur adimpletio prophetiarum: tempus videli- Impletio pro-
cet quando impletur, quod ab aliquo propheta prædictū est. Il. 30. b. phetiarum
Novissimi facti sunt primi & primi novissimi, quā Gentiles, qui po- Iudæi & Gen-
steriores erant in fide postmodum fidem amplectentes relinquerunt tiles.
post se Iudæos. Matt. 19. d. Homines et qui natura inferiores sunt an-
gelis, relinquit infra se demones, quā natura sunt superiores. In felici-
tate et nonnulli homines ali quibus angelis superiores erunt. Novissi-
mi quoque dicuntur Iudæi qui erūt tempore Antichristi. Ecclesiæ. 4. d.

Novissima cognatio in tribu Beniamin, significat minimum gra- Angeli & ho-
dum conversationis electorum in Ecclesia. 1. Re. 9. c. minis gra-
Novissima domus Dei dicitur Ecclesia: quia prima fuit synagoga. Ecclesia
Agg. 2. b. Novissima etiam Iob designant statum Ecclesiæ Christi post
cuius passionem, vel statum Ecclesiæ triumphantis. Iob. 42. d.

Novissima abyssi dici pñt corda secreta, q aperta sūt Deo. Iob. 38. b. Corda secreta.
Novissima sūt peiora prioribus, quā novissimis additur simulatio, Matt. 12.

ALLEGORIARVM.

Oeciso Christi. Matth. 12. d. Novissima quoque Iudæorum fuerūt peiora prioribus, quia
Destruio Iu- supra mala præterita, Christi necem addiderunt. Luc. 11. c. Novissi-
dæorum. ma quoque eorum fuerunt, quum vastati sunt. Amos. 8. c. Novissimæ
plagæ sunt, quæ corpus, & animam affligunt. Apoc. 15. a.

Minima pecca- Novissimū minutū, significat minima peccata, & terrena. Mat. 5. Lu. 12. g
ta. Novissimè dicuntur venire fatuæ virgines, hoc est, quum iam ope
Præteritum 9- randi tempus præterijt. Matth. 25. a.
pus operandi. Novissimus lacus, significat inferos; aliqñ eā partē, in quā descen-
Inferni. dit Christus. Novissima verò laci profundū inferni designant. Idem
designabunt quoque novissima abyssi. Iob. 38. b. Eze. 32. c. Designant
etiā impios, & sacrilegos, quia in profundiores peccatorū tenebras de-
scēdētes, lasciivarū nimio fluxu, velut aquarū multitudine dprimunt.

Mediterraneū. Novissimum mare sumitur in scripturis pro mari mediterraneo,
quod est ad Occidentem terræ promissionis. Iob. 2. c.

Christus exina- Novissima crepido altari. Eze. 43. d. q̄ & crepido minor dī, seu p-
nitur. piciatoriū minus, designat Chrm exinanitū assumpta forma servi.

Nox.

Nox, est tempus quo Sol est sub terrā, per cuius umbram Solis lu-
ce priamur. Vt autē est tempus tenebrosū, ita est tempus aptū
somno, & quieti.

Tempus incar- Nox media, tempus incarnationis Christi significare solet: ut nō dē
nationis. medi ingressus est Dominus in Aegyptum, quando Verbum caro fa-
ctum est. Exod. 11. b. 12. d. Pl. 118. Nox etiam media, occultum tem-
pus aduentus Christi significat. Mat. 25. a.

Tēpus ante ad- Nox quandoq; tēpus ante aduētum Christi significat, propter se-
nūm Christi. cretum silētiū mysteriorum Dei: & diuiditur in quatuor vigiliis: pri-
ma in Adā, primo homine, ut crederet in Deū creatorē. Secunda, in
Noe, quando diuina providentia, & iustitia erga homines monstra-
ta est. Tertia, in Abraham, crescēte iam fide. Quarta, in Prophetis, appro-
pinquante luce aduentus Christi. Gen. 8. d. Iob. 35. b. Ioan. 21. a.

Christus, & Io- Nox nocti indicavit scientiā, quū Christus illustravit Ioannē Ba-
annes. ptistā, ambobus in vtero latentibus. Pl. 118. Vel nox nocti indicat sciē-
Mortalitas. tiā, quum Christus homo docuit omnē terrā. Vel mortalitas carnis,
Carnales. carnalibus fidē prædicādo, annunciat futurā sciētiā. Vel cum carnalis
Prædicator. licet fidelis, loquitur carnali de his, quæ pertinent ad carnem Chri-
Iudæi. sti. Hec autem nox dicitur esse Dei. Pl. 73. Nox quoque indicavit sciē-
Tenebre Iudæo- tiā nocti, quū Iudæis doctrinā pravi sensus infudit, & cum in-
rum. dicauit Iudæis Christū capiendum, dicens: Quemcunque osculatus
Vetus testamen- fuero, ipse est, tenebre eum, Nox quoque sunt tenebre Iudæorum. Pl. 87.

rum. Nox quandoque dicitur vetus testamentum, & sensus literalis, &
parabolæ. Gen. 22. a. 40. a. Exod. 10. c. 13. d. 14. e. Pl. 135. Cant. 3. a. Nox
etiam sunt quæstiones de Deo, qui posuit tenebras latibulum suum. s. Pl. 118. ser. 7
Psalm. 17. 91. Noctē coniuncta est Lia Iacob, ut obscuritas litteræ desi-
gnetur. Gen. 29. c. 30. c. Zach. 1. b.

Tempus legis Iudæorum. Nox etiam significat tempus legis Iudæorum, ant ipsum populum
Iudæorum. Iob. 3. a. Luc. 5. a. Et venit Deus diem in noctem, quando
diem eorum, qui hora sexta dixerunt: Crucifige, in typū cæcitatē in
noctem mutavit. Et lux quæ eis oriebatur in lege, & Prophetis, versa
est in tenebras, ignorantibus quid legant & audiant. Amos. 5. b. Psalm.
69. Nox autem qua producta est hædera ad protectionem Ionæ, tem-
pus ante aduentum Christi designavit. Nox verò qua arefacta est, cæ-
citatem Iudæorum subsecutam. Ionæ. 4. d.

Nox,

Rup. 9. f. Apoc.

Ori. f. Luc. ho. 35.

Aug. 1. serm. Domini
in monte.

Ori. f. Matt. ho. 32.

Gre. 29. mor. 5

Hie. f. Iob. 38

Hie. f. Iob. 2.

Glo. ord. f. Eze. 43

Aug. epist. 120. & de
verb. Domini ser. 22

Hie. f. Iob. 35

Cyrik. 12. f. Ioan. 62

Arno. f. Ps. 118

Chry. f. Ps. 96

Hie. f. Ps. 118. 87

Aug. f. Ps. 118. 73

f. Ioan. trāst. 62

Euch. q. in Psal.

Arno. f. Ps. 91. 135

Amb. de Isaac 5

s. Pl. 118. ser. 7

Bedæ. f. Gen. 30

Ori. f. Iob. 3

Amb. de virg. 2

Hier. f. Amos. 5. &
sonam. 4

Reda f. rous. 31

Ricard. de f. villo. de
tem. Nabuch. 12

Gre. f. 1. Reg. 3

Glo. int. f. Exo. 13

Ori. f. Matt. ho. 31

Gre. 2. f. mo. 1. ho. 12

Cyril. 3. f. Ioan. 24

Arno. f. Ps. 90

Gre. 2. f. mor. 3. & 1.

Cant. 1. & 9. mor. 40

Gre. 5. f. mo. 21. & 23

mor. 21.

Aug. de symbol. ad

Cathecum 6

Aug. 2. de Trinit. 17

& q in Exod. 54. &

Psalm. 103

Beda. f. Exo. 11

Rup. 2. f. Exo. 20. 11.

Hier. 1. f. 4

Aug. epist. 120. & 1.

Psalm. 118

Amb. 1. Psalm. 118.

ser. 7. 8

Clima gradu 25

Gre. 2. mor. 9. & 8.

mor. 7. & 16. mo. 28

& 27. mor. 1

Ber. ser. 1. f. qui hab.

Beda. 1. Pro 31

Nox, in qua apparet Dñs, est tranquillitas ab omni perturbatione. *Tranquillitas.*

Gen. 20. a. 2. 6. c. 4. 6. a. Exod. 24. d. Sic quasi nocte gescit Ecclesia, quā alij fidelū eius, intermissa ad tēpus sollicitudine externa, sibi met vacare, seq; ipsos spūaliter incipiunt curare, vel lectionibus videlicet sacris, vel orationibus, ac lachrymis sese, vel alijs studijs huiusmodi secretius exercēdo. Surgit autē de nocte, cū in eisde suis fidelibus ad agendum etiam proximorum curam, se sollicitē accingit. Prou. 31. c.

Nocte fit reuelatio mysterij Danieli, quando veritatis illustratio cernit qdē ex parte, & velut ad Lunę lumē videt; & quando de aliquo diuinitatis arcano, quid sentiendū sit, ipsi qdē intelligimus; sed rationē qua illud, & alijs probare possumus, in promptu necdum habemus. Sed cū per diurnam retractionem postmodum agimus, vt acceptā veritatis intelligentiā, quam ipsi prius vel tenuiter videre potuimus, perspicua demonstratione alijs declarare possumus; iam quod nocte percepimus, sub diei luce proferimus. Dan. 2. c.

Nox aliqñ fidē significare pōt; & nocte Abraham superauit aduersarios: quā victoria quā vincit mūdū, est fides nra. Gen. 14. c. Exo. 10. c.

Nocte accepit sapientiam Salomon, quia non erat in eius luce p- seueraturus. 3. Reg. 3. a.

Nox aliqñ significat cognoscentes peccata sua, & humiles. Exod. 13. d. 40. d. Et noctes quadraginta, pertinent ad penitentiā. Exo. 34. d. Et de nocte confurgens Abimelech, respiscētes significat Gen. 20. b.

Nox media, tempus orationis aliquando significat: vt quum amicus venit media nocte, gratia petendi panes ab amico. Luc. 11. a.

Nox etiā media, alitudinē remissionis, & negligētię significat: & tēpus qñ minus putatur vērurus esse iudex Matt. 25. a. Iob. 34. c. 10a. 6.

Nocturnus timor, est occulta voluptas, vel insidię tē. ationis occultę in hoc mūdo obscuro. Ps. 90. Cāt. 3. c. Et nocturna pollutio, aut sō

niū est tēratio occulta, per quā tenebrosa cogitatione turpe aliquid corde cōcipitur, quod tamen corporis opere nō expletur. Deut. 23. b.

Nocturna visio, est cōtēplatio diuinorū i hac vita, i qua sub quadā caligine, & nō sine nubis obscuritate diuina cognoscim. Iob. 4. c. 33. b.

Noctes tres, designant tres mortuos, quos suscitauit Christus, secundum tres gradus mortis spiritalis per ipsos significat. In his fuit Christus in corde terrę, hoc est, iacuit fides Christi in cordibus ipso

rum, qui habitant terram Matt. 22. f.

Nox quandoque dicitur tempus passionis Christi, quādo maxima erat obscuritas fidei in cordibus omnium. Ps. 15. 16. 31. 103. Ita in nocte comedebatur agnus. Exod. 12. b. Vbi etiam designatur obscuritas sacramentorum. Nox est etiam, quia nondum ad inuicem cō. cien-

tias nostras videmus.

Nox aliqñ significat tempus tribulationis, & tērationis. Et media nox est tēpus grauis tribulationis. Gen. 31. Leu. 8. g. Iob. 7. a. 17. c. 24.

c. 30. c. 34. c. 35. c. Ps. 2. 15. 16. 21. 118. 120. Thren. 1. a. 2. f. Nocte mandat Deus caticū, nēpe misericordie, hoc est in aduersis, quū qñ nō pōt eā exercere, vt saltē eā laudet. Ps. 41. In noctibus etiam iubemur extollere manus in sancta. Ps. 113. Et nox illuminat vt dies, quū qñ letanter

sustinet aduersa. Ps. 138. Nocte accusat diabolus, id est tpe aduersitatis. Apoc. 12. c. Noctes laboriosas tolerat, q aduersitatu tenebras non solum vsq; ad inopiā, sed sēpē ad corporis vsq; cruciatu portat. Iob.

7. a. Nocte querit spōsa Dñm, hoc est, in tribulatione. Cāt. 3. a. Nocturnus timor, est timor de tribulatione, aut in ipsa tribulatione. Ps. 90.

Fides.

Penitentes.

Humiles.

Tempus orationis.

Altitudo remissionis.

Occulta voluptas.

Insidię tē. ationis.

Contemplatio.

Tres mortui suscitati.

Tēpus passionis Christi.

Obscuritas sacramentorum.

Priuatio formę

Ignorantia.

Errores.

Infidelitas

Sensibilia.

Tempus huius seculi.

Tempus mortis

Mortalitas

Tempus iudicii

Tempus Antichristi.

Diabolus

Sectę hereticorum.

Cognitio temporalium

Tēpus peccati.

Peccatum.

In hac nocte nō extinguitur lucerna mulieris fortis, Prouer. 31. c. Me Glo. ord. f. Luc. 11. dia nocte uenit amicus, hoc est, tempore tribulationis. Luc. 11. a.

Nox interdum dicitur priuatio formę in materia, quā rationē habet tenebrarum, sicut ipsa forma lucis habet rationem. Gen. 1. a.

Nox interdum significat ignorantia, & errorum tenebras. Gen. 1. a. Ori. f. Gen. ho. 1. Gre. 4. mor. 17. & 8

ctes laboriosę sunt quū ingemiscimus nos nescire quod qrimus. Iob. mor. 9. & 26. mo. 25

7. a. 30. c. Nocte Lot cōcubuit cū filiabus: vbi designat ignorantia sciētię Dei. Gen. 19. g. Nocte uastatur Ar, ciuitas Moab: quā sciētię secula

ris perpetuis ignorantia tenebris dānat. Is. 15. a. Dñs ē perire nox, qñ hic. 1. f. 21

id quod cęcata mēs ēt per consensum perpetrata, ad aduersione pēnitētię extinguit. Iob. 3. a. Noctes quoque singulę, sunt cogitationes tene

brose. Ps. 6. Nox ēt ipsa infidelitas, vt nocte luctatus ē uir cū Iacob: vbi notatur defectus fidei futurus in Iudæis. Gen. 32. f. Et nocte venit Nicodemus ad Iesū: quia nondū plenā hēbat fidem. Ioā. 3. a. f. 21. c.

Nox diuisa à die, significare potest sensibilia diuisa ab intelligibilibus. Gene. 1. a. c.

Nox præterea obscuritatem, & tēpus huius seculi significare pōt. Ori. f. Lewi. ho. 5. & f. Gen. 30. c. Hac nocte editur agnus, & perimitur qui dilexit mūdum, Nū. ho. 23. & f. Mar.

vt primogenita Aegyptiorum, & diues avarus. Exod. 12. b. d. 14. c. 34. ho. 30. & f. Rom. 13. d. 1. Reg. 14. c. Ps. 76. 77. 118. 133. 138. Rom. 13. d. In hac nocte nutrire debet sacerdos ignem altaris. Leui. 6. b. Nox autem media, est mediū

tempus uitę humanę tenebrose. Mar. 13. d. Luc. 2

Nox quandoq; significat tēpus mortis, & ipsam mortalitatē, qñ hō incurrit p peccatū Gen. 8. d. Exod. 14. c. 1. Reg. 14. c. Iob. 3. a. Ps. 129. Et

nox sic illuminatio, quā à morte transit ad gloriā. Ps. 138. Ioā. 9. a. Iob. 27. d. Designat ēt tempus iudicii, & ignorantiam, seu obscuritatē diei iudicii, ac mortis. Ps. 73. Matth. 25. a. Luc. 12. c. 1. Thessalonicę. 5. a. Aug. f. Ps. 77. 129

Nox potest etiam aliquando significare tempus Antichristi. Exod. Gre. f. 1. Reg. 14. & 13. d. Luc. 17. g. Mat. 25. a. Ioan. 9. a. Iob. 14. c. In quibus etiam locis si

gnificari potest tempus iudicii. Aug. f. Ps. 129. 138

Nox quādoq; dicitur ipse diabolus: vt Iob. 3. b. Noctē illā tenebro sus turbo possideat. Nox est enim, quū mentes conscientia erroris tenebris obscuro. Est ēt nox ipsa callida suggestio diaboli. Nox quoq;

diuisa à die, est diabolus separatus ab angelis. Gen. 1. a. Thren. 1. a. Amb. f. Luc. 17

Noctes per quas quæsiuit sponsa sponsum, & nō inuenit. Cāt. 3. a. Amb. f. Luc. 17

varias sectas hereticorum & ignorantia, ac errorum designant, qui dicunt: Ecce hic est Christus, ecce illic. Et nocturna visio, significat cōgnitionem mundanorum, & hypocritarum, & hereticorum de rebus temporalibus, quæ eos citō deserunt vt quasi somnando eas possideri

se videantur. Iob. 20. a. Rup. 1. f. Gen. 18. & f. lere. 14

Nox quia priuat luce, significare potest tēpus peccati, & uitā peccatorum, ac ueterem hominē. Ipsum ēt peccatum nox dicitur, quo priuatur hō luce grę. Gen. 1. a. 19. a. Exod. 13. d. 1. Reg. 15. d. Thren. 1. a. Ori. f. Matt. ho. 35. &

Rom. 13. d. Nocte sunt ebrii, qui cordis ebrietatē hnt, quia sunt i tenebris. 1. Thess. 5. a. Nocte capit Chrs, scandalizantur discipuli: negat Petrus, hoc est, sine spūsancto. Matt. 14. c. 26. c. Iob. 3. a. Et guttę noctiū, Hier. f. Eze. 8

sunt cadentes per peccatum. Nō rediturus ad ueniam, ad traditionis perfidiam nocte Iudas exiisse perhibetur. Ioannis. 13. d. Et diuiti ini-

quo dicitur. Luc. 12. c. Hac nocte repetent aiam tuam ex te. Et nocte coneruntur mali, vel quum per diuinam sententiam occultam cęcatur, vel propter tenebras exteriores, in quas mittuntur. Iob. 34. c.

Nox

SYLVIA

Nox etiam ibidem dici potest peccatum, quod est poena, & causa peccati. Potest etiam nox in multis ex his locis infernum significare. Iudi. 19. c. Dies mutabitur in noctem. Ioan. 9. a.

Nubere, Nuptia.

Nubere dicuntur femina, quum uiristraduntur: non enim vir proprie nubere dicitur, sed mulier, uir autem ducit uxorem. Nuptia autem sunt, cum est actus nubendi. Et ipse ceremoniarum, & hilaritates, quae in ducendis uxoribus fiunt, nuptiae dicuntur.

Nuptiae in Christo non dicuntur proprie esse inter Verbum, & humanitatem, cum non sint persona, sed sunt inter Christum, & ecclesiam, & inter Christum & animam, ad quas ipse dicitur sponsus, & illa sponsa. Inter animam uero, & demones non possunt dici nuptiae, sed adulterium: quum non possit esse legitima coniunctio.

Nuptiae Iacob cum Rachele, unionem Christi & ecclesiae significant. Gen. 29. c. Et nuptiae filii regis, designant coniunctionem ecclesiae sponse cum filio Dei incarnato eius sponso. Mat. 22. a. Designant etiam coniunctionem Verbi ad animam; & has nuptias providere debet puellae dominus eius. Exod. 21. a. Nuptiae factae die tertiae in Cana Galilee, coniunctio nem Christi, & ecclesiae post resurrectionem designant. Ioan. 2. a.

Nuptiae quandoque significant celestem gloriam, seu coniunctionem cum Verbo Dei in gloria, cum immortalitate assumptione. Mat. 25. a. Luc. 12. c. Apoc. 19. b.

Nuptiarum tres sunt species. Primae reconciliationis per fidem, quarum tria sunt fercula, peccatorum ablutio, gratiae consecutio, & naturae reformatio. Secundae adoptionis per spem, in quibus sunt eloqui diuini consolatio, alimoniae celestis communio, dulcedinis internae prelibatio. Tertiae sunt glorificationis per charitatem: cuius fercula sunt aeterna incorruptio, vera glorificatio, perennis Dei uisio.

Non nubens alteri uiro uxor defuncti, designat animam non recipiendam sermonem extraneum, Gentilicium, & hereticum. Deut. 25. b. Tunc est nubis filia sacerdotis alienigenae, aut alicui de populo, quum anima nutrita in fide se tradit errori Gentilico, aut Iudaico, aut haeretico.

Nuptialis uestis est charitas, ratio, & uirtutes, ac dona Spiritus sancti. Et ipsa gloria uestis est nuptialis. Mat. 22. b. Colos. 3. b.

Nubes, Cataracta.

Nubes, est vapor humidus, in sublimi vi caloris elatus: cuius densitas Solis obumbrat, & in aquas terram irrigantes demum conuertitur. Cataractae autem dicuntur nubes, seu fenestrae, & portae, quibus aquae defluunt. Sunt in qui cataracta scribendum putant: ut a defluendo dicatur aquae, quae ex alto ruere potius quam defluere videantur. Duo autem ex nubibus conferuntur nobis beneficia. Alterum est obiectus, alterum uero pluuia, & ambo Solis uigore mitigantur. Lux enim nimis excellens, percellit oculos minus dispositos, aut tunc lucis non asperit, & calor excrucians, & exarsus perurit aliquando, utrumque, tamen uicissim est. Ad quorum temperamentum summus Moderator, nubes pro tempore interitici iubet, quae lucem comprimant, & arefacta madefaciant, & irrorent.

Nubes in primis dici potest Deus pater, cuius typum gerebat nubes, quae suscepit Christum ascendentem in coelum ab oculis discipulorum. Act. 1. b.

Nubes itidem dicitur Spiritus sanctus protegens Hebraeos, hoc est, fideles, & execras Aegyptios, hoc est, infideles. Exo. 14. c. Et nubes lucida obumbrans

ALLEGORIARVM.

639

obumbrans discipulos, dici potest aeterna uirtus, vel Spiritus sanctus. Matthaei. 17. a.

Christus.

Nubes praeterea cum sit tenuissimus aeris lucidi contextus, lucem aliquam de se emittens, ipsum Christum significat, uel diuinam in Christo, & luculentam ueritatis pulchritudinem. Iob. 38. b. Ps. 98. Designat etiam naturam humanam in Christo. Gen. 9. b. Exo. 13. d. 14. c. 16. c. 19. b. Leui. 16. a. 3. Reg. 18. g. Isa. 19. a. 25. b. Et nubes magna ueniens ab Aglone, est Filius Dei, factus homo, ueniens in mundum. Eze. 1. a. g. Et nubes irrorans, & praegens nos a feruore Solis, hoc est, ab ira Dei, & extinguens aestum peccatorum, est ipse Christus afferens nobis diuinam clementiam. Et ipsa humanitas eius est nubes dici, in qua eduxit Deus populum de Aegypto. Ps. 77. Hac nube dicitur Amictus Angelus. Apoc. 10. a.

Benignitas Dei.

Cataractae coeli, significare possunt benignitatem Dei, qua detinet iram suam, ne perdat homines, quae tunc aperientur, quum iustitia exigente Deus vindictam exercet. Et cum demonstrat nota sibi esse nostra crimina. Genesis. 7. b. 8. a. Isa. 24. c.

Verbum Dei.

Nubes media inter Hebraeos, & Aegyptios, est uerbum Dei, metibus uirtute praeditis, paulatim irrorans sapientiam, a malis omnibus securam. In dura autem, ac bonarum artium steriles, more nubis densissime poenas ingerit, intantans eis inundationis perniciem miserabilem. Exod. 14. c.

Doctrina Apostolica.

Nubes est doctrina apostolica, in qua apparet Christus tanquam arcus in nubibus, ubi et designatur figurae ueteris testamenti. Gen. 9. b. Leui. 16. a. His nubibus operit Deus coelum. Ps. 17. 103. 107. 134. 146.

Profunditas scripturae.

Isa. 5. b. Et sunt nubes tenebrosae pro obsecratione, & illuminat noctem ueteris populi. Ipsa quoque profunditas scripturae nubes dicitur. Exo. 13. d. 14. c. 40. d. Mat. 24. a. 26. f. Et baptizati dominus antiqui Patres in nube, quae baptizati sunt in figura. 1. Cor. 10. a. Cataractae autem, ut dicuntur per quas flumen deicitur, potius quam defluit, Prophetas significare possunt. Psal. 41. Vbi etiam designant comminationes diuinas.

Cominationes diuinae.

Nubes etiam dici potest gratia Dei, & diuina protectio, ipsaque consolatio diuina, celestiaque beneficia. Donec nubes gratiae erat in tabernaculo foederis, Maria non apparuit leprosa, sed remota nube. Exo. 24. d. 33. c. 34. a. 40. d. Nu. 8. c. 12. c. 16. f. Isa. 4. b. 5. b. 18. b. Et nubes in qua ueniet Filius hominis, erit bonis consolatio, & protectio. De quibus dicit Ps. 30. Quam bonus Israel Deus his qui recto sunt corde. Mar. 13. c. Luc. 21. c. Eze. 1. a.

Diuina protectio.

Nubes praeterea dicitur beatissima Virgo Maria, quae est nubes leuius sine peccati pondere, & super eam ascendit Dominus, quum incarnatus est. Isa. 10. a. Ipsa est nubes dei, in qua educit Dominus populum de Aegypto. Ps. 77.

Virgo Maria.

Nubes aeris, sunt Apostoli, & sancti doctores, & etiam Prophetae, in quibus est tenebrosa aqua, qui ad excelsa contendunt, & terrena despicientes. Instar autem ueniunt tenuissimum aerem, & aetherea quaeque desiderant ad quos ueritas Dei peruenit, quae usque ad nubes uenire dicitur, & super sanctos pluuere consuevit: qui repleti multitudine scientiae, multas habent aquas in cordibus suis, tenebrosas quidem, & inuolutas caligine mysteriorum, quam solus Moyses ingreditur, & loquitur cum Deo facie ad faciem. Ps. 17. 35. 56. 67. 76. 77. 96. 103. 134. 146. Gen. 9. b. Exo. 13. d. 14. c. Iob. 20. a. 26. b. 36. d. 37. b. c. d. Eccl. 11. a. 12. a. Isa. 5. b. 14. d. 45. b. 60. b. Ier. 10. b. Mat. 24. c. 26. f. Apo. 1. b. Haec sunt nubes, quae non aquantur Domino. Ps. 88. Et nubes, quae rore concreuant. Pro. 3. c. 2. Reg. 1. d. Et nubes discurrentes per magnificentiam Dei. Deut. 33. 2. Reg. 1. d. Et nubes discurrentes per magnificentiam Dei. Deut. 33. 2.

Apostoli.

Nubes interdu dicitur Ecclesia, & ipsi fideles. Ps. 104. Super haec nubem

Doctores.

Prophetae.

Ecclesia.

ipsi fideles.

Ori. s. Mat. ho. 20. 22.

Aug. 1. q. in Euan. 31.

Et s. Ioan. tra. 8.

Hie. s. Mat. 22.

Epiph. 2. cons. here.

ses tom. 1.

Gre. ho. 8.

Cytil. 2. s. Ioan. 26.

Ori. s. Mat. ho. 32.

Hila. s. Mat. Cano. 27.

Aug. 83. 59. Et de

verb. Dei.

Bern in sententijs.

Ori. s. Mat. ho. 22.

Isych. s. Leu. 22.

Ori. s. Mat. ho. 20.

Hila. s. Mat. Cano. 22.

Amb. 1. de panis. 6.

Et s. Luc. 14.

Geor. uene. Cant. 1.

ton. 7. cap. 17.

Amb. ser. 61.

Ori. s. Exod. ho. 5. Et s.

Num. ho. 27. Et s.

Mat. ho. 3.

Coniunctio Christi

et cum Ecclesia,

uel anima.

Gloria celestis.

Recipere sermo

nem extraneum.

Charitas

Deus pater

Spiritus sanctus.

Beda 1. Gen. 5. & 2. bem sedet Filius hominis. Apo. 14. d. Nubes quoque sunt animae sub-
Proph. 3. mes per coeleste desiderium, & a culpae grauedine leues: de quibus dici-
Rup. 2. Dent. 20. tur Isa. 60. b. Qui sunt isti, qui ut nubes volant? *Fideles animae*
Am. ps. 104. Nubes quandoque dñr Angeli: ut inuatur sanctos illos spiritus *Angel.*
Hie. 1. Eze. 1. occulto quidē lumine supra mundanū impleri modū ceterū primi
Gre. 1. Reg. 7. 14. tinam illā primoque apparentē lucem, modeste, reuerenterque susci-
Aug. 1. ps. 111. pere, eamque sequentibus abique inuidia, p suo cuiusque capto scda
Dion. cal. Hier. 1. deriuatione trāsfundere. Preterea, quod illis, & fecunditas, & ius itē ani-
Hie. 1. Zach. 14. mādi, & augēdi, ac perficiendi adit, iuxta intelligibilis imbris fecundi-
tate, quē subiectū gremiū ad vitalem partū pinguis euocat pluuijs.
Chrys. de continētia Nubes protegens Israelē, crucem Christi significare potest, sub *Cruce Christi*
Ioseph. cuius vmbra saluamur. Exo. 13. d. Nu. 14. c.
Philo de profugis. Cataractae, dici pñt fluxus cogitationum intellectus, quae tunc ap- *Fluxus cogita-*
Gre. 28. mo. 19. riuntur, quum homo tenet in vitia. Nubes etiā est confusio inquieta *tionum.*
Rica. de S. Visio, de rū cogitationum in mente: quibus a visione, & contemplatione diui-
sonn. Nabucho. 35 norum obtenebratus impedit. Iob 38. a. Transiit quoque, nubes p ful-
gore, quū illa quae animum obnubilat, dubitationes recedunt. Ps. 10.
Hie. 1. Eze. 1. 30 Nubes magna veniens ab Aquilone, significat exercitum Chaldaeo *Dies iudicij.*
Gre. 1. Eze. 2. rum, venientem aduersus Hierusalem. Eze. 1. a. Designat etiam nubem
Hila. 1. ps. 67 iudicij, quando tollitur impius, ne videat gloriam Dei. Et dicitur
Aug. 1. ps. 96. 67 dies nubes, quia nullus tunc absq; pauore iudicem praerolabitur, in-
certus de futura sententia. Erit autem nubes praecipue malis, quibus
erit nubes obscura, & horribilis Ps. 67. 96. Exec. 30. a. 34. d. Ioel. 2. a.
vnde & in nubibus veniet tunc Filius hominis. Dan. 7. d.
Beda 1. Prou. 25 Nubes matutina, quae citō consumitur, in earum rerū comparatio- *Vir gloriosus.*
ne assumi solet, quae citō deficiunt. Hose. 6. b. 12. a. Nubi autem sine
pluijs comparatur vir gloriosus, & promissa non complens. Prou.
25. b. Nubes ad altiora suspenditur, sed densato vento impellitur, vt
currat, calore autē Solis dissipatur, vt euanescat. Sic corda sunt homi-
num, quae per acceptē rationis ingenium ad alta emigrāt impulsa au-
tem maligni spūs statu prauis desideriorum suorum motibus huc,
illucque pertrahunt: sed districto respectu superni iudicij, quasi Solis
calore liquefiūt, & semel locis pēnalibus tradita, ad opationis vsū vl-
tra nō redeunt. Gloria ē malorum vt nubes transire dñr. Iob 7. b. 30.
b. Iudē. d. Vt nubem autē, & vt nebulā dicitur Deus delere peccata no-
stra. Isa. 44. d. Designat in multis ex his locis tēporale bonū. Isa. 25. b. *Tēporale bonū*
Nubes, interdum mentis humanae mobilitatem significant, Eccle. *Mobilitas men-*
11. a. Qui considerat nubes, non metit quia is qui ante humanā mu- *tis.*
tabilitatis terrorem trepidat, mercedis aeternae retributione se priuat.
Nubes opposita, ne trāseant orationes ad Deum, est quum ingra-
tas preces petentium Deus exaudire dēsignatur. Vel quum caligine
quadam, & nubilo cecitatis mens obruitur, ne radio diuinā contem-
plationis illustrari mereatur. Thr. 3. c. Iob 38. a. Nubes etiam magna
est caligo, & cecitas, quam incurrit homo per peccatum. Ezech. 1. a.
Amb. de Noe 27 Nubes etiam sunt prauī homines persequentes bonos. Eccle. 1. r. *Pravī homines*
Gre. 3. ps. admo. 26 a. Et haeretici, Philosophi, Iudaei, & tempora iniquorum. Demum ip- *Tribulationes.*
Ber. 1. Cant. ser. 38 se tribulationes. Et Arcus apparet in nubibus, quum diuina benigni-
Euch. for. spiritual. 3 tas in tribulationibus succurrit. Gen. 9. b.
Hie. 1. Eze. 30 Nubes operiēs Taphnim, est erroris obscuritas, quae cedit diabolo. *Error.*
Amb. de Noe 14 Ezech. 1. a. 30. c. 38. c. Et cataractae sunt errores in aīa. Nubes autē ponit *Ignorantia.*
Gre. 28. mo. 15. & 1. vestimentū maris, quū in crudelibus iterponit caligo, & cecitas infide- *Infidelitas.*
Eze. ho. 2 litatis. Iob 38. a. Cataractae quoque i diluuiū significat supbos. Gen. 7. b.
Beda 1. Gen. 5 Cataractae

ALLEGORIARVM.

Cataractae fuerunt apertae in baptismo Christi, quum vox Patris au-
dita est. Hic est Filius meus. Ps. 41.
Calum. Nubes, caelum. Iob 22. b. Nubes latibulum eius.
Multitudo. Nubes, multitudo. Eccle. 43. b. In magnitudine sua posuit nubes.
Soliditas. Nubes, Soliditas. Iob 37. d. Subito aer cogetur in nubes.
Nudare, Nudus.
Nudare, est derēgere, & spoliare: & nudus est, qui est sine tegmine,
aut vestimento, & pauper, priuatus, apertus, & detectus.
Christus nudus Nuditas Adē in paradiso, designauit nuditatē Christi, qui pro no- *Amb. ep. 3. 6. & 1.*
bis apparuit infirmis. Et vt ille fuit nudus in paradiso, ita Christus vt *Luc. 23*
humanam tegeret nuditatem, nudus pependit in cruce. Nuditas c- *Aug. 16. ciui. Dei. 2.*
tiam Noe, nuditatem Christi in passione, & cruce significauit. Gen. 2. *& 12. contra Faust.*
d. 3. c. 3. f. Luc. 23. c. Nuditas autem Iob, designauit Christum a for- *23*
de originalis peccati mundum Iob 1 d. Designauit etiam, quod Chri- *Beda 1. Iob 1*
stus a synagoga carnis prodians conspicuus ad Gentes prodijt, quum *Gre. 2. mo. 31*
esset ab ipsa synagoga nudatus: sicut etiam Ioseph reliquit palium in *Rup. 1. Haba. 2*
manu dominæ. Nuditatem Christi aspexerunt Iudaei. Haba. 2. c.
Christus in suis Nudus etiam dicitur Christus in suis membris, in quibus est ope- *Ori. 1. Matt. ho. 25*
membris. riendus, in ijs videlicet, qui indigent sapientia. Matt. 25. d.
Puritas Ange- Nuditas in Angelis, designat quod liberi sint, absoluti, & expediti, *Dion. Cales. Hie. 15*
lorum. atq; exterioris omnis adiectionis labe puri, & ad diuinā simplicita-
tis similitudinem pro viribus tendant.
Simplicitas. Nuditas aliquando indicat simplicitatem, vt in primis parentibus, *Aug. 2. de gene. cont.*
qui nudi non erubescabant. Gen. 2. c. Nudus erat Adā a simulatio- *Manich. 16*
ne, sed vestiebatur luce diuina. vnde auersus, & ad seipsum conuersus:
quod significat de illa arbore manducasse, nuditatē suā vidit, & dispi-
cuit sibi, eo quod nō haberet aliquid proprium. Est autem hoc erro-
ris propriū, vt quod cuiq; displicet, hoc etiam Deo displicere arbitret.
Nil boni sibi Nudus fugiens adoleiscens, designat eū, qui nil sibi de bonis ope- *Gre. 1. Reg. 15*
ascribens. ribus per inanem gloriam ascribit. Mar. 4. f. Nudus etiā fugit, qui ve- *Hie. de veste sacer.*
terem hominem exuens, ad Deum festinat: & qui omnia peccandi pe- *Ori. 1. Iob 1*
ricula vitat. Amos 2. d. Nuditas, mundiciam ab omni vitio indicat. *Amb. de Noe 29. &*
Iob. 1. d. Et nuditas David. 2. Reg. 6. d. *ep. 36*
Puniens Deus Nuditauit Deus gladium post partem capillorum, quum in Iudēos
Iudaeos. grauem vindictam exercuit. Ezech. 5. a.
Iudaei occideres Nudates fratres Ioseph ipsum tunica, fuerūt Iudaei imponētes Chri- *Amb. de Ioseph 5*
Christum. sto falsa crimina: vel ipsum occideres. Gen. 37. c. Nō est autē in totū nu- *Beda 1. Gen. 37*
datus Ioseph, sed spoliatus: quia nō est nudus, nisi quē culpa nudauerit.
Peccatum per Nuditas Noe, peccatum per ignorantiam perpetratum significare *Amb. de Noe 29*
ignorantiam. potest: & nudari in tabernaculo, est abscondere peccatum. Gen. 9. d.
Abscondere pec- Nada dicitur anima, quae gratia, & virtutibus destituta est. Sic nu- *Ori. 1. Eze. ho. 6*
catum. dus homo, vel nudus populus, est existens in peccato, & carens idu- *Gre. 6. mo. 3. 23. &*
Anima sine mento gratiae, & charitatis. Gen. 3. c. Exo. 32. f. Iob 14. b. 22. a. 24. b. Isa. 12. mo. 5 *Rup. 1. Hose. 1*
gratia. 20. a. Eze. 16. a. Nahum. 2. c. Apo. 3. d. 16. c. 17. d. Et nudi sunt, qui Chri-
stum non habent. 1. Cor. 5. a. Item decepti ab haereticis, & carentes fi-
de, & frigoribus infidelitatis, & peccatorum vexati. Isa. 58. c. Ioel. 1. c.
Erubescencia. Nada spoliatur fornicaria, quando plebs Israelitica nudata gratia,
etiam amisit gloriam temporalem ducta in captiuitatem. Hof. 2. a. *Hie. de veste sacer*
Nudum caput, est amissio galeae salutis. Est etiam erubescencia in- *Iyc. 1. Lem. 10. 13*
dicium. Nudabant autem caput, qui lugebant mortuos. Et nudant ca-
put, qui diuinitatem, aut humanitatem negant in Christo non nu-
dat autem caput sacerdos, quū non amittit gloriam Dei. Leu. 10. b.
Nudari

Gre. 23. mo. 23

Hic. s. I. 3

Geor. Fen. Can. 1. ton.
7. cap. 24

Gre. 6. mo. 11

Hic. s. I. 2

Gre. 19. mo. 15

Hic. s. I. 22

Hic. s. I. 19

Gre. s. I. Reg. 10

Rup. s. Soph. 3

10. b. 13. f. Demum nuditas in planctu assumi solebat Mich. 1. b. Nudari dicuntur ossa per flagella, dum per tribulationem quicquid in nobis est validum, aperitur. Iob 33. c.

Nudat Dominus crinem filiarum Sion, quum manifestat peccata occulta. Isa. 3. b. Et nudat femora Hierusalem, quum detegit peccata, & confundit peccatorem. Ier. 13. d. Sic nudat ignominiam. Eze. 16. c. 23. d. Et nudabit Dominus terram in die iudicii, quum omnia ante tribunal Christi manifestabuntur. Isa. 2. 4. a. Et nudus est infernus coram Deo, quia omnia nuda, & aperta sunt oculis eius. Iob 26. b. Nahum. 3. b. Habac. 3. c. Hebr. 4. d.

Nudus inventus est Adam post peccatum, quia voluit nimis sapere suavitatem serpentis, qui OMNIV Harum dicitur, quod nudum, & astutum significat: ut doceamur nimis astutum denudari sapientia dininorum.

Denudat filia Babylonis turpitudinem suam, quum aia confunditur. Isa. 47. a. Vel in administratione operis turpitudine denudatur, dum vilis mens, abiecta; in actionis ostentatione cognoscitur, quæ quæta prius magna putabatur. Ad eadem refertur filia Edom. Thr. 4. d.

Nuditas pedum, est quum anima non munita diuinorum præceptorum protectione, & obseruatione, patet venenatorum animalium, nempe demonum morsibus. Ier. 2. c.

Nudant lamæ mammas suas, quum Iudæi, & hypocritæ labijs honorant Deum, quem corde negant: & quum hæretici errores suos libere prædicant. Thr. 4. a.

Nudant parietem Ecclesiæ hæretici, cum omnes eius munitiones demoliri conantur. Isa. 2. 2. b. Dicuntur etiam nudare pauperis domum, nempe Ecclesiam. Iob 20. b.

Nudatur alucus riui Aegypti, quum omnes philosophorum, & hæreticorum fallaciæ dereguntur. Isa. 19. b.

Nudiustertius, & nudiusquartus, idem dicunt, ac si diceremus, nunc est dies tertius, nunc est dies quartus, nempe à die præterito, à quo fit numeratio.

Nudiustertius, est prima dies prædicationis ipsius prædicatoris, quæ exercet in obedientia prælati sui: & in hac videntur Saul. 1. Re. 10. b.

Nugari, Nugæ, Nugax. Vgæ, sunt sermones leuium rerum, ac nullius ponderis, & ple- runq; scurriles, & mendaces. Nugax autem est, qui nugæ loquitur: quod est nugari.

Nugæ sunt sermones hæreticorum, & nugaces sunt hæretici, & et Iudæi, circa legem nugantes, dum falsos ei dant, & ineptos sensus. Sopho. 3. d. Sap. 2. c. 4. c.

Nullus, est non aliquis. Nullus homo debebat esse in tabernaculo, quum ingrediebatur sacerdos ad offerendum incensum, ut designaretur omnes homines egere redemptione, præter ipsum Christum summum sacerdotem, & redemptorem. Leu. 16. c.

Numerare, Numerus, Enumerare, Numerabilis. Computare, Recensere, Supputare.

Numerare, est per numeros recensere. Numerus autem est vnitatum collectio. Recensere autem est cognoscere, & summam per numeros cognoscere. Numerus item est discretio, paucitas, & feclicitas.

Numerus

Tribulatio.

Nudari sapien-
tia.

Detectio turpi-
tudinis.

Non seruare
præcepta.

Prædicantes
hæretici.

Hæretici denu-
dantes Ecclesiā.

Detectio erro-
rum.

Sermones hæ-
reticorum.

Nullus.

ALLEGORIARVM.

641

Aeternitas Dei.

Ordinatio Dei.
prædicatione.

Notans Deus
opera

Punit pro me-
ritis.

Comprehendere
excellentiā san-
ctorum.

Prædestinati.

Perfetti adope-
ra Dei.

Diuerfi gradus
in ecclesia

Merces secun-
dum opera.

Virtus vnus-
cuiusque.

Certa scientia.

Valere penetra-
re mysteria.

Non numerari
Iudæ inter apo-
stolos.

Irreparabilis
diabolus.

Oblivio remisso-
rum peccatorum.

Numerus annorum Dei dicitur inestimabilis humanæ cognitioni, cum in Deo sit unica & simplex æternitas: ut dum homo ea, quæ apud se sunt, proluxa multiplicat, æternitatis multitudinem se metiri non possit infirmitas humana cognoscat. Iob 3. d.

Dinumerat Deus mentes conceptus certarum, quum ordinat, ut prædicator oportuno tpe, quod in mente conceperat, proferat. Iob 39. a. Dinumerat Deus gressus, quum singula quæque opera nostra propter retributionem signat. Iob 14. d.

Numerare dicitur Deus in gladio, quoniam singulos pro meritis castigat & punit. Isa. 65. b. Recenset et quæ fecit Amalec, quum condēnat opera libidinis, & cum aliquando conuertit ipsum peccatorem. 1. Reg. 15. a. Numerare stellas, est sanctorum excellentias comprehendere: quod est solius Dei, idō dixit Abraham, Numera stellas, si potes. Gē. 13. d. 15. b. Pfl. 146. Isa. 40. f. Nemo autem numerat, nisi quod vult diligenter custodire. Df autem non esse numerus militum Dei, quia soli Deo cognitus. Iob 25. a.

Numerus filiorum Israel, prædicatione significare potest. Exo. 16. d. 30. b. Pfl. 130. Ier. 23. a. Si numerans Abraham trecentos vernaculos, prædestinatos indicauit Gen. 14. c. Et numerati per cognationes & tribus, sunt ad diuersos gloriæ gradus ordinati. Nu. 1. a. 23. b. 24. c. Numeratio autem secunda filiorum Israel, est introductio secundi populi in terram promissionis & Hierusalem cælestem, reprobo priore. Num. 2. 6. a.

Numerati Leuitæ à triginta annis & supra, designant perfectos ad opera Dei, qui digni sunt numerari: qui et ad numerum transire dicunt. Num. 4. d. Et numerus, vel summa pugnatiorum, est eorum, qui fortes sunt aduersus demones, ut merito numerentur, nec implicentur negotijs secularibus. Nu. 3. 1. g. Recensens quoque Saul filios Israel ad pugnam, designat prælatum cognita uirtute interiori numerantem fideles inter milites spirituales. Recensens autem populum, quasi agnos, designat prædicatorē proponentē veterum exēpla ad castitatem, vel eligentē castos a prædicatione & pugnam contra Amalec, id est, libidinem. 1. Reg. 11. b. 15. a.

Enumerata instrumenta tabernaculi, designare possunt diuersos gradus ministrorum in ecclesia. Exo. 3. 8. c.

Supputatur pecunia redimentis se, iuxta annorum numerum ad rationem mercenarii. Leui. 2. 5. g. 27. c. quia unicuique imputabitur merces secundum horas denarii diurni, & secundum quod magis exercebit opera penitentiae, ut ueniat ad annum Iubilei.

Numerus autem annorum Iubilei, dici potest virtus uniuscuiusque, quæ consideranda est in iniungendis operibus, ne uidelicet alligemus opera grauiā & impotabilia in humores proximorum. Leui. 2. 5. b.

Numerus aliquando dicit certā scientiam, ut his dicat numerum habere, qui certam habet de aliqua re scientiam. Et adolescentularum dicitur non esse numerus, hoc est, sectæ Philosophorum non habent certam scientiam, sed circa errores vagantur. Cant. 1. a.

Numerus sufficiens ad esum agni est, quando is qui agnum mādum care mysteria eius penetrare præualt. Exo. 12. a.

Non numerari noctē, in qua natus est Iob in mēsis, est deleri Iudæam de numero Apostolorum. Et non computari ipsum in diebus anni, est non agi memoriam Iudæ, ut sanctorum, sed ipsum deleri de libro uiuentium. Iob 3. a. Vel diabolū superbiæ suæ tenebris pressum, aduentū quidem Redemptoris conspiceret, sed nequaquam ad veniam cum electis redire, nec rursus ad ordinem supernorum agminum reduci.

Non computari et noctem illā in diebus anni, est in extremo exa-

Gre. 27. mo. 3

Gre. 30. mo. 20

Gre. 12. mo. 9

Hic. s. I. 65

Gre. s. I. Reg. 15

Arno. s. Ps. 146

Amb. ser. 26

Aug. s. Ps. 146

Ori. s. Nu. ho. 1. 15

18.

Amb. de Abra. 3

Ori. s. Num. ho. 21.

Ori. s. Nu. ho. 4. 26

Gre. s. I. Reg. 11. 15

Is. s. Leui. 25. 27

Is. s. Leui. 25

Ang. 83. 9. 55

Rup. 2. s. Exo. 7

Ori. s. Iob. 3

Gre. 4. mo. 10. 11

Gre. 4. mo. 12

MM m m

minc

SYLVA

mine nō fieri mētiōē de peccatis iā remissis, sicut d' operibus virtutū.

Numerant uel destruūt hēretici domus Hierusalem, quum peruer-
tunt fideles. Isa. 12. c.

Numerantur Assyrii p̄ paucitate, quum residui ex hēreticis relin-
quuntur, maiori parte ad fidem reducta, Isa. 10. c. 21. d.

Innumerabilis gens sunt dēmones & mali homines, & carnales,
quasi indigni numero. Ioel 1. c. Innumerabiles aut homines, quos ra-
pit ante se diabolus, sunt carnales ab exordio mundi vsque ad tēpora
Antichristi. Et dicitur rapere, non oēs, sed innumerabiles, quia quan-
diu falsitatis suae signa non exhibet multi à uita carnali conuertun-
tur: atque ita non omnes trahit Iob 2. 1. d. 3. 4. c.

Supputate bases duas per unam tabulam tabernaculi. Exod. 2. 6. d. p̄
ponere utranque legem singulis fidelibus. Supputare etiam singula
talenta per singulas bases, ad unam fidem referri potest. Exod. 3. 8. d.

Nymus, Numularius, vide Pecunia.

Nunciare, Nuncius, Enunciare, Prænunciare, Renunciare.

Nunciare, est monere, & significare, & referre. Enunciare aut est nū-
ciando & declarando proferre. Nuncius uerō est, qui nunciat. Re-
nunciare etiam, est referre. Gen. 3. 7. c. Renuncia mihi quid agatur. Et
relinquere. Luc. 14. g. Qui non renunciat omnibus quae possidet.

Nunciat Christus iudicium gentibus, quia constitutus est iudex gē-
tium. Isa. 42. a. Ipse ut Deus annūciat homini eloquiū suū. Amos. 4. d.
Non Apostoli & Prophetæ non suum, sed eloquiū Dei annūciāt.

Nuncii gentis sunt angeli p̄positi gētibz. Isa. 14. g. Et nūcii q̄ egre-
diunt à facie Dei sunt angeli. Eze. 30. b. Nūcius bonus de lōgē ueniēs
est Angelus bonus; qui cōparatur aque frigida sicuti data. Pro. 2. 5. d.

Nūcii quos misit Iacob ad Esau, dici possūt, p̄phete ad Iudæos mis-
si. Gen. 32. a. Ipsi dicunt nūcii Dñi. Agg. 1. d. Nūcii aut missi ad uniuer-
sos terminos Israel, sunt ap̄lī, & p̄phete. 1. Re. 10. a. 1. c. Isa. 42. 44. d.

Nuncius qui uenit ad Iob, & aliis pereuntibus solus euadit, est ser-
mo propheticus, qui dum sunt mala q̄ prädixit, quasi sanus ad Dñm
solus redit. Dum. n. vera dixisse de perditorū casu cognoscitur, quasi
inter mortuos uixisse mōstratur. Iob 1. c. Vel discretio q̄ in omni per-
secutione Iob remanere potuit: & perpetrata damna statim nunciare
studuit, quia nisi p̄ discretionē, uirtutū dāna eius nō cognoscit, nec cor-
rigit. Nescit & puer ille cū pereuntibus perire: quia nescit discretio p̄-
rerum detrimenta, per tentationū argumenta deficere, sed perficere.

Nūcij quos misit Dauid ad Hanō, quos ille remisit p̄ctis uerbis
vsque ad nates, & dimidia barba, sunt religiosi, aut ministri ecclesiae
incidentes in peccata turpia, quae detegit diabolus. 2. Reg. 10. a.

Nūcii Iudæorum, sunt Scribæ, Pharisei, & sacerdotes, Hēreticorū ve-
rō prädicatorēs eorū, utrorumque aut dēmones. Isa. 30. a. Nahū. 2. d.

Nūcius, qui nunciat patri Ieremiæ natū esse masculū, est diabolus,
qui quū nos in cogitationibus fluctuare considerat, malorum mētes,
quae ex autoritate huius mundi praeuinent, ad persuasionem n̄rā de-
ceptionis instigat. Iere. 20. d. Nuncius aut impij, qui cadet in malum,
d' hēresarcha, qui est nuncius diaboli. Pro. 13. c. Nūcii uerō mortis
sunt angeli Satanæ, nēpe hēretici & uani philosophi: imō oēs, qui uer-
ba referunt proximis, p̄ q̄ morte condemnentur aeterna. Pro. 16. b.

Annunciat de die in diem salutare Dei, qui secundū bonas uirtutes
Ch̄m laudat. Vel qui in utroque testamento Christum prädicat. Ps.
95. Nunciare quoque gloriā Ioseph, est prädicare gloriā Ch̄i; nun-
ciare

Pueri uerē hē-
retici fideles.

Obstinati hēre-
tici.

Indigni nume-
ro.

Vna lex.

Vna fides.

Christi iudex.

Angeli.

Prophetæ.

Apostoli.
Sermo propheti-
cus.

Discretio.

Religiosi peccā-
tes.

Sacerdotes.

Pharisei.

Hēretici.

Dēmones.

Diabolus.

Hēresarcha.

Hēretici.

Vani philosophi.

Prädicare uir-
tutibus in vitro

que testamento
gloriā Dei.

ALLEGORIARVM.

643

ciare aut eā patri suo, est prädicare illam Iudæis. Gen. 45. d. Nuncia-
re uerō gloriā Christi in insulis, est prädicare eā gētibz. Isa. 42. b.

Confessio fidei. Nūcians Iudas Ioseph aduentū patris sui Iacob, est actus cōfessio-
nis fidei, quae fit Christo; unde & Iudas dicitur confessio. Gen. 46. c.

**Confessio pecca-
torum.** Nunciare sacerdoti lepram domus, est cōfiteri sacerdoti peccata. Hila. f. Ps. 118

**Meditatores p̄-
lati, & sancti.** Leuit. 14. c. Et enunciat uias suas, qui confitetur peccata sua. Ps. 118.

Nūcians Moyses Domino uerba populi. Exo. 19. b. prælatus defi-
gnat mediatorem inter Deum, & populum. Nunciant etiam filiae Hie-
rusalem sponso languorem sponſae: quum Sancti orantes pro nobis
offerunt Christo nostra desideria. Cant. 5. c.

**Conuersio Iudeo-
rū in fine mūdi.** Nūcians Ioseph Pharaoni aduentū fratru suoru, designat prænun-
tiationē futuræ conuersionis Iudæorum in fine mundi. Gen. 47. a.

**Iudei manife-
stantes infirmi-
tatem Christi.** Nūcians Cham fratribz suis nuditatem patris, Iudæos exprimit
quodammodo manifestantes infirmitatem in Christi, quae apud prophe-
tas in figuris latebat: unde fit populus ille seruus fratrum: quia seruat
scripturas in obsequium Christianorum. Gen. 9. d.

**Cōsistentes cessa-
tionem legis.** Nūciantes discipuli Ioannis Baptistæ mortem eius Iesu, sunt cō-
sistentes legis ueteris cēssationem. Math. 14. b.

**Prädicatio gra-
tie in peccatore
conuerso.** Nunciari dñr consummationes in ira consummationis, qñ pradi-
catur ab Apostolis, quod ubi abundauit peccatum, superabundauit &
gratia: & quod infirmitas hominis pertinet ad humilia iōnē. Ps. 58.

**Sollicitudo dē-
monum.** Nūciantes Pharaoni fugam Israel, designant sollicitudinem dē-
monum aduersus fideles. Exo. 14. a.

**Falsam securi-
tatem promittere** Nunciare pacem mordendo dentibus. Mich. 3. b. est promittere di-
uine indulgentiæ securitatem flagitiosis.

**Comminationes
diuinae.** Nunciata visio dura. Isa. 21. a. comminationes diuinas significat.

Nundinae.

Nundinae, erant institutae uelut festa, quae nouo quoque die fierent,
& rustici ad mercatum in urbem irent pro legibus accipiendis,
ut scita atque consulta frequentiore populo referrentur.

Nundinae Tyri, erant prädicationes hēreticorum, quas cū multo
popularium fauore ipsi celebrabant. Eze. 27. c.

Nundinae in quibus offertur sacrificium, erant festa Iudæorum, in
quibus ipsi conueniebant ad offerenda sacrificia. Nunc uerō sunt fe-
sta Christianorum. Eze. 46. c.

Nurus.

Nurus, dicitur uxor filij.

Nurus Iudæ Thamar. Gen. 38. c. typus est ecclesiae ex gētibz:
quae etiam est nurus synagogae matris Christi. Matth. 10. d.

Nurus etiam Iudæ Thamar, significat plebem Iudæorum, regibus,
& sacerdotibus tanquam filijs Iudæ coniunctam. Nurus itidem Eli,
est plebs Iudaica reprobis sacerdotibus subiecta. 1. Reg. 4. d.

Nurus confurgens aduersus socrum, est aīa hēretici, vel ipse hēre-
ticus, q̄ scripturas à Spiritu sancto editas, trās fert ad nouas doctrinas,
& ad fermētū Phariseorum, faciens iniuriā Spiritui sancto. Mic. 7. b.

Nutare, Nutus.

Nutare, est identidem capite nutum, vel signum facere. Et ponitur
pro commoueri & titubare, quasi in ruinam periclitari. Nu-
tus autem signum est, quod fit motu capitis: & saepe pro imperio, &
voluntate capitur.

Imperium Dei. Nutus Dei, est imperiū uoluntatis eius, ad cuius nutū columna coe-
li cōtremiscit: quia in plerisque neque ipsi Apostoli perungere ad vo-
luntatis

Hier. s. Isa. 12.

Lyra s. Isa. 10.

Hier. s. Ioel 1.

Gre. 15. mor. 30

Hiero. Aglaſie.

Ruper. s. Amos. 4

Hier. s. Eze. 30

Beda. s. Pro. 25

Hiero. s. Isa. 42. & 1.

Agge. 1

Gre. s. 1. Reg. 11

Lyra s. Reg. 10

Gre. 1. mor. 25

Ricar. de s. uisto. de

12. patriar. 68

Rup. s. Nahum. 2

Gre. 4. mo. 4

Beda. s. Pro. 16

Hier. s. Ps. 95

& 1. Isa. 42.

Hila. f. Ps. 118

Gre. f. Cant. 5

Beda. f. Gen. 9

Mila. f. Mat. Cant. 14

Aug. f. Ps. 58

Gre. f. 1. Reg. 1

Lyra. f. Eze. 46

Aug. f. Ps. 44

Glo. ord. f. Gen. 38

Gre. f. 1. Reg. 4

Hila. f. Mich. 7

Gre. 17. mor. 15

SYLVIA

luntatis eius celsitudinem valent: qui eiusdem voluntatis premia denunciantes vident. Iob. 26. c.

Nutus Ioseph, quo frumenta Aegyptijs videretur, typus erat dispensationis donorum gratiae, quae per Christi fit voluntate. Gen. 42. b. *Dispensatio Christi.*

Nutantes transferuntur filij Iude traditoris. Psalm. 108. cum Iudei vagi sunt, & inquieti super universam terram.

Nutrire, Enutrire, Nutrimentum, Nutricius, Nutrix, Alere, Alimentum, Alitile.

Nutriti dicuntur animalia, secundum quod alimentum susceptum in suam substantiam conuertunt, & tandiu nutriuntur, quandiu viuunt. Nutrimentum autem, est materia eius quod nutritur.

Nutrit Deus & corporaliter & spiritualiter: quod nutritus dicitur. Ps. 30. 54. Is. 1. a. Hof. 11. a. Alit autem in fame: quia quando alij fame verbi Dei patiuntur, ipse alit bonos. Psalm. 32. Vel dicitur quia sustentat in hac vita.

Nutrit Israel gregem. Eze. 45. c. hoc est, ecclesia pascit fideles in pascuis sacrae scripturae. Qua ratione non nutrit pastor stultus Zac. 11. d.

Nutrit Moses mulier Hebraea, significat Synagogam fouentem legem: *Synagoga fouens legem.* quae in semper illi fuit infans: Sed nutritiuit eum, ut adultum traderet filium Pharaonis, hoc est legem cum sensu spirituali traderet ecclesiae ex gē-

tibus. Exod. 2. b. Vel designat perfectam doctrinam ecclesiae, quae nutrire debet eum, qui adoptatur a scientia seculari, ne nunquam deserat a matre.

Nutrit sacerdos ignem, est Christus largiens beneficia. Vel est sacerdos ministrans doctrinam. Vel est unusquisque, qui charitatem in corde praeceptis & exemplis conseruat & inflamat. Levit. 6. b.

Nutrit mulieres, sunt animae non iam perfecte verbum Dei habentes. Vel sunt qui iam optatis fruuntur, & amplectuntur quod sperabant, & qui adherent huic seculo. Matt. 24. b. Marc. 13. b. Luc. 21. d. Ut autem matres tunc proprie nutrire dicuntur, quum infantibus nondum solidum cibum suscipere valentibus, lactis alimentum ministrant: ita nutrire dicuntur, qui recedentibus in fide verbum Dei ministrant. 1. Thes. 2. a. Et nutritiij Sion, sunt reges & nutriti reginae, hoc est, Apostoli & praedicatores filiorum ecclesiae quae est mater nostra. Isa. 49. f.

Nutrit pluuia pinum, quando lumen naturale, scientiam naturalem nutrit & fouet. Isa. 44. c.

Nutrit seruum delicatē, qui corpus suum in delicijs habet & fouet. Pro. 29. c.

Nutritur in croceis, qui mundi populus, & delicias sequuntur, & qui litteram carnalem legis amplectuntur. Thir. 4. a. vel e diuerso Sancti patres nutrebant in croceis, quando sacramentis gratiarum pascebant.

Nutrit homo vaccam unam, & duas oves, cum Iudeus vix habet animalia munda in sensibus sacrae scripturae, nec habet solidum cibum. Is. 7. d.

Nutrit carulos suos hereticos in Iudea, quando inter eos fouetur auaritia. Isa. 3. 4. d.

Nutrit pau(er)em, est diabolus genus humanum reficiens voluptatibus. 1. Reg. 12. b.

Nutrit comam non debet sacerdos, hoc est, non debet abuti naturalibus ad inanem gloriam. Eze. 44. f.

Nutrit aqua celum, ambitio videlicet Luciferum. Eze. 31. a.

Nutrit Rebecca, quae cum ea perrexit ad Isaac, sapientiae typum gerit, & etiam disciplinam Spiritu sancti. Gen. 24. 8. 35. d. designant etiam Synagogam nutricem populorum.

Alitia dicuntur, qui sunt in vitijs enutriti. Eze. 39. c. Alitia sunt & iij. patres

Hil. Ps. 54

Hic. 1. Ose. 11. & s.

Ps. 32

Aug. Ps. 32

Hic. Eze. 45

Beda. 1. Exo. 2

Gre. Nyss. de vita Moscos

Gre. 25. mor. 7

Iy. s. Lemi. 6

Ori. Matt. ho. 29

Amb. 1. Luc. 21

Aug. s. Ps. 39. 95. &

De verb. Domini ser. 20

Hiero. s. Isa. 49

Beda. s. Pro. 29

Glo. ord. s. Thre. 4

Hic. s. Isa. 7

Amb. Apol. David. 5

Hic. s. Eze. 44

Hic. s. Eze. 31

Beda. s. Gen. 24

Grego. ho. 38

ALLEGORIARVM.

643

Patres noui testamenti. patres noui testamenti: qui dum gratiam pinguedinis internae percipiunt aeternis desideriis innitentes, ad sublimia contemplationis suae pennis subleuantur. Matt. 22. a.

Nutrimenta Thophet, ignem inferni significant. Isa. 30. g.

Nutur, vide Annuere, & Nutare.

Nux.

Nux arbor, & fructus est, & in fructum semen ipsum estur, & vitrum que in unam speciem confusum, uno loco intimo clauditur. nito duplici tegmine, crasso primum putamine, de in ligneo cortice: & semen, ipsum nucleus appellatur. Nux emittit spiritum, qui torporem, & veterum inducit.

Nux triam habet in suo corpore substantiae unionem, corium, testam, & nucleum. In corio caro in testa ossa, in nucleo interior anima comparatur. In corio nucis carnem significat Saluatoris, quae habuit in se asperitatem, vel amaritudinem passionis. In nucleo interiorem declarat dulcedinem deitatis: quae tribuit pastum, & luminis subministrat officium. Intesta lignum intercedens crucis: quod non discreuit id, quod foris, & intus fuit: sed quae terrena, & caelestia fuerunt, mediatoris ligni interpositione sociavit.

Significat etiam nux perfectam ueritatem: ut enim in nuce idem est finis, & principium: in quantum enim semen, est principium: in quantum fructus, finis: sic & in virtutibus unaquaeque est finis, & principium. Extremum putamen est amarum: ligneus cortex interior est austerus, & solidus: sic labor virtutis durus, & difficilis, quot tamē ad felicitatem peruenitur.

Nuces etiam, seu amygdala, sacerdotium Christi significant. Gen. 30. f.

Nuces sacram scripturam interdum significant: ut cortices litteram designant, nucleus verò spiritualem sensum. Exo. 25. d. 37. c. Nume. 17. c. Peculiariter autem legem: quae est hortus nucum. Cant. 6. d.

Nuces itidem ipsam ecclesiam significant: ut Exo. 25. d. 37. c.

Nuces quoque sacerdotium, & prophetas, aut eorum lectionem significant: quae lectio in tentationibus est amara, in laboribus dura, in virtutibus interioribus fructuosa. Cant. 6. d. Vel sunt perfecti, qui dum diuinam sapientiam intra corpora sua retinent, quasi nucleum in fragili testa portant: qui habent thesaurum in vasis fictilibus.

Nucca virga, correctionem significare potest: quae quidem extrinsecus amara esse solet, intus uerò dulcis. Potest etiam ipsum Christum significare. Iere. 1. c. Pl. 22.

Nycticorax, vide Noctua.

OBDVCERE.

BDVDERE, est tegere, & superinducere.

Obducta cicatrix, significat remissum peccatum per penitentiam. Nec. 4. b. Ier. 8. g. 30. c.

Obdurare, vide Durus.

Obedom.

Obedom, id est, seruus hominis, vel terreni, aut sanguinei, uel rufi: Leuites, in cuius domum deducta fuit arca foederis. 2. Reg. 6. b. 1. Paralip. 15. c. 16. d. Designare potest gentiles, ad quos peruenit ecclesia.

M M m m 3 Obedire,

ALLEGORIARVM.

Obedire, Obtemperare, Obsequio, Parete.
Obedientia, Obsequium.

Obedire, proprie est pcepto alterius obsequi, & obtemperare. Deut. 17. c. Qui superbiuit nolens obedire. Est et acquiescere. Leuit. 26. c. Sin aut nec sic obedieritis mihi. Itē adimplere. Exo. 15. g. Et obedieritis mādatis eius. Attendere. Gen. 22. Quia obedisti uoci meae. Credere. 2. Reg. 22. d. Auditū auris obediuit mihi. Item uita Dei fieri. Mat. 8. d. Quia uenti, & mare obediunt ei. Obsequium autem, interdum est religio. Rom. 12. a. Rationabile obsequium uestrum. Itē seruitus. 4. Reg. 5. a. Quae erat in obsequium vxoris Naaman.

Obedientia Ioseph, qua patri suo obtemperauerit, obedientiam Christi significauit. Gen. 37. c.

Obedire omnes Ioseph in Aegypto, est obedientia totius mundi, quae debetur Christo. Gen. 41. c.

Obsequiū rationabile est rectus cultus, qui Deo debetur. Ro. 12. a. Obedientes filii Ammon designant credentes praedicationi Apostolorum. Isa. 11. d.

Obedire dicuntur omnia pecunia. Eccles. 10. d. vel quia doctores postquam adulatione ditati sunt, regnum in populo exercent. Vel quia eloquentis, & orationi, quae uerborum sic fronde composita, facile vulgis cedit ignobile.

Obed.

Obed, id est, seruus, vel operarius: filius Booz, & Ruth, pater Issa. Ruth. 4. d. Mar. 1. a. designat eos, qui generantur ex Christo, & Ecclesia, seruos esse Dei.

Obiicere.

Obiicere, est ante iacere, & ante ponere, & contra iacere, seu opponere: & etiam exprobrando proponere: ut obiiicere nomen pessimum, est idololatria, uel inobedientiae nomen proponere. Deut. 22. b. Mar. 14. f. Acto. 15. b.

Obire, Obitus, uide Mori.

Obiurgare, uide Reprehendere.

Obletare, uide Delectare.

Obligare, Obligatio, Obnoxius.

Obligare, est circumligare, & debitorem sibi quempiam reddere per beneficia, qui obnoxius esse dicitur.

Obligationes significare possunt anathematis vinculum: & etiam vsuras, & auaritiam. Ps. 124. Declinantes in obligationes.

Obliguus.

Obliguus, est non rectum, aut curuum.

Obliguae fenestrae templi, quae erant exterius angustae, interiorius latiores. 3. Re. 6. a. Eze. 40. c. designant erga exteriora, & mundana debere mentem nostram per angustas fenestras prodire: ad interiora uero, & diuina, debere dilatari. Vel designant, quod quisquis iubar suae pernae contemplationis, uel ad monumentum percepit, mox sinum cordis amplius castigando dilatat, atque ad maiora capessenda solerti exercitatione praeparat: & dū ea, quae in occulto vident, publice fidelibus pandunt, quasi suscepto lumine Solis fenestrae cuncta templi penetralia replent.

Obluisci, Obluio.

Obluisci, est alicuius rei memoriam amittere, & obliuio est memoriae defectus.

Oblui-

ALLEGORIARVM.

644

Obluiscitur Deus nostri, non quia in ipsum cadat obliuio: sed cum nos eius obliuiscimur: vel quando tardare videtur eius adiutorium, vel promissum, vel quando non statim retribuit digna peccantibus: vel si quid est huiusmodi, quasi ab eius memoria sit elapsum, quod speratur, siue timeatur, & non sit. Ps. 43. Isa. 69. d. Et obliuisci dicitur eorum, quorum non misereatur, non per crudelitatem, quae in Deo non est: sed per occultum, iustumque iudicium suum. Job 24. d.

Obluisci Ioseph iniuria fratrum, est Christum paratum esse ad remittendum suis crucifixoribus, si ipsi resipiscerent. Gen. 50. c.

Praedicantes gentibus apostoli.

Oblitus dicitur pes hominis lapidis caliginis, & umbrę mortis. Job 28. a. qñ ab initio nascentis Ecclesiae sancti Apostoli, q pedes sunt Christi, celorum regnū iudae praedicantes, & videntes se nihil proficere, eis relictis, ad praedicandū gentibus deflexerunt: unde dicebat Acto. 13. g. Vobis oportebat primum loqui uerbū Dei: sed quoniam repellitis illud, & indignos uos indicastis aeternę uitę, ecce conuertimur ad Gentes.

Peccata non ocula Deo.

Non est vnus ē quinque passeribus in obliuione corā Deo: quia nullum peccatū illi occulat: pōt. Luc. 12. b. Et non obliuiscit opera malorum Deus: quia illa in numero habet, ut castiget. Amos 8. b.

Perfectio salutaris.

Obluioni tradentur angustiae huius uitae in aeterna felicitate: quia penitus cessabunt. Isa. 65. c. Job. 12. d.

Abrenuntiare uitae ueteri.

Obluiscitur Ecclesia ex gentibus confusionis adolescentie suae: quia idololatriam obliuiscitur. Isa. 54. b. Obluiscitur autē pprium suū, & domū patris sui, est prioris uitę male actae abrenuntiare: & peccantium exemplum relinquere. Ps. 44. Ad hęc refertur obliuisci immunditiam. Leu. 5. a.

Deserentes angelis Hierusalem.

Obliti Hierusalem, amatores eius sunt, vel angeli custodes eam deserentes: vel sacerdotes, & principes. Ier. 30. c.

Negligere temporalia.

Obluiscitur quae retro sunt, est non curare temporalia. Phil. 3. c. Hoc designant discipuli, quando obliti sunt accipere panes. Matt. 16. a.

Relinqui a Deo.

Obluioni datur dextera, quum quis in poenam peccati relinquitur a Deo. Ps. 136. Vel dextera obliuiscitur aliquem, quando non admittitur ad uitam aeternam. Sic obliuioni traditur meretrix, hoc est, anima existens in peccato. Isa. 23. d. Thr. 2. b.

Negligere diuina.

Non obliuiscuntur Iudae leges Dei, aut ipsius populi: quia licet non recordentur legis, ut eam obseruent, habent tamen ipsam, ut testes. Ps. 58. In obliuionem autem facta est ueritas apud Iudaeos, cum per scripturas Christum intelligere noluerunt. Isa. 59. c.

Præintelligere scripturas.

Obluiscitur Dei, qui in rebus seculi confidit. Job 8. c. Ier. 2. f. 13. d. Hof. 2. c. Et obliuiscitur Dei diues, quasi eius non indigeat. Isa. 57. c. Obluiscuntur reges iudiciorum rectorum. Pro. 1. a. quum haeretici male iudicant, & sentiunt de scripturis sanctis.

Negligere uirtutes.

Obluisci Hierusalem, est negligere celestia. Ps. 136. Sic obliuisci montis Sancti Dei. Isa. 65. b. Obluiscitur quoque uirgo ornamenti sui, quum anima negligit scientiam, & uirtutes. Ier. 2. f. Et obliuio abundantiae prioris frumenti, est neglectus gratiae, & donorum Dei. Gen. 41. d.

Negligere subditos.

Obluiscitur struthio, quod pes conculcet eius oua. Job 39. b. cum hypocritae eos, quos in conuersione filios generant, derelinquunt, & omnino non curant, ne aut exhortationis sollicitudine, aut disciplina custodia destitutos, prauorum operum exempla peruertant.

Neglectus uerbi Dei.

Obluiscitur comedere panem suum, qui deditur uoluptatibus, non curat percipere uerbum Dei. Ps. 101.

Corpus peccatoris.

Obluionis terra, est corpus peccatoris, q Dei obliuiscitur. Ps. 87. Aug. Ps. 87. M m m 4 Obloqui,

SYLVARIA

Obloqui, vide Murmurare.

Obnoxius, vide Obligare.

Obolus.

O Bolus, ponderis genus est cōficiens sextam partem dagmæ Atticæ: estque numisma minimum apud Athenienses. Oboli autem viginti siclum faciunt. Exo. 30. b. Leu. 27. c. Nu. 3. c. 18. c. Eze. 45. c. Obolus.

O Both, id est, pythones, siue magi, vel vites, vel patres, vel desideria: trigesima septima mansio filiorum Israel in deserto. Num. 33. f. Origenes non inuenit illi interpretationem: sed ait satis esse, quod significet profectum aliquem spiritualem. Iuxta Hieronymum tunc venit in Oboth, cum perisistimus cōtra præstigias diaboli, quæ per pythones significatur.

Obrigesce, vide Rigidus.

Obruer.

O Bruere, est quasi ruendo operire.

Beda f. Exo. 19.

Obruere lapidibus, est grauius increpare: etiam testimonijs scripturarum reuincere. Exo. 8. f. 19. b. 21. c. Leu. 20. d. 24. c. Num. 15. d. Deut. 13. b. 17. a. 21. d. 22. c.

Gre. f. Can. 8.

Non obruant flumina, hoc est, tribulationes, & tentationes charitatem Ecclesiæ. Cant. 8. c.

Obruunt Allophyli puteos, cum Iudæi obscurant mysticos legis sensus. Et cum dæmones auferunt bonas cogitationes à corde, & inducere nituntur malas. Gen. 26. c.

Obryzum, Ophaz.

O Bryzum, dicitur aurum purum, & delicatum, quod sæpe igne candefactum, & exustum, in coctione non minuitur: Hebraicè Ophaz.

Gre. 18. mor. 29

Obryzum aurum dici possunt sancti angeli: aurum quidem, quia Angeli fulgent claritate iustitiæ: obryzum, quia nullum habuerunt vnquam contagium culpæ. Iob 28. c.

Lyra, f. Dan. 10

Obryzum aurum, quo accincti erant renes viri, qui apparuit Danieli, Feruor charitatis idcirco, quo angeli indissolubili ligantur. Dan. 10. a. t.

Gre. 22. mor. 24

Obrizum, iuxta Gregorium, est rudis auri massa, in qua Iob non posuit fiduciam: & designat mentem, in qua Sancti non habent fiduciam. Iob. 31. c.

Hier. f. Ier. 20.

Ophaz, seu aurum obryzum, in malum significare potest sensus hæreticorum extrinsecus verbis splendentes, cum intus sint viles, & vani. Ier. 20. b. t.

Obscurare, Obscurus, Obscuritas, vide Caligo.

Obsecrare, vide Orare.

Obsequi, Obsequium, vide Obsequere.

Obseruare.

Obseruare, est oculis mentis, & corporis seuare, speculari, & custodire, & notare, ne quid se prætereat, aut decipiat.

Ere. 11. mor. 25

Observat Deus omnes semitas hominis: quia in singulis quibus nostris actibus, etiam cogitationes pensat. Iob 13. d.

Gre. f. Ps. 129

Observat Deus iniquitates, cum non miseretur. Ps. 129. quod si solummodo Deus ostenderet severitatem, non etiam adhiberet pietatem, iniquitates observare diceretur.

Glo. int. f. Exo. 20

Observare azima, est diligentiam adhibere in purè viuendo: quod est observare ceremonias, & præcepta Dei. Exo. 20. d. 34. c. Iob 36. b.

Lyra, f. Leu. 8

Observare custodias Domini, est sacerdotum, qui semper debent vigilare in cultu Dei. Leu. 8. f.

Observare

ALLEGORIARVM.

641

Colere Christum.

Observare angelum, quem mittit Deus, est colere Christum, & etiam Lyra f. Ex. 23 venerari prælatum. Exo. 23. c.

Calumniantes.

Observas Eli os Annæ, designat Iudæos calumniari studentes Ecclesiæ prædicatione, idque tanto magis, quanto illa preces multiplicat. 1. Re. 1. b. Greg. f. 1. Reg. 1.

Iudei prædicationem Eccl.

Observant dæmones calcaneum, hoc est, finem operis: quia bonæ actionis fidem vitare desiderant. Et etiam Iudei observabant calcaneum Christi, cum illi insidiabantur. Gen. 7. c. Ps. 55.

Insidia dæmonum, & Iudæorum.

Observantes mulieres ad ostium tabernaculi, designat hæreses litteræ legis adherentes. 1. Reg. 2. e.

Hæreses.

Observat caliginem adulter, cum hæreticus fidelem animam rationibus fallacibus in errorem inducere conatur. Iob. 24. c.

Fallacia hæreticorum.

Observant dies, tempora, & annos, qui aliquid superstitiosè agere volunt, & qui tempora Iudæorum observant: ut neomenias, & eorum solennitates. Galat. 6. c.

Superstitiones.

Observat vanitatem, qui timendo mori mœitur. Timendo enim mori mœitur: & moritur antequam moriatur, qui ideo mentiebatur, ut viueret. Ps. 30. Observat etiam vanitatem, qui sperat in pecunia honoribus, aut in homine potente.

Mentiri.

Observant ventum, qui tentationes fortè venturas, sed nondum instantes metuit. Eccl. 1. b.

Considerare in temporalibus.

Obsidere, Obsidio, Obses.

Obsidere, est quasi circumspicere, & circumfedere: ut obsidetur civitas, cum hostes eam circumdant. Obses autem dicitur, qui traditur velut pignus hosti securitatis gratia.

Indicare periculum.

Ordinans obsidionem Ezechiel contra laterem, est prædicator, qui terrenæ menti, sed iā supernam patriam requirenti, quæ eam in huius vitæ tempore vitiorum impugnet aduersitas, demonstrat. Ezech. 4. a.

Iudei in Christum.

Obsidentes tauri pingues Christum, erant sacerdotes, scribæ, & pharisæi, ac principes Iudæorum. Ps. 21.

Impugnatio ecclesiæ.

Obsidio civitatis parvæ, est impugnatio Ecclesiæ, vel animæ. Eccl. 1. b.

Confutatio hæreticorum.

Obsidio Ariel, est obsidio Hierusalem: & etiam confutatio hæreticorum. Isa. 29. a. Et obsidentes Chaldei Hierusalem, designant Philosophos contra hæreticos pugnantes, eoque orationibus opprimentes. Ier. 21. c. Zac. 12. a.

Opprimentes dæmones.

Obsidens Medus Babylonem, designat diabolum opprimentem maiorem. Isa. 21. b. Et obsidio Ninivæ, est impugnatio aîæ à diabolo. Nah. 3. c. Et obsidentes latrones in gyro tabernaculum Iob, sunt dæmones tentationibus ex omni latere mentem cingentes. Iob 19. b.

Obsessi sunt, qui simplici contenti fide instar brutorum animalium in Ecclesia versantur: sed in nullo bono opere proficiunt. Eze. 6. d.

Obstetrix, Obstetricari.

Obstetrix, est mulier quæ partui foeminarum assistit, & ministrat, quasi obstitens earum dolori. Obstetricari autem, est ad parandum adiuuare.

Lex diuina.

Obstetrix dici potest lex diuina, & doctrina Spiritus sancti, siue disciplina: quæ obstetricat animabus, easque in diuinis præceptis erudit, ac format. Gen. 38. g.

Fervensque scientia humana.

Obstetrices duæ Hebræarum, significare possunt utrumque testamentum. Orig. 1. Exo. hom. 2. Item scias humanas, rationalem videlicet, & moralem. Et ut Pharaon per eas necare nitetur mares Hebræorum: ita diabolus per has scientias

tias

S Y L V A
tias necare nititur mares, hoc est, sensus rectos, & inducere sensus hereticos. Exo. 1. d.

Obstetricis etiam dici possunt doctores, & unusquisque curam habet obstetricandi animam suam.

Obstetricare manu Dei, deductus est de propriis cavernis coluber torrensus. Iob 2. d. quia dum nobis divina gratia medetur, is qui nos tenet, antiquus a nobis hostis eicitur. Et obstetricatur manus Dei, cum per suos ministros convergit eos, in quibus diabolus habitabat.

Obstinatus.

Obstinatus dicitur obfirmatus, aut perseverans, ut tenere possit. Et obstinatus animus, est firma voluntas, siue in bonum, siue in malum. Et obstinatus animus Ruth, est firma, & fortis fides Gentilium in sectandis predicatoribus. Ruth. 1. d.

Obstruere, Obturare.

Obstruere, est occludere, & quasi siue quadam alicui loco imposita obistere, ne quid effluat. Idem ferè est obturare.

Obturat iustus aures suas, ne audiat sanguinem; cum tollit omnes peccati occasiones. Et quum peccatis suadentibus, quia de sanguine, & carne nascuntur, non præbet consensum. Isa. 33. c.

Obturat serpens aures suas, cum malus non vult predicationem audire. Pl. 57. Sic obturaverunt aures Iudæi contra Stephanum.

Obstruere puteos, est claudere sensus spirituales, ne ab aliquo peccipiantur. Vel auertere corda fidelium à divinis, & spiritualibus meditationibus. Gen. 2. d.

Obstructum erit os loquentium iniqua in iudicio, quando mali non habebunt quid respondeant iudici. Pl. 62.

Obiegere, vide Operire.

Obtemperare, vide Obidire.

Obiendere, vide Excusare.

Obtemerare, vide Caligo.

Obfestari.

Obfestari, est precari ferè cum adiuratione.

Obfestabatur Ieremias populo ne descenderent in Aegyptum, quia cederet illis in malum. Ier. 42. d. Vbi designantur obfestationes predicatorum adversus peccatores.

Obtinere.

Obtinere, est vincere, & quasi contra tenere, & etiam occupare.

Obtinere dicitur Christus Reges, quum sibi subijcit Philosophos. Isa. 41. a. Et dicitur obtinuisse terram Potentissimus. Iob 22. b. quia subegit corda terrena.

Obtinent dolores habitatores Philisthim, hoc est, demones, vel hæreticos, propter fidelium prosperitatem. Sic etiam obtinet tremor robustos Moab. Exo. 15. b.

Obtinentes aquæ diluvij terram. Gen. 7. d. designat divinam vindictam comprehendentem terrenos.

Obtinent regnū in frandiletia, erit Antichristus. Dan. 11. d. Leu. 6. a.

Obtrudere, Obtrusare.

Obtrudere, est torum, seu circum percutere, rumpere, & heberare.

Obtrusi sensus sunt eorum, qui nolunt legem spiritualiter intelligere. 2. Corinth. 3. d.

Obviare, vide Obstruere.

Obviare, Obviare, vide Occurrere.

Occasio.

Occasio, est opportunitas tps, casu proveniens, & aliquando exquisita ad aliquid agendum. Iud. 14. a. Nesciebant, quod res à Domino

Domino fieret, & quæreret occasionem. 4. Reg. 5. b. Quot occasiones quærat aduersum me.

Occasus, Occidens, Occidentalis.

Passio Christi. Occasus, interitum aliquando significat sed nunc dicitur occasus, vespertina Solis absconditio, vel transitus ad inferius hemisphaerium, & aliquando occasus dicitur ipse locus, ubi Sol occidit, qui & Occidens dicitur, & Occidentalis plaga.

Occasus Solis, passionem Christi significare solet, per quam ipse Sol iustitiæ occubuit, ut rursus clarior appareret. Plal. 103. Vnde ad Occasum orabant in veteri lege, quia omnia illius legis, & tabernaculi, Christi mortem præsignabant.

Defectus luminis humani. Occidere dicitur Sol, quum deficit lumen humanum, advenire diuino. Et cum aia supra se eleuata à semetipsa deficit. Interdum et dicitur Sol occidere, cum intelligitur radius subtrahitur. Ad Occidentem quoque, imus, cum subleuatur in Deo cordis oculum, sed ipsa immensitate luminis reuerberatur, ad nos ipsos reducimus, & lassati discimus valde supra nos esse quod quærebamus, nostramque mortalitatem considerantes, indignos nos adhuc esse dephedimus quod immortalē vivere valeamus. Iob. 23. b.

Cessatio actiue vite. Occubitus Solis, quandoque significat vite actiue cessationem: ut cum Sol occubuit Iacob. Gen. 28. c.

Finis sacre scripture. Occasus præterea Solis, finem sacre scripture significare potest. Ut fulgur ab Oriente parit usque in Occidentem. Matth. 24. c.

Penitentia. Occasus etiam Solis, penitentiam significare potest: usque ad quam peccator est immundus. Leuit. 11. d. Deut. 23. b. Significat etiam deflectionem sensuum, à quibus quum quis recedit, mandatur. Item cessationem feruoris tentationis.

Mors. Occidens aliquando sumitur pro morte, & mortificatione. Gen. 12. d. Plal. 67. Et ad occidentem dilatur, qui moritur vniuersis. Gen. 28. c. Occidentalis etiam plaga tabernaculi, mortem cuiusque significare potest. Exo. 26. e. 27. b. 36. c. 38. b.

Finis mundi. Occasus Solis et signat finem mundi. Gen. 15. c. Exo. 17. d. Pl. 67. Et occidentalis plaga tabernaculi, est finis mundi. Exo. 26. e. 27. b. 36. b. 38. b.

Gentilitas. Occidens secundum quod est extrema pars orbis, Gentilitatem significare potest. Isa. 43. a. 45. d. Zach. 8. b.

Status peccati. Occasus et Solis, statum peccati significare potest, & vite melioris defectum, & mentis obsecrationem per recessum Dei ab anima, & defectum rationis. Exo. 22. d. Deut. 24. d. Pl. 103. Et dicitur occidere Sol in meridie. Amos. 8. c. Sic occidit Sol super iracundiam. Ephes. 4. f. Et torrens Occidentis, est status peccati, ut occidens sit ipse diabolus. Amos. 6. d. Iuxta Septuaginta Zach. 8. b. 14. a. Eccl. 1. a.

Non occidit Sol Sion, quia in celesti gloria beati semper Deum præsentem habebunt. Isa. 60. d.

Occidit Sol synagoga, cum adhuc esset, ut ostendat non esse culpam Solis, sed Iudeorum, qui noluerunt Christum præsentem suscipere. Ier. 15. b. Occidit etiam Sol in meridie, cum tenebræ factæ sunt in passione Christi, & eum destructa est Hierusalem. Amos. 8. c.

Senectus. Occidentalis porta Hierusalem, senectutem designare potest, vel benignam condescensionem ad proximum.

Occidentalis ventus, erat qui eiecit locustas in mare rubrum, quia est ventus refrigerans, locustis enim aduersatur frigus. Exo. 10. c.

Occidere, vide Interficere. Occultare, vide Abscondere.

Occumbere, vide Mori, & Occidens.

Occupare.

Ori. 1. Iob. 1.

Arn. & Aug. 1. Plal. 103.

Amb. 4. Exac. 2.

Tho. 1. secundæ. 9.

102. ar. 4.

Philo, quis rerum diuini heres.

Ricar. de S. Visto. 3.

de arca myst. 6 & 5.

de arc. myst. 18

Gre. 10. mor. 16

Ori. f. Matt. ho. 30

Philo, de somnijs.

Gre. 9. mor. 40

Hila. 1. pl. 67

Amb. 2. de Abra. 9

Arn. 1. pl. 67

Aug. 16. ciuit. Dei. 24. & 1. pl. 103

Hie. f. Isa. 59

Philo, de somnijs.

Amb. de Tob. 20

Hie. f. Amos. 6. & f.

Ephes. 4

Aug. 1. pl. 25

Euch. f. 1. pl. 3

B. da f. Gen. 15

Clyma. grad. 25

Hie. f. Isa. 60

Hie. f. Ier. 15. & f.

Amos. 8

Rup. f. Amos. 8

Geor. rene. Cant. 3.

ron. 8. modus. 2. ca. 3

Lyra f. Exod. 10

SYLVIA

Occupare.

Occupare, est quod in commune, siue in medium erat, ante alios capere, & locum tenere, aut etiam præuenire.

Occupare dicitur salus muros Sion, quoniam Christus saluat ecclesiam. Ier. 60. d.

Occupat sopor homines, qui diuina contemplari debent, quando terrenorum desideriorum tumultu cessante sopiuntur. Iob. 4. c.

Occupati filij Iacob in pastu pecorum. Gen. 34. a. designant doctores intendentes docendis, & instruendis proximis.

Occupat vindemia rationem, quum quis quæ didicit, & gustauit, docendo seminat. Leui. 26. a.

Occupat caligo diem, quo natus est Iob: quoniam diabolus in tenebras mittitur exteriores: vel quia nunc semetipsum intrinsecus erroris caligine confundit. Iob. 3. a. Occupat etiam caligo diem, quum blandimentum nequitie afflictio penitentiae digno mœrore perturbat.

Occupat terram ficus infrugifera, designans potentem in seculo, qui fructum bonæ operationis non habens, etiam impedimentum cæteris præstat: quia qui sub ipso sunt, exëplo prauitatis illius, quasi sub vmbra petueritatis eius premuntur. Luc. 13. b.

Occurrere, Obuiare.

Occurrere, est obuium fieri alicui, quod & obuiare dicitur. Obuiare autem interdum est contradicere. Actor. 16. c. Habentem spiritum pythonæ obuiare nobis. Itē cōuenire. Ps. 34. Misericordia, & veritas obuiauerunt sibi. Succurrere. Pro. 22. a. Diues, & pauper obuiauerunt sibi.

Occurrere dicitur Deus, cum præstat quod rogatur: ut cum occurrit seruo Abraham. Gen. 24. b. Et occurrit, ut remuneret iustos. Isa. 64. b. Et obuiantes Angeli Iacob, diuinum significant auxilium. Gen. 32. a. Occurrit etiam pater Christo in passione. Ier. 15. c. qui etiam dicitur surrexisse in occursum eius, quando illum glorificauit, & æqualem sibi demonstrauit: & quando nomen eius ad Gentes dilatauit. Ps. 58.

Occurrere etiam dicitur Deus quasi vrsa raptis catulis, quando grauius castigat. Hof. 13. b. Sic occurrit Dominus Moysi eunti in Aegyptum, ad correctionem. Exo. 4. f. Occurrens vrsus, erit Christus in secundo aduentu. Amos. 5. f.

Occurrens Ioseph patri suo venienti in Aegyptum, designat Christum, qui Patrem mundo manifestauit. Gen. 46. c. Designatur etiam occursum eius ad eos, qui ad ipsum conuertuntur: & quia occurrit patri iam seni, est recipiens Iudæos in fine mundi.

Occursus Christi vsque ad summum cœli, designat regressum eius ad Patrem cœlestem. Ps. 118. 58.

Occurrens Isaías regi Achaz ad extremum piscinæ superioris, designat quod Deus non unum malo regi succurrit, quantum populo. Isa. 7. a.

Obuiauerunt sibi misericordia, & veritas, quoniam Iudæi, & Gentiles ad eandem Christi fidem concurrerunt. Misericordia. n. est in populo Gentilium, quod sine promissione ad fidem vocatus est: Veritas verò in populo Iudæorum, quia quod repromissum est patribus, hoc completum est filiis. Eodē refertur possunt, iustitia, & pax, quæ osculatur sunt. Ps. 84.

Occurrēs Aaron Moysi in monte Dei, designat sacerdotum legi coniunctum: & ei sacerdotes, occurrentes legi per sensus sublimes. Exo. 4. f. Designat et sermonem occurrentem menti ad eam explicandam.

Occurrēs seruus Abraham Rebecce, designat prædicatorem querere opportunitatem prædicandi verbum Dei. Gen. 24. b. Et obuiā ueniēs Samuel Sauli, est prædicator docēs ea, quæ auditor discere cupit. 1. Re. 9. b.

Et

Cessans tumultus terrenus.
Docere proximos.
Confusio diaboli.

Penitentia.
Impedire bene operantem.

Occurrēs Deus

Castigās Deus.

Manifestans
Filius Patris.
Recipiens conuersos.

Coniunctio legis, & sacerdotij.
Docere.

ALLEGORIARVM.

647

Et obuians grex Prophetarum Sauli, designat doctores declarantes ea, quæ in scripturis dubitamus. 1. Reg. 10. b.

Occurrere etiam sitienti, est libenter succurrere per doctrinam indigentibus. Isa. 21. d. Obuiant sibi pauper, & creditor, quando humilis verbi Dei auditor, & prædicator, in vnam eandemque pietatis gratiam conueniunt. Pro. 29. b.

Occurrit equus armatis, quum prædicator resistit hæreticis, & potentibus, in veritatis defensionem. Et quum quilibet fidelis resistit diabolo, non solum in se, sed etiam in proximo. Iob. 39. c. Sic occurrens Moyses Pharaoni designat prædicatorem dissoluentem fallacias diaboli, & errores hæreticorum detegentem. Exod. 7.

Occurrēs Iael Barach, designat Ecclesiam offerentē se Iudæis, ut cōuertant: quod erit cum plenitudo Gētiū introierit. Iudi. 4. c. Rom. 11. c.

Occurrentes seniores Samueli. 1. Reg. 16. a. designant prouidentiam auditorum ad verbum Dei suscipiendū. Et occurrēs demoniaci Christo, designant voluntatem concurrentium ad salutem. Math. 8. d.

Obuiantes sibi inuicē cerui, sunt Apostoli, qui simul cōcūnerunt in Hierusalem, ut inde trāsiret ad Gētes. Isa. 34. d. iuxta Septuaginta. Obuiam exeuntes sponso, & sponse, sunt de mundo ad veram fidem venientes. Et tota Ecclesia exhibet obuiam sponso tanquam vna virgo, quæ Christo post iudicium copulabitur. Matth. 25. a.

Occurrens Esau cum armatis fratri Iacob, qui iam euaserat ab infecutione Laban, designat secundas tentationes iter nostrum impediētes, quæ sunt expectandæ orando. Gen. 32. b.

Occurrēs filia Iephte patri suo, designat Ecclesiam Christo. Iud. 11. c. Occurrere dicitur Deo, quod orationibus, & bonis opibus eius iram se obijcit, qua ratione quærit Deus, non esse quempiam qui ipsi occurreret. Is. 59. d. Ier. 27. d. Occurrit etiā Deo, quod respicit ab ipso castigat. Amos. 4. d.

Occurrens Lia Iacob venienti de agro, ut dormiret secū, designat vitam actiuam trahentem ad se sapientes inuitos. Gen. 30. c.

Occurrentes filij Israel Moysi, cum affligerentur à Pharaone, designant eos, qui impatientes sunt in tentationibus, quas volentes seruare legem Dei patiuntur. Exod. 5. d.

Occurrere boni erranti, est deprehendere, seu videre proximum peccantem. Exod. 23. a. b.

Occurrentes aquæ Aegyptijs fugientibus, designant tribulationes opprimentes eos, qui prius prosperè agebant. Exod. 14. f. Idem designant occurrentia mala Hierusalem. Isa. 51. f.

Occurrens Moyses Iethro cognato suo. Exod. 18. a. designat libenter suscipiendos ad fidem venientes.

Occurrens Amalec filijs Israel in itinere, designat diabolum obstitentem ijs, qui bene operantur. Deuter. 25. d. Et occurrit multitudo pastorum leoni, cum infideles Principes delere nitebantur nomen Christi. Isa. 31. b. Et in occursum pergit equus armatis, quam diabolus persequitur bonos. Isa. 39. c.

Occurrens mulier in ornatu meretricio, est secularis voluptas sese passim nobis offerens. Prou. 7. b.

Occurrent gigantes Luciferi, quando ei malè dicent damnati, & exprobrabunt. Isa. 14. b.

Occurrit vrsus fugienti à facie leonis, quando maius malū incurrit, qui se vitare minus putat. Amos. 5. f.

Occurrunt dæmonia onocrotauris. Isa. 34. c. quia maligni spūs valde cīs

Hie. f. Isa. 21

Beda. s. Pro. 19

Gre. 31. mor. 28

Ori. f. Iudi. ho. 5

Gre. f. 1. Reg. 16

Hila. s. Mat. cano. 8

Hie. s. Isa. 34

Ori. f. Matt. ho. 32

Aug. 83 q. 59

Aug. q. in Iudi. 49

Hie. s. Isa. 59. & 1. le

re. 27. & 1. Amos 4

Glo. ordi. s. Gen. 30

Lyra. s. Exo. 23

Ori. s. Num. ho. 19

Hie. s. Isa. 31. & 1.

Iob. 39.

Amb. de Cain. 4

Glo. ordi. f. Isa. 14

Hie. s. Amos 5

qui nouit quomodo uitam suam circumspicere debeat, eam tamen quomodo oporteat circumspicere, dissimulat. Psalm. 113. Oculis autem eleuare, est ad mentis sublimitatem ascendere. Genes. 18. a. 22. c. 33. a. Exod. 14. c. Ios. 5. d. Iere. 3. a.

Oculus corporis, dicitur intentio qua operamur: & oculus simplex, est Intentio. recta intentio. Oculus uero nequa, est praua intentio. Matth. 6. c. Et oculi malorum dicuntur esse in uis suis, quia semper intendunt uitiis, quod operatur. Iob. 11. c. 16. d. 17. b. 24. d. Et oculi stultorum dicuntur esse in finibus terrarum, quia hoc solum tota cordis intentione conspiciunt, per quam ad finem terreni desiderij perducantur. Prou. 17. d. 30. c. Eze. 1. c. Significat et oculi aliquando uoluntatem, uel affectum. Gen. 18. c. 20. d. Exodi. 13. b. 21. a. Ps. 16. Iob. 16. d. 17. a. Oculus autem scandalizat, dum uoluntas nostra aliquam minus castam importune ingerit intentionem.

Oculus aliqui dici potest consiliarius. Prou. 4. b. Oculi tui recta uideant. Et oculus dexter, est amicus, & consiliarius in rebus diuinis; sinister uero consiliarius in terrenis. Quicquid autem nobis charum est, oculus dexter dici potest: & oculus scandalizans, aliqui potest intelligi uxor. Matt. 18. a. Oculus etiam dexter, dici potest intuitus eternae claritatis: Oculus uero sinister, est concupiscentia carnalis: uel oculus dexter, est oculus gratiae signatus in Ain. Oculus uero sinister, est oculus suppliciorum signatus in Ennon. 1. Reg. 11. a. Oculus praeterea dexter, est uita contemplatiua; sinister uero actiua. & oculus dexter scandalizat, quoniam quis ineptus ad contemplationem, se nimium uult ei tradere, unde cogit labi in errorem, aut in aliud uitiu: sinister uero scandalizat, cum ineptus ad uitam actiuam, nimium se in actione occupat, relicta contemplatione sibi cooperenti.

Oculus, interdum dicitur misericordia. Deutero. 13. b. Neque parcat ei oculus tuus.

Oculi etiam significant iudicium. Deut. 16. d. Munera excacant oculos sapientum. 1. Reg. 3. d.

Oculi Iacob, significant oculos populi Israel, & caligantes quidem excacatione populi per idola Israel designabant. Illuminati uero sunt per Christum. Gene. 48. b. Et oculi Agar aperti, designare possunt respicientiam Iudeorum, & etiam cognitionem spiritualem. Gen. 21. c. Et oculi Lia lippi, designabant hebetudinem synagogae. Gen. 29. d. Oculi autem populi Iudeorum, erant Principes, & Prophetae. Isa. 29. d. Et oculi Eli caligantes, sunt caecitas pontificum Iudeorum, & etiam Scribarum. 1. Reg. 3. a. 4. c. Ps. 73. Zach. 14. c. Matt. 20. b. Et oculus uidens, qui testimonium reddebat Christo, est populus Iudeorum, cui per Prophetas praenunciatus fuerat, & in praesentia aduersus eius testimonium illi reddebatur. Iob. 29. b.

Oculi caeci a natiuitate, illuminati per Christum, designant caecitatem mentis Gentilium, quos Christus illuminauit. Ioan. 9. b. Isa. 29. f. 3. b.

Oculi Saulis, in quibus sibi erat paruulus, antequam fieret rex, designant cognitionem sui, quam habet praelatus ante dignitatem assumptam. 1. Re. 15. d.

Oculi Ada, & Euae aperti dicuntur ad malum, uel ad cognitionem experimentalem mali, quod prius non cognoscebant. Gen. 3. b. Iob. 27. d.

Oculi Isaac caligantes, significant possumt defectum fidei in mundo & neglectum luminis religionis, & praetatum adulatione deceptum. Genes. 27. a. Idem designant oculi Iacob. Gen. 48. b.

Oculus hominis, & omnium tribuum Israel, dicitur esse Domini, quia Domini est quicumque; & de Gentibus respicit Deum, & sperat omnes in eo, & de cunctis tribubus Israel. Vel quia Dominus equaliter cum Aios respicit, sine exceptione personarum. Zach. 9. a.

Oculi

Oculi aliquando possunt significare uerecundiam & pudorem: ut cum abimelech dedit Abraham mille argenteos in uelamen oculorum Sarae. Gene. 20. d.

Oculi domine Ioseph. designant prauam concupiscentiam. Gen. 39. a. Iob. 24. c.

In oculis omnium gentium parauit Dominus brachium suum: quia omnibus proposuit salutem per Christum aquirendam. Isa. 52. c.

Oculi animalium, qui erant in circuitu ipsorum, designant nihil esse in Euangelio, quod non resplendeat, & fulgore suo mundum illuminet: ut ea etiam, quae parua putantur & uilia, Spiritus sancti fulgeant maiestate. Eze. 1. c. Apo. 4. c. Vel designant cognitionem praetitorum, praesentium & futurorum & circumspectionem in omnibus. Vel oculi intus & in circuitu, admonent Sanctos, se intus inspicere, ut placeant Deo: & foris, ut bono exemplo erudiant proximos.

Oculi Balaam, qui aperti sunt, designant sensus diaboli. Nu. 24. a.

Et oculus uultus, significat ingenium diaboli. Iob. 28. b. Et oculi Leuiathan, designant eius intellectus perspicacitatem. Iob. 40. c.

Oculi Leuiathan, quia uilitati uisionis inferiunt, consiliarii diaboli dicuntur esse, qui dum peruersis machinationibus, quae qualiter agenda, sunt prauident: malignis eius operariis quasi ostensum pedibus iter praebent. Et dicuntur esse, ut palpebrae diluculi: quia spoliunt & se afferunt tenebras repellere, ueritatis lucem signis clarescentibus nunciare. Iob. 16. b. 41. b. Oculi etiam Leuiathan, sunt falsi Prophetae & haeretici: de quibus. Isa. 19. c. Claudet oculos vestros. Et oculi subfannans patrem, est haeticus. Pro. 30. c.

Oculus dexter pastoris stulti, est scientia, quam sibi falso arrogabit Antichristus. Zac. 11. d. Oculus autem pro oculo redditur, quum qui facies aliquem errare in scientia, et caecat ipse in futuro. Leu. 24. d.

Oculus malorum est amphora, quum iniquitas eorum manifestatur. Zac. 5. d. Vel designat in avaris obtusam esse mentem ad diuina perspicere: daicum maxime oculati sunt ad pecuniam iuste, uel iniuste acquirendam.

Oculi elati, superbiam mentis significant. Ps. 130. & oculus subfannans patrem, est mens suberba haeticorum contemnens praetatum. Pro. 30. c. Isa. 2. c. 37. d. Et oculi terribiles exprimunt crudelitatem Iudeorum in Christum. Iob. 16. b.

Oculi indigentia solent esse intenti ad eum, a quo quis auxilium expectat: Sic oculi omnium duntaxat sperare in Deum. Ps. 144. Oculi seruorum duntaxat esse in manibus dominorum suorum: quia serui a Dominis expectant fauorem, & timeant penam. Vel sunt in manibus dominorum suorum quum quis intentus est operibus peccati. Et oculi ancillae sunt in manibus dominarum, suarum cum anima intentae est ad seruiendum carni. Ps. 122.

In oculis dicitur esse, quod sunt nobis praesentia: & auferentur ab oculis, quae a praesentia remouentur: ut mala auferri ab oculis, hoc est, a praesentia dicitur. Iob. 3. b. Et in oliis suis hamo captus est diabolus: quia & nouit Christum, & momordit, & cognouit prius quem pertimesceret, & tamen post non timuit, quum in illo, quasi escam perpetuam mortem carnis esuriret. Iob. 40. c.

Oculum pro oculo reddere, est subicere intellectum, uel auferre. Exo. 21. c.

Oculus eripit a lacrymis Deus illius, a quo tollit impedimenta se uident. Ps. 114.

Oculo ad oculum uidere, est facie ad faciem contemplari: sicut uidebitur Deus a Beatis. Isa. 52. c.

N N n n Oculi

SYLVA

Hic. Dan. 7.

Oculi quasi hominis in cornu bestie indicabant Antichristum futurum hominem, non demonem. Dan. 7. c.
Oculi attenuati, vide Tenuis.

Odium, Odisse, Odio us.

Odium, est ira inueterata. Odisse autem, est odio habere: Est autem Odium affectus amoris contrarius. Odiosus autem est, qui odio & fastidio habetur, & qui molestus est. Odisse verò interdum est detestari. Gen. 27. f. Oderat Esau. Iacob. Perdere Pl. 10. Qui diligit iniquitatem, odit animam suam. Reprobare. Deut. 16. d. Quæ odit Dominus Deus tuus. Spernere. Gen. 26. f. Quid venistis ad me hominem, quem odistis? Negligere. Pl. 119. Cum his, qui oderunt pacem, erā pacificus. Reprobare. Pl. 100. Facientes præuaticationes odiui. Et vitare. Pl. 25. Odiui ecclesiam malignantium.

Hic. Mala. 1.

Dilectio: & odium Dei, vel ex præscientia nascitur futurorū, vel ex operibus alioquin nouimus, q̄ omnia Deus diligit, nec quicquam eorum oderit, quæ creauit: sed propriè eos suæ vindicet charitati, qui vitiorum hostes sunt & rebelles. Et è contrario illos odit, qui à Deo destructi, cupiunt rursus extruere. Odisse autem Deus antropopaphos dicitur: vt flere, aut dolere, aut irasci: vt quando audimus odium eius in malos, ea quæ Deum intelligimus odisse, fugiamus. Dicitur Deus odio habere rapinam in holocaustum: quia gaudet multo copiosius reddere, quicquid illi oblatum est. Isa. 61. c.

Hic. Amos. 5.

Aug. Ioan. tra. 5. 1.

Basil. Ps. 44.

Hila. Ps. 118.

Hic. Amos. 5.

Aug. Ps. 138.

Hila. Ps. 66.

Hic. Isa. 66.

Hila. Ps. 68.

Aug. in Indi. 44.

Arn. Ps. 140.

Glo. ord. Isa. 60. &

f. Eze. 16. 1.

Rup. Amos. 1. 5.

Beda. Pro. 1.

Amb. epist. 14. & de

Cain. 4.

Aug. 22. cō. Fau. 85

Odit autem Deus Esau hoc est, detestatur vitia. Mala. 1. a. Et odit solennitates malè celebratas. Isa. 1. d. Amos. 5. f.

Odit animam suam in hoc mūdo, qui vitam exponit pro Christo: & hic in vitam æternam custodit eam. Ioan. 12. c.

Odisse malum debemus, hoc est, diabolum, & iniquos pp Deum: & odit malum, qui non solum voluptate non vincitur, sed detestatur et opera voluptatis. Odisse autem iniquitatem laudatur. Et hæretici odio habere debent priora dogmata tanquam iniqua. Pl. 44. 118. Amos. 5. d. Et odisse debemus odio habentes Deum perfectio odio, hoc est, vt oderimus in eis iniquitatem, non naturam. Pl. 138.

Odientes Deum, sunt demones. Exo. 20. a. Pl. 66. 138. Iob. 8. d.

Odium Esau in Iacob, designat odium Iudæorū in Christū, & Christianos. Gen. 27. g. Idem designat odium fratrum Ioseph, in ipsum Ioseph. Gen. 37. a. Et odium quo Galaaditæ oderat Iephthe. Iudi. 11. a. Isa. 66. b. Dñr autem odisse Christū gratis, quia sine causa. Psalm. 54. 68. Inique dicuntur odisse retribuētes mala pro bonis. Pl. 37. Odiosū fieri Chananiis, est bonos contēni à malis. Gen. 34. d. Et odium Aegyptiorum in filios Israel, est odium mundanorum in Sanctos, vel Gentiliū in Christianos. Exo. 1. c. Pl. 140. Odisse etiam dicuntur Sion, hoc est, ecclesiam, qui oderunt Deum. Pl. 128. Et ecclesia dicitur odio habita. Isa. 60. c. Filie Palestinarum odio habentes Hierusalem, sunt contrariæ potestates inimicæ ecclesiæ. Eze. 16. c. Iudæi præterea sunt, qui oderunt corripientem in porta, id est, Christum. Amos. 5. b.

Oderunt scientiam imprudentes, hoc est, Iudæi doctrinam Christi. Prou. 1. c.

Odiola vxor, est anima seuera & grauis: quæ odiosa est leuibus: vel etiam virtus odiosa vitiosis. Deut. 21. c.

Odollam.

Odollam, hoc est, testimonium, siue ornamentū illis, siue testimonium, aut ornamentū suæ miserie, vel transitus, aut præda suæ in seriem.

Mori pro Christo.

Demones.
Odium iudeorum in Christū & Christianos

Odium infidelium aduersus fideles, & demonum in ecclesia.

Anima seuera.
Virtus.

ALLEGORIARVM

650

seriem: ciuitas in tribu Iuda, & est spelunca. 1. Reg. 22. a. 1. Paral. 11. d. Mic. 1. d. Vel Odollā, aut Odollamites interpretat testimonium in aqua, & designat baptismū Ioannis, q̄ testimonium perhibuit Chfo. Gen. 38.

Baptismus.
Ioannis.

Odollā est interpretat testimonium hauſtus, siue hauritionis eorum. Et hæreticus veniet vsq; Odollā, hoc est, vsq; ad testimonium exhaustio nis suæ: quod exhauriet, atq; bibet iuxta operū suorū mēsurā Mic. 1. d.

O dor, Odorari, Odoriferus, Fragrare.

Odor, est velut vapor quidam, seu qualitas exhalans à rebus odoriferis: estq; olfactus obiectum: Olfactus autem est ipsa potentia odoris perceptiua. Odorari autem est olfacere, seu odorem suscipere. Odorifera verò seu odora sunt, quæ odorem de se emittunt: quæ & fragrare dicuntur. Fertur autem quadam esse pigmenta, quorum si odorem ceperint nonnulla animalia, continuò intereunt: alia verò eodem odore recreantur, vitamque recipiunt.

Ori. Cant. ho. 1.

Excellentia
Christi & donorum eius.
Doctrina Christi.

Manifestatio diuinitatis.

Virtus resurrexionis Christi.

Fragrantia bonorum operū.

Mentis deuotio.

Doctrina angelorum.

Exempla martyrum.

Manifestatio figurarum.

Bona opinio.

Scientia de Deo.

Doctrina bona seu mala.

Odor vnguentorum sponſi, est excellentia humanitatis Christi, & donorum eius: quo impleta est domus ecclesiæ. Cant. 1. a. Est etiam fama iustitiæ & misericordiæ Dei. Et odor nardi, est doctrina Christi: & manifestatio diuinitatis eius: & fama de eius sapientia, iustitia, sanctificatione, & redemptione. Cant. 1. d.

Odor agri pleni, significare potest virtutem resurrectionis Christi: & diuersitatem virtutum in ecclesia ex genibus. Gen. 27. d.

Odor suauis & gratus Deo, significat fragrantiam bonorum operū Deo acceptorum: tunc illi grata sunt, cum illi gratus est animus offerentis vñ & odor suauis dici potest ipsa mentis deuotio. Gen. 8. d. 27. d.

Exo. 2. 5. a. 29. c. 30. a. Lev. 1. d. 2. c. 3. b. Isa. 3. d. Ephe. 5. a. Et odor vnguenti implet domum, cum sanctæ vitæ opera, & fides & charitas abundat in ecclesia. Ioan. 12. a. Et dedit odor, ē suum nardus, cum placuit Deo humilitas sponſe. Gan. 1. d. 2. c. Et dicitur odor thuris quia opera vim habent orationis corā Deo. Cant. 4. c. Et odor vinearum, est suauitas bonorum operum, & doctrina & institutio angelorum: & religionis sanctitatis: & exempla, quæ alijs & sibi opinionem bonam aspergunt.

Cant. 2. c. Et odor malorum punicorum, est odor Martyrum: & manifestatio figurarum & prophetarum. Can. 7. c. Ad hæc referuntur odori thimiamatis Exo. 30. d. 35. c. Hic odor fœtet corā Pharaone, quia bona opera non sunt diabolo grata. Exo. 5. d. Ad hæc opera pertinent odoramenta, quæ ostendit rex Ezechias Chaldeis. Isa. 39. b. Odor est suauissimus oblationis arietis, est martyrium Deo acceptum. Exo. 29. c.

Odor est, est bonā opinio ex operibus bonis emanans. Gen. 27. d.

Et odor Israel, dicitur esse, vt Libani. Hose. 14. c. qñ fideles in ecclesia dicere possunt: Christi bonus odor sumus Deo. 2. Cor. 2. d. Hoc odore viuunt boni: pereunt verò mali. Cant. 1. d. 7. d. Hic erat odor primitiue ecclesiæ, prius quidem quum sedente rege ad dexterā Patris, erant perfectiores vnanimiter in oratione: Deinde per aduentum Spiritus sancti dilatatus est odor per prædicationem. Prou. 27. b.

Odor est Dñs, est cognitio siue scientia, quæ de Deo habetur. Lev. 2. a. Cor. 2. d. Et dicitur odor nouitiei Dei: quia cum Deus non videat, per ea, quæ inuisibiliter operatur, in Apostolis esse intelligitur: atque ita veritas doctrinæ de Deo manifestatur. Generaliter autem bonus odor est bona doctrina, malus odor mala.

Odor vitæ, est in prædicatoribus: odor oliuæ in operibus misericordiæ. Odor rosæ in martyrio. Odor lilij in virginitate. Odor violæ in humilitate: odor spicæ maturæ in operum perfectione.

Odor est, est bonā opinio ex operibus bonis emanans. Gen. 27. d.

Et odor Israel, dicitur esse, vt Libani. Hose. 14. c. qñ fideles in ecclesia dicere possunt: Christi bonus odor sumus Deo. 2. Cor. 2. d. Hoc odore viuunt boni: pereunt verò mali. Cant. 1. d. 7. d. Hic erat odor primitiue ecclesiæ, prius quidem quum sedente rege ad dexterā Patris, erant perfectiores vnanimiter in oratione: Deinde per aduentum Spiritus sancti dilatatus est odor per prædicationem. Prou. 27. b.

Odor est Dñs, est cognitio siue scientia, quæ de Deo habetur. Lev. 2. a. Cor. 2. d. Et dicitur odor nouitiei Dei: quia cum Deus non videat, per ea, quæ inuisibiliter operatur, in Apostolis esse intelligitur: atque ita veritas doctrinæ de Deo manifestatur. Generaliter autem bonus odor est bona doctrina, malus odor mala.

Odor vitæ, est in prædicatoribus: odor oliuæ in operibus misericordiæ. Odor rosæ in martyrio. Odor lilij in virginitate. Odor violæ in humilitate: odor spicæ maturæ in operum perfectione.

Odor est, est bonā opinio ex operibus bonis emanans. Gen. 27. d.

Et odor Israel, dicitur esse, vt Libani. Hose. 14. c. qñ fideles in ecclesia dicere possunt: Christi bonus odor sumus Deo. 2. Cor. 2. d. Hoc odore viuunt boni: pereunt verò mali. Cant. 1. d. 7. d. Hic erat odor primitiue ecclesiæ, prius quidem quum sedente rege ad dexterā Patris, erant perfectiores vnanimiter in oratione: Deinde per aduentum Spiritus sancti dilatatus est odor per prædicationem. Prou. 27. b.

Odor est Dñs, est cognitio siue scientia, quæ de Deo habetur. Lev. 2. a. Cor. 2. d. Et dicitur odor nouitiei Dei: quia cum Deus non videat, per ea, quæ inuisibiliter operatur, in Apostolis esse intelligitur: atque ita veritas doctrinæ de Deo manifestatur. Generaliter autem bonus odor est bona doctrina, malus odor mala.

Odor vitæ, est in prædicatoribus: odor oliuæ in operibus misericordiæ. Odor rosæ in martyrio. Odor lilij in virginitate. Odor violæ in humilitate: odor spicæ maturæ in operum perfectione.

N N n n 2 Olfactus

Beda. Gen. 38.

Hic. Mic. 1.

Ori. Cano ho. 1. 2.

Amb. de virg. 3.

Ber. Cant. ser. 22.

Hic. ad Dam. q. 3.

Gre. 1. Eze. ho. 6.

Beda. Gen. 27.

Ori. Exo. ho. 3. & 5.

Cant. hom. 4. & 5.

Mat. cap. 16. & ho.

35.

Chrys. Gen. ho. 23.

Amb. Luc. 7. & de

virh. 1.

Gre. Cant. 1.

Ber. s. Cā se. 42. 60

Geor. vene. Cant. 2.

ton. 3. cap. 15.

Glo. ord. s. Fmod. 29.

Hic. Hose. 14.

Iyrc. s. Leui. 2.

Gre. 35. mor. 22. &

s. Cant. 7.

Ber. s. Can. ser. 42.

Amb. s. 2. Cor. 2.

Gre. s. Eze. ho. 6.

Dion. caele. f. Hio. 15

Gre. 12. mor. 3.

Amb. de Isaac. 3

2. de Iacob. 2.

Ber. ad mili. repli. 7.

Rup. f. de glo. Tri. 8.

Hic. f. Iob. 39.

Gre. 3. 1. mor. 26. 30

Ori. f. Eze. ho. 7.

Hic. f. Eze. 9.

Hic. f. Isa. 3.

Ori. f. Rom. 9.

Hic. f. Isa. 8.

Aug. f. Ps. 45. 90.

Glo. int. f. Indish. 11

Beda. f. Gen. 26.

Ori. f. Iere. ho. 9.

Hic. f. Iere. 13.

Ber. ser. 13. f. quiba.

Hic. f. Eze. 3.

Hic. f. Iere. 47.

Glo. int. f. Isa. 57.

Gre. 3. Past. adm. 36

Hic. f. Eze. 20.

Olfactus in angelis, capacem eorum perceptionem, qua summam illam, suauissimamque fragrantiam pro viribus admittentes, cetera, quæ huiusmodi non sunt scire diiudicant, ac penitus fugiunt.

Odor aquæ. Iob. 14. b. est auditus doctrinæ bonæ, seu malæ. Vel est afflatus Spiritus sancti in electorum cordibus.

Fragrantia vestimentorum Iacob, mysteria legis designat. Vel è diuerso litteram legis, qua delectantur Iudæi. Gen. 27. d. Fragrantia verò vbera Christi, doctrinam significant per orbem dispensam. Cant. 1. a. Fragrantia etiam vestimentorum, est fides.

Ordo aliquando dicitur incendium. Iud. 2. 6. b. cum odorem ignis acceperit. Sapient. 11. c.

Odoratur equus bellum, quum prædicator longè ante se præparat ad contentiones, & persecutiones infidelium. Et cum vir fortis ex causis præcedentibus, quæ vitiorum pugna subsequantur, agnoscit. Iob. 39. c.

In odorem suauitatis offeruntur idolis, quæ sunt Dei; quum ijs, quæ naturaliter bona sunt, abutimur ad malum: & præcipue sacra scriptura ad errores. Eze. 16. b. Redolentia quoque thura, quæ offerebantur idolis, designant foetorem peccatorum. Eze. 6. d.

Olfactoria dici possunt ea omnia, quibus bonus odor sumus Deo. Isaia. 3. d.

Offendere, Offendiculum.

Offendere, est in aliquid incurrere, siue incidere, & tam de animo dicitur, quam de corpore. Et quum, qui incidunt in aliquid, lædere sæpe solent id, in quod incidunt, & interdum lædi: Ideo offendere. pro lædere usurpatur. Est etiam iniuriam facere, & irritare. Offendiculum autem est impedimentum, seu obstaculum, in quod si quis incurrat, læditur, aut cadit: quod scandalum Græcè dicitur.

Offendere in lapidem, est non credere in Christum. Isa. 8. c. 28. d. Zac. 2. c. Luc. 20. c. Rom. 9. g. Offendit etiam ad lapidem pedem suum, qui legis reus tenetur. Ps. 90.

Offendere Deum, est iram eius irritare. Num. 27. c. Quia offendistis me in deserto Sin. Ita Iuth. 1. b. Zac. 12. c.

Offendentes uxores Esau animum Isaac, & Cebece, hoc est, lædentes, vel moleste, designant hæreses odiosas Christo & ecclesiæ. Gene. 26. g.

Offendunt ad montes caliginosos, qui impingunt in demones: quod dictum est de ijs, qui ducebantur in Babylonem Iere. 13. c. Ad hunc lapidem offendunt pedem peccantes. Ps. 90. Et demones dicuntur offendiculum amaritudinis. Eze. 28. g.

Offendiculum, quod ponit Deus iusto peccanti, dici potest infirmitas, pp quam non potest facile ad bonum opus reddere. Eze. 3. e.

Offendicula auferenda à facie Dei, idololatriam significant. Hæc offendicula posuerunt Iudæi in domo Dei, collocantes ibi idolum. Sunt etiam hæreses offendicula, quæ ponuntur in domo Dei, qui eas se minant in ecclesia. Iere. 4. a. 7. g. Eze. 11. d.

Offendicula auferenda de via, sunt impedimenta intelligendi sacram scripturam. Isa. 57. c.

Offendiculum coram cæco ponere, est discretam quidem rem agere, sed tamen ei, qui discretionis lumen non habet, scandali occasionem præbere. Leu. 19. c.

Offensiones oculorum dicuntur spectacula, & cetera, quæ animæ contaminant puritatem. Eze. 20. a.

Vis indicatua angelorum.

Auditus doctrinæ.

Afflatus Spiritus sancti.

Mysteria legis.

Fides.

Incendium.

Perspicacia prædicat oris.

Abusus bonorum.

Fætor peccatorum.

Non credere in Christum.

Transgredi legem.

Irritare Deum.

Odiosa hæreses.

Impingere in demones.

Infirmitas.

Idololatria.

Hæreses.

Impedimenta intelligentiæ.

Scandalizare.

Offerre-

Offerre, Oblatio.

Offerre, est exhibere, siue præsentare, & etiam spontè dare: unde dicuntur oblationes, quæ Deo offeruntur.

Passio Christi. Oblatio Isaac in holocaustum, manifesta fuit figura passionis Christi. Sed oblatus est aries pro Isaac, quia caro Christi, non diuinitas passa est. Gen. 22. a. Eph. 5. a. Et ipse Christus est sacerdos offerens hostiam pro peccato. Leuit. 6. d. Et offerens Iob holocaustum pro filijs, & etiam pro amicis suis, designat Christum, qui seipsum obtulit pro nobis: vel ecclesiam, in qua acceptum est Deo sacrificium pro hæreticis ad fidem reuertentibus. Iob 1. c. 42. b.

Oblatio ecclesiæ. Offerre vitulum pro peccato per singulos dies, est offerre Christum: & offerre sanguinem vituli, est offerre passionem eius. In vitulo. n. habent cornua, virtus Christi designat. Exo. 29. a. Leuit. 1. b. 4. a. 9. a. Et oblatio agni, est confessio innocentiae Christi; oblatio arietis principatus Christi. Oblatio verò hirci, est præstatio similitudinis carnis peccati. Turturæ verò, aut columbam offerimus, quum vtranque naturam nempe diuinam & humanam, vel corpus & animam in Christo confitemur. Idem dicendum de duobus passeribus offerendis à leproso. Leuit. 14. a. Et offerre sacrificium de craticula, vel de sartagine, est habere memoriam passionis, & crucis Christi. Leuit. 1. b. Offerre etiam vitulum in holocaustum, est nihil carnale deinceps sentire de Christo. Ezech. 43. c. Offerebat autem sacerdos vitulum & arietem antequam ingrederetur in Sancta Sanctorum, quia per Christum ueniendum est ad cognitionem diuinorum mysteriorum. Leuit. 16. a. Offerre autem totam panis, est prædicare Christum passum. 1. Reg. 2. g.

Memoria passionis Christi. Offerre sacerdotes panes, apertè designantes oblationem corporis Christi in sacramento altaris. Leuit. 21. a.

Eucharistia. Offerre holocausta super altare de terra, est fundare virtutum opera in fide incarnationis Christi. Exo. 20. d. Offerre et munus ad altare, quæ rectæ fidei superponit bona opera, quæ offerat Deo. Mat. 5. c. Offerunt autem holocausta perfecti, cum per contemplationis ascensum se omnipotenti Deo ineffabili affectione coniungunt. 1. Reg. 6. c.

Fides incarnationis Christi. Offerre decimas, & primitias in Pentecoste, designabat aduentum Spiritus sancti. Exo. 22. d. 34. f. 35. c. Leuit. 2. d.

Opera cum fide coniunctio cum Deo. Offerentes Ioseph,eductum de carcere Pharaoni. Gen. 41. b. sunt prædicantes Christum gentibus post resurrectionem. Offerens autem Moses Aarō & filios eius. Leuit. 8. a. est offerens Christum, & imitatores eius.

Aduentus spiritus sancti. Offerre in canistro posita, est proponere mysteria in sacra Scriptura contenta. Exo. 29. a. Offeruntur autem panes Dei in circuncisionibus, qui mysteria, & sacramenta communicant indignis. Eze. 44. b.

Prædicare Christum. Offerunt filii uasa matri implenda oleo. 4. Reg. 4. a. quando fideles conuertunt infideles ad fidem. Offerens etiam Iethro holocausta, conversionem Gentilium designauit. Exo. 18. b.

Proponere mysteria. Offerre adipem, seu intesum de adipe, est in secreta conuersatio nis studio deuotæ orationis affectum habere. Exo. 29. b. 35. d. 1. Reg. 15. c. Offerre etiam thimiama, est offerre orationes. Exo. 30. a. Offerre et holocausta medullata, qui offer orationem cordis, & oris cum charitate. Ps. 65. Orationes autem acceptæ Deo, erunt laudes eius in patria.

Conuersio infidelium. Oblationes duodecim principum Israel, oblationes Apostolorum designant, quas obtulerunt prædicando. Num. 7. a.

Orationis oblatio. Offerunt oblationem sacrificij de simila, qui synceram habent fidem: & qui diuinorum cognitionem ascribit Deo. Et qui simplices offerunt Deo. Offerunt autem

Prædicatio apostolorum. Offerunt oblationem sacrificij de simila, qui synceram habent fidem: & qui diuinorum cognitionem ascribit Deo. Et qui simplices offerunt Deo. Offerunt autem

Fides sincera. Offerunt oblationem sacrificij de simila, qui synceram habent fidem: & qui diuinorum cognitionem ascribit Deo. Et qui simplices offerunt Deo. Offerunt autem

Offerre, Oblatio. Offerre vitulum pro peccato per singulos dies, est offerre Christum: & offerre sanguinem vituli, est offerre passionem eius. In vitulo. n. habent cornua, virtus Christi designat. Exo. 29. a. Leuit. 1. b. 4. a. 9. a. Et oblatio agni, est confessio innocentiae Christi; oblatio arietis principatus Christi. Oblatio verò hirci, est præstatio similitudinis carnis peccati. Turturæ verò, aut columbam offerimus, quum vtranque naturam nempe diuinam & humanam, vel corpus & animam in Christo confitemur. Idem dicendum de duobus passeribus offerendis à leproso. Leuit. 14. a. Et offerre sacrificium de craticula, vel de sartagine, est habere memoriam passionis, & crucis Christi. Leuit. 1. b. Offerre etiam vitulum in holocaustum, est nihil carnale deinceps sentire de Christo. Ezech. 43. c. Offerebat autem sacerdos vitulum & arietem antequam ingrederetur in Sancta Sanctorum, quia per Christum ueniendum est ad cognitionem diuinorum mysteriorum. Leuit. 16. a. Offerre autem totam panis, est prædicare Christum passum. 1. Reg. 2. g.

Memoria passionis Christi. Offerre sacerdotes panes, apertè designantes oblationem corporis Christi in sacramento altaris. Leuit. 21. a.

Eucharistia. Offerre holocausta super altare de terra, est fundare virtutum opera in fide incarnationis Christi. Exo. 20. d. Offerre et munus ad altare, quæ rectæ fidei superponit bona opera, quæ offerat Deo. Mat. 5. c. Offerunt autem holocausta perfecti, cum per contemplationis ascensum se omnipotenti Deo ineffabili affectione coniungunt. 1. Reg. 6. c.

Fides incarnationis Christi. Offerre decimas, & primitias in Pentecoste, designabat aduentum Spiritus sancti. Exo. 22. d. 34. f. 35. c. Leuit. 2. d.

Opera cum fide coniunctio cum Deo. Offerentes Ioseph,eductum de carcere Pharaoni. Gen. 41. b. sunt prædicantes Christum gentibus post resurrectionem. Offerens autem Moses Aarō & filios eius. Leuit. 8. a. est offerens Christum, & imitatores eius.

Aduentus spiritus sancti. Offerre in canistro posita, est proponere mysteria in sacra Scriptura contenta. Exo. 29. a. Offeruntur autem panes Dei in circuncisionibus, qui mysteria, & sacramenta communicant indignis. Eze. 44. b.

Prædicare Christum. Offerunt filii uasa matri implenda oleo. 4. Reg. 4. a. quando fideles conuertunt infideles ad fidem. Offerens etiam Iethro holocausta, conversionem Gentilium designauit. Exo. 18. b.

Conuersio infidelium. Offerre adipem, seu intesum de adipe, est in secreta conuersationis studio deuotæ orationis affectum habere. Exo. 29. b. 35. d. 1. Reg. 15. c. Offerre etiam thimiama, est offerre orationes. Exo. 30. a. Offerre et holocausta medullata, qui offer orationem cordis, & oris cum charitate. Ps. 65. Orationes autem acceptæ Deo, erunt laudes eius in patria.

Orationis oblatio. Oblationes duodecim principum Israel, oblationes Apostolorum designant, quas obtulerunt prædicando. Num. 7. a.

Fides sincera. Offerunt oblationem sacrificij de simila, qui synceram habent fidem: & qui diuinorum cognitionem ascribit Deo. Et qui simplices offerunt Deo. Offerunt autem

Ori. f. Gen. ho. 8

Ilyc. Leui. 6

Glo. ord. f. Iob 48

Ori. f. Leui. ho. 1. 2

T. ho. 1. 2. q. 102. ar. 3

Ilyc. f. Leui. 1

Glo. ord. f. Leui. 14

Hic. f. Eze. 43

Ilyc. f. Leui. 16

Gre. f. 1. Reg. 2

Ilyc. f. Leui. 21

Aug. 1. ser. d. in mon.

Gre. f. 1. Reg. 6

Ori. f. Leui. ho. 1

Glo. ord. f. Gen. 41

Glo. int. f. Leui. 2

Glo. ord. f. Exo. 29

f. Eze. 44

Aug. ser. 206

Gre. f. 1. Reg. 15

Glo. int. f. Exo. 30

Arn. & Aug. f. 65

Rup. 1. f. Num. 18

Ori. f. Leui. ho. 2

Ilyc. f. Leui. 2. 6

NNnn 3 autem

autem simillam conspersam oleo, qui per diuinā misericordiā offert, & qui charitatē habet. Offerunt autē coram alteri, qui ea docent, quā Christus reuelauit, superflua pratermittentes. Leui. 2. a. 6. b. 10. c.

Offerre decimā partē ephi simillā. Leuit. 5. b. est perfectē credere in Sanctā Trinitatē: qā ephi tres modios cōtinet: & denarius pfectus est.

Oblatio de craticula est, quum quis patientiam hēt in multiplici demonum, & malorum impugnatione, habens memoriam passionis Christi. Leui. 2. b.

Offerre sal in omni oblatione. Leui. 2. d. est, ut quodcunque docueris, quodcunque correxeris, in quacunque uirtute conuersatus fueris ad apostolicam emulationem, atque imitationem opereris.

Offerre pacifica, designat gratiarū actionem. Est etiam efficere opera, per quā a uidentibus laudetur Deus. Leui. 3. a. 7. b. Offert autē ea sanus, & etiam leprosus, postquā est a Deo curatus. Luc. 5. c. Et oblatio, quā inferitur Deo, est laus, & gratiarum actio. Iere. 17. d.

Offerre caudam totam, est consummare opus bonum. Leui. 3. c. 7. a. Offert hircum pro peccato, aut ē capram immaculatam, qui offert corpus suum, & uincit demonium per martyrium. Leui. 4. c. 10. c.

Oblatio Aaron, & filiorum eius. Leui. 6. c. est doctrina theologica ad perfectos pertinens. Oblatio autem de sartagine, est doctrina laboratium uerbo. Leui. 2. b. Offerre autem boues, est predicare. Pl. 65. Et offerre numum argenteum, est predicare fidem. 1. Reg. 2. g.

Offerre Domino mediam partem sicti, hoc est decem obolos, est obseruantiam decalogi offerre. Exo. 30. b.

Offerens populus uota ad constitutionem tabernaculi, est adiuuans ad perfectionem ecclesie. Exo. 36. a. Dē autē unusquisq; aliquid offerre in opus tabernaculi, hoc est, ecclesie, quod ibi permaneat, & nō pereat per ignē. Offerunt uiri, & mulieres: qā in explendo cultu Sctē Ecclesie, & fortitū facta sublimia, & firmiorū opera extrema numerant.

Offerit hircos pingues, qui dat elemosynam. Offeriebant etiam filii Israel oleum ad lucernas, quando exercebant opera misericordie: & tandiu lex durauit, quandiu opera misericordie in eis uiguerunt. Leuitic. 23. b.

Offerit Deo oblationem, qui obedientiam illi offert, quam homini bus exhibet. Et nō offert sine Samuele, qui solū illa opera in se probat, quā approbantur a maiore. 1. Reg. 10. b.

Oblati pueri Iesu, designant eos, qui adhuc sunt carnales, & cōuer tuntur ad Christum. Offerunt autem eos simplices doctores ipsos simplices. Math. 19. b. Offerre etiam seruum dijs, est imbui exemplis Sanctorum. Exo. 21. a.

Offerre munus curationis, est adscribere Deo salutis prēmium. Abscribere bonum. Matt. 8. a. Et offerunt munera Deo, qui cognitam ueritatem acceptā na Deo. illi fuerunt, nec inde superbiunt. Pl. 75.

Offerunt Reges munera, quum regnantes in semetipsis, seipso offerunt hostiam uiuam. Pl. 67. Offerunt etiam munera Ioseph, qui offerunt animam suam. Exo. 38. d. Et offerunt aurum, thus, & myrrham, qui consentunt eius potentiam, diuinitatē, & resurrectionē. Matt. 2. b.

Offerre munus argenteum, est agere ueram penitentiā peccati. 1. Penitentiā agere. Regum. 2. g. Et offerre agnū anniculum, est irrationales motus per re. penitentiā domare. Idem est offerre ouem pro peccato. Leuitic. 1. b.

4. g. 14. b. Et offerre uirulam, est domare superbiam carnis, & castigare gulam,

Doctrina Christi
si pura.

Fides Trinitatis.

Patientia.

Imitatio apostolica.

Gratiarū actio.

Perfectio operis.

Martyrium.

Doctrina theologica.

Predicare fidem.

Obseruare decalogum.

Institutio ecclesie.

Exercere opera misericordie.

Obedientia.

Instruere simplices.

Abscribere bonum.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

gulam, & leuitatem. Offerre etiam sanguinem uituli, est propriam uitam, aut castitatē mentis offerre Deo, & ē baptizari. Et offerre hircū de capris, est lasciuia superare. Exo. 29. b. Leui. 1. b. 9. a. 10. d. 16. a. Pl. 65.

Offerentes talenta patrifamilias, sunt offerentes bona opera Deo. Ori. f. Mat. ho. 33. Matth. 25. b. Offerre etiam libamina, est offerre bonorum operum vota. Exo. 25. c. 37. c.

Offerunt arietes Nabaioth in altari Dei, cum ex gētibz eligunt in ecclesia sacerdotes. Isa. 60. b. Offerentes autē se sponte ad opus tabernaculi. Exo. 36. a. sunt tradentes se ministerio ecclesie. Offerunt autem sacerdotes cecum, qui promouent ignorantē. Offerunt claudum, qui infidelem. Offerunt surdum, qui inobedientem. Mala. 1. b.

Offerens Iepthe filiam in holocaustum Domino post uictoriā, & post duos menses, quibus illa fleuit, designat Christum, qui post sex aetates offeret ecclesiam penitentem Deo patri. Iud. 11. g.

Offerēs Iob holocausta per singulos filios, designat nos pro unaquaq; uirtute Domino precum hostiam debere immolare, ne sapientia eleuet, ne intellectus, dum subtiliter currit, aberrat. Iob. 1. a.

Offerre librum Deo, quasi Principi Iob. 3. 1. b. est uenienti Domino ad iudicium, uerba preceptorum illius in actione posita offerre.

Offerre rectē, est bonam intentionē habere. Gen. 4. b. iuxta Septuaginta. Rectē autem offeriebant Iudaei, ante aduentum Christi, sed non diuiserunt tempora, ut aduenientem Christum susciperent.

Offeritur holocaustum de ouibus, aut capris ex latere aquilonaris, & tabernaculi. Leui. 1. c. Quia cum altare sit Christus: ouium autem sacrificiū sit simplicitas studentium, & nondum absolute iustitiā operatum, nō indirectum intelligibilis altaris offerunt. In directum est enim, quia mandata perficit: ex latere autem, quia a malis abstinet.

Offerre masculum est non effeminari in operandis mādatis Dei. Leui. 1. a. 2. c.

Offerre immaculatum, siue purum, est non miscere iustitiā iniquitatem, nec simulatione uirtutum commaculare, & non facere elemosynam de rapina. Leui. 1. a. 2. c.

Offerre p peccato, aut delicto, seu p iniquitatibus, est agere fructū penitentiā dignos. Et offert hircum de capris, qui graui ter penitet. Offert et sacerdos turturē, hoc est, p dicator penitentē. Diuersae autē oblationes diuersos, gradus penitentiu significat. Exo. 28. f. 30. b. Leui. 4. f. 5. b. 10. d. 14. b. Offerentes et Agag pinguisimum Samuelem, sunt confitentes se deditos fuisse sensui carnis: unde ad penitentia cōuertuntur. 1. Regum 15. g. Oblationes autē, quae fiunt Deo, debent esse ul troneae. Exo. 25. a. 35. b. Leui. 7. b. Hilarē enim datorē diligit Deus.

Oblatio arietis suauissima pro delicto, & oblatio agni anniculi, est remissio iniurię. Exo. 29. c. Leui. 1. c. 5. b. 6. a.

Offerre holocaustum, est habere uitā perfectā, qualis erat Apostolorum: offerre uerō pacifica, est habere uitam mediocrem. Leui. 12. c.

Offerit turturē, uel columbam, qui conuerti facit peccatorē. Et offert par turturum, qui habet mentem uerbo Dei coniunctam. Leui. 1. d. 12. 14. c. Offert autem primum turturē pro peccato, qui recedit a malo. Et secundum in holocaustum, qui facit bonum. Dicitur autem non posse offerre duos turtures, qui abutitur penitentia redeundo ad peccatum. Leui. 5. b. c.

Oblatio debet esse absq; fermento, & melle. Leui. 2. c. 7. b. Offerunt autē ex his primitiis, & non sacrificium: qā eloquentia, & doctrina

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Offerre seipso.

Ori. f. Mat. ho. 33.

Glo. int. f. Exo. 25.

Hie. f. Isa. 60.

Glo. ord. f. Exo. 36.

Iyc. f. Leui. 2. 1.

Aug. q in Iudi. 49.

Gre. 1. mor. 35.

Gre. 22. mor. 22.

Glo. ord. f. Gen. 4.

Iyc. f. Leui. 1.

Iyc. f. Leui. 22.

Iyc. f. Leui. 1. 22.

Glo. int. f. Exo. 28.

Gre. f. 1. Reg. 15.

Glo. ord. f. Exo. 25.

Ori. f. Leui. ho. 2.

Iyc. f. Leui. 22.

Ori. f. Leui. ho. 2.

Glo. ord. f. Leui. 5.

Iyc. f. Leui. 2.

Iyc. f. Leui. 2.

Iyc. f. Leui. 2.

Iyc. f. Leui. 2.

Iyc. f. Leui. 2.

Iyc. f. Leui. 2.

Iyc. f. Leui. 2.

Iyc. f. Leui. 2.

Iyc. f. Leui. 2.

Iyc. f. Leui. 2.

Iyc. f. Leui. 2.

Iyc. f. Leui. 2.

Gentilium parè utendum est; ut fides sit non in sapientia hominum, sed in uirtute Dei.

Offerunt uoluntariè animal cum aliquo defectu, sed non per uotum; ut designetur peccatores suscipiendos quidem in ecclesia, sed non ad ministerium altaris. *Leui. 22. c.*

Obtulerunt domino Samuelem ablactatum, quia illi sunt apti, ut offerantur Domino, quorum est solidus cibus. Offerunt autem puerum Eli sacerdoti, qui manifestant profectum pralato. *1. Reg. 2. d.*

Offerentes Anna & Elcana puerum Eli sacerdoti, sunt doctor foris, & Christus intus, tradentes prædicatorem futurum doctrinæ ueteri; ut sciat proferre noua & uetera. *1. Reg. 1. d.* Offerri autem in templo, est in scripturis cognosci mysteria Christi. *1. Reg. 2. c.*

Oblatus Regi debitor decem millium talentorum, designat uenientem ad iudicium coram Deo. *Matt. 18. c.*

Offerens pater filium lunaticum Discipulis, designare potest legem ueterem tradentem populum Scribis, & Phariseis. *Math. 17. c.*

Non ualēs offerre pecus, hoc est, ouem, aut caprā, offert duos turtures, aut duos pullos columbarū, ut designetur, ut qui non pōt uacare in continua afflictione & ærumna, ut panē suum cum cinere comedat, & potum suum cū fletu tēperet, aliaque his similia pēnitens agat: uerbi gratia infirmitate, aut alia quacūq; necessitate prohibetur, hic alio modo agere pōt pēnitentiam; ueluti offerens semetipsum ad conemplandum Deum, & ad perscrutationem legis eius, totamq; mentē suā consecrans celesti conuersationi, à terrenis rebus plenissimè cohibens se: per hoc enim ei & peccatorum remissio, & iustificatio procuratur. Vnde eorum, quæ offeruntur, unum quidē pro peccato, id est, ad emundationem peccati; alterum uerò in holocaustum, quasi cruci figentē semetipsum, conuersationem, uel uitā, & plenissimè Deo tradentem immolatur. Offeret autem sacerdoti, Christo utique. *Leui. 5. b.*

Offerunt super altare Dei panē pollutū, hoc est, corpus Christi, qui indignè accedunt ad altare, & sordidi mundam sanguinē bibunt. Et qui sacrā doctrinā diuidunt populis, uel propter humanā gloriā, uel lucra seculi: & diuitibus blandiuntur, & peccatores honorāt. *Malac. 1. b.* Iudæi post passionem Christi offerunt panem pollutum. Et obtulerunt debile, quia prætulerunt Barabbam Christo. *Malac. 2. a.*

Non obtulisse dicitur Israel sacrificium Deo: quia non erant ei accepta eorum sacrificia. *Isa. 43. b.*

Offerens Cain post multos dies sacrificium, designat negligentiam conuertentium se ad Deum. *Gen. 4. a.*

Offerre ignem alienum, est hæresim in ecclesia inferre: aut prauā concupiscentiam. *Leui. 10. b. 16. a.* Et offerunt hæretici hostias, & immolant carnes, quæ Deus non suscipit, deserentes Christi hostiam, & suas sibi fingentes. *Hose. 8. d.* Et offerunt holocausta idolo, qui defendunt hæreses. *Exo. 32. a. Isa. 57. b.*

Oblatio irrita si duret in diem tertium. *Leui. 7. b.* designat eum reprobandum, qui sperat operari post hanc uitam.

Offerens Saul in holocaustum initia prædæ de Amalec, designat prædicatorem, qui putat se placere Deo, quia in alijs blandimenta libidinis extinxit, quæ in se uiuere permittit. *1. Reg. 15. c.*

Officium.

Officium dicitur quod quisq; efficere dēt, obseruata locorum, temporū, & personarum ratione; & id in quod quisq; debet incumbere, quod

Offerre perfectiores Deo.

Tradere prædicatorem doctrinæ ueteri.

Pēnitentia medicis.

Indignè sumere Eucharistiā, & tractare sacrā doctrinam. Iudæi præferentes Barabbam Christo.

Inferentes hæreses.

re, quod & munus dici solet. Interdum autē accipitur pro beneficio, & etiam pro obsequio, uel honore.

Officiū sacerdotis ad populū, prædicationē Christi designat. *1. Re. 2. c.* Officiū ministerij Aaron: & officia Leuitarū, ministeria ecclesiæ designant. *Exo. 28. f. Nu. 2. b.*

Os.

Os, id est, subcinericius panis, uel torta, aut subsannatio, uel Syriacè detētus, uel interclusio, aut maceria. Rex Basan uict⁹ à filiis Isrl. Designat carnalia, quæ excludūt à Deo, & impediūt accessum ad ipsū, & est rex Basan, hoc est turpitudinis. *Nu. 21. g. Deut. 3. a. Ps. 134.*

Olea, Oliua, Oleaster, Oleum, Oliuetum.

Olea, quæ & oliua dī, est arbor, ex cuius fructu, qui etiā olea & oliua dicitur, elicitur oleū, quod est liquor pinguis præbens nutrimentū lucernæ, & ualens ad vnguendū, & leuēdos dolores, & ad multorū ciborū condimentum. Est autem oleum lucidissimum: & si quis in aquas mersus oleum ore emisit, clariora facit ea, quæ profundū tegebantur oculis. Et culices nō tagēt te, si absinthij herbā cū oleo coquas, & ea te perunxeris. Cernuus æger ramusculos oleæ mandit, & sanus sit. Locustas quoq; folia oleæ atrosa liberāt ab ægitudine. Olea ster autem est olea syluestris: & oliuetum, est locus oleis conatus.

Deus pater.

Oliua dās refectiōē, & illuminationē cordis ei, q̄ coeperit ædificare templū Dei, ad personam Patris referri potest. *Agge. 2. d. Iudi. 9. a.*

Moses, & Elias.

Oliua dux ad dexteram, & sinistra cādelabri, iuxta Origenem, sunt Filius, & Spiritus sanctus. Verū Hieronymus reputat id blasphemū: quia uidētur poni minores Patre: ideo potius sunt Moses, & Elias, qui cū Christo apparuerunt in trāsfiguratione. Vel sunt lex, & Prophetia. Aut lex & Euāgelij. Vel ecclesia propter duo testamenta. Vel duo populi, quorū miseris est Christus. *Zach. 4. a. d. Apo. 1.1. a.* uel designatur duplex collatio Spiritus sancti: una in remissionem peccatorum data in die resurrectionis; alia in diuisiones gratiarū in Pentecoste.

Duo populi.

Olea præterea splendorem sapiētiæ designare potest, propter oleū, quod ex ea elicitur: & etiam disciplinam. *Exod. 27. d. Isa. 41. c. Zacha. 14. a. Matt. 23. a.* Peculiariter autem significat diuinam sapientiam, *Iudi. 9. b. Ecclesiastici. 24. b. 50. b.*

Duplex collatio Spiritus sancti.

Splendor sapiētiæ.

Disciplina.

Diuina sapiētia.

Misericordia.

Pax.

Charitas.

Misericordes.

Iustitia.

Fructificantes in Ecclesia.

Apostoli.

Electi.

Synagoga.

Ecclesia.

Prædicator.

Olea etiam significat aliquando misericordiam: ut ramus oliuæ alatus à columba, misericordiæ Dei symbolum erat: & etiā pacis. *Gen. 8. b. Zac. 14. a.* Est quoque typus charitatis. Ut enim oleū à nullo humore premitur, sed diruptis omnibus exiliis, & supereminet sic & charitas non potest in ima premis: sed necesse est, ut ad superna emineat. Potest etiam ipsos misericordes significare. *Isa. 4. c.*

Olea semper uiuens, designare potest iustitiam: ex qua debet esse oleum, quia ardent lucernæ ante Deum: quia elemosyna debet fieri ex acquisitis per iustitiam, non ex rapina. *Leui. 24. a.* Oliua etiā significat fructificantes in Ecclesia. *Mat. 21. a. Ps. 51. 127.* Oliuæ autē paucae in summitate rami, erāt Apostoli ex Iudæis assumpti: & duæ oliuæ, erant Paulus, & Barnaba: Tres, Petrus, Iacobus, & Ioannes: quatuor & quinque, reliqui Apostoli, legem & Euangelium prædicantes. Vel erunt pauci electi in fine mundi. *Isa. 17. b. 24. c.* Oliua ubi & pulchra erat prius synagoga, postea uerò, illa in aridi tate uersa, pulchritudo oliuæ trāsijt ad Ecclesiā. *Ier. 11. c.* Et quasi oliua dī gloria Libani, quā ecclesiæ, seu fidelij opera multiplicātur. *Hose. 14. c.* Oliua etiam ubi & pulchra, est prædicator abundans uerbis doctrinæ.

Ori. f. Num. ho. 13. Hil. & Aug. f. Ps. 134.

Amb. 1. Exae. & 3. Exae. 8.

Hie f. Agge. 2.

Ori. f. Can. ho. 3. Tertul. adue. Mar. Hier. f. Zach. 4. Aug. f. Apo. ho. 8. Cyril. 4. f. Ioan. 28.

Rup. f. Zach. 4. Ori. f. Math. ho. 3. 2. Amb. de Noe. 9.

Basi de abdit. ter. Tertul. de baptismo. Ori. f. Leui. ho. 13. Amb. de virgi. 1. & f. Luc. 3.

Aug. f. Ioan. trac. 6. Gre. ho. 20. If. f. Leui. 24.

Ori. f. Matt. ho. 14. Hie f. Psal. 51. & f. Isa. 17. 24.

Hie. f. Iere. 11. & f. Hose. 1. Gre. f. Eze. ho. 21.

Or. f. Rom. 11.

Hie f. Ps. 51.

Hie f. Ps. 51.

Hie f. Hebr. 3.

Gre. 12. mor. 27.

Ori. f. Mat. ho. 17.

Ori. f. Rom. 11.

Cle. Alex. 6. Strom.

Geor. uene. Cant. 1.

ton. 7. cap. 26. & can.

2. ton. 3. c. 20.

Cle. Alex. 2. pada. 8.

Hie f. Eze. 27.

Ori. s. Leu. ho. 5. 10.

Cyr. f. Ioan. 14.

Chry. f. Ioan. ho. 12.

Gre. f. Cant. 1.

Ber. f. Can. ser. 15.

Rup. f. Cant. 1.

Ori. f. Can. ho. 1.

Aug. f. Ps. 140.

Ricar. de S. Vi. de

statu interior. homi-

nis. 48. 49. 50. 51. 52.

Strinx. Olea accipiuntur à Paulo pro populo Israel manente in fide Abraham, qui est uelut truncus, & rami sunt filij, qui tamen propter incredulitatem, à trunco excisi sunt. Roma. 11. c. 17. Haba. 3. d.

Oliua proiciens florem suum est, qui incipit bene operari: sed po-

stea redit ad uicia Iob. 15. d.

Oleaster, hoc est, agrestis olea, & infrugifera dicitur à Paulo Gen-

tilis populus: qui insitus est in olea, hoc est, in fide Abraham. Ro. 11. c.

Oleaster et dicitur Philosophus: qui cum multa habeat, non concocta pro-

pterea, quod & libenter inquit, & facile assequatur, & pinguedinem ap-

petat ueritatis, si per fidem diuinam acceperit uirtutem, in bona infertus

conditionem, tamquam oleaster insitus in sermone ueritatis, & misericordem:

quod traditur nutrimentum concoquit, & fit boua

& fatiua oliua. Ponit ibi Clemens quatuor modos infitionis.

Oleum est diuina quedam uirtus, imò ipsa diuinitas effigiata per oleum,

quo unimur. De hoc dicitur Cant. 1. a. Oleum effusum nomen tuum, hoc

est, diuinitas & uirtus ipsius diuinitatis indicata per oleum, quia uirtute

præcipue refertur esse debent reges, prophetae, & sacerdotes. Et quia Ie-

sus fuit rex Regni, summus Propheta, & Pater maximus, deo refer-

tus esse debuit diuinitate super omnes. De quo Ps. 44. Vixit te Deus

Deus tuus oleo letitiæ præ participibus tuis. Bene quippe dicitur oleum

letitiæ, quia nullum est uerum gaudium, nisi ubi Deus resideret: cui ser-

uies semper latus esse debet. Oleum est quo perfunduntur panes, ipsa de-

signat diuinitatem, qua perfundi debent aie nostræ. Leuit. 2. a. Oleum

ite dicitur ipse Dominus, à quo ad nos peruenit misericordia. Oleum

quod comedit Hierusalem cum similia & melle, quod lassorum me-

bra sustentat & reficit: & quo in tabernaculo Dei iugiter lucerna lumen

accenditur, Deo patri conuenire potest. Exo. 16. c. 27. d.

Oleum in similia, est misericordia Dei: uel et letitia & misericordia

in penitentia. Et ponitur oleum in sacrificio pacificorum, & non in sacri-

ficio pro peccato: quia peccator non debet habere letitiam. Oleum ceteris

liquoribus supernaturat: Ita misericordia oibus supereminet Dei

operibus, & plus ceteris in homines eluceat. Misericordies enim

eius super omnia opera eius. Itē oleum dolores uulnerum mitigat, & sanat tu-

mores ac ulcera: Dei uero misericordia plagas animæ nostræ curat, omnē

quæ depellit languore peccati: unde Ps. 102. Qui sanat infirmos tuos.

Rursus, qui palæstram subire debebat, aut luctu, oleo pelibuti pidi-

bant in mediū: quo eorum corpora ad id genus certaminis essent acco-

modatiora: Sic in acte contra acrias potestates creaturis suā Deus mi-

sericordiam elargitur: ea nos præuenit, suggeritque uires, quibus in tam

difficili prælio ope sua munit, tandem uictores euadamus.

Oleum sanctæ unctionis Dei, dicitur per Christi sanguis. Leu. 8. a. Et oleum

offusum, dicitur potest charitas Christi in Christianis. Can. 1. a. Oleum lucet,

pascit, & ungit, atque ita fouet ignem, nutrit carnem, lenit dolorem: lux, cibum,

medicina. Hæc sunt in nomine Christi, ut dicit Christus & Iesus, & effundit

dit in gētes: prius latebat in sinu Patris: sed per incarnationem effusum est.

Oleum etiam effusum dicitur potest bona opinio, & gloria, quæ tunc

est in uasis, quando est in propria conscientia. Matt. 25. a.

Oleum fouens dolorem ex inflectione uulneris, est promissio uenire,

quale fuit oleum Samaritani, quod infudit uulneribus illius, quod incidit

sa sunt peccata. Et dicitur oleum misericordie, oleum fouens dolorem ex

languore infirmitatis, contra uitiorum morbos, est oleum promissionis sic.

gratiæ

Incipiens bene

operari.

Gentilis popu-

lus.

Philosophus.

Diuinitas.

Deus pater.

Misericordia

Dei.

Sanguis Christi

Charitas Chri

sti.

Bona opinio.

Promissio uenire.

Promissio gra-

tiæ

Cōsolatio diui-

na.

Letitia spiritalis.

Fructus chari-

tatis.

Deuotio mentis.

Charitas.

Gratia

Dona Spiritus

sancti.

Spiritus sanctus

Misericordia.

Opera miseri-

cordiæ.

Chrisma

Sacra scriptu-

ra.

Lux scientiæ.

Eloquentia.

gratiæ præstantis auxilium ad operandum, & proficiendum. Oleum fo-

uens dolorem ex defatigatione tribulationis, & laboris, est oleum pro

missionis gloriæ, quale illud Pauli: Non sunt condigne tribulationes

huius seculi ad futuram gloriā, quæ reuelabitur in nobis. Oleum gau-

dij, est cōsolatio diuina. Isa. 61. a. Dan. 10. a. Oleum est, est benedictio san-

ctificationis diuinæ, quo oleo perunctus est Christus: in quo fuit oleum leti-

tiæ, quod sit in ipso naturalis diuinitas, quod in alijs est per gratiam. Ps. 44.

Iob 29. a. Oleum autem quo unguntur alij, est ad mitigandum dolorem: & hoc

uncta est Hierusalem. Eze. 16. b. Et oleum quo caput est ungendum, est

letitia spūalis. Mat. 6. b. Et facies, quæ in oleo exhilarat, est imago Dei.

Ps. 103. Ioel. 1. c. 2. c. Eccl. 9. c. Et oleum in lecytho, est hilaritas charitatis:

quæ cum impeditur, non deficit. Hilaritatem. n. dator diliget Deus. 3. Reg.

17. b. Et oleum in uasis, est letitia in corde propter Deum. Mat. 25. a.

Designat et oleum luminis, fructus charitatis, & opera misericordie,

quæ lucent per bona exempla: & et deuotione mentis. Exo. 25. a. 27. d.

35. a. Oleum est, ut est pingue & lenis, pinguedinem charitatis, & gratiam,

& dona Spiritus sancti signare potest. Et dicitur oleum letitiæ, quia per hæc

lætificatur anima: & hoc oleo unctus est Christus sine humanitatem.

Ps. 22. 44. Gen. 28. d. Exo. 29. a. 30. c. 37. d. 40. b. Leu. 2. a. 8. a. 10. b. 14. b.

21. c. Ezech. 16. b. Hoc oleum, quo unctus est sacerdos magnus Christus,

est celeste, nec inuenitur in terris. Oleum, est effusum, est ipsa charitas.

Cant. 1. a. Et oleum sanctum, sunt dona Spiritus sancti in Christo. Et oleum

in lenticula, significat paruam gratiam. Oleum autem in cornu, abundantiam

gratiæ. 1. Reg. 10. a. 16. a. 4. Reg. 4. a. Et quia oleo ignis accenditur, oleum

doctoris, est amor cordis. Ipse quoque Spiritus sanctus interdum dicitur oleum

letitiæ: quia significat per sua dona. Iob 29. a. Isa. 5. a. 10. f. Oleum est pru-

dentium uirginum, est charitas supereminens. Mat. 25. a. 1. Cor. 13. a.

Et oleum in lecytho, est gratia in sacramentis. 3. Reg. 17. b. Oleum est,

quod datur Spiritus sanctus in remissionem peccatorum. Apo. 1. 6. b.

Oleum passim misericordiam & opera misericordie significat: &

oleum in manu sinistra sacerdotis, designat executionem operum mi-

sericordie. Hoc oleo lucent uirtutes. Gen. 27. c. 35. b. Exo. 29. a. 30. c.

35. a. Leu. 2. b. 6. c. 7. a. 14. c. 23. b. 24. a. Isa. 1. b. 10. f. Et oleum letitiæ potest

dici bona opera. Ps. 44. 1. Reg. 16. a. Olei duplex est officium: ipso. n.

conspicitur similia, ubi misericordia designatur: & unguitur caput, ubi

lux scientiæ. Laxat et oleum tenacitatem, qualis est polyptus: quod et p-

tinet ad misericordiam. Oleum alijs liquoribus superfertur, igne fo-

uet, uulnera curat. Primum ad misericordiam spectat. Secundum ad p-

edicationem: Tertium ad peccatorem emundationem. Porro, qui ungitur

in regem, hoc est, in prælatum, hæc tria debet habere. 1. Re. 10. a. Luc.

10. f. Et oleum bonarum uirginum, designat opera cum fide. Mat. 25. a.

Oleum quod multiplicatur in Ecclesia, dicitur potest sanctum chrisma, quo un-

guunt Christiani: quod oleum impinguit caput. Ps. 44. 22. 103. Apo. 6. c.

Oleum, ut est lucidum, & deseruit ad illuminandum, laceram scriptu-

ram significare potest: & lucem scientiæ: & eloquentiam. Exo. 25. a. 27. d.

35. a. Leu. 7. a. 9. a. Ps. 22. 88. Et oleum de saxo, est doctrina uehementis,

quæ habetur de Deo. Deut. 32. b. Et oleum sanctæ unctionis, dicitur sacra

scriptura. Exo. 40. b. Eze. 16. b. Et oleum effusum, est doctrina Christi. Car.

1. a. Ut lumen ex oleo, luminis habet causam: Ita & lumen spiritualis

gloriæ doctrinæ, atque operatio præstant. Et oleum quod non debet de-

ficere de capite, est sapientia, quæ debet esse in mente. Eccl. 9. b. Petra

quoque fundit riuos olei, quibus mens interius impinguit. Iob. 29. a. Oleum

etiam

Hie. 1. Dan. 10. & 1.

Pr. 44. & 1. Ezech. 16

& 1. Ecclesiasten. 9.

Gre. 19. mo. 12. 13

Amb. de alia. 10

Aug. 12. cont. Faust. 1

34. ver. dom. ser. 12

Ori. 1. Rom. 5. & 1.

Leu. ho. 12. & 1. Can.

ho. 1.

Amb. 1. Ps. 118. ser.

14. & de Spissan. 8

Hie ad principiam.

Cyrl. 3. Ioan. 1

Gre. 1. 1. Reg. 10. 16

& 19. mor. 13. & 1.

Ezech. ho. 4

Fulgen. ad uelidissim.

Aug. 1. Ps. 44. & de

ver. domini ser. 13

Iryc. 1. Leu. 8. 14

Geor. uene. Cant. 2

ton. 3. cap. 6

Ori. 1. Leu. ho. 4. 8. 13

& 1. Mat. ho. 35

Aug. 1. 83. q. 59

Hier. 1. Isa. 10

Gre. 1. 1. Reg. 16. &

1. Ezech. ho. 12

Iryc. 1. Leu. 2. 6. 24

Gre. 1. 1. Rego

Ori. 1. Luc. ho. 34

Chry. 1. Ps. 12

An. 1. Ps. 4. 103

Aug. 1. Apo. ho. 6

Ori. 1. Ezech. ho. 7. &

1. Rom. 5

Amb. de uidiis.

Phil. quod deter. potio

vi. infidetur.

Ber. in sententijs.

Hila. 1. Ps. 140

Amb. exhor. ad uir.

S Y L V A

Hic. epif. Beatus.

Aug. f. lo. tra. 51.

Gre. 6. mor. 7.

Gre. 39. mor. 29.

Aug. f. Pf. 103.

Gre. 30. mor. 23.

Euch. for. spiritual. 5.

Hic. f. Job. 39.

Gre. 29. mor. 18.

Euch. for. spual. 5.

Rup. f. Hofe. 8.

Hic. f. Ier. 14.

Hic. f. Ila. 32.

Gre. 7. mor. 3. 6.

Hic. f. Hofe. 8.

Gre. 16. mor. 22.

Phil. quod Deus sit

im.

Beda f. Gen. 38.

Hil. f. Mat. can. 5.

distributio, quam Dialectici appellant Accommodam.

Omnia patris erant filii: maioris, hoc est, populi Iudæorum: quia lex & Prophetæ. & eloquia diuina apud illos erant Luc. 13. g.

Omnia trahit ad te Christus, hoc est, omnes prædestinatos: vel ex singulis generibus aliquos. Io. 12. c.

Vniuersitatis nomine homo intel ligi solet, qui communicatio. Homo. nem habet eū oī creatura. Mar. 16. d. Prædicate Euangeliū oī creaturæ. Job. 5. b. Aq. vniuersa irrigat, hoc est, ex oī hoīum statu aliquos. Omittere. Vide Derelinquere, aut Præterire, Onager.

O Nager, est asinus syluestris. Onager dimissus liber, dici potest Christus factus homo, solus liber à lege peccati Job. 39. a.

Onager etiam liber designat eos, qui remoti à turbis secularibus, & soluti ab vxoribus co nuerfantur: qui vacant potui sacre doctrinæ. De quibus. Pf. 103. Expectabunt onagri in siti sua. Qui onager apte etiam liber dī: quia magna est secularium negociorum seruitus, quibus mens vehemēter atteritur: quāuis in eis sp. nre defudet. Cuius seruitutis conditione care, est in mūdo iam nil cōcupiscere.

Onager præterea dimissus liber, dici pōt populus Iudaicus: relictus à Deo sine astrictione præceptorum legalium Job. 59. a. Ier. 34. a. Ipse est onager solitarius, q. vinculis Dñi noluit alligari Hof. 8. c.

Onager etiam dici potest is, qui habet in geniū ad percipiendam doctrinam, licet eam percipere non curet Ier. 14. a.

Onagri dicuntur homines feri, & à cul tu veri Dei alieni: quales erantiles quos sicut natura extra disciplinæ stabula ædificat: ita vagi in suarum voluptatum campo permanferunt. Job. 6. a. 11. c. Ila. 32. c. Ier. 2. c. Designantur etiam seculares, qui in cāpo fidei constituti, nullius officij lotis ligantur.

Onager solitarius dicitur hæreticus, qui se à consensu ecclesiæ locis separat. Hic enim dum terram cordis sui disciplinæ virtute non excolit: ubi habitat, ubi fructus non est. Hofe. 8. c. Job. 2. 4. a. Iere. 2. c. Onam.

O Nam, i. meror eorum, aut fortitudo, siue iniquitas eorum: filius Iudæ: qui coniunctus Thamar, vt suscitarer semen fratris, semē fundebat in terram, ne filii mælerentur: designat principes inuitiles & inanem opinionem eorum, qui suam in omnibus quærun t vtilitatem: vnde ne prodesset aliis, semen fundebat in terram Gen. 38. a. Onerare, Onus, Onustus, Sarcina.

O Negrare, est onus imponere. Onus autem est pondus, & aliquando sumitur pro molestia: quandoque vero pro munere, prouincia, siue partibus & officio. Onustus aut est, cui impositum est onus.

Onus leue, est iugum Christi, & lex spiritualis. Matt. 11. d. Et onerare iumēta, est simplicibus iugū Christi imponere, Gen. 44. c. 45. c.

Onus terre duorum burdonum, incarnationis Christi mysterium, designare potest: quod Gentilis & Hebræus ob spem æternæ retributionis portare non tenuit. 4. Reg. 5. e.

Onus contra Babylonem, aut alium locum, diuinæ punitionis gravitate significat. Ila. 13. a. 14. g. 30. b. Onus Domini, Septuaginta trās ferunt, assumptio Domini. Dicebat autem populus Prophetis irridendo, Onus Domini. Et dicit Dominus, populum ipsum esse onus Domini. Ier. 23. f. Nahum. 1. a. Zac. 12. a.

Homo.

Christus.

Solitarius.

Populus Iudaicus.

Ingeniosus.

Gentiles.

Seculares.

Hæreticus.

Principes inuitiles.

Philauti.

Iugum Christi.

Incarnatio.

Gravitas diuinæ punitionis.

Onus

ALLEGORIARVM.

656

Onus Aegypti, hoc est diaboli est, quod simulacra eius cōmoue b. Geos. vene. Cant. 8. tur, & tabescent, in aduentu vcz illius, qui dixit: Nunc princeps huius mundi ciicietur foras. Onus Babylonis, hoc est, carnis, quæ mentem confundit, est, quod oīs manus, & cor, & corpus corruptibile dissoluet: & herit homo in melius transmutatus, preciosior auro obrizo. Onus Damasci, id est huius mundi, est, quod desinet esse ciuitas, & erit sicut aceruus lapidum. Nam sublaus hospitibus, destruentur oīa ædificia huius mundanæ ciuitatis.

Sarcina quam vnusquisque portabit, sunt opera, siue bona, siue mala. Gala. 6. b.

Opera.

Infirmitates. Onera proximi portāda, sunt infirmitates corporales & spirituales: & et aduersitates. Gala. 6. a. Pf. 8. c. Onus etiam dicunt terrenæ cupiditates: & infirmitas carnis, & molestia: & onerati sunt, qui ipsi cupiditatibus, & carnis infirmitate premuntur, quasi hēditate alieni peccati. Mat. 11. d. Exo. 1. b. 2. Reg. 2. 5. g. 2. Para. 10. a. 2. Cor. 11. b. 1. The. 2. a. Pf. 118. ser. 15.

Infirmitas carnis. Onera graua iugum legis significant. Mat. 23. a. Et onerantes fratres Ioseph rursus asinos, designat Iudæos seruare volentes legem Ori f. Mat. ho. 24. cum euangelio. Gen. 44. c.

Molestia. Onera etiam graua sunt peccata. Exo. 1. b. Pf. 37. Ila. 9. a. Gala. 6. a. Iugum legis. Peccata. Peccata enim generositatē animi grauant. Sic onera Assyrii, sunt peccata quibus nos premit diabolus. Ila. 14. f. 58. b. Et onera Aegypti, erāt in luto & latere: a quibus diuertit dorsum, qui conuertitur. Plal. 80. Hæc sūt onera non portanda sabbato. Ierem. 17. c. Onerati aut dicuntur, qui peccatis grauantur.

Hæreses. Onus dirumpendum, sunt dogmata hæreticorum: & et obligationes fœneratorū. Et onera graua erant Idola, quæ gentes deprimebāt: & nunc sunt errores hæreticorum. Ila. 46. a. 58. b.

Idola. Onus dictum est munus gubernandi & iudicandi populum: propter laborem: quod nunc pro honore habetur. Exo. 5. a. 18. d. Nu. 4. b.

Obligationes fœneratorum. Onus, est imperium hæresiarchæ. Hofe. 8. c. Et onerosi consolatores, sunt hæretici, & qui in errorem, aut peccatum alios blandis verbis pertrahere conantur.

Munus gubernandi. Onustum fœno plaustrum, grauitatem diuinæ vindictæ significat, propter peccata igne comburenda. Amos. 2. d.

Imperium hæreticorum. Oneris, lapis, vide Lapis.

Hæretici. Onerosus, vide Molestus.

Diuisa vindicta. Onias.

Onias, id est, fortitudo Domini, aut nauis: fuit Pontifex Iudæorum. 2. Mach. 3. f. 4. c. Onocentaurus.

Onocentaurus. Onocentaurus dictus ab asino & tauro, est animal monstrosū qd à parte superiori hominis speciei, habet, à parte verò inferiori asini. Pont. Ila. 3. 4. a. c. pro quibsdā dæmonū phantasmatibus: Significat demones: & eos, qui ex parte aliquid humanum sapiūt, & rursū voluptatibus & cōno turpitudinis abducunt in vitia. Qui subiecti luxuriæ vitii inde ceruicē erigunt, vnde humiliari debuerāt Qui carnis suæ voluptatibus seruiētes, expulsa lōge verecundia, nō solum amittere rectitudinē nō dolent: sed adhuc etiam de opere confusionis gaudēt.

Onocrotalus.

Onocrotalus, est avis cygno similis, dicta q. collum in aquā mergens spiransque, veluti rudum asini ædat. Alii aiunt esse Pellicanum, Hebraicè dicitur Iansuph, quam noctuam aliqui volunt esse. Ps. 101.

Onocrotalus longum habet rostrum & collū: & dī semper famelicus

Geos. vene. Cant. 8. ton. 7. cap. 34.

Aug. 83. q. 71. et de verb. aposto. 21. 22. Amb. 3. Exae. 12. & Pf. 118. ser. 15.

Ori f. Nu. ho. 33. f. Pf. 77. ho. 1. 1. Bas. regul. breuior. 178. & f. Pf. 37. Hic f. Ila. 14. & f. Pf. 80.

Cyrl. 4. f. Ioan. 51. Hic f. Ila. 46. 58.

Hic f. Hofe. 8. Gre. 13. mor. 1.

Hic f. Amos. 2.

Gre. 7. mor. 15.

Plin. 10. nat. hist. 47. Hic f. Ila. 34. & 1. Ps. 101.

licus esse: ideo designare potest auarum, qui semper eget, unde cō *Auarus*. putatur inter immundas aues. *Leui. 11. c. Deut. 14. d.*

Onocrotalus, ut habet rudum asinum, idolatriam significare *Idolatria*. potest, & ipsos idololatrias: qui in suis sacrilegis sacrificijs rudebant. *Isa. 34. c. Sopho. 2. d.*

Onycha.

Onycha dicitur ostrea parua, magnitudine humani unguis, & *Scutum fidei*. redolens: Hebraice scribitur *Sachelerch*: quod aliqui *Ambracam* *Elementū terra* dicunt, designare potest scutum fidei: & etiam elementum terræ. *Exo. 30. d.*

Onyx.

Onyx, est gemma humani unguis candorem referens, interueniēti bus venis quibusdam sardæ, & iaspidis colorem imitātib. Nascitur hic lapis in flumine Phison. *Gen. 2. c. vbi Septuaginta transu-*

lerunt, lapis prasinus, qui est diuersus ab Onychino. Onychinus lapis p̄stigiōsus d̄r intus circa centrū coloris terre: in circumferentia verō cōlestis: quæ duo biuium denotant mortalium gradientium, aut habitantium super terram: sunt enim quidam terrena sapientes: alii verō cōlestia. Vel lapides onychini sunt, qui & si terrei sunt in centrali natura, mente tamen & affectu cōelum contemplantur: & in cōelum tendunt: & duo lapides onychini in superhumerali Pontificis, designant, ut terrenis iam cōclusis in centro, sacerdos ubique cōlestis appareat.

Onyx lapis, qui nascitur in Phison, hoc est, in prudentia, significat spem, miracula, & martyrium. Vel onyx niger significat humilitatem, candidus puritatem, rubeus passionem. *Gen. 2. c. Exo. 25. a. 35. a. Eze. 28. c.*

Onychini lapides duo in superhumerali pontificis, designare possunt fidem & vitam Patriarcharum: quæ debet Pontifex imitari. *Exo. 28. b. 39. b.* designant etiam duo luminaria magna in cōelo.

Onyx in quarto ordine rationalis, abstinentiam significat: & ut habet rubri coloris circulos albis ingentibus zonis; charitatis ardorem, vel scientiæ lucem significat, comitante zona castitatis. *Exo. 28. c. 39. c.*

Potest etiam onyx elementum ignis significare, propter ruborē. *Exod. 28. c. 39. c.*

Onyx in ornatu regis Tyri, vnum ordinem angelorum significare potest. *Ezech. 28. c.*

Ooliab.

Ooliab. i. tabernaculum, vel tentorium patris, aut splendor patris: vel p̄fectio mea pater: filius Achismach, adiutor Beseleel in constructione tabernaculi f̄deris. Typus est Apostoli Pauli, qui fuit adiutor Christi & Apostolorum in constituenda ecclesia. *Exo. 21. a. 35. d.* Potest etiam typum gerere personæ Dei patris.

Ooliba.

Ooliba. i. tabernaculum meum in ea, vel splendor meus in ea. Sumitur pro Hierusalem: & designat ecclesiam. *Eze. 23. a.*

Oolla.

Oolla, id est, tabernaculum siue splendor eius: sumitur pro Samaria, vel decem tribubus Israel, in quibus fuit tabernaculum idolorum. Designant autem hereticos. *Ezech. 23. a.*

Opacus, vide Ymbra.

Operari,

Operari, Operarius, Opus, Opera.

Operari, est in opere aliquo faciundo laborare. Opus autem est, quod operando efficit. Opera verò est ipsa actio, & labor, seu operatio, & ea peculiariter, quæ pro mercede assumitur. Operarius autem est, qui laborat, & laborem operando fert. Cum autem operari sit ḡnale nomen ad oēs actiones, interdū est concupiscere. *Sap. 8. a.* Si autem sensus operat, item causare. *Prou. 26. d.* O lubricū operatur ruinas. Laborare. *Gen. 2. a.* Qui operaretur terram. Peccare. *Pl. 5. d.* Odisti oēs, qui operant iniquitatem. Regere. *Iob. 2. d.* Hec oīa operatur Deus tibi. vicibus: Iuste viuere. *Pl. 14. a.* Qui ingreditur sine macula, & operatur iustitiā. Committere. *Iud. 15. a.* Samson hoc operatus est. Opus verò interdum est ars. *Gen. 4. d.* In cuncta opera eris, & ferri. Castigatio. *Isa. 5. c.* Et cito veniat opus eius. Merces. *Gen. 29. f.* Hanc quoque tibi dabo pro opere. Negocium. *Gen. 39. d.* Omnia opera eius dirigebat. Operatur Dominus firmissimum habitaculum, hoc est, cōelum *Glord. f. Exo. 15. c.* empyreum: vel corpus Christi. *Exo. 15. c.*

Incarnatio. Redemptio.

Opera manuum Dei, sunt opera incarnationis, & redēptionis: quæ sunt magna opera Domini. *Pl. 18. 45. 91. 106. 137. 138.* Dicitur etiam opus incarnationis, opus Excelsi. *Eccl. 43. a.* Et d̄r Deus operatus esse in nobis salutem per Christum. Quæ opera Dei, sunt laudanda. *Pl. 67. 73. 89. 144.* *Isa. 5. c.* Et opus iustitiæ, est pax: quia per Christi passionem facta est pax. *Isa. 3. d.* Opus autem Dei, quod est redēptio, dicitur esse coram ipso. *Isa. 40. c. 43. b.* Haba 5. a. 10. 5. c.

Apostoli. Credentes. Genus humanum. Sacra scriptura.

Opera etiam manuum Dei, sunt Apostoli, & credentes per Christum, & Spiritum sanctum. Et etiam ipsum genus humanum. *Pl. 18. 101. Iob. 14. c. Isa. 19. d. 29. g. 60. d. 64. c.* Opus autem Dei peculiariter dicitur homo, tam in creatione, quam in generatione. *Rom. 1. d.*

Vindicta Dei.

Opera digitorum Dei, sanctā scripturā designant: quæ p̄ Prophe- tas nobis est tradita. *Pl. 8.* Et ipse Deus d̄r operator piscinæ veteris, hoc est, autor veteris testi. *Isa. 22. c.* Opera et Dñi, sunt eius mandata, q̄ in scriptura tradidit. *Ier. 48.* Maledictus, q̄ facit opus Dei fraudulenter. Hæc autem opera Dei d̄r in fide: quia ducūt nos in ipsius notitiā. *Cy. 1. s. Therau. 4. Pl. 3. 2.* Opere Dñi factæ sunt tabulæ: quia lex, est opus eius. *Exo. 32. d. B. s. i. p. 32.*

Iudicio Dei.

Opus quoque Dei d̄r vindicta. *Isa. 5. c.* Et d̄r opus alienum ab eo: quia eius opus proprium est miseri. *Isa. 28. f.* d̄r etiam opus terribile. *Exo. 34. b.* Operatur autem Dominus repente, hoc est, antequam opus eius præcognoscat. Et operatur, & non est, qui auertat. *Isa. 43. b. 48. a.*

Curare corpus.

Opus Dñi, qd̄ ignorat, sūt ei iudicia, q̄ d̄r abysus multa. *Iob. 36. c.* Operatus est Deus omnia opera nostra in nobis, vel quia impleuit omnia per prophetas promissa: vel quia ipse est bonorum operum nostrorum præcipuus autor. *Isa. 26. b.*

Instruere ecclesiam.

Operari terram conuenit homini post peccatum. *Gen. 3. d.* Operatores autem terræ dicuntur, qui corpus curant. Operatur terram, qui instruit ecclesiam. Et operarii ciuitatis sunt, q̄ operantur in ecclesia. *Ezech. 48. c.* Et homo, qui operat Paradisum, est Christus ornans ecclesiam. *Gen. 2. c.*

Bene operari.

Operatur etiam terram, qui animam, & corpus virtutib. exercet: q̄ exercet ideam sensus: demū, qui laborat in corpore, ut possit ad quietem

Arn. s. p. 18

Ori. s. Ind. ho. 1

Aug. s. Io. tra. 17

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Aug. de essent. diuin.

Hie f. Ezech. 16. & f.
P. 31. 84.
Aug. f. P. 31. 84.
Amb. Apo. David.
13.
Gre. 31. mo. 1. & f.
P. 31.
Aug. f. P. 79. 146.
Hie f. Isa. 60. & f.
Iob 28.
Greg. 27. mo. 8. & f.
P. 101.

Glo. ord. f. Exo. 25

Ricar. de S. Vi. 4.
de arca mysti. 9

Hie f. Ezech. 32

Gre. prolo. f. 1. Reg.
& f. Eze. ho. 6. 17
Aug. f. P. 103
Arno f. P. 103
Arno f. & Hil. f. P.
146.
Hie. f. Isa. 29. & f.
Haba. 3.

Ilye f. Leu. 16

Ori. f. Matt. ho. 34
Hie f. Isa. 58

Arn. f. P. 68
Aug. f. P. 68

Gre. 13. mor. 10
Ily. f. Leu. 17

feri. Pl. 76. Et tegmen alarum Dei, designat protectionē, quā Christus seruauit nos in cruce. Pl. 35.

Operit Deus ignominiam Hierem, quum parcendo tegit peccata: quam ignominia ē vestes gratiæ, & virtutū cooperire dñr. Ezech. 16. 2. Hof. 2. b. Pl. 84. Tegitur aut peccatum per charitatem, quæ operit multitudinem peccatorum. Pl. 31. Tecta aut sunt, quia abolita nec iam ea punit Deus: quæ ē abdicamus, cum bonæ actionis opus supducimus.

Operit Deus cælū nubibus, quum sacram scripturam tegit inuolu- cris figurarum. Pl. 146. Et operit montes vmbra vineæ, cum mysteria veteris legis teguntur in verbis Prophetarum, & Apostolorū. Pl. 79.

Operit Ecclesiam inundatio camelorū, cum diuites gentium ad fidem conuersi defendunt Ecclesiam. Isa. 60. a. Et operit Deus cardines maris, quum extremos quosq; ad fidem vocat. Iob 36. d. Operiri quoque dicitur Deus impetu aquarum, quum multi populi veniunt ad fidem. Iob 28. b. Et operitorium Dei dicitur Sancti: ut enim homo veste circumdatur, ita Deus Sanctis, quibus nihil habet vicinius. Pl. 101.

Operiens propiciatorium arcam. Exo. 25. c. designat misericordiā Domini, quæ est super omnia opera eius, idem designat operiens ros superficiem terræ. Exo. 16. c.

Operit etiam propiciatorium arcam, & Cherubim operiunt ipsam propiciatorium: quia sicut ex contemplatione spiritalis creaturæ, eiusque eminentiæ obducitur amor, & approbatio mundi: sic ex contemplatione creatricis essentia, eiusque supereminentiæ temperatur apud vnumquemque amor, & approbatio sui.

Tegit Deus Solem nube, cum Solem iniquitatis per Christum, & Apostolos obscurat. Tegit etiam nube, cum seruat a tentatione. Ezech. 32. b. Exo. 24. d.

Tegit Deus aquis superiora, quum dat angelis superiorem intelligentiam: quæ homines non assequuntur: vel quum charitatem implet eminentioribus donis Spiritus sancti, quā sint ea, quæ sine charitate inueniri et in malis pñt. Vel cū in cælo recipit baptizatos. Pl. 103.

Operit Deus cælum nubibus, quum protegit Ecclesiam Apostolis, & doctoribus: vel quum instruit Prophetas doctrina, & sensibus ob- scuris. Pl. 146. Ezech. 32. b. Hab. 3. a. Quod autem aliquid operit, maius est illo quod operitur: dicitur etiam Deus operuisse Iudæis Prophe- tas, & principes, cum posuit uelamen in corde eorum. Isa. 29. d.

Operit nebula oraculū, quū nō permittit Deus de passionibus car- nis Dominicæ ea querere, quæ supra virtutē quærentis sunt. Leu. 16. b.

Operiunt Christum, qui docent sapientiam, & virtutes. Matt. 25. d.

Operit etiam nudum, qui liberat aliquem ab infidelitate, ceterisque peccatis. Isa. 58. c.

Operus dicitur Christus zelo quasi pallio. Isa. 59. d.

Operuit confusio faciem Christi in passione. Et dicitur ipse ope- ruisse in ieiunio animam suam: quia nō inueniebat aliquos, quorum fide pasceret. Pl. 68.

Non operit terra sanguinem Iob, hoc est, sanguinem Christi, quia vnusquisque peccator redemptionis sue precium sumens, confitetur ac laudat, & quibus potest, proximis patefacit. Sancta quoque Eccle- sia redemptionis sue mysterium, in cunctis iam partibus prædicauit. Iob 16. d. Non operit etiam terra sanguinem, quum nō absconditur peccatum. Ediuerso etiam, operire sanguinem terra, est tegere pecca- tum per penitentiam: vel per veniam, & compassionem. Leu. 17. d.

Parcens.

Conuersio infi- delium.

Misericordia Dei.

Dona sublimia Dei.

Proteclio Eccle- siæ.

Occultatio my- steriorum.

Temperatio ch- risticiatis.

Docere.

Confessio peccati.

Confessio pecca- ti.

Tegunt

ALLEGORIARVM.

659

Tegunt alæ duæ corpora animalium, quia timor, & penitentia operiunt peccata. Ezech. 1. c.

Operientes sacerdotes arcæ, & cætera, quæ portare dñt filii Caath, sunt prædicantes mysteria, sed non reuelantes, quæ nocere pñt. Nu. 4. a. Et operiens Moses faciē, est abscondēs mysteria indignis. Exo. 34. Et operire cisternā, est abscondere profunda mysteria simplicibus. Exo. 2. 1. d. Opertum ē dñr Euangelium mundanis. 2. Cor. 4. a. Operiēs aut lepra oēm carnem, recessum a littera legis indicant. Leui. 13. b. Tegūt pennæ animalium corpora, ut designēt imperfectam huius uitæ co- gaitionē: vel historiā scripturæ, quæ operit spirituale sensum. Eze. 1. c. Operuit aut cortunx castra Israel. Exo. 16. c. quæ legalis disciplina fi- guris, atque vmbribus Iudæorum populum contegit. Later enim velum in corde ipsorum, & cæcitas ex parte. 2. Cor. 3. d. Operire cisternam, est non reuelare rudibus subtilia mysteria sacræ scripturæ. Exo. 2. 1. d.

Tegentes Cherubim vtrunq; latus propiciatorii, & oraculum. Exo. 25. b. 37. b. Sunt quando nos, qui omnipotentis Dei oraculū sumus, a culpis imminenti- bus, scripturæ sacræ & edificatione protegitur.

Operimentum Iudæ, quod reuelatur, erat templum, uel est doctri- na fidei muniens ecclesiam aduersus hæreticos. Isa. 22. b.

Operiētia saga rectū tabernaculi, designant industriā prædicato- rum in docendo. Exo. 26. b. Operimentum aut de pellibus arietū hya- cinthinis, designat exemplum patientiæ doctorum. Exo. 26. c. 3. f. O- periūt autem montes, hoc est, Sancti quos protegunt. Hof. 10. c. Pl. 3. 1.

Operiri septem mulieres uestimentis suis, est dona Spiritus sancti secum habere suum ornatum. Isa. 4. a.

Operuerūt Sem, & Iaphet verenda patris, qñ fideles venerātur pas- sionem Christi: quam dicuntur non intueri: quia neci eius non con- senserunt. Gene. 9. d. Operire etiam uerenda patris, est tegere vitia præ- latorum, ne infamentur, vel est bonis operibus male gesta tegere.

Operiri uestib. David, nec calefieri, est senē uirtutes operatiuas, iā flaccidas, nec calefacere valentes ad operādū hēre. 3. Reg. 1. c. Operiūt aut, & non calefiunt, q sine charitatis ardore operant. Agge. 1. b. vel Iudæi adornati exteriori cultu sine fide, & dilectione Christi.

Operiēs aquæ maris terrā, designat multitudinē scientiæ Dei, & profundorū sensuū abūdantiē in ecclesia. Isa. 1. 1. b. Et operiēs aquæ mare, sūt doctrinæ sacræ amaritudinē terrenā tollentes a cordibus. Hab. 2. c.

Operiri dñr Deus impetu aquarum in uoce sua, qñ tentatione uitio- rum ipse de Deo noster intellectus opprimitur. Tot enim super illū aquas admittimus, quot post inspirationē eius gratiæ, cogitationes il- licitas in corde uersamus. Iob. 38. d. Operiebāt quoq; Deus impetu aquarū qñ populi opprimebant Christū. Operiunt flumina eos, quos actiones huius seculi metis perturbatione confundunt. Isa. 43. a. Obte- xit quoque Deus caligine filiam Sion, quum anima propter cæcita- tem cordis, & prauæ actionis nequitiam, de virtutum culmine in ter- renorum desideriorum fœditatem est prolapsa. Thre. 2. a.

Operit mare inimicos, quū in baptismo delent peccata: & quæ cū fi- deles baptizant, diabolus, & eius exercitus mergunt. Pl. 77. Operiēs etiaq; currus Aegyptiorū, designat opprimētē uindictā Dei, uel in hoc mūdo, uel in inferno. Exo. 14. g. 15. b. Isa. 3. 3. a. Ezech. 26. d. Operimentū aut damnatorum dñr uermes. Isa. 14. c. quia circumdant pœna, quæ tandiu durabit, qdiu peccata: sicut uermes in cadauere durant, qdiu est materia, qua pascantur. Dicuntur et operiri confusione. Abdi. d.

Operuit

Malare myste- ria.

Protegi a cul- pis imminenti- bus.

Templum.

Doctrina.

Industria præ- dicatorum.

Exempla, & p- teclio sancto- rum.

Veneratio pas- sionis Christi.

Doctrina Dei in ecclesia.

Cogitationes il- licite.

Delere pecca- ta.

Vinci demo- nes.

Vindicta Dei.

Ori. f. Nu. ho. 4

Hie. f. Eze. 1

Cyri. 3. Ioan. 34

Gre. 17. mor. 13

Gre. f. Eze. ho. 6

Glo. ord. f. Isa. 22

Glo. ord. f. Exo. 26

Hie. f. Hofe. 10

Ori. f. Isa. ho. 3

Glo. ord. f. Gen. 9

Amb. de Noe. 3

Hie. ad Nepotian. &

f. Aggeum. 1

Rup. f. Agge. 1.

Hiero. f. Isa. 11. & f.

Haba. 2

Gre. 30. mor. 1. & 6

Registri. epist. 1

Hie. & Aug. f. P. 77

Hie. f. Ezech. 26. & f.

Isa. 14

OOOO 3

Gre. 1. mor. 26

Gre. 27. mor. 28

Aug. s. pl. 45

Gre. 4. mor. 10

Gre. 15. mor. 26

Hie. s. Isa. 28

Hie. s. Iere. 14

Hie. s. Isa. 26. 29

Philo. de somnijs.

Gre. 1. mor. 14. & 35

mor. 17

Hie. s. Ier. 3

Hie. s. Isa. 50

Ori. s. Iudi. ho. 5

Gl. or. s. Exo. 25

Gl. int. s. Exo. 26

Hila. s. pl. 64

Rup. s. Ionam. 2

Arn. s. ps. 103

Philo. 2. allego.

Hie. s. Eze. 16. 10

Ori. s. Eze. ho. 7

Gre. 16. mor. 28

Operuit Elias vultu suu post aure tenuis sibilum. 3. Reg. 19. c. ga in ipsa subtilissima contemplatione veritatis, quanta ignorantia homo contegatur, agnoscit. Vultui aut pallium superducere, est ne a hiora mens quarere audeat, hac ex consideratione propria infirmitatis ue lareat nequaquam intelligentium oculos ultra se precipitanter ape riat, sed ad hoc quod apprehendere non valet, reuerenter claudat.

Teguntur ossa, cum virtutes latent, nec adhuc pater quantum possi mus in tentationibus. Iob. 33. c.

Operit nos umbra mortis, quum induti sumus mortalitate. Ps. 13. Quos enim constat sola carne mori, nequaquam se vera morte, sed umbra mortis dicuntur operiri.

Operiunt uermes diuitem, & pauperem: quia siue diuitis, siue pau peris animum curae caruales premunt. Iob. 21. d.

Non potest pallium breue urum; operire. Isa. 28. c. quia in ani ma non possunt simul Christus, & Belial habitare.

Operiunt capita sua, qui propter ignorantiam non possunt dice re. Nos autem reuelata facie gloriam Domini speculantes. Ier. 14. a.

Operire caput non debet uir in ecclesia in publico. 1. Corin. 11. b. Sed si ministrat interioribus templi, debet caput operire. Eze. 4. c. ut uidelicet dicat illud Prophetas. Ps. 142. Non iustificabitur in conspe ctu tuo omnis uiuens.

Non operit terra ultra interfectos, quum in iudicio manifestatur omnia homicidia, & scandala. Isa. 26. d. Sic non operiuntur operibus suis peccatores, qui nudi apparebunt in iudicio. Isa. 59. a.

Operiens se Rebecca pallio, designat pudorem habendu uitae ue teris. Gen. 24. g. Idem designat opera Thamar. Gen. 38. c. Operiri quo que uestimento, est uerbo Dei uitae turpitudine obregeri. Exod. 22. d.

Et operit peccatorem ignominia sua, quum penitens peccati erube scit. Ier. 3. g. Et operit carnem turpitudinis suae, qui carnalium uictoru erubescit. Exo. 28. g. Operiens se Rebecca cognitio Isaac, designat ecclesiam, quae quotidie per Prophetarum, & Apostolorum dicta, quid de Redemptore suo credere debeat, intelligit: & quanto subtilius Saluatoris sui mysteria penetrat, tanto altius de ante acta ui ta confunditur: & quod peruerserit egerit, erubescit.

Operiri cinere, est penitentia agere. Iob. 16. c. Idem operiri sacco. Ion. 3. c. Et operimentum celorum dicitur esse saccus, quia etiam Sancti in hac uita egent laboribus penitentiae. Isa. 50. b. Operitus autem Sifara pallio, & pellibus, mortificationem membrorum designat. Iudi. 4. c.

Operire uestes arcae auro, est doctores ecclesiae puros, & fortes ef se, ac scientia fulgentes. Idem dicitur de uestibus tabularum. Exo. 25. b. 36. d. 37. a.

Operire altare holocausti aere, est orationibus addere perseveran tiam. Exo. 27. a. 38. a.

Contexerunt tenebrae Christum, quia tenebrae eum non compreh derunt. Ps. 54. Cooperuit etiam pelagus caput Ionae. i. Christi, qm ex puerunt in faciem eius, & eum uelant, & colaphizant. Ionae. 2. c.

Operiri terra, est operire corpus: ut Adā operuit folijs fic. Ps. 103. Operire egesta, est cum moderamine naturalibus necessitatibus operam dare. Deut. 23. c.

Operientes ranae terrā Aegypti, designant haereticoru, & Philoso phorum loquacitate mundum operientē. Exo. 8. b. Idem dici pot de lo custis. Exo. 10. d. Et operit puluis equoru terrā, quū cauillationes he reticorum,

Cognitio sui.

Latentes vir tutes.

Mortalitas.

Ignorantia.

Cognitio sui.

Detectio pecca torum.

Pudor uitae ue teris.

Penitentia.

Mortificatio.

Doctorem emi nentia.

Perseuerantia.

Colaphizatio Christi.

Operire corpus.

Fallacia haereticorum.

reticorum, & demonum tentationes mentem confundunt. Eze. 26. b. Operit etiam idola uestimentis multicoloribus, qui virtutibus haereticam prauitatem circandae ut earum occasione simplices quosq; decipiat: ut videntes mella virtutum, vitiorum venena non caueant. Eze. 16. b. Et operit nubes Taphnes, quum erroris cecitas ori diaboli cedit. Eze. 30. c. Et operit Gog terram quasi nubes, quum haereticus, aut diabolus simplices errorum tenebris confundit. Eze. 38. c. Et ope rit vultum suum adulter, hoc est, haereticus: quia ad hoc peruersitate dogmatis, vel operis tendit, ut ab omnipotente Deo in iudicio reco gnosci non possit, ut ipse putat. Iob. 24. c. Habac. 2. d. Operit et haereti cos labor laborum ipsorum, quum fallacib. verbis suos nituntur erro res palliare. Ps. 139. Operimentum quoq; nauis Tyri dicitur de purpura Elia, designans doctrinam fallacem haereticorum. Eze. 27. b.

Operitur caelum tenebris, cum daemones peccatis suis obscuratur. Ezech. 32. b.

Operit formido aliquem, quum quis multum formidat. Eze. 7. c.

Cōfusio prophetae. Operiunt pseudoprophetae vultum suum, cum confunduntur, & ri deatur super somnijs suis. Mich. 3. c. Operiuntur etiam mali cōfusio ne, quum propter peccata puniuntur, vel hic, vel in futuro. Mich. 7. b.

Hypocritis. Operientes se pallio sacco fuerunt principes Iudaeorum singen tes magnam necessitatem occidendi Christum. Zach. 13. b.

Desiderium. Operiens adeps intestina, vel vitalia, designat desiderium, aut irā: quorum initium est in corde. Exo. 29. b. Leui. 4. b. 7. c. 8. c.

Ira. Operit Iudaeos labor laborum ipsorum, quum simul cum corpo re in infernum detruduntur. Ps. 139. vel dicitur de haereticis, qui men dacijs se defendere nituntur.

Rapina prae la torum. Operiuntur lanis ouium pastores, quum praetati ex subditis cōmo dum suum venantur: & optima quaeque suorum subiectorum, ubi in proprium usum vendicant. Eze. 33. a. Operiebant lanx & linum igno miniam meretricis: quia sacerdotium verus non tollebat peccata, si cut delentur sanguine Christi. Hose. 2. b.

Opprimi pecca tis. Operiri iniquitate, est malis operibus abundare. Ps. 72. Ita dicitur opere re caligo faciem, quando peccatum opprimit mentem. Iob. 23. d. Operit etiam impius vultum iudicium terrae, quum diabolus corda persequentium Christum, ne a uorem suum cognoscerent, malitiae nubilo velare curauit. Iob. 9. c.

Cecatio ex ter renis. Operit crassitudo faciei impij: quia desiderata rerum terrenarum abundantia oculis mentis premit: & hoc qd in eis esse honorabile debuit, ante Dei oculos sedat quia curis multiplicib. aggrauat. Iob. 15. d.

Inferni. Operita caligine mortis terra, est infernus. Iob. 10. d. Operimentum autem nullum dicitur esse in inferno: quia omnia, quae in ipso sunt, nuda sunt oculis Dei. Iob. 26. b.

Contegi praecipitur os leprosi veste, ne error, aut peccatum prauo sermone alios inficiat. Leui. 13. f. Tegitur etiam ne dicatur ei: Quare tu enatras iustitias meas? Ps. 49.

Operit iniquitas Libani haereticum, quando eius oratio fit illi in peccatum. Haba. 2. d.

Sacrificium de rapina. Operiunt altare lachrymis. Mala. 2. d. qui aliena diripiunt, & iniuste diuitias congregantes, audent offerre munera Deo: qd dicit se nequa quam posse suscipere, lachrymis eorum, qui iam vastati sunt, & fletu, & gemitibus prohibitum. Vel qd rei familiaris amissionem, & in teritum liberorum, & naufragium, & cetera, qd ad damnum pertinent rerum

Hie. s. Matt. 7

Rup. s. Zach. 13

Glo. ord. s. Leui. 3

Hil. & An. s. ps. 139

Hie. s. Eze. 37

Cyri. 4. s. Ioan. 5

Rup. s. Hose. 2

Amb. de interpel. 5

Gre. 16. mo. 20. & 9

mo. 21

Gre. 12. mo. 22

Gre. 9. mo. 45. & 17

mo. 11

Ilyc. s. Leui. 13

Hie. s. Haba. 2

Hie. s. Mala. 2

Gre 76. mo. 23

Gre 23. mo. 9

Aug. 1. ps. 101

Phil. de mundi opiff.
Ilyc. 1. Leu. 11.

Glo. ord. 1. Reg. 1

Glo. ord. 1. Thre. 3

Hie. 1. Eze. 23

SYLVA

rerum secularium, vertuntur in fletus: & totos se tradunt planctui, & gemitibus: nec animi robore, & spe in Deum, & praeiij futurorum, cuncta contemunt: Ij et si dirigant ad Deum orationem, non susci-
pitur ab eo: quia indecoris, & incongruis viro planctibus deturpatur.

Operit vestimentum iniquitas, hoc est, corpus, quo anima peccan-
tis vestitur, quando per ipsum peccatur. Mala. 2. d.

Operimentum Luciferi in caelo fuit omnis lapis preciosus. Ezech.

28. c. quia ipse fuit inter ordines angelorum.

Operimentum vnum tabernaculi, unitatem Ecclesiae, & fidei, desi-
gnare potest. Exo. 35. c. 40. b.

Operimentum nudorum protegens à frigore culpae, est iustitia. Iustitia.

Iob 24. b. 31. b.

Operculum, seu ligatura vas, est censura disciplinae, qua quisquis
non premitur, quasi vas immundum, pollutumq; reprobatur. Nu. 19. b.

Sicut operitorium dicuntur caeli, ut designent corpora nostra, quae
sunt operitura animae. Ps. 101.

Opes, vide Diues.

Ophaz, vide Obrisum.

Ophiomachus.

Ophiomachus, est repulus genus: subnixum longis cruribus, qui-
bus à terra pro ingenio suo proflit, & in sublime fertur quem-
admodum cetera locustarum genera: habet nomē quoddā pugnet cum
serpente. Est temperatiae symbolum, quae voluptati aduersatur. Signi-
ficat etiam fortes contra diabolum, unde inter animalia munda com-
putatur. Leu. 11. c.

Ophir.

Ophir, id est, cinis, aut incineratio, vel fructificatio: filius Iectan.

Gen. 10. d. Ab eo dicta est Ophir regio, seu insula, unde affereba-
tur aurum Salomoni. 3. Reg. 9. d.

Ophni.

Ophni, id est, pignus, vel pugillus, aut cooperiens: filius Eli sacer-
dotis, qui mortuus est capta arca Dñi. 1. Re. 1. a. 4. c. vel iuxta Hie-
ronymum, interpretat discalearum, & designat sacerdotes, & Scribas, &
pharisaeos, qui discalearum sunt, quia noluerunt suscitare semen Chri-
sti.

Opilio, vide Pastor.

Opinio, vide Fama.

Opis, Opitulari, vide Adiuuare.

Opertere.

Opertere idem est, quod expedire: vel vile, aut necesse esse. Non
habet allegoriam.

Oppandere, vide Extendere.

Oppidum, vide Civitas.

Oppilare, vide Obstruere.

Opponere.

Opponere, est contra, seu ex aduerso ponere.

Opponit Deus nubem, ne transcant orationes, quum non au-
dit ingratas preces: & quum mentem in cecitate relinquit Thre. 3. c.

Opponunt se murum pro domo Israel, qui feruentibus orationi-
bus, diuinam placare student iram Ezech. 13. a. 22. g.

Opportunus.

Opportunum dicitur, quod nobis commodè, & pro desiderio, suo-
que tempore obtingit.

Opportunum

ALLEGORIARVM.

661

Tempus pami-
sentia.

Opportunum tempus, est tempus, quod nobis in hac vita datur ad
emendationem, & ad bene operandum: & quo Deus cognoscit ali-
quid nobis expedire. Ps. 71. 11. 4.

Opportunitas tradendi Christum, sine turbis, quam quesiuit Iudas,
designat haereticos, qui prius aggrediuntur, & subvertunt eos, quos
paucos, & sine defensione inuenerint. Matt. 26. b. Luc. 22. a.

Opprimere.

Opprimere, est eneruare, siue perturbare, & etiam violare.

Opprimere dicitur Deus Iob: quia sentiebat Iob grauem dolo-
rem, quem sciebat non iniustum esse: & eo magis dolebat, quo causas
iustitiae ignorabat. Iob 10. a.

Diabolus subij- Opprimens Sichem Dinam, designat diabolum vi tentationis ani-
ciens animam. mam sibi subijcientem. Gen. 43. a. Vel designat amorem inanis glori-
Inanis gloria corrumpentem verecundiam ad exteriora prodeuntem. Oppressa au-
tem amaritudine est anima, Spiritu sancti suauitate priuata, & vitio-
rum amaritudine repleta. Thre. 1. b.

Obiurgatio du- Opprimi lapidibus, est duris Ecclesiae sermonibus, & increpationi-
ra. bus obiurgari. Exo. 19. b. 21. d.

Dolor Ecclesie Opprimat dolor Iob, hoc est, Ecclesiam, quando in malitia sua cre-
de augmento scere peruersos intuetur, & dum prauis crescunt, etiam infirmi, qui in
malorum. ea sunt, ad sequenda studia prauitatis irritantur. Iob 16. a.

Cogens synago- Opprimens meretrix filium suum, designat synagoga cogentem
ga seruare le- filios Israel seruare legem cum Euangelio. 3. Reg. 3. c.

gem. Opprimat vltis proximum pauperem, qui nimium exigit pro do-
Nimium ex- ctina: & qui vult superfluis praeceptis, & traditionibus onerare infir-
gens pro doctri- mos. Exo. 22. d.

na. Opprimens fames terram, designat magnum defectum verbi Dei: Glo. ord. 1. Exo. 22

Oneras tradit. Opprimebat autem Aegyptios, & non filios Israel. Gen. 47. c.

Defectus ver- Opprimentes filios Israel, sunt persequentes Christianos, & bonos, Gre. 16. mo. 4

bi Dei. ac spirituales sensus. Opprimebantur autem magis, quando volebant
vacare Deo: Sed crescebant filij Israel, per oppressionem, designantes
eos, qui per tentationem proficiunt. Exo. 16. 3. b. Opprimebat verò il-
Persequentes los operibus Pharaon, designans diabolum opprimentem mentes, ne
Christianos. de Deo cogitare possint. Exo. 5. b. Opprimuntur autem impetu aqua-
rum inundantis, quos vis tribulationis maxime grauat. Iob 22. b.

Oppressit domus Iob cadens filios eius, quum Apostoli, tempore
passionis inciderunt in infidelitatem. Iob 1. b.

Infidelitas A- Opprimentes Iob amici eius, designant tales esse aduersarios Ecce-
postolorum in ste, qui à perpetrandis malis, nec timore Domini, nec hominum pu-
passione. dore refrenantur. Iob 19. a.

Decipiens ha- Opprimunt pauperem in iudicio haeretici, quum simplices falsis ra-
retici simplices tionibus in errorem pertrahunt. Isa. 10. a. Qui etiam dicuntur oppri-
mere mansuetos terra: quia simplices incautos decipiunt. Iob 24. a. 16. mor. 22. & 20.

Opprimunt quoque aduersarii pedes Iob semitis suis quasi fluctibus,
quum extrema membra Ecclesiae haeretici quasi quadam tempestate
persecutionibus, & promissionibus, minis, & cruciatibus à recto iu-
nere in errorem perducunt. Iob 30. b. Dicuntur etiam opprimere ami-
cum suum frustra. Iere. 2. d. Et etiam aduenam. Ezech. 22. g. Oppressi
quoque erant Gentiles, qui perfidia culpa tenebantur. Iob 12. d.

Opprimunt vi dominum vinee haeretici: hoc est, conditorem sacre
scripturae: cum eius sensum in verbis sacri eloquij inflectere violen-
ter conantur. Iob 24. b.

Opprimunt vi dominum vinee haeretici: hoc est, conditorem sacre
scripturae: cum eius sensum in verbis sacri eloquij inflectere violen-
ter conantur. Iob 24. b.

Opprimunt vi dominum vinee haeretici: hoc est, conditorem sacre
scripturae: cum eius sensum in verbis sacri eloquij inflectere violen-
ter conantur. Iob 24. b.

Opprimunt vi dominum vinee haeretici: hoc est, conditorem sacre
scripturae: cum eius sensum in verbis sacri eloquij inflectere violen-
ter conantur. Iob 24. b.

Opprimunt vi dominum vinee haeretici: hoc est, conditorem sacre
scripturae: cum eius sensum in verbis sacri eloquij inflectere violen-
ter conantur. Iob 24. b.

Opprimunt vi dominum vinee haeretici: hoc est, conditorem sacre
scripturae: cum eius sensum in verbis sacri eloquij inflectere violen-
ter conantur. Iob 24. b.

Opprimunt vi dominum vinee haeretici: hoc est, conditorem sacre
scripturae: cum eius sensum in verbis sacri eloquij inflectere violen-
ter conantur. Iob 24. b.

Opprimere

Opprimat tempestas nocte virum prauum, quando repentino, & occulto exitu ab hac vita in iudicij tui binem trahitur. Iob 27. d.

Opprobrium, Exprobare, Improbare, Improprium.

Opprobrium, est infamia, & dedecus, & quasi obiectum probrum: quod & improprium dicitur.

Opprobrium autem aliqui est contēptus. Gen. 3. o. c. Abstulit Deus opprobrium meū Confusio. Pl. 56. Dedit in opprobrium cōculcantes. Miseric. 1. Reg. 17. f. Auferam opprobrium populi. Peccatū. Iob. 19. a. Arguitis me opprobrijs meis. Pēna. Ier. 23. g. Dabo vos in opprobrium sē piterum. Vindicta Hof. 12. d. Opprobrium suū restituet ei Dñs. Exprobare verò, est quandoq; cōmemorando beneficium prēstitum improperare. Quādoq; verò est culpā obijcere, nō tam verbis, quā re, & ali quo facto. Opprobriū autem non inuenitur in bonum iuxta Basiliiū.

Opprobrium Aegypti, quod abstulit Deus a filiis Israel, illecebras significat carnalium vitiorum, & idololatriam, & auguria, & generaliter omnia peccata. Iosue. 5. c. Ila. 2. 5. c. 3. o. a. Opprobrium Israel erat peccatum: quod ostendebat lex, sed non auferbat: quod exprobrabat Goliath. i. diabolus, agminibus Israel: quod opprobrium abstulit verus David. id est, Christus. 1. Reg. 17. b.

Opprobrium in vniuerso Israel, quod volebat ponere Naas, erit erubescētia de gula coram Sanctis in iudicio: vel in hac vita est erubescētia, quam Sancti habent de lapsis in gulam. 1. Reg. 11. a.

Opprobrium septem mulierum, quod auferri petebant. Ila. 4. a. est apparentia, & similitudo donorum Spiritus Sancti, quum tamen sint falsa: vt falsa sapientia, &c. Designat etiam contemptum donorum Spiritus Sancti auferendum per Christum: quia homines non vivebant, secundum quod ipsa dona poscebant. Significat praeerea opprobrium peccati per opprobrium crucis auferendum Pl. 118.

Opprobrium quod sustinuit Christus, fuit in passione, quando illi exprobrant Iudaei: & quia multa, & graua in eum dicebant, & perpetrabant, dicuntur opprobria super eum cecidisse. Exprobrabant autem Deo in Christo, tam Iudaei, quā dēmones, & heretici. Et ieiunium dicitur factum Christo in opprobrium: quia bonis eius operibus exprobrabant. Pl. 68. Roma. 1. 5. a. Iob 16. b. Ila. 3. 7. d.

Opprobrium fit vicinis, qui illuduntur a dēmonibus: qui etiam dicitur fieri opprobrium abundantibus. Pl. 78. 122. Ila. 47. a. In opprobrium fit verbum Dei malis, quando ab eis contemnitur. Ier. 6. c. 20. c. Et heretici dicuntur exprobrare Deo, quum eius scripturas, & praecepta contemnant. Ila. 65. b.

Opprobrium multarum gentium, sunt peccata omnium gentium. Pl. 88. Et opprobrium adolescentie, sunt peccata adolescentie. Ier. 31. c. Opprobriū autē viduitatis Ecclesie ex gentibus, erat cultus idolorum, quando reliquit Deum ab initio, derelicta fuit a Deo. Ila. 54. b.

Opprobria gentium sunt etiam, quibus exprobrant populo Dei. Eze. 34. g. 3. c. Et Hierusalem est in opprobrium filiabus Syriae, & Palaestinis. Eze. 16. g. Et arguentes amici Iob ipsum opprobrijs eius, sunt heretici iudicantes Ecclesiam ob culpas affligi, eamque spernentes. Iob 19. a. Sic sunt opprobria Moab. Soph. 2. b. 3. d. Laudatur autem, qui opprobrium non accipit aduersus proximos suos. Pl. 114.

Opprobriū inspicere dabitur is, cui diabolus in iudicio exprobrabit peccata. Pl. 3. 8. Et opprobrium quod petit David auferri a se, est quo Deus

Basil. 1. pl. 114

Ori. 1. Iosue ho. 5. & 1.
Roma 5.
Cyril. 5. s. Ioan. 5. 1
Rup. 3. s. Ioan.

Gre. 1. 1. Reg. 11

Ori. 1. Ila ho. 3
Hie. 1. Ila. 4

Amb. 1. pl. 118. ser. 3

Hil. 1. pl. 68

Glo. ord. 1. pl. 168

Arn. 1. pl. 78

Hie. 1. Ila. 65. & 1.
Ier. 20

Hila. 1. pl. 88

Hie. 1. Ier. 31. & 1.
Ila. 54

Hie. 1. Eze. 16. & 1.
Soph. 2

Gre. 1. 4. mo. 16

Basil. 1. pl. 14

Ori. 1. pl. 3. ho. 2

Amb. 1. pl. 118 ser. 3

Confusio Iudeorum.

Deus exprobrabit in iudicio. Psalm. 118.

In opprobrium dantur conculcantes Christum, hoc est, Iudaei: quia despectui habentur: & per libros quos portant, ut nostri famuli confunduntur. Psalm. 56.

Cecitas Iudeorum.
Contemplatus illius contemplatiua.

Exprobrans Phenenna sterilitatem Annę, designat Iudaeam, de sua cecitate gloriantem. 1. Reg. 1. a. Vel est vita actiua, quae ob nimiam actionem, non recognoscit fructum contemplatiuae.

Exprobrauerunt inimici commutationem Christi, cū gentes eius passionem exprobrabant. Vel cū exprobrabant Iudaeis: quod Christus, qui eorum esse debebat, factus est Gentium. Pl. 88.

Oppugnare, vide Impugnare.

Optare, vide Appetere.

Optimate, Primates, Proceres.

Oprimates dicuntur, qui primum in ciuitate locum tenent: vel opulentiores sunt, & in maiori censu: vel quod in primis opem ferre possunt oppressis: Qui etiam primates dicuntur, & proceres.

Apostoli, & doctores.

Primates octo, sunt Apostoli, & doctores noui Testamenti, quod per octonarium significatur. Mich. 5. b.

Principes Iudeorum.

Optimates Iudeorum erant principes eorum: sicut & optimates ecclesiae, sunt praelati, qui etiam optimates gregis dicuntur: quae itidem de diuinitibus intelligi possunt. Ier. 5. b. 2. 5. g. Iob 12. c. Nahum. 3. c.

Praelati.

Diuites.

Intentiones mentis.

Optimates Nabuchodonosor ipsum quērentes, sunt mentis intentiones inuestigantes quomodo a missis uigor possit restitui. Dani. 4. per octonarium significatur. Mich. 5. b.

Optimates Samariae, sunt principes haereticorum. Amos. 5. g.

Optimus, vide Bonus.

Ora.

Statum perfectionis.

Ora, siue Hor, id est, mons, aut montanus, seu concipiens, aut demonstrans, siue os tendens: est tricesima quarta mansio filiorum Israel in deserto: designans statum perfectionis: quod peruenitur ē Cades. Ibi mori Aaron, mons in monte, hoc est, perfectus in sublimitate perfectionis, sed quae sit citra Iordanem, ut mons ille erat citra Iordanem, in sinibus Idumaeae, prope ciuitatem Petram. Ibi etiam fuerit pugna: & uicti Israel: quia perfectis quando in hac uita sunt, nō desunt pugnae, uerum ipsi uictores euadunt. Nu. 20. d. 3. c.

Ora.

Inferiores in ecclesia.

Ora dicitur vnusquisque rei extremitas.

Perfectionis opera.

Pontificis.

Perfectionis.

Duo populi.

Ora uestimenti Aaron, dici possunt inferiores in ecclesia: ad quos etiam peruenit unguentum capitis. Pl. 132. Vel intelligitur ora capiti pontificis textilis, quae uidelicet in capite uestimenti est, quae li. 104. & s. pl. 132 uestientis caput ingreditur, & designat opera pontificis perfecta ininitia habere debere. Designat etiam fideles perfectos in ecclesia. In ora namque perfectio est. Exod. 28. e. 39. d. Et duae ora superhumeralis cum lapidibus onychinis, sunt duo populi, quorum peccata Christus portauit. Exo. 28. d.

Operatio cum recta intentione.

Ora duae superhumeralis sanctę, operationem intentioni copula tam significare possunt Exo. 28. b. 39. a. Ad idem referri possunt ora rationalis iunctae superhumerali. Exo. 28. d.

Voluntates praedicatorum.

Ora sagorum, & cortinarum tabernaculi, uoluntates praedicatorum designare possunt, quę charitate uelut ansulis copulantur. Exod. 26. b. 76. b.

Fama praelati.

Ora chili mydis Saulis, quam praecidit David, designare potest famam praelati, etiam mali, cui derogat subditus. 1. Reg. 24. a.

Orare,

Glo. ord. 1. Gen. 20
1. yss. Leu. 9. 16

Gre. s. 1. Reg. 1
Ori. s. Mat. cap. 14
Amb. s. Luc. 6

Gre. 6. mo. 25

Gre. 14. mo. 22

Hic. epif. beatitud.

Gre. s. 1. Reg. 1.

Gre. 3. 1. mo. 37

Glo. ord. s. ps. 134

Glo. int. s. Gen. 24

Ori. s. Leu. ho. 5

Gre. s. 1. Reg. 8

Ori. s. Nu. ho. 7

Gre. s. 1. Reg. 2

S Y L V A

Orare, Oratio, Deprecari, Precari.
Preces, Rogare, Obsecrare.

O Rare, est precando petere. Oratio verò est ipsa precatio: & aliquando eloquutio, à qua dicuntur oratores. Deprecamur autem præcipue Deum quia ab ipso nobis omnia bona proueniunt. Iob 5. b. 9. b.

Orano Abraham pro Abimelech, typus fuit orationis Christi pro gentium conuersione. Gen. 20. d. Deprecans etiam Aaron super cornua altaris, est Christus orans pro nobis in cruce: ubi pro transgressio-ribus orasse dicit. Et orauit pro se, & pro nobis, quia peccata nostra portauit in se. Orauit et pro se, & domo sua, hoc est, pro carne sua, & pro Iudæis. Luc. 4. f. 5. c. 6. a. 9. b. 12. c. 15. c. 16. b. Isa. 53. d. Ofo quoq; Dauid in spelunca, designauit oratione Christi in corpore. Ps. 141. in titu; Precans et Elcana, ut impleat Dominus verbum suum, designat Christum aduocatum nostrum, cuius obtentu salus nostra perficitur, exhibete illo patri suam humanitatem pro nobis. 1. Reg. 1. d. Orauit quoq; Christus dimissis turbis, tunc pro ipsis ne caderent in peccatum: tunc pro discipulis in mari iactatis, ne temptationum impetu vincerentur. Mar. 14. c. Orauit et ante discipulorum electionem, ut nos doceret, qua ratione oporteat nos ad elidendos platos accedere. Luc. 6. b. Orat autem Christus nocte in monte, & per diem miraculis in urbibus operatur, ut perfectis prædicatoribus innuat, quatenus nec actiua vitam amore speculationis funditus deserta, nec contemplationis gaudia penitus operationis nimietate premittat.

Deprecans Iob seruum ore proprio. Iob 19. c. designat filium Dei, qui in carne monstratus, dum mandata vite humiliter dixit, quasi superbientem seruum, ut viueret rogauit. Dicitur etiam orasse filios vici sui, quia eos quos potenter per diuinitatem condidit, incarnatus veniens humiliter rogauit. Rogauit etiam pater filium seniore, quando per benignitatem suam facit fidem prædicatori Iudæis. Luca. 15. g.

Orans Anna, ut haberet filium, designat Ecclesiam orantem pro gentium conuersione. 1. Reg. 1. b. Orat autem, ut pariat, quia Ecclesia cognoscit se non sua virtute animas convertere, sed Dei auxilio. Ipse quoque Deus effundit super domum Danid: & super habitatores Hierusalem spiritum gratie, & pacem. Zac. 12. c. Oras autem Iob pro amicis, designat Ecclesiam orantem pro hereticis: quia heretici per se oblato sacrificio, ita Domino placare non possunt, nisi ad catholicam Ecclesiam conuertantur. Iob 42. b. Rogantes etiam Apostoli pro Chananæa, sunt interuenientes ad conuersionem gentium. Matt. 15. c.

Deprecari dicitur Dominus, aut consolari in serui suis, hoc est, in Christianis: quia dat eis spiritum deprecandi. Ps. 134.

Oratio serui Abraham ante ingressum ciuitatis, designat orandum esse prædicatori, antequam prædicationem aggrediatur. Gen. 24. b.

Oratio Isaac pro fecunditate Rebecæ designat orationem prælati pro subditis: ubi etiam indicatur, prædestinationem orationibus impleri quantum ad effectum. Gen. 25. c. Oratio etiam Moysi, est intercessio prælati, quo orante vincit populus. Exo. 17. c. 32. c. Idem est de oratione Aaron, & aliorum sacerdotum. Leu. 5. b. 9. b. 12. d. 14. f. 16. b.

Orans Samuel dominum audita petitione populi, antequam concederet quod petebant, designat prælatum non facile debere petitionibus, que non videntur iuste assentiri: nisi prius consulto Domino. 1. Reg. 8. b.

Orans Moyses pro Maria leprosa, designat orationem pro populo Israel ut conuertantur ad fidem. Nu. 12. d. Orare autem pro remanentibus de domo Eli, est orare pro conuersione Iudæorum in fine mundi. 1. Reg. 2. g. Vel est absolutio poenitentibus exhibita.

Deprecan-

Oratio Christi

Prædicator Christi
suis in carne.

Orans Ecclesia
pro gentium con-
uersione.

Orans Ecclesia
pro hereticis.

Dans Deus spi-
ritum orandi.

Oratio ante
prædicationem.

Oratio prælati.

Cōsultare domi-
num ante ope-
rationem.

Oratio pro conuer-
sione Iudæorum.
Absolutio poe-
nitentis.

ALLEGORIA RVM.

663

Venire ad fidem. Deprecantur Christum sublimis, hoc est, diuites plebis. Isa. 45. c. & gentes deprecantur Christum, cum veniunt ad fidem. Isa. 11. c. Deprecari quoq; vultum Ecclesiæ, est adorare Christum, vel Ecclesiam venerari, ut ipsa saluentur. Ps. 44. Iob 11. d. Vel deprecantur vultum Ecclesiæ diuites plebis, cum faciunt elemosynas coram Ecclesia: sed non ad propriam gloriam. Nam eius gloria est ab intus.

Dare elemosynas. Oratio iusti est beneplacitis peccatorum, quia tandiu orat pro eis, quandiu ipsi peccare non cessant. Ps. 140.

Orare in spiritu, est munda conscientia, & fide integra preces ad Deum dirigere. Eph. 6. c. Orat autem manducare, qui orat in luce gratie, aut etiam in resurrectione. Ps. 5.

Confessio diuinitatis Christi. Preces, quas facit sacerdos super capro emissario. Leu. 16. b. conuersionem diuinitatis in Christo designare possunt, per quam sit peccatorum remissio.

Deprecatur faciem Dei, qui orat, ut videat faciem Dei. Ps. 118.

Rogare, quæ ad pacem sunt Hierusalem. Ps. 121. sumitur iuxta Hierusalem pro interrogare.

Orare sine intermissione. 1. Thes. 5. c. est habere semper opera accepta Deo: Est etiam beatam vitam sine intermissione desiderare.

Ecclēsia. Orationis domus, est domus Christi, hoc est, Ecclesia. Isa. 56. c.

Orauit Ezechias Dominum in infirmitate. Isa. 38. a. non tam petens longam vitam, quam quia nondum habebat filium, ut ex eius genere nasci posset Christus.

Observationes in sacrificio altaris dñr, quæ sunt ante canonem: Observationes vero, quæ sunt in consecratione usque ad pacem. 1. Tim. 2. a.

Oratio dicitur fieri alicui in peccatum, quando iniqua perit. Ps. 108.

Preces, quas dicitur multiplicare Leviathan ad Deum. Iob 40. d. erat cum demones orabant Christum, ne mittere eos in abyssum: aut cum membra eius iudicio dicent Domine, Domine aperi nobis.

Rogant Deum iudicia iusticie, qui iustitiam suam allegant coram Deo, quasi merito præmiandi, & immerito puniendi. Isa. 58. a.

Non rogat Deum diues: quia obliuiscitur eius, quasi non eo indigeat. Isa. 57. b. Pro. 30. b. 31. a.

Oraculum.

Oraculum dici solet Dei, seu Deorum responsum. Sed in sacris literis sumitur pro ea templi parte in qua erat arca fœderis. Et propiciatorium quod erat super arcam, oraculum dicebatur.

Humanitas Christi. Oraculum dicitur humanitas Christi, in qua peculiariter Deus habitat, & per quam dedit responsa, in qua etiam ipse Christus orauit. Exo. 25. b. 37. a. 40. c. Leu. 16. a. 1. Reg. 2. 1. a. 3. Reg. 6. c. 8. a. 2. Par. 3. d. 5. b. Ezech. 21. c. Diuinitas etiam Christi oraculum dicitur, cuius omnes dimensiones erant æquales.

Diuinitas. Oraculum etiam designat Sanctos, in quibus habitat Deus, & per quos dat responsa.

Sancti. Oraculum etiam designat Sanctos, in quibus habitat Deus, & per quos dat responsa.

Celestis patria. Significat præterea celestem patriam, in qua Deus habitat, & aperta dat beatis omnibus responsa.

Orbare, Orbis.

Orbus, proprie dicitur oculorum luce priuatus: de quo vide Cæcus. Per translationem autem orbi dicuntur, qui aliqua re chara priuati sunt. Vnde est orbare, quod est idem quod priuare. Sic timebat Rebecca utroque orbi filio. Gen. 27. g. 45. c. Ruth. 1. b.

Orbis, vide Mundus.

Ordinare,

Ris. s. ps. 44

Hic. s. Isa. 1. c. ad
Principium.

Aug. s. ps. 44

Glo. ord. s. ps. 140

Amb. s. Ephe. 6

Arn. s. ps. 5

Hila. s. ps. 118

Hil. s. ps. 121

Ori. s. 1. Reg. ho. 1

Aug. s. ps. 121

Hic. s. Isa. 56

Hic. s. Isa. 38

Aug. epif. 59

Amb. s. ps. 118 ser.

22

Gre. 33. mo. 18

Hic. s. Isa. 58

Hic. s. Isa. 57

Isa. s. Leu. 16

Rup. 3. s. Reg. 11

Glo. ord. s. Exo. 25

Gre. 29. mo. 32
H. e. s. Job. 38

Glo. ord. 1. Gen. 45
Biblioteca
Hic ad Enagrium.

Hic. & Aug. 1. ps. 88
Am. & Hic. 1. ps. 49

Aug. 1. ps. 49

Glo. ord. 1. Leu. 2
Rep. 1. s. Leu. 5

Ori. s. Nu. ho. 4. & s.
Cant. ho. 2
Gre. 1. Cant. 6
Hic. 1. Isa. 5. 18. 54

Ori. s. Cant. ho. 3
Ber. s. Can. se. 49. 50

Glo. ord. 1. Exo. 28

Phil. de vit. Mos. 3
Geor. Vene. Cant. 2.
ton. 3. cap. 5

IN V S Y M V A L I A

Ordinare, Ordo, Præordinare, Disporre.

Ordinare, est vnamquamque rem in suo loco disponere. Ordo autem est digestio, & in suo loco rei cuiusque collocatio.

Ordo cœli, rōem diluix phrædeterminationis indicat: quæ soli Deo Prædeterminatio. est nota. Job. 3. d. Potest etiam diuersos gradus in Ecclesia designare. Diuersi gradus. Hac ordinatione Dei per seueras dies. Pl. 118. Ad hæc etiam pertinet in Ecclesia.

Ordo natiuitatis filiorum Israel Exo. 3. 9. b. Impletio scripturarum. Ordo rei, quem referebant fratres. Ioseph patri suo, scripturarum impletionem in Christo factam designat. Gen. 45. g.

Ordo Melchisedec fuit, quod solus & rex fuerit, & sacerdos, & ante circumcissionem functus sacerdotio: ut non gentes ex Iudæis, sed Iudæi a gentibus sacerdotium acceperint: neque vinctus fuit oleo sacerdotali: ut Moysi præcepta cōstituerent: sed oleo exultationis, & fidei puritate: neque carnis, & sanguinis victimas immolauerit: sed panem, & vinum simplici, puroque sacrificio, Christi dedicauerit sacramentum. Pl. 109.

Disposuit Deus testamentum electis suis, quando doctores Ecclesiarum dedit, ut acquisitos per gratiam populos doceant, vel informant. Plal. 88. Vel dicitur, quia promissit testamentum nouum. Ordinantes autem testamentum Dei sunt Apostoli, & doctores, legem Christi ordinatē docentes. Pl. 49. Vel ordinant testamentum Dei super sacrificia: qui cogitant de promissis eius super illa, quæ operantur. Ordinare quoque panes propositionis, est ordinare prædicationem sacre doctrinæ. Exo. 40. c. Et ordinare membra hostiæ super struem lignorum, est distinctē docere, quæ docenda sunt. Vel est distinguere cogitationes. Leu. 1. b. Vel ea quæ fuerant arma iniquitatis exhibita peccato, arma effecta iustitiæ rationabiliter componere.

Ordo castrorum in circuitu tabernaculi, tam Leuitarum, quam filiorum Israel, gradus cœlestium, se etiam Ecclesiæ militantis designare possunt. Nu. 2. b. Et ordinata acies castrorum nostrorū, est Ecclesia quando fideles sunt in pace. Cant. 6. a. Et ordines domus Salomonis, sunt ordines ministrorum Ecclesiæ. 3. Reg. 10. a. In ea pascuntur agni per ordinem. Isa. 5. d. Ier. 30. d. Et per ordinem sternit Deus lapides Ecclesiæ. Isa. 54. c. Et ordo in quem ponitur triticum, est vel ordo Iudæorum per legem: vel ordo procerum Ecclesiæ. Isa. 28. g.

Ordo charitatis, quæ petit spōsa, est, ut cuique detur quod suū est. Cant. 2. a. Vel ordinat sponsus charitatem in sponsa, quum zelo charitatis addit discretionem. Est autem ordo in affectu, & ordo in effectu. Ordo in affectu est, ut prius succurrat magis indigenti. Ordines duo retraculorū in columnis, designant charitatem Dei, & proximi. 3. Reg. 7. c.

Ordines tres lapidū politorū in atrio tēpli tres virtutes Theologicas cū discendi solertia designant: nempe, ut quisque quō credere, quid sperare, quid diligere debeat dignoscatur. Ordo verō vnus lignorū cedri, est bona opatio sine corruptione simulationis exibita. 3. Re. 6. d.

Ordines gemmarum quatuor in rationali, designat quatuor virtutes cū fide Trinitatis: Ordo primus est prudentiam, constans memoria, intelligentia, & prudētia. Secundus iustitia, constans distributia, cōmutatiua, & epiecheia. Tertius fortitudo, cōstans animositate cōstantia, & victoria. Quartus tēperantia, cōstans castitas & abstinētia, & sobrietate. Exo. 28. c. 39. b. Designat etiam quatuor ordines gemmarum, quatuor anni tēpora ternis mensibus cōstata. Vel designat quatuor elementorū naturas, cū in singulis elementis ternæ reperiuntur proprietates.

Ordo

Ordo

Ordo

ALLEGORIARVM.

664

Tranquillitas mentis. Ordo, qui non dicitur esse in inferno, est tranquillitas mentis, quæ non est in mente damnatorum, ubi est confusio: quia ipsa supplicia, quæ ordinata per Dei iustitiam veniunt, ordinata in corde morientium non sunt. Job. 10. d.

Profigere. Disponit ascensiones in corde suo, qui proficit de virtute in virtutem. Pl. 83.

Refle operari. Disponit sermones suos in iudicio, qui opera facit, quæ securum ipsum reddant in iudicio. Pl. 111.

Detegere insidias vitiorum. Ordinatur erga peccatorem obsidio, cum per sanctæ admonitionis verba singulis quibusque virtutibus, quæ vel quibus modis vitia insidientur, ostenditur. Ezec. 4. a.

Partes inuidentiz. Ordines tres dentium bestiarum, quam vidit Daniel, tria regna designabat: sub Persis, nempe Babylonicum, Medicum, & Persicum. Dan. 7. b. Vel designant obloquutionem contra aperta mala, derogationem contra indifferētia bona, detractionem contra aperta bona: quæ sunt partes inuidentiz.

Ordiri dicuntur textores telam, cum subtegmen præparant texendam: unde quod ordimur, nondum perfectum est, sed inchoatum, & velut præparatum ad vltiora.

Confirmatio generis humani. Orditus dicitur esse Dominus telam super omnes nationes, quando in Adam omnes homines morte damnauit. Isa. 2. 5. c. Potest etiam intelligi de diabolo: qui introduxit peccatum, & mortem in omnes.

Conatus cōtra legem Dei. Ordiantur telam sine Spiritu Dei, qui aliquid aggrediuntur contra legem Dei. Isa. 30. a.

Ordiri dicitur, qui adhuc est in præparatione ad operandum, & nondum texit opera. Isa. 38. c. Dum adhuc ordier succedit me.

Oreb. i. cornus, vel suavis, aut fideiussor, vel cōmiserens, seu vesperinus: Princeps Madianitarum occisus a tribu Ephraim. Iud. 7. a. 8. a. Pl. 81. Isa. 10. f. Vel interpretatur foramen, designans foramen per quod ingreditur coluber in animam.

Christus. Horeb autem, id est desertum, vel solitudo, siue destructio, aut siccitas, vel gladius, est mons in regione Madian, qui & Siuai, ubi data est lex Moysi. Exo. 3. a. 3. 3. b. Dent 9. b. Potest autem designare Christum: qui sublimis est, & legislator. Et præterea altitudinem contemplationis.

Siccatio carnalis vanitatis. Ut autem Horeb interpretatur siccitas, designat excitationem carnalis vnitatis: Vnde ad hunc montem confugit Elias, fugiens vanitatem regis curiæ. 3. Reg. 19. b.

Organum id est, quod Latine instrumentum. Per excellentiam tamen organa dicuntur musicorum instrumenta, & ea peculiari ter, quæ fistalis constans, & flatu follium pulsantur.

Diuersi gradus gloria. Organum diuersas habens voces concordantes, diuersos gradus sanctorum cum vnitate charitatis in gloria cœlesti designant. Plal. 150. Differt enim stella, & stella in claritate.

Organum Iob, designat prædicatores Ecclesiæ, ipsam suam doctrinam latificantes, ut organorum fistula. Iob. 30. a.

Organa diuersa, varia dona Spiritus sancti in Ecclesia significare possunt. 2. Reg. 6. c.

Organa suspensa super flumina Babylonis, designant cātica laudis Dei.

Gre. 9. mo. 48

Hic. 1. ps. 83

Aug. 1. ps. 111

Gre. 1. Eze. ho. 12

Hic. 1. Dan. 3
Ricard. de S. Vi. de
vitio mutabi. 9

Glo. int. s. Isa. 25

Hic. 1. Isa. 30
Ricard. de S. Vi. de
exterm. mali. 29

Hic. 1. ps. 82

Lyra. s. Exo. 3

Am. s. de fug. secu. 6

Gre. 20. mo. 32

Ori. 1. Ier. ho. 2

Lyra. f. Gen. 4

Gre 9. mo. 7.

Luc. for. spiritual 3

Hie. f. Amos. 5

Rap. f. Amos

Ori / Leu. ho 9. &

f. Iob lib. 1. & f. Isa.

ho. 5

Gre. 16. mor. 15

Ilyc / Leu. 16

Ori / Nu. ho. 18. &

f. Iud. ho. 1. 8

Amb 2. de Abra. 3

& de insti virgi. 8

Hila. f. Matt. Can. 1

Hie. f. Ecclesiast. 1

Clima gradu. 25

Gre. 20. mor. 22

Aug. f. Ps. 84.

Lira. f. Isa. 43

Arno. f. Ps. 103

Gre 27. mor. 19

Aug 9 in Deut. 56

& f. Ps. 103

Deique cessant, & suspenduntur in cōfusione peccatorum huius mō
di. Vel doctrinam sacre scripturæ: quæ quum inutiliter, & frustra præ
dicatur, qui voluptatibus huius seculi pascuntur, recte organa su-
pendi dicuntur. Pl. 136.

Organum quandoque significat corpus nostrum: cuius chorde
sunt nervi, per quos numero se, & concinne intendit, & spiritū pul-
satum voces audit humanas. Et ipsa lingua organum est, aut plectrum,
quo organum pulsatur. Pl. 136. 2. Reg. 6. c. 1. Par. 15. b. 23. a. 2. Par. 5. d.
7. a. 29. f. 30. d. 34. c.

Organa aliquando significant voluptates, quæ auribus percipiun-
tur. Gen. 4. c. Iob 21. b.

Orion.

Orion dictus quasi Orion: erat filius Enopionis: qui putatus est
natus esse ex vrina trium Deorum, Iouis, Neptuni, & Mercurij:
qui in signum celeste translatus est ante tauri vestigia. Hic si fulget,
seueritatem, si obscurus est, tempestatem denotat.

Oriones hyemis initio oriri dicunt, & suo ortu tempestates exci-
tare, & maria, terræq; perturbare, designant Martyres: qui dum Sanctā
Ecclesiam ad statum prædicationis erigunt pondus persequentium,
molestiasq; passuri, ad cœli faciem, quasi in hyeme venerunt. His et-
erni natis, mare, terraque turbata est: quia dum Gentilitas mores suos
destrui, apparente eorum fortitudine, doluit, in eorum necem non so-
lū iracundos, ac turpidos, sed etiam placidos erexit. Iob 9. b.

Orion pro stellis generaliter poni videtur. Amos 5. b. Facientem
archurum, & Orionem, & conuertentem in manē tenebras, & diem in
noctem mutantem. Vel designat Moysen: in cuius ortu motus sunt tem-
pestantes in Aegypto.

Oriri, Oriens, Orientalis.

Oriri idem est, quod nasci. Oriens aut aliquando est surgens: ut Sol
Oriens: Sumitur autem Oriens pro ea mundi parte, in qua Sol
oritur, sicut & Ortus. Orientalis autem ad Orientem pertinet.

Oriens aliquando dicitur Deus pater, unde Christus natus est aut
simpliciter ipse Deus: & perficitur ab Oriente, est discedere a Deo. Gen. 11. a.
Pl. 67. Ad Orientē autē ire, est mentem in consideratione diuinæ maie-
statis attolere. Sed dicitur Deus non apparere: quia qualis in natura
sua est, a cogitationem mortali videri non præualer. Iob 23. b. Leuit.
16. b.

Oriens dicitur Christus, de quo dicitur: Ecce vir Oriens nomen
eius. Zac. 3. c. 6. c. filij Orientis, seu nationes Orientales, sunt baptizati
Christum induentes. Gen. 12. b. Iud. 6. a. Pl. 67. Ezechiel. 44. a. Ion. 4.
b. Et oritur Sol iustitiæ timentibus Deum, quando Christus venit ad
mentem cum gratiæ donis. Mal. 4. a. Gen. 32. g. Eccles. 1. a. Et orta lux,
est Christus prædicans. Isa. 9. a. Matt. 2. a. 4. b. Luc. 1. g. Et oriri stellam
ex Iacob, est Christum manifestari mundo, & gentibus. Nu. 24. c. Iob

30. b. 38. b. Orta est veritas de terra. Pl. 84. quando Christus natus est ex Vir-
gine Maria. Quod etiam dici potest quando peccator confitetur pec-
cata sua. Oriri etiam dicuntur noua. Isa. 43. c. quum filius Dei incar-
natus est, & facta est renouatio generis humani in nouo testamento.
Et ortus Solis, natiuitas, & resurrectione Christi indicat. Pl. 103. Ion. c.
Ortus autē dicitur Christus ex Scir. Deut. 33. a. tum quia natus est ex
peccatoribus: tum quia ab Ecclesia ex gentibus manifestabitur Iudeis.

Ortus

ALLEGORIARVM.

665

Manifestatio
veritatis
Cognitio verita-
tis & peccati.

Ortus solis aliqui est manifestatio veritatis, & et eorū manē. Gen. 32. Arno. s. Ps. 103
g. 44. a. Pl. 103. Isa. 41. g. Nahum. 3. d. Matt. 5. g. Oritur autē Sol, & occi-
dit, & ad locum suum reuertitur. Eccl. 1. a. quia veritatis intelligentia, tu interio. homi. 27
modō datur, modō subtrahitur, & post subtractionem iterum eadem & 3. de ar. my. 6
gratia, quæ prius, recuperatur. Oriens etiam, seu ortus solis est cogni-
tio veritatis, & etiam cognitio peccati. Exo. 22. a.

Fides.
Baptismus.
Renati in fide.

Oriens præterea, significat lucē fidei. Gen. 28. c. Exo. 27. c. 38. b. Ea-
dem ratione significabit regenerationē baptismi, in quo habetur ini-
tium fidei. Gen. 12. b. 13. c. Et orientales filij sunt, qui de uero lumine
sunt profecti, & qui in fide Deo nascuntur. Iob 1. a. Eze. 25. a.

Lux gratiæ.

Oriens etiam statum gratiæ significare potest. Amos. 8. d. Zac. 6. e. 14. Hie. s. Amos. 8. & f.
a. Et Orientalis porta in ecclesia, est lux gratiæ, quæ est in Christo, q
est Oriens. Eze. 11. a. 14. c. 47. a. Iere. 3. g. Oriens quoque dicitur ipsa
susceptio lucis gratiæ. Occidens verō desertio peccati: cum enim oris
gratia, Occidunt peccata. Ideo dicitur. Pl. 102. Quantum distat Ortus
ab Occidente, longē fecit a nobis iniquitates nostras.

Recta ratio.
Prudentia.

Oriens rectam rationem significare potest, quam etiam designat
oriētalīs plaga. Et proficiuntur ab oriente peccantes, quia a recta ra-
tione digreduntur. Gen. 11. a. 25. a. Leuit. 16. c. Et inter virtutes oriens
dicitur prudentia, in qua est lux rectæ rationis.

Reuersio ad sen-
sus.

Ortus solis quandoque significare potest reuersionem ad sensus,
ut quum ortus est sol Iacob post luctum cum angelo, quia reuersus est
a contemplatione ad sensus. Gen. 32. g.

Primus status
hominis.

Oriētalīs terra dici potest primus status hōis. Vel et ipsa natiuitas. Itē q
vitiōrū tenebras relinquentes, i opib. lucis versari curat. Gē. 29. a. Le. 1. d.

Natiuitas.

Oriens aliquando initium scripturæ sacre significare potest, quæ
dicitur fulgur patens in Oriente. Matt. 24. c.

Initium scriptu-
re.

Ortus ecclesiæ, est eius initium post ascensionem Christi, vel iudicio
quando præparabitur ad felicitatem. Isa. 60. a. Et ortus surgentis au-
toræ, est illa noua natiuitas resurrectionis, qua sancta ecclesia etiam
sue post ascensio- carne suscitata, oritur ad contemplandum lumen æternitatis. Iob 3. b.

Tempus resur-
rectionis.

Ab ortu solis vsque ad occasum, omnem locum significare solet.
Psal. 112. Malach. 1. c. Et ab Oriente vsque in Occidentē patet fulgur,
quum splendor ecclesiæ per totum orbem diffunditur. Matt. 24. c.

Angeli.

Oriens, ut est extrema pars orbis, gentilitatē significat, in qua qua-
si mortuus iacebat Christus antequam illi crederent. Isa. 41. a. 43. a. 45. a.

Omnis locus.

Oriens, ut est extrema pars orbis, gentilitatē significat, in qua qua-
si mortuus iacebat Christus antequam illi crederent. Isa. 41. a. 43. a. 45. a.

Iudea.

46. d. 59. d. Pot etiam Oriens, seu terra Orientis, dici Iudea, unde or-
tus est Sol iustitiæ, & in qua prius fuit lux fidei. Eze. 40. c. Zac. 6. 8.

Sublimitas re-
rum.

Oriens aliquando sublimitatem rerū significare potest, qualis erat
Orientalis plaga altaris, in qua cineres effundebantur. Leuit. 1. d.

Altitudo super-
bie.

Orientis montes altitudinem super significant, & ipsum Oriētem
vitiōrum diabolū transfigurantem se in angelum lucis. Num. 23. a.

Diabolus.

Ab hoc oriente ueniunt, qui ædificant turrim cōfusions. Gen. 11. a.

Terrena pro-
spertat.

Oriens aliqui significat lucē falsā terrenæ prosperitatis, ut ad Oriēte
Bethaue. 1. Reg. 13. b. De qua luce dicitur Iob 38. b. Auferet ab ipiis lux sua.

Abundantia vi-
rum nascēte
Christo.

Oritur diebus Christi iustitia & abundantia pacis, hoc est, in men-
tibus gratia eius illustratis, plenitudo virtutum. Pl. 71. 118. Mala. 4. a.
Oritur autē iustitia nascente Christo, quia ipse redditurus est unicui-
que secundum opera eius. Isa. 45. b. Tunc quoque gloria Domini dici-
tur orta esse super Hierusalem. Isa. 60. a.

Oritur uiror calami, & iūci incubilibus, in quibus habitabant draco-
nes,

PPP

SYLVA

Hier. f. Isa. 33. 58

Greg. 10. mor. 20

Greg. 18. mor. 19

Hier. f. Job. 28

Greg. 12. mor. 24

Gre. 33. mor. 5

Hier. f. Isa. 14

Beda f. Gen. 2

Glo. ord. f. Ezech. 39

Hier. f. Isai. 2

Gre. 8. mor. 33

Plin. 8. nat. hist. 53

Hier. f. Isa. 51

Hier. epist. Paul. &

Eustochio.

Aug. ser. 198

nes, quum in cordibus Gentilium oriuntur virtutes, & lucu nda tran *Oriri virtus in*
quillitas. H. 3. 5. c. Et oritur sanitas animæ oriente luce matutina, hoc *cordibus Gēti-*
est, cum Christus in animam aduenit: & oritur in tenebris lux, quum *lium.*
quis à peccatis liberatur. Isa. 58. c.

Oriri dicitur iustus vt lucifer, quum se cōsumptum putauerit. Iob *Resister iustus*
11. d. quia mox ut tenebescere tentationum caligine cēperit, ad lucē *tentationibus.*
gratiæ reformatur, & seipso monstrat diem iustitiæ, qui casurus pau-
lo, antè timuit noctem culpæ.

Oriebatur prius panis de terra, quæ postmodum igne subuersa est. *Doctrina legis*
Iob 28. a. Nēpe qñ legis doctrina proferebatur de Iudæa antequā pe *ex Iudæa.*
rirer. Idē dici pōt, qā Christus ortus est à Iudæis postmodū subuersus. *Christus ex Is*

Oritur pro frumento tribulus, & pro hordeo spina. Iob 3. 1. d. qñ *deis.*
in ultima retributione, vbi remuneratio laboris qritur, punctio dolo *Volor pro ma-*
ris inuenitur. Oritur et̃ prelato pro frumento tribulus, dum iniusta *le expectato p-*
contra subditos exercens, nullo bonos blandimento refouet, & bene *mo.*
operantes ex inuidia affligit: si quēdā bona aliquando faciat, ac si *Murmuratio*
frumentū ferat: Sed subiecti pro eo q in maximis grauānt, gaudere *iusta subditōrū*
in eius bonis minimis nequeūt vñ fir, vt ad ipsa et̃ pauca bona, quæ *in prelato.*

fieri inter multa mala considerant, nō laudes, sed gemitus reddāt, atq; *in prelato.*
infirmitates murmurent, dum perpendunt puri operis nō esse, quod *in prelato.*
vidēt. Pro hordeo quoque oritur spina, qā quū neglexit exhibere qd̃ *in prelato.*
foueret, iuste in querelam proficiens lingua subditorū ipsum pūgit.

Oriri spinas in domibus Hierusalē, est nasci errores in mentibus *in prelato.*
Iudæorū Isa. 3. 4. c. Oritur et̃ paliurus in munitionibus eius, aut Baby *in prelato.*
lonis, quum surgunt maioris ad defendenda vitia minorum.

Oriebatur manē lucifer. Isa. 14. c. quia diabolus initio creationis *in prelato.*
suæ donis naturalibus & gratuitis splendebat.

Oriri in terra, est terrenis cupiditatibus se subdere, vel animam *in prelato.*
peccare. Gen. 2. a. Exo. 10. b.

Ad Orientem maris se putant hæretici habere sepulchrum, cū *in prelato.*
sint in Occidente. Vel certē ipsi dicunt se esse in Oriente, vt decipiant *in prelato.*
prætereuntes. Ezech. 39. c.

Oriente mare dici solet mare mortuum, vbi erant ciuitates So- *in prelato.*
domorum: quia est ad Orientem Iudææ. Iocel. 2. c.

Ortus scirpi, initium operum hypocritæ significat, & germen egre- *in prelato.*
ditur in eius ortu, quia in operis initio mercedem adulationis acci- *in prelato.*
pit. Iob 8. c. Ortus clamor in Aegypto. Exod. 12. d. vide Clamare.

Oryx. *Oryx.*
Oryx, Hebraicè dicitur Tho, est quadrupes, vñ cornu habens bi- *Oryx.*
fulcum. Eius præter ceteros miram aiunt esse naturā. Pilos. n. ei *Oryx.*
in caput obuerti, non descendere in caudam, vt ceteris animantibus, *Oryx.*
Ab aliquibus dē esse bos syluestris. Est animal mundum. Deut. 14. a. *Oryx.*
Oryx illaqueatus designat eos, qui malum euadere non possunt: *Oryx.*
Isaia 51. g. Vbi Septuaginta transtulerunt, Beta.

Ornan. *Ornan.*
Ornan, id est exultans, siue arca eorum, aut lux filii, vel lux, siue ma *Ornan.*
ledictio permanens vel eterna, vel illuminatus: fuit vir Iebusæus, *Ornan.*
in cuius arca templum Hierusalē est ædificatum. 1. Par. 21. c. Typus *Ornan.*
est Genilis populi fidem ecclesiæ suscipientis.

Ornare, Ornamentum, Colere, Cultus, Ornatur. *Ornare.*
Ornare, est pulchrum facere. Ornamentum autem est ornatus, seu *Ornare.*
apparatus, & cultus ad decorem faciens.

Ornauit.

ALLEGORIARVM.

666

Virtutes prædi-
catorum.

Fideles.

Scientia & vir-
tutes.Aminencia vir-
tutum pontifi-
cis.

Gratia Dei.

Interpretatio
scripturæ.Disponi ad ver-
bum Dei & ad
iudicium.

Iudæa.

Mortificatio
carnis.Abusi donis
Dei, & sacra
scriptura ad de-
fensionem erro-
rum.Blanditiæ volu-
ptatis.Eloquentia he-
reticorum.Error in corde
impuro.Gloria munda-
na.Concupiscen-
tia oculorum.Mæror pani-
tentie.

Ornauit Spiritus Domini cælos. Iob 26. d. quando impleuit virtu *Gre. f. Reg. 16. &*
tibus Apostolos & prædicatores: vnde qui prius erant timiditate sedī, *16. mo. 17.*
adueniente Spiritu sancto, facti sunt fortes.

Ornamentum Ecclesiæ dicuntur fideles diuersis gratiæ donis ful- *Hier. f. Isa. 49*
gentes. Isa. 49. c. 60. c.

Ornamentum pectoris, scientiam & virtutes designat. Ier. 2. f. Orna *Gl ord. f. Ier. 2*
mentum itidem calceamentorum, est decor virtutum. Isa. 3. d. Et orna *Hier. f. Isa. 1. & f.*
ta Hierusalē auro & argento, est anima diuinis sensibus, sacrisque *Ezech. 6. & Ier. 4.*

sermonibus & virtutibus decorata. Vel quæ sensum diuinum habet, *Ori. f. Ezech. 40. 6*
& eloquium ad proferendam, quod mente concepit. Ezechiel. 16. b. di-
citur ornari mundo muliebri. Ezech. 23. f. Et ornata muneribus spon-
sa, est anima virtutibus decorata: & quæ medicatur sensus & intelligen-
tiam spiritualem. Ier. 4. g. Hof. 2. c.

Ornatus debet esse pontifex ornamento peculiari virtutum: quæ in *Amb. de dignit.*
ephod, aut superhumerali, & alijs vestibus designantur: quibus debet *sacerdot.*
plebi supereminere. Exo. 28. a. 35. a. 39. a. Sic Apostolus: Episcopum
debere esse ornatum. 1. Tim. 3. a.

Ornamenta Rebecca, quæ non de domo patris sui, sed de domo *Amb. de dignit.*
Abrahæ accepit, designant vt placeamus Christo sponso, exuendū esse *sacerdot.*
veterem hominem, & induendū nouum per gratiam Dei. Gen. 24. f.

Compositio autem & ornatus fœminatum in bonum & in malum *Amb. de dignit.*
sumi potest, secundum exigentia circumstantiarum. Esther. 2. c. Iudith. *sacerdot.*
10. b. Pl. 143. Ier. 4. g.

Ornat scientiam lingua sapientum, quum doctores Catholici la- *Amb. de dignit.*
tius exponunt, quæ scriptura canonica, aut obscura posuit, aut histo- *sacerdot.*
rica tantum narratione scripta reliquit. Pro. 15. a.

Ornare lampades, est disponere sensus omnes ad recipiendum ver- *Amb. de dignit.*
bum Dei, per bonum vsum sensuum: vel præparare se ad reddendam *sacerdot.*
rationem iudici venturo: & secum opera numerare pro quibus eter- *Amb. de dignit.*
nam accipere beatitudinem expectant. Matt. 25. a.

Ornata domus erat Iudæa decorata præconijs prophetarum. Mar. 12. *Amb. de dignit.*
d. Luc. 10. c.

Ornari dicitur tympanis, qui carnem habet mortificatam. Ier. 31. a. *Amb. de dignit.*
Ornat se vnguento regio, qui donis à Deo datis abutitur ad idolo- *sacerdot.*
rum cultum, & ad errorum defensionem. Isa. 57. b. Ornamentum quo *Amb. de dignit.*
que monilium suorum ex auro, & argento ponūt in superbiam, qui *sacerdot.*
sacra scriptura, superbe vtuntur ad defendendos errores. Ezech. 7. f.

Ornatus meretricius, designat blanditijs voluntatis: & etiam elo- *Amb. de dignit.*
quentiam immundam hæreticorum. Pro. 7. b. Et circum ornata filio *sacerdot.*
hæreticorum, vt similitudo templi, sunt verba composita eorum spe- *Amb. de dignit.*
ciem veritatis habentia, sed veritate vacua. Pl. 143. *sacerdot.*

Ornat vas fictile argento sordido, qui scientiam corruptam addit *Amb. de dignit.*
cordi pessimo. Pro. 26. d.

Ornatus Tyri, gloriam mundanam, & pompam seculi, & omnia *Amb. de dignit.*
quæ concupiscentiam oculorum spectant, designare potest. Ezech. 27. *sacerdot.*
b. Hic est ornatus deponendus agentibus penitentiam. Ezech. 33. b.

Oronaim. *Oronaim.*
Oronaim, id est, foramen mæroris: est locus in prouincia Moab: *Amb. de dignit.*
Potest designare mærorem penitentiae. Isa. 15. b. *sacerdot.*

Orpha. *Orpha.*
Orpha, id est, ceruix, vel cotincofa, siue suscitatio ori, vel denudatio *Amb. de dignit.*
ori: natu. Noemi Ruth. 1. a. Hæc nō est secuta socium suam sicut *sacerdot.*
P P P P 2 Rut

Ruth: unde potest significare apostatas: vel non credentes ex Gētibus. *Apostata.*
Orphanus, vide Pupillus.
Origometra, vide Coturnix.
Or, Oris.

Os, propriè est cōcauū illud, intra quod lingua, & dentes concluduntur: cuius ostia sunt labia. Interdum autem os sumitur pro facie. Itē pro lingua. Gen. 25. c. Quod os meum loquatur ad vos. Os, maledictū. Job. 16. b. Aperuerūt super me ora sua. Mandatum. Job. 22. c. Suscipe ex ore illius legem. Testimonium. Pro. 19. c. Os impiorum demonstrat iniquitatem. Vaticinium. 2. Par. 18. c. In ore omnium Prophetarum eius. Vultus. Eccles. 6. c. Omnis labor hominis in ore eius. Et os gladij, est acies. Et os putei, & os sacci, est ipse introitus.

Os metaphoricè tribuitur Deo: & aliquā vis generatiua, & spiratiua, os Dei dī. Et os sponsæ est virtus Dei, quæ illuminat mentem. Et colloquutiones Dei, quæ in arcanos animæ sensus solēt clementer infundī: Vel quod in patribus nris, atq; prophetis idē loquutus est. Ps. 32. 137. Cant. 1. a. Eccles. 24. a. Isa. 45. d. Thre. 1. f. 3. d. Et ex ore Domini prodire dicuntur, quæ certissima sunt. Deut. 8. a. Isa. 48. a. 55. d.

Os etiā Dei dicit ipse Christus: & lex oris Dei est lex Christi. Deut. 1. a. Psal. 118. Pro. 2. a. Isa. 30. a. 4. b. 62. a. Et os Ioseph, est os Christi. Gene. 41. c. 45. c. Et os Iob apertū, est os Christi. Job. 3. c. 37. a. Et ore proprio deprecās Iob seruū suū, est Christus factus homo, vt sic doceret Iudæos. Job. 19. c. Quia ratione dicitur sponsus osculari sponsam osculo oris sui. Cant. 1. a. Vbi etiam os spōsi est inspiratio Christi. Os præterea Dei, sermo Dei, & eius præcepta: & peculiariter præceptū charitatis. 1. Reg. 12. c. Isa. 30. a. 40. b. 58. d. 62. a. Os quoque Dei dīr prophetæ, per quos Deus voluntatem suam nobis manifestat, & etiam ipsa lex. Psal. 118. Pro. 2. a. Et in ore Moysi dicitur esse Dñs, quā legis aperit mysteria. Exo. 4. c. Et os apertum dat Deus prophetis, quā implentur prophetiæ. Eze. 29. d. Demum os Dei dici potest eius doctrina. Deut. 32. a. Hoc os aperuit Christus. Mat. 5. a.

Ore ad os dicitur præsentia: vt ore ad os loquebat Deus ad Moysen. Nu. 12. b. Et designauit Chm in assumpta humanitate manifestatū. De ore suo euomit De⁹ repidos: q̄ oēs fideles dī hīc in ore. Ap. 3. c.

Os interdū dīr voluntas, aut mens, & cogitatio: vbi est laus Dei, quæ dīr semper esse in ore. Ps. 33. 80. 118. 137. Job. 20. b. Et hoc est, os cordis. De quo dīr Mat. 15. b. Quæ exeunt de ore coinquinant hominē. Et huic est ponēda custodia. Ps. 38. 140. Ipsumque est aperiendū ad suscipiēda, & deuorāda diuina verba. Eze. 2. d. 3. a. Os etiā Annæ, rationē mētis designare potest: cuius loqui est deliberare. 1. Reg. 2. a. Et os replet gaudio, quum ex mentis affectu laudat Deū. Ps. 125. Job. 8. d.

Os in auiibus aliquā dīr rostrum: & in ore colūbæ est ramus oliuæ, quum in ore religiosi est laus diuinæ misericordiæ: & cum sit prædicatio splendoris sapientiæ: & quum datur osculum pacis. Gen. 8. b.

Os aliquādo est interpretis: vt os Moysi est Aaron, hoc est, sacerdotiū interpretis legis. Exod. 4. c. Et os Moysi, vel alterius dicitur aperire Deū, quum dat benē loquendi gratiam. Et ipse Deus dicitur fecisse os hominis, & existere in ore ad loquendum bonum. Exo. 4. c.

Os dicitur aliquando spirituales: quibus dulcis est liber diuinæ legis. Eze. 3. a. Apoca. 10. d.

Os aliquā significat confessionē fidei, vt quum os loquitur sapientiam. Psal. 48. Et os lateris est cōfessio fidei, & est vnus cubitus, ppter vnitatem

vnitatem fidei. 3. Reg. 7. c. Et in ore piscis est drachma, quum quis confitetur fidem Christi. Matt. 17. d. Os autem habent, & non loquuntur, qui nouerunt virtutem confessionis, & quomodo confiteri debeant, mni. Nabuc. 38 nec tamen consentiunt. Ps. 113. 134.

Predicator. Os sacculi, prædicatorem significare potest & os sacculi Benjamin, est os Pauli. Gen. 42. c. 44. a. Os autem Annæ, est prædicatio Ecclesiæ: & os eius dilatur, quando abundat doctrina, quæ per orbem diffunditur. 1. Reg. 1. b. 2. a. 1. c. b. In ore hominis dicitur esse labor eius, quando prædicator prædicat. Eccles. 6. c. Os etiam sponsæ est prædicatio Ecclesiæ. Cant. 7. c. Os patere dicitur illius, qui pura conscientia legem Dei docet. 2. Cor. 6. c. In horum ore est lex Domini. Exo. 13. b.

Littera legis. Os putei clausum, litteram legis obscurā significare potest. Gen. 29. a. **Verba.** Os aliquando dicuntur verba, quæ ore proferuntur. Et in ore dicitur esse verbum, quum est in nostro sermone. Pro. 19. b. Et oratio dicitur os Ecclesiæ, vnde egreditur ignis. Apoc. 11. b.

Oratio. Os Iudæ & Iudæorum. Os aperuerunt Iudæi cōtra Chm in passione: quorū os plenū erat maledictione. Ps. 9. 21. Rom. 8. Et eorū os loquutum est vanitatē. Ps. 143. Os peccatoris, & dolosi, est os Iudæ traditoris, & Iudæorū. Ps. 108. **Antichristus.** Os loquens ingentia, erit Antichristus, qui erit os diaboli. Dan. 7. c. Et omnes impij, & blasphemij, os diaboli dicuntur. Apo. 13. a. Et os equorum. Apo. 9. d.

Gustus laudis. In ore mel, gustum laudis designare potest. 1. Reg. 14. d. **Manifestatio iniquitatis.** Os amphoræ, manifestationem iniquitatis significare potest. Zac. 5. d.

Os heretico-rum, & malorum. Os heretico-rum, & malorum, quibus prohi-benda est prædicatio, ne inficiant auditores. Leu. 13. f. Os enim hæreticorum loquitur vanitatem, & mendacium. Ps. 37. 143. Et os hominis dicitur duricies hereticæ prauitatis. Eze. 39. d. Os fatuorum, quod bullit stultitia, est os hereticorum. Prou. 15. a. In ore autem conterit Deus dentes hæreticorum, aut malorum, quum proprijs verbis hæretici, aut mali confunduntur. Ps. 57.

Potestas malorum. Os leonis est potestas malorum. Ps. 21. 2. Tim. 4. d. De ore pastōrū liberat Deus oues, hoc est, de potestate malorum prælatorum. Eze. 34. c. Et os Leniathan, sūt suggestiones diaboli, & tērationes, & verba blasphemix. Job. 41. a. Os ē Leviathā, sūt p̄dicatores diaboli, & Antichr.

Suggestiones diaboli. Os autem ipsius inferni, est desiderium multos recipiendi: quod est in dæmonibus. Isa. 5. d. Os inferni, est iniquitatis, est infernus. Job 5. c. Et os angustum, est os inferni: & etiam tentatio. Job 36. b. Et os Behemoth, est os inferni. Isa. 40. c. 41. a. 33. mo 7.

Os inferni. Os terræ dīr sensus: per quos sensibilia intrant in animā. Gen. 4. b. **Tentatio.** Os aliquando dīr hæresis. Job 15. a. Docuit iniquitas os tuum. Ore autē benedicere, est vitia virtutum nomine palliare, aut prætextu boni, ad malum inducere. Ps. 61. Et prope dīr Dominus ori impiorum, quū hæretici proferunt bona verba de Deo, quibus decipiunt simplices. Beda Pro. 30

Sensus. Os vulgū dicitur meretrix: quæ non satiatur. Pro. 30. c. **Heretici.** Oscitari, est os aperire quasi quodam impetu naturæ.

Suscipiens dona Spiritus sancti. Oscitans puer septies, est suscipiens dona Spiritus sancti, quibus a morte peccati suscitatur. 4. Re. 4. d. Vel oscitat septies, quū peccator sensualitatis quinarū charitatis binatio subiicit. Vel sunt septē experimenta, sine quib. vera & certa salus rediuiui spūs minimè constat: quatuor ad sensū cōpunctionis, tria ad cōfessionis solūm p̄tinē: quatuor sunt geminus pudor, & geminus timor. Cogita Deū factorem tuum, P P P P 3 & bene-

Oris. Can. ho. 1
Ber. f. Cant. ser. 2
Hie. f. Isa. 63. &
epil. beatitudinis.
Gre. 14. mo 22.
Glor. f. 3 Reg. 19

Amb. de Isaac 3. &
f. Ps. 118 ser. 1
Gre. f. Cant. 1
Ber. f. paruo. 54. &
f. Cant. ser. 8

Glor. f. Exo. 4

Hie. f. Ps. 84.
Aug. f. Ps. 84.

Gre. f. 1. Reg. 10

Amb. f. Luc. 7
Gre. ho. 33
Ber. f. par. 52. &
f. Cant. se. 3

Ricar. de. f. v. Ho. de
12. patr. 87.
Lyra. f. Exo. 18

Gre. 22. mo. 10
Ber. f. Cant. ser. 4

Philo. quis rerum
dini. heret.

& benefactorem, & patrem, & dominum: Pudor erit, quod offenderis benefactorem, & patrem: timor quod facorem, & dominum. Confessio autem erigit, ut de corde humili, simplici, fidei, processerit: Porro Gregorius ita legit, ut non puer, sed Elitius septies oscitasse, seu aspirasse dicatur: quod etiam refert ad dona Spiritus sancti.

Osculari, Osculum.

Osculari, est osculum alicui offerre: quod fit, cum os ori alterius applicatur. Est autem osculum signum amoris, & benevolentie: potestque bene & male fieri.

Osculū sponsi qd petebat sponsa, est incarnatio Verbi Dei. Et ipse Christus mediator Dei, & hominum, Deus, & homo, osculū dici potest. Car. bi. Christus. 1. a. 8. a. Et oscula designant reconciliationē mundi cum Deo. Gen. 27. Reconciliatio d. 29. c. 33. a. 48. b. Et osculū qd dedit pater filios prodigo. Luc. 15. c. mundi. Et osculum Elisæi ad patrē suum, est reconciliatio generis humani cū Patre facta per Filiū. 3. Re. 19. d. Ille et osculat patrē, & matrē, q quoscūq; potest, siue de Iudæis, siue de Gentibus sermone corrigere conat.

Est etiam osculum sponsi, illustratio mentis, quæ sine extraneo doctore fit in anima, vel in Ecclesia. Et toties dantur animæ Verbo Dei oscula, quoties aliquis de nouo intelligit mysteria. Est idem osculum sponsi, dulcis amor inspirationis: Et osculatur sponsus, quum dulcedine sue inspirationis mētem tēgit. Ipse quoq; Spiritus sanctus, cuius virtus est vniuersa, osculum dici potest. Et duo quidem labia sponsi, sunt Dei virtus, & Dei sapientia. Labia verō sponsæ sunt ratio percipiens sapientiam, & voluntas percipiens virtutem.

Osculans Aaron Moſen. Exo. 4. d. designat sacerdotium excipiens legem: idque in monte, hoc est, in eminentia spiritalis intelligentiæ, cum talibus enim lex pacem habet.

Osculatur se iustitia, & pax. Ps. 84. cum Iudæi, & Gentiles ad eandē Christi fidem veniunt: ut iustitia referatur ad Iudæos, pax verō ad Gentiles. Vel ideo se osculantur: quia nemo potest habere iustitiam, nisi les ad fidem. habeat pacem, neque pacem, nisi habeat iustitiam.

Osculans Samuel Saulem, qm vixit cum in regem. 1. Reg. 10. a. d. designauit eos qui sacerdotes ordinantur, debere ponere pacē inter Deū, & homines. Data autem osculum, & non recipit, malus bona pdicans.

Non cessans osculari mulier pedes Christi. Luc. 7. f. designat nescientem loqui, nisi sapientiam, iustitiam, castitatem, eaq; diligentem. Osculatur et pedes Christi, qui studiosē diligit eos, quibus elemosynam largitur. Et qui mysteriū incarnationis ex toto corde diligit. Osculū pedum est, penitentium amplectentium misericordiā, & veritatē Dei. Osculum manuum, est operantium, & bona opera Deo offerentium. Osculū oris, est contemplatiuum, & eorum, qui celestiu amore flagrant.

Oscula Ioseph, & Benjamin, designant coniunctionem meditationis, seu prudentiæ cum contemplatione. Gen. 45. d.

Osculans Moſes Ietro cognatum suum. Exo. 18. b. designauit vnionem Iudæorum, & Gentilium in fide. Et etiam prælatus religionis, benignē amplectentem seculares aduenientes.

Osculatur manum suam ore suo, qui gloriatur, & laudat quod facit: & testimonio propriæ loquutionis sibi virtutem tribuit operis: quod dicitur iniquitas maxima, & negatio contra Deum. Iob 31. c. Inanis gloria.

Oscula Laban ad filios suos a se recedētes, designat mūdū cupiētem amplecti eos, qui a se fugiūt. Vel virtutis oforē, qui ne osculari quidē potat attributas meditatori Iacob potētias: sed ut assuetus simulationi, fictisque

hisque moribus, tanquam egre ferens, cum te vera non doleat, ait, Non iudicasti me dignum, ut osculares pueros meos, & filias.

Osculans Ioseph patrem suum defunctum. Gen. 50. a. designauit sepeliendam synagogam cum honore.

Osculans meretrix iuuenem. Pro. 7. b. est hæreticus blandiens simplicibus, ut eos in errorem pertrahat.

Osculū Iudæ, quo traditus est Christus, designat Iudæos, & hypocritas labijs Deū honorātes, corde verō negātes. Matt. 23. c. Marc. 14. c. Luc. 22. c. Isa. 29. d. Designat etiā proditiōnē veritatis. Et oscula fraudulenta odientis, sunt blandimenta diaboli, & adulationes. Prouer. 27. a.

Os, Offis.

Os, in animalibus eas partes solidas corporis significat, q corpus ipsum, ne defluat, sustentat: necnisq; iuuicē alligant, & carne, ac cute tegunt: intra q medulla cōrinet. Interdū aut sumit os pro cognatione, quum dicitur os, & caro. Iudi. 9. a. Os vestrum, & caro vestra sumit.

Os agni, quod non comminuitur, diuinitatem Christi significare potest: quum non attigerunt persecutores: significat etiam ossa ipsius Christi, quæ non fuit tracta à crucifixoribus. Exo. 12. g.

Ossa etiā agni nō cōminuta, fuerunt Apostoli nō cōminuti, sed fortiores in fide, fuerūt tamē ossa Christi dispersa, qm Apostoli dispersi sunt in passione. Ipsi quoque sunt ossa ecclesiæ. Ps. 11. Iob. 30. c. Ossa et ecclesiæ dispersa fecus infernū, sunt, qui vident doctores, & fortiores in ecclesiā: qui sæpe decipiuntur ab hæreticis. Ps. 140. 34. 41. 101.

Ossa ex ossibus Adæ, ecclesiā significat, quæ est velut os Christi: & facta ex ossibus, vel fortitudine Christi. Gen. 2. d. Et ossa aliquando designant ipsum populum ecclesiæ. Ps. 50. 138. Os quoque ipsius ecclesiæ, dicitur Christus, qui dat illi fortitudinem. Iob. 19. c.

Ossa dispersa in campos, sunt fideles dispersi in mundo: qui congregantur ad vnum Christi corpus in die iudicii. Vel sunt infideles ad fidem conuersi. Eze. 37. a. Ps. 6. 33. 34. 140. Proximi etiā sunt ossa, quæ debemus congregare, ne dissipentur secus infernum.

Ossa spem æternitatis qñque significare possunt: quæ ideo ossibus comparatur, quia facit nos grandia sperare. Ps. 33. 52. Eze. 37. a.

Ossa interdum pro fortitudine sumuntur: etiam pro omnibus virtutibus. Et ossa Ioseph, quæ noluit manere in Ægypto, designant virtutes animi: quas noluit in corpore corruptibili remanere. Gen. 2. d. 50. d. Exo. 13. d. Deut. 4. b. Iob. 10. c. 33. c. Pro. 3. a. 12. a. 14. d. 15. d. Ier. 23. b. Thre. 4. b. Mich. 3. a. Et ossa humiliata, sunt virtutes, aut motus animi. Ps. 6. 33. 34. 37. 50. 101. 138. 140. Et ossa contrita sunt virtutes dissipatæ: quæ etiam sunt ossa, quæ sicut herba germinabunt. Is. 38. c. 58. c. 66. d. Ossa etiam dicuntur ipsa opera, vel acta fortia, quæ ex virtutibus producuntur. Iob. 4. c. 7. c. Ps. 33. 34. Pro. 14. d.

Ossa in quæ mittit Deus ignem, sunt vires mentis. Thre. 1. c. Iob. 10. b. 31. c. 33. c. Ps. 31. Item ratio & intelligentia: quæ aruerunt, dum factum & virtutum pinguedinem non habent. Ps. 101. Conseruntur hæc ossa per legem peccati membrīs superinductam. Thre. 3. b.

Ossa interdum intentionem significant: quæ totum corpus cogitationum, & affectionum sustentat. Et in his consistit vita spiritalis. Et quando hæc manet firma, nec ossa comminuntur: non est quis preclusus a corpore Christi: cui licet per virgarum liuorem fuerit decolorata cutis, & caro clauis, & lancea perforata: tamen os nō est comminutum ex eo. Exo. 12. g. De his. Psal. 101. 138. Iob. 19. c.

Aug. s. Pl. 140
Glo. ord. 3. Ma. 66

Gre. 3. mor. 18

Hier. s. Amor 2

Ori. s. Matt. ho. 25

Hier. s. Eze. 24

Ricard. de S. Victo. de

statu interi. hominis.

7.

Hier. s. Ezech. 6. c. f.

Amor. 6

Gre. 1. s. mor. 4. 5. c.

32. mor. 16. 20

Hier. s. Iob. 40

Iuch. for. spiri. 7

Rup. s. Amor. 2

Gre. 1. s. mor. 25

Lyra. s. Ezech. 32

Lyra. s. Baruc. 6

Hier. s. Hose. 1

Aug. 22. cont. Pau-

lum. 89

Ori. s. Ios. hom. 20

Ori. s. Indish. ho. 3

Ossa dissipata secus infernum, dici possunt corpora Martyrū à p̄e Corpora Martyrū
cutoribus morti tradita; quæ tamen, sicut crassitudo terræ eruperunt rum.
per miracula, & erumpunt in resurrectione. Pl. 140. Et ossa germinā Corpora glorie
tia ut herba, designant corpus gloriosum in resurrectione. Ma. 66. d. sa.

Ossa quæ moriuntur in iustis, designant fortitudinem carnis: quæ Fortitudo car-
ossa tunc in eis moriuntur, quum anima eligit suspendium. Iob. 7. c. nis.
Ossa regis Idumæ significare p̄nt historias carnalis legis. Amos. 2. a Historia legis.

Ossa mortuorum, dicuntur opera, quæ videntur iusta, & non sunt Opera fortia si
& ossa arida sunt fortia opera sine intentione bona. Vel sunt, qui for ne bona inten-
tiores videntur in ecclesia: qui tamen comburentur in iudicio. Ezech. tione.

Ossa montium, sunt fortissimi quique Iudæorum, aut etiam super-
borum in Ecclesia: & etiam ipsa superbia. Item ossa hæreticorum, quæ
effruntur de domo. Ezech. 6. a. Amos. 6. c. Et ossa Iudæorum cōrita, Superbi.

Ossa duritiem eorum comminutam. Thre. 3. a. Et ossa malorum, Superbia.
quæ implentur vitij adolescentiæ, sunt duræ, & prauæ cōsuetudines, Durities Iudæo-
rum. Præuæ cōsue-
a vitio pessimæ inchoationis sumptæ. Et obstinatio, & opera, quæ vi tudines.

dentur in hypocritis fortia. Iob. 4. b. 10. b. 2. 1. d. Et ossa Behemoth, sunt Obstinatio.
fortiores in vitij qui alios etiam in eisdem vitij retinēt: unde & quasi Opera fortia
fistula æris dicuntur: quia sonum bene loquendi habent, sed sensum hypocritarum.

bene viuendi non habent Iob. 40. b. Vel sunt fraudulenta cōsilia, quib- Fortiores in vi-
us se tota Antichristi, vel diaboli malitia erigit. Ossa regis Idumæ, tijs.

sunt fornicantes per spiritum superbiæ. Amos. 2. a. Consilia Anti-
Christi, vel dia-
boli.

Ossa etiam prauorum sunt dignitates & honores: quæ irrigantur Dignitates.

medullis, quum abundant diuinis. Iob. 21. c. Nuclei.

In ossibus sunt iniquitates, quando sunt graues, & nimium adhæ-
rentes, etiam vsque ad penam inferni latentem. Eze. 3. 2. f.

Ossa oliuarum dicuntur nuclei ipsarum: ea succendebat mulieres
idolis. Baruch. 6. d.

Osee.

Osee, seu Hosea, idest, saluator: filius Beer, id est, putei mei: vnus ē
duodecim Prophetis: qui in figuram ex præcepto Dei duxit vxo-
rem fornicariam. Hose. 1. a. Typus est Christi, qui duxit vxorem for-
nicariam, hoc est, adiunxit sibi Ecclesiam ex Gentibus: vel etiam syna-
gogam.

Ostendere, vide Indicare.

Ostentare.

Ostentare, est sepe ostendere: & sumitur pro eo quod est cum iactantia, & gloriandi causa ostendere Baruc. 6. c. Esther. 14. c.

Ostentum, vide Admirari. Ostium, vide Ianua.

Othoniel.

Othoniel, idest, responsio Dei: dux Israel, qui accepit Axam, filiam
Caleb, vxorem Iosu. 1. s. c. Iudi. 1. b. Typus est suscipientium legem
Dei. Et prius quidem dicitur Cenez, idest, contemptus literarum in ge-
tilitate Sed quā sit frater Caleb, hoc est, legis veteris spiritualiter intel-
lectus, & filius Iephone, hoc est, conuersionis: datur ei vxor filia Caleb,
hoc est, scientia Dei. Et dicitur cepisse ciuitatem literarum: quia cui re-
uelat Deus mysteria, comprehendit sub legis littera mysticos sensus.

Othoniel aliter interpretatur tempus mihi Deus: & ut fuit iudex
Israel, & liberat: ita populum, figura est Angelorum protectorum: & etiā
iudicium Ecclesiæ: super quos si fiat Spiritus Domini, liberant popu-
lum à diabolo. Iudi. 3. b.

Vel

Christus.

Vel interpretatur tempus Dei: & designat Christum, qui tempore
statuto à Deo visitauit plebem suam, cuius Euangelium responsio
Dei est. Cepit Dabir, id est, loquacem synagogam Scribarum, & Phari-
sæorum. Duxit Axam, Ecclesiam ex Gentibus. Iud. 1. 3. b.

Ovis.

Ovis, est pecus lanigera, admodum mansueta, lana, & pelle vestiēs
homines, carne verò pascens. Erat eius magnus vsus in sacrifi-
cijs, & etiam agnorum ab ea genitorum.

Christus.

Ovis passim Christi gerit typum, qui pro nobis oblarus est, & ad
omnes iniurias sicut ovis obmutuit. Et ut ovis facile tradit quæ ha-
beret, ita Christus sponte seipsum pro nobis obtulit. Exo. 34. c. Leu. 3.
b. 4. c. Pl. 79. Ma. 53. c. Offerebatur autem ovis, & agnus pro purifica-
tione partus, & pace conducenda hominis cū Deo. Sic Chrs pacifi-
cavit oia p sanguine suū: nec vlli vnquā nocet, sed sēper est beneficus.

Simplices.

Mansueti.

Innocentes.

Iusti.

Subditi.

Venientes ad

fidem.

Diuersi gra-

du in ecclesia.

Martyres.

Discipuli Chri-

sti.

Opera simpli-

cia.

Imperiti.

Iuuenes doci-

les.

Euangelia.

Tempora anni

Elementa.

Humores.

Profectus.

Perfectio.

Secunditas ope-

rum.

Mundicia vi-

tiæ.

Cogitationes

sanctæ.

Peccatores.

Genus huma-

num.

Gentiles.

Eruditiones.

Ovis passim Christi gerit typum, qui pro nobis oblarus est, & ad
omnes iniurias sicut ovis obmutuit. Et ut ovis facile tradit quæ ha-
beret, ita Christus sponte seipsum pro nobis obtulit. Exo. 34. c. Leu. 3.
b. 4. c. Pl. 79. Ma. 53. c. Offerebatur autem ovis, & agnus pro purifica-
tione partus, & pace conducenda hominis cū Deo. Sic Chrs pacifi-
cavit oia p sanguine suū: nec vlli vnquā nocet, sed sēper est beneficus.

Oues, quia innoxie sunt, & rudes, & earum cibus est mundus, sunt
que lanigera, ac maximè viles hominibus, significare solent simpli-
ces, mansuetos, innocentes, ac iustos, qui alijs profunt: ideo statuent à
dextris. Subiecti quoque, & omnes qui saluantur pp mansuetudine,
oues dñr. Gen. 4. a. 12. d. 20. c. 29. b. 30. c. 31. c. 32. b. 34. d. 37. c. 38. c. 46.
d. 47. a. Exo. 2. c. 3. a. 10. f. 12. f. 13. b. 34. c. Leu. 1. a. 3. b. 4. g. 7. c. 1. Reg. 16.
b. Pl. 8. 64. 73. 76. 94. Iob. 1. a. 42. d. Ier. 11. d. Matt. 10. a. 5. c. Ma. 11. b.
Ezec. 34. a. Eccl. 2. b. Ovis etiam sunt venientes ad fidem. Oues aut
tollit, qui innocentia suæ causas multiplices ad elationem reuolit. 1.
Reg. 14. c. Et oues variegatæ, sunt animæ litteris, varijsq; sigillis, ac virtutibus
picturatz. Et oues primi temporis, erant variaz, foretinæ verò albe.
Gen. 30. c. Oues quoque dicuntur animæ perspicaciores. Math. 15. c.
Oues dicuntur Martyres. Pl. 43. Dedisti nos tanquam oues escæ-
rum. Rom. 8. g. Multi enim Christiani fuerunt occisi, multi capti, & in
seruitutem venditi, &c. Et oues dispersæ, fuerunt discipuli Christi in
passione Zac. 13. d. Matt. 26. a.

Oues præterea, dici possunt simplicia opera: & oues variaz, & vnico
lores, diuersa opera significant. Gen. 30. c. Exo. 20. d. Leu. 1. a.

Oues etiam significant imperitos, & ignaros, & animas iuuenum,
quæ paratz sunt suscipiendum verbum. Exo. 34. c.

Oues quatuor reddendæ pro vna, significare possunt quatuor Euan-
gelia, secundum quæ est agenda penitentia. Exo. 22. a. Possunt etiam
significare quatuor anni tempora, & quatuor elementa, & quatuor hu-
mores humani corporis.

Ovis, in quam permutatur primogenitum asini, profectum signifi-
care potest. Exo. 34. c. Et ovis annicula perfectionem, & intelliga-
tiam: & etiam operum fecunditatem: & mundiciam vitæ. Leu. 14. b.

Oues quas pascebat David, cogitationes sanctas, sed simplices, si-
gnificare possunt. 1. Re. 16. b. Has oues pascebat Moyses. Exod. 2. c. 3. a.

Illas item Iob possidebat. Iob 1. a.

Oues perditæ, significant peccatores, propter quos venit Christus,
qui peculiariter venisse dicitur ad oues quæ perierunt domus Israel.

Vel designant genus humanum, quod periit in Adam. Matt. 9. d. 10. a.

Oues quoque dicuntur homines comparati Christo.

Oues cū sint matres agnorum, designare p̄nt eruditiones in sacra
scr. qui alios instruere possunt, & ipsi obtēperat Chro. Pl. 113. Io. 21. c. Amb. s. Luc. 14.

Oues

Pila. f. Mat. can. 13. Oves nonaginta nouem, angelos significat: ouis verò vna, quæ perierat, genus humanum. *Mat. 18. b.* Possunt etiã oues nonaginta nouem iustos designare. Et è diuerso significant superbos, qui relinquuntur in montibus, hoc est, in suo tumore. Oves etiã multæ viri diuinitatis, angelos significare possunt. *2. Reg. 12. a.* Et oues quas reliquit Dauid, ut pugnaret cum Goliath, sunt angeli relictî à Christo. *1. Reg. 17. c.* Oves etiã subiectæ Christo, sunt angeli. *Pl. 8.*

Gre. ho. 34. Oves septem millia quas habebat Iob, perfectam innocentiam quorundam Iudeorum significant, qui ad gratiæ perceptionem ex legis pascuis venerunt. *Iob. 1. a. c.* Generaliter autem oues pascuæ Dei dicebantur Iudæi in lege nutriti. *Pl. 73.*

Aug. f. Ps. 73. Ovis quam dedit unusquisque amicorum, & vicinorum Iob, cum in aure aurea, perfectam obedientiam significat. *Iob. 42. c.*

Gre. 35. mor. 12. Oves hæreticorum scotosæ, sunt magistri hæreticorum, qui multos pariunt in suis erroribus. *Pl. 143.*

Hie. f. Ps. 143. Sicut oues in inferno dicuntur mali, quorû pastor eos depascens, est mors, seu diabolus.

Aug. f. Ps. 48. Ovis in enigmate, dicta est vxor, quando diues tulit ouem pauperis, hoc est, David vxorem Vriæ. *2. Reg. 12. a.*

Philo. de sacrificio Abel, & Cain. Oves quandoq; stultitiam significant, & irracionales impetus, vires inquam rationis, & expertes sensus, & appetitus. Filij Laba, has vires iter dierum trium succedendo curant: quæ figura est virtutis per omnem vitam derelictæ. Tempus enim diuinitus est in præsens, præteritum, & futurum. Alio modo dicunt irrationalia, quæ omni prorsus ratione carent, ut pecora, quæ exercitator sua cura dignabitur. *Gen. 30. f.*

Gre. f. 1. Reg. 15. Oves Amalec occidendæ, designant simulationem innocentie. Nā quidam dum & ipsam formam humani corporis, & proprietates sexus vtriusque, dum insitam membris libidinem considerant, quasi naturali bono, se hoc licenter posse uti putant. Possunt etiã designare leuiiores libidinis cogitationes. *1. Reg. 15. a.*

Ouile, caula. Vile, est locus in quo oues morari solent, seu in quæ se recipiunt, quod & caula dicitur.

Hiero. f. Mich. 2. & f. Isa. 65. Ouile, ecclesiam significare solet. *Mich. 2. d.* Et caula gregum, sunt ecclesiæ ex Gentibus. *Genes. 29. b. Isa. 65. b. Ioan. 10. a.* Est autem factum vnum ouile ex Iudæis, & Gentibus. Caula quoque filiorum Orientis, sunt ecclesiæ fidelium, qui sunt Orientales. *Ezech. 25. a.*

Cyrl. 7. f. Ioan. 6. Ouum.

Gre. 31. mor. 7. Ouum, est vbi semen aliquorum animalium, præcipue auium continetur: unde animal fouendo producant.

Hie. f. Iob. 39. & f. Isa. 10. Oua tenera adhuc prole exprimunt, quæ diu fouenda est, ut ad viuū volatile pducatur. Oua quippe insensibilia in semetipsis sunt: sed tñ calefacta, in viuā volatilia conuertunt. Ita nimirum paruuli auditores, ac filij certū est quod frigidi, insensibilesq; remaneant, nisi doctoris sui sollicitudine calefiat. Sed oua struthionis derelinquunt, quū Discipulis suis hypocritæ nullū celestis vitæ exemplū præbent. *Iob. 39. b.* Sic oua derelicta, sunt simplices ecclesiæ sine defensione manentes. *1. Cor. 10. d.*

Gre. 31. mor. 16. Oua etiã struthionis, fuerunt Apostoli ex Iudæis orti, à quibus tamen derelicti, & contempti fuerunt.

Aug. epi. 121. & de verb. Domi. ser. 29. Ouum, ut est animal in spe, ipsam spem exprimere potest: ut non videtur quod est in ouo, ita spes est de his quæ non videtur: cui opponitur scorpio, quia cauda mordet: quia deficiunt à spe quæ reuolunt respiciunt. *Luc. 11. b.*

Ouum

Virgo Maria. Ouum petendū à patre, dici potest beata Virgo Maria, intra cuius uterum formata est auis, Christus, fonte Spiritus sancto. *Luc. 11. b.*

Doctrina peruersa. Oua aspidum, doctrinam peruersam Iudæorum, & hæreticorum designant. *Isa. 59. a.* Possunt etiã designare malignorum spirituum consilia in corde latentia.

Oza. Oza, id est, fortitudo, aut capta, fuit Leuites, qui cum tetigisset arcam Domini, ut eam lapideum sustentaret, mortuus est. *2. Reg. 6. b. 1. Para. 13. c.* designat eos, qui cum sint infirmi, fortium facta corripunt, unde ipsa uiuentium forte reprobantur: unde interpretatur robustus Domini, quia præsumptores quique, nisi audaci mente robustos se in Domino crederent, nequaquam meliorum dicta vel facta, velut infirma iudicarent. Vel designant Iudæos, volentes seruare legem veterem cum noua.

Infirmi reprehendentes fortiores.

Iudei. Oziæ, id est, fortitudo Domini, siue hircus Domini: rex Iuda, qui cum tentasset in templo offerre incensum Domino, factus est leprosus. *4. Reg. 15. a. 2. Par. 26. a.* Eius tempore fuit grauis terræ motus. *Zachar. 14. a.*

Oziæ tempore uidit Isaias uisiones, quia eorum est eas uidere, qui sunt in fortitudine Domini. *Isa. 1. a.*

Ut autem eo mortuo, uidit Isaias Dominum, typus est principis huius mundi, aut principis peccati: qui si moriatur in nobis, poterimus uidere Dominum, si autem in nobis uiuat, non possumus uidere. *Isa. 6. a.* Secundum etiã quod sibi arrogauit officium sacerdotum, diabolus significat, qui cum altiora se quæsisset, factus est leprosus, & constituit nos leprosos, si regnat in nobis. Designat etiã Iudæos, qui occidentes Christum, uoluerunt sibi usurpare hæreditatem eius: unde facti sunt leprosi. *2. Par. 26. c.*

Diabolus Iudei.

Oziel. Oziel, id est, fortitudo Dei, siue hircus Dei: filius Caath, patruus Aaron: typum gerit Euangelij, ideo est pater Misael, & Elisaphan, qui designant Sanctos ex Euangelio natos: estq; cognitus Aaron, quia Euangelium cognationem habet cum lege. *Leuit. 10. a.*

Euangelium.

PAEDAGOGVS.

Edagogus, dicitur pueri institutor, hoc est, cui docendum puerorum cura mandata est. Coercet metu poenæ, instituit disciplinis, non est pater, nec hæreditatem paedagogi, is qui eruditur, expectat: sed alienum custodit filium paedagogus, ab eo postquam ad legitimum ille capieda hæreditatis ipsi aduenerit, recessurum.

Christus. Paedagogus, & institutor noster præcipue Christus est, ornatus scientia, beneuolentia, & dicendi libertate: licet alioqui verè magister, & pater sit.

Lex. Paedagogus dicitur lex uetus, qui velut paedagogia est puerorum insolentium, qui habent non facile retinentur, quales erant Iudæi: & ducis eos, quos sub sua cura habet, ad verum magistrum, & patrem Christum. *Galat. 3. d.*

Institutores, & centum in fide. Paedagogi etiã dicebantur, qui primùm credentes instituebant, & qui minore dicebant non affectu paterno. *1. Corinth. 4. c.*

Pagina.

Lyra. f. lere. 36

Ricar. de S. vislo. de securit. conscient. 1

Glo. inte. f. Ester. 5
Glo. ord. s. 2. Par. 4
Ricar. de f. vislo. de securit. conscient. 39

Hie. f. Ezech. 3

Glo. ord. f. Tre. 4

Beda. f. Gen. 24

Hier. f. Ps. 96

Hie. f. Isa. 11
Ruper. 2. f. Isa. 11
f. Hose. 8

Gre. 11. mor. 24
Ber. ser. de ligno, &c.

Gre. 34. mor. 5. 6.

S Y L V A

Pagina, Pagella.

Pagina, dicitur utraque pars folii in uolumine cuius diminutuum est pagella: & tres pagellæ voluminis Ieremias, partem legis diuine significare possunt. Iere. 36. a.

Palam, vide Manifestare.

Palatha.

Palatha, idem est quod massa, & propriè fidorum, & caricarum. 2. Reg. 16. a. 1. Par. 12. g.

Palatium, Aula, Basilica.

Palatium, dicitur domus imperatoria, seu regia, superba, & ampla, fortis, & sublimis. 3. Reg. 16. 21. a.

Si domus sit conscientia, palatium dici poterit securitas conscientie. Daniel. 4. a. Ego Nabuchodonosor, quietus eram in domo mea: & florens in palatio meo.

Basilica, significare potest operationem præsentis uitæ, & etiam mors, uitamq; carnalium: qui multi sunt in Ecclesia uiam latam sequentes. 2. Paral. 4. c. 6. b. Esther. 5. a.

Aula Babylonis, humilitatem fictam designare potest: sicut aula Hierusalem humilitatem ueram, unde in aula Babylonica deambulat quem de ficta humilitate sua conscientia accusando fatigat. Dan. 4. f.

Palatum.

Palatum, est pars superior, & veluti camera oris, quod labijs, dentibusq; quasi palis munitum est.

Palato adhæret lingua Prophetæ, quum non reprehendit peccantes. Ezechiel 3. g.

Palato quoque adherere dicitur lingua lactentis. Thren. 4. b. quia deficiente lacte doctrinæ, paruuli deficiunt à confessione fidei, & laude Dei, & peccatorum.

Palea, Culmus, Stipula.

Paleæ, sunt stipulæ frumenti, in quarum cacumine grana in spica continentur. Culmus autem dicitur ipse frumenti calamus, à radiis usque ad spicam. Stipula autem etiam dicitur ipse calamus, tamē eę solent dici stipulæ, quæ remanent in campo demisso frumento. Paleæ autem sunt, quæ separantur à grano in area, & præstant leue pabulum iumentis. Culmus spicarum plenarum, quas uidit Pharao, gratiam, & ueritatem significare potest, & etiam stipula. Gen. 41. a. c.

Paleæ multæ in domo Batuelis, multas species doctrinæ Spiritus sancti, quæ penitentibus dantur, designare possunt. Gen. 24. c.

Stipula lini, in qua abscondit Raab exploratores, designare potest fortitudinem fidei Gentilitatis, in suscipiendis Christi prædicatoribus. Ios. 2. b.

Paleæ, litteram sacræ scripturæ continentem in se grana intelligentiæ spiritualis quandoque significant. Isa. 11. b. 3. d. e. 6. f. d. Eadem est culmus, stans sine germine ipsi Iudæis: quia non percipiunt fructum spiritualem. Hose. 8. b.

Stipula sicca appellatur homo, qui infirmus apparuit in tentatione, & per carnem terrę proximus fuit, etiam quum stare uidebatur, & uelut leuis stipula paruo tentationis uento cecidit. Iob 13. d. Isa. 40. f. Stipula quoque sunt, qui leuitatibus motibus exsufflati, nunquam in eodem statu permanent: & qui aridi sunt ad fidem, & inanes.

Quasi paleas reputat Leuiathan ferrum, cum prædicatione Sactorum iudicat inania uerba. Sic et in stipulam vertunt ei lapides fundę, cum

Defectus correctionis.

Defectus confessionis.

Gratia.

Charitas.

Multæ doctrinæ.

Spiritus sancti.

Fides Gentilitatis.

Littera legis.

Homo.

Leues homines.

Aridi ad fidem.

Diabolus contemnens prædicationem.

Quasi uinum distans Dei.

ALLEGORIARVM.

671

cum pro nihilo ducit fortis ecclesiæ. Et et quasi stipulæ reputat maleu, quia superne animaduersionis ictus formidare cõtenit. Iob. 41. c.

Stipula in agro dicuntur Iudæi in lege, sine tritico bonorum operum existentes. Isa. 17. b. iuxta Septuaginta.

Iudæi.

Inanitas inuili hominum. **I**mpietas. **S**ynagoga peccantium. **V**anitas uanitatum superbi. **L**euiora peccata. **T**emporalis uisus. **M**ali. **D**iabolus. **V**iles alii sine charitate.

Errores hæreticorum.

Hæretici.

Certitudo.

Fideles.

Doctores sacri.

Mundus.

Gentiles infideles.

Gentiles fideles.

Iudæi.

Paleæ quoque designant inutilium hominum inanitatem, & et impietatem. Matt. 3. c. Iob. 21. c. 41. c. Et stipula collecta, est synagoga peccantium. Iere. 23. f. Quid paleis ad triticum? Paleæ etiam est uanitas uanitatum: & palea cum arista, est uanitas & afflictio spiritus. Paleæ etiam est inanis gloria, quam querunt multi, quibus aliis non datur. Exod. 5. b. Itē peccata leuiora, in quibus non diu immoratur ignis. Stipulam autem pariunt, qui digna igne faciunt. Isa. 5. g. 33. b.

Paleæ inanes, quæ tempestate iactantur, stipedia temporalia prædicato rû, à secularibus collata significare possunt: quæ quantūuis abundēt, leuia reputanda sunt. Gen. 24. c. Et generaliter paleæ sunt temporalis uisus, qui aliqui negatur fidelibus, quia uiuunt in tribulationibus in hac uita. Ideo Pharao nolebat dare paleas filiis Israel in Aegy. Exo. 5. b.

Paleæ, sunt mali, qui in iudicio separabuntur à tritico. Matt. 3. c. Luc. 3. d. Exod. 5. b. 15. a. Isa. 41. a. 47. d. Iere. 13. d. Ios. 2. b. Nahum. 1. c. Ipse quoque diabolus paleæ nomine designatur in eisdē ferē locis. Culmus autem stans, & non habens germen, est quum uita meritis uirtutum caret. Hose. 8. b. Illi quoque sunt paleæ, qui alijs utiles sūt ut paleæ tritico, sed non ex charitate. Isa. 25. d. Iob. 21. c.

Paleæ, dicuntur errores hæreticorum, & corrupta doctrina, & ipsi hæretici. Iere. 23. f. Ps. 82. 1. Cor. 5. c. Et stipula domus Elau, dicuntur hæretici, qui conuertuntur, erroribus igne purgatis. Abdia.

Paleæ p̄betes fortitudinē luto, certitudinē i ueritate fundatā signifi cāt sine his lineabāt parietē pseudoprophetæ, & h̄fici. Ez. 13. b. Nah. 1. c.

Palestina, Palestinus, Philisthim.

Palestina, id est, conspersa, nēpe cinere, uel puluere: siue ruina appo sita, uel ruina duplex, ruina potus, uel cecidit libēs, uel potio ne cadēs: provincia Iudæe proxima, cuius et Iudæa dicebat esse pars. Erāt aut Palestini hostes Iudæorū, & à Septuaginta Interpretibus dicuntur alienigenæ. In nostra uerò translatione dī Philisthim, aut Philisthim: interpretantur et Philistim obuoluti, aut inuoluentes.

Palestini facti de Capadocibus, sunt fideles ex Gentibus cadentes à superbia, & bibentes poculū Christi. Amo 9. c. Zach. 9. b. Doctores quoque sacri Spiritu sancto repleti, per Philisthæos designantur, qui tulerunt arcem Dei. 1. Reg. 4. a. 5. a.

Palestina, ubi fuit colonus Abraham, figura est huius mudi, in quo boni peregrinantur. Gen. 21. d. Et ut Philisthim erāt hostes Iudæorū, sed non in continua pugna, designant hūc mundū, cū quo ludimus cōtinuis reuolutionibus, nūc ab ipso expediti, nūc in eo iterū obuoluti. Cū Philisthim, hoc est, cū mudo nunc pugnandum est, nunc uerò conuersandū, ut suos dilectores ab ipso trahētes, deducamus in feruitutē Dei, sicut Christus nos docuit, qui cū publicanis, & peccatoribus manducabat, & conuersabatur, ut eos ad penitentiam reuocaret.

Palestina etiam significat Gentiles, qui iudicantur David stultum, hoc est, Christum, & eius prædicationem. Et Palestini aliquādo sunt Gentiles ad fidem uenientes. 1. Reg. 21. d. Isa. 11. d. Ezech. 10. g.

Palestini obruētes puteos terra, sunt Iudæi, dātes sēsus carnales, & terrenos legi, & peculiariter Scribæ, & Pharisei. Gen. 26. c. Et sūt potioe cadētes, q̄ inebriati sūt de calice demoniorū. Ps. 82. Philisthim ad uersarij.

Hiero. 1. Isa. 27.

Hila. f. Matt. tom. 2.

Ambr. 2. per inier. pel. 5.

Gre. 15. mor. 22.

Euch. form. sp̄sal. 4.

Ricar. de s. uislo. de somn. Nabucho. 29.

Ori. f. Leri. 14.

Aug. Enchirid. ad Laurent. 68.

Ori. f. Exo. ho. 3.

Ori. s. Luc. ho. 26.

Hie. f. Nahum. 1.

Gre. 8. mor. 29.

Beda. f. Exo. 5.

Bas. reg. breui. 257.

Gre. 15. mor. 22.

Hie. f. Iere. 23. f.

Abdiam.

Amb. f. 1. Cor. 3.

Hie. f. Eze. 23.

Hie. f. Amos. 9.

f. Zach. 9.

Gre. f. 1. Reg. 4.

Georg. uen. can. 1.

ron 7. cap. 36.

Hier. ad Principiam

f. Isa. 11. f.

Eze. 16.

Ori. s. Gen. ho. 13.

Beda. s. Gen. 26.

Hiero. 1. Ps. 82.

Rup. s. Iud. 17. & *s. versatij Samson. Iud. 15. a. 6. a.* Item qui tulerunt arcam, & posuerunt in templo Dagon: quia veritatem incarnationis posuerunt in mendacio. *1. Reg. 5. a. Ioc. 3. b. Amos. 1. c. Sopho. 2. b.*

Ori. s. Gen. ho. 13. & *s. Exo. ho. 6.* *Hic. s. Eze. 16.* *Gre. s. 1. Reg. 4.* *Rup. 7. a. Gen. 10.* Palestini quoque obruentes puteos, sunt demones mentes fidelium tentationibus opprimentes, & spiritalem doctrinam quantum possunt occultantes. *Gen. 26. d.* In horum manus traditur Israel. *Iud. 10. b. 15. b. 16. a.* Ipsi ceciderunt poculo siue fractura & biberunt de calice Babylonis, & corruerunt. *Ezech. 16. c. 25. d.* Velut poculo cecidit ille, qui in veritate non stetit. *Ioan. 8. f.* Palestini etiam obruentes puteos, sunt heretici, obscurantes veritatem scripturarum.

Gre. s. 1. Reg. 14. Philisthim quoque, hoc est, ponone cadetes, sunt mali ebrij in peccato, & celestium obliti. Et Philisthaea, est anima peccatrix. Itē heretici errorum poculo cadentes, & etiam philosophi superbi: & praeterea persecutores fidelium. *Exod. 15. b. 23. d. 1. Reg. 14. g. Isa. 14. g. Ioc. 3. a. Amos. 1. c. Abdiz. g.* Item contentiosi in ecclesia. *2. Reg. 5. d.* Philisthim, vicini Iudaeis, per quorum terrā Dñs noluit ducere filios Israel, exētes de Aegypto. *Exo. 13. d.* designat tentationes propinquas, quas nō vult Deus offerri fidelibus in principio cōversionis, ne deficiat.

Glo. ord. s. Exo. 13. *Paliurus.* Paliurus, est herba spinosa, & aspera, & designat vitia in Iudaea, quā nata sunt in eis legē habētibus, ut paliurus in agris cultis. *16. 3. 4. c.* Et optimi inter eos dicebatur quasi paliurus pūgens & retinens, vulnē appropinquātem sibi, & ad unco dente cōprehēdens, *Mic. 7. a.* Paliurus in munitionib. Babylonis, designat defensore: vitiorū. *16. 3. 4. c.*

Hiero. s. Mich. 7. *Pallere, Pallidus, Pallor.* Pallor, proprie dicitur color ille in homine, quum destituta sanguine cutis lucescit, ut in subito metu. Pallere autem est pallidum esse, seu pallore affectum esse. In ceteris quoque color similis pallor dicitur.

Gre. 33. mor. 5. Pallor auri, dici potest fides virtutibus florens: vel est donum munis Evangelici in praedicatoribus fulgens, vel flos honoris perpetui, & fulgor sapientiae in felicitate: vel seruator charitatis: vel etiā pallor corporis Christi in morte. *Pl. 67.* Pallor parietum leprosa domus, inanem gloriam doctorum significare potest, per quam in errorem veniunt. *Leui. 14. c.*

Ori. s. Can. ho. 4. *Hila. & Aug. s. Ps. 67.* *Gre. s. Eze. ho. 15.* *Ber. s. can. ser. 61. & de diligendo Deo.* *Isyph. s. Leni. 14.* Pallor parietum leprosa domus, inanem gloriam doctorum significare potest, per quam in errorem veniunt. *Leui. 14. c.*

Ori. s. Can. ho. 4. *Hila. & Aug. s. Ps. 67.* *Gre. s. Eze. ho. 15.* *Ber. s. can. ser. 61. & de diligendo Deo.* *Isyph. s. Leni. 14.* Pallor parietum leprosa domus, inanem gloriam doctorum significare potest, per quam in errorem veniunt. *Leui. 14. c.*

Ori. s. Can. ho. 4. *Hila. & Aug. s. Ps. 67.* *Gre. s. Eze. ho. 15.* *Ber. s. can. ser. 61. & de diligendo Deo.* *Isyph. s. Leni. 14.* Pallor parietum leprosa domus, inanem gloriam doctorum significare potest, per quam in errorem veniunt. *Leui. 14. c.*

Ori. s. Can. ho. 4. *Hila. & Aug. s. Ps. 67.* *Gre. s. Eze. ho. 15.* *Ber. s. can. ser. 61. & de diligendo Deo.* *Isyph. s. Leni. 14.* Pallor parietum leprosa domus, inanem gloriam doctorum significare potest, per quam in errorem veniunt. *Leui. 14. c.*

Ori. s. Can. ho. 4. *Hila. & Aug. s. Ps. 67.* *Gre. s. Eze. ho. 15.* *Ber. s. can. ser. 61. & de diligendo Deo.* *Isyph. s. Leni. 14.* Pallor parietum leprosa domus, inanem gloriam doctorum significare potest, per quam in errorem veniunt. *Leui. 14. c.*

Ori. s. Can. ho. 4. *Hila. & Aug. s. Ps. 67.* *Gre. s. Eze. ho. 15.* *Ber. s. can. ser. 61. & de diligendo Deo.* *Isyph. s. Leni. 14.* Pallor parietum leprosa domus, inanem gloriam doctorum significare potest, per quam in errorem veniunt. *Leui. 14. c.*

Ori. s. Can. ho. 4. *Hila. & Aug. s. Ps. 67.* *Gre. s. Eze. ho. 15.* *Ber. s. can. ser. 61. & de diligendo Deo.* *Isyph. s. Leni. 14.* Pallor parietum leprosa domus, inanem gloriam doctorum significare potest, per quam in errorem veniunt. *Leui. 14. c.*

Ori. s. Can. ho. 4. *Hila. & Aug. s. Ps. 67.* *Gre. s. Eze. ho. 15.* *Ber. s. can. ser. 61. & de diligendo Deo.* *Isyph. s. Leni. 14.* Pallor parietum leprosa domus, inanem gloriam doctorum significare potest, per quam in errorem veniunt. *Leui. 14. c.*

Demonstr.

Heretici.

Mali.

Anima peccatrix.

Heretici.

Philosophi.

Persecutiones fidelium.

Contentiose.

Tentationes.

Vitia Iudeorum.

Iudei.

Defensores iuniorum.

Fides.

Donum Evangelicum.

Fervor charitatis.

Pallor mortis Christi.

Inanis gloria doctorum.

Caro Christi.

Littera legis.

Temporalia bona.

Apostoli.

Ecclesia.

Honor passionis Christi.

Splendor Solis, & Luna.

Cognitio propriae infirmitatis.

Potest.

Verbum Dei. Potest etiam verbum Dei significare, per quod confundimur, & crucibescimus peccata nostra.

Charitas. Pallium zeli, quo opertus est Christus, charitatem designat. *Isa. 59. d.* Et pallium vni ex omnibus sagis tabernaculi, unitatem claritatis significat. *Exo. 1. 3. 6. b.*

Auxilium Dei. Palliū dicitur auxilium Dei. *Mic. 2. c.* Desuper tunicā pallium substituitis.

Virtus verbi. Pallium Eliæ ab Elisæo collectum. *4. Reg. 2. c.* designat virtutē verbi, quam Christus ad glorificandam suam carnem mundo reliquit.

Pudor vitae veteris. Pallium Rebecæ, quo se operuit viso Isaac, pudorem uitæ veteris significare potest, & etiam opera conscientie. *Gen. 24. g. Cant. 5. c.*

Familiares vel conversatio doctores. Pallium Samuelis, cuius summitatē apprehendit Saul, & scissā ē. *1. Reg. 15. f.* designare potest familiares doctores, vel ipsius conversatio nem. Vel designavit regnum Israel ab ipso Saule praecidendum, ut expressit Samuel. Chlamys ē Saulis, cuius oram praecidit David, regnū Iudeorum ab eis praecidendum designavit. *1. Reg. 24. a.* Palliū super tunicā, erat regnum Israel super regnum Iuda in David, & sustulerunt pallium, quando recesserant a domo David. *Mich. 2. c.*

Regnum Israel. Pallium sponſæ, significare potest prudentiam, & philosophiam, & actus corporales, vel veterem hominem, & pompæ secularis residuū, aut impedimenta, ne nosmetipsos cognoscamus. *Cant. 4. c.* In beata s. *Cant. 5.*

Prudentia. Pallium sponſæ, significare potest prudentiam, & philosophiam, & actus corporales, vel veterem hominem, & pompæ secularis residuū, aut impedimenta, ne nosmetipsos cognoscamus. *Cant. 4. c.* In beata s. *Cant. 5.*

Philosophia. Pallium sponſæ, significare potest prudentiam, & philosophiam, & actus corporales, vel veterem hominem, & pompæ secularis residuū, aut impedimenta, ne nosmetipsos cognoscamus. *Cant. 4. c.* In beata s. *Cant. 5.*

Vetus homo. Pallium sponſæ, significare potest prudentiam, & philosophiam, & actus corporales, vel veterem hominem, & pompæ secularis residuū, aut impedimenta, ne nosmetipsos cognoscamus. *Cant. 4. c.* In beata s. *Cant. 5.*

Mysteria. Pallium sponſæ, significare potest prudentiam, & philosophiam, & actus corporales, vel veterem hominem, & pompæ secularis residuū, aut impedimenta, ne nosmetipsos cognoscamus. *Cant. 4. c.* In beata s. *Cant. 5.*

Ornamenta operum. Pallium sponſæ, significare potest prudentiam, & philosophiam, & actus corporales, vel veterem hominem, & pompæ secularis residuū, aut impedimenta, ne nosmetipsos cognoscamus. *Cant. 4. c.* In beata s. *Cant. 5.*

Iugum uitæ. Pallium sponſæ, significare potest prudentiam, & philosophiam, & actus corporales, vel veterem hominem, & pompæ secularis residuū, aut impedimenta, ne nosmetipsos cognoscamus. *Cant. 4. c.* In beata s. *Cant. 5.*

Laudis ornati. Pallium sponſæ, significare potest prudentiam, & philosophiam, & actus corporales, vel veterem hominem, & pompæ secularis residuū, aut impedimenta, ne nosmetipsos cognoscamus. *Cant. 4. c.* In beata s. *Cant. 5.*

Mortificatio. Pallium sponſæ, significare potest prudentiam, & philosophiam, & actus corporales, vel veterem hominem, & pompæ secularis residuū, aut impedimenta, ne nosmetipsos cognoscamus. *Cant. 4. c.* In beata s. *Cant. 5.*

Memoria. Pallium sponſæ, significare potest prudentiam, & philosophiam, & actus corporales, vel veterem hominem, & pompæ secularis residuū, aut impedimenta, ne nosmetipsos cognoscamus. *Cant. 4. c.* In beata s. *Cant. 5.*

Animæ. Pallium sponſæ, significare potest prudentiam, & philosophiam, & actus corporales, vel veterem hominem, & pompæ secularis residuū, aut impedimenta, ne nosmetipsos cognoscamus. *Cant. 4. c.* In beata s. *Cant. 5.*

Peccatum. Pallium sponſæ, significare potest prudentiam, & philosophiam, & actus corporales, vel veterem hominem, & pompæ secularis residuū, aut impedimenta, ne nosmetipsos cognoscamus. *Cant. 4. c.* In beata s. *Cant. 5.*

Sanguis martyrum. Pallium sponſæ, significare potest prudentiam, & philosophiam, & actus corporales, vel veterem hominem, & pompæ secularis residuū, aut impedimenta, ne nosmetipsos cognoscamus. *Cant. 4. c.* In beata s. *Cant. 5.*

Modica pars diminae uirtutis. Pallium sponſæ, significare potest prudentiam, & philosophiam, & actus corporales, vel veterem hominem, & pompæ secularis residuū, aut impedimenta, ne nosmetipsos cognoscamus. *Cant. 4. c.* In beata s. *Cant. 5.*

Praemium vltra condignum. Pallium sponſæ, significare potest prudentiam, & philosophiam, & actus corporales, vel veterem hominem, & pompæ secularis residuū, aut impedimenta, ne nosmetipsos cognoscamus. *Cant. 4. c.* In beata s. *Cant. 5.*

Quies contemplatiua. Pallium sponſæ, significare potest prudentiam, & philosophiam, & actus corporales, vel veterem hominem, & pompæ secularis residuū, aut impedimenta, ne nosmetipsos cognoscamus. *Cant. 4. c.* In beata s. *Cant. 5.*

Palma, Palmus. Palma, dicitur planū illud, & ex parte cōcauū manus, quā in digitos definit. Palmus autē ē mensura genū, a manu & digitis extēsis sumptū.

Palma, Palmus. Palma, dicitur planū illud, & ex parte cōcauū manus, quā in digitos definit. Palmus autē ē mensura genū, a manu & digitis extēsis sumptū.

Palma, Palmus. Palma, dicitur planū illud, & ex parte cōcauū manus, quā in digitos definit. Palmus autē ē mensura genū, a manu & digitis extēsis sumptū.

Palma, Palmus. Palma, dicitur planū illud, & ex parte cōcauū manus, quā in digitos definit. Palmus autē ē mensura genū, a manu & digitis extēsis sumptū.

S Y L V A

cada à doctoribus, & quia in palmo digitus magnus, & parvus extēdū Magna, & par-
tur, designat ita p̄dicāda, & faciēda esse opa magna, ne minima negli-
gant, aut ē diuerso, ne sint vt Pharisaei dīcīmātes mēthā, & anethū. &c. ua opera pradi-
care.

Palmi mēsurā in rationali, designare potest manifestationem ope-
rum nostrorum ipsi Deo factam, vel etiam infatigabilem mentis in-
tentionem in bonum habendam. Exod. 28. c. 39. b. Ezech. 40. b. Manifestatio
operum Deo.

Palmae manuum Dagon abscissae, opera idololatriae abiecta signi-
ficant. 1. Reg. 5. a. Intētio ē bonū.

Palmas extendere ad Deum. Exod. 9. g. Vide Expandere, & Manus.

Palma, Arbor, Spahula.

Palma, arbor aspectu pulcherrima, fructum ferens optimū, & uita-
lem uim habet nō in radicibus defossam, vt ceterae: sed in summo
quasi cor sitam in ramorum medio, à quibus circumquaque stipatur,
ceu Princeps à suis satellitibus. Est in ea mas, & scēmina: & scēmina
inclinatur ad marem, non fructificat sine coitu, sed grauidantur eius
rami gemmis masculis quasi semine, & in superiori parte habet quasi
cerebrum, quo destructo moritur arbor. Solet palma resistere pōderi,
qua ratione solet esse insigne victoriā.

Palma, typus esse solet triumphi, & uictoriē Christi: unde receptus *Victoria Chri-*
est in Hierusalem cum ramis palmarum. Ioan. 12. b. Et generaliter est *sti.*

typus gloriā, sicuti à sede gloriā vim suam habet. Et palmae in tēplo, *Gloria.*
præmia Sanctorum designant. 3. Reg. 6. b. *Præmia Sancto-*

Palma etiam crucem Christi, in qua diabolus est uictus, & mūdus *rum.*
redemptus, designare potest. Iob 29. c. Cant. 7. c. *Crux Christi.*

Palma quandoque significat sanctam ecclesiam Iob 29. c. Vt enim
palma tardē proficit, sed diu in uiriditate subsistit, ita sancta ecclesia
ad fidei statum uenit cum multis difficultatibus, & pro plurimorum
collectione in eiusdem fidei gloria diutius stare concupiscit. *Ecclesia.*

Palmae septuaginta, Discipulos Christi significant, in eodem nume-
ro existentes, & etiam habentes uirtutem perfectam. Exod. 15. d. *Discipuli Chri-*

Palma nunquam mutat folia, qua ratione designat seruātē semper *sti perfecti.*
innocentiam, & charitatem. Cant. 7. c. Solet et palmarum iustitiā signifi-
care, & ipsum iustum, qui ut palma florere dī. Pl. 91. Leuit. 23. g. Iudi. *Seruans immo-*

4. a. Iob 1. c. Iustorum aut uita, palmae comparatur. Iob 29. c. q̄a palma *centiam.*
inferius tactu aspera est, & quasi aridis corticib. obuoluta: supernē ve-
rō, & visu, & fructibus pulchra, inferius corticum siccarū inuolutioni *iustitia.*

bus angustat, sed superius amplitudine pulchræ uiriditatis expandi-
tur, sic electorum uita inferius despecta est, superius pulchra. In imo *Iustus.*

quasi multis corticibus obuoluit, dū innumeris tribulationibus angus-
tat, in summo verō quasi pulchræ uiriditatis foliis amplitudine retri-
butionis expādit. Cū aut oīs arbor iuxta terrā, crassior, & robustior
sit, supnē aut angustior, palma tū gracilior est in imis, & iuxta ramos
ac fructus ampliore robore exurgit. Ita cū terreni latiores sint cir-
ca terrena, iusti tamen circa terrenorum studia infirmi sunt, circa cō-
lestia verō robustiores, & alacriores semper exurgunt. Eisdem desi-
gnabunt comē sponis, quē dicuntur sicut elatē palmarum. Cant. 5. c. *Mens sancta.*

Palma itidem mentem designat, quē sanctitatem degustauit, & in
sublimibus versatur, terrenis despectis. Vt enim palma infernē angu-
stior est, supernē latior: ita sancta anima à minimis incipit, paulatim
crescentes, quousque ad charitatis latitudinem perueniat. Cant. 7. c. *Fortitudo.*

Palma saepe pro fortitudine sumit, quia resistit pōderi, & insigne vi-
ctoriā mūdī, cū nec p̄speris cedit, nec aduersis. Et peculiariter desi-
gnat

ALLEGORIARVM.

673

gnat victoria Sanctorum post hanc uitam, quando iam cessauit pu-
gna: nam in hac uita est pictura palmarum, qualis erat in templo, & *Euch. for. spūal. 4*
est celatura palmarum in robustioribus: & est hinc, & inde, hoc est, in *Ruper. 4. f. Apo.*
prosperis & aduersis. Apoc. 7. c. *Ilyc. f. Leuit. 23*

Opera iustitia.

Spathula, dicitur ramus, vel folium palmae. Leuit. 23. g. designat au-
tem opera iustitiā.

Animal.

Palma satis expressum animalis simulachrū tenet in coitu, & cere-
bro, & etiam in eo q̄ comam in cacumine habeat circumextensam,
& ramos in digitorum modum protensos, & fructus quasi in digito-
rum figuram formatos: unde & dactili, hoc est, digiti uocantur. Pulpa
quoque ipsorum fructuum, caro nuncupatur, valde quidem medici-
nalis, & summæ nutritionis, aut ex vi quadam quasi aiali, aut ex natu-
ra, Phēbea: & tanti nutrimenti est, vt Anachoretæ quidā illo tantūm
cibo cōtenti fuerint: sicut in hodiernū diē multi in Aphrica alios ci-
bos nō habēt in usu. Estq; multigenus fructus, & varius sup oēs alios.

Palmas.

Palmes, est propriē arboris surculus, hoc est, lignū illud, quod quo-
tanis ex ipsa stirpe emergit, & gemmas producit. Sunt autem pal-
mites peculiariter in vitibus.

Fideles.

Palmas cum uua quam tulerunt exploratores. Num. 13. c. typus est
crucis Christi, in qua ipse pependit tanquam uua in palmitē.

Apostoli.

Palmites uitis peculiariter dicuntur fideles in Christo manentes,
præcipue autem Apostoli, quos extendit vsque ad mare, hoc est, vsque
ad aquas cōlestes. Pl. 79. Ioan. 15. a.

Teneritudo prae-

ceptorum Dei.

Infirmum re-

gnum Iudeorum.

Palmas, ad quem ligat asina, licet teneritudinem habeat, designare
pōt teneritudinē praeceptorū Dei, quibus fideles alligant. Gen. 49. b.

Palmites uinea Iudeorum, infirmum incrementum regni Iudeo-
rum sub rege Sedechia significabant. Ezech. 17. b. Significant etiam
potentes Iudeæ. Ezech. 19. c.

Palmyra.

Palmyra, Hebraicē dicitur Tahdmor, interpretatur aut cōfessio, vel
laus amaritudinis, aut cōfessionis, vel laudis myrihae ciuitas, quā
ædificauit Salomon in deserto, q̄ abest ab Euphrate inter vnus dici:
abūdat fontib. licet ad eius meridiē sit aridissima solitudo, dicta Pal-
myrena, q̄ pertingit usq; ad Petram, & Arabiam fœlicem. 3. Reg. 9. c.

Palpantes.

Cecitas Iudeo-

rum.

Palpare, est leuiter, blandē, & quasi tentando tangere.

Palpans Isaac Iacob. Gen. 27. d. designat defectum Iudeorum in
cognitione prophetiarū de Christo. Quia ex parte cognoscebant, sed

per tactū & experientiam ignorabant. Palpatio ē dicitur esse apud Iu-
deos, qui ueritatis lumen amiserunt. Isa. 42. c. Et palpant sicut cæci pa-
rietē, quando legis litteram tractant, quam non intelligūt. Isa. 59. b. Et

palpauerunt Iudæi in meridie quasi in nocte, quum uidentes aperta
Christi miracula, adhuc dicebant: Quousque animā nostram tollis.

Si tu es Christus, dic nobis palam. Quorum cecitas ad crudelitatem,
credulitas etiam vsque ad aperta opera persecutionis exarsit. Iob 5. c.

Cecitas malo-

rum.

12. d. 14. d. Mali quoq; q̄rentes in uiris iustis opera praua quē repre-
hendāt, cū in eis nō nisi bona luceāt, quasi cæci in meridie palpat.

Probare opera.

Palpare manibus, est operum fructus experiendo probare. Vnde
malis dicitur illud psal. 113. Manus habent, & non palpabunt.

Palpabiles tenebræ Aegypti, dñr hyperbolicē, vt ostendatur non po-
tuisse Aegyptios de loco moueri, nisi cecorū more palpādo. Exo. 10. f.

Q 99

Palpebræ

Philo. de uita Mosi.

Amb. 3. Exae.

Amb. f. Luc. 19

Aug. 1. Ioan. 11. a. 51

Georg. uene. can. 1

son 7. cap. 27

Hic. 1. Iob 29

Gre. 1. Can. 7

Gre. 19. mor. 24

Amb. ser. 24

Philo. de profug.

Beda 1. Exod. 15

Gre. Nyffe. de uita

Mosi.

Amb. 3. Exae. 7. c

de Isaac 8.

Irych. 1. Leuit. 23

Gre. 19. mor. 25

Euch. for. spūal. 4

Philo. de uita Mosi.

Gre. 1. Cant. 7

Ori. f. Exo. ho 9

Hier. f. Eze. ho. 49

& 1. Zach. 14

Glo. ord. f. Num. 13

Aug. 1. Ioan. tra. 80

Cyrih. 10. f. Ioan. 14

Georg. uene. Cant. 1

son. 1. cap. 28

Chrys. f. Gen. ho. 67

Hic. 1. Eze. 17

Euch. for. spūal. 4

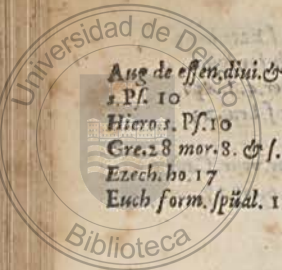
Hic. f. Isa. 32

Gre. 6. mor. 14. 15

16. c. 11. mora. 13

Ricar. de 1. victo. de

sem Nabuch. 38

Aug. de essen. diu. 1.
s. Ps. 10
Hiero. s. Ps. 10
Gre. 28. mor. 8. & f.
Ezech. ho. 17
Euch. form. spūal. 1

Glo. ord. s. Ps. 10
Hila. s. Ps. 131
Diony. cal. hier. 15

Gre. 13. mor. 19

Gre. 33. mor. 35

Gre. 3. past. adu. 14
Beda. s. Pro. 4
Lyr. s. Ezech. 1. 16

Glo. ord. s. Tob. 26

Ori. s. Isa. ho. 9
Gre. s. 1. Reg. 2

Ori. s. Ps. 26. ho. 4
Arno. s. Ps. 104
Ambr. de bene. Pa-
triarch. 6
Terr. aduer. Iudeos.
Hie. s. Iere. 11. & f.
Ezech. 18. & aduers.
Iovinian.
Aug. 2. ser. Dom. in
monte. & s. Ioan.
bra. 523

SYLVA

Palpebra.

Palpebra dicuntur pili genarum extremitatem ambientes. Palpebre Dei dicuntur occulta eius, & inscrutabilia iudicia, & et spiritalis eius locutio. Vnde palpebre eius dicuntur interrogare filios hominum, quia per sua iudicia cognosci facit qd habeat uniuersisq. Psal. 10. Secundum etiam quod quedam nobis aperit, quedam vero tegit, palpebrae dicuntur. Palpebrae etiam Dei, sunt mors, & resurrectio Christi, ubi probant filios hominum, discipulos suos, & terribiles in sua passione, & latificatos in resurrectione. Palpebrae autem Dei apertendo nos interrogant, si intelligendo non extollimur, claudendo nos interrogant, si non despiciamus, quae intelligere non valemus. Quae ratione palpebre Dei sacram Scripturam significare possunt.

Palpebrae David, palpebras Christi significant. Ps. 131. Palpebrae in Angelis, dicunt statum illum, quo diuinæ speculationis sensus, atque intelligentias cautissime seruant. Palpebre Iob dicuntur in ecclesia, qui ad prouidenda pedum iuue-

ra uigilant, nempe prelati inferiorum curam habentes. 16. c. Palpebre diluculi, Iob 41. b. dicuntur extremitates nostris horae, in quibus quasi uox oculos aperit, dum uenturae lucis iam initia ostendit. Designant prudentes seculi, malitiae Antichristi peruersis consiliis inherentes, qui quasi palpebre sunt diluculi, quum fidem quam in Christo inueniunt, quasi erroris noctem asserunt, & uenerationem Antichristi uerum esse manē pollicentur. Spondent enim se tenebras repellere, & ueritatis lucem signis clarescentibus nunciare, quia nec persuadere quae uolunt, possunt, nisi exhibere se meliora fateantur.

Palpebrae interdum dicuntur consilia, & palpebre praedunt gressus quum operationem nostram recta consilia praeueniunt. Prou. 4. d.

Palpebre possunt et cōcupiscentia oculorum designare. Eccles. 2. 6. b. Fornicatio mulieris in extollētia oculorum, & in palpebris cognosce-

Palpitare.

Palpitare, est leuiter, ac frequenter in eodem loco moueri, qualis est palpitatio cordis. Sic palpitabat Absalom pendens in arbore. 2. Reg. 18. b. Palpitatio piscis a Tobia capti, designat obstinationem diaboli in tentando, etiam postquam uictus est a Christo. Tob. 6. a.

Palus, paxillus, uide Baculus.

Palus, uide Lacus. Pandere, uide Aperire.

Pangere, uide Fodere.

Panis, Torta panis.

Panis, praecipuum hominis alimentum, qui fit ex farina frumenti, aut alterius seminis, aqua subacta, & in clybano coacta.

Panis septem mulierum, naturam diuinam significare potest, & et gloriam. Isa. 4. a. His panibus pollicetur Deus saturare pauperes. Ps. 131. Panis etiam buccella, est eternitas Christi. 1. Reg. 2. g.

Panis saepe significat Christum, & Eucharistiae sacramentum. Gen. 3. d. 28. d. 49. c. Exod. 2. d. 16. d. Leuit. 23. b. Dr. Christus panis in spica, pro statu legis naturae in fide patrum, & panis in similia, in doctrina legis, hoc est, in Virginis utero igne spūs sancti, & panis in sartagine per labores, & panis in craticula cruce positus. Ps. 36. 7. 7. 103. 104. 106. d. 2. 1. c. Hic est panis dandus esuriēti, nō saturo. Ezech. 4. d. 18. b. Et caro Christi, panis dī. Prouerb. 5. c. 9. a. Iere. 11. d. Et Eucharistia dicitur panis quotidianus. Math. 6. b. Et panis desiderabilis, Daniel 10. a. Eandem signifi-

Iudicia Dei.
Locutio Dei.

Mors, & resur-
rectio Christi.

Sacra scriptu-
ra.

Prelati

Predicatores.
Antichristi.

Consilia.

Concupiscentia
oculorum.

Obstinatio dia-
boli.

Natura diuina
Gloria.

Aeternitas
Christi.

Christus.
Eucharistia.

Caro Christi.

ALLEGORIA RVM

674

cant panes azymi conspersi oleo. Leui. 7. a. 8. c. Et panis torta, est caro Christi passa. Exo. 29. d. 1. Regū. 2. g. Iob. 28. b. Eccles. 9. c. Malach. 1. b. Panis in uinū tēperatū, minutatim cōiectus, uinū attripit: quod est aut aqueū, relinquit. Ita etiā caro Dñi, quae est panis cōlorū, bibit sanguinē, eos q ex hostibus sunt cōlestes, ad incorruptionē euertiens: solas autem illas carnales cupiditates, ac corruptionem relinquens. Panes quoque propositionis, carnem Christi significant. Exod. 25. c. Hanc panem non comedit ociosa mulier fortis. Prou. 31. d.

Doctrina Christi.
Sacra scriptu-
ra.

Panis, dī doctrina Christi, & sacra scriptura, q aliqui dī panis de coelo. Gen. 3. d. 14. d. Exo. 16. a. 23. b. Leui. 26. a. 1. Reg. 9. b. Ps. 64. 77. 101. Pro. 30. b. 31. d. Isa. 3. b. 2. 1. d. 55. c. Iere. 5. d. 11. d. Thre. 4. a. Ezech. 14. d. Et panes cōcti in clybano, designat doctrinā Euangelicā. Leui. 2. b. quae et dī panis arctus. Is. 30. e. 51. e. 58. b. Amos. 4. b. Et panes ex simila, secretiorē doctrinā significant. Panes uero ex farina, cōm doctrinā. Et panis quotidianus, dī doctrina ad salutē necessaria. Matt. 6. b. Panes aut Dei ponit corā idolis, q p scripturā sacra defendit errores. Ezech. 16. c. Et panis, quē comedit princeps corā Dño, est doctrina, quā docet Chrs. Ezech. 44. a. Et panes azymi, sunt doctrina Euangelica, & Apostolica. Leui. 7. a. 8. c. Panes quoque propositionis, designat doctrinā Apostolorū: & qa erat ex simila, simpliciōrē doctrinā. Exo. 25. c. 35. b. 40. c. Leui. 24. a. 26. a. Et panis filiorum, est sublimior doctrina. Math. 7. b. 15. c. Ezech. 14. d. Panis quoq; dī doctrinā solidior, quae est ci bus fortium. Isa. 3. a. 21. d. 33. c. 55. a. Ps. 103. 131. Cant. 5. a. Iob. 20. b. 22. b. 27. c. 28. b. 42. c. Et panes primitiarum duo, sunt doctrina legis, & Euangelica. Leuit. 23. c. 1. Reg. 2. g. Panem pollutum offerunt, qui sacram doctrinam propter humanam gloriam, uel lucra seculi populis diuidunt, & diuitibus blandiuntur, & honorat peccatores. Malachiae 1. b. Ecclesiaste. 10. d. 11. a. Panes triticeī, Euangelicam doctrinam signifi- cant. Panes uero hordeacei, doctrinam legis. Mat. 15. d.

Doctrina Euā-
gelica.

Doctrina legis.
Tres sensus
scripturae.

Fides, & myste-
riū Trinitatis.

Tres partes pae-
nitentiae.

Tres uirtutes.

Tres libri Sa-
lomonis.

Mysteria Christi
si.

Rudior doctri-
na.

Mystici sensus
Prædicatio Euā-
gelica.

Lex uetus.

Panes tres, tres sensus scripturae significare possunt, & etiam mysteriū, & fidē Trinitatis: & tres partes pœnitentiæ. Lucæ. 11. a. Item tres uirtutes, quibus reficitur homo Dei, & roboratur: nēpe castitatē, humilitatem, & charitatem. Item tres libros Salomonis, triplicem cō- tinentes doctrinā, moralem, physicam, & inspectiuam. Potest etiā desi- gnari panis quotidianus triplex, nempe eucharistia, doctrina, & panis materialis: quos panes ministravit Christus turbis. Ioan. 6. b.

Panis subcinericius, mysteria Christi significare potest, & recōditos scri- pturā sēsus. Gen. 18. a. Exo. 12. f. Panis quoq; subcinericius, est pri- ma doctrina tradita Gētib;: uel historia legis, quae spūalē intelligē- tia in lege opā pīnet. 3. Reg. 17. b. Et pastū diuini dogmatis extrin- cas rudē, sed medullis mīrē cōfortatē, & suauē. 3. Reg. 19. a. Panes quo- q; absolutē sūt mystici sēs sacra scriptura. 1. R. 2. g. Ez. 16. c. Mat. 26. d. Panis fermentatus prædicationē Euangelicā significare potest: quā do ex testamento ueteri, tanquam fermentum inserta sunt testimonia.

Panes subcinericius, comedūt Iudaei mistos frumētō, hordeo, faba, lēte, milio, & auena. Ez. 4. c. quorū alter hominū, alter iumētōrū cibus est: in eo enim quod uidetur in uinū Deū credere, habet aliqd frumē- ti quod aut filiū negat, hordeo iumētōrū pascunt, & fabis, quibus come- dētū ueter inflat, & mēs opprimi dī, &c. Et dñr comedere panē pollū- tū. Lex aut, quā Iudaei legūt, & nō intelligūt, subcinericius panis est, & optus humano stercore. Quāobrē & Paulus apostolus lucra legis, & pristinā ceremoniarū obseruatiā, dicit se sicut stercore habuisse,

Greg. s. 1. Reg. 2. &
23. mor. 25
Iych. s. Leui. 23
Cle. Alex. 1. p. d. 4. 6
Geor. uene. Cant. 2
tono. 3. cap. 20
Cyril. 4. s. Ioan. 28
Beda. s. Pro. 31
Ori. s. Leuit. ho. 13
16. & s. Ps. 36. ho.
4. & s. Exo. ho. 9. &
s. Ierem. ho. 8. & s.
Math. cap. 19
Arn. s. Ps. 40
Philo. 2. allego.
Hie. s. Isa. 3. 21. &
s. Eze. 16. 44.
Aug. 17. ciuit. Dei.
4. & 2. serm. Domi.
in monte.
Iych. s. Leui. 7. 8. 23
24. 26.
Gre. s. 1. Reg. 9. 16.
& 15. mor. 6. & 16.
mo. 3. & 23. mo. 25.
Amb. s. Psal. 118.
ser. 13
Beda. s. Pro. 31
Hie. s. Mala. 1. & s.
Isa. 30
Amb. s. Luc. 11
Aug. s. Rom. inchoa-
ta, & de verb. Dom.
ser. 29
Ber. ser. paruo. 17
& 1. Cant. ser. 1
Rup. 6. s. Ioan.
Gre. Nyffe. de ora-
tione.
Philo de sacrific.
Abel, & Cain.
Amb. 1. de Abra. 3
Ber. ser. paruo. 64
Gre. s. 1. Reg. 2
Ori. s. Eze. ho. 7. &
s. Math. ho. 5
Hie. s. Ezech. 4. &
epist. beatitudinis.
Ori. s. Leui. ho. 5
Gre. 18. mor. 20

ut Chm luerificeret. Panes quoque, quibus abundabat mercenarij, sunt doctrina legis, quæ erat apud Iudæos. Isa. 55. a. Luc. 15. c. Et panem non portare in via, est non docere veritatem literæ. Marc. 8. b. Iob. 28. a.

Panis, cum sit præcipuus inter cibos, charitatē, quæ suprema est virtus, significare potest. Lu. 11. b. Hi panes dant operantibus in ciuitate ecclesiæ. Ez. 48. c. Et indigēs panem, est qui non habet charitatē. Prou. 12. b. Pa-

nes quoque, dñr spūalia virtutum munera. 1 Reg. 2. g. Isa. 33. c. Pl. 13. 1. Panis, ut ex multis granis cōficiat Ecclesiam, quæ est corpus Christi mysticū ex diuersis fidelibus cōpactū p charitatē & amorē, & ipsi Deo offerendum in hostiam sanctam, ipsiq; placentem, designat. Itā dein de transformemur in Chm, & dicamus: Viuo ego, iam non ego, viuit verò in me Christus. Panis etiā subcinericius, est multitudo fidelium decora igne Spiritus sancti per penitentiam. Gen. 18. a. Exod. 12. f.

Panis subcinericius, dici potest penitentiā Gentium, aut satisfactio penitentium, quæ Spiritus sancti igne decocti, sunt esca beneplacita Deo. Gen. 18. a. 3. Reg. 19. a. Torta etiā panis, designare potest afflictionē carnis voluntarie assumptā, propter præteritas delectationes: & tres tortæ, tres partes penitentiæ. 1 Reg. 10. a. Panis est lachrymarū, & panis doloris, penitentiā significare solent. Psal. 79. 12. 6. Significat etiam labores huius ærumnosæ vitæ. Et panes duo dati Sauli, designant prælatū flere debere pro suis & subditorū peccatis. 1 Reg. 10. a. Hos panes comedit hō exterior cum interiore. Pl. 40. Panis afflictionis, est iustitia in hac lachrymarum valle. Deuter. 16. a. Comedes afflictionis panem.

Panis Afer pinguis, designat perfecta opera patientiæ: qualia sunt Martyrum. Gen. 40. c.

Panes propositionis duodecim, significat Apostolos, & doctores. Exo. 25. c. 3. b. 49. a. Leuit. 2. b. 2. 4. a. Et cum dati sunt David, significat omnes futuros esse sacerdotes in regno Christi. 1 Reg. 21. a. Matt. 12. 2. Mar. 1. d. Luc. 6. a. Superponitur autē his panibus thus: quia bonus odor sunt Deo: & sal, quia ipsi sunt sal terræ. Mutantur autem per singula sabbata: quia decedentibus Apostolis, & doctoribus, & ad celestis sabbati requiem transeuntibus, alij in eorum locum succedunt.

Panes, quos obtulit Iacob patri suo, fide Apostolorū designare possunt, & eorum, qui crediderunt ex Iudæis in Pentecoste. Gen. 27. c.

Panis quique, dñr gloria celestis: in cuius typū dicitur. 2 Reg. 9. d. Comedet semper panem super mensam meam. Isa. 65. d. Luc. 14. c.

Panes azymi, puram conuersationem significare possunt. Exo. 12. b. 13. a. 29. f. Et comedunt panes azymos, qui non inflant, nec superbe faciunt, nec se bonos, aut iustos reputant. Panes etiam azymos offert, qui pro proximo animam ponit. Leuit. 2. b.

Panes fermentati, significare possunt conuersationem impuram, & etiam scientias seculares, puram veritatem non habentes. Leuit. 2. b. unde panis fermentatus non offertur pro primitiis: qui potest significare fortes in fide. Leuit. 2. c.

Panis subcinericius ex ea parte est mundior, quā inferius occultat, atque ex ea ordidior, quā desuper cinerem portat. Quisquis ergo intentionem, quā Deū debuisse querere, negligit, quasi more subcinerici panis mundiorē partem inferius premit, & cum curas seculi libenter tolerat, quasi cōgestū cinerē superius portat. Sic factus est Ephraim subcinericius panis, qui non reuersatur. Hose. 7. c. Reuersaretur autē, si desideriorum carnalium cinerem repelleret, & intentionem bonā, quam in se dudum despiciendo oppresserat, superius ostentaret.

Panes

Charitas.

Virtutes.

Ecclesia.

Penitentia.

Labores huius vite.

Perfecta opera patientiæ.

Apostoli.

Doctores.

Fides Apostolorum.

Gloria celestis.

Conuersatio pura.

Scientia secularis.

Fortes in fide.

Intentio.

Sacerdotium Iudeorum. Vnitas.

Victus diurnus.

Corporalia subsidia.

Stipendia vite presentis.

Consolatio turpis vite.

Delectatio gula.

Voluptates.

Temperantia.

Duodecim menses.

Bona opera.

Experientia naturalium.

Verba sensibilia scripturarū.

Quinque libri Moysi.

Temporalia.

Quies spūalis.

Sacramēta hæreticorum.

Doctrina hæreticorum.

Peccatum.

Idololatria.

Vita, virtus.

Sacrificia Iudeorum.

Puluis.

Iudei.

Proceres ecclesiæ.

Voluptates ex laudibus.

Rapina.

Panes, quos dedit Abraham Agar, sacerdotium Iudeorum significat: qui habebant panes propositionis, qui ueterauerunt. Gen. 21. b. Panis, secundum quod ex multis cōficiatur granis, unitatem significare potest. Gen. 31. g. 3. b.

Panis etiam significat ipsum victum: ut panis quotidianus, est victus diurnus. Matth. 6. b. 16. a. Pl. 103. Eze. 4. d. Et panis oppositus seruo Abraham, sunt corporalia subsidia prædicatoribus exhibita. Gen. 24. d. 28. d. 1. hre. 5. b. Iob. 15. c. Io. 6. b. Hunc panem non comedit Moyses quadraginta diebus. Exod. 34. d. Potest generaliter panis, stipendia vite presentis significare. Prou. 1. d.

Panis, consolationem aliquando designat turpis vite, quæ dicitur panis arctus. Isa. 30. c. Item delectationem gula: & generaliter voluptates. Gen. 3. e. Exod. 16. a. 1. Reg. 2. g. 10. a. 1. hre. 5. b. Iob. 20. b. 33. c. Et hic est panis quem querit populus. Thren. 1. d.

Panes propositionis, temperantiam commendant, quando sine vilitate cupidij, simpliciter proponuntur. Significant etiam duodecim menses, quibus beneficia Dei recipimus, & sunt seni, propter æquinoctia, quæ sex mensibus distant. Exod. 2. 5. c.

Panis noster, quem comedit inimicus, designat bona opera, quæ peccantibus nobis aufert diabolus. Ier. 5. d. Et panis quotidianus est obseruatio præceptorum. Matth. 6. b. Et panes quibus pascebat Elias à coruis, sunt opera pietatis proximis exhibita. 3. Reg. 17. c.

Panes, dici possunt experientia naturalium, de quibus dicitur Isa. 44. c. Calefactus est, & coxit panes.

Panes quinque, multiplicati, sensibilia scripturarū uerba, quinque sensibilia, indentia, signare possunt, qui multiplicati sunt in doctrinam Evangelicā. Mat. 14. b. Io. 6. b. Vel sunt quinque libri Moysi, qui erant hordeæ ei pro asperitatem literæ legis: uel propter literalem, & historicum cibum, atque ideo duriorem. Non fecit autem Christus novos panes, sed hordeaceos multiplicauit, quia mysteria monstrauit in littera legis.

Panes septem multiplicati, quietē spūalem significare possunt. Matt. 15. d. Panis doloris, sunt sacra hæreticorum, quæ dolorem inferunt sciipiētib. Pl. 12. 6. Et panes medacii, est doctrina erronea hæreticorum: quæ loco pastus inferit mortē. Ut aut panis vite est Christus, & eius doctrina vita panis mortis, & impietatis, est peccatū, & doctrina pueri.

Hic est panis absconditus, quæ hæretici suauiore asserunt. Prou. 4. c. 9. a. d. 23. a. Iob. 2. b. 2. 4. a. 27. c. Eccl. 10. d. Et panis fornicariæ, qui est panis luctus, & doctrina hæreticorum, & uerba mortifera. Et panis lugentium, qui pro mortuo offerebat, sunt sacrificia hæreticorum: quæ oia quæ faciunt, conuertunt eis in luctum. Hof. 2. b. 9. a. Et panes ueteres Gabaonitarum, signant idololatriā, uel uitā veterē. Iosue. 9. a. Pl. 104. Panis pollutus, sunt sacrificia Iudeorum post passionem Christi. Malachiæ. 1. b.

Panis serpentis, dici potest puluis, ad quem comedendum condēnatus est. Isa. 65. d. Gen. 3. c.

Panis, hoc est, triticum, dicantur Iudæi, aut proceres ecclesiæ. Isa. 28. g. Panis autem comminuetur. Panis fauorem inanis quandoque gloriæ significare potest. 1. Reg. 14. d. Et panis in uero hypocrisis, est sanctitas temporalis delectationis in mente ex laude adulantium. Iob. 2. b.

Panis impietatis, est rapina, & omne iniquē acquisitum. Prou. 4. c. Comedunt panem impietatis.

Beda. f. Gen. 11

Ori. f. Mat. cap. 16

Hie. f. Eze. 4

Aug. 2. ser. Domini in monte.

Gre. 23. mor. 26. & 12. mor. 20

Beda. f. Prou. 31

Hie. f. Isa. 30

Gre. 15. mora. 5. & 23. mor. 26. 27

Philo. de victimis.

Hie. de vest. sacerdot.

Aug. 2. ser. Domini in monte.

Ori. f. Mat. cap. 14

Hila. f. Mat. Cano. 14

Aug. 8. q. 6. & f. Io an. tra. 24

Cyrl. 3. f. Ioan. 17

Amb. f. Luc. 9

Hie. epist. B. Pamphilus.

Ori. f. Mat. ho. 3

Arn. f. ps. 103. 104

Gre. 23. mor. 26. & 16 mor 27

Aug. f. Ioan. tra. 97

Beda. f. Prou. 23

Hie. f. Hose. 9

Rup. f. Hose. 9

Ori. f. Iosue ho. 9

Arn. f. ps. 104

Rup. f. Malec. 1

Hie. f. Isa. 65

Hie. f. Isa. 28

Gre. f. 1. Reg. 14. & 15 mor. 5.

Lyra. f. Prou. 4

Hie. f. Eze. 16
Gl. ord. 1. Eze. 16
Coffia. lib. 10. ca. 21

Amb. f. Luc. 5
Hie. f. Matth. 9
Amb. 2. de Spiritu
sancto. 11
Gre. 25. mor. 8

Gre. 17. mor. 15. 17
19

Hie. f. Isa. 64

Hie. f. Isa. 18
Gre. 13. mor. 7
Ori. f. Exo. 10. 2

Iych. f. Levi. 22

Aug. 1. ps. 48

SYLVIA

Paniscus, vide Pistor.

Pannus.

Pannus est, ex quo fiunt uestimenta: & ponitur sæpè pro panno crasso, & vili, attrito, & laterato.

Panni, quibus aliquis inuoluitur, diuinam protectionem significare possunt, & Christum Iesum, quem debemus indui. Ezech. 16. a. Panni et dñr testimonia de solida euangelicæ lectionis plenitudine abscissa, q̄ ad hoc à malis assumunt, ut contegant potius ignominia ociositatis, ac uerecundia, uel alterius uicii, q̄ ut calefaciant, & exornent.

Panni præterea, quibus aliquis inuoluitur, humilitatem, & cognitionem propriæ imbecillitatis significare possunt. Ezech. 18. a. Luc. 2. b. Pannus nouus non affluendus uestimento veteri, opera noui hois significat, & doctrinā noui testamenti. Matth. 9. b. Marc. 2. d. Luc. 5. g.

Panni, q̄b. extractus est Ieremias de lacu. Ier. 38. d. designat malos ad fidē uocatos. Vel quia ne ligatus sanibus dum trahit, incidatur, si mul et panni veteres deponuntur, q̄a ne diuina præcepta nos terreat, antiquorū patrum nos exempla confortant, & ex eorū cōparatione facere nos posse p̄sumimus, quod ex nra imbecillitate formidamus.

Panni, quibus ligatur brachium fractum. Ezech. 3. o. f. fauorem, uel auxilium humanum indicare uidentur.

Panni infantia, ignorantiam superni iudicii in persecutorib. eccle designare possunt. Iob. 38. a. Pannis enim infantia pedes, ac brachia constringuntur, ne huc, atq; illuc dissoluta libertate iactatur. Et quia persecutores sanctæ ecclesiæ, uelut mare in stabilitate cordis inquieti, atq; huic seculo dediti, puerilia sapiunt, obscuritate, atq; caligine, & ignorantia superni iudicii constringuntur: ne tantum persequi ualeant, quantum uolunt, ideo pannis infantia dicuntur obuoluti. Designat etiam rudia præcepta Israelitico populo uelut infanti tradita. Item infirmam cognitionem sensibus alligatam.

Pannus menstruatus, sumitur in cōparationem rerum contemptibilium, & turpium. Isa. 64. Esther. 14. d.

Panthera, vide Pardus.

Papilio, vide Tentorium.

Papyrus, Papyrio.

Papyrus, est arbuscula p̄cipuè in Aegypti palustrib. nascens: ex qua parabant chartæ pertenuēs, à quib. papyrus, in quo scribimus, nō me accepit. Papyrio uerò est locus ubi multæ erāt ex illis arbusculis.

Papyrus Aegypti, uerba Philosophorum ueritate uacua significare potest, uel scientiam secularem. Isa. 18. b. iuxta Septuaginta.

Papyrio, in quo erat fiscella, in qua positus erat Moses ad ripam fluminis, corda Iudeorum sordentia, significare potest. Exod. 2. a.

Papula.

Papula, est pustula, seu tuberculum, quod ieiunæ saluæ defractione curatur. Leui. 14. g. 2. c. designare potest detractorem.

Par.

Par, numerum duorum significat. Et paria dicuntur equalia. Numerus autem par est, qui in duo equalia diuiditur. Vide Appendicem numerorum. Par bouum, uide bos.

Parabola.

Parabola, dicitur similitudo, seu rerum dissimilium comparatio. Parabola, designat cognitionē huius tēporis, q̄a uidemus nunc per speculum in ænigmate. Ideo Christus dñr inclinasse aurem in parabola,

ALLEGORIARVM.

676

Mystica uerba Iob. Parabola, quia tradidit doctrinam huic tēpori congruentem. Ps. 48. 77.

Christus. Parabola, quam dicitur assumpsisse Iob, designat eius dicta mysticè fuisse prolata, & in Ecclesiæ typum esse intelligenda. Iob 27. a. Ipse quoq; typum gerit Christi, qui in parabolis aperuit os suum. Psal. 77.

Matth. 13. a. Marc. 4. a. Luc. 8. a.

In parabola factus dñr Chr̄s, quum ei maledicebant Iudæi, & per quandam cōparationem dicebant: Sic ille pereat, quō iste. Ps. 68.

Plāctus in malis. Parabola, contra regem Babylonis assumpta. Isa. 14. a. significat plāctum super perditione malorum.

Paracletus.

Spiritus sanctus. Paracletus, Græcè idem est quod aduocatus patronus, consolator, adhortator, & deprecator. Sumitur aut pro Spiritu sancto, & aliquando pro ipso Christo, qui est aduocatus noster, & cōsolator: ideo Spiritu sanctus dicitur alius paracletus. Ioan. 14. b. 15. d. 16. b.

Christus.

Paradysus, vide Hortus.

Paralysis, Paralyticus.

Paralysis, est neruorum dissolutio, quæ aliter sanari nō potest, nisi nerui illi dissoluti, & iusto laxiores restringantur, & roborentur. Paralyticus autem est neruis dissolutus.

Torpor pigritie. Paralysis, typus est corporis, quo piger iacet in mollicie carnis, habens desiderium salutis: sed torporis ignauia, & duplis cogitationibus, ac si eneruatus membris offendit. Marc. 2. a.

Ineptus ad bene operandum. Paralyticus, membrum dissolutionem patiens, significare pōt eos, qui omnes potentias ineptas habent propter peccata, ad bene operandum. Et qui soluti sunt animo, ipsum uelut iacentem habentes. Matth. 8. a. 9. a. Marc. 2. a. Luc. 4. a. Ioan. 5. d.

Populus Iudæicus. Paralyticus triginta octo annos iacens in porticu probaticæ piscinæ. Ioan. 5. a. populum Iudæicum designat torpentem in bene operandum. Vel è diuerso Gentiles, qui iam erant inter Iudæos, nec tamen curabantur. Alius etiā paralyticus. Matth. 9. a. significat Gentiles fide, & operibus dissolutos, & torpentes.

Gentiles. Parap̄sis, vide Catinus.

Parare, Præparare, Præsto, Promptus.

Parare, interdū est acquirere. Pro. 6. a. Formica parat sibi in æstate cibū disponere. Exo. 26. c. In sagis, quæ paratur tecto. Præparare. Exo. 16. a. Nec qui minus parauerat, reperit. Paratus aut aliquando est firmatus. Ps. 56. 17. Paratum cor meum Deus. Præparare autē est ante parare.

Incarnatio. Parauit Deus brachium suum, quādo misit Filium suum. Isa. 52. c. Sic præparauit semen Dauid usq; in æternum. Ps. 88. Et parauit uerum, cūm Filium suum incarnari fecit. Ioan. 4. c. Et præparauit hostiam, tradens Filium suum. Soph. 1. b. Præparauit autem Deus egresum Christi quasi diluculum. Hose. 4. a. quia Christus attulit lucem mundo, quando processit tanquam sponsus de thalamo suo.

Institutio baptismi. Parat Deus pluuiam terræ, cūm baptismum, & dona Spiritu sancti hominibus largienda instituit: aut doctrinam. Ps. 146. Hæc dicitur Deus patere in dulcedine pauperi. Ps. 67.

Honor Christi. Parauit Deus lucernam Christo, cūm effecit ut in nomine Iesu oē genu flecteretur. Ps. 131. Et parauit sedem Christo, faciens eum ad dexteram suam sedere. Ps. 91. Parat etiam Deus locum omnibus prædestinatis in felicitate. Exo. 23. c.

Felicitas.

Ori. Mat. ho. 10
Hila. pl. 64
Amb. de Elia. 10
Ori. Len. ho. 9
Ilych. Leu. 16
Rup. 11. f. Marth.

Ori. Luc. ho. 21
Hila. pl. 67
Hie. f. Isa. 40

Aug. sp. 65

Ori. f. Cant. ho. 3
Hie. sp. 28
Arn. f. sp. 64
Aug. f. Apo. ho. 6

Hie. f. Ezech. 7. & 1.
Malac. 3. & f. Amos
4

Hie. f. sp. 23
Aug. f. sp. 23

Gre. 27. mo. 10
Hie. f. Iob. 38

Gre. 30. mor. 12. 13.
14. 15. & ho. 38
Hie. f. Iob. 38

Hie. f. Isa. 16

Arn. sp. 32
Hie. f. Mich. 4
Aug. f. sp. 32
Hie. f. Isa. 16

Aug. f. Ioan. tra. 68
Glo. ord. f. Ioan. 18

Parat Deus prandiu, cum disponit mysterioru escas, & eucharistia. Hec autem parat ieiunantibus, praecepit ad vitij. Matt. 22. a. Pl. 2. 64. Paratus homo ad portandum hircum in desertum, designare potest Christum, qui descendit in infernum, & per propriam virtutem ascendit ad patrem seipsum offerens. Leu. 16. d. Potest etiam designare angelos, qui separabunt malos a bonis. Item vulgus Iudaeorum, qui persuasi a Principibus, petierunt dimitti Barabbam. Parare viam Domino, est disponere cor, ut intret Christus: quod fiet compressis tumoribus vitiorum, & infidelitatis, & eleuata humilitate terrenae labis, & labidinis voraginibus obstruatis. Luc. 3. a. Isa. 40. a. est etiam disponere Gentilitatem, & infideles ad fidem suscipiendam. Preparatio autem domus, est dispositio ad audiendum verbum Dei. Gen. 24. d. Preparant etiam corda, qui abiectis vitij, & prauis cogitationibus mentis sanctis meditationibus, & virtutibus exornant. Reg. 5. a. Paratum etiam dicitur cor Christi, & fidelium ad latenter obediendum. Pl. 56. Datur etiam paratus ad custodienda mandata Dei Pl. 118. Preparat vox Domini ceruos, quoniam Ioanes dicit: Parate viam Domini. Pl. 28. Preparauit quoque Deus ceruos, quoniam misit Apostolos, & praedicatores ad praedicandum. Preparauit item Deus montes in virtute, cum misit Apostolos ad praedicandum cum virtute miraculorum. Pl. 64. Et praeparantes se angeli, ut canerent tubis, sunt Apostolis, & praedicatores parati ad praedicandum. Apo. 8. b. Hec est praeparatio Euangelij pacis. Ephes. 6. c. Preparatur in occursum Dei, qui libenter recipit correctionem. Amos 4. d. Preparari autem ad sonum tubae, est per praedicationem auditam aduersus diabolum se armare. Eze. 7. d. Mala. 3. a. Matt. 11. b. Dicitur etiam Deus praeparasse opera bona. Ephes. 2. b. Preparauit Deus terram super flumina, quando constituit Ecclesiam superiorem potentibus seculi, & cupiditatibus, & generaliter malis, qui fluunt in hoc seculo. Pl. 123. Preparauit Deus thesauros niuis, & gradinis in die belli. Iob. 38. c. quia praedicatores diu intra saecula praedicant suum regit, & cum repente eos eduxerit resistetia aduersarioru pectora illoru verbis, ac redargutionibus, quasi quibusdam gradinibus percutit. Preparauit et niuis thesauros ad tepus hostis, quum tpe passionis Christi conuerterit infideles. Preparauit Deus coruo escam, quum Gentilibus misit praedicatores, qui eos iustituerunt vel quum Iudaeis praedicari per Apostolos fecit. Iob. 38. d. Vel etiam quia alijs praedicatoribus praedicatori iuxta eorum exigentiam disposuit. Vel certe cum pulli ut satientur clamant, coruo esca preparatur, quia dum verbum Dei boni auditores esuriunt, pro reficiendis eis, maiora doctoribus intelligentiae dona tribuunt. Ad haec pertinet praeparatio conuiuij nuptiaru. Matt. 22. a. Sic parat Deus cibum fidelibus, Pl. 64. Parauit quoque Deus in ducedine pauperi, cum post resurrectionem consolatus est Apostolos, eosque misit ad praedicandum. Pl. 67. Preparati dicitur solium Christi in misericordia. Isa. 16. b. quia primus eius aduentus praecedens iudicium, est misericordia. Preparatu habitaculu Dei, est humanitas Christi. Pl. 16. b. Pl. 32. Et praeparatus mons domus Domini, est Christus prophetatus. Isa. 2. a. Mic. 4. a. Apostoli etiam, & Sancti, sunt preparatu habitaculu Dei. Pl. 32. f. Preparatum est habitaculum Dei, est coelum. Pl. 32. Ibi praeparauit Deus quae oculus non vidit, nec auris audiuit, & c. Isa. 64. b. Parat etiam Deus nobis locum, quoniam nos disponit per fidem, ut recipiamur in coelo. Io. 14. a. Non enim locus ipse tunc paradisus erat, quia ab aeterno paratus est: sed

Mysteria.
Eucharistia.
Christus descē-
dēs in infernū.
Angeli separā-
tes malos ā bo-
nis.
Vulgus Iudae-
rum.
Disponere cor.

Praedicatio.

Scilicet corre-
ptionem & pra-
edicationem.

Magnificans
Dens Ecclesiā.

Continens Deus
praedicatores.
Conuersio infi-
delium.

Mittens Deus
praedicatores
Gentilibus, In-
daui, & pecca-
toribus.

Consolans Apo-
stolos.

Misericordia
in primo aduē-
tu.

Humanitas
Christi.

Apostoli.
Caelum.

Collatio legis.
Tradens Pater
Filium.

Creatio per fi-
lium.
Impletio pro-
missionis.

Missio Ioan. Ba-
pistae.

Conuersio In-
deorum in fine
mundi.

Occisio proph-
etarum, & Chri-
sti.

Prompte hono-
rare Christum.

Emundare a
vitij.

Bene operari
in hac vita.

Fides Trinitat.

Dispositio ad le-
gem gratiae.

Prompta puni-
tio Dei.

Instruens Deus
praedicatores.

Permittens ha-
reticos.

Dies iudicij.

Praedicatio enā-
gelij.

Disponere pra-
edicationem.

Castitas sacer-
dotum.

Dispositus ad
benē operatū.

Poenitentia.

Disponere enā-
gelia.

sed introducendi erant parandi per gratiam, & dona Spiritus sancti. Preparauit Deus haederam Ionae prophetae, quando dedit legem populo Israel. Ioan. 4. c. Preparauit Deus piscem grandem, qui deuoraret Ionam: quia ipse tradidit Filium suum pro nobis mortem. Ioan. 2. a. Vel praeparauit illi sepulturam, tum dando legem, ut crucifixorum corpora eadem die sepelirentur: tum inspirando Ioseph, ut ipsum sepeliret. Preparauit Deus orbem in sapientia: quia per filium creauit, & disposuit mundum. Ier. 10. b. Preparati dicitur veritas Dei in coelis, quando Christus susceptus est ab Apostolis: quoniam in eis impleta est promissio facta patribus. Pl. 88. Preparasse dicitur Deus lucernam Christo, quando praemisit Ioanem Baptista. Pl. 131. Preparabit Deus vultum Iudaeorum in reliquijs suis. Pl. 20. quum eos conuertere faciet per Eliam, & Enoch ante finem mundi. Preparauit quoque in reliquijs, quum eis mittebat prophetas, quos ipsi occiderunt: & post modum eorum reliquijs crucifixerunt ipsum Christum. Parantes munera fratres Ioseph, designant pomptitudinem habendam ad exhibendum honorem Christo. Gen. 43. c. Preparat foris opus suum, qui se curat a vitij emundare: ut possit bonis operibus vacare. Prou. 24. d. Parant etiam Pascha Christo, qui mundant animas suas. Matth. 29. b. Parant die sexta manna, quod inserat in sabbatum, qui in hac vita bene operantur: quod illis sufficiat ad futuram. Exo. 16. Et praeparare cibaria ad transitu Iordanis est bene operari ante transitu huius vitae. Ios. 1. c. Est et huius fides Trinitatis. Paratae quoque virgines, sunt huius necessaria ad salutem: vel huius bonum testimonium conscientie. Mat. 25. a. Parari in diem tertium, est disponi per legem naturalem ad suspensionem legis gratiae. Exo. 19. b. Parare dicitur Deus arcu, & vasa mortis. Pl. 7. quia promptam habet punitionem aduersus malos. Parat et vasa mortis, in arcu, hoc est, in sacra scriptura, quoniam instruit in ea praedicatores, qui interficiant impios ut iustificent. Vel et in ea promittit praedare huius in multorum perniciem. Preparatio dies. Nahum 2. a. dici potest dies iudicij, quoniam & bonis praeparabitur gloria, & malis poena. Quod ad litteram dicebatur de praeparatione hostiu contra Israel. Preparari autem vmbaculum, est parari tentoria ad longam obsequium. Preparatio autem ipsa dici potest Euangelij praedicatio, qua praeparatur ad diem iudicij. Vel dies praeparationis est totum hoc tempus usque ad consummationem seculi. Parare accerabula, & cetera vasa tabernaculi, est varie disponere praedicationem secundum exigentiam auditorum. Exo. 25. c. Parare filijs Aaron tunicas lineas, est ornari sacerdotes castitate. Exo. 28. g. Paratus Moyses manere ad ascendendum in montem. Exo. 34. a. designat dispositum ad incipiendum bonum opus: quod sit manere, quia talis hora aptior est ad diuina. Paratus ad flagella dicitur, qui libenter recipit poenam peccati, seu poenitentiam. Pl. 37. Preparari in sartagine, est per crucem Christi, & poenitentiam disponi, ut sit acceptum sacrificium Deo. Leu. 7. a. Preparare vnguentu, est efficere, ut simus bonus odor Deo. Ex. 35. d. Preparare quatuor circulos aureos ad mensam portandam, est disponere quatuor Euangelia ad tradendam sacram doctrinam. Exo. 25. c. Preparare

Hie. f. Ionam 4

Hie. f. Ionam 2

Rup. f. Ionam 2

Hie. f. Ier. 10

Hie. & Aug. f. ps. 88

Hie. f. ps. 131

Hie. f. ps. 20

Beda. f. Prou. 24

Ori. f. Mat. ho. 35

Ori. f. Mat. ho. 32. &

f. Ios. ho. 1

Aug. 83. q. 39. &

ser. 106

Glo. int. f. Exo. 19

Basi. & Aug. f. ps. 7

Glo. int. f. Nahum 2

Rup. f. Nahum 2

Glo. ord. f. Exo. 25

Glo. ord. f. Exo. 28

Lyra. f. Exo. 34

Glo. ord. f. ps. 37

Glo. int. f. Leu. 7

Glo. ord. f. Exo. 35

Glo. ord. f. Exo. 25

Hie. 1. 14.

Chrys. 1. 14.

Aug. 1. 14.

Gre. 10. mo. 19

Gre. 4. mo. 12

Gre. 19. mo. 13

Aug. 1. 14.

Ber. 1. 14.

Cyril. 4. 1. 14.

Arm. & Hie. 1. 14.

Rup. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Gre. 16. mo. 23

Hie. 1. 14.

Gre. 18. mo. 8

Aug. 1. 14.

Beda. 1. 14.

Gre. 12. mo. 21

Gre. 12. mo. 28

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Hie. 1. 14.

Præparare filios occisioni, est delere prauas cogitationes. Isa. 14. c. *Delere malas cogitationes.*

Præparare talia, qualia accepit in menta potentis, qui parat corpus suum ad martyrium: sicut videt Christum pro se passum. Pro. 23. a. *Parari martyrium.*

Parauit David locum templo edificando, quando prophetauit ædificationem Ecclesiæ Gentium. 1. Para. 3. a.

Parata lampas ad tempus statutum. Iob. 12. a. est ipse Christus, qui à ludæis despicitur, sed ipse venit iudicaturus viuos, & mortuos. Vel est iustus, qui nunc despicitur, sed ad magnam potestatem in die iudicii aduersus malos est prædestinatus.

Parati suscitare Leuiathan, sunt electi Spiritus: qui ut superbum apostatam comprimunt, qui humiles eum sequi noluerunt, ita ipsi administrantibus disponitur, ut ad intentionem aperti certaminis destruendus funditus, quandoque reuocetur. Iob. 3. b.

Parantes cathedram Iob in platea, designant ipsi Ecclesiæ parari cathedra: quæ in magnæ autoritatis latitudine sui magisterij exhibet libertatem: quæ enim recta quæ sentit, & publica voce prædicat, quasi in platea super cathedram sedet: cum nullum de sua prædicatione metuit nullius pressa terroribus, se sub silentio abscondit. Iob. 29. b. Parata quoque sedes Dei, sunt mentes fidelium: præparatur autem hæc sedes iustitia, & iudicio. Ps. 92.

Paratum dicitur esse semper tempus fratrum Iesu. Io. 7. a. quia gloriam mundanam quærebant, cuius tempus est in hoc mundo.

Paratus leo ad prædā, est diabolus semper quærens quem deuoret. Ps. 16. designat etiam sacerdotes Iudæorum aduersus Christum. Itē hereticos. Sic etiam parati quatuor angeli ad nocendum hominibus. Apo. 9. c. *Diabolus. Sacerdotes Iudæorum. Heretici.*

Præparata foramina regis Tyri. Ezech. 28. d. Erant potentia Luciferi in principio sue creationis paratæ ad suscipiendā diuinā sacramenta. *Potentia Luciferi.*

Præparant panem liberis hereticis: qui verba Iustorum deprauantes, discipulos in erroribus instruunt. Iob. 24. a. Et præparant vibem in iniquitate, cum loquuntur aduersus Deum iniquitatem, perueritens simplices. Haba. 2. c. Præparat etiam hereticus sicut lutum vestimenta: quæ fluxu, & inquinabiliter ea, quibus se tueri vult, scripturæ sacræ contextit testimonia. 27. c. Parant etiam heretici saginas in Pharetra, hoc est, autoritates scripturæ ad decipiendum. Psal. 10. Hæc etiam quoque est meretrix præparata ad capiendas animas. Prou. 7. Et rex qui præparatur ad prælium Iosue. 15. c. Et præparans se Gog ad pugnam: heretici videlicet aduersus fideles. Ezech. 38. b.

Præparat dolos verus hypocrita: quia tanto semper maiorem malitiam contra proximos in mente concipit, quanto solus præ omnibus videri innocentior quærit. Iob. 15. d. *Frondes hypocrite.*

Præparata Thophet dicitur gehēna, quæ parata est malis. Isa. 30. f. Infernus.

Ad Idem refertur præparata dies tenebrarum. Iob. 15. c. *Parascene.*

Parascene, idem est quod præparatio: dicebatur autē sic apud Iudæos dies ante sabbatum: qui præparabant omnia, quæ ad sabbatum erant necessaria. Matt. 27. g. Mar. 15. g. Luc. 23. g. Ioan. 19. c. g. Designat autem penitentiam, quæ præparamur ad requiem æternæ gloriæ: ideo & prædicatio Ioannis, & Christi à penitentia coepit. Item vitam præsentem, quæ præparare debemus manna ad sabbatum futuræ. Ex. 16. e. *Penitentia. Vita præsens.*

Parcere, Ignoscere, Indulgere, Remittere.

Parcere, est propriè abstinere, quasi non tangere. Accipitur et pro ignoscere, quod est veniam, vel impunitatem dare: quod & remittere, & condo-

& condonare dicitur. Remittere autem interdum est reddeere. 1. Reg. 6. a. Quomodo remittamus eum. Et relaxare. Exod. 17. c. Sin autem paululum remittamus.

Ad ignoscendum dicitur multus Dominus. Isa. 55. b. quia miserationes eius super omnia opera eius. Et dicitur Dominus peccatori ad horam parcere: quia reatum culpæ concessis protinus sceleribus diluit. Iob. 7. c. 10. c. Parcit etiam nomini suo, quum peccantem populum liberat, ne nomen suum blasphemetur. Ezech. 36. c.

Non parcens Abraham filio suo Isaac. Gen. 22. c. designauit firmam promissionem salutis pro Christi passionem futuræ. Et non parcens diues ouis pauperis, indicauit Christum offerentem carnem suam pro nobis. 2. Reg. 12. a.

Indulgentiam prædicauit Christus captiuis, quando dixit: Penitentiam agite. Isa. 61. a. 63. b.

Non parcit Deus delinquenti. Iob. 9. d. quia delictum sine ultione non deserit. Aut enim ipse hoc homo in se penitens punit: aut hoc Deus cum homine vindicans percutit. Neque parcit Deus Leuiathan, hoc est, diabolo ait eius corpori. Iob. 1. a. Non pepercit etiam speciosis Iacob, cum in totum destruxit Hierusalem: & cum animæ peccantis decorem abstulit. Thre. 2. a. Zac. 11. b. Non parcit loco, cum non eum seruat, sed perdit. Gen. 18. c. Non parces loco illi.

Nō pepercit oculus Hierusalem, hoc est, animæ in peccato iacenti: quia præter Deum nemo potest offendenti Deū subuenire. Eze. 16. a.

Non parcit in dilandis tentoriis, qui prædicat, & dilatat fidem quantum potest. Isa. 54. a.

Parcere, interdum est prohibere: & non parcit ori suo, qui confiteri malum quod fecit, non erubescit. Iob. 7. b. Psal. 77. Pro. 18. d. 28. d. Parcit etiam lingua à detractione, qui eam refrenat. Sap. 1. c.

Parcere regi Amalecitarum, est cōsentire diabolo: uel retinere aliqd laetitiae in cogitatione, aut in ore, aut in carne. Est etiam non cōfiteri omnia peccata: sed aliquod graue peccatum abscondere. Parcere aut optimis gregibus, & arceibus, & uestibus Amalec, est immundas cogitationes retinere, & per affectum immunda diligere. 1. Reg. 15. a.

Parcit quis in malo, aut peccato, qui illud in semetipso penitendo non persequitur, ac punit. Iob. 20. b.

Non parcens vir fratri suo, est hereticus decipiens fratres, seu proximos. Isa. 9. d. Zac. 11. a. Ediuersò non parcens filiis, est non dimittens subditos in erroribus. Isa. 13. d.

Parcus.

Arcus, dicitur qui frugi est, & sumptibus parit: Nō inuenitur in allegoriis, nisi quod parit dicitur seminare, qui non est largus in dādis eleemosynis. 2. Cor. 9. b. Ecclesiast. 11. b. 31. c.

Pardus, Panthera

Pardus, animal ferum, maculis distinctum: cuius forma Parda lis, & Panthera dicitur. Panthera autem sola omnium animalium suauiter olere fertur. Idque non nisi bestiis, unde abscondens se, uel natur beluas, quæ eius odore delectantur.

Pardus aliquando dicitur Deus, & etiam panthera, secundum quod punit peccatores: quibus crudelis videtur. Hose. 13. d.

Pardus dicitur diabolus propter crudelitatem. Cant. 4. c. Ier. 5. b. ut autē est lere, 13. d.

maculosus, significat hereticos maculis errorum resptos: & etiam Iudæos, & peccatores: peculiariter autē raptores. Et præterea inordinatos.

Deus.

Diabolus.

Heretici.

Iudei.

Peccatores.

Raptores.

Confiteri peccatum.

Frēnare linguam.

Cōsentire diabolo.

Retinere lasciuiam.

Non confiteri omnia peccata.

Non penitere.

Decipiens fratres.

Liberans ab erroribus.

Parcus.

Pardus, Panthera

Pardus, Panthera

Pardus, Panthera

Pardus, Panthera

Pardus, Panthera

Pardus, Panthera

Pardus, Panthera

Pardus, Panthera

Pardus, Panthera

Pardus, Panthera

Pardus, Panthera

Pardus, Panthera

Pardus, Panthera

Pardus, Panthera

Pardus, Panthera

Pardus, Panthera

Pardus, Panthera

Pardus, Panthera

Gre. I. Cant. 4
Ric. de S. Vito. de ui
sio. mutabili. 11
Hic. I. Ierem. 5. & f.
Dan. 7
Rup. I. Hose. 13. & f.
Haba. 2
Aug. 5. Apoc. ho. 10

Glord. I. I. 66

Hic. I. I. 42
Gre. 9. mor. 17

Hic. I. I. 8. & f. I.
Mich. 5.
Glord. I. Exo. 2
Rup. 2. I. I. 31

Glord. I. Gen. 38
Ori. I. Reg. ho. 1
Gre. I. 2. Reg. I. 2

Hic. I. I. 66. & f. Ie
re. 15
Ori. I. 1. Reg. ho. 1
Gre. I. 1. Reg. 2
Amb. 2. de Abra. 11

Glord. I. Eze. 2. & f.
Gen. 38

Hic. epist. Multum
vramque.
Hic. I. Hose. 1

S Y L V A

natos affectus: qui crudeles sunt aduersus animam. Isa. 11. b. Ier. 5. b. Affectus inordi
13. d. Hose. 13. b. Habac. 1. b.

Pardi sunt etiam hypocritae: quia vitiis uirtutes admiscunt. Cant. Hypocrite.
4. c. vel ipsa fraudulentia hypocritarum: qui aliud opere praeferunt,
aliud uero est, quod peruersè diligunt. Dani. 7. b.

Pardus dicitur rex Alexander, uel eius regnum uelox, & tyrannicum, varios Alexander ma
habens populos. Ier. 5. d. Dan. 7. b. Hose. 13. b. Haba. 1. c. Apoc. 13. a. gnus.

Pardo similis bestia erit Antichristus: quia cum Antichristo uaria Regnum grece
populorum multitudo, & moribus diuersa congregabitur. Apoc. 13. a. rum.

Parere, uide Obedire. Antichristus.

Parere, Partus, Parturire, Puerpera.

Partus foemi natus, est cum eductus sit: & dicitur tunc parere, & emit
ti. Parturiunt autem, quum in pariendo laborant. Parere autem
interdum, acquirere. Isa. 26. c. Peperimus spiritum salutis. Generare. Isa.
66. c. Ipse non pariam dicit Dominus. Manifestare. Ps. 7. Concepit dolor,
& peperit iniquitatem Parturire autem, cogitare. Ps. 7. Ecce parturit
iniquitatem Formare. Gala. 4. c. Filioli, quos iterum parturio.

Parere dicitur Deus, filium quidem aeterna generatione. Parit etiam Generat Deus
filios adoptiuos, hoc est, fideles in ecclesia: & parere facit ipsam eccle
siam. Isa. 66. c. filium.

Sicut pariens seu parturiens loquitur Deus. Isa. 42. c. quando ope
re iram, & uindictam manifestat Quia ut parturiens cum dolore eii
cit, quod diu in abditiis cum pondere portauit ita Dominus post lon
gum silentium, quod apud se nunc tacitus tolerat in ultione iudicii
quasi cum dolore manifestat. Vindicta Dei.

Pariens prophetissa, designat spiritum sanctum, cuius obumbratione Spiritus sanctus
natus est Christus. Isa. 8. a. 45. b. Vel designat beatam Virginem, ex qua Virgo Maria.
natus est Christus. Eadem designat uxorem Amram, quae peperit Moysen, Ecclesia ex ge
hoc est Christum Exo. 2. a. Et parturiens quae peperit, est beata Virgo: uel tibus.

ecclesia ex gentibus. Mich. 5. a. Apoc. 12. a. Beata Virgo peperit ante
quam parturirer, quia prius peperit in corde, quam in utero concepit.

Partus Thamar. Gen. 38. g. Generationem utriusque populi in ecclesia Generatio y
designat. Et pariens Anna filium, est ecclesia producat robustum in fi
de uel manifestans deuotionem ad gloriam Dei. Peperit et tres filios trin. que populi
in ecclesia.

& duas filias, hoc est, fortes & infirmos. Et pariens plurimos steriles Ecclesia produ
est ecclesia ex gentibus: uel Hierusalem celestis. 1. Reg. 1. c. 2. a. Peperit Sion cens robustos in
antequam parturirer, quum inuitis Iudeis perierunt Apostoli, & alij qui fide, et generat
post Pentecosten quasi subito crediderunt. Vel ecclesia prius sterilis fortes & infir
in gentibus, breui plurimos abuit credentes. Peperit autem masculos. mos.

lum, hoc est, Christum, uel perfectos. Isa. 66. c. Non paries etiam Sion, Generat Chri
est ecclesia quae fuit sterilis apud Iudeos. Isa. 49. f. Et quae peperit se stum, uel perfe
ptem, uel plurimos, infirmata est, quum synagoga a partu bonorum ctos.

filiorum cessauit. 1. Reg. 2. a. Ier. 15. b. Partus etiam Sara, designat mul
tiplicationem fidelium in ecclesia: peperit autem Isaac, hoc est, lati
tiam ex multiplicatione fidelium Peperit autem anno altero, nempe Productio le
tempore gratiae Gen. 17. c. 2. I. a. Isa. 5. I. a. 54. a. Pro. 30. c. gis.

Partus uxoris Amram parientis Moysen. Exo. 2. a. designat produ
ctionem legis ex patriarchis Partus autem uxoris Iudae, designat pro
ductionem regni Iudaeorum Gen. 38. a. Productio re
gnis Iudaeorum.

Pariens una meretrix apud aliam, est Gentilitas apud synagogam: plebs gentes fide.
cuius fidem amplexata est. 3. Reg. 1. c. Pariens uerbum Dei.

Pariens Gomer filium Israel ex Hosea propheta, est paries uerbum Dei.

Dei

ALLEGORIARVM.

679

Dei per coniunctionem ad Christum. Hose. 1. b.
Plebs Iudaica Pariens nurus Eli. 1. Reg. 4. b. designat plebem Iudaicam: quae ea,
generans duos: quae concepit haereticos & perfidiae semina, loquendo effundere non de
sistit Peperit autem filium, hoc est, erudiuit durum in nequitia & in
superabilem populum.

Operari. Parere filios gualiter, est operari: & parere filios in dolore, est difficul
ter bene operari per sensum Gen. 3. c. Et pariens Sara filium sine obste
trice, designat perfectionem operum lapientiae, quae sunt doctore solo Deo. Gen.
21. a. 2. 5. c. Et tempus partus, est productio operis. Parientes autem prius
quam veniant obstetrices, sunt operantes & credentes sine auxilio ar
tium & disciplinarum. Exo. 1. d. 2. a. d. Et parere spiritum salutis, est bene
operari. Isa. 26. d. Parere autem filios, & filias, est fortes, & teneros fructus
edere. Exo. 21. a. Parere, n. masculum, est producere perfecta opera: pa
rere foeminam, imperfecta. Parturunt autem viri bona opera simul cum con
ceptu. Parientes vxor, & ancilla Abimelech, sunt Philosophi bene ope
rantes in fide, quam susceperunt. Gen. 20. d. Pariens sterilis sepius, est ani
ma producat perfecta opera, quae antea non proferebat. 1. Reg. 2. a.
Parturunt quoque, flores fructus, quum teneri & imperfecti bene operan
do perficiant. Cantico. 7. d. Et parturunt filios & filias in Babilone, quae
bene operantur in hoc mundo. Ier. 29. b. Non parit autem, qui non bene
ne operatur. Iob 24. d. Pariens autem cerua in agro, est incipiens be
ne operari in ecclesia: relinquit autem foetum, quia non erat herba: quum
per defectum doctrinae, a bene operando desisteret. Ier. 14. a. Parturunt et
ceruae, quum Apostoli & doctores praedicando producat filios: & Ori. I. Cant. ho. 3
parturunt, quum per labores instituunt. Idem significat partus ibi Gre. 30. mo. 16. 17
cum: quo etiam designari possunt opera minorum. Iob 39. a. Gala. 4. c. 18. 19 20

Parturiens dici potest anima poenitens. Hab. 3. b.

Parturitio Rachelis, designat productionem Pauli a synagoga ad fi
dem: quae fuit difficilis, & per mortem ipsius synagoge. Gen. 3. 5. c.

Partus designat bona opera carnis, & etiam partus ancillarum. Amb. 2. de Abra. 10
Gen. 16. c. 30. a. Designant etiam ortum Iudeorum in seruitute.

Parientes filiae Lot, designant producat mala opera. Gen. 19. g. Ori. I. Leu. ho. 8
Parturunt quoque stipulam, qui opera faciunt igne digna. Isa. 33. b. Et pa
riens masculum, est producat opus minus malum: foeminam uero ma
gis malum. Leu. 12. a. Parere iniquitatem, est opere peccatum implere. Sic
pepererunt Iudei clamantes, Crucifige, crucifige. Et parturunt iniquita
tem haereticos docentes errores. Ps. 7. I. a. 59. a. Iaco. 1. b. Et parturit pecca
tor iniquitatem, quum prauus motus excitatur in eo, & quia in dolore est
ois iniquus Iob 15. d. Isa. 13. b. 2. a. mulieribus ante partum dolor est
ingens, grauisque nixus dissecantes eas doloribus. post partum uero re
laxum, dolore simul cum infante egrediente. Verum hic non ita, sed
dum parturimus, concipimusque corruptos affectus, delectamur, gaudemus
que: ceterum ubi fuerimus enixi malum illud puerum peccatum, tunc conspe
cta foeditate partus, discruciamur grauius, quam mulieres parturientes.

Parit ancilla super gremium domine, hoc est, Bala super gremium Rache
lis, quando cognitio sensibilibus ordinatur ad Dei cognitionem, & Geor. uene Cant. 2
contemplationem, & ad eius laudem. Gen. 30. a. sono. 7. cap. 6

Pariendi tempus fuit in lege ueteri cum Moise. Eccles. 30. a. Hic. 1. aduer. Iovin.

Pariens Israelitis ex Aegypto, designat sensum carnalem datum Ori. I. Leu. ho. 14

litterae legis. Leu. 4. b.

Partus Ephraim, hoc est, haereticorum, est praua institutio discipu
lorum in erroribus. Hose. 9. c. Hic. I. Leu. ho. 14
Hic. I. Hose. 9

Qua

*Cris. Exod. 1. &
Iere. hom. 4
Amb. f. Rom. 8*

Quæ non peperit dicitur congregasse perdix, hoc est, diabolus, qui animas venatur, quas non creauit. Iere. 17. b.

Parturire dicitur creatura. Ro. 8. d. quia cum dolore producit res corruptibiles. Parturientis dolores sunt, qui non possunt euitari: sic parturienti est, qui est in tribulatione, cuius euersionem ignorat. Psalm. 47. Iere. 4. g. Eze. 50. d. Hose. 13. d. Mich. 4. c.

Paries, Macerietes.

Paries, est proprie domorum, ubi parietibus tectum superponitur. Murus autem, tam de publicis, quam priuatis parietibus dicitur, qui extrinsecus sunt. Maceria uero est congeries lapidum in unum compactorum sine cemento, aut alio genere ferrumini, quo vineæ claudi solent. Sed ut nunc sufficit confunduntur hæc vocabula.

Paries interdum est humanitas Christi: ut cum spiritus stat post parietem. Cant. 2. c. designat latens diuinitas in humanitate. Ezechias conuersus est ad parietem, hoc est, ad contemplationem humanitatis à Verbo assumptæ. 4. Reg. 20. a. Et paries altaris holocausti, est corpus Christi. Leu. 5. b. Et paries quem impellit spiritus robustorum, est Christus, aut eius membra, quæ plequantur demones, & superbi. Isa. 25. b. Idem est maceria, quadiu uidelicet erat mortalis: suscitatus uero est petra solidissima. Cant. 2. d.

Maceria dici potest multitudo angelorum, & etiam omniū electorum. Ipsi enim sunt maceria vineæ. Ps. 79. Cant. 2. d. Et parietes templi lapidei, sunt Sancti veteris testamenti, quibus superinducuntur tabulæ cædri- næ, id est, Sancti noui testamenti, 3. Reg. 6. c. Parietes quoque templi, sunt populi fideles, ex quibus sancta vniuersalis Ecclesia consistit: ubi altitudo successionis fidelium, & charitatis, quæ se inuicem portant, designat. Eze. 41. a. c. Et paries templi in quo depicta erat similitudo reptilium, & animalium, est cor humanum, ubi sunt expressa vitia. Eze. 8. c. Et paries, ad quem conuertit Ezechias faciem suam, est cor. Isa. 38. a.

Paries quem adificabat Deus in populo suo, erant cōminationes, quibus premebatur populus, ne peccaret. Vel si populus adificabat, erat uana defensio, quam sibi ipsi pollicebatur. Eze. 13. d.

Maceria agri, aut vineæ dici potest munitio disciplina: & destructa maceria, est dissoluta disciplina. Proue. 24. d.

Maceria interposita iræ Dei, sunt orationes iustorum, propter quas Deus se retinet à puniendo. Eze. 21. g.

Parietes domus. Leu. 14. c. significare possunt ordines in Ecclesia: & doctores protegentes infirmos: qui leprosi sunt, quando habet error.

Designat etiam firmitatem dogmatum Ecclesiæ: & uetus testamentum. Et sponsus dicitur stare post parietem, quod aliqua mysteria ueteris legis ex parte reuelat: sed non omnino. Cant. 2. c. Et paries quæ palpant Iudæi, est littera legis non intellecta. Isa. 59. c. Et maceria rupta per Zarā, est lex rupta, ut nouus populus prodiret in lege noua. Gen. 3. g. Et maceria vineæ, est sensus litteralis sacræ scripturæ: vel ipsa lex, quæ non potuit retinere Christum salientem super montes, quin transiret ad Gentes. Ps. 79. Significat etiam muros Hierusalem. Isa. 5. b. Iudæi innituntur super hunc litterarum parietem: & mordet eos coluber. Amos. 5. f.

Parietes altaris deaurati, designant dilectionem dilectionis per bona opera exterius. Exo. 30. a. 37. d. Leui. 5. b.

Maceria diuisa in partu Thamar. Gen. 38. g. designat diuisionem, quæ Iudæi se separant à Christianis. Paries est medius diuidens populos, erat inimicitia Iudæorum, & Gentilium, & diuersus cultus. Ephe. 2. c.

Paries inclinatus, & maceria impulsus, est homo fragilis ex luto cōpositus,

Diabolus venatur animas.

Humanitas Christi.

Corpus Christi. Christus vel eius membra.

Angeli.

Sancti veteris testamenti.

Fideles in Ecclesia.

Cor humanum.

Comminatio diuina.

Vana defensio.

Disciplina.

Orationes iustorum.

Diuersi gradus in Ecclesia.

Doctores.

Vetus testamentum.

Sensus litteralis.

Muri Hierusalem.

Dilatatio dilectionis.

Separatio in daorum à Christianis.

Inimicitia Iudæi, & Gentilium.

Homo fragilis.

Impedimenta peccandi.

Cogens seruare litteram legis.

Hypocritæ.

Defensiones hæreticorum.

Peccatum.

fitus, & pronus ad malum, qui in tentatione succubuit. Ps. 61.

Maceria, quæ sepius dicitur vias fornicationis, sunt impedimenta, quæ Deus ponit animæ peccatrici, ne suas expleat cupiditates. Hose. 2. b.

Paries dealbatus, est, qui litteram legis seruare cogit, & etiam hypocrisis sacerdotum: & superbia, defensionemque hæreticorum. Acto. 23. a. Isa. 23. c. Ro. 10. a. Et maceria cadens, sunt munimenta, & defensiones hæreticorum. Eze. 38. g.

Paries interdum sumitur pro peccato: quod est paries medius sepa-

rans nos à Deo. Ephe. 2. c. Eze. 3. c. Fode parietem.

Parricida.

Parricidæ dicuntur parentum interfectores. 1. Timot. 1. b.

Pars, Particula, Portio.

Caro Christi.

Mysteria reuelata sacerdoti.

Sors.

Deus.

Synagoga, & ecclesia.

Participatio gloriæ, filii, & Eu-

charistiæ.

Gradus gloriæ.

Preparationes bonorum operum.

Gentes.

Bona opera.

Exemplum perfectum.

Vetus & nouum testamentum.

Sensus spiritualis.

Homo interior, & exterior.

Gentiles.

Iudæi.

Christiani.

Ars, à pari uidetur dici, quod partes simul iunctæ pares, hoc est, æqua-

les sunt toti. Partes autem dicuntur, ex quibus totum constituitur.

Pars decima ephi. Exo. 29. g. Leui. 5. c. 6. c. 14. c. carnem Christi designare potest: quæ coniuncta est ephi, hoc est, diuinitati, quæ est tres personæ, quia ephi tres modios continet. Ad idem refertur pars decima similis. Et pars reliqua similis reuelata sacerdoti, sunt mysteria si-

bi remanentia: vel gratia necessaria. Leui. 5. c.

Pars interdum est sors. Nu. 12. c. Nec habebitis partem inter eos.

Deus enim est pars, uel sors sacerdotum. Et pars Iacob dicitur Deus, qui est sors fidelium. Ierem. 10. c. Et pars hereditatis Christi dicitur Deus, pro parte hominis assumpti; quia ille accepit de nostro humanitatem, & nos de suo immortalitatem. Ps. 15. 7. 2. Ediuersò pars, & portio Dei est synagoga, & ecclesia propter electionem. Iere. 12. c. Pars etiam, seu portio bonorum, est custodire legem Dei: quia ita erit eorum portio Domini, quum legem eius custodierint. Psal. 118.

Pars Sanctorum, est in felicitate. Isa. 61. c. Et pars sacerdotalis, hoc est participatio, ad quam petunt admitti filii Aaron. 1. Reg. 2. g. est beatitudo, uel fides simplicium in ecclesia: uel participatio Eucharistiæ.

Et partes datæ ab Elcana Phenennæ, & filiis, ac filiabus eius. 1. Reg. 1. a. designant diuersos gradus gloriæ in terra uiuentium, uel varias preparationes Sanctorum operum. Ps. 141.

Pars datæ Ioseph à patre suo, designat Gentes datas Christo in hereditatem. Gen. 48. d. Ps. 2. Vel designat bonorum operum hereditatem. Colossen. 1. b. Et partes Galilee, & Tyri, & Sidonis, Gentilitatem significant, dicitur autem Christus in partes se cessisse: quia non in totum. Matth. 2. d. 15. b.

Pars extrema Gabaa significat perfectum exemplum operum prædicatoris. 1. Reg. 14. a.

Partes septem, sunt doctrina ueteris testamenti, partes uero octo doctrina noui testamenti. Eccl. 12. a. Partes autem tres, in quibus erat fenestra templi, designant sapientiam scriptam tripliciter. Ezechielis 41. c. Et pars ualorum templi, est pars ueritatum sacræ scripturæ. Daniele. 1. a. Partem autem farris fracti adolere, est sensus spirituales à palea separatos Domino offerre. Leui. 2. d.

Pars utraque tabularum scriptarum digito Dei. Exo. 32. d. designare possunt primam hominem interiorem, & exteriorem formatum à Deo, qui tamen contractus est.

Partes dug, quæ deficiunt, sunt Gentiles, & Iudæi; pars tertia Christiani, qui purgant igne. Zac. 13. d. Et pars mortis Oliueti, quæ est ad Orientem, sunt

Glo. ord. 1. Hose. 2.

Amb. s. Luc. 3.

Hier. f. Isa. 23.

Aug. 1. ser. Dom. in monte.

Amb. s. Luc. 3.

Glo. ord. 1. Leui. 5.

Hier. f. Iere. 10. & f. Psal. 15.

Glo. ord. 1. Iere. 12.

Aug. f. Psal. 118.

Gre. 1. 1. Reg. 2.

Aug. 17. i. i. Dei.

Gre. f. 1. Reg.

Amb. de bene patriar-

charum.

Hila. f. Mat. cano. 2.

Ori. s. Mat. cap. 15.

Gre. f. 1. Reg. 14.

Hie. s. Eccl. 11. & f. Eze. 41. & f. Dan. 1.

Glo. ord. f. Leui. 2.

Glo. ord. f. Exo. 32.

Aug. 2. de uis. infirmorum 2.

Gre. f. Cant. 2.

Ber. f. Cant. ser. 56.

Isyc. f. Leui. 5.

Glo. ord. f. Isa. 15.

Rup. f. Cant. 5.

Ber. f. Cant. ser. 62.

Hie. f. Eze. 8. & f. Isa. 38.

Gre. 2. 6. mor. 4.

Hie. f. Eze. 13.

Gre. 20. mor. 23.

Beda. f. Prou. 24.

Glo. ord. f. Eze. 12.

Isyc. f. Leui. 14.

Ori. f. Cant. ho. 3.

Amb. f. Ps. 118.

serm. 6.

Hie. f. Isa. 59.

Chrys. f. Mat. ho. 3.

Amb. f. Luc. 3.

Hie. f. Isa. 5.

Rup. f. Amos 5.

Glo. ord. f. Exod. 30.

Amb. s. Luc. 3. & f. Ephe. 3.

Basil. f. Psal. 61.

SYLVA

sunt fideles coniuncti luci veritatis: pars verò ad Occidentem, sunt Iudæi in infidelitatem lapsi. Zach. 14. a.

Ex parte, dicitur imperfectio. 1. Cor. 13. c. Ex parte cognoscimus. Imperfecta cognitio. Ex parte sunt, quæ nunc dicuntur viarum Dñi. Job 26. d. quia quicquid altum, quicquid terribile in hac vita positi de eius consideratione cognoscimus, ex parte sunt ad ea, quæ cognoscenda restant, & veluti parua stilla. Ex parte quoque sunt, quæ ad primum Dñi aduentum pertinent.

Pars, seu portio de mandragoris, quæ petebat Rachel à Lia, est bona opinio & autoritas, quæ venit ad cõtemplatiuos, p. actiuos. Gẽ. 14. d. 30. b.

Pars maior data Benjamin à Ioseph. Gen. 43. g. est maior portio donorum & gloriæ data Paulo: qui plus omnibus laborauit: vel quia ubi humilitas, ibi sapientia. Excellentia donorum Pauli.

Partes quatuor animalium. Ezech. 1. b. designare possunt quatuor mundi partes, in quas dilatatur Euangelium. Vel sunt quatuor uitæ partes.

Partes quatuor residuæ Aegyptiis, data quinta Regi. Gen. 47. f. designat nos quatuor retinere, quoniam in hac vita fin cuiusque facultatē laudabili ter cõuersamur. Ad hæc referri pot pars quarta hinc similis. Ex. 29. g.

Pars quarta steteris argenti sic se habet: ut prima sit in prædicatione Prophetarum: secunda Apostolorum, tertia Martyrum: quarta Episcoporum, & sacerdotum. 1. Reg. 9. b.

Pars quinta quam dabant Aegyptij Regi. Gen. 41. d. 47. f. significare potest terrena, quæ debentur Cæsari, hoc est, mundo. Designatur etiam filios tenebrarum quinque sensibus debitos, celsitiam non curare.

Pars quinta tradita sacerdoti, quemlibet sensum significari potest, interiorē, seu exteriorē. Leui. 5. b. 6. a. Et pars quinta precij animæ immundi uoto oblata, est mens, vel sapientia addita sensibus, vel doctrina exhortationis. Leui. 27. b. Et pars sacerdotum est intelligentia secretorum. Exod. 29. c.

Pars dimidia sanguinis, quam tulit Moses de holocausto: & pars residua, quam fudit super altare. Exo. 24. b. designat sanguinem Martyrum effusum ad honorem Christi, qui est altare nostrum: & ad iustificationem populi Christiani.

Pars, seu portio Moysi, erat pectusculum. Leui. 8. f. quia ipse tunc erat sacerdos consecrans alios sacerdotes, & accipiens ab eis sacrificium.

Pars pro latere. Pars utraque oraculi significat tempus veteris & nouæ legis. Exo. 25. b. 3. c. Ad idem referri potest pars utraque candelabri. Exod. 37. c.

Pars extrema vestium sacerdotis. Exo. 28. f. 39. d. consummationem & perfectionem operum designat, quæ debet esse in sacerdote.

Pars exercitus manens cum Saule, designat paucos esse adiutores predicatorum. 1. Reg. 10. d.

Pars tertia Solis & Lunæ & stellarum, & reliquorum p. cussa, Apo. 8. b. c. Peccantes in ecclesia.

d. 12. a. designat eos qui peccant in ecclesia, & peccantes ex Iudæis. Et pars aquarum Iordanis defluens in mare Mortuum, designat eos, qui post baptismum redeunt ad peccata, in infernumque decidunt. Pars verò, quæ retinetur & manet dulcis, significat saluandos. Iosu. 3. d. Pars est tertia terra & arborum, quæ combusta est, designat Sodomitas subuersos: qui nec computantur inter iustos, nec inter penitentes. Ita de tertia parte maris, nauium, fluminum, Solis, Lunæ, stellarum, & c. quæ ad diuersos referuntur.

Pars magna domus Eli, maiorem partem populi Iudæorum significat. 1. Reg. 2. g.

Pars tabernaculi respiciens mare, ad Iram, est pars Occidentalis. Ex. 36. c.

Pars

ALLEGORIARVM.

681

Afflictiones et desidia in hac vita. Pars data Annæ, designat afflictiones Ecclesiæ in hac uita, & sterilitatem ex desiderio, & dilatione futuræ. 1. Regum. 1. a. unde dicitur. Ioan. 16. c. Plorabitis, & flebitis vos. Actor. 9. c. Ostendam illi quanta oporteat eum pro nomine meo pati. Colossen. 1. d. Impleo, quæ defunt passionum Christi in corpore meo. Gala. 6. c. Absit mihi gloriari, nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi.

Infirmi in ecclesia. Pars pro extremo. Iosu. 8. c. Cum ergo ex utraque parte aduersarii cederentur, Pars autem extrema ciuitatis, significat eos, qui ultimum locum tenent in ecclesia. 1. Reg. 9. d.

Opinio. Pars interdum, est opinio. Iob 32. d. Respondebo ego partem meam. Hanc partem suam omnis arrogans æstimat, si scientiam non tam habeat, quam ostendat: quia nimirum omnes elati scientiam habere non appetunt, sed ostendere.

Pertinentes ad sortem demonum. Pars vulpium. Ps. 62. dicuntur, qui ad sortem demonum pertinent: & qui prius possidebantur à demonibus, & postmodum rapiuntur à verbo Dei. Item Iudæi, qui negato vero Rege dixerunt: Non habemus regem, nisi Cæsarem.

Sors Diaboli in malos. Pars idololatrantium, est in partibus torrentis, quum efficiuntur de sorte diaboli decipientis. Isa. 57. b. E. pars calicis malorum, dicitur diuina vindicta: quia unusquisque recipiet secundum opera sua. Ps. 10. Iob 20. d. 24. c. Iere. 13. d. Pars etiam prauorum est cum feris in herba terræ, cum propter auaritiam, & ambitionem, ad rapinam, & fraudem, & ad omnem crudelitatem effrenantur. Dan. 4. c.

Pars prona ad peccatum. Pars secretior natum, designat partem pronam ad peccatum. 1. Regum. 5. b.

Ratio. Pars interdum idem est, quod ratio. 2. Reg. 20. a. Non est nobis pars in David.

Partes tres populi, vide Abscindere.

Pars media iugeri, vide Iugetur.

Participare, Particeps.

Christiani. Participare, est partem tribuere, seu capere, siue participem facere, aut fieri. Particeps autem est, qui partem capit.

Particeps Christi, sunt Christiani: & qui possunt dicere: Particeps ego sum omnium timentium te. Psalm. 44. 118. Participes autem Christi, aut propter carnem, aut propter spiritus communionem Sancti sunt. Hebræ. 3. a.

Vnio ciuitatis, et ecclesiæ. Participatio ciuitatis Dei, dicitur esse in idipsum: quia ciues eius debent esse cor vnum, & anima una: & quia in illa ecclesiastica ciuitate non erit mutatio, sed idipsum. ps. 121.

Consentientes hæreticis. Participes idolorum, sunt consentientes hæreticis. Isa. 44. b. Hose. 4. b. Dicuntur etiam participes sacerdotum interficientium, Hose. 6. d.

Partiri, vide Abscindere.

Paruus, Paruulus, Pusillus, Exiguus, Minimus, Minor, Modicus.

Christus. Paruus est secundum quantitatem, qui modicam habet quantitatem. Paruulus autem dici solet puer minor ætate. Paruuli quoque dicuntur posterius. ps. 16. Diuiserunt reliquias suas paruulis suis. Minimus autem datur ætate, dignitate, facilitate, reputatione, quantitate, tempore.

Paruulus David significat Christum humilem. 1. Reg. 16. b. De ipso dicitur. Isa. 9. b. paruulus natus est nobis. Ad hoc videtur referri, quod dicitur paruulus Bethlechem, ubi natus est Christus. Mich. 5. a.

R R r r Non

Glo. ord. s. 10

Gre. 1.1. Reg. 2

Gre. 19. mor. 10

Rup. s. Cant. 7

Basil. h. in princip.

Prou. s. p. 114

Hie. s. 16. 60. &

Ier. 9. & s. Eze. 9

Am. s. p. 63

Gre. 4. mor. 43

Beda. s. Pro. 1. 9

Ori. s. Ios. h. 9. & s.

Ps. 36. b. & s. Ma.

cap. 14. & h. 5. & s.

Leui. h. 12

Amb. s. Luc. 10. & de

Ioseph. 10

Hila. s. p. 63. & s.

Matt. can. 18

Rup. s. Mich. 2

Hie. s. Zach. 13

Hil. s. Matt. can. 18

Amb. s. Luc. 19

Tert. adu. Mar. 4

Cla. Alex. 1. stroma.

Aug. 83. q. 61

Cyril. de adorati. in

Spiritus sancto.

Gre. 5. mor. 33. 34

Cassia. li. 5. cap. 22

Am. s. Psal. 16. 103

Hie. s. Isa. 33. & s.

Abdi.

Rup. s. Abdi.

Beda. s. Pro. 1

Gre. 1.1. Reg. 15

Hie. s. Abdi.

Glo. inte. s. Gen. 30

Ori. s. Matt. cap. 14

& s. Psal. 30. h. 3

Hil. s. Matt. can. 14

Non est facta paruula manus Domini ad redimendum. Isa. 30. a. Virtus redem-
quia maior apparuit in lege noua. unde & ipse Christus dicebat. Mat. p. 10. Christi.
26. c. An putas, quia non possum rogare Patrem, ut exigeret mihi plus-
quam duodecim legiones angelorum.

Parua tunica Samuelis. 1. Reg. 2. d. designat indumenta iustitiae, quae
secundum incrementa apparebant in Christo, & quae communicaban-
tur ad capacitatem paruulorum.

Parua ciuitas dici potest homo, vel ecclesia. Eccl. 9. d. & paruula soror erat
ecclesia in principio, quoniam nondum poterat predicare, & filios parere. Can. 8. c.

Paruuli & pueri, humiles & simplices & innocentes significare so-
lent: & imperfectos: & qui nondum habent exercitatos sensus ad discre-
tionem boni & mali. Gen. 33. b. 1. Reg. 5. c. Prou. 1. a. 9. a. Isa. 60. d. Ier.

9. f. Thre. 2. d. 4. a. Eze. 9. c. Matt. 11. d. Psal. 63. 11. 4. 118. Et paruus & mo-
dicus populus Moab, est humilis. Isa. 16. d. Paruuli et sunt, qui carent

concupiscentijs, ceterisq; affectibus, & ambitione. 1. Thessal. 2. b. Iidem
dicuntur paruuli vas. Isa. 22. g. Iob 3. d. Paruuli et dicuntur nuper ba-

pizati, ac recentes in fide. Gen. 33. b. Iosue. 8. g. Exod. 10. f. Iob 8. b. Na-
hum. 3. b. Matt. 14. c. Luc. 10. d. 1. Cor. 13. c. Ephes. 4. c. Et paruulus Be-

niamin, erat Paulus nouus in fide. Gen. 44. c. 45. c. 50. b. Pusilli et sunt
nuper conuersi, qui solum hoc habent puerorum, quod venerunt ad perfe-

ctam aetatem in Christo, & non ad mortificationem passionum: ideo pos-
sunt scandalizari. Magnus enim non scandalizatur. Matt. 18. a. paruuli

li quoque sunt ignorantes, qui facile decipiuntur. Matt. 2. c.

Paruuli erant discipuli Christi, maxime tempore passionis: vel quia
infirmi in fide, vel quia humiles. Zachar. 13. d. Ipsi quoque sunt pusilli.

Pusillus Zacharus, Gentiles designat, nulla nobilitatis ingenuitate,
nec meritis sublimes. Luc. 19. a. Philosophi quoque sunt paruuli, nisi

ad Christo viri fiant. Heb. 5. d.

Paruuli non numerari, sunt infirmi: & qui facile in errores labun-
tur. Exo. 12. Ipsi tamen eunt in desertum ad sacrificandum. Exo. 10. c.

Item pusillanimes. Iob 5. a. Paruulum occidit inuidia. Quia inuidere
non possumus, nisi eis, quos uobis meliores putamus. Paruulus ergo

est, qui liuore occiditur: quia ipse sibi testimonium perhibet, quod eo
minor sit, cuius inuidia torquetur. Vel paruulum occidit inuidia: quia

huius pestis languore non moritur, nisi quod adhuc in desideriis infirmus.
Paruulus dicitur Iudaicus populus existens sub lege tanquam sub

praedagogo. Exo. 2. a. Psal. 16. Prou. 1. c. Isa. 33. c. Et paruulus Iacob, est idem
populus. Amos 7. a. Et paruulus Edom. Abdi. a. Papilla quoque anima-

lia in mari, erant minores in lege. Psal. 103.

Paruulus Saul in oculis suis, cum factus est rex, postmodum uero
elatas, designat praelatos ante dignitatem humiles, & videntes: qui po-

stea fiunt superbi, & caeci. 1. Re. 15. c. Paruulus autem in oculis suis, est, qui
in eo, quod semetipsum considerat, imparem se alienis meritis pensat.

Paruulus Edom, significat carnem, quae parua est, dum non nitiur
ad maiora. Abdi. a.

Modicum quod habebat Laban ante aduentum Iacob, erat lex na-
turalis, quam habebant gentiles ante legem scriptam, & gratiae. Gen. 30. d.

Modica fides dicitur Petri, quia cum ea peruenit ad negationem
Christi. Matth. 14. d. Sed modicum iusto dicitur melius, quam diuine

peccatorum: quia simplex iusti fides, melior est omni eruditione in fi-
delium. Psal. 36.

Parua

Parua cognitio
Dei.

Parua stilla sermonum Dei, est, quam in hac vita accipimus: quic-
quid altum in hac vita positi, de eius consideratione percipimus, ex
immenfitate coelestium secretorum, velut tenuis ad nos gutta superni
liquoris, emanat. Iob. 26. d.

Discipulus im-
perfectus.

Minus fraterum Ioseph remanens cum patre, nec vadens in Aegy-
ptum. Gen. 42. c. 43. g. 44. c. est discipulus adhuc imperfectus, nondum
valens per se operari.

Modicum tempus dicitur, quo reliquit Deus Gentilitatem. Isa. 54.
c. comparatum videlicet eternitati: vel dicitur modicum, secundum quod
amplius relinqui merebatur.

Ad modicum eleuant supbi: quia quantum in hac vita prosperent, quantum re-
petinus ea finis intercipit, breue, p. 10. dubio fuisse redarguit. Iob. 2. d.

Recentes in er-
roribus.

Paruuli captiui, sunt recentes in erroribus: qui etiam sunt paruuli
elidendi. Gen. 34. d. Hose. 14. a. Abdi. a. Et paruulae vulpes, sunt hereti-
ci verba humilia assumentes, ut decipiant. vel sunt ipsa initia errorum.

Heretici.

Cant. 2. d. Non parua fornicatio dicitur esse immolantis filios: quia
peffima est haereticorum doctrina. Eze. 16. c.

Initia errorum

Paruuli, dicuntur tentationes, vel suggestiones: quae nos, vel retra-
hant ad bonum, vel incitant ad malum. Tales erant pueri, vel minimi So-

Tentatione.

domorum. Gen. 19. b. Paruuli quoque Babylonis, sunt initia peccato-
rum: & paruus motus, minora peccata, concupiscentiae minores, & co-

Initia peccato-
rum.

gitationes male, quae sunt elidende ad petram Christum. Psal. 136. Ho-
se. 14. a. Et paruuli Hierusalem, sunt cogitatus, & desideria. Thre. 1. b.

Concupiscentiae
minores.

Paruuli autem Amalec occidendi, sunt incipientes motus carnis: qui
tenent cogitatione nutriuntur, donec roborentur. Vel significant pec-

Peccata ex igno-
rantia.

cata ex ignorantia. 1. Reg. 15. a. Paruulae quoque vulpes, sunt prauae co-
gitationes: vel vitia sub specie virtutis latentia. Cant. 2. d.

Vitia fucata.

Paruuli cornu bestiae, quae vidit Daniel, significat Antichristum. Dan. 7. c.

Antichristus.

Modicum ibi, modicum ibi, dicebant mali contemnentes minas
Domini: ideo eisdem verbis Dominus eis minatur. Isa. 28. c. vel iuxta

Septuaginta, dicit Dominus, tribulationes bonorum non esse duraturas.

Exiguus pulvis, cui comparantur insule. Isa. 40. d. ponitur quasi
nihil ad hyperbolem, sed veram in conspectu Dei.

Parum inferre dicuntur. Agge. 1. b. qui modicum fructum perci-
piunt ex operibus.

Facile mandati.

Minimum mandatum dicitur, quod facile impleri potest. Mat. 5. c.

Qui soluerit vnum de mandatis istis minimis.

Minor numerus, ut sufficere possit ad vescendum agnum. Exo. 12. a.

Paruipendere, vide Contemnere.

Pascha, Pascha.

Pascha, siue phase interpretatur transitus, siue claudicatio: erat festum
Iudeorum praecipuum, in memoriam egressionis de Aegypto, &

transitus maris Rubri. Sumitur autem aliquando Pascha pro agno, qui
tunc immolabatur. 1. Esdr. 6. d. Ad immolandum pascha.

Pascha typus erat passionis Christi, per quam transiit de hoc mun-
do ad Patrem. Et ipse dicitur pascha nostrum: quia immolatus est pro

nobis. Immolatio autem ipsa prius fuit, quam transitus: sicut immola-
tio agni. Leui. 23. a. Iere. 31. b. Mat. 26. a. Mar. 14. a. Luc. 22. a. Ioan. 2. c.

6. b. 13. a. 18. c. 19. c. 1. Cor. 5. c.

Pascha in Aegypto celebratum, est pascha veteris testamenti: Pascha
in deserto post transitum maris, est noui testamenti. Pascha vero in

terra promissionis, erit in iudicio, & felicitate.

RRrr 2

Pascha

Gre. 17. mor. 19

Lyra. s. Gen. 42

Hiero. s. Isa. 54

Gre. 17. mor. 4

Hie. s. Isa. 13. & s. Ho-

se. 14. & s. Abdi.

Gre. s. Cant. 2

Ori. s. Can. h. 4

Hie. s. Eze. 16

Ori. s. Nu. h. 22. & s.

Ios. h. 14. & s. Cant.

h. 4

Am. & Hil. s. Ps. 136

Hie. epi. Audi filia. &

s. Hose. 14.

Gre. s. 1. Reg. 15

Aug. s. Ps. 136

Fulg. epi. 4

Ber. s. Cant. ser. 63

Hier. s. Dani. 7

Hie. s. Isa. 28

Lyra. s. Isa. 40

Glo. ord. s. Agge. 1

Hie. s. Isa. 28

Lyra. s. Isa. 40

Glo. ord. s. Agge. 1

Hie. s. Isa. 28

Lyra. s. Isa. 40

Glo. ord. s. Agge. 1

Hie. s. Isa. 28

Lyra. s. Isa. 40

Glo. ord. s. Agge. 1

Hie. s. Isa. 28

Lyra. s. Isa. 40

Glo. ord. s. Agge. 1

Hie. s. Isa. 28

Lyra. s. Isa. 40

Glo. ord. s. Agge. 1

Hie. s. Isa. 28

Lyra. s. Isa. 40

Glo. ord. s. Agge. 1

Hie. s. Isa. 28

Lyra. s. Isa. 40

Glo. ord. s. Agge. 1

Hie. s. Isa. 28

Lyra. s. Isa. 40

Unversidad de D.
Ori. f. Exo. 7. & f.
Matt. 10. 35
Beda. f. Exo. 16

Ori. f. Nu. 23
Hie. f. Eze. 45
Phil. de sacrif. Abel.
& Cain.
Aug. epist. 119
Amb. 1. de Cain. 8
Greg. Nyss. de vita
Mosis.

Hie. f. Eze. 34

Hie. f. Zac. 11
Gre. f. 1. Reg. 19. & f.
Cant. 1
Ori. f. Cant. 10. 1. 2
Aug. de unita Eccl.
fie. 14. & f. Ps. 77
Ber. 1. Cant. ser. 33

Glo. ord. s. Mich. 7

Glo. ord. s. Hose. 4
Glo. int. s. 1. 12

Hie. 1. Isa. 5
Phi. de sacrif. Abel &
de vita Mosis.
Cle. Alex. 1. stroma.
Gre. Nyss. de vita
Mosis.
Amb. 1. Luc. 24
Geor. vene. Cant. 1.
10. 7. cap. 3. 1
Ricard. de S. Viello. de
12. Patriar. 52

Pascha secundi mēsis, designauit pascha noui testamēti: & tunc datum est manna, quod gratiam noui testamenti praeignabat. Num. 9. a. 1. Esdr. 6. d. Dixit autem Christus Matth. 2. 6. a. Post biduum pascha fiet: ut per hoc, quod dixit, Fiet, denotaret nouū pascha: per hoc, quod dixit, post biduum, indicaret tertium diem, seu tertium tempus ad legē gratiae spectans.

Pasche solemnitas spiritualiter celebratur ab his, qui à vitijs ad virtutes trāseunt: & qui pascunt vero agno Christo, & verbo Dei: & qui trāseunt ad Chrm, & ad coelestia. Exo. 12. b. 34. c. Num. 24. a. Eze. 45. g. Celebratur autē pascha quattodecima Luna, quum videlicet quis ab inferioribus ad superiora incipit conuerti: ut denotetur animae transitus à terrenis ad coelestia. Dicitur autem pascha Domini: quia transitus ad Dominum: designat quoque vitam praesentem: quā nil aliud est, nisi transitus quidam: ideo ad hunc transitum accingi debemus.

Pascere, Pastor, Depasci.

Pascere, est comedere: vel cibum alteri praebere. Pastor autem est, qui pascendi curam habet. Depasci verò, est pascendo absumere.

Pascit Deus Iacob, hoc est, Christum, vel Ecclesiam. Gen. 48. c. pl. 79. Et pascit oues in foecunditate, ubi pascula sunt vberissima, nēpe ipse Deus, cuius gloria omnes satiantur. Eze. 34. d.

Pascit Deus pecus occisionis, quando nutrit Iudaeos morti destinatos Zacha. 11. b.

Pascens Ioseph fratres suos, est Christus pascens, & instruens discipulos. Gen. 50. c. Pascēs autē idem gregem, est Christus pascens populum suum. Gen. 3. 7. a. Et pascens David oues, est Christus pascens humiles: qui cogitationes simplices in contemplatione aeternae hereditatis nutriunt. Pascit autē Christus hic & in gloria, quod est pascere in meritis. 1. Reg. 1. 6. b. Pascit autē sponsus in meritis, quum Christus illustrat mentē secretis mysterijs: Vel in meritis, hoc est, in ardore vitiorum, sed in vmbra refrigerante Spiritu sancto. Cant. 1. b. Ita. 40. c. Iob. 29. a. pl. 77. Sopho. 3. c. Dicitur autem Christus pascere in fortitudine. Mich. 5. b. quia nemo potest pastum eius impedire: unde per eū grex ingreditur, & egreditur, & pascula inueniet. Ioan. 10. b.

Pascit Deus populum suum in virga, quando castigat ad emendationem. Mich. 7. c. vel pascit in virga hereditatis, hoc est, in sacra doctrina, & mysterijs populum suum, nempe contemplatiuos, & religiosos.

Pascit Deus malos, quasi agnum in latitudine, quum velut desperatos relinquit in via lata. Hose. 4. d. dicebatur autem hoc de populo Israel dispergendo in captiuitatem. Et pascit ventus pastores Hierusalem, quando captiui ducuntur in diuersas orbis partes. Iere. 22. f.

Pascens Rachel gregem patris, est Ecclesia simplices, & fideles instruens. Gen. 29. a. Pasci quoque agnos iuxta ordinem suum, est vnūquemque doceri in Ecclesia pro capto suo. Isa. 5. d. 30. c.

Pascens Moses oues Iethro, est praedicator, & Ioānes Baptista. Exo. 3. a. Paut autē oues Iethro, qui interpretatur superfluus, designans restinguendā loquacitatem superfluam. Paut ē in deserto, ut designaret separationem faciendam à vitijs mundi: qui etiam pascere oues dī, hoc est, gubernare affectus. Factus est autem prius pastor ouium, ut instrueretur quomodo fieret pastor hominum. Pascens etiam Iacob greges Laban, est praedicator adiutus praelati docēdo. Gen. 30. d. Et pascunt alieni pecora filiorum Israel, quum venientes ex Gentibus, docēt in Ecclesia. Isa. 61. b. Pascētes quoque greges fratres Dia, sūt doctores

Pascha noui testamenti.

Transitus à vitijs ad virtutes
Pasci verbo Dei.

Vita praesens.

Sustentat Deus, & beatificans.

Nutrit Iudaeos

Docet Christus, & beatificans.

Castigatio ad emendationem.

Instructio in sacra doctrina.

Relinquens malos desperatos.

Dispergens Iudaeos.

Instruens Ecclesia simplices.

Praedicator.

Ioannes Baptista.

centes

centes proximos. Gen. 34. a. Pascunt terram Assur in gladio, hoc est, verbo Dei. Mic. 5. b. Pascere autē agnos, & oues iubetur Petrus, hoc est, fortes, & infirmos. Io. 21. d. Zac. 11. a. Veri pastores ouium, sunt simplices, innoxij, & semper bene agentes, mansuetudinem, & pietatem sequentes. Ei verò, qui mansuetissimo hominum gregi est praefuturus, est praexercitatio ouium pascendarum facienda: sicut iij, qui sunt in tura bellicosi, venatura. Depascebantur atietes, & hirci pascula bona, quum sacris fruebantur scripturis. Eze. 34. c. Et pascuntur simul vitulus, & versus, cum mites, & feroces eandem fidei doctrinam suscipiunt. Et etiam lupus cum agno. Isa. 11. b. 5. d.

Delectatur Pascitur sponsus inter lilia. Cant. 2. d. 6. a. quia animarum castitate, & virtutibus candidatorum delectatur, quum ipse sit candor. Item Christus castitate. Recipit panem. Pascuntur hinni in lilijs. Cant. 4. a. b. cum electi conspecta odoriferi, & candida Sanctorum vita, satiantur, & munditiam insatigabiliter sectantur: vel quando virginitas, & secunditas Marię solum alii quibus Sanctis erat nota: ut Ioseph, & Elisabeth.

Adheret. Pascuntur asini iuxta boues. Iob 1. c. quum mentes simplicium et cum alta capere non possunt, eo magis vincunt sunt, quod fraternam bonam sua per charitatem credunt eumque inuidere alienis sensibus nesciunt, quasi in pastu se minime diuidunt.

Delectare. Pascere interdum est delectare, & fouere: & pasci delectari. Gen. 29. b. Na gregē ipsa pascebat. Pl. 3. 6. Pascere in diuitijs eius. Pascere mulierē. Ecc. 1. 8. quum auditores ministrant tempore alia praedicatoribus. Apo. 12. b.

Ministrare tem. Pasci in diuitijs terrae, est in bonis operibus corporis exerceri, vel fructum bonorum operum percipere: ut quae seminauerit homo, hac per corpus. Perceptio praemij. Pascere agnos patris, est humilia opera per obedientiam exercere. Gen. 36. c. Idē designat pascens Ioseph gregē cū filiis ancillarū. Gen. 37. a.

Exercere humilia opera. Pascens Iacob gregē Laban. Gen. 30. d. designat eū, qui bene regit sensus suos, & appetitus. Pascere autem hēdos, est lasciuos sensus seque & oculos, & aures curiositati tradere: vel eos regere. Cant. 1. c. Pa-

Regere sensus. scit autem hēdos iuxta tabernacula pastorum ouium, qui iram, & ex-candescētiā, & furentes impetus lasciuiae frenat, illos regens simplicitate omnia. Vel est iuxta haereticos versari.

Curiostrat. Pasci boues in locis palustribus, & in ripa fluminis, est virtutes in humilibus requiescere. Gen. 41. a.

Virtutes in humilibus. Pascunt discipuli, & auditores ipsos praedicatores, non quia dant temporalia: sed quia bono animo, qui est verē fructus, eos audiūt, & benē operantur. Sic uidua pascebat Eliam, quae designat Gentilitatem recta fide pascentem Christum. Et corui pascentes Eliam, sunt gentiles, qui venientes ad fidem, facti sunt cibis prophetarum. 3. R. 17. a. b.

Susceptio fidei & doctrina. Pascere, interdum est lacerare. Mic. 5. b. Pascet terram Assur in gladio. Denotatur autem destructio Gentilitatis, & conuersio ad fidem.

Conuersio Gentium. Pascens porcos filius prodigus, designat vacantem sordibus, & ministrantem sensibus voluptates. Ipsosque dāmones suis vitijs delectantem. Luc. 15. c.

Frustratio. Pascere ventos, est frustra niti. Hof. 12. a. Pascit autē ventos, qui peccando fit esca spiritalibus malis, illis praebens voluptatem: quib. est derisus Pascit autē ventos Ephraim, quū haeretici inania, & mēdacia loquuntur: & gratum pastum dāmonibus praebet. Pascit et ventū, qui subbit.

RRrr 3 Depascens

Hie. f. Eze. 34
Glo. int. s. 1. 11

Gre. f. Cant. 2
Ber. f. Cant. ser. 71

Gre. 24. mo. 10
C. 1. Cant. 4
Rep. f. Cant. 3

Gre. 2. Mor. 15

Rep. 7. f. Apoca.

Ori. f. Ps. 36

Arno. f. Ps. 36

Aug. f. Ps. 36

Phi. de sacrif. Ab.

& de Agricult.

Ori. f. Cant. 10. 2

Amb. de Isaac. 4

Geor. vene. Cant. 1

10. 7. cap. 3. 1

Gre. 1. Cant. 1

Ber. f. Cant. ser. 35

& de grad. humili-

tatis.

Glo. int. s. Gen. 41

Aug. 13. Conie. 2. 6

Amb. s. Luc. 3

Glo. int. s. Mic. 5

Amb. s. Luc. 15

Hie. epis. beatitud.

Ber. se. de aff. an.

Hie. s. Hose. 12

Aug. cont. Cresco.

Rep. s. Hose. 12

Hic. 1. 1. a. 27

Glo. int. f. Exo. 34
Glo. ord. Eze. 34

Gre. 16. mor. 21
Rup. 1. Cant. 1

Gre. 17. mor. 1
Ber. in Apologia.

Ori. 1. 1. a. ho. 8
Ori. 1. Can. ho. 2
Baf. de sp. an. 8
Hil. 1. Mat. can. 10
Hic. 1. Eze. 37. & 18
Amos. 3. & Ma. 18
Geor. vene. Cant. 1
ton. 7. cap. 31
Ori. 1. Luc. ho. 12
Hic. 1. 1. a. 13

Hic. 1. Iere. 1. 1. & 1.
I. 1. 1. 1. 1. Eze. 34
Aug. 9. in Gen. 154
Am. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1.
Ori. 1. Cant. ho. 2
Beda. 1. Gen. 29
Geor. vene. Cant. 1
ton. 7. cap. 31
Gre. ho. 8
Cyril. 7. 1. 1. 1. 1.
Amb. epist. 39
Hic. 1. Mich. 5

Hic. 1. 1. a. 63. 56. &
1. 23. & 1. 1. 1. 1.
Aug. epist. 148
Gre. 1. Cant. 1
Greg. Nyss. de vita
Mosis.
Hic. 1. Eze. 34
Beda. 1. Exo. 2
Rup. 1. Amos. 1

S Y L V A

Depascens iumentū aliena, est auarus rapiēs bona pauperū. Ex. 22. a.
Pascitur vitalis, aut grex in uinea Iudae, hoc est, exercitus Romanorum in Hierusalem, quando destructa est. Ila. 27. c. Et pastores venientes ad filiam Sion, erant Chaldaei contra Hierusalem. Iere. 6. a.
Pasci boues cōtra montē, in quē ascenderat Moyses. Exo. 34. a. est terrenis implicatos, & simplices imperitos velle tractare mysteria legis. Tractant imperitos mysteria.
Pascunt pastores semetipsos, cum temporalia commoda quaerunt, Quarentes temporalia commoda.
de profectu ouium non curantes. Eze. 34. a.
Pascunt haeretici greges, quos diripuerunt. Iob. 24. a. quia imperios quosque peruersis ad se per suasionibus trahunt, & doctrinis pestiferis ad interficiendum nutriunt. Pascunt autem haeretici, & duces Iudaeorum hoc est, existentes in peccato. Cant. 1. c.
Pascere dicitur sterile. Iob. 24. d. qui carnis curā gerit, eius desiderijs seruans, tota intentione, omniq; studio cogitās, quō sine vllis necessitatibus caro moritura subsistat. Pascit etiam sterilem haeticus, docens eos, qui ipsi adherentes nullum boni operis fructum referunt. Servire in peccatum.
Depascitur Zabolus vires gentium, quum ablatis virtutibus in peccata inducit. Ila. 10. d. Inducens in peccatum.
Pastor in primis dicitur Christus, qui pascit verbo, & exemplo, & donis spiritualibus: & animam suam ponit pro ouibus suis. Ideo dicitur pastor bonus. Ioan. 10. c. Ier. 31. b. Matt. 18. c. Et pastor unus David, est Christus: sub quo omnes pastores sunt vnus, cum eius sint membra. Eze. 37. g. Ecc. 12. d. Ipse eruit duo crura de ore leonis. Amos. 3. d. Ipse quoque Deus aliquando dicitur pastor. Zac. 10. a. 13. d. Deus.
Pastores aliquando dici possunt angeli. Luc. 2. a. Ila. 13. d. Nec pastores requiescent ibi. Angeli.
Pastor saepe dicitur princeps, qui curam gerit populi, vt pastor gregis. Ila. 34. d. Qui dico Cyro, Pastor meus es. Iere. 6. a. 10. d. Princeps.
Pastores etiam dicuntur prelati, & iusti, qui naturaliter praesunt malis. Luc. 2. a. Ier. 2. b. 12. c. Et pastores Abraham, & Isaac, sunt doctores catholici, & sacerdotes. Gen. 13. a. 26. d. Et pastores Aran, sunt prophetae, & praedicatores. Gen. 29. a. 46. d. Et pastores, ad quos remittitur ipse. Cant. 1. c. dici possunt doctores varias habentes opiniones. Et pastores iuxta cor Dei, sunt apostoli, & praedicatores pascentes in scientia, & doctrina nouae legis. Ila. 13. d. Iere. 3. c. 23. a. Pastores quoque Israel, sunt episcopi, & praedicatores. Ezechiel 34. a. Amos. d. Pastoralia Thecae, sunt pastores, qui praedicationis tuba vigere debent. Amos 1. a. Zacharie. 10. a. Hos pastores ouium abominantur Aegyptij, hoc est, mundani. Gen. 46. d. Ioan. 10. a. Ioannes Baptista.
Pastor Odollamites, significat Ioannem Baptistam praecursorem Christi. Gen. 38. a. Praecepta veteris legis.
Pastores septē, dici possunt praeccepta veteris testamenti. Mich. 7. b. Sunt etiam Patriarchae, & Prophetae, propter sabbatum septenarium. Patriarchae.
Pastores gregis Moyses, erant principes Israel tempore Moyses. Ier. 93. c. Iere. 10. d. 22. f. Zac. 11. a. Et pastores Gerare usurpates sibi aqua, sunt Iudaei volentes legē carnaliter obseruari. Gē. 26. d. Et sacerdotes, ac pharisaei, & itē haetici sunt pastores ignorantes intelligentiā. I. 56. d. Ier. 23. a. Ipsi sunt pastores, circa quorū tabernacula dicitur spoliata, vt pascat hēdos suos. Cāt. 1. c. Pastores Madian, sunt Philosophi, & pharisaei, ac supbi. Exo. 2. c. Et pastores, quorum speciosa iugēt, sunt haeretici. Amos. 1. a. Superbi.
Et pastores mali sunt haeretici, & qui temporalia commoda quaerunt. Eze. 34. a. Zach. 10. a. 11. a. Pastores Lot rixantes cum pastoribus Abraham, sunt

ALLEGORIA RV M.

sunt Scribae, & pharisaei, & contententes cum Apostolis. Gen. 13. d. Amos. 1. a.

Imperans corpori, & sensibus.

Curam habens virtutum.

Vacantes sensibus.

Simplex.

Prelati rapaces.

Antichristus.

Mors.

Errantes circa Trinitatem.

Materia contemplationis.

Sacra scriptura.

Exempla sanctorum.

Visto beatifica.

Potestas & libertas fidelium.

Predicatio.

Ecclesia.

Conuersi ad Christum.

Templum Iudeorum.

Temporalia.

Extinctio concupiscentiarum.

Mysteria tradentes.

Iudaei.

Hypocritae.

Mali.

Pascitur ouium dicitur, qui imperat corpori, & sensibus, ac voluptati. Gen. 4. a. Et pastores Abraham, & Lot, sunt magistri sensuum, nū sinentes eos vagari. Lot quidem est pastor carnis. Abraham verō mentis. Gen. 16. b. Est autem discrimen inter pastores, & pecuarios: quia pastores cum rationes pascunt sensus: spe verō nihil illis negant, sine rationes pascentes. Vnusquisque autem pastor est gregis virtutum, quas pascit verbo Dei. Luc. 2. a. Pastores verō Aram, dicuntur vacantes sensibilibus. Gen. 29. a.

Pastor ouium, simplicem designare solet: quia curam habet ouium simplicium: sicut erat Abel. Gen. 4. a. 46. d. 47. a. 49. c. Luc. 2. a. Pastores, sunt lupi vel pere, quum prelati sunt rapaces obtenebrescentes mundo. Soph. 3. a. Hi sunt pastores Regis Assur, hoc est, principes sub diabolo. Nahum. 3. d.

Pastor stultus erit Antichristus: qui dicitur pastor & idolum. Zac. 11. a. Pastor malorum in inferno dicitur mors. Pl. 48. Pastores tres in mense vno succisi, sunt vel qui errant circa aliquā Trinitatis personam: vel sunt Moyses, Aaron, & Maria. Zac. 11. b.

Pascua sunt vbi pecudes pascuntur, & ipse pastus Pabulum autem est ipse cibus herbaceus, foeniceus, seu paleaceus. Pastus verō ipsam cibationem, & etiam pabulum significat. Hae, quantum ad nostrum propositum, parum, aut nihil differunt.

Pascua, quae inueniuntur in Christo, sunt intus materia contemplationis, foris verō bonorum operum exercitatio. Pascua etiam sunt sacramenta: & libri sacrae scripturae, tam veteris, quam nouae. & Exemplum sanctorum: demum visio ipsa beatifica, qua Sancti pascuntur in gloria. Pl. 2. 94. Ila. 49. c. Ier. 23. a. Thir. 1. b. Hof. 23. a. Io. 10. b. Sic pastus filiorum ceruatum, est illud viriditatis aeternae pabulum: vbi iam nostra refectio nullius defectus ariditate marcescet. Iob. 39. a. Pascua etiam potestas, atq; libertas fidelium.

Pastus etiam est ipsa predicatio, qua auditores pascuntur. Gen. 29. b. 34. a. 3. Reg. 17. a. Ila. 14. g.

Pascua dicitur aliquando ipsa Ecclesia. Pl. 73. Iratus est furor tuus super oues pascuae tuae.

Pascua onagri sunt, qui conuertuntur ad Christum: quibus ipse dicitur tunc pasci, quum eis dat gratiam. Iob. 39. a.

Pascua optimatum gregis, quae vastauit Dominus erant templum, oblationes Iudeorum. Ier. 26. g. Ioel. 1. d. Pascua etiam Iudeorum erant temporalia bona. Hof. 13. b.

Pabulum ignis ex adipē hostiarum gratum Deo est, cum concupiscentiae consumuntur igne Spiritus sancti. Leu. 5. c.

Pascua gregum facta, est Iudaea, cum Iudeorum mysteria venerunt ad Gentes. Ila. 33. d.

Pascua struthionum facta est Iudaea, hoc est, daemonum, quum Iudaei remanserunt in incredulitate. Ila. 34. c. In mente hypocritarum sunt pascua struthionum: quia struthio volandi speciem habet, sed vltum volandi non habet. Ita hypocritae cunctis intuentibus imaginē de se sanctitatis insinuant, sed tenere vitam sanctitatis ignorat. Demū omnes mali, pascua catulorum leonum dicuntur. Nahum. 2. d.

Pabulum dare iumento, est carnem reficere. Gen. 42. c.

Amb. 1. de Cain. 8
2. de Abra. 6
Phil. de sacri. Abel
Cain & de agric.
de migra. Abra.
Amb. 1. Pl. 131

Amb. 1. 1. c. 3
Gre. 1. 1. Reg. 1
Rup. 1. Nahum 3
Aug. 1. Pl. 48
Hic. 1. 1. a. 11

Ori. 1. Cant. ho. 2
Hic. 1. 1. a. 49. & f.
Mic. 2
Amb. 1. Pl. 118. ser.
14
Gre. 30. mo. 22
Cyril. 7. 1. 10. 4
Chry. 1. 1. 10. 13
Hic. ad Euiam.

Gre. 30. mo. 34
Hic. 1. 1. a. 25
Rup. 1. Hof. 13
Glo. int. 1. Leu. 3
Glo. ord. 1. 1. a. 32

Lyra. 1. 1. a. 34
Gre. 7. mo. 15

Passer.

Passer, est avis nota, quæ in parietibus domorum nidificare solet, & inter homines conuersari, & sua garrulitate molesta esse: est autem avis inquieta, & lasciuia.

Passeres duo, qui sumuntur in immolatione, & emundatione leprosi, significare possunt diuinitatem, & humanitatem in Christo: vel corpus, & animam. Passer immolatus, est caro Christi, vel corpus mortificatum; passer uiuus, & dimissus, diuinitas, vel spiritus. Leu. 14. a. Origenes appellat hos passeres gallinas; atque in purificatione quæ per eas fit, significari poenitentiam, quæ illius indiget opere, de cuius latere processit aqua, & sanguis, verum Hebraice dicitur Ziporim, quod aues in genere significat. Dux aues indicant pignora, quæ obtulit in expiatione nostram ille summus purificator Christus Iesus, hominem videlicet spirituales, & animales: & hic occisus fuit, ut nostram concupiscentiam expurgeret. In uase autem fictili dicitur iugulatus, quia in corpore ipsius de terra fabricato immolatus fuit: & hoc super aqueam virtutem nostram, cuius signum simul cum sanguine, iustitiæ videlicet signo exiit de latere ipsius morientis. Auis itaque occisa est corpus, vel virtus eius aialis in vase corporis sui extincta. Auis autem uiua, est spiritus, vel anima eius, & ipsa oblata in expiationem nostram, iuxta id quod ait: Et animam meam pono pro ouibus meis. Sed tamen cum occidi non possit, dimissa fuit uina in agrum, aut campum illum supremum, unde omnia trahunt originem; qui est pater æternus, cui moriens, & spiritum dimittens, ait: Pater in manus tuas commendo spiritum meum. Hæc autem animam, vel spiritum dimisit atque per sanguinem auis iugulata, & etiam sanguine eorum, pro quibus iugulata erat auis, sicut per Isaiam loquitur dicens. Et aspersus est sanguinis eorum super vestimenta mea.

Passer solitarius in recto. Ps. 101. est Christus in cælo, vel predicator inter fideles Ecclesiæ: qui tamen imperat carnem aut homo, qui in excelsis habitans, & solitudinem incolens, pro peccatis suis clamare non cessat. Passer inueniens sibi domum, est Christus. Ps. 83. vel est anima sperans gloriam cælestem, vel habens eam.

Passeres duo in emundatione leprosi, duas carnis conditiones indicant: una pars quædā carnis uiuæ pars autem alia adeo mortua est, ut si quis eam pungat, non sentiat leprosus. Auis igitur quæ uina dimittitur, purificationem, aut signum uiuacis carnis, & non plenè infectæ indicat. Altera uero occidebatur in purificationem, & reuiuificationem illius carnis præmortuæ: fiebatque super aquas primæ, & præcipuè oñum sordium lauacrum, & nitas, quia mortuæ communiter putridæ sunt coinquantes potius, quam lauantes. Iugulabatur autem in uase fictili, & terreo, quod corpus significat, in quo purgari debet per mortificationem spiritus ille animalis uolatilis inficiens carnem ipsam, quam præmortuam dicimus. Uina autem auis, quæ dimittebatur in agrum, carnem illam ualidiorum aut spiritus nondum infectos, vel meliorem animam significat. Tendentes ad cælestia.

Passeres dici possunt, qui ad cælestia tendunt: & qui pauca habent. Ps. 103.

Passeres duo dici possunt uniuscuiusque corpus, & anima: vel Christus, & proximus illi coniunctus. Matt. 10. c.

Passer dici potest homo, vel anima: & passer bonus est, cui uolandi natura suppetit; passer uero malus, qui uolandi usum terrenæ uitæ habet abominatus. Ps. 101. 102. 123. Sicut passer eripitur aia de laqueo venantium: ita qui propinquus laqueo, si sentiat strepitum fugit, ita qui propinquus

Diuinitas, & humanitas in Christo.
Corpus, & anima.

Homo spiritus
lis, & animal
in Christo.

Christus in uoce
lo.
Predicator.
Contemplans.

Christus
Anima.
Duplex carnis
conditiones

Tendentes ad
cælestia.

Corpus, & anima.

Christus, et proximus.

Homo, vel anima.

pinquus est peccato, audito strepitu gehennæ, & comminationis diuinæ, euadit peccatum.

Quinque sensus.

Prudentia.

Clamor, & inconstantia.

Intemperantia.

Passeres quinque, qui asserebantur, sunt quinque sensus, qui illecebris voluptatum veniuntur sub peccato. Luc. 12. d.

Passer aliquando ponitur pro prudentia. Psal. 10. Transmigre in montem sicut passer.

Passer garrulus, & inquietus, clamorem, & inconstantiam significare potest: lasciuus uero intemperantiam.

Passinare, uide Fodere.

Pastophorium.

Secreta mentis.

Pastophorium est pastophori domicilium: pastophori autem erant sacerdotes sacrosancti Aegyptiorum, ceteris honoratiores.

Pastophoria in templo, erant domus, in quibus leuitæ excubabant in atrijs domus Domini: & pastophoria diruta. 1. Mach. 4. e. g. designant secreta mentis: quæ diruntur, quando per desideria illicita dilaniantur.

Pater, Pater.

Deus pater.

Pater dicitur, qui aliquem genuit, qui & genitor appellatur. Dicitur autem pater educatione. Iob. 19. c. Pater erat pauperum. Pater genere. Gen. 2. 5. f. Ad possessionem patrum tuorum. Imitatione. Eccl. 4. 1. c. Erubescite à patre, & matre de fornicatione. Inuentione. Gen. 4. d. Qui fuit pater habitatum in tentorijs. Pateres ite, maiores. Gen. 1. 5. c. Tu autem ibis ad patres tuos. Præceptor. Gen. 4. 5. b. Qui fecit me quasi patrem Pharaonis. Item principium. Gen. 1. 7. a. Et sicque pater multarum gentium.

Pater dicitur Deus æterna generatione producatum Filium. Et pater Iudæ, est Deus pater Christi. Gen. 4. 9. d. Et pater Christi relictus, ut ad hæretum vxori, dicitur pater cælestis. Gen. 2. d. Matth. 1. 9. a. Et pater claritatis, seu gloriæ dicitur Deus pater. Eph. 1. c. Cui dicitur ab incredulis. Isa. 4. 5. b. Quid generas? Sciendum autem, quia ferè ubique; Christus absque determinatione possessiui huius pronominis meus, uel mei, dicit pater, uel patris; ea quæ loquitur, minora sunt maiestate suæ diuinitatis: ut illic: Et sicut mandatum dedit mihi pater, sic facio: quia pater maior me est. Vbi autem determinat pater meus, uel patris mei, non sine iudicio loquitur diuinæ maiestatis: ut hic Sed qui facit uoluntatem patris mei, qui in cælis est.

Deus, pater creatione, et origine, & gratia seu adoptione.

Patris nomen creatione, & origine attribuitur Deo, comparatione ad homines, quos ipse ad imaginem, & similitudinem suam creauit: ceterum aliquando dicitur pater etiam omnium creaturarum. Sed peculiari ter dicitur pater bonorum, qui ex Deo per gratiam nati sunt, & facti filij per adoptionem. Gen. 4. 9. b. Leu. 20. b. Pro. 1. a. 30. c. Isa. 63. d. 64. c. Ier. 3. b. Mal. 1. b. Mat. 6. b. 10. c. 1. d. 2. 3. a. Mar. 1. c. Luc. 1. 1. a. 1. 5. d. 1. 7. c. Et dicitur pater orphanorum, hoc est, desertorum à mundo, uel à lege. Ps. 67. Et patri contumeliam facit, qui Deum blasphemat. Mic. 7. b. Paternitas omnis est ab ipso Patre cælestis. Eph. 2. d. 3. c.

Deus, aut Christus.

Dans Deus gratiam, & doctrinam.

Deus, pater synagoge.

Christus.

Pater Ruben, cuius cubile dicitur ascendisse, est Deus, aut Christus, cuius corpus Iudæi macularunt. Gen. 4. 9. a.

Pater pluuiæ dicitur Deus: quia dat pluuiam uoluntariam hereditati suæ, hoc est, gratiam, & doctrinam Ecclesiæ. Iob. 38. c.

Pater Mariæ sororis Moysi dicitur Deus pater synagoge. Nu. 12. d.

Pater Pharaonis dicitur Ioseph, designat Christum, qui sibi subiecit principatus, & potestates. Gen. 4. 5. b. Et pater futuri seculi, est Christus: qui & pater dicitur habitantium in Hierusalem, hoc est, habitantium in Ecclesia. Isa. 9. b. 2. f. Pater etiam Saulis est Christus, qui est pater prædicato-

Amb. f. Luc. 32

Hic. f. Ps. 10

Tert. de cibis. Ind. 10

Glo. ord. f. 1. Mac. 4

Ori. s. Gen. ho. 17. &

1. Matt. ho. 7

Rup. 7. f. Matt.

Ori. f. Len. ho. 11

Amb. f. Luc. 15. &

de sacramentis. 5

Hila. f. Ps. 67

Hic. f. Mic. 7

Iyc. Len. 20

Beda. f. Pro. 2

Gre. Nyf. de oratione

Gre. 29. mo. 20

Hic. f. Iob. 38

Ori. f. Nu. ho. 7

Hic. f. Isa. 9. 22

Gre. 1. Reg. 10

Hie. 1. Isa. 22

Hie. 1. Isa. 58

Basi. & Arn. Ps. 44

Amb. 2. de Abra. 9

Hie. ad Principiam.

Phil. quis rerum di-

uina. heres.

Hie. 1. Iere. 7. & 1.

Hoje. 9

Ori. 1. Rom. 4

Gre. 1. Reg. 14. &

19. mor. 21

Ily. 1. Leni. 25

Philo. de migr. Abr.

& de speciali legibus

Basi. 1. Ps. 48

Gre. 10. mor. 7

Hie. 1. Iere.

Glo. int. 1. Leni. 6

Ori. 1. Mat. ho. 4

Hil. 1. Mat. Can. 17

Cle. Alex. 4. Strom.

Arno. 1. Ps. 44

Hila. 1. Mat. can. 10

Ori. prolo. 1. Cant.

Hie. 1. Amos. 2

Ily. 1. Leni. 21

Rup. 1. Zach. 13

dicatorum. 1. Reg. 10. a. Et cum dicit ibidem. c. Quis pater eorum? intelligitur Deus ipse pater Prophetarum: qui per Spiritum sanctum suum loquitur in illis: De quo Matt. 10. c. Non estis vos, qui loquimini. Potest autem illa interrogatio intelligi, cum carnales despiciunt predicatorum propter originem, & paupertatem &c. Sciendum tamen, ubi dicitur. Quis pater eorum, in aliquibus libris Bibliorum scribitur. Quis pater eius. In aliquibus vero Cis pater eius: Gregorius tamen legit, Quis pater eorum: quae lectio conformior est Hebraicae lectioni: quae sic se habet. *והוא אביהם*. Pater etiam sacerdotis, dici potest Christus, cui sacerdotes succedunt. Leui. 6. d.

Pater Christi dicitur David, ex cuius stirpe descendit Christus. Isa. 22. g. Et erit in solium gloriae domui patris sui: & suspendam super eum omnem gloriam domus patris eius.

Pater multarum Gentium dicitur est Abraham: quia multae Gentes eius fidem imitaturae erant. Gen. 17. a. Iacob etiam pater dicitur unius cuiusque credentis, Isa. 58. d.

Patres antiqui sunt, qui vitae merito, & ordine praecesserunt, ut Patriarchae. Gen. 1. f. c. Patres etiam antiqui, dici possunt Deus, & coelestia. Item secundum aliquos patres antiqui dicuntur elementa. Patres etiam antiqui sunt Philosophi patres gentium: quos etiam significat patres Pharaonis. Exo. 10. b. Iob. 8. b. Psal. 44. 77.

Patres Abraham, vel Iacob, dici possunt Sancti & pater Israel, dicitur Abraham, vel antiqui patres in deserto. Gen. 47. b. 48. c. 49. d. Patres etiam Israel dicuntur Patriarchae, & Apostoli. Hose. 9. c. Pl. 44. Et patres nostri, quibus dedit Deus terram, sunt Apostoli, quibus dedit Ecclesiam. Ier. 7. a. Et patres Iob, sunt Apostoli patres Ecclesiae. Iob. 13. a.

Pater honorandus dici potest praedicator, & doctor. Gen. 46. d. Exo. 20. a. 21. b. Et pater Ioseph, est antecessor in dignitate. Gen. 47. c. Et pater Ioseph, est praedicator superior respectu inferioris. 1. Reg. 14. a. Pater pauperum dicitur Iob, designat populum Ecclesiae, ex cuius praedicatione humiles, & pauperes spiritus domini generant. Iob. 29. c. Patres etiam sunt doctores, qui nos in fide genuerunt, & instruxerunt. Leui. 25. g. 1. Corinth. 4. c.

Pater aliqui dici potest intellectus in domo rationis, vel recta ratio, seu sermo: quia consilia bona, & actiones honestas solet gignere: propugnataque educare, decretis ducibus doctrinae, & sapientiae. Gen. 12. a.

Patres dicuntur doctores mali. Ps. 48. Et patres haereticorum, sunt haereticarum. Iob. 39. a. Et patres, quorum labores comedit confusio, sunt haeretici. Iere. 3. g.

Pater sacerdotis, cui succedit filius, significare potest antiquum sacerdotium: cui successit sacerdotium novae legis. Leui. 6. d.

Pater lunatici, videtur dici posse angelus custos. Matth. 17. c. Potest etiam pater lunatici dici lex. Et Moses est pater, hoc est, lex regens Iudaeos.

Pater relinquendus propter Euangelium, designat leges civiles, quae cedere debent Euangelio.

Pater etiam obliuiscendus, est Adam, seu vetus homo, quem exuere debemus. Ps. 44. Pater etiam animae dicitur peccatum: quod tradit ipsam animam in mortem. Matt. 10. c.

Patres dici possunt, qui iam sufficiunt regere alios. 1. Ioan. 2. b.

Patres aliquando dicuntur Iudaei: filii vero Christiani, in eorum fide succedentes. Amos. 2. c. Pater etiam, & mater potest dici, super quibus ipse non polluitur, est populus Iudaeorum, ex quibus Christus secundum carnem: & licet peccatores elegerit, ipse tamen non est super eis pollutus. Leui. 21. c. Zach. 13. d.

David pater Christi.

Patres fidelium Abraham, & Iacob.

Patriarchae.

Deus & coelestia.

Elementa.

Philosophi.

Sancti.

Patriarchae.

Apostoli.

Praedicator.

Doctor.

Intellectus.

Ratio.

Sermo.

Doctores mali.

Haeretici.

Antiquum sacerdotium.

Angelus custos.

Lex.

Leges civiles.

Adam.

Vetus homo.

Peccatum.

Iudaei.

Patres

li. quos imitatur.

Diabolus

Mundus.

Sermo antiquorum patrum.

Carnales.

Putredo.

Propinqui.

Deus.

Christus.

Episcopus.

Doctor.

Sensus.

Intellectus.

Christus

Visio diuina.

Doctores

Novum testamentum.

Baptismus.

Fiduciter praedicant.

Praedicationis.

Apostolorum.

Gentes audientes verbum Dei.

Manifestatio.

Impudens peccatorum.

Patres quibus unusquisque apponitur, sunt, quos quisque in bono, vel malo imitatus est: quos apponitur, cum de hac vita excesserit. Isa. 65. a. Dicitur autem transire iniquitas patrum in filios, quum filii patres imitantur. Exo. 34. a.

Pater aliquando dicitur diabolus inducens ad peccatum, & ducit Ori. 1. Exo. ho. 8. & 1. se faciens ad omnem iniquitatem: ideo domum eius relinquere oportet. Isa. ho. 9. & 1. Ier. tegeatque obliuisci. Gen. 12. a. 1. Reg. 2. c. Ps. 26. 44. Isa. 14. c. Iere. 11. ho. 6. a. Eundem designat pater Rebecca Bethuel. Gen. 24. c. Et pater Hieru. Hie. 1. Eze. 16. Bada. 1. Gen. 24.

Pater praeterea dicitur hic mundus, de quo nascimur. Ierem. 20. d. Basi. & Aug. Pl. 44. Maledictus vir, qui annunciauit patri meo dicens. Natus est tibi puer masculus. Gre. 1. 1. Reg. 2. Gre. 4. mor. 4.

Pater Ophni & Phinees, significare potest sermonem antiquorum patrum. 1. Reg. 2. c. Patres ignorantes manna, dici possunt carnales Aegypti ollas desit. Philo. 2. allego. derantes Deut. 8. a.

Pater hominis dicitur putredo. Iob. 17. d. quia omnis homo ab origine iam vitia descendunt. Pater & mater, qui genuerunt Zachar. 13. a. ponitur pro maxime Hie. 1. Zach. 13. propinquis.

Paterfamilias dicitur, qui primus est, & imperium habet in familia.

Paterfamilias aliquando dicitur Deus: aut etiam Christus, qui curam habet familiae ecclesiae. Matt. 10. c. 13. g. 20. a. 21. d. Luc. 13. c. 14. c. 19.

Paterfamilias dicitur etiam episcopus, aut doctor, distribuens cibum doctrinae familiae Christi.

Paterfamilias potest quandoque dici intellectus, aut sensus hominis. Matt. 24. c. Luc. 12. c.

Paterfamilias dicitur, qui primus est, & imperium habet in familia.

Paterfamilias aliquando dicitur Deus: aut etiam Christus, qui curam habet familiae ecclesiae. Matt. 10. c. 13. g. 20. a. 21. d. Luc. 13. c. 14. c. 19.

Paterfamilias dicitur etiam episcopus, aut doctor, distribuens cibum doctrinae familiae Christi.

Paterfamilias potest quandoque dici intellectus, aut sensus hominis. Matt. 24. c. Luc. 12. c.

Paterfamilias dicitur, qui primus est, & imperium habet in familia.

Paterfamilias aliquando dicitur Deus: aut etiam Christus, qui curam habet familiae ecclesiae. Matt. 10. c. 13. g. 20. a. 21. d. Luc. 13. c. 14. c. 19.

Paterfamilias dicitur etiam episcopus, aut doctor, distribuens cibum doctrinae familiae Christi.

Paterfamilias potest quandoque dici intellectus, aut sensus hominis. Matt. 24. c. Luc. 12. c.

Paterfamilias dicitur, qui primus est, & imperium habet in familia.

Paterfamilias aliquando dicitur Deus: aut etiam Christus, qui curam habet familiae ecclesiae. Matt. 10. c. 13. g. 20. a. 21. d. Luc. 13. c. 14. c. 19.

Paterfamilias dicitur etiam episcopus, aut doctor, distribuens cibum doctrinae familiae Christi.

Paterfamilias potest quandoque dici intellectus, aut sensus hominis. Matt. 24. c. Luc. 12. c.

Cic. in 1. 1. 19

Gre. 13. mor. 11

Gre. 9. mor. 40

Mil. s. Matt. can. 11

Amb. Jer. 15. & 5.

Luc. 7

Lyra. s. Gen. 42

Lyra. s. 1. s. 38

Hie. s. Matt. can. 33

Hie. s. Amos. 3

Lyra. s. Gen. 42

Iys. s. Leui. 15

Hila. s. Mat. can. 9

Arn. & Hil. s. Pl. 58

Hie. s. Hose. 5

Hie. s. Amos. 6

Rup. s. Amos. 6

Tulli. 2. de inuenti.

Gre. homi. 35

Glo. ord. s. Nahii. 1

Glo. ord. s. Iere. 15

Pater prae dæ fideles, quos Iudei, & infideles impiè persequuntur. *Persecutio fidelium.*

Pati, Passio.

Pati, est sustinere, tolerare, & æquo animo ferre. Ipsa autem corporis, aut animi affectio, passio dici solet. Est ite pati permittere. Exo.

22. c. Maleficos non patieris vivere.

Passus dicitur Iob absq; iniquitate manus suæ. Iob. 16. d. designas Passio Christi s; videlicet Christum, qui peccatum non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius: & tamen crucis dolorem pro nostra redemptione tolerauit.

Non patitur Deus eum, cui pepercit esse mundum ab iniquitate: quia permittit Sanctos plerunque illicita cogitatione pristini peccati inquinari Iob 10. c.

Nō patit Deus inultum abire eū, qui iniuriā fecit proximo. Iob 24. b. quia ad ipsum pertinet vindicta tanquam ad supremum iudicem.

Pati vim dicitur regnum cælorum. Matt. 11. b. quum Gentiles quasi irrupentes promptè ad fidem veniunt, quasi auferentes ipsum à Iudeis ingredi reculantibus. Patitur etiam vim, quia castigantes carnem suam, & quasi uim sibi inferentes, in ipsum ingrediuntur.

Pati se meritò dicentes fratres Ioseph, typum gerunt eorum, qui post Christi mortem ex Iudeis respuerunt. Gen. 42. d.

Patire vim dicebat Ezechias, ppter grauitatē infirmitatis: designat autem eos, qui temptationibus, & tribulationibus affliguntur. Isa. 38. c.

Passa dicitur multa uxor Pilati pro Christo, designans ecclesiam gentium, quæ multa propter Christi fidem patitur. Mar. 27. b.

Patiantur calumniam ab hæreticis simplices, qui ab eis mendacia pro veritate accipiunt. Amos. 3. c.

Pati quicquam mali itinere, est deficere ob imperfectionem à rectitudine. Ideo Benjamin fuit domi retentus. Gen. 42. a.

Pati scandalum Aegyptios, est puniri populum propter peccata regis, cui etiam consenserunt. Exo. 10. b.

Pati fluxū seminis, ē verborū paccare, v; aliqua passione. Le. 15. a.

Patiens mulier fluxum sanguinis menstrui, designat peccata cogitationis habentem, & intrinsecus sordidatam, vel tenentem doctrinam Iudaicam, vel gentilem. Leui. 15. c. Matt. 9. c.

Patientes famem, vt canes, sunt dæmones quærentes deuorare bonos. Vel sunt Iudæi, qui destructa sua ciuitate, famem verbi Dei patiuntur, nolentes eam intra ecclesiam extinguere. Pl. 58.

Pati calumniam dē Ephraim, cum hæretici se putant, aut asserunt à catholicis opprimi, cum potius ipsi opprimat Catholicos. Hose. 5. c.

Nihil patiuntur hæretici super contritione Ioseph, quum gaudent de morte spiritali fratrum. Amos. 6. b. Iudæi etiam irridentes Christum in passione, nil patiebantur super contritione Ioseph.

Patibulum, vide Crux.

Patientia.

Patientia, est honestatis, aut vtilitatis causa, rerum arduarum, ac difficultium voluntaria, ac diuturna perpessio. Vel patientia, est aliena mala æquanimiter perpeti: contra eum quoque, qui mala irrogat nullo dolore morderi.

Patiens dicitur Deus, quia diu sustinet peccatores antequam puniat, eorum resipiscentiam expectans. Nahum. 1. a.

In patientia sua dē suscipere Deus aliquem, quum facit eum multa pati, & patienter tolerat psecutores. Sic suscepit Christum Deus in patientia

ne culpa.

Deus immunditiam in bonis.

Vindicta Dei.

Prompta fides gentium.

Castigatio carnis.

Resipiscences ex Iudeis.

Affligi temptationibus.

Ecclesia gentiū afflicta.

Deficere à rectitudine.

Puniri populum propter Reges.

Peccare passione.

Peccans cogitatione, vel habes doctrinam erroneam.

Dæmones insidiantes bonis.

Iudæi sine verbo Dei.

Gaudentes hæretici de malo fratrum.

Irridetes Iudæi Christum.

Patientia Christi.

Monasterium.

Populus Iudaicus.

Christus.

Discipulus perit.

Euangelium cognatum Prophetis.

Prædicator perfectus.

Apostoli.

Electi.

Fides gentium.

Pauci electi.

tientia sua: quia diu sustinuit Iudæos, vt resipiscerent. Ierem. 15.

Patientia Iob, typus esse solet patientiæ Christi. Iob. 17. d.

Patientia nostra est à Deo, qui non permittit nos tentari; supra id, quod possumus. Pl. 61.

Patrare, vide Facere.

Patria.

Patria, est vrbs, siue oppidum, vnde aliquis est ortus.

Patria Iacob, significare potest monasterium religiosi prædicatoris, ad quam redire vult post fructum prædicationis. Gen. 30. d.

Patria Christi, & Prophetarum, vbi non sunt accepti, est populus Iudaicus, qui Christum, & Prophetas persequabatur. Mathæ. 13. g. Luc. 4. a. Ioan. 4. f.

Patriarcha.

Patriarcha dicitur patrū princeps: quo nomine dicti sunt Abraham, Isaac, Iacob, & duodecim filij Iacob, qui duodecim effecere tribus: & nunc dicuntur patriarchæ principes pontificum: qui quatuor erant præter Romanum pontificem, nempe Antiochenus, Alexandrinus, Hierosolymitanus, & Constantinopolitanus. Nominantur antiqui Patriarchæ. 1. Par. 8. d. Tob. 6. d. Hebræ. 7. a. Acto. 2. c. 7. a. b.

Patruelis.

Patruelis, à patruo dictus: sunt enim patruels patruorum filij, hoc est, filij fratrum marium.

Patruelis dictus est Christus. Isa. 5. a. quia ex eodem genere erat cū Isaac, aut cum Iudæis.

Patruelis, qui potest redimere rem venditam, est qui ab eodem, aut pari doctore habet doctrinam, sicut & nos, & potest nos instruere. Leuitic. 25. g.

Patruelis Ieremiæ erat Hanameel: quia gratia cognata est sublimibus virtute. Iere. 32. b.

Patruelis Saulis erat Abner, designans adiutorem magni prædicatoris, aut prælati participantem de duritie Cis, & de lucerna Ner. 1. Regum. 14. g.

Patruus.

Patruus dicitur frater patris, quod quasi patris loco sit.

Patruus Aaron, erat Oziel, designans Euangelium cognatum esse Prophetis. Leui. 10. a.

Patruus Saulis, designat prædicatorem perfectum, qui minorem instituere potest. 1. Reg. 10. c. Et patruus, qui potest redimere, est qui æqualis est doctrinæ cum patre, qui nos docuit. Leui. 25. g.

Paucus.

Paucus, est contrarium multo.

Pauci de terra, sunt Apostoli, & fideles electi, de quibus dicitur: Multi sunt vocati, pauci verò electi. Plal. 16. 106. Mat. 7. b. 20. b. 21. b. Luc. 10. a. 13. d. Isa. 24. b.

Permodicus numerus Syrorum vicit Hierusalem: quia paucorum credentium ex gentibus fides in principio, Iudæorum fidem superauit: qui in incredulitate relictī sunt. 2. Par. 24. f.

Pauci oliuæ remanentes in olea, erunt pauci electi in vltimis temporibus. Eisdem designant pauci racemi. Isa. 24. c. Et pauci à quibus alij diuiduntur, sunt pauci credentes ex Iudæis. Pl. 16.

Paucis

Glo. int. f. Gen. 27

Hic. f. Isa. 10

Beda f. Gen. 41

Gre. 17. mor. 13

Icy f. Len. 26

Glo. int. f. Gen. 15

Gl. ord. f. Gen. 27

Ori. f. Exo. ho. 6

Hic. f. Isa. 30

Glo. ord. f. Exo. 20

Ori. f. Len. 26

Glo. int. f. Isa. 19

Glo. ord. f. Ier. 20

Gre. 31. mor. 24

Hic. f. Iob. 39

Hic. f. Eze. 30

Hil. & Aug. f. Ps. 118

Gre. f. Eze. ho. 18

Glo. ord. f. Exo. 23

SYLV A

Paucis diebus habitans Iacob in Haran. Gen. 27. g. 29. e. designat Gētes breui tpe suscepturas fidem per prædicationē Apostolorum. Pauci efficiuntur Assyrii, quum hereticorum & Antichristi sectatores luce doctrinæ Ecclesiæ illustrati ipsos deserunt. Isa. 10. c.

Pauere, Pauor, Expauescere, Pavidus.

PAuere, est grauitur timere, quasiq; animo perturbato. Et pauor, est timor mouens mentem, & quasi quidam stupor.

Pauor Iacob, admirationē diuinorum secretorum, seu mysteriorū signficare pōt. Gen. 28. d. Ad idē referri pōt pauor Pharaonis. Gene. 41. b.

Pauent columnæ cœli ad nutum Dei. Iob. 4. c. 26. & quia Apostoli quantalibet virtute proficiant, quantalibet scientia excrescant, penetrare iudicia Dei non valent.

Pauer ad sanctuarium Dei, qui corpus suum eum diligentia custodit ab omni spiritali immunditia. Leui. 26. a.

Pauor Abrahamæ circa Solis occasum, designauit perturbationem Ecclesiæ futuram tempore Antichristi. Gen. 15. c.

Expauens Isaac post datam benedictionem Iacob. Gen. 27. e. est præcognoscens futura. Vnde per extasim cognouit benedictionem Iacob esse confirmandam.

Pauor irruens in malos, est terror ex cruce Christi inuadens demones. Exo. 15. b. Et pauebit Assur ad vocem Domini, hoc est, diabolus, & omnes mali in iudicio ad vocem Christi ferentis in eos sententiam condemnationis. Isa. 30. g.

Pauor filiorum Israel ferente Deo legem. Exo. 20. a. timorem veteris testamenti expressit. Nam lex illa dicitur lex timoris.

Absque pauore dicuntur habitare in terra, qui animi securitatem in Deo, quem colunt, habent. Leui. 26. a.

Pauere dicuntur, qui recordantur terræ Iuda. Isa. 19. c. quū hæretici, aut Gētilis, cognita sacre scripturæ veritate, suos recognoscunt errores.

Pauor dictus est Phaschur sacerdos, quia pauere debebat inimicos. Ier. 20. a. Designauit autem pauorem, stuporem, & dispersionem futuram sacerdotum post passionem Christi.

Pauor, quem contemnit equus, designat minas persecutorū Ecclesiæ: quas Apostoli, & Martyres, ac prædicatores cōtemnebant. Iob. 39. c. Vel est terror Dei, & inuocatio eius, quum faciunt Sancti, & hunc pauorem contemnit diabolus tanquam obstinatus.

Pauor in Aethiopia erit, percussa Aegypto, cum infideles pauebunt in iudicio, videntes condemnari credentes malos. Ezech. 30. a. Sic timebit Ascalon Zach. 9. a.

Pauimentum.

PAuimentum, dicitur ipsum domus solidamentum, siue incrustatio, quam gradiendo calcamus.

Pauimentum, cui adhæret anima, dicitur corpus humanum corruptibile. Vel terra in toto mundo substrata. ps. 118.

Pauimentum templi stratum lapide, est doctrina sacra: vel concors fidelium humilitas, qua in temporali adhuc vita positi, socialiter inuicem charitate distante conuersantur. 3. Reg. 6. b. Eze. 40. c. 47. a.

Paulatim.

Paulatim idē ē, qd sensim, hoc est, sine festinatione, aut velocitate.

Paulatim expellit Deus hostes, vt hoīes securitate non abutant in pigritiā. Exo. 23. b. Sic expelluntur vitia: nec quisquam repente sit perfectus, ne in superbiā erigatur. Ita paulatim crescens tumultus in ca-

Prompta fides gentium.

Discipuli hereticorum ipsos deserentes.

Admiratio mysteriorum.

Admiratio iudiciorum Dei.

Custodiens corpus mundum.

Turbatio ecclesiæ tempore Antichristi.

Præcognitio futurorum.

Terror demonū ex cruce Christi, & omnium malorū in iudicio.

Timor veteris legis.

Sicciitas in Deum.

Recognitio errorum.

Dispersio sacerdotum veteris.

Minæ persecutorum.

Terror Dei.

Timor infidelium in iudicio.

ALLEGORIARVM.

688

Profectus conuersorum. designat quotidianum profectum conuersorum. 1. Reg. 14. c.

Paulus.

Paulus Apostolus prius persecutor fidelium, & postea insignis prædicator, satis notus in suis epistolis, & in actis Apostolorū, secundū qd veniens Damascum aduersus fideles, superatus est, & ipse postea superauit Iudæos, designat persecutores fidelium etiam inter Gētes: qd sepe separati & conuersi, reuincunt Iudæos & infideles. Acto. 9. a.

Paulo.

Paulo, seu paulus, est auis multiplex coloris, cuius pulchritudinem videtur extensis pennis ostentare, Paulos autem ferebant ad Salomonem ex insulis Indorum. 3. Reg. 10. d. 2. Par. 9. c. Forum caro sicca ta imputibilis permanere dicitur. Et quia pennarum pulchritudine vestiuntur, designare possunt perfectos, & igne tribulationis decoctos, adeo, vt uarijs uirtutibus decorentur.

Pauper, Paupertas, Egenus, Inops, Mendicus, Penuria, Carere, Egere, Mendicare.

Pauper est, qui parum, aut nihil habet pecunie, & aliarum rerū penuriam patitur.

Christus. Pauper aliquando dicitur Christus, qui pro nobis pauper effici uoluit, neque quicquam possedit in terram qua non habuit, ubi caput suum reclinaret. Ps. 111. 24. 33. 40. 68. 69. 81. 87. 108. 139. 101. in titu Iob. 23. d. Iob 5. c. 28. Eccl. 9. d. Isa. 25. b. 26. a. Iere. 10. d. Threnor. 3. a. Zach. 9. c. Et pauper erectus de stercore, est Christus liberatus a persecutionibus. 1. Reg. 2. b. Amos. 5. c.

Apostoli. Credentes.

Pauperes interdum dicuntur Apostoli Christi imitatores. Psal. 21. 34. 68. 139. Isa. 26. a. 29. f. Pauperes autem gregis, sunt credentes ex Iudæi. Zacha. 11. b. Pauper etiam populus, sunt Apostoli, & fideles humiles: & egenus, cui est spes, est fidelis. Iob 5. c. 24. b. 34. c. Ps. 9. 33. 67. 71. Eccl. 6. c. 7. a. Sopho. 3. c. Apoc. 2. c.

Pauper spiritu. Inferius. Humilis.

Pauper, qui clamat ad Dñm, & exauditur, est pauper spiritu, & qui adhuc est in timore, & qui pauper est a crimine, in quo nihil hēt princeps huius mundi. Ps. 21. 30. 33. 47. 78. 87. 101. 131. Pro. 31. a. Isa. 11. a. Luc. 6. c. Et pauper leprosus, est, qui non potest magna opera pœnitentiæ facere: aut implere euangelica consilia. Leu. 14. c. Pauperes aut spiritu sunt humiles, qui de se parua sentiunt. Matth. 5. a. Et talis dicitur pauperulus. Isa. 66. a. Et vir videns paupertatē suam. Thren. 3. a. Vt autem pauperes omni tempore pulsant aures hominum clamoribus suis pro pane ventris: ita pauperes spū clamant ad Deū pro pane mentis, qui de cœlo descendit. Iob 5. c. 20. b. 29. c. 31. b. 34. b. 36. a. 41. c. Sopho. 3. c. Egenus etiam dicitur humilis contemptor laudis & honorum. ideo suscitatur de puluere, pauper uero est contemptor diuitiarū: ideo suscitatur de stercore quia diuitias, vt stercore reputat. 1. Regum. 2. a. Pauperem etiam facit Deus per contemptum rerum terrenarū, ad cœlestium desiderium accendens, atque ita muneribus cœlestibus ditat. Paupertatis funibus vincuntur, qui cœlestes diuitias optant, quibus se in hac uita carere conspiciunt. Iob 36. a.

Contemptor laudibus & honorum.

Contemptor diuitiarum.

Genus humanum.

Gentilis populus.

Pauper aliquando dicitur genus humanum: quia de se nullum habet bonum. 1. Reg. 2. a. Ps. 71. 112. Pro. 23. a.

Pauper erectus de stercore, & egenus, erat Gētilis populus. 1. Re. 7. dñ autem egenus cōparatus ad puluerem; pauper uero ad stercore. Egenus ē dicitur, qui peccat cōsensu: pauper uero, qui peccat opere. Pauperes etiam, quibus euangelizatur, sunt Gētilis. Isa. 29. f. 33. b. 41. d. 49. d.

Gre. f. 1. Reg. 14

Glo. ord. f. 3. Reg 10

Bast. & Arn. s. Psal. 33.

Amb. epi. 17

Hila. s. Ps. 139

Hic. s. Isa. 25

Aug. 17. ciui. Dei. 4

Icy. s. Len. 23

Gre. 6. mo. 15. & 18

mor. 19

Arn. s. Psal. 68

Hic. s. Zac. 11 & f.

Sopho. 3

Aug. s. Ps. 33. 68

Bast. s. Ps. 33

Arn. s. Ps. 21

Amb. c. Luc. 6

Hic. s. Isa. 66

Aug. 1. ser. d. in mō.

Chry. s. Ps. 9. 48

Gre. 6. mo. 15 & 19

mo. 16 & 26. mo. 24

& 34. mor. 2. & 16

mo. 22. & f. 1. Reg. 2

Gre. Nys de beatit.

Gre. 2. 6. mor. 27

Arno. s. Ps. 71. 112

Aug. s. Ioan. tra. 84

Gre. s. 1. Reg. 1

Ori. s. I. m. ho. 32

Hil. s. Matt. can. 19

Hic. s. Isa. 29. 49. 54

Amb. de obit. Valent.

Aug. in Ind. 49
Ilych. s. Len. 19

Orig. s. pl. 36. hom. 2

Hil. s. pl. 67

Hic. s. Ila. 10. c. 8

Ier. s.

Ilyc. s. Len. 25

Gre. 16. mor. 24

Beda s. Prom. 12

Aug. epi. 120

Greg. s. 1. Reg. 2

Basil. s. pl. 33

Orig. s. Matt. ho. 13

Hil. s. Matt. can. 92

Hiero. Agl. s. c. 2

Mar. 10

Beda s. Prom. 3

Greg. s. 1. Reg. 14. c.

20 mor. 28. c. 34

mor. 29

Arm. s. Pl. 78

Basil. s. pl. 33

Hic. s. Gal. 2

Cassia. lib. 10. c. 22

Ilyc. s. Len. 26. 27

Hier. s. Gal. 4

Greg. s. Cant. 7

Greg. ho. 2

Amb. s. Luc. 15

Gre. 29. mor. 8

Beda s. Prom. 10

Beda s. Prom. 6

Gl. ord. s. 1. Reg. 7

49. d. 18. b. 62. a. Mat. 19. c. Luc. 4. c. Gentiles etiam in Ecclesia iam exi-
stentes pauperes dici possunt. Iud. 1. a. Et pauperula erat Gentilitas
carens gratia, & luce veritatis. Isa. 50. c. Pl. 67. 71. Leu. 19. b.

Pauper populus dicitur ignari, & parui, & imperfecti, demum om-
nes, qui alieno indigent auxilio. Exo. 22. d. 23. a. 30. b. Leui. 25. f. Iob
20. b. 24. b. 30. a. Pl. 36. 67. 87. Pro. 28. a. Isa. 10. a. 14. g. Ier. 2. g. 5. a. Eze.
22. g. Amos 2. c. 4. a. 5. c. Pauper autem, & sufficiens sibi, est simplex cum
bonis operibus. Pro. 21. b.

Pauperē facit Deus, cum repellit Iudæā à spiritualibus virtutibus. Iudæa.
1. Reg. 2. b. Et egentes diuites, sunt Iudæi, qui egent relicto Deo. Pl. 33. Iudæi
Et pauperes, quibus dandū erat vagementum, erāt infideles ex Iudæis.
Mat. 26. a. Et pauperula dicitur synagoga auxilio Dei destituta, & bonis
operibus carens. Isa. 51. g. quā egestatē dicitur Deus dare: quia peccātes
deserit. Mal. 2. a. Cæcus mendicans secus viā, designat Iudæos mendi-
cātes intellectum scripturarum ad animarum salutem necessarium.
Mendicabant autem secus viam: quis habentes scripturas, non eas cō-
plebant. Mar. 10. b. Luc. 16. b. Pl. 108. Hæc egestas dicitur esse à Domi-
no in domo impij. Pro. 3. d. Iuxta exemplum purpurati diuitis: qui &
in hac vita spiritualibus egebat bonis, & in futura ad tām peruenit
inopiam, ut de digito Lazari quondam pauperis nam aquæ guttatū
requireret, nec habere valeret.

Pauperes sunt, qui verbi Dei thesauros in corde suo minimē reco-
dunt. Lu. 14. c. Pl. 48. 79. Et verē pauper dicitur malus: quasi pauper verō est
bonus egens. Egestas, n. malorū propriē est: quia dum repletur vitij,
virtutū diuitijs vacuat. Iob 27. d. 30. d. 41. c. Proverb. 28. a. Apocal. 3. d.
Et inopia est defectus bonorū spūalium. Gen. 41. d. Pl. 33. Et in egesta-
te verbi Dei, dicitur Deus uisitare populum. Leui. 26. c. Pauperes demum
sunt peccatores, quorum memores debebant esse Apostoli. Gala. 2. b.
Leui. 27. a. Iob 30. d. Penuria aquæ, ē defectus græ. Exo. 17. a. Deut. 8. a.

Egena elementa, significant legem literę post aduentum Christi:
quia ceremoniæ legis iam non pōsunt seruantibus. Gala. 4. b.

Non indigens poculis crater, est predicator: quia alijs propinat,
necesse est, ut abundantius cæteris bibat: & plenius quod dat, conti-
neat. Cant. 7. a.

Mendicare dicitur, qui credens, & cæcitatem cordis sui cognoscēs,
ut lumen veritatis recipiat, postulat. Luc. 16. a.

Egere incipiens prodigus, designat nihil satis esse prodige volu-
ptati. Luc. 15. c.

Egestas hereticorum, est defectus cognitionis veritatis. Iob 30. a.

Mendicabit estate, qui in iudicio dicet cum fatuis virginibus: Date
nobis de oleo vestro. Pro. 20. a.

Egestas erit malis in inferno; quæ venit illis quasi vator, qui subi-
tō rapiuntur. Pro. 6. b.

Pax, Concordia, Concordare, Pacificus, Vnanimis.

Pax, est propriē publica tranquillitas, maximē à Bellis. Concordia
autem est quasi vnio cordium, & animorum. Pacificus verō dicitur,
qui pacem facit, & conciliat.

Pax nostra, est ipse Christus, qui reconciliavit nos Deo, & duos po-
pulos in unum coniunxit. Eph. 2. c. Mich. 5. b. Ibidem ponit fines ec-
clesiæ pacē. Pl. 147. Pax inter Israel & Amorrhæorum, erit Christus in
iudicio, cui concordabunt electi in sententia contra malos: nec tunc
compassione mouebuntur. 1. Reg. 7. d.

Ignari.

Imperfecti.

Simplex cum

bonis operibus.

Iudæa.

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Iudæi

Pax cum Deo. Pax bona est hominis ad Deū, & oīum potentiarum ad inuicē. B. s. Pl. 33

Concordia po- quum caro non concupiscit aduersus spiritū. Hæc pacē dat Deus: hæc Gre. 6. mo. 23

sentiarum in pdicauit Chrs: & reliq. suis. Hæc pax nō est impijs. Leu. 26. a. Iob 5. d. Ily. s. Len. 26

homo. 9. a. 15. c. 22. d. 3. d. Pl. 33. 71. 75. 11. 4. 5. b. 48. b. 58. b. 2a. 8. c. 9. c. 10. 14. d. Gre. 6. mo. 23

Gloria aterna. Pax Christi, cuius non erit finis, erit in æterna gloria. Isa. 9. b. 3. 2. Glo. inte. s. Gen. 19

d. Iob. 5. d. Pl. 4. 28. 121. Et ire in pace ad patres, est ire in gratia ad glo-
riam, & societatem Sanctorum. Gen. 11. c.

Cessatio diuina Pax quam dicebant, seu promittebant pseudoprophete, est cessa-
tio diuine iræ. Ezech. 13. b.

ira. Pax non est uniuersæ carni: quia militia est uita hominis super ter-
ram: & caro in se pacem recipere non potest. Ier. 12. c.

Pax cum vitij Pax mala, est hominis cum vitij, aut cum diabolo, aut mēbris eius;
& hanc pacem non venit Christus mittere in terram. Matt. 10. d. Glo. ord. s. Matt. 10

Homo exterior Pacis homo, dicitur hō exterior. Pl. 40. quia coniunctus est interio-
rum quo tamē sepe non habet pacem. Dicitur et homo vnanimis: Arno. 2. Pl. 40. 54

Iudas. Pl. 54. quod & de Iuda intelligitur erga Christum: & de Iudæis. Hila. 1. Pl. 54

Iudæi. Pl. 54. quod & de Iuda intelligitur erga Christum: & de Iudæis. Hic. s. Ila. 26

Firmitas pacis Pax, quā dicitur per geminationē, firmitatē pacis indicat. Isa. 26. a. Hic. s. Eze. 45

Christi. Pacificæ hostiæ significare possunt Christum, eucharistiā, gratiarū
actionem, perfectionis & charitatis opera, & obedientiā: quibus Deo Gre. s. 1. Reg. 10. c. 2

Eucharistia. reconciliamur. Exo. 20. d. 24. b. 29. c. Leui. 3. a. 4. b. 7. b. 9. a. 1. Reg. 10. b. Cant. 8

Gratiarū alio. Et ecce, 45. c. Et ipse Christus dicitur pacificus. Cant. 8. d. Quia per ipsū
Opere charita- totum genus humanum Deo reconciliatum est: & dicitur pacificasse
tis. omnia in sanguine suo. Colos. 1. c.

Obediencia. Pacificus dicitur aduentus Samuelis. 1. Reg. 16. a. quum ad eos ve-
niunt doctores, qui non sunt pro culpa feriendi, sed pro iustitia præ-
dicandi: iuxta illud Apostoli. 1. Corint. 4. d. Quid vultis in virga ve-
niam ad vos, an in spiritu mansuetudinis. Pacificus etiam aduentus
Predicatio in fuitia bonorū. Samuelis, designat prædicantes Christi pacem in eius aduentu: ut quā
dixit Simeon. Luc. 2. d. Nunc dimittis seruum tuum in pace.

Prædicans pa- Vnanimis in domo sunt, quorum est cor vnum, & anima vna in
cem in aduen- ecclesia, vel militante, vel triumphante. Pl. 67. 132. Hila. s. Pl. 67

tu Christi. Pacifici fratres Ioseph, designabant Iudæos: qui dicebantur pacifi-
ci Christi. Gen. 42. d. Ierem. 20. c. Glo. ord. s. Pl. 67

Concordes in ec- Pacificæ dicuntur bestię terræ electis. Iob 5. d. quia maligni spiri-
clesia. tus, quum bonorum corda aduersantes deprimunt, hæc nolentes ad
Iudæi. amorem Domini impellunt. Vel pacificæ sunt bestię, quum carnis in-
centia, & si tentando submurmurant, nequaquam tamen vsque ad ef-
fectus operum quasi ad aperti morsus rabiem exurgunt.

Tætatio ad per- Pacificæ loquuntur demones, quum repræsentant oblectamenta,
fectum valens. quibus capiant animas. Pl. 34. Arno. s. Pl. 34

Blasphemes de- Pacificæ hostiæ oblata idolo. Exod. 32. d. Amb. s. Pl. 34

mones. Paxillus, vide Baculus.

Peccare, Peccatum, Peccator, Delinquere, Delictum.

Crimen, Culpa, Piaculum, Vitium.

Peccare, est quocunque labi, errare, & offendere. Delinquere autē, est
à bono deficere. Solet autē delictū dici, quū nō fuit, quæ fieri debet: s. Rom. 11

peccatū autē, quū sunt, q̄ fieri nō debet. Vel delictū, est leuius commissū
aliquatō q̄ peccatū. Crimē verō idē videt esse, qd delictū, aut culpa.

Culpa aut videtur eius esse, qui nesciēs aliquem læsus, sed generaliter
pro omni peccato, & delicto sumitur. Delictum dicitur, quum quis
non in totū cadit, aut à tota lege. Leuitic. 5. b. 8. 14. Pl. 18. Rom. 11. b.

Non habere ti- Peccare dicitur Dño, qui timorem eius non habet. Exo. 10. d. 20. c. Amb. s. Pl. 10

morem Dei. Peccasse

Hie. s. 1. a. 29

Gre. s. 1. Reg. 2

Ori. s. lere ho. 12. &

s. Matt. ho. 3. 1

Hila. s. ps. 139. & 1

Matt. cano. 8

Aug. epis. 105. & 5

psal. 58

Hila. s. ps. 38

Hie. s. 1. a. 65. & 2

Hose. 4

Gre. 2. s. mo. 20

Gre. s. 1. Reg. 2

Amb. s. Luc. 15

Hie. epis. beatitudi.

Gre. Nys. de oratione

Aug. epis. 95

Glo. ord. s. ps. 33

Arno. s. ps. 35

Hie. s. ps. 24

Glo. ord. s. 1. a. 24

1. s. s. Lemi. 4

Glo. or. s. Lemi. 5

Arno. s. ps. 108

Gre. 6. mo. 13

Peccasse autem dicitur David soli Deo: vel quia Deus non habet superiorem, & pse David, quum esset rex, solum Deum habebat superiorem: vel quia solus Deus sine peccato. ps. 50.

Peccare in verbo, est in varijs dogmatibus errare: aut in Christum peccare. Isa. 29. f.

Peccantes fratres Ioseph in ipsum fratrem fuerunt Iudaei peccantes in Christum. Gen. 42. d. Et peccatum grade puerorum sacerdotis, fuit peccatum Iudaeorum: qui non solum negabant diuinitatem in Christo, sed & alios negare cogebant. Et dicitur peccatum puerorum: ut ostendatur grauius esse peccatum sacerdotum. 1. Reg. 2. d. Ideo peccatum Iudaeorum dicitur scriptum. stylo ferreo in vngue adamantino. Iere. 17. a. Est et peccatum grande, cum iusti, & Christiani peccant. Peccator autem consistens aduersus iustum, erat Caiphas interrogas Christum, ps. 38. 58. 70. 108. 139.

Potest etiam significare Iudaei. Frater quoque peccans in fratre, fuit populus Iudaicus peccans in Christum. Matt. 18. b. Luc. 17. a. Peccator centum annorum est Iudaicus populus, qui nouerat voluntatem Domini, & non faciebat. Isa. 65. d. Delictum autem oris Iudeorum fuit, quod dixerunt, Crucifige. ps. 58. Et peccata populi, propter quae regnare facit Deus hypocritam, sunt peccata Iudaeorum, qui susceperunt Antichristum. Iob. 34. d. peccatum autem quod non haberent Iudaei, si Christus non uenisset, est incredulitas peccatum. Ioan. 1. 5. d. Dicuntur autem peccasse filij Israel fm sua multitudinem. Hose. 4. b. quia unusquisque sibi fabricabat Deos.

Peccat uir in uirum, quum quis peccat in Christum, non tamen eius diuinitatem negando. Vel peccat uir in uirum, quum in rebus temporalibus nocet proximo. Peccat autem in Deum, quum aufert ab homine, quae illi ad aeternitatem conferunt. Vel peccat uir in uirum, quum peccat ille, qui superiorem habet, a quo possit corrigi. Peccat uero in Deum sacerdos, vel alius, qui ceteros corrigere debet: ideo de hoc dicit. 1. Reg. 2. c. Quis orabit pro coeleste. Matt. 5. b. Si sal euanuerit in quo salietur?

Peccat corpus suum, qui peccat in ecclesia, cuius ipse est membrum. 1. Cor. 6. d. Peccare in caelo, est imminuta esse an peccante ecclesia dona. Luc. 1. 5. d. Vel peccauit filius prodigus in caelo, quia non debuit ab illa celesti patria deuiare. Et peccauit coram patre, qui coelestem Hierusalem matrem relinquit, conditore deserto, ligna veneratus est. Non peccat autem quia natus est ex Deo, propter charitatem per quam natus est ex Deo. 1. Ioan. 3. b. Delinquent qui oderunt iustum, & non delinquent qui sperant in Dominum. Ruunt enim mali de peccato in peccatum, iusti autem sustentantur per charitatem. ps. 33.

Delinquit in semetipsum, qui sibi ipsi non uult suadere iustitiam. Delinquit autem in alio, qui quum peccantem non corrigit, insuper illi adulatur. Ps. 35. Delinquit etiam populus per sacerdotem, quum eius exemplo, aut instigatione peccat. Leu. 4. a.

Delinquere dicuntur in uia, qui peccant in hac uita. ps. 24. Peccabunt habitatores terrae, quum mali relinquent in peccatis. Isa. 24. b. Peccare per ignorantiam. Leu. 4. a. 5. d. Dicitur Christus sacerdos peccasse per ignorantiam: quia nesciens peccatum, factus est pro nobis peccatum, assumpta carne peccati.

Peccare in his, quae sunt sanctificata. Leu. 5. d. est in sacro eloquio aliquid irreuerenter usurpare. Vel res sacras indigne tractare. Peccatum matris dicitur abusus potestatis alicui commissus. psal. 108. Non peccat uisitans speciem suam. Iob. 5. d. quia tunc peccator perne vincitur, quum ex sua similitudine unusquisque perpendit quomodo

Errare in dogmatibus.

Iudaei.

Caiphas.

Iudaei.

Peccata Iudaeorum.

Incredulitas.

Peccare in Christum.

Peccare in ecclesia.

Contemnens ecclesiam dona.

Non consentiens iustitiae.

Adulans peccantem.

Indigne tractare sacra.

Abusus potestatis.

Peccare in his.

Peccatum matris.

Peccare in his.

Peccare in his.

Peccare in his.

Peccare in his.

Peccare in his.

Peccare in his.

Christus

Peccatum generis humani.

Verbo sitas.

Concupiscencia.

Peccatum originale, vel veniale.

Pena peccati.

Idololatria.

Infidelitas.

Superbia.

Peccatum operis.

Odium fraternum.

Detractio.

Hypocrisis.

Peccata carnis.

Transgrediens legem naturae.

Diabolus.

Resipiscens.

Haeretici.

Idola.

Haerese.

Gentiles.

Secreta diuinae sapientiae.

Apostoli.

Cura subditorum.

Memoria patrum.

Cor.

modo in proximi dilectione dilatetur.

Peccatum dicitur factus Christus, quia factus est hostia pro peccato, in quo tamen peccatum non fuit. Nu. 6. b. ps. 58. 1. Cor. 5. d. Sic etiam sacrificia dicuntur peccata populi. Hose. 4. b. Cato et Christi dicitur peccatum: quia habebat similitudinem carnis peccati. Et delicta Christi dicuntur pena, quam pro delictis nostris patiebatur. Ps. 68. Non peccans Iob, typus est Christi. Iob. 2. d. 17. a.

Peccatum eunuchorum Pharaonis, transgressionem generis humani significare potest. Gen. 40. a.

Peccata adolescentiae memento esse docet Iob: ideo multo magis metuenda sunt, quae in grauiori aetate commissa sunt. Iob. 13. d.

Vitium fluxus feminis, uerbo sitatem significare potest. Leu. 15. a.

Peccatum interdum dicitur concupiscencia: ut cum dicitur. Rom. 6. b. Non regnet peccatum in corpore vestro.

Peccatum etiam aliquando sumitur pro originali, vel ueniali. ps. 3. 1. Rom. 4. b. Cui non imputauit Dominus peccatum. ps. 50. In peccatis concepit me mater mea.

Peccatum praeterea dicitur pena peccati. Leuit. 20. c. portabunt ambo peccatum suum.

Peccatum maximum appellatur idololatria. Exo. 32. c. Et infidelitas. Num. 3. 1. c. Et delictum maximum, est superbia. ps. 18. peccata et maxima sunt, quae opere complentur. Eccl. 10. a. Crimen etiam pessimum, dicitur odium fraternum, vel detractio. Vel designatur hypocrisis, quam accusat, & arguit Ioseph, id est discretio. Gen. 37. a.

Pro peccato quandoque offertur hircus, turtur, aut pullus columbae, aut etiam vitulus. Leuit. 9. 10. 12. 15. b. 16.

Peccatores terrae interficiendi, sunt peccata per carnem commissa. Peccatores etiam terrae dicuntur transgredientes legem naturae: peccatores autem caeli, dicuntur decedentes a suscepta lege gratiae. Ps. 110. 118.

Peccator considerans iustum, est diabolus iusto insidians: & ipsi demones sunt peccatores intendentes arcum. Et ab his peccatoribus eruit Deus, in morte, vel in iudicio. ps. 9. 10. 35. 36. 70. 108. 128.

Peccator constituitur super diabolum, quum conuersus ad Christum erigitur contra diabolum: ut Paulus. ps. 108.

Peccatores aliquando dicuntur haeretici. ps. 10. 124. Et delicta Samaritarum, sunt idola, & errores haeticorum. Amos. 8. d. Peccator etiam dicitur Gentilis populus. Zach. 13. a.

Peccatores aliquando minus sunt, quam impij: ut auari, procaces, superbi: ad quae inclinatur natura, & non ad impietatem. psal. 1. Qui non abiit in concilio, impiorum, & in uia peccatorum non stetit.

Peccus.

Peccus est interior pars animalis a gula usque ad ventrem: quod in homine latet: est in relijs uero animalibus in modum carinae. Estque costis compactum & alijs ossibus, quae uelut firmamenta pectoris sunt. Intra coctum autem, quod est inter pectus, & dorsum, & continetur cor, cum pulmone.

Peccus Christi, significare potest diuinam sapientiae secretum: & communicationem sensuum spiritualium. Supra hoc peccus recubuit Ioannes. Ioan. 13. c. 21. f.

Pectora in angelis, uirtutem, insuperabilem seruandique vim, ut est a subiecti cordis uiuifica distributione significant. Apoc. 1. 5. c.

Peccus Aaron, Apostolos significare potest, qui sunt uelut peccus Christi. Item continuam curam subditorum, quam praetati habere debent.

Peccus.

Peccus est interior pars animalis a gula usque ad ventrem: quod in homine latet: est in relijs uero animalibus in modum carinae. Estque costis compactum & alijs ossibus, quae uelut firmamenta pectoris sunt. Intra coctum autem, quod est inter pectus, & dorsum, & continetur cor, cum pulmone.

Peccus Christi, significare potest diuinam sapientiae secretum: & communicationem sensuum spiritualium. Supra hoc peccus recubuit Ioannes. Ioan. 13. c. 21. f.

Pectora in angelis, uirtutem, insuperabilem seruandique vim, ut est a subiecti cordis uiuifica distributione significant. Apoc. 1. 5. c.

Peccus Aaron, Apostolos significare potest, qui sunt uelut peccus Christi. Item continuam curam subditorum, quam praetati habere debent.

Peccus.

Peccus est interior pars animalis a gula usque ad ventrem: quod in homine latet: est in relijs uero animalibus in modum carinae. Estque costis compactum & alijs ossibus, quae uelut firmamenta pectoris sunt. Intra coctum autem, quod est inter pectus, & dorsum, & continetur cor, cum pulmone.

Peccus Christi, significare potest diuinam sapientiae secretum: & communicationem sensuum spiritualium. Supra hoc peccus recubuit Ioannes. Ioan. 13. c. 21. f.

Pectora in angelis, uirtutem, insuperabilem seruandique vim, ut est a subiecti cordis uiuifica distributione significant. Apoc. 1. 5. c.

Peccus Aaron, Apostolos significare potest, qui sunt uelut peccus Christi. Item continuam curam subditorum, quam praetati habere debent.

An. q. in nu. 12. & epi. 110. & in Christi ad Lawren. 41. 52

Hila. s. ps. 58. 68

Ori. s. Lemi. hom. 5

Cyrl. com. Iulia. 9. & epi. 39

Glo. ord. s. Iob. 13

Glo. ord. s. Leuit. 15

Aug. de uer. do. ser. 43. & com. 3

Glo. int. s. Rom. 4

Glo. int. s. Leuit. 20

Aug. s. ps. 18

Hie. s. Eccl. uen. 20

Ric. de s. uisito. de 12. patriar. 69

Ori. s. Nu. ho. 26

Hila. s. ps. 118

Amb. s. psal. 118. ser. 15

Ori. s. ps. 36. hr. 5. & f. Cant. ho. 3

Arno. s. ps. 9

Arno. s. ps. 108

Hie. s. Amos. 8

Rup. 2. de glori. Tri. ni. 6

Hila. s. ps. 1

Aris. 2. hist. animae. 1

Aug. s. Ioan. tra. 61

Ori. s. Cant. ho. 1

Dioni. caele. Hic. 15

Glo. or. s. Exo. 28

Exo. ho. 9
Ex. s. Levi ho. 5. 1. 2.
Can. ho. 1
Gre. 2. mo. 2
Ori. s. Levi ho. 5.
Hie. s. Eze. 16. & de
veste sacer.
Tho. 1. 2. q. 102. ar. 3
Philo. de charitate.
Hie. s. Iere. 2
Hie. s. Mala. 2
Geor. vene. Can. 2
sono 3. cap. 3
Ily. s. Levi. 78
Ricar. de s. vifto. de
somni. Nabuch. 25
Philo. 2. allego. & de
migr. Abra.

Glo. int. s. Exo. 19

Hie. s. Ps. 14
Euch. for. spiritual. 8

Raf. regu. bre. 2. 5. 54
Arno. s. Ps. 14
Ori. s. Levi. ho. 3
Aug. 17. civi. Dei. 5.
Amb. de Ioseph.

Glo. or. s. Exo. 30
Ignatius epis. 6
Gre. 1. 1. Reg. 2

beni; & propterea memoriam patrum. Exo. 28. c.
Pectus aliquando p corde, aut voluntate sumi solet. Et pectore repit *Voluntas*
serpens, quando diabolus prauus suggerit cogitationes. Gen. 3. c.
Pectus potest etiam significare sapientiam. Vnde pectora hostiarum ce *Sapientia*
dunt in partem sacerdotis, quia ei necessaria est sapientia ad instruendum
populum. Et dicitur pectusculum eleuationis, seu appositionis: quia
debet ei apponi gratia Spiritus sancti. Exo. 29. c. Leui. 7. d. 8. f. 10. c. Potest
et significare mundas cogitationes, consilia, legis notitiam, & dogma- *Cogitationes*
tum veritatem. Comedit aut Christus & Apostoli pectusculum p seic *munda.*
tia Trinitatis. Fascia quoque pectoralis, est doctrina euangelica. Ier. 2. f. *Fides.*
Pectusculum quod est sacerdotum, significat bonam conscientiam, quam sacer- *Bona conscientia.*
dotes habere debent. Vel cor & cogitationes sacerdotibus detegendas in co- *Confidentia.*
fessione. Vel fides, & confidentia, quae fortitudini coniunctae sunt. Leui. 7. d. 8. f.
Pectus argenteum status, eloquentiam, & doctrinam sine charitate *Eloquentia si-*
significare potest. Vel deliberationem: Vel quia est pectus argenteum, *ne charitate.*
designat rectitudinem recti consilij. Dan. 2. c. *Deliberatio.*
Pectus, iram quandoque significare potest, vel concupiscentiam: su- *Rectitudo consi-*
per quam gradiuntur serpentes, hoc est, voluptas. Gen. 3. c. Ideo detrahitur *ly.*
ab hostijs: & dicitur superpositionis, quia debet ei superponi ratio. *Ira.*
Peculium, Peculiaris. *Concupiscentia*
Peculium dicitur, quod alicuius labore, & industria partum est: quodque sibi
velut proprium applicat. Peculiare autem est, quod ad peculiū pertinet.
Peculium Dei dictus est populus singulariter a Deo dilectus: quos *Populus Dei.*
pascit, & defendit, & sicut gregem proprium nutrit. Dicitur etiam po-
pulus peculiaris. Exo. 19. a. Deut. 7. b. 1. a. 2. 6. d. Malach 3. d.
Pecunia, Moneta, Numus, Numularius.
Pecunia dicta est a pecore, siue a pecu, quia apud antiquos precipua
pecunia in pecore habebatur. Licet autem sit generale nomen ad omnia, quae
quis possidet; peculiariter tamen pro numo sumitur, siue moneta: *Verbum Dei.*
quae consistit in auro, argento, aut aere signato auctoritate publica.
Pecunia dicitur verbum Dei: quod est, pecunia digna, qua emitur sepul-
crum ad quietem aeternam. Gen. 23. c. Exo. 21. a. 2. 2. a. Matt. 25. b. Luc.
19. d. Hec pecunia non est danda ad vlturam: ne scilicet lucri causa quis
doceat, aut plus exigar pro labore, quam opus sit. Ps. 14.
Pecunia est dicitur dona Spiritus sancti: per quam operando debemus ac-
quirere regnum celorum. Exod. 21. a. 2. 2. a. Ps. 14. Matt. 25. b. Luc. 19. d.
Pecunia probata, sinceram fidem designare potest: & numus argen-
teus verbum fidei, seu confessionem fidei. Gen. 23. c. 1. Reg. 2. g.
Pecunia tritici posita a Ioseph in saccis stratum, designat precium
sapientiae redditum ipsis discipulis. Gen. 42. c. Iudaei quidem dant pecu-
nia: Christus vero triticeum, & pecuniam. Porro pecunia in ore sacculi, elo-
quentiam scripturae significare potest in ore predicatoris. Et pecunia
duplex, est sermo propheticus, & euangelicus: vel ideo duplex; quia
praesbyter laborans in doctrina, duplici honore dignus est. Gen. 43. c.
Pecunia collata a filiis Israel in opus tabernaculi, bona opera signi-
ficare potest. Exo. 30. b.
Pius, & religiosus homo vera moneta est, quae a Deo formata, vel ex-
pressa est: impius vero, & irreligiosus falsa moneta est, noxia, adulterina,
praua: quae non a Deo, sed a diabolo facta est. Numus argenteus, erant lu-
dei praedicantes fidem: vel anima, in qua imago Dei reformata est per dolo-
rem peccatorum, & veram conuersionem ad Deum. 1. Reg. 2. g. Numisma
autem

autem census Caesaris, & anima vitiosa, vel corpus Matt. 22. b.
Pecunia bona seu mala, dici possunt affectus animi rationi confor-
mes siue dissidentes ab eadem opinioniones, seu dogmata veritati con-
formia, aut contra. Et obedientia sine murmure, est numus probatus: *Ori. s. Ps. 36 bo. 3.*
cum murmure vero, est habens plumbum pro argento. *Ber. ser. 2. & de s.*
Pecunia, quae Iudaei bibant aquam. Thren. 5. a. laborem Iudeorum *And.*
in sacris litteris significare potest. Vel sacram doctrinam, eua sibi Fi- *Glo. ord. s. Thre. 5.*
deles comparant aquam lachrymarum meditando. *Amb. de paradi. 13.*
Pecunia data pro frumento, designat temporalia eroganda pro adi-
piscenda sapientia. Gen. 47. c. Sine hac pecunia emitur aqua, quam *Gre. 23 mor. 23*
dat Deus. Isa. 55. a. Pecuniam autem habet in zona, qui temporalia *Ori. s. Matt. 33.*
tractat. Luc. 9. a. *Timor. ad ecclesiam*
Abique pecunia fructus terre comedere, est ex ecclesia quidem sum- *epist. 3.*
ptus accipere: sed eidem ecclesiae predicationis pretium non praebere. *Ori. s. Matt. ho. 15.*
Iob. 31. d. Matth. 25. c. *Amb. s. Ln 19.*
Numularij & trapezitae, in bonum, sunt doctores, & etiam auditores.
Matth. 25. c. Numularij etiam Christi dici possunt pauperes, quibus
collata pecunia augetur, in commodum tradentium.
Numularij in malum, sunt haeretici, auari, diaconi pecunias eccle-
siae fraudantes, & similes Mat. 21. b. Ioan. 2. c.
Pecus.
Pecus, dicitur omne animal, quod sub hominis imperio est pabulo
terrae pascitur: ut boues, asini, oves &c.
Pecora generaliter dicuntur homines subditi praelatis: & est pecus
bonum & malum: & sunt pecora quaedam ruminantia, & diuidentia vngu-
las: quaedam vero contra. Leui. 11. a. Eze. 34. c. Ps. 134. Et pecora iuxta pu-
teum, sunt simplices ad baptismi gratiam venientes. Gen. 29. a. Demum pe-
cora sunt fideles simpliciter viuentes, & innocentes: quae habebant
tertiū locum in arca. Noe. Gen. 1. c. 7. a. 46. d. Leui. 4. g. Isa. 61. b. Iere. 9.
c. 31. b. Iob. 1. d. Mich. 2. d. Zac. 11. a. Pecora bona sunt, quae neque si ma-
ducauerint abundant, neque si non manducauerint tegeant.
Pecora saepe significant peccatores, ut iumenta. Leui. 7. c. Et pecus Ce-
dar, sunt simplices Gentium in erroribus existentes. Isa. 60. b. Mic. 5.
c. Et pecora Aegypti pennis sunt homines colentes ipsa pecora. Exo. 9. a.
Et pecora prona in ventre, sunt gula, libidini, & terrenis seruientes.
Eze. 44. g. Sopho. 1. a. 1. Cor. 15. c. Et pecora campi sunt peccatores
latam viam sequentes: vel laicorum populus. Psal. 8.
Pecora, quae habebant Ruben & Gad & Manasses, sunt animales
homines, qui non possunt transire Iordanem. Num. 32. a.
Pecora etiam significant irracionales Iudeos, qui pascua scripturae
conculcant, quum prauos illi dant sensus. Isa. 7. b. Et pecus in clypeum
Iudaeae erant nobiles illius populi: aut certe ipsius Ecclesiae. Iere. 13. d.
Pecus occisionis, est populus Iudeorum. Zac. 11. a.
Pecora munda quae offeruntur in holocaustum, significare possunt
sensus hominis sapientis. Gen. 8. d. 9. b. Possunt etiam designare ope-
ra vitae actiuae. Gen. 34. a. 47. d. Exod. 12. f. Item poenitentiam corpo-
ralem. Leui. 11. a. 5. b.
Pecora, quae habebat in possessione sua Abraham, significant sen-
sus irracionales, quos habebat subiectos. Ge. 13. a. Et pecora, quae dan-
tur pro tritico, sunt bestiales motus. Gen. 47. d.
Pedica, vide Laqueum. *Pec. rare, Periculum, vide Iurare.*
Pecior, vide Malus. *Pelagus, vide Mare.*
SSSI 3 Pellica-

Ori. s. Ps. 36 bo. 3.
Ber. ser. 2. & de s.
And.
Glo. ord. s. Thre. 5.
Amb. de paradi. 13.
Gre. 23 mor. 23
Ori. s. Matt. 33.
Timor. ad ecclesiam
epist. 3.
Ori. s. Matt. ho. 15.
Amb. s. Ln 19.
Hie. s. Eze. 34.
Aug. 13. Con. 2. 1.
Beda. s. Gen. 5. 29.
Hie. s. Isa. 60 &
Mic. 5. & s. Eze. 44.
Amb. 6. Exae. 3.
Tertio de resurrec.
Beda. s. Exo. 9.
Arno. & Aug. s. Ps.
8.
Ori. s. Gen. 32.
Hie. s. Isa. 7. & s. Ier
13.
Rnp. s. Zac. 11.
Amb. de Noe. 22.
Phil. de agricul.
Amb. 1. de. Abra. 5.

S Y L V A

Pellicanus.

Pellicanus, est avis Aegyptia, quæ nascitur in solitudinibus, maxime Nilli fluminis. Aiunt hanc autem velut colaphis rostri occidere parvulos suos, eosque in nido occisos triduo lugere. Ac demum matrem seipsam graviter vulnerare, & sanguinem suum super filios fundere, quo illi perfusi reuiuiscunt. Aiunt aliqui ipsum esse onocrotalum. Dicitur autem vefci venenatis.

Pellicanus potest designare Christum, qui occidit eos, quos à peccatis convertit, & viuificat per sanguinem suum: vel est pellicanus solitudinis: quia solus natus est de virgine. Ps. 101.

Vefcitur pellicanus venenatis: unde designat peccatorem, qui in deserto huius mundi corde habitans, arumnosis huius vitæ captus ille cecris, veneno delectatur diabolicæ persuasionis.

Pellicanus, est desolatus amicis, aut cognatis, aliorumque similibus societate destitutus.

Pellex, Pellicatus.

Pellex, dicitur femina, quæ cum eo, cui vxor sit, corpus miscet: & pellicatus, est ipse actus pellicis.

In pellicatum sumitur soror vxoris, quum quis cum lege euangelica vult etiam Iudicam legem seruare. Leui. 18. c.

Pellicere, Vide Allicere.

Pelles pro Tentorijs, Vide Tabernaculum.

Pellis, Corium, Cutis, Melota.

Pellis dicitur, quæ carnem tegit: & proprie est pellis, cū est à carne separata: cutis verò, quæ est carni coniuncta. Corium aut præcipue, est coru animalium, quæ crassiores ac duriores pellem habent. Melota verò est pellis ouina, vna cū lana. Hebr. 11. g. Circueiunt in melotis.

Pellis vacæ comburenda, mortalitatem Christi designabat in resurrectione eius absorbendam. Num. 19. a.

Pellicea tunica Adæ, designat Christum, qui per mortem suam cooperuit turpitudinem generis humani. Gen. 3. d.

Cutis ecclesiæ, dicuntur hi, qui in eius corpore solis exterioribus cutis inseruiunt. Item infirmiores. Iob. 7. b. 30. d.

Pellis hostiæ, velamen litteræ, quod erat detrahendum, significare potest & et munimenta opinionum. Leui. 1. 6. 4. c. 7. a. 8. c. 9. b. Significat et affectiones abiectas: & præterea diuitias, & alia oia secularia, quibus circumtegimur. Item nudas, vitia, falsas opiniones, & carnales cupiditates. Iob. 2. b. Potest quoque significare conuersationem exteriorem & peculiariter Christi. Leui. 13. f. Num. 19. a.

Pellis quæ adhæsit ossibus, hoc est, Christo designat sanctas feminas, quæ ad præparanda subsidia corporis, exterioribus Domino ministerijs seruiebant, cū discipuli fugissent. Iob. 19. c.

Cutis etiam adhærens ossibus, est infirmitas vini, quæ duritia virtutis reputatur. Thren. 4. b. Et pellis hostiæ, quæ detrahitur, est superficies apparentis virtutis. Leui. 1. b.

Pelles arietum hyacinthinæ in tabernaculo, significare possunt fidem resurrectionis Christi: & etiam immortalitatem. Pelles verò rubricatæ, Martyres, quorum meritis teguntur peccata. Exo. 25. a. 26. c. 36. c. Pelles etiam rubricatæ veteranda frontis significant. Designant etiam mortificationem, & penitentiam.

Cutis, quam superinducit Dominus ossibus, est ornatus gratiæ, quæ teguntur peccata. Ezech. 37. b.

Pelles

Christus.

Peccator.

Destitutus societate.

Seruare volens
Vtranque legem

Mortalitas
Christi.

Christus.

Cernentes in
exterioribus.

Infirmiores.

Velamen litteræ.

Munimenta
opinionum.

Affectiones.

Diuitias.

Nugas.

Vitia. Falsæ opinionis.

Conuersatio
exteri.

Femine ministrantes
Christo.

Vitæ sub
virtutis specie.

Eides resurrectionis
Christi.

Immortalitas.

Martyres veteranda.

Mortificatio.

Ornatus gratiæ

ALLEGORIARVM.

693

Prelati.

Pelles tabernaculi tegentes vela, sunt prelati laborantes in temporalibus, vt subditi vacent spiritualibus. Leui. 26. c.

Temporalia.

Pellis, quæ dat homo pro anima sua, designat diuitias & oia temporalia relinquenda pro Deum. Iob. 2. b. Pellis verò, pro qua oia dantur, est patientia, quæ confortat & excrecit in tribulationibus: & fit sicut vter in pruina: & per hanc possidetur anima. Hæc pellis est sacerdotis offerentis quia nostra patientia est Christi. Leui. 7. a. Pellē aut pro pelle dari contingit: quia sæpe dum venire ictum contra faciē cernimus, manū palpebris opponimus, vt ab ictu oculos defendamus: & corp⁹ vulneri obijcimus, ne in corpore teneriori vulneremur. Idē voluit Satā de Iob dicere. Idcirco Iob tot extra se flagella æquanimiter patitur, quia pauet ne ipse feriat. Pellis quæ tollit præcipes à sub. temporalia bona designat Mic. 3. a.

Femina.

Gentiles cum
littera legis.

Mortalitas.

Fragilitas humana.

Miseria originalis.

Mortificatio

Pellis, quæ polluitur per semen coitus, est femina, cum qua quis illi citē concumbit. Leui. 15. b. Designat et Gentiles suscipiētes litterā legis.

Pellis, quia est mortuorum animalium, mortalitatis est symbolū: vt pellicea tunica datæ primis parentibus, indicium fuerunt mortalitatis & fragilitatis humanæ, ac originalis miseris, in quā inciderūt per peccatum. Gen. 3. d. Leui. 15. c. Sicut pellem extendit cælum Deus: quia sacram scripturam tradidit per mortales, quæ vt cælū durat. Ps. 130.

Pelles quoque, mortificationem iræ, aut etiam aliorum affectuum significare possunt. Exo. 35. a. Leui. 13. f.

Deditus terre-

Pellis etiā significat eum, qui deditus est terrenis: vt Esau erat hispidus in modum pelles. Gen. 25. c.

Peccata.

Confessio peccatorum.

Praua consuetudo.

Carnalis voluntas.

Exterior cultus Iudeorum.

Conuersatio exterior.

Caro.

Carnales motus

Pelles horodorum, quibus recte sunt manus Iacob, designant peccata nostra in manibus Christi. Gen. 27. c. Possunt etiā confessionē peccatorū significare. Cutis, peccatum carnis: super quam consuitur sacculus, quæ agitur penitentia. Iob. 16. c. Pellis autem Aethiopi, est praua consuetudo: quæ difficulter mutatur. Iere. 13. d. Et lepra in cute, est carnalis voluptas exterior, vel peccatum in opere exteriori. Leui. 13. a. Cutis, infirmitas peccati. Thre. 4. b.

Pellis Sion, est exterior cultus Iudeorum, & exterior conuersatio, quæ vetusta fit per peccata ad veterē hominem pertinentia. Thre. 3. a. 5. b.

Cutis, carnem ipsam designare potest: vt lepra in cute, sit peccatum in carne. Leui. 13. a. Et pellicea zona circa lumbos Ioannis Baptiste, est caro, quæ post aduentum Christi non impedimento existit, sed singulo Matt. 3. a. Marc. 1. a.

Pellis cum carnibus, quæ interior homo vestitur, carnales motus designat, quorum obsidione in eo quod ad superna erigitur, vallat Iob 10. b.

Cutis pulcritudo gloriam temporalem significat. Iob. 18. c.

Cutis, sunt cogitationes, quæ tunc est pulchra, quæ cogitationes sunt bonæ, deformis verò, decolorata & maculata, quæ cogitationes sunt prauæ.

Pellis significare potest tribulationes & tentationes, quæ mortificant hominem in hac vita, & ex eis fit vas vile, nempe patientia, quæ operatur tribulatio. Leui. 13. f. Iob. 19. c. Rom. 5.

Pellis Leuiathan, stultos in corpore diaboli significare potest. Vel subditos illi ad extrema ministeria seruientes, demum omnes qui cō

sensione malitiæ & imitatione illi adherent, quia indissociabili con

nexioni coniuncti sunt, & separari ab eo nunquā aut certe vix possunt.

Pellis vide Clypeus.

Pelluis, Concha.

Pelluis, est vas aquariū, in quo variæ res pellunt: quæ est concha dicitur.

Cōcha aut pleuis dici potest anima, vt cōcha plena rore, aut aqua, est anima.

SS 11 4

Hie. & Aug. s. Ps.

101.

Enc. form. spiritual.

5.

Gre s. Ps. 101.

Isc. s. Leui. 11.

Isc. s. Leui. 18.

Aug. q. in Nu. 33.

Rup. 1. s. Leui. 16.

Geor. v. ene. Cant. 2.

10. 3. cap. 7.

Gre. 8. moy. 11. &

20. moy. 30.

Philo. de sacrifici.

Abel. & Cain.

Ori. s. Leui. ho. 1.

Cle. Alex. s. stroma.

Gre. 14. mor. 83.

s. Ps. 101.

Gre. 32. mor. 23. &

mor. 40.

Aug. q. in exo. 180.

Hie. pro. s. Ori. s. Iesu

Naue.

Greg. Nyss. de vita.

Mosis.

Gre. int. s. Eze. 37.

Gre. 35. mor. 22.

Isc. s. Leui. 7.

Gre. 3. mor. 2.

Rup. s. Mich. 3.

Isc. s. Leui. 15.

Ori. s. Leui. ho. 6.

Aug. s. Ps. 130.

Gre. Nyss. de anima

& resurrec.

Ori. s. Exo. ho. 13.

Glo. int. s. Gen. 25.

Hie. ad Damas. q. 3.

Aug. cont. mend. 10.

Gre. 13. mo. 10:

Ber. ad mili. templi.

7.

Beda s. Gen. 37.

Hie. s. Iere. 13.

Glo. or. s. Leui. 3.

Glo. or. s. Thre. 3.

Isc. s. Leui. 13.

Amb. s. Luc. 3.

Gre. 9. mo. 18.

Gre. 14. mo. 8.

Ber. ser. de cute, car

ne &c.

Glo. ord. s. Leui. 13.

Gre. 33. mo. 22.

Hie. s. Iob. 40.

Ori. s. Indi. ho. 8. d.

Isc. ho. 6.

S I L V A

est anima plena gratia Iudi. 6. g. 2. a. 4. d. Ioan. 13. a. Potest etiam literam sacra scripturæ significare: in qua mysteriorum aqua continetur.

Pelusum.

Pelusiū, est ciuitas Aegypti iuxta terminos Palestinæ quæ & Sain dicitur: & vocatur robur Aegypti, significans tentatores dæmones. Ezech. 30. d.

Pendere, Dependere, Suspendere.

Pendere dicitur, quod in sublimi est siue suspensum in aliquo sublimiori loco. Suspendere autem, est aliquid aliè ligare, ut pendeat. Pendere dicebatur vita ante oculos Iudæorum, quando Christus pendebat in cruce coram eis. Deut. 28. g.

Pendes nubes super tabernaculum, est Christus protegēs ecclesiā Exod. 40. d.

Suspendere super Christū omnem gloriam domus patris eius, est pendere ab sacramenta ecclesiæ, & dona Spiritus sancti, & reliqua spiritualia. Isa. 22. g.

Penderē paxillo, qui pendet ē Christo. Isa. 2. g. Et suspensus populus in Iesum, est habens verum sensum de eo Luc. 19. g.

Pendere dicitur populus, qui expectat auxiliū Dei: aut qui nescit quid debeat agere. Hose. 11. c. Suspensa & p̄fusa mēte expectabit. Pendet et populus Israel ad reditum Dei: quia Iudæi adhuc expectāt Messiam.

Pendens velum ante arcam designare potest cælum, quod Christus penetrauit. Exo. 30. a. 38. d.

Suspendium quod eligit anima, est eleuatio mentis ad alta myste. ria. Job. 7. c.

Pendentes gemmæ in fronte, designant virtutes mentem ornantes. Isa. 3. d. Et pendentes clypei in turri David, sunt eminentes, virtutes in prædicatoribus Cant. 4. b.

Pendere non posse vas ē paxillo vitis. Ezech. 15. b. est hominem qui dem ad aliquid esse vtilem: sed qui erit ut paxillus vitis, ostenditur nec ad rem quidem minimam esse vtilis.

Suspendere organa in salicibus super flumina Babylonis. Ps. 136. est cessare à laudibus Dei propter peccata. Vel est exercere corpora ad imitationem Sanctorum. Vel prædicariis, qui pascuntur voluptatibus seculi, sine fructu. Vel cessare à prædicatione, quem infructuosas ac reprobas mentes aspiciunt.

Pendere in ligno, est confidere in homine. Deute. 21. d. Suspensus princeps pistorum in cruce. Gen. 40. d. designat Iudæos, qui in pane Domini lignum miserunt, ideo per lignum percunt.

Suspensi principes contra Solē, peccante populo. Num. 25. a. designat penam publicam, quæ dabitur in iudicio principibus, qui causa fuerunt peccatorum populi, aut non ea represserunt. Vel suspenduntur contra solem, hoc est, in conspectu Dei.

Suspensus rex Hai designat diabolum in cruce Christi victum. Et etiam alii reges, hoc est, dæmones. Ios. 8. f. 10. c.

Suspendi molā asinariā in collo. Matt. 18. a. est sustinere laborem Gentilium. Vel est sine spe damnari. Qui enim ligatur ad trahendā molā, sp̄s habet cessandū: cui verò ad collum ligatur trahitur à molā.

Suspendentes Persæ & cæteris clypeum & galeam ad ornamentū Tyri Ezech. 27. b. designant ferentes strepitum verborum & gloriam inanem ad defensionem & ornatum errorum.

Dependet aruina de lateribus impij. Job. 15. d. quia quisquis potēti & iniquo

Anima.
Littera sacra
scripturæ.

Dæmones.

Christus in cruce.
Christus.

Pendens spiritualis à Christo.

Habere verum sensum de Christo.

Expectans auxilium Dei.
Calum.

Eleuatio mentis.

Virtutes in mēte.

Inutilis homo.

Cessare à laudibus.

Dei propter peccata.

Exercere corpora.

Cessare ab inutili prædicatione.

Confidere in homine.

Iudæi percuti.

Publica pena principum.

Vitā diabolum.

Sustinere laborem.

Gentilium.
Damnari sine spe.

Ornantes errores

ALLEGORIARVM.

693

Timens de potentia patroni. & iniquo adhæret, ipse quoque de eius potentia velut ex pinguedine rerum timet: ut patroni peruersi iniquitatem sequens, Deum nō timeat, quos valet, & quantum valet pauperes affligat: de gloria temporalī cor eleuet, &c.

Pendens cubitus sagorum ex utraq; parte tabernaculi. Exod. 26. c.

Penetrare penetralia.

Penet rare, est quasi penitus, hoc est, ad intima alicuius rei intrare. penetralia autem dicuntur partes interiores domus, vel templi, seu omne quod in intimis partibus est.

Penetrare ad dexteram & sinistram, est per omnes partes prædicare, & ex omni gente conuerrere. Isa. 54. b.

Penetralia Samariæ, sunt conciliabula hæreticorum Amos 3. c. vnde in penetralibus dicunt esse Christum schismatici, & hæretici secretos docentes errores. Math. 24. b.

Penna, pennula, vide Ala.

Pensatio.

Pensatio, seu pensio, est quæ datur pro re aliqua aut vsu rei, & quæ pendit solet singulis annis, vel tributum. Sic dedit pensationes Iosaphat filiis suis super ciuitatibus munitissimis. Iuda. 2. Par. 21. a.

Pentecoste.

Pentecoste, id est, quinquagesima: erat festum Iudæorum, die quo data est lex, quinquagesima die egressionis de Aegypto. Eo die venit Spiritus sanctus super Apostolos: & designat remissionem peccatorum, ratione septenarij, & numeri Iubilei. 1. Cor. 16. b. Act. 2. a. 20. d.

Pennia, vide pauper.

Pepo.

Pepones, species cucumeris sunt, magnitudine cæteros excedentes, sapore dulces & suauis. Hos concupiscebant filij Israel in deserto. Num. 11. a. designare possunt terrenas dulcedines, seu voluptates, quas aliquando concupiscunt, qui mundo abrenunciant.

Pera.

Pera, est pellis à collo ad lumbos dependens: vnde dicta est pera sacculi genus.

Pera, solet esse aliquando receptaculum lactis: & designat gratiam noui testamenti: in ea posuit David quinq; lapides, hoc est, Christus libros legis: ut deinceps spiritaliter intellecti, per gratiā Christi occiderent diabolum. 1. Reg. 17. e. Pera etiā est ecclesia, quæ in terra est, multos habens preciosos lapides, & electos.

Pera, significare potest curam secularis substantiæ, seu victus sollicitudinem, & onera seculi: quæ Christus vult discipulos suos nō portare. Math. 10. b. Mar. 6. b. Luc. 9. a. 10. a. Vel cum sit de mortuis animalibus, designat nihil mortale debere nos ferre in nostris operibus: sed quod permaneat in vitam æternam. Potest etiam designare occultationem sapientiæ: ideo non portanda à prædicatoribus.

Peragrarē, lustrare, perambulare.

Peragrarē, est ambulando siue inquirendo circumire, quod & lustrare dicitur, & perambulare.

Peragrans Abraham terram Chanaan, designauit diligentiam inuestigandis naturis rerum adhibendam, vsque ad earum autorem cognoscendum. Gen. 13. d.

Lustrantes terrā, ut mudent eam, sunt doctores laborantes ad reuincendos

Glo int. f. Isa. 54.

Ori. f. Matt. ho. 29.

Amb. f. Luc. 17.

Plin. 19. natura hist. 5.

Gre. 20. mor. 16.

Aug. f. Ps. 143.

Cyril. ho. 3.

Hila. f. Matt. Cano. 10.

Amb. f. Luc. 10.

Gre. ho. 17.

Euch. for. spūal. 8.

Aug. de scti. f. e. 47.

Philo de migr. Abr.

Hie. f. Eze. 7.

Gre. f. l. Reg. 11. 13

Gre. f. l. Reg. 15.

Hie. f. l. Jer. 31.

Gre. 2. 4. mor. 26.
Glo. ord. f. Eze. 6.Glo. ord. f. Exo. 7.
Glo. ord. f. Exo. 28.Glo. int. f. Gen. 41.
Arno. f. Ps. 101.
Aug. f. Ps. 59.Gre. f. Can. 5.
Ber. f. f. qui habit.
Rup. f. Cant. 4.Ricard. de. villo. de
somnia Nabuch. 27.
Gre. 13. mor. 7.

Hie. f. Mich. 5.

Hila. f. Matib. Cano.
33.Hie. f. Isa. 1.
Gre. 1. mor. 36. & 2
mor. 25. & f. 1. Re-
gum 5.Hie. f. Isa. 14. & f.
1er. 4.

deliberationē, & reprimit p̄fenerātes in turpitudine. Percussit ēt Dauid Amalecitas, & cū eo Aegyptius: q̄a superbos, & mūdānos despiciētes simplices, ipsi simplices virtute Chri. p̄sternūt. Reg. 30. c. Percutere quoq; Philistāos vsq; ad locū subter Bethar, est vincere de mōnes vsq; ad terminū vitā, vel vsq; ad p̄fectionē, q̄ sub Chro habet.

ri p̄t. Re. 7. c. Percuties ēt Saul Amō, donec calefceret Sol: designat p̄dicatōrē debellātē vitia sequētia gulā: donec videat auditores inter ni luminis maguo calore inflamari. 1. Reg. 11. c. Percutit Ionathas stationē Philistinorū, designat vicē rētatōis carnis. Attribuit in victoria Sauli q̄a p̄dicatōrū exhortationē s̄feriores vicūt. 1. Re. 13. a.

Percutere Philistāos a Magmas vsque Ahilon, est p̄dicare par uulis, & perfectis, & dāmonum infidias, vel eorum tyrannidem in electorum cordibus perimere. 1. Reg. 15. c.

Percutere femur, est dolere per p̄nitentiā, & extinguere in se omne quod carnaliter viuūt. 1. Jer. 31. c.

Percutere manu, contingit admittendo, vel stupendo. Percutit aut manu, qui se a malis operibus separat. Eze. 6. c. Percutere verō pede, contingit gaudio Eze. 5. b.

Percuties Moses aq̄ fluminis. Exo. 7. c. cōfutās sapiētiā mūdānā. Percutere, pro tangere: vt percute pulcē terrā, unde sūt Scini phes, hoc est, argutiē dialecticē Exo. 28. c.

Percussit vredine sp̄scā, famem verbi Dei significant. Gen. 41. a. Percuti vt scēnum, est timore iudicii terrenti. Ps. 101.

Percutit David Edom, designans terrenum hominem percutionē dū viuat cōlestis. Ps. 59. in titul.

Percutunt pastores sponfam, & vulnerā Can. 5. c. quia p̄dicatores sancti, dum cōlestia loquuntur, amātem animam afficiunt, & maiori amore sagittant. Vel quia reprehendant animas volentes in ipsis quiescere, vt videlicet transeant ad sponsum.

Percussior dicitur lapis pedes status. Dani. 2. f. designans timorē, qui confundit mentem, eamque compungi facit.

Percutunt maxillam Iob, qui percutiunt, persequuntur, & occidunt p̄dicatores ecclesiā. Iob. 16. b.

Percutientes quibus dedit Christus corpus suum, fuerunt principes Iudaeorū. Isa. 50. c. Percusserunt aut Iudē lingua Chri. q̄u eu linguis crucifixerunt. 1. Jer. 18. c. Et percutiens Phasur Ieremiam, designat sacerdotes percutiētes Christum. 1. Jer. 20. a. Percusserunt ēt Iudaei maxillā iudicis Israel, hoc est Chri. Mi. 5. a. Iob. 16. b. Percuti aut caput Chri. arūdine, est Gentiles adhēre Chri. Mar. 27. d.

Percutit Assur Abitatores Sion in virga, q̄u diabolus aut hēreticus plus mināē fidelibus q̄ nocere possit, aut permittat. Isa. 10. f. Percutiens aut Aegyptius Hebrēum, designat diabolum inferentem tentationē Exo. 2. b. Et percussit a ser penitibus, sunt, qui instigat diabolo in peccatum incidunt. Nu. 21. b. Percutiens malleus, est diabolus, aut hēretiarcha Isa. 41. b. Percutientes Sabai p̄ueros Iob gladio sunt demones, q̄ tētatōis suē iaculi grauitur vulnerant eos, quos necdū iuuenilis cōstantia liberos, vel robustos. seruat. Iob. 1. c. Apo. 8. Percutitur aut in guine, q̄ peccat libidine. 2. Reg. 4. c. Percuti i secretiori parte natū, designat q̄ peccator ex ea parte vul⁹ accipit Peccare libidinis, q̄a inclinat ad delectationē, Percussit aut & nodū mortui, sunt, nē q̄ dolorē habent peccati sed non penitus ipsum deserunt. 1. Re. 5. b. Nō penitus de Percutit Iudaeos leo d̄ sylua, hoc ē res. Babylonis, & diabol⁹. 1. c. 5. b. ferere peccatū.

Ledens

P̄dicare qui
bus liber,Detegere infi-
dias demonū.Penitentiā,
Adinatio.Confutare sa-
pientiam mun-

danam.

Tangere.

Fames verbi
Dei.

Timor iudicii.

Inflamātes an-
imam ad amorē
rem sponsi.Timor cōfun-
dens mentem.Persecutio p̄e-
dicatōrum.Iudaei percutiē-
tes Christum.Gentiles adhē-
rentes Chri. f. f. f.Tētatōes, &
instigationes
demonum, &
hēreticorum.Gentiles adhē-
rentes Chri. f. f. f.Tētatōes, &
instigationes
demonum, &
hēreticorum.Gentiles adhē-
rentes Chri. f. f. f.Tētatōes, &
instigationes
demonum, &
hēreticorum.Gentiles adhē-
rentes Chri. f. f. f.Tētatōes, &
instigationes
demonum, &
hēreticorum.Gentiles adhē-
rentes Chri. f. f. f.Tētatōes, &
instigationes
demonum, &
hēreticorum.

Portia diaboli. Ledens baculus populos, est potentia diaboli. Isa. 14. b.

Percutens Satan Iob vlcere pessimo, designat persecutionē, quam ipse, & eius membra exercent in Christum, eiusq; membra Iob 2. b.

Percussus Achab inter pulmonem, & stomachum, designat omnē structuram humanā fiducie perire. 3. Reg. 22. c.

Percutens proximum, est Iudaeus pervertens Gentilem, aut quilibet alius inducens quempiam in peccatum. Et percuit animal, qui faciens errare, simplicem errare facit. Exod. 21. c. 21. c. Leuit. 24. c.

Percussor, est episcopus, qui verbis asperis conscientias aliorū pcu- tit: quem etiā designat percussor furis. Exod. 22. a. 1. Timo. 3. a. Titu. 1. b. percuit autem hominem, qui operibus scandalizat, & facit peccare. Exo. 21. b. Isa. 58. a. Et percuit mulierem pręnantem, qui infirmum concipientem uerbum Dei, & nondum opere expletem, scandalizat. Exod. 21. c. Percutere etiam seruum, vel ancillam uirga, est immoderate corrigere discipulū commissum, vel plebem subiectam. Exod. 21. c.

Percutit patrem, vel matrem, qui p̄latum infamat, vel ecclesiam scandalizat. Exod. 21. b.

Percutere oculum alicuius, est docere errorem, & intuitum rectum intellectus perturbare. Exod. 21. c.

Percutere cornu uirum, aut mulierē, est nō gubernare aīam, & corpus: vel eff. ænato sermone alicuius discipulū scandalizare. Exo. 21. c.

Percutere fœdus cum morte, & inferno, est mala audacter perpetrare, & ea semper agenda promittere. Isa. 28. d. Sic feriunt hēretici fœdus cum amantudine, & non cum Deo. Hose. 10. a.

Ferit Deus pactum cum Lewiathan. Iob 40. d. quando per uoluntatem suam ille tentat bonos.

Percussura plagæ populi Dei, designat mala ex originali peccato prouenientia. Leuit. 14. f. Isa. 30. f. De hoc dicitur. p̄c. Percussus sum, & aruit cor meum.

Percutere dicitur Sol, aut æstus aliquem, cū perit in prosperitate, aut ē contratio in aduersis.

Percontari, vide Interrogare. Perdere, vide Amittere.

Perdere, Disperdere.

Perdere, & disperdere, idem est quod perimere, aut destruere, & consumere. Deut. 2. b. Donec conterat te, & perdat velociter. Gen. 18. c. Nunquid perdes iustum cum impio? Affligere. Nu. 4. b. Nolite perdere populū Cohat. Dānare. p̄s. 1. Perdes oēs, q̄ loquunt mendaciū. Negligere. Nu. 24. d. Cui⁹ extrema p̄dent. Reprobare. Deut. 10. b. Et te perdere noluit. Saluare. Matt. 16. d. Qui aut perdidit animam suam.

Disperdit Deus oēm terram, quum per p̄dicatores cōuerit peccatores, aut cōiunxit h̄ticos. Isa. 23. a. Sic disperdit ciuitates terre. Mich. 5. c. 6. c. Et perdit Christus reliquias ciuitatis, cōuertens mūdānos. Nu. 24. d. Ita disperdidit superbiam Philistinorū. Zach. 9. b. Disperdere autem pulchra Amalec, est vitare turpes cogitationes. 1. Reg. 15. b. Et perdere nomen Babylonis, est delere oēs prauas cogitationes. Isa. 14. c. Et disperdere era licata, & destructa, ē tollere reliquias & occasiones peccati: & colligere zizania, vt comburantur. Iere. 1. b. Matth. 13. d.

Nō disperdit Deus David: quia suscitauit Christū a mortuis. p̄s. 56. Hila. 2. Ps. 142.

Disperdit Deus in misericordia inimicos hominis: quia miseretur eius, quem liberauit ab inimicis. p̄s. 142.

Disperdit Deus malos, quū aufert eos ab hoc mundo, & infernum detrudit. Exo. 33. a. Et disperdit quadrigas Ephraim, & curr⁹ Pharaonis, & equos.

Greg. 3. mor. 11. 14.

Geor. uene. Cass. 1. ton. cap. 5

Isych. 1. Leui. 24

Cyril. dia. 7

Ori. 1. Exo. ho. 10

Beda. 1. Exod. 21

Glo. int. 1. Exod. 21

Gre. 1. Exod. 21

Glo. inte. 1. Exod. 21

Glo. inte. 1. Exod. 21

Gre. f. 1. Reg. 15

Hie. f. Hose. 10

Gre. 33. mor. 18

Hie. 1. f. 30

Aug. & Greg. 3. Ps. 101

Glo. ord. f. Isa. 49

Hie. 2. f. 14. 23. & Mich. 5

Ori. 1. Num. ho. 18

Ori. 1. lere. ho. 1

Gre. 1. Reg. 15

Hila. 2. Ps. 56

Hila. 2. Ps. 142

Ori. 1. Matt. ho. 19

Ori. 1. Matt. ho. 19

Ori. 1. Matt. ho. 19

Ori. 1. Matt. ho. 19

Hila. s. Math. Ca.
no. 12.
Basi. s. Ps. 33
Ori. s. Ios. 18. 8

Gre. 17. mor. 2
Hie. s. Eze. 28. & 1.
Abdi.

Ori. s. Math. ho. 19
10.
Hila. s. Ps. 53

Hila. s. Isa. 23
Hie. s. Isa. 65

Hie. s. Isa. 9

Hie. s. Iere. 25
Glo. int. s. Thren. 2

Glo. int. s. Thren. 5
Ori. s. Matt. ho. 2
Aug. s. Ioan. tra. 51

Ori. s. Matt. ho. 19

Hie. s. Ios. 3

Hier. s. Isa. 14. & 1.
Iere. 23. & 8. Eze.
30

Epipha. 1. cont. here
ticos. som. 3
Ber. s. Cant. ser. 44

Gre. 12. mor. 12

Hie. s. Eccl. tan. 9

equos, quia cum ipse faciat pacē, omnia bellica disperdit. Tollit et hæreticos, & peccata varia. Iere. 12. d. 15. b. 18. a. Mich. 5. c. Zach. 9. c. Perdit et homicidas, condemnans malos in iudicio, & disperdet de terra memoriā malorū. Matt. 22. a. Ps. 33. 144. 145. Isa. 26. c. 30. f. Thre. 2. c. Disperdit et de ciuitate Domini omnes operantes iniquitatē, ille qui vincit omnes demonum insidias. Ps. 100. Quasi sterquilinum in fine perdetur hypocrita Iob 20. a. quia in morte sua quā ad tormenta ducitur, stercorebus uitiorum plenus, a malignis spiritibus conculcatur. Sopho. 1. a. 2. b. Malach. 2. c. Disperdit etiam Deus excelsa montium quā supbas mētes humiliat, & castigat. Eze. 6. a. Sic pdidit excelsa idoli. Hose. 10. b. Perdidit et Cherub. de medio lapidū ignitorū, quā diabolū separauit ab angelis. Eze. 28. d. Et disperdit habitantes de cāpo idoli, cum destruit hæreticos. Sic de Azoto, & de Moab. Amos 1. c. 2. a. Et perdit sapiētes de Idumæa, quā reuincit hīcos. Abdi. c. Zac. 13. a. Perdidit Deus malos malē, quum destruxit imperium Iudæorū. Perdidit etiam homicidas. Matth. 21. d. 22. c.

Disperdit Deus inimicos in ueritate. Ps. 53. quando ij, qui falsis te stibus damnationem Christo procurarunt, resurrexerunt eū a mortuis audierunt, & in rei ueritate gloriā suā eū resumpsisse cognouerunt. Perdit Deus robur Chanaā, quā tollit prosperitatē mūdā. Is. 23. c. Non disperdit Deus in torū Israel, quia quosdam ex eo populo iustos seruauit. Isa. 65. b. Disperdit Dominus ab Israel caput, & caudam. Isa. 9. c. quando uidelicet punit hæresarchas, & eis fauentes. Et perdit de terra, sunt errantes in infidelitate extra ecclesiam. Isa. 27. d.

Perdere dicitur Dominus uocem gaudij. Iere. 25. c. quum non ē in ecclesia qui dicat. Gaudete in Dño, iterum dico gaudete. Philip. 4. a. Perdidit Deus uoces Hierusalem. Thren. 2. c. quum abstulit doctores a Iudæis, & sensus eorum perturbauit.

Perditi filij Sion, dici possunt peccantes in ecclesia. Thren. 1. f. Perdit aīam suā in hoc mūdo, qui uoluptates carnales deponit. Perdit autem animam in futuro, qui in hoc seculo inordinate amaram, aut ipsam vitam. Matt. 16. d. Luc. 17. f. Ioan. 12. c.

Perdere uolentes Christum, sunt qui ueritatem Christi destruere nituntur. Luc. 19. g. Ps. 119.

Disperdens plaga, est pēna æterna. Exod. 12. b. Perditionis etiā desertum, est regio inferni, ubi omnes pereunt. Ios. 3. d. Iob. 31. a.

Disperdit Lucifer terram suā, quum diabolus ipsos malos pdit. Isa. 14. c. Et perdit fraudulentus mites, quū Pharisæus, & hæreticus decipit simplices, & etiam ipse diabolus, qui per suam iniquitatē datus est ad disperdendum. Isa. 32. b. 54. d. Et disperdit mors paruulos, hoc est, diabolus. Iere. 9. f. Disperdunt autē pastores gregem Domini, quum hæretici doceant errores. Iere. 23. a. Disperdit terrā Aegypti Nabuchodonosor, & populus eius, quum demones perdūt mūdānos. Eze. 30. c.

Perdunt muscæ suauitatem vnguenti. Eccl. 10. a. quum hæretici confundunt mysteria, & ueros sensus sacræ scripturæ. Item concupiscentiæ carnales in nobis decorem naturæ sordant, mentem curis, & solitudinibus lacerant, socialis gratiæ suauitatem exterminant.

Perdit Deus similiter homines, sicut montes, & saxa, & c. Iob. 14. d. quia quædam in diuersis hominibus per tentationes operatur, quæ similia sunt per quandā metaphoram his quæ in rebus alijs operatur.

Perdit multa bona qui peccat in vno. Eccl. 9. d. Per quod designat virtutum

Destrui Dem
imperium Iu
deorum.
Tollens prope
ritatem mun
danam.
Punitis heresi
corum.

Ablatio docto
rum a Iudæis.
Peccantes in ec
clesia.
Deponere uolu
prates.

Inordinatus
amor sui.
Resistentes re
visati.

Pena inferni.
Perdens diabo
lus malos.
Hæretici doct
res errores.

Hæretici per
uerentes scri
pturas.
Mores carna
les mentes sor
dantes.

Connexio virtu
tutum

ALLEGORIARVM.

696

Firmitas visu
crucis.
Corpus anime
peccatricis.
Diabolus.
Dies iudicij

virtutū connexio, sicut qui peccat in uno, factus dicitur omnium reus. Hie. s. Ps. 56. Non disperdenda tituli inscriptio, designabat firmitatem tituli crucis Christi, de quo dixit Pilatus: Quod scripsi, scripsi. Ps. 56. 57. 58. in tit. Perditio dici potest corpus aīe peccatricis. Ps. 87. Perditio et, est Aug. s. Ps. 87. ipse diabolus, cui nullū est operimentum coram Deo. Iob. 26. b. 28. d. Perditio dī esse ipsi? Isr. Hos. 13. c. quia unusquisque sibi perditionis ē cā. 19. mor. 2. Perditionis dies, dicitur dies iudicij, ad quem referuantur mali perniciendi, qui hic uiuunt in prosperitate. Iob. 21. d.

Perdix.

Perdix, auis nota, a perdendo dicta: est enim maligna, fraudulenta, & callida, multumque decipiens venatores. Si enim uenatorem sistere aduertit, tamen illud, quando ioboli fugiendi signum tribuat, & potestatem, quam ibi euasisse senserit, tunc se, & ipsa subtrahit. Fertur etiam esse animal impurum, nam exercet libidinem mares in mares. Furatur quoque una perdix oua alterius, & fouet.

Diabolus
Hæreticus.
Auarus.

Perdix dicitur congregasse quæ non peperit. Iere. 17. b. Vbi significatur diabolus, & hæreticus, & avarus, quibus recte competunt, quæ de perdice dicuntur, qui suis fraudulentis decipiunt simplices, & etiam venatores animarum. Ipse autem hæreticus est quasi uox perdicis, per quam diabolus congregat, quos hæreticus deciperit.

Peregrinari, Peregrinus, uide Adusena.
Perficere, Perfecus, Imperfecus.

Perficere, est absoluere, & consummare, seu complere quod incipit. Perfecus autem est, quod consummatum est, & cui nihil deest secundum id, quo perfectum est. Imperfecus autem, est non consummatum, aut cui aliquid deest.

Incarnatio.

Perfecit Deus corpus Christo, quando nostram ille assumpsit carnem, quam pro nobis offerret in sacrificium. Ps. 39.

Reparans Deus
ecclesiam.
Dans Deus sim
plicibus fidem.

Perficere dicitur Deus, quum reparat desolatam, & perficit hereditatem suam, hoc est, ecclesiam in resurrectione. psal. 67. 79. Perficit etiam pedes tanquam ceruorum, cum aptos facit ad calcandas spinas peccatorum, & transiliendas syluas infidelitatis. Ps. 17.

Curans Chri
stus morbos ani
me.

Perficet Deus laudem ex ore infantium, quando dat simplicibus cognitionem sui, ut ab ipsis laudetur, vel quando dat illis fidem, quæ abscondita est sapientibus seculi. sal. 8. Matt. 21. b.

Curans Chri
stus morbos ani
me.

Perficet Christus sanitates, quum a morbis uitiorum homines curat, ut secundum uirtutem uiuant. Luc. 13. g. Et perficit aures per fidem, & obedientiam. Ps. 39. Perficit gressus, quum dirigit sensus in bonum. Ps. 16. Perficit pedes tanquam ceruorum, quum perficit amorem ad transcendenda spinosa, & umbrata implicamenta huius seculi. Ps. 17.

Addens chari
tatem legi.
Perfectio eccle
sia.

Perfecit Deus hereditatem suam, hoc est, legem, quum ei addidit charitatem. Vel perfecit populum suum, qui ex se infirmabatur. ps. 67.

Perfecta columba, est ecclesia, extra quam nemo ad perfectionem, ne mo ad uitam gratia fouente nutritur. Cant. 6. d. Perfectum autem opus tabernaculi, est consummatio ecclesiæ. Exod. 39. f. 40. Et perfectio templi per Salomonem septem annis absoluit, est perfectio ecclesiæ in fine mundi, septem ætatibus consummata. 3. Reg. 6. g.

Perfectio con
templationis.

Perficere dī Deus pedes iusti tanquam ceruorum. ps. 17. Ceruus, enim cum montium iuga cōscendit, quæque se aspera, quæque obijciunt sentibus illigata, dato saltu transgredit, & absque ullo cursui sui obstaculo, in superioribus eleuat. Ita electorum mentes, quæque sibi in hoc mūdo obfiterentur, obuiare conspiciunt, contemplationis saltu transcendunt, & mo-

Hie. s. Ps. 56

Aug. s. Ps. 87

Gre. 17. mor. 11. &

19. mor. 2

Glo. ord. s. Iob. 22

Ori. s. Iere. ho. 4

Plin. 10. nat. hist. 33

Ori. s. Ezech. ho. 1

Amb. epist. 48 & 6

Exae. 3

Hie. s. Iere. 17

Aug. 13. cont. Faust.

11. & de passio. 12

Aug. s. Ps. 39

Arno. s. Ps. 67

Hie. s. Ps. 17

Ori. s. Matt. ho. 15

Aug. s. psal. 8

Aug. 2. de cons. Euā

ge. 75. & s. Ps. 57

Hie. 16

Aug. s. Ps. 67

Gre. s. Cant. 6

Gre. 16. mor. 10

Ori. s. Matt. ho. 19
Hie. s. Amos. 5

Hie. s. Eze. 16

Gre. 27. mor. 24

Gre. 5. mor. 14

Nila. s. Ps. 138
Aug. s. Ps. 138

Hie. s. Isa. 18

Hie. s. Iere. 13

Glo. ord. s. Iere. 13

Hie. s. Isa. 32

Rup. s. Ionam. 1

Bas. & Arn. s. Psal.

114

Hie. s. Ps. 114

& more cernorum despectis terrenorum sentibus, in supna se euehū.
Perficere turrim, est explere sacra scripturæ explanationē. Luc. 14. *Explanare scrip-*
tū. Perficit etiam Christus hanc turrim, quando impleuit ea, quæ pro-
phetata erant, & explicauit mysteria: vnde & ipse dicitur perfecte lo-
quens. Amos. 5. c.

Perfecti decoris dicitur vrbs Hierusalem. Thre. 2. c. designans ani- *Animam gra-*
mam existentem in gratia. Dicitur autem perfecta in decore Dei, Eze. *tia.*
16. c. quia ex Deo habet ipsum decorem. Lucifer etiam ante lapsum
erat perfectus decore: quia fuit creatus in gratia. Eze. 17. a. 8. c.

Perfecta scientia nubium, hoc est, Apostolorum, est cum omnia bo- *Cognicio sui.*
na sollicitè agunt, & se de suis meritis nihil esse sciunt. Vnde & ipse
nubes de hac perfecta scientia docentur: quum eius uoce veritatis di-
citur: Dum feceritis omnia, quæ præcepta sunt vobis, dicite: Serui iuu-
tiles sumus. Perfecta ergo scientia, est scire omnia, & tamen iuxta quæ
dam modum scientem se esse nescire. Iob. 37. c. Hanc perfectam scien-
tiam sibi arrogant superbi: vt Elihu. Iob. 36. a.

Perfectio viarum, hoc est, operum, est in eo, qui erga imperfectio- *Patientia.*
nem proximi impatiens non est. Nam qui alienam imperfectio-
nem ferre non ualens, patientiam deserit, ipse sibi testis est, quod perfecte
necdum proficit, Iob. 4. b.

Imperfectum Dei, dici potest Deitas in Christo, non quod ei ali- *Deitas in Chri-*
quid desit, sed quia non est facta, vt imperfectum sit idem quod infe-
ctum, hoc est non factum. ps. 138. Vel imperfectum Christi, erant me- *Membra Chri-*
bra corporis eius, vt Apostoli in passione. *sti.*

Perfectio immatura dicitur esse in operibus, quæ in hac vita mer- *Opera hypocri-*
cedem recipiunt. Isa. 18. c. *sarum.*

Perfecta transmigratione Iudæ fuit: quia in totum à fide deciderūt. *Infidelitas Iu-*
Et quia ita est destructa Hierusalem, Iudeiq; dispersi, vt nec illa am- *daorum.*
plius sit reparanda, nec illi cō redituri. Iere. 13. c. Omnes declinauerūt. *Destruēdo Hie-*

Perficiebant simulationem Scribæ, & pharisei, quum fraudulenter *rusalem.*
laudabant Christum. Isa. 32. b. *Lauri simulata.*
Phariseorum.

Perfodere, Perforare, vide Foramen.

Pergere, vide Ire. Peribolus, vide Circumire.

Periclitari, Periculum.

Periclitari, est periculum subire. Periculum autem, est salutis discer- *Tentari.*
men, aut alicuius alterius rei in precio habitare.

Periclitari dicitur naui, quum quis in periculis tentationū huius *Tentari.*
vitæ uersatur. Ionæ 1. a. Et quum prædicatio Christi multas patieba-
tur calumnias, & persecutiones Iudæorum.

Pericula inferni, sunt peccata, propter q obnoxius q est pœnæ in-
ferni. Suggestiones et diaboli, pericula inferni dici possunt. psal. 114.

Perimere, vide Interficere.

Peripsema.

Peripsemata, dicuntur purgamenta, & ramenta, & scobes, ac sordes,
quæ abijciuntur. Ponitur in hyperbolem rei contemptibilis. 1. Co-
rinth. 4. c.

Perire, vide Mori.

Periscelis.

Periscelis, est ornamenti genus circa crura, quo mulieres uteban- *Directio gres-*
tur: designare potest directionem gressuum. Isa. 5. d. *sum.*

Peritus,

Cedentes ten- terpretatur tentati, & designat eos, qui tentationi succumbunt. 1. Cor. 10. a.
rationi. Iuxta Septuaginta. Eze. 27. b.

Persequi, Persequutor.

Persequi, est valde, vel perfecte sequi. Est autem interdum afficere.
Iob. 19. d. Stipulam siccam persequeris. Et insectari. Iosu. 8. d. Qui
persequiebantur Iosue. Et sequi fugientem. Genes. 35. a. Non sunt aut
persequi recedentes.

Castigatio Dei Persequi dicitur Deus stipulam siccam, quum magna rectitudine
impetit, & castigat hominem, q viriditatem intimi amoris perdidit.
Iob. 13. d. 19. c. Et persequitur detrahentē secretū suū, vt ipsa
persequutione emendet. Ps. 100. Persequitur etiam Christus gētes, eas
conuertendo: persequitur verō dēmones, ipsos confundendo. 1. Cor. 14. a.

Prædicando ej- Persequi inimicos, est ab aliorum mēibus prædicando dēmones
tere dēmones. eijcere. Leui. 26. a. Et persequi inimicos, donec deficiant, est castigare
Castigare ma- malos, donec emendentur. Ps. 17. Persequi aut Philisthæos, est vince-
los. re dēmones per bona opa. 1. Re. 7. c. Persequuntur et veloces alios ve-
Convincere he- locos fugientes, quū doctores Ecclesię conuincunt hæreticos. 1. Cor. 14. a.
reticos. Cessans Saul a persequutione inimicorum, designat prædicatōrē
Rediens prædi- post prædicationem redeuntē ad seipsum corrigendum. 1. Reg. 14. g.

Amor pacis, et Persequi pacem, est in omnibus pro scopo illam habere. Ps. 33. Et
iustitiæ. persequi iustitiam, est in omnibus eam diligenter seruare. Isa. 51. a.

Vindicta San- Persequi dicitur sanguis montem Seir. Ezech. 33. b. quando sancti
ctorū in malos. clamant aduersus mundanos: Vindica Domine sanguinem nostrū.

Cōfusio malorū Persequitur caligo malos, quando cōfunduntur ab erroribus suis.
Isa. 8. d. Et persequuntur tenebræ inimicos Israel, quum mittuntur in
tenebras exteriores. Nahum. 1. b.

Labor Ecclesiæ Persequens Imael Isaac, designat Ecclesiam magis pati persequu-
in correptione tionem superbia, & impietate carnalium, quando eos temporalibus
malorum. terroribus, atque molestis emendare conatur. Gal. 4. g.

Mundus perse- Persequens Laban Iacob, designat mundum persequentem bo-
quens bonos. nos ipsum fugientes. Gen. 31. c. Persequuntur autem mali bonos sicut
Deus. Iob. 19. b. Quia tandem persequutionem, quam Deus permit-
tit, ipsi exerceant. Sed dum vna causa cū Deo etiam per eos agitur, non
tamen voluntas vna in eadem causa seruatur, quia cū omnipotens
Deus amando purgationem exhibet, iniustorum prauitas seruando
maliciam exercet. Et persequuntur, sicut Deus, quum ita ex infirmitati-
bus miserū affligunt, ac si ipsi more Dei de infirmitate nihil haberēt.

Persequentes Persequens Pharaon filios Israel, designat diabolum persequen-
dēmones ani- tem fideles. Et fuerunt maiores eius persequutiones, quando volue-
mam & mun- runt filij Israel exire de Aegypto: quia diabolus grauius tētat eos, qui ab
dus, & caro. ipso recedere volunt. Gen. 35. a. Exo. 5. b. 14. b. 15. b. Persequitur au-
tem crudeliter, quia animas ipsas perdere nititur. 1. Cor. 14. b. Persequen-
tes autem animam sunt dēmones, caro, & mundus, a quibus peten-
dum est liberari. Ps. 7. 118. 142. Thre. 1. a.

Dare extraneū Persequuntur Prophetas de ciuitate in ciuitatem, qui sensum euan-
seniū Euāgelio gelicum a propria ciuitate expellentes, ad extraneam ciuitatem, hoc
est, ad extraneum sensum ipsum Euangelium transferunt. Matt. 13. d.

Persequi est in Persequens Absalom David patrem suum, designat persecutio-
dei Christi, et nem Iudæ, & Iudæorum in Christum. Psal. 142. in tit. Et persequentes
membra eius. hominem inopem, sunt Iudæi persequentes Christum. Ps. 68. 108. 141.
Et principes Iudæorū persequuti sunt Christum, & corpus eius gra-
tis: quia sine vlla causa. Ps. 118.

T T t 2 Persequens

Gre. 11. mo. 24
14. mo. 25

Hie. s. Isa. 41
Ori. s. Leu. ho. 16

Aug. epis. 50
Ihy. s. Leu. 26

Gre. s. 1. Reg. 7
Hie. s. Isa. 30

Gre. s. 1. Reg. 14
Bas. s. ps. 33

Hie. s. Isa. 51
Hie. s. Eze. 35

Hie. s. Is. 8. & s. Na. 1

Aug. epis. 48

Glo. ord. s. Gen. 31
Gre. 14. mo. 25

Bas. s. ps. 7
Amb. s. ps. 118. ser.

11.

Orig. s. Mat. hom. 26
Hier. s. Mat. 10

Hil. s. ps. 142
Gre. s. ps. 142

Arn. s. ps. 108
Aug. s. ps. 118

Persequens dispensator Ioseph fratres ipsius descendentes. Gen. 44. a.

Perseuerare, Persistere.

Perseuerare, est cum animi constantia, & quasi quadam seueritate continuare.

Perseuerans dies ordinatione Dei, designat durationem iustorum, aut ipsam aeternitatem perpetuo durantem. Ps. 118. *Duratio iustorum.*

Perseuerat pulsanda, qui assidue orationi instat. Lucæ. b. Ad hoc facit perseuerare in fide, quod est necessarium ad orationem. Col. 1. c. *Instantia orationis.*

Perseuerans lepra, est durans peccatum. Leu. 13. g. 14. f. *Durans peccatū.*

Non perseuerat substantia superbi Iob 15. d. quia hoc quod habere videtur exterius, transiit: & illud quod transiit non poterat, interius non habet: vel non perseuerabit collectio vitiorum superbi, quia uita eius præceditur ne possit addere peccata peccatis.

Perseuerantia Iacob in fletu, designauit continuam perfidiam Iudæorum: qui nolunt consolari credendo. Gen. 37. g.

Persona.

Persona iuxta Philosophos, est rationalis naturæ indiuidua substantia. Et sæpe sumitur pro facie conficta, quæ naturalem faciem tegit: unde personati dicuntur. Persona autem dicitur imponi alicui, cui aliquid munus, aut provincia committitur: & accipere, ac considerare personam viri, est habito respectu ad aliquam alicuius qualitatē, ut ad honorem, seu potentiam, aut è diuerso paupertatem, aliquid iniustum illius gratia agere, aut iudicare. Leu. 19. c. Nō consideres personam pauperis. Deut. 1. c. 10. d. 16. d. Iud. 1. c. Iob 32. d. 3. 4. b. Eccl. 20. c. 21. d. Isa. 42. a. Matt. 22. b. 2. Cor. 2. c.

Personæ etiam dicuntur phantasmata. Sap. 17. a. Personæ tristes illis apparuerunt.

Perspicuum, vide Clarum.

Pertinax, Perinacia.

Pertinax dicitur, qui nimis est tenax: & sumitur pro obstinato: qui scilicet in re, quam semel animo concepit, nimium firmiter persistit.

Pertinax furor Simeon, & Leui, designat perseuerans odium Scribarum, & Phariseorum in Christum. Designat etiam incentiua carnis, quæ obstinatē perseuerat in homine. Gen. 49. a. *Odium Scribarum.*

Pertinere.

Pertinere, est idem quod pertingere, peruenire, & attingere. Item exigit. Gen. 14. b. Vniuersa, quæ ad cibum pertinent. Incumbere. Nu. 4. b. Ad cuius pertinent caram. Spectare. Exo. 9. a. Ex his, quæ pertinent ad filios.

Pertinens ad sacerdotem offerentem hostia pro peccato, & pro delicto, designat hostiam, quæ est Christus, qui simul fuit hostia, & sacerdos. Leu. 7. a. 10. c. 14. b. *Christus hostia, & sacerdos.*

Pertinentia ad vescendum sunt, quæ pertinent ad studium sacræ scripture. Exo. 12. c. *Studium sacræ scripture.*

Pertinentia ad filios Israel non leduntur peste, & grādiue. Exo. 9. a. Non pertinet ad superbum de domo sua post se. Iob 21. q. a. & si nūc opibus explere, & diu in hac carnis corruptione viuere, si tñ aliquid forte ad eius desiderium veniat, quod tñ nisi cum offensione Cōditoris obinere nequeat, eius animus ad paululū perturbatus cogitat, quā si hoc egerit, unde offensā sui conditoris incurrat in domo, in filiis, & in vita

in vita percutitur. Sed superbia sua protinus instigatus obdurascit, & quamlibet in vita, aut in domo percussione sentiat, nequaquam curat: dummodo, quæ cogitauerit, expleat, & quousque viuit, voluptates suas perficere non desistit.

Pertingere, Attingere.

Pertingere est perfectē tangere & consequi. Pertingentes veches tabularum tabernaculi à summo vsque ad summum designant potentes in ecclesia sustentantes sufficienter prædicatores in temporalibus. Exo. 26. *Potentes sustentantes predicatorum.*

Predicatio Christi ad Gentiles. Pertingere terminum Zabulon vsque ad Sidonem. Gen. 49. b. est prædicationem Christi extendi ad Gentiles, & etiam ad peiores Gentilium. Pertingit etiam ille vsque ad Sidonem, qui præuenit insidiatorum doloſam machinationem, siue malignorum spirituum, siue perſidorum hominum. *Præuenire insidiatorum.*

Pertingens turris, quam ædificabant gentes, vsque ad cœlū. Gen. 11. a. designat superbiam pertingentem vsq; ad contemptum Dei, & negationem prouidentiae, aut iustitiæ diuinæ. Designare etiam potest elationem sensuum, aut concupiscentiæ vsque ad mentis suggestionem. *Superbia.*

Pernalidus, vide Fortis.

Peruenire.

Peruenire, est ad finem venire. Peruenire, aut non peruenire ad dies patrum, videtur esse assequi eorum perfectionem, aut non assequi. Gen. 47. b. *Assequi perfectionem patrum.*

Peruenientes filii Israel vsque ad montem Sinai, ubi acceperunt legem. Exo. 19. a. designant paratos ad percipiendam doctrinam. *Docilitas.*

Perueniens veches tabularū tabernaculi ab angulo vsq; ad angulū. Exo. 36. d. designat sustentationē predicatorū per principes seculares. *Sustentatio predicatorum.*

Peruenire domum Eli ad virilem ætatem. 1. Reg. 2. g. est sacerdotiū Iudæorum peruenire vsque ad tempus Christi. Vel est, cum ordinandi perueniunt ad tempus, quo recipere debeant ordines. *Sacerdotiū viri vsque ad Christum.*

Peruenire pugnam vsque ad Berhauen. 1. Reg. 14. d. Quando ij, qui videbantur inutiles, conuertuntur ad fidem. *Conuersio inuictum.*

Peruenire dicuntur domini gentium vsque Iazer. Isa. 16. c. quum Apostolici viri veniunt ad dissipanda fortissima dogmata hæreticorū. *Diffusio hæreticorum.*

Peruenit gladius vsque ad animam. Iere. 4. c. quando nil vitale relinquit in anima, siue in bono, siue in malo. In bonum enim penetrat gladius, ut secet & purget vitia. *Secare vitia anime.*

Peruenit Hierusalem ad mundum muliebrem, hoc est, ad tempus, quo mulieres amari possunt. Eze. 16. a. Et designat animam spiritua-liter creuisse, & ornatam esse virtutibus. *Augmentum spirituale.*

Peruenit ad victoriam iudicium hominis, quum insidiatē aduersariū absolutus per aduentum Christi victor excludit. Iob. 13. b. *Vincere demones.*

Peruenire causam aliquorum litigantium ad Deos, hoc est, ad iudices. Exo. 22. b. est causam fidei decernendam esse per sacerdotes, vel catholicos doctores. *Iudices fidei sacerdotes.*

Perueniunt principes Iudæorum, aut hæreticorum vsque Hanes. Isa. 30. a. cum in omnes errores & vitia Aegypti, hoc est, huius mundi se extendunt. *Multiplicata vitia Iudæorum.*

Peruenit calix ad filiā Edom, quando mūdani castigant. Thre. 4. d. *Punitio malorum.*

Pedes dicunt, quibus vtitur in gradiendo: suntq; infima pars corporis: & aliquando pedes dñi ipsi gressus Pro. 1. b. Pedes illorū ad T T t 3 malum

Hila. 1. pf. 118

Amb. 1. Luc. 15

Gre. 1. 1. mo. 23

Hie. 1. Iob 25

Glo. int. 1. Gen. 37

Glo. ord. 1. Leu. 6

Glo. int. 1. Exo. 12

Gre. 1. 1. mo. 23

Christus hostia, & sacerdos.

Studium sacræ scripture.

Explere voluntatem.

Præter obſtinationem.

Præter obſtinationem.

Præter obſtinationem.

Euch. forma spūal. 1.
Cyril. contra Iuli. 5.
Aug. 83. q. 12. & de
essent. diuinitas.
Ori. f. Gen. ho. 1. & f.
Isa. ho. 1. 4.
Hic. epi. & factū est.
Ber. se. 5. de ver. Isa.
Beda. f. Gen. f. 18.

malum currunt. Per methaphoram pedes sunt sustentantes aliqd: vt pedes mensæ, pedes statuæ. Item pedes pro conspectu Deut. 3. 3. Qui appropinquant pedibus eius. Pro defectu. Pl. 9. Complicatus est pes eorum. Pro dominio, seu imperio. Iudith. 14. 2. Dominus conteret eos sub pedibus vestris.

Pedes Dei aliquando designant diuinam naturam & stabilitatem eternitatis eius: sub quibus pedibus dicitur esse caligo. pl. 17. 9. 8. 1. Pa. 2. 8. a. Isa. 66. a. designant et vim illā Dei, q̄ in oīa custodienda & gubernāda p̄tendit & viā latā & amplā eorū, q̄ singulis sunt: & profunditatē, seu abyssum iudiciorū Dei: & Dominiū eius: & stabilitatē virtutis eius: & et p̄cepta eius: & vltimā partē prouidentie eius: & vltimā mūdi futura Gen. 18. a. 19. a. Exo. 24. c. 2. Regum. 22. a. 1. Isa. 6. a. 66. 3. a.

Pedes etiam dici possunt humanitas Christi, quam et significat pedes agni. Exo. 12. d. 24. c. pl. 17. 11. a. 6. c. Zac. 14. a. Pedes et sunt oīa, quæ ad incarnationem & opera dispensationis spectant. Leui. 4. c. 8. d. 9. c. pl. 8. 67. Luc. 7. f. Idem designant pedes vituli, seu arietis: designatur et in his humilitas Christi. Pedes eius dicuntur similes aurichalco. Apoc. 1. d. quia sicut aurichalchum multus ignium impendit ex eie perducitur ad colorem auri: ita & illa humanitas per multas tribulationes passionis & mortis perducta est ad gloriam diuinitatis.

Pedes Christi, quos laudat, & osculatur, & vngebat peccatrix, de signare possunt misericordiam & iudicium. Luc. 7. f.

Pedes Christi, qui currunt ad faciendam pacem & c. sunt pacifici: & extrema ecclesie, hoc est, pauperes & infirmi in ecclesia. Item Apostoli, & prædicatores. Deut. 33. a. pl. 37. 67. 131. Isa. 52. b. Mar. 15. c. Luc. 7. f. Ioan. 12. a. Et pedes Christi, qui vngunt vnguento odorifero, sunt Apostoli propheta delibuti, qui suauē olentis vnguenti nempe Sancti spiritus participes sunt. Adoramus autē in loco ubi steterunt pedes eius, hoc est, quo pedes eius Apostoli perueniunt: per quos predicatus venit ad fines terræ. Hi pedes lauantur butyro. Iob. 29. a. Pedes et eius, columba ignis, sunt Apostoli, ac prædicatores. Apo. 10. a. Extrema quoque Christi vita in mundo, pedes eius dici pōt. Nahū. 1. d. Rom. 10. c. Pedes quoque eius, qui vngunt vnguento odorifero, diuinā eius doctrinam significat: quæ cum insigni gloria orbem terræ peruadit. Exiit enim sonus eorum in fines terræ. Pedes quoque ignis, sunt ecclesia vltimi temporis, quæ multis tribulationibus velut igne probabitur. Apoc. 1. c. Pedes et Iob, hoc est, Christi, quos subuerterunt Iudæi, sunt Apostoli & prædicatores, qui portant nomen Christi: qui et dicuntur pedes egentis hominis. Iob. 28. a. 30. a. pl. 30. Zac. 14. a.

Pedes ecclesie dicuntur sancti prædicatores, qui lauantur butyro, quando pinguedine boni operis infunditur atque mundatur pulvis collectus de gloria prædicationis. Iob. 29. a. Et sordes sunt in pedibus, quando vitia sunt in doctoribus. Thre. 1. c. Quod et intelligit in doctoribus Synagoga, qui pedes erant ipsius Synagoga. Pes et claudis, dī esse doctor, qui exemplo & doctrina simplices deducit. Iob. 29. c. Pedes quoque ecclesie dici possunt minores & humiles in ecclesia: & ipse populus: & visitantes infirmos, & exercētes opera misericordie. Et pedes vnusquisq; dici possunt filii, aut serui, per quos operatur. Mat. 18. b. Isa. 60. a. A plāta pedis vsq; ad verticē percussus Iob, designat persecutiones quas patitur ecclesia ab infirmis, vsq; ad ipsū caput Chrm. Iob. 2. b. 30. b.

Pedes in angelis, designare possunt mobilitatem, celeritatem, atq; cursum sempiterni motus ad diuina tendentis. Exod. 4. f. Tēg. pedites

Natura diuina
Aternitas Dei
Prouidentia Dei
Præcepta Dei
Dominū Dei
Iudicia Dei
Vltima mundi.

Humanitas
Christi
Incarnatio
Humilitas
Humilitas Christi.

Misericordia
& iudicium.

Pacifici
Infirmi ecclesie.

Apostoli & prædicatores.

Doctrina Christi.

Ecclesia vltimi temporis.

Prædicatores.

Minores & humiles in ecclesia
Exercētes opera misericordie

Celeritas angelorum.

Potentia animæ.

Affectus voluntatis.

Actiones

Sensus.

Gemina charitatis.

Extrema semper.

Mentes simplices.

Opera.

Fides.

Directio operum.

Fortitudo & humilitas.

Fides & amor.

Meditatio & oratio.

Vltimum præceptum.

Vita actiua.

Consilium.

Humilitas.

Fini operandi, aut vite.

Necessitas.

Fomenta voluptatis.

Sensus sacre scripture.

Doctrina euangelica.

pedes eius: quod aliqui intelligunt de angelo, aliqui de Mose.

Pedes animæ, dici possunt precipue animæ potentia, hoc est, intellectus & voluntas: & peculiariter voluntas, & eius affectus, quibus ad bona, ho. 5. 20. & s. Iudith. vel mala incedit. Gen. 41. f. 47. c. Exo. 3. b. 21. c. 30. c. 40. d. 1. Reg. 2. b. ho. 8.

plal. 9. 17. 25. 37. 73. 86. 57. 72. 90. 104. 118. 120. 121. Pro. 3. c. Cantic. 5. b. Bas. 9. Ps. 37.

Isa. 20. a. 23. b. 49. f. 52. b. Iere. 14. b. Luc. 9. a. Matt. 5. f. 18. a. Et pedes la uare, est a uoluntate terrenos affectus amouere, & ad celestia euolare. lo. de Spiritu sancto.

Est et actiones mundare: quæ ita pedes dicuntur, vt præsens seculum viam appellare. Prophetæ consueuerunt. Leui. 1. b. Ioan. 13. a. Ro. man. 10. c. Pedes ligati, sunt potetia impedita. Matt. 22. b. Pedestres se

quantur Chrm, qui animo & voluntate sequunt. Matt. 14. b. Pes hominis, aut iumentum non transit per Aegyptum, quum affectus nō illuc accedunt. Eze. 29. c. Iob. 18. b. 23. c. 31. a. Pedes et aīa sunt ipsi sensus.

pl. 24. 39. Pedes item animæ, geminam charitatē, Dei videlicet & proximi significare possunt. Pedes Mariæ, sub quib⁹ ponitur Luna. Apo. 12. a. sunt affectus, sub quibus habebat omnia terrena & mutabilia.

Pedes Moīse discalceati, designant extrema tempora, quando videret dimissa est synagoga a lege, vt acciperet eam Christus. Exo. 3. b.

Pedes bonis, & asini mētes simplicium significare possunt. Isa. 32. d. Hie. s. Iere. 2.

Pedes quandoque significant opera, & ipsum principium operan di: & pedes calciati sunt bona opera cum debitis circumstantiis. Exo. 12. b. Ideo prohibendi sunt a nuditate, vt opera nostra rectitudinem

habeant. Iere. 2. c. Hæc opera sunt, pedes sponsæ. Cant. 5. b. Et pedes Aaron, & filiorum eius sunt bona eorum opera. Leui. 8. d. 21. d. Et pedes quatuor animalium recti, sunt opera recta. Eze. 1. b. Pedes vituli offerre, est perseverare in bonis operibus vsque ad mortem. Leui. 4. c. Iob. 13. d. 39. b. Pedes autem sordidi, sunt opera immunda. Thre. 1. c. e. Chry. f. ps. 25.

Pes stas i directo, est fides recte incedēs iter p̄spera & aduersa. pl. 25. Ori. s. Leui. ho. 8.

Pes dexter pontificis, qui vngitur, directionem operationum in bonum significat. Et totius vitæ transitum purgatum. Idem designat pes dexter leprosi. Leui. 8. d. 14. c. Et pedes animalium recti, designant ve

locem accessum a terrenis ad celestia. Eze. 1. b.

Pedes Sanctorum, quos seruat Dominus significant fortitudinem & humilitatem: fortitudine seruamur in aduersis: humilitate in p̄spe ris. Designare et possūt fidē & amorē. Pedes et, sunt meditatio & oratio.

Meditatio docet, quid deificatione quod desit obtineri. 1. Regū. 2. b. Pedes aliquando significare possunt vltimum legis præceptum: vt in leproso, qui tenetur lepra munda. Leui. 13. b.

Pedes, siue pars pedum in monumento Chrm, vitam actiua designare possunt, quæ in operando quasi in gradiendo consistit. Ioan. 20. c. Pedes quandoque consilium, quo agimus iter vitæ, significare possunt. Rom. 3. c. pl. 73.

Pede præfere i lumine pl. 65. est p humilitatē trāsire tribulationes. Pedes statuæ, finem operandi, aut finē vitæ significare possunt. Dan. 2. c. vel designant necessitatem. Et pes ex parte ferreus, ex parte testis describitur, quia delicata mens nunc in eorum odium obturatur, per quos forte a suis desiderijs restringitur: nunc vero cum concupita suppetunt, in eorum luxu resoluitur.

Pedes hostie lauandi, designant fulcra voluptatis, aut fomenta mū danda. Leui. 1. b.

Pedes mēse quatuor. Exo. 25. c. 37. b. quatuor sensus sacre scripture significare possunt. Pedes autē euangelizantium, ipsam doctrinā euangelicam

Gre. s. 1 Reg. 2
Ber. se. 1. de S. Am.

Glo. int. s. Leui. 13

Ori. in diner. ho. 10

Ori. s. Rom. 3

Glo. ord. s. Ps. 65

Ricar. de S. Viſ. de somnio Nabuch. 25

Philo. 2. allego.

Beda. s. Exo. 25

Iſy. ſ. Lvi. 14.

Ricar. de S. Viſt. de ſomnio. Nabuc. 34.

Iſy. ſ. Lvi. 11.

Glo. int. ſ. Lvi. 11.

Ricar. de S. Viſt. de extremi mali. 23.

Beda. ſ. Exo. 28.

Rup. 4. ſ. Exo. 23.

Beda. ſ. Gen. 8.

Ricar. de S. Viſt. de ſtatu interio. ho. hominis. 2.

Amb. 2. de Iacob. 7.

Chryſ. ſ. Pf. 93.

Ori. ſ. Nu. ho. 14.

Amb. ſ. Luc. 7.

Aug. 6. muſicæ. 16.

Chryſ. ſ. Pf. 35.

Hier. ſ. Amos. 2.

Aug. ſ. Apo. ho. 10.

Rup. 8. ſ. Apo.

Greg. 11. mor. 25.

Hier. ſ. Mat. 18.

Ber. ſ. 2. de ang.

Beda. ſ. Pro. 25.

Greg. ſ. 1. Reg. 15.

Hier. ſ. Iere. 12.

gelicam designare poſſunt. Et pulvis pedū, eius interpretatio. Nahū.

1. d. Pedes autem habet, & non ambulat, qui habet profectum ſcientiam: & nouit quomodo ad anteriora ſe extendere oporteat: nec tamen ad profectum tendere curat. Pf. 113.

Pedes multi variam doctrinam præter euangelicam, ex quibus ſalutem ſibi aliqui promittunt indicant. Designant etiam diuerſa ſpē. præter euangelicam. Et pedes quatuor in volucribus: aut aliis animalibus immundis, ſignificant abulum quatuor euangeliorum. Leu. 11. d. g.

Pes ſacerdotis, eſt profunditas inueſtigationis: pedem in aqua Iordanis ponere, eſt profunda inueſtigatione occulta penetrare. Ioſ. 3. d. Profunditas in pedes tunice ſacerdotis, conuerſationem ſignificare poſſunt. Exo. 28. f. 39. d. Designant etiam finem vitæ mortalis Chriſti, quando ma-

gis rubuerunt mala punica & reſonarunt tintinnabula: quia in fine maximè dilexit ſuos.

Pes columbæ, non inuenies requiem in terra. Gen. 8. b. ſenſus Sanctorum ſignificat, qui non requieſcunt in terra.

Pes, eſt carnale deſiderium; vt enim pes in imo iacet, ita carnale deſiderium per appetitum in ſimis inhaeret. Iſa. 1. a. A planta pedis uſque ad uerticem non eſt in eo ſenſitas.

Pes Iacob claudicans, ſignificare poſſet amorem ſeculi, & infidelitatem: & peculiariter in fidelitatem Iudaorum. Pes autem reſtus amoris Dei, & credentes. Gen. 32. e. Pes etiam Balaam attritus ab aſina, infidelitatem Scribarum & phariſæorum ſignificat. Num. 22. e.

Pedem intingit in ſanguine, designat carnem cuiusque tingendam & abluendam in Chriſti paſſione. Pf. 67.

Pes ſuperbiæ dicit diſceſſum & lapſum in ſuperbiam: & principium apoſtatandi à Deo. Pf. 35.

Pedes aliquid in ſimum & contempnibile ſignificare ſolent: vt quid pedibus conculcari dicitur. Iſa. 28. a.

Pedes quibus Pharaon conturbat aquas, hæreticos ſignificare poſſunt: & eorum ſuperbiam. Eze. 32. a. Pf. 35. Et pedum uelocitas eſt acumen ingenij hæreticorum, quo diſcurrunt per teſtimonia ſcripturarum. Designat etiam oratorum eloquentiam, & ſophiſmata dialecticorum, quibus opprimere veritatem nituntur Amos. 2. d. Hi pedes ſunt tanquam uſi, propter maliciam & uelantiam. Apo. 13. a. Hi ſunt miniſtri regni Perſarum, & Aſiæ, feſtinantes ad effundendum ſanguinem Iudaorum.

Pes hominis ponitur in neruo, quando prauitatem illius Deus forti diſtinctionis ſuæ ſententia ligauit. Iob 13. d.

Pes ſcandalizans, ſignificare poſſet filios, aut inferiores: quorum affectus ſi amoris Domini præponatur, nos excludit à regno celorum ideo abſcindendus. Mat. 18. b. Poſſet etiam intelligi puſillanimitas & negligentia retrahens nos, ne proficiamus de uirtute in uirtutem.

Pediſſo cõparat, qui ſperat in homine in die anguſtiæ. Pro. 25. c. Pedes, Pedes.

Pedes dicitur, qui pedibus incedit: vt eques dicitur, qui equo uehitur. Peculiariter autem pedites dicuntur milites, qui pedibus ſtipendia faciunt.

Pedites filiorum Iſrael ducēta milia, qui pugnant contra Amalec, ſunt præbētes exempla caſtitaſ cum interna luce cordis. 1. Reg. 15. a. Et pedites numerati ſunt fortes in uirtutibus. Exo. 12. f.

Pedites inimicorum ſunt hoſtes eccleſiæ minus fortes. Iere. 12. b.

Pedica, vide Laqueus.

Pedise.

Præbentes exemplum uirtutis.

Hoſtes eccleſiæ.

Pedisequa.

Pedisequa dicitur ancilla, quæ dominam ſequitur: vt pedisequus, eſt ſamulus dominum ſequens.

Pedisequa Abigail. 1. Reg. 25. g. designant ſcientias minores ſub ſapientia philoſophica. Lyra. 2. 1. Reg. 25.

Pedisequa Eſther. Eſthe. 2. b. Animæ fideles ſpirituſſancti gratia regeneratæ ſequentes veſtigia ſponſæ. Glo. ord. 1. Eſther. 2.

Pedisequi principum prouinciarum. 3. Reg. 20. c. Sunt prædicatores ſub maioribus prælatiſ, quorum ſunt adiutores. Lyra. 3. 3. Reg. 20.

Voluptates.

Silentium.

Peſſulum.

Peſſulum, ſeu peſſulus, eſt inſtrumentum, quo oſtium ſubdita illi clauē clauditur, aut reſeratur. Designare poſſet voluptates, quibus aditum cordis contra ſponſum obſeramus. Canr. 5. b. Vel designat ſilentij clauſuram: quæ tollitur ad ædificationem proximorum. Gre. 5. Cant. 5. Rep. 5. Cant. 1.

Peſſimus, vide Malus.

Peſtis, Peſtilens.

Peſtis.

Peſtis, eſt morbus contagioſus, ab aeris corruptione plerumque inſitum habens: qui in omnia ſerè animalia pernicioſe graſſatur.

Peſtis quum ſit morbus contagioſus, hæreſim præcipue designare ſolet: quia hæreticorum ſermo, vt cancer ſerpit. Exo. 5. a. 9. d. Mat. 24. a. Hanc peſtilentiam immitit Deus in Iudeos confugiētes ad vrbes: quia peruerſe intelligunt Prophetas: & moriuntur nullo arguente, nō valētes cūctis de Chriſto ꝑphetijs ſic apertis repugnare. Le. 26. d.

Peſtilentia quoque, ſeu cathedra peſtilentia, eſt poteſtas ſecularis peruerſa. pf. 1. Peſtis etiam fuerunt ciuilia bella ſub ſeuero Imperatore. Eze. 33. f.

Peſtilentia, eſt attractio aliorum ad uitia. Qui enim vel ſingulis, vel pluribus deditur uitijs, ab eis ſeparari non poteſt, quaſi quodam

ueterino peſtilentia corrui. pf. 1. Corruit etiam peſte, qui longe reſceſſerit ab eccleſia. Eze. 6. c. 14. c. 38. g.

Peſte, Poſtulare.

Peſte, eſt humiliter & precibus aliquid poſtulare. Poſtulare autem eſt requirere, vt fiat, quod aliquis uult: unde etiam exigere. Ge. 3. c.

Si feceris quod poſtulo, iterum paſcam. Et mereri. 1. Reg. 1. d. Eo qd Dominus poſtulaſſet eum.

Poſtulat Filius Dei à patre, quando dicit: Pater clarifica filium tuum. pfal. 2.

Poſtulat pro nobis ſpirituſſanctus gemitibus inenarrabilibus. Rom. 8. c. Quia poſtulare nos facit.

Petere dicuntur panem, qui quaerunt doctrinam. Thre. 4. a. Paruoli petierunt panem: & nō erat, qd frāgeret eis. Petentes ēſ filij Iſrael ab Aegyptijs vaſa aurea & argentea & veſtes, designat Chriſtianos accipiētes uera dogmata à Philoſophis, & recta inſtituta humana. Exo. 3. g.

Petit filius panē à patre, quū quaerit doctrinā à Deo. Mat. 7. b.

Poſtulat mutuum. Exo. 22. c. eſt quum pro æterna remuneratione curam dominici gregis ſuſcipimus.

Poſtulare precium pro eo, qui occiſus eſt à boue, eſt iniungere penitentiam pro peccato. Exo. 21. d.

Petitio quā dedit Dominus Anna, eſt conuerſio infidelium per ſpiritualem

Quære do-

ctinam.

Cura animarū

Iniungere penitentiam.

Conuerſio infidelium.

Ori. 5. Mat. ho. 28.

Hie. 5. Mat. 24.

Iſy. 5. Lvi. 26.

Hila. 5. Pf. 1.

Baf. 5. Pf. 1.

Hila. 5. Eze. 6.

Gie. ſ. Phif. 2.

Aug. 1. de Gen. cõt.

Mat. 2.

Glo. int. ſ. Thre. 4.

Aug. 2. doſt. Chriſtiana 40.

Rep. 7. ſ. Mat.

Glo. ord. ſ. Exo. 22.

Glo. int. ſ. Exo. 21.

Ori. ſ. Pf. 36. ho. 1.

ritualem generationem in ecclesia. 1. Regum. 1. d. Petitiones autem dicuntur cordis: quia sicut oculus visum, ita cor intellectum requirit: & ut auri suauem sonum cupit, ita cor sapientibus sensibus delectatur. Psal. 36.

Postulatus à Deo dicitur Samuel: quia postulando promeritus est. 1. Regum. 1. c.

Petentes filij Israel Regem, neglecto regimine iudicum, designant volentes mutare spiritalem praelationem in secularem dominationem. 1. Regum. 8. b.

Petimus à Deo orando. Matt. 7. a. Luc. 11. b. Postulationes autem in sacrificio missae sunt, quae fiunt in communione, cum benedicit sacerdos populum communicaturum. 1. Tim. 2. a.

Petere sibi signum in profundo inferni, siue in excelsum supra, est petere, ut sibi fiat utile signum ascensus & descensus Christi. Isa. 7. b.

Petens Adonias Abisac uxorem, designat Iudaeos volentes copulari fidem euangelicam operibus legis. 3. Reg. 2. c.

Petra, vide Lapis.

Petra, vide Lapis.

Petra, est vrbs Palestina, & Arabia, quae inde petrea dicitur. Isa. 42. b. vbi Hieronymus ait, accipi pro ciuitate Palestinae, quae Hebraice dicitur Sela, quod est petra, aut saxum, & cum sit ibi singulare, bene accipi potest pro aliqua illarum ciuitatum, quae eo nomine appellantur. Designare autem potest Gentilitatem.

Petrus.

Petrus, appellatus est Simon, princeps Apostolorum: à petra nomen habens: quae Syriace Cephas dicitur. Sicut autem Christus lumen Apostolis donauit, ut lumen mundi appellaretur ceteraq; ex Domino sortiti sunt uocabula. Ita & Simoni, qui credebatur in petram Christum Petri largitus est nomen: & quicumque fidem habet Petri, Petrus dici potest. Matt. 16. Mar. 3. d. Ioan. 1. f.

Petrus veniens ad Christum super aquas, designat tendentem ad perfectionem. Matt. 14. c. Typus est etiam ecclesiae calcantis fluctus huius seculi adiuuante Domino, inter pericula. Eandem significat secundum quod vidit vas lintheum. Act. 10. b.

Ut autem cucurrit ad monumentum, designat fidem velocem ad credendam mortem, & resurrectionem Christi. Ioannis. 20. b. Ut verò venit posterius quam Ioannes, sed prius introiit, est Gentilitas, quae serius habuit notitiam Christi, quam synagoga, sed prius credidit.

Secundum quod amabat Christum, quem etiam sequutus est, typus est vitae actiuae, quae semper desiderat à laboribus liberari, & ad Christum peruenire: ideo sequitur cum per labores, imitatio. Ioan. 21. d.

Phacee.

Phacee, id est, aperiens: filius Romelia, rex Israel. 4. Reg. 15. c. 16. a. Isa. 7. a. designare potest haereticum.

Phalanx, vide Exercitus.

Phaleg.

Phaleg, id est, diuisio: filius Eber, in cuius ortu facta est diuisio linguarum. Gen. 10. d.

Phaltias.

Phaltias.

Phaltias, id est, liberatio Domini, aut expulsio Domini, vel ruina. Hie. f. Ezech. 11. declinans: filius Banaiz, hoc est, destructoris, princeps populi. Ezech. 11. b. Typus est eius principis, qui cum à Domino declinauit, moritur, aut cadit, Prophetante Ezechiele, ut eleuetur à Christo.

Phanendor.

Conuersio bona & mala.

Phanendor, id est, conuersio: regio quam cepit Iosue, designat conuersionem, qua daemon peruerit animas. Vel in bonum, conuersionem peccatoris ad Deum. Iosue. 11. a.

Phantasia, Phantasma.

Phantasia, est imago rei alicuius residens in anima, quae & phantasma dicitur. Quandoque autem sumitur pro ipsa potentiam imaginatiua.

Phantasma putantes esse Christum, sunt non plenè cognoscentes verbum Dei: aut de fide Christi dubitantes: aut qui falso apparentia timent. Matth. 14. c.

Phanuel.

Munitiones malorum.

Phanuel, id est, videns Deum, siue facies Dei, vel euersio Dei: locus ubi Iacob luctatus est cum angelo. Gen. 32. g. Est & turris. Ibidem quam destruxit Gedeon. Iudi. 8. b. Designat munitiones auercentes à Deo: quas destruit praedicator.

Phanum, vide Templum.

Pharan.

Pharan, id est, onager eorum, vel ferocitas eorum, aut fructificatio matris, vel taurus matris: Est cremus magna ad solitudinem Sinai, quam ad occasum relinquit supra Asphaltitem lacum ad meridiem occidentem, ubi finxit tentoria multitudo Israel relicto deserto Sinai. Num. 10. b. Vnde missi sunt exploratores ad terram Chanaan. Num. 13. a. Dicitur mons Pharan, & interpretatur fructifer, significat ecclesiam, in qua apparuit Christus. Deut. 33. a. Interpretatur etiam os videntis: & significat sermonem viri eruditii, per quem venit nobis Dominus. Habac. 3. a.

Ecclesia. Sermo viri eruditii.

Deus pater.

Mons Pharan, hoc est, umbrosus vnde venit Deus, significare potest Deum patrem, vnde venit filius incarnatus. Haba. 3. a.

Verbum caro.

Pharam, ut interpretatur os uisibile, designare potest Verbum incarnatum. Num. 13. a.

Infidelitas. Iudei.

Pharan etiam desertum infidelitatem designare potest. Gen. 21. c. Pharan, ut interpretatur onager, designat Iudaeos. Et Dominus apparuit de monte Pharan, quando Christus ortus est ex Iudaeis. Deuteronom. 33. a.

Pharao.

Pharao, id est, dissipans, vel discooperiens, aut nudans: vel Syriace uindicans. Rex Aegypti: quo nomine multi Reges Aegypti appellati sunt, seu cognominati: ut Caesares apud Romanos.

Pharao quandoque typum gerit Dei: ut quum exaltauit Ioseph: ut etiam ei ministrabat poculum pincerna, Deus est, cui ministrant Sancti: & ut ignouit pincernae, & suspendit pistorem, Deus est faciens quaedam vasa in honorem, quaedam in contumeliam. Genesi. 40. d. 41. b. 47. a.

Pharao

Testa de baptismo.
Ors. Gen. ho. 11. 16
& s. Cant. ho. 2
Arm. s. Ps. 135
Hie. s. Isa. 19. 30. &
s. Eze. 29
Cyril. 3. s. Ioan. 34
& de ado. in spissan.
Gre. Nyffe. de vita.
Mosis.
Rup. s. 1. s. Exo. 6
Ber. s. Cant. ser. 39
Geor. yene. Can. 1
tono. 8. cap. 5

Ori. s. Ios. ho. 22
Gre. s. Reg. 6
Ber. se. 1. o. 1. Psal.

Ori. s. Gen. ho. 6
Philo. de Abrah.
Amb. 2. de Abrah. 4

Glo. in. s. Exo. 2

Philo. 2. alleg. & de
temulent.

Phil. 2. alleg.

Amb. apolo. David
Hie. s. Gala. 3. & s.
Matt. 2.
Chri. s. Gen. ho. 62.

Hies. . I. a. 49. & s.
Zac. 9
Gre. 29. mor. 19. &
31. mor. 24

Pharao rex Aegypti diaboli figuram gerere solet: & accepit Sara: quia nititur sibi copulare aiam, vel ecclesiam. Gen. 12. d. ipse est dissipator & lacerator in diuersas partes diuidens mentes. Isa. 19. b. Eze. 29. a. Ipse autem Pharao, qui oppressit filios Israel, in quatuor sceleribus imitatur diaboli: Primum, quia intendebat opprimendo filios Israel, ut voluptate generandi emortua: filij non procrearentur. Secundum quod obstericum dolo agere nititur, ut nati paruuli clam interimantur. Tertium quia aperta saeuities persecutione cepit omni populo suo dicere: Quicquid masculini sexus nati fuerit, in flumen proijcite: Quicquid feminei, reseruate. Quartum quando superbe respondit: Quis est Dominus, ut audiam vocem eius, & dimittam Israel. Nescio Dominum, & Israel non dimittam. Ita diabolus hoc egit ab initio quantum in ipso fuit, ut nullus. Israelita verus verbo praedicationis spirituales Deo filios gigneret, deinde, ut nascentes eiusmodi paruulos obstericante haeretica malignitate occideret, tademque, castatis artibus aperta persecutio ne armatus est, ut in flamina inimicorum & tempestatum filios gratiae proijceret. Demum ipse est princeps super omnes filios superbiam. Exo. 1. s. 14. 15. a. 18. b. Pl. 134. 135. Cant. 1. c. Isa. 30. a. Pharao, qui cepit Gazer, & dedit eam in dotem filiae suae, designat diabolum, qui capit aiam, & dat eam legi peccati, cui facit per obstationem seruire. 3. Reg. 9. c. Pharao occidens infantes filiorum Israel. Exo. 1. b. typus fuit Herodis pueros Bethlehem occidentis.

Pharao, ut accepit Saram, quam non permissus est pollueri, designat principes seculares: & regnum terrenum huius seculi: cuius Reges non sunt permisi pollueri ecclesiam. Gen. 12. d. 45. d. Designat etiam intellectum accedentem ad virtutem impuro corde: & mentem superbiam, quae sibi usurpare vult sapientiam, quam sustinere non potest: Ideo reddidit eam Abraham: sicut Geraseni rogabant Iesum, ut de finibus eorum transiret. Matt. 8. d. Significat etiam eum, qui ornator est corporis. Pharao, cuius filia suscepit Moysen nutriendum, significare potest Gentilem populum: a quo orta est ecclesia, quae suscepit legem Dei. Exo. 2. a. Pharao, est dissipator bonorum: cui seruit princeps coquorum: & idem parit principi pincernarum. Gen. 40. a. 41. f. Ut autem Moyses recessit a Pharaone. Exo. 10. c. designat Pharao impiam opinionem, a qua lex recessit.

Phares.

Phares, id est, diuifio: filius Iudae & Thamar in cuius utero cum esset gemini Phares & Zara, egressus est prior Phares, retrahente manu fratre, quam prior protulerat. Gen. 38. g. Typus esse potest Iudaeorum, qui fuerunt medij inter legem naturae & legem euangelicam. Vel et diuerso significat Gentilem populum: propter quem dicitur sepes seu maceria destructa, & medius paries, qui erat inter Iudaeos & Gentiles dissipatus: ut fieret vnus grex & vnus pastor: & fierent nouissimi primi. Post quos in fine mundi Iudei veniant ad fidem.

Pharetra.

Pharetra, est theca, in qua reconduntur sagittae ad iaculandum paratae. Pharetra Dei, dici potest humanitas Christi, in qua latebat diuinitas. Isaia. 49. a. In pharetra sua abscondit me. Pharetra quoque Dei, dicitur consilium Dei, quo decreuit aliquos castigare. Threnor. 3. b. Iob. 30. b.

Pharetra

Diabolus.

Diabolus.

Lex vetus.

Cor bonorum.

Cor impiorum.

Insidiae hereticorum.

Tentationes diaboli.

Phariseus, Phereuseus.

Indei.

Heretici.

Infidelitas Indeorum.

Herodes.

Principes sectarum.

Mens superba.

Gentilis populus.

Dissipator bonorum.

Impia opinio.

Malus sacerdos.

Deus pater.

Ecclesia.

Synagoga.

Viola actiua.

Pharetra praeterea Dei, dicitur ipse diabolus, per quem Deus castigauit potestas illius. Iob 30. b.

Pharetra Elau, legem veterem significare potest: quam gestabant Iudaei. Gen. 27. a.

Pharetra in bonum, significat cor bonorum, in quo sermonum Dei sagittae recoditae sunt, & repositae. Iob 39. c. Ediuersò, in malum, pharetra, est cor impiorum. Pl. 10. Et pharetra Caldæorum est, de qua dicitur: Sepulchrum patens est os eorum. Iere. 5. d. Et pharetra Elam, sunt machinamenta haereticorum, & prauorum hominum: & tentationes diaboli sub specie boni. Isa. 22. b. Iob 39. c. Eodem referantur pharetrae Pygmeorum, Eze. 27. c.

Phariseus, Phereuseus.

Phariseus, id est, diuifus, est nomen sectae Iudaeorum, qui de religione praesumebant.

Phariseus superbus, significat Iudaeos, de iustitia legis gloriantes: & sublimiori doctrina, & vita praesumentes, sequi ab alijs separantes: & eadem ratione haereticos significare potest: & quod generaliter de alijs Pharisaeis intellegendum est: sicut & Phariseus, in cuius domo discubuit Christus, typus erat populi Iudaici de inani iustitia praesumens. Mat. 16. a. Luca. 7. c. 18. b. Pharisaei etiam calumniantes miracula Christi, infidelitatem Iudaeorum significant. Matt. 9. d.

Phariseus, est nomen populi: qui erat in terra, quando diuifus est Lot ab Abraham: & interpretatur fructificatio expellenda: quae ideo expellitur, quia mala. Exo. 13. b. Exo. 17. a. Ios. 17. d.

Phase, vide Pascha.

Phasga.

Phasga, id est, dolatus: est mons in regione Moab respiciens solitudinem, per quam venerunt filij Israel: est vnum iugum è montibus Abraham, quod videtur idem cum Nabo. Pertinebat autem ad trigemam nonam mansionem. Nu. 21. e. Ios. 13. c. designat eos illic peruenire, qui nihil informe, aut rude habent in sublimitate perfectionis. Respicit solitudinem: quia perfecti respiciunt peccatorum vastitatem.

Phassur.

Phassur, vel Phascus, id est, oris nigredo, vel extendens, seu multiplicans libertatem, vel principatum, aut expandens foramen, vel albedinem: Sacerdos, qui percussit Ieremiam, & misit in neruum. Ier. 20. a. Typum gerit mali sacerdotis, qui abutitur potestate aduersus veritatem.

Phatuel.

Phatuel, id est, latitudo Dei, vel aperiens Deus: fuit pater Ioelis prophetae: cuius os aperuit Deus: Ioel. 1. a. designat Deum patrem, cuius latitudo est charitas.

Phatures.

Phatures, id est, panis conculcatus: erat metropolis Aegypti: in ea habitauerunt Aegyptij post poenitentiam: ut designet Ecclesiam, in qua est Christus panis conculcatus ab haereticis. Eze. 29. c.

Phenenna.

Phenenna, id est, gemma, siue facies nostras: altera vxor Elcana: quae cum multis genuisset liberos, Annæ sterilitate exprobat. Typus est solae Synagoga: & vitae actiuae. 1. Re. 1. a. vel interpretatur: quia est vxor post Annam, id est, gratia sed prius operatur, vel parit quam Anna sed

Hier. s. Iob 30

Glo. ord. s. Gen. 27

Ori. s. ps. 63. ho. 3

Hie. s. Isa. 22. & 1.

Iob 39

Gre. 31. mo. 24

Ori. s. Matt. ho. 24.

25

Aug. epis. 58. & s.

ps. 74

Hie. s. Matt 9

Greg. ho. 37

Ori. s. Ios. ho. 22

Hie. de Mansio.

Hie. s. Ier. 10

Hie. s. Ioel. 1

Rup. s. Ioel.

Hie. s. Eze. 29

Gre. s. 1. Reg. 1

SYLVA

na: sed filij eius non assistunt ante Deum, vt filij Anne: nec tamen sunt inanes, quia partes accipiunt de sacrificijs.

Phiahiroth.

Ori. f. Exod. ho. 5.
s. Num. ho. 27
Hie. de mansio.

Phiahiroth, id est, os, vel labium libertatis, aut os sculptum, vel os nubilum, & ascensio tortuosa: quarta mansio filiorum Israel in deserto. Vel interpretatur os vici, & designat difficultatē fidei, & laborem actionis, vel initium conuersationis, & mediocrem abstinentiam. Exo. 14. a. Nu. 3. a. Vel designat, quod assumpta fortitudine nobilitamur in Domino: & cōtemnimus Beelsephon, hoc est, idoli arcana illiusque magnificentiam, & turritam superbiam declinamus.

Phiala, vide Calix.

Phicol.

Ori. s. Gen. ho. 14
Beda. s. Gen. 26

Phicol, id est, os omnium, aut oris perfectio, siue consummatio: princeps exercitus Abimelech Regis Geraræ, cum quo venit ad Isaac. Gen. 21. c. 26. f. designare potest philosophiam moralem.

Philippus.

Ori. s. Matt. ca. 14

Philippus, Tetrarcha Traconitidis regionis, maritus Herodiadis, quam accepit Herodes. Matthæ. 14. a. Typum gerit habentis peruersam doctrinam. Fuit alius Philippus Apostolus vocatus à Christo. Io. 1. f. 6. a.

Philisthim, vide Palestina.

Phinees.

Arn. s. ps. 105
Ori. s. Nu. ho. 25
Amb. s. ps. 118. se. 18

Phinees, id est, aspectus, vel facies confidentiæ, vel protectionis, Sacerdos filius Eleazari: qui occiso viro Israelita cum scorto, iram Dei placuit. Nu. 25. c. Ps. 105. Typus esse potest Martyrum, qui carne sua occisa, & sanguine fuso, iram Dei placat. Vel designat Christum, qui Patris iram placuit: vel doctores, qui gladio verbi Dei cōfodiūt vitia, & destruunt hæreses. Vel interpretatur parcens ori: & designat eum, qui non aperit os ad loquendum malum.

Martyres.
Christus.
Doctores.

Ori. s. 1. Reg. ho. 1
Gre. s. 2. Reg. 14

Alius fuit Phinees, filius Eli sacerdotis: & interpretatur oris obturatio: designat sacerdotes, qui obturatum habent os ad scientiam, & li. ad loquendum bonum, & cōfitendum peccata. Item cum fratre Ophni, designat Scribas, & phariseos. 1. Reg. 4. b. 14. a.

Sacerdotes ma
Scriba, et Pha
risai.

Phinon.

Ori. s. Nu. ho. 27

Phinon, id est, gemma, siue aspiciens, aut os æternitatis, vel os filij: aut Phino, id est, oris parsimonia: Trigesima sexta mansio filiorum Israel in deserto: ad quam peruenitur post Selmona. Nu. 33. e. designat perfectos, qui audiunt iam arcana, quæ non licet homini loqui. Vel dicitur Phunon, id est, os diminutiue, ab ore: & designat confessionem fidei in tentationibus.

Perfecti.
Confessio fidei.

Phison.

Amb. de Para. 3
Phil. 1. allego.

Phison, id est, oris mutatio, siue multitudo, aut extensio: vnum ē quatuor fluminibus ē paradiso terrestri excurrentibus: circuit terrā Euilath. Gen. 2. b. Typus est prudentiæ, q̄ mutat verba ad capacitatem auditorum. Ibi nascit aurū optimū, hoc est, viuēdi disciplina. Nō vincit falsitate, quemadmodū carbunculus, qui ibi nascit, nō vincit à nocte. Habet virore spei in lapide prasio, q̄ ibi nascit. Circuit terrā Euilath, hoc est, placidam mentem, propitiamq; cōstitutionē conseruat. Vel interpretatur oris dentatio: quia dū in terra sumus, dentibus, id est, certis viribus

Prudentia.

Beda. s. Gen. 2
Geor. V. e. Can. 1. tom.
7. cap. 22

ALLEGORIARVM.

704

viribus animæ premendus, conterendus, & ruminandus, est omnis cibis quem pro anima capimus.

Phiton.

Mendacium.

Phiton, id est, buccella eius, aut persuasio, uel ditatio eius: uel oris donum: ciuitas quæ fecit edificari Pharaon à filiis Israel in Aegypto. Exod. 1. d. Typus est mendacii, aut etiam sermonis persuasibilis: quæ facit edificari diabolus. Vel interpretatur os deficiens, uel os abyssi. Deficit enim, qui loquitur mendacium, & est os abyssi, quia abyssi locus perditionis est.

Phœnix, vide Sidon.

Phogor.

Voluptates carnis.

Phogor, id est, delectatio, uel apertio: nomen idoli, aut prouinciæ, in qua erat idolum libidinis: designat voluptates carnis, ad quas duxit Balach, hoc est, diabolus. Nu. 23. d. 25. d.

Phua.

Phua.

Phua, id est, rubens, uel uerecunda, aut gemens, uel vlulans, uel aparens, obstetrix Aegyptia, quæ obstetricabat feminas Hebræas, quæ non obtemperauit Regi Aegypti, qui præcipiebat necari masculos Hebræorum. Exo. 1. c. Typus esse potest Euangelii, uel scientiæ moralis, aut humanæ, quæ modestiam, & pudorem inducunt.

Phud.

Euangelium.

Scientia moralis.

Gentiles.

Phud, id est, oris exclusio, designat Gentiles ad fidem uenientes, & excludentes omnem blasphemiam, & aperientes os ad laudes Dei. Ita. 66. f. uide Libia.

Phurim.

Phurim, id est, sortes: sic dictæ sunt sortes, quas misit Aman, ut Iudæorum genus deleteret. Esth. 3. b. 9. f. Qui ad sortem Domini peritinent, occiduntur ut hircus super quem fors mittebatur.

Phylacteria.

Phylacteria dicebantur à custodiendo, quæ ferebant pharisei in signum custodia legis, erantque membranæ, in quibus scribebant uerba decalogi, & eas in fronte ligabant, quasi coronam capiti facientes, ut semper ante oculos mouerentur. Matt. 23. a.

Piaculum, vide Peccatum.

Pietas, Pius.

Redemptio.

Pietas, est virtus, quæ Deo exhibemus cultum ipsi debitum, & etiā proximis, præcipue nobis coniunctis, vnde dicitur pius. Pietatis autem sacramentum, est opus incarnationis, & redemptionis, quia demonstrat pietatem, seu dilectionem Dei erga genus humanum. 1. Timo. 3. d. Pietas autem ad omnia utilis est, promissionem habēs vitæ, quæ nunc est, & futuræ. 1. Timo. 4. c.

Piger, vide Ociofus.

Pigmentum, Pigmentarius.

Virtus.

Pigmenta sunt à pingendo dicta, suntque variae species, ex quibus conficiuntur medicamenta, uel colores, uel etiam odoramenta, & qui hæc conficiunt, pigmentarii dicuntur. Pigmenta dicuntur virtutes, & puluis pigmentarii est, quum per singula

singula nostra opera diligentius pertractamus, ne quid in operibus nostris incultum remaneat, ne inter virtutes vitium lateat. Cant. 3. c.

Pigmenta multiplicata sunt uerba, quibus heretici suos exornant errores. Isa. 57. b.

Pigmentarii sunt prædicatores, qui ex sacra scriptura, & exemplis Sanctorum pigmenta conficiunt. Cant. 5. d.

Pignus.

Pignus est, quod datur alicui in securitatem precij post modum tradendi. Gen. 38. c. Interdum sumitur pro hypotheca. Exod. 22. d. Si pignus à proximo tuo acceperit vestimentum.

Pignus quandoque significat confessionem peccati. Exod. 22. d. Quum debet tibi quippiā frater tuus, & abstuleris pignus ab eo, ante Solis occasum restituere. A debitore nostro pignus accipimus, quādo ab eo, qui in nos peccasse cognoscitur, peccati eius confessionem tenemus, per quam relaxare peccatū in nos perpetratum postulamus. Abstulisse autem dicitur Iob pignus fratrum suorum sine causa. Iob 22. a. quādo ecclesia suscipit confessionem venientium ab hereticis: quod ipsi heretici sine causa fieri iudicant: accipit etiam in pignus molam superiorem, aut inferiorem, qui à peccatore confitente aufert spem, vel timorem. Deut. 24. b.

Pignus hereditatis, est Spiritus sanctus, uel dona eius, per quæ anima nostra ad interioris spei certitudinem roboratur. Eph. 1. c. Et abstulisse dicitur Iob pignus fratrum suorum sine causa, quum heretici iudicant eos, qui ad ecclesiam ueniunt, amittere spiritualia dona.

Pignus, dici potest uerbum Dei auditum, & nō intellectum. Deut. 24. b. Et pignus reddendum, est doctrina à Deo accepta, quam debemus reddere docendo ignorantes. Eze. 18. e. Et pignerata vestimenta, sunt sacræ scripturæ veritates, quas usurpant heretici. Amos. 2. c.

Pignus quum tollitur, aliud quidem est quod tenetur: sed tamen adhuc aliud queritur. Bouem ergo uiduæ in pignus auferunt, qui de Sancta Ecclesia etiam prædicatores tollunt: quos ideo heretici conantur auferre, ut eorum etiam sequaces trahant. Pro pignore ergo bos uiduæ tollitur, quum idcirco ipse qui prædicabat, rapitur, ut alij sequantur Iob 24. a.

In pignus dicitur dare molam superiorem, qui Christum peccando amittit. Deut. 24. b.

Pignus quādoq; significat impedimentum sermonis, & doctrinæ.

Pila.

Pila, est vas concauum, in quo frumenta tunduntur, & medicorum vlti aptum, in quo pitisanæ feriri solent. Cū dicitur. Sopho. 1. c. Vlutate habitatores pilæ, Pila sumitur pro Hierusalem. Potest autem designare animam, uel ecclesiam.

Pila etiam est instrumentum rotundum, quod iactatum ad lusum deferuit. Quasi pilam autem misit Dominus Sobnam in terram latam, & spauosam, quum Iudæos dispersit, ut per totum orbem inquit uagantur. Isa. 22. c.

Pilatus.

Pilatus fuit procurator populi Romani in Iudæa: qui instantibus Iudæis, abluens sibi manus condemnauit Christum ad mortem, quem innocentem sciebat. Matt. 27. Lucæ. 23. Secundum autem qd in morte Christi lauit manus, typus esse potest Gentilis populi, qui per fidem Christi mundatus est.

Verba hereticorum.

Prædicatores.

Confessio peccati.

Spiritus sanctus. Dona Spiritus sancti.

Verbum Dei.

Prædicator.

Amittere Christum.

Animæ Ecclesiæ.

Iudæi dispersi.

Gentilis populus.

Pilum.

Pilum.

Crux Christi.

Pilum, est instrumentum, quo quippiam in mortario, seu pila teritur. Pilum quandoque significat crucem Christi: ut manna pilo tustum, est corpus Christi in cruce. Exod. 17. c.

Repressio inanis gloriæ.

Pilum, interdum significat inanis gloriæ repressionem, & etiam sedulam probationem. Exod. 27. d. Oleum pilo tustum.

Pilus, Pilosus, vide Capillus.

Pincerna.

Pincerna est, qui propinandi poculum Principi munus habet.

Pincernæ Salomonis, doctores Christi designare possunt, qui poculum illi propinant, quādo peccatores conuertuntur. 3. Regum. 10. a. 2. Paralip. 9. a.

Gentilis populus. Sancti patres. Bonus latro. peccatores.

Pincerna regis Pharaonis in carcere, populum Gentilem significare potest, & etiam sanctos Patres in limbo, qui in carceris tenebris detinebantur, vnde per Christum liberati sunt. Gen. 40. a. 41. b. ut etiā fuit in carcere cum Pistore, & Ioseph, & fuit liberatus condemnato Pistore, typum gerit boni latronis cum Christo crucifixo & saluato: & etiam peccatorum qui per Christum saluantur.

Pingere, Depingere, Pictura.

Pingere, est alicuius rei formam ductis lineis repræsentare, quod varijs coloribus effici solet.

Studij misteriorum.

Pingit oculos suos stibio, qui studium habet discendi mysteria, & diuina secreta inquirendi. Iere. 4. g.

halsa promissa. Hereticorum.

Pingunt synopide laquearia heretici, cū Christi sanguinem pollicentur, cuius ipsi non sunt participes. Iere. 22. d.

Vitia in corde.

Pictura palmarum, est insigne victoriæ infidelium contra mundū. Ezechiel 40. c. vel designat miracula, quæ fiunt à Sanctis, quæ in hac vita non dicuntur palmæ, sed pictura palmarum: quia etiam à malis fieri possunt. Picturæ quoque prominentes in templo, sunt varia virtutum opera. 3. Regum. 6. d.

Tentationes demonum.

Depicta similitudo repulium in pariete templi. Ezech. 8. d. designat vitia expressa in corde. Dum enim exteriorum rerum intrinsecus species attrahitur, in corde quasi depingitur, quicquid fictis imaginibus cogitatur. Depictæ etiam imagines Chaldæorum, designant vitia demonum, & eorum varia tentamenta. Ezech. 23. b.

Pinguedo, vide Adeps.

Pinna, Pinnula.

Eleuatio mentis. Vita celestis.

Pinna, & pinnula, dicitur esse pluma mollior, & exigua penna: dicuntur autem peculiariter pinna, aut pinnula piscium, quæ sunt illis alarum uice.

Voluntas.

Pinna piscium, designare possunt eleuationem mentis ad superiora: quod est bonorum, & uitam sublimem, atque celestem. Leuit. 11. b. Pinnula iecoris, serueticulum, voluntatem significare potest.

Pinnaculum.

Celsitudo legis.

Pinnaculū, est fastigiū & summus ædificij in acumen tendentis. Pinnaculum templi, significare potest celsitudinem legis, & Prophetarum: & etiā perfectionem celestis sacramenti: in qua stat Christus Matthæi. 4. a.

Oculi.

Potest etiam oculos significare, quos vult diabolus ad terrena quæ ipse Christo monstrauit.

Glo. ord. s. Exo. 16.

Glo. ins. s. Exo. 27.

Ori. s. Cant. ho. 1. 2. Hie. s. Isa. 1.

Lyra. s. Gen. 40.

Hie. s. Iere. 4. Hie. s. Iere. 22.

Hie. s. Eze. 40. Gra. s. Eze. 8. 17.

Hie. s. Eze. ho. 23. Gre. 16. mor. 4.

Ori. s. Leuit. ho. 17. Gre. 5. mor. 16.

Iych. s. Leuit. 11. Hie. de vest. sacerdot.

Hila. s. Mat. Can. 3. Amb. ser. 26.

Aug. de vera relig. 31.

V V u u Pinus

Pinus.

Pinus, arbor quæ & pinea dicitur, quæ apta est ædificiis, & nauibus construendis.

Pinus doctrinam naturalem, & ipsos Philosophos significare potest. Isa. 44. c. 60. c. vbi Septuaginta dicunt Cedrus.

Pinus, seu Pyrus.

Pirus, est arbor cuius fructus est gustui suavis, habetq; pyramidis, seu ignis figuram.

Pirus, vt habet figuram ignis, insidias diaboli designat, transfigurans se in angelū lucis. 2. Reg. 5. d. 1. Para. 14. c. designat etiam idola quæ stantes reddunt suos cultores. Vnde in Hebraico dicitur stentiu. Vel piri sunt Sancti, quorum cacumen est sublimitas vitæ ipsorum, in qua stante sancto Spiritu, intonuit prædicationis sonitus. Porro alii qui interpretantur vocabulum Hebraicum, mororum, & non stentium, quæ diuersis characteribus in Hebræo scribuntur.

Piscis.

Piscis genus est ad animalia, quæ degunt in aqua.

Piscis assus positus super prunas, est Christus igne charitatis, p. no bis crucifixus. Ioā 21. c. Eundē designat piscis captus à Tobia. Tob. 6. a. Luc. 24. f. Et piscis habens staterem in ore, est Christus, qui venit in profundū maris afferens confessionē, & dans precium pro nobis & pro se, qui peccatū nō fecerat. Matt. 17. d. Ipse est piscis, petrus. Matt. 7. b.

Pisces generaliter homines significant, tam bonos, quā malos q. in sagena ecclesiæ colliguntur. Matt. 13. f. Et pisces maris, homines in mundo, vbi maiores deuorant minores. Super hos spiritualis homo accipit dominium. Ezech. 47. b. Iob 40. d. Possunt etiam peculiariter pisces dici simplices, & baptizati. Isa. 19. b. 1. Cor. 15. e. Pisces autem in stagno, sunt monachi in monasterio. Pisces verò in flumine, sunt prælati & dispensatores variè discurrētes.

Pisces præterea, qui nō perueniunt in diluuiū, sed natant, nec merguntur, designare possunt spirituales, q. fluctibus rerū terrenarū minimè merguntur, cum non sint terreni. Gen. 7. Et pisces in aqua degentes, sunt fidē habentes suscepto baptismo, in quo perseverat sicut pisces in aqua. Luc. 12. b. Et pisces centum quinquaginta tres magni, sunt perfecti, & Martyres, & fidem cōfiteres. Ioan. 21. c. Et piscis habens staterem in ore, est credens & cōfiterens fidem. Matt. 17. d. Iob. 12. b.

Pisces dici possunt boni doctores, qbus dominatur Christus. Gen. 1. d. Et pisces habentes pinuas, qbus ascendunt ad superiora, & sequamur, quibus proteguntur, sunt mundi: ideo designant doctores, & bonos, qui pennis ad cœlestia ascendunt, & squamis proteguntur, ne in totum sint carnales. Alii verò qui corno voluntantur, immundi sunt, & designant carnales. Leu. 11. b. Vel pisces cum squamis, sunt vitam asperam agentes, sine squamis verò delinui vacantes, & in cœno vitiorum viuētes, nec ad superna eleuati, & ociosi, & c.

Pisces maris, dici possunt profunda penetrantes. ps. 8.

Pisces et maris, sunt curiosi huius seculi, qui in magnis rerum inquisitionibus quasi abditis fluctibus latēt. Iob 12. b. Sic designat Philosophos & potentes, q. sunt pisces maiores vorantes minores. Gen. 9. a. Sic pisces quibus dñatur homo, sunt heretici & philosophi seculares.

Pisces in mari, solent et significare peccatores in mudo. Gen. 1. d. Isa. 50. b. Ezech. 38. f. Sopho. 1. a. Haba. 1. d. Ite homines irrationales, & adeo bruti, vt nihil omaino sapiant, & acere liberum, cœlumq. non videant

Physica.

Insidie diaboli.

Idola.

Sancti.

Christus.

Homines.

Simplices.

Baptizati.

Monachi.

Prælati.

Spirituales.

Fide habentes.

Perfecti.

Martyres.

Doctores.

Boni.

Carnales.

Vitam asperam.

agentes.

Profunda penetrantes.

Curiosi.

Philosophi.

Heretici.

Peccatores in mundo.

Homines brutales.

Sequentes errores.

Ananus.

videat. Hose. 2. a. Et pisces fluminis q. mortui sunt, sūt hōines sequētes dogmata philosophica, & hētorū errores. Ex. 7. c. Ezech. 29. a. Ioan. 21. b.

Piscis habens staterem in ore, designat auarum pecuniæ. inhiantē ideo inuenitur in mari, hoc est, inter fluctus huius seculi. Matt. 17. d. Et pisces maiores deuorantes minores, sunt potentiores auari, pauperes absorbentes.

Fides.

Piscis viuens inter fluctus, nec frangitur, nec soluitur fluctibus, designat fidem, quæ uiuit inter tentationes tempestatesq. huius seculi, quæ alterius vitæ gaudia per lamenta præsentia, ferusq. irrequietos, in corde gignit: quæ inuisibili gratia Spiritus, per aquam baptismi cōsecratur, inuisibili auxilio diuinæ protectionis nutritur, inuisibili præmiorum intuitu, quæcunq. ualeat, bona operatur: cui opponitur serpens, qui nititur decipere, vt serpens decepit Eua. Luc. 11. b.

Dona Spiritus Sancti.

Pisces sine certo numero. Matt. 13. d. diuersitatē donorū Spūs sancti significare possunt. Vel pisciculi pauci, sunt libri noui test. Marci. 8. a.

Libri noui testamenti.

Pisces duo diuisi turbis. Ioan. 6. a. designare possunt sermonē propheticum, & sermonem in affectibus positum, qui sunt quasi obsoniū rerū sensibilium. Vel sunt sermones de Patre, & Filio: P. sunt Prophetæ, & Ioannes Baptista: vel sūt duo testamentā: vel sunt dignitas regia & sacerdotalis in Christo. Vel prædicationis Christi, splendens in Euangelica, & Apostolica doctrina.

Sermo propheticus, & affectiuius.

Duo testamentā.

Dignitas Christi est duplex.

Scientia practica.

Fides.

Mors.

Sepulchrum Christi.

Fili.

Prædicare.

Prædicatores.

Status ecclesiæ militantis.

Status ecclesiæ triumphantis.

Heretici.

Philosophi.

Fons diuinæ benedictionis.

Communicatio doctrinæ.

Doctrina hereticorum.

Pisces scientiam practicam significare possunt. Gen. 1. c. Hi dantur homini in escam. Gen. 9. a.

Piscis deglutiens Ionam, typus est mortis deglutiens Christum: quem tamen retinere non potuit. Ionæ 2. a. Matt. 12. c. designat etiam sepulchrum Christi.

Piscari, Piscator.

Piscari, est pisces venari & piscatores sunt, qui pisces venantur.

Piscari, est prædicare, & piscatores dicuntur doctores & prædicatores, qui homines ad fidem Christi prædicatione sua velut retibus conuertunt. Iere. 16. c. Ezech. 47. b. Matt. 4. b. Piscatio autem prima, qua impleuerunt Apostoli duo nauigia, & retia rumpebantur: significat præsentem statum ecclesiæ, Iudæorum, & Gentilium: bonorum, & malorum. Luc. 5. b. Secunda verò post resurrectionem, ecclesiam bonorum: ideo miserunt ad dexteram nauigij rete, & certo numero ceperunt magnos pisces, designantes prædestinatos. Ioan. 21. a.

Piscatores dicuntur etiam hæresarchæ, & Philosophi, docentes er rores, & capientes animas simplicium. Isa. 29. b.

Piscina.

Piscina, dicitur lacus, aut stagnum, vbi uiui pisces coercentur. Extē sum est autem vocabulum ad omnes aquas collectas, siue frigida sint, siue calida, etiam si pisces non habeant.

Piscina superior in Hierusalem, dici potest fons diuinæ benedictionis, dimanans in mentes nostras: seu benedictio diuina propinans omnia bona. Isa. 7. a.

Piscina autem inferior, quæ sicut aquam suscipit, sic diffundit, nulla aliquando facta in ea aquarum putrefactione, designat eos qui tanta accepta communicant, & lucrantur in benedictionem in partiendo seipsum alijs iuxta Apostolicam sententiam, quæ dicitur: Omnis bus omnia factus sum, vt omnes Christo lucrificam.

Piscina inferior, continens aquas turbidas, hētorum doctrinā pestilentem & foetidam significare potest. Isaia; 22. c. Nahum. 2. b.

Vuu 2 Potest

Cyril. 12. f. Ioan.

Ori. f. Mat. ho. 4.

Basil. Exae in ho. 7.

Amb. 5. Exae. 5.

Aug. de verb. Domini ser. 29.

Euch. form. spūal. 4.

Hila. f. Matth. Ca. no. 5.

Hiero. f. Mat. 8.

Ori. f. Mat. cap. 15.

Hila. f. Matth. Cano. 14.

Amb. f. Luc. 9.

Aug. 83. q. 61. & f. Ioan. tract. 29.

Cyril. 3. f. Ioan. 17.

Hier. f. Matth. 14.

Hila. f. Matth. Cano. 17.

Hie. f. Ioan. 2.

Rup. f. Ionam. 2.

Ori. f. Iere. 12.

Hie. f. Iere. 16.

Cyril. 12. f. Ioā. 62.

Aug. f. Ioan. tract. 122. & sermo. 148.

Hie. f. Isa. 29.

Geor. vene. Cant. 1.

ton. 7. cap. 15.

Geor. vene. Can. 1.

ton. 7. cap. 15.

Hier. f. Isa. 22. & f.

Nahum. 2.

Cyrl. 2. s. Ioan. 1. 15 Potest piscina aquarū designare abundantiam diuitiarum, quæ est in diuitiis.
Rup. 2. s. Nahum. 2. N. niue, hoc est, in hoc mundo.

Amb. de Spiritu. sancto. 7. Piscina probatica, in qua per descensum angeli sanabat vnus. Ioā. *Sacramenta. Passio Christi. Verbum Dei. Lacryma. Ritus Iudeorum. Lex vetus.*
Tert. de baptismo. 7. baptisum, & poenitentiam, & passionem Christi. Item verbum Dei, quo sanantur infirmi. Et oculi sunt sicut piscine Ezebon, quum quis fundit lacrymas pro peccatis. Cant. 7. b. vel etiam ex desiderio celestium.
Rup. 5. Cant. 6. & 5. s. form. Piscina etiam probatica, designat totum ritum ceremoniarum Iudeorum, & sacrificiorum, quæ neminem sanabant, nisi descenderet Christus.
Geo. 10. ve ne Cant. 1. ton. 7. cap. 15. & Cant. 7. tono. 6. cap. 8. Piscina etiam Ezebon, diuinam mentem significare potest, in qua continebantur omnia antequam crearentur. Cant. 7. d.
Hier. s. Isa. 22. Piscina vetus, vmbra legis significare potest, seu uetus testamentum. Isa. 22. c. Piscina etiam probatica, est lex vetus, habens quinque porticus, nempe quinque libros Moysi. Ioan. 5. a.

Pistor, Pistrinum, Panifica.

Lyra. 5. Ge. 40. Pistor dicitur, qui frumenta in pilis pinat, licet nunc pistor sit qui panem præparat ad coquendum. Pistrinum autem, est locus in quo pinatur, & panis fit.

Pistor regis Aegypti, typū gerit Iudeorum, qui dixerunt: Mittamus lignum in panem eius. Potest etiam significare latronem malum, qui cum Christo crucifixus est, & periit. Gen. 40. a.

Pistrinum, significare potest hunc mundum: aut corpus humanum.

Pitacium.

¶ Pitacium, est particula corij, qua aliquid reparatur. Iosu. 9. a.

Pix.

Pix, est quæ fit ex arborum resinis, ad ignem decoctis, & in nigredinem versis.

Pix in fiscella, in quo positus fuit Moyses, designare potest obscuros sensus Iudeorum, legem ipsam obscurantes. Exod. 2. a.

Pix, quum sit fomentum ignis, destructionem Hierusalem, & templi combustionem significare potest: & etiam poenam inferni. Isa. 34. b.

Pix nigredinem delictorum, & carnis delicias interdum significat. Ecclesi. 13. a. Qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea.

Placare.

Placare, est mitem, aut placidum facere eum qui iratus est.

Placabilis annus Domini, est tempus prædicationis Christi, & tempus gratiæ. Isa. 61. a. Luc. 4. c.

Placatio data est à solo Christo, qui sufficienter Deo pro nobis satisfecit. ps. 48. ipse est placabile sacrificium. Exo. 19. f. Iob 33. d.

Placari dicitur Dominus manente lamina in fronte pontificis, hoc est, quando pontifex perfecte Deo subijcitur: & subditi eius exemplo se Deo pura mente subijciunt. Exod. 28. g.

Placat Dominum Aaron super altaris cornua, quum sacerdos sanctorum intercessionem interponit. Exo. 30. b. Sic placatus est Dominus orante Moysè, & dicente: Recordare Abraham, Isaac, & Israel, seruorum tuorum. Exod. 32. c. Et placatur holocausto vituli. Leu. 1. a. Et oleo, hoc est, operibus misericordiarum. Leu. 14. d. Placans quoque Phinees Dominum, occisis adulteris, designauit orationes Martyrum maxime Deum placantes. ps. 105.

Placabile altare Dei est in ecclesia, ubi offertur eucharistia maxime grata Deo. Isa. 60. b.

Placere,

Placere, Complacere, Placitum.

Placere, est alicui acceptum & gratū esse. Item aestimare, aut in estimatione haberi. 1. Reg. 18. c. Ecce places Regi. Consentire. 2. Reg. 3. g. Placuerunt eis cuncta quæ fecit Rex. Decernere. 2. Par. 30. a. Placuit sermo Regi, & omni multitudini. Gratū habere. Iudi. 18. d. Videte quid uobis placeat. Præferre. 2. Par. 1. c. Quia hoc magis placuit cordi tuo. Suscipere. 2. Reg. 3. d. Omnia quæ placuerant Israeli. Videri. Gen. 10. d. Vbiunque tibi placuerit, habita.

Voluntas Dei.

Placitum Dei, dicitur voluntas Dei. Ephes. 1. b. Vbi dicitur beneplacitum eius.

Placens Christus Deo.

Placet Deo super vitulum nouellum, hoc est, super Christum. Ps. 78. In eo dicitur placuisse sibi anima Dei. Isa. 42. a. Super eum facta est vox de caelis, dicens: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui. Math. 3. d. 17. a.

Gratuita voluntas Dei.

Complacuit Domino in ecclesia. Isa. 62. b. quia non meritis Iudeorum, aut Gentium eam elegit, sed gratuita voluntate: vnde & dicitur clemens, in quem sibi placuerit. Exod. 33. d.

Prædicator gratius Deo & hominibus.

Placens Samuel Deo & hominibus. 1. Re. 2. c. designat prædicatorē humilem corde coram Deo, & uenerabilem coram hominibus, qui potest dicere: Christi bonus odor sumus. 2. Corin. 2. d. Et: Oia omni-bus factus sum, ut omnes facerem saluos. 1. Corin. 9. d. E. Sine offensionē estote Iudeis, & Gentibus. 1. Cor. 10. g. Et Gloria nostra hæc est, testimonium conscientie nostræ. 2. Cor. 1. c.

Orationes Deo grata.

Placētēs uictimæ Deo, sunt orationes humilium ipsi gratæ. Isa. 56. c. Placuerūt seruis Dei lapides Sio, quū Apostoli placuerūt Prophe-tis, qui de eis multa prædixerunt. Ps. 101.

Placens Apostoli prophetis.

Non placere Deo in ceremonijs mente lugubri. Leui. 10. d. est in lege veteri non esse sufficientem placationem. Ps. 48. Non dabit Deo placationem suam.

Legis veteris imperfectio.

Placere Domino in regione uiuorum, hoc est, in celesti patria, ubi perfecte est uoluntas in omnibus placens Deo. Ps. 114.

Voluntas perfecta beatorum.

Placitum tempus, est tempus redemptionis humanæ per Christum factæ, quæ accepta fuit Deo. Isa. 49. c.

Tempus redemptionis.

Complacere, in ore, est confiteri & laudare, & solis labijs honorare Deum: quales sunt laudes hypocritarum, & hæreticorum, quæ non sunt in corde. Psal. 48. Sic non placent Domino libamina hæreticorum. Hose. 9. a. Iob 13. a.

Laudes hypocritarum.

Placent hominibus, qui propriam utilitatem querunt. Ps. 52. Qui & in carne placere dicuntur. Galat. 6. c. Et placencia uolūt sibi loqui, qui cupiunt in uitijs perseuerare. Isa. 30. b.

Placantes errores Iudeis.

Placens saltatio filiarum Herodiadis Herodi, designat errores, quos amplexi sunt principes Iudeorum. Matth. 14. a.

Tempus iudicij.

Non placentes dies, designant tempus iudicii & diuinæ vindictæ. Ecclesiast. 12. a. Nunc quidem placet hypocritæ recordia sua, sed non placebit ei: quia quum tempus retributionis aduenerit, in pena displicet, quod uacors fuit. Iob 8. c.

Placenta.

Placenta, est libum farinaceū, quod fit ex siliginea farina, casco & melle ducta, quod nobis placeat, vel quod ea Deos placare solent. Iere. 7. d. 44. c. Faciebant Iudei placentas reginæ celi, id est Lunę: ubi placencia omne genus sacrificij designant.

Plaga, uide Vultur, & Regio. Plangere, uide Flere.

VVuu 3 Planta

Gre. 1. Eze. ho. 3.

Rup. 1. Eze. 3.

Gre. 14. mor. 5.

Glo. ord. f. Gen. 25.

Hie. f. Isa. 1.

Gre. 3. mor. 14.

Ricard. de s. victo. de
statu interioris homi-
nis. 32

Ori. f. Ios. ho. 17.

Geor. vene. Cant. 1.
100. 7. cap. 21.

Hier. f. Eze. 17. & f.
Iere. 17.

Ano. Hila. & Au-
gustini f. Ps. 1.

Gre. 19. mor. 27.

Ori. f. Eze. ho. 12.

Ano. & Aug. f. Ps.
103.

Hie. f. Isa. 31. & f. Ie-
r. 1. & f. Ps. 91.

Ori. & Ambr. f. Ro-
man. 6.

Phil. de planta Noe.
Hila. f. Matth. Can.
22.

Planta pedis.

Planta pedis, est tota pars inferior pedis, et digitos et ungues includens.

Planta pedis animalium, quae erat vituli, seu rotunda. Ezech. 1. b. Maturitas praedicatorum. designat omnibus amputatis angulis in operando rotunditatem esse sequendam, quae omnium figurarum pulcherrima, et capacissima est. Vel designat opera praedicatorum, qui debent mature incedere, ne leues sint moribus, et fortes esse in operando, et diuidere vngulam per discretionem. Designat etiam finalem utilitatem incarnationis, et passionis Christi: quae est remissio peccatorum totius mundi.

Planta, finem operum, aut extremum vitae significare potest, ut cum mali planta dicitur teneri laqueo. Iob. 18. b. Et plantae pollutae, designant opera turpia. Iere. 17. d.

Planta pedis Esau, quae tenebat Iacob. Gen. 2. s. c. designat primatum primogeniturae ab ipso amissum. Vel nouissimum ipsi Israhelitis populi, in quo Dominus noster aduenire dignatus est, ut eis conferret salutem.

Planta pedis, infirmos in populo designare solet. Isa. 1. b. A planta pedis usque ad verticem Satan Iob vulneravit, quia prius ab hominibus inchoans, usque ad ipsum caput ecclesiae saeuendo peruenit. Iob. 2. c.

Planta pedis, concupiscentiam necessariam, vel necessitatem concupiscendi malum significare potest. Isa. 1. b.

Planta, Plantare, Transplantare.

Planta in arboribus dicitur, quae transferendi gratia aliunde sumitur, ut alibi ponatur. Generale tamen nomen est ad omnes arbores, frutices, et herbas. Plantare autem, est plantas aliunde sumptas, aliter solo committere, et serere. Item fundere. Gen. 2. b. Plantauerat autem Dominus Deus paradisum. Formare. Ps. 93. Qui plantauit aurem, non audiet? Convertere, Iere. 1. b. Ut aedifices, et plantes.

Plantasse deus paradisum, quod produxit Filium, et locum felicitatis, et etiam quod instruit virtutes. Gen. 2. b. Iere. 1. c. Plantauit quoque Dominus de medulla cedri super montem excelsum, quod incarnari fecit Filium in Virgine; quod est caput ecclesiae. Eze. 17. g. Et plantatum lignum secus decursus aquarum, est Christus iuxta populos: vel iustus in legis doctrina, et iuxta fluentia gratiae Christi statutus. Ps. 1. Transplantatum est lignum secus decursus aquarum, est qui de infidelitatis ariditate venit ad baptismum. Iere. 17. b. Plantare autem dicitur Deus, quod in bono statuit. Et plantat in veritate, fidei videlicet Christianae. Iere. 18. b. 2. 4. c. 3. 1. c. 3. 2. g.

Plantauit Deus de ramis cedri, quum produxit Apostolos, et cardines de synagoga, et ex eis instituit ecclesiam in monte sublimi. Eze. 17. g. Plantauit etiam cedros Libani, hoc est, diuites in ecclesia: vel excellentes virtute. Ps. 103. Dicitur etiam plantasse Deus populum suum in monte hereditatis: quia instituit eum in ecclesia, quae eius hereditas dicitur, et postmodum fiet hereditas coelestis. Exodi. 1. s. c. Sic dicitur plantasse caelos. Isa. 5. 1. c. Et iustus dicitur plantatus in domo Domini, in atrijs domus Dei nostri. Psal. 91.

Complantati Christo tanquam ligno vitae, sunt fideles, ut inde virtutem suscipiant. Et tunc deponunt omnia vitia, ne de cetero peccent. Roman. 6. a. Dicuntur etiam complantati similitudini mortis eius, quia suscipientes baptismum, virtute mortis Christi moriuntur vitae veteri, et efficiuntur membra corporis eius.

Plantasse etiam deus paradisum, quod creauit mundum. Gen. 2. b. Plantans Noe vineam, designauit Deum instituentem Iudaeam, vel animam. Et dicitur plantasse vineam semine vero: quia creauit animam bonam,

Maturitas praedicatorum.

Remissio peccatorum.

Extremum vitae. Opera.

Primogenitura Esau.

Vltimum tempus Iudeorum.

Infirmi in ecclesia.

Concupiscentia necessaria.

Productio Filij & felicitatis.

Charitas Ecclesiae.

Doctrina hereticorum errorum.

Christus.

Iustus.

Produce Deus Apostolos & diuites in ecclesia.

Fundati iusti in ecclesia.

Copulari corpori Christi.

Creatio mundi.

Institutio Iudaeae, vel animae.

Scripturae & ecclesiae, & sacrae scripturae.

ALLEGORIARVM.

708

nam, & Ecclesiam tam militantem, quam triumphantem. Plantauit quoque Hie. f. Isa. 5. 60. 65. quae Deus vineam, hoc est, synagogam, vel sacrae scripturam. Gen. 9. c. Aug. 16. ciui. Dei. 2. Pl. 79. 1. c. 5. a. 60. d. 6. s. d. Iere. 2. c. Matt. 2. 1. b. Plantare quoque vineam in Ori. f. Ier. ho. 1. 3. & montibus Samariae est fundare Ecclesiam in Apostolis, & Apostolicis. f. Matt. ho. 19. viris. Iere. 3. 1. a. Plantauit etiam Deus vineam in paradiso, hoc est fide-

Bene operari.

Bona intentio.

Prescientia diuina.

Prima fides Apostolorum.

Exempla praedicatorum.

Induere virtutes.

Conuersio infidelium.

Fides synagoga.

Tractare veterem legem.

Destructio Iudaeae.

Refrigescens charitas Ecclesiae.

Doctrina hereticorum errorum.

Vitium.

Carnalis cupiditas.

Traditiones humanae.

Luc. 17. b.

Qui nutritioni tantum deditus, diu, noctuque torpet, viuunt ut planta.

Planus.

Vita sine vitij.

Corda Gentium tractabilia.

Sacra scriptura.

Felicitas.

Calum empyreum.

les in Christo. Plantat etiam vineam fideles, qui bene operando in spem eriguntur. Ezechiel. 29. g. Sic plantauit mulier fortis. Pro. 3. 1. b. Geor. vene. Cant. 1. Eccl. 2. b. Mic. 2. b. Plantatur etiam vinea, quando bonum propositum in bona intentione figitur. Ps. 79.

Prima plantatio ligni, est institutio iustorum in prescientia diuina. Vel est prima fides discipulorum Christi, quam habuerunt ante passionem eius, quae in resurrectione reuixit. Iob. 14. d.

Plantans nemus Abraham, designauit praedatos exempla virtutum subditis praedicatoribus. Et ut nemus non est vnus speciei arborum, aut fructuum, sed diuersarum: ita praedicatorum diuersarum virtutum exempla praebere debent. Plantauit et nemus Abraham, quod Christus multos instituit in Gentilitate infideles viros. Gen. 2. 1. d. Et plantare ligna pomifera, est virtutes, & scientias in animam inducere. Leuit. 19. d. Plantare autem post anuersionem est extirpatis vitij virtutes inducere. Iere. 1. c. Ps. 43. Plantat et praedicator, quod euangelizat, & ad fidem attrahit, & infideles conuertit. Cor. 7. b.

Plantat plantationem fidelem synagoga, quum credit in Deum patrem: sed seminat alienum germen, non credens in Filium. Isa. 17. c.

Plantare ligna pomifera, est tractare sacram scripturam veteris legis. Leuitici 19. c.

Transplantata vinea in desertum, quae prius plantata erat super aquas, est Iudaea in Babylonem translata, vel in se destructa: vel est Ecclesia frigescens charitate. Ezech. 19. d.

Plantans vineas hirci, quum mixta mendacis docent mysteria Christi. Amos 5. c. Soph. 1. c. Plantat etiam pinum haereticus, quum doctrinam naturalem proponit, unde suas eliciat, aut confirmet haereses. Ier. 44. c. Plantare etiam lucum iuxta altare, est hirci in Ecclesiam inducere, vel virtutibus vitia miscere, vel inanem eloquentiam sacrae scripturae adiungere. Deut. 16. d. Plantatio autem quam non plantauit Pater coelestis, est vitium, & carnalis cupiditas: & et traditiones humanae, legi diuinae contrariae. Vel sunt in intelligentes scripturas solum ad litteram. Mat. 15. b. Plantationes quoque nouellae, sunt adinuationes haereticorum. Ps. 143.

Plantasse dicitur Deus impios, quum os permittit in haereticum firmam. Ier. 1. 2. a.

Transplantari morum, est diabolus exire ab ijs, qui conuertuntur. Luc. 17. b.

Plantandi tempus est in nuptijs. Eccl. 3. b.

Qui nutritioni tantum deditus, diu, noctuque torpet, viuunt ut planta.

Planus.

Planum, dicitur cuius figura, seu superficies aequalis est. Planusque via, designant vitam sine vitiorum anfractibus: vel corda Gentium tractabilia. Isa. 40. b. 6. 2. d. Luc. 3. a. Et plana deserti, sunt simplices ex Gentilitate. Ezech. 47. b.

Planus, in quibus sunt pascua gregum Domini. Isa. 49. c. designant sacrae scripturam, & felicitatem, ac caelum empyreum, in quo nec tumefactio stellarum, nec gibbosum, vel asperum quippiam reperitur, sed totum est planum, totum iucundum, atque amoenum. Est et in ipso archetypo planities, a quo omnia iucunda, lenia, dulcia, amena, & delectabilia procedunt.

Planus.

Planusque via, designant vitam sine vitiorum anfractibus: vel corda Gentium tractabilia. Isa. 40. b. 6. 2. d. Luc. 3. a. Et plana deserti, sunt simplices ex Gentilitate. Ezech. 47. b.

V V u u 4 Plasmate

Plasma, Plaster, vide Fingere,

Platanus.

Platanus, est arbor lae se spargentibus ramis, & latis folijs.

Platani virga, dicunt spiritalis fructus vbertatem: quia huic arbori vitis annectitur: ut per eius lata confortio partus se vberes fundant. Gen. 3. o. f. Eccl. 24. b.

Platani etiam designare possunt angelos, & humiles in paradiso. Angeli. Humiles. Ezech. 31. c.

Platea, vide Forum.

Plaudere, Applaudere, Complodere.

Plaudere, est percussione mutua manuum congratulari alicui, laetiamque ostendere. Complodere vero, contrarium indicare solet.

Complodere, aut percussione manibus dicitur Deus, quum iratum se puniendo ostendit. Ezech. 21. b. 22. c.

Plaudunt manu ligna regionis, quum Sancti cum gaudio bene operantur. Et omnes gentes plaudunt, quando bonis operibus laudant Deum. Isa. 55. d. Pl. 46. 97.

Plaudere super femur, est plangere, & gementis labitum assumere, Plangere. & demonstrare. Ezech. 21. b.

Applaudunt sacerdotes pseudoprophetis, quum fauent haereticis. Favere haereticis. & eorum mendacijs. Jer. 5. g.

Plaudere manibus super casu Hierusalem. Thr. 2. e. Ezech. 25. b. est Gaudenter de quum demones gaudet de anime lapsu: & haeretici de lapsu Ecclesiae. mones, & haeretici de lapsu fidelium.

Plastrum, vide Currus. Plebs, vide Populus.

Plectra.

Plectra, est aliquid complicatum vt chorda. Et plectra in sculpturis maris fusilis Salomonis, formam vinculorum, quibus sculpturae intextur, significare videntur. 3. Re. 7. e. designant autem vinculum fraternae dilectionis in Apostolis, & praelatis.

Plectere.

Plectere, est punire, aut ferire, aut etiam complicare.

Plectentes subtilia, sunt haeretici, dialecticas rationes torquentes ad decipiendos simplices. Isa. 19. b. Haeretici fingentes rationes.

Pleiades.

Pleiades, sunt stellae septem in signo Tauri, in cuius fronte ponuntur, nomenq. habent a pluvia. Job 38. c.

Pleiades, quae septem sunt, Sanctos omnes denunciant, qui inter sentis vite tenebras septiformis spiritus gratiae nos lumine illustrant: qui ab ipsa mundi origine, vsq. ad eius terminum diuersis temporibus ad prophetandum missi, & iuxta aliquid sibi coniuncti sunt, & iuxta aliquid disuncti: sicut pleiades vicinitate sibi coniunctae sunt, ita disunctae. Designant etiam novum testamentum, secundum quod ab Oriente surgunt, & gratiam afferunt septiformis spiritus.

Plicare, Complicare.

Plicare, est necere, & velut rugas facere.

Complicabuntur caeli. Il. 3. 4. a. quum post detesta hominum peccata in iudicio, non amplius obsequium praestabunt malis: nec amplius in eis scribentur peccata. Cessans obsequium caloris.

Plicari ostia templi, est in historia legis contineri sensum spiritualem, & non esse vnum sine altero. Ezech. 41. d. Sensus spiritualis in literali.

Complicare dicitur stultus manus suas, quum non extendit eas ad bene operandum, Eccl. 4. a.

Pluma

Pluma, Plumescere, Plumarius.

Pluma, est in auibus mollior & exigua pena. Plumescunt autem aues, quum pennas emittunt, quibus tegantur. Plumariū autem opus dicitur quod multiplex varietate distinctum est: vt auis varijs pennas colorib.

Plumae auium, superbiam, leuitatem, diuitias, scientiam, & cetera, quibus hō extollitur, significare possunt. Leui. 1. d. Et plumae aqlae gradis, designant diuitias regis Nabuchodonosor, & exercitum eius, ac varias gentes illi subiectas. Ezech. 17. a. Isc. s. Leui. 1. Glo. int. s. Ezech. 17.

Plumae in bonum, significare possunt bonam conuersationem, & dona Spiritus sancti: ac uirtutes. Plumescit autem accipiter expansis alis ad Austrum. Job 39. c. quum vnusquisque Sanctorum tactus flatu Spiritus sancti conalescit, & usum vetustae conuersationis abiiciens, noui hominis formam sumit. Quod Paulus admonet dicēs. Colos. 3. b. Renouari per Spiritum sanctum. Et rursum. 2. Cor. 4. d. Licet is, qui foris est, noster hō corrumpatur: ita mē is, qui intus est, de die in diem renouatur. Vetustam autem pennam projicere, est in veterata studia dolosae actionis admittere: nouā pennam sumere, est mitem, ac simplicem bene viuendi sensum tenere.

Plumbum.

Plumbum, est metalli genus grauis ponderis, coloris obscuri: mini meq. sonorum, estq. molle, ac facile liquabile.

Plumbum quandoque significat pondus correctionis, tam verborum, quam flagellorum. Iere. 6. g. In conflatione autem auri apponitur plumbum: & si consumatur plumbum, conflatio nocet auro: ita ad perficiendos bonos additur plumbum correctionis.

Plumbum quum sit maximè graue, grauitatem peccati significare solet. Exo. 15. b. Ezech. 28. c. Zach. 5. c. Item grauitatem condemnationis: ideo ponitur super amphoram, hoc est, super iniquitatem.

Plumbum etiam dicuntur homines, non habentes firmitatem in bono, & graues per peccata. Ezech. 22. d. vñ plumbum tāquam feces metallorum non inuenitur in superna ciuitate. Plumbi autem lamina, eos significat, quos auaritia pondus grauat. Job 10. d. Quibus per in crepantem prophetam dicitur. Pl. 4. Filij hominum viquequo graui corde. Per plumbum nāque cuius natura grauis est ponderis, peccatum auaritia specialiter designatur: quod mentem quam infecerit, ita grauem reddit: vt ad petenda sublimia attolli nequaquam possit. Hec est talentum plumbi in amphora. Zach. 5. c.

Plumbi lamina, etiam Iudaeorum est populus: vt enim in plumbo facile scribitur, & ipsa eius mollitie facilius deletur: ita Iudaea praecipua Dei, & sine labore praecipit, & cum celeritate perdidit.

Pluuia, Pluere, Imber.

Pluuia, est iugis & lenta aqua cadens e nubibus, quae cum est vehementior imber dicitur. Est et pluuia quadoque fertilitas. Leui. 26. a. Da bo vobis pluuias temporibus suis. Pluere autem dicimus, quia aqua sic decidit. Est item pluere, abundare. Job 20. c. Et pluat super illū bellum. Demittere. Exo. 16. a. Ego pluiam vobis panes de caelo. Rigare. 3. Reg. 17. a. Non enim pluerat super terram. Stillare. Exod. 9. c. Pluitq. Dominus grandinem.

Pluuia dicitur uerbu Dei, quod est filius Dei. Deut. 32. a. Amos. 4. b. Et pluuia in vellus, est Christus sine uili semine conceptus: sine strepitu, & humiliter descendit. Qui etiam in Iudaeam descendisse dicitur, Psal. 71. vt in

Amb. 2. de Iacob. 4

Gre. 32. mo. 24

Glo. ord. s. Ezech. 21

Aug. 1. Ps. 46

Glo. ord. s. Ezech. 21

Lyra. s. Ier. 5

Hier. s. Ezech. 25

Hier. s. Isa. 19

Gre. 29. mo. 28. 29

Hier. s. Job 38

Hier. s. Isa. 35

Hier. s. Ezech. 41

Hier. s. Eccl. 4

Gre. 31. mor. 32

Hier. s. Job 39

Lyra. s. Iere. 7

Ori. s. Exo. 10. 6. & s.

Isa. hom. 6.

Hier. s. Zach. 5

Ryp. s. Zach. 5

Hier. s. Ezech. 22

Geor. vene. Cant. 1

ton. 7. cap. 6

Greg. 14. mor. 26

Greg. 9. mor. 26

Ambr. s. Luc. 9. &

serm. 13

Lactan. lib. 4. ca. 15

Arno. & August. s.

Psal. 71.

vt in

Or. 1. ho. 21.

Gra. 1. Reg. 2.

Gre. 17. mor. 10

Hie. 1. Eccl.

Gre 9. mor. 20

Gre. 13. mo. 8. & 24
mora 5Aug. de essent. divini.
& 1. ps. 131
Euc. for. spiritual. 1

Glo. int. 1. Hofe. 11

Gre. 1. Reg. 15

Pluribus pus terræ datur. Num. 26. f. Quia plures sunt imperfecti, q plus de terra possidēt. In terra verò cœlesti plures dicuntur, qui sunt p fecti: quia vnus iustus pro pluribus reputatur: mali verò sunt exigui.

Plures filij desertæ, sunt filij Ecclesiæ ex gētibz, superantes filios sy Multiudo filio nagogæ. 1. sa. 54. a. Gala. 4. d. Plurimos autem dicitur parere steriles, & rum Ecclesiæ. non omnes. 1. Reg. 2. a. Quia non omnes saluantur.

Plurimi dicitur de malis, quasi sint sine certo numero: & peculia- Mali, riter de hypocritis. Iob. 11. d.

Plurima sapientia dicitur esse eius, qui non rectē sapit: quia dū vl- Non recte sape tra modum tenditur, in quodlibet latus culpæ declinat. Iob. 26. a. re.

Ait autē Paulus ad Rom. 12. a. Nō plus sapere quā oportet sapere.

Moris est scripturarū, quamuis plures libros, si inter se nō discre- pēt, & de eadē re scribantur, vnum volumen dicere. Siquidem & euā geliū, & lex Domini immaculata conuertens animas, singulariter ap pellatur, cum plura euangelia, & multa sint mandata legis. Sic & vo- lumen in 1. sa. sermone signatum, omnis scriptura diuina est: & vno capitulo libri Ezechiel, Ioānesq; vescuntur. Saluator quoque omniū retro Sanctorum voce prophetatus ait: In capite libri scriptum est de me. Iuxta hunc igitur sensum arbitror præceptum. Eccl. 12. d. Ne plures libri fiant. Quicquid enim dixeris, si ad eum referatur, qui in principio erat apud Deum, & Deus erat Verbum, vnum volumē est: & innumerabiles libri vna lex, vnum euangelium nominatur. Quia si diuersa & discrepantia disputaueris, & curiositate nimia huc atq; illuc animum deduxeris, etiam in hunc librum multi libri sunt.

Poa herba, vide Borith. Poculum, vide Calix.

Poderis, vide Tunica.

Pœna, Supplicium.

Pœna, est supplicium, quod datur alicui ob culpam. Sumitur au- Afflicio. tem generaliter pro omni afflictione: vt quum Iob. 9. c. dicitur de Desideria iusto Deo: De pœnis innocentum non redeat, vbi pœnæ innocētum, sunt rum. desideria iustorum. Spes autem quæ differtur, affligit animā. Pro. 30. b. Sic sumitur Iob. 10. c. Pœnæ militant in me.

Pœnæ Iob pœnas ecclesiæ significant: quibus eius persecutores sa- Pœnæ Ecclesiæ turari dicuntur. Iob. 16. b. Et supplicia quibus cōsumpta est caro eius, Tentationes. generis humani tentationes & tormenta significant. Iob. 33. d.

Pœnitere, Pœnitentia.

Pœnitere dicitur quis, quum ea quæ fecit, ipsi displicent, & mole- sta sunt. Pœnitentia verò, est ipse actus pœnitendi.

Pœnitere tribuitur Deo p metaphoram: quū opus eius videtur esse Mutatio veri. pœnitentis, & tamen pœnitēdi affectum habere non potest. Pœnitu- do enim Dei, est mutandarum rerum immutabilis ratio. Dicitur autē pœnituisse Deum, quod hominē fecisset, quia destruendo genus hu- manū habebat se p modū pœnitētis. Gen. 5. b. Pœnitere autē dicitur Deus, quū mutat de malo in bonum: vt mutauit Genitiles: aut de bo- no in malum, vt Iudeos: quæ mutatio occulto, iustoque Dei iudicio, seu per seueritatē iustitiæ, seu per misericordiam eius fit. Quum autē statuta non mutat, dicitur non pœnitere. Psal. 109. 131. Iere. 4. f.

Pœnitudo Dei dicitur conturbata. Hofe. 1. c. quia grauius fuerat cō- minatus, & tamen grauius punire nolebat, quasi pœniteret cum po- pulum suum delere.

Pœnituisse Deum quod constituerit regē Saulem. 1. Reg. 15. c. Desi Repbās Deus gnat ipsum Deum reprobantem prædicatorem in peccatū lapsum, & impœnitentem. non

non respicientem.

Pœnitentia pro peccato est varia secundum exigentiam delicti & Glo. or. s. Leni. 5 vires pœnitentis. Leuit. 5. a. Iob 21. a. 24. a.

Conuersio gen-
tium.

Cognitio sui.

Mala pœniten-
tia.

Pœnitentia Ninuitarū, typus fuit conuersionis Gētiliū. Matt. 12. g.

Pœnitentiā agit in fauilla & cinere, qui contēplata summa essentia nihil aliud quam fauillam se cineremq; esse cognoscit. Iob 42. a.

Pœnitere filios Israel egressionis de Aegypto, est dolere de vitio- rum desertione. Exo. 13. d.

Polenta.

Predicatio enā
geli.

Polenta, est quæ fit ex ordeo fracto & friso: Potest autem significa- re mollem prædicationem euangelij. Leu. 23. c. Iosu. 5. c. Ruth. 2. c. 1. Reg. 17. b. 25. c. Iudith. 10. b.

Polire, Politus, Impolitus.

Apostoli.

Polire, est ornare & excolere, & quasi politico more componere: & politi lapides, sunt dolati, & in superficie læuigati.

Impoliti lapides altaris, sunt Apostoli & Sancti, à cultu mundano alieni. Iosu. 8. f.

Pollex.

Vim operatiua

Pollex, dicitur digitus crassior manus, ita dictus, quod vi & potesta- re inter ceteros digitos polleat.

Pollices manus dextræ & pedis, vim operatiuam designare pos- sunt. Exo. 29. c. Leu. 8. d. 14. d.

Polliceri, vide Promittere.

Pollinctor.

Doctores

Pollinctor, est qui funera mortuorum curat, quasi pollutorum vn- ctos, hoc est, cadauerum curator.

Pollinctores sepelientes os mortui, sunt doctores hæresim aliquā confutantes. Eze. 39. d.

Polluere, vide Immundus.

Polymitum, Polymitarius.

Polymitum dicitur, quod multis licijs, seu filis constat: dictū à mul- torum filorum, seu licitorum veritate: vnde polymitarius dicitur artifex: & ars Polymitaria.

Caro Christi.

Veritas sacre
doctrinæ.

Gradus eccle-
siæ.

Polymita vestis, quam fecit Iacob filio suo Ioseph, designat carnem Christi, diuersis uirtutibus ornatam. Gen. 37. a

Polymita etiam vestis, seu versicolor, varietatem sacræ doctrinæ & virtutū significare pōt. Gen. 37. a. Exo. 28. b. 36. d. 38. b. 49. b. Ezec. 16. b. 27. c. Potest etiam diuersos ordines & gradus in ecclesia designare.

Polypus.

Polypus, est piscis multa habens brachia, quibus saxi adheret: quo- rum colorem sumit, vt pisces capiat. Significat fallaces & hypocri- tas, qui intrinsecus sunt lupi rapaces sub ouina pelle. Ab eo sumitur prouerbiū: vt polypi mentem habere dicatur, qui se nouit omnibus accommodare. Non inuenitur in sacra scriptura.

Pompa.

Pompa, dicitur spectaculum & apparatus solemniss, tam in aduersis & tristibus, quā in prosperis & lætis.

Pompa

Glo. or. s. Leni. 5

Hila. s. Mat. can. 12.

Gre. 31. mor. 2

Glo. ord. s. Exo. 13.

Isyc. s. Leu. 27

Ori. s. Iosu. ho. 9.

Isych. s. Leni. 8.

Hier. s. Eze. 39.

Ori. s. Eze. ho. 6

Ber. in apologia.

Basi. Exae. ho. 7

Ambr. s. s. Exae. 8

Gen. 1. 47.

Hier. f. Amos. 5.

Pompa armorum. Iere. 47. a. multitudinem exercitus dicit, desig- gnans demones opprimentes detractores.

Pompaticè ingredi dicuntur hæretici superbi, inanem gloriam venantes. Amos. 5. g.

Pomum, Pomiferum, vide fructus.

Ponderare Pondus.

Pondus est, quod graue est aut ipsa grauitas: & illud quod libran- do ad stateram ponderatur. Ponderare autem, est in statera gra- uitatem rei examinare: vnde & generaliter ponderare est examinare.

Pondus Dei dici potest grauitas futuri iudicii: de quo. Iob. 31. c. ni iud.

Pondus eius ferre non potui.

Pondus candelabri sanctuarii, designat opera Christi & membro rum eius. Exod. 25. d.

Pondus sanctuarii, iustam dicit mensuram designat autem mensu- ra sacra scriptura, hoc est, regulas ipsius scriptura, quæ rectitudinẽ habet, quoniam doctrinã philosophorũ sit incerta. Exo. 38. c. Leui. 17. d.

Pondus aromatum æqualem virtutum concordiam & conuenie- tiam designat. Exod. 30. d.

Aug. 13. confes. 9.

Greg. 19. mor. 4.

Pondus animæ, est amor, quo fertur in locum suum. Et pondus ventorum, est grauitas animæ, vt ab intentione Dei iam leui motu dissiliat, sed in eum fixa constanti grauitate consistat. Iob. 28. d.

Beda. f. Pro. 11. 20.

Hie. f. Mich. 6.

Greg. f. Eze. ho. 4.

Pondus æquum, est rectum iudiciũ non declarans per fauorẽ in alteram partem: quod est gratum Deo. Pro. 11. a. Pondus autem & pon- dus, est diuersum iudiciũ quod quis habet de operibus propriis & p- ximi. Pro. 20. b. d. Item, quoniam quis petit a Deo veniam, nolens ipse re- mittere proximus iniurias. Et pondera dolosa sunt hæreticorũ, & eo- rũ qui pro muneribus iudicant aliter diuite, quã pauperes. Mic. 6. c.

Lyra. f. Isa. 45.

Pondus grauians quandoque sumitur pro peccato vt pondus gra- ue simulacrorũ, est grauitas peccati colerium idolas & grauis serui- tus, qua diabolo subiiciuntur. Iob. 46. a.

Ori. f. Matt. ho. 10.

Rup. 2. f. Apo.

Pondus dici & æstus, tentationes & labores huius uitæ significat.

Lyra. f. Is. 46.

Ponderare dicitur Deus cælos palmo: quia dat præmiũ ultra con- dignum. Isa. 40. c.

Lyra. f. Ezech. 4.

Ponderare argẽtũ in statera, est ornare verba ad defendẽdos erro- res. Isa. 46. b. d. etiam de auaris opprimentibus pauperes, sen de me- diatoribus i Simonia, vt pecunia aliena placabilẽ sibi prælaturũ reddat.

In pondere comedens panem Ezechiel, designauit laborem obli- dionis Hierusalem. Eze. 4. b. Admonet autem partẽ debere viuere eos, qui penitentiam agunt.

Ponderosus.

Grc. I. Pasto. 11.

Ponderosus seu gravis, vel hernosus est, cui humor viscerũ ad vi- rilia labitur, quæ cũ molestia dedecoris intumescunt: vnde hernio- sus sacerdos, non admittebatur ad offerendas hostias Deo. Leui 21. d.

Ponderosus est qui totis cogitationibus ad lasciuia desuens, pōdus turpitudinis gestat in corde: & quamuis praua non exerceat opere, ab his tamen non euellitur mente.

Ponere, Exponere, Positus, Circumponere.

Ponere, est adhibere Gẽ. 4. d. Posuit mihi Deus semẽ aliud, p Abel.

Aedificare. Exo. 40. b. Posuit tabulas ac bases. Applicare. Exo. 34. d. Posuit velamẽ sup facie suã. Apponere. Gẽ. 31. e. Pone hic corã fra- tribus meis Collocare. Gen. 1. b. Posuit eas in firmamẽto Constituere.

Genc.

Gẽ. 17. a. Ponere in Gẽribus, Deponere. Iob. 13. a. Surgit a cœna, & po- nit vestimẽta sua. Disponere. Gen. 48. b. Posuit Ephraim ad dexterã suã. Exercere. Ps. 108. Posuerunt aduersũ me mala p bonis. Exponere. 2. Re. 11. c. Ponite Vriã ex aduerso belli. Imponere. Ge. 4. c. Posuit Dñs signũ in Cain. Parare. 2. Reg. 12. c. Petiuit, vt ponerent sibi panẽ. Per- mittere. Iob. 7. d. Quare me posuisti pirariũ tibi? Proponere. 4. Reg. 13. a. Eũ ponite sup solũ patris sui. Sepelire. 3. Reg. 13. a. Iuxta ossa eius ponite ossẽ meũ. Subijcere. Exo. 17. c. Lapidẽ posuerunt subter eũ Abicẽ dere. Matt. 5. b. Ponũt eã sub modio. Dare. Pla. 20. Pones eos dorsum. Firmare. Thre. 3. f. Posuerunt lapidẽ super me. Instituire. Ioan. 13. c. Posui vos, vt eam, & fructũ afferatis. Exponere autẽ est quasi abicien- do ponere. Acto. 7. c. Vt exponeret infantes suos. Ponere fœdus, paci- fici. Ge. 6. d. 17. a. Ponere legẽ, statuere. Iob. 28. d. ponere tenebras, im- pedire. Iosu. 22. c. 24. b. Iob. 19. a. Isa. 42. c. Ponunt opprobriũ, qui de- ridedi traduntur. 1. Reg. 11. a. Ponamquẽ opprobrium vniuerso Israc li. Pl. 44. Posuisti nos opprobrium inimicis nostris.

Exaltatio Chri- sti.

Ponere arcã intra velũ. Exo. 26. g. 40. b. est Christũ introduci ad se- cetera Dei. Et circũponens Pharaon torquem aureã Ioseph. Ge. 41. f. est Deus pater dans esletẽ sapiẽtiã Christo hoĩ. Posuit et Deus Spiri- tũ suũ super Christũ, qũ dedit ei dona Spiritus sancti. Isa. 42. a. Ponĩ iuxta Deũ orabat Iob, designans Christũ, qui post resurrectionem ascendens in cœlum, sedet a dextris Dei. Iob. 17. a. Posuit etiam Deus Christum sicut sagittam electam: quia ipse est vnigenitus. Isa. 49. a. Et posuit quasi signaculum Zorobabel, hoc est Christus. Agge. 2. d.

Christus me- diator.

Afflictio popu- li Dei.

Dans iudices in ecclesia.

Incarnatio.

Posuit sibi Deus Iob, hoc est, Christum quasi in signũ: quia fecit eũ mediatorẽ Dei & hominum. Iob. 16. c. Fidelis quoq; populus ponit quasi in signũ hosti: quia semper eius ictibus percutitur, eiusq; perse- cutionibus affligitur. Posuit Deus hominẽ in paradiso. Gen. 2. b. Hoc est Christũ assumpta carne in ecclesia, cuius factus est caput. Ponere ppiatoriũ sup arcã. Exo. 26. g. 40. b. est datũ esse Christũ a Patre, vt sit propitiator pro peccatis nostris. Ponit Deus de fructu ventris Da- uid sup sedẽ. Pl. 131. qũ Christus natus est de Virgine ppetuõ regna- turus. Posuit et de fructu v̄tris Christi sup sedẽ eius: qũ dedit iudices in ecclesia eius vicarios. Posuit et Deus tabernaculũ suũ in Sole. Pl. 18. Hoc est, in v̄tero Sanctæ Mariæ Virginis, q̄ illustrata est sicut Sol: vel Soli posuit tabernaculũ in cœlis, eũ Christũ posuit in discipulis & in ecclesia. Posuit Deus manũ sup Christũ, qũ firmavit eo naturã humanã. Pl. 138. Posuit et manũ Christi in mari, hoc est, opera eius in mũdo: & dexterã eius in fluminibz, hoc est, sup principatus & pote- states. mũdi. Pl. 88. Posuit et Deus in Ch̄so iniquitates oĩum nostrũ, hoc est, pœnã peccatorũ nostrorũ: quia pro oĩbus passus est. Isa. 53. b. Ponens Elisrus os suũ super os pueri, & oculos super oculos & c. De- signat Christum per omnia factum nobis similem. 4. Reg. 4. f.

Euangelii in Christo.

Passio Christi.

Dignitas Chri- sti.

Passio Christi.

Erudẽs Deni.

Ponere testimonium in arcã. Exo. 25. b. est doctrinam Euangelii cam esse in Christo ad instructionem fidelium.

Ponere manus super caput arietis, aut hostiã, passionẽ Christi desi- gnabat Exo. 29. b. Leui. 1. b. 3. a. 4. a. Ipse enim spõte seipsum obtulit, qui dicebat, Potestatem habeo ponendi animam, & iterũ sumẽ di cam Et dicitur posuisse pro peccato animam, qui mortuus est pro peccatoribus. Isa. 53. c. Et Posuit Deus carnem pro costa Adã, eũ Christum tradidit corpus suum pro ecclesia. Gen. 2. d.

Ponere laminam in fronte pontificis. Leui. 8. b. est dignitatẽ pōti- fici

Glo. int. f. Exod. 29.

Glo. int. f. Gen. 26.

Hier. f. Agla. f. f. f.

Isa. 49. f. f. f. f. f.

Greg. 13. mor. 16.

Hier. f. Iob. 16.

Greg. 13. mor. 9.

Glo. int. f. Exod. 26.

Glo. ord. f. Ps. 131.

Hier. f. Ps. 18. 88.

Arno f. Ps. 28.

Hila. f. Ps. 138.

Glo. int. f. Isa. 53.

Greg. 9. mo. 42.

Isy. f. Leuit. 16.

Isy. f. Leui. 4.

Glo. int. f. Isa. 53.

Glo. ord. f. Leui. 8.

Hier. f. Isa. 51.

Cyril. cont. Iulia. 8.

facis Christi recognoscere vel crucē eius in mente & fronte portare.

Ponere pro erudire. Ponit Deus verba sua in ore Christi vel fidelium, quum dat quid loquantur ante reges & principes. Peculiariter autē in ore Christi, ut nō diceret sicut prophetæ, hæc dicit Dñs: sed, Ego autē dico vobis. & imperaret cum auctoritate diuina. Deut. 18. d. Isa. 51. e. 59. d.

Aug. f. Ps. 68.

Ori. f. Luc. ho. 16.

Rup. 5. de diuinis es-
fic. 20. & 11. f. Ioan.

Aug. f. Ps. 20.

Hier. f. Zach. 10.

Hier. f. Zach. 3. & f.
Hose. 1.

Aug. f. 102. tra. 43.

Aug. f. Ps. 103.

Hie. f. Isa. 28.

Philo. 1. allego. & de
plant. Noe.
Greg. 2. mor. 39.

Glo. int. f. Exo. 16.

Amb. f. Luc. 9.

Hier. f. Isa. 21.

Greg. 17. mor. 14.

Glo. or. f. Ier. 24.

Aug. f. Ps. 138.

Icy. Leuit. 16.

Gre. 9. mo. 31.

Rup. 1. f. Ios. 3. 4.

Arno. f. Ps. 104.

Bes. f. Ps. 45.

Glo. or. f. Exo. 8.

Hier. f. Ho. 6.

Glo. ord. f. Dan. 7.

Posuit Christus vestimentū suū, ciliciū qñ lāguores nostros porta-
uit, qā opposuit carnē suā, in qñ seuerēt iudai, occultata diuinitatē. Pl. f. pro nobis
68. Et posuit faciē suā ut petra durissimā, quia fortiter sustinuit iniu-
rias. Isa. 50. Positus est et Christus in ruinam & resurrectionem mul-
torum: ut videlicet cadat vetus homo, & resurgat nouus. Luch. 2. c.

Posuit Christus vestimenta sua, quando abscōdens diuinitatis glo-
riam, seipsum exinanīuit. Ioan. 13. a.

Posuit Deus coronā de lapide p̄cioso i capite regis qñ dedit Chro-
discipulos Pl. 20. Ponit autē Deus gregem suū, quasi equū gloriæ suæ, discipulos.
quū ex simplicibus fecit Christi fortes in p̄lio sp̄uali. Zach. 10. a.

Ponere cidarim mundā in capite p̄uicis, est cōfiteri diuinitatē in
Chro. Zac. 3. b. Ponēs autē seruus Abraham manū sub femore Abraham,
qā erat iurare cōfessionē humanitatis Christi designauit. Gē. 24. a. 17. g. Cōfessio huma-
nitatis Christi.

Ponit autē sibi caput vnū, qui hēnt & cōstituentur Christi. Hose. 1. d.
Posuit Deus nubē ascensum suū, qñ nubes suscepit eum ascendē-
tem in cōclum: & qñ dat p̄dicatores, per quos auditores ascendunt
in cōclum factæ scripturæ. Pl. 103. Ponit etiam Deus triticum per
ordinem, quum ordinauit doctores in synagoga, vel p̄dicatores &
sacerdotes & alios ministros in ecclesia. Isa. 28. g.

Ponere dñs hominem in paradiso, qñ collocat mentem in virtu-
te. Gen. 2. b. Ponit autē Nazareus capillos in igne sacrificij. Nu. 6. d. qā
tunc ad perfectionis summam pertingimus, quum sic exteriora vinci-
mus vitia, ut etiam a mente cogitationes superfluas reseccimus.

Ponere manna corā Dño, & in tabernaculo, est sacerdotes conser-
uare memoriā eucharistiæ in ecclesia. Exo. 16. a. Ponēs autē discipu-
li panes turbis, sunt sacerdotes ministrantes eucharistiā. Luc. 9. b.
Ponere etiam mensam, est eucharistiā ministrare. Isa. 21. b. Sic po-
nit mensam sapientia. Pro. 9. a.

Ponere dicitur Deus oculos super eos, quibus benefacit. Ier. 24. b.
Ponens Iacob manus sup caput Ephraim & Manassæ. Gē. 48. c. de-
signare p̄t Christū vtriq; populo benedicentē. Et ponens Deus ma-
nus super Moysen. Exo. 33. d. designat diuinā protectionē: ut autē po-
nit manū super eū, ne videret faciē Dei, designat aggrauationem p̄rogē. Deus
populi Iudaorum, ne cognoscerent priora Christi ante passionem. Aggrauatio

Posuit manū in ambobus, hoc est, in Deo & hōe mediator Dei & Iudaorum.
hōium, Chrs Iesus: qā vñ hōiem reū rectē docuit, inde iratū iudicē
placuit. Iob. 9. d. Ponēs autē Moysen manū super Iosue, designat Chrm ge-
factū sub lege per obediētiā patris. Num. 27. d. ponere quoq; librū
legis in latere arcæ, est Christum implēse legem in cruce. Deut. 31. g.

Posuit Deus ostenta in manus Moysen, quum posuit verba signorū
in lege. Exo. 4. e. Pl. 10. 4. Et posuit prodigia super terram, quum con-
uertit infideles. Pl. 45.

Posuisse dñs diuisionē inter populū suū & populū Pharaonis. Diuisio fidelium
Exo. 8. f. qā seruat bonos puniēdo malos. Ponere mēstrum, est parari & infidelium.
in iudicio ad recipiēdū, vel p̄ peccatis pēnā vel pro bonis operibus iudiciaria pote-
ritā. Hose. 6. d. Posuit autē throni designat iudiciariā potestātē. f. stas Sanctorū.
Sanctis datam cum Christo: quos & Angeli comitabuntur. Dan. 7. c.

Posuit

Non permittit
malis nocere
bonis.

Execratio.

Dans Deus le-
gem, & prae-
pra.

Pena Marty-
rum.

Eleuans Deus
bonos.

Vanitas mun-
danorum.

Dans Deus
gratiam, & no-
uum testamen-
tum.

Instituere Pro-
phetam, et Pra-
dicatorem.

Proponere ex-
pla patrum.

Dilatatio prae-
dicationis.

Posuit Deus languorē in Aegypto, quū abstulit a malis facultatē
nocendi bonis. Et cū permittit mundanos diligere quæ sunt mundi.
Exo. 15. d. Dñs et posuisse tenebras, nēpe in Chri passionē: vel quia dia-
bolus non pōt tentare, nisi quantum permittitur a Deo. Pl. 103. Po-

suit et tps tenebris, quum posuit modum iniquis, quo iniqui esse de-
sistant. Iob. 28. a. De his. Ephe. 5. b. Eratis aliqu tenebræ, nunc autem
lux in Domino. Rom. 13. d. Nox præcessit. Ponit etia Deus tenebras
in calle alicuius, quum non permittit eum videre, quid agere debeat.
Iob. 19. a. Et ponit circulum in naribus regis Assyriorum, & frænum
in lingua, quum tentandi vires aufert a diabolo. Isa. 37. f.

Ponens Deus Moysen in foramine petra. Exo. 33. d. est dñs Iudæis
legē, per quam uenirent ad fidem Christi. Posuit et Deus signum in
Cain, ne occideret, cū legē dedit Iudæis, cuius gratia viuunt, ut te-
stes fidei nostræ. Gen. 4. c. Ponere dñs terminum, seu terminos,
quū dat p̄cepta, quib. astringamur. Exo. 19. d. 25. b. Pl. 103. Ier. 5. f. Et

quū non p̄misit eccliam obuii fluctib. persecutionū, uel qā ad frangē-
dā mūdi gloriā abiectos, & pauperes eligit. Ponit Deus legē uia iusti-
ficationū uariū: qā tanquā dux assignat mansiones nobis, ut mili-
bus. Pl. 118. Posuit autē legē in Israel, tanquā iugū peccatoribus, qui ti-
more tenēdi erāt. Pl. 77. Quia iusto nō est lex posita. Ponēs Samuel li-
brū legis corā Dño, designat legū auctoritatē esse a Deo. 1. Reg. 10. d.

Ponit Deus tribulationem in dorso, quando Martyres propter ip-
sum uerberantur. Pl. 65.

Ponit Deus humiles in sublimi. Iob. 5. b. qñ hic eos eleuat ad cō-
uersationē celestē: & postea beatificat. Et ponit pedes quasi ceruicē,
quū mentem facit leuem ad conscendendū ad superiora. Hab. 3. d.

Ponere dicitur etiam Deus eleuatum sup ventum. Iob. 30. e. quia
qui est in gloria mundana eleuatus, inani nititur fundamento.

Ponere dñs animā ad vitam p̄ gratiam. Pl. 65. Et ponit taber-
naculum suum in nobis, quum per gratiā in nobis habnat, & quum
dedit testm nouum. Leu. 26. b. Ponit et Sion in vngulas arcæ, quum
dat animæ virtutem ad vincendos daemones. Mic. 4. d. Dñs etia pone-
re spiritum nouum in medio, cū dat spiritum sanctum in corde. Hie. f. ps. 84.

Eze. 36. f. Et dñs ponere benedictionem eos, quos benedixit Eze. 34. f.
Ponit Deus gressus suos in uia, quū manet in cordib. eorum, q sunt
sine peccato. Pl. 84. Dicitur etiam ponere in medio eorum spiritum
Sancti sui. Isa. 63. c. Et ponere lucernam super candelabrum, est su-
per ecclesiam gratiam septiformem infundere. Matt. 23. b. Luc. 8. c.

Ponere speculatorē, est instituere p̄phetam. Isa. 21. b. Dñs autē Deus
ponere in viscerib. hōis sapientiā. Iob. 38. d. Exo. 31. a. Ponere et pecū-
niā in marsupijs filiorū Israel, est ponere doctrinā in mentib. p̄dica-
torū. Gen. 43. e. Et ponere seipm in ore sacci Beniamin, est infunde-
re celestem doctrinam Paulo. Gen. 44. a. Ponens Moysen verba in ore
Aaron, designauit Chrm mediator em instituēte p̄dicatores. Eze. 4. c.

Ponens Iacob virgas in canalibus. Gen. 20. f. designat Christum
ponentem testimonia & exempla Sanctorum Patrum in libris sacræ
doctrinæ, quibus nos intrinsecus infundimur.

Ponens Angelus pedē dextrum in mari, & sinistrum in terra, desi-
gnat p̄dicationē Christi per totum orbem dilatanam. Apoc. 10. a.
Ponere mēsurā, est p̄dicare sacrā scripturā. Isa. 11. b. Sic posuit mē-
sam sapientia. Pro. 9. a. Ponere panē, & collyridas super adipem, & ar-
mū, est fundare sacrā doctrinā in bono desiderio, & i bona actionē.

XXxx

Leuit.

Ruper. 6. f. Apec.
Beda. f. Prou. 23Aug. 1. serm. dom. in
monte.

Gre. 28. mar. 8 9

Hie. 1. Iob. 38

Gre. 20. mor. 19. &
19. mor. 6

Gl. ord. f. Ier. 13

Hie. f. Mich. 2. 4

Am. p. f. 113

Hiero. f. Isa. 43. 49.

42. 51

Amb. de voc. gen. 3

Gl. int. f. Eze. 39

Gl. ord. f. Gen. 19

Hie. f. Eze. 16. & f.

Ila. 66. & f. Iob. 38

Ang. f. Psal. 65

Gl. int. f. Sopho. 7

Hie. & Aug. f. ps.

55

Gre. f. 1. Reg. 1

Basi. & Hie. f. ps. 32

Aug. f. ps. 77

Gre. f. 1. Reg. 2

Gre. f. 1. Reg. 7

Ori. f. Eze. ho. 13

Iych. f. Leuit. 26

Leuit. 8. c. Ponere autem lapidem super os putei, est non predicare quando non oportet. Gen. 29. a. Posita ad mensam dicunt proposita doctrinam. Prouerb. 23. 2.

Posita ciuitas supra montes, designat Apostolos fundatos supra insignem magnamque iustitiam. Mat. 5. b. Posuit et Deus fundamenta terrae, quoniam iustitiam Apostolos fortiter, & posuit mensuras eius quoniam quid, quoniam ubi predicare debet, et mandauit. Et posuit visitationem ecclesiae pacem, & propositos eius iustitiam dando. Christum, & Apostolos, ac prelatos. Isa. 69. d. Ponit Deus frangum in os predicatorum ecclesiae, quoniam eos vult aliquibus predicare. Iob. 30. b. Posuit et pluuiis legem, quoniam ordinauit ut predicatorum id, quod verbis predicarent, opere complerent. Iob. 28. d.

Ponens Ieremias lumbare super lumbos suos, designauit Deum coniungere sibi Israel, & iustos. Ier. 13. a. Et ponit Deus claudicare in rebus quibus, quum saluat reliquias Israel. Mich. 4. c. Et ponit Deus Iacob quasi gregem, quum Iudeos conuerteret in fine mundi. Mich. 2. d.

Posuit Deus desertum in signa aquarum, quoniam instituit baptismum. Itaque quoniam Gentilitate dedit doctrinam veritatis, & dona Spiritus sancti. Pl. 106. 11. 3. Isa. 41. e. Sic posuit desertum quasi delicias. Isa. 51. a. Ponit et Deus in deserto viam quoniam iustitiam, ad eius laudes. Multi erant, ipsum laudat. Vel designat vocatio Gentium: & quoniam toti mundo viam salutis aperuit. Isa. 43. c. De etiam posuisse flumina in iunio. Posuit quoque montes in viam, quoniam scripturae mysteria peruia fecit. Isa. 49. d. Et posuit Deus tenebras Gentium in lucem, quoniam eorum ignorantiam, & peccata mutauit in lucem fidei, & gratiae. Isa. 42. c. Ponit quoque Deus gloriam suam in gentibus, quum glorificatur a fidelibus, percussis haereticis. Eze. 29. f. Ponentes Angeli Lor extra ciuitatem Sodomorum. Gen. 19. d. Separationem a vitijs, & progressum ad perfectionem designarunt.

Ponit Deus decorum in Hierusalem, ornando aiam, vel ecclesiam: quoniam nisi ipse ponat, nullus est nobis decor. Eze. 16. c. Ipse ponit aiam in vitam, quoniam suscitatur eam a morte peccati. Pl. 65. Et ponit signum fidelibus, ut liberentur. Isa. 66. f. Et ponit propugnacula ecclesiae in lapidem, quoniam varijs gratijs donis ipsam roborat. Isa. 54. c. Ponit autem Deus mensuras terrae, quando diuersa dona Spiritus sancti distribuit fidelibus ecclesiae secundum mensuram donationis Christi. Iob. 38. a.

Ponit Deus fideles in laudem, quum facit eos laudari in gloria celesti. Sopho. 3. d.

Ponit Deus lachrymas alicuius in conspectu suo, quum eius miseretur, liberans eum a miseria. Pl. 55.

Posuit tenebras latibulum suum, quum abscondit mysteria reprobis. Pl. 17. Et ponit thesauris abyssos, quum abscondit iudicia sua intra suam sapientiam: & quum reueretur mysteria dignis reuelanda, & non omnibus exponenda. Pl. 32. Ponens quoque Moses velamen in facie, obsecritatem legis designauit. Exod. 34. d.

Posuit Deus super cardines terrae orbem, hoc est, multitudinem Fidelium super predicatorum: quoniam debent infirmos sustinere. c. & oes ad Deum reducere. Ponit et sub orbe peccatores, quum iustitiam, quoniam antea mundus ministrabat voluptates, nunc conuersi a mundo persecutiones patiuntur. 1. Reg. 2. b.

Ponit Deus pacem finem ecclesiae. Pl. 147. quia dum de Redemptoris potentia eam in intimam aquarum consuetudinem erigit, per dolorem compassionis perditorem misericordiam non affligit.

Ponit Deus faciem contra peccatores, eos puniendo. Leuit. 20. 1. 26. c. Eze. 14. c. 15. Sic et dicitur ponere oculos super aliquos, eos puniendo.

Excellentia A-

postolorum.

Dispositio pra-

dicatorum.

Coniungens sibi

Deum Israel, &

iustos.

Institutio ba-

ptismi.

Vocatio gentis

& directio.

Separatio a vi-

tiji.

Proficere in bo-

num.

Ornans Deum

animam, vel ec-

clesiam.

Feliciter Sam-

eorum.

Liberans Deum

a miseria.

Abscondens Deum

mysteria.

Charitas Pra-

dicatorum.

Tyrannitas

ecclesiae.

Castigatio Dei.

Ira Dei.

Restitutio Dei

iuxta opera.

Exemplum pane

Dignitates na-

turalis Luci-

feri.

Destruere Deum

synagogam, ani-

mam, vel Ec-

clesiam.

Confutatio he-

reticorum, &

demonum.

Dimittit Deus

malos

conuersos in fi-

delium.

do. Amos 9. b. Et ponit manum castigando, vel ad emendationem, vel ad perpetuam poenam. Et ponit manum super diabolum, quoniam virtutis suae potestate ipsum superat. Eze. 30. f. Iob. 40. d. Et ponit iniquitates nostras in conspectu suo, quoniam eas castigat, nec dissimulat. Pl. 89. 12. c. Ponit contra aliquas abominationes eius, quoniam secundum eas ipsum castigat: quia ratione debet et ponere vas eius super ipsum. Eze. 7. a. Et ponit calicem indignationis suae in manu aliquorum, eos puniendo. Isa. 51. g. Ponens et Ezechiel faciem ad montes, iram Dei constanter designat. Eze. 6. a. 13. c. Posita autem de Babylon in miraculum, quoniam mundus sit castigatione Dei mirabilis. Isa. 21. b. Posuit etiam Deus hominis pedem in neruo, quum prauitatem illius forti distractionis suae sententia ligauit. Iob. 13. d.

Ponit Deus iudicium in potestate, & iustitiam in mensura: quia red deus unicuique secundum opera sua. Isa. 28. c. 42. a.

Ponit Deus Ninuen in exemplum: ut similitudo formidat poenam similitudinem prohibeat delinquendi. Nahum 3. c.

Posuerat Deus Luciferum in more sancto suo: quia creauerat eum in gratia, & societate Angelorum. Eze. 28. d. Posuit et eum in iudicio, quoniam forte ipsum fecit, sed ut postea suis meritis condemnaretur. Haba. 1. c.

Ponit Deus speciosam in solitudine, quoniam relinquit synagogam, Ecclesiam, vel animam. Soph. 2. c. Hof. 2. b. Posuit et vineam in concultationem, quoniam permittit vastari Hierusalem: vel aiam dominari daemones. Isa. 5. b. Idem facit Assur ex mandato Dei. Isa. 10. b. Et ponit Galaad, vel Libanum in solitudine, destruendo Hierusalem, aut aliquam Ecclesiam. Iere. 22. b.

Idem est ponere montes Edom in solitudine. Mal. 1. a. Et flumina in desertum. Pl. 106. Ponit et Deus terram in solitudine, quoniam tollit peccatores ex ea, vel conuertendo, vel in infernum mittendo. Isa. 3. b. Et ponit ciuitatem in tumultum, quoniam destruxit Hierusalem, vel animam. Sic posuit urbem forte in ruinam. Isa. 15. a. Ponit etiam Hierusalem desolatam, quoniam aiam separat ab omnibus, quae in viuis ei fauebant. Thre. 1. c. Et ponit animam in eradicationem, quum relinquit eam demonibus. Thre. 3. c.

Ponit Deus frenum in maxillis draconis, Eze. 29. a. quoniam per viros ecclesiasticos, quoniam in scripturis sanctis eruditi sunt, imponit diabolo, & haereticis silentium: & vniuersa peruersitatis dogmata dissoluit. Ponit et frenum in maxillis Gog. Eze. 38. a. quoniam costringit haereticos, & superbos, ne oves circumferant. Ponit Deus Samariam in acervum lapidum, quoniam dissipat haereticorum beneficia, seu machinamenta errorum. Mic. 1. b. Ponit et Deus Sion quasi gladium fortium. Zac. 9. c. Et caminum ignis: qui dat verbum euangelizantibus. In Ecclesia ad reuincendum haereticos. Zac. 12. b. Et ponit Deus munimenta contra Ariel, quoniam videlicet obsecra est Hierusalem: & quoniam dat doctores Ecclesiae contra haereticos. Isa. 29. a. Ponit et eos quasi plaustrum novum, ad conterendas aduersarias potestates. Isa. 41. b.

Ponit et Deus circulum in naribus Lemiam, quoniam per sacras scripturas diabolum, vel haereticum conuincit facit, quoniam suo iudicio eius insidias circumplectens frangat. Iob. 40. d. Ponit insidias Esau, qui relinquit haereticum. Abdi. c. Ponit puluerem Tyri in medio aquarum, & lapides, & c. ut omnis haereticorum superbia demergatur. Ezech. 26. c. Ponere lapides altaris sicut lapides cineris, est destruere idololatiam, & errores. Isa. 7. c.

Ponit Deus malos dorsum, quia dimittit eos, ut semper terrena desiderant. Vel quia retrocedunt, & retro respiciunt. Pl. 120.

Posuit David arma Goliath in tabernaculo suo, quoniam Christus, quos abstulit diabolo, posuit in templo suo. 1. Reg. 17. g. Posuit et Deus inimicos Christi scabellum pedum eius, quoniam rebelles subijciuntur Christo.

Hie. 1. Amos 9

Aug. 1. ps. 89. 138

Gre. 33. mo. 23

Hie. 1. Eze. 13. & 9

Ila. 21

Gre. 11. mo. 29

Hie. 1. Isa. 28

Hie. 1. Nahum 3

Hie. 1. Eze. 28. & 1.

Haba. 1.

Hie. 1. Sopho. 2. & 9.

Ila. 5. 13

Aug. 1. ps. 106

Hie. 1. Eze. 29 38

Hie. 1. Mich. 1. & 9.

Zach. 9

Hie. 1. Isa. 41. & 9.

Iob. 10. & 1. Abdi.

& 1. Eze. 26

Gre. 33. mo. 14

Hie. 1. ps. 20

Aug. 1. ps. 97. & 83.

Ori. 1. Mat. ho. 23

per conuersionem. Vel quando omni superbia secularis, in carnationis eius humilitati subicitur. Pl. 109. Matt. 22. d.

Posuit Deus Hierusalem super liminare crapule. Zac. 12. a. Ut qui limen eius attingerit, inebrietur, & coruat, siue ipsum superliminare in eum coruat, a quo contingitur.

Posuit Deus hominem contrarium sibi, quando ipse homo peccando, Deum dereliquit. Iob 7. d.

Ponit Deus custodiam ori, quando seruat nos a prauis verbis, & cogitationibus: quia verba sunt a corde. Pl. 140.

Ponit Deus arcum in nubibus, sed sine sagitta, quoniam minatur per tribulationes, sed cum misericordia. Ge. 9. b. Ponit et additamenta super Dimon, quoniam addit flagella ad penitentiam. Is. 15. d. Deum ponere faciem operum mentis colorum, quoniam ostendit sanctos egere penitentia. Is. 50. b.

Ponit Deus offendiculum coram iusto peccante: quia relinquit illi difficultatem bene operandi ex peccato. Eze. 3. c. Ponere autem castra super mare. Exo. 14. a. est eos, qui egrediuntur ab huius mundi Aegypto, multas pati tentationes in fide, & operibus: in vtriusque enim est difficultas.

Ponit Deus flumina in sicco, quando tribulationum, aut etiam voluptatum impetus tollit. Is. 50. b. Et ponit profundum maris viam, quoniam tolerabiles reddit tribulationes, & tentationes. Is. 51. d.

Ponit Deus rationem celi in terra. Iob 38. d. quoniam per influentias celi terra germinat, & operatur: vel quoniam per dispensationem Christi, & influentiam donorum Spiritus sancti, Ecclesia crescit, & roboratur. Vel ille ponit rationem celi in terra, qui diuinorum secretorum causas aperit. Vel posuit Deus rationes celi in terra, regenerando filios per baptismum.

Ponere rationem, est exigere. Ponit autem seruis rationem secundum ipsos vsque ad Iubileum, quoniam agit penitentiam secundum exigentiam delictorum: ut gula purget ieiunio, garrulitatem silentio. &c. Leu. 25. g. Ponens autem rex rationem cum seruis suis, est Christus in iudicio: exiens rationem ab hominibus. Matt. 18. c. 25. b. Ponit et in terra iudicium Christus, quando ipsum referuabit ultimo tempore. Is. 42. a.

Ponere dicitur Christus latus in oculis, quoniam miseriam nostram nos recognoscere facit. Io. 9. a.

Ponendus est Christus, ut signaculum supra cor ut semper eum diligamus: & super brachium, ut secundum eum semper operamur. Cant. 8. b.

Ponit Deus ut elibanus ignis malos, in bonum quidem, quoniam illorum comburit peccata. In malum vero, quia ut elibanus intrinsecus ardet, ita malorum conscientia intrinsecus ardebit, eo quod bona non fecerunt. Pl. 20.

Ponens Noe ostium in latere arce, designauit ingressum in Ecclesiam per passionem Christi. Gen. 6. c. Est etiam ingressus in virtutes, per prudentiam, quae constituit medium in ceteris virtutibus.

Ponens Iacob utranque ancillam, & earum liberos in principio, designauit in eis statum coniugatorum in finem locum in Ecclesia habentem. Ponens autem Liā & filios eius in secundo loco statum puerum, & continentium finem locum habentem. Ponens autem Rachel cum Ioseph in nouissimo, sanctos Christo adherentes, & statum contemplatiuorum indicauit. Genes. 33. a.

Ponens Ioseph super oculos patris manu. Gen. 46. a. designat successorem bonum in officio praelaturae praedecessorem illustrantem. Vel designauit Ieroboam de stirpe Ioseph excaecantem populum Israel per idololatriam. Vel designauit Christum reuelantem legem. Vel conuersionem Iudeorum in fine mundi per manum Christi futuram.

Ponere in facie Moysi in fide, est addere legi traditiones humanas

Mine Dei ad penitentiam.

Difficultas bene operandi.

Temperans Deus tribulationes.

Influentia celi. Collatio donorum Spiritus.

Exigere rationem.

Recognitio humane miserie.

Ingressum in Ecclesiam, & in virtutes.

Tres status fidelium in Ecclesia.

Successor bonus.

Excaecatio Israel.

Reuelatio legis. Conuersio Iudeorum.

Traditiones ad legem.

nas, & viles. Exo. 2. a. Et ponere ipsum in carecto fluminis, est dare ipsum legi sensus carnales.

Erudire filios doctrina moralis. Ponere uestes Aegyptiorum super filios, est ipsos erudire doctrina philosophica, & morum honestate. Exo. 3. d.

Humiliari. Ponere in terra, vel in puluere os suum, est humiliari, & se puluerem esse cognoscere. Thr. 3. c. 4. c. 4. Reg. 4. f. Is. 49. a. Ponunt etiam sibi amaritudines, qui antiqua desunt peccata. Ier. 31. d.

Exercere bona opera. Ponere farinam super humeros, est exercere bona opera. Exo. 12. c. Ponere et manus super caput hostiae. Leui. 1. b. est spontaneo motu bonam operationem exercere: vel innocentiam in operibus profiteri. Ponitur murus, & antemurale in ciuitate Dei, quoniam in ecclesia ponuntur bona opera, & fides. Is. 26. a. Ponit sermones Dei in corde suo, qui non solum verba exterius profert, sed intus ea meditans opere adimplere curat. Iob. 22. d. Ponit manum super os suum, qui virtute boni operis culpas tegit incaute loquutionis. Iob. 39. d.

Consummatio operum. Ponere cineres iuxta altare. Leu. 6. b. est consummatio bonorum operum in corde. Vel tribuere perfecta opera nostra Christo, qui iustus iudex nobis premianda seruabit. Non haec iniquas actiones perquirati fuerimus.

Applicatio passionis Christi. Ponere sanguinem agni super vtrumque postem. Exo. 12. a. est applicatio passionis Christi ad cor, & os. Eze. 4. f. Et ponere sanguinem vituli super cornua altaris, est per passionem Christi virtutes in animam infundere. Vel fructum ipsius passionis ad quatuor mundi partes dilatare. Exod. 29. b. Eze. 43. f. Designatur et Christus praestans virtutibus maiorem, perfectioremque virtutem: ut anima per eas contra aduersariorum vires praualere possit. Ponere et sanguinem super extremum auriculae Aaron, est per passionem Christi nouare auditum populi Iudaici: ipsumque reducere ad obedientiam Christi. Exo. 29. c. Leui. 14. c.

Lex vetus in ecclesia. Ponere lapidem sub Moysi. Exo. 17. c. est facere requiescere legem veterem in ecclesia.

Pradicare Christum in toto orbe. Ponere circulos in angulis mensae, est predicare euangelium in quatuor partibus mundi. Exo. 25. c. Idem est ponere anulos subter arulam. Exo. 27. a. Et ponere lucernas super candelabrum, est Christum in toto orbe predicare. Ponere autem lucernam sub modio, ipsum in sola Iudaea predicare. Mat. 5. b. Ponere et super mensam quae ritae precepta sunt, hoc est, panes, est Christum predicare. Exo. 40. c. Idem est posita in canistro offerre. Et ponere canistrum in conspectu Domini. Exo. 29. d. Ponere arcem super plaustrum, est cum praedicatores docent scripturarum mysteria, ut simplices ad vitam eternam perueniant. 1. Reg. 6. b. Ponere quoque arcam super lapidem, est hortari ad Christum humilitate sectanda: ut quoniam dominus illud. Philipp. 2. a. Hoc sentite in vobis, quod & in Christo Iesu, &c. Et ponens Samuel lapidem inter Masphat, & Ben, designat praedicantem Christi fortitudinem, quoniam bonos protegit, & reprobos confingit. 1. Reg. 7. c. Ponunt Domino gloriam, qui Deum glorificant, & Christi gloriam praedicant. Is. 42. b.

Non praedicare propter bona temporalia. Ponere lucernam sub modio. Mat. 5. b. est comoda corporis superiora facere, quam praedicationem veritatis: ut in eo quisque veritatem non praedicet, dum timeret, ne aliquid in rebus temporalibus molestiae patitur. Ponere autem super candelabrum, est corpus suum ministerio Dei subicere: ut superior sit veritatis praedicatio, & inferior seruitus corporis: per ipsam tamen corporis seruitutem excellentior luceat doctrina, quae per officia corporalia, id est, per uocem, & linguam, & ceteros corporis motus in bonis operibus insinuat dicentibus.

Ponere lapides in vitroque latere superhumeralis, est dirigere vitam suam

Gl. ord. f. Exo. 8

Gl. int. f. Exo. 8

Gl. ord. f. Thre. 3

Hie. f. lere. 31

Gl. int. f. Exo. 12

Iych. f. Leui. 1

Philo de victimis.

Gl. int. f. Is. 26

Gre. 16. mora. 8. &

32. mora. 1

Iych. f. Leui. 6

Gl. int. f. Exo. 12. 29

Hie. f. Eze. 43

Iych. f. Leui. 4

Gl. int. f. Exo. 17

Gl. int. f. Exo. 25. 27

Hilaf. Matt. can. 4

Gre. f. 1. Reg. 6. 7

Lyra. f. Is. 42

Aug. 1. serm. Domi.

in monte.

Gl. ord. f. Exo. 18

suam, & aliorum ad exempla maiorum: Ideo lapides nominibus Patriarcharum inscripti erant Exod. 28. b.

Gl. int. f. Exo. 28.

Ponere in rationali quatuor ordines lapidum. Exo. 28. c. est diuersas virtutes in ordine quatuor virtutum constituere ad ornandum peccatoris.

Gl. ord. f. Exo. 28.

Gl. int. f. Exo. 30.

Ponere anulos in summitatibus rationalis, & contra faciem iuncturam inferioris. Exo. 28. d. est hanc iugem memoriam nunquam finiendam claritatis in oculis. Ponere autem aliam thimiamatis contra uelum, est intentionem sanctorum dirigere in celum. Exo. 30. a. Ponere autem in rationali doctrinam, & ueritatem. Ezech. 28. c. est, ut meminerit sacerdos, se studiis doctrinae, & ueritatis inquirendis, non curandis, ruminandisque secularibus negotiis per acceptum sacerdotium fuisse consecratum.

Gl. ord. f. Leui. 2.

Ponere thus super similitudinem, est addere orationes, quae purgant peccatus, & sanant oculos. Sic ponere similitudinem cum thure, & oleo, est semper orare, & nunquam ab operibus misericordiae deficere. Leui. 2. a. b. Ponere autem thimiam coram testimonio: & ponere aromata in igne. Exo. 30. d. est orationem addere doctrinae. Ponit eloquium suum ad eum, qui ipsum intencione orat. Iob. 5. b.

Gre. 16. mor. 14. & 17. mor. 6.

Ponit coram Deo iudicium, qui intra mentis secretum per fidei contemplationem ad tremendum examini illius Maiestatis oculos suae considerationis aperit: & quid peccator homo mereatur autem dicit: & occultus nunc, & tacitus iudex, qui terribilis post appariturus sit, considerat. Iob. 23. a. Ponit et uerba sua ante Deum, qui dicta fallacia auditu cogitans, & regulam ueritatis pensans ueraciter reprehendit: quia apud se in conspectu ueritatis examinat quid fortis contra fallaciam decernat. Iob. 24. d.

Gre. f. 1. Reg. 9.

Orig. f. Cant. ho. 12.

Amb. f. Psal. 118. f. 2.

Gre. f. Cant. 1.

Gl. int. f. Exo. 30.

Gre. f. past. adm. 26.

Gl. ord. f. Leui. 2.

Gl. ord. f. Leui. 5.

Gre. 3. mor. 22.

Arn. f. p. 84.

Orig. f. Num. ho. 19.

Hie. f. Ezech. 13.

Gre. f. 1. Reg. 8.

Ponens Moyses sacrificium super manus Aaron, designabat pontificem dante sacerdoti facultatem offerendi. Exo. 29. d. Ponens autem coquus armum ante Saulem. 1. Reg. 9. d. designat propositam fortitudinem praedicatori ordinando, quam debet amplecti. Et ponens Saul ipsum armum ante se, designat praedicatori deinde studium considerationis adiungere. Ponere autem custodem in uineis, est ad praedicationis officium aliquem vocare: uel est tradere volumina ueteris, ac noui testamenti, ut in eis exerceatur. Vel est defendere praecipua synagoga. Cant. 1. b.

Ponere labium iter tabernaculum, & altare. Exo. 30. c. designat duo genera lacrymarum: nempe pro peccatis, & desiderio celestis patriae.

Ponere gladium super femur, est anteferre praedicationem uoluntatibus carnis. Exo. 32. f.

Non ponendum fermentum, & mel super altare. Leui. 2. c. quia per eloquentiam, & doctrinas seculares non est querenda perfecta notitia diuinorum.

Ponere quintam partem supra damnum, quod quis intulit. Leui. 5. d. est quemlibet sensum, per quem peccauimus, per poenitentiam offerre. Ponens Gedeon carnes supra petram, designat castigationem corporis nostri assumptam ad imitationem Christi. Iudi. 6. d.

Ponens in uia gressus suos, est Ioannes Baptista praeparans uiam Domini per baptismum, & poenitentiam. Pl. 84.

Ponere nidum in petra, est fiduciam habere in Christo. Num. 24. d. Posuit aquila de semine Libani in terra, quoniam Nabuchodonosor instituit regem Sedechiam. Posuit autem in superficie, ut facile possit euelli. Ezech. 17. a.

Ponens rex filios Israel in curribus suis, in malum quidem, est praelatus carnalis exemplo suo ducens alios in fastum inanem elationis. In bonum uero, est praelatus bonus inflammas subditos ad desideria celestium. 1. Reg. 8. c. Ponens et rex seruos, & c. in opere suo, in malum est praelatus malus faciens aliquem et bonos peccare. In bonum uero, est praelatus.

Proponere exempla maiorum.

Ordinatio virtutum.

Memoria celestium.

Studium disciplinae ueritatis.

Orare.

Consideratio sui.

Ordinare sacerdotem, uel praedicatorum, uel praelatum.

Tradere sacra volumina.

Defendere praecipua synagoga.

Duo genera lacrymarum.

Dignitas praedicationis.

Poenitentia sensum.

Ioannes Baptista.

Fiducia in Christo.

Exempla bonorum, uel malorum praedicatorum.

latus bonus conuertens peccatores ad Deum, ut bene operentur: ut quoniam peccatrix est conuersa. Luc. 7. f. Et telonearius. Mat. 9. a. Luc. 5. d.

Ponit Leuiathan profundum maris, sicut quoniam uingeta balliuit. Iob. 41. b. quia facit ut peccatores fidelium arbitrentur se obsequium praestare Deo.

Ponens Samuel filios suos iudices. 1. Reg. 8. a. designat platum indignos promouentem ad sacerdotium: qui promittit se multa facituros bona.

Ponens Ezechiel laterem coram se, est praelatus tota intentione cor terrenum subditi custodiens. Ezech. 4. a. Ponit et praedicator arietes contra Hierusalem, quoniam tentationum aculeos in hac uita nos undique circundantes, & virtutum murum perforantes indicat.

Ponunt cogitationes suas in cordibus suis, qui turpia cogitant. Ezech. 14. a. Et ponunt immundicias in cordibus suis, qui fixi sunt in iniquitate, aut idolorum cultu.

Ponere cor in aliquo, est credere, amare, aut venerari, aut attente considerare: quod est ponere super cor. 1. Cor. 13. f. 47. b. Ezech. 44. b. Mal. 2. a. Et ponere corda super uias suas, est nihil absque iudicio operari. Agg. 1. a. Ponit autem corda in uirtute. Si ergo non separantur a charitate, quam docet Ecclesia: & non solum docent, sed et, quod praedicant, opere complent. Pl. 47.

Ponere lapides de medio Iordanis collectos in loco castrorum: & alios undecumque collectos in Iordane: fit quoniam quis in die malorum memor est bonorum; & in die bonorum, memor est malorum. Iosu. 4. a. Sunt autem duodecim lapides educti de Iordane duodecim uirtutes per duodecim Patriarchas designatae. Ruben, timor: Simeon, compunctio; Leui, spes: Iudas, charitas: Issachar, iucunditas: Zabulon, seueritas: Gad, abstinentia: Aser, patientia: Dan, circumspectio: Nephthalim, speculatio: Ioseph discretio: Benjamin, inuisibiliu contemplatio. Et tunc considerant lapides, quoniam est soliditas in timore grauitas in compunctione, stabilitas in spe, integritas in charitate, maturitas in iucunditate, asperitas in seueritate, austeritas in abstinentia, robur in patientia, sollicitudo in circumspectione, assiduitas in speculatione, certitudo in discretionem, quae in contemplatione.

Ponit aquila nidum in arduis, hoc est iustus in celestibus, aut in cruce Christi: quia desideria terrena despiciens, spe iam de celestibus nutritur. Iob. 39. d. Vel intelligitur de diabolo quiescente in superbia.

Non ponet Arabs tentoria sua in Babylone, quoniam status Ecclesiae non erit amplius in hoc mundo, aut mundanis, & haereticis: Isa. 13. d. Ponere autem umbram in meridiem, est ab errorum obscuritate, ad ueritatis lucem venire. Isa. 16. a.

Ponere ignem alienum. Leui. 10. a. est haereticos inferre in Ecclesiam, & extraneas doctrinas, & traditiones. Ponere autem thimiam coram idolis: est quoniam haereticis tali Deo offerunt orationem, quale sibi ipsi sinxerunt. Ita est dicendum de oleo, pane, similia, melle, & c. Ezech. 16. c. Idem faciunt, qui sacra scriptura, & donis Dei abutuntur ad defendendos errores. Sic ponunt aurum, & argentum in superbia, qui superbe uiuantur scriptura ad errores. Ezech. 7. f. 27. f. Ponit haereticus cubile suum in montibus, quoniam eligit errores superbos, in quibus diabolus quiescat. Et ponit ipsum post ostium, quoniam latenter docet errores, retroque respicit. Isa. 57. b. Ponunt et haereditatem Dei in abominationem, quod dant peruersos sensus scripturae sacrae. Ier. 2. b. Ponere volentes filium Tabeel regem super Iudam, sunt haeretici, & philosophi inducentes errores in Ecclesiam. Isa. 7. b. Ponere nidum suum super sidera, dicitur hyperbolicum de superbia haereticorum. Abdi. b. Quia etiam dicuntur ponere signa sua, & non Dei in Sion, quando nituntur subijcere suis erroribus Ecclesiam Dei. Pl. 73.

XXxx 4 Ponunt

Gre. 3. 4. mo. 10.

Gre. f. 1. Reg. 8.

Gre. 2. 6. mo. 5. & f.

Ezech. ho. 12.

Ori. f. Ezech. ho. 3.

Hie. f. Ezech. 14.

Hie. f. Agge. 1. & f.

Aug. p. 47.

Ricar. de S. Vi. de exterm. mali. 37. 40.

Gre. 31 mo. 34.

Hie. f. Iob 39.

Hie. f. Isa. 13. 16.

Glo. ord. f. Leui. 10.

Ori. f. Ezech. hom. 7.

Hie. f. Ezech. 7. 16. 23.

Hie. & Isa. 7. 57. & f. Abdi.

Isa. 65. & f.
Ps. 72.
Amb. 4. de interp. 6

Glo. int. f. Thre. 3

Hie. f. Eze. 16
Oris. f. Eze. ho. 8

Hie. f. Ier. 12. 32. & f.
Isa. 1. 3.
Glo. int. f. Ier. 5
Arn. f. ps. 78. 108

Isyph. f. Leu. 19

Hie. f. Ier. 17. & f.
Isa. 23
Hie. f. Eze. 32. & f.
Isa. 22

Hie. f. Eze. 32
Glo. ord. f. Eze. 32

Lyra. f. Ier. 1
Hie. f. Isa. 14. & f.
Ier. 4
Aug. f. ps. 78

Hie. n. Mic. 5

Hie. f. Eze. 44
Isa. 1. 3.
Hie. f. Zac. 5

Rup. f. Mich. 7

Glo. ord. s. 2. Mac. 12

Ponunt fortunæ mensam, qui diuinam tollunt prouidentia: & vel stellarum cursu, vel fortunæ varietate aiunt aiam gubernari. Isa. 65. b.

Ponunt et in celū os suū, q peccata necessitati celorū, aut Deo ascribūt. Vel p superbiā sciētia, loquuntur contra habitatorē celī. Ps. 72. b.

Posuerunt lapidē super Christum, qm iudai munerunt sepulchrū, Vel dicitur de peccatore non valente regredi ab inferis. Thr. 3. f.

Exponit fornicationem suam omni transeunti, qui omnibus obsequitur vitij, vt a dæmonibus conculectur. Isa. 51. g. Ponere etiā basim in omni platea, est docere, vel sequi viam latam. Eze. 16. c.

Posuerunt iudai offendicula in domo Dei, quā intulerunt idola: & quā heretici inferunt errores in Ecclesia. Ier. 7. g. 32. f. Ponentes et laqueos, sunt heretici, & dæmones. Ier. 5. Pl. 118. Et ponunt pastores vineā Dñi in dissipationē, quā Ecclesiā exēplo, & doctrina peruersa destrunt. Et ponunt mortalia feruorū Dei volatilibus, q faciūt alios peccare. Ps. 78. Et ponunt mala pro bonis, q docent alios peccare. Ps. 108. Ponit et pueros in pñtibulū plati, q turpis lucri grā non corripiunt delinquentes. Ier. 3. a. Ponit et offendiculū corā cæco, qui facit opus, p quod ignarus scandalizatur. Leu. 19. c. Ponebant et scandalum Christo iuxta iter Scribæ, & Pharisei, per captiosas interrogationes circa præcepta, aut alia bona, pretextentes speciem boni. Ps. 139.

Ponit carnē brachiū suū, q vitib. puri hoīs saluari sperat. Ier. 17. a. Sic ponit mēdaciū spē suā, qui in diabolo, & idolis cōfidunt. Isa. 28. d. Ponentes terrorem suum in terra viuentium, fuerunt dæmones, & heresiarchæ, terrentes Ecclesiam. Eze. 32. e. ponunt etiam equites sedes suas in porta Siō, quum nituntur efficere, ne quis prodire audeat ad defendendam Ecclesiam. Isa. 22. b.

Ponitur cubile Assur in medio interfectorū Eze. 32. c. quia diabolus iacet in inferno in medio eorū, quos decepit. Posuerunt gladios suos sub capitis suis heretici, aut dæmones in inferno, qm iā alijs nocere non pnt. Eze. 32. f. Vel dñ de ijs, qui in errorib. suis quiescunt.

Ponit locusta vineam in desertum, quum tollit diabolus dona Dei ab anima, & ab Ecclesia. Ier. 1. b. Sic ponunt terram desiderabilem in solitudinem Zach. 7. d. Posuit et diabolus urbem desertam, quā multos abstulit ab Ecclesia Isa. 14. d. Sic posuit terram Iuda in solitudinē. Ier. 2. c. 4. b. 10. d. Et posuerunt Gentes Hierusalem in pomorum custodiam, quum penē desertam fecerunt Ecclesiam. Ps. 78.

Posuerunt iudai obsidionem super Christum in passione. Vel ponit Deus obsidionem animæ, vt cogatur sequi Deum Mich. 5. a. Ponunt custodes in sanctuario sibi in ipsi, qui non quærunt gloriā Dei, sed proprium commodum. Eze. 44. c.

Posuerunt iudei tenebras lucem, & amarum dulce, quum prætulērunt Barabbam, aut diabolū Christo Isa. 5. c.

Ponit amphorā super basim suam, est iniquitatem firmari. Zac. 5. d. Ponens Abraham patres sacrificij contra se Gen. 15. b. Ponēs feruus Abrahæ armillas in manib. Rebecca. Ge. 24. f. vide Si. Posuit Deus Hierusalem lapidem oneris, vide Lapis. (mila. Ponere manum super os, est propter confusionem, aut stuporem non audere loqui. Mich. 7. d.

Pons.

Pons, à pendendo dictus vī, quod quasi in aere pendere videatur: estq; illud per quod super aquas, aut foissas trāsimus. 2. Mac. 12. b. Potest

Potest in bonū, & in malū sumi. Et in ciuitate inimicorū munita pōtib. defensionem, seu prohibitionem transitus ad vitia designabūt.

Pontifex.

Pontifex, est sacerdos summus, qui alijs supereminet sacerdotibus, quasi eorum princeps.

Christus. Pontifex peccans, designare potest Christum, qui factus est peccatum pro nobis, & peccata nostra super se tulit. Ipse est qui obtulit vacam rufam, hoc est carnem suam. Leu. 16. c.

Episcopi. Pontifex veteris legis, episcopos, & prædicatores significare potest. Exo. 28. f. 29. a. 35. b. 39. c.

Verbum Dei. Pontifex, cuius mortem expectare debet homicida, dici potest verbum Dei Nu. 35. c.

Portio superior rationis. Pontifex vtens duabus tunicis, est vtens carnalibus ceremonijs, le- gis, & intelligens spiritualia: Potest etiam pontifex designare portionem superiorem rationis.

Poples, vide Genus.

Populus, Plebs, Vulgus.

Populus, est multitudo hominum, iuris consensu, & concordia communione sociata Plebs autem, & vulgus est multitudo ignobilis. licet populus sæpe pro vulgo sumatur.

Angeli, vel dæmones. Populus multus veniens contra Sion, erunt angeli, vel dæmones in iudicio Ier. 2. a. Populus autem, ad quem apponantur viri iusti, sunt angeli, vel iusti defuncti: vel limbus sanctorum Patrum. Gene. 25. a. 49. d. Apostoli etiam dicuntur populus Dei. Isa. 65. c.

Iusti. Populus etiam dicuntur, secundum fidem vniū, hoc est Christiani. Gen. 35. b. 41. c. 42. a. Exod. 1. b. 3. b. 15. b. 22. d. 23. b. 30. d. 31. d. 33. a. 36. a. 40. d. Leuit. 7. c. 9. b. 10. a. Et dicuntur populus fortis. Isa. 13. c. 17. d. 19. d. 20. a. 25. a. 42. a. Eisdem designat populus Sion, & populus Israel. Isa. 30. d. Ier. 6. c. 11. a. 12. d. 31. c. Dñr et populus Dei, quod de rationalibus dicitur: sicut minus rationales dicuntur oues. Psal. 7. 13. 28. 52. 59. 67. 78. 93. 101. 104. 115. 134. 148. Mich. 7. c. Et populus terræ dñr aliquando boni. Exo. 5. a. Reliquiæ quoq; Israel credentes, dicuntur populus Dei. Isa. 51. a. 52. b. 65. c. Fideles quoq; dñr populus accinctus, vel populus peregrinationis Haba. 3. c. Populus etiam solus dicuntur fideles, ab infidelium multitudine segregati. Nu. 23. b. Et populus sciens iubilationem, sunt fideles, concordantes charitate. Ps. 88. Et populus quem fecit Dominus, dñr fideles in grā existentes. Ps. 21. Qui & in populum Dei esse dicuntur. Ier. 31. a. Omnis populus sepeliet Gog, quia omnes fideles dissipāt hereticos. Eze. 39. c. Populus autem minor superans maiorem, designat Christianos reuincētes Iudeos: vel virtutes vitia superātes: vel populus minor est spiritualis, maior vero carnalis. Ge. 25. c. Et populus pauper, sūt Christiani: populus vero diues, Iudei. Soph. 3. c. Et populus paruus, humiles Christiani. Isa. 6. b.

Limbus. Populus quandoque dicuntur imperfecti, & minores & simplices, ac vulgus Ecclesiæ: & plebs promiscuum vulgū, vnde & longē ab arca stare iubentur. Exo. 17. a. 18. c. 19. d. 20. c. 24. a. 32. a. 33. a. Ios. 3. b. Leu. 4. c. 1. Reg. 6. d. 13. a. Ps. 44. Isa. 13. a. 14. a. Ier. 1. d. Et vulgus pauper, est multitudo ignara Iob 24. b. Et vulgus terræ, sunt religiosi viri, & simplices: & dicuntur terræ, quia in bono opere magni sunt, sed altissima contemplatione magni non sunt. 1. Reg. 14. d.

Apostoli. Populi cuncti. Exo. 33. d. vī pro toto genere humano sumi, sicut populus. Leu. 16. c. 11. 34. a. Mic. 4. a. Ex his ppis educit Deus oues suas, quando

Christiani. Populus etiam dicuntur, secundum fidem vniū, hoc est Christiani. Gen. 35. b. 41. c. 42. a. Exod. 1. b. 3. b. 15. b. 22. d. 23. b. 30. d. 31. d. 33. a. 36. a. 40. d. Leuit. 7. c. 9. b. 10. a. Et dicuntur populus fortis. Isa. 13. c. 17. d. 19. d. 20. a. 25. a. 42. a. Eisdem designat populus Sion, & populus Israel. Isa. 30. d. Ier. 6. c. 11. a. 12. d. 31. c. Dñr et populus Dei, quod de rationalibus dicitur: sicut minus rationales dicuntur oues. Psal. 7. 13. 28. 52. 59. 67. 78. 93. 101. 104. 115. 134. 148. Mich. 7. c. Et populus terræ dñr aliquando boni. Exo. 5. a. Reliquiæ quoq; Israel credentes, dicuntur populus Dei. Isa. 51. a. 52. b. 65. c. Fideles quoq; dñr populus accinctus, vel populus peregrinationis Haba. 3. c. Populus etiam solus dicuntur fideles, ab infidelium multitudine segregati. Nu. 23. b. Et populus sciens iubilationem, sunt fideles, concordantes charitate. Ps. 88. Et populus quem fecit Dominus, dñr fideles in grā existentes. Ps. 21. Qui & in populum Dei esse dicuntur. Ier. 31. a. Omnis populus sepeliet Gog, quia omnes fideles dissipāt hereticos. Eze. 39. c. Populus autem minor superans maiorem, designat Christianos reuincētes Iudeos: vel virtutes vitia superātes: vel populus minor est spiritualis, maior vero carnalis. Ge. 25. c. Et populus pauper, sūt Christiani: populus vero diues, Iudei. Soph. 3. c. Et populus paruus, humiles Christiani. Isa. 6. b.

Indei. Populus quandoque dicuntur imperfecti, & minores & simplices, ac vulgus Ecclesiæ: & plebs promiscuum vulgū, vnde & longē ab arca stare iubentur. Exo. 17. a. 18. c. 19. d. 20. c. 24. a. 32. a. 33. a. Ios. 3. b. Leu. 4. c. 1. Reg. 6. d. 13. a. Ps. 44. Isa. 13. a. 14. a. Ier. 1. d. Et vulgus pauper, est multitudo ignara Iob 24. b. Et vulgus terræ, sunt religiosi viri, & simplices: & dicuntur terræ, quia in bono opere magni sunt, sed altissima contemplatione magni non sunt. 1. Reg. 14. d.

Virtutes. Populi cuncti. Exo. 33. d. vī pro toto genere humano sumi, sicut populus. Leu. 16. c. 11. 34. a. Mic. 4. a. Ex his ppis educit Deus oues suas, quando

Vitia. Populus etiam dicuntur, secundum fidem vniū, hoc est Christiani. Gen. 35. b. 41. c. 42. a. Exod. 1. b. 3. b. 15. b. 22. d. 23. b. 30. d. 31. d. 33. a. 36. a. 40. d. Leuit. 7. c. 9. b. 10. a. Et dicuntur populus fortis. Isa. 13. c. 17. d. 19. d. 20. a. 25. a. 42. a. Eisdem designat populus Sion, & populus Israel. Isa. 30. d. Ier. 6. c. 11. a. 12. d. 31. c. Dñr et populus Dei, quod de rationalibus dicitur: sicut minus rationales dicuntur oues. Psal. 7. 13. 28. 52. 59. 67. 78. 93. 101. 104. 115. 134. 148. Mich. 7. c. Et populus terræ dñr aliquando boni. Exo. 5. a. Reliquiæ quoq; Israel credentes, dicuntur populus Dei. Isa. 51. a. 52. b. 65. c. Fideles quoq; dñr populus accinctus, vel populus peregrinationis Haba. 3. c. Populus etiam solus dicuntur fideles, ab infidelium multitudine segregati. Nu. 23. b. Et populus sciens iubilationem, sunt fideles, concordantes charitate. Ps. 88. Et populus quem fecit Dominus, dñr fideles in grā existentes. Ps. 21. Qui & in populum Dei esse dicuntur. Ier. 31. a. Omnis populus sepeliet Gog, quia omnes fideles dissipāt hereticos. Eze. 39. c. Populus autem minor superans maiorem, designat Christianos reuincētes Iudeos: vel virtutes vitia superātes: vel populus minor est spiritualis, maior vero carnalis. Ge. 25. c. Et populus pauper, sūt Christiani: populus vero diues, Iudei. Soph. 3. c. Et populus paruus, humiles Christiani. Isa. 6. b.

Spirituales. Populus quandoque dicuntur imperfecti, & minores & simplices, ac vulgus Ecclesiæ: & plebs promiscuum vulgū, vnde & longē ab arca stare iubentur. Exo. 17. a. 18. c. 19. d. 20. c. 24. a. 32. a. 33. a. Ios. 3. b. Leu. 4. c. 1. Reg. 6. d. 13. a. Ps. 44. Isa. 13. a. 14. a. Ier. 1. d. Et vulgus pauper, est multitudo ignara Iob 24. b. Et vulgus terræ, sunt religiosi viri, & simplices: & dicuntur terræ, quia in bono opere magni sunt, sed altissima contemplatione magni non sunt. 1. Reg. 14. d.

Carnales. Populi cuncti. Exo. 33. d. vī pro toto genere humano sumi, sicut populus. Leu. 16. c. 11. 34. a. Mic. 4. a. Ex his ppis educit Deus oues suas, quando

Imperfecti. Populus etiam dicuntur, secundum fidem vniū, hoc est Christiani. Gen. 35. b. 41. c. 42. a. Exod. 1. b. 3. b. 15. b. 22. d. 23. b. 30. d. 31. d. 33. a. 36. a. 40. d. Leuit. 7. c. 9. b. 10. a. Et dicuntur populus fortis. Isa. 13. c. 17. d. 19. d. 20. a. 25. a. 42. a. Eisdem designat populus Sion, & populus Israel. Isa. 30. d. Ier. 6. c. 11. a. 12. d. 31. c. Dñr et populus Dei, quod de rationalibus dicitur: sicut minus rationales dicuntur oues. Psal. 7. 13. 28. 52. 59. 67. 78. 93. 101. 104. 115. 134. 148. Mich. 7. c. Et populus terræ dñr aliquando boni. Exo. 5. a. Reliquiæ quoq; Israel credentes, dicuntur populus Dei. Isa. 51. a. 52. b. 65. c. Fideles quoq; dñr populus accinctus, vel populus peregrinationis Haba. 3. c. Populus etiam solus dicuntur fideles, ab infidelium multitudine segregati. Nu. 23. b. Et populus sciens iubilationem, sunt fideles, concordantes charitate. Ps. 88. Et populus quem fecit Dominus, dñr fideles in grā existentes. Ps. 21. Qui & in populum Dei esse dicuntur. Ier. 31. a. Omnis populus sepeliet Gog, quia omnes fideles dissipāt hereticos. Eze. 39. c. Populus autem minor superans maiorem, designat Christianos reuincētes Iudeos: vel virtutes vitia superātes: vel populus minor est spiritualis, maior vero carnalis. Ge. 25. c. Et populus pauper, sūt Christiani: populus vero diues, Iudei. Soph. 3. c. Et populus paruus, humiles Christiani. Isa. 6. b.

Simplices. Populus quandoque dicuntur imperfecti, & minores & simplices, ac vulgus Ecclesiæ: & plebs promiscuum vulgū, vnde & longē ab arca stare iubentur. Exo. 17. a. 18. c. 19. d. 20. c. 24. a. 32. a. 33. a. Ios. 3. b. Leu. 4. c. 1. Reg. 6. d. 13. a. Ps. 44. Isa. 13. a. 14. a. Ier. 1. d. Et vulgus pauper, est multitudo ignara Iob 24. b. Et vulgus terræ, sunt religiosi viri, & simplices: & dicuntur terræ, quia in bono opere magni sunt, sed altissima contemplatione magni non sunt. 1. Reg. 14. d.

Vulgus Ecclesiæ. Populi cuncti. Exo. 33. d. vī pro toto genere humano sumi, sicut populus. Leu. 16. c. 11. 34. a. Mic. 4. a. Ex his ppis educit Deus oues suas, quando

Genus humanum. Populus etiam dicuntur, secundum fidem vniū, hoc est Christiani. Gen. 35. b. 41. c. 42. a. Exod. 1. b. 3. b. 15. b. 22. d. 23. b. 30. d. 31. d. 33. a. 36. a. 40. d. Leuit. 7. c. 9. b. 10. a. Et dicuntur populus fortis. Isa. 13. c. 17. d. 19. d. 20. a. 25. a. 42. a. Eisdem designat populus Sion, & populus Israel. Isa. 30. d. Ier. 6. c. 11. a. 12. d. 31. c. Dñr et populus Dei, quod de rationalibus dicitur: sicut minus rationales dicuntur oues. Psal. 7. 13. 28. 52. 59. 67. 78. 93. 101. 104. 115. 134. 148. Mich. 7. c. Et populus terræ dñr aliquando boni. Exo. 5. a. Reliquiæ quoq; Israel credentes, dicuntur populus Dei. Isa. 51. a. 52. b. 65. c. Fideles quoq; dñr populus accinctus, vel populus peregrinationis Haba. 3. c. Populus etiam solus dicuntur fideles, ab infidelium multitudine segregati. Nu. 23. b. Et populus sciens iubilationem, sunt fideles, concordantes charitate. Ps. 88. Et populus quem fecit Dominus, dñr fideles in grā existentes. Ps. 21. Qui & in populum Dei esse dicuntur. Ier. 31. a. Omnis populus sepeliet Gog, quia omnes fideles dissipāt hereticos. Eze. 39. c. Populus autem minor superans maiorem, designat Christianos reuincētes Iudeos: vel virtutes vitia superātes: vel populus minor est spiritualis, maior vero carnalis. Ge. 25. c. Et populus pauper, sūt Christiani: populus vero diues, Iudei. Soph. 3. c. Et populus paruus, humiles Christiani. Isa. 6. b.

Credentes. Populus quandoque dicuntur imperfecti, & minores & simplices, ac vulgus Ecclesiæ: & plebs promiscuum vulgū, vnde & longē ab arca stare iubentur. Exo. 17. a. 18. c. 19. d. 20. c. 24. a. 32. a. 33. a. Ios. 3. b. Leu. 4. c. 1. Reg. 6. d. 13. a. Ps. 44. Isa. 13. a. 14. a. Ier. 1. d. Et vulgus pauper, est multitudo ignara Iob 24. b. Et vulgus terræ, sunt religiosi viri, & simplices: & dicuntur terræ, quia in bono opere magni sunt, sed altissima contemplatione magni non sunt. 1. Reg. 14. d.

Genus humanum. Populi cuncti. Exo. 33. d. vī pro toto genere humano sumi, sicut populus. Leu. 16. c. 11. 34. a. Mic. 4. a. Ex his ppis educit Deus oues suas, quando

Credentes. Populus etiam dicuntur, secundum fidem vniū, hoc est Christiani. Gen. 35. b. 41. c. 42. a. Exod. 1. b. 3. b. 15. b. 22. d. 23. b. 30. d. 31. d. 33. a. 36. a. 40. d. Leuit. 7. c. 9. b. 10. a. Et dicuntur populus fortis. Isa. 13. c. 17. d. 19. d. 20. a. 25. a. 42. a. Eisdem designat populus Sion, & populus Israel. Isa. 30. d. Ier. 6. c. 11. a. 12. d. 31. c. Dñr et populus Dei, quod de rationalibus dicitur: sicut minus rationales dicuntur oues. Psal. 7. 13. 28. 52. 59. 67. 78. 93. 101. 104. 115. 134. 148. Mich. 7. c. Et populus terræ dñr aliquando boni. Exo. 5. a. Reliquiæ quoq; Israel credentes, dicuntur populus Dei. Isa. 51. a. 52. b. 65. c. Fideles quoq; dñr populus accinctus, vel populus peregrinationis Haba. 3. c. Populus etiam solus dicuntur fideles, ab infidelium multitudine segregati. Nu. 23. b. Et populus sciens iubilationem, sunt fideles, concordantes charitate. Ps. 88. Et populus quem fecit Dominus, dñr fideles in grā existentes. Ps. 21. Qui & in populum Dei esse dicuntur. Ier. 31. a. Omnis populus sepeliet Gog, quia omnes fideles dissipāt hereticos. Eze. 39. c. Populus autem minor superans maiorem, designat Christianos reuincētes Iudeos: vel virtutes vitia superātes: vel populus minor est spiritualis, maior vero carnalis. Ge. 25. c. Et populus pauper, sūt Christiani: populus vero diues, Iudei. Soph. 3. c. Et populus paruus, humiles Christiani. Isa. 6. b.

Credentes. Populus quandoque dicuntur imperfecti, & minores & simplices, ac vulgus Ecclesiæ: & plebs promiscuum vulgū, vnde & longē ab arca stare iubentur. Exo. 17. a. 18. c. 19. d. 20. c. 24. a. 32. a. 33. a. Ios. 3. b. Leu. 4. c. 1. Reg. 6. d. 13. a. Ps. 44. Isa. 13. a. 14. a. Ier. 1. d. Et vulgus pauper, est multitudo ignara Iob 24. b. Et vulgus terræ, sunt religiosi viri, & simplices: & dicuntur terræ, quia in bono opere magni sunt, sed altissima contemplatione magni non sunt. 1. Reg. 14. d.

Credentes. Populi cuncti. Exo. 33. d. vī pro toto genere humano sumi, sicut populus. Leu. 16. c. 11. 34. a. Mic. 4. a. Ex his ppis educit Deus oues suas, quando

Isch. s. Len. 21
Ori. s. Len. ho. 12

Aug. s. pf. 73
Hic. s. lsa. 49. & ad
Princip. & s. Eze. 9

Gre. 18. mo. 18

Arn. s. pf. 2
Hic. s. lsa. 2. 27
Ori. s. lsa. ho. 6
Hila. s. pf. 2
Hic. s. lsa. 9

Hic. s. lsa. 28. 49. 60
& s. Eze. 27

Hic. s. Hose. 1
Rup. s. Hose. 1
Hila. s. pf. 66
Ori. s. lsa. ho. 8

Hic. s. Eze. 30. & s.
lsa. 14
Ori. s. Exo. ho. 2
Beda. s. Exo. 1
Basi. & Arn. s. pf. 44
Hic. ad Principia, &
s. lsa. 28.
s. lsa. 6
Gre. s. 1. Reg. 13. 14

Glo. ord. s. Len. 4

Hic. s. Amos 1. & s.
Nahum 3

quando ex omnibus eligit. Eze. 3. 4. d. Populus etiam sacerdotis, dicitur genus humanum, quod est populus Christi, qui humanam assumpsit naturam. Vel peculiariter dicuntur recedentes, & Sancti. Ad litteram vero, populus sacerdotis, dicitur genus eius. Leu. 21. c.

Populi dñr aliquando Gentiles fidem amplectentes. Exo. 15. b. Et populi Aethiopum, sunt Gentiles prius nigri, sed per baptismum, & fidem dealbati. Pl. 73. Et populi cadentes sub Christo, sunt Gentiles ad fidem venientes. Pl. 44. 143. Et populi de longē, erant gentiles, qui erant longe, & per fidem facti sunt propē. lsa. 49. a. Et populus profundi sermonis, sunt Gentiles, ad quos non est missus Ezechiel, id est, Christus: ut per semetipsum eis prädicaret, quē illi susceperunt, ut susceperunt postea discipulos. Ezech. 3. b. Populus peregrinās est, q. ad sorte electorū currens hñe se priam novit celestibus, & tñd magis se illic sperat inuenire appria, quā hñe cūcta q. pterē, esse a se putat aliena. Iob 28. a.

Populus Dan dicuntur Iudaei. Gen. 49. c. Leu. 4. a. Ipsi sunt populi, qui meditati sunt inania. Pl. 2. Idem est populus non sapiens, & populus Gomorrhē, & populus directus. lsa. 1. c. 6. c. 27. d. 42. d. Pl. 134.

Et ipsi sunt populi arguendi, & non iudicandi, sed iā iudicati, quia Christum nō receperunt. lsa. 7. a. Populus Moysi dictus est Israel post peccatum, quasi iam non esset Dei: qui etiā populus durē cervicis dictus est. Exo. 32. b. 33. a. 34. b. Et populus exēcatus, erant Iudaei tempore Christi. Et populus ambulans in tenebris: & populus non credens.

lsa. 6. c. 9. a. 22. b. 65. a. Pl. 55. in titul. Populi etiam dñr interdum, tam Iudaei, q. heretici, & Philosophi. lsa. 2. b. 8. b. Et populus impudens dñr Iudaei, & philosophi. Et populus alti sermonis, & populi quos operit Mali.

caligo. lsa. 33. c. 60. a. Et generaliter populus interfectionis Dei, sunt mali in iudicio puniēdi. lsa. 34. b. Et populus in cuius fedus datus est Christus, sunt Iudaei, & gñaliter oēs. lsa. 49. c. Et populi multi, quos implevit Tyrus, sunt de quib. Pl. 2. Astiterunt Reges terrae & c. Eze. 27. g. Nō populus Dei dictus est Israel, quum eiectus est a Deo: ubi etiam designantur heretici. Hof. 1. c. Populi absolute sunt Iudaei: populi vero omnes, Iudaei, & Gentiles. Pl. 66. Populus fugiens cum Iosue in obsequio Hai, significat Iudaeos fugientes a lege. Populus autem in insidijs positus, designat Gentiles, daemones superantes. Iosue. 8. a.

Populi regis Babylonis sunt daemones. Ezech. 30. b. Iocel. 2. Et populus Pharaonis, dicunt angeli apostatae sub suo principe Satana, interdum voluptates carnis, & etiam homines mali, & peccatores. Exo. 1. b. 14. b. 15. b. lsa. 14. c. 33. a. Et populus Amalec, sunt daemones, & vitia, & quilibet persecutores. Exo. 17. d. Et populus Aegypti conculeati a Christo. lsa. 30. a. 63. b. Et populus Hai, sunt daemones. Iosue. 8. a. Populus etiam obliuiscendus, est populus daemonum, & peccati opera: & exempla peccantium, & vetus conuersatio. Pl. 44. Vulgus ē dñr multitudo vitiorum. 1. Reg. 13. a. Populus autem qui ad prädandum iuisit se dicitur, designat peccatores, qui quasi violēter peccant, vel animas captiuas ducere conantur. 1. Reg. 14. b. Et populus horribilis, sunt daemones, & heretici, & eorum sectatores, qui etiam sunt populus qui prodesse nō pōt. lsa. 18. a. 30. b. Populus etiam stultus est, qui praecepta Dei seruare nō curat. Ier. 5. c. Et populus de terra Aquilonis, sunt daemones. Ier. 6. f. Thr. 3. c. Populus etiam terrae dñr terreni. Leuitici. 4. d. lsa. 24. a. Et vulgus promiscuum, est multitudo imperfectorū, & malorū. Exo. 12. f. 19. d. Eze. 30. a. Et populus Syriē, sunt decepti ab hereticis. Amos 1. c. Et populus Assur, sunt subiecti diabolo. Nahum. 3. d. volo.

Et

quando ex omnibus eligit. Eze. 3. 4. d. Populus etiam sacerdotis, dicitur genus humanum, quod est populus Christi, qui humanam assumpsit naturam. Vel peculiariter dicuntur recedentes, & Sancti. Ad litteram vero, populus sacerdotis, dicitur genus eius. Leu. 21. c.

Populi dñr aliquando Gentiles fidem amplectentes. Exo. 15. b. Et populi Aethiopum, sunt Gentiles prius nigri, sed per baptismum, & fidem dealbati. Pl. 73. Et populi cadentes sub Christo, sunt Gentiles ad fidem venientes. Pl. 44. 143. Et populi de longē, erant gentiles, qui erant longe, & per fidem facti sunt propē. lsa. 49. a. Et populus profundi sermonis, sunt Gentiles, ad quos non est missus Ezechiel, id est, Christus: ut per semetipsum eis prädicaret, quē illi susceperunt, ut susceperunt postea discipulos. Ezech. 3. b. Populus peregrinās est, q. ad sorte electorū currens hñe se priam novit celestibus, & tñd magis se illic sperat inuenire appria, quā hñe cūcta q. pterē, esse a se putat aliena. Iob 28. a.

Populus Dan dicuntur Iudaei. Gen. 49. c. Leu. 4. a. Ipsi sunt populi, qui meditati sunt inania. Pl. 2. Idem est populus non sapiens, & populus Gomorrhē, & populus directus. lsa. 1. c. 6. c. 27. d. 42. d. Pl. 134.

Et ipsi sunt populi arguendi, & non iudicandi, sed iā iudicati, quia Christum nō receperunt. lsa. 7. a. Populus Moysi dictus est Israel post peccatum, quasi iam non esset Dei: qui etiā populus durē cervicis dictus est. Exo. 32. b. 33. a. 34. b. Et populus exēcatus, erant Iudaei tempore Christi. Et populus ambulans in tenebris: & populus non credens.

lsa. 6. c. 9. a. 22. b. 65. a. Pl. 55. in titul. Populi etiam dñr interdum, tam Iudaei, q. heretici, & Philosophi. lsa. 2. b. 8. b. Et populus impudens dñr Iudaei, & philosophi. Et populus alti sermonis, & populi quos operit Mali.

caligo. lsa. 33. c. 60. a. Et generaliter populus interfectionis Dei, sunt mali in iudicio puniēdi. lsa. 34. b. Et populus in cuius fedus datus est Christus, sunt Iudaei, & gñaliter oēs. lsa. 49. c. Et populi multi, quos implevit Tyrus, sunt de quib. Pl. 2. Astiterunt Reges terrae & c. Eze. 27. g. Nō populus Dei dictus est Israel, quum eiectus est a Deo: ubi etiam designantur heretici. Hof. 1. c. Populi absolute sunt Iudaei: populi vero omnes, Iudaei, & Gentiles. Pl. 66. Populus fugiens cum Iosue in obsequio Hai, significat Iudaeos fugientes a lege. Populus autem in insidijs positus, designat Gentiles, daemones superantes. Iosue. 8. a.

Populi regis Babylonis sunt daemones. Ezech. 30. b. Iocel. 2. Et populus Pharaonis, dicunt angeli apostatae sub suo principe Satana, interdum voluptates carnis, & etiam homines mali, & peccatores. Exo. 1. b. 14. b. 15. b. lsa. 14. c. 33. a. Et populus Amalec, sunt daemones, & vitia, & quilibet persecutores. Exo. 17. d. Et populus Aegypti conculeati a Christo. lsa. 30. a. 63. b. Et populus Hai, sunt daemones. Iosue. 8. a. Populus etiam obliuiscendus, est populus daemonum, & peccati opera: & exempla peccantium, & vetus conuersatio. Pl. 44. Vulgus ē dñr multitudo vitiorum. 1. Reg. 13. a. Populus autem qui ad prädandum iuisit se dicitur, designat peccatores, qui quasi violēter peccant, vel animas captiuas ducere conantur. 1. Reg. 14. b. Et populus horribilis, sunt daemones, & heretici, & eorum sectatores, qui etiam sunt populus qui prodesse nō pōt. lsa. 18. a. 30. b. Populus etiam stultus est, qui praecepta Dei seruare nō curat. Ier. 5. c. Et populus de terra Aquilonis, sunt daemones. Ier. 6. f. Thr. 3. c. Populus etiam terrae dñr terreni. Leuitici. 4. d. lsa. 24. a. Et vulgus promiscuum, est multitudo imperfectorū, & malorū. Exo. 12. f. 19. d. Eze. 30. a. Et populus Syriē, sunt decepti ab hereticis. Amos 1. c. Et populus Assur, sunt subiecti diabolo. Nahum. 3. d. volo.

Et

Gentiles.

Virgines.

Penitentes.

Multitudo vir-

tutum.

Abutens mise-

ricordia Dei.

Cogitationes,

& motus ani-

mi.

Iudicandi.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Castitas.

Et populus alienus sunt Gentiles, uel heretici, quib. non est vendendus fidelis. Exo. 21. a. Eosdem designat populus barbarus. Pl. 112.

Populus iuuetus in Gaba, designat perfectos uirginitate. 1. Re. 13. d.

Populus quem occidit Deus, ut ingrederetur Israel, designat eos q. prius erant infideles, & postea fiunt fideles. Exo. 23. d. Pl. 44. Et populi Aethiopum, sunt penitentes, qui prius erant nigri per peccata, & postea resipiscētes dealbantur. Pl. 73.

Populus Dei, dici pōt multitudo uirtutū. Pl. 93. quae etiam est populus, quo plena erat ciuitas, hoc est, aīa antequā peccaret. Thr. 1. a.

Populus deliquēs p. sacerdotē, ē abutēs misericordia Dei. Leu. 4. a.

Populus, quem subdit nobis Deus, sunt propriae cuiusq. cogitationes, & motus animi. Pl. 143. Et populi ascendentes pro robustis, designant multitudinem terrenarum, & laedum cogitationum succedentium motibus uirilibus uirtutum. Iob. 36. e.

Populi populi, multitudinem, & turbam eorum, qui in ultimo iudicio iudicandi sunt, significant. Iocel. 3. e.

Populus antiquus, erant, qui uiebant in lege naturae: uel etiam filij Israel quando erant in deserto. lsa. 44. b.

Populus sempiternus dicuntur, qui sunt in inferno, ubi perpetuo puniuntur. Ezech. 26. d.

Populus arbor.

Populus, est genus arboris in frugifera, quae a frondium multitudine sic appellata est: habet folia candida, & corticem, estq. lignū aptum aedificiis, & arcis, ac mensis, ceterisq. ligneis suppellectilibus.

Populus uirtute, & nomine, uirgultum est castitatis, qui non profert semen, estq. frigida naturae.

Populus uirga, quas ponebat Iacob in canalibus, auctoritates sacrae scripturae significare possunt. Gen. 30. f.

Populus uiridis, uirentem hereticorum significare potest, qui est sine fructu. Hose. 4. c.

Porcus, uide Sus.

Porphyrio.

Porphyrio, est auis, quae sola morsu bibere dñr: cuius crura praelonga rubent, & ēt rostrum. A nonnullis pellicanus dñr. Verū pellicanus potius est onocrotalus. Dñr porphyrio esse auis pulcherrima, & oēm cibum quem comedit, aqua tingere: quae rōne designat singulariter uiuentes, qui in omnib. propria miscēt uoluntatem. Leui. 11. b.

Porrigere, uide Expandere.

Porrum.

Porrum, est genus oleris, parum dissimilis cepis.

Porri, quos desiderabant filij Israel in deserto. Num. 11. b. designant difficultatem uitae praesentis, quae a dilectoribus suis, & non sine luctu agitur, & tamen cum lachrymis amatur.

Porta, uide Iamua: Portare, uide Ferre.

Portendere, Portentum.

Portentum dicitur a portendo, quod est porro, seu ante, & procul tendere, seu praedicare. Est autem portentum, quod aliquid futurum portendat, seu praenunciet: solentque portenta praeter solitum naturae cursum, & rara esse, & quae in admirationem, seu stuporem, & terrorem inducant. Deut. 7. c. 26. b. 29. a. Iosue. 24. a.

Portendentes uiri, dici possunt Apostoli, qui ex praesentibus futura cognoscebant. Zach. 3. d.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus.

Porticus dicitur, quæ propter repentinos imbres, & umbrarum, ac deambulationis gratia, constructa est.

Porticus ariorum templi, & præcipue porticus triplex, mysterium sanctæ Trinitatis designare possunt. Ezech. 4. 2. a. 46. g. 3. Reg. 6. a. 7. b. 1. Paral. 28. c. 2. Par. 15. b.

Porticus ante ostium templi recipiens prius lumen, designat tempus ante dominicam incarnationem, in quo Patriarchæ, & Prophetæ primi lucem fidei susceperunt. 3. Reg. 6. a. Designat etiam cōversionem Christi ante passionem.

Porticus quinq; in probatica piscina Ioan. 5. a. quinq; libros legis significare possunt, qui retinebant peccatores, sed non curabant. Vel designabant quinque ætales vsque ad Christum.

Porticus Salomonis, dici potest anima sancta. Io. 10. c. Acto. 5. c.

Portio.

Portio, est pars, quæ cuique datur.

Portio bonorum dicitur Deo. Ps. 118. 141. Cui autem portio Deus est, is totius possessor est naturæ, quia possidet autorem totius naturæ.

Portio sacerdotis offerentis, est pectus, & armus dexter hostiæ. Leuit. 7. d. quia sacerdotes eminere debent scientia, & operatione.

Portionem suam ponere dicitur cum adulteris, qui eam quam cū Deo, & Angelis habere debuerat, peccando ponit in inferno. Ps. 49.

Portus.

Portus, est locus conclusus, quod importantur merces, & inde exportantur, & ubi naues hyemant à tempestatibus tutæ: estq; velut terminus navigationis.

Portus, dicitur ipsa beatitudo, uel securitas uitæ spiritualis. Gene. 49. b. Vbi dicitur statio nauium, & litus maris.

Portus etiam dicitur ipsa Ecclesia. Ps. 106.

Portus, vide Petere.

Potere, Potens, Potestas, Potentia, Potentior, Potentissimus.

Potere, exponitur quasi potentem esse. Potens autem, siue sit nomē, siue participium dicitur, qui virtutem habet ad aliquid faciendū, quæ virtus potentia dicitur. Potestas autem, uel est facultas aliquid faciendi: vel si dicitur de persona, est ipse magistratus, aut princeps potens. Potere autem, interdum est debere. Gen. 18. b. Num celare poterō Abraham, quæ gesturus sum? Dicere. Gen. 44. g. Non enim possum redire ad patrem meum. Possibile esse. Gen. 15. b. Numera stellas, si potes. Præualere. Gen. 23. a. Nullus te prohibere potest. Valere. Gene. 19. c. Ita ut ostium inuenire non possent. Velle. 1. Reg. 30. d. Potes me ducere ad cuneum istum.

Potestas autem est autoritas. 1. Esdr. 5. c. Quis dedit vobis potestatem? Dignitas. Dani. 3. a. Qui erant in potestatibus constituti. Dominium. Gen. 3. c. Sub viri potestate eris. Facultas. Deut. 2. b. Comeden di ex eis non habet potestatem. Gratia. Matt. 9. a. Qui dedit potestatem talem hominibus. Ordo angelicus. Ephel. 1. d. Super omnē principatum, & potestatem. Ordo diabolicus. Luc. 22. f. Hæc est hora vestra, & potestas tenebrarum. Præfectura. Ps. 135. Solem in potestatem dei. Virtus diuina. Dan. 4. c. Potestas tua in terminos terræ. Vis. Psal. 61. Quia potestas Dei est.

Potens Iacob, dicitur Deus pater, cui attribuitur potentia. Gen. 49. c. Prou. 23. a. Ps. 61. 144. Iob. 13. d. 25. a. 36. a. 42. a.

Potentia

esurrectio

Christi.

Potestas Christi.

si.

Potentia Dei excitata, resurrectionē Christi designat. Ps. 79. Eph. 1. d. Potens aut manus Christi fuit in cruce, ubi superauit demones. Ps. 135. Cum aut dicitur potestas Christi à mari vsq; ad mare, non est extenuandum per allegoriam, sed credendū verē esse completū. Zac. 9. c. Potentior autem Isaac, quā Palestina, designat Christū prævalentē Iudæis. Gen. 26. d. Potestas aut data in manu Christi est, quæ erat legis, cuius ipse est Dominus. Isa. 22. f. Et potestas eius dicitur æterna. Dan. 7. d. Et potestas prima Mic. 4. c. Dicitur autem Christus potentissimus. Ps. 44. 44 peculiariter propter opus incarnationis, quod est maxime potentia.

Non potest Filius ad scientiam Patris, ideo dici potest: quia non similiter generare potest, ut Pater. Ps. 138.

Deus.

Fortis penitentia.

sia.

Potens aliquando sumitur pro forti. Ps. 126. Sicut Sagittæ in manu potentis, ubi potens designare potest ipsum Deum. Vel potentis sagittæ designant fortem penitentiam. Ps. 119.

Potere, aut non posse offerre agnū. Vel habere omnia ad sacrificium, vel emundationem necessaria, est habere, aut nō habere vires ad agendam perfectam penitentiam. Leu. 12. d. 14. d.

Deus.

Fortis penitentia.

sia.

Pias regis Ezechie, indicare potest facultatē liberi arbitrij. Isa. 39. b. Potentes, qui erigendi sunt ad regendum, sunt valentes facultatibus, & virtute. Exo. 19. d. Iob 36. a. 22. b.

Deus.

Fortis penitentia.

sia.

Non potens pallium breue virumque operire, designat non posse eundem Deo seruire, & Mammonæ. Isa. 28. e.

Deus.

Fortis penitentia.

sia.

Nō posse videri faciem Dei, est in hac vita nō posse habere visionē Dei. Ex 33. d. Nō posse retinere conceptum sermonem, est illorum, qui virtutum usu roborati, vsque ad eam celsitudinem prouehuntur, ut ad loquendum ne in corde quidem peruersa concipiant, quæ silendo compescant, & qui, licet praua ad loquendū concipiant, tamen a loquutione magno se silentij vigore restringunt, quod mintus est superbiorum. Iob 4. a.

Deus.

Fortis penitentia.

sia.

Verba potentia sunt eorum, qui prolixas ad Dominum preces habent, sed vitam deprecantium non habent: nam promissa celestia petitionibus sequuntur, operibus fugiunt. Iob 4. a.

Deus.

Fortis penitentia.

sia.

Potens bellū aduersus Philisthæos omnibus diebus Saulis. 1. Reg. 14. g. designat, quod quando electis plebibus duri filij dominantur, durum est aduersus diabolū pugnare: quia ille potest alijs vtiliter bona dicere, qui consuevit verba ipsa magna, & forti operatione pīre.

Deus.

Fortis penitentia.

sia.

Potens, à quo Deus liberat, est diabolus. Ps. 71. Et potentes sunt demones, & diuites terræ. Isa. 34. b. Demonū aut potestas, & et malorū, dicitur potestas tenebrarum, & ipsi demones dicuntur potestates tenebrarū. Eph. 6. b. Colof. 1. b. Et potentior, de cuius manu liberat Deus, est diabolus. Ier. 31. b. Potentissimi quoq; robustorū, sunt demones Eze. 32. d. Iob 41. d. Et ipse diabolus dicitur spiritus potestatis habens. Eccl. 10. a. Potentes etiam dicitur superbi. Ps. 83. Et potestas maris, sunt principes inuadeliū. Ps. 88. Potentia quas frangit Deus, sunt vires diaboli. Ps. 75. Potens quoq; pro heretico poni videtur. Amos 5. c. Potens est in malitia & iniquitate, fuit Iudaicus populus aduersus Christum. Ps. 51.

Deus.

Fortis penitentia.

sia.

Potentes terræ, quos humiliat Deus, dici possunt noxiæ passionēs dominationem sibi ac tyrannidem sequissimam in nostro mortali corpore vendicantes. Il. 45. a. Et potentes ad bibendum vinum, sunt audaces ad explendas concupiscentias. Isa. 5. c.

Deus.

Fortis penitentia.

sia.

Pias data bellig. Dan. 7. b. fuit pias Alexandri magni desuper illi data. Nō potentes Magi calcere scyniphes, designat philosophos, ignorantes fidem Trinitatis. Exo. 8. e. Idem non potuerunt stare coram Moysē: quia

Deus.

Fortis penitentia.

sia.

Potentes quoq; pro heretico poni videtur. Amos 5. c. Potens est in malitia & iniquitate, fuit Iudaicus populus aduersus Christum. Ps. 51.

Deus.

Fortis penitentia.

sia.

Potentes quoq; pro heretico poni videtur. Amos 5. c. Potens est in malitia & iniquitate, fuit Iudaicus populus aduersus Christum. Ps. 51.

Deus.

Fortis penitentia.

sia.

Potentes quoq; pro heretico poni videtur. Amos 5. c. Potens est in malitia & iniquitate, fuit Iudaicus populus aduersus Christum. Ps. 51.

Deus.

Fortis penitentia.

sia.

Potentes quoq; pro heretico poni videtur. Amos 5. c. Potens est in malitia & iniquitate, fuit Iudaicus populus aduersus Christum. Ps. 51.

Deus.

Fortis penitentia.

sia.

Potentes quoq; pro heretico poni videtur. Amos 5. c. Potens est in malitia & iniquitate, fuit Iudaicus populus aduersus Christum. Ps. 51.

Deus.

Fortis penitentia.

sia.

Potentes quoq; pro heretico poni videtur. Amos 5. c. Potens est in malitia & iniquitate, fuit Iudaicus populus aduersus Christum. Ps. 51.

6/s. ord. 1. Iob 3
Rup 9 s. Apoc.

Hie. s. Isa. 1. 11. & s.
Ier 9
Hila s. ps 134
Am. s. ps 78. 104
Greg. 1. mo. 13. &
27. mo 11
Aug. s. ps 73

Hie. Cypriano, & s.
Isa. 26

Hila & Aug. s. ps.
138
Rup. 6. s. Gen. 33
Amb. de Isaac 3

Basil. s. ps 33
Hila s. Matt. Cano. 4
Hie. ad Dardan & s.
Isa. 65 & s. Mar-
tham 5
Iys. s. Len. 25

Hie. s. Isa. 61

Gre. 5. mo. 14

Hie. s. Isa. 30. 57
Gre. 4. mo 35

Hie. s. Eze. 47

seiquia legis mysteria Philosophi non assequuntur. Exo. 9. b.
Non pnt manus malignorum implere quod coeperant. Iob 5. b. qd
eorum cogitationes dissipat Deus: quod est misericordie, ne tantu ma-
li faciant, vt eoru impediatur conuersio: vel ne indurati grauius puniant.

Nemo poterat dicere canticum, nisi centum quadraginta quatuor
milia: quia non voluntate humana allata est propheta. Apo. 14. b.

Possidere, est alicuius rei compositionem esse. Possessio autem, est ipsa
proprietas, & usus, siue actus possidendi. Res item que possidetur, in-
terdum possessio dicitur, precipue cum est immobilis.

Possessor celi, & terrae, dicitur Deus: quia ipse est Dominus om-
nium quae creauit. Gen. 1. d. Dicitur autem possidere populum suum,
quando bonis peculiariter bene facit. Exo. 15. c. 34. b. Isa. 1. a. Et ipse
dicitur possidens, quia possidet Ecclesiam. Ier. 9. c. Possessio autem Dei
dicitur israel, hoc est, perfecti. Ps. 134. Isa. 11. c. Et possidentur filii mor-
tificatoru a Deo, qn peccatores redeunt in gram. Ps. 78. Possessio quo-
que regis Aegypti, est Ecclesia, quae est possessio Dei & sanctitas. Ps.
104. Et possessio Iob est Ecclesia, quam possidet Christus Iob 1. a. 36.
d. Zac. 2. d. Possidens Ieremias lumbare, designat Deum possidentem
filios israel, aut quoslibet iustos. Ier. 14. a. Possedit autem Deus con-
gregationem Iudaeorum ab initio, a tempore videlicet Patrum. Ps. 73.

Possedit Dominus sapientiam, hoc est, Filium. Pro. 8. c. quia semper
Filius in Patre, & Pater in Filio fuit: vbi non legendum est, Creauit,
quum postea dicat Generauit.

Possidere dicitur Deus renes eius, in quo non sunt incentiua libidi-
nis: vel qui in nullo delectatur, nisi in Deo.

Possidet semen Abrahę, aut etiam Rebecę portas inimicorum,
quum Christus praeualat demonibus, quos subegit postquam immo-
latus est, vt Isaac. Dicitur etiam de Ecclesia, que possidet Gentes: & de
anima, quae sibi subiecit affectus, seu passionis.

Possessio terrae, quam dat Dns, & qua nemo auferre potest, est ipsa bea-
tudo, que possessio eterna dr. Gen. 17. b. Vel est ipsa gra, quae redit ad
Dnum suo tempore iubilaei, per poenitentiam: & etiam quoduis bonu
opus, possessio nostra est. Leu. 25. b. Et confirmata possessio, est in vita
spirituali. Gen. 23. d. Possidet quoq; terram mites, dum acquirunt cor-
pus gloriosum, aut felicitatem. Matt. 5. a. Dicuntur etia possidere mo-
tes Dei. Isa. 65. b. Terram quidem huius mundi immites, & superbi pos-
sident: terram autem caelestem, mites. Zach. 8. c. Possidebunt etiam dupli-
cia in terra sua, qui recipient bona animi, & corporis, qd & de Appis
dici potest possidentibus fideles ex Iudeis, & Gentibus. Isa. 49. c. 61. c.

Possident homines terram, hoc est, animam, & corpus. Gene. 47. c.
Possident autem animas suas, qui perfecte in omnibus viuunt, & cun-
ctis mentis motibus ex virtute dominantur. Luc. 21. d.

Possidere etiam terram, est habere sacram scripturam, & in ea erudi-
tum esse, quae etiam possessio dicitur. Isa. 30. c. 57. c. Possident etiam
aurum Principes, hoc est, Apostoli, & praedicatores sapientiam: vel
philosophi, & sapientes. Iob 3. b.

Possidere etiam terram, aliquando dicit abundantiam terrenorum,
sicut & possessio terrae Aegypti, & terrae Chanaan. Gene. 34. b. 47. a.

Possidet vmbiculū terre, q possidet Ecclesiam. Ez. 38. d. Possessio quo-
que est aduenis inter filios israel, hoc est, Gentibus in Ecclesia. Pz. 47. d.

Dissipant Deum
cogitationes
malignorum.

Possessor bono-
rum Deum.

Ecclesia.

Generatio do-
terna Filij.

Subiicitur Chri-
stus demonibus.

Ecclesiae Gentes.

Animi affectus
Beatiitudo.

Perfekte vine-
re.

Habere sacra-
scripturam.

Abundantia
terrenorum.

Possidere Ecclē-
siam.

Conuersio infi-
delium.

Imperium me-
tis.

Bona conuer-
satio.

Poenitentia.

Dona Spiritus
sancti in Ecclē-
sia.

Tyrannis dia-
boli.

Punitio diaboli.

Poenitentia.

Ecclesia Christi.

Dona Spiritus
sancti.

Dominus pos-
sessor bonoru.

Possident Iudaei Gentiles in seruos, quum Apostoli, & praedicator-
es gubernant Gentiles. Isa. 14. a. Et possidet domus Iacob eos, qui se
possederunt, quum fideles conuertuntur eos, a quibus affligebantur. Abdi. f.
Et possidet Ephraim et regionem Samariae, qui haereticos subiecit. Et
possidet Benjamin Galaad, hoc est, Ecclesia israel carnalem. Abdi. g.
Et possident terram Amorrhae, hoc est, eos qui subiecti erant diabo-
lo. Amos. 2. c. Possidebit quoq; israel reliquias Idumaeae, quum in fine
mundi Ecclesia recipiet conuersos ex Iudeis. Amos 9. d.

Possidet intelligens gubernacula, qn mens imperat inferiorib. po-
tentis. Prou. 1. a. Possessio autem sapienda spinis, est mens. Eccl. 2. 8. d. 3. 6.
d. Possidemus autem aias nras per patientiam. Luc. 21. d. quia dñ nobis
ipsi dñari discimus, hoc ipsum incipimus possidere, quod sumus. Pos-
sessio autem vniuersalisque est bona conuersatio, fm vocationem, ad qua
quisque vocatus est, quam vendit, qui peccat. Leuit. 25. d.

Possidere dicuntur aurum in zonis, qui ministerium suum Ecclē-
siasticum habent venale. Matt. 10. a.

Possidet aliquem angustia, quum vehementem habet dolorem poe-
nitentiae. Isa. 2. 1. a. Possident autem dies afflictionis bonos in hac vi-
ta, vbi agunt poenitentiam. Iob 30. c.

Possident agri in Iudaea, hoc est, dona Spiritus, in Ecclē. Ier. 3. 2. g.

Possedisse dicuntur mendacium, qui coluerunt idola. Ier. 16. d.

Possident pessimi domos potentium, quum demones principum
mentes inhabitant. Ezech. 7. g. Possident et hostes populum Dei quasi
nihilum, quum demones eos tenent in peccatis. Sic possidebant Iu-
daeos. Isa. 63. d. Et possident dñi absq; Deo, quum demones detinent
homines in peccatis, & cultu idolorum. Isa. 2. 6. c. Et possident onero-
talus, & ceterae bestiae Sion, quum varia idola, & multiplices errores
erant in Hierusalem. Isa. 34. c. Possidebant et oves Iudaeorum prin-
cipes, & heretici, detinentes simplices in errore. Zach. 1. 1. a. Possidet
idem tenebrosus turbo noctem, hoc est, diabolus peccatum Iob 3. a.

Possidet tenebrosus turbo noctem. Iob 3. a. quum apostatam spiritum
a conspectu districti iudicis ad aeterna supplicia, pauenda illi vlti-
tima tempestas rapiat. Vel possidet noctem tenebrosus turbo, quum
perpetrationem culpa non blandimenta securae quietis fouent, sed
pie faciens amantitudo poenitentiae irrumpit.

Possidet timor hypocritas, hoc est, Scribas, & phariseos in destru-
ctione Hierosalem. Isa. 33. b.

Possessio Iob, id est, Christi, quae creuit in terra, est Ecclesia Iob 1. b.
Leu. 14. e. Possessio autem Christi, est Idumaea, quum caro subijciatur
spiritui. Num. 24. e. Et possidet Christus hereditates dissipatas, hoc
est, Gentes. Isa. 49. c. Et possidet Tyrum, & Sidonem, hoc est, Gentili-
tatem, & sapientes seculi. Zach. 9. a. Possidens etiam Salomon seruos,
& ancillas, est Christus. Ecclesiaste 2. a. Possessio autem eius sunt ter-
mini terrae, hoc est, aut diuinitas aut maiestas. Ps. 2.

Possessio sepulchri est iustis terrae, qua nihil aliud hnt. Ge. 23. b.
Possessio Laban dr esse in manibus Iacob: quia charismatu distri-
butio competit Christo. Gen. 30. d. Possessio autem ois Iacob est ducta in
Aegyptum. Gen. 47. a. qn Christus attulit ecclesia dona mundo.

Possessio non est data Leuitis in terra, sed Dns est possessio eoru: quia
contemnentes oia terrena, soli Deo, & sapientiae adherent. Iosue. 13. b.
Possessio quoq; sacerdotu, est Deus, de quo dicant illud Can. 8.
b. Tenui eum, & non dimittam. Et Ps. 72. Pars mea Dns. Pz. 44. g.

Hie. s. Isa. 14. & s.
Abdi. & s. Amos 9
Rup. s. Abdi.

Basil. in princ. Prou.
Amb. 1. off. 3
Gre. ho. 35
Iys. s. Len. 25

Hila. s. Mat. Can. 10

Glo. int. s. Isa. 21

Glo. ord. s. Ier. 32
Hie. s. Eze. 7 & s.
Isa. 16. 34. 63

Gre. 4. mo. 10 22

Hie. s. Isa. 33

Gre. 2. mo. 23
Iys. s. Len. 14
Ori. s. Num. ho. 18
Hie. s. Zach. 9 & s.
Ecclesiaste 2

Hila. s. ps 3

Glo. int. s. Gen 30

Ori. s. Iosue. ho 17. &
s. Eze.

Possessio

Oris. Num. ho. 22

Oris. Num. ho. 26

Iyraf. Gen. 48

Gl. ord. Gen. 49

Oris. Mar. ho. 8

Hic. Eze. 33

Oris. pl. ho. 4

Text. aduer. Marcio-
nem. 4

Aug. 2. de Trinitate
16. & epist. 12

Geor. v. ene. Cant. 3.

ton. 2. cap. 10

Euch. for. spiritual. 1

Gre. 1. yffe. de vita
Mefis

Rap. 5. f. Gen. 26

Oris. Cant. ho. 4

Ano. & Hilar. f. pl.
67

Gre. f. Eze. ho. 15

Ber. de diligen. Deo.

& f. Cant. fer. 61

Euch. 9. impl.

Gl. ord. 3. Reg. 16

Gre. f. 1. Reg. 7

Aug. f. pl. 77

Rup. 3. f. Reg. 13

SAY LOV A I I A

Posseffio data filiabus Salphaad, designat præmium bonorum ope-
rum per census factorum. Num. 27. b.

Non fuit data posseffio filiis Ruben, & Gad, donec alia trib. acqui-
rerent terram promissionis. Num. 32. d. vt designaretur antiquum po-
pulum non esse consummatum sine nouo.

Posseffiones filiorum Ioseph. Gen. 48. b. sunt sicut aliorum filio-
rum Iacob, designant gradus diuersos in ecclesia ad regimen anima-
rum. Ad idem refertur terra possidenda à filiis Israel. Exo. 6. b. Possef-
siones autem Israel, & Aegyptiorum sic se habent: vt posseffiones Is-
rael feruentur; Aegyptiorum uerò pereant. Exod. 9. a.

Posseffiones Aegyptiorum venditæ, ut uiuerent. Genes. 57. c. defi-
gnant omnia terrena vendenda, ut seruiatur Christo. In posseffione
autem herici datur Babylon, quia auari possident mundana, & diui-
tias. Ier. 14. f. Posseffiones quoque multa, dici possunt multa uitia:
aut etiam animi affectus. Matth. 19. c.

Posseffione aiunt hæretici datam sibi esse terram, hoc est, ecclesiā,
in qua tyrannidem exercere nituntur. Eze. 33. c.

Posteri, Posteritas.

Posteri dñr qui in posteriori ætate, uel seculo fuerunt: & posteri-
tas est posterū seculū, siue homines posteriūs nati danturq; poste-
ri bonorum, & posteri malorum. Gen. 21. c. 26. a. Ruth. 4. b. Tob. 8. d.

Posterior.

Posterior est, qui post alium est in ordine, uel temporis, uel situs.
Posteriora Dei, dici pñt effectus Dei: & et humanitas Christi, &
incarnatio credita post eius resurrectionē. Et pñt cognitiō, quam
habebunt Iudæi de Christo posteriori tpe, qñ conuertent. Gen. 16. d.
Exo. 37. d. Ad hæc referri pñt posteriora tabernaculi, & posteriora su-
perhumeralis. Exo. 26. c. 28. d. Posteriora etiam Dei uidere, est ipsum
Deum ducem sequi: nam qui sequitur, posteriora præcedentis uidet.

Posteriora etiam Dei, designant temporalia: nam celestia, & æter-
na ad faciem pertinent. Hæc posteriora uidit Agar, hoc est, Iudæi, q
semper respiciebant ad temporalia, & ad litteram legis. Gen. 16. d.

Posteriora dorsi colubæ in pallorē auri, designat posteriōrē voca-
tionē Israel in preciositate fidei. Vel donū Euāgelici muneris poste-
riori tpe datum. Vel designant sanctitatē in exemplum à Sanctis de-
monstratam: uel et æternā felicitatem, quæ est uelut dorsum colum-
bæ, id est, ecclesiæ: uel designant humanitatem Christi pallidam per
mortem. Vel indicant occultiorē intellectum mysteriorum. pl. 67.

Posteriora hominis, quæ Deus demetir, sunt peccata occultata, uel
neglecta, quæ puniuntur post hanc uitam. 3. Reg. 16. a. 21. f. Ier. 14. d.

Posteriora Philistinorum, seu inimicorum, quæ percussit Deus, sunt
finis rerum mundanarum, & uiciorum. Vel designant eos, qui retrō
conuertuntur. Pl. 77.

Posteriora bouum latentia sub mari æneo, designat nō debere nos
respicere, quid fuerint Apostoli antē uocationem, sed quid postea:
uel quia Apostolorum, uel omnium Patrum aperta quidem nos ope-
neant in occulta retribuere, nescimus.

Posticum.

Posticum, est ostium in posteriori parte ædium. Dan. 13. b.

Postis, uide Ianua. Postulare, uide Petere.

Potare, Potus, uide Bibere.

Præmium bono-
rum operum.

Diuerse gradus
in ecclesia.

Terrena.

Diuitia.

Vitia.

Affectus ani-
mi.

Effectus Dei.

Humanitas.

Christi.

Incarnatio.

Ultima cogni-
tio Iudæorum.

Sequi Deum.

Temporalia.

Posteriora ro-
catio Israel.

Munus Euan-
gelicum.

Exempla sancti-
tatis.

Felicitas.

Humanitas

Christi.

Occultior intelle-
ctus.

Peccata occul-
ta.

Finis rerum hu-
manarum.

Conuersio à vi-
tijs.

ALLEGORIARVM.

721

Potiri.

Potiri, est aliquid acquisitum tenere, & quasi in potestate habere,
& uindicare.

Potius Iacob optatis nuptijs Rachelis. Gen. 29. designat gratanter
amplectentem uitam contemplatiuam.

Præbere, uide Dare.

Præcedere, uide Antecedere.

Præcellere.

Præcellere, est super alios eminentiam in re quapiam habere. Es-
ther. 13. a. Ecclesiasti. 3. c. Rom. 3. c. 1. Petri. 2. c.

Præcepti, Præcipitare.

Præcepti, dicitur homo, qui sine consideratione, aut modo quip-
piam agit, & quasi rem præoccupat. Præcepti autem in motu dicitur,
qui quid uelociter mouetur. 4. Reg. 9. c. Iudith. 13. b. Ecclesiasti.
30. b. Mich. 2. a. Matth. 8. d.

Præcipitare dicitur Dominus in monte Sion faciem uinculi colli-
gati, quum in ecclesia peccati mortem destituit. I. a. 2. 5. c.

Præcipitare dicitur etiam Deus, quando flagellat, & multis exponit
tentationibus. Iob. 10. b.

Præcipitare rursus dicitur Deus Iudæos in profundum: sicut in di-
luuio præcipitauit genus humanum. Pl. 54. Et præcipitauit speciosa
Iacob, quum destruxit templum: & quum decorem animæ peccantis
spereit. Et præcipitauit in cœnia Israel, quum ab eis abstulit dona gra-
tis data, quæ erant ad ornatum: ut prophetiam, & curationum virtu-
tem, & c. Thren. 2. a. b. Præcipitatio Iezabel de fenestra, destructionem
Synagogæ designauit. 3. Reg. 21. f.

Præcipitati dicuntur, qui in errorem inducti sunt: & etiā qui mor-
te sunt puniti. I. a. 9. c. Ier. 22. b. Præcipitauit autem Deus consiliū Aegy-
ptiorum, quum infideles confundit, ne suam valeant infidelitatem
defendere. I. a. 9. a. Præcipitatio quoq; gregis porcorum in mare, de-
signat eos, qui secularibus uitijs obruuntur. Mat. 8. d. Præcipitabitur
etiam Leviathan uideribus cunctis. Iob. 40. d. quia æterno iudice ter-
ribiliter apparente, astantibus legionibus angelorum, assistente cun-
cto ministerio celestium potestatum, atq; electis omnibus ad hoc spe-
ctaculum deductis, ista belua crudelis, & foris in medium captiua
deducetur: & cum suo corpore, hoc est, cum reprobis omnibus, æter-
nis gehennæ incendijs mancipabitur, cum dicetur: Discedite à me
maledicti in ignem æternū, qui paratus est diabolo, & angelis eius.

Præcipitabit etiam iniquus consiliū suum. Iob. 28. b. quia cum iu-
dex iustorum, iniustorumq; uenerit, per hoc quod hic appetere pra-
uis cogitationibus elegit, in æterni supplicij tenebras demergetur.

Præcipitationis uerba erant, quum Iudæi dixerunt: Non habemus
regem, nisi Cæsarem: quibus uerbis in profundum seculi se demerse-
runt. Pl. 51. Unde & in præcepti decurrentes aquæ dicuntur. Mich. 1. d.

Præcidere, Præcindere, uide Abscindere.

Præcipere, Præceptum uide Mandare.

Præcipuus, uide Principalis.

Præclarus, uide Inclutus.

Præco.

Præco à præcinendo dictus est, qui antè canit, uel annunciat qd
est faciendum. Et etiam qui iussu magistratus, publicè aliquid ore
denunciat.

Yyyy Præco

Beda. Gen. 41

Plin. 11. natu. histo.
Hie. f. Isa. 26Ori. f. Gen. ho. 17. &
f. Eze. ho. 40
Hie. f. Isa. 8. 9Ori. f. Nu. ho. 16
Ori. f. Iere. ho. 11
Hie. f. Isa. 17
Rup. f. Nahum. 2

Gre. 30. mor. 11

Hie. f. Ezech. 39
Beda. s. Pro. 31
Rup. f. Amos 3

Hie. f. Hose. 10

Gre. f. 1. Reg. 15

Gre. f. 1. Reg. 15

Hie. f. Amos. 1
Gre. 21. mor. 2Gre. f. 1. Reg. 14. &
mor. 16

Præco ante Ioseph, designat Ioannē Baptistam præcursorem Chri. Ioannes Bapt. Apostoli.
Præcones et sunt Apostoli, & prædicatores. Et præconis vox, est ipsa prædicatio. Gen. 41. c. Exo. 3. 6. a. Iosu. 3. 2. Reg. 22. f. 1. Petri. 2. b.

Precordia, sunt membræ, quæ extra separant ab inferiore viscerū parte: dicta quod cordi præcedantur. & à Græcis phrenes dñr. In præcordiis vigilare dicitur, qui potest dicere, De profundis clamaui ad te Domine. Isa. 26. b.

Predari, & depopulari, est vi armorum, & belli res aliorum rapere. Vnde prædatores dicuntur, & res, quæ capitur, dicitur præda.

Præda, quæ facturus erat Iudas, designare potest liberationem populi per Christum factam. Vel designat sacrificia, quæ in tribu Iuda offerebantur. Vel etiam persecutionem Pauli. Gen. 49. b. Et ipse, Christus dicitur prædari. Isa. 8. 9. a. 3. 1. b.

Præda, aliquando dicitur regnum cælorum, quod vim patitur, & diuiditur fidelibus. Nu. 3. 1. d.

Præda etiam dici potest doctrina legis. Isa. 33. d. Et in deprædationem sunt dati thesauri Iudæorum, quum intelligentia prophetiarum data est gentibus. Ier. 15. c. 2. Para. 24. f. Præda etiam erat ipsum templum, quo sacerdotes abutebantur ad auaritiam. Nahum. 2. d. Exterminabo de terra prædam tuam.

Prædari dicuntur Apostoli filios Orientis, quando cōuertuntur Gentiles ad fidem. Isa. 11. d. Præda quoque lænx, sunt Gentiles ab ecclesia conuersi. Iob. 38. d. Depopulantur quoq; urbem Sichen, qui tollunt animas à dæmonibus possessas. Gen. 34. d. Et deprædantur fideles eos: quibus prædæ fuerant, quum reuincunt hereticos, à quibus opprimebantur. Eze. 39. c. Zach. 2. c. Hanc prædam dat mulier fortis domus suis, quando conuersos ex gentibus adiungit fidelibus. Pro. 3. 1. c. Præda leonis, Dei, sunt, qui conuertuntur. Amos. 3. a. Nahum. 2. d.

Depopulatur Deus aras hereticorum, quando eorum destruit errores. Hose. 10. a. Depopulatio quoq; potentis, est destructio rationum hereticorum. Amos. 5. c.

Ad prædam Amalec versus Saul cum populo. 1. Regum. 15. c. designat eos, qui prohibente, & quasi minis armato Deo, ad violandum sacrarium castitatis irrumpunt: & quasi per rapinam prædæ, eiecta Amalec ad terram Domini deferunt.

Quando uolentia armatorum alicuius, proprium aliquid tollitur præda nominatur. Vitia autem carnis, & animæ, quia diabolo suggerente propagantur, eius uelut propria possessio sunt. Quisquis ergo in se nuper remissus, nunc autem uolentis uitia destruit, prædam facit: quia quæ aliena sunt, potenter rapit. In qua tamen præda relinquuntur uitia, non retinentur. 1. Reg. 15. c.

Præda electa pauperis, est eius anima, uel bona opera. Amos. 5. c. Et deprædatus dicitur oculus animam, quum per aspectum scemine, quispiam in peccatum incidit: & cum concupiscendo uisibilia, inuisibiles uirtutes amisit. Thr. 3. f.

Præda, ad quā uersus est populus, psequens hostes. 1. Re. 14. c. est quæ predatores ad proprias laudes conuertantur, uidentes se ab aliis non laudari. Sic præda tigridis, est inanis gloria, seu laus, quā uolenter hypocritæ à populo extorquent. Præda enim est, quæ aliena uolenter auferunt. Ois aut hypocrita, quia unā iustitiæ simulans, iustorum sibi laudem

Liberatio per Christum.

Sacrificia.

Persecutio

Pauli.

Christus

Regnum cælorum.

Doctrina legis

Templum.

Conuersio gentium.

Destructio errorum.

Violatio castitatis.

Tollere uitia.

Anima.

Bona opera.

Inanis gloria.

Boni.

Peccare p vim

tentationis.

Anima capta

à demonibus,

vel hereticis.

Ecclesia.

Dæmones.

Superbientes

de donis Dei.

Conuersio, vel

condemnatio

persecutorum.

Predicatio

Christi.

Declarare my

steria.

Audacter doce

re fidem.

Predicare Chri

stum.

dem arripit, alienum profectò est quod tollit. Iob. 4. b.

Prædæ sunt Iudæis recedentes à malo, quos persequuntur Iudæi. 59. c. Hie. f. Isa. 59. Hie. f. Isa. 9. 49. Gre. f. 1. Reg. 14. c. 13. mo. 16. 17. & 19. mo. 23. 24. 26. & 19. mo. 23.

Prædari interdum est, quasi per uolentiam peccare. Prædantur etiam dæmones animas captiuas, per uolentas tentationes eas ad secta hereticas. Item heretici, quorum præda dicuntur uiduæ, & pupilli. 1. Re. 14. c. Isa. 9. a. 10. a. b. 3. a. Et deprædatur Assur principes populorum, quum diabolus vincit doctores, & rectores Ecclesiæ. Isa. 10. c. Præda fortis, sunt Gentiles captiuati à diabolo. If. 49. g. Deprædantur autem heretici pupillos, quum contra infirmas fidelium mentes uerborum, & operum uolentia grassantur. Iob. 24. b. Præda, quam diabolus pollicetur socij, sunt errores, uel animæ, quas alijs malignis spiritibus permittit. Iob. 17. b. Præda autem de dentibus iniqui abstulit Christus, uel Ecclesia, quæ ex erroris morsu animam prædicatio liberauit. Iob. 29. c.

Depopulata ciuitates, ac regiones Israel, sunt Ecclesiæ à persecutoribus dissipatae. Eze. 36. a. Ioc. 1. c.

Prædones dicuntur dæmones, in quorum prædam dantur mali. Ier. 2. c. 4. b. If. 2. 1. a. Et præda leonis, sūt mali sub dæmonibus aut peruersi ab hereticis. Nahum. 2. d. Et præda luporum, sunt uicti à dæmonibus. Habac. 1. c. Pl. 16. Præda quoque iniqui sunt, mali possessi à diabolo. Iob. 29. c.

Prædones etiam sunt, qui de donis doctrinæ, & alijs à Deo acceptis superbunt, qui non immerito prædones vocantur: quia dum loquuntur, quæ non faciunt, in uisum loquutionis suæ uerba iustorum tollunt. Iob. 12. a.

Prædones Hierusalem dantur in prædam, quando persecutores Ecclesiæ conuertuntur: uel mittuntur in infernum. Ier. 30. c.

Predestinare, præfinire, est præordinare, & præmittere, hoc est, aliquid in futurum ordinare: quod & præfinire dicitur. Prædestinationis autem nōmine, non aliqua uoluntatis humanæ coactitia necessitas exprimitur, sed misericors, & iusta sature operis diuini sempiterna dispositio prædicatur. Prædestinasse autem dicitur Deus fideles in adoptionem filiorum. Rom. 8. f. 1. Cor. 2. b. Ephe. 1. a.

Predicare, est aperire, seu publicè dicere, celebrare, & laudare.

Prædicatio Ionæ ad Ninuias, prædicationem Christi, & discipulorum ad Gentes, seu ad mundum designauit. Ion. 1. a. Prædicauit autem iuxta prædicationem priorem: quia eadem est fides ueteris, & noui testamenti. Et prædicauit egressus a pisce, hoc est, post resurrectionem. Ion. 2. a. 3. a. Mat. 12. d. Prædicauit autem Christus spiritibus, qui erant in carcere, hoc est, hominibus existentibus in corpore. Tēpore quidem Noe ueniens in spiritu: postea uero ueniens in carne. 1. Pet. 3. d. Et prædicauit captiuis indulgentiam. Isa. 61. a. Prædicauit etiam pacem, & salutem. Isa. 52. b.

Prædicant super testā, qui ea, quæ sub uelamine acceperunt, aperte prædicant. Et qui audacter, aut magna uoce ueritatem fidei proferunt. Et qui sublimi, & excelso dicendi genere tradunt mysteria: & ex ueritatis regula scripturam declarant. Mat. 10. c. Luc. 12. a.

Prædicant filij Iacob Deum Israel, hoc est, Apostoli, & apostolici uiri Christum. Isa. 29. c.

Prædicauerunt peccatum suum quasi Sodoma Iudæi: quando clamauerunt, Crucifige, crucifige. Isa. 4. b.

Hie. f. Isa. 59

Hie. f. Isa. 9. 49

Gre. f. 1. Reg. 14. c.

13. mo. 16. 17. & 19.

mo. 23. 24. 26. & 19.

mo. 23

Glo. ord. f. Ezech. 36

Hie. f. Iere. 4 & f.

Haba. 1

Gre. 19. mo. 24

Gre. 11. mo. 2

Glo. ord. f. Ier. 30

Fulgen. 1. de duplici

prædestinatione.

Hie. f. Ionam 1. 2

Aug. epis. 99

Gre. 18. mo. 23

Hil. f. Mat. Can. 10

Cle. Alex. 6. Strom.

Hie. f. Isa. 29

Hie. f. Isa. 3

Cleric. Mich. 3

Glo. ord. f. Gen. 21

Basil. f. Exa. ho. 10

Amb. de dign. face. 4

Glo. int. f. Isa. 32

Glo. ord. f. Gen. 39

Glo. ord. f. Exo. 5

Amb. epist. 14

Hic. f. Isa. 22

Amb. f. ps. 118 ser.

20

Ori. f. Exo. ho. 10. &

s. Matt. ho. 29

Hic. f. Matt. Can. 15

Hic. Agla. f. & f.

Amos 1

Ber. epist. 42

Beda f. Exo. 21

Gre. 3 past. adm. 25

Prædicant pacem pseudo prophete ijs, à quibus accipiunt munera. Item hæc ei promittentes impunitatem à peccatis. Mich. 3. a.

Prædicere.

Predicare, est ante vel prius dicere: & prænunciare quod futurum est sic prædixit Deus natiuitatem Christi, in figuram natiuitatis Isaac. Gen. 21. a.

Prædium, vide Ager.

Præesse, Præsidere, Præses.

Præesse, est super alios dominium habere: quod & præsidere dicitur. Præse autem est, qui alijs præsidet.

Præesse hominem pueris matris, & ceteris animantibus, est proprii corpori, aff. Etibus dominari. Gen. 1. Et præesse domui suæ, est bene gubernare corpus. 1. Tim. 3. b.

Præerunt principes in iudicio, hoc est, Apostoli, & Sancti in Ecclesia per eos gubernanda Isa. 32. a.

Præferre, Præficere, Præponere, Præfectus, Præpositus.

Præficere, est super alios ferre, aut ponere, quod & præponere dicitur, & præficere. Vnde præfecti dicuntur, qui alicui rei agende præpositi sunt.

Præpositus omnibus Ioseph, potestatem Christi designat: qui caput est Ecclesie Gen. 39. a. Præfectus autem eum Pharaon terree Aegypti, hoc est, pater dedit potestatem Christo prædicandi, & c. 4. l. c.

Præpositi constituti à Ioseph, seu Pharaone super triticum Aegypti, sunt Apostoli, & prædicatores à Christo instituti super verbum dicatores. Dei. Gen. 41. d.

Præpositi caforibus lapidum templi, & onera ferentibus, dici pnt Conditores sacrae scripturae, per quos gubernantur prædicatores: & sunt tria milia sexcenti, propter fidem Trinitatis, & perfectionem operum, quam docent. 3. Reg. 5. b. 2. Par. 2. d.

Præfecti filiorum Israel, sunt prelati in Ecclesia: qui flagellantur per præfectos Pharaoni, hoc est, per mundanos. Exo. 5. e.

Præfetur primogenitus uxoris odiose, primogenito dilectæ, hoc est, iustus peccatori, & Gentili. Iudeo. Deut. 21. b.

Præpositus templi Sobna, designat sermonem, & rationem legis. Isa. 22. d.

Præponens Pharaon magistros operum, designat diabolum instituentem alios demones velut præfidentes, aut præfectos ad vitia: vel ipsa vitia sunt præfecti, seu præpositi. Exod. 11. b. 3. b. 5. b. Mich. 1.3. b.

Præferre, vide Prædestinare.

Prægnans, Gravid.

Prægnans dicitur femina, quæ in utero prolem gestat, non longe à partu, quæ & gravis dicitur.

Prægnans mulier, dicitur anima concipiens verbum Dei, aut bonum propositum, idq; de nouo. Designat etiam dolorem, & grauitatem, seu difficultatem operandi. Exo. 21. c. 3. b. Matt. 24. b. Et prægnans Galaad, sunt anime, quæ nuper Christi susceperunt sermonem. Et habentes inuicem fidei. Et quæ parum adhuc, & teneram charitatem habent. Amos 1. d. Prægnantes etiam Galaad, sunt anime, quæ in electum verbi ex diuino amore concipiunt: & si ad perfectum tempus veniant, conceptam intelligentiam boni operis ostensione paritursunt.

Prægnans, vide Prædestinare.

Prægnans, Gravid.

Prægnans dicitur femina, quæ in utero prolem gestat, non longe à partu, quæ & gravis dicitur.

Prægnans mulier, dicitur anima concipiens verbum Dei, aut bonum propositum, idq; de nouo. Designat etiam dolorem, & grauitatem, seu difficultatem operandi. Exo. 21. c. 3. b. Matt. 24. b. Et prægnans Galaad, sunt anime, quæ nuper Christi susceperunt sermonem. Et habentes inuicem fidei. Et quæ parum adhuc, & teneram charitatem habent. Amos 1. d. Prægnantes etiam Galaad, sunt anime, quæ in electum verbi ex diuino amore concipiunt: & si ad perfectum tempus veniant, conceptam intelligentiam boni operis ostensione paritursunt.

Prægnans, vide Prædestinare.

Prægnans, Gravid.

Prægnans mulier, dicitur anima concipiens verbum Dei, aut bonum propositum, idq; de nouo. Designat etiam dolorem, & grauitatem, seu difficultatem operandi. Exo. 21. c. 3. b. Matt. 24. b. Et prægnans Galaad, sunt anime, quæ nuper Christi susceperunt sermonem. Et habentes inuicem fidei. Et quæ parum adhuc, & teneram charitatem habent. Amos 1. d. Prægnantes etiam Galaad, sunt anime, quæ in electum verbi ex diuino amore concipiunt: & si ad perfectum tempus veniant, conceptam intelligentiam boni operis ostensione paritursunt.

Dominari affe

Etibus.

Apostoli guber

nantes Ecclesia

Prælati.

Dæmones.

Vitia.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans.

Gravid.

Prægnans etiam dicitur Ecclesia secundum quod simplices, & infirmos habet. Habebat etiam in utero, quando fides Patriarcharum promissionem habens, Christum cepit expectare. Apoc. 12. a.

Prægnans Elisabeth typum gerit bonorum, sed nondum spirituum. Luc. 1. c.

Plebs Iudaica. Prægnans nurus Eli, designat plebem Iudaicam semina perfidiæ sacerdotum in mente habentem. 1. Reg. 4. d.

Nondum bene operantes. Prægnantes quibus dicitur, vā, in die iudicii, sunt qui nondum bona opera pepererunt, & qui intentionem prauam habent. Et qui cupiunt aliena, & sperant habere: & habentes spem in seculo. Item illa anima, quæ non in perfectum virum sua genimina perduxerunt, sed initia habent fidei, vt enutritio ne indigeant magistrorum. Mat. 24. b. Luc. 21. d. 1. Thren. 5. a.

Habentes prauam intentionem. Prægnantes quibus dicitur, vā, in die iudicii, sunt qui nondum bona opera pepererunt, & qui intentionem prauam habent. Et qui cupiunt aliena, & sperant habere: & habentes spem in seculo. Item illa anima, quæ non in perfectum virum sua genimina perduxerunt, sed initia habent fidei, vt enutritio ne indigeant magistrorum. Mat. 24. b. Luc. 21. d. 1. Thren. 5. a.

Prægredi, Præire, vide Antecedere.

Præhære, Prælium, vide Bellum.

Stipendium.

Premium est, quod in ludis proponitur dandum ei, qui fortiter fecerit, vel qui in aliquo certamine victor euaserit, solumq; dari solet pro recte factis. 1. Reg. 5. b. Tob. 4. b. Esther. 6. a. Dani. 2. a. Stipendium autem est as militare, seu premium, quod militibus datur.

Pignus spiritus. Stipendia quib. contenti esse debent milites Christi, sunt pignus Spiritus. Luc. 3. c. 2. Par. 1. d.

Stipendium peccati, dicitur mors. Roma. 6. d. quia datur propter meritum peccati, & non sicut vita eterna, quæ quamuis præcedant opera, tamen dicitur dari per gratiam Dei, & esse donum Dei.

Præoccupare, vide Præuenire.

Præponere, vide Præferre.

Præputium.

Præputium, est pellicula, quæ glandem, hoc est, summam virilis membri partem tegit: quæ in circuncisione præcidi solebat.

Superfluitas carnis. Præputium significare potest superfluitates, & delicta carnalia. Gen. 11. b. Exo. 4. f. Ierem. 9. g. Colos. 2. b. Præputium etiam dici potest.

Vitia mixta sunt vitia, quæ miscentur virtutibus, ut in deposito reddendo præputium est, si reddatur quando reddi non deberet, Sic in amicitia, & pa-

Cogitationes prauæ. Præputia etiam coram, sunt vitia, uel cogitationes prauæ, aut superflue. 1. Cor. 4. a.

Arrogantia. Præputia arborum abscindenda. Leuit. 19. designant arrogantiam abiiciendam. Vel sunt prima opera nostra bona, & tunc auferimus præputia, quæ de ipsa inchoationis infirmitate, suspecti primordia nostrorum operum non approbamus.

Prima opera bona. Præputia arborum abscindenda. Leuit. 19. designant arrogantiam abiiciendam. Vel sunt prima opera nostra bona, & tunc auferimus præputia, quæ de ipsa inchoationis infirmitate, suspecti primordia nostrorum operum non approbamus.

Peccatum originale. Præputium peculiariter significat peccatum originale, vnde pater circuncisus generabat filium præputiatum, sicut pater baptizatus generat filium in originali.

Gentiles. Præputium dicebantur Gentiles, quia non erant circuncisi. Iere. 9. g. Rom. 2. d. Ephe. 2. d.

Errores philosophie. Præputium filij Moysi, & Sephora, hoc est, philosophia, sunt errores philosophie admixti veritatibus, vt quod immortalis sit anima, est dogma pium, migrare autem ipsam de corporibus in corpora, est præputium.

Præputia ducenta, quæ tulit Dauid, ut acciperet uxorem filiā Saulis, designant non copulandam synagogam Christo, nisi copulatis prius gentibus ad fidem. 1. Reg. 18. d.

Amb. f. Luc. 21

Rup. 3. Vi. ne. De.

10

Gre. f. 1. Reg. 10

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Gre. f. 1. Reg. 4

Prætere, vide Transire, & Transgredi.

Prætermittre, vide Delinquere.

Prætorium, Prætoriolum.

Prætorium, est domus, in qua prætor, aut dux habitat: Vel locus, in quo iudicia exercet.

Probati tenta-
tionibus.

Prætoriola, vel cellaria naui Tyri de insulis Italiæ, significant probatos per tentationes, quibus iam aliorum cura mandatur, Eze. 27. a. *Hie. s. Eze. 27*

Præualere.

Præualere, est antecellere, & potentior, seu robustior esse.

Iudei occidētes
Christum.

Præualens Jacob in angelum. Gen. 32. g. designat Iudeos, quos permittit Deus præualere in Christum, ut eum crucifigerent: unde secuta est benedictio generis humani. *Aug. q. in Iudi. 49*

Auxilium Dei.

Præualens fames in vniuerso orbe, cui tamē succurrit Ioseph, designat non esse, qui faciat bona, nisi Christus succurrat. Genes. 41. g. signat non præualentes autem funiculi sustentare tabernaculum Hierusalem, designant nullo auxilio humano ipsam posse defendi contra sententiam Dei. Isa. 33. d. *Glo. int. s. Gen. 41*

Romani contra
Hierusalem.

Præualescentes contra Ariel, fuerunt Romani destruentes Iudeam, & Hierusalem: uel doctores ecclesiæ reuincētes hæreticos. Isa. 29. b. *Hie. s. Isa. 29*

Doctores contra
hæreticos.

Qui præualebat, erat diabolus, qui subiectam habebat Gentilitatem Isa. 29. f. Præualescentes quoque aduersum Iob, erant demones, qui cum affligerunt, & iniqui aduersus ecclesiam. Iob. 30. b. *Hie. s. Isa. 29*

Diabolus.

Non præualent portæ inferi aduersus ecclesiam, hoc est, peccata non superant ecclesiam, in qua est poenitentia. Matt. 16. c. *Gre. 20. mo. 22*

Iniqui.

Non præualeat manus Tyri, quum auferatur prosperitas mundana à malis, ut ita conuertantur. Isa. 23. b. iuxta Septuaginta. *Amb. s. Luc. 9*

Non præualeat Moab obsecrando sua sancta: quia hæreticis non proderunt sui errores. Isa. 16. d. *Hie. s. Isa. 23*

Præualent verba iniquorum super fideles, quando non sunt in Ecclesia, qui possint eis resistere. Ps. 64. Vel dicuntur præualuisse, quando ab infantia nutriti sunt in erroribus iniquorum, donec per Christum liberati sunt. *Hie. s. Isa. 16*

Præuicari, vide Transire.

Præuenire, Præoccupare.

Preuenire, est antecuenire, seu anticipare, quod & præoccupare dicitur.

Dans Christus
eucharistiam.

Præuenit misericordia Dei Christum: quando ante resurrectionem etiam in morte eius facta sunt signa. Ps. 52. Præuenit etiam alios per gratiam præuenientem, & monendo ad poenitentiam. *Hila. s. ps. 58*

Gratia præueniens.

Præuenire dicitur Christus fideles in benedictionibus dulcedinis, quando dedit eis etiam corpus suum in cibum. Psal. 20. Præuenit etiam in benedictionibus dulcedinis, per gratiam præuenientem. Vel pater præuenit filium in benedictionibus, quando benedixit Patriarchis propter ipsum ex eis nasciturum. *Aug. epist. 105. & s. ps. 58*

Benedictio patriarcharum.

Præuenisse dicitur Deus Iudeos. Ps. 116. Nempe in resurrectione: quia contra eorum opinionem resurrexit. Dicitur etiam præuenire diabolus, quando seruat suos, ne eis laqueis capiantur. *Ar. s. ps. 20*

Resurrectio Christi.

Præuenit Aethiopia manus eius Deo, quando Iudeis ad fidem venire recusantibus, introducti sunt Gentiles, ut Eunuchus Candacis Regine. Vel præueniunt manus eius: quia conuersi sunt antequam eius incurrerēt vindicta. Ps. 67. Præuenire etiam dicitur manus suas, qui iustificatur ex fide ante opera. Dicuntur et præuenisse gentiles *Ber. ser. paruo. 39*

Conuersio gentium.

Præuenire etiam dicitur manus suas, qui iustificatur ex fide ante opera. Dicuntur et præuenisse gentiles *Hie. s. ps. 20*

Præuenire etiam dicitur manus suas, qui iustificatur ex fide ante opera. Dicuntur et præuenisse gentiles *Ar. s. ps. 17*

Præuenire etiam dicitur manus suas, qui iustificatur ex fide ante opera. Dicuntur et præuenisse gentiles *Hie. s. ps. 16*

Præuenire etiam dicitur manus suas, qui iustificatur ex fide ante opera. Dicuntur et præuenisse gentiles *Ar. s. ps. 17*

Præuenire etiam dicitur manus suas, qui iustificatur ex fide ante opera. Dicuntur et præuenisse gentiles *Hie. s. ps. 16*

Præuenire etiam dicitur manus suas, qui iustificatur ex fide ante opera. Dicuntur et præuenisse gentiles *Ar. s. ps. 17*

Præuenire etiam dicitur manus suas, qui iustificatur ex fide ante opera. Dicuntur et præuenisse gentiles *Hie. s. ps. 16*

Præuenire etiam dicitur manus suas, qui iustificatur ex fide ante opera. Dicuntur et præuenisse gentiles *Ar. s. ps. 17*

Præuenire etiam dicitur manus suas, qui iustificatur ex fide ante opera. Dicuntur et præuenisse gentiles *Hie. s. ps. 16*

Præuenire etiam dicitur manus suas, qui iustificatur ex fide ante opera. Dicuntur et præuenisse gentiles *Ar. s. ps. 17*

Præuenire etiam dicitur manus suas, qui iustificatur ex fide ante opera. Dicuntur et præuenisse gentiles *Hie. s. ps. 16*

Præruptus.

Præruptus, est locus quasi dissectus, & auulsus.

Gre. 31. mor. 35

Prærupti filices, sunt fortissimi angelorum chori: qui quamuis non integri, sed tamen in proprio statu fixi, cadente cum suis angelis diabolo, remanserunt. Prærupti enim sunt: quia pars eorum cecidit, pars remansit. Iob. 39. d. *Angeli*

Gre. 1. Reg. 14

Prærupti scopuli, peruersum vsu prauitatis significare possunt.

Hie. s. Zach. 14

1. Regum. 14. a.

Præruptum in parte montis Oliueti, deiectionem, & perditionem Iudeorum significare potest. Zach. 14. a. *Deiectione Iudeorum*

Præfagium.

Præfagium, est inditium aliquod rei futuræ, quod sagacitate quadam percipi posse videatur. Gen. 41. b. *Deiectione Iudeorum*

Præsen, Præsentia.

Præsen, est, quod in tempore quod nunc est, dicitur esse: & quod est in nostro prospectu: unde dicitur præsentia.

Gre. 5. mor. 23

Præsentibus nobis dicitur spiritus transire, quando inuisibilia cognoscimus: & tamen hæc non solide, sed raptim videmus. Iob. 4. c. *Cognitio leuis inuisibilium.*

Glo. ord. s. Exo. 22

Præsen dicitur esse Dominus rei, quum ei placet opus: & quum quis strenuè gerit opus: quod si negligenter operetur, dicitur non esse præsen Dominus: & reddere compellitur vsque ad ultimum quadrantem. Exod. 22. c. *Strenuè operari.*

Præsepe, Præsepium.

Præsepe, est stabulum, in quo equi, muli, & cætera iumenta continentur. Præsepium autem locus, in quo pabulum animalibus apponitur.

Gre. 7. mo. 4. et ho. 8

Præsepe Domini, beneficentiam Dei, quam simplices ex Gentibus cognouerunt, significat. Isa. 1. a. Præsepe autem ipse Christus natus impleuit. Iob. 6. a. quia cibum semetipsum mentibus mortalium præbuit, dicens. Ioann. 6. f. Qui comedit carnem meam, & bibit sanguinem meum, & c. *Beneficentia Dei.*

Gre. 31. mor. 2

Præsepe Iob, hoc est, ecclesiæ, sacra scriptura non inconuenienter accipitur, in qua verbi pabulo animalia sancta satiantur. Iob. 39. b. *Sacra scriptura.*

Hie. s. Iob. 39

Præsepe dici possunt auditores prædicatoris. Prou. 14. a. Nec mirandum, cur auditores in præsepi significentur, quum bos alatur de præsepi: Doctor autem verbo auditentes soleat nutrire. Sed intuentum, quia & de labore bouis præsepe impletur, & ipse bos suo fructu de præsepi reficitur. Quia nimirum prædicator fidelis, & audientes verbo reficit, & eadem refectio apud Deum ipse proficit. Quod in opere figuratur Eli: qui Sareptanam uiduam pasci, à qua & ipse pascitur. 3. Reg. 17. b. *Auditores prædicatoris.*

Theop. Ale. 1. pasc.

Præsepia synagogam significare possunt, quando dicitur. Haba. 3. d. Non erit armentum in præsepibus. *Synagoga.*

Beda. s. Pro. 14

Præsidere, vide Præesse.

Hie. s. Iob. 39

Præsidium, vide Defendere.

Theop. Ale. 1. pasc.

Præstare, vide Dare.

Beda. s. Pro. 14

Præsto, vide Parare.

Hie. s. Haba. 3

Præstolari, vide Expectare.

Præsumere.

Præsumere, est ante sumere: & sumitur pro temerè audere. Præsumptio autem spiritus, est superbia. Ecclesiast. 6. b. *Superbia.*

Aug. 1. se. Do. in mō.

Prætere, vide Transire.

Prætere, vide Transire.

Prætere, vide Transire.

Prætere, vide Transire.

Prætere, vide Transire.

Prætere, vide Transire.

Prætere, vide Transire.

Prætere, vide Transire.

Prætere, vide Transire.

Prætere, vide Transire.

Prætere, vide Transire.

Prætere, vide Transire.

Prætere, vide Transire.

Prætere, vide Transire.

Prætere, vide Transire.

Aug. 1. p. 94

Arn. & Hil. p. 67
Hie. 1. p. 67Amb. 1. p. 118. ser. 19
Aug. 1. p. 87. 118Rup. 1. p. 94
Gre. 20. mo. 29

Ori. 1. Mat. ho. 20

Amb. de Paradi. 3
Beda 1. Gen. 2

Beda 1. Pro. 27

Beda 1. Pro. 31

Ori. 1. Leu. ho. 15

Gre. 12. mo. 24

Hie. & Aug. 1. p. 48

Basil. p. 48. 61

Hil. 1. Mat. can. 32

in immaturitate: quia cito crediderunt. Ps. 118. Preoccupat etiam faciem Dei, in confessione, qui punit, & confitetur peccata sua, antequam a Deo puniatur. Ps. 94.

Preueniunt principes prophetantes, quando liberati sunt filij Israel in mari Rubro. Ps. 67. Dicitur autem de Apostolis præcedentibus, & deducenibus, quos conuerterunt.

Preuenire dicitur in maturitate, quando iuuenis senili pondere incentiua comprimit voluptatum, & c. Ps. 118. Sed potius legendum est in immaturitate: ut idem designetur, in tempeste videlicet noctis hora. Preueniunt etiam oculi diluculo ad Deum, quum quis manè vigilat ad laudes Dei: cui quotidie primicias cordis, & oris debemus offerre: Præuenit etiam oratio manè Deum, quum quis in hac vita orando præuenit diem iudicii. Ps. 87. Quod etiam est præoccupare faciem Dei. Ps. 94.

Præueniunt Iob, hoc est, Ecclesiam, dies afflictionis. Iob 30. d. quia licet sciat in persecutione vltima se multa passuram, tamen nunc malorum vitam intra se grauitur etiam tempore pacis portat.

Prandere, Prandium.

Prandium est refectio seu cibus, qui ante meridiem, aut in meridie sumitur. Prandere autem est cibum illa hora sumere.

Prandium paratum, designat solidas, & rationabiles mysteriorum escas, quas Deus parat iis, qui inuitati sunt. Mat. 22. a.

Præfatus Lapis.

Præfatus lapis, est de viridantium genere, & virore suo speciem significat. Nascitur in Phison, hoc est, in prudentia, ut designet virorem animi prudentia vigentis. Vel designat vitam æternam semper vitentem. Gen. 2. b. Vbi dicitur lapis onychinus.

Pratum.

Pratum, est in quo sine alio cultu herba nascitur, & falce duntaxat opus est: vnde dictum est pratum quasi paratum: de quo Sap. 2. b. Nullum pratum sit, quod non pertranseat luxuria nostra.

Prata aperta, dici possunt sacramenta tradita Ecclesie, in quibus sunt pascua spiritualia. Pro. 23. d.

Præcari, Precari, vide Orare.

Precium, Preciosus, Appreciare.

Precium est, quod datur pro re emptâ. Preciosum autem, quod est magni precij. Preciosus ergo, est charus. Pro. 1. b. Omnem preciosam substantiam reperiemus. Honorabilis. 1. Reg. 27. f. Eo quod preciosa fuerit anima mea. Meritorius. Ps. 115. Preciosa in conspectu Domini mors Sanctorum eius. Rarus. 1. Reg. 3. a. Sermo Domini erat preciosus.

Precium mulieris fortis, est Christus, qui redimit Ecclesiam: qui fuit procul quantum ad tempus expectatum, & quantum ad puritatem vite, & de vltimis finibus, quia à summo cælo egressio eius. Pro. 31. b.

Precium impositum, est penitentia imposita: ut premium pudicitie, & premium iumentorum. Exo. 13. c. 21. b. Premium quoque ad redemptionem possessionis, est penitentia. Leui. 25. c. Et premium redemptionis animæ, dici potest elemosyna, qua redimuntur peccata: quæ tamen diuitibus impoenitentibus, non proderit ad redimendum. Iob 15. d. Ps. 48.

Premium pro animabus, est scilicet seruitutis obsequium. Exo. 30. b. Pretium autem redemptionis animæ, est à solo Christo. Et proprie premium, est sanguis Christi, quo redempti sumus. Ps. 48. 61. Mat. 27. a. Luc. 23. a. 1. Cor.

Ducatus Apostolorum.

Tempestiue opere rari, & orare.

Mysteria.

Spes.

Prudentia.

Vita æterna.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Pratum.

Labores sine fide.
Simoniaca pecunia.

Prospera mundi

Temporalia.

Virtutes.

Prophete.

Christus.

Opera perfecta

Natura humana.

Patres antiqui

Falsæ doctrinæ.

Doctores mali.

Raritas fidei.

Beneficia Dei.

Humiles.

1. Cor. 6. d. 7. d. Hebræ. 7. d. Dicitur autem Christus redemisse sine precio: quia non auro, vel argento redemit. Isa. 45. c.

Preciū arietis, & olei, & reliquorum, est legendi studium: & vigiliæ ad audiendum verbum Dei: & obedientia. Ori. 1. Leu. ho. 4

Precium lignorum est labor in virtutibus sine fide. Thre. 5. a. Vel designatur hoc precio simoniaca pecunia, qua minores coguntur a maioribus emere dona spiritualia. Glo. int. s. Thre. 5

Precium pro aqua accipiunt Idumæi, quando gloriantur mundani, quod boni etiam voluptatibus vtiuntur. Num. 20. c.

Precium sapientiæ, quod nescitur, dicitur esse, quia nullum est preciū, quod comparari possit sapientiæ genitrici, quæ est Christus: quia nullum est meritum, quo quis illam percipere mereatur. Ad hoc namque precium damus: Ut eius vice re, quæ appetimus, possidere debeamus. Iob 28. b.

Precium decorum Christi, dicitur triginta argentei. Zach. 11. c. diciturque decorum per ironiam. Vel dicitur de mandatis legis.

Preciū dare pro primogenito, est mutare in melius. Exo. 13. b. 3. c.

Precium autem animalis immundi oblato Deo, est ordo conuersationis datus ei, qui non potest ruminare scripturas, aut diuidere contemplando. Leu. 27. b.

Precium filiarum Laban. Gen. 30. c. designare potest prospera mundi: quæ quum auferunt, cogunt relinquere mundum. Precium etiam tritici deficiens, designat temporalia: quæ deficiunt ad emendam sapientiam, cui omnia temporalia non valent comparari. Gen. 47. c.

Preciosus erat sermo Domini tempore Samuelis, hoc est, post aduentum Christi: quia magno precio emebatur: quum credentes propter verbum Dei occiderentur. 1. Reg. 3. a. Ideo dicebat Dominus. Mat. 16. d. Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me. Et Mat. 10. d. Qui amat patrem, aut matrem, & c.

Et Luc. 14. g. Qui non renunciat omnibus, & c.

Preciosa, quæ dat populus pro cibo, sunt virtutes, quas dant peccatores pro voluptatibus. Thre. 1. d.

Preciosæ margaritæ, sunt Prophetæ: & vna preciosa margarita est Christus: qui & lapis preciosus dicitur. Mat. 13. f. Il. 28. d. Preciosæ quoque margaritæ, sunt opera perfecta, quæ non corrumpuntur igne. 1. Cor. 3. c.

Preciosissimus est lapis, dicitur sardonius, qui est terre coloris, non quia in se sit preciosissimus: sed quia designat naturam humanam: vel patres veteris testamenti. Iob 28. b.

Preciosæ autem margaritæ, in malum sunt falsæ doctrinæ: quæ & gazæ preciosæ dicuntur: quæ tamen preciositas, est apparens. Eze. 27. c.

Preciosa dicitur in conspectu Domini mors Sanctorum: quia et vita illorum est illi preciosa, & grata. Ps. 115.

Preciosa vasa cadentia, sunt doctores mali: & diuites, & potentes, & c. Ier. 25. g.

Preciosior erit vir auro tempore Antichristi, propter fidei videlicet raritatem. Isa. 13. c.

Preciosum omne quod videt Deus, sunt immensa pietatis Dei beneficia, quæ consulit Ecclesie. Vel sunt humiles, qui eliguntur a Deo, & in precio habentur. Iob 28. b.

Premere, Comprime, Expressere, Pressura.

Premere, est calcando, & innitendo alicui rei eam pondere, quasi vim facere eam stringendo: vnde dicta est pressura, quæ est quasi angustia. Expressere autem, est premendo elicere.

Premimus

Phi. quod Deus sit immut.

Gre. 18. mo. 24

Glo. ord. s. Zach. 11

Glo. ord. s. Exo. 34

Iych. s. Leu. 27

Rup. 7. s. Gen. 41

Iych. s. Gen. 47

Gre. 1. 1. Reg. 3

Gre. 23. mo. 25

Ori. s. Mat. cap. 13

Amb. 1. 1. Cor. 3

Gre. 18. mo. 29. 30

Hie. s. Eze. 27

Basil. p. 115

Glo. int. s. Ier. 25

Hie. 1. Isa. 13

Hie. s. Iob 28

Gre. 18. mo. 23

Eze. 23. mo. 1
Ecdas. Pro. 30

Amb. de Ioseph. 7

Hie. s. Nahum. 3
Rap. s. Nahum. 3
Glo. ord. s. Exo. 1

Gre. 2. mo. 15. & 20
mo 18

Hie. s. Agge. 2

Gre. 33. mo. 32

Glo. int. s. Isa. 41

Hie. s. Hose. 2

Hie. s. Mich. 4

Gre. 20. mo. 4

Hie. s. Isa. 9
Ori. s. Matt. ho. 10
Gre. 16. mo. 27

S Y L V A

Premimus fortiter vbera, quum verba sacri eloquij subtili intellectu pensamus. Qua pressione dum lac quarimus, butyrum inuenimus: quia dum nuturi, vel tenui intellectu quærimus, vberitate interius pinguedinis vngitur. Quod nec nimie, nec semper agendum est ne dum lac queritur ab vberibus, sanguis sequatur: quia dum verba sacri eloquij plusquam debent discutiuntur, in carnalem intellectum cadunt. Sanguinem enim elicit, qui vehementer emulget, quia carnale efficitur hoc, quod ex nimia spiritus discussione sentitur. Pro. 30. d.

Premittit fames terram, quum in ea est forte desiderium sapientie, aut magna doctrinæ celestis indigentia in toto orbe. Gen. 43. a.

Cōprimere manus fit quandoque quasi plaudendo: & cōprimūt manus super Assur, qui exultant, quia liberati sunt à diabolo. Nahū. 3. d.

Pressi filij Ioei operibus lutu, & terre. Exod. 1. c. designant eos, qui à diabolo frequentibus vitij occupantur.

Premunt turbæ Christum. Math. 9. c. Luc. 8. g. quando multitudo carnalium, quod interius admittitur intra Ecclesiam, eò grauius tolleratur. Premittit autem, & non tangit, quia & importuna est per præsentiam, & absens per vitam. Premunt, & longè sunt, qui diuinam notitiam professionibus sequuntur, moribus fugiunt: qui eidem fidei, quàm loquendo astruunt, agendo contradicunt.

Exprimunt quinquaginta lagenas, & fiunt viginti, qui sine fide faciunt bona opera, quæ temporale percipiūt remunerationē. Agg. 2. c.

Premunt se squamæ Leuiathan, quado hypocrite suam simulationem, aut errorem defendendo conegunt, & mentes suas vehemēti defensione culparum comprimunt. Iob 41. d.

Prendere, vide Capere.

Presbyter, vide Senex.

Priapus.

Priapus, deus horroŕū dictus est apud Gentiles, ac Veneris filius. Est idolum, quod etiam turpiter coluerunt Iudæi: quod dicitur Beelphegor.

Primus, Prior, Primatus.

Primus quandoque ad ordinem numeralem refertur: Vt primus, Secundus, Tertius: & est ante quem in ordine non est alius. Quandoque primus, est princeps, supra quem non est alius: item principuus. Datur etiam primus tempore, aut loco.

Primus, & nouissimus dicitur Deus, quia ipse est principium, & finis omnium, sine principio, & fine Isa. 41. b. 44. b. Dicitur etiam primus eternitate. Apo. 1. d. 2. b. 2. c.

Prior vir animæ, dicitur Deus. Hose. 2. b. cui legitime coniungitur tanquam creatori, & bonorum omnium largitori.

Primus ad Sion dicitur adesse Christus: quia ab eo primo est salus Ecclesiæ. 11. 41. g. Prima quoque potestas, est principatus Christi. Mic. 4. c. Et primus sedet Christus in mentibus eorum, qui primum quærun regnum Dei, & iustitiam eius: Nouissimus autem in quærentibus primum terrena. Iob 29. d.

Primum tempus, est prima prædicatio Christi in Galilæa. Isa. 9. a. Et primum manē est ipŕs ab Adā vsque ad Noe: vel pueritia in vnoquoque. Matt. 20. a. Iob 8. b. Primus ē manē dici pōt huius mudi prosperitas, in qua peruersus quisque erigit, & illorum vitā deprimat, qui dum sequentem gloriam sitiūt, quasi satiari in vespere exquirūt. Ideo primo mane colurgit homicida. Iob 24. c. Primum etiam tempus

con-

ALLEGORIARVM.

726

Pentecostes. conceptus, designare potest Pentecostem, vel Quadragesimam, vel Pascha. Gen. 30. g.

Initium gratie, & glorie. Prima dies primi mensis, initium gratie significare potest: & initium futuræ gloriæ post renouatum mundum. Exo. 30. a. Eze. 45. f.

Mortificatio insignis. Prima myrrha dī dignitate, & significare pōt præcipuam, & insignē mortificationem, & et compassionem, & imitationem Christi. Cant. 4. d.

Compassio. 5. d. Sic prima vnguenta dignitate sunt potiores virtutes. Cant. 4. d.

Imitatio Christi. Prima poma ficulnæ, sunt Patriarchæ, & Apostoli. Hose. 9. c.

Potiores virtutes. Primus turtur oblaris pro peccato: aut pullus columbæ, designat prius mundationem faciendam esse à peccato: vt postea possit offerri in holocaustum. Leu. 5. b.

Patriarchæ, et Apostoli. Primus piscis dici potest is, qui conuersus est ad prædicationem Apostolorum. Matt. 17. d.

Conuersi per Apostolos. Primi dicuntur fructus sapientiæ: quia ad hanc contemplandam primò creatus est homo: siue quia primum, & rude aurum solet esse purissimum, quod sapientiam designare solet. Pro. 3. b.

Fides baptismi. Prima fides est, quæ suscipitur in baptismo: vel dicitur votum factum post prius matrimonium. 1. Timo. 5. b.

Tempus veteris legis. Priores dies erant dies veteris legis: seu tempus ante aduentum Christi, quando non erat pax in mundo. Zach. 8. c. Et prima quæ venerunt, sunt quæ ad legem veterem spectant Isa. 42. b. 43. c. Et prior prædicatio Ionæ, est veteris testamenti. Ionæ. 2. a. Priora autem Iudæorū dicuntur ea, quæ fuerunt ante legem. Matt. 12. d.

Tps ante legē. Primum frumentum dici potest verbum Dei. Eze. 27. d.

Verbum Dei. Primi quos inuadet horror tpe Antichristi, dici pōt Elias, & Enoch antiqui patres, qui etiam eius persecutionem patientur. Iob 18. d.

Synagoga. Prima domus Dei, & prima gloria eius: erat synagoga cum cultu, & ceremonijs legis. Agg. 2. a.

Iudæi. Prior in bonis Ruben, significat Iudæos, quibus credita sunt eloquia Dei, & legislatio, & promissio. Gen. 49. a. Designat et Luciferum: qui in sua aŕtimatione primus est, & etiam quemlibet superbū. Prior etiam in donis Ruben, est timor Dñi: quia bona voluntas incipit à timore Domini, qui est fundamentum donorum Spiritus sancti.

Lucifer. Superbus. Timor domini. Primi facti sunt nouissimi, quando Iudæi, qui primi fidem acceperunt, per incredulitatem vltimum locum tenuerunt: quod & de angelis, & hominibus dici potest. Mat. 19. d.

Iudæi. Prior exiturus erat Zarah, & Phares: quia priora erant opera naturæ, & legis: ita tamen, vt fidem haberent passionis Christi. Gen. 38. g.

Succurrere infirmioribus. Priora dimittens columna, vt staret post ternum, designat succurrendum esse infirmioribus. Exo. 14. c.

Angustie huius vitæ. Priores angustie, sunt angustie huius vitæ, quæ in bonis cessabunt. Isa. 65. c.

Angustie huius vitæ. Prior porta templi dicitur Orientalis, non ordine, sed dignitate. Ezechiel. 40. c.

Cōuersatio veteris hominis. Priora vestimenta. Leu. 6. b. priorem conuersationem veteris hominis, designare possunt: vel designant contemplationem secretorū, quæ in templo tractantur: nec sunt efferenda ad populum.

Contemplatio secretorum. Priores colores non mutati, designant priorem vitæ conuersationem non mutatam in vitium. Ad idem referuntur priores termini lepræ. Leu. 13. a. Exo. 39. a.

Verisimilia. Prima atomata hæreticorum, sunt illa verisimilia, quæ ipsi profertur. Ezech. 27. c.

Glo. ord. s. Eze. 41

Amb. de inst. vir. 19
Gre. s. Can. 5

Hie. s. Hose. 9
Glo. int. s. Leu. 5

Hilas. Mat. Can. 17

Beda s. Prou. 3

Glo. ord. s. 1. Tim. 5

Glo. ord. s. Zach. 8
Hila. s. Mat. Can. 12

Hie. s. Eze. 27
Gre. 14. mo. 12
Hie. s. Agg. 2

Beda s. Gen. 49
Ricar. de S. Vict. de
12. Patriar. 64

Ori. s. Mat. ho. 9

Amb. s. Luc. 3

Glo. int. s. Isa. 65

Glo. int. s. Eze. 40

Glo. ord. s. Leu. 6

Glo. int. s. Leu. 13

Hie. s. Eze. 27

Prima

Hic. f. Eze. 45

Ori. f. Eze. ho. 13

Geor. vene. Cant. 2

10n. 3. cap. 3

Cass. coll. 21. ca. 26

Beda. f. Exo. 21

Gl. ord. f. Leui. 7

Ori. f. Rom. 8

Aug. 83. q. 67

Ori. f. Leui. ho. 2. &

f. Num. ho. 11

Amb. epist. 12

Gre. 4. mor. 3

Iych. f. Leui. 2

Hic. f. Eze. 41

Gl. int. f. Leui. 7

Ori. f. Num. ho. 11

Iych. f. Luc. 23

Hic. f. Eze. 45

SYLVIA

Primarius, vide Principalis.

Primates, vide Optimates.

Primitie, Primitiue.

Primitiue, sunt primi fructus ex agro suscepti, qui Deo offeruntur. suntque primitiue sacerdotum illis a Deo tradite.

Primitiue, quæ de frugibus offerebantur in lege veteri, non erant speciali numero definitæ: sed offerentium arbitrio derelictæ. Traditionem autem accepimus Hebræorum, non lege præceptam, sed magistrorum arbitrio inolitam: Qui minimum, sexagesimam partem dabat sacerdotibus: Qui minimum, sexagesimam: inter quadragessimam, & sexagesimam licebat offerri quodcumque voluisset. Quod igitur in Pentateuco dubium derelictum est, in Ezechiele specialiter definitur propter sacerdotum avaritiam: ne amplius a populo exigant in primitiis deferendis, hoc est, ut sexagesimam partem offerant eorum, quæ gignuntur in terra. Si enim chorus, qui Hebraicè appellatur *גֶּזֶר* & a Septuaginta dicitur gomor, triginta habet modios, tam in aridis speciebus, quam in liquentibus: Ephra quoque, & batus, decima pars est chori, præcipiturque, ut sexta pars tam Ephra, quam bati detur sacerdotibus: quæ de tribus modis dimidium faciunt modium, præcipue supputat sexagesimam partem primitiarum sacerdotes accipere dicitur. Eze. 45. d.

Primitiæ, initia operum, aut bona opera significare possunt: & primitiæ offerunt Deo, qui bonum opus illi tribuunt. Offeruntur etiam primitiæ sacerdoti, hoc est, Christo. Primitiæ quoque, de victimis sunt pectusculum, & armus dexter pertinentes ad sacerdotes: quia opera nostra ad Christum pertinent. Exo. 22. d. 23. c. 29. c. 34. c. 35. a. Leui. 7. d. Eze. 48. a. Possunt etiam primitiæ designare bonam voluntatem, quæ initium est operum. Primitias quoque offerunt, qui initium diei aspiciantur ab oratione, & laudibus Dei. Non sunt primitiarum agri in Gelboe, quando in Iudæa non sunt primordia fidei, & operum, sed in multitudine gentium. 2. Regum. 1. d.

Primitiæ spiritus, dici potest spiritus adoptionis filiorum: uel insigniora dona spiritus sancti: ut quemadmodum Filius dicitur primogenitus omnis creaturæ. Colof. 1. b. Ita spiritus sanctus dicitur primitiæ. Rom. 8. d. vel sunt, qui ipsum spiritum obtulerunt Deo. Ipse quoque Christus, & Apostoli primitiæ spiritus dici possunt.

Primitiæ de speciebus, significant primitiuam ecclesiam in Apostolis: vel neophytos: uel designabant aduentum spiritus sancti. Leui. 2. d. Primitiæ quoque sunt primi credentes, qui offeruntur pontifici Christo. Num. 18. b. Et credentes ex gentibus. 2. Reg. 1. d.

Primitias frumenti offert Deo, qui mystica scripturarum docet homines, hoc est, rationale animal. Primitias hordei offert, qui pura historia simplices nutrit. Primitias vero olei, qui est, ut oliua fructifera in domo Dei. Primitias vini, qui de torcularibus Saluatoris alijs tradit. Ezech. 45. d.

Primitiæ vnius panis. Leui. 7. b. designare possunt fidem, quæ omni doctrinæ præponi debet.

Primitiæ custodiendæ, designant uerbum Dei custodiendum in corde. Num. 18. b. Et primitiæ de panibus ex simila fermentata, designant doctrinam euangelicam a Christo traditam, cum admixtione veteris legis rectè intellectæ. Leui. 23.

Primitiæ dandæ principi de grege, sunt dandæ Christo, qui uerè est rex, & sacerdos. Ezech. 75. b.

Primitiua

Initia operis.

Bona opera.

Bona voluntas.

Spiritus adoptionis.

Dona spiritus sancti.

Primitiua Ecclesia.

Neophyti.

Aduentus spiritus sancti.

Fides.

Verbum Dei.

Doctrina euangelica.

ALLEGORIARVM.

727

Eloquentia, & scientia secularis.

Boni motus sensum.

Amiqui patres.

Collatio spiritus sancti.

Delectationes peccatorum.

Primogenitus, Primitiuus.

Excellentia.

qua gratia.

Tribus Iuda.

Gentiles.

Fideles.

Optima.

Initia operum.

Discipuli Apostolorum.

Vires animi.

Vir sanctus.

Primus angelus.

Iudei.

Primitiua ciborum, & aliorum dantur sacerdotibus, ut gradus dignitatis cognoscatur. Eze. 44. g. Primitiæ autem sacerdotum erant de primitiis Leuitarum, ut nouerint Leuitæ se inferiores esse sacerdotibus. Eze. 48. b.

Primitiæ mellis, quæ offeruntur Deo. Leu. 2. d. designant modicum eloquentiæ, & scientiæ secularis, quæ diuinis eloquijs adiungi potest. Item elementa literarum, & alia, quæ a Philosophis inuenta sunt.

Primitiæ quoque animæ offerendæ, sunt primatus bonarum disciplinarum. Gen. 4. a.

Primitiæ de arca, dici possunt motus sensum directi secundum virtutes. Num. 18. d.

Primitiæ frugum dicuntur Dei Israel: quia prius vocati sunt ex Israel. Ier. 2. a. Sancti ex illo populo, & Patriarchæ, sunt primitiæ Deo, & agno. Apoc. 14. b.

Primitiuorum mellis, collationem spiritus sancti designare potest. Et etiam primitias bonorum operum. Exo. 23. b.

Primitiæ Casorum, dici possunt delectationes peccaminum. 1. Re. 15. c. Primitiæ ficus, vide Ficus.

Primogenitus, est ante quem non est alius genitus, licet postea non sequatur alius, ut Christus est primogenitus. Dicitur etiam primitiuus.

Primogenita in primis significant Christum, qui figuratus est per primogenita, quæ offerebat Abel. Gen. 4. a. Ipse dicitur primogenitus tauri. Deut. 33. c. Et dicitur primogenitus omnis creaturæ: quia principatum habet in omnes creaturas, & primogenitus ex mortuis: quia primitiæ dormientium. Colof. 1. b. Zach. 12. c. Ps. 88.

Primogenitus dici potest aliqui gratia excellens. Gen. 35. d. 38. a. Vbi primogenitus Iudæ, designare potest tribum Iudæ, quæ præfuit plebi Israel.

Primogenitus Dei dicitur Ephraim: cui licet minori quam Manasse, Iacob imposuit dexteram. Est autem typus Gentilium, qui primatum in Ecclesia acceperant. Ier. 31. b. Primogeniti autem dici possunt omnes fideles adscripti in cælis, & a peccatis absoluti, omnis autem sanctus est primogenitus: sed non omnis primogenitus sanctus.

Primogenita aliquando dicuntur optima: & primogenita, seu primitiæ, quæ consecrati debent Deo, significant in nostris operibus aspicandum esse a Deo: dicuntur autem Dei, quia ipse dat initium bonorum operum. Exo. 13. a. 2. d. 34. c. Primogenita etiam consecramus Domino in egressu de Aegypto in Socho: hoc est, initia virtutum: & quicquid primum est in homine. Mich. 6. b. Primogenita etiam sunt sacerdotum, hoc est, Christi. Eze. 44. c.

Primogeniti pauperum, dici possunt discipuli Apostolorum. Isa. 14. g. Item vires animi, quæ reficiuntur & saluantur in sobrietate.

Primogenitus uxoris odiosus est vir sanctus: primogeniti uero dilecti, sunt peccata. Deut. 21. c.

Primogenitus Ruben, dici potest primus angelus, seu Lucifer, qui ascendit cubile patris quando uoluit usurpare honorem Dei. Gen. 49. c.

Primogenitus etiam Ruben, typus est Iudæorum: qui prius suscepit fidem, non tamen ideo sunt heredes. Gen. 49. a. Et primogenitus Iob, est populus Iudaicus: qui Deo dudum de legis doctrina fuerat ignarus. Iob 1. c. Iudæi quoque sunt primogeniti pauperum. Isa. 44. g. dicitur est autem Israel

Glo. or. f. Eze. 44. 48

Glo. int. f. Leu. 2

Am. 1. de Cain. 101

Amb. 2. de Cain. 1

Hic. f. Ier. 2

Rup. 9. s. Apo.

Glo. ord. f. Exo. 23

Gre. 1. Reg. 15

Tert. aduer. Iude.

Glo. ord. f. Gen. 38

Cle. Alex. adhor. ad gentes.

Amb. 1. de Cain. 2

Hic. de manso. & 9.

Mich. 6

Amb. epist. 14

Lyra. 1. Isa. 14

Lyra. 1. Gen. 49

Hic. ill. f. 14

Gre. 2. mo. 24

Beda. 1. Gen. 49

Israel

Rup. 3. visio. verbi
Dicit.
Gre. 14. mo. 8

Ricard. de S. Visio. de
12 patriar. 64
Amb. 1. de Cain. 10
Gre. 2. mo. 33

Ori. 1. Num. ho. 3
Amb. epist. 14. & 2
de Cain. 2
Beda. 1. Gen. 25
Philo. 2. allego.
Geor. Vene. Cant. 2.
ton. 7. cap. 4

Gre. 8. mo. 34. & 5.
Eze. ho. 2
Iys. 1. Leu. 27

Ori. 1. Exo. ho. 4
Arms. ps. 135
Hie. de mansio. & 1.
ps. 134
Beda. 1. Exo. 10. 11
Geor. Vene. Cant. 2.
ton. 3. cap. 13
Greg. Nyss. de vita
Mosis.

Rup. 2. Exo. 17
Aug. 1. ps. 134
Ori. 1. Exo. ho. 4
Amb. 2. de Cain. 2
Phil. de sacrifici. A-
bel. & Cain.
Gre. 27. mo. 15
Hie. 1. Iob. 18
Gre. 14. mo. 18

Ori. 1. Eze. ho. 14. &
1. Ios. ho. 6. & 1. Luc.
ho. 35
Amb. 1. Luc. 12. &
3. de fide. 4
Hie. 1. Isa. 3. 9. 32. et
1. Ier. 30. et 1. Eze. 44
Arms. ps. 104

Israel filius primogenitus Dei. Exo. 4. f. quia ex ipso erat nasciturus
Christus, verè primogenitus, & vnigenitus. Typus est et superborum: qui ascendunt cubile patris & superpates glo-
riam Dei. Gen. 49. a. Et primogenita mors, dicitur peccata superbia. Iob
38. c. quia scriptum est Eccle. 10. b. Initium omnis peccati superbia.
Primogenitus etiam est Ruben. i. timor: quia à timore omne ho-
num inchoatur: & initium sapientiae timor Domini.
Primogenita gregis, significare possunt fidem, & charitatem: quae
sunt meliora, quam terrena, quae obtulit Cain. Gen. 4. a. 27. f. Exo. 13.
a. Primogenitus et Iob dicitur pōdes: quia si non prima in corde ho-
stro gignitur, reliqua quaeque esse bona nō pnt, et si bona esse videant.
Pro primogenitis sumuntur Leuit. Nu. 3. b. quia apud Deum non
praferuntur secundum ordinem naturae. Non sanctificantur autem Leui-
tae pro primogenitis, nisi mortuis prius primogenitis Aegyptiorū.
Primogenita, quae vendidit Esau, sunt ius primogenitiae: erat au-
tem iuxta Hebraeos vestis sacerdotalis. Possunt autem primogenita
vendita dici ius gratiae, & gloriae: quae vendit, qui peccat. Gen. 25. b.
Primogenita autem sua queritur Esau esse ablata. Gen. 27. f. quia ap-
petitus sensitiuus putat primum esse suum, non rationis.

Primogenita bonis, aut etiam ouis, sunt bonae conuersationis pri-
mordia. Item adolefcentes iam aliquantulum doctrinam adepti. Deut.
15. d. Et primogenita pecorum, sunt qui non tantum ipsi sunt obe-
dientes, sed alii etiam obediendi ducatum praebent. Leu. 27. d.

Primogenita Aegypti quae delent, sunt vel principatus, & potesta-
tes, & mundi huius rectores tenebrarū harū: quos in aduentu suo Chrs
deleuit. Vel sunt inuētores falsarū religionū. Vel dogmata Philoso-
phorum: quibus homines decepti tenebant. Ad eadē referit primoge-
nitus I haraonis. Exo. 4. f. 11. b. 12. d. Pl. 13. 4. 13. 5. vel designat veterē
hominē, & animalē, q prior est spūali, & occidēdus est, vt iustificet spū
rituali. Itē principalia vitia, & initia vitiorū in mēte: & delicta iuuetu-
tis, & ignorantie: & peccata originalia, q delent in baptismo pnt et desi-
gnare fidē in eis, q Ecclesiā affligūt: in quibus tadē ipsa fides occidit.

Primogenita etiam dici possunt primi motus in malum: quale e-
tiam est primogenitum ancille. Exo. 11. b. 12. d.

Primogenitum asini, dici potest primum opus immundiciae: seu
primordia immundae vitae: & etiam opera grauia, sed infrugifera: &
praeterea opera corporis laboriosa. Exo. 11. b. 13. a. 34. c.

Primogenita mors dicitur diabolus, quia per ipsum mors pri-
mum intrauit in orbem terrarū: & ipse fuit suae mortis inuentor. Iob
18. c. vel dicitur peccatum superbiae, quae initium est omnis peccati.

Princeps, Principatus.
Princeps dicitur, qui imperium habet super ciuitatem, aut prouin-
ciam, aut totum orbem.

Princeps in primis dicitur Christus: qui et dicitur princeps militū.
Et princeps exercitus Domini: & princeps Aegypti in typo Ioseph. Et
1. Ios. ho. 6. & 1. Luc. 12. g. Et principatus eius fuit in cruce: & est nūc in gloria. I. 9. b. Eius
typum gerebat princeps David. Eze. 34. f. 37. f. 45. c. Et princeps super
quingenta, est Chrs, qui dat remissionē, & iubilum: qui Dñs est
sabbati, & omnium solemnitarum. I. 3. a. Et ipse est princeps, qui in-
greditur, & egreditur per clausam templi portam. Eze. 44. a. Ipse est le-
phie princeps Israel: quia rex Iudaeorū. Iudi. 11. b. Ier. 30. d. Et princeps
in me-

Superbus.

Superbia.

Timor.

Fides.

Charitas.

Ius gratiae, &
gloriae.

Bona conuersa-
tionis primor-
dia.

Adolescentee
eruditi.

Obedientes.

Damones.

Inuētores falsa-
rum religionū.

Vetus homo.

Principalia vi-
tia.

Peccata origi-
nalia.

Fides in malis.

Primi motus.

Primordia im-
mundae vitae.

Opera infrugi-
fera, & labo-
riosa.

Diabolus.

Superbia.

Christus.

in medio, est Chrs. Eze. 46. c. Hof. 3. b. Et princeps fortitudinis, cōtra,
quē surrexit Antioch, est Chrs, aut Deus. Dan. 8. c. Iob. 31. d. Cāt. 7. a.
Princeps Dei dicitur Abraham, designans virum perfectū. Gen. 23. a. 35.
b. Sic princeps Moyses. Exod. 7. a. Et princeps populi, est praelatus, &
doctōr: & ipsa ius rōnis. Exo. 22. d. Leu. 4. c. Isa. 3. c. 10. c. 32. a. Et prin-
ceps populi, sunt epī, & plati: q accipiunt possessionē ex utraq; parte
sanctuarij hoc est, ex oibus, qui eis uoluntate subiecti sunt: & urbis
habitatores sunt, multorumq; salutem suā mercedē faciūt. Qui absq;
ullo numero recipiunt possessionem, quia profectus vnuerforū re-
dundat ad principē & discipulorum salus praeiū est magistrorum.
Eze. 43. d. Princeps quoq; domus Iacob, sunt praelati ecclesiae Mich.
3. d. Soph. 1. b. Et dñr principes domorum. Exo. 6. c. Et principes mul-
titudinis. Exo. 16. e. 18. d. Et principes Iuda. Ier. 1. d. Thir. 1. b. 2. a. Iob.
3. c. 31. d. Et principes decernentes iusta. Prou. 8. c. Princeps quoque
militij Saulis, Abner, designat predicatōem, & adiutores magni do-
ctoris. 1. Reg. 14. g. Hi principes offerunt oleum, & aromata, quia de-
bent aliis praelucere, & esse bonus odor. Exo. 35. c. Princeps, cum quo
sedetur ad mensam, est doctōr. Prou. 23. a.

Fortes opere, et
sermone.
Nondum valē-
tes se regere.

Lex.

Angeli.

Patriarchae, &
Prophetae.

Apostoli.

Praelati mali.

Sacerdotes.

Scribae, & pha-
risaei.

Principes exercitus sūt, q fortissimi sūt opere, & sermone aduersus
diabolum. Num. 31. f. Principes etiam dñr, qui dominantur animo
suo, & carni. Ier. 17. d. Principes quoque, aut satrapae, quū sint infērio-
res regibus, designare pnt eos, qui nondum plenē se regunt. Iudicium
15. a. His principibus non est fidendum. Pl. 145. Ezech. 46. a.

Princeps pater filiae mortuae, quam suscitauit Christus, dici potest
lex, quae erat uelut pater synagoga. Mat. 9. c. Luc. 8. f.

Princeps Persarum, dicitur angelus, cui incumbere cura regni
Persarum, Dan. 10. b. Principes quoque, Israel, dicuntur angeli: & prin-
cipes populorum. Iudi. 3. a. Pl. 46. Isa. 3. c. Eph. 3. b.

Principes fodientes puteū, fuerūt patriarchae, & prophetae, & viri p-
fecti. Nu. 21. d. Ipsi sunt principes conuēti psallentibus. Pl. 67. Et prin-
cipes, q cessant loqui in aduentu Christi, fuerunt prophetae, & sacer-
dotes veteris legis, quorū officiū cessauit in morte Christi. Iob 29. b.

Principes Pharaonis, quos erudit Ioseph, sunt Apostoli eruditi à
Christo. Pl. 104. Et principes familiarum, qui distribuēbant terram
promissionis, sunt Apostoli instruētes Ecclesiam. Ios. 14. a. Pl. 44.
46. Isa. 21. b. 49. c. 1. Reg. 2. b. Ipsi sunt principes Zabulon, & principes
Nephtalim: quia ex illa prouincia sunt electi. Pl. 67. 86. Ipsi sunt prin-
cipes, qui possident aurum. Iob 3. b. Et principes, qui comedunt in
tempore suo, sunt Apostoli, qui satiantur in felicitate. Eccl. 10. d.

Principes sacerdotum, qui prohibebant pueros, ne lauderent Chri-
stum, designant episcopos, & presbyteros in Ecclesia, non sustinentes
pufillos laudare Deum. Mat. 23. b. Et principes Iuda abducti in Baby-
lonem, sunt primi Ecclesiae incidentes in peccatum. Eze. 13. d. Pl. 44.

Principes Synagoga, erāt Scribae, Pharisei & sacerdotes, qui stete-
runt contra Christum. Exo. 34. d. Pl. 2. vbi absolūt dñr principes nō
terrae, nec sacerdotū, quia ita vt leones antum habebant. Mat. 26. a. Et
principes Sodamorū, dicti sūt pōdes, Scribae, & pharisei: q insurre-
xerunt cōtra Christum: qui & inobedientes dicuntur, & socij furum.
I. 16. f. Et principes Iuda interfecti, sūt sacerdotes & pharisei in inere-
dulitate relictū: & cōaminati à Deo, vel à deserto relictū. I. 19. d. 43. d.
Ierem. 20. a. Thir. 2. a. 2. Paralip. 24. f. Hofe. 7. a. Sunt autem in Tanis,
hoc est, mandato humili: quia traditiones viles docebant. Isa. 30. a.

Non

Ori. 1. Leu. ho. 2.

Hie. 1. Isa. 3. 10. &
Eze. 45

Hie. 1. Mich. 3. & 1.
Soph. 5

Gre. 1. Reg. 14. &
4. mo. 36. & 15. mo.
25

Ori. 1. Exo. ho. 13

Beda. 1. Pro. 8. 23

Ori. 1. Nu. ho. 26. &
1. Iudi ho. 6

Hie. 1. Ier. 17. & 1.
Eze. 46

Amb. 1. Luc. 8

Hila. 1. Matt. Can. 9

Hie. 1. Dan. 10

Ori. 1. Iudi ho. 6

Arms. ps. 46

Ori. 1. Nu. ho. 12

Arms. ps. 67

Phil. de temulentia.

Hie. 1. Iob. 31

Arms. ps. 104

Ori. 1. Ios. ho. 18

Basil. ps. 44

Hie. 1. Isa. 21. 49. 1.

Ecclesiast. 10

Gre. 1. Reg. 2. & 4.
mo. 33

Hila. 1. ps. 67

Euch. q. in. ps.

Ori. 1. Matt. ho. 15. &
1. Eze. ho.

Ori. 1. Matt. ho. 4. 35

Hila. 1. ps. 2

Hie. 1. Isa. 1. 17. 19

30. 32. 34

Gre. 1. 1. mo. 10

Rup. 1. Hofe. 8

Non vocantur autem ultra principes, quia non imperant in Ecclesia. Ita, 3.2.2.3.4.c. Principes quoque super quos effudit Deus despectionem, erant Iudaei, aut eorum principes, Iob 1.2.d. Et principes peccantes pignori tantum, designant principes Iudeorum peccantes in Christo. Leu. 4.c.

Principes sacerdotum similes se honorare Christum, designant eos, qui profitentur se Dei servos, quum non sint. Matt. 20.c.

Principes aliquando dicuntur Gentiles. Pl. 106. Effusa est contentio super principes.

Vnus de principibus, qui cecidit, dici potest Adam princeps generis humani: vel Satan, qui erat princeps inter angelos: vel Iudas, unus ex Apostolis. Pl. 81. Et principes infideles, & socii furum, fuerunt Iudas, Adam, & Eva. Ita, 1.b.

Princeps provinciarum Hierusalem, designat animam diversis potentissimis imperantem. Thr. 1.a.

Princeps haruolorum dictus. Dan. 1. deuotio, designat peruersam scientiam ex deuotionis officio in bonos usus conuerti. Dan. 4.a.

Principes Iuda, sunt confidentes, aut laudantes Deum. Principes Zabulon, fortes in continentia: quia Zabulon, interpretatur habitaculum certitudinis. Principes Nephthalim, puri in contemplatione: quia Nephthalim interpretatur ceruus emissus: quia nimirum agilitatis eius salubris exprimitur speculantis excessus: sed, & opaca nemorum penetrare (sicut ille sensuum) consuevit. Pl. 67.

Principatus amicorum Dei, sunt Ecclesiae ab Apostolis amicis Dei fundatae. Pl. 138.

Principes dicuntur aliquando excelsa dogmata. Ita, 10.c. Et abstulit terminos populorum, & principes eorum deprædatus sum.

Principes Pharaonis, sunt demones, vel heretici, qui volunt sapientiam à doctore, vel Ecclesia, aut animam sanctam à Christo separare, & Satanam tradere. Gen. 12.d. Princeps quoque, terre dicitur diabolus: & princeps huius mundi. Gen. 3.4. a. Luc. 12.2. Pl. 21.118. Et demones dicitur principes huius seculi: & principes aeris huius. 1. Cor. 2.8. Eph. 2.2.3. b. Et principes carceris, est diabolus. Gen. 3.9. d. Principes quoque, terræ, sunt demones minores, aut superbi: & principes Pharaonis dicitur. Ita, 14. c. Exo. 15. a. Et principes Edom, & Amalec, sunt demones. Exo. 15. d. Princeps autem Tyri, est Lucifer. Ezech. 28. a. Et princeps, cui adhæsit filius, prodigus, est diabolus vnus e multis, qui sunt inter nos. Luc. 15. c. Et principes Cedar, sunt principes tenebrarum, & errorum: qui dicitur principes aquilonis.

Ezech. 27. d. 32. g. Et principatus, ac potestates exeundi sunt demones. Colol. 2. c. Dicitur autem diabolus princeps huius mundi, hoc est, malorum, qui mundi nomine designant. Io. 12. e. 14. b. Eadem ratione principes Persarum, & Græcorum, & provinciarum infidelium, sunt mali angeli. Dan. 10. c.

Principes Taneos, sunt heretici: qui quum sint superbi, humilia tamen & ad infernum mergentia docentur: dicuntur etiam principes Memphæos, qui in verbis fiduciam ponunt. Ipsi sunt principes, qui fugerunt ab Ecclesia. Et principes Chanaan, hoc est, fluctuantes, atque commoti. Et principes Assur: quod etiam de Philosophis dici potest. It. 19. b. 22. a. 23. b. 31. d. Et principes Ephraim Hos. 7. d. Principes quoque sacerdotum prohibentes pueros laudare Deum, sunt heretici. Mar. 2. 1. b. Luc. 19. g. Princeps Mosoch, & Tabul, dicitur Gog, designat hereticos: qui principes sunt amenitatis huius mundi. Eze. 38. a. Principes item Moab, sunt heresiarchæ. Amos 2. a. Et principes regis Assur, heresiarchæ, & duces malorum sub diabolo. Nah. 3. d. Iob 29. b. Hi sunt principes comedentes mande. Eccles. 10. d.

Principes

Superbia. Princeps huius mundi, dicitur superbia, cui multi obtemperant: quia nihil habet in Christo, sed ab ipso ejicienda erat. Io. 12. c. Et principes maris, sunt superbi in hoc seculo: quod de demonibus & hereticis dici potest. Ezech. 26. c. Iob. 3. b. Et principes proprium habentes spiritum, sunt superbi & heretici. Pl. 75. Super hos principes effusa est contentio. Pl. 106.

Principes pistorum, pincerum, & coquorum sunt, qui deseruiunt Pharaoni: magis autem ipse recordatur principis picernarum, ut designentur amici ebrietatis, cuius minister est princeps picernarum. Gen. 40. a. Principes autem coquorum, designare possunt vulgus deditum voluptatibus gulae. Vel ipsi ventri: cui coque & ceteri ministri deseruiunt.

Principes populi, qui suspenduntur contra Solem peccante populo, sunt qui suo exemplo alios peccare faciunt. Num. 25. a.

Principes pueri dantur quando ignari regunt populum, ut videlicet cecus cæcum ducat. Ita, 3. a.

Principes peccati dicitur fuisse filia Sion habitatio Lachis, hoc est, ambulatio pessima gradu iugiter fluctuante, qualis erat Israel, quem gradu fluctuantem sequuntur filia Sion. Mich. 1. d.

Principalis, Præcipuus

Spiritus sanctus. Principalis dicitur, qui primus & præcipuus est in aliqua re. Principalis spiritus dicitur, Spiritus sanctus, qui firmat nos aduersus demones, & tentationes. Pl. 50.

Principium, Exordium, Initium

Deus. Principium, & initium est, unde alia videntur exordium sumere: & datur principium numeri, & principium temporis, & principium artis & principium cuiusque operis. Causa etiam principium dicitur. Pl. 13. Iob. 28. Pro. 1. a. 9. c.

Principium in primis competit Deo, ut creatori omnium. Et cum dicitur, Gen. 1. a. In principio creauit Deus cælum & terram: principium ibi sumi potest pro Verbo Dei, per quod Pater creauit omnia. Pater autem est principium, de quo Pl. 109. Tecum principium in die virtutis tuæ.

Principium quoque, in quo creauit Deus cælum & terram, sumi potest pro initio temporis. Gen. 1. a. Et ab hoc exordio vocat Deus generationes: quia à principio mundi vocauit homines ad fidem. Ita, 41. Iob. 20. a.

Initium primogenitorum, dicitur Christus, qui est primogenitus omnis creaturæ. Deut. 21. c. In hoc initio fundauit Deus terram, hoc est, ecclesiam. sal. 101. Initium mæsum, dici potest tempus baptismi, ubi inchoatur annus placabilis Domino. Exo. 12. a.

Tæpus baptismi. Initium dici potest lex naturæ: ut ab initio annunciatum est nobis de Deo, hoc est, per legem naturæ ante legem scriptam. Ita, 40. c.

Lex natura. Principium Iob, dici potest initium ecclesiæ inter Iudeos. Iob. 42. c. Principia venarum argenti, sacram scripturam significare possunt à qua omne rectum eloquium sumendum est. Iob. 28. a.

Sacra scriptura. Principium lætitiæ Hierusalem, est gaudere de cælestibus. Pl. 136. Si non proposuero Hierusalem in principio lætitiæ meæ.

Gaudium de cælestibus. Sicut à principio dicuntur facti filii Israel, quando amiserunt templum quod à principio non habebant. Ita, 63. b. Fiant etiam sicut à principio quum producantur Apoli similes Patriarchis. Ier. 30. d. Thr. 5. d.

Iudei sine templo. Principium vigiliarum dici potest initium bonæ conuersationis. Thre. 2. f. Consurgere in nocte in principio vigiliarium tuarum.

Apostoli similes. Initium bene conuersationis, partes terra, unde conuertuntur. Gentes Act. 1. b.

Z Z Z Z Princi-

Epipha. 2. contrahere. res. tom. 2.

Hie. f. Eze. 26.

Gre. 25. mor. 1.

Aug. f. Ps. 75.

Philo. de temulentia & de Ioseph.

Gre. 30. mor. 26.

Ori. f. Num. ho. 20.

Hie. f. Isa. 3.

Hie. f. Mich. 1.

Amb. apol. Dan. 15.

Ori. f. Gen. ho. 1.

Aug. f. Ps. 109.

Gre. 15. mor. 1.

Amb. epist. 14.

Gre. s. Ps. 101.

Amb. exae. 4.

Hie. f. Isa. 40.

Gre. 35. mor. 16.

Gre. 18. mor. 14.

Hie. f. Isa. 63.

Glo. s. Iere. 30.

Glo. ord. s. Thre. 2.

Hie. f. Isa. 11.

Aug. de vii. eccle. 2.

Beda. f. Gen. 49.

Ricard. 1. de f. victo.

de 12. Patriar. 64.

Ort. f. Num. ho. 19.

Amb. Exe. 4.

Gre. 32. mor. 24.

Hie. f. Job. 40.

Gre. f. 1. Reg. 15.

Hie. f. Isa. 52.

Hie. f. Eze. 16.

Gre. 19. mor. 8.

Gre. 8. mor. 16.

Glo. int. f. Leu. 13.

Gre. 31. mor. 16.

Hie. f. Job. 39.

Glo. ord. f. Job. 21.

Glo. ord. f. Ruth. 4.

Hie. f. Jer. 12.

Hila. f. Pl. 63.

Gre. 8. mor. 20.

16 mor. 16.

Principium doloris Iacob dictus Rubem designat Iudaeos rebel-
les Deo: & et Luciferum, & superbum quolibet. Gen. 49. a. Principiū

et doloris, est timor, quia timorem Domini vilis dolor comminat.

Principium Gentium Amalec, dicitur diabolus, qui coput est malorum.

& principium idololatrie. Nu. 24. d. Principium viarum Dei, dicitur

Behemoth: quia cum Deus cuncta crearet, hunc primum condi-

dit, quem reliquis angelis eminentiam fecit. Job. 40. c. Huius pri-

matus eminentiam conspicit Propheta, quum dicit Ezechielis. 3. 1.

c. Cedri non fuerunt altiores illo in paradiso Dei: Abietes non adaequa-

uerunt summitatem: eius Plantani non fuerunt & quae frondibus il-

lius. Vel dicitur principium viarum Dei, quia primus factus, Dei sui

cognitionem, a quo conditus est, accipit.

Initia praedarum Amalec, sunt electa de praedis, & designant blandi-

menta libidinis, quae amplexus est populus. 1. Reg. 15. c.

In principio dicitur descendisse populus Dei in Aegyptum, hoc

est pontis, qui peccat propria voluntate. Isa. 52. b.

Principia Gentium, sunt potentes Gentilium. Eze. 16. f.

Initium mensis. Vide Neomia.

Pristinus.

Pristinum, est quod superioribus annis, mensibus: aut diebus fuit.

Pristini menses Iob, designant primum tempus ecclesiae, quoniam

videlicet ad apostolorum praedicationem multi conuerterant. Iob. 29. a.

Pristina generatio, est antiquorum patrum memoria. Iob. 8. b.

Pristina facies vestimenti, dici potest status quo, quis erat in

gratia. Leu. 13. g.

Priuare, Priuatus.

Priuare, est adimere. Priuatus autem dici solet, qui non est in ali-

quo constitutus magistratu, seu munere publico.

Priuauit Deus struthionem sapientia, quando synagoga, quae scies

humilitatem perdidit, etiam veritatis intelligentiam nescienti abstulit.

Iob. 39. b. Vel priuauit Deus sapientia huius mundi, quae stultitia est

apud Deum, ipsam ecclesiam.

Non priuatur foetu bos impiorum. Iob. 21. b. quia temporalis eo-

rum felicitas usque ad ultimum progreditur.

Priuilegium.

Priuilegium, est lex priuatum factu, quae in eorum fauorem fit,

quibus datur.

Priuilegium, quo noluit ut propinquus Booz, est suscitatio no-

minis filiorum Dei, & ducere ecclesiam, quod non competebat legi,

sed Christo. Rut. 4. b.

Probare, Probabilis.

Probare, interdum est approbare. Rom. 2. c. Probas utiliora legis

instructus per legem. Curare. Exo. 20. c. Ut probaret vos, venit De-

us. Examinare. Pl. 25. Proba me Domine: & tenta me. Experiri. Gen.

27. c. Et probem utrum tu sis filius meus. Laudare. Iob. 36. a. Et ope-

ratorem meum probabo iustum. Ostendere. Gen. 40. d. Ut coniecto-

ris veritas probaretur. Purgare. Iob. 23. c. Probauit me quasi aurum.

Scire. Ier. 11. d. Probas renes, & corda.

Probare dicitur Deus, quoniam probatum ostendit. Exo. 20. c. Et probat

nocte, hoc est, per tribulationem, & etiam igne tribulationis. Pl. 16.

Probatur autem bonos, & per ipsorum afflictionem, & et per malorum

prosperitatem: qui et Probare dicitur renes, hoc est, affectus. Iere.

mig.

mix. 9. b. 12. a. 20. d. Et probati argento sunt, qui igne tribulationis
more argenti purificati splendent. Plal. 67. 13. 8. Probare autem dicitur
Deus subito hominem, quando post concessa virtutum munera con-
cui hominem per tentationem finit, ut quid ex seipso sit, recognos-
cant. Iob. 7. d. 23. c. 34. d. Zach. 13. d.Perfectio Chri-
sti.Probasse dicitur etiam Deus pater Christum, quia probatum & per
fectum ostendit. Pl. 13. 8. Et Christus dicitur probatus lapis, quae ta-
men reprobauerunt edificantes. Isa. 28. d.Experiri benefi-
centiam Dei.Probati vult Deus suam beneficentiam, experimento videlicet, tam
in temporalibus, quam in doctrina. Malach. 3. c.Prælatus bo-
nus.Probator robustus dicitur Ieremias, designans bonum praelatum, qui
propter minas non cessat vitam subditorum examinare, & corrigere.
Iere. 6. g. Ductum est ab eo, qui probat aurum & argentum.Fortes contra
haereticos.Probati argento dicuntur fideles, probati eloquio: qui fortes sunt
aduersus eloquentiam haereticorum. Pl. 67.Examinare do-
ctrinam.Probantur ad aquas contradictionis, qui ficto aut recto corde ac-
cedunt ab baptismum: & per contradictiones aduersantium probantur. Pl. 80.Applicatio fi-
gurarum.Probare omnia, est examinare omnem doctrinam, ne veris falsa
miscantur. 1. Thess. 5. d. Iob. 34. a.Examinare se-
ipsum.Probans Isaac Iacob, designare potest applicationem figurarum
veteris legis ad Christum. Gen. 27. c.Mortificatio
carnis.Probare opus suum, est diligenter seipsum examinare, ne in aliquo
deficiat a rectitudine. Galat. 6. a.Confundere ha-
reticos.Probabilissimam myrrha, est perfecta carnis mortificatio. Cant. 5. b.
Probantur fatui & sapientes, quando haeretici confunduntur, &
etiam philosophi. Iere. 10. b.

Probatica.

Probatica Graece, idem est latine quod ouilis. Et probatica piscina
Hierosolymis erat, in qua sacerdotes lauabant oues sacrificandas,
quae quinque porticibus cingebatur, ubi multi iacebant infirmi: ut mo-
ueretur angelo aqua, vnus qui primus descenderet in piscinam, sanaretur.

Baptismus.

Ioan. 5. a. Typus esse solet baptismi, ad quem descendit magni consi-
lii angelus, Christus: & qui sunt extra baptismum, sunt infirmi & lan-
guentes: sanatur aut vnus, quia quotquot baptizantur, suscipiuntur

Lex vetus.

in unitate fidei & ecclesiae. Typus est etiam legis veteris. Vide piscina.

Procedere, vide Quaesitio. Proca, vide Confundere.

Procedere.

Procedere, est ultra cedere, & progredi, & aliunde prodire, aut egre-
di. Item manifestari. Mar. 1. c. Et processit rumor eius statim. Mitui.

Vis timoris.

Ioan. 8. c. Ego enim a Deo processi. Spirari. Ioan. 15. d. Spiritum veri-
tatis, qui a Patre procedit.

Spiritus sanctus.

Procedens sonus de ore Dei. Iob. 37. a. est vis timoris de superna

irruens inspiratione, quia quum nos de venturis Dominus aspirando
replet, proculdubio de male gestis praeteritis terret. Vel designatur co-substantialis. Verbo Spiritus, qui ad nos per Filium veniens surdita-
tem nostram in sensibilitatis rumpit.Christus rede-
ptor.Processit prosperetur Christus. Pl. 44. quia carne suscepta animas no-
stras conuertit, & redemptionis opus exequutus est. processit autem deGloria Sancto-
rum a Deo.thalamo suo, quando prodijt ex utero Virginis. Pl. 18. Eundem desi-
gnabat sacerdos procedens ad instruendum populum. Ezech. 42. c.Procedentia lilia ex candelabro, &c. designant omnem gloriam San-
ctorum, & virtutem esse a Deo. Exod. 25. c. 37. c.

Zzz 2 Proce-

Glo. int. f. Pl. 13. 8.

Glo. ord. f. Mala. 3.

Lyra f. Iere. 6.

Aug. f. Pl. 54. 67.

Hie. & Aug. f. Pl. 80.

80

Amb. f. 1. Thess. 5.

Glo. ord. f. Galat. 6.

Gre. f. Cant. 5.

Hie. f. Iere. 10.

Tert. de baptismo.

Chry. f. Ioan. ho. 35.

Aug. f. Pl. 70.

Gre. 27. mor. 13. 14.

Basi f. Pl. 44.

Hie. ad Principian.

Glo. int. f. Exod. 25.

Glo.int.f.Exod. 30.

Gre. 19. mor. 13.

Gre. 18. mor. 15.

Gre. 33. mor. 27. 28

Rup. 9. Apo. 4.

Ori. f. Matt. ho. 10.

Aug. f. Galat. 4.

Hie. f. Isa. 16.

Amb. de Joseph. 9.

Gre. 15. mor. 20.

Hie. f. Iere. 12.

Procedentia cornua ex altari, designant virtutes à puro corde pro
deutes. Exod. 30. a. 37. d. 38. a.

Procedens Iob ab portam ciuitatis, designauit ecclesiam, quæ ut
aditum cœlestis regni percipiat, in sanctis le actionibus exerit. Iob. 29. b.

Procedebat de vulua mare, quum miseriarum secularium fructus
de carnalis cognitionis iniquitate concepti, in sanctæ ecclesiæ interi-
tum exirent. Iob. 38. a. b.

Procedit fumus de naribus Leuiathan Iob. 41. b. quia de miraculo
rum Antichristi insidiis, ad momentū caliginosa dubietas ē in ele-
ctorū corde generat: quia ex eius prodigijs et bonarū mentiū oculos
trepidationis caligo confundit. Et quia noxijs diaboli inspirationi-
bus praua in humanis cordibus cogitatio nascitur; per quam acies
mentis obtunditur, ne lux interna videatur. procedunt etiam de ore
draconis & bestie, & pseudopropheta tres spiritus immundi, hoc est,
artes magicæ, poeticæ, & inanis philosophia. Apoc. 16. c.

Procella, vide Tempestas. proceres, vide Optimates.

Procerus, vide Altus. proclini, vide pronus.

Procreare, vide Generare. procul, vide Longus.

Procurare, procurator, Actor, Tutor.

Procurare, est administrationem rerum alienarum gerere. Hinc
procurator negotiorum gestor. Tutor autem est, qui res pupillo
rum curat. Actor vero est idem qui causidicus.

Procurator patrifamiliæ Nath. 20. a. dici potest aliquis angelus.
Vel certe est Christus, qui reddet mercedem operarijs.

Procurator domus Abrahamæ, typus est legis veteris: cuius filio, hoc
est operibus legis non datur hæreditas Abrahamæ: quia nō ex operibus
legis est iustitia. Gen. 15. a.

Procuratores, & actores Gentium, erant dæmones, qui nihil age-
re in eos poterant, nisi quantum Deus permittebat. Galat. 4. a.

Prodere, proditor.

Prodere, est deferre, & patefacere, seu ostendere eum qui latebat:
vnde dicitur proditor, qui consilia aperit hostibus, aut vrbē, vel
arcem, aut hominem tradit.

Prodere dicitur vagos, qui eos, qui reuersi fuerant ab erroribus ad
ecclesiam, rursus in errorem reuocat. Isa. 16. a.

Prodesse.

Prodesse alicui, est vtilitatē illi conferre, quasi pro aliquo illi esse.
Non prodest Deo quisquam, quantumvis iustus fuerit. Iob. 22.
a. quia bonorum nostrorum Deus non eget.

Prodesse somnia Ioseph, quum dicerent fratres eius: Videamus, si
prossunt illi somnia sua. designabāt Iudeos, dicentes Christo: Descen-
dat nunc de cruce, & credimus ei. Gen. 37. d.

Non prodesse sibi adorare Dominam, dicunt mali: quia quū Deus
in oratione non queritur, ciuius in ipsa animus lassatur. Iob. 21. b.

Non proderit doctoribus seminare triticum, si doctrinæ suæ mi-
scent errores, aut malum exemplum. Sic non proderit illis accepisse
hæreditatem. Iere. 12. c.

Prodesse non potest populus Aegypti, nec diuorum, hoc est, dæ-
mones & hæretici, qui non habent nisi noxiam potestatem. Isa. 30. a.
44. b. Ita non proderunt ad liberandum opera mala. Isa. 57. c.

Prodi

Dubietas ex
miraculis An-
tichristi.

Angelus.
Christus.
Lex vetus.
Dæmones.

Renocans in
errorem.

Prodigum, Vide Admirari. Prodire, Vide Egredi
Producere, Proferre, Produciibilis.

Incarnatio
Christi.

Gratia de
Christo.
Dilatatio regni
Christi.
Instituens Chri-
stus vtrumq;
testamentum.
Missio Aposto-
lorum, & An-
gelorum.

Dans doctrinā
in Prophetis,
in doctoribus.
Exempla per
diuites tempo-
ralia.

Tradere doctri-
nam.

Reuelare my-
steria scriptu-
ræ.

Reuelatio cogi-
tationum in iu-
dicio.

Temperans le-
gem veterem.

Detegens insi-
dias diaboli.

Castigatio Dei

Collatio gratia

Opera miseri-
cordie.

Proferre cogi-
tationes.

Produci docto-
res.

Miscere du-
ra.

Luxuriari pec-
cata.

Fides Indæ orū
Dona Spiritus
sancti.

Producere interdum est in lungū ducere: quod & de tempore, &
de corporeis rebus dicitur. Quandoq; verò est antè, seu vltra so-
rasue ducere: quod etiam est proferre. Productibile autē est, quod mal-
leorum tunctionibus in longum ducitur.

Produxit Deus luciferum in tēpore suo. Iob. 38. d. quia quū venit
plenitudo tēpis, misit Deus Filiū suum natum ex muliere, factū sub
lege, vt eos qui sub lege erant, redimeret. Galat. 4. Productus autē prin-
ceps Israel de medio eius, est Chrs natus de semine Iacob. Ier. 30. d.

Produxit Deus cornu Dauid, quum extendit regnum Christi in
æternū: & dilatat potestatem ecclesiæ, & bonorū prælatorum. Ps. 131.

Producens vitulus cornua & ungulas, est Christus instituens
testamentum vetus, & euangelia. Vel est doctor, qui potest iam ven-
tilare hæreticos & excitare terrenos. Ps. 68.

Producit Deus ventos de thesauris suis hoc est Apostolos, de sen-
sibus suis: vel emittens angelos ad custodiam hominum. Ps. 134.

Producit Deus in munitibus scēnum, hoc est, in Prophetis doctri-
nam: & in doctoribus virorem bonorū exemplorum. Ps. 146. Itē
quum facit vt diuites seculi dent tēporalia prælatoribus & paupe-
ribus. Producit terra scēnum iumentis, hoc est, scriptura doctrinam
simpliciorum rudibus. Ps. 103. Et producit Deus abscondit in lucē.

Iob 28. b. quia dum suis expositoribus intelligentiæ spiritum infu-
dit antiquas prophetantium obscuritates aperuit. Vel quia in iudi-
cio secreta cordiū proferet, vt reddat vnicuiq; iuxta opera sua, Pro-
fert etiam Christus iudicium Gentibus, quando prædicat nouā le-
gē, quā Gētes antea nesciebāt. Isa. 42. a. Et prulit Samaritanus duos
denarios, quū dedit Christus scientiā patris & Filij. Lucæ. 10. f. Pro-
ferre autē noua & vetera. est p̄dicare nouū & vetus testm. Matt. 13. g.

Produxit d̄r Deus vmbra mortis in lucem, quum asperitatem
legis per mansuetudinem temperauit: nec iam pro culpa mortem
carnis inferri constituit, sed mors spiritus quā timenda esse indi-
cauit. Vel quum sanctorum mentibus malignam operationem an-
tiqui hostis, vt destrui possit, aperit. Iob. 12. d.

Proferre dicitur Deus spiritum suum, qñ castigat. Prou. 1. c. Et p̄-
feret vasa iræ, quando eiiciet malos in tenebras exteriores. Ier. 50. c.

Proferre stolam primam filio prodigo ad patrem reuertenti, est
reddere gratiam & innocentiam peccatori rescipienti. Luc. 15. c.

Producit terra herbas virentes, quum Gentilitas protulit opera
misericiordiæ. Iob. 38. c. Profert etiam terra germen suum, quando
Deus in anima aut in ecclesia producit iustitiā & laudem. Isa. 61. d.

Producit aquæ reptilia vel volatilia. hoc est, cor, bonas vel malas
cogitationes: vel baptismus p̄dicatores & s̄ctos p̄ oēm terrā. Gē. 1. b.

Proferre bonum, aut malum, est de bono vel malo cordis thesau-
ro quicquam efferrē, hoc est, ex intentione bona vel mala. Matt.
12. c. Christus quidem profert bona, diabolus verò mala.

Producit ficulnea fructū, quum dura mitescunt: vel quum pecca-
ta luxuriant, vel quum Iudæi in fine credunt. Luc. 21. f. Proferens au-
tem ficus grossos, est vel Spiritus sanctus sua conferens dona. vel lex
sensus spirituales, aut præcepta, quæ deciderunt. Vel est ecclesia pro-
ferens fructus fidelium, abiecta synagoga. Cant. 2.

ZZzz 3 Product

Gre. 29. mor. 20.

Hiero. f. Iob. 38. d.

Iere. 30. d.

Glo. ord. f. Isa. 48. d.

Glo. ord. f. Ps. 131.

Arno & Aug. f.

Ps. 68.

Arm. & Hilar. f.

Ps. 134.

Lyra f. Ps. 146.

Aug. f. Ps. 146.

Gre. 29. mor. 18.

Arm. f. Ps. 103.

Hie. f. Iob. 28.

Gre. 18. mor. 23.

Hie. f. Isa. 42.

Ori. f. Luc. ho. 34.

Hila f. Matth. Cano.

14.

Gre. 11. mor. 11. 12.

Beda. f. Prou. 1.

Ori. f. Iere. ho. 3.

Hie. epist. Beatitud.

Gre. 29. mor. 18.

Hie. f. Iob. 38.

Ori. f. Gen. ho. 1.

Aug. 13. confess. 20.

Glo. ord. f. Matt. 12.

Amb. f. Luc. 21. f.

de Isaac. 4.

Ori. f. Cant. ho. 4.

Hie. aduer. Iovinian.

Hila. f. Ps. 17.

Hie. f. Galat. 3.

Glo. int. f. Exod. 4.

Hie. f. Isa. 54.

Glo. int. f. Leuit. 5.

Glo. orat. f. Exod. 25.

Lyra. f. Gen. 43.

Hie. f. Ezech. 47.

Amb. & Hier. f. Ps. 88.

Hier. f. Isa. 65.

Ori. f. Iere. ho. 11.

Gre. f. 1. Reg.

Hiero f. Eze. 16.

Hie. f. Iere. 12.

Amb. f. Luc. 2.

Aug. epist. 112. f. Ps. 102.

Hila. f. Ps. 129.

Producet Rhamnus spinas, quando resurget corpus cum sensu doloris. Ps. 57.

Proferens Zara prior manum, designat Iudeos prius credentes q̄ Gentiles Sed ligatum est illi occinum, quia inquinauerunt se sanguine Christi, & Prophetarum. Gen. 3. 8. g. Proferens autem Moses manum ē sinu leprosum, designauit Iudeos recedentes a Deo. Exo. 4. a. Parans diabolum rat hereticos ad decipiendos simplices.

Proferre dicitur diabolus vas in opus suum. Isa. 54. d. quando palus hareticos, rat hereticos ad decipiendos simplices.

Proferre labijs quippiam, est iure iurando, aut voto se astringere. Leu. 5. a. Productiles Cherubim. Exo. 25. b. designant angelos in gratia creatos & confirmatos.

Profanus, Profanare.

Profanus, dicitur irreligiosus, & non sanctus, & qui sacris non est initatus: qui sanum intrare non potest.

Profanum conuiuium erat Aegyptiorum cum Hebræis. Gen. 43. quia alia sunt predicanda rudibus, alia doctoribus.

Profana urbis, sunt quæ ad sensus pertinent: qui sunt omnibus communes. Ezech. 47. b.

Profanatum sanctuarium Christi, fuit quando ipse relictus est in manu peccatorum, & traditus morti & sepulture. Ps. 88.

Profanum, peculiariter dici potest de erroribus hæretica arte conditis. Isa. 65. a.

Proferre, vide Producere, & pronunciare.

Proficere.

Proficere, est in melius procedere, & perfici.

Proficere, dici potest Christi atate & sapientia, quando is, in cuius corde est, proficit, Proficiens quoq; Samuel designat profectū pdicatorū, & eorum qui vadunt de virtute in virtutem. 1. Reg. 2. c. Ps. 83.

Proficiens hostia in expiationem, est passio Christi, qua delentur peccata. Leuit. 1. a.

Proficere in sacerdotium sempiternum, dicitur vnctio propter sacerdotium nouæ legis, & propter gratiam. Exod. 40. b.

Proficiens Hierusalem in regnum, est anima, quæ per gratiam fit regina, aut ecclesia. Eze. 17. c.

Proficere dicuntur impij, quando hæretici aduersus fideles multiplicantur & roborantur. Iere. 12. a.

Proficisci, vide Abire

Profiteri.

Profiteri, est late, seu palam fateri, aut pollicere: unde professio est confessio palam facta. Et professor, qui palam fatetur, aut docet.

Professio tempore ortus Christi facta, professionem fidei designat. Proferuntur autem in eo loco, ubi Christus nascitur, qui carnem eius veram constituentur. Luc. 2. a.

Profundum Fundum.

Profundum, dictum est quod porro, hoc est, longè habeat fundum, ut profundum mare, profundæ valles Fundum autem est ipsum solum profundum. Profundum etiam est, imum. Exod. 14. f. Ferebantur in profundum.

Profundū qnq; significat secreta opera Dei, & eius inscrutabilia iudicia. Ps. 106. Ephes. 3. d. quod designatur per profundū crucis quod latebat, & ex eo pendebat alia. De his profundis clamabat Propheta,

quod

Cogitationes Dei.

Sacramenta.

quum ignoraret diuina iudicia, Ps. 129. Cogitationes quoque Dei, profundæ dicuntur. Ps. 91. Item sacramenta, ut baptismus, & eucharistia, quæ non vident pagani, sed ab ijs quæ vident, surgūt ad ea quæ non vident, sicut a profundo crucis quod in terra figitur, surgit tota crux, quæ apparet, & cernitur.

Profundior inferno dicitur Deus. Iob. 11. b. quia transcendendo infima ipse subiecit & sustentat. Vel quia indignorum spirituum astutias longè subtilius, quàm ipsi putauerant, iudicans: damnat. Vel profundior inferno est: quia plus indicat, quàm ipse humanus animus in tentationibus inuestigat.

Mors Christi.

Tribulationes.

Profundum maris, graues tribulationes, & mortem, ac passionē Christi designat. longè. 2. a. Isa. 51. d. Ps. 67. Amos. 9. a. Iob. 3. b. Et profunda, de quibus clamabat Propheta, dicuntur tribulationes, vel passionēs, quas patiebatur. Ps. 29.

Cordis secreta.

Profundū ē maris cordis secreta designare pōr. Amos. 9. a. Idē sūt profunda fluminis. Zac. 10. d. Hæc profunda scrutatur Deus, quem secreta cordis latere nō pnt. Iob. 28. b. 3. 8. b. Sic sunt profunda in corde sapiētis. Aqua, profunda ex ore viri. Proverbiorū. 18. a. Eccles. 24. a.

Infernus.

Profundum præterea maris, inferos & abyssum designare pōr. Mat. 18. a. Et profundum absolute ipsum infernum ferē significat. Exo. 14. f. 15. a. Ps. 68. Ephes. 3. d. Et profundum lacu. Et profundum Thophet. Isa. 14. d. 30. g. Iob. 3. 8. b. Dicitur autem profundissimus infernus. Iob. 17. d. comparatus videlicet ad cælum, quia terra ipsa ēt dicitur profunda, cælo comparata, qua tamen profundior est infernus.

Profundum vitiorum.

Profundum quoq; maris, designat profundum vitiorum. Ps. 67. Isa. 3. 1. e. Et etiam errorem Gentilium. Mat. 18. a. Item voluptates liquidas, & fluxas. Exo. 15. a. Et profundè peccare dicitur, qui grauiter peccat. Hos. 9. b. De his profundis clamat peccator, quū recisipiscit. Ps. 129. Cor ēt impiorum, & altæ prauorum cogitationes, & animus obstinatus, & anxius corde profunda dicunt. Ps. 64. Iob. 41. d. Pro-

Error Gentiliū

Voluptates.

Cor impiorum

Præuæ cogitationes.

Animus obstinatus

Anxius corde.

Oblitio.

18. a. Et profundi corde dñr, qui se putant abscondi a Deo Isa. 29. c. 31. c. Profundum quoque maris sunt, qui in hoc mundo profundo & obsecrare vitiorum tenentur Iob. 41. d. Et ipsa huius seculi profunda iactant, profundum maris dici potest. Ps. 64.

Profundum ēt maris, obliuionē significare potest, qua ratione

proicere. dñr Deus peccata, quæ remittit profundū maris. Mic. 7. d.

Myteria mentem superantia

Profundæ aquæ torrentis, ea myteria significare pnt quæ mentem exuperant. Eze. 47. a. Ephes. 3. d. Hæc profunda reuelat Deus iis, q in profundo aīe fodiant ut eos. Dan. 2. c. Iob. 12. d. 28. b. Profundū in quo erāt mythera, profunditatē sacræ scripturæ designat. Zac. 1. b.

Culpa.

Profundum etiam aquæ torrentis, culpam significare potest, quæ omnes demergit. Eze. 47. a.

Descensus Christi.

Profundū ēt cruce, significare pōr descēsū Christi ad nos. Ephre. 3. d. Profundum inferni, vbi datur signum, homilitatem Christi des-

Humilitas Christi.

gnare potest. Isa. 7. b. Fundum calicis iræ Dei, significat extremum iræ Dei, seu grauē eius punitionē, & ppenā ciuitatis Hierusalē destructionē. Isa. 51. f.

Dei.

Profunda, de quibus clamabat Propheta ad Dominum, intumum cordis significare possunt, unde orabat. Ps. 129. De profundis quoq; clamat, qui seculi altitudinem diuitiarum sapientiæ Dei, qui persecutiones patitur, & qui eum misericordie suspicio deprecatur.

Mors.

Profundum quādoq; significat mortē, & etiam demones. Ps. 68. Arn. s. Ps. 68.

Demones.

Profundum quādoq; significat mortē, & etiam demones. Ps. 68. Arn. s. Ps. 68.

Zzzz 4 Profun-

Profundum dici potest aliquando insidiator, qui demergit eos, *Insidiator*, qui non sibi ab ipso cauent. Psa. 68. Infixus sum in limo profundum. Profundum. Hose 5. a. Vide Mergere.

Progenies, vide Generatio. Progredi, vide Ambulari. Prohibere.

Prohibere, est retinere, & auertere, ne fiat aliquid.

Glo. ord. f. Gen. 12.

Prohibitio, ne Isaac occideretur à patre, designauit impassibili-
litatem diuinitatis in Christo. Gen. 22. c.

Lyra f. Gen. 8.

Prohibita pluuia diluii, designant cessationem diuinæ vindictæ,
& etiam tentationum. Gen. 8. a.

Hie. f. Ier. 3. 5.

Prohibita dicuntur aliter stillæ pluiarum, quando Deus retinet
sua dona. Ier. 4. b. A. mos. 5. b. Sic prohibiti sunt cæli, ne darent ro-
rem. Agge. 1. c. Prohibent autem bonum à nobis peccata. Ier. 5. f.

Hila. f. Ps. 118.

Hie. f. Ier. 8.

Basi. f. Ps. 33.

*Hila. f. Mart. Ca-
no. 19.*

Prohibere pedes à viamala, est frenare malas inclinationes. Psa.
118. Et prohibere pedes à nuditate, est virtutum operibus animæ
potentia exornare. Iere. 2. c. Prohibetur etiam lingua à malo. Ps. 33.

Prohibentes discipuli offerri infantes Christo, designant eos, q
in primitiua ecclesia non admittebant Gentiles ad fidem, donec
Christus dixit: Nolite prohibere. Matt. 19. b. Iudæi autem semper p-
hiben. Thessalonicens. 2. d.

Hie. f. Isa. 43.

Non prohibet Auster congregationem seminis Israel, quum ex
Cassia. coll. 20. ca. 8. illa parte conuertuntur ad fidem. Isa. 43. a.

Gre. 3. past. adm. 26. Prohibere dicitur gladium suum à sanguine, qui nō corrigit ver-
bo proximum, & qui non curat prædicare, cum possit. Ier. 48. b.

Prolabi, vide Cadere. Prolixus, vide Longus.

Promissus.

*Philo de migratione
Abraha.*

Promiscuum dicitur, quasi confusum & incertum.
Promiscuum vulgus, designare potest permixtionem bono-
rum & malorum in hoc mundo. Vel designat multitudinem ine-
ptarum opinionum, mentem à veritatis cognitione impediendum.
Exo. 12. d. Num. 11. a.

Promittere, Polliceri. Repromittere.

Aug. epist. 120.

Promittere, est quasi longè mittere, hoc est, aliquid in futurum
dandum offerre.

Promittere dicitur Deus solùm bona quæ vult dare: creat aut tam
bona quàm mala: minatur verò solùm mala: quo fit, vt filii promif-
sionis ad bona gratiæ spectent. Rom. 9. b.

Glo. ord. f. Ephes. 1.

Promissio Ioseph ad patrem & fratres pascendi eos, designat pro-
missionem Christi ad fideles de conferenda vita æterna. Gen. 4. 5. c.

Glo. ord. f. Gen. 34.

Gre. 13. mor. 16.

Promissionis Spiritus, dicit Spiritus sanctus Ephes. 1. c. quia pro-
missus fuerat à Christo: & quia promittit beatam vitam, in cuius pro-
missionis arrabonem datur.

Promittens Sichea multa Dinæ: & fratribus eius, designat diabo-
lum promittentem in hoc mundo rerum omnium & voluptatum abũ-
dantiam. Gen. 34. b. Pollicetur etiam diabolus prædam sociis, quũ
alios inuitat ad animas capiendas. Iob. 17. b.

Promouere.

Promouere, est vehementer, & ultra mouere. Iudi. 9. b. 1. Esdr. 8. f.
Præcipue aut est ad honores, seu ad meliorem gradũ mouere.

Promptua-

Promptuarium.

Promptuarium, à promendo dictum, locum significat, vbi seruan-
tur ea præcipue, quæ ad victum pertinent, vt inde promantur. Po-
test autem designare cordis receptaculum. Psa. 143. promptuaria co-
rum plena.

Promptus, vide parare. promulgare, vide pronunciare.

Pronuba.

*Patriarcha, &
Propheta.*

Pronuba est, quæ nubentem in domum mariti deducit ac comita-
tur, ac quæ nuptijs præ est celebrandis ex parte vxoris. pronubi
autem dicuntur ipsi socij sponsi. Iudi. 14. c. vbi videtur accipi pro pro-
co. potest autem ibi designare vnum de Patriarchis & prophetis, ami-
ci Domini. Vt Moisen amicũ & pronubum Christi: quia de illo scrip-
sit: Illum accepit vxor Samsonis, hoc est, synagoga, relicto Christo:
Imò illum accepisse sibi visa est, gloriando in legis eius litera, legen-
do legem eius sine Christi gratia. Verbi gratia: Tu, inquiunt, discipu-
lus eius sit: nam nos discipuli Moisi sumus.

Pronunciare, proferre, promulgare.

*Operans quæ
docet.*

Pronunciare, est verbum aliquod proferre. promulgare verò, est
palam nunciare.

Pronuntia librum scripturæ sacræ per singulos gradus, qui perce-
pisse se eius scientiam non per verba tantummodo, sed etiam per
opera demonstrat. Iob. 3. 1. d. proferunt etiam eloquia de corde suo,
qui verba ex corde proferentes, recta docuerunt viuendo. Iob. 8. b.

*Laudare poten-
tiam Dei.*

Pronuncians sacerdotes leprosum nigris capillis esse sanatum, est de
clarans peccatorem absolutum à peccatis per penitentiam. Leui.
13. c.

Inuocare Deũ

Pronunciare potētia Dei, est ipsum laudare & magnificare. Ps. 144.

Pronunciare dñ David non omnia iudicia Dei: sed iudicia oris
eius, hoc est, quæ Deus ipse manifestauit. Psalm. 118.

Pronunciare tribulationem ante Deũ, est ipsum inuocare in gra-
ui tribulatione, præcipue in corde, vbi ipse audit. Psalm. 141.

Pronunciatio Elihu inflationem elationis ostendit: vt verba quæ
de alta superbiæ radice veniebant, cum quadam quasi altitudine &
distinctione procederent. Iob. 34. a.

Proferunt verba in ventũ, q̄ ociosa loquuntur: & qui sine pōdere di-
scernionis verba nō solidata pferũt, q̄ leuitatis aura portet. Iob. 6. b.

Pronus, vide inclinare.

Propago.

*Novi in Chro
Tres status fide-
lium.*

*Tres nature in
Christo.*

Tria tempora.

*Propugnacula
Ecclesiæ.*

Propago, est vitis verusta & suppressa, vt ex vna plures fiāt, capiti
bus palmitũ dispersis & propagatis, seu in diuersas partes terræ
extēsis propagines vineæ, significare possunt nouos in Chro. Ps. 79. Et
propagines vitis tres, designat tres status fidelium in ecclesia, hoc est,
cōiugatos, continentes, & rectores. Vel designant tres naturas in
Christo: vel tria tempora trium legum: vt gemmæ sint Sancti in lege
naturæ: flores in lege scriptæ; fructus in lege gratiæ. Gen. 40. b. Propa-
gines aut Hierusalem sunt propugnacula ecclesiæ, vel animæ, quæ
auferuntur, quum quis Deum contemnit. Iere. 5. c.

Propagines vineæ. Ezech. 17. b. augmentum paruum & infimum
regni Sedechiæ significant.

*Virtus Iudeo-
rum.*

*Status veteris
legis.*

Propago fortium est virtus Iudæorum, quæ licet fortis videretur
aduersus Christum, facilè tamen emarcuit. Vel est status veteris legis,
qui cessauit. Isa. 25. b.

Propa-

*Euc for. spiritual. 8.
Glo. ord. f. Psa. 143.*

Ruper. f. Iudish. 15.

*Gre. 22. mor. 22. &
8. mor. 26.*

Glo. ord. f. Leui 13.

*Glo. ord. f. Ps. 144.
Amb. f. Psal. 118.*

*serm. 2.
Glo. ord. f. Ps. 141.*

Gre. 24. mor. 21.

Gre. 7. mor. 24. 26.

Glo. ord. f. Psal. 79.

Hier. f. Ezech. 17.

Hie. f. Isa. 25.

Propagines vineæ Sabama, sunt renouatores antiquarum hære-
sum. Isa. 16. c. Nahum. 2. a.

Properare, vide Accelerare.

Propheta, prophetissa, prophetare, Vaticinari.

Prophetia.

Propheta dicitur, qui futura prænunciat, ab eo primò intellecta. Pro-
phetare autem, est futura prædicere: quam & de presenti & de præse-
rito potest esse prophetia. Prophetia proprie est, qui ex inspiratione di-
uina loquitur: quales erant sancti Prophetæ. Gen. 20. b. Quia, prophetia est, &
vires. Itē legis doctor. Exo. 7. a. Aaron frater tuus erit propheta tuus.
Prophetia autē dicitur futurorū diuinitio. 2. Par. 15. b. Et prophetia Azariæ,
filij Obed prophetæ. Et diuinorum interpretatio. 1. Paral. 15. d. Chonenias princeps prophetiæ. Reuelatio. Apo. 1. a. Audit verba prophetiæ
huius. prophetare autē, interdum est aliena loqui. 1. Reg. 10. b. Et pro-
phetabis cū eis. Prophetiā referre. Zac. 13. b. Et erit, quā prophetaue-
rit quāpiā. Occulta Dei reuelare. 2. Par. 18. b. Nō prophetat mihi bonū.
Prædicare. Num. 11. f. Vt oīs populus prophetet. Psallere. 1. Par. 25. a.
Qui prophetat citharis. Falsa dicere. Iere. 2. b. prophetabāt Baal.

Propheta in gentibus. Iere. 1. b. est vel ipse Ieremias, q̄ prophetauit
de gentibus. Vel est Christus, de quo fit mentio. Deute. 18. d. Prophe-
tam suscitabo eis de medio fratrum suorū similē tui. Et ipse Chr̄s est
propheta non acceptus in patria sua: quia crucifixus est in Iudæa.
Matt. 13. g. Prophetauit Chr̄s ultra. Zac. 13. a. quā ultra mortem, quam
Iudæi prophetarunt, prophetauit etiam suam resurrectionem.

Prophetæ dicuntur fidei doctores. Et prophetantes, sunt prædicantes
& docentes. Sic fuit propheta Abraham. Gen. 20. b. Et Samuel dictus
est propheta Domini, designans bonum prædicatorem. 1. Reg. 3. d. 9.
b. Amos. 2. d. prophetæ quidem dicuntur boni doctores. pseudo pro-
phetæ verò mali doctores. Eze. 13. a. Et prophetæ Hierusalem, sunt do-
ctores ecclesiæ. Iere. 25. a. Sopho. 3. a. prophetia autem est prædicatio:
qua deficiente dissipatur populus, pro. 29. c. Apoca. 11. b.

Propheta Moyses dicitur Aaron: vt designetur sacerdos interpre-
tes esse legis. Exo. 7. a. 1. Reg. 10. b. c. 19. d. 1. Cor. 11. d. vbi prophetæ di-
cuntur sacrorum interpretes.

Prophetare, interdum est prophetiam referre. Ita prophetarunt fi-
lij & filie in principio ecclesiæ: quia viris & foeminis dabatur spiri-
tus prophetiæ. Ioel. 2. g. Acto. 2. c. Mandant prophetis, ne prophetet,
qui impediunt prædicationem Amos. 1. d.

Prophetæ seducētes, sunt prædicatores iudicia populi confundē-
tes. Mich. 3. b.

Prophetæ Iudæorū & non Dei, erant prophetæ Baal. Iere. 2. f. Et pro-
phetæ Samaritæ, sunt doctores hereticorū. Iere. 23. c. prophetæ autē di-
cunt sepe ipsi pseudo prophetæ. Iere. 28. a. 29. a. Ipsi sūt prophetæ insipie-
tes. Eze. 13. a. Et prophetæ coniurantes, sunt hēretici. Eze. 22. f. Et prophetæ
stultus dicitur hēreticus. Hose. 9. b. prophetant autē de corde suo, qui dicūt:

Dicit Dñs: quā Dñs loquutus non sit. Et qui dant peruersos & hēre-
ticos sensus sacre scripturæ. Eze. 13. a. Et dicunt prophetare in Baal, do-
centes errores. Iere. 2. c. Et hēretici & persecutores Christi, sunt prophe-
tæ ebrii, videntes visiones, quales ebrii videre solent. Isa. 28. b. Thre. 2.
c. Za. 1. b. 13. a. prophetæ sūt Baal, & lucorū. 3. Reg. 18. c. erant Scribæ
& pharisei, q̄ sacre legis negligētes præcepta, populum, proprijs tradi-
tionibus peruerterant. prophetæ mordētes dentibus, erant pōnifices
Iudæorum,

Renouatores
hæresum.

Ieremias.

Christus.

Doctores fidei.
Prædicatores.

Sacerdotes in-
terpretes legis.

Prædicare.

Prædicatores
mali.
Prophete. Baal.
Doctores hēre-
ticorum.

Scribe & Pha-
risæi.

Iudæorum, peculiariter Annas & Caiphas Mich. 3. b.

Spiritus sanctus Prophetissa, ad aquam accessit Isaias, dici potest Spiritus sanctus
Virgo Maria. reuelans illi mysteria. Vel est beata Virgo Maria, quæ concepit & pe-
perit Christum. Isai. 8. a. Eam potest significare Maria, soror Moyses,
prophetissa. Exo. 15. b.

Propiciari, Propicius, Clemens, Ropiciatorium.

Propitius dicitur, qui placidus est & fauens, & nobis placatus. Pro-
pitium autem, est propitium esse. Propitiatorium verò erat opertoriū
arcæ fœderis de auro mundissimo, vnde Deus propitiari dicebatur.
Propitiatorium arcæ, typus erat misericordie Dei: ponebatur au-
tem super arcam: quia misericordia Dei, est super omnia opera eius.
Exo. 25. b. 26. d. 30. a. 35. b. 37. a. Leui. 16. a.

Misericordia
Dei.

Christus.

Propitiatorium etiā ipsum Christū designat: qui mediator, est in-
ter Deum & homines: & Patre reddidit nobis propitiū. Rogante enim
sacerdote, hoc est, Christo, sit Deus propitius. Leuit. 4. d. 16. a. Ro-
ma 3. d. 1. Ioan. 2. a. Dicitur etiam ipse Christus propitiatio Pl. 129.

Virgo Maria.
Sancti.

Propitiatorium præterea dici potest beata Virgo Maria, quæ Deū
nobis propitium reddit. Demum, illi, qui cum omni fiducia per ho-
stias præ cum supplicationumq̄. Deum hominibus repropitiant, &
pro delictis populi interueniunt, propitiatorium nominari possunt.

Cælum empy-
reum.

Propitiatorium ex auro, materia videlicet multum à ligno distan-
te, cælum empyreum significare potest. Vt enim ipsam arcam termi-
nans melioris rei principium præbebat: nam super illud infidebant
Cherubim, vnde propitiationes habebantur: Ita & empyreum cælū,
quamuis nouem cælorum numerum compleat: test tamen rerum spi-
ritualium & diuinarum principium, angelicam, diuinamque naturā
redolens, vt sit proportionatum locatis illis.

Contemplatio Propitiatorium præterea significare potest contemplationem re-
Spiritualium. rum spiritualium, vt Angelorum, & animarū, quæ semota est ab omni
Clementia Christi imaginatione.

fi.

Clementia Ioseph, benignitatem & clementiam Christi significat.
Gen. 43. f. 45. a. Et Deus dicitur clemens. Exo. 34. a.

Dies huius vi-
ta.

Propitiationem Apostolorū dedit Dominus Aegyptum, & c. quia
fecit eos accipere ipsorum prædicationem. Isa. 43. a.
Propitiationes dies, sunt dies huius vitæ, in quibus propitiatur
nobis Dominus. Leui. 23. c.

Propinare.

Propinare, est proprie præbibere alteri, eiūque poculum porrige-
re. Sed vsus accipit, vt sit iam simpliciter porrigere.

Castigatio Dei.

Propinat Deus vineā, quum effundit eam in synagogam, quæ resi-
stere noluit. Isa. 27. a. Et propinatur calix furoris Domini omni-
bus gentibus, quum omnes castigat. Iere. 25. d.

Propinant vinū Nazaritis, q̄ Sactis, & cōtēplationi vacatibus inge-
runt curas seculares. Amos. 2. d. Et q̄ procurant, vt nullus sit sanctus. Ruper. f. Amos. 2.

Propinquus, vide Cognatus.

Proponere, Propositio, Propositum.

Proponere, interdum est statuere & deliberare: vnde dicitur propo-
sitionem, quod mente statutum est. Quandoque verò est coram po-
nere: vnde propositio veri aut falli indicatua, aut questio disputatio-
nem habens, quæ problema dicitur.

Incarnatio.

Proposuisse dicitur Deus æquitatem contra nos, quando fecit in-
carnari filiū suū, qui esset propitiatio pro peccatis nostris. Iob. 23. b.

Proponi-

Hie. f. 1. a. 8.

Epiph. lib. 1. tom. 2.

Aduers. hæreses.

Rup. 1. de operibus
Spiritus sancti. 9.

Aug. q̄ in Exo. 105.

Ori. f. Rom. 3.

Gre. 1. Eze. ho. 6.

Iy. f. Leui. 16.

Cyrl. de incarn. vñs

Gen. 13.

Ori. f. Num. ho. 5.

Geor. venet. Cant. 1.

ten. 3. ca. p. 6.

Ri. de S. vi. 3. de
arca mystica. 1.

Hie. f. 1. a. 43.

Iy. f. Leui. 23.

Hie. f. 1. a. 27.

Hie. f. Amos. 2.

Ruper. f. Amos. 2.

Gre. 16. mor. 15.

Greg. 10. mor. 22.

Proponitur spes fidelibus inter tribulationes: ut sciant per eas se venturos in regnum celorum. Iob. 11. d.

Basil. in princ. Prov.

Proponere dicitur mensam sapientia, quando dat præcepta doctrina. Pro. 9. a. Propositionis panes, qui in mensa tabernaculi ponebantur, doctrinam omnibus exposita significare possunt. Exo. 25. c. 35. b. 40. c. Vel significant sublimiorem doctrinam, quæ solis communicatur sacerdotibus. Leu. 24. propositio autem dici potest doctrina sancta. Pl. 48. 77.

Ori. f. Leni. ho. 13.

Propones et Moses iudicia, est lex, varia habens præcepta. Exo. 21. a. Proponere Hierusalem in principio lætitiæ suæ dicitur is, qui i primis gaudet de celestibus. Pl. 136. Proponere dicuntur in mercatu Tyri merces Philosophi, aut hæretici: qui ea docent, quæ similitudinem habent cum virtutibus Ecclesiæ. Proponit etiam ibi Iuda frumentum & similia, cum fideles dant sanctum canibus. Ezech. 27. c. e.

Hila. f. Ps. 136.

Hie. f. Ezech. 27.

Hila. f. Ps. 53.

Non proposuerum Deum ante conspectum suum Iudæi: quia persequentes Christum diuinam eius virtutem agnoscere noluerunt. Pl. 53. Proprium.

Proprium dicitur, quod est unicuiusque peculiare. Proprium os Iob, quo deprecabatur seruum suum. Iob. 19. c. de signat Christum, qui in priora carne apparuit Iudæis, & proprio ore prædicauit, qui prius per Prophetas loquebatur.

Gre. 15. mor. 22.

Aug. epist. 120.

Propria Christi, in quæ dicitur venisse, sunt vel omnes homines per creationem: vel Iudæi per specialem electionem. Ioan. 1. a. Propria singulorum filiorum Iacob benedictiones, significare possunt diuersa dona Spiritus sancti: ad aut diuersos gloriæ gradus. Gē. 49. d. Propria sponte tribuentes filij Israel, quæ necessaria erant ad constitutionem tabernaculi. Exo. 35. c. indicant dandum esse ecclesiæ, non ex tristitia, aut ex necessitate.

Propugnare, Propugnaculum.

Propugnare, est vehementer & de longè pugnare. Propugnaculum vero est locus munitus, vbi commodius certari possit & defendi. peul.

Hie. f. Isa. 63.

Amb. f. Ps. 118. ser. 22.

Hie. f. Isa. 54.

Rup. f. Cant. 7.

Greg. f. Cant. 8. & f.

Ezech. hom. 15.

Hie. f. Isa. 23.

Hier. f. Isa. 28.

Glo. ord. f. Gala 3.

Propugnator, peculiariter est Christus, qui propugnator est ad saluandum. Isa. 19. d. 63. a.

Propugnacula argentea murorum ecclesiæ sunt verbum Dei. Can. 8. c. Propugnacula vero iaspidis eiusdem ecclesiæ sunt diuersa dona gratiarum. Isa. 54. c.

Propugnacula turris David, sunt miracula, quæ faciunt prædicatores. Et miracula cum prædicatione, sunt propugnacula argentea.

Item miracula antiquorum patrum. Cant. 4. b. 8. c. Differunt autem propugnacula à clypeis: quia non mouentur sicut clypeis: ita non imitatur miracula Sanctorum, sed virtutum opera.

Propugnacula Chaldaæ, sunt superbia demonum & hæreticorum, extollentium se contra scientiam Dei. Isa. 23. c.

Prova, Proeta, vide Nauta.

Proscindere.

Proscindere terram, est primum ipsam arare. Proscindere terram, est primo castigare aliquem: ut mollescere incipiat ad verbum Dei suscipiendum. Isa. 28. g.

Proscribere.

Proscribere, est aliquid per scripturam venale proponere & publicare. Et Christus dicitur proscriptus in Galatis, quasi iterum condemnatus ad

Dans Christus præcepta. Doctrina sancta.

Gaudere de celestibus.

Doctrina falsa Philosophorum.

Dare sanctum canibus.

Obstinatio Iudæorum.

Christus incarnatus.

Omnes homines Iudæi.

Dona Spiritus. Diuersi gradus gloriæ.

Christus defensor.

Verbum Dei.

Dona Spiritus.

Miracula prædicatorum & antiquorum Patrum.

Superbia demonum, & hæreticorum.

Castigare primum.

tus ad mortem vel exheredatus in ipsis, qui ad eius hereditatem pertinebant. Gala. 3. a.

Proselytus, vide Aduena.

Prosequi.

Prosequi, est ultra, siue post sequi: vel cum affectu animi sequi: ut prosequi amore, aut odio.

Prosequi volens Laban Iacob cum tympanis & gaudio, &c. Gē. 31. d. designat mundum promittentem iucunda bonis, ne cum deserant.

Amb. epist. 41.

Prosper, prosperari, prosperitas.

Prosper dicitur felix, aut qui dat felicitatem: & prosperitas, est ipsa felicitas, hoc est quæ res alicui eueniunt ex sententia: ut prosperitas contraria sit aduersitati.

Glo. ord. f. Gen. 39.

Prosperitas Ioseph typus fuit prosperitatis Christi. Gen. 39. a. 40. d. 41. b. Et dicitur Christus prosperè procedere. Pl. 44. Designatur etiam profectus bonorum in spiritualibus. Dicitur autem prosperari verbū Dei, quando multiplicantur credentes. Isa. 55. d.

Prosperum iter, est iter crucis Christi: per quod itur ad felicitatem. Pl. 67.

Arno. f. Ps. 67.

Gre. f. 1. Reg. 2.

Prospera Israel. 1. Reg. 2. g. designant felicitatem & abundantiam temporalium: & etiam Angelorum felicitatem.

Prosternere, prostratus, pronoluere.

Prosternere, est ante vel procul sternere, & profligare: ut quum hostes in acie sternuntur.

Prostrata Philisthæa designat victos hæreticos: & etiam demones. Isa. 14. g.

Hie. f. Isa. 14.

Prostrata meretrix sub omni ligno frondoso. Ierem. 2. d. 3. a. de signat animam amplectentem omnes errores eloquentiæ virorum habentes.

Hie. f. Iere. 2.

Prostitueret, prostitulum, vide Lupanar.

Protegere, protector, vide Defendere.

Protendere, vide Expandere.

Protestari.

Protestari, est cauenda, & quæ fieri non debent, manifestè denunciare. 2. Par. 24. c. Prophetæ protestabantur aduersus regē & principes Iudæ, & populum.

Protrahere, vide Longus proneptus, vide Senex.

Proverbium.

Proverbium, est sententia, quæ in ore omnium versatur: quæ interdum aperta est & simplex: quandoque verò sensum habet allegoricum.

Proverbiū factus Iob, designat electorum ecclesiā: quæ afflictionis tempore proverbium prauis efficitur: quia quum bonos mori per tormēta cōspiciunt, ab eis similitudinē maledictionis sumunt. Iob. 17. b. 30. b.

Gre. 13. mor. 17. &

20. mor. 18.

Providere providentia.

Providere, est ante vel à longè futurum aliquid videre, antequam sit factum: unde dicta est providentia & prudentia.

Providisse dicitur Deus victimam sibi, quando ordinavit passionem Christi ad generis humani redemptionem. Gen. 22. b.

Ori. f. Gen. ho. 8.

Amb. 1. de Abra. 8.

Rup. 7. f. Gen. 37.

Providens Iacob domui suæ, designat Christum prospicientē ecclesiæ, vel Iudææ: peculiariter autem viris ecclesiæ seruientibus: quibus prouidet in spiritualibus, & temporalibus. Gen. 30. d.

Prouidet

Greg. 1. Reg. 16.

Prouidet Deus regem sibi: quia eius iudicio non eligitur praelatus, nisi bonus. 1. Reg. 16. a. Et prouidet Pharaon virum sapientem, quum dat Deus Apostolos & predicatorum. Gen. 41. d. Idem significat prouidens Moses viros sapientes. Exo. 18. d.

Prouidere tenet pater nuptias puellae humiliae à filio. Exod. 21. b. Poteria anime Prouincia.

Glo. ord. f. 1. r. 1.

Ricar de S. Viti. de somnio Nabuch. 43.

Prouincia, est regio, dicta quod procul vinci videatur. Sic enim dicebatur, quia regiones longe ab Italia bello à Romanis agitur. Prouinciae dici possunt diuersae animae potentiae: quoniam principes prouinciarum facta dicitur esse sub tributo peccando. Thren. 1. a.

Prouincia Babyloniarum significare potest statum naturalium necessarium, in quas incurrimus per peccatum: super cuius prouinciae opera constituuntur Sidrac, Misac, & Abdenago. Daniel. 2. g.

Prouocare, irritare, Concitare.

Hie f. Ezech. 32.

Hie f. Sopho. 3. Ori. f. Indi. ho. 2.

Prouocare, est velut à longe vocare, & tam in bonum, quam in malum in vitare, incitare hortari, & in malum lacessere. Prouocat Deus cor populorum multorum, quando conuertit ad se, & auertit à diabolo, quos ille subiectos habebat. Eze. 32. b.

Prouocat oculos maiestatis Dei, quod eius prouocant iram. Isa. 3. b. 63. c. Prouocantes autem iram Dei colendo idola, confusionem sibi potius parant, quam Deum ad iracundiam prouocant. Iere. 7. d. Prouocant autem oculos Domini ad iracundiam, qui duram contra se faciunt eum proferre sententiam. Thren. 1. f. Concitant et Deum ad iracundiam, qui opera faciunt iracundiae digna. Iudi. 2. c. Et irritatores sunt, qui prouocant Deum ad puniendum. Ezech. 2. c. Et prouocatrix ciuitas, est Hierusalem: & ecclesia malorum. Sopho. 3. a. Prouocant autem mali audacter Deum: quia plerumque eo magis contra Deum superbiunt, quod ab eius largitate & contra meritum ditantur: & qui prouocari bonis ad meliora debuerant, donis peiores fiunt. Iob. 12. b. Prouocare etiam iram Dei, est madatis illius scienter contraire: scire bonum, sed despiciere facere posse, nec velle. Iob. 36. b.

Gre 11. mor. 1. & 26. mor. 28.

Hie f. Isa. 23.

Prouocare Deum ad iudicium est, velle ostendere se iniuste affligi ab eo. Iob. 34. d.

Prouocant manus Tyri reges, quum mundana prosperitas etiam sanctos de statu suo mouere nititur. Isa. 23. a. c.

Prouoluere, vide prosternere.

Proximus.

Glo. ord. f. Eze. 33.

Greg. 10. mor. 9. Aug. 20. cini. Dei. 29.

Proximus dicitur, quasi valde propinquus: & omnis homo dicitur proximus alteri, in quod sunt eiusdem naturae, & debent inuicem benefacere: unde proximus dicitur beneficus, ut sumitur Luc. 10. c. Item vicinus. Deut. 23. d. Ingressus vineam proximi tui. Datur etiam proximum tempore. Tob. 5. b. In proximo, est ut à Deo cureris.

Proximus interdum dicitur Christus cuius uxorem polluit, qui si deles ab eo separat. Ezech. 33. f. Et proximus occisi, est Christus iudex qui non vindicat in fugientem ad ciuitatem refugij: quia parceret peccanti. Deut. 19. b. quum enim sit in forma Dei Deus noster, formam serui accipiens, esse dignatus est etiam proximus noster.

Arno & Hilar. f. Psalm. 121.

Aug. f. Ps. 37. Ori. f. Cant. ho. 4.

Proximi Christi erant Apostoli: etiam sunt omnes fideles. Hi proximi de longe steterunt in passione. Psalm. 37. 121. Proximus etiam Christi est vicarius eius in terra. Exod. 22. Leui. 6. a.

Proxima sponsa, est anima, quae adhuc non est coniuncta Christo vnus spiritus sit. Cant. 2.

Eligens Deus Apostolos, & Pralatos.

Statum naturalium necessarium.

Conuertens Deus

Prouocantes iram Dei.

Christus.

Apostoli. Fideles.

Anima.

Virgines.

Continentes.

Angeli.

Iudei.

Iudei, & Gentiles.

Bene operantes.

Caro.

Sermo falsus.

Filius Dei.

Fideles.

Custodientes

Christum.

Vincens demones.

Habens rectam

fidem.

Bene operantes

in hac vita ad

gloriam Dei.

Predicator.

Scribe doctores

Iudeorum.

Cant. 2. c. Et proxime ecclesie, sunt virgines, propter castitatis mundiciam, vel sunt viduae & continentes, quae sunt post virgines.

Proximi, qui stare dicuntur aduersus peccatorem, sunt Angeli. Ps. 37. Proximi vero, qui appropinquauerunt & steterunt aduersus Christum, fuerunt Iudei in passione.

Proximi aliquando dicuntur Iudei & Gentiles: quos pacificauit Christus in Mose figuratus proximus quidem, qui faciebat iniuriam erat Iudeus, qui vero patiebatur, Gentilis. Unde Iudei dicebant. Io. 9. f. Tu discipulus eius sis. Exo. 2. c. 20. b. 21. b.

Proximus aliquando est cognatus: & proximi sanguinis succedentes quinto loco in hereditate, sunt, qui quacunque occasione bene operantur. Num. 27. b.

Proximi et dici possunt, qui apti sunt conuerti ad fidem. 1. Re. 14. c.

Proximum occidere est nemini parcere. Vel proximus occidendus, est caro affligenda: vel sermo falsus reprimendus. Exo. 32. f.

Vsq. ad proximum coniunguntur valles montium, hoc est, duo testamenti, & non ut faciant vnum: quia multa sunt in veteri testamento, quae ad litteram non seruantur. Zach. 14. a.

Prudens, Prudentia.

Prudens est, qui rerum agendarum scientiam habet. Et prudentia est appetendarum & vitandarum rerum scientia.

Prudentia Dei dici potest ipse filius Dei, qui & sapientia Patri dicitur. Iere. 10. b. Prudentia autem Dei percussit superbum. Iob. 26. d. quia antiquus hostis per excessum presumptionis suae eum etiam perdidit quem inique persuasionis lege possedit: & dum audacter eum, in quo nihil sibi competebar appetij iure illi, quae quasi iuste tenebat, amisit. Prudentia itaque, non virtute percussus est, qui dum ad tentandum Deum soluitur, ab homine possidendo religatur: ut inde eum, qui sub ipso erat perderet: unde cum illo, qui super ipsum est, congregari praesumpserit. Ipse est prudens qui tacuit. Amos. 5. d.

Prudentia dici potest fides in corde, & sapientia in mysterio abscondita. Psalm. 78. 104.

Prudentes ut serpentes sunt, qui custodiunt caput suum Christum: à quibus etiam diabolus spoliatur capite suo, qui alios exuere voluit. Matth. 10. b.

Prudens super inimicos est, qui vincit demones, & qui habet rectam fidem, prudentior est Iudeis & hereticis. Ps. 118. Prudentiores filijs lucis filij huius seculi sunt, qualis fuit Paulus, qui prudentior fuit alijs Iudeis, qui cum luce scripturarum remanserunt in tenebris. Luc. 16. c.

Prudentes virgines sunt, qui procurant habere oleum doctrinae necessariae, ad salutem. Et qui opportunitatem operandi tempus in corporibus amplexi sunt. Item qui in gloriam Dei opera sua faciunt, nec in anem gloriam quaerunt. Matth. 25. a.

Prudens eloqui mystici, est qui nouit vetus & nouum testamentum qui & prudens incantator dicitur. Et prudens auditor est, qui scit discernere vera à falsis. Isa. 3. a. Et prudens qui tacet in tempore malo, est ecclesiasticus predicator. Amos. 5. d.

Prudentes, à quibus absconduntur mysteria sunt Scribae superbi, ideo opponuntur illis à Christo paruuli, ut probet se tumorem dare, non acumen. Matth. 23. d. Ipsi sunt prudentes Iudeorum, qui excecati sunt. Isa. 29. c.

Prunus, vide Gelu. Pruna, vide Carbo.

Prurire

Basil. f. Psalm. 44.

Hie. ad primum. 1. a.

Basil. & Arnob. f.

Psalm. 37.

Aug. f. Psalm. 37.

Glo. ord. f. Exod.

Ori. f. Num. ho. 22.

Greg. f. 1. Reg. 14.

Amb. epistol. 56.

Phil. de remulencia.

Hie. f. Zach. 14.

Hie. f. Iere. 10.

Gre. 17. mor. 16.

Ruper. f. Amos. 5.

Basil. f. Psalm. 48.

Arno. f. Psalm. 104.

Hila. f. Mat. can. 10.

Amb. de fug. secu. 7.

Arnob. & Hilar. f.

Psalm. 118.

Hier. Agla. f.

Ori. f. Mat. ho. 32.

Hil. f. Mat. can. 27.

Aug. 83. q. 59.

Hier. f. Isa. 3. & f.

Amos. 5.

Glo. ord. f. Mat. 11.

Hier. f. Isa. 29.

Prurire, Pruritus.

Glo. ord. f. Den. 28.

Glo. ord. f. 1. Tim. 4.

Hie. f. Jer. 29.

Aug. f. Apo. ho. 17.

Rup. 9. f. Apo. 11.

Ricard. de S. vi. de
Jomnis Nabucho 4.

Aug. f. Psal. 74.

Amb. de Tobia. 20.

Glo. ord. f. Leu. 16.

Hier. f. Iere. 13.

Purire, est libidine scalpēdi ardere. Et pruritus, est excursus humo-
ris spirabilis inclusi contra naturam: qui & prurigo dicitur Deu.
28. c. Potest autem designare iram & furoris infaniam.
Puritus aurium, aut lingua, dicitur esse in auditoribus detractio-
num, & in detractoribus. Et purientes aures, sunt, qui placencia lo-
quuntur. 2. Tim. 4. a. Peculiariter autem dicitur hoc de hæreticis: q
occulte docentes suavius audiuntur iuxta illud. Pro. 9. d. Aquæ futu-
ræ dulciores sunt: & panis absconditus suavior.

*Pfallere, Psalmus, Psalterium, Psalms, vi de Canere,
Pseudo.*

Pseudo idem est, quod falsus: unde pseudo propheta, est falsus pro-
pheta.

Pseudopropheta est qui aliter scripturarum verba accipit quam à
Spiritu sancto, sunt instituta: unde hæretici dicuntur pseudoprophe-
tæ Ier. 29. b. Apoc. 20 d pseudopropheta est etiam inanis philoso-
phia eorum, qui circa Deum errarunt. Apo. 16. c. item catus phari-
saicus, & omnes deceptores, qui vnum corpus faciunt, sunt pseudo-
prophetæ. Apoc. 9. d.

Pisana.

Pisana, est hordecum decorticatorum, vel hordei succus, siue aqua,
vel pulvis genus ex farina hordeacea. 2. Reg. 17. c. Pro. 27. d. Pusa-
næ sicantur, cum carnis lascivia per continentie rigorem stringit.

Pubertas.

Pubertas, est ætas, in qua pubes nascitur in maribus aut feminis.
Pubertas Israel erat in Abraham & Patriarchis: quos accepit
Deus puros & immunes ab idololatria. Ios. 1. b.

Publicare, Publicus.

Publicare, est manifestare: & publicum est, quod est manifestum, &
cōmune. Est etiam publicare proscribere, seu publicè venale pro-
ponere.

Publicantur domus sapientum, quando studiosa illa quietis suæ
ocia ad omnem dissolutionis euagationem exponuntur: doctrixq;
secreta penetralia ad omnem curam vel curiositatem prostituantur.
Dan. 2. a.

Publicanus.

Publicani erant, qui vectigalia & alios populi Romani redditus exi-
gendos certo constituto precio redimebant.

Publicanus stans à longè in oratione, approbatus à Deo Gentilē
populum significat prælatum Iudæis. Luc. 18. c.

Pudenda, Verenda, Veretrum.

Pudenda, sunt membra pudoris in maribus & feminis: quæ veren-
da etiam dicuntur.

Verenda Noe nudata Gen. 9. d. designant crucem Christi & humi-
litem carnis eius: quæ Sem & Iaphet hoc est, Gentiles optinuerunt:
quia cognoscunt in cruce & carne Christi, & laudant Dei virtutem.

Verenda tegere sceminalibus, est castitate seruare: quod vnusquis-
que debet in se facere. Est etiam casus generationis rerum occultas
nobis esse. Leuit. 16. a.

Verēda, quæ reuelat Deus, sunt peccata, quibus peccator confundet.
Et

*Detractiones.
Doctrina hære-
tica.*

*Hæresici.
Philosophia.
Catus phari-
saicus.*

Carnis lasciuia

*Acta Patriar-
charum.*

*Euagatio sa-
pientium.*

*Gentilis popu-
lus.*

*Christi crux.
Humilitas.
Carnis.
Christi.
Castitas.*

Turpitudine & verecundiora reuelata dicunt manifestarā turpitudinem peccato-
rum. Ier. 13. d. Nahum. 3. b.

**Sensibilia cor-
ruptibilia.** Verenda viri, quæ apprehendit mulier designant sensibilia gene-
rationi, & corruptioni obnoxia: Deu. 23. c.

Pudere, Pudor, vide Confundere.

Pudicus, Pudicitia, vide Castitas.

Puer, Puella, Pueritia.

Per significare solet eum, qui in tenera ætate est, quæ pueritia dici-
tur, quæ à septimo anno vsq; ad quartūdecimū numerari solet.
Quandoq; aut significat seruū, & interdum filiū, & non nunquā po-
nitur ad distinctionem sexus, quia puer est mas, puella verò femina.

Christus. Puer quandoq; dicitur Christus, quem et significat puer Isaac, & puer
Ios. Ipseq; est puer imitatus. Gen. 21. a. 37. b. 41. b. Exo. 3. c. Psal. 17. In
titu. 68. Isa. 9. b. 10. c. 42. a. Hos. 11. a. Matt. 12. b. 18. a. Mar. 9. c. Luc. 2.
f. 9. f. Et pueritia in Ioseph, puritatem vitæ Christi designare potest. Et

Spiritus sanctus. puer Ieremias ætate, nō sēu, nec spū pphetico, tipus est Christi. Ier. 1. a.

Sermo Dei. Puer etiam, aut paruulus, significare potest spiritum sanctū. Matt.
18. a. Mar. 9. c. Luc. 9. f.

Puer natus de prophetissa, dici potest sermo Dei per spiritum sanctū
natus in anima. Isa. 8. a.

Fideles. Pueri dicuntur fideles & præcipue discipuli Christi, quos vsu & cō-
suetudine habebat familiares. Psal. 68. 112. Isa. 8. a. 11. b. 6. 5. d. Mat. 11.
b. 19. b. 21. b. Mar. 10. b. 10. 21. b. Et datur puer Deo, & et mundo: huic
quidē tanquā seductus & errabundus illi verò tanquā dilectus: & di-
cit nypias, quasi tenet ac mollis. Dicuntur autem pueri tum ob mali-
tiæ simplicitate, tum quia quantūcūq; sublimati, tamen pueri sunt, si

Innocens. comparentur ad ea, quæ non assequuntur. Sed nō oēs pueri æquales.
Simplex. Heb. 2. c. Pueri Iob cōsdem designant. Iob. 2. 9. a. Pueri et passim dñr
Humilis. innocentes & simplices, præcipue aut malitia simplices: & et humi-
Humilitas. les, aut ipsa humilitas. Gē. 4. 3. b. Luc. 18. Et puer infāntulus Samuel, de
signat eum, qui adhuc regi debet, & duci ab alio. 1. Reg. 1. d. Puer et
Samuel magnificatus, designat humilē exaltatū: vel perfectū factū. 1.
Reg. 2. c. Vt sit iuxta illud Mat. 18. a. Nisi cōuerſi fueritis & efficiami-
ni sicut paruuli, non intrabitis in regnum cœlorū: Sicut ē diuerso
dñr de superbo. Lu. 10. c. Videbam Satanā sicut fulgur de cœlo cadēte.

Carnales. Pueri etiam, qui offeruntur Christo, sunt aut carnales & sensua-
**Rudes aut infir-
mi in fide.** les, & lacte opus habētes: & rudes i fide & et imitatores Christi. Mat.
19. b. 21. b. Sic erat puer Ephraim. Ier. 3. 1. d. Et puer & puella, sunt
Imitatores infirmiores in fide. Ios. 3. a. Pueri aut Israel, dicebantur hæretici, qñ
Christi. tenebant simplicitatem fidei ecclesiæ. Hos. 11. a. Pueros percutiunt
ostes gladio: quia eos tentationis suæ iaculis grauius vulnerāt, quos
nec dum iuuenilis constantia liberos, vel robustos seruat. Iob. 1. c.

Prophete. Puer Abraham missus ad quendam vxorem Isaac designat ordinē
Apostoli. Prophetarū & Apostolorum, omniumq; Doctorū, qui dñ verbū præ-
Doctores. dicationis bonis mentibus faciūt ad vnāquāq; aīam venigenito, fi-
lio coniungendam, quasi prouisoires sūt. Gen. 24. a. Et pueri Abrahæ
q; foderūt puteos, sunt Moses, & Prophetæ. Gen. 26. Puer, paruulus
minas lupū & pardū designat Apostolos regētes persecutores suos,
diuites, & Reges cōuerſos. Isa. 11. b. Et puer Abrahā coquēs uitulū,
significare potest Prophetas simplicitatē vitæ habētes, & prædicantes
Christū. Gen. 18. a. Iidē sunt pueri Isaac fodientes puteos: qui et dñi
Et Euangelistas. Gen. 26 g. Et puer Eliæ vidēs nubeculam, Pro-
phetæ

*Philo. de speciali legi-
bus.*

Amb. epist. 17. de se.

53. f. Luc. 18.

Hie. Agla. f. f. Isa.

10.

Ori. f. Ps. 86. ho. 4. f.

f. Ier. ho. 1.

Ori. f. Matt. ho. 5.

Hie. f. Isa. 8.

Cle. Alex. 1. p. ada-

80. 5.

Ori. f. f. ho. 7. f. f.

Mat. ho. 5.

Hil. f. Mat. cant. 11.

Hie. f. Isa. 8. 11.

Amb. f. Luc. 18.

Gre. f. 1. Reg. 1. 2.

Ori. f. Mar. ho. 7. 19.

Amb. f. Luc. 1. 9.

Hier. f. Ios. 3. f. f.

Hos. 10.

Gre. 2. mor. 25.

Beda. f. Gen. 16.

Rup. 2. f. f. 11.

Ori. f. Gen. ho. 13.

Amb. 1. de Abra. 5.

Hil. f. Hie. f. Matt.

A A A a a phetæ

pheta expectantes Christum. 3 Reg. 18. g. Et pueri sedentes in foro erant prophetae predicantes in Sinagoga: vel et Apostoli. Mathe. 11. b. Isaia. 8. d. Psal. 18.

Rup. f. Gen. 3. 1.

Beda. f. Gen. 18.

Hie. f. Ps. 84.

Gre. f. 1. Reg. 2. c. 1. mor. 26.

Aug. 12. contra Fau. f. 25. c. f. Ps. 44.

et f. Ioan. trac. 24.

Hie. f. Isa. 65.

Gre. f. 1. Reg. 2.

Hila. f. Mat. can. 7.

Ber. ser. par. no. 64.

Glo. ord. f. 4. Reg. 4.

Aug. ser. 207.

Greg. 9. mor. 23.

Hie. f. Eccles. 4.

Gre. f. 1. Reg. 9.

Beda. f. Pro. 22.

Hie. f. Ecclesiasten. 10.

Gre. f. Reg. 9.

Hie. f. Zach. 8.

Isy. f. Leni. 22.

Pueri duo Abrahæ, qui non peruenerunt ad locum sacrificii. Gen. 22. a. designant Iudæos, qui cum seruilitate uiuerent & carnaliter saperent, non intelligebant humilitatem Christi, nec passionem q. & diuidendi erat in duas partes. Ipsi expectant cum alio o. q. adhuc expectat Messiam. Eisdem designat puer, qui coxit vitulum: quia ipsi coxerunt Christum in passione. Gen. 18. a. Puer quoq. Ismael, sunt Iudæi. Gen. 21. b. Et puer sacerdotis 1. Reg. 2. erat populus synagoge perfidis pastoribus obsequens. Et recte puer in infirma litera tenens in uirum perfectum per Euangelium crescere recusat. Idem designat ministrantes gula sacerdotum. Et pueri insultantes Elifæo, & dicentes: A se de calce sunt Iudæi crucifigentes Christum in Caluarie loco. 4. Reg. 2. d. Et puer habes quique panes hor deaceos, est populus Israel, habes libros Moysi, quos integros seruabat q. nō penetrabat mysteria Io. 6. a. Iob. 1. c.

Pueri, etiam duo abrahæ, designare pnt utrūq. testamentū. Gen. 22. a. In utroq. enim predicatur passio Christi.

Puer centū annorū erit q. habebit perfectā ætate in felicitate Isa. 65. d. Vel puer centū annorū est, q. hic diu pueriliter uixit, seruus uirtutis: qd. exponit addēdo: Et peccator centū annorū, maledictus erit.

Puer Samuel, significare pnt Gentilem populū, nouiter conuersū: aut predicatorē ex Gētib. 1. Reg. 2. c. Et puer dedicatus Eprahi designat Gētilis recēter conuersos. Ier. 31. d. Itē Puer Cēturionis. Mat. 8. a.

Puer Eliē dimissus i Bersabee. 3. Reg. 19. a. est sacerdotale ministerium, qd. templo Dñi Hierusalem exhibebatur. Vel est puerilis sensus relictus Iudæis.

Puer, quem suscitauit Elifæus, typus est generis humani à Christo liberati. 4. Reg. 4. c. Vel populi Iudaici mortui per idololatriam.

Puer Elifæi cum baculo, Moyses cum lege: qui non ualuit suscitare genus humanum. 4. Reg. 4. d.

Puer pauper & sapiens, est bona ratio, vel bonus intellectus: qui incipit in homine ab anno tertio decimo. Dñs pauper, quia non omnis populus obtemperat ei. Dñs sapiens, quia creaturam dirigit in bonam uiam Eccle. 4. c. Puer etiam pauper & sapiens, est Christus, qui melior est Rege sene & stulto in hoc mundo, &c.

Puer unus, est sensus spiritualis: & Saul cum puero, est auditor cū spiritu 1. Reg. 9. a.

Pueri dñr aliqui in propria uirtute confidentes, & maligni. Is. 40. g. 1. Reg. 2. c. Sap. 12. d. Et pueri principes, sunt principes insipientes & mali. Is. 3. Eisdem designat pueri Pharaonis Gē. 40. Et pueri iacētes in terra, sunt qui innocentia puerile simulabatur: qui cum terrenis desideriis inhefissē, ei terre tradunt. Tht. 2. g. Et ad hos pnt pueri Sodomitū. Gē. 19. b. In horū puerorū corde ē ligata stultitia. Pro. 22. c.

Puer rex, dñr diabolus, qui à patris pręceptis descendit. Eccle. 10. c. Generaliter aut iuuenes dñr in scriptura, quia à veteri auctoritate de cistunt, & cana pręcepta parentum cōtemnunt: qui neglecto Dei mādato, cupiunt statuere traditiones hominum.

Puella dñr aia nondum uitiis corrupta, & puellę Rebecę, sunt anime imperfectiores adherentes perfectioribus. Gen. 24. g. Exo. 21. b. Puellę ē filię Pharaonis, dici pnt anime Exo. 2. a. Puellę quoq. sunt mentes electorum integre per innocentiam, & decore per uirtutum claritatem.

claritatem Leui. 22. b. 1. Reg. 9. b. Zach. 8. a.

Ecclesia.

Anima peccatrix.

Prophetia.

Particula sacre doctrine.

Fama legis.

Ecclesia Romana.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Libido.

Puella filia Pharaonis, ecclesias significare possunt. Exo. 2. a. Et puella Nahaman, dici potest ecclesia ex gentibus. 4. Reg. 5. a.

Puella dici potaia in peccatum lapsa, qualis fuit Dina corrupta à Sichem, ut huiusmodi aia corrupta est à diabolo. Gen. 34. a. Designat et puella in malū, ipsam uoluptatem allicientem ad peccatum 14. b.

Puella Hebræa quę erat apud Nahaman, typus est prophetę cuius aliquis notitia peruenit ad Gētes, cui et crediderunt. Vel est particula sacre doctrine, quā rapuerunt latrones, hoc est, Philosophi, eam sibi usurpantes. Est etiam fama legis paruula, quia lex nullum ad perfectum ducere ualuit. 4. Reg. 5. a.

Puella saltans, ecclesiam Romanā significare pnt, quę accipit in disco caput Ioannis, quando ueneratur Christum, vel sensum spirituale: & tradit matri, hoc est, Synagoge in fine mundi. Marc. 6. c.

Puella, ad quam ingreditur pater & filius. Amos. 2. c. dici potest littera legis: ad quā Iudæi & aliqui Christiani ingrediuntur. Vel est libido, quam sacerdos & clericus amplectuntur.

Puerpera, uice Patris. Pugillus, Pugnus.

Pugillus, dicitur quasi paruus pugnus. Pugnus autem est manus contracta, siue complicata, quasi ad pugnam parata.

Pugillus, quo aquas mentur Deus, designare pnt potentia Dei, quā potest comprehendere omnes gentes, & ad fidem deducere. Isaia. 40. c. Designat etiam punitionem, quā Deus citra condignum punire dicitur malos.

Pugillus, plenus similis Leui. 2. a. 5. c. 6. b. designat fidem: & ipsum sapere iuxta capacitatem suam. Ut enim, qui pugillo plus uult comprehendere, nihil proficit: totum quippe defluit. Sic mensura scientię de Deo, est fides. Credere enim oportet accedentem ad Deum. Rom. 14. d. Hebr. 11. b.

Pugillus et plenus similis in manu sacerdotis, designat uerbū promissionis Christi, quo pollicitus est, non rapiēdos de manu sua, quos ipse suscepit. Vel designat summam scientię apud Christum permanere. Leui. 5. c. 6. c.

Pugillus hordei brutalem uoluptatem significare potest, sed modicam. Ezech. 13. d.

Pugno percutere, est parcitate, hoc est, spernendo, vel non consulendo proximum exasperare. Vel etiam opere ipsum ledere. Exod. 21. b. Isaia. 58. b.

Pugillaris.

Pugillares, sunt tabellę cęterę, vel lignę, siue alterius materię, in quibus stylo scribitur: dicta q. pugno comprehendantur: vel à pugnando, quo stylo in his pugnando scribatur. Luc. 1. f. Potest significare legem, in qua erant mysteria de Christo, quę nunc confirmantur.

Pugio.

Pugio, est teli genus, à pugno dictum, quo facillē apprehenditur: Vel dicitur, quod eo presentius pugnetur.

Pugio Phinees, quo confodit peccantes. Nu. 25. b. gladium spiritus designat, hoc est, uerbum Dei: quo peccatores confodiuntur.

Pugnare, Pugnator, Pugna, uide Bellum.

AAAaa 2 Pugnus

Amb. de inuita. my. Hila. f. Mar. can. 14. Aug. ser. 208. Rup. f. Reg. 29. Hier. f. Mar. 6. Glo. ord. f. 4. mor. 1. Isy. f. Leni. 2. Isy. f. Leni. 5. 6. Hien. f. Eze. 13. Glo. ord. f. Exo. 21. Glo. ord. f. Luc. 1.

Pugnat, vide Pugillus.

Pulcher, Pulchritudo, vide Decor.

Pulex.

Pulex, est animalculum hominibus infestum, quod saliendo cōfugit dictum est, quod ex plures generetur. Quo nomine dictus est et vermiculus qui in herbis & præcipue brassicis nascitur, eisq; nocet. Ponitur in hyperbole rei parvæ, ac minimi momenti. 1. Reg. 16. d.

Pullulare.

Lyra. f. Gen. 41.

Glo. ord. f. Eze. 29.

Gre. 12. mor. 4.

Pullulare dicuntur arbores, quum a radice novæ plantæ surgunt. Pullulantes spicæ novæ virtutes orientes, designant, quæ pullulant in culmo vno, hoc est, in vna charitate. Gen. 41. a.

Pullulans cornu Israel destructa Aegypto. Ezech. 29. d. ad litteram dicit, de Zorobabele. Designat autem multiplicationem Christi, & fecundificantem ecclesiam, destructa Gentilitate. Pullulant etiam rami præscissi trunci, quum fideles resurrectione Christi multiplicati, longè, lateq; crescunt. Iob. 14. b.

Pullus.

Cle. Alex. 1. pæda. 5.

Pullus, est parvus foetus quorumcunque animalium, tam volatiliū, quàm & terrestrium.

Pulli sunt, qui vitij iugum non subierunt: qui ab improbitate minime domiti sunt, sed simplices, & ad ipsum solum patrem exiliētes, nō equi subiugales, qui ad propinquorum vxores hinniūt, & fœminarū in sano amore tenentur: sed liberi, & recēter geniti: qui propter fidē exculti, celeriter ad veritatem currentes, veloces ad salutem, mundana proterentes, & conculcantes. Et pullus asini ad vitē alligatus, est simplex & infans populus sermoni alligatus: qui vitis est ferens sanguinē, & vitis vinum. Ut enim vinum efficitur corpori poculentum, ita sanguis spiritui. Genes. 49. b. Pullus etiam asinæ, cui insedit Christus, significare potest pueros baptizatos. Mat. 21. c.

Cle. Alex. 1. pæda. 5.

Pullus novus, humanitatis, quæ in Christo est unita, novitatem, & senij experientiam, & cum simplicitate æternitatem ostendit. Zacha. 9. b. Matthæ. 21. a.

Ori. f. Mat. ho. 26.

Cle. Alex. 1. pæda. 5.

Arn. f. Ps. 83. 146.

Gre. 3. 1. mor. 36.

Euch. for. sp. ad. 5.

Ber. ser. 1. in ramis palm.

Isy. f. Leu. 12.

Ori. f. Gen. ho. 17. & f.

f. Mat. ho. 14. & f.

Luc. ho. 3. 7.

Hil. f. Mat. can. 20.

Chr. f. Gen. ho. 67.

Gre. 30. mor. 12.

Euch. q. in Ps.

Hie. f. Zach. 9. & f.

Ps. 146.

Aug. f. Ps. 83.

Gre. 10. mor. 15.

Pulli gallinæ, sunt fideles sub Christo. Mat. 23. d. Et pulli turturis, sunt filij ecclesiæ. Ps. 83. Pulli quoque coruorum, sunt Christiani ex gentibus infidelibus orti. Ps. 46. Et pulli aquilæ, sunt, qui nondū diuinitatis contemplatione apti sunt pasci: ideo lambunt sanguinem contemplando humanitatem & passionem Christi. Iob. 39. d.

Pulli columbæ, significare possunt contemplatiuos. Et duo pulli significant mundiciam & simplicitatem: vel duplicem actum charitatis: vel duplicem gemitum: vel legis meditationem & scientiam. Leui. 1. d. 5. b. 12. c. 14. d. 15. b. Num. 6. b.

Pullus asinæ, significare potest Gentilē populū, & eos, qui nō sunt affluēti portare iugum Domini. Sic pupilli camelorū & asinorū decē. Gen. 32. d. 49. b. Isa. 30. c. 3. d. Mat. 21. a. Luc. 19. c. Zach. 9. c. Et pulli coruorum sunt filij Gentilium peccatis nigri: quibus Deus præparauit escam, conuertendo eos ad finem. Iob. 39. d. Ps. 146.

Pulli turturis, dici possunt opera bona per carnem acta. Ps. 83.

Pullus onagri, significat omne agrestiu genus, quod naturæ dimissum moribus, loris dominantium nō tenetur. Et qui in puluere cūcta quæ desiderat, per effrenatā libertatē querit, quid aliud, quā pullo onagri esse similis cōcupiscit: ut disciplina hūc lora non teneant, sed audienter

Virtutes sortites.

Multiplicatio fidelium.

Immunes à vitis.

Simpliciter.

Pueri baptizati.

Christus.

Fideles.

Contemplatiui.

Mundicia & simplicitas.

Duplex charitas.

Duplex gemitus.

Gentilis populus.

Opera bona.

Sequens desideria sua.

Discipuli hare
ticorum.
Sectatores dia
boli.

dentur vobis per syluam desideriorum currat. Iob. 11. c. Pulli auolantes de nido, sunt discipuli hæreticorum eos deferentes. Isa. 61. a.

Pulli aquilæ, in malum, sunt sectatores diaboli, eius rapacitatem imitantes. Iob. 39. d.

Pulli hirundinis, vide Hirundo.

Pulmentum, Pulmentarium, Pultes.

Simplices.

Bona opera.

Res separales.

Epistola apostolica.

Condire humana diuinis.

Pulmentum est cibarium, ad modum pultis factum: & sumit pro coctis cibis, qui cum pane eduntur, & pro omni molli edulio. Putes autem fiebant ex farina, aqua, & melle, seu caseo.

Pulmentum ex hœdis, quod obtulit Iacob patri, significat simplices, quos Christus offert Deo patri: vel bona opera. Gen. 27. a.

Pulmentum, quod coxit Iacob. Gen. 25. d. res temporales modicæ sumptas significare potest: & etiam infidelitatem & vanitatem venditam propter primogenita, hoc est, propter cœlestē regnum.

Pulmentum dici possunt apostolicæ epistolæ: quæ quasi veteris legis carnes condiunt, & decoquunt, & conditas præbent esui. Agge. 2. a.

Pulmentū præparare, est humana diuinis condire. Exo. 12. f. Qd pulmentū nō licuit Hebræis exeuntibus de Aegypto præparare: quia virgēt Aegyptij, hoc est, mundani, ne euangelij sapore austeritatem legis, vel mundani dogmatis condiamus.

Pulmentum de venatione Esau, quod petebat Isaac, designat ceremonias legis, quas ad tempus Deus acceptabat. Gene. 27. a.

Pulmo.

Superbia.

Pulmo, est ex visceribus, natura spongiosus, & ideo spiritus capax: diducitur in similitudinem vngulæ bouis: ipso respirans: quæ ratione, refrigeratur. Solet designare superbiam tumidam & inflatā, quæ hyssopi humilitate purgatur. 3. Reg. 22. c.

Pulsare.

Pulsare, est sæpe percutere: & pulsatur ostium: & pulsantur instrumenta musica.

Pulsare ostium, est perseverare in oratione. Pulsamus etiā bene operando. Luc. 11. b. Mat. 7. a.

Perseuerare in oratione.

Pulsare etiam dicitur sponsum, quando inspirat aliquid faciendū. Cantic. 5. a.

Inspiratio.

Pulvis, vide Pulmentum.

Pulvis, vide Cernical.

Pulvis.

Sancti.

Mali.

Recta interpre
tatio scripturæ.

Virtutes.

Progenies.

Pulvis, est minutissima terra, quæ leui vento facilè spargitur, more cineris.

Pulvis pedum Dei, dicitur nebula. Nah. 1. a. & designat Sanctos & terrā eleuatos: vel certè malos sua caligine veritatem obtenebrantes.

Pulvis, alius, quo linienda est domus. Leui. 14. f. Recta interpretatio scripturæ significat. Et pulvis pedum est interpretatio euangeliorum. March. 6. b.

Pulvis tenuissimus aromatum, est quum virtutes recogitando teruntur, & vsque ab subtilitatem oculi examinis reuocantur. Intelliguntur autem vniuersa multitudo virtutum. Exo. 30. d. Eadem designat pulvis pigmentarii. Cant. 3. c.

Pulvis aliquando significat progeniem. Gen. 13. d. 8. c. Faciā se. nentium sicut puluerem terræ: Pulueri enim terræ comparauit multitudinem, quando numerari non potest. Nu. 23. 1. a. 29. a.

A A A a 3 Pulvis

Hie. f. Isa. 16.

Hie. f. Iob. 39. Euch. for. sp. ad.

Glo. ord. f. Gen. 27.

Glo. ord. f. 25.

Beda f. Gen. 25.

Hie. f. Agge. 2.

Glo. int. f. Exo. 12.

Glo. int. f. Gen. 27.

Aug. f. Ps. 30.

Amb. f. Luc. 11.

Gre. 6. rep. f. Epi. 37.

Rup. f. Cant. 5.

Hie. f. Nabum. 1.

Isy. f. Leui. 14.

Gre. 1. mor. 39 & f.

Cant. 1.

Ric. de S. Vi. f. 5.

de arca m. f. 6.

Hie. f. Isa. 29.

Aug. de Gen. ad lit.

Gen. 1. 8.

Gre. gene. C. 1.

10. 3. 6. p. 15.

Hie de veste sacerdo

doti & 1. Eze. 17.

Gre. f. Reg. 4.

Aug. f. Ps. 73.

Rup. 10. f. Apo.

Bas. f. Ps. 7.

Amb. f. Luc. 9.

Hie. ep. f. Et factum est

Gre. f. 1. Reg. 2. &

23. mor. 7.

Aug. f. Ps. 7.

Bas. f. Ps. 126.

Hie. f. Isa. 65.

Gre. 9. mor. 37.

Amb. 2. de interpe. 5.

Hila. 5. Ps. 1.

Hie. f. Isa. 5. 49. &

5. Mich. 7.

Aug. f. Ps. 34.

Gre. 8. mo. 11. et 12.

mor. 3. & 30. mo. 10.

Hie. f. Isa. 19.

Aug. ep. f. 110. & f.

Ps. 21.

Gre. f. Reg. 1. & 8.

mo. 11. & 14. mo. 9.

Hie. f. Eze. 26.

Gre. 7. mo. 19.

Isa. f. Leui. 14.

Gre. 15. mo. 4. 24.

26. & 8. mor. 23.

Pulvis dictus est homo: quia ex pulvere quatuor ad corpus compactus est. Et quomodo dicitur pulvis, humana vilitas & abiectio designatur, quia & expulvere, est, & in pulverem redigitur. In pulverem autem reuertitur, qui suam agnoscunt vilitatem. Hunc pulverem comedit serpens, Gen. 3. d. 18 d. Iob. 10. b. 39. b. Psalm. 103. Eccl. 12. c. Isa. 40. d. 47 a. Sopho. 2. a.

Pulvis etiam est humiliatio, seu humilitas poenitentiae: & pulvis vituli datur in potu, in poenitentiam videlicet & contemptum superstitutionis, & diaboli ut discat homo continere, quod in secessum projici videat. Exo. 32. c. Mich. 1. c. Et pulvere conspersum caput, est humilitatum per cognitionem propriae vilitatis: & per poenitentiam pro terrenis operibus. Gen. 18. d. 1. Reg. 4. c. Ps. 102. Thre. 3. d. Eze. 27. f. Designatur etiam in condemnatis poenitentia inutilis: quando in iudicio mittent pulverem super capita sua. Apo. 18. b.

Pulvis, aliquando est desiderium: & etiam laudes ad inanem gloriam spectantes: & honores: & demum terrena opera. 1. Reg. 2. b. Ps. 7. Iere. 50. b. Et pulvis excutendus, sunt diuitiae, & cetera temporalia, & vana opera: & et leuia peccata. Mat. 10. b. Luc. 9. Mar. 6. b. Isa. 52. a. Superbi absconduntur in pulvere, quoniam terrenis negocijs optimuntur, ut in iudicio non cognoscantur, notitia approbatiua. Iob. 40. a.

Pulvis designat mentem terrenis infixam: quem pulvere comedit serpens. Gen. 3. c. Ps. 29. Isa. 56. d. In pulverem reducit Deus, quando homo dimissus sibi cuiuslibet tentationis aura rapiatur. Iob. 10. b.

Pulvis praeterea significat malos: & ipsam impietatem, & tam peccatum mortale, quam veniale: & sunt pulvis, quem projicit ventus: quia inconstantes & aridi. Ps. 129. 34. 43. Isa. 41. d. Hose. 13. b. Pulvis quoque: erant minora peccata Gentilium: & peccatum in deliberatione: & in opere. 1. Reg. 2. b. Isaia. 5. f. Et pulvis pedum sunt terrena opera. Isaia. 49. f. Amos. 2. c. Mich. 7. d. Et pulvis fundatur in terram, quoniam peccatores prius inconstantes & leues, fide & gratia solidantur. Iob. 7. 2. b. 3. d. 39. b.

Pulvis de potentia diaboli, quae rapitur a vento divinae virtutis: & detrahitur in terram usque ad pulverem. Isa. 16. a. 17. d. 25. d. 41. a. Haec est pulvis Tyri, Eze. 26. c. Huc refertur potest pulvis terrae percussus a Moise: & pulvis sparsus. Exo. 8. d. 9. B.

Pulvis mortis dicitur, quia mortui rediguntur in pulverem: vel sunt Iudaei a quibus traditus est Christus in mortem. Vel sunt impii, mortui destinati, quos tanquam pulverem projicit ventus. Ps. 21.

Pulvis interdum est cogitatio: & pulvis in oculis, sunt phantasmata rerum terrenarum: quae impediunt contemplationem celestium. Unde prius purgatus est oculus a pulvere: deinde fovendus assidua contemplatione. Et sordes pulveris, leuitas cogitationum improbarum. Iob. 7. b. Isa. 47. a.

Pulvis projiciendus, est terrena intelligentia: & dogmata haeretica. Leui. 14. f. Et pulvis equorum Nabuchodonosor, sunt haeticorum cavillationes: & suggestiones demonum. Eze. 26. b. Iob. 2. d.

In pulvere dormiunt ossa, vel vitia cum malo. Iob. 20. b. quia usque ad pulverem, hoc est, ad mortem praevis consuetudinis eum non deferunt. In pulvere simul dormiunt divites & pauper: quia quantum ad corpus similiter corrumpuntur boni & mali. Vel quia divites & pauper quiescunt in desideriis terrenis. Iob. 7. d. 21. c. Gen. 3. d.

Punctus, est initium magnitudinis in divisibile secundum omnem dimensionem. Interdum autem sumitur pro momento temporis. Punctum

Poenitentia.

Desiderium.

Vana laudes.

Honores.

Terrena.

Levia peccata.

Mens terrena.

Mali.

Impietas.

Peccatum mor

tale & venia

le.

Potentia diaboli.

Iudaei.

Impii.

Cogitationes.

Phantasmata.

Terrena intel

ligentia.

Haereses.

Suggestiones

demonum.

Mors.

Punctus.

ALLEGORIARVM.

740

Breuitas tem
poris.

Punctum, quod o derelicta dicitur esse Gentilitas. Isa. 54. c. designat breue esse totum illud tempus comparatum aeternitati. Sic puncto comparatur gaudium hypocritae in hac vita quia breue: & quia tota haec vita velut punctus est, quantumvis sit longa. Iob. 20. a. & dicitur puncto ad inferna de scedere, quia sepe subit moriuntur: & quia mors illos occupat inseparata, Pungere.

Morsus con
scientie.

Pungere, est aliquare acuta, & quasi in punctum terminata: corpus percutere.

Pungere dicitur per metaphoram gladius conscientiae, quando ipsa animum remordet. Pro. 12. c.

Pupugisse dicuntur Iudaei Christum. Apo. 1. B. quia grauiter eum & tormentis & verbis blasphemis affixerunt.

Punire, vide Castigare.

Pupilla.

Sensus spiritua
lis.

Pupilla, est pars oculi parua, in qua velut in speculo species, seu forma rei visae formatur & exprimitur.

Pupilla oculi Dei, ponitur in hyperbole, pro re maxime directa a Deo. Zac. 2. c.

Pupilla oculi ecclesiae dici potest sensus spiritualis doctoribus: qui sunt velut oculi ecclesiae. Ps. 116.

Pupilla dicitur non tacere, quando dolemus & lacrymas fundimus pro peccatis. Tre. 2. f.

Pupillus, Orphanus.

Renunciatio mu
do & diabolo.

Teneri in fide.

Pupillus dicitur impubes, qui desinit esse in patris potestate: vel morte vel emancipatione. Et proprie pupillus est, qui non habet patrem Orphanus autem qui nec patrem habet, nec matrem.

Pupillus est, cui mortuus est mundus pater, & Babylonia mater. Exo. 27. d. Ps. 9. 67. 145. Pupilli etiam sunt electi, teneri in fide, qui gratia pascuntur, & patrem iam pro se mortuum nondum vident.

Iob. 24. Ier. 7. a. Populus. n. ecclesiae pupillus non incongrue dicitur: quia mortui patris est filius. Super hunc pupillum irruunt haeretici. Iob. 6. d. Pupillus iride est, qui diabolum patrem non habet nec Gentilitatem matrem. Pupillum autem, cui non est adiutor: liberat Christus: dum unusquisque mortuo antiquo patre diabolo, ad sanctae Ecclesiae sinum currens, exhortationis adiutorium inuenit: qui iam desideria mundi persequentis fugit. Iob. 3. b. c. Zach. 29. b. 1. c.

Orphani sunt filii peccatoris, quando deserunt diabolum. Ps. 18. Orphani autem facti sunt filii Iudaeorum, quando amiserunt regnum quasi patrem.

Orphani sunt, qui Deum se patrem posse habere sancte viuendo non credunt: & qui, eos ab hoc errore abduxerit, Orphanum occidere dicitur: quia fecit, ut habeat patrem Deum. Ps. 93. Hac ratione non reliquit Deus suos orphanos, quibus ipse est pater: & dat eis Spiritum sanctum in privilegium adoptionis. 14. b.

Pupilli, quorum Deus non miseretur, sunt, qui Deum patrem peccando amiserunt. Isa. 9. c. 10. a. Thre. 5. a. Discipuli etiam haeticorum sine magistris remanentes, pupilli dicuntur. Iob. 22. b.

Puppi, vide Nautis.

Purgare, vide Mundus.

Purgamentum.

Peccatores.
Discipuli haere
ticorum.

Purgamenta sunt sordos, quae ex aliqua re immunda & lurida tergantur & purgantur: Graece peripsemata dicuntur. 1. Cor. 4. c.

A A A a a 4 Puri

Hie. f. Isa. 54.

Gre. 15. mor. 1. 19.

Glo. ord. f. Zac. 2.

Hie. f. Ps. 116.

Glo. ord. f. Tre. 2.

Hila. f. Ps. 67.

Gre. 8. mor. 1. & 16.

mo. 12. 29. & 19.

mor. 16.

Hie. f. Ps. 9.

Aug. f. Ps. 45.

Arm. & Aug. f. Ps.

108.

Arm. f. Ps. 93.

Aug. f. lo. va. 75.

Hie. f. Isa. 9.

Gre. 16. mor. 11.

Purificare, vide Mundus

Purpura, Purpureus.

Purpura, est piscis ex concharum genere, e qua succus elicitur ad tingendas vestes, qui etiam purpura dicitur, seu purpureus color, qui nigrantis rose splendore subluceat aspectui grauius.

Amb. de Tob. 20.

Gre. 30 mo. 10. & f.

Cant. 3. & f. Eze. ho.

15.

Beda. f. Pro. 31.

Cyril. 12. f. Ioan. 16.

Ori. f. Exo. ho. 8.

Gre. f. Cant. 7.

Phi. de congressu & c.

Cle. Alex. 5. f. Roma.

Ori. f. Exo. ho. 13.

Gie. f. Eze. 27. de re

ste sacerdot.

Gre. 2. pastor. 3.

Rup. 10. f. Apo.

Hie. f. Jer. 10.

Hila. f. Ps. 54.

Hie. f. Ps. 35.

Glo. int. f. Leu. 23.

Ori. f. Cant. ho. 2. 4.

Gre. f. Cant. 1.

Purpura, quia ex conchis eliciebatur sanguine Christi & passio nem designare potest, et etiam passiones Martyrum: & tolerantiam passionum amore regni perpetui exhibitam. Exo. 25. a. 27. c. 18. a. Pro. 31. c. Mar. 15. b. Et purpureus ascensus seculi Salomonis est crux Christi, & passiones Martyrum, per quas ascenderunt ad seculum. Cant. 3. c. Purpurea vestis Christi, regnum totius mundi Christo datum de signare potest, quia est insigne regie potestatis. Mat. 27. c. Io. 19. a. Potest etiam significare honorem Patriarcharum.

Purpurea etiam vestis regia, repressionem vitiorum significare potest: & spem regni celestis: & fulgorem castitatis, seu potius charitatis. Item fideles, martyrium affectantes: qui sunt indumentum Christi regis. Exo. 28. a. 3. f. a. Cant. 7. c.

Purpureus color in velo sanctuarii, & in veste pontificis, elementi aque figuram gerere potest. Exo. 25. a. 26. a. f. 35. a. 46. a. 38. c. 39. a. Eze. 37. b. pro etiam regiam dignitatem sacerdotum exprimere, de quibus. Pl. 13. 8. Michi autem nimis honorati sunt amici tui Deus, nimis confortatus est principatus eorum.

Purpura, cum sit regie dignitatis, in signe, in Tyro tyranicam potentiam designare potest Ezech. 27. c. idem designat in meretrice magna. Apoc. 17. a.

Purpura in indumento idolorum, exteriorem ornatum heretico rum quo charitatem, quam non habent, ostentare gestiunt, designare potest. Iere. 10. b.

Purus, vide Mundus.

Pusillus, vide Paruus.

Pusillanimitas.

Pusillanimitas, est qui imbecilli est animo in aduersis.

Pusillanimitas spiritus Christi, ipsius abiectio in passione nobis indicat. Pl. 54.

Pusillanimitas, dicuntur infirmi in fide. Isa. 35. b.

Pustula, Papula.

Pustula, est species occultæ vomitæ, siue turbeculum, in summitate cutis nascens, quæ & papula dicitur.

Pustula in cute, seu papula erumpens, heresim significare potest, aut etiam carnis voluptates. Leu. 13. a. 18. f.

Putare, Putatio, Existimare.

Putare, est falce superflua & infrugisera ex vite, aut quacumque alia planta à veris & feribilibus resecare, & purgare. Et putari ratio dicitur, in qua sententia pura sit. Vnde putare sumit per cogitare, seu excogitare. Gê. 40. c. portare me putabam oēs cibos. Expectare. Luc. 1. f. Quis putas puer iste erit? Existimare. Gen. 42. f. Putauit nos exploratores esse. Reputare. Iob. 13. a. Vt putaremini esse sapientes. Existimare autem, comparare. Pl. 49. Existimasti iniquus, quod ero tui similis. Iudicare. Tob. 9. a. Quem quidem hominem existimabat, Sperare. Pl. 72. Existimabam: ut cognoscerem.

Putatio remissionem significare potest vel resecationem in utilium in sensibus, vel intellectibus. Item passionem Christi, & baptismum, in quo resecant.

Sanguis & passio Christi.

Martyrium.

Crux Christi.

Tolerantia passionum.

Regnum Christi.

Honor Patriarcharum.

Repressio, vitiorum.

Spes regni celestis.

Fulgor charitatis Fideles.

Elementum aqua.

Dignitas sacerdotalis.

Tyrannica potentia.

Exterior cultus.

Hereticorum.

Abiectio Christi.

Infirmi in fide.

Heresis.

Voluptas carnis.

Remissio peccatorum.

resecant oia pcta, pcepta originale: demum ipsum futurum iudicium.

Resecatio inuoluntaria. Can. 2. c. Isa. 5. B. Est et putatio predicatoris officium, in resecandis vitijs.

Putare vineam, est colere doctrinam euangelicam. L. u. 25. a.

Putare dicitur Deus, quando aliquid faciendum ordinat. Isa. 14. 17. f. Leu.

Putare dominum exercituum: Si non ut putauit, ita erit.

Putamus Christum quasi leprosum, quoniam pro nostra lepra ipsum per

cutem esse consideramus. Isa. 53. a. Et putant contemnendum ange-

lym, qui contemunt, aut non honorificant Christum, & qui non ho-

norant prelatum. Exo. 23. c.

Putat se consumptum, qui tot tentamentis obsidetur: ut ipsa eorum

numeritas eum penè ad lapsum desperationis inclinet. Iob. 11. d.

Putant heretici se habere vasa ceteri David, hoc est, sacra scriptura.

Amos. 6. B. Putantur autem ipsi vita indigni, quia ad signa, quæ exhibet,

nulla humilitate concordant. Vel ecclesia fatetur hereticos vita indi-

gnos: quia sub nomine Christi militant contra nomen Christi. Io. 30. a.

Putat aurum robur suum, qui fiduciam habet in rebus temporali-

bus & caducis. Iob. 31. c.

Putantes se mundos in hortis, sunt vacantes voluptatibus, & cum

hoc se mundos esse reputantes. Isa. 66. a. Iob. 22. a.

Putat se liberum quasi pullum onagri, qui cuncta, quæ desiderat,

per effrenatam libertatem quærit. Vt disciplinæ hunc lora non teneat:

sed audenter vagus superflua desideriorum currat. Iob. c.

Putens.

Putens est, qui intra terram defossus, perpetuas ibique nascentes, &

non aduentitias habet aquas, sed à viuo fonte manantes. Aliquan-

do autem sumitur pro fonte.

Putens aqua viua, profunditate & altitudine sacre scripturæ signi-

ficare solet. Vt puteus viuens. Gê. 16. d. 24. b. Exo. 2. c. Et puteus, quæ vi-

abstulerant serui Abimelech, sunt mysteria obscura. Gê. 21. c. Et puteus

quæ foderunt principes. Nu. 21. d. profundam sapientiam mysteriorum

Dei significat. Et puteus Elim, i. ariter, vel fortiss, est doctrina ecclesiæ.

Isa. 15. c. Puteus et nouus legem euangelicam designat, quæ est fons aque

salientis in vitam æternam. Gen. 26. c. Ad puteum inuenitur Rebecca, &

Rachel, & Sephora, quæ virtutis in aquis viuentibus verbi Dei nutriunt.

Et qui iungitur Domino, in puteis iungitur: hoc est, in diuinorum libro-

rum meditatione. Puteus viuens & videntis, est sacre scripturæ profun-

ditas, quam nobis ad mentis irrigationem præbuit omnipotens Deus.

Puteus, quem vidit Agar, gratiam noui testamenti significat: & le-

gem spiritaliter intellectam: & scientiam rationalem visum mentis

acuerem, & animi obtutum purgantem. Gen. 21. c. Et puteus fossus,

est altitudo legis, quam fodiunt doctores sarculo linguæ: purgant ter-

renas cogitationes veniunt ad spirituales, & perueniunt ad illam al-

titudinem sapientiæ & scientiæ Dei, quam oculus non vidit, &c. Ve-

nientes autem ad puteum, in altitudine legis ecclesiam agnoscunt.

Puteus aquarum viuentium, est Beata Virgo Maria, in qua erat abu-

dantia doctrinæ celestis. Cant. 4. d.

Puteus ad quem venit Iacob, qui erat opertus. Gê. 29. a. legem Moysi si-

gnificat. Et spiritus sanctus, qui opertus erat ante aduentum Christi. Si-

gnificat et puteus clausus baptismum, qui clausus erat ante aduentum

Christi. Et putei fossi & obruti doctrinam legis significant carnaliter

intellectam. Gen. 26. d. Rofde puteos fodit Isaac, quando Christus ape-

ruiit mysteria legis & prophetarum: quæ diabolus operire conobatur.

Puteus

Ber. f. Cant. ser. 52.

Iyc. f. Leu.

Glo. ord. f. Isa. 53.

Lyra. f. Exo. 23.

Gre. 10. mor. 21.

Hier. f. Amos. 6.

Gre. 20. mor. 8.

Gre. 22. mor. 2.

Hier. f. Isa. 66.

Gre. 10. mor. 15.

Aug. 1. de Spiritu sancto.

Hie. f. Hose. 1.

Amb. de Isaac. 1.

Philo. de temulentia.

Orig. f. Gen. ho. 19.

12. f. Nu. ho. 12.

Beda. f. Gen. 24. 30.

Ori. f. Gen. ho. 7.

Amb. prolo. f. Luc.

Chrys. f. Ps. 93.

Rup. f. Can. 4.

Beda. f. Gen. f. 29.

Ori. Gen. ho. 13.

Amb. de Isaac. 4.

Beda. f. Gen. 26.

Aug. ser. 79.
Beda. f. Gen. 29.
Amb. p. d. f. Luc.
Phil. de somniis.

Rup. 4. f. Ioan.

Amb. f. prolo. f. Luc.

Glo. ord. f. Can. 4.

Oris. f. Gen. ho. 13. &

f. Nu. ho. 12.

Beda. f. Gen. 26.

Basi. f. Ps. 7.

Oris. f. Gen. ho. 3.

Aug. f. Apo. ho. 9.

Aug. 83. q. 64. & f.

Ioan. trac. 15.

Oris. f. Nu. ho. 12.

Hier. f. Ps. 14.

Aug. f. Ps. 68.

Gre. 18. mor. 27.

Rup. f. Apo.

Philo. 2. allego.

Beda. f. Gen. 39.

Hier. f. Isa. 10.

Oris. f. Ps. 37. ho. 1. &

f. Can. ho. 1.

Gre. 9. mor. 40. & 7.

regist. epist. 53. f. Ps.

37.

Hier. f. Hose. 5.

Puteus iussu ubi inuenitur Isaac, est baptisimus, ubi inuenitur Chrs. Bap. f. Gen. 24. g. Eundem significat puteus opertus lapide, ut diximus, Gē. 29. a.

Puteus quatuor, quos fodit Isaac, sic se habere possunt tres significat scientia elementorum, quartus autem scientia celorum. Vel in hōe tres putei sunt corpus, sensus & oratio; cognoscuntur quartus autem est mēs, quæ non ita cognoscitur. Puteus quoque iuramenti, scientiam naturalem, seu disciplinam de naturalibus significare potest: cuius Dominus adducitur testis. Gen. 26. d. 46. a. Super hunc puteum sedit Christus, quando omnem scientiam mundanam subegit, Ioan. 4. a.

Puteus, qui dictus est abundantia, scientiam moralem designare potest inuentus est cedentibus Allophylis: quia bonitas moralis abundat alijs, sibi restrictior. Gen. 26. c.

Puteus aquarum viuientium, dici potest ecclesia: vel eius doctrina. Cant. 4. d.

Puteus tertius, est confessio Trinitatis per vniuersum orbem dilatata: unde & hic puteus dicitur latitudo. Et putei tres, dicunt scientiam trium personarum Gen. 26. c. Et puteus, est fides Christi: ad quam venit per Moysen, hoc est, per legem, Nu. 2. d. Denique cuiusque rei scientia obscura, puteus dici potest: quum verò sit clara, fons, aut fluuius.

Puteus: quum habeat aquam propriam, animam cum virtutibus designare potest. Ps. 7. Et puteus in anima, dici potest celestis sensus, & imago Dei. Puteus etiam dicitur cor, quod foditur, quum examinatur: obruitur autem à demonibus bonas cogitationes auferentibus, & prauas inducentibus. Gen. 26. b. Et puteus abyssi, est cor profundum in iniquitate. Apoc. 9. a. 20. c.

Puteus profundus & obscurus, super quem sedebat Christus, Ioan. 4. b. profunditatem humanæ miseriæ, quam Christus assumpsit, significare potest.

Putei bituminis, hæreses significare possunt: & etiā infernum. Gē. 14. b. dicitur etiam infernus puteus interitus. Ps. 54. 1. Mac. 7. c. Et putei Seon, dici possunt hæreses, & artes magicæ. Nu. 2. 1. c. Potest etiam puteus significare diabolum: & hæreticum. Est etiam puteus profundum iniquitatis. Et puteus abyssi. Ps. 68. Apoc. 9. a. 20. c. Item obstinatio. Pro. 23. 2. Puteus etiam abyssi dicitur mendacium obscurum & si ne fundo: cuius clauem dicitur habere diabolus.

Putiphar

Putiphar eunuchus, cui venditus est Ioseph, cuius vxor fecit ipsum. Ioseph mitti in carcerem designat mentem sub simplicibus & superficialibus voluptatibus seruientem. Gen. 39. a. Ut autem erat eunuchus, & emit Ioseph designat castos suscipientes Christum.

Putidus, Putor, vide Fecere.

Putrescere, Putredo, Computrescere.

Putrefieri, Imputribile,

Putrescere, est putridum fieri. Putridum autem est corruptum & resolutum: ut steruus.

Computrescere dicitur ingum à facie olei, quando peccata delentur per misericordiam Dei. Isa. 10. f. Putrescant etiam cicatrices peccatorum, quando peccator ad se reuertitur. Ps. 37. Vel cicatrices putrescere, est sanata iam peccatorum vulnera, rursus in tentationem serperatque ex eorum suggestionibus post superinductam cutem poenitentia, scelerem culpæ doloremque sentire.

Quasi putredo dicitur fuisse Deus domui Iuda. Hose. 5. d. quia ut lignum

Baptisimus.

Scientia naturalis.

Scientia mortalis.

Ecclesia.

Confessio Trinitatis.

Fides.

Scientia obscura.

Animæ seu cor.

Celestis sensus.

Imago Dei.

Profunditas humane miseriæ.

Hæreses.

Infernus.

Artes magicæ.

Diabolus, Hæreticus.

Profunditas iniquitatis.

Obstinatio.

Mendacium.

Mens seruientis voluptatibus.

Castus suscipiens.

Christum.

Delirio peccata.

Relabi in peccatum.

Non cito puniens Deus.

Tribulationes.
Corruptio peccati.

Israel.
Corruptus per peccatum.

Pœna inferni.

Damnati carceres voluptatibus.

Inuidia.

Pygargus.

Pygmaei.

Pyra.

Pyramis.

Pyra.

Pyra.

Pyra.

Pyra.

Pyra.

Pyra.

Pyra.

gnum putrescens non statim consumitur: sed diu durat, donec consumatur. Ita deus non statim perdit peccatores: sed expectat ad penitentiam.

Putredo dicitur pater hominis, quia omnis homo ab origine iam vitia descendit. Iob. 17. d. Dicitur autem primus homo putredo, & non vermis: quia ipse licet sit corruptus: non tamen est natus ex corruptione.

Putredo ligni, exterior quidem tribulationes significare potest: interior verò corruptionem peccati, quæ coram Deo foetida est, unde dicitur cadauer putridum. Isa. 14. c. Joel. 2. c. Et putredo castrorum est corruptio & fœtor peccatorum, Amos. 4. d. Computrescant extales, quum peccati meatu ab effusione consueti fœtoris penitus interit, intus permanente corruptione. 1. Reg. 5. c. Ad hæc referuntur putrefactio aquarum, & fluuij, & terræ, propter ranas. Exo. 7. d. 8. d. Computruerunt iumenta in stercore suo, hoc est, quorum deus venter est, in volupratibus suis. Joel. 1. d. Cuius Iob, induit putredine, quum multi sunt in ecclesia, qui victi de fidei turpibus, ad corruptionis putredinem defluunt. Iob. 7. a. 4. 1. c. Sic dicuntur putrescere cicatrices. Ps. 37. Putredo in ossibus mulieris prauæ, est corruptio in virtutibus hæreticorum. Pro. 12. a.

Putrefactum lumbare, est Israel infectus vitijs & erroribus, vel is, qui prius erat iustus, & postea corruptus est per peccatum. Iere. 13. a. Et quasi putredo consumitur homo, dum carnis suæ corruptione corripitur. Iob. 13. d. 25. d. Vbi primus homo dicitur putredo, & filius eius vermis, quia ex putredine nascitur vermis.

Putredo in diabolo, est pœna inferni. Et computrescentes pisces sine aqua, sunt damnati carentes voluptatibus, quas hic habebant. Isa. 50. b. Et computrescens manna, designat pœnam avarorum. Exo. 16. c. Putredo diaboli, erit in inferno: ubi omnibus erit abominabilis. Joel. 2. f.

Putredo ossium dicitur inuidia. Pro. 14. d. quia corrumpit quicquid robustum virtutis est in homine. Pro. 14. d.

Imputribile lignum dicunt hæretici rationes suas esse, quas perpetuas & insolubiles reputant. Isa. 40. c.

Pygargus, est capra quædam syluestris, non dissimilis damæ. Aliquis ubi aquilarum genus, aliquibus hærodiorum. Ponitur inter animalia munda. Deut. 14. a. Unde non erit ex genere aquilarum, aut hærodiorum, quæ inter immunda computantur.

Pygmaei, Hæbraicè Gamadim dicuntur, hoc est, nani, sunt homines cubitales & sagittarij. Ezech. 27. c.

Pyra, Pyramis.

Pyra, est lignorum congeries igni comburenda. Pyramis autem est moles maxima quadrata, ita constructa, ut à solo lato in acutum tendat in morem flamam, quales erant in Aegypto.

Pyra gradus, quam fecit Deus, typus est ignis iudicij, vel inferni, qui paratus est malis. Ezech. 24. c.

Pyra.

Pyrata, est latro marinus, non tamen inuenitur in sacra scriptura. Sed solent pyratæ dici dæmones, qui in mari huius seculi fideles infestant.

Pyra.

Gre. 13. mor. 21. & 17. mor. 9.

Aug. f. Ps. 45.
Gre. f. 1. Reg. 5. et 8.
mor. 11. & ho. 10.
Hier. f. 1. a. 14. & f.
Amos. 4. & f. Joel. 1.

Beda. f. Pro. 12.

Hier. f. Iere. 13.
Gre. 11. mor. 25. & 17. mor. 9.

Glo. int. f. Isa. 50.
Gre. Nyffe. de vitæ.
Mosis.
Rup. f. Joel. 2.

Beda. f. Pro. 14.

Hier. f. 2. a. 40.

Amb. ser. 42.
Hier. f. Iob. 16.

Python.

Pytho.

Pytho, est genus serpentis. Et pytho spiritus, est diabolus, qui dabat responsa per feminas, aut viros, qui dicebantur pythoem spiritum habere.

Pythones sunt qui non Christo seruiunt, sed suo vetrici: & per dulces sermones & benedictiones seducunt corda innocentium. Leui. 20. d. Roma. 16. c.

Quasi pythonis vox erat vox Iudeorum, & hereticorum: quia fallax & deceptoria. Isa. 29. a. Reprehenduntur autem, qui non auditi a Deo ad pythones confugiunt, sicut Saul. 1. Reg. 28. a.

Seductores simplici.

Vox Iudeorum & hereticorum.

Quadrans.

Quadrans, est monete genus, quarta videlicet pars assis. Et quadrata permutatio est velut quadam compensatio, quum aliud redditur, aliud significatur solutum. In balneis olim lauari soluebant quadrantem.

Quadrans nouissimus soluendus, est compensatio peccati per charitatem. Vel peccata terrena etiam perpetuo soluenda. Mat. 5. d. Mar. 12. c.

Quadrare Quadrum, Quadrangulum, Quadratum.

Quadrare, est in quadrum aliquid redigere. Quadrū autē seu quadratū est, quod quatuor aequalibus lineis constat, ad rectos angulos terminatis. Quadrata autē figura ē stabilis, nec facile mobilis.

Aug. 15. ciuit. Dei. 16. c. 1. Ps. 86. Beda f. Gen. 7.

Quadrata ligna, dici possunt Sanctis vndiqueque stabiles, ex quibus constituitur arca diluuij, hoc est, ecclesia. Genes. 6. c. Idem sunt quadrati lapides, ex quibus constituitur altare. Ezech. 40. f. Et templū Salomonis Regum. 5. d.

Geor. venge. Can. 3. tom. 88. modus concē.

Gre f. Eze. 40. 22. Rup. 11. f. Apo. Gre. Nyssen. de vit. Moysis.

Quadrangulum perfectionem Sanctorum significat: & etiam quadrangulum rationale. Et quadrum atrium centum cubitorū, sunt perfecti in virtutibus. Exo. 27. a. 28. c. 30. a. 31. b. Hierusalem quoque celestis in quadrū edificat Apoc. 21. vt respōdeat nōi quadrilatero: & quia in illā non ingrediunt, nisi perfecti, seu ab omni vitio purgati. Hic vt designet summa pax & concordia. Quadrangulum autem rationale, stabilitatē virtutis indicat. Nā quadrata figura nō facile de loco mouet.

Quadrangulati in ostio templi, designant quatuor euangelia, & virtutes: per quā ingredimur in ecclesiam. 3. Reg. 6. d.

Quadrangulum limen templi. Eze. 41. c. firmitatem fidei designat, per quam etiam ingredimur in ecclesiam.

Glo. ord. f. Thre. 3. Virgil. 6. Aeneid.

Quadrī lapides, quibus concludit Deus vias animæ, Thre. 3. b. v. lidas tribulationes significant: & antiqui hostis persecutiones: & quatuor affectus animi, quibus nō impugnant diabolus: de quibus Virgil. Hinc metuunt, cupiunt, gaudent, dolentque.

Lyra f. Isa. 9.

Quadrī lapides vocant heretici suas rationes, quas fortes esse putant: & etiam suos grauiore doctores. Isa. 9. b. Amos. 5. c.

Quadriga, vide Currus.

Quadrupes.

Amb. 1. de Spiritu sancto. 11. c. d. d.

Quadrupes, est animal quatuor habens pedes.

Quadrupedia dici possunt homines terrenis rebus, varijsque concupiscencijs dediti. Acto. 10. Et quadrupedes in deserto, sunt demones.

Iudei. Peccatores.

demones, Iudei, & peccatores in hoc mundo sine Deo. Isa. 30. b. iudei. Hic. f. 1. a. 30. xta septuaginta.

Quadruplum.

Notes corporis.

Quadruplum, est quater tantum. Quadruplum autem redditur pro oue, quando corpus ex quatuor elementis constans, suscitatur cum quatuor dotibus. 2. Reg. 12. b.

Amb. apol. David. 9.

Quarere, Inuestigare, Requiere, Inquirere, Perquirere.

Quarere, est quæ sit res aliqua, inuestigare: aut alio modo res ipsam absentem, aut ignotam exquirere. Inuestigare autē est, quasi p vestigia quærere. Interdū quære, est acquirere. Ps. 118. Mada tua q̄ iui. Conari. 1. Reg. 19. a. Quærit pater meus Saulo occidere te. Cupere. Exo. 2. c. Quærebat occidere Moysen. Imitari. Ps. 68. Quærite Dominū, & viuere aia vestra. Interrogare. Deut. 18. b. Quærat a mortuis veritatē Prætere. 2. Reg. 20. f. Tu quæris subuertere ciuitatē. Requiere. Gen. 37. Interrogauit, qd quæreret. Studere. Eccli. 7. a. Noli quærere fieri iudex. Requiere autē præter hoc qd est diligēter quærere, est et desiderare. c. 1. Re. 20. d. Requies fessio tua. Exigere. Gen. 9. a. Sanguine animarum vestrarum requiram. Vlciſci. 2. Par. 24. f. Videat Dominus & requirat.

Aduentus Christi. Discutere eligendum.

Quærens Deus virum iuxta cor suum. 1. Reg. 13. c. aduentū Christi designat. Ostendit etiam bene discutiendum esse eum, qui in prælatum eligendus est.

Cognoscere Deum omnia secreta.

Inuestigauit Deus semitam & funiculum Christi, secundū qd per prophetas prædixit, quæ futura erant de Christo. Ps. 138.

Vindicta Dei. Iudicium Dei.

Inuestigat lucerna. Domini oia secreta ventris: quia occulta mentis penetrat: vt ea quæ in seipsa & de seipsa latebant animam, ante eius oculos flendo reducat. Pro. 30. d.

Hila. f. Ps. 138.

Exquiri sanguinē Ioseph, est mortē Christi vindicari. Gen. 42. d. Requiere autē dē Deus quæ iudicando discutit: non requirere vero, quæ ignoscendo in suo iā iudicio impunita derelinquit. Iob. 3. a. Et quærit manē eum, quem examinat in iudicio. Iob. 7. d. 10. b. 31. b. Requirit et Deus sanguinem animarum de manu omnium bestiarum quum vindicat Martyres. Gē. 9. a. Ps. 9. Et requirit sanguinem peccatoris de manu speculatoris non annunciantis malum: quādo castigat prælatū, cuius negligētia perit populus. Eze. 3. c. Et requirit gregē de manu pastorū, quū exigit ab eis gregē quē scādalizando p-diderunt: vt suspendatur eorum collo asinaria mola. Eze. 34. c.

Gre 4. mor. 17. c. 8 mor. 23.

Arn. f. Ps. 9.

Solitudo Christi in passione. Christus quærit peccatores.

Quærit dē Christus auxiliatorē: vt ostēdat in passione relictus fuisse solus. 1. Cor. 15. b. Ita dicebat ipse. Ps. 141. Nō est, q̄ regrat animā meā.

Glo. ord. f. Isa. 63.

Quærens Saul asinas, est Christus, qui venit quærere oues perditas. Reg. 9. a. Ps. 118. designat et prædicatōrē quærentē animas peccatores, quas ad Christum cōuertat. Vñ reprehenduntur mali pastores, nō quærentes oues errantes. Eze. 34. a. Zac. 11. d. quia pastores, q̄ pprias expetunt delicias, aut cōmoditates, dominici gregis dāna nō curāt, neq; aliquo afficiunt zelo, aut desiderio ad salutē aiarū suorū subditorū. Nec quærent qd perierat, qm desperatione auersos a Deo, non restituant ad spem salutis, promittendo ex Dei misericordia veniā. Quæsitā autē ciuitas, est ecclesia, quā quæsiuit Christus, vt ouē perditā Isa. 62. d. Qui venit quærere & saluum facere qd perierat. Luc. 19. b.

Gre. f. 1. Reg. 9.

Aug. de pasto. 7.

Cyril. f. Ioan. 5.

Quærens Christi fuit opera.

Quærens Christus fructum in ficu, non cōtentus folijs. Luc. 13. b. Quærens Est opera in synagoga, non contentos ceremonijs & traditioni de viduis. Aut certe quærit opera in genere humano.

Amb. J. Luc. 13. c. Gre. ho. 3. 1.

Quæret.

Glo. int. f. lsa. 16.

Hic. f. lsa. 1.

Hic. f. lsa. 30.

Hic. f. lsa. 21. 26. 55.

Ori. f. Luc. ho. 18.

Amb. de virgi. 313 et

de lsa. 5. & f. Ps.

118.

Hila. f. Ps. 52.

Aug. f. Ps. 76.

Gre. 6. regis. cpi. 36.

Hic. f. lsa. 58 & f.

Hofe. 3.

Rup. f. Hofe. 5.

Glo. int. f. lsa. 45.

Glo. ord. f. Gen. 24.

Ori. f. Mat. cap. 13.

Hil. f. Mat. can. 13.

Glo. ord. f. Mala. 2.

Gre. 22. mor. 1. & f.

Cant. 5.

Ber. f. Cant. ser. 75.

Rup. f. Cant. 1.

Glo. int. f. Gen. 32.

Amb. de virgi. 3.

Amb. epist. 3.

Quæret Christus iudicium quia iuste indicant. lsa. 18. d. Quod ad Christum iustitia
vltimum iudicium referri potest, quum dicet malis: Ite maledicti & c. discant.

Non quære dicitur Deus sacrificium à Iudæis, ostendes ideo se
sacrificia illa offerri iussisse, ne idolis offerrentur: atq; ita docet legem
spiritualiter intelligendam. lsa. 1. d.

Requirit, quem nō habebat Sion, propter peccata sua; est Deus,
vel Christus Iere. 30. c. Non quærentes etiam Sion, erant sacerdotes
eius, vel principes: qui nō cutabant salutem animarum: vel etiam an-
geli relinquentes obstinatos.

Quære absolute, est quære Deū & diuina: qua ratione dñ. Mat.
7. a. Qui quærit, inuenit. Puniuntur aut, qui non requisierunt Dñm.

Quære Deū. lsa. 21. c. 3. 1. a. Quærit in angustia Dominus: qui in prosperitate ipsum
quære nolēbat. lsa. 26. c. Plā. 17. 119. Quære aut Dominū, dum in

ueniri pōt, est agere pœnitentiā in hac vita. lsa. 55. b. 65. b. Quærit Ie-
sum dolētes, qui solliciti laborāt, & pœnitentiā agunt. Non est aut quæ-
rendus in foro & plateis: sed in templo, vt inueniatur. Luc. 2. f. Cā. 5.

h. Quærebat ipsum spōsa in lectulo, hoc est, in quiete. Cā. 3. a. Hoc ē
est quære, quæ furtum sunt. Colof. 3. a. Exquirat Deū in toto corde,
qui nō facit opus Dei negligenter: ne repellatur à Deo. Et exquirat

viā iustificationis Dei, qui legē inuestigat, aut Chrīm, qui finis est le-
gis Pl. 118. Requirit Deum, est, qui per creaturas venit in notitiā &
amorem creatoris. Pl. 52. Quærimus etiam ipsum legendos: & quærit

Deum manibus, qui bene operatur. Hofe. 5. b.

Quærebant Iudæi Dominum de die in diem: quum faciebāt quoti-
die legis iustitias: & corde ipsum non colebant. lsa. 58. a. Quærent
autem melius Dominum in fine seculi, quando reliquæ conuerter-
tur. Hofe. 3. b. Dicuntur autem quære Dominum in gregibus & ar-
mentis, quū offerunt sacrificia de gregibus non grata Deo. Hofe. 3. b.

Quærent frustra Dominum, qui præmium æternum nō expecta-
rent. lsa. 45. d. Non dixi semini Iacob, Frustra quærite me.

Quærens Rebecca à seruo Abrahe de Isaac veniente, q̄s esset: designat
scrutari scri-
pturas. lsa. 45. d. Non dixi semini Iacob, Frustra quærite me.

Quærens Rebecca à seruo Abrahe de Isaac veniente, q̄s esset: designat
scrutari scri-
pturas. lsa. 45. d. Non dixi semini Iacob, Frustra quærite me.

Quærens Rebecca à seruo Abrahe de Isaac veniente, q̄s esset: designat
scrutari scri-
pturas. lsa. 45. d. Non dixi semini Iacob, Frustra quærite me.

Quærens Rebecca à seruo Abrahe de Isaac veniente, q̄s esset: designat
scrutari scri-
pturas. lsa. 45. d. Non dixi semini Iacob, Frustra quærite me.

Quærens Rebecca à seruo Abrahe de Isaac veniente, q̄s esset: designat
scrutari scri-
pturas. lsa. 45. d. Non dixi semini Iacob, Frustra quærite me.

Quærens Rebecca à seruo Abrahe de Isaac veniente, q̄s esset: designat
scrutari scri-
pturas. lsa. 45. d. Non dixi semini Iacob, Frustra quærite me.

Quærens Rebecca à seruo Abrahe de Isaac veniente, q̄s esset: designat
scrutari scri-
pturas. lsa. 45. d. Non dixi semini Iacob, Frustra quærite me.

Quærens Rebecca à seruo Abrahe de Isaac veniente, q̄s esset: designat
scrutari scri-
pturas. lsa. 45. d. Non dixi semini Iacob, Frustra quærite me.

Quærens Rebecca à seruo Abrahe de Isaac veniente, q̄s esset: designat
scrutari scri-
pturas. lsa. 45. d. Non dixi semini Iacob, Frustra quærite me.

Quærens Rebecca à seruo Abrahe de Isaac veniente, q̄s esset: designat
scrutari scri-
pturas. lsa. 45. d. Non dixi semini Iacob, Frustra quærite me.

Quærens Rebecca à seruo Abrahe de Isaac veniente, q̄s esset: designat
scrutari scri-
pturas. lsa. 45. d. Non dixi semini Iacob, Frustra quærite me.

na: vel semen est ipsa doctrina continens in se Christum panē vitæ:
ideo non opus est, vt quæret panem: quia iam habet Christum.

Quære bona Hierusalē propter domum Domini, est, vt qui sūt
ciuitas, sūt domus Dei. Vel est optare, vt ecclesia proficiat ad æter-
nam felicitatem. Pl. 121.

Quære adolescentulam ad calefaciendum Dauid senem, est tra-
dere sapientiam senibus, in quibus maxime viget. 3. Reg. 1. a.

Non quærentes Medi aurum, nec argentum, sunt predicatorum de
eloquentia & sapientia seculari minime curantes. lsa. 13. d. Quærit
aut aquas egenus & pauper, quum Gentiles quærent veram doctrinā
in Philosophis, & mentis quietem, & refrigerium gratiæ, quæ non
sunt in eis. lsa. 41. d.

Quærentes pauperes spicas in valle Raphaim, sunt Apostoli cre-
dentes inter Iudæos. lsa. 17. d.

Quæserat Ezechias residuū annorū suorū, quasi optās adhuc viue-
re: vel considerans, quantum posset viuere secundū naturam. lsa. 38. b.

Nullū q̄ri ex nugregis Dñi, est oēs p̄destinatos saluos fieri. lsa. 23. a.

Quærent homines mortē, quādo quærit requiē à malis. Apo. 9. c.

Quære Iudicium iubetur. lsa. 1. c. quia non est omnium iudicare.
Non requirit Dñs desuper diē natiuitatis Iob. quum nō cōuertit
Iudā, vt Petrū & ceteros Apostolos, ad pœnitentiam. Iob. 3. a. Vel re-
quirit Deus, quæ iudicando discuit: non requirit verō, quæ ignoscendo
in suo iā iudicio impunita derelinquit. Hic ergo dies. i. peccati dele-
ctatio, à Dño non requiritur, si animaduersione spontanea puniat.

Vel non requirit desuper diabolū, quum non eum reparat, vt homi-
nem: quia nō peccauit per carnis infirmitatem, nec alio instigante.

Non requirit beati miseri cordiā & veritatē Dei. Pl. 60. quia pre-
sentē habebūt. Vnde dixit Christus: In illa die nō rogabit me quēquā.

Quæri Danielē, vt occidatur. Dani. 2. b. est occasio, siue exculatio
nisi alicuius opportunitatē captare, quo tutius atq; liberius, & cū secu-
rioni p̄sciētia sacræ & eruditionis studia dissoluta mēs possit abicere.

Quærens sacerdos, an capillus leprosi sit flauus & c. est examinās
circumstantias peccatorum. Leui. 13. c.

Non quærentes Dñm erant gentiles: quē tū inuenerunt: quia po-
stea credentes rectē quæserunt. lsa. 65. a. Inquirētes etiam Dñm sunt
ex gentibus venientes ad fidem: quæ prius Deum non cognoscebāt.

Sicut ē diuerso, Iudæi sunt non inquirentes. Pl. 33. lsa. 9. b.

Quærens Pharaō occidere Mosē, designat rabie diaboli in Chrīm
contra Christū & eius mēbra. Exo. 2. c. 4. c. Quærentes animā tam Christi quā aliorū

& eius mēbra fidelīū, sunt demones & Iudæi: sicut viri Anathoth quæbant animam
Iudæi & hære Ieremię. Pl. 37. 53. Iere. 4. g. 11. d. Et quærent à Deo escā catuli leonum,

quū demones, aut heretici peruertunt animas. l. 103. Dicunt aut ca-
tuli leonum quære à Deo escā: quia nihil sibi possunt assumere, nisi
quantum Deus p̄mittit. Quærent et mala Gh̄o, qui crimina quæbāt,
vt cum morti traderent. Pl. 37. Quærent aut animam mali & demo-
nes, vt perdant. Pl. 34. 39. 69. Quærent etiam animam bene boni, qui
saluam cupiunt. Pl. 141. Quærebatur autem peccatum Christi, & non
inueniebatur à diabolo, & Scribis & pharisæis. Plā. 9. Vel quæritur pec-
catum impij, & non inuenitur ad emendationē, cuius nō est dignus.

Non quærens Balaam amplius auguria. Numc. 24. a. designat Iſrac
lem de victimis carnalibus amplius non curantem;

Quære impium, est disputare cū heretico, vt impietatis cōuinca-
tur.

Ori. f. Ps. 36. ho. 4.

Glo. ord. f. Ps. 121.

Hic. ad Nepotianū.

Hic. f. lsa. 13. 41.

Hic. f. lsa. 17.

Lyra. f. lsa. 38.

Lyra. f. lsa. 23.

Aug. f. Apo. ho. 7.

Hic. f. lsa. 1.

Ori. f. Iob. 3.

Gre. 4. mor. 9. 17.

Hic. f. Ps. 60.

Ric. de S. Viſ. de

ſomnio Nabucho. 7.

Hic. f. lsa. 9. 65.

Basi. f. Ps. 33.

Basi. f. Ps. 37.

Hila. f. Ps. 53.

Arn. f. Ps. 103.

Geor. v. Cant. 2.

ton. 3. cap. 15.

Aug. f. Ps. 100. 103.

34. 37. 39. 69. 141.

Gre. 27. mor. 195.

Arn. & Hic. f. Ps. 9.

Ori. f. Nu. ho. 17.

Orf. Ps. 3. h. 9. *cur. Ps. 6.* Sic requirunt eos, qui remanserunt de Gog, qui in totū conantur tollere hæreticos. Eze. 39. d. Et inuestigant abscondita Esaur quum doctores fideles hereticorum astutias detegunt Abdi. b.

Orf. Ps. 118. h. 7. Quærere de viucentibus mortuos, est interrogare dæmones de rebus viucentium. Isa. 8. d.

Hil. f. Mat. cant. 12. Quærebat requiem spiritus immundus, dum volebat perpetuò manere in Gentilitate. Mat. 12. d.

Hil. f. Isa. 40. Quærens artifex, quomodo statuat simulacrum, est hæreticus, qui conatur sua firmare dogmata. Isa. 40. c.

Glo. int. f. Isa. 41. Quærit dicuntur mali, & non inueniri, quando mittuntur in infernum. Ps. 3. Isa. 41. c.

Hier. f. Jer. 29. Quærunt pacem ciuitatis, qui mudi quietem in oibus procurant. Ier. 29. b. inquit etiam pacem, qui quærit Christum Ps. 33.

Bas. f. Ps. 33. Quærere dicitur populus panem, aut cibum, quando quærunt voluptates. Thre. 1. g. Iob. 15. c.

Gre. 12. mor. 20. & 23. mor. 16. Quærit meretrix amatores suos, quum anima conuertitur ad dæmones, aut hæreticos. Hof. 2. b. Et quærunt auxilium ab inimico: qui ad diabolū, aut hæreticos conuertitur. Nahum. 3. c.

Hier. f. Hose. 2. & f. Nahum. 3. Quærunt Dominum in gregibus & armentis: qui elemosynis & aliis operibus putant redimere peccata in quibus perseuerant Hof. 5. b. Et quærunt Bethel, qui dicunt: Templum Domini templum Domini: & qui litteram legis sequuntur. Amos. 5. a

Hie. f. Hose. 5. & f. Ames. 5. Quæstionem nasci, est aliquam aduersitatem, aut tentationem animi pulsare. Exo. 24. d.

Glo. ord. f. Exo. 24. Requiere puerum de manu Iudæ, est exigere humilitatem ante confessionem. Gen. 43. b.

Lyra. f. Gen. 43. Requirit Saul, quis abierit de exercitum, designat prælatū curā habentem nō solum infirmorum, sed et prædicatōrū. 1. Reg. 14. c.

Gre. f. 1. Reg. 14. Requisita naturæ dici possunt omnia, quæ necessaria sunt corpori Exo. 23. c.

Phil. 2. allego. Perquirat onager virentia quæque, quum Iudæi quærunt, quæ ad deliciis carnis & sabbata delicata pertinent. 39. b.

Hic. f. Iob. 39. Imperuestigabilis via Domini, est misericordia & veritas quia cuius vult miseretur: & quem vult, indurat. Rom. 11. d. Non est etiam inuestigatio sapientiæ Dei. Isa. 40. g.

Aug. epis. 105. *Hic. f. Isa. 40.*

Quæstus, vide Lucrum.
Qualis, Qualitas.

Q Valis dicitur, qui aliqua qualitate est affectus: ut calidus, aut frigidus vix habet unde allegoriam recipiat.

Glo. int. f. 1. Par. 28. Pro qualitate mensuræ leucolorū dedit David pondus auri, vel argenti. 1. Par. 28. d. vbi diuersitas donorum Dei designari potest.

Quantus.

Q Vantus dicitur aliquis secundum quantitatem continuam, siue discretam. Ferè autem sumitur interrogatiue: nec in allegoriis videtur habere locum.

Quassare, Quatere, Conquassare.

Q Vassare, est commouere, & rumpere veluti frangendo.

Conquassauit Christus capita multorum in terra, hoc est, demonum, quos dicitur contriuisse Ps. 109.

Ar. f. Ps. 109. Quassatus calamus significat Gētilēs, fidei integritate carētes. Vel designat fidē Iudæorū periclitā tē, vel ipsos Iudæos, qui in Christū im-

Tert. aduer. Iudæos

Quætere quietem mudi, aut Christum.
Quætere voluptates.
Conuertere ad dæmones aut hæreticos.
Penitentia f. f. f.

Aduersitas, aut tentatio.
Humilitas ante confessionē.
Cura prælatorum etiam erga maiores.
Necessaria corpori.

Diuersitas donorum Dei.

Gentiles.
Iudæi.

Peccatores.
Infideles.

pegerunt: & quassati sunt. Vel significat habentes modicam fidem, aut peccatores. Demum conuallantur non credentes in Christum: super quos cecidit lapis. Isa. 42. a. Matt. 12. b. Luc. 20. c.

Quercus.

Q Vercus, est arbor syuestris glandifera, cuius lignum est durum & forte: quæ etiam dicitur illex. Quercu autem coronabantur viatores Iob in signe fortitudinis.

Crux Christi. Quercus sub qua apparuit Angelus, crucē Christi designare potest, sub qua nobis est præsidium. Iud. 6. b. Ios. 24. f. Quercus et actus, vbi se pulsa est Debora, crux est Christi, sub qua sepelitur Synagoga. Gē. 35. b.

Sublimes habitus iustitum. Quercus Mambre, seu excelsa, iuxta Septuaginta, ad quam venit Abraham, designat sublimem habitum virtutum: ad quem, venit deus.

Bona conuersatio. Quercus Tabor significare potest secretam, & fortem conuersationem in dispiciendis terrenis: per quā internæ claritatis lumen acquiritur. 1. Reg. 10. a. Significat etiam ipsos Sanctos fortes & sanctificatos.

Sancti. Quercus Basan, hoc est ignominia, quæ non producit fructum, nisi porcis cogruentem, designare possunt principes libidinum. Isa. 2. c. Eze. 6. d. Ex his dolantur remi, cum conuertuntur. Eze. 27. a. Designant etiam fortes ad malum, ut dæmones. Amos. 2. c. Possunt iudicare principes Iudæorum. Zac. 11. a.

Principes libidinum. Quercus significat loca amena, idololatriæ & erroribus apta. Ier. 2. g. Hofe. 4. c. unde & ex quercu fit idolum. Isa. 44. b.

Fortes ad malum. Quercus significat loca amena, idololatriæ & erroribus apta. Ier. 2. g. Hofe. 4. c. unde & ex quercu fit idolum. Isa. 44. b.

Principes Iudæorum. Quercus significat loca amena, idololatriæ & erroribus apta. Ier. 2. g. Hofe. 4. c. unde & ex quercu fit idolum. Isa. 44. b.

Quæri, Querimonia, Conqueri.

Q Væritur aliquis de aliquo, quum quasi lamentando ipsum accusat, seu inculcat: qui actus querela, aut querimonia dicitur.

Quærela sponsæ Samson, ut reuelaret ei secretum, importunitatem sensualitatis aduersus rationem designat. Iud. 14. d. Vel designat synagogam, quæ dicebat Christus: Si tu es Christus, dic nobis palam.

Quiescere, Quies Requies, Tranquillus, Tranquillitas.

Q Viescere, interdum significat non moueri: non nunquam, cessare ab opere seu motu: interdum dormire. Idem est requiescere, iturto habitare. Deut. 12. b. Ut requiescat a cūctis hostibus, lacere. Genes. 8. a. Requieuit arcamen se septimo. Quiescere in sepulchro. Ps. 4. In pace in idipsum dormiam & requiescam. Quiete frui. Gen. 18. a. Requiescite sub arbore Requies aliquando ocium. Apo. 4. c. Requiem non habebant die ac nocte.

Requies Die septimo, fuit cessatio à noua pductione creaturarū: vel cōplacentiā de productis: quæ quies fuit post productū: hominē Gen. 1. d. Vel dī quiescere: quia alios quiescere facit. Quū, n. operamur, ipse operatur in nobis: & quū quiescimus, quiescit in nobis. Vel requies Dei, significat requiem eorum, qui requiescunt in Deo: sicut latitū domus, latitū significat eorū qui latantur in domo, et si non eos domus ipsa, sed alia res latos faciat. Exo. 20. b. 23. b. 35. a. Quienisse ē Deum, est ordinasse, ut seruaretur citra yllam transgressionē, in omne tempus ordo eorum, quæ facta sunt: & fecisse, ut vnaquæque creatura cessaret à veteri cōfusione. Et requieuit post opera: quia nō eis ad sūa beatitudinē, indigebat: sed eodem modo sunt beatus, sicut antea. Dī Deus, quiescere fecit, & non, quiescit. Quiescent enim, quæ videntur operari, ipsa non agentia: rat facit ille non quiescit.

Requiescens ē Deus, die septimo, requiem Christi significauit in Sepulchro. Requieuit autē ut leo rex pacificus, & cōstās: quia mortuus ē quando

Faciens Deus quiescere.

Mors Christi.

Requiescens ē Deus, die septimo, requiem Christi significauit in Sepulchro. Requieuit autē ut leo rex pacificus, & cōstās: quia mortuus ē quando

Requiescens ē Deus, die septimo, requiem Christi significauit in Sepulchro. Requieuit autē ut leo rex pacificus, & cōstās: quia mortuus ē quando

Requiescens ē Deus, die septimo, requiem Christi significauit in Sepulchro. Requieuit autē ut leo rex pacificus, & cōstās: quia mortuus ē quando

Requiescens ē Deus, die septimo, requiem Christi significauit in Sepulchro. Requieuit autē ut leo rex pacificus, & cōstās: quia mortuus ē quando

Requiescens ē Deus, die septimo, requiem Christi significauit in Sepulchro. Requieuit autē ut leo rex pacificus, & cōstās: quia mortuus ē quando

Requiescens ē Deus, die septimo, requiem Christi significauit in Sepulchro. Requieuit autē ut leo rex pacificus, & cōstās: quia mortuus ē quando

Requiescens ē Deus, die septimo, requiem Christi significauit in Sepulchro. Requieuit autē ut leo rex pacificus, & cōstās: quia mortuus ē quando

Requiescens ē Deus, die septimo, requiem Christi significauit in Sepulchro. Requieuit autē ut leo rex pacificus, & cōstās: quia mortuus ē quando

Requiescens ē Deus, die septimo, requiem Christi significauit in Sepulchro. Requieuit autē ut leo rex pacificus, & cōstās: quia mortuus ē quando

Requiescens ē Deus, die septimo, requiem Christi significauit in Sepulchro. Requieuit autē ut leo rex pacificus, & cōstās: quia mortuus ē quando

Hie. f. lo. ar. 17.
Aug. Ps. 15.

Hie. f. Isa. 1. 18. 25.
E. f. Zac. 9.

Glo. int. f. Isa. 51.

Hie. f. Eze. 16. E. f.
Ier. 30.

Glo. ord. f. Exo. 8.

Hie. f. Zac. 6.
Rup. f. Zac. 6.

Ori. f. Nu. ho. 5. E. f.
Ier. ho. 3.

Hie. f. Isa. 11.
Geor. vener. cano. 2.

rono. 3. cap. 6.
Ori. f. Cant. ho. 3.

Bas. f. Ps. 14. 114.
Hie. f. Isa. 14. 38.

57. 65.
Gre. 4. mor. 40. E. f.

mor. 7. E. f. 12. mora.
2. E. f. 26. mor. 32.

Amh. f. Luc. 13.
Gre. 4. mor. 39.

Beda. f. Gen. 8.
Hie. f. Isa. 13.

Gre. s. i. Reg. 7. E. f. 4.
mo. 30. E. f. 26. mor.

32.

qn voluit, & resurrexit. Gen. 49. b. Ps. 4. 13. Et vt catulus leonis: q
inde mortus, est vn natus est. Fertur catulus leonis natus, tribus die
bus ac noctibus domire: tertio aut die fremitu leonis excitari. Requi
euit in spe caro Christi quia in sepulchro sperabat resurrectionem.
Vel quia ecclesia sperat etiam resurrectionem, vt caro Christi. Ps. 15. Deus in eccle
Quiescit Deus in loco suo hoc est, in ecclesia. Isa. 18. b. & regescit fia
in monte Sion, hoc est, in beatis. Isa. 2. 5. d. Requies aut eius d. esse
reficere lassum. Isa. 28. c. Quiescit aut iustitia in Hierusalem, hoc est,
Deus in ecclesia, vel in anima. Isa. 1. f. Requies aut Dei d. Damascus,
quia quieuit in gentibus ad fide venientibus. Zac. 9. a. Requiescit et
iudicium Dei lucem populorum: quia opus redemptionis efficaciam
habuit in gentibus. Isa. 51. b. Et dicitur requieuisse in Gentibus. Ps. 45.
Requiescere. et d. Deus, quum compleuit castigationem, vt solet
iratus expleta vindicta & requiescit eius indignatio, quum quis ca
stigatus conuertitur. Requiescere quoq; d. indignatio Dei: & quie
scit ipse Deus, qn punit aliquem non ad poenitentiam eius, sed relin
quendo vt desperatum. Eze. 16. e. 2. 2. c. Conquiescit furor Dei in ca
pite impiorum: quum eorum punitio in inferno perdurat Ier. 30. d. Patientia Dei,
Requies Aegypti, est cessatio diuine castigationis: & patientia Dei:
quam mali requiem iudicant. Exo. 8. b. Isa. 14. g. Iob. 16. b. 30. d.
Requiescere fecerunt spiritum Dei in terra aquilonis equi albi. Prædicatio
Zac. 6. b. qn Macedones impleuerunt voluntate Dei, vincendo Persas. Apostolorum,
Designata aut Apostolos conuertentes mundum sua prædicatione,
qd fuit gratum Deo: cuius ira cessauit contra conuersos & poenitentes.
Requiescens spiritus Dei in septuaginta viris, fuit operans in eis Operans Deus,
opera sua permansit aut in solo Christo. Nu. 11. f. Si aut requiescere Permans Spi
sit et permanere: requieuit Spiritus sapientie & intellectus &c. su ritus sanctus in
per solum Christum: in alios vero venit quidem, sed non ipsis, quie Christo.
uit: quia omnes alii ferunt in peccato. Isa. 1. 1. a.
Requies sabbati, est cessatio operum post hac vitam. Exo. 16. c.
31. Reges et absolute est reges æternæ felicitatis, q & requies bona Requies vita
d. Ge. 49. c. Hac nō dat diabolus, sed Deus. Exo. 5. 2. 3. c. Hec reges æterna.
d. esse in atriis sapientie. Ps. 114. 13. 1. Isa. 38. b. Requiescere in mūte sã
cto Dei, est in Sion, celesti gaudere. Ps. 14. Et reges in pascuis, est vi
ta eterna. Eze. 34. d. Et requies opulenta, quā dat Dñs: est in beatis. Isa.
32. d. 58. c. Requiescit aut pas in eubili suo, quū Sacti quiescūt i feli
citate. Isa. 37. a. Reges et sub sicut q dulcedine & tranquillitate felicit
tatis pñet. Mich. 4. b. Ibi requiescūt fessi robore: vbi est reges mēse
plenæ pinguedine. Iob. 3. d. 11. d. 14. b. 30. c. 36. c. Reges cūbūt et boni
super humū suā, hoc est, in gloria: aut in corpore glorioso. Isa. 14. a. Quies in Chri
Requiescentes volueres in ramis sinapis, sunt Sancti in Christo. sto.
Luc. 13. d. In eo requiescunt fessi robore. Iob. 3. c.
Non inueniens columba, vbi requiesceret pes eius Gen. 8. b. des. Nō requies in
gnat non habere requiem Sanctos in hoc mundo. Et non requie hoc mundo.
cetes pastores in Babylone sunt angeli, vel prædicatores in hoc mū
do pro inferiorum salute laborantes. Isa. 13. g.
Requies Iacob, tranquillitatem contemplationis, seu vitæ contem Vita contem
platiuæ designat: quæ dicitur requies bona. Gen. 28. b. 49. c. Requie- platiuæ.
scit Israel post Dominum, quando contemplatiui manent in men
tis quiete. 1. Reg. 7. Iob. 3. b. 9. d. 36. c.
Quiescentes dicuntur, qui sunt in ecclesia. Eze. 38. c. ipsi quiescūt Exstentes in
in terra quā demonstrat Deus. Gen. 26. a. Requiescūt simul catuli vřco ecclesia.
rum

perfectio ex tri
bulationibus.

Cessare a male
operando.

Cauere iram
Christi.
Acceptare ope
ra misericordia

Quies Pauli.

Quies bonorum.

Vacare sacris li
teris.

Succesio bono
rum operum.

Cessare a terre
nis actibus.

Somnus.

Diabolus in
malis.

Misti in infer
num.

Dispersio here
ticorum.

Consentire spō
te in errore.

Separari ab Ec
clesia.

rum & bonum, hoc est, filij diuitum & pauperum in ecclesia. Isa. n. b.
Requies arcæ super montes. Gene. 8. a. significare potest, q post Ori. in diuer. ho. 6.
tribulationes homo in sublimiori perfectione inuenitur. Tranqui
litas etiam est quies a tentationibus. Math. 8. c.
Quietus d. qui cessat a male operando. Quiescere aut post perpe- Hie. f. Isa. 1. 14. 30.
tratū peccatū, est ipsum augere defendendo. Gene. 4. a. Ps. 35. Isa. 66. a. 66.
Est autem prius quiescere agere peruersē, deinde discere benefa- Amb. de Cain. 7.
cere. Isa. 1. c. Requiescere et terram, est cessare a peccatis, & absti- Orig. f. Iudi. o. 7. E.
nere a cibis illicitis, &c. Exo. 23. b. Leui. 25. a. Iudi. 5. d. Quieuit et ter- ho. 2. 2.
ra a bellis tempore Iosue, qn pax Christi data est in mundo, & in car
ne, principe huius mundi electo. Iosu. 11. d. Isa. 14. d. Isa. 14. d. Quiesce
re et, est non ire in Aegyptū superbiæ & aliorum vitiōrū. Isa. 30. b. d.
Quiescere ab homine, cuius spiritus est in naribus eius, est cauere, Hie. f. Isa. 1.
neqd agatur, aut dicat in Chrm: ne quis in ei us incurrat irā. Isa. 2. d.
Requiescere sub arbore, est accepta habere opera misericordiæ. Sic
quie verunt angeli sub arbore Abrahæ. Gen. 18. a.
Requiescens Beniamin inter humeros, est Paulus, cuius requies &
voluptas erat inter bona opera. Deut. 33. b. Amb. de bene. Pa.
Requies est in via regia, quæ est veritatis & virtutis, si comparetur triar. 12.
laboribus viarū erroris & vitiōrum. Isa. 57. b. vnde non inuenit ani- Hie. f. Isa. 57. E. f.
ma requiem inter vitia & errores. Thes. 1. a. 3. f. Quiescere ergo est bo Ier. 14.
norum: nā mali non quiescunt. Iere. 14. b. 3. 1. a. Iob. 11. 14. b. 17. d. Gre. 10. mor. 12. E.
Non quieuerunt propheta orando & pñcedo futura, donec venit 12. mor. 2.
Christus. Isa. 62. a. Hie. f. Isa. 62.
Requiescere dicitur sub ficu, qui sacra scripturæ fructibus pascit. Hie. f. Isa. 65.
Mich. 4. b. Amb. de Noe. 23.
Non requiescens sementis & messis, succedentia sibi bona opera
significat Gen. 8. d.
Quiescere dicuntur, qui bene in potestate sunt, qn terrenarum a- Gre. 5. mor. 6.
tionū strepitus pro diuino amore intemittendo post ponūt: ne dū
ima indefinenter occupant, cor funditus a summis cadat Iob. 3. d.
Quies interdum pro somno accipitur, quantum ad literam. Gene.
41. b. Euigilans Pharaō post quietem.
Requies diaboli dicitur esse in malis: in quibus perpetuō quærit Hila. 1. Math. cano.
habitare. Math. 12. d. Isa. 13. d. 34.
Requiescit scelus, quū quis non potest amplius peccare. Eze. 23. d. Ori. s. Iob. 3.
Requiescere et impios, est ipsos post iudiciū in infernū detrudi Iob. Hie. s. Isa. 14.
3. c. Isa. 13. c. Et quiescit tributum, quando diabolus non potest am- Rub. 2. s. Apo.
plius persequi & tentare bonos. Isa. 14. b. Ita dicitur quiescere terra,
hoc est, terreni. Ps. 75. Et quiescit Iezabel. Apo. 2. f.
Requies a malis nō est transfretantibus ad Cethim. Isa. 23. c. quia Glo. ord. s. Isa. 23.
Quienisse dicitur regnū domus Israel. Hose. 1. b. qn cessauit esse Glo. ord. s. Hose. 1.
vbi putant se mali quieturos, ibi maiores illis oriūtur pturbationes.
Quienisse dicitur regnū domus Israel. Hose. 1. b. qn cessauit esse Glo. ord. s. Hose. 1.
regnum. Et quando conuenticula hæreticorum dissipantur.
Quienit ciuitas a cōmixtione fermenti. Hose. 7. b. quū nō coactē, Hie. s. Hose. 7.
sed spontē aliqui cōsenserunt in errore. Vel dicitur de Hierusalē, qn Rup. s. Hose. 7.
dixerūt principes: Nō in die festo: ne fortē tumultus fieret in populo.
Quienit ab onere regis hñici Hose. 8. c. quū separāt se a subiectione Hie. s. Hose 8.
ne eccle. Vel ediuerso, quū redeūtes ad ecclesiā ab hñiarche iperio li- Rup. s. Hose. 8.
berant. Itē Iudæi dispersi, & relictī sine rege: qd ipsi p onere habebāt.
Requiescunt super Dominum: qui malē agentes putant se Dei fa
uorem habere Mich. 3. d. Glo. ord. s. Mich. 3.
BBBbb 2 Re-

Rabfacer.

Rabfacer, id est, magister, vel propositus bibentium, aut magister osculum: vel sacculus, siue multum bibens, aut osculans, vel magis factus princeps in exercitu. Sennacherib, quem ipse misit Hierusalem, ut auerteret populum ab Ezechia, & adduceret in seruitutem regis Assyriorum. Typus est hæreticorum aut satellitum diaboli, qui blasphemant Deum, ut inducant populum ad seruiendū diabolo: eisque temporalia bona promittunt. 4. Reg. 18. d.

Racemus, vide Botrus.

Racha.

Racha, interpretatur vacuus aut vanus, & absque cerebro: est vox quæ dicitur ab iratis, quasi inarticulatē prolata. Matt. 5.

Rachel.

Rachel, id est, ouis, filia Laban vxor Iacob, ducta post Liam sororem suam quæ quia pulchrior magis dilecta est ab Iacob, quæ Liamque prius esset sterilis, post ea genuit Iosaph, & demū Beniamin, in cuius partu mortua est, permixta ut dormiret Iacob cum Lia, pro mandragoris ab ea acceptis Eadem abscondit idola patris sui Interpretatur etiam. Videns principium.

Ecclesia ex Gentibus.

Rachel typus esse solet ecclesiæ ex Gentibus, quæ prius erat sterilis, sed veniens ad fidem formosa facta est, & dilecta à Christo, à quo ducta, est post synagogam Gen. 29. b. Sepulta est in vias: ut digne ecclesiā paratā esse ad suscipiendos omnes, qui in hac vita sunt viatores. Gen. 35. c. Rachel plorans filios suos, ecclesiā ingemiscens in hac vita usque ad resurrectionem corporum. Ier. 31. c. Matth. 2. c.

Synagoga.

Rachel coniugēs Balā cū Iob, typus est synagogæ Iudeorū, quæ ex parte Apostolorū ecclesiā ex Gentibus Christo coniunxit. Gen. 30. a. Significat etiam partē electorū, quæ ex Iudeis est, vel certē ipsam synagogam, pro qua supposita est Lia, hoc est, Gentilitas. Ut et mortua est in partu Beniamin, typus est synagoga, quæ mortua est in partu Pauli ad fidē veniētis. Gen. 35. c. designat etiam rōnē, quæ moritur, cum mēs, supra se ipsā rapit, & oēs humanæ ratiocinationis angustias supergreditur. Mēs. n. ad cōtemplationē raptā, quantus sit humanæ rōnis, defectus experitur. Ut et generavit Ioseph, typus est eiusdem rōnis, quæ est mater discretionis. Potest et significare doctrinā veritatis.

Ratio.

Doctrina veritatis.

Vita contemplativa.

Rachel et typus est vitæ contemplatiuæ, quæ pulchrior est quæ actiua & debet duci posteriori, estque magis dilecta à Christo, paucioresque generat filios quā actiua: quia non vacat actioni, sed quieti. Ut autem permixta, ut Iacob dormiret cum Lia pro mandragoris, designat transitum viri sapientis ad vitā actiuā, pro bona fama contemplatiuæ Gen. 30. b. Interpretatur autem. Vidēs principium, vel videns Deū. Quia contemplatiua non per anigmata, neque per creaturas, sed ipsummet Deum, & principium, in quo relucet omnia contuetur. Generauit vltimō post Liā, quæ posteriores sunt actus contemplatiuæ, quā actiua.

Ut enī ducta est Rachel post Liam, typus est vitæ celestis & futuræ, quam terrestris vita præcedit. Gen. 29. c. vnde Apostolus, Primus homo de terra terrestis, secundus homo de cælo celestis: & prius quod carnale, deinde quod spirituale.

Vita celestis, aut futura.

Sapientia.

Fides.

Contemptus mundi.

Gratia.

Aspiratio foras.

Pugna cum assecibus.

Rachel abscondens idola patris sui, significat sapientiā, fidē cōtēptū huius seculi, gratiā, quæ abscondunt à nobis vanitates, & infanias fallas. Gen. 31. c. Designat etiam aspirationē fortē & colluctationē cū affectibus, & pugnam cū sensibilibus, & exercitationē ad tempus.

BBbbb 3 rantiam.

Cyril. de adoratione. in Spiritu sancto.

Amb. de virgo. 3. & de fuga seculi, & epist. 18.

Aug. serm. 80. Beda f. Gen. 30.

Rup. 2. f. Mat. Beda f. Gen. 30.

Rup. 7. f. Gen. 27. 29.

Amb. epist. 18. Ricar. de S. vult. de 12. patriar. 73. 1. 4.

67.

Hic. aduer. Iovin. 1. Gre. f. 1. Reg. 10. & 6. mor. 28 & f. Eze. ho. 14.

Geor. vene. Can. 2. ion. 7. cap. 5. 6. & Can. 3. ion. 6. ca. 16.

Aug. 22. cont. Faust. 5. 13.

Beda f. Gen. 29.

Hic. aduer. Iovin. 1.

Arno. 1. Offic. 49. & epist. 3. 4.

Philo. de congr. & c.

Hic. f. Nahum. 3. & f. Hab. 2.

Hic. f. Amos. 8.

Lyra. f. Exo. 3. 6.

Aug. f. 2. ser. domini in monte.

Hic. f. Eze. 30.

Ori. f. Mat. 5. 4. 16. Cypr. cont. Nonati. Hic. ad nepoti. & f. Ps. 86. Arn. & Aug. f. Ps. 86.

Rup. f. Eze. 27.

Hic. f. Eze. 27. & f. Amos. 1.

Requiescere dicitur in plaga lectuli, & in grabato Damasci, qui cōfidit in auxilio humano & fragili. Amos. 3. d. Quisquiliæ.

Quis, interrogando interdum pro raro sumitur: ut Mat. 25. b. Quis putas est fidelis & prudens dispensator? Hos. 14. d. Quis sapiens, & intelliget? Hic. Pl. 23. Quis ascendit in montem Domini? Nahum. 3. b. Quis gemet super Ninive? interdū vero pro difficili, aut impossibili ponitur: ut Romano. 8. g. Quis nos separabit à charitate Dei? Et Haba. 2. de Quid prodest sculpi tibi leuicia sculpsit illud fictor?

Quisquiliæ sunt purgamenta terrarum & arborum, & seminum. Quisquiliæ frumenti, leuiorem doctrinam paruique momentū significare possunt: quales erant traditiones Phariseorum. Amos. 8. b.

Quotidie idem est quod singulis diebus. Quotidianum verò est quod quotidie fit.

Quotidie manē offerens populus vota Exo. 3. 6. a. designant semper orandum, præcipuā manē ante alia opera.

Quotidianus panis, quē petimus à Deo, significare potest victum necessarium: & Eucharistiā: & doctrinam ad salutem necessariam: & præterea præceptorum obseruationem. Mat. 6. b.

Quotidianæ angustie dicuntur, quā de omnibus verbis ociosis sumus etiam rationem reddituri. Eze. 30. d.

Rahab siue Rahab, id est lata siue dilatata, aut platea mulier meretrix, quæ suscepit hospitio exploratores Iosue missos Hericho: cū domo sua saluata est in expugnatione ciuitatis, suspēso fanelulo coccineo de fenestra fuitque postmodū vxor Salmon: cui genuit Booz. Typus esse solet ecclesiæ ex gentibus: quæ prius erat meretrix, & sordida per infidelitatem. Sed postea susceptis prædicatoribus à Christo missis, in fide dilatata est, & mansit in Israel usque in hodiernum diem: Quia ex gentilitate insiti sunt in oleam fidei Iudeorum Iosue. 2. a. 6. c. Ps. 86. Mat. 1. a. Hebræ. 11. f. Iaco. 2. d. De hac dicitur. Isa. 54. a. Dilata locum tentorii tui.

Rahab designat et publicanos, peccatores & meretrices, qui suscepti Ioannē Baptista, cui Pharisei, & sacerdotes credere noluerunt.

Raama videtur provincia iuxta Saba. Eze. 27. c.

Rabbath, id est multa siue grandis, aut iurgium, siue impugnatio ciuitas metropolis, filiorum Ammon, sic dicta ob magnitudinem, quæ postmodum à Ptolemæo Philadelpho. Philadelphia est dicta: quæ expugnauit David ob iniuriā nuntis suis illatam. 2. Reg. 1. f. Typus est ecclesiæ hæreticorum. Eze. 25. a. Vel peculiariter, ut interpretatur multitudo, designans schismaticos, qui ecclesiam, quæ vna est, in multas diuinauit. Amos. 1. d.

Rabbi, interpretatur magister, & etiam Raboni, est vocabulum Syrum, vide magister.

Rabfacer, Rabfacer.

Doctrina leuis.

Assidue orare.

victus.

Eucharistia.

Doctrina.

Observatio præceptorum.

Ecclesia ex Gentibus.

sibus.

Ecclesia hæreticorum, vel schismaticorum.

Ecclesia hæreticorum, vel schismaticorum.

rantiam. Designat præterea ecclesiam, vel animam per poenitentiam Ecclesia.
abscondentem auaritiam. Anima.

Gre. 10. mor. 31.

Beda f. Mat. can. 1.

Hila. f. Mat. can. 1.

Ruper. de victoria.

verbi Dei. 7.

Rachel plorans filios suos. Ier. 31. c. Mat. 2. c. Sumit ibi pro loco, Matres Innocentum.
ubi sepulta est Rachel, qui est Bethlechem, & designat matres Innocentum.
tum eos plorantes, quasi resurrecturi non essent. Designat et ecclesia defensa.
deplorantem infideles Iudæos, Vel ecclesia mater Martyrum deflet, si Iudæos.
cut Iacob plorabat Ioseph tanquam non esset, & tamen erat ita ecclesia non consolatur, quia non sunt, sed consolatur, quia sunt.

Radere, Eradere.

Radere, est complanare, & extirpare mundare

Gre. 3. mor. 14. 22.

Radens Iob testa sanicem, designat Christum, qui per corporis sui passionem, peccatorum nostrorum sanicem emendauit. Iob. 2. c. Vel testafans raditur, quum culpa non solum ab opere, sed etiam a cogitatione refecatur. Est etiam mortalitatis cursum, fragilitatemque perire, & putredinem misere delectationis abstergere.

Ori. f. Mat. 10. 35.

Rup. f. Iudith. 23.

Hier. f. Ier. 11.

Gre. 1. mor. 38.

Radere crines Samson. Iudi. 16. c. designauit in Christo tempore passionis, diuinitatis virtutem occultatam & consopitam fuisse. Radunt etiam caput Christi, qui negant diuinitatem eius.

Eradere volebant Iudæi Christum de terra viuentium: quia nomen eius, & memoriam penitus delere conabantur. Iere. 11. d.

Radere dicuntur barbam, qui sibi de propriis viribus fiduciam subtrahunt. Ierem. 41. a.

Ori. f. Leu. 19. 7.

Hier. epist. sanato

vulneri. f. f. Isa. 15.

Hier. f. Eze. 7. 41.

Isyc. f. Leu. 19. 21.

Isyc. f. Leu. 14.

Hier. f. Isa. 7.

Isyc. f. Leu. 13.

Ori. f. Leu. hom. 8.

Gre. 5. mor. 23.

Isyc. f. Leu. 14.

Cle. Alex. 1. pada. 2.

Hier. f. Eze. 37.

Radere cappillos mulieris capta, & ungulas, est refecare superflua ex doctrina Gentilium. Deu. 21. b. Eradere barbā virorū Moab, est cōuincere secularē scientiā non habere virilitatem, quā ostētabat. Isa. 15. a.

Radere caput, & barbā in malum, est mentis ornatum amittere, & Christi gloriam conculcare: & virtutes falso & ficto habitu corrumpere, & sapientiam amittere. Leui. 19. f. 21. a. Ier. 48. f. Eze. 44. f.

Radere domum, est scripturas sacras diligenter examinare, & intel ligere, eiecto rasuræ puluere, hoc est, ineptis, & superfluis sensibus. Item nullas impietatis reliquias in autoribus relinquere. Leu. 14. c.

Rasit Dominus in nouacula conductā pilos & barbā virorum Iuda, cum per Assyrior abstulit omnem virum fortē à Iuda, & soli effor minati sunt relictī. Isa. 7. d.

Radere leprosum absq; loco maculæ, est considerare verba errantis in quibus non sibi videtur errare: vt sic appareat, an ex malitia hæ resim dixerit. Leui. 13. c.

Radere oēs pilos, est refecare oēs hæresum circumstantias: vel tollere cogitationes terrenas, & immūdas: & veterē hoīem penitus exuere. Leu. 14. a. Nu. 8. b. Radendum est autem caput, vt rectē credat: & barbā, vt meminerit se virum: & supercilīa, vt arrogantiam deponat.

Radere caput, est ignorantie comas, quæ vmbra rationi offundunt, amouere, & abscindere.

Radere caluitium, est dolere grauiter eo tempore, quo magnitudo doloris omnem exclusit lætitiā. Eze. 27. g.

Radius.

Radius est splendor à Sole miccans, aut ab alio luminoso corpore. Est etiam radius virga, qua geometræ lineas indicant. Ponuntur & radij rotarum. 3. Reg. 7. c.

Gre. 34. mor. 7.

Radij Solis interdum significare possunt acumina sapientū: & dñr esse sub Leviathan, qñ nonnulli docti sapientie suæ acumina non libere agendo subleuant: sed ad vestigia Leviathan, & perueritate operis

Mundans Christi

stus peccat a.

Mundane cogi

tationes, & de

flationes.

Ocultatio diu

nitatis Christi.

Negare diuini

tatem Christi.

Tollere volen

tes.

Iude inomen

Christi.

Non considere

in propriis viri

bis.

Refecare super

flua secularis

scientie.

Amittere men

tis ornatum.

Conculari glo

riam Christi.

Examinare scri

pturas, & au

ferre errores.

Ablati fortes

à Iudæa.

Considerare ver

ba errantis.

Amouere igno

rantiam.

Dolor inferni.

Acumina sapie

tum.

operi, & blandimento adulationis inclinatur: vt intelligentia, q̃ illis sicut Sol desup fuit ex cælesti munere, antiqui hostis pedibus subster nas ex terrena cupiditate. Iob. 41. d. Vel radij Solis, sunt Sacti filij lucis, qui in præuicatione Adæ peccato. illius detinent obnoxij: dñi iā redēptos per Chr̃m capitalibus criminibus suos facit: sibiq; velut captiuos, & seruos subdit, & subiugat. Vel sūt Angeli: quos secū diabol⁹ traxit: de qbus dñ. Apo. 12. a. Traxit secum tertiam partem stellarum.

Radix, Radicare, Eradicare.

Radix est, qua plantæ in terra figunt, & que adherent, & per eā nutrimentum accipiunt. Interdum autem radix, est firmitas. Pro. 10. b. Radix iustorum proficiet infimū. Exo. 19. c. Steterunt ad radices montis. Origo, & principium. Eccl. 1. c. Radix sapientie, est timere Deum. Radix autē arborē ipsam portatē dñ. Rom. 11. c. Radicare aut, est radices mittere. Eradicare verō, quandoque est auferre. Iob. 21. a. Progenies mea eradicetur. Euellere. Sap. 4. a. Animietate ventorū eradicabuntur. Prædari. Mach. 5. f. Et eradicauit eam.

Christus.

Incarnatio.

Fides.

Charitas.

Spes.

Familia Iudeo rum.

Cogitationes.

Voluntas.

Amor.

Intentio.

Prædicatio.

Prædicator.

Inisum bone

operationis.

Radix aliquando dñ Christus: in quo omnes Fideles fundatur & à quo nutrimentum vitæ suscipiunt. Rom. 11. b. Colo. 2. b. Et radix de terra sitiēt, est Chr̃s de Virginē. Isa. 53. a. Ipsa quoq; eius incarnatio, radix dici pōt Iob. 29. c. Radix mea multiplicata est secus aquas. Eze. 31. b. Erat. n. radix illius iuxta aquas: quia est hominibus demonstrata.

Radices vineæ Dñi, sunt charitas cum fide. Ps. 79. quæ er dicantur radices seminis. Mat. 13. a. Luc. 8. c. Ephe. 3. d. Possunt etiā radices se minis perseverantiā significare: quæ deficientē arescunt, quæ viuere videbatur, opera Radicatur autem fides in charitate per agriculturā Dei. Charitas autem est radix de terra viuentium. Ps. 51.

Radix autem iustorum proficiens, est fides & charitas. Prou. 12. b. Radices et bonorū dicuntur spes, & fiducia in Deo. Iere. 17. b. Et radix aperta sec⁹ aquas, ē spes fundatā diuini s cloquijs: vel fides & charitas extēsa ad Gētes: vel cogitatio parata ad infusionē gr̃æ. Iob. 29. c.

Radix Iesse, familiam Iudæorum significat, vel stirpem Iesse. Isa. 11. a. Sic radices Iacob, sunt propago Iudæorū: & etiam Patriarchæ. Isa. 27. b. Et generaliter radix, est stirps. Deut. 29. c. Sit inter vos radix germinans. Ps. 51. Et radicem tuam de terra viuentium.

Radix interdum significat cogitationes siue bonas siue malas: ex quibus procedunt opera. Et in bonū, radix erūpit, quū ē bonis cogitationibus bona pcedūt opera. Hose. 14. c. Radices ergo sunt latentes cogitationes: q̃ in occulto prodeunt: sed, in ostēsiōe operū per aperitū surgunt. Iob. 8. c. 18. d. Isa. 37. f. Radix aut malorū, sunt prauæ eorū cogitationes. Isa. 5. f. Eze. 16. a. Pl. 51. Et radices mōtiū sunt cogitationes intīmæ superborū. Et à radicibus monte cadunt, quū ad colēdum Deū, potestates seculi ab imis cogitationib⁹ prosternuntur. Iob. 28. b.

Radix præterea dñ voluntas, quæ principium est bonorum & malorum operum. Iob. 14. b. Vel ipse amor, qui, si est bonus, est charitas, in qua boni radicanur: si est malus, est cupiditas, quæ radix est oīum malorū. Et radices Cedri magnæ, voluntatem diaboli significat. Eze. 31. b. Amos 2. c. Iob. 15. d. Et ipsa intentio, radix est Dani. 4. b. Attamē germē radicem eius in terra. Mala. 4. a. Mat. 3. b. Luc. 3. b.

Radix ligni, iusti est sacta p̃dicatio: quæ abiecta oris iusti, & i ipsa subhi sit. Iob. 14. b. Vel ē ipse p̃dicator. Eccl. 24. a. In electis mittere radices.

Radix aliqñ est origo, & principium. Et radices montis designat initiū bonæ operationis. Gen. 3. b. Exo. 19. c. 24. a. Radices aut mōis.

BBBbb 4 vbi

Hier. f. Iob. 41.

Ori. f. Rom. 11.

Gre. 19. mor. 27.

Arno. f. Psal. 79.

Aug. epist. 120. &

f. Psal. 51.

Gre. hom. 15.

Beda f. Prou. 12.

Hier. f. Iob. 29. 31.

Gre. 19. mor. 27.

Hier. f. Isa. 11. 27.

Aug. f. Ps. 72.

Greg. 3. mor. 35. &

14. mor. 10. & 18.

mor. 21.

Ori. f. Eze. hom. 6.

Arn. f. Isa. 5.

Gre. 12. mor. 23.

Aug. f. Psal. 9.

Gre. 12. mor. 3.

Beda. f. gem. 7.

Aug. f. P. 72.
Hic. f. 3. a. 18.Hic. f. Eze. 19.
Gre. 12. mor. 3. 4.Ang. 1. q. in Euangel.
39.
Hila. s. Matr. Cano.
31.
Amb. s. Luc. 13.
Hic. s. Matr. 13.
Aug. de. sanct. se. 33.
Euch. for. spirital. 1.
Lyra s. Job. 15.
Ricard. de. vi. f. 10. de.
secur. consci. 17. 18.
Glo. ord. s. Eze. 17.
Ori. s. Matr. ho. 30.Hila. s. Matr. Cano.
22.
Ber. se. de B. Bened.
Euch. for. spūal. 4.
Amb. s. Luc. 19.
Amb. s. Luc. 19.Hic. s. Zac. 14.
Aug. s. Ioan. traci. 51.
Hila. s. Mat. h. Cano.
26.
Hic. s. Eze. 31.
Gre. 12. mor. 24.
Glo. int. s. cap. 4.
Hic. s. Job. 15.
Glo. ord. s. Eze. 17.

Glo. ord. s. Eze. 36.

Lyra s. Sapi. 4.

Gre. N. f. de. vita
Mosis.

Ramus præterea oliuæ in ore columbæ, est confessio. Trinitatis in ore vniuersiuique fidelis.

Rami oliuæ erant Iudæi, ex bona radice Patriarcharū. Ro. 11. c. Iudæi. Gentiles. Sed rami oliuæ excisi sunt: Rami vero oleastri insiti in ecclesiā Rami autem abscisi, generaliter reprobos significare possunt. Et remusculi præcidendi sunt mali de ecclesiā eiiciendi. Isa. 18. c.

Rami vitis, significare possunt fideles in ecclesiā, aut in synagoga. Eze. 19. d. Rami, autem ecclesiæ pullulant: quia plerunque ex passione iusti fideles quique ad amorem cœlestis patriæ multiplicantur, & etiam per resurrectionem Christi. Iob. 14. b. Isa. 6. d. 17. b. Hose. 14. c. Roman. 11. b. E. ramus ficus tener, significat ecclesiā, & homines in spiritualibus proficientes. Mat. 24. c.

Rami sinapis, Apostolos in Christo designare possunt, & et mira cula & sapientiam Christi. Item Martyres, & prædicatores. Mat. 13. d. Item diuersitates dogmatum, quæ in sacra scriptura habentur.

Ramus quique significat prolem, aut successionem. Iob. 14. b. Rursū, virescit, & rami eius pullulat. 15. d. Ramos eius arefacit flāma. Eccl. 23. d. Rami eius nō dabūt fructū. Rom. 11. c. Sic radix sancta & rami. Ramus aliqui significat dominū. Eze. 3. 1. b. e. Mat. 13. d. Et rami arboris proceræ, sunt gradus sublimioris dignitatis. Dan. 4. b. Pst. et rami significat subditos. Eze. 17. b. Humili statura respiciētib⁹ ramis. Designant etiam opera & exercitia virtutis: & ex ramis fructus colligitur: quia ex multo virtutum exercitio sciētia multiplicatur. Leu. 23. g. Isa. 18. b. Eze. 8. g. Ioel. 1. b. 2. Mach. 10. b. Et ramus ficus tener, bonorum operum, manifestationem significare potest. Mat. 24. c.

Rami de arboribus, qui stenebantur in via, exempla honestatis significare possunt: & et fructus Gentium infidelium. Mat. 21. a. Luc. 16. f. Designat et scētia sanctorū Patrū, & documēta. Ecclesiasti. 1. c. Rami sapientiæ longæui, designare etiam possunt inanem gloriā Gentium calcandam: ideo stenebantur in via.

Rami palmarum, insignia sunt iustitiæ, & triumphī, seu victoriæ contra vitia. Leu. 23. g. Ioan. 12. b.

Ramus ficus tener ante aduentum Filii A hominis, nūchrisum significare potest defendentem legem. Mat. 24. c. Rami autem Cedri magnæ, socios Luciferi, vel Antichristi designare pnt vel potentiam & dona Dei, quæ Lucifer habuit. Eze. 3. 1. a. Et rami hypocritarum, vel hæresiarcharum, sunt qui eis adherent: quos arefacit flāma: quia terrenis desideriis estuant, & demum in gehennam ignis, detruduntur. Iob. 15. b. Rami et illorū, sunt scētia errorum, quas proferūt & extēdere conant, ceu ramos. Sapi. 4. a. Rami quoque quos arefacit flāma, sūt malorū operū fructus, quos ipsi pueri, pducūt. Iob. 15. b.

Rami vineæ, Eze. 17. b. g. potentiam regi. Sed et hanc significare possunt: & genus regnū, vnde sumptus est Christus.

Rami montium Israel, dilatationem fidei designant. Eze. 36. b. Ad idem refertur rami Libani. Hose. 14. c.

Ramus aliquando dici possunt diuitiæ. Sapi. 4. a. & si in ramis in tempore germinarint.

Rana.

Rana, est aīal palustre, speciei deformis, loquax, cui dubia vita. aquatica & terrestis, cuius saltus repēs, cuius aspectus turpissimus, cuius corpore intolerabili fetor emittitur. Pōt designare illū, q. est homo

Confessio Trinitatis.
Iudæi.
Gentiles.
Reprobis.
Fideles in ecclesiā.Apostoli.
Miracula & sapientia Christi.
Martyres.
Prædicatores.
Dogmata sacra scriptura.
Proles.
Successio.
Dominium.
Subditi.Opera virtutis.
Exempla honestatis.
Fructus Gentium.
Sententia Patrum.Inanis gloria.
Gentium.
Insignia iustitiæ & victoriæ.
Antichristus.
Socii Luciferi.
vel Antichristi.Dona Dei in Luciferi.
Errores hæreticorum.
Fructus malorum operum.
Potentia Sedarum.Genus regnū.
Dilatatio fidei.
Homo corruptus affectibus.Prauæ cupiditates.
Poetæ.
Aduocati.
Loquacitas.
Hæretici.
Philosophi.
Inanes opinionēs.
Persecutio ecclesiæ.
Dæmones.
Hypocritæ.
Magi.Christus passus pro peccatis nostris.
Diuina iustitia.Sumere fidem, & orationem.
Liberare ab adulatoribus.
Rapiēs Christus corpus diaboli.
Inquietudo mentis.
Conuertere aliquos.
Perficere.
Volentes Christum in hoc mūdo regnare.

Gentiles veniētes ad fidem.

Pardus Apostolus.
Crucifixum esse mundo.

Diabolus tentans.

hō natura, sed electione pecus, corruptus, & fetidus limo passionum vel designat ipsas prauas cupiditates. Exod. 8. a. Ps. 77. Sapien. 19. d.

Ranæ Aegypti, significare possunt Poetas loquaces, & corū carmina, & aduocatos falsa loquentes: & hæreticos, & Philosophos, & Magos, & ipsam loquacitatē, & inanes opinionēs, nihil nisi inanē sonū habentes. Demū designant persecutionē ecclesiæ factā sub Domicia nō. Exo. 8. a. Ranæ quoque sunt dæmones, & hypocritæ, qui videntur viuere in aqua: & viuunt in sordibus & luto. Apoc. 16. c. Plaga autem ranarum data fuit propter peccatum contra præceptum: Nō assumes nomen Dei tui in vanum: nam omnes illi vana ascribunt Deo.

Rapere, Rapax, Rapina, Raptor, Arripere, Raptare, Subripere.

Rapere, est per vim, aut cum festinantia, siue cū furore capere, euellere, auferre. Item inuadere. Nu. 31. g. Quod in præda rapuerat, suum erat Mereri. Ps. 68. Quæ non rapui, tunc exsoluebā. Seducere. Gen. 34. a. Adamauit eam, & rapuit. Tradere. Deut. 28. d. A sinu tuus rapiatur in conspectu tuo. Rapina autem, est factum vi factum.

Quæ non rapuerat, soluit Christus: quia pro peccatis nostris mortuus est. Fuit autem raptor Adam, qui voluit sibi usurpare diuinitatem, cuius rapinam soluit Christus. Ps. 68.

Arripēs Abraham gladiū, vt immolaret filiū suū. Gē. 22. d. signū fuit diuinæ iustitiæ, q. p. pro filio suo nō pepit, vt illi satisfaceret p. nobis. Idem designauit arripens gladium Phinees. Num. 25. b.

Arripere clypeum, est sumere scutum fidei, & orationis deuotæ ad resistendum aduersariis. Isa. 21. b.

Arripens ventus locustam, vt eijceret eam à finibus Aegypti. Exo. 10. c. designat Deum liberantem à molestis adulatoribus.

Arripens Moses vitulum aureum, vt eum comminueret. Exo. 32. c. designat Christum rapientem corpus diaboli, & ipsum conterentem conuertendo ad penitentiam.

Rapi dī mens in diuersa. Iob. 20. a. q. n. modo mala, quæ egit, modo bona, quæ agere neglexit, modo reprehensibilia, in quibus est, modo recta, quæ sibi adhuc deesse conspicit, sollicito pauore perpendit.

Rapere dicitur fetus vrsæ, qui conuertit aliquos à peccato, vel ab infidelitate. Prou. 17. b. Et raptus torris de incendio. est hæreticus, aut peccator, per verbera conuersus, & emendatus. Amos. 4. d.

Rapi simul obuim Christum, est proficere ad meliora. 1. Thess. 4. d. Rapere volentes turbæ Iesum, vt facerent regem Ioan. 6. b. designat volentes Christum regnare in primo aduentu, sicut regnaturus est in secundo. In quo errore erant discipuli, eam dicerent Domine, si in tempore hoc restitues regnum Israel. Item filij Zebedei.

Rapere dicuntur regnum cœlorū violenti, cum Gentiles veniunt ad fidem, reiectis Iudæis: & hi sunt raptores boni. Rapi autem armatus. Matthæi. 11. b. Rapina autem, est doctrina legis, quam acceperūt Gentiles credentes à Iudæis in infidelitate remanentibus. Isa. 33. d.

Rapax lupus dictus Benjamin, typus erat Pauli apostoli ante conuersionem, qui postea diuisit spolia.

Rapi in tertiu cœlū, est deuenire ad hōem spirituale. 2. Cor. 12. a. Ille et est raptus in tertiu cœlū; qui non solum vt peregrinus est in mundo, & vt mortuus, sed et est illi mundus crucifixus, & ipse mūdo.

Raptus Dinx p Sichen factus, designat vim tentationis subiiciētē sibi animam. Raptor autē est Sichen; hoc est, diabolus trahent eam ad consensum.

Philo. de sacri Abba & Cain.
Ori. f. Exo. ho. 4.
Aug. f. Ps. 77. & f.
Apoc. ho. 13.
Euch. for. spirital. 9
Beda. f. Exo. ho. 8.
Rup. 1. f. Exo. 32.

Glo. ord. f. Ps. 68.

Ori. f. Num. ho. 20.

Lyra. f. Isa. 21.

Glo. ord. f. Exod. 10.

Glo. ord. f. Exo. 32.

Gre. 15. mor. 1.

Beda. f. Prou. 17.

Hic. s. Amos. 4.

Hic. Minerio. &

Alex. epist.

Aug. f. Ioan. 21. a. 45

Hila. f. Matth. Cano.

Hic. f. Eze. 18.

Amb. f. 2. Cor. 12. &

de parad. 11.

Ber. ser. 7. de quadra.

Lyra. f. Gen. 34.

Lyra. f. Iere. 6.

consensum peccati mortalis. Ge. 3.4. a. Arripiunt autem hostes sagittas, & clypeum, cum demones variè tetant, & quum mali reddunt mala. Ier. 6. f.

Amos. Ps. 10. 3.

Amb. Luc. 10.

Hic. Eze. 18. & f.

Amos 3.

Aug. Ps. 68. 103.

Cyrl. 7. Ioan. 5.

Glo. ord. Leu. 10.

Ori. s. Leu. ho. 4.

Arno. Ps. 21.

Glo. int. s. Dan. 7.

Hic. s. Isa. 17.

Gre. 11. mor. 23. &

18. mor. 12.

Hic. s. Isa. 3.

Cyrl. de diu. & La-

za. ho. 2.

Gre. 6. mor. 2.

Gre. 18. mor. 4.

Beda. s. Pro. 1.

Gre. 20. mor. 10.

Glo. ord. s. Tob. 5.

Hic. s. Isa. 17.

Ori. s. Tob. ho. 22.

Ori. s. Exo. ho. 11. &

s. Num. ho. 27.

Rapiunt caruli leonum, quum heretici peruertunt animas, & et demones. Ps. 103. Dñr autem heretici, vel demones eos rapere, quos separant ab ecclesia. Eze. 18. b. Et lupi rapaces, sunt sacerdotes Iudæorum, & heretici modum non habentes in rapinis. Matt. 7. b. In rapinam autem bestiarum dñr fieri grex Dñi, quum demones, & heretici deuorant, & perdunt simplices. Eze. 34. b. Sic rapina eorum dñr, quando aliquos a veritate subuertunt. Amos. 3. c. Nahum. 2. d. 3. a. Ps. 9. Ioan. 10. Arripientes Nadab & Abihu thuribula cum igne alieno. Leu. 10. a. sunt prauæ abutentes lingua ad docendas doctrinas falsas. Sic rapaces lupi sunt mali, qui illorum manibus pedibusque irrumpunt in diuina mysteria. Rapiens, & rugiens leo fuit Caiphas aduersus Christum in passio ne. Plalm. 21.

Rapidus fluuius ignis, significat velocem, ac vehementem diuinæ iustitiæ executionem in iudicio futuram. Dan. 7. c.

Raptata stipula vento, sunt mali proiecti à facie Dei. Ier. 13. d. Et raptus puluis turbine, sunt mali ab ira Dei correpti. Sic diabolus rapietur ut puluis, & ut stipula Isa. 17. d. 41. a.

Raptum solum vento, est homo, qui tentationis vento rapitur, & desideriorum flatibus leuatur agitur. Iob. 13. d. 27. d.

Rapina holocaustum est, quum quis ex alieno sacrificium offert. Isa. 61. c. Rapina pauperum dñr esse in domo praelatorum. Isaia. 3. c. quum ipsi bonis ecclesiæ ditantur, & suos diuitem tamen pauperibus erogare debebant. Vel quando quis non dat eleemosynam, cum possit.

In rapinam factus est populus Iudæorum, vel demonibus, vel Romanis. Isa. 42. d. Et ipsum populum Iudæum rapuit armatus, quia antiquus hostis in eo vitæ fidei fraudulenter suggestionis iaculis extinxit, ut vn se inhærere Deo crederet, inde eius ordinationi repugnaret. Iob. 5. a.

Rapere dicitur auaræ hypocrita, quia dum iniquè agens, desiderat de sanctitate venerari, laudem vitæ rapit alienæ. Iob. 27. b.

Rapere dicuntur semitæ auari animas possidentium, quum per suas cogitationes & cupiditates ipsi auari rapiuntur in infernum. Pro. 1. b.

Rapiunt heretici herbas & radices de conuallibus. Iob. 30. a. quando de humilibus patrum dictis, superbo spiritu colligunt sententias, de quibus apud vulgus gloriuntur.

Raphael.

Raphael, id est, medicina Dei; nomen angeli, qui comitatus est filium Tobiam, & curauit ipsum patrem à cæcitate. Typus esse potest Christi qui missus est in mundum, ad sanandos nostros languores. Tob. 3. d. 8. a. 1. c.

Raphaim.

Raphaim, id est, gigantes, vel medici, aut relaxati: populi, quos Moabitæ Emim vocant, quos etiam ipsi Moabitæ expulerunt, & eorum sedes occuparunt. Deut. 2. c. Iosu. 15. b.

Raphaim, ut erant gigantes, designare possunt Scribas, & Phariseos, qui principes erant inter Iudæos: & vallis Raphaim, erat Iudæa, in qua ipsi imperabant Isa. 17. b.

Iuxta Origenem interpretatur, resolutæ matres: & designat vinum potum producentem sensus inutiles, qui purgandi sunt. Iosu. 17. d.

Raphidim.

Raphidim, id est, reclinatoria, siue strameta, aut remissa manus, vel medicina manuum: decima mansio filiorum Israel in deserto Sin, iuxta

iuxta montem Dei Oreb, ad Occasum, ubi filii Israel sitientes ob penuriam aquæ iurgati sunt contra Moysen, qui diuino monitu aquam eduxit de silice virga percussa Exod. 17. a. Num. 33. b. Vel interpretatur sanitas iudicij, vel laus iudicij: & designat eum venire in Raphidim, qui bene disposuit sermones suos in iudicio Peruenit Raphidim ex Alas, hoc est, ex labore: ut designetur ex labore perueniri ad laudem. Vel, iuxta Hieronymum, interpretatur dissolutio fortium, vel sanitas fortium: quia ibi victus, & dissipatus est Amalec, hoc est, diabolus: & fideles sanantur, & ibi tentatur populus per aquæ defectum.

Hic de mansionibus.

Rafin.

Rafin, id est, voluntas, vel voluntarius, aut cursor, siue veredarius: rex yriæ, aduersarius tribus Iudæ: typus est hæresiarchæ, & etiâ sapientiarum secularium, aut ipsorum sapientum, qui catholice veritati aduersantur. 4. Reg. 16. a. Isa. 7. a. 9. b.

Hæresiarcha.
Sapientia secularis.

Ratio, Rationabilis.

Ratio, est vis illa in animi, quia homo ceteris animantibus supereminet, & intellectus. Interdum autem ratio est æquitas. Leui. 25. c. Ratione mercenarij supputata. Argumentum. Dan. 6. a. Ut strappæ illis redderent rationem. Causa. Iob. 38. d. Quis enarrabit cælorum rationem? Computum. Luc. 16. a. Redde rationem villicationis tuæ. Rationale autem est quod ratione utitur: & rationabile, quod rationi est consentaneum.

Ratio cæli, est vis superna secretorum: vel ipsa viuificatrix virtus, quæ spiritus format angelorum: & ratio cæli est in terra, hoc est, in fluctibus eius, vel executio diuinæ prædestinationis in ecclesia. Iob. 38. d.

Rationale, vel rationabile lac, doctrinam sanam & ab omni errore purgatam significare potest. 1. Petr. 2. a.

Rationale.

Rationale, dicebatur genus vestis, aut operimenti, quo pectus intregatur pontificis, superhumerali coniunctum: eratque duplex. auro contentum, duodecim habens lapides preciosos, quibus duodecim Patriarcharum nomina insculpta erant.

Dicebatur rationale iudicij positum in pectore pontificis, designans in Christo potentiam iudicandi, qui iudicabit vnumquemque secundum opera sua: quod designatur per nomina singulorum in singulis lapidibus sculpta Exod. 28. a. Erat rationale quadrangulum, designans in concussam naturæ & mentis ipsam dirigentis rationem.

Rationale in pectore pontificis, potestatem, & scientiam iudicandi, & sapientiam, quæ in sacerdote esse dñs, significare potest. Exod. 28. a. 28. c. 35. a. In rationali autem ponitur manifestatio, & veritas: quia per visibilia cognoscitur ordo Dei, & inuisibilia eius. Potest etiam significare sermonem, qui debet in sacerdote doctrinam & veritatem continere: quia sacerdotis os dñr meditari, & explicare sapientiâ, & semper vero loqui. Potest etiam rationem cuncta dispensantem significare.

Rationale etiam puritatem cogitationum designat: & ponitur ornatum lapidibus in pectore sacerdotis, ut patrum exempla contemplet, & ut omnia iudicia sua in Deum dirigat. Exod. 28. a. 39. b.

Rationale præterea, sermonem Euangelicum, & sensum rationalem significat: quod duplex, apertum, & absconditum: ut designet sensum simplicem seu literalem apertum, & mysticum latentem: vel scientiam vtriusque testamenti, ut interius vetus, exterius nouum indicet. Vel designat sensibilia & intelligibilia, vel mentem, ac verba.

Est

Gre. 30. mor. 7. 8.

Hic. s. Iob. 38.

Hic. s. Iob. 1.

Rup. 4. s. Exod. 23.

Philo 3. de vita Mo-

sis.

Ori. s. Leui. ho. 6.

Philo 2. allego. & 3.

de vita Moys.

Hier. de veste sacer.

Gre. 2. past. 2.

Gre. 2. past.

Ori. s. Exo. ho. 9. &

13.

Hic. de veste sacer.

Philo de vita Mo-

sis.

Cle. Alex. 5. Strom.
Philo. 3. de vita
Mosis.
Rup. 4. f. Exodi. 32.

Glo. ord. f. Leuit. 8.

Cle. Alex. 5. Strom.
Philo. 5. de vita
Mosis.

Terc. adu. Mar. 4.
Hic. de veste sacer.
Geor. vene. Cant. 2.
tono. 3. cap. 5.

Aug. f. Ps. 68.

Cle. Alex. 4. Strom.
Hic. ad Damas. q. 3.
Beda f. Gen. 27.

Ber. ser. debeat.
Virg.

Cle. Alex. 1. pæda. 5.
Geor. vene. Cant. 2.
ton. 7. cap. 4.
Aug. 22. cont. Faust.
48. & ser. 75.
Beda 5. Gen. 24.
Rup. 7. f. Gen. 13.
Gre. 35. mor. 27.

Ori. f. Gene. ho. 10.

Est etiam rationale typus prophetiæ, quæ per verbum clamat & prædicat, & futurum iudicium significat.

Rationale coniunctum superhumerali, admonet verba operibus debere esse coniuncta. Designat etiam in Christo coniunctionem misericordiarum, & veritatis.

Rationale in ecclesia, significare potest prælatum virtutibus fulgentem Et nomina in rationali, admonent prælatum æqualiter debere subditos amare Leuit. 8. a.

Rationale, imago est cæli: quod ratione seu verbo factum est, & subiicitur omnium capiti Christo. Ipsum aut cum duodecim lapidibus, zodiacum cum duodecim signis exprimit. Potest etiam ornatu ecclesiæ duodecim gemmis Apostolorum illustratum designare.

Rationale in medio positum, terram designare potest, floribus, & herbis, & fructibus vestitam & ornatam, quæ meditullium tenens huius mundi corporis, suscipit virtutes duodecim signorum quæ duodecim lapides in pso rationali fixi, representant.

Ratis, vide Nautis.

Ratus.

Ratus dicitur, quod est firmatus, ut contractus habens iam vires ex cōsensu partium, ut iam neutri parti liceat retrocedere. Iere. 32. b.

Raucus.

Raucus dicitur, qui ex nimio clamore, vel alia causa vocem obtusam habent. Fances Christi dicuntur factæ raucæ in passione, quia uidebatur non audiri à Patre, vel quia prædicando non audirebatur à Iudæis in credulis dicentibus: Quid est, quod dicit? Ps. 68.

Ræ adificare, vide Aedificare.

Rebecca.

Rebbecca, id est, signata, siue impingnata, aut contentio obtusa, uel contentio impediata: filia Bathuelis, soror Laban, uxor Isaac, cui se nunt Iacob, & Esau geminos.

Rebecca ut erat virgo & incognita, typus esse potest gloriæ Dei, quæ est in corruptio Gen. 24. b.

Rebecca, consulens Iacob, ut acciperet benedictionem patris, & post modum ut cederet iræ fratris, typus est spiritus sancti.

Rebecca virgo pulchra, ut dedit potum seruo Abraham, & etiam camelis, typus est beatæ Virginis Mariæ, quæ sua virginitate & puritate quasi dedit potum angelo, & sua humilitate dat potum nobis.

Rebecca etiam significare potest ecclesiam, quæ venit supra eam cælum, dum adhuc virginitas esset immixta, & nondum spiritualibus, sed animalibus motibus in hareret: quæ coniuncta est Isaac, hoc est, Christo: cum quo lusit, quia in eo laudes Dei celebrantur. Genes. 24. b. 26. b. Eadē impediens benedictionem Esau, & procurans illam Iacob, est ecclesia impediens in dignorum promotionē, ut digni admittant. Genes. 27. a. Tunc aut cognouit Abimelech eam esse coniugē Isaac, quoniam illū vidit, cum ea ludentem: ita cum quis, ne aliquid errando in ecclesia peccet secretum viri eius in scripturis sanctis diligenter intuetur, inuenit eam maiestatem suā, quā in forma Dei æqualis est Patri, paulisper abscondisse in forma serui, ut eius capax esse humana infirmitas posset, eoque modo se coniugē cōgruenter aptaret. Eadē ecclesia dat potum prædicatori.

Rebecca præterea, est anima fidelis, quæ dat potum seruo Abraham, hoc est, prædicatori, eius dictis obtemperando. Peculiariter autē anima Philosophi eloquentia erudita. Gen. 24.

Mēt et verba.

Prophetia.

Coniunctio verborum & operum.

Prælati.

Calum.

Zodiacus.

Ecclesia.

Terra.

Ratis, vide Nautis.

Ratus.

Raucus.

Ræ adificare, vide Aedificare.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Rebecca.

Gratia.

Præscientia.

Dei.

Doctrina sacra.

Sapientia.

Discipuli oculi Christi.

Patientia.

Tolerantia.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Ut autem Rebecca diligebat Iacob, typus est gratiæ populo Christiano, quæ non tradita, & etiam præsentia Dei. Vnde supposuit Iacob pro Esau, hoc est, populum Gentilem pro Iudaico Gen. 25. d. 27. a.

Rebecca, ut est dicta soror Isaac, typus est doctrinæ sacræ, & sapientiæ absconditæ, quæ habenda est ut soror. Gen. 26. b. Significat etiam discipulos Christi occultos, qualis erat Nicodemus.

Rebecca coniuncta Isaac, designat patientiam coniunctam cum spe. Vnde con suluit Iacob, ut cederet fratri suo Esau. Gen. 24. b. 27. g. In hac coniunctione sit illud Apostoli Roman. 12. c. Spe gaudentes. Rebecca etiam hoc est, tollerantia, est, cum qua ludit Isaac, est, risus, qui designat cum qui se exercet in disciplinis; cui necessaria est tollerantia.

Rebellare, Rebellis, Rebellio.

Rebellare, est repugnare, quod præcipue est inferioris erga superio rem. Vnde rebelles dicuntur, qui iussis imperantis repugnant. Rebellio autem, est ipsa repugnantia.

Rebelles Israel, sunt aduersarij Ecclesiæ, qui non inueniuntur, quia pereunt. Isa. 41. c.

Rebelles lumini sunt, qui sua desideria sequendo, bonū despiciunt quod nouerunt: quia non per ignorantiam, sed per superbiam delinquant. Iob. 24. b.

Reblatha.

Reblatha, seu Reblatha, id est, rixa, vel multa hæc, vel magnitudo illi, aut iurgium inueteratum, vel conturbatum, siue iurgium defluens: ciuitas Syriæ, quæ postea dicta est Antiochia: sita est supra Orantem fluiuium, per medium eius transeuntem, cuius plateam antea lutosam, Herodes magnus rex Iudeæ lapide strauit, magnitudinis animi, & liberalitatis famam apud externā urbem mercatus. Est terminus Aquilonis terræ promissionis. In hac mirè floruit Christianissimus: in ea occidit rex Babylonis filios Sedechi, eiusque eruit oculos. Ei enim quæque & lumen rationis clauditur, qui prauo usu ex iniquitatis suæ multitudine grauatur. Numer. 34. c. 4. Reg. 22. g. 25. b. Iere. 39. b.

Reboare, vide Sonus.

Recalcitrare, vide Calcanens.

Recaluafter, vide Caluus.

Recedere, vide Abire.

Reccm.

Vanitas mundi.

Recem, id est, vacuus aut vanus, seu in anitas, vel pictura varia, aut fallia eorum: ciuitas in tribu Benjamin. Iosu. 18. d. Itē rex Madian occisus à filiis Israel. Lumeri. 3. 1. a. qui typus est vanitatis mundi, quæ vincenda est à fidelibus.

Recens, vide Nouns.

Recensere, vide Numerare.

Rechab.

Diabolus.

Rechab, id est, quadriga, aut equitatus, vel equitans: filius Remmom qui occidit Isbo seth. typus est diaboli. 2. Reg. 4. a.

Recidere, vide Cadere.

Reipere, vide Accipere.

Receptaculum.

Doctores.

Receptaculum, est locus in quo aliquid tuto recipitur. Receptacula ignium, quibus ab altari holocausti, ad altare thimiamatis ignis deferretur, designant doctores accendentes sua prædicatione fideles, & eos de virtute in virtutem prouehentes. Exo. 27. a. 38. a.

Recitare.

Ut

Recitare, vide Narrare.
Reclinare, Reclinatorium.

Reclinare, est quasi inclinando aliquid collocare. Reclinatorium autem, est locus ubi fit reclinatio.

Ori. f. Luc. ho. 45.
Hila. Mat. Cant. 7.
Amb. f. Luc. 9.

Gre. f. Cant. 3. & f.
Ezech. ho. 15.

Non habet Filius hominis ubi caput suum reclinet, in mentibus videlicet prauorum. Nam in bonorum pectoribus vim suae maiestatis reclinat. Non habet etiam ubi caput suum reclinet, quando non est, cui tradat cognitionem Dei. Matth. 8. c. Luc. 9. c.

Reclinatorium aureum feruli Salomonis, designat animam Christi. Anima Christi. f. Cant. 3. d. Vel designat requiem coelestis contemplationis, quae autem contemplatio, rea est propter sapientiam, quae preciosior est cunctis opibus. Vel fulgoris Fulgor charitatis intimae, in qua fideles reclinantur. Item doctores, vel speculatores: plenos diuina sapientia. Item spem perpetuae quietis, quae autem quietis, rea est, quia diuinæ visionis requiem parat.

Recolere, vide cogitare, & Meminisse.
Reconciliare.

Reconciliare, est in gratiam restituere post offensam in amicitia commissam.

Hier. f. Isa. 60.
Aug. 1. ser. Domini
in monte.

Reconciliavit Christus duos populos Deo, hoc est, Iudaeos, & Gentiles. Ephes. 2. d. quare conciliatione omnia reconciliasse dicitur. Colos. 1. c.

Reconciliator dicitur Deus ecclesiae in Gentilitate, quae conuersa est ad fidem. Isa. 60. b.

Reconciliari dicitur fratri suo ante oblationem muneris, qui intendit ei satisfacere, cum primum poterit. Matth. 5. d.

Recondere.

Recondere, est reponere, contere, seruare. Et recondere, praecipua sapientia, est, in mente ea figere, ut opere compleantur. Tob. 11. b. Prouerb. 7. a. 1. Cor. 16. a.

Reordari, vide Meminisse.
Recreare, vide Resicere.
Rectus.

Basi. f. Ps. 52.
Hila. f. Ps. 139. &
142.
Gre. 8. mor. 2. 6.

Rectum dicitur id, quod in nullam partem deflectit: cuius peritium est obliquum, & is dicitur rectus, qui iustitiae medium seruat, in neutram declinans partem. Vnde rectitudo est bonorum, & beatorum. Et verbum Domini dicitur rectum, quia dirigit nos. Ps. 32. 139. 142. Et rectus dicitur in hominibus, quando refrigescit charitas in ecclesia. Mich. 7. a. Iob. 1. a. 4. a. Et rectus incedit, qui recta habet opera. Iob. 8. d.

Amb. Apo. David 14.
Hier. f. Isa. 26.

Hie. 1. Isa. 40.

Hie. 1. Isa. 44.
Basi. f. Ps. 70.

Rectus spiritus, quem innouari peribat Dauid in visceribus suis. Pl. 10. dici potest Spiritus sanctus, vel bona conscientia.

Recta semita iusti, est rectitudo operum Christi, & rectus callis eius est ad ambulandum, quia qui Christum imitabitur, recte ambulabit. Isa. 26. b.

Rectas facere vias Domini in solitudine, est tortuosa Gentium corda ad veritatem formate. Isa. 40. a. Iere. 3. 1. b.

Rectissimus dicitur Iacob, secundum nomen Israelis. Isa. 44. a. Recti corde sunt, qui non eleuantur per excessum, nec deprimuntur per defectum, sed sunt ut linea recta. Nam tortuosa, vel supra, vel infra, vel ad latera deflectitur. Pl. 7.

Gie. f. Ezech. 1.
Greg. 1. Ezech. ho. 37.

Recti pedes animalium, & rectae pennae, designant volatum ad coelestia & opera recta, nec retrorsum redeuntia. Ezech. 1. b. f. Rectae quoque pennae al-

nae alterius ad alterum, sunt, quando gratiam, quam quis accepit, in proximi utilitatem administrat. Nam si suam querat utilitatem, non recta, sed tortuosa sunt.

Recumbere, vide Accumbere.
Recuperare.

Recuperare, est rem amissam rursus acquirere: vel instaurare quod destructum erat. Recuperat Deus a temporali afflictione ad aeternam consolationem deducens. Eccli. 2. b. Crede Deo, & recuperabit te. 1. 1. b. 1. 3. d. 2. 9. d. 2. Mach. 2. c.

Lyra. f. Eccli. 13.

Reddere, Restituere, Retribuere.

Reddere, est acceptum vel ablatum restituere: & quandoque retribue- re, seu vicem pro merito dare, & par refecere: & quandoque efficere. Item emitte Sopho. 3. b. Reddam populis labium electum. Et solue- re Matth. 22. b. Reddite quae sunt Caesari, Caesari.

Resurrectio
Christi.

Reddit Deus consolationes, Christo videlicet & Apostolis lugenti- bus per resurrectionem, & dando Spiritum sanctum. Isa. 57. d. Et reddidit laetitiam salutaris resuscitato Christo: quia reddidit Christum ecclesiae. Pl. 50. Reddens etiam omnem diues, est Christus suscitans carnem suam: & reddidit quadruplum, propter quatuor dotes corporis. 2. Reg. 12. b.

Lyra. f. Ps. 50. & f.
Isa. 57.
Amb. apol. David. 3.

Gloria Christi

Retribuit Pater Christo, quoniam dedit illi nomen, quod est super omne nomen. Pl. 141. Et restituta dicitur terra Dauid, quoniam corpus Christi suscitatum est. Pl. 96. Reddidit Deus duplicia Christo. Zach. 9. c. quoniam per hoc, quod fuit obediens usque ad mortem crucis, dedit ei omnem potestatem in caelo & in terra, in diuina simul & humana natura: quam prius habebat tantum in diuina. Idem, quia praeter Sanctos, qui descenderant ad inferos, & praeter semen Abraham, dedit illi Genes in hereditate.

Hila. f. Ps. 141.
Aug. f. Ps. 96.
Rup. f. Zach. 9.

Restituit Deus hereditatem Christo, vel quoniam conuerteret Iudaeos in fu- turo, vel quoniam reddet immortalitatem corpori sanctae ecclesiae. Pl. 15.

Hie. f. Ps. 15.

Subiecto car-
nis.

Restituta dicitur terra Dauid, hoc est, Christo quando corpora nostra eius obsequio mancipantur: vel quoniam mundus relictis idolis, Christi fidem amplectitur, aut cum Iudaei sunt conuersi. Pl. 96.

Hie. & Aug. f. Ps.
96.

Conuersio infi-
delium.

Retribuit Christus pro nobis, quando pro nobis passus est, satisfac- iens Patri, & exoluens quae non rapuit. 137. Sic reddit Ionas, hoc est, Christus vota sua quoniam saluat nos. Ion. 2. d. restituti autem, sunt per Christum liberati. Ezech. 38. d.

Aug. f. Ps. 37.
Hie. f. Ion. & f. Eze.
38.

Remittens Deus
peccata.

Reddit Deus laetitiam salutaris, quoniam dat remissionem & liberationem a peccatis, quae magnam inferunt letitiam. Pl. 50. Et reddit annos, quos comedit locusta, quoniam ad pristinum gratiae & iustitiae statum reducit animam. Ioel. 2. f. Restituit Deus aliquem, cum post peccatum redu- cit eum in statum gratiae, seu innocentiae, quod est restitui in gradum pristinum. Gen. 40. c. Sic restituitur Tyrus in antiquum, hoc est, anima peccatrix reuocatur ad statum gratiae. Isa. 23. d. Et Sodoma, hoc est, Gentilis populus, & Samaria, hoc est, haeretici conuersi: & Hierusa- lem, hoc est, ecclesia vel anima. Ezech. 16. b. Sic Gentes subuersas in inte- grum restituit. Iob. 12. d. Et restituetur ut lutum signaculum, quando anima & corpus reparabuntur in resurrectione. Iob. 38. b.

Ori. 1. leue. 11.
Hier. 1. Isa. 23. & f.
Eze. 16.
Gre. 11. mor. 13.

Reparatio ani-
mae & corporis.

Multiplicatio
fidelium.

Confessio fidei.

Bene operari.

Beatitudo.

Reddit Dominus semen aliud, quoniam multiplicat fideles. 1. Reg. 2. d. Et red- dit labium electum, quoniam dat confessionem fidei. Soph. 3. b. Reddunt quoque, semen Deo, qui audito eius verbo, bene operantur. Iob. 39. b.

Hie. 1. Sopho. 3.

Reddit Deus duplicia, cum beatificat animam & corpus: & quoniam pro temporalibus dat aeterna. Zac. 9. c. Reddet etiam stabulario, quan- do illi dicit: Euge serue bone. Luc. 10. f.

Hie. 1. Zac. 9.
Amb. f. Luc. 18.

Hie. f. Zach. 65. 66.

& f. Eze. 9.

Gre. 15. mor. 4. &

2. mor. 25.

Aug. f. Ps. 78. & de

verb. Dom. ser. 59.

Hie. f. Iere. 16.

Ori. f. Iere. ho. 12.

Hie. f. Eze. ho. 18.

Gre. 15. mor. 22.

Beda. f. Exo. 20.

Hie. f. Isa. 66.

Ori. f. Rom. 11.

Hie. f. Nahum. 2.

Hie. f. Eze. 29.

Hie. f. Eze. 32.

Hie. f. Isa. 16.

Gre. 33. mor. 26.

Hie. f. Isa. 1.

Hila. f. Ps. 4.

Beda. f. Prov. 30.

Hie. f. Hose. 14.

Arno. s. Ps. 75.

Hila. s. Ps. 65.

Aug. epist. 120. & f.

Ps. 64.

Redit Deus unicuique iuxta opera sua. Ps. 61. 78. Et reddit iniquitate in sinu, quoniam animam castigat in affectibus: vel quia non unum pro alio castigat, sed unumquemque pro suo delicto. Isa. 35. b. 63. b. 66. a. 66. e. Et reddit vias alicuius in caput suum, quoniam eum castigat secundum peccata. Eze. 9. d. Sic reddit iuxta adinventiones cuiusque; Hose. 12. a. Et reddit vicissitudinem persecutoribus fidelium. Iob. 3. a. Iob. 34. b. Mat. 20. a. Et reddunt malo doloris sui manus eius, quia damnationem iustam ex iniqua recipiet operatione. Iob. 20. b. Et retributio manuum, est retributio operum. Isa. 3. b.

R. eddit Deus duplices iniquitates, quum prius castigat, & postea poenitentibus peccata condonat, bona retribuens. Ier. 16. d. Vel reddit duplices iniustitias quia servus sciens voluntatem domini sui, & non faciens, plagis vapulabit multis.

Reddit Deus iniquitatem patrum filiis, quum propter peccatum originale puniuntur filii, quod in primis parentibus fuit actuale. Vel quoniam filii imitantur parentes, puniuntur pro eadem peccata, propter quod puniuntur parentes: & poena filiorum, est poena patrum, ut ipsi parentes in filiis quodammodo puniantur. Exo. 20. a. 34. a. Iob. 21. d. Vel pater est diabolus. Peccantes autem ministros peccati adiutoresque requirimus, quos tertiam vel quartam progeniem habet diabolus, quos in praesentia Deus verberat, ut in futuro levius sustineant. Diabolus genuit Iudam, quum in illum intrauit: Iudas abiit ad principes sacerdotum: illi persuaserunt populo: & sic facta est quarta generatio.

Reddidit Deus retributionem Iudaeis, quoniam destruxit Hierusalem. Isa. 66. c. In retributione quoque fiet mensura Iudaeis: quia per legem, quam acceperunt, iudicabuntur & condemnabuntur. Ps. 68. Ioan. 5. c. Rom. 2. 11. b.

Reddidit Dominus sicut superbiae Iacob, ita superbiae Israel, quia sicut defendit luctatorem Iacob, ita contemplatorem Israel. Nahum. 2. a. Et licet vastati fuerint ab Assyrijs: liberati sunt tamen destructis Assyrijs, & angeli singulorum fidelium quicquid in Iacob, & Israel adhaesit pulveris excusserunt.

Reddidit Deus mercedem Nabuchodonosor spolia Aegypti: quia servivit Deo in eversione Tyri. Ezech. 29. d. designatur autem remuneratio malorum in hac vita, & quod si Gentes servient legem naturalem, non peribit illis praemium in iudicio.

Reddit Deus aquas Aegypti purissimas, cum aufert errores a doctrina. Ezech. 32. c.

Reddit velociter Christus, quod iustum est, quia non differt iudicium, cum tempus est iudicandi: nec quisquam potest iudicii eius executionem remorari. Isa. 16. b.

Non reddit Deus quasi aliquid acceperit. Iob. 41. a. quia bonum, quod agimus, est Dei per praevientem gratiam, nostrum vero per obsequentem liberam voluntatem, quam a Deo habemus: & bona oderatio non in Dei, sed in nostram cedit utilitatem. Vnde Ps. 115. Quid retribuam Domino pro omnibus quae retribuit mihi.

Restituit Deus iudices, & psilarios sicut antiquis, cum pro Moise, Iosue, & ceteris veteris legis dedit Apostolos, & doctores novae legis. Isa. 1. g. Retribuere dicitur Dominus aliquando, quum praestat auxilium. Ps. 54. 137.

Reddit mulier fortis bonum & non malum viro suo. Prov. 31. b. quoniam ecclesia vel anima reddit bona opera Christo ob gratitudinem. Reddit autem Deo vitulos labiorum, qui offert orationes, & confessionem peccatorum. Hose. 14. b. hoc est, vota reddere. Nahum. 1. d. Reddit autem vota coram populo, qui recta praebet exempla, & observat promissa in baptismo,

Retributio Dei

Castigat Deus ad emendationem.

Poena maior scienter peccantibus.

Destructio Hierusalem.

Punio Iudeorum.

Praemium maiorum in hac vita.

Promptum iudicium Christi.

Adiuvens Deus.

Gratiarum actio.

Confessio peccatorum.

Bene operari.

Servare promissa in baptismo.

Offerre eucharistiam, & qui offert eucharistiam: qui offert seipsum, & reddit vota dedecus in die, qui in caelesti patria Deum laudat: ita reddetur votum Deo in Hierusalem, hoc est, in patria caelesti: quia hic licet voueamus, tamen quod diu sumus in Babylone, non possumus perfecte reddere, sed in resurrectione offeretur holocaustum corporis & animae. Ps. 21. 60. 64. 65. 75. 115.

Reddit Deus annos, quos comederat locusta, & bruchus, & c. quoniam comulat Sanctos, qui in hac vita multas passus sunt tribulationes. Iob. 2. f.

Reddere rationem, est reddere computum. Reddidit autem tamen villicationis suae villicus, sicut Paulus, quando illi dictum est: Saule, Saule, quid me persequeris? Luc. 16. a.

Reddere animam pro anima, est dare vitam corporis, pro vita animae, vel reformare scandalum datum. Reddere etiam oculum pro oculo, sit, quoniam ab eo, qui sensum turbavit alterius, aufertur proprius sensus. Ad idem refertur reddere dentem pro dente. Exodi. 21. b. Reddere etiam pinguis ante Solis occasum, est satisfacere scandalizato, ut exeat a peccato: vel reddere usum sermonis. Exodi. 22. d. Deuteronomi 24. Reddere bouem pro boue, & restituere quing; boues pro uno, aut quatuor oves pro una. Exodi. 21. d. 22. a. est transferre in se poenitentiam eius, quem errare fecit, & Iudas agit poenitentiam per quinque libros Moysi. Christiana per quatuor Evangelia. Reddere damnum ignis, & pecuniam. Exodi. 22. Levit. 5. d. est agere poenitentiam, propter indisciplinam correctionis, aut scandalum. Restituere operas & impensas in medicos, est adducere ad poenitentiam per doctores, & admonitores eum, quem peccare fecit. Exodi. 21. c. Reddere pretium iumentorum, est teneri reum doctoris, qui indisciplinatus aperuit sensum: unde simplices incidunt in errorem. Ideo tenetur agere poenitentiam, & conari reducere errantes.

Reddentes decem mulieres panes ad pondus, sunt decem praecepta simpliciter tradita. Levit. 26. d.

Reddere debitum pro peccato, est affligere se per poenitentiam. Reddit autem animum & murem unum, qui sic commissi luget praeterita, ut perfecte caueat futura. 1. Reg. 6. a. Reddere autem depositum, est animo, & corpore poenitentiam agere. Exodi. 22. a. b. Reddere vero novissimum minutum, est minimorum & peccatorum poenas lugere. Vel et peccata terrena, perpetuo soluere. Luc. 12. g.

Reddere pecuniam virgini iuxta modum dotis. Exodi. 22. c. est honorare sensum literalem dote fidei, quoniam sensus literalis regnum charitatis edificat.

Reddere primogenitum bonis aut ovibus octavo die. Exo. 22. d. est offerri opera in iudicio remuneranda post septem dies huius vitae. Redditus leprosus munditia. Levit. 13. a. 14. a. est peccator mundatus a peccato.

Reddite urbes Israeli, quas tulerant Philisthim, designat instauratas, ruinas angelorum per homines, vel restitutos ad gratiam, qui decepti fuerant a daemonibus, vel haereticis. 1. Reg. 7. d.

Redditus vinearum, dici possunt opera aut fructus praedicatorum. 1. Regum. 8. a.

Reddere quae sunt Caesaris, Caesari, & quae sunt Dei, Deo: est dare corpori necessaria, & animae quae sua sunt. Vel relinquere principi huius mundi vitia, & renunciare mundo: dare vero & ascribere virtutes.

Reddit ecclesiae sementem Rhinoceros. Iob. 39. b. quando principatus seculares, qui prius stuebant in ecclesiam, suscepta fide, fructum bonorum operum in ea reddunt.

Reddit ecclesiae sementem Rhinoceros. Iob. 39. b. quando principatus seculares, qui prius stuebant in ecclesiam, suscepta fide, fructum bonorum operum in ea reddunt.

Reddit ecclesiae sementem Rhinoceros. Iob. 39. b. quando principatus seculares, qui prius stuebant in ecclesiam, suscepta fide, fructum bonorum operum in ea reddunt.

Reddit ecclesiae sementem Rhinoceros. Iob. 39. b. quando principatus seculares, qui prius stuebant in ecclesiam, suscepta fide, fructum bonorum operum in ea reddunt.

Reddit ecclesiae sementem Rhinoceros. Iob. 39. b. quando principatus seculares, qui prius stuebant in ecclesiam, suscepta fide, fructum bonorum operum in ea reddunt.

Reddit ecclesiae sementem Rhinoceros. Iob. 39. b. quando principatus seculares, qui prius stuebant in ecclesiam, suscepta fide, fructum bonorum operum in ea reddunt.

Reddit ecclesiae sementem Rhinoceros. Iob. 39. b. quando principatus seculares, qui prius stuebant in ecclesiam, suscepta fide, fructum bonorum operum in ea reddunt.

Hic. f. Eze. 30.

Hila. f. Math. Cano.

12.

Gre. 19. mor. 15.

Hila. f. Pl. 136.

Euch. q. m. Psal.

Biblioteca

Glo. int. f. Exod. 22.

Gre. f. 1. Reg. 5.

Amb. 4. de interp. 9.

Hic. f. Eze. 26. & f.

Ecc. 10. 10.

Gre. 13. moral. 2. & f.

18. & 20. mor. 23.

Hic. f. Iere. 21.

Gre. 20. mor. 23.

Gre. 12. mor. 23.

Hic. f. Joel. 2.

Gre. mor. 17.

Restitui sanitatē brachio fracto Pharaonis, est reddi malis vires ad nocendum Ezche. 30. c.

Restituta man⁹, est reddita sanitas aīe ad benē operādū. Mat. 12. a.

Reddit testimoniū ecclesiæ oculus, quando quis exemplis vitæ illius seu membrorum eius, benē viuendo respondet, Iob. 29. b.

Retribuere Babyloni retributionem, quam retribuī, est dñari carni quæ prius dominabatur, & eam captiuā ducere, quæ ipsū prius habuerat peccati lege captiuū. Est etiā exordia vitiorum ad petā, quæ Christus est, allidere. Pl. 136.

Restituere optimum, quod habetur in agro. Exod. 22. a. est satisfacere inuasionem dignitatis alterius per amissionē eius quā habebat.

Restituere Dagon in locum suum, est idololatriæ statum subtili cōsideratione perquirere. 1. Reg. 5. a.

Reddentes malum pro bono fuerunt Iudæi, persequentes Chr̃m in passione, à quo multa bona acceperant, & etiā dæmones. Gen. 44. b. Iere. 18. b. Plal. 37.

Redigere.

Redigere, est vi quadam, aut industria in aliquid reducere.

Redigit Deus in nihilū, cū perpetuū cōdemnat, aut quū in perpetuū destruit: quā rōne redacta est Hierusalem in nihilum. Isa. 34. c.

Iere. 10. b. Ezech. 26. d. Rediget etiam Deus in ciuitate sua imaginem malorū ad nihilū. Pl. 72. quia nō inueniūtur mali in cælo. Vel in ecclesia destruit varia dogmata, quorū personā Philo. & hñici induit.

Ad nihilū redigūt mēbra Iob, hoc est, ecclesiæ, cū infirmi pspiciētes pueros florere, iustosq; cruciari, ad hoc nōnunq; perueniūt, vt se bona vel inchoasse peniteatq; ita ad agēda mala citius recedūt, ac si eorū vitæ nocuerit bonū, qd inchoauerāt. Iob. 16. b. 17. d. 30. b.

Redigi terram in solitudinem, est ecclesiam desolari. Gene. 47. a. Exod. 23. d. Et redigit Deus domum Dauid in solitudinem, quando destruit aliquam ecclesiam cum pastore. Iere. 21. a.

Redigi dicunt boni in nihilū apud malorū estimationē, qñ ea, q ipsi quali sūma diligunt bona tēporalia, ipsi boninō tenēt. Iob. 30. b.

Redactæ domus in tumulos, sunt cogitationes prauorū inordinatæ, & à vitæ ædificio lapsæ: dñ enim prauī quīq; confusis actionibus sibi metipsis ad peruersa opera iungūt, ostēdunt proculdubio, quia de ædificio vitæ ceciderunt. Iob. 15. d.

Rediguntur vultus in ollam in iudicio, quando peccatores magno pauore consternati erunt. Iob. 2. b.

Rediguntur cerutes superborū in lutum. Iob. 13. b. qñ superbus quisq; humiliatur in morte, & elata caro tabescit in putredine.

Redimere, vide Emere.

Redire, Regredi, Reuerti, Remeare.

Redire, est quasi retro ire, hoc est, ad locū, vnde prius quispiā venerat: quod & regredi, & reuerti dñ. reuerti etiam, est reuocari. Exo. 14. g. Vt reuertatur aqua Aegyptios. Et reuersus, conuersus. Exo. 13. 2. g. reuersusq; ad Dominum. Iterans Gen. 8. c. qñ nō est reuersa via tra ad eū regressus. Gen. 8. b. reuersa est ad eū in arcam. respiciēs. 3. Regum 8. c. Et reuersi fuerint ad te in toto corde. restitutus. Leuit. 13. g. Faciem pristinā non reuersam. retrocedens. 4. regum. 19. b. reuersus est ergo Rapsaces.

Reuerti

Gratificans

Deus.

Parcens & succurrens.

Flagellans Deus

ad penitentia.

Relinquens

Deus.

Reuertes Chri

stus ad Patrē

Veniens Chri

stus ad Iudæos

Resurrectio

Christi.

Christus semel

mortuus.

Firmitas Euan

gelij.

Firmitas in vir

tute.

Regressio ad

cōtemplationē,

& rursus ad

actionem

Christus veniens

ad nos.

Impletis ver

bi Dei.

Reuerti tribuitur Deo per metaphoram, sicut & ire. Dicitur autē reuerti Deus gratificando. Gen. 18. b. Reuertar ad te hoc eodem tempore. Item quando parcit, & quādo in tribulatione succurrit, quasi qui prius abiit, & reliquerit. Ho. 11. c. Iob. 10. c. Mich. 7. d. Sic dicitur reuerti ad Hierusalem in misericordijs. Zach. 1. c. 8. a.

Reuertitur et Deus, quum eos, quos reliquerat quasi insensibiles & desperatos, postea flagellādo ad penitentia dolorē excitat. Iob. 10. c. Dñ quoq; non reuerti furor Domini vsque dum faciat, quando plenā exercet Deus vltiorem. Iere. 23. c. Reuertitur verò, quum placatur.

Reuerti dicitur Deus in locum suum, quando iam non curat eos, quorū prius curam gerebat. Hose. 5. d.

Non reuertitur iustitiæ verbum, quod egreditur de ore Dei: quia Filius genitus à Patre, non est ipse Pater. Isa. 4. 5. d.

Reuertitur Sol ad locū suū, qñ Filius redit ad Patrem. Eccl. 1. a. Et regrediens Iacob cū duabus turmis, est Christus appatens coram Patre, pueris Iudæis & Gentilibus. Gen. 32. c. Idē reuertens i terram suā, Christus ad Patrem. Gen. 31. a. Reuersus etiam Sol decem gradibus, est resurgens Christus, & ascendens vmbra figuratum, per quas descendērat Isa. 38. b. Regressio Dei in altum propter synagogam popu

lorum, designat exaltationem gloriæ Christi. Pl. 7. Hose. 5. c.

Reuertens Iesus manē in Hierusalē, est veniēs cū gratia ad Iudæos, vt eos illustret. Mat. 21. b. Et reuertens Ioseph ad fratres suos, est Christus ad Iudæos. Gen. 42. c. Reuerti aut dicit Dominus eodem tempore iuxta conditum, qñ venit sicut fuerat prophetatum Gen. 18. b.

Reuersio Abraham & Isaac ab immolatione. Gen. 22. d. designat resurrectionē Chr̃i vel sū eius aduentū. Et qvenerunt ad seruos præstolantes, designat vocationē Iudæorū in fine mundi. Ad vtrūq; re

ferri pōt, qñ petit sponsa vt reuertat sponsum. Cant. 2. d. Reuertit viremeritricis in die plenæ Lunæ hoc est, Christus ad iudiciū. Prou. 7. d. Et rediens Samaritanus, est Chr̃s ad iudiciū veniēs. Luc. 10. f. Et reuertit a nuptijs, quū nobis p iudiciū manifestat Luc. 12. c. Reuerti quoq; dñr aīalia, quia in iudicio venient cū Christo ad conuincendos peccatores. Vñ in similitudinē fulguris coruscantis reuerti dñr Ezec. 1. a.

Non reuertantur animalia. Ezec. 1. c. quia Christus semel tantum operatus est opus redemptionis nostræ, neq; amplius moritur.

Non reuertantur aīalia, quum incederent: quia semper euangelia ad vltiora procedunt, nec vnquā superant aut recedunt. Sic nō reuertantur rotæ euntes: quia vtrūq; testm manet firmum, & immutabile, spiritualiter intellectu. Reuertebantur enim aīalia, qñ prædicatores Euangelij non prædicabant indignis, ne sanctum darent canibus. Ezec. 1. c. Vel non reuertuntur aīalia: quia electorum mentes, quū per collatam sibi actiue vitæ gratiam erroris vias deserunt, redire ad mala mundi nesciunt, quæ reliquerunt. Quum verò per contemplationis aciem ab hac se eadem actiua vita suspendunt, eunt, & redeunt: quia per hoc q diu persistere in cōtemplatione sunt, se exercendo reformant, & sup se rursus surgere cōtemplando cōualescant. Possunt et hæ reuersiones ad vires animæ, & ad quatuor anni tēpora referri.

Reuertens Ioseph in Aegyptū, est Chr̃s, qui sp venit ad suos, q sunt in hoc mundo. Dñ aut reuerti & in baptismo, & in sacramento eucharistia. Gen. 50. c. Reuertens etiam Moses ad fratres suos in Aegyptū, aut et ad populum, aut in castrisidem designat. Exod. 4. c. 24. d. 33. c.

Non reuertitur verbum, quod egreditur de ore Dei: quia opere cō

CCCC 3 pletur.

Gre. 9. mor. 42.

Gre. 9. mor. 42.

Glo. int. f. Iere. 13.

Hic. f. Hose. 5.

Aug. de quin. hare.

Hic. f. Ecc. 1.

Beda f. Gen. 31.

Basi. f. Pl. 7.

Rup. f. Hose. 5.

Ori. f. Mat. ho. 16.

Amb. 2. de Abr. 11.

Gre. f. Can. 2.

Beda f. Gen. 22 & f. Prou. 7.

Ber. f. Can. ser. 72.

Amb. f. Luc. 10.

Gre. ho. 13.

Rup. f. Eze. 10.

Rup. 1. f. Eze. 14.

Hic. f. Leu. 1.

Gre. f. Eze. 10. 3 & 6. & 10. mor. 29.

Beda. f. Exo. 5.

Rup. 1. f. Eze. 10.

Hic. f. Isa. 45.

pletur. Eadem ratione dicitur non reuerti vacuum. Dicitur etiam non reuerti nix in cœlum hoc est, verbum Dei, quod non reuertitur, nisi fecundata terra. Isa. 4. 5. d.

Rup. 4. Exod. 3. 6.

Rup. Cant. 6.

Isyph. f. Len. 22.

Hic. f. Iere. 3. 1.

Hic. f. Isa. 2. 8.

Beda. f. Exod. 2.

Hier. f. Zach. 1. 4. &

f. Ezech. 38

Gre. 2. mor. 40.

Reuertens Moyses ad castra de tabernaculo fœderis, est lectio legis, veniens ad Iudæos, seu apud ipsos manens sine Euāgelii grā. Exod. 3. 3. c.

Reuerti Sonamitidem. Cant. 6. d. est redire pristina fidem Abraham & Patriarcharum, quæ iam recesserat à Iudæis, traditiones suas pluris facientibus Reuertitur etiam filia sacerdotis ad domum eius sine liberis quando relictis erroribus reddit synœra fide. Leui. 2. 2. b.

Reuertuntur filij Rachelis de terra inimici, cum Innocentes ab Herode occisi, inducuntur in gloriā: quod et erit: quoniam resurgent ita dicuntur reuerti ad terminos suos, & ad ciuitates suas. Iere. 3. 1. c. Reuertuntur etiam de bello, qui vicerunt diabolus, & hæreticos. Isa. 2. 8. b.

Reuertentes filij Iethro ad patrem, designant reuersionem animarum ad Christum, quando tentantur. Exo. 2. c.

Reuertitur terra ad desertum, cum ecclesia venit ad Gentes. Zach. 1. 4. b. Et reuersa terra à gladio, est ecclesia ex Gentibus conuersa, nec ultra dæmonibus subiecta. Ezech. 3. 8. b.

Reuertit nudus i vterū matris Iob. 1. d. quoniam tētatus aīus, & infirmitas suā inopia dephesus, dicit: Nudū me ī fide prima grā genuit, nudū cadē grā in alsūptione saluabit: est nāq; aī turbati solaciū, vt pulsatus vitiis, cū se quasi nudari virtutib; aspiciat ad solā misericordiē sp̄s, recurrat, & eo se nudari nō sinat, quo se à virtutib; hūiliter nudū putat.

Reuertens seruus Abraham ad dñm suū cū Rebecca, designat gratiarū actionē prœdicatoris pro fructu prœdicationis, quæ ascribit Deo. Gē. 2. 4. g. reuertentia ē fulgura, sunt miracula sanctorū prœdicatorū: quæ tunc reuertit dñs, quoniam ipsi prœdicatores nō sibi, sed Deo gloriā tribuūt. Iob. 3. 8. d. Sunt et inspirationes reducentes ad Deū. Reuertuntur quoque flumina ad locum vnde exeunt, quando prœdicatores omnē gratiam prœdicationis ad Deum referunt, à quo acceperūt Eccl̄æ. 1. b.

Reuerti Annam in domum suam, est prœdicatores redire ad cōtēplationē, & ad Gentium deuotionē. 1. Reg. 1. c. Et reuertens Samuel ad somnū, est prœdicator ad contemplationis secretum se colligēs. 1. Reg. 3. a. reuertens quoq; Samuel in Ramatha, est eleuatio prœdicatoris p amorē celestiu. 1. Reg. 7. d. & reuerti Saul ad patrē, ē prœdicatorē redire ad contemplationē. 1. Reg. 9. a. Redire quoque in domū, est ad spiritualia & interiora transire. Luc. 8. f. Et reuersio Iacob in patriā suā, est transitus ad spiritualiū cōtēplationē. Gē. 31. a. Reuertētia quoq; fulgura sunt prœdicatores redeūtes cōtēplationem. Iob. 3. 8. d.

Reuertens Moyses ad Dominum, est veniens ad petendū auxiliū Dei aut reuertens ad Deum in tribulatione. Exod. 5. d. 32. g.

Reuertit Gedeō victor in pace, quando quis deuictis oībus prauis affectibus mente trāquilla destruit rōnes falsas vitiōrū. Iud. 8. b.

Non reuertentes filij ceruarum ad eas, cū pergūt ad patrē Iob. 39. a. designat illud quod dixit Christus: Nemo mittens manum ad aratrum & respiciens retro, aptus est regno Dei. Designant etiam p venientes ad felicitatem, nō amplius querere doctores. Vel qui hic bene instructi sunt non indigent ut rursus ab eisdem doceantur.

Nō est reuersus coruus in arcā Noe. Gen. 8. a. quia vitia nō cōueniunt iusto. Reuersa est autem columba: quia simplicitas inimica est ī quietudinis, amica iustitiæ. Sed eadē postmodū, non est reuersa, quādo iam prodest aliis, qui cōuertunt. Quod aut columba nō inuēta requie

littera legis sine sensu Euāgelico.

Renouatio fidei Iudæorum

Venire ad gloriam.

Reuersio animæ ad Christū

Ecclesia ad Gētes dilatata.

Cogitatio propriæ infirmitatis.

Gratiarum actio prœdicatorum.

Transitus ad contemplationem.

Reuersus ad Deum.

Destruere rationes vitiōrū

Non respicere retro.

Beatos non indigere doctore.

Non redire ad vitia.

Simplicitas amica iustitiæ.

Bonis nō est requie reuersa est, ostendit per nouū testm̄ requiē Sāctis in hoc mūdo nō esse pmissā. Post 40. n. dies emissā est, q numer⁹ vitā, q in hoc mūdo agit, significat. reuersio ē colūba, ad arcā, designauit nō esse rebaptizadū eū, q tā ī arca baptizatus est: Coruus verò interijt in aq̄s nō reuersus: quia rebaptizari voluit. reuersa aut colūba cū ramo oliuē, est reducens ad ecclesiā eos qui erāt fortis, sed eū fructu. Nō reuersa est reducens ad aut post alios septē dies, designat finē seculi, qn erit Sanctorū requies ecclesiā errā non adhuc in sacramento spei, sed in ipsa pfectione salutis æternæ, ter.

Reuerti iussus est dæmoniacus curatus à Chro in domum suā, vt narraret suis quanta fecit illi Dominus, quū ipse vellet sequi Chrm.

Finis seculi. Luc. 8. g. vt designet, quod quum quamlibet parum de diuina cognitione percipimus, redire ad humana iam nolumus, & proximorū necessitatibus onerari recusamus. Sed sanatos nos Veritas ad domū mittit, narrare quæ nobiscum acta sunt, præcipere videlicet mens prius deludet in opere, & postmodum refici debeat per contemplationem.

Fiducia post tērationem. Reuertit pollutus nocturno somnio ad castra post Solis occasū. Deuter. 1. 3. b. quia de feruescente tentationis ardore, necesse est, vt iterum fiduciam erga societatem bonorum sumat.

Seruiētes voluptates rōni. Reuertunt aquæ Iordanis in alueū suū. Iosu. 4. c. qn in resurrectione ne voluptates sensu reuertent puriores, & beneplacito volūtatē & exteriori mali. 2. 5.

Reformatiuitate. Reuertit figura ad Nabuchodonosor Dan. 4. g. qn iuxta consuetudinem amissam ad tempus religionis forma reformatur. reuertens quoq; Iacob in patriā suā, designat religiosum colligentē se in monasterium. Vel recurrentes ad summū pontificem in gravaminibus inferiorum prælatorum. Gen. 31. a. 3. c. reuertitur in dem ad dies adolescentiæ suæ, qui ad prioris vitæ integritatem renouatur. Iob. 3. 3. d.

Descensus à contemplatione. Reuerti de fonte, est à contemplatione ad actionem transire. Sic reuertebat rebecca. Gen. 2. 4. b. Et rediens Iacob de agro, est à cōtēplationis, culmine descendens. Gen. 30. c. Et reuertens Elcana in ciuitatem suam, est à celestium contemplatione ad inferiorum administratio nem descendens. 1. reg. 1. c. Et reuersi satrapæ in Acharon sunt prœdicatores descendentes ad conuertendos steriles. 1. reg. 6. d. reuersus etiam Moses demonte, est descendens à contemplatione. Exod. 3. 2. d.

Acquirere gloriam celestē. Reuertitur vnusquisq; anno iubilæi ad possessionem, & terram suā. Leuit. 2. 5. b. quando Sancti, in hoc mundo peregrinantur, tēpore iudicij recipiuntur in patria celesti. rediens ē tempus anni, quo cuncta conduntur. Exod. 3. 4. c. est tempus remunerationis cuiusq; & quādo offerre debemus opera nostra cum fide.

Retrahi à mūdo cum bonis operibus. Reuerti filios Israel ex Aegypto generatione quarta, est à munda nis ad interiora venire bonorum operum magno fructus: vel ætate iam virtutibus firmata. Gen. 1. 5. d. 46. a.

Educi de limbo. Reuerti, etiam Iacob de Aegypto, est sanctos Patres per Christū educi de limbo. Gen. 1. 5. d. 46. a.

Conuerti. Reuerti aliqui est conuerti, respicere, & iustificari. Deut. 4. e. 30. b. reuertaris ad Dñm Deum tuū. Et reuerti de Aegypto, est à tenebris peccatorum ad lucem græ redire. Et reuertitur Iacob de terra captiuitatis, quū fideles exeunt à captiuitate peccati, quæ reuersio est ad Dominū, ad quē reuertendū est toto corde. 1. reg. 7. a. 1. 9. b. 1. 9. d. 30. c. 4. 4. d. Hose. 6. e. 7. c. Nahū. 2. d. Zach. 10. d. Et reuertit à viis suis, q emē dantur à peccatis. Iere. 3. a. 8. b. 1. 5. b. 1. 8. b. 30. b. 3. 1. b. Et reuerti de tenebris ad lucē, est à statu peccati ad statum gratiæ redire, & à tribulatione

Aug. f. Ioan. 1. 1. 6.

Gre. 6. mor. 2. 8.

Gre. 9. mor. 40.

Ricar. de f. victo. de exteriori mali. 2. 5.

Ricar. de S. Victo. de secur. conſciē. 4. 8. Lyra. f. Gen. 31.

Gre. 2. 4. mor. 5.

Gre. f. 1. Reg. 1. 6.

Isyph. f. Leni. 2. 5.

Glo. int. f. Exod. 3. 4.

Amb. 2. de Abra. 9. Philo. quis rerum dñi hares.

Ori. f. Gen. 1. 5. Hic. f. Isa. 1. 9. & f. Nahum. 2.

Gre. 12. mor. 1. 9.

Amb. f. Luc. 15.
Gre. 2. di alo. 3.

Ricar. de S. Vito. 5.
de arca mysi. 8.

Gre. 16. mor. 17.

Hie. f. Eze. 16.
Glo. m. f. Leni. 13.

Hier. f. Isa. 59. & f.
Hofe. 3.
Gre. f. 1. Reg. 14.
Rup. f. Hofe. 3.
Beda f. Gen. 16.

Amb. 2. de Abra. 5.

Lyra f. Gen. 43.

Hie. f. Eccl. 1. e. 12.

Hie. f. Eze. 7.

Glo. int. f. Leni. 14.
& f. Exod. 32.

Glo. ord. f. Exod. 34.
Glo. ord. f. Exod. 28.
Gra. f. 1. Reg. 15.

tione ad consolationem. Job. 15. c. 22. d. 24. c. 3. b. Reueri etiā Agar, est redire ad rōnē & respicere. Gen. 16. c. Istud est reddere ad cor. Isa. 46. c. Et reuersus dī ad se prodigus, qui extra se erat peccando, & q̄ prius sequebatur sensus, qui extra se eum ducebant. Sicut autē est gemina digressio à seipso, sic est gemina reuersio. Ab utroq; regressu quasi ad conuersationis nostræ habitaculum reuertimur, q̄ post mandata negotia, vel post celestium contemplationum spectacula ad circumspectionē morum nostrorum mentis nostræ oculos reducimus, & intima nostra discutiētes, quales ipsi sumus, studiosa retractatione perscrutamur. De prima reuersione rectē intelligit, qd̄ diximus defiliō prodigo, qui in se reuersus, dixit: Quanti mercenarii in domo patris mei, abūdāt panibus. Luc. 15. d. De secunda reuersione rectē intelligimus, qd̄ de apostolo Petro legimus. Petrus ad se reuersus, dixit: Nunc scio verē, q̄a misit Dñs angelum suū, & c. Acto. 12. b. hoc est, reueri ab extasi ad actiones humanas reuertitur ēt per semitas luminis, qui respicit. Job. 24. c. Reuertitur Sodoma ad antiquitatem suā, q̄n Gentiles conuertuntur: & Samaria, q̄n hæretici: & Hierusalem, q̄n peccatores ecclesiæ. Ezech. 16. g. Porro non reueri faciē pristina leprosa vestis, est non redire ad pœnitentiam. Leuit. 13. g.

Redeūtes ab iniquitate in Iacob, sūt cōuersi ex Iudæis. Isa. 59. d. reuersio autē meretricis ad virū priorē est, q̄ fiet in fine seculi synagoga Iudæorū. Hofe. 2. b. 3. b. Idē designare pōt reuersio Iac. Gene. 28. d. 46. a. reuersi quoq; Hebræi à Philisthæis, sūt pueri à peccatis 1. reg. 14. c. Reueri dī Agar ad dominam suam, quando ecclesia ex Gentibus se subdit Apostolis & alijs credentibus ex Iudæis. Gen. 16. c. Reuersio Abrahæ in Bethel, hoc est, in domū Dei, designat bonos principium & finem habere Deum. Gen. 13. a. Retuertens ruben ad cisternam, ut quæret Ioseph, est sermo propheticus, quærens explicare Christum. Gen. 37. f. Reuertens fratres Ioseph ad emendandū triticum, designant reuertentes ad gustatam sapientiam. Gen. 43. a. Idem designant reuertentes in oppidum ad eandem Ioseph propter scyphum. Gen. 44. c. Reuertitur spiritus ad eum, qui dedit illum, quum anima reuertit ad Deum. Eccl. 12. c. Vbi ostenditur animam non seminari cū corpore, sed creati & infundi à Deo.

Non regreditur visio ad multitudinē. Ezech. 7. d. vel quia prophetia citō deberet impleri. Vel quia post mortem Christi non fuit visio in populo Iudæorum, sed in Ecclesiā.

Reuertens sacerdos die septimo ad cōsiderādū domū leprosam. Leuit. 14. c. ē moderatē corripies peccatōrē, ut veniat ad veniā leprosi for mis Spūs. Et redeūtes Leuiti à porta viq; ad portā occidēdo de filiis. Isra. Exod. 32. f. sūt nullū vitiiū p̄mittētes sine pœnitētiā, & correat. Reueri populū cū pace ad loca sua, & reuersus ē Iethro in terrā suā. Exod. 18. d. designat reuersionem ad tranquillitatem cōscientiæ.

Reuertentes Aaron & principes ad Moysen. Exod. 34. d. sunt cōuertentes se ad intelligentiam spirituales legis.

Redeūtes summitates superhumeralis in vñū, designant cōstātiā inter p̄spera & aduersa, & cōcordiā intētionis & actionis. Exod. 28. b. Reueri Samuelē petens Saul. 1. reg. 15. f. designat nolentē separari à communione fidelīū. Vel designat q̄ prælatus cum subdito pro ipso subdito orat, & plāgit pro eo. Nolēs autē reueri Samuel, designat desertionē impœnitentis. Sed tādē, reuertitur, quia electi prædicatores

potentes

Consolari.

Redire ab extasi.

Conuersio Iudæorum.

Ecclesia subdit se Apostolis.

Deus principium et finis bonorum.

Sermo propheticus, explicans Christum.

Reuertens ad sapientiam.

Corruptio peccatoris.

Reuersio ad cōscientiam.

Intelligere legem spiritualiter.

Constantia.

Cōcordia intētionis & actionis.

Dimittere do-
Et inam Iudas
cam
Mutare vitā
in bonam.

Mors
Humiliari.

Recordari.
Cessatio puni-
tionis.
Reueri ad vi-
tā.

Apostatis.

potentes seculi & pro iniquitate percutiunt, & pro exemplo bona quædam sinunt agere, ne si despiciantur, ad peiora labantur.

Non redire ad Herodem, est nihil accipere de Iudaica doctrina. Hila. f. Mat. can. 1. vel cauere mundana. Mat. 2. b. Reueri autem per aliam viam, est mutare vitā accipiendo doctrinā Christi & per ipsum ire: ut qui à para Amb. f. Luc. 2. Gre. ho. 10.

disiugandiis p̄ delectamēta discessimus ad hæc p̄ lamēta reuocemur. Reuertit pax ad prædicatores, quia sacramentum pacis intra propriam conscientiam cōiinetur, quando ab aliis non recipitur. Mat. 10. b. Luc. 10. a. Et reuertuntur stellæ post pluuiam, Ecclesiast. 12. a. quando prophete & prædicatores cognoscentes auditores indignos, reuertuntur ad eum, à quo missi sunt. Hila. f. Mat. can. 10.

Non rediens spiritus hominis est non potens resurgere à peccato per semetipsum. Pf. 77. Sic non reuertit, qui ingreditur ad meretricem: quia non potest per se resurgere. Pro. 2. d. Beda. f. Pro. 2.

Redit homo in terram suam, quando moritur. Pf. 145. Sic reuertunt flumina ad locum unde exeunt, & reuertitur pulvis in terram suam. Ecclesiast. 1. b. 12. c. Iob. 34. b. Reueri autem in puluerem, est redigit in puluerem, & reuertuntur in puluerem suum, qui cognoscunt se esse puluerem, & humiliantur. Pf. 103.

Non reuertitur oculus, ut videat bona: quia post mortem nō pōt quisquam ad hanc vitam redire, nisi Deus reducat: neque etiam à morte animæ ad eius vitam. Iob. 7. b. Nec reuertetur vltra in domū suam, qui æternis suppliciis traditus: ad hoc iam vbi amore inhæserat, nequaquam reuocatur. Iob. 10. d. Pro. 2. d.

Reueri, iterdū ē recordari. 1. Paral. 24. c. Ut reuerterent ad Dñm. Reuersus dī gladius Babylonis in vaginam suā: qui cessarūt punitiones & p̄sequutiones, quas Deus p̄ Babylonis exercebat. Eze. 21. b.

Reuertens Ephraim in Aegyptum, designat reuertentē ad mundana, & ad tenebras vitiorum. Hof. 9. a. 11. b. Et reuertitur venditor ad id, quod vendidit, q̄n relinquens mundum ad ipsum reuertitur, ut canis ad vomitū. Eze. 7. d. Pro. 26. d. Et reuersa lepra, est relapsus in hæresim, aut peccatum. Leu. 14. f. Redire mensem mulieris, dicit recordationem turpitudinis. Leu. 15. c. Et reuertens Israel in castra, sunt Iudæi ad pristinum errorem redeuntēs. 1. Reg. 4. a. Reuersus ēt Laban dimisso Iacob, typus est apostatarum à Christo redentium, Beda. f. Gen. 31.

nec sequentium baptisimū, quem acceperant. Gen. 31 g. Reuersi autē à prælio antequam venirent ad aquas. Iudi. 7. a. designant Catechumēnos, qui discedunt à fide antequam ad baptisimū veniant. Reueri de agro in domum, est repiscere retro. Mat. 24. b. Mar. 13. c. Sic reueri ad tollendam tunicam, est redire ad hominē veterē. Luc. 17. g.

Reuersi, ut essent absque iugo. Hof. 7. d. dictum est de decē tribubus quæ recesserūt à lege: & dī de hæreticis nolētibus obedire ecclesiæ. Reuertuntur errores hæreticorum in mercedem meretricis: quia ipsi hæretici non habent diuitias de paterna hereditate. Mich. 1. b.

Reuertens immūds spiritus in domum suā, est diabolus rediens ad Iudæos, quos reliquit, q̄n illis data fuit lex. Mat. 12. d. Luc. 11. d. Redit in memoriam iniquitas patrum, quando recitantur martyria vbi etiam est memoria tyrannorum.

Reuertitur Sol ad locum suum, quando intelligentia veritatis reddit ad mentem Ecclesiast. 1. a.

Reuersi filii Israel in Phairoth. Exo. 14. a. Reuertentes aquæ super Aegyptios. Exo. 14. g.

Reducere.

Ricar. de. f. victo 3 de arca mysi. 6. 7.

Hie. f. Pf. 70.
Arno. & Aug. f.
Psal. 70.

Hie. f. Iere. 29. et f.
Zach. 10.

Amb. 2. de Abra. 7.

Gre. 2. pasto. 6.

Glo. inte. f. Gen. 18.

Hie. f. Isa. 1.
Gre. f. 1. Reg. 2.

Cyril. 7. f. Ioan. 5.

Gre. 9. mor. 37.

Gre. 17. mor. 12.

Glo. ord. f. Isa. 37.

Rup. 6. f. Gen. 39.

Glo. inse. f. Ioel. 2.

Ricar. de. f. Visto. de
statu inte. hois. 10.

Mila. f. Pf. 81.

Reducere, est retto ducere, & retrahere.

Reduxit Deus Christum de abyssis terræ, quando eum resuscita uit à mortuis. Pf. 70. Reducit etiam Deus nos iterum de abyssis terræ per mortem ipsius, à morte animæ liberando: & reducit nos iterum, quando post baptismum peccantes ad pœnitentiam reuocat: & quia resuscitatos in spe, suscitabit in resurrectione. Isa. 57. d.

Reducit Deus captiuitatem, quando liberat à potestate diaboli. Et de terra Aegypti, & ab Assyrij. Iere. 29. c. 3. b. Eze. 36. f. Zach. 10. d. Et re ducens Abraham Lot, & omnem substantiam Sodomorum, est reuo cans ad virtutem eos, qui in vitia ceciderant. Gene. 14. c. Idem est re ducere bouem errantem. Exod. 23. a. Et reducere abiectum de grege, est eum, qui inculpam lapsus est, ad statum iustitiæ ex pastoralis soli citudinis vigore reuocare: & errantem ad veritatē reducere. Eze. 34. a.

Reducens Deus Iacob in terram suam, designat conuersionem Iu deorum in fine mundi futuram. Gen. 28. d. Formatus est autem Chrs seruus, vt reduceret Iacob ad Deum. Isa. 49. b. Reducere quoque Sion in iustitia, est aliquos ex Iudæis iustificari. Isa. 1. g.

Reducit Dominus ab inferis. 1. Reg. 2. b. quia Gentilem populū ad Filii sui fidem deuotē accedentem suscipit: cui velut altus abyssis car cer extitit immensa obscuritas erroris.

Reducere gregem ad caulas, & etiam ad pastum. Gen. 29. b. est libe rare simplices ab erroribus hæreticorum, & dare illi s pastū synceræ doctrinæ. Non reducant autem mali pastores, quod abiectū fuerat, quando graui errore aut hæretica peste à veritate fidei labductos ad sinceritatem fidei non rursus conuertunt.

Reducit Deus hominem in puluerem. Iob. 10. b. quando per subtra ctionem spiritus mens, aliquantulum in tentatione, deferitur, & quasi ab humore pristino terra siccatur, vt infirmitatem suam derelictus sē tiaz, & sine infusione gratiæ, quantum homo aruit, agnoscat.

Reduci nauiculam, in qua prædicabat Christus paululum à terra. Luc. 5. a. designat prædicatores rudibus debere populis, nec alta ni mis de cœlestibus, nec tamen terrena prædicare.

Reducit Deus regem Assyriorum per viam, qua venit, quando pu nit diabolum iuxta merita: & quando facit vt non possit implere vo luntatem suam aduersus bonos. Isa. 37. f.

Reducere Isaac in terram natiuitatis Abrahæ. Gen. 24. a. esset vellē seruire carnalem Iudaismum post legem euangelicam.

Redundare.

Redundare, est superabundare, & etiam refluere, seu recidere. Redundant torcularia vino Ioel 2. f. quando abundat doctrina in doctoribus ad docendos alios.

Non redundat mare, intransibilibus fluminibus: quia Deus punit ci tra condignum. Eccl. 1. a.

Redundantes fluctus mari, significant voces & iram Iudæorum in Christum. Isa. 57. d.

Refecere, vide Narrare.

Reficere, recreare, refocillare.

Reficere, est recreare & restaurare, quasque renouare, refocillare autem, est eum, qui deficit, aliquo alimento restaurare.

Reficere lassum, est adiuuare eum, qui in via Dñi fatigatur: ne peni tus deficiat. Isa. 28. g. propago Iudæorum: & etiā patriarchæ. Isa. 27. b.

Resurrexio
Christi.

Liberatio à
morte animæ
& corporis.

Liberans De⁹
à potestate dia
boli.

Reuocare ad
virtutem.

Conuersio Iu
deorum in fine
mundi.

Conuersio gen
tium.

Reducere ad
finem.

Cognitio pri
ma infirmita
tis.

Moderata præ
dicatio.

Punitio diaba
li.

Observatio le
gis carnalis.

Abundantia
doctrina.

Punit Deus ci
tra condignum
Iudæi in Chri
stum.

Adiuuare sati
gatum in via
domini.

Patriarcha.

Et

Stirps.
Seruiens desi
deriis suis.

Et generaliter radix est stirps, Deu. 29. c. Sic refocillatus est Aegyptius q in mudo defecerat, vt deinceps diuina sequeretur. 1. Reg. 30. c. Refocillare animam nitiur, qui peruersis sui desiderijs satisfacere contendit. Thre. 1. d. g.

Refocillare, vide Reficere. Reformare, vide Figura.

Regere, Regnare, Rex, Regina, Regulus, Regnum.

Regere, est gubernare, & quasi rem populi agere. Vnde dñs Rex & regendo: & regnum est ipsa regio, quæ à Rege possidetur, & ei ip sa potestas. Iudi. 9. b. Veni, & super nos regnū accipe. Regnare autē, est regnum possidere: seu regno præesse. Est et dominari. Deu. 17. d. Vt longo tempore regnet. Gloriarī Exo. 15. d. Dñs regnabit in æter nū. Præualere. Iudi. 9. d. Regnavit itaque Abimelech super Israel. Est itē excellere, ac virtute præstare, & strenue rē gerere. 1. Cor. 15. Opor tet eum regnare, donec posuerit inimicos suos subter pedes suos.

Deus.

Rex in primis dicitur Deus, qui ipsum Vniuersum regit. Et rex Aegypti, est Deus rex huius mundi. Gen. 40. 41. 47. Pf. 104. Ipse est rex omnis terræ: qui prius notus in Iudæa dicebatur. Pf. 46. Et rex virtu rum. Pf. 67. Et rex homo dicitur Deus pater. Matt. 22. a. Rex. Isa. 57. b. ponitur pro Deo: aut è diuerso pro idolo Moloch.

Christus.

Rex et dñs Christus, qui est Rex regum, & Dñs dominantium & Rex fratrum suorum dicitur Ioseph, designat Christū regē Iudæorum Gen. 37. b. Ipse dñs rex Dei, qui constitutus, est rex à Deo patre. Et dñs regere in virga ferrea, ob constantem æquitatē. Dñs autē Iudas rex Dei: quia Christus erat de tribu Iuda. 1. Reg. 2. b. Pf. 2. 5. 9. 20. 44. 59. 67. 70. 71. 149. Can. 1. a. d. 2. a. 3. c. 7. e. Isa. 34. c. Ier. 8. g. 10. b. Mat. 18. c. 21. a. Regit autem Christus pascendo, & dirigendo. Pf. 28. 62. 145. Sopho. 1. b. 3. c. Zac. 9. b. 11. b. 14. b. Ipse est rex regnans cum iustitia, & in decore suo, & rex in Sion, & rex Hierusalem, id est, ecclesiæ. Eccl. 1. a. Isa. 32. a. 33. c. d. 52. b. Ipse est rex, cuius os custodit Deus. Ecclesiaste 8. a. Dñs sedere quasi rex Iob. 29. d. Et rex sedens in folio iudicii. Prou. 20. a. 29. c. Nō autē ob aliud viuente adhuc Dauid regnare cepit Salo mon filius eius: nisi vt hinc quoq, satis eluceat non esse ipsum, quē prophetia designat: quæ ad eius patrem loquitur. 2. Reg. 7. b. dicēs: Erit cum impleti fuerint dies tui, & dormieris cū patribus tuis, su scitabo. semē tuū post te, q erit de ventre tuo, & pparabo regnū illius.

Angeli.
Beati.

Reges interdum dicuntur Angeli qui quo auctori omnium fami liarius seruiunt, eo subiecta potius regunt Iob. 3. b. Beati etiam dicū tur reges, quibus præbet delicias panis Aser. Gen. 49. c.

Apostoli.

Prælati.

Doctores.

Prædicatores.

Sancti.

Reges gentium dñr Apostoli. Isa. 13. a. 14. d. 23. b. 49. c. f. 60. a. c. Et reges Iuda sunt episcopi & prælati in ecclesia Ier. 1. d. 4. c. 17. d. So pho. 3. b. Et rex Damasci significat principes, & doctores ecclesiæ ex gentibus. 2. Paralip. 24. f. Et rex Hierusalē adductus in Babylonē, est prælatus peccans. Eze. 17. b. Reges de semine Dauid sunt episcopi & prælati. Ier. 21. a. Rex, cuius cor, est in manu Dñi, est sanctus, in cuius mortali corpore non regnat mortale peccatū. Pi. 0. 21. a. Et rege ter ræ, sunt Apostoli, q viri perfecti, q dominant corpori suo, qbus, est terripilis Deus: quia eū colūt & adorant q egrediunt ex Abrahā, id est, ex fide, & Sara, id est, gfa. Gen. 17. c. 3. b. 49. c. Pf. 20. 44. 47. 67. 75. 118. 135. 137. 143. Apo. 1. b. Peculiariter autē rex dñs p̄dicator: quia summam tenet celsitudinis, & vigorem autoritatis. Sunt autē reges ex deo dicti, q peccati regnū ex corpore suo depulerit, & iustitiæ regnū in mēbris suis parauerint. Pf. 60. Et reges, qui cōuocant ad audiendū, sunt,

Gre. 23. mor. 26.

Gre. Nys de subiec.
filiis.

Amb. 1. Pr. 104.

Ori. s. Mat. ho. 20.

Hila. s. Ps. 67.

Am. s. Ps. 46. 67. 71.

Hie. s. Isa. 57.

Basi de Spiritu. 8.

Arno. s. Ps. 2. 29.

Hie. ad Princip. &

s. Isa. 34. & s. Sopho.

1. & 7. Za. 9.

Ori. s. Can. ho. 1. 2.

& s. Mat. ho. 7.

Aug. 17. ciui. Dei.

7 & s. Ps. 71.

Hie. s. Ecclesiaste. 8.

Gre. 20 mor. 4.

Ber. s. Can. 42.

Beda. s. Pro. 20. &

26. Aug. 17. ciui.

Dei 8.

Gre. 4. mor. 31.

Richar. de S. viro.

12. Patriar. 35.

Hie. s. Isa. 14. 17. &

s. Ier. 1. 4. 21. & s.

Dan. 5 & s. Abac. 1.

Ori. s. Eze. ho. 12. &

s. Num. ho. 12. &

Iudi. ho. 6.

Arno. s. Ps. 20. 71.

137. 143.

Hila. s. Pia. 60. 67.

Gre. 1. 137.

Amb. 2. de Abra. 10

Gre. s. 1. Reg. 14. 15.

& 4. mor. 23. & 11

mo. 9. & 26. mo. 26.

Ps. 67. 79.

Hic est Principi.

Rup. f. Gen. 29.

Beda f. Gen. 16. 49.

et f. Pro 8. 16.

Rup. 2. f. Apo.

Gre. f. 1. Reg. 8.

Ori. f. Iosu. ho. 1. 8.

1. f. f. 1. a. ho. 1. 8.

et f. Exo. ho. 1. 8.

Eze. ho. 11.

Arn. f. P. 1. 3. 5.

Hic f. Isa. 8. 14. et f.

Nahum. 3. et f.

Eze. 26. 19. et f. Jer.

21. Hof. 5. 7.

Tertu. adue. Iude.

Cyrl. de ador. at. in

Spiritu sancto.

Gre. f. 1. Reg. 14. et

24. mor. 8. et 34.

mor. 16.

Basi. Ps. 31.

Aug. Pro 84.

Rup. f. Hofe. 10. 11.

Hic f. Ecclesiasten.

10.

Ori. f. Matt. ho. 4.

Hila. f. Mat. can. 11.

Amb. f. Luc. 7.

Hic f. Isa. 19. 24. et

Habac. 1.

f. Aug. f. Pl. 1. 41. et

Apo. ho. 7. et 13.

Beda. 3. Gen. 14.

Hila. 1. Ps. 2.

Arn. 5. Ps. 47.

Tert. adue. Mar. 3.

Hic. 5. Eze. 27.

Rup. f. Hofe. 7.

Hic. f. Isa. 7. 14. et

f. Hofe. 7. 8. et f. Jer.

10. et f. Eze. 32. et

3. Mar. 24.

Ori. f. Mat. ho. 28.

sunt, in quibus regnat Christus, sciunt regere seipso: & ipse animus in carnem sibi subiecta habens imperium Iudi. 5. a. Iob. 3. c. 12. c. 29. d. 36. a. Rex, saul, est praeceptor, aut praelatus: & quia regnavit et abiecit s. a. Deo designat sacerdotem, qui in peccato tractat sacra. 1. Reg. 15. f. Reges Tharlis sunt, q. regnant in corpore suo. Et reges Arabu & Saba, qui moribus barbaris dominantur. Pl. 7. 1. Reges regnantes per sapientiam, sunt Apostoli per Christum. Prou. 8. b. Reges quoru voluntas sunt labia iusta, sunt Sacti Pro. 1. 6. b. 2. 1. a. Aliquos ex his Regibus interdum vincit diabolus. Haba. 1. c. Regu aut gentes in vir ga ferrea, qui oibus affectibus seuera iustitia imperant. Pl. 2. Apo. 2. f. Rex interdum significat secularem dominationem in ecclesia, aut etiam carnalem praelatum, & praeterea virtutem. Reg. 8. a.

Imperium se-

culare.

Virtus.

Diabolus.

Rex saepe d. diabolus, qui d. rex Aegypti: & regnu eius, est regnu peccati, & tenebraru. Hic est, Rex nouus in Aegypto, qui nesciebat Ioseph. Gen. 39. d. Exo. 1. b. 1. 4. a. Ios. 1. 1. a. Rom. 6. b. Eph. 6. b. Et rex Hierico, est id. princeps huius mudi. Ios. 6. a. Id. est rex Amoreoru, hoc est, extraneoru. & rex Basan, hoc est, profundi. Pl. 13. 4. 13. 5. Id. est rex Hailos. 8. a. Et rex maloru. Isa. 8. d. Et rex Assyrioru & Babylonis. 4. Reg. 6. c. Isa. 8. a. 10. b. 14. a. 3. 6. a. Eze. 1. 7. d. 29. a. 30. b. Na hu. 3. d. Et rex Soba, q. princeps sup oes filios supbia. 1. Reg. 14. g. Iob. 41. d. Et rex Tyri. Eze. 28. b. Ipse est rex n. saluas Pl. 3. 2. Rex. Sefach, intelligit rex Babylonis: & sumit pro diabolus. 1. Reg. 2. 5. c. 2. 7. b. Dan. 3. a. Rex regu d. Nabuchodonosor, significat diabolus, q. princeps est sup oes filios supbia. Vn ipse ostendit Christo oia regna mudi, quasi esset rex oium. Eze. 26. b. Mat. 4. b. Ipse rex vltor. Hof. 5. d. 10. b. Et as sur rex Ephraim q. imperabat Iudais. Hof. 1. 1. b. Rex & princeps, qui letant in malitia, sunt diabolus & eius ministri Hof. 7. b. Quasi rex calcititerius sup impiu in die exitus, Iob. 1. 8. c. quia que prius diabolus bladis p. uasionibus decepit, ad extremu violentis nexibus ad suppliciu rapitur. atq; eu durius deprimat, quanto in prauis actibus vehementius astrinxit. Rex puer, diabolus: & et haereticus, q. a veteri auctoritate deciscit. Ecc. 1. 10. c. Et reges terrae fontes, s. d. damo nes. Pl. 2. 1. Isa. 13. a. 19. a. 24. d. Mat. 11. a. Et reges, de qb. triumphat sermo diuinus, s. d. demones. Haba. 1. c. Ipsi d. rectores tenebraru haru.

Haereticus.

Terrigena.

Eph. 6. b. Et g. r. aliter reges, terrae, s. d. oes terrigenae, Apo. 17. a. Rex Sodomoru petes ab Abraham, vt daret sibi aias, e. diabolus q. res aias, quas deuoret. G. 14. d. Ipse e. rex locustaru. q. ductor hereticoru. Apo. 9. b. Reges et terra, qui insurrexerunt aduersus Christum fuerunt Hero des, Pilatus, & Iudaei. Pl. 2. 47. 109. Et rex aliorum dicit Herodes, Isa. 8. a. Et reges, quos ditauit Tyrus, sunt reges terrae, & principes, q. conueniunt in vnum, hoc est, pontifices. Iudaeoru. Eze. 27. g. Hos reges latificauerunt Iudaei tradentes. Christum. Hofe. 7. a.

Herodes.

Pilatus.

Iudaei.

Principio sa-

cerdotum.

Haereticus.

Reges Israel, designat principes haereticoru. Mic. 1. d. Et rex Israel, & rex Siria, sunt haereticus vni cōtra Ecclesia: vt Herodes, & Pilatus, in Christu. Isa. 7. a. 45. a. Dñr aut regnasse non ex Deo, qui ha reses concitauerunt sicut Ieroboam. Hofe. 8. a. Rex quoq; Babylonis & rex Samariae, haereticus significat. Isa. 14. a. Hof. 10. b. Et reges Iuda colēs idola, s. d. patriachae haereticoru. Jer. 19. a. Et rex principes q. letant in malitia, sunt haereticus & eius sectatores. Hofe. 7. b. Reges stupefcentes a gladio Dñi, s. d. demones, ac haereticus cōfusi per verbu Dei, aut eius vindicta. Eze. 32. c. Hof. 1. 1. a. 13. c. Pl. 149. Regi na quoque sapientum, sunt conciliabula haereticoru. Iere. 10. b. Et haereticorum regnum

Conciliabula.

haereticorum.

regnum

Principes lu-

daorum.

Persecutores

Christianorum.

Boni.

Mali.

Philosophi.

Doctrina Thilo

sophorum.

Lex et Prophe

te.

Sapientia car

nis.

Spiritus ratio

nali.

Prava consue

tudo

Quinque sen

sus.

Fomes peccati.

Superbia.

Sermo contrari.

Malus.

Ecclesia.

Anima per

fecti.

regnum surgit aduersus regnum, quu haeretici surgunt contra haereticos. Matt. 2. 4. a. Reges, quibus n. est dandum vinum, sunt superbi, qui bus non est communicandus sermo sapientiae. Pro 3. 1. a.

Rup. 40. visio. ver.
Det. 4. et 2. de glor.
Trinit. 23.

Rex Sodomorum, qui obuiauit Abraham, est populus Iudaeoru, qualis tunc temporis erat, quando Christus rex, & sacerdos sumus, nascendo de Virgine, Abraham obuius factus est: quia tunc principes Iudaeoru, erant principes Sodomorum. Gen. 14. b. Isa. 1. c.

Rup. f. Gen. 12.

Reges, q. uenerunt aduersus Iosue, & filios Israel, sunt Imperatores. Romanorum & ceteri, qui nomen Christi, & Christianorum delere conati sunt. Iosu. 9. a. Pl. 1. 18.

Ori. f. Ios. hom. 9.

Reges, in quorum conspectu proiectus est Lucifer, sunt vel boni, quorum cor est in manu Domini: vel mali, quorum regna omnia ostendit diabolus Saluatori. Eze. 28. e.

Hic. f. Ezech. 28.

Reges antiqui sunt Philosophi: quos obtinet Chrs: & ipsi continent os suum, quum se subijciunt fidei. Isa. 19. b. 41. a. 45. a. 52. d. Et reges peregrinorum erant praecipui Gentilium, continentia, eloquentia, sanctitate, & anime imperio carnem subiungentes. Isa. 60. b. Et reges, quorum substantias congregauit Salomon, sunt Philosophi Ecc. 1. 2. b. rex, & principes Ninive sunt Oratores & Philosophi gentium: ad quos serius peruenit verbu praedicationis Ione: quia ipsi prius crediderunt praedicationi Christi: quem tu postea praedicauerunt. Ion. 3. c. Rex et Amorrhoeorum, dicitur sophista. Pl. 13. 4. Et regna optima Gentium, sunt doctrinae philosophorum. Amos. 6. a.

Hier. f. 1. a. 19. 52.
60. et f. Amos. 6. et
filonam. 3.

Rex & principes Sion, dici possunt lex & Prophetae. Thren. 2. a. Et regnum diuisum contra se, est lex cuius promissis Pharisaei repugnabant. Math. 12. b. Luc. 11. b.

Philo. 2. allego.
Rup. f. Ierem. 44.
Hila. f. Matt. cano.

Rex nouus in Aegypto, qui nesciebat Ioseph, dici pot sapientia car nitas, que nescit Chrm. Rex, veru sciens Ioseph, est spiritus rationalis. Exo. 1. b. Rex etiam Idumae, est sensus terrenus, & carnalis legis. Amos. 2. a. Et rex Edom, est terrenus. Nu. 29. b. Reges etiam Idumae, sunt, qui praesunt terrenis & sanguinariis. Eze. 32. g. Et rex Amalec, est vi gor & sensus carnalis, qui est delendus. 1. Reg. 15. g.

Ori. f. Exod. ho. 1.
Beda. f. Exod. 1.
Hier. f. Amos. 2. et
f. Ezech. 32.

Rex Aegypti mortuus praua consuetudine significare pot. Exod. 1. b. Reges quinque Sodomorum, sunt quinque sensus, qui capiuntur a quatuor regibus, hoc est, ab illecebris corporalibus: quia corpus ex quatuor constat elementis. Gen. 14. a. Et reges quinque contra Gabao nitas, sunt quinque sensus contra inimos: aut demones imperantes quinque sensibus: & ipsi deuictis ciuitates eorum, hoc est, sensus cedunt in sorte Israel q. seruauit iustitia. Iosu. 10. a. Id. significant Moab, Ammon, Edom, Sapha, Philistim contra Saul. 1. Reg. 14. g.

Amb. f. Psalm. 118.
serm. 5.
Gre. f. 1. Reg. 15.
Philo. 2. allego.

Rex senex & stultus, est fomes peccati. Ecc. 1. 4. c. Dñ rex: quia oia membra obtemperant ei: Senex autem, quia ab infantia vsque ad senectutem est homini coniunctus: Stultus veru, quia sequentes errare facit. Rex autem Idumae, cuius ossa combussit Moab, designat superbiam Iudeorum. Amos. 2. a.

Amb. 2. de. Abra. 7.
Beda. f. Gen. 14.
Ori. f. Ios. hom. 11.
Hic. adue. Iouini. 1.
Gre. f. 1. Reg. 14.

Rex de Gaza peris, est sermo perarius, & potestas inimici. Zach. 9. a. Regi preparato ad prelium copatur malus. Iob. 15. c. quia in eo ipso malo, quod agit, & terretur, & festinat: rex conscientia trepidat, & ex desiderio anhelat, metuit, & superbit, pauescit suspicionibus, & me tem per audaciam erigit.

Rup. f. Amos. 2.
Hic. f. Zach. 9.
Gre. 12. mor. 20.

Regina Saba seu Austri, designat ecclesia ex gentibus. 3. Reg. 10. a. Mat. 12. d. Luc. 11. d. Regina etiam Saba, est aia illa, in cuius corpore non

Ori. f. Cant. ho.

Hier. Aelase. & ad
princi. & f. Isa. 49.
Cle. Ale. 2. p. 10.
Aug. Ser. 253.
Gre. f. 1. Reg. 15.
Ricar. de s. v. flo. 5.
de arca mixtica. 12.
Gre. f. Can. 6.
Rup. f. Cant. 6.

non regnat peccatū: & quæ ad Dñm tota mente conuersa est: Et regi-
 na astans à dextris sponſi, est eccl'a: & virgo aia perfecta. Ps. 44. Can-
 tic. 6. b. Hæ reginæ erunt nutrices synagogæ. Isa. 49. f. Anima autē san-
 cta dicitur regina Austri, sensibus & appetitibus carnis, cogitationi-
 bus, & affectionibus mentis præficiens, & summi regis verique pror-
 sus Salomonis dilectione feruens, videndiq; desiderio ardens: inter-
 rogat regem, qñ de diuino adiutorio præsumens inuestigandæ verita-
 tis studio vehementer insistit. Reginæ autē sexaginta, sunt aia decem
 præcepta in hac vita perfectè implentes, & sibi & alijs verbo & exem-
 plo imperantes. Can. 6. c. designatur autem perfectio in senario.

Reginam cæli dicebant Gentiles Lunam, quam vt deam colebāt:
 quam etiam Iudæi interdum coluerunt Ierem. 7. d.
 Regit Dñs imperfectos, & nihil eis deest: quia oia in Deo habent.
 Psal. 22. 7. 9. Regit etiam fideles, dans illis potum scripturarū. Isa. 49.
 Regnans Saul duobus annis. 1. Reg. 13. a. designat illos solum tē-
 pore nos vixisse gaudendum, quo innocentē & humiliter viximus.
 Nam illa tempora, quæ in sæculi vanitate, & carnis vita consumpsi-
 mus, quasi perdita minime numerantur.

Regnare, est de spe, & pmissis Chri, loquutū esse: & gaudere in his,
 quæ aduersa pp nomen Chri accidunt. 1. Cor. 13. b. Regnat
 super terrā, q sunt i felicitate, & q bene regūt corpora sua. Apoc. 5. c.

Regnat hypocrita pp peccata populi. Job. 3. 4. d. quando Iudæi ob
 culpam infidelitatis suscipiunt in reges heresiarchas, aut Antichristū.
 Regnant non ex Deo. Hose. 8. a. qui nullis facti virtutibus nequa-
 quā diuinitus vocati, sed sua cupidine accensi, culmē regiminiis rapi-
 unt, potiusq; assequuntur. Dñ etiam de Iudæis: qui voluerunt regnare
 sine Christo, quem occiderunt dicentes, Nostra erit hæreditas.

Regnat peccatum in corpore, quando imperat concupiscentia Ro-
 ma. 6. b. Vbi non dixit: Non sit peccatum in corpore: quia iā est, sed,
 Non regnet.

Regnum Dei, in quo bibit vinum nouum Christus, est eccl'a: tam
 militans q triumphans: & dñ bibere in suis membris. Mat. 26. c. Re-
 gnum autem Chri, est in ecclesia, qd assumpsit in cruce. Ps. 92. 4. 4. 14. 4.
 Colof. 1. b. Apo. 5. c. Et regnum David est regnum Christi in eccl'a.
 Isa. 9. b. Eze. 37. f. Dani. 7. d. & regnum filij hominis, est eccl'a. Mat. 13.
 f. & regnum, q non dissipabitur, est regnum Chri: quod etiam dicitur
 regnum sacerdotale. Exo. 19. a. Dani. 2. g. & regna, quæ concussit dia-
 bolus, sunt Apostoli. Isa. 14. d. Regnum etiam Iuda, solet esse typus ec-
 clesie. Regnum verò Israel, typus hæreticorum.

In regno suo venit Chrs, quum quis perfectam habet cognitionē
 Dei. Quum quis verò de Deo sentit humilia, & quæ sunt lætis, licet
 in ipso non regnet peccatū, nondum venit Chrs in regno suo. Mat.
 16. c. Dñ autem Christus venire in die iudicij. 17. d. e. 19. c. 21. f. Tunc
 enim erit Dño regnum, quādo Christus regnabit in omnibus, & tra-
 det regnum Deo patri Abdi. g. Regnabit autem dominus super
 montem Sion in æternum, hoc est, in felicitate. Mich. 4. c.

Regnum cælorum, quandoq; dicitur ecclesia: & etiam ipse Chrs:
 & virtutes, & gloria cælestis: & Sancti regnantes, & existentes in gra-
 tia. Matth. 5. c.

Regnum aut cælorum, est eorum, qui adhuc in profectibus sunt.
 Regnū verò Dei, est eorum, qui iā ad perfectum deuenerunt finē. Re-
 gnum etiam hominis nobilis, hoc est Christi, est cælum, & totus
 mundus.

Luna.

Vivere innocen-
ter.Gaudere in ad-
uersis.

Beati.

Regentes corpo-
ra.Hæresiarchæ re-
gnans apud Iu-
deos.

Ambitiosi.

Iudæi sine
Christo.Imperans cōcu-
piscentia.

Ecclesia.

Apostoli.

Dies iudicij.

Felicitas.

Ecclesia.

Christus.

Virtutes.

Gloria cælestis.

Beati.

Sacra scriptura

mundus. Luc. 19. b. Regnum ē cælorum, est sacra scriptura, & sensus
 legis. quæ est regnum cælorum aut regnum Dei ablatum à iudæis,
 vt daretur genti facienti fructum. Mat. 3. a. 10. a. 11. b. 13. c. 16. c. 18. a. men. 4.
 21. d. 23. b. Luc. 11. a.

Prædicatio
 euangelij.
 Notitia scri-
 pturarum.
 Fides.
 Charitas.
 Iustitia.

Regnum quoque cælorum, est prædicatio euangelij, & notitia
 scripturarum, quæ ducit ad vitam. Mat. 4. c. 5. c. 13. d. 21. d.
 Regnū ē cælorum est fides quæ est sicut granum, sinapis. Mat.
 21. b. Luc. 10. b. 13. d. Eadem dicitur regnū patris Christi. Mat. 26. a.

Regnum dissipans omnia regna in statua designata, est regnum
 charitatis, quæ omnia vicia dissipat: & nunquam excidit. Est etiam
 regnum iustitiæ Dan. 2. f. Mat. 21. d. Marci. 12. d. Hebræ. 1. c. Hoc re-
 gnum iustitiæ & gratiæ petimus à Deo. Mat. 6. b. Adueniat regnum
 tuum. Ceterum Gregorius Nyssenus legit apud Lucam. 11. a. Adu-
 niat Spiritus sanctus tuus, qui sanctificet nos.

Regnum cælorum tripliciter accipiendum est aut q regnaturi
 sunt cæli. i. Sancti, malis subditis, secundum illud. Luc. 19. c. Esto tu
 super quinque ciuitates, & tu super decem. Illud quoq; quod dicit
 ad discipulos: Sedebitis super sedes duodecim iudicantes duodecim
 tribus Israel. Vel certe, q Sancti in cælis sint cum Domino regnatu-
 ri: aut certe, q ipsi cæli incipiant à Christo regnari: cum scilicet om-
 nibus, ei subiectus ceperit esse omnia in omnibus Deus.

Opera pia.

Regnum Dei aliquando significat opera pia, Mat. 6. d. Luc. 12. d.
 Quarite primum regnum Dei. Mat. 19. b. Qui seipſos castrauerūt
 propter cælorum regnum.

Regimē prælato-
rium.

Regnum aliquando dicitur regimen prælatorum, 1. Reg. 10. c. de
 sermone autem regni non indicauit ei.

Anima.

Regnum Iuda, aliqñ dñ imperium animæ in inferiora. Tre. 2. a.

Peccata.

Regna Chanaan, dici pnt peccata: quæ etiam reges dñr, quum re-
 gnant in nobis. ps. 134. Marci. 13. b. Regnat aut peccatum in corpore

Imperium dia-
boli.

qñ obeditur concupiscentiæ. Roma. 6. d. Et regnum, quod cessabit
 de Damasco, est imperium diaboli in Gentilitate, Isa. 17. a & regna

Mali.

Aquilonis, sunt subiecti diabolo. Ier. 1. c. & regna sup quæ constitui-
 tur Ieremias, hoc est, Christus, sunt Gentium, aut pecca-
 torum. Ier. 1. c.

b. ps. 45. Et regna mundi, q ostendit diabolus, sunt varia vitiōū gene-
 ra. Luc. 4. a. & eius regnum, est regnum mortis, & peccati. Rom. 5. c.

Et regnū humile, vel infirmū est in Babylone, quia nihil magnum &
 forte pōt esse in Babylone, hoc est, in hoc mundo. Eze. 17. b. Regnū

bestiæ, sunt omnes, in quibus locum habet mēdaciū. Apoca. 16. c. Eze. ho.
 Rom. 5. & f. Eze. ho.

Regnorum differentis, quas subsequum est regnum perpetuum, 12.

diuerſos status animæ & defectus significant: post quæ resurgit per
 festius. Dan. 2. f. Possunt autem sic ordinari, vt regnum aureum sit

regnum charitatis, argenteum, veritatis, aut consilij, æreum, simula-
 tionis, ferreum, crudelitatis. Vel aureum est arrogantis, argenteum,

31. 32. 33. iactantia, æreum pertinacis, ferreum, crudelitatis, & auaritiæ, & est ex
 parte testium, quum simul amat voluptates.

Regnum mun-
danum.

Regnum Abimelech, est regnum mundanum, aut principatus Iu-
 deorum. Gen. 10. c.

Regnum aliquando dicitur ipsa miseria. Sapi. 1. d. Nec inferiorū
 regnum, in terra.

Regnum aureum erat Babyloniū, argenteū, Medorum, & Persa-
 rum: æneū, Græcorū, regnum vero ferreum. Romanorum. Dani. 2. f.

In regnum humile sit Aegyptus post poenitentiam, quando iam
 non

Amb. f. 1. 5. & f.
 Luc. 7. & 5. de sacra
 men. 4.
 Hie f. Mat. 21. Gre.
 ho. 11.
 Hie f. Mat. 13.
 Amb. f. Luc. 12.
 Hie f. Mat. 26.
 Ricar. de s. v. flo. de
 somno. Nabuch. 34.
 Gre. Nyss. de oratio-
 ne.

Cassia. colla. 1. ca. 13.

Gre. f. 1. Reg. 10.

Glo. ord. f. Thre. 2.

Hil. f. Ps. 134.

Amb. f. Ps. 118.

Hie. f. Isa. 17.

Aug. de Conti. 3.

Ori. f. Ier. ho. 1. & f.

Lucam ho. 30. & f.

Rom. 5. & f. Eze. ho.

Rup. 9 f. Apoc.

Ricar. de s. v. flo. de

somnia. Nabuch. 1.

31. 32. 33.

Hie. f. Dan. 2.

Hic. Eze. 29.
Ricard. de S. Viſt. de
ſomnis Nabuch. 14.
Hic. Iſa. 19.
Aug. 17. ciuita. 7.
Ori. f. Num. ho. 12.
Hic. Iſa. 52.

Baſi. Pſ. 114.
Amb. f. Luc. 2.
Gre ho. 10.
Ori. f. Mat. ho. 7.

Gre. f. 1. Reg. &
6. mor. 21.
Glo. int. f. Eze. 29.
Ori. f. Iob. 1.
Hic. f. Iſa. 132.
Hila. f. Mat. can. 8.

Hic. f. Iſa. 11.

Amb. 2. de Abra. 6.
Cyri. de ado. in Spir.
Amb. f. Luc. 15.
Hic. f. Iſa. 9. & epi-
ſto beatitudinis.
Ricard. de S. viſto.
de ſecur. conſc. 20.

Glo. int. f. Exo. 16.

Rup. f. Mic. 2.

non eleuatur per ſuperbiam. Eze. 29. b.

Regna, q̄ trāfert Deus cōſtituit, ſunt vitiōrū: & virtutū. Dan. 2. c. 10.

Regnum aduerſus regnum pugnat, cum fideles ſeparantur ab in-

fideliſibus: & q̄ crediderūt, alias ad fidē pertrahere conantur. Iſa. 19. a.

Regnum Saulis, typus fuit regni Iudaeorum: quod abiectum eſt,

adueniente regno. Dauid, hoc eſt, Chriſti. 1. Reg. 1. f. 5.

Regia via per quam incedendum eſt, eſt Chriſtus, & etiam mediū

virtutum. Nu. 21. c.

Regio, Plaga.

Regio, eſt prouincia, quæ ſub rege erat, ab eoque regebatur. Sūt ēt
regiones partes, in qua diuiditur cœlum, & ēt terra: quæ ſunt,
quatuor præcipue Orientalis, Occidentalis, Australis, Aquilonaris:
quæ & plagæ dicuntur.

Plaga Orientalis, ſignificare poteſt ipſum Deum, qui principiū
& origo eſt omnium. Item ſtatim primis hominis, & etiam tempus
natiuitatis hominis. Gen. 2. f. a.

Plaga Meridiana, gratiam Spirituſancti designare poteſt, aut ēt
proſperitatem. Exo. 3. 6. c. 3. d. Vide Meridies.

Regio viuorum, eſt gloria cœleſtis: Nam hic eſt regio mortuorū,
vbi viuendo morimur. Pſ. 114. a. Illa autem eſt regio propria, ad quā
re deſcendum eſt, vt Magi reuerſi ſunt in religionem ſuam. Mat. 2. b. &
ibi ſunt regiones, quas dat Deus, diuerſæ videlicet manſiones. Gen.
26. a. Regio autem longinqua, ad quam abiit homo nobilis, dici po-
teſt cœlum, aut etiam totus mundus. Luc. 19. b.

Regio cæpeſtris Iordanis, vbi ſuſa ſunt vaſa tēpli 3. Reg. 7. g. deſi-
gnat eccleſiā ex Gentibus, vñ educti ſunt prædicatores, & doctores
q̄ ſunt vaſa apta templo Dei. Et regio Amorrhæorum eadem eccle-
ſiā ex Gentibus designat, ſeu Gentilitatem. Exo. 3. 4. b. & ēt regio Phi-
liſtinorū. 1. Reg. 6. a. Et regiones, ſunt eccleſiæ Gētiū. Iob. 5. d. Regio,
quoq; cuius ligna cōfracta ſūt, dici pōt gentilitas. Exo. 9. f. Eze. 3. 9. c.

Regio deſerti, Iudæorum corda, & hæreticorum & quorum libet
peruerſorum ſignificare poteſt. Iob. 1. f. & regio, quam deuorāt alie
ni, eſt Iudæa. Iſa. 1. b. Ipſa eſt regio Geraſenorum. Mat. 8. c. Erat re-
gio deſiderabilis ante mortem Chriſti. Iſa. 3. 2. c. Ioel. 1. c. poteſt etiam
in his locis animam ſignificare.

Regiones Aegypti, quas circuibat. Ioſeph. Gene. 41. f. designare
poſſunt episcopatus, & dignitates in eccleſiā.

Plagæ quatuor, vnde colligit Deus diſperſos Iſrael, designant ex
omni parte aliquos conuertendos. Iſa. 11. c.

Regio circa Iordanem, quæ irrigatur, delicias huius ſeculi ſigni-
ficare poteſt: & hanc eligit Loth. Gen. 13. c. Regio autem circa Sodo-
mam, quæ eſt eadem, designat etiam alia vitia, vel periculum vitiōrū:
& ignauam vitā quæ ideo fugienda eſt & tandem eſt ſubuerſa. Gene.
19. Reg. quoq; longinqua, ad quam abiit filius prodigus. Luca. 15. c.
ſignificat regionem vmbre mortis, quæ eſt ſtatus peccati in hac vita.
Dicitur autem longinqua, eo, quod a patris ſui beneplacito volun-
tatis deprauatione longē erat alienatus. Iſa. 9. a.

Plaga Aquilonaris tentationes & aduerſitates ſignificare poteſt.
Exo. 16. c. 3. 8. b.

Plaga Occidentalis, finis mundi, & etiam mortis typum generare
poteſt. Exo. 16. c. 3. 8. b.

Regiones Iſrael, dici pōt ſcripturæ ſacrę, quæ erant apud Iudæos
quas,

Vitia & virtus

Regnū Iudæo-
rum.

Chriſtus.

Medium vir-
tutum.

Deus.

Status primi
hominis.

Natiuitas.

Gratia Spiri-
tusancti.

Gloria cale-
ſti.

Calum.

Mundus.

Eccleſia ex Gē-
tibus.

Gentilitas.

Corda Iudæo-
rum & hære-
ticorum.

Iudæa.

Anima.

Dignitates Ec-
cleſiæ.

Delicie huius
ſeculi.

Satus peccati.

Tentationes

Fines mundi.

Mors.

Scripturę ſa-
crę Iudæorum

quas dicuntur diuidere fideles. eccleſiæ, ſpiritualiter eas explicantes
Mic. 2. b. De hoc Iſa. 1. b. Regionem veſtram coram vobis alieni de-
uorant.

Regio mortis in Hieruſalem. Ier. 3. 1. g. designat multos in ecclē
ſia eſſe in peccato.

Regiones impii, dici pōt ijs, quos Antichriſtus percutit. Iob. 18. d. Gre. 14. mor. 11.

Regio pro campo, & loco non tuto ab oſtibus ſumitur. Mich. 4. c. Hic. f. Mich. 4.

Regredi, vide Redire.

Regula, Norma.

Regula, eſt norma, qua linæ diriguntur: dicitur, quaſi meſuram
regens. Per translationem, regulæ dicuntur præcepta. Regula p-
vina ſumitur. Leu. 19. g. 3. Reg. 6. d.

Regula ſeu lamina aurea, quam tulit Acham de Ierico, designat
loſophorū ſeu falſa dogmata Philoſophorum, eloquentiæ decore ornata. Iofu. 7. Hic. f. Iofue ho. 7.

c. Norma etiam fabri, designat dialecticam hæreticorum. Iſa. 44. b. Hic. f. Iſa. 44.

Norma meſurę Hieruſalem. Ier. 3. 1. g. designat præcepta, qui-
bus regitur eccleſia. Ipſum quoque Euangelium, regula dicitur. 1. Cor.

10. c. d. Gala. 6. d. Philip. 3. a.

Ad normam dolati lapides precioſi domus filiæ Pharaonis. 3. Re-
gum. 7. b.

Regulus ſerpens, vide Baſiliſcus.

Reimutare, vide Inmutare,

Relenare.

Relenare, eſt rursus leuare, & id quod aggravatum eſt, exone-
rare.

Relenat Deus manum, quum miſceretur pœnitentium, & a flagel-
lando ceſſat. 1. Reg. 6. a. & relenat oppreſſos, quum liberat Gentiles
ad fidem venientes, ab oppreſſione laboli. Iob. 12. d. Gre. f. 1. Reg. 6. &
11. mor. 10.

Religare, vide Ligare.

Religio.

Religio, eſt Dei, cultus, cum aliquibus ceremoniis exhibitus.
Religio phæſe, cultum paſſionis Chriſti ſignificat. Exo. 12. d. Glo. int. f. Exo. 19.

Religio perpetua, eſt religio Chriſtiana, quæ non mutabitur. Exo.
19. b. Leu. 7. d. 16. g.

Reliquiæ, Reliquum, Reſiduum.

Cateri, Remanere, Superſeſſe.

Reliquiæ, dicuntur pauca, quæ relicta ſunt: & reliquū, id quod ſu-
per eſt, & remanet, vel reſiduum eſt.

Reliquiæ Dei, dici poſſunt Elias, & Henoch. Pſ. 20. Hic. f. Pſ. 20.

Remanens ſolus Ieſus in abſolutione adulteri. Ioan. 8. a. de-
ſignauit ipſum ſolum eſſe, qui peccata remittit. Amb. epiſ. 76.

Reliquum corpus vituli extra caſtra comburendum, designat cor-
pus Chriſti, quod extra urbem crucifixum eſt. Leu. 4. b. Glo. ord. f. Leu. 4.

Reliqua pars ſimilæ oblatæ: vel reliquum de ſacrificio. Leu. 2. a. Iſy. f. Leu. 2. 8.

Reliqua pars ſimilæ oblatæ: vel reliquum de ſacrificio. Leu. 2. a. 5. b. 6. b. eſt illa perfectæ, & in cœlis abſcondita, atque repo ſita in
Chriſto ſcientia, ſiue notitia. In ipſo enim ſunt theſauri ſapientiæ,
& ſcientiæ abſconditi. Vel ē diuerſo, dici poteſt ſcientia, quæ nobis
communicatur: quam comedunt filii Aaron. Hic. f. Ier. 1. & Mic.

Reliquiæ Iſrael, ſunt Apoſtoli, & ceteri credētes ex Iudæis: qui ēt
dñr reliquiæ gredis Domini: & reliquiæ fratrum Chriſti, & remanēs. 1. Amos. 9. & f. Iob.

populus ſūq; crediderūt ex Iudæis. 4. Reg. 19. f. Pſ. 10. Iſa. 10. c. 11. c. 12. &
DDDdd 17. a.

Gre. f. Reg. 2.
Rup. f. Joel. 7.

Oris. Na. ho. 18.
Hie. f. Isa. 17. 28.

Hie. f. Haba. 2.
Gre. f. mor. 29.
Rup. f. Haba. 2.

Isc. f. Len. 2.
Rup. f. Len. 8.
Gre. prolo. f. Reg. 20. mo. 9. & ho. 22.
Beda. f. Exo. 12.

Isc. f. Len. 19. 23.

Hie. f. Eze. 34.
Amb. f. Luc. 9.

Hie. f. Isa. 24.

Glo. ord. f. Exo. 16.
Isc. f. Len. 7.

Gre. f. 1. Reg. 13.

Lyra. f. Exo. 24.
Rup. f. 1. Len. 15.
Gre. f. 1. Reg. 9.

Glo. ord. f. Len. 14.

Gre. 12. mor. 15.

Gre. f. 1. Reg. 16.

SILVA

17. a. Ter. 23. a. 3. b. Mic. 4. c. 5. a. 7. d. Sopho. 2. b. 3. c. Zac. 8. b. Rom. 9. f. Reliquia etiam Israel, etiam q. congregabuntur ex Israel in fine mundi. Mic. 2. b. Et reliquie Idomee, erunt reliquie Iudaeorum in fine mundi. Amos. 9. d. Remanentes iidem de domo Eli, erunt reliquie Israel in fine mundi: quae conuerterentur a peccati commissis cum malis praelatis. 1. Reg. 2. g. & residuum cruce, aut locustae, sunt reliquie Israel. Vel sunt reliquie virtutis animi. Joel. 1. a. Residui quoque filiorum Aarō, Eleazar, & Ithamar. Leu. 10. c. Sunt reliquie saluandae. Reliquia ciuitatis, sunt venientes ad fidem ex infidelibus. Num. 24. d. Ipsi pertinent ad reliquias Christi. Ier. 15. c. Et reliquie Syriae, sunt fideles ex gentibus. Isa. 7. a. & residuum populi Dei dicuntur, qui remanserunt in fide, relictis Iudaeis, & hereticis. Isa. 28. b. Reliqui de populo, sunt ecclesiastici viri non decepti. Haba. 2. b. Sic erunt residui Eleazar, & Ithamar. Leu. 12. c. Et reliqui a munda nis, sunt, quos mundus despicit, qui conuertuntur ad Deum. Iob. 4. d. generaliter reliqui, dici possunt iusti. Reliquum de sacrificio datum Aaron, designat altiore cogni- tionem secretorum datam sacerdotibus. Vel designat perfectam, & in caelis absconditam atque repositam in Christo scientiam. Leu. 2. a. Reliquia autem sacrificij comburendae, & etiam quod remanet de agno, sunt indiscussa mysteria, & non intellecta. Exo. 12. b. 29. f. Leu. 7. b. 8. c. 10. c. Non remanet autem quicquam usque; manet: quia omnia creduntur, & implentur ante diem Iudicii. Remanentes quoque, piscis, sunt doctrinae legis relictae Christianis: Vel quod relinquitur cognoscendum post hanc vitam quod dimittitur Christo. Leu. 19. b. 23. d. Et reliquie pascuarum, sunt aliqua de scripturis Eze. 34. e. Supra autem de panibus, quos diuisit Christus, quia sermo Christi cum diuisit auget. Luc. 9. c. Remanentes paucis oliui in ramis, sunt pauci electi, qui residui erunt ex persecutione Antichristi. Isa. 24. c. Reliquum de mane respondendum usque manet in die sexto. Exo. 16. f. designat opera facienda in hac vita: quae ad futuram debent reseruari, rursum non debet remanere de sacrificio pacificorum usque manet. Leu. 7. a. quia debemus hic iustiter operari, ne in iudicio vacui inueniamur. Reliquus populus, quem remisit Saul, designat imperfectos. 1. Reg. 13. a. Et reliquum vulgus potest dici multitudo vitiorum, quae sequitur demones. Reliquus sanguis hosti. Exo. 24. b. 29. b. Leu. 4. b. 5. c. 8. e. 9. b. designat fide passionis Christi: vel est sanguis Christi dilatatus ad redemptionem futurorum vel sanguis Martyrum effusus ad honorem Christi. Remanens autem armus de sacrificio. 1. Reg. 9. d. designat fortitudinem Martiris in passionibus. Quia licet Christus per crucem omnes redemerit: remanet tamen, ut quod redimimus, & regnare cum eo nitiatur, crucifigatur. Ideo. 2. Tim. 2. c. Si copatimur, & contregnabimur, & 1. Petri 2. 2. Christus passus est pro nobis, vobis, relinquitur exemplum, ut sequamini vestigia eius. & Col. 1. d. Adimpleo, quae defuncti passionum Christi in corpore meo. Reliqua superficies domus leprosa. Leu. 14. e. designat eos, qui sanam habent opinionem in ecclesia. Ad idem refertur post, reliqua caro leprosa. 3. c. Superesse solum sepulchrum. Iob. 17. a. est considerare omnia huius seculi esse defuncta, & ita vincere quasi mox sit moriturus, omnibus vite praesentis desideriis contradicendo. Reliquus dictus Dauid. 1. Reg. 16. b. designat eum, qui intus abiectum est per humilitatem & foris despectus tanquam vilis. Reliquia

ALLEGORIA RV M.

762

Corpus suscitatum. Reliquia hominis pacifici. Ps. 36. designant corpus iusti in iudicio resurrecturum in gloria. Vel dicitur quia etiam post mortem uiuit iustus. Sic non erunt reliquiae impiorum. Iob. 18. d. Reliquiae vero impiorum, sunt corpus perituum in gehenna. Reliquia cognitionis, quae consistunt Deo. Ps. 7. designant odiū & de testatione peccati: Vel cogitatio est prima queritio, quae confitetur: reliquiae vero cogitationis, memoria, & gratiarum actio, quae agit de factum Sumitur autem pro memoria. 1. Esdr. 9. c. Ut dimitterent nobis reliquiae. Ps. 36. Sunt reliquiae homini pacifico. Sapientia. 13. c. Sopho. 2. a. Reliquiae Babylonis sunt prauae cogitationes, vel prauis affectus. Isa. 14. g. & reliquiae Philisthae. Isa. 14. g. & reliquiae Baalim. Sopho. 1. a. Reliquiae aliquando dicuntur haereditas. Deut. 28. b. Benedictae reliquiae tuae. Designant autem bonae intentionis primum. Remanens solus Benjamin apud patrem. Gen. 42. g. designat Paulum nondum credentem in Christum, sed adhuc manentem in synagoga. Remanens solus Noe in arca cum suis. Gen. 7. d. designat hominem uiuentem, prauis affectibus resecatis. Non remanere vnam locustam in finibus Aegypti. Exo. 10. e. indicat beneficentiam Dei, etiam erga malos. Remanent ciuitates absque habitatore. Iere. 4. b. quando recedunt aliqui ab ecclesia. Remanere ranas in flumine. Exo. 8. b. est in fluxu, & saeno mundi non desse loquaces, & aduocatos, &c. Remanere oues, & armenta in Aegypto, est relinqui simplices in tenebris vitiorum, quod procurat Pharaon, hoc est, diabolus: & tamen non remanet vngula filiorum Israel. Exo. 10. g. Reliquiae Iudaeorum, quas diuiserunt paruulis suis. Ps. 16. sunt haereditas crudelitatis transmissas in filios, quoniam ipsi dixerunt. Sanguis eius super nos & super filios nostros. Huius quoque, reliquias discipulorum relinquit alius. Hie. 5. Ps. 16. Non erunt reliquiae domus Esau, quando in fine mundi omne genus sectetur Christo. Abdicet. Reliquiae peccatorum sunt in extrema peccaminum in inferno puniendae. quia non hic plenè puniunt. Iob. 22. c. 27. c. Ps. 36. Residuum quoque, gratia, est pena inferni: vel id, quod relinquitur ad maiorem poenam. Exo. 10. a. Non esse reliquias Chaldaeorum, est nihil superstitionis reseruati. Iere. 50. c. Superesse autem nullum ex Aegyptiis, est omnia peccata in baptismo deleri. Exo. 14. g. Non remanere de cibo hy pocrite quicquam. Iob. 20. c. quia cum ipse ad aeterna supplicia rapitur, a cunctis bonis, quae possederat, alienatur. Residuum annorum Ezechiae. Isa. 38. b. est illud, quod considerabat se posse viuere per naturam. Superesse multum dici ad pastum ouium. Gen. 29. b. dicitur quando adhuc est tempus ad docendum, vel operandum. Reliquiae ligni saltus, sunt residui hereticorum sectatores. Isa. 10. e. Idem sunt reliquiae teetere Moab. Isa. 15. d. 21. d. Et reliquiae Gentibus. Zacha. 14. c. Et reliquiae homini impio. Iob. 27. c. Designatur etiam posteritas malorum. Iob. 22. c. Remanentes quoque, de Gog, sunt reliquiae hereticorum. Eze. 39. d. Amos. 4. a. Reliquum de pinu, sunt superflua, & falsa addita scientiae & doctrinae naturali. Isa. 44. c. Residuum domus Israel dicitur, quasi non remanserint ex eis, nisi fidei. Isa. 46.

Remare. vide Redire.

Rememorari, vide Meminisse.

Remittere, Remissio, Remissio.

Remittere, est retro mittere aut mittere ad eum locum, unde aliqui prius missus est. Interdum est rursus mittere & condonare. B. 3. 1. Remisisti impietatem peccati mei. Reducere. 1. Reg. 6. a. Quomodo remittamus eam Relaxare. Exo. 17. c. Sin autem paululum remisisset.

Glo. int. s. Exo. 17.

Glo. int. s. Exo. 18.

Gre. s. 1. Reg. 6.

Gre. s. 1. Reg. 13.

Hic. s. Zach. 14.

Ori. s. Num. 10. 27.

Hic. de mansio.

Hic. s. Ezech. 27.

Hic. s. Ezech. 27.

Aug. s. Ioan. 14. 25.

Rep. s. Ionam. 1.

Remittere manus, est ab operibus cessare, ac otiosum esse: & ad terram conuerti. Exo. 17. c. Remittens Moyses uxorem ad socerum. Exo. 18. a. designat praelatum, aut predicatorem omnia impedimenta temporalia soluere debere, ut verbi ministerio vacet.

Remittere arcam in locum suum. 1. Reg. 6. a. est ex parua cognitio ne mysteriorum in hoc seculo ad paruam futuri seculi reuelationem venire.

Remittere autem arcam vacuam, est habere notitiam mysteriorum sine bonis operibus.

Remittens Saul reliquum populum in tabernacula sua. 1. Reg. 13. a. designat predicatorem docentem eos, qui perfectionem attingere nequeunt, in suo statu innocentiam seruare. Sic dicebat Apostolus. 1. Corin. 7. a. Propter fornicationem autem vnusquisque uxorem suam habeat.

Remmon.

Remmon. i. malum renatum, siue altitudo: nomen aliquarum ciuitatum. Ios. 15. c. 19. a. Iudi. 20. g. Et nomen idoli. 4. Reg. 5. c. Et excelsus collis in Hierusalem: qui designat ordinem ecclesiasticum. Zach. 14. b. Est etiam nomen patris Baana & Rechab, seruorum Isboferth, quem ipsi occiderunt. 2. Reg. 4. a. Typus esse potest diaboli.

Remmon Phares.

Remmon Phares. i. Excella intercisio: decima sexta mansio filiorum Israel in deserto Pharan: quod peruenitur e. Rethamim: quia post excelsam contemplationem separatur homo ab omnibus terrenis. Num. 33. c. Vel interpretatur mali punici diuisio, aut malum punicum diuisionis: & designat unitatem ecclesie cum ordinum diuisione consistere. Ad eam peruenitur e. Rethma.

Remouere, vide Auferre.

Remouere, vide Donum.

Remus, Remigare, Remiger.

Remus est, quo remiges naues agunt. Remiges autem sunt remigandi ministerio mancipati. Remigare vero est remis nauem agere.

Remiges, in malum, sunt demones, aut haeretici, qui alios ad inferos ducunt. Isa. 33. d. Ezech. 28. b.

Remi ex quercu de Basan, designant conuersos ab ignominia peccatorum, & cum Apostolis nauigantes, ab eis que deducti. Eze. 27. a.

Remigantes discipuli, sunt laborantes, & semper progredientes, ac vsq; in finem perseuerantes inter fluctus huius seculi Ioan. 6. c.

Remigantes nauis, ut reducerent Ionam in terram. Ionam. 1. d. designant discipulos volentes defendere Christum, ne caperetur: ut cum dixerunt, Domine, si percutimus in gladio.

Renasci, vide Nasci.

Cessare ab operibus.

Follere predicationis impedimenta.

Praxia cognitio mysteriorum.

Ordo ecclesiasticus.

Diabolus.

Demones & haeretici.

Conuersia peccatis.

Laborantes in profectu.

Discipuli defendentes Christum.

Reues,

Renes, renunculi.

Renes sunt, qui lumbis adherent, suntq; vasa libidinosi humoris. Aliquando autem sumuntur pro lumbis. Exo. 1. b. Renes vestros accingetis.

Gre. 22. mor. 19.

Apostoli.

Renes Christi, dici possunt Apostoli: & ad renes est atramentarium. Eze. 9. a. Quia cum renes sint in posteriori parte corporis, designant, quod postquam ipse Dominus mortuus est, & resurrexit, & ascendit in caelum, tunc testamentum nouum per Apostolos scripsit.

Glo. int. s. Ps. 15.

Iudaei.

Conscientia.

Renes etiam Christi dici possunt Iudaei. Psalm. 15. b. increpauerunt merentes mei.

Glo. int. s. Iere. 12.

Renes, vt sunt latentes, conscientiam significare possunt, quam scrutatur Deus. Ps. 7. Iere. 12. a. 20. b. Thre. 3. b.

Delectatio carnis.

Renes, vt sunt vasa libidinosi humoris, delectationes carnis, ac libidinem significare solent. Exo. 12. c. 28. g. 29. b. Leui. 3. a. 4. 7. 8. 9. Ps. 71. 5. 7. 5. 7. 2. Nahu. 2. c. Et possidet Deus renes, quum quis caste viuit. Ps. 138. Et vsq; ad renes est aqua, est quum est profectus vsq; ad mitigandos carnis appetitus. Eze. 47. a. & praecingit Deus fune renes regum: quum dissoluto castitatis cingulo, in membris delectatione peccati dominari permittit: vt quos in oculo superbia inquinat, quam sint detestabiles etiam in publico ostendat. Iob. 12. c.

Hic. s. Nahum. 2.

Amb. exhor. ad vir.

Gre. 11. mo. 9. et 22.

mor. 22.

Aug. s. Ps. 7. 2. 138

Iys. s. Leui. 7.

Beda. s. Exo. 12.

Concupiscibilis affectus.

Opera.

Renes praeterea, designant ipsam partem concupiscibilem, & generaliter affectus, aut opera. Psalm. 7. 2. 5. 39. 138. Prouerb. 23. b. Ierem. 11. d. 12. a. Et renes, quos scrutatur Deus, referri possunt ad opera, sicut corda ad cogitationes.

Beda. s. Ps. 7.

Hila. s. Ps. 138.

Glo. ord. s. Ps. 7.

Castitas.

Renes viri accincti auro, castitatem puram designant in praelato. Danie. 10. a.

Matrimonium.

Renes oblati in sacrificio, designare possunt matrimonium propter prolem habendam in honorem Dei contractum. Leui. 3. a.

Lyra s. Dani. 10.

Iys. s. Leui. 3.

Ori. s. ho. 3.

Renunculi etiam traditi ignibus, designant nullum motum carnalem fuisse in Christo. Leui. 3. a.

Renouare, vide Nouus.

Renuere.

Renuere, est signo capitis aliquid negare, quod etiam abnuere dicitur.

Firmitas prophetiae.

Eminentia dignitatis spiritualis.

Obstinatio diaboli incurabile peccatum.

Renuens Iacob pmutare manus, quas posuerat super capita Ephraim & Manasse designat firmitatem prophetiae: & et constantiam in fide, vt dignitates spirituales praependantur temporalibus. Gen. 48. d. Renuens Pharaon dimittere populum Dei. Exo. 9. a. designat diabolum: qui obstinate nititur retinere homines in peccatis.

Lyra. s. Gen. 48.

Renuit curari plaga, cum peccatum emendationem non admittit. Ieremia. 17. b.

Renunciare, vide Nunciare.

Repandus.

Christus glorificatus.

Repandum dicitur, quod est recursum, & simum: retrorsum patet: vt repandum lilium. 3. reg. 7. d. 2. Par. 4. b. designat autem repadum lilium, Christum resuscitatum. Nam ante passionem, quasi ad huc clausum lilium fuit: quum in miraculis clarus homo resuscitatus. Post resurrectionem vero & ascensionem repandum se lilium auibus coeli exhibuit: quibus in assumpta humanitate potentiam diuinam claritatis, quam habuit antequam mundus esset, ostendit.

Glo. ord. s. 3. Reg.

D D D d d 3 Repelle-

SYLVA

Repellere, vide Ejicere.
Repente, repentinus, vide Subitus.
Reperire, vide Invenire.
Repetere, vide Iterare.

Repetere quandoque, est id, quod commodatum, aut mutatum est, petere. & repetere à proximo quod debet, est corripere eū peccantem inter se, & ipsum solum Deut. 24. b.

Replicare, vide Iterare.
Reponere, vide Collocare.
Reportare, vide Ferre.
Reprehendere, vide Arguere.
Reprobare.

Rup. 1. Deut. 31.

Reprobare, est damnare, & prauum ac inutile iudicare. Reprobauit Dominus cogitationes populorum, & cōsilia Principum, quando post passionem, & mortem resurrexit, remanentibus confusis principibus Iudæorum. Pl. 3. 2.

Ori. f. Matt. ho. 19.
Hie. f. Isa. 21.

Reprobauerunt ædificantes lapidem, quando sacerdotes, & Scribæ condemnarunt Christum. Pl. 127. Matt. 21. d.

Hie. f. Isa. 30.
Gre. 6. mor. 5.

Reprobantes verbum, sunt hæretici reiicientes veritatem ecclesiæ. Isa. 30. c.
Reprobat increpationem Dei, qui percussus pro culpa in qua reclam suæ passionis contra Deum eleuatur. Job. 5. c.

Reprobis, vide Malus.
Repromittere, vide Promittere.
Reptare, repere, reptile, Serpere.

Gre. f. 1. Reg. 34. et
6. mor. 2.

Repere dicitur de animalibus, quæ pedibus & ventre gradiuntur. Vnde reptilia dicuntur. reptare autem, est frequenter repere. Serpere autem est repere, & quasi in modum serpentis circuite, paulatimque decurrere.

Gre. 2. mor. 2.

Reptans manibus Ionathas, designat prædicatorem humiliantē se ad conuersationem peccatorum per affectum cōpassionis, ut eos cōuertat. 1. reg. 14. b. Sic dicebat Chrs. Matt. 9. b. Non habent opus sani medico, sed malè habentes, &c. Non veni vocare iustos, sed peccatores. Et Paulus omnia tactus erat oibus, ut omnes Christo lucrifaceret. 1. Cor. 9. d. Vel reptare manibus, est prius operibus ostendere, qd debeat prædicare. Iuxta illud. Matt. 5. b. Sic luceat lux vestra corā hominibus, ut videant opera vestra bona. Et reptans manibus scellio, est simplex benè cum labore operans. Pro. 30. d.

Aug. 13. confes. 20.
Isc. f. Leui. 11.
Beda f. Gen. 1.

Repere pectore dicitur, qui est pollutus in cogitatione. repere ventrem, est libidini vacare. Gen. 3. c.

Beda f. Gen. 1.
Rup. f. ho. 2.
Aug. 1. de gen. cont.
Maniche.
Arn. & Aug. f. Ps.
103.
Hie. f. Hab. 1.

Reptilia, sunt homines rebus terrenis innixi: vel hoīs difficulter credentes: vel baptizati, sed imperfecti per terrena quærentes cælestia. Gen. 1. c. Leui. 5. a. 11. g. reptilia etiam sunt Apostoli, & prædicatores, cum labore ferentes mysteria per omnem terram.

Reptilia, quibus dñatur homo, sunt Gentiles. Gene. 1. d. Hose. 2. d. Reptilia aīæ viuētis, dici possunt opera, quæ profunt animis uiuis per gratiā. Gen. 1. c. reptilia etiā dici possunt opera legis. Leui. 5. a. Reptilia in mari, sunt Iudæi in lege, hæretici, & tentatores in mundo. reptilia quoque sunt, qui sunt in inferno. Pl. 67. 103.

Quasi reptile non habens principem, reputantur homines in hoc mundo, quando mali persequantur, & perdunt bonos, quasi non sit prouidentia. Habac. 1. d.

Reptilia

Resurrectio
Christi.

Condenantes
Iudai Christi.
Hæretici reiicientes veritatem.

Murmurans
contra Deum.

Prædicator cō
descendens in
firmis.

Bene operans.

Pollutus cogitatione.
Vacare libidini.

Homines terre
ni Baptizati
imperfecti.
Apostoli et prædicatores.

Gentiles.
Opera bona.
Opera legis.
Iudæi.
Hæretici.
Homines in mundo.

ALLEGORIARVM.

764

Vitia in anima
Cogitationes
male.
Opera carnis.

Reptilia, quæ producit terra, & reptilia in templo sunt vitia in anima, & prauæ cogitationes & oīno terrenæ: & opera carnis. Gen. 1. c. Ori. f. Gen. ho. 1. Ezechiel 8. c. 38. f. Mich. 7. d. Et reptilia sunt intra parietatem, quando cogitationes voluntur in mente, quæ à terrenis desiderijs nunquā leuantur. Gre. 26. mor. 4. & 1. past. 10.

Serpit homo vegetatiua virtute cum reptilibus, quæ super terram reptant, cui virtuti in seruit homo prima ætate: cui ante diluuium data sunt olera, plantæ, & cætera vegetatiua solum modo in cibum. Geor. v. ene. Cant. 1. ton. 6. cap. 15.

Serpere dicitur, ut cancer, sermo hæreticus. 2. Tim. 2. c.

Repudiare, Repudium.

Anima peccatrix
Synagoga
Doctrina hæretica.
Resipiscens ab errore.

Repudiare, est nō accipere, & recusare, & peculiariter matrimonium dirimere, quasi ob rem pudendam coniugem repellere.

Repudiata mulier, est anima per peccatum à Deo abiecta, & peculiariter synagoga: & etiam doctrina hæretica. Leu. 21. b. Eze. 44. f.

Repudiata filia sacerdotis, quæ nupserat alienigenæ, est anima resipiscens ab errore doctoris hæretici, Iudæi, vel Gentilis. Leu. 22. b.

Repudii liber, non est datus à Deo synagoga, nisi quia ipsa prius recessit à Deo per peccatum. Eadem est ratio de hæreticis. Isa. 50. a. Ierem. 3. c.

Repugnare, Resistere.

Repugnare, est pugnare resistere, & contradicere, & refragari.

Resistit Deus superbis, hoc est hæreticis. Iaco. 4. b. Resistere quoque in die malo, est resistere diabolo. Ephe. 6. c. 1. Petr. 5. d.

Resistens princeps Persarum angelo Danielis. Dani. 10. b. erat faciens pro commissa sibi prouincia, ne captiuus populus Iudæorum dimitteretur. Potest etiam intelligi resistere enumerando peccata Iudæorum: propter quæ nondum deberent dimitti. Glo. ord. f. Dan. 10.

Resistere Deo dicitur, qui eius dispositionibus repugnare conatur. Iob. 9. a. 41. a. Resistentes autem dexterae Dei, sunt dæmones resistentes Deo: & Iudæi Christo: & hæretici ecclesiæ. Pl. 16.

Repugnat etiam veritati responsio hæreticorum. Iob. 21. d. & resistit lingua hæreticorum & Philosophorum ipsi ecclesiæ. Isa. 54. d.

Resistere iræ Dei nemo potest, qñ implacabiliter excitatur. Iob. 9. a. licet ei resistatur per Sanctos, quando ipse ordinat sibi orationibus resisti: ut eum placauit Moses, & Aaron, Phinees, & David. &c.

Resistens Amalec Israeli ascendendi de Aegypto. 1. Reg. 15. a. desig. gnatur fortis carnis impugnationes: quæ vexant eos, qui mundum relinquant, iuxta illud Apostoli ad Romanos. 7. d. Video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ.

Reputare.

Dans Deus do
na homini.
Christus.

Reputare, est multum & sæpè putare & retractare, & etiam computare.

Reputat Deus hominem, cum dat ei sui cognitionem, & multis ornat donis. Pl. 143.

Reputatus homo excelsus, est Christus, cui conuenit celsitudo. Isa. Hier. f. Isa. 2. 2. d. Idem autem non est reputatus in passione. Isa. 53. a. Et reputatus est eum sceleratis: quia crucifixus est inter latrones: vel quia descendit iuxta ad inferos. Isa. 53. d.

Reputatæ sunt Gentes Deo, quasi momento stateræ, quod facili- me in vtranlibet partem inclinatur. Isa. 40. d.

Reputat Deo omnes annos suos in amaritudine animæ suæ, qui dolet de peccatis, nec præteritam approbat prosperitatem. Isa. 38. c.

DDDDd 4 Non

Oris. Num. ho. 15.
Hic. f. 15. 33.

Oris. Iudi. ho. 7.

Glo. ord. f. Hose. 8.

Hic. f. 15. a. 29.

Glo. int. f. Leu. 11.

Gre. 14. mor. 2.

Gre. 34. mor. 5.

Gre. f. 1. Reg. 14.

Gre. f. 1. Reg. 2.

Glo. ord. f. Leu. 6.

Non reputari inter Gentes, est reputari inter fideles. Num. 23. b. Computari inter fidei.
Non reputat Deus homines, eos, videlicet, qui tanquam iumenta in stercore suo computruerunt. Isa. 33. b. Negligēs Deus malos.

Reputari dicebantur filii Ioseph, sicut Ruben, & Simeon: quia sic connumerati sunt inter filios Iacob, ut acciperent hereditatem, sicut duae tribus. Gen. 48. a.

Nō reputata victoria ipsi Barach, designat receptionem Christi, & victoriam eius contra diabolum nō esse ascriptam Iudæis. Iudi. 4. b. Iudæos non habere partem in victoria Christi.
Reputata dicuntur leges Dei, velut alienæ a contemnentibus eas, præcipue ab Israel, qui colentes idola legem Dei contempserunt. Hose. 8. d. Contemptus legis diuine.
Littera sine spiritus.

Reputatur Chamel in saltum. Isa. 29. f. 3. d. cum Iudæi Christum suscipere nolentes, remanserunt cum virore litteræ sine fructu spiritus.

Reputari inter polluta, quæ ruminant, nec diuidunt vngulā. Leu. 11. a. est damnari vitam informem & criminibus tortuosam. Ad hæc referri potest reputari immundam vestem lepra infectam. Leu. 13. c. f. Vita vitiosa.

Reputari sicut iumenta se putant hæretici ab ecclesia Iob. 18. a. cū doctores catholici ratione conuincunt hæreticos ostendentes quā irrationabiliter suos astruant errores.

Reputat Leuiathan ferrum, ut paleas & cæ, quasi lignum putridum. Iob. 41. c. Quia tempore Antichristi, nisi diuina gratia protegat, & prædicantium vires, velut paleas nequitie suæ igne consumeret: & patientium constantiam quasi lignum putridum in puluerem redigeret. Potentia diaboli.

Res, generalem habet significationem ad omnia: est enim, ut aiunt Dialectici, transcendens: nec allegoriam recipit, nisi secundum illi adiecta.

Res, quam dicebant Philisthæi, se ostensuros Ionathæ & armigeris, est conuersio à peccatis. 1. Reg. 14. b. Conuersio peccatis.

Res fæda & pessima, generaliter peccata designare potest. Gen. 34. a. 38. b. 44. b. & res pessimæ filiorum Eli, sunt hæreses Iudæorum. 1. Reg. 2. c. hæc sunt res, quæ pollueri possunt. Leu. 7. c. Peccata.

Res perditæ, dici potest sensus extraneus sacræ scripturæ datus. Leuit. 6. a. Hæreses.

Rem considerans Iacob. Gen. 32. c. Vide Considerare.

Rescindere, est cedere, tollere, auferre, & destruere, ut Pharisei rescindebant verbum Dei propter suas traditiones. Marc. 7. b.

Reseruare, est quasi retrō referre: vel præ aliis, seu ab aliis seruare. Reseruari filios Iacob super terram. Genes. 45. b. est reliquias Israel saluas fieri.

Reseruatus armus de industria Sauli. 1. Reg. 9. c. designat electionem predicatoris cum magna deliberatione faciendam. Saluari reliquias Israel.

Reseruare Man. Exo. 16. g. designat continuam beneficiorum Dei memoriam habendam. Manna electio predicatoris.

Reservant foeminas, qui vitia seruant: & qui dant sensus carnales legi: quas foeminas reservari facit Pharao, hoc est, diabolus. Exo. 1. c. Memoria beneficiorum Dei.

Reservare pingua sibi ex his, quæ danda erant in decimis: quod non debebant facere Leuitæ, dando decimas sacerdotibus. Num. 18. d. Dare sensus carnales legi.

Residuum

Residuum, vide Reliquias.

Resilire, Vide Fugere.

Resina.

Resina, est humor ex arboribus defluens, in eisdem coagulatus: & est præcipua, quæ est ex Therebintho.

Fides.

Charitas.

Lex Moysi.

Resina, qua marmora fracta sociantur, vinculum spirituale designare potest: & fidem sinceram: fertur ad Ioseph à fratibus eius in munus, quando fides offertur Christo. Gen. 37. c. 43. c. Potest etiam designare legem Moysi.

Verba correctionis.

Elionis.

Resina, quæ est medicamentum, designare potest verba correctionis ex sacra scriptura desumpta. Ier. 51. a.

Penitentia.

Mytheria.

Resina Galaad, designare potest penitentiam in ecclesia. Ier. 8. g. Ut enim resina lenis est, & apta corporibus, & pro medicicina sumitur: ita penitentia se habet ad animam. Deferunt autem resinam in Tyrum, qui sanctum dant canibus. Exo. 27. d.

Resistere, Vide Repugnare.

Respirare.

Respirare, est spiritum capere, & à lassitudine quiescere.

Loquacitas ar

vogentium.

Non dimittere, qui respiret, est nullum inordinatum motum quantumvis parum in anima permittere. Iosue. 1. b.

Respirare se dicens Elihu. Iob. 32. d. designat, quod sicut labor iustum, est videre praua, nec corrigere: ita grauis est labor arrogantium, si quod sapiunt, non ostendant. Vim quippe intrinsecus æstuantem ferre vix possunt, si omne quod sentiunt, paulò tardius patefaciant.

Resplendere, Vide Fulgere.

Respondere.

Respondere, est posteriori loco dicere, unde responsum, & responsio. Est item respondere consentire. Exo. 2. b. Respondit: Vade, & perrexit puella. Dicere. Gen. 14. d. Qui respondit ei, Leno manū meā. Exaudire. Gen. 24. c. Quæ respondit. Bibe Domine mi. Negare. Isa. 9. b. Respondet quæ in die illa, dicēs. Referte. Mic. 6. a. Quid responderit ei Balaam. Reprehendere. Iob. 20. a. Spiritus intelligentie respondet mihi. Satisfacere. Gē. 29. c. Auditis causis itineris, respondit Testari. Gen. 21. d. Respondit Abimilech: Nesciui quis fecerit. Responsum autem est æquipollens. 2. Cor. 1. b. Responsum mortis habuimus. Consilium. Eccli. 32. b. Habeat caput responsum tuum Instructio. 1. Reg. 19. c. Responsum est, quod ægrotaret. Inspiratio. Luc. 2. d. Responsum acceperat Symeon.

Inspiratio Dei.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Exaudire Deus.

Respondere Dei, est, cum, qui se benè humiliter nescientem cognouerit, occultis inspirationibus erudire. Iob. 42. a. Et respondet loquentibus, quum nobis se amantibus apparet. Iob. 5. a. 13. d. Et respondet alicui, vel pro aliquo, quum facit id, quod rogatur. Gen. 41. b. Isa. 30. a. e. Sic respondit Moysi loquenti. Exo. 19. d. 32. g. 34. b.

Respondere Dñs pro aliquo, quū eius iustitiam ostendit. Isa. 38. c. Hic. f. 15. a. 48.

Respondere interdum est arguere. Et respondet Deus impio in multitudinem immunditiarum suarum, ut iuxta qd vult credit, ita audiatur. Eze. 14. b. Non. n. mereatur correctionem, qui non descendi studio, sed tentati animo interrogat: sed suo corre capiendus est: ut Scribæ & pharisei, & Achab. Sic respondet unicuique, secundum ea, quæ habet in mēte, curas vnumquemque iuxta exigentiam morbi. Iob. 23. a.

Non respondit Dominus cōsultus à saule. 1. Reg. 14. f. 9. in simula- Gre. f. 1. Reg. 14.

lata cogitationis luce nō cernitur, qui in claritate veritatis inuenit. Amb. ser. 2. 5.

Vel

Vel

Vel

Vel

Vel

Vel

Vel

Vel

Vel

Vel

Vel

Vel

Vel non responderet, quum non concedit omnes hostes primi: ut scilicet per habemus pugnas: & non respondit patri propter peccatum filii, *Nō dissimulās* ut designetur peccatum subditi nocere prelati, & aliis secum viuentibus, ut fractio ieiunij nobis nocet, & aliis. *Deus peccatū*

Gre. f. Cant. 5.

Amb. f. Ps. 118. ser. 6.

Hic. f. Isa. 63.

Aug. f. Ps. 87.

Gre. 9. mor. 32. &

11. mor. 22.

Gre. 12. mor. 9.

Hic. f. Iere. 7.

Gre. 9. mor. 19.

Gre. 11. mor. 2. &

Gre. f. Ps. 101.

Hic. f. Isa. 3. 59. &

f. Ier. 14. & f. Hos. 5.

Rup. f. Hos. 5.

Gre. f. 1. Reg. 4.

Gre. f. 1. Reg. 14.

Glo. ord. f. Isa. 14.

Non responderet sponsus sponsæ inuocanti. *Can. 5. b.* quando non ad votum in hac vita habere potest sponso, id quod de sponso appetit. *Nō esse felicitatē in hac vita.*

Respondere dicitur Christus exprobandis sibi uerbum: quando pro persecutoribus orauit. *Ps. 118.* Respondere Deo, est donis eius præcedentibus obsequia reddere. *Isa. 65. b. 66. Exod. 19. b.* Sic respondet Christo canenti, qui ipsum imitatur. *Psalm. 87. 1. Petr. 2. a.* Christus passus est pro nobis, uobis relinquens exemplū. *Nō tū pōt, quis metuens respondere Iob. 9. d.* Quia uera obsequia Deo non reddimus, si ex timore mādatis illius, & non potius ex amore, seruimus. Vocāti ēt Deo ueraciter rēdemus, quā ad summū corruptionis iussū corruptibiles surgim⁹. *Iob. 13. d. 14. d.*

Respondere nolentes Iudæi Deo, aut Propeciæ uocanti, sunt contententes Christum prædicantem. *Iere. 7. f.*

Respondere, est interdum contendere, unde quod respondēdū ad arguentē Deū, est diligenter cōsiderādū. *Hab. 2. a. Iob. 9. a. 29. d. 3. 1. b. re pēte. n. interrogātū, hoc est, nos ad distinctionē sui examinis in opī natos vocātū, hō respondere nō sufficit: quia si remota tūc pietate discutitur in illo examine, ēt iustorū uita succūbit. Vel certē interrogat, quū duris nos perussionibus pulsar, ut cū mēs nra magna de se in trā quilitate estimat, semetipsā ueraciter qualis sit in prubatione deprehēdat, & plerūq; quū pcutit gemit, sed respondere nō sufficit, quia & ipsa ei perussionis suæ aduersitas displicet, sed tū semetipsū hō cōsideras tacet, & diuina iudicia discutere metuit, quia esse se puluerē agnoscit, unde & p Paulū dī. *Rō. 9. c.* O hō tu qs es, qui respondeas Deo? Respondere Deo nō posse cōuincē, qui hō nominatur: quia p hoc, quod de humo sumptus est iudicia superna discutere dignus non est. *Cognoscere.**

Respondere dicitur terra interroganti, quando per ipsam cognoscitur ipse creator. *Iob. 12. b.*

Respondere dicitur Hierusalem Deo in uia uirtutis suæ. *Ps. 101.* quando ecclesia confitetur Christum resurrexisse à mortuis.

Responsio mollis quæ frangit iram, designat uerba poenitentiae & orationis, quæ placant iram. *Der. Pro. 15. a.*

Respondere non valentes fratres Ioseph ipsi Ioseph, sunt Iudæi conuicti de aduentu Messiae. *Gen. 45. a.*

Respondit alicui iustitia, quā secundum præmium quod à Deo accipit, ostenditur iustus. *Gen. 30. e.* Vel respondebit Christo iustitia sua in iudicio, quando iuste iudicare ab omnibus cognoscetur.

Respondent nobis iniquitates nostræ, quā scilicet eas punimur. *Iere. 14. a. Isa. 59. c.* Sic respondet arrogātia in facie, cū p eā qs cōfundit. *Hos. 5. b.* Et respondit agnitio uultus Iudæis, quia merito cōfusi sūt. *Isa. 3. d.*

Non respondens nurus Eli super partu filii. *1. Reg. 4. d.* designat inchoantem iam doloris æterni amaritudinem, cuius gratia iam in præsentī gloria non delectatur.

Respondens unus de populo ad Ionathan transgredientem patris præceptum. *1. Reg. 14. d.* designat inferiorem aliquando zelo Dei rectē reprehendere superiorem.

Respondere nuntiis gentis, est respondere angelis, qui sunt euododes ciuitatum. *Isa. 14. g.*

Nō esse felicitatē in hac vita.
Orā Christus pro persecutoribus.

Obedire Deo.

Contemnere Christum.

Contendere.

Cognoscere Deum ex creaturis.

Poenitentia & oratio. Cōfutatio Iudeorum de Messia.

Præmiū Christi. Manifestatio Christi.

Iustitia.

Pœna peccati.

Inchoatio poenæ inferni.

Recta reprehensio inferioris. Superioris.

Respon-

Respondent uulæ in domibus Babylonis, cum dæmones dant respon- *Glo. ord. f. Isa. 13.*
sa in idolis, & hæretici in conciliabulis. *Isa. 13. d.* Non esse, qui responderet de idolis, dicitur ideō, quia adueniente Christo, idolorū, *Hic. f. Isa. 41.*
monum, & hæreticorum, seu dæmonum responsa cessarunt. *Isa. 14. g.*

Non respondens populus rabsaci. *Isa. 36. d.* indicat tentanti diabolo locum minimè dandum esse. Respondentes amici Iob, cum contentione. *Iob. 6. d.* designant hæreticos: qui inquisitionibus suis ueritatem minimè assequi conantur, sed victores uideri, & sapientes ostendi cupientes, intus per stultitiam elationis suæ uinculis ligantur: unde fit, ut contentionum certamina exquirant, & de Deo, qui pax nostra est, loqui pacificè nesciāt, atque ex pacis negotio rixæ inuectores fiant.

Respuere, uide Contemnere.

Resist.

Ressā, id est, irrigatio, vel stillicidium, vel laudabilis tentatio: decima octaua mansio filiorum Israel in deserto Pharan: quo perueniunt à Lebna: & designat quoddam uiro quantuncunque perfectio uenit tentationes, ne extollatur: ut Paulo, Vel interpretatur frenum, aut stadium: & designat eos, qui rursus ad luti opera descendunt, in frænandos esse: & cursus uagos atque præcipientes, scripturarum retinaculis dirigendos: ut rectè stadium curramus. *Num. 33. c.*

Resistere, uide reliquias.

Resistis, uide Fumus.

Resistere, uide reddere.

Resurgere, resurrexerunt, resuscitare.

Aug. f. Ps. 64.

Resurgere, est rursus surgere: unde qui reuixerunt, resurrexisse dicuntur: & suscitare, est in uitam reuocare. Sciendum autem Psalmū sexagesimum quartum habere titulum in finem canticum Psalmi resurrectionis: ubi intelligitur tam resurrectio capitis, quàm membrorum.

Hic. & Aug. f. Ps. 138.

Resurrectio Christi, aliquando significat operationes eius: quia rōne Deus dicitur resurrectionem eius nosse. *Ps. 138.* ubi etiam ipsius exaltatio intelligi potest.

Resurrectio est hominis noui, quū resurgit à statu peccati ad gratiam. *Isa. 24. d. Iere. 8. b. Luc. 2. e.* in qua resurrectione mortuus peccator roboratur in uita gratiæ. *3. reg. 17. d. Pro. 24. b. Colos. 2. b.* Hæc autem dicitur resurrectio prima. *Apo. 20. b.* Datur etiam resurrectio secundæ, qua resurgent interfecti Dei, hoc est, Martyres in iudicio, recipientes corpora gloriosa: resurgent etiam interfecti Dei, hoc est, qui nūc

resipiscences moriuntur peccato. *Isa. 26. d.*

Non resurgunt gigantes, hoc est, dæmones, qui non cessant à peccato. *Isa. 26. c. 43. c.*

Nō adiecit, ut resurgat uirgo Israel. *Amos. 5. a.* hoc est naturales rationes, qui præcisi sunt ex populo Israel propter incredulitatem, non iterum in serentur: non enim est, qui proiectos in terram suscitare possit. Dicit etiam potest de uirgine peccante: quæ non suscitatur, ut sit sicut erat antea peccatum: licet possit æquari meritis uirginum.

Resurrectio Iudæorum, est elatio principum Iudæorū: & executio necis Christi, quam prius tractarant. *Thre. 3. c.*

Non resurget homo, cum dormierit, donec atteratur cælum, hoc est, usque ad diem iudicii. *Iob. 14. b.*

Non resurgent impii in iudicio, ad gloriā uidelicet: & quia iā iudicati sunt

Hic. f. Isa. 26.

Rup. f. Amos. 5.

Hic. f. Amos. 5.

Glo. ord. f. Thre. 3.

Gre. 12. mor. 6.

Aug. Ps. 2.

Aug. Ps. 87.

Ori. f. Iere. ho. 12.

Hil. f. Mar. can. 13.

Amb. f. Luc. 5. & de

fac. cōtra Arria. 6.

Hie. f. Iob. 40.

Cyril. 12. f. Ioan. 6.

Ori. f. Mat. cap. 13.

Aug. 83 q. 81. q. 9.

breuicū collat. 30.

f. Ps. 49.

Rup. 3. f. Reg. 10.

Ori. f. Leni. ho. 3. 5.

Hier. de vest. sacer.

Hie. f. Eze. 32.

Rup. f. Iere. 2. 5.

Gre. 14. mor. 4.

Ori. f. Cant. ho. 3.

Hie. f. Isa. 19. & f.

Eze. 26. et f. Eccl. 17.

9.

Beda. f. Pro. 1.

Rup. f. Haba. 1.

Hie. f. Isa. 8.

Hie. f. Iob. 18.

cati sunt, neque peccatores in concilio iustorum: hoc est, ut iudicent cum iustis, sed ut iudicentur. Ps. 1.

Nō suscitant medici, seu gigantes. Ps. 87. quia nec fortes, nec Philosophi, nec quantumcūq; Sancti possunt liberare animam à peccato, sed solus Deus: licet possint esse ministri dandi praecepta sanitatis.

Rete, reticulum, retiaculum, Sagena, Irretire.

Rete, est, quod fit ex finiculis contextis ad capiendos pisces, aut et aues: quod & Sagena dicuntur. reticulum autem & retiaculum, est paruum rete Irretire verò, est reti in uoluere.

Rete aliquando significat Christum, & verbum Dei, & prædicationem complexionemque verborum. Matt. 4. c. 13. f. Luc. 5. a. Sagena autem prædicationis Christi, veteris testamenti figuris, & multis significacionum imaginibus, ac testimonij, veluti nodis illigatis, est solidè roborata: quam ceteri multi, & dracones seuissimi istius mundi, impii & potentes scindere & rumpere tentauerunt: idque non potuerunt efficere. quia sumum fundamentum eius, est Deus: & conuelli nequaquam potest. Iob. 40. d. Ioan. 21. d.

Rete, vel sagena, significare solet Ecclesiam: quæ variis nodis scripturatum perplexa, & intexta, continet intra se homines tanq̃ pisces. Exo. 27. a. 38. a. 39. g. Mat. 13. f. rete quidem, quod rumpebatur, ecclesiam huius temporis significat. rete verò, quod non rumpebatur, ecclesiam in fine seculi, quæ solos cōplectetur bonos. Luc. 5. b. Io. 21. d.

Retiacula in columnis. Reg. 7. c. designare possunt diuersitatē virtutum & donorum in Sanctis. Vel designant iudicia Dei: quibus aliqui retinentur in bono aliqui verò propriis peccatis vincuntur.

Reticulum iecoris vituli, aut aurietis, quod & pinna iecoris dicitur, significare potest voluntatem: & etiam concitam vim furori. Exo. 29. b. Leui. 3. b. 4. b. 7. a. 8. c. 9. b.

Rete, quod expandit Deus, est flagellum & correptio, ac cōstrictio, ne quis in vitia laxetur. Designat etiam legem, seu vetus & nouū testamentum. Thre. 1. c. Eze. 32. 12. d.

Sagena est Dei, sūt peccata nra, quibus captus est Christus, qñ pro peccatis nris mortuus est. Eze. 12. d. Quia rōne dī Deus oīa sub peccato cōclusisse. Gala. 3. d. Et rete, in quod mittit pedes malus, sunt peccata, in quibus sic obuoluitur, & implicat, ut in maculis reus, ut cum expediti ad ambulandum nititur, magis ne ambulet obligat. Iob. 18. b.

Sagena Tirī, sunt argumēta, & captiones hēreticorū: & prædicatione clatior, q̃ multos capiat. Itē laq̃i diaboli, seu ei⁹ insidiae. Ps. 140. Isa. 19. b. Eze. 26. a. Hose. 5. a. Habacu. 1. d. Sagena est hēreticorū est sermo affabilis, blandū eloquiū. simulata aut coacta ieiunia, vestis humilis, virtutū imitatio. Eccl. 17. c. Iob. 19. b. Hoc rete frustra iacitur ante oculos peccatorū. Prouerb. 1. b. Sagena etiā, est aurum, & argētum, per quæ principes imperant, & homines capiunt, & sibi subiiciunt. Haba. 1. d.

Irretiri dicuntur multi de Hierusalem, illi videlicet, qui non crediderunt in Christum. Isa. 8. e.

Rete & macula eius, inuitabile malum significare solent: quod volens quisque exuere, ipso conamine impeditur, atque implicatur, ut corruat. Iob. 18. b.

Reethma.

Reethma, siue riithma, id est, iuniperus, siue ponitus, aut strepit⁹: vel dī rethamim, id est, visio consummata: decima quinta mansio filiorum

filiorum Israel in deserto Pharan: quod peruenitur de asseroth, & designat eum, qui acquirit iam perfectam cognitionem, & causas mysteriorum. Vel designat eos, qui ingressi sunt vestibulum virtutum, debere perseverare in seruire charitatis: sicut ignis perseverat in iuniperis. Num. 33. c.

Retinere.

Retinere, est remorari, & cohibere.

Retinens innocentiam Iob, designat Christū q̃, ut agnus innocentis mortuus est. Iob. 2. a. Innocentiam autem retinet is, qui etiam post lapsum, cōmulla rationis excitatus fideliter pœnitet.

Retinens cōpagō vna omnes tabulas tabernaculi. Exo. 26. c. designat vinculum charitatis in ecclesia.

Retentio Benjamin domi per Iacob. Gen. 42. a. designat Paulum adhuc persistentem in lege Iudaica.

Retinens Pharaon populum in Aegypto, ne irer ad sacrificandum Domino Exo. 9. a. est diabolus cohibens peccatores, ne conuertantur sed in tenebris peccatorum persistent.

Retorquere.

Retorquere, est retro torquere, & retro mittere.

Retorquere caput auiculæ ad collū. Leu. 1. d. 5. b. designat Christum non esse auulsum ab ecclesia sed ad ipsam conuersum.

Retorquet etiam caput ad collum, vel ad pennulas, qui considerat seipsum: & qui conuertit mentes ad virtutes, & qui moderatē carnē affligit. 1. 5. b. Designatur etiam non esse separandum os ab opere.

Retorta byssus, carnis resurrectionem, & macerationem significat. Exo. 26. a. 27. b. 28. c. 36. a. 38. b. 39. a.

Retractare.

Retractare, est rursus trahere, & reuocare.

Retractare dicitur, qui ne celestium acriter pugnat corripiendo, obsequia ab eo sibi impensa, aut consanguinitatis affectum cogitat. Sic dixit Saul muritum Ionathan filium suum absque retractione. 1. Reg. 14. f.

Retrahere.

Retrahere, est terro trahere.

Retrahens manum Zarā in ipso ortu. Gen. 38. g. designauit celsationem sacrificiorum veteris legis & fidei Iudeorum.

Retrahens Moyses manum in sinum, vnde postea sanatam protulit. Exo. 4. b. designauit conuersionem Iudeorum ad Deum in fine mundi futuram.

Retrahent stellæ splendorem suum tempore iudicii. Ioel. 3. c. non quod clementiores sint, quā Dei iudicia, sed q̃ rationalis creatura in alio rum tormentis, & de suo iudicio pertimescat.

Retribuere. Vide Reddere.

Retro, Retorsum.

Retro dicitur esse, quod ad nostram posteriorem partem, est: & reuorsum est retro versum.

Retorsum conuertit Deus eos, quos à voluptatibus separat, & castigat, ut resipiscant. Thre. 1. c. Ps. 34. 39. 55. 79. Et retro longiora crura habentes, volucres sunt resipiscētes. & qui cum sint in carne, non secundum carnem ambulant. Leu. 11. c.

Retro.

Ori. f. Num. ho. 29

Hie. de mans.

Glo. ord. f. Iob. 2.

Glo. int. f. Exo. 26.

Amb. de Ioseph. 8.

Isc. f. Leu. 5.

Isc. f. Leu. 5.

Hie. f. Mar. 1.

Gre. f. Eze. ho. 7.

Rup. f. Leu. 7.

Glo. int. f. Exo. 26.

Gre. f. 1. Reg. 14.

Glo. ord. f. Exo. 4.

Hie. f. Ioel. 3.

Au. f. Ps. 34. 39. 69

Glo. ord. f. Leu. 11.

Glo. ant. Isa. 44.

Ori. f. 1. Reg. 1. c. 1. & s. lere ho. 10.

Hic. s. Isa. 1.

Amb. 1. de Abra. 6.

de Ben. Patr. 7.

Cassia. lib. 4. c. 36.

Aug. s. Ioan. tra. 27.

Amb. de Noe. 31.

Aug. s. Ps. 113.

Phil. de agricultu.

Rup. s. Gen. 32.

Aug. s. Ps. 89.

Glo. ord. s. 1. Reg.

Hic. s. Eccl. 10.

Ori. s. Mat. ho. 19.

Gre. 1. Ps. 101.

Retrorsum etiam conuertit Deus sapientes, quando eos confundit Isa. 44. d.

Retro, saepe in malum sumitur, ut cum angeli dixerunt Loth, ne respiceret retro. Gen. 19. d. 49. c. 1. Reg. 4. c. 16. 9. 128. Isa. 1. a. 18. c. 44. c. lere. 1. s. a. Luc. 9. g. Ita dicit Christus non abisile retrorsum Isa. 50. c. Sic Recedere a Deo.

Retrorsum sunt, qui non audiunt vocem Dei, nec eius praeceptis obtemperant. Iere. 7. c. Thre. 1. c. Et dicuntur retrorsum abire non post Christum, ut Petrus, sed post Satanam. Ioan. 6. g.

Retrorsum incedere, in bonum interdum sumitur, ut quum Sem & Iaphet incendentes retrorsum, operuerunt verenda patris: & designantur Christianos, qui ignominiam Iudeorum in Christum, in honorem sibi conuertunt. Gen. 9. d. Et Iordanis conuertitur, retrorsum, cum peccator respiscit. Pl. 113. Retrorsum etiam incedunt sapientes, quando recordantur praeceptorum.

Retro dicitur cadere ascensor equi, quando fugit homo vitia, & appetitus, quibus infidebat. Gen. 49. c.

Retro etiam, ubi quis non videt, cadere, est ex hac vita repente decedere: & in qua supplicia ducatur ignorare.

Retro dicuntur esse temporalia, quae Apostolus obliuioni tradebat Philip. 3. c.

Retrudere.

Retrudere est retro, vel intus trudere, quasi inuitum. Retrudens Pharaon magistrum pistorum & principem pincernarum in carcerem. Gen. 40. d. designat tam Iudeos, quam Gentiles in miseria huius vitae detrusos esse.

Retundere.

Retundere est repercutere, & hebetem facere, & redarguere. Retusae acies vomerum, & ligonum, designant ignara, & simplicia corda, vel ignorantiam praelatorum. 1. Reg. 13. d.

Retusum ferrum, dici possunt ingentia, quae prius fuerant in scripturis sacris instructa: sed per negligentiam amiserunt etiam acumen ingenii. Eccl. 10. b.

Reuelare, vide Discooperire.

Reuereri.

Reuereri, est honorare: unde reuerentia, quam tam verbis, quam factis alicui exhibemus.

Dicens Deus: Reuerbuntur forte filium meum Matth. 21. d. designauit se scire aliquos esse Iudeos secundum spiritum: quia non omnes Christum occiderunt.

Reueri, vide Redire.

Reuocare.

Reuocare, est retrò vocare, reducere, & retrahere. Reuocat Deus animas à corruptione, quando liberat eas à peccatis. Iob. 33. d.

Reuocat Deus in dimidio dierum eum, quem antequam ad perfectionem de veniat, hinc aufert Pl. 101. Vel si ecclesia cessare faceret, ante praefinitum tempus, diceretur, eam reuocare in dimidio dierum.

Reuocantes Aegyptii Moysen, & Aaron, sunt respicientes non virtutis amore, sed timore poenae temporalis. Exo. 20. b.

Reus,

Reus, reus.

Reus dicitur quicumque in litem adducitur, etiam si nihil admiserit: hoc est, contra quem quispiam agit. Item qui ad aliquid obligatur: ut reus voti.

Reus dicitur omnis peccator, qui iustae subiaceret accusationi: & dicitur reus peccati, & criminis, & sanguinis. Exo. 21. c. 22. a. Leui. 57. a. b. reus autem omnium est, qui offenderit in vno: quia contra charitatem agit unde tota lex pendet. Iaco. 2. b.

Reus peccati in patrem futurus erat Iudas, si non redixisset Beniamin. Gen. 43. b. ubi plus dixit, quam rubem, qui dixerat: duos filios meos interficite, &c.

Rei erant sacerdotes sine foeminalibus ministrantes Exo. 28. g. hoc est, non seruantes castitatem, rei sunt libidinis.

Reus est, qui non aedificat murum in circuitu tecti: hoc est, qui exponendo scripturas sacras, errandi occasionem praebet. 22. b.

Rheda, vide Currus.

Rhinoceros, vide Unicornis.

Rhomphea, vide Gladius.

Ridere, risus, Arridere, Subridere, ridiculus.

Ridere, est vultu letitiam animi ostendere, quadam incondita voce adiuncta. Aliquando est irridere. Iob. 9. c. Non de poenis innocentum rideat.

Ridere Dei, est humanae afflictionis nolle misereri. Pro. 1. c. Ego quoque in interitu vestro ridebo, hoc est, afflictioni vestrae nulla pietate copari. Dicitur et Iob. 9. c. Non de poenis innocentum rideat. Poenae autem innocentum, sunt desideria iustorum, & quousque electorum suorum vota Dominus non copatiens distulit, quodammodo de innocentum poenis risit. Ita quoque Iob venturi redemptoris dona consideras, & votorum suorum dilatione patienter tolerans, dicit: Si flagellat, occidat semel, & non de poenis innocentum rideat. Ac si aperte oret dicens: Quia vita nostra quotidie flagello vindictae pro culpa atteritur, ille iam veniat, qui pro nobis semel sine culpa moriatur: ut de innocentum poenis Deus ultra non rideat: si ipse carne passibilis appareat, in cuius se desiderijs mens nostra castigat. Vel risus Dei, est eius laetitia: & de innocentum poenis ridere Dominus, dicitur: quia quod a nobis ardentius queritur, eod de nobis suauis letatur.

Subridere dicitur Deus super robustum: quando minatur haereticos destructionem. Amos. 5. c. Item quando destruxit Iudeos superbos, quae subrisio grauem eius iram indicat.

Ridere dicuntur iusti super malo, quando gaudent de sui liberatione. Pl. 51. ridebit autem iustus in vastitate, & fame: quia cum iniquos omnes extrema ultio percutit, ipse de gloria dignae retributionis hilarescit. Iob. 5. d. Non est autem risus iustorum in hac vita, quibus dicitur: Beati, qui lugent.

Risus aliquando designat spem: ut cum Sara in ortu Isaac dixit, risum fecit mihi Dominus, quia dedit spem per natiuitatem Christi. Gen. 21. a. Designat etiam gaudium, quod fuit in natiuitate Christi. risus etiam Abraham in corde, designauit gaudium, quo exultauit, ut videret diem Christi. Gen. 17. c.

Risus interdum dicit letitiam mentis, & peculiariter gaudium vitae futurae, ut quum os dicitur impleri risu in bonis. Iob. 8. b. Et mulier fortis ridebit in die nouissimo. Pro. 31. d. Et beati, qui lugent, quia ridebunt. Luc. 6. b. Ioan. 16. b.

Risus

Gen. 18.

Gre. 20. mor. 2. 3.

Hic. Job. 31.

Gre. 15. mor. 17.

Hic. Eccl. 10. 2.

Hic. Eccl. 10. 10.

Hic. Habac. 1.

Amb. de Parad. 3.

Hic. Joel. 3.

Gre. 16. mor. 24.

Aug. Ps. 103.

Beda. f. Gen. 2.

Amb. f. 1. Cor. 3.

Geor. ven. Cant. 1.
son. 7. cap. 11.

Beda. f. Pro. 3.

Gre. ho. 33.

Gre. Ps. 6.

Aug. Ps. 6.

Glo. ord. f. Gen. 13.

Risus Sara fuisse videtur incredulitatis signum: & designat incredulitatem synagoga in Chrm. Gen. 18. b. Negavit aut Sara se risisse, ne videretur ridendo de promissorum fide dubitasse. Designat etiam Sara daorum, prophetia: que risisse dicitur, siue quoddam risus futurus erat incredulis Christus, siue quod omnes inimicos suos in iudicio erit risurus.

Risus Iob, quem eius subditi non credebant, docet sic prelatos le- nes esse debere in subditos, ut tamen disciplinae metus non resoluat. Iob. 29. d. Vel erat Christus predicans laeta, hoc est, regnum celorum: Prædicans Christo cui tamen Iudæi non credebant. Vel ridere Dominus dicitur, quum bona opera nostra fauor supernæ gratiæ comitatur.

Ridere dicuntur amici Iob eius verba. Iob. 2. 1. a. quando hæretici superbi humilem ecclesiæ doctrinam contemunt. Risus autem, qui reputatur error, est hæreticorum: qui falsi dogmatibus acquiescentes, laeta sibi & prospera repromittunt. Eccl. 10. 2.

In risu faciunt panem suum prædicatores: qui ea docent, quæ populum audire delectet: quod peccatores palpent in vitio, & strepitus concitent audientium. Vel, in bonum, vir sanctus in risu & lætitia panem suum facit, & vini pocula ministrat in gaudio, quum docet præsentiam sponsi. Eccl. 10. d.

Ridiculi sunt tyranni verbo Dei, hoc est, demones, quando vincuntur à Sanctis. vel ipsi Sancti sunt ridiculi diabolo, à quo contemnuntur. Habacuc. 1. c.

Rigare, Irrigare, Irrigare.

Rigare, est aqua effusa madefacere, & humorem terræ, aut plantis ministrare.

Rigare dicitur Deus monte, hoc est, sublimis, dans illis abundantiam donorum spiritualium. Et sapientia rigat Ecclesiam: vel Christus animam præcipue in gloria. Ps. 103. Et irrigat fons torrentem spinarum, hoc est, doctrina ecclesiæ peccatores. Ioc. 3. d. Et rigantia flumina terra sunt virtutes animam vegetantes, ut bonis operibus fructificet: vel sunt sacræ scripturæ & doctores. Gen. 2. b. Et rigant aliquos imbres mentium, cum Sanctorum patrum fluentia satiant. Iob. 5. b. 2. 4. a.

Rigare et est baptizare solenibus verbis. 1. Cor. 3. b. Appollo rigauit, quum Deus per causas secundarias prosequitur ordinem, quem eis dedit ille, qui Soli suum oriri facit super bonos & malos: Et plois super iustos & iniustos: sed terra Israel, & eius hospites à superioribus rigantur: quia suscipit incrementum immediatum ab ipso oïum bonorum fonte: qui ultra quam ordo secundarum causarum exigit, aperit venas, & canales suæ bonitatis diffundens & immittens, quando & quo lubet. Genes. 1. 3. c.

Irrigatio ossium, est, quum virtutes accipiunt à Deo, unde magis ad operandum roborentur. Pro. 3. b.

Rigans mulier lachrymis pedes Christi. Luc. 7. f. designat eos, qui quibus liber ultimis membris Domini per compassionis affectum inclinant et sanctis eius in tribulatione copatiuntur, & eorum tristitiam suam putant.

Rigat lachrymis stratum suum, qui poenitendo affligit carnem suam. Ps. 6. rigare aut amplius est quam lavare: quoniam potest aliquid in superficie lauari, rigatio vero ad interiora pertinet: unde rigare stratum lachrymis, est fletum usque ad intima cordis penetrare.

Rigabatur regio Sodomorum circa Iordanem. Gen. 13. b. Et coparatur Paradiso terrestri: ubi designatur rerum terrenarum abundantia. Irrigans

Potentes volu- Irrigans aquila vinea, est Pharaon fauens regi Sedechia. Eze. 17. b.
ptatibus fru- Irrigantur ossa praeiorum medullis. Iob. 2. 1. c. quum suas dignita-
tes. Irrigis hortus, est anima donis celestibus aut spiritualibus affluens.

Promissio vtri- Ila. 58. d. Iere. 3. 1. c.

usque vice. Irrigum superius & inferius, designare potest promissionem vite, quæ nunc est, & futura. Iosue. 1. 5. d. Iudith. 1. c. Vel irriguum superius, est

Virumque testa- nunc est, & futura. Iosue. 1. 5. d. Iudith. 1. c. Vel irriguum superius, est
mentum. vetus testamentum, irriguum vero in ferius, nouum. Vel irriguum su-

Lachryma du- perius accipit animam, quum sese in lachrymis celestis regni desiderio
plices. affligit: irriguum vero inferius accipit, quum inferni supplicia fletu

Doctrina hære- do pertimescit.
ticorum. Irrigua sementis hæreticorum, est doctrina eorum, erronea, aut est Philoiphorum. Ila. 19. b.

Rigere, Rigidus, Obrigescere.

Rigere, est frigore contrahi, durumque fieri, quod & obrigescere dicitur, rigidum autem, est frigore contractum & induratum, & generaliter, quod flecti non potest.

Demones terri- Obrigentes habitatores Chanaan, sunt demones dolentes, & stu-
ti. pentes de liberatione fidelium. Exo. 15. b.

Ripa, vide Alueus.

Ritus.

Ritus, est mos & approbata consuetudo, quam omnes ratam habent: & rite fieri dicitur id, quod ratum & rectum est.

Cultus sacrifi- Ritus sacrificij perpetuus, & ritus colendi, & celebrandi, cultum &
cij ritum sacrificij Christi futurum designabant. Exo. 12. a. 18. c. 29. g. Leu. 16. b.

Christi. Ritus colebrandi sacerdotes. Exo. 29. a. Leu. 8. g. ritum in ecclesia
Ordinatio sa- seruandum in ordinatione sacerdotum indicat.

cerdotum. Ritus gentis filiorum Israel, erat circumcisio. Gen. 34. c. quem ritum
Circumcisio. imitari volebant venientes ex gentibus in primitiua ecclesia.

Confessio sacra- Ritus mundationis leprosi Leu. 14. a. formam, quam Christus in-
mentalis. stituit in ecclesia ad emendationem peccatorum, figurabat.

Miseria huius- Ritus menstrui fluxus. Leu. 12. b. afflictionem & miseriam, & dolo-
ritæ. rem huius vite designare potest.

Rixus, vide Flumen.

Rixa, Rixari, Contendere, Iurgari, Litigare, Iurgium.

Rixari, est contendere: dictum à ringendo, quod est canum, quando irritantur: idem est iurgari, & etiam litigare. & rixa, est contentio, iurgium, & litigium.

Iusta Dei puni- Contendit Dominus iudicio cum populo suo, quum ostendit eos
tio. merito condemnari. Iere. 2. c. Et dicitur contendere multa fortitudi-

Arguens Chri- ne: quia nemo potest eius sententiæ iustæ resistere. Iob. 23. b.

stus diabolum. Iurgium Iacob aduersus Laban, est, quum arguitur diabolus à Chri-
sto. Gen. 3. 1. c. Dicitur autem non contendere Christus. Ila. 42. a. quia

Tacens in pas- sione. sicut agnus ductus est ad victimam. Dicitur præterea vir rixæ siue iu-
Castigans De- dici quia positus est in ruinam & resurrectionem multorum: & quia
ad emendatio- de eo multi contendunt.

nem. Litigare dicitur Deus non in sempiternum. Ila. 57. b. quando casti-
gat ut emendet & parcat.

Cōtiones lu- Rixa inter pastores Abraham & Lot. Gē. 13. b. cōtētio inter Catho-
dicos, hæretico- licos & hēricos. aut inter Apostolos, & Philosophos, & Scribas, &
rū & Philoso- phorum contra

phorum contra- Pharisæos. Hæc erat cōtētio amicorū Iob cū ipso: ideo petebat ut in-
fideles. deret absq; cōtēctione. Iob. 6. d. Iurgium est pastorū. Geraræ cū pasto-
ribus

Hier. f. Ezech. 17.

Gre. 15. mor. 25.

Hic. f. Ila. 58. & f.

Iere. 3. 1.

Ori. f. Ios. hom. 20.

Hier. epist. Si cuncta

corporis.

Gre. 3. dialog. 34.

Glo. ord. f. Exod. 15.

Glo. ord. f. Exod. 12.

Glo. int. f. Gen. 34.

Glo. ord. f. Leu. 14.

Glo. ord. f. Leu. 12.

Glo. int. f. Iere. 2.

Hier. Aglaſia. f. Iere

15.

Hic. f. Ila. 57.

Ori. f. Gen. hom. 13.

Beda. f. Gen. 26. 49.

Ruper. 7. f. Gen. 31.

Potentia gra- sed rodunt: quoniam propinquorum vitam fortitudine virium, venientes minores sunt ad nifu dentium demoluntur.

Rogare, vide Orare.

Roma, Romanus.

Gentiles.

Roma, ciuitas insignis à Romulo constructa: cuius imperium late diffusum fuit per orbem. Ab ea dicti sunt romani; typū gerere potest gentilium Dan. 11. c.

Roma famina.

Sophista.

Roma, id est, excelsa, siue sublimis, aut rhinoceros, vel intuens nimis concubina Nachor fratris Abraham. Gen. 22. d. vt interpretatur intuens seu videns aliquid, designat eos, qui tantum circa sophismata tempus cauillando terunt.

Ros.

Christus.

Ros, est humor, qui sereno tempore nocte fluit, non gelu, neque ardoribus, neque ventis existentibus: fitque ex modica vaporazione non multum eleuata: quum pluuia ex largo vapore generetur. Est purus, secūdus, felix, atque semper beneficus.

Ros de alto descendit, eiusque descensus aspectibus nostris est occultus: nocte nanque descendit, & praesertim verno tempore: terramque reficit, & fecundat. Ita virtus diuina beatissimam Virginem fecundauit: & vt ros per herbarum superficiem se suauiter diffundens, herbis & plantis virore vigoremque tribuit, & quod aestus diurnus desiccato & consumendo declinauerat, ros nocturnus humectat, fouet, & erigit. Sic Christus in se credentibus hac in bonū non perseverantibus, virore atque vigore tribuit, eosque regit, atque ad vitam aeternam erigit. Et vt ros in herbarum summitatibus se colligit suamque originem repetit: ita Christus sese in altitudinem crucis erexit, & inde ad gloriam suam remeauit. Et vt ros caeli nocturnas amouet siccitates: ita Christus nocturnis & secularibus tenebris, aeternae vitae stillauit humorem. Ros autem in vellere, est Christus in Virgine. Iudi. 6. g. Pf. 71. Hose. 14. c. & s. Hose. 14. b. Rorant autem caeli, cum Christus factus est homo. Isa. 45. b.

Consolatio diuina.

Ros interdum est diuina consolatio, & misericordia. Isa. 18. b. Et dicitur ros, luminum. Isa. 26. d. Et quasi ros: est Deus, quando aestuantes in vitis refrigerat & irrigat gratia sua. Hose. 14. c. Hoc rore nubes conrescunt. Pro. 3. c.

Verbum Dei. Sacra scriptura. Prædicatio.

Ros caeli, designat pluuiam diuini verbi, & sacram scripturam. Iudaeis committam: & doctrinam caelestem sensim stillatam. Gen. 29. d. Isa. 45. b. Hose. 14. c. Zac. 8. c. Agge. 1. c. Et ros per circuitum castrorum: est manna verbi Dei omnia mundana fringere faciens. Exo. 16. c. Et ros Hermon, est doctrina euangelica. Pf. 132. Iob. 38. c. Hic ros, est beneficis irrorans audientes, leuiens, & refrigerans, & fecunditatem praestans. Ros referri potest ad doctrinam per inspirationem habitam: pluuiam verò ad doctrinam studio & labore acquisitam. Deut. 32. a. Et rorant caeli, quum Apostoli Christum praedicant. Isa. 45. b. Ros prius in vellere, postea verò in area, designat gratiam & doctrinam prius Iudaeis, postea Gentibus collatam. Iudi. 6. g. Et ros Hermon, est diuina gratia collata iis, qui prius erant impii. Pf. 132. Iob. 29. c. Dicit autem ros caeli: quia est irroratio diuinae gratiae, aut Spiritus sancti, vel quodcumque bonū fluens à patria illa super caelesti. Gē. 27. d. 2. Re. 1. d. s. 5. & 1. Ps. 132. d. Ros caeli, quandoque dici potest ipse cōtemplationis gustus. Gen. 27. d. Quasi ros à Domino sunt reliquiae Israel. Mic. 5. c. Apostoli vident licet propter praedicationem, qua irrigant auditores.

Gustus contemplationis. Apostoli.

Ros caeli, quandoque dici potest ipse cōtemplationis gustus. Gen. 27. d. Quasi ros à Domino sunt reliquiae Israel. Mic. 5. c. Apostoli vident licet propter praedicationem, qua irrigant auditores.

EE E c c 2 Ros

ribus Isaac, est contentio Iudaeorum cum Christianis. Et rixantes super puteis, erant Pharisei contra Christum & Apostolos, vt quū dicebant, Non est hic à Deo, &c. Vel designantur philosophi contra Christianos litigantes. Gen. 26. b. rixantur etiam haeretici super puteis, hoc est, sacris scripturis: & dicuntur suam esse aquam, hoc est, vera sacramenta esse apud se, & veros sensus scripturae: sed super tercio puteo non contendunt, id est, in resurrectione quia tunc cessabit contentio. Iurgantes est in Ioseph, fuerunt Iudaei in Christum. Gen. 49. c.

Rixa etiam pastorum Abraham & Lot, designare potest pugnam, quae est inter legem carnis, & legem mentis. Iurgans filius Aegyptiae cum Israelita. Leui. 24. c. est sensus carnalis insurgens contra spirituale: vel habes sapientiam mundanam disputans cum Catholico.

Rixantes duo Hebraei, sunt Gentiles & Iudei, & qui faciunt iniuriā, designat Iudaeos. Exod. 2. b. Possunt etiam significare fideles contendentes in ecclesia. rixantes etiam Hebraeus & Aegyptius, sunt pietas & impietas occidit autem Moses impietatem, & defendit pietatem.

Iurgans populus contra Moysen, est murmurans aduersus legem. Exo. 17. b. Thre. 5. c.

Rixantes viri, sunt contententes vel altercantes sapientes. Exod. 21. b. Vel sunt Christus, & diabolus. Deut. 25. c.

Contendere cum Deo dicitur, qui non ei attribuit bona: sed sibi gloriam suae virtutis arrogat. Iob. 9. a. 3. b. 39. d.

Contentio super principes. Plal. 106. est inter principes huius mundi, vel inter haereticos, qui inter se contraria sentiunt, vt Sabellius contra Atrium, & Iovinianus contra Manichaeum.

Dicit Christus. Luc. 13. c. Contendite intrare per angustam portā, quia nisi mentis contentio ferueat, vnda mundi non vincitur, per quam anima semper ad ima reuocatur.

Contentiosa auersio est eorum, qui flagellati à Deo minimè respiciunt. Iere. 8. b.

Roboam.

Lyra. 3. Reg. 12. R. Roboam, id est, dilatans populum, aut latitudo vel platea populi siue odor, vel odorans cum populo, filius Salomonis, qui regnavit post ipsum, & relicto consilio senum secutus est consilium iuuenum cuius rei gratia amisit imperium in decem Tribus, & solū regnavit super Iuda & Beniamin. Vnde datur exemplum principibus, ne sequantur consilia iuuenum, & adulatorum. 3. regi. 10. g. 12. a. 14. g. 2. Pat. 10. a. 13. b.

Roborare, robur, robustus, vide Fortis.

Rodere, Corrodere.

Rodere, proprie est murium, & similitum, quae dentibus aliquid demoliuntur & per metaphoram est detrahere, siue obrectare.

Glo. ord. f. Exo. 10. Corrodens locusta ligna & segetes Exo. 10. a. designat adulatorum cor rumpentes mentes terrenorum, immoderatus laudando.

Rodi autem solet, quod comedi non potest. Haeretici autem, quia scripturam sacram intelligere sua virtute molliuntur, ea proculdubio apprehendere nequaquam possunt, quam dum non intelligunt, quasi non edunt. Et quia per supernam gratiam non adiuti, hanc comedere nequeunt, quasi quibusdam illam nisibus rodunt. Exterius quippe illa corredat, quū quidē conantur, sed non ad eius interiora perueniunt. Qui, quia ab vniuersalis ecclesiae societate disuncti sunt, non quolibet rodere, sed in solitudine memorant Iob. 30. a. Illi est, qui in hoc mundo potestate valent implere, quod volunt: hic hoc, quod appetunt, non lambunt, sed

Pugna inter leges carnis & mentis.

Disputatio sapientum. Arrogare sibi gloriam virtutis.

Sollicitudine bene operari.

Obstinatio.

Adulari.

Interpretes haeretici scripturam sine intellectu.

Cyril. 3. Io. 34.

Ruper. 3. f. Exo. 5.

E. 3. de diu. offi. 13.

Beda. f. Pro. 3.

Hie. f. Hose. 13.

Aug. 10. trac. 57.

Gre. f. Can. 5.

Ruper. f. Can. 5.

Amb. de Isaac 6.

Ricard. de S. vict. de se
curit. consci. 26.

Cle. Alex. 2. pad. 8.

Amb. de virgin. I.
Euch. for. spirital. 4.

Amb. 3. Exae. 11.

Hie. f. Isa. 41.

Hie. f. Zac. 4.

Rupe. f. 4. Zac.

Geor. ven. cant. I.
ton. 4. cap. 3.

Hie. f. Isa. 28.

Diony. celest. Hierar.
15.

Ros descendens ante manna Exo. 16. c. est rudis & pruinosa Rudis obserua
mandatorum legis obseruatio, quæ tunc iacuit & cessauit. quum ve
tio legis.

Ros cum manna est Spiritus sanctus in consecratione corporis Christi: cuius sanctifica
tione conuincitur corpus Christi ad inuocationem sacerdotis. Ros et
cū manna, est Spiritus sanctus veniens in Virginem in incarnatione.
Ros aliquando est discretio: & nubes rore concresecunt, quando
Apostoli & prædicatores subtilissima discretione virtutes suas qui
bus proficiant, quibus alta petant, quæque minoribus in exemplū
monstrent, examinant. Pro. 3. c.

Ros manē pertransiens dicitur de re cito deficientem: nam ros faci
lè consumitur. Sole. Sic potest significare diuitias. Hof. 6. b. 13. a. Gē.
27. f. 1. Reg. 17. c. Cant. 5. a. Isa. 26. d.

Ros frigidus nocte cadens in capite sponsi, designare potest fri
gidus per peccatum: & defectum charitatis. Cant. 5. b. Designat etiā
opprobria Iudæorum in Christū. Item tērationes seculares seu mun
danas: quæ mentem grauare ac frigidam reddere solent.

Ros cœli, quo tingitur arbor succisa, subtiles & vix intelligibiles
suggestiones diaboli exprimit: per quas inducitur mens peccato ex
cæcata, vt dicat malum bonum, & bonum malum. Dan. 4. c.

Rosa.

Rosa, est flos odoriferus, & pulchritudine coloris rubicundi &
eriam albi, oculos delectans, & frutice spinoso nascens. Rosarū
autem & violarum, qui emittantur odores, quum sint modicè fri
gidi, grauedines capitis comprimunt, atque coercent.

Rosa rubens, sacratæ virginitatis pudorē significare potest. Eccl. i.
24. b. 3. b. Potest etiam propter eundem ruborē Martires designa
re, proprio sanguine rubricatos.

Rosa cum spinis, vitam humanam cum laboribus & tentationi
bus significare potest.

Rostrum.

Rostrum est, quo aues cibum capiunt: cuius similitudine rostrū
dicitur in nauibus pars illa ex porrecta, & accuta, quæ è prora
prodacitur. Et in palustris rostra interdum ponuntur.

Rostra plaustris ferrantia, diuini verbi virtutem in prædicatoribus
significare possunt, quæ triticum à paleis separatur. Isa. 41. d.

Rostra aurea. Zac. 4. d. Hebraicè dicunt מַרְוָה סַנְתְּרוֹת: quæ aliq
fistulas interpretantur. Nec inuenitur hoc vocabulum, nisi in hoc
loco. Possunt autem designare adorandam passionis Christi humi
litem, & prædicandam exaltationis eius gloriam.

Rota. Rotundus.

Rota est, quæ voluitur, & circumagitur in curru, à rotunditate di
cta. Rotundū autem, est globus, qui vnica superficie clauditur: à
qua ducte lineæ ad eius ceptum, sunt æquales. Rota Hebraicè dicit
Ophan: secundū aliquos Ophanim sunt cunei, vel circuli ferrei, qui
bus lignorum radij arctantur, & stringuntur: & non rotæ.

Rota ignis interdum significat vim diuinæ punitionis. Dan. 7. c.
Et rota plaustris in tritura, grauior castigatio. Isa. 28. g.

Rotæ, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duam

Discretio.

Diuitie.

Frigidi per pec
catum.Opprobria Iu
dæorum in Chri
stum.

Tentationes.

Suggestiones
diaboliPudor virgini
tatis.

Martires.

Vita humana.

Virtus diuinæ.

Verbi.

Humilitas &
exaltatio Chri
sti.Vis diuinæ pu
nitionis.Actiones ange
licæ.

duam cœlesti intentione dirigitur. Vel aliter, est eis (vt propheta ait)
cognomen inditum, Gel, gel, quod Hebræorum voce reuelationes, ac
reuelationes significat. Ignem namque, atq; diuinæ rotæ regyrationes
quidem habent, quod sempiterno motu circa summum idem ven
sentur bonum: reuelationes autem, quod occulta sacramenta reue
lent, & humiliores quosque promoueant: sublimesque diuini ful
goris radios in inferiora agmina descendendo transfundant.

Sacra scriptu
ra

Rota dī sacra scriptura, quæ ex omni parte ad auditorum mentes
voluitur: & nullo erroris angulo à prædicationis suæ via retinetur: ex
omni parte voluit: quia inter aduersa, & prospera, & reuē, & humili
ter incedit: & modò sursum, modò deorsū est: quia perfectioribus spiri
tualiter dñr, in firmis iuxta litterā cōgruūt. Et rota vna super terram,
est vetus testamentum. Rota quoque in medio rotæ, est vetus testamē
tum in nouo: vel vnum euangelium in alio. Ezech. 1. d. Rota ē, in qua
vox tonitruī Dei auditur, est Moyses, vel ipsa lex, vel vtrumq; testamen
tum. Pf. 76. Et quatuor rotæ sub basibus, sūt quatuor euāgelia. 1. R. 7. c.
Pf. 82. Eze. 3. c. 10. c. Dan. 7. c. Rota ē in medio rotæ, est Iudæi: in qua
clām: vel annus in anno: tēpus in tēpe. Rota ē, in qua vox tonitruī Dei
auditur, est mundus, seu orbis: in quem exiit sonus prædicatorum.

Indea intra Ec
clesiam

Annus in anno.

Orbis.

Perfecti.

Prædicatores.

Hemo.

Vita humana.

Composita ex
elementis.

Sol.

Elementa.

Corpora cale
stia.

Peccatores.

Rota, quæ parum attingit terram, & ad anteriora tendit, vitam per
fectam habētes significare potest: ex quibus fiant prædicatores. Vel
sunt qui terrena pertranseunt, & vix summis vestigijs terram contin
gunt. Pf. 76. 82. Ezech. 1. d. Hi sunt lapides sancti, qui voluntur super
terram, minimeq; in ea figuntur. Zac. 9. d. Rotæ etiam Dei, quæ sunt
ignis accensus, designant prædicatores: qui cum ex Dei desiderio per
varia discurrunt, vnde ipsi ardent, alios accendunt. Dan. 6. c.Rota, quæ configitur super cisternam hominem, aut corpus hu
manum designare potest. Eccl. 12. c. Et rota super terram, est vita cor
poris ad animæ virtutem aptata. Et rota in medio rotæ, est veluti vita
intra vitam: quod sanctiorum sibi vita non dissonet: sed qualis fuerit
superioris ætatis, talis sit & sequentis: vel quod in hac vita corporis, vi
ta voluatur vsus æternæ. Ezech. 1. Cant. 6. d.Rota, quatuor, designat composita ex quatuor elementis: ideo po
nuntur quatuor. Ezech. 1. d. Vel designant Solē: qui diuidit in quatuor
rotas propter quatuor anni tempora. Rotunda quoq; platea templi, i
pus esse potest elementorum: & etiam corporum cœlestium. Eze. 41. b.Rota ex posteriori parte attollitur, & in anterioribus cadit. Poste
riora autem nobis sunt bona præsentis mundi, quæ relinquimus: an
teriora verò sunt æterna, & permanentia, ad quæ vocamur. Paulo atte
stans. Phil. 3. c. Quæ retro sunt, oblitus in ea, quæ sunt priora, me ex
tendens. Peccator ergo, quum in præsentī vita profecerit, vt rota poni
tur: quia in anterioribus corruens, ex posterioribus eleuat. Nā quū in
hac vita gloriā percipit, quā reliquit, ab illa cadit quæ post hāc venit.
Pf. 82. Rotæ et curruū designat strepitū, & volubilitatem malorū. Exo.
14. f. Ezech. 26. b. Et rotarum vox in Ninie. est volubilitas generis hu
mani, qua raptantur homines in mundo. Nahum. 3. a. quia erroribus
dñr humanis, & non habent solida vestigia: sed circumferuntur omni
doctrinæ: & eieci de paradisi firmitate, habitant in regiones Naid,
quæ interpretatur fluctuatio, merentur linguæ mendacis ferre senten
tiam, quæ inflammant rotam natiuitatis nostræ. Iacob. 7. b. Psalm. 77.Rota, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duamRota, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duamRota, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duamRota, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duamRota, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duamRota, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duamRota, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duamRota, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duamRota, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duamRota, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duamRota, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duamRota, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duamRota, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duamRota, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duamRota, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duamRota, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duamRota, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duamRota, quæ altæ quidē sunt, ceterū in anteriora semper abq; vlla
cōuersione in nullā partem declinādū: incedūt, vim actionis Ange
licæ, quæ rectā semper viam atq; arduā pergūt, insinuat. Quippe om
nis illorū cursus, spiritualisq; rotatus ad viam illam erectā atq; ar
duam

Gre. f. Ezech. ho. 6.

Arn. f. Pf. 76.

Hie. f. Pf. 76 & f.

Ezech. 1. de vest. sacer.

Amb. 3. de Spiritus
sancto. 22.

Aug. 1. Pf. 76.

Euch. for. spiritua. 8.

Basi. f. Pf. 28. ho. 1.

Hie. f. Eze. 16.

Gre. f. Ezech. ho. 5.

Hie. f. Ecclesiasten. 12.

Amb. de virg. 3. &

2. de Abra. 8.

Euch. for. spirital. 8.

Hie. f. Ezech. 1. 41.

Gre. f. 1. Reg. 5.

Aug. f. Pf. 82.

Hie. f. Ezech. 26.

Gre. 16. mo. 30.

Ruben, id est, videns filium, vel visio filij, aut visionis filius: primo
genius

Philo. de sacrific.
Abel & Cain.
Geor. vney. cant. 2
con. 7. cap. 6
Beda. s. Gen. 30

Beda s. Gen. 30

Ori. s. Gen. ho. 17. &
s. Num. hom. 2. 6 & 5.
Ios. hom. 3. 26
Amb. de benedic. pa-
triarch. 2
Beda s. Gen. 3. 5. 49

Glo. ord. s. Gen. 37

Amb. de Io. eph. 9

Ori. s. Gen. ho. 17
Rup. s. Gen. 16 &
9. s. Gen. 26

Ori. s. Gen. hom. 17
Ber. ser. de triplici ge-
nere cogitationum.

Ricar. de S. Viſto. de
12. patriarch. 8

Amb. de virgin. 1
Greg. s. 1. Reg. 16 &
s. Ps. 50 & s. Cant. 5
Aug. q. in Num. 33
Hie. 1. 1. 63. & s.
Zachar. 1.
Gre. Nyſſ. de vita
Moſis.

genitus Iacob, & Lie: qui liberare nitebatur Ioseph de manu fratru. Dormiuit cum concubina patris: cuius gratia amisit ius primogeni- ture. Eius Tribus accepit hereditatem trans Iordanem. Interpretatur etiam, videns per medium.

Ruben primogenitus Lie, fecunditatem operum vite actiue desi- gnatur. Eius Tribus reperitur Mandragore, hoc est, bona fama, quæ sequit bona opera. Vel designatur opera corporis, quæ sunt quidem priora, sed inferiorem sortiuntur locum: unde Rubenitis præponuntur Levitæ. Gen. 29. g. 30. b. Vel designatur intentionem sanctam, quæ omnia recto itinere in Deum dirigit, ne declinet ad dexteram, neque ad sinistra. Debet autem hæc intentio esse primogenita, si filios, & fructus dignos vite æternæ producere desideramus. Potest autem etiam designare prælatos, per quos venit, & dilatur bona opinio contemplatiuorū. Ruben, ut interpretatur uidens filium, est doctor perfectus in eccle- sia, videns filios ipsius ecclesiæ, quos erudire laborat, vel uidet filios hæreticorum, non permittens eos habitare in ecclesia. Gen. 30. b.

Ruben præterea primogenitus designatur Iudæos, qui primogeniti dicebantur Gen. 29. g. 49. a. Ut autem dormiuit cum concubina patris, designatur Iudæos adulterantes legem, & etiam insultantes Christo, ipsumque crucifigentes. Unde licet esset primogenitus, caruit priuile- gijs primogenituræ. Ut autem accepit hereditatem trans Iordanem per Moſen, est populus Iudaicus, qui terrena pro præmio appetebat. Num. 32. a. Ios. 13. c. 12. a. Ruben uolens liberare Ioseph, sermonum propheticum designare potest: qui Iudæos à Christi nece deterrebat. Potest etiam figura esse Nicodemi. Gen. 37. d. 42. d.

Ruben intercedens, ut mitteretur Benjamin in Aegyptum, est lex vetus, intercedens pro Paulo Apostolo per promissionem, ut tradere- tur ecclesiæ ex gentibus, quarum factus est doctor. Gen. 42. d.

Ruben ascendens cubile patris, primū Angelum, qui cecidit, signifi- care potest, qui gloriā Dei sibi usurpare uoluit. Gen. 49. a. Designatur et lit- teratum affectantem dignitatē, cum prælati sui depositione. Potest etiam significare hæreticos adulterantes scripturas sacras. Deut. 33. a.

Ruben, ut interpretatur filius, qui uidetur, animale, & carnalem hominem designare potest.

Ruben etiam, est carnalis, & sanguinea concupiscentia: quæ tunc cubile nostrum ascendit, quum non solum memoriā tangit cogni- tionē, sed & ipsum uoluntatis stratū ingrediē, & polluit parua delecta- tione. Et dicitur primogenitus nra: quia ab initio vite nre in nobis pullulat. Et dicendū illi: Non crescas, quia ascendisti cubile præs tui. Gen. 49. a. Timor.

Ruben, ut est primogenitus Iacob, & Lie, typus esse potest timoris qui est initium sapientiæ.

Rubicundus, Rubrum, Rubricatum, Rufus, Fulvus, Rubrica.

Rubens, & rufus color, seu rubicundus generalia sunt nomina ad- uersus colores inter album, & nigrum medios, ut est color san- guineus, croceus, aureus, oſtrinus, &c.

Rubicundus dicitur dilectus, hoc est, Christus, quia natus ex Virgine. Cant. 5. c. Et rufus David, est Christus proprio sanguine rubricatus. 1. Reg. 16. b. De quo Iſa. 63. a. Quare rubrum est indumentū tuum. Et rufa vac- ca, est caro Christi, proprio sanguine tincta. Nu. 19. a. Rufus est equus, & corpus ipsius Christi, suo sanguine rubefactū. Zachar. 1. c. Rubricatur etiam peller, sanguinem Christi effundendum designabat. Exo. 25. a. Rubi-

Opera vite acti-
ue.

Opera corporis.

Intentio sancta

Prelati.

Doctor perfe-
ctus.

Iudæi.

Sermo proph-
eticus.

Nicodemus.

Lex vetus.

Lucifer.

Litteratus am-
bitiosus.

Hæreticus adul-
terans scriptu-
ras.

Animalis ho-
mo.

Carnalis concu-
piscentia.

Timor.

Apostoli.

Rubicundiores ebore antiquo. Thr. 4. b. erant Apostoli: qui seruo- re spiritus antiquos patres superabant. Quod & de his, dicitur, qui sepe ante humanos oculos nonnullis præcedentibus patribus studij feruentioris existunt.

Martyres.

Martyrium.

Rubrum vestimentum, Christi. Iſa. 63. a. significare potest Martyres: qui fidei defensione sanguinem suum fuderunt. Rubricatur etiam pel- les ipsum martyrium designant. Exo. 25. a. 26. c. 35. a. 36. c.

an itenia.

Verecundia.

Passio Christi.

Rubricatur etiam pelles, poenitentiam designare possunt, & frontis verecundiam. Exo. 25. a. 26. c.

Rubicundum cælum vespere, passionem Christi, seu tempus passio- nis eius designare potest. Rutilabit autem manē in iudicio. Mat. 16. a.

Angeli.

Rufi equi, Angelo designare possunt, vigorem ignis, & strenuam efficaciam habentes.

Confusio ex alie-
no peccato.

Baptismus.

Charitas.

Rubor, qui fit ex confusione, erat in Sanctis super peccatis infide- lium. Iſa. 61. c.

Rubrum mare, baptismum significare solet. Exo. 10. c. 23. d.

Fuluus color, charitatem significare solet. Gen. 30. c. Et rufus Da- uid, est feruidus charitate, & labore piorum operum: quia ut qui ni- mium laborat, ex labore rubescit: ita qui ex charitate operatur, magis ad operandum ascenditur. 1. Reg. 16. b.

Inanis gloria.

Homicidium.

Homicida.

Iudæi.

Carnalis obser-
uatio legis.

Passio Christi.

Transgressio
euangelij.

Inuidia.

Concupiscentia.

Rubor parietū leproſe domus. Le. 14. c. viro rē inanis gloriæ designat.

Rubra peccata, sunt homicidium, eique similia. Iſa. 1. c. Et rufus Elau, est vir sanguinum. Gen. 25. c. Designatur etiam Iudæos sanguinem in la- crificij offerentes: & quia sanguinolenti erāt, & polluti sanguine Chri- sti, & prophetarū. Et rufa decoctio. Gen. 25. d. est carnalis observatio legis, & etiam Christi passio.

Rufus color in capite, transgressionem euangelij significat. Leu. 13. l. 3. l. 3.

Rufus color in capite, transgressionem euangelij significat. Leu. 13. l. 3. l. 3.

Rufus color in capite, transgressionem euangelij significat. Leu. 13. l. 3. l. 3.

Rufus color in capite, transgressionem euangelij significat. Leu. 13. l. 3. l. 3.

Ecclesia.

Virgo Maria.

Rubum, est frutex spinosus, vel solo contactu vulnerans, mora pro- ferens, cuius folia serpenti superniecta, ipsū serpenti occidere ferunt.

Rubum vidit Moſes ardere, nec absumi ignis voraci natura. Exo. 3. a. qua ratione significare potest Ecclesiam, quæ non consumitur tri- butationibus. Significat etiam beatam Virginem Mariam, quæ pepe- rit sine virili semine.

Resurrectio car-
nis.

Corpus cum co-
punctione.

Littera cum spi-
ritu.

Synagoga In-
deorum.

Rubus quoque ardens, & non combustus, typus est resurrectionis carnis prius extinctæ. Rubus item cum igne, est corpus vniuersiūque Sancti cum igne compunctionis, vel littera cum sensu spiritali.

Rubus etiam ardens, & non combustus, est spinosa synagoga Iu- dæorum, in quibus multo tempore fuit flamma, & feruor Spiritus san- cti, & tamen perinde contra Dei gratiam rebelles semper Spiritus sancto restiterunt, ut eorum peccata, vel sacrilegio igne Sancti spiri- tus consumi non valuerint, nec eorum durities ipsa lege tanquam flamma, est emollita, nec etiam doctrina Christi.

Peccata.

Mortalis infir-
mitas.

Rubus etiam tenuosus, & vulnerans, peccata significare potest. Et ut est debilis, similitudo carnis peccati, & etiam mortalis infirmitatis.

Per fuscum rubum Moſen Dñs alloquens, designauit, quod eius populi ductor fieret, qui & legis flammam perciperet, & tñ peccati spi- nam nequaquam vitaret. Vel quod ex illo populo exiret, qui igne deitæ is carnis nostræ dolores, quasi rubi spinas susciperet, & inconsum-

Gre. 3. 2. mor. 23

Glo. int. s. Exo. 25

Hie. prolo. s. Origen.

in Iesum Naze.

Aug. 1. q. in euang.

20

Diony. celeſt. Hierar.

15

Hie. s. Iſa. 61

Gre. s. 1. Reg. 16

Glo. int. s. Len. 14

Beda s. Gen. 25

Rupe. 7. 1. Gen. 5. 7

l. 3. l. 3.

Phil. de vit. Moſis.

Hie. de manso.

Greg. Nyſſ. de vita

Moſis. & sermo. de

natiui.

Enc. form. spiritua. 4

Hier. de manso.

Beda s. Exo. 3

Aug. ser. 86.

Enc. for. spiritua. 4

Gre. s. Ezech. ho. 7

Beda s. Exo. 3

Glo. int. s. Exod. 3.

Gre. 28. mor. 5. &

s. Ezech. ho. 7

SYLVA

inconsumptam humanitatis nostræ substantiam, etiam in ipsa diuinitatis flamma seruetur.

Rudens, vide Fumis.

Rudis.

Glo. ord. f. Matth. 9.

Rude est, quod impoliturum est, & imperfectum: ut rudis pannus, quod nondum paratus est ad vestimentum. Matth. 9. d. Significat autem rudis pannus doctrinam, quæ ad nouæ vitæ temperantiam pertinet.

Ruere, Ruina, vide Cadere. Rufus, vide Rubens.

Ruga.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Ruga, est vallicula, quæ fit in cute præ senectute, quæ etiam in vestibus dicitur.

Gre. 13. mor. 5.

Ruga indicium est senectutis: & quia Christus Ecclesiam renouat rugas ab ea tollere dicitur. Eph. 5. f.

Rugæ, dupliciter simplicitati contrariam designare possunt. Et rugæ sanctæ Ecclesiæ per Iob designatæ, sunt omnes, qui in ea dupliciter viuunt: qui fidem vocibus clamant, operibus denegant. Iob. 16. b.

Rugire, Rugius.

Hiero. f. Isa. 31. & f.

Hose. 11. & f.

Amos 1.

Rup. f. Hose. 11. & 6.

f. Apo. & 13. f. Mar.

Rugitur, est propriè vox leonis clamantis, quanquam etiam de alijs animalibus dicitur.

Rugiens leo, dicitur Deus protegēs Ecclesiam aduersus Principes Gentium. Isa. 31. b. Amos. 1. a. 3. b. Et rugit Dominus de excelso, quod grauius minatur. Ier. 25. f. Et rugiet in iudicio de Sion. Ioel. 3. c. Et rugit nunc per doctores in euangelio, & lege. Natura autem leonū esse dicitur, ut cum infremuerint, & rugierint, omnia animalia contremiscant, & fixo gradu se mouere non possint. Itaque & Dominus cum instar leonis rugierit, & inuenerit, ac dederit vocem suam, cunctę aues, & vniuersa volatilia perhorrescent hoc est, diabolus, & dogmata peruersa hæreticorum contremiscunt. Hose. 11. d. Apoc. 10. a.

Gre. 30. mor. 27.

Hie. f. Iob. 39.

Rugire dicuntur ceruæ in partu, quum prædicatores per incuruationem suam in conuersatione lucis auditorum animas gignant: quia ab æternis nos supplicijs remouere, nisi flendo, & dolendo non possunt. Iob. 39. a.

Bas. f. Psal. 37.

Gre. 7. mor. 4. & 27.

mor. 15.

Ori. f. Cant. ho. 3.

Rugitus datur interior, quum quis verè dolet de peccatis. Psal. 37. Iob. 3. d. Post eum rugiet sonitus: quia quum mentem Deus ingreditur, constat proculdubio, quod mox peccantis gemitus sequatur: ut etiam salubriter flere libeat, quæ prius de iniquitatibus flenda iucunditate gaudebat. Iob. 37. a. Et rugitus ceruarum. Iob. 39. a. designat eos de quibus dicitur Psal. 125. Eantes ibant, & flebant, mittentes semina sua. Rugitus onagri, est gemitus populi Gentilis expectantis præsentiam Christi, ut herbam. Iob. 6. a.

Geor. venet. cant. 2.

ton. 7. cap. 4.

Arno. f. Ps. 21.

Hie. f. Ezech. 22. & f. Iere. 2.

Gre. 5. mor. 16. 17.

& 27. mor. 19.

Clima. grad. 25.

Hie. f. Isa. 59.

Rugies Elau pro bñdictione data Iacob minori. Gen. 27. designabat animalè hominè, seu appetitū sensitiuū, quod contristat, cum subiicitur spiritui: quousque veluti nouellus equus sub domitore mansuecat.

Rugies leo, erat Caiphas in passione aduersus Christum. Psal. 21. Et rugietes catuli leonū, sunt demones, & hæretici prædicantes, vel nequissimarum, sed tamen eminentium potestatum ministri spiritus importunis tentationibus insurgentes: & etiam ipsi impetus tentationū. Iob. 4. b. Psal. 103. Iere. 2. c. Ezech. 22. f. Amos. 3. a. 1. Petr. 5. c. Iob. 4. b.

Rugiant Iudæi, quasi vrsi, aduersus Christianos. Isa. 59. c.

Ruminare.

Ruminare, dicuntur animalia, quæ cibum iam deuoratum è stomacho ad os reuocant, ac remandunt, rursusque deglutiunt.

Ruminare

Doctrina noua.

Duplicitas.

Protegēs Deus.

Ecclesiam aduersus hostes.

Gemitus panti-

entis, & desiderij.

Remurmurans.

appetitus.

Caiphas.

Damones.

Hæretici.

Impetus tentationum.

ALLEGORIARVM.

773

Meditari in lege Dei.

Ruminare ad prudentiam refertur, vel ad sapientiam, iuxta illud Prou. 21. c. Thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapientis: vir autem stultus deglutiet illum. Ruminat autem, qui verbum, quod est iustitiæ nutrimentum, in cogitationem tanquam in ventrem introducit, inde ipsum ad rationalem reminiscenciam reuocat. Cant. 7. d. Et animalia ruminantia, sunt qui in lege Dei meditantur, dies, ac noctes, eamque non solum secundum litteram, sed spiritualiter intelligunt. Leuit. 11. a. Deut. 14. a.

Vulgus Iudæorum.

Qui ruminant, & non diuidunt vngulam, sunt vulgus Iudæorum, qui eloquia Dei habent quidem in ore, fidem autem, & basim non habent, quæ transmittit ad Patrem per Filium, & innitur veritati. Ruminant hæretici super tritico, & vino, quum tractant de eucharistia. Hose. 7. d. vel sunt Iudæi orantes solum pro temporalibus.

Hæretici. Iudæi.

Rumpere, vide Abrumpere.

Runcina.

Rationes hæreticorum.

Runcina, est maior ferra, qua fabri materiarij secant arborū moles in cantherijs.

Runcina fabri, qua formatur idolum. Isa. 44. b. designare potest rationes dialecticas hæreticorum, quibus suos formant errores.

Rupis, vide Lapis.

Rursus, vide Iterare.

Ruta.

Ruta, est herba odorem grauem habens, sed vilis in medicaminibus, maximè contra venenum. Luc. 11. g. Ponitur pro re vili, quæ do Pharisæi decimabant mentham, & rutam.

Ruth.

Ecclesia ex Gentibus.

Ruth, id est, saturata, vel inebriata: mulier Moabitiss, vxor Mahalon, quam postea duxit Booz, soluto calceamento propinquioris, genuit autem Obed.

Ruth ducta à Booz, soluto propinquioris calceamento, typus est Ecclesiæ ex Gentibus, quæ facta est sponsa Christi, quæ à pedibus ascendit ad caput, sicut Ruth, quæ antequam duceretur à Booz, ad pedes leui eius iacuit. Ruth. 1. c. 2. 3. Erat autem Moabitiss, ex ijs videlicet, qui non intrabant in Ecclesiam Dei.

Rutilare, vide Fulgere.

SABA, SABÆI.

SABA, id est, conuersio, siue captiuitas, aut canities, vel sessio: filius Regma, à quo ciuitas regalis Aethiopiæ, cuius incolæ dicuntur Sabæi. Scribitur autem Hebraice per S. Saba autem per R, est filius Chus. Gene. 10. a. à quo Saba metropolis Arabiæ felicitis, cuius incolæ etiam dicuntur Sabæi. Regina autem Saba, venit ab illa Saba, quæ est in Aethiopia, quæ dicitur Meroe. Sunt tamen qui dicunt ipsam venisse à metropoli Arabiæ, ut diximus in Arabia.

Saba, ut interpretatur conuersio, in bonum, significat Gentilitatem venientem ad fidem. Et regina Saba, est anima ad Deum conuersa. Reg. 10. a. Isa. 43. a. 60. b. Ezech. 38. d. Matt. 12. d. Luc. 11. d. Et Sabaim, hoc est, circuitiones, aut ebrii, sunt viri Saba, designantes Gentiles ad fidem transcentes. Isa. 45. c.

Gentilitas. Anima conuersa.

Tert. de cibis 1. m.

Cle. Alex. 5. f. rom.

Ori. f. Leuit. ho. 7.

Hie. f. Ps. 95.

Psych. f. Leuit. 11.

Aug. ho. 45.

Gre. f. Cant. 7.

Cyril. contr. Iudæos.

Geor. venet. Cant. 1.

tono 7. cap. 32.

Cle. Alex. 7. f. rom.

Hie. f. Hose. 7.

Ruper. f. Hose. 7.

Glo. ord. f. Luc. 11.

Amb. 3. de fide. 5. &

f. Luc. 3.

Hie. f. prelo. in Hos.

Hiero. f. 1. a. 60. & ad

Agla. f. am.

Saba

Hier. Aglaſia. & ſ.
Iob. 2.

Gre. 7. mor. 17

Hie. ſ. Iob. 3

Gre. 2. mor. 25
Ruper. ſ. Iob. 3

Gre. ſ. 1. Reg. 13

Hie. ſ. Iſa. 16

Hie. ſ. Ezech. 47

Hie. ſ. Zach. 1

Epiphani. 1. contr. hæ-
reſes ſomo. 2

Aug. epiſt. 119

O. ſ. Num. 10. 23. &
ſ. Pf. 36. 10. 3
Hie. ſ. Iſa. 58. 66. &
ſ. Eze. 46
Iſych. ſ. Leuit. 23
Cyril. 4. ſ. Ioan. 51
Philo de Cherubim.

Saba etiam, ut interpretatur conuerſio, in malū ſumitur, ut ſit auer- ſio: & designat hypocritas, aut hæreticos, qui ſerunt in Tyrum aroma- ta falſa. Ezech. 27. c. Et ut interpretatur captiuitas, ſeu captiuantes, Sa- bari ſunt heretici perſecutores Eccleſiæ. Iob. 1. c.

Saba, iuxta Gregorium, interpretatur rete: & designat multiplica- tionem, qua quis rebus temporalibus, aut cognatorum, quas iam re- liquerat, rursū ſe implicat Iob. 6. c.

Sabei in bonum, dici poſſunt doctores Eccleſiæ, conuertentes pec- catores, aut infideles. Iob. 3. b.

Sabæi, ut interpretantur captiuantes, immundos ſpiritus designat, qui cunctos quos ſibi ſubiiciunt in infidelitatem, & in infernum ca- ptiuos ducunt. Iob. 1. d. Iob. 3. b.

Sabaa.

Natura huma-
na.

Abaa, id eſt, captiua, interpretatur naturam humanam, in huius ſe- culi crumnis ligatam. 1. Reg. 13. d. non tamen eſt in Hebræo.

Sabama.

Abama, id eſt, attollens altitudinem, ſiue captiuitas nimia, aut cani- ſcies, vel ſeſſio multa: ciuitas Moab, quam ædificauerunt filij Ruben: typus eſt ſuperbiæ hæreticorum. Num. 32. g. Iofu. 13. c. Iſa. 16. c.

Sabaoth.

Sabaoth, id eſt, exercitus, ſiue militiæ, aut fortitudines. Iere. 11. d. Su- mi ſolet pro multitudine angelorum, quæ dicitur exercitus Domi- ni, & militia cœleſtis.

Sabarim.

Sabarim, id eſt, circuitus montium, ſiue altitudinis: ſcribitur per D, Angel, vel San- g. ſ. Ezech. 47. c. de- ſignat terminus aquilonaris terræ promiſſionis. Ezech. 47. c. de- ſignat eos montes, de quibus dicitur Pl. 124. Montes in circuitu ei.

Sabat.

Abat, id eſt, ſceptrum, vel virga, aut tribus: eſt menſis Februarius, & designat rigorem correctionis. Zach. 1. b.

Sabbatum.

Sabbatum, id eſt, requies, ſiue ceſſatio: ſic dicebatur ſeptima dies, in qua Deus ceſſauit ab omni opere, quod patrarat: & ex præcepto Dei obſeruabatur à Iudæis, ab omni ſeruili opere ceſſantibus.

Varia autem ſabbata decreuit lex Aliud quod ſecundū ſeptena- rium dierum numerum reuoluitur, natura ſabbatum: aliud verò, pro- pter ſubiicientes nouilunio, ſecundū Lunam, & conſequentes feſti- uitates, velut dies fixorū tentoriorum, & dies paſchatis, quando agnū maſtant, & azyma comedunt. Sumitur autem ſabbatum aliquando p- ipla hebdomada. Luc. 18. b. Ieiuno bis in ſabbato. Inter præcepta au- tem decalogi ſolū ſabbatum ſeruari præcipitur figuratè, iuxta Au- guſtinum.

Sabbatū, æternæ gloriæ quietè designare ſolet, qua Deus Sanctos in ſe reſeſcere facit. Gen. 2. a. Exo. 16. c. ſ. 20. b. 31. c. 35. a. Num. 28. b.

Deuter. 5. b. Iſa. 58. d. Eze. 46. a. Math. 11. b. Designat etiā requiē San- ctorū ſine corporibus: ut die dominica, quæ eſt octaua, ſit reſurrectio corporū. Et ſabbatū ex ſabbato, dicit ppetuā requiē ſuccedentē operi- bus. Iſa. 66. g. Leuit. 23. a. Pl. 36. Ioan. 7. c. Solus autē Deus eſt in ſabba- to, & feſto perpetuo: quia ſemp etiā operatō quieſcit, & lætatur. In ſab- bato autem Dei neque manē, neque vesp̄a eſt, quia nec initium, nec ſinis perfectionis. In perfectis autē eſt manē, ſed nō vesp̄a: quia initium ſed

ſed non ſinis perfectionis. Iudæi celebrabant ſabbatū, quia iam erat re- quies mortuorum: ſed dies dominicus, non niſi poſt reſurrectionem Moſi.

Chriſti celebratur, quia tunc etiam eſt requies corporum. Sabbatum, quod eſt medium in Phaſe, cui ſuccedit prima ſabbati, quæ eſt octaua, designat requiem, ad quam trāſitur ex hac vita: ſuccedit ei octaua, quæ eſt prima ſabbati. ut designetur operatio ſœlicitatis, quæ non pertur- bet requiem, ſed perficiat: ideo ſeptima dies ſine vesp̄a nominatur. Gen. 2. a. Sanctificat autē hæc requies per Spiritum ſanctum, nec in alio eſt tanquā in obiecto, niſi in Deo, quia oīs creatura eſt mutabilis.

Chriſtus.

Sabbatum etiam verè eſt Chriſtus, quia veram, & perfectam præſtat quietem. Ipſe enim eſt in quo Deus quieſcit, quem dedit nobis ſinē, in quo quieſcamus. Et eſt ſabbatum ex ſabbato, quia qui ceſſant à peruerſo opere, illi quieſcunt in cœleſti retributione. Iſa. 66. g.

Ceſſatio à pecca-
to.

Sabbatum quoque Dei, eſt quando ceſſatur à peccato: & perpetuū obſeruat ſabbatum, qui ſpe futuri omnia bona operatur. Ezech. 44. f. Numer. 28. b. Leuit. 19. a. Et ſabbatum agit, quicumque ſpiritualibus vacat, & à malis operibus abſtinet. Qua ratione ſabbatum eſt requies vitæ cōtemplatiuæ, quæ optima pars eſt, & requies, quæ in notitia ſcri- pturarum habetur, & hoc eſt ſabbatum delicatum. Iſa. 56. a. 58. d. Iere- miz. 17. c. Ezech. 21. f.

Notitia ſcriptu-
rarum.

Memoria Dei.

Sabbata ſingula, in quibus offerendum eſt ſacrificium, designat memoriam continuam Dei habendam. Luc. 24. b.

Ocioſitas.

Letitia de tem-
poralibus.

Sabbatum interdum dicit ocium, & quietem ab agendo: & ſabbato ſit fuga, quum quis torper in opere virtutum. Matt. 12. a. 24. b. Et ſab- bata deriſa, dicunt quietē malā, & ocioſitatē. Thren. 1. c. Sabbatū ē, in quo non dēt fieri fuga, designare pōt letitiā de temporalibus, & quie- tem in eis, & crapulā, & ebrietatem: quæ oīa impedimenta ſunt fugæ.

Quies à lege
veteri.

Sabbatum ſecundo primum, designabat quietem à lege veteri, ſed quod maneat in noua per bona opera, quibus ad ſecundam quietē gloriæ veniatur. Luc. 6. a. Et ſabbatum quod dedit Deus terræ Iudæo- rum, expulſis Iudæis, eſt vacatio litteræ legis, quæ nunc non ſeruatur. Leuit. 26. c.

Firmitas eccle-
ſiæ in fide.

Peruerſa quies
Iudæorum.

Secunda ſabbati, ſignificare poteſt firmitatem eccleſiæ in fide poſt Chriſti reſurrectionem, quæ eſt velut prima ſabbati. Pl. 47. in titulo. Sabbata Iudæorum, & non Dei dicebantur. Iſa. 1. b. quia non ea ſe- cundū uoluntatem Dei, ſed ſecundū ſuas traditiones colebant, nec vacabant à peccatis.

Sabec.

Cruce Chriſti.

Abec, id eſt, venia: erat virgultum, aut vepres, in quibus aries obla- tus pro Iſaac, hæbebat cornibus. Gen. 22. c. designat crucē Chriſti.

Sabulum, vide Arena.

Saccus, vide Cilicium.

Saccus, Sacculus, Sitarchia
Accus eſt, qui ſit è groſſiori tela, ad continendum, & portanuū fru- ſmentum, aut alia grana. Sacculus autem eſt paruus ſaccus, & ſumi- tur pro maſcupio Sitarchia verò, eſt ſaccus, vel pera, in qua cibus po- ni conſueuit in uaticum.

Gloria Chriſti.

Occultatio ſa-
pientiæ.

Sacculus pecuniæ, gloriæ reſurrectionis, & immortalitatis Chri- ſti designare poteſt. Prou. 7. c. Poteſt etiam designare occultationem ſapientiæ, quæ eroganda eſt ideo non portandus ſacculus. Lucæ. 10. mone. 42. a. 12. d. 22. d. Iſa. 46. b.

Anima ſapiens
Littera legis.

Sacci impleti tritico. Gen. 42. c. animam ſapientia plenam ſigni- ficare poſſunt, & etiam litteram legis myſterijs plenam.

Saccus

Gre. Nyſſes de vita

Aug. epiſt. 119

Rup. 2. ſ. Gen. 19

Epiphani. 1. contra

Ebionitas. ſomo. 2

Geor. vene. Cant. 1

ſomo. 7. cap. 12

Gre. ſ. Eze. ho. 6

Ori. ſ. Num. ho. 23

Hier. ſ. Eze. 2. 44

ſ. Iſa. 56. 58

Iſych. ſ. Leuit. 19

Rup. 2. ſ. Gen. 19

Ori. ſ. Leuit. ho. 13

Ori. ſ. Matt. ho. 29

Amb. ſ. Luc. 21

Hier. Aglaſia. & ſ.

Matth. 24

Aug. q. in Euan. 32

ſ. 2. de conſenſ.

Euan.

Gre. 5. mor. 22

Euch. q. in Matth.

Amb. ſ. Luc. 6. 17

Iſych. ſ. Leuit. 26

Hiero. & Aug. ſ.

Pſal. 47.

Lyra. ſ. Iſa. 1

Iſych. ſ. Leuit. 16

Beda ſ. Prou. 7

Aug. de Sanctis, ſer-

mone. 42

Gre. ho. 17

Gla. ord. 3. Gene. 42

Amb. de Ioseph. 11

Gre. s. i. Reg. 9

Hic. s. Agge. 1

Gre. s. Ezech. ho. 4

Hila. & Arno. s.

Psal. 29

Hic. & Aug. s. Ps. 28

Lyras. Exod. 19

Ilych. s. Leuit. 21

Glo. ord. s. Exo. 39

Glo. ord. s. Exod. 13

Ilych. s. Leuit. 27

Glo. ord. s. Exod. 40

Glo. int. s. Leuit. 7

Ilych. s. Leuit. 27

Glo. int. s. Exo. 35

Philo. de temulent.

Arno. s. Ps. 105

Ori. s. Ios. ho. 27.

s. Leuit. ho. 5. 12

Saccus iunioris, hoc est, Benjamin. Gen. 44. a. corpus Apostoli Pauli designare potest, & etiam uelamen legis.

Sitarchia, memoriam significare potest, in qua non habent quod offerant, qui eam non excoluerunt. 1. Reg. 9. b.

Sacculus pertusus. Agge. 1. b. inanitate operum significat, quum uidelicet qis facit aliquod bonu opus, & illud amittit per opus malu.

Sacer, Consecrare, Dedicare, Initiare.

Sacrum est id, quod est uenerabile, & consecratum: ut vestes dicuntur sacra. Et sacrum, interdum dicitur sacrificium. Exod. 3. 1. b. quum sacerdotes funguntur officio suo in sacris, hoc est, in sacrificando. Consecrare autem est sacrum facere, ut uidelicet res non amplius in usus humanos assumatur, sed in obsequium Dei consignetur. Dedicare, est per uerba consecrare, aut honoris gratia deputare, aut dicendo de ferre. Initiare uero est consecrare, offerre, & dedicare.

Dedicatio domus David. Ps. 19. in titulo, incarnationem significat, & etiam resurrectionem, in qua omnia uitae corpora dedicantur.

Vel renouationem ecclesiae per Christum: quae etiam dedicabitur in resurrectione, quando immortalitatem acceptura est, quae nunc usque ad illud tempus edificatur. Dedicatum templum octauo anno. 3. Reg. 7. g. est ecclesia tradita Deo patri in resurrectione.

Consecrationes sacerdotum, figura erant consecrationum nouae legis. Exod. 28. g. 29. a. e. Leuit. 8. b. Consecrabant autem manus, ut sacra essent opera: idque septem diebus, ut omnium operum mundicia monstraretur. Consecratae quoque manus pontificis, manus Christi in cruce designabant. Leuit. 21. b.

Sacrae uenerationis lamina dicitur, quam ferebat sacerdos in fronte, quia erat consecrata nomine Dei in eo scripta, ad honorem, & cultum ipsius Dei. Exod. 39. e. Leuit. 8. b.

Consecrata primogenita masculina Domino. Exo. 13. b. sunt opera perfecta recognoscenda, & reddenda auctori Deo. Et consecratum, quod non redimitur. Leuit. 27. d. est habens integram perfectionem.

Consecrare omnia oleo Exod. 30. b. est quicquid agimus, gratiae Spiritus sancti tribuere. Et consecrare Domino adipem, & pectusculum. Leuit. 7. d. est adscribere illi bonu desiderium, & fide. Consecrat et agni Domino. Leuit. 27. b. qui doctrinam suam dedicat in obsequium Dei.

Dedicanda sunt Domino uoluntaria Exod. 35. d. quia in tabernaculo ecclesiae non suscipitur oratio coacta.

Consecrabant Leuitae manus Domino per occisionem fratrum. Exod. 32. f. castigando uidelicet corpora, ut munda essent opera.

Consecrationis aries dicebatur. Leuit. 8. d. quia immolabatur in consecratione sacerdotum.

Initiari Beelphegor, est seruire libidini, aut colere eos qui ventri nostro seruiunt. Psal. 105.

Sacerdos, Sacerdotium.

Sacerdos, est qui Deo dicatus est ad sacrificia offerenda; à sacris dictus, qui & sacrificus. Sacerdotium autem est dignitas sacerdotis. Sunt autem sacerdotis munera: Primò orare pro populo, secundò offerre sacrificia, tertio docere populum, quarto est dux populi in bello, quinto deductor ad destinatum finem, sexto est iudex, septimò pastor & minister sacramentorum.

Sacerdos Dei altissimi Melchisedec, typus est Christi veri sacerdotis secundum naturam humanam. Genes. 14. d. qui dictus est sacerdos in aeternum.

Corpus Pauli.

Velamen legis.

Memoria.

Amisso bonorum operum.

Incarnatio Christi.

Resurrectio.

Renouatio ecclesiae.

Bona opera sacerdotum.

Manus Christi in cruce.

Perfectio operum.

Adscribere Deo bona opera.

Oratio uoluntaria.

Castigatio corporis.

Christus.

num secundum ordinem Melchisedec. Ps. 109. Hebr. 7. c. Ipse est sacerdos magnus, rogans pro populo, ad quem pertinet hostia pro peccato. Leuit. 2. b. 4. a. 5. c. 6. c. 7. a. 2. 1. b. Num. 3. 5. d. Ezech. 45. f. Eundem designabat sacerdos Zacharias. Luc. 1. a. Sacerdos comedens sacrificium, per peccatum, est Christus, qui est ignis conument peccata nostra. Leuit. 6. c. Et sacerdos fidelis sacrificatus pro Eli. 1. Reg. 2. g. Ipse est sacerdos magnus Iesus cuius typus gessit. Iesus filius Iosedech. Zac. 3. a. 6. c. Agge. 1. a. Christus autem optime impleuit omnia sacerdotis munera superius posita.

Verbum diuinum.

Offerentes sua Deo.

Mens.

Fideles.

Perfecti sapient.

Sacerdotes noui testamenti.

Apostoli.

Pralati.

Doctores.

Predicatores.

Angeli.

Deus pater.

Christus.

Diabolus.

Princeps secularis.

Christus.

Adam.

Pontifex.

Sensus pietatis.

Primates.

Sacerdos scutans lepram, est diuinum uerbum, per quod discernuntur peccata. Leuit. 13. a. 14. a. 15. b. Et sacerdos Eleazar, significat arcanum, & mysticum sermonem. Ios. 14. a.

Sacerdos est, qui offert se & opera sua Deo in sacrificium: & pecunia riter ipsa mens, quae datur in hoie. Et debet nutrire ignem, ut habeat lucernas ardentes in manibus. Unus autem sacerdos offert sacrificium uolucrum: quia non est contemplatiua uita elurimorum, sed paucorum, qui tota mente se offerunt Deo, nil humanum ultra cogitantes. Leuit. 1. c. 2. a. 12. c. Et sacerdos Heliopoleos, est cultor mentis. Gen. 41. f. 47. e. Sacerdotes autem gementes, sunt partes animae superiores, quae diuinum cultum exercere debent. Thren. 1. b. Et omnes fideles sunt sacerdotes, si custodierint dignitatem uocationis, de qua Ioannes dicebat: Et vos uocationem habetis à Sancto. 1. Ioan. 2. d. 1. Pet. 2. a. Et quia sunt membra summi sacerdotis. Et sacerdos qui offert sacrificium, est animus sanctus: qui autem non sic offerunt, sunt uirgines fatae. Et sacerdotes Christi, sunt eius ministri ex gentibus, qui sunt sacerdotes religione perpetua. Exo. 29. b. Ps. 13. 1. 15a. 66. g. Sacerdos, qui holocaustum offert, est unusquisque perfectus sapiens: quia sacerdotium perfectionis exemplum est. Leuit. 9. b. Sacerdotale quoque regnum est in ecclesia. Exod. 19. a. Et sacerdos fidelis, est sacerdos noui testamenti, & etiam qui uiliter bonus. 1. Reg. 2. g.

Sacerdotes peculiariter dunt Apostoli, & eorum successores ac doctores, sicut filii David erant sacerdotes. 2. Reg. 8. d. 15a. 61. c. Et sacerdotes qui accedunt ad Dominum, sunt perfecti, & participes mysteriorum. Exo. 19. d. Ipsi praecedunt populum in transitu Iordanis, exemplo uidelicet & doctrina. Iosue. 3. c. 4. b. Ipsi accendunt lucernam uerbi Dei. Ezech. 40. 1. Ipsi canunt tubis. Iosue. 6. a. Ipsi sunt custodes templi. Num. 3. f. Horum est officium est, dare consilium accedendi ad Deum, quia sacra debent semper consulere: ideo qui haec consulit, sacerdos est. 1. Reg. 14. c. f. Iob. 12. c. Sacerdotes quoque Philistinorum, dici possunt predicatores, & sacerdotes ecclesiae, qui pollere debent sanctitate. 1. Reg. 6. a.

Sacerdotes interdum dicuntur angeli, qui offerunt pro nobis orationes. Ezech. 46. a.

Sacerdotes minores paucioribus indumentis utuntur: quia non ita perfecti ut maiores. Hi sunt qui excubant ad ministerium altaris, qui intendunt inuestigandis & corrigendis peccatis populi, ut eos ad penitentiae lamenta perducant, & quasi incendiant carnem in sacrificio, quam prius uiuere permiserant in peccato. Ezech. 40. g.

Sacerdos Madian, apud quem mansit Moyses, significare potest Deum patrem, & etiam Christum, patrem animarum eruditum: & est diuerso, diabolus, & principem secularem. Exod. 2. c. 3. a. 18. a.

Sacerdos peccans, intelligi potest Christum in membris suis, qui est sacerdos offerens pro peccato. Vel fuit Adam, qui peccauit, & peccare fecit totum genus humanum. Vel est pontifex alios ad peccatum trahens: vel sensus pietatis & religionis. Leuit. 4. a.

Sacerdotes

Amb. de fuga. sectu.

2. & s. Luc. 1.

Hic. s. Agge. 1. & s.

Zach. 3.

Aug. 12. ciuit. Dei.

17. & s. Ps. 26.

Geor. uene. Cant. 1.

ton. 3. cap. 2.

Ilych. s. Leuit. 2. 4. 2. 1.

Euch. for. spiritual. 1.

Rup. 1. s. Reg. 10.

Philo. quod Deus sit

immutabilis.

Ori. s. Ios. ho. 18.

Ori. s. Leuit. ho. 1. 15.

Ilych. s. Leuit. 1.

Philo. de somnis.

Amb. 4. de sacram.

Hier. epist. Quis da-

bis capiti.

Gre. 25. mor. 7.

Ilych. s. Leuit. 6.

Gre. s. 1. Reg. 2.

Hic. s. 15a. 61. & s.

Ezech. 40.

Ori. s. Ios. ho. 4. 7.

Gre. s. Ezech. ho. 22. &

1. 1. Reg. 6. 14.

Hic. s. Ezech. 46.

Ori. s. Leuit. ho. 6.

Gre. s. Ezech. ho. 22.

Beda. s. Exod. 2.

Ilych. s. Leuit. 4.

Rup. 1. s. Leuit. 14.

Sacerdotes ad litteram dicuntur aliqui primates. Genes. 41. f. Filium Putipharis sacerdotis Heliopoleos. Exo. 2. c. Erant autem sacerdoti Madian. Et filij David erant sacerdotes. 2. Regum. 8. d.

Ricard. de s. Pict. de
extremi mali. 21.
Arno. f. 73.

Oris. Luc. ho. 34.

Hila. f. Mat. Cant. 7.

Gre. f. 1. Reg. 1. 2.

Rep. 5. f. Reg. 9.

Oris. Gen. ho. 16.

Gre. f. 1. Reg. 5.

Hic. f. Isa. 18. c. f.

Hose. 5. 6.

Anton. epist. 2.

Gre. f. 1. Reg. 2.

Philo. 1. allego.

Sacerdotes portantes arcam. Iosu. 3. d. sunt ignotorum inuestigatio, & cognitorum retractatio, qui portant arcam contemplationis in Iordanis fluera, quoniam per inuestigationis & retractationis studium, ad desideriorum nostrorum considerationem, nostram contemplationis oculum reflectimus. Possunt etiam designare corpus & animam. Pl. 73.

Sacerdos, qui transiit relicto vulnerato, est lex, quae non sufficit bat saluare. Mat. 8. a. Luc. 10. e.

Sacerdotes polluentes sanctum, sunt mali sacerdotes Ecclesiae: & etiam mali doctores. Soph. 3. a. Malach. 1. b.

Sacerdotes Domini Ophni & Phinees, Scribae & Phariseos designant qui habebant fidem, & non operatio erant ut sepulchra dealbata. Qui id dicit esse in Silo: quia occidendo Christum inuenerunt redemptionem generis humani, licet malo animo ipsi occiderint. 1. Reg. 1. a. 4. b. Et sacerdos Eli, est populus Iudaicus cum sacerdotio: vel et patriarcha. Et sacerdotes impij, sunt principes Iudaeorum. 1. Reg. 2. g. Ipsi dicebant Vbi est Deus? quia non quaesierunt Christum. Jer. 2. d. Et sacerdotes Baal sacrificantes, & clamantes, & incidentes se fuerunt principes & sacerdotes Iudaeorum, qui coluerunt latronem Barabbam, & clamauerunt: Crucifige: & perfuderunt se sanguine, dicentes: Sanguis eius super nos. Occisi sunt autem, cum destructa est Hierusalem. 3. Reg. 18. f.

Sacerdotes Pharaonis, sunt seruientes diabolo, qui liberas habent possessiones, quia diabolus eos pascit terrenis. Contra, sacerdotes Christi nihil habent, sed sunt pars Domini. Gen. 47. e. Et sacerdotes Dagon, seu Iudaeorum, sunt qui adhuc seruiunt diabolo per praua desideria. Iudi. 17. d. 18. a. 1. Reg. 5. b. 3. Reg. 13. a. Et sacerdotes Israel, erant sacerdotes haereticorum & idolorum, qui sunt sacerdotes interficientes. Hose. 5. a. 6. d. 7. c. Et sacerdotes ebrij, sunt sacerdotes haereticorum & Iudaeorum, prauè intelligentes scripturas. Isa. 28. b. Sacerdotes etiam Baalim, sunt principia operationis aduersae seu prauae. 3. Reg. 18. c.

Sacerdotalis pars una, ad quam admitti potest Iudei, est societas fidei. 1. Reg. 2. f. Vel est beatitudo, de qua dicitur. Apoc. 5. c. Fecisti nos Deo nostro regnum & sacerdotes.

Sacramentum.

Sacramentum, à sacro dictum, est quod iurifurandi sacratione interposita geritur: & interdum ponitur pro arcano & mysterio, quasi sacrum secreta, ut Tobias. 12. b. Sacrum regis abscondere honorificum est. Sap. 2. d. Nescierunt sacra Dei. Ephe. 1. b. Notum faceret nobis sacramentum voluntatis suae. Dan. 2. c. Ut quaerent misericordiam à facie Dei coeli super sacro isto. Apoc. 17. d. Ego dicam tibi sacramentum mulieris & bestiae.

Sacrarium.

Sacrarium, est locus sacer in templo, in quo sacra reponuntur: de quo 1. Cor. 9. b. Qui in sacrario operantur, de sacratio viuunt.

Sacrarium, in quo non est plantandus lucas, est anima, in qua reponuntur sacrae virtutes, & ipse Deus requiescit.

Sacrificare, Immolare, Libare, Delibatio, Sacrificium, Hostia, Holocaustum, Libamen, Victimam.

Sacrificare, generale nomen est, ut sit idem quod sacrum facere: & sacrificium res diuina. Immolare autem, est quasi mola, id est, farre molito & sale hostiam fufam sacrificare, Libare autem, est leuiter degustare, & quasi

Inuestigatio & retractatio.

Corpus & anima.

Lex non saluans.

Sacerdotes & doctores mali.

Sacerdotes & principes Iudaeorum.

Seruientes diabolo.

Sacerdotes haereticorum & Iudaeorum.

Principia operationis prauae.

Societas fidei.

Beatitudo.

quasi summis labris attingere: quod quae fiebat in sacrificiis, sumitur pro sacrificare. Porro hostia erat anima, quod immolabatur & mactabatur: quae et victima dicitur. Holocaustum autem erat hostia, quae tota igne comburebatur, & absolvebatur. Libamen verò & libamentum est, quicquid in sacris libatur, & peculiariter quod adiuuebant hostiae: ut simila, oleum, thus, &c. Oblatio est similes & olei, quod addit holocausto, dicitur sacrificium. Eze. 46. b. Sacrificium quoque dicitur fieri de simila, libatio verò de vino, & generaliter de liquidis. Ios. 1. b.

Christus.

Eucharistia.

Caro Christi.

Sacrificium salutare, quod & hostia pacifica dicitur, significare solet in primis Christum, & Eucharistiam. Leuit. 1. 3. 7. 9. Ipse est hostia, quae Deus apparuit Sopho. 1. b. Exod. 10. f. 18. b. 3. 4. c. Et hostia expiationis. Exod. 29. c. Et hostia quae est sancta sanctorum. Leuit. 14. b. Ipse est Christus vel eius caro, est holocaustum tam de arietem, quam de agno anniculo. Genes. 22. a. Leuit. 9. b. 16. a. Pl. 19. Ipse est delibatio sancta Rom. 11. b. Et sacrificium vespertinum: quia ad vespem passus est Pl. 140. Ad immolandum autem ascendens Elcana, designat Christum, qui obtulit semetipsum pro nobis. 1. reg. 1. a. Et immolatio eius est ipsa passio, quoniam tanquam ouis ad occisionem ductus est. Isa. 53. c. Immolauit quoque victimas sapientiam, quoniam Christus suis passionibus ecclesiam consecrauit, vel vitam praedicantium mactari in persecutione permisit. Prou. 9. a. Sacrificium autem coctum in clibano, est Christus in vtero Virginis formatus. Designare et potest doctrinam, quae ex charitate procedit. Leuitic. 2. b. Et sacrificium de craticula, morte Christi designat, & et patientiam in multiplici passione. Leuit. 2. c. Sacrificium quoque voluntarium, fuit passio Christi. Pl. 53. Immolatio est vacca extra castra, designabat Christum extra portam Hierusalem passurum: & immolabatur coram omnibus, ex quorum genere fuerunt, qui ipsum publice immolaturi erant. Num. 19. a. Decima autem die agnus tollebatur & non immolabatur usque ad quartam decimam diem. Exod. 12. a. quia per legem quidem Christi passio praefigurabatur, & tamen per Euangelium quadrigam narratur passus. Denarius enim numerus ad legem pertinet, propter decem verba legis. Quaternus verò ad nouum testamentum, propter Euangelia. Hostiae multiplicantur iuxta multitudinem peccatorum. Et sanctis diuersi, diuersae sunt hostiae. Sed in his omnibus unus est agnus, quoniam totius mundi potuit auferre peccata, & id cessauerunt ceterae hostiae, quae talis haec fuit hostia, ut una sola sufficeret pro totius mundi salute. Ceteri namque peccata, hic solus potestate dimisit. Immolare passio est in vase fictili, designabat passionem Christi, vel fidem passionis eius. Le. 14. a.

Christus in vtero virginis.

Doctrina ex charitate.

Mors Christi.

Patientia.

Fides passionis.

Presentatio humanitatis Christi in calice.

Praedicatio.

Contemplatio aeternitatis.

Solidus doctrinae cibis.

Oblatio sanguinis.

Christi.

Martyrium.

Fervor dilectionis.

Perfectio.

Confessio fidei.

Fides.

Corpus Christi.

Corpus & anima.

Hostia solennis Elcana. 1. reg. 1. c. designauit praesentationem humanitatis Christi in caelo: & est ineffabile amoris eruditionis. Immolat et hostia solemniter, qui per eloquia praedicationis, auditorum corda in amoris conditoris accendit: & qui sublimia aeternitatis gaudia contemplantur. Victimae, quas mactauit sapientia. Prou. 9. a. sunt solidus doctrinae cibis, vel ipse Christus. Et liba vini, designat oblationem sanguinis Christi, virtutem gratiae spiritualis, & poculum doctrinae, vel passionis & martyrii, & ferorē dilectionis, & perfectionem quam infert Spiritus sanctus. Exo. 29. g. Leuit. 6. 7. 23. c. Non libat autem Domino vinum hirci, quia eorum nec doctrina nec opera placent Domino. Hose. 9. a. Holocaustum quoque dicitur ipsum martyrium, quo totus homo offertur Deo. Pl. 65. Et immolare arietem alterum, est offerre Deo Martyres, & peculiariter Petrum. Exod. 29. c. Lyra. f. Exod. 29.

Sacrificium Domini, est confessio humanitatis, & diuinitatis Christi. 1. reg. 2. d. Et immolare victimas, est offerre Deo verè fidei confessionem. Exo. 24. b. Sacrificium autem sacerdotum crematur totum, quando tota fides passionis & incarnationis Christi offerimus, nec quicquam praetermittimus.

Sacrificium Domini, est confessio humanitatis, & diuinitatis Christi. 1. reg. 2. d. Et immolare victimas, est offerre Deo verè fidei confessionem. Exo. 24. b. Sacrificium autem sacerdotum crematur totum, quando tota fides passionis & incarnationis Christi offerimus, nec quicquam praetermittimus.

Sacrificium Domini, est confessio humanitatis, & diuinitatis Christi. 1. reg. 2. d. Et immolare victimas, est offerre Deo verè fidei confessionem. Exo. 24. b. Sacrificium autem sacerdotum crematur totum, quando tota fides passionis & incarnationis Christi offerimus, nec quicquam praetermittimus.

Hic. f. Ios. 1.

Oris. Leuit. ho. 1. 5.

Oris. Gen. ho. 8.

Aug. f. Pl. 19.

Chrys. in Pl. 75.

Oris. Rom. 11.

Gre. f. 1. Reg. 1.

Aug. f. Pl. 140.

Beda. f. Prou. 9.

Glo. int. f. Leuit. 2.

Hila. f. Pl. 53.

Aug. q. in Num. 33.

Beda. f. Exod. 11.

Oris. Num. ho. 24.

Oris. Leuit. ho. 8.

Gre. f. 1. Reg. 1.

Basi. ho. in prim. pro.

Gre. 17. mor. 14.

Isych. f. Leuit. 23.

Hic. f. Hose. 9.

Aug. f. Pl. 65.

Lyra. f. Exod. 29.

Gre. f. 1. Reg. 2.

Isych. Leuit. 6.

Hic. et Aug. f. Pl. 65.

Leuit.

Leuit. 6. c. Holocauſta quoque medullata ſignificat fidē, vel interiora cum charitate, vel corpus Chriſti, vel cordus & animam. Pl. 65.

Aug. in Indi. 49.

Holocauſtum, quod obtulit Iephie, offerens ſiliam ſuam virginē, Ecceſia, eſt eccleſia, quam offert Chriſtus Patri, ſine macula & rega, Iudii. g.

Aug. 10. c. in Dei. 4.

Sacrificiū eſt hō, Dei nomini conſecratus, & Deo deuotus, quatenus mandomoriē, vt Deo viuat. Ipſū quoq; corpus, quū p tēperantiā caſtigat, & multo magnis aīa, quū ſe reſert ad Deū, vt igne eius amoris accēſa, formā concupiſcētiæ ſecularis amittat. Exod. 29. 40. Leuit. 6. d. 8. 9. 10. c. 14. Pl. 4. 50. 10m. 12. a. Et mali ſiunt viſtima, qñ cōuertūtur. Ier. 1. 1. a. Mar. 9. d. Hoſtia aut offert ſine macula, qñ nō vna ſola

Ori. ſ. Leuit. ho. 4. c.

virginitas ſine humilitate, ſed oēs ſimul. Hoſtia quoque p peccato, ē hō in baptiſmo, & pēnitentiā. Leuit. 4. 7. Iob. 42. b. Sa

Chryſ. in Pf. 95.

crificiū aut p peccato diuidebat in duas partes, vna cōburebat, altera cedebat i vſū ſacerdotū, ad ſignificādū expiationē peccatorū fieri mi

Amb. 3. off. 14.

niſterio ſacerdotū, niſi qñ offerebat ſacrificiū p peccato toti populi.

Tho. 1. 2. q. 102. ar. 3.

ſacrificia Domini ſempiterna, duplicem ſentum ſacræ ſcripturæ ſignificare poſſunt: ſed principalius ſacrificium ſempiternum eſt lex ſpiritalis. Leuit. 6. c. Hoſtia quoq; dici poteſt litera legis, cui detrahatur pellis, hoc eſt, velamen literæ. Leuit. 1. b.

Glo. int. ſ. Leuit. 1.

Sacrificium de ſimilia, eſt inferior cognitio. Leuit. 2. a. b. 6. c. 7. 14. b. Vel quum ſimilia ſit delicatiſſima farina, poterit designare ipſam ſapientiam: & ſacrificium de ſimilia erit oblatio ſapientiæ, quæ eſt p̄cipua inter dona Spirituſancti. Sacrificiū perpetuū, quod die ac nocte crematur, offerunt ſacerdotes, vt à perfectā ſapientia incipiunt, in eadem finiatur: & tota vita componatur ad perfectionem. Leuit. 6. b.

Glo. int. ſ. Leuit. 2.

Sacrificium populi in excelfo, & hoſtia, quā benedicebat Samuel, Inferior cognitio. 1. Reg. 9. b. eſt denotio electæ plebis, ad audienda excelfa verba Dei. 2. 10. Sed anteq̄ benedicat à Samuele, & audiat verbū Dei, eſt qdē munda, Sapientia. ſed poſt benedictionē, eſt et mūdās: quæ augeat charitas, q̄ operit multitudinē peccatorū. Iacob. 5. d. Hoſtia quoq; ḡratū, ē oratio. Leuit. 7. b. Deuotio fide-

Rup. 7. ſ. Gen. 25.

Hoſtiæ pacificæ ſunt viſtimæ labiorum conſentiū nomini Dei, Oratio. vt ad ipſum pacem habeamus. Gen. 28. d. Holocauſta etiam erūt laudes, quæ offerentur in patria, ſine alicuius defectus ad miſſionem. Pl. 50. In hac aut vita eſt ſacrificium laudis honorificans Deū. Pl. 49. Ad

Chryſ. in Pf. 95.

hæc ē referri p̄t holocauſtū adipis. Leuit. 3. 4. 5. 8. 9. Hoſtia quoq; vo-

Aug. ſ. Pf. 49.

ciſerationis eſt ſacrificium laudis. Pl. 26. Sacrificat aut voluntariē Deo, qui eum laudat, non propter aliquod creatum, ſed ſolū quia bonus eſt. Pl. 53. Sacrificium quoque iuſtitie, eſt hoſtia laudis, qua

Glo. int. ſ. Leuit. 2.

redditur Deo quod ſuum eſt. Pl. 4. 1. reg. 2. d.

Iſych. ſ. Leuit. 6.

Sacrificiū ſunt et opera miſericordiæ, & ſacrificiū veſpertinum qd fit per eleuationem manuum, ſunt opera miſericordiæ cum oratione

Gre. ſ. 1. Reg. 9.

& et quæ ſunt proxima iam morte. Pl. 49. 140. Et ſacrificium iuſtitie, eſt quale obtulit Abel, quum quis exerceat opera iuſtitie. Sacrificium

Rup. 7. ſ. Gen. 25.

et iuſtitie, eſt ſacrificiū paſſionis Chriſti. Pl. 4. 50. 115. Offeruntur quoque ſacrificia in iuſtitia, hoc eſt p opera iuſtitie. Malach. 3. a. Iſa. 59. d.

Chryſ. in Pf. 95.

Ion. 2. d. Holocauſtū et eſt opus oīno perfectū in holocauſto offerebat maſculus, & non ſœmina. Exo. 20. d. Leuit. 1. c. Hoſtia et pro

Aug. ſ. Pf. 49.

gratiarū actione, eſt Euāgelica conuerſatio, quæ comedi debet eodē die: quia nunc eſt implenda, & nō eſt expectandum futurum ſeculū.

Hic. ſ. Pf. 26.

Leuit. 22. d. Libamina quoq; ex liquidis, ſunt vota bonorū operum.

Aug. ſ. Pf. 26. 53.

Gen. 35. b. Exod. 25. c. 37. Leuit. 14. d. Sunt et viſtimæ eorū, qui ſe à

Gre. ſ. 1. reg. 14. 15.

cōmuni publico nequaquā ſeparant, ſed ſingulari virtute agunt, vt

Aug. 10. c. in Dei. 6. c. ſ. Pf. 49.

virtutes aliorū diſtinctius tranſcendant. 1. reg. 15. c.

Ori. ſ. reg. ho. 1.

Holocauſtum, quod obtulit Iephie, offerens ſiliam ſuam virginē, Ecceſia, eſt eccleſia, quam offert Chriſtus Patri, ſine macula & rega, Iudii. g.

Arm. & Hil. ſ. Pl. 4.

Sacrificiū eſt hō, Dei nomini conſecratus, & Deo deuotus, quatenus mandomoriē, vt Deo viuat. Ipſū quoq; corpus, quū p tēperantiā caſtigat, & multo magnis aīa, quū ſe reſert ad Deū, vt igne eius amoris accēſa, formā concupiſcētiæ ſecularis amittat. Exod. 29. 40. Leuit. 6. d. 8. 9. 10. c. 14. Pl. 4. 50. 10m. 12. a. Et mali ſiunt viſtima, qñ cōuertūtur. Ier. 1. 1. a. Mar. 9. d. Hoſtia aut offert ſine macula, qñ nō vna ſola

Chryſ. in Pf. 95.

virginitas ſine humilitate, ſed oēs ſimul. Hoſtia quoque p peccato, ē hō in baptiſmo, & pēnitentiā. Leuit. 4. 7. Iob. 42. b. Sa

Amb. apol. Dau. 17.

crificiū aut p peccato diuidebat in duas partes, vna cōburebat, altera cedebat i vſū ſacerdotū, ad ſignificādū expiationē peccatorū fieri mi

Bas. ſ. Pl. 115.

niſterio ſacerdotū, niſi qñ offerebat ſacrificiū p peccato toti populi.

Ori. ſ. Ionam. 2.

ſacrificia Domini ſempiterna, duplicem ſentum ſacræ ſcripturæ ſignificare poſſunt: ſed principalius ſacrificium ſempiternum eſt lex ſpiritalis. Leuit. 6. c. Hoſtia quoq; dici poteſt litera legis, cui detrahatur pellis, hoc eſt, velamen literæ. Leuit. 1. b.

Hic. ſ. Pf. 65.

Sacrificium de ſimilia, eſt inferior cognitio. Leuit. 2. a. b. 6. c. 7. 14. b. Vel quum ſimilia ſit delicatiſſima farina, poterit designare ipſam ſapientiam: & ſacrificium de ſimilia erit oblatio ſapientiæ, quæ eſt p̄cipua inter dona Spirituſancti. Sacrificiū perpetuū, quod die ac nocte crematur, offerunt ſacerdotes, vt à perfectā ſapientia incipiunt, in eadem finiatur: & tota vita componatur ad perfectionem. Leuit. 6. b.

Iſych. ſ. Leuit. 22.

Sacrificium populi in excelfo, & hoſtia, quā benedicebat Samuel, Inferior cognitio. 1. Reg. 9. b. eſt denotio electæ plebis, ad audienda excelfa verba Dei. 2. 10. Sed anteq̄ benedicat à Samuele, & audiat verbū Dei, eſt qdē munda, Sapientia. ſed poſt benedictionē, eſt et mūdās: quæ augeat charitas, q̄ operit multitudinē peccatorū. Iacob. 5. d. Hoſtia quoq; ḡratū, ē oratio. Leuit. 7. b. Deuotio fide-

Glo. int. ſ. Exod. 25.

Hoſtiæ pacificæ ſunt viſtimæ labiorum conſentiū nomini Dei, Oratio. vt ad ipſum pacem habeamus. Gen. 28. d. Holocauſta etiam erūt laudes, quæ offerentur in patria, ſine alicuius defectus ad miſſionem. Pl. 50. In hac aut vita eſt ſacrificium laudis honorificans Deū. Pl. 49. Ad

Gre. ſ. 1. reg. 14. 15.

hæc ē referri p̄t holocauſtū adipis. Leuit. 3. 4. 5. 8. 9. Hoſtia quoq; vo-

Aug. ſ. Pf. 49.

ciſerationis eſt ſacrificium laudis. Pl. 26. Sacrificat aut voluntariē Deo, qui eum laudat, non propter aliquod creatum, ſed ſolū quia bonus eſt. Pl. 53. Sacrificium quoque iuſtitie, eſt hoſtia laudis, qua

Ori. ſ. reg. ho. 1.

redditur Deo quod ſuum eſt. Pl. 4. 1. reg. 2. d.

Arm. & Hil. ſ. Pl. 4.

Sacrificiū ſunt et opera miſericordiæ, & ſacrificiū veſpertinum qd fit per eleuationem manuum, ſunt opera miſericordiæ cum oratione

Chryſ. in Pf. 95.

& et quæ ſunt proxima iam morte. Pl. 49. 140. Et ſacrificium iuſtitie, eſt quale obtulit Abel, quum quis exerceat opera iuſtitie. Sacrificium

Amb. apol. Dau. 17.

et iuſtitie, eſt ſacrificiū paſſionis Chriſti. Pl. 4. 50. 115. Offeruntur quoque ſacrificia in iuſtitia, hoc eſt p opera iuſtitie. Malach. 3. a. Iſa. 59. d.

Bas. ſ. Pl. 115.

Ion. 2. d. Holocauſtū et eſt opus oīno perfectū in holocauſto offerebat maſculus, & non ſœmina. Exo. 20. d. Leuit. 1. c. Hoſtia et pro

Ori. ſ. Ionam. 2.

gratiarū actione, eſt Euāgelica conuerſatio, quæ comedi debet eodē die: quia nunc eſt implenda, & nō eſt expectandum futurum ſeculū.

Hic. ſ. Pf. 65.

Leuit. 22. d. Libamina quoq; ex liquidis, ſunt vota bonorū operum.

Iſych. ſ. Leuit. 22.

Gen. 35. b. Exod. 25. c. 37. Leuit. 14. d. Sunt et viſtimæ eorū, qui ſe à

Glo. int. ſ. Exod. 25.

cōmuni publico nequaquā ſeparant, ſed ſingulari virtute agunt, vt

Fœlicitat.

Holocauſta propriē erunt in fœlicitate, quando nihil reſtabit offerendum, quod non offeratur. Exo. 20. d. Leu. 1. c.

Innocētiā cū

Sacrificiū de ouibus, quod obtulit Abel, innocētiā cū fide noui

fide.

testamenti Deo gratā ſignificat. Sacrificiū verō Cain de fructibus

Operā terrena

terre, terrena opera veteris teſtamēti, qñ nō erāt accepta Deo. Gē. 4. a.

veteris teſtamē

viſtimæ pacificæ obedientiam Deo gratam ſignificare poſſunt. Exod. 24. b. Leu. 4. g. 7. b. 1. Reg. 10. b.

Obedientia.

Viſtima holocauſti, quam ſibi prouidet Deus, dici poſſunt actus

Actus potentia

potentiarum ordinati à Deo. Gen. 2. 2. b.

rum.

Holocauſtum de volucris & pecoribus mundis, puritatem vi

Puritas vitæ.

te, & cōtemplationē cœleſtium ſignificare poteſt. Gen. 8. d. Exo. 10. f.

Contemplatio

35. 38. a. Leu. 1. c. 6. b. 14. b. 15. c. Holocauſtū aut eſt omnimoda ſecu

cœleſtium.

li renunciatio, & voluptatum pleniffima obnegatio: totum ſe enim

Perfecta ſeculi

quis Deo per intelligibilem ignem ſpiritus offert, non iam terrenus, ſed ſpiritalis, & quodammodo cœleſtis effectus. In holocauſtū

renunciatio.

et offertur corpus propriū, quum per pēnitentiam caſtigat. Exo. 24. b. In holocauſtū quoq; offeruntur interiora. Holocauſta. n. ſunt

Penitentia.

eorum, qui ſe omnino ſubtrahere volunt à publico operis, vt Deo ſe totos per amorem inflammatos offerant in ſecreto contempla

Vita cœleſt.

tionis. 1. Reg. 15. c. Ier. 17. d. Micha. 6. b. Pl. 49. Holocauſtū etiam

Orationes com

offert, qui cœlibē agit vitā. Nu. 28. a. Holocauſtū aut iuge, ſunt ora

vita immacula

Et holocauſta Salomonis ſunt orationes in eccleſia. 3. Reg. 10. a. Et

ta.

holocauſta medulata, ſūt orationes cordis & oris. Pl. 65. Oblatio au

Eucharistia.

tē mūda ſacrificat Deo i oī loco in eccleſia, hoc eſt, orationes & Eu

Perfelli.

chariſtia. Mala. 1. c. Eze. 40. e. Holocauſtū quoq; offerre, eſt totā mētē

Communia vo

igne cōpūctionis incēdere: vt iara amoris cor ardeat, & quaſi delicta

ta fidelium.

ppriē ſopolis, inquinamēta cognitionis exurat. Offert et holocau

Spiritualis con

ſta p ſingulos filios, vt Iob. 5. p vnaqua; virtute, vt pura eſſe debeat,

uersatio.

preces Dño fundit. Iob. 1. a. Fiebat aut holocauſtū de turture, & col

Prædicatio ex

lūba, ob excellentiā volatus: & et offerebant pro peccato, ob gemitū.

charitate.

Hoſtia pacifica ſignificat perfectos: & cōmunia vota fidelium & ſpi

Communicare

ritualē conuerſationē. Hoc ſacrificiū erat proficientium: & ex eo fiebat

doctrinam &

tres partes: vna incendebatur, & altara erat ſacerdotū, tertia offeren

sacramenta Gē

tium: quia ſalus eſt à Deo, dirigētib; miniſtris, cooperatib; hoībus

nilibus.

q ſaluatur Huius hoſtiæ pectusculum & armus dexterat ſacerdotis:

Offerre Deo

vt designaret ad ipſum pinere ſapientiā & fortitudinē. Leu. 1. 3. 7. 9.

Principia operū

Holocauſtum de vaccis offert doctor, quum nihil de ſcripturis

Oblatio cum

intelligit, quod non amoris flamma comburat. Eodem referuntur

ingatorum.

holocauſta Bethſamarū. 1. Reg. 6. d. Sacrificium etiam eſt ipſa præ

Indicium Dei.

dicatio. Immolatio autem Iacob, cum Laban. Gen. 31. g. Designauit

F F F F F

communicationem doctrinæ & ſacramentorum Gentilibus, ſacra.

quando

vnde viſtimæ dici poſſunt ipſa ſacramenta. Gen. 43. d. 46. a.

Immolare primogenita, eſt offerre Deo primordia bonorū ope

rum. Exo. 13. c.

Hic. ſ. Iſa. 36.

Holocauſtum de armento offerre, eſt coniugatorū, vt Iob: q ſub

Hic. ſ. Iſa. 34.

iugo coniugij domui ſuæ benē præfuit: & filios ſuos in omni pie

Hic. ſ. Iſa. 39.

tate ſuditis erudiuit, holocauſta per ſingulos offerens, & Deo gra

Indicium Dei.

tias agens totū bonū illi tribuēdo. Le. 1. a. Iob. 1. a. Viſtimæ quoq;

quando

quæ non penitus comburebatur pertinent ad coniugatos. Iſa. 36. c.

Indicium Dei.

Viſtima Dñi in Broſa, designat iudicium vindictæ Dei in terra

Indicium Dei.

faciēdū. Iſa. 34. b. Immolauit quoq; Deus viſtimā auiſus & beſtiis. 1. Eze. 39.

Indicium Dei.

quando

quando tradidit hæreticos & Iudæos dæmonibus. Et eisdem immola-
uit victimam de Gog. Eze. 39. c.

Sacrificium pro delicto, est sacerdotis: quia conuertit peccatorem. *Munera simo-
niaca.* Leu. 7. a. Eze. 44. g.

Sacrificia mortuorum, sunt munera Simoniaca malorum, & et ho-
stia pacifica, & holocaustum, quod offertur idolo: quæ sunt, quum qs
pactum habet cū dæmonibus. Exo. 32. b. 4. Reg. 10. d. Ps. 105. Ecclesi.
35. b. 2. Mach. 4. c. Victimæ quoque meretricis, sunt hæreticorum ope-
ra, quibus arbitrantur se obsequium præstare Deo, et persequendo
fideles. Pro. 7. c. Ad hæc pertinet holocaustum de rapina, quod odit
Deus. Isa. 61. c. Et sacrificium & holocaustum, quod non vult Domi-
nus, sunt elemosynæ & alia opera cum errore fidei. Hose. 6. c.

Quum dicit Deus, se non præcipisse sacrificiorum & holocausto-
rū legis veteris oblatio nē, ostendit se potius eam permisisse: ne vi-
delicet offerrent idolis. Itē quia intentionē legislatoris hī, qui acce-
perunt, transgressi sunt. Cū. n. subtilis esset, & valde sublimis lex: & ppea
absconsa esset in superficie litteræ, quatenus perferunt eam disce-
rent, oportebat prius, ut suos sensus emendarent: quod si nō agerent,
non poterant ad veros sensus peruenire: sed ipsi fingebant sensus &
traditiones, quas Deus nō præceperat. Isa. 1. c. Ier. 7. c. Hose. 5. f. Ps. 49.

Libans David aquā Dño, quā prius percipuerat. 2. Reg. 23. c. typus
est rōnis præcedentē concupiscentiā frānantis. Vel significauit se futi-
re sanguinē Christi, quā situm nulla tpalis consolatio sedare valebat.

Sacrificare patebat Moses in deserto, & non in Aegypto: quia in te-
nebris secularibus, & negotiorum obscuritate, non pōt seruiui Dño:
sed in ociosa mente, & longē secedente à mundanis moribus Sacrifi-
cant aut in Aegypto, qui sola fide seruiunt Deo sacrificant in deserto,
qui fidei addunt puritatem vitæ. Exo. 5. a. Immolare aut super montē,
est in sublimitate vitæ & perfectionis offerre. Exod. 3. b. Immolare
quoq; abominaciones Aegyptiorum, est virtutes operari: & simplici-
tatem offerre, quam reprobi abominantur: vel mactare concupiscenti-
as & vitia, quæ Aegyptij colunt. Exo. 7. c. 8. f. Immolare quoq; vitu-
lum, est mortificare carnē: idq; coram Domino, non ad inferiorem
gloriam, sed ad superna intendendo. Leu. 1. 4. 8. 16.

Immolaunt Domino greges & armenta Amalec, qñ lubrici & in-
continentes ad confessionē veniunt: & quod nequiter egerūt, pēnitē-
do delere satagunt. Primitias aut cælorum referunt ad immolandū
qui peccata deserunt, nec plangunt. 1. Reg. 15. c. Sic victimas offerre, est
carnis concupiscentias domare. Exo. 8. f. 30. a. Quasi aut viuā, sed bru-
ta caro mactatur, quando quilibet irrationabilis appetitus, vel affe-
ctus in nobis carnis contritione mortificatur. Dani. 2. g. Immolare ē
passerem in vase fictili: qui carnem suam mortificat. Leu. 14. a.

Immolare agnum ad latus altaris, est à malo cessare: vel passionis
Christi memoriam pro gentibus offerre. Leu. 1. c. Immolare autem
hostiam pacificam in introitu tabernaculi, erat imperfectorum, & à
malo cessare incipientium. Leu. 3. a.

Immola hostia pro peccato, vbi offert holocaustū: ut nouerit hō
se sanctificatum esse per peccati remissionem. Leuitic. 4. e. 6. d. 14. b.

Immola vitulū Anna & Elcanaga quod p̄dicator docet, Chr̄s in-
fundit in corde benē proficientis. 1. Reg. 1. d. Tunc quoq; immola
prædicator, qñ electa corda per amorē accipiunt hoc, quod in verbo
& exemplo doctoris radiat de imitatione Redemptoris. 1. Reg. 16. a.

Immola-

*Frenatio concu-
piscētia.
Sitis sanguinis
Christi.
Seruire Deo pu-
ra mente.
Simplicitatem
offerre.*

*Mactare concu-
piscētia.*

*Penitentia.
Mortificatio
carnis.*

*Imitatio Chri-
sti.*

*Emendatio in-
famæ.* Immolare hircum pro peccato principis. Leu. 4. e. est per emēdatio *Lyra. f. Leu. 4.*
nem tollere infamiam: quia hircus ductor est gregis.

Immolare victimas, est internæ iucunditatis bonum Deo offer-
re: & obsequium obedientiæ, quo dæmones superantur, praestra. 1.
Reg. 6. c. 10. b.

Obedientiæ. Non immolandum eodem die fetus cum matre. Leu. 22. d. defi. *I. f. f. Leu. 22.*
gnat nō debere seruare simul legem euangelicam cum lege veteri:
sed vtrinq; suo tempore. Item q̄ Christus non eodem die erat occi-
dendus, quo immolabatur agnus, sed postero.

*Iudei immola-
tes dæmonibus.* Immolantes philisthim hostias magnificas Dagon, capto Samso
ne Iudic. 16. f. designant Iudæos, qui post mortem Christi iam non
Deo, sed dæmoniis immolabant.

*Thollentes di-
uinam providē-
tiam.* Libant super mensam Fortunæ, qui diuinam prouidentiam to-
lunt. Isa. 65. b.

Culus errorū. Libant Dijs frustra, qui colunt errores. Isa. 11. c. 18. c. & immo-
lant frustra bobus in Galgala hæretici: qui in errorū voluptatibus
instar bouum pro terrenis laborant. Hose. 12. d. Exo. 22. c. 32. b. 34
b. Et sacrificant homines vitulis, qui ipsos in errorem inducunt.
Hose. 13. a. Et sacrificant filios & filias sculpsitilibus Chanaan,
qui tradunt simplices irrisoribus legis Dei. Ps. 105. Et sacrificant
idolis libamina, qui diabolo & erroribus discipulos dedicant. Isa.

57. b. Eze. 16. c. Sacrificant autem super lateres hæretici: qui errores
suos dialectica nitunt arte firmare. Isa. 65. a. Et sacrificant sup mon-
tes, aut sup capita montium, qñ superbe colunt suos errores. Isa.
65. b. Hose. 4. c. Et etiam in agro. Ierem. 17. a. Hose. 11. a. Item in
hortis quando erroribus suis addunt voluptates, quasi Deo gratas.

Isa. 65. a. Victimæ quoque declinant hæretici in profundum, qui de-
ceptos à se dæmonibus tradunt. Hose. 5. a. Item qui opera pœniten-
tiæ, & laboriosa faciunt ob aliquem terrenum finem. Immolat quo-
que filios Hierusalem, qui fideles in errorem inducit. Isa. 57. b. Eze.
16. c. Et immola filios & filias dæmoniis, qui sensus & cogitationes
illis offerunt. Ps. 105.

Colere libidinē. Sacrificant cum effeminatis, qui colunt libidinem: & qui errorū
magistros sequuntur. Hose. 4. d.

Hostia impura. Sacrificat diabolus, aut hæreticus rei suo, quum fraudes & ser-
monem suum quasi Deum adorant. Habac. 1. d. Item qui aurum &
argentum colunt, tanquam per illa imperantes.

Immolare sanguinem super fermento. Exo. 23. c. 34. c. est offerre
hostiam impuram, nec Deo placentem: ideo prohibetur.

Hostia gratiarum est secularis scientia. Leu. 7. b.

Immolare cæcum & claudum, vide Cæcus & claudus.

Sacrilegium, Sacrilegus.

*Sacrilegium, est sacrorum furtum, aut sacrorū violatio. Et sacri-
legus, qui sacra aut de loco sacro legis, hoc, est furatur, aut violat.*

*Sacrilegium commisit Iudæus, quando templum corporis Chri-
sti violauit, aut ipsum Christum negauit. Rom. 2. d.*

*Sacrilegium etiam committit, qui occultat verbum Dei, quando
publicandum est. Et etiam hæretici, qui præciosas scripturarum
margaritas furantur, & illis ad peruersos sensus abutuntur.*

Sadducæus.

*Sadducæus. i. iustus, aut iustificatus: erat facta inter Iudæos eorū, q̄
resurrectionem negabant: & tñ sibi iustitiā arrogabāt. Mat. 22. c.*

FFFF 2 Mar. 12. c.

Marc. 12. c. Luc. 20. c. Acto. 5. c. 23. b.

Ori. f. Matt. ca. 16.

Typum gerunt Sadducei, populi Iudaici, qui negant resurrectionem Christi, & iustitiam legis sibi arrogant. Matt. 16. a.

Sadoc

Gre. f. Eze. ho. 22.

Sadoc, id est, iustus, aut iustificans, siue iustificatus: pontifex filius Achitob. 2. Reg. 8. d. 1. Paralip. 6. a. Typus esse potest Dei, vel ipsius Christi: de cuius semine sunt sacerdotes & Leuitae noui testamenti. Ezech. 40. g. 43. f. 48. b.

Deus, Christus,

Hic pro frater Ambrosius.

Sadoc sacerdos succedens cum David post extinctos Eli, & Saul, designat nouum sacerdotium cum nouo Imperio succedens Seculum, Secularis.

Nouum sacerdotium.

Hic. f. Eze. 27.

Seculum, aut iuxta aliquos, seculum sine diphthongo est tempus, quod solent homines viuere, ut tyrus non erit usque in seculum, hoc est, per septuaginta annos. Ezech. 27. g. Seculum est, tota vita. Exo. 21. a. Erit ei seruus in seculum. Spatiū temporis. Ps. 17. David, & semini eius usque in seculum. Principium. Gen. 6. a. Potentes à seculo viri famosi.

Hila. f. Ps. 118. Aug. f. Ps. 9. 71.

Seculum interdum dicere potest durationē aeternā, sicut dominus seculum aeterna. Isa. 26. a. Et seculi dies. Mal. 3. b. Seculum quoque dici potest vita praesens: seculum seculi, vita futura. Ps. 9. 71. 118. 142. 144.

Duratio aeterna Vita praesens.

Hic. f. Isa. 9.

Seculum futurum dicit tempus post aduentum Christi: aut etiam post iudicium. Isa. 9. b.

Vita futura.

Glo. int. f. Isa. 51.

Secula, quorum, sunt generationes. Isa. 51. d. designare possunt tempus quo liberauit Deus populum de Aegypto.

Tempus post aduentum Christi aut post iudicium

Ori. f. Matt. ho. 24.

Seculum interdum dicitur mundus, qui consumatur in perfectis, quibus est crucifixus. Matt. 24. a. Inde diduntur seculares, qui rebus mundanis vacant. Et secularia negocia sunt, quum animus accipitur cura colligendae pecuniae, sine corporis labore, ut sit à negociatoribus. 2. Timo. 2. a.

Tempus liberatio nis de Aegypto Mundus.

Glo. ord. f. 2. Tim. 2.

Negocia pecuniaria.

Hic. Cypriano.

Seculum pro ignorantibus, transtulerunt Septuaginta. Psal. 89. Seculum nostrum in illuminatione vultus tui.

Sauius, Seuire, Vide Crudelis.

Sagena, vide Rete.

Saginatius, vide Adeps.

Sagitta, Sagittarius, Iaculum, Spiculum, Spiculator.

Hila. f. Ps. 119.

Sagitta, est iaculi, genus, quod arcu iacitur à sagittario. Iaculum autem generalius est ad omnia, quae iaciuntur. Porro spiculum est lancea breuis seu telum missile: à quo dicuntur spiculatores satellites ferentes spicula. Et aliquando carni fices.

Ori. f. Ps. 36. ho. 2.

Sagitta Dei interdum dicitur Christus à Patre missus: unde & sagitta potentis dicitur Psal. 119. Et ipse dicitur sagitta electa. Isa. 49. a.

Christus.

Hic. f. Isa. 44. & f.

Sagittae acutae Christi, vim charitatis eius designant. Ps. 44. quibus sagittis vulnerata erat sponsa, quum dicere. Cant. 2. a. 4. c. Vulnerata charitate ego sum.

Charitas Christi.

Zac. 9.

Aug. f. Ps. 44.

Ber. f. Cant. ser. 29.

Ori. f. Ps. 36. ho. 2. 3.

Hila. f. Ps. 126.

Arn. f. Ps. 119.

Aug. f. Ps. 7. 17. 126.

Euch. q. in Ps.

Basi. f. Ps. 7.

Hila. f. Ps. 119.

Hic. f. Haba. 3. & f.

Iob. 6.

Sagittae Dei, sunt homines ad omne praceptum implendum parati, pennis virtutum recta itinerant, transtulantes: quos Deus ponit si cut sagittae electae. Isa. 49. a. Et generaliter omnes boni, & obtemperantes Deo, sunt sagittae in manu potentis. Ps. 126. Peculiariter autem sagittae sunt Apostoli, & praedicatores, & etiam euangelistae. Pla. 7. 17. 119.

Homines obediētes.

Apostoli, Praedicatores, Euangelistae.

Sagitta quoque Dei, est animaduersio & punitio Dei & castigatio ad emendationē. Ps. 7. 37. 119. Isa. 5. g. 49. a. Ier. 4. g. Haba. 3. c. & sagittae domini dñi ebibere spiritum. Iob. 6. a. quoniam indignatio & castigatio Dei electos, quos in peccatis inueniunt, dum vulnerant immutauit duriciam

Castigatio Dei

riciam suam transfixa mens deferat, atque ex salutarifero vulnere sanguis confessionis decurrat. 4. Reg. 13. c.

Verba Dei.

Praecepta Dei.

Verba iusti.

Predicatio.

Oratio.

Virtutes.

Stimuli amoris.

Penitentia.

Desideria sancta.

Defensio fidei.

Plaga Iudaeorum.

in Christum.

Fides Ionathae.

Timor.

Detractio.

Incitatio ad peccatum.

Haeresis.

Fallacia malorum.

Tentationes demonum.

Falsus testis.

Concupiscentia manifesta.

Verba maledicta inanis gloria.

Consilia et cogitationes pessimae.

Mortalitas.

Misericordia.

Ablatio verbi Dei.

Praedicator.

Indei.

Haeretici.

Habitatio demonum.

Sagittae praetera Dei, sunt verba Dei aīa penetrantia. Ps. 17. 44. 37. Num. 24. b. Iob. 6. a. Et sagittae in manu potentis, dicuntur ipsa sacra verba. Ps. 126. Sagittae quoque acutae Christi, sunt praeccepta Dei perueniantia. Ps. 119. 143. Sagittae rursus sunt verba iusti, quae penetrant cor peccatoris, ut conuertat ad poenitentiam. Ipsa quoque predicatio & oratio, sagittae dici possunt. Haec sunt iaculū quasi fulgur. Zach. 9. d.

Sagittae in luce splendentes, sunt virtutes in anima iusti fulgentes.

Habac. 3. c. Sic erant virtutes in Iob. Sagittae quoque acutae, sunt stimuli amoris. Ps. 44.

Sagittae praetera, sunt poenitentia & carnis afflictio. Ps. 119.

Sagittae paruulorum dici possunt sancta desideria de nouo habita, vel defensio fidei. Ps. 63. Sagittae etiam paruulorum cum sint debiles, seu à debili manu prodeuntes, sunt plagae Iudaeorum in Christum, quae licet graues fuerint, tamen debiles fuerunt in eum, qui postea resurrexit.

Sagitta Ionathae, quae non abiit retrorsum, fidem Ionathae, quae erga David seruauit designare potest. 2. Reg. 1. d.

Sagitta potest etiam aliquando timorem significare, qui pungit mentem.

Sagitta mala, sunt verba peccatorem, vel quibus detrahit proximo, & eius vulnerat famam, vel quibus incitat iustum ad peccatum, eūque morti tradit spiritali. Itē illa, quae sunt concupiscentiarum, aut aliter nequitiae organa, & haerese, & fallacia malorum, tentationes demonum. Ps. 10. 63. Iere. 6. f. Thre. 3. b. Ezech. 39. a. Sagitta quoque acuta dicitur, qui loquitur contra proximum falsum testimoniū. Prover. 2. 5. c. Et sagitta volās per diē. Ps. 90. est concupiscentia manifesta: vel tentatio leuius in sciente, vel cognoscere. Vel sunt verba haeticorum, quibus promittunt lucē veritatis & occidunt animam, & verba maledicta, & coniuncta, & inanis gloria. Sagittae quoque impiorum, sunt consilia & cogitationes pessimae, & peccata. Ps. 10. Et sagitta vulnerans, est lingua haeticorum. Ierem. 9. b. Et dentes eorum dicuntur sagittae. Ps. 56. Demum sagittae, sunt Antichristus & omnes mali.

Sagittae dicuntur mortalitas & miserie huius vite. Ps. 57.

Sagittae famis mortiferae, sunt ablatio verbi Dei. Ezech. 5. d.

Sagittarius viri, in bonum est, qui per sanctae intentionis arcum, ad dēntium cordibus verba recte exhortationis infigit. Ps. 41.

Sagittarius Ismael, designat Iudaeos insurgentes aduersus Christum, nos, vel iugulantes hostias legis. Gen. 21. c.

Sagittarii Cedar, sunt haeretici. Isa. 2. 1. d. Amos. 2. d. Hi sagittant in obscuro rectos corde, quando fraudulenter inducunt in errores. Ps. 10.

Sagma, vide Lectus.

Sagum, vide Cilicium.

Sagum, vide Cilicium.

Sagum, vide Cilicium.

Sagum, vide Cilicium.

Sagum, vide Cilicium.

Sagum, vide Cilicium.

Sagum, vide Cilicium.

Sagum, vide Cilicium.

Sagum, vide Cilicium.

Sagum, vide Cilicium.

Sagum, vide Cilicium.

Sagum, vide Cilicium.

Sagum, vide Cilicium.

Gre. 7. mor. 2. 3.

Aug. f. Ps. 37.

Ori. f. Nu. ho. 7. & f.

Ps. 36. ho. 2.

Hila. f. Ps. 126. 143.

Basi. f. Ps. 37.

Ter. aduer. Iudeos.

Aug. f. Ps. 76. 119.

143.

Gre. 7. mor. 2. & 34.

mor. 5.

Hic. f. Hab. 3. & ad

principiam.

Basi. f. Ps. 37.

Arn. f. Ps. 119.

Arn. et Hila. f. Ps. 63.

Aug. f. Ps. 63.

Rup. 2. f. Reg. 20.

Ber. f. Cant. ser. 29.

Ori. f. Ps. 36. ho. 3. 9.

Aug. epist. 139. & f.

Ps. 10.

Hic. f. Ps. 10.

Iff. f. Leui. 16.

Arn. & Hic. f. Ps.

90.

Ber. f. 3. d. f. And.

& f. 6. f. qui habet.

& f. 1. Cant. 5.

Ori. f. Cant. ho. 3. &

f. Ps. 36. ho. 3.

Hic. f. Iere. 9.

Gre. s. Ps. 37.

Hic. s. Ezech. 5.

Gre. 34. mor. 5.

Beda. 1. Gen. 21.

Glo. ord. 1. Isa. 21.

Hic. s. Ezech. 5.

Sagum, vide Cilicium.

Sagum, vide Cilicium.

Sagum, vide Cilicium.

Sagum, vide Cilicium.

Sagum, vide Cilicium.

Sagum, vide Cilicium.

Sagum, vide Cilicium.

Hie. Eze. 16.

Aug. cont. Fulgent

Hie. Mar. 5. et epi.

ignora vultu.

Amb. ser. 37.

Aug. 1. ser. domini.

in monte.

Hie. Mar. can. 4.

Chrys. Ioan. ho. 51.

Rup. 4. f. Mar.

Hie. f. Eze. 43. & f.

Mar. 9.

The. 1. 2. q. 102. ar.

3.

Gre. 7. mor. 4. & 6.

regis epis. 39.

Iys. f. Leui. 2.

Ori. f. Eze. ho. 6.

Hie. f. Eze. 16.

Basil. reg. breui. 266.

Ori. f. Gen. ho. 6.

Hie. f. Sopho.

Cyril. de adorati. in

Spiritu sancto.

Rup. f. Gen. 12.

Hie. f. Mar. 9.

Gre. 30. mor. 30.

Phil. de victimis.

Geor. ven. Cant. 1.

ton. 7. cap. 7.

Hie. f. Mar. 9.

Aug. f. Ps. 59.

Hie. 1. Mar. 9.

Hie. f. Eze. 47. & f.

Gre. 17.

Aug. f. 1. f. 106.

Gre. 30. mor. 25.

Sal missum in aquam, potest Christum significare, qui est Lei sapiens. & missus est in tribulationes, quas reddit dulces. Vel de sal, quando assumpsit naturam humanam prius sterilem, quam etiam dulce reddidit & fructiferam. 4. Regum. 2. d. Ipse autem non solum est sal terræ, sed etiam cœli, & dicitur sal missum in fictile vas, quia sapientia Dei missa est in carnem.

Sal etiam missum in aquam, sunt Apostoli, & prædicatores missi ad Gentes. Ut enim sal est utilis alijs, sic Sancti doctores. Infatuat autem sal, quoniam per peccatum prædicatores pereunt à regno cœlorum. 4. Reg. 2. d. Mat. 5. b. Ps. 59. In titulo. Sal autem præstat in corruptione, & cedit sapore: sic Apostoli prædicando ad immortalitatem cōferunt discipulis. Cōtinetur autem sal in se aquæ, & ignis elementum: & licet non possit suam mutare naturam: tamen, qui comparantur illi, possunt mutare mores.

Sal in sacrificijs significare potest doctrinam Evangelicam additam legis: & de sal fœderis Domini. Leui. 2. d. Eze. 43. g. Vnde insulsus, est ipsa litera legis, sine sale spiritualis intelligentiæ. Job. 6. a. Et etiam verba carnalia, & ad malum trahentia, quæ sunt fabulationes. Pl. 118. Et quia sal impedit corruptionem, potest discretionem sapientiæ significare: & ipsam sapientiam: & etiam carnis mortificationem. Mar. 9. g. Colof. 4. a. Ut autem omnis cibus ad nutriendum aptus omni modo sale conditur: ita & omnis sermo utilis, ut prosit animabus, necessarium habet sapientiæ condimentum.

Sal interdum dicitur gratia Dei: & qui gratiam habent, sunt sale saliti, quasi gratiosi. Eze. 16. a. Vnde proverbio dicitur: falsus gratiofus: & insulsus, qui non habet gratiam. Hinc sal humorem peccati noxiū desiccatur. Significare etiam potest gratiam sermonis & conversationis: & quandoque amicitiam designat. Mar. 9. c. Colof. 4. 1.

Sal, in quam conuersa est vxor Loth facta statua, designare potest prudentiam, quæ defuit ei Gen. 19. f. potest etiam significare hereticorum doctrinam, quæ habet similitudinem veri: & tamen est sal infatuatum: quale sal est Sodomis, ubi est mare salis. Gen. 14. a. Soph. 2. b. Est et condimentum peccatorum, ut eius poena conspecta respiciant nec retro cōuertantur: quemadmodum petram salis lingentibus aialibus, palatum sapidum redditur, & edendi aviditas reparatur.

Sal et est mordicæ correctio, quæ amore proximi temperata est. Mar. 9. d. Sal, aliquando pro sterilitate sumitur. Gen. 14. a. Et saluginis terra erat Gentilitas, quæ nullam viriditatem boni intellectus proferens peruersa sapiebat. Job. 39. a.

Sal cum panibus propositionibus, significare potest perpetuitatem. Salsedo autem maris huius mundi sapientiam designat.

Sal insulsus est, qui amat principatum: qui increpare non audet, nec confiteri: ne de synagoga eiciatur: diligens magis gloriam hominum, quam Dei. Mar. 9. c.

Salinarum vallis, saporem humilitatis designat: nam humilitas sine sale fatua est. Pl. 59. in titulo.

Saliri igne, est tentationibus exerceri. Mar. 9. g. Salinae sunt, ubi terra est inuisibilis & sine fructu: & designat eos, qui sunt sine fructu operunt. Eze. 47. c. Salsugo etiam cum sit humor salis, reddit terram, in qua est, sterilem: hic humor est in synagogis Iudeorum & hereticorum. Iere. 17. a. Pl. 106.

Salsugo accedere suum solet. Et quia sancti viri quandiu in huius vite tabernaculis degunt, ad supernam patriam desiderij sui quotidianis actibus

Christus.

Apostoli.

Prædicatores.

Doctrina euan-

gelica.

Litera legis.

Verba carnalia.

Discretio.

Sapientia.

Gratia Dei.

Gratia sermonis.

Amicitia.

Prudentia.

Doctrina hereticorum.

Condimentum peccatorum.

Correctio.

Sternitas.

Gentilitas.

Perpetuitas.

Sapientia seculi.

Ambitiosus.

Humilitas.

Steriles operum.

Synagoga Iudeorum & hereticorum.

actibus accenduntur, in terra saluginis habere tabernacula perhibentur. Job. 39. a.

Salathiel.

Salathiel, id est, læticia Dei: pater Zorobabel: quod typus est patris Christi: & designatur non posse nos venire ad Christum, nisi petamus à Patre: sicut ad Zorobabelis generationem ventum est per Salathielem. Agge. 1. a.

Hie. f. Agge. 1.

Salem.

Salem, id est, pax: ciuitas, quæ postea dicta est Hierusalem: cuius rex fuit Melchisedec, iuxta communem Hebræorum opinionem. Gen. 14. d. Verum iuxta Hieronymum ea est iuxta Scythopolim: quæ usque hodie appellantur Salem: ubi ostenditur palatium Melchisedec. Ad hanc venit Iacob, in regione Sichem. Gen. 33. d. Hæc est etiam Salim, iuxta quam baptizabat Ioannes: Potest esse typus ecclesiæ, cuius rex est Christus.

Hie. epis. ad Euag.

Salire, Subsilire.

Salire, est saltu iactari, seu moueri, quod etiam subsilire. Salire dicitur verbum Dei, in montibus, quum delectat perfectos vel cum Christus prædicatur in prophetis, & Apostolis, vel quum per incarnationem omnes ordines angelorum descendendo transiit: & à cœlo venit in Virginem, & à Virgine in præsepe, usque ad passionem & ascensionem: & inter homines mira operatus est, ad quæ nemo valet ascendere. Vel salit in montibus, quum diuersa declarat scripturarum mysteria. Cant. 2. b.

Ori. f. Cant. ho. 2. 3.

Amb. de Isaac. 4. &

Ps. 118. ser. 6.

Gre. f. Cant. 2.

Ber. f. Cant. se. 53. 54

Salientes magnas foueas. 1. Reg. 10. a. sunt contemnentes honores & cœtera huius mundi. Verum in Hebræo non habetur, nec in emendationibus libris. Apud Septuaginta verò legitur allegimenus megalia, id est, salientes grandia.

Gre. f. 1. Reg. 10.

Salientes super crura longiora. Leui. 11. c. sunt resiliens à peccato, & à sordidis & terrenis actionibus.

Glo. ord. f. Leui. 11

Subsiliens David coram arca. 2. Reg. 6. c. designat diligentiam operandi cum lætitia opera Domini, simul cum laudibus.

Glo. ord. f. 2. Reg. 6.

Salient claudus sicut ceruus. Isa. 35. b. designat Gentile, qui imitantur Apostolos & doctores.

Ori. f. Mat. cap. 14.

Hie. f. Isa. 35.

Salient sicut vituli liberati à vinculo. Mala. 4. a. quum iusti in iudicio resurgent in corpore glorioso.

Hie. f. Mala. 4.

Saliua, Sputum, Expuere, Conspuere.

Saliua, dicitur sputum, quod ferè salis saporem habet: vel dicitur à saliendo, quod in ore saliat & crescat. Sputum autem dicitur saliua, quum ex ore emittitur. Expuere autem seu spuerè, est saliua emitte re. Conspuere verò est aliquem spuito inspergere.

Sputum Christi, quo linuit cæcū. Ioan. 9. a. designare potest gratiam Spiritus sancti: & verba Christi, quibus illuminat mentem. Vel pertinet ad ipsum verbum, quod mixtum est pulueri, quando verbum caro factum est de quo Eccl. 14. a. Ex ore Altissimi prodij. Designat etiam sapientiam, quæ tangit linguam ad rectè loquendum. Mar. 7. d.

Ori. f. Isa. ho. 6.

Amb. epis. 5. 7.

Cyril. f. Ioan. 15.

Aug. 1. Ioan. tra. 44.

et ho. 43.

Gre. f. Eze. ho. 10.

Hie. f. Ps. 33.

Aug. f. Ps. 35.

Gre. 8. mor. 83.

Saliua defluens in barbam David. 1. Reg. 21. d. est infirmitas carnis, quam dignatus est suscipere filius Dei. Vel sunt infantilia eius verba, quæ eius virtutem tegebant.

Saliua in os ex capite labitur, ab ore verò ad ventre ducit, quod gloriatur. Saliua ergo nomine sapor intimæ contemplationis accipit, quæ ad os à capite defluit, quæ de claritate auditoris adhuc in hac vita non posita,

FFF ff 4 posita;

positos, vix gutta reuelationis tangit. Ideo dicitur. Iob. 7. d. Nec dimit-
tis me, vt glutiam saliuam meam: vnde & Redemptor noster veniens,
saluam luto miscuit: & cæci nati oculos reparauit: quia superna gra-
tia carnalem cogitationem nostram per admixtionem suæ contem-
plationis irradiat: & ab originali cæcitate hominem ad intellectum
reformat. Ioann. 9. a.

Salua semini flui, significare pote st verbum malum, quod audien-
tes inficit. Leui. 15. b.

Expuens mulier in faciem nolentis suscitare semen fratris. Deu. error.
25 c designat abrenunciantem omni dogmati peruerso: vel est eccle-
sia exprobrans ei, qui curam proximorum suscipere renuit, quum
possit.

Expuere in faciem Mariæ sororis Moysi. Nu. 12. d. designabat Deū
repudiaturum synagogam.

Conspuentes in Christum fuerunt principes Iudæorum. Isa. 50. c.
Expuunt etiam in faciem Iesu, qui iniuria afficiunt aliquem de eccle-
sia: & qui non solum in absentia detrahunt, sed etiam vnumquemq;
iustum in præsentia confutant. Mat. 26. g. Iob. 30. b.

Saluicula.

Saluicula, quam Græci, stouyn, vocant, est arbor senticosa, vt rubus,
& designat existētes in peccato. Isa. 55. d. Vel significat terrenas co-
gitationes, pro quibus in cordibus Sanctorum accendit abies.

Salix.

Salix arbor semper virens: cuius seminis hanc aiunt esse naturam:
vt qui illud in poculo hauserit, liberis careat: vnde Sancti, qui pro
pter peccata in confusione huius mundi esse cœperunt, in salicibus
Babyloniensium fluminum suspenderunt organa sua. Ps. 136. Isa. 15. d.

Salix semp virens significare pot iustos, & credentes ex Gentibus:
aut ē diuerso ex Iudæis. Isa. 44. a. Et vt salix abscissa & arida reuiuiscit:
ita qui à vita veteri in nouum hominem transmutantur. Ps. 136.

Salix præterea legem & mysteria significare potest. Leuitic. 23. g.
Isa. 44. a.

Salix etiam virtute & nomine virgultum est castitatis. Aiunt medi-
ci, & hi, qui de arborum & herbarum scribere naturis, qd si florem sa-
licis mixtum aqua biberit, omnis in eo frugescat calor, & libidinis
vena siccetur, vltraque filios generare non possit. Et ipsum ligni no-
men, quod Græce dicitur, agnos, indicat castitatem. Leui. 23. g.

Salices etiam designant orationem & lachrymas: in quibus suspen-
duntur organa: quia, vt vacemus orationi, cessandum est à carnali co-
cubitu & actione. Ps. 136. Isa. 15. d.

Salices torrentis, indicant corpora nostra, quæ instructuosa sunt
imò & nosmetipsi in fecundi sumus, nisi irrigati ab aquis superiori-
bus, & plantati simus secus decursus aquarum, vt possimus fructum
dare in tempore suo. Nec absque mysterio festa celebrantes nunc p
salices, nunc per arbores frugiferas describuntur: quia vnusquisq;
in fecundus est sibi ipsi dimissus, fecundus autem irrigatus ab illa su-
pra mundana aqua, quæ ait: Sine me nihil potestis facere.

Salix sterilis significat malos, & i salicibus in medio Babylonis su-
spēdimus organa nostra. Ps. 136. Babyloniis quippe medio inesse salices
describunt: quia nimirum instructuosi quique, atq; ab amore patriæ celestis
alieni totis visceribus cordis in hac seculi confusione radicanē. Et sali-
ces torrens, sūt amatores vitæ mortalis, à bonis actibus quasi à fructi-
bus alieni.

Verbum malū.

Abrenunciāns

errori.

Repudiatio sy-

nagoge.

Existētes in

peccato.

Terrena cogita-

tio.

Iusti.

Credentes ex

Gentibus.

Lex & myste-

ria.

Castitas

Oratio.

Lachryma.

Corpora huma-

na.

Mali.

Amatores vitæ

mortalis.

bus alieni. Iob. 40. c. qui more salicis fructus non ferunt, sed in
foliis viridescunt: quia ea, quæ grauius ad dicendum non sunt, aliqua
do honestatis verba proferunt: sed nullum vitæ pondus ex operibus
ostendunt.

Salix viridis & sterilis significare potest verba hæreticorum, nito
rem eloquentiæ sine fructu veritatis habentia. Isa. 44. a.

Salmana.

Almana, id est, vmbra prohibita, aut vmbra, vel imago cōmotio
nis: princeps Madian: typus esse potest hæresiarcharum. Iudi. 8. b.
Pl. 82. Hose. 10. d.

Salmanasar.

Almanasar id est pax ligata, siue perfectio, vel retributio ligata:
rex Assyriorum, qui captiuum duxit Hosee regem Israel, & popu-
lum transtulit in Medos. 4. Reg. 17. a. typus esse potest diaboli.

Salmon.

Almon, id est, pacificus, siue perfectus, aut retribuens: filius Na-
son, pater Booz: fuit princeps tribus Iuda, qui duxit Rahab vxo-
rem designās Christū, qui adiunxit sibi ecclesiam ex gentibus. Ruth.
4. d. Mat. 1. a.

Salmona, Vide Selmona.

Salomon.

Salomon, id est, pacificus: filius David & Bethsabe, rex ditissimus &
sapiētissimus: qui tamē amore mulieram, etiam in idololatriam
lapsus est: de quo sic ait Hieronymus, Salomon offendit Deum: li-
cēt postea egerit penitentiam, scribens prouerbialia in quibus ait.
Nouissimē ego egi penitentiam, & respexi, vt eligerem disciplinam.
Pro. 24. d.

Salomon iudicans inter meretrices, typus est Christi inter eccle-
siam & synagogā iudicantis. 3. Reg. 3. c. in multis autem locis Chri-
stū referit Cant. 1. b. 3. c. Mat. 12. d. Luc. 11. d. Idē felicissimē regnās
typus fuit Christi resurgētis & felicissimē post resurrectionem re-
gnantis. Pla. 61. Item edificando templum. Ps. 126. Et scribendo pa-
rabolas. Pro. 1. a. Tria quoq; eius nomina competunt Christo: Salo-
mon i. pacificus: Idida. i. dilectus. Coelestis. i. Ecclesies seu cōcionator.
Salomon natus ē David & Bethsabe, typum tene Christiani popu-
li ex Gentili populo proceduntis. Mat. 1. a.

Salphaad.

Alphaad. i. vmbra in ore eius vir de tribu Iuda, q solum filias ge-
nuit typus est eorum, qui parum valent intellectu, sed operantur
bona per sensus. Num. 27. a. Vel interpretatur oris obumbratio: &
designat eos, in quorum ore non est verbum, nec in sermone veri-
tas. Vel designat vmbra futuræ hæreditatis in Christo.

Salugo, Vide Sol.

Saltare, Tripudium.

Saltare, est tripidiare, quasi que frequenti saltu exilire.
Est bona quedam saltatio: qualis fuit David ante arcam. 2. Reg.
6. c. Et saltare ad cantū tibie, est aptē operari ad verba & exhorta-
tiones Prophetarum: & ad anteriora se extendere. Esther. 8. d. Mat.
11. b. Luc. 7. e. Philip. 3. c.

Saltatio filiæ Herodiadis significat motus ad pueria dogmata, ha-
bētes speciem veritatis. His motibus saltāt Iudæi, vñ & saltatrix illa ty-
pus

Hie. f. Isa. 44.

Hie. f. Hose. 10.

Lira. f. 4. Reg. 17.

Glo. ord. f. Mat. 1.

Hie. f. Eze. 43.

Ori. f. Iosue. ho. 3. d.

f. Cant. 3.

Hie. de iudicio Sal.

Aug. 1. Ps. 71. 126.

Ber. ser. paruo. 6.

Geor. vene. Cant. 2.

tom. 3. ca. p. 13.

Amb. 1. Luc. 3.

Ori. f. Num. ho. 22.

Amb. exhor. ad virg.

& epist. 16.

Ori. f. Mat. cap. 14.

Basi. Ps. 29.

Hil. f. Mat. can. 11.

Amb. 2. de pam. 6.

Hilf. Mat. can. 14. pus est synagoga, quæ Christum occidit, vt illa Ioannem. Matt. 14. a. Designat etiam illa saltatio promptitudinem ad illecebras. Saltant pilæ in domibus Babilonis, hoc est, demones in ob-

natis, aut hæreticis. Isa. 13. d.

Salus, vide Nemus.

Saluare, Saluator. Salus, Salutaris, Sosper,

Saluare, est à periculo liberare, aut incolumem reddere: & salus est incolumitas: & saluus, est sanus. Salutare autem est, quod salubre, quod videlicet salutem affert: & saluator, qui saluat. Saluare quoque est adiuuare. 1. Reg. 10. d. Num saluare nos poterit iste; Protegere. Deut. 29. c. Populus, qui in ea, est saluabit. Exaudire. 2. Reg. 22. d. Clamabunt, & non erit qui saluet. Glorificare. Iob. 36. a. Sed non saluet impios. Vincere. 1. Reg. 17. g. Nec in hasta saluat Dominus. Salus autem est auxilium. 1. Reg. 11. c. Cras erit vobis salus, quæ incaluerit Sol. Felicitas. 2. Mac. 1. a. Salutem dicunt fratres, qui sunt Hierusalem. Gloria. Ps. 46. Salus autem iustorum à Dño. Lex noua. Ps. 73. Operatos est salutem in medio terræ. Pax animi. Ps. 68. Exaudi me in veritate salutis tue, Prosperitas. Esther. 2. b. Curā agens salutis Ester. Refugium. Exo. 13. a. Et factus, est mihi in salutē. victoria. Iudi. 14. d. Dedisti in manus, serui tui salutem. Vita. Gen. 45. b. Pro salute vestra mihi sit me Dominus.

Gre. 14. mor. 19.

Hila. Ps. 66. 66.

Hie. s. Isa. 19. & f.

Ecclesiasten. 9.

Basil. Ps. 7. 5. 29. 6.

Gre. 2. 6. mor. 31.

Aug. f. Ps. 47.

Hie. f. Abdi.

Basil. Ps. 115.

Hie. f. Isa. 49. & f.

Eze. 16.

Aug. epist. 120.

Ori. f. Luc. ho. 36. &

f. Ier. ho. 2. 3.

Hie. f. Isa. 31. 63. 66.

Gre. f. 1. Reg. 14.

in Christum.

Promptitudo.

ad illecebras.

Dæmones exul-

tantes in ob-

natis.

Deus saluans.

Christus.

Apostoli.

Passio Christi.

Redemptio Iudeo-

rum & gentium.

Liberatio In-
duorum & Gē-
tilium.

Saluans Deus
sine meritis.

Gloria peruer-
forum.

Resurrectio
Christi.

Saluari eccle-

sia, aut in subli-

mitate perfe-

ctionis.

Prædicator ma-

lus aliquando

prodest bonis.

Infirma virtus

hominis ad sal-

uandum.

Charitas viri-

usque populi.

Annunciantes

salutem eter-

nam.

Tollere obstacu-

la prædicatio-

nis.

rum. Gen. 3. 2. b. Et saluti de domo Iacob, sunt credentes ex Iudæis, ad quos non legatus, nec angelus est missus, sed Deus factus homo. Isa. 10. c. 63. c. Iere. 3. 1. b.

Salutes dicuntur opera digna misericordia Dei. Isa. 26. d. Saluat Deus homines & iumenta, hoc est Iudæos & Gētilēs. Ps. 35. Et saluatur captum à forti, quum Gentiles, qui à diabolo tenebatur, saluantur per Christum. Isa. 49. g. Iob. 5. b. Et saluare dicitur Deus dextera sua, quos saluat in anima ad vitam æternam: saluat autem sinistra, quos temporaliter saluat. Ps. 137. Saluauit autem Deus regem, quum suscitauit Christum. Ps. 19. Et saluauit egenum de gladio oris Iudæorum, & de manu violenti pauperem. Iob. 5. c.

Saluat deus in nihil, vel pro nihilo, quos suscitatur ad pœnā. Ps. 55. Vel saluat pro nihilo, quos quantumuis malos, sine labore mutat in bonum: vel nullit præcedentibus meritis.

Salus, quæ pertransit vt nubes, est peruerforū gloria, quæ quo sublimior est, eo minus habet firmitatis. Iob. 30. c.

Saluauit Christum dextera eius in resurrectione, quia propria virtute surrexit. Ps. 59. 79. Et ipse saluauit liberando bonos, & puniendo malos. Isa. 63. b. Et saluauit pater filium à pusillanimitate spiritus, & tempestate, quia liberatum à passionis laboribus suscitauit. Dicitur etiā pater virtus salutis eius. Ps. 54. 139.

Saluat Dominus Sion, quum resuscitat corpora Sanctorum. Ps. 68. Et saluatio, est in Sion & in Hierusalem, quia multi saluati sunt, & saluabuntur ex Iudæis. Vel est saluatio in ecclesia, extra quam non est salus. Ioc. 2. g.

Saluus, quasi per ignem, dicitur malus. 1. Cori. 3. c. quia non consumitur per ignem, vt salutis nomen in malū accipiat, quia in supplicio perpetuo manebit. Sicut & nomen captiuitatis aliquando sumitur in bonum.

Saluari in monte, est saluari in ecclesia. Gen. 19. d. Est etiam saluari in sublimitate perfectionis. Saluari verò in Segor, est saluari in vita coniugali, sine in vita mediocri.

Saluans Saul populum. 1. Reg. 9. c. designat prædicatorem, qui licet sit malus, tamen aliquando prodest populo meritis ipsius populi.

Non saluantur rex, neque gigas, nec equus in virtute sua. Ps. 32. quia saluat Assur Israel hoc est, diabolus. Hose. 14. b. Et non saluat apprehendens hæreticus, quia non inuenit salutē in suis erroribus. Mich. 6. c. Et non est salus in filiis hominum. Ps. 145. Et non saluat rex neque princeps, relincente Deo. Hose. 13. c. Non saluat animam suam robustus, quum non potest effugere iram Dei. Sic neque velox pedibus, nec ascensor equi. Amos. 2. d. Sed nec Deus saluat impios Iob. 36. c.

Salutaris, hostia, vide Sacrificium.

Salutare, Salutatio.

Salutatio, est alicui salutē dicere, visitare, ac colloq, unde salutatio. Salutantes se mutuo Moyses & Ietro, designarunt mutuum charitatem virtutisque populi fidem amplectentis. Exo. 18. b.

Salutantes tres viri Saulē. 1. Reg. 10. a. designat viros magnos, qui minoribus bona salutis eternæ annunciant, quæ salutatio sit inclinata capite, hoc est, à sublimi contemplatione descendendo.

Neminē salutare in via, est impediendę deuotionis obstaculū abolerē, vt quā diuina mādanant, sequestrent humana. Mat. 10. b. Luc. 10. a.

4. Reg.

Hie. f. Isa. 6. 2.

Arn. f. Ps. 35.

Hie. f. Isa. 49.

Aug. f. Ps. 319. 137.

Gre. 6. mor. 15.

Hila. f. Ps. 55.

Hie. f. Ioc. 2.

Gre. 10. mor. 23.

Hie. s. Isa. 63.

Hila. f. Ps. 5.

Hila. s. Ps. 68.

Hie. s. Ioc. 2.

Chry. s. 1. Cor. ho. 9.

Cyrl. de adorati. in
Spiritus sancto.

Gre. s. 1. Reg. 9.

Hie. s. Mich. 6. & s.

Amos. 2.

Gre. s. 1. Reg. 10.

Amb. s. Luc. 10.

Aug. de sanctis. ser-

mo. 42.

quam reprehenderet populum, designat p̄dicatorem prius debere lucere per bonā famā, quam p̄dicari. Reg. 12. a. Vt autem fuit ordinatus à Deo, nec bibit vinum; ypus est perfecti non vacantis affectibus.

Gre. 1. Reg. 13.
Rup. 1. Reg. 2.

Ori. 1. Reg. ho. 1.

Hie. 1. Ps. 98.

Glo. ord. 1. Nehe. 2.

Basi quod Deus non est causa mali.

Hie. 1. Ecc. 1. 19.

Ori. 1. Reg. 6. 5.

Gre. 1. Reg. 6. 5.

Aug. 1. Ps. 59. 1.

Ioan. trac. 17.

Rup. 1. Hose. 7.

Ori. 1. Ps. 37. ho. 1.

Basi. 1. Aug. 1. Ps. 37.

Beda. 1. Pro. 3.

Hie. 1. Ecc. 1. 10.

Glo. ord. 1. Apo. 22.

Hie. 1. 1. 14. 57. Aug. 1. Ps. 28.

Samuel veniens postquā sacrificauit Saul, figura est, sermonis prophetici peccatū reprehendentis: qui etiam venit, ne peccemus. 1. Reg. 13. b. Ipse abiicit Saulis regnū, & instituit David, designans verbum Dei, quo mediante tollitur regnū peccati, & firmatur regnū iustitię. Samuel filius Annę, hoc est, gratię, typus est perfectorum operum cōtemplationis: unde genitus est post filios Phenennę: quia opera perfecta gratię & cōtemplationis non gignuntur, nisi p̄cedentibus adiut. vitę & cōuersionis operibus. 1. Reg. 1. c. Samuel etiam Leuitici ordinis typum gerit. Psa. 98. Samuel inter eos qui inuocant nomen eius.

Sanaballat.

Sanaballat. i. rubus in abscondito, vel in inuolutione: princeps eorum, qui impediabant reconstructionē tēpli & Hierusalem. Nehe. 2. d. 4. a. Manifeste typus est diaboli, spirituale ædificium ecclesię impediens. Designare etiam potest hæreticos.

Sanare, Curare, sanus, sanitas, Insanabilis.

Sanus dicitur integer, & incorruptus, ac bene se habēs, incolumis, & salubris. Sanare autem, est sanum facere, redintegrare, & incolumitati restituere: quod curare dī. Consistit autem sanita corporis, in quatuor principalium humorum debita proportionē.

Sanitas in aīa, est bona mētis dispositio, & integritas à peccato: quā sanitatem infert Deus, qui sanator dī. Exo. 15. d. Ps. 6. 29. 59. Ecc. 1. 1. 3. a. Ista. 6. c. Iere. 3. g. 17. b. It sanatum vlcus, est peccatū ab aīa deletum. Leui. 13. c. Hęc sanitas non erat in Iudæis, Ista. 1. b. Sanata verò filia Chanannę, designat liberationem animę à peccato. Mat. 15. c.

Sanata autē Deus contritos corde, hoc est, pœnitentes: qui & oēs infirmitates sanare dicitur, quia aut omnia peccata remittit, aut nullū. Ps. 59. 103. 146. Ista. 19. d. Ioan. 5. a. 7. c. Non sanata Babylon, designat peccatōrē corrigenū non obtemperantē, in eisdem permanere peccatis. Iere. 51. a. Eze. 34. a. Sanatus Ezechias à vulnere, designat curatiōnē à peccato Ista. 38. d. 39. a. Curari reddēdo debitū pro peccato, est à vitij mundari: & tunc quasi quis sanat, quum persusa indulgentię gratia, magnitudo doloris de pœnitentis afflictā mente remouet. 1. Regum. 6. a. Sanat autem Deus contritiones, quum liberat à peccatis.

Hose. 7. a. 14. c. Iob. 34. b. Sani quoque dicuntur, qui integrā habēt fidē, nulla hæresi maculatā. Tit. 1. c. Sanitas autē cordis est, vbi non est, inuidia. Pro. 14. d. Consistit sanitas cordis in debita proportionē quatuor affectuū, nempe amoris & odij gaudij & tristitię.

Sanitas carnis est, quū caro est fortis aduersus spiritum: & tunc nō est sanitas in carne, quum affligitur, vt obtemperet spiritui. Vel nō est sanitas in carne, quamdiu dolores & mortem pati potest. Ps. 37.

Sanitas vmbilici, est roboratio infirmę virtutis ad bene operandum. Prouer. 3. b.

Sanitas requiescere faciēs peccata maxima, est mundities cogitationū, quę non progreditur ad prauam operationem. Ecc. 1. 10. a. Sanitas dicitur status bonus plebis. Apo. 22. a. Et folia ligni ad sanita tem gentium. Sanata est enim multitudo gentium verbis Christi.

Sanasse dicitur Deus Christum, quando ipsum à mortuis suscitauit. Ista. 57. d. Ps. 28.

Perfectus nō est felibus vacat.

Prophetia peccatū reprehendit Verbum Dei. Opera perfecta cōtemplationis et gratię. Diaconus ordo.

Diabolus. Hæresis.

Bona dispositio mentis. Integritas à peccato.

Caro nō obtemperat spiritui.

Roborat virtutis ad operandum.

Mundities cogitationum.

Bonus status plebis.

Resurrectio Christi.

Sanauit

Mundacio per baptismum.

Resurrectio Satorum.

Percutit Deus vt sanat.

Curatio principum mundi & Gentilitatis orante Christo. Curans Christus gentes & Iudæos.

Integritas fidei

Deleui habitus vitiarum.

Lex vetus vni populo collata.

Gentiles p̄cedentes fide Iudæos.

Diabolus non sanans animas.

Fouere vitia.

Doctrina salubris & sine errore.

Sanauit Christus turbas trans Iordanē: vt designetur oīa peccata in baptismo deleri. Prius autē sanat, q̄ det cibum spiritualem: quia cibus debet dari habentibus salutem, vt reficiat. Mat. 14. b. Luc. 9. a. Li. de Spiritu sancto. 7. uore autē Christi sanati sumus Ista. 53. b. Sanabatur autē vnus in piscina, hoc est, in sacramentis & baptismo: quia per vnitatem fidei ecclesię. Ioan. 5. a. Et sanantur aquę maris: dueniente torrente. Eze. 47. b. q̄ peccatores per baptismum & doctrinā euangelicam mundant.

Sanabit Deus p̄cussionē plagę populi sui, in resurrectione videlicet, quando mortui resurgent incorrupti. Ista. 30. f. 57. d. Tunc etiam sanabit contritos corde. Ps. 146. quia vera sanitas erit in patria. Nam hic alligatio tantum est contritionum.

Sanare dī Deus percutiendo: quia corda nostra, quę prius male sanam nō sentiunt, quum erga infirmitatē proximi, nec quālibet minimo effectu languescunt. Sed vulnerat, vt sanentur: quia amoris sui spiculis insensibiles mētes Deus percutit: moxq; eas sensibiles p̄cedorē charitatis reddit. Deut. 32. f. Iob. 5. c. Curatio autē in medicaminibus consistit in triplici cōminatione. Cōminatio correptionis, de qua dī. Quem diligit Deus castigat. Cōminatio reprobationis, de qua dicitur, Cui vult miseretur, & quem vult indurat. Cōminatio damnationis, de qua scribitur. Tunc dicit ijs, qui à sinistris erunt, Ite maledicti in ignem æternū. De his. Ista. 1. b. Non est sanata medicamine.

Sanauit Deus Abimelech, orante Abraham. Gen. 20. d. quia orante filio patrem, sanatur infecunditas mundanorum principum, & subditorum populorum. Designatur etiam sanata sterilitas Gentilitatis.

Curauit Iesus sãguidos, hoc est, Gẽtiles ad se veniẽtes: & et infideles ex Iudæis. Mat. 14. b. Idē curans dæmoniacū cecū, designauit curationē Gẽtiliū. Mat. 12. b. Dñr autē aliqui sanari et in aīa. Vt sanauit Deus aquas steriles Hierico, q̄ reddidit Gentiles bonorū operū fœcundos. 4. Reg. 2. d. Curabat et Deus Ephraim, portans eū in brachijs, q̄ Christus peccata nostra portauit in cruce. Hose. 1. b. Vñ & sanitas dī esse in p̄nis Christi: quia portauit in humeris timētes se. Mala. 4. b.

Sanari pueni verbo, est fide salutē acquirere. Mat. 8. a. Et sanari domū leprosam, & et seminis suū, est hæreticos ad integritatē fidei restitui. Leu. 14. g. 15. b. Vñ & sana verba, sunt verba syncerę fidei. 2. Tim. 1. c.

Sanari post circuncisionem, est prauos vitiarum habitus penitus aboleri. Iosa. 5. c. Vnde qui sic sanati sunt, merito faciunt pascha.

Sanabatur vnus in probatica piscina: quia lex vetus vni tātum populo collata erat. Ioan. 5. a.

Sanata mulier Aemorrhœissa priusq̄ filia principis. Mat. 9. c. designat Gẽtiles & publicanos in regno fidei & ecclesię p̄cedere Iudęos.

Sanare agrotos ab infirmitatibus animi non potest rex vltor, hoc est, diabolus. Hose. 5. d. Eze. 34. a. Sic non sanat quod contritum est p̄cator stultus. Zach. 1. d. quia lapsos in agnitūdinem animę ad sanitatem per pœnitentiam nec diabolus, nec mali pastores reuocant.

Curare dicuntur cum ignominia, qui fouent vitia: & qui leui pœnitentiā vitam promittunt. Ier. 6. d. Sana doctrina dicitur salubris, quę videlicet salutem animę affert: dicitur etiam sana doctrina, quę nullo errore maculata est: & etiam sani sermones. 1. Titum. 1.

Insanabilis plaga dī, quā infert diabolus: quia ipse non emendare vult, sed occidere. Ista. 14. b. Iere. 5. d. Dicitur, quoq; insanabilis plaga Hieru-

Ori. 1. Mat. ho. 7. Amb. 1. Luc. 9. 1. de Spiritu sancto. 7. Tert. de baptismo. Hie. 1. Eze. 47.

Hie. 1. Ista. 30. Aug. 1. Ps. 146.

Gre. 6. mor. 18.

Ricar. de S. vi. de statu. int. hominis. 47.

Glo. ord. 1. Gen. 20. Rup. 6. f. Gen. 16.

Ori. 1. Mat. cap. 14. Hil. 1. Mat. can. 12.

Aug. cont. Fulgentiū. Glo. ord. 1. Reg. 2.

Hie. 1. Hose. 11.

Hila. 1. Mat. can. 8.

Ori. 1. Iosa. ho. 6.

Cyril. 2. f. Ioan. 125.

Hila. 1. Mat. can. 9.

Hie. 1. Hose. 5.

Cyril. 7. f. Ioan. 5.

Hie. 1. Titum. 1.

Hie. 1. Ista. 14.

Cap. 13. v. 18. verbi Hierusalem: quia nemo potest curare plagam peccati, nisi ipse Deus.
Deo. 10. Jeremia. 30. b.

Sanata dicitur plaga mortis bestiae. Apoc. 13. a. quia diabolus cie-
tus, ad huc superbit, & se adorari contendit.

Sancire, Sanctus, Sanctitas.

Sancire, est aliquid sanctum, vel consecratum facere, & firmum ac ra-
tum constituere. Sanctum autem dicitur, quod omni observatione in vio-
latum est: & mundum, & purificatum, atque expiatum. Sanctus in cele-
stis. Ps. 123. Quis stabit in loco Sancto eius? Excelsus. Leui. 20. a. Pollue-
rit nomen Sanctum meum Consecratus. Exo. 3. a. Locus in quo stas, ter-
ra sancta est. Fidelis. 1. Reg. 2. 1. b. Fuerunt vasa puerorum sancta. Mun-
dus. Leui. 20. b. Sanctificamini, & estote sancti. Sanctificatus. Leui. 21. a.
Sancti erant Deo suo. Selectus. Deut. 7. a. Populus sanctus es Domino
Deo tuo. Solennis. Exo. 12. c. Dies prima erit sancta & solennis.

Deus sanctus.

Glo. inte. 1. sa. 40. Sanctitas principaliter attribuitur Deo, à quo est omnis sanctitas:
de quo dicitur. 1. Reg. 2. a. Non est sanctus, ut est dominus. Ps. 29. 144. Et
quum dicitur Sanctus absolute, sumitur pro Deo, qui est singulariter
sanctus. 1. a. 40. f. Iob. 6. a. In Sancto autem suo iurat Dominus, quan-
do iurat in semetipso, vel in filio: vel in templo, vel in omni, qui san-
ctus est, & appellatur templum Dei. Amos. 4. a.

Christus san-

Hie. 1. sa. 29. 52. Sanctus quoque dicitur Christus: & sanctus Israel: & sanctus Iacob. 1. sa. 52. c. Et san-
ctus, in quo loquutus est Dominus, est propriè ipse Christus: licet etiam di-
ci possit de Moise, & de Iacob. Ps. 59. 62. 67. 76. Interdum autem sanctus
Israel dicitur de Patre. 1. sa. 43. c. 47. b. 49. c. 52. a. Hose. 11. b. Et sanctus Dominus,
& sanctus Dei, dicitur de Christo. Luc. 1. d. 2. d. 1. sa. 63. c. Habac. 3. a. Sancta
quoque via, est Christus. 1. sa. 3. 5. c. Et ipse dicitur Sanctus sanctorum. Dan. 9.
g. Sanctificavit autem Deus Ieremiam in typum Christi. Ier. 1. a. San-
ctum quoque nomen Dei peculiariter dicitur Christus: & demum quic-
quid de Deo rectè intelligimus. Ps. 32. 1. sa. 27. c.

Aug. 1. sa. 59. Sanctum templum & sanctus locus interdum dicitur humanitas Christi, & Humanitas
Glo. ord. 1. sa. 32. et corpus hominis: & aīa pura: & ecclesia. Ps. 23. 64. 67. Exo. 29. c. Leui. 6. 7.
Arn. 1. sa. 59. a. 10. b. 14. b. 24. c. Iosue. 5. d. Mar. 24. b. Sanctus mons de cōfide dicitur. 1. sa.
Amb. apolo. David. 27. d. 57. c. 65. b. Iob. 3. d. Soph. 3. c. Et sanctum habitaculum Dei dicitur: quia De-
us non habitat, nisi in Sanctis. 1. sa. 63. d. Sanctum quoque, in quo habitat
22. f. Luc. 2. c. Deus est cœlum, & Paradisus. Eze. 28. d. Iob. 2. a. Abdi. f. Sanctum est
aliquando sumitur pro sacramento Eucharistiae: quod sanctum pol-
luunt mali sacerdotes: qui etiam pollunt templum. Soph. 3. a.

Aug. 1. sa. 59. Sanctus mons quandoque significat dogmata veritatis, & Trinitas
Glo. ord. 1. sa. 32. confessionem: & etiam ipsum Dominum. 1. sa. 56. b. Zach. 8. a. San-
ctum quoque dicitur vetus testamentum, intra quod est sanctum san-
ctorum, hoc est, novum testamentum.

Aug. 1. sa. 112. Sanctum sanctorum videbatur esse, quod pertinebat ad ius sacerdotum: ut
sanctum solū, sit ius Levitarum. Eze. 48. b. Sanctum quoque, sanctorum erat pa-
nes propositionis, designantes corpus Christi, & verbum Dei, & ipsum Christum.
Ori. 1. sa. 13. Pater et sanctum sanctorum aeternam gloriam, & ipsum cœlum significare. Exo. 26.
Hie. de veste sacer. g. 29. f. 30. b. 40. c. Leui. 2. d. 7. a. 10. c. 24. b. Sancta et requies est, quæ ad
eternam gloriam pertinet. Exo. 3. 1. d. In descriptione tabernaculi dicun-
tur sancta sanctorum, plurali numero. In Eze. 41. a. sanctum sanctorum
numero singulari: ut post sancta veniamus ad sanctum: quod post mul-
ta cantica pervenimus ad canticum canticorum: quod omnium carminum
carmen est: & quod canentes, sponsi copulam amplexibus. Eze. 43. d.

Sanctitatem

Sanctitatem perēs saul pro culpa populi. 1. Reg. 14. f. designat pla-
tos subditorum culpas ad hoc tatum appetere scire, ut pro ijs, quos in-
veniunt prava agere, orantes, eos ad veniam per lamenta perducant.

Vouēt se Deo Sanctus vir, est segregatus ab omnibus mundanis, & Deo consecra-
Mundi à pecca- tus: ut sunt qui se vouerunt Deo, & hoc est spallere Deo. Ps. 29. 11. f.
to. 131. 1. sa. 4. a. Exod. 12. d. Leui. 11. g. Et sancti lapides, sunt fideles. Zach.
9. d. Et sanctificatum vas, est existens sine peccato. 2. Timoth. 2.

Apostoli et pre- Sancti etiam dicuntur peculiariter Apostoli, & doctores, predica-
dicatores. tores, & plati. 1. Reg. 2. b. Ps. 49. Sancti et mores dicuntur Apostoli. Ps. 86.

Prelati. Sancti sapē dicuntur angeli, in quibus est sincera sanctitas. Iob.
Angeli. 15. b. Tob. 3. d. 1. sa. 10. d. Dan. 4. b.

Imago celestis Sanctum Domini in fronte portare, est imaginem celestis in me-
Opera iustitia. te habere. Exod. 28. f.

Initium fidei. Sancta vestimenta sacerdotum, & etiam aliorum, designare possunt
opera iustitia, & sanctitatis. Exod. 28. a. Leui. 16. b. Sancta quoque mer-
ces Tyri Domino, est per bona opera. 1. sa. 23. d.

Signū sanctita- Sancta dies prima in festo azymorum. Exod. 12. c. designat initium
tis fidei ex passione Christi, in qua sanctificatur fides.

Precepta. Sancta dicitur vinctio sacerdotum. Exod. 37. d. Leui. 10. b. quia est si-
gnum sanctitatis illis infusa. Sic dicitur sanctum oleum. Exod. 30. d.

Sacramenta. Sanctum non dandum canibus. Matt. 7. a. sunt precepta & promissa Dei
Eucharistia. & sacramenta, & eucharistia, quæ non debent dari non plene penitenti-
bus. Designat etiam id quod integrum est, non dandum corruptoribus.

Sacra scriptura Sancta gazophylacia sunt ea, quæ continent sacramenta scripturæ
Sanctificatio. sacre. Eze. 42. c. Sanctum quoque, fratrum Dominus, est sacra scriptura. Zac. 14. d.

Iudai. Sancta significant aliquando sanctificationem, quæ fit in ecclesia:
Plal. 55 in utulo.

Hereses. Sancti in terra Dei, dicuntur Iudæi, qui ex sanctis descendunt. Ps.
Cultus idolotū 15 Sanctificare autem voluit Deus Iudæos, quum eis Christum præ-
dicauit. 1. sa. 42. d.

Male cogitatio- Sancta Moab, sunt errores hæreticorum, quos sanctos ipsi putant.
nes. 1. sa. 16. d. Et sanctificationes Israel, sunt cultus verborum & errores. Et
dicuntur sanctificatio regis, & non Dei, quia Deo sunt abominatio:
& quia res Ieroboam sanctificauerat vitulos. Amos. 7. b.

Sanctificare. Non sancta gens, dici possunt malæ cogitationes. Ps. 42.

Sanctificatio Sanctificare, interdum est confirmare. Sophon. 1. b. Sanctificavit vo-
Christi. catos suos. Innotescere. Matt. 6. a. Luc. 11. a. Sanctificetur nomen tu-
um. Sanctum habere. Exod. 29. b. Sanctificabis eos, eleuans corā Do-
mino. Sanctum ostendere. Ezech. 36. c. Sanctificabo nomen meum ma-
gnum. Mundare. Leui. 6. a. Qui tetigerit illa, sanctificabitur. Præpara-
re Iosue. 7. c. Sarge sanctifica populum.

Sanctificatio Sanctificauit Pater Filium, non quod vnquam ille sanctus non fuerit,
Christi. sed quia sanctum illum genuit, atque ut sanctus esset, gignendo ei dedit. Si-
cut enim Deus Deum, immensus immensum, sic sanctus sanctum Pater Fi-
lium genuit, & misit in mundum: quia cum incarnari constituit, per salu-
tem hominū. Aut sanctificauit sem hominem, & humanam in eo natu-
rā, id est, eum sanctitate immunitateque; & sincera puritate eum incarna-
ri constituit pro salute mundi: quemadmodum angelus dixit ad sacro-
sanctā Virginem. Lucæ 2. d. Et quod nascet ex te sanctum vocabitur
Filius Dei. Et beatus Paulus, Romæ. 1. a. Qui prædestinatus est Filius
Dei, in virtute, secundum Spiritum sanctificationis. Aut demum sancti-
ficauit

Basil. Ps. 45.

Cyril. 2. s. Ioan. 40.

Gre. Nyffe. de ora-
tione.

Glo. int. s. Isa. 8.

Aug. q. in Num. 36.

Hie. s. Isa. 5 & s. Eze.
chiel. 28.

Iych. s. Leui. 10.

Iych. s. Leui. 8.

Gre. s. i. Reg. 16.

Amb. 2. de Cain. 4.

Gre. s. i. Reg. 7.

Gre. i. mor. 22.

Hie. s. Isa. 13. & s.

Sopho. 1.

Ori. s. Iere. ho. 8.

Hie. s. Iere. 12.

Gre. 27. mor. 18.

Hie. s. Iere. 22.

Hie. s. Eze. 11.

Hie. s. Eze. 28.

Glo. int. s. Isa. 63.

ficauit eum, id est, sanxit, & constituit ipsum sacrificari, & oblatione offerri pro mundi salute. Nam id sanctificari in scriptura plerumque dicitur quod templi sui designatum Deo offertur, & consecratur: quemadmodum ibi: Sanctifica mihi omne primogenitum. Sanctificare quoque altare, & tabernaculum, ad sanctificationem carnis Christi refertur. Et ipse Christus sanctificatur per Moysen significatus. Exod. 19. g. 40. d. Ps. 45.

Sanctificare Deum, est bene operando illi gloriam dare, ipsumque laudare & timere, & per bona opera facere, ut Deus ab infidelibus non blasphemetur, sed potius glorificetur. Et sanctificare nomen Dei, vel sanctum Iacob, est dare gloriam Christo. Isa. 8. c. 29. g. Matt. 6. b. Luc. 11. a. Et sanctificat Deus nomen suum, quoniam sanctificando populum suum, est occasio ut ab ipsi benedicantur, & quando conuertuntur Gentes, & remissionem accipiunt per nomen eius. Ezech. 36. c. Sanctificatus est deus ad aquas contradictionis, quia sanctificatur in eis, qui baptismi gratiam percipiunt. Num. 20. d. Et sanctificat in iis, qui appropinquant ei. Leui. 10. a. Et sanctificat in iustitia, quoniam ostendit se iuste castigasse. Isa. 5. d. Et sanctificatio Dei, est poena peccatorum, quia ratione in malis sanctificari dicitur Ezech. 28. f. 38. c. Nam in bonis sanctificatur, quoniam corum miseretur. Ezech. 29. g.

Sanctificare, interdum est sanctum facere: ut sanctificans Moyses populum designauit Christum per suum sanguinem sanctificantem credentes: unde per aspersionem sanguinis sanctificabat Moyses populum. Exod. 19. b. Leuit. 8. f. Et sanctificat Deus filios Israel, hoc est, fideles: quibus dicitur esse in sanctificatione. Exod. 31. c. Isa. 8. c. Sanctificare autem peccatorem arietis, est mentem mudare. Exod. 29. e. Sanctificari est ad immolandum, est odium de corde proicere, & ad audiendum predicationis verbum intentionis puritatem preparare. 1. Reg. 16. b.

Sanctificare, interdum est consecrare: ut sanctificatio primogenitorum, quare typus erat sanctificationis & consecrationis sacerdotum. Sanctificauit autem Deus primo genitum in die, quo occidit primogenita Aegypti: quia quum renuncietur improbitati, alacritas virtus. Exod. 13. a. 19. d. 28. f. 29. d. Leui. 8. b. Num. 3. c. Sanctificatio quoque Eleazar. 1. Reg. 7. a. consecrationem sacerdotum designauit.

Sanctificans Iob filios suos. Iob. 1. a. designauit Christum sanctificantem Apostolos. Et tam ipsi quam predicatorum dicuntur sanctificati Dei, quos misit Deus ad predicandum. Isa. 13. a. Et dicitur Deus sanctificasse vocatos suos, hoc est, Apostolos. Sopho. 1. b.

Sanctificat Deus in die interfectionis. Iere. 12. a. quia quos diligit, castigat, & castigando conuertit, & peccato mori facit. Sanctificare quoque dicitur Deus malos in die occisionis, quia tunc sancta, quae debuerant agere, sentiunt, quoniam digna prauitatis suae supplicia iam declinare non possunt. Sanctificatum de terra, dicitur ecclesia ex hominibus assumpta. Ezechiel. 45. a.

Sanctificare dicitur Deus eum, qui interficiebat virum de Hierusalem. Iere. 22. b. quia secundum eius voluntatem Iudei occidebantur.

In sanctificationem modicam dicitur fuisse Deus dispersis Israel. Ezech. 11. c. vel quia seruauit aliquos ab idololatria: vel quia ad breue tempus erant in proprio loco mansuri.

Sanctificatio regis Tyri, quam ipse dicitur polluisse. Ezech. 28. c. est status Luciferi ante peccatum.

Sanctificatio Dei interdum dicitur sanctuarium, seu templum: quod etiam appellatur sanctum Dei: & ipsa ecclesia dicitur sanctificatio Dei, in templo figurata. Isa. 63. d. 64. d. Thren. 2. c. Ezech. 37. g. Malach. 2. c.

Sancti

Dare gloriam
Deo sanctifica-
tio in baptismo
Castigatio ma-
lorum.Misericordia
Dei in bonos.Sanctum faciens
Deus populum.Consecratio sa-
cerdotum.Apostoli, et pra-
dicatores.

Castigatio Dei

Ecclesia.

Primus status
Luciferi.

Templum.

Ecclesia.

Sanctificatio
potentiarum
animae.

Eucharistia.

Illuminatio
Dei.Dedicatio sab-
bati Deo.Non portare
onera peccati.Solennitas glo-
ria celestis.

Preparatio.

Penitentia.

Vera sanctifica-
tio per Christum.Pugna contra
vitia.Impij contra
iustos.Destructio Hieru-
salem.Conuersio In-
deorum in fine
mundi.

Electio prelati.

Examen ad Eu-
charistiam.Gratiarum
actio.Renouare my-
sterio indignis

Sanctificat domum Deo, qui familiam suam, & cognationem, & intelligibilem domum in sanctimonia conseruare curat: ut ecclesia sit, & appelletur: sicut multi fidelium sanctificabant domos suas. Leui. 27. b. ubi intelligi potest sanctificatio omnium potentiarum.

Sanctificata non comedenda per ignorantiam, designant corpus & sanguinem Christi, quod non est comedendum, nisi diligenti examine. Leui. 2. b.

Sanctificauit David aurum, argentum, & vasa in thesauris Domini. 3. Reg. 7. g. quum Deus eloquentes & sapientes, & ceteros fideles illuminauit, ad consideranda mirabilia de lege Domini.

Sanctificare quoque est celebrare, & dedicare: ut sanctificato sabbati est, applicatio eius ad diuina obsequia. Gen. 2. a. Exo. 20. b. 3. 5. a. Sanctificatum autem est in passione Christi & morte, in qua omnes recipimus sanctificationem. Sanctificauit autem Deus diem quietis, non operis: ut ostendat se ita beatum esse post opus, ut erat antea. Sanctificat etiam sabbatum Dei, qui non portat onus peccati. Ezech. 44. g. Ier. 17. d. Sanctificata autem solennitas erit in gloria, ubi verum est sabbatum, verum pascha, & sanctus dies Domini. Isa. 30. f. 58. d.

Sanctificatio interdum est preparatio: ut sanctificatio mortis, in quo apparuit Dominus: quod etiam erat ostendere illum sanctificatum. Exo. 19. d.

Sanctificantes filij Israel dona Domino. Exo. 28. f. Leui. 5. d. sunt penitentia ageres: sanctificabant autem omnia ad tabernaculum, seu cultum Dei spectantia vnguento, seu oleo, hoc est per gratiam Spiritus sancti. Exo. 30. c. 40.

Sanctificatur tangens sacrificium, aut hostia pro peccato. Leui. 6. c. ut designetur per tactum Christi veram haberi sanctificationem. Sic etiam sanctificatur tangens altare. Exo. 29. f. 30. c. ubi etiam designat, tractantes theologica ipsa cognitione sanctificari. Sanctificat etiam templum aurum, quod in ipso est, & altare donum: hoc est, Christus & laudes & preces, quae per ipsum offeruntur. Matth. 23. b.

Sanctificare bellum, est pro vitia pugnare. Ioc. 3. b. Sanctificat et bellum, quoniam quis baptizatur: quia tunc alacritas in militia pro serpente. Sanctificat mali praelium contra bonos, qui non dant quippiam in ore eorum. Ioc. 3. b. Mich. 3. b. quoniam iudices districtis sententijs terrent iustos, qui non dant eis munera. Sanctificauit etiam bellum contra Hierusalem, qui eam ex imperio Domini vastauerunt. Iere. 6. a.

Sanctificata reliquiae sacrificij, designant sanctificationem Iudaeorum in fine mundi, quando reliquiae conuertentur. Exo. 29. f. Isa. 6. d.

Sanctificari ad immolandum, quum ex deberet eligi. 1. Reg. 16. b. designauit ad eligendum antistitem, siue ad eum vngendum, plures sapientes atque religiosos viros debere vocari, qui tunc sanctificantur & veniunt, quum proponunt in electione illa, nihil carnale sequi.

Sanctificabat Iob prius filios suos, & postea pro eis sacrificium offerebat. Iob. 1. a. ut ostendatur sanctificandos prius esse, quia dicitur eucharistiae sacramentum accelsuri sunt, ut fiat quod ait Apostolus. 1. Cor. 11. g. Probat autem seipsum homo peracto autem orbe dicrum conuiuij, mittebat, & sanctificabat filios: quod est post virtutum sensum intentionem cordis erigere, & omne quod agitur, districta retractionis discussione mundare, ne bona aestimentur quae mala sunt.

Sanctificari Domino fructus quarti anni. Leui. 19. c. est gratias agere de omnibus.

Sanctificari dicitur populus, si ad ipsum non praeparatum offerantur sacrificia: non aliter quam quum sanctum datur canibus, aut margarite porcis.

Iyc. s. Leui. 27.

Iyc. s. Leui. 22.

Aug. 4. de gene. ad
lie. 17.Hie. s. Eze. 44. & s.
Isa. 30.

Glo. int. s. Exo. 19.

Glo. int. s. Exod. 28.

Ori. s. Leui. ho. 4.
Iych. s. Leui. 6.

Aug. 1. q. in enan. 3.

Ori. s. Ioc. ho. 8.
Rup. s. Ioc. 3.Gre. s. i. Reg. 1.
Hie. s. Ioc. 3. & s. de
rem. 6.

Gre. s. i. Reg. 16.

Ori. s. Iob. 1.

Gre. 14. mor. 14.

Philo. de plant. Noe.
Hie. s. Eze. 46.

GGGG 2 porcis

Glo. int. f. Eze. 44.

Hic. f. Zach. 7.

Hic. f. Agge. 3.

Aug. q. in Num. 30.

Iych. f. Lem. 27.

Glo. ord. f. Isa. 66.

Ori. f. Exo. ho. 6.

Iych. f. Lem. 21.

Ori. f. Exo. ho. 9.

Arno. f. Ps. 77. 82.

Hic. f. Eze. 28. 45.

Aug. f. Ps. 77.

Iych. f. Lem. 26.

Philo. de plant. Noe.

Iych. f. Lem. 16.

Hic. f. Ezech. 9.

Ori. f. Ezech. ho. 14.

Iych. f. Lem. 16.

Aug. 2. de consen.

Euangel. 30.

Glo. int. f. Iudith. 10.

Iych. f. Lem. 3.

porcis proiciuntur. Eze. 46. f. Sic sanctificant sacerdotes populum in vestimentis sanctis, quando reuelant mysteria indignis. Ezech. 44. e.

Sanctificare ieiunium, est sanctè ieiunare. Ioel. 1. c. 2. d. Et sanctificat se, qui ieiunat. Zach. 7. a.

Sanctificata caro, significare potest doctrinam noui & veteris testamenti Agge. 3. c. Caro autem, quæ non sanctificat tangentes; est corpus Christi: quod non sanctificat indignè sumentes.

Sanctificata dñr thuribula in mortibus, & pœna peccatorum: quia per eos exemplum datum est ceteris, vt timerent Dominū. Num. 16. e.

Nemo sanctificat primogenita pecorum, quia iam sunt sanctificata à Deo, nec alterius egent sanctificatione. Leu. 27. d.

Sanctificari dicuntur in hortis, qui voluptatibus vacantes, mundos se putant. Isa. 66. e.

Sanctuarium.

Sanctuarium, est sacer locus, vt templum, & sacrarium.

Sanctuarium Dei, dici potest humanitas Christi. Exo. 15. c. 2. 5. a. Leui. 4. b. 5. d. 6. c. 16. c. Item Spiritus sanctus, & dñr pollucere sanctuariū Dei, qui peccando contristare dicitur Spiritus sanctum. Leu. 21. c.

Sanctuarium quoq; dici potest ecclesia tam militans, quam triumphans: sed sanctuarium dñr ecclesia militans: sanctuariū verò sanctuarij, ecclesia triumphans. Exo. 15. c. 2. 6. g. Diuidebantur autē hæc sanctuaria velo actabulis, hoc est, cœlo. 3. Reg. 6. c. Sanctuarium autem expiandum, est ipsa ecclesia militans: vel etiā anima. Pl. 77. Eze. 45. f. E. sanctuario aut exteriori sumebat sacerdos ignē, thimiamā, & reliqua, quæ mittebat in interior: vt designetur hic esse locum bonorum operum, quæ ferantur in cœlum. Exo. 28. c. 29. e. 3. 5. b. 6. a. 3. 8. d. 3. 9. g. Leu. 10. Pl. 73. 82. Thre. 1. d. 2. c. 4. a. Ezech. 2. 5. a. Sanctuarium etiam dici potest corpus nostrum. Leu. 26. a.

Sanctuarium præterea Dei, dici potest ipse mundus, & etiam tota massa generis humani: quod sanctuarium expiauit Christus summus pontifex per sanguinem suum. Leu. 16. b.

Sanctuarium interdum sumi videtur pro statu ministrorum ecclesiæ: vt à sanctuario incipit vindicta, hoc est, à sacerdotibus & ministris ecclesiæ. Ezech. 9. c.

Sanctuarium exterius, dici potest sublimior cognitio diuinorum, ad quæ solus Christus attingit: ideo porta eius dñr clausa, & soli principi peruia. Ezech. 44. b. est etiam sublimior contemplatio diuina, ad quā non quicunque, nec semper debet ingredi. Leu. 16. a.

Mulier post patrum non intrat statim in sanctuarium. Leu. 12. b.

Sandalia.

Sandalia erant calecorum genus, plantam pedis muniens, non autem totam partem superiorem.

Sandalia, quibus pes neq; tectus est, neq; nudus ad terram: quibus vti debebant Apostoli, designabant neq; occultandum esse. Euangelium, neque terreni commodi gratia prædicandum. Marc. 6. b.

Sandalia quæ induit Iudith, Euangelica præcepta, & meditationes sacras significare possunt. Iudith. 10. a.

Sanguis, Crux.

Sanguis, est humor rubens, per venas aëialis diffus, quo totū corpus nutritur. Crux autē est sanguis effusus, aut sanies. Sanguis autē interdum pro cognatio sumitur. Leu. 10. 3. Ad proximam sanguinis non accedet. Sanguinis vsus prohibebatur in Lege, primò ad

excluden-

Sanctè ieiunare.

Doctrina vtri-

usque testamē-

ti.

Humanitas.

Christi.

Spiritus sanctus.

Ecclesiæ militans.

Et triumphans.

Anima.

Corpus huma-

num.

Mundus.

Genus huma-

num.

Status mini-

strorum eccle-

siæ.

Sublimior co-

gnitio, & con-

templatio diui-

norum.

Prædicatio

Euangelij citra

lucrum terre-

num.

Euangelicas

præcepta.

excludendam idololatriā, quia Gētilēs bibebant de sanguine victimarum, vt dñr Deut. 32. e. De quorum victimis comedebant adipēs, & bibebant vinum libaminum. Secundò, vt horrerent humani sanguinis effusionem. Tertiò, quia sanguis est maxime necessarius ad vitam, ratione cuius dicitur anima esse in sanguine: ideo vt ostenderetur à Deo nobis esse collata vita, in honorem Dei effundebatur sanguis. Quartò, quia per hoc sanguinis Christi effusio figurabatur.

Sanguis Christi.

Passio Christi.

Conuersatio Christi.

Veritas.

Sapientia.

Vtrumq; testamē-

tum.

Sacramenta.

Diuina vindi-

cta.

Vita simplicis.

Sanguis Abel, typus fuit sanguinis Christi, vñ & habebat vim ver-

bi, & clamare ad Deum dicebatur, sicut & sanguis Christi sp. clamat ad

Deū, in aliquorum remissionē, & aliorum vindictam. Gen. 4. b. Idem

significat sanguis Ioseph, q exquiri dicebat. Gen. 42. d. Et sanguis Iob

non operiendus, est sanguis de latere Christi, & mysteriū sacrificij eius

manifestādū, vt fructificet. Iob. 1. 6. d. Et sanguis vtriusque, est sanguis Christi.

Gen. 49. b. Et sanguis qui offerebatur pro peccato, sanguinē Christi

designabat q pro peccatis nostris effusus est: vt sanguis vituli, arietis,

agni, hirci, & passeris, & et vaccæ rufæ. In his enim oibus passio Christi

exprimebat. Exo. 23. c. 24. b. 30. b. 34. b. Leu. 1. b. 3. a. 4. a. 5. b. 7. a. 8. c.

9. b. 10. d. 14. a. c. 16. c. 17. c. Et dicebatur sanguis fœderis, quia ipsum fa-

ctū est fœdus inter Deum & hoies. Sanguis autē vaccæ cōburebatur: vt

designaretur mortalitātē Christi absorbendā fuisse in resurrectione.

Num. 19. a. Potest autē sanguis vaccæ conuersationem interiōrē Chri-

sti designare. Sanguis autē ad basim altaris effusus, designauit passionē

Christi in fine mudi Iudæis profuturā. Et sanguis, quo pollutæ sunt

manus Iudæorū, est sanguis Christi, quē ipsi effuderunt. Isa. 59. a. San-

guis autē Christi dictus est quasi inuicibilis: quia multi sunt qbus ob pprias

culpas non prodest. Pl. 29. Sanguis quo intingit pes, est passio Christi.

Pl. 67. Eze. 43. f. 45. f. Colof. 1. c. 1. Petr. 1. c. Hunc sanguinē dedit Deus

in prodigiū. Ioel. 2. g. dñr et sanguis testis, per cuius pactum liberamur.

Zac. 9. c. Sanguis, in quem mutata est aqua, passionem Christi desi-

gnat, & sanguis in tota terra Aegypti, est passio Christi in toto mun-

do. Exo. 4. b. 7. c. Sanguis agni ponebatur in limine, vt designaretur

Christum esse ianuam vitæ. Exo. 12. a. Sanguis occisorum, quem bi-

bit Israel, est sanguis Christi. Num. 23. d. Hunc sanguinem lambunt

pulli aquilæ, quum infirmi auditores doctrinam crucis Christi sus-

cipiunt. Iob. 39. d. Est autem sanguis Christi, fons recreans.

Sanguis Abel qñq; significat veritatem, quæ sp. clamat, & emergit.

Mat. 23. d. Idē designat sanguis Ioseph, & effundere sanguinē Ioseph.

est negare veritatē. Gen. 37. f. est et sapientia, & sanguis in cratere, est

sapientia moralis. Sanguis verò in altari, sunt mysteria diuino mune

re infusa. Quum dñr Moses sponsus sanguinum. Exo. 4. d. per dupli-

cem sanguinem vetus & nouum testm significare potest. Sanguis

occisorum, dici potest doctrina Christi, & Apostolorum, quem san-

guinem bibit Israel, hoc est, fideles in ecclesia. Num. 23. d. Et sanguis

vtriusque, est eadem doctrina, & etiam sacramenta. Gen. 49. b. Deut. 32. b.

Sanguis nonnunquā ponitur pro diuina vindicta, & punitione p

peccato. Pl. 57. 77. Eze. 14. e. Et sanguis aspersus est sup vestimēta Chri

qñ in malos vindictam exercuit. Isa. 63. a. Hunc sanguini tradit mōs

Seir. Et sanguis persequens, est sanguis Sanctorū, qui clamant: Vindi

ca Domine sanguinem nostrum. Ezech. 35. b. Apoca. 18. b. 14. d. 19. a.

Sic mare fit sanguis, quū diuina vindicta venit malos. Apoc. 16. a.

Sanguis innocens, est vita simplicis, quē effundit qui simplicē scan

dalizat, aut in errorē inducit. Iere. 7. a. 19. a. Qui sic scandalizant, dicū

GGGgg 3 tur

Cle. Alex. 1. pad. 6.

Ori. f. Gen. ho. 17.

Amb. de bene. Pa-

triarch.

Aug. f. Ps. 39.

Gre. 13. mor. 11.

Chry. f. Ioan. ho. 84.

Aug. q. in Num. 53.

De catechi. 29.

Ori. f. Leu. ho. 3.

f. Num. ho. 16. & f.

Iere. ho. 11.

Hier. f. Isa. 59. & f.

Ezech. 13. & f. Ioel. 2.

f. Zach. 9.

Arno. f. Ps. 67.

Ori. f. Exo. ho. 4.

Gre. 13. mor. 11. &

31. mo. 36. & ho. 12

Iych. f. Lem. 16.

Gre. N. f. de vita

Mosis.

Beda f. Exo. 11.

Chry. f. Ioan. ho. 45.

Ori. f. Matth. ho. 26.

Amb. epist. 2.

Ori. f. Num. ho. 16.

Chry. f. Gen. ho. 67.

Hic. f. Isa. 63.

Aug. f. Apoc. ho. 11.

Rup. 9. f. Apoc.

Hic. f. Iere. 7. & f.

Eze. 35. & f. Mic. 3.

Cle. Alex. 1. pedag.
6. & 2. patriar. 2.

Gre. nisse de vita
Mosis.

Hie. f. Eze. 19.

Hie. f. Joel. 2.

Cassia. coll. 20. ca. 8.

Ber. se. in offa. resu.

Arno. f. Pf. 9.

Chry. f. Gen. ho. 67.

Rup. f. Joel. 2.

Isych. f. Leu. 6.

Glo. int. f. Deu. 27.

Philo. quod deterior
potiori insidie.

Aug. q. in Leu. 57.

Isyc. f. Luc. 1.

Amb. f. Leu. 17.

Ori. f. Luc. 10. 1. &
f. Mat. ho. 1.

Basi. f. Pf. 29.

Ori. f. Leu. ho. 5.

Gre. 21. mor. 1.

Beda. f. Pro. 30.

Ori. f. Leu. ho. 1.

Glo. int. f. Leu. 1.

Aug. q. in Leu. 57.

Amb. de Ioseph. 3.

Beda. f. Gen. 37.

Gre. f. 1. Reg. 14.

Hie. f. Isa. 1.

tur edificare Sion in sanguinibus. Mich. 3. d. Et sanguis quem odit. *Spes.*
mons Seir, est vita fidelium, & simplicium. Ezech. 3. b.

Sanguis Christi significare potest spem, quae est sanguis fidei qua videli-
cet fides prinetur, ut caro ab aia, & quum spes exspirauerit, perinde ac
si sanguis effluerit, vitalis fidei facultas dissoluitur. Ioan. 6. g. Duplex
est aut sanguis dñi alter carnalis, quo redempti sumus ab interitu.
Alter spiritalis, quo scilicet vncti sumus. Et hoc est bibere sanguinem
Iesu, esse participem in corruptionis Domini. Sanguis etiam agni, quo
tingitur superliminare, hoc est, ratio, est fides Christi. Exod. 12. a.

Sanguis ecclesiae vnio dici potest. Matth. 26. c. Marc. 14. c. Zach. 9.
c. In sanguine testamenti tui emisisti vinctos tuos.

Sanguis vuae, dñi vinu. Deu. 32. b. Pot. et sanguis vuae seu vineae, vel
flos malorum granatorum, significare decorum synagogae, vel aie. Eze. 19. c.

Sanguis aliquando sumitur pro similitudine sanguinis: ut quum
Luna conuersa dicitur in sanguinem. Joel. 2. g. quod factum est, quā
do Iudaei dixerunt. Sanguis eius super nos & super filios nostros. Ita
in sanguinem conuersa sunt flumina. Exod. 4. c. 7. c.

Sanguis, a quo non est prohibendus gladius, est correctio pecca-
torum. Iere. 48. b.

Sanguis dans testimoniū, est Martyriū, quod dat testimoniū verita-
ti fidei Christi. Ioā. 5. a. Et sanguis aiarū, quē requirit Deus de manu
bestiarū, est sanguis Martyrū, quē requirit de manu persecutorū. Gē.
9. a. 49. b. Exo. 4. Pf. 9. Eze. 3. c. Et sumit sanguis p. vita. Dat aut Deus
sanguinem, quū dat Martyres fortes vsq; ad sanguinem. Joel. 2. f. Leu. 1. b.

Sanguis hostiae pro peccato est baptisimus, quo aspergitur vestis,
quando caro baptizati aqua perfunditur. Leu. 6. d.

Sanguis interdū sumitur pro periculo. 2. Reg. 13. b. Nu. sanguine
illorum hominum, qui profecti sunt bibam? Et et pro ipso homine.
Ephes. 6. b. Deut. 27. d. vt percutiam animam sanguinis innocentis.

Sanguis quūq; significat aiam sensitiuā, & et sensibilia ipsa. Et poni-
tur quūq; pro vita corporis, vt aia, hoc est, vita corporis dñi esse in san-
guine. Leu. 1. b. 17. d. Sic sumit pro aia carnali, cui sanguini non est
parcendū. Sanguis aut comedit cum carne, qui appetitui rationem
subiecit, quod prohibetur. Gen. 9. a. Leu. 3. Et sanguines, a quibus pe-
tit liberari Propheta, sunt inordinati motus appetitus. Pf. 50. Sanguis
etiam dñi carnalis generatio, quae non docet mysteria fidei. Math. 16.
c. Sanguis etiam dicitur alimentum vitae corruptibilis. Pfalm. 29.

Sanguinem dicitur comedere, qui sectatur Israel secundum car-
nem. Vnde & sanguis est sensus carnalis datus scripturae, quem elicit
qui vehementer emungit. Prou. 30. d.

Sanguis vini, castitatem mentis Deo offerenda significare potest. Leu. 1. 3.

Sanguis aui, curas seculi significare potest. Leuit. 1. d.

Sanguis dñi merces mercenarij: quā qui fraudat, dñi effundere san-
guinem, quia mercenarius mercede viuut vt sanguine. Eccl. 1. 3. 4. d.

Sanguis aliquando dicitur ipsa sanguinis effusio. 2. Reg. 16. b. Red-
didit tibi Dominus vniuersum sanguinem.

Sanguis haedi, in quo fratres Ioseph eius tunicam tinxerunt. Gē.
37. f. Falsa testimonia Iudaeorum aduersus Christum significare po-
test: quibus eius famam maculare conati sunt.

Sanguis cum quo comedebat populus carnem designat intentio-
nem vanitatis, quam addunt aliqui bonis operibus. 1. Reg. 14. c.

Sanguis, quem non vult Deus, sunt dona eorum, q. Dei praecepta nō
faciunt.

Fides.

Vnio Ecclesiae.

Decor synago-

gae, vel animae.

Correctio.

Martyrium
vita.

Baptisimus.

Periculum.

Homo.

Anima sensiti-

ua.

Sensibilia.

Vita corporis.

Anima carna-

lis.

Inordinati mo-

tus.

Appetitus.

Carnalis gene-

ratio.

Alimenta.

Sensus carna-

lis legis.

Castitas mentis.

Curas seculi.

Merces merce-

narij.

Effusio sangui-

nis.

Falsa testimo-

nia Iudaeorū.

Inanis gloria.

Oblatio de ra-

pinis.

Peccatum.

Homicidium.

Graviora pecca-

ta.

Inuidia.

Menstruum.

Vilitas.

Diabolus.

Voluntas.

Peccata.

Illicite cogita-

tiones.

faciunt, aut qui offerunt & dant elemosynam de rapinis. Isa. 1. b.

Sanguis interdum significat peccatum, & peculiariter homicidiū. Ori. f. Pf. 16. ho. 3. &
Et comedit carnem cum sanguine, qui peccat, & qui homicidiū per-

petrat. Et requirit Deus sanguinem, hoc est, mortē aie de manu omni-

um bestiarum, hoc est, eorum qui alios peccare fecerūt, aut scandaliza-

uerunt Gen. 9. a. Ezech. 3. 7. g. 9. d. 16. a. Et sanguis comparatus fordi-

bus, significat grauiora peccata, quae igne purgant Isa. 4. b. 9. c. 1. 5. b. f. Hofe. 4.

33. c. 34. a. 59. a. Mic. 7. a. Et sanguinis reus, dñi cōmitēs peccatū. Et san-

guine tangit, quum peccatū addit peccato. Hofe. 4. a. Sanguis purifi-

cationis mulieris, peccatum Adae significare potest. Et sanguis men-

struata, est turpis cogitatio, & voluptates carnis. Leui. 12. a. 15. c. 20. b.

Et sanguines sunt peccata carnalia Pf. 50. Thre. 4. c. 1. Cor. 15. f. Ad

huc refertur ager sanguinis. Matth. 27. a. Sanguinū viri, sunt gñaliter

peccatores, & peculiariter Iudaei in Chrm, & homicidae, & haeretici, &

adulatorie docentes. Psalm. 5. 54. 58. 13. 8. Sanguis etiam dñi odiū fra-

ternū: ideo prohibita est eius effusio. Leu. 17. c. Sanguine euā effunde-

re, est in peccatum inducere, aut in errorem per scandala, siue verbo,

siue exemplo. Deut. 22. b. Pf. 105. Isa. 26. d. Rom. 3. c. Sanguinem aut

effundere in bonum, est confiteri peccatum, alioquin est suffocatum.

Sanguis etiam dicitur interiores sordes: quā rōne mulier sanguinis

fluxum patiebatur. Matth. 9. c. Ciuitas sanguinum dñi Hierusalem, pp

homicidia, & etiam hic mundus. Ezech. 24. b. Nahū. 3. a. in sanguine

comedunt hērici, qui alios scandalizant. Et sanguinem fundunt, dum

non viuificant eos quos deceperunt Ezech. 3. f. Habac. c. 2. b. In san-

guinem conuertitur aqua apud Aegyptios, quādo diuinus cultus ver-

titur in idololatriam. Exod. 7. c. Sanguis quoq; in tota terra Aegypti,

significare potest persecutionem ecclesiae sub Nerone factam.

Sanguis victimae Gog, qui datur bestiis in potū, est is, qui regnum

Dei possidere non potest Ezech. 39. c.

Sanguis interdum, est liuor inuidiae: & lambunt sanguinem, qui in

inuidia liuore tenentur. Iob. 39. d.

Sanguis aliquando pro menstruo. Leuit. 12. a. b. Manebit in san-

guine purificationis suae.

Sanguinis, vtilitas. Eccl. 13. d. Quoniam in sanguine animae com-

parasti seruum, hoc est, ad necessitatem, vel vilitatem.

Sanguisfuga.

Sanguisfuga, est vermis in aqua degens, qui hircus dicitur: solet san-

guinem fugere, vnde nomen accepit.

Sanguisfuga diabolus significare potest, qui verbum Dei & spirita-

lia bona ab aia conat auferre, q. siti peccadi, ac peccata suadēdi incē-

santer accēditur Cui filij sunt luxuria & philargyria. Nā & luxuria

quod liberius frēna laxanturēd noxiū delectat De auaritia verō ait

Poeta: Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit. Pro. 30. b.

Sanguisfuga designat et, voluntatē, cuius filiae sunt vanitas, & volu-

tas, q. semper clamant: Affer, affer.

Sanies.

Sanies, idem est quod sanguis corruptus.

Sanies Iob, peccata nostra significare potest, & praecipue carnis ex-

longa vetustate facta peiora. Iob. 2. c. Vulnus enim i. sanie vertit, quū

neglecta culpa vsu ipso deterius grauat. Est etiam sanies fluxus illi-

cite cogitationis: quae tunc raditur, quum post pullationem cogita-

tionis illicite nosmetipsos asperē di iudicando mundanus.

GGGgg 4 Sanies

Ori. f. Pf. 16. ho. 3. &
f. Ierem ho. 13. & f.
Matth. ho. 35 & f.
Eze. ho. 6.
Hier. f. Isa. 9. 15. &
f. Hofe. 4.
Amb. de Isaac. 1. &
apolo David. 17.
Aug. f. Pf. 50.
Gre. 13. mor. 10. &
f. Ezech. ho. 11 & f.
Psalm. 50.
Hila. f. Pf. 138 &
f. Matth. Cano. 9.
Ori. f. Matth. ho. 19.
f. Rom. 3.
Hie. f. Isa. 26. 33. &
f. Mich. 7.
Arno. f. Pf. 105.
Aug. f. Pf. 54. 58.
Gre. 7. mor. 24.
Isych. f. Leu. 17.
Beda. f. Gen. 5.
Hie. f. Ezech. 33.
Aug. de plagis Ae-
gypti. 1.
Gre. 7. regis. epif. 28.
Hie. f. Ezech. 39.
Hie. f. Iob. 39.
Lyra. f. Eccl. 133.

Ori. f. Pf. 16. ho. 3. &
f. Ierem ho. 13. & f.
Matth. ho. 35 & f.
Eze. ho. 6.
Hier. f. Isa. 9. 15. &
f. Hofe. 4.
Amb. de Isaac. 1. &
apolo David. 17.
Aug. f. Pf. 50.
Gre. 13. mor. 10. &
f. Ezech. ho. 11 & f.
Psalm. 50.
Hila. f. Pf. 138 &
f. Matth. Cano. 9.
Ori. f. Matth. ho. 19.
f. Rom. 3.
Hie. f. Isa. 26. 33. &
f. Mich. 7.
Arno. f. Pf. 105.
Aug. f. Pf. 54. 58.
Gre. 7. mor. 24.
Isych. f. Leu. 17.
Beda. f. Gen. 5.
Hie. f. Ezech. 33.
Aug. de plagis Ae-
gypti. 1.
Gre. 7. regis. epif. 28.
Hie. f. Ezech. 39.
Hie. f. Iob. 39.
Lyra. f. Eccl. 133.

Ori. f. Pf. 16. ho. 3. &
f. Ierem ho. 13. & f.
Matth. ho. 35 & f.
Eze. ho. 6.
Hier. f. Isa. 9. 15. &
f. Hofe. 4.
Amb. de Isaac. 1. &
apolo David. 17.
Aug. f. Pf. 50.
Gre. 13. mor. 10. &
f. Ezech. ho. 11 & f.
Psalm. 50.
Hila. f. Pf. 138 &
f. Matth. Cano. 9.
Ori. f. Matth. ho. 19.
f. Rom. 3.
Hie. f. Isa. 26. 33. &
f. Mich. 7.
Arno. f. Pf. 105.
Aug. f. Pf. 54. 58.
Gre. 7. mor. 24.
Isych. f. Leu. 17.
Beda. f. Gen. 5.
Hie. f. Ezech. 33.
Aug. de plagis Ae-
gypti. 1.
Gre. 7. regis. epif. 28.
Hie. f. Ezech. 39.
Hie. f. Iob. 39.
Lyra. f. Eccl. 133.

Ori. f. Pf. 16. ho. 3. &
f. Ierem ho. 13. & f.
Matth. ho. 35 & f.
Eze. ho. 6.
Hier. f. Isa. 9. 15. &
f. Hofe. 4.
Amb. de Isaac. 1. &
apolo David. 17.
Aug. f. Pf. 50.
Gre. 13. mor. 10. &
f. Ezech. ho. 11 & f.
Psalm. 50.
Hila. f. Pf. 138 &
f. Matth. Cano. 9.
Ori. f. Matth. ho. 19.
f. Rom. 3.
Hie. f. Isa. 26. 33. &
f. Mich. 7.
Arno. f. Pf. 105.
Aug. f. Pf. 54. 58.
Gre. 7. mor. 24.
Isych. f. Leu. 17.
Beda. f. Gen. 5.
Hie. f. Ezech. 33.
Aug. de plagis Ae-
gypti. 1.
Gre. 7. regis. epif. 28.
Hie. f. Ezech. 39.
Hie. f. Iob. 39.
Lyra. f. Eccl. 133.

Ori. f. Pf. 16. ho. 3. &
f. Ierem ho. 13. & f.
Matth. ho. 35 & f.
Eze. ho. 6.
Hier. f. Isa. 9. 15. &
f. Hofe. 4.
Amb. de Isaac. 1. &
apolo David. 17.
Aug. f. Pf. 50.
Gre. 13. mor. 10. &
f. Ezech. ho. 11 & f.
Psalm. 50.
Hila. f. Pf. 138 &
f. Matth. Cano. 9.
Ori. f. Matth. ho. 19.
f. Rom. 3.
Hie. f. Isa. 26. 33. &
f. Mich. 7.
Arno. f. Pf. 105.
Aug. f. Pf. 54. 58.
Gre. 7. mor. 24.
Isych. f. Leu. 17.
Beda. f. Gen. 5.
Hie. f. Ezech. 33.
Aug. de plagis Ae-
gypti. 1.
Gre. 7. regis. epif. 28.
Hie. f. Ezech. 39.
Hie. f. Iob. 39.
Lyra. f. Eccl. 133.

Ori. f. Pf. 16. ho. 3. &
f. Ierem ho. 13. & f.
Matth. ho. 35 & f.
Eze. ho. 6.
Hier. f. Isa. 9. 15. &
f. Hofe. 4.
Amb. de Isaac. 1. &
apolo David. 17.
Aug. f. Pf. 50.
Gre. 13. mor. 10. &
f. Ezech. ho. 11 & f.
Psalm. 50.
Hila. f. Pf. 138 &
f. Matth. Cano. 9.
Ori. f. Matth. ho. 19.
f. Rom. 3.
Hie. f. Isa. 26. 33. &
f. Mich. 7.
Arno. f. Pf. 105.
Aug. f. Pf. 54. 58.
Gre. 7. mor. 24.
Isych. f. Leu. 17.
Beda. f. Gen. 5.
Hie. f. Ezech. 33.
Aug. de plagis Ae-
gypti. 1.
Gre. 7. regis. epif. 28.
Hie. f. Ezech. 39.
Hie. f. Iob. 39.
Lyra. f. Eccl. 133.

Ori. f. Pf. 16. ho. 3. &
f. Ierem ho. 13. & f.
Matth. ho. 35 & f.
Eze. ho. 6.
Hier. f. Isa. 9. 15. &
f. Hofe. 4.
Amb. de Isaac. 1. &
apolo David. 17.
Aug. f. Pf. 50.
Gre. 13. mor. 10. &
f. Ezech. ho. 11 & f.
Psalm. 50.
Hila. f. Pf. 138 &
f. Matth. Cano. 9.
Ori. f. Matth. ho. 19.
f. Rom. 3.
Hie. f. Isa. 26. 33. &
f. Mich. 7.
Arno. f. Pf. 105.
Aug. f. Pf. 54. 58.
Gre. 7. mor. 24.
Isych. f. Leu. 17.
Beda. f. Gen. 5.
Hie. f. Ezech. 33.
Aug. de plagis Ae-
gypti. 1.
Gre. 7. regis. epif. 28.
Hie. f. Ezech. 39.
Hie. f. Iob. 39.
Lyra. f. Eccl. 133.

Ori. f. Pf. 16. ho. 3. &
f. Ierem ho. 13. & f.
Matth. ho. 35 & f.
Eze. ho. 6.
Hier. f. Isa. 9. 15. &
f. Hofe. 4.
Amb. de Isaac. 1. &
apolo David. 17.
Aug. f. Pf. 50.
Gre. 13. mor. 10. &
f. Ezech. ho. 11 & f.
Psalm. 50.
Hila. f. Pf. 138 &
f. Matth. Cano. 9.
Ori. f. Matth. ho. 19.
f. Rom. 3.
Hie. f. Isa. 26. 33. &
f. Mich. 7.
Arno. f. Pf. 105.
Aug. f. Pf. 54. 58.
Gre. 7. mor. 24.
Isych. f. Leu. 17.
Beda. f. Gen. 5.
Hie. f. Ezech. 33.
Aug. de plagis Ae-
gypti. 1.
Gre. 7. regis. epif. 28.
Hie. f. Ezech. 39.
Hie. f. Iob. 39.
Lyra. f. Eccl. 133.

Ori. f. Pf. 16. ho. 3. &
f. Ierem ho. 13. & f.
Matth. ho. 35 & f.
Eze. ho. 6.
Hier. f. Isa. 9. 15. &
f. Hofe. 4.
Amb. de Isaac. 1. &
apolo David. 17.
Aug. f. Pf. 50.
Gre. 13. mor. 10. &
f. Ezech. ho. 11 & f.
Psalm. 50.
Hila. f. Pf. 138 &
f. Matth. Cano. 9.
Ori. f. Matth. ho. 19.
f. Rom. 3.
Hie. f. Isa. 26. 33. &
f. Mich. 7.
Arno. f. Pf. 105.
Aug. f. Pf. 54. 58.
Gre. 7. mor. 24.
Isych. f. Leu. 17.
Beda. f. Gen. 5.
Hie. f. Ezech. 33.
Aug. de plagis Ae-
gypti. 1.
Gre. 7. regis. epif. 2

Hier. Isa. 14. & s.
Eze. 32.

Hic. s. Eze. 27.
Gre. s. Cant. 4.

Hic. s. Ezech. 8.

Hier. s. Mich. s.

Ori. s. Iere. ho. 5.

Aug. epist. 119. &
17. ciuit. Dei 20.
Ori. s. Cant. ho. 2.
Hila. s. Math. Cano
11.
Hic. s. Iere. 10.
Gre. 18. mor. 24.
Ber. ser. parno. 9.
Beda. s. Pro. 1. 21.
Ori. s. Exo. ho. 13.
Hic. s. Isa. 19. & s.
Eccles. 12.

Bas. s. Ps. 48.
Gre. 31. mor. 11.
Arno. s. Ps. 106.

Sanies proicienda, est ipsa turpitudine peccati. Isa. 14. e. ubi ad litem dicitur esse virgultum, quod ad radices arborum nascitur. Sanies quoque; draconis, est turpitudine Luciferi. Ezech. 32. b.

Sanir.

Sanir, id est, via lucernæ, aut dēs vigiliatū: est mons, qui & Hermō & Sanior dicitur: designat omnem nauis prosperitatem, & illustrationem ex vero lumine venire. Ezech. 27. a. Potest etiam designare potentes huius seculi. Cant. 4. c.

Saphan.

Saphan, id est iudicium, pater Iezonæ. Ezech. 8. c. Designat ipsum filium eius merito iudicandum propter scelus idololatriæ: quod & ad hæreticos refertur, suas sententias adorantes.

Saphat.

Saphat, id est iudicans: pater Elifai prophætæ. 3. Reg. 19. d. typus est Dei patris, qui omne iudicium dedit Filio.

Saphir.

Saphir, id est pulchra Mich. 1. c. Secundum quod est in vulgata editione. Sumitur ibi pro Samaria, cuius habitatio erat pulchra.

Sapiens, Sapere, Sapientia, Inspiciens.

Sapere, propriè quidem ad sensum gustus pertinet, ita tamen vtres ipsa quæ in se saporem aliquem habet, sapere dicatur. Transfertur tamen ad animam, vt sapere sit sapientem esse. Porro sapere interdum est comprehendere. Math. 16. d. Non sapi quæ Dei sunt. Discernere. Deuter. 32. d. Vtinam saperent, & intelligerent. Inuestigare. Rom. 11. c. Noli altum sapere. Superbire. 1. Timoth. 6. d. Preceptum non sublimè sapere. Sapiens autem dicitur, qui scientiam aliquam optimè tenet, & qui per longam etatem multarum rerum cognitionem est adeptus, & qui circa præcepta bene viuendi, & cognitionem versatur. Sapientia verò est rerum diuinarum atque humanarum scientia, cognitioque; quæ cuiusque rei causa sit. Interdum autem sumitur pro dono Spiritus sancti. Deut. 34. c. Sapiens. 1. b. Sapientia autem & insipientia datur bona & mala.

Sapiens absolutè pro Deo sumitur, aut Christo. Isa. 31. a. Eccles. 1. 27. b. Et Christus est sapiens, qui ascendit ciuitatem fortium. Prou. 21. c. Et sapienter incantans, est Christus prædicando. Psal. 57. Iere. 16. b. Math. 11. c. 12. d. Sapientia Salomonis, typus est sapientiæ Christi. 3. Reg. 10. a. Iob. 9. a. Et sapientia edificans sibi domum, est Verbum Patris coæternum, in vtero Virginali carnem assumens. Prou. 1. c. 9. a. Ipse Christus est sapiens, cuius homo precium nescit. Iob 28. b. Qui & Dei virtus, & Dei sapientia dicitur. 1. Corinth. 1. d.

Sapientes corde, sunt Prophætæ, & Apostoli, & doctores, quorum typum gerebat sapiens Beseleel. Exod. 28. b. 31. a. 35. b. 36. a. Horum sapientium filios se dicunt hæretici. Isa. 19. b. Eisdem designat sapiens architectus qui est ille, qui scit edificare ecclesiam Dei. Isa. 3. a. 1. Corinth. 3. b. Illi sunt sapientes, qui discant supra petram, & qui sapiunt, quæ sursum sunt, non quæ super terram, quorum verba sunt quasi stili multi. Iob. 17. c. Ecclesiast. 12. d. Math. 7. d. Coloss. 3. a.

Sapientia interdum dicitur fides. Psal. 48. Hac sapientia priuat Deus struthionem. Iob. 39. c. Et sapientia est deuorata, aut etiam nulla, quando quis à recta deuia fide, aut à recta ratione. Psal. 106. Iere. 8. d.

Sapientes,

Confitentes peccata. Sapientes, qui non abscondunt patres suos, sunt, qui confitentur peccata & errores, autores eorum manifestando. Iob. 15. b. Homo interior. Sapiens puer dicitur homo interior, quando iam peruenit ad decimum tertium annum. Vel dicitur de Christo, Eccles. 4. d. Philosophi. Sapientes Aegypti dicuntur Philosophi, & hirci, & superbi: qui sunt sapientes huius seculi. Gen. 41. b. Exo. 7. b. Psal. 48. Isa. 19. b. 40. c. Hæretici. 47. c. Hi sapientes sunt confusi, & capti. Iere. 8. d. 10. a. His sapientibus abscondunt mysteria fidei. Matt. 11. d. Luc. 10. a. 16. b. Horum sapientia dicitur sapientia huius mundi. 1. Cor. 1. c. Coloss. 2. d. Horum est altum sapere, hoc est, superbire. Rom. 11. c. Hi sunt sapientes ad faciendum malum: quia ratione serpens erat calidior ceteris animalibus. Gen. 3. a. Iere. 4. f. Eisdem designant sapientes Tyri, & sapientes Idumææ. Eze. 21. b. Ab di. c. Et sapientia quam sibi assumpserunt Tyrus & Sidon, est inanis sapientia Philosophorum. Zacha. 9. a. Hos sapientes comprehendit Deus in ipsorum astutia. Iob. 5. b. Hac sapientia mundana priuauit Deus struthionem, id est, ecclesiam. Iob. 39. b.

Scrutinia mundana philosophie. Sapientes Babylonis dici possunt peracuta scrutinia mundanæ philosophiæ: & peracuta consilia carnalis prudentiæ, & acerrima acumina, ac peracuti sensus cordis humani. Dani. 4. a. Acuta consilia. Sapientes in oculis suis & prudentes, erant Scribæ, & Pharisei: qui habentes clauem scientiæ, nec ipsi ad Christum introierunt, nec alios intrare permiserunt: quorum sapientia periit. Isa. 5. c. 29. e.

Insipiens dicitur diabolus, qui in nouissimo erit insipiens: quia non proderit ei tunc sapientia sua. Peccator etiam quilibet, & Phariseus, & hæreticus insipiens est. Psal. 38. Isa. 32. a. Iere. 17. b. Insipiens quoque; consilium, est sapientum Pharaonis: quia hæretici & philosophi sua doctrina discipulos ad inferos detrahunt. Isa. 19. b. Demum insipientes corde, sunt nolentes credere in Christum. Psal. 75.

Insipiens, est carēs prudentia ad agibilia salutaria: qua rōne Gētilis insipiens, erat & insipientia iumēta dicunt, qui rōne non vtuntur. Psal. 48. Insipientia autem est peccatum, & id, quod per insipientiam fit.

Insipiens gens dicuntur Christiani, propter stultitiam prædicationis. Deut. 32. c. Rom. 10. d. Insipientia Christi dici potest crux eius, quæ Gentibus est stultitia. Psal. 68.

Sapienter opprimere volens Pharaon populum Israel. Exod. 1. b. typus est astutiarum diaboli, & sapientiæ carnis, quæ nititur spiritum opprimere. Hæc sapientia est versutia, de qua. Psal. 106. Omnis sapientia eorum deuorata est.

Sapor.

Sapor, est qualitas illa, quæ gustu dignoscimus: quæ dicitur obiectum ipsius gustus.

Sapor quem iudicant fauces comedentis. Iob. 12. b. designat gustum sapientiæ, qui est apud electos: nam verba sapientiæ, quæ reprobi audiunt, electi non solum audiunt, sed etiam gustant: vt eis in corde sapiat, quod reprobis non mentibus, sed solummodo auribus sonat.

Omnis sapor erat in manna. Sap. 6. d. quia in ore spiritualium diuinus sermo, & omnibus congruens, & à semetipso non discrepans, quæ litati audientium condescendit: quem dum electus quisque viliiter iuxta modum suum intelligit, quasi acceptum manna in voluntarium saporem vertit. Habet etiam omnem saporem: quia ad omnia mala tribulationum & vitiorum habet remedium.

Sapphirus.

Sapphirus, est lapis preciosus coloris acrei, auris pūctis collucēs. Sapphirus super firmamentum, in quo erat thronus Dei, designare potest abscondita & incompreheñsibilia secreta Dei Eze. 1. g. Exod. 24. c. 28. c. Cant. 5. d. Apoc. 2. 1. Ideo dicitur. Pl. 17. Posuit tenebras latibulum suum. Designat etiam celsitudinem superiorum ordinum Angelorū, ut Thronorum Ite firmitatē celestiu. Generaliter autem Sapphirus significat Angelos, & creaturas celeste. Iob. 28. c. Sapphiri, quibus distinctus erat vter spōsi Cant. 5. d. designare possunt miracula Christi, quæ etiam inter passionē operabatur: ea præcipue, quæ eius excellentiam demonstrabant, ut apparitio stelle. Sapphirus secundum, quod cœlis refert colorem, vitam celestem significare potest, & conuersionem eorum, qui dicere possunt: Conuersatio nostra in cœlis est: & ipsos, quia ad superna per celestem conuersionem tendunt Exo. 24. c. 28. c. Isa. 54. c. Thre. 4. b. Iob. 28. a. Sapphirus quandoque significat prædicatores noui testamenti: quia carnalis propaginis desideria postponentes, celestia sola sectati sūt. Iob. 28. c. De his dicitur Isa. 60. b. Qui sunt hi, qui ut nubes volant? Sapphirus etiam Gentiles ad fidem venientes. Sapphirus in secundo ordine rationalis in pectore pontificis, iustitiam significare potest, præcipue commutatinam Exo. 29. b. Ezec. 28. c. Potest etiam Sapphirus in pectore pontificis, mundum sensibilem significare. Sapphirus autem in secundo fundamento ciuitatis celestis comparari potest Paulo, qui raptus est, vsque in tertium cœlum.

Sara, Sarai

Sara, id est, domina vel princeps: vxor Abrahæ, quæ prius Sarai, id est, domina mea, vel princeps mea dicebatur. Genuit Isaac iam nagenaria, quum prius fuisset sterilis: & iā natus esset Isaac ex Agar ancilla. Dixi autem Abraham eam esse sororem suam, causa vitandæ mortis, quum esset filia fratris sui. Fecit autem ut Abraham eijceret Agar ancillam suam cum filio suo.

Sara, siue Sarai, id est, princeps mea, typum gerit sapientiæ & virtutis, quæ sterilis, est malorum operū, secūda verō bonorum. Quæ nō tam cito parit: ideo prius est accessus ad Agar, hoc est, ad disciplinas & postea parit Deo & parit Isaac, hoc est, iucunditatē bonorum operum. Gene. 12. b. 16. a. 17. c. Eadem dicta est soror Abrahæ, ut sit illud. Prouer. 7. a. Dic sapientiæ, Soror mea es. Eadē comunicata est Aegyptij quia sapientiæ & virtus comunicatur à Deo his, qui sunt in mundo: ne quis sibi eā arroget. Generat in Abrahā, hoc est, in intellectu bono, nō in Pharaone. Conceptit contra spē, hoc est, contra diffidentia carnis. Ut aut mandauit ei ei ancillam & filium eius, virtus est carnis repellens blanditias. Gen. 21. b. vel est sacra scriptura docēs Apostolos transitum ad Gentes, eiecta synagoga. Designat etiam fidem, ideo interpretatur princeps, quia fidei magnus est principatus apud Deum.

Sarai, hoc est, princeps mea, est eccl'a, quæ dicta est soror Abrahæ, hoc est, Christi. Et mutatur illi nomē, ut dicatur Sara, quia eccl'a est vniuersalis princeps Isa. 51. a. Est aut eccl'ia Dño Iesu Christo in occulto vxor. Occulte quippe atque intus in abscondito secreto spiritali aīa humana inhaeret verbo Dei. Eadem generat Isaac, hoc est, latitū bonorū operum. Gala. 4. c. Quum dñ de parte esse sororem Christi eccl'ie fiat, non de matre, gratiæ celestis, quæ in æternum manebit, cognati cōmendatur, secundum quā genus mortale non erimus, accepta potestate

Secreta Dei.
Supremi ordinis
Angelorum.
Firmitas celestium
Angeli.
Miracula Christi.

Prædicatores.
Gentiles.

Iustitia cōmutatiua.
Mundus.

Paulus,

Sapientia.
Virtus.

Sacra scriptura.
Fides.

Ecclesia.

potestate, ut filii Dei vocemur & simus. Neque enim hanc gratiam de synagoga matre Christi secundum carnem, sed de Deo patre per cepimus. Occultatur autem cuius vxor sit alienigenis, cuius autem soror non taceatur, quia occultum & difficile ad intelligendum, est quo modo anima humana verbo Dei copuletur, sine miscetur, quæ verō cognatione sint fratres Christus & omnes Sancti gratia diuina, non consanguinitate terrena, hoc est, de patre, non de matre, & aslabilius dicitur, & capacius auditur.

Sara, cuius amorem transtulit Isaac in Rebeccam. Gen. 24. g. typus est synagoga, cui prætulit Christus ecclesiam. Designat et synagoga in hoc, quod erat sterilis: quia pauci ex Iudæi crediderunt, ideo Christi per Apostolos transit ad Agar, id est, ad Gentes. Ut et fuit capta ab Abimelech, captiuitatē Babylonica synagoga designauit. Gē. 20. a. Sara præterea significat rectam rationē, quæ est princeps, & princeps mea: quæ concessit carni, quando dicit, Ingredere ad ancillā meam. Gen. 16. a.

Bona voluntas Sara patiens Isaac, hoc est, gaudium, est bona voluntas, quæ ablati humanis cupiditatibus, secundatur sobole virtutum, quæ gaudiū afferunt. Gen. 21. a.

Gratia noui testamenti. Sara est typus, est gratiæ noui testamenti, unde prius sterilis, non per naturam genuit, sed ex promissione: quia gratia noui testamenti non est ex meritis, alioqui iam non esset gratia. Gen. 16. a. Gala. 4. c.

Caro rationis bicta. Sara post ostiū manens. Gen. 17. b. typus esse potest carnis rōni subiectæ, & ad exteriora minime vagantis. Vel est cura carnis, quæ non foris apparet, & videri iactanter erubescit, ut quasi post tergum viri sub discretionē spiritus, solis necessariis intēra, nequaquam sciat procaciter de tegi, sed verecunde moderari. Indicat etiam mulierū honestatem, & quod infirmi in publicum prodire non debeant.

Saraballum, Vide Induere. Sarcina, Vide Onus.

Sarcire, Sartatecta.

Sarcire, est in tegrum facere, & Sartatecta erant opera publica, quæ locabantur, ut integra præstarentur, qualia erant sartatecta tēpli, quæ sarciebantur, seu restaurabatur. 4. Reg. 12. a. 21. b. 2. Par. 24. a. 34. c. Et sartatecta ecclesiæ sunt scissuræ errorum & vitiorum, quæ sarcinda sunt per prædicatores & sacerdotes.

Sarcolum, Sarrire.

Sarculū, est genus rastri, hoc est, crates illa dentata, qua segetes ab herbis purgant. Sarrire autem est sarculo segetes purgare, & scalpere. Sarrire montes sarculo, est meditari in sacra scriptura, ad eius mystico sensus eliciendos. Isa. 7. d. Sarrire terram, est digna castigatione corpus affligere, & præparare ad verbum Dei suscipiendum. Isa. 28. g. Sarcolum virtutem discretionis significare potest: quia separare debemus vitia à virtutibus. 1. Reg. 13. d.

Sardius, Sardonyx.

Sardius, siue sardonix, est lapis coloris rubei, ad vnguis colorē tendēs, & rubræ terræ similis, qui vulgo corneolus dicitur. Acuit ingenia, mitēq; reddit, & a iū accēdit ad gaudiū, castūq; efficit. Hūc nō solū timori esse ferunt beluis atque monstis, sed et vim habere eurradi dolores ac molestias, quæ nostris corporibus inascuntur. Ceterum sardius & sardonix diuersi lapides ponunt apud Pliniū, licet nō multū dissimiles: & et in fundamentis ciuitatis celestis. Apo. 21. c.

Sardius

Aug. ser. 7. 5.

Beda. f. Gen. 15.

Ruper. 5. f. Gen. 15.

Lyra. f. Gen. 16.

Phil. 2. allego.

Glo. ord. f. Gen. 16.

Ruper. 5. f. Gen. 8.

Gre. 9. mor. 51.

Beda. f. Gen. 18.

Glo. or. f. 2. Par. 24.

Hie. f. Isa. 7.

Hie. f. Isa. 28.

Gre. f. 1. Reg. 13.

Plin. 37. natu. hist. 67.

Geor. ven. can. 3.

ton. 8. cap. 3.

Aretas. f. Apo. 4.

Aug. 5. Apo. 21.

Glo. ord. 1. Gen. 39.

Glo. int. 1. Eze. 28.

Gre. 17. mor. 29. 30.

Geor. yene. cant. 3.

Jon. 8. cap. 3.

Aristas. f. Apoc. 2.

Ori. 1. Luc. ho. 33.

Hie. 1. Abdi.

Rup. 5. s. Reg. 7.

Hie. 1. Isa. 20.

Hie. 1. Isa. 53.

Hie. 1. Eze. 4.

Gre. 26. mor. 5. & 2.

p. 30. & f. Eze.

ho. 12.

Ori. f. Leu. ho. 45.

Ruper. 1. s. Leu. 9.

Sardius in iudice Christo, similitudinem habens ignis, iudicium vniuersale futurum per ignem designat. Apo. 4. a. Et in Deo est argu-
mentum iustitiae iudicij quia terret, & ignis praefert speciem.

Sardius in primo ordine rationalis pontificis, memoriam signi Memoria.
ficare potest. Exo. 28. c. 39. b.

Sardius in ornatu regis Tyri, vnum ordinem Angelorum signifi-
care potest. Eze. 28. c. Vt autem est rubeus, crucis, cruorem indicat. gelorum.

Sardonycus lapis terrae rubrae similitudinem tenens, homines de-
signare potest: quia & Adam primus homo à terra rubra nomen

habet. Vel designat patres veteris testamenti: qui quamuis magnam
iustitiae vitam tenerent, carnali tamen propagini seruiebant. Iob. 28.

Sardonyx autem in quinto fundamento ciuitatis celestis, Iacobu
Zebedaei, designat, primum omnium Apostolorum sanguine rubri-
catu. Sardius vero in sexto fundamento Philipum indicat habentem

ignem affectum erga Christum. Apo. 21. c.

Sarepta.

Sarepta, si sint duae dictiones, interpretatur angustia bucellae seu
panis si vna, interpretatur incendium: est ciuitas inter Tyrum &

Sydonem, ubi, vidua pauper Eliam Typus esse solet Gentilis populi
3. Reg. 17. a. Abdi. g. Luc. 8. d.

Sargon.

Sargon, id est, princeps hortu, vel auferens protectionem, siue hortu:
rex Assyrioru. Typus est diaboli, qui princeps est voluptatu Isa. 20. a.

Saron.

Saron, id est, planities, aut canticum eius: est regio fertilis inter
Itaburium montem, & lacum Tiberiadis, & inter, Caesarea & Iop-
pem. typus est Hierusalem, quae facta, est vt desertum nullos habes

homines fructum facientes. Isa. 33. b. 3. s. a.

Sarrire, vide Sarculus.

Sartago.

Sartago, est patella farea fringendis carnibus, piscibus, aut aliis pul-
mentis deseruiens.

Sartago ferrea fortem iram Dei contra Hierusalem significare Ira Dei.
potest Eze. 4. a. Leu. 2. b. 6. c. Per hoc autem, quod est sartago, est ibi fri

aura: per hoc verò, quod ferrea, fortitudo: qua ratione potest etiam
designare fortem zelum predicatoris aduersus peccantes: qui dicit

fruxuram patiens cum Paulo. Quis infirmatur, & ego non infirmor
Quis scandalizatur & ego non vror.

Sartago crucis Christi designare potest, in qua ipso amoris igne
fruxus est Leu. 2. b. 6. c. 7. a. Potest etiam significare anxietatem Chri-
sti, quam habuit in oratione. Sartago autem in tantum est fortis

vt superposita ignis, ipsa quidam non consumatur, nec aliqua cor-
ruptione sustineat, aut immunitio: superpositos autem cibos è sui

apros reddat. Sic crux Christi fortis, omnem creaturam subiecit Cru-
cifixi, & carnem Christi esui aptam reddidit. Fuit posita sartago co-
tra Hierusalem: quia Iudaei in cruce offenderunt. Eze. 4. a. Potest et si-
gnificare solitudinem publice docentium: constantiam & robur

animi stetur & carnis macerationem, zelum: item ea, quae intelli-
gi possunt, si frequenter versentur: & sensum moralem.

Sartago in malum significare potest fraternae emulationis incendiū,
interius personante, ac perstreperente falsorum fratrum inuidia. Leu. 2. b.

Sartate. Vide Sarcire.

Sarthan.

Sarthan.

Sarthan.

Tribulationes. Sarthan, id est, tribulatio eorum locus iuxta Iordanem, vsque ad
quem intumuerunt aquae Iordanis. Iosu. 3. d. Designat volunta-
rias tribulationes: vsque ad quas crescit meritum tribulatorum.

Sasai.

Sermo falsus. Sasai, id est, extra me filius Enach id est, inanis humilitatis: typus
est sermonis extra veritatem existentis. Iosu. 1. 5. c.

Sata, Satum.

Sata, sunt seminata: de quo vide Seminare. Satum autem, est genus
mensurae iuxta morem prouinciae Palaestinae, vnum & dimidium
modium continens.

Tres filii Noe. Sata similia tria significare possunt tres filios Noe, à quibus ge-
nus humanum, est propagatum: qua ratione significant etiam mul-
titudinem gentium, seu genus humanum. Possunt etiam significare

Mysterium Trinitatis. Gen. 1. 8. a.

mitatis. Sata farina tria, Matt. 13. c. significare possunt legem, prophetas,
Sacra scriptu- & euangelium. Vel significant confessionem Trinitatis: vel dilectio-
nem Dei, quae est ex toto corde, tota anima, & totis viribus. Vel desi-

gnat fructum tricesimum, sexagesimum, & centesimum. Vel tres vi-
ros in signis, Noe, Daniel, & Iob. Vel spiritum, animam, & corpus: in
Confessio Tri- quibus lex Dei absconditur, vt in bona operatione vniantur. Vel

nitatis. Dilectio Dei, quibus lex Dei absconditur, vt in bona operatione vniantur. Vel

Triplex fru fidem, spem, & charitatem: vel cogitationem, verbum, & opus: quae

Elus. commiscetur in fide. Vel designant in Christo deitatem, animam,
Triplex status. & carnem.

Virtutes theo- Satagere.

logicae. Satagere, est anxium esse, & distorqueri difficultate alicuius rei
Triplex natu- conficiendae.

ra in Christo. Satagere in dolore, est viriliter sustinere poenam ad poenitentiam
Patientia. Mich. 4. c.

Sollicitudo vite Satagens Martha circa frequens ministerium. Luc. 10. g. designat
actiua. nimiam sollicitudinem vitae actiuae.

Satana, Satanas.

Diabolus. Satana, id est, aduersarius, pro diabolo sumi solet: & pro eius corpo-
re, quod est multitudo malorum. Iob. 1. b. 2. b. Zac. 3. a. Apo. 2. c.

Vide Aduersarius, Zach. 3.

Satelles.

Ministri ad vi- Satelles, idem est, quod miles mercede conductus: qui lateri Prin-
cipis, aut Imperatoris assistit. Sumi potest pro ministris ad vitia.

1. Reg. 19. b. Iudith. 7. b. 10. d.

Satiare, Satietas, Saturare.

Satiare, est explere aliquem appetitum: quod ad omnes sensus re-
fertur, & etiam ad animam. Satietas autem plerumque pro fasti-
dio sumitur.

Saturari attribuitur Christo: quia laborauit: qui etiam saturari di-
citur fide Gentium. Isa. 53. d. Idem est saturatus opprobriis. Thre. 3.

d. Iob. 10. c. Dicitur etiam saturari in membris, quando manifesta-
tur gloria Patris. Ps. 16.

Abundantia verbi Dei. Saturitas panis, quod dat Dominus, est abundantia verbi Dei. Exo. 16. c.

Leu. 26. a. Isa. 55. a. Et saturati famelici, sunt Gentiles, quibus data est
mysterium fidei plena cognitio. 1. Reg. 2. a. Saturatur et famelici,

quoniam humiles virtutum munera recipiunt. Saturantur praeterea iusti in
diebus famis: quia non deest illis verbum Dei. Ps. 36. Et saturatur turba à
Christo

Ricard. de S. vi. de

extrem. vi. 16.

Ori. f. Ios. ho. 20.

Hier. f. Mat. 6. 13.

Amb. 1. de. Amb. 5.

Hila. f. Mat. cano. 13.

Hier. ad. Furiam &

f. Mat. 13.

Aug. 1. q. in euang.

12. & f. Iob. trac. 9.

& ser. 70.

Iose. f. Leu. 20.

Beda. f. Gen. 18.

Ber. ser. 2. Natini.

Domini.

Hie. f. Mich. 4.

Gre. f. 1. Reg. 14.

Hier. f. Isa. 27. & f.

Zach. 3.

Aug. f. Apo. ho. 2.

Glo. ord. f. Isa. 53.

Hier. f. Ps. 16.

Ori. f. Leu. ho. 16.

& f. Ps. 6. ho. 3.

Gre. f. 1. Reg. 2. &

18. mor. 7.

Hila. f. Mat. cano.

15.

Ambr. Luc. 9.
Hic. Ps. 147.

Aug. 17. cin. Dei. 4.
Epist. 120.

Ambr. Ps. 21. 103.

Aug. Ps. 147.

Beda. Pro. 3.

Ori. Ps. 36. ho. 3.

Aug. Ps. 36.

Hic. Amos. 4.

Glo. ord. s. ler. 5.

Aug. epist. 59.

Gre. 13. mor. 7.

Euch. q. in Ps.

Hila. Ps. 58.

Hic. Isa. 56.

Hic. epist. Beati. ndi.

nis & s. Hic. 4.

Clo. Alex. 1. pad. 11.

Beda. Pro. 27.

Hic. Isa. 9. & s.

Mic. 6. & s. Iob. 27.

Gre. 18. mor. 7.

Beda. Pro. 13.

Hic. Agge. 1.

Beda. Pro. 1.

Mic. Eze. 7.

Gre. 15. mor. 10.

Glo. ord. s. Eze. 3. 2.

Gre. 14. mor. 25. & s.

22. mor. 11.

Christo, per doctrinam & dona Spiritus sancti. Matt. 1. s. d. Luc. 6. d. Iob. 2. s. Iob. 27. c. Satiatur Deum adipe frumenti, dat mysteriorum cognitionem. Ps. 147. Et melle de petra, hoc est diuina sapientia. Ps. 80.

Saturantur famelici, quando mundi à peccati, eucharistiae sacramentum suscipiunt. 1. Reg. 2. a. Qui est adipe frumenti satiari dñr. Ps. 147. Sic saturantur pauperes corpore Christi. Ps. 21. 103. 121. Diuites autem, hoc est, superbi manducant, & adorant, sed non saturantur. Iob. 3. 1.

Satiatur Dñs adipe frumenti, visione v. c. diuina in coelesti Hierusalem. Nā hic solū ē gustus. Ps. 147. Ibi implent horrea saturitate. Pro. 3. b.

Satiatur iusti in diebus famis. Ps. 36. quia veniunt cum operibus ad iudicium, quibus saturabuntur, malis remanentibus in fame. Vel saturantur, quando gloriantur in tribulationibus.

Saturati erant haeretici in ecclesia, quando participes erant doctrinae eius & sacramentorum: quae postea suis meritis tribuentes, eleuati sunt, & inanes dimissi. Hose. 13. b. Et dicuntur non satiari, quando non toto corde ad ecclesiam reuertuntur. Amos. 4. c.

Saturauit Deus Iudaeos, quoniam dedit eis temporalium abundantiam. Ier. 5. b. Dñr Iudaei etiam saturati filiis, hoc est, malis operibus: vel saturati porcina, id est, dogmatum immunditia. Ps. 16. Saturati quoque dñr pennis Christi. Iob. 16. c. E diuerso, dicuntur Iudaei non saturati: quia non habent templum & sacrificia. Ps. 58. Et nesciunt saturitatem: quia sui non saturantur erroribus. Isa. 56. d.

Saturitas carniū, dicit abundantiam voluptatum. Exo. 16. b. Et saturari pane, est frui voluptatibus temporalibus. Tre. 5. b. Haec saturitas panis fuit iniquitas Sodomae. Eze. 16. g. Non saturabatur autem filius prodigus siliquis: quia nec vitia, nec inanis philosophia, nec res temporales satiarent mentem. Luc. 15. d. Saturati autem surrexerunt ludere filii Israel, quod Graeci dicunt, chortastoentes, quasi dicas foeno repleti, nempe quod à ratione alieni alimentum plenitudinem, chortasma, hoc est, foeni repletionem, non autem cibum dixerit. Exo. 3. 2. b. Non satiari dñr Hierusalem fornicationibus, quoniam semper anima peccare appetit. Eze. 16. d. & non saturantur comedentes, quia peccata sunt vana. Hof. 4. c. Saturati est diuerso dñr diuites, & qui consolatione suā habent in hoc mundo, qui calcant fauam diuinæ consolationis. Pro. 27. a.

Non saturatur haereticus erroribus tanquam inanibus. Isa. 9. d. Nec saturatur, quoniam sacra scriptura legendo nullum percipit fructum. Mic. 6. c. Nec saturatur pane visionis Dei: nec sacra doctrina, quam ad questionem querunt, non ad refectionem. Iob. 27. c. Insaturabilis est dñr venter impiorum, id est, haeticorum. Pro. 13. d. quia semper sunt discentes, & nunquam ad scientiam veritatis peruenientes. 2. Tim. 3. b.

Non saturantur, qui comedunt, hoc est, qui pauca aut leuia bona opera faciunt, & quae eis non sufficiant ad salutem. Agge. 1. b.

Satietas erit visionis malorum: quia eorum visio potius erit molestia quam incunda. Isa. 66. g. Saturantur autem mali consiliis suis, quum propter praua consilia puniuntur. Pro. 1. b.

Non saturantur animi aurum, & argentum: quia eorum amatores in aeternam inducunt famem. Eze. 7. f. Non satiatur etiam venter iniqui: quia auaritia ignis more nunquam expletur. Iob. 20. c.

Saturat Deus volatilia & bestias terrae de dracone, & etiam de canibus & sanguine Gog, quando demones gaudent de lapsu magni viri. Saturantur carnibus Iob, aut aliorum, quod alienae vitae detractione pa-

scuntur.

scuntur.

scuntur.

scuntur.

scuntur.

scuntur.

scuntur.

Malitia Iudeo scuntur. Iob. 19. c. Prou. 23. a. Saturari etiam cupientes carnibus Christi, vum in Christi fuerunt vel Iudaei persequentes, vel Gentiles credentes: quia & illi sumptio Eucharistiae moliti sunt corpus eius, quasi consumendo, extinguere: & isti esurientem mentem suam desiderant quotidianae immolationis sacrificio, de eius carnibus facere. Iob. 3. 1. d.

Satisfacere, satisfactio.

Satisfacere, est tantum facere, quantum satis sit irato ad vindictam: & satisfacit, qui se verbis purgat. Satisfactio Aaron erga Moysen. Leuitic. 10. d. custodiam praeceptorum designare potest, quia satisfit legi. Vel custodiam ecclesiae, quam Christus accepit.

Glo. int. s. Lemi. 10.

Custodia praeceptorum.

Custodia Ecclesiae.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Prædicatores.

Satrappae, idem est apud Persas, qui praefectus. Satrapae Philistinorum. 1. Reg. 5. c. significare possunt praedicatorum ecclesiae: de quibus dicitur. Psal. 46. Principes populorum congregati sunt cum Deo Abraham.

Satrappae etiam Philistinorum congregati contra Israel. 1. Reg. 7. b. de designat principes demonum ascendentes contra Fideles ad tentandum. Rusp. Dan. 11.

Satrappae, regis Darii querentes per dñm Danielem, sunt principes Iudeorum contra Christum. Dan. 6. a.

Sancius, vide Vlous.

Saul, id est, postulator, siue commodatus, aut fouea, siue sepulcrum, vel infernus: filius Cis de tribu Benjamin, qui fuit primus rex Israel: cui successit David, quem ipse persequabatur.

Vel interpretatur petitio: quia contra voluntatem Dei expetierunt eum regem.

Saul vnctus in regem, & altior ceteris ab humero sursum, Christi fuit typus, qui est caput nostrum. 1. Reg. 10. a.

Saul filius Cis, eligendus in regem, designauit perfectum imitatorum sanctorum parum eligendum esse in praelatum. 1. Reg. 9. a. 13. a. Interpretatur autem petitio, designans praedictorem veritatis tantae esse debere charitatis, ut propter instans desiderium, non petitor, sed petitio esse censetur: ut omnem motum cordis in affectum ducat supplicationis.

Saul transgrediens praeceptum Domini. 1. Reg. 15. d. typus est malorum praedicatorum: de quibus dñr. Matt. 5. Si sal euauerit in quo salietur?

Saul ut ingressus est speluncam ad purgandum ventrem. 1. Reg. 24. a. typus, est mali praelati: qui conceptam corde malitiam, usque ad opera miseri odoris extendit.

Saul, ut datus est rex à Deo irato peccati populo 1. Reg. 9 designat regnum peccati & mortis: unde abiectus est: sicut & Christus destruit regnum peccati & mortis.

Saul inter prophetas, dicebatur admirando. 1. Reg. 10. c. vt designe Arno s. Psal. 17. tur, quae stultia sunt mundi, Deum elegisse, ut confunderet fortia Dicitur etiam de Paulo inter Apostolos, quasi delupo inter oues. Acto 9.

Saul persequens, David typus erat Iudeorum persequentium Christum: & etiam diaboli. 1. Reg. 26. Psal. 17. 51. 56. 58. in titu. Designat etiam Hieronimus s. Psal. 17. 51. mortem persequentem vitam: aut mortem peccati, & inferni. Ite tem

porale regnum persequens regnum Christi.

Saul mortuus designauit cessationem imperij legis veteris. 1. Reg. 31. b.

Saulus, vide Paulus. Saxum, vide Lapis.

Scabellum.

Scabellum.

Scabellum.

Scabellum.

Scabellum.

Ori. f. f. 1. 1. 1.

Amb. 3. de Spiritu.

Hier. f. Psal. 98.

Aug. f. Psal. 98.

Euch. form. sp. 1. 1. 1.

Ori. f. Gen. hom. 1.

Hier. f. Isa. 66.

Ruper. f. Iere. 36.

Ori. f. Matth. ho. 2. 3.

Euch. form. sp. 1. 1. 1.

Scabellum, est paruum scamnam, quod sub pedibus ponitur.

Scabellum pedum Dei dici potest humanitas Christi, aut eius caro. Psalm. 98. Eandem potest significare scabellum aureum solij Salomonis. 2. Paral. 9. c.

Scabellum pedum Dei dicitur terra: ut intelligatur Deum omnia concludere. Isa. 66. a. Anima quoque dicitur scabellum Dei, in qua sunt vestigia Dei, hoc est, praecepta. Thre. 2. a. Scabellum quoque Dei sunt homines peccatores, quos deserit Deus.

Scabellum pedum Christi sunt, qui prius erant inimici, & conuertuntur & fiunt ei subiecti. Psal. 109. Isa. 66. a. Matth. 22. g. Hebr. 1. d. 10. c.

Scabies, vide Impetigo.

Scala.

Scala à scandendo dicta est, continens in se plures gradus, quibus ad altiora ascendimus.

Aug. 12. cont. Faust.

26.

Beda. f. Gen. 28.

Geor. venet. cant. 2.

10. 8. cap. 7.

Ruper. f. Gen. 2. 1.

Ori. f. Matth. 1.

Scala quam vidit Iacob. Gen. 3. 8. c. Christum designare potest: per quem in Deum ascenderet ipsius Iacob videntis electa posteritas. Huius enim scalae inferius extremum figebatur in terra: quia mediatoris anima fixa fuit, sic & ceterae animae in terrea carne: quam comitabatur ipsa diuinitas, ut alterum extremum scalae penetrans usque ad Deum patrem, qui illi cacumini innitebatur, quasi in ipso quiescens, & eundem ipsum suscipiens, iuxta illam eiusdem filii Dei sententiam: Ego in patre & pater in me est. Designat et serie generationum Christi usque ad Ioseph: & Dominus innitebatur scalae: quia Ioseph curam infanzia eius habuit. Latera autem ipsius scalae dici possunt patriarchae, Abraham, & David.

Hier. f. Psal. 91.

Aug. serm. 80.

Cyril. 8. f. Ioan. 17.

Hier. epist. Et factum est.

Aug. f. Psal. 44.

Beda. f. Gen. 28.

Designare etiam potest crucem Christi: in qua Angeli ascendebar, & descendebar, & per eam descendunt Iudaei & ascendunt Gentiles. Item Apostoli & predicatorum predicando.

Significat etiam sacram doctrinam: per quam in cognitionem Dei & coelestium ascendimus. Gradus autem eius, sunt ordo mandatorum. Ascendunt autem per eam doctores, quum loquuntur sapientiam inter perfectos: descendunt vero, quum praebent lac minus capacibus: potest etiam ipsa scala fidem & charitatem significare.

Iyza f. Gen. 28.

Bene in regul. cap. 7.

Ber. f. Ecce nos reli-

quimus omnia.

Theoph. Alex. 1. p.

sepha.

Basi f. Psal. 1.

Geor. venet. cant. 2.

10. 7. cap. 5.

Chry. f. Ioan. ho. 82.

Ricar. de S. vi. de

externi mali. 50.

Phil. de somnijs.

Iyza f. Iere. 36.

Designat praeterea altitudinem religionis: cuius gradus sunt poenitentiae opera, latera vero lectio & oratio. Item gradus humilitatis, quibus in coelum ascenditur: latera vero eius sunt corpus & anima. Est in his scala, progressus ab imperfecto ad perfectum. Et ut in scala prius est recessus à terra, ut fiat accessus ad coelum, ita prior, est recessus à vitijs. Vnde & gradus virtutum, sunt gradus scalae: sunt etiam gradus creaturarum per quas ascenditur in Dei cognitionem.

Scala etiam significare potest aerem: res naturales, animam, & vitam, seu conuersionem.

Scalpellum.

Scalpellum, est ferrum, quo aptatur corium, & raditur. Est etiam gladiolus vel cultellus scriptoris. Iere. 36. c.

Scandalum, Scandalizare.

Scandalum, est offendiculum, in quod quis impingens periclitatur de lapsu. Interdum autem est damnum. Exod. 10. b. Usquequo patiemur hoc scandalum? Lapsus. Exo. 23. g. Quod tibi certe erit in scandalum. Impedimentum. Psal. 139. Iuxta inter scandalum posuerunt mihi Scandalizare autem

re autem est scandalum seu offendiculum praebere. Item ledere charitatem. Mat. 17. d. Ut autem non scandalizemus eos. Inferre iniuriam. Ecclesiastici. 3. 2. c. Qui insidiosus agit, scandalizabitur ab eo. Qui legitimus: quicumque de minimis istis scandalizauerit quempiam, hoc intellegimus, qui dicto facto ve occasionem ruinae cuiquam dederit.

Peccans & Christi.

scum.

Dans occasionem

a Christo rece-

dendi.

Docens errores

Error.

Heretici.

Mali.

Labi circa vi-

tam contemplati-

nam, vel acti-

nam.

Incredulitas lu-

deorum.

Iudaei persequen-

tes Apostolos.

Idololatria.

Angeli Satanae

Passio, et crux

Christi.

Dogmata here-

ticorum.

Sol.

Scandalum est Christo, quicumque peccat: & qui alium scandalizat. Matth. 18. d.

Scandalizans oculus, est dans occasionem, ut recedamus à Christo: vel docens aliquam haeresim. Matth. 5. c. Sic sunt sacerdotes scandalizantes plurimos in lege Mala. 2. b. Et scandala operantium iniquitatem sunt in ecclesia omnes frater contumeliosus, aut auarus, aut ebriosus, aut turpis. Psal. 140. Et via est scandalum, quum quis sequitur errores Psal. 48. Et scandalum iuxta iter, est, quum heretici de scripturis proferunt testimonia, quae videntur quasi rationem aliquam habere, ut ita decipiantur vel scandalum iuxta iter, est iuxta praecepta. Psal. 139. Ipse quoque hereticus scandalum est: & generaliter mali. Matthe. 13. f. Scandalizat etiam oculus dexter, quum quis labitur in vita contemplatiua cui ineptus erat. Et scandalizat oculus sinister, quum quis labitur in vita actiua, cui etiam ineptus erat. Vnde dicitur scandalizare vnum de pusillis, qui ultra intelligentiam se contemplationi tradit: & non solum se, sed infirmos quosque in errorem inducit, & à gremio unitatis diuidit. Mat. 18. Eze. 7. c.

In scandalum fit mensa Iudaeis, quando quae videbant in Christo, credebant esse scripturae contraria: & de cruce Christi scandalizabantur. Psal. 68. Rom. 11. b. Isa. 8. c.

Scandalizans vnum de pusillis, dicitur de Iudaeis persequentibus Apostolos, hac intentione, ut eos alienarent à Christo. Mat. 18. a. Scandalum est aurum & argentum, hoc est, idola. Et dicitur scandalum iniquitatis idololatria. Eze. 7. f. 14. a. Et scandalum filiorum Israel. Exod. 23. d. Scandala quoque venientia sunt Angeli Satanae. Mat. 18. a. Scandalum dicebant se patri Aegyptij, quum affligebant. Exod. 10. d. Scandalum autem mundi seu Aegypti, erat passio & crux Christi. Quod scandalum non est diligentibus legem Dei. Psal. 118. Nam illi non scandalizantur: quia non sunt pusilli.

Offendiculum non ponendum coram caeco. Leui. 19. c. est non faciendum opus, per quod ignorans incidat in peccatum. Non habet autem offendiculum, qui sequitur sapientiam. Pro. 4. b.

Scandere, vide Ascendere.

Scapha.

Scapha, est naucula ex ligno cauata, unde paruae naues ad piscandum deseruiunt, scaphae dicuntur: & illae quae sunt velut ministrae amnuescentes magnarum nauium.

Scaphae Ioppitarum, quibus submerserunt Iudaeos. 2. Macha. 12. a. sunt dogmata hereticorum, quibus subuertunt simplices.

Scapula, vide Humerus,

Scarabeus.

Scarabeus animal paruum volatile ex insectorum genere, habet alas veluti testaceas. soletque pedibus auersis pilas & fimo volutare. Scarabeus apud Aegyptios signum erat Solis: quoniam quum rotundam ex bubulo stercore effingit figuram, eam vultu auerso conuoluit. Aiunt autem hoc quoque animal sex quidem mensibus sub terra, alteram vero partem anni vitam degere super terram: & semen in globum mittere: & non nasci foeminam scarabeum.

H H H h h

Scarabeus

Hier. f. Matth. 15.

Ori. f. Matth. ho. 1.

Aug. 1. ser. domini

mon. & f. Psal. 139.

Hier. f. Matth. 13.

Gre. 6. mor. 26.

Ori. f. Rom. 11.

Hier. f. Isa. 8.

Hila. f. Mat. can. 18.

Hier. f. Ezech. 7.

Ori. f. Matth. ho. 5.

Hila. f. Mat. cano.

18.

Amb. f. Psal. 118.

serm. 21.

Iyza f. Leui. 19.

Beda. f. Pro. 4.

Glo. or. f. 2. Mach. 12.

Cle. Alex. 5. from.

Hie. f. Haba. 2.

Euch. form. sp. 4.

Amb. serm. 34.

Hier. f. Haba. 3.

Gre. 11. mor. 23.

Hier. f. Ezech. 16.

Hie. f. Isa. 53.

Hier. f. Amos. 1.

Ruper. f. Amos. 1.

Ruper. f. Amos. 2.

Hier. f. Isa. 53.

Ori. f. Num. ho. 23.

Aug. f. Ioan. tra. 28.

Gre. Nyssen. ser. de.

Natiuitate.

Cyrl. 3 f. Ioan. 11.

Hie. f. Ezech. 1.

Gre. f. Ezech. ho. 3.

Ruper. 1. f. Ezech. 3.

Scarabeus loquens seu clamans de ligno, est haereticus habens dogmata stercori comparanda. Habacuc. 2. c. Iuxta Septuaginta Scarabeus Propheta. etiam clamans Domino de ligno, dici potest propheta.

Scatere, Ecaturire. Scatere, est emanare, erumpere, & ebullire, & ita plenum esse, ut exiliat quod continetur.

Scatens vermibus manna. Exo. 16. a. designat poenam eternam indigne manducantium corpus Christi. Designat etiam conscientiam gulosi quasi vermibus vrgeri.

Scatens putredo subter hominem. Haba. 3. c. designat poenitentiam libenter acceptandam pro peccatis.

Scelus, Sceleratus, Sceleratus. Scelus, est flagitium & facinus, seu graue crimen: unde sceleratus, qui scelus committit, qui & sceleratus. Et scelus quidem in opere videtur esse: delictum vero plerumque in sola cogitatione. Iob. 13. d. 35. d. 36. b.

Scelus appellatur peccatum ciuitatis Sodomorum: quia grauissimum. Et generaliter grauiora peccata dicuntur scelera. Gen. 19. d. Exo. 32. g. 34. a. Isa. 50. a. Et scelerata via Hierusalem, dicitur propter grauiora peccata. Ezech. 16. c.

Scelus fratrum Ioseph significat scelus Iudeorum occidendo Christum, commissum. Gen. 40. c. Et scelus populi Dei, propter quod percussit pater filium, sunt grauiora peccata Iudeorum. Isa. 53. c.

Scelera tria & quatuor Damasci. Amos. 1. a. designant, primum quidem cogitationem malam: secundum consensum: tertium ipsum opus: quartum copulationem in scelere, & haec sunt in haereticis, qui et doctrina sua simplices decipiunt. Vel tria scelera sunt, voluntas, opus, consuetudo: quatuor vero sunt, quoniam additur defensio, seu obstinatio.

Scelerati, cum quibus reputatus est Christus, erant latrones, cum quibus crucifixus est. Vel generaliter sunt mali, inter quos computatus est a Iudeis, ac si esset vnus eorum. Isa. 53. d.

Scenofactoria. Scenofactoria ars, erat ars, qua fiebat vmbracula, vel tabernacula, & quacunque re fierent. Vel faciendi funes: cuius artis erat Paulus. Acto. 18. a.

Scenopegia. Scenopegia erat festum tabernaculorum, in quo filii Israel in vmbraculis, aut tabernaculis habitabant, in memoria habitationis, qua morati sunt quadraginta annis in tabernaculis in deserto. Hanc solennitatem celebramus, quoniam nos reputamus tanquam aduenas & peregrinos super terram Num. 29. 1. Mach. 10. b. 2. Mach. 1. a. Ioan. 7. a. Est etiam scenopegia, quando Christus carnem induit, ut peregrinaretur in terra.

Designat etiam solennitatem futuram in resurrectione, quando Sancti sua recuperabunt corpora, in quibus perpetuo gaudebunt. Sceptum, vide Baculum, Schisma, vide Abscindere.

Sciniphes, vide Culex. Scintilla.

Scintilla, est fauilla ardens, ut quae exilire solet & sicc. Scintillae grise candentis in animalibus, quae vidit Ezechiel, designant in diuinis cuncta esse plena luminis. Ezech. 1. b. Vel sunt verba praedicationis, quae audientium corda penetrant, & inflammant: & quia non possunt diuina sufficienter explicare, scintillae dicuntur. Vel sunt dona Spiritus sancti.

Pena indigni communicantiu. Pena gulosi. Penitentia voluntaria.

Grauiora peccata. Occisio Christi per Iudeos.

Latrones.

Peregrinatio huius vitae. Incarnatio.

Resurrectio corporum.

Lumen diuinum. Verba praedicationis. Dona Spiritus.

rossanti, quae cum feruore charitatis igne longe audibilem reddiderunt tinnitum euangelicae praedicationis.

Scire, Scientia. Scientia, est certa & euidentis cognitio. Interdum autem cogitatio. Iob. 13. a. Secundum scientiam vestram, & ego noui. Cultus. Pro. 15. a. Lingua sapientum ornat scientiam. Doctrina. Leu. 10. b. Ut habeatis scientiam discernendi. Scire autem, scientiam habere. Ita approbare Num. 16. d. In hoc scietis, quod Dominus miserit me. Natura cognoscere. Gen. 3. a. Scit enim Deus quod in quacunque die Comptum habere, Gen. 18. c. Scio, quod praeceptum sit filijs suis. Credere. Deu. 4. c. Ut scires quoniam Dominus ipse est Deus. Discere. Gen. 15. d. Sicut praeoscens, quod peregrinum Experi. Gen. 24. c. Scire volens, utrum prosperum iter. Intelligere. Exo. 23. b. Scitis enim aduenarum animas.

Scientia Dei. Scire de Deo, non ut accipiat cognitionem a rebus: sed potius res sunt, quia Deus eas scit. Et quoniam de Deo scire, quasi de nouo, intelligitur quod faciat nos scire. Gen. 18. c. Exo. 3. b. 33. Iob. 31. a. Scientia autem Dei dicitur mirabilis, quia extenditur ad infinita. Ps. 138.

Scientia Patris, & Filij. Scit Deus insipientiam Christi, hoc est, passionem eius. Ps. 68. Conscius autem Filij dicitur Pater: quia una voluntate, uno consilio, pater cum filio semper operatur. Iob. 16. d.

Scientia Dei cogitationes. Christus accipiens infirmitates nostras. Scire tempus partus ceruarum dicitur competere Deo: qui dum occulta cordis conspicit, futurum foris effectum operis, intus in ponde re cogitationis pensat. Iob. 39. a.

Scientia Dei, quae uult Deus plusquam holocausta, est fides. Hose. 6. c. Sciens infirmitatem, est Christus, qui pro nobis expertus, est infirma, & passus est grauiora. Sed idem scit iustificare. Isa. 53. a. d. Ipse quoque deus scius noster. Iob. 16. d. quia naturam nostram non solum creando nouit, sed et assumendo. Qui et deus nosse signum nostrum. Ps. 102. quia ipsum corpus in seipso ex pietate suscepit, & miseras nostras expertus est.

Scientia Dei, quae uult Deus plusquam holocausta, est fides. Hose. 6. c. Iob. 9. d. 19. d. 42. a. Et scientia & doctrina, quae pascunt iuxta cor Dei, designant doctrinam noui testam. Iere. 3. c. Deum autem scientiam Dominus, hoc est, secretorum sacra scriptura. 1. Reg. 2. a. Isa. 32. a. Sciunt autem iusti, qui habent legem Dei in corde. Isa. 51. c. Scientia est Domini est humilitas. Isa. 11. a. quam scientiam docuit Dominus, quoniam dixit: Discite a me quia mitis sum & humilis corde. Scientia autem Dei autem nominis Dei, est in mundo post Christum incarnatum, sicut & scire diuina promissa. Gen. 15. b. Exo. 33. c. Isa. 52. d. Et scientes Deum in Babylone, sunt Fideles ex Gentibus in seculo. Ps. 86. Scire autem quod Deus sit Dominus deus tertio. Ezech. 29. Ut prima cognitio sit in corde, secunda in anima, tertia in spiritu. Primo super terram: secundo mundi huius conuersatione finita: tertio post resurrectionem. Scire autem uespere, quod Deus eduxit de terra Aegypti, est cognoscere redemptionem in fine seculorum factam. Exo. 16. b.

Cognitio experientialis. Scientia boni, & mali dicta est esse in ligno, quia ex illo intrauit scientia & erubescencia, transgressione facta: & cognouit homo bonum, quod careret, & malum, quod afficeret, per experientiam. Gen. 2. b. Ita deus tunc scire malus, quoniam punitur. Iob. 21. c. Et Aegyptij & Pharaon sciuerunt quod sit Dominus, per experientiam flagellorum. Exo. 7. a. 29. g. 31. a.

Scientia praedicationis. Scientia obtestandi, est scientia doctorum, aias ad bona opera instruendum. Exo. 1. d. Et scientia Beseleel construendi tabernaculum, est doctorum contruentionem ecclesiae Dei. Exo. 31. a. 35. d. 36. a. Scientia quoque discernendi quid comedendum, & c. est sacerdotum & praedicatorum. Leu. 10. b. 11. g. Qui et scire debent, quo tempore mundum quid, vel immundum

Aug. 1. de gen. cont. Manich. 22.

Gre. 1. Iob. 31. Gre. 21. mor. 6. Hila. f. Ps. 138. Hila. f. Ps. 68.

Gre. 13. mor. 12. Gre. 30. mor. 21.

Gre. 13. mor. 13.

Hier. f. Hose. 6. & f. Iere. 3. & f. Isa. 51. Gre. 1. Reg. 2. Ruper. 2. f. Isa. 8.

Hie. f. Ezech. 29. & f. Ps. 76.

Chry. f. Gen. ho. 16. Aug. 8. de gen. ad li. ter. 14.

Gre. 15. mor. 23. Glo. int. f. Exod. 7. Glo. ord. f. Exod. 1.

fit, hoc est, cognoscere an peccauerit quis ignoranter, an scienter.
Leui. 14. f.

Glo. int. Isa. 58.

Hic. s. Isa. 29.

Gre. 27. mor. 24.

Am. s. Ps. 18.

Gre. s. 1. Reg. 6.

Ruper. s. Hose. 2.

Hic. s. Isa. 8.

Hic. s. Ps. 88.

Aug. s. Ps. 88.

Hic. s. Isa. 29.

Glo. int. s. Isa. 47.

*Ruper. 1. victor. ver
bi Dei. 14.*

Gre. 35. mor. 1.

Ber. ser. 2. Assump.

Euch. for. spiritual. 8

Hic. s. Isa. 14.

Hic. s. Isa. 1.

Gre. s. Eze. 9.

Scire vias Dñi est cognoscere præcepta eius: vel occulta iudicia & voluntates & actiones. Isa. 58. 1. Hanc scientiā nolūt impij. Job. 21. b. Scient errantes spiritu intellectum; quando Iudæi venient ad fidem. Isa. 29. g.

Scientiā perfectā & magnā, sunt, quæ post hanc vitam habentur: aut quum hic doctores ad alta se eleuantes, deorsum se humiliter per cognitionem suā ignorantia inclinant. Job. 37. c.

Scientia indicata nocti, est reuelatio facta Ioanni Baptiste adhuc in vtero existenti. Pl. 18.

Scire quare non recedat manus Dñi à puniendo, est tunc intelligere vtilitatem compunctionis, & afflictæ carnis bonum, quando de fiducia diuinæ indulgentiæ ineffabiliter letantur. 1. Reg. 6. b.

Scire Dñm datur pro præmio. Hose. 2. d. Vnde Ioan. 17. a. Hæc est vita æterna, vt cognoscant te, & c. Sic vocare patrē cœlestem & matrē, qui videt Deum: nondum autem scit, qui ex parte cognoscit. Isa. 8. a.

Scire iubilationem, est scire vincere dæmones, & exultare de victoria. Pl. 88. Vel est scire vnde debet iubilare, hoc est, gaudium habere, quod explicare non possunt non de se, sed de Deo gaudere.

Scientes litteras erant principes Iudæorum. Isa. 29. d. qui tō magis culpantur, quod non intelligerent scripturas, quæ de Christo erant.

Scientia Babylonis, est scientia philosophorum, & hæreticorum, & diuinatio, & astrorum inspectio. Isa. 47. c. Est etiam scientia arrogantium, quæ sine charitate inflat: qualis erat scientia Elihu. Job. 36. a.

Scientes bellum, sunt dæmones, qui superbia sua erecti sunt contra Deum. Baruch. 3. c.

Absque scientia celat consilium Leviathan. Job. 42. a. quia quamuis contra infirmitatem nostram multis fraudibus occultetur, protektoris tamen nostri sancta nobis inspiratione detegitur. Absq; scientia celat consilium: quia licet tentatos lateat, latere tamen tentatorum protectorem minimè potest.

Scriptus, vide Iuncus. Sciscitari, vide Interrogare.

Scopæ, Scopare.

Scopæ, sunt instrumentum, quo pauimenta verruntur. Scopæ significare possunt præcepta legis: & et confessionē quibus aīa ab omni vitiorum sordē mūdatur. Matt. 12. d. Luc. 11. c. Pl. 76.

Scopæ et sunt curæ superstitionis per venam gloriam exercitata. Scopat Deus terendo, quū puniēdo mundat cordes ab aīa. Isa. 14. f.

Scoria.

Scoria, est purgamentum & sex metallorum: sicut spuma, quæ ex feruescente materia tollitur.

Scoria significare potest falsas & ineptas traditiones Iudæorum: vel hominem peccatorum sordibus inquinatum. Isa. 1. f. Eze. 12. d.

Scorpius, Scorpio

Scorpius, est animal venenosū brachijs amplexēs, & cauda feriēs. Scorpiones erāt Scribæ, & Pharisei, aduersus Chrm: quæ uerbis fallacibus & bladii eū capere in sermone nitebant. Scorpio enim ea dē plaga cutē aperit, & uenenū infundit. Quā rōne Ezechiel dicitur est. Eze. 2. c. Fili hoīs, in medio scorpionum tu habitas. Generaliter aut scorpiones sunt oēs blandi & malitiosi: qui bonis quidē in facie

non resistunt: sed mox ut recesserint, derogant alios quos ualuerint inflam.

Scire præcepta.

Iudæi venientes ad fidem.

Cognitio post hanc vitam.

Cognitio in reuelatio Ioannis Baptiste facta.

Cognoscere bonum diuinæ castigationis.

Cognitio beati fici.

Principes Iudæorum.

Scientia Philosophorum, & hæreticorum.

Dæmones.

Detectio fraudum diaboli.

Præcepta. Confessio.

Curæ superstitionis.

Castigatio Dei.

Traditiones Iudæorum.

Peccator.

Scribæ, & Pharisei.

Blandi, & malitiosi.

Hostes Israel.

Dæmones.

Violenti.

Desperatio.

Hæreses.

Aculei timoris contemptibiles mundi.

Deus pater.

Cognoscens Deus voluntates bonis.

Formatio mundi. Formatio hominis.

Liber prædestinatorum.

in flammā: quæque possunt noxia immitant. mortifera inferre occulte non desinant Hostes etiam Israel erant scorpiones, quando blandicijs eos inducebant in errores, & idololatriam: & postea occidebant Apocalyp. 9. a.

Scorpiones quæque dicuntur dæmones: vt quū dicit Christus. Luc. 10. d. Ecce dedi vobis potestātē calcandi supra serpentes & scorpiones.

Scorpiones etiam dici possunt violenti in proximorum iniurias.

Scorpio cauda nocens, desperationis est typus: & qui in desperatio nem inducit, scorpionem porrigere dicitur. Luc. 11. b. Vbi etiam hæreses significare potest, sub blandis verbis venenum inferentes.

Scortari, Scortum, vide Meretrix.

Serabro.

Scrabro, quæ crabronem dicunt vespis est similis: & vbi communis translatio habet serabrones, septuaginta dicunt vespas. Ait eos de equino stercore nasci. Designant aut aculeos timoris. Item contēpti biles mundi, qui se oīum peripsēma reputabāt: per quos fugauit Deus principem mundi. Exo. 23. d. Deut. 7. c. Iosu. 24. c.

Scribere, Scriptor, Scriba, Describere, Exarare.

Scribere, notæ significationis est. Est aut eorum propriū, qui aliquid condunt, vel aliquid opus faciunt: vnde scriptores. Scribit aut, qui exarat, seu format characteres: & qui dat litteras, aut mādāt & ordinat & qui memoriæ mandat: & qui sculpsit. Exo. 34. d. scripsit in tabulis verba fœderis. scribere autem apud Hebræos erant literati.

Scriba scribens velociter, dici potest Deus pater producens Verbum. Pl. 44. Et dicitur scribere producendo filium: quia quod lingua loquitur, sonat & transit: quod verò scribitur, manet. Cū ergo dicat Deus verbum, quod non sonat & transit, sed dicitur & manet, scriptis hoc maluit Deus comparare, quam sonis. Velociter aut Dei tale est, vt velocius nihil sit. In scripturis, n scribitur litera post literā, syllaba post syllabā, verbū post verbum nec ad fm trāsitur, nisi primo præscripto. Ibi autem nihil velocius: vbi non multa sunt verba, nec tamen aliqd prætermisum est, quum in vno sint omnia.

Scribuntur omnes in libro Dei. Pl. 138. quia omnes homines nō absque voluntate Dei nascuntur, vel omnes voluntates nostræ apud Deum plenissimè describuntur.

Scripsisse dicitur Deus legem, quia eā tradidit Moysi describendā. Exo. 24. c. Leui. 11. a. scribit autem in corde. Iere. 31. f. quia neque qui plantat, est aliquid, neque qui rigat; sed qui incrementum dat Deus.

Scripsit Deus tabulas, quando formauit mundum. Scriptæ quoque tabulæ digito Dei, & ex vtraque parte scripturam habentes, designāt primum hominem à Deo formatum, & gratia ac ad virtutibus ornatū. Exo. 31. d. 32. b. sic & homines dicebantur epistola scripta in tabulis cordis. 2. Corint. 3. a. scripsit quoque Deus testamentum nouū in cordibus, quia dat gratiam spiritus sancti. Iere. 31. f. Et scribit visū propheta, sed quod explanari debeat in tabulis cordis. Habac. 2.

Scripsit Deus librum prædestinatorum. Exo. 32. g. scriptura quoque domus Israel, est liber prædestinationis, in quo nō scribuntur mali prophete. Eze. 13. b. Huc referri videntur scripturæ populorū. Pl. 86. Et scribunt agri in libro, hoc est, Fideles in libro viuētiū. Iere. 31. b. scribi aut in libro Dei, aut in vita, est esse de beatorū numero, vbi mali non scribuntur cum iustis. Pl. 68. 138. Isa. 4. a. Apoc. 13. c.

Scribens Moyses eadē verba in secundis tabulis, quæ erāt in priori.

HHHh 3 bus,

Ruper. s. Apoc. 13. c.

Bast. s. Psal. 28.

Euch. for. spūa. 5.

Bast. Exar. ho. 10.

Aug. epist. 121 &

de verbis Domini.

serm. 29.

Ruper. 7. s. Ioan.

Aug. 9. in Exod. 93.

Ruper. 3. s. Exo. 39.

Aug. s. Psalm. 44.

Euch. q. in Psalm.

Cle. Alex. 6. Strom.

Hic. s. Haba. 2.

Ori. s. Ezech. ho. 2.

Hier. s. Iere. 31.

Ori. s. Iosu. ho. 9.

Gre. 2. 2. mor. 19.

Aug. Psalm 101.

Beda. f. 8. r. 7.

Hie. f. 1. 3. 8.

Ge. 2. 2. mor. 19.

f. Ezech. hom. 9.

Hila. prolo. f. Ps.

Aug. f. 4. po. ho. 4.

Hier. f. Ezech. 1. & f.

Psalm. 86.

Arno. f. Psalm. 39.

Hie. f. Ezech. 16.

Gre. 12. mor. 26.

Amb. 2. de penit. 6.

Gre. f. Ezech. ho. 9.

Hie. f. Isa. 10.

Aug. f. Apoc. ho. 3.

Gre. 11. mor. 24.

Glo. ord. f. Exod. 28.

Gre. 1. 1. Reg. 10.

Ori. f. Matt. ca. 13.

& hom. 16.

Hier. f. Psalm. 44.

bus, designauit renouationem legis per Chrm faciendam. Exo. 3. 4. d.

idem designauit Iosue scribens super lapides Deuteronomium, hoc

est, nouam legem. Ios. 8. g. De hoc dicitur. Ps. 101. Scribantur hæc in ge-

neratione altera. Scribenda est autem lex Dei in tabulis cordis: vt la-

tissimè & sp. in memoria habeatur. Pro. 3. 1. 7. a. Scribens Isaia stylo

hominis, designat scripturam intelligendam ab hominibus. Isa. 8. a. Scri-

bit aut librum ipse, qui iudicat, hoc est, Chrs nouum testamentum, per

quod i. dicaturus est. Iob. 31. b. Ipse est vir habens atramentarium ad

renes. Eze. 9. a. Scriptus liber intus & foris est sacra scriptura cotines

præterita & futura vel literam & spiritum: vbi pascit historia simplices,

mysterijs vero eruditiores. Eze. 2. d. Apoc. 5. a. Scriptura populorum desi-

gnat sacram doctrinam: quæ omnibus est exposita. Ps. 86.

Scriptum est in capite libri de Christo, hoc est, in initio Psalterij: vel

in tota sacra scriptura, quæ est caput, vel capitulum. Psal. 39.

Scribitur tripliciter scriptura. Pro. 22. c. hoc est, secundum literam, se-

cundum tropologiam, quæ recedimus à litera, & paulatim ad altiora conscendi-

mus, dicere Apost. Scriptum est: Nō alligabis os boui trituranti: statim;

sequitur: Nūquid de bobus cura est Deo? An pp nos utiq; loquutus est,

Extrema, id est, tertia est sublimis sacra; intelligētia, iuxta illud eius-

dē Apostoli: Propterea relinquet hō patrē suū & matrē, & adhærebit

uxori suæ Sacramētū hoc magnū est: Ego aut dico in Chro & ecel. a.

Scripsit Moses ob monimētū, pugna Amalec ptra Israel, & victoriā

aduersus eos. Exo. 17. d. vt vcz ad moneamur pugnādū nobis cē cōtra

diabolū, mundū & carnem: & reportandam victoriā per orationes.

Descriptū dicitur Deus Sion, in manibus suis: vt perpetuam &

peculiarem ecclesiæ curam se ostendat habere. Isa. 49. d.

Scripti sunt sermones Iob in plumbi lamina. Iob. 19. c. qñ data

sunt præcepta Iudæis: qui ea & sine labore perceperunt, & celeriter

transgrediendo perdidērunt. Exarati verō sunt in silice, quando Gen-

tilitati præcepta sunt tradita, quæ vix ea custodienda suscipere potuit,

sed tamen fortiter suscepta seruauit.

Scriptæ lamentationes, & carmen, & vā. Eze. 2. d. designant illum

saluum esse in futurum, qui in hoc seculo fuerit de numero lugen-

tium. Vel lamentationes sunt penitentium, carmen laudantium: Vā aut

est cōminatio æternæ pœnæ: quæ oīa in sacra scriptura continentur.

Scribit puer paruulus residuos Aſſyriorum, quando Christus di-

scernit à suis hereticos condemnandos. Isa. 10. c.

Scribit Christus nomen suum super Fideles. Apo. 3. c. quando fa-

cit vt à Christo dicantur Christiani.

Scribere dicitur Deus amaritudines contra genus humanū. Iob.

13. d. quia diu super nos eius flagella perdarant. Et quia sententia de

mortalitate nostræ carnis aduersus Adam lata, vsque ad vltimum mu-

tari non valebit. Quod. n. loquimur transit qñ verō scribimus manet:

Scribere Sanctum Domini in lamina. Exo. 3. 9. c. est reformare ima-

ginem Dei in corde.

Scribes Samuel legē regni. 1. Reg. 10. d. designat p̄dicatōē a Imo-

nentē subdito, vt obediāt platis. Sic dicebat Chrs. Ios. 1. c. Memō-

re sermonis mei, & c. Et Paulus Hebr. 13. b. Memōte p̄positi orō & c.

Et. 1. Corint. 9. b. Qui euangelio seruit, de euangelio viuat. Scriba est

p̄dicator: & scribit velociter, quū ad est virtus spiritus sancti. Ps. 44. Et

scriba doctus, est habens literam legis, à qua transit ad spiritū. Matt.

13. g. Et scribæ, quos mittit Christus, sunt qui sequuntur literā euan-

Institutio noua
legis.Scriptura de
Christo.Triplex sensus
scriptura.Cura Dei erga
Ecclesiam.Præcepta data
Iudæis, & Gen-

tilibus.

Condemnatio
hereticorum.Christianorum
nomen.

Flagella gene-

ris humani.

Reformare ima-

ginem Dei.

Prædicator.

geli, quæ non occidit. Mat. 23. d.

scribere quinquaginta batos olei, est accipere remissionem. Scri-

bere aut octoginta coros tritice est cōfiteri resurrectionē. Luc. 16. b.

Inscriptio tituli designabat firmitatem fidei: vel æternitatem, quæ

habetur ex morte Christi. Item firmitatem regni Christi: vnde non

potuit corrumpi. Ps. 55. 56. 59. in titulo.

Super scriptio numismatis, est insigne in anima, quo lucet in ea:

Vel nomen Dei, vel principis huius mundi. Matt. 22. c.

Scribi in terra, est præponendo terrena cōdemnari, & Ori. f. Ier. ho. 4.

deleri de libro viuētiū Ier. 17. b. sic scribebat Iesus in terra cōdēnās

peccatores. Iterū aut scribens, designat se eos tā veteri q̄ noua lege

condēnare. Scribens aut digito in terra, indicat se esse, qui p̄ius scri-

psit legem in petra: sed non scribit in terra: quia fructū q̄rit. Io. 8. a.

Scriba sumitur pro Scribis, & Phariseis. Isa. 33. c. Scribæ autem

Iudæorum, sunt qui non recedunt à littera legis: & qui diuinas lit-

teras se scire arbitrantur. Matt. 20. c. 23. a. 26. a. Et scribentes iniusti

tias, erant Scribæ, & Pharisei, & heretici. Isa. 10. a.

Scriptus liber monumenti corā Dño, erat blasphemiarū, quas ip-

se puniturus est in iudicio. Mala. 3. d. Quæ rōne scriptæ sunt iniqui

tates corā Deo. Isa. 65. a. Secundum autem scripta in volumine volā

te iudicabitur vnusquisque. Zac. 5. a. Scriptum peccatum Iuda stillo

ferreo est peccatū Iudæorū in nece Chri. vel Chriānorū impeniten-

tiū: quorū peccata nō delebunt, nec abscondentur i iudicio. Ier. 17. a.

Scribere super buxum, est prophetare certum & futurum esse, qd

dicitur. Isa. 30. b. Sic scribere iubetur Iuda & Israel in lignis, ob ma-

iorem certitudinem. Eze. 37. d.

Scribit manu sua Dño, qd nouo fidei tyrociniō gloriat. Isa. 44. a.

Scrupulus.

Scrupulus, p̄prie, ē lapill⁹ asp. q̄ calceo latēs plerūq; nos lædit:

Sp̄llusq; dolorē infert. Vñ p̄ solitudine & difficultate ponit: & p̄ eo

qd cōscientiā remordet, nec quietā esse sinit. Ita dixit Abigail ad Da-

uid. 1. Reg. 25. c. Nō erit tibi hoc in singulū, & in scrupulū cordis.

Scrutari.

Scrutari, est inquirere inuestigando, vt ea, quæ latent inueniatur.

Scrutabitur Deus Hierusalem lucernis, quū aīam ēt iusti exami-

nabit: & quū de sermone & cogitationibus exiget rationem. Amos.

9. a. Sophoniē. 1. c. Iob. 10. b. Scrutatus est ēt Hierusalē lucernis, quan-

do segregauit ex Iudæis Fideles, anteqm Hierusalē destrueret. Scruta-

tur etiā corda & renes, hoc est, cogitationes & delectationes. Ps. 7.

Scrutatur Deus murum hereticorum, quum eorum fallacias &

munimēta detegit. Isa. 22. b. Quum aut scrutari sit tortura veritatem

elicere, Deus scrutari dicit, quum, quæ cognoscit, in lucem profert.

Scrutatur Deus per doctores profunda fluuiorum, quum dicta le-

gis, quæ caligosa nimis historia obsecrat, spiritali interpretatione

illuminat, & patefacit. Iob. 28. b. Scrutatur ēt profunda fluuiorū: quū

secreta conscientia examinat.

Scrutatur generator substantiā peccatoris. Ps. 108. quū Christus exi-

git vsuras verborum prudentiæ, quibus malē vtuntur heretici vel

quū omnia debita exigunt à Iudæis, qui expectant remissionē pec-

catorum per Christum, per quem solum remittuntur peccata.

Scrutantur fures abscondita Elau, hoc est, Gentiles fruuntur my-

sterijs Iudæorum, quæ ipsi neglexerunt. Abdi. b.

H H H h h 4 Scrutan-

Hie. Aglaſte.

Hila. f. Ps. 55.

Basi. f. Ps. 59.

Aug. f. Ps. 56.

Ori. f. Matt. ho. 21.

Ori. f. Ier. ho. 4.

Amb. epist. 76.

Hie. f. Ier. 17.

Aug. f. Io. tra. 13.

Ori. f. Matt. ho. 11.

Hie. f. Isa. 10.

Hie. f. Mala. 3.

Ori. f. Ier. ho. 12.

Hie. f. Isa. 30.

Hie. f. Isa. 44.

Lyra. f. 1. Reg. 28.

Hie. f. Ier. ho. 12.

Hie. f. Mala. 3.

Hie. f. Isa. 30.

Hie. f. Isa. 44.

Hie. f. Mala. 3.

Hie. f. Isa. 30.

Hie. f. Isa. 44.

Hie. f. Mala. 3.

Hie. f. Isa. 30.

Hie. f. Isa. 44.

Hie. f. Mala. 3.

Hie. f. Isa. 30.

Hie. f. Isa. 44.

Hie. f. Mala. 3.

Hie. f. Isa. 30.

Hie. f. Isa. 44.

Hie. f. Mala. 3.

Hie. f. Isa. 30.

Hie. f. Isa. 44.

Hie. f. Mala. 3.

Hie. f. Isa. 30.

Hie. f. Isa. 44.

Hie. f. Mala. 3.

Hie. f. Isa. 30.

Hie. f. Isa. 44.

Hie. f. Mala. 3.

Hie. f. Isa. 30.

Hie. f. Isa. 44.

Hie. f. Mala. 3.

Hie. f. Isa. 30.

Hie. f. Isa. 44.

Hie. f. Mala. 3.

Hie. f. Isa. 30.

Hie. f. Isa. 44.

Hie. f. Mala. 3.

Ambr. & Hilar. f.
Psalm. 118.
Glo. ord. f. Job. 36.

Amb. de. fuz. secu. 4.
& 2. de. Iacob. 5.
Hila. f. Psalm. 63.
Hier. & August. f.
Psalm. 63.

Glo. ord. f. Exod. 28.
Glo. ord. f. Exod. 32.
Hie. f. Zach. 3.
Glo. ord. f. Ezech. 40.
Hiero. f. Isa. 54.

Gre. 14. mor. 16.
Gre. 18. mor. 20. &
f. Ezech. hom. 18.
Hie. f. Haba. 2.

Ori. f. Isa. ho. 8.
Hie. f. Isa. 30. 40. &
f. Iere. 14.
Philo. 2. allego.
Beda. f. Exod. 10.

Scrutantur testimonia Dei, qui considerant Deum, Angelos & Genesiles fructus mysterii. Scrutantur testimonia Dei, non qui alia. Ps. 118. Scrutari autem vias Dei, videtur esse eius consilia & iudicia inquirere. Job. 36. c.

Scrutans dispensor Ioseph facos fratrum eius, est minister Christi inquirens & examinans Fideles. Gen. 44. a.

Scrutans Laban tabernacula Iacob. Gen. 31. est diabolus querens vitia in homine: qui etiam circuit querens, quæ deuoret.

Scrutat ores terræ sunt Principes, & Philosophi. Isa. 40. f. Et scrutantes iniquitates, qui defecerunt, sunt philosophi, & hæretici aduersus Deum. Ps. 63. Scrutantur autem hæretici iniquitates, quum scripturas, sacras ad peruersos sensus trahere conantur. Scrutantes etiam scrutinia fuerunt Iudei, querentes calumnias aduersus Christum.

Sculpere. Sculptile, sculptor, cælare, Anaglyphon.

Sculpere, est cædendo imaginem aliquam efficere, & propriè in marmore & aliis lapidibus ac etiam in lignis sculptura fieri dicitur. Constatuta verò in metalis, quæ igne solui possunt atq; cõ-

flari, vt in auro, argento, ære, & cæteris.

Sculpere sactum Domini in lamina, est in corde reformare imaginem celestis. Exo. 28. f.

Sculpta scriptura Dei in tabulis lapideis. Exo. 32. d. est data lex in cordibus hominum.

Sculptura lapidis, quem cælatur Deus, est passio Christi. Zac. 3. d.

Sculpturæ portarum templi descriptionem mysteriorum significare possunt, & etiam cælata Cherubim, & palmæ, quæ etiam designant memoriam victoriæ Christi, & martyrum. Ezech. 40. c. 41. e.

Sculpere nomina filiorum Israel in lapidibus, est ornare virtutibus meates. Exo. 28. b. 3. 5. d. 3. 9. b. Isa. 54. c. Cælaturæ quoque capitum columnarum, sunt varia virtutum opera. Exo. 27. b. 38. c. Cælaturæ et tabularum templi, sunt eminentiam Sanctorum opera, quæ aliis in exemplum proponuntur. 3. Reg. 6. c. Sculptantur autem tornis, quum in tantum virtutibus operâ impendunt, vt ab harum tramite nullis circumstantiis rerum contrarietibus, nullis possint bandimentis auereri. Sculpturæ quoque in mari æneo, sunt exēplata bonorum, quæ malorum, bonorum ad imitandum, malorum ad vitandum. 3. Reg. 7. d.

Anaglyphæ prominentia in portis templi interioris. 3. Reg. 6. d. sunt in pralatis certissima bonorum operum documenta, & quæ nemo in sinistram partem interpretari valeat.

Sculpuntur verba Iob in silice, quum sacra eloquia Gentilitati traduntur. Iob. 19. d.

Sculpti lapides in ecclesiæ structura, sunt sancti Doctores, qui id quod loquentes asserunt, operibus ostendunt. Isa. 54. c.

Vt sculptura sit in lapidibus & marmoribus, & constatuta in metallis, q̄ solui p̄nt, & cõflari. Itā sculptura d̄r esse in his dogmatibus, quæ stultitiā prima fronte demonstrat: Cõflatio verò est, vbi, & esse aliqua rō sapientiæ secularis, & veluti quodā auro disciplinis Philosophorum & splendore eloquentiæ, idolum cõflatur. Haba. 2. d.

Sculptile, qd̄ Gētilis p̄ Deo habebat, significare p̄t ad inuētiōnes p̄prias, & peccata, & hæreses, q̄ sūt sculptilia nō dantia pluriā. Exo. 20. a. Isa. 10. c. 21. c. 30. e. 40. e. 42. c. 44. b. Ier. 10. c. 14. d. Mic. 1. b. 5. c. Na hum. 1. d. Dñr aut̄ ponere sculptilia i abscondito, q̄ prauas de Deo in corde habent opiniones. Cogitationes et̄ prauæ dici p̄nt sculptilia.

Sculptura sit in lapidibus & marmoribus, & constatuta in metallis, q̄ solui p̄nt, & cõflari. Itā sculptura d̄r esse in his dogmatibus, quæ stultitiā prima fronte demonstrat: Cõflatio verò est, vbi, & esse aliqua rō sapientiæ secularis, & veluti quodā auro disciplinis Philosophorum & splendore eloquentiæ, idolum cõflatur. Haba. 2. d.

Sculptile, qd̄ Gētilis p̄ Deo habebat, significare p̄t ad inuētiōnes p̄prias, & peccata, & hæreses, q̄ sūt sculptilia nō dantia pluriā. Exo. 20. a. Isa. 10. c. 21. c. 30. e. 40. e. 42. c. 44. b. Ier. 10. c. 14. d. Mic. 1. b. 5. c. Na hum. 1. d. Dñr aut̄ ponere sculptilia i abscondito, q̄ prauas de Deo in corde habent opiniones. Cogitationes et̄ prauæ dici p̄nt sculptilia.

Sculptura sit in lapidibus & marmoribus, & constatuta in metallis, q̄ solui p̄nt, & cõflari. Itā sculptura d̄r esse in his dogmatibus, quæ stultitiā prima fronte demonstrat: Cõflatio verò est, vbi, & esse aliqua rō sapientiæ secularis, & veluti quodā auro disciplinis Philosophorum & splendore eloquentiæ, idolum cõflatur. Haba. 2. d.

Sculptile, qd̄ Gētilis p̄ Deo habebat, significare p̄t ad inuētiōnes p̄prias, & peccata, & hæreses, q̄ sūt sculptilia nō dantia pluriā. Exo. 20. a. Isa. 10. c. 21. c. 30. e. 40. e. 42. c. 44. b. Ier. 10. c. 14. d. Mic. 1. b. 5. c. Na hum. 1. d. Dñr aut̄ ponere sculptilia i abscondito, q̄ prauas de Deo in corde habent opiniones. Cogitationes et̄ prauæ dici p̄nt sculptilia.

Sculptura sit in lapidibus & marmoribus, & constatuta in metallis, q̄ solui p̄nt, & cõflari. Itā sculptura d̄r esse in his dogmatibus, quæ stultitiā prima fronte demonstrat: Cõflatio verò est, vbi, & esse aliqua rō sapientiæ secularis, & veluti quodā auro disciplinis Philosophorum & splendore eloquentiæ, idolum cõflatur. Haba. 2. d.

Sculptile, qd̄ Gētilis p̄ Deo habebat, significare p̄t ad inuētiōnes p̄prias, & peccata, & hæreses, q̄ sūt sculptilia nō dantia pluriā. Exo. 20. a. Isa. 10. c. 21. c. 30. e. 40. e. 42. c. 44. b. Ier. 10. c. 14. d. Mic. 1. b. 5. c. Na hum. 1. d. Dñr aut̄ ponere sculptilia i abscondito, q̄ prauas de Deo in corde habent opiniones. Cogitationes et̄ prauæ dici p̄nt sculptilia.

Sculptura sit in lapidibus & marmoribus, & constatuta in metallis, q̄ solui p̄nt, & cõflari. Itā sculptura d̄r esse in his dogmatibus, quæ stultitiā prima fronte demonstrat: Cõflatio verò est, vbi, & esse aliqua rō sapientiæ secularis, & veluti quodā auro disciplinis Philosophorum & splendore eloquentiæ, idolum cõflatur. Haba. 2. d.

Inquirere consilia Dei

Examinari minister Christi fideles.

Philosophi. Hæretici.

Iudei querentes Calumnias in Christum.

Reformatio imaginis.

Lex in corde.

Passio Christi.

Mysteria.

Memoria victoriæ Christi.

Ornare mentes virtutibus.

Exempla.

Perfectorum operum.

Sacra eloquia Gentilitati tradita.

Doctores sancti.

Dogmata falsa.

Adinuationes propriæ.

Peccata.

Hæreses.

Cogitationes prauæ.

Irrifores legis Dei.

Synagoga.

Orationes hæreticorum.

Sancti.

Transitus Christi, & Apostolorum ad Gentes.

Coniuratio principum Iudeorum in Christum.

Iudicium de infidelitate Iudeorum.

Sermo Euangelicus.

Sculptilia Chanaan, dici possunt irrifores legis Dei. Ps. 105.

Scurra, Scurrit.

Scurra, est qui risum ab audientibus captat, non habita ratione veræ secunditiæ, aut dignitatis Michol reputauit David scurram. 2. Reg. 6. d. Designauit autem synagogam contemnentem humilitatem Christi. Prohibetur scurritas. Ephes. 5. a.

Scutum vide Chypreus.

Scutulata

Scutulata vestis dicitur, quæ habet quosdam orbes, vel circulos, quæ scutulis distincta. Et vbi nostra translatio Ps. 44. dicit: Circumacta varietatibus. Alia translatio habet, Scutulatis.

Scutulata significare possunt orationes hæreticorum, & Philosophorum, arte dialectica confectas. Ezech. 27. c.

Scyphus, vide Calix.

Scytropodes, vide Olla.

Seboim.

Seboim, id est, caprea: nomen vallis. 1. Reg. 13. d. designat Sanctos, qui per magna merita, quasi per magnos saltus cœlum ascendunt.

Seboler.

Seboler, id est, spina. Iudi. 12. c. Sic dicitur punctus in littera Hebraica Sin ad dextram, qui facit ipsam proferri, vt. S. nostra. Punctus vero Ciboler ponitur ad sinistram eiusdem litteræ, & facit eam proferri, vt Samach.

Secare, vide Abscindere.

Secedere.

Secedere, est seorsum ire, & ab hominum frequentia recedere. Scedens Christus in desertum locum. Matt. 14. b. designauit tractum suum ad Gentes. Idem designauit secessus eius in partes Tyri & Sidonis. Matth. 15. b. Scedens etiam Ioseph in partes Galilee, transitum Apostolorum ad Gentes adumbravit. Matth. 2. c.

Secretum, vide Arcanum.

Seffa, Factio.

Seffa est inter Philosophos, aut Philosophis similes, qui eadē dogmata & opiones sequuntur: vt secta Epicureorum, aut Academicorum, & inter Iudeos secta Phariseorum, & Sadduceorum. Esther. 8. b. Gala. 5. d. Factio etiam ad sectam refertur, & est veluti coniuratio malorum in aliquod facinus: vt factio lasciuientium, fuit coniuratio principum Iudeorum aduersus Christum. Amos. 6. b.

Seffari, vide Sequi.

Securis.

Securis, est instrumentum ad secanda signa idoneum: vnde & a secando nomen habet.

Securis ad radices arborum posita, designabat abscindendos esse Iudeos per infidelitatem: aut iudicium de infidelitate Iudeorum, cæterorumque peruersorum. Matt. 3. c. Luc. 3. b. Designatur etiam ipse Christus, qui secuit omnes malos, qui velut ex manubrio & ferro; tenetur ex humanitate, sed incidit ex diuinitate.

Potest etiam designare sermonem Euangelicum, quo secantur hæreses. 4. 6. f. Maith. 3. c.

Securis

Arno. f. Ps. 105.

Hier. ad Principiā.

Hie. f. Ezech. 27.

Gre. f. 1. Reg. 13.

Lyra. f. Iudi. 12.

Ori. f. Matth. cap. 14.

Hila. f. Matth. Cano.

2.

Rup. f. Amos. 6.

Hil. f. Mat. Cano. 2.

Gre. ho. 9.

Hie. adue. Heluidiū

& f. Maith. 3.

Lyra. Gen. 49.

Lyra. Gen. 19.

Gre. f. Cant. 5.

Beda. f. Gen. 38.

Gre. ho. 33.

Ori. f. Mat. ho. 24.

Gre. f. i. Reg. 1.

Glo. ins. f. Gen. 21.

Beda. f. Gen. 31.

Hila. f. Ps. 136.

Hie. f. Aug. f. Ps.

136.

Gre. 30. mor. 31.

Amb. epist. 13.

Ori. f. Ps. 36. ho. 5.

Hie. f. Hore. 12.

Philo de gigantibus.

Lyra. f. Matth. 13.

Hil. f. Mat. Can. 11.

Gre. 3. mor. 14. 23.

Hila. f. Ps. 126.

Gre. mor. 20.

Ori. f. Iere. ho. 11.

Amb. de obis. Valē.

f. Ps. 118. ser. 2.

f. Luc. 10.

Sedere inforti, dī qui habet firmitatem in Chro. Genes. 49. c. Et sedet populus i pulchritudine pacis, quū q̄scit in Chro. Isa. 32. d. 5. 2. a.

Sedens Lor ad fores ciuitatis sodomorū. Genes. 19. a. designat volē tem seruare proximos à periculo peccati.

Sedere corā Ioseph, est percipere doctrinam Christi. Gen. 43. g. Sedent autem iuxta fluentia plenissima vt columbæ, qui tractantes sacrā scripturam, cognoscunt in insidiis dæmonum. Cant. 5. d.

Sedens Thamar in biuio iuneris. Gen. 38. c. designat ecclesiam ex Gentibus venientem ad fontes baptisimi. Vel est proficiens in dilectio ne proximi, & velut ambulando ad perfectionem tendens.

Sedens Moses in lapide, est lux quiescens in ecclesia. Exod. 17. d. Sedere super cathedram Moyſi, est docere legem Moyſi. Mat. 23.

a. & sedens Eli in sella. 1. Reg. 1. b. honorē Iudaicæ sacerdotij & populi designabat. Sedebat autē ante fores templi, & non intus, vt indicet carnale ministerium, quod non intrat ad spirituale. Et sedens Agar procul & cōtra puteum, est lex accipiens sensus falsos à Iudæis. Gen. 21. b.

Sedens Rachel super stramenta cameli, & operiens idola. Gen. 31. c. designat humilitatē pœnitentiæ, per quam teguntur peccata. Sedere ē super flumina Babylonis. Ps. 136. est vitiorum recognitionē habere, & dolere de rebus huius mundi separantibus à cœlesti patria, quasique priori fluxui resistere. Et sedes mulier in domo diebus triginta, est aia agēs pœnitentiā. Deut. 2. 1. c. Et sedere in tabernaculis sicut i diebus festiuitatis, est pœnitentiā agere, sicut qñ filij Israel habitabāt in deserto. Iose. 12. c. Sedere ē in cinere, sicut qñ filij Israel habitabāt in deserto. Iose. 12. c. Sedere ē in cinere, sicut qñ filij Israel habitabāt in deserto. Iose. 12. c.

Sedentes aues in spina, sunt Sancti oēs, quiescentes in hoc mundo in tribulationibus cum Christo. Baruch. 6. g.

Sedes Moses ad iudicandum. Exod. 18. b. designat tranquillitatem animi habendam ab eo, qui iudicaturus est. Sedebat autem solus, vt designetur paucorum esse quietē iudicare.

Sedentes secus littus ad eligendos pisces. Mat. 13. ferunt Angeli, vel sancti in iudicio.

Sedentes pueri in foro, erant Prophetæ prædicantes in synagoga. vel etiam Apostoli ipsi Iudæis prædicantes. Mat. 11. b.

Sedens Iob interquilinio. Iob. 2. designare pōt Chrm, q ad carnem veniens, infirma mūdi elegit, vt cōfundere fortia, q ē relictis Iudæis superbiēbus, in ea, quā dudū abiecerat, Gētilitate requiescit, & qui post ppetratas culpas libēter corda pœnitentiū possidet. In sterquilinio neo ē sedere, ē de se vilia q piā & abiecta scire. In sterquilinio nobis sedere, est ad ea q illicite gessimus, mētis oculos pœnitēdo reducere: vt quū ante nos peccatorū stercora cernimus, oē quod in animo de clatione surgit, inclinemus. In sterquilinio sedet q infirmitatē suā sollicitus respicit, & sese de bonis, q per gratiā percepit, nō extollit. Sic sedebat Abraham, quū dicebat: Loquar ad Dñm meum, quū sum pulvis & cinis. Gē. 18. d. Sedet ē in sterquilinio, q rebus huius seculi afficiē.

Sedere dicuntur qui mortui sunt, qui surgent in resurrectione. Ps. 126. Surgite postquam sederitis.

Sedebant in vmbra mortis, qui à diuini amoris notitia in obliuione larebant. Luc. 1. g.

Sedet solitarius, aut solus, qui multorū vitijs non cōicat. Iere. 15. d. Sedet ē solitarius, qui opera facit, ad quæ alij non attingunt. Thre. 3. d. Designat ē quietem iuuenis, qui vult fieri sapiens: anima, n. quiescendo fit sapiens. Sedet etiam in angulo domus, qui est in tranquillitate

Quies in Christo.

Seruans proximum à peccato.

Percipere doctrinā Christi.

Veniens ecclesia ad baptismum.

Professus in dilectione proximi.

Lex quiescens in ecclesia.

Docere legem Moyſi.

Honor Iudaicæ sacerdotij.

Dare sensus falsos legi.

Humilitas pœnitentiæ.

Quies sanctorum in tribulationibus.

Quies iudicantis.

Angeli, vel Sancti.

Propheta.

Apostoli.

Christus elegens infirma mūdi.

Manens in pœnitentibus.

Pœnitentes.

Cognoscere propria infirmitatem.

Amare mundana.

Mori.

Ignorantia Dei.

Separari à vitijs.

Magna operari.

Tranquillitas mentis.

Considerare. litate religionis, & in altitudine virtutum. Prou. 21. b. 2. d. Sedere ē in his, est considerare. Isa. 47. a. Et sedere in puluere, est meditari mor tem. Et sedere in tenebris, & in vmbra mortis. Luc. 1. g.

Recipere Dei beneficia, vel Eucharistiam. Sedere, interdum est accumbere: & sedere ad mentem potentis est recipere beneficia Dei, & etiam eucharistiam sumere: & audire sacrā doctrinā à doctore. Prou. 23. a.

Audire sacram doctrinā. Sedentes in porta, erant iudices, qui in portis ciuitatum sedere solebant: & hi aduersus Christum loquebantur. Pl. 68. Sunt etiam sedentes in porta, existentes in loco publico.

Indices. Sedere facere diuitem, est tradere dignitatem ecclesiasticā digniori, aut meliori, ex hoc quod est diues. Iacob 2. a.

Acceptio personarum. Sedere dicitur super iudicium, qui rectē iudicat de fide. Isa. 28. b. Rectē iudicare de fide. Vel dicitur de Christo iudice iusto.

Regnare. Sedere in solio, est regnare. Deut. 17. d. Postquā sederit in solio regni sui. Sedent autem super solium David, qui Christum imitantur: & etiam episcopi in sua dignitate. Iere. 21. a.

Imitatio Christi. Sedens Ezechiel vbi populus sedebat, antequam exponeret verbū Dei, designat prædicatorem prius conuersantem cum populo, quā prædicet vt sciat, quid reprehendere debeat. Ezech. 3. d.

Conuersans prædicator cum populo. Sedens Axa sup asinā, est aia p̄sides irrationalibus motib⁹. Iosu. 15. d. Sedens Ionas p̄ra Orientē, designat Iudæos expectantes aduentū Christi: sedebat autē sub vmbaculo, nēpe legis. Iona. 4. b. Sedentes ē cæci secus viā, sunt Iudæi, & Israelitæ iuxta legē & Prophetas. Mat. 20. d. Sedens rursus cæcus secus viā, est credens iā in Christū. Luc. 18. f.

Imperium anime. Seder sub vinea, qui discit sacram doctrinā: & sub ficu, qui quiescit in donis Spiritu sancti. Vel sedet sub vinea sua, qui p̄prijis rebus contentus est, nec multa querit in mundo. Mich. 4. a.

Indæi expectantes. Sedent diuites in humilitate, quando viri docti, & virtute præclari abiecti habentur in ecclesia. Eccle. 10. d.

Messiam. Sedere interdum, iudicare: & sedens Iob quasi rex, designat dominū, qui quasi rex sedet in corde, & circumstrepentes regit animorum motus in nostra cogitatione: & sedet primus, quando primum locum habet in mente, circumstantibus virtutibus. Iob. 29. d.

Discere scripturam. Sedet in domo sua ille, quē p̄scientia sua minimē remorder. Dā. 4. a. Contentus proprijs rebus. Sedere, quandoque est consentire. Ps. 25. Non sedi cum consilio vanitatis, id est et si intraui, non tamen consensi.

Abiectio bonorum. Sedere ad comedendū panē, interdū est vacare voluptatibus: vel nīmiū vacare sapientiæ seculari & poeticæ. Gen. 37. c. Sic sedebat populus in Aegypto super ollas carniū, qñ quiescebat in voluptatibus, & sedet populus manducare & bibere. Exo. 16. a. 3. 2. b. Sedere ē sup flumina Babylonis, est vacare libidini & p̄fusione vitiorū insistere. Ps. 136. Sedentes quoque mulieres, sunt in vitijs quiescentes. Eze. 8. f. Sedet in pelio ludentiū, qui cū alijs vacat voluptatibus seculi. Ier. 15. d. Ps. 25. Et sedet in terra, qui carnis desideriis inhaerent, & q̄ praua operatur. Sedent vero in puluere, qui terrenis cogitationibus alperſi, in infimis resident. Isa. 47. a. Thren. 2. d. Qui sedet quasi in ocio, & resolutur corpore, & inentionem mentis relaxat. Pl. 49. Ocioforum autem fabulæ sunt, quibus oblectatio fecitur, malignitas proditur.

Volentes seruare legem cum euangelio. Sedentes turbæ in terra. Mat. 15. d. sunt qui nullis operibus legis fidunt, sed peccatorum & corporum suorum origini hærent.

Volentes seruare legem cum euangelio. Sedentes filij Israel super ollas carniū. Exo. 16. a. designant eos ex Iudæis, qui volebant legem seruari cum euangelio.

Volentes seruare legem cum euangelio. Sedens

Volentes seruare legem cum euangelio. Sedens

Volentes seruare legem cum euangelio. Sedens

Volentes seruare legem cum euangelio. Sedens

Volentes seruare legem cum euangelio. Sedens

Volentes seruare legem cum euangelio. Sedens

Volentes seruare legem cum euangelio. Sedens

Volentes seruare legem cum euangelio. Sedens

Volentes seruare legem cum euangelio. Sedens

Volentes seruare legem cum euangelio. Sedens

Volentes seruare legem cum euangelio. Sedens

Arno. f. Ps. 15.
Bala. f. Hila. f. Ps. 1.
Hier. f. Isa. 42. & f.
Iere. 3. & f. Mich. 7.
& f. Ps. 25.
Aug. f. Ps. 9.
Aug. 1. f. Eze. 29.

Gre. 3. past. admo.
33.
Beda. f. Prou. 9.
Hie. f. Nahum. 3.
Aug. f. Apoc. ho. 6.
Rup. 10. f. Apoc.
Amb. f. Ps. 118.

Ori. f. Math. ho. 29.
Hie. Agla. f. & f. Ie-
re. 22.

Glo. int. f. Thren. 1.
Rup. f. Iere. 13.

Hie. f. Isa. 47.

Hie. f. Eze. 33.

Lyra. f. Isa. 47.

Gre. f. 1. Reg. 4.

Ori. f. Isa. ho. 6.

Rup. 1. Zach. 5.

Gre. 3. mor. 19.

Sedens seminifluus, est quiescens in inani gloria, vel hæreticus in cathedra pestilentie. Leu. 15. a. Et sedet cū piliis vanitatis, qui cū hæreticis in errore quiescit. Ps. 25. Sedere aut in cathedra pestilentie, est habere firmū habitū peccandi ita ut alios ad eadē peccata & errores pertrahat. Vel est quiescere in dignitatibus secularibus. Ps. 1. Et sedentes in tenebris, sunt quiescentes in suis erroribus, & ignorantia. Isa. 42. b. Mich. 7. b. Et sedet in vijs, qui oēs amplectitur errores, & ceteros ad eos pertrahere conatur. Ier. 3. a. Sedere aut dñr, qui manentes in peccatis, non respiciunt. Ier. 8. c. Sedes in insidijs cū diuitibus, est Antichristus, vel hæresiarcha. Ps. 9. Sedere etiam in cathedra pestilentie, est ex iudicio praua committere: ex ratione videlicet mala discernere, & tamen ex deliberatione ea perpetrare. Sedentes mulieres plangentes, ad hæc referri possunt. Eze. 8. f. Et sedet mulier stulta in sella, quum hæretici præsumunt suos errores docere. Prou. 9. d.

Sedentes in locustæ in cunctis finibus Aegyptiorum, sunt dæmones in omnibus mundanis quiescentes. Exo. 10. d. Et confidentes locustæ in sepibus, sunt hæretici habitantes in spinosis. Nahum. 3. c. Sedens etiam super equum rufum, est diabolus in malis. Apo. 6. b. Sedens retrix super aquas, est quiescens iniquitas in populis. Apoc. 17. a. Sedent principes aduersus bonos, quando mali in hoc mundo iudicant & persequuntur bonos. Idem de dæmonibus. Sunt etiam sacerdotes, & Pharisei aduersus Christum. Ps. 118. Et sessio iudeorum fuit concilium, quando Christum occidere decreuerunt. Thren. 3. g.

Sedens Antichristus in tēplo Dei, est imperiū exercere volēs in ecclesia. Vel sunt hæreses in scriptura sacra sibi sedē usurpantes. 2. Thess. 2. b. Sic sedere volebat Lucifer in monte testamenti. Isa. 14. d. Et sedens princeps Tyri in cathedra Dei, est diabolus, usurpās sibi diuinitatē. Eze. 28. a. Sedet etiam in libano, qui superbia tumet. Ier. 22. f.

Sedēs desolata vrbs, est aīa sine Chrō Isa. 3. d. Et sedēs sola ciuitas, est Hierusalē est destructa, & aīa in pēto existēs sine Deo. Vel ecclesia ī afflictione, q̄ peccāte primo hoīe, sedit sola sine redēptore. Thren. 1. a. Sedet tacens Babylon, quando anima non habet vnde superbiat, ut sic saltem suorum recorderetur criminum. Isa. 47. b.

Sedere dicuntur coram propheta, qui ostendunt se velle quidem libenter audire verba Dei, & tamen non ea faciunt. Eze. 33. g.

Sedere dñr ad focū incantatores Isa. 47. d. quū hæretici rationibus naturalibus nituntur. Et non est focus ut sedeant, quum nō sunt illis rationes sufficientes. Vel in igne inferni non erit locus ad sedendū.

Sedens Eli supra sellam, etiam post mortē suorum filiorum. 1. Reg. 4. c. designat superbiam Scribarum, etiam post templi subuersionem audentium errores docere.

Sedere super talētū plumbi, aut in amphora. Zac. 5. c. grauitatē indicat peccati, & est cōplacere sibi in impietate, ipsamq; defendere.

Sedentes amici Iob cū eo in terra septē diebus, & septē noctibus. Iob. 3. d. designant hæreticos, qui in his, in quibus verū lumē intelligunt, vel in his in quibus ignorantie tenebras patiunt, quasi infirmantī sanctæ ecclesiæ se p̄descendere simulant, eiq; sub blandimentorū specie doli deceptionis parant. Vel sedent in terra cum Iob, quando veram Redemptoris carnem cum sancta ecclesia credunt.

Seditio, Seditiosus.

Seditio, est dissensio ciuium, quum videlicet populo discordante, veniunt ad manus. Vnde seditiosus, qui seditionem mouet.

Seditio

Quiescere in

vana gloria.

Docere errores

Incitare ad peccata.

Quiescere in di

gnitatibus.

Secularibus.

Dæmones in malis.

Hæretici in spi

nos.

Persecutio ma

lorum in bonos

& Iudeorum

in Christum.

Superbia Anti

christi, & dia

boli.

Anima sine

Christo.

Hierusalē de

structa.

Ecclesia sine

Redemptore.

Cognitio sui.

Audire verba

Dei sine opere

Nisi ratiōi

bus naturali

bus.

Superbia Scri

barum.

Defensio im

pietatis.

Simulatio hæ

reticorum.

Fides incarna

tionis.

Seditiones ec-

clesia.

Seditio filiorum

Israel contra Mo-

sen, & Aaron.

Nu. 16. f. 10. a. 26. b.

Lyra. Nu. 16.

Seditiones ecclesie

inferiorum contra

p̄latos designat.

Seducere, Vide

Decipere.

Seges.

Seges, proprie

sunt fruges eorum

seminum, ex quibus confici-

tur panis nondum demessæ.

Seges quandoque

videntur significare sacram doctrinam, vel p-

fectum in ea, ex quibus colligendæ sunt spicæ. Deut. 23. d. Vel sunt

auditores proficientes. Ideo ubi plurimæ segetes, ibi manifesta est

fortitudo bonis. Pro. 14. a. Mat. 12. a. Et segetes stantes, sūt boni sed re-

centes in fide. Exo. 12. a.

Seges Regis. 1. Reg. 8. c. in bono quidem, significare possunt bo-

na opera, & virtutes singulorū. In malo verò, sunt praua opera sub-

ditorum, quæ placent malo p̄lato.

Seges Philistinorum, quas combussit Samson. Iudi. 15. b. desi-

gnare possunt generationes errorū: vel deceptos ab ipsis hæreticis.

Designat etiam opera Iudeorum, studia Scribarum, traditiones Pha-

risæorum, quæ combusserunt dæmones.

Segor.

Segor, id est, parua: erat oppidulum regionis Sodomorum, quod

& Bala dicebat: ubi Lot saluari voluit.

Segor: ubi saluari voluit Lot typus est p̄ceptorum & status infe-

rioris vitæ coniugaliz: quæ non qdem in virtutibus mira est, tam en-

ā supplicij securæ: quem statim amplectuntur, qui ad altiorē ple-

tionem ascendere non valent. Gen. 14. b. 19. a.

Designat etiam litteram legis, & obseruantiam carnalem, quæ

parua est nihil magni habens in carnali obseruatione.

Segor p̄terea parua penitentiam designare potest ad quam

confugiens peccator seruat. Isa. 15. b.

Segor, quæ est seruata, destructis alijs ciuitatibus, typus est sen-

sus visus, qui seruatus alijs perditis, quia maximè cū anima cōgruit.

Segregare, Vide Separare.

Seir.

Seir, id est, hispidus, siue pilosus, sic dictus est Esau, eo quod esset

hirsutus in modum pellis: à quo cœpit nomen mons Seir.

Mons Seir designare potest culmē prosperitatis mundanæ datæ

Esau: cuius pars quoq; data est Israeli, quāvis porrio rerum diuina

rum data sit ei īsumiculum hereditatis suæ non tamen destituti sunt

in bonis temporalibus, quæ fortunæ dicuntur, quæ bona veri Israe-

litæ non possederunt se iuncta à patrone suo, qui Deus est: sed si-

mul cum ipso, qui dixit Abraham: Ego ero merces tua magna nimis.

Seir pilosus & hispidus, designat Iudeos peccatis hirsutos, & aspe-

ros: vnde ortus est Dominus, quia Christus natus est ex Iudeis. Deu.

33. a. Iudi. 5. a.

Seir etiam significare potest peccatores vitis horrentes, ex qui-

bus ortus est Christus. Vel Gentiles, seu ecclesiam ex Genibus vn-

de Orietur Christus Iudæis, quando conuerterentur. Deu. 33. a.

Seir terra, significare potest sacrificia veteris legis. Gen. 14. a. 3. 2. a.

Seir pilosus & hispidus, significare potest antiquum errorem Gē

tilium. Isa. 21. c. Eze. 25. d.

Seir hispidus, typus esse potest contrarij fortitudinis, quæ p̄sede

bat Genti Iudeorum. Eze. 45. a.

Scla.

Gre. 3. past. adm. 28

Cyrl. de adorat. in

Spiritu sanct.

Beda. f. Gen. 19.

Ori. f. Gen. ho. 5.

Beda. f. Gen. 19.

Hie. f. Isa. 15.

Philo. de Abraham.

Rup. 2. f. Deut. 9. &

f. Iudi. 8.

Aug. 9. in Deo. 56.

Hie. epist. beatitud.

Hie. f. Eze. 45.

Sela.

Aug. 2.2. con. Fauf.

84.
Beda. f. Gen. 38.

Sela, id est, dissolvens, siue discalcians, vel dimissio eius. filius Iuda, cui debebat tradi Thamar ad suscitandum semen fratris: sed differente patre, non est tradita Gen. 38. a. significare potest tempus quo defecerunt principes de Iuda Ideo erat ille quidem filius Iude, sed cum maritum Thamar non accipiebat quia erat eadem tribus Iuda, sed in populo inde nemo regnabat. Vnde & nomē eius interpretatur dimissio eius.

Sella, vide Cathedra.

Sillum, aut salum.

Sellum, id est, pacificus, siue perfectus, aut retribuens: filius Iabes, qui coniuravit contra Zachariam regem Israel: quo occiso, ipse regnavit vno tantum mense occisus a. Manahen. 4. Reg. 23. c.

Selmon

Arn. & Hil. f. Pf.

67.

Aug. 1. Psal. 67.

Selmon, id est, obscuritas, aut imago eius, siue umbra muneris, aut tinnitus numerationis, vel muneris: mōs imminens Sichimis. Iudi. 9. f. Significare potest locum purificationis, & pacem cœlestem, vel diuinā vmbra protectionem. Pf. 67.

Rup. 6. f. Gen. 43.

Vel interpretatur umbra offendiculi, vel imago fortitudinis: significatque Christum, qui non credentibus lapis offensionis, credentibus autem imago est fortissimi Dei patris.

Selmona, Hafmona.

Ori. f. Nu. ho. 27.

Selmona, id est, vmbra manus, vel numerus, siue tinnitus numeri, vel muneris, aut imago nostra, seu imaguncula, trigesima quinta mansio filiorum Israel in deserto, quod perueniunt ē monte Hor, ubi serpentes vexarunt filios Israel. Designat q, qui in vmbra Christi, & Spiritu sancti vivit & protegitur, perfectus est, & ab a. s. tentationum munitus. Ibi serpens ēneus erectus est, qui passionis Christi expressit imaginem. Num. 33. c. Hebraicē, iuxta Hieronymum, dicitur Hafmona: & interpretatur festinatio.

Aug. 16. cini. Dei. 2.

Geor. vene. Cant. 1.

ton. 6. cap. 15.

Sem, id est, nomen, vel fama, vel nominatus, seu ponens, aut positus, aut ibi filius. Noe, qui sū suum nomen typus est Christi, cui datum est nomen super omne nomen. Gen. 8. d. Designat ē q, fructus operum nostrorū debent esse expresi & nominati cogniti que Deo qui omnibus nomina vocat, & capillos capitis enumerat.

Ori. f. Iosu. ho. 3.

Chry. f. Gen. ho. 29.

Sem figura potest esse gentiliū: & etiam ē diuerso Iudeorum. Peculiariter autem typus est fidelium ex iudeis, in quibus primō fundata est Ecclesia.

Beda. s. Gen. 9.

Sem, vt auersa facie cum Iaphet operuit patrem, typus esse potest Solis auertentis lucem cum Luna in passione Christi, ad ipsum operiendum.

Glo. ord. f. Gen. 14.

Semeber, id est, nomen, vel fama robusti, aut nomē anime, vel pennati, seu destruens fortitudinē, vel pennam: rex Seboim. Gen. 14. a. Vel interpretatur perditio: & est rex Seboim, hoc est, cinguli mæroris, designans eos, qui vacant iracundia, & inuidia: ideo capitur a quatuor regibus.

Semei.

Semei, id est, nomē meū, aut desolatio, siue perditio mea, vel stupefactio, aut cœli. Fuerūt multi huius nominis. Fuit aut quidā Semei filius

Tempus quo
deserit rex de
Israel.

Locus purific
tionis.
Pax celestis.
Profectio Dei.
Christus.

Diuina prote
ctio.

Christus.
Opera.

Gentiles.
Fideles ex Iu
deis.

Sol abscondens
radios in passio
ne.

Vacantes ira
cundia.

Iudei.
Hæretici.
Mali Christiani
ni
Doctores.
Hæresiarcho.

filius Gera de tribu Benjamin, qui maledicebat David fugienti filiū suum: qui typus est Iudeorum, Christo maledicentium: & etiam hæreticorum: & malorum Christianorum, per quos nomen Dei blasphematur 2. Reg. 16. b.

Semei familiæ Zach. 12. d. doctores significare possunt.

Semias.

Semias, id est, audiens Dominum: vel obediens Domino. Fuit quidam Semias Neelamites pseudo Prophetia: qui typus est hæresiarcharum Ierem. 29. f.

Seminare, Semen, Seminatio, Severe, Satum,
Seminarium, Disseminare, Sementis.

Christus.

Seminare, est semen in terram spargere, vt germinet Semē aut est, quod est principium generationis animalis, vel plantæ, quod Græcè sperma dicitur. Aliquando autem semen dicitur filius, aut hæres.

Semen Abraham, in quo benedicendæ erant Gentes, est Chrs: qui etiā dicitur semen Iacob Gē. 22. a. Nu. 24. a. Pf. 21. 13. c. 53. b. Rom 9. b. Et semen longæum, quod vident credentes, est Chrs: cuius semē est in seculum seculi: & regni eius non erit finis. Luc. 1. c. Ipse etiam est semen David Pf. 88. Et semen mulieris habēs inimicitias cum serpēte. Gen. 3. d. Diciturq; semen mulieris: quia sine semine viri natus est de Virgine, cum solo eius semine.

Fideles
Ecclesia.

Semen Abraham & dicuntur fideles imitantes fidem Abraham. Gē. 14. d. 15. c. 26. Exo. 32. c. 33. Isa. 27. b. 41. b. Df semen Abraham multiplicandum sicut pulvis terræ, & sicut arena maris in Iudæis: sicut stellæ cœli verō in fidelibus: quæ multiplicatio non tam ad multitudinē refertur, quantum ad splendorem, ornatum, & perseverantiam Semen ē Iacob, & Israel, sunt ipsa ecclesia, & imitatores Iacob, & credentes per prædicationē Apostolorum. Gē. 28. c. 35. b. 48. b. Isa. 43. a. 44. a. 45. d. 48. d. 66. g. Et semen longæum, quod vidit Christus, est multitudo fidelium in ecclesia perseverantium. Isa. 53. d. ipsi sunt semen, cui bene dixit Dñs. Isa. 61. d. Semen etiam Aaron, sunt credentes in eū, in quē ipse credit. Exo. 28. f. 30. c. Pf. 21. 36. 68. Isa. 59. d. Et semen aliud Angel, est multiplicatio fidelium in ecclesia. 1. Reg. 2. d. Et omne semē verum, est anima tota bona. Ier. 2. c. Et semen regni Hierusalē sunt existentes in gratia qui etiam sunt semen bonum. Eze. 17. a. Mat. 13. f. Dicuntur ē semen David. Pf. 88. Et semen mulieris. Gē. 3. d. Apo. 12. d. Seminat eos Deus in populis, quando multiplicantur. Zach. 10. c. Semen ē hrditans Gentes, dici possunt Apostoli: & reliquæ Iudæorum credentes Isa. 54. b. Et semen Iacob, & Abraham, sunt credentes ex Iudæis: semen quidem nondum formatum in filios, sunt, qui sunt ex genere Iacob, sed non ipsum imitantes, formatū verō sunt imitantes. Isa. 65. d. Iere. 23. b. Et semē quod reliquit Deus, sunt credentes ex Iudæis Isa. 1. b. Dicuntur etiam semen Ephraim. Gene. 48. d.

Verbum Dei.
Sacra doctrina.

Semen hæreditans Gentes, dici potest verbum Dei traditum Gentibus Isa. 1. c. 27. b. 30. c. 54. b. 55. c. Leuit. 15. a. Mat. 13. b. Luc 8. a. Ghrali ter autem semen, est doctrina vera, & sacra scriptura, & semen in terram projicere, est doctrinā abscondere. Gen. 38. b. 47. c. Eccl. 11. d. Roma 9. b. Et semen iusti, est verbum Dei Pf. 36. Et semen verum, est vera doctrina in Iudæa Iere. 2. c. Dicitur semen pacis Zach. 8. c. Et semen domus Israel, est doctrina ecclesiæ. Eze. 44. f. Et semē multiplex, est fecunditas verbis prædicationis Iob. 5. d. 39. b. Leui. 27. c. Semē aut coriandri, sunt inferiora præcepta. Exo. 16. g.

Hie. f. Zach. 12.

Ori. f. Nu. ho. 17. es f.

Rom 9.

Hie. f. Isa. 53.

Amb. f. Rom 9.

Aug. f. Pf. 88.

Beda f. Gen. 3.

Rup. 3 f. Gen. 19.

Philo qui rerum di

ni hæres.

Hie. f. Isa. 41.

Aug. epis. 120.

Beda. s. Gen. 15.

Hie. s. Isa. 53. 59. 61.

E. s. Zach. 10.

Ori. s. Ps. 36. ho. 4.

E. s. Iere. ho. 13. E. s.

Eze. ho. 12.

Rup. 2. vi. verb.

Dei. 17.

Hie. s. Isa. 54. 65.

Hie. s. Isa. 54. E. s.

Zac. 8. E. s. Eze. 44.

Ori. s. Leui. ho. 12.

Ps. 36. ho. 4. E. s.

Cāt. ho. 2. E. s. Mat.

can. 13.

Ter. de præscriptio.

Amb. Rom 9.

Gre. 6. mor. 14. E.

31. mor. 5.

Isy. f. Leui. 15. 27. Semen dici potest aptitudo ad bene operandum & principium operandi: & cuiusque rei ex ordium. Et seminis non requiescens, est tempus nunc operandi usque ad mortem. Genes. 1. b. 8. d. Semen etiam sunt ipsi operari: & semen mulieris, id est, mentis, inter quod & semen serpentis sunt inimicitiae, est fructus boni operis, qui peruersa suggestioni renititur. Genes. 3. c. Et seminis Agar multiplicatio, est bonorum operum carnis multiplicatio. Genes. 16. c. 21. b. Et semen fratris sollicitandum, sunt opera, quae dicuntur facta secundum legem Dei. Deuter. 25. c. Matt. 22. c. Sementis & messis, sunt simul: dum contendit homo inchoatum opus ad finem producere: & illo finito, aliud inchoare. Genes. 8. d. semē etiam motum Israel, sunt virtutes. Eze. 36. c. Et semen iusti est in benedictione, quum multiplicatur virtutes. Ps. 36. Et semen hereditat terram, quum quis per vana opera adipiscitur vitam aeternam. Ps. 24. Et est potens in terra: quia per opera misericordiae acquiritur regnum caelorum. Ps. 101. 111.

Rup. f. Mala. 2. Gre. 23. mor. 15. Semen interdum dici potest fides antiquorum patrum de Messia. *Fides Christi.*

Isy. f. Leui. 15. Semen dicuntur aliquando verba: & fluxum seminis patitur, qui nimirum & imprudenter loquitur, qui & feminifluus dicitur. *Verba.*

Isy. f. Leui. 18. 20. Sementis dici possunt baptizandi, qui sunt semen non perfusum aqua: semen verò perfusum aqua sunt baptizati. *Catechumeni.*

Beda. 1. Gen. 38. Semen non dādū idolo Moloch, est non dare actiones & doctrinā ad seruendū cupiditatē, quae est idolorum seruitus. *Nō operari seu inutiliter operari.*

Hie. 1. Isa. 14. Semen diaboli, est praua eius suggestio inter quā & semen mulieris, hoc est, fructum boni operis, sunt inimicitiae. Genes. 3. c. Leui. 12. a. semen quoque seu extrema Amalec, sunt persuasiones diaboli. *Suggestio diaboli.*

Aug. 2. de Gen. con. Mani 18. Semen colubri, sunt prauae cogitationes. *Cogitationes prauae.*

Ori. 1. Nu. ho. 16. Semen coitus, est doctrinā Iudeorum: & verba in honesta. *Doctrina Iudeorum & haereticorum.*

Beda. 1. Gen. 3. Semen coitus, est doctrinā Iudeorum: & verba in honesta. *Verba in honesta.*

Ori. 1. Ps. 36. ho. 4. Semen coitus, est doctrinā Iudeorum: & verba in honesta. *Verba in honesta.*

Isy. 1. Leui. 15. Semen coitus, est doctrinā Iudeorum: & verba in honesta. *Verba in honesta.*

Ori. 1. Ios. ho. 22. & Ps. 36. ho. 4. Semen coitus, est doctrinā Iudeorum: & verba in honesta. *Verba in honesta.*

Hie. 1. Isa. 1. 14. & Iere. 29. Semen coitus, est doctrinā Iudeorum: & verba in honesta. *Verba in honesta.*

Amb. 1. Ephe. 2. Semen coitus, est doctrinā Iudeorum: & verba in honesta. *Verba in honesta.*

Hie. 1. Isa. 57. Semen coitus, est doctrinā Iudeorum: & verba in honesta. *Verba in honesta.*

Amb. 1. de interp. 4. Semen coitus, est doctrinā Iudeorum: & verba in honesta. *Verba in honesta.*

Aug. 1. Ps. 36. Semen coitus, est doctrinā Iudeorum: & verba in honesta. *Verba in honesta.*

Glo. int. 1. Eze. 17. Semen coitus, est doctrinā Iudeorum: & verba in honesta. *Verba in honesta.*

Hie. 1. Isa. 1. 28. 32. Semen coitus, est doctrinā Iudeorum: & verba in honesta. *Verba in honesta.*

& 1. Mat. 13. Semen coitus, est doctrinā Iudeorum: & verba in honesta. *Verba in honesta.*

Amb. epis. 72. Semen coitus, est doctrinā Iudeorum: & verba in honesta. *Verba in honesta.*

Rup. 7. 1. Gen. Semen coitus, est doctrinā Iudeorum: & verba in honesta. *Verba in honesta.*

Gre. 21. mor. 7. 10. Semen coitus, est doctrinā Iudeorum: & verba in honesta. *Verba in honesta.*

Isa. 32. d. 55. c. Serere quoque agros, est praedicare. Genes. 47. e. Exo. 23. b. *Hie. f. Hose. 10 & Hose. 12. d.* Serit autem quod alius comedit, qui praedicat, & non operatur. *de veste sacerdotali*

Iob. 3. 1. a. Seminant in iustitia, qui docent per legem veterem, & eius intelligentiam. *Ori. f. Leui. ho. 16.*

Hose. 10. d. Vel seminandum est prius in iustitia per bona opera, ut deinceps illuminemus docendo. Sationem autem occupat vindemia, quum quis docet, quae didicit. *Leui. 26. a.*

Producers. Seminavit Deus domum Israel, & domum Iuda semine hominum, & semine iumentorum, quando produxit in ecclesia fideles doctores & simplices. *Ier. 3. 1. e.* cminat autem Deus terram sibi, quando facit homines bene operari. *Hose. 2. d.*

Deus doctos & simplices. Serens Isaac, & inueniens centuplum, est lex producens Martyres, qui sunt fructus centesimorum. *Gen. 26. c.*

Lex producens Martyres. Seminare interdum est bene operari, & largiri & dare eleemosynam: & seminator est operator: & seminare parare, aut in benedictionibus, est parare, aut magnas eleemosynas dare. *2. Cor. 9. b. Mat. 13. b.*

Bene operari. Largiri. Luc. 8. a. Gala. 6. b. & seminat in lachrymis, qui opera penitentiae exercet. *Ps. 125.* Et seminat terram sex annis, qui tempore huius vite bene operatur. *Exo. 23. a.* Non seminat, qui ventum obseruat hoc est, qui tentationes metuit, cor ad bona opera non disponit.

Facere opera carnis. Seminantes Israelitae, quae vastat Madianitae, & c. Iudi. 6. a. designant, quod qui seminat in carne, de carne metet corruptionem: qui vero in spiritu, de spiritu metet vitam aeternam. *Gala. 6. b.* Vel designatur, qui seminant bona opera, quae postea perdunt in peccatum incidentes.

Perdere bona opera. Seminant Iudaei multum, & intulerunt parum. *Agge. 1. b.* quia patres multum habuerunt fidem de Christo, quae postea praesentem non susceperunt. *Rup. f. Agge. 1.*

Fides patriarcharum. Seminant et multum, & inferunt parum, qui inter multa peccatorum opera, nonnulla faciunt bona, quae non percunt, nec in satiant. *Ite seminat multum, & parum inferunt cordi suo, qui de mandatis caelestibus, vel legendo, vel audiendo multa cognoscit: sed parum operando fructificat.*

Facere opus bonum inter multa peccata. Seminatur triticum, & metunt spinas. *Iere. 12. c.* qui bona praecipit, & mala faciunt. Vel qui ex sacra scriptura erroneos proferunt sensus, & mala faciunt. *Aug. 2. de do. in mo.*

Multa cognoscere, pauca operari. Seminans homo sinapi in agro suo, fuit Ioseph ab Arimathaea, sepe liens Christum in sepulcro suo. *Mat. 13. d.*

Bene docere sine operibus. Serere agrum sex annis, est colere legem veterem usque ad aduentum Christi. *Leui. 25. a.*

Dare sensus erroneos scripturae. Serit terram, vel vineam diuerso semine, qui simul vult colere Deum & diabolum: vel qui vult seruare legem & Euangelium. Item qui inducit haerese in ecclesiam: & religiosus implicans se negociis secularibus. *Leui. 19. d. Deuter. 22. b.*

Ioseph sepeliens Christum. Disseminat Deus malos sicut stipulam. *Ier. 13. d.* quia ipsi sunt sicut puluis, quem proiciit ventus a facie terrae.

Colere legem veterem. Seminare interdum est generare. *Nahum. 1. d.* Non seminabitur ex nomine tuo. Quod dicitur de Senacherib, qui occisus est a filiis suis.

Disparitas cultus. Non serere sponte nascentia, est initia naturalia non esse a nobis, sed a Deo. *Leui. 25. b.*

Lenitas malorum. Seminare terram, interdum est indulgere cibis & potibus. *Leui. 25. a.* qua ratione terra, quae non seminatur, hoc est, quae delictis caret, est monasterium. *Iere. 2. a.*

Generare. Seminatur super spinas, qui non mundat cor a vitiis & peccatis. *Ier. 4. a.* Item qui super vitia inculcosque mores, praedicat verbum Dei. *Mat. 13. a. Luc. 8. a.*

Vacare delictis. Seminatur super spinas, qui non mundat cor a vitiis & peccatis. *Ier. 4. a.* Item qui super vitia inculcosque mores, praedicat verbum Dei. *Mat. 13. a. Luc. 8. a.*

Seminare dolores, est fraudulenta dicere. Dolores autem metere, est dicendo prauale. Vel certe dolores seminant, qui pueris agunt dolores metunt, quum de eadem peruersitate puniuntur. Vel dolores seminat, quum peruersa agit: dolores metit, quum ex eisdem peruersitatibus temporaliter excreuit. Iob. 4. a. Seminant etiam ventum, qui opera faciunt inutilia. Hose. 8. b.

Rup. 1. Hose. 8.

Ori. 1. Ier. ho. 1. &

f. Mat. cap. 13.

Fert. de proscri.

Hic. f. Hose. 8. & f.

Mic. 6. & f. Nahum.

1. & f. Isa. 17.

Amb. de Isaac. 6. &

f. Luc. 6.

Lyra. f. Isa. 40.

Glo. ord. f. Gen. 37.

Superseminans zizania, est diabolus intermiscens vitia virtutibus & prauos sermones, & cogitationes, & hæreses, ubi prius seminatum fuerat à Deo semen bonum. Mat. 13. d. Seminant et ventum, qui docent inania. Hose. 8. b. Seminat hereticus, & non metit: quia docet sine fructu. Mich. 6. c. Non seminatur autem amplius ex nomine hereticorum, quando non amplius docent errores. Nahum. 1. d. Seminat etiam synagoga alienum germen, quum non credit in filium Dei. Isa. 17. c.

Sata significare possunt fecunditatem numerosam Sanctorum: & etiam doctrinam noui testamenti. Vnde per sata ducit Christus discipulos, idque sabbato: Moses vero per desertum. Luc. 6. a.

Non satis dicitur esse in terra truncus iudicum. Isa. 40. f. quia nihil firmum in terra.

Seminarium, est principium alicuius rei. Gen. 37. b. Ut autem somnia Ioseph seminarium fuerunt odii fratrum ita doctrina Christi inuidie Iudeorum. Vtrobique autem fuit scandalum acceptum, non datum, quum ex bono opere scandalizarentur.

Semita, vide Via.

Seminarius, vide Viuer.

Semper Sempiternus, vide Perpetuus.

Sen.

Gre. f. 5. Reg. 7.

Sen, id est, excussio, seu dens, aut ebur, vel mutatio, aut dormiens, non men loci, ubi percussit filii Israel Philistæos. 1. Reg. 7. c. est figura malorum, qui eiiciuntur, & excutientur in iudicio, vel demonum & celo proiectorum.

Senator, Senatus.

Gre. 6. mor. 4.

Beda. f. Pro. 3. 1.

Senatores, erant senes, qui in concilio dicere sententiam poterant. Senatores autem terræ, cum quibus sedebat Christus in iudicio, sunt Apostoli. Prou. 3. 1. c. 2. Mach. 1. 1. f.

Sen.

Glo. ord. f. 1. Reg. 14.

Senec. i. rubus, aut Sol, siue auditio, nomē alterius ē duobus scopulis, iuxta quos erant castra Philistinorum. 1. Reg. 14. a. est typus peccati, seu eius delectationis, ubi aperti sunt oculi primorum parentum Gen. 3. b. Vel designat cum altero scopulo utrumque testamentum. Inter quæ aggrediendi sunt hostes, inter prospera & aduersa.

Senex, Senectus, Senescere, Senior.

Senex est, qui iam maiori ætatis suæ parte peracta, morti propinquior est Senectus autem est ipsa ætas senilis, quæ sexta computari solet. Senior autem interdum est antiquior. Gen. 24. a. Dixit ad seruū seniore domus suæ. Sapientior. 1. Mach. 1. 1. a. Elegit de senioribus Israel. Senator. Deut. 19. c. Mittent seniores ciuitatis illius.

Senectus Iacob, in qua genuit Ioseph. Gen. 37. a. designat eternitatem Dei patris, in qua genuit filium.

Senex David non valens calefieri uestibus. 3. Reg. 1. a. est Deus pater antiquus dierum eternitatis, non placatus sacrificiis & operibus legis.

Senex

Christus æternus & incarnatus.

Senex Iosue typus est Christi, qui est æternus, & princeps seniorum. Iosue. 13. a. Senectus etiam Isaac, designat Christum senio nostræ naturæ indutum in fine seculorum. Gen. 27. a. Semen etiam longeuum, est Christus, aut fideles. Isa. 53. d.

Apostoli & prædicatores.

Prælati.

Ecclesia primitiua.

Seniores viginti quatuor. Apo. 4. a. sunt prælati ecclesiæ cum Apostolis. Vel sunt duodecim iudices, legis veteris, quæ ponunt in libro iudicum: & duodecim Apostoli, legis nouæ. Seniores et domus Pharaonis, Apostolos significare possunt. Gen. 30. b. Pl. 104. Et senes presbyteri, sunt principes & episcopi cum ipsis Apostolis. Isa. 3. c. Et seniores, cum quibus itur ad sacrificandum, sunt Apostoli, & primitiua ecclesia. Exo. 3. c. 4. g. 10. c. 17. b. 18. b. Pl. 118. Et seniores, qui fuerunt cum Iosue, sunt Apostoli & doctores cum Christo. Iudi. 2. a. 1. 10. senes dñt hæretici esse apud se, quasi senserint idem, quod ipsi sentiunt. Iob. 15. b.

Viri eruditi.

Prudentes.

Prudentia.

Seniores Bethlehē. 1. Reg. 16. a. sunt viri eruditi: & qui in Iudæa ad maturitatis sensum puerunt. Senes, sunt et valentes prudentiæ Daniel senex erat, licet esset puer: vñ ipsi senes, vel senectus, typi gerunt prædicationem. Eze. 9. b. Et senes, qui accedunt in terram, sunt illi, qui videbant phili plebē regere, terrenis desideriis incumbentes. qui per facinorosam vitam de ciuitate dñi eiectione, terræ cui inhaerant, coarquant. Thre. 2. g.

Perfectio virtutum.

Senectus Abraham, quæ de bona & non longa, designat perfectionem virtutum, quæ et erat in Sata: vnde boni et iuuenes senes dñi. Gen. 5. c. 18. b. 2. 5. a. Senectus quoque, Lot est rigor virtutis. Gen. 19. f. Et senex Iosue, & et David, designant viros perfectos, Iosue. 13. a. 3. Reg. 1. a. Pl. 36. 9. 1. Hos senes fm virtutē abstulit Deus ab Israel. Isa. 3. a. Senes septuaginta, designant perfectos donis Spiritu sancti per obseruationem decalogi. Exo. 24. b. Isa. 24. b. Ier. 31. c. Ea vero bona est aīa senectus, quæ nulla pñdici inquinamenta macularunt Senectus quoque, quæ est corona gloriæ, est eorū, qui destruxerunt ea, quæ sunt paruulorum: & post ætatem nri perfecti uenerunt ad senectutem & patrum nomina. Pro verb. 17. a. Senes quoque, sunt morum & iudicii maturitatem habentes. Iob. 1. a. 2. g. Hi sunt senes assurgentes ecclesiæ. Iob. 29. b. 42. d.

Patriarchæ.

Prophetæ.

Seniores cum quibus itur ad sacrificandum, dici possunt Patriarchæ & Prophetæ & primitiui populi. Exo. 3. c. 4. g. Et seniores Israel, qui erant cum Moise in eductione atque de petra, sunt Prophetæ legi cōiuncti. Exo. 17. b. Horum senum corona sunt filii filiorum quando à successoribus Apostolorum, ipsi digna laude celebrantur. Pro. 17. a.

Principes Iudeorum.

Seniores populi sunt principes Iudeorum: & uetustate litteræ sequentes. Leu. 4. c. Mat. 26. a. Super hos senes intellexit Christianus. Pl. 118. Horū senū doctrinam abstulit Deus, quum relictū sunt in incredulitate, per suam perfidiam Iob. 12. d. Et senex ualde Eli. 1. Reg. 2. e. designat doctrinā antiquorū patrum, quæ seruauerat in Iudæis, quum Iudæa deuotionem obseruandæ promissionis amisit: ut desideratum à patribus suis Redemptorem coram se miraculis se probantem cerne- ret, & omnino ceca, in tātā eius luce, de ueritatis præsentia dubitaret. Vnde Ioan. 7. b. Alii dicebant, Quia bonus est alii nō, sed seducit turbas. Et Ioan. 10. e. dicebant: Vsq̃ue quo animas nostras tollis? Si tu es Christus, dic nobis palam. Et Mat. 2. c. Volumus à te signum uidere. Senior quoque frater, typus est Iudeorum inuidientium conuersioni gentium. Et dicitur senior, quia inuidia senescere facit. Luc. 15. f.

Indai inuidi.

Senectus Abraham & et Saræ, sextā mundi ætatem, in qua natus est Christus, significare possunt. Gen. 21. a. 24. a. Senectus et Isaac & Iacob cō summationem & finē mundi significare possunt. Gen. 27. a. 37. a. 48. b.

Sexta mundi ætas.

Finis mundi.

Senectus Abraham & et Saræ, sextā mundi ætatem, in qua natus est Christus, significare possunt. Gen. 21. a. 24. a. Senectus et Isaac & Iacob cō summationem & finē mundi significare possunt. Gen. 27. a. 37. a. 48. b.

Illii 3 Isaia. 46.

Ori. f. Iosue. ho. 16.

Rup. 7. a. Gen. 15.

Hic. f. Isa. 53.

Aug. f. Apo. ho. 3.

Rup. de uis. verb.

Dei. 7.

Arn. f. Pl. 104.

Hic. f. Isa. 3.

Hila. f. Pl. 118.

Ori. f. Iudi. ho. 1.

Gre. f. 1. Reg. 8.

12. mor. 15.

Gre. f. 1. Reg. 16.

Basi. ho. in prim. Pro.

Hic. f. Eze. 9.

Cyrl. de ado. in Spi.

Philo de respiscen.

Noe. & de sacrifici.

Abel & Cain.

Amb. 2. de Cain. 1.

& 2. de Abraham. 9.

Ori. f. Iosue. ho. 16.

f. Pl. 36 ho. 4.

Hic. epist. ad Nepos.

& f. Isa. 3. 24. & f.

Eze. 17. & f. Iob. 1.

Gre. 19. mor. 13.

Ori. f. Exo. ho. 11.

Beda. f. Pro. 117.

Ori. f. Mat. ho. 35.

Amb. f. Pl. 118. ser.

13.

Gre. 11. mor. 9. 10.

& f. 1. Reg. 2.

Amb. f. Luc. 15.

Hic. epist. Beati iudi.

Beda. f. Gen. 22. 27.

Hic. ad Damas. q. 2.

Isaia. 46. b. Sic senectus & senium designat ultima tempora ecclesie. Pl. 70. 91.

Aug. Ps. 70. 91.
Gre. f. 1. Reg. 2.

Gre. f. 1. Reg. 3.

Gre. f. 1. Reg. 4.

Gre. f. 1. Reg. 2.

Glo. ins. f. Exo. 20.

Gre. 12. mor. 3.

Gre. 3. 4. mor. 11.

Aug. f. Ps. 70.
Hie. f. Isa. 20. & f.
Eze. 27.

Hie. f. Eccl. ten. 4.

Hie. f. Eze. 8.

Glo. ord. f. Gen. 14.

Phil. de confu. lin.
Hie. f. Zach. 5.

Gre. 1. 4. mor. 2. 8.
Rup. Zach. 5.

Senex Eli, designat sacerdotem in quo debet esse senilis gravitas: & non esse senem in domo Eli, dicit euacuationem veteris sacerdotij. 1. Reg. 2. c. g.

Senex Samuel, typus est sacerdotum, qui iam senescente mundo male viuunt. Sunt autem senes & prophetant, qui male agunt: & recta docent. 1. Regum. 8. a. Senex, qui non erit in felicitate, est deficiens a perfectione. Isa. 65. c.

Senex mortuus Eli vetustatem littere legis indicat: quae cessata erat, adueniente nouitate euangelij. 1. Reg. 4. d.

Non esse senem in domo Eli. 1. Reg. 2. g. designat non esse consilium in inferno. Qui enim in infernum fuerunt, non sumplerunt consilium bonum, ut operarentur, dum tempus habebant: nec seruauerunt, quod admonet Sapiens. Eccl. 12. 9. c. Quodcumque potest manus tua, instanter operare, &c. Et 2. Corint. 6. a. Ecce nunc tempus acceptabile. Et senes Hierusalem consumpti sunt, quum maturitas consilij deserit animam. Thre. 1. g. 2. d.

Longaeuus super terram est, vel in vita praesenti diu viuens: vel uerius in terra uiuentium perpetuo beatus. Exo. 20. b. Ephe. 6. a.

Senescere dicitur radix iusti in terra, quando apud corda prauorum eius praedicatio despecta, cunctisque uiribus effixa creditur. Job. 14. 2.

Senectus interdum pro finis propinquitate ponitur. Vnde Apostolus, Hebre. 8. d. Quod antiquatur, & senescit, prope interitum est. Leuiathan autem aestimat abyssum quasi senescentem: quia reprobis corda sic infatuatur, ut suspitionem eis de venturo iudicio, quasi finiatur infundat. Abyssum nempe senescere aestimat, qui terminati quandoque in supplicijs supernam animaduersionem putat. Job. 41. d.

Senectus ad veterem hominem pertinet, qui deficit & corrumpitur. Pl. 70. Et senectus mala Sodomorum, & etiam Aegyptiorum, in ueteratione in uitijs designa. Gen. 19. b. Isa. 20. b. Et senes Biblij, sunt prudentes ad malum Eze. 27. b.

Senex stultus, est diabolus, vel fomes peccati: qui in est homini ab infantia usque ad senectutem. Eccl. 12. 4. c.

Seniores domus Israel colentes idola, sunt principes ecclesie sacri legia committentes. Eze. 8. d.

Sennaab. i. dormitio patris: aut dens patris: Rex Adam, hoc est, terrenus: designat eum, qui terrenis deliciis incubauit: unde captus est a quatuor Regibus. Gen. 14. a.

Sennaar. i. excussio, vel dormientis uigilia, aut suscitatio: campus Babylonis, ubi constructa fuit turris Babel. Designat eum statum mundi, aut mundanorum, ubi exequuntur a se non solum uirtutem, sed etiam imaginem eius. Gen. 10. b. Isa. 11. c. Zach. 5. d.

Vel interpretatur fector, ubi ponitur amphora auaritia: quia fector auaritia est grauis coram Deo: & ibi est turris Babel, hoc est, confusio. Potest etiam designare infernum, ubi est domus iniquitatis.

Sennacherib. i. rubus destructionis, aut rubus gladii, siue rubus solitudinis,

Sacerdos.

Sacerdos male uiuent.

Vetustas littere legis.
Consilium.

Aeternitas felicitatis.

Propinquit as finis.

Vetus homo.

Diabolus.
Fomes peccati.
Principes ecclesie sacrilegi.

Scelus mundanorum.

Fector auari.
Infernus.

Diabolus.

denis, vel siccitatis: rex Assyriorum, qui uoluit debellare Hierusalem. Typus est diaboli, qui conatur sibi subicere terram Dei, hoc est, ecclesiam. 4. Reg. 18. d. Isa. 3. 6. a.

Sennan.

Sennan, id est, exitus, vel abundantia: uidetur sumi pro Samaria. Hie. f. Mic. 1. Mich. 1. c.

Sentes, Vide spina.

Sentire, Sensus.

Sentire: est sensu aliquid percipere: quod praecipue refertur ad sensus exteriores: extenditur tamen etiam ad interiores. Et interdum sentite est intelligere. Sapi. 1. a. Sentite de Domino in bonitate. Cognoscere. Pl. 130. Si non humiliter sentiebam, Olfacere, seu deprehendere. Gc. 27. b. Si attractauerit me pater meus, & senserit. Pati. Nu. 25. b. Hostes vos sentiant Madianitae. Velle. Philip. 1. a. Sicut est mihi iustam hoc sentire. Sensus autem interdum est audire. Iudith. 14. d. Sed quum nullum motum iacentis sensu aurium capperet. Cogitatio. Roma. 14. a. Vnusquisque in suo sensu abundet. Discretio. Ier. 4. c. Sensus cordis mei turbatur. Industria. Sapi. 8. a. Si autem sensus operatur. Intellectus. Gen. 8. d. Sensus & cogitatio humani cordis. Iudicium. Rom. 1. d. Tradidit illos in reprobum sensum. Sapietia. Sapi. 7. a. Datus est mihi sensus. Secretum. Eccl. 1. 19. c. Noli narrare sensum tuum. Significatio. Iudi. 11. d. In pulchritudine, & in sensu uerborum.

Sentirens: Isaac, uelamentorum Iacob fragrantiam, designat reuerentem Deum in populo Christiano ueteris legis mysteria. Gen. 27. d.

Sentire in se, quod est in Christo, est portare onera proximorum, sicut ipse portauit nostra: & humiliari sicut ipse. Phil. 2. a. & hoc est sentire humiliter. Pl. 130.

Sentire interdum est aduertere: ut non sensu Lot, quando accubuerunt filiae. Gen. 19. g. designata autem ignorantiam mali operis: & et legem non cognoscentem, nec approbantem sensus carnales, quos dabant Iudaei.

Sensus exercitati, sunt sensus interiores, aut ipsa mens. Heb. 5. d. Sensus carnis dicitur littera legis. Colof. 2. d.

Sensus magnus dicitur diabolus astutissimus: qui facit sapientes huius seculi. Isa. 10. c. Iuxta Septuaginta. Vbi nos legimus, fructum magnifici cordis.

Sententia.

Sententia interdum dicit iudicium, hoc est, id quod animus sentit: & credulitas & opinio vocari solet. Item id quod animo statuit & etiam iudicatum, hoc est, quum lege, vel ex quo & bono aliquid decernitur.

Sententia Dei, dicuntur precepta Dei: & lex aeterna. Exo. 18. c.

Sententia quandoque est dictum insigne ueritatis, aut sapientiae: quas sententia dicebat se Elihu puras loquutum. Job. 33. a. Sed reprehenditur a Deo quod inuolueret sententias sermonibus imperitis. Imperitia quippe uitium est, rectum non recte sapere, hoc est, coeleste donum ad appetitum terrenae laudis inclinare. Job. 38. a.

Glo. ord. f. Isa. 36.

Hie. f. Mic. 1.

Amb. 2. de Iacob. 2.

Aug. 83. q. 71.

Ori. f. Gen. ho. 5.

Ori. f. Cant. ho. 1.

Ori. f. Rom. 8.

Ori. f. Isa. ho. 8.

Glo. ord. f. Exo. 18.

Gre. 18. mor. 7.

Glo. 1. mor. 26.

Ori. f. Nu. ho. 12.
Hila. & Aug. f. Ps.
134.Philo. 2. allego.
Hie. f. Amos. 2.

Ori. f. Mat. cap. 14.

Lyra. f. Gen. 43.

Glo. ord. f. Leu. 14.

Gre. f. 1. Reg. 9.

Glo. ord. f. Zac. 12.

Isc. f. Leu. 20.

Arn. & Hila. f. Ps.
67.

Hie. f. Job. 39.

Gre. 30. mor. 12.

Glo. inter. f. Exo. 55.

Amb. epist. 14.

Aug. f. Gala. 1.

Hie. f. Amos. 6.

Glo. int. f. Exo. 13.

Sententia iniqua amicorum Iob contra ipsum, sunt blasphemie
hæreticorum contra ecclesiam. Iob. 21. b.

Seon.

Seon, id est, eradicatio, siue conculcatio, vel arbor infructuosus, seu
elatus: rex Amorrhæorum occisus à filiis Israel. Nu. 21. c. Pl. 134.
Typus est diaboli, qui occiditur à fidelibus, quos ipse peruertere co
natur. Iuxta Augustinum interpretatur tentatio oculorum, eundem
designans.

Seon etiam, ut est rex Amorrhæorum, typus est sophistæ, qui prin
ceps est eloquentium.

Seorsum.

Seorsum dicitur esse, quod loco separatum est ab aliis.
Seorsum existens Christus. Matt. 14. b. singularitatem doctri
næ suæ significauit. Hoc etiam designauit Ioseph, quando seorsum
vescebatur. Gen. 43. g.

Seorsum fecit poni Ioseph cibos sibi & fratribus & Aegyptiis.
Gen. 43. g. ut designetur secundum auditorum diuersitatem diuer
sa esse prædicanda.

Seorsum offerre sextarium olei. Leu. 14. b. est recognoscere pin
guem Dei misericordiam & gratiam, per quam lepra peccati curat
& non ex nostris meritis.

Seorsum posita pars, quæ danda erat Sauli, quæ erat armus, desi
gnat singularem fortitudinem debere esse in prædicatore. 1. Reg. 9. d.

Seorsum plangentes familiæ, & seorsum uxores. Zac. 12. d. admo
nent tempore penitentiae abstinendum esse ab actu coniugali, sicut
in arca seorsum erant viri & feminae. Gen. 6. 7. & in oratione mo
net Apostolus ita faciendum. 1. Cor. 7. a.

Separare, Segregare.

Separare, est vnum ab altero, seu aliis diuidere, & amovere. Segre
gare autem est ab aliorum numero, vel societate seu grege separare.
Separauit Deus populum suum à cæteris. Gentibus. Leu. 20. d. quia
vult baptizatos sublimiorem sectari conuersationem: nec ea quære
re, quæ gentes inquirunt.

Segregauit Deus pluuiam voluntariam hereditati suæ. Pl. 67. quia
do angeli cecinerunt, Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis.
Vel. quando imber sacræ doctrinæ rigauit ecclesiam.

Separantur filii cernuarum ad pastum. Iob. 39. a. quando discipuli
Apostolorum iam sufficiunt per se sacræ doctrinam percipere. Vel
quando exeuntes de corpore, ad celestem gloriam transiunt.

Separatum vas aureum in donaria Domini. Exo. 35. c. est mens
bene sensata offerenda Domino. Sic erat Paulus vas electionis se
gregatus ab utero matris suæ, hoc est, separatus à seculo & à syna
goga. Gala. 1. c. Segregatur etiam quodammodo de ventre matris,
quisquis à carnalium parentum cæca consuetudine separatur.

Separator erit Christus in iudicio. Zac. 9. b. Ad quod pertinere vi
detur separatio, quam faciebat Iacob, onium variarum ab aliis. Gen.
30. e. Et separatio patrum montis Oliueti, est separatio fidelium ab
infidelibus. Zac. 14. a. Separantur in die malo, qui puniendi sunt in
iudicio. Amos. 6. a.

Separare, quod apertit vuluam & separare primitia, est offerre Do
mino initia operum. Exo. 13. b. 35. a. Eze. 45. 48. b.

Separari

Blasphemia
hæreticorum.

Diabolus.

Singularitas
doctrinæ Christi.Curari per gra
tiam Dei.Singularis for
titudinis prædica
toris.

Continentia.

Elenans Deus
ad altam con
uersationem.
Deus dans fi
lium & sacræ
doctrinam.Perfectio disci
pulorum.Transitus ad
celestem glo
riam.Mens dedicata
Domino.Separatio fide
lium ab infide
libus.Offerro Deo ini
tia operum.Fides cum ope
ribus.Excellentia
operationis sa
cerdotum.Separare vitia
à virtutibus.

Penitentia.

Separatio hære
ticorum.Abiectio syna
gogæ.Electio Adæ &
Gentilium.Separari à dia
bolo.Exponere se præ
latum iudicio.Misericordia
huius
vitæ.

Gloria celestis

Defensio virtu
tum.

Mori mundo.

Scriptura pos
ta in conscien
tia.Amor Dei in
corde.

Separari non posse rationale & superhumale. Exo. 28. c. est copu
lari debere fidem & opera, ad acquiritendam celestem gloriam.

Separatur armus de arietem ad sacerdotem pertinet. Exo. 29. d. Leu.
7. d. 8. e. 9. d. 10. c. designat operationem sacerdotum non solum de
bere esse vilem, sed etiam singularem.

Separare mundum ab immundo debent fideles: ut vitia fugiant, &
virtutes sectentur. Leu. 20. d. Separatur etiam preciosum à vili, qui loquē
do, quæ potest animam humanam ab amore præsentis seculi euellit, &
à reproba antiqui hostis imitatione disungit. Iere. 15. d.

Separare dicitur amara mors, quando sensus carnis per peniten
tiam ab ipsa carne separatur. 1. Reg. 15. g.

Separans Abraham filios concubinarum, designauit vitiationem
hæreticorum à fidelibus faciendam. Gen. 25. a. Titum. 4. c. Sic separa
uit Deus domum Iacob ab Abraham, hoc est, Scribas & phariseos fi
dem Abraham non habentes abiicit. Isa. 29. g. iuxta Septuaginta. Sepa
ratum conuiuium Ephraim, est separatio hæreticorum ab ecclesia. Ho
se. 4. d. Separatur autem leprosus, hoc est hæreticus, ne alios in erro
rem inducat, idque ad arbitrium sacerdotis. Leuit. 13. f. Huc pertinet
separatio menstruata. Leu. 15. c.

Separatio Mariæ fororis Moysis septem diebus. Nu. 12. d. designauit
abiectionem synagogæ, donec plenitudo gentium intraret.

Separationis dies, vel separatio mulieris menstruata. Leui. 12. a. 15.
c. designant separationem Adam à Paradiso: & separationem Genti
lium vsque ad aduentum Christi.

Separatur filius à patre, quum peccator relinquit patrem diabolum:
& filia aduersus matrem suam, hoc est, credentes ex iudeis aduersus
synagogam & nurus aduersus socrum, hoc est plebs Gentilis aduersus
synagogam matrem Christi. Mat. 10.

Separatio populi ex vna parte, & Saulis cum Ionatha ex altera, ut
mitterentur sortes super eis. 1. Reg. 14. f. indicat prælatum debere et
iudicio se exponere: quia difficile est seipsum cognoscere.

Separatus locus in quem effunduntur cineres. Leu. 1. d. est status
misericordie huius vitæ ubi agenda est penitentia. Est autem separatus:
quia non est in celesti gloria.

Non separat filius aduenæ à populo Dei. Isa. 56. a. hoc est, Gentiles
non separantur ab ecclesia, si fidem suscipiant.

Separatum ædificium templi, designat separationem supramunda
norum à mundanis: & gloriam celestem, quæ speratur. Eze. 41. b.

Non separantur squamæ Leuiathan. Iob. 41. a. quando mali persi
stunt in mutua defensione suorum vitiorum.

Sepelire, Sepulcrum, Sepultura, Monumentum,
Fumus, Tumulus.

Sepelire, est humo iniecta cadaver contegere, aut tumulo mandare.
Sepulcrum autem, seu tumulus, est locus, in quo corpus sepelitur
quod & monumentum dicitur. Sepultura vero quæque est ipsum sepul
crum interdum ipse actus sepeliendi. Funus autem est pompa, quæ fit
in exequiis mortuorum.

Sepeliri in sepulcro duplici dicitur anima, quum moritur mundo, ut Deo
conuiat: quæ in geminata requie suscipitur, id est, in actione boni ope
ris & in contemplatione diuinitatis. Gen. 23. a. Sepelitur etiam Sara,
hoc est, sacra scriptura in conscientia, ut monumento.

Sepelire Abraham, Gen. 23. b. est amorem Dei in corde figere. Vel est
fidem

Glo. ord. 1. Exo. 28.

Gre. 2. Psal. 3.

Isc. 5. Leu. 20.

Gre. 18. mor. 23. &
33. mor. 22.

Gre. 1. Reg. 15.

Hie. 1. Isa. 29.

1. y. s. Leu. 13.

Ori. s. Nu. ho. 7.

Hie. de mansio.

Hier. s. Leu. 12. 15.

Aug. s. Ps. 44.

Gre. 1. Reg. 14.

Glo. inter. f. Leu. 1.

Hie. s. Isa. 56.

Glo. ord. 1. Eze. 41.

Hie. s. Iob. 41.

Gre. 33. mor. 33.

Beda. 1. Gen. 23.

Rup. 6. s. Gen. 37.

Glo. inter. s. Gen. 25.

Aug. 9. in Gen. 1. 61.

Rup. 8. f. Reg. 13.

Rup. 5. f. Reg. 36.

Amb. f. Luca. 9.

Hic. f. Eze. 39.

Gre. 18. mor. 7.

Amb. f. Luc. 9.

Gre. 4. mor. 29

Amb. ser. 57. & de Virgi. & f. Luc. 23.

Ori. f. Rom. 6. & f. Matt. ho. 35. & in diuers. ho. 2. 10.

Hil. f. Matt. can. 29. 33.

Hic. f. Isa. 11. 57.

Ber. ser. 1. post. resur. ref.

Rup. 5. f. Reg. 36.

Gre. 6. mor. 29.

Amb. ep. 18. & 2. de Iacob. 7.

SYLVARIA

fidem Christi suscipere. Sepeliunt autem eum Isaac & Ismael, hoc est credentes ex circumcisione, & precipuo.

Sepeliri Iacob in terra promissionis. Gen. 49. d. 50. a. designabat remissionem peccatorum per Christum futuram. Ideo curabant sepeliri, ubi Christus passurus erat. Ita sepeliri Isaac. Gen. 35. d. 47. g.

Sepeliri Abraham in senectute bona, est legem veterem quantum ad litteram cessare, introducta lege noua. Gen. 15. c. Idem designauit sepulta Debora ad radices Bethel, hoc est, in primo introitu domus Dei: & sub quercu, hoc est, ligno crucis. Gen. 35. b.

Sepelientes mortuum, sunt, qui conuertunt aliquos a vita veteri vel qui declinant vniuersa peccata, ipsa sepelientes in baptismo. Proiciunt autem ipsum in sepulchro Elisei: quia in baptismo peccator conspelliuntur Christo. 4. Reg. 13. d.

Sepeliuntur boni, & sepeliunt Christum, quando eius mysteria ab indignis abscondunt. Luc. 9. g.

Sepellire Gog & mortitudinem eius, est non dare locum haereticis ad defendendos errores: nec aerem liberum eis permittere, ut capiant. Eze. 39. c.

Sepeliri inter fideles, est mortem esse communem fidelibus & in fidelibus. Gen. 23. a.

Sepeliri in Aegypto, est in profundo malorum iacere. Gen. 47. g. Exo. 14. c. Sepeliuntur autem in interitu, qui in infernum mergunt. Iob. 27. c.

Sepeliunt mortui mortuos suos. Luc. 9. g. quando existentes in peccato sepeliunt alios corpore mortuos. Vel quando peccatores peccatores fauoribus premunt. Qui enim peccantem laudibus prosequuntur, extingunt sub verborum aggere abscondunt. Lazarus non a mortuis sed a viuus est sepultus: ideo suscitatus. Ioan. 11.

Sepulcrum Elisei, typus est sepulchri Christi. 4. Reg. 13. d. Sepultus est autem Christus in alieno sepulchro: quia pro aliis mortuus est, mos resurrexurus: ideo visor mortis proprium monumentum non habebat. Sepultus autem mansit Christus tribus diebus: ut designet notitia Trinitatis, quam habent conspulti cum ipso: & tribus noctibus, quando destruiamus patrem mendacii cum mendacio eius filio, spiritu erroris propheterico. Monumentum etiam Christi est anima iusti: in qua in variis modis existit. Matt. 27. g. Ite sacra scriptura: quod intrant Petrus, & Ioannes. Io. 20. a. Monumentum est Christi novum erant corda Gentilium cum prima fide: & erat excisum in petra, quum de illis lapidibus suscitati sunt filii Abraham. Luc. 23. g. In sepulchrum eius erat vnguentum Mariæ: quando videlicet Gentes illi commoriantur in baptismo. Mat. 26. a. Sepulcrum autem Christi dicitur gloriosum. Isa. 57. c. quia mors eius praedicat est in vniuerso orbe. Sepultura iusti, hoc est, Christi dicitur esse in pace: quia eius caro non vidit corruptionem. Isa. 57. a. Iuxta Septuaginta. Sepulchrum etiam Christi mortui designat mentem cum fide mortua.

Sepulchrum Elisei potest etiam significare baptismum, in quo vita nostra sepeliuntur, & novus homo resurgit. 4. Reg. 13. d. Conspecti autem sumus nunc Christo per fidem in ipso, baptismum qui dicitur sacramentum fidei. Rom. 6. a. Colof. 2. b.

Sepulcrum dici potest quies aeterna & inimica retributionis: in qua tanto verius quiescit, quanto in nobis corruptionis vita perfectius necat. Iob. 3. b.

Sepulcrum Rachelis, est status contemplationis: designat autem ecclesiam in Christo per baptismum sepultam. Est autem in via quia ecclesia viatores habet. Gen. 23. d. 47. g. Eodem refertur potest sepultura nutritis

Suscipere fidem Christi.

Remissio per Christum.

Cessatio legis veteris.

Baptizare, vel Baptizari.

Abscondere mysteria indigni.

Oppressio haereticorum.

Mors communis omnibus.

Iacere in profundo malorum.

Mergi in infernum.

Fauentes peccatori.

Sepulchrum Christi.

Anima iusti.

Sacra scriptura.

Corda Gentilium.

Baptismus.

Quies aeterna.

Status contemplationis.

tritis

ALLEGORIARVM.

806

trici Rebeckae. Gen. 35. b. Regu. 10. a. Hoc sepulcrum contemplationis, & quietis interioris Sancti gaudent inuenire. Iob. 3. d. 5. d.

Sepulcrum quod emit Abraham, quum proprium non haberet, designat iustos nihil aliud velle in terra, nisi locum, ubi sepeliant. Gen. 23. a.

Sepultura Ioannis Baptistae, designat desertionem legis. Matt. 14. b. Sepulta Debora subter quercum, designat cessationem legis per Christi crucem. Gene. 35. b.

Sepulcra prophetarum significare possunt literarem historiam scripturae Prophetarum, quae sensum spiritualem velut corpora ipsorum continet. Matt. 23. c. In hac litera legis dicuntur sacerdotes Iudeorum excidisse sibi sepulcrum. Isa. 22. c.

Sepultura peregrinorum, in quam emptus est ager figuli, designare potest locum peccatorum. Mat. 27. a. Vel significat baptismum, in quo baptizati velut peregrini commoriantur, & conspeliuntur Christo: vel requiem in ipso Christo, seu per mansionem quietis baptizatorum. Luc. 23. g. Rom. 6. a.

Tumulus interdum dici potest limbus, in quo Sancti patres quiescebant. Iob. 10. d.

Sepulcrum Moysi incognitum, designat statum perfectissimae animae imperfectis esse ignotum. Deut. 34. b.

Sepulcrum Gog, dicitur esse nominatum in Israel, quando in Ecclesia est memoria confusionis, seu confutationis haereticorum. Ezechiel. 39. c.

Sepultura asini sepeliri, est insepultum relinqui. Iere. 22. c.

Sepulcrum interdum est captiuitas. Eze. 37. c. Educam vos de sepulcris vestris.

Sepulcra concupiscentiae: ubi populus concupiuit carnes, est demerita mansio filiorum Israel in deserto: quod venit de Sina: quia post consolationes diuinas & profectus, extinguitur omnis concupiscentia carnis. Vel in malum, designat lapsum multorum postquam saturati sunt carnibus. Nu. 33. b. A Septuaginta dicitur memoria desiderijs. Ipsa quoque concupiscentia sepulcrum dici potest. Ps. 77. Isa. 65. a.

Sepulcrum patens est guttur eorum, qui proferunt verba mortis: & qui manifeste peccata depromunt absque villo pudore: & et machinamenta & dogmata haereticorum. Ps. 5. Iere. 5. d. Rom. 3. b. Vel refertur ad voracitatis significationem, propter quam plerumque homines adulatione mentiuntur. Et mirabiliter dixit: Patens sepulcrum: quum semper in hiat illa voracitas, non ut sepulcra, quae receptis cadaueribus muniantur. De etiam de his, qui blanda adulatione trahunt ad se, quos ad peccata illectant, & eos quasi deuorant, quum in suam vitam conuertunt, & exanimis sunt, non habendo vitam veritatis.

Sepulcrum etiam patens in bonum, dici possunt Apostoli, qui habebant Christum in corde & in ore.

Sepulcra dealbata, dicuntur habentes opera mortua, quae videntur viuia, quum non sint. Item ipsa corpora bene exulta, existente anima mortua. Mat. 23. c. Ps. 48. 67.

Sepulcra interdum significare possunt magicas artes. Psal. 67. Qui habitant in sepulcris.

Tumulus mortuorum interdum significat ipsum statum peccati: quousque tenetur, quasi sine spe vitae aeternae. 2. Reg. 3. d. 18. d. g. 2. Paralip. 34. a. Ioan. 11. a. Iob. 10. d. Ab his sepulcris educit Deus. Eze. 37. c. dicuntur sepulcra etiam diuitiae. Ps. 87.

Magicae artes.

Status peccati.

Diuitiae.

Aug. ep. 119.

Gre. 1. mor. 3. & 6. mor. 14.

Rup. 7. f. Gen. 31.

Hil. f. Mat. can. 14.

Ori. f. Mat. ho. 25.

Hic. f. Isa. 22.

Ori. f. Mat. ho. 35.

Hil. f. Mat. can. 32.

Amb. ser. 51.

Aug. 3. de consen. euangelist. 7.

Greg. 9. mor. 43.

Philo. de sacrifici Abel & Cain.

Hic. f. Eze. 39.

Glo. ord. f. Iere. 22.

Lyra. f. Eze. 37.

Ori. f. Nu. ho. 27.

Hic. de mansio.

Ori. f. Cant. ho. 3. & f. Rom. 3.

Aug. f. Ps. 5.

Amb. ser. 57.

Ori. f. Mat. ho. 25.

Basil. f. Ps. 48.

Hila. f. Ps. 67.

Euch. for. spual. 5.

Am. f. Ps. 67.

Monumen-

Beda. f. Pro. 12.

Aug. 83. 9. 65.

Cyril. 7. f. Ioan. 23.

Ori. f. Mat. ho. 35.

Amb. f. Luc. 8.

Hier. epis. Ignora

vultu.

Aug. f. Ps. 87.

Gre. 9. mo. 50. et 15.

mor. 29.

Hier. f. Isa. 14. & f.

Eze. 32. & f. Hise. 9.

& f. Ps. 8.

Gre. 18. mor. 7.

Hier. f. Isa. 65. & f.

Nahum. 1.

Ori. f. Mat. ho. 19.

Hila. f. Mat. can. 22.

Hier. f. Isa. 5.

Ori. f. Mat. ho. 19.

Basi. Exae. ho. 5.

Hier. f. Eccl. ten. 10.

Hier. f. Isa. 58.

Hier. f. Mat. 21.

Hier. f. Nahum. 3.

Aug. 2. con. Gauden.

17.

Amb. 1. offi. 3. & f.

Ps. 118. ser. 22.

Monumentum pessimorum, dicitur desiderium impij. Pro. 12. b. quia desiderat praecedentes malos imitari: & de illorum vita, atque actibus loquitur: vel quia eum prioribus iniustis aeterna mortis carcere claudet.

Monumentum Lazari, designare potest occultationem Adae, & peccatorum a Deo. Io. 11. e. Sepulcro conditus dicitur peccator, quoniam ingenti mole & pondere consuetudinis obrutus est, & faciendo quod malum est, etiam se mala consuetudine implicat, ut nec ipsum malum intelligat, quin et defendat.

Monumenta dici possunt corpora mortuorum avarum, quae tunc aperiantur, quum animae resurgunt a peccatis: & quasi de ipsis exeunt animae, quoniam monumentis mortuorum animarum, sunt corpora sanctarum. Mat. 27. f. Luc. 8. d. Sepulcra etiam dicuntur corda reproborum: in quibus extinguitur a vita beatitudinis avaria, velut in sepulcris latent. Et iniquus ad sepulcra ducitur, quando in pravorum cordibus diabolus recipitur. Iob. 21. d. Ps. 67. 87. Et sepulcra Assunt, sunt corda pravorum: in quibus mortuus iacet diabolus. Eze. 32. d.

Sepulcra unde proiectus est Nabuchodonosor. Isa. 14. e. significat quietem, quae non conceditur malis in inferno. Unde non sepeliuntur, qui in infernum proiciuntur. Iere. 25. g. Quandoque in sepultura dicitur poena inferni. Et sepulchra intersectorum Assunt, dicuntur esse in circuitu eius: quia decepti a diabolo, vel haeretico, erunt ei socij in inferno: qui & sepeliri dicuntur in novissimis lacu. Eze. 32. e. Unde & diues sepultus est in inferno. Luc. 16. f. Sepelitur autem Memphis haereticos: quia iuxta suas blasphemias haereticos puniuntur. Hise. 9. b. Dicuntur autem haereticos sepeliri in interitu: quia dum ad lucem veritatis non redeunt, in poena perpetua intelligentiae tetrae deprimuntur. Iob. 27. c. Sepulcra malorum, dicuntur domus eorum in aeternum. Ps. 48. quia non resurgunt, ut habeant perpetuam vitam: sed ut damnetur in inferno.

Sepulcra ubi habitant haeretici, sunt haeresiarum, vel errores eorum. Isa. 65. a. Sepulcrum autem haeretici fit ipsum conflatile, quando erroribus suis ipse moritur, conversus ad veritatem. Nahum. 1. d.

Epes est, quae obiecta prohibet introitum in agrum, aut in hortum. Sepire autem est sepibus munire.

Epes vineae dici potest custodia Dei, vel etiam angelorum: & sanctitas Patriarcharum: & praeterea Apostoli, prophetae, & doctores ecclesiam munientes. Mat. 21. e. Isa. 5. a.

Epes etiam vineae dici possunt divina praeccepta, mentes fidelium munientia. Et praeterea litera sacrae scripturae spirituales intus continens sensus. Item dogmata ecclesiastica. Ps. 88. Ecclesiastica. 10. d. Epes quoque, quam edificat Christus, aut sancti: sunt orationes, quibus nos ab ira Dei protegent. Isa. 58. d.

Epes vineae, hoc est Hierusalem, dicitur murus ipsius urbis. Mat. 21. d. Epes pudorem virginalē quandoque, significare potest. Eccl. 10. b. Qui dissipat sepem, mordebit eum coluber. In seppibus autem dicitur esse, qui diuidunt & separant virtutes a vitijs. Luc. 14. e.

Epes ex spinis, doctrinam haeticorum significare possunt, & spineta Philosophorum: ubi confident locustae. Nahum. 3. c. Designat etiam schismata, quae diuidunt ecclesiam diuersis opinionibus. Luc. 14. e. Sepire possessionem spinis, est mentem bonis sollicitudinibus munire. Et sepire aures spinis, est contritione cordis, & timore iudicij mentem munire. Eccl. 12. 8. d.

Circumsepit Deus semitam, quando quis transire ad securitatem cupiens,

Flagella Dei. piens enaderre flagella non valui. Iob. 19. a. Thre. 3. a. Sepit etiam Deus vias meretricis spinis. Hise. 2. b. quando dat animae tribulationes, ne ultra sequatur peccata: & sepit materia, ne possit appetitus implere. Sopher.

Accinctus ad bellum Christus. Sopher, id est, tubicinatio: seu tuba: vigesima mansio filiorum Israel, in deserto Pharan, ubi est mons, quod puenitur post Ceclatha De signat accinctum esse ad bellum, & tubam praedicationis exercere. Vel Sopher interpretatur pulchritudo: & designat Christum, ad quem peruenitur per frenos & ecclesiam. Nu. 33. c.

Diuina sapientia. Sophera, id est, passer, obsterix Aegyptia. Exo. 1. d. designare potest diuinam sapientiam, quae sublimia parit: vel legem spiritualiter intellectum. Vel Euangelium, vel etiam scientiam rationalem, qua mentes obstetricantur.

Lex. Sephora, id est, pulchritudo, vel placans: fuit vxor Moysis. Exo. 2. d. 18. a. designat ecclesiam & quia reliquit Moysen autem in Aegyptum, designat impedimenta temporalia reliquenda a tractantibus res diuinas. Designat etiam philosophiam mundanam coniunctam Moysi.

Sequester. Sequester, id est, apud quem plures eandem rem, de qua controversia est, deposuerunt, ut ipse decerneret, unde aliquid deducit sequestrare. Sequester fuit Moyses inter Deum, & populum. Deut. 5. a. Quando videlicet ipse referebat verba Dei ad populum, & e diuerso: ipsa lex est velut sequester inter Deum & homines.

Sequi Sectari, Subsequi. Sequi, est post alium ire aut alium imitari. Sectari autem est frequenter, aut continuē sequi: ut sit, quum quempiam in sermonibus, in sententijs, in disciplinis, & ceteris factis sedulo perpetuoque sequimur ac imitatur unde dictae sunt sectae Philosophorum.

Obedientia Christi. Imitari Christum. Sequitur iustus Deus, hoc est, Christus obtemperans. Patri. Isa. 41. a. Sequentes discipuli Christum erant secundum omnes virtutes ipsius pro viribus imitantes: qui sequebantur, & ut fierent discipuli, & ut ad altiora misteria admitteretur. Io. 1. f. Mat. 9. a. 19. c. Sequebatur autem turbae Christum, sed non sicut discipuli: unde sequuntur sunt eum descendentes de monte, quoniam in montem sequuti non valebant. Sequentes autem turbae, sunt fideles ex gentibus, vel simplices ex Iudaeis. Mat. 8. e. Sequentes autem Christum non laborant. Ier. 17. c. Hof. 6. a. Phil. 3. c. Sequentes ipsum exeunt de Hierico, sunt praecedentes exitum imitantes: vel postquam ille mundum reliquit, ad fidem venientes. Mat. 20. d. Sequuntur autem omnes pastorem imitando, non sequuntur verò alienum hoc est, haeticorum, aut diabolum. Io. 10. b. sequitur pes vestigia Dei, quum voluntas, sequitur praeccepta Dei. Iob. 23. c.

Accessus ad fidem. Sequens Gentilis Christi. Sequens Rebecca cum puellis seruum Abraham, designat accessum ad fidem & charitatem. Gen. 24. g. Vel designatur Gentilitas sequens Christum, aut sermonem prophetiam: & etiam minores animae. Sequentes mulieres Iesum a Galilea. Mat. 27. f. designant eos, qui deserto mundo adherent Christo. Sequuta est etiam Hierusalem Deum in deserto. Ier. 2. Quia eius praeccepto, populus Israel egressus est de Aegypto desertum. Sic sequitur Deum in desertum, qui ingreditur religionem.

Sequentes satrapae Philistinorum arcem usque ad terminos Bethsames. 1. Reg.

Gre. 1. Reg. 6. 11.

Ori. s. Mat. ho. 35.

Gre. 1. Eze. ho. 7.

Ori. s. Ind. ho. 5.

Aug. epist. 105.

Lyra. s. Eccl. sen. 10.

Ori. s. Rom. 14.

Ricard. de S. vi. 5.
de. arca myst. 13.

Gre. 5. mor. 29.

Glo. ord. 1. Exo. 21.

Gre. ho. 33.

Hic. s. Hose. 12.

Rup. s. Hose. 12.

Glo. ord. 1. Eze. 13.

Hic. s. Isa. 1.

Hic. s. Isa. 5.

Gre. 26. mor. 38.

Gre. 21. mor. 7.

Glo. ord. 1. Thre. 1.

Aug. s. Apo. 6.

Arn. s. Ps. 147.

Hier. & Aug. s. Psal.

147.

Euch. form. spūal.

1. Reg. 6. c. designant prelatos curam subditorum habentes, donec doctrina & operibus perficiantur. Et sequens boues. Saul. 1. Reg. 11. b. designat predicatorem habentem charitatem, Dei & proximi.

Sequi portantem amphorā aquæ, est sequi Moysen spiritualiter intellectū. Marc. 14. b. Sequuntur etiam roræ animalia, & spiritū. Eze. 1. c. 3. quia verba sacri eloquii iuxta sensum legentū per intellectū crescunt. In vna enim eademque sententia alius sola historia pascitur, alius typica alius verò intelligentiā per typū contemplatiuā qrit.

Sequens Barach Biseram, sed non assequens. Iudi. 4. designat Israel. Iē, qui sectando legē iustitiæ, in legem iustitiæ non peruenit. Ro. 9. g. Subsequi dicitur misericordia aliquem, per gratiam subsequenter. Psal. 22.

Sequi dicitur sapientia post industriam Eccl. 10. b. quia magna opus est diligentia ad acquirendam, vel recuperandam virtutem. Sectari dicitur pacem, qui ea, quibus pax constare potest, etiam cū labore suo, cū damno, cum opprobrio quoque, & si ita necesse sit, etiā cum periculo vitæ fameque custodit. Rom. 14.

Sequens Petrus Angelum. Acto. 12. b. designat mentem sequentem diuinam inspirationem, ad accessum contemplationis, etiam extra carcerem corporis.

Sequi non valens Aegyptius Amalicitam. 1. Reg. 30. d. est peccator non valens sequi mundum: qui conuersus sit dux Christi.

Subsequuta mors alicuius pregnantis esse dicitur, per scandalum alterius. Exo. 21. c. Hoc est sequi turbam ad faciendum malum, quod est perseverare in errore. Exo. 23. a.

Sequi dī meretrix amatores suos. Hose. 2. d. Qū aīa sequitur diabolū, aut hereticos. Et sequitur alienum, qui audit diabolū, aut hereticū. Io. 10. a. Et sequit' estū Ephraim, dum sequitur diabolū, oīa bona & virtutis virorem exeuntem: & et quū libidine quispiā corrumpitur. Hose. 12. a. Sequi autē idola, est sequi errores. Ier. 2. b.

Sequi dicuntur spiritum suum, qui prophetant de corde suo: & et heretici. Eze. 13. a.

Sequi dicuntur retributiones, qui non dant, nisi vt accipiant: vel q se vindicant. Isa. 1. f.

Sectari ebrietatem, est sequi vitia, & effectus inordinatos. Isa. 5. c. Sequitur iniquitatem post miseriam, qui post mala, quæ pro correctione sustinet, seruēi corde ipatiētiā se facibus inflāmat. Iob. 3. 6. c.

Sequitur oculus cor, quum tentatio concepta intrinsecus, cōpellit sibi extrinsecus oculos deseruire. Iob. 31. a.

Subsequens dicitur diabolus adigens aliquem ad vicia, & errores. Thren. 1. b.

Sequi dicitur infernus equum pallidum. Apo. 5. b. qui expectat de uocationem multarum animarum.

Sera, Value.

Sera, est instrumentum, quo clauduntur ostia. Value autem dñr gemine portæ, quæ seris & repagulis retinentur, a voluēdo dictę.

Sera portarum Hierusalem, quas confortat Dominus. Pl. 147. significare pnt virtutes theologicas, quas Deus confortat in anima.

Item repagula diuinorum præceptorū aduersus impios munientia. Vel designant viros eruditos & prædicatores, quos iustituit Dñs ad defensionem Prophetarū aduersus hereticos. Vel q in cœlesti Hierusalem nō admittentur, nisi qui erunt de prudentibus virginibus.

Seraphim.

Cura prelati.

Charitas prædicatoris.

Intelligere legem spirituali.

Sectans Israel.

litteram legis.

Diligentia in pace seruanda.

Sequi in inspirationem.

Scandalizari.

Perseuerare in errore.

Sequi diabolū.

aut. hereticos.

Prophetare de corde suo.

Sequi vitia.

Diabolus tentans.

Virtutes theologice.

Præcepta.

Doctores.

Duo testamēta.

Apostoli.

Duplex creatura rationalis.

Euangelium.

Ecclesia electorum.

Remissio peccatorum.

Opera terrena.

Christus.

Seraphim.

Seraphim, id est, ardentes aut igniti: solet esse nomen supremi ordinis Angelorum: qui ab ardore charitatis sic appellati sunt.

Seraphim duo. Isa. 6. a. designant iuxta Origenem, Filium & Spiritum sanctum. Verū, hoc est periculosum, vt ait Hieronymus: ne videamur eos ponere minores Patre. Sed melius est, vt dicantur duo testamenta: quæ incendunt in amorem Dei: & sunt principium oris, quia in prima lingua sunt tradita: vt videlicet seraphim interpretetur ardor, aut incendium, aut principium oris eorum.

Seraphim etiam iuxta Dominum, sunt Apostoli iuxta Christum Isa. qui erant ardentes, & incendentes, & clamantes, hoc est, prædicantes, Christum. Vel designant duplicem creaturam rationalem, angelicam videlicet & humanam.

Seraph, vnus accedens, & mundans labia Isaie, designat filiū Dei, in humanitate apparentem, iuxta Origenem. Isa. 6. b. Vel est Euangelium cum testamentum, vel est angelus faciens officium seraphim, qui dicuntur incendentes qui etiam purgare dicuntur inferiores, vel fuit Petrus Apostolos prædicans Iudeis.

Serenus.

Serenus significat tranquillū, & sine nubibus & imbre existentē sacrem, quasi stationi aptum, solet autem serenitas tempus pacis, liberumque a turpine tribulationum significare.

Serenum cœlum significat ecclesiam electorum hominum, sine nubibus ignorantie & peccatorum Exo. 26. c.

Serenum, quod fit apparente cœlo rubicundo vespere, significat remissionem peccatorum per sanguinem Christi dandam. Matt. 16. a.

Serere, vide Seminare.

Sericum.

Sericum Hebraicè dicitur Ramoth, quod visio mortis interpretatur. Est autem sericum genus vestis delicatæ, apud seres populos inuentæ, cuius filia ex arboribus colliguntur, diciturq; Hispanicè Algo don. Sumitur autem aliquando pro veste bombycina, quæ fit ex filiis, a bombyce verme confectis. Aliquid autem dicuntur Ramoth esse lapidem, perciosum, nempe corallium sericum autem in mercatu Tyti, designat opera terrena, quæ ad interitum properant. Eze. 27. c.

Sermo, Sermocinari. Eloquium, Verbum.

Sermo loquelam ipsam ex multis simul contextis verbis significare solet: vt sit consortio orationis, & confabulatio duorum, vel plurium. Verbum autem pro singulis orationis partibus sumi solet, peculiariter verò pro ea parte orationis, quæ dicitur verbum. Sepe tamen sermo & verbum pro eodem accipiuntur. Sermo autem interdum dicitur, quod est certum. 1. Reg. 9. b. Optimus sermo tuus, veni eamus. Sententia. Gen. 42. d. Vt possint vestros probare sermones. Somnium. Dani. 2. a. Sermo recessit a me. Verbum autem, carmen Iudi. 15. d. Quum hæc verba canens complexer. Clamor. Iob. 6. a. Vnde & verba mea dolore sunt plena. Contumelia. 2. Reg. 19. d. Nunquid pro his verbis non occidetur Semei? Imperiū. 1. Esdræ. 9. a. Omnes, qui timebant verbum Dei. Iudicum Exo. 23. a. Et subuertunt verba iustorum. Querela. 1. Reg. 11. b. Narrauerunt ei verba virorum Iabes. Relatio. 2. Regum. 13. d. Cū audisset rex David verba hæc Responsio. 3. Reg. 21. a. Indignans & frendens super verbo,

Verbum.

Hic f. 12. 9. & ad
Principium

Bas. f. 12.

Am. f. 118.

Ori. f. 118.

Aug. de essen. diu.

& f. 44.

Gre. 5. mor. 20.

Am. f. 118. f. 3.

Gre. f. 1. Reg. 1.

Ori. f. Iere. ho.

Hier. f. 16.

Hila. f. 118.

Gre. f. 41. mo. 26.

Glo. ordi. f. Exo. 34.

Ori. f. Mat. ho. 30.

Gre. f. 1. Reg. 3.

Gre. f. 1. Reg. 3.

Gre. 11. mor. 4.

Verbum dñi Christus, qui est verbum non transiens, quia semper manet in Patre, & dicitur verbum, quod misit Deus in Iacob. Isa. 9. b. Et dñi verbum oris Dei, quia à patre genitus, & verbum bonū ē corde bono Patris prolātū. Pl. 44. 137. Mat. 17. c. Lu. 6. g. Ipsum est verbū rectum, quo celi firmati sunt. Pl. 3. 106. In hoc verbo dedit Deus nobis sp̄s Pl. 118. Verbū dñi factū ad Eze. est, quū Verbū caro factum est Eze. 1. a. 102. 1. a. Ipsum est verbū absconditū. Iob. 4. c. Idē, sermo. Deut. 30. a. Iuxta te est sermo valde. Sapi. 18. c. Oīpotens sermo tuus dñe. Qui vnum verbū cognouerit, multa verba cognoscer. In vno multa sūt, & in multis vnū verbū est. Probādū est igit quō vnū verbū multa sint, & multa verba vnū verbū sit. Nec difficile doceri, cū dixerit Apostolus: Quia ipse est imago Dei inuisibilis, primogenitus oīs creaturę, in quo creata sunt omnia in cœlestibus & in terra, siue visibilia & inuisibilia, siue sedes, siue dominationes, siue principatus, siue potestates, oīa per ipsum & in ipso creata sunt. Vnū est igitur Verbū, quod operat in singulis, & cū in singulis operatur, operat oīa, & in oībus. Hoc verbum vnicū apud patrem, te diffundit in plurima: quā de plenitudine eius oīs accepimus. Itaq; si videas singula oīum, quę creata sunt in ipso, videbis in singulis vnū verbum esse oīum, cuius pro capto nostro participes sumus. In me verbū est humanū, in alio verbum cœlestē, verbum angelorum, plerūq; sunt, qui habent verbum dominationum & potestātū. Verbum est iustitię, verbum castitatis, verbum prudentię, verbum pietatis, verbum etiam virtutis, sic vnum verbum multa sunt, & multa verba, vnum sunt.

Verbum Domini implendum est, prædestinatio. 1. Reg. 1. d. Et etiā promissio. 1. El. 1. a. Ut completeretur verbum Domini.

Verba decem fœderis, sunt lex & præcepta. Exo. 34. d. quę dicunt verba labiorum Dei. Pl. 16. Et verbum permanens in cœlo. Pl. 118. Et Verbū, quod misit Dñs in Iacob. Isa. 9. b. Hęc verba dat Deus in ore prædicatorum. Iere. 1. b. Sermo quoq; dñi dicuntur, q̄ reuelata, aut præcepta sunt à Dño. Gen. 15. d. Exo. 19. b. 24. f. 3. 1. d. 3. 5. a. Sic dñi sermo, quem iussit Dñs. Leui. 8. a. 9. a. Et sermones Dei, sunt veteris testamenti per nouū declarati. Pl. 118. Hi sunt sermones veritatis, qui bus detrahunt h̄tici. Iob. 6. d. Et sermones sancti. Et sermones, quos scribi optabat Iob, sunt doctrina noui testamenti. Iob. 19. c. 22. d. 26. d. Dicuntur etiam verba oris Dei. Pl. 138. Verba eadem erant in secū dis tabulis, quas scripsit Moyses. Exo. 34. d. vt designetur idem contineri in lege noua, quod sub veteris litera latebat.

Sermo Sacti Israel. est p̄dicatio Ch̄i. Isa. 5. f. Et est sermo velociter currēs. Pl. 147. Verbū ē lumēdo p̄ factō, significat p̄dicationē Ch̄i. Prædicatio Exo. 2. c. 9. a. Verba aut̄ eius non transeunt, quia implentur. Mat. 24. c. Iob. 29. d. Verba eius dicuntur eloquia pulchritudinis. Gen. 49. c. Sermo Domini nondum reuelatus. 1. Reg. 3. designat nondum habita doctrinam ad alios instruendos.

Sermo Samuelis veniens vniuerso Israeli significat sermonē veri Promissio glorię, vel promissiones æternę glorię in nouo testamēto factas, cum abiectioe synagogę. 1. Reg. 3. a. d.

Verba, quę dijudicat auris, sunt verba sapiētīę, & doctrinę. Iob. 12. b. 34. Verba quoq; Apl̄rū, sūt eruditior doctrina. Pl. 18. Rom. 10. d. Sermo legis.

Sermo Moyses, est sermo legis veteris. Exo. 32. f. 33. d. Verba etiā prophetia. significant aliquando prophetiam. Isa. 9. Verbum misit Dominus in Iacob.

Sermo

Cominationes diuine.

Vindicta Dei.

Laus Dei.

Fides.

Promissio personarum.

Falsum.

Veritas ecclesię.

Inspiratio diuina.

Dignitas pastoralis.

Res.

Opus.

Verba Philosophorum.

Coniunctio Gentium, & Iudeorum.

Verba mentis.

Verba ociosa.

Peruersa doctrina.

Sermo Domini dicitur preciosus, hoc est, rarus. 1. Reg. 3. a. quia dñi mali pastores superbiunt, auferuntur ab eis verba sublimia, quę et per superbiam vellent dicere, sed non possunt. Efficiuntur. n. canes muti, non valentes latrare. Isa. 56. d. Vel dicitur præciosus, quia auditores boni quanto rarius habent, qui eis sublimia prædicent, tanto sollicitus ea recondunt, ceu preciosas margaritas.

Sermo pessimus Domini, comminationes diuinas & vindictam significat. Exo. 33. a. Et verbum asperum erit sententia iudicij, quia Christus dicit malis, ite maledicti in ignem æternum, & similia spectantia ad penititionem malorum. Pl. 90.

Verba cationū dici possunt laudes Dei i statu gr̄æ decātata. Pl. 135. Verbum breuiatum, est fides, quę in lege & ceremonijs fufius ten debat. Roman. 9. f. Et verbū quo sanat puer, est eadē fides. Mat. 8. b.

Verba bona, & consolatoria, sunt quę quum dent nunc cognitio nem Dei ex parte, promittuntur in futurum quod perfectum est Zacharię. 1. c.

Verbum aliquando pro falso, aut mendacio. Mat. 28. c. Diuulgari est verbum. Et verba mendacia sunt, quę Dei fauorem sine penitentia promittunt Iere. 7. a. Verba autem mendacia videntur diabolo, & mbris eius verba bona & sancta. Exo. 5. b. Atq; ita verbū, quod reprobant hæretici, est veritas ecclesię. Isa. 39. c. Iob. 15.

Verbum absconditum est alioquinio intīmę aspirationis. Iob. 4. c. de qua dicitur. 1. Ioan. 2. d. Vñctio docet vos de omnibus. Dñi autem verbum absconditum, quia sentiri potest, sed strepitū loquutionis ex primi non potest. Sermocinatio autem Dei, dicitur esse cum simplicibus. Prouerb. 3. d. quia illos cœlestis sapientię secretis illustrat, quos terreni fastus, ac duplicitatē nihil habere considerat.

Sermo regni ad dignitatem pastorem referri potest. 1. Reg. 10. c. Verbum sæpē pro reponitur, & pro facto, gesto aut opere, vt verbū quod non absconditur a Deo, est res, vel opus. Ierem. 32. c. 3. Regum. b. Placuit sermo coram Domino. 4. Reg. 20. c. Non fuit verbum, quod non ostenderit eis Ezechias.

Verba Abimelech, designant verba Philosophorum. Genes. 20. b. Idem designant verba Iethro. Exo. 18. c.

Verba pacifica, quibus se mutuo salutarerūt Moyses & Iethro. Exo. di. 19. a. designant coniunctionem Gentilium, & Iudeorum in vnitate fidei.

Verbum est in corde, ore & manibus, quum est in consilio, verbo, & actione. Rom. 10. b. Verba aut̄ oris, dicuntur verba mentis. Pl. 137.

Verba quę in ventum proferuntur, sunt verba ociosa. Iob. 6. d. 16. a. Verba quoq; potentia, & ad deprecandum composita, in anirātē orationis ostendunt. Iob. 41. a. Veraciter nanq; orare, est amarus in compunctione gemitus, & non composita verba resonare.

Sermo duplicens in oculis Samuelis, est sermo alienus à spiritu. 1. Regum. 8. a.

Eloquium Iudeorum & h̄ricorum, est peruersa doctrina, & sermo mēdaci. Isa. 29. a. 32. b. Hic est sermo nō loquēdus in Sabbato Isa. 58. a. Sermo aut̄ Iudeorū, & Philosophorū, dicitur alius, qñ falsa dogmata eorum nō percipiuntur Isa. 33. c. Hic sunt sermones molliti, qui sunt iacula, qñ decipiunt. Pl. 54. Non esse sermonem in lingua, est non esse dolū. Pl. 138. Verba autem iniquorum, & sermo nequę, fuit Iudeorum in Christum, quando dixerunt, Crucifige, crucifige.

K K K k k

Gre. f. 1. Reg. 3.

Glo. int. f. Exo. 33. Ber. f. 3. f. Qui habet.

Arno. f. 135.

Amb. f. Rom. 9.

Hila. f. Mat. Cant. 7.

Hic f. Zach. 1.

Iyrah. f. Iere. 7.

Glo. ord. f. Exo. 5.

Gre. 5. mor. 20.

Beda. f. Pron. 3.

Gre. f. 1. Reg. 10.

Hiero. f. Iere. 32.

Cle Alex. adhor. ad Gentes.

Glo. int. f. Pl. 137.

Gre. 7. mor. a. 24. &

33. mor. 27.

Gre. f. 1. Reg. 8.

Hic f. Isa. 58.

Hila. f. Pl. 18.

Aug. f. Pl. 63. 90.

Gre. 8. mor. 28.

Arno. f. Pl. 90.

Hic f. Isa. 12. & 5.

Hos. 10. et Eccl. 18.

SYLV A

fige Psal. 63, 64. Dicunt hæretici verbum absconditum: vt uideant docti apud imperitos. Iob. 4. c. Verbum etiam asperum, sunt suggestio nes demonum, & doctrina hæreticorum Hose. 10. a. Item verba iuere pantia. Iob. 6. d. Verbum quoq; malum, est verbum hæreseos, & opus peccati & infidelitatis. Sermo etiam nequam, sunt insultationes infidelium & malorum Christianorum in bonos. Psal. 63.

Gre. 27. mor. 7.

Hila & Hie s. Ps. 11.

Aug. epist. 10.

Sermonibus imperitis inuoluit sententias, qui & de Deo rectum, quod dicat nonit, & tamen de semetipso dicta illius elatio stulta infatuat. Iob. 3. 8. a.

Verba præcipationis, sunt verba quæ dixerunt Iudæi: Non habemus regem nisi Cæsare sunt etiam verba quibus peccantes semetipsos præcipient. Psal. m. 51.

Verba delictorum, sunt cupiditates huius vitæ, & humani dici seu prosperitatis, & verba carnalium desideriorum. Psal. 21.

Sero, Serotinus.

Sero, significat tempus vespertinum & tardum. Vnde serotinus. Sero etiam fieri dicitur, quod sit transactio tempore opportuno.

Hier. s. Iere 3 & s. Hyl. 6. & s. Amos. 7 & s. Zach. 10. Gre. 10. mor. 2.

Serotinus imber dicitur, qui est in vere, quum omnia virent, & fructus apparere incipiunt. Designare potest tempus doctrinæ. Euangelicæ, & prædicationem vltimi temporis, & dona Spiritus sancti, & fruges beatitudinis, & perfectam cognitionem. Iob. 2. 9. d. Ierem. 3. b. 5. f. Hose. 6. a. Amos. 7. a. Zach. 10. a.

Ricar. de s. Visto, de stat. int. homin. 36.

Sero, seu vespera, est dii finis, terminus laboris, hora quietis, tempus retributionis. Ad vesperam denarius accipitur, quia post consummatum laborem, retributionisq; tempore, omnis sensus hominis ad perfectionis integritatem sublimatur.

Chry. s. Matth. ho. 30. 31.

Serotina admittura, vel conceptus. Gen. 30. g. significat eos, qui sero volunt operari, & fiunt alba quæ inde nascuntur.

Glo. int. Iere. 2.

Sero, quandoque iuuentutis tempus significat. Marc. 13. d. Sero an media nocte, &c.

Glo. ord. s. 3. Machab. 3.

Serotina terra, est mens quæ non recipit imbres doctrinarum, nec Evangelii disciplinam, quæ plena erat sententiarum: quia exulta non fuerat. Ierem. 2. f.

Serotinum triticum, & far, non est læsum à grandine. Exod. 9. g. Potest autem significare eos, qui non temere se exponunt periculis, & tentationibus, vnde sit, vt minus lædantur, illis aduenientibus.

Seron.

Seron, id est, princeps mœroris, vel cātans tristitiam, aut planities: fuit princeps exercitus Syriæ. 1. Mach. 3. b. Potest esse typus diaboli, & principis mundani, & superbix.

Serpere, vide Reptare.
Serpens, Coluber.

Ori. s. Ios. ho. 4. Amb. 3. de Spiritu sancto 9. & de S. 1. omon. 2. & s. Psal. 118. serm. 3.

Serpens, generale nomen est ad oīa, quæ serpunt citra pedum vsum: vel quæ tam exiguos habent pedes, vt repere potius q̄ incedere videantur. Coluber autē est serpens, qui vmbra nemorū incolit, sicut anguis, & hydrus, qui in aqua degunt: sed confunduntur hæc vocabula. Imago serpentis Serpens aliqui sumitur pro imagine serpentis: vt serpens æneus, qui typus fuit Christi: & vt non verus serpens, sed æneus suspensus est: ita Christus in veritate quidem corporis, sed sine veritate peccati suscepit speciem peccatoris. Sicut autē aspicientes serpentem æneum curabatur: ita credentes

ALLEGORIARVM.

810

dentes in Christum. Num. 21. b. lo. 3. b. Serpens etiam virga Moysis est Verbum caro factum; rursus autem facta conuersio serpentis in virgam, designat Christum resurgentem. Exo. 4. a. Coluber in via, erit Christus in iudicio, comprehendens malos in nequitia sua. Gen. 49.

Aug. 3. de Trinitate. & s. Ps. 73. & s. lo. c. Quia ratione coluber erit etiam in morte vnusquisque mali.

Coluber etiam ex virga Moysis factus, crucem Christi significare potest qua apparuit sapiētia Dei. Exo. 4. a. 7. b. Vel designat sapiētiā, vel prudentiā sicut admonet: Christus discipulos, vt sint prudentes sicut serpēs. Mat. 10. b. Ipsa quoq; veritas & pūalis intelligentia serpēs dici potest.

Serpens, vt est animal agilitate varium, & cum primis callidum, paratumq; ad vim, quod se facile possit tueri à laceſcētibus. temperatiam, & partem animæ iudicatiuam significare potest, & fortitudinē vitam præstantem. Gen. 49. c. Exo. 4. a.

Serpentes dicuntur prudentiam habentes, ad discernendum bonum à malo, qui non sunt perniciosi ad nocendum, sed astuti ad cauendum, & tantum explorantes temporalem naturam, quantum sufficit: vt per ea, quæ facta sunt intellectu conspiciatur æternitas. Mat. 10. b. Dī serpens caput occultare, & pro eo corpus exponere: ita nobis faciendū pro Christo: & vt serpēs mutat vetus exuiū p angustia trāsitus: ita nos veterē hoīem p viā arctā ambulātes. Gē. 49. c. Exo. 4. a.

Serpens dī ipsa voluptas: primum, quia pedibus carēs, pronus vētrī nititur: deinde, quia terræ glebis pro cibo vitur: terno, quia venenū gestat in dentibus, quo soler morsos tollere. Sic homo voluptati deditus, ægē caput attolit grauāt depressoq; subuertēte supplāteq; ipsum intemperantiam. Vescit quoq; non cibis cēlestibus, quos sapiētia viris cōiēplatiuis per sermones & opiniones porrigit: sed his, quæ quotannis è terra proueniunt, vnde ortū obrietates, cupedinarii, gulosiq; appetitū vēis. Postquā aucta totū hoīem dederint huiusmodi studio, ea, quoq; q̄ sub vētra sūt exciāt, & in furores quosdā erūpere faciūt. Vñ venenū in dentibus circūfert, quia cōgestio ciborū læthifera. Vocē humanā serpens emisisse dī: quia plurimos sui studio fos, pugnatoresq; voluptas habet. Est et serpens ipsa gula, q̄ respectu iustæ necessitatis repit, & virus ipiē delectatiōis spargit. Serpens itidē suadēs Euāgēliū. Suggestiones diaboli significat. Gē. 3. a. Mar. 16. b.

Serpens decipiens, Euāgēliū indicabat, qui veneno inuidiæ, genus humanū occidit. Et gēaliter dæmones, sunt serpentes penna ti & tortuosi. Gen. 3. a. 49. c. Nu. 21. b. Pro. 30. c. Eccl. 10. b. Isa. 14. g. 27. a. 65. d. Ier. 8. f. Amos. 5. f. 9. a. Mic. 7. d. Luc. 19. c. 1. Cor. 19. d. Serpens aut non solum tortuosus est, sed et lubricus. Qui ergo in reſtitu dine veritatis non stetit, merito tortuosū & lubricū animal intrauit Iob. 26. c. Sicut autē clementissimus pater puniens eū qui filium suū occiderit: & ensē per quem filius suus occisus est, destruit, & in multas partes diuidit eodem modo & Deus egit. Quippe serpens quasi gladius diabolicæ seruiuit malitiæ, vnde & ppetua illi pēna intenta est. Quo p visibile & sensibile hoc rōcinemur, & expēdamus in quāta ignominia sit diabolus. Serpē autē scriptura vocat diabolu, non q̄ oīno talis sit formæ, sed pp aparēre fraudis struatur. Apō. 12. c. Serpentes et Magorū, quos deuorauit serpens Moysis sunt dæmones deuorati, aut victi à Christo. Exo. 7. d. Designāt doctores erroris impediētes conuersionē fidelīū. Demū serpentes pestiferi veneno inficiētes, sunt hæretici prætextu veritatis decipientes: & et Iudæi, Chrm occidētes, q̄ fuerūt velut vipera, latēs venenū & mali

Aug. 13. cōfess. 21. & 2. doctri. Christian. 16. Hil. s. Mat. Cano. 10. Amb. de fuga seculi. 7. & epist. 42. Beda s. Gen. 1. Phil. de mun. p. p. Cle. Alex. adhorta. ad Gentiles. Amb. de parad. 21. & epist. 42. Gre s. 1. Reg. 1. Ber. ser. 1. Ascensio. Beda s. Gen. 3. Ori. s. Ios. ho. 4. & Cant. ho. 4. Amb. de pava. 2. & s. 1. Cor. 10. Hie. s. Isa. 14. 27. 55 & s. Ier. 7. & s. Eccl. 10. Basf. s. Ps. 28. Gre 17. mor. 18. Chry. s. Gē. ho. 12. 17. Epiph. 1. contr. hære. 10. 3. Beda s. Pro. 30. Cyri. de inc. vñg. 14. Hil. s. Mat. Can. 6. Amb. s. Ps. 118. ser. 6. & de bene. Patriarch. 7. Aug. 2. de Gen. con. tra Manich. 25. Hie. s. Iob. 26. Beda s. Gen. 3. 49.

Voluptas.

Gula.

Suggestiones.

Diabolus.

Tempus doctrinæ.

Euangelicæ.

Dona Spiritus sancti.

Terminus laboris.

Tempus inuentus.

Men sicut in.

Diabolus.

Diabolus.

Diabolus.

Diabolus.

Diabolus.

Diabolus.

Diabolus.

Diabolus.

Diabolus.

Diabolus.

SYLVIA

tiā diffundētes. Gen. 3. a. Iob. 26. d. Pl. 57. Mat. 3. b. 7. b. Coluber in viā
fit Dan, id est, Antichristus, aut hæreticus: quia in præsentis vitæ la-
titudine eos ambulare prouocat, quibus quasi pascendo blanditur.
Sed in via mordet quia eos, quibus libertatem tribuit, erroris sui
veneno consumit. Gen. 49. c. Amos. 5. f.

Aug. epist. 121. & de
verb. Dom. ser. 29.
Cle. Alex. ad hor. ad
Gentes.

Hie. f. Eze.

Cyrl. 2. f. Ioan. 50.

Ghry. f. 10. ho. 26.

Aug. 3. de Trinitate.
10.

Bedas. Exo. 4.

Hie. f. Isa. 28.

Hie. f. Isa. 41.

Glo. ord. f. Isa. 10.

Hie. f. Isa. 42. & f.
Pl. 15.

Gre. f. 1. Reg. 2.

Hie. f. Isa. 27.

Glo. ord. f. Isa. 26.

Amb. epist. 8.

Gre. f. Cant. 7.

Phil. 2. allego.

Glo. ord. f. Exo. 12.

Amb. epist. 62.

Serpens vt suauis non credere Deo typus est infidelitatis. Gē. 3. a. *Infidelitas.*
designat etiam ipsos deceptores, retrahentes à fide:ideo opponitur *Deceptores.*
pisci fidem designanti. Luc. 11. b. demum serpentes, sunt deceptores *Indurati.*
& fraudulentis, & etiam indurati, & furiosi, & iracundi: hi autē exuūt *Iracundi.*
senium quando conuertuntur. Pl. 57. Mat. 3. b. Luc. 3. b.

Serpens est peccatum, quod genus humanum depascebat: quod *Peccatum.*
que variis modis venenum hominibus infundit. Nu. 21. b.

Serpentes Magorum deuorati à colubro Moysi, sunt mortui secu *Mundani.*
li, seu mundani: qui deuorantur, quando per diuinam sententiam
in infernum detruduntur. Exo. 7. b.

Serpens, interdum est typus mortis, quia p serpētem homini mors *Mors.*
est illata. Gen. 3. a.

Serra, Seriare.

Serra, est instrumentum dentatum, quo ligna & lapides secantur.
Sumitur et pro instrumento, quo triticum seu palea trituran-
tur.

Serra, interdū dicitur grauior Dei castigatio. Isa. 28. g. Vbi gith nō *Grauior castiga-*
ferris trituran-
tur, hoc est, leuiter peccantes non grauius puniuntur. *tio.*

Serrantia rostra plaustris, Isa. 41. d. designat prædicationem corda *Prædicatione.*
dura diuidentem, & triticum à paleis separantem.

Serra etiam dicitur diabolus, aut hæreticus, qui separare nituntur *Diabolus.*
fideles ab ecclesia, qui eleuantur, contra Deum seccantem. Isa. 10. d. *Hæreticus.*

Seruum, vide corona.

Seruare, Conseruare.

Seruare, est liberare, custodire, & diligenter obseruare. Item cauere
implere, præstare, reponere, & retinere.

Seruauit Pater Filium secundum humanitatem: qui tamen cum
Patre cuncta conseruat. Isa. 42. a. 49. c. Conseruari autem perens Da-
uid. Pl. 15. designauit Christum in cruce ad Patrem clamantem.

Seruauit Deus pedes Sanctorum suorum. 1. Reg. 2. b. quia nisi ipse *Dans Deus se-*
seruet, facile cadunt. Seruat et vineam Meri, hoc est, synagogam, die *licitatem.*
ac nocte. Isa. 27. a. Seruat quoque depositum, & pacem fidelibus suis
2. Tim. 1. c. Isa. 26. a. quia dat illis quietē aīe & corporis in *felicitate.*

Seruauit sponsa noua & vetera poma. Cant. 7. d. Hoc est, ecclesia cō-
tinet mysteria noui & veteris testamenti. Sic enim nouum testamē-
tū ecclesia recipit, vt vetus nō abiiciatur, sic vetus venerat, vt nouū p-
in ipsis sacrificiis carnalibus per spiritum intelligat. Huc pertinet, *tra mysteria*
quum Ioseph seruabat frumentum in vrbibus Gen. 41. d. *triusque testa-*
menti.

Conseruare mares, est custodire virtutes, vel occulta Dei myste- *Custodire vir-*
ria scrutari. Exo. 1. c. *tutes.*

Seruare agnum, vel hœdum immolandū in phasce, vsque ad quar-
tam decimā diē. Exo. 12. a. aduentum Christi Hierosolymā, & passio-
nē eius designauit. Vel q̄ is, qui fuit prophetatus in Lege, & Prophe-
tis, tanquā in decimo die, occisus est tēpore Euangelii quadruplicis.

Seruare manna in generationibus. Exo. 16. g. est seruare Eucha- *Seruare Eucha-*
ristiam & misteria in Ecclesia. Seruare autem in diem alterum, aut *ristiam.*
vsque ad Solis ortum, & non amplius, est adueniente Christo, signa-
ras veteris testamenti cessare. *Cessatio, figura*
rum.

Seruauit

ALLEGORIARVM.

812

Pater punitur Seruat Deus filijs dolorem patris. Iob. 21. c. Vt Pater acius vratur,
in filijs. & dolor Patris carnis filiorum redatur, quatenus per filiorum p-
Perseuerare in nas mens patris iniqua puniatur.

Seruauit mandata Christi, qui in eis faciendis perseuerat. Ioan. 14.
c. & dē seruare fœdum, qui custodit legem Dei. Prou. 27. c. Reprehendū-
tur autem sacerdotes, qui non seruauerunt vias Domini Malach. 2. b.

Seruare manus innoxias. Gen. 37. e. est cauere ab homicidio, & ef-
fusione sanguinis fratris: demum cauere ab oī nocumento proximi.

Seruantes filia Lor semen ex patre suo. Genesis. 19. g. designat abū
dantiā tēporaliū & carnē, q̄ seruāt carnale semē in eis, quos inebriat.

Seruare dicitur Satan animam, quando in eam irrumpere non au-
det, aut tentando eam superare cohibetur. Iob. 2. b. Seruare quoq; di-
citur animā Chri, quasi ei dicat: Licet iā cōtra corpus eius accipe, & ab
electis illius, quos apud se ante secula præsciens possidet, ius prauæ
dominationis perde.

Seruari dicitur malus in diem perditionis. Iob. 21. d. quando non
punitur in hac vita, sed imminet illi pœna æterna.

Seruare, Seruus, Famulus, Mancipium.

Seruare proprie ad seruos pertinet, dum heri præceptis obsequuntur
Est item seruare, ministrare. Gen. 25. c. Maior seruier minori Obse-
qui. Deuter. 15. d. Per sex annos seruauit tibi. Significare. Exo. 4. f. Di-
mitte filium meū, vt seruauit mihi subiciit. Deut. 20. c. seruier tibi sub
tributo serui autem erant, qui in bello seruabantur, ne occiderentur:
& fiebant ipsius seruantis. idem dicuntur famuli. Seruus etiā est ser-
uilis. Nehe. 9. g. Ecce nos ipsi hodie serui sumus. Et subditus. Genesis
26. e. Propter seruum meum Abraham. Seruitus autem, est latia, sub-
iectio, obsequium, vinculum, vsus.

Seruare fecit Israel Deum in peccatis suis, quia Deus ea patienter
sustinebat. Vel ideo, quia filius Dei propter salutem Israel, & generis
humani formam serui suscepit. Isa. 43. b.

Seruantes Deo, sunt Angeli. Iob. 4. d. Ipsi sunt serui Patris familiars
qui colligere volunt zizania. Matth. 13. c.

Seruare, interdum est colore: & seruare Domino in diebus Iosue,
indicat non posse quempiam cum lumine gratiæ seruare diabolo. iu-
dic. 2. a. sic dicitur. 2. Cor. 6. c. Quæ societas lucis ad tenebras.

Seruare dicitur maior populus minor, quādo Iudei seruauit Chri-
stianis: vel cum caro seruauit spiritui, aut vitia virtutibus. Genes. 25. c.

Seruare, interdum est colore: & seruare Domino in diebus Iosue,
indicat non posse quempiam cum lumine gratiæ seruare diabolo. iu-
dic. 2. a. sic dicitur. 2. Cor. 6. c. Quæ societas lucis ad tenebras.

Seruare dicitur maior populus minor, quādo Iudei seruauit Chri-
stianis: vel cum caro seruauit spiritui, aut vitia virtutibus. Genes. 25. c.

Seruare, interdum est colore: & seruare Domino in diebus Iosue,
indicat non posse quempiam cum lumine gratiæ seruare diabolo. iu-
dic. 2. a. sic dicitur. 2. Cor. 6. c. Quæ societas lucis ad tenebras.

Seruare dicitur maior populus minor, quādo Iudei seruauit Chri-
stianis: vel cum caro seruauit spiritui, aut vitia virtutibus. Genes. 25. c.

Seruare, interdum est colore: & seruare Domino in diebus Iosue,
indicat non posse quempiam cum lumine gratiæ seruare diabolo. iu-
dic. 2. a. sic dicitur. 2. Cor. 6. c. Quæ societas lucis ad tenebras.

Seruare dicitur maior populus minor, quādo Iudei seruauit Chri-
stianis: vel cum caro seruauit spiritui, aut vitia virtutibus. Genes. 25. c.

Seruare, interdum est colore: & seruare Domino in diebus Iosue,
indicat non posse quempiam cum lumine gratiæ seruare diabolo. iu-
dic. 2. a. sic dicitur. 2. Cor. 6. c. Quæ societas lucis ad tenebras.

Seruare dicitur maior populus minor, quādo Iudei seruauit Chri-
stianis: vel cum caro seruauit spiritui, aut vitia virtutibus. Genes. 25. c.

K K K k k 3 Seruus

Gre. 15. mor. 22.

Aug. f. Ioan. 17. 75.
Beda. f. Prou. 27.

Lyra. f. Gen. 19.

Gre. 3. mor. 13.

Gre. 15. mor. 27.

Lyra. f. Isa. 43.

Glo. ord. f. Iob. 4.

Ori. 1. Iudi. ho. 1.

Ori. 5. Gē. 11. ho. 12.

Gre. 1. Reg. 4.

Test. aduer. Iudeos

Gre. 1. Reg. 11.

Rup. 7. 5. Gen. 29.

Beda. 1. Gen. 29. 31.

Glo. inte. s. Ephē. 6.

Aug. de Cant. 8.

Iych. 1. Lemt. 25.

Gre. 31. mor. 2.

Hier. Job. 39. & f.

1414. 29.

15ch. f. Leni. 25.

Hic. f. 14. 43.

Ori. f. Iudi. ho. 2.

Hic. f. Iere. 5.

Philo de Abrah. &
quod solus probat li
ber

Ori. f. Genes. ho. 16.

Hic. f. 14. 14.

Aug. f. Ioan. tra. 41.

Gre. 4. mor. 42.

Cyril. 6. f. Ioan. 2.

Fulsen. epist. 3.

Gre. 31. mor. 18.

Cyril. de ador. in

Spiritus sancto.

Beda. f. Exod. 6.

Gre. f. 1. Reg. 8.

Gre. f. 1. Reg. 12.

Arno f. Ps. 104.

Hic. f. 14. 42. 49. & f.

f. Agge. 2.

Gre. 2. f. mor. 21.

Beda. f. Gen. 30.

& Tito. Leuitici. 33. g.

Seruit Rhinoceros Deo, quum superbi & elati, & prauæ voluptatis capu vagantes, ab ipso Deo conuertunt, & religant vt pabulu vitæ accipiant. Et quu populus Gentiles obtinebat fidei. Job. 39. Seruus etiā Centurionis, sanatus à Chro, significat Gēiles. Lucæ. 7. a. Et serui Iacob, sunt Gēiles subiecti doctoribus ecclesie. Isaia. 14. Genes. 30. g. sic seruiunt Aegyptij Assyrijs, ut prædicatores subditis. Isa. 19. d. Famulæ quoque filiar Pharaonis, sunt aīæ ardentium ex Gentibus. Exod. 2. a.

Seruient non vt serui, sed vt mercenarius, aut colonus, est, qui licet fuerit in peccato, tamen per conuersionem pristina recuperat.

Non dicitur seruisse Israel Deo in sacrificijs. Isa. 43. d. quia illa nō erant pro se accepta Deo.

Seruare Baalim, est peccare. Iudi. 2. b. Et serui dñorum, sunt peccatis seruientes. Psalm. 112. Seruiunt quoque dijs alienis in terra non sua,

qui docent errores in ecclesia: unde expelluntur, vt seruiant eis in terra non sua. Ierem. 5. d. Iob. 3. d. Seruitus quoque idolorum, dñ avaritia,

quia vt idololatria aufert Deo gloriā, ita avaritia res Dei. Colossen. 3. a. Seruire Chodorla homor, est seruire diabolo: & quinq; reges seruire quatuor regibus, est per quinque sensus ministrare quatuor pēi

puis affectibus aīæ. Est autē verē seruus, qui seruit peccatis & affectibus. Genes. 14. a. Serui Abimelech traditi Abraham, erāt, q prius seruie

bant concupiscentijs. Genes. 20. b. Seruiunt et tributis, qui obtinebant affectibus. Genes. 49. c. Seruitus autē dura, seruitus Aegypti dñ.

Isaia. 14. a. Genes. 47. f. Exodi. 1. c. a. b. 1. 4. b. 20. a. Leuit. 26. b. Isa. 8. d. Et seruitus regia, in malum, est seruus diaboli. Genes. 47. d. Iob. 3. c.

Serui et Pharaonis, sunt ministri diaboli. Exodi. 7. d. Ps. 134. Dicentes aut filij Israel, se seruos esse Pharaonis, designante eos, qui reuertunt

ad vitia. Exod. 5. c. Seruit inimicis suis, qui subiciunt demonibus. Ier. 7. a. Seruire quoque Nabuchodonosor, est seruire diabolo. Ierem. 25. c.

27. b. Itē seruire populo Aquilonis. Zachar. 2. c. Seruientes filij Israel Aegyptijs, qui prius erant liberi, sunt sponte se subicientes diabolo, &

peccatis: qui et si violenter opprimuntur, non tamen libertatem suam in perpetuū perdunt, sicut Aegyptij, qui perpetuū se subdiderūt Pharaonis. Genes. 47. d. Exodi. 6. a. Serui in equis, sunt peccatores indig

nitatibus. Ecclesiastæ. 10. b.

Serui Regis sunt, q per abundantē iniquitatē sic se tyrānorū volū

taibus obligāt, vt ab eis vltius nō recedant: imitatio res malorū. 1. Reg. 8. c. Serui quoque Regis sūt ipsi boni, qn sub malo plato malē

agūt. In bonum verō serui Regis sunt, q in oībus bono obtemperant plato. Serui quoque Regis sunt, qui prælati vitijs obsequuntur.

Seruit Domino non in veritate, qui de bono opere temporalem mercedē à Deo expetunt: falso proposito in sua operatione nō di

ligit. Seruit autem in veritate, qui non pro temporalibus eum diligit: qui etiam spiritu seruire dicitur. 1. Reg. 12. c. Ioan. 4. d. Rom. 1. c.

Seruitus Ioseph, designat Chrm, qui formā serui accepit. Genes. 39. a. 41. b. Plal. 80. 88. 104. Eundē designat seruitus Eliacim. Isa. 22. f.

42. 43. b. 49. a. 52. d. Et seruus Dei dictus Zorobabel, designat Chrm fm humanitatē. Agge. 2. d. Zachar. 3. d. Iob. quoque dictus est seruus Dei in typum Chri. Iob. 1. a. Seruiens et Iacob pro Rachel, est Chrs, fa

ctus seruus pro ecclesia. Seruituit autem non pro Lia, sed pro Rachel: quia nō pro vita actiua, sed pro contemplatiua. Idem seruisse dñ pro

vxoribus

vxoribus

Conuersio super

borum.

Gentiles obtin

perantes fidei.

Respicēs à pec

cato.

Peccare.

Docere errores

Avaritia.

Seruire diaboli.

Subicientes se

tyranno.

Imitatores ma

lorum.

Obtemperantes

bono plato.

Diligere pro tē

poralibus.

Christus fact

homo.

Christianus.

Apostoli &

prædicatores.

Propheta.

Ecclesia con

demnat malos.

Fideles sua epi

scopo.

Ministri eccle

sæ.

Iudæi.

Iudæi serui

Christianorū.

Mali serui bo

norum.

vxoribus & liberis. Gen. 29. d. 30.

Serui Dei dicti sunt Abraham, Isaac, Iacob, David, & Iob, propter creationem, & redemptionem: & designant fideles in ecclesia. Gene.

26. d. Exo. 32. c. Iob. 1. a. 42. b. Ps. 111. 134. Isa. 41. b. 44. a. 35. d. 65. c. Et serui Dei in quibus Deus cōsultatur, sunt Christiani. Ps. 142. Seruiūt

autē Deo humero vno, qui Christi iugum suscipiunt: & qui in glo

ria celesti laudant Deum concordī charitate absq; vlla diuisione. & 2. f. Exo. 22. &

Sopho. 3. b. Seruus quoque emptitijs dñ Christianus, qui p baptismū

suscipit redemptionis Christi sacramētum. Exo. 12. g. Seruitus regia in bonum, est seruitus Christi. Gen. 47. d. Et serui iustitiæ, sunt serui

Christi, qui est iustitia. Rom. 6. c. Notandum autem non paruum esse distātiā quū relatiuē dñ seruus Domini, vel absolutē seruus. Magnū

quippe est ibi vocari seruū meū, ait Dominus. Idem cum dicit seruus non manet in domo in æternum, nō vtiq; dicit seruus meus.

Ita cum dicit. Iam nō dico vos seruos, profectō idē est ac si dixisset. Iā nō dico vos inimicos: addit. n. ex opposito. Vos autē dixi amicos.

Serui Abraham significare pnt Apostolos & prædicatores. Itē serui Isaac, & et serui Salomonis. Gen. 12. d. 26. c. 2. Reg. 10. a. Seruire etiā

Ioseph, est seruire Christo. Gene. 43. d. 44. d. Et seruit semen Christi Deo, quum Apostoli & discipuli illi seruiunt. Ps. 21. 133. Serui autem

quos misit paterfamilias ad agricolas, sunt Prophetæ, qui dicebantur recipere fructus, qn per orationes suas offerebantur opera po

puli Dño Matt. 21. c. Idem sunt qui mittunt ad vocandos inuitatos ad nuptias Matt. 22. a. Vel secus primo loco missi sunt Apostoli secū

dō verō loco successores eorū. Vel si seruus primō missus est vnus, est Moses. Serui verō secūdō missi, sunt Prophetæ. Seruus ēr, quē mi

sit Dñs ad vocandos: inuitatos est ordo prædicatorū. Lucæ. 14. d. Serui quærentes puellā David: sunt Prophetæ, quærentes fidē. 3. Reg. 1. a.

Serui Salomonis, sunt Apostoli. & discipuli Christi ex Iudæis Serui Hirā, sunt doctores ex Gentibus, qui sunt cum seruis Salomonis, qd eide

idem operi conuertendorum populorum insistent. 3. Regum. 5. b.

Conserui accusantes seruū crudelem & ingrātū apud domi

num suū, designant ecclesiam condemnantem malo. Matt. 18. g.

Serui regis de domo David, sunt fideles sub episcopo degentes. Ier. 21. a. Famuli etiā regis, sunt q adhuc actiua vitæ studiis sub alie

na cura inseruiunt. 1. Reg. 8. c. Et seruientes ciuitati, sunt ministran

tes in ecclesia. Eze. 48. c.

Serui Abraham, qui remanserunt cum asina, typum gerunt populi Iudæorum: qui pro eo quod Iudæi non erant in Christum credituri,

ideo ad locum, vbi immolandas erat ascendere, vel peruenire non poterant. Gen. 22. a. Secundō autem quod erant duo, designant po

pulum Israel diuisum in duas partes, Salomone peccante.

Seruitus Chanaan, designat miseriam Iudæorū, & et seruitutē Aegyptiorum & malorū, vt nequitia arguat conditio seruitutis. Gen. 9. & f. Ios. ho. 3.

d. Sic Elau constitutus est seruus Iacob: vt designetur malos & impru

dētes naturaliter seruos esse bonorum, & eruditorū. Gen. 25. c. 27. d. Vbi et designatur appetitus, vel animalis homo, qui est maior, vel

prior: q seruus est rōnis, seu spiritualis hominis. Seruit etiam maior minori, hoc est, superbus humili: & quia maior est numerus malorū

q bonorū. Seruiunt autē mali bonis vt tyranni Martyribus, & mallei auro, & clybanus pani coquendo. Seruus dominorū dñ populus Iudaicus, seruus Christianis, baiulando legem & Prophetas. Isa. 49. b.

Bast. f. Ps. 116.

Hila. f. Ps. 134.

Rep. 2. f. Sophon. 3.

2. f. Exo. 22. &

12. f. Ioan.

Aug. epist. 120.

Amb. 1. Rom. 6.

Ori. f. Mat. ho. 19.

20.

Hila. f. Mat. Can. 22.

Hila. f. Mat. 21. 20.

Aug. de verbis Domini. serm. 33.

Gre. ho. 36.

Rup. f. Reg. 2.

Aug. 1. q. in enan. 15.

Hic. f. Ier. 21. & f.

Eze. 48

Gre. f. 1. Reg. 8.

Aug. ser. 71.

Beda. 1. Gen. 22.

Ori. f. Gen. ho. 16.

2. f. Ios. ho. 3.

Philo. de resp. Noe.

Amb. de Iacob. 3.

Aug. f. Ps. 45. 78.

Geor. ven. Cant. 2.

10n. 7. cap. 4.

Beda. f. Gen. 9. 25.

27.

Hila f. Matt. Cano. Seruus pontificis, cui abscissa est auricula, est populus Iudæorum Iudæi seruient veteri seruienti sacerdotio. **Matth. 26. c. 10. 18. b.** Ideo pertinet ad illam veteri faciem. **Aug. flo. tra. 112.** vetustatem, quæ in seruitutem generat, quæ est Agar. Sed quum auri cula est ei restituta, designatur reuocatio per Christum facta.

Hie. f. Isa. 42. & epist. Beatitude. Seruus Dei dictus est populus Israel: quia Deo seruire debebat. **Isa. 42. d. Exo. 4. f. 13. c.** Debebant autem seruire soli Deo, ne admisceretur praua opera. **1. Reg. 7. a.** Seruire se dicens filius senior patri, designat Iudæos allegantes iustitiam legis, quum tamen iustitiæ Dei non essent subiecti. **Lucæ. 13. g.** Non seruituram se dicens Hierusalem. **Ier. 2. d.** designat synagogam non velle subiaci præceptis Dei, ut viri **Iob. 19. c. 21. b. 32. b. Pl. 135.**

Pri. f. Gen. ho. 16 & f. sue. ho. 30. Seruus Hebræus, qui non perpetuo seruit, est discipulus doctore commissus: vel peccator poenitens. Perpetuo autem seruientis propter amorem vxoris, est qui diligit carnem suam, cuius gratia est in perpetua seruitute peccati. **Exo. 21. a. Deu. 15. c.** Seruus quoque sempiternus est, qui perseverat in vita actiua. Item qui in infernum detrudit. Appetitus quoque debet esse seruus rationis in seculum. Seruit etiam sex annis, qui laborat in vita actiua: & qui in hac vita perseverat in statu peccati. Serui, & ancille sunt, qui nobis ad discipulatum seipfos subdiderunt: vel à nobis empti sunt de exteriori seruitute. **Leu. 25. b.** Serui dicuntur, qui adhuc timore bene operantur. **Gen. 32. a. Exo. 10. a. 10. b. 12. a. Iob. 2. g.** Item qui per opera misericordiæ robusti sunt in ministerium bonorum. **1. Reg. 8. c.** Item qui vapulant ab eo & oculos habent in manibus percutientis Domini. **Pl. 122.**

Ori. f. Gen. ho. 10. Aug. ser. 75. Seruus Abraham, qui deditur Rebecce à Isaac. **Gene. 24. a.** typus est sermonis prophetici: & chori Apostolorum, & prædicatorum, qui ducunt animas ad Christum. Designat et legem, per quam Ecclesia, sponsa Christi, dispondebatur: quæ propter antiquitatem seruus senior nuncupatur. Alii autem serui, qui erant cum seruo præcipuo Abraham, designant eos, qui pro temporalibus seruiunt Deo. **Genesis. 24. c.**

Ori. f. Mat. ho. 7. 33. Hila f. Mat. Ca. 27. Seruus debens decem milia talentorum, designat prælatos & doctores malos in ecclesia. **Mat. 18. c.** Prælati etiam sunt serui, quibus committit paterfamilias bona sua. **Mat. 25. a.** Vel seruus accipiens quinque talenta, designat Iudæos venientes ad fidem accipientes autem duo, Gentiles: accipientes verò vnam, Iudæos in infidelitate remanentes.

Fulgen. epist. 3. Seruitus peregrinorum, humilitatem indicat, qualis erat in Abraham. **Gen. 15. c. 18. a.**

Ori. f. Iosu. ho. 15. Famulus Domini dictus Moyses, designat legem, quæ est velut Dei ministra. **Iosu. 8. f.**

Cassia coll. 7. ca. 5. Seruus Centurionis, cui præcepit fac hoc, & facit est corpus bene institutum, obtemperans animæ. **Luc. 7. a.** Huc seruum si quis delicate nutriet, sentiet contumacem. **Pro. 29. c.**

Serui Abimelech, qui abstulerunt puteum Aquæ ab Abraham. **Gen. 25. c.** sunt infideles, aut heretici repudiantes mysteria. Idem sunt micipia Tyri. **Ezech. 37. c.**

Serui hominum dñr. **1. Cor. 7. d. g.** humanis se subiiciunt suppositionibus. Serui ambulantes in equis sunt qui seruiunt peccatis: aut qui ita sunt humiles, ut serui reputentur. **Ecclesiast. 10. l.**

Amb. f. 1. Cor. 7. Hie f. Ecclesiast. Hie f. Ier. 25. & f. Iob. 40. Gre. 33. mor. 19. Rep. 6. f. v. flo. verbi Dei. Seruus Dei dictus est Nabuchodonosor. **Ier. 51. b. 27. a.** Non quia bonus, sed quia ex equo est voluntate Dei in euerrenda Hierusalem. Sic seruus sempiternus accipitur Leuiathan à Deo, quoniam & in hac vita vñbus electorum diabolus seruit, & postea æternis gehennæ ignibus auctororum

eorum oculos mancipatur. **Iob. 40. d.** Inuitus tamen seruit voluntati Dei nec unquam transit in adoptionem filii.

Bona operatio. Famula est anima operans spe mercedis æternæ: vel ipsa operatio. **Exo. 21. a.**

Phantasmata. Famula Rachelis, est Bala. **Gen. 30. a.** quia phantasmata seruiunt contemplationis.

Peccatum. Seuile opus, est opus peccati. **Leu. 23. a.** De quo, Saluator ait. **Ioan. 8. d.** Qui facit peccatum, seruus est peccati. Et seruiunt manus in conphino, quando quis exercet opera peccati: cuius efficit seruus. **Pl. 80. Sefac.**

Mundus. Sefac, id est, linum, vel byssus tua, aut gaudium tuum, siue senarius tuus rex Babylonis. **Ier. 25. c. 51. c.** Et sumitur pro Babylone, & hoc mundo, cuius rex est diabolus.

Resurrectio Christi. Seth, id est, positus, vel posuit, aut iuxta Augustinum, resurrectio: Silius Adam natus post mortem Abel. Typus est resurrectionis Christi, sicut Abel mortis eiusdem. **Gen. 4. a. Num. 24. c. Lucæ. 3. g.**

Sethim. Sethim, id est, spinæ: est genus arboris in eremo spinæ albe simile, colore & foliis, non magnitudine. Alioqui tam grandes arbores sunt, ut laucissima ex illis tabulata cadantur: lignumque fortissimum est, & incredibilis leuitatis ac pulchritudinis: ita ut ex his etiam vasculum torcularium, quæ arsenas kethilyas vocant, diuissimi quique, & studiosissimi faciant: quæ ligna in locis cultis, & in Romano solo absque arabicæ solitudine non inueniuntur. Dicitur etiam Sitta, ex qua ligna arce, & tabernaculi facta sunt instrumenta. Aliqui aiunt Sethim esse cedrum, & esse lignum illud, quod nos laricem dicimus: quauis pro larice interpretatio nostra habeat cedros.

Vita incorrupta. Sethim ut sunt ligna incremabilia & imputribilia, significare possunt incorruptibilitatem vitæ, & fidei firmitatem & ut ex illis constituitur tabernaculum, significant Christi membra, ex quibus constituitur ecclesia. **Exo. 25. a. 27. 30. 36. 37. a. 38. a.**

Fides. Columnæ de lignis Sethim, & vides significare possunt Angelos, & doctores. **Exo. 25. a. 26. f. 30. a.**

Membra Christi. Sethim ut interpretatur spina, curas huius seculi significare possunt. **Mic. 6. b.** Vbi est nomen loci montis Sinai: vbi erant multæ arbores spinæ albe. Significat etiam spinas peccatorum, & voluptatum, à quibus exuuntur Sancti. **Exo. 26. a. f.**

Angeli. Sextarius. Sextarius, est mensura, & dicitur eo quod sit sexta pars cōgii: seruebatque hæc mensura tā liquidis, quā aridis rebus. Continet autem sextarius duas heminas. Aliquibus videtur tantum esse mensura liquidorum.

Doctores. Sextarius olei, mensuram fidei significare potest: quæ nec plus nec minus capit, quā credendum est: quia excessus & defectus pertinet ad infidelitatem. **Leu. 14. b. 19. g.**

Curæ seculi. **Peccata.** **Voluptates.** **Sexus, Vide Genus.** **Siba.**

Detractores. Siba, id est, exercitus vel militia, aut fortitudo, vel ceruus, siue nauis veniens: seruus Saulis, & Mephiboseh: qui detraxit domino suo coram David: quia ratione typus est detractorum. **2. Reg. 9. a. 16. a.**

Sibilaræ,

Sichar, Sichen, Sichima.

Sichar, id est, conclusio, vel clausura, aut inebriatio, vel merces. Sichen autem interpretatur humerus, siue pars, vel labor, aut matutina vitia: Filius Emor, qui oppressit Dinam filiam Iacob. Ab eo dicta est ciuitas Sichen, quæ postea corrupto vocabulo, iuxta Hieronymum, dicta est Sichar. Videtur autem appellari Sichen per anticipationem, quando ait Moses Abraham venisse in Sichen.

Sichen, ad quam venit Abraham egressus de terra sua, ut interpretatur humerus, significat iugum obedientiæ religiosorum: & diligentem executionem, & labores. Gen. 12. b. 33. d. Designat etiam bona opera, quæ dat Iacob Iosepho in hæreditatem. Gen. 48. d. Item opera Christi, quæ ipse diuidit fidelibus. Ps. 106.

Sichen ut interpretatur humerus, ubi pasciebant fratres Ioseph oues designat legem veterem, quæ erat iugum græce. Gen. 37. c. Potest et typus esse infidelitatis Iudeorum: qui deorsum verterunt Deo.

Sichen præterea ut interpretatur humerus, generaliter designat opera, siue bona siue mala: & in Sichen sacerdotes interficiunt alios, quando prauis operibus illos scandalizando occidunt. Hose 6. d. Et diuiditur Sichima, quum bona opera separantur à malis. Ps. 59.

Sichen data à patre Iosepho in hæreditatem, designat testamentum Iudeorum: cuius participes sunt gentes & Samaritani. Vel designatur, quod ubi siebant supra & vitia, traditum est Christo, ut illi deinceps seruiretur. Ideo dicitur diuidi Sichima. Ps. 59.

Sichen etiam interpretatur succollatio, & designat corruptionem, seu ablationem prauorum affectuum. Hanc dat Iacob Ioseph exercitum se circa sensibilia. Cæpit eam Iacob arcu & gladio suo, hoc est, verbis vim secandi repugnandi que habentibus.

Sichen, ubi abscondit Iacob idola designat Gentilitatem. Et diuiditur Sichima, quum credentes ex Gentibus separantur à non credentibus. Gen. 35. a. Ps. 59.

Sichen ut interpretatur ebrius, typus est diaboli opprimentis animam vagam: vel hæretici. Est filius Emor, hoc est asini, & designat temerarium volentem corrumpere iudicium mentis. Petit autem Sichen uxorem Dinam, quam corrumperat quia malignus spiritus festinat, ut licenter possideat animam, quam prius occulta seductione corrumperat. Designat etiam hypocritam, qui laborat pro pudore & honore, non pro Deo: unde & circumcisis est, sed non pro Deo. Ideo filius asini: & competit illi interpretatio humeri, vel laboris. Gen. 34.

Siclus, Stater.

Siclus, idem est, qui stater, habet drachmas quatuor: drachmæ autem octo Latinam unciam faciunt. Ita ut unus panis decem uncias habere dicatur. Estque siclus pondus & moneta, & habet viginti obolos: & sextaginta sicli faciunt minam, quæ continet obolos ducentos. Exo. 30. b. Leu. 27. c. Num. 3. g. Ezech. 4. c. 45. d.

Siclus sanctus, quo emundus est aries. Leui 27. c. Sinceram fidem significare potest. Sicli etiam dimidium fidem & obseruantiam præceptorum designat, quia valet decem obolos. Exo. 30. b.

Sicli duo dici possunt duo præcepta charitatis, sicli uero decem sunt operatio decem præceptorum. Gen. 24. c. Exod. 21. d. Leu. 5. d. Stater et significare potest opera maiora, quam sint opera legis. Matth. 17. d. Stater argenti prædicationem uerbi Dei significare potest, propter sonoritatem argenti. 1. Reg. 9. b.

Siclus

Sibilare, Sibilus.

Sibilare, est sibilum edere. Sibilus autem, est qui fit ore, compressis dentibus & par diductis atque constrictis labris: quod solent facere, qui equos, boues, & huiusmodi ad bibendum ducunt, ut libentius bibant: & solent pastores sibilo oues vocare.

Sibilasse dicitur Deus, quando mouit & impulit Aegyptios, & Assyrios, Punientem Deum & etiam exercitum Romanorum aduersus Iudeos Isa. 5. g. 7. c.

Sibilus auræ tenuis, in quo auditur Deus, est quum saporem inspiratio. circumscriptæ veritatis cōtemplatione subita subtiliter degustamus. Primus aduentus Christi. 3. Reg. 19. c. Potest etiam designare primum aduentum Christi, quando latuit sub carnis infirmitate. Sibilus etiam pastoris boni, est Christi, & prædicatoris vocantis oues, & Dei interius inspirantis Mic. 6. d. Zac. 10. c.

Sibilare dicuntur boni Angeli plangentes animas peccatrices. Sopho. 2. d. Ediuerso dæmones sibilant, quando animam peccatricem irrident. Thre. 2. c.

Sibilant homines vulgi, quum alicui insulantur: ita sibilabant Iudei in Christum crucifixum. Et ut sibilus est vox incōdita: ita Iudei non loquebantur, quia verbum Dei amiserant: sed sibilabant. Thre. 2. c.

Sibilus draconis est in interitum carnis: ut spiritus saluus sit in die Domini. Mich. 6. d.

In sibilum redacta est Iudæa, hoc est, in contemptum & in stuporem. Ier. 18. c. 19. b. 25. b. Eze. 27. g. Sibilat autem super peccatorem, aut super populum Iudeorum intuens locum eius, qui admiratur eius interitum. Iob. 27. d. Et stringit os in sibilo, qui ad ea, quæ contemperat, verba spiritalia conuertitur: ut iam credere & prædicare incipiat, quæ prius, dum iniquum florere cerneret non credebatur. Nam sit plerumque, ut infirmorum animus de auditu veritatis tripidet, quum florere contemptores veritatis videt: Sed dum iusta ultio iniustos subtrahit, alios à prauitate compescit. Unde per Salomonem dicitur. Pro. 21. b. Multato pestilente, sapientior erit paruulus.

Sica, Sicarius.

Sica, est genus gladii breuioris. Sicarius autem, qui sica, id est, gladio hominem interficit, uel sicam maleficiis alicuius gratia gerit. Sica, qua Ehud occidit Eglon, sermonem euangelicum designat, quo occiditur diabolus, aut peccator. Iudi. 3. d. Ier. 50. f. Acto. 21. g.

Sicare, Sicus, vide Arere.

Siceleg.

Siceleg, id est, effusio sextarii, vel mensuræ, aut coangustas sextarii vel mensuram: ciuitas Palestinorum, in qua habitauit Dauid pro fugus à saule: quæ postea facta est tribus Iuda. Iosu. 15. e. 19. a. 1. Reg. 27. b. Typus esse potest Gentilitatis, ad quam venit Christus per suos discipulos: quæ coniuncta est ecclesiæ per fidem susceptam.

Sicera.

Sicera, est Apud Hebræos omnis potio, quæ inebriare potest: siue illa quæ frumeto cōficitur, siue pomorum succo, aut aliquo alio genere. Sicera danda mœrentibus. Pro. 31. a. est consolatio spiritalis, & doctrina tristibus & pœnitentibus proponenda, ne abundantiori tristitia absorbeantur.

Sicera est ebrietas omnium vitiorum, omnes continentes passiones. Isa. 5. c. Sicera inebriantur hæretici, quum abutuntur doctrina philosophorum. Est autem illis sicera confectio malitiæ & nequitia. Isa. 28. b.

Sichar

Amb. epist. 1.

Hila. Mat. c. 17.

Hic. epist. Et factum

est.

Ista. f. Luc. 27.

Aug. f. Psalm. 137.

Hic. f. Mat. 17.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Ori. f. Ezech. ho. 13.

Chry. f. Matth. 4.

Siclus Ambrosio dicitur didrachmum: & est typus sapientie. Et sta

ter in ore piscis, designat sacram doctrinam, seu virunque testamen-

tum: quod per confessionem fidei in ore habetur Mar. 17 d. Leu. 27. Quatuor euang.

d. Peculiariter etiam designat quatuor euangelia propter quatuor

drachmas: quæ euangelia fuerunt in ore Christi.

Stater etiam in ore piscis, designat confessionem, quæ obtulit Chri-

stus pro nobis: & habet duo didrachma: ut ostenderetur similitudo car-

nis dum eodem & seruus & Dominus pretio liberantur.

Sicli aromatum quingenti, & ducenti quinquaginta. Exo. 30. c. Vi

de Appendicem, de numeris.

Sidon, id est, venatio, aut insidiatio, siue viaticum, aut nauis iudicii:

ciuitas Phenicie à Sidone filio Chanaan condita.

Sidon aliquando significat existentes sub lege. Isa. 23. a. Vel desi-

gnat eos, qui securiorem vitam, & à peccatis liberam agunt: qui tamē

à bonis operibus torpescunt, innocentiam sibi sufficere putantes.

9. a. Math. 15. b. Luc. 4. c.

Sidonij vt dicuntur venatores, significare possunt Apostolos &

prædicatores, qui sunt venatores peccatorum, conuertendo eos ad pē-

nitentiam. Gen. 49. c.

Sidonij quandoque dicuntur mercatores propter multam nego-

ciationem, quam Sidonii exercebant. Isa. 23. a.

Sidon, vt interpretatur venator significat dæmones venatores ani-

marum: & etiam hæreticos: & mundum. Iosue. 11. b. Isa. 23. a. Ezech.

27. b. 28. f. 32. g. Sidonij præterea dicuntur, Iudæi persecutores Fide-

lium: & ij, qui simplices decipere conantur: siue dæmones, siue ho iēs.

Sidon, vide Stella.

Siene.

Siene, id est, gyrus: est castrum Aegypti, vbi sunt Nili catarractæ: vs-

que ad quem locum Nilus est nauigabili. Designat id, vbi nil recti

nihilque stabile. Ezech. 29. b. 30. b.

Sigillum, est paruum signum, quod imprimitur alicui rei, peculiari-

ter claudendum.

Sigilla libri, quem vidit Ioannes. Apo. 5. a. 6. a. significare possunt

mysteria sub littera latentia, quæ cum essent septem, peculiariter desi-

gnarunt septē mysteria de Christo prophetata, quæ sunt, Incarnatio,

Passio, resurrectio, ascensio, missio Spiritus sancti, vocatio gentium, ad

uentus ad iudicium. Vel sunt septem sigilla, quibus claudebatur diui-

nitas latens in Christo. Primum matris desponsatio, Secundum in fir-

mitas corporis, Tertium circuncisio, Quartum fuga in Aegyptum,

Quintum tentationes, Sextum crux, Septimum sepultura.

Sigillum etiam Christi dici potest baptismus, quo in Christo si-

gnamus.

Signum, Significare, Signare, Signaculum.

Signum proprie, est parua quædā significatio indicās totius rei qua-

litate. Interdum autem signum dicitur experientia. Iud. 6. g. Signum

quærens

Confessio.

Avaritia.

Existentes sub lege.

Gentiles.

Apostoli.

Mercatores.

Dæmones.

Hæretici.

Mundus.

Iudæi.

Mysteria.

Baptismus.

Passio, & crux Christi.

Resurrectio, & ascensio Christi. Mirabilia Dei.

Fiducia sacer-

dotum in Deo.

Dona Spiritus.

Promissio Dei.

Apostoli.

Afflictio fidelium.

Porte cali duo decim.

Quærens in vellere. Fædus. Exo. 3. i. c. Signū, est inter me & vos Miraculū

Marc. 16. d. Signa aut eos, q. crediderint. Similitudo. 1. Reg. 10. b. Vene-

rūt oia signa hæc in die illo. Vexillū. Isa. 5. g. 1. c. Eleuabit signū in

nationibus. Significare aut, est signū facere, siue p signā notū facere,

demonstrare, & ostendere. Signare verō est signū imprimere. Itē pfirmā-

re Ios. 3. d. designauit, quia Deus verax est. Notare. Iob. 1. 4. d. Signasti

quasi in sacco delicta mea. Sigillare. 3. Reg. 2. 1. c. Signauit eas anu-

lo suo. Signatū aut, est clausū. Deut. 3. 2. c. Signata i thesauris meis. Di-

stinctū. Ephe. 1. c. In quo & credētes signati estis. Impresū. Ps. 4. Signa-

tū est sup nos lumē vultus tui. Signaculū aut, est signū alicui rei im-

presū, vt lateat quousq; referet. Apo. 5. a. Soluere signacula eius. Itē si

gnatoriū. Iob 9. a. Stellæ claudit quasi sub signaculo. Sigillū. Cat. 8. b.

Vt signaculū sup brachiū tuū. Porro signū oē pfectū psequētiā & or-

dinē rerū dēt excedere: & nouū debet esse in oibus, atq; solēni mō di-

uersum: aliter verō signū esse nō poterit. Sic dedit Deus signū. Isa. 7. c.

Signū sanguinis indicabat passionē Chri. Exo. 12. b. Et signū cocci-

neū, qd suspēdit Rahab in fenestra eandē passionē & crucē designa-

bat. Ios. 2. c. Hoc est signū æternū: & signū positū in Siō, hoc est in cē-

lestia. Isa. 5. g. 19. c. 55. d. 62. d. Ier. 4. b. 6. a. Et signū Ionæ fuit signū pas-

sionis, & mortis, ac resurrectionis Chri. Mat. 12. c. 16. a. Marc. 8. b. Luc.

11. d. Signū ē serpētis ænei typus erat passionis Chri. Nu. 21. b. In si-

gnū aut populorū datus est. Chri. cū cruce. Isa. 11. c. 13. a. 49. f. 6. f. Et

qd interpretat signū, typus erat crucis Chri. Eze. 9. b. Vñ apud Sama-

ritanos thau, est signū crucis. Signū in fidei. Apo. 7. a. est aperta

cōfessio fidei: & crux. Signū in bono, est resurrectio Chri, q est signum

Dei viui in angelo & ē resurrectio Fidelium. Ps. 59. 8. Signū in pfun-

dū inferni siue in excelsū supra. Isa. 7. b. Descēsum & ascēsum Chri,

hoc est incarnationē & mortē, & resurrectionē & ascensionē signifi-

cat. Signa ē Dei, à quibus turbant terminū terræ, designāt virtutē cru-

cis, & alia Dei mirabilia, quibus visis compunguntur peccatores. Ps.

64. Hæc sunt signa, quæ misit Deus in medio Aegypti. Ps. 134. Signa

et nō quā uisa, ad tps Chri & ad diē iudicii referri possunt. Exo. 3. 4. b.

Signa in Sole erunt, quando Christus Sol iustitiæ obscurabitur

ob modicam fidem. In Luna verō, quum ecclesia peccatis nostris ob-

scuratur; In Stellis autem, quum Sancti non lucent nobis. Luc. 21. c.

Signum datum Sauli, q. unxit eum Deus. 1. Reg. 10. b. designat fi-

dei signa sunt apparentia in eis dona Spiritus sancti. Ps. 77. Et significa-

tio, quam dat Deus timentibus se, est eius promissio. Psal. 59.

In signa & portenta dati pueri, sunt Apostoli, quorum doctrina

& opera erant in stuporem Gentibus. Isa. 8. d.

Quasi signum ad sagittam positus dicitur esse fidelis populus ho-

stis suo, quia semper eum hostis suis ictibus impetit, suis persecutio-

nibus affligit. Thre. 3. b. Iob. 16. c.

Signa celi duodecim spūaliter intellecta, duodecim designāt por-

tas celi. Nā aries & taurus offerunt p pctō, siue cuius purgatione il-

luc nemo intrare pōt. Hinc deuenit ad geminos charitatis actus, Dei

f. & proximi, q. bina charitas roboratur in brachiis fortissimis cācri,

quibus hō cōplectitur oē obiectum diligibile. Postea mirum in mo-

dū efficit validissima in leone aīalium potentissimo. Quō deueniēs

hō, debilitas suum animal in seruitutem illud redigens sterileq; red-

dit per virginē. Sed in libra pōderat vtriusq; vires, & actiones, reco-

gitans

Ori. f. Ios. ho. 3. &

Isa. homi. 2. & f.

Mat. cap. 16.

Arno. & Basil. f.

Ps. 59.

Hier. f. Isa. 7. 19.

55. & f. Iere. 4. & f.

Eze 9.

Amb. serm. 55.

Gre. 33. mor. 1.

Cyril. 8. f. Ioan. 17.

Aug. f. Ps. 85.

Ruper. 4. f. Apoc.

Hic. f. Ps. 64. 13. 4.

Glo. int. f. Exod. 34.

Amb. f. Luc. 21.

Gre. f. 1. Reg. 10.

Hila. f. Ps. 59.

Hic. f. Isa. 8.

Gre. 13. mor. 9.

Geor. venet. cant. 1.

tono. 8. cap. 18.

gitas quotidieque sunt maiora & validiora opera, aut fm spiritū, aut fm carnē. Venit postea ad felicem scorpionē, qui mordeat cauda, id est, sine oīa opera mala: sicut mysticē præceptū fuisse legimus Mosi: ut serpentē & suggestorē malorū operū apprehenderet per caudā: vidensq; quanta sit serpentis malitia, arrepto arcu & sagitta, feriat illū per sagittariū. Venietq; ad Capricornum Saturni domicilium, Deo vacans per contemplationē, mente intuens cælum figuratū per pelles caprarū, ex quibus fieri iussum fuit coopertoriū tabernaculi: & inde pergat ad aquas illas, quæ supra cælōs sunt; quarū porta est aquarius celestis: nam per aquas eleemosynæ & misericordiæ, q̄ opera celestia sunt, deuenitur ad aquas diuinæ gratiæ, pietatis & sapientiæ: & tandē applicabimus ad pisces, q̄ in eisde aquis nutriunt, denotatos p pisces quos comedit Chrs iā in meliorē sortē per resurrectionem mutatos.

Ori. f. Num. ho. 2.

Glo. int. f. Exo. 31.

Lyra f. 1. a. 33.

Aug. f. Ps. 59.

Glo. ord. f. Erod. 13.

Aug. epist. 59. & 12.
c. contra Faust. 13.
Philo. quod deterior
potior infidetur.

Amb. de Fuga. sec. 7

Glo. int. f. 1. a. 5.
Euch. q. in Ps.

Gre. f. 1. Reg. 2.

Hie. f. 1. a. 18.

Glo. ord. f. Eze. 16.

Hie. f. 1. a. 30.

Hie. f. 1. a. 64.

Amb. f. de Isaac. 8.

Gre. 2. 9. mora. 2. &

f. Cant. 7.

Ruper. f. Cant. 7.

Hie. f. Agge.

Signa secundum quæ castrametabantur filii Israel. Num. 2. a. dici possunt vniuscuiusque virtutes, aut inclinationes.

In signum perpetuum datum est sabbatum, & in fœdus perpetuū. Exo. 31. c. Eze. 20. b. ut designetur prius bona opera consummari debere: ut postea in perpetuum quiescat.

Signum quod non potest Hierusalem vltra dilatare. Isa. 33. d. est prædicatio Dei. Vel prædicatio Antichristi, non valēs vltra procedere. Vel dicitur de sennacherib, qui non poterat contra Hierusalem preualere. Vel de Hierusalem non reedificanda.

Significatio quam dedit Deus metuentibus se. Ps. 59. sunt tribulationes huius vitæ, quibus admonentur Fideles fugere à ventura ira. Signa etiam, quæ faciunt luminaria, sunt præcepta Christi, quæ docēt fugere ab ira superuentura. Gen. 1. b.

Signū in manu. Exo. 13. b. est quū id, qd in memoria hī ex præceptis Dei opere cōplet. Itē cū fides præferat operibus, ut pēdeat ex fide.

Signū positū in Cain. Gē. 4. c. designat in Iudæis uel circuncisionē, uel legem quam seruant, ut testes sit corū, quæ pro Christo nos allegamus. Designat et, q̄ non auferatur malitia à terra, sed in ea perseueret. Et signum fœderis est arcus celestis: & etiam circuncisio. Gene. 9. d. 17. b. Signa etiam data Mosi, indicant Iudeos signa querere. Exo. 3. c. 4. b. Signa autem sunt data eis in passione Christi. Ps. 134.

Signū quod leuauit Deus in nationibus. Isa. 5. g. est vexillum belli ptra Iudæos: uel vexillū Antichristi cōtra fideles. Et signa quæ posuerunt Babylonii in tēplo, sunt vexilla bellica in signū trophæi. Ps. 73.

Signum datū Eli, q̄ filii eius morituri essent ambo in una die. 1. Reg. 2. g. designat errorē pastorum, signum esse perditionis gregis.

Signum in montibus, est superba prædicatio hæreticorum. Isa. 18. a. Ps. 73. Et signa prostitutionis Hierusalem, sunt uitia non occultata, sed potius prædicata Eze. 16. c.

Signū super collē dī, quod ponit in memoriā alicuius magni mali, aut boni trāfacti. Ita dicit Dñs ex psecutione Iudæorū paucos relinquit, quasi signū & memoriale grauis castigationis Dei. Isa. 30. d.

Signum superbiē in capite Esther, quod erat diadema; typus est iustitiæ legis Iudæorum. Esth. 14. d.

Signaculū est Chrs, in corde qdē, ut sp eū diligamus: in frōte, ut sp eū cōstitemur: in brachio, ut sp eū benē operemur. Cant. 8. b. In corde quoq; signaculū ponitur, qn̄ fidei eius mysteriū in custodiam nostræ cogitationis imprimatur. Iob. 38. b. Signaculū etiam supra cor sponū, est fortitudo animi in defensione scripturarum. Signaculum.

Zorobabel

Signum superbiē in capite Esther, quod erat diadema; typus est iustitiæ legis Iudæorum. Esth. 14. d.

Signaculū est Chrs, in corde qdē, ut sp eū diligamus: in frōte, ut sp eū cōstitemur: in brachio, ut sp eū benē operemur. Cant. 8. b. In corde quoq; signaculū ponitur, qn̄ fidei eius mysteriū in custodiam nostræ cogitationis imprimatur. Iob. 38. b. Signaculū etiam supra cor sponū, est fortitudo animi in defensione scripturarum. Signaculum.

Zorobabel

Zorobabel

Zorobabel, est Chrs: quia hūc significauit Pater. Agge. 2. 2. d. Signauit aut pater filiū, dando ei propriū quiddā, quo nō confunderet eū genere humano: sed p ipsū liberaret genus humanū. Ioa. 6. c. Ut ita eēt illud. Ps. 44. Vixit te De⁹ Deus tuus oleo lætitiæ præ partibus tuis.

Signaculum quod restitueretur. Iob. 38. b. est anima, quæ in Adā dissoluta est, & per Christum restituta, & signaculo fidei insignita. Vel est Iudæa habens signata mysteria.

Sub signaculo claudere dicitur Deus stellas. Iob. 9. a. qn̄ Sancti latent in hoc mundo. Vel qn̄ prædicatores suos nunc Iudæa oculis subtrahit, quos post modū ostendat. Vel quasi sub signaculo stellas claudit dum prædicatores suos per silentium intra semetipsos retinens, cæcis iniquorum mentibus cælestelumen absconditur.

Signaculum emptionis agri quæ emit Ieremias, dici potest crux Christi Iere. 32. g.

Signatus fons, dici potest virgo, cuius puritatem nemo pertarbat. Cant. 4. d. Peculiariter autem dicitur de Virgine Maria.

Signati spiritu promissionis, sunt, qui baptizantur, & fidem suscipiunt. Ephe. 1. c. 4. g. 2. Timo. 2. c. Signaculum autem dicitur ipsa fides: & restituitur signaculum, ut lutum, quum eos, quos nunc fideles credimus, in persecutione fidei hostes inuenimus. Iob. 38. b.

Signare legē, est abscondere mysteria Iudæ. Isa. 8. c. Et signatus liber erat sacra scriptura. Isa. 29. d. Apo. 5. a. 10. b. Erat aut signata scriptura iudeis, picipue vocatio Gētiū, & ipsorū Iudæorū dissipatio: ne cā igni traderet. & ut Chri opus redēptionis impleret. Aliis aut erat signata pp diuersitatem idiomatici Hebraici à Græco & Latino. Vnde in aliā linguam translatus, non plenē exprimitur. Signata etiā erat scriptura, pp varios & figuratos loquēdi modos: ne porcis traderet margaritæ.

Signantur quasi in sacculo delicta nostra Iob. 14. d. quia hoc, q̄ nō exterius agimus, nisi pœnitentia interueniente diluamus, in secreto iudiciorū Dei sub quadā occultatione seruat: ut qn̄q; ēt de sigillo secreti exeat in publicū iudiciū. Vnde ēt per Moysen dicitur. Deut. 32. c. Nonne hæc condita sunt apud me: & signata in thesauris meis: in die ultionis reddam illis. Quum verò pro malis, q̄ fecimus, disciplinæ flagello atterimur, & hæc per pœnitentiā dessemus, iniquitatem nrā signat & curat: quia nec inultra hīc deseris, neq; in iudicio puniendā reseruat. Vel certē peccata nostra signantur in sacculo, quum mala, q̄ fecimus, sollicito. sp corde pensamus. Sic dicebat David. Ps. 50 iniquitatem meam ego cognosco, & delictum meum coram me est semper.

Signat etiam in manu omnium hominum opera Deus: quia dū virtus incomprehensibilis maiestatis agnoscitur, ab vno quoq; subtilius sua vita pensat. Vel quia sic Deus rōnabilem creaturam condidit, ut q̄ egerit, ignorare nō possit, siue prauū id sit, siue rectū. Iob. 37. b.

Signaculū similitudinis dī diabolus: quia suam conatur diabolus imaginem imprimere: Chrs aut etiā est signaculum similitudinis, fm quod imprimit imaginem Dei. Eze. 28. c. Vel dī Lucifer signaculum similitudinis, ob expressionē. De sigillo quippe anuli talis similitudo imaturaliter exprimitur, qualis in sigillo eodē essentialiter habet.

Angelo maius aliquid tribuitur, quū nō ad similitudinem Dei conditum, sed ipsum signaculum similitudinis dicit: ut quo subtilior est in natura, eo in illo similitudo Dei plenius credatur expressa.

Sijm fundates Chaldaæ, designat pessimos dēmones instituētes pro-

Sijm.

Sijm.

Sijm.

Sijm.

Excellentia
Christi super
ceteros homi-
nes.

Ad a per Chri-
stum restituat.
Iudæa.

Abscosio san-
ctorum prædi-
catorum.

Crux Christi.
Virgo.
Virgo Maria.
Baptizati.
Fides.

Abcondere
mysteria Iu-
dæis.

Classa scriptu-
ra Iudæis &
Gentibus.

Seruans Deus
peccata punien-
da.

Memoria pec-
catorum.
Cognitio sui.

Memoriale ma-
gnū mali aut
boni.

Iustitia legis
Iudæorum.

Christus in cor-
de, in ore, & in
operibus.

Diabolus impi-
mens suam
imaginem.

Perfectior ima-
go Dei in Luci-
fero.

Dæmones.

Aug. f. 1. a. tra. 25.
Rup. 6. f. Ioan.

Hie. f. Iob. 38
Gre. 2. 9. mor. 2.

Hie. f. Iob. 9.
Gre. 9. mo. 3. 4.

Hie. f. Iere. 32.
Amb. exhor. ad vir.

Amb. f. 2. Timo. 2.
Gre. 2. 9. mor. 2.

Ori. f. Eze. ho. 14.
Hie. f. Isa. 8. 29.

Euthim prolo. in Ps.
Aug. f. Apo. he. 4.

Gre. 12. mor. 11. &
27. mor. 18.

Ori. f. Eze. ho. 13.
Gre. 3. 2. mor. 24.

Hie. f. 1. a. 23.

spera mundi cum multitudine victorum. Isa. 23. c. Hebraicè scribitur Cijm: quod Psal. 71. ponitur pro Actiopibus deserta incolentibus.

Silire. Tacere, Silentium.

Silire, est non loqui: quod & tacere dñr differunt tñ, qñ silire dica tur, qui nondum cepit loqui: tacere vñ, qui iam cepit. Confun dñtur tamen hæc inter se. Silire autē interdum, est cessare à bello. 1. Mach. 9. f. Siluit terra annis duobus. Ex paucis. Habac. 2. b. Silcat à facie eius ois terra Expectare Iob. 3. d. Nonne dissimulaui, nonne sil ui? Negligere, Esthe. 4. d. Si n. nunc silueris. Quiescere. Psal. 106. Silue runt fluctus eius. Idem etiam est tacere. Item vita carere. Iob. 3. b. Nūc dormiens silerem. Repudiare. Pl. 27. Deus meus ne fileas à me. Tace re etiam est differre. 2. Reg. 13. d. Nunc foror mea tace, frater tuus est. Oblivisci. Isa. 62. a. Propter Sion non tacebo.

Hier. s. Sopho. 3. &
s. Isa. 5.
Aug. s. Psal. 34. 49.
82. & de omnibus. 3.

Gre. 22. mor. 17.
Ori. s. Luc. hom. 5.
Ele. Alex. ad hor. ad
Gentes.

Glo. ord. s. Sopho. 1.
Amb. 1. officio. 5.
Glo. int. s. Isa. 47.
Hier. s. Isa. 62.
Hieron. & Gregor.
s. Psal. 31.

Amb. de obit. Valen
Gre. 5. mor. 6. 7. &
30. mor. 24. & s. Eze
chi. hom. 14.

Gre. s. 1. Reg. 2.
Hie. s. Isa. 15.
Arno. s. Psal. 106.
Ricard. de S. Victor.
de vita mutabilis. 1.

Silire qñque est dissimulare: & silens Iacob iniuriā Sichem, desi gnat Deum dissimulantem peccata ad penitentiam. Gen. 44. a. Siler ē: Deus in dilectione Sion, quū non castigat, sed ignoscit, & expectat ad penitentiam Sopho. 3. d. Pl. 49. Isa. 42. c. 57. c. 65. a. Demum silere di citur, quia non statim vindicat in proteruos: & quia nūdum venit ad iudicium Psal. 34. 82. Non autē siler nunc à præceptis: per quæ semp loquit nobis. Tacere ē diuersò dñr Deº aliqñ, dñ nō miseret. Isa. 64. d. Nūqd sup his cōtinebis te Dñe, tacebis, & affliges nos vehemēter; Tacens Iob ad despectionem propinquorum Iob. 31. d. designat

Christum tacentem tanquam oem in passione. Silentium Zacharię vñque ad ortum Ioannis filij sui. Luc. 1. desi gnauit cessationē pphetarū in populo Israhel Vel taciturnitatē ænig matū prophetarū vñq; ad ortū Iō. & Christi, qñ ceperunt manifesta ri. Silabant autem in populo Iudæorum, qui verbum Dei amiserant. Silentium populi Hierusalem, ne responderent Rapasce, designa uit non contendendum cum diabolo in tentationibus: nec altercap dum cum hæreticis: ne fallantur simplices. 4. Reg. 18. g. Isa. 36. d.

Silire dñr terra à facie Dei: quia nemo coram ipso gloriari debet. Habac. 2. d. Sopho. 1. b. Ita silet omnis caro à facie Domini. Zach. 2. d. Siler à bonis, qui bene sibi cōscius falsis cōiurij nō mouet. nō gli mans plus pōderis in alieno esse cōiurio, qñ in suo testimonio. Pl. 38. Tacet, q se reū agnoscit, & cōpūgit. Leu. 10. a. Sic tacuit Baby. Is. 47. b. Silentiū non dādū Deo, est non cessandum esse ab eius laudibus & orationibus. Sic non tacent custodes tota die & nocte Isa. 62. c. Et nō

tacent oculi, quū nō cessant à flu. Ier. 14. c. Thre. 2. f. 3. c. Ediuersò ta cere dicitur, qui non confitetur peccata sua, nec laudat Deum. Pl. 31. d. Silebit solitarius, reuelata sibi gaudens mysteria: vel nō opus habes excusatione peccati, quod matura cōfessione prænuit. Vel silebit, qñ nō miscebit se inuenibus tumultuātibz: & quia facile sustinebit iniu rias. Thre. 3. d. Silent euā, quia nullis prauæ actionis clamoribus per strepūt. Ois nāq; iniquitas apud secreta Dei indicia habet voces suas: vñdē scriptū est. Gen. 18. c. Clamor Sodomorum & Gemortheorum multiplicatus est. Designatur etiam tranquillitas contemplationis. Si lentium autem media hora, designat breue tēpus huius vitæ. Apoc. a.

Silentium quietum in natiuitate Chři, incredulitatem incarnationis eius apud Iudæos designabat. Sap. 18. c. Et conticescentes in tenebris impij, sunt Iudæi non confitentes Chřm, sed persistentes in errore. 1. Incre dulitas Reg. 2. b. Sic conticuit Moab nocte. Isa. 15. a. Vbi ēt designant demo nes cessantes

Dissimulatio Deº
Expectatio ad
penitentiam.
Dñs præcepta
Non miserevi.

Silentium Chři
fili.
Cessatio prophe
tarum in Israhel

Fugienda tēta
tiones.

Non moueri cō
iurij.
Compunctio.

Landare Deū.
Orare.
Confiteri.

Tranquillitas à
terrenis deside
rijs
Cessare à pecca
tis.

Tranquillitas
contemplationis.
Breuitas vitæ.
Incredulitas
Iudæorum.

nes cessantes à tentationibus, in cordibus verò peccatorum manem Cessantes de- tes. Silent etiam fluctus, cum cessant tentationes. Psal. 106. Et silens mones à tentā terra, est quies à tentationibus. 1. Mach. 7. g.

Quiet' Sancto- betur in tentationis fine. Et silens terra mortuo regi' Babylonis, desi rum post ten- gnat quietem Sanctorum eiecto diabolo. Isa. 14. b.

Gloria celestis æternæ requiem patriæ ductus, quasi secessum quendam à clamore humanæ infirmitatis inueniret. Post peccatum nanque quasi clamās vigilat, qui contentionem carnis propriè repugnans portat.

Doctrina Chři Cum silentio vadunt aquæ Siloe. Isa. 8. b. quia doctrina Chři est sti pacifica. Silentiū quoq; ē cultus iustitiæ. Isa. 32. b. qñ fides est silētiū.

Obedientia præ- Silentiū autē, in quo est fortitudo, est obedientia pceptorū Dei Isa. 30. d. ceptorum. Silentiū Iudææ desolationem eius indicat. Silentium autem habet

Desolatio Iu- Iudæi in scripturis, quando dant eis vanas interpretationes, nec ad dex vanæ in- spiritus veritatem attingentes. Amos. 8. a. Hose. 4. b. terpretationes

Iudæorum. Tacere dicuntur iusti, non obmutescere. Contrā mali obmutescūt, vt Sadducæi: sed non tacent. Matth. 22. d.

Silentium pru- Tacet prudens prædicator tēpore malo: ne mittat margaritas ante dentis. Prædi- porros. Tacuit etiam prudens, quando Christus coram persecutori-

Chři. Tacens adulescens est prius discens quā loquatur. Tacere enim scipuli. eorum est, qui discere debent. Thre. 3. d. Iob 6. d. 11. a. 13. a. 29. d. 33. d. Sic tacent insulæ ad Deum, quum, relictis idolorum sermonibus,

Praua exēpla Doctorem. Tacere debēt de Deo peccatores: quia non est speciosa laus in ore peccatoris. Amos. 6. d. Vel dicit: Tace, ne videlicet dicat aliquod verbū,

Non inuocare Deum. Conticuerunt senes, quum recta animi consilia perierunt. Et qui debebāt docere populum, ob prauam vitam siluerunt Thre. 2. d.

Cessatio volu- Silere in ciuitate munita, est non inuocare Deum, confidendo in ptatum. terrenis auxilijs. Iere. 8. c.

Conticescet dulcedo citharæ, quando voluptatos in fine mundi cessabunt. Isa. 24. b.

Silex, vide Lapix.

Siliqua.

Siliqua, est folliculus, siue integumentum leguminum grana inclu dens, & si quid leguminibus est simile.

Siliqua intus inanis, foris mollis, significare potest exilem virtutē inanium hominum, verborumque iactantiam, qui nihil prodesse pos sunt: sed inani quadam Philosophiæ seductione animos audientium vānis phantasijs implent: sicut siliquis corpus non reficitur, sed imple tur. Talia sunt carmina poetarum. Siliquæ etiam sunt ebrietas & luxu ria, quibus saturari cupiebat filius prodigus. Lucæ. 15. c.

Silo.

Silo, id est, dissoluens, vel discalceans, seu pax, aut abundantia: ciui- stas in tribu Ephraim ad Septentrionem Bethel: in qua primò post transitum Iordanis posita est arca cum tabernaculo testimonijsiq; mansit, donec capta est arca à Philistæis. Videtur eadem cum Galga la, seu pars eius. Ios. 20. a. 22. b. Iudi. 2. 1. b.

Sacræ scriptu- Silo, vt ibi erat arca Dñi, typus est sacræ scripturæ. 1. Reg. 1. a. Secūdu va. aliquos aut interpretatur missus: & est typus legis Moysi, qui missus fuit

Glo. int. s. Exod. 14.
Hie. s. Isa. 14.

Gre. 4. mor. 30.

Hie. s. Isa. 8. 32.

Hier. s. Amos. 8. &
s. Hose. 4.

Ori. s. Matth. ho. 23.

Hie. s. Amos. 5.
Ruper. s. Amos 5.
Amb. s. Psal. 118.
srm. 2.
Hie. s. Isa. 42.

Lyra. s. Amos. 6.

Glo. ord. s. Thre. 2.
Glo. int. s. Iere. 8.
Hie. s. Isa. 24.

Amb. s. Luc. 15.
Hie. epist. Beatus.

Gre. s. 1. Reg. 4.

Rup. 1. Reg. 17.

Ori. 1. Reg. ho. 1.

Glo. ord. 1. Reg. 1.

Hie. 1. Isa. 8.

Epipha. 1. cont. hare. 3.

Aug. hom. 43.

Cyril. 6. Ioan. 15.

Chr. 1. Ioan. ho. 56.

Ori. 1. Isa. ho. 6.

Amb. 3. de sac. 2.

Ori. 1. Ioan. ho. 14.

Geor. venet. cant. 2.

tono. 7. cap. 6.

Beda. 1. Gen. 30.

Ricard. de S. victo.

de 12. pat. iar. 9.

Ori. 1. Gen. ho. 17.

Amb. de bene. pa.

triar. 3.

Ber. ser. paruo. 8.

Fulgen. ad Transi.

gummi 1.

Hier. 1. Isa. 2.

Geor. venet. cant. 2.

tono. 3. cap. 10.

fuit ad Pharaone. Exo. 3. b. Venire autē dī in Silo, qui mittit ad prae-
dicadū. 1. Reg. 4. a. Et destructio Silo, est dissolutio cultus legis veteris.
Ier. 7. c. Pl. 77. Repulit tabernaculū Silo. Potest etiam significare popu-
lū Iudaicū, vbi prius erat arca Dñi. sed, inde trāslata, nō est illuc redū-
ctus, sed transijt ad Gētes: qua rōne interpretatur abruptio, seu auulsio.

In Silo, hoc est, in auulsione, vel exalceatione, offeritur sacrificiū
Domino: quia tunc offerimus sacrificium acceptum Deo, quum auel-
limur à terrenis, & soluimus calceamenta mortalitatis. 1. Reg. 1. a.

In Silo, vt interpretatur missus, aut amissio, adorauit & immolauit
Elcana, designans Christum, qui tam viuendo, quàm moriendo Pa-
tri obediens fuit. 1. Reg. 1. a. De quo, Philip. 2. a. Factus est obediens
Patri vsq; ad mortem.

Silo.

Siloe, id est, missus, vel mittens, aut ramus, siue telum: nomē fontis,
aut potius torrentis intra ciuitatem Hierusalem ad radices mōtis
Sion cui, quod non aquis iugibus sed diebus certis tantū ebulliat,
piscinē aut natatoriae nomen datum est. Designat doctrinam Christi,
quae vadit cum silentio Isa. 8. b.

Siloe, id est, missus, designat ipsum Christum, qui missus est ad tol-
lendā nostram cecitatem: ideo ibi illuminauit cecum. Ioan. 9. b.
Item crucem Christi: per quam illuminantur oculi nostri. Potest et
significare Apostolos, & ministros ecclesiae: q; mittuntur ad baptizadū.

Simeon.

Simeon, id est, audiens, vel exauditio: secundus filius Iacob & Lia,
qui cum fratre Leui inuasit Sichimitas, ob stuprum Dinā: qui post
modum ligatus fuit à Ioseph coram fratribus suis, Gen. 29. g. 34. d.
42. f. De eius tribu erant Scribae, & Pharisei.

Simeon vt interpretatur exauditio, in bonum sumi potest, quū q; s
audit Deum: & in malū, quū quis audit diabolum, qui dicit: Hae oīa ti-
bi dabo, &c. Generatur post Ruben, hoc est, post rectam intentionē:
quia habita recta intentione, per obedientiam exequenda sunt ope-
re mādāta Dei qua rōne designat populū Chřanū in eccl'a, qui audit
legē tēpore noui testamenti. Gen. 29. g. Ios. 19. a. Pōt etiā designare
dolorē pēnitentiae, q; sequitur timorem: vnde meret exaudiri à Deo.

Simeon, qui cum Leui inuasit Sichimita, typus est Scribarū & Pha-
riseorum aduersus Christum, eiusque discipulos. Vel designat gulā
cum luxuria, quae inuadunt homines ociosos. Gen. 34. d. 49. a.

Fuit alius Simeō senex iustus & timoratus, q; gestauit Iesū in vlnis,
designās exercentes opera misericordiae. Luc. 2. d. Typus est et pŕesen-
tis aut carnali senio iā defessi: qui p nouū hominē renouat, vt aquila.

Simia.

Simia, est animal figura proximē ad hominē accedens: quae cauda
careat: & humana opera exteriora & gestus plurimum imitatur.

Simia vt imitatur hominē, falsas hūcorū rōnes significare potest
quae veri similitudinē prae se ferunt: & etiam ipsos haereticos, qui ex-
terius Sanctos imitantur, vt decipiant: & praeterea Philo. 3. Reg. 10. d.

Simla.

Simla, est farina alba, & flos, seu deliciae farinae triticeae, vnde deli-
catus conficitur cibus.

Simila cocta diuinam sapientiam significare potest & meliorem
sortem diuinitatis, quam in Dei teruino puro, mundo, atque fideli di-
uina praestante gratia, comparamus. Leui. 7. a. 9. a.

Simila

Populus Iudaic.

Auelli à terre-
nis.Obedientia
Christi.Doctrina Chri-
sti.Christus.
Crux Christi.
Apostoli.Obedientia.
Populus Chri-
stianus.Dolor pēniten-
tiae.Scribe, & Pha-
risei.

Gula.

Exercentes ope-
ra misericor-
diae.

Aetas vetusta.

Rationes hare-
ticorum.

Haeretic.

Philosophi.

Diuina sapi-
entia.

Christus.

Caro Christi.

Puritas.

Sapientia.

Littera cū spi-
ritu.Confessio Tri-
nitatis.Confessio diui-
nitatis, & hu-
manitatis.

Mens iusti.

Ecclesia.

Communis vi-
ta.Leuis pēniten-
tia.Verbum incar-
natum autor
mundi.Imitatio Chri-
sti.

Fides.

Imitatio cale-
stium.Conuersio lu-
daeorum in fine
mundi.Similitudo vir-
tutum.Figure veteris
testamenti.

Simila cum melle. est persona filii Dei, qui est granum frumenti. Hic. f. Ezee 16.
factus homo: vt similia, est pinguedo tritici. Similia refertur ad huma-
nitatem, mel ad diuinitatem. Eze. 16. c. Et similia frixa oleo, est caro
Christi à peccati labe mundissima: sed ob humanae salutis amorem,
crucis fatagine tosta. 2. Reg. 6. d. Leu. 6. c.

Simila in sacrificio Dñi misceri solita, puritatem cognitionē Dei, Ori. 1. Leu. ho. 2. 13.
sapientiam, & mysteria Christi, ac et theologia significare pōt. Gen. 18. & f. Eze. ho. 6.
a. Exo. 29. a. Leu. 2. a. 5. c. 6. b. 7. a. 24. a. Et similia cum melle designat. Amb. 1. de Abr. 5.
Eze. 16. c. Abrahā offert panes ex similia: q; magis spūalis. Lot verō Beda. f. Exo. 16.
ex farina: q; nō ita penetravit secreta. Vel similia, est crassior cognitio. Rupert. 1. f. Leu. 8.
farina vero subtilior: qualis in euangelio. Miscetur cum oleo, nem-
pe misericordia.

Tres decimae simile, significant confessionem Trinitatis, & etiā
humanitatis Christi. Leu. 14. b. Daq; verō decima similia, confessio-
nem diuinitatis & humanitatis in Christo. Leu. 23. b. 24. b.

Simila frixa in sartagine, est munda mens iusti zelo, sancti amo-
ris cremata. Leu. 6. c.

Simila praeterea ipsam ecclesiam, & communem vitam significare
potest Gen. 18. a. Leu. 2. a.

Simila, quae offertur à non valente offerre tortures vel columbas,
est adeo leuis pēnitentia, vt dubium sit an sufficiat: vnde non illi
superfunditur oleum, cum dubitetur, an misericordia & compassio
ne dignus sinec ponitur thus, quum nesciatur vtrum boni odo-
ris sit eius oratio, quam frequenter prauaricatus est. Leu. 5. c.

Similis. Similitudo. Assimilari. Dissimilis.

Similia, dicuntur, quae eadem affecta sunt qualitate, & vnum assimi-
latur alteri, quando similem acquirit qualitatem, seu affectum.
Dissimilia vero contrario se habent modo.

Assimilatus est Deus in manibus prophetarum. Hose. 12. c. quia
per multas similitudines se manifestauit.

Similis Moysi dicitur propheta susciandus, hoc est, Christus; nem-
pe secundum carnem, non secundum maiestatem. Deu. 18. d.

Assimilauit Deus Cyrum. Isa. 45. a. quia fecit ipsum praecedere in
figura Christi, & praedicatorum.

Similitudo manus hominis in visione Cherubim, designat ver-
bū humanatū autorē & operatorē esse mundi. Eze. 1. b. Similis Iob,
hoc est Christo non fuit in terra. Iob. 1. b. quia ipse Deus & hō; &
filius Dei p naturā, quū alii sint per gratiā & solus sine peccato &c.

Similitudo Dei in homine, est secundum mores & charitatem: erit
autem principaliter in gloria. Gen. 1. c. 1. lo. 3. a.

Similitudo hominis in animalibus designat imitationem Chri-
sti, quā habebant Euangelistae, & alii Sancti. Eze. 1. b. Assimilari etiā
dicitur in nomine Israel, qui verē est Israelita per fidem. Isa. 44. a.

Similitudo tabernaculi, vel sanctuarii, quam ostendit Deus Moysi
Exo. 25. a. est imitatio celestium ciuiū in charitate Dei & proximi.

Similis facta caro manus Moysi, carni reliquae, quum prius esset
leprosa. Exo. 4. b. designat Israel prius infidelitate affectum, in fine
mundi ad fidem conuersum, cum vniuersa ecclesia saluandum.

Similitudo pruinę in manna. Exo. 16. c. ad Christum refertur quē
significat pruinā.

Similis iunctura tabularum tabernaculi similes virtutes fidelium,
praeipue

Hic. f. Ezee 16.

Ruper. 1. f. Mat.

Ori. 1. Leu. ho. 2. 13.

Amb. 1. de Abr. 5.

Isc. f. Leu. 2. 67.

Beda. f. Exo. 16.

Ruper. 1. f. Leu. 8.

Isc. f. Leu. 23. 24.

Gre. f. Eze. ho. 12.

Glo. int. f. Gen. 18.

Isc. f. Leu. 5.

Hic. f. Hose. 18.

Aug. f. 10. tra. 24.

Hic. f. 1. a. 45.

Geor. venet. cant. 1.

tono. 4. cap. 3.

Gre. 2. mor. 22.

Glo. int. f. Gen. 1.

Hic. f. 1. a. 44.

Glo. ord. f. Exo. 25.

Glo. ord. f. Exo. 4.

Glo. ord. f. Exo. 16.

Glo. int. f. Exo. 26.

Ori. f. Cant. ho. 2.

Aug. 1. de Trin. 8.
Gre. f. Eze. ho. 6.
Amb. f. Rom. 8.
Gre. 2. 4. mor. 2. 3.

Arno. & Hil. f. Psal. 142.

Hie. f. Eze. 1.

Hie. f. Eze. 1.
Gre. f. Eze. ho. 8.
Gre. f. 1. Reg. 6.

Hie. f. Tob. 3. 9.

Glo. ord. f. Exo. 7.
Aug. f. Apo. ho. 7.
Hie. f. Ps. 143.

Glo. ord. f. Exo. 20.

Glo. int. f. Exo. 30.

Glo. ord. f. Ps. 48.

Hie. f. Isa. 4. & f. Eze. 28.

Glo. int. f. Isa. 36.

Hie. f. Eze. 8.

Hie. f. Eze. 31.

Lyra. f. Jer. 23.

Glo. ord. f. 1. Mac. 2.

præcipue autem fidem, spem, & charitatem, designat. Exo. 26. e.

Similitudines auri, sunt figura veteris testamenti: & etiam parabole: & exempla, quæ proponuntur incipientibus. Item ministeria Angelorum in ecclesia Can. 1. c. Similitudo autem vna rotarum. Eze. 1. d. designat concordia veteris, ac noui testamenti, & partium eorum.

Similitudo carnis peccati dicitur fuisse in Christo, & non caro peccati. Rom. 8. a. quia cum eadem sit caro Christi, quæ & nostra. non tamen ita facta est in vtero & nata, sicut caro nostra: ideo non fuit caro peccati. Vnum autem de similibus dicitur eloqui Christus. Tob. 3. c. quia p hoc quodd factus est similis nobis, interpellat, pro nobis.

Similis est descenditibus in lacu, q peccauit, sed respicit. Vel est similis iis, qui sunt in periculo descendendi in infernū. Pl. 142.

Similitudo quatuor animalium, designat quatuor genera creatura rum: celestium, terrestrium, infernorum, & sup celestium. Et horū vna est similitudo hoīs: vt oīa in mundo rationabilia demonstrentur. Eze. 1. a. Similitudo gloriæ Domini erat, quam vidit Ezechiel: vt declaretur ipsum non vidisse gloriam Domini in propria specie. Eze. 1. g.

Similitudo anorum. 1. Reg. 6. a. est memoria turpitudinis peccatorum in respicientibus: quæ iam est sine fetore, quando dolorem habent de peccatis. Idem designabunt similitudines marium.

Similis dicitur esse penna Struthionis pennis Herodis, & Accipitris. Tob. 3. 9. b. quia ecclesia eandem naturam habet, quam mali & rapaces: sed non vitur ad malum.

Similiter faciētes malefici signa, vt fecerat Moses. Exo. 7. b. designat demones, aut hæreticos transfigurātes se in Angelo lucis. Ita similes auro dñr coronæ hñcorū, & demonū. Apo. 9. b. qā imitant ecclesiā i qua sunt coronæ aureæ. Vt similitudo tēpli dñr ornate filia hñreticorū. Pl. 143 qā nō habet verā ecclesiam, sed similitudinē eccle.

Similitudo in cælo, vel i n terra, vel in aquis: designat superbiam auariciam, & libidinem. Exo. 20. a.

Similem compositionem facere ei, quod offertur Deo, est assume, re sibi honorem diuinum, Exo. 30. d.

Similis fit hō iumentis peccando, quia videt carere rōne. Pl. 48.

Similis ēst homo vanitati: quia præterit ex parte corporis. Pl. 143.

Similis Altissimo dñr Lucifer. Isa. 14. d. qā vt Deus hñr. Apostolos & Prophetas, ita ipse pseudopostolos & pseudopropheta Idē dicebatur signaculū similitudinis Dei añ peccatū. Eze. 28. c. Similis aut dñr effectus Lucifer alijs: quia similiter cōdēnatus est a Deo: Isa. 14. c.

Similem terrā terræ promissionis pmittebat Rapaces Iudæis, si & assentirentur, quom tamen similis inueniri non possit: designas diabolū, quando dixit, Eritis sicut dii. Isa. 3. 6. d.

Similitudo reptilium & animalium in parietibus templi. Ezech. 8. d. designat vitia in anima.

Non est assimilatum lignum paradisi cedro, quia Angeli non se per superbiam extulerunt, vt Lucifer. Eze. 3. 1. c.

Dissimilis dñr fortitudo malorū Prophetarum, patribus videlicet antiquis: qui confidebant in Domino, non in mendacijs. Jer. 23. c.

Simon, id est audiens, vel obediens: nomen est multorum.

Simō frater Iudæ Machabæi, q institutus est a patre princeps cō filij: typus est Prædicatoris, qui debet ea cōlūtere, quæ sunt ad Deū. 1. Macha. 2. g. 5. b.

Ministeria Angelorum.

Cōcordia vtriusque testamēti.

Peccator respiciens.

Quatuor genera creaturarū.

Memoria peccatorum.

Simulatio demonum, & hæreticorum.

Superbia.

Vita in anima.

Prædicator.

Simon

Princeps huius mundi.

Mundus.

Populus Iudæus.

Lex.

Synagoga.

Gentiles.

Obedientes.

Hypocrita.

Spiritalis homo.

Gentilis populus.

Simplex operantur Christus.

Recta intentio.

Passio, & resurrectio Christi.

Labores, & tentationes.

Lex.

Remissio.

Multitudo fidelium.

Garnales.

Synagoga.

Perfectio.

Simon leprosus, cuius domus impleta est odore vnguenti, typus est principis huius mundi: in cuius domum ingressus Christus, & odor re doctrinæ & gratiæ repleuit. Matt. 26. a. Mar. 14. a. Ioan. 12. a. Vel de signat ipsam mundum prius infidelem, postea vero fidelem. Potest etiam significare populum Iudæum: & legem.

Simon qui iudicauit Magdalenam, & et ipsum Christū, typus est synagoge iudicantis & condemnantis Christum & ecclesiam. Luc. 7. f.

Simon Cyrenæus, qui portauit crucem post Christum, designare potest Gentilem populum, qui Christi crucem amplexus est. Designat et obediētes. Matt. 27. b. Marc. 15. b.

Vt autem portauit crucē in angaria designat eum, qui laborat pro laude humana. Cogunt enim homines laudantes ad hunc laborem, ad quem non cogit timor & dilectio Dei. Crucem enim in angaria portat, qui quasi ad præceptum Domini carnem domat, sed tamen spirituale patriam non amat. Vnde & Simon idem crucem portat, sed nequaquam moritur quia omnis hypocrita corpus quidem per abstinentiam affici: sed tamen per amorem gloriæ mundo vitat.

Simplex dicitur, quod non habet multiplicitem, seu multarum rerum compositionem: & simplex homo, qui verus est & sincerus: & simplex cibus, qui purus est, & non affectatus.

Simplexitas Iacob, vnitatem hoīs spiritualis nequaquam in diuersa diffusi, & bonam ac sinceram voluntatem significat: & etiam populum Gentium. Gen. 25. d. Et simplices, vt columbae, sunt minime fallaces. Mar. 10. 6. Tob. 8. d. 9. c. 12. a. 13. a.

Simplex Iob designat eum, qui simpliciter se habet in operibus, q agit. Designat etiam ipsum Christum verē mansuetum. Tob. 1. a.

Simplex oculus rectam intentionem significare solet per quam totum corpus operum illustratur. Matth. 6. c.

Simulacrum, & de Imago. Simulare, vide fingere.

Sim, Sinai.

In id est, rubus, vel odium, vel tentatio, octaua mansio filiorum Israel Sin deserto, quo puenērūt de Elim, vel de mari. Inde aut venit in Raphidim, qā qui genitit tentationi, venit ad cōsolationes. Vñ ibi videtur Deus, & loquit, sed est ibi tentatio, qā Satanas transfigurat se in angelum lucis. Exod. 17. a. Num. 33. b. Scribitur autem per camach.

Sin, hoc est, rubus, vel odium, signum esse potest passionis & resurrectionis Christi, ideo est octata mansio, & ibi patimur odium, & inimicitias infidelium. Exo. 16. a.

Sin, hoc est, tentatio, est vnde venit Dñs, quia per passionem & tentationem venit ad nos. Deu. 33. a. Similis est aut rubo tentatio, aspectu quippe virgultum est, & quod difficile manu cōprehenditur, significatur autem per hunc, quia quemadmodum eorum, qui in agone contendunt, corona in sudore & labore est, Sic & corona vitæ in tentationibus & tribulationibus consummat. Leu. 7. d.

Sinai, hoc est, rubi est mons vbi data est lex, & designat ipsam legem & remissionem, & etiam multitudinem fidelium, & vnde tentatio designat Sanctos tentatos, in quibus habitat Deus. Pl. 67. Designat etiam carnales & terrenos, & synagogam. Exo. 19. a. 24. d. Leu. 7. d.

Moses existens in vertice Sinai, designat perfectum superare tentationes, quibus populus subijcitur.

Sin per eadē trigesima tertia mansio filiorum Israel, & interpretat

Ort. f. Cant. hom. 1.
f. Math. cap. 16.
Hier. f. Marc. 14.
Amb. f. Luc. 7.
Amb. epist. 29.

Ori. f. Matt. cano. 35.

Hier. f. Aglaia.

Hie. f. Marc. 15.

Gre. 8. mor. 30 & hom. 32.

Beda. f. Gen. 25.

Gre. 1. mor. 10. 27.

Aug. 2. ser. domini in monte.

Ori. f. Exo. ho. 11.

f. Num. ho. 27.

Aug. 9. in Deut. 56.

Iyc. f. Leui 7.

Hie. de mansio.

Psal. 67.

Aug. f. Psal. 67.

Amb. f. Psal. 118.

Jer. 19.

Hie. de mansio.

Initur Christus: vt designetur nil immundicie debere afferre eum; qui Christo conspeltur. Matth. 27. g. Marc. 15. d.

Sinere, vide Permittere.

Singulis Singularis.

Singuli dicuntur vnusquisque per se; hoc est, separatim ab alijs. vnde de singulare dicitur, quod est vnicum.

Singulis diebus colligentes singuli. Man. Exo. 16. c. designant frequentationem in diuina doctrina perceptione faciendam. Debet autem vnusquisque colligere, quod sibi sufficiat.

Singulis diebus offerre sacrificium, est frequentare orationes & laudes Dei. Exo. 29. g. Leui. 6. b. Psal. 44. Per singulos autem datur aqua mensura sacrificij. Leui. 7. b. quia similiter accipit Deus orationem & bonam deuotionem pauperis & diuitis, simplicis & sapientis.

Singuli dare iubentur precium. Exo. 30. b. quia singuli electi sedulo seruire debent in operibus bonis Ad hec pertinere potest singulorum sacrificium. Leui. 9. a.

Per singulos filios offerebat Iob holocausta. Iob. 1. a. Vt designet pro vnaquaque virtute hostiam precis immolandam ne sapientia eleuetur intellectus dum subtiliter currat, abere ne consilium, dum se multiplicat, confundat ne fortitudo, dum fiducia prebet, precipitet ne scientia, dum no uir, & non diligit, inflet ne pietas, dum se extra rectitudinem inclinat, intor queat ne timor, dum plus iusto trepidat, i desperationis foueam mergat.

Singulariter existere dicitur, qui separatur a malis, vt penitentia agat. Psal. 140. Singulariter est Ius Christi iustis tribulationibus, donec transierit ex hoc mundo ad Patrem post quem transierunt secuti sunt cum Martyres Singulorum filiorum Israel nomina inscripta erant singulis lapidibus. Exo. 28. d. vt designaret singulos Apostolos peculiates gratias habentes.

Singulari ferus, qui de pastus est vinea Domini Psal. 79. est superbus: aut diabolus, aut Titus Imperator, qui exterminauit Hierusalem.

Singultus, vide Flere.

Sinistra, Læua.

Sinistra manus, quæ & læua dicitur, est velut contraria dextera: & in firmior ac ignobilior habetur. Sinistra quoque dicitur ea pars, quæ versus manum sinistram vergit: & ferè sinistram in malum sumitur.

Sinistra quandoque significat minora bona: vt quum læua sponsi dicitur esse sub capite. Cant. 2. a. Hoc est, dispensatio incarnationis & passionis est sub capite, nempe sub fide. In sinistra quoque eius sunt diuitiæ & gloria. Pro. 3. c. Diuitiæ quidem, hoc est, merita passionis Christi: gloria verò, de qua ipse Christus dixit: Pater clarifica filium tuum. Ad sinistram quoque pertinet recordatio illius charitatis, qua nulla maior est, quam suam posuit pro amicis suis. In sinistra quoque sapientia, sunt diuitiæ & gloria, vt diuitiæ accipiantur illæ, quæ in presenti scientia sunt; & gloria, vt diuitiæ accipiantur illæ, quæ in presenti scientia sunt; Gentibus. Læua etiam significat comminationes diuinas peccatori timorem inferentes: quæ tunc est supra caput, quum quis timore operatur, tunc verò sub capite quum non timore, sed amore bene agit. Eadem ratione sinistra Dei dicitur virtus eius punitiua.

Sinistra quoque dici potest vita præsens. Mat. 6. a. Et læua sub capite est quies huius vite. Cant. 2. a. 8. a. Potest etiam significare sensibilia & temporalia bona. Mat. 20. c. Sunt autem sub capite, quando despicuntur, & solum necessitate sumuntur. Vbi etiam potest sinistra significare appetitum laudis, & commodi temporalis.

L L L L 4 Sinistra

Aug. Psal. 67.
Ori. f. Ios. ha. 19.

Ori. f. Num. ha. 23.

Gre. venet. cant. 1.
sono. 7. cap. 35.

Hila. f. Mat. ca. 17.
Amb. f. Luc. 13.
Gre. prolo. mor. 4.

Ori. f. Can. hum. 3. &
f. Mat. ha. 4.
Aug. 1. q. in euang.
11. 22. & de Sanctis.
serm. 31.
Amb. ser. 2.
Cle. Alex. 1. pad. 11.
Hic. f. Mat. 13.

Hic. f. Mat. 13.

Hila. f. Mat. cano. 17.
Amb. f. Luc. 23.
Gre. 3. mor. 12.
Beda. f. Pro. 31.
Gre. f. 1. Reg. 15.
Ori. f. Rom. 6.

mandatum: dicitur etiam Cades, hoc est, mutata: quia ibi notat veteris legis in noua mutatio. Estque terminus Iudæ. Sic accipit Augustinus sup. Ps. 67. & cum interpretatur mensura: & designat mensuram, qua Deus dat vnicuique secundum mensuram donationis Christi. Sina quoque, est finis Iudæ: quia per tentationes venit ad perfectionem. Ios. 15. d.

E Raphidim quoque peruenit in Sina, ubi data est lex: quia quum anima est laudabilis iudicij, capax est secretorum celestium. Rursum quoque post Afiogaber venit ad Sin: vt sit trigesima tertia mansio: quia semper fit reuersio ad tentationes. Num. 33. d.

Sina in qua data est lex, dicitur coniuncta esse ei, quæ nunc est Hierusalem. Galat. 4. d. non loco, sed quia lex seruitutis signata per Sina, seruata fuit in Hierusalem inferiori: vnde eodem iugo seruitutis, vterque locus premebatur: quousque descenderet illa noua Hierusalem de sursum libera, quæ est mater nostra.

Sinapis.

Sinapis est herba, seu semen, condimentum præstans epulis. Ipsum autem semen tritum & cotusum tanta est acrimonia, vt lachrymas exciet comedenti: habet vim incisiuam bilis, & est phlegmaris, & contra venena.

Granum sinapis significare solet Christum, qui contritus per passionem exercuit virtutem in se latentem. Matth. 13. c. Marc. 4. c. Luc. 13. d.

Sinapis significat etiam Martyres & Sanctos viros. Vt enim sinapis nisi conteratur, nequaquam vis virtutis eius agnoscitur: nam non contra lenis est, si uero conteratur inardescit, & quod in se acerrimum latebat, ostendit: Ita uir sanctus tribulatione contritus clarescit.

Granum sinapis non unam similitudinem tenet, regni celorum, & habitationis autem in ramis suis: sed habet aliam similitudinem uel imaginem perfectionis fidei: & ultimus eius usus est iste, qui habetur apud homines in ministerio corporali. Mat. 17. c. Vt autem sinapis expellit ueneua, sic humilitas fidei, uitia. Et ut sinapis facit plorare, sed purgat, sic seruens fides, de qua Ioan. 16. d. Plorabit & flebitis uos. Diminuit autem sinapis bilem, hoc est, iram: & incidit phlegma, hoc est, fastum & superbiam. Alias autem teritur fides. Alias premitur Alias seminatur: sed trita spargit odorem, ut in Martyribus. Fides autem ut granum sinapis transfert montes. Luc. 17. b.

Sinapis granum prædicationis euangelij significare potest, quæ mini malum est oium disciplinarum. Ad primam enim doctrinam fidem non habet ueritatis, hominem Deum mortuum, scandalum crucis prædicans. Conseruitur semodi doctrinam dogmatibus philosophorum, & libris eorum & splendori eloquentiæ, & compositioni sermonum & uidebis quanto minus sit ceteris seminibus seminis euangelij. Sed ille cum creuerit, nihil mordax, nihil uiuidum, nihil uitale demonstrat, sed totum flaccidum, marcidumque ebullit in olera & herbas, quæ cito arcescunt & coriunt. Hæc autem prædicationis parua in principio, cum facta fuerit in aia credentis, uel in toto mundo, crescit in arbore. Mat. 13. b. d.

Sindon.

Sindon, est uelum subtilissimum ex lino confectum. Sindon munda, quæ inuolutus est Christus, significare potest ecclesiam Gentium in fide Christi per Apostolos collectam. Matth. 27. g. Sindon quam fecit mulier fortis, est subtilis sanctæ prædicationis textura, quæ est in ecclesia. Pro. 31. d.

Sindon, qua uestitus erat adolescens, qui Christum sequebatur bonam querelationem significare potest. Marc. 14. c. Ita sindon munda inuoluitur

Christus.

Martyres.
Sancti.

Fides.
Humilitas fidei.

Prædicationis euangelij.

Ecclesia ex Gentibus.

Prædicationis.
Conuersatio bona.

Sitarchia, vide Satus.

Sitire, Sitis.

Aug. Ps. 61. 68.

Hila. Ps. 61. 62.

Aug. Ps. 40. 62.

Oris. Exo. 11.

Aug. Ps. 106.

Oris. Isa. 48.

Hie. Jer. 2.

Aug. Io. tra. 22.

Hie. Isa. 53.

Hie. Isa. 35.

Gre. 6. mor. 4.

Gre. 6. mor. 4.

Arm. Ps. 106.

Hie. Isa. 5. 21.

Hie. Isa. 65.

Gre. 14. mor. 5.

Gre. 16. mor. 25.

Hie. Job. 18.

Lyra. f. Nm. 14.

Ruper. 2. f. Nm. 22.

Geor. ven. cant. 3.

ton. 8. cap. 3.

Sitis, est potu appetere, aut sui laborare. Sitis autem est vehemens appetitus potus. Setire etiā, est vehementer desiderare, & sitis est ipse appetitus. Sitis ē est egestas. Nec. 9. d. Aquam dedisti eis in siti.

Sitis Christi, erat appetitus salutis generis humani: cuius gratia omnes patiebatur dolores. Ps. 61. 68.

Sitiunt Deum: qui eius presentia desiderant, & feruent charitate: sicut ē caro ad Deum, dum disciplinis imbutur. Et siti in Deo, qui solum habet desiderium Dei. Sitis autem est in peregrinatione, sicut in cursu. Ps. 40. 62. Sitis quoque iustitiae est vehemens voluntas ad opera iustitiae. Matt. 5. a. Ps. 61.

Sitis interdum est carentia gratiae: & sitiens populus, defectu gratiae in iudaeis designabat. Exo. 17. a. Et sitis aquae, est sitis mysteriorum legis. Hos. 2. a. Sitis quoque Ismael, erat sitis iudaeorum sub Lege. Gen. 21. b. Sitiunt iudaei & haeretici in erroribus, nulla habentes spirituales purificationem. Isa. 29. c. 65. c. Ps. 16. Non sitiunt autem in deserto, qui in hac vita habuerunt fluentia gratiae. Isa. 48. d.

Sitis interdum, est fatigatio laborum in tentationibus, & tribulationibus: unde lugentes sicut dicit. Isa. 32. a. 49. c. Jer. 2. c. Hi sitientes venire debent ad Christum: ne deficiant a praeceptis Dei. Io. 7. f. Vbi etiam sitis, est appetitus cognoscendi & amandi Deum.

Sitiens terra dicitur beata Virgo Maria, secundum quod erat sine vitiorum humore. Isa. 53. a.

Sitientes erant Gentiles, antequam venirent ad vitales aquas baptismi. Isa. 3. a. 44. a. Ipsi sunt sitientes, qui bibunt diuitias stulti. Job. 5. b. quavis venientibus ad fidem collata sunt mysteria iudaeorum.

Sitientes etiā, qui bibunt diuitias stulti. Job. 5. b. sunt rudes ingenio, qui per laborem intelligunt diuine legis mysteria, quae ingeniosus per negligentiam non assequitur.

Sitis audiendi verbum Dei, dicitur defectum Predicatorum: est et sitis bonorum operum, quando non est, qui bene operetur. Ps. 61. 106. Isa. 5. d. 21. d. 32. b. 41. d. Thre. 4. a. Amos. 8. d.

Sitis aquae, est appetitus voluptatum. Et sitiunt mali eiectioni in infernum, dum earent voluptatibus, quas appetebant. Isa. 50. b. 65. c. Job. 18. b. 24. b. In animo enim mali sitis, exardescit: quia quo agere peruersa consuevit, eo ad bibenda mala vehementius accendit. Impio quippe sitire, est huius mundi bona concupiscere.

Sitiunt calcatis torcularibus. Job. 24. b. qui agendo crudelia, ferociiores fiunt: & impietatis suae meritis cecati, eo ambiunt grauiora facere, quod iam graui fecerunt.

Sitis dicitur ipse diabolus. Job. 18. c. eo quod velut in aliquo bono & fidelis estuans hominis sitiat mortem.

Situla.

Situla est vas ad hauriendam aquam de puteis accomodum. Num. 24. a. Isa. 40. d. designare potest primitiuam ecclesiam: vel studiū legis & Prophetarum, quod vigit in Hierusalem: quo hauriebantur aquae doctrinae legis & effundebantur docendo populum. Designat etiam Christum, a quo fluit doctrinae & mysterio rum aqua

Situnt, sita situm, quare Ponere.

Smaradus.

Smaragdus, gemma coloris viridis, qua oculorum acies recreat: confortat co-

Cupiens Christus salutem hominum.

Desiderium Dei. Fernor charitatis.

Amor operum iustitiae.

Defectus gratiae & mysteriorum.

Fatigatio laborum.

Lugere.

Virgo Maria.

Gentiles.

Rudes ingenio.

Defectus Predicatorum & operum.

Appetitus voluptatum, & rerum temporalium.

Appetitus male agendi.

Diabolus.

Primitiua ecclesia.

Studium legis.

Christus.

fert cognitioni futurorum, auget substantiam, motus lasciuiae compescit: tempestates eliminat, & in causis vim eloquentiae praestat.

Providentia.

Smaragdus coloris viridis in primo ordine rationalis positus, providentiam designare potest, quae ad futura extenditur, ut virentes plantae. Exo. 28. c. 39. b.

Cruce Christi.

Smaragdus potest crucem Christi designare: qua qui delectatur, omnia sibi commoda cognoscit, substantiam spirituales & merita auget, lasciuia compescit, demones & aduersas potestates fugat, fan- diq; copiam accipit.

Hemisphaeria.

Smaragdi duo in humeris pontificis, duo hemisphaeria designare possunt, singula senu signa complectentia, sicut in singulis lapidibus erant senu nomina filiorum Israel. Exo. 28. b. vbi dicuntur lapides Onychini.

Praxi ordo Angelorum.

Smaragdus in ornatu regis Tyri. Ezech. 28. c. vnum ordinē Angelo- rum designat. Significat etiam Fideles, qui ad hereditatē immarcescibilem spe ascendunt & in proximis verbis & exemplis splendore spargunt.

Fideles.

Smaragdina visio in circuitu Dei, virorem aeternae felicitatis signi- ficat in beatis Apoc. 4. a. Smaragdus erat quartum fundamentum coelestis ciuitatis, & designat Ioannem euangelistam, qui diuino oleo exhilarat exortam in nobis peccati tristitiam. Apoc. 21. c.

Aeterna felicitas.

Ioannes euangelista.

Smigma.

Smigma, seu Smegma, dicitur omne illud, quod purgat, & peculiari- ter quod valer ad emaculandam faciem, & ad tergendam corporum de- honestamenta. Dan. 1. 3. b.

Contemneres Deum.

Soba, id est, exercitus, sine militans, aut praecceptum in ea vel inflatio, aut tumor, vel incensio, siue conuertens: prouincia Syriae aduersaria Israelis: designat ardentem in peccato, & contemneres Deū, & ipsam vastationem & exultionem virtutum. I. Reg. 14. g. 2. Reg. 8. a. Pro. 18. a. Impius, cum in profundum peccatorum venerit, contemnit.

Soba.

Soba, id est, semita, vel spica, aut crura, vel scemur, seu vana vetu- stas. Ps. 59. in titulo vbi ponitur pro Syria Soba, designat autem ve- terem hominem, qui comburitur, ut reuireseat.

Vetus homo.

Sobna.

Sobna, id est, sede nunc, aut conuertere nunc, siue captiua nunc, vel

Sacerdotium vetus.

Littera legis.

Sodolus, vide Generare.

Sobrius.

Sobrius, dicitur homo sanae mentis, quasi sine ebrietati, vix reci- pit allegoriam. Sobrium autem oportet eum esse, qui uigilare de- bet. 2. Thes. 5. b.

Socer, Socrus.

Socer, dicitur pater uxoris alicuius, autē diuerso mariti. Socrus uero mater.

Spiritus sanctus.

Socrus dici potest interdu Spiritus sanctus, cuius filius quodammodo est Christus secundum carnē, & aīa sponsa Christi erit nurus. Mich. 7. b.

Synagoga.

Socrus etiam est synagoga, cuius nurus est ecclesia ex Gentibus, spon- sa Christi filij synagoga. Math. 10. d. Ita socer Thamar erat Iu- das, a quo descendit Christus. Gen. 38. c.

Lyra. Gen. 30.

Hila. Matt. cano. 7.

10.

Amb. Luc. 1.

Ruper. 7. Matth.

Ori. Exo. ho. 5. & f.

Nim. hom. 27.

Amb. Psal. 118.

1er. 5.

Hie. de mansio.

Hie. Job. 30.

Gre. 20. mor. 30.

Ori. f. Len. hom. 4.

Hie. ad principian.

Lyra. Exo. 31.

Glo. ord. Exod. 34.

Gre. f. 1. Reg. 14.

Gre. f. 1. Reg. 14.

Ricar. de S. viſto.

de ſomnio Nabuc. 7.

Ricar. de S. viſto de

ſecuris. concien. 7.

Ori. f. Cant. ho. 1.

Orig. f. Cant. hom. 2.

Aug. epiſt. 48. & de

paſtor. 15.

Greg. f. Cant. 1.

Gre. 13. mor. 17. &

14. mor. 9. & f. 1.

Reg. 2.

Hie. Ifa. 14.

Ber. fer. 1. de aduen.

Socer Iacob erat Laban. Gen. 30. d. Et designat bonū prælaturū vō
lentem retinere prädicatorē, qui vult redire ad claustrum.

Socrus Simonis Petri febricitans, affectionem infidelitatis signifi-
care potest, & etiam carnem. Mat. 8. b. Luc. 4. f. Socrus autem generali-
ter infidelitatem potest designare, quæ tener animam cum libero ar-
bitrio in errore. Mat. 10. d. Luc. 12. g. Socrus etiam Simonis, est anima
Christiana aliquo vitio periclitans.

Sochoth. id est, tabernacula, vel tentoria, secunda mansio filiorum
Israel in egressu de Aegypto, ubi primo fixere istoria, relicta Ramel-
se, est recto itinere Palestina versus. Designat relictis omnibus debere
nos habitare in terra tanquam peregrinos, & expeditos debere se-
qui Christum, in quo firmari debemus, & semper ad vltiora peige-
re. Exo. 13. d. Nu. 33. a. Est item Sochoth locus trans Iordanē ad tor-
rentem Iaboc, ubi Iacob à Mesopotamia rediens, fratri Esau reconcili-
atus, fixit istoria, ubi postea eiusdem nominis oppidum conditum
est, & tribui Gad assignatum. Gen. 33. d.

Sociare, Socius, Societas, Consorti, Consortium,
Sodalis, Collega.

Sociare, est iungere, & quasi socium loco apponere. Socius autem est, q
est eiusdē sortis, qui & collega dī, ut socij dicantur, qui pari cōsilio
& autoritate recandē gerunt, & q in re seria & laboriosa pares sunt.
Sodales verō dī, q in rebus lenioribus, & fere in cōiuijs socij sunt.

Socius struthionū fuit Christus, hoc est Iudæorū. Job. 30. d. quod
ē de quolibet electo dici potest, qui in hac vita inter malos versatur.

Societas, quæ non debet violari, est societas Sanctorū & Christia-
norum, qui sunt consortes Christi. Ps. 44. Socius Beſeleeli datus Oo-
liab designat Paulum socium Petri. Exod. 31. a.

Consortiū sermonis Dñi, dici pōt doctrina spūalis legis. Exo. 3. d
Sociantes ſcl Israelitæ, qui prius larebant, cum suis, designant eos,
qui vitam solitariam ducunt, qui exeunt ad prädicandum vitæ perfe-
ctione, quando Philisthai fugiunt, quia perfectio vitæ non est prædi-
canda, nisi fugatis Philistæis. 1. Reg. 14. d.

Sociatus oīs vis Israelita Sauli, innuit nō nisi viros adiungi Prædi-
catoribus. Sic socias sibi Saul fortes & aptos ad præliū, designat elige-
dos ad prædicationē eos, qui doctrina polleant, & exēplis. 1. Reg. 14. g.

Socij Danielis, id est, de orationis sunt circumspecti, discreti, & pro-
vida cogitationes, fines quibus nostra deuotio non nouit, nec valet
orare, quomodo oportet. Dan. 2. c.

Collega sapientū ſeculi dī Daniel. Dan. 4. a qui cum sit spūalis, cui
cōpetit oīa iudicare, iudicat etiam ea, quæ ſeculi sapientes tractant.

Sodales sponſi sunt, qui iam accedunt ad perfectionem. Vel sunt
Angeli regimen populorum habentes. Cant. 1. a.

Sodales etiam sponſi dici possunt hæretici, & Philosophi speciem
habentes veritatis, quam reuera non habent, & peculiariter Sodales
S inſonis, & is, qui eius duxit uxorem, sunt hæretici vsurpantes, libi
ecclesia. Iudit. 14. c.

Socij qbus iniquus, hoc est, diabolus prædam pollicetur. Job. 17. b.
sunt alij angeli apostatæ, vel et crudelissimi quique, & oī malitia iam
repleti. Et socij eius, qui non est, sunt perfidi cū Anichristo, & et ipsi

Angeli apostatæ socij Luciferi, & q iā sunt in extrema nequitia. Job.
18. c. Et socij furum sunt Principes participantes cum Iudæ & ad-
iutores

Prælatus bo-
nus.

Affectio infide-
litas.

Caro.

Anima.

Peregrinatio
huius vitæ.

Christus inter
Iudæos.

Bonus inter ma-
los.

Societas fide-
lium.

Doctrina spū-
tialis.

Prædicatione per
fectionis.

Electio Prædi-
catorum.

Cogitationes
bonæ.

Spiritualis in-
dicans ſecula-
res sapientes.

Accedentes ad
perfectionem.

Angeli.

Hæretici.

Philosophi.

Dæmones.

Impii.

Adam & Eua.

Societas pœna-
rū in inferno.

iutores dæmonum. Item Adam & Eua. Isa. 1. f. Consortium sepulture
malorum, est societas pœnarum in inferno. Isa. 14. c.

Socii Iuda aut Israel. Eze. 3. 7. b. pōt ad litterā intelligi detribu Be-
niamin & Leui, qui remaserūt cū tribu Iuda in regno filiorū. David.

In sociam data Eua, & non in ancillam Adæ, designat mentem nō
dominari ſensui dominio despotico, sed politico. Gen. 3. c.

Societas Esau, quam declinauit Iacob, est societas malorum, quam
boni vitare debent. Gen. 33. c.

Sodoma.

Sodoma, id est, secretum eorum, siue calx, aut cementū eorum: ciui-
tas in qua habitabat Lot, quæ pp habitantium vitia, præcipue libidi-
num subuerſa est. Erat quæ eius regio prius fertilissima: ut diceret esse
sicut paradysus Dei: nunc verō est ibi lacus Asphaltites.

Sodoma dicta, sicut paradysus Dei, & sicut terra Aegypti. Gen. 13. c. Ori. f. Gen. ho. 5.
designare potest animam, quæ est sicut paradysus Dei, quando est in
gratia, & sicut terra Aegypti, quando est in peccato.

Sodoma quandoque est typus huius mundi, & ciuitatis Cain, quæ
est ciuitas malorum. Deut. 29. d. 32. c.

Sodoma dicta soror minor Hierusalem, typus est Gentilitatis: eu-
ius leuiora videntur peccata, quam Iudæorum. Eze. 16. f. Sopho. 1. b.

Sodoma typus est libidinis, & incendii concupiscētiæ: quā elegit.
Lot, q typus est iuuenū, q cōcupiscētiās sectari solēt. Gen. 13. c. 19. c.

Sodoma iuxta Philonē interpretat orbitas, sine cecitas: cuius vites
sunt hoīes vinolentia, gula, tarpillimisq, voluptatibus pediti: quorum
fructus est amarus, sicut fructus, qui nunc Sodomis oritur. Deut. 29.
d. 32. c. Et quasi Sodoma dñr, qui ut Sodoma puniendi sunt Ier. 23. d.

Sodomitæ vallantes domum Lot, designant multitudinem tenta-
tionum carnalium, & eos, qui prauis affectibus seruiunt. Gen. 19. a.
Sodomitæ autem igne consumpti sunt, quia eorum peccatum erat
contra naturam.

Sodoma etiam, et Sodomitæ vallantes domum Lot, typum gerunt
Hierusalem, & Iudæorum, qui oppreserunt Christum.

Sol.

Sol, est planeta notissimus, illustrator orbis, cuius præsentia consti-
tuit diē, absentia noctē, eius effectus est illuminare, calefacere, & fo-
uere oīa, & per accessum in æstate adurere, hyeme verō per discessum
eius & distantia frigus vigere. Sumit aliquando Sol pro die, seu splen-
dore dici. Ps. 57. Supercecidit ignis, & non viderunt Solem.

Sol est perspicua imago diuinæ intelligentiæ, aut perspicua statua
in hoc mundano tempore, vnicus est in essentia & luce, multiplex ta-
men in radijs, sicuti ipsum primum esse, vnicum est in se, & illud diui-
num, æternum, & immutabile, multiplex tñ in creaturis diffusum. Et
Sicut Sole contrahente radios, oīa contenebescunt, ita auertente fa-
ciem suam diuino Sole, omnia turbantur, & in puluerem suum, aut
in nihilum reducuntur. Deus autem est Sol, cui manifesta sunt crimi-
na Exo. 22. d. Apo. 12. a.

Sol aliquando peculiariter designat Deum patrem: & filius perma-
net cum Sole, quia permanet cum patre in æternitate. Ps. 71.

Sol interdū significat diuinitatē Chri, aut ipsam Christū, q est lu-
minare maius pñdēs diei, hoc est, claræ visioni Dei. Gē. 1. b. 3. 2. g. Job.
8. c. 9. a. Ps. 18. 57. 73. 103. 130. Eccl. 1. a. 2. c. Cantico. 1. b. 2. b. d.
Ier. 15. Sapi. 5. a. Ion. 4. c. Mic. 3. b. Mala. 4. a. Eccl. 1. 27. b. Mat. 5. g. 17. a.
Luc. 21. c.

Lyra. f. Ezech. 37.

Philo. 2. allego.

Lyra. f. Gen. 33.

Hier. epiſt. Mensurā
charitatis.

Ori. f. Ezech. ho. 9.

Hie. f. Ezech. 16.

Amb. de Abrah. 3.

Gre. f. 1. Reg. 2.

Clima. grad. 1.

Philo. de temulen. 1.

Hie. f. Iere. 23.

Philo. de consling.

Ruper. 6. f. Gen. 8.

Orig. f. Cant. hom. 2.

Geor. venet. cant. 1.

ton. 2. cap. 12.

Aug. 18. ciui. Dei. 32

& f. Ps. 142.

Hiero & August. f.

Ps. 71.

Ori. f. Ios. ho. 1. 9. & f.

Iudith. hom. 1. & f.

Marth. hom. 3.

Arno. f. Psal. 18.

Hila. f. Psal. 57.

Amb. 2. de Iacob. 7. Luc. 21. c. Ipse est sol stans, ut tpe Iosue. Ios. 10. c. Et sol stans in ha-
bitaculo suo, est Christus in gloria, & in ecclesia. Haba 3. c. Ipse enim
dixit. Matt. 28. d. Vobiscum sum usque ad consummationem seculi.
Hic s. Iere. 15. c. f. Et sol conuersus est in tenebras, qn Christus, qui est lux mundi, reli-
quit Iudaeos in tenebris. Ioel 2. g. Ecclesiast. 12. a. 1. Corin. 15. c. Sol
in ciuitate Iuda, & in fonte, & in ciuitate Aegypti, est ipse Christus,
vel Deus, qui est sol communis Ios. 15. b. Isa. 60. d. Vt autem sol indur-
at lutum, & lique facit ceram: sic Christus positus est in ruinam & re-
surrectionem multorum. Luc. 2. c. Eph. 4. f.
Sol adorans Ioseph. Gen. 37. c. significare potest beatam Virginē
Mariam adorantem Christum: vel ipsam ecclesiam eundem adoran-
tem: vel excellentiam Sanctorum. In hoc sole posuit tabernaculum
suum Christus. Pl. 18. Apoc. 16. b.
Potest etiam sol significare intentionem mentis: quae adorat Io-
seph. hoc est, discretionem, per quam dirigitur.
Sol est charitas oēs illustrans virtutes: ut sol omnia astra. Item gra-
tia, & iustitia. Cant. 6. d. Electa ut sol Apoc. 12. a. Mulier amicta sole
Hoc enim ad charitatem, & gratiam, & iustitiam applicari potest.
Sol et significat sapientia seu doctrinam, vel intelligentia veritatis: Sapientia.
& peculia: ut nouum testm. Iob. 41. g. Pl. 57. 13. 5. Nahum. 3. d. Eccle-
siast. 1. a. Sol praeterea est lux praedicationis, cū amore cordis. 1. Reg.
1. c. Iob. 9. a. Intelligentia oritur per contemplationem; reuertit ad
locū suum, quum ad sui circumspectionem oculis cordis reuocatur.
Sol quo fulgebunt omnes iusti. Math. 13. f. designat unitatem glo-
riae, quae erit in beatis in fine mundi.
Sol qnq; significat mentem: cuius ciuitatem aedificant, qui creatu-
ram Creatori praefertunt. Exo. 1. b. Et solis radij sunt sub ipso Leui-
athan Iob. 41. b. quum nonnulli etiam docti viri sapientiae suae acumi-
na non libere agendo subleuant sed ad vestigia Leuiathan istius, &
peruersitate operis, & blandimento adulationis inclinant; ut intelli-
gentia, quae illis sicut sol desuper fuit ex coelesti munere, antiqui ho-
stis pedibus subternatur ex terrena cupiditate. Eccl. 1. 27. b. Apoc. 16.
b. Electa ut sol est mens, quae ex claritate cogitationis & cōtemplati-
onis accenditur in feruorem deuotionis. Cant. 6. d. Hic sol occidit su-
per iracundiam, cū ratio per iram extinguitur. Eph. 4. f. Pl. 88.
Sol et dī ipse sensus: qui oritur, qn cessamus a contemplatione, &
ad sensibilia reuertimur: atque cū hic sol oritur, celantur celestia: cū
occidit, celantur terrestria, & aperiuntur celestia. Gen. 3. 2. g. Len. 11. d.
Sol qnq; significat splendorē regni. Gen. 1. b. 3. 2. g. 37. c. Exo. 22. d. Splendor regni
Leu. 11. d. Eph. 4. f. Et sol factus est niger, qn Hierusalē subuersa est: Populus Iudae
& perit regnū Iudaeorū. Apocalyp. 6. d. Et sol, cuius tertia pars percussa
est, est populus Iudaeorū, ex quo nasciturus erat Christus. Apoc. 8. d.
Sol quandoque est ipsa prosperitas seu tempus prosperitatis. Pl. Prosperitas.
120. Isa. 49. c.
Solis egressio super terram. Gen. 19. c. est manifestatio diuini iudi-
cii: & etiam aduentus diuini verbi praebens bonis auxilium: malis per-
niciē. Sole aut manifestae visionis ostentio designat. Pl. 18. In sole po-
suit tabernaculum suum. Ac si diceret, Humanitatis assumptae sacra-
mentum, in lumine manifestae visionis ostendit. Et. 2. Reg. 12. c. Tu se
cisti in abscondito: ego verò faciam verbum istud in conspectu oīs
Israēl & in conspectu solis. Sol etiam est manifesta in iudicio corre-
ptio. Num. 25. a. Suspende eos contra solem.

Sol

Sol quandoque spirituales designat, & praedicatorum claritatem,
quem solem dicitur fecisse Deus. Pl. 73. Iob. 9. a. Et in extremo tēpo-
re sol fiet quasi saccus cilicinus, quia fulgens vita praedicatorum, ante
reprobos oculos aspera & despecta monstrabitur. Apo. 6. c.
Sol fugans tenebras designat angelicas potestates fugantes dāmo-
nes, & omnia spiritalia nequitiae, &c.
Sol qnq; significat claritatem operis, & sol in fulgore est bonū
opus in manifestatione. Iob. 3. 1. d. Scriptum namque est. Matt. 5. b. Lu-
ceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glo-
rificent patrem vestrum, qui in caelis est. Et in sole, hoc est, in tempo-
re vel manifestatione posuit Christus tanquam militare habitaculum
suum, hoc est, dispensationem incarnationis suae. Pl. 18.
Sol quandoque significat tempus, seu mundi durationem: ut occa-
sus solis, sit vltimum tempus. Gen. 15. d. Et permanet Christus cū so-
le. Pl. 71. quia durabit cum corpore suo, quandiu durabit solet. Et
sol, stans est tempus graue prolongatum. Ios. 10. c.
Sol feruens, ardorem concupiscentiae significare potest. Ea enim ve-
lut luce candet, & mentem, cui lucet, exurit. Mat. 13. a. Item ardorem
seu feruorem temptationis. Deute. 23. b. Hic sol decolorat sponsam. Cā
ti. 1. b. Et sol, qui tegitur nube, est ipsa iniquitas. Eze. 32. b.
Sol adurens, est Satan transfigurans se in Angelum lucis. Pl. 120.
Mat. 4. a. Hic obscurabitur Mat. 24. c. Item Antichristus Apoc. 10. b.
Quartus Angelus effudit phialam suam in solem. Et tyrannus. Isa. 13.
b. Obtenebratus est sol in ortu suo, id est, Balthasar.
Sol quandoque persecutionem designat, vel tribulationem. Matt.
13. a. Quum nata sine radicibus semina orto sole aruerunt: quia vide-
licet verba vitae in corde terrenorum hominum temporali momen-
to virentia superueniente persecutionis ardore siccantur. Marc. 4. a.
Ita Iob. 9. c. Humeatus videtur antequam veniat sol.
Solarium.
Solarium, est locus superior in domo, & planum tectum, vbi ad so-
lem manere quispiam potest.
Solarium est alta conuersatio praedicatorum, quae tamen adhuc
est inter infirmos. 1. Reg. 9. d. Sic in solario abscondit Rahab explo-
ratores. Ios. 2. b.
Solemnis, Solemnitas, vide Festum.
Solere, Solitum, vide Consuetudo.
Solicitus, Sollicitudo, Sollicitare.
Solicitus, dicitur inquietus & curis affectus: & sollicitudo est ipsa
mentis inquietudo. Sollicitare autem, est inquietare, & curam inji-
cere, seu contristare.
Solicitus pater Saulis p eo absente, designat Chrm curā habetē p di-
catorū, ne dū alios saluos facere cupiūt, ipsi pereant. 1. Reg. 9. a. 10. a.
Solicitus ambulat coram Dño, qui nulla hora dormit, nullo tem-
pore securus est, sed temper expectat patrem familias venientem, &
diem formidat iudicii. Mich. 6. c. Iob. 23. d.
Solicitudo Marthae designat sollicitudinem praedicatorum, & exercē-
tium vitam actiuam. Luc. 10. g.
Non erit sollicitus iustus in tempore siccitatis: quia secum habet
verbi Dei flamina. Iere. 17. b.
Solicitū esse de crastino, est nō habere fidē futurę glorię. Mat. 6. d.
Sic sollicitus timet diues, qā dū Deū nō timet, multos timer. 1. a. 57. c.
Solicitantes

Aug. s. Plalm. 73.
Gre. 9. mor. 3.

Geor. venet. cant. 1.
tono. 4. cap. 10.
Greg. 22. mora. 6. et
34. mora 6.
Aug. s. Plalm. 18.
Ber. s. Cant. 53.

Glo int. s. Gen. 15.
Aug. s. Plalm 71.
Ori. s. Ios. ho. 11.
Gre. s. 1. Reg. 14. c.

9. mor. 40.
Ber. s. Cant. ser. 28.
Hic. s. Ezech. 32.

Ori. s. Cant. 6.
c. s. Matth. ho. 3.
Glo int. s. Apoc. 16.
c. s. Isa. 13.
Gre. 34. mor. 6. c. s.
Eze. hom. 19.

Gre. s. 1. Reg. 9.
Hic. s. Plalm. 86.

Gre. s. 1. Reg. 10.
Hic. s. Mich. 6.
Gre. 16. mor. 19.

Ber. ser. de assumpt.
Hic. s. Mat. can. 6.
Hic. s. Isa. 57.

Ori. Ex. ho. 5.
Beda. f. Exod. 5.

Hic. 1. Job. 67.
Gre. 27. mor. 25.

Hier. 1. Job. 38.
Gre. 28. mor. 9. 13.

Glo. int. 1. Isa. 54.

Hic. 1. Ezech. 34.
Cyril. 7. 1. Ioan. 5.

Glo. int. 1. Leui. 13.
Hic. 1. Ezech. 19.
Glo. int. 1. Exo. 27.

Arno. f. Psal. 104.
Beda. 1. Gen. 49. 3.
Gre. 7. mor. 8.
Ori. 1. Matt. ho. 14.
Ori. 1. Luc. hom. 37.
Amb. 1. Luc. 19.
Clima grad. 1.

Aug. 83. q. 65. & 1.
Ps. 145. & 1. Ioan.
1. 49.
Hic. 1. Isa. 52. & 1.
Hose. 1.
Cyril. 7. 1. Ioan. 23.
Gre. hom. 26.

Solicitanes populum ab operibus laterum, sunt docentes cessare a malo, & renunciare seculo. Solicitant autem Moyses & Aaron, hoc est, lex & sacerdotium.

Solidare, Solidus.

Solidum est corpus, quod constat trina dimensione, nihil concanum aut vacuū habens, & quod est firmū. Vnde solidare est roborare & firmare. Solidus est species monete. 1. Par. 29. b. Solidos decē millia.

Solidissimi celi quasi aere, sacra scriptura indicat firmitatem. Iob. 37. c. Vel designant Angelos, qui in diuino amore fixi psterunt, vñ hoc in munere retributionis acceperunt, vt nulla iam rubigine surri piētis culpae mordeantur, vt in contemplatione conditoris sine feli citatis sine per maneat: & in hoc, quod sunt conditi, aeterna stabilitate subsistant. Vel sunt mentes electorū a cunctis terrenis contagiis in timo amore suspensae. Qui solidissimi vt aere fusi sunt quia ab integri tate ceptae fortitudinis nulla mutabilitatis rubigine consumuntur.

Solidatē bases terrae. Iob. 38. a. sunt Sancti in virtute & gra firmati. Doctores, & etiam Prophetae, qui superimpositas tabulas ipsi firmi ac fosiles iustinent: quia Apostolorum vita dum eorum praedicatione instruitur, eorum & autoritate solidatur. Designant etiam intēiones rectas in Christo firmatas.

Cōsolidare clauos tentorii ecclesiae. Isa. 54. a. est firmare rōne dogmata ecclesiae, vel etiam doctrinam sacram docere, vel firmare ipsam rationem & intellectum, quibus praecepta consistunt.

Solidare infirmum, est debilem in fide corroborare. Ezech. 34. a. Roborare debiles ad vitia verbo exhortationis non corroborant.

Solidū vestimētū dici pot virtus solida, & vñdīq; integra. Leui. 13. g. Regnum Iudaeorum.

Solida virga vinea designat firmum regnum Iudaeorum, & etiam fortes Fideles in ecclesia. Ezech. 19. d.

Solidum altare designat animam terrenis curis plenā. Ideo Deus nolebat sibi fieri altare solidum. Exo. 27. b. 38. a.

Solium, vide Cathedra.

Soluere, Absoluere.

Soluere est, quod ligatum erat, non ligatū facere: & interdū satisfacere. Item destruere. Ioā. 2. c. Soluite templum hoc. Explicare. Iudi. 14. c. Quod si solueritis mihi. Negare. 1. Ioan. 4. a. Omnis spiritus qui soluit Iesum. Remittere. Eccl. 1. 28. a. Depraecantis tibi peccata soluentur. Rumpere. Ezech. 17. c. Soluit pactum, quod habebat cum eo. Violare. Matth. 5. b. Non veni soluere legem, sed adimplere.

Solvens rex Ioseph, est Deus pater suscitans Christum. Ps. 104. 5.

Soluitur dicitur Deus manum suam, quando castigat: quasi enim ligatam videtur habere manum, quando iustinet peccantes, & non statim castigat Iob. 6. b.

Soluere interdū est liberare: vt soluit Deus a vinculis peccatorū.

Mat. 16. c. Et soluit cōpeditos, cū ex mortalib; imortales facit. Ps. 101. 14. 5. Et soluit discipuli Lazarū, sed veniētē foras hoc est, suscitātū a catis.

Christo, nullus quippe peccator absoluitus, est, anteq; p dignā penitētiā cotreptus, & intrinsecos appareat viuificans. Soluit aut anima a vitiis, & passionibus, vel ē a vīculis carnis, ut libera sit in gloria. Ioā. 11. f. Soluit quoq; discipuli a sinā, quā absoluit a vinculis peccatorū quod tamen non possunt, nisi iubente Domino. Matth. 21. a. Luc. 19. c.

E t sol.

Incitatio ad bonum.

Firmitas sacrae scripturae.

Angeli.

Mentes electorum.

Sancti.

Doctores.

Prophetae.

Intentiones rectae.

Firmare dogmata ecclesiae.

Roborare debilem in fide.

Virtus solida.

Regnum Iudaeorum.

Anima terrenis.

Suscitatio Christi.

Cassigans Deus.

Liberati a peccatis.

Et soluit uincula colli sui, qui liberatur a seruilitate peccati. Isa. 52. a. Soluere autem non potest vinculum peccati diabolus, qui semper ligare satagit. Hose. 5. d.

Liberari In-
deor ab onere
legis. Soluit Deus vincula onagri, quādo liberauit populum Iudaicum a praeceptis & ceremoniis legis. Et etiam virum contemplatiuum ab affectibus terrenorum. Iob. 39. a.

Conuersio In-
daorum. Soluit Esau iugum Iacob, quādo Iudaei, in fine mundi venient ad fidem. Gen. 27. f.

Implens Chri-
stus scripturas. Soluit Christus mediū parietem, quā reconciliauit genus humanū cum Deo: & ex Iudaeis, & Gentibus fecit unam ecclesia. Eph. 2. c. Soluit Christus signacula libri clausi. Apo. 5. a. quia ipse impleuit quae prophetata erant in sacra scriptura.

Soluit dicitur Christus dolores inferni. Acto. 1. d. Vt solui possunt laquei uenantium non quia iam tenuerunt se, ne teneant. Vel eos dolores soluit quibus ipse teneri non poterat: sed quibus alij tenebantur, quos ille nouerat liberandos.

Passus Christus pro nobis. Exoluebat Christus, quē non rapuerat. Psal. 68. quia pro peccatis alienis patebatur. Sic soluit didragma quod non tenebatur. Matth. 17. d.

Exequi bonū propositum. Soluere dicunt vota, qui opere exequunt bonū propositū. Isa. 19. d. Explicare Christi incarnationē. Soluere corrigiam calcementi Christi, est incarnationem eius in tellectam verbis explicare. Ioan. 1. d.

Dimisso populo Iudaeorum. Soluens mulier calcamenta nolentis suscitare semen fratris, dici potest lex dimittens populum Iudaeorum, ut duceret eam Christus, nouissimis temporibus. Deu. 2. c. Ruth. 4. d. Soluit etiam calcamenta, qui non est sponsus ecclesiae. Ideo ut ostendatur moyses non esse sponsus, iubetur soluere calcamenta. Exo. 3. b.

Relinquere mortalitatem. Soluere calcamenta est auferre peccata: & etiam relinquere mortalitatem. Exo. 3. b. Iosu. 5. d. Soluere autem debes calcamenta, ut tran seas. Soluere etiam calcamenta, est auferre timorem humanum, qui non sinit liberam esse praedicationem.

Pellere timorē humanum. Soluere etiam calcamenta, est auferre timorem humanum, qui non sinit liberam esse praedicationem.

Destruere haereses. Dissoluit colligationes impietatis, qui doctrinam hereticorū dissipat. Isa. 58. b.

Mollire durici-
as cordis. Soluitur calore lapidis. Iob. 28. a. quā duriciēs cordis feruore fi dei tollitur, & diuini amoris igne tangitur, & in feruore spiritus li quatur: ut ad sequentem uitam desideriorum estu ardeat, quā prius audiens insensibilis manebat.

Non reddere opera verbo Dei. Soluere pro reddere. Leuitic. 24. c. Votum ex his solui nō pot. Sic nō soluit peccator, quā mutuo accepit. Psal. 36. quā nō reddit opera verbo Dei, a se audito respondentia: & quā nō agit gratias, de donis acceptis.

Nō agere gratias. Soluit quatuor angeli. Apo. 9. c. designat facultatē datā demonibus, & eorum mēbris ad extremā psecutionē ecclesiae. Vel sunt soluti principes quatuor regnorū aduersus filios Israel, vel cōtra ecclesia. Sic soluit diabolus ad modicum tēpus tēpore Antichristi. Apocal. 20. c.

Mitti in infernum. Solui dicantur mali de loco suo, quādo ex hac uita mittuntur in infernum. Iob. 6. c.

Perdens salutē fratris. Soluere dicitur Dei opus, qui fratris salutem perdit. Rom. 14. d. Solitudo, vide Desertum.

Solus aut solitarius est, qui seorsum est ab aliis, aut sine socio, uel comite.

Glo. ord. f. Ps. 135. Solus Deus facit mirabilia. Ps. 135, quia omnes alii, si quid faciunt, virtute ipsius faciunt: & quædā facit ipse solus. Ipse quoque dicitur esse solus Iob. 23. c. quia ipse reuera est alia verò sunt, quasi non sint in conspectu eius a quo habent ipsum esse.

Hil. f. Mat. can. 14. Solus Christus fuit vespere relictus. Mat. 14. c. v. designet solitudo eius in passione. Et solus calcavit torcular: quia solus factus est homo: & solus est retributor. Isa. 63. a. Solus est remanet Iesus, quia solus peccata remittit. Ioan. 8. b. Idē non est solus, quia est cū Patre. Ioan. 8. d.

Gre. 9. mor. 4. Solus Deus extendit cœlos, qui secreti mira dispensatione consilii prædicatores suos, unde permittit in una gente opprimi, fecit in prædicatores ad mundi cardines inde dilatari. Iob. 9. b.

Glo. ord. f. 1. Reg. 6. Soli Deo servire est non simul utrius operam dare. Deuter. 6. b. 1. Reg. 7. a. Mat. 4. b. 6. c. Nemo potest duobus dominis servire. 2. Cor. 6. c. Quæ participatio iustitiæ cum iniquitate? designatur autem cultus latræ soli Deo dandus.

Gre. 2. mor. 25. Solus euadens nuncius Iob cæteris pereuntibus, est sermo propheticus qui dum sunt mala omnia: quæ prædixit, quasi sanus ad Dominum solus redit. Dum enim vera dixisse de perditorum casu cognoscitur quasi inter mortuos uixisse monstratur. Iob. 1. c.

Glo. ord. f. Isa. 24. Solitudo urbis, erit solitudo terræ, quando mali auferantur ex ea.

Glo. inter. f. Gen. 32. Isa. 24. c. Sumitur autem singulare pro plurali.

Ori. f. Iere. ho. 11. Solus moyses ascendens in montē, statū contemplationis, designat non oibus aptus. Exo. 24. a. Idē designat solus remanens Iacob. Genes. 32. f.

Amb. de obit. Valē. Solus seder qui non est particeps vitiū uirū communis, & qui se à multitudine peccantium separat, & qui alios bonis operibus excellit, & qui se à tumultu cogitationum mundanarum, & affectuum terrenorum separat. Iere. 15. a. Thre. 3. d.

Gre. 4. mor. 35. Solū esse hominem, quod non est bonū. Genes. 2. c. est vel Christū esse sine ecclesiā, uel animam sine unione ad corpus, q. est illi naturalis.

Glo. ord. f. Gen. 2. Solum sedere Moysen ad iudicandum populum, & solum sustinere negotium populi, inepte fieri ostendit Iethro Exo. 18. c.

Glo. ord. f. Thre. 1. Solus, cui est, uir, est, qui non habet socium, uerbum Dei. Eccles. 4. c. Sic fuit solus Saul, qui proiecit sermonem Domini, ideo cadens non est subleuatus. 1. Reg. 15. f. Dauid uerò non erat solus, ideo cadens habuit subleuantem. 2. Reg. 12. Et sola sedens ciuitas Hierusalem destructa, est anima existens in peccato a graua Dei destituta, & existens sine Christo. Thre. 1. a.

Hie. f. Hofe. 8. Solus habitans leprosus, designat separatos a societate ecclesiæ.

Hyc. f. Leni. 13. Leni. 15. f. Et solitarius onager, est hæreticus separans se, uel cietus ab ecclesiā. Hofe. 8. c.

Gre. 10. mor. 25. Soli homines dicuntur, qui se præire omnibus rationes existimant tumore videlicet mentis. Iob. 12. a.

Glo. ord. f. Iob. 31. Solus comedit bucellā suam, qui non facit eleemosynam: & etiam qui facit, sed non habet secum pauperes. Iob. 31. b.

Gre. 12. mor. 18. Solis patribus suis dicunt hæretici datam esse terram. Iob. 15. c. quia solos errorū suorum magistros rexisse ueraciter ecclesiā putat.

Gre. 4. mor. 11. 23. Solitaria est nox. Iob. 3. b. quā culpa, quā quis fecit, sola remanet pedum laudatur, & defenditur, in conspectu nos iudicis multiplicius astringat. Et quā diabolus distinctione perpetua a frequentia supernæ patriæ separatur. Vel ut hominem, quem sibi socium ad perditionem fecerat, amittat: & solus cum suo corpore hostis pereat: dū multos, quos destruxerat, Redemptoris gratia reformat.

Hie. f. Mich. 7.

Soli

Soli in Tactu dicuntur esse, qui se odio hominum separant. Soli autem sed non in saltu, sunt boni a consortio malorum separati. Mich. 7. c. Hie. f. Mich. 7.

Somnus, uide Dormire. Somniare, Somnium.

Prophecia de Christo. Somniare, est per quietem somni aliquid quasi vigilando in phantasia videre. Somnium autem est ipsa visio somniantis: non somniantis. Glo. ord. f. Gen. 32.

Parabole Christi. Somnia Ioseph, typus erant eorū, quæ futura erant in Christo. Et somniantior Ioseph, est Christus, cui peculiare est præuidere futura. Somnia uerò dicuntur inuidiæ causa, hoc est, applicatio scripturarū ad Christum: quam Iudei ferre non poterant. Gen. 37. a. Somnia quoque, Ioseph, typum gerunt parabolarum Christi, propter quas illi inuidebāt principes Iudeorum.

Tranquillitas contemplatio. Somniū aliqñ significat tranquillitatem contemplationis: & in spiratione: & his somnijs apparet Deus, uel potius in somnis. Gen. 20. 2. 28. c. Per somniū quoque, loquitur Deus. Iob. 33. b. quando tranquillamēte ab huius seculi actione quiescit, & in ipso mentis silentio diuina pcepta pensantur. Somniū Nabuchodonosor, cuius oblitus est, sed postmodū et eius interpretationē accepit, designat cōtēplationem aliqñ auferri a cōtēplatiuis, ac postea multo plenius reddi. Designat et gratiam contemplatiuæ uitæ facilius elabi, & difficilius reparari: ut fuit difficile Nabuchodonosor recuperare somni notione Dāi. 2. a.

Cognitio mysteriorum. Somnia senum, designant cognitionem mysteriorum. Joel. 2. g. Et somnia euuachorum Pharaonis, erant præuisiones Prophetarū: qui ostendunt omnem penitentiam huius seculi esse somnium sicut & somnium Pharaonis Gen. 40. a.

Fides. Somnium Iacob. Gen. 28. a. designare potest fidem, per quam nūc uidemus per speculum in enigmate.

Somnia per quæ terret Deus. Iob. 7. c. sunt imaginationes ultimi diatrique examinis: quod iam uicūq; per timorem cernimus. sed tamen, ut est ueraciter non uidemus.

Somnium etiam quandoque est uoluntas propria. Isa. 56. d. Dormites & amantes somnia.

Somnium surgentis, est uita malorum: quæ uelut somnium præterit. Iob. 20. a. Psal. 72.

Somnium nocturnum dici potest occulta tentatio. Deut. 23. b.

Somnia pseudoprophetarum, designant errores capitū hēticorū: quos ipsi ascribunt Deo, tanquam ab eo reuelatos. Iere. 23. c. Et somniantiores sunt cultores idolorum: & hæretici cultores errorum. Zach. 10. a. Et sicut somnium, erunt diuitiæ militantium contra Hierusalem. Isa. 29. b. Vel quia non proderunt destructoribus Hierusale: uel quia argumenta & strophæ hæreticorum erunt uelut uisā somniantium, & sicut somniat eluriens se comedere.

Sonus, Sonus, Sonitus, Resonare. Sonus, est obiectū auditus: unde quicquid primò & per se ab auribus percipitur, sonus dicitur. Sonare autem est sonum efficere.

Inspiratio. Sonus aliqñ est inspiratio: & sonus ex ore Dei, est uis timoris de superna irrucens aspiratio: nequa quum nos de uenturis Dñs aspirado replet, proculdubio de male gestis præteritis terret. Et sonitus rugit post Deum: quia cum mentem Deus ingreditur, mox penitentię gemitus sequitur: ut ei iam salubriter flere libeat, q. prius de iniquitatibus descendit iucunditate gaudebat. Iob. 37. a. Sonat etiam inspiratio Iere. miq. 46. f. Vox eius quasi aris sonabit. Quod si os Dei est filius, sonus procedens

procedēs ex ore Dei, erit Spiritus sanctus: de quo Acto. 2. a. Factus est repente de caelo sonus tanquam aduenientis spiritus vehementis. *Vindicta Dei.*

Gre. f. Cant. 2. et 29. mo 16 et f. Eze. ho 8. Arn. f. Ps. 150. Hier. f. Eze. 1. & f. 1. f. 16. & f. 10b. 38. Ori. f. Cant. ho. 4. & f. Rom. 10.

Sonitus rugitus Dei, est gravis Dei vindicta. Iere. 25. f. Et sonitus quadrigarū i iudicio, erit angelorū, vel demonū. Ioc. 2. b. Amos. 2. a. Sonat vox sponsae in auribus sponsi, quum praedicat Chm proximis, eos hortando ad amorem. Chm. Cant. 2. d. Et sonitus buccinae, praedicationem significat. Exo. 19. c. 20. c. Et laudatur Deus in sono tubae, quā, quae in aure audiuntur, praedicantur in testis ad gloriā Dei. Psal. 150. Et sonitus tintinnabulorū, est praedicatione. Exo. 28. f. Et sonus altariū: & sonus aquarum sunt laudes populi: sonus verō castrorū, est maior laus sublimis Dei: quā oēm superat intellectū. Dñ aut sonus sublimis Dei: quia à Deo habent, ut laudent: & quia in felicitate laudabūt vniti Deo Eze. 1. f. 3. a. Sonus Apostolorū, est simplex praedicatione. Ps. 118. Roma. 10. d. Resonant montes laudē, quā Apostoli praedicant. Isa. 44. d. Sonat aut ventis quasi cithara. Isa. 16. d. quā mens praedicantis, oibus virtutibus est ornata: & sic foris gratum dat sonum. Et sonans tonitruū, est praedicatione Apostolorū cū virtute Spiritus sancti. Iob. 38. c. Ideo sonus factus est, adueniente Spiritu sancto. Acto. 2. a. Cum hoc sonitu perit memoria malorum. Ps. 9.

Sonitus factus prophetante Ezechiele, designat, vel sonum tubae futurum in iudicio: vel fortem inspirationem: vel aduentum Spiritus sancti in Pentecoste. Eze. 37. b.

Sonare dicitur pharetra super equum. Iob. 39. c. quādo contra praedicatorē sanctum occulta prauorum machinatio consilium suum, quod fraudulenter operit, fraudulenter patefacit: ut praemissis minis, quasi ex sonitu pharetrae terrorem incutiant. Item quando fortiter agentū aliqua occurrit tentatio: ut à forti operatione cesset.

Sonitus aquarū, sunt iussiones sublimitatū seculi: & commotiones ac persecutiones infidelium & demonū. Ps. 9. 45. 64. 82. Isa. 17. d. Et sonat quasi mare vox inimicorum, quā graues sunt tentationes & persecutiones. Iere. 6. f. Et sonans terra, designat clamorem Iudeorum in Christianos. 1. Reg. 4. c. Sonitus ē populi Iudeorum fuit, quā clamauerunt: Crucifige, Crucifige, Eze. 7. c. Et sonitus equorum, sunt terrores demonum & hereticorum. Eze. 26. b. Et sonat pharetra super equum, vel cōtra equū quando persecutiones oriuntur aduersus praedicatores: Vel sonat in diabolo persequente. Iob. 39. c. 28. d.

Resonare dicitur vox gregum in auribus Samuelis. 1. Reg. 15. d. quando venit fama turpitudinis inferioris prelati ad superiorem.

Sonitus folij volantis terret Iudeos Leui. 26. e. quia terrentur à praedicatione legis per fideles facta.

Sonitus letantium est infania vacantium voluptatibus. Isa. 24. b. Ad idem sonitus organi. Iob. 21. b.

Sonitus ruinae Tyri, est fama eius, qui lapsus est in peccatum. Eze. 26. c. 27. f. Et sonitus ruinae cedri est fama Luciferi lapsi. Eze. 31. f.

Sonitus terroris dicitur esse semper in auribus impij. Iob. 15. c. quia semper malū suspicatur: nec in villa est securitatis tranquillitate.

Sophar.

Sophar. i. speculator, vel buccina vel dissipatio speculae, vel matutinus, aut coronae seu circulus. Vnus ex amicis Iob. Iob. 2. a. Typus est peccatorum, haereticorum, qui cum aliqua per naturā bonum sapienter praedicat, sunt tamen assertores mendacij, falsa de Christo praedicantes, & mentes contemplantium subvertentes.

Tuba iudicij. Fontis inspiratio. Aduertus Spiritus sancti. Minae contra praedictorem. Tentatio. Praecepta secularium principum. Persecutiones in fidelium & demonum. Fama turpitudinis prelati. Praedicatione legis. Infania voluptatum. Fama lapsio. Inquietudo impij. Haeretici.

Sophim.

Angeli. Contemplatio Dei.

Sophim. i. speculae, vel ipeculantes, siue cooperiti, aut natantes, vel exspectantes, aut fauasmions est in tribu Ephraim, vnde erat Elcana pater Samuelis. 1. Reg. 1. a. designare potest angelos cognoscentes Christum: vel contemplationem Dei.

Sophonias.

Sophonias, id est, abscissio Domini, siue secretum Domini, aut speculator noster Dominus, vel aquilo Domini. Vnus ē duodecim Prophetis, filius Chuti, hoc est, humilitatis: quia Propheta & Apostoli dicunt: Non sum dignus vocari Apostolus. Sopho. 1. a. Alius Sophonias ponitur. Zacha. 6. c.

Sopire, Sopor, vide Dormire.

Sorbere, vide Absorbere.

Sordes, Sordescere, vide Immundus.

Sorec.

Sorec. i. vinca, vel vitis, aut sibilus, vel sibilans: vel interpretatur electa. Est genus vitis optima: quae vberes fructus facit, atque perpetuos. Isa. 5. a. typus est Iudeae, vel animae virtutibus ornatae.

Sors, Sorsini.

Sors, est fortuitus aliquis euentus: interdum accipitur pro muneris, vel officio, & conditione. Sap. 3. c. Sors in templo Dei acceptissima. Quandoque pro patrimonio seu hereditate. Datur etiam sortidicatoria. Esthe. 3. b. Milla est sors in vinam coram Haman. Sortiri autem est sortes facere, vel per sortes aliquid accipere.

Sors est res in dubitatione humana diuinam iudicans voluntate: & potest significare statum gratiae, seu gratiam Dei, qua saluati sumus: quae non est in electione humana sed in voluntate diuina: vnde sortes iustorum dicuntur esse in manibus Dei. Ps. 30. 1. 24. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

Sortem mittere inter duos hircos. Leuit. 16. b. quae dici potest sors consultoria, est diuidere iustos à peccatoribus. Item recognoscere in Christo naturam diuinam & humanam: ut cuique tribuatur, quod suum est.

Sorte diuisoria datur terra promissionis: sed aliqui accipiunt sine sorte: quia sicut in bello egregij duces accipiunt aliqua spolia sine sorte: ita in gloria, ut Apostoli accipiunt duodecim sedes. Num. 26. f. 3. g. 36. b. Leu. 16. c. Iosu. 9. b. 13. a. 17. a. 18. b. 21. a. Pl. 141. Colo. 1. b. Illo rum autem est sors seu portio in terra viuendum, quorum conuersatio in caelis est. Phil. 3. Ad haec pertinent sortes sacerdotum & Leuitarum. 1. Par. 24. b. Omnes sors equaliter diuidat.

Sors etiam est propria cuiusque conuersatio: & sortes spirituales ponimus, quandoque per exteriora signa operum ad occultorum notitiam peruenimus. 1. Reg. 14. f. Pl. 30. Sap. 2. b.

Sors cadens super Ionam est, quando Apostoli & Martyres patiuntur, non propter peccata sua, sed propter Christum. Ion. 1. b.

Sortes eligendi regis, designant electionem faciendam de praedicatoribus Christi. 1. Reg. 10. d.

Sortes missae super vestem Christi. Ps. 22. designare possunt distributionem gestorum Christi inter euangelistas ea scribens. Vel mittitur sors super charitatem, quae non diuiditur: sed sorte datur de super: nempe per diuinum iudicium, non per merita. Mat. 27. d. Mat. 15. b. Luc. 23. a. Ioan. 19. d.

MMM m m 3 Sorte

Amb. f. Luc. 1.

Hie. f. Isa. 17. 57.

Lyra. f. Joel. 3.

Glo. ord. f. Exo. 3.

Glo. int. f. Isa. 9.

Hie. f. Ps. 30.

Gre. 2. 6. mor. 3. 1.

Basi. regu. breu. 240.

Glo. ord. f. Exo. 3.

Hie. f. Isa. 30.

Arn. f. Ps. 103.

Aug. f. Ps. 103.

Hie. f. Iere. 22.

Gre. f. 1. Reg. 4.

Hie. f. Isa. 27.

Glo. ord. f. Isa. 21.

Gre. 3. 1. mor. 3. 1.

Sorte Zacharias offert incensum. Luc. 1. a. designans mittendum & dirigendum esse à Domino sacerdotem Christum.

Sors idololatræ, est in torrentibus, hoc est sors sacerdotis diaboli, est in inferno. Isa. 57. b. Ita sors vastantium fideles est infernus. Isaie. 17. d. Ierem. 13. d.

Sortem mittunt super populum Dei, aut alterius ciuitatis, qui cum in varios inducunt errores. Joel. 3. a. Mahum. 3. b.

Sopres, vide Saluare.

Spathula, vide Palma.

Spacium, Spaciosus.

Spacium, est intercapedo loci seu ipis, quæ inter aliquos terminos includitur, Spaciosum autem est, quod multum habet spacij.

Spacium in ineris trium dierum inter oues Laban, & oues Iacob, designat fidem trinitatis, quæ fideles ab infidelibus separantur. Gen. 30. f.

Spaciofa terra potest gloria celestis, quæ totum animi desiderium vndiquaque replet. Exo. 3. b.

Spacium factum Sion, designat latitudinem ecclesiæ, quæ inter Gentem accepit. Isa. 49. c. Et spaciosus locus in domo Laban, est proprietas Gentilitatis in suscipienda fide. Gen. 24. c. Spaciosus et locus, est ipsa ecclesiæ, in qua statuunt prædicatores, tanquæ pedes Christi. Ps. 30.

Spaciosus locus dici potest dilectio, quæ extenditur ad amicos & inimicos. In loco etiam spacioso pedes stabiliuntur, quando ad & cōgruentia bona tendimus, & nulla difficultate præpedimur. Ps. 30.

Spaciofa terra, est huius mundi prosperitas, in qua mali per latam viam merguntur in infernum. Gen. 3. 4. c. Dicitur etiam spaciosa via, quia in ea variè contingit errare. Matth. 7. b. Spaciofa autem terra apta est in undatione, vñ designat eos, qui multum merentur castigari à Deo. Isa. 28. a.

Spaciosi pacis dicuntur, qui sine villo impedimento studio sacræ doctrinæ vacant. Isa. 30. c.

Spaciosum mare designare potest leges, multæ hominum generum continentur. Vel latitudinem mundi ducentem ad inferos. Ps. 103.

Spaciofa cœnacula edificare vult hæreticus, sed angusta edificat. Iere. 22. d.

Species, Spaciosus, vide Decor.

Spectare, Spectaculum, Spectabilis.

Spectare, est sapere, seu fixè intueri. Spectaculum autem dicitur id, quod spectatur, vel ludī aut etiam ipsa spectatio.

Spectans Eli contra viam. 1. Reg. 4. c. designat Scribas, qui dum superbe scripturas accipiebant, ei, qui est via per quam ire ad æternam patriam debuerant, contradicebant. Ipse enim Christus dicit. Ioan. 14. Ego sum via, veritas & vita.

Spectaculum fuit passio resurrectio Christi. Isa. 27. c. Iuxta Septuaginta.

Specula, Speculari, Speculator.

Specula, est locus editus & eminens: vñ aliquid videri & speculari potest: siue sit mons, siue turis, siue lapis, siue arbor, aut aliqd aliud eminens. Speculari autem est quasi è specula p̄spectare, vel ad videndū intendere. Per translationē autem ponitur pro scrutari, & exacte cōsiderare.

Specula dici potest ecclesiæ: & etiam contemplatio. Isa. 21. c. Super speculam Domini ego sum stans. Item poenitentia. Iere. 3. 1. d. Statue tibi speculam. Speculam autem sibi statuere, est ventura vitiorum certamina ex alta consideratione prænoscere.

Specula.

Missio Christi sacerdotis. Gehenna.

Inducere in errores.

Fides Trinitatis.

Gloria celestis.

Latitudo ecclesiæ in gentibus.

Dilectio amico rum & inimico rum.

Promptitudo bene operandi.

Mundana prosperitas.

Graves peccato res.

Species, vide Decor.

Spectare, vide Decor.

Leges.

Latitudo mundi.

Contradicentes Scribæ Christo.

Ecclesiæ.

Contemplatio.

Poenitentia.

Providentia.

ALLEGORIARVM.

828

Propheta. Prophetia. Apostoli. Prælati. Doctores.

Sacerdotes. In deorum.

Hæretici.

Christus.

Sacra scriptura.

Diuina præcepta.

Exempla Sanctorum.

Corpora virginum.

Fides.

Diuina protectio.

Caro Christi.

Sinus Dei patris.

Vulnus lateris Christi.

Custodia angelorum.

Latus Christi.

Humanitas Christi.

Mundus.

Firmitas in virtutibus.

Ecclesiæ.

Templum.

Lex.

Synagoga.

Sacra scriptura.

Speculator interdum dicitur Propheta. Isa. 21. b. Exc. 3. d. Et speculator, est ipsa prophetia, per quam procul intuentur futura. Isa. 21. b.

Speculatores, qui erant in Gaba Beniamin. 1. Reg. 14. c. designant Apostolos, episcopos, & doctores in sublimi statu uitæ positos: qui non solum subditorum facta considerant, sed etiam concionatorum prædicationem. Isa. 52. c. Ierem. 6. d. 3. 1. d. Ezech. 3. d. 33. a. Quilibet autem populi speculator ponitur, in altum debet stare per vitam, ut prodesse possit per prouidentiam. Ideo Isa. 40. Super montem excelsum ascendet, qui per euangelizans Sion.

Speculatores cæci, sunt sacerdotes Iudæorum & pharisæi, & etiam hæretici. Isa. 56. d. Hose. 5. a. 9. b.

Speculum.

Speculum, est illud tersum ac politum, in quod aspicientes imaginem nostram, aut alterius rei illi obiecta, quam refert, contemplamur.

Speculum dicitur ipse Christus, & sapientia, & sacra scriptura: ad quorum aspectum debemus nosmetipsos contemplari, & maculas tergere. Sapi. 7. d. Iacob. 1. d.

Specula mulierum, de quibus fiebat labrum æneum ad lauandum sacerdotes. Exo. 38. a. designare possunt diuina præcepta: quæ debemus cōtemplari, ut sordes mentis nostræ abluamus. Significant etiam exempla Sanctorum patrum, qui ob animarum pulchritudinem, mulieres dicuntur.

Specula etiam mulierum dici possunt corpora sancta ut uirginum.

Speculum aliquando dicitur cognitio rerum diuinarum obscura: & fides, quæ dicitur speculum sine macula. Sapi. 7. d. Isa. 3. d. Vnde. 1. Cor. 13. d. ait Apostolus. Videmus nunc per speculū in enigmate.

Specus, Spelunca, Antrum, Cauerna.

Specus, & spelunca, est locus excavatus intra rupem, aut montē obscuritate quādē habēs, qui etiam antrum & cauerna dicitur.

Spelunca, in quam confugit Dauid, cum fugeret Saulem. 1. Reg. 21. a. 24. a. Ps. 56. 141 in titulo. diuinā protectionem, significare potest.

Designat etiam carnem Christi, uel eius sepulchrum, ubi absconditus est à Iudæis persequentibus.

Cauerna maceræ dicitur sinus Dei patris: vbi filius nota facit oīa sponſæ. Cant. 2. d. Vbi Origenes legis promurale, Vel designat vulnus lateris Christi, vel protectione angelicæ custodiæ, Vel loca vacua in choris angelorum, relicta à dæmonibus. Vel contemplationem chororum celestium. Cauerna etiam laci, quæ uidetur Saram significare. Isa. 51. a. dici potest latus Christi.

Spelunca etiam dicitur humanitas, uel caro Christi. Psal. 56. 141. in titulo. Ierem. 16. d. Potest etiam designare hunc mundū, in quem venit Christus pugnaturus contra diabolū, ipsūmq; victurus: sicut Dauid fugiendo uicit Saulem.

Spelunca, in qua habitauit Lot relicta terra Sodomorum, firmitatē & soliditatem in uirtutibus significare potest. Gen. 19. f. Designat et ecclesiā, quæ sanctorum est diuersorumque uiuentium tegmen: quam in habitant iusti, & quicunque ignis supplicium euaserint.

Spelunca etiam in qua habitauit Lot, templum significare potest: & et legem: uel synagogam. Spelunca enim dicuntur synagoga Iudæorum. Isa. 32. c. Et spelunca hyænæ plena ossibus mortuorum, est synagoga Iudæorum Iere. 12. b.

Spelunca rursum est munimētū ueritatis: quod confugiendum est si delibus: & scripturæ legis & Prophetarum. Et cauernæ petrarū, sunt doctrina

M M M m m 4 doctrina

doctrina Ap[osto]licor[um], & ap[osto]licor[um] viro[rum]. Iere. 16. d. Apocalip. 6. d. Caverna petrarum, dici possunt Ap[osto]li, & predicator[um]: & etia[m] angeli Iere. 16. d.

Spelunca duplex, vbi sepelitur Sara, operationem bonam contemplationi coniuncta significare potest: vbi est gemina vita requies. D. signat etiam conscientiam vtriusq[ue] populi, vbi quiescit scriptura. Vel duas leges intercessu litera. G. 2. 3. b. 2. 5. a. 49. d. 50. c. Et cauerna vnde exire dicuntur Hebraei, sunt studium remotioris vite predicatorum. 1. Reg. 14. b. Speluncas autem ingredimur, quando ad mentium secreta recurrimus: ne vagantibus oculis concupiscenda videamus: & q[uod] olfactum ab obscenitatibus mundi custodimus. 1. Reg. 13. b. In ant[er]is et cubant catuli leon[um], quando predicator[um] quiescent sub silentio, opportunum tempus expectantes. Iob. 3. 8. d.

Spelunca preterea d[icitur] corpus hominis. Psal. 141. Et spelunca in cuius ostio stetit Elias, est hac corruptionis habitatio, in qua adhuc ex veritate retinemur. 3. Reg. 19. c. Hec est spelunca, in qua absconduntur quinq[ue] reges. Iosue. 10. c. Caverna et terra, sunt sensus ho[m]i[n]is. Iob. 30. b.

Caverna terra, dici possunt cogitationes prauae in quibus se h[ab]ent, aut praua ab humanis oculis abscondunt. Pravi quippe, vt sunt, videri ab hominibus refugiunt, dumq[ue] aliud quam sunt simulant, sese in conscientia suae latibulis, quasi in cavernis occultant. Iob. 30. a.

Caverna preterea dici possunt sensus carnales legis. Item occultae predicationes h[er]eticorum, & conciliabula: quae sunt penetralia, vbi dicunt esse Christum Iob. 30. b. Ezechielis. 3. 3. f. Nahum. 2. d.

Antrum, in quo moratur bestia, mentem peccatoris significat. Iob. 37. b. 3. 8. d. Et caverna reguli, est obsessus a demone, vel in peccato existens. Isa. 11. b. Spelunca etiam latronum, est anima malis cogitationibus, peccatis, rapinis, & c. plena: haereticos item spelunca latronum dici possunt. Speluncam quoq[ue] latronum faciunt ecclesiam, qui in ea male viuunt. Mat. 21. b. Iere. 7. b. Haba. 2. b.

Spernere, vide Contemnere.

Sphaera, Spherula, vide Globus.

Spica.

Spica est, quae in extremo culmi frumenti, aut alterius grani semina continet, aristis vestita.

Spice virentes erant exempla patrum ante legem, quos nondum legis actus terruerat, torrentur autem igne spiritus sancti, quum additur intelligentia spiritualis Deut. 2. 3. d. Spice et virentes erant Ap[osto]li adhuc rudes: & alij neophyti. Leui. 2. d. Spice quoq[ue] Iacob dicunt Ap[osto]li, & reliqui fideles ex Iudaeis. Isa. 17. a. Item aliquando spicae sunt teneri adhuc & recentes in virtute. Exo. 22. a. Mat. 12. a. Aliquando vero proficientes iam & solidiores. Mar. 4. c.

Spicae etiam virentes, & totae igne, sermonem doctrinae probatu[m] significare possunt. Leui. 2. d. Et spicae quas vellebat Ap[osto]li, designat doctrina[m] sacrae scripturae. Luc. 6. a. b. Spicae duae oliuarum seu rami, vtrumque testamentum designant. Zach. 4. d. Spicae quoq[ue], quas impij tulerunt ab esurientibus Iob. 24. b. sunt Sanctorum patrum sententiae, & occulta obscuraque notitia diuinitatum: quia saepe dum per figurata eloquia proferuntur, ab estegimen litera quasi aristarum paleas subtrahimus, vt medulla spiritus reficiamur. Spicae etiam remanentes in agro, sunt doctrinae legis ad legem nouam facientes: & quod relinquitur cognoscendum post hanc vitam. Leui. 19. b. 23. d.

Spice

Fructus ecclesie.

Genus humanum.

Bona cognitio.

Poenitentia.

Virtutes.

Abundantia gratiae.

Fideles.

Vitia.

Tempus Antichristi.

Indici.

Ira Dei.

Carnis Martyrum.

Doctores sacri.

Stimulus conscientiae.

Compunctio.

Sollicitudo seculi diuinae.

Quaestiones.

Voluptates.

Inordinata concupiscentiae.

Peccata.

Pravae cogitationes.

Anima comparate sponse.

Spicae preterea, quas vellebant Ap[osto]li, fructus ecclesie designare possunt. Luc. 6. a.

Spica multa similia & paria continet grana, genus humanu[m] significare potest. enius aristae sunt superbi, qui rigiditate tumoris superbia, amissa charitatis unione se ab aliis separant. Iob. 14. d.

Spicae tritici, bonas cogitationes aliqui significare possunt. 2. Reg. 4. b.

Spica, vt profert plenum fructum, designat poenitentiam lachrymolarum, quae introducit charitatem. Marc. 4. c.

Spicae septem plenae in culmo vno. Gen. 41. a. designant virtutes in anima, vel charitate unitas. Item abundantiam gratiae: & fideles abundantes doctrina spirituali.

Spicae vero aliae tenues & arentes, pulchritudinem prioru[m] tollentes, vitia significant uirtutibus contraria: & tempus Antichristi. Item Iudas aridos & esurientes, sine uero sensu scripturarum.

Spiculum, Spiculor, vide Sagitta.

Spina, Spinosus, Tribulus, Vepres, Sentes.

Spina, est aculeus sentis, uel rubi, aut alterius, quo pungimur: est et arbor spinarum nomine. Spina quoq[ue] d[icitur] in animali contextus vertebrae inter se, q[uod] est a collo usq[ue] ad extremu[m] os ipsius spinarum seu dorsu[m] affligit. Isa. 27. b. Ierem. 12. c.

Spinae interdum significant duriciam irae Dei: quae malos grauiter affligit. Isa. 27. b. Ierem. 12. c.

Spinae super caput Christi. Mat. 28. c. significare possunt carnes Martyrum laceratas, quibus tamen Christus coronatur.

Spina in bonum, significare potest doctrina[m] spiritualis uiros, q[uod] dum de peccatis ac uirtutibus differunt, & modo aeterna supplicia minantur, mo[do] celestis regni gaudia promittunt, corda audientiu[m] pungunt, sicq[ue] mentem dolore compunctionis perforant, vt ab eorum oculis, quasi q[uod]dam sanguis animae lachrymae decurrant. Isa. 41. c.

Spina etiam significat stimulum conscientiae, & compunctionem: & tunc configurat spina, quum per omnipotentis Dei dispensationem ad lachrymas poenitentiae aia criminu[m] recordatione inflamat. Psal. 31. Et sepiuntur aures spinis, quum cor est contritum, & habet in se timorem diuini iudicii. Ecclesiastae. 28. d.

Spina ferè in malum sumitur, q[uod] pungit, & dolorè infert: solet significare sollicitudines seculi animu[m] affligentes, & diuitias sollicitudine ingerentes. Matth. 13. a. Luc. 8. a. Gen. 3. d. Cant. 2. a. Sicut. n. spinae non solum semen emicare, sed densitate sua seminatum supprimunt: ita & curae temporales spirituale semine, q[uod] in anima seminatur, non solum fru-

ctu afferre: sed adarunt, & suffocant sicut spinae profectum eius retardant. Spinae quoq[ue] sunt quaestiones animu[m] pungentes, & excitantes.

Spinae preterea significat voluptates, & prauas inclinationes: & tribuli sunt inordinatae concupiscentiae. G. 3. d. Mar. 13. a. Luc. 8. a. Significat etiam spinae dolorem corporis. Pl. 57. Spinae autem non produ-

cunt fructu[m], sicut diuerso ficus non producit aliquid noxiu[m]. Luc. 6. d. 36.

Spinae preterea, sunt uitia in cultuq[ue] mores, & iniquitas nondum firma, quum spina sit fragilis, & etiam peruerse cogitationes. Pl. 31. 57. f. Matth. ho. 35.

Propter 24. d. Isa. 5. b. 10. 33. b. 34. c. Iere. 4. a. Haec sunt spinae super caput Christi. Matth. 27. c. Iob. 3. d. Et uepres, iter quas herebat aries. G. 2. 2. c. sunt peccata nostra, quoru[m] dolorem pertulit Christus. Et uepres vineae, sunt peccata. Isa. 5. b. 9. d. Iob. 30. a.

Spinae, sunt omnes animae comparatae sponse. Cat. 2. a. Vbi etia[m] de signari possunt Gentiles & heretici, sicut Mat. 7. c. Et spinae super caput Christi,

Amb. f. Luc. 6.

Gre. 17. mor. 6.

Gre. 1. mor. 36.

Hic. f. Mar. 4.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Rup. 8. f. Gen. 41.

Christi, sunt animæ peccatrices, & Gentes prius inutiles. Mat. 27. c. **Gentiles.**
Mar. 13. b. Io. 19. a. Et spinæ in rosa, sūt sēlus hæretici in sacra scriptū
Ambr. f. salm. 118. ra. Vel ipsi hæretici ab ecclesia prouidentes, qui & uepres dicunt Iere.
serm. 5. 12. c. 3. 4. c. Isa. 9. d. 10. d. Et spinæ se mutuo cōplectētes, sūt hæretici in
Aug. epist. 48. conuiuijs doctrinarū suarū. Nahū. 1. c. Et tribulus super aras hæretico
Hic. f. Nahum. 1. rum, est fructu errorū ipsorum. Hose. 10. c. Spinæ quoq; sunt, qui so
f. Hose. 10. lis verbis Christi consentiunt, operibus verō nihil, nisi humanas so
Cyrik. 12. f. Ioan. 15. litudines sectantur Spinæ sunt etiam exempla mala. Iere. 12. c.
Gre. f. Cant. 2. Spinæ, sunt tērationes & tribulationes animū affigētes. Baruch. 6.
Hic. f. Iere. 12. g. Hof. 2. b. Et spinis electorū viæ sepiunt, dū dolorē punctionis iue
Amb. 3. exae. 11. niūt, in hoc q̄ rēporaliter cōcupiscūt. Inter has spinas est liliū spōsæ
Hic. f. Isa. 23. quia inter tribulationes candidior & odorator prodir. Cant. 2. a.
Gre. 3. 4. mor. 1. Spinæ etiam erant praua uerba Iudæorum in Christum, & etiam
Ber. f. Cant. ser. 48. eorum opera peruersa. Isa. 5. b. 7. d. 9. d.
Pro frumento oritur tribulus, & pro hordeo spina. Iob. 32. d. qūi
vitima retributione ex ea re, de qua remuneratio laboris queritur,
pūctio doloris inuenitur. Vt aut hordeum a frumēto distat, quamuis
utrunq; reficiat sic a tribulo spina quis sit utrunq; q̄ pungat: q̄a tri
bulus mollior, & ad pungendū semp durior est spina, spina quoq;
de sepe, est dolor ubi sperabatur auxiliū, Mich. 7. a.
Spina doloris sunt populo Dei sidonii, hoc est, demones affigen
tes populum Dei. Eze. 28. g.
Vepres inter quas hærebat aries. Gen. 22. c. coronam Christi signi
ficare possunt. Vel sunt iniqui, qui suspendētur Christum, & etiam
peccata, propter quæ crucifixus est.
Spina aliquādo dicitur temeritas Prou. 24. d. Operuerūt sup faciē
eius spinæ. Et 26. b. Quomō si spina nascat in manu temulentis: Ec
cltæ. 7. a. Sicut sonitus spinarum ardentium sub olla, sic risus stulti.
Spinosa planta, est rubus, postquā verbū legē ferre, & cū homini
bus conuersari desinit, corona coronatur, ut quod primū p verbū vi
sūm fuerat, p spinā rursū assumptū ostēderet omnia unius potētiæ.
Spina arbor, uide Seshim.
Spiritus, Spiritus, Spirare, Aspirare, Spiraculum.
Spiritus halitum significare solet: vnde spirare dicitur, qui halitū
Semitit, ideo pro vērō Spiritus aut aliqū est aspiratio. 3. Reg. 10. a.
Non habebat ultra spiritum Apparitio. Mic. 2. c. Vtinā nō essem vīc
habēs spiritū. Cogitatio Prou. 15. a. Quæ immoderata est, cōteret spi
ritum. Cura. Num. 11. d. Auferam de spiritu tuo & tradā eis, Donum
spiritus sancti. Exo. 28. a. Quos repleui spiritu prudentiæ. Interiō spūa
lis. Ps. 77. Nō est creditus cū Deo spūs eius. Ira Iud. 8. a. Requieuit spi
ritus eorū, quo tumbat, Robur. 1. Reg. 30. c. Reuerus est spūs eius.
Sol. Eccltæ. 1. a. in circuitu pgit spiritus. Vita. Iob. 17. a. Spiritus meus
attenuabitur. Voluntas. 2. Para. 36. d. Suscitauit Dominus spiritū Cy
ri: Ponitur spiritus diuinus, spiritus angelicus, spūs humanus, spūs
carnis spiritus mundi, spiritus nequitie, & ipse angelus malus.
Spiritus in utroq; testamēto, iuxta Hieronymū, vbiq; sine addi
tamēto ponit, in bonā partē intelligitur. Vt Galat. 5. d. Fructus autē
spiritus charitas gaudium, pax, &c. Et 6. a. Si spiritu viuimus spiritu
& ambulemus. Et Rō. 8. c. Si aut spiritu facta carnis mortificaueritis
viuetis. Et in veteri. Dans flatum populo, qui est in ea, & spiritū calcā
tibus eā. E contrariō, malus spiritus semper legitur cum additamēto
Vt Mat. 12. d. Cū immūdus spiritus exierit ab homine. Et Luc. 9. c. 1.
Rēgum.

Gentiles.
Hæretici.
Animæ peccat
trices.
Errores hæret
corum.
Exempla mala
Tentationes &
tribulationes.
Præna uerba
& opera Iu
daeorum.
Dolor ubi spe
rabatur rem
neratio.
Damones.
Corona Christi
Iniqui.
Peccata.
Temeritas.
Spiritus in bo
num.

Regum. 16. c. Mich. 2. d. Habac. 1. c. 2. d. Sed in bonū aliqū ponit cum
additamento, aliqū sine eo Pro malo verō nunq sine additamento.
Spiritus principaliter dicitur Deus, secundū quod maximē sepa
ratus est a cōdiuionib; seu p̄prietatibus corporis. Io. 4. d. 2. Cor. 3. d.
Voluntas Dei. Spiritus Domini, qui ferebatur super aquas, dici pōt voluntas Dei,
quæ ferebatur super voluntates angelorum. Gen. 1. a. Zach. 6. b.
Spiritus Dñi passim accipitur pro Spū sancto. Gen. 1. a. 6. a. Psal.
32. 10. 5. 14. 1. 47. Isa. 41. a. 48. c. Iere. 10. c. Ioel. 2. g. ipse est spūs rectus,
hoc est, director, quē sequens aīa in veritate querenda, deuiare atq; er
rate non pōt. Item spūs principalis, potens ad operandū Pl. 50. Et
est effusus de excelso per sua dona in Pentecoste. Et dī egressus a fa
cie Dei, quā missus a Patre. Dī ē spūs Chri. Isa. 32. d. 57. d. 59. d. 63. c.
Spū sanctus in baptismo, dī pignus vitæ: ut per virtutē spūs renouemur
a morte & vetustate peccatiq; ē spūs adoptionis. Rō. 8. c. Vt n.
spūs seruitutis est, q̄ potestatem habet mortis: ita spūs adoptionis, est
Spū sanctus. Et spūs ipetus, est impulsus Spū sancti: & spūs inductus
in ossa. Ezech. 1. c. 37. d. Iob. 26. d. 32. b. Pl. 47. Et spūs septem in con
spectu throni. Apo. 1. b. est spūs. Sepi formis, quo firmant angeli. Spūs
feruor spiritus aut non extinguendus, est feruor Spū sancti. 1. Thess. 5. d. 1. Reg. 11. d.
Sancti. Spiritus quoq; Dñi, qui ferebatur super aquas, aerem significare po
tesse, qui super feruit elemento aquæ. Gen. 1. a. Amos. 4. d.
Spiritus rectus intelligi potest Filius. Spūs verō principalis, ipse
Pater, qui a nullo est. Pl. 50. Spiritus etiā auferens, est Christus tollēs
peccata. Eze. 1. a. Et spiritus oris nostri, est Christus Dñs. Thren. 4. d.
Spiritus Dei aliquando dī ira Dei, vel vindicta: & dicitur spiritus
Dei durus. Gen. 6. a. Exod. 15. b. 1. a. 27. b. 3. o. f. 40. b. Iob. 4. b. Prou. 1. c.
Et spiritus in naribus Christi, dicitur ira eius. Isa. 2. d. Quiescere autē
dicitur spiritus Dei, quando cessat ira Dei. Zach. 6. b.
Spiritus oris Dei, est diuina sententia, quā vel absoluit, vel condem
nat. Iob. 15. d. Et spiritus oris Christi, est sententia, quam proferet in
malos. Isa. 1. a.
Pana malorū. Spiritus procellarum, seu tempestatis, p̄nam æterni iudicii, & ver
bera indicat peccatorum: ut quos ignis concopiscētiæ exurit, tempe
stas examinet. Psal. 10.
Cura Dei. Spiritus Dei, qui non permanet in homine, est vis Dei, quā curam
nostrī agit, quē hominū interitū ante diluuiū p̄nunciauit. Gen. 6. a.
In spiritu iudicii lauat Dominus in hac vita: in spiritu verō ardo
ris in alla. Isa. 4. b. 2. 8. b. Spiritus iudicii abluet minora delicta. Spiritus
verō combustionis grauiora, quæ igne purgari debent.
Gratia. Spiritus Domini potest etiam significare gratiā, quæ non perma
net in malis: & dona Spiritus sancti, & gratias gratis datas, qui spūs
est multiplex fm diuersa dona. Et spiritus inductus super terrā, est cō
solatio & virtus Spiritus sancti. Gē. 6. a. 8. a. Exo. 28. a. 31. a. Isa. 11. a. Ha
ba. 2. d. Zach. 12. c. Hic spiritus statuit supra pedes. Eze. 2. a. 39. g. Spūs
adoptionis, est gratia, per quam adoptamur in filios Dei. Rom. 8. Et
spiritus in naribus est gratia in anima. Iob. 27. a. Et in spiritu adora
re, est in gratia spiritali Deum colere. Ioan. 4. d.
Angeli. Spiritus dicitur angelus, ratione suæ naturæ, quia est incorporeus.
Psal. 103. Qui facis angelos tuos spiritus. Ezech. 8. a. Eleuabit me spi
ritus inter cœlum, & terram.
Inspirationes. Spiritus aliquādo dicuntur in spirationes & reuelationes diuine.
Iob. 4. c. Ezech. 3. g. Luc. 2. d.

Aug. 13. Confes. 4.
Basi. f. Ps. 32.
Arno f. Ps. 105.
Aug. de quant. ani
ma. & f. Ps. 50.
Hic. f. Isa. 32. 57.
59. c. & Ier. 10. &
f. Eze. 1. 37.
Amb. 1. de Spiritus
sancto. 6.
Aug. f. Rom. 8.
Gre. f. Ps. 50.
Rip. 1. f. Apoc.
Hic. epist. igno. vult.
Philo. de gigantibus.
Amb. 2. de Spiritus
sancto. 7.
Ber. ser. 3. Pentecost.
Ori. f. Eze. 40. a.
Hic. f. Isa. 27. 40. a.
Beda f. Gen. 5. & f.
Pra. 1.
Lyra. f. Ps. 2.
Rup. s. Zac. 6.
Hic. s. Iob. 15.
Hic. & Aug. s. Ps.
10.
Chry. s. Gen. 12.
Ori. s. Ier. 10. 13.
Gre. s. Isa. 4.
Philo. de Gigantib.
Amb. de Noe. 16. &
s. Roman. 8. & 2. de
Spiritus sancto. 9. 12.
Hic. s. Eze. 139. &
s. Haba. 2.
Ful. 2. ad Monimam.
Glo. int. s. Ps. 103.
Gre. 5. mor. 23.

SYLVIA

Sporta, Sportula, vide canistrum.
Spure, Spurum, vide salina.
Spuma.

Spuma, est velut sordes earum rerum, à quibus efficitur, ut quum per ebullitionem, vel maximam agitationem fax quædam supernaturæ ut musto, æri, sali, &c.

Glo. ord. f. Hofe. 10.
Rep. f. Hofe. 10.

Spuma super faciem aquæ, dicitur rex Samariæ, designans hæresiar- chas breui tempore durantes. Hof. 10. d. Dicebatur autem de ipsis re- gibus facili vel citò transeuntibus, quum alij alios occiderent.

Spureus, Spureitia, vide Immundus.
Spurius, Nanster.

Spurius, est incerto patre natus, qui Manser dicitur Hebraicè.

Philo. de migr. Abr. & de vieth. offerent.

Spurius qui arcetur ab ecclesiâ, est ponens multos Deos, quasi multos patres, qui Manser dicitur. Deut. 32. a. 1. Reg. 17. a.

Squalero, Squalidus, Squalor.

Squalere, est asperum & durum & immundum in modum squama- rum esse, unde squalidus est sordidus & incultus.

Glo. int. f. Thren. 1.

Squalida virgines dicuntur vires animæ amissa continentia vir- tute turpata. Thren. 1. b.

Gre. 20. mor. 9. 12.

Squalentes calamitate & miseria Tob. 30. a. sunt hæretici, quia & morum pernicie, & sensuum prauitate sunt despecti. Item qui mi- seris & calamitatibus huius vitæ abutuntur, ad voluptates capiendas prætextu necessitatis.

Squama.

Squama, sunt quibus corium piscis aut serpentis tegitur & munit.

Tert. de cibis Iuda.

Ori. f. Leu. 10. 7.

Isch. f. Leu. 11.

Bern. ser. 1. de S.

Andre.

Squamæ piscium significare possunt vitam asperam, poenitentia- & protectionem à vita carnali, & secundum quod facile amouentur, ignorantiam vincibilem. Leu. 11. b.

Squamæ sunt multæ, sed vna quodammodo ex eis lorica contexti- tur, designant patientiam, quæ vna est virtus, licet singulis tribulatio- nibus exhibere singulas videamur.

Hie. f. Eze. 27. 29. & f. Iob. 41.

Squamæ draconis, sunt defensiones vitiorum. Eze. 29. a. & corpus omne diaboli, hoc est, multitudo reproborum, quum de iniquitate sua corripitur quibus valet tergiuersationibus, se excusare conatur, & quasi quasdam defensionis squamas obicit, ne transigi sagitta ve- ritatis possit. Quisquis enim dum corripitur, peccatum suum magis excusare appetit, quam deslere, quasi squamis tegitur, dum à sanctis prædicatoribus gladio verbi iaculatur. Iob. 41. a. Hoc designabant squama, quæ occiderunt ab oculis Pauli, Act. 9. c.

Gre. 33. mor. 3. 1.

Stabilire, Stabilis, vide Firmare.

Stabulum, Stabularius.

Stabulum, est locus in quem longo itinere fessi diuertere solent, quod diuerforium & hospicium dici solet. Inde stabularius, qui cu- ram stabuli habet.

Ori. f. Luc. 10. 14.

Amb. f. Luc. 10. 10.

Fulgen. 2. ad Moni- mum.

Stabulum ecclesiâ significare solet, in qua recreantur peregrinan- tes, & vulnerati curantur. Luc. 10. f.

Stabularius, est quilibet prælarus ecclesiæ, qui curam habet subdi- torum, qui in hac vita peregrinatur. Ite prædicator, ut Paulus. Luc. 10. f. Prædicator.

Stactæ,

ALLEGORIARVM.

834

Stactæ, vide Gutta.

Stadium.

Stadium, est curriculum, siue locus, in quo equi homine sue currunt, & athletæ certant, etque mensura centum viginti quinque passuum, quos Hercules vna respiratione currebat.

Vita præsentis.

Affectus.

Stadium, in quo curritur, vitæ præsentis solet esse typus. 1. Cor. 9. d. Designatur etiam stadio omnis nobis possibilis affectus, quo tan- quam pedibus feramur in Deum. Et isti debent esse fortis, magni, & strenui animi & vnico flatu, hoc est, vnica intentione delati. Hæc men- sura pertinet ad cælestem Hierusalem: vbi etiam affectus cum ope- ribus proportionem geometricam mensurantur.

Impletio legis.

Stadia viginti quinque, aut triginta, impletionem legis designare possunt. Ioan. 6. c.

Stagnum, vide Lacus.

Stamen, vide Filum.

Stannum.

Stannum, est metalligenus, quod in fodinis inuenitur cum argen- to, & in fornace primum liquefit, parum distans à plumbo, unde & appellari solet plumbum album.

Christus.

Caro Christi.

Peccata.

Stanneus lapis, est Christus, aut eius caro quia fortis, vel quia se- parabit malos à bonis, ut stanno separantur metalla. Zach. 4. c.

Iudei.

Hæretici.

Peccatores.

Stannum, peccata erroresq; & traditiones humanas significare po- test. Isa. 1. f.

Stannum degenerat ab argento, cuius gerit similitudinem: designat Iudeos, & hæreticos, qui sanctorum verborum similitudinem assument, cum longè absint à rectitudine. Eze. 22. d. 27. c. Generaliter autem de- signat peccatores, secundum quod stannum degenerat ab argento.

Stare.

Stare, dicitur qui in se & sua mole consistit: ut aial stat, quum supra pe- des consistit. Etiam inanimata stare dicitur, quum non iacent, sed sunt erecta: ut arbor stat, columna stat, currus stat, & similia. Stant et quæ fir- ma sunt. Stare item, accedere. 1. Reg. 10. d. Nunc ergo stare coram Do- mino. Adesse. 1. Reg. 10. d. Stetitq; in medio populi. Assistere. 4. Reg. 5. d. Viuit Dñs, ante quem sto. Collocari. Exod. 26. g. Mensa stabit in parte Aquilonis. Consistere. Exo. 33. d. Stabis supra petram Confide- rare. Exo. 14. d. State & videre magnalia Dei. Cōuersari. Ier. 14. a. Ona gri steterunt in rupibus. Expectare. Num. 16. c. State seorsum coram Domino. Fauere. Mat. 20. d. Stetit Iesus, & vocauit eos. Ministrare. 1. Par. 6. a. Stabant autem iuxta ordinem suum. Occurrere. Exod. 7. c. Sta- bis in occursum eius super ripam. Parere. Deut. 4. b. Diem, in quo ste- ti coram Domino. Permanere. Exo. 40. c. Candelabrum stabit cum lu- cernis. Perseuerare. Leui. 13. d. Si aut steterit in loco suo. Præsentari. Iob. 20. b. Donec ster amet Iudiciū. Sic stabunt iudicandi. Isa. 44. b. Sta- bunt & pauebunt. Immorari. Gen. 19. d. Ne stes in omni circa regio- ne. Vigilare. Eze. 33. f. Stetistis in gladijs vestris.

Immutabilitas.

Dei.

Expectas Deus

ad poenitentia.

Sustentans in

contemplatione

Manens cum

ecclesiâ.

Stare, solius est creatoris, fm qd est firmus & immutabilis, per quæ Gre 5. mor. 25. & f. 1. Reg. 3.

Expectas Deus non transeunt cuncta transeunt, & in quo aliqua ne transeant, re- 1. Reg. 3.

ad poenitentia. tinentur. Sic stetit quidā, hoc est, Deus, Iob. 4. c. Stat et Deus, quū nos Ezech. for. spiritual. 1.

Sustentans in infirmos expectat ad poenitentiam Haba. 3. a. Stare rursus Dñs, post- Aug. de essen. diuin. Amb. f. Luc. 6.

Manens cum templante, quum eum in interna dulcedine sustentat. Sed quum sic stat, monstratur ad tempus. recessurus, ut magis desiderium ac- cendat

Gre. f. 1. Reg. 10. 12.
et 20. mor. 45. et 17.
mor. 23.

Ori. f. Matt. ho. 3.
Amb. f. Luc. 9.

Gre. f. 1. Reg. 6. &
f. Eze. ho. 9. 13.

Rup. 4. f. Exod. 34.
Ricard. de s. victo. 4.
de arca mysi. 11.

Hic. f. Iere. 6.
Cle. Alex. 1. p. da. 5.
Amb. f. Rom. 5.
Hic. f. Galat. 5.
Gre. 12. mor. 21.
Glo. int. f. Gen. 41.
Gre. f. 1. Reg. 12. &
19. mor. 13.

Ori. f. Exod. ho. 3.
Gre. f. 1. Reg. 3.
Hic. f. Eccl. ten. 4.
Beda. f. Gen. 24.
Gre. f. 1. Reg. 10. 14.

Amb. epist. 32.
Gre. f. 1. Reg. 1.
Ilych. f. Leuit. 27.
Gre. ho. 33.
Ori. in dimer. ho. 10.

mentē eleuatā in contēplatione habere, & stabilē esse in virtute Deo
placente. Gen. 18. c. Itē pręparare cor ad eis pcepta. Stātes, q̄ a maio
ribus an sint digni ad regimē, cōsiderātur. 1. Reg. 10. c. Et hirci stant
corā Dño. Leuit. 16. b. Stātes autē apud Chrm, sunt varij: & pfecti sūt,
qui nō gustant mortē, Matt. 16. g. Luc. 9. d. Et stat sup custodiā suā,
qui per solertiā disciplinę terrenis desiderijs nō succubūt, sed supere-
minet, vt dū semper altantem appetit eternitatē, infra se sit ei oē qd
transit. Habac. 2. d. Stare ē, est ritē agere. Iob. 37. c. Et stat corā Dño,
qui eius imperio faciendo parati sunt. Zac. 6. b. Stātes segetes, sunt, q
surrexerūt a peccato. Exo. 22. a. Et stātia ossa, sūt a pctō resurgētes, Centemplatio.

Stetit dē Moyses, nēpe i cōtēplatione, & ēt Iosue. Exo. 3. b. 17. b.
32. f. 33. d. 34. a. Iosue. 5. d. Et stātes & adorātes p fores tabernaculorū.
Exod. 33. b. sunt cōtēplantes spūalia, & conātes iā habitacula carnis
relinquere, & ad superna gaudia, quę audiunt, progredi. Sic stat mul-
tudo ad ostium tabernaculi. Leuit. 9. a. Et stans arca in agro Iosue.
1. Reg. 6. c. est manēs i cōtēplatione: sed ita, vt in plio. Idē designat stās
Elias i ostio speluncę, quasi paratus ad pagnā. 3. Reg. 19. c. Stāt sup
vias, qui considerant doctrinā legis & Prophetarum. Ierem. 6. d. Perfectio.

Stantes pueri, sunt qui humi non amplius volūtāt, neq; vt antea
serpentū more serpunt, toto corpore in stultis cupiditatibus puolu-
tēd mente sursum erecti, mundoq; & peccatis renūciantes, suspsō
pede eatenus terrā tangentes, quatenus in mūdo esse videant, sanctā
per sequentes sapientiā. Rom. 5. a. 1. Cor. 10. c. Galat. 5. a. Stat Daniel,
sed tremens: quia iusti perfecti sp in hac vita timent. Dan. 10. b. Stare
supra flumen, est supra temporalia existere. Gen. 41. a.

Stās populus ad radices montis. Exod. 19. c. designat simplices ha-
bere initium sapientię in timore Dñi. Stare autem auditoribus, est
intentionem mentis ad verbū prędicatoris erigere. 1. Reg. 12. b. Et
stantes simul cœli vocāte Deo, designant paratos ad obediendū. Isa.
48. c. Et stantes corā Ioseph, designant paratos ad obediendū Chro
Gene. 43. d. Item coram Iob. Iob. 29. b. 30. c. 35. c. Ad idem referri pos-
sunt stantes tabulę tabernaculi: & stans candelabrū. Exod. 36. 40. a. nersus diabo-
lum.

Stantes Moyses & Aaron ex aduerso contra Pharaonem, designant
fortes in tentationes, resistentes diabolo, ipsumq; vincentes. Exod.
5. 7. 8. c. 14. d. Stare autem ad laborem pertinet, & ad pugnā necessita-
tem. Ephes. 6. c. Stare succincti lūbos in veritate. Stant duo aduersus
vnū, hoc est, Chrs cum eo, quē defendit aduersus diabolu. Eccl. 10. 4. c. Lex iuxta ba-
ptismū.

Stans seruus Abraham ppe fontē, est lex iuxta baptisū. Gene. 24. b. ptismū.
Stans etiā seruus Abraham prope fontē, designat prędicatorem con-
siderantem doctrinā pdicandā, & promptū ad operandum & prę-
dicandum. Gen. 24. b. Et stans Abraham sub arbore, est pdicator sub
cruce. Gen. 18. a. Stās Saul in medio populi. 1. Reg. 10. d. designat for-
titudinis opera, & rectā intētiōē plati esse subditis in exemplū ex-
posita. Et stans Ionathas in loco suo. 1. Reg. 14. b. designat pdicatōrē
qui quū non est locus prędicationis, in sua bona cōuersatione per-
sistit, vel in Dño perseuerat vt nulla prauorum exempla ad se perue-
niāt. Stat autē platus vt speculator prouidus, explorator impiger, &c.

Sterile Annam corā Eli. 1. Reg. 1. d. est non corruiſſe ecclesiā ad
minas principium synagogę.

Stare dē pauper corā sacerdote. Leuit. 27. a. qñ peccator cōfiteretur
peccata sua sacerdoti, & expectat ab eo pœnitentiā. Et stat Maria re-
trō ad pedes Domini. Luc. 7. f. quum pœnitēdo eius vestigia sequit,
quem

quē prius impugnabat Stās eadē extra monumentū plorans. Ioā. 10.
c. designat peccatōrē, deflentē ob amissum Chrm. Stās in loco suo cica-
trix, designat, eū, q peccauit, sed sanatus est, nec ampli⁹ peccat. Le. 13. c.
Stans Phinees aduersus adulteros, designat zelum Martyrum pro
gloria Dei. Pl. 105.

Zelus Marty-
rum.
Baptizant.

Stare dñr in domo Dñi baptizati: catechumeni verō in atrijs domus
Dñi. Pl. 133. 134. Stantes ēt supra mare vitreum, sunt baptizati, qui
omnia vitia reliquerunt in baptismo. Apoc. 15. a. Stant aquę super
montes, hoc est, baptismus & fides in perfectis corde. Pl. 103.

Cessatio idolola-
trie, & pegaso-
rum.

Stare dē sanguis, qñ cessat idololatria. Leu. 15. d. Sic stetit vnda fluēs
Exod. 15. a. Et generaliter stare, est cessare a peccato. Nahum. 2. d. Et
stetit mare a feruore suo, misso in ipsum Iona: qā post Christi passio-
nem cessant errores in mundo, nec amplius nauicula humani ge-
neris periclitata est Iona. 1. d. Stat autem spiritus procellę, quū cessant
mundanę tentationes. Pl. 106.

Imperfecta co-
gnitio.

Stantes procul a monte Exod. 20. d sunt imperfecti & carnales, &
allegoriam nō penetrātes. Sic stetit procul soror Moſis, qñ filia Pha-
raonis inuenit Moſen in lumine. Exod. 2. a. Et stans turba in littore,
designat sine fructu existentes, & indignos cognitione mysteriorum
Christi. Mat. 13. a. Stans Ioannes super arenā maris. Apoc. 12. d. Vacil-
lantes tempore Antichristi. Stans princeps in limine portę templi.

Custodia cordis

Eze. 46. a. designat nos nunc ex parte videre, & ex parte cognoscere.
Stat super custodiā suam, qui diligētē custodit cor suum, & firmā
tenet humilitatē. Haba 2. a. Stat statua contra Nabuchodonosor, seu
in prospectu eius. Dan. 2. c. quum quis propriā recogitat vitā. Stantes
sacerdotes cū arca in alueo Iordanis, donec trāsiret populus. Iosue. 3.
d. designant tamdiu nos in nostri cōsideratione debere morari, &
indignari, donec internorum amor intumescat. Inferiorum autē om-
nino deficiat, totaq; desideriorum nostrorum turba pertranseat, ter-
ramq; promissionis spei suę certitudine tangat, & teneat.

Iudicium veltū
Firmitas & sa-
cra scriptura.

Stare debent sacerdotes in iudicijs Dei. Eze. 44. f. quia debent iudi-
care sine personarum acceptione.

Sollicitudo vi-
tę actiue.

Stantes rotę, designant tempora pręterita, vel futura. Eze. 1. c. Stant
autem cum stantibus, designantes sacram scripturam, per quam fide-
les confirmant in fide & contra oīs diaboli tentamenta roborantur.

Virtutes in
mente.

Stare dicta est Martha, & nō sedere, sicut Maria Luc. 10. g. qā actiui
non nisi breuiter vacare possūt tēplationi, sed sp parati sūt ad actionē
Circumstans exercitus regē. Iob. 29. d. designat virtutes in mēte, in
qua pręsidet Chrs, vel multitudinē fidelium audientiū prędicatōrē.

Audientes prę-
dicatorem.

Stare dicitur Elias in ostio speluncę. 3. Reg. 19. c. quia mortalita-
tis angustias exire meditatur.

Meditatio mor-
tis.

Stare dicitur in regione circa Sodomam, qui terrenis inhæret vo-
luptatibus: vel qui in alijs vitijs immoratur, vel in periculis vitiōrū.

Inherere vi-
tijs voluptati-
bus.

Item qui ignauiter operatur, quia facile credit Gen. 19. d.
Stare ad videndum Christum in iudicio non poterit, qui lippienti-
bus est oculis mentis. Mala. 3. a. Iob. 19. b.

Perfidia Iudæo-
rum.

Stātes foris mater & fratres Iesu, designant synagogā & Iudęos, q
non ingrediunt in ecclesiā Christi. Mat. 12. d. Luc. 8. c. Et stantes mu-
lieres iuxta nurū. Eli. 1. Reg. 4. d. sunt equales pfidia & societate mē-
tes plebis Iudaicę, q stant non veritate fidei, sed psumptione & iactā-
tia religionis. Steterunt onagri in rupibus. Ier. 14. a. quū Iudæi cōfici-
sunt in summis potestatibus seculi aduersus Chrm. Stāt aduersus po-
pulum

Glo. int. f. Len. 13.

Arno. f. Ps. 105.
Arno. f. Ps. 133.
Rup. 9. f. Apo.
Arno. 1. Ps. 103.
Hic. 5. Nahum. 2. &
Joan. 1. & 1. Ps.
106.

Glo. ord. f. Exo. 20.

Hila. f. Matth. Cano.
13.

Rup. 8. s. Apo.
Gre. 1. Hab. 2.
Rup. 1. Haba. 2.
Ricard. de s. victo. de
exterm. mali. 2. 4.

Hic. f. Eze. 44.

Amb. 3. de Spiritu
sancto. 22.

Gre. 1. Eze. ho. 7.

Gre. 1. Reg. 14.

Gre. 20. mor. 4.

Aug. de quinque he-
resibus. 4.

Cyril. de ador. in
Spiritu sancto.

Hic. 5. Mala. 3.

Tert. de car. Christi.

Hila. Mat. Can. 22.

Gre. 1. Reg. 4. &
29. mor. 18.

Hic. 1. Abdi.
Aug. 1. Ps. 103. 106.
& 1. Apoc. ho. 9. 10.

pulū Dei Iudæi, & heretici in persecutionibus ecclesiæ p infideles factis, vt Edom aduersus Iudæā. Abdi. d. Et stant in exitibus Edom heretici, ad occidendos quos potuerint ab ecclesia separare. Abdi. e. Stant aquæ sup montes, quum persecutiones infidelium cōprehendunt sublimiores ecclesiæ. Pl. 103. Et stant spiritus p cellas. Pl. 106. Stat et diabolus super arenā, hoc est, super hereticos aduersus fideles. Apoc. 12. d. Stare aut non valentes resistere fidelibus steterunt proximi, hoc est, Iudæi aduersus Christum in passione. Sed proximi, qui steterunt a longē, fuerunt eius discipuli, qui relicto eo fugerunt. Pl. 37.

Persecutiones
Iudaorum &
hereticorum.

Aug. & Gre. f. Pf. 37.

Hil. & Arn. f. Pf. 1.

Aug. f. Pf. 1.

Rup. 1. f. Eze. 29.

Hic. f. Eze. 8. 33.

Ori. f. Mat. ho. 13.

Hic. f. Hse. 10.

Gre. ho. 19.

Gre. 8. mor. 32.

Aug. epist. 29.

Hic. f. Eze. 27.

Gre. 29. mor. 2.

Rup. f. Zach. 3. & 7.

f. Apoc.

Arn. o. f. Ps. 108.

Ori. f. Mat. ho. 29.

Amb. f. Luc. 21.

Hier. Aglosie. & f.

Mat. 24.

Hic. f. Mat. Can. 12.

Hic. f. Hse. 8.

Stare in via peccatorum, est adherere vitij inclinationem naturæ sequentibus: vt superbiæ, auaritiæ, libidini, &c. Vel figere pedem in mala suggestionē. Vel stat, qui delectatur iam in peccato: vel qui peccatum opere perpetravit. Pl. 1.

Delectari in
peccato.

Stant in gladijs suis heretici, qui perseverant decipere aīas. Eze. 33. f. Et stantes lezonias & seniores corā idolis, sunt confirmati in defendendis erroribus. Eze. 8. c. Stantes in foro ociosi sunt in infidelitate persistentes. Mat. 20. a. Sed p hoc, q stant, vident parati ad operandū. Et steterunt in Gabaa, q perseverarunt in errore. Hse. 10. c. Et stat in verbo malo, q pteue at in errore, detractione, turpiloquio. Ecclesi. 10. 8. a.

Obstinatio in
erroribus.

Non state dī consiliū hereticorū aduersus ecclesiā. Itā. 7. b. q non habet effectū aut firmitatē. Et non stat domus hypocritæ. Iob. 8. c. q in terrore districti examinis oīs anteactę vitę fiducia sanctitatis cadit. Stare facere pauperē in loco inferiori est cē ere ipsum indignū, & minus bonū ad dignitatē ecclesiasticā, ex hoc q est pauper Iacob. 2. a.

Infirmitas hæ-
reticorum.

Contemptus
pauperum.

Steterat quercus in er ligna saltus, hoc est, dogma hereticum inter dogmata Philosophorum Itā. 4. 4. b. Stat Babylon cum incantatoribus suis, quando in illis habet fiduciam. Itā. 47. d.

Quies.

Deformitas &
breuitas vitę
malorum.

Stantes in terra nauatę Tyri, sunt quiescentes aliquando, qui erant in motu. Eze. 27. c. Stare sicut vestimentum dī aliquis. Iob. 3. 8. b. vt per hoc non posse stare monstretur: quia sicut induta vestis in visione lux specie per corpus tenditur, exuta autem fracta complicatur Itā vnusquisq; qui a sanctę ecclesię statu recesserit, resus prius ac decorus quasi dum induere tur, fuit sed exutus postmodum confectus atq; abiectus iacebit. Si vero stare intelligimus perdurare, sicut vestimentum stat quisq; reprobos: quia in hac vita quam diligit, breuiter durat, iuxta illud Psal. 101. Omnes sicut vestimentum veterascent.

Stare dicuntur qui non fugiunt imminentiā tentationum pericula, quum deberent fugere.

Stans Satan aduersus Iesum. Zach. 3. a est diabolus aduersus Chrm qn erat in veste sordida, hoc est, mortalis. Stat aut a dextris, vt dextram impugnet, & quia nihil sinistrū in Christo, Pl. 37. Et stas draco aduersus mulierē, est diabolus aduersus ecclesiā. Apoc. 12. b. Stat et diabolus aduersus eum, qui fuerat in peccato, quum vincitur ab eo, vt a Paulo stat autem accusans, & a dextris, quia dexteram vincit. Pl. 108.

Diabolus aduer-
sus Christum,
& ecclesiā.

Stans abominatio desolationis in loco sancto, designat hæreses, quas heretici ponunt in sacra scriptura. Vel Antichristus in mentibus fidelium, quos peruertit in ecclesia Mat. 24. b. Luc. 21. d.

Hæres.

Antichristus
in ecclesiā.

Non stans, ciuitas est Hierusalem destructa. Matthæi. 22. b. Et nō stat culmus sementis hereticorū, qā nihil firmū docent heretici, nec stat

Destructio Hie-
rusalem.

Infirmitas hæ-
reticorum.
Superbia cum
inuidia.

Stat Ephraim. Hse. 8. b. 13. d. Nec stat tenens arcum. Amos. 2. d. Stans bestia super pedes suos quasi homo. Dani. 7. b. designat erectionē in superbiam cū murmuratione inuidiæ de pfectibus aliorū. Stetit in porta vrsus. Dan. 7. b. quia Perfatum populus non nocuit filiis Israel.

Ricar. de f. Visio. de 11
vitiis mutabi. 7.

Hic. f. Dan. 7.

Aug. Jer. 206.

Stetit oleum, quum non oblata sunt vasa. 4. Reg. 4. a. quia non augetur charitas, quando cessatur a prædicatione. Stabilis dicitur sapientia. Sapient. 7. c. qua in mente iustorum quā tum ad virtutes theologicas & morales ad vitā aīæ necessarias, pmanet licet quantū ad gratias gratis datas, aliquando adsit, aliqñ absit.

Gre. f. Eze. ho. 5.

Statio.

Statio, est locus, in quo naues aut milites tuto ad tēpus stant: vel in quo frequenter consistitur, & etiā locus ad custodiam assignatus, in quo milites stantes vigilant.

Statio nauium Genes. 49. b. designat securitatem ecclesię recipien-
tis & seruantis eos, qui ē fluctibus huius seculi ad ipsam se recipiunt. Vel designat habens perfectum zelum, qui exponit se periculo, vt alij in tuto recipiantur.

Beda. f. Gen. 49.

Ricar. de f. visio. de 12. Patriar. 43.

Statio Sobnæ. Itā. 2. 2. f. designat cultum sacerdotalem, & literam veteris legis. Statio Philistinorum in Gabaa. 1. Reg. 13. a. designat tentationes demonum contra virgines. Et dī statio, quia stat e malignis spiritibus, est in electorum pugna magnas vires exercere. Nam stando validius vnusquisq; quam sedendo conati ad aliquid faciendum pōt.

Glo. int. f. Isa. 22.

Gre. f. 1. Reg. 13.

Statio Philistinorum in colle. 1. Reg. 10. a. designat demones, qui per sacram scripturam Iudæos & hereticos decipiunt. Designat etiā hereticos contra Christum cōsistentes, qui positus est in signum, cui contradicetur. Luc. 2. e.

Gre. f. 1. Reg. 10.

Stater, vide Siclus.
Statara.

Statara, a stando dicta est, qua aliquid pensatur, aut ponderatur, vt ad æquilibrium ducatur. Statara æqua in saculo, est Deus verus, qui mensura & numerus est omnium in animo. Item iustitia Dei, qua dependunt & mala, & etiam iudicium, secundum quod omnia disponit Deus in numero, pondere, & mensura. Itā. 40. c. Iob. 31. a.

Cle. Alex. ad hor.

ad Genies
Lyra. f. Isa. 40.

Statara etiam dī mediator Dei & hominū, Christus Iesus, qui ad pensandum vitę nostrę meritum venit ac secum iustitiam simul & misericordiam detulit sed misericordiæ lance preponderans, vt culpas nostras parcendo leuigaret. Iob. 6. a 30. a. In ipso etiam æqua lā ce omnia merita nostra pensantur, & in eis præceptis agnoscimus, quid in nostra vita minus habeamus. Crux etiam Christi, statara est, in qua appensa sunt peccata nostra cum Christo.

Gre. 7. mo. 1. & 21.

mor. 6.

Rup. 2. de operibus
Spiritus sancti. 8.

Statara, est species iustitiæ & interdum est ipsa rō, qua iudicamus bonum, & malum: & etiā ipsa verba, vel mensura verborum iustitiæ, vt lingua sit subdita menti. Item voluntas in vitāq; partem libera: aut ipsum liberum arbitrium. Mendaces sunt filii hominum in state ris, qui non seruant iustitiam. Pl. 61. Prou. 11. a. Ecclesi. 2. 8 d. Eze. 45. d. Beda. f. Prou. 11.

Amb. 1. Offi. 3. &
epist. 44.

Hila. & Basil. f.

Ps. 61.

Statara dolosa, est in omni iudicio non recto, & quum quis aliorū facta iudicat mala, & non videt trabē in oculo suo: & qui imponunt aliis onera grauiā, q digito suo nolūt cōtingere Prou. 11. a. Et statara in manu equitis eq nigri. Apoc. 6. b. designat prauitatē Iudæorū, qn

Ricar. de f. visio.

statu inter hom. 25.

Aug. f. Apoc. ho. 6. dederunt pecuniā custodibus, ut mentirentur in Christi resurrectione. Designat etiam simulationē iustitiæ: quia diabolus & eius mēbra transfigurant se in angelum lucis, dicentes bonū malū, & malū bonū. Sicut erat etiam dolosa, sunt hæreticorum dogmata, & falsæ rōnes. *Hofe. 12. b. Mich. 6. c.* Hæc est statera, qua ponderat argentum idolorum. *Isa. 46. b.* Et statera iniusta in sacculo, est idolum & deus falsus in anima in his stateris sunt mendaces filij hominum. *Pl. 6. r.*

Statua, Statuarius.

Statua, est imago ex lapide, vel lato, seu ligno, aut aliquo metallo alicubi statuta, quæ fieri solebat in alicuius rei ab aliquo bene gestæ memoriam. Statuarius autem est, qui statuas fingit.

Statua salis facta est vxor Lot, in monimentum & condimentum peccatorum: ut vix eius insipientia, & cuiusvis peccantis designet. In senatus enim inutilis sibi efficitur, sed alius vitis, qui eius finem attendentes corriguntur. *Gen. 19. c.* Statua etiam salis, est anima temporalibus dedita, & in seipsa tabescens.

Statua quā vidit Nabuchodonosor, *Dan. 2. c.* eos designat, quæ a virtute ad vitia prolabantur, qui paulatim in deterius deficiunt. Designat etiam conditionē naturæ humanæ. De gradibus ex ea parte, qua subiacet corruptioni, sublimis ex ea parte, qua reseruat reparationi: terribilis ex ea parte, qua patet perditioni Magnitudo in consideratione culpæ. altitudo in consideratione gratiæ: terror in consideratione pœnæ. Cum autē statua sit humana figura sine humana vita, designat actionem congruam sine intentione recta.

Statue deorum, imagines & falsitatis & erroris significat, & est statua Tyri *Exod. 23. c. 34. b. Eze. 26. b. Mic. 5. d.* Et statua aurea, quæ fecit Nabuchodonosor, est dogma hæreticū, seculari ornatu eloquentia. *Dant. 3. a.* Statuarius est figulus, a quo emptus est ager triginta argenteis in sepulturā peregrinorū. *Zach. 1. r. c.* Potest etiam designare Deū, quæ examinet opera crucifixorū Christi.

Statuere.

Statuerē, est deliberare, ordinare, dedicare, constituere, decernere. Item componere. *Gen. 9. b.* Statuā pactum meum. Imponere. *Gen. 21. d.* Statuit Abraham septem agnas. Instituire. *Num. 8. b.* Statuesque Leuitas in conspectu Aaron Iudicare. *Genes. 34. b.* Quæcunque statueritis, dabo. Ponere. *Pl. 30.* Statuisti in loco spatioso pedes meos. Statuit Deus procellam in auram, quando liberat a peccato, seu tentatione, aut tribulatione. *Pl. 106.*

Statuit Deus pedes alicuius in loco spatioso. *Pl. 30.* quā præcipit diligere amicos & inimicos: vel quando firmat in ecclesia. Et statuit super petram, quā firmat in Christo. *Pl. 39.* Et statuit super excelsa. *Pl. 17.* hoc est, vel Christum super ecclesiam: vel ecclesiam in spe cœlestiū, vel figit intentionem in supercœlestem habitationem.

Statuere interdum est erigere. Et statuit spiritus Ezechielem super pedes, quia nisi ipse statuat, solum liberum arbitrium se in bono statuere nō potest. *Eze. 2. a. 3. g.* Designat autem erectionem & confirmationem Apostolorum factam in Pentecoste. Ad idem referri potest statuere columnas templi. *Exod. 40. b.*

Statuitur Christus supra pinnaculum templi, quando manet in anima viri studiosi. *Matth. 4. a. Luc. 4. b.*

Statuere caprum emissarium viuum coram Domino, est confiteri diuini-

Dogmata hæreticorum.

Insipientia peccantium.

Anima temporalibus dedita.

Prolabentes in vitia.

Conditione naturæ humanæ.

Actio bona sine recta intentione.

Hæresis.

Deus.

Liberans Deus a peccato.

Firmari in ecclesia, vel Christo.

Erigere.

Confirmatio Apostolorum.

Manens Christus in anima.

Confiteri diuinitatem in Christo.

Continere. diuinitatem impassibilem in Christo. *Leuit. 16. b.*

Cohibens Deus. Statuere pro continere. Et statuit Deus aquas quasi in vitro. *Pl. 77.*

concupiscentias. quā per gratiam suam, cohibet fluxus concupiscentiarū carnalium.

Captiuitas. Statuit Deus secundum diem natiuitatis. *Hofe. 2. a.* quando reduxit

Israel. Israel in captiuitatem: & priuauit regno, sicut quando erant in Aegypto Vel quando relinquit in erroribus Ethnicorum; vel hæreticos in

Impletio Prophetarum. nihilum redigit.

Christi. Statui dies. *Reg. 1. a.* sunt testimonia Prophetarum de Christo, quibus Christus ea implendo ascendebat, & cognoscebatur. Sunt etiam

Miracula. miraculorū fulgor. Itē Illustrationes in cōtēplatione, quas dat Deus

Illustrationes mentis. quando vult deo dicuntur dies statuti: quia non sunt in nostra facultate. Quā autē eas quis habet, dicit cum Petro. Bonum est nos hic esse

Dies iudicii. *Mat. 17. a.* Ad idem pertinere potest statutum tempus. *Exo. 13. b.* Et

Prænosse certamina uitiorum. statutum tempus, est dies iudicii. *Iob. 12. a.*

Dans sacerdos formā viuendi. Statuere sibi dicitur speculam. *Iere. 31. d.* qui uentura uitiorum certamina ex alta consideratione prænosce.

Prudentia in sermone. Statuit precium animalis immundi sacerdos. *Leu. 27. b.* quando dat formam viuendi ei, qui non valet sacras scripturas meditari.

Institutio prælatorum. Statuit sacerdos leprosum coram Domino. *Leui. 14. b.* quia sacerdotis est officium conuersos a peccato stabilire, ne fluctuent. Sic statuit caprum viuum coram Domino. *Leu. 16. b.*

Desperatio. Statuit eloquiū Dei in eius timore, qui fundat sapientiam in timore. *Pl. 118.* Et statuit cultrum in guttere. *Pro. 23. a.* qui diuina sedulo meditans eloquia, discreta ex ore uerba depromit: nec alia se-

Detegere errores. pius in lingua, quā cœlestis oraculi dicta reuoluit.

Firmari in ecclesia, vel Christo. Statuere mulierē corā Dño, est aīæ arcanū, ut indicetur, aperire.

Statuere quoque coram rege. Statuit sibi Ephraim speculatores. *Ierem. 31. d.* quum ex Gentibus eliguntur prælati & doctores, qui annuncient futura bona. Statuere quoque coram rege, est ad altiora promouere. *Gene. 47. b.* Vel

Desperatio. est, quum prælatus prædecessorem suum veneratur, & pro eo orat, ut digne præsentetur Regi cœlesti.

Detegere errores. Statuere dicuntur Siim propugnacula Chaldaeorum. *Isa. 23. c.* quā

Firmari in ecclesia, vel Christo. dæmones fundant superbiam in defensione errorum.

Statuere quoque coram rege. Statuere dicuntur scandalum iniquitatis contra faciem suam. *Eze. 14. a. g.* meliora desperant: & parati sunt ad supplicium.

Statuere quoque coram rege. Statuunt titulum doctores iuxta os alicuius hæretici, qui ipsius hæretici notant & produunt errores. *Eze. 39. d.*

Statuere quoque coram rege. Statuere dicitur artifex simulacrum. *Isa. 40. e.* quando firmat hæreticus sua dogmata. Et statuente laqueum, sunt hæretici, qui sub veritatis specie inducere nituntur simplices in errores. *Pl. 140.*

Statuere. Statua corporis, quantitatem significat secundum longitudinē seu altitudinē.

Directio euangeliæ ad cœlestia. Statua rotarum. *Ezechiel. 1. e.* progressum euangelii in cœlū designat: vel statua sacræ scripturæ, est secundum quod mores ad statuendū diriguntur auditorū mentes ad terrenā concupiscentiā nō curuent.

Humilitas Gentilium. Statua pusillus Zachæus Gentiles abiectos significat. *Luc. 19. a.* Statua humilis vineæ, significat humile regnum Iudeorum sub rege sedechia. *Eze. 17. b.*

Altitudo scientiæ & affectus. Statua Eliab multitudinem scientiæ, per quam ad superiora quis sublimatur, significat. *Reg. 16. b.* Statua autem sponsæ, est affectus tendens ad superiora. *Cant. 7. c.*

Aug. f. Pl. 77.

Rup. f. Hofe. 2.

Glo. int. f. Hofe. 2.

Gre. f. 1. Reg. 1.

Gre. 10. mo. 30. 31.

Gre. 31. mor. 31.

Iyc. f. Leui. 27.

Ori. f. Leui. ho. 8.

Amb. f. Pl. 118. se. 5.

Beda. f. Pron. 23.

Philo. de Cherubim.

Hie. f. Ier. 31.

Lyra. 5. Gen. 47.

Hie. f. Isa. 23.

Hie. f. Eze. 14.

Hie. f. Eze. 39.

Hie. f. Isa. 40.

Hie. f. Eze. 1.

Gre. f. Eze. ho. 6.

Amb. f. Luc. 19.

Hie. f. Eze. 17.

Gre. f. 1. Reg. 16. & f. Cant. 7.

Status.

SYLVA

Status.

Status conditionem & habitum significat.

In eodem statu nūquam permanet homo. Iob. 14. a. quia per momenta quotidie ad mortem impellitur, transiens ab infantia ad pueritiam, a pueritia ad adolescentiam, &c. Mens quoque mutabilitas suā pondere ad aliud semper impellitur: & interdum ad meliora trahitur: sæpe autem in deteriora dilabitur.

Stella. Astrum, Sidus.

Stellæ dicuntur, quæ in cælo lucent singulariter sumptæ, & non aliis connumerata. Sidera verò, siue astra, sunt, quæ ad aliquod signū cōplurium stellarum composita, sunt ut Arics, Taurus. Sed confunduntur hæc vocabula. Influxunt autem stellæ, in hæc inferiora simul cum luce vires agendi & generandi.

Stella ex Iacob. Nu. 24. c. diuinitatem in Christo significare potest. Vel significat eius humanitatem, quæ uidebatur, item lucem Christi ortam gentibus. Idem designat stella, quæ apparuit Magis. Mat. 2. a. Et dicitur stetit supra ubi erat puer quia semper est in Christo diuinitas. Ipse quoque Christus est stella matutina, quæ datur vincentibus. Apo. 2. g.

Stella quæ dicitur Absyntium, est ira Dei malis amara: sed purgat poenitentes. Apo. 8. c.

Stellæ passim Sanctos & prelatos & doctores ecclesiæ significare solent, qui dum recta peccatoribus prædicant, tenebras nostræ noctis illustrant. Gen. 1. b. 15. b. 22. c. 26. a. Iob. 3. b. 9. a. 25. b. Psal. 8. 135. 146. Danic. 8. d. 12. b. Luc. 2. 1. c. 1. Cori. 15. c. Et astra matutina, sunt angeli: quia sæpe ad exortando homines missi sunt: & dum uenturum mane nunciant, ab humanis cordibus præsentis uitæ tenebras fugant. Item filii ecclesiæ, qui per baptismum renascuntur Christo Iob. 3. 8. a. Isa. 14. d. Ecclesiæ. 12. a. Sunt etiam Sancti stellæ pleiades. Ioannes Baptista Iob. 3. 8. d. Et stellæ septem in dextera Christi, ecclesiæ & prelatos, & vel vniuersitatem saluandorum designare possunt Apoc. 1. d. 6. d. Peculiariter autem stella matutina dici possunt Ioannes Baptistas, & Elias, præcedentes utrunque aduentum Christi. Apoc. 1. g.

Stellæ undecim adorantes Ioseph, designant Apostolos adorantes Christum: & etiam multitudinem populorum: & uirtutes morales. Gene. 37. c. Exo. 32. c. Isa. 14. d. Et stellæ duodecim in corona mulieris. Apo. 12. a. sunt Apostoli, & uirtutes subiectæ discretionis, per quæ gubernantur, ut sint veræ uirtutes. Designant etiam duodecim prærogatiuas in Beata Maria: quatuor cæli, scilicet in Mariæ generatione, in angelica uisitatione, in Spiritu sancti superuisione, in filii Dei inenarabili conceptione. Quatuor carnis, quia uirginitatis primice ria, sine corruptione fecunda, sine grauamine grauida, sine dolore puerpera. Quatuor cordis scilicet mansuetudo pudoris, deuotio humilitatis, magnanimitas credulitatis, martyrium cordis.

Stella matutina, primam resurrectionem designare potest, quæ fit per gratiam baptismi. Apo. 2. g.

Stellæ productæ in cælo, designare possunt minora dona Spiritus sancti. Gen. 1. b.

Sidera in hyperbolæ altitudinis ponunt. Abd. b. Iob. 22. b. Exaltat altitudo, autem supra sidera, qui Sanctos decipit, siue hereticus, siue caro. Sacerdotes & Stellæ, quæ obscurant Iob. 3. b. sunt sacerdotes, Scribæ, & Pharisei, pharisei, & etiam reliquus populus Iudeorum. Item peccatores, qui in nocte huius

Ori. f. Nu. ho. 18.

Hila. f. Matt. can. 1.

Amb. f. Luc. 2.

Rup. 2. f. Apo.

Aretas. f. Apo. 2.

Rup. 5. f. Apo.

Ori. f. Gen. ho. 1. 9. &

f. Eze. ho. 13. & f.

Matth. cap. 13.

Arn. f. Ps. 115.

Hie. f. Iob. 9.

Aug. epist. 48. & f.

Apo. ho. 1.

Gre. prol. mor. 10.

& 4 mo. 13. & 28.

mo 14.

Rup. 1. f. Apo.

Aretas. f. Apo. 1. 2.

Amb. de Ioseph. 2.

Hie. f. Isa. 14.

Aug. f. Apo. ho. 91.

Beda. f. Gen. 37.

Ricar. de S. vi. de

12. patriar. 69.

Ber. se. Signū magnū

Aug. 5. Apoc. ho. 2.

Aug. 3. confes. 18.

Glo. ord. f. Abdi.

Ori. f. Iob. 13.

Hie. f. Iob. 13.

ALLEGORIARVM.

838

Hypocrita.

huius seculi, diuitijs & honore lacere se putant. Item hypocritæ, qui ante humanos oculos quasi bonis operibus splendere videntur. Apo. calip. 6. d. 12. a.

Lucifer.

Stellæ cadentes, sunt à veritate decedentes. Mat. 24. c. Et stellæ, quas trahit draco, sunt qui prius erant boni: & etiam demones: & stellæ per cussas, sunt, qui perierunt de populo Israel. Apo. 8. d. 12. a. Stella quoque, quæ cecidit de cælo, est Lucifer. Apo. 9. a.

Sidus Dei hæreticorum, dici possunt errores eorum. Amos. 5. g.

Stellio.

Stellio, est reptile, simile lacertæ, tergo depictum, quasi quibusdam stellis in persis. Computatur inter animalia immunda, & habet non nihil veneni. Ieu. 11. d.

Simplices boni.

Stellio, ut reptat manibus, & in domibus Regum moratur. Pro. 30. d. illorum significat humilitatem, qui quum non sint iuxta naturam ingeniosi, solertia tñ industriæ suæ, vel ad diuinarum notitiam scripturarum, vel ad virtutum gratiam, quibus ingressum regni cœlestis mereantur, attingunt. Plerumque etenim aues, quas ad volatum penna subleuat, in vepibus resident: & stellio, qui volatum pennas non habet, nitens manibus, Regum ædificium tenet: quia nimirum sæpe ingeniosi quique dum per negligentiam torpent, in prauis actibus remanent: Et simplices, quos ingenij penna non adiuuat, ad obtinenda æterni regni mœnia, virtus operationis leuat.

Stellio, ut computatur inter animalia immunda, significare potest eos, qui in aliena morte prædam quærant.

Stercus, vide Fimus.

Sterilis, Sterilitas.

Fecunditas Dei.

Sterilis est infœcundus, & fructum nō ferens: sterilitas, infertilitas. Sterilis nō est Deus, qui cœteris generationem tribuit. Isa. 66. c. quia præter hoc, quod Pater generat Filium sibi æqualem, etiam in ecclesia filios adoptiuos multiplicat.

Ecclesia.

Anima conuer-

sa.

Hierusalem cœ-

lestis.

Gentilitas.

Anima sine bo-

nis operibus.

Sterilitas eccle-

sia in Iudæa.

Caro.

Mundus.

Sterilis pariens plurimos, est ecclesia, vel aīa conuersa, quæ parit se prem, per septem dona Spiritus sancti: & parit plurimos, hoc est, vsq; ad consummationem seculi. Anima verò producit bona opera parit septem propter perfectionem numeri. 1. Reg. 2. a. 4. Reg. 4. c. Ps. 112. Est etiam Hierusalem cœlestis, quæ est mater nostra: quæ facta fuerat sterilis, per peccatum Adæ: pariet autem plurimos in Iudicio: de qua Isa. 54. a. Latere sterilis, quæ non parit. Gala. 4. d.

Sterilis Sara, typus erat Gentilitatis, quæ genuit in senectute Isaac, hoc est, fideles in fine seculorū. Eodē referri pōt sterilitas Rebecca, & Rachelis. Gen. 11. d. 16. a. 18. a. 25. c. 26. b. 30. a. Et hæc steriles genuerunt Sanctos. Steriles etiam in Hierico, significant Gentiles sine bonorum operum fecunditate: qui conuersi fructificauerunt. 4. Reg. 2. d.

Sterilis dici pōt aīa, quæ non producit bona opera. Et sterilitas terra, est defectus bonorum operū. Gen. 41. d. Exo. 23. d. Iob. 15. d. 24. 30. a. Ps. 34. Thre. 4. b. Non est autem sterilis in gregibus torfarū, hoc est, in Apostolis multos cōuertētib; & eos in fide generātib; Can. 4. a.

Sterilitas Sion, fuit sterilitas ecclesiæ in Iudæa, in qua pauci conuer-

tebantur. Isa. 49. c.

Sterilis, quæ non parit, est caro, quæ dum sola præsentia appetit bonas gignere cogitationes nescit. Iob. 24. b.

Sterilis facta dicitur Babylon, quando mundus non perinde profert mundanos, sicut solebat. Isa. 47. b.

Gre. 4. mor. 13.

Rup. 4. f. Apo.

Ori. f. Matt. ho. 30.

Hie. f. Eze. 32.

Aug. Solilo. 16.

Gre. 32. mor. 14.

Hie. f. Amos. 5.

Rup. 5. f. Apo.

Isse. f. Ieu. 11.

Gre. 6. mo. 4.

Beda. Pro. 30.

Terr. de cibis Iudæis.

Hie. f. Isa. 66.

Gre. f. 1. Reg. 2.

Arn. f. Ps. 112.

Phil. quod Deus sit

immūta.

Aug. f. Ps. 112.

Ori. f. Iere. ho. 6.

Ori. f. Gen. ho. 12.

Amb. ser. 87.

Beda. f. Gen. 22.

Aug. contra. Fulgen.

Hie. f. Iob. 24. 30.

Aug. 2. doct. Christi.

6 & f. Ps. 34.

Gre. f. Cant. 4.

Gre. 17. mor. 1.

Ber. in apologi.

Steriles

Gre. 20. Mo. 8. & 12.
Mor. 27.

Steriles egestate & fame, sunt hæretici: quia ea perferuntati desiderant, ex quibus bonæ vitæ germina non producant. Iob. 30. a. Sterilis quoque est congregatio hypocritarum: quia per hoc, quod agunt, fructum recipere in æterna retributione non appetunt. Iob. 15. b.

Sternere, Substernere, Consternare, Stratum, Stramentum, Stramen.

Sternere, est humi deijcere, quasi que in terra extendere: interdum sornare, seu componere.

Sternit Deus per ordinem lapides Hierusalem, quum ordinat diuersos gradus & virtutes in ecclesia. Isa. 54. c. Et stratum ligno templum, designat sapientiam in ecclesia. Eze. 41. c. Idem est stratum conaculum: quod etiam designat animam virtutibus ornatam. Mar. 14. b.

Sternens asinum Abraham. Gen. 22. a. designat Deum pascentem populum Iudaicum, ipsumque lege & Prophetis ornantem. Designat etiam sacerdotem subiugantem motus irracionales, ut offerat Eucharistiam.

Sternere dicitur sibi, qui mercedis causas, in quibus requiescere debet, operatur. Acto. 9. f. Sternens autem sibi Saul in solatio. 1. Reg. 9. d. designat prædicatorem proponentem sibi doctrinam & exempla maiorum Sanctorum.

Sternentes vestimenta sua in via, sunt præbentes exempla honestis ita sternentes ramos Designant etiam tradentes corpora suo martyrio, aut ea castigantes. Mar. 21. b. Mar. 11. a.

Stratum lapide pavementum templi, designat doctrinam veram de Christo in ecclesia. Vel ornamentum fidelium humilium in ecclesia. Ezec. 40. c. 42. a.

Construit Salomon media ferculi charitate. Cantic. 3. d. quia infirmioribus concessit Christus, ut saltem haberent charitatem, si maiora opera exercere non valent: vel quia medium & præcipuum, quod est in sacra scriptura, sunt duo præcepta charitatis.

Stravit homo in tenebris lectulum suum. Iob. 17. d. quando lucē iustitiæ persuasori callido consentiendo deseruit. Item quia in ipsis inferni locis iustorum animæ, quæ tormento tenebantur: ut & pro originali culpa adhuc illuc descenderent, & tamen ex proprijs actibus supplicium non haberent: quasi enim in tenebris lectulum strauisse, est in inferno sibi requiem præparasse.

Stramenta cameli. Gen. 31. c. designare possunt asperitatem pœnitentiæ. Item excusationes avaritiæ, quam exercent multi ecclesiastici.

Sterni dicitur tinea diabolo. Isa. 14. c. quia ut tinea rodit vestimentum, in quo nascitur: ita pœna affligit conscientiam, quæ peccauit.

Sternit meretrix lectum tapeubus Aegypti. Pro. 7. c. quando hæretici ornant suos errores eloquentia seculari.

Sternit sibi leuiathan aurum quasi lutum. Iob. 41. d. quando in quibusdam vitæ mundiciam per illicita desideria conculcat, ut ieremiam sordidis eius vestigijs seruiant, qui contra illum prius virtutum splendore rutilabant.

Sternutare, Sternutatio.

Sternutare, seu sternutatio est, quum ex pectore insurgens inflatio, totum caput contruit. In sternutatione enim inflatio a pectore exurgit: quæ cum apertis ad emanandum poros non inuenit, cerebrum tangit & congesta per nares exiens totum caput protinus concutit: & sordes cerebri egerit: & vitia interius concepta depurgat.

Sternu-

Hic. Isa. 54. & 1.
Eze. 41.
Ori. f. Matt. ho. 35.

Lyra. f. Gen. 22.
Rup. f. Gen. 32.

Gre. 23. mor. 23. &
f. 1. Reg. 9.

Gre. f. Eze. ho. 17.
Ber. f. de S. Bened.

Gre. f. Eze. ho. 18.
Gre. f. Cant. 3. & f.
Eze. ho. 15.
Rup. f. Cant. 3.
Gre 13. mor. 21.

Glo. int. f. Gen. 31.
Rup. 6 f. Gen. 46.
Hic. f. Isa. 14.
Beda. f. Pro. 7.

Gre. 34. mor. 8.
Hic. f. Iob. 41.

Gre. 32. mor. 34.

Diuerse gradus
& virtutes.
Ornatus anima
Ornans Deum
Iudeos.
Subderemotus
irracionales.

Bene operari.

Præbentes ex
pla Martyres.
Castigantes cor
pora.

Doctrina ve
ra in ecclesia.
Ornatus humi
lium.
Excellentia
charitatis.

Requies San
ctorum in lim
bo.

Asperitas pœ
nitentiæ.

Excusatio aua
ritiæ.

Pœna conscien
tiæ peccantis.

Eloquentia hæ
reticorum.

Boni in pecca
tum lapsi.

Transfigurans
se diabolus in
angelum lucis.
Persecutio &
miracula An
tichristi.

Sternutatio Leuiathan, ut splendor ignis. Iob. 41. b. designat ipsum diabolum se transfigurare in angelum lucis: & malitiæ suæ sordes in pernitentem hominum cum delectatione operari & effundere. In Leuiathan hoc est, in corpore diaboli, seu prauis hominibus, quasi inflatio surgit a pectore, dum elatio se erigit ex præsentis seculi potestate: quæ quasi ad emenandum poros non inuenit: quia in hoc, quod contra iustos extollitur, disponente Deo quantum appetit prævalere prohibetur. Exurgens autem cerebrum tangit, & concutit: quia col lecta elatio Satanæ, sensum in fine mundi arctius percutit: & caput turbat dum ipsum autorem malignorum spirituum per eum, qui Antichristum dicitur, in persecutione fidelium vehementius excitat. Tunc congesta inflatio per eius nares egreditur, quia tota superbiæ eius iniquitas apertis malitiæ statibus demonstratur. Et quia commotum caput illius miraculis clarescere nititur, rectè eius sternutatio splendore ignis vocatur.

*Sterquilinum, vide Fimus.
Stertere.*

Stertere dicitur, qui dormiendo ronchos emittit. Stertere autem dicitur in ætate. Pro. 10. a. qui in hanc vita non operatur, unde & filius confusionis dicitur.

Stribium

Stribium est, quo ad venustandum oculos peculiariter olim utebatur, præcipue mulieres.

Stribium, in bonum, significare potest studium cognoscendi mysteria & secreta Dei. Iere. 4. b.

Stribium, in malum, illecebras vitiorum, quas diabolus offert, designat & ornatum curiosum carnis. 4. Reg. 3. f. Eze. 29. f.

Stigma.

Stigma, est nota, siue signum, quod inuritur in facie, aut in alia corporis parte.

Stigmata Christi in corpore Pauli, designabant ipsum pati pro Christo, quia verberatus est, & reliqua passus est pro ipso. Gala. 6. g.

Stigmata, quæ non debent facere in corpore filii Israel, sunt signa erroris peccati, & prauæ doctrinæ dogmata quæ infiguntur animæ per quædam blandimenta, aut syllogismos, aut alio docendi modo. Leui. 19. f.

Stillare, stilla, vide Gutta.

Stimulus, Stimulare.

Stimulus propriè dicitur fustis acutè: cupidis, quo rustici boues excitant ad ambulandum, unde stimulare, est pungere & incitare.

Stimuli dicuntur verba sapientum. Eccl. 12. d. quia non adulantur, sed corrigunt. Stimulus autem retusus, est increpatio ineruditi prælati, quæ non sufficit corrigere. 1. Reg. 13. c.

Stimulus carnis videtur esse concupiscentia carnis. 2. Cor. 12. b. vel secundum aliquos fuit infirmitas quædam iliaca.

Stipare.

Stipare, est obturare, & condensare, & claudendo coartare. Stipari dicitur malis sponda. Cant. 2. a. quum ecclesia abundat iustis & perfectis: & quum anima per fidem abundat bonis operibus.

Stipendium, vide Premium.

Stipes

Hic. 1. Iob. 41.
Gre. 33. mor. 34.

Beda. 1. Pro. 10.

Hic. 1. Iere. 4.

Lyra. 4. Reg. 9.

Aug. 1. Gala. 6.

Ioye. 1. Leui. 19.

Glo. int. 1. Eccl. 12. 12.

Gre. 1. 1. Reg. 13.

Lyra. 12. Cor. 12.

Ori. 1. Cant. ho. 2.

Gre. 1. Cant. 2.

Ber. 1. Cant. ser. 51.

S Y L V A

Stipes.

S Tipes, est fustis terre defixus, qui etiam hostile dicitur: & dicitur de alijs rebus in modum stipitis stantibus, ut stipes candelabri, qui & vestis dicitur. Exo. 37. c. Num. 8. a. Potest autem stipes candelabri, designare Christum, de quo procedunt calami: quia ab ipso accipiunt iusti quicquid habent boni.

Christus.

Stipula, vide Palea.

Stirps, vide Generatio.

Stola.

S Tola, est genus vestis oblonga: quamvis apud grecos generale nomen sit ad omne indumentum. Dicitur etiam esse indumentum honorificum.

- Amb. de Ioseph. 3.* Stola byssina carnem Christi maceratam, sed mundam significare.
Chrys. f. Gen. ho. 67. potest Gen. 41. c. 49. b. Carne autem sua Christus quasi stola operuit *Caro Christi.*
Hic. f. Isa. 63. peccata nostra. Isa. 63. a. Significat etiam ornamentum sapientie Christi *Sapientia.*
Euch. for. sp. 1. sti. & etiam eius immortalitatem. *Immortalitas.*
Beda. 1. Gen. 41. Stola etiam Christi, quam lauit in vino, est ecclesia, quam lauit sanguine, suo. Gen. 49. b. *Ecclesia.*
Ori. f. Gen. ho. 17. Stola alba sanctorum, spiritum sanctum designare possunt, cuius *Spiritus sanctus.*
Aug. ser. de sanctis. 11. gratia amiciuntur. Apo. 7. c. *Fidelitas.*
Gre. f. Ps. 50. Stola singulae datur sanctis, felicitatem anime designant. Apo. 6. *Felicitas.*
Rup. 9. f. Gen. 13. c. Isa. 61. d. Stola vero duplices, quae dantur in resurrectione, sunt felicitas anime & corporis. Hoc designant stola binae daturae a Ioseph, *fratribus suis.* Gen. 46. f.
Ber. ser. vigil. Sancti. Stola seruanda munda est gloria conscientie.
Andree. Stola prima reddita filio prodigo. Luc. 15. c. significare potest iustitiam originalem & gratiam, & vestem innocentie, quam homo bene conditus accepit, male a serpente persuasus perdidit: vel sapientiam vel immortalitatem. Vel est ipsum baptismum seu gratia, quae recipitur in baptismo, quae redditur resipiscienti a peccatis. *Iustitia originalis.*
Amb. f. Luc. 15. Stola prima reddita filio prodigo. Luc. 15. c. significare potest iustitiam originalem & gratiam, & vestem innocentie, quam homo bene conditus accepit, male a serpente persuasus perdidit: vel sapientiam vel immortalitatem. Vel est ipsum baptismum seu gratia, quae recipitur in baptismo, quae redditur resipiscienti a peccatis. *Gratia.*
Hic. f. Iob. 8. & epi. Beatiudi. Stola binae fratrum Ioseph. Gen. 45. f. confessionem diuinitatis & humanitatis Christi, significare possunt: vel intelligentiam mysticam, & moralem sacre scripture: quas dedit Christus Apostolis, & successores. *Sapientia.*
Gre. 12. mor. 5. Stola binae fratrum Ioseph. Gen. 45. f. confessionem diuinitatis & humanitatis Christi, significare possunt: vel intelligentiam mysticam, & moralem sacre scripture: quas dedit Christus Apostolis, & successores. *Baptismus.*
Iys. f. Lani. 4. 16. Stola binae fratrum Ioseph. Gen. 45. f. confessionem diuinitatis & humanitatis Christi, significare possunt: vel intelligentiam mysticam, & moralem sacre scripture: quas dedit Christus Apostolis, & successores. *Confessio diuinitatis & humanitatis.*
Amb. de Ioseph. 13. Stola quinquae Benjamin, sapientiam omnium sensuum significare possunt: vel victoriam eorum contra viitia. Gen. 45. f. *Christi.*
Beda. f. Gen. 45. Stola quinquae Benjamin, sapientiam omnium sensuum significare possunt: vel victoriam eorum contra viitia. Gen. 45. f. *Intelligentia mystica & moralis.*
Amb. de Ioseph. 13. Stola quinquae Benjamin, sapientiam omnium sensuum significare possunt: vel victoriam eorum contra viitia. Gen. 45. f. *Sapientia sensuum.*
Beda. f. Gen. 45. Stola quinquae Benjamin, sapientiam omnium sensuum significare possunt: vel victoriam eorum contra viitia. Gen. 45. f.

Stomachus.

S Tomachus, est fistula, per quam cibus descendit, & postremum guttur, ac principium intestinorum. Sumitur autem passim pro ipso ventriculo, ubi cibus concoquitur. Ponitur interdum per metaphoram pro ira, odio, ac fastidio. Iob. 15. a.

Storax.

S Torax, seu styrax arbor, est cotoneo malo similis, fructu maiore, quam auellana, specie candidi pruni. Manat ex eo liquor eiusdem nominis, coloris flauus, lordidi, resinosis, albicantibus fragmentis, odoris perseverantis & acris, qui suffitu maxime proditur. Storax in incenso oblati sacrificii vel pertinuum significare potest: & populum Deo gratum. Gen. 43. c.

Sacrificium uoluptuorum.
Populus deo gratus.

Stragulum,

ALLEGORIARVM.

840

Stragulum, Stragulatium.

Opera virtutum

S Tragulum, est vestis, quae sternitur, & peculiariter in lectis. Stragulae autem vestes, seu stragulae dicuntur aulea & tapetia, quae appenduntur parietibus. 4. Reg. 7. d. Pro 3. i. e. designat autem stragula vestis, quam fecit mulier, fortia virtutum opera.

Beda. f. Pro. 3. 1.

Stramen, vide Sternare.

Stratum, vide Sternere, & Lectus.

Strenuus, vide fortis.

Streperere, Strepitus, Perstreperere.

Predicatio fortis.

S Trepere, est pedis, aut alio quocunque modo strepitum, aut sonum facere. Et peculiariter strepitus fit pedibus, aut manibus.

Perstreperens clangor buccinae. Exo. 19. c. fortem & perseverantem predicationem significat, & crescentem in lege noua: in qua in omni terram exiuit sonus Apostolorum.

Stridere, Stridor.

Gravis vindicta Dei.
Destructio templi.
Indignatio.
Gravitas doloris.

S Tridere, seu stridor proprie dicitur, quum funes sonum faciunt sed ad alia etiam refertur: ut dicitur stridor dentium, & rotarum.

Stridere dicitur Deus sicut plaustrum. Amos. 2. b. quando grauius ter cagitat, idque longe sentire facit: cum destruxit Hierusalem: unde stridor cardinum templi. Amos. 8. a. destructionem ipsius templi praesignabat: quae fuit famosa, & a longe audita.

Stridor dentium prodit indignantis affectum: & dicit indignationem in se aut in alium. Et stridor dentium apud inferos erit in eis, qui comoderunt vitam unam acerbam malitiae & peccati. Mat. 8. b. 13. f. 22. b. 24. b. 25. c. Luc. 13. f. Psal. 36.

Stringere, Astringere, Constringere.

S Tringere, est arctare, ut quum manu aliquid fortiter tenet. Astringere autem, est iuxta stringere. Constringere vero quasi simul totum stringere, & cogere.

Conuertere
Deus predican-
do & flagellan-
do.
Continentia.

Constringit Deus maxillas in campo & signo. Ps. 3. 1. quando per predicationem & contritionem multos ex Iudeis & gentibus ad se conuertit: & quum vocem laetantis comprimit.

Stringi rationale cum superhumerali cingulo, vel balteo. Exo. 28. c. 29. a. 39. f. Est omnem domare concupiscentiam stricta quoque tunica de bysso est continentia firma, & omnium membrorum correctio. Exo. 28. g. Lineam autem habent strictam, qui dicunt: Concupiscit & deficit anima mea in atriis Domini.

Custodia cordis

Stringi etiam rationale cum superhumerali vittis iubet. Exo. 28. c. 29. a. 39. f. Est omnem domare cogitationes fluxu possideat, se iuxta sola costringat: ne indideret quid, vel inutile cogiter, quod est da ex pluribus aliis constitutus. Vel iuxta hyacinthinam stringit rationale cum superhumerali, quum cognita luce perennis patrie, in illam gloriam suspiramus & ut in eam intrare mereamur, concordia fide, & uita, & opere, & professione in tabernaculo praesentis ecclesiae seruire studeamus.

Desiderium patriae caelestis.

Stringere dicitur manus, qui uitae suae opera in rectitudine confirmat. Et stringit super iniquum manus suas, qui conspicit in aliena luta, sua opera iustitiae uigore constringit. Iob. 27. d.

Corrigere opera sua.
Constringit peccatorum.

Constringi uincula malorum dicuntur, quando aliquis, sit magis reus peccando. Isa. 28. f. Et astrictae funibus gazae Tiri, designant constringentem peccatorum. Eze. 27. c.

Glo. ord. f. Amos. 2.
Rup. f. Amos. 2. 8.
Hic. f. Amos. 8.
Ori. f. Mat. cap. 13.
& ho. 10.
Amb. f. Luc. 14.

Hic. & Gre. f. Ps. 3. 1.

Glo. int. f. Exo. 19.

Gre. 2. passo. 2.
Beda. f. Exo. 28.

Desiderium patriae caelestis.

Gre. 18. mor. 13.

Hic. f. Isa. 28. & f.
Eze. 27.

Constringi

SYLV A

Hic. Job. 38.
Gre. 19. mor. 22.
Hic. Job. 40. 41.
Gre. 32. mor. 13. 17.
O. 34. mor. 3.

Constringi dicitur superficies abyssi Job. 38. c. quando iudicia Dei occultantur: & quum mens in uitiorum errore induratur, & quum diabolus sub specie boni, fraudulentam malitiam occultat. Stringit caudam Behemoth, quasi cedrum, Job. 40. b. quum diabolus, nec in fine mollitur. & posterioribus peccatis artius ligat, ne iam discerni possint vel cum sibi coniungit ministros. Item quum Antichristus alius erit in ueneratione prodigiorum, & durus crudelitate tormentorum. Stringitur etiam Leviathan quasi malleatoris incus. Job. 41. c. quia, inferni uinculis coarctabitur: ut aeterni supplicij continua percussione tundatur: & quia cor eius durum, & inflexibile sit quantumuis poena percutiatur, & a Sanctis vincatur.

Struere, Structura, vide Aedificare, Strues.

Iff. f. Lem. 1. 4.

Strues proprie est casorum lignorum ordinata congeries. Strues lignorum, crucem Christi significare potest. & sanctarum scripturarum meditationem atque doctrinam: P. ophetarum dicta per quae nutritur spiritus Dei in mente, & continue accenditur. Gen. 22. b. Leu. 1. b. 4. c.

Struthio.

Plin. 10. natu. hist. 1.

Struthio, dicitur esse maxima anium, quae tamen a terra non extollitur, collum habens prelongum, ac etiam crura, formam anseris. Conquirit quaecunque deuorat sine delectu. Oua eius in precio sunt, propter magnitudinem. Inter immundas aues computatur.

Gre. f. Job. 39.

Struthio, in bonum, significat ecclesiam, quae similis est in pennis accipitri, hoc est haereticis, sed non in rapacitate. Job. 39. b.

Gre. 31. mor. 6.
Euch. for. spir. 5.
Gre. 7. mor. 15. &
20. mor. 19.

Struthio, in malum, designat hypocritam, qui videtur habere quaedam opera, iustorum operibus similia: quae tamen non valent eum a terra subleuare, graui peccatorum pondere depressum. Parit struthio oua: sed non nutrit ita hypocrita, qui quamuis recte praedicet, tamen per exemplum bonae uitae nullos filios generat. Job. 39. b. Isa. 43. c.

Iff. f. Lem. 11
Hic. f. Isa. 13.
Euch. for. spir. 5.
Gre. 31. mor. 6.
Hic. f. Job. 30.
Gre. 31. mor. 15.

Struthio habens alas, sed pedibus gradiens, designat religiosum implicentem se negociis secularibus: qui habet statum contemplationis sed non eleuatur a terra: ideo computatur inter immundas aues. Leui. 11. b. Designat etiam demones, & haereticos Isa. 13. d. 34. c. Mich. 1. c. Job. 30. d. 39. b.

Potest etiam struthio, designare Gentiles ad fidem venientes. Isa. 43. c. Job. 39. b.

Struthio quoque significat synagogam persequentem Apostolos filios suos. Job. 39. b. 30. d. Tre. 4. a.

Studere, Studium.

Iff. f. Lem. 13.
Hic. f. Iere. 11.

Studere, est alicui rei operam dare, animumque ad aliquid applicare: quae animi applicatio studium appellatur.

Studia dicuntur animi affectus, aut occupationes. Iere. 7. a. 18. b. Ezec. 3. 6. e. Malignas etiam adinventiones & fabulas solet diuina scriptura appellare malorum studia.

Studia Iudeorum aduersus Ieremiam designabant studia & insidias sacerdotum & Phariseorum aduersus Christum. Iere. 11. b.

Stultus Stultitia, Insanus, Insania, Fatuus, Amens, Vasanus, Furiosus.

Stultus, est imprudens, & improvidus: nam & multi non insipientes aliquando stulte quippiam vel agunt, uel loquuntur. Fatuus autem est plane

Occultatio induratio Dei.
Induratio.
Simulatio diaboli.
Durities diaboli.
Antichristi

Crux Christi.
Meditatio scripturarum.
Dilecta Prophetarum.

Ecclesia.
Hypocrita.

Religiosus implicans se negociis.
Demones & haeretici.

Gentiles.
Synagoga.

Affectus animi

Insidia sacerdotum in Christo.

ALLEGORIARVM.

847

plane insipiens. Insanus vero est, qui non est sani consilij, & qui non est sanae mentis. Furiosus quoque est, qui graui insania tenet. Furor autem est in sania, quae ex aliquo graui affectu, vel morbo concitatur: unde & grauis ira furor dicitur. Vasanus quoque dicitur furiosus & crudelis. Stultitia, de qua reprehendit Iacob a Laban, est crux Christi, qui est Gentibus stultitia. Gen. 31. d. Et stulti, qui non errant per viam Christi, sunt Apostoli & fideles. Isa. 3. 5. c. Ad haec pertinent stulti mundi. 1. Cor. 1. d. Et stulti nobiles sunt, qui stultitiam Christi imitantur: quae vera sapientia est, de quibus Apostolus. 1. Cor. 2. d. Si quis videtur inter vos sapiens, stultus fiat, ut sit sapiens. Stulti ignobiles sunt, quos ab aeternae hereditatis consortio repellit seruitus mentis. Job. 30. b.

Servi peccati.

Simplicitas.

Excedentia naturam.

Ignorantia humana.

Adam.

Ignarus Superbi.

Iudei.

Gentiles.

Haeretici.

Philosophi.

Doctrina haereticorum.

Gentilium.

Diabolus.

Fomes peccati.

Superbia diaboli.

Antichristus.

Amor temporalium.

Temporalia munera.

Stultitia parua, quae est melior quam gloria, est simplicitas, quam contemnunt superbi. Eccl. 10. d.

Stulta mundi, quae Deus elegit, dici possunt ea, quae naturae cursum excedunt, ut virginem peperisset. 1. Cor. 1. d.

Stultus factus est homo a scientia sua. Ier. 10. c. quia omnia, quae scimus, ad Dei sapientiam comparata, potius habent rationem stultitiae. Quod enim stultum est Dei, sapientius est hominibus. 1. Cor. 1. d.

Stultus positus in dignitate sublimi. Eccl. 10. b. vel de malo, vel de iusto qui stultus reputatur a malis, & introducit in regnum caelorum.

Stultus, qui mutatur ut luna, fuit Adam, qui mutatus fuit a statu innocentiae in statum miscis, in quo omnes peccauerunt. Eccl. 1. 27. b.

Fatae Virgines designant eos, qui doctrinam ad salutem necessariam suscipere non curarunt, & eos, qui inani gloria sunt inflati. Mar. 2. 5. a.

Stultus, est carere diuinorum cognitione, & Iudei, Gentiles & haeretici stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos

stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos

stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos

stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos

stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos

stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos

stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos

stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos

stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos

stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos

stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos

stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos

stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos

stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos

stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos stulti dñr. Ps. 48. Isa. 3. 2. a. Ier. 4. 10. c. Ipsi sunt stulti principes Taneos

OOOO Stultus

Gre. 1. mor. 8.

Gre. 2. mor. 19.

Euch. form. spūal. 8.

Glo. ord. f. Haba.

Gre. 1. mor. 9.

Hier. f. Iere. 31. & f.

Ezech. 18.

Gre. 1. mor. 18.

Hier. f. Mar. 16.

Hier. f. Isa. 32.

Hier. f. Isa. 13.

Hier. f. Isa. 29.

Glo. int. f. Isa. 21.

Glo. ord. f. Gen. 39.

Hier. f. Iere. 2.

Gre. 2. mor. 15.

Stultus finis, si quæ adducit Deus consiliarios. Iob. 12. c. sūt tpalia mu-
nera propter quæ aliqui non bona intentione bona opera exercent *Impatientia cō-*
tra Deum.

Stulta contra Deum loquitur, qui inter diuinæ aduersionis flagel-
la positis, iustificare semetipsum conatur. Sic dñr stultæ mulieres, quæ
impatienter contra Deum loquuntur. Iob. 1. b. 2. c. 6. d. 34. d. 42. b.

Stultus labor dictus est labor Moyſi in regendo populo: qui solus
cum regebat. Exod. 18. c.

Stupa.

Stupa, est vilis linum, quasi eius purgamentum. Iudi. 16. d. Eccl. 1.
21. c. Isa. 1. g. Dan. 3. c. Stupæ collectæ, designare possunt cōtum ma-
lignantium, seu synagogam peccantium: qui propter vitia & peccata
ad perpetuum incendium parati sunt.

Stupere, Obstupere, Stupescere.

Stupere, est quodāmodo sensum rerum non habere: & stupor est alie-
natio quædam sensuum, & etiam admirationis species ex magnitu-
dine miraculi proveniens: ita ut etiam impediatur sensus ab inuesti-
gatione causæ miraculi. Iob. 17. b. 21. a.

Obstupescere dicitur Deus Gentes in furore. Haba. 3. c. quando
facit eos admirari de opere redemptionis.

In stuporem adducere dicitur Deus iudices. Iob. 12. c. quando is,
qui præsit, subiectorum vitam nequaquam sollicitè discuit: nec quem
qualiter corrigat, agnoscit, nec agnoscere curat.

Obstupescere dñr dentes, quū non pōt mens sentire suauitatem eius,
de quo dñr: Gustate & videte, quā suavis est Dñs Isrē quum sensus inte-
rioris ad cōtēplāda spūalia hebetant. Iere. 31. c. Amos. 4. b. Obstūpe-
scere ēt dentes, est pēnā exoluere. Ezech. 18. a. Dētes filiorū obstūpescūt.

Obstupescere mulieres viso angelo in monumento. Mar. 16. a.
designant stuporem mentis in consideratione æternæ gloriæ: quia
oculus nō vidit, nec auris audiuit, neq; in cor hominis ascendit, quæ
præparauit Deus diligentibus se. 1. Cor. 2. b.

Obstupescere interdum est pōnitendo dolere grauitatem culpæ
considerando. Isa. 32. c. Ezech. 39. c.

Stupere dñr Aegyptus à facie commotionis manus Dñi. Isa. 19. c. quū
videt mundus, & sentit grauem Dei punitionem. Stupor aut eorum,
qui puniuntur, quum non sperabant, in graui punitione censetur. Ier.
25. f. Ezech. 32. c. Iob. 18. d. Stupet etiam vnusquisque ad proximum suū,
quum videt eum in eadem esse pēnā, qua ipse affligitur. Isa. 13. b.

Suspendum miraculum fecit Deus in Iudeis: quum eorum docto-
res reddidit ignorantes per excacationem. Isa. 29. c. Iere. 4. c.

Obstupescere dicuntur tenebræ. Isa. 21. b. quando quis præ magni-
tudine rei mente consternatur.

Stupor dñr esse in tumultu hæreticorum aduersus fideles. Mich. 1. c.

Stuprum, Confuprare.

Stuprum, est coitus lege vctus, sine sit cum nuptia, siue cū virgine.
Stuprum, quod reculabat Ioseph. Gene. 39. b. designat reculatio-
nem Christi, qua nolebat consentire Pharisæis, aut eorum vitis.

Confuprantes filij Memphis Iudeos, erant trahentes fideles ad
idololatriam & ad errorem: vel polluentes animam vsque ad infideli-
tatem. Idem est de Chaldeis. Ier. 2. d. Ezech. 23. c.

Stylus.

Stylus est instrumentū acutū, quo scribitur in tabulis: & sumit pro
simpla forma dicendi seu scribendi, quæ cuiq; propria est. Stylus autem
Græcè

Græcè dicitur columna: & quicquid ligneū, vel ferreum, aut alterius
materiæ acuminatum est ad columnæ similitudinem.

Sententia Dei. Stylus ferreus, est fortis Dei sententia, quæ in iudicio dabitur, &
durabit sine fine. Iob. 19. c. Et stylo ferreo scriptum dicitur esse pecca-
tum. Ier. 17. a. quando non deletur, nec absconditur in iudicio.

Præcepta doctrinae. Stylus hominis, Isa. 38. a. modum consuetum loquendi inter homi-
nes significare potest.

Pharisæorum. Stylus mendax erat stylus Scribarum, & Pharisæorum, qui legem
prauè interpretabantur. Est etiam hæreticorum. Iere. 8. b.

Suadere.

Incitare ad la- Vadere, est accomodatis & suauibus verbis aliquem in suam opi-
chrimas. nionem conari inducere.

Suadens Othoniel vxori suæ, ut peteret irriguum à patre. Iosu. 15.
d. est literatus incitans animas ad lachrymas.

Suavis, vide Dulcis. Subcinericius, vide Cinis.

Subdere, Subditus, vide Subiicere.

Subesse, Subiacere.

Docere falsa, et Subesse, est sub alio: & subiacere subitus iacere.
innutilla. Subiacere dicitur passioni fluxus seminis. Leu. 15. a. qui docet
falsa, & quæ noxia sunt & inutilia.

Subiacere pēnæ, aut damno, aut sententiæ, aut delicto, nota sunt.

Exo. 21. c. d. Leui. 5. a.

Subigere.

Castigare cor- Subigere, est cogere, ac domare, & interdum attrectare, & agitare.
pus. Subigere laterem, est castigare corpus. Nahum. 3. c.

Cultus idolorū Subacta vbera Samariæ, & Hierusalem fuerunt, quando fidei sim-
pliciter amiserunt, & deos Aegypti coluerunt. Ezech. 23. a.

Subiicere, Subdere, Subingere.

Iudæi subiecti Subiicere, est supponere, & sub, uigere, & subiungere. Subdere etiam
idē est quod subiicere. Ponitur autem multiplex subiectio apud
Gregorium Nyssenum tractatu de subiectione filij.

Christo. Subiici fratres Ioseph ipsi Ioseph. Gen. 37. b. est Iudæos etiam in-
uitos subiecti Christo. Subiecta autem sunt omnia sub pedibus Chri-
sti: quia etiam vt homo Christus, est super omnia Psalm. 8. Ephe.
1. d.

Conuersio infi- Subiici Deus Gentes ante faciem Tyri. Isa. 45. a. quando subiicit
delium. Christo vel prædicatoribus infideles fidem amplectentes. Et subiici-
ens Ioseph terram Aegypti regi, est Christus subiiciens mundum deo
patri. Genes. 47. c. Subiicitur quoque anima Deo, reiecto videlicet
peccati dominio. Psalm. 61.

Obedire mada- Subiectus erit Christus patri, quando corpus eius totū erit beatū,
tis dei. & ordinatum, vt nil à foelicitate remoueat: quia dum aliqua mēbra
non sunt subiecta, non videtur esse subiectus. 1. Corint. 15. d.

Sermo de Deo Subiecta mulier viro est ecclesia subiecta Christo. Ephe. 5. d. Subdi-
Accendere mē- tum autem esse Deo, est mandatis eius obedire. Psalm. 36.

sem. Subiicere ignē altari, est miscere sermonem diuinitatis, & accēde-
re mentem: & administrationem spiritus plenissimè excitare. Leu. 1.

Ministrare exē- d. Ipse enim spiritus ignis dicitur. Sic subiicit sacerdos ligna. Leu. 6.
pla et doctrinā b. quando cordi suo & auditorum ministrat exempla & doctrinam.

Represso mala- Subdere dicitur Deus populo sub aliquo, quando ita subiicit cor
ri cogitationū. di eius cogitationes malas: vt nō valeant ipsum occupare. Psalm. 143.

OOOOO 2 Subiicere

Gre. 14. mor. 26.

Ori. f. Iere. ho. 12.

Euch. for. spūal. 10.

Hier. f. Isa. 8.

Lyra. f. Iere. 8.

Lyra. f. Iosu. 15.

Glo. ord. f. Leui. 15.

Hier. f. Nahum. 3.

Glo. ord. f. Ezech. 23.

Glo. int. f. Gen. 37.

Hier. f. Isa. 45.

Basi. f. Psalm. 61.

Ori. f. Psalm. 36. ho. 2.

Aug. 8. 3. q. 69.

Ori. f. Psalm. 36. ho. 7.

Ori. f. Leui. hom. 1.

Isych. f. Leui. 1. 6.

Gre. 25. mor. 7.

Rup. 1. f. Leui. 6.

Arno. f. Psalm. 143.

Rup. 2. f. Gen. 9.

Hic. f. f. 14.

Arno. f. f. 107.

Aug. f. f. palm 46.

Glo. ord. f. Exo. 26.

Glo. ord. f. Rom. 8.

Glo. ord. f. Job. 31.

Cyril. 3. f. Ioan. 12.

Gre. 17. mor. 15.

Gre. 16. mor. 29.

Gre. 8. mora. 20. &

9. mor. 11. & 13.

mora 8.

Ori. f. f. Iere. 10. 2.

Gre. 16. mora. 4. &

25. mora. 1.

Hic. f. f. Haba. 2.

Hila. f. f. Psalm. 63.

Gre. 3. f. mor. 2.

Subjicere terram, quod dictum est in benedictione hominis. Gen. 1. d.

Propterea est eorum, quorum etiam est terra videntium. Ipsi enim hac terram, quam corporibus repleuerunt, libertate animorum sibi subiiciunt; quippe, qui solum Deum præponentes, terrena omnia fortiter contemnunt. Subiiciunt etiam terram reprobis, dum illam aratro vertunt, aut etiam armis capiunt; sed hic vel ille modus subiiciendi de benedictione Dei non est: quum è contra per peccatum dictum sit homini: In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Et arma non benedictionis gratia, sed cupiditatis inuenit immanitas.

Subiicere dicuntur Apostoli exactores suos, quando conuertunt philosophos ad fidem Isa. 14. a. Et subdunt alienigenæ, quum infideles ex Gentibus veniunt ad fidem. Et subditi Deo populi, quum infideles subiicit fidei. Ps. 46. 107. 143. Subiiciuntur et infideles sub pedibus Fidelium.

Subiicere bases tabulis tabernaculi. Exo. 26. d. est fundare fidem in verbis legis & prophetarum, aut in vtroque testamento.

Subiecta dicitur vanitati creatura non volens: quia producit corruptibilia propter hominem. Rom. 8. d. Et homo ipse subiectus est passibilitati, morti, & incinerationi, in penam peccati.

Subire.

Subire, est ingredi & suscipere, aut pati & ascendere. Subiens Iob iudicium cum seruo suo & ancilla sua. Iob. 31. b. demonstrat humilitatem suam: & etiam Christi.

Subiens Iesus in montem cum discipulis suis. Ioan. 6. a. ascensum suum in cælum, & etiam saluandorum præsignauit.

Subitus, Subito, Repente, Repentinus.

Subitum dicitur, quod sit repente, & quasi sine medio tempore. Repente congregata dicuntur maria infortitudine Dei. Iob. 26. d. quando Gentes sine mora amplexæ sunt fidem.

Subito apparere dicitur aurora. Iob. 24. c. quando lux veritatis apparet ad hæreticorum confusionem, Et quando iusti ad aliquam securi potestatem eriguntur, quod peruersi umbram mortis arbitrantur.

Subito probat Deus, quæ diluculo visitat. Iob. 7. d. quia & accedendo, corda nostra ad virtutes prouehit, & recedendo, eorum tentatione permittit. Repente et Deus interrogat, quum nos ad distractionem sui examinis inopinatos vocat; vel quum duris nos persecutionibus pulsatur, ut quum mens nostra magna de se in tranquillitate, ex istimat, semetipsam veraciter qualis sit in perturbatione deprehendat. Iob. 9. b. 16. c.

Subito cadens Babylon, designat repentinum aduentum iudicii, vel repentinam conuersionem peccatorum. Iere. 51. a. Illam autem formido subita eorum, qui considerare negligit, quid ex distractione iudicii vehementis imminet. Iob. 22. b. 34. c. Isa. 27. a. 29. b. 1. Thef. 5. a.

Repente surgat Fideles contra diabolum, aut hæreticum, quasi euigilantes, qui prius dormiebant. Haba. 2. b.

Subito saguare dicitur, quod improvisum & simpliciter decipiunt. Ps. 63. Et repente venit vetus vehemens, quum apprehendit subitamentatio. Iob. 1. d.

Subditi dolores natus Eli. 1. 4. d. vide Dolor.

Subiugare, vide Subijcere.

Sublimare, sublimis, vide Alius.

Submungere, vide Mergere.

Submittere.

Submittere, est clanculæ & furtim mittere: & interdum scelerare, & et deponere. 3. Reg. 22. Animalia submittebant alas, facta voce in firmamento.

Contemnere
terrena.Conuersio infide-
lium.Fundare fidem
in lege.Subiectio corru-
ptionis.

Humilitas.

Ascensio Christi.

Cita conuersio
Gentium.Prodiens veritas
Promotio iusto-
rum.Probatio per
tribulationes.Repentinus ad-
uentus iudicii.Decipere sim-
plices.

Subita tentatio.

Humiliari.

firmamento. Eze. 1. d. quæ cognita potentia Dei, virtutes proprias humiliant: & consideratione creatoris, nihil de se aliud, quæ abiecta sentiunt.

Subsistere, vide Illudere.

Subsistere.

Subsistere, est contra sistere, & per se existere, & gradum sistere. Item viuere. Iob. 32. d. Nescio quamdiu subsistam.

Subsistens Saul ad præceptum Samuelis 1. Reg. 9. g. designat obedientiam, quam debent habere ordinandi ad suos prælatos.

Non subsistit hasta, neque thorax, apprehendente Leviathan gladium. Iob. 41. c. quia nisi iustorum vitam superna gratia solider, non subsistit hasta: quia prædicatorum virtus frangitur: non subsistit thorax, quia constantium patientia disrupta penetratur.

Non subsistit peccator, quum recipitur à Deo, quia quoniam districtus iudex merita subtiliter inquiri, reus ad tormenta non sufficit. Iob. 7. b. d. Nec tabernaculum impii subsistit. Iob. 8. d. 24. d. quia vitæ effugientis amatores, dum studiosè se in præsentibus construunt, repente ad æternam penam rapiuntur. Ita non subsistent peccatores in miseriis inferni. Ps. 139. Et non subsistit diabolus in matutino, quia in resurrectione tradetur in infernum. 17. d.

Substantia.

Substantia est, quæ per se subsistit, & substat accidentibus. Quoniam autem substantia sumit pro materia & soliditate, ac nervis cuiusque rei. Itæ substantia, diuitiæ. Gen. 13. b. Erat quippe substantia eorum multa, stabilitas. Ps. 68. Infixus sum in limo profundi, & non est substantia. Substantia. Psalm. 38. Substantia mea tanquam nihil ante te.

Fideles.

Ecclesia.

Exinanitio

Christi.

Doctrina Phi-
losophorum.

Verbum Dei.

Fides.

Bona opera.

Virtutes.

Scientia.

Bona natura.

Ornamenta

misericordie.

Dona Dei.

Vita.

Peccata.

Virtutes negle-
cte.Prudentia car-
nis.

Peccata.

Sapientia car-
nalis.

Regnum Dei.

Substantia diuitiis, & substantia Iob, sunt Fideles, qui sunt possessio Christi. Iob. 1. b. Eze. 38. d. Luc. 16. a. Eisdem designat substantia Laban, quam tulit Iacob. Gen. 31. a. Ipsa quoque ecclesia substantia Christi est. Hanc substantiam volebant principes Iudeorum auferre à Christo. Pro. 1. b.

Substantia dicebatur non esse in Christo in passione. Ps. 68. quia Ircet esset in forma Dei, tamen seipsum exinaniuit usque ad mortem crucis. Non erat substantia in limo profundi, hoc est, in peccatis, in quibus insigi voluit, ut nos ab eis eriperet.

Substantia regum, quas possedit Salomon. hoc est, Christus, sunt doctrina Philosophorum. Eccl. 1. 2. b. Eodem referri potest substantia Aegyptiorum. Gen. 15. c.

Substantia diuitiis, quæ est fortis in bonum, est verbum Dei, & cætera eius auxilia, & fides, & bona opera, & virtutes, & scientia, quæ substantia aliquam auferat ab hostibus, & aliquam multiplicatur. Gen. 14. b. 15. c. 39. a. Pro. 10. b. 18. b. Hebræ. 3. c. 11. a. Et substantia consumpta à prodigo sunt fides & opera, & bona natura. Et substantia consumpta à muliere in medicos, sunt ornamenta misericordie, & dona naturæ, & patrimonium vitale, & generaliter omnia dona Dei. Luc. 8. f. Designat et vitam, quam quis infidelis expendit in Philosophis sine fructu.

Substantia domus Laban, sunt peccata, & et virtutes ab ignavis neglectæ. Gen. 31. a. Et peccata, sunt substantia, quæ non perueniunt. Iob. 15. c.

Substantia peccatoris, est prudentia carnis, & verba prudentiæ, quibus viunt heretici, & et ipsa peccata. Ps. 108. Et substantia amicorum Iob hoc est, hæreticorum, est carnalis sapientia, quæ dum peruersè fulciuntur, quasi in verbis se diuites ostendunt, quam eo sancta ecclesia non quaerit, quod hanc spirituali intellectu transcendit. Iob. 6. e.

O O O O O

Substantia

Gre. 1. Reg. 9.

Gre. 34. mor. 5.

Gre. 8. mor. 13. 23. 41.

Hic. f. f. 17.

Hic. Aglafe.

Beda. f. Gen. 31. &

f. Pro. 1.

Aug. f. Psalm. 68.

Hic. f. Eccl. 1. 2.

Beda. f. Pro. 10. 18.

Amb. f. Luc. 8. 15.

& 2. de pen. 3.

Hic. epist. Beatus.

Ber. de affectu anime

Iysoc. Lem. 15.

Amb. epist. 4.

Aug. f. Ps. 108.

Gre. 7. mor. 21.

Beda. f. Pro. 13.

SYLVARIA

Substantia autem peccatoris, quæ custoditur iusto, est regnum Dei ablatum à Iudeis, & datum genti facienti fructum Prou. 13. d.

Subregmen.

Subregmen, est filium, quod sub stamine texitur.

Subregmen quandoque significare potest diuinam gratiã quam doque corpus humanum; & interdum ipsam intentionem. Gene. 14. d. Exod. 39. a. Leuit. 13. f.

Subtilis.

Subtile dicitur, quod est tenue, & crasso aut denso oppositum: & sumitur pro acuto.

Subtilia, quibus induit dominus animam, sunt dona Spiritus sancti. Ezech. 16. b.

Subtilior solito capillus in leproso, est fides imminuta. Leu. 13. d.

Subtilia, idola sunt errores hereticorum: & dialecticæ rationes eorum Isa. 19. a. Ezech. 16. b.

Subtrahere, vide Ausferre.

Subucula.

Subucula, est genus vestis, quæ ex ligno ferè fit, quæ sub aliis vestibus iuxta carnem induitur.

Subucula, quæ induitur pontifex. Leuitic. 8. a. mortalitatem significare potest, & peculiariter in Christo: & etiam rationem sublimitatis. Item corpus ipsum terrenum: ideo linea, hoc est à terra orta.

Subuenire, vide Adiuuare.

Subula.

Subula, est instrumentum cerdonum, quo in perforandis coriis vtuntur ipsi sutores.

Subula quæ perforantur aures. Exo. 21. d. Deut. 25. c. Acumen verbi Dei significare potest: vel ipsam prædicationem. Vel timorè Dei, & inferni: vt per omne: quod agit, nouerit ingressum regni cælestis semper attendere. & penas inferni formidare.

Suburbanum.

Suburbanum dicitur prædium seu uilla sub vrbe.

Suburbana Leuitarum, quæ vendi non poterant. Leu. 25. c. designant dona data Apostolis, & eorum discipulis: quæ vt gratis acceptant, ita gratis dare debebant: quæ tamen semper remanebant illis.

Suburbana ciuitatis Dei dicuntur, quæ ad sensus pertinent. Ezech. 48. b. Suburbana Ezechielis, significare possunt ineptas & erroneas hereticorum cogitationes quæ non sunt ciuitatis Dei, Isa. 16. b.

Succedere, Successus.

Succedere, est in alterius locum venire, aut post alium venire.

Succedens sacerdos patri, designat Christum succedentem, veteri sacerdotio. Leu. 6. c.

Successiones autem sacerdotum erant vsque ad nouam ecclesiã in qua vnus est verè sacerdos. Exo. 27. d. 30. c. Succedit etiam sacerdos patri iure: qui esse se omnipotentis Dei filium demonstrat moribus: atque à nobilitate intima, operum suorum ignobilitate non discrepat.

Successiones hereditatis diuersæ. Num. 27. b. designant diuersos gradus operum: quibus datur præmium.

Succedere dicuntur variæ cogitationes Iob. 20. a. quando mens in diuersa rapitur: modo mala, quæ egit; modo bona, quæ agere nonglexit, modo reprehensibilia, in quibus est, modo recta, quæ sibi adhuc deesse conspici, sollicito pauore perpendens.

Succumbere.

Diuina gratia.

Corpus humanum.

Intentio.

Dona spiritus.

Fides imminuta.

Errores hereticorum.

Mortalitas.

Ratio sublimitatis.

Corpus terrenum.

Verbum Dei.

Prædicationis.

Timor Dei.

Timor inferni.

Dona data Apostolis.

Pertinentia ad sensus.

Cogitationes hereticorum.

Christus succedens.

Veteri sacerdotio.

Imitatio Christi.

Diuerse gradus operum.

Sollicitudo mentis.

ALLEGORIARVM

344

Succumbere.

Succumbere, est subiici & subiugari, vel vinci.

Succumbens mulier iumento. Leuit. 18. d. 28. b. est discipulus es-

Subicere se prauo doctori.

Labor intelligendi scripturas.

Continentia coacta.

Diuinitas Christi.

Labore Christi.

Impedimentum cognoscendæ veritatis.

Pudor peccati.

Cognitio obscuræ ignauia doctores.

Sancti.

Confilia Sanctorum.

Verba Christi.

Terrena bona.

Sufficere, vide sustinere.

Sufficere.

Dignitas ad su-

mendam En-

charistiam.

Sufficiencia do-

ctrina salutaris.

Moderata ex-

actio.

Inutilitas sacri-

ficiorum legis.

Doctrina, &

opera necessa-

ria ad salutem.

Sudare, est per poros corporis vi caloris humorem emittere: qui humor sudor appellatur.

Sudor vultus, in quo homo vescitur pane suo. Gen. 3. d. laborem intelligendi sacram scripturam, & alios doctrinas significat.

In sudore accingi dicitur, qui non sponte seruat continentiam Ezech. 44. c.

Sudarium, est linteum, quo sudor faciei detergitur, & nares purgantur. Dicebatur etiam sudarium quo caput mortui inuoluebatur.

Sudarium capitis Christi in monumento seorsum positum, & in uoluntum. Ioan. 20. b. est diuinitas Christi, cuius non cognoscitur initium aut finis. Vel sunt labores Christi sine culpa.

Sudarium Lazar. Ioan. 11. f. impedimentum cognoscendæ veritatis significare potest: ne videlicet periculum videat peccator in quo versatur. Designat etiam erubescientiam peccati: & quod in hac vita non cognoscimus nisi per speculum in ænigmate.

In sudario repositum habere dicitur seruus nequæ talentum. Lucæ. 19. b. quæ doctrinam præfamilias molliter & delicate viuendo enervat.

Sudes, est genus teli militaris: nempe palus igne torridus.

Sudes, quibus perforat Deus nares Behemoth. Iob. 40. c. sunt Sancti vincentes diabolum, propter lignum crucis. Vel sunt acuta Sancto-

rum consilia, quæ nares Behemoth perforant, dum sagacissimas eius infidias & vigilando circumspectiunt, & superando transigunt. Vel sunt acuta ipsius per carnem manifestatæ sapientiæ verba. Vt cum eius diuinitatem exploranti dicebat. Non in solo pane viuunt homo. Et: Non tentabis Dominum Deum tuum.

Sue, vel sua, id est, clamans, vel saluans, aut potens, seu magnificus: vir Chananeus, pater vxoris Iudæ filii Iacob. Gene. 38. a. Vt fuit pater vxoris Iudæ, quæ est synagoga, designat terrena bona data synagoga.

Sufficere, est satis esse.

Sufficiens numerus ad vascendum agnum. Exo. 12. a. est eorum qui digni sunt ad suscipiendam eucharistiam. Non posse autem sufficere, dicit indignitatem

Sufficientem panem colligere. Exod. 16. d. Est de verbo Dei sumere, quod sufficiat ad salutem: nec aliis curiosum esse.

Sufficere oblata ad constructionem tabernaculi. Exo. 36. a. admonet ad templorum opera esse suscipienda, quæ sufficiunt: & non superflua.

Non sufficit Libanus ad susciendum: nec animalia eius ad hoc locustum. Isa. 40. d. quia non illis collitur Deus nec omnia illa sufficiunt ad placandam diuinam maiestatem: sed solum sacrificium Christi.

Non sufficere oleum ad vtriusque Virgines. Mat. 25. a. designat non omnes habere sufficientem doctrinam ad alios instruendos, licet sibi sufficiat.

Vel designat in iudicio vix: vnum quæque sufficiens esse ad reddendam

OOOO 4 de se-

179. s. Len. 130

Hie. s. Ezech. 16.

Ori. s. Ezech. ho. 6.

Hie. s. Isa. 19.

179. s. Len. 9.

Gre. s. Ezech. ho. 3.

Beda. s. Exo. 21.

Hier. s. Ezech. 48.

Hie. s. Isa. 16.

Isac. s. Len. 6.

Gre. s. Ezech. ho. 12.

Ori. s. Num. ho. 22.

Gre. 15. mor. 1.

Lyra. s. Leuit. 17.

Amb. prolo. s. Luc.

Hie. s. Ezech. 44.

Gre. hom. 22.

Ruper. 14. s. Ioan.

Amb. 2. de penit. 7.

Aug. 83. q. 65.

Cyrl. s. Ioan. 23.

Hie. s. Mat. 25.

Hie. s. Iob. 40.

Gre. 33. mor. 11. 12.

Glo. ord. s. Gen. 38.

Beda. s. Exod. 12.

Glo. ord. s. Exo. 16.

Lyra. s. Exod. 36.

Glo. ord. s. Isa. 40.

Ori. s. Mat. ho. 32.

Aug. 83. q. 59. et de

verbis domini ser. 21

Beda. f. Prom. 12.

Hila. f. Mat. can. 15.

Glo. int. f. Matt. 13.

Hie. f. Ezec. 36.

Beda. f. Gen. 5.

Lyra. f. Gen. 49.

Ori. f. Matt. ho. 31.

Hie. f. Isa. 22.

Aug. f. Psal. 79.

Lyra. f. Cant. 8.

Ber. f. Cant. ser. 61.

Gre. hom. 26.

Rupe. 2. f. Deut. 16.

Hier. f. Isa. 60. 66.

Rup. 2. f. Deut. 16.

Gre. 15. mor. 8.

Gre. 11. mor. 17.

de seipso rationem. Vnusquisque enim pro se rationem reddet: nec alieno testimonio, quicquam adiuvatur apud Deum, cui secreta cordis apparent. & vix sibi quisque sufficit, ut ei testimonium perhibeat conscientia sua. Vnde & sufficiens sibi dicitur. Proue. 12. b. qui habet bona opera, quibus saluari possint: similis est fatuis virginibus. Sufficere dicitur diei malitia sua. Matt. 6. d. ut designetur tempus huius vitæ necessarium esse ad poenitentiam: ut non in vanis aut superfluis expendatur.

Suffocare.

Suffocare, est spiritum animalis respirantis recludere: ut sit obstrictis faucibus.

Suffocant diuitiæ & voluptates verbum Dei, quia importunis cogitationibus suis guttur mentis strangulant: & dum bonum desiderium intrare ad cor non sinunt, quasi aditum status vitalis necant. Mat. thæ. 13. c. March. 4. a. Luc. 8. a.

Suffocare gentem suam dicebatur ecclesia Ezec. 36. c. quia fideles filij ecclesiæ in defensionem fidei & ecclesiæ, à tyrannis occidebantur. Suffocata quæ non comeduntur, dicuntur illi, qui pereunt sine confessione. Act. 15. b.

Suffodere.

Suffodere, est subitus fodere, & excavare. Suffodientes Simeon & Leui murum. Gen. 49. a designant sacerdotes & Phariseos corpus Christi crucifigentes. Suffodiunt etiam murum, qui tollunt pudorem.

Suffodiens fur murum. Exod. 22. a est hæreticus clanculum dissipans ecclesiam: vel diabolus animam. Suffodiunt etiam corui oculum. Pro. 30. c. quum dæmones erroris tenebras in animam suffundunt.

Suffossa dicuntur peccata, quæ ex timore committuntur. Pl. 79. Peccata ex timore.

Suffulcire, vide Munire.

Sugere.

Sugere, est secum labiis extrahere: ut lac elicitur ab infantibus ex uberibus matrum. Sugere dicitur sponsus vbera matris sponsæ. Cant. 8. a. secundum quod assumpta humana carne eisdem Christus utebatur, quibus alij homines.

Sugere mel de petra, est gustare quàm suavis est Dñs. Deut. 32. b. Suxerunt etiam mel de petra, qui Redemptoris nostri facta & miracula viderunt: Oleum verò de firma petra suxerunt quando effusione sancti Spiritus post resurrectionem eius vngi meruerunt.

Sugentes lac, sunt simpliciores doctrinam accipientes, quod est paruulorum: & sugunt lac Gentium, hoc est, vbera doctorum. Isa. 60. a. c. 66. d. Ioel. 2. d. Sugentes etiam lac, fuerunt Apostoli fruente conuersione Gentium. Deut. 33. c.

Sugere dicitur caput aspidum Iob. 20. c. qui initium suggestionis occulte primò quidem paruulum, in corde libenter suscipit.

Suggerere.

Suggerere, est subministrare, suppeditare, aut in memoriã reducere. Suggesterere Pharaoni de incarceratione Ioseph. Ge. 40. c. Est prædicare principibus mundi Christum crucifixum.

Sugerit mens non carnalia, sed spūalia. Ideo loquens Iob, quæ mēs suggererit, ostendit se non carnaliter, sed spūaliter loqui quia per sensum spiritus audit, quæ per ministerium corporis profert. Iob. 13. b.

Sugge-

Tempus præterit ad poenitentiam.

Diuitiæ mentē distrāhentes.

Martyrium.

Crucifigentes Christum.

Tollentes pudorem.

Dissipans ecclesiam.

Peccata ex timore.

Christus similis alijs hominibus.

Accipere simplicem doctrinam.

Admittere suggestiones.

Predicare Christum.

Suggestens Iethro Moysi ordinem gubernandi populi. Exo. 18. d. Glo. ord. f. Exo. 18. designat seculares, aut philosophos quandoque recte consulere.

Sui.

Loquacitas hæreticorum.

Sui, id est loquens: est locus unde venit Baldad amicus Iob. & desig. Gre. 3. mor. 17. Sui, id est loquens: est locus unde venit Baldad amicus Iob. & desig. Gre. 3. mor. 17.

Sulamitis, vide Sunamitis.

Sulcus.

Corda Sanctorum.

Sulcus, est profectio terræ, vel ipsa fossa, quæ fit aratro. Sulci dici possunt corda Sanctorum. Sulci enim ex terra sunt, & tamen à terræ vocabulo distinguuntur: ita ii, qui in sancta Ecclesia mentem suam labore sanctæ meditationis excolunt, cæteris Fidelibus tanto meliores sunt, quanto per accepta semina fecundiores operum fruges reddunt. Iob. 3. 1. d.

Littera legis.

Sulci, quos confringere dicitur Iacob. Hose. 10. d. designant litteram legis, circa quam versantur Iudæi.

Sulci agri hæreticorum, dicuntur discipuli eorum. Hose. 10. a. 12. d. Hie. f. Hose. 10.

Sulphur.

Factor libidinis.

Sulphur, est materia quædam ex ardore ignis in venis terræ decocta: cuius suffitus fortis est, & grauis olfactui. Neque alia res facilius accenditur: quo apparet igneam vim magnam ei inesse.

Sulphur, fectorem libidinis & reliquorum vitiorum significare potest. Gen. 19. d. Apo. 9. d. Et quia Sodomitæ amore illicito corruptibilibus carnis exceleserant, simul incendio & fectore perierunt: quatenus in pœna sua cognoscerent, quia æternæ mortis fectore sua se delectatione tradidissent. Peccatum enim carnis dum peruersis cogitationibus: quasi quibusdā fectorebus mentem replet æterna ei incēdia præparat: dum fectore sui nebulam in mente reproba dilatat, contra eā flammis subsequentibus quasi nutrimenta subministrat. Iob. 18. c. Psal. 10.

Pœna inferni.

Ignis iudicij.

Blasphemie.

Sulphur materia ignis, pœnam inferni perpetuam adumbrat: & est ignem iudicij ad puniēdos malos. Gen. 19. d. Isa. 30. g. 34. b. Eze. 38. g.

Sulphur egrediens ex ore equitum. Apo. 9. c. blasphemie sunt hæreticorum, & persecutorum ecclesiæ.

Sumere, vide Accipere.

Summa.

Numerus electorum.

Summa, est rerum, de quibus verba fiunt, aut et numerant, collectio Summa filiorum Israel, numerum electorum designat: quorum nomina scripta sunt in libro vitæ. Exod. 30. b. Num. 1. a. 2. a. 4. a. 26. a.

Sumus, vide Altus summitas, vide Extremus.

Sumptus, vide Expendere.

Sunam, vide Sunamitis.

Fides.

Sunam, id est, captiuitas, vel mortificatio, iuxta Rupertum: ciuitas, unde erat Sunamitis puella, quæ tradita est David, & etiā mulier, quæ hospitio suscepit Eliseum. Designat autem fidem peregrinantium, quæ accepta est Deo.

Sunamitis autē interpretatur dormiens, vel mutata, aut vana dormitio, vel iteratio, aut secundario dormitionis. Vel interpretatur cocinea. Puella autem Sunamitis tradita regi David senio frigescenti, ut eū calefaceret, typus esse solet sapientiæ, quæ calet, & feruet. 3. Reg. 1. a. Sunamitis verò, quæ suscepit Eliseum hospitio. 4. Reg. 4. b. est ecclesia prius sterilis, quæ genuit vnicum filium populum fidem: & tempore famis reliquit Samariā, hoc est, Iudæā, & trāsiit ad Gentes. 4. Reg. 6. f. Sunamitis

Sapientia.

Ecclesia

Amb. de obit. Valent.
Gre. f. Cant. 6.
Ruper. f. Cant. 6.

Sunamitis, aut potius Sulamitis. Cant. 6. d. 7. a. Interpretatur pacifica, siue perfecta, aut retribuens, & designat aiam piam. Iuxta Gregoriū interpretatur captiua: & designat synagogā, quæ sub infidelitatis iugo captiua tenebatur a demonibus, quæ reuertitur ad fidem in fine seculi. De Fides patriarcharum, quam reuerti petebat sponsus.

Supellex.

Supellex, est domesticum patrisfamilias instrumentum: & res, quæ dicuntur mobiles, in obsequium domus deferuientes: ut mensa, lectus & similia.

Beda. f. Gen. 45.
Glo. ord. f. 1. a. 39.

Supellex Iacob. Gen. 31. c. 45. f. designare potest vetus testam. Et est opera, Et supellex non dimittenda, est bonum inceptum non dimittendum venientibus ad Christum. Et supellex regis. Ezech. 1. a. 39. a. designat mysteria, vel merita: quæ pereunt, quando inaniter ostentantur.

Isyc. f. Leu. 8.

Supellectilia tabernaculi, dici possunt Fideles. Exo. 30. c. Leu. 8. b. Eze. 3. d.

Supellex navis Tyri, designare potest sustentacula hæreticorum: seu rationes & auctoritates, quibus ipsi innitantur. Ezech. 27. b.

Supellex pellicea. Leuit. 13. g. vide Pellis.

Super. Supra, Desuper. Sursum, Supernus.

Superior, Supremus.

Super & supra, quantum hic attinet, locum superiorem significant: & superior dicitur, qui est in altiori loco.

Amb. de Tob. 21.
E. f. erm. 3.

Superior, mola, Christum designare potest. Deut. 24. b. Desuper autem contesta tunica Christi sapieniam diuinam in Christo designat. Ioan. 19. d.

Hie. f. Eze. 1.
Gre. f. Eze. ho. 4.

Desuper existit aquila Eze. 1. c. pp diuini verbi sublimen natiuitatem. Et quia Ioannes supra ceteros euangelistas in cognitione diuinitatis volauit: & etiam supra seipsum. Ideo dicitur Desuper ipso quatuor. Desuper extenat pennæ animalium, designant prædicationem, celestium. Ezech. 1. c.

Gre. prolo. f. 1. Reg.
E. f. Eze. ho. 9. 17.
Aug. f. P. 103.

Superiora celi, tegi dicuntur aquis. Ps. 103. quia ibi recipiuntur baptizati: & quia superiora secreta Angelis sunt nota, qui ea seruant. Vel superiora celi, sunt ipsa præcepta charitatis supereminens scripturæ: quam etiam supereminentem viam appellat Paulus, 1. Corin. 12. d. Ad idem referuntur superiora montium.

Hie. f. Eze. 41. 42.

Superiora templi, designare possunt spiritualia: & perfectiores, qui habent latitudinem cordis: sunt autem superiora humiliora, quia quanto quis maior est, tanto magis se humiliat. Ezech. 41. b. 42. a.

Gre. 21. mor. 14.

Superiorem in porta se videt, qui se melioris partis esse in iudicio æquitatis merito conspicit. Iob. 31. c.

Glo. ord. f. Exo. 28.

Superior pars tunice habens capitium. Exod. 28. c. 39. d. designat prima opera, seu primordia boni operis.

Ori. f. Leu. ho. 7.

Superiora domus. Acto. 18. b. altitudinem contemplationis significare possunt.

Hie. f. Iere. 20.

Superior porta templi, in qua opprimitur Ieremias, est iniusta potestas Pontificis. Iere. 20. a.

Quæ sursum sunt querenda esse monet Apostolus. Coloss. 3. a. sursum enim, sunt celestia, & quæ ad felicitatem pertinent.

Superare, require Vincere.

Superbia, Superbus, Superbire.

Superbia, est supergrediens elatio mentis: vñ superbus, elatus & arrogans: & superbire est elatione super alios ire. Superbia quoque, ambitio. Dan. 5. c.

Dan. 5. c. Spiritus illius obfirmatus est in superbia. Apostasia. Isa. 9. b. Habitantes Samariam in superbia. Auctoritas. Psal. 35. Non veniat mihi pes superbi. Contemptus. Deut. 17. d. Nec eleuetur cor tuum in superbia. Contumelia. 2. Paral. 25. c. Erigitur cor tuum in superbia. Diuina. Isa. 28. a. Væ coronæ superbiæ Elatio. Deu. 1. g. Tumentes superbia ascendistis in montem Iactantia. Psal. 16. Os eorum loquuntur est superbia.

Diabolus.

Amichristus.

Hæreticus.

Dolosus.

Contemptor legis.

Opulentus.

Pharisæus.

Superbia secularum, in bonū, æternæ gloriæ gaudiū designat. Isa. 60. c. Vnde & Sanctis dicitur, Isa. 61. a. In gloria eorum superbiētis. Superbus dicitur diabolus, qui uoluit esse ut Deus, & à filio Dei adorari tētauit. Superbus ē dñr Amichristus, & hæreticus. Iob. 15. c. 26. d. 35. c. 40. a. 41. d. Psal. 8. 118. 122. 139. 141. Isa. 2. c. 14. c. 51. d. Habac. 2. a. Mat. 4. a. Et superbia regis Assyriorum, est superbia diaboli. Isa. 37. f. Zac. 10. d. Et superbiē agentes contra filios Israel, sunt daemones contra fideles. Exod. 18. d. Ioc. 2. c. Et superbi, quibus Deus resistit, sunt hæretici, Iacob. 4. b. Et superbia Moab, & infidelium, est superbia hæreticorum, aut diaboli. Isa. 13. c. 16. b. Superbus ē dicitur dolosus, Prou. 2. a. Arma & gladii in uia superbi. Et legis contemptor. Iob. 40. a. respice cunctos superbos. Et opulentus. Psal. 93. Redde retributionem superbis. Et qui de terrenis gloriantur. Et pharisæi. Psal. 122. 139. 141.

Fastus mundanus.

Templum, & fiducia Iudæorum.

Superbia imperii Aegypti, designat fastum mundanum eorum, quia omnia per arrogantiam loquuntur & ecclesiasticā simplicitatem pro nihilo ducunt. Ezech. 30. b.

Templum, & fiducia Iudæorum.

Superbia Iordanis, est impetus grauiorum hostium Iere. 12. b. Vel templum Iudæorum, vel fiducia ipsorum. Zacha. 11. a.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilium.

Supercilia sunt in hominibus, quæ super oculos eminent, quasi geminis aggeribus, munimētū oculis præstantia, pilis breuioribus ornata. Ponitur sæpe supercilium pro superbia & grauitate, & etiā accipit pro rei alicuius summitate & loco eminentiori: ut supercilium montis. Supercilia rerū sublimiū cōtēplationē significare possunt. Le. 14. a. Supercilia in angelis, statum illum significare possunt, quo diuinæ speculationis sensus atque intelligentias cautissimè seruant.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare.

Supererogare est ultra debitum aliquid dare: ut supererogat, qui cōsilia seruat: & Paulus qui manibus laborabat supererogabat: sic ponitur. Luc. 10. f.

Super esse. Vide reliquie. Superexollere. vide altum.

Superexultare.

Superexultare, est super aliud exultare. Et super exultat misericordia iudicio: quia plures per misericordiam corriguntur. Iacob. 2.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies dicitur à Mathematicis longitudo, & latitudo sine profunditate: & dicitur superficies superior cuiusque rei facies. Superficies abyssi, quæ constringitur, designat diuina iudicia, quæ occultantur. Iob. 38. c. Potest et significare transfigurationem diaboli in angelum lucis, sub qua occultat nequitiam suam fraudum.

Superficies terræ, voluntatem hominis aut intellectum, qui inspirationibus irrigat, significare potest. Gen. 2. a. Et superficies abyssi, est conscientia, uel mens. Iob. 38. c. Superficies est terræ initium operis significare potest. Exod. 10. a. 16. c.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

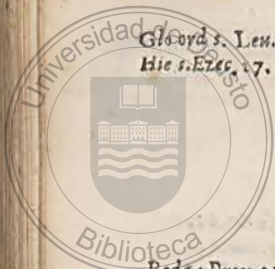
Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Superficies.

Glo. ord. s. Leu. 14.
Hie s. Ezech. 27.

Superficies vestimentum, in quo est lepra virtutes apparetes signifi-
care potest. Leuit. 13. g.

Superficies reliqua domus leprosa. Leui. 14. c. doctrinam syncera
doctoris significare potest.

In superficie dicitur posuisse semen aquila. Ezech. 17. b. vt designa-
retur non multum firmandum esse regnum Iudaeorum.

Superfluum Superuacuum.

Superfluum & superuacuum est quod minimè est necessarium: &
superflui de uulgo, transferri dicuntur in Babylonem. Iere. 39. c.

Supergredi.

Supergredi, est superambulare, & superare.

Supergressa est mulier fortis vniuersas filias in congregandis
diuitiis. Pro. 31. d. quia Ecclesia Catholica in bonis operibus supe-
rat ecclesias haereticorum.

Ori. s. Psal. 37. ho. 1.

Arno. s. Psalm. 37.

Supergressa dicuntur iniquitates caput. Psal. 37. quando mens co-
funditur le peccator: vel quando iniquitates tollunt à nobis Christu.

Superhumale, Ephod.

Superhumale erat vestis genus tangens humeros Pontificis: q
Hebraice dicitur Ephod. Grece autem Epomis: & ephod bad erat vestis li-
nea inferiorum etiam sacerdotum.

Rup. s. Exod. 23.

Ephod lineum, quo accinctus erat Dauid. 2. Regum. 6. c. humani-
tate Christi designat, cum oibus laboribus, quos pro nobis suscepit.

Superhumale in pontifice Christo: obedientia charitatis est, qua
idem Christus filius Dei portandis, imo tollendis peccatis nostris, su-
humeros suos supposuit: & cum illis in crucem ascendit.

Clem. Alex. s. stro.

Ori. s. Exo. ho. 9. 13.

O. s. Leu. ho. 6.

Hiero s. Hose. 3. &

de veste sacer.

Iys. s. Leu. 8.

Gre. s. 1. Reg. 2.

Geor. uenet. can. 2.

ton. 3. cap. 6.

Gre. 2. pasto

Superhumale significare potest onus euangelicum laborum &
bonorum operum. Fit prius superhumale, quam rationale: quia prius
debent cognosci bona opera sacerdotis: & quia per opera deuenien-
dum est ad sapietiam. Superhumale autem cum rationali, designat
opera cum ratione facta. Exo. 25. a. 28. b. Leu. 8. a. Hose. 3. b.

Superhumale praeterea designat puriorem vitam sacerdotum no-
ui testamenti: in quibus lucet castitas, quae in veteribus non erat.

Reg. 2. f. 14. a. Erat quatuor. coloribus contextum: vt iā elementis istis
alterabilibus cum sui elementatis ad animalem partem dimissis, ad me-
liora elementa caelestia, atque diuina erigat animum.

Superhumale item designat sopportationem infirmitatum sub Hemispheria
ditorum, & virtutem vtriusque fortunae quaerendam: ut inter prospe-
ra & aduersa sacerdos sit fortis. Ideo vtrumque humerum protege-
bat Exo. 35. a. 39. a. Leu. 8. a.

Hie. de veste sacer.

In epist. Epistolare

off.

Geor. uenet. cant. 2.

ton. 3. cap. 5.

Superhumale cum duobus lapidibus, significat duo mundi he-
mispheria: & ipsum coelum: aut designat hemispherium superius, cu
duobus magnis luminatibus.

Superliminare, vide Limen.

Superponere.

Superponere, est super aliud ponere.

Superponebant principes digitum ori suo. Job. 29. b. quando
in aduentu Christi Philosophi cesserunt veritati.

Hie s. Job. 29.

Gre. 15. mor. 18. &

19. mor. 14.

Superponunt etiam principes digitum ori suo. Job. 21. a. qñ heretici
falsis querelis non ratione vocis se reprimi: sed virtutis manu
ab ecclesia mentiuntur. Sed iidem rectè digitum ori superponunt,
quando per discretionem linguam refrenant: ne per hoc, quod lo-
quuntur, in stultitiae culpam dilabantur.

Superstes

Doctrina syn-
cera.

Humanitas
Christi.

Obedientia Chri-
sti.

Onus euangeli-
cum

Bona opera sa-
cerdotis.

Puritas noui
sacerdotii.

Tolerantia pra-
latorum.

Discreta fren-
tio linguae.

Christus viues

Superstes.

Superstes dicitur, qui reliquis mortuis, quasi solus viuus superstat. Glo. ord. s. Gen. 46.
Superstes Ioseph. Gen. 46. d. designant Christum viuentem & re-
gnantem, cessante synagoga.

Supernacuum, vide superfluum.

Supervenire.

Lex noua.

Supervenire, est quasi inopinatò venire, aut sup vel post alios venire.

Philosophi.

Supervenientia noua. Leu. 26. b. designant legem euangelicam ve-
nientem supra veterem.

Supervenientes pastores ad impediendam aquam, sunt Philoso-
phi Gentilium impediendes veritatis communicationem. Exod. 2. c.

Supervenient dicitur, qui additur haereticis. Isa. 13. c.

Punitio malo-
rum.

Superveniet malis iteritus: quia inopinatò illis eveniet. 1. Thess. 5. a.
Et supervenit impiis inundatio. Job. 21. b. quando dolorum fructus
ex aliqua aduersitate patiuntur.

Supinus.

Gentes.

Supinus est, qui iacet, ventrem in coelum verso.

Supini colles, ubi aperit Deus flumina. Isa. 41. a. dici possunt Ge-
tes superbae, quibus conuersis tradita sunt fluentia doctrinae & gra-
tia.

Supplere, supplementum.

Nova vita.

Supplere est aequare, seu addere, ubi quippiam deerat: & supplemen-
tum est, quod additur: vt supplementum novum additum vesti-
mento veteri, est nova vita. Mar. 2. c.

Credentes

ex Gentibus.

Supplex est, qui flexis genibus aliquid precatur. Supplicare autem;
est humiliter precari.

Supplices Dei, qui erant ultra flumina Aethiopiae, sunt credentes
ex Gentibus. Sopho. 3. b.

Supplex, supplicare.

Supplices Dei, qui erant ultra flumina Aethiopiae, sunt credentes
ex Gentibus. Sopho. 3. b.

Supplicium, vide Pana.

Supponere.

Servans Deus.

Applicatio me-
ris ad Deum.

Supponere, est sub alio ponere.

Supponere dicitur dominus manum. Psalm. 36. quando defen-
dit, & à gravi lapsu servat.

Supponens Iacob lapidem capiti suo. Gen. 28. c. designavit appli-
cationem mentis ad Verbum Dei. Vel applicationem Christi ad su-
stentandum principatum Christianum. Vel designat reclinationem
conscientiae in Christum, in quo requiescat.

Supponere humerum ad portandum. Gen. 49. c. est subicere se man-
datis Dei, & exponere se laboribus, propter vitam aeternam. Suppo-
suit etiam Christus humerum, quando obediens patri crucem baiula
uit, in qua crucifixus est.

Subijci labori-
bus.

Tradi spiritum
sanctum.

Supponere ignem lignis. Leu. 1. d. 3. b. est tradi Spiritum sanctum,
ad doctrinam.

Supponere dicuntur stateras dolosas avari, & haeretici Amos. 8. b.

Supportare, vide Ferre. Supputare, vide Numerare.

Peregrinatio
huius vitae.

Sur, id est, marus, aut bos, vel aspicies, seu angustia sic dicitur Syria & Et
solitudo inter Aegyptum & Arabiam: & pars Arabiae iuxta mare ru-
brum, & vñ idem cum Echan, inter Rhinocoruram & Hieropoliten,
inter quod desertum & Cades peregrinatus est Abraham. Gē. 20. a. 1. Reg.
15. b. Vt autem interpretatur angustia, figura est huius peregrinationis.

Sur

Fauens, vel puniens.

Natiuitas eterna Christi.

Passio Christi.

Resurrectio.

Ascensio.

Iudicium Christi.

Defendens Christus ecclesias.

Humilitas Christi.

Patientia Christi.

Intercessio Christi.

Discessus a legibus obscuritate.

Fides Christi.

Imperium Christi.

Respectu.

Fauens, vel puniens.

Natiuitas eterna Christi.

Passio Christi.

Resurrectio.

Ascensio.

Iudicium Christi.

Defendens Christus ecclesias.

Humilitas Christi.

paret, aut eius sentitur auxilium. Ps. 34. Isa. 2. Et exurgit in ira, ad puniendum: Et in præcepto, quod mandauit, hoc est, ad vindictam præceptorum contra transgressores. Ps. 7. Et confurgit in gladio, quum castigat Amos. 7. b. & confurgit contra domum pessimorum, hoc est, contra Iudæos, & hæreticos. Isa. 3. 1. a. 3. b. Surgit et ad bñficiendū Zac. 2. d. & confurgit manē ad nos admonendos, quia tunc melius possumus audire. Ier. 7. c. 1. b. Et dñr cōfurgere de nocte: ut eius erga nos ostendat sollicitudo. Ier. 29. d. Iob. 3. 1. b. Surgere et dñr Deus ad delendas malas cogitationes. Isa. 14. c. Surgit lumen Dei sup aliquē. Iob. 25. a. qñ grā pueniēs venit in mētē alicuius, ad ei⁹ tenebras expellēdas. Surgere dñr ab Oriēte iustitia, fm q̄ Christus oritur à luce æterna. Isa. 46. d. Vbi in nostra translatione dicitur, vocans ab Oriēte iustū. Exurgere dñr Deus in ira, qñ in passione Christi vindicauit pēta nostra, vel et in resurrectione, quū præualuit Christus in principes hui⁹ mūdi Ps. 3. 7. 1. 2. 68. 1. 3. 8. Isa. 51. d. Et dñr Christus surrexisset diluculo, ob spem nostræ resurrectionis. Ps. 56. Confurgens etiam manipulus Ioseph, resurrectionem Christi indicauit. Gen. 37. b. Idē designat surgens aurora. Iob. 3. b. Surgens etiā Moses designauit Christū resurgente à mortuis. Exo. 2. c. 24. c. Confurgens adolescens secundus pro rege stulto, est Christus regnans expulso diabolo. Eccle. 4. d. Surrexit Christus in requiē suā, & arca sãctificationis eius qñ post resurrectionem cum corpore glorioso ascendit in cœlū: cū quo etiam resurrectura est ecclesia. Ps. 131. Surrexit etiam in Christo psalterium & cithara, quando resurrexit caro eius, quæ psalteriū fuit, ut operabatur miracula, & cithara, ut patiebatur humana. Ps. 56. Surgens Iob post mortem filiorum Iob. 1. designat Christum in vltima resurrectione venientem ad districte iudicandum. Surgit mane sponfus ad vt ad vineas. Cant. 7. d. quia post resurrectionē suā in gloria patris sedens, ecclesias, quas cōstruit et defendit. Exurgit Deus in præcepto, quod mandauit. Ps. 7. quando humilitatē p̄cipiēs humilis apparuit, & prior impleuit, qd p̄cepit Surgēs quoque Iob, ad tolerantia videlicet patientia. Iob. 1. d. designauit Christū surgēte ad dādā pacē ecclesiæ p humilitatē & patientia & ad vindicandū in p̄secutores. Cōfurgēs et Iob diluculo ad offerēda holocausta p filiis. Iob. 1. b. Est Chrs q̄ p hoc, q̄ p nobis intercessiōis suę petitiō nō obtulit, disculsa erroris nocte humanæ mētis tenebras illustrauit. Surgens Moses de nocte. Exo. 3. 4. a. designauit discessum à legis obscuritate. Et surgens Agar, est lex discedens à carnali sensu. Gen. 21. c. Exo. 1. c. 24. c. Surgens etiam Abraham de nocte, designauit Deū dereliquentem legem in tenebris apud Iudæos Gen. 22. a. Confurgit vesper sup filios terræ Iob. 38. d. quando passio Christi & resurrectio creditur à gentibus. Vel ē diuerso, quando Antichristus suscipit imperium in malos. Surgere iubetur, vel q̄ sedet, uel q̄ dormit, uel q̄ mortuus est Mich. 6. a. Confurgimus aut diluculo, quum compunctionis luce p̄fusi, humanitatis nræ noctem deserimus & ad veri luminis radios mētis oculis aperimus. Iob. 1. a. Surgit aut q̄ pri⁹ iacebat p̄ctō qñ trāsit ad penitentiā Exo. 2. 1. b. Sic surrexit p̄digas, q̄ iacebat in uitis. Luc. 15. d. Isa. 3. 1. c. Sic et surrexit paralyticus post remissū p̄ctū nēpe ad benē operādū: & socrus Simonis. Math. 8. b. 9. a. Ioan. 5. b. Surgere aut à peccato ad benē operādū non valet quispiam per seipsum. Ima. 1. 4. c. Confurgere ab ebrietate hortatur Deus Hierusa-

Glo. int. f. 1. a. 1. 4.

Gre. 17. mor. 8.

Ori. f. 1. a. ho. 5.

Bast. f. Ps. 7.

Arno. f. Ps. 16. 67.

Hil. f. Ps. 56.

Hie f. Eccl. ten. 4.

Ps. 131.

Aug. f. Ps. 131. 56.

Gre. 2. mor. 29.

Gre. f. Cant. 7.

Aug. f. Ps. 7.

Hie f. Iob. 1.

Gre. 1. mor. 22.

Glo. int. f. Exo. 2.

Lyra. f. Gen. 22.

Gre. 29. mor. 30.

Hie. f. Mic. 6.

Gre. 1. mor. 35.

Hie. epist. beatitudi.

Ps. 14. 51.

Hil. f. Mat. Cano. 8.

Amb. de viduis.

Aug. f. Ioan. trac. 17.

lem,

Philo. de profugis.

Gre. f. Gen. 35.

Bibli. Gre. f. Reg. 15.

Glo. ord. f. Deut. 28.

Lyra. f. Iudi. 15.

Brda. f. Exo. 5.

Hie. f. 1. a. 43.

Ori. f. Mat. ho. 4.

Hie. f. 1. a. 29. 35.

Bast. f. Psalm. 37.

Aug. 1. q. in Enā. 19.

Isych. f. Leui. 19.

Glo. ord. f. Ps. 58.

Hie. f. Psal. 58.

Aug. f. Psal. 34.

Sur, vt interpretatur murus, uel directo, designat viam virtutis munitam & rectam Gen. 20. a.

Vt etiam interpretatur murus, designat vanam spem populi Iudæi: cui commiscendo se Gentibus, euasisse manum Domini, & à lege Populi Iudæi eius tutum se esse arbitrabatur. Gen. 20. a.

Sur, vt interpretatur angustia, vsque ad quā percutitur Amalec. 1. Reg. 15. b. designat eos, qui cum dolore trahuntur ad amorem pudiciæ, quia in fectore libidinis vitā finire proposuerant. In angustia enim sunt, qui capti iam malæ consuetudinis laqueo constingunt. Est autē è regione Aegypti, quia ab his tenebris venit ad exteriores.

Sura.

Sura, est posterior pars cruris carnosa, quæ tantum inest homini. Sura designare possunt extrema opera, sicut & genua, quum dñr Deut. 28. d. Percutiat te Dñs vlcere pessimo in genibus & in furis.

Suram femori imponere, signum stuporis esse solebat. Iudi. 15. b. Ita vt stupentes suram femori imponere.

Surdus.

Surdus est, qui sensu auditus priuatus est.

Surdus quem fabricauit Deus. Exo. 4. c. est populus Iudæicus, q̄ legem habens non audiuit. Surdus etiam erat populus Israel: qui Christum eiusque nuncios audire noluit. Et dicitur surdus habens aures. Isa. 35. b. 42. d. 43. b. Psal. 57.

Surdi sunt, qui ad salutarium verborum susceptionem nō sunt parati: nec ad ea, q̄ promittunt suscipienda & qui scripturarū verba audire nō possunt: qui etiam surdæ aspides dicuntur Psal. 37. 57. Matt. 15. c. Surdi et erant gēteiles & sunt nō intelligētes. Exodi. 4. c. Isa. 29. f. 35. b. Surdi etiam sunt, qui licet intelligant, non tamen obtemperant imperantibus. Mat. 15. c. Ideo surdi sunt inobedientes. Leui. 19. c.

Surdus interdum dicitur fingens non audire. Psal. 37. Ego autem tanquam surdus non audiebam.

Surgere, Exurgere, Confurgere, Assurgere.

Insurgere, Resurgere.

Surgere, est iacentē aut sedēte erigere: aut in inferioribus existentē in superiora ascendere. Est et discedere. Gene. 13. d. Surge, & perabula terrā. Disponere. Gene. 31. c. Surrexit itaq; Iacob. Excitari. Exo. 12. e. Surrexit itaq; Pharao nocte. Insurgere. Num. 16. a. 26. b. Surrexerunt cōtra Moysen. Naci. Mat. 11. b. Nō surrexit inter natos mulierū. Resurgere. 4. Reg. 4. c. Non surrexit puer. Succedere. Exo. 1. b. Surrexit interea rex nou⁹. Exurgere aut, est erigi. Acto. 26. d. Exurge, & sta supra pedes. Euigilare. Baru. 5. b. Exurge Hierusalē, & sta Institui. Ps. 77. Filii qui nascentur & exurgēt. Insurgere. Ps. 123. Cū exurgerēt hoīes in nos. Iuare. Ps. 58. Exurge in occursum meū. Resurgere. Ps. 11. Nūc exurgā dici Dñs. Vindicare. Psal. 7. Exurge Dñe in ira tua. Resurgere aut est erigi quod lapsum erat: quod præcipue dicitur, quando mortui reducunt ad vitam. Datur aut resurgere ad gloriā. Psal. 1. Nō resurgunt impij in iudicio Ad gratiam. Pro. 24. b. Septies in die cadet iustus, & resurget. Ad statū Iob. 14. b. Sic homo, quum dormierit, nō resurget.

Surgere attribuitur Deo metaphoricis, & exurgit Deus pater in occursum filii, quum ei fauit in tribulationibus: & æqualem sibi ostēdit. Psal. 58. Surgit etiam in occursum Christi, quando respondit: Et clarificauit: & iterum clarificabo.

Exurgit etiam Deus, quū nos excitatur: & quū innotescit, & apparet,

Fauens Deus pater filio. Innotescens Deus.

Thre. 1.
Hie / Nabum. 1.

Gre. 20. mor. 20.

Gre. 8. mor. 32.

Gre. 15. mor. 15.

Chry. f. Gen. ho. 16.

Ori. s. Ps. 32. ho. 1.

Cle. Alex. ad hor. ad

gentes.

Amb. f. Luc. 8. 15.

Ilyc. f. Leu. 11.

Lafla. lib. 4. ca. 17.

Tert. de cibis indai

ci.

Rup. 7. l. Mat.

Hie. f. Mat. 7.

Hil. f. Mat. cano. 8.

Gre. 31. mor. 2.

Hie. epif. Beati iudi

Ber. f. de. 8. Bene.

M V S Y L V D A I I A

Surgere non posse de manu, in quam dat Deus, est non liberati a poenis inferni. Thre. 1. c. Non confurgit duplex tribulatio, hoc est, non vindicat Deus bis idem peccatum. Nahum. 1. c. Deus autem, ut omnium rerum, ita & suppliciorum scit mensuras: & non praevenerit sententia iudicis: nec illi peccatorem exercende dehinc vindictae auferitur potestas: & magni peccatum magnis, aut diuturnis elaiur cruciatibus. Si quis autem punitus sit, ut ille in lege, qui Israeliticis maledixerat, & qui in sabbato liquo collegerat, tales postea non puniuntur: quid culpa levis praesentis supplicio compensata sit.

Surgunt calamitates ad dexteram Orientis. Iob. 30. b. qn qd ab aliquibus quasi fidelibus tentationem cruciamentorum patitur: quia ij, qui sub Christi nomine militant, Christi in ecclesia nomen impugnant. Non confurgit domus hypocrisis, quando eam fulcit. Iob. 8. c. quia p omne, quod iuxta praeccepta ecclesia agere potuit, a terra nunquam animam levavit. Iure igitur in iudicio nequaquam ad praemium retributionis erigitur, qui per hoc, quod nunc exhibet, in appetitu temporalis gloriae iacet.

Confurget terra aduersus hypocritam. Iob. 20. d. quia etiam peccatores ipsum accusabunt in iudicio.

Sus, Porcus.

Sus, seu porcus, est animal notum: estque quidam domesticus, quidam siluestris: solerque in luto volutari, & rostro terram fodere. Computatur in lege inter immunda animalia: unde eius esus interdictus erat Iudeis, quia diuidit vngulam, sed non ruminat. Leu. 11. a.

Sus diuidens vngulam, sed non ruminans, & in luto se inuoluens, libidinis vitia significat contra temperantiam: & homines uoluptatibus deditos: qui ut sues cano delectantur potiusquam aqua munda. Et generaliter peccatores non sentientes sceleris peccatorum, & proci nos mores habentes. Non ruminat: quia non opere complent legem, quam distinguunt. Matt. 7. a. Luc. 8. c. 15. c. Interdixit autem lex, ne porcina carne vterentur: hoc est, ne uitam porcorum imitarentur: qui ad solam mortem & interitum pinguescunt, ne ventri ac uoluptatibus seruientes, ad faciendam iustitiam inutiles essent: ac morte afficerentur. Item ne se foedis libidinibus immergerent, sicut sus, quae se in gurgitat coeno vel terrenis seruiat simulacris, ac se luto inqnet, & c. Ila. 65. a. 66. c.

Grex porcorum, in quos ingressi sunt demones. Mat. 8. d. sunt Iudaei post passionem Christi, q se precipitauerunt in mare seditionis, & perierunt. Porci sunt etiam, qui necdum Euangelio crediderunt, sed in luto ineredulitatis vitii q; versantur. Mat. 7. a. Et haeretici diuidentes vngulam cognitionis Dei, non tamen ruminando eam disponentes. Pro. 11. c.

Porci praeterea sunt demones, qui uitiorum turpitudinibus pascuntur. Luc. 15. c. Ideo in sacrificiis prohibet hoc animal offerri, quod spiritus immundos spurcosque designat.

Porci etiam designant ipsos sensus, qui volutabro luti & spurcitijs oblectantur. Mat. 8. d. Mar. 5. b. Luc. 8. c. 15. c.

Susanna.

Susanna, id est, lilium, vel rosa, aut lxtitia, vxor Ioacim in captiuitate Babylonica in quam senes dixerunt falsum testimonium, quae nuda Dei liberata est per Danielcm, dans miru castitatis & fidei exemplum. Dani. 13. a. Est & alia, quae Christum sequebatur. Luc. 8. a.

Suscitare, vide Enigilare, & Resurgere.

Suspi-

ALLEGORIARVM

350

Suspirari, Suspicari.

Suspicari, est quum quis timore quodam videretur id aspicere, de quo, subditur, quasi leuiter opinari: unde suspicio, quae est suspicandij actus.

Suspicari montes coagulatos, est plurimam deorum esse putare, vel haereticos ad mirari. Pl. 67. c.

Suspicatur opprobrium, qui adhuc erubescit de peccato. Pl. 118. c.

Suspirari in iudicijs, est impiorum, quia qui semper dolos agit, simpliciter erga se agi non existimat. Iob. 15. c.

Suspirare.

Suspirare, est spiritum ab imo pectore trahere, quod solitudinis, aut doloris, est argumentum.

Dolor ante con-

templationem.

Suspirat antequam comedat, qui prius gemitibus tribulationis afficitur: & postmodum contemplationis refectione satiatur. Suspirat autem, qui comedit quia quos veritatis amor afficit, etiam refectione contemplationis pascit. Iob. 3. d. Sic suspirans comedeat Propheta, qui diceret. Pl. 41. fuerunt mihi lacrimae: mea panes.

Sustentare, Sustinere, Tolerare, Sufferre.

Sustentare, est sepe aut continue sustinere & manu tenere, & alere, & reficere. Sustinere autem interdum est audire. Iob. 21. a. Sustinere me, & ego loquar. Capere Gen. 36. a. Nec sustinebat eos terra peregrinationis. Consistere. Dani. 11. c. Brachia austri non sustinebunt. Expectare. Tob. 11. c. Sustinuit quasi dimidiam horam. Petre. Exo. 18. c. Solus illud non poteris sustinere. Pati. Leu. 15. b. qui huiusmodi sustinet passionem. Regere. Deut. 1. b. Non possum solus sustinere vos. Separare. Mat. 8. a. Iam triduo sustinent me. Tolerare. Ila. 51. d. Et brachium meum sustinebunt.

Patientia Dei.

Expectans Christi

us credulorum.

Obtemperare

preceptis.

Patientem esse

Sustinuit Deus peccata Iudeorum, usque ad necem filij sui, expectans eorum conuersionem. Ila. 1. d.

Sustinuit Christus opprobrium propter Patrem. Pl. 68. Hoc est, ut obediret Patri. Et instituit, qui simul contristeretur, quia expectauit credituros.

Sustinent Dominum, qui eius obtemperat praecceptis, & q patientes sunt in aduersis. Pl. 36. Ila. 25. d. Dominus est sustinere praeccepta Dei. Exo. 18. c. Sustinent et Dominum, qui portant onera proximorum per legem charitatis. Pl. 29. Sustinere etiam Dominum in semina iudiciorum eius. Ila. 26. b. est sustinere patienter labores praecceptorum eius, & tribulationum. Sustinet in sulca brachium Domini. Ila. 51. b. quando gentes suscipiunt legem Christi non sustinuerunt autem Iudaei Christum facientem mirabilia, vel per timorem, vel per odium. Ila. 64. a.

Sustinentes turbam Christum triduo. Mat. 15. d. sunt Gentiles venientes ad baptismum cum fide filij Dei, & passionis, & resurrectionis, aut ieiunantes triduo passionis. Vel turbam triduo Dominum sustinet, quoniam multitudo fidelium peccata, quae perpetravit, per poenitentiam declinans ad Deum se in opere, loquutione, atque cogitatione conuertit.

Conuersio Gen-

tilium.

Patientia.

Sustinentes Aaron & Hur manus Moysi. Exo. 17. d. designant Christum per gratiam Spiritus sancti facientem legem leuem. Vel designant rationem & lucem veritatis firmantes opera sapientis. Designat etiam sacerdotium nouae legis cum gratia Spiritus sancti, eleuas legem ad sensus spirituales.

Sustentans Ioseph Aegyptios vno anno pro commutatione pecorum. P P P P P 2 Gen. 47.

Arno. & Hil. f. Ps.

Amb. f. Ps. 118. ser. 9.

Gre. 12. mor. 19.

Gre. 5. mor. 4.

Glo. int. f. Ila. 1.

Hila. s. Ps. 68.

Lyra. s. Ps. 68.

Ori. s. Ps. 36. ho. 2.

Aug. & Greg. s. Ps.

139.

Hie. s. Ila. 64.

Hil. s. Mat. can. 15.

Gre. s. Eze. ho. 21.

Beda. s. Exo. 17.

Phil. 2. de allego.

Gre. Nyffe. de vita.

Mosis.

Hie. 1. 1. 1.

Hie. 1. 1. 1.

Hie. 1. 1. 1.

Glo. int. 1. 1. 1.

Hie. 1. 1. 1.

Glo. int. 1. 1. 1.

Hie. 1. 1. 1.

Glo. ord. 1. 1. 1.

Gre. 1. 1. 1.

Glo. int. 1. 1. 1.

Hie. 1. 1. 1.

Hie. 1. 1. 1.

Hie. 1. 1. 1.

Hie. 1. 1. 1.

Hie. 1. 1. 1.

Hie. 1. 1. 1.

Hie. 1. 1. 1.

Hie. 1. 1. 1.

Hie. 1. 1. 1.

Hie. 1. 1. 1.

Hie. 1. 1. 1.

Hie. 1. 1. 1.

Hie. 1. 1. 1.

Gen 47. d. designat Christum sustentantē eos, qui subijciunt, aut relin-
quunt appetitus. Sustentans etiam candelabrum luminaria, est Chri-
stus sustentans fideles. Exo. 3. 5. a. Sustentare autem verbo lassum in-
via Domini, est Christi, qui sustentat docendo, & inus laborando.
Isa. 50. b. Lassitudo autem corporis, ut aiunt medici, morbi imminen-
tis animæ verò lassitudo defectionis prælagium, est.
Sustinentes Hierusalem erant Prophete & Apostoli: unde post Prophetæ &
vltimam destructionem non est qui sustentet eam, quia relicta est ab
Apostolis & Prophetis. Isa. 51. f.
Sustinens solus Moses negocium regimini populi. Exo. 18. c. Conatus vltra
designat conantem vltra vires.
Sustinere dicuntur confusionem gentium fideles: quando ab eis
persecutionem patiuntur. Eze. 3. 6. b.
Non posse sustinere Deum, aut iniquitates dñi, qui opprimunt a Deo
puniente. Ier. 49. d. 50. g. Quis sustinebit me nemo potest mihi resistere.
Nemo et poterit sustinere die dñi: quia nemo est, qui non Deo pbeat in se
materiā trucidandi. Ier. 2. c. Sustinere quoque ante faciē frigoris dñi, qui susti-
net vim tribulationis, & virtutis, & oblationis. Ps. 147. 10. b. 2. c. 6. d.
Sustinere dicitur opprobrium adolescentiæ: qui erubescit de pecca-
tis adolescentiæ. Ier. 13. 1. d.
Non sustinens ferre Ieremias silentium prædicationis verbi Dei.
Ier. 20. c. celum boni prædicatōis indicat.
Sustinere passionem feminis. Leu. 15. b. est habere vitium loquaci-
tatis: & docendi errores.
Sustentare brachium Dei dicuntur qui de sensu suo alta sapientes,
esse humiliter Dei adiutores nolunt: quia dum se Deo viles esse
æstimant, a fructu se utilitatis alienant: unde ex hac sustentatione re-
prehenduntur. Iob. 26. a.
Sustollere, vide Auspice.
Suffragere, Suffragere, vide Murmurare.
Sycomoros.
SYCOMORUS, est arbor mediam inter morum & ficum similitudinē
habens, quæ & sycaminus dicitur de qua Hieronymus. Quidam ita edi-
ferunt, ut sycamina velint appellari genus arborum, quæ Palestinæ
nascuntur in campestribus: & agrestes afferunt figas, quæ si non velli-
centur, amarissimas cariculas faciunt, & a culicibus corrumpuntur.
Nobis autem (quia solitudo, in qua morabatur Amos, nullam huius-
modi gignit arborem) magis videtur rubos dicere, qui afferunt mo-
ra, ac pastorum famem & penuriam consolantur. Amos. 7. d. Verum
illa, in quam ascendit Zachæus, arbor erat, non rubus.
SYCOMORUS, in quam ascendit Zachæus. Luc. 19. a. vanitatem Iuda-
rum calcantem a fidelibus significare potest: & peccata: quæ calcavit
Zachæus ad Christum conuersus. Designat etiam legem veterem, su-
pra quam ascendit Zachæus, ut videret Christum. Nathanæ vero sub
arbore erat, in qua non videbat ipse Christum, sed visus est a Chri-
sto. Ioann. 1. f. designat etiam Christi crucem: quæ a mundanis stulti-
tia reputatur, & tamen ascendentes in eam humiles vident Christum.
Admonet etiam quod qui vult videre diuinam sapientiam, debet de-
specta turba mundana, ascendere ad hoc, ut sultus fiat mundo.
SYCOMOROS, hoc est, leuem & fragilem appellant hæretici doctri-
nam ecclesiæ. Isa. 9. b.
Sylux, vide Nemus.
Symbolum.

Symbolum.

Symbolum, signum dici potest, & collatio: unde & symbolum pro-
pnea accipitur, in qua comparanda plures aliquid contulerunt.
Prou. 23. c. Dantes Symbola consumuntur: ubi potest sumi pro mul-
torum colloquio detractio.
Detrahitio.

Symphonia.

Symphonia, est vocum consonantia, & musicus concentus, qui &
harmonia dicitur.

Symphonia, quam audiuit frater senior. Luc. 15. f. concordiam cha-
ritatis & virtutum significare potest: & etiam eos, qui in laudibus Dei
sunt concordēs.

Synagoga.

SYNAGOGA, est coadunatio & congregatio: & quandoque ponitur pro
loco ubi congregantur: interdum pro ipsis congregatis.

Synagoga sæpe ponitur pro populo Iudaico. Exo. 34. g. Ps. 81. 8. f.
Nam ecclesia potius est conuocatio, quæ est hominum, quàm congrega-
tio, quæ etiam est pecorum.

Synagoga populorum circundans Christum, est vnitas fidelium in
ecclesia. Pl. 7. Item Synagoga deorum. Ps. 81.

Syncerus, vide Integer.

Syria, Syrus.

SYRIA Hebraicè dicitur Aram: & interpretatur excelsa, vel sublimis,
aut decipiens, vel maledictio eorum. Est prouincia latissima mul-
tas continens prouincias: sed peculiariter Aram, est Armenia & Meso-
potamia.

Syria Gentilitatem significare solet. 4. Reg. 5. a. Pl. 59. Isa. 17. a. Ho-
se. 12. d. Luc. 2. a.

Syria etiam & Syrus secundum quod interpretatur sublimis, signi-
ficare potest excelsos & sublimes virtutibus, qui prius erant infirmi.

Amos. 9. c.

Syria, ut interpretatur sublimis, superbiam hæreticorum, & scien-
tiam secularem, & sapientiam Philosophorum, qui opprobrio habet
ecclesiam, significare potest. Isa. 7. a. 9. b. Eze. 16. g. Amos. 1. c. Et Syrus,
est negociator Tyri: quia ibi superbi habent locum. Eze. 27. c. Et Sy-
rus persequens Iacob, est mundus persequens bonos: Deut. 26. b.

Amos. 1. 1.

Rup. 2. f. Dent. 2.

Tabael.

Abel, id est bonus Deus: nomen viri. Isa. 7. b. 1. Esdr.

4. b. Potest sumi apud Isaiam pro idolo, aut Deo, cuius
idolum colebatur.

Tabernaculum, Tentorium, Pelles, Papilio.

TABERNACULUM, est lectum castrense, quod huc illuc
que transfertur: quod & tentorium dicitur: & interdum
pelles, quia ex pellibus fiebant. Dicitur etiam papilio. Porro tabernacu-
lum interdum dicitur ciuitas. 3. Regum. 12. d. Vade in tabernacula
tua Israel. Domus. Gen. 18. a. Festinauit Abraham in tabernaculum.
Familia. Iosu. 22. a. Itē in tabernacula vestra. Protectio. Ps. 17. In circui-
tu eius, tabernaculum eius. Sepulcrum. Iob. 18. c. Habitant in taberna-
culo illius socii eius, qui non est.

sepulcrum

PPPpp 3 Taber

Arns. Ps. 18.

Basi. Ps. 45.

Phil. de congr. &c.

Ber. s. Can. ferm. 53.

Cyri. 4. s. Ioan. 28.

Geor. vne. Can. 2.

ton. 7. cap. 12.

Gre. Nyffe. de vita.

Moses.

Hie. s. Isa. 33.

Tho. 1. 2. q. 102. ar.

4.

Ori. s. Leui. ho. 1. &c.

s. Nu. ho. 17.

Aug. s. Ps. 83.

Iys. s. Leui. 14. 8.

Hila. s. Ps. 131.

Amb. de Isaac. 4.

Geor. vne. Cant. 1.

ton. 4. cap. 32.

Beru. s. Cant. ser. 27.

Tabernaculū Dei, quāq; dī Christus: aut sapientia diuina: aut humanitas Christi: seu corpus eius. Ps. 18. 45. Et tabernaculum foederis in medio tribuum Israel, & in medio terræ erectū, designat Chrm: qui nascens, docens, apparens, moriensq; medium tenet: & et regnans in media domo Iacob, verus Israel, id est, hāres, aut princeps Dei sedet. Ad hunc igitur verū Dei hāredē & priucipē, qui mundi principatum crucis trophæo in meo mundi erecto expugnauit, respiciunt tribus & familiaria oēs Deo militantes deductæ in illum sacrū duodenariū, tres pro qualibet parte cœli, quarum quibuslibet (vt Ioannes perhibet) tres partent portæ ad cœlestē regnū. Perquā pulchrē autē & mysteriosissimē tabernaculū illud typicum bipartitum describit: vt verū tabernaculū significaret biforme: vbi primum reperitur natura humana, & ipsa sancta nuncupata: quia linita est oleo sancto diuinitatis prae oībus participibus suis, & illustrata lumine illius candelabri, quod ait: Ego sum lux mundi: Ibi et reperiuntur panes facierum, hoc perhibente Chro, qui ait: Ingredietur, & egredietur, & vtrobiq; pasqua inueniet. Ipse n. Christus hō, est verus princeps facierum, per quē introducimur ad faciem diuinitatis. In hęc igitur sancta oēs sanctificantes & meditates intrant ad libitum: quia facilis est hōis & operis eius meditatio. In sancta autē sanctorum (quę diuina natura est in humana reclusa, vñ propriē expectatur propiciatio & salus) sacerdos magnus, & non vulgaris ingreditur: quia non nisi perfectus, & qui optimē se Deo consecrauerit, ad diuina intrat penetralia. Ingreditur verō semel in anno, quā renouatus & transmutatus in melius, nouos & annuales fructus veluti alter mundus bene cultus decerpit: & hos vtiq; sp. rātō meliores, quāto magis à domata carne, & pene extincto sanguine segregat: iō non sine sanguine intrare dī, in quo proficiens semper expurgatur.

Tabernaculū interius, quod Sanctum sanctorum dicebat, mundū intelligibile & gloriā cœlestē significat, & hoc est tabernaculū, quod transferri nō pot. Isa. 3. d. In hoc semel introibat pōrifex, vt designaret vnicū ingressum Christi in gloriā suā. I. lebr. 9. c. Et tabernaculum factū ab hōibus, est ecclesia cœlestis, vel cœlū: seu Hierusalē cœlestis, quę & tabernaculū testimonij dī Exo. 3. 5. 3. 6. 3. 8. 40. Leui. 1. 3. 4. 6. 8. 9. 12. 14. 15. b. Ps. 1. 4. 1. 60. 83. 2. Cor. 5. a. Et dī tabernaculum Dei, cum hōibus, id est, ex hōibus. Apoc. 2. 1. a. Et tabernacula, q̄ fixit Dñs, sunt exēplaria virtutū & gloriā cœlestis. Nu. 24. a. Hęc tabernacula faciebat Paulus prædicando, & vnusquisq; sibi tabernaculū facit. Et tabernaculū domus David, est cœlū, in quo Deus habitat. Ps. 13. 1. Leui. 1. a. 8. b. Et tabernacula pastorum, sunt loca Sanctorū, Cant. 1. c. Tentoria tabernaculi ad quatuor mundi partes sita, oēs cœlestes & sup cœlestes mansiones representant: Et quāuis in ultra sint in vtraq; domo, ad quatuor tñ plagas oīs partitio eorum consummat. Sed oriēta lis & occidentalis p̄ quinquagenarium, austrālis verō & aquilonaris p̄ centenariū numerū partit, hinc retributio p̄ centuplū, numerū quidē perfectū, & inde remissio per quinquaginta, numerū remissuū, fit in supercœlesti tentorio. Tabernaculū autē Dei vnū est, de quo dicebat Propheta. Ps. 1. 4. Dñe quis habitabit in tabernaculo tuo? Et iterū. Ps. 41. Ingrediar in locū tabernaculi admirabilis. Quod quia in multas partitū est mansiones, Chrs plura esse dicit, dū ait Luc. 1. 6. b. Facite vobis amicos de mammona iniquitatis: vt cū defeceritis, recipiāt vos in æterna tabernacula. Quod tñ vnū est omnia complectendos.

Tabernaculū quoq; interius, legem nouam significare potest, quę est inchoa-

Christus.
Sapientia.
diuina.
Humanitas.
Christi.
Corpus Christi.

Mundus intelli
gibilis.
Gloria cœlestis
Calum.
Ecclesia trium
phant.

Nona lex.

est inchoatio cœlestis gloriæ. Pelles et Salomonis, designare possūt eccliam cœlestē diuersis virtutibus decoratā. Cantic. 1. b. Sicut hæc pel lis, extenditur cœlum. Psal. 30. Tabernaculum quoque exterius, mun dum cœlestē designare potest, nec iniuriæ, nec contumeliæ capacem.

Tabernaculū Abraham inter Bethel, & Hai. Genes. 12. c. Eccliam mi litantē significare potest: Exod. 16. 18. 26. 27. 30. 33. b. 3. 5. 40. Leuitic. 8. a. 9. g. Eandem significat tabernaculum David: & tabernaculū Iuda, & tabernaculū Dei. Ps. 14. 18. 26. 28. 30. 41. 45. 73. Isa. 4. b. 16. b. Ez. e. 3. 7. g. Ierem. 30. c. Hose. 12. c. Amos. 9. d. Zach. 12. c. Apoc. 1. 5. b. Et ta bernacula Sē, vel tabernacula, sunt ecclesia & fides Iudæorū: vel mul ta ecclesiæ. Genes. 9. d. 2. 5. d. Numer. 19. c. Et tabernacula pastorum sunt regna ecclesiæ. Cantic. 1. c. Hæc sunt tabernacula dilatata. Isa. 54. a. Tentoriū quoq; introitu tabernaculi, erat primitiua ecclia. Exod. 27. c. 3. 6. d. Tabernaculū Dei Iacob, est ecclia militās. Ps. 13. 1. Eadē ē taber naculū, in quo David posuit arma Goliath. 1. Regū. 17. g. Tentoria, q̄ non ponit Arabs in Babylone, sunt ecclia, aut protectio Chri. Isa. 13. d.

Tentorium, quod in itinere poni solet, designat prædicatores San ctos, qui iter faciunt Deo. Ideo Iob. 36. d. dicitur Deus extendere nu bes quasi tentoriū suum. In hoc enim itinere, Sanctorum corda sūt tentoria Dei, quibus quasi in via quiescēdo regitur, dū per hęc ad mē tes hominū veniens agit, quæ disposuit, & non vñ. Tabernaculū habet rectum, sed fundamentum caret, & portabile est: quia iusti in præ sentibus non sunt fundati: sed inquirunt ciuitatem de sursum funda menta habentem. Fides et eorū, quæ est fundamentū, non est in terrenis, sed in Domino. Tectum habent, id est, munimentum græ & pro tectiōnem. Tentoria etiam atrij, sunt prædicatores carnē affligentes. Exod. 27. b. 3. 5. Et pelles Salomonis, sunt Sancti, qui ad imitationem Christi, se mortificant. Cant. 1. b. Nume. 4. a.

Tabernaculum in lege veteri, erat locus determinatus ad orandū: vt homines magis reuererent Deū, & maiorem perciperent Dei, & hu manitatis Christi notitiam. Tabernaculū etiam, in quo audiebat. Moses diuina responsa. Exo. 33. b. contemplationis & orationis secretū des ignat: ideo erat extra castra, hoc est, in contemplatione supra sensibili a. Et dicitur tabernaculum testimonij, designans sapientiam, quæ tes timonium habet à Deo. Et tabernaculum foederis quia ibi est foedus cum Deo. Deo hoc tabernaculo euellit Deus peccatorum. Ps. 51. Ta bernaculum etiā interius, dici potest monasterium: & secretior ac sublimior cōtēplatio diuinorum, quæ reuelat Deus: sicut exterius, est communis cōtēplatio: ideo sacerdos in interius intrat ornatus, & cum odore aromatum. Et tabernaculum Saræ, in quod introduxit Isaac Rebeccam, est quies contemplationis. Gen. 24. g.

Tabernaculū, in quo nudatus est Noe, synagogam significat, in qua nudatus est Christus. Genes. 9. c. 33. d. Exo. 25. a. 26. Psalmo 68. Et tabernaculū Saræ, in quod introducta est Rebecca, est cultus synago gæ. Genes. 24. g. Et tabernaculum, quod fecit Moyses, designat synago gam: vt templū Salomonis ecclesiā. In vnus. n. populi cultu tūc Dñs inter homines latuit, quasi in tentorio. Tabernaculum etiā Ioseph, Silo, quod repulit Deus, est populus vetus, seu synagoga. Psal. 77. Ta bernaculum etiam Hierusalem vastatum, est templū: vel domus eius destructa, perinde ac si essent tabernacula. Iere. 10. d. Thre. 2. d. Taber nacula onagri, significant Iudæam desertam. Iob. 39. a. Et tabernacula Iacob, sunt ipse populus Iudæorum. Ps. 86.

Ecclia militās

Predicatores
sancti.Secretum con
templationis.

Monasterium.

Synagoga.

Templum.

Geor. vne. Cant. 1.
ton. 4. cap. 32.Beda. s. Gene. 12.
Chrys. s. Gen. ho. 29.Hie. s. Amos. 9. &
Isa. 16.Am. s. Ps. 118. se. 2.
Aug. 16. ciu. Dei. 2.Isys. s. Lem. 8.
Gre. Nyffe. de vita.

Moses.

Aug. s. Ps. 131. &
ser. 197.Hie. s. Isa. 13.
Gre. 27. mor. 7.Cyri. 3. s. Ioan. 1. &
epist. 39.Ber. ser. paruo. 42.
Gre. s. Cant. 1.Ori. s. Nu. ho. 5. &
Exo. ho. 9.Tho. 1. 2. q. 101. ar. 4.
Phil. de gigant. es. 2.

Allegor.

Hila. s. Ps. 51.
Ambr. 4. de sacra-ment. 1.
Ricar. de S. vi. 4.

de arca mysti. 23.

Aug. 16. ciu. Dei. 2.
& s. Ps. 77.

Gre. 27. mor. 8.

Hiero. s. Iere. 10. &
s. Iob. 39.

Aug. s. Ps. 86.

Tabernacula interdum significant mētes electorum: & tabernacu-
lum est mēs, aut cor: sicut tabernaculū Abrahā. Gene. 18. a. Exod. 26. *Mentes electio*
a. Iob. 11. c. 18. c. 19. b. 22. d. 29. a. 36. d. 39. a. Leuitic. 14. a. 15. d. 16. c. *vum.*
26. Psal. 77. 10. 5. 131. Thre. 2. b. Hebræ. 9. a. Et tabernacula fiduciæ, sunt
mentes, in Christo fiduciam habentes. Isa. 32. d. Tentoria etiā atrij,
sunt inchoantes vitam in Christo: qui debent incipere a carnis ma-
ceratione, quæ per byssum retrorū designatur. Exo. 27. b. 3. 5. a.
Tabernaculū Dei, dicitur esse in circuitu eius. Pl. 17. q. quos per
Tabernaculum quod inuenit Dauid Domino. Pl. 131. i. dici potest
stabilum, in quo natus est Christus. *Stabilum Christi*
Tabernaculum Dauid quod cecidit, dici potest natura humana: qd. na-
tura humana suscitauit Chr̄s, qn. naturā humanā assumpsit. Amos. 9. *Natura huma-*
c. Significat et tabernaculū corpus humanū Pl. 14. 90. 2. Cor. 5. a. Et num.
tabernaculū iusti habet pacē. Iob. 5. d. quia eius corpus, qd. a mēte in-
habitat, a peruersis desideriorū moribus prius inquietatū, postea sub
iustitiæ dispositione refrānat. Et iniquus affliget in tabernaculo suo,
qn. punietur in corpore. Iob. 10. b. 15. d. 20. d. 22. d. Exo. 33. b. Et ta-
bernacula Cedar, sunt corpora humana. Canticorū. 1. b. Tabernacula
in pgeniē & pgeniē, sunt i malis corpora hac vita & futura. Pl. 48.
Tabernaculum qnq; significat tempus huius vite: ideo erat muta-
bile Gē. 12. 13. 16. d. 18. a. Et tabernaculū Isaac palē habitationē signifi-
cat. Gen. 26. c. Et tabernaculum pastorum parum durans, est vita p-
sens, quæ & tabernaculum vnus noctis dicitur. Isa. 24. d. 38. c. Iob.
39. a. Ad hæc pertinet solemnitas tabernaculorum. Zach. 14. c. *Tempus huius*
Tabernaculum, in cuius ostio apparet Dñs, est intelligentia natu-
ralis. Gen. 18. a. Item Hierusalem, vbi pro tempore Apokoli fuerun: *vita.*
vbi primò Dñs a credentibus exceptus est. Tentoria etiam sunt se-
creta spūalia. Exo. 33. b. 35. b. Tabernaculū iudem sunt ipsa pcepta
& tabernaculum in monte, est voluntas in pceptis. Gen. 31. d. Ibi *Intelligentia*
Labā. i. diabolus persequens Chr̄m, figit tabernaculū, qui ait: Sedebo *naturalis.*
in monte testamenti: nempe, vt impediāt pceptorum obseruatio-
nem. Tabernaculū et testimonij dici potest scientia, in qua cogita-
tiones habitant, quæ testimonium pro nobis, aut contra nos sunt red-
dituræ. Leui. 1. a. Tabernaculum quoq; dicitur ipsa cogitatio, in qua
mēs habitat, sicut corpus in tabernaculo. Sed ignis tabernacula deuo-
rat, quum æstus auaritiæ cogitationes deuestat. Iob. 15. d. In taberna-
culis habitabant Abraham, Isaac, & Iacob: q. scientiæ per eos designa-
te docent contemnerē inferiora, vt ad superiora conscendamus. *Hierusalem.*
Tabernaculū, quod sanctificauit Altissimus. Pl. 35. est Beata Virgo *Secreta spiri-*
Maria. In hoc tabernaculo latuit Christus. Pl. 17. *tualia.*
Tabernaculum testimonij, erat lex, imagines continēs sequentiū *Pcepta.*
mysteriorum: ideo erat mutabile: quia lex verus trāsata est in nouā. *Scientia.*
Leui. 1. a. Et tabernacula Iacob, sunt vmbra legis: & ipsa legis lectio. *Cogitatio.*
Pl. 86. Isa. 22. d. Et sub pellibus est arca. 2. Reg. 17. a. quum Iudæi carna-
liter intelligunt & obseruant legem. *Virgo Maria.*
Tabernaculum, q. ostendit Deus, mysteria noui testamēti, significa-
re potest. Exo. 25. a. Hebræ. 8. a. Et tabernaculū leprosi, est adeptio myste-
riorū. Leui. 14. a. Et lac, habitās i tabernaculis, est vacās spūalibus. Ge-
nes. 25. d. Et tabernaculū interius, sunt res intelligibiles. Hoc taberna-
culū posuit Deus in medio nostri. Leuitici. 26. b. Tabernacula etiam
filiorum Israel, cognitionem mysteriorum significant: ita vt ex ipsis
ad alia potiora deueniamus. Exod. 33. b. Numc. 24. a. Ierem. 9. f. *Lex vetus.*
Tabern-

Tabernaculum testimonij, mūdum hunc significare potest, qui est
tabernaculum ambulatoriū, & peregrinis aptum. Peculiaris autem
ipsū designat tabernaculū exterius, q. sanctū licebatur: in ipsum in-
grediuntur sacerdotes, quia penetrant rationes naturales. Exod. 35.
36. 38. Tabernaculum festiuitas celebratur ab his, qui celebrant de-
dicationes ecclesiarum. Zach. 14. d. *Philos. 3. de vita Mo-*
Gentilitat. Tabernacula quandoq; significare possunt Gentilitatem. Pl. 59. Cō *sis*
Stim. impy. uallem tabernaculorum metibor. *Hie. de veste sacerdot.*
fectum. Tabernaculum vnus cuiusq; statum imperfectorum designare po-
test. 1. Reg. 13. a. Remisit vnus quēq; in tabernacula sua. *Tho. 1. 2. q. 102. ar. 4*
Poenitentia. Tabernacula interdum significant poenitentiam: & sedet in ta-
bernaculis, qui poenitentiam agit. Hose. 12. c. *Istych. f. Leui. 23.*
Ioānes Baptiſt. Tentarium in introitu tabernaculi Exod. 26. g. 27. c. 31. b. 40. d. de *Rup. f. Zach. 14.*
Initia virtutū signare potest Ioannem Baptistam in initio ecclesiæ: vel initia virtu-
tum, vel decus primitiæ ecclesiæ, vel proficientes in varijs coloribus *Basil. f. Pl. 59.*
Proficientes. Tentarium in introitu tabernaculi Exod. 26. g. 27. c. 31. b. 40. d. de *Gre. f. 1. Reg. 13.*
Vnus charita- signare potest Ioannem Baptistam in initio ecclesiæ: vel initia virtu-
tis, vel decus primitiæ ecclesiæ, vel proficientes in varijs coloribus *Hie. f. Hose. 12.*
Privilegia In- ipsius tentorii designatos. Tentoria quoq; tabernaculi vnus mensuræ *Glo. or. 1. Exo. 26. 27.*
daorum. Exod. 26. a. indicant vnitatem charitatis in omnibus virtutibus. *Glo. int. f. Exo. 26.*
Tabernacula Sem, in quibus habitat Iaphet Genes. 9. d. sunt priui-
legia Iudæorum, quæ Apostolos his verbis enumerat. Quorum est,
inquit, adoptio filiorum, & gloria, & testm, & legistatio, & obsequiū,
& promissa, quorum patres, ex quibus Christus secundum carnem,
qui est super omnia Deus benedictus in secula. In hæc tabernacula
admissæ sunt Gentes, quæ prius foris erant. *Rup. 4. f. Gen. 39.*
Corda Iudeo- Tabernaculum eius, qui nō est, est amor perfidiæ Antichristi. Iob.
rum. 18. c. Et tabernaculum vnus cuiusq; Iudæorum, erat cor eorum perfidi-
piæ, & pelles terræ Madian Haba. 3. b. *Gre. f. 1. Reg. 2.*
Peccata. Tabernacula Cedar. Cant. 1. b. sunt nigredo peccatorum: tenebræ *Rup. f. Haba. 3.*
Mortalitas. mortalitatis, seu nigredo corruptionis. *Ori. f. Cant. ho. 1.*
Varia dogma- Tabernacula pastoriū. Cantic. 1. c. significare possunt varia & incerta *Aug. de doctr. Chri-*
ta. dogmata doctorum, & etiam hæreses, in quibus quiescūt hñci Item *stana 32.*
Hæreses. bona sensibilia huius mundi, circa quæ mētes sapē euagant, ipsos se- *Gre. f. Cant. 1.*
Bona sensibilia sus sequentes. Et tabernaculū Moloch, sūt errores hñcorū. Amos 5. g. *Ori. f. Cant. ho. 2.*
Gentilitat. Tentoria Aethiopiarū. Haba. 3. b. designare possunt Gentilitatē. Itē *Aug. epist. 48.*
Mali. eos, qui in hoc seculo propter honores & diuitias laborant. in q-
bus habitāt demones. Idem sunt pelles terræ Madiā. Tentoria quo-
que Madian, & Amalec, sunt habitatio demonum. Iudi. 6. a. 7. c. *Hie. f. Amos. 5.*
Felicitas malo- Tabernaculum impiorum, quod non subsistit, est ædificatio terre *Gre. f. Cant. 1.*
rum. næ felicitatis, per quā super se reprobi. casura multiplicant, vt se a
pſentis vitæ necessitatibus, quasi ab æstu & ibribus defendāt. Et tñ nō *Ber. f. Cant. ser. 35.*
subsistit: q. vitæ pſentis amatores, dū studiosē se i pſentibus cōstruūt, *Hie. f. Haba. 3.*
reperē ad aternā pœnā rapiunt. Iob. 8. d. 18. c. Pl. 82. Designat et ipsā *Aug. 18. c. in. Dei.*
congregationem impiorū. Iob. 12. a. Abundant tabernacula pſonū. *Gre. 8. moral. 40.*
Tabernacula iniqui post hanc vitam, sunt loca pœnarum in infer- *14. mor. 9.*
no. Iob. 18. d. *Gre. f. 1. mor. 12.*
Tabernacula tria petens fieri Petrus, insinauit volentem separa- *Ori. f. Matt. ho. 3.*
re legem & Prophetas a Christo. Mat. 17. a. Marc. 9. a. Luc. 9. d. *Hie. f. Dan. 11.*
Tabernaculum figet Antichristus in monte inclyto, hoc est, in mō-
te Oliueti Dan. 11. g.
Tentoria fixa ē regione montis. Exod. 19. a. vide Figere.
Tabel, Tabescere, Contabescere, Extabescere.
Abes, est corruptio & morbus, quo hō ex corruptis humoribus
macie.

Gre. 9. mor. 19.

Glo. int. f. Exo. 25.
Rup. 4. f. Exo. 8.

Amb. ser. 78.

Ori. Mat. ho. 33.
Gre. ho. 9.
Hie. f. Mat. 2. &
epist. beatitudinis.

Ori. f. Isa. ho. 6 &
f. M. ait. ho. 7.
Gre. 14. mor. 27.
Ber. ser. de f. Marti.

Hie. f. Isa. 2.
Euch. for. spual 5.
Ilyc. f. Len. 11.

Gre. ho. 25.
Glo. or. f. Gen. 37.
Hie. f. Eze. 47.
Gre. 22. mor. 22.
Rup. 2. f. Eze. 35.

Gre. Nyffe. de vita
Mofes.

Talēt iustum viuere: quia & operando vitā non desinit quātere
& tamen eiusdem vitæ suę meritum nō valet inuenire. Iob. 9. c. 10. a.
Talentum.

Talentum, est pondus centum, aut octoginta, aut sexaginta mina
rum secundum varias provincias.

Talentum auri in candelabro tabernaculi, designare potest per-
fectionem operum in Christo & in ecclesia; & perfectam redemptio-
nem à Christo factam. Exo. 24. d. 37. c.

Talentum etiam preciosum: est præceptum Christi, quo salus cō-
paratur, quo vita redimitur, & magna est redemptio: quum & precii
datur, & pecunia non videtur.

Talēta varia, diuersus gradus verbi Dei significare possunt, vt pri-
mus sit perfectus sensus spiritualis: secundus aliquatūli eriens à lit-
teratertius non transgrediens litteram. Mat. 23. b.

Talēta quinq; populum sub lege significare possunt: duo vero,
Gentiles, & tunc duplicantur, quum fidei additur operatio. Habēs ve-
rō vnum talērum designat Iudæos infideles. Mat. 23. b. Vel talēta
quinq; sunt sensus examinari: duo verō intellectus & operatio vnū
aut solus, intellectus seu rō, qua hoīes à bestiis separamur. Talēti etiā
vnum quodlibet donum à Deo acceptum significare potest, & habet
talēti in sudario, qui dona Dei delicate & ociose tractat. Est autē
defossum in terra, quum est terrenis cogitationibus obscuratum.

Talēta auri oblata ad vasa tabernaculi viginti nouem, & talēta
argenti centum, & talēta eris septuaginta duo millia. Exo. 38. d. ad
diuersos gradus fidelium in ecclesia referri possunt.

Talentum plumbi, grauitatem peccati significat, & peculiariter
auaritię. Zac. 5. c. Mat. 18. c. Designat etiam corpus, quod aggrauat
animam propter iniquitatem in ipso sedentem.

Talpa.

Talpa, est animal muri simile, oculi captum, quod aīunt de terra
simul & pluuia creari, corrupto luto ex pluuia suscepta, qđ Græ-
ci, aspalaca, vocant. Fodit terram, estq; radicibus herbarum infestum.
Sumi solet pro adolis inuilibus, & numeratur inter immunda ani-
malia. Leu. 11. c.

Talus, Talaris.

Talus, est prope calcaneum, quod extuberat, vnde dicitur talaris ve-
stis, quæ ad talos pertingit.

Talus operis cōsummatio nem significat, & talaris tunica Ioseph,
dicit in Christo conuersatio nem siue superfluitate peccati, & sine
alicuius virtutis defectus, vel actionem consummatam.

Vsq; ad talos aqua. Ezech. 47. a. designat pertinentem vsque ad
remissionem culpæ, sed nondum cum securitate. Vel designant tali
prima, operis nostri vestigia, dono spiritualis sapientiæ infusa. Vel
significant Apostolos primū gratiam Christi recipientes.

Talaris vestis effusa, voluptuosam & vitiosam viuendi rationem,
quæ latissime patet, designare potest.

Tangere, Attingere, Contingere, Attreclare.

Tangere, & contingere dicitur vna res aliam, quando simul ha-
bent superficies. Tactus autem præcipue fit manibus, quod attrē-
clare dī. Est tactus vnus ē quinque sensibus, omnibus atalib; cōis
Tangere

Perfectio ope-
rum.

Præceptum
Christi.

Gradus verbi
Dei.

Populi sub le-
ge.

Gentiles.

Infideles ex In-
dæis.

Quinque sen-
sus.

Intellectus &
operatio.

Ratio

Dona Dei.

Grauitas pec-
cati.

Corpus huma-
num.

Idola.

Consummatio.

operis.

Conuersatio

Christi.

Remissio culpa

Prima opera

bona.

Apostoli.

Vita vitiosa.

ALLEGORIARVM

355

Tāgere autē qñq; ē afficere. Exo. 11. a. adhuc vna plaga tāgā Aegypti. p-
uenire. Iob. 20. a. Er caput ei nubes tetigē. Tractat. Exo. 30. d. Qui
tetigerit ea sctificabit. Vexare. Ps. 104. d. Nōlūt tāgere Chfōs meos Ori. f. Iere. ho. 1. c.
Tangere dī Deus quando inspirat, & tangit corda per gramam, Anno s. Ps. 103. c.
& tangit manus eius per inspirationem mouendo & inducendo ad Amb. f. Ps. 118. ser.
compunctionem. 1. Reg. 6. b. 10. d. Ps. 103. 134. Cā. 5. b. ler. 1. b. Mar. 8. mone. 12.
c. Tangit etiam præstando auxilium. Dan. 10. d. Tangit preterea casti Hila. f. Ps. 143.
gando & puniendo, vt tetigit terrā, & montes, hoc est, dāmones: quos Aug. f. Ps. 103. 141.
etiam tetigit Christus, quum eos vicit in carne. Et tangit mōtes, hoc Gre. f. 1. Reg. 6.
est, Sanctos tactu probatiuo, superbos, verō vt emendentur aut pu Rup. 1. Amos. 9.
niant. Exo. 11. a. 1. Re. 6. c. Ps. 103. 143. Iob. 1. b. 2. b. 19. c. Amb. f. Ps. 118. ser.
Tangens Christus leprosum, designauit visitationem generis hu- 3. & f. Luc. 7. c.
mani quam. fecit assumpto corpore. Mat. 8. a. Et tetigit loculum, Hil. f. Mat. can. 7.
qñ carnem assumpsit. Luc. 7. c. Et tetigit Deus os Ierem. quando Ver Gre. s. Ede. ho. 4.
bum caro factum est, & quando constituit prædicatores. Ier. 1. b. Et Beda f. Gen. 3. 2.
tangens Angelus neruum femoris Iacob. Gen. 32. f. præfigurauit Ver Rup. 1. & 7. f. Mat.
bum Dei ex semine Iacob incarnandum, vt tactus ille sit incarnatio. Ori. s. Mat. ho. 13.
Tangere dī oculos Christus, quando illuminat mentem Mat. 20. Rup. 7. s. Mat.
d. Et tangit manum, qñ sanat opera, & adiuvat volentem violentia Ori. s. Isa. ho. 4.
peccati resistere. Mat. 8. b. Illos autem tangit eorum fide tangitur. Hie. epist. Et factum
Tangit vnus de Seraphim labia calculo. Isa. 6. b. Quum mordet nos est. Glo. or. f. Len. 4.
sermo diuinus, atq; exutit, aut quum mentem instruit. Rup. 1. s. Leni. 1. 8.
Tangere cornua altaris holocausti. Leu. 4. c. 8. g. designat Christū Ama. prolo. de Spi-
tangentem crucem, in qua pro nobis oblatus est in holocaustum. ruit. Glo. ord. 1. Gen. 27.
Tangit ē cornua altaris, qui per crucem & passionem Christi sacrifi- Glo. ord. 1. Gen. 27.
ciū offert, & q. pristina dignitate recuperata, docet iniquos vias Dei. Rup. f. Iudi. 9.
Tangens Angelus sacrificiū virga. Iudi. 6. d. designauit tactū Christi Glo. ord. 1. Gen. 27.
in passione vnū prodiit ignis ad exurēde peccata vel. Designatur pote-
stas diuini adiutorij, quæ intentionem nostram nequaquam desitit.
Tangens cælum scala, quam vidit Iacob. Gen. 28. c. est Christus, p-
tingens cælū, quia sursum est, & corpore suo, quod est ecclesia, deor-
sum tangit terram. Tangit etiam religionis status & prædicatorum
cælum per merita & contemplationem.
Tactus in Angelis, dicit constantiam illam, & discretionem, qua Dionys. Calest. hier
quod vile, quod noxium sit, peritē discernunt. 15.
Tangens Angelus neruum femoris Iacob. Gen. 32. f. designauit Amb. 2. de Iacob. 7.
duritiā Iudæo-
rum. duritiā Iudæorum, & ablationem concupiscentiæ. Glo. ord. s. Leni. 8.
Tangēs sacerdos extremū auriculę mūdādi. Leu. 8. c. 14. c. designat
perfectā obedientiā Chfī, & q. debent habere mūdādi, aut consecrādi.
Tāgere fines terræ Chanaā. Exo. 16. g. est puenire ad gloriā coele- Glo. ord. 1. Exo. 16.
stis: ideo filii Israel passi sunt māna, quousq; tāgerēt fines terre illius.
Tangens Sephora pede mōis, uel tangens sanguis pedes pueris
circuncisi. Exod. 4. f. significat circuncisio nē hominis intus & foris Beda s. Exod. 4.
Tangens mortuus ossa Elisæi. 4. Reg. 13. d. est peccator, qui baptiz Rup. f. 1. Reg. 36.
tur, & conspeltur Christo. Hila. s. Mat. cano. 9.
Tangens mulier sūbriā vestimentū Christi. Mat. 14. d. Luc. 8. f. est 13.
recipies gratiam Spiritus sancti. Tetigit ē mulier Christū, quē tūba
premebar, & non tangēbā, quia multi etiam in sancta ecclesia re-
bi veritatem cognoscendo premunt, quā benē viuendo tēgere negli-
gunt. Tangit ē sūbriam vestimentū Christi, qui eius præcepta mino-
ra seruat, & qui pauperibus benefacit, & q. eius incarnatiōē credit. mone. 152.
Porro si quæ digna & congrua sunt credamus de Chfō, tunc tāgimus Hie. s. Mat. 14
Christum

Cre 20. Mor 18.
Fulgent. Ad Trast.
mum 2.

Ber ser. de 4. modis
orandi.

Ori s. Len. 4.
Ilyc. 1. Len. 36.

Rup. 1. Len. 36.
Ilyc. 1. Len. 6.

Gre. 7. mor. 7.
Hie. 1. Agge. 1.

Hie. 1. Eze. 41.
Epipha. 1. de heres.

Lyras. 1. Len. 12.
Ori. 1. Len. 30.

Rup. 1. Len. 21.
Hilar. 1. Pl. 18.

Aug. q. in Num. 33.
Hie. 1. Ilyc. 1. Len. 5. 71.

1. 15.
Glo. int. s. Iere. 4.

Glo. ord. 1. Eccl. 11. 1.
Ori. 1. Ilyc. 1. Len. 9.

Hie. 1. Hofe. 4.
Gre. 13. mor. 10.

Rup. 1. Hofe. 4.
Ilyc. 1. Len. 15.

Ilyc. 1. Len. 15.
Ori. 1. Len. 15.

Hie. 1. Iere. 12.
Glo. int. s. Mic. 11.

Mic. 1. c. quando fideles audiunt doctrinam hæreticorum.

Tangit

Christum, quisquis aut Dei filium fm diuinam naturam æqualem Credere diuini.

Patri non credit, nondum illi ad Patrem Christus ascendit. Ideo non tangebat Maria Ioan. 2. id. quia non plenè Christum Deum credebat, non tangebat quia Christum querebat in terra. Noli autem Christum tangi, quia in eius corpore videbatur illa finem constituere.

Tangere sacrificia, est credere & sperare in Christum, ipsumq; amare. Leuit. 6. c. Est etiam discere mysteria, sed leuiter, & non curiosè. Ideo ipso tactu sanctificantur. Est præterea imitari bene operantes. Tangere autem hostia p. p. est exercere opa p. nitentia. Leuit. 6. d. Qd prius tangere nolebat, hoc p. angustia comedit, q. desideria sua vix capies, & ipsas quas dudum timuerat, ita p. amore, celestis patriæ p. nas amat.

Tangit caro sanctificata, aut summitas vestimenti, in quo est, p. nem. Agge. 2. c. quando mysterijs Christi applicatur sacra doctrina. Non tangunt parietem templi ea, quæ eminebant in templo. Eze. 41. b. vt designent Sanctos, qui nunc contenti sunt a longe videre mysteria, ad quæ postea perueniant.

Tangere dñr Cherubim parietes templi. 3. Reg. 6. d. qñ angeli hominibus fauent, & tangunt se inuicem, quia se mutuo diligunt. Duo quoque testamenta se tangunt, quia mutua attestacione consentiunt, & tangunt duos parietes, ad est, virumq; populum instruunt.

Tactus Isaac, quo voluit agnoscere Iacob. Gen. 27. d. designat expiamentum Iudeorum, quod voluerunt sumere de Christo.

Tangere mortuum. Num. 19. c. fuit Iudeorum persecutiūm Christum, quo contactu facti sunt immundi.

Non tangit mulier sanctum quippiam diebus aliquot post partū. Leuit. 12. b. quia non debet comedere de sanctificatis.

Tangere dñr immundum, vel occisum a bestia, qui peccat, aut peccata torè imitatur, vel consensit peccanti, vel amplectitur hæreses. Leuit. 5. Peccare.

a. 7. b. 11. c. Et contingere cadauera immundorum, est exercere prauas actiones, & studio peccare. Leuit. 11. a. Tangit caro immundum, qñ virtutis opus sit ob aliquod vitium. Tangere quoq; morticinū, est associari malis, aut viuere in mortali corpore. Tangere aut morticinū licebat ad curandum. Num. 19. c. Tangit etiam morticinum, qui ex industria peccat. Et tangit lectum menstruatæ, qui consensit idololatriæ. Leuit. 15. d. Tangit præterea pollutum, qui legem veterem seruatur, prædicato Euangelio, aut conuersatur cum Iudeis. Isa. 52. d.

Tangit cor malitia, quam recipitur in corde, sicut venenū, vt occidat. Ier. 17. d.

Tangere mulierē est cū ea conuenerē, & peccatū opere perpetrare. Ge. 20. a. Et tangere picē, est carnalia contingere, vel cū lupbis, aut alijs pueris conuersari. Eccl. 1. 13. a. Tangit ferrū lapides, hoc est, ferit qñ vitia contingunt mētes. Ios. 8. f. Tangit sanguis sanguinē quū peccatū impellit ad pñm, vel accumulatur peccato, vel quū quis accedit ad proximā sanguinis. Tangit lectū seminisui, aut ēē carnē, qui fouet alterū in malo, & q. particeps est iniquorū verborū discipulorū hæretici. Leuit. 15. a. Idē est tangere menstruatā, vel vestimentum eius. Leuit. 15. b. Tangit seminisuius aliquē, aut aliquod vas. Leuit. 15. b. quū immundus se immiscet mundis, aut cōicat suam doctrinam & conuersationē alijs. Et tangit immundus sacrificium, quū hæreticus miscet hæreses veritati. Et tangunt vicini hereditatem Domini. Iere. 12. d. quando hæretici affligunt ecclesiam. Tangit plaga Samarię portas Hierusalē. Mic. 1. c. quando fideles audiunt doctrinam hæreticorum.

Tangit

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri.

usq; testamēti.

Angeli sanen

tes hominibus.

Concordia vtri

Taurus, vide Bos. *Tectum, tegula.*
Tectum, est sagium edifici, quod domum tegit. Tegule autem sunt quibus excipitur aqua in tecto, ne in domum defluat.

Glo. ord. f. Exo. 16.
Gre. f. Eze. ho. 17.
Tectum tabernaculi dici potest Deus, qui tegit ecclesiam, vel designat ecclesiam, intra quam protegitur. Item secreta scripturarum. Exodi. 26. d. 36. b. 39. f. 40. b. Solum autem tectum erat opertum pedibus rubricatis & hyacinthinis, ut designetur propter Deum omnia mundana esse contemnenda. Tectum etiam portæ templi. Ezech. 40. b. designat ea, quæ nondum intelligimus de sacra scriptura.

Ori. f. Ny. ho. 17. c.
f. Iosu. ho. 3.
Amb. f. Luc. 17.
Aug. epist. 80.
Glo. ord. f. Mat. 24.
Ori. f. Mat. ho. 29.
Tectum dici potest sublimis mentis officium, animæque fastigium, quo nuda corporis operitur infirmitas. In hoc tecto latuerunt exploratores in domo Rahab. Iosu. 2. a. Per hoc tectum demissus est paralyticus. Marci. 2. a. Potest sumi pro statu perfectionis, ubi apparet gloria Domini. Num. 14. b. Mat. 24. b. Luc. 17. f. Tectum est, a quo non est descendendum, est celum, ut sit in tecto qui habet conversationem celestem. Mat. 24. b. Mar. 13. b. Tectum præterea dici potest fastigium veritatis. Ezech. 40. b. Ab hoc tecto non est descendendum, quia non est recedendum a veritate.

Glo. ord. f. Iere. 30.
Ori. induer. ho. 5.
Aug. Ps. 101.
Amb. f. Luc. 5.
Amb. de Noe. 16.
Gre. f. Eze. ho. 17.
Hic. f. Mat. Cat. 10.
Beda. f. Prou. 19.
Tecta tabernaculorum Iacob, dici possunt. Apostoli, qui tenent fastigium ecclesie, eamque protegunt. Iere. 30. c.

Tectum centurionis. Mat. 8. b. significare potest corpus humanum. Sunt autem sub tecto, qui seruiant carni supra tectum vero, qui domitantur carni, ut passer solitarius in tecto, est predicator ipse carni. Ps. 101.

Gre. f. Eze. ho. 17.
Hic. f. Mat. Cat. 10.
Beda. f. Prou. 19.
Tectum, vel tegula, designare possunt subleuationem peccatoris. Luc. 5. d.

Tectum arcæ apertum. Gen. 28. c. finem mundi designare potest, & etiam voluptatem, quæ abijcitur.

Tectum thalami. Ezech. 40. b. dicitur, quia nescimus cor proximi, nec quantum proximus amatur a proximo.

Super tecta prædicare. Matth. 10. b. est audacter prædicare. Vbi tectum dicit manifestationem.

Tecta iugiter pestillantia. Prou. 19. b. sunt heretici. Tecta. n. mundas quidē planias accipiunt, sed sub tectis in domo sordidas reddunt, & hircus lipidissima celestis oraculi verba auditu corporis hauriat, ubi hæc corde polluto attingit auditoribus suis. Sordē mixta ministrat.

Arno. f. Ps. 128.
Hic. f. Isa. 15. 12.
Aug. f. Ps. 128.
Tecta malorum, sunt potentatus, defendentes hircos, & est arrogantia, & altitudo superbiæ. Fœdum tectorum, sunt superbi, & varia tecta sunt diuersæ hæreses superbiorum. Ps. 128. Isa. 15. a. 22. a.

Gre. f. Isa. 15. 12.
Aug. f. Ps. 128.
Tegere, vide Operire.

Gre. f. Isa. 15. 12.
Aug. f. Ps. 128.
Tela, est quæ textitur ex filio lini, seu canabis, vel alterius materig.

Gre. f. Isa. 15. 12.
Aug. f. Ps. 128.
Tela, quæ orditus est Dominus super omnes nationes. Isa. 25. c. est condemnatio generis humani in Adam facta. Item processus & intentio ipsius Dei erga ea, quæ facturus est.

Gre. f. Isa. 15. 12.
Aug. f. Ps. 128.
Tela quam ordiuntur sine spiritu Dei. Isa. 30. a. est doctrina falsa hereticorum, eorum ingenio adinuenta.

Gre. f. Isa. 15. 12.
Aug. f. Ps. 128.
Tela comparat tempus huius carnis. Iob. 7. b. quia sicut tela filis, sic vita mortalis diebus singulis proficit, sed quo ad augmentum proficit, eo ad incisionem tendit, quia cum tempora præcepta prætereunt, ventura breuiant, & de vniuerso vitæ spacio eo sunt pauciora, quæ veniunt, quod plura sunt, quæ transierunt. Tela quippe infra supraque ligata duobus lignis innectitur, ut teneatur, sed quo inferius texta innoluit, eo superius texenda.

Deut. Ecclesia.
Secreta scripturarum.

Fastigium animæ.
Status perfectionis.
Calum.

Apostoli.

Corpus humanum.

Finis mundi.
Voluptas.

Manifestatio.
Heretici.

Defensores hæreticorum.
Superbia.
Hæreses.

Condemnatio generis humani.
Intentio Dei.
Doctrina hereticorum.
Vita præsens.

texenda deplicatur, & vnde se ad augmentum multiplicat, inde fit minus, quod restat. Sed quia nec tela ad expressionem nostri temporis sufficit (nam eius quoque festinationem vitæ nostræ velocitas transit) recte dicitur: Dies mei velocius transierunt, quam a texente tela succiditur. Tela quippe tarditatem profectus habet: vita autem præsens moram defectus non habet.

Tela aranearum, vide Aranea.

Telonium.

Cura temporum.
Telonium mensa publicanorum, ubi vectigal exigitur; vnde Mattheus vocatus est a Christo. Mat. 9. a. Marc. 2. b. Luc. 5. f. designare potest curam rerum temporalium & inundanarum.

Telum, vide Iacere.

Temerarius, Temeritas, Temere.

Temerarius, dicitur, qui nullo adhibito consilio credit, aut aliquid agreditur. 2. Reg. 6. b. Eccl. 5. a. Eccl. 9. d. Acto. 19. g.

Temo.

Cruce Christi.
Temo naui, est instrumentum in puppi ipsius naui, quo naui regitur & gubernatur in suo motu. Potest designare crucem Christi. Non tamen inuenitur in sacra scriptura.

Temperare, Temperamentum, Temperatura.

Temperare, est rem suo ordine ac mensura administrare. Temperamentum autem & temperatura dici solet mixtura, quæ fit ad colligandos lapides in ædificio.

Gre. f. 1. mor. 7.
Temperat Dominus potum cum fletu. Ps. 101. quum alios ab exterioribus introrsum trahit: alios vero ab interioribus in exteriora reprobat. Potus enim ab exterioribus interius trahitur: fletus autem ab interioribus exterius emanat.

Temperavit Isaac dolorem ex morte matris, dilectione Rebeckæ: quæ amorem synagogæ mutauit Christus in amorem ecclesiæ. Gen. 24. g.

Lyra. f. Ezech. 13.
Temperatura luti. Ezech. 13. b. designat firmitatem veritatis, sine qua fuit ædificium humanæ mentis.

Temperat Nabuchodonosor vineas & Arietes in muros Tyri: quum diabolus varias disponit tentationes. Ezech. 26. b.

Tempestas, Procella.

Tempestas, est aliquando quidem ipsum tempus: sed peculiariter tempestates sunt, quibus grandines, procellæ, magnæque vis ventorum, & cætera similia feruntur impetu.

Iudicium.
Vis Dei contra diabolum.
Prædicatio iudicij.
Tentationes.
Persecutiones.
Seditiones.
Tempestas aliquando dicitur iudicium, & vis Dei contra diabolum, & diuina vindicta, vnde tempestas rutilante celo erit in iudicio. Mat. 16. a. Iob. 27. d. 3. b. Ps. 49. 82. Pro. 1. c. Isa. 7. d. 29. b. 66. c. 12. 3. c. 30. d. Th. 5. b. Ezech. 13. b. Nahum. 1. a. Procellæ etiam sonantes. Iob. 28. d. designant prædicationem futuri iudicij.

Tempestas quoque significat impetum tentationis. Mat. 8. Luc. 8. d. Isa. 32. a. 38. c. Ion. 1. a. Et persecutiones fidelium, quæ fiunt per infideles & potentes seculi, item seditiones. Iob. 37. b. Ps. 54. 106. Et tempestas in abscondito, est tribulatio cordis. Ps. 80.

Tempestas etiam fuit persecutio Iudæorum in Christum, & ipsa passio. Ps. 4. 68. Et propter Ionam, hoc est propter Christum orta dicitur esse tempestas. Ion. 1. d. Hoc est, voces & tumultus Iudæorum & persecutiones ante passionem.

Procella interdum significare potest statum peccati. Ps. 106. Statuit procellam eius in auram.

Glo. ord. f. Luc. 5.

Chrys. de verb. Isa. ho. 4.

Gre. f. 1. mor. 7.

Lyra. f. Ezech. 13.

Glo. int. f. Ezech. 26.

Hic. f. Isa. 66.

Aug. 1. q. in ena. 20.

Gre. 18. mor. 11. c.

19. mor. 6.

Ruper. f. Ps. 82.

Ori. in diuer. ho. 6.

Hic. f. Ion. 1.

Gre. 17. mor. 10.

Arno. f. Ps. 106.

Aug. f. Ps. 80.

Geor. venet. cant. 2.

ton. 6. cap. 9.

Aug. f. Ps. 64.

Ruper. f. Prou. 1.

Arno. f. Ps. 16.

Templum.

Templum, est domus Deo consecrata, & ad eius cultum dedicata; quod & des dicitur. Aliquando autem tabernaculum appellatur templum. Fuit autem in Iudæa successiue triplex templum. Primum Salomonis; deinde templum Eldræ; tertium templum Herodis magni, qui iuxta Iosephum erexit templum nouum à fundamentis: cuius structura ostendebant Apostoli Christo dicentes. Marc. 13. a. Magister aspi ce quales lapides, & quales structura.

Templum Dei in primis dicitur Christus, aut eius humanitas, seu caro. 3. Reg. 6. a. Ps. 11. 17. 64. 67. 138. long. 2. c. Mat. 12. a. Ioan. 2. d. Et templum sanctificans aurum, est Christus sanctificans laudes, & orationes, quæ per ipsum offeruntur. Mat. 23. b.

Templum Dei aliqui dñ ecclesia. Ps. 10. 17. 44. 47. 64. 67. 78. Isa. 6. a. Iere. 30. d. Eze. 40. g. 43. a. Haba. 2. d. Zach. 6. c. 8. c. Mat. 21. b. 2. Thef. 2. d. In hoc templo inuenitur Christus. Luc. 2. g. Hoc est templum, in cuius ædificatione non auditur malleus; in cuius etiam constructione concurrunt Gentiles ad fidem venientes. 3. Reg. 5. a. 6. c. 9. b. Erat autem templum vnum, vt vnitas ecclesiæ designaretur. Templum et est totus ordo ecclesiæ, quando videlicet temporalia etiam ad contemplationem æternitatis ordinantur. 1. Reg. 2. g. Vt autem tabernaculum synagogam, ita templum ecclesiam significat.

Templum præterea dñ celestis patria. 1. Reg. 2. g. Ion. 2. d. Haba. 2. d. Mala. 3. a. Hoc est templum, in quo non auditur malleus. 3. Reg. 6. a. De hoc dicitur. Dominus in templo sancto suo, dominus in celo sedes eius. Ps. 10. 44. 64. 67.

Templum Dei sapiedñr Sancti, & quilibet aia fidelis, in qua Deus p gratiã suã & amorem habitare dignatur. 1. Reg. 2. g. Ps. 64. 78. 137. Isa. 6. a. Eze. 40. g. Haba. 2. d. 1. Mac. 7. c. Mat. 21. b. 2. a. Ioan. 14. c. 1. Cor. 3. d. 6. d. 2. Corin. 6. d. Templum autem dñs Apostolus Spiritui sancto, ostendit ipsum esse Deum, quia solius Dei est habere templum.

Templum præterea Dei est, sacra scriptura, & spiritalis intelligentia scripturarum. 1. Reg. 1. d. 2. g. 3. a. Mat. 23. b. Et et lectio legis veteris. Isa. 22. d. Templi autem mensura, est legis dispositio. Exod. 3. o. b. Templum quoque interius, sunt secreta mytheria. Eze. 41. c.

Templum apertum, est fides manifestata in mundo. Is etiam, qui confitetur fidem, templum apertum est. Apoc. 12. a.

Templum desertum à Christo, est synagoga, in qua prius habitabat antequam in infidelitatem incideret. Luc. 20. a.

Templa et dicebantur idolorum, & templum Dagon, est aia infidelis idololatriæ superstitione polluta. 1. Reg. 5. a. Et delubra voluptatis, sunt demonum, aut hereticorum habitacula. Isa. 13. b. 27. c. 55. a. Delubra autem montium, sunt quæ erigunt heretici contra Dei templum quæ & phana dicuntur. Eze. 6. Hosc. 8. d. Ioel. 3. b.

Templum domini, templum domini, templum domini, dicentes. Ier. 7. a. sunt, qui de exteriori Dei cultu gloriantur, de interiori minime curam habentes. Et dicunt illud triplicato mendacio, qui fidere volebāt in templo absque opere. Templum autem domini triplicatum dñ ipse Deus, propter tres personas. Ipse enim dominus Deus omnipotēs est templum illius civitatis superne Hierusalem. Apoc. 21. g.

Tempus, Temporalis, Temporaneus.

Tempus, est intervallum motus celorum, quod à nobis dignoscitur, præcipue per Solis, & Lunę cursum, ac per suas partes diuiditur. Tempus autem

Status peccati

Christus.
Humanitas
Christi.
Caro Christi.
Ecclesia militans.

Ecclesia triumphans.

Sancti.
Anima fidelesSacra scriptura.
Lectio legis veteris.
Mytheria.
Fides.Synagoga.
Templa idolorum.
Anima in fideles.
Habitacula hereticorum.

Deus.

autem aliqui dñ ætas. Deu. 22. a. Longo viuas tempore. Afflictio. Ps. 36. In tpe malo. Hora. Gene. 24. g. Eo tpe deambulabat Isaac. Dies. Leui. 15. c. tpe sanguinis menstrualis. Annus. Nu. 24. a. 34. c. Ipse erat eo tpe rex Moab. Cursus. Ps. 103. Fecit lunam in tpe ætatis definitum. Gen. 21. a. Tpe quo prædixit Deus Impletio. Gen. 25. c. Iam tempus pariendi aduenerat Intervallum. Exo. 9. a. Constituitque Dominus tempus. Mor. 40. a. Gen. Aliquantulum temporis fluxerat. Oppor tunum. Gen. 29. b. Nec est tempus, vt reducantur. Status. Deu. 32. f. Loco tpe pfeueritis. Terminus. 3. Reg. 18. c. Illis prophetatibus venerat tps

Tempus incarnationis & passionis Christi.

Tempus diuersa.

Tempus diuersa.

Tempus diuersa.

Tempus diuersa.

Tempus diuersa.

Tempus diuersa.

Tempus diuersa.

Tempus diuersa.

Tempus diuersa.

Tempus diuersa.

Tempus diuersa.

Tempus diuersa.

Tempus diuersa.

Tempus diuersa.

Tempus diuersa.

Tempora diuersa. Gē. 1. b. iuxta variã acceptionē luminariū accipiuntur sed in primis designat annū placabilem Dei: quod tps, dñ tps bene placiti Dei: quod est tps incarnationis & passionis Christi. Ps. 68. quod dñ tps acceptabile. 1. Cor. 6. a. Secundū hoc tps descendebat angelus in piscinā Ioan. 5. a. quā cum venit plenitudo tporis, misit Deus filiū suū. Gal. 4. a. Isa. 49. c. Et tps tribulationis Christi, est tps passionis eius. Iere. 15. c. Tps multū post quod mortuus est rex Aegypti, Exo. 2. d. est temporis plenitudo, quā Christus vicit diabolum. Et tps opportunum, & tps miserendi est tps grā à tpe incarnationis Christi. Ps. 31. 101. 144. tps etiam, in quo Deus recordatur generis humani, est tempus redemptionis per Christum factæ. Iob. 14. d. Et tps, quo parturiens peperit, erat tps natiuitatis Christi. Mich. 5. a. Et tps etiam ferotinum, est tps aduentus Christi. Zach. 10. a. In tempore suo produxit Deus Luciferum. Iob. 38. d. quando misit filium suum in plenitudine temporis.

Tempus nonae legis & conuer sionis gentium.

Tempus conuer sionis.

Tempus prædicationis.

Tempus remissionis.

Tempus abscin dendi superflua, ab intellectu & a lege.

Tempus contemplationis.

Tempus iudicii.

Tempus iudicii.

Tempus iudicii.

Tempus iudicii.

Tempus iudicii.

Tempus iudicii.

Tempus requirendi Dñm, est tps nouæ legis. Hoyec. 10. d. Et tps in quo parturiens peperit, est initium ecclesiæ ex genibus. Mich. 5. a. Et tempora Christi, sunt tempora conuer sionis gentium. Isa. 33. a. Tempus domus domini ædificandæ, est, quum primum conuer ti ad Deum possumus. Agge. 1. a. Qui tamen negligunt conuer ti, dicunt: Nondum venit tempus domus Dei ædificandæ.

Tps primū, primā Christi prædicationem designare pot. Isa. 9. a. Et tps partus ibi cum, est tps prædicationis. Iob. 39. a. Temporibus aut suis dat in Deus pluuiam, quum facit prædicari sic, vt prosit auditoribus. Leui. 26. a. Et dicitur temporanea pluuiæ, Iere. 5. f. temporaneus imber sunt fundamenta fidei & cognitio ex parte. Hosc. 6. a.

Tps putationis, est tps remissionis: & tps abscindendi, si quid superfluum & minus utile fuerit in sensibus vel intellectibus. Cat. 2. c. est tps, quo iā securis ad radices arborū posita est, vt mali abscendant, & in igne imittant. Tps et putationis fuit in aduentū Christi, quā amputata sunt à lege oia, quæ nō amplius erāt ad luerā obseruāda. Tps et opportunus, est tps emendationis. Ps. 31. Tps ingrediendi sanctuariū Leui. 1. 6. a. ē tps vacandi cōtēplationi. Ad idē refertur pōt tps cōsecratio nis sacerdotū. Leu. 8. g. Tps et ridendi dici pōt tempus contemplan di diuinæ tēpus autem stendi, tempus cōsiderandi seipsū. Eccl. 12. 3. a.

Tpe suo dat lignū fructū suū Ps. 1. hoc ē tpe iudicii: vel postq clarificatus ē Christus, misit Spūm sanctū, & insuit eccl. am. Et tpe suo infert accerū tritici. Iob. 5. b. quū qs post opera vitæ actiua, se tradit cōtēpl. Tps Babylonis est tps iudicii, & punitionis malorum. Isa. 14. a. dñ

vultus Dei, quā Christus apparebit vt iudex. Ps. 20. Hoc tps, quod Christus dicitur accipere. Ps. 74. Et tempus statutum. Iob. 12. a. Tempus et furoris Dei, est tempus iudicii, aut vindictæ in malos. Iere. 18. d. Hoc tempus vocauit Deus aduersus animam. Thre. 1. c. Ezech. 7. b. Et tps

Ori. f. Gen. ho. 1.

Hila. f. Ps. 68.

Amb. de sacramētis.

Hic. & Aug. f. Psal. 68.

Glo. ord. f. Exo. 2.

Aug. f. Ps. 101.

Gre. f. Ps. 31. & 12. mor. 8.

Hic. f. Mic. 5. & f. Zac. 10. & f. Iob. 38.

Hic. f. Mic. 5.

Glo. ord. f. Agge. 1.

Hic. f. Isa. 9.

Gre. 30. mor. 19.

Ori. f. Leu. ho. 16.

Ilyc. f. Leu. 26.

Ori. f. Cant. ho. 2. 4.

Gre. f. Cant. 2.

Ber. f. Cant. ser. 58.

Rup. f. f. Cant. 2.

Arno. f. Psal. 31.

Glo. inte. f. Leui. 7. 6.

Ricar. de S. Vito. de secur. conscientia. 35.

Hila. f. Psal. 1.

Aug. f. Psal. 1.

Gre. 6. mo. 28.

Hiero. f. Isa. 14. & f. Iere. 8.

Ori. f. Ps. 36. ho. 3.

Hie. f. Ezech. 30.
Glo. ordi. f. Isa. 23.
Hie. f. Ecclesiastica. 3

Hie. f. Ecclesiastica. 3.
Ori. f. Mat. ho. 16.
19.
Hie. f. Isa. 18.
Amb. f. Psal. 118.
Jer. 16.

Glo. intro. f. Exo. 18.
Glo. intro. f. Exo. 34.
Glo. ordi. f. Gen. 50.
Ori. f. Mat. ho. 33.

Bas. f. Ps. 33.
Amb. 4. Ezech. 2.
Hie. f. Amos. 5.
Aug. f. Ps. 36.
Gre. 16. mor. 21. &
18. mo. 17.
Hie. f. Isa. 28.

Hie. f. Iere. 17.
Hie. f. Ecclesiastica. 7.
Hie. f. Ecclesiastica. 5.

Hie. f. Dan. 7.

Nabuchodonosor & terræ eius, est tps destructionis Babylonis, aut potestatis diaboli. Iere. 27. b. Et tempus gentium, est dies iudicii: q ad omnes spectat gentes Eze. 30. a. Et dicitur tps afflictionis. Eccl. 12. a.

Tempus regis vnus, & tempus hominis dicuntur esse septuaginta anni Isa. 23. d. Et designant perfectam poenitentiam.

Tempus amandi est, vt post Deum amemus liberos, vxorem & pro pinquos. Et tempus odiendi eos, est in martyrio: quum pro Christi confessione rigidos pietas oppugnat inimica. Vel certe tempus amandi legem & legalia erat ante aduentum Christi: & tempus odiendi ea est, euangelij gratia succedente. Eccl. 12. 3. d.

Tempus belli est in hac vita, quæ milita est super terram: tempus pacis in futura. Eccl. 12. 3. b. Iob. 3. 8. c.

Tps fructu vineæ, est transacta pueritia, adolescentia, & iuuentute, qñ iam adest virilitas: vel quum quis iam debuit profectum habere in verbo Dei. Mat. 21. d. Vel est tempus Prophetarum: quo tẽpore vinea Israel expectata est, vt taceret vnas, & fecit spinas. Isa. 5. a. Et tps ficum est tempus operandi in pace. Mar. 11. b. Ille autẽ est perfectus, qui etiam tpe tribulationis operatur. Tempus quoque messis nouorum, est tempus laboris. Exo. 34. c. Et tempus faciendi, est tps operandi & tempus aduentus Christi: quod non est præcipiendi, vt tẽpus legis veteris: sed operandi. Pl. 118. Isa. 49. 2. Cor. 6. a. Tẽpus partus Hebræorum. Exod. 1. c. est tempus conversionis animarum, & bene operandi.

Tempore omni iudicantes iudices instituti a Mose. Exod. 18. d. sunt facientes iustitiam in omni tempore.

Tempora tria anni, quibus apparere debebat omne masculinum in conspectu Domini. Exo. 34. c. Erant Ver, Aestas & Autumnus.

Tempus planctus quod fuit septuaginta dierum. Gen. 50. a. designat tempus remissionis in septenario.

Tempus multum seruorum patrisfamilias. Mat. 25. b. designat longam vitam concessam prædicatoribus.

Tempus constitutum ad plagam. Exod. 9. a. 13. b. est comminatio facta à Deo ad peccatores, vt exciterentur ad poenitentiam.

Tempus vtrumque est tps aduersitatis & prosperitatis. Exo. 13. d. Idẽ designatur, qñ dñ. Pl. 33. Benedicam Dominum in omni tempore. Tpa etiam lunæ sunt tpa persecutionis & pacis ecclesiæ. Pl. 103.

Tempus malum, est tps, quo mali pualent aduersas bonos. Amos. 5. c. Mich. 2. b. Et tẽpus tribulationis est, in quo iusti affligunt à malis, & confundunt. Pl. 36. Tpa quoq, quæ non sunt abscondita à Deo, sunt tempora huius seculi. Iob. 24. a. Posuit etiam Deus tempus tenebris, hæc est, modum iniquis, quo iniqui esse desistant. Iob. 28. a.

Tpaneũ fructus pcor: & designat Iudæos, aut hereticos, q deuorati sunt à diabolo antequam resciperet, cum superbirent. Isa. 28. a.

Tẽpus siccitatis, est tẽpus in quo est defectus verbi Dei. Iere. 17. b. Tempora priora erant tempora legis Moysi: quæ dicit meliora, qui legem præfert euangelio. Eccl. 12. 7. b.

Tps plagedi, hoc ẽ afflictionis: est in hac vita tps saluadi, hoc ẽ, gau dẽdi in futura, quãtũ ad bonos. Tps amplexadi, erat i lege veteri: tps abstinẽdi in noua. Tps ẽt amplexandi sapientiam in contemplatione: & tps abstinẽdi ab aplexib, ẽi cura corporis occupari. Eccl. 3. a.

Tempus & tempora & dimidium tẽporis. Dant. 7. g. tres anni cũ dimidio sunt, quibus Antichristus affliget Sanctos. Tempus etiam modicũ quo soluetur diabolus, est tempus Antichristi. Apo. 20. a.

Tempus

Perfecta poenitentia.

Tẽpus operandi

Tempus remissionis.

Longa vita prædicatorum.

Comminatio Dei.

Tẽpus prosperitatis & aduersitatis.

Prosperitas malorum.

Iudæi.

Heretici.

Defectus verbi Dei.

Tempora legis veteris.

Tempora varia christi.

ALLEGORIARVM

859

Tempus peccati.

Tempus, quo strutio erigit alas in altum. Iob. 39. c. est opportunitas hypoerite, qua suas cogitationes superbiendo manifestat.

Tempus senectutis est, tẽpus veteris hois. Pl. 70. Et tẽpus immunditiæ leprosi, est tẽpus, quo quis in turpitudine peccati exilit. Leu. 13. f. tẽpus etiã malorum, est tẽpus peccati. Iere. 15. c. Et tps diuertiũ dæmonũ Et tps Hierusalẽ, est tps iuuentutis & peccati. Et dñ tempus amatiũ: quia dæmones & heretici animam cupiunt peruertere. Eze. 16. a. Tempus etiam iniquitatis extremæ erit, quando refrigescet charitas. Eze. 35. b. Et tempus menstruale est tempus idololatriæ. Leu. 15. d. Tẽpora uitę cõstituta bestiis erāt usq, ad tempus. & tps. Dan. 7. d. Tempus verum. Exo. 34. Vide. Ver.

Tẽpulentus, vide Ebrius. Tendere, vide Expandere.

Tendere, Tentorium, vide Tabernaculum. Tenebra vide Caligo.

Tener

Tenerum dicitur, quod est molle ac recens.

Tenellus dicitur Christus. Prou. 4. a. Quia molles carne bene apti sunt mente: & ipse doctus est à patre.

Teneritudo agni aut viruli, ad mūditiã vitę refertur: & designare pōt implere legem: & eum qui totus cedit in sinum Dei, designat et quicquid in terris amabile est, quod est Deo offerendum. Gen. 18. a.

Teneritudo ramorũ ficus. Mat. 24. c. designat pfectũ bonorũ opẽrũ, q prius erat absconditus: vel ipsos hoies in spiritualib, pfecties.

Tenera filia Babylonis. Isa. 47. a. deliciarum affluentiam designat.

Vel teneram filiam Deus vocat, qñ dilectam, vnusculũq, animã à laboriosis huius mundi seruitiis renocat: ne dum exterioribus actio nibus afficitur, ab internis desideriis obduretur. Sed chaldæorũ filia mollis & tenera non vocatur, quia mens prauis desideriis dedita, in eo, quem anxie appetit, huius seculi labore relinquitur: vt foris mũdo, velut ancilla seruiat, quæ intus Deum vt filia nequaquam amat.

Tenerere.

Tenerere, est apprehendere, capere, detinere & possidere. Itẽ custodi re. Pro. 18. d. Qui aut tenuerit adulteram, stultus est. Delectate.

Isa. 51. d. Gaudium & lætitiã tenebunt. Impedire. Pl. 118. Defectio tenuit me. Intelligere & scire. Pro. 3. c. qui tenuerint eam beati. Obti nere. Iudi. 9. b. Tenuit pedes eorũ abyssus occupare. Exo. 25. b. Tene

bielõgitududo eius cubitũ ac semissem. Recordari. Apo. 2. g. Quod habetis, tener donec veniã, Regere. 2. Reg. 6. a. Tenuit eã, qm calcitrabãt boues. Teneri, Obligari. Nu. 3. b. Nec obnoxia tenebitur spõsioni.

Tenere dicitur Deus: quando aliquid graue operat: & tener cerui cẽ alicuius, quando elationem, quam in infimis habuit, distinctione suæ percussione inclinat. Iob. 16. c. 38. b.

Tener Deus vultũ solij sui. Iob. 26. b. qñ secreta iudicia celat. Et qa à nobis i hac vita regni eius gloria, nõ quãtã intrinsecus hĩ agnoscẽt.

Tenebat Deus fortitudinem suã. Isa. 27. b. quando non mittebat filium per incarnationem: quem tamen se missurum promiserat.

Tenere interdũ, custodire, ut tenebat dextera Dei Chm. Pl. 13. 8. hoc est, diuinitas humanitatẽ, vel Christus quemlibet fidelẽ, ne deci dat. Ita dicitur teneret septẽ stellas, cõseruando p̃latos à lapsu. Apo. 2. a. Tenet etiam manum dexteram nostram, quando constanter facit

Seruians Deus nos bene operari. Psal. 72. Luc. 8. g.

Operans Deus.

Operans Deus.

Operans Deus.

Operans Deus.

Operans Deus.

Operans Deus.

Operans Deus.

Gre. 37. mor. 11.

Aug. f. Pl. 70.

Glo. intro. f. Leu. 13.

Ori. f. Iere. ho. 11 &
f. Eze. ho. 6.

Glo. intro. f. Leu. 15.

Galat. lib. 2. cap. 1.

Amb. 1. de Abrahã

Glo. intro. f. Gen. 28.

Ori. f. Mat. ho. 30.

Aug. 1. q in euãg. 39

Gre. 6. mor. 10.

Gre. 13. mor. 9.

Hie. f. Iob. 26.

Gre. 17. mor. 13.

Hie. f. Isa. 27.

Glo. intro. f. Ps. 138.

Rup. 2. f. Apo.

Amb. 1. de interpel.

11. & f. Luc. 8.

Gre. 2.9. mor. 2.

Glo. ord. f. Exo. 4. 12.

Glo. ord. f. Exo. 3. 4.

Hie. f. Leu. 7.

Rup. 1. f. Leu. 3. 8.

Gre. 19. mor. 2.9. & f.

Cant. 3.

Ori. f. Matt. ho. 1.9.

Amb. de Vir. 3. &

de Isaac. 5.

Hie. f. Isa. 64.

Ber. f. Cant. ser. 79.

Aug. epis. 58. & f.

Ps. 55.

Gre. 13. mor. 19.

Hie. f. Isa. 14.

Glo. mte. f. Exo. 4.

Gre. f. 1. Reg. 14.

Gre. 5. f. mor. 23.

Hie. f. Ps. 135.

Beda. f. Gen. 13.

Gre. 5. mor. 10.

Glo. ord. f. Leu. 13.

Ori. f. Matt. ho. 20.

Hie. f. Jer. 2.

Amb. 2. de i. nterp. 4.

Amb. f. Luc. 4.

Tenuit Dominus extrema terræ. Iob. 38. b. qui in fine seculorū Expulso syna-
ad destitutā iā, & alienigenis regibus subditam synagogā venit atq; gogæ electis hu-
ex illa impios excussit, quia spiritualia fidei prædicamenta tenuerunt milibus.
et à carnalis sacrificii gloria repulit. Vel certe extrema terræ tenuit q̃a
ex ludæa paucos abiectos & humiles elegit. Extrema terræ tenuit q̃a
legis doctores delectant, piscatores sumplit.

Tenens seu habens Moses in manu virgam. Exod. 4. a. est Christus
habēs potentiū diuinitatis. Est et habere pastorem custodiam. Ad
hec refertur potest tenere baculum in manibus. Exo. 12. b.

Tenens Moses tabulas legis, q̃ nō sunt fractæ. Exo. 34. d. designat
collationē legis nouæ per Christū, q̃ usq; in finē seculi est duratura.

Tenere in manibus adipem. Leui. 7. d. est in opere seu executione
habere desiderium, vel carnis luxuriam refranare.

Tenere gladiū plus est q̃ habere: vt tenent gladios. q̃ habet verbum
Dei, & semipsum viuūt. Cant. 3. c. Tenet autē Christū, hoc est, verbū Dei
aliter q̃dē sponsa, q̃ dicit. Cant. 3. b. Tenui eum, & nō dimittā. Et Isa.

64. c. Non est q̃ teneat te, per amorē videlicet, & vinculis charitatis
& mētis affectu. Sic tenuerūt mulieres pedes eius post resurrectionē

Mat. 28. b. Tenet autē cū spōsa fidei firmitate, & deuotionis affectu,
nec teneret, nisi teneret. Ei caput nō tenet mali, nec hæretici. Colof.

2. d. Aliter noluerūt tenere verbū Dei Scribæ & pharisæi, volētes op-
primere ipsū verbū, & reuincere: sed nō potuerūt. Mat. 23. d. Tenuerūt

autē Dauid. Allophyli i Geth, designantes capturā Chrī. Ps. 55. in titul.

Tenere dicunt fœdus Dei, q̃ legē eius obseruant. Isa. 56. b. Et te-
net iustus viam suā, quā ad amorem celestium robustius stringitur

sciens quia bonis desideriis præmia æterna non deerunt. Iob. 17. b.

Tenere dicuntur laciinias, quia aliorū adhærent exemplis. Thre. 4.
c. Et tenet populi Iudæos, quā gentiles adhærent apostolis. Isa. 14. a.

Tenens Moses caudam colubri. Exod. 4. a. designat populum lu-
daicum crediturum in fine seculi.

Tenentes adolescentem discipulum Christi sindone. Mar. 14. c.
sunt laudantes initia bonæ conuersationis.

Tenet paucos contemplantē. Iob. 4. c. q̃a cū subtilitatis intime arca
na percipit, vnde se apud seipsum fortē credidit, inde ante cōspectū

iudicis turbauit. Distractionem quippe diuinæ iustitiæ cōtemplātes, et
de ipsis operibus iure peritescimus, q̃ nos fortia egisse putabamus

Tenet paruulo Babylonis, q̃ refrenat paruas cogitationes. Ps. 135. f.
Tenēs Iacob plātā Esau manu. Gē. 25. d. designauit legē astringēte

populū Iudæorū, ne deflueret. Tenēs et Agar manum Ismaelis filii
sui. Gē. 21. a. c. est lex sustētās Iudæos, vel ecclia cooperans nris actib⁹

Tenere volens Oza arcam lapsantē. 2. Reg. 6. b. designat minores
volentes corrigere bene facta maiorum, quæ ipsi non intelligunt.

Teneri mundissima lepra Leni. 13. b. est totam transgredi legem:
vt populus gentilis: qui non expellitur, sed mundus iudicatur: quia

legis iugo subiectus non erat.

Tenentes seruos Dei missos à rege. Mat. 22. sunt cōtentionibus
verborum irretientes simplices nuncios veritatis.

Tenentes legem Dei, qui nescierūt Dominū. Iere. 2. b. sunt Scribæ
ignorantes Christum, & mali doctores, qui deuorant plebem Dei.

Tenēt psalteriū, & citharā, q̃ voce, nō corde laudāt Deū. Iob. 21. b.
Teneri febribus socrum Simonis Petri. Luc. 4. g. est carnem cupi-
ditatibus occupari.

Potentia diui-
nitatis Christi.
Pastoralis cura
Collatio legis
nouæ.

Exequi deside-
rium.

Frænare libidi-
nem.

Operari verbū
Dei.

Persecutio
Christi.

Seruare legem
Dei.

Adhære exē-
plis.

Iudæi creditur
Extremo tempo-
re.

Initia bonæ cō-
uersationis.

Timor contem-
plantis.

Lex frænans
Iudæos.

Ecclia adin-
nans nra opera.

Minores corri-
gentes maiores.

Transgredi to-
tam legem.

Mali doctores.
Laudare Deū
voce.

Cupiditates.

Tenent

Pena peccato-
ris.Imperitū dia-
boli.Defensio malo-
rum.

Insidiatores.

Impedientes
prædicationē.Ascribere bo-
na opera Chri-
sto.

Manifestare.

Ignorantia
Iudæorum.

Insidiari.

Prouocare ad
iram.

Suggere.

Detrahēre
Christo.Probatio bap-
tizatorum.Subtilitas
spiritualium.

Tenent torsiones peccatorem Isa. 13. b. quia non potest effugere
pœnā q̃ in propria conscientia sentit, tenet etiam dicitur laqueo, qui
Dei vindictā euadere nequit. Isa. 24. c. tenetur etiam planta impii la-
queo, quando non potest se à peccatis explicare. Iob. 18. b.

Tenens sceptrum in domo voluptatis, est heresiarcha: vel diabolus
& etiam tenens sceptrum in Ascalon. Amos. 1. a.

Tenentes se sequamur Leuiatan. Iob. 4. 1. b. sunt iniqui, qui ad de-
fensionem iniquitatis pari culpa eō magis constricti sunt, quō se si-
bi per omnia similes esse meminerunt.

Tenēs Ioab dextera manu mentum Amasæ, & mitens manum sini-
stram ad gladium. 2. Reg. 20. c. designat eum, qui quasi ex benignita-
te blanditur, & latenter ex malitia percutit.

Tenēs ventos ne flarent super terram. Apoch. 7. a. sunt impediē-
tes prædicatores, ne prædicent.

Tenentes fratres Ioseph munera in manibus. Gen. 43. f. sunt offe-
rentes bona opera Christo, eaque illi ascribentes.

Tenere solium gloriæ, vide Cathedra.

Tenere remum, Vide Remiges.

Tenere arcum, vide Sagittarius.

Tentare.

Tentare est, quasi manu extensa aliquid experiri, & exquirere ac
probare: & rem non intellectam atque incertam aggredi. Ite deij-
cere. 1. Cor. 10. c. Non patietur vos tentari.

Tentare dicitur Deus habraham, vel aliū: non vt eius virtus Deo,
sed sibi & aliis manifestetur: & tentat vt sciat, hoc est, vt scire nos fa-
ciat. Et tentat te Deus, vt nota fierent, quæ erant in animo tuo: vnde
hoc tentare est manifestare. Gen. 22. a. Exo. 15. d. 16. a. Deut. 8. a.

Tentatio qua Christus tentauit Philippum. Ioan. 6. b. ignorantia il-
lius, & populi Iudæorum circa mysteria declarabat.

Tentare interdum est insidiari: & tentare dicitur Deum ille, qui
quanta potest parte periculi se non expedit, & illic poscit miraculū
Dei, vbi non nihil proficere potest humanæ rationis ops, quæ in pro-
ptu sit tentant etiam Deum, qui prouocant ipsum ad iram. Ps. 77. Cō-
uersi sunt, & tentauerunt Deum. Et qui suggerunt. Nu. 14. d. tentaue-
runt me iam per decem vices.

Tentare Christum est detrahēre Christo. 1. Cor. 10. b. tentabant au-
tem pharisæi Christum insidiantes: tentabant etiam ipsum potius de
diuinitate quā de carne. Math. 16. a.

Tentatur Christus statim post baptismū. Mat. 4. a. vt tēratione sua
indiceret in sanctificatis nobis maxime diaboli tentamēta grassari: q̃a
victoria ei magis est exoptata de Sactis. tentat etiam Deus post trāsitū
maris rubri in Mara. Exo. 17. a. vt baptizati probati sūt in virtutibus.

Tentatio dictus est locus Petræ Ore, vbi erāt aquæ amaræ. Exod. 17. a. q̃a
certissimū experimentū est aīæ in labore atq; amaritudine.

Tentatio hūana, est cōfidendo i Deo, dissidere homini. 1. Cor. 10. c.

Tentator dicitur diabolus. Mat. 4. a. Accedens tentator.

Tenuis, Attenuare, Extenuare.

Tenuis, est exiguum, & paruum, ac subtile: vt tenue filum Attenua-
re autem est tenue reddere.

Tenuissimus pulvis aromatum. Exo. 30. d. designat subtilem exa-
minationem virtutum. tenuis etiam aura subtilitatem indicat spiri-
tualium. 3. Reg. 19. c.

Hie. f. Isa. 13. 14.
Gre. 14. mo. 5.

Glo. ordi. f. Amos. 1.
Gre. 38. mo. 33.

Gre. 15. mo. 5.

Rup. 4. f. Apoc.

Aug. 1. de gen. con-
Mani. 22.

Aug. f. Ioa. trac. 24.

Rup. 7. f. Gen. 7.

Amb. f. 1. Cor. 10.
Tertu. de car. Christi

Hila. f. Mat. Can. 3.

Hie. de mansio.

Gre. 24. mo. 12.

Phil. de congres. & c.

Amb. f. 1. Cor. 10.

Gre. 1. mo. 39.

Amb. epis. 62.

Gre. 13. mora. 15.

Ber. serm. de verbis

Ezech.

Hie. f. 11a. 17.

Hie. f. 11a. 10.

Hie. f. 11a. 19.

Gre. 14. mora. 7.

Isy. f. 11a. 25.

Amb. f. 11a. 18.

serm. 2.

Plin. 13. nat. histo. 6.

Aug. 9. in Ios. 30.

Beda. f. Gen. 35.

Amb. 2. de Iacob. 7.

Glo. ord. f. 11a. 1.

Lyra. f. Hose. 4.

Hie. f. 11a. 1.

Hie. f. 11a. 28.

Hie. f. 11a. 25. 41. &

f. Mich. 4.

Glo. ord. f. Deut. 25.

Ori. f. 11a. 16.

Gre. 20. mor. 16. &

f. Ezech. ho. 10.

Attenuari dicitur spiritus. Iob. 17. a. nempe timore iudicii: quia electorum mentes, quo amplius extremo iudicio propinquare se sentiunt, eo ad discutiendas semetipsas terribilius contremiscunt: & si quas in se carnales unquam cogitationes inveniunt, penitentia ardore consumunt, nec cogitationes suas dilatare carnali voluptate permittunt, quia eo semetipsos diiudicantes subtilius feriunt, quod districtum iudicium postulat vicinum.

Attenuari oculi suspicientes in excelsum. Isa. 38. c. dicuntur, vel deficientes in contemplatione, quasi reuerberati: Vel etiam subiles facti.

Attenuata dicitur gloria Iacob. Isa. 17. a. quoniam Iudaei perdiderunt Deum & templum & Prophetas. Sic dicitur attenuari robur eius. Sopho. 2. d. Non attenuat vero gloria Iacob, quando crescit in ecclesia. Iere. 30. d.

Tenuitas, quam mittit dominus in pinguibus, est, quum daemonum, aut hereticorum relinquantur a suis. Isa. 10. a.

Attenuari dicuntur flumina Aegypti, quum confunduntur errores Philosophorum. Isa. 19. d.

Tenuis spica, famem verbi Dei significant. Exo. 41. a. Attenuari autem fame dicitur robur iniqui. Iob. 18. c. quando eius anima nulla interni cibi refectio pascitur. Attenuatur etiam frater, quum per desidiam perdit spirituales diuitias. Leuit. 25. d. c.

Tepidus. Epidum dicitur, quod est medium inter calidum & frigidum. In spiritualibus autem tepidus est, qui fidem suscepit, sed malus est moribus: estque peior frigidus infidelis. Apoc. 3. c.

Terebinthus. Terebinthus, est arbor nigrum lignum cum splendore perferens, habensque in bruxi speciem soliditatem: unde fit terebinthina, seu gummi genus & lachryma. Ab aliquibus autem dicitur esse lentiscus. Est arbor infrugifera, quanquam habeat minutum semen.

Terebinthus, ut habet lachrymam salubrem, crucem Christi designare potest. Ios. 2. f. Iuxta Septuaginta. Sub hac infodit Iacob idola, hoc est, Christus peccata. Hanc attulerunt filii Iacob in Aegyptum, hoc est, Apostoli in mundum. Gen. 43. c.

Terebinthus, aut lentiscus, ut est arbor infrugifera, typus est auaro rum, & idololatrarum: qui nullum proferunt utilem fructum. Gen. 35. a.

Terrebinthus etiam defluentibus foliis, significat Iudaeos sine recta doctrina, literae legis adherentes. Vel designat hereticos: vel habentes diuitias. Isa. 1. g. Hose. 4. c. Ceterum Isa. 1. pro terebintho legitur quercus: quod ait Hieronymus esse iuxta interpretationem Symmachi.

Terere, est fricare & tundere, ac frangere: unde tritura, quum franguntur, spicae ad colligendum triticum: quod est triturare.

Terere dicitur Deus scopa. Isa. 14. f. quoniam acri castigatione omnes eluit sordes. Et triturat ferris, aut rota plaustris, quum grauius castigat. Triturat vero baculo, quando leuius animaduertit. Isa. 28. g.

Tritura Christi, dicitur possunt fideles tribulationibus purgati. Isa. 21. c.

Teri paleas, est conterere malos. Isa. 25. d. Et trituri. Moab, est conterere diabolum. Et trituri montes, est conterere superbos. Isa. 41. d. Mic. 4. d.

Triturans bos, est praedicans praedicator: cuius non est alligandum os.

Deut. 25. a. 1. Cor. 9. b. Tritura quoque messium, est examinatio doctrinae. Leuitic. 26. a.

Tritura, quam diligit vitula Ephraim. Hose. 10. c. sunt labores & curae mundanorum propter vitia.

Triturans

Timor iudicii.

Subtilitas contemplationis.

Iudaei sine Deo & templo.

Desertio hereticorum.

Confusio philosophorum.

Defectus verbi.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

Dei.

ALLEGORIARVM.

861

Triturant Damasceni Galaad plaustris ferreis. Amos. 1. a. quando Hie. 1. Amos. 1. a.

heretici deceptos confirmant in erroribus. Non tritum iter dicitur iter peccatorum: quia non est via regia, sed anfractibus & erroribus plena. Iere. 18. c.

Tergus, vide Dorsum.

Terminus, vide Finis.

Terra, Humus, Terrigena.

Terra est infimum quatuor elementorum, grauis & densa frigida & sicca media mundi tenens sedens, ornata varijs plantis, & animalibus, fluminibus ac fontibus. Quoniam autem terra dici potest usque ad regionem aeris subilem, in qua non sunt nubes. Terra autem interdum dicitur hereditas. Exo. 19. a. Sex annis seminabis terram tuam. Littus. Marc. 4. a. Quis turba circa mare super terram. Mons. Amos. 4. d. Gradiens super excelsa terra. Pulvis. Reg. 15. a. Scilla veste, & terra pleno capite. Regio. Exo. 18. a. Aduena fui in terra aliena. Sepulchrum. Iob. 19. d. De terra surrecturus sum. Superficies. Exo. 16. b. In similitudinem pruinæ super terram. Vrbs. Pl. 48. Vocauerunt nomina sua in terris suis.

Terra quoniam summi potest pro Deo patre. Est quippe paterna mater omnium forendissima: ut germina illa bona produceret, filium videlicet & spiritum sanctum: quibus cetera omnia huius vniuersi produxit, & totum ipsum globum. Quia filiale germen perfectum a se decreto temporis curriculo in salutem gentium dedit. Pro quo Iudas horum factorum conscius deprecabatur dicens. 45. b. Aperiat terra, & germinet saluatore. Hoc Theologi nostri de beata Virgine: Hebraei de vltima archetypi mensura (quae Sachina i. habitatione meditam Dei in nobis, & domesticam vocant) interpretantur. Sed (ni fallor) de paterna mente merito intelligi potest: quod est filii in primis, & post omnium aliarum rerum prima pullulatrix. Nam de filio, qui verbum & veritas Dei dicitur, canit propheta. Pl. 84. Veritas de terra orta est. Qui est deus aqua salutaris ex eadem terra scaturiens. Est itaque haec receptiua omnium fecunditatum, & post veluti prima parens est omnium pullulatiua. Et sicut haec terrena arbor, nisi plantata sit in terreo elemento, minime viuuntis de meliori & rationali arbore dicit summa veritas, quod nisi sit plantata a patre summo agricola, in terra videlicet illa superna, eradicabatur. Est etiam terra haec in eternum stans a suo nunquam centro diuisa, nec ad locum alium destinata, omnibus alijs elementis & elementarijs rebus successione quadam agitata, & diuersa perenni spacia. Est & paterna illa mater (si in se stabilis, neque mista, neque a centro suo dimota: et si Filius, spiritus sanctus, intelligensque omnes ad diuersa exequenda mitti dominus. Et iterum terra centrum vniuersi: est & per centrum sphaera intellectualis, ubique per suam essentiam & potentiam existens, sed in coelesti palatio aperta plenitudine apertis, tanquam terra & habitatio illorum ciuium. Ad quam suspirando propheta dicebat. Pl. 26. Credo videre bona domini in terra viuentium.

Terra quoniam, dicitur materia prima. Gen. 1. a. Exo. 20. b. 31. d. Hanc rigat fons de paradiso voluptatis: quia essentia perfundit materiam. Gen. 2. b.

Terra itidem pro mundo sensibili summi potest, ad differentiam coeli, quoniam sumitur pro mundo intelligibili. Gen. 1. a. Sumit etiam pro mundo, quando terra omnis dicitur esse Domini. Exo. 19. a. Sumitur iterum terra pro creatura, quando Deus dicitur esse longior terra. Iob. 11. b. quia creatura modum perennitatis suae aternitatis excedit. Et terra deserta, iniqua & iniquosa dicitur mundus sine Christo & eius doctrina. Plal. 62. Terra etiam tribulationis & angustiae, dicitur hic mundus. Isa. 30. b. 32. a. Ier. 4. b. Eundem designat terra aquilonis. Zach. 6. b.

Terra

Aug. 3. de Gen. ad litter. 7.

Geor. Vene. Cant. 1. son. 7. cap. 3.

Geor. Vene. Cant. 1. son. 7. cap. 22.

Amb. 2. de Abra. 8.

Gre. 10. mor. 10.

Aug. 1. Ps. 62.

Hie. 1. Isa. 30. & 1.

Zach. 6.

Orti. f. Pla. 36. ho. 1.
3. & f. Ios. ho. 2. &
f. Num. 69. 3.
Gre. Nyss de beati.
Hier. Dardano. &
f. Ios. 58. & f. Ezec.
26. 34. & f. Ephe. 6.
Terul. adue. Mar. 3.
Hila. f. Ps. 51.
Gre. 12. mor. 24. &
20. mor. 11. & f. Can.
tic. 2.
Geor. venet. cant. 1.
ton. 7. cap. 1. 5.
Iffe. f. Leui. 20.
Cyril. 4. f. Ioan. 51.
Eulgent. ad Transf.
mum. 3.
Glo. inte. f. Exo. 16.
Ruper. 3. f. Gen. 30.
& f. Zacha. 2.
Aug. f. Apo. ho. 10.
& f. Psal. 96.
Hie. f. Iob. 19.
Gre. 3. mor. 20. &
9. mor. 21.
Geor. venet. cant. 1.
ton. 7. cap. 25.
Terul. adue. Iudeos
Arno. f. Psal. 166.
Aug. 2. de gen. cont.
Manich. 21. & f.
Psal. 64.
Hie. f. Ios. 53.
Aug. serm. 100.
Ruper. 1. de operib.
Spiritu. sancti. 2.
Beda. f. Gen. 2.
Hie. f. Iob. 38. & f.
Ios. 8. 14. 66. & f.
Ezec. 38. & f. Iere.
11. 16. 17.
Basi. f. Ps. 33. 44.
Amb. 2. de Abra. 1.
Gre. f. 1. Reg. 9. &
13. mor. 11.
Aug. 2. ser. domi in
mon. & 12. cont.
Fau. 11. et. f. Ps. 39.
Beda. f. Gen. 1. & f.
Exo. 3. & f. Prou. 2.

Terra, quā dat Dñs possidēdā, est aeterna scilicet. Gē. 12. a. 15. d.
26. a. 49. c. Exod. 3. b. 6. a. 12. 13. 20. b. 3. 2. 3. 1. Ios. 1. b. Hac dñs terra dei,
& terra viuētū. Pl. 11. 15. 24. 26. 33. 36. 51. 101. 141. Ier. 3. f. 1. 1. a. Ios.
49. b. 58. d. Hac terrā possidēt mites. Mat. 5. a. Hac est terra Chanaā, q̄
explorauerūt exploratores. Num. 13. b. Ipsa est terra fluens lacte &
melle. Leu. 20. d. Et terra Isra. in q̄ nō ingrediunt mali, est celestis pa
triarū q̄ inducit Deus oues suas. Eze. 23. b. 26. d. 34. d. In hac terra ini
quus nō mittit radicē suā Iob. 15. c. In hac terra nō parēt filii stulto
rū, & ignobiliū Iob. 30. b. Sup hac terrā erit lōgēu, q̄ honorāt p̄m &
matrē. Exo. 20. b. Ephe. 6. a. Pl. 71. In hac terra apparuerūt flores, hoc ē
aīa iustorū vbi ē audita ē vox iustitiae, hoc ē requies q̄ p̄mittit De⁹,
Cātie 2. c. I. hac est terra sctificata. Zach. 2. d. Terra quoq; Chanaā da
ta in possessionē semini Abrahā, est celestis patria, de qua eiectus ē
Chanaā, id est diabolus. Gē. 17. a. Terra ē habitabilis, vbi defecit mā,
hoc est viciū huius vitæ, est terra viuētū. Exod. 16. g.
Terra q̄q; designare pōt incarnationē Ch̄i: vt quum p̄dictus est
serpens in terrā Exo. 4. a. Et sex diebus fecit Deus terrā, quū in sexta
etate ordinauit Verbū suū incarnādū. Exo. 20. b. Et terra diuās mu
lierē, est Ch̄s adiunās eccl̄am. Apocal. 1. d. terra ē, quā operari sūt
Iudaei sine fructu, est caro Ch̄i, quā crucifixerunt & ipsi perierūt. Gē.
4. b. Et terra restituta Dauid, est corpus Ch̄i resuscitatū. Pl. 96. in ti
tul terra quoq; Hus, humanitatē Ch̄i designare pōt Iob. 1. a. Et terra
data in manus ip̄i, est corpus Ch̄i traditū in manus Iudaeorū, vel cor
pus iusti in manus p̄secutorū, vel diaboli. Iob. 9. c. Altare quoque de
terra Dño faciunt, qui in incarnationē mediatoris sperant Et in alta
ri de terra oblatum munus ponimus, si actus nostros dñicæ incarna
tionis fide solidamus Exod. 20. d. Et hamici Iob sedēt cū illo in ter
ra Iob. 2. d. q̄n incarnationem Ch̄i cum fidelibus confitent. Et terra
fluens lacte & melle, est caro & corpus Ch̄i, a quo fluxit sanguis &
aqua in lauacrum peccatorū, & lac & mel in verū cibū vitæ & spūs.
Terra benedicta dans fructum suū, est beata Virgo Maria gene
rans Christum. Psal. 66. 84. 103. Hac est terra promissionis, quā pro
tulit botrum Christum. Num. 13. c. Hac est terra germinās saluatorē
Ios. 4. 5. b. Et terra quā rigat fons paradisi. Gen. 2. b. Et terra sitiens aut
inuia, vnde ascendit virgulum, est beata Virgo Maria, quā s̄tiebat
ad Deum fontem viuū: & non fuit peruisa serpenti. Ios. 53. a
Terra dñs eccl̄a militans: quā pascit verbo & protegit vmbraculo:
quā aperuit suū & suscepit per confessionē sanguini Ch̄i. Gen. 1.
a. 4. b. Et hac est terra labii vniū. Gen. 11. a. Ab hac terra erigit scala,
quā vidit Iacob in cōlū. Gē. 28. c. Hac est terra sancta. Exo. 3. b. Iob.
15. c. 16. d. 38. b. Pl. 15. 23. 36. 44. 71. 84. 92. 101. 134. In hac terra appa
rēt flores. Cāt. 2. c. Hac ē terra Emanuel Ios. 8. b. 42. a. Et terra, ad aq̄ ē
veniedū, est eccl̄a ex Gētib. Gē. 12. a. 13. d. Pl. 32. 33. 45. 46. 77. 96.
142. Prou. 12. b. Ios. 13. c. 14. a. 44. d. 57. c. 60. d. Mar. 5. a. Terra ē Aegy
pti interdū dñs eccl̄a: in qua crescit Ioseph, hoc Christus Gen. 41. g.
47. b. Eadem dñs terra Dei, super quam adducit Deus Gog. Ezec. 38. e.
Hac est terra fluens lacte & melle Exo. 13. 3. a. Iere. 11. a. Dñs terra
desiderabilis. Malac. 3. c. terra quoq; Beniamin, ē eccl̄a 1. Reg. 9. a. Iere.
17. d. Et terra Israel desolata, est eccl̄a deficientibus bonis, Ezec.
25. a. 27. d. 3. a. e. Hac est terra sctiorū, a qua diuidunt increduli Iu
dæorū: & q̄ dereliquit h̄tici, & peccātes. Pl. 16 Ios. 26. b. 38. b. 61. c. 62.
c. Iere. 9. f. 14. a. Ezec. 36. d. Ios. 21. d. 3. a. Hac terrā fundat Deus. Ios. 51. c.
in hac

Celestis patria

Incarnatio
Christi.
Christus.
Caro Christi.

Virgo Maria.

Eccl̄a militās

In hac terra sit volūtas Dei. Mat. 6. b. Et eccl̄a est terra parturiēs & pa
riēs vna die. Ios. 66. c. Hac est terra, quā nescit diabolus in q̄ inducit
Deus captiuos a dāmonē liberatos. Eze. 3. 2. b. Et terra, a qua eijcit De⁹
& ad q̄ reducit, est eccl̄a. Ier. 16. c. Hec est terra absq; nube, quā ca
ret sapiētia & eloquētia mūdāna. Eze. 38. c. 43. a. Pro. 2. d. Terra facer
dotū relicta libera, a Ioseph. Gē. 47. e. est terra eccl̄a libera a cēsu dia
boli. Terra, q̄ Deus appēdit sup nihil, est eccl̄a q̄ De⁹ fundauit ī gēti
liate. Iob. 26. b. Et terra clamās aduersus rectores sūt fides neglecti ab
ipsis doctorib⁹, p̄cipue rudes & infirmi ordinis, q̄ tra rectoris iniusti
tiā ī murmuratiōis voces erūpūt. Iob. 31. d. Hec terra pducit fēnū iumē
tis, q̄n minores dāt tpalia p̄dicatorib⁹ Pl. 103. Et terra p̄stāt Austro, quū
fideles eccl̄e feruētib⁹ charitatis studijs inarde cū. Iob. 37. c. 38. a. b.
Terra inanis & vacua, est corpus humanū priusquā doctrinē acci
peret formāq; & terra replenda dñs. Gen. 1. a. Hec terra dedit fructum
suū in Ch̄o. Pl. 60. 66. 79. 139. Profert aut difficulter fructū. Quā ē
terrā inimici lingunt. Gen. 3. c. 4. 9. a. 12. a. 47. b. c. Exo. 16. c. 19. a. 20.
b. 23. a. 3. 2. c. 3. 3. d. Pl. 4. 7. 8. 36. 45. 59. 67. 71. 101. 103. 109. 112. 135.
140. 142. Leu. 11. g. 25. a. Ios. 14. a. 18. c. 23. b. 30. c. 65. c. Pro. 12. b. Et ter
ra cū germine suo, est caro cū concupiscentijs: & producit bestias, q̄n
profert prauas concupiscentias. Iob. 22. d. Deut. 37. c. Mar. 6. b. Hec ter
ra quiescit a bellis tpe Iosue, q̄n caro subdit spiritui post aduentum
Christi Ios. 11. d. 14. a. Et terra viuētū designat corpora viuētū
Deo. Pl. 26. 51. Et terra aliena, est corpus capitū aīe p peccatum, seu
caro rebellis spūi. Gen. 15. c. Pl. 136. Et terra, quā possident mites, est
corpus gloriosum. Mat. 5. a. Ios. 1. c. Et terra gigantū designat corpora
malorū. Ios. 26. d. Terra traditū in manus impij, quū corpus permittit
p̄secutoribus Iob. 9. c. Terra exultās, est caro sctiorū. Et terra mota,
est caro profanorū, & corpus terrenū. Pl. 96. Et terra interdū dñs ipsa
caro cū desiderijs suis, & ē opera carnis. Thre. 2. d. Iob. 28. a. Haba
3. b. Ipsa est terra dans fructū suū. Leu. 26. a. Terra obliuionis est cor
pus peccatoris, qui Dei obliuiscit, & a Dño derelinquitur Pl. 87. De
signat etiam inferos, qui sunt terra miseriae & tenebrarum. Iob. 10. b.
Terra interdū est aīa, quā non est iā arida, sed terra, q̄n bonorum
operū fructū producit. Gen. 1. a. 9. a. 43. a. 44. c. Ios. 1. b. 5. c. Iere. 10. b.
Pl. 36. 66. 96. 142. Mat. 13. a. Et terra dans germen suū est hō vel aīa
bene operans. Leu. 26. a. Eze. 14. c. Hanc terrā fundat Deus, vt perma
near. Pl. 118. In terra habitat absq; pauore, qui habet tranquillitatem
aīe. Nu. 32. a. Deut. 28. b. Ios. 26. d. Agge. 1. c. Et terra Saulis, est cor bo
ni discipuli, in quo fructificat semen p̄dicatoris. 1. Reg. 13. d. Quod se
mē cecidit in terrā bonā, hoc est, in eos, q̄ in corde bono & optimo
suscipiūt verbū. Luc. 8. a. Pl. 59. Et aīa, est terra desiderabilis, q̄ sit in de
sertū. Zac. 7. d. Et terra vbi apparēt flores, est mens fortis, & firma lin
gua doctoris. Cant. 2. c. Eccl̄a. 1. a. Iob. 31. d. Terra suauiter viuētū,
in qua non inueniūt sapientia, est aīa eorū, qui huius vitæ voluptati
bus pascunt. Iob. 28. b. 38. d. Hanc terrā fodit equus vngula, quū p̄dic
tor de audientū corde operū suorū exēplo terrenas cogitationes ex
curit, & quū q̄q; in mēte sua terrenū versari cōspicit, superducte p̄
nitētis duris p̄cussionibus rūpit. Iob. 39. c. Terra quā inebriat Deus.
Pl. 64. est mens firma & stabilis, q̄ non agitat vt mare. Vel est ipsa sta
bilitas, quā possidendā promittit Ch̄s. Pl. 36. Inhabita terrā, & pascē
ris in diuitijs eius. Hac terrā vidit Isachar q̄ esset optima. Gen. 49. c.
Terra, in quā proiciūt virga Moysi, designat corda credētū. Exo. 4. a.
Et terra

Ruper. 4. f. Gen. 6.
& f. Ios. 2.
Hie. f. Eze. 3. 2.
Glo. ord. f. Gen. 47.
Gre. 17. mor. 11. &
22. mor. 23. & 27.
mor. 24. & 29. mor. 7
Aug. f. Ps. 103.
Basi. Exae. ho. 11.
& f. Ps. 7.
Hila. 1. Ps. 66. 67.
& f. Mat. Can. 4.
Amb. de Noe. 29. &
2. de p̄ni. 11.
Ori. s. Gen. ho. 1. &
f. Num. ho. 22. 26.
& f. Ios. ho. 1.
Aug. 2. de ser. dom.
in monte.
Phil. quis re. di. ha
res.
Hie. f. Ios. 1. 29.
Beda. s. Gen. 1.
Aug. f. Ps. 36. 87.
Terul. de resurrec.
Phil. quod deteri po
ti. inf. & de mi.
Abr.
Iffe. f. Leui. 26.
Euch. q. in Ps.
Ori. f. Ps. 39. ho. 1. &
f. Loui. ho. 16. & f.
Eze. ho. 4. & f. Nu.
ho. 26. & f. Cant. ho.
4.
Hie. f. Ios. 1. 26. & f.
Agge. 1.
Amb. epist. 12. & de
Noe. 24. & f. Psal.
118. ser. 12.
Gre. f. 1. Reg. 16 &
22. mor. 23. & 18.
mor. 26. & 31. mor.
21. 22.
Ricar. de f. Victor.
de 12. Patriar. 38.
Ori. f. Exo. ho. 4.
Amb. 2. de Amb. 6.
Hie. f. Ios. 2.
Gre. 3. dialo. 34.

Basi. Ps. 32.

Arno. Ps. 146.

Amb. epist. 44.

Gre. s. Reg. 6.

10. ma. 10. & f. Eze.

ho. 6.

Ori. f. Rema. 10.

Hie. s. Ioh. 9. 24. &

s. Zac. 8. & s. Ps.

113. & s. Isa. 14.

Ricard. de S. Vito.

de vito mirabili.

Aug. q. m. Len. 67.

& 1. ser. do. in mōte

Geor. vene. Cant. 2.

ton. 3. cap. 15.

Gre. 1. s. mor. 15.

Cle. Ale. 1. peda. 6.

Ori. s. Gen. ho. 1. &

s. Cant. hom. 4. & s.

Iere. ho. 2. 11. & 1.

peri. 3.

Hila. s. Mat. Can. 10.

Aug. 1. ser. d. in mōte

te. & s. Ps. 84. & s.

Apoc. ho. 9.

Hie. s. Iere. 10. & s.

Isa. 14. 42. & s. Iob.

14. & 1. adue. Ioui.

Basi. s. Ps. 48.

Gre. s. 1. Reg. 14. &

6. mo. 21. & 11. mo.

2. 6. 7. & 18. mo. 16.

& 29. mo. 30. & 31.

mo. 25. & 2. mo. 32.

Beila. s. Gen. 1.

Arno. s. Ps. 58.

Ori. s. Gen. ho. 13. &

1. Num. ho. 12. 26.

Glo. int. s. Gen. 3.

Rup. 1. s. Deut. 7. &

prolo. in Apoca.

Amb. ser. 68.

Et terra nō capiē Abrahā & Lot simul, ē aīa nō potēs simul habere virtutes & passiōes. Gē. 13. a. Agge. 1. c. Et terra repleta idolis, ē aīa plena hīrīb⁹ & falsis opiniōib⁹. Isa. 2. b. Terra vero Australis, sed aīes, ē aīa cū feruore spūs scti, sed sine lachrymis. Ios. 5. d. Za. 6. a. Pl. 67. 103. 142.

Terra ē dī ipse hō. Gē. 6. Pl. 18. 32. 65. 79. 89. 146. Mat. 13. a. Luc. 8. a. q̄ terra debet timere Dñm, & sup hāc terrā effundūt nubes imbrē. Eccl. 1. 11. b. Et simplices dñr terra, qñ suscepto verbo vt semine fructificat. 1. Reg. 6. Rom. 10. d. Et interdū terra dīr massa generis humani Iob. 11. b. 24. b. Et terra q̄ exaudit celū, sūt hoīes in Eccl. 1. a. q̄ doctrina irrigant, & ipsa exaudit triticū bene opando. Hos. 2. d. Zac. 8. c. sup hāc terrā apparuit rota, qñ data est lex vetus. Eze. 1. d. Et terra oriētalis, ad quā abiit Iacob Gen. 29. a. sunt q̄ vitiōrū tenebras relinquētes, opa lūcis q̄rebāt, ad quā Dñs noster pfectus est. Terra ē sunt simplices & minus pfecti, cōparati pfectis, qui sunt celū Pl. 13. 1. terra aut dñi, vbi cōterit Deus Assyriū, sunt Sancti calcātes dēmones. Isa. 14. f. Et sunt terra stabilis, q̄ nō agitat ventis, ut mare. Et siluit terra Iuda dies pau-

cos, quū iusti q̄sēcūt a tērationibus. 1. Mach. 7. g. Terra aut, metonijmī cos, p ipso hoīe sape sumitur, seu hoībus habitābus in terra. Gē. 3. d. Leu. 18. d. Deu. 32. a. Isa. 1. a. 30. e. 34. a. Iob. 9. a. 16. d. 37. c. 38. b. Ier. 22. d. Eze. 30. c. 33. a. Eccl. 1. 11. b. Iob. 1. b. 2. e. Mat. 5. a. Terra quoque dīr ipsa familia. Iob. 3. 1. d. Si aduersum me terra clamat. Terra ē inter dū dñr hi, qui terrenis actibus occupati, elemosynarū & lachrymarū ope ad aeternā vitā pueniunt, de quibus. Pl. 49. Aduo ē aut celū de sur-

sum, & terrā discernere populū suū, quia & hi de sursum vocabuntur, qui plus celestia q̄ terrena quāsierūt. Et hęc terra consurget cū celestibus, vt testis aduersus hypocritā. Iob. 20. d. In terra nimis imbribus inundata semen abstrahitur, propter humoris autem siccitatem desiccatur, qui autem est viscosus succus semen continet & producit.

Terra propria, a qua est egrediendū, dīr hō terrenus & carnalis, & terrena sapiens. Gen. 1. a. 3. c. 12. a. 41. g. Exo. 33. a. Pl. 17. 43. 45. 61. 95. 103. 146. 147. 1. Reg. 14. d. Iob. 1. 12. 14. b. Iere. 8. f. 10. b. 15. f. Mar. 5. b. 10. d. 24. c. Hęc terra est scabellū pedū Dei. Isa. 66. a. Et terra Na buchodonosor, aut Luciferi, sunt mali & terreni. Isa. 14. e. 60. a. Et terra q̄ cōsumit allunione, sunt, q̄ pericula nō ferentes se labefactari dīmittunt. Iob. 14. d. 16. d. 20. d. Et ferrū de terra tollit, qñ ē terrenis & infirmas actiones habētibus, sūt fortes defensores ecclesie Filii quō-

que terrē dicunt, terrena & non celestia requirētes. Iob. 3. 8. d. Hanc terrā sorbet equus, quū peccatores in suo corpore p̄dicator exhortando conuertit. Iob. 39. c. Dñr ē terrigen & q̄ terrena sapiūt, & primum Adā terrenum sequunt. Pl. 48. Prou. 6. b. De hac terra oritur veritas, quū peccator confitetur peccata sua. Pl. 84. In hanc terrā proiectus est diabolus, ne habitet in iustis, sed in terrenis. Apoc. 12. c. Terra ēr cal-canda est sapiēcia carnis. Isa. 42. a. Itē voluptates terrenę Pl. 58. Et terra Seon, sunt mundani; & omnia, quę ad mundi voluptates pertinet. Nu. 21. 32. a. Isa. 11. a. Et terra, qua implentur putei, designat sensus terrenos & carnales, & etiam cogitationes terrenas Gen. 26. 34. c.

Terra, in qua laborādū, vt habeat cibum, est veritas, quę non facile inuenit. Gen. 3. c. 4. b. Et terra, quā dat Dñs, & in qua inuenit cadaver, est sacra scriptura. Deu. 21. a. Quę ēr terra fluens lacte & melle, quę p̄r designare peculiariter epistolas Pauli. Exo. 13. a. 33. a. Et terra cuius medullā comedunt fideles, est littera legis continens medullā spiritualis. intelligenti. Gen. 45. b. Et terra possidenda est sacra scriptura

Homo.

Simplices.

Iusti.

Familia.

Homo terrenus.

Sapientia car-

nis.

Voluptates ter-

rene.

Cogitationes

terrene.

Veritas.

Sacra scriptura.

Lex.

scriptura intelligenda. Isa. 57. c. Eadē est terra Carmeli. Iere. 2. b. Hęc Iudæis est terra ane. q̄ nō ab eis intelligit. Leui. 19. e. 26. d. Et terra, quā dat Moyses trans Iordanē est lex antiquis patribus. Terra vero quā dat Iosue citra Iordanē, est lex euangelica & beatitudo pfecta a Chro. data. Ios. 13. a. Et terra hostilis cōsumens Iudæos, est euangelium, eorum confundens errores. Leui. 26. f. Alia terra seu Iurū, quā linenda est domus leprosa, est doctrina vera tradita errati. Leui. 14. c. Terra quoque promissionis, est via sapientie. Et terra Iuda, ē doctri-na veteris & noui testi. Isa. 19. c. Et terra, quā dat dominus possinem dam, est doctrina & conuersatio euangelica. Leui. 23. b. Sicut terram comportat argentum hereticus quia de scriptura sacra vt ipsi aliquid sciunt, ex appetitu terrenę laudis laborant. Iob. 27. c.

Terra interdum significat terrenos sensus & humilitatem literę. Hose. 1. d. Sic erat terra in templo vsque ad fenestras. Eze. 41. c.

Terra ad quam est veniendū, dici potest religio ad quam veniē, relictis omnibus terrenis, ac etiam propria voluntate. Gen. 12. a. 13. d. Et terra Iacob, est monasterium. Gen. 30. d. Quod etiam dicit terra, quę non seminatur, quia caret deliciis. Iere. 2. a.

Terra, a qua est egrediendū, Iudæorum sacrificia designare pot, quę erat deserēda, vt ad terrā eccl. veniret. Gē. 12. a. Hęc ē terra fructifera, versa ī saluginē. Pl. 106. Et terra Chanaā quq̄ dīr ipsa Iudæa. Gene. 17. b. 26. 42. 44. 45. 47. Isa. 1. b. 1. Cor. 15. f. Et terra, ad q̄ reducit Iacob, erit Iudæa in fine mundi. Gē. 28. c. Et terra saluginis, est Iudæa derelicta a Deo. Iob. 39. a. 1. Reg. 4. & terra ruinā eccl. erat Iudæa. Isa. 49. e. Facta ē aut Iudæa terrę saluginis post aduentū Chri. Iere. 17. a. & terra cōmota de loco suo, est plebs Israelitica de Iudæa finib⁹ euulsa. Iob. 9. a. 37. b. 38. b. Et terra David illi restituta, ē Iudæa ad fidē veniēs: & ē gentilitas. Pl. 96. in titulo & terra seu pulvis Siō. Plal. 101. Hęc ē terra Hebreorū, vnde fuit sublati ē Ioseph. Gen. 40. c.

Terra, quam dedit Deus, patribus Iudæorum, est Iudæa, hoc est, cōfessio fidei. Ezech. 3. f. Hęc est terra, de qua oriebatur panis. Iob. 28. a. Et terra firmata super aquas, est fides firmior opiniōibus. Pl. 135.

Terra Chanaā quq̄ significat gentilitatem. Leui. 14. c. Et terra, sup quam stillant stillicidia, est gentilitas, cui p̄dicatur Pl. 64. 71. Hęc fundatur in Christo, quando suscipit fidem Pl. 103. Et terra absq̄ hōmine est gentilitas sine pphetis. Iob. 4. b. 38. c. ipsa erat terra deserta & inuia ante fidei susceptionem. Isa. 41. e. De terra cognitionis Abrahę accipitur vxor Isaac. Gen. 24. a. Hoc est ex gentibus datis Chro in hrditatem. Terra coram Abraham, est apertio populorum ad euangelii susceptionem. Gen. 20. d. Terra item, quam implet vinea, est gentilitas. Pl. 79. Terra Madian, ad quam venit Moyses, typus est gentilitatis, ad q̄ venit Christus per p̄dicatores. Exod. 2. c. Terram oēm capiēs Iesus, designauit ex oī gēte vtrūq̄ ad filiū. Ios. 11. d. Terra ēr latissima relicta a Iosue, p̄figurauit, multos conuertendos, p̄cipue ex gentibus post Christi passionē. Ios. 13. a. terra, in quam cecidit Iob, est gentilitas ad quam inopinato venit Christus. Iob. 1. d. Terra scissa est fluuiis, qñ Iudæa manente arida, in gentilitate fluxerunt flumina aquę viuę, venientibus p̄dicatoribus tanquam fluuiis. Haba. 3. b. Zac. 11. b. Terra visionis, ē cōtēplatio, aut cōtēplationis status. Gē. 12. a. & terra patrum, est cōtēplatio spiritualium, & sacer sermo. Gen. 31. a. 48.

Cum dicitur terra lugere, intelligi potest de angello p̄posito terrę, iuxta Originem. Quod sanē intelligendum est, Iere. 12. a.

Terra

Hiero. s. Isa. 57. &

s. Iere. 2.

Isy. s. Leui. 19. 26.

Ori. s. Ios. ho. 13.

Glo. int. s. Leui. 14.

Philo. de plan. Noe.

Hie. s. Isa. 19.

Isy. s. Leui. 23.

Gre. 28. mo. 8.

Hie. s. Hose. 1.

Lyra. s. Gen. 12.

Aug. s. Ps. 106.

Hie. s. Isa. 1. 49. &

s. Iob. 39. & s. Iere.

17.

Gre. s. 1. Reg. 4. &

9. mo. 3. & 27. mor.

22.

Aug. s. Ps. 69. 101.

Hie. s. Ezech. 36.

Aug. 2. d. gē. adli. 1.

Gre. 18. mo. 19.

Arno. s. Ps. 103.

Hie. s. Iob. 38. & s.

11. a. 41.

Glo. in s. Gen. 24.

Glo. or. s. Gene. 20.

& s. Psalm. 79.

Ori. s. Ios. ho. 16.

Gre. 2. mo. 35.

Lyra. s. Haba. 3.

Philo. de mig. Abr.

Ori. s. Ier. ho. 2.

Gre. 30. mor. 25. &
f. 1. Reg. 13.

Amb. 2. de Abr. 7.
Philo. 1. allego.

Gre. 16. mo. 9.

Hie. f. Iere. 5.
Ori. f. Exo. ho. 6. &
f. Iere. ho. 4.

Gre. 3. mo. 19.

Aug. 2. de gen. cont.
Mani 18.

Ori. 1. periar. 3. & f.
Eze. ho. 7. 11.

Amb. 1. de Abra. 2.
& 2. de Abr. 1.

Hila. f. Mar. Cano.
15.

Clima grad. 7.
Hie. f. Isa. 23. & f.

Iere. 3. & f. Zac. 2.
Gre. 14. mo. 9. & f.

Ezech. ho. 11.
Basi. f. Ps. 48.

Hila. f. Ps. 68.
Philo. quod Deus sit
immutabi.

Gre. 9. mo. 45.

Glo. ord. f. Iere. 31.
Hier. 1. l. a. 8. 9. 18.

& f. Iere. 17.
Ori. f. Ier. ho. 3. & f.

Eze. ho. 1.

Terra viuientium interdum dicitur vita praesens unde abscissus dicitur esse Christus Isaia. 53. c. Inde Iudaei delere volebant nomen Christi. Iere. 11. d. Dicitur etiam terra sanguinis. Iob. 39. a. quia Sancti viri quandiu in huius vitae tabernaculis degunt, ad supernam patriam desiderii sui quotidianis aestibus accendunt. Et terra Sabaa, id est captiua, est peregrinatio vitae praesentis. 1. Reg. 13. d.

Terra, quam perambulauit Abraham, dicitur potest virtus, in qua exet Virtus. centur boni in hac vita. Gen. 13. d.

Terra quandoque significat ipsos sensus: quia constitutione corpori similem, & ferme terrenam sensus sortitus est. Item ideam ipsius sensus. Ornant autem sensum corporea & sensibilia. Gen. 1. a. Ab hac terra sensum educit Deus oues suas. Ezech. 34. d.

Terra quicquid dicitur actio terrena. Iob. 8. d. ut rursum de terra alii germinant. Quicquid vero infirmitas actionis. Et dat Deus ad se conuersis pro terra siliem, quia pro infirma actione fortitudinem tribuit robusti operis.

Terra non propria dicitur potest terra extra ecclesiam: ut terra propria sit ipsa ecclesia. Gen. 15. c. Exo. 2. c. 18. f. a. Iere. 5. d. Et terra deuorans malos, est vita & conuersatio terrena. Exo. 15. b. In terra scribi, est in poenam peccati ad terrena condemnari. Iere. 17. b.

Terra quandoque designat humanam vilitatem inutilitatem. Gen. 19. c. 38. b. Ps. 145. Ponitur autem, saepe terra pro re vili: ut quum argementum comparat humo. Zach. 9. a. Et confident in terra amici Iob, quoniam haeretici aliquid de imagine humilitatis & vilitatis ostendunt: ut dum humilia exhibent, persuadeant superba, quae docent.

Terra, quam comedit serpens, designat peccata: & curiositatem. Ge. 3. c. Item possessiones: & res terrena: & cogitationes terrena: & conuersatio corporis sunt terra, a qua est egrediendum. Gen. 12. a. 26. a. Exo. 1. c. 15. b. 20. a. Isa. 42. a. Et terra Chanaan quicquid designat ipsa vitia. Exo. 13. a. 34. b. Ezech. 16. a. 17. a. Et terra aliena, est status peccati. Ps. 136. Mat. 15. d. Et territa Ciuorum, est frigiditas peccatorum. Isa. 23. a. Et terra Aglonis, est status peccati, aut idololatriae: & terra captiuitatis. Iere. 3. f. 16. c. Zac. 2. b. Et terra, in qua sedet filia Babylon, est operatio terrena. Isa. 47. a. Et terra est usque ad fenestras, quoniam occupationes terrena tenent platos ecclesiae. Ezech. 41. c. Terra Sichen est in potestate, quando quis habet libertatem peccandi. Gen. 34. b. In hac terra vocant nomina sua stulti.

Ps. 68. Iob. 15. b. Quibus solis data est terra. Eadem designat terra Edom, per quam transeundum est filii Israel, non tamen in ea immorandum. Num. 20. c. Terra, quae conuertitur in picem & sulphur, est infernus: qui & terra vltima dicitur Isa. 34. b. Ezech. 32. d. In hanc terram proiciunt mali: qui ignorat: quae & terra tenebrosa, & operata mortis caligine dicitur Iob. 10. d. Iere. 16. c. Haec n. terra in qua habitamus, est terra miseria, sed non tenebrarum: quia multa hic corruptionis mala patimur, sed in adhuc in ea per conuersionis gratiam ad lucem redimus. Illa vero simul, miseria & tenebrarum est, quae quicquid ad toleranda eius mala descendit, nequaquam ulterius ad lucem reddit. Dicitur etiam terra Aglonis. Iere. 3. c. Veniunt simul de terra Aglonis.

Terra inimici, vnde reuertuntur innocentes, limbus significare potest: vel Limbus. mortem. Iere. 31. c. Dicitur terra inimici, hoc est, diaboli, vel Herodis. Mori. Terra interdum dicuntur haeretici, & decepti ab eis. Isa. 9. d. 18. a. Et ter Haeretici. ra pecculorum, sunt conciliabula haeticorum & Philosophorum, quae etiam dicitur terra sanguinis. Isa. 8. b. Iere. 17. a. De terra autem audiri dicitur vox Iudaeorum & haeticorum quasi pythonis. Isa. 29. a. Mich. 5. b. terra etiam Chaldaeorum.

Terra inimici, vnde reuertuntur innocentes, limbus significare potest: vel Limbus. mortem. Terra interdum dicuntur haeretici, & decepti ab eis. Isa. 9. d. 18. a. Et ter Haeretici. ra pecculorum, sunt conciliabula haeticorum & Philosophorum, quae etiam dicitur terra sanguinis. Isa. 8. b. Iere. 17. a. De terra autem audiri dicitur vox Iudaeorum & haeticorum quasi pythonis. Isa. 29. a. Mich. 5. b. terra etiam Chaldaeorum.

ALLEGORIARVM.

864

Prosperitas mundi. Chaldaeorum designat eos, qui sunt superstitionibus & augurijs de-
diti Ier. 50. a. Eze. 1. a. Designat etiam prosperitatem huius mundi, &
abundantiam. Isa. 23. c.

Tentationes. Terra Philistinum quicquid designat tentationes demonum: unde non
deduxit Dominus populum Israel recenter egressum de Aegypto per
terram Philistinum. Exo. 13. d. Eadem dicitur terra hostilis. Leu. 26. c.
In terram cadere dicitur verbum, quando contemptibilis est vita praedicatorum. Sic non cadebat in terram verbum. Samuelis. 1. Reg. 3. d.
Terra turbata subditorum humilitate designare potest. 1. Reg. 14. d.
In terram abscondere pecuniam, est gloriam nouae praedicationis obrectatione corpore passionis occultare. Sic infodit seruus malus pecuniam in terra. Mat. 25. c.

Terram similem promittebat Rapsaces Iudaeis, quam non poterat dare. Isa. 36. d. quia ratione diabolum significat, qui dixit primis parentibus. Eritis sicut Di: quod ipse praestare non poterat.

Auarus. Terra, quae non satiatur aqua dicitur auarus, qui non satiatur diuitiis. Pro. 30. c.

Antichristus. Terra, quae est cymbalum allarum erit antichristus. Isa. 18. a.
Insistenti terrenis. Terrigena, hoc est, filius, terra, dicitur quicumque terrenis rebus insistit & quae terrenas hereditates requirit: & hic pertinet ad adam. Ps. 48.
Terra Gessen. Gen. 45. c. 46. 47. vide Gessen.

Terramotus. Terramotus dicitur, quum terra, incluso spiritu, ac exitum quere-
rente, contremiscit, magno saepe habitantium damno ac terrore.
Terramotus in passione Christi, designauit perturbationem &
mutationem hominum ad Christi fidem venientium. Mat. 27. f. Designat
etiam motus seu mutationes terrenarum rerum: scilicet ut eas deferamus:
& ipsam praedicationem ab eis nos auertentem. Apo. 8. b.

Conuersio infidelium. Terramotus in resurrectione, designauit eleuationem fidelium
futuram: & depressionem ac metum infidelium. Mat. 28. a.

Desertio verus terrenarum. Terramotus in diebus Ozae, futurum iudicium praefigurauit. Zac.
14. a. Designauit etiam terramotum factum in passione Christi. Amos. 1. a.

Eleuatio fidelium. Terramotus quandoque significat perturbationem hominum, propter
contrarias opiniones & etiam tentationes. Et terramotus per loca fiet, quando multi separabuntur a fide. Mat. 24. a. Luc. 21. c.

Depressio infidelium. Terramotus magnus, nouissimam persecutionem ecclesiae iuxta
finem, mundi designare potest: & secundum quod est terramotus in
apertione sexti sigilli, designat perturbationem factam in vltima euer-
sione Hierusalem. Apo. 6. c. 11. c. Vel designat translationem rerum a
corruptibilitate in incorruptibilitatem. Apo. 6. a.

Futurum iudicium. Terrere, Terror, Exterere, Conterere.
Passio Christi. Confternare, Terribilis.

Perturbatio hominum. Terrere, est timore alicui incutere. Terribile autem, est quod est
formidabile.

Tentationes. Terribilis dicitur Deus, secundum quod operatur mirabilia, quibus
homines terrentur. Exo. 15. b. Et dicitur terribilis in consilijs super
filios hominum. Ps. 65. quia per eos facit mirabilia: & etiam propter iudicia,
quae exercet erga homines: ut quantum ad reprobationem Iudaeorum, & electionem gentium.

Persecutio ecclesiae. Terror Domini dicitur inuadere ciuitates. Gen. 35. a. quando non
permittit quicquam terri supra, id quod potest. Et exteret dominus Philistinum:
quem infundit fidelibus gratiam, & bona desideria, quibus terrentur demones.
1. Reg. 7. c.

Hie. f. Isa. 23.

Glo. ord. f. Exo. 13.

Gre. f. 1. Reg. 3.

Gre. f. 1. Reg. 14.

Hil. f. Mar. Cano.

27.

Glo. int. f. Isa. 36.

Beda f. Pro. 30.

Gre. 13. mor. 7.

Aug. f. Ps. 48.

Pli. 2. natu. hist. 84.

Ori. f. Mat. ho. 35.

Aug. f. Apo. ho. 6.

Amb. f. Luc. 24.

Hie. f. Zac. 14.

Rup. f. Amos. 1.

Ori. f. Matt. ho. 25.

Amb. f. Luc. 21.

Hie. f. Mar. 28.

Aug. f. Apo. ho. 5.

Rup. f. Apo.

Arctas. f. Apo. 16.

Hila. f. Ps. 65.

Hie. f. Ps. 65.

Aug. f. Ps. 65.

Gre. 1. Reg. 7.

Rup. f. Iudi. 7.

1. Reg. 7. c. Sic terruit Dominus Sisaram per Barach, hoc est damones per Apostolos. Iud. 4. c.

Gre. 7. mor. 3. & 8.
mor. 17.

Terror brachii Dei est sententia condensationis, quā pferret Dñs in iudicio. Isa. 30. g. Et terribilia Dei significant ipsū iudiciū. Pl. 144. c. Et dies Dñi terribilis, est ipse dies iudicii. Joel. 2. c. Terrores quoque dñi cōturbātes, sūt cogitationes diuini iudicii, & mortis eternæ. Pl. uersale.

Hic. Job. 6.

87 Et hi terrores militat cōtra nos. Iob. 6. a. Terret autē Deus p sōnū Meditatio iudi hoc est, p imaginationes vltimi districtiq; iudicii Iob. 7. b. 2. 3. 7. a. c. j.

Gre. 32. mor. 17.

Hila. J. Pl. 65. 138.
Hic. Isa. 10 & f.
Pl. 65.

Terrores domini dicuntur aliquando demones. Iob. 6. a. Et ter-
ror equi, dicitur gloria narium eius. Iob. 39. c. Et terrentes Hierusalē sunt demones terrentes animam. Thre. 2. g.

Terribilis mons, maiestatem Christi designare pōt. Exo. 19. c. Nō Maestas Chri-
terrui autē Iob. hoc est, Christum despectio propinquo. Iob. 31. d. f.

quia ab ipsis Iudæis, vt nos ab æternis suppliciis liberaret palmas in
facie æquanimiter accepit quibus tñ post resurrectionē terribilis fa-
ctus est. Terribiliter autē magnificatus est Christus, qñ mortuus est cū
tor signis & portētis. Pl. 138. Terribilia quoque Dei, & terribilia o-
pera redemptionis. Pl. 138. Terribilia quoque Dei, & terribilia o-
pera redemptionis significare possunt, qñ
per Dei, mortē Christi, & opera redemptionis significare possunt, qñ
terrent contemplantes ea. Exo. 34. Pl. 65. 144. Vnde & terror dicitur
esse tempore passionis Christi. Isa. 10. f.

Gre. 31. mor. 21. 28

Terror filiorum Noe dicitur esse super animalia terræ. Gē 9. a. qñ
prædicatores terrēt gētes irrationabiles. Et dicit terror gloria nariū
equi, hoc est, iusti prædicatores Iob. 39. a. quia gloriatur de aduentu
iusti iudicis, quem prædicat. De cuius aduentu iniquus terret. Dicitur
etiā de quolibet fidele inter spem & timorem incedente.

Gre. 27. mor. 13.

In terrore dī audiri vox Dei. Iob. 37. a. quia peccator qsq; dū sola
quæ terrena sunt cogitat, dū cor oppressum infimis cogitationib; ge-
stat, si repente diuinæ græ aspiratione rāgitur, hoc ante oīa intelligit,
q̄ eūcta quæ agit, districta æterni iudicis animaduersione puniantur.

Gre. 34. mor. 4.

Territi dicunt Angeli lapsu Luciferi. Iob. 41. c. quia videntes eius
lapsu, cauerunt sibi, ne conditorem suum superbe despicerent.

Gre. 5. mor. 22.

Ricar. de S. viſto.
de somn. Nabuc. 2.

Territa oſſa in visione aut contemplatione Dei Iob. 4. c. designāt
q̄ sæpe hoīes ea q̄ agunt, alicuius momēti esse putāt: quia districtio-
nis intimē q̄ sit lubile iudicium ignorantes, quō p contemplatio-
nē rapti superna conspiciunt, ab ipsa quodammodo præsumptionis
sux securitate liqueſcūt. Sic perterritus fuit Pharaō, viſo somnio. Gē.
41. a. Ita etiā perterritus fuit spiritus Nabucodonosor. Dan. 2. a.

Gre. J. Cant. 6.

Rup. f. Cant. 6.

Terribilis vt castrorū acies ordinata, est ecclesia, quando fideles
sunt in pace & charitate vniti, in quam non valent demones irrūpe-
re. Can. 6. a. Sic beata Virgo maria est terribilis demonibus.

Philo. de somn.

Terribilis locus dicitur esse mundus. Gen. 28. d. quando quis vi-
delicet per ipsum, magnitudinem Dei creatoris considerat.

Amb. de Ioseph. 4.

Hic. f. Isa. 33.

Ily f. Lem. 26.

Terror fratru Ioseph, timētiū ipsum Ioseph, designat ipsos Iu-
deos timentes credere in Christum, nec veniam sperantes, Gen. 43.
d. 4. 5. a. Et perterriti filii Israel, pusillanimitatem Iudæorum, vt crede-
rēt in Christū designare possunt. Exo. 20. c. Et conterriti peccatores
in Sio sunt Iudæi in destructione Hierusalē. Isa. 33. b. Ad eodē refer-
tur consternatio Esau. Cē. 27. f. Terret autē Iudæos sonitus folii volā-
tis, qñ terrētur prædicatione legis per fideles facta. Leui. 26. c.

Ori. f. Lem. ho. 16.

Hic. f. Isa. 17.

Gre. 12. mor. 19.

Nō est, qui exterrēat, qñ dat fidelibus virtus aduersus demones. p
q̄ et significatur securitas seruorū Dei. Leui. 26. a. Isa. 17. a. Ephe. 3. c.

Terroris sonitus dī esse in auribus iniq; & impiū. Iob. 15. b. 18. c.
quia

Terribilis ec-
clesia demoni-
bus, & etia
Virgo Maria.
Mundus.
Incredulitas
Iudæorum.

Securitas ser-
uorum Dei.

quia aut molitur mala quæ inferat, aut metuit, ne hæc sibi ab aliis in-
ferantur, & quicquid contra proximos cogitat, hoc contra se exco-
gitari a proximis formidat.

Nequitia dia-
boli.

Terribilibus oculis intuetur hostis. Iob. 16. b. quādo diabolos pra-
uorum consilijs non cessat mala exquirere, quibus bonorum vitam
semper deterius affligat.

Regnum Ro-
manorum.

Terribilis bestia. Dan. 7. b. regnum Romanorum significat.

Testa.

Testa, est frustum vasis fictilis: & cuiusq; lateris: seu rei ex luto
cocto facta.

Caro Christi.

Corruptio eius.

Testa arefacta censetur melior quā nondum cocta, vnde virtus
Christi comparatur testæ arefactæ, quia aruit igne tribulationis. Pl.
21. Et testa, qua Iob saniem radebat, carnem Christi, & mortem eius
ac crucem designare potest quibus ipse peccatorum nostrorum sa-
niem rasiſſet, atque deleuit. Iob. 2. c.

Vigor discipli-
ne.

Fragilitas mor-
talitatis.

Homo.

Peccator.

Testa ē, qua Iob saniem radebat, designare potest vigorem distri-
ctionis, quo fluxus illicitæ cogitationis, nosmetipsos asperē dijudi-
cando munus. Vel designat fragilitatem mortalitatis, cuius cur-
sum cū pensamus, putredinem miseræ delectationis aſtergimus.

Testa de Samiis terræ Isa. 45. b. hominem designat. Et dicitur si-
milis alijs, quia ex eadem massa omnes Et testea vasa, sunt peccato-
res & fragiles. Thren. 4. a.

Seditiones Ro-
manorum.

Impatientia.

Dissolutio vo-
luptatum.

Dogma hereti-
cum.

Testa in digitis statuae mixta ferro. Dan. 2. c. designabat seditio-
nes futuras in regno Romanorū, & et fragilitatē impatientiæ. Testeis.
n. plantis inuitur, qui terrenorum amorī immoderatus incum-
bēs, ad impatientiā effrenat. Designat et dissolutionē Pes. 8. a. necessita-
tē, testa voluptatē. Pes. testis, quum quis in voluptatibus effrenatur.

Testa lagenæ, prauum dogma hereticorū designare pōt. Isa. 30. c.

Testari, Testamentum.

Testari dicitur, qui testamentum facit. Testamentum autem est
voluntatis nostræ iuxta sententia, de eo q̄ post mortem fieri vo-
luerimus. Dictum est autē, q̄ sit voluntatis nostræ quasi testimoniū.
In scripturis autem non solum illud dicitur testamentum, quod non
valet in, nisi testatoribus mortuis sed, omne placitum & pactum, testa-
mentum vocatur. vt Pl. 82. Simul aduersum te testamentum disposue-
runt tabernacula Idumæorum, & Ismaelitæ.

Confirmatio

& manifestatio

diuine volun-
tatis.

Testamentum Dei, dicitur confirmatio voluntatis diuinæ. Et te-
stamentum Dei dicitur esse in Christo, quia per Christum testificata
est nobis & manifestata diuina voluntas, & per ipsum confirmatum
est pactum Dei cum hominibus, & testamentum vetus, & pactum
vetus, fuit lex vetus q̄ pactū irritum factū dī. Iere. 31. f. Et factum est
testamentum nouum, quod morte Christi confirmatū est & apertū
Gen. 6. d. pl. 54. 73. 77. 88. 131. Zac. 9. c. Mat. 26. b. Io. 3. Rom 8. Gal.
4. c. Cor. 11. Ephes. 2. Testamentum autē dī, quo defertur bonorum
hæreditas. Merito ergo & hoc testamentum dicitur, & diuinum, quia
ea quæ verē bona sunt, attestatōne mandatorum celestium con-
feruntur. Et testamentum dicitur, quoniam sanguine dedicatum est,
vetus, quidem typo nouum autem veritate. Ponitur & testamentum
Dei. Pl. 49. vbi significat promissa Dei.

Promissa Dei

Christus.

Testamenti angelus dicitur Christus. Malac. 3. a.

Testamentum aliquando dicitur mandatum. Ecclesi. 10. c. Sta in
testamento tuo.

R R R r r Testa-

Gre. 13. mor. 6.

Hic. f. Dan. 7.

Arno. f. Pl. 11.

Aug. epist. 120.

Ori. f. Iob. lib. 2.

Gre. 3. mor. 14.

Gre. 3. mor. 22.

Hic. f. Isa. 45.

Hic. f. Dan. 2.

Ricar. de s. viſto. de

somn. Nabuch. 13.

25. 26.

Hic. f. Isa. 30.

Aug. f. Pl. 82.

Lactam. lib. 4. cap.

20

Amb. de Noe. 11.

& 1 de Cain. 7.

Arno. f. Pl. 77.

Hil. f. Pl. 54.

Hic. f. Ier. 31. & f.

Zac 9.

Geor. ven Can. 2.

ton. 5. cap. 15. 16. 17

Euch. for. p. 10.

Aug. f. Pl. 49.

S Y L V A

Testamentum sanctuarij dicitur Hierusalem Dan. 11. e.
Testamenta multiplicata in terra Chanaan. Ez. c. 16. designant di-
diuerla pacta inita cum demonibus, vero Deo relicto.

Testis, Testimonium, Testificari, Attestari, Contestari.

Testis, est qui testimonium dicit, & qui assertor est. Testimonia
autem sunt testiū dita ad alicuius rei pbatōē, & ipsa attestatio.
Est et testimonium condemnatio. Matth. 10. b. In testimonium il-
lis. Fama. 1. Timoth. 3. b. Oportet illum testimonium habere bonū
Promissio. Pl. 18. Testimonium Domini fidele. Attestari aut, est testi-
moniu adducere, seu confirmare. Contestari verō, est testē facere, seu
testē inuocare, vel testificando certificare. Testis est pro testimonio su-
mi. & ē diuerso. Gen. 3. f. Quem vocauit Laban, iunulus testis.

Gre. 13. mor. 12. 13.
Aug. q. in 10. 30.

Hie. f. Ier. 32. & f.
Hos. 11.
Gre. 19. mor. 43. &
13. mor. 13.

Aug. f. Pl. 121.
Aug. epist. 109. & f.
Pl. 88.
Gre. 13. mor. 13.
Hie. f. Isa. 8.
Hil. f. Matt. Cano.
18.
Aug. f. Apo. ho. 8.
Rup. 6. f. Apo.
Lyra. f. Exo. 21.

Glo. ord. f. Len. 5.

Glo. ro. f. Isa. 44.
Beda. f. Pro. 12.

Hie. f. Pl. 34.

Glo. int. f. Gen. 21.

Glo. r. d. Exo.

Testis Christi de celo, est Deus pater. Iob. 16. d. De quo ipse Chri-
stus Ioā. 5. e. Et qui misit me Pater, ipse testimoniu perhibebit de me.
Ipse quoq; Christus est testis fidelis, & testis in celo: eorū videlicet, q
actibus suis omnipotēti Deo placere festināt. Pl. 88. Ipse est datus a
Patre in testem. Isaia. 55. b. Et ipse est lapis positus in testimonium.
Iosu. 24. d. Et ipse erit testis velox, etiam peccatis oculis. Malac. 3. b.

Testes Dei dicuntur Apostoli, pdicatores, & demum fideles. Isa. 43.
b. Et filii Israel testes Dei fuerunt in deserto. Isa. 44. b. Et testes em-
ptionis agri, quē emit Ieremias, sunt Martires in ecclesia Ier. 32. g.
Et testis dicitur Iudas, significās fideles ecclesie. Hos. 11. b. Demū te-
stes Dei sūt q p exercitiū sancti operis testatur, quā electos sequutura
sunt pāmia veritatis. Iob. 10. c. Deus quoq; in celo dē testis fidelis
Iob. 16. d. Testimoniu Israel est eorū q nō superbiunt, sed Deo tribu-
unt quod suum est, & etiam sibi & proximo. Pl. 121.

Testis fidelis in celo est Luna. Pl. 88. & designat ecclesiā, q pa-
rit nūcios fideles. Vel ipse Christus est testis fidelis. Vel testis fidelis
erit caro nra resuscitata, nēpe aduersus eos q negant resurrectionem
Testes fideles, quos sibi adhibuit Iſai. designat sacerdotes & Pro-
phetas, q adhibiti sunt ad misteriu incarnationis explicandū. Isa. 8. a.
Testes adhibēdi ad correctionē peccātis, sunt lex & Prophetæ, &
Ioānes Baptista. Mat. 18. b. Et in testimoniu erit scriptura, ad cōfū-
dendos incredulos. Isa. 30. b. Testes ē duo Dei Apoc. 11. a. sunt duo te-
stamenta. Vel duo, sicut Elias & Enoch: quidā Vt Enoch in pace do-
centes, quidam vt Elias percutionē patientes, ēt vsq; ad mortē. Con-
testari dominum bouis, est fraternē peccantem admonere. Exo. 21. c.

Testis iurātis falsū, psciū videlicet iurātē rei, tenet nō tacere indi-
cādo his, q pnt iurantū prodesse, monendo uel orando. Leuitic. 5. a.
Testes idolorū q non videant nec audiant, sunt hæresarchæ, qui
suos cognoscunt errores, & tamen eos pertinaciter defendere conā-
tur. Isa. 44. b. Testis etiam repentinus. Prou. 12. c. est doctor hæretico-
rum, qui ab eorum dictis aberans, dum ea, quæ rectē non sentit, repē-
tē pronuntiare cupit, mendacium potius quā veritatis loquutionē
cogitatione sua componit.

Testes iniqui dicuntur Iudei contra Christum. Pl. 34. quia falsa
testimonia aduersus eum dixerunt. Hos designarunt testes aduersus Iudæi.
Naboth. 3. Reg. 21. c.

Testimoniu aliquando dicitur memoriale, ut testimoniu septem Dona Spiritus
agnarum. Gē. 21. d. 3. g. & designat fiduciā donorum Spiritus sancti.

Testimonii arca dicebat arca fœderis. Exo. 25. b. 26. 27. 30. 35. 40.
Et testificatio in arca, erant tabulæ, & vna māna, & virga, q designa-
bant

Pacta cum da-
monibus.

Deus pater
Christus.

Apostoli.
Predicatores.
Fideles.
Martires.
Deus.

Ecclesia.
Caro resusci-
tata.
Sacerdotes &
Propheta.
Lex & Pro-
pheta.
Scriptura.
Correctio fra-
terna.

Hæresarchæ.

Lex.
Doctrina sacra
scriptura.
Miracula.

Euangelium.

Admonitio
Dei.

Certitudo diui-
nae promissio-
nis.

Amisio virili-
tatis & virtu-
tis
Voluptates
carnis.
Suggeriones
prauæ
Predicatores
diaboli.

Dans Deus vi-
tam.
Sapiētia Chri-
sti.
Connexio vir-
tutum.
Concordia ope-
rum et cogni-
tione & fide.
Dona Dei
Incitatio volu-
ptatis.
Blanda verba
hæreticorum.

ALLEGORIA R V M.

766

bant cōfiteā esse nobis in Chro veritatē carnis & animæ: & Verbi.

Testimonii tabulæ dicebat propter legem: & ipsa lex est testimoni-
um fœderis inter Deum & homines. Exod. 31. 32. 34. Isa. 18. c. Sic et
dicebatur tabernaculum testimonii. Exod. 40. Leuit. 1. 12. 14. b. 15. b.
Et testimonia multa sunt in sacra scriptura, sed quæ sunt Dei, sunt
scrutanda. Pl. 118. 13. 1. Et testimonia credibilia, sūt miracula doctri-
næ Dei cōfirmātia. Pl. 92. testificatio ēt, quā dat Deus, dē ipsa lex. Exo-
di. 25. Lex aut dē testimoniū, quantū aliquid probat, quia per illam
conuincuntur peccatores puniendi. Pl. 77. testimonium etiam in ar-
ca, est Euangelium præbēs testimoniū Christo. Leui. 16. b. Tim. 2. b.

Testimonia dicuntur quandoq; testes nostrorum operū. Pl. 118.
Et testimonium Israel, sūt fideles. Pl. 121.

Contestari dicitur Deus, cū aperte admonet, & comminatur. Ie-
re. 11. b. Sic contestatus est Moyses populo. Exod. 19. d.

Testificatus est Dominus inter virum & vxorem Malach. 2. d. quia
ipse est testis in matrimonio, & quia masculū & fœminam fecit eos.
Contestans angelus Iesum. Zachar. 3. b. indicauit certitudinem di-
uinæ promissionis.

Testimonium dicuntur contra ecclesiā rugæ eius, quando ipsi
eam in sequendo increpant, qui nunc in eius corpore positi duplici
tatis suæ in se malitiam non emendant. Iob. 16. b.

Testiculi, seu testes, sunt in animalibus velut vasa seminis ad gene-
randum.

Testiculi contriti, aut contusi. Leui. 22. d. designant virilitatem per-
tentationes, & tribulationes ablatam, aut imminutam. Abscisilis autē
testiculis est, qui sponte omnem virtutem amittit.

Testiculi Behemoth Iob. 40. c. voluptates carnis significare pos-
sunt, & etiam suggestiones prauas, quibus in mentis corruptione fer-
uescit, atque in construpata anima iniqui operis prolegē gignit. Tot
etiam testes habet Behemoth, quot iniquitatis suæ prædicatores pos-
sides, qui prauis persuasionibus corda hominum virulentum erroris
sui semina fundendo corrumpunt.

Texere, Contexere, Intexere, Textile, Texitura.
Texere, est propriē telam struere, seu conficere: & secundū opera,
quæ quis facit, in bonum & malum texere sumitur. Textile autē
opus est, quod fit texendo.

Texere dicitur Deus, quando dat vitam, qui etiam telam vitæ præ-
cidit. Isa. 38. c. Iob. 7. b.

Contextatunica Christi, diuinam sapientiam in Christo designat.
Ioannis. 19. d.

Textura superhumeralis virtutum colligationem exprimit. Exo.
28. b. Eodem refertur velum pulchra varietate cōtextū. Exod. 26. f.

Textura rationalis, similis texturæ super humeralis. Exod. 28. c. defi-
gnat conuenientiam operum cum cogitatione. Textile quoque opus
dicitur, quando fidei facta concordant. Ad quod refertur etiam texti-
lis ora capitij. Exod. 28. c. 39. d.

Texta byssus in velū nauis Tyri. Ezech. 27. b. dona Dei significat,
de quibus dicitur: Qui habet, quod non accepisti?

Intexens lectū funibus meretrix. Prou. 7. c. est dans gustū volupta-
tis. Vel sunt hūctici, qui blandis verbis, quasi molli lecto excipiūt sīpli-
ces, quos funibus peccatorū ligat. Texunt etiam subulia hūctici, fabri
RRR r r 2 cantes

Arno. f. Pl. 72. 131.

Aug. f. Pl. 77.
Iych. f. Leui. 16.

Amb. f. Pl. 118. ser-
mone. 1.
Glo. int. f. Exod. 19.
Hie. f. Mala. 2.

Gre. 13. mor. 5.

Iych. f. Leui. 22.

Gre. 32. mor. 15. 18

Lyra. f. Isa. 38.
Amb. ser. 3.
Glo. or. s. Exo. 28.

Glo. or. f. Exo. 28.
Amb. 2. de fide. pro.

Glo. or. f. Eze. 27.
Amb. de Cain. 4.
Beda. f. pro. 7.
Hie. f. Isa. 59.

eantes rationes dialecticas. Isa. 19. b. Dicunt etiam Iudæi & hæretici texere telas araneæ. Isa. 59. a. quum docent falsa. Et peccatores texunt telam araneæ, quia ipsorum opera sunt inania, & quia pro huius mundi concupiscentia, seu voluptate temporalia qualibet operantur.

Contextum vestimentum ex lino & lana. Leuit. 19. d. Deut. 22. b. de signat matrimonium fidelis cum infidelis: aut quum quis vult simul seruire Deo & Mammonæ: aut seruare Legem & Euangelium.

Thabor.

Thabor, id est, electio, siue puritas, aut veniens lumen, vel veniat lux. mons est Galilææ in medio campi magni, quem Esdrelon vocant, haud longè a Nazareth contra Ortum, in confinio Zabulon, Isachar, & Nephtalim, arduus quidem & miræ rotunditas, atque ea parte, qua Aquilonem respicit, inaccessus, sublimitas ex omni parte finitur æqualiter, triginta stadiorum: vertex est campestris viginti stadiorum, planus ac variis arborum generibus confitus. In eo Christus transfiguratus creditur. Est etiam Thabor ciuitas in tribu Zabulon, data Leuitis cum suburbanis eius. 1. Par. 6. g. De monte autem fit mentio Iosue. 19. b. Pl. 88. Iere. 46. c. Hose. 5. a. Iudi. 4. b. designare potest vetus testamentum, in quo optabatur, aut prophetabatur ventura lux Christi. Designat etiam ipsum Christum, qui est Oriens, qui visitauit nos ex alto. Est & locus quidam dictus quercus Thabor, vbi occurrunt Sauli tres viri, ascendentes in Berhel. 1. Reg. 10. a.

Thadal.

Thadal, id est, sciens iugum, vel continens iugum, seu scientia eleuationis, vel ascensionis. Rex Gentium, qui venerat cum aliis regibus aduersus reges Sodomorum. Gen. 14. a. designat auaritiā, quæ plurimum regnat in omnibus Gentibus.

Thahath.

Thahath, id est, subter, vel subitus, aut pauor, siue formido, vel Syria cæ descensio: vigesima tertia mansio filiorum Israel in deserto Num. 33. d. Iuxta Originem interpretat confirmatio, vel patientia, quo peruenitur è Macelloth: necesse est enim cum, qui vult etiā alijs prodesse, multa pati, sicut Paulus.

Thalamus, vide Cubiculum.

Thamar.

Thamar, id est, palma, vel dactylus, siue cōmutatio vel p mutatio aut amaritudo nurus Iudæ, prius vxor Her, deinde Onā, ex quibus nō genuit liberos, vñ, quā nō tradebat tertio filio Sela, ipsa assumpit habitum meretricis, concepit ex socero, & genuit Phares & Zaram, accepto prius à socero arrabone, per quem liberata est, ne lapidaretur.

Thamar proferens munera Iudæ, quibus liberata est, ne lapidaret. Genes. 38. f. typus est ecclesiæ proferentis testimonia legis, & prophetarum ad salutem suam. Vt autem coniuncta est Iudæ, mutato habitu in habitum meretricium, est ecclesia ex Gentibus, quæ venit ad Christum per amaritudinem penitentia, & confessionem peccatorum.

Thamar, vt interpretatur palma, typus est animæ coniunctæ corpori, vel etiam scientiæ indifferentis, ideo opertam se obtulit Iudæ, hoc est, discipulo, & sedebat in trinio, & visa est esse meretrix, quam studiosus Iudas, qui exponitur potens, qui nihil relinquit, quod nō cōsideret ac scrutetur, considerauit, & ad eam declinauit, seruans eam, quā in Deum habuit, confessionem.

Thamar

Operamania.

Seruire Deo,

Mammonæ.

Vetus testamē

tum

Christus.

Auaritia.

Ecclesia ex

Gentibus.

Animæ

Scientia indif

ferrens.

Penitentia. Thamar, vt interpretatur amaritudo, typus est penitentia, cui iuncti sunt Her & Onam, id est, populus ante legem, & sub lege: qui, quā non promiserunt fructus penitentia dignos, perierunt. Et ingressus est ad eam Iudas, id est, Christus, qui genuit duos populos per eā saluandos. Generat etiam Thamar ex Iuda, quia amaritudo penitentia iuncta confessioni profert bona opera.

Plebs Iudaica. Thamar, vt fuit nurus Iudæ, designat plebem Iudaicā, cui dabantur Reges de tribu Iuda, tanquam mariti: & ipsa interpretatur amaritudo, quia Domino fellis poculum dedit. Gen. 38. a.

Victoria cōtra vitia. Thamar etiam est vrbs Meridiana terræ promissionis, quam construxit Salomō, quæ postea dicta est Palmyra, designat victoriā cōtra vitia. Ezech. 47. d.

Thamna.

Voluptas. Thamna, id est, veritas, siue prohibitia, aut perfecta, vel consummata cōmorio, vel defectus fluctans: fuit concubina Eliphaz, filij Esau: typum gerit voluptatis, quæ generat Amalec, hoc est, brutum affectū. Gen. 36. b. 1. Par. 1. c.

Thamnas.

Iudæi. Thamnas, id est, imago, vel figura, aut numeratio, vel numerans, vel defectus: ciuitas, aut locus, vbi Iudas filius Iacob tondabat oues. Gen. 38. c. Videtur eadem, quæ Thamna ciuitas in tribu Iuda Iosue. 15. c. Eadem Thamnat. Iudi. 14. a. designat tempus, in quo defecit rex Iuda, quo tempore venit Christus. Vel interpretatur vetans, vel deficiens, & designat Iudæos vetantes baptismum, & deficiētes, ad quos venit Christus.

Thare.

Ratio. Thare, id est, adorans, vel spirans, aut abigens: filius Nachor, pater Abraham, qui mortuus est in Aram, quod venerat relicta Chaldaea. Gene. 11. c. designat rationem, quæ relicta curiositate Astrologia, venie ad sensum & sui considerationem.

Thare etiam, iuxta Origenem, interpretatur contemplatio stuporis, seu extasis: est quæ vigesima quarta mansio filiorum Israel in deserto, quod peruenitur è Thahath, quia proficiens eleuantur ad contemplationē, ita vt extasim patiantur. Num. 33. d. Et vt interpretat abigēs, est figura eorum, qui proficiendo coruos & leones abigunt.

Tharsis.

Libri hæreticorum. Tharsis, id est, contemplatio gaudii, siue chrysolithus lapis, aut mare absolutè. Est Insula Indiæ Orientalis. 3. Reg. 10. d. 2. Para. 9. c. Hie. 1. a. 2. 20. g. secundum aliquos Tharsis, sumitur interdum pro Chartagine, & etiam pro Tharso Cilicia.

Gentilitas. Tharsis, designare potest libros Philosophorum, aut hæreticorum, erroribus scatentes. Isa. 2. c. 23. a. Iere. 10. b. Designat etiam Gēilitatē, aut eius superbiam. Pl. 47.

Superbia Gentium. Tharsis, vt interpretatur contemplatio, siue exploratio gaudii, designat eos, qui dediti sunt cogitationibus & curis seculi. Isa. 23. a. Vel è diuerso, significat eos, qui non cogitant, quæ in præsentia sunt, sed quæ in futuro, vbi verum est gaudium. Isa. 66. f. Eze. 38. d.

Vacantes curis seculi. Cum Ionas dicitur fugisse in tharsis, non in tarsum Ciliciæ intelligit fugisse, vel in Indiæ regionē, sed absolutè in pelagus, seu mare. Ion. 1. a. Pl. 47. Gerit aut tharsis typū mundi, in quem venit Christus, vel inundationum & turbationum seculi, in quas merus est Christus.

RRRR 3 Tharran.

Rup. 8. f. Gen. 29.

Aug. 22. cont. Faust. 84.

Aug. 22. contra Faust. 84.

Beda. f. Gen. 38.

Hie. f. Eze. 47.

Beda. f. Gen. 38.

Rup. 8. f. Gen. 29.

Ori. f. Num. ho. 27.

Hie. de mansionibus

Hie. f. 1. a. 23. 66.

Hie. f. Dani. 10. &

f. Ion. 1.

Rup. f. Ion. 1.

Ori. f. Ps. 36 ho. 2.

Gre. 15. mor. 8.

Hie. ad Gerontianum

Isych. f. Lenti. 19.

Hie. f. Ps. 88.

Rup. f. Iudi. 6.

Glo. ord. f. Gen. 14.

Ori. f. Num. ho. 27.

Hie. prolo. in Hose.

August. 22. contra

Faust. 86.

Beda. f. Gen. 38.

Philo. 2. allego. & de

congreg. & c.

Cla. Alex. 1. f. item.

SYLVIA

Thartan.

T Hartan, id est, explorans, vel contemplans donum, aut turturis donum, vel lex ipsarum, vel turturē dedit, vel superfluous, siue elongans dux regis Assyriorum, qui cepit Azotum Isa. 20. a designat diabolum, qui per voluptates superfluas inducit ignem libidinis.

Thau.

T Hau, vltima litera alphabeti Hebraici, & interpretat signū. Ezech. 9. b. Vt autem imprimebatur in frontibus seruandorum, crucem Christi designat.

Thecua.

Hie prol. f. Amos.

T Hecua, id est, tuba, vel clangor, aut fixa: oppidum distans sex milibus à Bethchem, ad meridianam plagā, & vltra non est viculus, ne agrestes quidem casae, & furnorum similes, quas Aphri appellant Mapalia, tanta est eremi vastitas, quā vsque ad mare rubrum, Per sarumque & Aethiopum, atque Indorum terminos dilatur. Ierem. 6. a. Amos. 1. a. designat tubam prophetalem, & tubam praedicationis diuinarum comminationum.

Thema.

Hie f. Amos. 1.

Gre. 3. mor. 18 & 7. mor. 17.

T Hema, id est, deficiens: dux Idumaeae: & prouincia, quae etiā Daron & Nages dicitur: & est typus Iudaeae. Iere. 25. c. Amos. 1. d. Vel Thema interpretatur Auster, & designat feruorem haereticorum, quo appetunt sapere plusquam oportet. Vel quia Auster membra afflata tepobus dissoluit, fluxam viuendi remissionem indicat. Iob. 1. d.

Theraphim.

Hie. f. Hose. 3.

T Heraphim, propriè sunt simulacra: & possunt significare Cherubim, & Seraphim, quae erant in templo, & etiam rationale, quod erant in pectore sacerdotis, in quo erat doctrina & veritas, quae debent esse in pectore sacerdotis, ita vt possit ea proferre. Et nunc sunt Iudaei sine Theraphim, quia non habent doctrinam & veritatem. Hose. 3. b.

Theristrum.

Hie. f. 1. a. 3.

T Heristrum, est velamen, vel vestis tenuis, qua vtuntur mulieres tēpore astatibus: designare potest protectionem ab aëlibus vitiorum. Genesis. 38. c. Isa. 3. d.

Thesauri, Thesaurizare, vide Diuitiae.

Thicon.

Hie f. Eze. 47.

T Hicon, id est, medius, vel intermedius, & atrium. Thicon, id est, atrium medium, est terminus terrae promissionis, à parte Aquilonari. Ezechiel. 47. c.

Thimiama, vide Incensum.

Thogorma.

T Hogorma, id est, peregrinus & aduena, vel osseus, aut robustus, siue incolatus nimius, vel timēs valde, aut anxiosa celsitudo: filius Gomer, à quo dicti sunt Phryges designat eos qui sunt extra ecclesiam, vnde afferuntur equi & muli in Tyrum. Gen. 10. a. Eze. 27. c. 38. a.

Tholmai.

Ori. f. Iosu. ha. 20.

T Holmai, id est, praecipitiū, aut sulcus, qui fit cum aratro, aut suspens aquas, vel coadunatio aquarū: tertius filius Enach, designat quod nonissima inanis humilitatis ad inferni praecipitiū tendunt. Iosu. 15. c. Iudi. 1. b. Num. 13. c. Fuit & rex Gesur. 2. Reg. 3. a. 1. Par. 3. a. Thomas.

ALLEGORIARVM.

368

Thomas.

Iudaei.

T Homas, id est, abyssus vel geminus, qui Graecè Didymus appellatur vnus est duodecim Apostolis: qui ex hoc quod non credidit resurrectionem Christi, nisi videndo, & palpando, typus est Iudaeorum, qui credent in fine mundi. Io. 20. f.

Thopheth.

Infernus.

T Hopheth, id est, tympanum, vel seductio, aut dilatio: locus est in valle filii Ennon in suburbanis Hierosolymae, qui rigat fontibus Sileo, & hortorum delicias praebet: vbi parentes filios igni exustos deuouebant, & immulabant demonio Moloch. Isa. 30. g. Ier. 7. g. 19. d. fumi solet pro inferno.

Thorax.

Patientia.

T Horax, Latine pectus dicitur, vnde & munimentū, siue laneum, siue ferreum, siue plumbeum, aut alterius materiae, quo pectus protegatur, thorax appellatur.

Thorax fortitudinem patientiae significat potest, qui thorax non subsistit coram Leuiathan quia constantium patientia, nisi à Deo adiuuetur, dirupta à diabolo penetratur. Iob. 41. c.

Thorus vide Lectus. Thronus, vide Cathedra.

Thubal.

Penitentes ex Gentibus.

T Hubal, id est, orbis, vel mundanus, aut confusio, vel innominia, seu portatus, vel aduēsus: filius Iaphet, à quo iberes Orientales vel occidentales, qui sunt Hispani. Gen. 10. a. Eze. 27. c. Vel interpretatur ductus ad luctum, vel conuersio ad vniuersa: designat lugentes ad peccata, qui venerunt ex Gentibus. Isa. 66. f. Vel designat conuersionem, non à malo in bonum, sed è diuerso. Eze. 3. f. Vel interpretatur tota, vel omnia: & est typus huius mundi, cuius princeps est Gog. Eze. 38. a.

Thus, Turibulum.

Diuinitas Christi.

Resurrectio Christi.

Confessio Deitatis in Christo.

Oratio.

T hus, Graecè libanus dicitur, & apud nos incensum, quod in Dei venerationem incendatur. Nascitur velut gummi in arboribus foelicis Arabiae thuriferis, inciso cortice: valet contra inferiores passionem, & oculorum aegritudines curat: & si quis incendens fumū eius suscipiat, restringit accidentes ex infirmitate lacrymas. Thus, quod obtulerunt Magi Christo, eius diuinitatem insinuat, & per consequens etiam resurrectionem humanitatis eius, quae virtute diuinitatis facienda erat. Significat etiam ipsius Deitatis confessionem Mat. 2. b. Ier. 17. d. Indicatur etiam per thus oblatum à Magis, facies aquilae in Christo ascendente, & sedente à dextris Dei. Thus, sapē designat orationē, quae maximè affectus animae sanat, & intelligibilium oculorum curat vulnera, absolvens ab ignorantia atque ex ea, quae verē est egritudo, id est, ex peccato, lacrimas accedentes exurgat. Leuit. 24. 6. b. 24. b. Iere. 41. a. Totū autē thus dī esse sumendū quia semper est orandū. 1. Thessal. 5. d. Iacob. 5. c. Et thus luci dissimū offert Deo, hoc est, oratio ex puro corde, & mētis deuotio, & offessio Deitatis Nil. n. obscurū vult Deus. Exo. 25. a. 30. d. Isa. 60. b. Nō ponere autē thus in similia, est nō cōsidere in proprijs orōnibus Moysi. Leui. 5. c. Thus etiā offerimus, ut simus bonus odor Deo. Can. 3. c. 4. b. c. Mar. 2. b. Thure vti solēt medici cōtra interiores passionem, & oculorum vulnera: & si quis fumum eius suscipiat, restringit accidentes ex infirmitate lacrymas: sic orō passionem aīe sanat, & c. Thuribulum

RRRrr 4 etiam

etiam est vas orationis in Christo perfecta charitate ditata, ideo aureum Hebr. 9. a. Thurbula quoque aurea, sunt virtutes operum, & orationes Sanctorum, quibus odor suauitatis ascendit ad Deum ex conscientia pura, & fide non ficta. 3. Reg. 7. g.

Thus interdum significare potest elementum aeris. Et thus per lucidum aliquando adumbrat elementum ignis.

Thus pingue & odoriferum odorem bonæ famæ nonnunquam exprimit & fragrantiam bene olentem bonæ conuersationis, & euiam mentis deuotionem. Est offerendum cum simila Leu. 2. a.

Thus cum panibus propositionis, designat nullum condimentum frugalitate suauius esse.

Thus non ponitur in sacrificio pro peccato: quia non habet odorem suauitatis, ut sacrificia gratiarum.

Thura reuolentia, quæ offerebantur idolis. Eze. 6. d. 8. c. designat fetorem peccatorum, Thurbula autem sunt in manu, quando peccatum est opere perpe- tratum.

Thurbulum, est instrumentum in quo ponuntur prunæ ad accendendum thus: quod etiam aliquando bacillum dicitur.

Thurbulum, dici potest anima, aut caro Christi, seu corpus Christi in cruce. Item corpus Christi mysticum, q. est ecclesia. Num. 16. g. Apo. 8. a. Est lingua Christi thurbulum, qua sumit carbones verbo rum. Leu. 16. b.

Thurbula dicuntur, qui alios excitant ad orationem: & et ipsa lingua, quæ est instrumentum ad hoc Baptizatus est quilibet, cuius est bonus odor Deo thurbulū dici potest. Exo. 2. 5. c. 27. b. Leu. 10. a. 16. b.

Bacillum, cui ignis apponitur ad offerendum incensum coram Domino, significare potest sacram scripturam, in qua positus est ignis charitatis. Num. 4. b.

Thurbulum in medio operimenti veli, dici potest terra, è qua exhalationes prodeunt Hebr. 9. a.

Thurbulū aureū dī fides pura, & pbata scōrū patrū. Apoc. 8. a. Fides Patru m.

Thurbula affixa altari, designant veritates mistas erroribus hæreticorum, quæ sunt seruandæ & non abiiciendæ cum erroribus. Vel designat errores collatos cum veritate, ut confutent. Nu. 16. c. Thurbula quoq; seniorū Israel, designat errores hæreticorum Eze. 8. c. Errores hæreticorum.

Tiara vide Corona.

Tibia, Tibicen.

Tibia, propriè est os cruris saxe oppositum: & etiam instrumentum musicum, quo tibicines canunt.

Tibiæ dici possunt verba Prophetarum, aut potius ipsi Prophetæ Mat. 9. c.

Tibiam sonat, qui mortuum redemptorem pro salute mundi denunciat. 1. Reg. 10. a. Mat. 9. c.

Tibia in gloria cælesti, erit cor lætum Sanctorum Isa. 30. g.

Tibia, quæ in mortuorum exequiis haberi solet, Sanctorū luctū significat: qui dū se ab illa uita æterna, quā appetunt, proiectos aspiciunt semetipsos quasi mortuos plangunt. 1. Reg. 10. a. Math. 9. c. Luc. 7. c.

Tibiæ quoq; designat voluptates aurium Isa. 5. c. vñ & ceruas fistulis demulceri aiunt, & in laqueos inter venādū duci à venatoribus. Equis aut coeuntibus, veluti quidā Hymenæus tibia cæmen canitur.

Tibiæ viri, libertatē arbitrii designare pnt. PC. 146. Vbi legit Augustinus: Nō ī tabernaculis viri bñ sētiēt intelligēs tabernaculo malorum.

Tibiæ

Maledictio. Tibiæ ferreæ statue, quam vidit Nabuchodonosor. Dan. 2. c. maledictio significare possunt. Vel tibiæ designant seueritatem, propter magnā ossā: & tibiæ ferreæ seueritatem crudelē.

Tenentes listam legis. Tibicines lugentes filiam principis synagogæ. Mat. 9. c. designant lugentes in cantu synagogæ: vel litteram legis sine spiritu tenentes. Ticio, Torris.

Christus. Ticio lignum teres, qui & torris dicitur: qui cum ardet, dicitur torris, cum extinguitur, dicitur ticio, secundum aliquos.

Ticio dicitur Christus cruciatus: & torris partim ignis, partim lignum, est Christus Deus & homo: qui cum fuerit in Babylonia, non est Babylonia igne exustus: nec potuit anima eius dei neri in inferno, nec corpus in sepulchro. Zach. 3. a.

Torris etiam auulsus ab igne, dī diabolus ab angelorum eiectus cōfortio. Amos, 4. d. Item iij, in quibus desuebat diuina vindicta. Et etiam peccator, aut hæreticus per flagella conuersus. Item reliquæ ludæorum, quæ euaserunt ab incendio Hierusalem.

Ticiones fumigantes, designant sapientiam secularem, & sermonē hæreticum, qui pro luce veritatis, fumum erroris & ignorantie inducit. Isa. 7. a.

Tignum.

Presbyteri. Tignum dicitur trabs, cui tecum superponitur.

Tigna domorum cedrina. Cant. 1. d. designare possunt presbyteros in ecclesia, protegentes eam opere & doctrina. Vel principes vtriusque ordinis, legibus parietes ecclesiæ ligantes. Designant etiam dilectionem Dei, & sacram doctrinam, quibus ecclesia Dei protegitur: & præcipuas virtutes, sine quibus domus animæ stare non potest.

Tigris.

Aer. Tigris, est animal velox & crudele. Tigris etiam dicitur vnum è quatuor fluminibus, quæ egrediuntur à loco voluptatis, transiens per Babylonem: habet nomen à velocitate animalis: quia rapidè currit Hebraicè dicitur Hidecel. id est, acumen velocitatis, aut lata velocitas.

Tigris fluuius acutus & leuis, denotat aerem, vel spiritum acreum qui leuis est, & penetratiuus magis quàm ignis: quia facilius potest excludi ignis, ne intret, quàm aer. Et hic præuenit Assur, id est, diuites, qui vento & aere inflatur: vel vadit contra Assur, id est, contra speculantem per se. Qui enim vult per seipsum diuina speculari, remanet vento plenus Tandem, autem ille aereus spiritus adeo acuet corpus per dotem iam effectum leue, ut penetrare possit cælos, & quodcumq; ipsi obijciatur, melius quàm aer hic crassus.

Fortitudo. Tigris acumen velocitatis habens, fortitudinem significare potest: vadit contra Assyrios. i. insidiantes. Gen. 2. c. Vel designat temperantiam: & vadit contra Assyrios. i. corrigentes: quia corrigit impetum concupiscentiæ. Vel valit contra dæmones, quos Assyrii designat.

Hypocrite. Tigris dicitur lob ab amico suo reprehendere. lob. 4. c. & designat hypocritas, ob coloris varietatem: quia hypocritæ, dum mundus color de simulatione ducitur, vitiorum nigredine interrumpente variatur. Sæpe enim, dum de castitatis munditia extollitur, sorde auaritiæ fœdatur, &c. Designat etiam arrogantes. Et ipse diabolus dicitur tigris, propter multiformis astutiæ varietatem.

Timere, Timor, Timidus, Formidare, Formidolosus, Metuerē,

Hila. f. Ps. 140.

Phil. quis rerum diuini haerēs.

Tho. 1. 2. q. 102. ar.

3. ca.

Tho. Ale. 1. Pas.

Rup. 1. f. Leu. 8.

Philo de victimis.

Ori. f. Leu. ho. 5.

Hie. f. Eze. 6.

Rup. 1. f. Eze. 29.

Ori. f. Num. ho. 9.

Aug. f. Apo. ho. 6.

& ser. 98.

Rup. 5. de diuini offic.

17 & 5. f. Apo.

Ilyc. f. Leu. 16.

Amb. 4. de sacram.

Ori. f. Nu. ho. 9.

Cle. Alex. 5. Strom.

Rup. 5. f. Apo.

Ori. f. Nu. ho. 9.

Hie. f. Eze. 86.

Aug. ser. 98.

Basi. f. Ps. 29.

Gre. f. 1. Reg. 10.

Hie. f. Isa. 30.

Gre. f. 1. Reg. 10.

Cle. Alex. 2. pæda. 4.

Arn. f. Ps. 146.

Aug. f. Ps. 1. 6.

Aer.

Ignis.

Bona fama.

Mentis deuotio.

Frugalitas.

Factor peccatorum.

Anima, seu caro Christi.

Ecclesia.

Lingua Christi.

Excitantes ad orationem.

Lingua.

Baptizatus.

Sacra scriptura.

Terra.

Fides Patru m.

Veritas inter errores.

Errores hæreticorum.

Propheta.

Cor Sanctorū.

Luctus Sanctorum.

Voluptates aurium.

Libertas arbitrii.

SYLVA

Metuere, Metus, veneri, Expauescere.

Timor dñi metus mali futuri appropinquantis; & timere dñi, qui timore afficitur. Est autem timere magis proprium seruorum veteri verò liberorum qui honestatis gratia mouentur. Timere etiam est horrere. Exo. 14. c. Et timuerunt valde, clamaueruntque.

Timor dñi aliqn dñi cultus Dei: qui timor pertinet ad perfectos, & manet et cum ipsa sapientia, de quo dñi. Pl. 127. Beati oēs qui timent dñm. Hunc timorem dat Deus fidelibus. Ier. 32. g. Et timent, qui colunt Deum. Ionaz. 1. c. Timent et fideles in tribulatione deseri a Deo, quāuis de correctione gaudeant. Sic timebat Iob. cap. 3. b. Et iustus ut Iob, metuit Deum, quasi timentes super se fluctus: quia dum veram viā desiderat, omnia despicit, quā hic possidens portat. Iob. 3. 1. c. Timor etiam Isaac dicitur Deus, quē timebat & colebat Isaac. Gen. 31. f.

Formido Dei dicuntur aliquando comminationes diuinæ formidanda, præcipue quæ erant in lege. Iob. 13. c.

Timor fratrum Ioseph. Gen. 43. d. designare pōt timorem Iudeorū erga Christum. Pauebunt autem ad dñm Iudæi in fine seculi, quando mirabuntur veritatem cognitam, quam antea negabant. Hose. 3. b.

Timor Petri in mari. Mat. 14. d. imbecillitatem fidei significauit. Designauit etiā turbationes humanas ex fluctibus huius seculi. Nemo enim fuit, quem non seculi huius vnde turbarent. Ad monet tamen. Pl. 48. Ne timueris, quum diues factus fuerit homo, &c. Timere quoque dicuntur, qui non credunt, aut qui hæsitant. Ioel. 2. f.

Formidolosa laudatio venire dñi a Deo, veniente auro ab aquilone. Iob. 37. d. quia dum claritatem suæ fidei Gentilitas obtulit, multitudo Hebræorum fidelium diuina iudicia pertimescendo laudauit. Hoc fuit factum, qñ conuersus est Cornelius centurio. Acto. 10. a.

Timor inordinatus est, quum quis timet, vbi non est timor: vt qñ Adam timuit præsentiam Dei. Gen. 3. b. Vbi etiam timor erat erubescētia peccati. Timent etiam timore, vbi non est timor, qui temporalia timent, ea præponentes æternis. Pl. 52. Et timent pruinam, qui aduersitates temporales formidant. Iob. 6. c. Vnde contingit, vt incidant in poenam æternam.

Timor vxoris in virum est, non timor seruilis, sed reuerentialis, Sabieclio car-

qui Græcè dicitur, ylauiā, & timet vxor virum, hoc est, caro animum. nis. Ephe. 5. d.

Timor factus dicitur esse notis Christus, quando Apostoli in passionē propter metum, relicto eo, fugerunt. Pl. 30. Timor etiam discipulorum visio Christo in mari, designat timorem fidelium, quum vident malos puniri. Ioan. 6. c.

Timor nocturnus. Pl. 90. est diabolus semper inferēs tenebras: vel Diabolus. est quum quis ex ignorantia peccat: vel est timor hostis in nocte huius peccatum ex mundi: vel est pusillanimitas, quæ ex carnis afflictione procedit. Vel ignorantia. timores nocturni erant reges persecutores populi Dei. Cant. 3. c. Pusillanimitas.

Timere interdum est reuereri: & timens populus dñm post tran-

siū maris rubri, designat timorē, qui est initium & basis sapientiæ, & delium. hic est timor imperfectorū. Exo. 14. g. 19. c. 20. c. Pl. 32. 33. 73. 118. 134 Timor reuerē-

nis. Isa. 19. c. Timentes ex terrā motu passionis Christi, sunt adducti ad timorē Dei post conuersionem a peccatis per passionē Christi. Mat. 27. f. Timor autem imperfectorum est timor seruorum. Ideo Ma-

la, 1. b. dicebat Dominus: Si ego Dominus, vbi est timor meus?

Ang. 1. Ps. 90. Gre. 1. Cant. 3. Bern. ser. de S. And. & s. qui habit. ser. 6. & s. Cant. ser. 33. Rup. 1. Cant. ser. 3. Bas. 1. Ps. 32. Amb. 1. Ps. 118. se. 5. Hie. 1. a. 19. Ori. 1. Mat. ho. 35.

Ang. 1. Ps. 90. Gre. 1. Cant. 3. Bern. ser. de S. And. & s. qui habit. ser. 6. & s. Cant. ser. 33. Rup. 1. Cant. ser. 3. Bas. 1. Ps. 32. Amb. 1. Ps. 118. se. 5. Hie. 1. a. 19. Ori. 1. Mat. ho. 35.

Ang. 1. Ps. 90. Gre. 1. Cant. 3. Bern. ser. de S. And. & s. qui habit. ser. 6. & s. Cant. ser. 33. Rup. 1. Cant. ser. 3. Bas. 1. Ps. 32. Amb. 1. Ps. 118. se. 5. Hie. 1. a. 19. Ori. 1. Mat. ho. 35.

Ang. 1. Ps. 90. Gre. 1. Cant. 3. Bern. ser. de S. And. & s. qui habit. ser. 6. & s. Cant. ser. 33. Rup. 1. Cant. ser. 3. Bas. 1. Ps. 32. Amb. 1. Ps. 118. se. 5. Hie. 1. a. 19. Ori. 1. Mat. ho. 35.

Ang. 1. Ps. 90. Gre. 1. Cant. 3. Bern. ser. de S. And. & s. qui habit. ser. 6. & s. Cant. ser. 33. Rup. 1. Cant. ser. 3. Bas. 1. Ps. 32. Amb. 1. Ps. 118. se. 5. Hie. 1. a. 19. Ori. 1. Mat. ho. 35.

Timentes

ALLEGORIA RV M.

270

Timentes autē amici Iob, visa eius plaga, designant eos qui nō ex amore Deū metuunt, sed ex sola verberū percussione. Iob. 6. d. 7. d. Gre. 17. mo. 21. d.

Recognitio peccatorum. Timere interdū est horrere: & timētes filii Israel Aegyptios. Exod. 27. mo. 26. 14. c. designat timorē recognoscētiā peccata sua, quæ sunt Aegyptii. Rup. 2. f. Exo. 32.

Hortatur autem Deus ecclesiam, ne timeat Aegyptios, aut alios aduersarios, quum habeat ipsum Deū adiutorem. Isa. 54. b. Non timet autem iustus, quū venerit, æstus: quia securus expectat persecutiones, & diē iudicii. Iere. 17. b. Sic non formidat grex Domini sub bono pastore. Iere. 23. a. Formidinem autem dederant in terra viuientium gentes As-

sur, hoc est, hæresis archæ in ecclesia Eze. 3. 2. c.

Virtus Christi. Non expauescens Iob ad multitudinē nimiam. Iob. 3. 1. d. designat Christum, qui persecutores suos cum gladiis & fustibus venientes, vna tantum responsione percussit, dicens. Ego sum.

Docens sacra doctrina timorem. Timentes Deum obstrictes dicuntur, hoc est, timere docentes: & designant legem & Euangelium, quæ docent timere Deum. Exo. 1. d.

Timor Christi ex parte carnis. Timens Moses Pharaonem. Exod. 2. c. designat nondum perfectos timentes temporalia pericula. Vel designat timorem Christi ex parte carnis in passione.

Timentes filii Israel accedere ad Moysen. Exo. 34. d. designant nolentes intelligere mysteria legis. Exod. 34. d.

Timor iudicij. Timere i die mala est timere in iudicio. Plal. 48. qua rōne nō timebit eccl'a, seu iusti, q sunt in ea. Isa. 54. d. sic nō timet iustus, cū venerit æstus. Ierem. 17. b. Formidat aut reges gladiū Dei, hoc est, demones, vel hñici verbū Dei. Eze. 3. 2. c. Et formidat filii maris ad rugitū leonis: quum discipuli hñicorum timent comminationes diuinas. Hose. 11. d. Iusti autem non timebunt calamitatem, cū venerit. Iob. 5. d.

Timor confirmans bonos. Timent iusti, quum considerant abiectionem populi Iudæorum. Pl. 51. Et timent angeli, visa ruina Leviathan, vt ex hoc timore robustius in Deum solidarentur. Iob. 4. 1. c.

Timens Ioseph ire in Iudæam, typus esse potest Apostolorum nō audentium prædicare in ea. Mat. 2. d.

Timēs Samuel indicare visionē Eli, q erat cōtra ipsum Eli. 1. Reg. 3. c. designat, q prælati cum magna reuerentia sunt reprehendēdi: & quia postea iustus indicauit, designauit obedientiā. Vel significabat Apostolos nolentes declarare ante tempus repulsionem synagogæ.

Irrisio Iudeorū. Timentes Philisthim Iudæos afferentes arcam in castra. 1. Reg. 4. b. designant prædicatores irridentes Iudæos, quod nihil afferant, qd possit eos iuuare, &c.

Timere ab altitudine dici. Pl. 55. est timere superbos huius mundi: quos non timet, qui sperat in Deo.

Fugere voluptates. Timere a facie Philistinorum. 1. Regum. 7. b. est fugere mundi delectationes, ne in penas sequentes incidant. Et timor nocturnus, est occulta voluptas. Pl. 90. Hic est timor inimici, a quo orabat liberari Propheta antequam veniret. Pl. 63. Et iusti non formidabunt bestias terræ, hoc est demones in morte. Iob. 5. d.

Timens Deū Iob, designat Christum venerantem patrem. Iob. 1. a. Timens populus iuramentum Saulis, designat venerantes præcepta maiorum. 1. Reg. 14. d.

Timēt aquæ Deū, hoc est, angeli præpositi aq Deū venerātes Pl. 76. Vel formidat persecutores a voce tonitruī prædicatorū. Plal. 103.

Timēt Deum mandato hominum, qui transgrediuntur legē Dei propter traditiones hominum, Isa. 29. d. Mat. 15. a.

Timidus

SYLV A

Ori. *Ind. ho. 9.*
Casi. lib. 7. cap. 15.
Rup. 1. 1. 1. Apo.

Hie. *f. Isa. 57.*

Hie. *f. Hose. 5.*

Ori. *f. Matt. cap. 13.*
Gre. *5. mo. 28. et 12.*
mor. 25.

Amb. *1. de Spiritu-*
sancto. 20. & prolo.
f. Luc.
Hie. *f. Job. 27.*
Gre. *18. mor. 9.*
Hie. *f. 1. a. 14.*

Hie. *f. Isa. 63.*
Glo. ord. *f. Cant. 7.*

Hil. & Hie. *f. Ps. 67.*
Fuch. *9. in Ps.*
Aug. *f. Ps. 67.*

Gre. *Nysse. de vita.*
Mosis.
Rup. *1. f. Levi. 14.*
Ifsc. f. Levi. 4.

Ifsc. *f. Levi. 14.*
Cyril. *epist. 39.*

Timidus seu formidolosus, qui iubetur recedere a praelio. Deute. 20. b. Iudi. 7. a. Est non audens sequi Christum: vel qui nihil arduum aggreditur: vel veniens ad monasterium, & relinquens sibi aliqua in seculo, & suo exemplo aliis nocens. Designatur etiam, ut qui timent negare Christum in persecutione fugiant. Timidi autem reprobat mittuntur in stagnum. Apoc. 21. b.

Solicitus timet diues: quia cum Deum non timeat, multos timet. Isaia. 57. c.

Tinea.

Tinea, est vermiculus, qui de putredine, aut stru, aut puluere nascens vestes, aut libros ardit, in quibus etiam nascitur: & habet quod dam integumentum, in quo latet.

Quasi tinea dicitur fuisse Deus Ephraim Hose. 5. d. quia ut vestimentum paulatim a tinea consumitur, ita Deus sensim castigando expectat ad poenitentiam.

Tinea rodens vestes, significare solet inuidiam rodentem animam, in qua nascitur: & generaliter peccatum: & etiam cupiditatem & dolor. Mar. 6. c. Et malus velut a tinea consumi dicitur. Iob. 4. d. 13. d. quia tinea damnum facit, & sonitum non facit: ita iniquorum mentes, quodamina sua considerare negligunt, integritatem quasi nescientes perdunt. Amittunt namque a corde innocentiam, ab ore veritatem, a carne continentiam, & per accessum temporis ab aetate vitam.

Tinea etiam designat hereticos: qui ecclesiae vestimentum impietate sua corrodunt & dissipant: sicut tinea domem sibi corrumpendo vestem edificat. Potest etiam daemones significare, virtutum & omnium bonorum corruptores. Iob. 27. d.

Tinea praeterea, designare potest poenam damnatorum, quae ex propriis eorum peccatis nascitur, eosdem semper arrodens. Isa. 14. c. 33. a. Iuxta Septuaginta. 50. d. 51. c.

Tingere, Tinctura.

Tingere, est aliquo colore inficere, madefacere, & immergere. Tinctura autem est ipsa infectio.

Tincturae dicunt vestes Christi Bosra, hoc est sanguine suo. Isa. 63. a. Et tincta purpura in canalibus. Cantic. 7. b. Sanguine ex vulneribus Christi defluente designat. Vel memoria passionis Christi in mente cum humilitate.

Intingi pedem in sanguine. Ps. 67. effusionem sanguinis in destructione Hierusalem futuram indicabat. Vel pes Christi intinctus est in sanguine suo in passione, quando dixit: Tenebrarum calceavi solus. Isa. 63. a. Intingitur etiam pes Christi in sanguine, quando ministri Christi propter Evangelium martyrium patiuntur.

Tingere sanguine agni fasciculum hyssopi Exod. 12. d. est humilitati passionis Christi iungere rationem & vim concupiscibilem & irascibilem.

Tingere digitum in sanguine. Leui. 3. d. 4. b. 9. d. est passionem Christi imitari. Vel ipse Christus in tingit digitum in sanguine, dando Spiritum sanctum per passionem suam. Vel ut ostendatur, quia passiones carnis dominicae virtute diuinitatis actae sunt.

Tingere passerem viuum in sanguine passeris immolati. Leui. 14. a. est baptismum conferri per Christum, qui Deus & homo est pro nobis immolatus: Non enim in hominis passione, sed Dei & hominis baptizamus. Vnde tingi dicitur passer viuus per communicationem idiomaticum, quando dicitur: Deus passus est.

Tinctus

ALLEGORIARVM.

871

Duplex amor. Tinctus bis coctus, designa feruentem amorem, seu duplicem amorem, Dei videlicet & proximi, vel duplicem ignis operationem, nempe calefacere & illuminare. Exo. 25. a. 26. a. 28. b. 36. b. 39. a.

Duplex operatio ignis. Tingentes fratres Ioseph tunicam eius in sanguine hœdi. Gen. 37. f. designant Iudaeos infamantes Christum, & falsis testibus accusantes. Bene operari omni tempore. Tingens sacerdos digitum dextrum in oleo, quod habet in manu sinistra Leu. 14. c. est exercens bona opera per gratiam Dei in prosperis & aduersis.

Indea. Tincta auis per totum, erat Iudaea, quando erat ornata virtutibus & donis Spiritus sancti. Iere. 12. b.

Hamiles. Tincturae mundissimae. Iob. 28. c. vocantur hi, qui veraciter sunt humiles, veraciter sancti: qui sciunt quidem quod ex semetipsis virtutum speciem non habent: sed hanc ex dono gratiae de super venientis tenent. Tincti enim non essent, si sanctitatem naturaliter habuissent. Sed mundissimae tincturae sunt: quia humiliter custodiunt superuenientem in se virtutum gratiam, quam acceperunt. Vnde etiam baptismus, id est, tinctio dicitur ipsa nostra in aquam descensio. Tingimur quippe, & qui prius indecori eramus deformitate vitiorum, accepta fide reddimur pulchri gratia & ornamento virtutum.

Consideratio sui. Tinguuntur pedes sacerdotum in parte aquae Iordanis. Ios. 3. d. quoniam per inuestigationis profundam, & retractationis studium ad desideriorum nostrorum considerationem nostrae contemplationis oculum reflectimus. Item quum mens ad inuestigationis suae subtilitatem miratur, & in sua admiratione delectatur. Tingi enim, est affici. Et in parte tingitur: quia desideriorum nostrorum errores ex parte penetramus.

Religio Gentilium. Tincti colores Indiae. Iob. 28. c. fucatam Gentilium religionem designant. Vel huius mundi sapientes: qui quamuis per infidelitatem, & plerumque per actionem scædi sint, ante humanos tamen oculos superinductis honestatis colore fucantur. Ipsa quoque sapientum verba colores Indiae dicuntur: quia dum intendunt eloquentiae, eorum dicta quasi pulchra apparent specie & fucatione tincturae: & quum virtute rerum careant, aliud se esse quam sunt, verborum compositionibus, quasi superductis coloribus mentiuntur.

Tingi dicitur arbor succisa rore cœli. Daniel. 4. c. quando mens de prauata per suggestiones diaboli diuersis erroribus imbuitur.

Tingi aqua. Leui. 11. c. Vide Lauare.

Tinnire.

Tinnire proprie de metalis dicitur, quum ex eorum pulsatione, seu iactu sonus efficitur.

Tinniunt quoque aures, quum inclusi subriles & leues vapores interdum per membranam illam, quae in auribus est, emergunt, & sonum illum seu tinnitum fictitium addunt.

Tinnitus aurium aliquando ex magno & vehemente sonitu fit: & tunc tinnire dicitur aures, quum didentes alicuius insignis viri lapsum, pauore concutiantur: aut quum aliquid stupendum & insolitum subito euenire conspiciunt. 1. Reg. 3. b. 4. Reg. 21. b. Iere. 19. a.

Tinnitabulum.

Tinnitabulum, est instrumentum æneum, quo tinnitus additur, vel ad conuocandos aliquos: vel ad aliquid aliud.

Tinnitabula aurea in veste sacerdotis, praedicationem claritatis suae pernae lucis designare possunt. Resonant autem: quia omnibus est praedicandum. Peculiariter aut designant praedicationem Christi: & extrema eius

Glo. int. *f. Exo. 28.*

Amb. *de Ioseph. 3.*

Bedae. *f. Gen. 37.*

Ifsc. *f. Leu. 14.*

Hie. *f. Ier. 12.*

Gre. *18. mor. 35.*

Ricar. *de S. vi. de extremi. mali. 2. 1. 2.*

Hie. *f. Iob. 28.*

Gre. *18. mor. 30.*

Ricar. *de S. vi. de securi consuetudine. 26.*

Glo. int. *f. Exo. 28.*

Rup. *4. f. Exo. 23.*

13. f. Ioan.

Oris. Exo. ho. 9.
Gre. Nys. de oratio-
ne.

Phil. de vita Moysi
& de migr. Abra.
Hic. de veste sacer-
dot. Alex. 5. Strom.

Gre. 1. Reg. 10.
Hic. de veste sacer-
dot. Aug. q. in Exo. 119.
Gre. Nysse. de vita
Moysi.

Glo. ord. s. 3. Reg. 10.

Hic. 1. Isa. 29.

Hic. 1. Ps. 119.

Hic. 1. Ps. 119. & 1.
Isa. 19.

Basi. 1. Ps. 59.
Amb. 2. de Iacob. 7.

Phil. de somnijs.
Hila. 1. Ps. 55.
Hic. 1. Eze. 39.

Izyc. 1. Len. 26.

Aug. q. in Indi. 49.

ma eius verba in cena. Exod. 28. f. 39. c. Eccl. 1. 45. b. Designant etiam
prædicationem iudicij & finis mundi: ideo ponebantur in infima
vestis ora.

Tintinabula etiam in veste designare possunt concentum & con-
gruentiam elementorum, & peculiariter aqua & terra: ideo in infima
vestis parte ponebantur. Vel designant sensibilia per auditum perce-
pta. Item tonitrua in aere. Et quia tintinabula pendentia à veste tala-
ri, erant trecenta sexaginta sex, tempus annum designare possunt.

Tintinabula præterea in veste sacerdotali, designant multiplicatio-
nem bonorum operum, quæ ad minorum exemplum clamant vel so-
num operum & doctrinæ. Item fidem sinceram: quæ debet resonare
in sacerdotibus.

Tinum lignum.

Tina ligna, seu thina, quæ allata sunt ad Salomonem ex Ophir, erant
imputribilia, & spinosa, in modum spinæ albæ. Designant docto-
res, ex quibus sunt fulera & gradus in domo Domini. Tina ligna
ponuntur. 3. Reg. 10. b. 2. Par. 9. c. Apo. 18. c. Porro 2. Par. 2. b. inter li-
gua, quæ debebat mittere Hiram de Libano ad Salomonem, quædam
dicuntur non tina, sed atceutina, id est, iuniperina. Quod vocabulum
Hebraicum transfert Hieronymus in abietes.

Titubare, Vacillare.

Titubare, est non valere pedibus insistere: qualiter contingit ebrijs,
aut infirmis. Eccl. 37. d. Dicitur etiam vacillare.

Vacillare dicuntur gressus Iudæorum Isa. 29. c. quando non as-
quantur sensus legis & Prophetarum de Christo.

Titulus.

Titulus, Test index cuiuscunque operis: ut quod alieni rei, ut libro,
operi, vel statui super scribitur, ad eius cognitionem inducens.
Tres sunt autem tituli, qui inscribi solent: unus super tumulum mor-
tutorum: alius in liminibus seu limitibus ciuitatis tertius in victo-
ria regis.

Titulus lapidis, quem erexit Iacob, memoriam passionis Christi de-
signat, qui positus est in signum populorum. Genes. 28. b. 3. f. 35. c.
Exod. 24. a. Tituli autem inscriptio. Ps. 115. 55. 56. designauit titulum
triumphalem crucis Christi, quando vicit diabolus. Titulus etiam
in terra Aegypti, est crux Christi cum suo titulo erecta in mundo. Isa.
19. c.

Tituli inscriptio firmationem fidei indicare potest. Ps. 115. 59. in
titulo Et titulus in sepulchro Rachelis, fidem ecclesie designabat. Ge-
nes. 35. c.

Titulus etiam lapidis, potest designare firmitatem mentis in virtute.
Titulus, qui apponitur in monumentis, æternitatem Christi desi-
gnare potest. Ps. 55.

Titulus quem statuunt iuxta os, nota hæreticos intelligi potest Eze-
chiel. 39. d.

Tituli non erigendi, sunt in signis memoria vanitatis. Leni. 26. a.

Tob.

Tobias, id est, bonus, seu optimus, nomen terræ, in qua habitauit Ie-
phthae, gloriâ celestem, seu ecclesiam indicat, in qua habitauit Chri-
stus post resurrectionem. Iudi. 1. 1. a.

Tobias.

Prædicatione iu-
dicij:

Concentus ele-
mentorum

Sensibilia

Tonitrua

Tempus an-
num.

Exempla &
doctrina

Fides.

Doctores.

Christi.

Christus.

Inspiratio diui-
na.

na.

Baptismus

Christi.

Prædicatione ad

gentes.

Fortitudo San-
ctorum in de-

mones.

Comminatio

pæne

Vocatio ad iu-
dicium.

Sententia con-
demnationis.

Gravis vindi-
cta.

Doctrina euā-
gelica.

Prædicatione

euangelij.

Oracula Pro-
phetarum.

Tobias.

Tobias, id est, bonus Domini, siue bonitas Domini vir satis no-
tus in sua historia: qui ponit in exemplum charitatis & patientiæ.
Fuit alius Tobias, qui dedit aurum & argenteum ad coronas pon-
tificis. Zac. 6. c. designat eos, qui viles sibi sunt penitendo: vel docto-
res ecclesiæ, qui offerunt aurum sapientiæ. Vel designat virgines &
innocentes, qui aurum conferunt ad coronam Christi.

Tolerare, Tolerantia, vide Suffragare.

Tollere, vide Accipere & Ausferre.

Tonare, Tonitruum, Fragor.

Tonitruum, est sonitus, qui fit in nubibus expugna calidi & frigi-
di & tonare dicitur, quum fit ille sonitus. Fragor autem est soni-
tus, qui ex arbore, aut alia re inter frangendum emittitur. Acciditur
tamen pro quo vis magno sonitu.

Diuitias in Tonitruum magnitudinis Dei. Iob. 26. d. 38. c. est diuitias in Chri-
sto: quæ ideo tonitruum nomine expressa: est quia de excelsa fama nomi-
nis eius in Christo Iesu filio suo terris insonuit. Vñ & tonare voce di-
citur Deus. Iob. 40. a. quando consubstantiali sibi filium mundo
terribiliter demonstrat. In iudicio quoque erit tonitruum magnitu-
dinis Christi. Et ipse Christus incarnatus in tonitruo figuratur, qui
ex antiquorum patrum conueniente prophetia ad notitiam nostram
quasi ex nubium concussione prolatus est. Qui inter nos visibiliter
apparens ea quæ supra nos erant terribiliter sonuit: vñ & ipsi. Sæc. i.
Apl. de eius grâ generati Boanerges, id est, filij tonitruum sunt vocati.

Tonare dicitur Deus voce magnitudinis suæ Iob. 37. a. 40. a. quando
se nobis iam per lamenta præparatis, quàm sit magnus in supernis
insinuat. Quasi de celo tonitrus procedit, quum nos incuria negli-
gentiaque torpentes, respectus gratiæ subito pauore percutit, atque
in terra positi, sonum de superioribus audimus: quia terrena cogita-
tes superni terroris sententiam pertimescimus: & mens bene iam
de summis sollicita trepidat, quæ prius in infirmis male secunda tor-
pebat. Voce etiam sua Deus mirabiliter tonat: quia occulta vi corda
nostra incomprehensibiliter penetrat.

Intonuit Dominus super aquas. Ps. 28. in baptismo videlicet Chri-
sti, quando dixit pater, Hic est filius meus dilectus. Vel intonuit super
aquas gentium per prædicationem. Intonuit etiam de celo, quum per
iustorum corda euangelizauit. Ps. 17. 103.

Tonat Deus fragore magno: quando dat Sanctis perfecta deside-
ria ad terrendos demones: aut quum illis ministrat robur ad terren-
dos & vincendos demones. 1. Reg. 2. b. 7. c.

Tonitrua interdum manifestam pænæ comminationem desi-
gnare possunt. Exo. 9. c. Et tonitruum magnitudinis Dei, erit vox iu-
dicij. Iob. 26. d. quando uidelicet Deus manifeste veniet, Deus no-
ster: & non silebit. Ignis in conspectu eius exardescet, & in circuitu
eius tempestas valida. Ps. 49. 103. Ioc. 2. a. Sophon. 1. d. Apoca. 4. b. Et
tonat Dominus in cælis super aduersarios. 1. Reg. 2. b. 7. c. quando
grauiter condemnat Iudæos per Apostolos. Et tonitruum irruens, est
gravis vindicta: quæ subito exterreat. Isa. 29. b.

Tonitrua etiam doctrinam euangelicam designare possunt: quæ præcedit
pænâ infidelium damnandorum, sicut tonitrua præcedunt grandinæ. Exo.
19. c. Ps. 28. 76. Iob. 37. a. 38. c. Apocal. 8. b. 11. d. 14. a.

Potest simili ratione ipsam prædicationem significare. Vnde & manifestum
prædicato

Hic. 1. Iob. 26.

Gre. 17. mor. 19. &
29. mor. 16. & 32.
mor. 5.

Gre. 27. mor. 16.

Hic. 1. Ps. 17.

Aug. 1. Ps. 28. 103.

Gre. 1. Reg. 2. 7.

Am. 1. Ps. 103.

Gre. 17. mor. 19. &

1. Reg. 2.

Aug. 17. ciui. Dei. 4

Bedæ. 1. Exo. 9.

Rup. 3. f. Apo.

Oris. Exo. ho. 4.

Basi. 1. Ps. 28.

Hic. 1. Iob. 38. & do

Gre. 2. mor. 16.
Aug. f. Apo. ho. 6.
Euch. for. spua. 3.
Beda. f. Exo. 19.
Rup. 6. & 10. f. Apo.

Gre. 2. mor. 30. 38.

Gre. 5. mor. 34.

Amb. de. mias. my.

ste. 7.

Aug. 2. doct. i. Chri.

sti. 6. & / Ps. 94.

Gre. f. Cant. 4.

Per ser paru. 63.

Rup. 8. f. Gen. 29.

Beda. f. Gen. 38.

Glo. int. f. Isa. 53.

Rup. f. Iudi. 24.

Hie. f. Iere. 7. & f.

Mich. 1.

Glo. ord. f. Nah. 1.

Hie. f. Amos. 7.

Rup. f. Amos. 7.

Isyc. f. Leui. 19.

Hie. f. Iere. 9.

Plin. 37. nat. hist.

8.

Hil. & Amb. f. Ps.

118.

Geor. ven. Cant. 3.

ton. 8. cap. 3.

L. r. f. Exo. 39.

Aresa. f. Apo. 21.

prædicatores Euangelij Iacobus & Ioanes dicti sunt Boanerges, hoc est, filii tonitruu. Mat. 3. b. Tonitrua quoque septem, sunt oracula Prophetarum Apoc. 10. b.

Tonitrua, erunt magnæ laudes Dei post iudicium. Apoc. 19. a.

Tondere, est lanam, sine capillos & huiusmodi incidere. Tonfor autem est qui tondendi habet officium.

Tondens caput Iob designauit Christum: qui in carne apparēs, à Iudaico sacerdotio præceptorum suorum abstulit sacramenta. Iob. 1. d.

Tondere etiā caput, est cogitationes superfluas à mente relecare. Ablatio sacræ mitorum à iudaico sacerdotio.

Tondere comam debent sacerdotes, hoc est superflua se abiciere, non tamen tondere debeant ad pressum. Eze. 44. f.

Tondere primogenita ouiu, est ab occultationis suæ tegmine humanis oculis ichoata bona opera denudare & manifestare. Deut. 15. d.

Tondere oues, est simplices à peccatis exonerare: & tonfores ouiu, sunt plati & prædicatores. Gene. 38. c. Et tōsa, sunt fideles ecclesiæ, à sup.

fluis, & à curis secularibus se exuentes: & omnia relinquentes: & monachi & prædicatores libenter onera mundi deponentes. Cantic. 4. a.

tondent etiam oues in malum, qui rapiunt à simplicibus ipsorum temporalia bona.

Tondentes Christum fuerunt principes Iudæorum: ipsum desperant habentes & ignominia facientis usque ad crucem. Isa. 53. c.

Idem designant Aegyptii tondentes Ioseph. Genes. 41. b. quæ tōso etiam designauit ablationem discipulorum à Christo. Ut autē is, qui tondet, relinquit comam tondentibus, ita Christus relinquit nobis omnia merita sua: & spoliatus, vel attonsus mortalitate & passibilitate, remansit impassibilis. tonfor autem, qui torondit Samsonem, fuit Pilatus crucifigens Christum. Iudi. 16. c.

Tondere capillum, erat signum doloris: quia capilli decori habebantur: unde tondet capillum, qui perdit decorem animæ. Iere. 7. g. 48. f.

Et deronsa est Hierusalem, quum destructi essent genus humanum, quum cecidit à delicijs Paradisi Mich. 1. d.

Attonderi dicunt, qui sic castigantur, ut non intereant. Et attondentur hostes, qui ad tempus eiciuntur, ita tamen, ut non radicitus auferantur. Nahum. 1. d.

Tonfor regis dicitur bruchus, qui omnia tondet: & sumitur pro exercitu vastante Iudæam. Amos. 7. a. Vel tonfo gregis fuit per locustam, quum Senacherib omnia vastauit, præter Hierusalem. Et etiam tonfor regis dicitur superba quædam & arrogans fortitudo, quæ oia bona nostra deuastat.

Tondere comam in rotundum prohibetur. Leui. 19. f. quasi sit velle abscondere cogitationes à Deo.

Attonso comam erant Ismaelitar. Iere. 9. g.

Topazius

Topazius, est lapis preciosus viridis coloris, aut potius aurei: qui primus refertur in topazio, insula maris rubri inuentus, & matri regis Aegypti oblatus. Est difficilis ad laeuigandum, sed asperat magis: estq; rarus inuentu, feruida aquam tepidam reddit in eam immisus: variatq; curat infirmitates. Fertur leuare oculorum dolorem.

Topazius preciosissimus lapis, qui in primo ordine ronalis ponebatur, intelligentiā significare pot. Exo. 28. g. 39. b. Pf. 118. Ut aut erat nonum fundamentū ciuitatis celestis, Matthæum Apostolum designat, qui

signat, qui diuino zelo ignitus etiam usque ad carnem & sanguinē, & lactationem Dei scripsit incarnationem. Apo. 21. f.

Conuersi virtutibus pollentes. Topazius de Aethiopia. Iob. 28. d. significare potest quemlibet Sanctum de Gentilitate, virtutibus splendens. Et etiā eos, qui virtutibus, aut sapientia se insignes esse putant. Item eos, qui ab hæresi, vel peccato conuersi, virtutibus pollent.

Torcular.

Torcular, est machina premendis uvis accommodata.

Torcular vineæ patrisfamilias, erat locus libationum in templo, seu altare, in quo, ut torculari, oblationes & sacrificia tanquam fructus offerebantur, & vorabantur. Isa. 5. a. Mat. 21. d.

Torcular etiam dicitur sacra scriptura vel profunditas eloquiorum Dei. Mat. 21. d. Et torcularia, sunt voces Prophetarū ex Christo vita vera impletæ. Psalm. 8. 80. in titu. Hæ sunt torcularia redundan

tia vino. Ioc. 2. f.

Crux Christi. Torcular, quod calcauit Christus, est crux eius & passio. Isa. 63. a. Agge. 2. c. & torcularia regis in Hierusalem eandem crucem designat. Zach. 14. c. Psal. 80.

Ecclesia. Torcular ubi Gedeon excutiebat frumenta. Iudi. 6. b. designat ecclesiam, in qua celestis vitis fructus exundat. Et torcularia sunt, ecclesiæ in quibus vinum, id est, boni separantur à vinacijs, id est, malis. Et et, quia in ea exprimitur botrus Christus. Psal. 8. 83. In singulis autem fidelibus homo nouus per pressuram purificatur, & separatur à veteri & carnali, tanquam à vinacijs Iob. 24. c.

Vindicta Dei. Torcular vini furoris iræ Dei erat vindicta Dei in Hierusalem, quando destructa est. Apo. 13. c. Et torcular vineæ, dici potest timor iustitiæ Dei punientis, quo quis reprimatur à peccando. Et hoc torcular dicitur Deus calcasse virgini filiæ Sion, quum & malis dat supplicia, & bonis premia. Thren. 1. c.

Timor iustitiæ Dei. Torcularia in felicitate, abundantem lætitiā beatorū designat. Proverb. 3. b.

Gloria celestis Pressuræ. Torcularia, ubi exprimitur vinum, vel oleum, designant pressuras: & mortem: & diem iudicii, quando vinum separat à vinacijs, & oleū ab amurca. Designat etiam ipsum baptismum. Psalm. 80. in titulo.

Mors. Torcularia etiam sunt persecutiones, quas mali & hæretici exercent in bonos. Omnes enim, qui Sanctam Ecclesiam persequuntur, torcular calcant: sed calcatis torcularibus sitiunt: quia agendo crudelia facere, quod iam graui fecerunt. Iob. 24. b. Ipsa etiam martyria torcularia dici possunt, tanquam afflictione persecutionum calcatis eis, qui pro Christi nomine confessi sunt: & mortalia eorum tanquam vinacia in terra remanserunt: animæ autem in requiem celestis habitationis emanuerunt. Ps. 8.

Baptismus. Torcular plenū, abundantiam malorū aliquando significat. Ioc. 3. c. Torcularia item sunt scholæ hæreticorum. If. 6. c. Verunt torcular eorum non pascit eos. Hose. 9. a. Sed vinum eorum est fel draconum.

Persecutiones malorū in bonos. Torcular plenū, abundantiam malorū aliquando significat. Ioc. 3. c. Torcularia item sunt scholæ hæreticorum. If. 6. c. Verunt torcular eorum non pascit eos. Hose. 9. a. Sed vinum eorum est fel draconum.

Martyria. Torcular plenū, abundantiam malorū aliquando significat. Ioc. 3. c. Torcularia item sunt scholæ hæreticorum. If. 6. c. Verunt torcular eorum non pascit eos. Hose. 9. a. Sed vinum eorum est fel draconum.

Abundantia malorum. Torcular plenū, abundantiam malorū aliquando significat. Ioc. 3. c. Torcularia item sunt scholæ hæreticorum. If. 6. c. Verunt torcular eorum non pascit eos. Hose. 9. a. Sed vinum eorum est fel draconum.

Scholæ hæreticorum. Torcular plenū, abundantiam malorū aliquando significat. Ioc. 3. c. Torcularia item sunt scholæ hæreticorum. If. 6. c. Verunt torcular eorum non pascit eos. Hose. 9. a. Sed vinum eorum est fel draconum.

Perfessio operum Christi. Torcular plenū, abundantiam malorū aliquando significat. Ioc. 3. c. Torcularia item sunt scholæ hæreticorum. If. 6. c. Verunt torcular eorum non pascit eos. Hose. 9. a. Sed vinum eorum est fel draconum.

Miracula Christi. Torcular plenū, abundantiam malorū aliquando significat. Ioc. 3. c. Torcularia item sunt scholæ hæreticorum. If. 6. c. Verunt torcular eorum non pascit eos. Hose. 9. a. Sed vinum eorum est fel draconum.

Tornare, Tornatilis. Tornare, est ad tornum polire. Tornus autem est in instrumentum fabrilē, quo ligna, ebur, & reliqua huiusmodi in rotundū polita redduntur. Tornatilis autem est, quod torno expolitur.

Tornatiles dicunt manus sponsi, hoc est, opera Christi. Cantic. 5. d. quia qd torna, in sua rotunditate sine obstaculo voluitur: sic Christi opera

signat, qui diuino zelo ignitus etiam usque ad carnem & sanguinē, & lactationem Dei scripsit incarnationem. Apo. 21. f.

Topazius de Aethiopia. Iob. 28. d. significare potest quemlibet Sanctum de Gentilitate, virtutibus splendens. Et etiā eos, qui virtutibus, aut sapientia se insignes esse putant. Item eos, qui ab hæresi, vel peccato conuersi, virtutibus pollent.

Torcular, est machina premendis uvis accommodata.

Torcular vineæ patrisfamilias, erat locus libationum in templo, seu altare, in quo, ut torculari, oblationes & sacrificia tanquam fructus offerebantur, & vorabantur. Isa. 5. a. Mat. 21. d.

Torcular etiam dicitur sacra scriptura vel profunditas eloquiorum Dei. Mat. 21. d. Et torcularia, sunt voces Prophetarū ex Christo vita vera impletæ. Psalm. 8. 80. in titu. Hæ sunt torcularia redundan

tia vino. Ioc. 2. f.

Crux Christi. Torcular, quod calcauit Christus, est crux eius & passio. Isa. 63. a. Agge. 2. c. & torcularia regis in Hierusalem eandem crucem designat. Zach. 14. c. Psal. 80.

Ecclesia. Torcular ubi Gedeon excutiebat frumenta. Iudi. 6. b. designat ecclesiam, in qua celestis vitis fructus exundat. Et torcularia sunt, ecclesiæ in quibus vinum, id est, boni separantur à vinacijs, id est, malis. Et et, quia in ea exprimitur botrus Christus. Psal. 8. 83. In singulis autem fidelibus homo nouus per pressuram purificatur, & separatur à veteri & carnali, tanquam à vinacijs Iob. 24. c.

Vindicta Dei. Torcular vini furoris iræ Dei erat vindicta Dei in Hierusalem, quando destructa est. Apo. 13. c. Et torcular vineæ, dici potest timor iustitiæ Dei punientis, quo quis reprimatur à peccando. Et hoc torcular dicitur Deus calcasse virgini filiæ Sion, quum & malis dat supplicia, & bonis premia. Thren. 1. c.

Timor iustitiæ Dei. Torcularia in felicitate, abundantem lætitiā beatorū designat. Proverb. 3. b.

Gloria celestis Pressuræ. Torcularia, ubi exprimitur vinum, vel oleum, designant pressuras: & mortem: & diem iudicii, quando vinum separat à vinacijs, & oleū ab amurca. Designat etiam ipsum baptismum. Psalm. 80. in titulo.

Mors. Torcularia etiam sunt persecutiones, quas mali & hæretici exercent in bonos. Omnes enim, qui Sanctam Ecclesiam persequuntur, torcular calcant: sed calcatis torcularibus sitiunt: quia agendo crudelia facere, quod iam graui fecerunt. Iob. 24. b. Ipsa etiam martyria torcularia dici possunt, tanquam afflictione persecutionum calcatis eis, qui pro Christi nomine confessi sunt: & mortalia eorum tanquam vinacia in terra remanserunt: animæ autem in requiem celestis habitationis emanuerunt. Ps. 8.

Baptismus. Torcular plenū, abundantiam malorū aliquando significat. Ioc. 3. c. Torcularia item sunt scholæ hæreticorum. If. 6. c. Verunt torcular eorum non pascit eos. Hose. 9. a. Sed vinum eorum est fel draconum.

Persecutiones malorū in bonos. Torcular plenū, abundantiam malorū aliquando significat. Ioc. 3. c. Torcularia item sunt scholæ hæreticorum. If. 6. c. Verunt torcular eorum non pascit eos. Hose. 9. a. Sed vinum eorum est fel draconum.

Martyria. Torcular plenū, abundantiam malorū aliquando significat. Ioc. 3. c. Torcularia item sunt scholæ hæreticorum. If. 6. c. Verunt torcular eorum non pascit eos. Hose. 9. a. Sed vinum eorum est fel draconum.

Abundantia malorum. Torcular plenū, abundantiam malorū aliquando significat. Ioc. 3. c. Torcularia item sunt scholæ hæreticorum. If. 6. c. Verunt torcular eorum non pascit eos. Hose. 9. a. Sed vinum eorum est fel draconum.

Scholæ hæreticorum. Torcular plenū, abundantiam malorū aliquando significat. Ioc. 3. c. Torcularia item sunt scholæ hæreticorum. If. 6. c. Verunt torcular eorum non pascit eos. Hose. 9. a. Sed vinum eorum est fel draconum.

Perfessio operum Christi. Torcular plenū, abundantiam malorū aliquando significat. Ioc. 3. c. Torcularia item sunt scholæ hæreticorum. If. 6. c. Verunt torcular eorum non pascit eos. Hose. 9. a. Sed vinum eorum est fel draconum.

Miracula Christi. Torcular plenū, abundantiam malorū aliquando significat. Ioc. 3. c. Torcularia item sunt scholæ hæreticorum. If. 6. c. Verunt torcular eorum non pascit eos. Hose. 9. a. Sed vinum eorum est fel draconum.

Tornare, Tornatilis. Tornare, est ad tornum polire. Tornus autem est in instrumentum fabrilē, quo ligna, ebur, & reliqua huiusmodi in rotundū polita redduntur. Tornatilis autem est, quod torno expolitur.

Tornatiles dicunt manus sponsi, hoc est, opera Christi. Cantic. 5. d. quia qd torna, in sua rotunditate sine obstaculo voluitur: sic Christi opera

Gre. 18. mor. 35.

Ori. f. Mat. ho. 19.

Hiere. f. Isa. 5. & s.

Mat. 21.

Euch. for. spua. 4.

Ori. f. Mat. ho. 19.

Arn. f. Ps. 8.

Hila. f. Mat. 22.

Hie. f. Isa. 63.

Rup. f. Agge. 2. & f.

Zach. 14.

Amb. de Spiritu san-

cto prolo.

Aug. f. Ps. 83. &

Gre. 16. mor. 52.

Rup. 11. f. Apo.

Geor. vene. Cant. 1.

ton. 7. cap. 28.

Beda. f. Pro. 3.

Aug. f. Ps. 8. 80.

Gre. 16. mor. 15.

Euch. for. spua. 4.

Hie. f. Isa. 16. & f.

Hose. 9.

Gre. f. Cant. 5.

SYLVA

sti opera in rectitudinis rotunditate voluebantur, quia nulla culpa ei ad hærebat, quia minus iustitia eius in rotundum duceretur. Tornatiles etiam erant manus eius: quia apparet in carne, sanitates & miracula, quæcunque voluit, absque morarum tarditate fecit.

Tornatilis crater. Cant. 7. a. significat virtutes Virginis Mariæ, in qua requieuit sapientia. Item perfectam castitatem mentis & corporis. Designat etiam prædicatores: quia iuxta mores hominum diversos, necesse est, ut lingua prædicatoris voluatur.

Tornaturæ tabularum templi. 3. Reg. 6. c. eminentia Sanctorum exempla designant: & promptum animum ad facienda cuncta, quæ Dominus præcepit, & ad patiendum, quæ permittit.

Tornare dicitur faber idolum circino. Isa. 44. b. quando hæreticus fabricat rationes dialecticas ad defensionem errorum.

Torpere, Torpor.

TOrpere, est pigrum esse: & tam corpore quam animo languere.

Torpentes vaccæ maciæ. Gen. 41. c. designant vitia mentem fecundantia, & pinguedinem ac decorem gratiæ corrumpentia.

Torquere, Tortor, Tortura, Torso, Cantorquere.

TOrquere, est inflectere: & sumitur pro cruciare: unde tortor est, qui cruciat: & tuitura, ipse cruciandi actus. Torso autem est dolor, qui fit torquendo.

Torquere aurum cum aliis coloribus, aut cum subtegmine aliorum colorum. Exo. 39. a. est adiungere charitatem alijs virtutibus.

Torquebatur dolore Iob, quum diceret, Nequaquam ita loquar. Iob. 9. d. quia tunc grauius plerumque affligimur, quum quasi per consolationis studium afflictionis nostræ nobis conamur mala leuigare.

Torquentes cogitationes cor, sunt in Sanctis cogitationes & curæ rerum terrenarum, quas aliquando ex dispensatione suscipere coguntur. Iob. 17. c.

Torquet diues labia sua. Pro. 19. a. quum superbus prædicat hæreses, abutendo autoritatibus sacre scripturæ.

Contorquere caput quasi circulum, fiebat ad demonstrationem doloris interioris. Sed hoc non erat gratum Deo, si aberat affectus contritionis interior. Isa. 58. b.

Tortores dicuntur demones, qui homines cruciare solent. Matt. 18. d.

Torsiones dicuntur dolores propriæ conscientie male sibi consciæ. Isa. 13. b.

Torques, vide Monile.

Terrens, vide Flumius.

Torrene.

Torrene, est ad ignem, vel ad Solem siccare, & arefacere.

Tostæ spicæ igne, sunt mentes igne Spûs sancti adustæ, & ab omni peccati humore desiccata. Leui. 2. d. Designant etiã fidem probatam in fornace persecutionis: & etiam virtutes, seu doctrinam animi probati: vel doctrinam simplicium & inchoantium per virtutem Spûs sancti ac commodatam, ut ab ea litere palcas separemus. Exempla quoque Sanctorum patrum, spicæ tostæ dici possunt.

Torrens calor sub nube. Isa. 25. designat vindictam in Iudæa per Christum hominem factam: & vindictam iudicij.

Torris, vide Titio.

Torta panis, vide Panis.

Virtutes Mariæ.

Castitas.

Prædicatores.

Exempla Sanctorum.

Prompta obedientia.

Dialecticæ rationes hæreticorum.

Vitia.

Curæ rerum terrenarum.

Prædicare hæreses.

Dolor.

Dæmones.

Mentes purgata.

Fides probata.

Virtutes.

Doctrina.

Exempla patrum.

Vindicta Dei.

ALLEGORIARVM.

374

Tortuosum.

Diabolus. Tortuosum dicitur, quod est tortum, & multis flexibus sinuosum. Tortuosus coluber dicitur diabolus: qui decipiendo homini colubri ore locutus est Iob. 26. d. Isa. 27. a. Gre. 17. mer. 18.

Totus.

Totum dicitur, quod omnes partes complectitur: & refertur ad quantitatem continuam, sicut omne ad quantitatem discretam, siue numerum.

Assiduitas orationis. Totum thus offerre, est semper orationi insistere: & sine intermissione gratias agere. Leu. 2. a. d. 6. b.

Totum caudam offerre. Leu. 3. c. est in bono vsque ad finem persequi. Glo. int. 1. Leu. 3.

Perseuerantia. Totam simulam cremari. Leu. 6. b. est confiteri integrè in carnationem & passionem Christi. Ad idem referri potest totum arietem incendere. Leu. 8. d.

Fides incarnationis & passionis Christi. Totum fermentatum esse dicitur, quando lex, prophetæ & euangelia Christum prædicant. Mat. 13. c.

Toto corde reuertitur ad Dominum, qui non dat locum vitijs. 1. Reg. 7. a. 1. Par. 19. c. Et toto corde confitetur, qui holocaustum offert de corde suo, nihil sibi reseruans. Ps. 137.

Tota nocte clamans Samuel pro Saule ad Dominum. 1. Reg. 15. c. Glo. ord. 1. Ps. 55. designat prædicatorem totam causam subditi, qui peccauit, ex charitate in se suscipientem.

Totum tempus. Tota dies, totum huius vite tempus significare potest. Ps. 55. 139.

Pertinacia in deorum. Sic tota die populus Iudaicus potens fuit in iniquitate: ubi eorum pertinacia denotatur. Hose. 12. a. Tota die mendacium & vastitatem multiplicat.

Trabes.

Trabes, seu trabes dicta à trahendo, quod in altum trahatur: dicitur significare duo ligna ædificij simul compacta: ideo semper est magnum lignum.

Predicatores. Trabes templi tabulata portantes. 3. Reg. 6. a. designant prædicatores sublimes, & infirmos ac fragiles sua prædicatione portantes: qui sunt extrinsecus quidem sub ligni figura cogniti, sed intra templum deaurati, quantum ad splendorem conscientie, vel futuræ gloriæ. Designant etiam fidem diuinitatis & humanitatis Christi: ideo non hærebant muro.

Odium inueteratum. Trabes in oculo, est odium inueteratum in animo: quod festucam in oculo fratris trabem apparere facit. Mat. 7. b.

Tractare.

Tractare, est quasi frequenter trahere. Et sumitur pro agitare in animo: & disserere, vel scribendo, aut narrando commemorare: & et suscipere aliquem, siue de aliquo bene, aut malè mereri.

Conari ad decipiendum. Tractare dicitur Deus mente, quando ordinat aliquid faciendum. Maia. 1. 4. f.

Tractant præuaricationem mente hæretici: & ministri Antichristi seu nuntij Nahum. 1. c. quando inducere in errores alios moluntur.

Tradere.

Tradere est in potestatem alicuius aliquid dare: & interdum docere: & traditio est doctrina. Est item committere. Genes. 21. b. SSSSS 2 Tradi-

Tradiditq; puerū. Coniungere. Gen. 34. b. Filias vestras tradite nobis. Dedere. Iosue. 11. d. Qui se non traderet filiis Israel. Emittere. Ioan. 19. f. Inclinato capite tradidit spiritū. Exponere. Iosue. 20. b. Non tradent in manibus eius. Exhibere. Gen. 23. c. Agrum tradito tibi. Perducere. Iudith. 6. b. Tradente eū in manus. Prodere. Iere. 21. de Sanguinem innocentem traderis. Punire. Iudi. 2. c. Tradidit eos in manus diripiētium. Subijcere. Leui. 26. d. Tradimini in manibus hostium.

Traditi omnes vincti in manus Ioseph, designantur potestatem Christo datam à Patre supernorum & infernorum. Gen. 39. d. 40. a. Et tradidit Deum coronam & cidarim ei, cuius est iudicium, quum tradidit regnum & sacerdotium Christo. Eze. 21. f.

Cris. Iudi. ho. 2. Tradit Deus montem Seis sanguini, quū punit dæmones & malos. **Hic. f. Eze. 30. 31.** Tradit malos bestiis hoc est dæmonibus. Et tradidit terrā in manu pessimorū: quū terrenos relinquit dæmonibus. Tradit ē cedrū in manu fortissimi gentiū, hoc est, Antichristum in manu diaboli. Eze. 30. c. 31. d. 33. f. 35. b. Eum autē dicit tradere, quem deserit. Et tradit in manus diripientium, quū relinquit peccatorē in potestate diaboli: & ē per excoicationem. Iudi. 2. c. Et traduntur in manus gladii qui æternis supplicijs puniuntur, & ē, qui vincunt à verbo Dei. Pl. 62. 73. Et tradit iudex peccatorē ministro, hoc est, angelo, qui trahat in infernū, & ē exactor: & calumniāribus Itē peccatori: cui tradit à desiderio, hoc est, sū desiderata. Pl. 118. 139. Mat. 5. d. Luc. 12. g. Tradit ē iudici, est corā Christo à lege accusari. Tradi satanā dicit, qui à Christo corpore separatur. 1. Cor. 5. b. Tradidit ē Deus vnumquemque in manu proximi sui, in seditionibus Hiernsalē. Zac. 11. b. Tradere ē dicit Deus hominē in manibus alicuius, quum permittit illum in scandalum acceptum, & non datum incidere. Et dicitur illum tradere Deus quia sola voluntate Dei occiditur, non hominis. Exo. 21. b. 23. d.

Amb. 1. de pœni. 24. Tradit Deus filios Amom Orientalibus filiis, quum hæreticos ducit ad habentes lucē veritatis. Eze. 2. 5. a. & tradit Philistēos in manus Israel, quum peccantes conuertit ad ecclesiam. 1. Reg. 14. f. **Hic. f. Zach. 11.** Traditus est Chrīs à patre principibus huius seculi, quando proprio filio suo non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. **Aug. q. in Exo. 79.** Tradit est Christus à patre principibus huius seculi, quando proprio filio suo non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. **Gre. f. 1. Reg. 14.** Traditus est Christus à patre principibus huius seculi, quando proprio filio suo non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. **Ori. f. Mat. ho. 4. 36.** Traditus est Christus à patre principibus huius seculi, quando proprio filio suo non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit illum.

Aug. f. Ps. 36. Traditus est Christus à patre principibus huius seculi, quando proprio filio suo non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. **Gre. 13. mor. 8.** Traditus est Christus à patre principibus huius seculi, quando proprio filio suo non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. **Ori. f. Mat. ho. 11.** Traditus est Christus à patre principibus huius seculi, quando proprio filio suo non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. **Arn. f. Ps. 87.** Traditus est Christus à patre principibus huius seculi, quando proprio filio suo non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. **Ori. f. Mat. ho. 33.** Traditus est Christus à patre principibus huius seculi, quando proprio filio suo non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. **Arn. 1. Ps. 77.** Traditus est Christus à patre principibus huius seculi, quando proprio filio suo non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. **Gre. 8. mor. 37.** Traditus est Christus à patre principibus huius seculi, quando proprio filio suo non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit illum.

Aug. 1. de Trini. 8. & 83. q. 69. Traditus est Christus à patre principibus huius seculi, quando proprio filio suo non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit illum.

Aug. 1. de Trini. 8. & 83. q. 69. Traditus est Christus à patre principibus huius seculi, quando proprio filio suo non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit illum.

Aug. 1. de Trini. 8. & 83. q. 69. Traditus est Christus à patre principibus huius seculi, quando proprio filio suo non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit illum.

Tradere

Detineri in limbo. Tradere fratres Ioseph custodie ex pcepto Ioseph Gē 4. 2. d. erat sanctos patres detineri in limbo ante aduentum & passionē Christi. **Instituens Christi ecclesiam.** Tradens Ioseph terram Gessen fratribus suis. Gen. 47. a. est Christus instituens ecclesiam in hoc mundo, tanquā in Aegypto.

Lex spiritualis data ecclesie. Tradens mater moysi ipsum Moysen adultū filiā Pharaonis. Exo. 2. b. designat traditionem legis spiritualiter intellectā ecclesie ex gētibz factam: vel ipsum Christum ecclesie traditum.

Propone re exēpla Sanctorum. Tradidit mulier fortis cingulum Chanaan. Pro 31. b. quia p vi gotē demonstrat iustitiā fluxa opera gentilitatis astrixit. Itē quia contemptibilem in mundo, fides Christi honoratum facit apud Deū.

Recognitio benefactorū Dei. Tradens Moses oblata à populo in opus tabernaculi, ipsis artibus tabernaculi. Exo. 36. a. est proponens Sanctorum exempla prælatis & prädicatoribus ecclesie: & generaliter fidelibus. Idē est trade re pecuniā in vltus tabernaculi. Exo. 30. b.

Pradicatio su tur iudicij. Tradens, qui offert sacrificiū, adipem & pectusculum sacerdoti. Leu. 2. b. 7. d. est acceptam ferens Christo cognitionem Dei, & redem ptionis opus. Tradere etiam simlam sacerdoti, est spem salutis com mittere Christo. Leui. 5. c.

Penitentia. Tradens Moses in auribus Iosue victoriā habitā contra Ama lec in deserto Exo. 17. d. designat prænunciationem iudicii per Chri stum futuri.

Tradens lex mysteria. Tradentur obliuioni angustie priores in felicitate, Isa. 65. c. non quidem obliuioni memorie, sed successione bonorum.

Reduci ad in nocentiam. Tradere quintā patrē supra, id qd̄ damnicatum fuerat, sacerdoti. Leui. 5. d. est quemlibet sensum, per quem peccauimus, ad poeniten tiam reuocare.

Consentire ma lis. Tradens Moses armum arietis dextrum cum collyrida & lagano & adipibus, & c. Aaron, quando consecratur. Leu. 8. c. est lex tradēs mysteria declaranda per Christum.

Suadē redire ad vomitum. Tradens mulier mundanda sacerdoti agnum anniculū, & pullum columbæ, siue turturē. Leui. 12. c. reformationem per poenitentia in dicatū redocatur ad innocentiam.

Anima in pec cato. Traditur in animas tribulantium, qui consentit voluntati tribu lanti Pl. 26. Et traditur à desiderio peccatori, qui consentit prauis cō cupiscentiis, per quas traditur diabolo. Pl. 139.

Traducere. Tradidit Moses uaccam rufam Eleazaro, & non Aaroni. Nu. 19. a. ut designaretur sacrificiū Christi ad sacerdotes nouæ legis spectare.

Exercens ope ra vite æternæ. Tradit seruū ad dñm suū, q̄ quilibet delinquentē, & à prauis actio nibus se cōuerrere volentē, sua exortatione, vel exēplo prauæ actionis ad id, quod renunciauerat, redire suadet, quod pleriq; sacerdotēs pra ui in ecclesia facere consueuerūt. Prouer. 30. b. Sic non tradidit Chri stus seruū domino suo, quia non reliquit peccatorem diabolo: si cut nec ille, qui consistentem non adigit in desperationē. Deut. 23. c.

Traducere. Tradit Deus omnia quasi olera virentia, quando non vult fieri discipulum. inter Gentes & Iudeos in fide. Gen. 9. a.

Traducere. Tradidit pacificus vineam custodibus, hoc est, Deus Synagogam Mo si & aliis patribus. Cant. 8. d.

Traducere. Tradidit Tyrus obliuioni, dicitur anima existens in peccatis. Isa. 23. d. Thren. 2. b.

Traducere. Traducere, est de loco ad locum ducere, vel trans aliquid ducere. Traducens Iacob suos p. uadū. Gen. 32. f. designat exercentem

SSSS 3 opera

opera vitæ actiua, & prædicationis: & ministrantem baptismum & similia vt postea vacet contemplationi.

Traducit Deus populum suum in desertum. Ps. 135. quando deducit suos in consiliū à seculi curis alienum. Semp̄ autē populus Dei per desertum huius mundi traducitur, quoadusque in terram promissionis introducatur.

Traducens vir Ezechielem per quam. Eze. 47. a. est Deus, aut angelus dans notitiam mysteriorum. Traducit vsque ad talos, quando Christus nobis ad se conuersis boni exordij plenitudinem tribuit: & dono spiritualis sapientiæ prima nostri operis vestigia infundit. Vsque ad genua, quum ad hoc vsq; nostra sapientia augetur, vt in prauis iā actibus minimè flectat. Vsq; ad renes, qñ in nobis percepta sapientia omnē quoq; in quātū possibile est, delectationē carnis eximit. Quando autem transuadari non pōt, designat perfectionē cōtemplatōis: in qua dum mens in altum ducitur, subleuata, uidet in Deo se penetrare non posse, quod videt: & quasi tangit aquam torrentis, quam pettranire nō valet: & quia intuetur speculando, quod libeat & tamen hoc ipsum perfectē non valet intueri, quod libet.

Trahere.

Trahere, est per vim ducere. Trahit Deus Ephraim in funiculis charitatis. Hose. 11. f. qñ filius Dei per charitatem factus est homo, passus & mortuus. Trahi autē petūt adolescentulæ post sponsum, quia sine eo currere nequeūt qui exultauit, vt gigas ad currendam viā. Trahitur etiam sponsa tanquā infirma: quia sine Christo nihil potest trahitur autē per tentationes & labores. Cant. 1. a. trahit pater filium, non cogēdo liberū arbitrium sed vinculis charitatis. Ioan. 6. e. Trahit autem Christus omnia ad se, hoc est, omnes prædestinatos. Ioan. 12. e.

Trahit Deus ad se spiritum & statum hominis. Job. 34. b. quando ad cōuersionē sui desiderij & interiora nostra, & exteriora commutat: vt nihil iam menti exterius libeat: nihil caro inferius, vel si appetit, ad ipsi conetur: ed omne qd homo est, ad eum videlicet, à quo est, & iterius desiderādo ferueat, & exterius se edomādo cōstringat. Trahit Petrus rete in terram. Io. 21. c. hoc est ad soliditatē liuoris, quia ipse, & eius successores, & prædicatores, sanctæ prædicationis voce stabilitatem æternæ patriæ fidelibus ostendunt.

Thraere dicuntur et adolescentulæ ipsum sponsum: quia vbi duo, vel tres congregati fuerint in nomine eius, mox est ibi ipse sp̄sus. Et eruditæ animæ trahunt: quia libenter venit ad illas verbum Dei.

Trahens Ezechiel nouaculam per caput designat Deum efficiētem à se iudæos, vt incredulos & obstinatos. Eze. 5. a. Trahi dicitur sapientia de occultis. Job. 28. c. quia cum sit inuisibilis, non nisi inuisibiliter inuenitur. Quæ rectè trahi dicitur: quia fit ut statum trahimus, ut corpus uiuat sic ab intimis sapientiæ spiritus ducitur, vt ad uitam anima subsistat. vnde Psalm. 118. Os meum aperui, & auraxi spiritum.

Thahi ad iudicem, est accusati in iudicio. Luc. 12. g.

Trahi per hominum animalia immunda. Leui. 11. g. est vacare gastrimargia, & libidini & terrenis.

Trahunt iniquitatem in funiculis vanitatis. Isa. 5. d. qui addunt peccata peccatis.

Trahere dicuntur vctum quasi dracones. Iere. 14. a. q. auide discunt doctrinam vanam.

doctrinam vanam. Et iudæi, quum superbiæ spiritu inflati, malitiosè aduersus Christum intumuerunt.

Iudæi contra Christum. Thraere dicitur diabolus, aut Antichristus post se omnem hominem. Job. 21. d. quia qui bonis presentibus delectantur, potestati illius se absque retractatione subiciunt. Thait ante se innumerabiles: quia multo plures fuerūt carnales ab exordio peccati, vsque ad tempus Antichristi, quàm erunt suo tempore. Traxit etiam draeco secum tertiam partem stellarum, quando diabolus secum traxit multitudinē angelorum è cælo. Apocal. 12. a.

Trames, vide Via.

Tranquillus, Tranquillitas, vide Quiescere.

Trans.

Trans dicitur esse, quod est vltra aliquem locum.

Trans Iordanem flere mortuum Iacob. Genes. 50. a. designat statum generis humani ante institutionem baptismi: quia tunc erat ante baptismū, tempus sletus.

Trans Iordanem veniens Iesus. Mat. 19. a. designauit transitum suum ad ecclesiam per baptismum.

Trans fretum venientes discipuli. Mat. 16. a. designarunt desertionem temporalium: & etiam finem mundi.

Trans flumina Aethiopiæ est terra Isa. 18. a. secundum quod Antichristus superabit malitia omnes, qui nigri sunt per peccatum.

Transcendere.

Transcendere, est ascendendo transgredi, aut superare.

Transcendere dicitur angelus percussor ostium domus. Exo. 12. d. quando Deus parit, & saluat per passionem & sanguinem Christi.

Transcensus Arnon, id est, illuminationis eorum est, quum ab erroribus ad veritatis lumen veniunt. Isa. 16. a.

Transcendēs terminos montis est, qui curiosè diuina scrutatur. Exod. 19.

Transferre, Transportare.

Transferre, est ab vno loco in alium ferre, & deportare. Item releuare. Iere. 29. a. Omni transmigrationi, quam transtulit, traduce re. 4. Reg. 18. f. Donec veniam, & transferam vos, transmutare. Deut. 27. c. qui transfert terminos proximi sui. Transfere. Sapient. 10. d. Transtulit illos per mare rubrum.

Transtulit Deus montes, hoc est, patres veteris testij in nouū: vel prædicatores à iudæis induratis subtraxit. Job. 9. a. Acto. 13. d. Vel transtulit montes, quum angelos & homines superbos à statu sublimi deiecit. Transferri quoque montes in cor maris. Ps. 45. est Christū cum Apostolis ad Gentes transire. Vel è diuerso est, quū elati de magni conaminis culmine, in intimam cordis malitiam cadunt. Transtulit quoque Deus vineam de Aegypto. Ps. 76. qñ ex gentibus instituit ecclesiam. Et translata est iudæa, quum fides, quæ erat in iudæa, & omnis iudæorū gloria transtulit ad ecclesiam ex gentibus. Iere. 13. c.

Transferre interdum est convertere. 1. Par. 12. d. Vt transferent regnū Saul in Dauid. Vbi designatur translatio legis veteris in nouā. Transtulit etiam Deus regna atque constituit, qñ euersa vitiorū tyranni de virtutes regnare facit. Dani. 2. c. Trāfert quoq; Deus iniquitatem, quum eam remittit. 2. Reg. 12. c. Dñs quoq; transtulit peccatū tuū. Transferre dicitur fides montes. Mat. 17. c. quando impetus irrationalis per verbum Christi & fidem tolluntur.

SSSff 4 Trans.

Gre. 29. mor. 18.

Gre. 15. mor. 30.

Aug. solilo. 16.

Cris. Mat. ho. 7.

Ori. 1. Mat. cop. 16.

Hil. 1. Mat. can. 14.

Gre. 13. mor. 7.

Glo. int. f. Exo. 12.

Hie. 1. Isa. 16.

Glo. int. f. Exo. 19.

Amb. 1. de interp. 5.

Gre. 9. mor. 2.

Arn. 1. Pl. 45. 79.

Hie. 1. Job. 9. & 1. Ie.

re. 13.

Aug. 1. Pl. 45.

Ricard. de S. vi. Et. de

vis. mut. 6.

Geor. venet. Cant. 1.

ton 7. cap. 28.

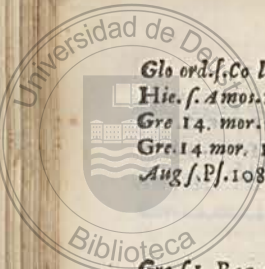
Glo. ord. 1. Par. 12.

Ricard. de S. Viello. de

somnio Nabuch. 14.

Glo. ord. 1. Reg. 12.

Ori. 1. Mat. ho. 4.

Transfert Deus fideles in regnum filij charitatis suæ. Colof. 1. b.
qñ eos ab infidelitate ad ecclesiam reducit: vel ad cœlum inducit.
Transfertur etiam populus Syriæ Cyrenem. Amos. 1. c. quando dece-
pti ab hærenicis reducuntur ad ecclesiam. **Transfertur item rupes de**
loco suo Iob. 18. a. quando doctores h̄ficorum redeunt ad ecclesiā.
Transfert Deus impium de orbe. Iob. 18. d. quando superno appa-
rente iudice, de hoc mundo impius tollitur, in quo perversè gloriaba-
tur. **Transfertur quoque nutans filij Iudæorum. Ps. 108.** quum in
nullo bono habent firmitatem.

Translata dicitur gloria Dñi, quum capta est arca. 1. Reg. 4. d. quia
cum sanctæ scripturæ sacramenta verè intelliguntur capacitate ab fi-
delibus retinentur, etiam religio & fama Israel ad eos transit.

**Translatio Enoch, designat virum bonum ab ignorantia & impru-
dentia ad scientiam & prudentiam deductum: & ab imperfecto ad**
perfectum. Gen. 5. c.

Translatum dicitur gaudium terræ à malis videlicet in bonos.
Isa. 24. b. quia cessavit terrenum gaudium in malis: & verum gaudiū
erit perpetuū in bonis.

**Nō pōt trāferri tabernaculū, patria vç; cœlestis, quæ non admit-
tit mutationē. Isa. 33. d.** Ecclesia etiam militans non transfertur, vt ta-
bernaculū vetus synagogæ: quia perseverat vsque ad finem mundi.

**Transferre volens Ioseph manum patris à capite Ephraim in ca-
put Manassæ. Ge. 48. d.** eos exprimit, qui mutare nituntur cōsiliū Dei.

Transferri de vtero ad tumultum. Iob. 10. d. conuenit electis, q ab
ipso mundi primordio ante Redemptoris tempus exorti sunt: & in
huic mundo semper mortificare curantur: qui conscriptas legis
tabulas non habentes, quasi in vtero mortui sunt: quia autorem suū
naturali lege timuerunt. Et quum venturum mediatorem crederent,
studuere summopere, mortificatis voluptatibus, etiā, quæ scripto nō
discerant, præcepta seruare.

**Nō transferuntur possessiones Leuitarum, quia illæ nō sunt ipso-
rum Leuitarū, sed Dñi: cuius etiam ipsi possessio dicuntur. Eze. 48. b.**

**Transferens rex Babylonis filios Israel in Babylonem, quos rex
Aegypti in Aegypto captiuauerat, designat eos, qui prius aliquo vitio**
**captiui tenebantur: quod post modum deferentes, ab alio opprimun-
tur. Vt qui carnis vitia deferunt, & in cenodoriā incidunt. Transitu**
sit etiam alios, quando fecit eos peccare. 4. Reg. 24. b.

**Transferunt terminos hærenicū, qui statuta ecclesiæ conuellant &
lacerant. Iob. 24. a. Pro. 22. d.**

Transfert saxum de loco sup. Iob. 14. d. quando homo mutatus à
bono in malū induratur. **Transferre etiam dicitur lapides, q aliquos**
subtrahit ab ecclesia. Eccl. 10. b. Trāserunt quoque nutantes filij Iu-
dæ, quando Iudæi infideles & indurati yagi sunt in terra. **Palm 108.**

Transportans aquila cedrum in terrā Chanāā. Eze. 17. a. designa-
uit translationem Iudæorum cum Iechonia in Babylonem.

Transfigere, vide Fodere.

Transfretare, vide Mare, & Navigare.

Transgredi, Pretergredi, Praterire, Præuaticari.

Transgredi, est transire, & superare, & præuaticari: quod est à recto
discedere.

Transgrediens Iacob Phanuel. Gen. 32. g. designauit transitum à
contemplatione ad actionem.

Transgredi

Reductio infide-
lium ad eccl. a.

Eiectio malorū

Transiens reli-
gio.

Iudæorū ad ec-
clesiam

Transitus ad
perfectionem.

Stabilitas glo-
ria celestis &
ecclesiæ.

Mutantes cōs-
iliū Dei.

Mors Sāctorū
ante legem.

Contenere sta-
tuta ecclesiæ.

Induratio
malorum, &
recessus à fide.

Euagatio Iu-
dæorum

Transmigratio
in

Babylonem.

Transitus ad
actionem.

Transgredi murum. Ps. 17. est præterire impedimenta dæmonum:
vel peruenire peccatorum, quæ transitum ad Deum impediunt.

Non præterit mare præceptum Dei. Iere. 5. c. vi. confundantur ho-
mines præcepta Dei transgredientes.

Nunquam se præterisse mandatum Dei dicebat filius senior. Luc.
15. g. designans Iudæos imitantes Pharisæum dicentem Non sum si-
cut cæteri hominum.

Transgressi sunt habitatores terræ legem naturalem oībus cōm.
Isa. 24. a. c. Transgrediunt quoque terminum, quem posuit Deus, qui
eius præcepta vel fidem præuaticantur. **Ps. 103.** Et præuaticantes pec-
catores terræ, sunt legem naturæ transgredientes. **Ps. 118.** Et transgres-
si sunt pactū sicut Adam, qui ita peccauerunt, vt eiicerentur de eccle-
sia, sicut Adam eiectus est de paradiso. **Hose. 6. c.** **Leui. 7. a. 16. c.** Tran-
sgreditur et terminos antiquos, quos posuerunt patres, qui transgre-
ditur terminos fidei, quos catholici ab initio statuere doctores. **Pro.**
22. b. Præuaticatores aut dicuntur cōdemnati qui trāsgressi sunt legē
naturalem, vel scriptam, qui in Deum dicuntur præuaticati. **Isa. 66.**

Præuaticationes autem sunt ipsa peccata. Iere. 5. a.

**Præuaticari ceremonias, est negligere cultum Dei: & sacra indi-
gnè tractare. Leui. 5. g.**

**Transgressor ex ventre dñi Israel, hoc est, à tempore egressionis de
Aegypto. Isa. 48. b. 53. d.** Dicitur autem transgressor Israel pactū Dei
cum patribus. **Mala. 2. c.** Præuicator autem legis dñi Iudæus, quia se
lum legis, qui est de incarnatione & diuinitate Christi non admit-
tit. **Iere. 9. a.** Vnde & transgressi dicuntur Iudæi, quando apostatarunt
à Christo. **Isa. 59. c.** Præuaticatores autem dicuntur tam Iudæi, quam
hærenici, qui conuertunt in viis Domini. **Hos. 7. d. 14. b.** **Nahum. 1. c.**

**Præuaticatrix Iudæa, designare potest peccantes, qui tamen non er-
rant in fide. Iere. 3. c.** **Ezech. 13. 9. g.** **Sophon. 3. c.**

**Præuaticari dicens Saul populū, designat prædicatorem reprehen-
dentem vitia ad emendationem. 1. Reg. 14. c.** Præuaticati estis hodie.

Transilire, est ultra transire.

Transilire dicitur verbum Dei colles. Cant. 2. b. quia minus ma-
net cum ijs, qui non sunt plenè perfecti. Vel quia supereminet pro-
phetis & discipulis Christi secundo loco electis. Item quia per incar-
nationem minoratus est paulominus interioribus angelis, qui & ho-
minibus subdi voluit Transire etiam colles, quū ab angelis venit ad
homines, relictis dæmonibus tanquā collibus.

**Transiliens vulpes murum templi, designat hærenicos putantes se
suis argutiū vincere euangelicam veritatem. Nehe. 4. a.**

Transire, Transmeare, Transmigrare, Praterire.

**Transire, est ab vno loco ultra alium locū ire. Transmigrare autē
est ab vno loco ad alium remotiorē domiciliū mutare. Trāsire**
et, est cōmutare, vel cōmutari. Num. 27. b. Ad filiā eius transibit he-
reditas. Crescere. **Leuit. 13. a.** Nec transierit in curie priores terminos.
Discedere. 1. Reg. 10. a. Cūq; abieris inde, & ultra transieris. **Exire. Nū.**
21. c. Donec trāscamus terminos tuos. **Experiri. 1. Reg. 14. a.** Trāscam⁹
ad stationē Philistinorū. **Ingradi. 1. Reg. 14. b.** Ecce nos transimus
ad viros istos. **Manifestare. Exod. 33. d.** Cūq; trāsierit gloria mea Per-
gere. **Gen. 33. d.** Trāsieritque in Salem urbē Sichimorū. **Perire. Iob.**
14. d. Vt in perpetuum transire. **Peruenire. Nume. 33. f.** Trāsierūt ad
campe-

Arm. & Aug. Ps.

17.

Gre. 16. mor. 10.

Hic. epist. Beatiud.

Hiero. f. 1. a. 24. &

Hose. 6.

Arno. f. Ps. 103.

Hila. f. Ps. 118.

Beda. f. pro. 22.

Glo. int. f. Isa. 66.

Glo. or. f. Leui. 5.

Hic. f. 1. a. 48. 59. &

Hose. 14.

Hic. f. Iere. 3.

Gre. f. 1. Reg. 14.

Ori. f. Cant. ho. 2. 3.

Amb. de Isaac. 4.

Gre. f. Cant. 2.

Ber. f. Cant. f. or. 53.

54.

Ori. f. Cant. ho. 4.

Gre. 5. mora. 23. &
I Cant. 5. & ho. 2.
Ricar. de s. yf. 4.
de arca myf. 11.
Glo. ord. f. Psal. 67.
Hier. f. Amos. 8. &
f. Mich. 7. & f. Job.
10. Rup. f. Amos. 8.

Hie. f. Amos. 5. &
I. f. 10. & f. Hof.
11. & f. Nahum. 1.
Beda. f. Exod. 12.
Gre. 12. mor. 7.
Rup. f. Hofe. 10.

Cyrl. contra Iul. 10.
Rup. f. Gene. 22.
Beda. f. Gen. 15.

Aug. 9. in Exo. 154.
Et 2. de trini. 17. &
f. Ps. 59. 138. et ser.
80. Hie. f. Isa. 31. 41.
Gre. ho. 13.
Iych. f. Lenit. 16.

Euch. form. spiritus.
1 Aug. epi. 112. &
1. q. in euang. 28. &
de essen. diui. & f.
Ps. 67. & de verb.
domini ser. 18.
Gre. 19. mor. 3.
Cyrl. 6. f. Ioan. 15.
Ber. f. Cant. ser. 54.

caestria. Moab. Prætereire. Gene. 18. a. Ne tranfeas seruū tuū. Punire.
Iob. 15. b. Nō trāsbīt alienus p̄ eos. Traicere. Gē. 32. c. In baculo meo
trāsiui Iordanē istū. Transmigare. Iudi. 9. d. Et trāsiuit in Sichimam.
Transire interdum d̄r Deus, quū breuem dat consolationē. Gē.
8. a. Et trāsit spiritus, qñ inuisibilia cognoscimus; & tñ hæc non so
liddē, sed raptim videmus. Neque. n. in suauitate contemplationis inti
mæ diu mens figit, quia ad semetipsam immensitate luminis reuer
berata reuocat. Iob. 4. c. Transire etiam d̄r, quū nondū habemus
fixas bonas cogitationes in corde. Luc. 18. g. Transire etiam sponsus,
vt maiori desiderio quærat Cantic. 5. b. 3. Reg. 19. c. Transire etiā deus
per Hierusalem, quū visitat animam, vt eam conuertat. Eze. 16. a.

Transire etiam Deus præcedendo, & protegendo viatores huius se
culi. Ps. 67. Exod. 3. 4. a. Et trāsiuit in desertū, quando venit ad gentes.
Trāsit præea Deus aliquos, qñ nō eos punit, aut castigat, sed eorū
miseric. Exod. 12. c. Et quū cessat à castigādo Nahū. 1. d. Et quū diffi
mulat, & nōdū castigat. Amos. 8. a. Mic. 7. d. Inde d̄r Phasē. i. trāsi
tus. Pertrāsiit quoq; furor Dei in passione Ch̄i, qñ chiographū, &
Adā in mortē filiorum conscripsit, Ch̄i de seuit aduentus. Iob. 10. d.

Transire etiā d̄r Deus castigando & puniendo: vt trāsiuit per Aeg
gyptū Exo. 12. b. d. Ferrē. n. quoties pertransire ponit ex persona Dei;
pro p̄na accipit. Amos. 5. e. Trāsit et flagellū inundans, quū ad oēs
extendit gñalis castigatio. Isa. 28. d. Et trāsiuit virgæ fundatus, est ater
na punitio. Isa. 30. g. Trāseūt quoq; fluct⁹ Dei, & iræ D̄i sup aliquē,
qñ punitur. Ps. 41. 87. Et trāsiit gladius p̄ terram, quū exerceat diuina
vindicta. Eze. 14. c. Et trāsiit d̄s super pulchritudinē colli Ephraim,
qñ castigat h̄ricos, superbos & Iudæos. Hose. 10. c. Et præteriens dilu
uium d̄r punitio. Dei, quæ fit ad ips. Nahum. 1. b. Nunc autem dicite
transire furor Dei: & post iudicium pertransibit, quia consummabit.
Iob. 14. c. Pertransibit enim indignatio Dei in iudicio: tunc dabitur
ultima sententiā in malos: & non amplius Deus indignabitur. If. 26. d.

Transitus ignis inter diuisiones cadauerū. Gene. 15. d. erat signū
iuramēti Dei: quæ sic firmabant iuramēta Caldæi, vt trāsiēt p̄ aliqua
diuisa. Transiens aut ignis & non manens, designabit gloriā Dei nō
permāsurā apud Iudæos, sed transitoriam ad gentes. Designauit etiam
ille transitus discretionē futura in die iudicij bonorum & malorū.

Transiens Deus coram Moſe, designat Ch̄m impleta lege, transe
untē ex hoc mūdo ad p̄m & pat̄e fidelibus māſiones. Exod. 3. 4. a.
Transiens etiam saluās Deus fuit Christus in passione. Isa. 31. c. Et trā
siens Iacob Iordanem in baculo, fuit Christus, qui trāsiuit ex hoc
mundo in cruce. Gene. 3. 2. c. Et transiens gloriā domini, fuit Christus
transiens de hoc mundo ad patrem. Exod. 33. d. transire quoque d̄r
Christus in pace, quia attulit & prædicauit pacem, & quia ab humani
tatis forma in diuinitatis suæ contemplationem nos eleuat, Et quia
de iudicio redibit ad regnum patris sui. Isa. 41. a. Ps. 140.

Transitus etiam Dei est transitus Christi ad gentes. Exo. 3. 4. a. Trā
sire autem dicitur Christus per ea, quæ pertinent ad dispensationem
carnis. Mar. 20. d. Et transire, quando vñm deserit & habitat in alio.
Trāsiuit quoque in deserto, quū prædicari fecit Gentibus. Ps. 67.
Tota autem vita eius vsque ad resurrectionem, transitus fuit. Mar. 10.
g. Præteriens autem vidit eum, assumpta videlicet similitudine car
nis peccati, sed non stetit, quia non assumpsit peccatum. Ioan. 9. a.
Trāsiit d̄r Deus à Gelboe, quando relinquit dæmonēs sine tore

Breuis consola
tio di.

Breuis cognitio

Protectio Dei.
Misericordia
Dei.

Castigatio Dei

Iuramētum
Dei.

Discretio in
iudicio.

Vadens Ch̄i

ad patrem.

Paſſio Christi

Eleuatio ad

contemplatio
nem.

Transitus
Christi ad

Gentes.

Incarnatio.

Relinques
Dens dæmones
& iudæos.

gæ i sua obstinatione; & qñ relinquit Iudæos i infidelitate. 2. Reg. 1. d.
Impletio legis. Non prætereunt verba Christi, transeunte cælo & terra. Mat. 24. Ori. f. Mat. ho. 30.
per Christum. quia licet transeat litera legis, non transit spiritus, qui impletur in Hie. f. Mat. 5. &
Christo cum verbis eius. Prætereire autem tota vñm à lege, est non f. Ps. 67.

Impletio minima sacramenta: quod minimè fiet. Mat. 5. c. Pertransire
quoque d̄r Deus in deserto, & non ibi immorari, quia trāsiuit per
vetus testamentum ut moraretur in nouo. Psal. 67.

Integritas Ma
riae. Transiens dominus per portam clausam, fuit Christus transiens p
veterum Virginis, manente integra virginitate. Eze. 44. a. Non tran
siuit autem uir p̄ portam clausam templi, quia nemo penetravit my
steria scripturæ, nec quisquam corrupte pudorem Virginis Mariæ.

Exempla anti
quorum patrū. Transientes armati filii Ruben, & Gad & dimidia tribus Manaf
sæ, Iosua. 1. d. sunt doctrina & exēpla antiquorum patrū & prophetarū
posteris proponenda. Non trāseūt aut paruuli, quia nesciūt docere
nec mulieres, quia iſirmæ ad exēplū. Designant et eos, qui terrenis re
bus inhiāt, q̄ si trāseunt Iordanem cum armis, hoc est, defendunt
fidē, non tñ in terra promissionis permanent, sed ad terrena redeūt.

Prædicatio. Transientes calceati flumen aegypti sunt prædicantes sine impedimē
to Isa. 14. d. Transientes aut principes per mediū castrorū, sunt apo
stoli eūtes in mūdū vniuersū. Iosue. 1. c. Transierunt aut nubes præ
fulgore in cōspectu Dei Ps. 17. qñ prædicatores trāsiunt à Iudæa
in Gētes cū splendorē doctrine & miraculorū. Vel quū illa, q̄ aſum
obnubilare p̄fueuerat, dubitationes, recedūt Nubes. n. trāsiit, est veri
tatis perspicaciam, & intelligentiæ serenū sine vlla contractione tene
re. Trāseūt quoq; p̄ portas apostoli & prædicatores, q̄ docēt fidē Et trā
siit leo sup iumēta, quū apostoli prædicando cōuertūt Gētes. Mich. 5. c.

Recessus dis
bitorum. Et trāseūtes cerui, sunt apostoli à Iudæa venientes ad Gētes. Isa. 34. d.
Iuxta. 70. Transire et in orbem dicuntur dies conuiuii filiorum
Iob, qñ prædicationis ministeria per apostolos peraguntur. Iob. 1. a.

Professus pre
dicatorum. Trāsiēs vltra Saul, designat p̄fectū prædicatoris p̄ exēpla Sanctorū.
1. Reg. 10. a. Et trāsiēs Ionathas cū armigero ad Philistæos. 1. Reg. 14. a.
est bon⁹ prædicator, q̄ dicit, facit. Et trās locū trāsiēs est prædicator, q̄
supergradiēs vitā simplicium, in campum tentationum egrediē: &
trāsiit ad p̄dicadū iis, qui sunt in peccato, ut eos liberet à dēmonibus.

Ecclesia superā
tes mundum. Pertrāseūtes naues mare, sūt ecclesiæ legē seruātes & mundi flu
ctus superātes. Psal. 103. Pertrāseūtes et naue poma portātes. Iob.
9. d. fuerūt patres veteres, q̄ odorē senserūt mysteriorū Christi, sed
mortui sunt priusquā ad eorū gustū peruenirent. Pertrāsiit anima
torremem, quū superat impetus persecutionū; & aquā intolerabile
quū superat peccata. Psal. 123. Trāsiit in maris freto, qui huius mūdi
angustias viriliter peregit. Zac. 10. d. Et trāsiit per ignē & aquā, est
varias pati tribulationes Ps. 65. Et trāsiit mare rubrum, aut simplici
ter mare est fortiter ferre aduersa seculi. Num. 33. a. Isa. 16. c. 43. a.

Cognitio myste
riorum. Transire absolutē, in bonū sumitur, vt Exo. 3. a. Trāsiuit Moſes, vt
videret visionē. Et Ps. 36. Transiui, & ecce non erat, vbi trāsiit d̄r, qui
à temporalibus proficit ad spiritualia. Iob. 19. b. Transire aut viam,
sape in malū sumitur. Pertransiens aut anima seu sponsa custodes.
Can. 3. b. est ascendēs ad mysteria, quæ angeli cupiūt cognoscere, vel
alioā credēs de Christo quā de patriarchis & p̄phetis. Mat. 16. c. Tu
es Christus filius Dei viui. Vel est ascendēs ad cōtēplationē diuinita
tis, vel d̄r transire mūdū, pertransire veto ad Christū, vel trāseundo
ad cælestia, terrena pertransit, vel pertransit, qñ non solum resurre
ctionem

Ori. f. Iosue. ho. 3.
Gre. 2. 7. mor. 10.
Hie. f. Isa. 14. &
Ps. 17.
Rup. f. Iosue. 8.
Aug. f. Ps. 17.
Ricar. de. 1. Visto, de
somnia. Nabucho.
Hie. Mic. 5. &
f. Isa. 34. 62.
Gre. 1. mor. 22.

Am. s. 1. Reg. 10.
14.
Am. s. Ps. 101.
Aug. s. Ps. 103.
123. 65. Gre. 9. mor.
22.
Hie. s. Zac. 10. &
2. a. 43. Ori. s. nu. ho.
27. & s. Iosue. ho. 1.
Hil. s. Ps. 65. Amb.
de vir. 3. & de pan.
14. Euch. quest. in
Ps.
Amb. s. Ps. 118. ser.
15.

Aug. f. Ps. 36.
Gre. 14. mor. 18. &
18. mor. 3. 2. & 27.
mor. 1. & s. Cant. 3.
Ori. Ps. 36. ho. 5.
Hila. s. Ps. 40.
Amb. de Isaac. 5. &
exhor. ad virg. & de

Hic. f. 1. 31. & f.
Abdiam.
Aug. f. 10. 12. 2.
Ber. f. Cant. 79.
Rup. f. 5. 10.

Ori. f. nu. ho. 26.
Gre. f. mor. 23.

Hic. f. 1. 10.
Aug. f. 1. 89. 128.
Hic. f. 1. 140.
Gre. f. mor. 1. 27.
& 27. mor. 26.

Hic. f. 1. 17.
Amb. epist. 7.

Hic. f. 1. 65. 103.
Aug. f. 1. 65. 103.
& 1. 14. peniten. 2.
Amb. 1. Cor. 10.
Cyri. f. 10. 15.

Gre. f. 1. Reg. 9.

Hic. f. 1. 45. 49.
Ori. f. Matt. ho. 8.
Hila. f. Matt. Cano.
19.
Amb. f. Luc. 18.
Gre. f. 35. mor. 17.

Amb. 1. de Abra. 2.

Ricar. de f. vito. de
extermi. mal. 5.
Gre. 6. regis. epist. 5.

tionē, sed & ascensionē credit, ascendēs fide vsq; ad dexterā patris. Per transit et vigiles spon'a, quū ēr quos mī ratur aīa, in spōsi comparatione postponit. Et trāsit a morte ad vitā, q ab ifidelitate, venit ad fidē formatam: & q ā terrenis ad cōlestia venit, & ab hac vita trāsit ad eternā. Io. 5. d. vbi legē de pterito, trāsiit. Pl. 140. Transmigrat filii Israel, quū ē carnalib' sūt spules Abd. g. Et trāsmigrat Ephraim, quū q's cōuertitur ā statu peccati. Transire etiā dīr Iordanē, q pētrāt in teriora sapientie & eloquiorū Dei q dōleiora sūt super mel & fauū. Remanēt verō trās Iordanē, q solū cognoscūt Iesum Christū crucifixum. Io. 3. c. Transire autē dīr spīritus nobis prāsentibus. Iob. 4. d. qn inuisibilia cognoscimus & tū hēc nō solidē, sed rapim videmus. Pertransire dicuntur, qui fauent: & non erat, qui per transiret, quādo non erat, qui faueret ecclesie. Isa. 50. c.

Transire dīr aīas, qn prāterit ips operandi, vt in morte, aut in iudicio. Ier. 8. d. Et transeunt, qui ad mortem tendunt. Pl. 89. Item qui ab hac descendunt vita, Pl. 140. Vel transimus, quamdiu in hac vita temporaliter viuimus pertransitus verō, quum ad vitā terminū trāseundo deuenimus. Iob. 3. 4. c. Et transeunt viam sūt, qui in hoc mūdo animū non fixerunt, sed ad cōlestem patriam tendunt. Thre. 1. d. Pro. 3. 11. Eze. 3. c. 39. c. Pl. 37. 79. 128. Et transiens ventus dicit, vita prāterens, quā velut impetu quodam nos ad mortem trahit. Iob. 37. d.

Trāse flumē, est pōenitere. Gen. 3. 2. f. & transeat nobes prae fulgore, qn qui per cōpunctionē trāst ad statū grāe. Pl. 17. Pertransit aīa Ioseph. ferrum, quando viciat peccatum cōfodiendo ipsum. Pl. 104.

Pertransiunt in flumine pedes, qui baptizant, vel p'dicatores forti animo prādicando inter. Auctus seculi vel humiles, q nō equo supbiq; sed humili pede transeunt mortalitatem huius vitae. Pl. 65. Pertransiunt ēr aquae inter medium montium, qn baptismus & doctrinā traduntur in ecclesiis: & qn doctores omnibus exponunt doctrinā, tanquam cōem nec eam sibi vendicant, vt propriam. Pl. 103. Trāseunt etiā mare, qui baptizant. Exo. 15. b. Isa. 51. d. Cor. 1. a. & transiit Iordanis factus per Iosue, est baptismus factus per Christum. Io. fuc. 2. a. Nu. 33. a. Isa. 17. d. Vt autē in mari rubro perierunt cōs Aegypti, ita in baptismo perierunt omnia vitia. Transire dīr puer Samuelis. 1. Reg. 9. d. quando p'dicator non superbit de spīritualibus donis.

Transire in coloniā Iudeorū, est venire ad fidē. Exo. 12. g. Sic transeunt ad Christū Aegyptus, Aethiopia, & Sabaim, quando gentes veniunt ad fidem. Isa. 45. c. Transmigrata quoq; dicitur Sion, qn ecclesia trāsiit ā Iudaea ad gentes. Transire dīr camēlus per foramen acus. Mat. 19. d. Luc. 18. e. quando gentilis venit ad fidem, & transiit per arctā viam, per difficultatem credendi, & per imitationem Christi: & quando peccator, ut publicanus, conuertitur. Vel transiit Christus p angustias passionis, priusquam diuites elati humiliarentur.

Pertransiens Abraham vsque ad Sichem, ex p'cepto Dei, est diligenter exequens opera Dei. Gene. 12. b.

Transitus maris de Aegypto ad desertum est quum quis transit ā mundo ad seipsum. Transitus autem Iordanis ab eremo ad terram promissionis est, quando de seipso transit homo ad Deum.

Transire dicitur per aquas iustas, & non operiri fluminibus. Isa. 43. a. quia etiam inter medias populorum turbas sic peragat gressus sui tueris, vt non submitat actionibus seculi caput mentis.

Trāse ad nomē, est scribi in libro vitę. Exo. 30. b. Eodē refertur transire

Fauere,
Mori,
Temporaliter
vivere,

Poenitere.

Baptismus,
P'edicatio,
Humilitas.

Venire ad fidē
Conuerst.

Passio Christi.

Diligenter ope
rari.

Fortitudo in
suo
ram.

Scribi in libro
vitę.

Peregrinatio
huius vitę.

Inspicere vitā
proximi.
Cessatio tenta
tionum & tri
bulationum.

Aduentus Spi
ritus sancti ces
satio status sy
nagoge.
Finis hominū
in mundo.

Vtiliter tem
poralibus.
Prædicare in
Iudæa.
Translatio my
steriorum ad
Gentes.

Bene operari.

Persecutiones
Christi.
Exaudire Deū
oratione.

Deserentes an
geli Iudæam.
Infidelitas in
daorum.
Fortitudo eccle
siae.

Cessatio legis.

erāse ad numerū. Exo. 38. d. Non transmigrat autē vltra filia Edō, qn venit ad locū, vbi absterget Deus oēm lachrymā & c. Thre. 4. d. Abd. g. Glo. ord. f. Exo. 30.

Transitus Iordanis, est transitus vitę p'sentis. Io. fuc. 3. c. Et trāsmigra tio dīr, qui peregrini sūt in hac vita. Eze. 3. c. Et transeunt sūt peregrini in hac vita, qui p Christū in cōelum veniunt. Mich. 2. d. Et Ori. f. Nu. ho. 12. 26.

transire per terrā Seon, est transire per hunc mundum. Nu. 2. 1. c. Tā an senit autem in perpetuum, qui ab hac vita veniunt ad vitā eternā. Gre. 1. 2. mor. 12.

Transire per agrum pigrū, & per vineam stulti, est cuiuslibet negli gentis vitam inspicere. Prou. 14. d.

Transire dīr iniquitas, qn cessat insultatio iniquorum contra bo nos. Pl. 56. Et transit gurgēs aquarum. Haba. 3. b. qn cessant perle quationum impetus, & dissipata sūt consilia principum, & sapientia huius mundi. Dīr et trāsisse hyems. Can. 2. c. quā cessant tentationes, & aīe perturbationes, vt non circumferat oī vento doctrinę. Transiit et hyems, quum aīa incipit esse cum Christo. Vel transiit in aduen tu Spiritus sancti super Apostolos. Transiit prāterea hyems, quando cessauit status synagoge, quæ dicitur trāsisse sicut herba. Pl. 89. Tran siit quoq; iniquitas, quum cessant scandala & tribulationes Christi & transiit in fine mundi, quia non amplius regnabit in mundo.

Transibunt cōelum & terra, quando finis erit cōlestium & terreno rum hominum in hoc mundo. Mat. 24. c. Pl. 39.

Pertransire dīr hō in imagine. Pl. 38. vel quia portat imaginē ter reū, vel cōlestis, vel quia hic non habetur veritas, sed imago veritatis.

Pertransire dicitur gladius animam, quando verbum Dei penetrat mentem. Luc. 2. c. Et transeant sagittę Dei, quum p'edicatio verbi Dei dilatur, & cum verbum Dei penetrat. Cor. Pl. 76.

Transit per terram Edom, & non moratur in ea, qui vitur tempo ralibus, nec figit in eis pedem. Nu. 20. c. Est etiam p'edicare in Iudæa, in quod non passi sūt principes Iudæorum.

Transiunt domus, & agri, & vxores Iudæorū ad alteros. Ier. 6. c. qn corū mysteria veniunt ad Gentes: & quā mysteria ecclesie transeunt ad eos, q prius erant infideles, relicti fidelibus in infidelitate, vt nūc ad indos. Transmigratio quoque perfecta Iudæa dicitur esse, quia si descorum & gloria trāsiit ad ecclesiam, & ipsi ita sūt dispersi, vt non sint amplius congregandi in Hierusalem. Iere. 13. c.

Transire dīr per semitam, qui obseruat mandata. Isa. 33. b. Et non est vir pertransiens, quum non est, qui operetur bonum in ecclesia, neque qui tendat in Deum. Iere. 9. c. Ezechie. 14. c. Zacha. 7. d.

Transiit dicuntur fluctus Dei super Ionam, hoc est, persecutiones super Christum. Ion. 2. a.

Transire dīr orationes ad Deum, quando exaudiuntur. Thre. 3. c.

Transire per Ninivem, & sibilare. Sopho. 2. d. dici potest de ange lis non permanentibus in Iudæa, vel in anima peccante, vel de dæmo nibus eam concalcantibus.

Non piransit lex nā p semitā, seu Iudæā, quū nō conuertit ecclesia synagoga. Iob. 18. b. Vel non p'transibit diaboli dominauo p Iudæā, ā qua non recessit, sed ibidē infidelis supbia pmanit. Vel nō transibit per ecclesiam, eo q grauib' p'ecutionibus eam vincere non valuit.

Nō esse trāseunt per Sio. Isa. 34. c. designat non ædificandā esse rurū Sio: nec seruadā litterā legis. Trāsisse et dīr vetera, qn cessant littera legis. 2. Cor. 5. d. Et cū transierunt peccata ad veterē hoīem pū nētia. Hora et prāteriens, erat cessatio legis & prophetarū. Mat. 16. b.

Transire

Glo. ord. f. Exo. 30.

& f. Thre. 3.

Rup. f. Abdiam.

Ori. f. Nu. ho. 12. 26.

Hic. f. Mich. 2.

Gre. 1. 2. mor. 12.

Rup. f. Io. 11. 6.

Beda. f. pro. 14.

Hic. f. Pl. 56. & f.

Haba. 3.

Rup. f. Haba. 3.

Ori. f. Cant. ho. 4.

Gre. f. Cant. 2.

Amb. in f. Virgi.

Ber. f. Cant. 79.

& f. missus est ho. 1.

Hila. & Aug. f. Pl.

56.

Ori. f. Mat. ho. 30.

Ori. f. Pl. 38. ho. 2.

Amb. de Virgi. 3.

Hic. et Aug. f. Pl. 76

Philo. quod Deus sit

immutabi.

Rup. 2. s. num. 8.

Glo. in 1. lere. 6.

Hic. 1. lere. 13.

Aug. 12. Cont. Fauf.

39.

Hic. f. Isa. 33. & s. lere.

remia. 9.

Hic. f. Ion. 2.

Glo. ord. f. Thre. 3.

Glo. ord. f. Sopho. 2.

Gre. 18. mor. 22.

Hic. f. Iob. 28.

Hic. f. Isa. 34.

Ori. f. Mat. cap. 14.

Gre. 12. mor. 18.
Hie. s. Eze. 29.

Hie. s. Eze. 47.

Gre. 8. mor. 11. & 9.
mor. 12. & 13. mor.
200
Hie. s. Pf. 89.

Ori. s. Luc. ho. 34.

Gre. 12. mor. 1. 2.

Gre. 22. mor. 13. 14.

Gre. 9. mor. 5.

Hie. s. Ier. 22 & 1.
Hose. 10. 11.
Rup. s. Hose. 10.

Gre. 7. mor. 11. 12.
& 15. mor. 5.

Arno. s. Ps. 103. 104.
Amb. s. Ps. 118.
ser. 15.
Ori. s. Mat. ho. 35.
Aug. s. Ps. 103.
Gre. 27. mor. 19.
Clima. grad. 21.
Hier. s. Nahum. 3.
& s. Isa. 8. 51. & 1.
Eze. 16. & / Zac. 9.

Gre. 1. 1. Reg. 13. &
12. mor. 18.

Transire non posse dñ. Iob. 9. a. qui nō pōt euadere à flagellis Dei.
Non transit per Aegyptum pes hominis aut iumentum, quum nec rationales nec simplices ibi decinentur. Eze. 29. c.

Pertransire non valens Ezechiel torrentē. Eze. 47. a. Designat hominem non valentem oē vitare peccatū, aut oīa penetrare mysteria. Transiens dies est ipsi prosperitatis huius vite, quod facile labitur. Sopho. 2. a. Et dñr hi dies velocius transire, q̄ a texente tela succidit, & p̄transire quasi naues poma portantes in patribus veteris legis, q̄ diuinae incarnationis mysteriū prophetantes, ipsi quidē spei odore positi sunt, sed nobis fructum de eadē spei perfectione detulerunt. Iob. 7. b. 9. c. 16. d. 17. c. Transit et mane sicut herba homo, qui paruo tpe floret in hac vita Pf. 89. Et p̄tereunt dies hominis sicut ymbra. Pf. 143.

Præteriens sacerdos viso vulnerato semiuivo. Luc. 10. e. designat legē, quē non sufficiebat curare peccata, quē monstrabat. Pertransiens aut Leuita, designat prophetas non valentes idem curare peccata.

Præteriti non possunt termini hoī, quos Deus posuit: nō solū quā tū ad vitā ipalem, sed et quia nemo est, qui tū virtutis apprehendat, quantum desiderat quia omnipotens Deus interiora discernēs, ipsis spiritualibus profectibus modū ponit, vt ex hoc homo, quod apprehendere conatur, & non valet, in illis se non eleuet, quē valet Iob. 14. b. Præteriens interdum dicitur pauper, qui per vicos & domos stipem querit. Iob. 3. 1. b.

Non trāseunt fluctus maris terminū, areng, quē posuit Deus. Ier. 5. c. quia persecutores despectorum miraculis & humilitate franguntur. Transseunt, ad quos clamant Hierusalē designāt auxilia humana q̄ facile pereunt. Ier. 22. c. trāsiens rex Samarię sicut spuma. Hosee. 10. b. est cessans rex in Iudęa per mortē Chri. Vel designant heresiarchę, quorū gloria parū durat. Transire dñr sicut mane rex Israel: q̄a splendor heresiarcharū cito deficit, vñ & dñr sicut ros mane p̄transiens. Hosee. 6. b. 11. a. 13. a. Prætereunt sicut torrentes, qui raptim transit in cōualibus, iniusti, q̄ in longū quidē volupratū desideria protrahunt, sed ad inferni claustra repente perducunt Iob. 6. b. Et trāsit gaudiū hypocritę velut visio nocturna. Iob. 20. a. quia hoc q̄ se ad momentū diuitem humanis estimationibus vidit, de ostentatione est phantasmatis, non de soliditate virtutis. Nā cum mens eius in morte carnis euigilat, cognoscit procudubio, quia fauores circa se hoīum, dormiens videbat.

Pertransseunt bestię syluę, fuerunt principes Iudeorū in Chri. Pf. 103. demones et sunt transseunt bestię syluę, qui sub fraudis opacitate latentes, in reproborū cordibus prauitates suas explendo percurrunt. Pertransseunt et erant Iudei blasphemantes Chri. quū tū in via Chri. stare debuissent Sed deflexerūt in hereses & peccata. Mat. 27. c. Pertransit quoq; ferrum aīa Chri. hoc est, falsa testimonia Iudeorū, quę superauit. Pf. 104. Pertransseunt quoq; bestię syluę, sunt vitia in aīam dominant a. Et transmigratione Aethiopię dñr, qui transseunt in obscuritatem vitiorum. Isa. 20. b. Nahum. 3. b. Trāseunt Iordanem Hebræi, sunt incidentes in vitia carnis. 1. Reg. 13. b. Transire quoque dicitur Belial per eos, quos subiectos habet. Nahum. 1. d. Et pertransseunt Gentes per Hierusalem destructam, sunt demones insulantes peccantibus. Et transseunt per animā, vt viā ipsam conculcantes. Isa. 51. g. Ier. 22. b. Thre. 2. c. Dñr et transire per animam, & aliquando per ecclesiam in circuncisus & immundus. Isa. 52. a. Et transseunt rex Assyriorum per Iudam, qñ diabolus persequitur ecclesiam, in qua

Lapsus temporalis prosperitatis.

Lex non tollit peccata.

Pauper.

Virtus humilitatis.

Defectus auxilij humani.

Iudei contra Chri. demones contra animam & ecclesiam.

ALLEGORIARVM

880

qua tñ non pmanet. Isa. 8. b. Transeunt etiam, quibus exponit Hierusalē fornicationem suā, sunt demones & vitia. Eze. 16. b. Non trāseūt aut amplius alieni per montē Sion, quū nec demones, nec malę cogitationes inueniēt amplius locū in ecclesia, vel in anima. Ioel. 3. d. Zac. 9. b. Et nō trāsit alienus, hoc est diabolus per ecclesiam vel animam: licet hoc dicant heretici de sua ecclesia. Transisse autem dicitur malitia Assur. hoc est, diaboli super omnes licet non in omnes intrauerit. Nahum. 3. d. Claudentibus autem nobis portas, p̄transibit, & coruet. Haba. 1. c.

Transire dicuntur ad Bersabee, qui putant euangelium non, prædicandum, nisi intra terminos Iudęæ: & qui relictis aquis Chri. trāseunt ad puteum, qualis erat Samaritanę. Amos. 5. a.

Transire messiem aut sabbatum optant auari quærentes occasiones lucri. Amos. 8. a.

Perire dogmata hereticorū. Transire dñr ab hereticis habitatio Saphir, vel pulchra. Mich. 1. c. qñ suorū dogmatum pulchritudo tollitur. Et transit fortitudo Assur a terrore, quum perennit falsa dogmata philosophorum. Isa. 31. d.

Carebunt gloria demones & heretici. Non p̄transibit naui remigū, aut trirēmis magna p̄ Hierlēm: quia demones & heretici, & similes nō veniēt in gloriam. Isa. 33. b.

Transire dicunt iudicium a Deo, qui asserunt Deum moralia nō curare. Isa. 40. f.

Cursus temporis & miseria rum. Transitus meridiei, cursum ipis huius mundi vergentis, ad vesp̄ram indicat. 3. Reg. 18. c. Prætereunt quoq; aquę, sunt miserię huius vite, q̄ transseunt bonis, q̄a calamitas trāsiens electi mentē ne quāq̄ vi cōcussionis subruit, sed tñ tactu mœroris infundit. Iob. 11. c.

Amisio gratiæ. Transire dñr regnū ab vno quolibet. Dan. 4. f. qñ gratiā sibi collarā amittit: per quā desiderijs & passionibus suis dominari consuevit.

Non permanere in Chri. Aliter transseunt viam sunt non permanentes in Chri. Pf. 88.

Vacare vilibus. Transire flumina dicitur filia Babylonis. Isa. 47. a. quando anima rebus vilibus vacat, vel quādo actiones huius seculi, quę quotidie ad terminum defluunt, indefinenter appetit, dumq; alias relinquit alias assequitur, quasi de flumine ad flumen tendit.

Facientes propria voluntatē. Transierunt in affectum cordis, qui a propassione transierunt ad passionem, & qui suam non Dei faciunt voluntatem. Pf. 72.

Plus sapere quam oportet. Transire dñr ad nimium calorem ab aquis niuiū. Iob. 24. b. qui humiliter sub disciplinę vinculo nō restringit, quo fit, vt ab infidelitate sua, vel pueri operis frigore, p̄ immoderatā sapiētiam in errorē labat.

Mitti in infernum. Transire montē in mare, est demone mitti in infernū. Mat. 16. c.

Temporaliter dominantes. Transire et in gladium, qui condemnatur ad poenā eternam. Iob. 3. c. Transseunt vel p̄tergredientes viam, sunt temporaliter dominantes. Pf. 79.

Lapsus in peccatum. Transmigrare dicuntur ab Hierusalem in Babylonem, qui a visio ne pacis transseunt ad confusionem vitiorum. Eze. 3. b. Transire et dñr lepra priores terminos, quando crescit peccatum. Leuitic. 13. a.

Negligere. Pertransire, aliquando est negligere. Exo. 23. a. Si videris asinum odientis te iacere sub onere, non pertransibis: sed subleuabis eum eo. Luc. 10. e. Viso p̄terruit.

Superbire. Transire dicitur lingua prauorum in terra, vel super terram, qñ superbe de senitūt & loquuntur. Pf. 72. Transire et dñr lingua in terra, quando circa terrena versatur, & dicitur transire, quia non firmā in eis habere potest stationem.

Transire

Hie. s. Amos. 5.

Hie. s. Amos. 8.

Hie. s. Mic. 1.

Hie. s. Isa. 33.

Hie. s. Isa. 40.

Gre. 10. mor. 19.

Ricar. de. s. Visio. de. securo. conscient. 41.

Hie. s. Isa. 35.

Gre. 6. mor. 11.

Hie. s. Mat. 5. & 1.

Ps. 72.

Gre. 16. mor. 30.

Hil. s. Mat. Gano.

17.

Gre. 23. mor. 22.

Aug. s. Psal. 69.

Gre. s. Eze. ho. 10.

Glo. int. s. Len. 13.

Glo. int. s. Exo. 23.

Aug. s. Ps. 72.

Hie. s. Ps. 72.

Hic. Aug. 1. Ps.

10.
Beda. s. pro. 27.

Hic. s. Ps. 143.

Transire montem sicut passer, quando dicitur ab hæreticis, dicitur *Deficere ad hunc* de eo qui transit a l. cor. errores, quasi in hoc sit prudens. Ps. 10. *Transire* migrans quoque avis de nido suo dicitur, qui deserit statum virtutis, aut ecclesiam. Pro. 27. a.

Non est transitus in maceria hæreticorum. Ps. 143. quia in despiciendo sic artificii sermone concludunt, ut euadere inde sit difficile. Cum enim te religauerint syllogismis tuis, & te clauferint, & quasi maceris syllogismorum tibi texuerint, & edificauerint, non potes conuere re. non potes transire teneris inclusus: non est ruina maceris neque transitus.

Transmeare Transmigrare vide Transire.
Transira.

Hic. s. Eze. 27.

Transtra, sūt loca vel tabulæ, sup. quas sedēt remiges in triremi. Transtra naui Tyri ex ebore. Eze. 27. a. designant, eos, q. corpora sua habēt mortificata, vel qui vltimū dentium & oris sui ad laudes Dei contulerunt.

Transuehere, Vide Ferre. Transuerberare, vide Fodere.
Tremere, Tr. mor. Trepidare, Contremiscere Intremere.

Amb. s. Ps. 118, ser.

12.
Aug. 1. Ps. 103.
Hic. s. Isa. 66.

Gre. 15, mor. 18.

Gre. 17, mor. 15. &
22, mor. 21.

Hic. s. Eze. 7.

Hic. s. Isa. 9.
Glo. ord. s. Exo. 15.

Arns. Ps. 47.

Arns. Ps. 13.
Hic. s. Ps. 52.
Beda. s. Gen. 4.

Gre. s. Reg. 15.

Textimoretremis.

Tremere dicitur terra, quando cor humanū cōpungitur, tangēte Deo. Ps. 17. 76. 103. Et intremuit venter sponsæ ad tactum sponsi, quum mens turbatur, audito verbo Dei Cant. 5. b. Tremens etiam sermones Dei iudicio, quia iudicabuntur. Isa. 66. a.

Contremuisse dicuntur oīa quando tota virtus humana cōparata diuinæ perterrita. Ier. 23. b. Sic cōtremuerunt labia. Haba. 3. d. Iob. 4. c. Tremor etiam concutit carnem, quando quis ob infirmitatem operis, ultionis pauore fatigatur. Iob. 21. a.

Contremiscunt columnæ celi ad nutū Dei Iob. 26. c. quia in plebisque nec ipsi pertingere ad uoluntatis eius celsitudinem præualēt qui eiusdem voluntatis præmia denūtiātes vident. Thémēs quoq; stetit Daniel, quia quanto quis perfectior, tanto magis agnoscit, unde in hac vita trepidare debeat. Dan. 10. b.

Trepidantes columbæ, sunt simplices omnia timentes. Eze. 7. e. Horum genua tremētia confortat Iob, hoc est, prædicator. Iob. 4. a.

Tremere dicitur terra, hoc est, hæretici, quum in infernum detruuntur. Isai. 9. d. Et tremor iobolatorum Moab, designat timorem dæmonum aut hæresarcharum. Exo. 15. b.

Tremor. Reg. Ps. 47. significare potest honorē à Magis exhibitum Christo infanti.

Trepidantes Iudæi timore, vbi non erat timor, erant, quando ceremonias & traditiones seniorum transgredi meruebant, & tamen nō verebantur occidere Christū. Ps. 13. colētes ēt idola trepidabāt, vbi non erat timor. Ps. 52. Tremens etiam Cain designat Iudæos inter Christianos. Gene. 4. b.

Tremens Agag, quū offerretur Samueli, designauit carnales, qui carnis oblectamenta relinquere sine merore nōa possunt. Vel designat, q. in consuetibus sensus carnis infirmatur. 1. Reg. 15. g.

Tribuere, Tributum, Tributarius, Vestigal.

Tribuere, est quasi tributū dare, & simpliciter pro dare sumit. Tributū autē est ea pecunia quæ populo imperata erat, & tributum à singulis pro portione celsus soluebat, & ex privato in publicū tribuebatur.

Rationes hæreticorum artificiosas.

Mortificatio corporis.

Compunctio.

Stupor ex contemplatione diuinorum.

Timor iudiciorum Dei.

Timor simplicium.

Timor demonum & hæreticorum.

Honor Magorum ad Christū.
Timor ineptus Iudæorum.

Timor carnalis.

bat. Vestigal autē erat pecunia, quæ ex aduentione mercium soluebat. Tribuere etiam, est attribuere. Dan. 11. d. Non tribuetur ei honor regius. Concedere Iudi. 16. d. Spacium ad quietem nōn tribuisti. Distribuere. Exo. 16. f. Tribuit vobis cibos duplices.

Dans Deus doctri-

Regeneratio si-

delium.
Defensio humilium.

Bona opera.

Conuersio infidelium.

Subiectio ad vitam.

Persecutiones diaboli.

Humilitas contra vitam.

Tribuere dicitur Deus pluriam terræ, quādo dat doctrinam multorum animæ, vel ecclesiæ, Deut. 28. b.

Tribuere dicitur Deus generationem cæteris: quum facit multos in ecclesia regenerari. Isa. 66. c.

Tribuit Deus iudicium pauperibus. Iob. 36. a. quādo humiles per iudicium liberos reddit, vel quia hi, qui nunc nequiter opprimuntur in iudicio super oppressores suos indices erunt.

Tributari dicitur opera bona, quæ Deo offerimus: & etiā voto rui adimpletio. Gen. 49. c. Huc referuntur, q. tribuebāt filii Itrael spōte, p. p. ad cōstructionē tabernaculi. Exo. 35. c. Sic tribuit iustus, & miseretur, q. verbo & exemplo docet alios bene operari. Ps. 36.

Vestigales fieri dicuntur iuuenes Assur: quia infideles facti fideles offerunt vota in ecclesia Isa. 31. d.

Tributum, sub quo sit principes prouinciarum, est subiectio ad diuersa vitia Threno. 1. a. Tributum etiam sunt persecutiones diaboli & tunc cessat tributum, quum eius persecutiones cessant. Isa. 14. b.

Tributarius Ephraim est Chananeus. Iosu. 16. d. quādo iustum, quod subigere non possumus, ad vsum nostræ utilitatis humiliter retorqueamus, ut eo de se mens & in summis vilia sentiat, quō suis uiribusetiam parua quæ appetit, non expugnat.

Tribula.

Tribula, seu tribulū est genus vehiculi, quō frumēta in area teruntur. Hic dicitur vs⁹ David ad cōterēdos hostes. 1. Paral. 20. b. 21. d.

Tribulare, tribulatio, Contribulare.

Tribulare videtur esse tribulo, aut alio quouis instrumento comminueri: unde sic ut accipitur pro angustiare & affligere & tribulatio dicitur ipsa afflictio, vel aduersitas & etiam angustia, calamitas, mors.

Passio Christi.

Tribulationes paupes, eritāt tribulationes Christi. Ps. 33. Et dicitur tribulationes pauperis quā peccatoribus illi infligebant. Ps. 54. Isa. 25. a. Et tribulatio David, ē tribulatio & passio Christi. Ps. 141. Ier. 15. c. Idem est Ionæ tribulatio. Ion. 2. a.

Castigatio Dei.

Tribulatus, aut nō tribulatus dicitur Christus in omni tribulatione populi, secundum quod præstat, aut subtrahit auxilium. Isa. 63. c. Tribulare dicitur Deus, quando castigat. Isa. 51. c. Et reuelat autē in tribulatione, quando pia distractione corda excitat, ut flagellati meamua. Iob. 36. b.

Tribulatio duplex dicitur nō confurgere. Nahum. 1. c. quia Deus non bis punit idem peccatum.

Persecutiones fidelium in hac vita.

Tribulatio fratrum Ioseph, post quā sequuta est lætitia, designat tribulationes huius vitæ, per quas venit ad futuram gloriā. Gē. 42. d. 44. g. Et tribulatio malorū in bonos, est persecutio fidelium per tyrannos. Ps. 106. Et tribulationes in dorso, sunt verba Martyrum. Ps. 65.

Condemnatio iudicii.

Mors.

Dies iudicii.

Vita presens.

Tribulationes sex, in quibus liberat Dñs, sunt labores huius vitæ, ut se prima sit vltima cōdēnatio in die iudicii, q. nō tāget, nisi malos Iob. 5. d. Vel sex tribulationes sūt cōtra desideria cordis, & quinque partitæ sensualitatis corporeæ voluptatē: septima autē erit mors. Tribulationis autē dies ē dies iudicii. Hab. 3. c. Soph. 1. d. Et tribulabit terra, hoc ē, ma-

TTTT li &

Amb. epist. 11.

Hic. s. Isa. 66.

Gre. 26, mor. 24.

Glo. int. s. Gen. 46.

Ori s. Ps. 36, ho. 3.

Hic. s. Isa. 31.

Hic. s. Isa. 14.

Gre. 4, mor. 25.

Hic. s. Ps. 141.

Rep. s. Ionam. 2.

Hic. s. Isa. 63.

Gre. 26, mor. 36.

Hic. s. Nahum. 1.

Arns. Ps. 106.

Hic. s. Ps. 65.

Gre. 6, mor. 18.

Ber. ser. de verbis Iob.

Hic. s. Amos. 3. & s.

Haba. 3.

Aug. s. Ps. 76.

SYLV A

li & hæretici in die iudicii Amos. 3. d. Tribulationis quoque dies, est vita præiens, quæ tentatio dicitur, Psal. 76. b.

Tribulatio quam homo inuenit, est poenitentia voluntarie assumpta Psal. 106. 114. 119. 137. Dicitur autem hæc tribulatio spiritus. Iob. 7. c. Tribulatio etiam quam inuenit homo, dici potest prosperitas temporalis, quæ periculosior est quam aduersitas.

Tribulatio murmuris dicitur, ut, quum quis in tribulatione non audet mutire. Isa. 26. c.

Tribulatio terret iniquum, Iob. 5. c. quia cor eius anxietate & suspitione confundi, ut quum apud semetipsum in labore timoris deficiat, qui securitatis sociam viam veritatis reliquit.

Tribulans dicitur diabolus, & persecutores fidelium. Isa. 19. d. 51. c. Thre. b. Pl. 77. Et tribulatio dicitur aliquando peccatum, & ipsi demones tribulantes. Pl. 59. 119. 142. Zach. 8. c.

Tribulus, vide Spina. Tribunal, vide Cathedra.

Tribunus.

Tribuni, à tribubus dicti sunt, qui magistratum ac principatū suum per aliquam partem populi gerunt.

Tribuni Regis, in bonum sunt, qui per exempla, quæ afferunt docendo possunt alios ad amorem Dei inflammare, licet altiorē doctrinam non habeant. Exo. 18. d. 1. Reg. 8. c. Vel sunt, qui tres leges implent, vel qui credunt Trinitatem.

Tribuni autem regis, in malum, sunt habentes potestatem ad imperia tyranni exequenda contra innocentes. 1. Reg. 8. c.

Tribus.

Tribus dicta est, à dando tributo, & significat patrem populi ab altera viuissimam, licet oēs ad idem principium referantur, ut fuerunt duodecim tribus Israel, à duodecim patriarchis filiis Iacob. Qñq; autem tribus dicitur natio. Dan. 3. a. Vobis dicitur tribubus, & linguis.

Tribus duodecim designare possunt ordines futuros in resurrectione. Exo. 24. a. Nu. 24. d. Et tribus & familie, sūt diuersi gradus in ecclesia. 1. Reg. 10. c. Et tribus domini dici pnt fideles ex gentibus in ecclesia, & et duodecim Apostoli, qui fuerunt testimonium Israel. Pl. 121. Isa. 43. b. 51. b. Tribus quoque Iuda electa Pl. 77. est populus Christianus manens in confessione & fidei.

Tribus vna peculiariter dici potest tribus Iuda, quæ in hoc, quod ex se Redemptoris nostri carnem protulit, speciale præ omnibus munus accepit. Iob. 37. b.

Tribus minima Israel. 1. Reg. 9. c. designat ordinem sanctæ ecclesiæ peccatorum, licet fidelium, de quibus dicit Mat. 5. c. Qui soluerit vñ demandatis istis minimis, minimus vocabitur in regno cælorum.

Tribus remanentes trans Iordanem, quibus dedit Moses hæreditatem. Iosu. 1. c. sunt Iudæi qui cum rege Moysi remanserunt in in fidelitate, nec transferunt ad fidem ecclesiæ per baptismum, nec aliā habent hæreditatem, nisi temporalia. Tribus etiam Ephraim nō electa, est populus Iudæorum. Ps. 77.

Tribus Samariæ, designare solent hæreticos, qui recesserunt ab ecclesia. Mic. 6. c.

Triclinium.

Tricliniū, erat locus, in quo antiq; discubere solebāt, & cenare in qui uiu accepti, à tribus electis dicti, quos sternebāt. Tres. n. mēses in p̄ uiuio opponere mors erat veterib; & iacēdo ut hodie Turcæ cenare Tricli-

Poenitentia voluntaria.
Prosperitas temporalis.

Diabolus.
Peccatum.

Docentes verbo & exemplo
Implentes leges.
Credentes Trinitatem.
Exequentes tyrannicam imperiam.

Ordines ecclesiæ triumphales & militantis.
Apostoli.

Tribus Iudæ.
Peccatores in ecclesia.

Iudæi.
Hæretici.

ALLEGORIARVM.

332

Triclinium, latitudinem vite spiritualis significare potest, in qua inducitur Saul per Samuelem. 1. Reg. 9. d.

Latitudo vite spiritualis.

Blandimenta carnalia.

Terrores ludæorum.

Virtus discretionis.

Velocitas angelorum.

Diabolus.

Corpus humanum.

Loca perfectiorum in ecclesia.

Diuerticula errorum.

Vincens Christus demones & Iudæos.

Inanis gloria predicatorum.

Tridens.

Tridens dicebatur sceptrum Neptuni: & quicquid tres habet dentes tridens dicitur.

Tridens fuscina, qua filii Eli sacerdotes carnes extrahebant ab olla, designare potest blandimenta carnalia, & tres species gulæ, quæ sunt comedere ante tempus, & cibos delicatos, & non communi more præparatos. 1. Reg. 2. c.

Potest etiam tridens designare poenas & terrores, quibus Iudæi auertere conantur fideles à fide Christi.

Tridens etiam in ministerio templi, in bonum, designare potest virtutem discretionis. Num. 4. b. 1. Reg. 13. d. 4. Reg. 2. 5. c.

Trieris, Trivemis.

Trieris, quæ & tiremus dicitur, est naui oblonga, tres habens remorum ordines.

Trieres in quibus egrediuntur nuncij. Dei. Eze. 30. b. Num. 24. d. si nuncij intelligantur angeli trieres designabunt velocitatem eorum.

Trivemis magna dici potest diabolus Isa. 33. d.

Tripudium, vide Saltare. Tristari, Tristitia, vide Dolor.

Tristega.

Tristega sunt tricamerata ædificia, siue trium contignationum. Trigesta in arca. Gene. 6. c. erant inferiora, media & superiora, & in corpore humano, cuius similitudinem geritarca, tristega inferiora sunt sub diaphragmate, venter cum intestinis. Media vero ab eo usque ad collum, ubi sunt cor, epar, & alia vasa virtutum animalium. Supra collum vero est caput, tertium & supremum hospitium, in quo residet ratiocinativa virtus, & intellectus cum sensibus interioribus, & exterioribus tanquam suis cubiculariis.

Trigesta in templo, erant cœnacula superiora, & designant in ecclesia loca, quæ competunt perfectioribus. Eze. 42. b.

Triticum, vide Frumentum.

Trium.

Trium est locus, in quo tres sunt viæ: & sumitur pro loco frequenti.

Triuia Moab, sunt diuerticula errorum, ubi vlulat, qui cognoscunt se errasse, & poenitentiam agunt. Isa. 15. a.

Triumphare, Triumphator.

Triumphare, est triumphum agere. Triumphus autem erat pōpa solennis, quæ fiebat redeuntibus in urbem cum victoria.

Triumphauit Christus principatus & potestates, quando publice moriendo vicit demones, & principes ludæorum. Colos. 2. c. Ipse quoque Deus dicitur triumphator Israel. 1. Reg. 15. f.

Triumphare dicitur sermo diuinus de regibus, hoc est, de demonibus, quos superat. Haba. 1. c. Vel diabolus triumphat de regibus, quoniam superat eos, qui videtur fortes: & etiam in subuersione Hierusalem.

Triumphalis fornix, quam crexit Saul, designat inanem gloriatio nem predicatorum male viuientium. 1. Reg. 15. c.

Trucidare, vide Interficere.

TTTt 2 Trulla

Basil. Ps. 114.
Arno. Ps. 106.
Gre. 8. mor. 15.
Aug. 1. Ps. 83.
Hie. 1. a. 26.
Gre. 12. mor. 20.

Gior. orl. 1. a. 19.
Hil. Ps. 59. 110.

Gre. 1. 1. Reg. 8.
Beda. s. Exo. 18.
Gre. 1. 1. Reg. 8.

Ori. s. nu. ho. 17.
Gre. 1. 1. Reg. 10.
Arno. & Aug. s. Ps. 121.
Hie. s. Isa. 51.
Aug. s. Ps. 77.
Gre. 27. mor. 22.

Gre. 1. 1. Reg. 9.

Ori. s. Iosue. ho. 3.
Aug. s. Ps. 77.
Hie. s. Mic. 6.

Gre. 1. 1. Reg. 2.

Gre. 1. 1. Reg. 2.

Gre. 1. 1. Reg. 13.

Hie. s. Isa. 33.

Geor. venet. cant. 1.
Ion. 6. cap. 15.

Hie. s. Eze. 42.

Hie. s. Isa. 15.

Amb. 1. Colos. 2.

Hie. s. Haba. 1.
Rup. s. Haba. 1.

Gre. 1. 1. Reg. 15.

Hie. f. Amos. 7.

Rup. f. Amos. 7.

Gre. 12. mo. 3.

Lyra. f. Isa. 40.

Glo. ord. f. 1. Reg. 5.

Ori. f. Nu. ho. 23. & f. Iosue. ho. 6. 7. & f. Matt. ho. 30. & f. Io. ho. 9.

Amb. de Elia. 3. & 1. de spiritus sancto. 15.

Hie. f. Isa. 97. & f. Isa. 27. & f. Eze. 7. & f. Hose. 8. & f. Ioel. 2. & f. Amos. 2.

Aug. f. Apo. ho. 6. Gre. f. 1. Reg. 13. & 30. mor. 33.

Cyr. 3. f. Isa. 3. & 4. f. Io. 28.

Rup. f. Nu. 26. Ori. f. Nu. ho. 23. Gre. 30. mo. 7.

Gre. N. f. de vita Moysi.

Aug. f. Pl. 97. & f. 22. 2.

Rup. 1. f. Nu. 25. Aug. f. Pl. 97.

Isyc. f. Leu. 2. Rup. f. Zac. 9. Ori. f. Iosue. ho. 6. Aug. f. Pl. 1. 20. Cle. Alex. 2. p. ada.

S Y L V A

Trulla.

Trulla varia significat instrumenta, & trulla cemetarii est instrumentum, quo fabri murari linunt & poliunt parietes: vt nō solum pulchritudinem accipiant, sed etiam fortitudinem contra iniuriam, & crebras tempestates. Potest autem significare diuinum auxilium: quod Deus abstulit a populo Israel, quando destruxit Hierusalem & templum. Amos 7. b.

Truncare, Truncus.

Truncare, est amputare: & truncus pars arboris est, quæ ramis truncatis superstat. Truncum quoque dicitur, quod mutilatum est. Truncus emortuus. Iob. 14. b. designat iustorum corpora, quæ inter manus persequentium examinantur: & videntur oculis insipientium mori: & tamen ad odorem aquæ hoc est, afflato Spiritu sancti, germinant, suo exemplo alios ad virtutem prouocantes. Quod et de iis, qui mortui sunt per peccatum, & suscitantur ad gratiam dici potest. Truncus scrutatorum & iudicium designat apparentem firmitatem in rebus humanis, quæ nulla est. Isa. 40. f.

Truncus Dagō. 1. Reg. 5. b. cessationem idololatricæ futuram designauit. Truncare Hierusalem gladiis suis Eze. 16. e. Vbi legitur, truncandam potest dici de demonibus animam accusantibus in die iudicii.

Tuba Bucina.

Tuba, instrumentum musicum quod & buccina dicitur ea vtuntur ad præconia, & in bellis. Sonus autem tube non tam oblectatio nis est, quam terroris.

Tuba vocem verbi Dei, & præcepta, & predicationem insignem significare solet. Et turbarum solennitas memoriam continuam scripturarum exprimit. Nu. 10. a. 29. a. 31. a. Iosue. 6. a. Iudi. 7. f. Iob. 39. c. Pl. 80. Ier. 4. b. 6. d. Eze. 33. a. Huius autem tube varius erat usus: vt in promotionem castrorum: & ad bella contra carnem, mundum, & demones: & in festis, neomeniis: & in sacrificiis salutaribus. Eze. 7. d. Exo. 19. c. 20. c. 1. Reg. 13. a. Isa. 27. d. Ioel. 2. a. Tuba autem septem, varia dona Spiritu sancti designat in predicatoribus Apo. 8. a. Tuba autem in manu, est prædicatio cum opere. Iudi. 7. f. Amos. 2. a. Tuba in gutture, dicit magnam, predicationem. Hof. 8. a. Tuba autem ductilis argentea, ad eloquia Dei refertur. Tuba vero cornea ad virtutem: quia cornu ad virtutem & regnum refertur. Est et tuba cornea excellens prædicationis: & confessio fidei: & præterea excellit & sublimis scripturæ sensus. Pl. 97.

Tuba etiam designat ipsos predicatorum. Nu. 10. a. Per tubas autem duas exercitus ducitur: quia per duo præcepta charitatis ad procinctum fidei populus vocatur: quæ idcirco argenteæ sunt: vt predicatorum verba lucis non re pateant: & auditorum mentem nulla sui obscuritate confundant.

Tube autem ductiles, sunt apostoli, & prophetae, & predicatorum, & Martyres: quoniam tribulationum perficium: & in ipsis tribulationibus laudat dominum. Pl. 97. Tuba autem due duplicem aduentum Christi designant.

Tube corneæ dicuntur esse in his, qui carnem superant, quia cornu carnem excedit. Pl. 97.

Tuba tubilei designare potest tubam vocantem ad iudiciū. Leuitic. 25. b. Ipsa quoque predicationis iudicii tuba dici potest. Zac. 9. d. Erit autem tunc tuba aliquod euidentissimum signum, quod omnibus erit notum. Io. 6. a. Mat. 24. c. Mar. 13. c. 1. Cor. 15. f. 1. Thes. 4. d. Amos. 3. b.

Tuba quæque est vox letitiæ: & in sona tube laudare, est resurrectionem Christi laudare: vel cognoscere, quod sono tube Christus suscitabit mortuos vel est

Diuinum auxilium.

Corpora iustorum.

Cessatio idololatricæ.

Vox verbi Dei. Præcepta. Predicatio insignis.

Confessio fidei. Sublimis sensus.

Apostoli. Propheetae. Predicatores. Martyres. Duplex aduentus Christi. Superantes carnem.

Vocatio ad iudicium.

Predicatio iudicii.

Vox letitiæ.

Predicare resurrectionem.

ALLEGORIARVM.

883

vel est predicare super tecta. Pl. 80. 150. Buccinare quoque in neomenia tuba, est super noua reuelatione Deo gratias agere: & magnificentiæ tubam in diuinæ bonitatis præconia roborare.

Turba præterea dicitur comminatio diuina, qua nos excitat, vt resipiscamus: & est vox tristitiæ: & clangorem tube audiunt, qui eius timent comminationes. Isa. 18. b. Ier. 4. b. 6. a. Eze. 7. d. Hose. 5. c. 8. a. Amos. 2. a. Sopho. 1. d.

In voce tube ascendit Dominus. Pl. 46. quia tunc duo angeli tanquam tube clamauerunt: Viri Galilei quid aspiciitis in celum, & c. vel quia sic veniet in tuba ad iudicium: vel vt designaretur victoria de diabolo: sunt autem illæ tube laudantium Deum Apo. 19. a.

Buccina interdum dicitur prædicatio hæreticorum. Isa. 18. a. Et tumultus persecutionis excitatus ab infidelibus contra fideles: quæ buccinam quum audit equus, dicit, Vah: quia fortis quisque predicator, cum certamine passionis sibi propinquare considerat, de exercitio virtutis exultat. Nec tereretur pugne periculo, qui victoria lætatur triumpho. Iob. 39. c.

Tubalcain.

Tubalcain, id est, deferens possessionem, vel deferens lamentationem, seu delatus possessioni, aut desertus acquisitioni: filius Lamech & Sela, fuit malleator, & faber in cuncta opera æris & ferri. Gen. 4. d. designat Sanctum, qui sui corporis & animi custos est.

Tutori, Tutor, vide Defendere.

Tuguriū.

Tuguriū, est rustica habitatio, tecta ex vluua palustri, aut alio simili. Tuguriū in cucumerario. Isa. 1. b. designare potest ceremonias legis, quoniam sumuntur nudæ, sine ratione, vel designat aiam derelictam a Deo.

Tumere, Tumor, Intumescere, Turgere.

Tumere est inflari, quod & turgere dicitur. Ponitur interdum pro superbiere, sicut & tumor pro superbia.

Intumuisse dicitur facies Iob a steru. Iob. 16. c. vbi designatur Christus, cuius facies intumuit a steru, quoniam propheta Christum præcedentes, mala populi præuisa desebant, vel quum prælati desent peccata subditorum.

Intumescere aquæ. Eze. 47. a. designant mysteria mentis virtutem exuperantia, vel designant fragilitatem conditionis humanæ, qua non valemus omne vitare peccatum.

Intumescere aquæ Iordanis instar montis. Iosue. 3. d. designant affectum dilectionis ad imitationem Christi, qui animam suam posuit pro ouibus suis.

Intumescens vterus Thamar. Gen. 38. f. augmentum fidei ecclesiæ designat. Num. 17. c.

Intumescencia vbera Hierusalem. Eze. 16. a. ad litteram, tempus parturitatis indicant, & profectum populi Israel in regnum.

Tumescere fluctus, impetum affectuum designare possunt. Iob 31. c. 38. b. Tumescere autem fluctus de super imminere, cumque ea quæ deferunt mortem minant, nulla tunc nauigantibus rerum cura, palium, nulla carnis delectatio ad mentem reduciunt, ea ipsa quoque ex nauis proiciunt, pro quibus longam nauigationem sumperunt, cunctæ res in despectum mentis veniunt, amore viuendi Quasi ergo tumentes super se fluctus Deum meruit, qui dum veram vitam desiderat, omnia despicit, quæ hic possidens portat Nam velut tempestate deprehensi, pondus nauis abiiciunt, quando ab oppressa mente desideria terrena remouemus.

Intumescere fluctus maris, superbia persequentium ecclesiæ significat. Glo. inte. s. Exo. 9.

TTTtt 3 Isa. 51. c.

Arno. s. Pr. 150. Ricar. de S. victo.

de somnio N. buco. 13.

Hie & Aug. s. Pr. 46. Rup. 10. s. Apoc.

Hie. s. Isa. 18. Gre. 31. mor. 25.

Beda. s. Gen. 4.

Ori. s. Luc. ho. 5. Hie. s. Isa. 1.

Hie. s. Iob. 16. Gre. 13. mor. 11.

Hie. s. Eze. 47.

Ricar. de S. victo. de extermin. mali. 16.

Glo. int. s. Eze. 16.

Hie. s. Iob. 38.

Gre. 21. mor. 16.

Isa. 51. c. Iere. 5. c. Iob. 15. b. 38. b. Turgentes quoque vesicae in hominibus & iumentis, insatiam superbiam indicant. Exo. 9. b.

Tumens plaga Iudaeorum Isa. 1. b. designat gravitatem peccati ipsorum, aut etiam gravem tribulationem.

Tumultuari, Tumultus.

Tumultuari, est tumultum & perturbationem mouere, & excitare. Tumultus autem, est motus, vel trepidatio cum sonitu aut strepitu: quasi timor multus. Est autem tumultus, vox plurimorum, & nimis multitudinis clamor pariter emissus.

Tumultus magnus in castris hostium. 1. Reg. 14. c. designat conuersionem & poenitentiam peccatorum. Talis dicitur tumultus Domini. Zach. 1. 4. c.

Tumultuari etiam dicuntur credentes praeter multitudinem: quando pariter laudant bonum pastorem. Mich. 2. d.

Tumultus a quo cessat in luce Christi. Iob. 3. c. est varietas perturbationum & desideriorum, reliquorumque affectuum mentem turbantium.

Tumultus synagoga, voces confusas Iudaeorum & infidelium sine ratione contra Christum & ecclesiam designant. 1. Reg. 4. c. Isa. 18. d. Mic. 1. d. Eodem refertur tumultus carminum Iudaeorum. Amos. 5. g. Tumultus etiam surrexit in populo Israel, quando obelli sunt a Romanis. Hose. 10. d. Tumultuabatur autem tunc puer contra senem: quia omnia intus erant inordinata. Isa. 3. a. Tumultus etiam, est inordinata & superba doctrina haereticorum. Isa. 30. c. Et tumultus est in praeda diaboli: quia nihil inordinatum est in eo.

Tumultus populi in cultu vituli. Exo. 32. c. infaniam idololatrationum & haereticorum designat.

Tumultus, vide Aceruus & Sepulcrum.

Tundere, Contundere.

Tundere, est percutere, pulsare, & in vase aliquo quippiam comminuer. Tundere aromata Exo. 30. d. est examinare virtutes: quod si, quod bona nostra quasi in pila cordis occulta discussione contundimus, & si veraciter bona sint subtiliter retractamus. Est etiam diligenter contemplari passionem Christi.

Tusum pilo manna, designat labores passionis Christi: & sedulam probationem fidelium. Exo. 16. c. 29. g.

Tunica, Poderis.

Tunica, est vestis tegens corpus usque ad inferiora: & si quidem attingat pedes, dicitur tunica talaris, Graece poderis. & datur tunica manicata, & sine manicis, & tunica exterior, & interior, quae subucula & camisia dicitur, estque ferè linea.

Tunica Ioseph, intincta in sanguine hodi, carnem Christi sanguine respersam designare potest. Gen. 37. a. Poderis quoque, seu tunica talaris in Christo, & tunica linea sacerdotum, carnem Christi mundam, vel humanitatem, seu incarnationem designat, quae de terra est, & significatur in pedibus. Exo. 28. c. 29. a. 39. d. Leu. 6. b. Zach. 3. b. Et tunica duplex in sacerdote, est corpus & anima in Christo.

Tunica etiam polymita Ioseph, ecclesiam significare potest: quae est polymita, quia ex varijs gentibus collecta: & est talaris, ut designet per seuerantiam operum, & innocentiam Christi & ecclesiae. Gen. 37. a. Et tunica Christi non diuisa, unitatem ecclesiae designauit, & etiam incorruptionem corporis eius. Ioan. 19. d.

Tunica praeterea Ioseph, sacram scripturam significare potest, quae est tunica

Superbia persecutorum ecclesiae.

Peccatum & tribulatio Iudaeorum.

Laudans multitudine pastorem.

Varietas affectuum.

Voces synagoga & infidelium contra Christum. Doctrina haereticorum. Obsidio Hierusalem.

Infantia idololatrationum.

Examinare virtutes.

Contemplari passionem Christi.

Labores passionis Christi.

Caro Christi.

Ecclesia.

Sacra scriptura.

Sapientia.

Varietas legum civilium.

Variacupiditas. Fides & charitas.

Pax.

Sapientia Christiani.

Baptismus.

Disciplina Christiana.

Iustitia.

Actio consummata virtutis.

Castitas.

Vita caelestis.

Anima Christi.

Conuersatio Christi.

Aer.

Sacerdotium Christi.

Sacerdotium literale.

Vitia malorum sacerdotum.

Mortalitas.

Voluptates carnales.

Vitium.

Vetus homo.

Curia saeculi.

Res temporales.

Corpus proprium.

nica Christi: & etiam sapientiam, quae exutus per inuidiam, factus est similis insipientibus. Et tunica duplex in sacerdote, est duplex sensus sacrae scripturae. Tunica autem interior linea, sapientiam diuinorum & immortalium significabat exterior vero varia, sapientiam humanorum & cyclopediam. Tunicarum polymita Ioseph designare potest varietatem legum civilium, & casuum humanorum: quibus rector civilis occurrere debet, quae intincta est sanguine: ut designetur etiam ipsos rectores vix carere vitijs. Genes. 37. a.

Tunica rursus polymita Ioseph, est varia cupiditas, quae exuendus est, qui vult proficere: eaque in vestium baratrum est proicienda.

Tunica Christi non diuisa, fidem aut etiam charitatem designare potest, quae diuidi nequeunt. Ioan. 19. d. Designat etiam pacem & unitatem non diuidendam. Item diuinam sapientiam in Christo. Tunica etiam in consilijs, est baptismus indissolubilis, & nunquam reiterandus: & etiam disciplina Christiana, totam complectens ecclesiam.

Tunica linea sacerdotis, est iustitia: quia perfecti cuiusque maxime iustitia vestis est. Leui. 6. b. 16. a. Hanc loriam iustitiae appellat Paulus. Tunica etiam talaris, actione consummatam virtutis significat: quae non protensa tunica talis corporis operit, quoniam bona actio ante Dei oculos usque ad vitam non terminum tegit. Tunica praeterea parua Samuëli, in dumenta iustitiae inchoantibus apta designatur. 1. Reg. 2. d.

Tunica praeterea lineae sacerdotum cadore castitatis designatur: & tunica stricta debyssio, est fortior pietas. Exo. 28. g. 29. a. 39. d. Leui. 6. a. 16. a.

Tunica tota hyacinthina, est vita caelestis, non admista terrenis, perseveransque: usque in finem. Exo. 28. c. 39. d. Leui. 8. a. designat etiam animam in Christo: vel conuersationem eius a baptismo Ioannis, quando tintinnabula praedicationis eius strepere ceperunt.

Designat etiam hyacinthina tunica elementum aeris, quod colore refertur viridis. Poderis, quae indutus erat Christus. Apoc. 1. c. dignitatem sacerdotalem ipsius Christus designat. Tunica autem Sobna sacerdotis. Isa. 22. f. ypus erat literalis sacerdotum: quia tamen spiritualiter intellecta induit Christus. Tunica vero Nadab & Abihu, cum quibus eiectioni sunt. Leui. 10. b. conuersationem & vitam malorum sacerdotum significant.

Tunica Achiz prophetae diuisa, diuisionem regni Israel & Iuda significationem. 3. Reg. 11. f. ubi potius dicitur pallium.

Tunica duas habere dicuntur, qui simul nouum & veterem hominem induunt, seu induere volunt: & duobus dominis seruire: vel praeter Christum in haerese incurrere: vel simul legem veterem & nouam velle seruare. Mat. 10. b. Luc. 3. b. Vni autem tunica vtebantur Apostoli, quoniam non seruabant legem carnaliter. Quicquid autem corpori nostro sufficere potest, & humanae succurrere imbecillitati, quos nudos natura profudit, hoc vna appellanda est tunica.

Tunica pellicae Adam & Eua, mortalitatem & fragilitatem humanam designare possunt. Gen. 3. d. Et tunica, quam exuit sponsa. Cant. 5. b. est corruptela passionum Ade, vel voluptates carnales abstractae a sensibus. Tunica exuenda, intrinsecum vitium, seu veterem hominem designat, terrenosque mores, ac curas saeculi, demum temporalia omnia, quae onerant potius quam ornant:ideo merito talis tunica est exuenda.

Canti. 1. b. Mat. 10. a. 2. a. b. Mar. 6. b. Luc. 22. d.

Tunica vendenda, est proprium corpus exponendum pro verbo Dei. Luc. 22. d. Et tunica, quam exuit sponsa, est corpus cuiusque Sancti & praedicatoris, quae non induitur, usque ad diem iudicii. Cant. 5. b.

TTT: 4 Turba

Cle. Alex. 5. Strom.

Ori. f. Leui. ho. 6.

Philo. de temulentia.

Philo. de Ioseph, & de somnijs.

Cle. Alex. 5. Strom.

Amb. f. Luc. 23. & ser. 35.

Aug. epist. 161. & f. Ioan. trac. 13.

Hie. f. Mar. 15.

Geor. v. can. 2.

ton. 3. cap. 6.

Isy. f. Leui. 6. 16.

Gre. 1. mo. 40.

Gre. Nyssen de vita

Moss.

Gre. f. 1. Reg. 2.

Glo. ord. f. Exo. 28.

Geor. Vener. can. 2.

ton. 3. cap. 6.

Isy. f. Leui. 8.

Rup. 4. f. Exod. 23.

Philo. de temulentia

Rup. 1. f. Apoc.

Hie. f. Isa. 22.

Isy. f. Leui. 10.

Ori. f. Luc. ho. 23. & Leui. ho. 6.

Hila. f. Mar. ca. 10.

Hie. episc. cum hora

& episc. ignot. vult.

Ori. f. Leui. ho. 6.

Amb. de Isaac. 6.

Epiph. 2. contra ha.

romo. 1.

Ori. f. Iudic. ho. 3. & f. Mat. ho. 29.

Amb. f. Luc. 22.

Aug. f. Ioan. trac. 57.

Oris. Matt. ho. 14.

Oris. Matt. ho. 14.

Hie. s. Mat. 2.1.

Oris. Matt. exp. 14.

Oris. Matt. exp. 14.

Hila. s. Matt. cano.

Hie. s. Mat. 9.

Aug. 1. q. in euang.

28.

Amb. s. Luc. 7.

Oris. Leui. ho. 6.

Hila. s. Matt. cano.

9.10.

Hie. s. Mat. 9. & s.

Isa. 17.

Amb. s. Luc. 19.

Aug. 1. q. in euang.

28 & s. Ioan. tract.

17 & de verbis do

mini ser. 18.

Reg. 18. mo. 28.

Rup. 4. de dini. off. 8.

Turba dicit multitudinem, & in multitudine perturbationem.

Turba sternentes vestimenta sua in via, & cadentes ramos de arboribus. Mar. 2.1. a. sunt praeberes exempla honestatis simplicibus.

Turba praecedentes & sequentes Christum in ingressu Hierusalem. Praecedentes ex

Mar. 2.1. b. designat fideles ante & post aduentionem Christi. Pl. honestati

Turba, quae secuta sunt Christum, designat simplices ex Iudaeis venie

tes ad fidem: & etiam gentiles. Et dicunt turba, quia non sunt de pte. fideles ante et

cloribus: sed sunt remotiores a secretis verbi Dei, ideo eum loquebat

eis Christus in parabolis: & ipse manebat in litore praedicante Christo in

naicula ipsae quoque excluduntur a suscitacione filiae principis Mar. 9.

d. 11. b. 13. a. 14. b. 20. d. 23. a. Et turba sustinentes Christum, sunt gen

tiles. Mar. 8. a. Exercentes cha

Turba, quae erat cum vidua, cuius filius mortuus efferebatur. Lu

ca. 7. b. designat exercentes charitatem in ecclesia. ritatem.

Turba populorum, interdum significare possunt omnes animae

vires. Gen. 48. a. 50. b. Exo. 5. a. 3. a. 35. a. Leui. 8. a. Vires anima.

Turba expulsa a cubiculo, ubi suscitauit Christus filiam principis. Mar.

9. c. designat indignos cognitione Christi: & Iudaeos a fide excludos. Et

turba peccata per ignorantiam, sicut plebs Iudaeorum ipse passionis Christi. Persecutores si

Leui. 4. c. Turba quoque sunt infideles persequentes Christianos. Il. 17. d.

Turba impediens, ne Zachaeus videret Christum consensionem ipse mul

titudinis significat: & vulgus impediens, ne alii bene operentur. Luc. 19. a.

Et turba impediens caecos, ne clamaret ad Christum, sunt carnales cogita

tiones, aut homines perturbantes orationem. Mar. 20. d. Ioan. 5. b. Et turba quae ex

pellit, ut suscitaret puellam, et tumultus cogitationum impediens mentis ele

uationem. Mar. 9. c. turba. n. e. impediens caecum ne clamaret, designat Aegy

ptios perturbantes filios Israele ierem ad sacrificium Domino. Luc. 18. g.

Turbare, turbatio, Conturbare, Perturbare.

Turbare est confundere, & commouere, & distrahere.

Conturbare dicitur Deus profundum maris. Pl. 64. quando se

culi huius profundam iactantiam praedicatione apostolica commo

uet: & quando conturbat cor impiorum. Cominouens De

Conturbat Deus in furore, quando terre per comminationem pra

nae. Psal. 2. Iob. 13. b. 23. d. Comminatio

Conturbata dicuntur viscera Dei, quando exercet misericordiam

erga poenitentes peccatores. Ier. 3. 1. d. pena.

Conturbatus dicitur Christus a voce inimici, nempe cum diceretur Sama

ritanus, & demonium habens. Pl. 54. Conturbatus etiam dormiuit

Christus in morte, turbantibus Iudaeis, sed quantum ipse voluit. Pl. 56. vñ

turbauit semetipsum, nostrum affectum in se suscipiens. Io. 11. d. 12. d. 13. c.

Mon erit turbulentus Christus: quia omnes consolabitur pacifi

cus existens. Isa. 42. a. Memoria pec

Turbati dicuntur insulae super casu Tyri: quando iusti in casu ma

iorum, timent, & sibi cauent, ne & ipsi cadant. Ezech. 26. d. 27. f. Perturbatio for

Conturbatus dicitur venter per ieiunia, hoc est memoria in consi

deratione peccatorum. Et conturbantur ossa, hoc est, fortes ecclesie

vel virtutes, quae obscurantur & extenuantur. Pl. 6. 30. Proptus ad ser

Non turbatur, qui promptus est ad mandata Dei seruanda: quia

habitus faciliat hominem ad operandum. Pl. 118. uanda mandata

Conturbati montes fuerunt Apostoli in passione. Pl. 45. Et turbati fra

tres Iose. Gen. 42. c. designare possunt turbationes discipulorum Chri

sti, quan-

Cominouens De

in corda ad fide

Comminatio

pena.

Misericordia

Dei.

Timor minoris

in lapsu maio

rum.

Memoria pec

catorum.

Perturbatio for

tium ecclesia et

virtutum.

Proptus ad ser

uanda mandata

Turbatio Apo

stolorum et fi

delium iaduersis

sti, quando viderunt ipsum ambulante supra mare. Qui etiam desi

gant positos in tribulatione, quasiq; desperantes: qui etiam videntes

auxilium Dei, turbantur, putantes non vere esse Dei. Vbi etiam desi

gnatur turbatio fidelium futura tempore Antichristi Mar. 14. c.

Turbatio interdum est distractio: & turbata Marta erga plurima,

designat nimiam sollicitudinem victae actiuae, quae non sinit mentem

ad unitatem contemplationis colligere. Luc. 10. g.

Visionis capitis sui vnumquemque conturbant quoniam ex eo, quod

se cum post diuinam reuelationis arcanum, meditationis suae negotio

se orio protrahit, ad salubre sollicitudinem vtilemque formidine euigilat.

Qui etiam considerat seipsum, visionibus capitis sui turbatur: Dan. 4. a.

Turbati dicitur oculus praer ira. Pl. 6. Ira n. per vitium, oculum mentis

exacerat. Ira vero per zelum, turbatur: quia quo saltem recti emulatio

ne concutitur, eo, quae nisi tranquillo corde percipi non potest, contem

platio dissipatur. Conturbatio autem animi turpitudine & infirmitate

animi indicare solet. Et dicitur conturbati cor, per insipientiam peccati

Pl. 5. 3. 7. 106. Turbati sunt insipientes corde, qui noluerunt credere resurre

ctione. Pl. 75. Conturbatus veteris est turbata mens. Thir. 1. g. Hab. 3. d. Pl. 30.

Turbati dicitur terra, quando subditorum humilitas, errante pasto

rum iudicio, tranquillae veritatis ordinem deferere videtur. 1. Reg. 14. d.

Turbatur etiam terra, quando subditi tentationibus concutuntur.

Isa. 14. d. Et conturbantur colles, quando mediocres in ecclesia penes

deficiunt a fide & bonis operibus. Ier. 4. f.

Conturbatio gentium, dicitur conuersionem & poenitentiam pecca

torum. Pl. 45. 47. 74. 143. Isa. 64. a. Iob. 23. d. Idem est turbatio aqua

rum. Turbantur etiam Abyssus, quum conscientiae recognoscunt & co

flentur peccata. Pl. 76. Sic turbata dicitur synagoga propter qua

drigas Aminadab, hoc est, propter euangelia. Cant. 6. d.

Turbatio terrae, tribulationem peccatorum & Iudaeorum signifi

care potest. Et turbatio aquarum, sunt tumultus gentium. Turbatio et

montium sunt persecutiones principum: & confusio superbiorum

& demonum per sapientiam & passionem Christi. Pl. 45. Isa. 5. f. 14.

Et conturbat profundum maris, hoc est, diabolus. Pl. 64. 143. Et

conturbantur vespere, hoc est, in fine mundi. Isa. 17. d. Et conturbati

principes Edom, sunt demones Exo. 15. b. Et conturbati reges fuerunt

Herodes & Iudaei. Pl. 47. Et turbatae abyssus, sunt inferi, per vocem Chri

sti & praedicatorum. Pl. 76. Conturbabunt et habitatores terrae in iudi

cio: & turbantur nunc, quoniam sunt in peccato. Ioel. 2. a. Mic. 7. d. Nahum.

2. b. Et pelles terrae Madian. Hab. 3. b. Conturbatio autem super conturba

tionem veniet eis, quia post vnum vgerit aliud vix. Ezech. 7. g. Apo. 11. c. Co

turbata quoque fundamenta motuum designant spiritus superborum turbata. Pl. 17

Turbatio est terrae, est confusio corporis nostri, & veteris hominis.

Pl. 45. 59. Conturbatur itidem terra, quoniam carnalis mens mala sua soli

ditate concutitur: & cogitare fluctuando inchoat inter mala quae re

spuit, & bona quae amat. Turbati autem mentis est serenitatem malae de

lectionis proposito Christianae religionis obducere. 1. Reg. 14. d.

Conturbati confidentes est, Iudeos plagere necam Christi. Isa. 3. 2.

Conturbauit quoque synagogam anima eius, quando sacerdotes &

Pharisaei turbabant simplices, ne crederent in Christum. Cant. 6. d.

Turbasse dominus filium Iacob patrem suum, in vindicta Sichimitarum,

Gen. 34. d. designat, quoniam hoc, quod delinquentes plangunt, adhuc

magistri crudeliter insequuntur, infirmam mentem ipse redeptoris sui

Oris. Mat. exp. 14.

Hila. s. Mat. can. 14.

Gre. s. 1. Reg. 14.

Ricar. de S. victo. de

secur. cons. 2. 35.

Gre. s. mor. 33.

Basi. s. Ps. 29. 37.

Arno. s. Ps. 105.

Aug. s. Psal. 75.

Gre. s. 1. Reg. 14.

Glo. ord. s. ler. 4.

Hila. s. Ps. 64.

Aug. s. Ps. 45. 76.

Basi. & Aug. s. Ps.

45.

Arno. s. Ps. 45. 47.

Hie. s. Isa. 5. 14. 17.

& s. Ps. 76. & s. Mic

7. & s. Eze. 7.

Aug. s. Ps. 17.

Arno. s. Ps. 45. 59.

Aug. s. Ps. 59.

Gre. s. 1. Reg. 14.

Hie. s. Isa. 3. 2.

Rup. s. Can. 6.

Gre. 2. regis. epi. 62.

SYLV A

Hic. f. Ezech. 3. 2. 3. 4. amor tepescit, q̄a ibi se affligi cōsiderat: vbi sibi & ipsa nō parcat. Cō
Aug. de civitat. 8. turbare aut dē, q̄ scā dalizat. Gala. 5. b. q̄ turbat uos, portabit iudiciū. *Docere errores*
Gre. 2. 2. mor. 24. Cōturbat aquas Pharo pedibus suis, q̄n diabolus p̄ hēreticos p
Hic. f. Isa. 65. uertit scripturas: Ezech. 3. 2. a. Et arietes turbant aquas, ut bibāt oues
Hic. Cypriano. Eze. 3. 4. e q̄n maiores praua docent, aut prauo exemplo cōfundunt
Hila. f. Ps. 56. doctrina: aut q̄d ipsi capiunt, turbādo rudiores, efficiūt ne ipsi capiat
Cōturbatio aut, i qua nō generāt boni, sunt vitia & errores. Isa. 65. d.
Turbati in ira Dei dñr, festinantes ad mortē. Et conturbatus dor
miens, est afflicus in morte. Pl. 56. 39.

Turbo.

Hic. f. Job. 38. & f. Turbo, est ventus cum fragore maximo obiecta quęque deturbās,
Isa. 4. 21. 28. prosteruens q̄; ac inuoluens ex depressa nubis specu ortus.

Gre. 4. mo. 10. & 28. Turbo vi diuine punitionis & irā Dei i malos grauēq; eiū obit
mor. 2. gationē significare solet. Job. 3. a. 9. b. 21. c. 38. a. 40. a. Isa. 4. b. 21. a.
Rup. f. Hose. 8. 28. a. 29. b. 30. g. 40. f. 66. c. Ier. 23. c. 25. g. 30. d. Eze. 1. a. Hof. 8. b. 1. 3. a.
Hic. f. Isra. 66. Turbo ē significare p̄t Angelos. Is. 66. c. quasi turbo quadriga ei?
Hic. f. Israel. 41. Turbo præterea dicitur vis prædicationis. Isa. 41. d. Turbo disper
Rup. f. Zac. 9. get. Et turbo austri, est impetus Spiritus sancti in prædicatorē. Zach.
Gre. 9. mor. 16. 9. d. Vadet in turbine Austri.

Turbo quoque dicitur dies iudicii, qui appellatur dies turbinis.
Glo. int. f. Isa. 25. Ioel. 2. a. Amos. 1. d. Nahum. 1. a. Zac. 9. d. Job. 9. b. 21. c. 37. d.

Turbo præterea fuit crux Christi & blasphemie Iudeorum in ip
sum. Isa. 25. b. factus es fortitudo pauperi, fortitudo egeno in tribula
tione sua spes à turbine, vmbraculum ab æstu. Spiritus enim robu
storum, quasi turbo impellens parietem.

Turbo itidem dicitur impetus tribulationis & tentationis. Isa. 4.
Hic. f. Isa. 4. 21. b. 21. a. Idem est ventus turbinis Ezech. 1. a.
Gre. f. Eze. ho. 2.

Turbo tenebros? Job 3. a. dici pōt vehemēs cōtritiō: q̄ cū q̄s pētū
Gre. 4. mor. 21. suū pēsar, & itelligit, mēre mētē ob nubilat, & quasi cōcussio serenę
le. itē aere, oēm i se trāquillitatē cordis pēnitētię turbine deuastat.

Turbo itidē tenebrosus, est diabolus qui noctē inquietę vitę tur
bulētus innuēxit vñ & sicut turbo eicitur diabolus a Deo. Isa. 17. d.

Turbo etiam erat exercitus Assyriorum aduersus Hierusalem.
Glo. ord. f. Isa. 28. Isa. 28. a. Habach. 3. d.

Turgere, vide Tumere.

Turma.

Turma, est ordo militaris, & propriā est equitum, sed sumitur etiā
pro aliqua multitudine.

Aug. ser. 8. Turmę duę Iacob, cū quibus regrediebatur de Mesopotamia. Gē.
Beda. f. Gen. 32. 32. c. significare possunt multitudinem temporalium & spiritaliū
Rup. 8. 1. Gen. 4. vel Iudeos & gentiles, vel perfectos & imperfectos, vel remissionē
peccatorum & gratiam confirmationis.

Turmę ēt diuersos ordines in ecclesia significant, sicut filij Israel
Glo. int. f. Exo. 12. egrediebantur per turmas suas. Exo. 12. g. 40. d. Num. 1. g.

Gre. 2. mor. 2. 7. 3. Turmę tres, quas fecerunt Chaldei contra camēlos. Job. 10. b. 1.
d. designat q̄ spiritus maligni modō torpent, vel ediuertit præcipiti
actione feriūt nō pigra, vel immoderata loquutione cōfundūt: ferē
aut sp̄ nimis cogitationū molibus p̄mūt. Vel designant Pharisęi.
Sadducei, & Herodiani cū sui sequacib? p̄tra Chr̄m & discipulos ei?.

Turpis, Turpitudine, Fædus.

Glo. int. f. Eze. 20. Turpis dē deformis, & contrarius pulchro: & refertur ad animū. *Hæresis.*
Turpitudine hæresim significare pōt, & ēt infidelitatē. Exo. 20. d. *Infidelitas.*
Fædi

ALLEGORIARVM

358

Turpilorum Fæditas etiam humoris, est turpitudine sermonis: quādo videlicet quif
piam multa & noxia loquitur & errores seminat. Leu. 15. a.

Peccatum. Fæditas bonū in ordinationem peccati designare potest. Gen. 41.
a. Et turpitudine filia Babylonis, sunt peccata. Isa. 47. a. Vnde turpis est
anima, quæ quum habeat nigredinem & fæditatem peccatorum, mini
me tingitur aut lauatur poenitentia, & aqua lachrymarum.

Peccatū ex con Turpitudine autem matris, dici potest peccatum ex concupiscentia
cupiscentia. genitum. Leu. 18. b.

Turris, Arx.

Turris, Arx. Turris à terrendis hostibus dicta est: sicut arx ab arcendis. Turris
autem ob munitionem ædificatur: vel ob speculā: vt longe veniens
seruatur hostis: vel etiam ob decorem.

Dens. Turris fortitudinis dē Deus in patria. Turris aut fortior est muro:
Christus. ita Deus oī munitione fortior est. Pl. 60. Et Christus est nobis turris
fortitudinis aduersus diabolū. Pro. 18. b. Turris fortitudinis nomē dñi

Cælestis patria Arx, ad quam vocant ancillæ sapientiæ, est cælestis patria, ad quam
vocant prædicatores. Pro. 9. a.

Angeli custo Turres præterea dici possunt angeli custodes. Pl. 121. Abundantia
des. in turribus tuis.

Ecclesia. Turris aliquando dici potest ipsa ecclesia. Mic. 4. c. Turris gregis,
nebulosa filia Sion.

Apostoli. Turris vineæ, hoc est, ecclesiæ, sunt Apostoli, Prophetæ, & Prædica
Prophetæ. tores. Et turres Sion, sunt fortes in ipsa ecclesia aut q̄ fortiorē statū ec
Prædicatores. clesiæ habēt. Mat. 21. d. Pl. 47. 121. Thre. 2. c. Turris ēt Dauid, sunt Prę
Fortes. dicatores defendētes ecclesiā: & sublimes per contēplationē. Cant. 4.
Contemplatiui b. Turris eburnea dñi Prædicatores ecclesiæ: q̄a & alii sunt p̄ contem
plationē, & fortes per sanctorū operū exercitationē, & pretiosi per di
uinā sapientiā. Can. 7. b. Et vbera sponsæ, sunt sicut turris: q̄a nutriuit
ecclesia Prædicatores p̄tēplationē altos, & robore inflexibiles. Cat. 8. d.

Humilitas. Turris ēt Dauid, est eius humilitas: Et collum beatę Virginis, est si
cut turris Dauid, hoc est, eius humilitas, quæ ēt excellit humilitatē Da
uid. Cant. 4. b. Dicitur etiam collum eius, sicut turris eburnea. Cant. 7.
b. quia eius humilitas est fortis, & pulchra, & grata Deo.

Amor. Turris, quam plantauit Deus in vinea, vt reconderetur triticum, &
vinum misericordiæ, & pietatis diuinæ. Math. 21. d. designare potest
amorem, quo ad diuinas promissiones accendimur, & ad eas suscipie
das præparamur.

Templum Hie Designat ēt turris vineę tēplū Hierusalē. Et turris gregis, quæ He
rusalem. braicē dē Ophel, quæ erat in Hierusalem, pro templo sumi pōt. Mic.
4. e. Est itē turris gregis locus iuxta Bethlechem, vbi Iacob paut peco
ra, præsignans locum mysterij natiuitatis Christi. Gen. 35. c.

Eminentia ser Turris præterea vineæ, designare potest eminentiam legis, & emi
monis de Deo. nentiam sermonis de Deo & dispensationibus Christi: & diuinos
sensus. Isa. 5. a. Matth. 21. d.

Sapientia, & Turris animæ de intelligibilibus quidem, est verbum: de morali
disciplina. bus verō, est disciplina & circumspectio: quas etiam designant turres
custodum. Turris etiam animæ, est sapientia veteris & noui testamē
ti. Cant. 8. c. 4. Reg. 7. b. 18. b.

Fortis iudicium Turris Libani. Cant. 7. b. dē forte iudicium ecclesiæ: vt respiciat cō
ecclesiæ. lestia: & bonum emitat odorē, & inspiciat Damascū, instruendo Gen
tilitatem. Turri aut Libani, nasus ecclesiæ comparatur, quia sancto
rum prouida discretio, dum sollicitē circūquaque cōspicit in altum
posita,

*Glo. ord. f. Leu. 15.**Ori. f. Cant. ho. 1.**Ilyc. f. Leu. 18.**Hila. Hic. & Aug. f.**Plal. 60.**Beda. f. Pro. 9.**Lyra. f. Pl. 121.**Amb. 3. Exae. 12.**Arn. f. Pl. 4. 7.**Gre. f. Cant. 4. 7. 8.**Ruper. f. Can. 3. 7.**Geor. venet. cant. 1.**ton. 7. cap. 28.**Ori. f. Matt. ho. 19.**Hic. f. Mich. 4. & f.**Matth. 21.**Ruper. 8. f. Gen. 16.**Ori. f. Matt. ho. 19.**Hil. f. Mat. cano. 22.**Amb. de bono mor.**5. & f. Pl. 118. ser.**22.**Amb. 1. Pl. 118. ser.**5.**Gre. 3. 1. mor. 30. &**f. Cant. 7.*

Hic. f. lere. 31. &
Zach. 14.
Ruper. f. Zach. 14.

Beda. f. Prov. 11.
Rupe. 4. de glorifica.
Trin. 19.
Hic. f. Ezech. 26.

Ori. s. Can. bo. 2.
Basi. exae. hom. 8.

Philo qui verum di-
ni heres.
Ori. s. Cant. bo. 2. 4.
Hic. 1. aduer. Iovin.
Aug. hom. 33.
Ori. s. Cant. hom. 2.
Arno. s. Pf. 83.
Greg. 6. mor. 13. &
19. mor. 24.

Ifyc. prolo. s. Leui.
Beda. s. Gen. 15.
Ruper. s. s. Leu. 7.
Tho. 1. 2. q. 102. ar. 3

Amb. 2. de Abra. 8.
& s. exae. 19.
Hic. 1. aduer. Iovin.
Ber. s. Cant. fer. 59.
Gre. s. Cant. 1.
Ori. s. Rom. 12.
Tho. 1. 2. q. 102. ar. 3.
Ifyc. s. Leuit. 1.
Euch. for. spiritua. 5.

Ifyc. s. Leu. 5. 15.

Aug. s. Pf. 83.

Cle. Ale. 1. p. 4. 5.

S Y L V A

posita, priusquam veniat culpa deprehendit.

Turris Ananias, super quam fundatur Hierusalem, designat obedientiam & gratiam Dei in qua fundatur ecclesia. Ier. 31. g. Hec est turris Salomonis: & potest etiam significare perfectionem, & sacram scripturam. Cant. 4. b. Isa. 2. c. Zach. 1. 4. b. Luc. 1. 4. f.

Turris aliqui dñr princeps. Pl. 1. 2. 1. Abundantia in turribus tuis. Isa. 30. f. Quum ceciderint turres. Ezech. 2. 6. a. Destruentur turres eius.

Turris Babylonis, hoc est, turris cōfationis, superbiam significare potest, quæ fundam est confusionis. Itē hereticorum dogmata: & in vniuersum munimenta vitiorum. Quæ quia nō bene fundata est, diu stare non potest. Gen. 11. a. Iudith. 8. c. Isa. 2. c. 23. c. 30. c. Pōt ēt sensus ex teriores significare. Ad idem autem referuntur turres Tyri. Ezech. 2. 6. a. res.

Turtur.

Turtur auis nota, q̄ gemitū habet pro cantu: estq; auis casta. Turtur nā adeat aliē, nec sēmina plūquā vnū patiatur marē, ita vt si accedat altero intercepto superesse alterum, pariter cū piuge exinctus sit ei p̄cubitus amor, nec in ramis viridibus infidet: estq; amica solitudinis.

Turtur, interdum diuinā sapientiā admodum eleuatam atque solitariā, ab omniq; creata sapientiā seiunctā significare potest.

Turtur, q̄ offert in sacrificiū, carnē Chrii significat. Leu. 1. d. Turtur autē sit Chrii is, q̄ recipiunt verbū Dei in solitudine. Cant. 2. c. Pf. 83.

Turtur interdum dñr ecclesiā: quæ non alium patitur præter Christum cuius caput abscissum, est per mortem Christi, sed non in totum, quia semper corpori inhaerit. Leu. 1. d. Pf. 83. Cant. 2. c.

Turtur aliquando dicitur prædicator. Pf. 83. Et turtur nidum, vbi ponat pullos suos. Can. 1. c. Genē tūe sicut turturis. 2. c. Vox turturis audita est in terra nostra.

Turtures spirituales & eremi cultores, & sublimius viuentes, contemplationiq; vacantes significare possunt, peculiariter ex Iudæis. Gē. 15. b. Leu. 1. d. Alter turturum in holocaustum, oblatum, ab renūciatio nem seculi significare potest, & offertur in holocaustum, ob excellentiam volatus. Leui. 5. b. designat autem vitam contemplatiuam eremitarum, ob solitudinem, quam amant.

Turtur apertum esse solet symbolum castitatis & virginitatis Deo gratē. Gen. 15. b. Et genē turturis, pudorem castitatis designant. Et vox turturis, prædicationis castitatis. Cant. 2. c.

Turtur ob gemitum, pœnitentes, & ipsam pœnitentiā significat. Leuit. 1. d. 5. b. Et turtures offert, qui vagos volatus cogitationum reprimunt. Turturē quoque offert, qui pœnitentem ad locietatem sanctorum adiungit & ideo offertur pro peccato.

Turtur, ipsam scientiam spiritalem designare potest, & quia cognitionem habet, etiam ipsos habentes scientiam spiritalem. Leuit. 1. d. 11. c. Et turtur cognoscens tempus aduentus sui, confundit non audientes Deum, nec cognoscens tempus visitationis eius. Iere. 8. c.

Turtures duo, contemplatiuam vitam, & meditationem legis intem tam significare possunt, vel gemitum cordis & oris, vel castitatem, & lachrymas. Et sunt duo, quia omnia illa debent ex charitate procedere, quæ gemina est. Leuit. 5. b. 1. d. 14. c. 15. b.

Turtur cum pullis, dici potest caro cum bonis operibus. Pf. 83. Et turtur nidum, vbi reponat pullos suos.

Turtures ēt dici possunt timidi ad committendū peccatū: & cauti. Tympanum,

Obedientia.
Gratia Dei.
Perfessio.
Sacra scriptura.
Princeps.
Superbia.
Dogmata hereticorum.
Sensus exterior.

Sapientia diuina.
Caro Christi.
Christus.
Ecclesia.

Prædicator.

Spirituales.
Cultores eremi.
Renūciatio seculi.

Vita cōtemplatiua.
Castitas.

Pœnitentes.
Pœnitentia.

Scientia spiritalis.

Contemplatio, & meditatio legis.

Duplex gemitus.

Caro cum bonis operibus.

ALLEGORIA RV M.

837

Tympanum, Tympanizare, Tympanistria.

Tympanum, est instrumentum, ex vna parte planum membrana, clausum, intus vacuum, quod baculo pulsatur: non habet carnē, sed pellem: nec potest esse contractum, sed extensum.

Tympanum & chorus, ecclesiā significat: quæ meditata est carnis resurrectionem in pelle resonante. Psalm. 150. Vnde & tympanū erit corpus resumptum in gloria: & laudabunt Dominum in tympano, qui ipsum laudabunt in assumpto corpore. Isa. 30. g.

Tympanum ex animalibus mortuis, carnis mortificationē significare potest. Gen. 31. d. Exo. 15. c. 1. Reg. 10. b. Et ornatur tympanis, qui carnem habet mortificationem. Iere. 31. a. Et qui disciplinam mortificationis nostræ in Christo asserit, velut tympanum ferit. Vt autē tympanum non habet carnem, sed pellem: ita nos quandiu carni sumus non sumus tympanum. Et vt tympanū non potest esse contractū, sed extensum: ita nos peccata non contrahant, sed iustitia dilare. Psalm. 80. 149. 150.

Tympanū quia sit de corio, & ad carnem spectat, designare potest carnalia & temporalia danda pro spiritualibus. Psalm. 80.

Tympanum, etiam significat voluptates aurium: vnde reprehēduntur tenentes tympanum. Iob. 21. b. Isa. 5. c. 24. b.

Tympanistria iuueniles, sunt animę mortificantes corpus, vt gratum Deo reddat sonum. Psalm. 67. Tympanum enim sit corio seccato & extenso. Possunt etiam designare Prædicatores docētes ex scripturis, quæ in pellibus scribuntur.

Tympanizans Dauid, designabit Christum in cruce extensum & orantem. 1. Reg. 21. d. Iuxta Septuaginta.

Tyrannus, Tyrannis.

Tyrannus, licet olim in bonam sumeretur partem; is enim tyrannus dicebatur, qui plenam in subditos habebat potestatem: tamen postmodum solos illos significat, qui per insolentiam imperij viribus abutuntur: & vi ac quadam animi libidine dominantur, nō iure & legibus regunt.

Tyrannus dicitur populus Iudeorum: qui contra cœtum Sanctorum ecclesiæ, pauperem, humilem spiritum, contritum corde deiiciendo discepta. Iob. 34. c.

Tyrannis ēt dicuntur demones. Haba. 1. c. Et omnis superbus, est tyrannus: & ipsa superbia impij, est eius tyrannis. Iob. 15. c. 34. b. 35. b.

Tyro.

Tyro, est nouus miles, & fortis ad militiam exercendam. Solent autem dici tyrones recentes in fide, hoc est, in militia Christiana. 4. Reg. 25. c. Ierem. 52. f.

Tyrus.

Tyrus fuit vrbs Phœnicie non lōge à Sidone: quæ olim fuit insula: sed ab Alexandro Magno cōiuncta fuit cōtinēti. Hebraicē dñr Cor: quæ interpretatur angustia, siue tribulatio, vel obsidio, aut vinculu vel colligatio, seu blasfatio, aut figuratio, vel fortitudo, aut petra.

Tyrus, hoc est, cor iuxta Hieronymum, interpretatur fortis simus: & significat Deum. Pf. 44. Filiz Tyri in muneribus.

Tyrus secundum Originem interpretatur venatores: & designat Gentiles, qui ad finem venerunt. Pf. 86. Mat. 15. b. Et Tyrius pater Hiram, designat Gentilitatem. 2. Paralip. 2. c. Sidon tamen est, quod interpretatur venatores, non Tyrus.

Cle. Ale. 2. p. 4. 4.

Ori. f. Exo. hom. 6.
Hic. f. Iere. 31.
Aug. f. Pf. 149.
Gre. f. 1. Reg. 10. &
33. mo. 22. & f. Eze.
ho. 8.

Beda f. Exo. 15.
Aug. f. Psalm. 80.

Hier. f. Isa. 24.
Hic. f. Psalm. 67.

Ruper. 6. f. Gen. 44.

Aug. f. Psalm. 33.

Hic. f. Iob. 34.

Gre. 12. mor. 18. 19.

Glo. or. f. 4. Reg. 25.

Hic ad principium.
Ori. f. Mat. cap. 15.
Hic. f. Isa. 3.
Aug. f. Psalm. 86.

Tyrus

Tyrus preterea, hoc est, cor interpretatur angustia, & conuersa. Et significat animam vitij occupatam. Et princeps Tyri, vel angustia est diabolus. Isa. 23. a. d.

Tyrus gaudens de casu Hierusalem, designat hereticos gaudentes de lapsu Fidelium. Item philosophos Gentium: & preterea persecutores Fidelium. Eze. 26. a. Ioel. 3. a. Amos. 1. c. Zach. 9. a.

Designat etiam Tyrus hunc mundum angustia plenum. PC. 82. Et etiam genus humanum in huius seculi miseria lapsum. Eze. 27. a. Tyrus vendens filios Iuda. Ioel. 3. b. designat Iudæos persequentes fideles.

Tyrus fundata in pulchritudine. Hose. 9. c. superbiam designat. Et ut Tyrus ita fundata erat, ut non sine periculo oppugnantium valeret impugnari: ita superbi non corripiuntur sine periculo corripiendum. Princeps autem Tyri, hoc est, superbi, est diabolus.

Vacare

Vacare interdum, est dare operam, non nunquam verò vacuum esse ab opere.

Vacare in bonum, est cessare à cōtentionibus & impietate. Exo. 5. c. Psal. 45.

Vacans, domus erat Iudæa, nec legem seruans, nec Christum suscipiens. Matth. 12. d.

Vacare dicitur potib⁹, q. de opprobrio alienæ vitæ se inebriat. Pro. 23. c. Vacca, vide Bos. vacillare, vide Titubare.

Vacuum, Euacuare

Vacuum, dicitur vas, quod nihil continet, et si aere plenum sit. Euacuare autem, est vacuum facere.

Non reuertitur vacuum verbum Dei, quando proficit in multis: Et quando Christus ascendit in cælum, ducens secum patres eductos è limbo Isa. 55. d.

Vacuos menses dicuntur electi habere, qui conditori rerū in hac vita seruientes, sæpe rerum inopia coangustantur. Per amorem Deo inherentes: & tamen vitæ presentis subsidij egent. vel sanctus quisque menses vacuos sicut mercenarius ducit: quia laborem iam sustinet, sed præmium nec dum tenet, hoc tolerat illud expectat. Iob. 7. a.

Vacuas viduas dimittere dicitur ecclesia, secundum opinionem hæreticorum: quando plebes relictis hæreticorum prædicatoribus, ad ecclesiam reuertuntur. Iob. 22. b.

Vacui egrediuntur de Aegypto, qui sine vlla doctrina veniunt ad fidem Exo. 3. g. Vacua etiam vasa, sunt mētes sine sciētia. Dei. Ier. 14. a.

Vacuu appareret corā Domino, qui non est repletus Spiritu sancto. Exo. 23. b. 34. c. Et euacuati à Chrō dicuntur, qui ab eius grā deciderunt. Gala. 5. a. Super hoc vacuum extendit Deus aquilonem, qñ eorum corda diabolo possidenda relinquit. Iob. 26. b. vacua dicebat terra, quando carebat sua perfectione. Gen. 1. a. Iere. 4. f. Ita est anima sine gratia & bonis operibus: & ecclesia ante aduentū Spiritus sancti. Et quando non est, qui faciat bonum.

Vacuū altare intus. Exo. 38. a. designabat imperfectionē sacrificiorum veteris legis. Sic euacuata est gloria vultus Moysi: quia erat figura & ymbra, q̄ cessat adueniente veritate. 2. Cor. 3. c. Sic euacuauit Chrs legem mandatorum. Ephe. 2. c. Euacuata autem dicitur gloria legis, non abolita: sed sicut si Solis radijs lampadē compares, aut lapidis luminis lucernam. sic lux Ioannis Baptistæ, non extincta est, sed abscondita.

Vacuum

Heretici.

Philosophi.

Persecutores

Fidelium.

Mundus.

Genus humanū

Iudæi

Superbia.

Cessare à maiō.

Iedea.

Labores fidelium

Fides simplici

Carere gratia

Spiritus sancti.

Imperfectio la

gis veris.

Scientia sine operibus. Vacuam dicuntur dimittere arcam Dei, qui egis habenti peritiam sine bonis operibus. 1. Reg. 6. a.

Hæretici sine veritate. Euacuare dicuntur scandalum crucis, qui nituntur efficere, ut adhuc valeat circuncisio. Gala. 5. b.

Vacua anima illius, qui somniat se bibere, designat hæreticos veritate vacuos. Designabatur etiam regum Babylonis parum duraturum Isa. 29. c.

Impedire fidem Christi. Vacuefaciunt Scribæ & Pharisei animam esurientis quando non sinunt turbas in Christum credere. Isa. 3. 2. b. vacuum quoque præsepe est, ubi non sunt boues, id est, prædicatores. Pro. 14. a.

Labor sine fru In vacuum laborant gentes, quando eorum labor non peruenit ad sclicitatē. Haba. 2. c. Et in vacuum ambulant, qui nihil secū de fructu sui laboris portant. Iob. 6. b. Hi apparent in cōspectu Dñi vacui. Deu. 16. d. & vacuos menses habet ecclesia, quæ iufirmis suis mēbris, terrenas actiones absque vitæ præmio defluentes sustinet. Iob. 7. a.

Corpus sine anima. Vacuefactus fluuius arefcit, quando corpus subducta anima, exanimē remanentes corrumpitur. Iob. 14. b.

Iudei cum fide litate. Vacuum aliquando Iudæam cum infidelitate significare potest. Et extendit Deus aquilonem super vacuum, quum Iudæorum corda fide vacua diabolo relinquit. Iob. 26. b.

Vadere, vide Ire.

Vadium, Transuadere.

Vadium dicitur locus in flumine mari, vel lacum tam parum profunditatis: ut pedibus transiri possit. Transuadere autem est pedibus vadum transire.

Transuadere non potens Ezechiel torrentem. Eze. 47. a. designat non valentem omnia penetrare: vel omne vitare peccatum.

Væ.

Væ interfectio rebus, quas execramur, competit: & est impenitentia, & fit sup illis vix, qui penitus desperantur, & quum venerint in profundum malorum, contemnunt: & bis vè dicitur in desperatio nem animæ & spiritus. Eze. 2. d. Interdum itē dicitur miseriam temporalem. Ecclesiastē. 10. c. Vè tibi terra, cuius rex puer est.

Vanire, vide Vendere.

Vagari, Vagus.

Ragari est inutiliter huc atque illuc ferri, siue sparsim ire: & vagus, qui sine negotio modo huc, modo illuc inutiliter discurrit.

Vagus dictus est Christus: quia à Iudæis transiit ad gentes. Ier. 14. b. vagi quoq; nō prodendi, sunt fideles fugientes persecutores Isa. 16. a.

Fideles. Vagantes pulli coruorū, eo q̄ nō habeant cibos. Iob. 38. d. designat prædicatores estuantes ad conuersionem infidelium. Quasi quædam quippe vagatio est ipsa cogitationis æstuatō: & velut ad loca varia mutatis nutibus transeunt, dum pro adunandis is animabus in modos in numeros, & ad partes diuersas esuriente mente discurrunt.

Vagus Cain. Gen. 4. d. designat populum Israel in varias regiones dispersum. Et vagi in nationibus, sunt Iudæi, & heretici, qui semper vterque mutant nouis. Hose. 9. d. Et vagi sunt, qui omni vento doctrinæ circumferuntur. Isa. 55. a. vaga quoque lepra, varia hæreses & inconstantes designat. Leu. 13. g. vagari quoq; dicitur sponsa post greges sodalium. Cat. 1. c. quando per diuersas discurret hæreses, vel quum diuersos imitatur peccatores, vagi etiam pedes meretricis inconstantiam expriment doctrinæ hæreticorum. Prou. 5. b.

Vagi

Gre. 5. 1. Reg. 6.

Glo. ord. 1. Gala. 5.

Lyra. f. Isa. 9.

Hie. f. Isa. 32.

Beda. f. Prou. 14.

Hie. f. Haba. 2.

Gre. 7. mor. 17. & 8.

mor. 8.

Gre. 12. mor. 5.

Gre. 17. mor. 12.

Gre. f. Eze. 2.

Amos. 5. & epist. Samuel quondam.

Gre. f. Eze. 40. 9.

Hie. f. Ierem. 14.

Glo. ord. 1. Isa. 16.

Gre. 30. mor. 12.

Hie. f. Isa. 16.

Aug. 12. contra Faust. 12.

Gre. f. Cant. 1.

Beda. f. Gene. 4. 3.

Prouer. 5.

SYLV A

Glo. ord. Isa. 57.

Vagi dicuntur gentiles varia colentes idola. Isa. 58. d. Ad idē referri potest vagatio meretricis: & etiam Tyri, Prou. 5. b. Isa. 57. d. Ier. 3. 1. d. Hæc eadem ad hæreses referri possunt. & ad sequentes vitia.

Vagina, Euaginare.

Lyra. s. Ezech. 21.

Hic. s. Ezech. 21. 30.

Ori. s. Ps. 36. he. 2.

Gre. 15. mor. 13.

Ilyc. s. Leu. 26.

Glo. int. s. Exo. 15.

Hic. s. Ezech. 30.

Greg. Nyss. de vita Moys.

Hic. s. Iob. 38.

Gre. 30. mor. 12. 13. 14.

Ori. s. Iosu. ho. 18.

Amb. 3. Exae. 12.

Gre. 2. mor. 23.

Gre. s. Can. 7.

Rup. s. Cant. 6.

Gre. 12. mor. 12.

Vagina, est alicuius rei theca, & peculiariter gladij. Euaginare autē est gladium nudare.

Vagina gladij Dei, dici potest eius patientia: quia expectat peccatores ad penitentiam. Eze. 21. a. ubi etiam designat Chaldaeam, unde eduxit Deus gladium contra Hierusalem. Vnde & vagina gladij Babylonis, est ipsa Babylon.

Vagina autem, in qua gladius reconditur, secundum exigentiam gladij iudicatur. Nam & is, qui non profert verbum Dei, gladium in vagina dicitur habere. Eduerfo, qui non profert verba noxia, gladium malum laudabiliter habet in vagina. Erit ergo vagina secretum mentis: & educitur malum de vagina, quando id quod quis mente conceperat, opere perpetrat. Iob. 20. c. Pl. 36. Dum enim praua in cogitatione peccator machinatur, quasi adhuc gladius in vagina est: dum verò malum, quod cogitauit, inique perficit, de vagina sua egreditur, quia iniqua cogitatio mala operatione aperitur.

Euaginat Deus gladium contra Iudæos. Leu. 26. c. quando aperit secreta scripturarum, ad eorum confusionem.

Euaginare gladium, est interdum aperire fallacias, seu exere oēs artes ad nocendum. Sic dixit Pharaon, hoc est, diabolus. Exo. 15. b. Euaginato gladiū meū Ita euaginant Babylonii gladios suos sup Aegyptios, qui demones exerunt malitiam suam sup mundanos. Ezech. 30. c.

Vagire.

Vagire propriè dicuntur infantes, quum infantilem sterū emittunt. Vagitus Moys. Exo. 2. a. Imperfectionē populi Iudaici designabat, vel lachrymas eorum, qui euadere cupiunt huius vitæ pericula: vel designatur Christus desiliens peccata nostra.

Vagientes pulli cornuorū, eo qd nō habeant cibos. Iob. 38. d. designare possunt discipulos Apostolorū, ex gēnibus natos tāquā ex coruis, qd desunt p penitentia, vel (vt Hieronymus & Gregorius legunt) legēdū est, vagantes, quod cōpetit prædicatoribus p diuersas prouincias discurrentibus: vt aliquos ad fidē cōuertant: quos tanquā cibos habet.

Valere.

Valere, est sanū vel potēre esse. Et vale, est verbū salutādi in discessū. Valens ita Caleb tpe Iosue, vt tempore Moys. Iosue. 14. c. designat cor ita intelligens & vigilans tpe nouę legis, vt tempore veteris.

Validus, vide Fortis.

Vallare, Vallum, Circumvallare.

Vallare, est munire, & firmare, & vallo circumdare. Vallum autem, est munitio castrorum, quæ ex vallibus, id est, palis fieri solet.

Vallum vineæ, diuina præcepta, & angelorum custodiam significare potest, quibus homines a Deo protegentur. vnde valere dicitur Deus muniendo fideles aduersus impetum diaboli. Sicut vallauit Iob, hoc est Christum. Iob. 1. b.

Vallatus liliis dicitur venter sponsæ. Can. 7. a. dum exemplis Sanctorum populus munitur, vt in bono perseveret, vel designatur doctrina scripturarum in Beata virgine ornata, & munita castitate.

Vallat angustia & tribulatio iniquum Iob. 15. c. quia cor eius anxietate & suspitione confunditur.

Vallata

Gentiles.

Patientia Dei Chaldaea.

Secretū mentis

Aperiens Deus scripturas.

Exerens diabolus artes suas.

Imperitio Indorum.

Fletus Christi Discipuli Apostolorum.

Traditores.

Diuina præcepta.

Angelorum custodia.

Diuina protectio.

Exempla Sanctorum.

Doctrina Mariae cum castitate.

ALLEGORIARVM.

389

Multitudo tentationum.

Vallata domus Lot Sodomitis. Gen. 19. b. multitudinem tentatio num fideles impetentium designat: aut prauorum hominum. contra diuina verba cōspirantium: vel qui quærant iniustū, qd reprehendat.

Vallis, Connallis.

Humilitas incarnationis & passionis. Ecclesia. Humilitas.

Vallis, est planities duobus montium lateribus inclusa, dicta quæ vtrinque montibus vallata sit.

Vallis botronis: Vñ magnus racemus luctus, est ab exploratoribus & delatus ad filios Israel in desertum. Nu. 13. c. designat humilitatem incarnationis Christi, & fecunditatem passionis eius. Vallis est Iezrael.

Connallis illustris, ad quam venit Abraham. Gen. 12. b. est ecclesia ad quam venit Christus: quæ illustris est prædicatione & miraculis.

Connallis est illustris, & vallis Mambre, designat humilitatem religiosorum, & reliquorum fidelium: ad quam veniunt cum Abraham egresso de terra sua. Gen. 12. b. 13. d. 18. a. In his connallibus, hoc est in humilibus, emittit Deus fontes donorum suorum, quæ reuolare dicuntur paruulis. Ps. 103. 1. Reg. 6. c. Ca. 2. a. 6. d. Eze. 7. e. Mic. 1. b. Et vallis ruinarum in Hierusalem, est humilitas, per quam sp. ruinam time re debemus. Ier. 3. 1. g. Et vallis Achor, est humilitas penitentis: vbi prius fuit turbatio & supplicium. Isa. 65. b. Hose. 2. c. Iob. 39. a. Hæc vallis, quæ sunt contritiones cordis humilis, abundante frumento. Ps. 64. vallis etiā Iezrael, vnde missus est Ioseph ad fratres suos, humilitatē designat. Gē. 37. c. Et vallis salinarū, est sapida humilitas. Ps. 59. i. ut. Et vallis aspera & saxosa, est humilitas & laboriosa penitētia. Deu. 21. a.

Nonissimi in ecclesia.

Sacra scriptura.

Scrutantes profundum.

Obedientia ecclesie.

Iudicium vniuersale.

Valles dñr nonissimi in ecclesia: qui licet vita & scientia sint inferiores: tñ de conuentu familiæ dominicæ non recedūt. Ezech. 6. a. Ps. 64. Item penitentes. Iob. 39. b. Constringet glebas vallum post te.

Vallens montium dici possunt duo testamenta. Zac. 14. a. Et valles ne morosa, sunt doctrinæ scōrū. Nū. 24. a. Et conualles vnde rapiūt hæretici, sunt scripta scōrū humilium. Iob. 30. a. Et vallis Iezrael dñr verbū Dei: de quo hæretici humilia sentiunt. Hose. 1. a. Qui etiā profunda scripturarum scrutantur, conualles dicuntur. Car. 2. a. Valles est montiū, significare possunt obedientiam ecclesie Romanæ.

Vallis Gabaon, vbi vicit hostes Iosue, stant Sole, typus est iudicii postremi. Isa. 28. f. Et vallis Iosaphat id est iudicii domini, quæ & uallis benedictionis dicitur: vbi dominus iudicauit, & mutuis credibus occidi fecit aduersarios Iosaphat: vnde & vallis occisionis et dicitur. 2. Paralip. 20. f. designat iudicium vniuersale quando mali cōdemnabunt & boni saluabuntur. Ioel. 3. a. Vallē quoq, salinarium percutit Dauid. 2. Reg. 8. d. qd redemptor noster, suæ distributionis examine in his, qui de illo praua sentiūt, stulticiā immoderati saporis extinguit.

Mores inculti.

Peccata.

Imperfecti & peccatores.

Delicia.

Superbia.

Ima desideria.

Mors Sanctorum.

Genilias.

Vallis sylvestris vbi cōueniūt hostes, designat mores incultos, ubi sunt puri bituminis: & dñr vallis falsa, designans peccatum, & etiam locum inordinatorum affectuum, qui dolorem & amaritudinē habet. Gen. 14. a. Et valles, de quibus dñr qd Deus nō est Deus ualliu, sunt imperfecti aut peccatores. Et valles ubi aduersarii castra ponunt, designat imperfectos & vilibus adherētes. Iudi. 7. d. Ps. 64. Et valles mōris. Scilicet, sunt in ima depressi, & terreni. Eze. 3. 5. b. Mic. 1. a. Vallis, est delicias & superbiē Iere. 49. a. Quid gloriaris in uallibus. Conualles dñr etiam ima uel terrena desideria. Iob. 6. b. Sicut qui rampum transit. Vallis Seboim, hoc est, caprearum, morrem Sanctorū designat post. test. 1. Reg. 13. d.

Phil. de cons. ling. Gre. 6. mor. 16.

Amb. s. 4. de fide 7. Rup. s. Hose. 1.

Bede s. Gen. 12.

Ori. s. Cant. ho. 2. 3. Gre. 1. Reg. 6. c. 31 mor. 4.

Hic. s. Ier. 31. c. f. Isa. 63. 65.

Aug. s. Ps. 103. Ber. s. Can. ser. 57.

54. Bede s. Gen. 18.

Euch. for. spiritual. 4. Aug. s. P. 59.

Rup. s. Deu. 7. Hic. s. Ezech. 6. c. 5.

Psal. 64.

Ori. s. Nu. ho. 17. c. 1. Can. ho. 3.

Hic. s. Hose. 1. Gre. 20. mor. 10.

Glo. ord. s. Zac. 14.

Hic. s. Hose. 1. Rup. s. Ioel. 3.

Gre. 3. mor. 18.

Ori. s. Nu. ho. 12.

Phi. de cons. ling. Amb. de Noe. 2.

Hic. s. Ps. 64. Ori. s. Ioni. ho. 8.

Hic. s. Eze. 35. c. f. Mic. 1.

Glo. inter. s. Iere. 29. Gre. 7. mor. 11.

Gre. 1. Reg. 13.

VVVuu Connal.

Ori. f. Can. ho. 3. & f. Luc. ho. 22. Basi. f. Ps. 59. Hie. f. Isa. 40. Gre. 3. i. mor. 4. & ho. 20. Phil. quod de terriori infidie. Hie. f. Len. 14. Glo. int. f. Ps. 59. Hie. f. Ps. 83. Aug. ser. 197.

Conualles habentes loca prærupta, gentilitatē designare possunt. Canti. 2. a. Et vallis quæ impletur, est gentilitas & peccatores Isa. 40. a. Luc. 3. a. Dicitur etiam conuallis tabernaculorum. Ps. 59. Dicunt autē gentiles valles: quia humiles in confessione fidei, quam antea non cognoscebant: nec ad eam eleuabantur Iob. 39. a. In has conualles emisit Dominus fontes baptismi. Ps. 103.

Valliculæ deformes in pariete, designant vilescentem opinionē ministrorum ecclesiæ Leu. 14. c. Designat etiam diuersas qualitates, quas efficere voluptates.

Vallis salinarum significare potest mundum vnde educti sunt Apostoli. Ps. 59. in titu. Et vallis viatorum, est præsens seculum humile, vbi hæretici figunt sepulchrum. Et dicitur vallis multitudinis Gog. Eze. 30. c. Vallis etiam lachrymarum, significat hoc seculum, in quo lachrimandum est, & lugendum. Ps. 83. Et uallis Terebinthi, est status peccatorum. 1. Reg. 17. a.

Glo. ord. f. ler. 2. 1.

Vallis solida atque campestris, dicitur Hierusalem Iere. 21. d. Solida quæ: quia Iudei reputabant eam in expugnabilem. Campestris verò: quia fuit hostibus peruia. Et uallis Achor, vbi lapidatus est Achan, est eadem Hierusalem, vbi perijt Iudas & principes Iudeorum. Ios. 7. d. Hof. 2. c.

Hie. f. Isa. 17. 28. & f. Iob. 30. Aug. f. Ps. 59.

Vallis Raphaim, hoc est, gigantū, vel vallis dura, designat Iudeos duos ad credendum. Isa. 17. b. Et vallis pinguis, quæ Hebraicè dicitur Gessemani, designat Iudeam, vbi captus est Christus per tauros pingues, pontifices & Phariseos. Isa. 28. a. Conualles quoque sunt Iudei infimos & depressos sensus dantes legi. Iob. 30. b. Conuallis est tabernaculorum, est Iudea, quam meretur ecclesia, vel Deus, quando quidam ex illis ad fidē assumuntur, relictis alijs in incredulitate. Ps. 59.

Hie. f. Isa. 22. Rup. 2. f. Isa. 12.

Vallis visionis, Isa. 22. a. ad litteram sumitur pro Hierusalem: quia videntium, id est prophetarum seminarium fuit. Designat autem statum hereticorum, & prauorum.

Conualles in quibus corrumpuntur rami cedri, inferos designat. Eze. 31. d. 3. b. Et vallis concisionis, vel iudicii est gehēna, in qua mittuntur denati. Ioc. 3. c. Iob. 7. b. Hæc dicitur vallis filii Ennō: de quo vide Gehēna.

Hie. f. Eze. 31. & f. Ioc. 3. Gre. 8. mor. 12. Euch. for. psal. 4.

Vallis, vide Sera.

Vanus, Vanitas, Inanis, Euanescere. Frustra, Examinare.

Gre. 10. mor. 13. 14.

Vanum pro vacuo accipitur, & pro stulto, & eo quod nullo sine aut ratione agitur: quod frustra fieri dicitur. Omnis autē iniquitas est, vanitas sed non omnis vanitas est iniquitas. Vanitas enim est est leuior culpa iniquitas verò grauior.

Beda. f. Gen. 1.

Inanis dicebatur terra, quando carebat sua perfectione. Gen. 1. a. quod potest dici de anima vel ecclesia, quando carent sua spiritali perfectione. Et inanis est, qui vacuus est plenitudine gratiæ Christi. Ps. 7. 136 Iob. 11. c.

Lyra f. Isa. 45.

Exinanisse dicitur Christus seipsum, secundū quod formam serui ac cepit, & humiliavit se ipsum, vsque ad mortem crucis. Philip. 2. a.

Non in vanum dicitur Deus creasse terram, sed ut in habitaretur. Isa. 45. c. Nempe patriam celestem, ut impleatur beatis.

Gre. 3. mor. 11.

Frustra dicitur Deus affixisse Iob, hoc est, Christum. Iob. 2. b. quia ille & culpæ ultione pressus est & culpæ contagio inquinatus non est quia in carne natus propria admittit non habuit, & tamen poenā carnalium sine culpa suscepit.

Frustra dicit Deus se dedisse potum doctrinarū: vineæ Synagoge, quia

quia remanserunt Iudei in incredulitate. Isa. 27. a. iuxta septuaginta. Frustra quoque serunt sementem, qui sine fructu laborant in scripturis legis, & prophetarum Leui. 26. c.

Non frustra dicitur esse loquutus Dominus: quando quis ad eius comminationes conuertitur. Eze. 6. c. Sicut ē diuerso, frustra constat constator, quum non prodest correctio Iere. 6. g.

Implens Deus promissa. Puniens Deus citra condignum.

Non frustra dicitur Deus David: quia impleuit in Christo omnia promissa Ps. 131. Nec dixit Israeli, ut frustra quæreret quia promisit quærenti regnum celorum. Isa. 45. d.

Non exinanita dicitur fex calicis, qui est in manu Dñi: quia Deus punit citra condignum, vel quia carnales oblationes remanserunt apud Iudeos Psal. 74.

Anima terreni vacua. Corruptio creatura.

Inane altare, dicitur anima terrenis vacua, ut sic celestium capax: ita iubebat Deus fieri sibi altare inane Exo. 27. a.

Vana dicuntur res huius mundi. 1. Reg. 11. d. De quibus dicit Eccle. 1. a. vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Et omnis homo viuens dicitur vniuersa vanitas. Ps. 38. 39. 143. vanitas autem creatura dicitur esse eius corruptio Rom. 8. d. Homo autem per hoc quod viuendo ad interitum tendit, recte quidem vanitas dicitur, sed nequaquam recte iniquitas appellatur, quia etsi de poenā est culpæ quoddam deficit, non tamen hoc ipsum culpa est, quod a vita pereurit. Iob. 1. c. vanus quoque homo dicitur terrenus. Ps. 61. 1. Petri. 1. c. vana ciuitas dicitur Roma vel munda. Isa. 24. b. Et vanum est auxilium Aegypti hoc est mūdū. Isa. 30. b.

Defectus mundi.

Vani dicuntur filii hominū in staretis, quando eligunt mala & temporalia, relictis bonis & æternis: vel quia vana sperant, vel quia in hōie sperare, est vanū. vnde dicuntur decipere de vanitate in idipsū. Ps. 61.

Hereses. Mendacia Iudeorum. Idolatria. Peccata.

Vanitatis consilium, est consilium hereticorum. Ps. 25. 138. 143. Isa. 59. a. Et vana loquebantur Iudei in Christum, hoc est mendacia.

Ps. 37. 40. vanitates aut alienæ, sunt idololatria, hereses, & peccata. Et inania & vanitas dicuntur idola, & vana colentes ea: & vana opera sunt innocentiū idola. Isa. 41. g. Iere. 2. a. 8. g. 10. c. 16. d. Thre. 4. d. Eze. 13. a. Ion. 2. d. Ps. 37. 39. 61. 143. Eccle. 1. a. Et inania loquuntur mentes & stident in incarnationibus suis. Isa. 8. d. Et vane consolantur somnatores, quando heretici promittunt salutem, & frustra loquuntur. Zach. 10. a. Et frustra opprimunt amicum suum heretici, decipiendo simplicem, vnde nec ipse, nec deceptus perueniunt ad felicitatem. Iere. 22. d. Iob. 11. c. 27. c. 31. a. Inania quæ meditari sunt populi, sunt vana observationes Iudeorum, & intelligentiæ, quas dabant legi contra Christum. Ps. 2. Et inanis fallacia philosophiæ. Colof. 2. b.

Inutilis. Mutabilis.

Vanus dicitur inutilis, ut vana salus hōis. Ps. 59. quia maledictus hō qui cōfidit in hōie. Sic velut inane erūt iudices terræ Isa. 40. f. qñ de eis dicebat illud. Ps. 36. vidi impiū superexaltatū, & eleuātū sicut cedros Libani: & transiit, & ecce non erat; quæsiui eum, & non est inuentus locus eius, vanus est, mutabilis. Iob. 11. c. vir vanus in superbiā extiguit.

Vanum est surgere ante lucem, hoc est, frustra quæritur veritas sine Christo Ps. 126. Sic frustra laborant, qui per labores non allequuntur vitam æternā. Isa. 65. d. Et frustra componitur qui sine charitate virtutes colligit. Ierem. 4. g.

Peccare. Errare.

Exinanire vsque ad fundamentū, est euerso bene viuendi opere, & robur fidei dissipare. Ps. 136 vel ē euacuare disciplinā, vel religionē vsque ad nudū nomem Christianū, quod solū habere cōsentiunt, ut noie sint Iacob, operibus Esau. Sic in vanū accipit aīam suā, qui prauis

V V V u u 2 operi

Hie. f. Isa. 27. Iyc. f. Leui. 16. Hie. f. Eze. 6. Aug. 3. doctri. Christia. 25 & f. Psal. 74. Glo. inter. f. Exo. 17.

Gre. f. 1. Reg. 11. & 10. mor. 13. 14. Ori. f. Ps. 38. ho. 2. Amb. f. Psal. 118. serm. 5 & f. Rom. 8. Cyril de ador. in Spiritu sancto. Hier. f. Isa. 21. Basi. f. Ps. 61. Hila. f. Ps. 61. Gre. 10. mor. 15.

Arno f. Psal. 2. 25. 143. Aug. f. Ps. 37. Hie. f. Iere. 2. & f. Zach. 10. Basi. f. Psal. 37. Ori. f. Isa. ho. 7. Gre. 10. mor. 13. 14. Hila. f. Ps. 59. Lyra. f. Isa. 40.

Hie. f. Ps. 126. & f. Isa. 65. & f. Iere. 4. Gr. 25 mo. 15. Rup. f. Gen. 3. Hie. & Aug. f. Ps. Gre. 7. mo. 17. Hie. f. Matt. 5.

operibus vacat, qui rebus non permanentibus eam deputat: qui sola presentia cogitans, quæ sequuntur perpetua non attendit. Evanescentiam sal, quando doctor errat. Matt. 5. b.

Vanitas non videnda, est inanis gloria hominum: propter quæ, qui bene operantur dicuntur videre vanitatem. Psal. 118.

Frustrabitur Leviathan spes eius. Job. 4. d. quia tam diabolus, quæ corpus eius, hoc est, omnes iniqui, qui distractionem iustitiæ divinæ non metuunt, in casum sibi de misericordia Dei blandiuntur.

In vanitate accipiunt hæresarchæ civitates suas, quando populos suis vanis erroribus consentire faciunt. Psal. 138.

Frustra dicitur constare constator, quum hæretici patiuntur tribulationes, nec tamen errores suos deserunt. Iere. 6. c.

In vanum dicitur assumere nomen Dei, qui existimat creaturæ filium Dei: quia ois visibilis creatura vanitati subiecta est. Exo. 20. a.

Vaniloquus, Vaniloquium.

Vaniloquus dicitur, qui vane loquitur: & vaniloquiū ipse sermo vanus. Vaniloquium autem, in quod aliqui conuersi dicunt, 1. Timot. 1. b. erat, quia docebant literam legis seruare, quæ iam erat inutilis.

Vapor.

Vapor dicitur humoris alicuius exhalatio: & propriè uapor est exhalatio calida & humida.

Vapor aromatum. Leuit. 16. c. designat doctrinam passionis Christi, & uirtutem orationis: & præterea compunctionem penitentiae: quæ gratia est Deo.

Vapor nebulæ thuris oblatus idolis. Ezech. 8. e. factorem errorum & peccatorum Deo abominabilem designat.

Vapor fumi, cecitatem, seu obtenebrationem Iudæorum designare potest. Iohel. 2. g.

Vapulare, vide Flagellare. Variare, Varius, vide Diferent.

Vas.

Vas est instrumentum, ad aliquid capiendum idoneum: cuius varias sunt genera, ad usus humanos inuenta: de quorum multis in proprii ipsorum locis tractatur.

Vas fictile designare potest carnem Christi. Leui. 14. a. Ipsa est uas nouum, in quod misit Eliseus sal: quado uidelicet sapientia Dei missa est in corpus fragilitatis humanæ. 4. Reg. 2. d. Dicitur autem uas nouum quia caro eius nouo ordine generata est: uas etiam admirabile dicitur ipse Christus uerus Sol. Ecclesi. 4. 3. a. Iudicabatur autem esse uas perditum apud Iudæos. Psal. 30.

Vas admirabile dici potest de beatissima uirgine Maria, in qua Deus mirabilia operatus est Ecclesi. 4. 3. a.

Vasa geometrica atque fabrilia angelorum, significare possunt fundandæ & construendæ ac perficiendæ uim, & quæque alia sunt prouidentie illius munera, quæ inferiora promouet atque conuertit: Interdum & diuinorum in nos iudiciorum signa sunt, quæ finguntur sanctorum Angelorum instrumenta, aliis quidē significantibus emendantem disciplinam, siue iustitiam punientem: alijs uero mortuorum casuum ereptionem, siue disciplinæ finem, siue prioris felicitatis receptionem, seu aliorum quoque munerum adiectionem, siue illa parua, siue magna, siue carnalia, siue intelligibilia sint. Ezech. 40. a. uasa etiam

etiam aurea & argentea, ipsos angelos significare possunt. Exo. 12. e.

Ecclesia. Vas linteum, quod uidit Petrus diuersis animalibus Plenum. Acto. 10. b. Ecclesiam significare potest. Vel ipsum mundum, qui quatuor partibus continetur, Oriente, Occidente, Austro, & Aquilone.

Mundus. Vasa generaliter homines significant, qui variantur secundum meritum & virtutes. Leui. 11. f. Vasa quidem argentea dici possunt corpora eloquiis diuinis fulgentia: & vasa aurea & argentea, sunt anima & corpus. Genes. 24. Exo. 3. g. 11. a. 12. c. Et vasa munda, sunt corpora sancta. Isa. 66. g. Vasa etiam aurea, sunt corpora prudentium, & mentes bene sensata. Exo. 3. 5. c. Vasa quoque, ubi extinguuntur, quæ emuncta sunt, sunt corpora spiritualia. Exod. 2. 5. d. Vasa quoque olei sunt corda, vel animæ, aut etiā corpora. Mat. 2. 5. a. Luc. 17. g. Et vasa Psalmi sunt corda Psal. 70. Et vasa tabernaculi, sunt mentes fidelium. Num. 3. b. 4. a. Et vasa vacua, mentes sine scientia Dei Iere. 14. a.

Homines. Vasa tabernaculi aurea & argentea, sunt Sancti: aurea quidem, qui puriores sunt moribus: argentea uero minores dignitate. Exo. 2. 5. d. 40. b. Eisdem designant vasa candelabri: & vasa ænea, sunt peruersi, & fide resonantes, & fortes. Exo. 27. a. 3. 5. c. Leuit. 6. d. 8. b. Vasa quoque, aliarum & vasa Domini dñr, sunt Sancti Isa. 52. d. 2. Timot. 2. c. Ois autem armatura Dei includitur sub uasis Domini 3. Reg. 7. g. Vasa et desiderabilia, erant Sancti in limbo. Hose. 5. d. Vasa excelsa & eminentia, erant Elias & Ieremias, & ceteri Patriarchæ, & Prophetæ excellētes uirtute qui non commutabuntur pro sapientia, quæ est Christus Iob. 28. c. Et vasa ænea, in quibus coquitur hostia pro peccato, sunt fortiter suscipientes passionem Christi, qui per frictionem operum penitentiae mundantur. Leuit. 6. d. Vasa et diuersa, sunt diuersi doctores & auditores, & diuersa officia in ecclesia: & vasa ænea per prædicationem. Isa. 22. g. Et uas electionis dictus est Paulus, quia legis & sanctorum scripturarum armariū erat. Acto. 9. c. Vas desiderabile, thesaurus preciosus dñr ois electus: quæ vasa Christus fortior aufert à diabolo forti. Hose. 13. d. Matth. 12. c.

Sancti. Vasa lignea & faxea, uitæ mediocræ designare possunt: & et eos qui fortiores sunt ad resistendum. Leui. 11. e. 15. b. Et vasa in mensis sacrificiorum sunt minores, qui sustentantur à doctoribus & prælatis. Ezech. 40. f. Vasa aurei excelsa & eminentia dicuntur qui clari & dignitate insignes, & diuitiarum gloria splendent in hoc seculo. Iob. 28. c.

Patriarchæ & Propheta. Vas fictile dicitur homo contritus per penitentiam, aut mortem, & renouatus gratia, ac resurrectione Psal. 2. Iere. 18. a. Thre. 4. a. Cōte ritur autem hoc vas fictile, quum in eo cocta fuerit hostia pro peccato, quia uidens penitentiam in ecclesia. noluit ipse cessare à peccatis, ideo punitur. Leuit. 6. d. 11. f.

Prædicatores. Vasa lignea significare possunt peccatores, igni destinatos. Et vasa fictile, designat terrenum & peccatorum, & pñu ad malum. Leui. 6. d. 11. f. 15. b. Dicuntur etiam vasa testea. Thre. 4. a. designat et vasa lignea & fictilia contumeliā facta, hæreticos, & schismaticos, & impiè uiuentes. 2. Timot. 2. c. Vasa quoque, iræ dñr mali & reprobi. Ier. 50. d. Romæ. Verum quum dicuntur vasa iræ & misericordie, & quædam in honorem, quædam in contumeliā, dñr de his, qui sunt intra ecclesiam Nā qui sunt extra, neque vasa iræ, neque misericordie propriè dicuntur. Vasa quoque fortis, sunt peccatores & hæretici, qui sunt vasa diaboli. Mat. 12. c. Isa. 54. d. Et vasa desiderabilia sunt discipuli hæreticorum. Hose. 5. d. Nahum. 2. c. Vas etiam fictile, dicitur cor pessimum. Prou. 26. d.

Auditores. Vas immundum apud Hebræos significat matulam, cui comparatur VVVuu 3 Ephraim.

Vita mediocris. Fortes.

Potentes in seculo. Homo contritus.

Peccatores. Hæretici.

Schismatici.

Caro Christi.

Christus.

Virgo Maria. Angeli & uirtutes eorum.

Doctrina passionis. Virtus orationis. Compunctio. Factor peccatorum. Cecitas Iudeorum.

Doctrina passionis. Virtus orationis. Compunctio. Factor peccatorum. Cecitas Iudeorum.

Hie. s. Hose. 8.
Rup. s. Hose. 8.
Ori. s. Gen. ho. 17.

Rup. s. Nu. 6.

Hie. s. Dan. 1. s. &
Eze. 16.
Ori. s. Eze. ho. 7. &
Ier. ho. 2.

Hie. s. Ps. 77.

Beda. s. Pro. 25.
Castalib. 2. cap. 3.

Gre. 30 mor. 10.
Glo. ord. s. Exo. 25.

Cyril. 3. s. Ioan. 34.
Aug. s. Ps. 140.
Gre. ho. 12.
Geor. ven. Cant. 1.
ten. 6. cap. 10.

Hie. s. Eze. 23.

Aug. 2. do. Fr. Chri.
stiana. 40.
Cyril. de ador. in
Spiritu sancto.
Ori. s. Matt. ho. 13.

Aug. ser. 206.
Gre. s. Eze. ho. 3.

Gre. s. 1. Reg. 6.

Bas. s. Ps. 7.
Aug. s. Ps. 7.
Hie. s. Is. 18. 32. 65
& s. Zac. 11.
Gre. 23. mor. 9.

Ephraim, hoc est, Israel, seu Iudæi, propter blasphemias & mendacia, quæ protulerunt in Christum, & quia habent in habitantē immundū spiritum, quod etiam dicitur de hæreticis. Hose. 8. a. Vasa etiam pugnancia iniquitatis, dicti sunt Simeon & Levi, designantes Iudæos qui pugnarunt aduersus Christum. Genes. 49. a.

Vasa ænea Tyri, designant eos, qui inter Gentiles similitudinem habebant virtutis. Eze. 27. c.

Vas sine operculo dici potest, qui non habet frænum in lingua, nec sic tenere secretum. Num. 19. c.

Vasa quandoq; significare possunt libros sacros: & vasa templi sunt veritates sacræ scripturæ. Exo. 22. a. 3. Reg. 7. g. Isa. 52. c. Dā. 1. a. Et vasa Cantici David, eadē sacrā scripturā designat. Amos. 6. a. Vasa quoq; decoris ex auro & argē o Dei, sūt lex & Prophetæ Eze. 16. b. Et vasa aurea, & argētea tēpli, in quibus bibeba Bal hafar & ceteri, sunt auctoritates sacræ scripturæ, quib; abutunt hæretici. Dā. 5. a. Vas et fictile, est simplex scripturæ sermo. Vnde thesaurū sensuū spūaliū in vasis fictilibus, hoc est, in simplicibus verbis habere dicimur. 2. Cor. 4. b.

Vas argenti purissimum dici potest sensus spiritualis, eductus ē ru bigine li cræ. Pro. 25. a. Dicuntur quoq; vasa argentea mysteria sacræ scripturæ cum eloquentia resonantia. Gē. 24. f. Et vas linteum, quod vidit Petrus Actor. 10. b. est doctrina euangelica.

Vas aureum in donaria domini separatū, est diuinitatis intelligentia quæ tanto ab inferiorum amore disungitur, quanto ad sola, quæ æterna sunt, amanda subleuatur. Exo. 35. c.

Vas aureum, in quo posuit Aaron manna. Exo. 16. g. designat mē tē sanctā, in qua ponit Aarō, id est, Christus cœlestem thesaurū. Et vasa in quibus habedū est oleū. Mat. 25. a. sunt corda humana, vel propria cuiusq; conscientia, ut gloria nostra sit testimonium cōscientiæ nostræ. Vasa et aurea & argentea tēpli, quibus abusus est Balthafar, & Babylonii, designare possunt potentias animæ, quæ cum sint ad Dei cultum dedicatæ malè tamen eis homines abutuntur. Dan. 5. a.

Vasa aurea & argentea, quæ dedit seruis Abraham Rebecce, sunt virtutū ornamenta, tradita ecclesiæ ex Gentibus. Gen. 24. d. Vasa quoq; gloriæ dicebant vasa templi quæ designant virtutes animæ. Eze. 23. d.

Vasa aurea & argētea Aegypti, quæ tulerūt filij Israel. Exo. 3. g. 11. a. 12. c. designare possunt eloquentiā, & sētērias Philosophorū & poetarum & virtutes quasi naturales, quæ postea conuertuntur in obsequiū Dei.

Vasa in quæ mittuntur boni pisces, designare possunt beatitudinem, & diuersos gradus gloriæ. Mat. 13. f. Ecclesiasti. 43. a.

Vasa vicinorum implenda oleo. 4. Reg. 4. a. sunt venientes ad fidē ex Gentibus, & qui vacui erant amore Dei, & gratia Spiritus sancti, qua recipiunt fidem implentur.

Vasa aurea dicta sunt posterius, quæ prius similitudines anorū & murium dicebantur. 1. Reg. 9. b. quia post longam pœnitentiā nō ita particulatim intuemur peccata, ut in principio conuersionis, atq; ideo honestiori appellantur vocabulo.

Vasa mortis, virtutem exterminatium hominum significare possunt. Pl. 7. Eze. 9. a. & vasa furoris Domini, seu vasa iræ sūt per quos Deus exercet vindictā. Isa. 13. a. Ier. 50. d. Vasa et mortis, sunt hæretici, & in bonū sunt prædicatores, qui occidunt impios, ut iustificent.

Vasa papyri, dñr libri hæreticorū, vel ipsi hæretici. Isa. 18. a. Vasa quoque hæreticorū, sunt eorum corpora, vel libri. Isa. 65. a. Et vasa fraudulent

Iudæi.
Hæretici.

Gentiles.

Loquax.

Sacra scriptura.

Littera sacræ scripturæ.

Sensus spiritualis.

Doctrina euangelica.

Intelligentia diuinitatis.

Mens sancta.

Conscientia.

Potentia animæ.

Virtutum ornamenta.

Doctrina Philosophorum.

Beatitudo.

Venientes ad fidem ex Gentibus.

Libri hereticorum.

Hæretici.

Fallacia Anti-christi. Vasa pastoris stulti, quæ sunt insignia pastorum, ut pera, baculus, fistula, sibilus, designant ea, quibus utitur Antichristus ad decipiendum: ut prædicationem, vaticinium, miracula ficta, & similia. Zac. 11. d. Vasa etiam papyri sunt corda doctorum secularium. Vasa item preciosa, quæ cadunt, sunt mali doctores. Iere. 25. c.

Vasa interitis in manibus sex virorū. Eze. 9. a. designat quæ vnaquæq; generatio, singulis quibusq; ætatibus euoluta, ante Redemptoris aduentum, in sua operatione habuit, unde pœnam damnationis sumpsit.

Vasa aquæ fontem lachrymarum significare potest cum cordis compunctione. 3. Reg. 19. a.

Vasa bellica dici solent arma. Iudith. 16. c. Vniuersa vasa bellica Glo. int. s. Iudith. 16.

Holophernis: significantur autem animæ, quas diabolus subegerat, quæ dicuntur vasa fortis.

Vasa Psalmi, vide Canere.

Vastare, vide Destruere.

Vasthi. Vasthi, id est, bibens, aut potans, vel duplicans, aut ponens, vel statum: vxor Assueri regis, ab eo repudiata propter superbiam. Esth. 1. d. typus est plebis Iudicæ à Deo repudiatæ.

Vastus, vide Magnus.

Vaticinari, vide Prophetare.

Vber, vberas vide Abundare.

Vbera, Mamme.

Vbera, seu hubera, significant mammas, quæ sunt receptacula lactis in sceminis, quanquam propriè vbera dici videntur interiora mammarum: mamme verò vberum eminentiæ.

Vbera in sponso, fontem gratiarum significant in Christo, aut cor ipsius Christi, in quo sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ absconditi: aut donagratie in remissionem peccatorum, & in diuisionem gratiarum, vel dulcedinem Spiritus sancti. Cant. 1. a. Gen. 49. d. Vel designant longanimitatem in expectando peccatores, & facilitatem in condemnando. Vel significant dilectionem Dei & proximi, quæ meliora sunt vino, hoc est, cura rerum temporalium. Hoc idem designant vbera sponsæ. Cant. 1. d. Item plenitudinem misericordiæ Dei, quæ dulcior est humanæ menti, quam vinum gustui.

Vbera sæpè significant vtrunq; testamentum, & dogmata interioris sapientiæ & disciplinæ, ad quæ pertinent beatitudines vberum. Gen. de benedictione Patriarcharum. 11.

49. d. Isa. 66. d. Ioel. 2. d. Vel vbera matris, designant legem synagogæ: & duo vbera habent, qui litteram & spiritum suscipiunt: sed Iudæi 49. d. Isa. 66. d. Ioel. 2. d. s. Ps. 21.

vnus tantum vber amplexi sunt, quia litteram tantum modo legis obseruant. Pl. 21. Prou. 5. d. 7. c. 30. d. Apoc. 1. c. Vbera quoq; vnde elicitur lac, tabulas legis designant, vnde simplicior doctrina ministrabatur quia instructiones sponsi, quæ sunt lac & nutrimenta puerorum, sunt: meliores alijs doctrinis, quæ nō fouent, sed occidunt simplices, sicut vinum enecat pueros. Cant. 1. a.

Vbera etiam significant doctrinam, & blādam monitionem minorum: vel congratulationem proferentem lac exhortationis, & compassionem fundentem lac consolationis. Congratulationem in prosperis, compassionem in aduersis. Cant. 1. a.

Vbera sponsæ, hoc est, Ecclesiæ, designant sacrm baptismi, & etiam sapientiā veteris ac noui testamenti, quæ vbera dicuntur sicut turres. Hie. s. Isa. 28. 60.

V V V u u 4 Cantic.

Amb. de obis. Valen.

et s. Ps. 118 ser. 27.

SYLVA

- Can. i. 7. c. 8. c.** Itē simpliciorē doctrinā pascendis infantibus aptam. **Ista 28. c.** Et vbera Hierusalē tumentia, dicunt simplicitatē fidei. **Ezec. 23. a.** Et mamilla Regum, est doctrina simplex Apostolorum. **Ista 60. c.** Vbera quoque sponſæ dicuntur Principatus, Archangeli & Angeli, vt per ipsos nos pascat Deus, sicut paut electam familiam illam Israeliticam in terra lacte & melle manante. **Angeli.**
- Vbera præterea sponſæ sunt fideles in ecclesia ex Iudæis & Gentibus venientes. **Canticor. 4. c. 7. b.** **Fideles.**
- Designant et prædicatores, qui per intimam contemplationem in hærent pectori, vbi diuinis secretis pascuntur, & tñ simplicioribus lac ministrant doctrinæ rudioris. Hæc vbera non habebat sponſa, qñ in solis erat Apostolis nondum prædicantibus. **Cant. 8. c.** **Prædicatores.**
- Vbera sponſæ, hoc est, Virginis Mariæ, sunt virginitas & fecunditas. **Can. 4. a. 7. b.** Ipsa sunt vbera, per quæ benedicimur benedictionibus vberum. **Gen. 49. d.** **Virginitas & fecunditas Mariæ.**
- Vbera sponſæ, hoc est, animæ, designant pectus, aut cor, in quo moratur sponſus tanquā inter vbera. **Cant. 1. b.** Itē bona opera & doctrina, & et cogitatio & mens. Et vbera alligata significant sensum rigidū & sermonem non defluentem: non alligata verò sensum dissolutum, & in libidinem defluentem. **Eze. 16. a.** Et mamina fractæ, sunt impudica opera animarum. **Eze. 23. a.** Possunt etiam vbera sponſæ, designare dilectionem Dei & proximi, vt supra diximus. **Cant. 4. c. 7. c.** **Pectus. Bona opera cū doctrina. Dissoluta opera.**
- Vbera matris sponſæ dici possunt ea, quibus humana natura sustentatur in singulis. **Cant. 8. a.**
- Vbera in malis sunt ministrantia venenum, & designant delicias, & super hæc vbera est plangendum. **Ista 28. c. 3. 2. c.** Et maminae lamiarum, designant exteriorem cultum Iudæorum & hypocritarum, & errores hæreticorum. **Thre. 4. a.** In medio autem vberum dicuntur esse adulteria, quia hæretici in pectore habent errores. **Nofe. 2. a.** Sunt autem hæreticorum vbera arentia, quando per doctrinam suam non possunt facere discipulos: & talia vbera optabat illis propheta, ne videlicet in erroribus proficerent. **Hof. 9. d.** **Deliciae malorum. Doctrina hæreticorum.**
- Vberibus lactari dī, qui sibi post mala perpetrata blāditur. Et quia dum prodire culpa in vsum cepit, nimirum se vel falsa spe diuinæ misericordiæ, vel aperta miseria desperationis pascit, vt co nequaquā ad correctionem redeat, quo vel factorem suum pium sibi inordinate simulat, vel hoc, quod fecit, inordinate formidat. **Iob. 3. b.** **Blandimenta culpæ perpetrata.**
- Vecors, vide Stultus.**
- Veclare, Vehere, Subuehere.**
- Vehere & vecitare** est ferē, sed propriē supra se, sicut naui, equus, plaustrum dicuntur vehere.
- Subuehere paruulos & coniuges, est sustentare infirmos & imbecilles & in fide, & docere Iudæos. Subuehere quoque ex omnibus diuitijs Aegypti, est prædicare doctrinam ecclesiæ. **Gen. 45. f.** Subuehere etiam mensam tabernaculi. **Exo. 25. c.** est docere minores sacram doctrinam. **Sustentare infirmos. Docere minores.**
- Veſtigal, vide Tributum.**
- Veſtis.**
- Veſtis** est instrumentum quo clausum tenetur ostium, quod manibus quasi voluendo vehatur. Est et veſtis palis ē ferro vel ligno grandior, rusticiis, fabris, cōmentarijs, ad multa necessarius.
- Veſtis iungens tabulas tabernaculi, & trāsies ab angulo vsq; ab angulo. **Christus.**

ALLEGORIARVM

893

- Christus.** gulum, significat Christum Iudæos & Gentiles in vnam fidē copulatum. **Exo. 3. 6. d.** Veſtis et roborans ostia claudencia mare, est incarnatus dominus: qui hæc ostia contra fruentis maris impetum, tantò valentiora opposuit, quanto ea sua obseruatione roborauit. **Iob. 38. b.** Ipsum e iam potest designare veſtis candelabri. **Exo. 37. c.**
- Crux Christi.** Veſtis, quo portabatur botus ab exploratoribus tetra promissio nis, crucem Christi aperte expressit. **Nu. 13. c.** **Amb. ser. 72. Aug. ser. 100.**
- Angeli.** Veſtes arcæ federis, significare possunt angelos, & et doctores: & debebant sp esse in circulis, hoc est, in prædicatione Christi. Eosdem designat veſtes mensæ, & veſtes altaris. **Exo. 25. b. 27. a. 35. b. 36. d. 37. a. 38. a. 40. b.** Idem dicendum de veſte candelabri. Erant autē veſtes de lignis Cethim & inaurati: & secundum quod semper erant in circulis, designant doctores semper paratos esse debere ad redendā omni poscenti rationem, de ea, quæ in eis est, spe. **3. Reg. 8. a. 2. Para. 5. b. 1. Petri. 3. c.** Veſtes etiam portarum Hierusalem, sunt lex & propheta, aut etiam doctorem Iudæorum, & ecclesiæ. **Thre. 2. c.**
- Charitas. Præcepta.** Veſtes maris, charitas ē significare possunt: quæ affectuum impetus retinet, ne rationis limites transgrediantur. Item præcepta spiritualia, quæ Christus docuit, ad lasciuos motus retinendos. **Iob. 38. b.** **Hie. 1. Iob. 38. Gre. 28. mor. 19.**
- Libri Moſis. Diuites ecclesiæ.** Veſtes quinque tabulas tabernaculi, designare possunt quinque libros Moſis: & erant operati auro, hoc est, spirituali intelligentia. **Exo. 26. c. 35. b. 36. d.** Designant etiam diuites in ecclesia sustentantes doctores temporalibus: qui in eadem fide eis neſcuntur. **Glo. int. 1. Exod. 16. Rup. 4. 5. Exo. 12.**
- Naturale bonum.** Veſtes Ninive naturale bonum, quod in anima esse videtur, designant, quod prohibet aliquando ingressum hostium in animam. **Nahum. 3. c.** **Hie. 3. Nahum. 3.**
- Admiratio & exultatio.** Veſtes arcæ duo in circulis, sunt admiratio & exultatio, sustentantes & portantes arcā contemplationis, sunt de lignis Cethim: vt sint per fortitudinem inflexibiles, & per longanimitatē incorruptibiles. Deaurati autem per discretionem. Admiratio est in circulis scientiæ & præscientiæ: exultatio in circulis prædestinationis & dispositionis.
- Veſtes terræ concludentes Ionam, fuerunt principes Iudæorum munientes sepulcrum Christi. **Ion. 2. d.** **Ricar. de S. viſt. 2. de arca myſt. 25.**
- Munimenta hæreticorum.** Veſtes Moab, designant firmamenta hæreticorū, & scientiam secularē, & veſtes Babylonis, munimenta diaboli. **Ista. 15. b. 43. c. Eze. 38. d.** Et veſtes Damasci sunt defensores hæreticorum, qui male ab illis inuenta, sophismatibus roborare conantur. **Amos. 1. c.** **Hie. 3. Iſa. 27. & 1. Ionam. 2. Arn. 5. Ps. 106. Cassia. lib. 5. cap. 2. Ricar. de S. viſt. de ſecur. conſcien. 25.**
- Diabolus.** Veſtis serpens dictus est Leuiathan. **Ista. 27. a.** quia diabolus in ipso designatus, est fortis & durus. Veſtes quoque ferrei sunt demones. **Pſ. 106. Ion. 2. c.**
- Vitia & rebellio audax.** Veſtes ferrei, quos frangit Deus, dici possunt vitia impediencia veri cognitionem, & etiam rebellio audax, quæ omne bonum videtur impedire. **Ista. 45. a. Pſ. 106.**
- Vegetare.** Vegetare, est recreare, roborare, conſeruare, seu longo tempore in ſanitate esse facere. **Gen. 9. c.**
- Vehemens.** Vehemens, est graue, magnum, vrgens, & acre.
- Virtus Spirituſ ſancti.** Vehemens ſpūs. **Pſ. 47. Actor. 2. a.** vim Spirituſ ſancti ad conuertendos infideles exprimit: & et vim compunctionis. Dī autem uehemens, quia quantumlibet cognitionem Dei in nobis temperet, aduentu tamen ſuo, infirmitatis noſtrę cecitatem illuminando perturbat. **Hie. 5. Pſ. 47. Gre. 4. mor. 21. & ſ. mor. 25. Glo. int. 1. Exod. 14. Vehemen.**

Vehementissimus etiam ventus est Spiritus sanctus exiccans mundanā sapientiam. Exo. 14. c.

Vehementissimus etiam ventus, significare potest interdum quidē auxilium Dei forte & efficax ad liberandum: nonnunquam verō gratiam iram eius ad puniendum. Exo. 10. c. 14. c.

Vehementissimus imber euangelij prædicationem quandoque significat Iob. 38. c. Quis dedit vehementissimo imbri cursum?

Vehemens abyssus, graues tentationes, aut tribulationes designat. Isa. 5. 1. d. Idem est ventus vehemens. Iob. 1. d.

Velare Velamen, Velum.

Velare, est tegere & operire: Velamen autem est, quo aliquid tegitur, quod & velum dicitur.

Velamentum alarum Dei diuinam protectionem significat. Ps. 60. *Diuina protectio.*

Velantia Seraphim faciem & pedes Dei. Isa. 6. a. designabant prima *Occultatio*

& nouissima Dei, aut principium & finem Dei incognita nobis esse: *priorum & posteriorum Dei.*

sed sola media cognosci Et quod ignoratur, quid ante mundum, fuerit, *Prædicatione diuinitatis & humanitatis Christi.*

quidue futurum sit: sed quæ sunt in mundo cognosci. Velabant etiam *Occultatio diuinitatis.*

Apostoli facie Dei, quando prædabant diuinitatem Christi, sed non *Remissio peccatorum.*

omnibus: & pedes, prædicando humanitatem. *Humilitas Christi.*

Velantia animalia corpus duobus alis. Eze. 1. f. designabant ex parte *Calum.*

te occultari nobis diuina: vel per timorem & penitentiam regi peccata *Elementa.*

nostra & per amorem Dei & proximi. *Mortalitas.*

Velum templi diuidens inter sanctuarium & Sanctum sanctorum *Occultatio mysteriorum legis.*

typus est humanitatis Christi, & carnis eius: quæ diuidit ecclesiam militantem à cœlesti. Leu. 4. a. Hebr. 9. a.

Velum est templi, typus erat cœli: quo teguntur super cœlestia. Itē *Humilitas Christi.*

mentorū: unde velum erat quatuor coloribus variegatum. Quæ aut *Calum.*

intra velū erant, mundum intelligibile designabant: quæ verò extra *Elementa.*

sensibilem. Designabat etiam obliuionem omnium, quam debet habere, *Mortalitas.*

qui ingressurus est ad contēda mysteria: ut sit in extasi. Item ob *Occultatio mysteriorum legis.*

staculum mortalitatis nostræ, ne diuina videre possimus.

Velamen, quo Moyses faciem suā tegebat. Exo. 34. g. designat litterā *Humilitas cognoscentis diuinā.*

legis regentē eius mysteria. Hoc velamen non erat positum Iosaf: sed *Operimentum virtutum & operum.*

qui non rectē audiunt, velamen habent positum. 2. Cor. 3. c. Velum ē *Pudor.*

templi, occultationem mysteriorū legis significabat, simul ostendens *Pudor.*

non oibus aditum esse ad mysteria, sed solis mundis. Exo. 26. f. 27. *Pudor.*

c. 30. a. 35. b. 36. d. 40. a. Leu. 4. b. 16. a. Hebr. 9. a. Ideo scissum est in *Pudor.*

passione Christi Mat. 27. f. Est autē scissum velum exterius. Nam interius *Pudor.*

claudit cœlestia, intra quod velum non sunt opinioniones. Designat etiam velamen impedimenta cognoscendæ veritatis.

Velans Elias faciem suā audito sibilo Dei. 3. Reg. 19. c. designabat humilitatē cognoscentis diuinā, ut quo plura cognosceret, amplius humiliteretur. ut sapiat ad sobrietatem. Est et nil corporale de Deo intelligere.

Velamen interdum designat operimentū virtutū, vel bonorū operum, quo quisque tegitur, ut ante omnipotentis Dei oculos prauitatis eius scditas operiatur. Iob. 24. b. De quo velamine dicitur Ps. 31. Beati quorū remissæ sunt iniquitates, & quorum recta sunt peccata.

Velamen oculorum, pudorem designare videtur. Genes. 20. d. Hoc erit tibi in velamen oculorum ad omnes, qui tecum sunt.

Velamentum tabernaculi de pellibus hyacinthinis. Exod. 36. c. vide Pellis.

Velamen

Velamen super caput, confusionem peccati, aut eius blandimenta designat. Eze. 13. 1. Cor. 11. b.

Non velans Ezechiel faciem in morte vxoris. Eze. 24. c. Innubeat non esse defendam Hierusalem in eius vltima subuersione.

Velle, Voluntas, Voluntarius.

Velle, dicit actum voluntatis: voluntas autem in homine est potētia appetitiua rōnalis, & ipse motus seu actus & studium. Velle autem quandoque est approbare. Ps. 50. Si voluisses sacrificium, dedissem.

Consentire. Exo. 7. c. Non vult dimittere populum. Cōsulere. Gala. 6. c. Volunt vos circūcidi. Delectare. Gen. 27. b. Sicut uelle nouerat patrem illius: Disponere. Deut. 1. c. Bona res est, quam vis facere. Optare. Gen. 22. b. Quid vis fili mi? Perficere. Exod. 33. d. Miserebor cuius voluero. Placere. Gē. 24. g. Vis ire cum homine isto? Ratione moueri. Mar. 14. d. Nō quod ego volo, sed qd tu. Significare. Gen. 21. d. Quid sibi volunt septem agnæ? Statuere. Gen. 29. c. Quid est, quod facere voluisti? Tentare. Num. 14. b. Lapidibus vellet eos opprimere.

Voluntas Dei, aliquādo dicitur obiectum voluntatis eius, hoc est, quæ vult Deus, iuxta illud. Ps. 39. Vt facerem voluntatem tuam. Hæc autem sunt lex & præcepta, & consilia, & etiam opera eius miranda, & opus redemptionis, quæ omnia pertinent ad voluntatē, quæ dicitur signi. Ps. 115. 110. 142. Isa. 56. b. Matt. 6. b. His adiunguntur gratiæ gratis datæ. Voluntatis Dei vir dicitur, qui eius facit voluntatem. Peculiariter autem filius, in quo sibi complacuit. Isa. 46. d.

Voluntas Dei, quæ sit, est voluntas, quæ dicitur beneplaciti, quæ est decretum Dei. Gene. 50. c. Nu. Dei possumus resistere voluntati? Isa. 46. c. Iob. 23. d. 37. b. Dicuntur opera Domini exquisita in omnes voluntates eius, quia in omnibus siue bene agentibus, siue peccantibus implet suam voluntatem. In voluntate autem Dei dicitur esse vīta, ga dat gratiam sine meritis, sed non penam. Ps. 29. Dicitur autem Dñs velle occidere, hoc est punire æternaliter obstinatos. 1. Reg. 2. c.

Volēs Isaac pulmētū. Gen. 27. a. c. est Deus volēs opera nra bona. Voluntas aliquando est desiderium. Ps. 33. Quis est homo, qui vult vitā? Sic voluntas Rebecæ quæ sita est ad coniugium, ut designet neminem, nisi volentem credere. Gen. 24. f.

Non est voluntas Dei in sacerdotibus veteris legis. Mala. 1. c. quia illud sacerdotium non erat perpetuum, sed erat cessaturum, adueniente Christo verō sacerdote.

Voluntarium sacrificium fuit passio Christi, ad quam ipse obrulit, quia voluit. Ps. 53. Isa. 53. c.

Voluntas aliqñ est intentio. Deut. 23. c. Propria volūtate & ore tuo loquutus es. Voluntariē autem sacrificat Deo, qui eū laudat, non pp aliquid creatum, quod ab eo expectet, sed solum pp eius voluntatem. Ps. 53. Et voluntaria oris significare possunt, cōsilia euangelica, q̄ qs sponte vout. Vel designant spōtanēā p̄dicationē. Ps. 118. Et hoc est, voluntarium offerre ad opus tabernaculi. Exo. 35. a. Voluntaria quoque ori sunt, q̄ ore probamus. Alia sūt autem sēpe volūtaria oris, alia beneplacita cordis, qñ videlicet alia sunt q̄ mente cōcupiscimus, alia quæ ore probamus. Voluntaria oris beneplacita facit Deus, qñ quicquid placet ex discretione, placet ex delectatione, & sola libent ex delectatione, quæ licent ex deliberatione. Velle autem dicuntur pauperes spiritu, solum, quæ recta sunt, quæ illis non negat Chrs. Iob. 31. b. Voluntaria pluuia fuit, qñ nascente Christo cecinerunt angeli Et in

Ori. f. Eze. 13.

Hie. f. Eze. 24.

Aug. epi. 59. & 2. se.

domi in monte.

Hie. f. Isa. 56.

Gre. 16. mor. 19.

Aug. f. Ps. 110.

Basi. f. Ps. 29.

Gre. f. 1. Reg. 2.

Glo. ord. f. Gen. 37.

Basi. f. Ps. 33.

Glo. int. f. Gene. 24.

Hie. f. Mala. 1.

Hila. f. Ps. 53.

Aug. f. Ps. 53.

Hila. se. Ps. 118.

Amb. f. Ps. 118. ser.

14.

Ricar. de S. viſt. de

exter. mali. 25.

Gre. 2. 1. mo. 12.

Arn. & Hil. f. Ps.
67.
Aug. f. Ps. 67.
Glo. int. f. Gen. 49.
Hila. f. Ps. 67.
Aug. f. Ps. 67.
Hic f. Isa. 58.
Hic f. Mich. 6.

Glo. ord. f. Iud. 6.

Amb. ser. 13.
Ber. ho. 2. f. Missus
est.

Rup. f. Iud. 10.

Ori. f. Iud. ho. 8.
Chry. f. Ps. 50. 71.
Aug. q. in Iud. 49. et
f. Ps. 45. 71.
Geor. vene. Cant. 7.
ton. 7. cap. 12.

Fuch. ser. sp. 8.
Glo. ord. f. Gen. 30.

Hic. f. Iere. 17.
Gre. 18. mo. 14.
Beda. f. Pro. 5.

Et interra pax hominibus bonæ voluntatis. Est etiam pluuia volū-
taria, doctrina spiritalis: & prædicatio Apostolorum, & gratia, quæ
nullis meritis præcedentibus datur Ps. 77.

Voluntas Simeon & Leui. Gen. 49. a. consensum liberum in malū
designat, & decretum Scribarum & sacerdotum in Christum.

Volentes bella sunt demones tentantes, & heretici con-
edentes, & mali persequentes. Ps. 67.

Voluntas aliquando dicit effectum ipsius voluntatis: & voluntas
propria, quæ inuenitur in ieiunio, est quum quis explet desideria car-
nis, & aliorum vitiū. Isa. 58. a.

Voluntates dicuntur ad inuentiones hereticorum, Mich. 6. d. quia
non rationem, sed voluntatem sequuntur.

Vellus.

Vellus dicitur lana ex oue detonsa, videtur dictum à vellendo.

Vellus, quod posuit Gedeon in area, quod fuit prius rore madi-
dum, area manente sicca: postea verò siccum, manente area madefa-
cta. Iud. 6. g. vt fuit rore madidum, significare potest humanitatem
Christi, qui recepit ros cælestis, descendente. Verbo Dei in ipsam. Ps. 71.

Vellus etiam designat beatissimam Virginem Mariam, quæ ita cō-
cepit Christum, vt toto eum hauriret corpore, nec eius scissuram cor-
poris pateretur, sed esset mollis ad obsequiū, solida ad sanctimoniam.

Vellus, quia de eius fructu salutaria populis vestimenta texuntur. Vel-
lus, quia de molli sinu eius agnus egrediens est, qui & ipse matris lani-
tium, hoc est, carnem gestans, molli vellere cunctorum operit vulne-
ra populorum. Sicut autem pluuia in vellus descendit sine ipsius vel-
leris corruptione & dolore: ita ipse rex Christus nascitur de Virgine
sine vlla ipsius virginis corruptione. Postea verò descendit sicut stil-
licidia stillantia super terram, in cognitionem hominum.

Vellus præterea prius madefactum, postmodum aridum, Iudeos si-
gnificat: qui prius habebant pluuiam fidei & donorum Dei: post-
modum verò trāslata fide in arcem Gentilitatis, ipsi aridi remanserunt.

Vel designat sacrificia Iudeorum: & in istud vellus descendit pluuia:
quia in sola Iudæa erat legis & vnus Dei cultura. Vel designabat le-
gem & Prophetas aquam spiritalis doctrinæ continentes. Dicuntur
autem vellus Iudei, vel quia expoliandi fuerant auctoritate doctrinæ,
sicut ouis expoliatur vellere: vel quia in abdito eandem pluuiam de-
tinebat, quam volebat præpicio prædicari.

Vellus aliquando dicitur populus. Psal. 71. Sicut pluuia in vellus.

Vellus quandoq; significare potest opera: vt quum separantur
oues diuersi velleris, hoc est, diuersorum operum. Gen. 30. e.

Velox, vide Accelerare.

Vena.

Vena, est conceptaculum sanguinis in animali. Et per translatio-
nem venæ in terra dicuntur subterranei meatus, per quos vnda
manat, aut alius liquor. Dicimus quoq; venas auri, & argenti, aut al-
terius metalli, vbi scilicet ipsa metalla generantur.

Vena aquarum viuientium dicitur Dominus Deus: à quo manant Deus,
aque donorum vitæ. Iere. 17. b.

Venæ argenti initia eloquij designare possunt. Iob. 28. a. sunt aut li-
bri sacri quasi venæ quædam argenti nobis ad loquendū: quia de ipsis
loquutionis nostræ originē trahimus, vt verè & sincere loquamur.
Vena benedicta est doctrina in benedictione ecclesiæ Prou. 5. d.

Cantus angelo-
rum in natiui-
tate.

Doctrina spiri-
tualis.

Gratia

Consensum in
malum.

Conspiratio pri-
cipis Iudeorum
in Christum

Damones ten-
tantes.

Effectus volun-
tatis.

Adinventiones
hereticorum.

Humanitas
Christi

Virgo Maria.

Iudæi.

Sacrificia Iu-
deorum.

Lex & propheta

Populus.

Opera.

Sacra doctrina

Diuina inspira-
tio.

Cognitio crea-
turarū ducens
ad cognitionē
Dei.

Stimulus pec-
cati insidie dia-
boli.

Angeli.
Doctores.

Doctrina.
Bona opera.
Diabolus.
Tyrannus.
Hereticus.

Sectantes re-
pō-
valia.
Iudæi.

Venæ susurri Dei Iob. 4. c. dicuntur causatū origines, quibus diui-
na aspiratio ad mētem ducitur. Quasi enim uenas susurri sui aperit
quū nobis Deus latenter insinuat, quibus modis ad nostrā intelligē-
tiæ aures uenit. Aliquando enim nos amore, aliquando terrore com-
pungit: aliquando præsentia, quā nulla sint ostendit: & ad æterna di-
ligenda desiderium erigit. Aliquando prius æterna indicat, ut post tēpo-
ralia uilescant. Aliquando nostra nobis mala aperit: & ad hoc nos
vsq; extendit, ut alienis etiam malis condoleamus. Aliquando mala
aliena nostris obrutibus obicit, & compunctos mirabiliter à nostra
prauitate nos corrigit. Vanas itaq; diuini susurri furtiue audire, est
ocultos diuinæ spirationis modos tenuiter ac latenter cognoscere.
Quamuis adhuc, vel susurrium, vel uenas susurri intelligere aliter va-
leamus. Qui. n. susurrat, occulte loquitur: & vocē non exprimit, sed
imitatur. Non ergo quousq; carnis corruptione p̄mimur, nullo mo-
do claritatem diuinę potentie, sicut in se incommutabilis manet, vi-
demus: quia acies infirmitatis nostrę nō sustinet hoc, qd de eius eterni-
tatis radio super nos intolerabiliter fulget. Cū ergo se nobis oīpo-
tens Deus per rimas contemplationis indicat, nequaquā nobis loqui-
tur, sed susurrat: quia, & si se plenē non intimat, quiddā in se huma-
næ menti manifestat. Tunc aut nequaquā iam susurrat, sed loquitur:
quum eius nobis species certa reuelatur. Nunc verò diuinum susur-
riū tot ad nos uenas hēt, quot creatis operibus ipsa diuinitas p̄sder.

Venæ corruptę comparatur iustus cadens coram impio. Pro. 25. d.
Venę mortis, dicuntur stimulus peccati, & insidie diaboli. Hose.
13. d. qd per illa inducimur in mortem. Venę etiam & fons inferni, si
ue diaboli, sunt omnes causę incredulitatis, & instigationes ad vitia.

Venari, venatio, venator, Auceps.

Venari, est feris insidiari, & quasi eas circumuenire, vt capiantur.
venator autem est, qui hunc actum exercet. Auceps verò, qui aui-
bus insidiatur.

Venatores aliquando dici possunt angeli, in morte videlicet iusto-
rum, eorum quærentes aias, vt eas offerat Deo. Itē doctores eccl̄e, qui
animas à dēmonē detentas prædicationes suā ad Deū reuocare conā-
tur. Iere. 16. c. venatio autem sunt homines prædicatione saluati: de
qua venatione vult comedere. Isaac, hoc est, Deus Gen. 27. a. vel ipsa
hominum captio per prædicationem, est venatio.

Venatio Iacob, dici potest doctrinam, quam accepit à Deo quę ad
ipsum referenda est. Designat etiā bona opera, quibus pascitur Isaac,
id est, Deus. Gen. 27. c.

Venator vix legitur in bonam partē: sed Nemrod, Ismael, & Esau
fuerunt venatores: & Nemrod robustus venator, typus est diaboli, &
tyranni aliorum oppressoris: vnde & proximos venari dicuntur. Gē.
10. b. Ps. 90. 12. 3. Thre. 3. f. Amos 3. a. Mich. 7. a. venātes aut nil aliud,
quā carnem quærent: Ideo eos designant, qui nos ad carnalia tra-
hunt. Possunt etiam significare hæreicos in eisdem ferē locis, vena-
tio ergo est malorum in simplices, quos dolo & fraude circumueni-
unt: & in peccatum inducere laborant. Leui. 17. d.

Venator Esau, designat sectatores rerum temporalium & etiam Iu-
dæos: quorum venatio erant carnales obseruationes legis. Genes.
25. d. 27. a.

Vendere, Vanire.

Vendere, est sumpto precio rem suam alicui tradere.

Vendere

Gre. 5. mor. 20.

Beda. f. Pro. 25.
Hic. f. Hose. 13.
Rup. f. Hose. 13.

Ori. f. Iere. ho. 12.
Hic. f. Ier. 16. & epi
ad Damasum. q. 3.

Phil. de sacri. Abel.
& Cain.
Gre. f. Eze. ho. 6.
Ori. f. Cant. ho. 3.
Hic. f. Ps. 90. & f.
Mic. 5. & f. Isa. 22.
Gre. 6. mor. 19.
Ber. se. 3. s. qui hab.
Isyc. s. Leui. 17.

Gre. 5. mor. 7.
Beda. 1. Gen. 27.

Hic. f. Iob. 3.

Hic. f. Pr. 43.

Beda. f. Pro. 31.

Amb. f. Luc. 7.

Amb. f. Luc. 22.

Ori. f. Mat. cap. 15.

& ho. 15.

Hil. f. Mat. can. 13.

19.

Aug. 1. q. in eu. 13.

Hic. f. Eze. 7.

Iys. f. Leu. 25. 27.

Rup. 2. f. Leu. 43.

Iys. f. Leu. 25.

Rup. 2. f. Leu. 44.

Iys. f. Leu. 25.

Amb. de Ioseph. 4.

Amb. de Ioseph. 7.

Ori. f. Leu. ho. 4.

f. Mat. ho. 32.

Hil. f. Mat. can. 27.

Aug. 83. q. 19. &

epi. 120. & de verb.

do. ser. 22.

Gre. ho. 12.

Glo. int. f. Exo. 21.

Glo. int. f. Exo. 22.

Rup. f. Zach. 11.

f. Iob. 3.

Rup. f. Iob. 3.

Ori. f. Mat. ho. 15.

& f. Leu. ho. 15.

Iys. f. Leu. 25.

Rup. 2. f. Leu. 42.

Hil. f. Mat. can. 10.

Amb. f. Luc. 12. & f.

Rom. 7. et de Iose.

SYLVIA

Vendere dicitur Deus filios hæreticorum filijs Iuda: quâ deceptos ab hæreticis reducit ad fideles. Et ipsi vendunt eos Sabæis, quum eos tradunt doctores Iob. 3. b.

Vēdidisse dicitur Deus populū suū sine p̄cio. Ps. 43. q. a. tradidit Iudeos diabolo pp̄ corū peccata: quibus non profuit p̄ciū sanguinis Ch̄ri.

Vendit lindonem mulier fortis. Pro. 3. 1. d. q. n. ecclesia pro verbis, p̄dicationis accipit animas gentium conuersarum. venundari quoque vaguentum trecentis denarijs, est tradi fidem passionis Christi gentibus. Ioan. 12. a. Marc. 14. a.

Vēdere tunicā, ē exponere corpus martyrio pp̄ Ch̄m. Luc. 22. d. Vendere dicitur oēm substantiam, qui deponit omnia vitia. Mar. 19. c.

Mar. 10. b. Luc. 18. d. Et vendit omnia, quæ habet, quia abiecit peccata, & vitam veterem: & qui relinquit omnia, vt sequatur Ch̄m, & qui detrimentum omnium facit, vt Christum lucrificat: Et qui dat eleemosynas. Mat. 13. f. Philp. 3. b. Vendit etiam omnia, qui relinquit fiduciam legis. vendens etiam dicitur, qui relinquit mundum. Eze. 7. d.

Venditur primogenitum immundum, quum peccator traditur alicui erudiendus. Leui. 27. d. Et vendit se pauper fratri suo, quādo peccator & ignarus se subiecit doctori, vt instruat, & a spiritali necessitate subleuet. itē q. cōfiteat alteri peccatū suū, vt absoluat. Leui. 25. f.

Vendit se aduocatus, aut peregrino: qui se subiecit instruendum recēti in fide: quem potius ipse deberet instruere: vel qui peccando subiecit se diabolo. Leui. 25. g.

Venduntur domus sine muro iure agrorū. Leu. 25. c. quia ex quo Dominus venit, vsque ad secundū eius aduentū, per partes Gentes redimuntur: & per remissionem euadunt, quam ipse omni generi humano per crucem applicauit.

Vendentes Ismaelitæ Ioseph in Aegypto, designant prædicantes Christum mundo: qui tamen venditos redemit. Gen. 37. g. Amos. 2. c.

Vendere triticum, est proponere verbum Dei pro labore. Et vendi frumenta ad nutum Ioseph, est distribui toti mundo dona gratiarū per Christum p̄cio fidei. Gen. 41. g. 42. a. 47. c.

Venditores arietum, & olei, sunt Prophetæ: venditores etiam olei, sunt doctores: & indigentes misericordia: & præterea adulatōres, qui pro laudibus mercedem accipiunt. Mat. 23. b.

Vendere bouem viuū, est p̄nitentiæ subiicere eum, qui peccauit. Exod. 21. d.

Vendere bouem, vel ouem dicitur, qui tradit aliquem h̄ricis, aut dæmonibus. vendit etiam hominem, qui eum obnoxium diabolo facit. Eodem refertur possunt vendere filiam, aut ancillam alieno populo. Exo. 21. a. 22. a. vendentes ē pastores oues, erant sacerdotes Iudæorum facientes errare populum, & lucrum ab eis percipientes. Zach. 11. a. vendi etiam dicunt Sabæis, qui traduntur dæmonibus. Iob. 3. b.

Vendentes Tyrj & Sidonij filios Iuda filijs Græcorum, fuerunt Iudæi, qui persequentes Apostolos & fideles, fecerunt eos transire ad gentes. Iob. 3. b.

Vendentes & ementes in tēplo, sunt malē viuētes in ecclia. Mat. 21. b. Item alienatē a se q. quid habebant boni. Designant etiam cogitationes, mala in aīa quasi negociationem exercentes. vendentes quoque sunt, qui sua quæriunt, non quæ Iesu Christi. Ioan. 2. c. vende etiam possessiones suas dicitur, qui peccat. Gen. 47. c. Leui. 25. d. vñ nire duos passeris alle, est paruo fieri seruū peccati. Mat. 10. d. Idē est de

Reducere deceptos ad fidem.

Tradens Deus Iudeos diabolo.

Prædicatione.

Tradit fidem gentibus.

Martyrium.

Deserere omnia vitia.

Subiecit doctori.

Confiteri peccata.

Subiecit neophy.

Subiecit diabolo.

Prædicantes Christum.

Dāt Christum dona gratiarū.

Prophetæ.

Doctores.

Adulatōres.

Pœnitentiæ.

Facere peccatū.

Iudæi.

Malē viuētes in ecclia.

ALLEGORIARVM

296

quinque passeribus. Luc. 12. a. Venditum esse sub peccato, est, vel ex Adam, qui primus peccauit, originem trahere vel proprio delicto subiectum fieri peccato. Et dicuntur venundari gratis, qui sponte peccant. Isa. 42. d. 50. a. 52. a. Rom. 7. c.

Vendere gratiā Spiritus sancti.

Vendere dicitur columbas, qui vendunt gratiam Spiritus sancti. Colū. Ori. f. Mat. ho. 15. bas enim vendere, est de Spiritu sancto, quem Deus omnipotens cō-

substantialē sibi per impositionem manuum hominibus tribuit. Gre. 4. Regis. epist. 51. commodum temporale percipere. Vendunt etiam columbas, qui tradunt simplices principibus malis: & qui tradunt ecclesias auarīs, tyrā-

nīs, indisciplinatis, & irreligiosis episcopis, aut presbyteris: & etiam qui pro mercede tradunt doctrinam: & qui pro mercede accipiunt honorem & inanem gloriam. Mat. 23. b. Luc. 19. g. Ioan. 2. c.

Inungere virtutum opera.

Vendere dicitur possessiones, qui virtutū opera inungit alicui, iuxta numerum annorum iubilæi, id est, iuxta virtutū vniuersitatis. Leuit. 25. b.

Non venundantur primitiæ Leuitarum. Eze. 48. b. quia quæ sanctificata sunt Domino, non sunt eorum, quibus data sunt sed eius, cuius nomine possidentur.

Ambitiosi.

Vendere dicuntur puellas pro vino, qui turpis lucri gratia nō corripunt delinquentes. Iob. 3. a. Et vendunt quilibet fructū, qui nec leuē doctrinam paruiq. momenti gratis dare volunt. Amos. 8. a. Vēdunt pecorā, qui lucrum quæriunt etiam ex hoc, quod alios in errorem induxerint. Zac. 11. a. Et venditores Sabæ, designant eos, qui omnia faciunt lucri, aut gloriæ causa. Eze. 27. d.

Vendidisse dicitur Ninive meretrices gentes fornicationibus suis. Mahum. 3. a. quando mundos ea facit amare, quæ odisse oportebat: & detestari, quæ amare expediebat.

Tradit pœnitentiæ.

Venundari, aliquando est pœnitentiæ tradit. Exo. 22. a. Si quis furatus fuerit bouem, aut ouem: & occiderit, aut vendiderit.

Venundari uxorem & filios serui debitoris. Mat. 18. c. est auferri dignitatem ab eo, qui malē ipsa vsus est.

Iudæi & Iudæi vendentes Christum.

Vendentes fratres Ioseph ipsum Ioseph Ismaelitis, designant Iudæos vendentes Christum Gentibus. Gen. 37. f. 41. a. Ps. 104. Vel potius ipsi sunt typus Iudæi Ismaelitæ verō sacerdotum & Scribarum: qui tradiderunt eum Pilato. Ideo in prima venditione exprimitur p̄cium: non in secunda. Designatur etiam hoc, quod viri ciuiles seruīū multis, quasi venditi, ob inanem gloriam. Vendere etiam dicitur quis suam fratem suam, qui venale habet Euangelium & sacramentalia: de adheret illi plaga lepræ. Deutero. 24. b.

Seruīū viri ciuilis ob gloriam inanem.

Vendens Esau primogenita pro lentis edulio. Gen. 25. d. designat Iudæos præponentes carnalem legis obseruationem gratiæ noui testamenti. Ideo ablatum est illi regnum Dei.

Venale habens euangelium.

Vendidisse dicitur Laban filias suas, designans ignauum, qui negligit virtutes. Gen. 31. b.

Præponere legem gratiæ.

Negligens virtutum.

Vsurpantes dignitates.

Vendicare, est sibi aliquid appropriare, sibiq. sumere: vt Core vendicabat sibi sacerdotiū, designans usurpantes dignitates ecclie. Nu. 6. b.

Venenum, Veneficus.

Venenum dicitur medicamentum, quod naturam eius, cui adhibetur, est, mutat, vel in bonum, vel in malum: sed peculiariter dicitur, de his, quæ mortem, aut nocumentum inferunt. Veneficus autem est, qui ipsum conficit medicamentum, aut consulto, ministrat.

Veneficus, incantans sapienter, dicitur Christus, qui p̄dicatione sua conuertit

Ori. f. Mat. ho. 15.

& f. Luc. ho. 38.

Gre. 4. Regis. epist. 51.

Hil. f. Mat. can. 21.

Hic. f. Mat. 21.

Aug. f. Ioan. tra. 10.

Iys. f. Leu. 25.

Hic. f. Eze. 48.

Hic. f. Iob. 3. & f.

Amos 8. & f. Zach.

11. & f. Eze. 27.

Hic. f. Nahum. 3.

Glo. int. f. Exo. 22.

Ori. f. Mat. ho. 7.

Arn. f. Ps. 104.

Amb. de Ioseph 3.

Tert. adu. Iudæos.

Beda. f. Gen. 37.

Philo. de Ioseph.

Rup. 8. f. Gen. 27. &

f. Deut. 30.

Beda. f. Gen. 25.

Amb. epist. 4.

Hila. f. Ps. 57.

Ori. f. Matt. ca. 13.

Ori. f. Mat. cap. 14.

Amb. f. Luc. 5.

Ori. f. Ezech. ho. 1.

Hie. f. Isa. 57.

Gre. f. 1. Reg. 16.

Amb. 1. de Abra. 6.

Aug. f. Ps. 45. & f.

Ioan. tract. 25.

Hie. f. Isa. 54. 60. &

f. Eccl. ten. 1.

Ori. f. Iere. ho. 12.

Hila. f. Mat. cano.

13. 14. & f. Ps. 64.

Hie. f. Zach. 6. & f.

Iere. 3. & epist. bea.

Gre. 13. mor. 19.

Aug. de verb. domi.

firm. 29.

Glo. int. f. Gen. 37.

Ori. f. Roma 3.

condemnabitur. Pl. 108. Deveniunt aut ad nihilum tanquam aqua decurrens, mali: quia peribunt in inferno: semper tñ manentes. Plal. 57. Et veniet ira Dei in malos pp peccata. Coloss. 3. b. Et veniet illis dies Domini quasi vestitas. Isa. 13. a. 63. b. Venire et dñ sup aliqñ san guis eius, quum recipit pœnam peccati. Hos. 12. b. Et venit malum super Babylonem, quando venit mundanis punitio eterna. Isa. 47. c. Venire dicitur Iesus in domum suam, quando regreditur ad inte riorem quietem. Matt. 13. g.

Veni: Iesus ad discipulos supra mare, qñ seccurit in tribulationib? Succurrens Christus. Mat. 14. d. Sic venit auxiliũ a dño. Pl. 120. Et venit Iesus ad monu mentũ, quũ venit remissio peccatorũ, & defunctorum vita Ioan. 11. f. Non venit Dñs vocare iustos, hoc est eos, q se iustificat. Luc. 5. f. Venit spiritus auferens ab Aquilone. Ezech. 11. a. quando venit, spiri tus sanctus, vt deleat peccata, q sunt ab aquilone. Et venit quasi flu uius violentus in Pentecoste. Isa. 59. d. Et venit & vadit spiritus, quã do vnum relinquit, & in alio requiescit. Io. 3. a.

Veniunt Angeli Sodomam vespere, & non Christus. Gen. 19. a. quia vbi gratia largenda, est veni: Christus: vbi verò seueritas exer cenda, soli ad sunt ministri.

Veniens Abraham in terrã, quã mōstrat Dñs, designat venientes ad fidẽ. Gen. 12. a. Pl. 45. Isa. 2. a. Io. 6. a. Venire et aut nō venire vxorẽ ad Isaac, q accipere aut nō accipere fidẽ. Gẽ. 24. a. Et venientes, camẽ li ad Isaac, sunt Gẽtiles p fidẽ venientes ad Chrm. Gen. 24. g. Veniẽs frater minimus ad Ioseph, est Paulus suscipiens fidẽ Venientes aut fratres Ioseph ad ipsum, designant cōuersionẽ Iudæorũ Gen. 45. d. Veniẽs aut cūcta Aegyptus ad Ioseph, sunt Gẽtiles ad Chrm veniẽ tes. Gen. 47. c. Ipsi quoq; sunt veniẽtes de lōge Isa. 60. a. Hab. 1. b. Ve nit, quoq; regina Austri a finibus terrã, qñ venit ecclã ex oĩbus Gẽ tibus. Mat. 12. d. Luc. 11. d. Et venit accola, hoc est. Gẽ. ilis ad ecclãm. Isa. 54. d. Veniẽtes quoq; ab extremo terrã, sunt con ēptibiles mūdi ad fidẽ cōuersi. Ier. 16. d. Et veniens Simeon, in spiritu in tẽplũ, desi gnat eũ, q ductus Spiritu sancto intrat per fidẽ in ecclãm. Luc. 2. d. Et veniẽtes discipulis Ioãnis ad Chrm, sũt a lege trãseũtes ad euãge lia. Mat. 14. d. Veniẽtes quoq; volucres celi ad habitadũ in ramis si napis, sũt Gẽtes veniẽtes ad fidẽ. Mat. 14. d. Tũc et dñ venire oĩs caro ad Deũ, qñ oēs q vocati sunt, veniũt ad fidẽ: licet nō oēs sint electi. Pl. 54. Isa. 66. f. Veniẽs quoq; generatio, est Gẽtilitas veniẽs ad fidẽ. Ecclãm. 1. a. Et fluunt populi ad mōtẽ dñi, quũ veniũt ad fidẽ. Mic. 4. a. Venit aurũ ab Aquilone, quũ Sancti sũt ex his q veniũt ab infide litate. Iob. 37. d. & veniũt de Babylone, q recedũt a cōfusione mūdi & peccatorũ ad fidẽ. Zac. 6. c. Veniũt quoq; de terra Aquilonis qui de sce ut statũ pẽti & veniũt ad Sio, hoc est, ad ecclãm p fidẽ & peniten tiã Ier. 3. f. Isa. 27. d. 49. d. Venit gloria Libani ad Sio quũ eloquẽtes & docti Gentiliũ cōuertantur. Isa. 60. c. Et veniũt ab ortu Gentes quũ baptizant. Isa. 41. g. 49. d. Et veniũt ad Deũ vel ad Chrm q, recedẽdo bñ operant. Iob. 17. c. Venit et filius prodigus ad patrẽ p pœniten tiã Tũc aut venit, qñ a porcorũ passione recessit. Luc. 15. d. Venit et amicus de via, quũ aliquis venit ad fidẽ cupiẽs erudiri. Luc. 11. a. Ve niẽs quoq; Nahamã ad Eliseũ, designat Gentiles veniẽtes ad fidẽ 4. Re. 5. b. Veniẽtes quoq; Ismaelitæ de Galaad, Gẽ. 37. c. sũt Gẽtiles veniẽtes a l fidẽ, odorifera remedia suscipiẽtes Ad hæc referri pnt ve niẽtes fñes Ioseph de terra Chanaã ad ipsũ Ioseph, & veniẽs Ioseph cum

Succurrens Christus.

Aduentus Spi ritu sancti.

Venire ad fidẽ.

Conuersio, pec catorum.

eum duobus filiis ad patrem. Gen. 47. a. 48. a. Veniẽs quoq; Iac. in ter ram Orientale. Gen. 29. a. designat accessum ad gratiã, vel ad baptis mũ. Venire dñ etiam finis vniuersæ carnis, aut omnis hominis. Gen. 6. b. quum venit tempus baptismi, in quo carnales sũt spirituales.

Reges Magi.

Venientes Abimelech, & Chozath, & Phicol ad Isaac gratia pacis. Gen. 26. f. designant Magos venientes ad fidẽ. Eisdem designat ve nientes legati ex Aegyp. Io. Pl. 67.

Neglectus vo cationis.

Venire ad sali citatem.

Transitus a cõ templatione ad actionem.

Defectus ver bi.

Dei.

Confessio pecca torum.

Laudantes An geli.

Deum, & gerẽ tes curam ho minum.

Amare & ora re.

Deum.

Contemplatio.

Illustratio mẽ tis.

Venire volẽtes ad nuptias. Mat. 22. a. designat negligẽtes vocatio nẽ Prophetarũ, qd prãcipuẽ fuit in Iudæis, q peculiariter vocabant. Cõfluere dicunt ad bona Dñi, q veniũt ad felicitatẽ, vel et ad ec clãm. Ier. 3. 1. b. Qui et venire dicunt in Sion cũ laude. Isa. 35. d. Et ve niẽtes cũ exul auone sũt, q ad celestẽ patriã veniũt, venit quoq; vltq; ad solia Dei, q ad celestiu spirituum societate puenit. Iob. 23. a. ve niet aut immutatio iustis, qñ resurgẽt cũ corpore glorioso. Iob. 14. c. Venire sponsam iubet sponsus. Cant. 2. c. vt videlicet transeat a cõ templatione ad actionem: quod non fit, nisi ipso ducente.

Nō venit pluuia super terrã, quando deficit verbum Dei. Iere. 14. a. Venire foras dicitur Lazarus, qñ peccator nequitas suas spontẽ confitẽ. Io. 11. f. venire quoq; dicuntur in fletu. Iere. 31. d. q conuert untur per pœnitentiam, vel de quibus dicitur: Euntes ibant & flebat.

Venire paruulos ad Chrm, iubentur discipuli nō prohibere. Matt. 19. b. quo designat nō contemnẽdã esse simplicem rudium notitiã.

Venire dicunt Angeli, vt starent ante Deum. Iob. 1. b. quũ ex confi deratione diuinorũ beneficiorum humano generi collatorũ, se accẽ dunt & incitant ad laudandũ Deũ. venit etiam militia belli de terra procul. Isa. 13. a. qñ Angeli descendunt de celo ad terrã, ad gerendã curã hominum: vel prãdicatores a cõtẽplatione ad prãdicationem.

Venire dicuntur ante Deum homines. Iob. 1. b. quãdo cũ maiori deuotione atq; studio anima suas effundunt ante Deũ in orõne: si cut Anna mater Samuelis. Sic venit Moses ad Deum. Exod. 3. a. qui designauit Ioã Bap. venire aut dicunt ad deũ, q mẽtẽ ad ipsũ accedũt. Pl. 45. f. 55. a. Et veniũt ad Chrm, q amore & imitatione ad ipsũ ac cedũt. Mat. 11. d. Sic venit Petr⁹ ad Chrm sup aquas, q ipsũ imitatus est in passione. Mat. 14. c. Io. 7. f. Venit quoq; oratio ad Deũ, quũ illi est accepta. Ioã. 2. d. Et venit ad eum clamor, qñ ipse exaudi. Pl. 101.

Venire ad solemnitatem, est ad interna gaudia celebrãda occurrẽ re. Thre. 1. b. Et venire ad montẽ Dei, est sublimem diuinorum intel ligentiam ascendere. Exod. 3. a. Et veniens Saul ad excelsum, postquã prophetauit, designat reditum prãdicatoris ad contemplationem, postquam prãdicauit. 1. Reg. 10. c. Veniens arca in agrũ Iosue, desi gnat ascendentem ad amœnitatem contemplationis. 1. Reg. 6. c. Veni re quoq; ad quercũ thabur, est transire per contemplationẽ. 1. Reg. 10. a. Venire aut in sanctã ciuitatem, est habere cōuersionẽ cele stem. Mat. 26. f. Venientes quoq; discipuli transfretum, sunt a carna libus ad spiritalia transeuntes. Matth. 16. a.

Aduentus vigilia matutina, designat appropinquas tẽpus lucis. Exod. 14. f. Aduenit aut lux, qñ afflicta mens ipsas, quas de peri uris rebus tribulationis tenebras patit, agnoscit: quia nisi aliquid ex lumi ne interno pciperet, ne hoc ipsum, q lumen perdiderat, videret. Iob. 36. d. Aut venimus ad Chrm tanquã turbæ, & per parabolas nos re ficit, ne deficiamus: aut assidemus ei: & multo apius illuminamur: aut accedimus tanq̃ Apostoli, & aperiantur nobis secreta: aut in mōtem ascendi.

Ori. f. Gen. hom. 14.

Hila. & Aug. f. Ps. 67.

Ori. f. Mat. ho. 20.

Hie. f. Iere. 31. & f. Isa. 35.

Aug. f. Ps. 125.

Gre. 16. mor. 14. & 12. mor. 9.

Ber. f. Cant. ser. 58.

Hie. f. Iere. 14.

Amb. 2. de pœnit. 7.

Gre. ho. 26.

Hie. f. Iere. 31.

Ori. f. Mat. ho. 7.

Ori. f. Iob. 1.

Gre. 2. mor. 3.

Hie. f. Isa. 13.

Ori. f. Iob. 1.

Hila. f. Mat. Can. 14.

Gre. f. 1. Reg. 6. 10.

Ori. f. Mat. ho. 35.

Gre. 27. mor. 11.

Ori. f. Gen. ho. 1.

ascendimus cum Christo, & patris vocem audimus.

Venire dicuntur in conspectu Domini, qui bona exercent opera. *Bene operari.* Leuit. 16. b. Pf. 33. Isa. 21. c. Sic vocatur sponsa, ut veniat passibus amoris. Cantic. 2. d. Inuitatur etiam ibi virgo Maria, ut consentiat incarnationi Verbi Dei, & dicat: Ecce ancilla Domini.

Veni mande & nox. Isa. 21. c. qñ veniente Chro Gētilēs crediderūt: & Iudai remāserūt in tenebris infidelitatis. Ita dixit Chrs Io. 9. g. In iudiciū veni in hūc mūdū, ut nō vidētes videāt, & videntes cēci fiant. *Illustratio Gētilium, & cēci.*

Venire remanētes de domo Eli, ut oref pro eis. 1. Reg. 2. g. designat conversionē Iudaeorū in fine seculi futurā. Reliquia. n. eorum saluē Gentiu intraret Rō. 11. c. Possunt etiam designare conversionē peccatorum. Venientes quoque fratres & sorores Iob ad ipsum, sunt Iudei venientes ad fidem. Iob. 32. c. Veniens Esau post benedictionem Iacob, designat Iudaeos in fine mundi credituros. Gen. 27. c.

Veniens populus ad Moſen, docilitatem auditorum designat. Exo. di. 18. b. 34. d. Pl. 65. Sic venientes principes multitudinis ad Moſen. Exod. 16. c. Venire quoq; in Aegyptum ad emēdas efceas, est venire ad obediendū ecclesiae, vel p̄positis eius. Genes. 41. g. Venisse autē altera vice, dicit profectum in sapientia. Gen. 43. b. Iob. 17. c. Venire ē ad hauriendam aquam, est accedere ad suscipiendam doctrinā. Exod. 2. c. Isa. 55. a. Et venientes Aaron & seniores ad Moſen, sunt tractantes sacram scripturam Exod. 18. b. Sic inuitantur sapientes ut veniant ad faciendum opus Domini, & etiam artifices. Exod. 35. b. 36. a.

Venire ad hauriendā aquā, est venire ad baptisum. Exod. 2. c. If. 55. a. Veniēs Iethro ad Moſen in desertū. Exo. 18. a. designat principē seculatē venientē ad platum ecclesiasticum: ut illi faueat ac obtemperet. Veniens Isaac ad Abimelec Gen. 26. a. designat p̄dicatōrē venientem ad Gentes. Et veniens Saul ad ciuitatem Amalec, est p̄dicatōr veniens ad carnales conuertendos. 1. Reg. 15. a. Et veniunt Prophetae de excelso. 1. Reg. 10. b. qñ p̄dicatores minoribus p̄dicant, qñ in cōtēplatione didicerunt. Veniens quoq; Saul in Carmelū. 1. Reg. 15. c. est p̄dicatōr veniens ad simplices ac rudes, quos cōuertisse v̄r. Venisse quoq; dicuntur, vel potius festinasse structores Sion, quando Apostoli laborabāt in conuersione infidelium. Isa. 49. d. Veniēs Samuel in Bethlechem. 1. Reg. 16. a. designat p̄dicatores prius venientes. ad Iudaeam conuertendam. Idem designauit Moſes veniens ad populum. Exod. 19. a. 24. a. Et veniens vir ex acie in Silo. 1. Reg. 4. c. est missus ad p̄dicandā rectā fidem Iudeis: sicut & Paulus venit. Et veniens Samuel in ciuitatem, est p̄dicatōr veniens ad p̄dicandum. 1. Reg. 9. b.

Veniens Esau de agro. Gē. 25. d. designat eū, qui solitus est vacare rebus seculi, colligentem se aliquando a vita actiua. Veniēs simul Moſes & Aarō ad cōgregandos seniores filiorū Isrl. Exod. 4. d. designant legem & sacerdotiū, quē tradita sunt illi populo. Venientes p̄positi filiorum Israel ad Pharaonem. Exod. 5. c. designant eos qui ad tempus credunt, & tempore tentationis recedunt. Veniunt eū Samuele ad immolandum, qñ intentionem suā ad supna dirigunt, quum sint sanctificati: p̄dicatōr tñ p̄cedit. 1. Reg. 16. a. Veniens anſa cortinæ contra anſam. Exod. 26. b. 36. b. designant concordiam charitatis iustorum mutuo se iuuantium. Veniens vir Dei ad Eli annūciās ei abiectiōnē ipsius. 1. Reg. 2. c. designat

*Glo. int. s. Exo. 2.
Glo. ord. s. Exo. 2.
Lyra. s. Exo. 18.
Gre. s. 1. Reg. 10. 15.
Hie. s. Isa. 49.*

Gre. s. 1. Re. 4. 9. 16.

*Glo. int. s. Gen. 26.
Glo. int. s. Exo. 4.*

*Glo. int. s. Exo. 5.
Gre. s. 1. Reg. 16.
Glo. int. s. Exo. 26.
Gre. s. 1. Reg. 2.*

Docilitas.

*Venire ad baptismum.
P̄dicatio.*

*Cursus vita
moralis.
Credentes ad
tempus.
Regla intentio.
Concordia.*

*Veritas diuine
promissionis.*

designat Apostolos venientes ad pontifices Iudeorum ad annuntiandum repulsiōem synagoga.

Veniens sermo Samuelis vniuersa Israelis, designat, sicut veniente dari fidelibus eternā gloriā, & Iudaeos infideles abiici. Tūc ēt euenit Israeli sermo p̄dicatōris, quū ipse est p̄dicatōr acritatis. 1. Reg. 3. d.

Veniēs Eli ad samuelem, seu vocas ipsū, cū ipse Eli esset p̄tēx Iudaeorū, qñ abiiciebat a Deo, designat ostensionē cōditionis humanē in Iudaeis, per quā, ut homines, digni sunt miseratione. 1. Reg. 3. c.

Venientes nuntii in Gabaa Saulis. 1. Reg. 11. a. designat recursum fidelium ad p̄dicatores in tentationibus.

*Recurſus ad
p̄dicatores.*

*Parati contra
demonēs.*

Sollicitudo p̄dicatōris.

*Represensio
num post iudiciū.*

Venientes ex Galgala in Gabaa. 1. Reg. 13. c. sunt qñ p̄ sacrā scripturā animati & roborati, ad inblimia cōtra hostes pugnaturi ascendūt.

Veniens Saul ad locū certaminis. 1. Reg. 14. c. designat p̄dicatōrem explorantem cor peccatoris conuerſi, ut in eo cecidat hostes.

Non venientes ultra Philistini in terminos. Israel. 1. Reg. 7. d. designant non amplius esse locum demonibus post iudiciū ad tendendum: nec eos in loca beatorum posse ascendere.

Veniens tetrae vulgus in saltum, in quo erat mel. 1. Reg. 14. d. designat simplices religiosos, qui per bonorum operum exempla veniūt in notitiam secularium.

Venit Neco demus ad Iesum nocte Ioan. 3. a. quia nondum fulserat claritas resurrectionis.

*Ecclesiastici.
anari.*

Venientes ad Chrm, qñ māducarunt de panibus eius. Ioā. 6. c. sūt ecclesiastici, qñ veniūt ad ministrariū ecclesiae, ut saturentur temporalibus.

Venientes virgines fatuae post clausam ianuam. Matth. 25. a. sunt volentes operari, quum iam non est tempus.

Venientes in nomine Christi. Mat. 24. a. sunt sermones falsi, habentes apparentiam veritatis.

*Sermones falsi
verisimiles.*

*Persecutiones
et tentationes
diaboli.*

Veniēs uetus a regione deserti, est diabolus a cordibus puerforū ad alios pcutiendos. Iob. 1. b. Et veniētia flumina, sunt incurſus grauioris motus cupiditatis & tērationis. Mat. 7. d. Venit quoq; rex Assiriū vsq; ad collū Iudae, hoc est, diabolus ad psequēdos perfectiores in ecclesia, quos nō pōt obtinere. Isa. 8. b. Et veniūt turbines ab Aphrico, hoc est, tērationes a diabolo. Isa. 21. a. venit sumus ab Aglone, hoc est, peccatū a diabolo. Isa. 14. d. Venerunt quoq; Gentes in hereditatē Dei, hoc est, Gentiles ad ecclesiā, nō credendo, sed psequendo. Pl. 78.

Deſtructio Iudeorum.

Veniebat ēt ventus turbis ab aglone. Ezech. 1. a. qñ Chaldei venerunt aduersus Hierusalem. Et venientes baxiæ ad deuorandū disperſos Israel: fuerunt exercitus Romanorū, vel demones. Isa. 56. c. Venientes quoq; pastores & greges ad filiā Sion, fuerunt duces Chaldeorū cū exercitu. Ier. 6. a. Nō veniet autē ultra collectio: qñ nō est futura alia captiuitas Iudeorū post vastationem a Tito factā. Isa. 32. c. Et uenit finis Hierusalem, quū vltimō desolata est. Ezech. 7. a. Et venit aqla ad Libanum, quū rex Babylonis venit in Hierusalem. Ezech. 17. a.

*Persecutores
haereticorum
contra fideles.*

Venit Gog, quasi tēpestas. Ezech. 38. c. designat haereticos, qñ tumultibus nituntur opprimere simplices. Et venit de loco suo, hoc est de latibus aquilonis. Pōt ēt significare Caiphā aduersus Chrm. Venit plaſta Samaria vsq; ad Iudā, quū errores haereticorum pertingunt ad fideles. Mic. 1. c. Ediuersio, venit vsq; Ollā gloria Israel, qñ haereticorū gloria exhauiuit. Mic. 1. d. Venerunt amici Iob de loco suo, quum haereticus cōtra sanctā ecclesiā ex superbia moueretur. Iob 2. d. Et venit Assyrius in terrā nostrā, quum diabolus, aut infideles persequuntur eccle-

Gre. s. 1. Reg. 3. 10.

Gre. s. 1. Reg. 3. 10.

Gre. s. 1. Reg. 11. 11.

Gre. s. 1. Reg. 13. 13.

Gre. s. 1. Reg. 14. 14.

Gre. s. 1. Reg. 7. 7.

Gre. s. 1. Reg. 14. 14.

Amb. s. Luc. 23. 23.

Rup. 6. s. Ioan. 6. 6.

Ori. s. Matt. ho. 32. 32.

Ori. s. Matt. ho. 27. 27.

Ori. s. Iob 1. 1.

Hil. s. Mat. can. 6. 6.

Hie. s. Isa. 8. 14. 14.

Aug. s. Ps. 117. 117.

Hie. s. Isa. 32. 56. 56.

s. Ier. 6. s. Ezech. 7. 17. 17.

Hie. s. Mic. 1. 5. 5.

Gre. s. mor. 17. 17.

SYLVIA

Glo. ord. f. Iere. 12.

Gre. 22. mor. 19.

Hie. f. Iere. 27.

Hie. f. Mich. 4.

Hie. f. Agg. 1. & f. 1/a. 5.

Glo. int. f. Gen. 49.

Hie. f. 1/a. 23.

Hie. f. 1/a. 27.

Gre. 28. mor. 18.

Gre. 5. mor. 2.

Alba. cont. Arria.

Aug. de essent. divi.

Cy. 1. Psal. 109.

Hie. ad Principiam.

Amb. de bene pa-

triar. 11.

Euch. form. spūal. 1.

Cyri. 1. f. Ioan. 22.

Gre. 14. mor. 22.

Aug. de essent. divi.

Hie. f. Iob. 38.

Euch. form. spūal. 1.

Hie. s. 1/a. 40.

Gre. 29. mor. 21.

ecclesiam. Mich. 5. b. Dicuntur autem venire ut turbo. Haba. 3. d.

Veniunt vastatores super omnes vias deserti. Iere. 12. c. qñ damo Sollicitudo de-
nes omnes tentandi occasiones amplectuntur. vel sunt affligētes car-
nem, ut serviat spiritui. *monum in ten-
tando.*Venientes sex viri di uia portæ superioris. Eze. 9. g. designant ata-
tes hominum euolui à conditione paradisi, sicut ab ingressu mundi, *Afflictio car-
nis.*à superioribus generationibus.
Venisse dicitur tempus Nabuchodonosor, & terræ eius. Iere. 27

b. quando destruenda erat Babylon, aut potestas diaboli.

Venit usque ad Babylonem anima, quæ incidit in confusionem
peccatorum. Mich. 4. c.Non venisse tēpus domus Domini ædificandæ dicunt, qui adhuc
vitiis captiuis tenentur. Agge. 1. a. Venire quoque citò opus Dei di-
cunt, mali, quasi non sperantes aut timentes vindictam. 1/a. 5. c.Non venire in consilium Simeon & Leui, est non consentire in
mortem Christi. Gen. 49. a.

Nō venire ultra naues de terra Citiorū, vel de Carthagine. 1/a. 23.

a. ē cessare leuitatē & doctri. frigidā hēticorū, & auarorū cogitationes.

Venientes mulieres à spectaculo, fuerūt mulieres, q̄ astiterunt spe-
taculo passionis & resurrectionis Chri. 1/a. 27. c. iuxta Septuaginta.Venit mare vsq; ad terminos, quos illi posuit Deus. Iob. 38. b. qñ
passiones vnigeniti Dei, quas humanum genus prius irrisit, post mo-
dum expauit: & quasi cōtra opposita ostia more elidendi maris, & tu-
more elatū venit, & fractū virtute dissiluit. Et venit mare vsq; ad ve-
des & ostia, quū nō pmitit De⁹ hominē tentari supra id, qd̄ pōt. Ma-
re ē, hoc est, genus humanū priora ostia trāscenderat: q̄a claustra le-
gis oppositū humani tumoris vnda transiliebat. At postq̄ mundus op-
positum sibi vnigenitæ reperit, elationis suæ ipetū fregit: & trāire nō
valuit quia eius fortitudine, furoris sui terminū claustrum inuenit.Non venit mors iustis expectantibus eam, quando compellunt
vivere in gloria temporalī. Iob. 3. d.

Venter, Pulua, Vterus, Aluus, Vterini.

Venter dī, q̄ est in hoīe à pectore vsq; ad pubem, & peculiariter
quod exterius apparet, cōtinens interius stomachū & intestina:
quæ oīa sub ventris noīe includuntur. Vterus autē & uulua propriē
est in fæminis ea pars, in qua semen suscipitur, & factus procreat: quæ
etiā ventris nomine appellatur: quia intra ventrē includitur. Aluus
autem est propriē ea pars, in qua sordes excipiuntur, at inde egerant.Vēter seu uterus Dei prīs, significat secretā originē substantiæ uel ef-
sentie eius: ex qua ineffabiliter ante oēm crea. urā filiū sibi hōiūson
seu cōsubstantialē & cōæternū genuit. Pl. 109. Ex utero a. c. Lucifer,
genuit. Et benedictio uulue, erit particip. bñdictionis pñe. Gē. 49. c.Vēter Dei qñq; significat cōsiliū eius, in quo ante secula per pde
stinationē cōcepti sumus: ita ut creati p secula producamur. Iob. 19.d. designat ē in comprehensibilia & occulta iudicia eius: quia inue-
stigari nequeunt de quo utero egressa dicitur esse glacies. Iob. 38. c.

Vterus Dei, in quo dī portasse Iudeos. 1/a. 46. a. misericordiā ei⁹ desī Dei.

gnat, qua patiēter sustinuit peccātes. Et ē grām Dei, itra cuius sinū,
quasi intra uterum Iudæi, fouebant. Sed quia ueniente Dño, constri-
cti frigore perfidie, feruorem fidei & charitatis amiserunt; à secreto
grē sinu pīecti, quasi glacies de utero creatoris egressi sunt. Iob. 38. c.

Venter spōsī, naturā humanā Christi significare potest. Cat. 5. d.

designat

*Admiratio pas-
sionis Christi
Limitatio tēta-
tionum.
Repressio huma-
næ superbiæ.**Essentia diuina
Consilium Dei-
iudicia Dei.**Misericordiā
dei.**Gratia Dei.*

ALLEGORIARVM.

900

Humanitas
Christi.

Mens Christi.

Carnales in ec-
clesia.Venter Virgi-
nis Mariæ.

Ecclesia.

Synagoga.

Mens.

Memoria.

Cor.

Conscientia.

Voluntas.

Interiora.

Corpus huma-
num.

Mortalitas

Christi.

Natiuitas.

Predicatio ec-
clesiæ.

Appetitus.

Cōcupiscentia.

carnalis.

Gula.

Perversa cogi-
tatio.

Auaritia.

Carnalis homo

designat et ipsa mētē ei⁹: & et carnales itra ecclm cōstitutos. Pl. 21. Ruper. f. Can. 5.

Venter beatissimæ Virginis Mariæ, dī ut aceruus tritici. Cant. 7. a. Aug. epist. 120.

ga ptulit nobis Chrm, q̄ est granū frumēti, & panis viuus ab hoc utē
ro uocauit Deus Chrm. 1/a. 49. a. q̄a ibi imposuit illi nomē, & recor
14.datus est noīs eius: q̄a iuxta nomē eius effecit, ut esset saluator. Bene
dictio uulue est partus virginis Mariæ. Gen. 49. c. Pl. 2. 1. 70. 126. 138.Vterus Rebeccæ, significare pōt ecclesiā duos populos in se conti-
nentē. Gen. 25. c. Hie. 12. b. Eandem designare pōt uterus Thamar.Gen. 38. g. Ab hac uulua alienati sunt hæretici. Pl. 57. 126. Venter ē
sponsa, designat latitudinem populi in tra ecclesiam. Cant. 7. a.Venter præterea quā loq; significat synagogam, ex qua segregatus
est Paulus, qñ suscepit fidē. Gala. 1. c. Pl. 21. 70. 138. De utero matrissux egressus Iob, nudus. Iob. 1. d. designat Christū, qui egressus est
nudus de utero synagoga, quādo relictis Iudæis in incredulitate, adGētes trāsiit: sicut Ioseph relicto pallio in manibus adul. eræ, aufugit.
1/a. 16. & f. Haba. 3Venter animæ dī mens, aut memoria, aut cor: & ipsa cōscientia:
demū interiora aīe. Quemadmodū. n. receptaculū aliqd̄ est corporisquo uiscerū utilia cōueniūt, & hoc uentris nomine appellamus: ita
uirtutē aīe capabilē, q̄ eo mō cogitationibus repletur, quo uenterhoīs escis replet, uentrē appellare licet. Mēs autē dū cibū suū, supernū
uidelicet suscipit intellectu, refecta pculdubio oīa mēbra actionūregit. Cōuenit ei ēt uteri nomen quia sicut proles in utero concipi-
tū cogitatio in mēte generat. Gen. 30. a. Exo. 13. a. 34. c. Iob. 3. b.15. d. 17. a. 20. b. 32. d. Pl. 30. 39. Pro. 20. d. 1/a. 16. d. Ier. 4. c. Thru. g. Cā.
1. b. Eze. 3. a. Hab. 3. d. Iob. 7. f. Apo. 1. d. Et uenter Iudæorū adimpletusde absconditis, occultā eorū cōsciētā designat. Pl. 16. Vel est adimple-
t⁹ appetit⁹ eorū ī Chrm: quē usq; ad crucē psecuti sunt. Vulua ēt desi-gnare pōt uoluntatē & uulua aperta, est uolūtas bñ operās: uulua ue-
ro cōclusa, est uolūtas nō cōcipiēs bona opera. Gē. 20. d. 30. a. Pl. 57.uēter p interiorib⁹ sumit. Reg. 28. a. Qui pythōnē habebat ī uētre.
Vulua aliqñ significare pōt corpus humanum. Exo. 13. a. 34. c. Etuenter sponsi est mortalitas corporis Christi. Cant. 5. d. Ipsa quoq;
natiuitas, uenter dici potest Pl. 70. De uen re matris meę tu es prote-

ctor meus. Quod etiam ad natiuitatem spiritualement referri potest.

Vulua & uterus, qñque significant Abraham & Saram. Pl. 57. Dat
etiam, uulua David, aut Christi, quæ ad eosdem refertur. Pl. 131.Vulua Annę conclusa. Reg. 1. a. designat prædicationem ecclesiæ
non conuertentem Iudeos nec eos spiritualiter generantemVenter uictimę, designat appetitū opetadi. Leu. 3. c. Et generaliter
uēter designat appetitū: q̄ non impletur auro & c. Eze. 7. f. uenter ēt estconcupiscentia carnalis: unde & serpens sup uentrē repit. Gen. 3. c. uē-
ter aut receptaculum ciborum in scorto Madiani uide sacerdotali pu-gione cōsolus. Nu. 25. c. uniuersos hoīum labores, momētanea blā-
dimenta gula, stercoreis sine condemnat, & ostendit mentibus cōse-cratis Deo, totū qd̄ currimus, qd̄ satagimus quod uoramus, in se-
cessum proici. unū Apostolus, Ece, inquit, uentri, & uēter escis. Deusautē & hunc & illas destrue. Econtrario de luxuriosis, quorū Deus
uēter est. uēter autē contrabatur p ieiunio, est gula. Pl. 30. 57. Ier. 4. c.Gala. 1. c. Eccl. 1. 37. a. Sodalis amico cōgaudet cā uentris Et uēter Be-
hemoth, est libido Iob. 40. a. 3. b. uulua ēt est occulta & malitiosa car-naliū cogitatio. Iob. 38. a. Quę non ad proferendā prolem concipit
substantiā corporis, sed ad explēdam neq̄ uitiā, causam doloris. De

XXXxx 4 hac

hac vulua dicitur Pf. 7. Concepit dolorem & peperit iniquitatē, venter quoque iniqui qui non repletur, est auaritia. Iob. 20. c. Venter ad hārens terrā, est carnalis cōsenties peccatori. Pf. 43. Huic ventri amarus est liber diuine legis. Apo. 10. d.

Ab vtero ē De^o auxiliator Israel. Ifa. 44. a. q. i. vtero Iacob apprehēdit plāra fratris sui: & post modū adeptus ē primogeniturā. Ab vtero ē De^o auxiliator Israel: q. a. p̄ncipio nascētis eccl̄e teruauit credētes

Venter interdum est compassio. Ifa. 1. 6. d. Super hoc venter meus ad Moab quasi cithara sonabit: nempe per compassionem.

Venter statūe xneus, designabat regnum Macedonum.

Dan 2. c. significat etiam doctrinam ad inanem gloriam directam. Vterus hereticorum, est vbi formant ipsi discipulos hoc est, doctrina eorum erronea. Datur autē heretici aut iudaei venter vacuus aut vulua sine liberis, ne videlicet proficiant in docendis erroribus

Venter ceti vbi fuit Ionas significare potest limbū, in quem descēdit Christus: q. ē dicitur venter inferi: vel designat mortē Christi: aut sepulchrum eius. Ion. 2. a. Matt. 12. c. venter etiam significat profundum. Eccl̄. 1. 5. 1. a. De altitudine ventris inferi.

Venter generis humani, dici pōt paradisi terrestriū in quo gen^o humanū primū cōditū fuit: cuius hostia aperuit diabolus, quē p̄sua sione sua calida in corde hoīs mādaturū cōleste dissoluit. Iob. 3. b.

Venter aliquando dici potest lex a quo vtero errauerunt iudaei. Pf. 57. In hoc latebat Ioannes p̄nunciāns Christum, quia occultē Christus p̄nunciabatur in lege. Luc. 1. e.

Ex ventre transgressor dicitur Israel. Ifa. 48. b. nempe a tempore egressionis ex Aegypto: quando a Deo quasi in vtero gestabantur

Nudus exire dicitur de vtero matris. Iob. 1. d. q. tētatus cognoscit se in fide p̄ primā grātiā sine p̄p̄iis meritis aut virtutibus gētium: & nudus reuertitur illuc, quum post tētationē cognoscens infirmitatē suā, & merces ne nudatus sit virtutē, p̄ humilitatem ad gratiam robustius redit, tribuens diuino adiutorio quicquid virtutis habet.

Vulua de qua egreditur peccatum, est praua suggestio: quia inde concipitur peccatum in mentem. vulua verō, de qua egreditur peccatum opere perpetratum est ipsa culpa latens. Iob. 3. b. 10. d. 38. a.

De vtero matris, ait Iob, egressam esse secum miserationē. Iob. 3. 1. b. vt declararet non fuisse sui arbitrii, vt cum ipso exiret: sed esse ex cōditoris munere, a quo illam accepit.

Vterus matris, est praua consuetudo Babylonis, seu huius mundi vnde suscipit Deus cum, quem conuertit. Pf. 138. Potest etiam venter ipsum mundum significare.

Vteri nūc frater Ioseph erat Benjamin. Gē. 43. f. & designat Paulū intra vterū synagoga: q. post modū intra vterū eccl̄e suscepit.

Ventriloqui dicebant, ē quorū ventre dāmones respōda dabāt, q. & pythones dicebant. Designant autē eos, quorum Deus venter est. Ifa. 8. d. Vē illoq. ē sū, q. quasi de intelligibili vētre sui cordis fabulas qualdā. i. fallas doctrinas & p̄phetias p̄ferētes, decipiūt. Leu. 19. f.

Ventus, vide Aer.

Ventilare, Ventilabrum.

Ventilare, est ventum excitare, vel in ventum aliquid mittere, agitare, ac uersare: Item dispergere, profigare, ac propulsare. Et ventilare frumentum, est ipsum in area ventilabro purgare. Ventilabrum autem est instrumentum ad ventilandum.

Ventilare

Ventilare dicitur Christus Gentes, quando quosdam per fidem & gratiam ducit in cōlum: quosdam verō propter peccata mergit in infernum. Deut. 33. c. Ifa. 41. d. Eze. 30. g. Et ventilatam triticum aut hordeum, sunt boni separati a malis. Et dicuntur boni ventilari sicut triticum mali verō sicut palea. Ifa. 30. e.

Ventilare dicitur Deus iudaeos in portis terrae. Ier. 15. b. quando illos adducit ad portas inferi.

Ventilari dicitur triticum aut hordeum. Ifa. 30. e. quando in scriptura sacra sic separatio spiritus & litterae, quasi tritici & paleae.

Ventilantes Ariel, fuerunt exercitus Romanorū destruentes Hierusalem: vel sunt doctores fideles contra haereticos. Ifa. 29. a. ventilant etiā fideles inimicos, hoc est, profigant & propulsant, quando vincunt de mones: sed in Deo, non propria virtute. Pl. 43. 3. Reg. 14. d.

Ventilans cornu Pharaō. Eze. 32. a. designat diabolum persequens bonos.

Ventilabrum in manu Christi, designare potest vim discretionis eius vel ius discriminandorum meritorum: seu examen iustitiae Dei. Mat. 3. c. Luc. 3. d. ventilabrum quoque dici possunt tentationes, quae bonos & malos examinant, ac discernunt.

Vernus, quare Decorus. Vepres, vide Spina.

Ver. Ver est anni pars temperata, quando videlicet tempus transibat hyeme in aestatem.

Ver dicere possumus, quando Sancti in hoc seculo bonis florent operibus. Psal. 73.

Vernum tempus, nouitatem vitae post hyemen infidelitatis significare potest: & quietem, quae sequitur post tentationes & tribulationes. Gen. 3. 5. b. 48. b. Exo. 34. c. Pl. 73.

Verberare, Verbera, vide Flagellare.

Verbum, vide Sermo.

Verbofus, Loquax.

Verbosus dicitur, qui nimium loquitur tam dicenda, quam non dicenda efficiens: & verbosi amici Iob, sunt haeretici loquaces. Iob. 11. a. 16. d.

Vereri, Vide Timere.

Verecundia, Verecundari.

Verecundia, est dolor quidam, ac perturbatio ex malis aut praesentibus aut futuris, quae infamiam inferant, quae in uenibus accommodatur, vereri autem, aut verecundari, est verecundia affici.

Verecundari, vide Cursor.

Verenda, Veretrum, quare Genitalis.

Vergere, vide declinare.

Vermis.

Vermis dicitur animalculum quod ex putredine generatur, vel in plantis, aut fructibus, vel in alijs animalibus, aut etiam in terra dictum a vertando, quod sese torquendo vertat, & repat.

Vermis de carne sine concubitu nascitur, quia rōne Christus dicitur vermis, & non hō: quia non ex semine extrinsecus odueniente, sed interiorius manente genitus est de virgine: & dicitur vermis & nō hō, quia filius hominis, & non vetus homo. Pl. 21. Iob. 25. b. Et dicitur vermis martinus, qui abstulit vmbra Iona, hoc est, vmbra legis. Iona. 4. c.

Vermis quoque dicitur verbum Dei, quod peccatis conscientiam rodit.

Terrul aduer. Iuda.

Hie. f. Isa. 30. 41.

Amb. de interp. 5.

Hie. f. Iere. 15.

Hie. f. Isa. 30.

Hier. f. Isa. 29.

Aug. f. Ps. 43.

Hie. f. Eze. 32.

Hila. f. Matt. can. 2.

Amb. f. Luc. 3.

Euc. for. spiritua. 4.

Hie. f. Ps. 73.

Ori. f. Cant. ho. 4.

Aug. f. Ps. 73.

Verberare, Verbera, vide Flagellare.

Verbum, vide Sermo.

Verbofus, Loquax.

Vereri, Vide Timere.

Verecundia, Verecundari.

Verecundari, vide Cursor.

Verenda, Veretrum, quare Genitalis.

Vergere, vide declinare.

Vermis.

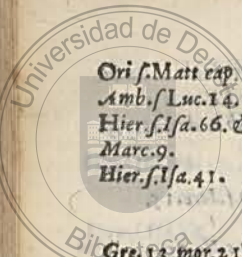
Ori. f. Luc. ho. 14.

Diony. cale. hier. 2.

Hie. f. Ion. 4.

Aug. epist. 49. 7. 6.

Epist. 120.

Ori. f. Matt. cap. 13.
Amb. f. Luc. 14.
Hier. f. Isa. 66. & f.
Marc. 9.
Hier. f. Isa. 41.

Gre. 14. mor. 21. &
15. mora. 26. & 16.
mor. 21. 31.

Gre. 17. mor. 9.

Ruper. f. Ion. 4.

Glo. ord. f. Job. 17.
Amb. f. serm. 34.
Beda. f. Exo. 16.

Hie. f. Isa. 14.

Isy. f. Leni. 22.

Glo. int. f. Gen. 14.

Amb. 2. de Amb. 11.

Amb. 2. de Abr. 11.

Philo. quis rerum di.
min. hares.

dit, nec vnquam moritur. Ipsa et conscientia, seu remorsus eius est ver-
mis, qui non moritur, sed punit, & dolorem inferi peccantibus: &
ipse dolor vermis dicitur: & in malis sera conscientia est vermis, qui non
moritur, sed manet sp. in inferno. Pro. 25. c. Isa. 51. c. 66. g. Mar. 9. d.
Vermis Iacob dicti sunt Apostoli. Isa. 41. d. quia contemptibiles ha-
beantur: & tamen vt vermis terram penetrat, ita sermo Apostolicus
Gentium ciuitates, & corda durissima penetrauit.

Vermibus dicit Iob, mater & soror. Iob. 17. d. quia quantum ad mate-
riam corruptibilis carnis, & de putredine processimus & cu putredine
venimus, qua portamus. Sp. ualiter aut, mater natura, & soror consuetu-
do vermes sunt, quia ex natura corruptibili & consuetudine puerfa co-
gimur, vt quasi quibusdam vermibus, sic inquietis cogitationibus in
mente fatigemur. Carnis. n. natura vitata, & puerfa: puerfa, quia
innumeras curas in corde infirmitatis nostrae generant, bene mater
& soror vermes vocantur. Mordent. n. a. sum carae, du inquietant. Quia
enim natura est vermium momentis singulis incessanter moueri: non
immerito signat noie vermium inquietudo cogitationum. Peruerse
itaque mentis dulcedo, vermis est: quia inde delectabiliter pascitur,
vnde per inquietudinem incessanter agitur. Iob. 21. d. 24. d.

Dr primus humani generis parens ho, no filius hois: ex quo quis-
quis prodijt, non solum ho, sed filius hois: quoq; hois fuit. Sicut ergo ex
hoie filius hominis, ita ex putredine nascitur vermis. Vnde recte ho
putredo, filius vero hominis vermis vocatur. Primus quippe ho putre-
do, non vermis: quia etsi per mortem putruit, non tn ex putredine per
natiuitatem venit. Qui autem hominis est filius, vermis dicitur: quia
iam ex mortalium corporum corruptione propaga ur. Iob. 25. d.

Vermis, qui corrodit, & siccauit haederam Iona, fuit exercitus Roma-
norum, qui destruxit Hierusalem Iona 4. c.

Vermis et dici potest peccatum. Iob. 17. d. Mater mea & soror mea
vermibus. 1. Mach. 2. g. Vermis et, carnalis delectatio, & vermes in
manna, designant fructum immoderate gulae, & etiam auaritia malum,
Ideo solum generabatur in manna, quod aliqui ex gula aut auaritia,
in crastinum reseruabant. Exo. 16. e. Vermis autem de manna, est de
verbo Dei contempto, qui conscientiam rodit.

Vermes in manna penam aeternam significare possunt, quae datur
indigne sumentibus corpus Christi. Exo. 16. e. vt autem vermis vivit
in corpore, ita poena in damnatis tamdiu durabit, quamdiu permane-
bunt peccata. Isa. 14. c. 1. Cor. 11. f.

Vernaculus.

Vernaculus dicitur ois, qd domi nostrae nascitur: vel qd in nostra est patria.
Interdu aut sumit pro verna, qui est seruus domi nostrae natus.
Vernaculus sacerdotis, est in fide nutritus, & in domo Christi eccle-
sia per parentum fidem educatus. Leu. 22. b.

Vernaculi expediti ad bellum, designare possunt religiosos ab om-
nibus mundi impedimentis excusos, & ad praelium aduersus diabo-
lum paratos. Gen. 14. c. Possunt itidem calibes designare.

Vernaculi Abraham significare possunt legis opa, vel ea seruantes, q
per ea no sunt haeredes diuinae promissionis. Gen. 15. a. 17. d. Ier. 2. c.
Vernaculi, qui circumciduntur, sunt motus naturales, qui circunci-
dendi sunt, & reprimendi ne superfluant. Gen. 17. d.

Vernaculus etiam, qui non est haeres, est sensus qui non peruenit
ad intelligentiam veritatis. Gen. 15. a.

Versus.

Verbum Do
Conscientia.
Remorsus con-
scientiae.
Apostoli.

Natura vitia
sa & consuetu
do peruerfa.

Inquietudo co
gitationum.

Homo ex Adā
propagatur.

Exercitus Ro-
manorum.
Peccatum.
Carnalis dele-
ctatio.
Gula.
Auaritia.
Pena aeterna.

Nutritus in f
de.
Religiosi.
Calibes.

Opera legis.

Motus natura-
les.

Sensus.

Diuerse virtu-
tes.

Dona spiritus.

Prudens.

Incarnatio
Christi.

Resurrectio.

Intelligentia

spiritualis.

Indicta & mi-
sericordia Dei.

Fugare.

Vincere haereti-
cos & philoso-
phos.

Caro infirma.

Christi.

Afflictio corpo-
ris.

Transitus live-
re ad spiritum.

Venire ad fide

Mitari gloria

Dei in idolum.

Decipere sim-
plices.

Versus.

Versus, carmen dicitur: quod dum fit, ipsa verba varie huc illucq;
vertuntur, & ad principium reuertuntur. Sumitur autem saepe
pro linea seu ordine.

Versus lapidum rationalis. Exod. 28. c. diuersas virtutes indicant in
pectore sacerdotis firmandas. Idem designat versus cathenarum &
retiaculorum in columnis, quas statuit Salomo in templo: & etiam do-
na Spiritus sancti in ipsis Sanctis. 3. Reg. 7. c.

Versutus.

Versutus homo sumitur in bonu pro prudenti. Prou. 12. d. qui
celat scientiam, quando non potest carnalibus loqui: aut ne det
margaritas porcis.

Vertere, Versare, Versatilis.

Vertere, est rem ab vno la ere, aut facie in alteram mutare, & con-
uertere: vt vertit Deus malum in bonum. Gen. 50. d. Item volue-
re. Esther. 2. b. Mens duodecim vertebat. Trāse. 2. Reg. 14. c. vt verte-
re figurā sermonis. versare autē saepe vertere: & versatilis, q vertitur.
Vertens Pharaon nomen Ioseph in Saluatorem mundi. Gen. 41.

Incarnatio Christi futurum expressit.

Versa virga in colubru. Exo. 4. a. 7. b. designat filium Dei homine

factum. versus vero coluber in virga, designat resurrectionem Chri,

vel tps iudicii, qn indicabit in virga iustitiae. vel vertitur uirga in co-

lubrum, qn litera legis deducitur in spiritalem intelligentiam, & ue-

ram sapientiae: uel quum crucis Chri pdicatio facta est Dei sapientia,

Vertere dicit Deus manum suā, aliquando quidem dum iuste in

reos debitam exercet ultionem, nonnunquam uero, quando mise-

ricorditer a uindicta sententiam suspendit. Thren. 3. a.

Vertere interdum, est fugare: & uertit Deus hostes Israel in tumul-

tum quando Philosophi cum haeticis inaniter pugnat: & uirg; a

Catholicis confunduntur. Isa. 9. b. Et uertit in furorem hariosos. Isa. Aug. f. Psalm 40.

44. d. uertit etiam dorsa regum ante faciem Cyri, quum per prädicato

rem uincit haeticos & philosophos. Isa. 45. a.

Versatum dicitur stratum Christi in infirmitate. Psal. 40. quando

uerbum factu est caro, quae est infirma uersatur etiā stratum in infir-

mitate, quum corpus affligitur ad salutem: & quum non permittitur

homo quiete frui in hac uita his rebus, quas sine peccato amat: qn

uidelicet omne, quod sibi homo parauit ad requiem, hoc Deus oc-

culto iudicio mutat in perturbationem.

Versi uultus Cherubim ad propiciatorium dicuntur esse, qn ad cō-

templationem unitatis & Trinitatis diuine sumimus similitudines a

creatura rationali. uersi quoque erant ad exteriorem domum: quia

& testamenta nobis, qui adhuc foris stamus, sunt cōdita. 3. Reg. 6. c.

Versa cutis in cādorē. Leu. 13. b. designat legis li erā uersā in euā-

gelicā claritatē & spūalem intellectum. Sic uertunt desertā in uber-

tatem, quum sterilitas literae legis conuertitur in ubertatē spūs. Isa. 5.

d. Et aquae amarae legis uertunt in dulcedinem euangelii. Exod. 15. d.

Verti aquam in sanguinem, est populos ad fidē sanguinis & pas-

sionis Christi uenire. Exod. 4. b. 7. c.

Mutatur et aqua in sanguinem, quum quis mutat gloriā Dei in

imaginē corruptibilem creaturā itē cū sapientia scribarū applica

ta, est ad sanguinem Chri fundendam. Itē quum boni & simplices occi-

dunt, uel decipiuntur a philosophis, uel haeticis. Euenit autem hoc

Aegyptijs:

Glo. ord. s. Exod. 12.

Beda. f. Prou. 12.

Glo. int. f. Gen. 41.

Amb. 3. offici 14.

Ruper. 1. f. Exo. 17.

Glo. ord. f. Thre. 3.

Glo. ord. s. Isa. 45.

Amb. f. serm. 28.

Aug. f. Psalm 40.

Gre. 23. mor. 23.

Ricar. de S. victo. 4.

de arca mysti. 20.

Glo. int. s. Leui. 13.

Gre. 1. Ezech. ho. 3.

Glo. ord. s. Exod. 4.

Ryp. 1. s. Exo. 17. 31.

Glo. ord. s. Exod. 7.

Aegyptijs: quia ipsi in aqua pueros occiderunt. vertitur quoque Iudeis aqua in sanguinem, quum quod attingere tentant de scripturarū fluens male intelligunt ad suam damnationem.

Verti aquam in siccum. Exod. 14. c. est mundanam sapientiam exiccati per Spiritum sanctum.

Vertum adificium templi ad viam respicientem ad mare. Ezech. 41. b. designat in hac vita semper adesse tribulationes.

Vertit in luctū cithara eccl'æ, & organa in vocem flentiu, in extremis persecutionibus: quia quum pacis tpe per alios parua more cithara, per alios verò more organi, magna & sonora p'dicabar; in tpe persecutionis eos, qui p'dicationis cantu non audiunt, deplorat. Iob. 30. b.

Vertunt noctem in diem cogitationes dissipat. Job. 17. c. quia nō nunquam iustis amplius placet ex aduersitate mala perpeti, quam ex prosperitate terrenæ dispensationis cura fatigari.

Verti dñs dies in tenebras Iob. 3. a. qñ aduersa esse intelligimus etiam, quæ prospera dæmones pollicent: & qñ antiquus hostis qualis est læuens, talis à nobis perspicitur etiam sub blandimentis latens: ne fidis prosperitatibus, quasi ex diei lumine, illudat; & veris miseris ad peccati tenebras pertrahat, vel qñ culpa in ipso delectationis exordio, ad quæ perditionis finem rapiat, vñ: quū videlicet nosmetipsos districte punientes, ipsa delectationis prauæ blandimenta per districta pœnitentiæ lamenta cruciamus: & quū flendo insequimur, quæ quid in corde taciti ex delectatione peccamus. versa est Babylon in desertum Ier. 50. c. qñ relictus est status peccati per pœnitentiam.

Vertit lapis in es Iob. 28. a. qñ dura mēs superni amoris igne liqfacta, & ad verā fortitudinē cōmutat: vt pctor, q prius insensibilis extiterat, postmodū & p autoritatē fortis, & p p'dicationū sonorus fiat.

Verta vxor Lot in salem Gen. 19. f. designat exemplum eius cōdimentum esse, vnde alij saliantur, & sibi caueant. Ideo dixit. Dominus noster. Memento te vxoris. Lot.

Verti dñs panis hypocritæ in fel aspidū in vtero ipsius. Iob. 20. b. qñ satietas transitoria delectationis ex laudibus & honoribus, in retributionis fide ad amaritudinē vertitur: & fel aspidū, hoc est malignorū spirituum persuasio, fuisse cognoscitur, quod hic laus gloriæ esse credebatur, vel certe panis scripturæ sacræ in vtero illius in fel aspidū in trinecus vertitur: quia dum de sacræ legis scientia gloriatur, vitæ potū conuertit sibi in veneni poculū: & inde reprobis moritur, vñ ad vitā erudiri videbat, vel nonnunquam hypocrita, dum doctrinā verbo ad ostensionē studet, diuino iudicio cæcatus, hoc ipsum verbū prauē intelligit, q male querit. Quū aut in h'seos errorem labitur, contingit ei, vt sicut de felle aspidum, sic infelix de pane moriat, & in doctrina sua mortem inuenit: quia in verbis vitæ, vitam minime quirit.

Verti dicitur ad dexteram, qui de virtutibus gloriatur: ad sinistra vero, qui peccatorum delectationibus consentit. Iob. 23. b.

Vertus gladius vniuscuiusque in pximu suum dicitur. 1. Reg. 14. c. qñ in religione per verbū Dei vnusquisq; in proximo perimit vitia.

Vel gñaliter qlibet Ch'rianus aliū p exhortationes cōuertere conat.

Verti dicunt lapides fundæ in stipulā ipsi Leuit. 24. c. quia tempore Antichristi oēs p'dicatores eccl'ie reputabit infirmos.

Venere terga, & fugere: & terga vertūt, q vincunt à diabolo. Gē. 14. b. lo.

1. Re. 4. a. Et vertūt tergū seu scapulā Deo, q eius cōtēnuat pcepta: sicut ē diuerso vertunt illi faciem, qui obtemperant. Iere. 2. f. 3. 2. f. Zach. 7. f. ceptorum.

Vertere

Ariditas munda
næ sapientiæ.
Tribulationes
huius vitæ.

Cognitio fraudis
demonis.
Penitentia.

Fortitudo pœnitentis.

Exemplum cānendi.

Mutatio gloriæ
temporalis
in luctum.

Lapsus in errorem
ex superbia

Exhortatio proximi.

Vinci à diabolo.

Contēptus preceptorum.

Vertere etiam terga dicuntur hæretici, quando non possunt resistere rationibus p'dicatorum eccl'ie. 1. Reg. 4. a.

Verti puluerem in scyniphes, Exod. 8. d. est mentem inquietari phantasmatibus, & sophismatis dialecticorum.

Vertus populus ad prædam, 1. Reg. 14. c. designat p'dicatores ad proprias laudes conuersos.

Vertum argentum in scoriā, est doctrina sacra in errores, per hæreticos immutata. Vel est vir iustus factus vitiosus. Sic vertuntur desiderabilia in ruinā, quū quis cadit à statu græ peccando. Il. 1. f. 6. 4. d.

Vertunt sermones Dei in canticū, q sic eos audiūt, vt audire solent Poetarū carmīa i theatris, nec seruāt opere ipsos sermones Eze. 33. g.

Non reuersatus panis. Hose. 7. b. designat hæreticos minime ad fidem conuersos. Item Iudæos obstinatos.

Versatilis gladius ad custodiendū paradysum. Gene. 3. d. motum eorum significare potest: vel ipsum Solem, qui versatur.

Versatilis etiā gladius dici potest liberū arbitrium hominis, quo reuerti potest in paradysum per pœnitentiam: quia aliquali ignorantia deceptus, & fragilitate attractus cecidit. Diabolus aut nulla ignorantia obnoluit, nec carnis fragilitate circumdatus, propria malitia peccauit peccato irremissibili, & penitus in Spiritum sanctum.

Gladius præterea versatilis, tribulationum varietatem designat, quibus genus humanum variè affligitur.

Vertex.

Vertex, p'prie dñs de v'cis p'toris & rotatis i modum turbinis: q & vortex dñs. Inde p'p flexū capillorū sūma pars capitis vertex dñs. & ab huius similitudine pars mōiū eminentissima vertex appellat. Et vertex in cælo, designat altissima partes cœli, & p'cipue polos & cardines cœli, quo vertice stellarū dñs Deus sublimior. Iob. 22. b. Vertices quoq; i ligno dicūt nodi. Sap. 13. c. Fecit lign. curuū & verticib' plenu Vertex Nazī Iosep. significabat caput Ch'ri. Gen. 49. d. Ipse quoq; Ch'rs, q est caput, dñs & vertex. Vñ i vertice mōiū p'parat mōs domus Dñi, quia oēs sunt sub Ch'ro capite: & ipse est super oēm sublimitatē legis & Putiarcharum ac Prophetarū. Isa. 2. a. Mic. 4. a. Et ipse Ch'rs est vertex Iob, quem etiam percussit diabolus persequendo. Iob. 2. c.

Vertex ramorum cedri dñs beata virgo Maria, principatum tenens in genere regio, vnde sumptus est Christus. Ezech. 17. g.

Vertex filiarum Sion, est principale animæ, seu ratio. Isa. 3. d. Ier. 2. d. Plal. 7. 6. 7. vertex etiam capitis, dicitur potestas liberi arbitrij, vel facultas operandi bonum commodum. Isa. 1. b.

Vertex interdum est fides, quam polluere nuntur filij Mēpheos hoc est, demones. Iere. 2. d.

Vertex collis, est sublimitas sensus, aut p'fectionis, sed nō summa.

Vertex verò montis, est altissimus gradus p'fectionis, & eminentia contemplationis. Exod. 17. c. 19. d. 2. 4. d. 3. 4. a. Iere. 42. b.

Vertex aliquando dicitur doctor. Deut. 33. c. Cepitq; brachium & verticem. Prou. 8. e. In summis excelsisq; verticibus. Isa. 1. d. A planta pedis vsq; ad verticem non est in eo sanitas.

Vertex vallis pinguissimæ dicebat, vbi erat tēplum Hierusalē. Ibi dicuntur errasse ebrij Ephraim, hoc est, hæretici, & sacerdotes, & Pharisei: vt vertex dicant habentes principālē statū in doctrina & dignitate: qui ideo errāt, quia nō gloriā Dei, sed suam querunt. Isa. 28. a. Et vertex capitis, in quo nō erat sanitas, erat principes populi Iudæorū. Isa.

Gre. f. 1. Reg. 4.
Glo. ord. f. Exo. 8.

Gre. f. 1. Reg. 14.
Hic. f. Isa. 1. 6. 4.

Hic. f. Eze. 33.
Hic. f. Hose. 7.

Rup. f. Hose. 7.
Philo. de Cherubim.

Aug. 2. de Gen. con.
Manich. 2. 3.

Geor. vene. Cant. 1.
ton 7. cap. 21.

Aug. 2. de Gen. con.
Manich. 2. 3.

Glo. int. f. Gen. 49.
Hic. f. Isa. 2. & f.

Mich. 4.
Gre. 3. mor. 14.

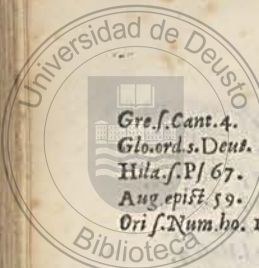
Glo. ord. f. Isa. 3.
Ricar. de s. v'cto. de

statu. interi. hoīs. 3. 2.
Gre. 2. 5. mor. 15.

Ori. f. Exo. ho. 11.

Hic. f. Isa. 1. 2. 8.

Rup. f. Amos. 1.

Isa. 1. b. Vertex etiam Carmeli siccatus, sunt sacerdotes, Scribæ & Pharisei sine gratiæ & sinceræ doctrinæ rore. Amos. 1. a.

Gre. f. Cant. 4.
Glor. d. Deus. 33.
Hila. f. Ps. 67.
Aug. epist. 59.
Ori. f. Num. ho. 17.

Vertex Sanit, designat principes huius seculi. Cantic. 4. c. Ipsū quoque mundanum imperium, vertex dicitur. Deut. 33. c. Cepitque brachium & verticem. Vertex etiam capillis, dicuntur demones, & nimium superbientes. Psal. 67.

Vertex montis Phogor, designat culmen voluptatum carnalium. Numeri. 23. d.

Vertigo.

Hie. f. Isa. 19.

Vertigo, est morbus capitis ex frigidis & lentis humoribus sursū ex ventriculo ascendentibus ortus, ita ut sic affecti, occasione parua succidant.

Vertigo dici potest reprobis sensus hereticorum, quo ipsorum mentis oculi perturbantur. Isa. 19. c.

Verus, veritas, verax.

Verum dicitur, quod est sincerū & solidū, & falso contrarium, & vera oratio, quæ ita significat, ut est in re. Verum quoque, est, quod minime est adulteratum: ut verus color, hoc est, natiuus. verum est iustum. Deut. 21. c. Prondus habebis iustum & verum. Veritas autem dici solet ipsa adequatio aut conformitas rei cum intellectu. Itē equitas, certitudo Est et veritas auxilium. Nehe. 9. g. Quia veritatem fecisti nobis. Bonum eternum. Eccl. 1. 17. c. Destinavit illis sortē veritatis. Cognitio Dei. Ps. 24. Dirige me in veritate tua. Confessio veritatis. 2. Reg. 20. f. Quæ respondeo veritatē in Israel. Effectus iustitiæ. Deut. 13. c. Diligenter rei veritate perspecta Fides. Ps. 25. Cōplacui in veritate tua. Intelligentia Isa. 59. Quia corruit in platea veritas. Iustitia. Exo. 18. d. In quibus sit veritas. Operatio vera. 1. Reg. 12. d. Servire ei in veritate. Promissi impletio. Eccl. 1. 17. In veritate enuncio scientiam eius.

Arno. f. Ps. 44.
Arno. f. Ps. 35.
Hie. f. Isa. 59.
Aug. f. Ps. 84.
Ori. f. Iere. ho. 13.
Et in dier. ho. 2.
Hila. f. Ps. 118.
Amb. f. Ps. 118. ser. 18.
Hie. f. Isa. 61. & 1.
Zach. 8.
Ori. f. Rom. 9.

Veritas aliquando sumitur pro Deo patre. Ps. 44. Propter veritatem & mansuetudinem & iustitiam. Ps. 142. In veritate tua exaudi me.

Veritas dicitur ipse Christus, qui ait de seipso Ioan. 14. a. Ego sum via veritas & vita. Et veritas usque ad nubes, est Chrs usque ad Apl'os: quos veritatis cognitione replevit. Ps. 35. 84. 38. 118. Et veritas corruit apud Iudeos: quū Christus occisus est ab eis: & facta est procul, quia transiit ad Gentes Isa. 59. c.

Verum semen vineæ dicitur ea doctrina quæ erat olim apud Iudeos. Ie. 2. d. Et veritas legis Dei fuit in generatione & generatione, hoc est prius in populo Iudaico, deinde in Christiano. Ps. 118. Peculiariter autem veritas dicitur ipsa lex noua: quia vetus dicitur umbra. Et sit opus in veritate in lege noua, quia non in umbra legis. Isa. 61. c. Zach. 8. b. Iob. 6. d. 21. d. Et veritas, cuius Christus est plenus, est impletio veteris testamenti, figurarumque eius. Ioan. 1. b. Psal. 44.

Veritas in Christo Iesu, est quæ aliis est comitata virtutibus. Veritas verò non in Chro est, cui desunt alię virtutes, qualis fuit veritas Caiphę, & spiritus bythonis. Rom. 9. a. Psal. 29.

Verū semen vineæ potest etiam dici ipsa anima, quæ vndiq; bona creata est a Deo. Iere. 1. d.

Veritas dicebatur esse in rationali pontifice, ut designaret sacerdotem debere vacare veritati inquirendę & docendę, ut quę in ipso esset ipsa veritatis ratio. Exod. 28. e. Levit. 8. a.

Veritates diminutę a filiis hominū fuerunt, quā Iudei in passione, & custodes in resurrectione mentiri sunt aduersus Christū Ps. 118.

Principes seculi.
Mundanū imperium.
voluptates carnales.

Reprobis sensus

Deus pater.
Christus.

Vera doctrina.
Lex noua.
Impletio veteris legis.

Anima.

Predicantes doctrinam noui testamenti.

Veraces sunt, qui verā doctrinā noui testī pdicāt, & cōmutat Deus Gre. 11. mor. 10. labiū veraciū: cū hi, qui prius cōlestia p̄dicando, veraces erant, t̄p̄a lia diligentes ad terrena corrumpunt. Quod in apertius de Iudeis intelligitur, qui ante incarnationem Dñi veraces fuerunt, quia ipsum venturum esse crediderant, atq; nunciaverunt, sed postquam in carne apparuit, ipsum esse negauerunt. Labium itaque veracium mutatum est quia quem venturū p̄dixerant, negauerunt p̄sentem. Iob. 12. d.

Vesanus, vide Stultus. Vesci, vide comedere.

Vesica, Vesicula.

Vesica, est folliculus, in quo vrina colligitur. Vesicula autem gutturis in auiibus est, in qua prius colligunt cibum, qui postea in ventriculum inducitur.

Memoria.

Vesicula gutturis. Leui. 1. d. designare potest capacitatem memorię, qua bene vtens animus, scripturarum sententias vtiliter congerit.

Superbia.

Vesicula gutturis, est vas aptū inflationi, & designare pōt superbiā Iysc. f. Leui. 1. c. ex superfluo inquisitione ortam: & elata verba, & curiositatē. Leuit. Ori. f. Exo. ho. 4.

Curiositas.

1. d. Hæc est scientia, quæ inflat. 1. Cor. 8. a. Coloss. 2. d. Vesicæ quoque turgentes in Aegyptijs. Exo. 9. b. designabant inflatam superbiā, ita, Rusp. 1. s. Exo. 36.

Ira.

Vermis conscię inuidiam, vermem conscię, & persecutionem ecclesię, quæ facta fuit sub Maximiano Imperatore. Designabant etiam punitiōem libidinis ex transgressione p̄cepti: Non mœchaberis.

Vermis conscię.

Punitio libidinis.

Aculei timoris.

Vespa, insecti genus, api simile, quæ habet morsum molestum hominibus, designare potest aculeos timoris, vel demones. Ios. 24. c. iuxta Septuaginta, ubi nos legimus, Scabrones.

Ang. q. in Ios. 27.

Vespa.

Christus.

Vesper, dicitur stella seu planeta, qui & Venus dicitur, quando occidente Sole primus apparere solet, qui Græcis dicitur Hesperus. Accipitur frequenter pro extrema diei parte, quæ & vespera dicitur.

Tempus aduentus & passionis Iesu Christi.

Vesper dicitur Christus, qui occubuit in passione, ut esset Lucifer in resurrectione. Iob. 38. d. Nunquid producis Luciferum in tempore suo, & vespertum super fines terræ confulgere facis?

Hie. f. Iob. 38.

Vespera aliquā significat ipsius aduentus Chri, & passionis eius, in qua vespera indurati sunt Iudei: ad quā et vesp̄a demorabat stertus. Ps. 129. 54. 89. Venerunt Angeli Sodomā vesp̄e, ut eā subuerterent. Gen. 19. a. hoc est, t̄p̄e Dñicę passionis ad infidelitatē subuertendā. Et ipse Christus est vesp̄ertinū sacrificium. Ps. 140. Leui. 23. a. Vesp̄e quoque offerebatur agnus. Exo. 12. a. 29. g. Et vesp̄a in qua curauit Christus multos, designauit tempus passionis eius. Matt. 8. b. 14. b. Est autem passus Christus ad vesp̄eram, ut nos in hac vita laborare doceret, quousque veniat manē Dicitur Christus remansisse solus vesp̄e, ut designaret, quomodo relinquendus erat solus in passione. Mat. 14. c. 16. a.

Ori. f. Gen. ho. 1.

Cassia lib. 3. cap. 3.

Amb. 1. de Abra. 6.

Basi. s. Ps. 29.

Hiero. f. Ps. 29. & f.

Matth. 8.

Hila. f. Matth. Cano.

14.

Aug. s. Ps. 54. 140.

Et 1. q. in euan. 20.

Ber. ho. 1. s. Missus

Iysc. s. Leui. 23.

Aug. 1. de gene. ad li-

teram. 17. & 1. de ge-

ne. cont. Manic. 2. 5.

Rusp. 1. s. gene. 3. 10.

Glo. ord. f. Exod. 30.

Hila. f. Ps. 54.

Cognitio vesperina Angelorū
Conformatio prioris operis.
Occulta dispositio verū in Deo
Cognitio obscura diuinorum.
Fides.

Vespera in primis diebus creationis mūdi. Gen. 1. designare pōt cognitionē, quā Angeli habebant de rebus in proprio genere, quæ dici solet cognitio vesp̄ertina. Vel designat consummationē & p̄fectionē prioris operis, ut aliud sequat. Vñ in sabbato seu die septimo nō ponitur vespera, ut designet quies p̄petua, & cōtinuatio eternę lucis, nūquā vergēs in tenebras. Vel vespera est occulta rerū dispositio in Dei sapientia manē, verò, quando exterius producuntur, ideo vespera p̄cedit manē, Vesp̄a etiam dici potest cognitio obscura diuinorum, & fides: & in hac vespera offert incensum, qui cum hac & pro hac fide gratias agit Deo. Exo. 30. a. Vesp̄a quoque, interdū significare pōt initium lucis &

cis & cognitionis. Pl. 54. Vespere, manē & meridiē, narrabo, & annuntiabo.

Vespera quoque designat rps legis gratia, in quo offert incensum orationū gratū Deo. Exo. 30. a. Nu. 28. Ad vespē cōuersi sunt Iudei post aduentū Spūs sancti, qui noluerunt cōuertere ad p̄dicationē Ch̄i. Pl. 58. In hac vespere diuidunt spolia, quando conuertuntur. Gen. 49. d.

Vespera interdum est poenitentia: & immundus est vsq; ad vespē. ram peccator, hoc est, quousq; poenitentiam agat. Leu. 11. d. 14. 15. 22. a. 23. d. Deut. 23. b. Ad hanc vespē demonstrabitur fletus. Pl. 29. Potest quoque vespē dici ipsum complementum poenitentia.

Vespera videtur significare quietem contemplationis, secundum q̄ ad vespē cessari solet ab actione. Iob. 7. a. Si dormiero, dico, Quando consurgam? & rursum expectabo vespē.

Vespera est rps legis veteris, vel qn tradita est, r̄ quia magna obscuritate figurā legis inuolunturum quia mundus tenebrarum offusione tenebat, luce carens, quā est Ch̄s. Exo. 16. c. Vespere comeditis carnes: vnde & vespere carnes sacrificiorum comedebantur.

Vespera aliquā d̄ rps huius seculi, in qua demoratur fletus. Pl. 29. Et in isto meridianus fulgor ad vespē surgit: q̄a quanta sibi claritas maneat, cum iā occubere cōpit, agnoscit. Iob. 11. d. A vespere vsq; manā, dicit a tempore huius vitæ vsq; ad tempus iudicii. Leuit. 24. a. Vespertinum quoque sacrificium dicitur esse eleuatio manuum. Pl. 140. quando quis exercet in hac vitā opera misericordie, Deo accepta.

Vespera aliquando d̄ senectus, vt Pl. 89. Vespere decidat, induret & areseat. Isa. 5. c. Et vespere, in qua lupus rapax diuidit spolia, Gen. 49. d. est senectus Pauli, in qua ipse maximē p̄dicauit. Item illud tempus nouissimum, qn Iudei conuertuntur. Item finis vitæ, aut ipsa mors: & tunc est sacrificium vespertinum. Et immundus dicitur aliquis vsque ad vespē: quia vsque ad finem vitæ semper residet in homine aliqua immunditia. Num. 19. b. Pl. 29. 103. 140. Iob. 4. d.

Vesperam ē d̄ refrigescens charitas: vnde primi parentes ad vespē ram peccauerunt. Gen. 3. b. Vnde in hac vespere est defectus lucis gratia. Isa. 21. d. Ier. 5. b. Sopho. 3. a. Ipsum quoque peccatum vespere dici potest. Vespere venerunt Angeli Sodomam. Gen. 19. a. Vt designentur tenebræ, in quibus erant habitatores illius ciuitatis.

Vespera interdum dicitur sexta ætas mundi, in qua columba attulit rammum oliuæ virentibus folijs, hoc est, Christum mundo. Et in hac vespere habetur sensus spiritualis legis. Gen. 8. b. 24. g. Exod. 12. a. 16. b. Leuit. 6. c. 11. c. 15. a. Matth. 8. b.

Vespera præterea dicitur finis mundi, in qua mundus ipse tendit ad occasum. Sic venerunt Angeli Sodomam vespere. Gen. 19. a. 30. c. Exod. 12. a. 16. c. 18. c. 1. Reg. 14. d. Pl. 58. 103. Isa. 17. d. 38. c. Eze. 33. e. 46. a. Zach. 14. b. 3. Reg. 17. a. Mat. 14. b. 20. a.

Vespera aliquando dicit continuationem operis, & etiā finem seu consummationem operis: & vespere offert incensum, qui in fine boni operis gratias agit Deo. Exod. 18. c. 30. a. Pl. 140.

Vespera aliquando significat tribulationes tentationes: & ipsum tēpus aduersitatis. Ex expectat iustus ad vespē, quando per aduersitatem cupit deprimere mentem, quā in prosperis eleuabatur. Et expectat tentationem, quia semper se contra eam præparat, ne incautum opprimat. Iob. 4. d. 7. a. 11. d. Pl. 64. Hæc vespere est tempus tristitiæ. Pl. 29. Ad vespē demorabitur fletus.

Initium cognitionis.
Tempus legis gratia.
Poenitentia.

Quies contemplationis.

Tempus veteris legis.

Tempus huius seculi.

Senectus.
Finis vitæ.
Mors.

Refrigescens charitas.
Peccatum.

Sexta ætas mundi.

Finis mundi.

Operis consummatio.

Tribulationes.
Tentationes.
Tempus aduersitatis.

Vesper

Antichristus.

Vesper stella quāq; dici pot Antichristus: & vespere super terrā filios Dominos confurgere facit: quia infidelibus Iudeorum cordibus dominari Antichristū, eorū merito exigente, p̄mittit. Iob. 38. d.

Vespertilio.

Vespertilio, est nocturna volucris mediæ cuiusdam na uræ inter autem & murem: quæ congruum a Græcis nomen accipit Nictæris eo quod in nocte volitet: non tam vōce & cantu resonans, quā stridore: quæ quum videatur volare, tamen lucifuga est: & Solem videre non patitur.

Ido a.

Querentes et rores.

Vespertilio noctu volitans, nec Solis lucem sustinens, designare potest idola, quæ veritatis lucem non sustinent sed volant in tenebris, quando coluntur ab errantibus. Vnde & designant eos, qui erroris tenebras, quærun. Isa. 2. d.

Querentes terram.

Cogitationes immunde.

Vespertilio etiam circa terram volitans, eos designat, qui terrena quærun, & fugiunt lucem cœlestē. Leu. 11. c. Deu. 14. b. De his dicit: Qui male agit, odit lucem. Potest etiam significare cogitationes immundas, quas demones immittunt in tere conantur.

Vespertilio aliquando sumitur in bonum.

Vestibulum.

Vestibulum, est locus ante ianuam domus vacuus: per quem a via ad ares itur.

Catechismus.

Humilitas.

Fides.

Vestibulum tabernaculi testimonii, aut templi, designare potest catechismus, per quem præparamur an ingressum ecclesiæ per portam baptismi. Et vestibulum ante gradus portæ, est humilitas, vel fides, quæ requiruntur ad ascensum per opera. Eze. 40. b. d. 41. c. 46. a. Vestibulum etiā tabernaculi testimonii, aut templi, vitam præsentem designari potest, quæ est aditus ad futuram, Exo. 29. f. 35. b. 40. c. Leu. 3. b. Eze. 40. b. 41. c. 46. a.

Locus resurrectionis.

Locus felicitatis.

Vestibulum quoque dici pot reurrectionis locus: vnde non in illo, sed inter illud & altare plorare dicuntur sacerdotes. Iob. 2. d. Vestibulum intra portā, locum felicitatis designat: vnde & octo cubitorum d̄: quia octonarius ad resurrectionem spectat. Eze. 40. b. Vestibul interius, quod quinquaginta cubitis in longitudine & viginti, quinque in latitudine mensuratur. Eze. 40. c. designat eos, q̄ æterna meditantur, cœlestia sapiunt, in Psalmis & hymnis, & cantibus spiritualibus viuunt. vestibulum verò interius, quod exterius respicit, & viginti quinque cubitis in longitudine mensuratur, quinque verò in latitudine, designat simplices, iuxta sensus corporeos bene viuentes: qui intus sunt perfide & charitatem, sed foras respiciunt p simplicitatem. Potest etiam per vestibulum, quod exterius respicit, fides inchoantium designari. & per vestibulum interius fides perfectorum, qui iam per eam virtutibus emicant. Possunt etiam per vestibulum interius præcepta altiora: per vestibulum verò, quod respicit exterius, præcepta adhuc minima figurari.

Contemplatiui.

Simplices.

Fides inchoantium.

Fides perfectorum.

Præcepta altiora.

Præcepta minorum.

Vestigium, est pedis impressio, hoc est, signum, quod a pede relinquitur in puluere, vel in luto, aut similibus. Est et vestigium imitatio. 4. Reg. 19. c. Siccaui vestigiis pedum meorum omnes aquas. Pl. 17. Eze. 43. b. Imitator. Eccl. 21. a. Qui odit correptionē, vestigiū est peccatoris, Gressus. Gen. 3. c. Ego sequar paulatim vestigia eius. Via. Gen. 41. c. Nullum saturitatis dedere vestigium.

Visitatio Dei.

Vestigia Dei benignitatem illius visitationis designare pnt: quibus ni-

Gre. 29. mor. 30.

Terr. de cibis Iudeis.

Hic. Isa. 2.

Enc. for. spūal. 5.

Ori. f. Leu. 10. 7.

Isc. f. Leu. 11.

Enc. for. spūal. 5.

Bas. exae ho. 8.

Rup. 2. f. Eze. 19.

Gre. f. Eze. ho. 19.

Hic. f. Eze. 46.

Hic. f. Joel 2.

Gre. f. Eze. ho. 16.

Gre. f. Eze. ho. 20.

Gre. 10. mor. 9.

YYY yy bus ni-

SYLVA

bus nimirum progredi ad superna prouocamur, quum eius spiritus afflatu tangimur: & extra carnis angustias subleuati, per amorem agnoscimus cōtemplādam autoris nostri speciem, quam sequamur. Item dona eius, per quæ eum cognoscimus, quem non videmus. Itē rationem creationis. Iob. 11. b.

Vestigia etiam Dei & quasi quidem gressus sunt ipse, quas cernimus operationes eius, quibus bonus quisque; malusque regitur: quibus iusti iniusti que suis ordinibus disponuntur: quibus & subiectus quisque, ad meliora quotidie ducitur: & aduersus ad deteriora corruens toleratur. Iob. 23. c. De quibus nimirum gressibus Prophe: a dicebat: visi sunt gressus tui Deus. Nos itaq; cum virtutem longanimitatis atq; pie: atis eius intuemur, & intuentes imitari contendimus quid aliud, quam gressum eius vestigia sequimur, quia extrema qdam eius operationis imitamur. Hæc enim Patris sui vestigia veritas admonerat imitari, qñ dicebat. Mat. 5. g. Orate pro persequentibus & calumniantibus vos: vt sitis filii Patris vestri, qui in celis est, qui Solem suum oriri facit super bonos & malos. vel vestigia, eius sunt opera humanitatis Christi: quæ nobis imitanda proposuit. vestigia quoque Dei, quæ non cognoscuntur, sunt opera Christi, quæ non cognouerunt Iudæi: vel sunt operum secretorum signa. Pl. 76. Item eius exempla. Pl. 17.

Quasi vestigium hominis nubecula, dici potest caro Christi, qui factus est filius hominis. 3. Reg. 18. g.

Vestigia pedum nostrorum, quæ Deus considerat, sunt intentiones operū nostrorū, quæ Deus examinat. Iob. 13. d. Pl. Vel vestigia pedum sūt nostra malè acta. Nam pes in corpore est, vestigium in via: & plerumque dum quedam prauè agimus, intuentibus hoc fratribus, exemplum malum præbemus: & quasi inflexo extra viā pede sequentibus, vestigia distorta relinquimus; dum per nostra opera ad scandalum aliena corda prouocamus. Demum ipsa exempla, quæ ex operibus relinquuntur, siue bona siue mala, vestigia dicuntur: & vestigia gregum, sunt exempla malorum. Can. 1. c. Et vestigia pedū ecclesiæ, sunt exempla bona minorum. Isa. 70. c.

Vestigia gregum, designare possunt infimum locum in ecclesia. Cant. 1. c.

Vestigium pedis regis Assyriorum, designare potest tentationes diaboli. Isa. 37. c.

Vestire, vestis, vide Induere.

Vetare, vide Prohibere.

Vetulus, vide Senex.

Vetus, veteranus, Vetera scire, vide Antiquus.

Vexare, vide Molestus.

Vexillum.

Vexillū, est signum, quo in exercitu aut classe imperatores vtuntur. Vexilla, secundum quæ castrametabatur filii Israel. Nu. 2. a. designant proprias cuiusque virtutes.

Via, iter, Semita: Callis viator.

Via est, per quā omnibus ambulare licet: quæ & iter dicitur: quanquā iter sæpe pro ipsa profectioe ponatur. Semita autē est via angustia: Via ē dī conuersatio. Nu. 2. 2. f. Peruersa est via vestra. Finis Iob. 3. d. Viro cuius abscondita est via. Libertas. Pro. 13. a. Iustitia custodit innocentis viā. Loc. 2. Reg. 11. b. Nunquid non de via longiori venisti?

Aug. f. Pl. 76.
Euch. for. spūal. 2.
Hie. f. Pl. 17.

Aug. ser. 20.
Gre. 11. mor. 25. &
f. Cant. 5.

Ori. f. Nu. ho. 2.

ALLEGORIARVM.

906

venisti? Mos. 4. Re. 17. b. Reuertimini à viis vestris pessimis. Pars. Eze. 8. b. Leua oculos ad viam aquilonis. Transitus. Gen. 3. d. Ad custodiendā viā ligni vitæ. Iter. etiā, opus. Gen. 32. c. Iacob inter nostrum insequitur. Progressus, seu cursus. Gen. 24. c. Vtrum prosperum iter suum fecisset Deus. Pl. 18. Exaltauit, vt gigas ad currendam viam. Semita ē dicitur cogitatio. Iob. 13. b. Obseruasti omnes semitas meas.

Christus.

Via est dux eūtiū, festinātiū cursus, ignorātiū securitas, & qdā ne-scitarū rerū magistra. Peculiariter autē dī via Chrī, q dixit de seipso. Io. 14. a. Ego sum via. Et ipse dī initium viarū Dei. Pro. 8. c. Gē. 28. d. Exod. 3. f. 13. Pl. 13. 26. 66. 76. 79. 88. 100. 109. 118. 143. Mat. 2. b. Luc. 12. g. 18. g. Isa. 30. c. Malach. 2. b. Et ipse est uia pacis, & via regia, & via munda, & sancta. Num. 21. c. Isa. 5. g. 3. b. Et via contra quā spectabat Eli, est Christus. 1. Regum. 4. c. Ipse est uia humilium. Amos. 2. c. Nahum. 1. c. Ipse quoque dicitur semita Iob. 28. b. 3. b. Et uia æterna, qui est uita æterna. Plal. 138. In hac uia, aut potius iuxta eā ponunt supbi & hñici nobis laqueos & scādala. Pl. 141. Apoc. 16. c. via oriēta lis, ē ipse Chrī ducēs ad uerū Oriētē Eze. 40. b. Et uia uirt. Dei. Pl. 101.

Incarnatio & opera Christi et Dei.
Illustrationes diuine.
Vnitas Trinitatis.

De uis Domini angelorum & hominum & etiam demonum ponunt multa à Bernardo. f. Pl. Qui habitat, sermone. 11. 12. Semita aui. Iob. 28. b. designat incarnationē & opera Chri. quæ ignorauit Synagoga: quia noluit recte considerare. uia quoque Dei, sunt opera Dei Iob. 26. d. 40. c. Pl. 24. 50. Isa. 55. c. In his uis ostendit se sapiētia. Sapi. 6. c. Viē quoq; Dei, sunt illustrationes diuine: in quarum initio iam Deus possidebat sapientiam. Pro. 8. c.

Via unius dici, dici potest unitas Trinitatis, quam euangelica prædicatio gentibus introduxit. 3. Reg. 19. a.

Itinera æternitatis Dei Haba. 3. b. dicuntur, siue, quia æternitas illius ad nos uenire dignata est siue qd semper à principio mundi usq; ad incarnationem suam uenerit ad Sanctos: & factus sit in singulorū manu sermo Dei: atq; in uniuersis uincitibus superauerit.

Mina & veritas Dei.
Iudicia Dei.
Iter crucis Christi.
Mādata Dei.

Via Domini imperuestigabilis, designat misericordiā & veritatē: quia per eas cuius uult miseretur, & quem uult indurat. Plal. 24. 137. Rom. 11. d. Et generaliter occulta iudicia Dei, sunt uis nimirum exaltatē à uis nostris. If. 55. c. 58. a. uias autē Domini docet, qui ostendit Deum misericordē esse penitentibus iustum uero peccātib. Pl. 50. Iter prosperum, est iter crucis Christi. Pl. 67. quod sequentes, prosperē ad felicitatem perducimur.

Viē Dei multæ, sunt mādata, & Prophete, & Apol' iuia uero una, in qua est manendū, est Chrī. Pl. 118. 127. 137. uis quæ sunt mandata, in docendo quidem sunt uis, in ambulando uerō semitæ. Isa. 2. a. 48. d. 64. b. Ier. 2. d. Mala. 2. b. Rom. 11. d. uis quoq; Sanctorum, sunt genera lia Domini mandata & semitæ iustitæ, ætiora uis cœlestis instituta: quæ solis perfectis accessibilia sunt. Pro. 2. b. uia autem domini, dī fortitudo simplicis prouer. 10. d. qd seruando mādata sit fortis uis quoq; dure, sunt pcepta graua nolentibus seruare: uel sunt opera laboriosa penitentē. Plal. 16. Et semita iudiciorū Dei, sūt labores pceptorum, & tribulationū: quibus nos pbat Deus. Isa. 26. d. 35. c. 40. a. 58. d. Via quoq; Dñi, est sacra doctrina & pcepta: & uia recta est uia mandatorū Dei. If. 30. c. 33. b. 42. c. 49. c. 57. c. 62. d. Ier. 31. b. Et uis, & semitæ antiq; sunt doctrina legis & Prophetarū. Et semitæ Dei exaltatur, qñ litera legis ad spiritualement sensum eleua ur. Isa. 49. d. Semita aut mandatorum Dei, ad difficiliora pcepta refertur. Plal. 24. 36. 76.

Opera penitentiae.
Tribulationes.
Sacra scriptura.

Hila. 11. de Trini.

& f. Pl. 66.

Ori. 1. Luc. ho. 35. &

f. Nu. ho. 12. & in de

uers. ho. 3.

Arn. f. Pl. 109. 118.

Bast. de Spiritu sancto.

Ho. 8.

Hie. 1. Amos. 2. &

f. Iob. 28.

Aug. f. Pl. 138. 141

Gre. f. 1. Reg. 4. & f.

Eze. ho. 15. 16. & f.

Pl. 101.

Gre. 18. mor. 21 &

32. mor. 24.

Hie. f. Iob. 26.

Beda. f. Pro. 8.

Hie. f. Haba. 3.

Aug. epis. 105.

Gre. f. Pl. 50.

Fulgen. ad Transmissum.

dum.

Arn. f. Pl. 67.

Hil. f. Pl. 118.

Chrys. f. Gen. ho. 4.

Hie. f. Isa. 2.

Beda. f. Pro. 2. 10.

Hier. f. Pl. 16. & f.

Isa. 30. 48. 57. & f.

Iere. 6. & f. Iob. 24.

Am. f. Pl. 118. se. 1.

Hila. f. Pl. 66.

Ori. f. Ezech. 8. & s.

Mat. ho. 6. 13.

Cyrl. 5. thesauri. 4.

Hie. Ps. 106. & f.
Iob. 28. 30. & f. 1er.
12. & f. Hose. 14.

Amb. de Salom. 1.
2. 5.
Gre. 18. mor. 21. & f.
19. mo. 3. & 25. mo.
16.
Hie. Ps. 17.
Aug. f. Ioan. 15.
Hie. f. 1. a. 26. 57.
Amb. de Salom. 4.
5. & f. Luc. 10.
Hila. f. Ps. 138.

Arn. Ps. 84.
Ori. f. Luc. ho. 22.
Hie. f. Isa. 40.
Hila. f. Ps. 67.
Gre. 19. mor. 3.
Amb. ser. 24.
Hie. f. Isa. 43. & f. 1.
Iere. 32. & f. Iob. 28
& f. Ps. 17.

Fulg. ad Trâsum
dum. 1.
Glo. int. f. Gen. 32.
Cass. lib. 11. cap. 6.
Hie. f. Mich. 4.
Amb. ser. 74.
Epiph. 2. contra. h. e.
res. Tomo. 1.
Cyri. dialo. 5.
Cle. Alex. 7. Strom.
Phil. de creati. prin.
ci. 3.
Hie. f. Isa. 26. 57.
Beda. s. Pro. 2.

139. 142. Genes. 18. c. Exo. 18. c. 23. c. 32. b. Hæc est uia publica & regia, p quâ oēs fideles ire dnt in terrâ pmissionis. Nu. 20. c. 21. e. h. e. d. r. via vinearū. Iob. 24. c. 3. 1. b. Et via vitæ. Ps. 15. 17. 22. 66. Mich. 4. a. Pro. 8. Mat. 20. d. Mar. 10. g. Via bona d. doctrina euāgelicat. 1e. 6. d. Et via alia, ē doctrina Chrī, q̄ separat a vijs errorū & pctorū. & ducit ad Patrē. Mat. 2. b. Hæc sūt viæ populi Dei. 1e. 12. d. Et hæc ē via, in qua sternebat vestes Chrō. Mat. 2. 1. a. Hæc quoq; ē via ciuitatis habi. taculi, q̄ philo. nō inuenerūt. Pl. 106. Semita quoq; dici pōt spūs legis q̄ est in lege noua. Iob. 28. a. Itinera Chrī, q̄ dissipauerūt Iudæi, erant propheta de eo p̄dicta. Iob. 30. b. Viæ ē Dñi dicunt lectio veteris & noui testamētū, & sanctorum intelligentia scripturarum. Hila. 14. d.

Via aquilæ difficilis, est incarnatio & ascensio Chrī: vel uterq; eius aduētus in mūdū. Pro. 30. c. Et semita aui, q̄ ignorauit populus Iud. fuerūt epera Chrī, tā. incarnationis, q̄ redēptionis. Iob. 28. a. d. Et via sapientiæ, est opus redēptionis. Iob. 34. c. Et uia viri in adolescēcula, est incarnatio Chrī in virgine. Pro. 30. c. Eadem d. r. via ipolluta. Psal. 17. Iter ē est caro Chrī: vt fatigat Chrī in itinere, hoc est, incarnatio. Io. 4. a. via ē Chrī. 11. 57. d. ipsa opera redēptionis significat. Et via p̄. rei vidētis & viuētis, est humilitas passionis Chrī. Gē. 2. 4. g. viæ quoq; fuerūt opera p̄dicationis. Ps. 138. 141. Et semitæ, sūt p̄dicatio eius la. boriosa: q̄ & semitæ iustę dicunt. Is. 26. b. 41. a. Et via nauis in medio mari, & via viū, ē uia Chrī laborātis in hac ita. Pro. 30. c. Et iter faciēs Samaritanus, ē Chrī ē cōlo descēdēs, & i hac uia laborās. 1e. 10. f.

Via Domini parāda, designat corda hominū preparanda Deo. Isa. 40. a. Hanc viam parabat Ioa. Bapt. disponens corda hominum ad Christum suscipiendum. Parabantur quoq; corda Gentilium, quum fiebat tractabilia ad fidei susceptionem. Iob. 28. d. Ps. 67. 84. Luc. 3. a.

Via in qua sternebat vestes. Mat. 2. 1. a. designare pōt fidem Christi, quæ ducit ad templū Dei. Et uia, quā dedit Dñs in mari, vt transirent filii Isr. est fides, per quā venerunt Gentes ad ecclesiā: vnde in aquis, torrentibus, & in Iordane, & in deserto d. r. Deus posuisse viam salutis. Is. 43. c. 51. d. Et via ab Aegyptijs in Assyrios, est vias in fide Is. 19. d. Hæc est via vna, quam dat Deus fidelibus, vt seruentur in ecclā. 1er. 32. g. Et semita, dicitur fides. Iob. 28. a. Via quoq; Domini impolluta est recta fides, quam illi præparamus, vt veniat ad nos. Ps. 17. Et via, a qua errauit ouis, est fides & iustitia, & virtutes. Luc. 15. a. Via virtutis d. r. patientia. Ps. 101. Respōdit ei in via virtutis suæ. Itinere autē icepto ambulare, dicit perseuerantiam, & profectum. Gen. 32. a. Viæ quoq; plangunt virtutes. Isa. 40. b. In hac via abscondunt superbi laqueū quando demones faciunt homines superbire de virtutibus. Ps. 141.

Via Domini aliquando dicuntur angeli p̄sidentes ecclesijs. Mic. 4. a. Docebit nos de viis suis.

Via Dei aliquando dici potest resurrectio corporum: quæ & via vitę dicitur. Ps. 15. 17.

Via regia, dici pōt sancta Dei ecclā: quæ est iter veritatis. Est etiam via regia, qñ q̄s rectē sentit de Chrō, nō ascribens, quæ deitatis sunt, humanitati, neq; ē diuerso. Nu. 2. 1. e. via ē regia est, quū quis ex libe. ro animi iustitiam ē iustus: & q̄ iter defectū & nimietatē tramitē tenet mediū. Qd in ternione mediam est, principatū habet vtrinque con. tigua coaptans, vinculo insolubili latera sibi tanq̄ regi adhaerentia, ipsumq; supantia. Et callis iusti rectus ad ambulandum, est imitatio operū Christi recta, quæ etiā est via regia. Isa. 26. b. 45. c. Prouerb. 2. a.

Via ali.

Doctrina euā. gelica.
Spiritus legis.
Prophetia.
Lectio sacra scripturæ.
Incarnatio.
Ascensio.

Opera redem. ptionis.
Caro Christi.
P̄dicatio Christi.

Cor humanū.

Fides.

Iustitia.
Virtutes.
Patientia.
Perseuerantia.

Angeli.
Resurrectio corporum.
Ecclesia.
Regia intelligē. tia de Christo.
Medium inter virtutem & vitium.

ALLEGORIARVM.

907

Homo.
Sancti.

Via aliquando sumitur pro homine: ut quum dicitur Iob. 38. c. in qua uia habitat lux, Sancti quoq; dicuntur uig, qui possunt monen. do alios ad Deum ducere. Pro. 8. a. 1er. 6. d. State super uias. Hi sunt uia Sion, quæ lugent. Thre. 1. b.

Vita præsens.
Tempus huius seculi.
Temporale im. perium.
Tribulationes huius vite.

Via dicitur aliquando uita præsens, fin quā, quandiu hic viuimus, sumus uiatores. Gē. 6. b. 42. a. 45. g. 49. c. 2. Reg. 15. a. Luc. 12. g. Hæc est uia Ephratæ, ubi sepulta est Rachel, quæ habet uiatores. Gē. 35. c. 48. b. Et ipsum tempus seculi, uia dicitur, Mat. 22. a. Item temporale im. perium, Ps. 57. 79. Tre. 1. d. Et uia respiciens mare, est uia tribulatio. num huius seculi. Eze. 41. b. Exo. 4. f. 18. b. 33. a. Deut. 6. b. 25. d. Iob. 16. d. Pl. 24. In hac uia bibit Christus de torrente. Pl. 109. Et uia uestibuli templi de foris, designat labores huius uitæ. Eze. 46. a. In uia dicunt esse, qui nulla præsens cupidine tenentur. Luc. 14. c. Semita quo que angustior, dicitur uia iustorum in hoc seculo. Gen. 49. c.

Officium prę. dicationis.

Via Samuelis designare potest officium prędicationis. 1. Reg. 8. a. Gē. 45. g. In uia suam abiens Anna, designat ecclesiam venientem ad prędicationem gentium. 1. Reg. 1. c. uia quoq; fit populo Dei p̄ flu. men Aegypti, quum prędicatio Apostolorum sine impedimento ex. tenditur ad gentes. Isa. 11. d. Dicitur quoq; Deus viam fecisse in mari equis suis, qñ in mundo, aut Gentilitate dedit locum prędicatoribus. Et semitæ nubium, sunt sanctæ prędicationis uia. Iob. 37. c.

Semitæ Dei dicuntur aliquando Apostoli, per quos in Christum credidimus: & ambulamus in semitis Dei, quando fidem & opera il. lorum imitatur. Isa. 22. a. Mich. 4. a.

Apostoli.
Partes pœnitē. tie.

Viam posuit Deus procellis sonantibus. Iob. 28. d. quando prędi. catoribus suis ad corda hominum terrore venturi iudicii percussa. aditum fecit. Sic dedit viam sonanti tonitruo. Iob. 38. c.

Triplex doctri. na.
Cōfessio resur. rectionis.
Cōfessio Trini. tatis.

Via trium dierum. Exo. 3. f. 5. a. significare pōt, iuxta Origenem, cor. pus, animam, & spūm uel tres partes pœnitentiæ uel triplicem doctrinā, rōnalē, moralē, & naturalē uel facta, dicta, & cogitata uel dicit cōfē. sionē resurrectionis, quæ facta est in Chrō tertia die uel d. r. ut lōgi? recedamus a terminis impietatis. Et uia triū dierū Ninive, est cōfē. sio Trinitatis in mūdō: uia uerō unius diei, cōfessio unitatis. Ion. 3. a.

Via celestis.
Securitas a ten. tationibus.

Via meridiana tēpli, designat uia celestē, in qua lux plenissima est. Ezec. 40. g. uia ē deserti, d. r. tranquillitas & securitas a tentationibus. Exod. 13. d. Et uia pacis est, q̄ ducit ad Chrō, & celestem Hierusalem. Luc. 1. g. Rom. 3. c. Et uia Hierusalem, est iter in cōlum. Matthæ. 21. a. Viæ templi, quæ sunt introitus templi, ceremonias Iudæorum si. gnificare possunt. Eze. 44. b.

Ceremonie Iu. daeorum.
Opera sine bona sine mala.
Conuersatio.

Via sæpe significat opera. Gē. 6. b. Oīs qui ppe caro corruerat uia suā. Pl. 1. 3. 6. 38. 118. 1er. 7. a. 10. d. Hose. 12. a. Agge. 1. a. Et uia p̄pria de serēda, sunt opera mala. Is. 5. b. uia Sion, sunt exteriores aīæ actio. nes. Thre. 1. b. Et uia gentium, opera gentiū. Mat. 10. a. Zach. 1. b. uia aīæ iustorū, sup quas sunt oculi, sunt eorū opera, & affectus. 1er. 6. d. Et ipsa conuersatio uia d. r. Gen. 33. c. 38. d. 42. a. Iob. 3. d. 6. c. 13. c. d. 17. b. 19. a. 22. c. 23. c. 30. b. 31. a. In hac uia superbi abscondunt laqueū, qñ nostris insidiantur operibus. Pl. 141. Dicuntur etiam semitæ, prę. cipuē, q̄ sunt uirtutis & æquitatis: q̄ in principio sunt angustæ. Pro. 4. b. uia nō recta, sed bona, est uia seu cōuersatio imperfectorū: uia ue. rō bona & recta, est cōsiliū euāgelicorū. 1. Reg. 12. d. Perfecti enim dicuntur, qui seruāt cōsilia euāgelica. Mat. 19. c. Si uis pfectus esse, quæde, & uende oīa, quæ habes. Semitæ nubium sunt opera pfecta

Hie. f. Iob. 38.
Cyril. 5. thesau. 4.
Rup. f. 1er. 16.
Hila. f. Mat. can. 15.
22.
Basil. Ps. 1.
Amb. de Ioseph. 15.
Epi. 18. & s. Luc. 14.

Aug. 83. q. 61. & 1.
ser. do. in mont. et de
decem chordi 3.
Gre. s. 1. Reg. 15. &
13. mor. 13.

Hie. f. Eze. 41. 46.
& f. Ps. 109.
Ori. s. Nu. ho. 19. &
s. Ps. 35. ho. 5.

Beda. s. Gen. 49.
Gre. s. 1. Reg. 1. 8. et
19. mo. 6. & 27. mo.
24.
Hie. s. Isa. 11.
Hie. s. Mich. 4.
Gre. 19. mo. 6. & 29.
mor. 16

Ori. s. Exo. ho. 3.
Cyril. de adorat. in
Spiritus sancto.
Hie. s. Ion. 3.

Hie. s. Eze. 40.
Glo. ord. s. Exo. 131.
Ori. s. Mat. ho. 14. et
s. Rom. 3.
Glo. inter. s. Eze. 44.

Ori. s. Ps. 36. ho. 1. &
s. Iere. ho. 12.
Hila. s. Mat. can. 10.
Amb. 1. officio. 2.
Gre. 1. mo. 38. & 5.
mor. 3. & 11. mo. 25.
& 21. mor. 4.
Beda. s. Pro. 4.
Gre. s. 1. Reg. 12. &
27. mor. 24.

YYYyy 3 prędicato

Arno f. Pf. 106.
Gre. f. 1. Reg. 13.
16 mor. 30.
Beda. f. Pro. 2.
Phil. de agricul. n.

Gre. f. 1. Reg. 6.
Aug. f. Pf. 141.

Ori. f. Mat. ho. 10.
Aug. 1. q. in en. 31.
2. contra Gauden-
tiam. 17.
Gre. ho. 36.
Amb. de salomo. 4.

Gre. f. 1. Reg. 13.
11. mor. 25.
Beda. f. Pro. 131.

Gre. 14. mor. 6.

Amb. 2. de Abra. 5.

Beda. f. Pro. 30.

Clem. Alex. 2. Strom.
Hila. f. Pf. 1.
Chry. f. Mat. ho. 45.
Bas. f. Pf. 1.
Hie. f. 1. a. 10. 57.
f. 1. a. 2. & f. Amos.
8.
Gre. 7. mor. 14.

prædicatorum, cõsilia euangelica, & augustam viã seruantiũ. Iob. 37.
c. Pro. 31. d. Cõsiderauit semitas domus sue. Via ciuitati, sũt exẽpla bo-
norũ. Pf. 106. Via autẽ termini, est consummatio operis, vel studiũ bo-
næ operationis. 1. Reg. 13. d. iuxta hoc iter aduersarij scadalũ ponunt. *Exempla San-*
Pf. 139. via vineatũ, sunt exẽpla Sãctorũ. Ieccl. a. Iob. 24. c. He sũt cal- *ctorum.*
les iustorũ. Pro. 2. d. via in qua ẽ serpens, designat opera intemperantiæ *Opera insempe-*
& voluptatis. via autẽ, in qua ẽ serpens bonus, q̃ est recta est tẽperatiã. *rantia.*
Via aliquando designat inten- tionẽ, & itinere vno gradiẽtes vacce. *Intentio*
1. Reg. 6. c. designat simplicitatẽ intentionis, q̃ laudanda est, sicut ẽ di-
uerso duplicitas vituperatur. Eccl. 1. 2. c. uã peccatori terrã ingrediẽti
duabus vijs. Et Mat. 6. c. Si oculus tuus fuerit simplex, totũ corpus,
tuũ lucidum erit. Et Pf. 44. Oĩs gloria sponse ponit ab intus. Semitẽ
quas cognoscit Dñs, sunt intentiones, quas homines ignorant. Pf. 141.

Viẽ diuersã, sunt varia dogmata Philosophorum, aut sectæ Genti- *Dogmata Phi-*
lium, & etiam ipsa Gentilitas, & errores hæreticorum: unde vocan- *losophorum.*
tur ad nuptias. Matt. 22. a. Luc. 14. c. *Gentilitas.*

Via nauis in medio mari, est progressus eccl̃e inter tribulationes. *Errores hære-*
Pro. 30. c. Et uia confinium, est afflictio ipalis, qua transitur ad cõlũ. *corum.*
1. Regum. 6. b. unde Matt. 7. b. Arctã est via, quẽ ducit ad vitam. Et Lu- *Tribulationes.*
ce. 24. d. Nonne oportuit Chrm pati, & ita intrare in gloriam suam
Acto. 14. b. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum
Dei. Hæ viã in initio cõuersationis dicuntur uie durę. Pf. 69. 118.
Semitã quoq; est angustia, quẽ sit per potestatiẽ prementis Gẽ. 49. c.

Via Ephraim, est bona cogitatio in corde, & via Bethorõ, bona uer- *Bona cogitatio*
ba in lingua. 1. Regũ. 13. d. Semitã ẽt, q̃a angustior, q̃ viã, ipas cogi- *Cogitationes.*
tiones designare potest Iob. 13. d. Et semitæ auari sunt subiles eius
cogitationes, quibus sedulo inquirunt qualiter pecunias augere possit.
Prouerb. 1. b. 31. d.

Simita dñi desiderium, seu appetitus alienius rei, ad quam homo *Desiderium*
inclinatur: & ipsi mores. Ibi autẽ diabolus decipulam ponit, ubi esse *seu appetitus*
semitam mentis conspicit, quia illic periculum deceptionis interit, *naturalis.*
ubi uia esse inuenerit propinquæ cogitationis. Iob. 18. b.

Itinere, quo uenerat, dñi reuersus Abrahã. Gen. 13. a. ut designetur *Motus virtu-*
bonos uirtute moueri, ut pñt alijs: & per eandẽ ad Deũ redire. *tis.*
designat incipiendum esse ab oratione, & in eadem opus finiendũ.

Via aquilæ in cõelo, est subtilitas inimici, quæ circa cõlestiũ viro- *Astutia diabo-*
rum corda uolitat. via colubri supra petram, est, astutia hostis venena- *li.*
ti, qui in sidiari non designit ijs, quos in petra fidei fundatos esse cõ-
spicit. uia nauis in medio mari, est uia iniquitatis, quæ per amaras se-
culi huius undas immundorum spirituum fluctibus agitata incedit.
Via uiti in adolescentia est, quæ faciliẽ mutatur. Pro. 30. c.

Via passim significat peccata: quæ uia malorũ & pccorũ dñi. Et *Peccata.*
uia Sur, tendens in Aegyptum, est declinatio peccatũ. Gen. 16. b. Et
uia peccatorum est lata uia, & Iudaica opinio corũ, qui nutriti sunt
in lege: uel eorum, qui ex gentibus non sunt ducti poenitentia Pf. 1.
Nahum. 2. b. uel uia peccatorum, sunt peccata & uitiũ, ad quẽ instin-
ctu nature propensũ sumus. Et uie propriæ, sunt ipsa peccata, quæ ho-
mo sua sponte operatur. Pf. 9. 48. 54. 118. 138. 245. Secus hanc uiam
sunt negligentes, & otiosi, & non intelligentes uerbũ Dei: in quibus
verbum Dei conculcat. Matt. 13. a. Luc. 8. a. Prouerb. 4. c. Sapient. 5. b.
Huius uie ductor, est diabolus: qui ducit in uia Aegypti, & in munda-
na cpera. uia unusquisque, in quam declinant sine ad dextrã, siue ad
sinistram,

Errores. sinistra, sunt errores & peccata: quæ & viã nõ bonæ dñi. Isa. 10. f. 53.
Cultus idolorũ. b. 57. b. 59. b. 65. a. Ier. 2. d. 3. a. 15. b. 16. d. Thren. 4. a. Eze. 36. d. In his
viis, est vox ploratus, quum peccatores resipiscunt. Ier. 3. g. Via Aegy-
pti, & Bersabee, est cultus idolorũ & errorũ Amos. 4. c. 8. d. Et iter non
triturum, est iter peccatorum: quia non est via regia. Ier. 18. c. Dñi ẽt viã
mala, & viã tenebrosa. Prou. 2. b. Et semitæ malorum dñi incuruata, &
inuoluta. Iob. 6. c. 8. c. 30. b. Isa. 59. b. Ier. quoque platearum, est via la-
ta peccatorum, quæ ducit ad inferos. Thre. 4. d. Et ipse mundus. Pf. 1.
In viã peccatorum non stetit. Via serpentis designare potest uestigia
peccati. Pro. 30. c. Simita seculorum dicitur superbia. Iob. 22. c. Ab hac
semita est nobis declinandum. Isa. 51. c. 59. b. Ierem. 18. c. Semitẽ au-
tem Dodanum, designant uiam condemnationis. Isa. 21. d.

Via lata. Iter mendacii, est in doctoribus ecclesiæ, quum suo exemplo faciũt,
Mundus. ut alii iudicent malum bonum, & bonum malum. Ier. 23. c.
Vestigia pcc̃i. Via iniquitatis dñi diabolus, aut ẽt occasiones pcc̃i. Pf. 118. Et viã deserti
Superbia. sũt varię occasiones tẽrãdi. Ier. 12. c. Via quõq; terrę Philistiim. Exo.
Via condemna- 13. d. designat grauiorẽ tẽrãtionẽ occurrẽtẽ ei principio quersionis.
tionis. Via alia dicitur mutatio uiti prioris in meliorem Matth. 2. b. Per
Mala exempla aliam uiam reuersũ sunt in regionem suam.
doctõrum. Viã longissimã dicit meretrix abiisse uirũ suũ. Pro. 7. c. quia vacãtes
Diabolus. voluptatibus putant se longe esse à lege Dei, & ab eius punitione.
Tentationes. Semitam interdum dñi viã, qua volumus euadere flagella. Iob. 19. a.
Mutatio uiti. Semitam meam circuepsit & transire non possum. Hose. 2. b. Semitas
suas non inueniet.

Anima. Quasi per viã transire dñi dæmones, per aiam uitiis subiectam trã-
seunt. Isa. 51. g. Et latrones, hoc est, dæmones uiam sibi in afflictorũ
cordibus faciunt, quando inter aduersã, quæ exterius tolerantur, cogi-
tationes quoque prauas immittere non desistunt. Iob. 19. b.
Miracula dia- Semita post Leuiã hanc lucet. Iob. 41. d. quia quorum corda diabo-
boli. lus penetrat, eorum opera prodigijs illustrat: ut nimirum tantò altius
eorum mentes in erroris tenebris teneat, quanto per eos foris quasi
potentius lucem de miraculis ostendat.

Vestigium. Semita aliquando dicitur uestigium. Iob. 30. b. Oppresserunt quasi
fluctibus semitis suis.
Occulta mun- Semitæ maris, dicuntur occulta huius mundi, quæ perambulant
di. pisces maris, hoc est, curiosi. Pf. 8.
Affectiones ter- Semitẽ Themã, dici pñt dissolutę affectiões rerũ terrenarũ Iob. 6. c.
rene. Itinera Sabã dici possunt actiones, quibus homo se rursus impli-
Affiones tem- cat in his, quæ dereliquit: ut quando per affectum cognationis redit
porales. aliquis ad temporalia, quæ reliquerat. Iob. 6. c.

Viam fecit Deus semitẽ irę sue. Pf. 77. quia uia latior est, quàm se-
mita: & semitẽ irę sue uiam facere, est irę causas distictẽ iudicando di-
latare: ut qui illuminati recte agere noluerũt, iuste cæcati adhuc faciãt
unde amplius puniri mereantur.

Viator declinans ad manendum, fuit Christus in terra. Ier. 14. d. Nã
à summo cõelo fuit egressio eius, & cucurrit uiam, ut gigas, & occursum
eius usque ad summum cõeli. Pf. 18.

Viatores sunt, qui seculũ istud tanq̃ peregrini pertranseunt, qui prẽ-
sentem uita uiam sibi esse, non patriam attendunt: qui in dilectio-
ne prætereuntis seculi cor figere despiciunt: qui non remanere in trã-
seuntibus, sed ad æternã peruenire concupiscunt. Eze. 39. c. Iob. 21. d.
Viatores Ismaelitę, designant Gentiles ad fidẽ venientes. Gen 37. c.

Y Y Y y 4 Viaticum.

Rup. f. Amor. 4.
Beda. f. Pro. 2.
Ori. f. Can. ho. 4. &
f. Eze. 13.
Amb. de Salomo. 3.
Gre. 16. mor. 5.
Hie. f. Isa. 21.

Lyra. f. Ier. 23.
Arn. & Hila. f. Pf.
118.
Glo. ad. f. Exo. 13.

Hila. f. Matt. c. an. 1

Glo. int. f. Pro. 7.

Gre. 14. mor. 18.

Hie. s. Isa. 51.
Gre. 14. mor. 20.

Gre. 24. mor. 11.

Aug. s. Ps. 8.

Gre. 7. mor. 17.

Gre. 7. mor. 17.

Gre. 25. mor. 13.

Hie. 1. Ier. 14.

Hie. f. Eze. 39.
Gre. 15. mor. 27.

Bast. & Aug. s. Ps. 7.

Hie. s. Iob. 39.

Gre. 3. 1. mor. 2. 5.

Gre. 3. 4. mor. 6.

Glo. ord. s. Isa. 28.

Glo. int. s. Ier. 23.

Gre. ho. 3. 4.

Rup. 2. s. Exo. 7 &
1. s. Deut. 7.

Hie. s. Ier. 6.

Amb. 3. de fide. 5.
Aug. s. Ps. 30.

Hie. s. Ier. 12.

Ori. s. Eze. ho. 7.
Hie. s. Eze. 16.
Am. s. Ps. 78.

SYLV A

Viaticum.

Viaticū, dī quicquid iter agendi causa necessarium est, siue cibus sit, siue pecunia ad victum expendenda. Deut. 15. c. Iosu. 9. a. Potest autem viaticum designare opera ad futuram vitam necessaria.

Vibrare.

Vibrare, est mouere, & quasi vi agitare: vt vibrare gladium, vel hastam.

Vibrare dicitur Deus gladium, quando pręparat vindictam. Ps. 7. Vindicta Dei vel vibrauit gladium, quando Christi humanitas in iudicio malis ap- parebit terribilis.

Vibrare dicitur hasta & clypeus super equum Iob. 39. c. quando hæretici in suis mendacijs vtuntur ornato sermone: vel quando graues exercentur persecutiones ab infidelibus contra prædicatores. Et vibrat clypeus, quando persecutor sæuens, postquam prædicatoris corpus supplicio percussit, auditorum cor quasi clypeo verbis lux disputationis munit.

Vibrare dicitur hasta contra Leuiathan. Iob. 41. d. quando Deus in diaboli interitu districtam minatur sententiam. Hastam quippe vibrare est, æternam mortem ex districta animaduersione pręparare.

Vice, Vicissitudo, Vicarius.

Vicissitudo, est alternatio & mutatio, quæ per vices fit: vnde & vicariū est, quod pro altero quasi æquale redditur.

Vicia.

Vicia, est genus grani, seu leguminis, cuius herba capreolos habet vt vitis. Eius semen parum differt à lente. Ezech. 4. c. Isa. 28. g. vbi Septuaginta dicunt Far. Potest referri ad minores & simplices in ecclesia, sicut & Gith.

Vicinus. Finitimus.

Vicini dicuntur, qui eundem colunt locum, & quorum domus parum à se inuicem distant.

Non dicitur Deus è vicino: quasi sola vicina, aut præsentia nouerit sed eius cognitio ad remouissimam quæque extenditur. Iere. 23. d.

Vicini Dei dicuntur appropinquantibus illi meritis & gratia. Isa. 33. b. Et angeli sunt vicini Christi, quos conuocat ad congratulandum super oue inuenta. Luc. 15. a.

Vicini fidelium erant Gentiles. Exo. 12. a. Ps. 79. Ab his petit vidua vasa vacua implenda oleo gratiæ. 4. Reg. 4. a. Item Sancti quos assumimus in sacrificio, quum dicimus: Communicantes & memoriam venerantes, &c. Et vicinior ciuitas loco cadaueris, est Gentilitas credens scripturis prænunciantibus mortem Christi. Deut. 21. a.

Vicini Iudæorum, erant fideles ex Gentibus: vel sunt, qui sequuntur cum Iudæis occidentem litteram. Isa. 33. d. Iere. 6. c.

Vicini Christi dicuntur Iudæi & Gentiles, qui nō ei adhærebant, nec in eadem domo existerant. Vicini etiam sunt mali Christiani, qui bus sit opprobrium Christus: vel sunt, qui volebant fidem accipere, sed malorum Christianorum scandalo retrahuntur. Ps. 30. 88.

Vicini ecclesiæ pessimi, sunt hæretici: qui non sunt in ecclesia, sed iuxta ecclesiam: in aliquibus concordantes, in aliquibus dissidentes. Ieremias. 12. d.

Vicini Hierusalē erant Aegyptii: quia eorū imitabantur vitia Iudæi. Vel sunt dæmones vicini naturæ humanæ: quia vtriusque intellectuales. Ezech.

Ornantes hæretici errores.
Persequentes.
Prædicatores.

Præparata sententia contra diabolum.

Minores in ecclesia.

Existentes in gratia.
Angeli.
Gentiles.
Sancti.

Fideles ex Gentibus.
Sequentes litteram cum Iudæis.
Iudæi & Gentiles.
Mali Christiani.
Hæretici.
Dæmones.

ALLEGORIARVM.

909

Scientia naturalis.

Caro.

Mali.

Plebs Iudaica

Tentationes re

eter conuersorū

Ezech. 16. c. Vicini quoque dicuntur dæmones, qui nunquam à nobis recedunt, ut tentent. Ps. 78.

Vicina, à qua postulantur uasa Exo. 3. g. 11. a. designat scientiam uerorum quæ apud Gentiles habetur.

Vicina caro dicitur de carne, quæ, animæ copulata est, tanquam illi uicina. Leu. 13. c. c.

Vicini nostri dicuntur mali, quia in hoc mundo permisti sunt bonis donec in iudicio fiat separatio. Ps. 78. 79.

Vicina partui uxor Phinees. 1. Reg. 4. d. designabat plebem Iudæam cogitatæ effundere malitiā, quā in Christianos conceperat.

Vicinitas terræ Philistiim designat tentationes orientes in initio conuersionis. Exo. 13. d.

Finitimi Tyri, dicuntur ædificasse Tyrum, ut non ipsa superbiat, quasi seipsam edificauerit, sed dicatur ei: Quid habes quod non accepisti? Ezech. 27. a.

Vilima, vide Sacrificare.

Vilus.

Vilus, est omne illud, quo uiuimus, cuius allegorias potes quære re in uerbis, Cibis, & Comedere.

Vicus, Viculus.

Viri spūales.

Vicus, est pars urbis, qui ex multiplicatis domibus fit, estque angustior platea. Cōstat autem urbs ex pluribus uicis, tanquam ex membris Vici ciuitatis, sūt spūales uiri in ecclesia, quod ad ecclesia toto corde gradiunt, angustā uiam tenent, qua ad uitā perducantur. In his quærit sponsa sponsum, quando in eis quærit, quod imitetur Cant. 3. a.

Videre, Cernere, Præuidere.

Videre, est actus potentiæ uisus per organū oculorū, qui potissimum cognitioni deseruiunt, & in hoc uisus ceteris supereminet sensibus, quorū actibus, quatenus cognitioni deseruiunt uidere attribuitur, & quā aliquid mente percipimus, uidere illud dicimus, sicut & ipsa mēs oculus dī Itaque uidere interdū, est audire Exo. 20. c. Cūctus autem populus uidebat uoces. Cauere. 4. Reg. 6. g. Videre quā uenerit nūtius. Cognoscere. Gen. 2. c. Adduxit ea ad Adā, ut uideret, quid uocaret ea; Laudare. Matt. 6. a. 23. a. Ut uideantur ab hoibus. Cōparere. 2. Reg. 14. f. Faciem regis non uidit. Confirmare. Iere. 11. d. Videam ultionē tuā ex eis. Considerare Gen. 20. c. Quid uidisti, ut hoc faceres. Contemplari Gene. 11. a. Ut uideret ciuitatē & turrim. Eligere. Mat. 4. c. Vidit duos fratres Simonē, quod uocat Petrus. Experiri. Gē. 8. b. Ut uideret si iam cessassent aque. Explorare. Gene. 37. c. Vade, & uide, si cuncta prospera sint. Illustrari. 4. Reg. 6. c. Aperi oculos pueri huius, ut uideat. Imaginari Gen. 28. c. Viditque in somnis scalā. Iudicare Gen. 1. b. Vidit Deus quod esset bonum. Perluadere. Deu. 12. b. Singuli quod rectum sibi uideretur. Pugnare. 2. Paralip. 25. a. Videamus nos mutuo. Respiceret Gene. 9. d. Patris uirilia non uiderunt.

Approbatio Dei.

Videre in Deo, idem est, quod approbare, ut quā dī uidisse cuncta quæ fecerat, & erant ualde bona. Gen. 1. d. Plus est autem quod probatur aspectu, quā quod sermone laudatur. Suo autem uirum Deus testimonio nō alieno suffragio, quæ probat Deus uidet: & quæ uidet probat, propriis autem sermonibus naturam lucis expressit, quæ uidendo complacet, quoniam ipsa uidendi officium subministrat. Vidit etiam Noe iustum, quo iudicio ipse non fallitur, quum homines passim fallantur. Gene. 7. a. Iere. 12. a.

Glo. int. s. Exod. 3.
Aug. s. Ps. 78.

Gre. s. 1. Reg. 4.
Glo. ord. s. Exo. 13.

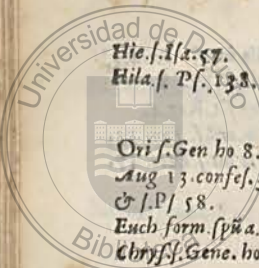
Glo. int. s. Ezech. 17.

Gre. s. cant. 3.

Amb. 1. de Exat. 9.
& de Nge. 11.

Hie. s. Iere. 12.
Euch. form. spūa. 1.

Videt

Hie. f. 1. a. 57.
Hila. f. P. f. 138.

Ori. f. Gen. ho. 8.
Aug. 13. confes. 31.
Euch. form. sp. a. 1.
Chrys. f. Gene. ho. 4.

Basil. f. P. f. 32.
Hila. f. Matt. cano.
22. & 9. de trinita.
Hie. f. 1. a. 59.

Ori. f. Mat. cap. 14.
Hila. f. P. f. 58.
Hie. epist. beatus.
Rup. f. Zach. 9.
Aug. f. P. f. 31. & f.
Joan. trac. 49.
Gre. 8. mor. 13.

Hie. f. 1. a. 57.
Fulgen. ad Tract. 2.
Euch. form. sp. a. 1.

Hie. f. 1. a. 28.
Gre. 18. mor. 23.
Cyril. 6. f. Ioan. 13.
Hie. f. Hose. 9.
Amb. de Ioseph. 10.
Cyril. 3. f. Ioan. 11.

Rup. 4. f. Math.
Hie. f. Iere. 11.

Phil. de mig. Abra.
Dyonis. celest. Hie.
rav. 15.

Ori. f. Iere. ho. 14.

Iych. f. Lem. 16.

videt Deus vias Christi, ut opera redemptionis per eum facta acciperet. Isa. 57. d. Prævidit et omnes vias Christi, quoniam omnia prædixit, quæ ad eum spectabant. Et viderunt oculi eius imperfectum illius, hoc est, humanitatem. Vel oculi alicuius vident imperfectum Dei, hoc est eius deitatem, quam tamen non comprehendunt. Pl. 138.

Videre et dicitur Deus, quoniam facit nos videre: & videt, quæ fecerat bona, aut valde bona: quando facit ut nos spiritu eius videamus. Qui enim produxit cælum, & priusquam formaret, siebat formandi cæli pulchritudinem, loquitur eo modo, quo nos homines imbecillitate circumdanti intelligere possumus. Gen. 1. d. Pl. 58. 138. Iob. 28. d.

Videre præterea dicitur Deus, quum examina: Gen. 11. a. Descendit autem Dominus, ut videret civitatem & turrem Pl. 32. vidit omnes filios hominum. Sic videbit Deus, discumbentes, quando in iudicio omnes examinabit. Mat. 21. a. Isa. 59. d. Et vidit Iesus sicum, eam videlicet iudicaturus. Mat. 21. b. Et videt poma conualiam, quando per superiores examinat inferiores. Cant. 6. d.

Videre quoque dicitur Deus eos, quibus præstat auxilium, & quorum misereretur. Gē. 16. d. 22. c. Exo. 3. a. Pl. 79. Et videre dicitur, quoniam adiuvare decernit. Eze. 16. a. Et vidit opera Ninivitarum poenitentium, ut eorum misereretur. Ionæ. 3. d. Et vidit Iesus turbas per misericordiam. Mat. 14. b. Pl. 58. Et vidit: pater a longe filium prodigium. Luc. 15. d. quia autem opera digna poenitentia prævenit peccatorem suo auxilio. Isa. 63. d. Zac. 9. b. Sic vidit Christus Nathanaelem, quoniam miscertus est generis humani. Ioa. 1. g. 11. c. Et visus hominis est misericordia rectoris. Iob. 7. b.

Videre rursum dicitur Deus, quando reprobat. Gen. 11. a. 18. c. Et dicitur videre peccata, quoniam certam decernit vindictam, quam reprobi ne queat evadere. Ier. 7. b. Isa. 57. d. 59. a. Itaque non videt ualium Deus, ut probet videt verò, ut iudicet. Et quasi non videns dicitur Deus, quando dissimulat punitionem peccatorum. Isa. 57. c. Iob. 11. c.

Vidit oculus Dei omne præciosum, quando ante conspectum eius, est adimpletio, siue effectus suæ voluntatis, collatis ecclesiæ immensis beneficiis. Iob. 28. b. Vidit etiam omne præciosum, quando elegit humiles. vidit Nathanaelem sub fico, hoc est sub umbra legis vñ eum elegit. Ioa. 1. g. Et vidit cæcum à natiuitate. Ioa. 9. a. vidit et Deus patres Israel, ut prima poma in cacumine ficus, quoniam elegit patriarchas & apostolos. Hof. 9. c. videns Ioseph Benjamin. Gen. 43. f. est Christus eligens & convertens Paulum. Videns quoque Iesus maximam multitudinem venientem ad se. Io. 6. a. Designat prædestinationem & vocationem saluandorum. Vidisse dicitur Iesus turbas. Mat. 5. a. quoniam expertus, est miseria huius vite. Videre vltiorē volebat Christus de persecutoribus, non de iis, qui converterti erant ad poenitentiam: sed qui perseveraturi erant in nequitia. Ier. 11. d. Videns Isaac camelos venientes cum Rebecca, designat Christum recipientem gentiles ad fidelem. Gen. 24. g.

Videre aliqui sumitur generaliter, ut includat etiam cognitionem aliorum sensuum, ut quum populus dicitur vidisse voces. Exo. 20. c. ubi designat, diuina præcepta intellectu potius videri, quam audiri. Visus in sanctis angelis, clarissimam signat aciem, quia diuinis hauriendis luminibus in hanc simplicemque præterea illam, & liquidam, nihilque obluantem, sed motus celeritate constantem, puramque & patulam suscipiendis absque perturbatione, vlla diuinæ claritatis fulgoribus qualitate videre aut dñr aqua Deum, hoc est, angeli ppositi aquis. Pl. 76.

Videre faciem Dei, est eius diuinitatem intueri, quæ erit videre Deum in iubilo. Iob. 33. d. videre autem faciem ad faciem, licet sit clara eius habere cognitionem, tamen aliqui est videre eum per aliquam speciem, quæ plurimum mentis eleuat. Gē. 32. g. Exo. 33. c. Videt autem Deum in carne quæ videt eum resuscitatus. Iob. 19. b. videre in vltima scriptura idem significat, quod habere: quemadmodum dñi illud, videas bona Hierusalem. Et tollat impius, ne videat gloriam dñi. rudinibus.

Vident omnes homines Deum. Iob. 36. d. quia omnis homo eo ipso, quo bona lis est conditus, debet ex ratione colligere, eum quæ se condidit Deum esse. Quæ nimirum iam videre, est dominatione illius ratiocinando conspiciere. Et videt opera dñi in profundo, quæ secreta eius mirabilia cognoscunt. Pl. 106. Non videt homo Deum si uenerit: nec intelligit, si abierit: quia postquam semel sponte oculos perdidit, incertus est de representatione virtutis probet, an trucidet: & de donis utrum hic desertos remunerent, an in via nutrant, ut ad patriam perducant. Iob. 9. b. 23. b.

Vidit Abraham diem Christi. Io. 8. g. hoc est vel incarnationem Christi: iurante seruo sub eius femore: vel passionem in immolatione Isaac: vel Trinitatem, quoniam tres vidit & unum adorauit. videns autem Abraham post iterum arietem. Gen. 22. c. indicauit præ cognitionem futuræ passionis Christi. Et videns Moses posteriora Dei, designauit cognitionem humanitatis Christi in vltimis temporibus: vel Iudeos credentes post passionem Christi: vel credentes in Christum in postremo tempore. Exod. 33. d. Et videns Balaam visionem Omnipotentis. Num. 24. a. designauit reuelationem & conuersionem Iudeorum in fine mundi futuram. Videre autem dicuntur Ioseph ante mortem, quod fidem Christi in hac vita amplectuntur. Gen. 45. g. 46. d. Non vident autem bonum dies antiquorum patrum. Iob. 9. d. quia non viderunt Christum incarnatum, quæ desiderabant videre. visiones etiam Iacob designabant ipsam incarnationem Christi ab ipso. Gen. 28. c. 32. g. videntibus filiis Israel. inuit Deus pactum cum eis. Exo. 34. b. potest dici de incarnatione, quando filius Dei visibilis apparuit. Videns Rebecca Isaac designat cognitionem, quæ accipitur de Christo. Gē. 24. g. videre quoque Christum incarnatum, est videre Deum faciem ad faciem. Gen. 32. g. Videre quoque faciem Ioseph est videre Christum. Gen. 43. a. Et uidet iustitiam Dei, qui videt Christum Cernens populus opus Dei terribile, designat cognitionem passionis Christi per peccatis nostris illatam: vel cognitionem terribilis vindictæ, quæ exercet Deus in malos. Exo. 34. b. videt uirtutem & gloriam Dei, quæ videt Christum. Pl. 61. Et videt lumen lumine, quæ in filio videt primum. Pl. 35. Et vidit regem Salomonem in diademate, & c. quæ Christi cōtēplati humanitatem. Cant. 3. d. Et videt cælos apertos, quæ vera confiteatur de Christo. Act. 7. g. Et vidit oculi præceptoris, hoc est, Christum in carne, vel deum in mente. Ier. 30. c. 32. a. Et vidit ingressus Dei quæ cognoscit Deum in homine, vel Christum ascendente in cælum. Pl. 67. Et uidet pauperes, hoc est, apostoli, quæ de Christo erant. Pl. 68. Et uidet cæcus, quum gentiles cognoscunt Deum in Christo. Mat. 12. b. Et vident vniuersi credentes columnam hoc est Christum. Exo. 33. b.

Visio manifesta dicitur esse, quum sit reuelatio amate veritatis. Visio vero non manifesta, designat cæcitatem Iudeorum. I. Reg. 3. a. videt uisionem magnam, qui videt secreta Dei, qui & magnalia Dei videre dicitur. Exo. 32. a. 14. d. 19. a. 20. d. 24. c.

Videbunt gloriam Dei deserta, hoc est, gentiles, quum uenient ad fidem. Amb. f. Luc. 19. Videntes gentes autem gloriam dñi in Hierusalem, hoc est, in ecclesiis: ubi vñ iustus, nem. Hiero. f. 1. a. 9. & f. Iob. 3. niles ad fidem. pe. Chrys. f. 3. a. 60. a. 62. a. videre autem non valens Zachæus Iesum, designat gentiles, quæ ex hoc, quod terrenis ad hærebant, Christum videre non ualebant. Luc. 19. a. videbunt autem oculo ad oculum, vel apostoli ipsum Christum, vel in gloria omnes beati faciem ad faciem, & omnes fines terre salutare.

Habere Deum

Cognitio Dei per creaturas.

Ignorantia statim gratia. Cognitio incarnationis & passionis Christi.

Acceptantia Dei opera Christi.

Faciens Deus videre.

Examinans Deus.

Auxiliū Dei. Misericordia Dei.

Reprobatio Dei.

Electio Dei.

Prædestinatio & vocatio.

Expertus Iesus miseria.

Receptio gentium ad fidem.

Intellectus angelicus.

Visio beatifica.

Visio per speciem.

iubilo. Iob. 33. d. videre autem faciem ad faciem, licet sit clara eius habere cognitionem, tamen aliqui est videre eum per aliquam speciem, quæ plurimum mentis eleuat. Gē. 32. g. Exo. 33. c. Videt autem Deum in carne quæ videt eum resuscitatus. Iob. 19. b. videre in vltima scriptura idem significat, quod habere: quemadmodum dñi illud, videas bona Hierusalem. Et tollat impius, ne videat gloriam dñi. rudinibus.

Vident omnes homines Deum. Iob. 36. d. quia omnis homo eo ipso, quo bona lis est conditus, debet ex ratione colligere, eum quæ se condidit Deum esse. Quæ nimirum iam videre, est dominatione illius ratiocinando conspiciere. Et videt opera dñi in profundo, quæ secreta eius mirabilia cognoscunt. Pl. 106. Non videt homo Deum si uenerit: nec intelligit, si abierit: quia postquam semel sponte oculos perdidit, incertus est de representatione virtutis probet, an trucidet: & de donis utrum hic desertos remunerent, an in via nutrant, ut ad patriam perducant. Iob. 9. b. 23. b.

Vidit Abraham diem Christi. Io. 8. g. hoc est vel incarnationem Christi: iurante seruo sub eius femore: vel passionem in immolatione Isaac: vel Trinitatem, quoniam tres vidit & unum adorauit. videns autem Abraham post iterum arietem. Gen. 22. c. indicauit præ cognitionem futuræ passionis Christi. Et videns Moses posteriora Dei, designauit cognitionem humanitatis Christi in vltimis temporibus: vel Iudeos credentes post passionem Christi: vel credentes in Christum in postremo tempore. Exod. 33. d. Et videns Balaam visionem Omnipotentis. Num. 24. a. designauit reuelationem & conuersionem Iudeorum in fine mundi futuram. Videre autem dicuntur Ioseph ante mortem, quod fidem Christi in hac vita amplectuntur. Gen. 45. g. 46. d. Non vident autem bonum dies antiquorum patrum. Iob. 9. d. quia non viderunt Christum incarnatum, quæ desiderabant videre. visiones etiam Iacob designabant ipsam incarnationem Christi ab ipso. Gen. 28. c. 32. g. videntibus filiis Israel. inuit Deus pactum cum eis. Exo. 34. b. potest dici de incarnatione, quando filius Dei visibilis apparuit. Videns Rebecca Isaac designat cognitionem, quæ accipitur de Christo. Gē. 24. g. videre quoque Christum incarnatum, est videre Deum faciem ad faciem. Gen. 32. g. Videre quoque faciem Ioseph est videre Christum. Gen. 43. a. Et uidet iustitiam Dei, qui videt Christum Cernens populus opus Dei terribile, designat cognitionem passionis Christi per peccatis nostris illatam: vel cognitionem terribilis vindictæ, quæ exercet Deus in malos. Exo. 34. b. videt uirtutem & gloriam Dei, quæ videt Christum. Pl. 61. Et videt lumen lumine, quæ in filio videt primum. Pl. 35. Et vidit regem Salomonem in diademate, & c. quæ Christi cōtēplati humanitatem. Cant. 3. d. Et videt cælos apertos, quæ vera confiteatur de Christo. Act. 7. g. Et vidit oculi præceptoris, hoc est, Christum in carne, vel deum in mente. Ier. 30. c. 32. a. Et vidit ingressus Dei quæ cognoscit Deum in homine, vel Christum ascendente in cælum. Pl. 67. Et uidet pauperes, hoc est, apostoli, quæ de Christo erant. Pl. 68. Et uidet cæcus, quum gentiles cognoscunt Deum in Christo. Mat. 12. b. Et vident vniuersi credentes columnam hoc est Christum. Exo. 33. b.

Videns Rebecca Isaac designat cognitionem, quæ accipitur de Christo. Gē. 24. g. videre quoque Christum incarnatum, est videre Deum faciem ad faciem. Gen. 32. g. Videre quoque faciem Ioseph est videre Christum. Gen. 43. a. Et uidet iustitiam Dei, qui videt Christum Cernens populus opus Dei terribile, designat cognitionem passionis Christi per peccatis nostris illatam: vel cognitionem terribilis vindictæ, quæ exercet Deus in malos. Exo. 34. b. videt uirtutem & gloriam Dei, quæ videt Christum. Pl. 61. Et videt lumen lumine, quæ in filio videt primum. Pl. 35. Et vidit regem Salomonem in diademate, & c. quæ Christi cōtēplati humanitatem. Cant. 3. d. Et videt cælos apertos, quæ vera confiteatur de Christo. Act. 7. g. Et vidit oculi præceptoris, hoc est, Christum in carne, vel deum in mente. Ier. 30. c. 32. a. Et vidit ingressus Dei quæ cognoscit Deum in homine, vel Christum ascendente in cælum. Pl. 67. Et uidet pauperes, hoc est, apostoli, quæ de Christo erant. Pl. 68. Et uidet cæcus, quum gentiles cognoscunt Deum in Christo. Mat. 12. b. Et vident vniuersi credentes columnam hoc est Christum. Exo. 33. b.

Videns Rebecca Isaac designat cognitionem, quæ accipitur de Christo. Gē. 24. g. videre quoque Christum incarnatum, est videre Deum faciem ad faciem. Gen. 32. g. Videre quoque faciem Ioseph est videre Christum. Gen. 43. a. Et uidet iustitiam Dei, qui videt Christum Cernens populus opus Dei terribile, designat cognitionem passionis Christi per peccatis nostris illatam: vel cognitionem terribilis vindictæ, quæ exercet Deus in malos. Exo. 34. b. videt uirtutem & gloriam Dei, quæ videt Christum. Pl. 61. Et videt lumen lumine, quæ in filio videt primum. Pl. 35. Et vidit regem Salomonem in diademate, & c. quæ Christi cōtēplati humanitatem. Cant. 3. d. Et videt cælos apertos, quæ vera confiteatur de Christo. Act. 7. g. Et vidit oculi præceptoris, hoc est, Christum in carne, vel deum in mente. Ier. 30. c. 32. a. Et vidit ingressus Dei quæ cognoscit Deum in homine, vel Christum ascendente in cælum. Pl. 67. Et uidet pauperes, hoc est, apostoli, quæ de Christo erant. Pl. 68. Et uidet cæcus, quum gentiles cognoscunt Deum in Christo. Mat. 12. b. Et vident vniuersi credentes columnam hoc est Christum. Exo. 33. b.

Videns Rebecca Isaac designat cognitionem, quæ accipitur de Christo. Gē. 24. g. videre quoque Christum incarnatum, est videre Deum faciem ad faciem. Gen. 32. g. Videre quoque faciem Ioseph est videre Christum. Gen. 43. a. Et uidet iustitiam Dei, qui videt Christum Cernens populus opus Dei terribile, designat cognitionem passionis Christi per peccatis nostris illatam: vel cognitionem terribilis vindictæ, quæ exercet Deus in malos. Exo. 34. b. videt uirtutem & gloriam Dei, quæ videt Christum. Pl. 61. Et videt lumen lumine, quæ in filio videt primum. Pl. 35. Et vidit regem Salomonem in diademate, & c. quæ Christi cōtēplati humanitatem. Cant. 3. d. Et videt cælos apertos, quæ vera confiteatur de Christo. Act. 7. g. Et vidit oculi præceptoris, hoc est, Christum in carne, vel deum in mente. Ier. 30. c. 32. a. Et vidit ingressus Dei quæ cognoscit Deum in homine, vel Christum ascendente in cælum. Pl. 67. Et uidet pauperes, hoc est, apostoli, quæ de Christo erant. Pl. 68. Et uidet cæcus, quum gentiles cognoscunt Deum in Christo. Mat. 12. b. Et vident vniuersi credentes columnam hoc est Christum. Exo. 33. b.

Videns Rebecca Isaac designat cognitionem, quæ accipitur de Christo. Gē. 24. g. videre quoque Christum incarnatum, est videre Deum faciem ad faciem. Gen. 32. g. Videre quoque faciem Ioseph est videre Christum. Gen. 43. a. Et uidet iustitiam Dei, qui videt Christum Cernens populus opus Dei terribile, designat cognitionem passionis Christi per peccatis nostris illatam: vel cognitionem terribilis vindictæ, quæ exercet Deus in malos. Exo. 34. b. videt uirtutem & gloriam Dei, quæ videt Christum. Pl. 61. Et videt lumen lumine, quæ in filio videt primum. Pl. 35. Et vidit regem Salomonem in diademate, & c. quæ Christi cōtēplati humanitatem. Cant. 3. d. Et videt cælos apertos, quæ vera confiteatur de Christo. Act. 7. g. Et vidit oculi præceptoris, hoc est, Christum in carne, vel deum in mente. Ier. 30. c. 32. a. Et vidit ingressus Dei quæ cognoscit Deum in homine, vel Christum ascendente in cælum. Pl. 67. Et uidet pauperes, hoc est, apostoli, quæ de Christo erant. Pl. 68. Et uidet cæcus, quum gentiles cognoscunt Deum in Christo. Mat. 12. b. Et vident vniuersi credentes columnam hoc est Christum. Exo. 33. b.

Videns Rebecca Isaac designat cognitionem, quæ accipitur de Christo. Gē. 24. g. videre quoque Christum incarnatum, est videre Deum faciem ad faciem. Gen. 32. g. Videre quoque faciem Ioseph est videre Christum. Gen. 43. a. Et uidet iustitiam Dei, qui videt Christum Cernens populus opus Dei terribile, designat cognitionem passionis Christi per peccatis nostris illatam: vel cognitionem terribilis vindictæ, quæ exercet Deus in malos. Exo. 34. b. videt uirtutem & gloriam Dei, quæ videt Christum. Pl. 61. Et videt lumen lumine, quæ in filio videt primum. Pl. 35. Et vidit regem Salomonem in diademate, & c. quæ Christi cōtēplati humanitatem. Cant. 3. d. Et videt cælos apertos, quæ vera confiteatur de Christo. Act. 7. g. Et vidit oculi præceptoris, hoc est, Christum in carne, vel deum in mente. Ier. 30. c. 32. a. Et vidit ingressus Dei quæ cognoscit Deum in homine, vel Christum ascendente in cælum. Pl. 67. Et uidet pauperes, hoc est, apostoli, quæ de Christo erant. Pl. 68. Et uidet cæcus, quum gentiles cognoscunt Deum in Christo. Mat. 12. b. Et vident vniuersi credentes columnam hoc est Christum. Exo. 33. b.

Videns Rebecca Isaac designat cognitionem, quæ accipitur de Christo. Gē. 24. g. videre quoque Christum incarnatum, est videre Deum faciem ad faciem. Gen. 32. g. Videre quoque faciem Ioseph est videre Christum. Gen. 43. a. Et uidet iustitiam Dei, qui videt Christum Cernens populus opus Dei terribile, designat cognitionem passionis Christi per peccatis nostris illatam: vel cognitionem terribilis vindictæ, quæ exercet Deus in malos. Exo. 34. b. videt uirtutem & gloriam Dei, quæ videt Christum. Pl. 61. Et videt lumen lumine, quæ in filio videt primum. Pl. 35. Et vidit regem Salomonem in diademate, & c. quæ Christi cōtēplati humanitatem. Cant. 3. d. Et videt cælos apertos, quæ vera confiteatur de Christo. Act. 7. g. Et vidit oculi præceptoris, hoc est, Christum in carne, vel deum in mente. Ier. 30. c. 32. a. Et vidit ingressus Dei quæ cognoscit Deum in homine, vel Christum ascendente in cælum. Pl. 67. Et uidet pauperes, hoc est, apostoli, quæ de Christo erant. Pl. 68. Et uidet cæcus, quum gentiles cognoscunt Deum in Christo. Mat. 12. b. Et vident vniuersi credentes columnam hoc est Christum. Exo. 33. b.

Videns Rebecca Isaac designat cognitionem, quæ accipitur de Christo. Gē. 24. g. videre quoque Christum incarnatum, est videre Deum faciem ad faciem. Gen. 32. g. Videre quoque faciem Ioseph est videre Christum. Gen. 43. a. Et uidet iustitiam Dei, qui videt Christum Cernens populus opus Dei terribile, designat cognitionem passionis Christi per peccatis nostris illatam: vel cognitionem terribilis vindictæ, quæ exercet Deus in malos. Exo. 34. b. videt uirtutem & gloriam Dei, quæ videt Christum. Pl. 61. Et videt lumen lumine, quæ in filio videt primum. Pl. 35. Et vidit regem Salomonem in diademate, & c. quæ Christi cōtēplati humanitatem. Cant. 3. d. Et videt cælos apertos, quæ vera confiteatur de Christo. Act. 7. g. Et vidit oculi præceptoris, hoc est, Christum in carne, vel deum in mente. Ier. 30. c. 32. a. Et vidit ingressus Dei quæ cognoscit Deum in homine, vel Christum ascendente in cælum. Pl. 67. Et uidet pauperes, hoc est, apostoli, quæ de Christo erant. Pl. 68. Et uidet cæcus, quum gentiles cognoscunt Deum in Christo. Mat. 12. b. Et vident vniuersi credentes columnam hoc est Christum. Exo. 33. b.

Videns Rebecca Isaac designat cognitionem, quæ accipitur de Christo. Gē. 24. g. videre quoque Christum incarnatum, est videre Deum faciem ad faciem. Gen. 32. g. Videre quoque faciem Ioseph est videre Christum. Gen. 43. a. Et uidet iustitiam Dei, qui videt Christum Cernens populus opus Dei terribile, designat cognitionem passionis Christi per peccatis nostris illatam: vel cognitionem terribilis vindictæ, quæ exercet Deus in malos. Exo. 34. b. videt uirtutem & gloriam Dei, quæ videt Christum. Pl. 61. Et videt lumen lumine, quæ in filio videt primum. Pl. 35. Et vidit regem Salomonem in diademate, & c. quæ Christi cōtēplati humanitatem. Cant. 3. d. Et videt cælos apertos, quæ vera confiteatur de Christo. Act. 7. g. Et vidit oculi præceptoris, hoc est, Christum in carne, vel deum in mente. Ier. 30. c. 32. a. Et vidit ingressus Dei quæ cognoscit Deum in homine, vel Christum ascendente in cælum. Pl. 67. Et uidet pauperes, hoc est, apostoli, quæ de Christo erant. Pl. 68. Et uidet cæcus, quum gentiles cognoscunt Deum in Christo. Mat. 12. b. Et vident vniuersi credentes columnam hoc est Christum. Exo. 33. b.

Videns Rebecca Isaac designat cognitionem, quæ accipitur de Christo. Gē. 24. g. videre quoque Christum incarnatum, est videre Deum faciem ad faciem. Gen. 32. g. Videre quoque faciem Ioseph est videre Christum. Gen. 43. a. Et uidet iustitiam Dei, qui videt Christum Cernens populus opus Dei terribile, designat cognitionem passionis Christi per peccatis nostris illatam: vel cognitionem terribilis vindictæ, quæ exercet Deus in malos. Exo. 34. b. videt uirtutem & gloriam Dei, quæ videt Christum. Pl. 61. Et videt lumen lumine, quæ in filio videt primum. Pl. 35. Et vidit regem Salomonem in diademate, & c. quæ Christi cōtēplati humanitatem. Cant. 3. d. Et videt cælos apertos, quæ vera confiteatur de Christo. Act. 7. g. Et vidit oculi præceptoris, hoc est, Christum in carne, vel deum in mente. Ier. 30. c. 32. a. Et vidit ingressus Dei quæ cognoscit Deum in homine, vel Christum ascendente in cælum. Pl. 67. Et uidet pauperes, hoc est, apostoli, quæ de Christo erant. Pl. 68. Et uidet cæcus, quum gentiles cognoscunt Deum in Christo. Mat. 12. b. Et vident vniuersi credentes columnam hoc est Christum. Exo. 33. b.

Videns Rebecca Isaac designat cognitionem, quæ accipitur de Christo. Gē. 24. g. videre quoque Christum incarnatum, est videre Deum faciem ad faciem. Gen. 32. g. Videre quoque faciem Ioseph est videre Christum. Gen. 43. a. Et uidet iustitiam Dei, qui videt Christum Cernens populus opus Dei terribile, designat cognitionem passionis Christi per peccatis nostris illatam: vel cognitionem terribilis vindictæ, quæ exercet Deus in malos. Exo. 34. b. videt uirtutem & gloriam Dei, quæ videt Christum. Pl. 61. Et videt lumen lumine, quæ in filio videt primum. Pl. 35. Et vidit regem Salomonem in diademate, & c. quæ Christi cōtēplati humanitatem. Cant. 3. d. Et videt cælos apertos, quæ vera confiteatur de Christo. Act. 7. g. Et vidit oculi præceptoris, hoc est, Christum in carne, vel deum in mente. Ier. 30. c. 32. a. Et vidit ingressus Dei quæ cognoscit Deum in homine, vel Christum ascendente in cælum. Pl. 67. Et uidet pauperes, hoc est, apostoli, quæ de Christo erant. Pl. 68. Et uidet cæcus, quum gentiles cognoscunt Deum in Christo. Mat. 12. b. Et vident vniuersi credentes columnam hoc est Christum. Exo. 33. b.

Videns Rebecca Isaac designat cognitionem, quæ accipitur de Christo. Gē. 24. g. videre quoque Christum incarnatum, est videre Deum faciem ad faciem. Gen. 32. g. Videre quoque faciem Ioseph est videre Christum. Gen. 43. a. Et uidet iustitiam Dei, qui videt Christum Cernens populus opus Dei terribile, designat cognitionem passionis Christi per peccatis nostris illatam: vel cognitionem terribilis vindictæ, quæ exercet Deus in malos. Exo. 34. b. videt uirtutem & gloriam Dei, quæ videt Christum. Pl. 61. Et videt lumen lumine, quæ in filio videt primum. Pl. 35. Et vidit regem Salomonem in diademate, & c. quæ Christi cōtēplati humanitatem. Cant. 3. d. Et videt cælos apertos, quæ vera confiteatur de Christo. Act. 7. g. Et vidit oculi præceptoris, hoc est, Christum in carne, vel deum in mente. Ier. 30. c. 32. a. Et vidit ingressus Dei quæ cognoscit Deum in homine, vel Christum ascendente in cælum. Pl. 67. Et uidet pauperes, hoc est, apostoli, quæ de Christo erant. Pl. 68. Et uidet cæcus, quum gentiles cognoscunt Deum in Christo. Mat. 12. b. Et vident vniuersi credentes columnam hoc est Christum. Exo. 33. b.

Videns Rebecca Isaac designat cognitionem, quæ accipitur de Christo. Gē. 24. g. videre quoque Christum incarnatum, est videre Deum faciem ad faciem. Gen. 32. g. Videre quoque faciem Ioseph est videre Christum. Gen. 43. a. Et uidet iustitiam Dei, qui videt Christum Cernens populus opus Dei terribile, designat cognitionem passionis Christi per peccatis nostris illatam: vel cognitionem terribilis vindictæ, quæ exercet Deus in malos. Exo. 34. b. videt uirtutem & gloriam Dei, quæ videt Christum. Pl. 61. Et videt lumen lumine, quæ in filio videt primum. Pl. 35. Et vidit regem Salomonem in diademate, & c. quæ Christi cōtēplati humanitatem. Cant. 3. d. Et videt cælos apertos, quæ vera confiteatur de Christo. Act. 7. g. Et vidit oculi præceptoris, hoc est, Christum in carne, vel deum in mente. Ier. 30. c. 32. a. Et vidit ingressus Dei quæ cognoscit Deum in homine, vel Christum ascendente in cælum. Pl. 67. Et uidet pauperes, hoc est, apostoli, quæ de Christo erant. Pl. 68. Et uidet cæcus, quum gentiles cognoscunt Deum in Christo. Mat. 12. b. Et vident vniuersi credentes columnam hoc est Christum. Exo. 33. b.

Gre. 14. mor. 33. & 24. mor. 6.

Gre. Nyffe. de Beatitudinibus.

Gre. 27. mor. 2. Arno. f. Pl. 106.

Gre. 9. mo. 11.

Cyril. 6. f. Ioan. 21. Iy. f. Leni. 16.

Aug. 9. in Exo. 15. 4. & epist. 112. & f. Pl. 138.

Glo. ordi. f. Gen. 45. Gre. 4. mo. 22.

Amb. 2. de Iacob. 4.

Tertul. de Trinita. Hie. f. Mich. 7.

Hila. f. Pl. 62. Amb. exhor. ad virg. li. 16. & 3. de fide 2.

Tert. aduer. Marci. Arno. f. Pl. 67. 68.

Hila. f. Pl. 67. & f. Matt. cano. 12.

Gre. f. 1. Reg. 3.

Amb. f. Luc. 19. Hiero. f. 1. a. 9. & f. Iob. 3.

Aug. 3. de consen. emange. 15.

Arno. f. Pl. 47.

Gre. 9. mor. 22.
Hie. f. Haba. 3.
Arno. f. Ps. 5. 83.
Basi. f. Plal. 33.

Glo. inte. f. Gen. 37.
Arno. & August. f.
Psal. 57.
Gre. 4. mor. 15. 16.
Basi. f. Pl. 44. 45.
Gre. f. 1. Reg. 9.
Ori. f. 14. ho. 1. & f.
Matt. ho. 3.

Gre. 23. mor. 21.
Hie. f. Eccl. 22. & f.
Isa. 60. & f. Ezech.
44. & ad principia.
Ricar. de S. Victor.
de somnio Nabuc. 2.
19. 22. & de securi-
ta conscientie.
Aug. f. Pl. 8.
Beda f. Exo. 4.
Phi. de migr. Abr.
Gre. 25. mor. 15.

Glo. ordi. f. Exo. 34.
Ori. f. Mat. cap. 14.
Hie. f. Isa. 29.

Glo. inte. f. Gen. 45.
Rup. f. Eze. 11.

lutare Dei. Isa. 52. c. Et vident Christum in Galilæa, qui vident Deum in celesti gloria visione beatifica: vel qui vident Deum in gentibus conuersis. *Videre myste-*
Matt. 28. b. videbunt autem omnes in iudicio gloriam Christi, non ut omnes sint *ria.*
beati: sed maiestatem Christi quæ cõpuxerunt, videbunt mali ad maio *Christi.*
rem cõdemnationem. Isa. 66. f. videt populus lucem magnam, quæ ere *Videre Spiritum*
dendo videt Christum. Isa. 9. a. videtes Magi stellam, sunt cognoscetes Chri *sanctum in fi-*
stum, aut veritatem. Mat. 2. a. Pl. 47. Non uidet autem lucem, nec bonum, *lio.*
qui Redemptoris mysteria non cognoscit. Job. 3. b. 9. c. vident autem lumen
in lumine, qui in filio uident Spiritum sanctum. Pl. 3. 5. uidere et dicuntur
tur aquæ Deum, quoniam populi ipsum cognoscunt uidere de maneglo-
riam Domini, qui Christi uidet resurrectionem: uel in felicitate. Exo. 16.
b. Pl. 5. Et videtur Deus in Sion, hoc est, in ecclesia, uel in terra uiuen-
tium. Pl. 83. Isa. 38. b. videt bona Hierusalem, qui sunt celesti patriæ:
& uident dies bonos acquirentes uitam æternam. Pl. 33. 127. Job. 7. b.
Videntes fratres Ioseph. ipsum Ioseph. à lōge. Gē. 37. d. designant Iudeos
nolentes agnoscere Christum. Non uidentes solem supercadente igne
fuerunt Iudei, qui igne inuidiæ accensi, non cognouerunt Christum. Pl.
57. Idē dicitur de non uidentibus ueritatem. Non uidit etiam lucē,
quam exspectabat Iudæa, nec ortum fulgentis auroræ. Job. 3. b.
Visione Iacob in somnis. Gene. 28. c. 32. g. designat cõtemplationē
quæ per quietē à tumultibus sæculi habetur. Ios. 5. d. Et uidere abso-
lutē, est, cõtemplando cognoscere. Pl. 44. 45. Et uidens est, qui interna cõ-
tēplatur, quæ mens carnaliū non attendit: uidens ē et est, cui remota.
& absentia sunt p̄sentia: quæ rōne pphetæ uidentes dicebant. 1. Reg.
9. b. videt Dñm sup solium excellum, qui in sublimē gradū cõtēpla-
tionis eleuatur. Isa. 6. a. Et uident filii hominis uenientē in regno suo
qui possunt cum eo in montē excelsū ascendere per cõtēplationē.
Mat. 16. d. Luc. 21. a. uisio nocturna, est cõtemplatio & cognitio Dei,
quæ in hac uita habet, quæ sp̄s est, cum cõsecritate, licet sit in quiete
à tumultibus. Job. 3. b. Et uidere dicuntur in foraminibus qui habent
lumen scientiæ, sed obscurē: uel uident per oculos, qui sunt uelut fora-
mina Eccl. 12. d. Et uidet eccl. a, quā cõtēplacō cõuersionē gentiū. Is.
60. a. Et uidere oculis, est attentē & diligenter considerare, uel uerba
Dei, uel eius creaturas. Ezech. 44. b. uidetes quoque dicuntur doctores ec-
clesiæ: quos uidentes fabricat Deus. Exo. 4. c. Isa. 30. b. 32. a. uidēs som-
niū Nabuchodonosor, cõtēplationis actū designat: & uidet statuam,
quā cõtēplacō cõditionē uitæ humanæ. Dā. 2. a. Videt cœlos Dei, qui sa-
cra scripturas cõtēplacō & agnoscit. Pl. 8. Vidēs ē, est populos Christi-
anus, qui ē et est audiens. Et sapientes dicunt uidentes, ut olim prophe-
tæ, & uidentiu locus est ecclesia. Job. 3. 4. c. Et uisio dicitur reuelatio &
prophetia, etiam si fiat auditu. Hose. 12. c. Ioel. 2. g. Et uisiones capi-
tis, sunt cõtēplationes mētis, & illuminatio sēsus sp̄ualis. Dā. 2. d. 4. a.
Videntes filii Israel cornutam faciem Moysi. Exo. 34. d. sunt uiden-
tes splendorem legis: in cuius tñ mysteria non ualebant intendere.
Videntes Discipuli Christum ambulātem supra mare. Mat. 14. c.
sunt incipientes cognoscere auxilium uerbi Dei in tentatione.
Videre dicunt de tenebris & caligine. Is. 29. f. q ab errorib⁹ ad lucē
ueritatis, sūt cõuersi: & uidet tenebras, occultas mysteria cognoscetes.
Videns Iac. plaustra, & cetera, quæ mittebat Ioseph. Gen. 45. g. desi-
gnat ex Iudeis eos, qui cognouerunt plenitudinem euangelij.
Quasi uisio maris, est aspectus rotarū. Ezech. 1. d. quia ut inexpertis &
corde pauidis tremēda est uisio maris, & desperabilis, expertis autē,
animo

Iudei nolentes
cognoscere
Christum.

Contemplatio
Propheta.

Cognitio Dei
in hac uita.

Cognitio scri-
pturarum.
Populus Chri-
stianus.
Sapientes.
Eccl. 12.
Videntes splen-
dorem legis.
Cognoscere au-
xilium uerbi
Dei.
Conuersio ad
lucem uerita-
tis.

Sacra scriptura
tractabilis hu-
milibus.

Vnio legis &
prophetiæ cum
Christo.
Consideratio
vindictæ Dei
in malos.

Examinans
Christus peni-
tentes.

Despectus ter-
renorum.
Caluarie locus.
Obstinatio.

Cecitas sacerdo-
tum Iudeorum

Cura prælatorū

Indigne discen-
tere mysteria
& tractare eu-
charistiam.
Errores hereti-
corum.

animo constantibus adeo tolerabilis, ut non dubitent fragili signo se-
cõminere. Qui si flauerit aura placida, uelociter atque delectabiliter op-
eratā deferunt in patriam: aut uenit sequantē contrariū, & sydera er-
rantia, non perueniunt ad portū: sed in fluctibus res pariter amittūt
& uita. Talis uisio rotarum, siue rotæ quatuor facies habentis, inerti-
bus & uerā fidei uirtutē non habentibus, tremenda & inaccessibilis est
studiosis autē & bonā sp̄em habentibus, adeo tractabilis, ut non dubitē
ce nauiculæ ecclesiæ, & arbori crucis cõmittere, ad transmeandā altitu-
dinem dictorum & sensuū, qui multiplices sunt in lege, & prophetis
& sp̄alms. Tunc si aspirauerit gratia sp̄s sancti, isto quasi delectabili
nauigio currunt in illam cõlestem patriam. Si autē sp̄m erroris & va-
nitatem secutur hereticam, peius in hoc profundo pereunt, quā
si paupertatē propriā cõfiteres nunq̄ nauigandi sumpserint audaciā.
Videns Iacob filios Ioseph. Gen. 48. b. indicat p̄cognitionem,
quam habuit de his, qui credituri erant in Christum.

Videntes discipuli solū Iesum, post discessum Moysi & Eliæ. Mat. Ori. f. Mat. ho. 3.
17. b. designant legem & prophetiam factas esse unum cum Christo. Hila. f. Pl. 51.
Vident iusti Iudæos eradicatos. Pl. 51. quando considerant iudicia Ori. f. Iere. ho. 14.
Dei in eo, quod populum tam dilectum ita abiecerit. Et uidens Iudæa re- Gre. f. 6 mor. 7.
pudiū Ier. 3. c. designat Christianos considerantes repodium Iu- Hie. f. 14. 66.
daorum. vidobunt autem iusti malos condemnatos, & lætabuntur:
non nunc sed in iudicio. Job. 22. c. videbunt Sancti cadauera præuari-
catorum, quoniam cognoscēt p̄nam damnatorum iustam, & uidebunt ad
satiētatē: quia fastidiosa erit, eorum, uisio. Isa. 66. g. Sic uiderunt filij
Israel, quæ fecit dominus Aegyptijs. Exo. 19. a.

Quoniam uoluit uidere Iesum, ubi positus esset Lazarus. Io. 11. c. designa-
uit ad ipsum spectare, cognoscere, & examinare, an p̄m, quod dese-
mus, sit iam remittendum: & an sit iam peccator ipsi p̄s defunctus.
Videbunt terram de longe beati, & etiam habentes cõuersionē
cõlestem. Isa. 33. c. quia despicient terrena.

Visiois terra de caluarie locus, ubi Abraham immolaturus erat
Isaac filium suum, in typum immolationis Christi. Vidit autē Abra-
ham locum procul, quia Dei regio est capiti difficilis. Gene. 22. a.

Non potēs Eli p̄s uideri lucernā Dei. 1. Re. 3. a. designat, quod
quoniam is, qui pastoralis dignitate p̄minet, magna dēfuitate seculatis amoris
p̄mit, ad internæ claritatis intuitū nulla gr̄a in inspiratione subleuat.
Non uidere quē, p̄na p̄cōris ē in hoc sæculo adhuc uiuētis: non posse
aut uidere, est impij mortui s̄a in illo seculo æterna p̄na dānatū
dicunt tenebræ exteriores. In hoc ergo sæculo non posse uidere, ma-
gnā dēnotat obstinationē, uel designat sacerdotes ueteres non ualētes
uidere statū suū, nec cognoscetes lucē scrip. an luceat, uel extitit sit,
quod tādū eis durat, quādū est in eis zelus p̄fidiæ. Non uidens clarē Ia-
cob, designare p̄t Iudeos non percipientes mysteria legis. Gen. 48. b.

Videntes Bethsamitæ arcam. 1. Reg. 6. c. designat perfectos cogno-
scetes aliorum profectum. uidentes quoque, satrapæ Philisti norū, sūt
prælati cõsiderates opera subditorum. uidere etiam lepram, est sacer-
dorum, qui debent subditorum peccata discernere. Leui. 13. b. 14. a.

Ediuerso uidetes Bethsamitæ arcā Dñi, sūt h̄tici indigne discutiē-
tes sacramēta Christi, uel sacerdotes indigne eucharistiā p̄cedētes. Itē
eos, qui exteriorē honorū eccl. asticorū fulgorem appetūt. Et uisio inu-
tilis, sunt dogmata h̄tiorum. Hose. 10. a. Et uisio pseudo pphetarū,
sūt hæreses. Ier. 23. c. Thre. 2. c. Dicunt autem uidere uana, Eze. 13. a.
Viden-

Ori. f. Mat. ho. 3.
Hila. f. Pl. 51.
Ori. f. Iere. ho. 14.
Gre. f. 6 mor. 7.
Hie. f. 14. 66.

Amb. 2. de pani. 7.

Hie. f. 14. 33.
Cle. Alex. 5. Strom.

Gre. f. 1. Reg. 3.

Gre. f. 1. Reg. 6.
Glo. ordi. f. Leui. 13.

Gre. f. 1. Reg. 6.
Hie. f. Hose. 10.

Gre. 1. Reg. 10. 14

Basi. Ps. 33. 45.

Ori. f. Matt. cap. 14.

Glo. inter f. Exo. 14.

Hie. f. Isa. 34.

Glo. ord. f. Gen. 34.

Glo. inte. f. Exo. 12.

Gre. f. 1. Reg. 15.

Glo. inte. f. Gen. 21.

Glo. inte. f. Gen. 34.

Gre. f. 1. Reg. 11.

Ori. f. Luc. ho. 34.

Gre. f. 1. Reg. 2.

Gre. f. 1. Reg. 10.

Ori. f. Isa. ho. 6. & f.

Luc. ho. 16.

Hie. f. Isa. 29. & f.

Jerem. 17. & f. Job.

34.

Euch. q. in Ioan.

Basi. f. Ps. 48.

Hila. f. Ps. 57.

Amb. f. Ps. 118. ser.

mo. 5.

Hie. f. Isa. 56.

Aug. f. Ps. 118. con.

cio. 12.

Videntes Saulē pphetatē, & admirati. 1. Reg. 10. b. designat eos qui agnoscunt splēdētes p̄dicatōe cos, quos pri^o despectui habebāt. Sic admirati sunt splēdore vultus. Moſis, Exo. 34. d. Sic ēt dicebāt de Apostolis. Acto. 2. b. Nōne oēs isti, q loquunt Galilaei sūt? Et videntes faciē Ion. sūt audietes p̄dicatōrē, & mēti ei^o charitatē cognoscētēs. 1. Re. 14. b.

Videre interdū est, experiiri, aut exprimento cognoscere: vt vidit Isachar requiem quod esset bona: vbi designatur experientia contemplatiuorum. Genē. 49. c. Pl. 3. 4. 5.

Videns Petrus ventum validum. Ma. 14. d. designat cognoscentē impetum tentationis, vnde mouetur ad inuocādum Chrm. Et videt paupertatem suam, qui cognoscit se fragilem & nihil esse. Thre. 3. a.

Non videre vltra Aegyptios, est liberari a tentationibus: & videre cos mortuos, est de victoria contra dēmones gaudere. Exo. 14. d. q̄a videlicet princeps huius mundi eiectus est foras.

Videre dicunt cerui facies suas, quū Apollī cōferūt inuicē doctrinā p̄ reuelationē acceptā; sicut fecit Paulus Is. 34. b. Iuxta Septuagita.

Videre interdū est curiositatis: vt voluit videre Dina mulieres Sichē. Gen. 34. a. Sic volebant Iudaei videre signum de cōelo Mat. 12. c. Et Herodes cupiebat videre Iesum. Luc. 23. b.

Videns angelus percussit sanguinem agni in superliminare, est recognoscens fidem passionis Christi Exod. 12. d.

Non videntes vltra Moſes & Aaron faciem Pharaonis. Exo. 12. d. designant relinqui obstinatos in sua obstinatione. Nō videns ēt Samuel vltra Saulem. 1. Reg. 15. g. designat zelum habendum erga impenitentes, ac proteruos, ne admittantur ad consortium bonorum.

Videns Agar, aut non videns mortuum puerū, designauit Iudaeos, qui putant credentes mortuos. Gen. 21. b.

Videns Sichē Dinā. Gen. 34. a. ypus est diaboli inuenientis locum ad tentandum: & h̄tici ad decipiendum. videre quoq; infirmiora terra, est h̄tiorum, qui quærunt ignōrantes, quos decipiāt. Gen. 42. b.

Videns Saul plorantem populum. 1. Reg. 11. b. designauit platum debere populi afflictionē, suam facere, eamq; releuare. Sic vidit Moſes afflictionem fratrum. Exo. 2. b.

Videntes sacerdotes & Leuita vulneratū, & nō curantes. Luc. 10. e. designant legē & Prophetas ostēdere peccata, quā tamē nos tollebat.

Cernens Iacob appropinquantem diem mortis. Gen. 47. g. est prae cognoscens cessationem legis.

Videns Eli amulū suū in templo. 1. Reg. 2. g. designat Iudaeos inuidentes p̄dicatoribus ecclesiā, factos ex gentibus. vel designat malos supbos cognoscentes humiles, quos ipsi despexerāt factos beatos.

Nō videre signa, ē nō apparere p̄dicatōrib^o dona Spūs s̄cti. Ps. 77.

Videntes, q nō vidēt, sunt Iudaei h̄ntes legē & p̄phetas, & nō intel ligentes. q de Chro dicunt, nec illi credentes. Nō videntes verō qui vident, sunt gentiles ignorantiam legis & prophetarum habentes, & Chri fidē facile suscipientes. Io. 9. g. Il. 6. c. 42. de Iudei ēt nō viderūt q̄n venit bonū: q̄a adueniente Chro ex cecati sunt. Ier. 17. a. Iob. 34. c.

Videre d̄r interitum, q̄ perit morte eterna. Et non videt lumē, qui mittitur in tenebras exteriores. Ps. 48. 57. Hec d̄r visio dura. Isa. 21. a.

Vident oculi vanitatem, quum mens afficitur ad temporalia & errores: vel quum pp̄ inanem gloriā operatur. Ps. 38. 118. Isa. 56. d.

Non vident nec intelligunt idola Isa. 44. b. hoc est, errores h̄tiorum, non faciunt videre: sed tenebras mentis offundunt.

Admiratio de
predicatoribusExperientia
quies: contem
plationis.Cognitio tenta
tionis & fragi
litas humanaGaudere de vi
toria demonū
Collatio do
ctrinae mutua.
Curiositas.Recognitio fidei
Derelictio ob
stinatorum.Cecitas Iudae
orum.Occasione dia
boli, aut hare
ticorum ad ren
tandum.Compositio pra
latorum.Lex & prophē
ta ostendentes
peccata.Inuidia Iudae
orum.Ignorantia Iu
daeorum, et illu
minatio gentiū
erga Christum
& legem.

Condemnatio.

Affici ad sēp
ralia.

Videt

Imitari culpā
parentum.Cauere exem
plo aliorum.Condemnatio
diaboli & mē
brorum eius.

Superbire.

Iudaei despiciē
tes Christum.

Ecclesia.

Gentilitas.

Synagoga.

Plebes deceptae
ab haereticis.

Anima.

Videt turpitudinē sororis, qui cum ea concumbit. Leu. 20. c. Et qui imitatur culpam patris aut matris, vnde infamia veniat ad parentes. Videre mala, est affligi in hac vita. Pl. 89.

Vident diaboli, qui eius naturā lapsū, & penā cōtemplantur. Isa. 14. d. Et vident signū in montibus, oqui cognoscunt sectā haereticorū in superbia. Isa. 18. a. Et videt Ascalon & timet, q̄n peccator videns punitionem, aut conuersionē aliorum, ipsa poenitentia mouet. Zac. 9. a. videntibus cunctis praecipitabitur Leuiathan. Iob. 40. d. quia aeterno iudicio in iudicio terribiliter apparente, astantibus legionibus angelorum, assistente cuncto ministerio celestium potestatu, atque electis omnibus ad hoc spectaculū deductis; illa belua crudelis & fortis in me diū captiua deducetur, & cū suo corpore, id est, cū reprobis oībus, aeternis gehennae incendijs mancipabitur. videbunt oē turpitudinē Hierusalem. Ezech. 16. c. quia occulta peccata manifestabuntur in iudicio.

Videt Leuiathan oē sublimē: q̄a sp̄s diabolus est in supbia. Iob. 14. d. Et vidit vinea altitudinē suā, q̄n synagoga superbibit de potētia. Eze. 19. d. Et videat Solem cū fulget, qui gaudet intueri bona opera, q̄ fecit, auertēs oculos a malis & obscuris operibus, q̄ perpetravit Iob. 31. c.

Videre d̄r mendacium diuini, q̄n Iudaei colunt idola. Zach. 10. a. Nō vident riuos fluminis, q̄ carēs fide, nō recipit dona Spi. Iob. 20. c.

Dicit a sultet, hoc est, h̄ticius, Nō me videbit oculus: q̄a adulteriū qd̄ i mēte agit, valde ē difficile, vt ab humano visu penetret. Iob. 24. c.

Videns Cham nuditatem patris, designat Iudaeos despicientes infirmitatem Christi. Gen. 9. d.

Nemo Aegyptiorum vidit fratrem suum durantibus tenebris. Exo. 10. f. quia ex cecati concupiscentia, non curant proximos.

Visio dicitur spectrum. Deut. 4. c. Et horribiles visiones, iuxta omnia, quae fecit pro nobis Dominus.

Vidua.

Vidua d̄r p̄prie mulier, q̄ viro destituta est: seu cuius vir est mortuus: quanquā generaliter viduā dici volunt, q̄ sola viuat sine viro.

Vidua erat ecclesia ex gentibus: q̄ vidua erat passio & mortuo Christo: qd̄ ēt dici pōt de ecclesia ex Iudaeis. Exo. 22. c. 1. Para. 2. c. Pl. 67. 131.

Luc. 4. d. 7. b. 2. 1. a. Huic viduae non benefacit h̄ticius. Et ab ea bouem auferunt, qui de sancta ecclesia ēt p̄dicatōrē tollunt. Iob. 24. a. 4. d.

Hec est vidua Sareptana, q̄ pauit Eliā. 3. Reg. 17. a. Et vidua, q̄ habebat creditores. 4. Reg. 4. a. Et vidua de Israel m̄r Hirā, est ecclesia, quae cepit ab Israel, & peperit gentes. 3. Reg. 7. b. Huius viduae terminos facit firmos Deus. Prou. 1. 5. c. Huic aut viduae faciunt Iudaei calumniam quando prosequuntur venientes ad fidem ex gentibus. Ier. 7. a.

Vidua ēt erat ipsa gentilitas, quae transgressa fuerat legem naturalem, atque ita relicta erat a Deo, & opprimebatur ab omnibus. Isa. 54. b.

Vidua praeterea erat synagoga: quam designabat Thamar vidua. Gē. 38. b. Thre. 5. a. Ezech. 44. f. Pl. 108. Hanc viduam non ducit pontifex: quia repudiata est synagoga propter infidelitatem. Lev. 1. c.

Vidua, quas dicitur dimisisse Iob vacuas, designant plebes deceptas ab haereticis: quae vacuae dimittuntur, quando p̄dicatores haereticorum, ad rectam fidem conuertuntur. Iob. 22. b. 27. c.

Vidua q̄nq; d̄r aīa, cui crucifixus est mūdus. Ps. 145. Iob. 29. c. Huic viduae mortuus erat ēt sp̄s Iob: ex cuius resurrectione postea p̄solatione accepit. Et verē vidua, sunt oī auxilio destitutae. 1. Tim. 5. a. Et vidua semper orans, est anima cognoscent se destitutam, nisi oret.

Vidua

Aug. q. in Lenti. 33.

Iysc. 1. Lenti. 20.

Hie. Cypriano.

Hie. f. Isa. 14.

Gre. 33. mo. 24.

Hie. f. Eze. 16.

Hie. f. Iob. 41.

Gre. 34. mor. 16.

Glo. inte. f. Ezech. 19.

Gre. 22. mor. 6.

Hie. f. Zac. 10.

Gre. 15. mor. 8.

Gre. 16. mor. 27.

Rup. 1. f. Exo. 59.

Hila. 1. Ps. 67. 131.

Amb. 1. Luc. 7. & de

viduis.

Hie. f. Isa. 3.

Gre. 16. mor. 22. &

17. mor. 1. & f. Eze.

ho. 3.

Aug. ser. 201.

Beda. 1. Prou. 15.

Hie. f. Isa. 54.

Hie. 1. Ps. 108.

Aug. 1. Ps. 108.

Iysc. 1. Lenti. 21.

Gre. 16. mora 4. &

18. mor. 7.

Hila. f. Ps. 145.

Gre. 19. mor. 16.

Ber. in apolo.

Hie. ad Gelantia

Aug. conf. 121.

Ber. ser. 1. de resur-
rectio.
Rup. 4. f. Apoc.

Gre. 16. mo 15.

Amb. ser. 76.

Hie. f. 1. a. 9.

Aug. f. Apoc. ho. 12.

Gre. f. 1. Reg. 14.

Gre. f. 1. Reg. 15.

Ori. f. Gen. ho. 12.

Rup. f. Iudi. 6.

Ori. f. Iud. ho. 5.

Ori. f. Gen. ho. 12. &

f. 1. Reg.

Hie. f. 1. a. 8.

Gre. f. 1. Reg. 2.

Glo. ordi. f. Gen. 32.

Aug. f. Apo. ho. 10.

Rup. 6. f. Apo.

Hie. f. Nahum. 1. &

f. 1. a. 1.

Ori. f. Nu. ho. 27.

Aug. f. Ps. 149.

Hie. f. Iere. 12.

meri eius, quū percussione illius, q̄ ex peruerso opere grauit̄ depri-
mebat, ab humano genere. Redēptor compescuit. Superauit sceptrū
exactoris eius, quū regnū eiusdē diaboli, qui pro pestifera p̄petratio-
ne viuorum exigere consueuerat debita tributa p̄enarū, de fidelium
corde destruxit. Isa. 9. a. Et superauit gentes in circuitu Hierusalē: q̄a
sciebat voluntatē Dei, quā Gentes nesciebāt. Eze. 5. b. vincēs eques est
Chr̄s. Apoc. 6. a. Et vicit leo de tribu Iudā, q̄n̄ resurrexit. Apoc. 5. b. Et
dicitur vincens, vt vinceret, quia vicit diabolum, vt vinceret in nobis.

Peruenire dicitur ad victoriā iudicium iusti. Iob. 23. b. quia per
incarnationem Christi insidiantem aduersarium per absolutionis
iudicium victor excludit.

Vincunt Martyres, quum indicantur. Psa. 50. quia in illo iudicio,
quo à reprobis condemnantur, à Deo absoluntur ad requiem. Et vi-
ctores dicuntur Apl'i, Martyres & p̄dicatores. Isa. 9. a. Et victores be-
stia existens super mare vitreum. sunt baptizati superantes diabo-
lum Apoc. 15. b. Et superans Saul quocunque se, vertebat, designat Sā-
ctos. Vincentes omnes tentationes. 1. Reg. 14. g.

Vinci Amalec, orante Mose, & pugnante Iosue Exo. 17. c. designat
per orationes & opera bona vinci diabolum, vel q̄ contra libidinē
necessariae, sunt orationes, & abstinentia, & virtutes.

Victoria Abraham contra reges. Gen. 14. c. designat victoriā vi-
tū cōtra vitia. Et superat populus populum, quando virtutes vincūt
vitia. Gene. 25. c. De hac victoria. Apoc. 2.

Victoria Israel in Sisaram, quā non fuit reputata duci Barach, sed
mulieri, designat non iustificari per opera legis, sed per fidem, quā est
in ecclesia. Designat etiam Iudaeos non adeptos esse Messiam, quum
permanerint in incredulitate. Iudi. 4. b.

Superare dicitur populus populum, quando Chr̄iani reuincūt Iu-
daeos, seu confundunt. Gen. 25. c. vincuntur et h̄etici & Philosophi,
qui aduersus eccl̄am congregantur: quia confunduntur. Isa. 8. b. Sapi.
7. d. Eze. 16. f. Et superat arcus fortium, quum vincunt dēmones: &
quum contrita est Iudaeorum sceleritia, Christo resurgente. 1. Reg. 2. a.

Superans Iacob Angelum. Gē. 32. f. P̄figurauit Iudaeos crucifixu
ros Chr̄m, innuitur etiam apprehensio diuinā veritatis: & perseue-
rantia orationis, quā exauditur à Deo.

Vincere dicitur bestia Sanctos, non eos, q̄ p̄destinati sunt, sed qui
ad tempus sunt Sancti. vincit etiam, quia videtur vincere, quum per
violentiam infert mortem & tormenta, & c. Apo. 11. B. 13. B.

Vincere, vinculum, vide Ligare.

Vindicare, Vlcisci.

Vindicare, est castigare pro delicto, & ab iniuria illata, aut cōtume-
lia defendere, seu liberare, quod & vlcisci dicitur. vindicta autē,
aut vltio, est ipsa animaduersio pro delicto inflicta.

Vlcisci Deus castigando, aliquando quidem ad emendationē, nō
nunquam verò ad damnationem æternam. Eius tamen inimica dē
esse vltio: quia si non essent culpa, non eam exerceret. Nahum. 1. a. Et
dicitur vindicari de inimicis suis, alterutro modo puniendo. Isa. 1. f.

Vltio, quā exercet Deus in Deos Aegypti, est cōuersio p̄ctōrū, qua
vntur dēmones. Nu. 33. a. Sic facta ē vindicta in nationibus exū-
ctis in fidelibus p̄ cōuersionē ad fidē & idolorū destructionē. Ps. 149.

Vltionem persecutorum petit Christus. Iere. 11. d. non quidem
omnium: sed eorum, qui non debebant respicere.

Vlcisci

Victoria Apo-
stolorum &
Martyrum &
fidelium.

Victoria orōnū
& operum.
Victoria virtū
tum contra
vitia.
Non iustificari
per opera legis.

Confundere Iu-
daeos, h̄eticos
& philosophos.

Crucifixio
Christi.
Perseuerantia
orationis.

Castigatio Dei

Conuersio pec-
catorum.

Victoria cōtra Vlcisci Saulem de oībus inimicis suis. 1. Reg. 14. d. desig. nat victoriā
Damonē. fidelū p̄ra dēmones: quā perueniat ad hoc vt cessent oēs tētationes.
Vltio seu casti- Vltio filiorum Iacob in Sichimitas. Gen. 34. d. designat debere pa-
gatio peccato- stores vindicare vitia. Duē autem vindictā de Sichem sumuntur: cui can-
tum per prala- cilio, & occisio: sic duplex fuit vindicta de diabolo, id est, in præsenti,
to 1. & in futuro idem de peccatoribus.

Punitio Demo- Vltionis dies, indicabat diem destructionis Hierusalem: & typum
num. gerebat die iudicii, quando faciet Dominus vindictā pauperum. Exo.

Destructio Hie- 3. 1. Ps. 139. Isa. 61. a. 63. b. 66. c.

rusalem. Vltor, aut defensor, dicitur populus Israel: qui peruerse zelatus est

Dier iudicij. contra Christum. Ps. 8. Hose. 5. d.

Iudai. Vltio dē dari septuplū de Cain. Gen. 4. c. vide appendicē numerorū.

Vindemiare, Vindemia, Vindemiator, Venitor.

Vindemiare, est vas ad conficiendum vinum colligere. Vindemia
autem, est ipsa vuarum collectio ac tēpus vindemiandi. Vindemia
tor autem est vuarum collector, qui & vntor dicitur: qui tamen est
generaliter vinea cultor.

Vastare. Vindemiare, interdū est vastare: & dē Dñs vindemiare in die iū-
dare premiū & furoris sui illos, quos iustitię norma dictante, laboris sui fructū iā
vel panam. metere decreuit, dādo videlicet premiū bonis, p̄enā verò malis. Thre.
1. d. 2. g. vindemiatur aut genus humanum in morte, q̄n̄ singuli, quasi
botri de hac vita tollunt, quā dicitur vindemia cōsummata. Isa. 32. c.

Destructio Hie- Vindemiare ē, est colligere fructus suauēs in ecclesia. Iere. 31. a.

rusalem. Vindemiare vineam, est eam destruere. Ps. 17. vbi denotatur destru-
Conuersio Iu- ctio Hierusalem, vel Iudae. vel vindemiant eam transeuntes riam, q̄n̄
deorum. Iudaeos conuerti faciunt p̄dicando. Apo. 14. d.

Martyrium. Vindemia dicitur ipsum Martyrium: & etiam probatio fidelium,

Collectio sane quā fiet tempore Antichristi. Isa. 24. c.

doctrinae, & de- Vindemia est collectio doctrinae latificantis cor hoīs, & delicta spi-
liciarum spiri- rituales. Leu. 26. a. Et vindemia occupa- sationē, quādo quis, quā didi-
tualium. cit, docet alios seminando. Hæc dicitur vindemia defecata. Isa. 25. c.

Tempus iudi- Vindemia dicitur aliquandō tempus iudicii, & consummatio scē-
cij. li, vel etiam vindicta in populo. Mich. 3. a. vindemia autem lugens, est
Cessatio velu- cessatio voluptatum in fine sæculi. Isa. 24. b.

piatum. Vindemia Efebon, est superba doctrina h̄eticorum. Isa. 16. c. vin-
demiant aut principia gentiū h̄etici, quando potentes gentiū indu-
cunt in suos errores. Eze. 16. f. Et dicuntur vindemiare vineam eius,
quē vi opprēsserant, quū ex sacra scriptura sententiarū botros, p̄ suę
intelligentię intentione, coaceruant: vel quum animas de ecclesia tol-
lunt. Iob. 24. b. Et ipsi h̄etici dicuntur vindemiatores. Abdi. B.

Pralati. Vinitores dñr plati & p̄dicatores, vinea Domini curā habentes.

P̄dicatores. Et vinitores quos dat Deus, ex eodē loco, sunt Apostoli ex Iudæis: vel
Apostoli. p̄dicatores, qui ex eadē ecclesia eligunt. Hose. 2. c. Isa. 61. b. Ioel. 3. c.

Gentiles cre- Vindemiatores sunt gentiles credentes, qui nullū racemū, hoc est,
dentes. sensum spūalē relinquerunt Iudæis: sed tantum folia litteræ. Abdi. 1. B.

Vinea, Vinctum, Vitis.

Vinea, est multitudo vitū simul consutarū: vinctum autē est locus, vbi
multę sunt vineę. vitis verò vnica est planta, ferens vas in palmi-
tibus. Porro vitis aliquando sumitur pro vinea & vinea pro vite. vi-
nea etiam est instrumentum bellicum, ad muros concutiendos.

Vinea aliquando dē Dei iustitia, quē in distribuendo & puniendo
recta corda legitur vitis ē dē diuina virtus. vitis enim cuius arbori

ZZZZ 2 applica-

Gre. 1. Reg. 14.

Beda. f. Gen. 34.

Glo. inter. f. Exo. 32.

Arno. f. Ps. 8.

Hie. f. Hose. 5. & 5.

Nahum. 1.

Hie. f. Isa. 32.

Rup. f. Iere. 24.

Hie. f. Psalm 79.

Rup. 9. f. Apoc.

Hie. f. Isa. 24.

Ori. f. Leu. ho. 16.

Euch. for. spiritalia 4.

Hie. f. Isa. 24.

Hier. f. Isa. 16 & 5.

Eze. 16. & 5. Abdi.

Gre. 16. mor. 23.

Rup. f. Hose. 2.

Glo. m. f. Isa. 61.

Rup. f. Abdi.

Geor. vene. cano. 1.

tom. 7. cap. 28.

Geor. venet. can. 1.

ton. 7. cap. 21. 28.

Hie. s. Zac. 3. 8.

Chrys. Alex. p. 1. 5.

Amb. 4. de file. 7.

Chrys. Gen. ho. 67.

Ori. s. Cant. ho. 4.

Hie. s. Isa. 65.

Rup. s. Cant. 2.

Aug. s. Ioan. tracta.

80.

Beda. s. Gen. 49.

Ori. s. Gen. ho. 17.

s. Mat. ho. 19. & s.

Cant. ho. 1. 2.

Arno. s. Ps. 79.

Am. 3. Exae. 12. &

s. Ps. 118. ser. 2. &

s. Luc. 10. & de rip.

gi.

Hie. s. Ezech. 15. 19.

& s. Hab. 3.

Geor. vene. cano. 1.

ton. 7. cap. 21.

Gre. s. Cant. 1. 2.

& 16. mor. 26. 30.

Aug. s. Ps. 137.

Beda. s. Pro. 31.

Ber. s. Cant. ser. 30.

Ori. s. Mat. ho. 19.

& s. Can. ho. 2. & s.

Iere. ho. 9.

Aug. 16. cini. Dei. 2.

Gre. s. Cant. 1.

Hie. s. Isa. 27. & s.

Iere. 12. & s. Ezech.

17. 19.

Am. 1. q. in en. 43.

Ber. s. Cant. ser. 60.

Gre. s. 1. Reg. 8.

Am. s. Ps. 118. ser. 3.

Ber. s. Can. ser. 49.

Rup. s. Cant. 1.

Ori. s. Cant. ho. 2. &

s. Mat. ho. 10.

Hie. s. Isa. 5.

applicata fructus pducit, sed diuersimodè, debilior est. n. innixa salici-
bus, q. fraximo, vlmò, nuci, & hmò. Nò sec? diuina illis vitis, & robur
pfusum oibus arboribus rónabilibus, foue, & fructu pducit: sed me-
liore adhærès Pe. ro, Ioanni, Paulo, & hmò arboribus robustioribus,
q. debilibus & obscuris. Placide quoq; & vitis, quâuis natura acris, adu
brat, dñ lignis vel colónis inhæret. Sic robur illud cœleste ipsius Dei
grā & benignitate pmixtū, iucūdiſſima vmbacula præbentū Chri
ſte virginē ab angelo dictū fuit. Et virtus altissimi obubrabit tibi.

Vinea, q. tranſtulit Deus de Aegypto, designat pōr Chm tranſla-
tū de hoc mundo ad Patrē. Pf. 79. Zac. 3. d. 8. c. Ipse est vinea, q. floruit.
Cant. 2. d. Df et vitis vera: v. discernat ab ea, quæ non producit fructū,
sed labruscas. Ioan. 15. a. d. aut vitis secundum carnem, secundū quā
est eiusdē naturæ nobiscum, qui sumus palmites. Gen. 40. b. 49. b.

Vineæ præterea dñr virtutes angelicæ, & ipsa felicitas: & sunt vi-
neæ florentes, dantes odorem & gratum fructum. Cant. 2. d. Isa. 65. d.

Vinea multas continēs vites, ecclesiā significat vniuersalē, quæ mul-
tos cōtinet fideles. Pf. 79. Ier. 17. c. 3. a. Eze. 19. c. Hose. 2. b. 14. c. Mic.
1. b. Hab. 3. d. Luc. 20. b. Mat. 20. a. Gen. 49. c. Mala. 3. c. Hanc vineā plā-
tat mulier fortis, id est ipsa ecclesiā querendo infideles, vt fiant vites,
aut palmites. Pro. 3. 1. c. Hanc pueri prædicatores autōrē eius in mem-
bris suis opprimendo vindemiant. Iob. 2. 4. b. c. vinea aut dñr populus

Dei, q. de vitis æternæ radice fundatus, supeminet terris: ac solū vile
ptexes, nunc gemmate flore pubescit, nunc circumfusa viriditate vesti-
tur, nūc mite iugū suscipit, quā maturioribus brachijs, quasi farmētis
fecundē vitis adoleuerit. Et et q. crucis in fronte prætexit iudiciū: vel
q. fructus eius postrema anni legatitate, vel q. oibus, vt ordinibus
vinearū, ita pauperibus, atq; diuitibus, humilibus, atq; potentibus, ser-
uis, ac dominis in ecclesiā Dei aqua dimensio nulla discretio fit, & c.

Vineæ quoq; dñr particulares ecclesie. Cant. 1. d. 2. d. 6. d. 8. d. Vitis aut
dñr quilibet fidelis: caluiculi autē, qbus vites in arboribus sustentant,
charitatem significant. Ipsa quoque religio vitis dici potest. Et Hie-
rusalem, & ecclesiā dicitur vitis Eze. 15. c. & vitis abundans. Pf. 127.

Vinea etiā dicitur synagoga. Gen. 9. b. 49. c. Pf. 79. Cant. 1. b. 8. d. Isa.
1. b. s. a. 27. a. 32. c. Iere. 2. c. 12. c. Mat. 21. d. Luc. 13. a. Ezech. 19. c. Hec
vineā synagoge non fuit custodita, quia derelicta. Regnum quoq; Se-
dechie dictum est vinea. Ezech. 17. b.

Vitis quandoque dicitur genus humanum: de cuius gemine non
bibit Christus in passione. Math. 26. c.

Vineæ florentes fuerunt Patriarchæ & Prophetæ, q. odorē dederunt
in aduentu Christi, qñ eorum mysteria aperiri cœperunt. Cant. 2. c.

Vineæ per vinum calefacientes, sunt prædicatores per verbum Dei,
corda hominum ad bonum inflammantes. 1. Reg. 8. c.

Vineæ Engaddi, Cant. 1. d. significare possunt crucē Chri, in qua vi-
tis abscessa cœleste protulit balsamum. Designant et plebes ecclesie,
q. habet balsami liquorē spiritum mansuetudinis, quo paruulorū ad
huc in Christo teneritudine blande fouet, & dolores pœnitentiū so-
lat. Possunt et significare primitias Gentium. Possunt præterea desi-
gnare vitam præsentem, sicut & vinea, ad quam conducuntur opera-
rii, est vita præsens, quæ etiam regnum Dei dicitur. Mat. 20. a. 21. c.

Vinea quæque dñr aia Isa. 5. a. & peculiariter vineæ sunt aia fidelium.
Cant. 1. b. 2. c. 7. d. Et vinea electa, quam plantauit Deus, est anima ad
imaginem Dei facta. Iere. 2. d. Hanc vineam comedere dñr inimicus,
quando

Christus.

Virtutes, ange-
lica.

Felicitas.

Ecclesiā.

Religio.

Synagoga.

Genus huma-
num.

Patriarchæ &
prophete.

Prædicatores.

Crux Christi.

Plebs ecclesie.

Primitie gen-
tium.

Vita præsent.

Animā.

Viniſtus.

Lex.

Conscientia.

Sacra scriptu-
ra.

Doctrina pa-
trum.

Sapientia.

Doctrina enan-
gelica.

Doctrina pa-
trum.

Sapientia.

Doctrina enan-
gelica.

Doctrina pa-
trum.

Sapientia.

Doctrina enan-
gelica.

Doctrina pa-
trum.

Sapientia.

Doctrina enan-
gelica.

Doctrina pa-
trum.

Sapientia.

Doctrina enan-
gelica.

Doctrina pa-
trum.

Sapientia.

Doctrina enan-
gelica.

Doctrina pa-
trum.

Sapientia.

Doctrina enan-
gelica.

Doctrina pa-
trum.

Sapientia.

Doctrina enan-
gelica.

Doctrina pa-
trum.

Sapientia.

Doctrina enan-
gelica.

Doctrina pa-
trum.

Sapientia.

Doctrina enan-
gelica.

Doctrina pa-
trum.

Sapientia.

Doctrina enan-
gelica.

Doctrina pa-
trum.

Sapientia.

Doctrina enan-
gelica.

Doctrina pa-
trum.

Sapientia.

Doctrina enan-
gelica.

Doctrina pa-
trum.

Sapientia.

Doctrina enan-
gelica.

Doctrina pa-
trum.

Sapientia.

Doctrina enan-
gelica.

Doctrina pa-
trum.

Sapientia.

Doctrina enan-
gelica.

Doctrina pa-
trum.

Sapientia.

Doctrina enan-
gelica.

qñ aia peccat, & deuorat a diabolo. Ier. 3. d. Et bona vinea est vir su-
ctus: cui virtus, vitis, cui actio, palmeti cui vinū, testimonij obſeruatū
lingua torcular expressionis. Has vineas demoliri nitit vulpes. Cat. 2. d. vitis est dñr aia, & vi is aliena, e aia peccatrix. Ier. 2. d. Pf. 127. pro. 24. d. Amb. 3. Exae. 12.

Vinea, ad quam mittuntur operarij, est lex in qua in hac vita ope-
rari oportet. Mat. 20. a. vel est conscientia, in qua est operandum, vt Beda. s. Pro. 24.

Vinea Naboth, significat doctrinā spirituales, aut sapiētiā sacræ
scripturæ. 3. Reg. 21. a. Isa. 1. b. 5. a. Et vineæ sunt sacra volumina veteris
ac noui test. Vinea verò custodiendā, est doctrina euāgelica: & sen-
sus, ac dogmata diuina. Cā. 1. b. Et vinea, quā plātauit pater familias, est
sacra scriptura, q. regnū Dei dñr. Mat. 21. d. Eadē est vinea, sub qua sedē
dñr, cuius Deus pater, est agricola. Mic. 4. a. Agge. 2. d. Df aut vinea fa-
cra scriptura: q. per veritatis sententias botros virtutum profert, cu
ius vinea Dominū, id est sacræ scripturæ conditorē, quasi vi hēreici
opprimūt: q. eius sensū in verbis sacri eloqui inſectere violēter
conant, q. dicit. Isa. 43. d. seruire me fecisti in peccatis tuis, pbaſti mi
hi labore in iniquitatib⁹ tuis. Eadē vineā vindemiā, q. ex ea ſiātū bo-
tros, p. suæ intelligētiæ imētiōne coaceruat. Iob. 2. 4. b. Vineæ quoq;
dñr viterū patrū doctrinā. Eccl. 2. a. Et vitis ipsa sapiētiā. Pl. 127.

Peculiariter aut vinea, ē doctrina euāgelica, cui⁹ Chrs ē vitis. Le. 2. 5. a. I/yt. s. Leu. 25.

Vinea et Naboth, q. diſſipare volebat Achab, vt faceret h. itū clerū,
virginitatē significare pōr: quā diabolus p. dere conat. 3. Reg. 21. a.

Vineæ, quas plantant fideles, designare possunt spem, quæ ex bo-
nis operibus nascitur. Ezech. 28. g. Iob. 24. b.

Vinea quandoque dicitur dignitas & dominium, seu imperium.
Exod. 22. a. 2. b. Ezech. 16. b. Creuit in vineam latiore.

Vinea in primo flore, designat eos, qui incipiunt bonè operari; q.
facile tudentur, vel ab immoderato frigore tentationis, vel à nimio
feruore prosperitatis. Iob. 15. d. Cant. 2. c. 7. d.

Vinea quandoq; temporalia bona. Mic. 4. b. Sedit sub vinea sua,
quod dicitur de eo, qui suis contentus est, nec vsurpat aliena.

Vinea negligentia. Prouer. 24. d. Per agrum pigri tranſui, & per
vineam stulti. Ier. 2. d. Habac. 3. d.

Vineæ Sed, voluptates huius sæculi, & vanas sciētias designare poſ-
sunt: & cōcupiscentias, q. mētē inebriāt. Nu. 21. c. 1. Reg. 8. c. sunt vi-
neæ Sodomorum. Deu. 32. e. designat et perfidiā. Et vinea Sabama, Ier. ho. 9.

est superba doctrina hæreticorū. Isa. 16. b. 3. a. Et vinea Philistiim
sunt qui sequuntur prauos errores hæreticorū. Iudi. 15. b. Ad idē refe
runt vinea Aegypti, q. peiūtūt a Deo. Pf. 77. Vineæ et hæreticorum
sunt eorū falsa mysteria. Amos. 5. c. e. Vites quoq; dñr caulæ uolupta-
tum. Isa. 24. b. Et voluptates externæ, quæ pertinent ad cōcupiscentiā
oculorū, quas promittit Rapaces, hoc est, diabolus obſeruatibus. si
bui. 3. 6. d. Pōr et vinea Sodomorū supplicij significare Deu. 32. e.

Vineta significare possunt lætitiā. Deut. 6. b. Vineta. & oliueta, q.
non plantasti.

Vineæ, quæ sunt instrumenta bellica, quibus muri concuti ebātur,
designare possunt machinamenta diaboli. Ezech. 26. b.

Vitis inutilis ad opus, sed solum igni apta, doctores malos signifi-
care potest. Ezech. 15. a. Et vitis frondosa Israel, unt hæretici verbosi
sine fructu sincere doctrinæ. Hose. 10. a.

Vires sunt iudeis in spinas & vepres, quū eorū opera sunt obscura
muni.

ZZZZZ 3 ta, &

Hie f. lsa. 7.

Rup. f. Ho. 10.

Amb. ser. 78.

Phil. quod deus sit
immit.

Ori. 1. patriar. 3.

Dionys. epist. 9.

Basi. f. Ps. 31.

Rup. 2. de glorifica.

Trinit. 13.

Hie f. lsa. 27. & f.

Ier. 13.

Arno. f. Ps. 59.

Cle. Alex. 1. p. 6. d. 6.

Ori. f. Gen. ho. 11.

Arno. f. Ps. 4.

Hie. f. Ier. 3. 1. & f.

Zach. 9. & f. Ho. 7.

Isc. f. Leu. 23.

Rup. f. Cant. 4. 7.

Aug. f. Ps. 74.

Cle. Alexand. 2. p. 6.

da. 2.

Ori. 1. Gen. ho. 17. & f.

Leu. ho. 4. & f.

Matt. ho. 3. 5. & f.

Cant. ho. 1.

Hila. f. Matt. cano.

9.

Amb. f. Ps. 118.

ser. 13.

Hie. f. Agge. 2. & f.

Matt. 9. & f. lsa. 1.

Aug. f. lo. trac. 9.

Cyril. 1. f. Ioan. 26.

Gre. 17. mor. 14. & f.

f. Cant. 7. & f. Eze.

ho. 6.

Rup. f. Zac. 9.

Hie. 1. lsa. 62.

Gre. 1. Cant. 8.

Beda. 1. Gen. 49.

Rup. 1. lsa. 8.

Ori. 1. Matt. ho. 35.

ta, & p ea ferunt ab eo, q sagittat in obscuro rectos corde. lsa. 7. d. d. f. autē Israel vitis frōdosa. Hose. 10. a. quia multiplicauit idololatriā
Vinum, mustum, vinacea.

Vinum, est liquor, qui ex uis exprimitur, potui aptus, ac gustui sua
uis, est natura calidum: multos generans spūs, quod si plus æquo
bibatur, inebriat Mustum autem dī, quod post primam pressuram vi
naceorum elicitur, dum adhuc feruet. vinacea autem dicuntur grana
vua iam pressæ, & interdum nondum pressæ.

Vinum intra uiam, quam portabant exploratores. Nu. 13. c. defi
gnare potest diuinitatem in Christo. lsa. 1. f.

Vinum merum significare potest virtutes diuinas in se; mixtum
verò eandem nobis temperatas.

Vinum nouum nō mitendū in vitres veteres, Spiritum sanctū, aut
eius gratiam designare pōt, quæ non est in habetē vetustatem pecca
ti. Matt. 9. b. Prouer. 9. a. 3. 1. a. quod vinū nō ē dādū regibus. 1. supbis.

Vinum merum interdum significat iram Dei grauem. lsa. 27. a. Ie
rem. 13. b. 25. d. dicitur etiam vinum compunctionis. Pl. 59.

Vinum aliquando significat passionem Christi, & sanguinē eius.
Gen. 9. c. 14. d. 27. d. 49. b. Pl. 4. 103. Ier. 3. 1. b. Leui. 23. c. Zach. 9. d. 10.
c. Apoc. 6. c. Super hoc vino ruminant hīci. Hose. 7. d. designat etiā
eucharistiam. Et vinum conditum, quod dat sponsa sponso, est medi
tatio passionis eius. Cant. 8. a. Et vinum, quod bibit sponso cū lacte,
est lætitia in ascensione & missione Spiritus sancti, vel lætitia animæ
& carnis, & obliuio prætorum malorum.

Vnum merum in calice, est sensus spūalis in lege. Pl. 74. est. n. vi
num spūs legis. verbi. n. virtus, est spiritus, quemadmodū sanguis car
nis. Commoderata itaque proportionē & cōuenientia, vinum quidē
aque, hōmini verò spiritus miscetur, ac temperatum quidem vinū ad
fidē cōuiuio excipit, spiritus autem deducit ad incorruptionē; & q
erat aquē, sensus legis viuificauit, operationem scilicet ex Adā, quū
vniuersum mundum repleuit sanguine: & potum vitis veritatis tēpo
ramentū veteris legis, ac uerbi noui ac præstituti tēpīs complemen
tū, pietati ac Dei cultui præbuit. Et uinum lætificans cor hōis, sunt
spūales sensus sacre scripturæ. Pl. 103. Gen. 49. b. lsa. 55. a. Agge. 2. c. Et
vinū nouū, est doctrina euangelica, & grauiora pcepta. Matt. 9. b. Iob.

1. c. Cant. 5. a. Hoc vinum miscuit sapientia, quū literæ spūales addit
sensus Prouer. 9. a. 3. 1. a. Hoc est uinum opimū, quod mentes hōiū
inebriat, ut prætorum obliuiscantur, & in anteriora currentes, nō
lāssentur. Cant. 7. c. Hoc est vinum germinans uirgines. Zach. 9. d. vi
num præterea, q prius appositū fuit in nuptijs, designat doctrinā ue
teris testī, & legem naturalem ac scriptam, quod uinum defecit. ui
nū uerò posterius ex aqua factum, doctrinā noui testī, in quā mutat
aqua, hoc est, doctrina legis & prophetarū. Io. 2. Est itaque uinum
syncera doctrina legis: quo uino pulchriores sunt oculi sponsi. Gen.
49. b. Cant. 1. a. Eccle. 2. b. lsa. 1. f. Thre. 2. d. Amos. 5. c.

Vinum quandoque significat austeritatem legis: & etiam puritatem
vitæ, quando est merum. Gen. 49. b. lsa. 62. c. Quo uino conditur po
culum noui testamēti, quando testimonij ueteris legis nouū testm
roboratur. Cant. 8. a. Non est autem hoc uinum bibendum, quando
non est adhærendum literæ legis. Leui. 10. b.

Vinum cum felle, designat doctrinā ecclesiasticam bonam, sed
cum mala conuersatione. Matt. 27. d.

Vinum

Diuinitas in
Christo.Virtutes diui
nae.Spiritus san
ctus.

Ira Dei.

Passio Christi

Eucharistia.

Meditatio pas
sionis.Lætitia Chri
sti.Sensus spiritua
les legis.Doctrina euā
gelica.Grauiora pæ
cepta.Doctrina vete
ris legis.

Lex naturalis.

Austeritas le
gis.

Puritas vitæ.

Martyrium. Vinum præterea quandoq; significat martyrium. Genes. 27. d. Et

Natura huma multum malorum granatorum, sunt passionēs & exempla Martyrū.

na suscitata. Cant. 8. a.

Vita contem- Vinum ex aqua factum, designat naturam humanam resuscitatā,

platiua. vel vitam spiritualement factam in eo, qui prius vivebat vita carnali.

Exultatio spi- Ioann. 2. b. lsa. 1. f.

ritualis. Vinum oblatum Isaac, designat vitā contemplatiuā: Vel fauorē no

Feruor Spiri- ue conuersationis: & exultationē spirituale in laudibus Dei: & feruo

tus sancti. rem Spiritus sancti, & consolatioes diuinas. Gen. 27. d. 1. Reg. 10. a.

Consolationes Cati. 1. a. Hoc vino contemplationis meliora, sunt ubera sponsæ qn

diuina. p̄dicat & docet inferiores. Et vinū, quo m̄debat Anna. 1. Reg. 1. c. defi

Charitas. gnat feruorem spiritus & prædicationis in Apostolis. Et vinū in am

Res sancte & phora, est charitas in intentione, qua quis vult aliis prodesse. 1. Reg.

feruide. 1. d. Vinaria aut cella, est contemplatio feruens. Cant. 2. a. Vinum ē

Austeritas cor- dici potest charitas, aut feruor charitatis: & aqua mutatur in vinum,

rectionis. quando inducitur charitas pellens foras timorem. Ioan. 2. b. Vinum

etiam dicuntur res sanctæ & feruidæ. lsa. 1. f.

Vinum, secundum qd est austerum, austeritatem correctionis, &

sermonē cōpungentem ex denunciatione iudicii significare potest,

ideo applicatur vulneribus. Luc. 10. f. Et vinum compunctionis, est

verbum penetrans cor. Pl. 59. Cant. 1. a.

Lætitia spiri- Vinum dandum cōsibus designat lætitiā spiritualement, & gaudiū

ritualis. Spiritus sancti Prouer. 31. a. Hose. 2. b. 14. c. Iob. 2. c. & lætitiā, quam

Gaudium bea- habebunt sancti in fine mundi quod vinum non bibent sine nobis

torum. uinum autem lætitiæ non bibunt pœnitentes, aut ieiunantes. Dā. 10.

a. Mich. 2. d. uinum aut, quo abundabunt torcularia, est summa læri

tiā, quam sancti habebunt in fœlicitate. Prouer. 3. b. Iob. 1. c.

Vinum, quandoque significare potest honorem immortalitatis, &

etiam virtutem, quod per uitium, aut in curiam, in vasis coacescit un

de in adam acuit, & datum est Christo acutum. Matt. 27. d. Et vinum

quod defecit in nuptijs, est status innocentia, qui defecit in Adam.

Ioann. 2. a.

Vinū dici pōt fidelis proficiens, ut vinū p̄atē: atque ita est uita

perfectior: quod vinum bibit sponso cum lacte. Cant. 5. a.

Vinum dici potest sapientia inferiorū rerū, qua repletus fuit Sa

lomon, qui tñ aliam quærebat sapientiā, qn dicebat. Eccle. 2. a. Cogi

taui in corde meo abstrahere a vino carnē meā, ut animum meum

transferrē ad sapientiā. A quo enim uino abstrahit carnem suam ni

siā sapientia terrenorum, quæ non bene conueniunt cum supernis,

sicut nec vitiorumq; sapientia? Hec enim rerum inferiorum p vinū

signatur, de uite terrena. 1. de humanis ingenijs nascens: quamuis ali

qn Deus. cam largiatur: ut Salomoni. Sed hoc vino meliora sunt

vbera sponsi. Cant. 1. a. Et etiam oculi pulchriores. Gene. 49. b.

Vinum quo meliora sunt vbera sponsi. Cati. 1. a. significat lætitiā mū

di: vel rerum tēporaliū curā: a qua mens secularis cuiuslibet inebriat

ut ad insubiliā cognoscēda, aut ex toto, aut p̄pēnē isēnsibilis reddatur.

Vinum pro luxuria, quia in vino est luxuria; Ephes. 5. d. Et dñr

vbera sponsæ. 1. uirginis Mariæ pulchriora vino: quia genuit cū uir

ginitate, quem alie genuerint cum libidine. Cant. 4. c.

Vinum iniquitatis, dici potest castigatio, qua corripitur iniquitas.

Prouerbio. 4. c. vinum iniquitatis bibunt. Dicitur etiam vinum furo

ris Dei Ierem. 25. d.

Amb. ser. 72.

Gre. 1. Cant. 8.

Rup. 5. Can. 7.

Amb. ser. 19. 78.

Gre. 1. Reg. 10.

Ori. 1. Cant. ho. 1.

Gre. 1. Reg. 1.

Ber. 1. can. ser. 49.

dominica. 1. post octa.

Epiph. ser. 2.

Amb. ser. 18.

Ori. 1. Luc. ho. 34.

Amb. 1. Luc. 10.

Basi. f. Ps. 59.

Ber. 1. can. ser. 9.

Basi. ho. in Luliam.

Martyr.

Ori. 1. Leui. ho. 1.

Hie. 1. Dan. 10. & 1.

Mich. 2.

Ber. serm. 3. Pētecost.

Beda. 1. Pro. 3.

Hila. 1. Mat. can. 33.

Rup. 2. 1. Ioan.

Amb. ser. 22. & 3.

Exae. 12.

Gre. 1. Can. 5.

Geor. venet. can. 1.

ton. 7. cap. 24.

Amb. 1. de sacra. 2.

Gre. 1. cant. 1.

Ber. 1. ser. 9. f. can.

Rup. 1. Can. 3.

Ori. 1. Can. ho. 3. & 1.

Iere. ho. 6.

Univ. de

ori. f. Cant. ho. 1.

Hiero. f. Isa. 24. 28.

56 & f. Eccl. 2. 9.

3. 1. 3.

Amb. de Isaac. 3.

Gre. f. 1. Reg. 8.

Rup. 6. f. Genes. 13.

10. f. Apoc.

Hiero. f. Isa. 28. 7. f.

Iere. 13. 7. f. Hose.

7. 9.

Ori. f. Iere. ho. 2. 9.

Amb. de Elia. 4.

Gre. f. 1. Reg. 1.

Aug. f. Pf. 68.

Hie. f. Hose. 14.

Ver. in sententiis.

Hie. f. Ezec. 44.

Hie. f. Hose. 3.

Rup. f. Hose. 3.

Euch. form. spua. 4.

Hila. f. Mat. can. 12.

Hie. f. Isa. 13.

Hie. f. Ezec. 7.

Hie. f. Amos. 1.

Hie. f. Ezec. 13.

Hie. f. Gene. 18.

Vinum, quod bibit Lot, significare potest concupiscentias, & prauos

affectus, & voluptates. Gene. 19. g. Leuit. 10. b. Deut. 32. c. Isa. 5. c. 28. a.

24. b. 56. d. Sopho. 1. c. Cant. 1. a. Item curas seculares, & affectu super

bia, q. mente inebriant. Ioel. 3. a. Amos. 2. d. Habac. 2. a. Eccl. 2. a. 2. in

hoc vino voluptatu, est luxuria. Ephe. 5. d. designatur et inanis gloria

& cupiditas: quibus inebriantur indigni allumentes dignitates.

Apoc. 17. a. Hoc est vinu pingue allatum e Damasco Tyrū. Ezec. 21. d.

Vinum etiam, quod bibit Lot, est peruersus sensus: datus sacrae

scripturae. Gene. 19. g. Et vinum, quo inebriantur haeretici, est sacra

scriptura male intellecta. Isa. 28. b. Et vinum Babylonis, est doctrina

gentilica. Iere. 13. b. 51. a. Et perfidia, Isa. 16. c. Et vinum, quo iudica

bat Eli Anna esse ebriam, est vel ambitio temporalium, vel doctrinae

prauitas. 1. Reg. 1. c. Et suriunt haeretici vino, hoc est, doctrinae erroneae

Hose. 7. b. 9. a. Hoc dicitur vinum damnatorum, & vinu iniquitatis.

Prouer. 4. c. Amos. 2. c. Mich. 6. d. Agge. 1. c. Pf. 68.

Vinum Libani dicitur, quod est mixtum & conditum thymia ma

te, seu aromatibus, vt odore suauissimum habeat, vel est vinu, quod

offerebatur in templo. Hose. 14. c.

Vinu aliqn est abundantiā. Ester. 5. b. Postq vinu biberit abundaret.

Vinum, praedicatio Cant. 5. a. Bibi vinum meum cum lacte meo.

Datur vinu malitiae, vinu molestiae, vinum gratiae. Vinum malitiae

affluit de vua fellis, & a diabolo initu habuit: & est opus malu. Deu.

32. c. Fel draconum vinu coru. Vinu molestiae manat de labrusca con

ditionis humanae: quae domino suo acetu iniquitatis apposuit. Vinu

gratiae ex botro Cypri. 1. Conditoris largitate decurrit.

Vinum, quod non debet bibere sacerdos ingressurus in sancta,

designat ipsum sacerdotem ab iis etiam peccatis, quae naturae neces

sitate quodammodo sequuntur, abstinere debere. Ezec. 44. f.

Vinacea vuarum, quum sint arida & inutilia, expressio iam vino,

idoloru cultu, & traditiones hominu, ac peculiariter Iudeoru signifi

care possunt. Hof. 3. a. Daemones quoq; vt vinacea cistici sunt de celo

Viola.

Viola, est flos odoriferus, & gratus: cuius varia sunt species: sed pecu

liariter viola dicitur qda purpurea & humilis, vix a terra eleuata: cui

ius vlt est plurimus in medicamentisq pot Confessores designare, ob

similitudine liuidorum corporum, No in inuenit in sacra scriptura.

Violare.

Violare, est corrumpere, polluere, & quasi vim inferre: quod pro

prie de virgine dicitur.

Violare dicitur sabbatum sine crimine, qui operatur fidem euan

gelicam, & qui facit opus, quale est sacerdotum Mat. 12. a.

Violari vxores haeticorum, est praua doctrina confutari. Isa. 13. c.

Violare dicitur templu Dei, qui peccat. 1. Cor. 3. c. Nescitis, quia tem

plu Dei aetis, & Spiritus Dei habitat in vobis? Si quis aut templum

Dei violauerit, disperdet illum Deus. violant etiam arcana Dei ge

tiles, hoc est templum: & mali ecclesiam. Ezec. 7. f.

Violare dicitur misericordiam fratris, qui non seruat legem na

turalem cum proximo. Amos. 1. d.

Violare aut contaminare Deu, vel populum dicuntur haeretici,

du per suadent populo gratas esse Deo voluptates. Ezec. 13. c.

Violare vxore proximi dicitur, q alioru bn dicta reprehendit, & facit

accessu inuidiae sacra violat, casta corrumpit, pura contaminat. Ezec. 18. b.

Violen-

Concupiscentia

Pravi affectus

Voluptates

Cura secularis

Superbia

Auaritia

Peruersus sensus

Scripturae

Doctrina erronea

Perfidia

Ambitio

Vinu conditum

Abundantia

Praedicatio

Peccata sequentia naturam

Cultus idoloru

Traditiones hominum

Daemones

Confessores

Operari secundum fidem

Confutatio erronea

Peccare

Non seruare legem naturalem

Carpere bene dicta

Violentus, violentia, Vis.

Violentus dicitur, qui vim facit: quae vis violentia dicitur: vt nunc

sufficit.

Violentus fluius, hoc est, impetu fluens, dici potest Spiritus sanctus.

Isa. 59. d. Quum venerit quasi fluius violentus, quem spiritus Domini

cogit.

Violentia regni celorum, dici potest assidua & acri corporis in

laboribus fatigatio, quod nullius impulsu, sed suapte sponte Christi

discipuli faciunt. Et violenti sunt castigantes carnem & poenitentes:

quibus non debetur regnum celorum ex meritis conuersionem praecedentibus, & etiam Gentiles, quibus non praedicauit ipse Christus:

nec ipsi habebant legem, aut prophetas, sed velut extranei irruerunt

ad fidem suscipiendam. Matth. 11. b.

Violenta praedatio est, quam facit diabolus de animabus. Isa. 9. a.

Ipse quoque est vi extorquens a proximo, hoc est, violentia rapiens

ipsam animam, vel bona eius. Leu. 6. a.

Violenta seruitus fratrum Ioseph erga ipsum Ioseph Gen. 44. d. de

signat coactam subiectionem Iudeoru ad Christu, vel ad Christianos.

Violentus, de cuius manu liberauit Deus pauperem, est populus

Iudeorum in Christum, quem Deus suscitando liberauit. Iob. 5. c.

Violenti quoque, sunt haeretici qui scripturae sacrae scientias recta

dogmata continent ad prauum intellectum conantur violententer in

flectere. Vnde & vi dicuntur opprimere dominum vinea sensum sa

crae scripturae a Deo tradita peruertendo. Iob. 19. a. 24. b. 27. c. 34. c.

36. c. 36. a.

Vipera.

Vipera, est genus serpentis maximè venenati, dicta, q. vi pariat. Nam

pulli eius marena viscera comedere dnt, & corrosis eius lateri

bis cum matris interitu prodire fertur vipera coniunctionem mu

renae expetere, & depositio veneno accedens ad litus maris sibilare,

vt prodeat murenae: ac post coniunctionem, venenum reumere.

Vipera significare potest haeticos, & maledicos, & clam inuaden

tes proximum: Iudeos etiam, & daemones: & generaliter homines ne

quam. Isa. 30. b. Mat. 3. B. dicuntur autem Iudaei progenies viperaru

quia imitatores diaboli. De ractor etiam est vipera, qui vno ictu peri

mit, & se & audientem, & eum, cui detrahit. Vt autem vipera mordicus

tenet Paulum: ita haeretici peruenaciter aduersantur fidelibus: sed ex

cutiendi sunt in ignem, vt illa vipera. Acto. 28. a.

Vipera quae primo suo generi noxia est, ac sibi ipsi, designat inui

diam, quae primum nocet habenti.

Vipera significare potest vsuras. Vt enim viperarum filii materna

corrodunt viscera: ita vsurum, qui soluit, aut dat ad vsuram.

Vipera etiam vi pariens violentiam diaboli tentationem, designa

re potest: aut contra, quia tardius occidit quam aspis, est leuior tenta

tio. Iob. 20. c.

Vir, Maritus.

Vir, dicitur in genere humano masculus: quod viribus & robore

prester, vnde potior est & praestantior ipsa femina, quae sub viri po

testate debet esse. Dicitur autem sepe vir, qui habet vxorem: qui & ma

ritus. Aliquando vero sumitur pro homine.

Vir aliqn dicitur Deus, quia perfectus in iustitia: & dicitur vir pugna

tor, quia nemo eius potestati resistere valet. Exod. 15. a. Corint. 11. a.

Chry. f. Pf. 95.

Eph. 4. c.

Hie. f. Isa. 59.

Basi. de abdica. veru.

Hil. f. Mat. can. 11.

Amb. f. Luc. 7. & ser.

15.

Gre. ho. 20.

Glo. ord. f. Isa. 9.

Glo. int. f. Leu. 6.

Gre. 6. mor. 15.

Gre. 16. mor. 21. &

18. mor. 7.

Basi. Exae. ho. 10.

Amb. 5. Exae. 7.

Basi. Exae. ho. 10.

Hier. f. Isa. 30. & f.

Eze. 8.

Aug. f. Pf. 46.

Ber. de tripli. custodia

Basi. ho. de inuidia.

Basi. f. Pf. 14. ho. 2.

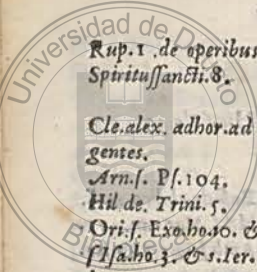
Amb. de Tob. 12.

Gre. 15. mor. 8.

Cle. Alex. 1. pda. 5.

Chry. f. Pf. 95.

Eph. 4. c.

Rup. 1. de operibus.
Spiritus sancti. 8.

Cle. alex. adhor. ad
gentes.

Arn. s. Pl. 104.
Hil. de. Trini. 5.

Ori. s. Exo. ho. 10. &
f. 1. Reg. 1.

Hie. s. Zach. 8. & f.
Isa. 57.

Gre. s. 1. Reg. 1. 2. 4.
9. 10. 13. & 34. mo.

Amb. de Salomo. 5.
s. Rom. 6. & apo
lo. David. 5.

Hie. s. Isa. 46. & f.
Iob. 1.

Gre. s. 1. Reg. 1. &
2. 2. mor. 19. & s. Eze.
ho. 13.

Beda. s. Gen. 32. &
f. Exo. 21. & f. Pro.
2. 31.

Cyri. ho. 9.

Beda. s. Exo. 2.
Hie. s. Eze. 16. & f.
Ioel. 1.

Ori. s. Mat. ho. 22.
s. Len. ho. 14.

Amb. s. Rom. 6.
s. de Cain. 4. & s.
Luc. 20.

Aug. 1. de consen.
euang. 31.

Beda. s. Gen. 37.

Phil. de mundi opi.
facio & 2 alleg. &
de special. legibus.

Hil. s. Mat. cant. 10.
Gre. Nys. de vita
Mosis.

Beda. s. Gen. 3.
Ricard. de. S. vi. fl. de
12 patria. 58.

Aug. 83. q. 64. & s.
Ioan. tract. 15.

Rup. 4. s. Ioan.
Gre. 27. mor. 22.

Ephe. 4. c. Et ipse Deus dñ vir synagoga. Ier. 3. e. Isa. 54. a. unde tanquā vir circumscriptus synagoga templo, ut loco, velut suspecta de adulterio: ne alibi sacrificaret. Hose. 2. b. Significat autē peculiariter Deum patrē.

Vir quoque dñ Christus, ut Ioseph erat vir in cunctis prospere agēs. Genes. 39. a. Et vir, quem occiderunt Simeon, & Leui hoc est, sacerdotēs & Scribæ. Gen. 49. a ipse est vir Aegyptius. Exod. 2. c. 21. c. Pl. 104. Pro. 30. c. Et vir luctans cum Iacob Gen. 32. f. Et vir seu maritus

sterilis & fecundæ, hoc est, synagoga, & ecclesiæ. Et peculiariter vir posterior synagoga: ut prior fuerit lex. Roma. 7. a. Gen. 16. a. 25. g. 30. b. Ipse dicitur vir Iudæus. Zach. 8. b. Idem est vir diues, qui abstulit ouē

pauperis, quando redemit genus humanum, liberans ipsum a diabolo. 2. Reg. 12. a. Dñ aut vir voluntatis Dei, quia in omnibus feci voluntatem Dei. Et vir dolorum, propter dolores passionēs. Isaia. 46. d. 53.

a. Et vir rixæ & discordiæ, quia positus est in ruinam & in resurrectionem multorum, & in signum, cui contradicitur: & de quo hæretici cōtendunt. Ier. 15. c. Et erat vir indutus lineis, habens atramentarium

tanquam iudex omnium. Ezech. 9. a. 40. a. Dan. 10. a. Zach. 1. b. 6. c. Ipse est vir, quem circumdedit femina Ier. 3. d. Et vir coherens Deo Zac. 13. d. Et vir pauper & sapiens. Eccle. 9. d. Et vir Iob, de terra Hus. Iob. 1. a. Et vir Eleana. 1. Reg. 1. a. Et vir vnus, quem apprehendunt septem

mulieres. Isa. 4. a. Acto. 2. d. Et vir dexteræ Dei. Pl. 79. Ipse est vir meretricis, qui non est in domo eius, quia non est secundum præsentiam corporalem in ecclesiā, & etiam vir mulieris fortis. Proa. 7. c. 3. b. c.

Vir de domo Leu Exo. 2. a. designare potest Spiritum sanctum: vel sacerdotes Iudæorum: vel etiam ipsum Christum de lege egredientem cuius viror est ecclesiā.

Vir Hierusalem, quem ipsa proiecit, est verbum Dei: quod proiicit aīa peccans. Eze. 16. a. Hose. 2. b. Et sermo propheticus. Gen. 24. c. Ab hoc viro recedunt oēs, qui declinant a diuinis præceptis. Pl. 13. Et vir prior synagoga, erat lex, sicut posterior Christus. Roma. 7. a. Et vir absens a domo meretricis, est lex, quæ absens est a peccantibus, eamq; contemnētib. Prouerbi. 7. c. Et viri septem vnus mulieris, sunt libri Mosis cum duobus sequentibus. Luc. 20. e. Isaia. 54. a. Et lex dñ vir pubertatis Synagoga. Ioel. 1. b. vir autem Israelita, qui rixatus est cum filio Aegyptii, est sensus spiritualis legis contrarius prauis sensibus per Iudæos, aut hæreticos datis. Leui. 24. b. Et vir, qui inuenit Ioseph errantem in agro, est sermo propheticus loquens de Christo, cui ministerium exhibuit. Gen. 37. c.

Vir aliquando dñ ratio, seu mens, aut vigor mentis, quem virum oc-

ciderunt Simeon & Leu. Gē. 2. d. 3. c. 49. a. Exo. 2. a. 35. c. Liberum quoque arbitrium, vir aīa dñ, vendicans sibi totum hominem. Virum autē hoc est, mentem non aggreditur serpens, sed femina, hoc est, sensua

litate. Maritus quoq; dñ recta ratio, seu sermo: quia virtutum semina iacit in animam, tanquam in agrum fertile. Ipsa quoque anima dici potest vir. Exo. 21. c. Vir mulieris Samaritanæ dicitur spiritus rationalis, qui non erat vir quia non ei obtemperabat. Vel vir, qui non erat vir, erat error, quātunc ab errore adultero regebat. Vel erat diabolus, qui ē non est vir, sed adulter. Quinque aut viri erant quinque sensus, quibus ante tempus discretionis regebat. Ioan. 4. c. Ipse quoque homo ratione vtens vir vocatur Ier. 5. c.

Vir aliquando dicuntur angeli. Gen. 18. a. 19. b. 44. f. Exo. 32. a. Et vir vestitus lineis erat angelus. Dan. 10. a. Iob. 36. d.

Christus.

Spiritus sanctus.
Sacerdotes Iudæorum.
Christus.
Verbum Dei.
Lex.

Sensus spiritualis.
Ratio.
Mens.
Vigor mentis.

Liberum arbitrium.
Anima.
Spiritus rationalis.

Vtens ratione.
Angeli.

Vir sa-

Apostoli.
Prædicatores.
Prælati.

Vir sapiens & induratus, designat Apostolos, & prædicatores, & prælatos: qui sunt distributores spiritualis frumenti. Gen. 41. b. 16. a. 29. g. 30. b. Eosdem designat viri, quos elegerunt Moses & Iosue. Exo. 17. c. 18. d. 21. b. 32. d. Et viri duo, sunt perfecti prædicatores, in vtroq; precepto charitatis rebus. viri autem tres, sunt cōtēplatiui, fortes in custodia cogitationis, loquutionis, & operis. 1. Reg. 10. a. Et vir fm cor Dei, est habens charitatem. 1. Reg. 13. c. Zach. 8. a. Et uir Dei, est cœtus Apostolorum. 1. Reg. 2. c. 9. a. Et uir sagittarius, est prædicator. Iob. 41. c. Et uiri misericordes, sunt Apostoli. Isa. 57. a. Demū, qui ad uiri-

lem sensum pertinent, euangelicam implentes perfectione. Et uir vnus, qui fugit ex acie, & nunciauit arcam esse captam, designat prædicatorem conuersum ex Iudæis, ut Paulum. 1. Reg. 4. c.

Vir unus dicitur contemptor seculi: ut monachus: & ē ipsa fortitudo. Et dicitur unus, quia unum querit. 1. Reg. 1. a. Ipse enim dicit. Pl. 72. Quid mihi est in celo, & c. Et Pl. 26. vultum tuum Dñe requirā. Et uir unus sunt omnes illi, quorum est cor vnū, & aīa vna. Acto. 4. f. Egrediuntur quoq; quasi uir unus, qui sunt concordēs charitate. 1. Reg. 11. b. Et vir de terra Benjamin, est fortis prædicator de ecclesiā, & non extra. 1. Regum. 9. a. Et uir unus dicitur perfectus & cōstās, & non mutabilis, ut Luna. Et uir absolutē est perfectus. 1. Reg. 1. a. Iob. 36. d. 38. a. Isa. 13. c. 59. d. Zacha. 3. d. 1. Cor. 13. d. Ephe. 4. c.

Vir patiens fluxū feminis, est prædicator, qui ob inanem gloriam prædicat. Leui. 15. a.

Viri significare solent fortes. Genes. 47. B. Hos viros tñ uolebat Pharaon, hoc est, diabolus, ire ad sacrificandum, ut videlicet relinqueretur illi infirmi. Exo. 10. c. 35. c. Mat. 14. c. unde uiri numerari solent tanq; fortes, & non feminæ. Exo. 12. f. Io. 6. b. viri autem fortes Isra. & non alterius nationis numerantur: ut intelligantur eruditi in sacra scriptura. Nu. 1. a. viri quoq; exercitus, qui pugnauerunt, sunt q; uicerunt uitia. Num. 31. a. Iob. 38. a. 40. a. vir, qui non roborabitur in fortitudine sua, est fortis in Deo, sine quo nulla est illi fortitudo: sed mox sibi relictus, cadet. 1. Regū. 2. b. Et uiri robusti sexcenti, sunt, qui opere & cordis deliberatione fortes sunt. Et sunt uiri Israel. 1. Ecclesiæ: & sociantur Sauli. 1. prædicatoribus. 1. Reg. 13. d. 14. a. Ier. 9. c. vir, cuius iniquitas est melior, est mens fortis Eccl. 1. 42. c.

Viri Iuda, sunt Christiani sub Chri imperio degentes. Iere. 11. a. Et viri Iuda, qui erant cum Dauid ad deducendam arcam, sunt populi fideles & doctores cum Chro ad dilatandam ecclesiā. 2. Reg. 6. a. uir aut dicit Apostolus, qui uerbo parent, & sunt sui iuris & arbitrii: qui crediderunt spontanea electione, seruati sapienter, non in sapienter metu terri. 1. Cor. 13. d. Gala. 4. d.

Vir interdū sumi pōt pro cogitatione: femina verò p operōne: ut quā Eccl. 7. d. dñ. Vix reperitur vir vnus de mille, hoc est, cogitatio in tota bona: femina verò nulla: quia opera sp in aliquo deficiūt.

Viri percussī, & nondum mortui, sunt habentes dolorem peccati, sed non sufficientem. 1. Reg. 5. d.

Vir, cui dedit Deus diuitias, est populus Iudaicus habēs legis myste-riaribus tñ nō frui. Eccl. 6. a. Et uiri Anathoth, quentes aīam Ier. sunt Iudæi contra Chrm, peculiariter aut sacerdotes & Scribæ. Iere. 11. d. Idem sunt viri tabernaculi Iob, hoc est, Christi. Iob. 3. d. viri pa-

cis Edom, sunt principes Iudæorū: qui populum deceperunt. Abdi. c. Virilis ætas domus Eli, designat plenitudinem temporis, qñ mi-

lit Deus

Contemptor
Sauli.
Fortitudo.
Concordes
charitate.
Perfecti.

Prædicator glo
riosus.
Fortes.

Christiani.

Cogitatio.

Pœnites in
sufficienter.
Populus Iudaicus.

Plenitudo tēpo
ris aduentus
Christi.

Ori. s. Exo. ho. 10. &
f. 1. Reg. 1.
Hie. s. Zach. 8. & f.
Isa. 57.

Gre. s. 1. Reg. 1. 2. 4.
9. 10. 13. & 34. mo.

Gre. s. 1. Regū. 1. 9.
11. & 27. mor. 2.
Ori. prolog. in Cant.
Hie. s. Cant. 59.

Isys. s. Leui. 15.

Ori. s. Mat. ca. 14.
s. Nu. ho. 1. 25.
Gre. s. 1. Reg. 13. &
18. mor. 7.
Cyri. de adora
in Spiritu sancto.
Gre. s. 1. Reg. 2. &
11. mor. 26.

Ori. s. Iere. ho. 6.
Glo. int. s. 1. Cor. 13.

Hie. s. Eccle. 7.

Gre. s. 1. Reg. 5.
Hie. s. Eccle. B. 6.
Ori. s. Iere. ho. 8.
Gre. 12. mor. 12.
Rup. s. Abdi.
Gre. s. 1. Reg. 2.

Gre. 1. Reg. 2.

Gre. 1. Reg. 14. 15.

Aug. 1. 10. & 1. 10.

Hil. Mat. can. 12.

Amb. de dign. sacer.

Hie. 1. Tra. 19.

Hie. 1. Eze. 39.

Gre. 23. mor. 28.

Beda. 1. Gen. 18.

Ori. 1. Mat. cap. 16.

& 1. Gen. ho. 10. &

1. Leui. ho. 14.

Euch. for. spul. 5.

Amb. apo. David. 5.

Hie. 1. Eccl. 12.

Ori. 1. Leui. ho. 14.

Gre. 1. Reg. 1. 6.

Hila. Ps. 138.

Hie. epis. Si concla

corpore.

Arn. 1. Ps. 25.

Hil. 1. Ps. 28. 139.

Cle. Alex. 1. pda. 5.

IN VSA Y LOV A I I A

fit Deus filium suum. 1. Reg. 2. g. Gala. 4. a. vel designat tempus, quan-
do ordinandi promouentur ad ordines.

Vir de domo Eli, qui non aufertur ab altari Dei, est, qui est bonus
prædicatione pastoris mali. 1. Reg. 2. g.

Vir non relinquendus ex Philistinis, designat capitalia crimina:
nam alia sunt velut parvuli. 1. Reg. 14. e. Et uiri Amalec, sunt suaden-
tes motus turpitudinis: idem peccata ex malitia. 1. Reg. 15. a.

Vir duo portantes botrum in ueste. Num. 13. c. designant duo la-
trones cum Christo crucifixo: populum Iudaicum præcedentem, &
vertentem dorso Christo, & populum Gentilem sequentem, & vertentem
faciem Christo. uel designabant duplicem amorem Christi, uidelicet in
patrem & in homines. uel duo testamenta, in quibus continetur Christus.

Viri Niniuite significant Gentiles. Mat. 12. d. Et uiri sublimis Sa-
bai, sunt præcipui ex gentibus. Isa. 45. c.

Vir unus uxoris dicitur episcopus unam habens ecclesiam, & et
non adiungens sensui catholico sensum hæreticum. 1. Tim. 3. a.

Vir pugnat contra fratrem suum, quum in eadem domo fideles
separantur ab infidelibus. Isa. 19. a.

Viri constituti ad lustrandam terram, sunt uiri ecclesiastici. Eze. 39. d.

Vir Dei, qui reprehendit Ieroboam, & brachium eius atrefecit, ac po-
stea curauit, nec comere cum eo inuitante uoluit, sed postea in uia
deceptus à Propheta, comedit & interijt. 3. Reg. 13. a. designat eos, qui
de magno opere gloriantur, & postmodum in peccatum labi permittunt.

Viri tres apparatus Abraham, sic se habere possunt, ut in uno Christi
designetur aduentus: quem duo angeli comitabantur, Moses & Elias:
unus per legem aduentum Domini prædicans, alter in fine mundi
aduentum ad iudicium præueniens. Gen. 18. a.

Vir interdum sumitur pro altero: ut 1. Reg. 2. e. quum dicitur. Si
peccauerit uir in uirum, intelligitur, si peccauerit uir in alterum.

Vir alter, hoc est, adulter. Rom. 7. a. significare potest legem carnis:
& mendacium: & sensibilia: & etiam diabolus. Et uir Aegyptius per-
currens Hebræos, est sensus carnalis litteræ. Ex. 2. b. Leui. 13. d. 24. b.

Et uir, qui non cognouerat uirginem, est diabolus: & incognita uiro
mens est non corrupta à diabolo. Gen. 24. b. Et uir nuncians natum
masculum, est diabolus demonstrans factum esse quempiam corrupto
rem ueritatis, eique congratulans. Ier. 20. d. Et uir pauper habens unam
ouem, est princeps huius mundi, qui exercebat tyrannidem in genus
humanum. 2. Reg. 12. a. Et uiri, exercitus, dicuntur demones. Nahum. 2.

a Quasi ui præparantur demones ad prælium, sed non sunt uiri, quia
non possunt uincere, nisi eis consensuatur. Iere. 6. f. Et uiri fortes, qui
nutabunt, erunt demones in iudicio. Eccl. 12. b. ubi etiam significa-
ri possunt cura hominis in senectute.

Vir Aegyptius, potest significare hæticum. Exo. 2. b. Leui. 13. d. 24. b.
Et uiri Septuaginta percussu in Bathshames, designant nobiliores ex hæti-
cis, hoc est, qui non sunt uiri sensu dediti. 1. Reg. 16. d. Et uir, qui non robo-
rabit, est durus & fortis in errore. 1. Reg. 2. b. uiri sanguinum, sunt hætici
occidentes animas, & adulatorie docentes. Ps. 138. e. Et uir sextus Samarita-
na, qui non erat uir, est hæticus. Ioan. 4. c. Et uiri bellatores dicuntur hæ-
retici. Ezech. 39. e. & uiri foederis Esau, discipuli hæreticorum. Abdi. B.

Viri sanguinum, sunt subuertentes iudiciū per moueribus: uel animo
seu opere occidentes: & qui oderunt proximum: & qui peccati, sunt in ui-
tio. Ps. 52. 5. 138. 8. Est uir sanguinum, qui adhuc actibus carnalibus
incumbit.

Capitalia crimi-
na.

Duo latrones.

Duo populi.

Duplex amor
Christi.

Duo testamēta
Gentiles.

Episcopus.

Fidelis.

Ecclesiastici.

Labens in pec-
catum propter
inanem gloriā

Christus cum
Mose & Elia.

Alter.

Lex carnis.

Mendacium.

Sensibilia.

Diabolus.

Sensus carna-
lis.

Cura hominis.

Hæretici.

Discipuli hæ-
reticorum.

Peruertentes in-
dicium.

Scandalizantes

odientes proxi-
mum carnali-

bus incumbētes.

ALLEGORIARVM.

919

Iudas.

Anari.

Errores.

Sex etates.

Insanus.

Heros.

Miles.

Minister.

Ciues.

Alienigena.

Christus.

Virtutes opera
perfecta.

Pastus felici-
tatis.

Tenere mentes

Apostoli.

Sacra doctrina

Littera legis,

voluptuosa.

Iudæi.

Gentiles.

Caro humana.

Nitor uerbosus

Superbia Luci-
feri.

Nulla consola-
tio in inferno.

incumbit. 1. Reg. 16. b. uir autem linguosus & iniustus dicitur Iudas.
Ps. 139. Iob. 11. a.

Viriditatem dicuntur, qui possidentur à suis diuitijs, non ipsi eas
possident: unde & somnum suum dormire dicuntur, non Christi.

Vir Samarie & Sodoma, quos proiecerunt ipsæ ciuitates, sunt er-
rores priores, à quibus in alios Hæretici transferunt. Eze. 16. e.

Vir sex venientes de via portæ superioris. Eze. 9. a. designant sex
etates humani generis.

Vir spiritualis dicitur uir insanus: & qui à maligno spiritu arripi-
tur. Hose. 9. b.

Vir aliquando dicitur heros insignis virtute. Gen. 41. c. Num. inue-
nire poterimus talem uirum?

Vir, miles. Gen. 33. a. Cum eo quadraginta viros.

Vir, minister. Gen. 24. g. Ascensus camælis sequuntur sunt uirum.

Vir, ciues. 1. Reg. 6. b. dixerunt uiri Bethsamite.

Vir, alienigena. Exo. 2. c. uir Aegyptius liberauit nos.

Virere, Viris.

Virere, dicuntur herbe, aut plantæ, quum sunt virides. virides autē
sunt, quando in suo vigore ac proprio humore consistunt.

Viride lignum dicitur Christus. Luc. 23. d. Et uirens abies. Hose. 14. d.

Viriditas est in virtutibus: unde terra non herbam siccam, sed uirē
tem profert. Gen. 1. a. quā uidelicet anima exerceat virtutem opera. Et co-
lumba attulit ramum oliuæ uirentibus folijs: quæ designant opera per-
fecta. Gen. 8. b. Et uiriditas in uirgine. Gen. 30. f. de signat uirorem bono-
rum operum. Et uirens abies, est uir iustus. Hose. 14. d. Iob. 38. c.

Uirentes herbe, sunt diuini pastus in felicitate: & dicuntur uiren-
tes: quia perpetuus est ibi vigor. Eze. 34. d. uirens lignum præcisum,
quando iusti & Martyres pro ueritate passi, in æterna uita reuergentes
perpetuū uiridescunt. Iob. 14. b. uirentia perquirat onager, quum san-
ctus uir, despectis transitorijs, æterna bona desiderat. Iob. 39. a.

Uirentia loca designant teneras mentes. Gen. 41. a. Et uirentes spi-
ritus, sunt Apostoli, & recentes in fide. Leui. 2. d.

Uirens herba, dicitur sacra doctrina. Iob. 38. c. Et uirentia, quæ perquirat
onager, designant litteram & historiam legis, quibus vacant Iudæi. Itē
ea, quæ uoluptatem afferunt. Iob. 39. a.

Viride lignum, quod atefactum est, est populus Iudæorum: lignum
uero aridum frondescens, est ecclesia ex gentibus. Eze. 17. g.

Uirens herba carnem humanam significare potest. Gen. 1. a.

Uiror Moab, nitorem uerborum hæreticorum significat. Isa. 15. c.

Uirens summitas cedri, designat uigentem superbiam Luciferi. Eze. 31. d.

Non uiret scirpus absque humore. Iob. 8. b. quia hypocritæ non ni-
si ex superno munere uiriditatem bonæ operationis accipiunt.

Uirens nihil reliquum in Aegypto. Exo. 10. d. designat nullam con-
solationem relictam esse his, qui sunt in inferno. unde & uirentia ter-
ra Sodomorum sunt subuersa. Gen. 19. e. Et uirens hordeum Aegypti
laesum. Exo. 9. d.

Virga, uide Baculus.

Virgo, Virginitas, Virago.

Virgo dicitur à uiridiori ætate, & tam mares, quam femina rei ueneris
expertes & integritatem seruantes, uirgines, dicuntur. Virago
autem

Aug. 1. P. 138.

Gre. 7. mor. 24.

Amb. de Nabuth. 15

Hie. 1. Eze. 16.

Gre. 22. mor. 19.

Lyra. 1. Hose. 9.

Glo. ord. 1. Hose. 14.

Gre. 29. mor. 18.

Beda. 1. Gen. 5.

Gre. 12. mo. 3. & 39

mor. 29.

Glo. int. 1. Gen. 47.

Gre. 29. mor. 18.

Hie. 1. Iob. 39.

Ori. 1. Eze. ho. 12.

Amb. 3. exae. 7.

Hie. 1. Isa. 15.

Hie. 1. Eze. 31.

Gre. 8. mor. 27.

Lyra. 1. Exo. 10.

Oris. Leu. ho. 12.
Hie. f. Iere. 3. 1. & f.
Isa. 62.
Aug. 4. in Iudic. 49.
Isc. f. Leu. 2. 1.
Fulgen. epist. 3.
Hie. f. Iere. 18. & f.
Isa. 1.

Oris. Cant. ho. 1.
Phil. de speciali. legi
bus & de Cherubim.

Hie. de veste sacer.
dota. & f. Amos. 8.
& f. Eze. 9.
Aug. f. Apoc. ho. 11.
Rup. 9. f. Apoc.
Hie. f. Isa. 23.
Gre. 6. mor. 9.
Oris. Mat. ho. 32.
Hil. f. Mat. can. 27.
Aug. epi. 120. & 83
q. 59 & de verb. do.
ser. 22.
Am. f. Ps. 44.

Hie. f. Eze. 44.
Phil. de profugis.

Rup. 1. f. Deut. 19.

Hie. f. Isa. 53.
Phil. 1. allego.
Aug. 2. de Gen. cōt.
Mani. 3.
Beda. f. Gen. 2.

autem dicta est mulier in prima conditione: quia virtus viri illi com-
municata est: facta que est viro similis.

Virgo, ad litteram, sumitur pro Beata Maria, quando dicitur. Isa. 7. c.
Ecce virgo concipiet.

Virgo saepe dicitur ecclesia, quam sibi parauit Christus, non haben-
tem maculam neque rugam: & ipsa est vxor, quam ducit pontifex, hoc
est, Christus. Leu. 21. c. Gen. 24. b. Iud. 1. f. Isa. 37. d. 62. b. 2. Cor. 11. a.
Ephe. 5. c. Ier. 2. f. 3. B. 18. B. 3. 1. c. Ipsa dicitur virago, propter virtutem
viri, hoc est, Christi illi communicatam. Gen. 2. d.

Virgo dicebatur Israel ipe patriarcharū, quū vni Deo seruiret, ante
quā idola coleret non quā in virginitatis pmaneret puritate: sed quia
olim instat virginis sit Dñs plebs illa copulata. Dñs est virgo, quia vitis
sterilis erat, & infecunda Isa. 3. d. Ier. 18. b. Thr. 1. c. Ioc. 1. b. Amos. 5. a.

Virgo dñs aīa & mens, quā castam puramque se conseruat a voluptati-
bus, earumque concupiscentiis: tum a dolore amoreque, infidiosis affecti-
bus: & genitoris curam respicit. Et hęc efficitur vxor pontificis, aut spō-
sa: magisque ex hoc efficitur integra. Hōies enim virgines, quibus copu-
lantur, reddunt mulieres: Deus aut quum iungitur mulieri, hoc est, aīe,
quæ corrupta fuerat cupiditatibus & vitijs, reddit virginem: & potius
dñs vir virginitatis, quam virginis. Gen. 3. 4. a. Leu. 21. c. Ier. 2. f. 3. b. 3. 1.
c. Pl. 4. 4. Et virgines pulchræ sunt, quæ lumen habuerunt virtutum: &
sponsæ thalamum ingressæ sunt. Amos. 8. d. Virgines quoque dicuntur
pudicitiam tota mente conseruantes Eze. 9. B.

Virgo præterea dicitur, fidem integram habens, nec corrupta erro-
ribus, & designatur per Rebeccam. Gen. 24. B. Apo. 14. a.

Virgo filia Babylonis dñs aīa delictis mudi affluēs Isa. 47. a. Et virgo
filia populi Iuda, est aīa peccā in ecclesia. Ier. 14. c. Et aīa virtutibus
infecunda, nec fidei fructū gignēs: cuiusmodi virgines, sunt squalidæ.
Thre. 1. b. Et virgines cadētes in gladio, sunt aīæ, quæ videbant cōtinētā
habere, quum essent fatuæ, & hypocrisis infectæ. Thre. 2. g. Isa. 23. a. c.
Virgines decem, sunt oēs credentes, tam boni, quam mali: quinque
prudentes sunt, qui bene quinque sensibus vtuntur, & oleū procurāt
doctrinæ moralis: & sunt diligentes ac solliciti, fatuæ verō dīuerso,
sunt animæ dissolutæ. Matt. 25. a. Vel designant fideles & infideles.

Virgines, quæ adducuntur post sponsam, designare possunt virtu-
tes. Psal. 44.

Virgines præterea, quum in eis sit spes generationis, designant eos
qui sunt in spe bene operandi. Thre. 1. f.

Virgo de semine domus Israel, designare potest doctrinam nutritā
in ecclesia Eze. 44. f. Virgo etiam dicitur sensus historicus, ædificans
legentes & audientes. Exo. 22. c. Et virgo vxor pontificis, est sententia
incorrupta, iuncta verbo Dei. Leu. 21. c.

Non inuenta virgo vxor, fuit Gentilitas multos colēs Deos, sed ver-
berato viro Chro, inuenta est virgo, quia credidit. Synagoga verō non
est inuenta virgo, quia perseuerauit in incredulitate. Deu. 21. b.

Virgultum.

Virgultum dicitur multitudo virgarum pullulantium.
Virgultum ascendens de terra sitienti, dicitur humanitas Chri-
sti nata de peccatoribus Isa. 53. a.

Virgultum agri designare potest ipsum intelligibile, quod est ger-
mentis. Et ipsa natura intellectualis virgultum dici potest, propter vi-
gorem vitæ Gen. 2. a.

Virgo. Maria.

Ecclesia.

Plebs Iudaica.

Animæ puræ.

Mens pudica.

Aīa peccatrix.

Credentes bo-
ni & mali.

Fideles & inf-
deles.

Virgines.

Bene operatu-
ri.

Doctrina sana

ecclesia.

Gentilitas.

Synagoga.

Humanitas

Christi.

Viriola

Viriola, vide armilla.

Virtus, Vis, Vires.

Virtus, a viro dicta, propriè fortitudinem & cōstantiam significat,
quod viri maxime fortitudo est. Vnde fit, ut uirtus dicatur habitus
mentis constans & conueniens, ad bene operandū inclinās, lauda-
biles efficiens eos, in quibus est. Potest aliquando dicere ipsos affe-
ctus animi. Dantur et uirtutes, rerū vt radicum, plantarū, lapidū, quæ
sunt potentis ad aliquid operandum in animalibus, aut in aliis re-
bus. Virtus est sumis pro exercitu. 1. Macha. 1. a. Congregauit virtutē
& exercitum. Item pro victoria Iudith. 13. d. Qui fecit virtutē in Isra-
el. Virtus quoque dicitur robur corporis. Vis etiam, aut vires sumitur
pro virtute, seu potentia, aut fortitudine.

Virtus Dei, dñs filius Dei. Pl. 20. 67. Deut. 6. d. Dicit aut virtus Dei
potentiā eius, & virtus eius quædam dicitur in salutē, quædam in pœ-
nam. Virtus aut salutis Dei, dicitur Christus. Pl. 62. 139. Iere. 16. d.
Rom. 1. b. 1. Cor. 1. d.

Virtus Christi dicitur Spiritus sanctus. 2. Corinth. 12. c. Libenter
gloriabor in infirmitatibus meis, vt inhabitet in me virtus Christi.
Vul. dicitur humilitas: quæ tunc habitat in nobis, quando gloria
mur in infirmitatibus.

Virtutes Dei dñs miracula: de quibus Isa. 42. b. Gloriā meam alte-
ri non dabo: nec virtutes meas sculpsilibus. Et, Virtutes eius in insu-
lis nunciabunt. He sunt virtus terribilium Dei. Pl. 144. Et virtus
Dei, est in nubibus, hoc est, in Apostolis & predicatoribus: & quan-
do veniet ad iudicium. Pl. 67.

Virtus Dei dñs euāgeliū. Ieremiæ. 16. d. Ostendam eis manum
meā, & virtutem. Rom. 1. b. Virtus Dei est in salutem omni credenti.
Virtutes cælorum, dici possunt angeli. Luc. 21. c. Virtutes cælorū
moueuntur. Harum virtutū solet dici, Deus virtutum. Pl. 3. 2. 45. 79. Basi. f. Ps. 37.
Sunt etiam virtutes ordo specialis ipsorum angelorum. Pl. 23. Or. Ori. f. Mat. ho. 30.
natus quoque cælorū dici potest virtus eorum. Virtutes etiam Iudæo
rum, sunt protegio angelorum. Pl. 59.

Virtus animi derelinquens peccantem, est gratia. Pl. 37. Itē perfe-
ctio virtutis. Pl. 21. Aruit tanquā testa virtus mea. Virtus quoque mul-
ta, est magna illustratio veritatis. Matt. 24. c.

Virtutes et significat conuersationē bonā. 2. Petri. 1. b. Ministrare
in sciētia vestra vir utē. Philip. 4. b. Si qua virtus, si qua laus. Ratio quo-
que ipsa virtus dñs. Eccl. 1. 6. a. Ne forte elidatur virtus tua p stultitiā.

Virtus dicebatur deficere in Christo. Ieremiæ. 15. d. quia propter nos
infirmitatem suscepit: & deficit uirtus eius in his, qui peccant, & ra-
tione non vtuntur.

In virtute est vox Domini in his, qui dicere possunt cū Apostolo
Omnia possum cum eo, qui me confortat. Et dat Deus uirtutem po-
pulo ad vincendos dæmones: & quando Ioannes prædicabat uirtutē
Christi. Et dat virtutem in resurrectione. Dat etiam decori virtutem
quum fortem facit ad operandum. Pl. 28. 29. 67.

Virtus Sion, hoc est, ecclesiæ, est charitas, quæ fortis est, ut mors:
& omnia vincit, nec a quoquam vincitur. Pl. 47. De hac Pl. 121. Fiat
pax in uirtute tua.

Virtus Damasci, est aurum & diuitiæ, de quibus mundani præsu-
munt Isa. 8. a.

Virtus manuum amicorū Iob. Iob. 30. a. designat virtutē Iudæorū
in Chri-

Cyrl. cont. Iulia. 9.

Ori. f. Roma. 1.

Hila. f. Ps. 67.

Aug. f. Ps. 76.

Cyrl. 14. thesau. 3.

Hie. f. Isa. 63.

Arn. & Hila. f. Pl.

67.

Basi. f. Pl. 32.

Gre. ho. 1.

Hila. f. Pl. 59.

Basi. f. Pl. 37.

Ori. f. Mat. ho. 30.

Hie. f. Isa. 63.

Ori. f. Iere. ho. 11

Basi. f. Ps. 28. ho. 1.

2. & f. Ps. 29.

Hila. f. Pl. 67.

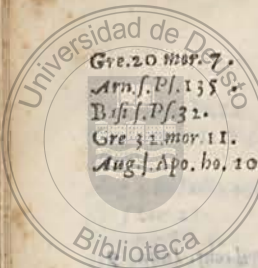
Hie. f. Pl. 47.

Aug. f. Ps. 47. 121.

Aug. de Epipha. ser-

mo. 4.

Hie. f. Iob. 30.

Gre. 20. mor. 7.
Am. f. Ps. 135.
Bis. f. Ps. 32.
Gre. 31. mor. 11.
Aug. f. Apo. ho. 10.

Ari. 3. de parv.
animalium. 13.

Hie. f. Isa. 16. 19. &
f. Job. 28. & f. Eze. 3.
Gre. f. Eze. ho. 10.
Glo. ord. f. Leu. 3.

Gre. 13. mor. 10.
Gre. 21. mor. 8.
Amb. apol. David. 4.
Gre. f. 1. Reg. 5.

Hila. f. Ps. 52. 64.
Hie. f. Isa. 23.
Gre. 8. mor. 20.
Rup. 1. Gen. 17.
Aug. f. Ps. 8. 64.
Isc. f. Leu. 19.

Ber. 1. Cant. 54. ser.

in Christum: vel magnitudinem operationis hereticorum, quæ pro nihilo ducitur ab ecclesia: quia est sine charitate. Virtus Pharaonis, est potentia secularis & exercitus Satanæ. Iudith. 2. b. Ps. 135. Ad idem referri potest virtus regis, gigantis, aut eq. Ps. 32. Et virtus Behemoth, dicitur esse in vmbilico, quia inclinat mulieres ad libidinem. Iob. 40. b. Et virtus draconis, quam dedit bestia, est potentia diaboli, qua adiuvat malos ad malum. Apo. 13. a. Vires Moysi, ultra quas dicebatur esse negocium regendi populi. Exo. 18. c. dicuntur tam de virtute animi, quam corporis naturali.

Viscera Extra Vitalia.

Viscera dicuntur non tantum intestina, sed quicquid intra carnem continetur hoc enim differunt à carne, quod caro foris posita est viscera in us. Extra verò dicuntur cor & pulmo: quia in superiori parte extrantur: quæ & vitalia dicuntur.

Viscera Dei, amorem & misericordiam Dei significare possunt. Isa. 63. d. Iere. 31. d.

Viscera Ioseph commota, affectum Christi erga genus humanum redimendum significare possunt. Gen. 45. g.

Viscera interdum significant mentem, aut mentis affectus, & compassionem. Isa. 16. d. 19. a. Iob. 21. d. 38. d. Eze. 3. a. Et viscera replentur, quum mentis interna alimento vitæ satiantur. Sunt et viscera, recta interiorum sanctum desiderium, humilis ad Deum, pia ad proximum voluntas. Et vitalia ariens, quæ sunt cor & iecur, vim concupiscibilem, & irascibilem, & etiam desiderium significare possunt. Exo. 29. d. Leu. 3. a. 4. b.

Viscera Iob, hoc est, ecclesie, vel Christi, sunt hi, qui ad iniuria sacramenta & mysteria deferunt. Iob. 16. c.

Viscera matris commota erga filium diuidendum. 3. Reg. 3. d. designat cor & charitatem prædicatoris boni, qui non vult auditores perire.

Viscera anime, dici possunt adinventiones sensuum: & bonæ cogitationis studia: & virtutum perseverantia: & illa, quæ Græcè eunomia dicuntur. Ps. 50.

Viscera aliqui pro filio. Phil. 2. d. Refice viscera mea in Christo. Viscera, etiam diuitiæ. Sapi. 12. a. Comestores viscerum hominum.

Extiles meatus Philistinorum, designant prodicionem sectoris peccati. 1. Reg. 5. c.

Visitare, visitatio.

Visitare, est frequenter visere, aut etiam simpliciter inuiscere.

Visitatio Dei, est collatio noui muneris, & visitauit Deus Sarā quum misit verbum suum in ecclesiam, & impleuit promissa. Gene. 21. a. 50. d. Exo. 3. e. 4. g. 13. d. Ps. 79. 105. Iere. 15. c. Sic visitauit Annā, hoc est, ecclesia. 1. Reg. 2. c. Et visitat Deus terrā, hoc est, humani generis nauitatem. Ps. 64. Et visitat gregem sicut pastor infirmum. Eze. 34. c. Et visitat omnes gentes, quum ex omnibus saluat. Ps. 52. 58. Et visitat Tyrū, quum conuertit peccatorem, aut gentes. Isa. 23. d. Et visitat nos diluculo, quum erroris nostri tenebras lucis suæ cognitionis illustrat: & contemplationis munere subleuat: & in arcem virtutis exaltat. Iob. 7. d. sic visitat filium hominis, cui sub protectione alarum suarū posito, prædicit misericordiam suā & in lumine suo lumē præbet, & eum delictis suis potat: & inebriat ab vbertate domus suæ, ad obliuiscendas ærumnas & errores præteritæ conuersationis. Ps. 8. Peculiariter autem visitatio Dei, dicta est incarnatio, & liberatio à seruitute diaboli. Luc. 1. f.

Visitat Deus mōtes in circuitu Gelboe, relinquens ipsam Gelboe aridum.

Potentia Iudeorum in Christi. Opera hereticorum. Potentia secularis. Potentia diaboli.

Amor & misericordia Dei. Affectus Christi.

Mens. Mentis affectus. Concupiscibilis & irascibilis.

Ministri mysteriorum ecclesie. Chantas prædicatoris.

Bonæ cogitationes. Fillus. Diuitiæ. Prodiens factor peccati.

Conferēs Deus nouum munus. Incarnatio filij Dei.

Impletio promissionis. Conuersio peccatorum.

Prospectus corporum beatorum. Celestis patria.

Confessio.

Puritas fidei.

Baptismus.

Saluare angelos & homines, relictis demonibus. Visitat et Deus, castigando ad emendationem. Isa. 13. b. Hose. 1. a. Et dicitur visitare, & non percutere: quia plaga Dei visitatio est, atque curatio: ut solet medicus infirmum visitare. Et visitat omnes iniquitates, ne quid maneat non curatum. Amos. 3. a. Et visitat hircos castigando, & gregem liberando Zach. 10. a. E diuerso, non visitat, quum peccantes non castigat Hose. 4. c. Et visitat nocte, hoc est, per tribulationes. Ps. 16. 58. Iob. 10. c. Et visitat in egestate, quum dat famem uerbi Dei. Leui. 26. c. Et visitat iniquitatem patrum in filios, quum castigat in hac vita. Exo. 20. a. Ps. 88.

Visitat præterea Deus peccatum, aut peccantes, puniendo poena temporalis, vel æternæ: et si non emendet. Exo. 32. g. Sic dicitur visitare militiam cæli. Isa. 24. d. 26. c. 27. a. 29. b. Iere. 5. c. 6. a. 8. c. 9. c. 10. c. 13. a. Et visitationis dies, est dies iudicii, aut iudicij. Isa. 10. a. 15. c. Ezech. 9. a. 38. c. Thre. 4. d. Hose. 1. b. 4. c. 9. b. Soph. 1. b. 3. b. Amos. 3. d. Et visitat Dominus super Semciā & semē eius, quum punit hirsarchā & discipulos eius. Ier. 29. g. 30. d. Et dicitur visitare iuxta uniuscuiusque vias. Hose. 11. a.

Visitat Christum infirmum, qui corrigit eos, qui sunt in peccato: & in carcere positum, quandiu eos, qui sunt in mundo corrigimus. Mat. 25. d. Visitat speciem suam, qui seipsum examinat, seque cognoscere curat. Iob. 5. d. Visitat etiam speciem suam, quisquis ad eum, quem sibi similem per naturam cōspicit, passibus amoris tendit: ut in altero sua cōsiderans, ex seipso colligat, qualiter infirmitati alterius condescendat item qui exercet opera misericordiae.

Non visitatur arca Domini, quando cessat lex vetus. Iere. 3. c.

Visitantes amici Iob, ipsum Iob, designant hereticos docere volentes ecclesiam, quasi ipsi sint doctiores. Iob. 2. d.

Visitare, dicitur scelus adolescentie suæ, & Aegypti, qui ad pristina vitia reuertitur. Ezech. 23. c.

Non visitant gregem Domini pastores, qui poenitentibus cōtrahunt manum. Iere. 23. a. Et non visitat pastor derelicta, quia Antichristus non curat de animarum interitu. Zacha. 11. d.

Vitare.

Vitare, est plusquam cauere: ut sit quasi vi auertere.

Vitare morticinā piscium, est fugere peccatum libidinis. Leui. 11. b.

Vitare aues immundas, est fugere superbiam & auaritiā. Leui. 11. b.

Vitis, vide Vineā. Vitium, vide Peccatum.

Vitrum.

Vitrum, est materia translucida, ex qua fiunt calices, & alia vasa ad ministerium vini, & melle deferuntur: estque materia admodum fragilis. Vitro perspicuo dicitur simile aurum Hierusalem celestis. Apoc. 21. c. quia fulgore corporis beatorum addit perspicuitas, uel quia vnusquisque mentem ab alterius oculis membrorum corpulentia non abscondat: sed patebit animus, patebit corporalibus oculis ipsa et corporis harmonia: sicque vnusquisque tunc erit conspicibilis alteri, sicut nunc esse non potest conspicibilis sibi. Vitrum quoque dicitur ipsa superna patria, & etiam confessio, qua interiora patefacimus. Iob. 28. c.

Vitrum ad puritatem fidei refertur, quia quod foris videtur, hoc est & intus, & nihil est simulatum, & non est perspicuum, nisi Sanctis ecclesie. Apoc. 21. c.

Vitreum mare Apo. 4. a. 15. a. baptismum significare potest, & est perspicuum per gratiam Spiritus sancti: & quia baptizati nullum vitium abscondunt.

AAAaa Vitrum

Hie. f. Isa. 13. & f. Amos. 3. & f. Ps. 135. Gre. 9. mor. 38. Iyc. f. Leu. 26. Ori. f. Ier. ho. 2.

Hie. f. Isa. 24. & f. Ier. 5. Iyc. f. Leu. 18.

Ori. f. Matt. ho. 34. Geor. ven. Cant. 3. ton. 1. cap. 7. Gre. 6. mor. 23.

Glo. ord. f. Ier. 3. Gre. 3. mor. 18.

Hie. f. Eze. 23.

Hie. f. Ier. 23. & f. Zac. 11.

Gre. 18. mor. 30.

Ruper. 12. f. Apo.

Aug. f. Apo. ho. 18.

Aug. f. Apo. ho. 12. Rup. 3. 9. f. Apo.

SYLVA

Vitrum dicuntur illi, qui habent speciem virtutis in seculo. Tob. 28. c.

Vitta.

Vitta, est ligamentum capitis, qua circū caput antiqui vel crines, vel fecta, aut flores, aut aliud quidvis religabant.

Vitta hyacinthina, humanitatem Christi inseparabiliter adherentē diuinitati significare potest. Leu. 8. b.

Designat etiam vitta hyacinthina desiderium celestium, quo ligamus opera cum intentione. Et vitta, qua ligatur lamina in capite sacerdotis, est spes celestium premiorum. Ad idem referri potest vitta hyacinthina, qua rationale & superhumale astringitur. Exo. 28. c. 39. d. Idem dicendum de vitta linea in capite sacerdotis. Ezech. 44. c.

Vitta, qua astringuntur crines, ne desinant. Isa. 3. d. constrictio & compressio cogitationum significare potest: ne ad illicita vagentur.

Vitta aurea. Eccl. 1. 2. c. vitam humanam significare potest: aut et ipsam animam.

Vitta coccinea. Cant. 4. a. designat predicatorum, qui dum fluxas cogitationes in cordibus hominum suis predicationibus restringunt, quasi sparsos crines, ne immoderate diffuant, reprimunt. Sicut vitta coccinea fuerunt labia virginis Mariæ, quia loquebatur vera cum ardore charitatis: unde & eloquium eius dicitur dulce.

Vitulus, vide Bos.

Vituperare.

Vituperare, est vitio aliquid dare. Eccl. 1. 2. a. 1. Mach. 11. b. 2. Corinthior. 6. a. 8. d.

Vituperasse dicitur Deus Iudæos. Hebr. 8. b. quia promissit nouum sacerdotium, reiecto veteri.

Vituperatio commorantium in circuitu. Psal. 30. est, quia omnes Christiani à circumeuntibus in fidelibus blasphemantur, & mali habentur: & nunquam ab intrantibus. Iudæi quoque in circuitu eorum existentes, vituperabant Christum.

Viuere, viuus, vita, viuificare, Superuivere, Semiuivus.

Viuere, est vitam agere. viuere etiam dicuntur, quorum extat memoria. Eccl. 1. 4. 4. Nomē eorum viuet in generatione & generationem. Item viuere, permanere. Gen. 9. d. vixit autem Noe post diluuiū. Refici. 4. Reg. 4. b. Tu autē & filij tui vinite de reliquo. Regnare. 4. Reg. 10. d. viuat rex. vita autem, est vel ipsa anima, qua uiuimus, quæ triplex ponitur, vegetatiua in plantis, sensitiua in animalibus, rationalis seu intellectiua in homine, habens reliquarum uirtutum. Dicitur etiam vita ipse actus uiuendi, vel mores, vel etiam ipsum alimentum, seu vietas. viuificare autem, est uitam dare, seu reddere.

Viuens proprie dicitur ipse Deus, à quo reliqua oīa vitam accipiunt. Ipse uero à nullo. Mat. 1. 6. c. Psal. 17. Eccl. 1. 8. a. Ezech. 1. 8. c. Hos. 1. d. vñ & uiuit dominus, erat assertio iuratiua seu iuramentum vetus contra deos mortuos. 1. Reg. 14. g. uiuit Dominus, si ceciderit capillus. Isa. 49. d. Iere. 4. a. Ipse dicitur uiuens & uidens. Gen. 2. 4. g. Et etiam vita. Ioā. 1. a. Et dicitur vena aquarum uiuentium. Iere. 17. b. Iob. 27. a.

Viuens Ioseph, designat Christum in carne, vel sine peccati morte, uel suscitatum à mortuis. Gen. 45. g. Et ipse Christus dicitur uita, & panis vite contrarius pani mortis. Ioan. 6. c. 14. a. Deut. 28. g. Eccl. 1. 6. c. uiuit autem Christus in nobis, quia per fidem eius liberamur à morte. Galat. 2. d. Co-

loss. 3. a. vita autem quam petijt à patre, est resurrectio. Psal. 20. vini pasceres.

Habentes specie virtutis.

Humanitas Christi.

Desiderium celestium.

Spes.

Compressio cogitationum.

Vita humana.

Anima.

Predicatorum.

Labia virginis Mariæ.

Blasphemantes infideles & in dei.

Christum & fideles.

Deus.

Christus in carne & suscitatus à mortuis & dans vitam gratie.

Diuinitas Christi.

ALLEGORIARVM

923

Christus in cruce. Seres. Leuit. 14. a. designant diuinitatem & humanitatem Christi sine morte peccati. Et uiuus caper, qui dimittebatur, designat immortalē diuinitatem in Christo. Leuit. 16. b.

Vita pendens ante oculos Iudeorum. Deut. 28. g. erat Christus pendens in cruce, cui Iudæi non credebant. Quantum autē ad litteram, Augustinus 16. cont. Faust. 22. minatur ibi Deus populo, si violent eius præcepta, fore ut ad Gētes ignotas dispergantur: inter quas summa cum formidine uiuant, semper expectantes, ut occidantur, etiam si nemo parerit occidere. Vitæ quoque suæ non credit, qui de Salvatore suo non recta sentit. Iob. 24. c.

Vita vera, dicitur vita æterna, & uiuentes sunt beati. Psal. 48. 5. 114. Eccl. 6. b. 1. Timoth. 6. c. Et vita, quam Deus promittit, est æterna & regio illa dicitur regio uiuorum. Psal. 33. 145. Et uiuunt corda in seculū seculi, quōdā existentes in charitate perpetuo uiuant. Psal. 21. Et uiuere est saluari. Gen. 42. a. 45. g. Psal. 118. Viuet iustus in fide sua: quia nisi crediderit, non saluabitur nec iustus reputabitur. Habac. 2. a. uiuere animā Eli dicens Anna, designauit ecclesiam operantem vitam æternam Iudæis. 1. Reg. 1. d. Iob. 42. d. 33. d. Illa autē dicitur vita absolute. vita uero presentis, mors. Ioan. 5. d. Transiet a morte in vitam.

Viuerē dicitur anima, quæ est in gratia & bona exercet opera, quæ filia est Eue, hoc est, vitæ. Et fideles, dicuntur uiuentes. Viuunt autē coram Deo, seu in conspectu Dei, qui digna Dei uerbo negocia gerunt qua ratione orabat Abraham pro uita Ismaelis, hoc est, pro Iudæis. Gē. 3. d. 6. b. 17. c. Exo. 19. b. Isa. 38. d. 55. a. Hose. 6. a. Psal. 113. 118. Eze. 33. c. uiuit ē, qui rectā habet intelligentiā. Viuere autē in umbra Christi, est habere uirtutes in hac uita. Thren. 4. d. Et uita dicitur esse in uoluntate Dei: quia sine meritis dat gratia. Psal. 29. Viuit autē mortui Dei, quoniam respiciunt à peccato. Isa. 26. d. Psal. 48. 51. 113. Eze. 16. a. 37. b. Zach. 10. d. Dā. 5. d. Viui mus autē in Deo, quasi in uita. Acto. 17. f. In ipso enim uiuimus, & mouemur, & sumus. Viuit et Deo, quia per charitatem comune bonū gemit, ut Deus. Psal. 21. Vita noua, est disciplina Christiana quæ à Christo est data. Ro. 6. b. Iob. 10. b. 30. a. 33. d. Viuit rex in sempiternū, quoniam mēs semp manet in gratia: aut semp hēt bonā intencionē in operando. Dan. 2. a. Vi uere quoque dicitur in præceptis legis, qui fecerit ea, quia non incurrit poenam, quæ transgressoribus posita est. Leuit. 18. a. Ro. 10. a. Galat. 3. b. Aug. epist. 120. & f. Ioan. 1. 19. & f. Ber. f. Cant. ser. 48. Ricar. de s. uictor. de somn. Nabuch. 3. Tho. 1. 2. q. 10. ar. 12. ad. 2.

Sacra scriptura

Vita iterdū dicitur sacra scriptura. Io. 6. d. Et uiuentes aq̄ sūt scripturæ sacre, in quibus est Christus, cuius doctrina est fons aq̄ saliens in uitā æternā quæ aqua uiuæ dicitur. Gē. 2. 6. d. Leuit. 14. a. 15. b. Iere. 17. b. Zac. 14. b. Et uiuit tritico, qui suauis & forti doctrina Christi pascuntur. Hose. 14. c.

Viuerē dicuntur in Gentibus in umbra Christi, qui Christum prædicant Gentibus. Thren. 4. d.

Viuent mortui Dei, quando Sancti resurgent in iudicio. Isa. 26. d. Iob. 14. c.

Viues, interdū est non penitus discedens à fide: & uiues mulier mortuo feto, est anima manens in fide, amissa bono opere. Exo. 21. c. 22. a.

Viuentes aq̄q̄, interdum designant baptismum, in quo acquiritur uita anime: & etiam poenitentiam, per quam amissa uita recuperatur. Gen. 2. 6. d. Leuit. 14. a. 15. b. Zach. 14. b.

Vita filiorum Israel amara. Exo. 1. c. designat uiuētes in tribulationibus & tērationibus: qui tñ non amittunt grauā. Et uiuens Iacob in Aegypto, est habēs grauā in tenebris huius mundi. Gē. 47. f. Iob. 3. d.

Vita uiuere dicitur, qui uita habet animæ & corporis. Vita uero mortis, qui uiuit in corpore, sed actu moritur suo. Morte autē uiuunt Martires.

AAAaaa 2 tyres,

lyres, qui per mortem acquirunt vitam æternam. Pl. 54. r. Timor. 5. a. *Debitas libe-
ri arbitrij.*

Glo. ord. / Luc. 10.

Gre. 35. mor. 15.

Beda / Gen. 27.

Glo. ord. / Luc. 11.

Ori. / N. ho. 7. & f.

Matt. ho. 8.

Aug. / 102. tract. 22.

Aug. / Pl. 57.

Ilyc. / Luc. 13.

Ori. / Rom. 8.

Gre. 8. mor. 19.

& 18. mor. 16.

Gre. 5. mor. 34.

Gre. / 1. Reg. 15.

Ori. / Rom. 6. 8.

Rup. 1. vi. ho. verbi

Dei. 15.

Basi. / Ps. 37.

Arn. / Pl. 54.

Hie. / Pl. 48.

Aug. / Ps. 54. 123.

Gre. 18. mor. 7.

Hie. / Isa. 57.

Gre. 5. mor. 2.

Gre. 11. mor. 3.

Hie. / Haba. 3.

Basi. quid Deus non

est causa mali.

Ori. / Rom. 4.

Greg. / 1. Reg. 2.

Beda. / Gen. 45.

Semiuiuus relictus homo à latronibus. Luc. 10. c. designat homi-
nem post lapsum, cum aliquanto libero arbitrio esse relictum.
Vixisse dicitur Iob. post flagella Iob. 42. d. vt designet acta ecclesiæ pri-
disciplinæ flagello percussus, & postmodum vitæ perfectione roborati.
Viuent in gladio Elau. Gene. 27. c. designat Iudæos occidentes Pro-
phas, & persequentes Christianos.

Viuentia in aquis. Leuit. 11. b. sunt Gentiles viuentes in mundo,
inter quos mundi & immundi inueniuntur.

Viuentes, sunt qui viuunt in hoc mundo. Eccl. 4. a. Pl. 142. vita
autem præsens dicitur esse vmbra vitæ potius quam vita. Iob. 7. d. 10. *Vita præsens.*
a. 14. d. 22. a. 27. b. 28. d. 30. c. 33. c. Quæ etiam appellatur mors, quum
dicitur Ioan. 5. d. Transierit à morte ad vitam.

Sicut uiuentes, sunt mali in hac vita: qui animam mortuam ge-
stant in corpore uiuo. Pl. 57. *Mali.*

Vita caro apparens in lepra. Leuit. 13. b. est Iudaicum mandatum, vel
error de aia: vel quando quis partim seruat mandata, partim transgre-
ditur. Viuere quoque fm carnem, est sequi literam legis. Rom. 8. c. *Iudaicum man-
datum.*

Viuent, qui non uidet Deum, est viuent vita carnali. Exo. 33. d. Hac
ratione Iob. 7. c. nequaquam se vltra viuere asserit: quia uidelicet viui-
ficatrice morte quotidie se à vita passionis & carnis occidit. Et viu-
tes suauiter: sunt qui uacant uoluptatibus in hac vita. Iob. 28. b. *Sequi literam
legis.*

Vita carniū, sunt infirma quædam & tenera opera. Prou. 14. d.
Viuus captus Agag rex Amalecitarum. 1. Reg. 15. b. designat, quod præ-
dicatores contra libidinem prædicant, sed per obscenitates, quas à
consentibus audiunt, aliquando mouentur. *Vita carnalis.*

Viuere dicitur peccato, aut in peccato, qui peccati agit opera: qua
rõne diuersa peccata sunt diuersæ vitæ. Ro. 6. a. 8. c. Pl. 62. Colof. 3. a. *Opera infirma.*

Viueri dicitur bestia, habens plagam gladii. Apoc. 13. d. quia diabo-
lus diuina sententia percussus, adhuc superbit. Et viuunt inimici,
quia uigilant demones aduersum nos. Pl. 37. Iob. 21. a. *Mors carnis.*

Viuentes descendunt mali in infernū. Pl. 54. q. ibi erunt immorta-
les in ppetua pœna. Et dicitur viuere in finē, q. laborat in æternū: quia non
consumit q. est in inferno. Pl. 48. Viuentes et descendunt, qui scientes
peccant, sentientes q. Et viui deglutiantur qui cognoscentes idolum
nihil esse, tamen ne uitam præsentem amittant, thurificant. Pl. 12. 3.

Vita manus Hierusalem, sunt diuinitas. Isa. 57. c. Et vita, quæ datur
amatis, est gloria mundi, quæ datur aliquando bonis, qui sunt hic
tristes & gementes Iob. 3. d. *Diuitie.*

Viues, potest accipi p iumentis. Iob. 12. b. quum aia ois viuentis dicitur
esse in manu Dei: & spiritus viuentis carnis sumitur pro aia hois.

Viuiscauit Dominus opus suum in medio annorum, quando
suscitauit Christum à mortuis Haba. 3. a. *Gloria mundi.*

Viuisicare dicitur Deus per gratiam: & viuisicati sunt, q. amant Deum su-
per omnia, quos et eloquiū Dei viuisicare dicitur Deut. 32. f. Pl. 65. 79.
118. 137. 142. Isa. 38. c. 47. c. Ephes. 2. a. Colof. 2. c. Et uiuisicat post
duos dies, hoc est, in resurrectione. Hose. 6. a. Dicitur etiam Dominus
viuisicare. 1. Reg. 2. a. quia Gentilitatē ad agnitionē sui Vnigeniti te-
poraliter per fidem recipit, & ad eius contēplandā gloriā æternaliter
pducit. Vel uiuisicat per gratiam, quos mortificauit à culpa. Ro. 4. c.

Reuiniens spiritus Iacob, designat ex Iudæis eos, qui crediderunt
resurrectionem Christi. Gene. 45. g. *Resurrectio
Christi.*

Viuisicare

Viuisicare aia, q. non viuunt, dicitur, qui falso salutē, & pacē promittunt
Promittere im peccatibus. Ezech. 13. c. Et qui fraudulēis promissionibus impio-
punitatem pec-
nant inclutos, ne agentes penitentia, vitā recuperēt, q. perdidērunt.

Vlcis, vltor, querere vindicare.
Vlcus, vulnus, vulnerare, Plaga.

Vlcus, est sanies cōcreta intra cutē latens. vulnus autem est hia-
tus patensq. appertura corporis ictu, aliquo inflata, q. & plaga di-
citur: sumitur aliquando pro verberē vlnus infligente. Pro. 27. a. Me-
liora sunt vulnera diligentis, vulnerare autē, est lædere. Cant. 5. c. Per-
cussērunt & vulnerauerunt me Corripere. Iob. 5. c. Ipse vulnerat, & me
det. Opprimere. Isa. 14. c. Corruisti in terrā, q. vulnerabas. Gētes. Pro-
vulnera Chri-
uocare. Cant. 4. c. vulnerasti cor meū foror mea, vulnerati autē inter
Peccata mem-
dum est periclitari Eccl. 10. b. Qui scindit ligna vulnerabitur.

Vulneratus est Chrs pp iniquitates nostras. Isa. 53. b. Et plagæ ma-
num eius à diligentibus factæ, fuerunt vulnera illi à Iudæis inflata. *Hie. / Iob. 16.*

Zach. 13. c. vulnera super vlnus concidit Iudæus Christū, quado eru-
ci addiderunt clauos & lanceā. Iob. 16. c. vlcus autem pessimum Iob.
designat peccata mēbrorū Chri. Iob. 2. b. vulneratum etiā dicitur cor spō-
si. Cant. 4. c. quia passus est pro sponsæ vnitate vel dicitur vulnerasse spō-
sa cor spōsi: quasi cogatur sponsus eam diligere ob eximias dotes.

Vulnerati dicuntur Christus & eius discipuli. Psal. 68. propter per-
secutiones, quas passi sunt à Iudæis & infidelibus; vtque ad mortem.
Plaga lectuli est, quā infert Deus, ne quiescamus in errore. Amos.
3. d. Zach. 14. c. vel plaga lectuli, est auxilium infirmum.

Vulnerata Charitas, est ardor amoris in Deum. Cant. 2. a. Et dicitur
tur iusti vulnerare animā sponsæ. Cant. 5. b. Hec sunt vulnera dilige-
tis, q. præferuntur osculis odientis. Prou. 27. a. Percussa autē aia cha-
ritatis spiculis, vulneratur in intimis affectu pietatis: ardet desiderio
contēplationis: & miro mō uiuificat ex vulnere, q. prius mortua iace-
bat in salute: æstuat, anhelat, & iā uidere desiderat, quem fugiebat vul-
nerari quoque dicitur ecclesiā, quum eius membra vulnerantur.

Vulnera aia dicuntur pœtæ: & vlcus natum in carne vtriusq. pœtæ ex in-
clinatione carnis. Leu. 13. c. Vlcus autē causa in corpore est, quū sor-
didus & noxius humor abundat: aia uerò vlcus fit, quū in ea cogi-
tationes immundæ, & cupiditates abundant vulnera et sunt errores
circa fidē. Gen. 34. d. Et peccata Iudæorum. Isa. 1. b. Thre. 2. d. ulcera
quoq. in Aegyptijs, designabant malitiā dolosam, & superbiam Exo. 9.

b. 11. a. 12. b. 32. g. Et vulnerati ex Aegypto, sunt peccatores baptizati.
Eze. 30. a. Plaga insanabilis, q. infert diabolus, est pœtæ, q. solus Deus
sanare potest. Isa. 14. b. Ier. 30. b. Mich. 1. c. 1. Reg. 6. a. Pl. 38. 89. Et plagæ
decem Aegypti, sunt pœtæ contra decalogū Luc. 10. c. Apo. 16. a. ulcera
quoq. Aegypti feruentia, erant homicidia & vlnus sup vlnus, est
pœtæ super pœtæ. Iob. 6. c. Porro vlnus, quum sit cōtuitio, quæ exte-
rius aperitur, intrinsecus autē in timorem, vertitur, est aperta culpa
sine simulatione & contradictione; cōtuitio sine timore, est culpa
sine elatione; id est: cū humiliatōe & cōfusione; qualia sunt pec-
cata p infirmitatē. Liur est, ubi cōtuitio pelle obediē, & ne famies
pdeat, sub ambiguitatis suæ obūbraculo se velat, ne p cōfessionis
aperturā corruptionis suæ puredo erumpat: falax opiniois velamē-
to se pelliat, unde intus excoquit, & in formidinis nigredinē uertit.
Plaga tumens, est peccatū malitiæ, qd sine contemptu Dei minime

Peccata.

Errores.

Peccatum ex
superbia.

Peccatum ex
infirmitate.

Peccatum ex
ignorantia.

Peccatum ex
ignorantia.

Peccatum ex
ignorantia.

Peccatum ex
ignorantia.

Peccatum ex
ignorantia.

Peccatum ex
ignorantia.

Peccatum ex
ignorantia.

Hie. / Ezech. 13.

Gre. 3. mor. 14.

Rup. 5. f. Cant. 3.

Hie. / Iob. 16.

Gre. 3. mor. 14.

Rup. 5. f. Cant. 3.

Hie. / Iob. 16.

Gre. 3. mor. 14.

Rup. 5. f. Cant. 3.

Hie. / Iob. 16.

Gre. 3. mor. 14.

Rup. 5. f. Cant. 3.

Hie. / Iob. 16.

Gre. 3. mor. 14.

Rup. 5. f. Cant. 3.

Hie. / Iob. 16.

Gre. 3. mor. 14.

Rup. 5. f. Cant. 3.

Hie. / Iob. 16.

Gre. 3. mor. 14.

Rup. 5. f. Cant. 3.

Hie. / Iob. 16.

Gre. 3. mor. 14.

Rup. 5. f. Cant. 3.

Hie. / Iob. 16.

Gre. 3. mor. 14.

Rup. 5. f. Cant. 3.

Hie. / Iob. 16.

Gre. 3. mor. 14.

Rup. 5. f. Cant. 3.

Hie. / Iob. 16.

Gre. 3. mor. 14.

Rup. 5. f. Cant. 3.

comittitur. Tumor enim in percussura cōtione, est cōtumacia in-
culpe commissione, Dei que contēptus, in pcepti transgressionē. Vel
vulnus, est pētm actionis: vt mortuus in domo. Plaga tumē, pētm
consuetudinis, per infamiā putridum, & scērens p putredinē, vt mor-
tuus quatrduanus vel vulnus est pētm quod accuamus, nec deser-
mus: liuor pētm, q per hypocrisim tegimus. Plaga tamen, peccatū,
quod per contumaciam defendimus. Vulnus manifestatur sibi
per cognitionē, pmo per actionē, deo per confessionē. Abcondit
autem nobis per errorem, Deo per taciturnitatē, proximo p simula-
tionem. In tumescit autē & putrescit in seipso per malitiam, corā pro-
ximo per impudentiā, contra Dñm per contumaciā. vel vulnus est
tristitia foras, quasi per sanguinis profluvium, prodiens Liuor, inui-
dia intus latens, sed quibuldam indicijs palloris vultus te prodēs.
Plaga tumens, ira per minas & contumelias foras erūpēs, vulnera La-
zari, q lingebant canes. Luc. 16. e. designat pētm uiroꝝ Deo dedica-
rum. Ad idem refertur potest vulnus. Ezech. f. cis curatum Isa. 38. d.

Aug. epist. 137.

Gre. 13. mor. 9.

Arno s. Psal. 88.

Hie. f. Isa. 14.

Ruper. 1. v. 10. v. 11.

D. 15. & f. Nahū.

3.

Ori. f. Psal. 8. ho. 2.

Amb. 4. de interp. 4.

Hie. f. Isa. 30.

Gre. f. 1. Reg. 6.

Beda. s. Prou. 27.

Hie. f. Iere. 9. & f.

Isa. 10.

Glo. int. f. Exod. 21.

Glo. ord. f. Leui. 1.

Gre. 23. mor. 21.

Glo. int. f. Eccl. 1. ten.

10.

Glo. int. f. Gene. 19.

Rup. 5. de diu. off. 7.

Gre. 14. mor. 20.

Isyc. f. Leni. 26.

Conuulnerat liberos inimicos Iob. 16. c. qñ fidelem populum dia-
bolus pertrahit in libidinem. Et quia sine nostro libero arbitrio, ni-
hil potest efficere, ideo dicit conuulnere, quasi nobiscū vulnerare.
Vulneratus est diabolus in passione Christi, & quando est cōdem-
natus, & vulnerati, sunt cadentes in tentationem, uel condēnati. Psal.
88. Isa. 14. c. e. Et plaga gladii, est diuina sententia contra Luciferum.
Apoc. 13. d. Idem est plaga pessima regis. Assur Nahum. 3. d.
Vulnera et dicuntur pētm Gen. 4. d. Exod. 9. b. 11. a. 12. b. 22. a. uul-
nus aut populi Dei ex originali peccato ortū habet. Isa. 30. e. Pl. 38.
Huc refertur potest plaga cōbustionis. Leui. 13. d. Et plaga in popu-
lo, est dānatio & castigatio, & mala ex peccato originali. Exod. 30. b.
Pl. 27. Ier. 10. c. 14. c. 15. d. Luc. 19. g. 23. f. vulnera aut diligentis, dicūt
castigationem Dei diligentis eos, quos castigat. Prou. 27. a.

Vulnerare interdū est decipere. Exod. 21. c. Et sagitta vulnerās, est
lingua hīcorū decipiens. Ier. 9. b. Sic vulnerabat Lucifer oēs gētes,
quū oēs trahebat in peccatū, aut erroꝝ. Isa. 10. b. 14. c. E. plaga lepræ,
est hæresis: & est in domo, quando est in ecclesia. Leui. 13. 14. c.

Vulnus pro vulnere, de quacūq; lāsione aīq; intelligi pōt. Exod. 21. c.
Vulnus auis immolatæ. Leui. 1. d. est separatio mentis a cura car-
nis, quæ molesta est.

Plagæ in secretioribus uentris, sunt interiora mentis vulnera,
quæ per compunctionem fiunt. Prou. 20. d.

Vulnerari dīr a lignis, qui scindit ea, designans puniendum eum,
qui separat aliquos ab eccl. a. Eccl. 12. 10. b. vel ē diuerso, designantur
is, qui separat aliquos ab hæreticis, eorum pristino condolēs errori.
Confodere iaculis, est acriter obiurgare. Exod. 19. b.

Plagæ decem Aegypti, sunt decem præcepta, quorū obseruatione
percutitur Pharo, sed non extinguitur, nisi post oblationem agni. Decem præ-

cepta. Plaga inimici, est destructio Hierusalem. & plaga magnanimitas, est
ipsa destructio pētm a Chro. Iere. 10. c. 30. d. Luc. 19. g. 23. d. Plaga
etiam inimici est, quum aliquis percutitur a Deo, vt vires illius a per
cussione superentur. Et dicitur hunc Deus quasi hostē habere. Iob.
19. b. Et dicitur addi septuplum ad plagas, estque hæc percussio maior
quàm correctio. Leui. 16. d.

Plaga prima, est conuersio peccatorū in hac vita, quia secunda erit
in iudi.

Decipere.

Hæreses.

Lesio animæ.

Separatio men-

tis a cura car-

nis.

Compunctio.

Obiurgatio.

Decem præ-

cepta.

Destructio

Hierusalem.

Gravis percu-

ssio.

Conuersio pec-

catorum.

Punitio indi- in iudicio. 1. Reg. 14. b. Isa. 19. d. Sic dicuntur plagæ nouissime, quæ erūt
cū. in iudicio. Apoc. 15. a.

Corruptio na- Plagæ descendētis ab Hierusalem in Hierico. Luc. 10. c. designat
turalium. corruptionem naturalium in homine per lapsum primi hoīs factam.

Victoria contra Plagæ dæmonum aut hæreticorum, sunt sagittæ paruulorum, qñ
dæmones & hæ- paruuli & humiles eos vinciunt. Pl. 63. Et plaga Assur, est victoria cō-
tradiabolū. Nahum. 3. d. Et plaga Madian in petra Oreb. Isa. 10. f.

Peccatum So- Plagæ Iudæorum factæ, sunt sagittæ paruulorum: quia non potue-
domorum. runt efficere, quin Christus resurgeret, vnde ipsi confunderent. Pl. 63.

Odium. Vulnus seuum & pessimum habentium caracterem bestię, est pec-
catum Sodomorum, vulnera etiam hæreticorum sunt odium. Apoc.
16. a. b.

Vlmus.

Ignobiles in ec- Vlmus arbor, est propter raritatem foliorum, maritandis vitibus
clesia. apta, quum ipsa sit infrugifera. Potest autē designare ignobiles in
ecclesia: qui quum sint inutiles ad exercenda, spiritualia, suis tamen la-
boribus alios sustentant. Isa. 41. c.

Vlna.

Vlna, est cubitū, seu brachium, vel quantum vtraque manus exten-
sa spaciū complectitur.

Charitas Apo- Vlnæ complectentes infantes, significare possunt amorem & cha-
stolorum & ritatem Apostolorum & prædicatorem, quibus simplices amplectun-
prædicatorem. tur. Isa. 49. e.

Opera. Vlnæ Simeonis, in quibus suscepit Christum. Luc. 2. d. designant
operationes, quibus Christum amplecti debemus. Et hydria in vlna,
est doctrina prædicationis in opere. Gen. 24. c.

Vltimus.

Vltimus, dicitur postremus in ordine.

Vltima terra, significat inferos: qui & inferiora terræ dicuntur.
Ezech. 32. d. Pl. 61.

Vltra.

Vltra dicitur esse, quod trans aliud est.

In æternum & ultra, designat magis propriē æternitatem, quæ
Deo competit. Exod. 15. c.

Vltra velum intrare. Leui. 16. b. conuenit Christo, qui visibilis carne,
inuisibilis est diuinitate, qui ad interiora velaminis dicitur intrare.

Vltra flumina Aethiopie dicuntur esse grauissima peccata, vñ Deus
conuertit aliquos ad pœnitentiam. Vel sunt extrema tempora, quan-
do Iudæi conuertentur ad fidem Sopho. 3. b.

Vltroneus. Vide Sponse.

Vlula, vlulare.

Vlula, est auis nocturna, ex genere noctuorum, ab vlulando dicta,
quod pro cantu vlulatum habeat. Vlulare autem est flebilem & me-
stum sonum more lupoꝝ, ædere.

Vlula dicuntur dæmones & hæretici, pro cantu vlulatum ingratum
Deo habentes. Isa. 13. d.

Vlulatus vnicuiusque ciuitatis, designat pœnitentiam & vocem lau-
dis multorum ex Gentilibus conuersorum. 1. Reg. 5. d. Iob. 39. c. Isa. 6.
13. a. 23. a. Et vlulatus sculptilia, quum adorantes ea, pœnitentiam agunt.

Isa. 15. a. Iob. 1. c. 2. a.

Vlulans Micheas super Samariam Mic. 1. c. vlulatum illius ciuitatis
futurum

Gre. f. 1. Reg. 14. d.

Hie. f. Isa. 19.

Glo. ord. f. Luc. 10.

Arno & Hil. s. Ps. 63.

Hie. s. Nahum. 3.

Aug. s. Ps. 63.

Rup. 9. s. Apo.

Ori. s. Iosu. ho. 10.

Gre. ho. 20.

Glo. int. s. Isa. 49.

Diony. c. 1. hier. 15.

Ori. s. Luc. ho. 15.

Hie. s. Eze. 32.

Ori. s. Exo. ho. 6.

Glo. int. s. Leui. 16.

Ori. s. Can. ho. 1.

Gre. s. 1. Reg. 5.

Hie. s. Isa. 13.

Gre. s. 1. Reg. 5.

Hie. s. Isa. 13.

Ori. s. Isa. ho. 8.

AAAaaa 4

quens, eius in se imaginem ex pressit, umbra enim talis exprimitur, qualia eius rei, de qua trahi ur, fuerint lineamenta. Iob. 28. a. Umbra culum etiam leonis, est iudaea, aut templum, in quo prius quiescebat Deus, qui postmodum iratus dereliquit umbraculum, siue cubile, aut tabernaculum. 1er. 2. 5. g.

Umbra moris, dicitur diabolus: quia hi qui se ab eo defendi ac protegi putant, æternis, ut ipse diabolus, gehennæ ignibus mancipantur. Iob. 10. d. 28. a. Et ipsi demones dicuntur umbræ. Cant. 2. d. 4. b. Pæne quoque inferni umbra mortis dicuntur: quia sicut umbræ corpori non sunt longè à corporibus facientibus umbras: ita pænæ non longè à morte sunt, quæ mortem inferunt.

Umbra mortis intelligi potest obliuio: quia ut mors interimit vitam, vel hoc quod interficit, agit ut non sit in vita: ita obliuio extinguit memoriam, vel hoc quod intercipit, agit ut non sit in memoria. Iob. 3. a. 34. b. Luc. 1. g.

Umbra Aegypti fauorem mundanum designat. Isa. 10. a. Et umbra cedri, est fauor aut potentia diaboli, vel Antichristi. Ezech. 3. 1. b. e. Idem dicitur lum de umbraculo.

Umbraculum quod facit hæreticus sicut custos, est requies promissa ab hæreticis: quæ facilè, ut umbraculum, destruitur. Iob. 18. d. Ad hoc referri potest umbra therebinthi, quam hæretici bonam iudicant, quia non sequuntur lucem Hose. 4. c.

Glo. ord. 3. Reg. 7.

Vncia, est duodecima pars assis. 2. Reg. 2. 1. g. vnciæ autem tres in lute, designant fidem, spem, & charitatem, quæ infunduntur in baptismo. 3. Reg. 7. d.

Vncinus, est idem quod vncus: vel curuus, est instrumentum incuruum, quo aliquid trahi potest, aut retineri.

Vncini aures in superhumerali pontificis. Exo. 28. c. 39. c. designant firmam intentionem Deo placendi, aptam ad suscipiendam dilectionem Dei & proximi, quam in prosperis & aduersis retineat.

Vncini ænei in ministerio altaris parati. Exod. 38. a. Vncinus pomorum, vel vas aucupis. Amos. 8. a. signum erat exercitus para i ad perdendum Hierusalem. Indicabat etiam propinquitatem diuinæ vitæ onis. Potest autem significare auaros, qui rapiunt temporalia, & dicuntur peculiariter de iudeis aut sacerdotibus.

Vnda, inundare, vide Fluctus.

Vndique.

Vndique, idem est quod ex omni parte.

Vndique circumspicit impius gladium. Iob. 1. 5. c. 18. b. quia dum feriri se vndique in sidijs credit, salute desperata, semper ad nequitiam exercebit.

Vndique destructus. Iob. 10. b. designat quod ecclesia quasi vndique destruitur, atque in infirmis membris deperit, quando ipsa, quæ videbantur fortia, corrumpuntur: quando corona de capite abstrahitur, id est, quando æterna præmia etiam à præpositis negliguntur.

Vngere, vnctio, Vnguentum.

Vngere, est aliquo liquido linere: unde vnguentum, quod fit ex variis odoramentis, addito oleo, aut balsamo, aut aliquo pingui ad vngenda corpora, delictuorum & luxuriæ cæ, aut pp aliquam aliam rationem

tionem Ipsum quoque oleum aliquando unguentum dicitur. vngere autem interdum est consecrare. Leuit. 2. b. vnxit eum & consecrauit Et constituere. 1. Reg. 9. c. vngetur eum ducem super Israel. vngi autem exultare. 2. Reg. 14. a. Ne vngetis oleo.

Abundantia gratie in a. Christi.

Incarnatio. Consecratio sacerdotum. Communicatio idiomatum.

Vnctio lapidis iacob, typus erat vnctionis Christi oleo exultationis & gratia Spûs sancti factæ. Gen. 28. d. 3. 1. b. Exo. 29. a. Leu. 4. a. Pl. 44. vnctione. E. sacerdotum, vnctione Christi designabat. Isa. 61. a. Luc. 4. c. Ipse est Sactus Sactorum, q. p. n. ciabat vngedus. Dā. 9. f. vnctionis aut dies, incarnatione Christi, & cōsecratione sacerdotum designabat. Leui. 6. c. 8. c. Actor. 10. f. vnctus est aut caput Christi, q. n. diuinitati iuncta est humanitas, & facta est idiomatum cōcatio. vnctiones etiā David, vnctione Christi p. signabant vnctus est aut David tertio. Primò à Samuele in domo patris sui. 1. Reg. 16. c. Secundò in Hebron sup iudā solū. 2. Reg. 2. a. Tertio vnctus est ibidē sup Israel vniuersum. 2. Reg. 5. a. Prima vnctio designat vnctione Christi in vtero virginis, q. n. conceptus est de Spûsancto. Secunda est vnctio Christi in baptismo, adueniente Spiritu sancto in specie columbæ. Tertia designat resurrectionem Christi, quando data dicitur illi potestas in cælo & in terra.

Prædicare san-Elificatione & gloriā Christi.

Vngens Samuel David in medio fratrum eius. 1. Reg. 16. c. designat vi. Christi in cōprehensibile sanctificatione ignorantibus p. dicat. Nā quasi vngitur, q. n. nescientibus opinionis eius odor aperitur. Hūc nā que vngebat, qui dicebat Colos. 2. b. Quia ei se infudit omnis plenitudo diuinitatis corporaliter Itē. Pl. 44. vnxit te Deus, Deus tuus, & c. Et Isa. 11. a. Requiescet super eū Spiritus Dñi, vngentes mulieres Iesū in sepulchro, sunt gloriā resurrectionis eius p. dicantes. Mar. 6. a. vnctus aut est Christus, ut uas con inens vnguentum: alii vero vnguntur, quatenus odorē huius vnguenti recipiunt vnctio aut competit Christo secundū humanitatem vngere al. are, est vngere Christum. Exo. 29. b. Leu. 8. b. Et vnguerit in capite, est diuina benedictio primū in Christū veniens, à quo descendit in membra eius, & vestes. Pl. 13. 2.

Pænitentiā agere.

Prædicare potestiam humanitatis Christi.

Exercere opera misericordie.

Habere excellentiam virtutum.

Ieiunare cum gaudio.

Servire Christo in lætitia.

Confiteri diuinitatē & humanitatem in Christo.

Dare gloriam Deo.

Dans Deus gratiam.

Vngere pedes Christi sine odore qdē, est p. nitentiū, cū odore verò p. fectorum, quorum etiā est vngere caput. Vnde peccatrix tantū vnxit pedes non peccatrix verò, vnxit et caput. Luc. 7. f. Ioan. 12. a. vngit aut pedes Christi, qui humanitatis eius potestiam sacri eloquii bona opinio ne p. dicat. vngunt etiam pedes Christi, q. exercent opera misericordie in p. ximos: uel q. exhortantur & docent. vngunt verò caput, q. habent excellentiā castitatis & aliarū virtutū, quarū odor extendit in ecclesia vel qui habet verā cognitionē fidei eorum quæ ad Deum pertinet. Tngere caput oleo. Mat. 6. c. est cum gaudio ieiunare, & absque vllo murmure, aut inanis gloriæ iudicio. Itē seruire Christo in lætitia & operibus misericordie. vngit et caput oleo, qui confuetur diuinitatem & humanitatem in Christo, & qui gloriam tribuit Deo. Vngitur caput in baptismo, quia gratia perficit sapientiam humanam. Et vngitur Christus ad sepulturam, quum fideles in baptismo commoriantur Christo. Vnctio capitis pontificis. splendorem verbi, quod debet esse in Christo. Vngere Iesum in sepulchro. est per mortificationem carnis ad deuotionis intimam pinguedinem peruenire, & p. nitentiam agere, bonamque conuersationem habere. Mat. 26. a. Vngere dicitur Deus Hierusalem oleo, quando dat animæ gratiā ad peccatorum vulnera mitiganda atque curanda, unde fideles dicuntur

Cle. Ale. 2. p. 28. Ori. Luc. ho. 32. Hie. 1. a. 61.

Diony. eccl. hierar. 4. Aug. 1. p. 44. Beda f. Gen. 28. 1. Iych. f. Leui 16. 3. Rup. 4. f. Gen. 22.

Gre. 1. Reg. 16. Ori. 2. periar. 6. Hie. ad Principi. & 1. p. 44. 132. 1. Iych. f. Leui 8. Cyril. cont. Iulia. 8.

Ori. f. Can. ho. 1. & f. Matt. ho. 35. Amb. de Tobia. 22. Aug. 1. Ioan. tra. 50. Gre. ho. 33.

Ori. ho. quā ieiuna. & 1. Leui ho. 10. Hila. 1. Mat. Can. 5. Aug. 2. ser. Domini in monte.

Amb. de. Elia 10. Amb. 3. de sacra. 2. Ber. ser. 1. in cateis. Hila. 1. Mat. cā. 29. Philo. de profugis.

Gre. 1. Reg. 14. Amb. 2. de p. nitent. 8. & f. Luc 7. Ori. f. Eze. ho. 6.

Hic. Ez. 16. & f. tur Christi, hoc est, vncti. Eze. 16. b. Dan. 10. a.

*Dani. 10.
Gre. f. 1. Reg. 16.*

*Gre. f. 1. Reg. 9. 10.
16.*

Philo de somniis.

Glo. int. f. Exo. 30.

Hic. f. Mich. 6.

Cyrl. 6. f. Ioan. 15.

Gre. 1. pasto. 11.

Ber. f. Cant. ser. 22.

Glo. int. f. Leui. 7.

Ori. f. Cant. ho. 1.

Arno. f. Pr. 132.

Amb. de Isaac. 3.

Aug. 2. cont. lit. Pe-

silia. 104. & 5. Ps.

132.

Rup. f. Cant. 1.

Diony. cal. hier. 2.

Ori. f. Cant. ho. 1.

Epiphani. 1. cont. here-

ses. tomo. 3.

Aug. f. Ioan. tra. 50.

Ori. f. Mat. ho. 16.

35.

Vnxit Samuel David in medio fratrum, quia is, qui ungitur, virtutis exempla circumquaque spargere iubetur: ita quod vnctionis fieri participes omnes possint. Qui enim in medio ponitur, ab omnibus videtur. Oleo in medio aliorum ungitur, quia qui in aliorum exemplum positus est, nulli sui partem habere obscura debet, ut hunc omnes aspiciant, & ab eo lucis exemplum sumant vel in medio fratrum ungitur, ut vnctus & medius se semper arbitretur, vel ut sit humilis & sublimis, sublimis oratione humilis aestimatione, vel ut se priuatione amore non diligit, sed ex omni, quod praeminer, lucra aliorum querat. Vnde Saul solus in extrema parte civitatis vnctus fuisse phibetur. Quid est, n. quod solus a solo iniungitur, nisi quia de culmine potestate per amorem priuatum debebat in unum scire? 1. Reg. 10. a. 16. b.

Vnctio sacerdotum, designabat institutionem pralatorum & predicatorum: quae & vnctio sancta dicebatur. Leu. 4. a. 10. b. Et vnctus Samuel Saul in ducem, est instituens sacerdotem ad ministerium per infusionem gratiarum spiritualium, ungitur autem super populum, quia debet populum meritis praecedere, ungit autem Samuel ut minister Deus vero ut infunderet gratiam. 1. Reg. 9. d. 10. a. vnctus autem Samuel eum quae monstrat Dominus, designat electionem iuxta scripturae doctrinam esse faciendam, & non per priuatum affectum. 1. Reg. 16. a. Porro ungi in veste sancta. Exod. 29. e. est filios Aaron consecrari. Ad haec autem re ferri potest vnctio tabernaculi, & vasorum eius Exod. 30. c. 40. b.

Vnctio lapidis, quam fecit Iacob, Gen. 28. d. fortitudinem mentis designat, ut athleta ad fortitudinem vngatur.

Vngere carnem hominis, unguento sancto. Exo. 30. c. est carnis voluntate amantibus, communicare sacratiora mysteria, quod est prohibendum. Nō ungitur calcans oliuam. Mich. 6. d. quando haereticus conuersus non ungitur oleo peccatorum.

Vngere oculos caeci, est instruere catechumenum in doctrina fidei, ut possit per baptismum lauari, & uidere. Ioan. 9. a.

Inungimus oculos collirio, ut uideamus, quum ad cognoscendam veri luminis claritatem intellectus nostri aciem medicamine bonae operationis adiuuamus. Apoc. 3. d.

Vnguenta spongi, in quorum odore currendum est nobis, sunt semper factus est nobis sapientia, iustitia, sanctificatio, & redemptio. Cant. 1. a.

Vncta oleo lagana. Leuit. 7. b. modicam Prophetarum scientiam in aliquibus designant: uel ipsos libros propheticos, qui non tam plane misericordiam Dei annunciant, permiscentes minas pro importunitate Iudaica, ideo non conspersa, sed vncta dicuntur.

Vnctionis oleum, seu unguentum, gratia misericordiae Dei, virtutes sanctorum, odore iustitiae, & dona Spiritus sancti designare potest. Exod. 30. c. 35. a. 37. d. Leuit. 8. a. Haec sunt vnguenta spongi, quae sunt super omnia aromata: & dominus est vnguenta optima, quod dici potest de gratiis gratis datis. Cant. 1. a. Et unguentum in capite descendens in barbam & uellimēta, est sanctificatio veniens a Christo ad fideles ecclesiae. Ps. 132.

Vnctionis etiam oleum, seu unguentum, designare potest ipsum Christum seu eius humanitatem, & etiam doctrinam. Exo. 30. c. unguentum item dicuntur mysteria sacrae scripturae, cuius suauitatem perdant muscae. 1. haeretici. Eccl. 10. a.

Vnguentum quo ungitur Christus. Io. 12. a. est iustitia, ideo erat libera unguenti. Porro unguentum poenitentis non implet domum odore ut unguentum Mariae, quod designat sanctam & puram uitam. Mat. 23. a.

Vnguentum

*Exempla & hu-
milis praetor-
um.*

*Electio sacerdo-
tum.*

*Fortitudo mentis
concarere myste-
ria indignis.*

*Non foveri in
vitiis.*

*Instruere cate-
chumenum.*

*Bene operari.
Virtutes Christi.*

*Libri propheti-
ci.*

*Gratia Dei.
Virtutes sancto-
rum.*

*Odor iustitiae.
Dona Spiritus
sancti.*

*Sanctificatio per
Christum.*

*Christus.
Doctrina Christi.*

Mysteria.

Iustitia.

Vita sancta.

Vnguentum

*Dona natura-
lia.*

*Bona opinio.
Potiores vir-
tutes.*

*Opera miseri-
cordiae.*

*Conuersio.
Deuotio.*

Pietas.

Iudas.

*Gloria conscien-
tiae pura.*

Charitas.

*Voluptas & bo-
na temporalia.*

Apostoli.

Doctores.

Christus.

Adulatores.

*Medici anima-
rum.*

*Extrema mun-
di.*

Discretio.

Euangelia.

Vnguenta dominus dona naturalia. Isa. 57. b. Haec videntur esse quae ostendit rex Ezechias Chaldaei. Isa. 39. b. Vnguentum autem Dei ponitur in mensa idolorum, qui donis Dei abutuntur ad cultum idolorum. Ezech. 23. f.

Vnguentorum odor bonam opinionem significare solet: & vnguentum opima dicuntur fragrantiam sanctitatis. Cant. 1. a. vnguenta quoque prima sponsae, sunt potiores virtutes, & opera misericordiae. Can. 4. d.

Vnguentum peccatricis, est contritionis, quo vnguntur pedes Christi. vnguentum, quo vngitur caput, est deuotionis & gratiarum actio.

Vnguentum quo vngitur corpus, est pietatis, summum obuiens gradum: hoc enim postremum dicitur optimum. Horum omnium confectionem vide in Bernardo.

Vnguentis bullientibus comparatur mare, hoc est, persecutores ecclesiae. Iob. 4. d. quia apud eos ipsa persecutio vnguentorum fragantiam redolentem mens eorum vanis suspitionibus decepta, arbitrat se obsequium praestare Deo.

Vnguentum est adulterium oleum, & designat Iudam proditorem, qui intinxit manum in catino, & osculo tradidit Christum: atque ita est vnguentum dolosum, quo pedes vnctus est Dominus, dum a conuersatione mundi per mortem liberabatur. vnguntur enim mortui. Matth. 26. a.

Vnguentum quo delectatur cor, dici potest nitor gloriae de conscientia pura procedens: siue charitas diuinitus in electorum corde diffusa. Prouerb. 27. b.

Vnguenta optima haereticorum, sunt voluptates, & temporalia bona, ipsi quibus delectantur. Amos. 6. b.

Vnguentarij dici possunt Apostoli, & doctores, & sacris litteris vnguentum animarum conficientes. Praecipuus autem vnguentarius est ipse Christus, Exod. 30. d.

Vnguentarij Regis. 1. Reg. 8. c. in malum quidem, dicuntur, qui platos adulationibus delinire conantur de quibus dicitur. Ps. 140. Oleum autem peccatoris non impinguet caput meum. In bonum vero, vnguentarij Regis, sunt, qui vulnera peccatorum curant.

Vnguis, Vngula.

Vnguis, proprie est eorum animalium, quae digitos habent separatos, ut sunt homines, simiae, aues, in extrema digitorum parte vngues habentes vngula vero in his dicitur animalibus, quae digitis carent, ut in iumentis, bobus, & ouibus. Sunt & vngulae ferreae ad torquendum: & vngulae plaustrum ad triturandum.

Vngula equi, perfectionem virtutum predicatoris designat: quia vngula terram fodit, quum de corde audientium exemplo suorum operum terrenas cogitationes expellit. Designat etiam poenitentiam, quia terram fodit, quum quicquid in mente sua terrenum versari conspiciat, hoc superducte poenitentiae percussione rumpit. Iob. 39. c. Idem designabit vngula vituli. Ps. 68.

Vngula etiam equi, extrema mundi designat quae mordet: cerastes, quia in fine mundi Christus vicit ipsum mundum. Vel tunc Antichristus decipiet mundum. Gen. 49. c.

Vngula diuisa in animalibus, designare potest desertionem boni & mali in operationibus, vel discretionem vitae praesentis & futurae: vel duo testamenta, & discretionem litterae a spiritu. Diuidunt et vngulae, qui bonis sunt praediti moribus, nec faciles sunt ad lapsum peccati. Leu. 11. a.

Vngulae vituli, quatuor Euangelia designare possunt. Ps. 68. Cor- nua producentem & vngulas.

*Hic. Isa. 57. & 1.
Eze. 23.*

*Gre. 34. mor. 10. &
Cant. 1.*

*Glo. ord. 1. Cant. 4.
Rup. f. Cant. 7.*

*Ber. ser. Mariae Ma-
gdalena ser. par. 52.
56. & 5. Can. ser. 10.*

Gre. 34. mor. 10.

Cle. Alex. 2. peda. 8.

Beda. 5. Pro. 27.

*Glo. s. Exo. 30.
Gre. s. 1. Reg. 8.*

*Plin. 11. natural. hi-
stor. 41.*

*Gre. 31. mor. 22.
Aug. 1. Ps. 68.*

*Gre. 31. mor. 18.
Beda. 1. Gen. 49.*

*Glo. int. 1. Gen. 49.
Ori. s. Leu. ho. 7.*

Hic. f. Ps. 95.

*Aug. ho. 45.
Iyc. 1. Leu. 11.*

Vngulae

Arist. Ps. 68.

Hic. Zach. 11.

Glo. int. s. Eze. 26.

Ori. s. Leui. ho. 7.

Hic. s. Isa. 28.

Glo. ord. s. Mich. 4.

Ori. s. Iere. ho. 12.

Gre. 14. mor. 26.

Ric. de s. v. de
secur. conscient. 44.

Glo. int. s. Exod. 10.

Aristo. 2. de hist. ani-
malium. 1. & 3. de
part. animal. 2.
Albertus magnus.
Geor. v. Cant. 2.
sono. 7. cap. 2.
Gre. 3. 1. mor. 13.

Tert. aduer. Iudeos.

Ori. s. Num. hom. 10.

Basi. s. Ps. 28.

Ench. for. spirital. 5.

Aug. s. Ps. 77. 91.

Hic. s. Job. 39.

Pr. 28. & s. Isa. 34.

Basi. s. Ps. 28. ho. 1.

Aug. epist. 120.

Gre. 3. 1. mor. 1. 13.

Ench. for. spirital. 5.

in vno cornu. Ps. 21. 28. Isa. 34. b.

Vnicus, Vnigenitus.

Glo. ord. s. Zach. 12.

Vngulæ arietum, vim operatiuam in homine significare pos-
sunt. Zach. 11. d.

Vngulæ equi, sensus corporis nostri designare possunt: quos mor-
det serpens, hoc est, diabolus. Gen. 49. c.

Vngulæ equorum Nabuchodonosor, tentationes demonum ex-
primunt, quibus vrgent & affligunt animas. Ezech. 26. b. 32. c.

Vngues mulieris præcidendæ, superfluitates scientiæ Gentilium de-
signant, quæ sunt resecandæ & abiciendæ. Deut. 21. c.

Vngulæ ad tritrandū, quibus Deus non terit triticū, designat gra-
uiorē Dei punitionem, qua Deus non in totum perdit suos. Isa. 28. g.

Vngulas ecclesiæ ad tritrandos hostes ponit Deus. Mic. 4. d.

Vnguis adamantinus, in quo dicitur scriptum peccatum Iude, designat
difficultatem deletionis ipsius peccati. Iere. 17. a. In vngue autem fi-
nis est corporis. Adamas verò ita est durus, ut ferro secari non valeat.

Per vnguem ergo adamantinum finis signatur æternus.

Vngues aquilarum rapacitati & cædi deservientes, crudelitatis ty-
pum gerunt, & vngues habent, qui quosuis ledunt, & quibus possunt
prævalent. Dan. 4. g.

Vngula non remanens in Aegypto, hyperbolicos dicitur. Exod. 10. g.

Vnicolor, vide Color.

Vnicornis, Rhinoceros.

Vnicornis, est animal, vnicum habens cornu in fronte longum, quod
ad saxa limat: & ipso perforat Elephantem. Est animal moderatæ
quantitatis, buxi coloris, & fissæ vngulæ pedis in duo aut potius
est solipes, sed habet talū, & ab Aristotele dicitur asinus Indicus, habitat in
desertis. Rhinoceros autem est animal cornu habens, in nare, differens fero-
citate & corpore ab vnicorni, quia ille corpus habet equinū, rhinoceros
verò bouinū, unde ab aliquibus dicitur bos Aegyptius. Aduersatur ele-
phanti, cum eo pugnans, cornu prius ad saxa limato, longitudine ei
similis, crura habens breuiora colore buxi, corpore aliquantulum
gibbo aspectu horribilis, robore ingentissimo. Fertur autem in sinu
virginis fortitudinem amittere, atque ita a venatoribus capi.

Rhinoceros Christum significare solet, qui omnibus præualeat vir-
tute ac robore cælesti, & habet vnum cornu, hoc est, potentiam Patris

Num. 23. d. 24. b. Deut. 33. c. Ps. 28. Potest etiam Sanctos significare.

Vnicornes enim sunt, quorum firma spes in vnum illud dirigitur,
de quo dicitur: Vnam petiā a Domino, hanc requiram. Designat etiā

exaltationem vnitatis. Ps. 77. 91.

Rhinoceros etiam Gentilem populum significare potest. Job. 39. d.

Designat etiam potentes huius seculi, vel ipsas potestates, & superbos, qui
volunt esse singulares, qui typho fatuæ iactationis elati, dum falsis

exterius insistantur rumoribus, veris miseris intus inanescunt. Designat
etiam dæmones, & reges malos, & Paulum, & Iudæos. Et filius vnicor-
nium, est Christus natus ex Iudæis, qui gloriabantur in lege, tanquam

in vno cornu. Ps. 21. 28. Isa. 34. b.

Vnicus dicitur, singularis, vel solus. Vnigenitus autem dicitur fi-
lius qui vnicus genitus est, quasi solus genitus, nec fratrem vllum

habuit aut sororem.

Vnigenitus propriè dicitur Christus, propter naturæ diuinæ proprietatem,
in qua solus est genitus. Secundum carnem etiam est vnigenitus:

quia

quia solus de virgine natus Zachar. 12. c. Plangent cum planctu qua
si super vnigenitum.

Vnica Christi dicitur ecclesia, quam vnā solam habet. Ps. 21. 34. Aug. epist. 110.
vel est anima ipsius Christi, quæ vnica est, quia sola sine peccato. Hic. s. Isa. 21.

Vnicus filius viduæ, designat singulos in ecclesia, quos omnes vt
unicos amat. Luc. 7. b.

Vniuersus.

Vniuersus dicitur quasi omnis ad vnū versus, hoc est sine aliqua
exceptione.

Vniuersa multitudo filiorum Isra. designat multitudinem saluan-
dorum. Leuit. 16. b. Et vniuersum semen Iacob dicitur, vt intelligant
non solū filij secundum carnem, sed secundū fidem. Ps. 21. Iob. 10. c. Gre. s. 1. Reg. 2.

Vniuersa ciuitas designare potest multitudinem cælestium spiri-
tum. Matt. 21. a.

Vniuersa prospera Isra. designant plenitudinem felicitatis Ange-
lorum. 1. Reg. 2. g.

Vocare, vociferari, vox.

Vocare, interdum idem est quod accersere. Gen. 20. b. vocauit omnes
seruos suos. Non vnquam appellare, seu nomen imponere. Gen.

2. c. vt videret quid uocaret ea. Abducere Hose. 11. a. Ex Aegypto vo-
cauit filium meum Confiteri. Ier. 3. f. Patrem uocabis me. Constitueret

Isa. 45. a. vocauit te nomine meo. Dicere. Leuit. 23. a. Quas vocabitis
sanctas. Excitare. 1. Reg. 3. a. vocauit Dñs Samuel. Inducere. 4. Reg. 8.

a. vocauit Dñs famem. Inspirare. Exo. 24. d. Septimo autē die vocauit
eum. Inuitare. Exo. 2. c. vocare eum, vt comederat panem. Inuocare.

Iob. 5. a. uoca ergo si es, q tibi respōdeat. Prædestinare. Isa. 49. a. Dñs
ab utero vocauit me. Prouocare. Prou. 1. c. vocauit, & renuistis. vocari

autē, est esse. Gen. 21. b. In Isaac vocabitur tibi semen. uox autē est sonus
ab ore animalis prolaris: licet aliquādo pro oī sono sumatur vox itē
affectus animi. Ps. 5. Intende uoci orationis meæ. Afflictio. Iob. 3. c.

Non audierūt vocē exactoris. Attestatio prophetiæ. Isa. 13. a. Exaltate
vocē, leuate manū. Clamor. Deut. 1. g. Nec uoci uestre uoluit acquie-
scere. Desideriū. 1. Reg. 25. f. Ecce audiui vocem tuam. Doctrina. Exo.

23. d. Obserua, & audi vocē eius. Effectus. Eccl. 10. d. Aues cœli por-
tabunt vocē tuā. Euidencia. Gen. 4. b. vox sanguinis fratris tui clamat

ad me. Idioma. 2. Mach. 7. b. At ille respondit patria voce Lamentum.

Gen. 21. b. Sedens contra leuauit vocē suā. Laus. Ps. 25. vt audiam vo-
cem laudis tuæ. Præceptum. Num. 14. d. Nec obedierunt uoci meæ.

Præconium. Exo. 32. b. Præconis uoce clamauit. Prædicatio. Cant. 2. c.

vox turturis audita est uotum. Gen. 30. a. Exaudiuit vocem meam.

Vocauit Deus lucem diem, & tenebras noctē, hoc est, uocari fecit:
quia sic distinguit omnia, vt discerni possent, & nomina accipere. Gē.

1. a. Sicut qui edificare facit, edificat. Sic intelligendum, quum Deus
vocat aliquo nomine: quia tunc uocari facit.

Vocare dicitur Deus, quum per assumptam carnem humanis apparuit
oculis, vt ab eis rationē exigere. Iob. 13. c. 14. c. vel uocare Dei, est nos

amando & eligendo respicere uocat Deus pater iustitiā, hoc est, filiū
ad pedes suos, quū uocauit eū, ut sequeretur Patrem, quia sp fecit vo-
luntatem Patris. Isa. 41. a. Et uocauit Deus pater Christum in iustitiā,
quia in eo compleuit oēm iustitiā. Isa. 42. a. Et uocauit ab Oriente
aue, hoc est, Cyrum: vel melius Christū, quē uocauit ab utero. Isa.

46. d. 49. a. uocatum autem aut dictum est nomē Domini Emanuel,
hoc est,

Ang 7 in Exo. 154.

Ori f. Mass. ho. 33.

Rup. 6 f. Gen. 126.

Greg f. 1. Reg. 3.

Hie f. Isa. 13.

Rup. 9 f. Gen. 25.
f. Amos. 59.

Ori f. Matth. ho. 13.
20.35.

Hie f. Isa. 22.50.

Aug epist. 106.

Hie f. Isa. 54.

Aug. f. Ps. 146. &
f. Ioan. tra. 45.
Cyril. f. Ioan. 2.

Ori f. Mat. ho. 10.

Hie f. Hof. 11.
Rup. f. Matth. 2.

Cyril. 7. f. Ioan. 2.

Glo. int. f. Eze. 36.

hoc est nobiscum Deus post incarnationem. Isa. 7. vocatum nomen hominis antequam esset Eccl'ia. 6. d. est nomen Christi, quod vocatum est ab Angelo, priusquam in utero conciperetur.

Vocare interdū est innuocare: & vocat nomen Dñi Chrs, quum Pa Manifestans trem manifestat: & uocant ipsum Gentes, innuocando & credendo Et Filius Patrem vocatur Deus in nomine Dñi, quum facit alios vocare. Exod. 33. d. Innuocatio Dei.

Vocare dicitur Deus de celo, quando instruit per sacra scriptura Instrutio Dei. Gen. 22. b. 46. a. Sic uocauit Moysen de medio rubi. Exo. 3. 2. Et vocat per scripturam. uir seruos, ut illis committeret eloquia. Mat. 2. 5. a. Sic uocat de monte Vocatio Iudeo te, & de cacumine montis. Exod. 19. a. 24. d. vocas autem Angelus Domini Agar post abiectum puerum, designat uocationem Iudæorum di. in fine mundi futuram Gen. 21. c.

Vocans Dominus Samuelem dormientem. 1. Reg. 3. a. est excitans Excitans Deum ad maiora eum, qui contemplationi vocat. Et uocatus ipse vadens ad meliora. toties ad magistrum, est figura perfecte obedientium. Perfecite obed-

Vocauit Dominus fortes suos. Isa. 13. a. quādo parauit Apostolos ad prædicandum. Dicitur enim uocare, quando ministrū instruit. Instituit Christus. Isa. 21. f. Est autem uocatio sancta, quæ fit ad regēdos alios. Et uocat filius Apostolos celos, hoc est, Angelos, uel Apostolos. Isa. 48. c. Et uocari Dei dicuntur Apostoli & fideles. Zac. 1. b. Ad hæc facit uocatio, qua Iacob uocauit filios suos, ut eis benediceret. Gen. 49. a. uocat etiam Deus aquas maris, quum ex infidelibus facit prædicatores. Amos. 5. b. 9. b.

Vocat Iesus cæcos ad salutem eos reuocando. Mat. 20. d. uocare est inuitatos ad nuptias, est docere fidē, ut ueniāt ad eccl'iam. Mat. 22. a. Sic uocauit Christus Iudæos Isa. 50. a. Et olim Hebræos. Exo. 5. a. Et uocat Deus quæ non sunt, hoc est, pccōres eos cōpungendo ad recipiendam fidem & pccōtentiam: dñq; uocare eos in patrem sortis Sanctorum. Isa. 41. a. Ioel. 2. d. g. Roman. 9. b. Ephe. 4. Coloss. 1. b. Et uocat Deus ad fletum Isa. 22. d. quum dicit, Pccōtentiam agite, & Beati qui lugent. Amos. 5. c. uocauit autem fm propositum, dicuntur prædestinati: uocati uerō, qui non sunt electi, non sunt uocati fm propositum. Vocatio Gen-

Rom. 8. f. uocat aut Deus Israel à longinquis terræ, quū ex Gentibus facit fideles: qui & uocare dñt Gentē, quā nesciebat. Isa. 41. b. 55. b. Et uocauit Gentilitatem, ut mulierem derelictā: quia aliqñ coniuncta fuerat Deo. Isa. 54. c. uocat aut ex Aegypto quū per Apostolos & pccatores uocat ab infidelitatis tenebris. Hofe. 11. d. Et uocat Deus nomina stellis, hoc est, prædestinatis. Ps. 146. Et uocat ex noīe, quos scripsit Christus beati pccōs hñt in libro uitæ. Gen. 3. 1. a. Eorum. n. peculiarem habet rōnē, ficans. quum malis dicat: Non noui uos. Sic uocat oues nominati. 10. 10. b. Eductio Israel de Aegypto. Vocatio Gen-

Vocans procurator operarios. Mat. 20. a. est Christus reddens laborantibus præmium æternum. Reuocatio. Vocasse dñt Deus Filiū suū ex Aegypto, quū eduxit inde populū Chrsi. Isra. & quū & Chrs uenit ab Aegypto in terrā Isra. Hofe. 11. d. Mat. Vocatio infidelium. 2. c. Ex Aegypto ēt uocat fideles, educēs eos de tenebris huius mūdī. Vocasse dicitur Deus Isra. nomine suo. Isa. 43. a. quia specialē curam habet suorum: & cum eis peculiarem familiāritatem. Et uocauit Dei erga fidei nomen Cyri: quia fecit ipsum longē antē prædici: & vocat nomē præles. Vocasse dicitur Deus Isra. nomine suo. Isa. 43. a.

Vocare dicitur pastor nominatim oues, quando diligenter curat agnoscere uultum pecoris sui. Ioan. 10. b. Prou. 27. d. Vocare dicitur Deus frumentum, quando facit bene operari. Eze. 36. f. Dicitur etiam secundum qd Deus pater Filium dedit mundo. Filium suum. Vocatur

Cura pastoris. Faciens Deus bene operari. Vocatur

ALLEGORIARVM.

929

Vocat nomē nouū Hierusalē adueniēte Chro, qā ipse nominauit eccliam per rā in Petro. Et uocat uolūtas Dñi in ea fm qd placet Deo. Et uocat fideles alio noīe: quia dicuntur Christiani à Chro. Isa. 62. a. 65. c. Et uocat Hierusalem, hoc est, ecclesia, solum Domini. Ier. 3. f.

Apellatio Christianorum.

Vocant noīe Iſr. qui sunt Iſrael fm carnem. Et uocantur de ciuitate sancta Isa. 48. a. Et uocari filios Ioseph noīe fratru. Gen. 48. b. erat eos, q nascituri erāt ex eo, debere includi i tribub⁹ Ephraim & Manasse. Vocans Isaac Esau. Gē. 27. a. collationē legis veteris designauit: & Gen. 48. c. ēt promotionē indignorum, ad ecclesiasticas dignitates. Designauit: Hie ad Damasq. 2. ēt uocationē prioris populi. Et uocans Dauid uiriam, ut comederet Beda. f. Gen. 27. secū. 2. Reg. 11. b. designat Christum, qui Iudæos negligentes redire ad cōscientiā, nō renuit inuitare ad mysteria intelligenda: vñ & dicit bat. 10. 5. g. Sic credentis Moſi, crederetis forſiā & mihi de me. n. ille scripsit. uocauit Iob, seruū suū, & nō respondit ei Iob. 19. c. quia Dominus Iudaico populo multa contulit munera, qbus quasi emissis uocibus, eū ad se ducere studuit. Sed non respōdit: quia digna opēra donis eius reddere contempsit. Et uocans Debbora Barach Iudi. 4. a. de signat prophetiam in uitatem priorem populū ad Dei munera capellenda. uocare mulierē Hebræam ad nutriendum Moysen. Exo. 2. b. est uocare synagogam ad suscipiendum & nutriendum Christum.

Collatio veteris legis.

Promotio indignorum.

Vocatio Iudeorum.

Vocare ad uerbum Dei.

Vocati ad hostiam. 1. Regum. 9. b. sunt uocati ad audiendum uerbum Dei. Et uocans Samuel Iſſai ad uictimam, priusquā uingeret Dauid filiū eius in regem. 1. Regū. 16. a. designat subditos non esse promouendos præter prælatorum suorum conscientiam. Vocantes autē filij Iob sorores suas ad conuiuium, sunt Apostoli uocantes infirmiores ad susceptionem uerbis Dei. Iob. 1. a.

Conuocans Samuel populū in Malpha, ut eligeret regē. 1. Reg. 10. c. designat congregandos electores prælati ad iacram scripturam: ut in ea specularentur qualem eligere debeant. Vocant ancillæ sapientiæ ad arcē, quū Apostoli, & pccatores annunciant uitam æternā. Pto. 9. a. Et uocantes filij Iob sorores suas ad conuiuiū. Iob. 1. a. designant Apostolos, qui infirmis auditoribus refectionis supernæ gaudia pccant eorumq; mentes, quia à ueritatis pabulo ieiunas aspiciūt, diuini eloquij epulis pascunt, uel designat uirtutes morales, quæ simul gaudent cū tribus uirtutibus Theologicis in opus bonū, q uiaqueq; uirtus administrat. Quæ quasi ex cibo uirtutes accipiunt, dū bonis operibus fidentiores fiunt: & quū post cibū, cōtēplationis rore infundi appetunt, quasi ex poculo inebriantur.

Prædicatio uita æterna.

Concordia in operando.

Examinatio ordinandi.

Docilitas.

Inuocatio Dei.

Vocans Samuel Saulem. 1. Reg. 9. d. designat prælatum exploiat rem cum, qui ordinandus est, ut ad suscipiendum onus se preparet. Vocat Deus duces impios. Iob. 34. b. quū ostendit eos per potestatem regiminis ad culpam prorumpere elationis: quæ elatio apud diu strictum iudicem impietas reputatur.

Non uocasse se dicens Eli, Samuelem. 1. Reg. 3. a. designat qd antiqui patres non excitant per inspirationem gratiæ: sed ostendunt ad fieri à Deo: iuxta illud Iacobi 1. Omne datum optimum &c. Et 1. Cor. 3. Neq; qui plantat est aliquid, neque qui rigat.

Vocantes Philistiim sacerdotes & diuinos. 1. Reg. 6. a. designant fideles cupientes tenere uiam Domini sine errore. Vocare patrem & matrem, est perfecte cognoscere patrem cœlestem & Hierusalē cœlestem, q est mater nostra. Isa. 8. a. Vocare autem nostrum, est humili Deū prece deprecare. Iob. 5. a. uocat sponsa spōsū

Greg. 1. Reg. 16. & 1. mor. 20. Greg. 1. Reg. 10. Gre. 17. mo. 14. & 1. mor. 20. 33. Gre. 1. Reg. 9. Gre. 24. mor. 30. Gre. 1. Reg. 3. Greg. 1. Reg. 6. Gre. 5. mor. 31. & f. Cant. 5.

B B B B B Cant.

SYLVA

Aug. f. Ioan. trax.
15. & 83. q. 64.

Glo. ord. f. Exo. 12.

Bib. f. Exo. 17.

Lyra. f. Exo. 33.

Glo. ord. f. Thre. 1.

Hie. f. Zach. 3.

Am. f. Ps. 104.

Gre. 12. mor. 9.

Baf. f. Ps. 48.

Ori. f. Mat. ho. 22.

Glo. int. f. Exo. 8.

Glo. ord. f. Exo. 7.

Lyra. f. Exo. 34.

Rup. f. Hie. 11.

Hie. f. Isa. 32.

Baf. f. Ps. 28. ho. 12.

Am. s. Ps. 41.

Gre. s. Eze. ho. 8.

Hie. s. Eze. 1.

Aug. s. Apo. ho. 8.

Gre. 3. 1. mor. 5.

Hie. f. Ps. 67.

Rup. f. Apo.

Cant. 5. b. quum orationibus & operationibus suis dulcedine illius presentie saturari appetit.

Vocans Samaritana virum suum, est recurrens ad intellectum, seu spiritum rationalem, ad suscipiendam aquam Christi: videlicet secundum rationem possit à Christo illustrari. Ioan. 4. c.

Vocans Moses seniores Israel, Exo. 12. d. est instituens & instruens predicatorum. Sic vocat eruditos ad constructionem tabernaculi. Exo. 36. a. Et Aaron, Leui. 9. a. Et Misael & Elisapham, Leui. 10. a.

Vocans Moses alrere, q. edificauit deuictio Amalec. Dñs exultatio mea, Exo. 17. d. designauit Chm, q. exaltat a terra, oia trahit ad seipsu.

Vocauit Moses nomen tabernaculi, Tabernaculu foederis. Exod. 33. b. quia Dñs in eo familiariter cum ipso loquebatur: & ibi decidebantur causae.

Vocat Hierusalem amicos, quum anima afflicta consolationem querit in carne, mundo, diabolo, & haereticis, & adulatoribus. Thre. 1. f.

Vocatio, qua Abimelech vocauit seruos suos. Gen. 20. b. est praedicatio facta Gentibus. Et vocat vir amicu suu subter vinea, quu Apli, & predicatorum conuertunt Iudeos, aut Gentiles ad fide Chri. Zac. 3. d.

Vocauit Deus, seu induxit famem super terram, quando permittit ignorantiam veritatis in mundo. Ps. 104.

Vocare interdum est inuitare: & vocauit Deus quasi ad die solem ne hostes. Hierusalem, designans demones venturos in iudicio ad rapiendas aias. Et vocat tempus aduersus Hierusalem, quu inducit ea in iudicium. Thre. 1. d. Vocat et gladium super oes habitatores terre, quum oes homines per eodem homines castigat. Ier. 25. f. Erit autem vox diei iudicii amara malis. Soph. 1. d. vocauit etiam Deus iustos in iudicio inuitando eos ad incorruptionem. Iob. 14. d.

Vocans mulier homines domus sue contra Ioseph. Gen. 39. d. designauit principes Iudaorum conuocantes ceteros Iudeos, ut diceret aduersus Christum, Crucifige, crucifige.

Vocant nomina sua in terris, qui edificant, aut alia in terris ad tempus manentia moluntur. Ps. 48.

Vocari domum discalearum nolentis suscitare semen fratris, est errorum haereticorum, aut Iudei ab omnibus notari. Deut. 25. c.

Vocans Pharaon Mosen & Aaron. Exod. 8. a. indicat respicientia flagellati.

Vocans Pharaon sapientis Aegypti contra Mosen & Aaron. Exo. 7. b. typus est recurrentium ad auxilium demonum.

Vocans quispian Hebraum. Exo. 34. b. est Gentilis volens fidem in errore inducere. Sic sunt vocantes eos ad Baalim. Hie. 11. a.

Non vocatur ultra insipiens Princeps, quando, Pharisei & haeretici non habent ultra principatum in ecclesia. Isa. 32. a.

Vox Domini aliquando est vox patris: ut in baptismo, quu dixit de filio Hic est filius meus, in quo mihi bene coplacuit. Eadem est vox cataractarum Dei. Ps. 28. 41. Eadem est vox super firmamentum. Eze. 1. f. q. et diuina ostendit manifestationem: & est sententia, qua filiu suu sine peccato pati & mori decreuit. Vox et Dei de coelo, est imperium Dei. Apo. 10. c.

Ipe quoque, filius Dei dicitur vox Dei, qui est verbum Dei. Iob. 40. c.

Vox virtutis Chri erit resurrectio, quu suscitabit mortuos. Ps. 67.

Vox Christi est tanquam aquarum multarum. Apo. 1. c. quia eius doctrina & opera conformia sunt his, quae de ipso fuerant propheta in lege, Prophetis, & Psalmis.

Recursus ad intellectum.

Institutio praedicatorum.

Christus ad se trahens omnia.

Querere inanem consolationem.

Praedicatio.

Inuitare.

Vindicta Dei in iudicio.

Vocatio honoris ad gloriam.

Pronocatio aduersus Christum.

Nota erroris.

Respicientia.

Inuocatio demonum.

Inducere in errorem.

Vox patris in baptismo.

Manifestatio Dei.

Decretum mortis.

Christi.

Imperium Dei.

Christus.

Suscitatio mortuorum.

ALLEGORIARVM.

930

Praedicatio.

Vox Dñi perficiens ceruos, est praedicatio Apostolorum: & est Ioannis Epiph. 1. cont. herep.

Baptista praedicantem regnum celorum: & ipsius Christi. Ps. 17. 28. Exo. 5. cont. 1. a. 15. d. 19. a. 20. c. 23. c. Dedit autem vocem suam de Hierusalem: quia inde est Ori. f. Cant. ho. 3.

pit praedicatio. Amos. 1. a. Et vox incantantis, est vox praedicatoris. Et vox laudis Dei, praedicatio Dei. Et vox fluminu praedicatio Apostolorum: quae Aug. f. Ps. 28.

& vox speculatoru, & vox calcantium. Ps. 57. 65. 92. Isa. 16. c. 52. c. Et Rup. f. Amos. 1.

vox tubae, est praedicatio. Ier. 6. b. Et vox clamantis in deserto, est Ioan. s. Ps. 65.

nes Baptista praecursor verbi Dei: qui est vox adhortatoria, & praeparatio ad salutem. Isa. 40. a. Et vox annunciantis à Dan, est vox praedicatoris. Hie. f. Isa. 16. 52. & f. Ier. 4. 7. 25. & f. Amos. 1.

et autem Anna non audiri, est praedicationem Apostolorum à Iudeis non recipi. 1. Reg. 1. b. Et vox patris Ophni, & Phinees, est sermo praedicatorum antiquorum. Patru. 1. Reg. 2. c. vox nubium, est praedicatio Apostoloru, & est vox tonitruu in rota, hoc est, in orbe terrarum. Et dant vocem de medio petrarum, qui allegant doctrinam: & exempla factorum docto. Ori. s. Can. ho. 2. 3. 4.

Doctrina Christi.

Sacra scriptura.

ru. Ps. 10. 76. 103. Apo. 1. d. 4. b. 8. b. 10. a. 14. a. Et vox turturis, est doctrina Christi, aut quu Christus loquitur solitariis: aut est sermo de ca. Amb. de Isaac. 4.

stitate. Cant. 2. c. Et vox angeli, est praedicatio Christi. Isa. 33. a. Et vox spoli, est praedicatio Christi: vox vero sponsa laudes Dei in ecclesia, aut in synagoga. Ier. 16. b. 25. c. Vox autem dilecti, hoc est, Christi audiebat in prophetis, & non videbat. Can. 2. b. vox et Christi, est inuocatio aut praedicatio ei conformis. Ps. 3. 10. 10. a. Et vox fluminu, est doctrina sacrae scripturae: & vox cataractarum, scriptura obscura prophetarum. Ps. 41. 92. Arn. f. Ps. 92.

Vox turturis, est vox ecclesiae militantis: & est Sanctorum in hac pe. Hie. f. Ps. 41.

Gemitus Sanctorum & adhortationes fidelium.

Adoptio filiorum Dei.

Vis punitiva.

Dei.

Vindicta Dei.

Comminationes diuinae.

regeneratione gementium. Cant. 2. c. Et vox castrorum, est vox fidelium in ecclesia vnanimiter Deum laudantium, & mutuo se ad pugnam aduersus demones adhortantium. Eze. 1. f.

Vox de celo facta Christo, qua dixit pater: Hic est filius meus dilectus. denotat nos per baptismum in filios adoptari. Matt. 3. d.

Vox Domini interdum, est vis eius punitiva. Gē. 3. b. Ps. 45. Et vox magnitudinis Dei est, quum conuersis per gratiam suam terrorem incutit ut eius metuant sententiam. Iob. 37. a. Et vox magna turbinis designat grauem vindictam Dei. Isa. 29. b. Item est vox equitis Ier. 4. g. Et vox de ciuitate & de templo erat in Hierusalem, quum obsideretur à Romanis: & essent inter se diuisi, & quidam obtinerent templum quidam ciuitatem & dicitur vox Domini reddentis retributionem, quia tunc Deus vindictam in eos exercebat. Isa. 66. c. Vociferabitur et Christus quando punit malos. Isa. 42. c. Vox autem cataractarum Dei dicitur comminationes diuinas. Ps. 41. Apo. 8. b. Et vox commotionis magnae, est comminatio ira Dei. Eze. 3. c. Et voces quas dat Dominus sunt excitatio peccatoris, ut nequitiam suam recognoscat. 1. Reg. 12. c. Et vox tonitruu Dei, qua comminatur, dicitur esse in rota, hoc est, in Moses seu lege. Ps. 76. 103. Et dicitur vox terroris Iob. 37. a. quia si peccator repente diuinae gratiae aspiratione tangitur, primo intelligit distinctam aeterni iudicis animaduersionem sibi paratam. Vox autem volucris, tuba in iudicio: vel designatur leuis sonitus. Eccl. 12. b.

Vox sponsi, est inspiratio eius, ac iusti timoris incussio. Can. 2. b. Ber. s. Cant. ser. 53.

Vox sanctificatae solenitatis, & vox gaudii, est in ecclesia praecipue triumphati. Isa. 30. f. Ier. 25. c. Et dicitur Phil. 4. a. Gaudete in Domino semper. Ad Amb. 1. a. Ps. 118. ser.

haec pertinet vox sponsi, aut sponsae habitantis in hortis. Cant. 8. d. 22.

BBBbbb 2 Vox

Tuba iudicii.

Inspiratio diuina.

Laudes in gloria.

Hic. s. l. 1. 2. 3.

Glo. ord. s. l. 1. 2. 3.

Ber. ser. par. 47.

Beda. s. l. 1. 2. 3.

Gre. 1. 3. mor. 6.

Hic. s. l. 1. 2. 3.

Phil. de somn. 1.

Hic. s. l. 1. 2. 3.

Ori. s. Num. ho. 24.

Glo. int. s. Exo. 35.

Isy. s. Leni. 27.

Hila. s. Pl. 65.

Aug. epis. 120.

Gre. s. 1. Reg. 1.

Arn. s. Pl. 75.

Ori. s. Num. ho. 24.

Vomens, est hereticus: qui uomit furorem draconum & aspidum in sanabilem. Isa. 19. c. Et mensa hereticorum, & etiam iudeorum ple-
na sunt vomitu, dum scripturarum sanctorum non digerunt cibos,
nec vniuerso corpori faciunt esse vitales, sed immaturos & foetentes
egerunt ita ut nullum in eis Deus reperiatur locum. Isa. 28. a.

Vomere dicitur ebrii, quum grauius peccatores puniuntur a
Deo nec tam cito resipiscant. Isr. 25. c. Et hic uomitus dicitur vom-
itus ignorantiae. Haba. 2. d.

Eaomere dicitur mel, qui delectatus humanis laudibus, uidens
aliu laudari, torquetur inuidia. Pro. 25. b.

Emouere dicitur cibos, quos comederat, qui detestatur errores,
quos didicerat: vel qui luit pro eis poenas in inferno. Pro. 23. a.

Euomere dicitur hypocrita diuitias, quas deuorauit. Job 20. b. qui
facta legis, qua legedo deuorauerat, obliuiscitur ea que de uentre illi
Deus extrahit: quia quod obleruare noluit, iusto iudicio de eius me-
moriam euellit ne precepta Dei saltem in lingua teneat, quae non seruant
in vita: unde per Prophetam dicitur. Ps. 49. Peccatori autem dixit Deus: Quare
tu enarras iustitias meas, & assumis testamentum meum per os tuum?

Vorare, Vorax, vide Deuorare.

Vorago

V Orago, dicitur baratarum, seu apertura profunda terrae, in quam
cadentia non emergunt, sed deuorari videntur.

Voragines terrae, dici possunt munimenta veritatis. Isa. 2. d.

Vouere, Votum, Deuotus.

Vouere est aliquid sancte promittere, seque ad illud reddendum obli-
gare, & praecipue Deo: unde votum est promissio Deo facta Aliquan-
do autem votum est desiderium. Pro. 31. a. Quid dilectum uotorum meo-
rum? Deuotare autem idem est, quod destinare. Unde deuotus.

Votum Iephthae, designauit affectum Christi ad offerendam ecclesiam
Deo puram & immaculatam. Iudi. 11. c.

Votum David designauit votum Christi de sustinenda passione. Ps.
110. 1. Et uota Ionae, sunt uota Christi: quum per passionem decreuit tal-
uare genus humanum. Ion. 2. Et uota Dei dñi fuisse in Christo: quia
ipse in se habebat uirtutem resurgendi. Pl. 55. In Sanctis quoque sunt vo-
ta intra ipsos, quum agunt gratias de bonis interioribus.

Votum uouet Deo, qui se ipsum consecrat Deo: qui & uoto of-
ferre hostiam dicitur. Gen. 28. d. Leu. 7. d. Votum et uouet & soluit Dño
qui est sanctus corpore & spiritu. Isa. 19. d. Et vota quae varia sunt san-
cti, quia quis offert, quae sunt extra se: sed votum Nazaraei, est praecipuum, quia
offert seipsum. Exo. 36. a. Num. 30. a. Pl. 64. 115. Deuota autem mente offe-
rendum est Deo, quicquid illi offertur. Exo. 35. c. Praeantur autem vota
dilectis, quibus se vel alios, aut sua quisque consecrat Deo. Leu. 27.

Votum aliquando est oblatio seu exhibitio: & vota redduntur Deo
nunc quidem in oblatione Eucharistiae: & etiam per Martyres, Sed
postmodum redduntur in patria plenius, ubi Deus semper laudatur.
Pl. 21. 60. 64. 65. 115. Num. 6. a.

Votum Annae designat rigorem propositi ad caelestia tendentis:
ut ita intente orare possit. 1. Reg. 1. b.

Vouere dicuntur fideles Domino in baptismo, ubi renunciant
diabolo & pompis eius, & se tradunt Deo. Pl. 75.

Votum aliquando est obligatio: & votum viri dicitur obligare: quia est
rationis:

Perversa do-
ctrina hereti-
corum.

Impatientia.

Inuidia.

Detestatio pri-
stini erroris.

Poenae inferni.

Obliuio scri-
pturarum.

Charitas Chri-
sti.

Cōsecrari Deo.

Deuotio mentis.

Eucharistia.

Laudes in pa-
tria.

Rigor propositi.

Obligatio.

ALLEGORIARVM.

933

rationis: votum vero uxoris, vel filiae non valet, nisi a patre aut viro
approbetur, hoc est, actus sensualitatis, ut sit rectus, est consilio ratio-
nis approbandus. Num. 3. a.

Vota pinguium, hoc est, iudeorum & hereticorum, non appro-
bat. Deus. Amos. 5. f.

Vpupa.

V Pupa, est auis Christi in capite prominentibus galea, in simo
fere semper comoran, & nidificans. Numeratur inter aues immu-
das & habet vultum pro cantu.

Vpupa nidificans in stercorebus, libidinosos significare potest. Leu. 11. b. Deut. 14. b. Vt autem lugubrem habet cantum, designare potest
bene operantes, sed cum tristitia: vel de diuerso, significat habentes tri-
stiam secundum saeculum.

Vr.

V R, id est, ignis, vel lumen, aut incendium: vrbs Chaldaeorum, unde
egressus est Thare cum filio Abraham secundum aliquos vr non
est vrbs, sed erat incendium, aut ignis, unde educti sunt Thare &
Abraham.

Spiritu sanctus

Ira

Concupiscentia

carnalis.

Vr, ut interpretatur ignis, Spiritum sanctum significare potest aut
feruorem charitatis. Gen. 11. d. 15. b. 1. par. 2. g.

Vr, etiam, ut interpretatur incendium, iram designare potest.

Vr, iuxta Origenem, interpretatur irritatio: & fuit rex Madian occi-
sus a filiis Israel: & designat concupiscentiam carnalem vincendam.
Num. 31. d.

Vrbs, vide ciuitas.

Vrceus.

V Rceus, est vas, quo aqua in urnam infunditur, vel in ahenum.
Vrceoli, dicuntur minorem & magis tenuem doctrinam habere.
Ecclesiastae. 2. b.

Vrere, vide Accendere.

Vredo.

V Redo, est morbus harbarum, fruticum, & arborum: qui etiam rubi
go dicitur.

Diabolus.

Expellentes bo-
nos.

Defendere pec-
cata.

V Rgere, est cogere, premere, & impellere.
Vrgentes Aegyptiis filios Israel, ut exirent velociter. Exo. 12. c.

designant malos expellentes a se, bonos.
Vrger quasi exactor, qui nimium exigit stipendium, quod tam de
praedicatoribus, quam de aliis dici potest. Exo. 22. d.

Vrgere dicitur puteus os suum super aliquem, quando aliquis non
contentus quod peccauerit, etiam fit defensor peccati. Pl. 68.

Princeps huius
mundi.

V Rias, id est, ignis domini, aut lumen domini, maritus Bethsabe, ius-
tus occidi fraudulenter a David: typus est principis huius mun-
di, qui subiectas habebat gentes. 2. Reg. 11. a. Erat autem Cheteus, Aug. 22. cont. Fau-
hoc est, abscissus, siue quod in veritate non, sterit sed a luce sua superna,
quam de Deo habebat, superbia meritis abscissus est: siue quod caden-
do veteris viribus perditis, transfiguratur se in Angelum lucis, au-
dens adhuc dicere: Lux mea Dei est.

Vrias

Gre. 3. Mor. 2. f.

Hie. f. 1. a. 8.

Rup. 1. a. 1. a. 3. 4.

1. a. Mat.

Biblioteca

Ori. s. Exo. ho. 9. &
f. Num. ho. 10.

Arist. 7. de hist. ani-
mal. 5. 17.

Ricar. de. S. vi. f. de.
vitio mutabi. 8.

Diony. caele. hier. 2.
Hie. f. Hose. 1. 3.
Rup. s. Ier. 6. 2. & 5.
Amos. 5.
Cle. Alex. 5. Strom.
Amb. 6. Exae. 4.
Beda. s. Pro. 17.

Hie. s. Dan. 7.
Ricar. de S. Vi. f. de
vitio mutabi. 8.
Rup. 8. f. Apoc.
Chry. f. Pf. 93.
Hie. s. Ba. 59. & 1.
Amos. 5.
Aug. ser. 197.
Euch. for. spiritua. 5.

Aug. ser. 204.

Hie. s. Isa. 55.
Gre. 1. 8. mor. 11 &
33. mor. 5.

SYLV A

Vrias ē vt interpretatur lux mea Dei, typus est populi Iudaici: qui de accepta legis scientia extollitur, quasiq; de luce Dei glorietur, vnde de ab illo auferitur lex, & demum occiditur. 2. Reg. 11.

Vrias sacerdos adhibitus ab Isaia in testem. Isa. 8. a. typus est sacerdotum. Idcirco interpretatur lux domini, vel lux Iudae ante aduentum Domini.

Vrina.

Vrina est lotium, quod aialia reddunt ē visca. 4. Reg. 18. f. Isa. 36. c.

Vrina.

Vrina, est vas aquarum, quod ad hauriendam aquam deferre solet. Vrina manna, thesaurum verbi Dei, seu intellectum verbi Dei subtilis & dulcis designat: erat autem in arca, hoc est, in Christo. Hebr. 9. a.

Vrsus, Vrsa.

Vrsus, est animal ferum, lupo maius & robustius. vrsa verò est femina, quæ parit animal velut carnem informē, quā lingua sola lambendo effingit in similitudinem animalis: est visus animal omnivorus, quippe, qui fructus arborum quas agili corpore ascendit, edidit, & legumina, & apes perfringens alueos, & caneros, & formicas, carne etiam vescitur. Hyeme later adeoque eo tempore pinguescunt tam mas, quā femina, vt mouera se nequeant. Est animal inquietum, adeo vt ad stipitem litigatus, nunquam penē cesset in circuitum pergere, vel pedibus fixis caput huc illucque agitare.

Vrsa aliquā dī Deus, & vt vrsa est seuisima raptis catulis, ita Deus acriter castigat peccantes, aut facientes alios peccare. Hose. 13. b. Sic dī factus quasi vrsus homini, quādo in paradiso post peccatum illi occurrit. Thr. 3. b. Christus etiam erit vrsus in secūdo aduentu. Amos. 5. f.

Vrsa gentile populum designare pōt. Vt enim vrsa filios lingua formas, ita ex gentibus veniēs ad fidē, verbo format ad hoc, vt ex vita ferina mansuescat Iā autē mansuesfactus, ipse quoq; vt bos sanctificat. Itē vt vrsa effingit suos partus. Ita hō sua opera. vrsa ē, a qua rapiuntur fetus, est gentilitas, a qua auferuntur, qui conuertunt. Pro. 17. b.

Vrsus in visione Danielis, regnum Persarum durum, & parcius victus designat. Dan. 7. b. Typus ē est inuidētis, q̄ sua est, & solitaria, & inquieta, sicut ipsum animal. Exprimē ē crudelitas Hamā principis sub rege Persarū, q̄ destruere voluit gentem Iudæorū. Apo. 13. a.

Vrsus, quē suffocauit Dauid, Iudæos crudeles & superatos a Christo designat. 1. Reg. 17. d. Et vrsi crudeles sunt Iudæi, aut demones. Isa. 59. c. Thre. 3. b. Amos. 5. f. Vrsi etiam deuorantes pueros, sunt demones. 4. Reg. 2. d. designant quoq; vrsi hereticos Apo. 13. a. Vrsus etiam significat feroces homines, & sauos insidiosos Isa. 11. b. Et vrsa latēs est dolosa crudelitas in corde latens, & etiam hypocrisis.

Vrsi duo occidentes pueros insultantes Eliseo. 4. Reg. 2. d. dici possunt vespasianus & Tytus subuerterentes Iudæam.

Vrtica.

Vrtica, est herba spinis renuissimis infesta tangentibus. Grece dicitur, conizi, designat vitia & errores in Hierusalē, seu ardorem vitiorū & cogitationū prurigines, & homines in peccatis existētes. Isa. 34. c. 55. d. designat etiā desideria inutilia: quia in desiderijs, est omnis otiosus. Pro. 21. d. 24. d.

Vrtica ē designat pœnam hæreticorum Hose. 9. b.

surpa-

ALLEGORIARVM.

934

Vsurpare.

V Surpare, est in frequenti vlu habere, & etiā possessionem alicuius rei capere, & peculiariter præter ius rem alterius vendicare. Deut. 5. b. Iosu. 7. a.

Vsura, vide Fœnus.

Vter, Ascopera.

V Ter, est pellis, qua vinum aut oleum deferri solet. Ascopera verò est sacculus pelliceus, qui & marsupium dicitur.

Vter in pruina, intus vacuus, & extra contractus, designat carnē icu nijs maceratam, & a concupiscentijs refrigeratam. Pl. 118. vel vter in pruina, est, qui fortis est in tribulatione: vter enim i pruina rigescit.

Sicut in vire congregat Deus aquas maris, hoc est fideles in ecclesia populos, vt vinum nouum in vtres novos recondatur: doctrina videlicet euangelica in cordibus credentium. Pl. 32.

Vter est corpus mortale persecutorum ecclesiæ, intra quod retinetur, & premittitur eorum scuitia, quam non audent proferre.

Quasi in vire statuit Deus aquas, quando cohibet concupiscentias carnales, ne extra effluant. Pl. 77. vbi vter esse potest cor carnale: aut carnalis cogitatio. Et quilibet homo vter dici potest. Iere. 13. b. vbi nos laguncula. Et vtres ueteres sunt, qui vetustate peccati existunt: noui verò per gratiam renouati. Vel vtres veteres erant pharisæi & Iudæi: noui fideles sub Christo: vel vtres veteres sunt imperfecti, noui verò perfecti.

Vter impositus humeris Agar, designat literā legis non sedantem sitim: etiam purificationes Iudaicas, & doctrinam carnalem in pelle mortua clausam: quæ nec refrigerium præstat, nec sedat sitim. Gen. 21. b.

Vterus, vterinus, vide venter.

Vti, vsus, vtensilia.

V Ti, est rem aliquam in facultatem assumere vtensilia autem dicuntur, quæ ad vsum nostrum assumuntur.

Vti ancilla vt liber, est in litera sensus spirituales inuestigare: vel est dominari carni. Gen. 16. a.

Vtuntur feminalibus sacerdotes, quādo intrant tabernaculū. Exo. 28. g. vt designent non solum abstinendum esse ab vxoribus, verum etiam omnem carnalem concupiscentiam reprimendam.

Vti veste Aaron post ipsum Aaron, & vti ea septē diebus. Exo. 29. c. 35. b. est imitari sublimia opera ipse huius vitæ. Ad hoc facit vsus vasorum tabernaculi & vasorum mensæ: & vsus ipsius tabernaculi & vsus varijs lignorum. oīa. n. pertinent ad opera imitationis & exercitationis virtutum: vtensilia quoq; tabernaculi & candelabri, ad ipsa opera referri possunt. Exo. 27. d. 30. c. 36. a. 37. c. 38. d.

Vsus varij adipis Leui. 7. c. sunt quando transferimus affectus, qui bus antea peccauimus ad aliquam virtutem.

Bene vsi dicuntur Aegyptij Abraham propter Saram Genes. 12. d. designantes demones, qui procurant nobis prospera in hoc mundo, vt detineant animam in peccato.

Vsus humani, ad quos non sunt sumenda vnguenta. Exo. 30. d. designant non vsurpanda esse diuina in obsequium hominum.

Vtilis, utilitas, inutilis.

Lex noua.

V Tile dī, id q̄ nobis vsui est, vel confert. Inutile verò est cōtrariū. Vtilia, quæ docet Deus, designant legem nouam. Isa. 48. c.

Vtilitas

Hila. & Aug. f. Pf.

118.

Ambr. f. Psal. 118.

serm. 2.

Icy f. Leui. 7.

Hie. f. Pf. 32.

Aug. f. Pf. 32.

Aug. f. Pf. 77.

Gre. 8. mor. 16. &

19. mor. 8.

Ori. f. Iere. ho. 9. &

f. Leuiti. ho. 4. & 1.

periar. 3.

Basi f. Ps. 92.

Hie. f. Mat. 9.

Hila. f. Mat. cano. 9.

Ori. f. Gen. ho. 7.

Rup. 6. f. Gen. 22.

Glo. inte. f. Gen. 16.

Glo. ordi. f. Exo. 18.

Glo. inte. f. Exo. 27.

Glo. ordi. f. Exo. 30.

Glo. inte. f. Leui. 7.

Cyrl. de ador. in

Spiritu san.

Glo. inte. f. Exo. 30.

Glo. inte. f. Isa. 48.

Ori. f. Iere. ho. 11.

Baſt. f. Pf. 19.

Ori. f. Rom. 3.

Hie. s. Amos 5.

Hila. f. Pf. 52.

Hie. f. Iſa. 59.

Hie. f. Iſa. 10.

Ariſt. 9. hiſto. ani.
mal. 1.

Arno. f. Pf. 62.

Cle. Ale. 1. ſtroma.

Aug. f. Pf. 62.

Rup. f. Cant. 2.

Ori. f. Nu. ho. 11.

f. Eze. ho. 2.

Hie. f. Eze. 8. 13.

Amb. f. Pf. 118. ſer.

mo. 2. f. Luc. 9. f.

ſer. 79.

Hila. f. Mat. can. 7.

Aug. f. Ps. 8. f. ſer.

107.

Gre. 19. mo. 1. f. f.

Cant. 2.

Ber. f. Can. ſer. 63.

Cyru. 10. f. Ioan. 4.

Rup. f. Iudi. 17.

Chry. f. Pf. 96.

Ori. f. Can. ho. 4.

Ber. f. Can. ſer. 63.

Baſt. Exat. ho. 8.

Gre. 18. mor. 21.

M S Y L V A

Vtilitas dicitur non eſſe in ſanguine Chriſti Pf. 29. quia paucis prodeſt quum tamen ſufficiat omnibus, vel dicitur, quia vtilitas eius non eſt in eo qui vivit vita carnali.

Inutilis dicitur, qui ſolum facit quod debet, & nihil addit ſupere rogando. Pf. 13. Luc. 17. c. Rom. 3. b.

Inutilis dicitur Bethel, quum non amplius dicitur domus Dei, ſed domus idoli. Amos. 5. a.

Inutilis, eſt qui peccat, & inutilia opera, ſunt peccata, & inutilis cogitationes, quæ ſunt mala. Pf. 52. Iſa. 59. b.

Inutilis viſio, eſt doctrina hñcorum. Hoſe 10. c. vtilitas aut nulla ex Aegyptijs habetur, hoc eſt ex dæmonibus & hæreticis. Iſa. 30. a.

Vna, vide Botrus, vulgus, vide Populus.

Vulnerare, vulnus, vide vlcus.

Vulpes.

Vulpes, eſt aſial mirè aſtutum: cuius aſtus in fabulis celebratur, latrant ut canes, nec vnquã manueſcunt. Latent in cavernis, & latent decipiunt, odore tetro eſt puter. Quumq; apparuerint, nunquã rectis iuneribus, ſed tortuoſis anfractibus currunt: dicitur eſſe amica corvo, propter communes inimicitias cum æſalone.

Vulpes inſidiatur lupis, ut rapiant partes cibi: ab eis etiam rapti habiti, quia ratione in bonum ſignificant prædicatores, qui bene inſidantur, ut rapiant poſſeſſos à diabolo. Pf. 62.

Chriſtus eos, qui in eſſodiendis & inſodiendis diuitijs verſant, homines prauos, & planè terræ filios, vulpes appellauit. Mat. 8. c. Luc. 9. g. vulpes quoque dicuntur reges & principes terræ, ſicut & Chriſtus Herodem vulpem nominauit. Et miniſtri Herodis, qui quærebant animam Chriſti, vulpes erant. Luc. 9. f. Pf. 62. Cant. 2. d.

Vulpes dici poſſunt dæmones & hñci, & hoſes fallaces. Cant. 2. d. Nehe. 4. a. Thre. 5. d. Luc. 9. g. 13. g. Et vulpes i deſertis ſunt hñci extra eccliam capientes aures ſimplices, & q̄reres eos, q̄ deſerti ſunt à gr̃a Dei. Eze. 13. a. Mar. 8. c. Pf. 62. vulpes dictus eſt Herodes: quia verſi pellis & fraudulentus, & quia à uia recta deſectēs tortuoſè ambulabat vulpes latrãt ut canes. Sic hñci, ut p̄dicatores, nunquã tñ manueſcunt, ut ſiãt, domeſtici ipſius eccl̃e. Et ut vulpes nō eſt apta cibo, nec alij vſui ita nec hñci. vulpes circa domos verſant & in cavernis ſe occultant, & domeſticis auribus inſidiant: ita p̄ſeudoprophetæ & hñci circū eccl̃iam obambulant, ut ſimplicibus inſidiant. Vulpes trecetæ, ſūt dæmones, q̄ cōbuſſerunt ſegeres Iudæorū. Iud. 15. a. vulpeculæ quoq; dicuntur diſcipuli hæreticorum, qui ingreſſi in eccleſias noſtras fideles, qui in vinea Chriſti, ut botri ſe exhibent, falſa doctrina ſubvertunt.

Vulpes parua, q̄ demolit̃ vineas. Cā. 2. d. ſūt malę ſuggeſtiones & prauæ cogitationes: q̄ capiendę ſūt, dū ſūt parue, ne nutriant, & noceant. Itē oculus detractor & blãd' adulator, & ei vitiã virtutis ſp̄e hñcia.

Vultur.

Vultur, eſt avis rapax, carnioſa, & magni corporis, computat inter animalia immunda. Inter animalia immunda, & magni corporis, computat inter animalia immunda. Poſt eſt ſignificare approbationem virginis.

Vultur Saluatorẽ n̄rũ designare pot. Iob. 28. b. Vultur n. dū volat, ſi iacēs cadauer cōſpicit, ad eſum ſe cadaueris deponit, & plerũq; ſic in morte capit, dū ad mortuũ animal de ſūmis venit. Ita Chriſtus, manens in altitudine diuinitatis ſuæ, quali quodã volatu ſublimi cadauer mortalitatis n̄rę cōſpexit in iſimis, & ſe de cœleſtibus ad ima ſubmi-

Peccans.

Peccata.

Doctrina hæreticorum.

Prædicatores.

Auari.

Principes terræ.

Miniſtri principum.

Dæmones.

Hæretici.

Fallaces homines.

Diſcipuli hæreticorum.

Suggeſtiones mala.

Cogitationes prauæ.

Detractor.

Adulator.

Vitiã ſub ſpectu virtutis.

Chriſtus.

ALLEGORIARVM.

935

Gentilis populus ſubmiſit fieri, quippe propter nos homo dignatus eſt: & dū mortuũ animal petiit, mortem aquũ nos, qui apud ſe erat immortalis inuenit.

Vultur etiam designare poteſt gentilem populum, qui per errores mortuorum hominum diſcurebat. Iob. 28. b.

Vult d̄ eſt, q̄ recta & ſublimia docet, & tñ diripit proximos. ſicut vult ſublime volat, & tñ ad diripiendas carnes demittitur. Leui. 11. b.

Vultur ſequens cadauera, designat eum, qui gaudet & paſcitur morte aliorũ. Rixis enim & bellis gaudet vultur, pp cadauera præliorum in tantum ut etiam ſequatur exercitum. Non ergo oportet aliorũ caſibus paſci, a que nutiri eum, qui contemplationi dat operam: ne cōputetur inter animalia immunda, ut vultur. Leui. 11. b.

Vultus, vide Facies, Vultus, vide Ventar.

Vxor.

Eccleſia.

Vxor dicitur mulier, quæ uiro in matrimonium coniuncta eſt. Vxor Chriſti, propter quam ipſe reliquit patrẽ & matrẽ, eſt eccl̃ia, quã ſibi copulauit, repudiata ſynagoga. Eandẽ designat vxoſes Abraham, Iſaac, & Ioseph. Gene. 1. d. 20. a. 24. a. 41. f. Mar. 19. a. Et vxor proximi, eſt eccleſia, vel eccleſiaſtica conuerſatio vxor Chriſti Eze. 33. f. Prou. 19. c. Vxor etiam Moſis, eſt eccleſia. Exo. 4. c. 18. a. Itē vxor Sãlon alienigena, eſt eccleſia ex gentibus. Iudi. 14. a. Et vxor ſacerdotis uirgo, eſt eccleſia. Leui. 21. c. Et vxor viri de domo. Leu. Exo. 2. a. vxor eſt Pilati, q̄ defendebat Chriſtum, typus eſt eccleſiæ. Mat. 27. b. Hæc eſt vxor vnus episcopi, quæ non debet adiungi alij viro, hoc eſt, ſen ſui hæretico. 1. Timo. 3. a. Et vxor ſerui debitoris, q̄ iubet venundari, diocceſis episcopi. Mat. 18. c. Et eccleſia eſt vxor ſicut uitis abudã. Pl. 127. Ipſa eccleſia, eſt vxor agni, quæ p̄parata eſt ad nuptias. Apo. 19. b.

Synagoga.

Vxor ipſius Chriſti prior, erat ſynagoga: q̄ repudiata eſt ut fornicaria. Hoſe. 1. a. Et vxor Iudæ, eſt eadẽ ſynagoga. Gẽ. 38. a. Vxor Iob, quæ exhorruit halitum eius, eſt ſynagoga, quæ cum, quẽ videbat hominẽ, Deũ credere expectauit. Iob. 19. c. Hæc eſt vxor facta vidua. Pl. 108. Vxor putipharis eſt ſynagoga, q̄ moſcham voluit cū Chriſto, negãdo eius diuinitatẽ Gẽ. 39. a. Vxor Phinees ſacerdotis, q̄ mortua eſt in partu, designat plebem Iudaicam, ſacerdotibus ſubiectam, quæ interiit credente eccleſia ex gentibus. 1. Reg. 4. d. vxor etiam Samſon dici poſt ſynagoga, cui prius iunctus eſt Chriſtus. Iudi. 14. a.

Patriarcha.

Virgo Maria.

Mens.

Senſualitas.

Caro.

Caro Chriſti.

Sapientia.

Philosophia.

Vxor Amram cum viro ſuo, designare poteſt patriarchas: virginẽ Mariam, mentem, & etiam ſenſualitatem. Exo. 1. a. Vxor interdū dicitur caro cuius vir eſt ipſa rō: q̄ dēt illã regere. il laq; debet obtemperare. Gẽ. 39. f. Exo. 21. a. Pl. 127. Et vxor Loq; eſt caro reſpiciẽs ad vitiã. Gẽ. 19. e. Et vxores captiuæ, designat carnẽ ſubiectã ſp̄ui. Gẽ. 34. d. Eadẽ poſſunt designare vxores filiorũ Iſrael. Exo. 32. a. Hæc eſt vxor pp quã excuſat, qui ei adheret, à cœna conuiuij cœleſtis. Lu. 14. d. vxor aut Abraham, carnẽ Chriſti poteſt designare. Gene. 20. a. Vxor abraham, d̄ ſapientia: & vxor Iſaac: & vxor Moſis. Gẽ. 20. a. 26. b. Exo. 2. d. 21. a. Et vxor proximi, eſt ſapientia Prou. 4. b. Sapi. 8. b. Eze. 18. b. Hæc eſt vxor, cū qua fruendũ eſt vita. Eccleſiaſte. 9. c. Hæc Sara hoc eſt, ſapientia tert leges, quas mali ſuſtinere nequeunt. Sicut Agar nō potuit ſuſtinere Sarã. Gen. 12. b. 16. b. Et vxor, q̄ fuerat captiuã, eſt ſapientia, vel philoſophia. Deu. 21. b. vxor Abimelech, eſt philoſophia naturalis, prius ſterilis, ſed peperit poſt orōnẽ Abraham: hoc eſt. poſt aduentũ Chriſti. Gen. 20. d. Et vxor proximi, cū qua nō eſt coeundum. eccle 19. s. Lem. 18. philoſophia: cuius dogmata non ſunt miſcenda cum doctrina eccl̃e. Hie. 1. Ps. 127. ſux, ne

Ori. f. Leui. ho. 7.

Iſſy. f. Leui. 10.

Ori. s. Mat. ho. 7. 35.

Geor. vene. cano. 1.

22. 7. cap. 16.

Hie. f. Eze. 3. 5.

Amb. f. Luc. 16. e. de

digni. ſacer. 4.

Aug. f. Ps. 80. 127.

Iſſy. f. Leu. 21.

Beda. f. Exo. 2.

Arctas. f. Apoc. 19.

Hie. f. Hoſe. 1.

Gre. 14. mor. 22.

Aug. f. Ps. 108.

Beda. s. Gen. 39.

Glo. ordi. s. 1. Reg. 4.

Rup. s. Iudi. 15.

Glo. ordi. f. Exo. 2.

Arno. s. Ps. 127.

Hie. adue. Iouini. 2.

Geor. vene. cant. 1.

ton. 6. cap. 15.

Ori. s. Gen. ho. 5.

Aug. de verb. domi.

ſerm. 33.

Cyru. de adorati in

Spiritusanc.

Beda. s. Exo. 21.

Hie. s. Eccleſi. 9. f.

s. Eze. 18.

Amb. epis. 7. f. s. de

Abraham. 4.

Greg. Nyſſe de. vi.

Mofi.

Ori. s. Gen. ho. 6.

Iſy s. Lem. 18.

Hie. 1. Ps. 127.

ſux, ne

Geor. vene. cano. 1.
ton. 6. cap. 15.

Gre. 5. mor. 22.

Hie. 1. Mala. 2.

Gre. Nyffe. de vita

Mof.

Hie. 1. Mala. 54. & 1.

Hose. 1.

Gre. s. Eze. ho. 3.

Ori. s. Mat. ho. 22.

Aug. 1. q. in euā. 32.

Phi. de sacri. Abel.

& Cain & de merc.

meretricis.

Amb. epis. 14. & de

Cain.

Rup. 1. s. Deu. 10.

Gre. prilo mo 12.

Ori. s. Nu. ho. 19.

Ori. s. Iosu ho. 3.

Ori. & Grego. s. 1.

Reg. 1.

Aug. 22. con. Faust.

52 53.

Rup. s. Mala. 2.

Phi. 2. & allego. de

Ioseph.

Aug. 1. q. in euang.

25.

Gre. ho. 36.

Beda. s. Exo. 19.

Glo. ordi. s. Exo. 18.

Amb. s. Luc. 14.

Hie. s. Amos. 7. & 5.

Isa. 13.

Ori. s. Mat. ca. 14.

Hila. s. Mat. can. 14.

Beda. s. Gen. 27.

siz, ne in errorem labamur. Leui. 18. c. Vxor abundans sicut uitis, est sapientia quæ in lateribus operum nostrorum extenditur. Ps. 127.

Vxores filiorum Noë, designat gratiam, siue charitatem: quæ com mixta esse debet filiis Noë, hoc est operibus, sine qua opus nostrum inualidum est, & inutile. Gen. 6. d.

Vxor Manuë confortas virū de visione Dei. Iud. 13. c. est spes, q̄ ide nos eleuat, vnde spūs pauore cōcutit, q̄a ea, q̄ supna, sunt prior videt

Vxor adolescentiæ, est lex naturalis in corde scripta, quæ semper est nobis coniuncta: & dicitur vxor fœderis. Mala. 2. d.

Vxores, à quibus est abstinendum ad ascensum montis, sunt sen sus impediētes contemplationem diuinorum. Exo. 19. c.

Vxor ab adolescentia fuit gentilitas in lege naturæ. Isa. 54. c. quæ postea facta est fornicaria, quando cœpit idola colere. Hose. 1. a.

Vxor præterea q̄q; dī actio, seu operatio. Exo. 21. c. 22. c. Et uxor empta cū seruo, est bona operatio ante conuersione. vxor verò tradi ta à dño, est bona operatio post conuersionē, p̄ exhortationē p̄dicatoris

Vxor fratris defuncti sine liberis, est anima sine bonis operibus, vel synagoga; vel terra; in qua viuens quis non bene operatus est.

Gen. 3. a. Deut. 25. b. Mat. 22. c.

Vxores duæ, vna amabilis, & altera odiosa sic se hñt, vt amabilis de signet aiam cōcupiscētē voluptaria, odiosa verò uxor ē aīa seuerā, vel vitā. Deu. 21. c. vel vxor dilecta Chri, ē synagoga, odiosa vero gētilitas

culi filii platus est filio dilectæ & hēt duplicem, nēpe literā & spūm.

Vxores aliquando dicuntur infirmi in ecclesia. Gen. 46. c. Et vxor Iob est uita carnalium in ecclesia. Iob 2. c.

Vxores Dauid, duæ quas captiuarunt Amalecite, designant Iudai cū & Gentile populū. 1. Reg. 30. a. uxores autem Dauid multæ, multa rum gentium & nationum imaginem gerunt: quæ per fidem Christi

in sortio sunt copulatæ. 2. Reg. 16. d.

Vxores non transeuntes Iordanem, designant eos: qui non docēt neque verbo, neque exemplo. Iosu. 1. c. De quibus. 1. Timo. 2. d. Mulie res docere in ecclesia non permittit.

Vxores duæ Elcana, designabāt cōuersionē & gratiā: vel vitā acti uā & cōtēplatiuā. 1. Reg. 1. a. vxores ēt Iacob duæ, ad nonū testīm, quo in libertate vocati sumus p̄tēnt: & duæ vitæ p̄ eas nobis in corpore Chri p̄dicatur, vna tēporalis, in qua laboramus; alia æterna, i qua de lectionē Dei p̄tēplabimur. vel vna ē actiua, altera p̄tēplatiua. Gē. 30.

Vxor pubertatis Israel. Malac. 2. c. est fides Abraham, quæ fuit ante de circumcissionem.

Vxores iterdū, significāt cōcupiscētias & voluptates. Gē. 6. d. 19. c.

Et vxor Putipharis eunuchi, erat cōcupiscētia, vel voluptas, q̄ iun cta est uulgo: q̄ ē inuitabat Ioseph, hoc est. virū uirtute sublimē. Gē. 39. a. Mat. 18. g. p̄ hāc vxorē multi à celesti cœna excusant Luc. 14. d.

Vxor interdum, designat impedimenta temporalia, à quibus absti nendum. Exo. 18. a. 19. c. 22. c. Luc. 14. d.

Vxores aliq̄ p̄ter legittimas, designat sectas h̄rticas, quas ēt significāt vxores Esau. Gē. 26. g. 27. g. 31. 34. d. Exo. 34. Et vxor qua excusāt iui tat? à cœna, ē h̄rtis. Lu. 14. d. Et vxor Amasie fornicaria, ē ecclesia h̄rtico rū. Amos. 7. d. Et vxor. h̄rticorū, sūt praua sapiētia & doct̄r. puerla. Is. 13. c. Et vxor Phil. Herodias, ē puerla doct̄r. seu infidelitas. Mat. 14. a.

Vxor Ismael, ducta de terra Aegypti, designat coniunctionē Iudæo rum, cum quibusuis aliis potiusquam cum Christianis. Gen. 21. c.

Vxor

Gratia.

Spes.

Lex naturalis.

Sensu.

Gentilitas.

Operatio.

Anima sine bo

nis operibus.

Anima uolu

ptuosa.

Anima seuetā

Synagoga.

Gentilitas.

Infirmi in ec

clesia.

Iudei & genti

les.

Non docentes

verbo neque

exemplo.

Vita actiua &

contemplatiua

Fides Abraha.

Concupiscētia

Voluptas.

Impedimenta

temporalia.

Hæreses.

Vxor peccatoris, est potestas malorum: qua abutitur diabolus. Pl.

Potestas malo 108. vel est synagoga Iudæorum.

Vxor Iob, designare potest carnales in ecclesia: qui suadent Iob, hoc est, mēbris Christi, vt maledicant Deo: incitantes ad elationē, aut ad aliud vitū contra Deum. Iob. 2. c. Potest etiam significare carnalē

Carnalis cogi cogitationem, quæ mentem lacefcit.

Vxor Lot, respiciens retro, typus est redeuntiū ad vitia. Designat et populum Israel habentem duas filias, Hierusalem & Samariam; & respexit retro ad ollas Aegypti. Gen. 19. c. vnde in statuā salis cōuer la est: vt ad moneret, ne post missā manū ad aratrū, retro respiciam.

Zabulon.

Abulon, id est, habitaculum: vel habitans, filius Iacob & Lia. Gen. 30. c. designare pōt eccliam, q̄ habitat in litore maris. Gē. 48. b. Iuxta Ambrosiū, interpretat li beras à nocturnis, & designat sperantē in Dño, & ab eo p̄tectū: vñ habitat iuxta mare, spectās securus aliorū naufragia. Et principes zabulon, sunt princi pes eccl'æ. Et filij zabulon, sunt credētes in ecclesia. Nu. 1. d. Deu. 33. c.

Iosu. 19. a. Pl. 67. Isa. 9. a. Apoc. 7. b Interpretatur etiam habitaculum pulchritudinis, qua ratione etiam significat ecclesiam.

Interpretatur et zabulō fluxus noctis, & designat mūdānū & tene broū rerū fluxū, & ēt pēnitētes trāsēntes à vitis ad uirtutes. Gē. 49. b

Interpretatur p̄terea zabulō habitaculum forti tudinis, & est typus spei. Psalm. 67. designat et zelum fortem aduersus vitia, & odiū vitio rum. vnde zabulon nascitur post Iudam & Isachar, hoc est, post cha ritatē & spirituale gaudium, cum quibus potest quis non errare in zelo, sine illis autem potest errare.

Zachus.

Achæus, id est, purus, aut nitidus, vel Syriacè iust, aut iustificatus, erat publicanus, statura pusillus, q̄ cupiēs, videre Chrm, ascendit in arbore sycamorū, & ipsum Christum suscepit hospitio. Designat

populum gentilem, qui pusillus meritis, Christum suscepit credēdo. Luc. 19. a. Designat etiam humilē, qui ascendit crucē, vt uideat Chrm quem suscipit hospitio, quia ille requiescit super humilem & quietū.

Zacharias.

Acharias, id est, memoria Domini, aut masculus Domini. Fuerūt multi huius nominis.

Zacharias filius Barachia, occisus inter templum & altare. Matt. 23. a designat eum, qui memoriam habet Dei, cuius sanguis effundi tur, quum ab eo Dei memoria tollitur. Est filius Barachia, id est, be nedictionis Domini, per quam habetur memoria Dei.

Zacharias ēt filius Barachia propheta, quem assumpsit Isaias in te stem natiuitatis Chri. Isa. 8. a. designat memoriam & benedictionem Dñi, q̄ in natiuitate Christi concurrunt. Idem & designare pōt zacharias filius Barachia, q̄ prophetauit in re constructione tēpli. zac. 1. a designantur etiam gentiles testes p̄teriti i.

Zacharias filius Ioiaæ, occisus a rege Ioas in templo, typus est Christi occisi à Scribis & Phariseis. 2. Paral. 24. f.

Zambri.

Ambri, seu zari id est, cantans, vel psallens, seu vitis, aut palmes, aut putatio, vel p̄cisio, fuit qdā filius Salu occisus cū Madianitide à Phinees i actu venerco. Nu. 25. c. designat eos q̄ p̄ errorē vel prauā operationem

Arno. & Hie. s. Ps. 108.

Geor. vene. cano. 1. ton. 6. cap. 15.

Aug. 22. con. Faust. 42.

Beda. s. Gen. 19.

Ambro de bene. pa triarcha. 5.

Beda. s. Gen. 49.

Hie. s. Agge. 1.

Aug. s. Ps. 67.

Ricar. de S. viſto. de 12. patriar. 40. 41.

Aug. s. Luc. 19.

Aug. de verb. Apo. soli. ser. 8.

Ori. s. Mat. ho. 26.

Hie. s. Is. 8. et s. zac. 1.

Rup. s. Isa. 34. & 1.

s. Matth.

S Y L V A

operationē, se ab ecclesia separant, & blasphemiam Dei in fideles excitant.

Fuit alius zambri dux Ela regis Israel, qui occidit ipsum Ela: & cum regnasset septem diebus, obsecus succendit se cum domo regia. 3. Reg. 16. d.

Zara.

Z Ara, id est, oriens, vel orientalis, aut claritas: filius Iudæ & Thamar natus eius, natus cum Phares: qui cum prior manum extra misisset, lignavit obstetrici filium coccineum in manu eius, quo retrahente manum, prior natus est Phares.

Designare potest Iudæos prius proferentes manum ad opera legis: quam tamen postea cum coccino retraxerunt, hoc est, sanguine Christi, & prophetarum maculatam: prius ipsi opera Christi prædixērunt: cui præfenti credere noluerunt. Gen. 3. 8. d.

Potest etiam significare gentiles: crucis signo superioris populi maceriam incidentes.

Designat etiam Sanctos legem veterem præcedentes, & post legem sequentes: vel ipsam ecclesiam ante & post legem in Sanctis apparentem. Vnde & oriens vel orientalis dicitur. Præluxit in Abraham res publica spiritualis, quæ latuit in lege.

Potest etiam ipsum Christum designare sanguine rubricatum.

Zeb.

Z Eb, id est, lupus: principis Madian, occisus à filiis Israel. Iudi. 7. g. Psa. 82. designat lupos rapaces.

Zebedæus.

Z Ebedæus, id est, dos, sine dotatus, aut fluxus vehemens, aut fugitivus: Pater Iacobi, & Ioannis. Matt. 4. d. 10. d. 20. c. Marc. 10. c. Typus est diaboli, qui est relinquendus.

Zebee.

Z Ebee, id est, victima, aut sacrificium, vel decollatio, aut iugulatio: princeps Madianitarum. Iudi. 8. b. Psa. 82. designat eos, quos lupos rapax iugulaverit, qui sunt hostia diaboli.

Zelare, zelus, zelotes, Aemulari.

Z Elus, est ingens & immodicus amor, qui Latine dicitur æmulatio, & ab aliquibus dicitur imitatio pulchra: ab alijs tristitia ob alterius bona, quæ sibi adesse cuperet, & aliquando dicitur suspicionem ex amore procedentē, quæ quis timet, ne alter in amore deficiat, aut alterū admittat: quæ æmulatio zelotypia dicitur. Est autem zelus bonus, in quo est amor boni & odiū vitiorū. Malus vero ē diuerso se habet. zelus ergo interdū est amor. 3. Reg. 19. b. Zelo zelatus sum p. dño Deo Inuidia. Eccl. 3. d. 2. zelus & iracundia minuent dies. vltio. Nu. 25. c. zelo meo cōmotus est contra eos. zelare autem, amare. Psa. 36. Neq; zelaueris facientes iniquitatē Appetere. Sapi. 1. c. Nolite zelare mortem in errore vitæ vestræ Indignari Psa. 72. zelauit super iniquos patet peccatorum videns Aemulari, ē est amare, seu diligere. 1. Cor. 11. a. Aemulor enim vos Dei æmulatione Desiderare. 2. Cor. 12. d. Aemulamini charismata meliora Imitari. 2. Mach. 4. c. Forū instituta æmulabant. Inuidere Isa. 11. d. Ephraim nō æmulabit Iuda Irata re. Nu. 11. f. Quid æmularis prome? Aemulatio esse solet inter æquales, aut parū inter se distantes. 1. Cor. 10. c. An æmulamur Dominū.

Zelotes dicitur Deus, quia non vult aīam auerti à se, præsertim si ad idolorū cultū avertat. Exo. 20. a. 24. b. zelus autem Dei, ē illa puidētia, per

ALLEGORIARVM

937

Providētia Dei per quam præcipitur atq; agit, ne aīa corrumpat & deos alienos se cum amore.

quando quodammodo meretricetur. Et aufertur Zelus Dei ab anima, quum relinquit eā velut obstinatā & inemendabilē Eze. 16. c. 36. b. Ioel. 2. c. Nahum. 1. a. Zelus magnus Dei, est magna cura, ne anima pereant Zach. 1. c. 8. a. quando videlicet creaturam suam, quā nō vult perire, sæpe castigat, & flagellādo ad se reducit. Vel qñ nullum peccatum impunitum vult relinquere. Zelare dicitur maritus coniugē, quum eius pudiciā iam sollicitius & cautius curat, nec pollui patitur: ita Deus se habet erga aīam. Et zelus Domini exercitū fuit erga Iudæos. Et in Christo fuit zelus domus Dei, quū eiecit vendentes & ementes de templo, & etiam est illi zelus contra corruptores fidei. Deut. 4. d. 6. c. 29. c. 4. Reg. 19. f. 68. 78. Sapi. 5. d. Isa. 37. f. 42. b. 63. d. Eze. 5. d. 8. c. 23. d. Sopho. 1. d. 3. b. Ioan. 2. c. Ioan. 24. c. Et zelus Dñi exercituum, dicitur Spiritus sanctus, qui per incarnationem Filii eiecit diabolum. Isa. 9. b.

Est etiam zelus bonorum, aut æmulatio pro Deo: qualis fuit Phinees pro honore Dei in peccantes. Nu. 15. b. Et Elia. 3. Reg. 19. b. Et David. Pl. 72. 1. 18. 1. Mach. 2. f. Eccl. 5. 1. c. 4. Reg. 10. d. 11. 42. b. Eze. 3. 1. d. 3. 9. g. Iudith. 9. a. Et æmulatio inter bonos ad bonū. Rom. 10. a. 12. b. 1. Cor. 12. d. 14. a. 2. Cor. 7. b. 9. a. Gala. 4. c. Philip. 2. c. 1. Petri 3. c. Apoc. 3. d. Aemulatio autem sponsæ erga sponsum, dicitur dura sicut in fernus Cant. 8. b. quia non timet ecclesia ob zelum Dei persequi malos anathematizando etiam vsq; ad inferos. Sic æmulari Dei æmulatione est, vt integritas fide seruetur. 2. Cor. 11. a.

Est etiā zelus, inuidia malorū in bonos. Sapi. 1. c. Eccl. 30. a. 37. a. 40. a. Isa. 11. c. 26. b. Proue. 6. d. 1. Cor. 3. a. 13. b. 2. Cor. 6. g. Rom. 13. d. Gala. 1. c. 5. d. Eze. 8. b. Acto. 5. c. 7. a. 13. g. 17. b. 21. d. 22. a. Iacob. 3. d. Hæ æmulatio fuit in Iudæis aduersus Christum, dura sicut infernus. Cant. 8. b. Est præterea zelus & æmulatio malorum in malos ad imitandū. Pl. 36. Pro. 3. d. 23. b. 24. a. Sic æmulatā dñr ligna voluptatis cedrū. Eze. 31. b. hoc est, qui cōsēserūt Lucifero, & cum ipso ceciderunt.

Aemulus dicitur, qui cum alio contendit ad aliquā rem assequendā, & peculiariter habedam, cuius gratia inter æmulos concitatur odium, & inuidia: atque ita ferē in malum sumitur. 1. Reg. 1. a. 2. g. 28. d.

Aemula Anna Phenēna, designat synagogā æmulā ecclesiæ. 1. Re. 1. a. Sicut Paulus æmulator erat paternarū suarū traditionū Gal. 1. c. Aemula ē est Phenenna Anna, hoc est, uita actiua vitæ cōtēplatiuæ.

Aemulus Eli designat prædicatores ecclesiæ, q̄ emulantur in bono patres veteris legis. 1. Regu. 2. g. Gala. 4. c. Bonum æmulamini in bono semper. Est etiam æmulus Eli, qui bona operatur, quæ dicit prædicator malus, & non facit.

Zelotypia est inordinatus zelus viri in vxorē, aut ē diuerso. Nu. 5. b. 26. b. Potest in bonum doctorem dici, zelantem sapientiā, quā tradit in scriptis. Potest etiam dici zelotypia Dei in synagogam, quæ cōtempit Christum adulterata est, & bibit aquas amaras, &c.

Idolum zeli in templo Dei dictum est: quia prouocauit Deum ad zelum, vt templum destrueret Eze. 8. b.

Zelpha.

Z Elpha, id est, distillatio oris, aut utilitas, vel contemptus oris, vel habitus verba sine operibus. Zehians os seu iter oris: ancilla Lia vxoris Iacob, designare potest habentes verba sine operibus. Gen. 29. a. 30. b. 35. d. Parit tñ: quia siue veritate siue occasione Chrs annuncietur, in hoc gaudeo. Horū ohiat, & cor nō hiatq; labiis honorat Deū, & cor eorū lōge est ab eo.

CC Ccc c Vt inter-

SYLVA ALLEGORIARVM.

Phil. de cōgre. f. 6. c.

Geor. vene Cant. 2. son. 7. cap. 5.

Ricar. de. f. viſto de 12. Patriarch. 6.

Ut interpretatur iteroris, designat eloquendi facultatem: quæ ancilla est rationis & cognitionis: quia sermo menti ministrat. Ut est ancilla Lia, de signat delectationē in rebus peragendis, cui cōiungit Iacob hoc est, spiritualis homo diuigens omnia in Deum: unde dicitur os hians, hoc est, desiderium inextinguibile, quod in rebus istis pertractandis oritur. Designat etiam sensualitatem in laetabilem.

Zephyrus.

Gratia.

Chrys. de verb. Iſa. ho. 4.

Zephyrus est ventus Occidentalis mitigans rigorem hyemis, designare potest gratiam.

Ziph.

Res caducæ.

Ori. f. Ios. ho. 14.

Ziph, id est, istud os, vel ista bucca, aut Syriacè falsitas, vel falsus ciuitas in tribu Iuda. Ios. 11. g. 15. d. 1. Reg. 23. c. Iuxta origenem, interpretatur, quomodo fluit, estque figura rerum caducarum & fluentium.

Hila & Hier. f. Ps. 53.

Aug. Ps. 53.

Ruper. 2. f. Reg. 9.

Iuxta Hilariū, interpretatur oris aspersio, unde Ziphæi designat Iudæos labijs: Christum honorantes corde verò tradentes, ut Ziphæi David. Ps. 53. in titulo. Vel interpretatur florentes, quia Iudæi temporalibus florere certabant, & inter eos latebat Christus, seu eius diuinitas in carne. Designat etiam mundanos, qui sunt sicut flos agri pro dentes David, hoc est, fideles, sed non tenentes. Potest etiam designare Sanctos & vterum Virginis floridum, ubi absconditus erat Christus.

Zizanium.

Perversa doctrina.

Hæretici.

Mali.

Ori. f. Ios. ho. 1. & f.

Ier. ho. 1. & f. Mat. cap. 13.

Basi. Exaem. ho. 5.

Amb. epis. 12.

Hie. f. Agge. 1. & f.

Zach. 4.

Ruper. f. Agge. 2.

Zizanium Latine lolium, herba hordeo similis (cuius etiam vitium esse putatur) in segetibus nascens, quarum est pestis. Est & aliud pseudomelanthion, quod uulgo nigella dicitur. Designare potest peruersam doctrinam, & hæreticos aliorum corruptores. Item malos bonis permixtos, & vitia, & prauas cogitationes, Mat. 13. b.

Zona, vide Balisens.

Zorobabel.

Christus.

Zorobabel, id est, alienus à confusione, aut aliena, uel extranea confusio, siue extranea commistio, aut dispersio confusionsis, uel commissionis, seu circulus commissionis, uel confusionsis: dux tribus Iuda, & princeps in reconstructione templi, qua ratione Christum significat institutorem ecclesie. 1. Par. 3. e. 1. Esdr. 3. c. 5. a. Eccl. 1. 49. c. Agge. 1. a. 2. a. Zach. 4. c. Fuit filius Salathiel, id est, petitionis Dei, quia his datur filius, qui petunt à patre, vel interpretatur iste magister de Babilone, & Christus natus est in Babilone huius mundi.

FINIS SYLVAE ALLEGORIARVM.

APPEN-

APPENDIX IN SYLVAM

DE ALLEGORIIS
NUMERORVM.

Numer oia quæ ad considerationē & contemplationem philosophicam ac et Theologicā spectant, nō medio cre obtinet locum numerorū rō. & speculatio, quā eorū vis & natura oibus se immiscet, adeo ut nec Deus immunis sit à numero, & cōfecisse dicatur in numero, pondere & mensura. Quod et Philosophi sunt assecuti, qui totam philosophiam per numeros tractarunt, iac peculiari ter Pythagoras, qui oia ex numeris constare asseruit, ne quicquā de rebus naturalibus, nisi similitudinem & proportionem numerorū philosophatus est, A cuius doctrina non longe abest Plato, Quin & Aristoteles species rerū ad ordinē & rationē numerorū deduci monstrauit. Quamobrem Deus numerandi rōnē soli cōcavit rationali & intellectuali naturæ, quæ mysteria in ipsis comprehensa & incluta inuestigare & speculari valeret, ac ex eorū cōtemplatione in laudē conditoris allurgere. Quare visum est operæ precii seorsum de Allegorijs numerorū tractare, tamen multa sparsim iā dixerimus, sed gratiora & vtiliora putamus fore, q̄ simul collecta tractabuntur. Ac primū ad verendū discrimē inter numerū & multitudinem: Quæ licet diem videantur esse, tñ alia est ratio numeri, alia multitudinis. Numerus. n. certam dicit quantitatem discretam, sub aliqua specie ipsius numeri contentam, ut binarium, ternionē, quaternionē, atque ita de ceteris. Multitudo verò est opposita unitati, & sub confusa comprehendit notitiam, nec quicquā certū indicat, adeo ut animalia rationis experia huius cognitionis nō sint expertia, quum tñ ad numeri notitiam attingere nequeant. Gallina enim multitudinē cognoscit pullorum, nō tñ numerum. Itaque multitudo semper ab unitate recedit, & confusionem habet sine ordine numerali, in malum sumi solet ut. n. ait Origenes principium malorum omnium est multitudo, principium autem bonorum coangustatio, & à turbis in singularitatem reductio, ut putata nos oēs, si saluandi sumus, ad unionem accedere debemus, ut perfecti efficiamur in eodem sensu, & in eadem sententia, & simus vnum corpus & vnus spiritus. Ita multipedes animantes diuersam & variā doctrinā & inconstantem, seu dogmata erroribus permixta significatō inter animalia immunda cōputantur. Leu. 11. g. Dñr itidem aliqua innumerabilia, quasi indigna numero, ut innumerabiles locustæ, innumerabile vulgus promiscuū Exo. 10. 12. Et mali dñr innumerabiles, quia intra electorū numerū nō habent, vteo sint innumerabiles, quod extra numerum cutrūt Iob. 21. 34. d. unde Ps. 39. Multiplicati sunt super numerū, ac si diceret, Multis ecclesiā intrātib⁹, et hi ad fidē sp̄s tenus veniū, q̄ à numero regni celestis excludunt, q̄ elektorū summā sua videlicet multiplicitate transcendūt. Sic adolatentularū, hoc est, aīarū vagarū, q̄ vana huius mundi sectant, dñr nō esse numerus. Cā. 6. c. Et innumerabilis gens sunt demones & mali. Ios. 1. a. Ediuersō bonorū ē capilli numerati dñr Et Deus numerat multitudinē stellarū Et de amicis Dei dñr Ps. 138. Dinumerabo eos, & super arenā multiplicabunt. ubi licet multiplicari dicantur super arenā id tñ est sub certo numero, quum ait eos dinumerandos. Itaq; illi in

Inconstantis doctrina.

Demonet. Mali.

Ori. f. Eze. ho. 9.

Rup. 1. f. Exo. 19.

Gre. 2. f. mor. 11.

Ruper. 6. f. Apo.

Gre. f. Cant. 6.

Hie. 1. Ios. 1.

Glo. ins. 1. Exo. 30.

CCCCC 2 numero

APPENDIX

numero habetur apud Deū, quorū est veluti præsens memoria apud ipsum, ut illis beneficiat. Exo. 3. b. Et vulgo ille haberi dicitur in aliquo numero, qui in aliquo habet precio. Confusio autem multitudinis ostensa est in turri Babel, quā vna lingua confusa est in multas. Ediuersō adueniente Spiritu sancto multę linguę in Apostolis vnire sūt.

Diuidit numerus, quātū hic sufficit prima & p̄cipua sui diuisione in numerū parē & ī parē. Par numerus est, q̄ ī duas partes æquales diuidi pōt. Impar vero q̄ in duas æquales partes diuidi nequit. Ex his duobus numeris animā mundi & rerū ḡnrationē Platonici & Pythagorici cōstare dicebāt, & numerū imparē maris & patris rōnē habere asserēbant, parē verō feminae & maris. Parē ēt numerū ad materiā referri p̄p diuisionē, imparē verō ad formā res in specie cōstituentē. Munda quoq; aīalia introducta sunt in arcā numero impari, hoc est, septenariō: immūda verō numero pari, q̄a numerus impar virtutis spēm p̄tendit, par verō infirmitatis. Iudē Abraham tres Angeli apparēt, quia numero Deus imparē gaudet Sodomam verō veniunt duo recessū ab vnitatē, & molliciē femineā vitiorū in eis designātes. Gē. 18. a. 19. a. Par quoq; numerus ad legē veterē referē tanq̄ infirma elemēta continentem, impar verō ad nouā ceu robustā & cōstātē.

Numerorū pariū quidā sunt perfecti, alii superflui, alii diminuti. Perfecti verō dñr, qui suis partibus aliquoties æquant, vt senarius, cuius partes sūt media, id est, 3. tertia, id est, duo, sexta, id est, vnū, q̄ ī vnā summā redactæ ipsū senariū p̄ficiūt. Diminutus verō, cuius partes virtutis nō sufficiūt eundē numerū reddere. Vt octonarius, cuius partes. 4. 2. Vitiā, 1. septē tātū reddūt. Superfluus verō est, cuius partes vltra ipsum numerū excresecūt, ut duodenarius, cuius partes. 6. 4. 3. 2. 1. sexdecim cōstitiūt. Perfecti itaq; numerus virtutis hēt imaginē, q̄ neq; deficit, neq; redūdatur: diminutus verō atq; superfluus, vitiorū ab ipso medio discedētū.

De vnitatē.

In numeris in primis sese offert vnitās, q̄ nō est numerus, sed principii numeri, de qua sic ait Macrobius. Vnū, qd̄ monas, id est, vnitās dī, & mas idē & femina est, par idē atq; impar, ipse nō numerus, sed sōs & origo numerorū. Hęc monas initii finisq; oīum, neq; ipsa principii aut finis sciēs, ad summū referē Deū, eiusq; intellectū a sequētiū numero rerū & p̄tatum sequestrat. nec in inferiore post Deū gradu frustra eā desideraueris. Hęc illa est mēs ē summo nata Deo, q̄ vices nesciēs ipsum, in vno sp̄, qd̄ ad est, cōstitit æuo, cūq; vt pote vna, non sit numerabilis, innumeras tñ generū species & de se creat, & intra Deū. se continet. Inde quoq; acie paululū cogita ionis inclinans, hęc monadē reperies ad aīam referri. Aīa. n. aliena ā syluestris cogitatione materię, tñ se auctori suo ac sibi debēs, simpliciter sortita naturā, cū se animādā immēsitatē vniuersitatis infundit, nullū in it tñ cū sua vnitatē diuoritiū. Vnitās ergo, q̄ principii est numeri, ī primis consecrata est Deo, q̄ maximē vnus ē & īdiuisibilis, ā quo cetera vnitatē hñr, eoq; p̄fectiora sūt, quō magis ad diuinā vnitatē appropinquāt. Quāobrē in allegoriis ferē sp̄ ī bonū accipit, vt ī rerū creatione primus dies dī vnus, vt similitudo vnus mūdi ad vnū Deū, & t̄pis suo mō ad eternitatē, q̄ simplicissima est, īfinuē. Et Exo. 2. 1. Si p̄cussus seruus sup̄uixerit vno die, liberabit dñs. Ad vnū ēt rōn? cōstructionis arcę Noe summa reuocat. Gen. 6. q̄a vnus Deus pater, ex quo oīa, & vnus dñs, & vna ecclesię fides est, vnū baptisma vnū corpus, & vnus spiritus, & ad vnum p̄fectionis finē cuncta festināt. Quum autē, Gen. 42. fratres

DE NVMERIS.

939

Christus.

ffres Ioseph dicūt se filios vni viri, designat vnū p̄r synagogā, q̄ ē Deū q̄ vnū ē p̄r nos. Mat. 23. Ipse dī vnus dñs, & vnū nomen eius. Zac. 14. c. Semel ē locutus est Deus, cum vnicum genuit Filium. Pl. 61.

Vnitās ēt Ch̄ri redēptoris designat sape vt quū vnus aries offert ī holocaustū ī p̄sēra ione sacerdotū. Exo. 29. Vni ēt panis tortā, q̄ ibidē offerri p̄cipit cū altero ariete, ipsū vnū panē viuū indicat q̄ & vnū panis, est q̄ offert p̄ primitiis. Leu. 7. Ipse quoq; est vnus sacerdos, q̄ tollit pugillū plenū similit̄ & olei, ac totū thus, q̄ ponit sup̄ altare, in odorē suauissimū Dño. Leu. 2. Sic ēt vna ē eius b̄dictio, quā b̄ndixit Isaac Iacob, tāqua primogenito. Gē. 27. f. Eūdē designat vnus turt oblatas p̄ p̄ctō. Leu. 5. Ipse ē vnus vir, quē apprehēdūt septē mulieres. Isa. 4. a. Vnū vocauit Deus Abraham, q̄ postea multiplicaret: vt dī signaretur vnus mediator Christus, q̄ multos generaret ī fide. Il. 51. a. Gre. 1. 1. Reg. 1.

Vna ecclesia.

Vna charitas.

Ipse est vnus lapis. Zac. 3. e. Vnus vir ē Ch̄us vnitatē p̄sonā in mul. Hiero. f. Eze. 40. tis naturis: q̄ & vnus dī p̄ eius excellētiā. 1. Reg. 1. a. De unitate eius p̄ excellētiā. Ioā. 15. Ro. 5. Phil. 2. Hæb. 1. 2. Pel. 3. Acto. 3. Pl. 44. Ipse est vnus, q̄ fm nō hēt Ecclesię. 4. b. Ad vnū cubitū cōsumabat arca, hoc ē, ad Christum ecclesiā. Gen. 6. Vno calamo metitur latitudinem & altitudinem edificiū domus Domine: & in vno cubito est finis mē-

Genus humanum.

suræ, hoc est in Christo. Ezech. 40. b. Ori f. Ios. 19. 4. Ruper. 2. f. Exo. 22.

Dat ēt vnitās ecclesię, extra q̄ nō est salus: & vnitās charitatis: vñ vides Pharaō sōniū, septē spicas cō ēplatus est in culmo vno, q̄a oīum virtutū fructū ī vna charitate itra vnā ecclesiā radicāt. Gē. 41. sicut est vnū Deū, vna fides, vnū baptisma, vnus panis vinus, vnus sp̄s. Vna ēt pars aq̄ Iordanis seruata ē ī typū saluātorū, altera defluēt ī mare mortuū Iosu. 3. In vna domo comedīt agnū, q̄ ē ecclesiā. Exo. 12. Vnū ēt cōstruit tabernaculū. Exo. 26. Dat Ioseph ā p̄re vna pars hæreditatis extra ffres suos. Gē. 48. vt itelligat gētes datæ Ch̄ro: q̄ nō solū ī se vnitatē habeat, sed ēt ex ipsis, & Iudcis, ac ēt angelis futurū sit vnum ouile, & vnus pastor Io. 10. vna ouis p̄dita totū genus humanū designat: q̄ por tavit Ch̄s ī humeris. Mat. 18. Luc. 15. Fideliū tñ est peculiaris vnitās de q̄bus dī Acto. 4. Multitudinis credentiū erat cor vnū, & aīa vna. Hoc itidē designat Gē. 11. cū terra erat labii vnus. Erat itidē vna cōpago reuēs oēs tabulas tabernaculi. Exo. 26. e. 3. 6. d. vna ēt mēsurā oīniū cortinarū. Exo. 26. 3. 6. Et vna dī columba. Cat. 6. q̄ iā nō sētiat pugnās passionū. In vnū p̄duxit Dñs reliq̄as Israel, quū ex Iudcis & gentibus fecit vnū ouile. Mich. 2. d. Et vna gēs ē multis ē populus Ch̄rianus. Eze. 37. f. Ad vnū cubitū cōsumat arca, vt vna est ecclesiā vni Ch̄ro copuletur. Gē. 6. De vnitatē charitatis & vnus corporis agit Ap̄lus. Eph. 4. Vnus sanabat in piscina, & alii nō sanabatur: q̄a p̄ter vnitatē non est salus. Ioan. 5. a. In locū vnum congregatē sunt aq̄. Gen. 1. b.

Mundus.

Est & vnitās mūdi, de qua Hieronymus Sanctificatus atq; p̄fectus, & vt ita dicā, verus est mūdus q̄ vnione retinet, & vnus Dei maiestatem cōcludit. Vñ dicit filius: Ego ī patre, & pater ī me, Volēsq; oēs vnū esse cū patre, loquit ad eū. Pater da, vt sicut ego & tu vnū sumus, sic & isti ī nobis vnū sint. Prima ergo beatitudo est esse in primo numero, q̄ vnus & verus. Secunda in scdo, id est, ī decade Tertiā tertio id est Hecatōtade. Sicut. n. decas decima vnione cōplet, sic Hecatōtis ex decē decadibus extruit. Quartus numerus, qui millenario numero cōtinet, de decē cōstat hecatontadibus. Cum igitur quis egerit p̄cni tentiā de millenario & quarto numero uix reuertit ad cētenariū & tertiu numerū. Rursū q̄ ī cētenario est, vix redit ad fin primæ decadis

CCCC 3 numerus

APPENDIX.

numerū: atq; ita sit vt domus Israel q̄ corruerat, nō possit resurgere & virgo Israel, quæ errauerat, in terra non habeat fuscitantē: quia q̄ semel ab vnione discesserit: & illā purissimæ virginittis perdidit gloriā, de qua Ap̄lus dicit Zelo. n. vos zelo Dei, & statui vos vni viro virginē castā exhibere Ch̄fo, in qua non est macula neq; ruga: pristi nū statū & unionis beatitudinē recipere nō valebit: & vix ei p̄cedet, vt de mille reuertat ad cētū, & de cētū redeat ad decem. Amos. 5. a.

Vnus vir dicitur, qui constās est, minimeq; in diuersa diuisus. 1. Reg. 1. a. sicut Apostolus ē duobus hominibus exteriori videlicet & interiori, vult fieri vnū. Ephes. 2. Vnde & multitudinis credentiū erat cor vnum & anima vna. Acto. 4. Et omnes quidem currunt, sed vnus accipit brabium: quia non nisi vnitis datur prēmium. 1. Corin. 9.

Vnus cubitus longitudinis & latitudinis altaris thimiamatis, longanimitatē & dilectionem significare pōt ad quæ referuntur alii cubiti, vt mensæ & tabularum, & c. Exod. 25. 30. 36. 37. Vnus cubitus & dimidiū latitudinis arcæ, charitatē designare potest, quæ vna est, licet in duo p̄cepta diuisa: cui addit semis: quia in hac vita nec Deū perfectē diligere, nec quantum diligit comprehendere sufficimus.

Vna pars sacerdotalis, vnitate fidei designat. 1. Re. 1. Et vna mēsurā oīum thalamorū tēpli, indicat vnā fidē oīum fidelium tā p̄cedentium q̄ sequentium aduentum Ch̄ri. Designat et vnum p̄mum essentiale, quod dabitur oībus beatis: sicut vnus denarius. Eze. 40. b. Vna die mensis, hoc est, in vna fide apparuerunt cacumina montium. Gē. 8. a. Vnum iter ē vnā fidē & simplicē intentionē designat. 1. Reg. 6. Vna dies in atriis Dei est æterna felicitas sine ortu & occasu. Pl. 83.

Vnus de principibus dici post Adam. Pl. 81. De quo dictū est. Gē. 3. Ecce Adam factus est quasi vnus ex nobis.

Vnum talentum seruo cōmissum Mat. 25. b. literalem scripturæ sacre cognitionem designare potest. Vel designat ipsum intellectum. Vnus persequentes mille, est mens boni doctoris confutans multitudinem hereticorum. Isa. 30. d.

Vnus ē discumbentibus cum Christo, era: Lazarus: quia peccatores pœnitentes admittuntur ad Christi conuiuium. Ioan. 12.

Vnus ē fratribus Ioseph dicebatur mittendus ad Benjamin, qui de signabat Ananiam mittendum ad Paulum. Gen. 42.

Vna famula filiæ Pharaonis missa ad tollendam fiscellam Moysi, designat philosophiam amplectentem legem. Exo. 2.

Vnus non remansit ex Aegyptiis, qui persequerentur filios Israel. Exo. 14. g. quia in baptismo omnia extinguuntur vitia. Ita ne vna quidem mulca remansit in Aegypto. Exod. 8.

Vna plaga adhuc percuti: Deus Aegyptum. Exo. 11. per quam designat id, q̄ maximum est, ad cōuersionem infidelium adhiberi a Deo.

Vnus ciuium regionis longinquæ, est princeps huius mundi, cui adharet peccator. Luc. 15.

Vna nox, qua ambo Eunuchi Pharaonis viderunt somnium, designare potest diem iudicii, quando boni & mali iudicabuntur. Gē. 40.

Vnus dies in creatione mundi, terminum perfectionis rei, quæ in vnitate terminatur, indicat. Gen. 1. a. Solet vnus dies poni pro temporis breuitate. Gen. 33. c. Morientur vna die cuncti greges. Cubitus & dimidiū altitudinis arcæ, spem cœlestium designat. Exod. 25. a.

Vnius anni dicitur Saul, quando regnare cœpit, hoc est, humilis tanquam paruulus & lactens. 1. Reg. 13. a.

Datur

Constans & perfectus. Longanimitas & Charitas.

Fides.

Felicitas.

Intentio.

Iudicii dies. Terminus perfectionis. Breuitas temporis.

DE NVMERIS

240

Datur vnum cōsensu. Gen. 2. d. Erunt duo in carne vna. act. or. 4. f. multitudinis credentium erat cor vnum & anima vna.

Virginittas.

Vnitas, q̄a se ducta nihil gñrat vt alii numeri dedicata ē virginittati.

Binarius.

DE binario dyade, hæc notari possunt.

Dyas, q̄a post monadē prima est, primus est numerus. Hæc ab illa oīpotentia solitaria in corporis intelligibilis linea prima defluxit. Ideo & ad vagas stellarum & luminū sphaeras refertur: quia hæc quoque ab illa, quæ aplanis dicitur in numerum scisse, & in variū motus contrarietate rotoræ sunt.

Materia.

Dualitas materiæ diuisibili tribui solet rebusq; corruptilibus. Vñ & duo cubiti crepidinis altaris, terrena designant, quibus competit binarius. Eze. 43. d.

Imperfectio.

In Genesi cū i primo die dictū sit, & i tertio, & i quarto, & i quinto & sexto post cōsumationē operū singulorū, Et vidit De⁹, q̄ bonū est i scdo, iuxta Hebraicū & Aquillā Symmachū & Theodotionē nō habetur. Neq; n. pōt scdus dies q̄ numerum facit. q̄ ab vnione diuidit, q̄ bonus esset Dei snia cōprobari. Sic q̄a Darius amator erat coitus, & solius draconis cuius oīs virt⁹ i lumbis est: idcirco i scdo anno visio populo cernit, in immundo numero: & post vnionē virginittis & Paradisi nuditatē, tunicas significare pelliceas. Agge. 1. a. Dies scdus ē in creatione mundi, dicit diuinorū operum secundā distinctionē. Gē. 1.

Concupiscentia & ira.

Binario numero ingrediunt aīalia immūda in arcā vt designent cōcupiscentia & ira in hoīes: ex q̄bus oīs immūdas affectus trahit originē Binarius. n. infaustus est, & malus, & ad materiā ptinens, q̄ est oīum malorum fons & origo. Iō scda die nō absq; cā p̄tergressum est silentio illud delectabile verbū: Et vidit Deus q̄ bonū. Hinc quoq; masculus & femina dñr introducti: q̄a in vtroq; hoīe vigent immūde vires, q̄bus ppagant oīa, sed in inferiori hoīe illæ ex materiali natura infectæ dicuntur: in superiori verò per commissionem cum illo.

Mali in ecclesia. Præcepta charitatis.

Bina quoq; aīalia immūda inducuntur in arcam, vt designentur mali in ecclesia, & ad schismata faciles, & quodā modo diuisibiles. 1. Cor. 6. cap. 15. Ad binarium enim pertinet quicunq; facit diuisionem in ecclesia. Aug. 12. con. Faust.

Bina p̄terea aīalia licet immūda, in bonum sumi p̄nt. & designa 15. re duo p̄cepta charitatis, p̄ quæ saluant ea seruantes intra ecclesiā. Vel potius sunt imperfecti ipsa p̄cepta ea tenus seruantes, quate-

nus eis ad salutē sufficiat. Gen. 6. Eadē p̄cepta designant duabus inauribus, & armillis & fidelis. Gē. 24. Item duabus catenulis in rōnali pōtifficis, Et duobus anulis aureis i lateribus altaris. Exo. 28. 30. Bis tinctus ē coccus, duplex charitas. Exo. 26. a. 36. Duæ filiæ Annæ vxoris. Elcana, infirmos expriment, q̄ saluant p̄ duo p̄cepta charitatis. 1. Re. 2. Duo dies q̄bus māsī Ch̄s apud Samaritas, duo sūt p̄cepta charitatis, q̄bus Ch̄s apud nos moratur. Io. 4. c. Duo cubiti fronti frontis vestibuli tēpli. Eze. 41. d. Duo p̄cepta charitatis, p̄ q̄ venit ad vestibulū celestis patriæ. Idem designat binē stolē datē a Ioseph fratribus suis. Gē. 45. Duo ostia templi. 3. Reg. 6. d. Duæ alæ mulieris. Apoc. 12. c.

Prædicatores.

Duo Angeli regressi Sodomā, p̄dicatores designare possunt, gemina charitate pollētes, vel doctrina vtriusq; testī. Gē. 19. Eosdē designat duo filii Iacob p̄tra Sichen, & duo gladii, q̄bus utebant, sunt verbum Dei, & oratio. Gen. 34. Et duo viri occurrentes Sauli, sunt p̄dicatores vtroq; p̄cepto charitatis robusti. 1. Reg. 10. Sic bini mittuntur discipuli ad p̄dicandum. Luc. 10. Item duo iuvenes Abraham, Gen. 22. Duæ s. Can. 4.

CCCCC 4 quoque

Ruper. f. Can. 7.

Macrob. 1. de somnio. Scipio.

Phil. de special. legibus.

Hie. s. Agge. 1. 2.

Glo. int. 1. Gen. 1.

Geor. vene. can. 1.

1. Cor. 6. cap. 15.

Aug. 12. con. Faust.

Hie. f. Eze. 11.

Glo. int. 1. Gen. 24.

Glo. int. 1. Exo. 26.

Gre. f. 1. Reg. 2.

Aug. f. 10. trac. 15.

Gre. f. Eze. ho. 16.

Glo. int. 1. Gen. 45.

Glo. int. 1. Gen. 45.

Glo. int. 1. Gen. 45.

Glo. int. 1. Gen. 45.

Glo. int. 1. Gen. 45.

Glo. int. 1. Gen. 45.

Glo. int. 1. Gen. 45.

Glo. int. 1. Gen. 45.

Glo. int. 1. Gen. 45.

Glo. int. 1. Gen. 45.

Glo. int. 1. Gen. 45.

Glo. int. 1. Gen. 45.

Glo. int. 1. Gen. 45.

Glo. int. 1. Gen. 45.

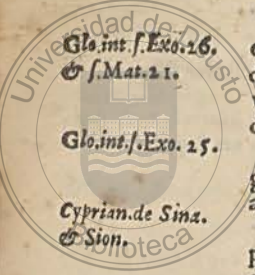
Glo. int. 1. Gen. 45.

Glo. int. 1. Gen. 45.

APPENDIX

DE NVMERIS.

941

Glo.int.f.Exo.26.
& f.Mat.21.

Glo.int.f.Exo.25.

Cyprian.de Sina.
& Sion.

Glo.int.f.Gen.27.
& f.Exo.18.& f.
Deut.21.

Ori.f.Mat.ho.13.
18 & f.Nu.ho.19.
Hila.f.Mat.Cano.
20.

Glo.int.f.Mar.13.
Hie.epist.Multum
in vitanque.

Glo.int.f.Gen.22.
& f.Nu.13.

Ori.f.Mat.ho.30.
Hie.f.Mat.14.
Glo.int.f.Mat.24.

Bas.f.Pf.61.

Glo.int.f.Exo.25.

Glo.int.f.Gen.45.
Gre.4.dialog.25.

Glo.int.f.Exo.30.

Glo.int.f.Exo.25.

Hie.epist.ignota.vul-
m.9.8.& f.Eze.40.
41.& f.Zac.4

quoque vacce, sunt predicatorum cum gemina charitate. 1. Reg. 6. Et duo vera sponsa, predicatorum ex Iudaeis & Gentibus. Cant. 4. b. Duo vestes altaris, predicatorum utriusque populo predicatorum. Exod. 26. f. Et duo discipuli missi ad pullum & asinum. Mat. 21. a.

Duo circuli in vno latere arcus federis, & duo in alio, sunt duo Evangelia. Duo gelista vocati ante passionem Christi, & duo post. Exod. 25. b. 37. Et duo annulli aurei per singula latera altaris, sunt ipsa Evangelia. Exo. 30.

In duabus tabulis data est lex. Exo. 31. d. ut significaret unitatem populi diu di in duas partes: parte quae saluatur, & parte incredula, quae perit, dicitur Angelo ad Rebeccam. Gen. 25. Duo gētes in vtero tuo sunt, & populus populum superabit, & maior seruiet minori. Duo vero turmae Iacob. Gentiles & Iudaeos adumbrant. Gē. 33. Item duo Eunuchi Pharaonis. Gen. 40. Et duo Hebraei rixantes. Exo. 2. Et duo haedi, quos Iacob obtulit patri suo, Gen. 27. peccatores ex duobus populis. Et duo filii missi a patre in agrum. Mat. 21. c. Præterea duo filii Ioseph. Gen. 41. 48. Et duo filii Moysi. Exo. 18. a. 21. Duo chori laudantium. Nehe. 12. c. Duo uxores David captiuatae, sunt duo populi captiuati a demonibus. 1. Reg. 30. Itē duo uxores, dilecta & odiosa duo populi. Deu. 21. Et duo caeci Hierico, sunt Israel & Iuda: vel Gētiles & Iudaei. Mat. 20. Ad idem referri possunt duo filii Ruben. Gen. 42. Deo itē latrones crucifixi cum Christo, Iudaei & fideles: blasphemus Iudaei, confessor fideles. Vel duo partes Iudicandorum iudicio. Mat. 27. Duo meretricies altercantes coram Salomone, ecclesia & synagoga. 3. Reg. 3. Duo iuvenes ibant cum Abraham ad immolandum filium, quia duo populi, confenserunt in mortem Christi. Gen. 22. a. Duo viri ferentes botrum, duo populi ante & post incarnationem. Nu. 13. c. duo gentes. Eze. 35. c.

Duo in agro, sunt boni & mali in mundo: vel sunt sensus boni, & mali. Duo vero moleres in mola, sunt duo aīe in suis corporibus, vel sunt synagoga & ecclesia de eisdem scripturis teretes farinā pceptorū Dei. vel hīci & fideles in eisdem scripturis. Duo vero in lecto, sunt duo corpora ex eadem mā. Mat. 24. d. Vel duo in agro, sunt predicatorum. Duo moleres occupati secularibus. Duo in lecto, continentur, non occupati ecclesiae & secularibus. Duo audiuntur loquente Deo semel, quia duo sunt praecipue virtutes Dei erga homines, nempe iustitia & misericordia. Ps. 61. Vel vñ est quod Deus est potens, & altorum quod est iustus & misericors: ita quod tam opus iustitiae, quam misericordiae potest executioni mandare per potentiam, quae saepe deficit in hominibus.

Duo audiuntur loquente Deo semel, quia duo sunt praecipue virtutes Dei erga homines, nempe iustitia & misericordia. Ps. 61. Vel vñ est quod Deus est potens, & altorum quod est iustus & misericors: ita quod tam opus iustitiae, quam misericordiae potest executioni mandare per potentiam, quae saepe deficit in hominibus.

Duo cubiti & semis longitudinis arcus doctrinā & opera Christi significant. Exo. 25. a. 37. Eodē referri possunt cubiti altaris thimiama- tis & mensae. Exod. 37. Vel designant munditiam & innocentiam.

Binā stolę quas dedit Ioseph fratribus suis, sunt scia diuinitatis, & humanitatis Christi. Vel sunt felicitas aīe & corporis. Gē. 45. c. Hec sunt duplicitas quae possidebunt sancti in terra sua. Is. 61. Singule vero stolę, felicitatē aīe exprimunt. Apo. 6. Duo quoque tabulae in angulis tabernaculi federis, requiē aīe & corporis indicant. Exo. 26. 36. Duo vero cubiti altitudinis altaris thimiama- tis, spēs felicitatis aīe & corporis designant. Exo. 30. a. 21. a.

Duo cherubim in propitiatorio, sunt duo testā obūbrantia Christum, quorum alterū futurā incarnationē nūciat alterū factā. Et duo calami in candelabro, sunt duo testamenta, sub quibus scyphi, hoc est, sub vtroque testamento seruientes. Exod. 25. 27. Idem designant duo bases sub tabulis, quae etiam designant Prophetas. Idem duo anguli tabularū. Exod. 26. d. 36. c. In duas partes diuisum velum templi, duo testamenta

Euangelista.
Euangelia.
Boni & mali.
Iudaei & Geni-
les.

Sensus littera-
lis & specialis.

Duplex sensus
scripturae.
Christus & ec-
clesia.

Contēplatio &
meditatio legis
Duplex gemi-
tus.

Fides de anima
& Christi cor-
pore.
Humilitas &
charitas.

Confessio Patris
& Filii.
Proprietates
Patris & Filii.
Duo populi.
Cognitio patris
& filii.
Tempus gratiae.

testā diuisa in scriptura. Matth. 27. f. Duo praeterea tabulae legis, priores quidem quae fractae fuere, vetus designant testamē posteriores Tertur. aduer. Marcion. 4. que pūctū in scriptura vel ad literā & spiritum vel ad mysteriū forcipis, qua in Isaia de altari carbo cōprehendit, & defertur ad Prophetā la- bia purganda. Eze. 40. b. Et duo ostia tēpli, vtrunq; testamē, & duo in eis ostiola, vtrunq; literaliter & spūaliter intelligendū insinuat. Eze. 41. d. Duo quoque voluē a dextris & sinistris candelabri, sunt Moyses & Elias, hoc est, Lex & Prophetia. vel Lex & Euangelium. Zac. 4. a. Duo itē testes Dei, duo sunt testā. Apoc. 11. b. Duo lapides in lateribus super humeralis, designant spiritū & literā. Exod. 28. Duo menses, duo testā: & quia cōstituunt sexaginta, pertinet ad perfectionē senarii. Genes. 7. Iudi. 1. g. Duo aīalia, in quorum medio cognoscitur Christus, duo te- stamenta, uel duo latrones. Habac. 3. Et duo montes aīei, duo testā, unde prodeunt predicatorum. Zach. 6. a. Duo alae, mulieris. Apoc. 12. c.

Binā metreta, quas capiebant hydrae nuptiales, duplicem sacrae scripturae sensum designare possunt. Ioan. 2.

Duo pisces in cōuiuio Christi, designant sermonē ppheticū & ser- monē in affectibus positū. Vel sermonē de Patre & Filio, uel ppheticam & p̄dicationem Ioannis Baptistae. Vel regnum & sacerdotiū Iudeorum, quae vgebantur. Mat. 14. Ioan. 6. a. Vel Prophetā & Psalmi- stam. Duo lapides in lateribus superhumeralis, designant Christum & Ec- clesiam. Exod. 28. Et duo melius se habentes, quam unus, est quum quis habet in se habitantem Christum, qui ipsum tueretur. Eccl. 4. c. Duo in carne una, dicuntur Christus & ecclesia. Gen. 2. 1. Cor. 6. d.

Duo turtures aut duo pulli columbarum offerebantur in purgatio- ne mulieris a partu. ad designandā puritatē, simplicitatē & fidelitatē in- ter cōiuges seruandā. Fiebat aut purgatio a cōcupiscētia cōcepta, & ab immundicia originis. Designant aut duo turtures cōtēplatiua uitae & meditationē legis. Duo vero pulli colūbarū, mūdicia & simplicitatē, vel motum mentis & corporis. Leui. 5. b. 12. 14. e. Vel designant vtrāque aues duplicē gemitum: ut cum ad offerenda bona opera non assurgi- mus, nosmetipsos dupliciter deprecemur: quia videlicet & recta non fa- cimus, & praeue operati sumus. Duplum autem restituere, est corpore & aīo poenitere. Exo. 22. a. Vel fidem & confessionē plene exoluere.

Duo ora superhumeralis, operationem & intentionem signifi- ca- re possunt. Exod. 28. a.

Duo annulli rationalis, sunt iugis memoria cōlestiū. Exo. 28. 38. Duo agni per singulos dies offerendi, & et duo arietes, fidē de ani- ma & corpore Christi designare possunt. Exo. 27. 29. a. Leui. 5. Vel of- feruntur duo, quia Christus immolatus est pro vtroque populo.

Duo incastraturae in tabulis tabernaculi, humilitatem & charitatē designant, quas quilibet constituitur in aedificio ecclesiae. Exo. 26. b. 36. v. per eas in p̄speris & aduersis maiores & minores, quos in Christo p̄cesserunt, vel secuti sunt, brachiis charitatis tenentes, ad p̄fectionis fastigia tēdamus. Ad hac faciūt duo vncini superhumeralis. Exo. 39. 9.

Duo desumuntur in vno pane, confessionem. Patris & Filii in vna sub- stantia exprimunt & duo ordines panū in mensa, sunt distinctae pro- prietates Patris & Filii. Vel sunt duo populi in mensa Domini. Leui. 24. Duo autem denarii, quos dedit Samaritanus stabulario, cognitio- nem Patris & Filii a Christo traditam designabunt. Luc. 10. b.

Secundo anno erectum est tabernaculū, hoc est, tēpore gratiae no- bilitata

Ang. f. Apoc. ho. 8.
Hie. de vest. sacer-
dot. q. in Iudi. 49.
& 18. ciuit. Dei. 32.
Glo.int.f. Apoc. 12.

Ori. 4. periar. 2.
Ori. f. Matth. ca. 14.
Hila. f. Mat. Cano.
14.
Ang. f. Ioan. tra. 24.
Glo.int.f. Mar. 6.
Hie. de vest. sacer-
dot. Amb. epist. 17.
Glo.int.f. Gen. 2.

Geor. Vene. Cant. 2.
tono. 3. cap. 16.

Glo.int.f. Leui. 5.
Gre. 3. 2. mor. 2.
Glo.int.f. Exod. 22.
Glo.int.f. Exo. 28.

Glo.int.f. Exod. 19.

Ori. f. Leui. ho. 13.
& f. Luc. ho. 34.

APPENDIX

Ori. f. Nu. ho. 25.

Gre. f. Reg. 3.

Ang. q. in iudicia 9.

Ori. f. Isa. ho. 1.

Glo. int. f. Exo. 6.

Amb. de insti. virg.

Hila. f. Mar. can. 10.

Gre. f. 1. Reg. 14.

Ori. in diuer. ho. 10.

Glo. int. f. Apo. 12.

Ori. f. Mat. ho. 14.

Hil. f. Mar. can. 20.

Hic. f. Zac. 11.

Ori. f. Mat. ho. 33.

Hier. f. Mar. 25.

Glo. int. f. Mar. 25.

Gre. f. 1. Reg. 6.

Hic. f. Isa. 7.

Hic. f. Isa. 51.

Ori. f. Luc. ho. 3.

Glo. int. f. Exo. 26.

Glo. int. f. 1. Reg. 1.

Glo. int. f. 3. Reg. 5.

bilata est ecclesia. Exo. 40. Ad huc fm annu pinet scda vestiū ablu-
tio. Leu. 13. g. Secundo quoq; mense egressus est Noe de arca. Gē. 8.
Secunda numeratio filiorum Israel, est introductio secundi popu-
li in celum, reiecto priore. Nu. 26.

Secundo vocauit Deus Samuelē, vt synagoge superbiā cōterendā
designaret, & Gētilitatis humilitatē subleuādā. Vel veteris hoīs & vi-
tiorum destructionem, noui verō ac virtutum erectionem. 1. Reg. 3.
Duo menses, quibus fleuit, filia Iephthe virginitatē suam. Iudi. 11.
g. ad veterem & nouum hominem pertinent.

Duo seraphim. Isa. 6. a. iuxta Origenem, designant Filium, & Spi-
ritum sanctū. Verū hoc est nimīū improprie: quia videtur constitui-
re Filium & Spiritum sanctum minores Patre. Vide Seraphim.

Dux alā Seraphim. Vide Alā.
Dux turmę Iacob, spūalia & tpalia designāt, q̄ gubernat platus. Gē.
32. Vel sūt credētes ex Iudæis & gētibz, quos introduxit Chrs̄s ī celū.
Duplices cibi, qui colliguntur die sexta, sunt bona opera, quā va-
leant ad hanc vitam & futuram. Exod. 16. Ad idem referri potest du-
plex pecunia tritici. Gen. 43.

Duo congregati in nomine Christi, sunt corpus & aīa, quā fiunt
vnū. Mat. 18. Duo quoque passeres, dici pūt corpus & anima. Mat. 10.

Dux filiæ Saulis, actiua & cōtemplatiua vitā designant: quibus de-
bet pollere prælatus. 1. Reg. 14. g. Et duo Angeli in monumēto Chri-
sti, designant desideria vitæ actiue & contemplatiue in aīa. Ioan. 20.
Dux item alā mulieris, actiuam & contemplatiuam inuūt. Apo. 12. c.

Duo Discipuli missi ad asinā & pullū. Mat. 21. designant Petrum
missū ad circuncisionē, & Paulū ad Gētes. Vel indicāt duplicē gētiū
vocationē, Samaritanorū, & aliorū. Et duo filii Zebedei, duplicē Iu-
dæorū vocationē. Mat. 20. Dux vero virgæ. Zac. 11. b. vnā vocationē
generalē omnium gentium sub Noe alterā peculiarem Iudæorum.

Duo talenta tradita seruo, designāt minorē scripturæ cognitionē,
& quā litterā parum transcendat. Ea verō duplicat in Euangelio, q̄
in lege didicerat: qui & scientiā & opera p̄sentis vitæ & futuræ beati-
tudinis typos intellexit. Mat. 25. b. Vel sunt intellectus & operatio.

Dupli ad simplum proportio est inter Christum & nos, in hoc
quod simplici morte sua duplicem nostram curauit: & simplici resur-
rectione animam & corpus suscitauit.

Duo renes vituli vel arietis. Exo. 29. Leu. 3. 8. vide Renes.
Duabus ingreditur viis, qui intentionem habet ad Deum & ad
terrena. Eccl. 1. 2.

Dux caudæ tititionum, sunt sapientia secularis & sermo hæreticus.
Isa. 7. a. Et duo montes ænei, vnde prodeunt quadrigæ, sunt superbia
& secularis potentia. Zac. 6. a.

Duo mala occurrere dicuntur Hierusalem: & tamen enumerātur
quatuor, nempe vastitas, & cōtritio, fames, & gladius, quia vastitatem
sequitur contritio, famem & gladium interitus. Isa. 51. f.

Duas tunicas dicitur habere, qui colere vult veterem & nouum ho-
minem, & duobus Dominis seruire. Luc. 3.

Binæ bases ponuntur in singulis tabulis propter consensum pro-
phetiæ attestationis & prædicationis. Exo. 26. b.

Dux vxores Elcana, designant conuersionem, & gratiam secundū
suorum nominum interpretationem. 1. Reg. 1. a.

Duo menses, quibus cēsores lignorū erāt domi, sunt ieiunium,
& oratio

Corpus & aīa

Actiua & cō-
templatiua.Duplex voca-
tio.Minor cognitio
scripturæ.Conuersio &
gratia.Ieiunium &
oratio.

DE NUMERIS

942

& oratio. Mensis verō, quo cædebant ligna, eleemosyna. 3. Reg. 5. d.

Duo ligna, quæ colligebat mulier, crucē Chri designāt. 3. Re. 17. b.
Duo leones in solio Salomonis, patres viriūq; testamenti animo
fortes sibi & alijs dominantes. 2. Par. 9. d.

Dux pennæ animalium regentes corpora, sunt timor & penitentia,
quæ ab omnipotentis Dei oculis mala præterita abscondūt. Ezech. 1. c.

Duo Domini, quibus nemo potest seruire, sunt vitia & virtutes: vi-
ta cœlestis & terrena: Deus & diabolus. Matt. 6. c.

Duo cornua bestię similia agni, simulatio hypocritarum & Anti-
christi. Apoc. 13. c.

Dux iniquitates Israel fuerunt, quando Barabbam sibi dimitti,
Christum autem crucifigi petierunt: bonum reprobantes, & malum
eligentes. Hose. 10. c.

Duo dies, quibus mansit Iesus apud Samaritanos. Ioan. 4. f. sunt
duo præcepta charitatis. Vel tempus vitæ præsentis & futuræ.

Ternarius.

DE ternario hæc ferē habentur insignia. Ternarius. n. insignis ha-
betur, pro eo, q̄ imparium, & eorum, qui p̄ter vnitatem nullam
aliā recipiūt sectionē, prim⁹ est numerorū. Geometrici quoq; corpo-
ris ab impari prima planities in tribus lineis cōstat. His. n. trigona-
lis forma concluditur. Primo ē ternario numero contingit, vt inter
duo summa mediū, quo vinciretur, acciperet. In numero n. ternario
est principium, medium, & finis. Vnde & tria sunt oēs: & trina est in
corporibus dimensio, & tria in sacrificijs offerabantur, vt designaret
principium, medium & finem in Deum esse referenda.

Tertia dies apta fit sacramentis. Nā & populus quū exisset de Ae-
gypto, tertia die obtulit sacrificium Deo, & in die tertia purificatur, &
resurrectionis dominicæ tertia est dies. Et tertia die Abraham perue-
nit ad montem, vbi sacrificaturus erat filium in mysterio. Gen. 22.

Tres viri apparētes Abraham diuinarū psonarum trinitatē designa-
runt. Et tria fata similē. Gē. 18. a. Et tres putei, quos fodit Isaac, quorū
tertius dictus est latitudo, designās notitiā trinitatis. Gē. 26. Tertio
dierat grauissimus dolor vulnerū circuncisorū, vt designaret difficul-
tas credēdi mysteriū Trinitatis. Gē. 34. Et tres mēses, post quos dephē

sa est thamar cōgruida, cognitionē Trinitatis designant, p̄ quo ac-
cusant Iudæi. credētes a nō credētibz. Et tres filij Iudæ, sunt p̄terites
Trinitatis mysteriū. Gē. 38. Tres ē dies ipsā Trinitatē designāt. Gen.
30. f. Exo. 3. 15. 19. Ion. 3. b. Vñ ī trib⁹ diebus excitat Chrs̄s tēplum,
hoc est, virtute Trinitatis. Io. 2. d. tres ppagines eandē Trinitatē defi-
gnāt. Gē. 40. Et tres decimæ similē Leui. 14. Et triplex funiculus Eccl.
tā. 4. c. Et tres thalami. Ezech. 40. b. Et tres didrachmæ, & sici. Leu. 27. a.

Ter in anno apparere corā Dño, est cōfiteri Trinitatē. Deut. 16. d. In
tres partes diuidit p̄uincia, ob cōfessionē Trinitatis. Deut. 19. a. tertia
ē gñratio, est fides Trinitatis. Deu. 23. b. Tres bilibreshordei dant de
nario vno Apo. 6. b. q̄ ad salutē oportet habere fidē Trinitatis ter-
tio se expādēs Elias sup̄ puerum suscitādum. 3. Re. 17. c. mysterium tri-
nitatis designauit. Viduā. n. filium, id est, populum Gentium, nec so-

lus P̄r sine Filio, nec P̄r & Filius, sine spū sancto, sed tota Trinitas su
scitauit. Hoc ē in sacramento baptismatis demonstratur, dum tertia

vice vetus hō mergitur, ut nouus surgere mereatur. Tribus mēsis
absconditus est Moses, in mensura fidei sanctæ Trinitatis. Exod. 2.

a. Tres vituli, quos obtulit Elcana, confessionem sanctæ Trinitatis
per

Glo. int. f. 3. Reg. 17.

Glo. int. f. 2. Par. 9.

Glo. int. f. Eze. 1.

Glo. int. f. Matt. 6.

Glo. int. f. Apoc. 13.

Rup. f. Hose. 10.

Ruper. 4. f. Ioan.

Ruper. 7. de diuini

offic. 14

Macrobius. 1. de

son Scipioni.

Geor. ven. canti.

1. ton. 3. cap. 2.

Arist. 1. de calo &

mundo. 1.

Aug. 1. de Musica.

Ori. f. gen. ho. 8.

Ori. f. Leui. ho. 8.

Glo. inter. f. gen. 38.

Glo. inter. f. Ioan. 2.

Gre. f. Eze. ho. 16.

Ilyc. f. Leui. 14. 27.

Glo. int. f. Deut. 16.

18. 23. & f. Apo. 6.

Aug. serm. 201.

Glo. int. f. Exo. 2. &

f. 1. Reg. 1.

Ori. f. gen. ho. 5. 13.

Glo. inter. f. Exo. 15.

APPENDIX

per vitulos labiorum facta designat. 1. Reg. 1. d. Tria signa data Moysi. Exod. 4. Tertia tribus electa est in sacerdotium, ob Trinitatis cōfessionem Exod. 6. Tres calami i singulis lateribus tabernaculi, designat fidem Trinitatis ante & post incarnationem Christi. Exod. 25. 37. Et tres cubiti altitudinis altaris. Exod. 27. a. 38. Tertia gñratione intrant infideles in ecclesiā Dei, hoc est, per fidē Trinitatis. Exod. 38. Deut. 23. c. Eandem fidem Trinitatis designant tres dies, quibus latuerunt exploratores in domo Rahab. Iosue 2. c.

Multiplex aut ponitur Trinitas. Nam est Trinitas creatrix, Pater, Filius, Spūs sanctus: ex qua cecidit Trinitas creata, memoria, rō, & voluntas. Est & trinitas, per quam cecidit, nempe p suggestionē, delectationem, cōsensus Est & Trinitas, in quā cecidit, vcz impotentia, rē, citas, immunditia Rursus Trinitatis quā cecidit, singularem tri partitus est casus. Memoria cecidit i tres species cogitationum, affectuolas, onerosas, ocīas Rō in triplicem ignorantiam, boni & mali, veri & falsi, cōmodi & incommodi. Voluntas in concupiscentiā carnis, concupiscentiā oculorum, ambitionem seculi. Et trinitas, per quā re surgit, fides, spes, & charitas, quā trimēbras hnt diuisiones. Et enim fides praeceptorum, signorum, promissorum: est spes veniē gratiā, gloriā, & est charitas de corde puro, conscientia bona, & fide non ficta.

Tres digiti Dei. Isa. 40. c. magnam eius potentiā, qua creauit & sustentat terram, designare videntur.

Tres greges iuxta puteum, designat fideles credētes mysteriū trinitatis, & diuinā expectātes doctrinā Gen. 29. a. Et tres viri apparentes Abraham, sic se hnt: vt p primū designent colētes Deum pp seipsum amore amicitia: per secundum colentes eum vt beneficium & Deum, quibus etiam Deus benefacit: per tertium colentes eum vt Dominū, timore videlicet pēnā, quos etiam Deus nō auersatur. Genes. 18. a.

Ter infundēs aquam Elias super holocaustum 3. Reg. 18. designat inuocationem Trinitatis, quā fit in baptismo. Tres menses, quibus mansit arca fōederis in domo Obēdedom. 1. Para. 13. d. fidē, spem, & charitatē designant. Et tres cubiti altitudinis basis aenē, sup quā stetit Salomon, docent nos fidē sanctā Trinitatis, quū fide, spe & charitate tenere debere. 2. Para. 6. b. hoc triduo orauit Iudith. Iudit. 12. b. Easdem designant tres filia Iob: q virtutibus, seu donis Spūs sancti copulantur. Iob. 1. a. Item tres thalami. Ezech. 40. b. Et tres ordines lapidum in templo. 3. Reg. 6. d. Et tres columnę in utroq; latere atri, prędicatores his virtutibus ornati. Exod. 27. c. 38.

Trima vacca, & capra, & aries, q mactauit Abraham Gen. 15. designant tres ætates vsq; ad legē datā: primā ab Adā vsq; ad Noē: secundā a Noē vsq; ad Abraham: tertią ab Abraham vsq; ad Legem. Vel designant q tpe David futuri erant reges. Vel q tertio tpe grā reuelata est. Vel designant mysterium Trinitatis. Tres ē propagines, quas vidit pincerna Pharaonis, & tria camistra pistoris. Gen. 40. tria tpa designant, ante legē. Gemme autem propaginum, sunt Sancti in lege florentes, in grā fructificantes, & populum gratum Deo exhibentes. Vel tres propagines sunt coniugati, continentes, & rectores in Eccl'a Deum Exo. 38. Tertia hora operariorum Matt. 20. a. cōputat a Noē vsq; ad Abraham. Tres dies, quibus peruenit Abraham ad locum sacrificij designant trium legum tpa. Genes. 22. Et via trium dierum, est triplex tempus trium legum. Exod. 3. sicut & tres anni ficus. Luc. 13. Trium

Credentes mysterium Trinitatis.

Inuocatio Trinitatis. Virtutes theologicę.

Tres ætates.

DE NVMERIS

943

Resurrectio Christi.
Sepultura Christi.

Partes panis.

Lex prophetia.
Euangelium.

Diversi gradus in ecclesiā.

Anima.
Spiritus.
ma caro.

Census sacre scripture.

Dies iudicij.

Imperfecti.

Fides Trinitatis implicita.

Opera predicatoris.

Fortes.

Predicatores.

Electi.

Trium dierum via in solitudine, typus esse pot Resurrectionis Christi. Exo. 3. 19. d. 11. Et tres dies, quibus Ionas fuit in ventre ceti. Mat. 12. 10. na. 2. a. tps sepulture Christi designant. Tertia dies, qua facta sunt nuptiæ in Cana Galilee. 2. Ioan. 2. a. Resurrectionem Christi significat: vel vltimam ætatem ē tribus, quæ est tps gratiæ. Tertia die fit mundatio immundi, hoc est, per fidem Resurrectionis Christi. Nu. 19. c. Trium dierum via, designat tres partes pœnitentiæ Exo. 3. Idē designat tres cubiti altitudinis Altaris. Exo. 27. 38. Et tres hœdi, & tres tortæ panis, indicant pœnitentiam cordis, oris, & operis. 1. Reg. 10. Tribus vicibus operatur Deus in electis odorem & consolationem Iob. 33. d. Nempe in conuersione, in probatione, & in morte: quia per tria hæc & duris prius stimulis mœoris efficitur homo: & magnis postmodum securitatis gaudijs resouetur.

Tres filia Iob, legem, prophetiam & euāgelium significare possunt quæ sunt a Deo seu filia, Iob. 1. a. Idē designant tria lata farinæ. Mat. 13. c. Et tres thalami in vno latere domus Domini, Ezech. 40. b. Tres scyphi, & sphæra, & Filia in candelabro Sanctuarij. Exo. 15. d. 37. c. diuersos status designant in ecclesiā Item tria tempora: ante legem, sub lege, sub gratia. Ad hæc tempora referri potest, q tribus traditi sunt custodię Fratres Ioseph Gen. 42. c.

Ternarius sepe ad aiam refertur, propter tres eius pœcipuas potestas Vnda qui tertio die non mundatur, non mundatur septimo. Nu. 19. c. Quia si non mundatur anima, non mundatur corpus. Porro tres congregati in nomine Domini sunt spiritus, anima & caro in obsequium Dei concurrentes Mat. 18. c. 1. Thessa. 5. d.

Tera metreta, triplicē sacre scripture sensum designare possunt. Ioan. 2. a. vñ & descripta triplici: er dī sapiētia, pp triplicē sacre scripture sensum. Pro. 22. c. Et tres thalami hinc & inde in porta aquilonari templi. Ezech. 40. c. designant q tā littera, q spiritus, & vtraq; intelligentia, nempe historiæ & tropologiæ, Trinitatis sacra contineat. Tertius dies, quo igne absumitur sacrificium. Leu. 7. b. designat diē iudicij: Vel scripturam præter duo testamenta.

Tertius etiam dies natalicus Pharaonis, quo pincerna liberatur, & pistor suspenditur, diem indicat iudicij. Gen. 40. d. Tres tribus remanentes trans Iordanē. Ios. 1. c. designant imperfectos: qui ad altiora non valent ascendere Item fidem Trinitatis antiquorum patrum imperfectam, nec dum satis explicitam.

Tres vituli, quos obtulit Elcana, sic se habent vt duo designēt duas prædicatoris opationes erga proximū: nēpe vt eū auertat a malo, & pseruet in bono: & tertius, vt seipsum ad interiora reuocet. 1. Reg. 1. d. Tres modii farinæ, quos ē obtulit Elcana. 1. Reg. 1. d. designant præparationem ad prædicationem: quæ fiat peccatoribus ad conuersionē iustis ad perseverantiam, & ipsis prædicatoribus ad contemplationē. Vel vnus modius est pro conuersione peccatoris, alter pro disciplina coniugati: tertius pro excellenti puritate continentis.

Tres filii Anne vxoris Elcana. 1. Reg. 2. d. designat eos, q fortia operant pro fide Trinitatis Et tres viri inueniētes Saulē, sunt fortes cōtēplatiui, q pfecti sunt in custodia cogitationis, locationis, & opis. 1. Reg. 10. a. Et tres filii Saulis, sunt plicatores defendentes fidē sanctæ Trinitatis, vel designant macerationē corporis, circumspectionem mentis, simplicitatem intentionis. Vel fortitudinem opis, virtutem charitatis, & affluentissimā gratiam prædicationis: quæ in prædicatoribus

Glo int. f. Exo. 3.
Aug. de verb. Domini. 12.

Rup. f. Ioan. 2.
Epiph. ho. 2. contra hæresim. 1.

Cyrl. 2. sil. can. 26.
Glo int. f. Nu. 19.
Gre. f. 1. Reg. 10.

Gre. 24. mor. 12. 18

Hie. 1. Iob. 1.
Hila. f. M. ath. Can. 13.

Glo. inter. f. Exo. 25.

Aug. 4. in. Nu. 33.

Amb. de insti. vir.

Ori. 4. Periar. 2.
Hie. Epil. ignato rultum & f. Eze. 40.

Glo interli. f. Gen. 40.

Ori. f. Iosue. ho. 3.

Gre. f. 1. Reg. 1.

Gre. f. 1. Reg. 1.

Gre. f. 1. Re. 2. 10. 14.
Hil. f. May. Can. 17.

APPENDIX

bus esse debent. 1. Reg. 14. g. Tres autem discipuli in transfiguratione assumpti, designarunt electos ex Sem, Cham, & Iaphet. Mat. h. 17. a.

Tertio die obuius Abraham sacrificium Gen. 22. a. designans præterito tempore, presenti, & futuro agendas esse gratias Deo: aut cum fide Trinitatis. Vel primus dies fuit proditiōis Iudæ, quarta videlicet feriæ secundæ captivæ, feriæ quintæ tertiæ crucifixionis, in parascuē. Tertius est dies est tēpus gratiæ & resurrectionis Ester. 5. a. Tertius quoque mensis, quo data est lex, tēpus gratiæ designat Exo. 19. a.

Ter vocatus à Dño Samuel. 1. Reg. 3. a. designat tria in dilectione Dei debere concurrere: nempe ut diligat ex toto corde, ex tota anima ex tota virtute. In corde est cōsiliū, in anima voluntas, in virtute amoris affectio. Ter quoque est vocatus à Dño quia dū ordo prædicatorū rudis adhuc eccl'ie ad superna se studiosè extēdit, & veritatē de ratione cōsiliū, & bonitatē de electione voluntatis, & verū gaudiū appetit de intentione affectionis. Ter etiam Eli vocatus accessit quia de oī appetitu suo sacrā scrip. urā mīdi rationis festinatione cōsuluit. Ter itē q. nō vocare s. audiuit: quia meditando didici, q. patres nostri ad eruditionē nostrā sacra nobis eloquia tradiderunt & in dona nobis spiritua lia dare nō pnt. Ter et dormiuit: primò, quia dum cognoscendæ veritatis alium intendit, magna cōsiliū subtilitate erronea euenta reproba uit. Secundo, quia cū cōditiōem diligere ex tota mente didici, magna apud se quiete disposui, ut bonis quæ cuperet, aliqua reproba non misceret. Tertio, ut dum supremum gaudium de diuina cōtēplatione perciperet, vnā latitiā reproba e consulta mente potuisset.

In tres partes diuisus populus aduersus hostes. 1. Reg. 11. c. designat commendationem ieiunij à lege, Prophetis & Euangelio.

Tres Anni famis, designant tempus prædicationis Christi: vel defectum fidei sanctæ Trinitatis. 3. Reg. 17. a. 18. a. Ad idem faciunt tres anni, in quibus Dominus, quærebat fructum in ficu, quæ erat synagoga. Luc. 13. b. Tres etiam dies tenebrarum Aegypti. Exod. 10. f. Expriunt ignorantiam Trinitatis in mundo.

Tres cunei Philistinorū. 1. Re. 13. d. designat dæmones expellētes ad negligentiā cordis, ad effrenationē oris, ad audaciā pueri operis. Idē erūt tria cornua, vel tres turmæ Chaldaorū. Iob. 1. d. Cū tribus et regibus veniēs Chodorlahomor. Gen. 14. a. est diabolus cū cupiditate carnis, cupiditate oculorū, & superbia vitæ ventens ad erandam.

Triduo sustinentes turbæ Christū Mar. 15. d. Marc. 8. a. sunt cōfite ntes filium Dei, & passionem, & resurrectionem eius: vel sunt ieiunantes triduo passionis eius: vel credētes in triplici lege, nā ualē scripta, & gratiæ: vel prima dies est timoris: secunda pietatis: tertia rationis.

Tres porci i qualibet plaga Hierosolē celestis Apo. 21. d. admonēt, p. s. d. Trinitatis, & tres virtutes theologicas in eā esse ingrediedum. Triduum moris Christi crucifixi, instruit primum quidem diem esse crucis in præsentī vitæ: secundum quietis in specteritium resurre ctionis in futura vitæ: ad propitiationem Sanctæ Trinitatis.

Tria sata farinæ, designant dilectionem Dei in toto corde, tota anima, & tota virtute. Vel fructum centesimum, sexagesimum, & tricesimum. Vel Noe, Danielē, & Iob. Vel tres filios Noe in quibus includuntur omnes gentes. Mat. 13. e.

Tres menses quibus vicissim laborabant cēsores lignorū 3. Reg. 5. c. designant exercentes se in oratione Eleemosyna, & ieiunio.

Tertia & quarta generatio, usque ad quas Deus reddit iniquitatem patrum.

Omni tempore
agende gratiæ
Tempus gratiæ
& resurrectionis.

Perfecta dilectio Dei.

Tempus prædicationis Christi
defectus fidei
Trinitatis.
Dæmones.

DE NVMERIS.

944

Extensio peccati. Exod. 20. a. Deut. 1. a. designat extensionē peccati in multos. vel potest ita sumi, ut tertia generatio sit cū peccatum opere completur quarta verò cum quis gloriatur de peccato.

Tripliter fornicatur Hierusalem cum quis peccat spiritu, anima, & carne Ezech. 16.

Tres pastores succisi in mense vno. Zac. 11. b. dici possunt in aliqua trium personarum errantes. Vel fuerunt Moyses, Aaron, & Maria.

Tertius ponitur Israel inter Aegyptium & Assyrium, ut ostendatur omnes Gentes in ecclesia copulari. Isa. 19. d.

Quaternarius.

De quaternario, quem tetratini phī appellant, multæ perfectiones dicunt ipse. n. denarii absolutissimi oīum causa & fons dici potest. Quod. n. actu est denarius, hoc quaternarius potentia esse vī. Si igitur ab unitate usque ad quaternionē deinceps cōponant numeri, denarii cōficiē, q. est immēsitatis numerorū terminus ad quē ceu metā circumagunt, & se reflectunt. Quin & musicas symphoniarum rō nes idē quaternarius p. inest, v. z. diatessaron, diapente, diatessaron: disdia pason qbus cōsensus sit absolutissimus. Nā diatessaron p. portionē habet supertertiam Diapente sesquialtera, diapason duplā super tertiam est in quatuor ad tria sesquialtera in tria, ad duo. Dupla in duo ad vnum, aut quatuor ad duo Quadrupla vero in quatuor ad vnum. Est & alia vis quaternarii, dictu cogitatuq. miranda. Primus. n. hic solidi naturā ostendit, cū pcedentes numeri incorporeis rebus dicati sint. Nā in unitate censet punctum, q. vocat geometriæ, in binario lineam, ea est lō gitudō sine latitudine: quæ ubi accessit, fit superficies ad ternarium p. tinens. Hæc quo minus sit corpus natura solidum, vna destituit alit u d i n e: quæ iuncta ad ternarium, fit quaternarius. Præterea primus numerorū quatuor, quadrangulus est pariter par, mensura æquabili tatis ac iustitiæ. Ipse quoque totius cæli mundi generationi dedisse vī initium. Nā quatuor elementa ex quibus vniuersum hoc cōditum est: aqua à frōre manarunt à numero quaternario: atque adeo hæc quatuor, quibus annus distinguitur, tempora, vnde animantes plantæq. proveniunt, scilicet hyems, ver, æstas & autumnus.

Quatuor sūt iudiciariæ potētiæ i reb. existētib. Intellectus, disci plina, opinio sent. quatuor iussu sūm. moderator esse fundamēta p. fectissimæ, æternæ, & scōculsæ legis: quatuor v. z. euāgelia. Quatuor et angulis artifices naturā imitantes consumant ædificia, ut summa sint.

Esti Deus ternario gaudet numero diffunditur tū in creata p. quaternario. Ideo p. elementa quadrifaria suprema, inferiora & media cō sonatissimo numero distribuit, diuidens machinā hanc in quatuor mūdi partes: Eurū, Zephyrū, Austrum, & Boreā, & cælum p. illas tripli citates, igneam, aerēā, aquēā & terrēā. A quo cælo quatuor tēpora, ver, æstas, autumnus, & hyems, vnde fauor ad quadruplicē substantiā cor poreā, vegetabilem, sensitiuam & rationalem: Quam subsequuntur quatuor corporeæ qualitates, calidum, frigidum, humidum, atq. sic cū. Item quadruplex quantitas, punctum, longitudo, latitudo, profun ditas: Quadruplex etiam motus, ascensus, descensus, progressus, & cir culus. Animus quoque noster quadrariam vim à supernis suscipit, in tellectualē, rationalem, animalem, & spiritum omnia illa connectētē. Quatuor sunt etiam virtutes, quas cardinales appellant.

Quartus annus fructus pomorū nouæ arboris, qui offerendus erat Deo. Leui. 19. e. designat aduentū & incarnationē Christi. Quarto aut mense

Ori. 1. Eze. 40. 7.
Hic. 3. Zac. 11.

Phil. de mundi opif.
& de vita Moys.

Macrob. 1. de somn.
Scipionis.

Geor. ven. Can. 1.
ton. 3. cap. 13. &
Cant. 3. ton. 8. Mu.
dul. 2.

Geor. ven. Cant. 2.
ton. 3. cap. 12.

Glo. int. 1. Len. 19

Incarnatio.

Ori. f. Ezech. 1.

Aristar. f. Apo. 4.

Ori. f. Mat. c. 14.

Hilar. Mat. c. 12.

Aug. f. Ps. 93.

Amb. de Parad.

Hier. f. Ezech. 1.

Aretas. J. Apoc. 4.

Glo. inter. f. Exodo.

25. 26.

Hiero. ad Rusticum,

f. Zac. 6.

Hiero. f. Zac. 1.

Glo. ins. f. Gen. 2.

Hiero. f. Zac. 1. & de

veste sacerdoti.

Glo. f. Ine. 1. Exo. 28.

Hiero. f. Ezech. 1.

Glo. inter. f. Exo. 26.

Hiero. f. Ezech. 1.

Glo. inter. f. Exo. 22.

Hiero. f. Ezech. 1.

Glo. inter. f. Exo. 22.

Hiero. f. Ezech. 1.

Glo. inter. f. Exo. 22.

Hiero. f. Ezech. 1.

Glo. inter. f. Exo. 22.

Hiero. f. Ezech. 1.

Glo. inter. f. Exo. 22.

Hiero. f. Ezech. 1.

Glo. inter. f. Exo. 22.

Hiero. f. Ezech. 1.

Glo. inter. f. Exo. 22.

Hiero. f. Ezech. 1.

Glo. inter. f. Exo. 22.

Hiero. f. Ezech. 1.

Glo. inter. f. Exo. 22.

Hiero. f. Ezech. 1.

Glo. inter. f. Exo. 22.

Hiero. f. Ezech. 1.

Glo. inter. f. Exo. 22.

Hiero. f. Ezech. 1.

Glo. inter. f. Exo. 22.

Hiero. f. Ezech. 1.

Glo. inter. f. Exo. 22.

Hiero. f. Ezech. 1.

menſe ſtetit Ezechiel iuxta fluuiũ Chobar. Ezech. 1. a. vbi designatur Chſ, qui cū corpore humano ex quatuor elementis conſtituto venit ad baptiſmũ. Per quatuor et animalia, Chriſti diſpẽſatio ſignificatur. Per leonem quali rex oſtẽditur; vitulũ, eluti ſacerdos, imo potiũ ſacrificium: Per hoĩem, tanquã propter nos homo factus per aquilã, ut qui ſpiritu viũificantem, & ſuper oẽs deuolantem impartiat.

Quarta uigilia noctis eſt a propinquas quies poſt tentationes, vel eſt aduentus Chriſti ad iudiciũ, vt prima ſit in lege, ſecunda in prophetis, tertia in carne paſſibili. Mat. 14. c.

Quarta ſabbati, eſt quarta feria; qua facta ſũt luminaria, designãt Tẽpus iudiciũ. Sãctos illuminatos: qui lucẽt vi luminaria i firmamẽto. Pl. 93. in uir. Sanctis.

Quatuor flumina ab vno paradisi fonte manãia, designãt quatuor Euãgelistas a Chriſto inſtitutos. Gẽ. 2. b. Quatuor et animalia quã vidit ezechiel, ad quatuor euangelistas referuntur Ezech. b. Apoc. 4.

Et quatuor circuli aurei arcũ. Exod. 25. a. ſunt quatuor Euangelista: quorum duo ponuntur in latere dextro, Matheus & Ioannes vocati ante paſſionem duo in ſiniſtro, Marcus & Lucas, vocati poſt paſſionẽ.

Quatuor autẽ digiti cõronã menſe, ſunt quatuor Euangelia, quia digitis ſcribimus. Item quatuor ſcyphi candelabri. Ibid. b. d. Et quatuor anuli aenei Exod. 27. a. Quatuor initia vaſis linteĩ, quod uidit Petrus Acto. 10. b. quatuor designant Euangelia. Et quatuor oues red-

dendã p vna. Exo. 22. a. ad quatuor Euangelia referri poſſunt. Quatuor autẽ, quadriga apud Zachariam. 6. a. ad literã qdẽ, ſunt quatuor re-

gna, Chaldaicũ, Perſicũ, Macedonicũ, & Romanũ. Myſticẽ vero de ſignãt quatuor Euãgelistas, & p̃dicatores Euangeliorũ. Et quatuor fabri deſtruẽtes quatuor cornua. Zach. 1. d. ſunt doctores facti, & quatuor Euangelista, q. oppreſſũ. Iſraẽl, ſenſum videlicet videntẽ Deũ, & Iudã Dñm cõſtituentẽ, & Hieruſalẽ viſionem pacis, in pri-

ſtinã ſedẽ reſtituã; Et quos vitiõrum gentes diſperſerant de eccleſia p prædicationem Euangelii retrahunt ad ſalutẽ. Et quatuor cornua altaris ſunt quatuor Euangelia per quatuor mundi partes prædicata, Exod. 29. b. Ezech. 43. c. Quatuor columnæ, ſunt quatuor euangelista

ſeu fides Euangeliorum Exod. 26. f. 27. c. 36. d. 38. e.

Quatuor et flumina, ſunt quatuor virtutes cardinales. Gẽ. 2. b. Et quatuor ſcyphi in haſtili candelabri. Exo. 25. d. 37. d. Quatuor autem cornua p quatuor angulos Altaris, ſunt quatuor uirtutes p quatuor mundi partes dilatã. Exo. 29. a. 38. a. Quatuor fabri deſtruẽtes quatuor cornua. Zach. 1. d. ſunt quatuor virtutes ædificationẽ diaboli & vitiõrũ deſtruẽtes. Quatuor ordines lapidum in rōnali. Exo. 28. c. 39. b. designãt quatuor virtutes cardinales cū Theologicis. In quatuor aut ordinibus ſũt terni lapides. i. in principalib' virtutib' eſt fides Tri-

nita. i. e. aſcẽ autẽ virtutes designãt quatuor baiuli paralytici. Mar. 2. a. Quatuor columnæ continentes velum tabernaculi, ſunt poteſta-

tes celi quatuor virtutibus fortes. Exod. 26. f. 36. d.

Quatuor cubiti latitudinis cortinarũ & ſagorum tabernaculi deſi-

gnãt amplitudinẽ charitatis, qdẽ p quatuor Euãgelia. Exo. 26. a. 36. a.

Quatuor animalia in viſione Ezechielis ad quatuor animẽ uires referri poſſunt, vt vitulus designet concupiſcibilem in hepate, leo ira Pœnitentiã ſcibilem in fellẽ. Homo eſt rationalis in cerebro, aquila verò eſt Syn-

terefis ſuprema Ezech. 1. b.

Quatuor oues reddunt p vna ſublata. Exo. 22. a. hoc eſt pœnitentiã totius vitẽ, quẽ quatuor ipibus agitur: vel corpus affligẽdũ, quod quatuor

Quies poſt ten-
ſationes.

Tẽpus iudiciũ.

Euãgelista &
Euangelia.

Doctores.

Virtutes Cardĩ-
nales.

Angeli.

Charitas.

Vires animæ.

Pœnitentiã.

Corpus.

Conuerſatio bo-
na.

Quatuor mudi
partes.

Quatuor tem-
pora.

Compoſita ex
elementis.

Vocatio conũ-
plationis per
obedientiam.

Tempus Euã-
gelij.

Succeſſio tempo-
rum.

Extenſio pecca-
ti.

Transgreſſio
euangelis.

Corruptio.
Peccati.

Conſuetudo.

quatuor elementis, & quatuor humoribus conſtat. Ad hæc refertur quẽcunq; alia reſtitutio quadrupli, ſolet enim quaternarius attri- bui corpori propter elementa.

Quatuor partes fructuum datẽ ſunt Aegypti, in cibum. Gen. 47. f. vt designetur in hac vita, ſecundum vniuerſalẽque facultatem laudabiliter eſſe conuerſandum. Quarta etiam pars Hini. Exo. 29. g. ad ho-

nam conuerſationem huius vitẽ refertur.

Quatuor initia vaſis linteĩ Acto. 10. b. designant quatuor terrã par- tes, vñ ſaluandi colligunt. Quatuor diebus plãgebãt filia Iephte Iudi.

11. g. quia per quatuor mundi partes, eſt pœnitentia in eccleſia. Quatuor anguli arcũ & altaris quatuor ſunt mundi partes: Exo. 25. a. 26. f. 37. a. Item quatuor partes veſtimentorũ Chriſti. Ioã. 19. d. Et quatuor portantes paralyticũ. Mar. 2. a. A quatuor uentis congregant electi ſicut & a quatuor plagis caſtrame abant filii. Iſrael. Mar. 24. c.

Quatuor rotæ Ezech. 1. c. quatuor partes, quibus annus uoluitur designant. Item res compoſitas ex quatuor elementis. Et quatuor ordines lapidum in rationali, ſunt quatuor anni tempora diurna. n. & annua curricula quaternario peraguntur. Exo. 28. c.

Quatuor aſialia pnt quatuor elemẽta designare. Eze. 1. b. 41. a. Apoc. 4. Et quatuor cubiti inter crepidinẽ maiorẽ & minorẽ ſũt elemẽta: q. p̃ficiũt i Chriſto. Eze. 43. b. Quatuor et colores i veſte ſacerdotali, & quatuor ordines lapidum in rōnali, quatuor referunt elemẽta. Exo. 28. c. ſta. 16.

Quater vocatus eſt puer Samuel a Dño & quater ſõni quies ei p cepta eſt a magiſtro. 1. Reg. 3. a. quia ad temperamẽtũ operis, ſilẽtium oris, abiectionem internæ ſollicitudinis, & ceſſationẽ minuterii pro amore ſecretioris vitæ, p diuinã inſpirationẽ ſuccendimur & tñ amoris nrĩ deſideria adimplere ſine maiorũ nforũ pmiſſione, phibemur.

Quarta gñratio, tps Euãgelij designare p. vt quũ quarta gñratioẽ egreſſi ſũt filii Iſrael de Aegypto. Gẽ. 15. d. Deu. 23. a. Df et quarta generatio ſucceſſio temporũ, q. ſit p quatuor anni partes. Iob. 42. d.

Quarta rursus gñratio, eſt extenſio peccati in multos. Exo. 20. a. 34. a.

Quatuor pedibus gradiẽs auis. Leu. 11. b. designat transgreſſionem quatuor euãgeliorũ: & eos, q. abutunt Euangelica prædicatione & terrenã vitã ſordibus inquinant. Quatuor autẽ veniunt in quadraginta per decem, & designant transgreſſionem decalogi. Gene. 7. a.

Quatriduanus Lazarus. Ioan. 11. c. designat corruptũ in peccato p cipuẽ carnis: quã ex quatuor elementis conſtat, proſluit autẽ peculiari ter corruptio carnalium cupiditatum, ex quario elemẽto q. eſt terra.

Vel primus dies mortis eſt peccatũ originale, ſecũdus transgreſſio legis naturæ: tertius legis ſcriptæ: quartus legis. Euãgelicæ. Vel primus dies, eſt titillatio in corde, & cogitatio annexa delectationi cū moras.

ſecũdus eſt cõſenſus cordis in actũ prauũ. tertius eſt operis prauĩ ppe- tratio quartus eſt cõſuetudo, & ex frequẽtia mali cõtracta alluefactio.

Vel numerãtur quatuor dies i bonũ vt primus ſit timor, ſecũs labor certaminis, tertius dolor, quartus pudor. Designat et quã a ætas in vniuerſali reſurrectione: vt tres ſint in lege naturæ ſcripturæ, gratiæ.

Quatuor ſcelera Damaci, Gaze, Tyri, ceterarũq; getiũ, ſup quibus Deus nõ eas cõuertit. Amos. 1. designat cuilibet peccatori tertio pec- cãtũ Deũ dare veniã, quẽ quarto peccãtibus. nec pœnitentiã, nec indulgentiam eſſe daturũ enũciat: cū v3c cogitationi addit opus, operi cõſuetudo & cõſuetudini deſenſio. Quã peccati quã uor incrementa Beatus Iob myſticẽ deplorans in primis hominibus, adimpleta dicit ex

perſona

DDDDDD

Glo. inter. f. Gen. 47.

Hiero. Ruſſico & f.

Iſa. 1. 1.

Aug. q. Iudi. 49. &

83. q. 57. & de vniũ.

Eccleſia. 10. & f.

Ioan. tra. 118.

Glo. inter. f. Mar. 2.

& f. Exo. 25. 26. &

1. Iudi 11.

Ori. f. Mat. ho. 30.

Hie. f. Ezech. 1. & de

Aug. 2. doſſri. Chri-

ſta. 16.

Hie. f. Eze. 1. 41. 43

& de veſte ſacerdo-

tali.

Aug. 2. doſſri. Chri-

ſta. 16.

Aretas. f. Apoc. 4.

Gre. f. 1. Reg. 3.

Amb. 2. de Abraa.

9. multa.

Gre. 35. mor. 25.

Glo. inter. f. Leu. 21.

Amb. 2. de pãni. 7.

Aug. f. Ioã. tra. 49.

& 83. q. 65. & de

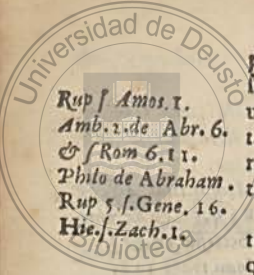
verb. domi. ſer. 44.

Cyril. 7. f. Ioan. 23.

Ber. ſer. 4. aſſump.

Rup. 10. f. Ioan.

Rup. 2. f. Gen. 16.

Rup. Amos. 1.
Amb. 1. de Abr. 6.
Rom. 6. 11.
Philo. de Abraham.
Rup. 5. f. Gene. 16.
Hic. f. Zach. 1.

Macro. 1. de somnio
Scipionis.

Clo. inter. f. Exo. 26.
Hiero. prolo. frater.
Amb.
Aug. f. Ps. 143. &
f. Ioan. trac. 17. 24.
Glo. inter. f. 1. Reg.
17.
Ori. f. Matth. 14.
Hila. f. Matt. can. 14.
Aug. 83. q. 61. & f.
Ioan. tract. 15.
Amb. f. Luc. 14.
Aug. de verb. domi-
ni. ser. 33.
Ilyc. f. Leu. 27.
Ori. f. Matt. ho. 33.
Hic. f. Matt. 25.
Glo. inter. f. Mat. 25.
Ori. f. Leu. ho. 3.
Amb. de Abr. 7.
Philo. de planta.
Noe. & de nita Mo-
fi. & de migr. Abr.

perfo na generis humani Quare non in vulua mortuus sum? Egreſ-
ſus de vtero non ſtatim perii Cur exceptus genibus? Cur lactatus
uberibus? Ceterum Damasci & aliarum gentium in Amos dñr eſſe
tria ſclera. Iō poterant conuerſi: verticis autem Carmeli, hoc eſt, eo-
rum Iudæorum, qui principes fuerunt in nece Chriſti, fuerunt qua-
tuor ſclera: quia fuerunt obſtinati: deo non fuerunt conuerſi.

Quatuor reges gentiū ſuperantes quinq; Gene. 14. a. designāt qua-
tuor vitia capitalia virtutibus oppoſi. a. Vel illecebras corporis ex
quatuor elementis conſtantis: quæ ſuperant ſenſus. Vel ſunt quatuor
affectus animi, nempe Voluptas & Dolor, Concupiſcentia & Timor.

Quatuor cornua, quæ ventilauerunt Iudam, ſunt quatuor regna,
Babyloniū, Perſicum, Macedonicū, Romanum. Vel quatuor Dæmonū
genera, principatus, Potentes, Rectores tenebrarū, & ſpiritualia neq-
ue. Et alio nomine Aſpis & Baſiliſcus, Leo, & draco. Vel ſūt quatuor
animi affectus, Gaudium, & dolor, Metus & Cupiditas. Zac. 1. d.

Quinarius.

De quinario ſic ait Macrobius Illa quinario numero, pprietas ex-
cepta potentia, vltra ceteras eminentis euenit, q̄ ſolus omnia q̄
que ſunt, q̄q; videntur eſſe complexus eſt. Eſſe autem dicimus inrelli-
gibilia, vident eſſe corporalia omnia, ſeu dininū corpus habeant, ſeu
caducū. Hic ergo numerus ſimul oīa & ſupera & ſubiecta designat.
Aut. n. Deus ſummus eſt, aut mens ex eo nata, in qua ſpecies rerū cō-
tinent, aut mūdi aīa, q̄ aīarū oīum ſons eſt, aut cæleſtia ſunt vſq; ad
nos, aut terrena natura eſt: & ſic q̄narius, verū omniū numerus inplec-

Quinarius numerus ad q̄nq; libros legis referri ſolet. Hos designat
q̄nq; vctes cōtinētes tabulas tabernaculi, id eſt, eccleſiā: quinq; aut
alii ad nouum teſtīm prīnēt. Exo. 26. e. Idē designat quinq; columnæ
in introitu tabernaculi. Exo. 26. g. 3. d. Et quinq; cortinæ iūctę. Exo.
26. a. 3. 6. b. Et quinq; boues reddēdi. p. vno. Exo. 22. a. Et quinq; por-
tici, p̄baticę piſcinę. Ioā. 5. a. Quinq; lapides Dauid ſunt quinq; li-
bri Moſis: ſed vno occidit Goliath q̄a in vno p̄cepto charitatis p̄ficiū-
tur. 1. Reg. 17. e. Et quinq; verba, ſunt Pentateuchū. 1. Cor. 14. d. Quin-
que itē panes hordeacei, ſunt quinq; libri legis, aut ſenſibilia ſcriptu-
rarū verba, quinq; ſenſibus reſpōdēt. Mat. 14. b. Ioā. 6. a. q̄nq; viri Sa-
maritanę, ſūt q̄nq; libri Moſeos, q̄bus Samaritani vtebant. Ioan. 4. c.
Quinq; iuga bouū, ſunt decē p̄cepta legis, aut quinque libri Moſis.
aut q̄nq; ſeſus, qui oēs aut ap̄ d̄ aut accultē geminati ſunt. Luc. 14. d.

Quinque oboli valentes decē drachmas. Leu. 27. a. Simplicē obſer-
uantiā p̄ceptorum designat. Et habētes duplices ſenſus in myſteriis
Quinq; talenta designant maiorem cognitionem ſcripturę in iis,
qui ſenſus habent excitatos ad diſcreuonem boni & mali. Mat. 25.
b. Duplicantur autem, quum quis ex creaturis intelligit creatorem,
ex corporalibus incorporalia, ex uiſibilibus inuiſibilia, ex breuius
eterna Designatur etiam ſcientia exteriorum per ſenſus habita.

Quinarius numerus, paſſim quinq; ſenſus designare ſolet: vt quū
quinq; reges ſuperant a quatuor. designāt quinq; ſeſus ab illecebris
ſuperatos. Gen. 14. a. Ioſ. 10. c. Et q̄nta pars data Pharaoni, ſūt quinq;
ſenſus ſeruiētes principi huius ſeculi. Gen. 47. g. Ipi ſunt et q̄nq; cu-
biti altaris, & altitudinis atq; portarū tabernaculi. Exo. 27. a. 38.
Eze. 40. e. 41. a. His partib⁹ excedebat Benjamin ſres. ſuos. Gē. 43. g. q̄n-
que et ſtole date Benjamin a Ioseph, ſunt ornatus q̄nq; ſeſuū Gē. 45. f.
Qui nro anno licebat veſci fructib⁹ noue arboris, vt designet poſt
gratias

Vitia capitalia
Illecebrę corpo-
ris.
Affectus animi.
Quatuor regna
Dæmones.
Affectus animi.

Libri legis.

Præcepta.
Senſus.
Obſervatio præ-
ceptorum.
Maior cognitio
ſcripturę.
Senſus.

Habentes cōti-
nentiā quinq;
ſenſuum.

Regentes ſen-
ſus.

Vitia quinq;
ſenſuum.

Memoria pec-
catorum.

Sapientia.
Patres vtriuf-
que teſtamēti.

Doctores In-
dæorum.

gras actas Deo, vtendum eſſe rebus per quinq; ſenſus ad intelligen-
dū Leui 19. e. 27. a. Quinq; mēſes q̄bus abſcōdebat ſe Elizabeth, ad ſe-
ſus prīnēt Luc. 1. c. Et quinq; ciuitates. Iſa. 19. c. Quinq; paſſeres. Luc.
12. b. Et quinq; boues. Exo. 22. a. Et quinq; loca, vbi non inueniuntur
aīnæ patris Saulis. 1. Reg. 9. Quinq; viri Samaritanę, ſunt q̄nque ſe-
ſus, quibus hō regitur vſque ad annos diſcretionis. Et tunc vel regit
intellectu, qui eſt vir legitimus; vel errore, q̄ nō eſt vir, ſed adulter; vel
diabolo. Io. 4. c. Quintā partem dāni tradere ſacerdoti, aut dño rei,
Leu. 5. b. 6. a. Eſt illum ſenſum offerre Chriſto, per quem peccauit, ne
amplius per ipſum peccet. Vel offerre linguam, conſitendo peccata,
& laudando Deum. Itē ipſos quinq; ſenſus offerre, ſubijciendo eos
myſterio Eucharistię. Leui. 22. b. vel verbum Chriſti pducens ſenſus ad
ſublimiora. Quintā partē damus, quū p moderatione ſenſuum Dño
ſamulamur. Quinq; filiæ Salphaad. Nu. 27. a. designāt opa q̄nq; ſeſuū
aut ipſos ſenſus, q̄ ſunt filiæ, q̄ naſcunt ex obliuione, nō ex memoria.

Quinq; virgines, designant hñtes cōtinētiā quinq; ſenſuum. Mat.
25. a. Et quia hic numerus indifferens eſt ad bonum & ad malum:
Iō ſunt quinq; prudentes, & quinq; fatuę, q̄ benē vel malē ſenſibus
vtunt. Designant autem prudentes totum numerum ſaluandorum: ſi-
cut fatuę damnandorum. In numero autē quinario ponuntur tam
virgines prudentes, q̄ fatuę: vt intelligat continentia q̄nq; ſenſum
carnis. Etenim multis venit corruptio per oculos, multis p aurē, mul-
tis p illicitum olfactum, multis per nefarium guſtum multis p adul-
terinum amplexū. Ab his oībus q̄nq; iannīs corruptionis quicunq;
cōtinent, & ſic continent, vt in ſua conſcientia gloriā habeant, non
laudē ab hōibus expectēt; q̄nq; ſunt virgines ſapiētes hñtes oleū ſecū.

Quinta die menſis ſtetit Ezechiel ad fluuium Chobar, designans
Chriſtum, qui cum quinq; ſenſibus venit ad baptiſmum. Eze. 1. a.

Quinq; perſequētes multos, ſunt doctores Catholici regentes ſen-
ſus: & hñticorum multitudinem ſuperantes. Demum benē vientes q̄n-
que ſenſibus. Leui. 26. b. Iſa. 36. d. Ezech. 40. b. Quinq; autē cubiti ex-
tendebant alæ Cherubī: q̄a in oī labentiū rerum varietate Sancti ſui
corporis ſenſus in obſequiū ſui conditoris extendunt. 2. Paral. 3. c.

Quinq; reges Madian occiſi a filiis Iſr. Nu. 31. designāt vitia quin-
que ſenſuum abſcindēda. Ad hæc pertinent q̄nq; anni famis. Gē. 45. c.
Quinq; vctes, q̄bus tabulę tabernaculi necebant designāt in vno:
quinq; cōpoſito elemēta colligari q̄nario quodā: q̄ q̄ntā eſſentiā dicūt
Designat etiam ſigillum Spirituſ Sancti, qui nexus dī omnia ligans.

Quinq; anni aurei. 1. Reg. 6. a. designant memoriā peccatorum
per quinq; ſenſus commiſſorum.

Quinq; i domo vna, hoc eſt, i hōie, ſunt aīa, caro, appetitus rōnalis,
cupiſcibilis, & iraciſcibilis: & diuidūt q̄ pri⁹ i malū p̄ſcriebat. Lu. 12. g.

Quinq; ſtole date Benjamin a Ioseph. ſapiētiā q̄nq; ſeſū designare
poſſunt. Gen. 45. f. Quinta et pars addēda ad æſtimationē, eſt ſapiētiā
mētis. Leui. 27. b. Quintā partē frugū fecit recōdi Ioseph. Gen. 47. f.

Quinq; cubiti lōgitudinis & latitudinis altaris holocauſti in qua
drū, Patres ſignificant vtriufq; teſti: qui quinq; corporis ſenſus in
oī puritate cuſtodire ſtuduerunt, ſecundum præcepta legis & euāge-
lij. Exo. 26. f. Ad idem referri poſſunt quinq; cubiti lōgitudinis & lai-
tudinis baſis ænæ, ſup quā ſtetit Salomon. 2. Paral. 6. b. Quinq; au-
tē ſaga tabernaculi iuncta, ſunt magiſtri antiqui populi. Exo. 26. b.

Quinq; fratres Ioseph ſtantes corā Pharaone. Gen. 47. a. ſūt Iudei
DDDddd 2 viuē-

Hic. f. Eze. 41. &
Iſa. 19.
Iſy. f. Leui. 27.
Ori. f. Ioſ. ho. 11.
Greg. f. 1. Reg. 9. 10.
Amb. f. Luc. 12.
Aug. 83. q. 64.
Glo. inter. f. Gē. 45.
& f. Exod. 22.
Aug. f. Ioā. trac. 15.
Rup. 4. f. Ioan.
Iſy. f. Leu. 5. 6. 22.
Glo. inter. f. Genef.
47. & f. Leui. 5.
Ori. f. Nu. ho. 12.
Phil. de migr. Abr.
Ori. f. Mat. ho. 32.
Hic. f. Eze. 11.
Aug. 83. q. 59. & f.
Pſal. 49. 147.

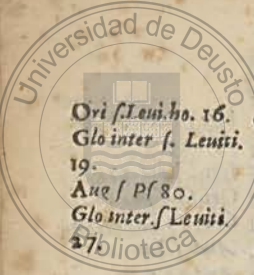
Ori. f. Eze. ho. 1.
Hiero. f. Iſa. 36 & f.
Ezech. 40.
Glo. inter. f. Leu. 26.
& f. 2. Paral. 3.
Gri. f. Nu. ho. 25.
Geor. vene. cano. 1.
tono. 4. cap. 32.

Gre. f. 1. Reg. 6.
Amb. f. Luc. 12.

Glo. inter. f. Leu. 27.

Glo. inter. f. Exo. 26.

Aug. f. Pſal. 49.

APPENDIX

viuētes sub lege Moſis. Eoſdē ſignificāt qnq; fratres diuitis. Luc. 16 g
Quinq; pſequētes cētū, ſūt boni pſequētes malos: & ē diuerſe qn
que pſequūt cētū de populo Dei, qñ ſunt, vt virgines fatuæ. Leu. 26. b.
Quintus annus fructus pomorum, quando licet eos comedere. Boni.
Leuit. 19. c. eſt tempus prædicationis Apoſtolorum.
Quinta ſabbati, qñ cantabat pſalmus octogēſimus, designat ipſum
pertinere ad baptizatos: quia quinta die producta ſunt ex aquis ani-
malia Pf. 80. in titulo.
Aquilo anno vſq; ad viceſimū, ſūt ſeſati, ſed nōdū pfecti. Leu. 27. a.
Senarius.

Tempus præ-
dicationis
Apoſtolorum.

Macro de ſomnio
Scipio. 1.
Aug. 4. de Trini. 4.
de degen. ad lue. 2.
Philo. de mundi opi-
ficio. & 1. allega.
Cle. Alex. 6. ſroma.

Geor. vene cano. 1.
romo. 2. cap. 11. et cā.
2. ſon. 8. 9. 10. 11.

DE ſenario ſic ait Macrobius. Senarius ſolus ex oībus numeris,
qui infra decem ſunt, de ſuis partibus conſtat. Habet enī medie-
tatem & tertiam partem, & ſextam partem: & eſt medietas tria, tertia
pars duo ſexta pars vnum, quæ omnia ſimul ſex faciunt.

Inter numeros lege naturæ aptiſſimus gñrationi occurrit ſenari?
Nam poſt vnitatem primus occurrit perfectus, parilibus cōſtās parti-
bus ē quibus conſicit ē ternione. ſ. ſuo dimidio, ē binario parte ter-
tia, & ex vnione parte ſexta, q (vt ita loquar) maſcula ſimul ac ſœmi-
nea natura p̄ditus eſt, & cōpoſitus ex vtriuſq; viribus. Maſculus. n. in
rebus cenſet impar numerus, ſicut par ſœmina. Impariū autē p̄cipuū
eſt ternio, parium binarius, ex amborum verō viribus cōſtat ſenio.

Senarius eſt primus numerus perfectus, quia ex partibus aliquotis
combinatis, vno videlicet, duobus & tribus reſultat: vnde Gamon à
Pythagoreis dī: propterea quōd partes ſuæ iuxta ſe poſitæ, ipſum gi-
gnunt. Quilibet inſuper duæ partes aliquotæ combinatæ ſenarium
conſtituunt, vt ſexies vnum, ter duo, bis tria. Nec conſonantior nu-
merus ad mundi fabricam poterat inueniri ſenario, qui conſtat ex
proportionē dupla, quæ diapafon facit omnium cōſonantiarum cō-
ſonantiſſimum. Hoc autem ex quaternarij ad binarium qui numeri
ſimul iuncti ſenarium reddunt. Iō Phyragoras ipſum geneſi nuptiſq;
proſus accommodatum aſſerit, & per cōſequens mundi fabricæ, in
qua ſunt veræ nuptiæ, & connubia rerum celebrata Cōuenit quoq;
ſenarius primo perfectus ſummo opifici Deo, aut fabricæ ipſius, cui
nihil deeſt, ſic nec ſenario per ſua mēbra digeſto deeſt aliquid, nec
alienis indiget adminiculis, ſed æquale tēperatumq; eſt, & ſuis par-
tibus viribuſq; nitiſq; conſiſtit. Partes quoq; gignentes genitum
ſimilē genitoris reddunt. Præterea ex figura trigona, q̄ optime hic
numerus fabricæ cōuenit: huius. n. baſis eſt ternarius, ſummitas vñū,
intermedium binarius, vt in obiecta patet figura. Nā fabrica tota à
tribus pſonis emanat, quum earum opera ad extra ſint indiuiſa. Ten-
dunt quoq; in vnum finē, in quē oīa diriguntur. Tranſitus autem, eſt
per binarium, hoc eſt, p̄ materiā, q̄ primum in huius egeſſus princi-
pium fuit, q̄ binarium ſapit, & in vnum reduci cōtendit, p̄ formā, quæ
ternarij gerit imaginē, ſicut ex oī parte in p̄cedenti figura ternarius
per binarium tēdit in monadē, ad q̄ reductis oībus, ſequit ſabbataria
quies diei ſeptimi claudētis & terminantis omnium dierū curriculum.

Perfectio op̄.
rum.
Sex ætates
Tempus huius
vitæ.
Viſta ætina.

Ori. ſ. Matt. ho. 3.
Hie. ſ. 1. ſa 6.
Iſyc. ſ. Leui. 23. 25.

In ſex diebus totus factus, eſt viſibilis mundus, iō eum, qui trāſcē-
dit oēs mundi res conſiderās, nō iam q̄ vident (ipſa eī ſunt) ſed
quæ non videntur: qm̄ ſunt æterna: arbutor poſſe aſcendere ſuper
montē excelsū, Ch̄ſo ſe præcedente, & ille poſeſt gloriā aſpicere
Verbi Dei. Matt. 20. a. Designant etiam ſex hominis ætates & etiam
ipſius mundi: & ſunt ſex dies, qbus licet operari. Exo. 20. b. 34. c. Sex.
quoque

DE NVMERIS.

quoq; anni vitæ actiua ſignificant. Exo. 21. a. Sex autē diebus tegebat
mōs nube. Exo. 24. d. vt ſignificaretur tēpus huius vitæ. Sex iude alæ 16. 21. 3 & 1. Leu.
Seraphim ſignificāt tēpus ſeculi. Iſa. 6. a. Leui. 23. a. Sextus quoq; dies 25. & 1. 2. 3. 4. 5. 6.
tēpus indicat vitæ præſentis: qñ colligendum eſt māna ad diē ſepti-
mū. Exo. 16. b. Et ſex anni quibus ſeminandum eſt. Exo. 23. a. Leu. 25.
a. Sex diebus circūdati ſunt muri Hierico Iofue 6. a. Mēſis ſextus. Ag-
ge. 1. a. ſcribit nō habere ſolēnitates Dei, ſicut mēſis ſeptimus, ſed vi-
cinus eſt dierum ſex, in quibus factus eſt mundus, in quo laborat,
& in ſudore facie comeditur panis, & terra germinat tribulos & ſpi-
na, & cū ſementem acceperit tritici, lolio magis, aueniſq; ſecūda eſt.
Sex cubitorum & palmi mēſura, q̄ erat in calamo mēſoris, designat
conuerſationē humana in ſex diebus huius vitæ, vel perfectionē ope-
rū in hac vitā. ſed cum contemplationē imperfecta, q̄ ad ſeptenariū
non attingit. Ezech. 40. a. Numerus autē ſextus dī eſſe laboris, in perſe-
ctione autē ſenarii ſunt opera faciendā, ut poſtea frui poſſimus æter-
na requie poſſet etiam ſenarius dicere opera ſupererogationis: vt cū
Iacob ſeruiuit Laban ſex annis ultra ſeruitutem pro Lia & Rachele
Genef. 31. ſ. Designant etiam opera Chriſti admiranda in mundo.

Opera Chriſti.
Gradus perfe-
ctionum.
Perfecti.
Indicium Chri-
ſti.
Doctores noui
teſtamenti.
Tempus aduen-
tus Chriſti.

Sex dies gradus diuerſarum perfectionum ſignificare poſſunt. Et
ſex calami candelabri designant ipſos pfectos. Exo. 25. d. Et ſpēdore
fabricæ mūdi ſex diebus facti. Et ſex tabulæ in occidē-ali plaga tēpli
cōſumationē operis designāt. Exo. 26. c. Et ſex hydræ ſunt, qui purifi-
cantur ſenario perfecto numero, quo perfectus eſt mundus Iōā 2. a.
Sex annis iudicauit Iephre populum Iſrael, designans Chriſtum p-
petuo iudicantem. Iudi. 11. g.

Sex ſaga tabernaculi, designāt doctores noui teſti. Exo. 26. b. 36. b.
Eoſdē designāt ſex nomina, in lapide vno ſuphumeralis. Exo. 28. b.
Sexta hora, qua venit Ieſus ad puteum, designat ſextā ætatē, qua ve-
nit in mūdū. Iōā. 4. a. Idem designāt ſex hydræ. Ioan. 2. a. Sexto men-
ſe Datij cepit ædificari templū. Agge. 1. d. Et ſexto mēſe cōceptionis
Iōānis Baptiſtæ, conceptus eſt Chriſtus. Luc. 1. c. pp̄ perfectionem ſena-
rii. Quo autē numero mundus formatus eſt, eodem aduerſus munda-
na vitia, & ſeculi huius naufragia remedium proutum eſt.

Tempus reſur-
rectionis.
Mundus.
Perfecti doctri-
ne.
Creatura.

Post ſex dies tranſfiguratus eſt Chriſtus Mat. 17. a. quia poſt ſex
millia annorum, iuxta computationem Septuaginta. Vel quia poſt
mundi opera veniunt ad reſurrectionem.
Sex panes in vno ordine in menſa. Leu. 24. a. figurā huius mūdi ge-
runt. Et etiā pfectionis doctrinæ, quæ in hoc numero cōtinet. Sex au-
tem cubiti frontis tabernaculi, designant creaturas in ſex diebus fa-
ctas, per quas introducimur in templum cognitionis Dei Eze. 41. a.
Sexta hora, qua operarii vocantur ad vineam. Mat. 20. a. computa-
tur ab Abraham vſque ad Moſen.

Sex viri miſſi ſunt ad perdendum populum. Exo. 9. a. quia homo
ſexta die formatus eſt. Designant etiam ſex ætates.
Sex ciuitates aſſignantur refugii. Nu. 35. a. quæ ſic: diſtribuunt, vt
prima ſit cognitio verbi, & ad imaginē eius forma viuendi. Secūda, cō-
ſideratio diuinæ operationis, qua creatus eſt mundus. Tertia, cōtem-
platio poteſtatis regiæ & maiestatis æternæ. Quarta, propiciationis di-
uinæ contuitus. Quinta, legis diuinæ contemplatio, quæ p̄cipit, quid
faciendum ſit. Sexta, portio legis, quæ præſcribit, quid non faciendū.

Tribulationes
huius vitæ.

Sex tribulationes, ſūt tribulationes huius vitæ: quæ ſexto die cōditus
eſt hō. Septima verō in qua nō ſagit malum iuſtos, erit poſt hāc vi-
tam,
D D D d d d 3 tam,

Glo. inter. ſ. Exo. 1.
16. 21. 3 & 1. Leu.
25. & 1. 2. 3. 4. 5. 6.
Hie. ſ. Agge. 1.
Gre. ſ. Cant. 6. & ſ.
Ezech. ho. 3. 14.
Hie. ſ. Ezech. 40.
Ori. ſ. Mat. ho. 6.
Gre. 30. mo. 24 & ſ.
Ezech. ho. 14.
Glo. inter. ſ. Exo. 20.
16. & ſ. Gene. 31.
Orig. 4. paviar. 2.
Hie. ſ. Eze. 40.
Glo. inter. ſ. Exo. 25.
Rup. 4. ſ. Exo. 8.
Gre. 35.
Mor. 20.
Aug. q. in Iudi. 49.
Aug. 83. q. 64. & ſ.
Ioan. traſt. 9. 15.
Rup. ſ. Agge. 1.
Hila. ſ. Mat. can. 17.
Amb. ſ. Luc. 9.
Iſyc. ſ. Leui. 24.
Hie. ſ. Ezech. 41.
Glo. inter. ſ. Mat. 20.
Hie. ſ. Ezech. 9.
Gre. 22. mor. 19.
Amb. de Eug. ſecm.
Gre. 6. mor. 13.

APPENDIX

tam, qñ iusti veniēt ad requiem Sabbati. Iob. 5. d. Ad hæc pertinere potest sexta pars hinc data in potum Ezechiel. Ezechiel. 4. c.

Septenarius.

DE septenario hæc ait. Philo. Gaudet natura septenario. Erratice septem sunt in cōtrarium nitentes quotidiano cœli curui. Vñ septē stellis cōplet, cōmerciorū, cōsociationis, hospitalitatisq; hoīum cā p̄cipua. Mutationes quoq; lune singulis septimanis fiunt, sideris rebus terrestribus familiarissimā; q̄ quicūq; in aere mutationes operat, maxime iuxta suas hebdomadariasfigurationes efficit. Mortalia quoque oīa, q̄ diuinius principium cœlitus sibi contrahūt, iuxta septenariū mouent salutariter. Quis. n. nescit infantū septimestriū forlices partus; si vero tēpus vteri producat in mensem octauū, plerūque oēs infelices. Rationē quoq; aiunt in hoīe absolui primo septennio qñ iā idoneus est interpret visitorū nominū, ac verborū rōnalē habitudine sibi cōparans. Itē sequenti septennio ad summā p̄fectionē puenire, nimirū ad potētā p̄gignendi sui similē, id q̄ accidit circiter annū ætatis quartumdecimū. Tertiū deinde septenniū incrementi finis est: nā vñq; primū supra vigesimū annū auget proceritas hoīs: q̄ tēpus ā multis vocatur ætatis maturitas. Atq; qdē bruta pars septiariā diuidit, in quinq; sensus, & vocis instrum, & genitale vim suis mēbris instruit. Itē corporū motus septem sunt, sex pro rōne membrorū, in orbem septimus. Septem itē interiora viscera, stomachus, cor, lien, iecur, pulmo, renes, gemini. Toridem quoq; membra corporis, caput, ceruix, pectus, manus, v̄ter, inguē, pedes. Certē principalis pars hoīs septē habet foramina, oculos duos, totidē aures, naresq; os septimū. Septē sunt & ex cremēta, lachryma, mucus, salua, genitura, q̄q; p̄ geminas corporis cloacas deriuant, sudorq; totius corporis. In morbis sane septimus dies maxime iudicat, & mulieribus mēstruæ purgationes vsq; in septimū diē p̄tendunt. Quin & ad vtilissimas artes vis huius numeri puenit. Grammaticā & Musicā, qñ quidē in Grammatica vocales optimē elemētōrū potētissimeq; septē sunt, & in Musica lyra chordarum septē præstanūssima est instrūti ferme oīum; qm̄ harmoniarū rō, q̄ qdē in melico genere pulcherrima est, in hac cōsiderat maximē. Tonorū quoq; septē sunt discrimina, acutus, grauis, circūflexus, asper, tenuis, longus, breuis. Et primus numer⁹ nascit ex p̄fecto, id est senario, & vnitatē. Præterea iuxta quādā rōnē, q̄ intra denariū sūt numeri, aut gignūt eos, q̄ sunt intra denariū, aut gignunt ab eis, aut virunt; at septenarius nec gignit vllū eorū, nec gignitur ā quoquā: quā pp̄ in suis fabulis Pythagorici eum semp̄ virgini sine matre natū assimilant, quia & illa nec parit, est ædita, nec vnquā pariet.

De septenarii perfectione multa Macrobius. 1. de somnio scipionis Basilii Exameron. ho. 11. Hieronymus. l. Amos. 5. Clemens Alexan. 6. Stromatum. Gre. 3. 5. mora. 6.

Septenarius non diuiditur, & est completus, vt denarius.

Frates septē in martyrio cohærentes. 2. Mac. 7. a. Vt primi in dispositione diuina septē dies annorū septē milia cōiungēs, vt septē spiritus, & Angeli, septē q̄ assistūt, & p̄uersant ante dñm: & lucerne septiformis in tabernaculo martyrii, & i Apocalypsi septē cādē labra aurea, & stellæ: & apud Salomonē columnæ septē super quas ædificat domum sapientiæ. Prouerb. 9. a. Ita & isti septem fratres numerus, ecclesiarum septē numerū sui quantitate cōplexus, fin quōd in primo libro regū legimus sterile septem peperisse, Et apud Isaiam septē mulieres virū vnum.

DE NVMERIS.

948

vnū apprehēdūt, cuius inuocari sup se nomē exposcūt. Et Apostolus, Paulus q̄ huius legitimi numeri & certi meminit, ad septē eccl̄as scribit: & in Apocalypsi Dñs mandata sua diuina ad septem eccl̄as & earū Angelos dirigit. Septem filia sacerdotis Madiā, sunt septē eccl̄e. s. ex gētib; septem donis Sp̄s sancti illustrat, q̄ prius superstitio ni gētilicē seruiebat. Pōsūt itē septē stellæ, & sp̄s, ad āgelos referri.

Benigne aut nimis egit nobiscū artifex, inserēdo in nobis affect⁹ immundos & mundanos binos: mundos aut septenos: tum q̄ plures: tum q̄ cōtinent numero celeberrimo, qui totum & vniuersum innuit, q̄ ex toto primo impari. Ternario: & ex toto primo pari, quaternario vñq; componitur: aut ex primo numero masculino, & ex primo fœminino, qui cōplicati duodenarium reddunt, numerum q̄p̄ diuinum atq; cœlestem, quo cœlorum signa, intelligentiæ p̄sidentes, reuolutio magni noīs, multaq; alia partiunt. Partes aut illæ, sicut cōplicatæ reddunt duodecim, sic cōbinatæ cōstituunt septē numerum quidē, quo expurgationes distribuuntur, vt nō sine mysterio prisci illi patres in p̄ctorum remissione multa p̄ hunc septenariū statuerint, septennē vñq; penitentiā: p̄ quolibet p̄cto iuxta Sapientis sniam, quā dī. Et sup p̄ctōrem sup̄tuplum. Leprosus quoq; mandandus, passeris sanguine aspergebat septies. Iuxta q̄ Naaman Syrus septies lauari in Iordane, q̄ fluuius iudicii interpretat, iussus fuit ab Eliseo. Septimo quoq; anno fiebant remissiones, & septimo mense cuiuslibet anni, & post quadratū septenarium dabat plena remissio. Septē quoq; penitentiis cōsummauit celestis doctor orōnē ordinatā in expiationem nostram, &c. Hinc Petrus quum de remissione ageret, septenariū numerū p̄posuit dicens: Dñe, quoties peccauerit frater meus, dimitta ei, vsq; septies? A quo numero Chrs respōdēs noluit discere, sed ait. Nō dico tibi vsq; septies, sed vsq; septuagies septies, cōducens septenarium p̄ denariū numerum cōpletum. Et de prudētia laudat villicus iniquitatis, qui centū nō sine mysterio reduxit ad quinquaginta, vt inde facilius remissione cōsequerēt. Hanc tandē numerum seruauit Redemptor in Sp̄s sancti missione, q̄ venit post eundē quadratum, sicut in lege dabat in ipso quinquagenario plena remissio. Scdm̄ hæc ostendit septenarius criticus esse purgatiuus, & remissiuus. Septimo die emissā est colūba. Sep. mense requieui arca. Et post dies septē pluit Dñs, vt vsq; ad septē ostēdat spes salutis. Gē. 7. b. 8. b.

Bis septē anni seruitutis Iac. p̄ Rachel designat eū q̄ vult cūbere Deo & p̄teplationi, bis debere mutari & trāsformari, ā claritate i clari tatē, vt possit cultū mētis figere sine ipsi⁹ offensione i æterna illa spect. Deo & p̄teplationi, bis debere mutari & trāsformari, ā claritate i clari tatē, vt possit cultū mētis figere sine ipsi⁹ offensione i æterna illa spect.

Septenarius sæpe refert ad dona Sp̄s sancti, vt septem agnæ datæ ab Abraham Abimelec. Gē. 21. d. Et septē columnæ, quas exidit sapientia. Prouer. 9. a. Et septē mulieres. Isa. 4. a. 11. a. Septies lauat Naaman in Iordane, vt designet septiformem gratiā in baptismo cōferri. 4. Regum. 5. a. Luc. 4. e. Et septem oculi Zac. 3. c. 4. a. Et septē lucernæ i cādē delubro, id est, in Chro. Exo. 25. d. 3. 7. d. Septem quoq; sportæ sūt dona Sp̄s sancti exuberantia sup septem panes, q̄ sunt sūma sp̄ualium p̄fectio, vnde nō dicunt hordeacei, q̄ etiā eadē dona significant. Mar. 1. 5. d. Septies fit aspersio sanguinis, pp̄ dona Sp̄s sancti. Et septies aspergitur oleum cōtra dominum, vt expulsi septem demonibus recipiantur dona Sp̄s sancti. Leui. 4. a. 8. g. 1. 4. d. 1. 6. c. Septem item diebus expectauit Saul Samuel, p̄pter eadem dona. 1. Reg. 10. a. Ad eadē refert taurus annorum septē. Iudi. 6. Et septē tauri, & septē arietes,

DDDD d d 4 sunt

Angeli.

Remissio.

Dona Spiritus sancti.

Ecclesia.

Amb. de Noe. 12. Cypri. de exhor. Martiri. cap. 11. Aretas. f. Apo. 1. Glo. inter. f. Prou. 9.

Aug. f. Gala. 2. & Apo. ho. 1. 6. Glo. inter. f. Exo. 2. Aretas. f. Apo. 3.

Geor. vene. cant. 1. 1011. 6. cap. 1. 6. & 10 no. 8. ca. 17. & can. 2. 1011. 7. cap. 5.

Isac. f. Leui. 13. 1. r.

Hic. ad Gelasium. Aug. q. in Nu. 33. & 12. contra Faustum. 15.

Geor. vene. cant. 1. 1011. 7. cap. 5.

Ori. f. l. a. ho. 8. & s. Luc. ho. 3. 3.

Hicro. f. Isa. 4. & s. Mar. 8.

Glo. inter. f. Exo. 2. 5. Rup. 4. f. Exo. 8.

Hila. f. Matt. cano. 1. 5.

Glo. inter. f. Matt. 1. 5.

Ori. f. Leui. ho. 8. Aug. 83. q. 61.

Greg. f. 1. Reg. 10. et 3. 5. mor. 3. 6.

sunt habentes septiformē grām. 1. Paral. 15. d. Et septē pastores. Mich. 5. b. Septem versus retiaculorum in columnis, dona sunt Spūs sancti. 3. Reg. 7. c. Septem boues crassæ, & spicæ plenæ, sunt ipsa dona: septem vero macilentæ, sunt spūs nequitie. Gen. 41. a. Septem sacrificia pro amicis, Iob oblata, ad dona Spiritus sancti referuntur. Iob. 42. b. Prouer. 9. a. Septies aspexit ad mare puer Elia, propter septem dona. 3. Reg. 18. g. Septies oscitauit puer suscitatus. 4. Reg. 4. d. Septem gradus portæ Aquilonaris templi. Exo. 40. d. Septem etiam stellæ & septem lampades ad dona Spiritus sancti referuntur. Apoc. 1. 2. 4. Ad eadē spectat cornua septē & oculi septem, & septē spūs Dei. Apoc. 5.

Septem dies, quibus cōditus est mundus septimanā huius mūdi designat, tunc n. q̄ non erant facta sunt. In septimanā verō toti⁹ mundi secreta quadā & Deo soli cognita dispensatione, q̄ tunc p̄ducta fuerant, explicant. Gen. 1. Septē itē dies septē mundi ætates designat: & septem hoīs ætates. Septē diebus recludit leprosus, vt designet tps vitæ p̄sentis. Leuit. 13. a. 11. a. 15. d. 22. d. 23. Septē etiā menses, quibus fuit arca apud Philistæos, designant tps huius seculi, vsq; in finem. 1. Regum. 6. a. Septimus autem mensis dici pōt septima ætas in aduētu Christi. Leuit. 23. b. Septem diebus comeduntur azyma: quia oī tempore huius vitæ seruanda est simplicitas. Exod. 12. c. 13. a. 34. c.

Septenarius creaturā indicat, pp vitā & corpus, nā in illa tria sūt: vnde ē toto corde, tota aīa, tota mente diligendus est Deus. Incorpore verō sunt quatuor elementa. Septem diebus durat iudicia, vt includat immundicia animæ per uia: corporis per quatuor. Nu. 19. c.

Septem iuxta auctoritatem scripturarum, plenitudinem quadā facti mysterii significant: vt quū septuplum dē dari vltio de Cain. Gen. 4. d. Pl. 78. Sic ponit in euangelio: Accipiet i hoc seculo septies tñ: ac si diceret, quasi nihil habentes, sed oīa possidentes. Vnde ē Ioan. ad septem scribit ecclesias, quæ vtiq; vniuersitatis ecclesiarum personarū gerūt. Totus autē impar primus numerus ternarius est: totus par, quaternarius: ex quibus duobus septenarius constat. Iō pro vniuerso sæpe ponitur, sicuti est: Septies in die cadet iustus, & resurget id est, quoties ceciderit, nō peribit. Quod nō de iniquitatibus intelligi voluit: sed de tribulationibus ad humilitatem perducenibus. Et septies in die laudabo te. Pl. 118. qd̄ alibi alio modo dictū est: Sēper laus eius in ore meo. Et septē dæmonia, multitudinē vitiōrū indicant, sicut & septē spūs. Matt. 12. d. Mar. 8. a. Et diademata bestie septē. Apoc. 12. b.

Septenarius ad legem veterem referri solet, pp sabbatum. Ita septies adorauit Iacob fratrem suum Elau. Gene. 33. a. Septem gradibus ascendebatur ad portam Aquilonarem templi: vt per hebdomadas & ceremonias Iudæorum ascendatur ad superiora. Eze. 40. c. d. 41. a. Septem etiam pastores, designant præcepta veteris legis. Mich. 5. b. Ecclesiast. 1. 1. a. Septimi mensis solemnitas, ad memoriā scripturarū referri pōt. Nu. 29. a. Septem autem panes, scripturam noui testamenti significant. Matt. 13. d. Septies ducta arca circum Hierico, coniunctionem noui & veteris testamenti. Iosu. 6. a.

Septem anni seruitutis Iacob, vitam Christi in hoc mundo indicant: in quo fuit sicut, qui ministrat. Gene. 29.

Septimo die fit quies, vt designet perfectis dati quietē. Gen. 2. a. 8. a. Et quia post tps huius vitæ iam non est tps operandi, ideo ad septimū diē parant cibi, quia in hac vita operandū est pro futura Exo. 10. c. Leuit. 23. a. Septimo anno seruus fit liber, hoc est in æterna rege.

Septi-

Tempus huius seculi.

Septē ætates.

Creatura.

Plenitudo & vniuersitas.

Lex vetus.

Novum testamentum.

Vita Christi. Quies futura vite.

Finis mundi.

Mysteria Christi.

Patriarchæ & Prophetæ.

Perfectio opere.

Servientes sub lege.

Virtus.

Gratia.

Voces prophetarum.

Angeli.

Prædicatores.

Cominationes diuine.

Laudes Dei.

Plenitudo gentium.

Repulso Iudæorum.

Virtutes.

Vitia.

Copia verbi Dei.

Abundantia gratiæ & pacis.

Vita cōtemplatiua.

Perfecta obedientia.

Exempla sanctorum.

Finis mundi.

Septimo die solet esse festiuitas. Exo. 34. c. Septimi etiā mensis solemnitas, typus est sabbatismi, qui in futura gloria celebrabit. Nu. 19. c. 29. a. Quod post septimū diem ex quo ingressus est Noe in arcam, factum est diluuium, est quia spe futuræ genis, q̄ septimo die significata est, baptizatur. Gen. 7. a. Septimus dies, quo corruerunt muri Hierico, finem mundi designat. Iosu. 6. b. Septima hora curatus est filius reguli. Io. 4. g. quia declinante mundo ad occasum cōuertent Iudæi.

Septē sigilla libri clausi. Apo. 5. a. designant mysteria Christi: quæ in scriptura sacra clausa erant ante incarnationem.

Septē pastores significant Patriarchas & Prophetas veteris legis, propter hebdomadam. Mich. 5. b. Eisdem designant septem filii. Isa. 1. Regum. 16. Qui etiā fin quod non fuerunt electi in reges, designant perfectos operatione per dona Spūs sancti: qui tñ regendi alios sciētia non habent. Septē autem filij Balæ ancillæ, sunt seruientes sub lege. Gen. 46. c. Septem quoq; filii Iob dicuntur fideles, iuxta hebdomadam dierum seculi computantur iuxta hebdomadam diaconorum, q̄ ab Apostolis in nouæ gratiæ seculo sunt ordinati: aut iuxta septem stellas, quæ transeunt per spacia cœli: aut designant septem virtutes in viro iusto: aut septem gratias ecclesiæ in ijs, qui spirituali funguntur sacramentorum conuiuio. Iob. 1. a. 42. d.

Septem tonitrua. Apo. 10. b. omnes voces & Prophetarum oracula designant. Designant etiam angelos & prædicatores. Et septem diaconi ad ministrandū deputati septem Archangelorum designant ministeria. Acto. 6. Septē angeli, & septē phialæ, sunt prædicatores. Apo. 15. d. Septem lampades, & septem spiritus Dei comminationes diuinas designant. Apoc. 4. a. Sic septies circumeunt muri Hierico. Iosu. 6. a. Septies asperguntur fores tabernaculi. Nu. 19. c. vt designetur Deus septies in die laudandus. Pl. 118.

Septē dies, quibus separata est Maria soror Moysi, designant tps plenitudinis gentium in ecclesia: vt postea intrent Iudæi: item repulsionem Iudæorum vsque ad posteriora tempora mundi. Num. 12. d.

Septē boues crassæ, virtutes designant: septē verō macilentæ, vitia. Septē quoq; spicæ plenæ, virtutes tenues: verō vitia. Gen. 41. a. Et hæc vitia, sunt septē nequitie: q̄ dicuntur esse in anima inimici. Pro. 16. d.

Septem anni vbertatis, copiam verbi Dei significare possunt: septē verō famis, eius defectum. Vel anni vbertatis, designant tps abundantie gratiæ & fidei, & tps pacis ecclesiæ: anni vero famis tempus persecutionis ecclesiæ, & peculiariter tempus Antichristi. Gen. 41.

Septimus annus, designat vitā p̄latiuiariū septimo anno seruus fit liber. Exo. 21. a. Et septimo die loquutus ē Dñs ad Moys. Exo. 24. d.

Septem diebus expectauit Saul Samuelē. 1. Reg. 10. a. vbi designat perfectā obedientiam in maioribus & minoribus p̄ceptis obseruata.

Septē dies iudiciorū dari ab hostibus viris Iabes Galaad. 1. Reg. 11. a. designat oīum sactorū exēpla, q̄ b̄ fideles aduers⁹ hostes muniūt.

Post septē dies dimissa colūba pp illā septenariā operationem spiritualem, oliuē fructuosum surculum retulit: quo significaret nōnullos ēē extra ecclesiā baptizatos, si eis pinguedo non defuerit charitatis, posteriori tpe quasi vespere in ore columbæ tanq̄ in osculo pacis, ad vnitatis societatem posse p̄duci. Quod autem post alios septē dies dimissa reuersa non est, significat finem seculi, qñ erit sanctorū requies non adhuc in sacramento spei, quo in hoc tempore conso-

ciantur ecclesiæ, quandiu bibitur, q̄ de Christi latere manauit: sed iā in ipsa

Aug. epi. 119. & 12. contra. Faust. 17.

Glo. int. 1. Iosu. 6. Rup. 4. filioan.

Rup. 4. f. Apoca. Hie. f. Mich. 5.

Gre. f. 1. Reg. 16. & 1. mor. 11. 28. et 35.

mor. 20.

Ori. f. Iob. 1. Hie. f. Iob. 1.

Rup. 6. f. Apo. Ori. f. Mat. ho. 24.

Glo. int. f. Apo. 15. Glo. int. f. Apo. 4.

Aug. epi. 119.

Hie. f. de mans. Ori. f. Num. ho. 7.

Cassia. colla. cap. 25.

Glo. inte. f. Gen. 41.

Glo. int. f. Exo. 21.

Gre. f. Eze. ho. 3.

Gre. f. 1. Reg. 10.

Gre. f. 1. Reg. 11.

Aug. 12. contr. Fau. 17.

APPENDIX

in ipsa perfectione salutis æternæ, quum tradetur regnum Deo & patri, ut in illa perspicua contemplatione incommutabilis veritatis. nullis mysterijs corporalibus egeamus.

Septem anni quibus oppressi sunt filij Israel à Madianitis. Iud. 6. Penitentia. b. condignam poenitentiam designant, quæ valeat ad remissionem. Ad hoc faciunt septem dies, quibus luxerunt Iacob, trans Iordanem. Gen. 50. B. Sic septem diebus est immunda mulier pariens masculum: duabus verò hebdomadibus si pariat feminam. Leui. 12. a. Septē quoque dies dantur expiationis & consecrationis. Exo. 29. f.

Septuplum purgatum dicitur argentum eloquiorum Dei. Ps. 111. per septē videlicet dona Spūs sancti: & per septem beatitudines: nam octaua ipsum ignem significat, quo septupliciter probatur argentum.

Septem lucernæ in candelabro septem planetas designare possunt. Planeta. in cælo. Exo. 25. d.

Hie. de veste sacer.

Rup. f. Amos. 1.

Hie. ad Damas. q. 1.

Glo. int. f. Leui. 26.

Aug. f. Apo. ho. 12.

Septenarius in ultione dicitur perpetuum & insolubilem ultionem: sicut ipse numerus non potest resolui in vllas partes æquales, nisi in vnitates: ideo septupla ultio datur de Cain. Gen. 4. d. Vel designat puniendum in hac vita vsq; ad septimam generationem. Leui. 26. c. Septem quoque plagæ, punitionem perfectam indicant. Apo. 15. a.

Septē fratres viri mulieris vnus sine liberis decedentes, designant eos qui in septem mundi ætatibus non tulerunt fructum in terra. Vel sunt patriarchæ, qui non reliquerunt semen ipsi synagogæ, hoc est, Christum. Licet enim puer natus sit illis, nobis tamen Gentibus datus est filius. Mat. 22. c. Marc. 12. B.

Aug. 1. q. in encl. 32.

Hie. f. Mar. 12.

Septem capita draconis, omnes reges terræ designant: qui etiam dicuntur septem montes. Apo. 12. a. 13. a. 17. c.

Septem spiritus nequam ponuntur contra septiformem gratiam Spiritus sancti. Mat. 12. d. Luc. 11. c. ingrediuntur autē domum Iudæo rum: quia Iudæi in legem sabbati peccauerunt, & in septiformē gratia. Designat etiam septenariā hypocrisis, seu simulationē additā septē vitiis. Sunt et septē, quia septuplum puniuit vitia eorum. Leui. 26. c.

Otonarius. Otonarius numerus plenus dī, pp corporeæ soliditatis effectum. Nam efficit cubum, seu tessellam. Sed ad ipsā cœli harmoniā. i. continentiam hūc numerum magis aptum esse non dubium est. Cū spheræ ipsæ octo sint, quæ mouentur: omnes quoque partes, de quibus constat hic numerus, tales sunt: ut ex earū cōpage plenitudo nascat. Est. n. aut de his, qui neque generantur, neque generantur, de monade & septē aut de duplicato eo, qui & generat & generatur, i. quatuor: qui & nascitur de duobus, & octo generantur cōponit ex tribus & quinque, quorū alter primus oīum numerorū impar apparuit: quatuor aut potētia superius tracta est. Phytagorici aut hunc numerū iustitiā vocauerunt: quia primus oīum ita soluitur in numeros pariter pares, hoc est, in bis quaternaria, ut nihilominus in numeros æquē pariter pares diuisio quoque ipsa soluat in bis bina. Eadem quoque, quali arte contextitur. i. bis bina bis. Cum ergo & contextio ipsius paræ & qualitate procedat & resolutio æqualiter redeat vsq; ad monadem, quæ diuisionem arithmetica ratione non recipit, merito propter æqualem diuisionem iustitiæ nomē accepit: & quia ex his apparet quanta & partium suorum & seorsum sua plenitudine nitatur, merito plenus vocatur.

De octonario iuenies apud Hilariū. Prolo. f. Ps. & f. Ps. 118. Apud Ambrosium. epist. 39. Apud Clementem Alexan. 6. Stromatum.

Otonario

DE NUMERIS

950

Lex noua.

Otonario lex noua significari solet, quæ addit vnitatem super se. Arn. f. Ps. 6. ptem propter resurrectionem, quæ sequuta est sabbatum. Octo gra dibus constabat ascensus portæ australis & orientalis. repli ut legis 10.

Resurrectio.

noxa indicarent mysteria. Eze. 40. d. Eccl. 12. 11. a. Octauo die fit purificatio seminis, & hoc est, in nouo testō per gratiā Christi. Leui. 15. Ori. f. Rom. 2. b. Et circumcisio fiebat octauo die: quæ et typus resurrectionis. Gen. Bas. Exae. ho. 11.

Pentecoste.

17. b. 21. a. Leui. 12. a. Octonario mensura, erat interius vestibulum. tē Aug. epist. 119. & de pliquia ad resurrectionis dominicæ pertinet sacramentum. Eze. 40. b. verbis apostoli ser. Octauo die consecrationis sacerdotum vocauit Moyses filios Israel 15.

Dies iudicii.

ad offerendum sacrificium. quia in Pentecoste ceperunt Apostoli Hie. f. Eze. 40. & f. prædicare: & Iudæi venire ad fidem. Leui. 9. a. Octauus autem dies dicitur Dominicus dies: quia in eo resurrexit Dominus. Octauus etiam Ps. 89.

Felicitas.

dicatur dies iudicii veniens post septenariū in quo includitur quaternarius pertinet ad corpus & ad legem veterem, & ad veterem hominem, & ternarius ad animam spectans & ad nouum testm. Ps. 6. In titulo. Octauo autem die fit circumcisio: quia in resurrectione iudicii cessabit generatio per præpucium designata. Et Octauo die fit perfectior mundatio leprosi, hoc est, in resurrectione. Leui. 14. b. Num. 6. b. Geor. ven. Cant. 1.

Octaua post requiem sabbati, est operatio æternæ felicitatis, perfectam consonantiam diapason habens, & est reditus in Deum, sicut in prima die est egressio à Deo, ut fiat circulus, & est quies media, quæ inter motus contrarios datur, qui est in puncto reflectionis Octaua autem die fiebat circumcisio, quia in octaua ætate, hoc est, in aternitate septenariæ volubilitati succedente, exuemur carnis corruptio-

ne, & omnia mala rescebuntur, unde dicitur celeberrimus. Leui. 23. c. Gen. 17. b. in octaua beatitudine promittitur regnum cœlorum.

Octonarium cubum appellant, cum septem errantibus inerrantē spheram connumerantes: per quas fit magnus annus, veluti quædam periodus renumerationis eorum, quæ sunt promissa.

Octo primates, designant Apostolos ad nouū testm spectantes, pp ogdoadem nouo testō applicatam. Mic. 5. b. Eisdem designant octo tabulæ in occidentali parte tabernaculi. Exo. 26. e. 36. e.

Nonenarius. Nonenarius numerus fm q transgreditur octauum, & minor est decimo, mortalibus potius competit, quàm diuinis. Vnde noni mensis numerus, qui ponitur Agge. 2. b. non in bonam partē legitur Pascha immolat populus & alias celebrat festiuitates, oīs eius solennitas finitur octauo, nec ad nonū peruenit. Qui agnū paschæ pparat, transacta die nona incipiunt pparare Dies quoque propiciationis & expiationis mēsis septimi, post diē nonā celebrat. Et in Ieremia, sicut legēbus poterit esse manifestū, Hierusalē nono anno ab Aquiloniis oppugnatur. Ier. 39. a. 52. a. Quia igitur prophetia de immundicia populi futura erat, idcirco secundo anno Darii nonus mensis iungitur.

Nouē angelorū ordines nouenario numero, nō quidem simplici, sed aliquo mō cōposito consummantur: quia & ipsi ab intellectu simplici primo seincti aliquā cōpositionē admittunt: quia in eis, est essentia & virtus ipsos perficiens, vel materia (ut in quibus) metaphisica, & forma. Verū quia in ipsis gradus sunt perfectionis, Deo proximiores primo ternario describunt, expressiorē simplicis ternarii gerēs imaginē Sequentes verò duplato, & vltimi tertio ternario concludunt.

Nonā hora operatorum in vinca computatur à Mose vsque aduentum Christi. Math. 22. 2.

Denarius.

APPENDIX.

Denarius.

Phil. de decalog.

DE numero denario hæc ait Philo: Denarius inter omnes, est perfectissimus, complectitur enim tuncas numerorum differentias parium & imparium parium duorum, imparium trium, pariter imparium quinque & rationes eorum multiplicatiuas ac superpartientes super partitaque, item proportionibus tum arithmeticas, quæ tantundem numero superant, quantum superatur. Vt in 1. 2. 3. Tum geometricas, ubi sicut se habet secundus ad primum, sic ad finem tertius, Vt pater in 1. 2. 4. & in duplis triplisq; ac sesquialteris super tertijsq; & similibus Nec deest harmonica proportio, iuxta quæ medius inter extremos, æqua portione, vel superatur, vel superat, ut apparet in secundo, quarto, sextoque. Quin & triangulorum, quadrangulorum aliorumq; multangulorum proprietates denarius continet, atq; in super symphoniarum eius, quæ diatason vocatur proportionem habens super tertiam: & eius, quæ diapason, quæ est sesquialtera, ut tria ad duo sicut dupla, quæ diapason dicitur, ut duo ad unum, quadrupla vero diatason ut octo ad duo. Quia pp impositores primi nominum viri sapientes merito videntur appellasse hæc, decada, quasi, dechada, q; capiat cōprehendatq; oīa numerorū genera, ac ēt rationum proportionunq; ac dimensionum corporum. Quin etiam rerum genera, quæ prædicamenta dicuntur, sub numero denario comprehenduntur, &c.

Geor. ven. Can. 1. 16.
1. cap. 5.
Ori. s. Len. ho 13.

Omnis multitudo, est ab vno. Nec aliquid esset vnum, simul cum aliis, multitudinem faciens, nisi per vnus participationem, vnitatem sibi compareret. Quod vnum & antiquissimum nemo ambigit esse Deum: qui antequam peculiarem vnitatem rebus inferioribus communicaret, in primum numerum se diffudit. Et hinc denariū tāquā in decem ideas & mensuras omnium numerorū & rerum omnium faciendarum Hac de causa vltior numerus dari neguit, sed denarius coaceruatus in vnum redit à quo exordiu habuit ut sit denarius numerorum finis & complementum, & principium decadium. Quare oīs ordo ab vnitatem incipiens procedit in multitudinem vnitati coelestiali, & ipsa ordinis multitudo tādē ad vnitatem reducit. Et oīa, q; sub globo lunari, sunt per hominem tanquā per decimū genus eorum, quæ sunt corruptioni subiecta, & cœli nouem per cœlum decimum quod empireum, dicitur & nouem ordines angelorum per suam de eadem in primariam vnitatem restituntur.

Geor. ven. Can. 1.
1. cap. 6. & 1. cap. 4.
cap. 33.

Oīa decima, nescio, quid diuinum habentia, à Deo tanq; propria exiguntur simul cum primitiis, ut principium numerorū, vel rerū primordia, & fines vel decimæ illi reddant, qui principiu & finis est omnium rerū Denarius. n. est finis, & cōplementum oīum numerorum, vltra quem nec ingeniū, nec natio aliqua excogitauit, quia vltior non datur. Et quia complementum, est denarius, ideo non tantū operū, & fructuū à nobis productorū exquiri decimū, sed in naturali serie, & genealogia hoīum celebriori electione denariū sibi asciscere voluit. Decimus, n. ab Adā fuit Noe, & ab hoc decim⁹ fuit Abraham, Christus verò oīum gratissimus fm genealogiam legalem à Luca contextam decimus est septimi denari à Deo incipiendo, ut per resolutionem denari & septenarii sacro in Deum reuertens ceteros conducendo secū adduceret, in Matthæi, verò textura naturali, & fm carnē, est sexagesimus tertius à Deo, post nonē videlicet septenarios.

Glo. int. s. Eze. 40. &
1. Gen. 18.

Decē numerus perfectus, & decalogi, & quatuor euangeliorū continet sacra, qui ab vno incipiens, ita ad quatuor venit, ut denarium impleat

Deus.

Homo.

Decalogus.
Euangelia.

DE NUMERIS

951

impleat. Ezech. 40. b. 4. 1. a. Vsq; ad decē iustos descēdit remissio quæ Deus paratus erat parcere Sodomis, hoc est, vsq; ad seruantes mandata decalogi. Gen. 18. d. Decē camelis, quos accepit seruus Abraham, q; si uirum Rebeccæ sunt decem pcepta legis, seclis traditionibus Pharisæorū. Decē quoq; sicut ponderis armillarum, quas dedit seruus Abraham Rebeccæ, sunt custodia mandatorum. Gen. 24. b. c. Leuitic. 27. a. Decē cubi latitudinis voluminis. Zachar. 5. a. etiam pertinent ad decalogū. Decē filij sunt obseruantes decalogū. 1. Reg. 1. a. Et decē fratres Ioseph Gen. 42. a. Decimas aut offerunt, qui decalogum obseruant. Decem quoq; viri seniores de Bethlem, sunt antiqui patres decalogū obseruantes, & testes incarnationis Christi. Ruth. 4. a. Decē uirgines vniuersitatem testamenti designāt. Matt. 25. a. Decies cōfundi ecclesia, quom membra eius transgrediunt pcepta decalogi Iob. 19. a. Decem cortinæ tabernaculi decem sunt pcepta: vel Sancti uirilesq; testi. Exo. 26. a. 36. b. Idem decem mulieres coquentes panes. Leuitic. 26. Decem etiam cubi tabularum, sunt decem pcepta à doctoribus obseruanda. Exo. 26. 36. Decem præterea chordæ psalterij, decalogum indicant. Ps. 32. Item, decem formellæ casei. 1. Regum. 17. c. Decem sicut valentes viginti drachmas, dicunt custodiam duplicem decem mandatorum, sine altiori conuersatione, aut pœnitentiā. Leui. 27. a.

Perfecti.

Perfectio.

Angeli.

Scientia Dei

& creatura.

Vita aterna.

Tps huius vite

Sape.

Regna mundi.

Totum tēpus.

Decem homines, qui apprehendunt simbriā viri Iudæi, sunt, qui in mensuram viri pfecti venerunt. Zach. 8. d. Sed & parabolā decem uirginum in euangelio, quas in sensibus carnis & spūs interpretamur, si oleum bonorum operum suis lapidibus ppararint: & quariū numerum duplicarint ut sint sanctæ (iuxta Apostolorum) corpore & spiritu, ad huius numeri referunt sacramentum. Mat. 25. a. Decem quoq; ciuitates, quas qui corporis sensus optime gubernat, numero duplicato accipiet in futurum Luc. 19. c. Decima dies septimi mēsis, pfectionem significat in qua clangitur tuba, & fit remissio Leui. 25. b. de cimo mēse apparuerunt cacumina montium. Gen. 8. a.

Decē principes ciuitatis. Eccl. 1. 7. c. angeli dici possunt: qui ad numerum peruenere denarium: & auxiliantur humano generi.

Denarius scientiam Dei, & creaturæ significare potest, propter tria & septem, ex quibus constituitur: ut tria referantur ad Deum, & septē ad creaturas. Decima pars similitudo: & decima pars ephi, perfectio nō operum & spiritualem scientiam in meditatione legis indicant. Exo. 19. f. Leui. 6. c. 25. a. Nu. 15. a. Tres autem decimæ similitudo pfectionis cognitionis Trinitatis exprimunt Leui. 14. b.

Decem colūne attriti ad Occidentē vergentes, & decem bases, pmiū æternæ vitæ designant. Exo. 27. c. 38. b. Et denarius, est spes celestiu pramiorum, sicut denarius diurnus, est ipsum pmiū. Math. 20. a. Ad hoc pertinent decem cubiti altitudinis altaris. 3. Reg. 7.

Dies decē pssuræ, vniuersū huius vitæ tps indicant. Apocalip. 2. c. Decem vices ponit pro sepe. Nu. 14. d. Decem autem vicibus dici mutasse Laban mercedem Iacob, typum gerens diaboli inducentis hominem ad omnium pceptorum transgressionem Gen. 31. f.

Decem cornua draconis omnia mundi regna complectunt. Apo. 14. a. decem autem diademata bestie, sunt illi, per quos principes impugnant de calogum. Apo. 13. a.

Decima gnratio aliq; dicit totum tps: ut qui non intrant in ecclesiam etiam post decimā generationem, hoc est, nunquā. Deut. 23. a. Decima etiam generatio dicitur obseruatio decalogi.

Decem

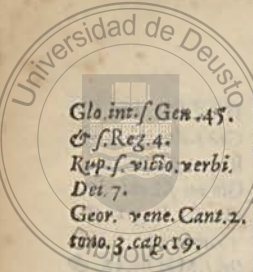
Hie. s. Eze. 40.
Gre. s. Eze. ho. 16.
Rup. 6. f. Gen. 40.
Glo. int. s. Leui. 27.
Gre. s. 1. Reg. 1. &
1. a. mor. 13.
Ori. s. Mat. ho. 32. &
s. Leui. ho. 13. &
s. Gen. ho. 16.
Glo. int. s. Ruth. 4.
s. Exo. 26.
Isy. s. Leui. 26.
Hie. s. Ps. 32.
Aug. s. ser. 187.
Isy. s. Leui. 27.
Glo. int. s. Leui. 27.

Hie. s. Zach. 8.

Glo. int. s. Leui. 25.
Hie. s. Ecclesiast. 7.
Aug. 2. doct. Christi.
s. 1. 6. & 83. q. 57.
Glo. int. s. Leui. 6. &
se Num. 15.
Isy. s. Leui. 4.

Aug. s. Apo. ho. 2.
Glo. int. s. Nu. 14.

Aug. s. Apo. ho. 9.
Glo. int. s. Apo. 13.
Glo. int. s. Deut. 23.

APPENDIX

Decem pulli asinorum, aut decem asini, sunt prædicatores decem præceptorum: vel doctores ex gentibus, decalogi mandatis instructi. *Prædicatores*
Asinæ verò sunt pseudopostoli. Gen. 32. d. 45. f. Decem etiam boues *Pseudo apli.*
in cibum Salomonis, sunt doctores decalogi. 3. Reg. 4. c.

Decem scissuræ palli Ahia traditæ Ieroboam, designabant regnū Israel decies diuidendum, secundum quod vnus rex occidebat aliū.
3. Regum. 11. f.

Cum agnus immolari iubeat decima die, hædus seruabatur vsq; ad quartam decimā, non sine sacramento. Nā consummato vitæ cur su designato per denarium numerū cōpletum, p̄trahit adhuc p̄fecta expiatio aīalis & quadri elementalī hoīs: quia beauficato spū, & restituito ad Deū, qui dedit illum, certo curriculo à patre determinato, progat releuatio aīalis hoīs, & quadrisarij corporis à corruptio ne, & transitus eius in cōlestē beatāq; naturā. Exo. 12. a. verum si ritē textus intelligatur, non immolabat agnus decima die, sed illa die sumebat agnus, vel hædus, & seruabat in quartā decimā & tūc vnus immolabat per domos. Voluit autē lex alterutrum sumi, vt facilius inueniret. Hora decima venerunt discipuli Ioan. ad Ch̄m. Ioan. 1. f. quia docturus erat legem spiritualiter implendam. Vel quia aduentus Christi fuit in nouissimis diebus. Item quia decima die tollebat agnus. Designatur etiam occasus vitæ humanæ.
Diuisio regni
Israel.

Nouem tribus cum dimidia transeunt Iordanem cum Iosue, quia doctrina Christi perficienda fuit per Spiritum sanctum. Iosu. 1.

Dies decem quibus volebant fratres Rebecce illā apud se manere. Genes. 24. f.

Hactenus de numeris simplicibus dictum est. Nā q sequunt post denarium, ex simplicibus constant: vnde pauca dicuntur de ipsis allegoricē, quæ non ad simplices referantur. Quare pauca, quæ apud auctores inuenimus, proponemus: non quidem de omnibus, sed interpo latim secundum quod aliqua de ipsis dicta reperimus, ceteris silen tio prætermittis. Qui si tibi occurrant, facili poteris ex simplicibus aliquid colligere, quod de eis dicas.

Vndenarius.

Vndenarius numerus recedit ab vnitatē: ideo ad res seculi pertinet sicut vndenarius mensis. Zach. 1. b.

Vndenarius item, qm transgreditur denarium, transgressionem legis, ac proinde ipsum peccatum designare potest. Et vndenarius saga ci licina tabernaculi, poenitentes designare possunt, qui legem decalogi transgressi sunt. Exo. 26. b. 3. 6. b. Vel designant transgressionem præ ceptorum non peruenientem ad gratiam duodecim Apl'orū: & si du cant per septē, sunt septuaginta septē, per q̄ denotatur remissio. Vn decimum autem cornu in bestia, Antichristum designat. Dani. 7. c.

Vndecima hora operatorum vineæ computatur ab aduentu Chri sti vsque ad finem mundi. Matt. 20. a.

Duodenarius.

Duodenarius numerus dī esse superfluous, aut abundans: quia par tes eius aliquotæ simul coniunctæ ipsum excedunt. Quaternari⁹ aut per ternarium cōplicitus numerum cōducit duodenarium pri mum crescentem, & magis cōlestem & diuinum, q̄ terrestrem: vnde crescentia oīa & diuina quam plurima ipso distribuunt. Et ē hic numerus cōpositus ex duobus primō p̄fectis, senariis videlicet: & est primus crescentis, & hoc in sexdecim abundas p̄ quatuor: vn de illa ex crescentia

DE NVMERIS

952

crescentia scilicet est: quia fit p̄ quadratū equilaterum, & parentē denarij.

Apostoli.

Duodecim elegit Christus, q̄a p̄ vniuersum mundum, hoc est, per quatuor cardines mundi Trinitatē fuerant annuntiatur: iō ter qua terni. Ioan. 6. g. duodecim principes Israel, duodecim apostolos p̄fesi. Gurabant. Nu. 1. Et duodecim fontes, erant Apostoli, vel eorum do- strina. Et duodecim tituli. Et duodecim vituli. Et duodecim nomi- na filiorum Israel. Et duodecim lapides. Exo. 15. d. 24. a. 28. c. 39. c. ton 3. cap. 6.

Prædicatores.

Duodecim panes. Leu. 24. a. Duodecim cubiti lineæ cingentis colūnas. 3. Re. 7. c. duodecim stellæ. Apo. 12. a. Duodecim cubiti Ariel, sūt duo decim tribus, aut Apostoli. Eze. 43. c. Duodecim leunculi in folio Sa lomoni, sunt prædicatores Apostolicā doctrinā sequētes. 2. Par. 9. d.

Tribus. Israel.

Duodecim duces Israel, duodecim tribus Israel significauerunt: q̄ sunt duodecim filii Iacobi: & vt sunt ab Abraham, sunt duodecim Apostoli. Gen. 17. 3. 5. 42. 49.

Vniuersitas saluandorum.

Duodecim portæ, & duodecim sedes, vniuersitate saluandorum designare possunt: quia ter quatuor sunt duodecim: totus autem mū dus in fide Trinitatis saluatur. Apo. 21. d. Mat. 19. d.

Gradus hominum.

Duodecim panes p̄positionis, duodecim gradus hoīm designa re, possunt, qui per duodecim tribus describuntur. Leu. 24. a. Vel sunt duodecim menses. Idē aut expriment duodecim lapides in rationali positi, vel ipsum zodiacum duodecim signis distinctum. Leuit. 24. a.

Abundantia doctrinæ.

Duodecim cophini fragmentorum, superabundantiam doctrinæ designant eorum, quæ adhuc restant intelligenda. Et remanent Apo stoli propter duodecim sedes. Mat. 14. c. Ioan. 6. b. Vel designant fir mamentum fidei duodecim tribuum.

Tempus incarnationis Christi finis mundi.

Duodecim annorum erat filia principis synagoga: & duodecim annis passa est fluxum sanguinis mulier: vt tam diu laborasse intelli gatur ecclesia, quandiu vixit synagoga. Et tunc venit ad fidem Genti litas, quando mortua est synagoga. Luc. 8.

Duodecim mensis, qm liberant Iudæi à cede p̄ Haman intentata. Ester. 8. d. 9. a. tps incarnationis Christi designare pōt: vel finē mundi, qm iusti ibunt in vitam æternā: mali verò in ignem æternum. Duode cim aut cubitorum erat linea ambiens columnā vtrāq; Salomonis, designat in iudicio iudicandos oēs per sex opera misericordiæ: bonos quidē à dextris p̄ misericordiā, q̄a impleuerunt opa misericordiæ, ma los verò à sinistris p̄ veritatē: q̄a illa opa non impleuerunt. 3. Re. 7. c.

Duodecim annis seruierunt viri Sodomorum Chodorlahomor: qui numerus est superfluous: vt designetur per vanitatem seruii hypo criti. Gen. 14. a.

Terdenarius.

Tertiodecimo anno recesserunt Sodomitæ à seruitute Chodorlaho mor, quia per fidem Trinitatis, & decē præceptorum obseruatio nem, receditur à diabolo. Gen. 14. a.

Pentateuchum.

Tertiodecimo anno circuncisus est Ismael: vt designet tunc coer cē dā esse libidinē, quā incipit excitari. Gen. 17. d. Vel designat nō petin gens ac expletionem legis & euangelij, quæ quaternario significatur

Cognitio Trinitatis.

Tredecim cubiti. Eze. 40. b. vt addunt quinque supra octonarium numerum, quinque librorum Moysi continent sacramentum, qui & in quinque monstrantur panibus: & in Samaritana euangelij: Vel de signant cognitionem Trinitatis in noua lege additam veteri: vt terna rius additus denario, constituit tredecim. Item fidem Trinitatis cum custodia mandatorum. Ester. 8. d.

Quater

Glo. int. f. Gen. 45.
f. Reg. 4.
Rup. f. visio, verbi.
Det. 7.
Geor. vene. Cant. 2.
f. 10. 3. cap. 19.

Aug. f. Ioan. trac. 7.
Cyril. 2. f. Ioan. 10.
Rup. 2. f. Ioan.

Ori. f. Iosu. ho. 3.

Hie. f. Zach. 1.
Aug. 15. cini. Dei.
20. & de verb domi
ni. ferm. 15. & q in
Exo. 108.
Gre. 3. 2. mor. 14.
Glo. inter. f. Exo. 26.
Glo. int. f. Mat. 20.

Geor. vene. Cant. 1.
f. 10. 6. cap. 19.

Prædicatores
Pseudo apli.

Diuisio regni
Israel.

Res seculi.
Transgressio.
Peccatum.
Poenitentes.
Antichristus.

Aug. f. Ioa. trac. 27.
Glo. int. f. Nu. 1. &
f. Exo. 15.
Geor. ven. Cant. 1.
ton 3. cap. 6.

Isy. f. Leu. 24.
Aug. f. Apo. ho. 9.
Hie f. Eze. 43.

Glo. int. f. 2. Par. 9.
Glo. int. f. Ge. 17. 3. 5

Aug. s. Pr. 49. 86.

Ori. s. Leu. ho. 13.
Hie. de vest sacer.

Ori. f. Matt. cap. 14.
Amb. f. Luc. 9.
Aug. s. Ioan. trac. 24

Amb f. Luc. 8.
Rup. f. Zac. 9.

Glo. int. s. Ester. 8. 9.

Rup. 3. s. Reg. 19.

Amb 2. de Abra 11.
Glo. int. s. Gen. 17.
Hie f. Eze. 40.
Gre. f. Eze. ho. 16.
Glo. int. f. Ester.

APPENDIX

Quaterdenarius.

Quatuordecim annis seruiuit iacob Labani pro vxoribus suis. Gen. 31. f. obseruando videlicet septem præcepta legis, de dilectione proximi, & septem euangelica de dilectione Dei.

Quattodecimo die offertur agnus, hoc est, Christus, additis videlicet legi quatuor euangelis. Exo. 12. a. Vel quia est quartadecima Luna, designat perfectionem ecclesie. Et post quartadecima Lunam fit Phasc. i. transitus, vt ab inferioribus mentem ad superiora conuertamus, sicut Luna incipit ad Solem conuerti.

Quatuordecim cubiti crepidinis Ariel, designat generationes Christi per tessaradecadas distributas. Ezechiel 43. c. Et quattodecimo anno percussiois ciuitatis vidit Ezechiel nouam ciuitatem: quia per generationes quatuordecim venit Christus ædificator ecclesie. Ezech. 40. a.

Quattodecimo anno capti sunt Sodomitæ à Chodorlahomor. Gē. 14. a. quia per transgressionem præceptorum capiuntur homines à diabolo Vbi designatur imperfectio quaternarii supra denarium.

Quindenarius.

Vindecim cubitis eleuatur arca super montes Gen. 7. d. quia mysteria fidei & resurrectionis in veteri & nouo testamento contenta superant mentes et intelligentium & superbiorum Sic quindecim diebus mansit Paulus cum Petro, quia veteris & nouæ legis cognitionem habebant, & plenam consummata inque doctrinam, propter quindecim carmina Psalterii, & quindecim gradus, & quindecim annos additos. Ezech. Gala. 1. d. Potest etiam designari concordia duorum testamentorum.

Quindecim cubiti in vtraque parte lateris orientalis & occidentalis tabernaculi. Exod. 27. c. 38. b. designant æternam requiem constantem ex sabbatismo & octonario resurrectionis corporum. Vel septenarius refertur ad præsentem vitam octonarius ad futuram, ad quam per hanc venit. Esther. 9. c. Hose. 3. a.

Quintodecimo die celebratur festiuitas tabernaculorum. Leu. 23. c. vt per septenarium vite præsentis, in qua peregrinamur, vt in tabernaculo, veniamus ad octonarium resurrectionis. Vel designatur euangelica prædicatio, quæ ex præsentis vita & futura consistit, hanc componens, illam præparans.

Quintodecimo die secundi mensis fiebat secundum pascha. Num. 9. a. Et quintodecimo primi mensis primum, designans illo numero pascha nouæ legis Leu. 23. a.

Quindecim gradus Psalmorum, designant per septenarium vite actiue & temporalis, & octonarium contemplatiue ascendendum ad celestis quietis templum.

Quindecim sili valentes triginta drachmas, in simam perfectionem, quæ est fructus trigesimi designant. Leu. 27. a.

Quindecim cubitis eleuatur aquæ diluuii super terram, quæ quinque sensus terreni hominis, & animalis & rationalis vitius submerguntur Gen. 7. d.

Quindecim argenteis conduxit Hose, adulteram. Hose. 3. a. vbi neque est vnitas vt in denario, neque binarius, vt in vicenario: & designat synagogam, neque virginem esse, neque aptam coniugio Christi.

Quindecim gradibus retrocessit Sol, quum sanatus est Ezechias. Isa. 38. b.

Sexde-

DE NVMERIS

353

Sexdecim.

Sexdecim anni Ioseph, perfectionem vite & doctrine designare possunt. Gen. 37. a. Ad idem referri possunt sexdecim bases in occidentali plaga tabernaculi. Exo. 26. 3. 6.

Glo. int. f. Gen. 37.

Decem & septem.

Decimo septimo die inundauerunt aquæ diluuii, & ingressi sunt filii Noe in arcam, vt designetur eum, qui ecclesiam ingreditur per baptismum, promittere decalogi obseruationem propter æternam requiem: & est typus inchoantium. Gen. 7. b.

Decimo septimo anno venditus est Ioseph in Aegypto. Gē. 3. 2. g. Decem & septem annis mansit Iacob in Aegypto. Gen. 47. f.

Decem & octo.

Numerus decem & octo sic sumitur in muliere, quæ decimo octauo anno curata est à curcitate, vt in decem verbis intelligatur perfectio legis: & in octauo numero resurrectionis perfectio, quæ allequantur qui à peccatorum curcitate liberantur. Luc. 13. c. Et ter sex perfectionem legis euangelicæ designant. Et etiam triplicem legem nature, scripturæ & gratiarum quibus curuatum fuit genus humanum donec à Christo curatum est.

Columna decem & octo cubitorum, perfectionem operum cum fi de Trinitatis, quia ter sex fiunt decem & octo. 3. Reg. 7.

Viginti.

Viginti modiorum acruus, est Christus, qui numerus binarius decenus est, quia videlicet non vnus tantum, sed geminæ substantiæ est Deus & homo, sed Iudeis facti sunt decem modii quia non Deum & hominem, sed tantum hominem crediderunt. Agge. 2. c.

Viginti cubitorum erat latitudo templi. 3. Reg. 6. a. Ezech. 41. a. designans latitudinem charitatis in duobus præceptis: quia hic numerus in deceno limite binarius est.

Viginti tabulæ tabernaculi, & columnæ atrii: & bases, & capita columnarum, doctores sanctos significare possunt: qui & ipsi præcepta seruant, & alios eadem seruare docent. Exo. 26. 27. 36. 38. Quater qui ni viginti fiunt lex autem quinque libris, gratia verò noui testamenti quatuor euangelis continetur, & doctores miro veritatis consensu completa in euangelio legis arcana manifestant, & præfigurata in lege euangelii sacramenta. Viginti boues pascuales in cibum Salomonis per singulos dies, doctores sunt decalogi. 3. Reg. 4. c.

Tales illi viginti annorum adolescentuli, figuram noui populi promiserunt qui in terram promissionis intrarunt: quæ nec in dextera, nec in sinistra dicti sunt declinasse. Non enim ea viginti annorum ætas comparanda est innocentie paruulorum: sed, nisi fallor, hic numerus mysticum aliquid adumbrat & resonat. Vetus enim testamentum quinq; Moysi libris excellit: nouum autem quatuor euangeliorum auctoritate præfulget; qui numeri per se multiplicati ad vicenarium perueniunt. Quater enim quini vel quinquies quaterni, viginti sunt.

Viginti annorum & supra, sunt, qui sufficiens sunt omnes virtutes operari, & subicere omnes intelligibiles inimicos, demum firmi & fortes. Leu. 27. a. A viginti annis & supra numerantur Leuitæ & filii Israel, vt designentur, qui verus & nouus testamētum habent: quia viginti sunt per quatuor & quinq; inuice multiplicata. Et qui legem intelligunt spiritaliter

E E E e e ritualiter

Aug. epis. 110. vel. 119.

Amb. f. Luc. 13. Aug. q in iudi. 37. Gre. ho. 13.

Rup. 3. f. Reg. 19.

Rup. 1. Agge. 2.

Rup. 3. f. Reg. 7.

Glo. int. f. Exo. 26. & f. 3. Reg. 4.

Aug. 2. de peccatorum meritis. 35. Iysc. f. Leu. 5.

Iysc. f. Leu. 27. Glo. int. f. Leu. 27. & f. Exo. 30. & f. Num. 1. Aug. q in Num.

Christus.

Latitudo charitatis. Doctores.

Populus Christianus.

Fortes.

APPENDIX.

ritualiter per gratiam euangelii. In hac ætate contra vnumquemq;
bella vitiorum nascuntur. Exo. 30. a. 38. d. Num. 1. a.

Vicenarius continens bis decem, legem nouā designat atq; ita p-
fecti cum per amorē prohibita vitā, euangelii sublimita cōplent mā
data Et in contemplatione perfecti denariū numerū habent in perfe
ctione scientiæ: vicenarium verò in superna delectatione. 1. Reg. 7. a. Virtutes.

Viginti cubiti introitus atrii, designat subiectionē quinq; sensuū
p quatuor virtutes: vel legem euangelicam. Exo. 27. c. 3. b. Et viginti
annis seruiens Iacob, geminam charitatem designauit, cū obseruatio
ne mādatorum. Gen. 31. f. Propter viginti iustos, promittit Dñs se par
citurum Sodomis. Gen. 18. d. hoc est, propter seruantes mandata cū
Dilectione Dei & proximi, propter denarium & binarium.

Decem cubitorū erat latitudo voluminis, longitudo verò viginti
quia latitudo operationis nostræ simpla est & longanimitas spei in
duplum tenditur, quoniam pro bono nostro opere & hic nobis mē
tis requies, & illic gaudia æterna preparantur. Zach. 5. a. Ieiunium & pœ
nitentia.

Viginti sili ualentes quadraginta drachmas, ieiunium, & pœnitē
tiam designant. Leui. 27. a. Viginti stateres panis dantur Ezechiel, de
signanti pœnitentiam & laborem populi. Eze. 4. a.

Vicenarius numerus in faustus habetur in eo Esau accepit mune
ra. Gē. 42. d. Placet Esau, propter dualitatem denarii. Huc videntur re
ferri posse gazophylacia Leuitarum. Eze. 45. Peccatores con
uersi.

Viginti virorum plaga. 1. Reg. 14. b. designat peccantes per quinq;
sensus, qui conuersi remedia inueniunt in quatuor euangelis. Vigin
ti argenteis venditus est Ioseph. Gen. 37. f.

Viginti oboli, sunt in siclo. Exo. 30. b.

XXI.

Nemrus viginti vnus, vniuersitatem indicare solet, propter tri
plicatum septenarium.

Vicesimus primus dies mensis. Exo. 12. c. finem vitæ designare pōt
ideo vsq; ad eam vescuntur azymis: & est dies solēnis bonis. Et quia
cōstat ex ter septē, plenissimum sacrum Trinitatis indicat. Agge. 2. a. Vniuersitat.
Finis vitæ.

XXII.

Viginti duo prima apud Hebræos elementa tradunt: viginti duo
rursus à protoplasto Adam vsq; ad Iacob, ex cuius semine initiū
duodecim tribus sumūt, patres fuisse memorantur. Tradunt etiā om
niū creaturarū Dei species intra viginti duorum numerū colligi, pp
hoc & Leuit. id est, q; seruiunt Domino, & primogeniti filiorū Israel
admirabili & hoc & sacro numero titulantur. Num. 3. f.

XXIII.

De vicesima quarta cœpit ædificari templum Domini. Agge. 1. d.
quia octonarius numerus, qui sanctus est, & in veræ circuncisio
nis typo accipitur, triplicatus vicesimum quartū numerum facit, fi
gulariter nos docemur, vt ædificemus domum Domini in amputa
tione carnis & vitiorum circuncisione, & veram puritatem esse cre
damus, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Patriarchæ &
Apostoli.

Viginti quatuor seniores, Patriarchæ & Apostoli dñr. Vel duode
cim indices Israel cū duodecim Apl's. Apo. 4. a. 19. a. Suprema illa di
uinitissima, sãctissimaq; Trinitas septenariū numerū, iuxta scrutabile
sue sapiētix pfunditatē, ter sibi ipsi resumēs, viginti quatuor demon
strauit. Si qdē ter septē, viginti & vnū efficiūt, cui à viginti quatuor
ternari⁹ de est, q; ternari⁹ oīum creatrici diuinę Trinitati dedicat⁹ est.

XXV.

DE NUMERIS

954

XXV.

IN numero viginti quinq;, q est quadratus ex quinario qnq; sensuū
perfectio declaratur. Quod vtiq; indicat cū vocari ad opa operū
in ministerio peragenda qui ex omni parte multiplicatis & purifica
tis sensibus inuenitur esse perfectus. Eze. 40. b. Et viginti quinq; sta
diorum numerus. Ioan. 6. b. Dicit perfectionem boni operis intrin
secus, q; quinq; sensibus perficit. Designat etiā impletionem legis, q
quinq; libris continetur. Et ipsos exercentes bonas operationes sin
proximos per quinq; sensus. A viginti quinq; annis assumuntur
Leuitæ, cū incipiunt pugne vitiorū. Nu. 8. d. Secūdu aut q; hic nume
rus est medietas quinquagenarii, designat mediā pfectionē habentes.

Abusus sensuū

In malum, designat eos, qui firmati sunt in abusu sensuum, vt q
dorsa habebant ad templum versa, vel sunt, qui omnia referunt ad
sensus. Eze. 8. g. 11. a.

XXVII.

TER tria ter constiunt viginti septē, & designat potētiās nostras ad
bonū opus esse paratas, p Trinitatis cōfessionē, vñ tali die cessarūt
aq; diluuij, & arefacta est terra in quo gerit figurā pfectorū. Gē. 8. a.

XXVIII.

Viginti octo cubiti longitudinis cortinarū tabernaculi, designat
perfectam longanimitatem: quia hic numerus est perfectus con
stans ex suis partibus aliquotis. Exo. 26. 36.

XXIX.

Viginti nouem talēta auri fuerunt oblata in sanctuario. Exo. 38.

XXX.

TRicenarius numerus sic se hēt, vt trecentorum cōtineat sacramē
tum: Quod, n. ibi centeni, hoc hic deni tertio multiplicati faciūt.
Triginta aut cubitorū arcæ altitudo, quē numerū decies hēt in tre
centis longitudo, designat Chrm, q est altitudo nra, qui triginta an
norū ætatē gerens, doctrinā euangelicā cōsecrauit, cōtestans se ve
nisse non soluere legē, sed implere. Legis autem cor in decē pceptis
agnoscit. Triginta annorum erat Ioseph, qñ eductus est de carcere, &
terius Aegypti suscepit principatum: vt imminētis perniciē famis
diuina prouisione depelleret. Gen. 41. b. Qua ætate venit Iesus ad ba
ptismū, & vidit cœlos diuisos, & Spūm Dei in colūbæ specie venien
tem sup seribi & primū cœpit sacramentū patefacere Trinitatis. Luc.
3. Sic trigesimo anno aper i sunt cœli. Eze. id est, Chro in baptismo.
Eze. 1. a. Triginta annorum erat Dauid, quū regnare cœpit. 2. Reg. 5. a.

Fides Trinita
tis cum obser
uatione prae
ceptorum.
Perfecta imple
tio legis.

Triginta sili, designant fidē Trinitatis, cū obseruatione pcepto
rū: vel tres virtutes, cū pceptis. Exo. 21. g. Valēt sexaginta drachmas,
pro fructu saxagismo. Leu. 27. a. Idē designant triginta cubiti lōgitu
dinis sagorū tabernaculi. Exo. 26. b. 36. b. Itē triginta cubiti altitudi
nis tēpli. 3. Reg. 6. a. Triginta stadia nauigata, perfectā impletionem
legis designat: quum sint quinquies sex. Vel quū ex secunda vnitate,
id est, denario per ternarium ducto perficiatur, euangelicā fidē Tri
nitatis indicat. Io. 6. c. Triginta cori similæ in cibum Salomonis per
singulos dies, fidē Sactæ Trinitatis, q in lege Dñi continetur, indicat.
3. Reg. 4. c. Propter triginta iustos parciit Deus Sodomis. Gen. 18. d.
hoc est, propter seruantes legem cum fide Trinitatis. Ter enim de
cem, sunt triginta. Ad hos referuntur triginta cameli scēte. Gē. 32. b.

Triginta viri recumbentes cum Samuele, designant habentes fi
dem, quæ per dilectionem operatur. 1. Reg. 9. d.

EEEE 2 Triginta

Ori. f. Nu. ho. 5.
Hie. f. Eze. 40.
Rup. 6. f. Ioan.
Aug. f. Ioan. tra. 25.
Gre. f. Eze. ho. 17. 19.
Glo. int. f. Nu. 8.
Phil. quod deterior.
poriore infidetur.
Hie. f. Eze. 8.

Ori. f. Gen. ho. 2.
Aug. 12. cont. Faust.
14.

Ori. f. Gen. ho. 2. &
f. Luc. ho. 28. & f.
Eze. ho. 1.
Gre. f. Eze. ho. 2.
Glo. int. f. Gen. 41.

Isc. f. Leui. 27.
Glo. int. f. Exo. 26.
Rup. f. 3. Reg. 1. &
6. f. Ioan.
Aug. f. Ioan. tra. 25.
Glo. int. f. 3. Reg. 5.
& f. Gen. 18.

Gre. f. 1. Reg. 9.

APPENDIX.

Or. f. Mat. ho. 35.
Amb. 3. de spiritu
sancto. 8.
Amb. epist. 13.

Aug. 1. q. in euan. 9.
Glo. in. f. Mar. 53.
& f. 49.
Gre. f. Eze. ho. 30.

Triginta argenteis venditus est Christus, iuxta tēpus, quod habebat ante predicationem. Mat. 26. b. Designant etiam pleniora mysteria nouæ legis Zac. 11. c.

Triginta diebus sedens mulier in domo, designat animam intra se pœnitentiam agentem. Deu. 21. c.

Tricesimus fructus, dicitur esse coniugatorum, quia hæc ætas est pugnantia, & illi habet acriorē cōsuetudinem. Innuat autē fili Trinitatis. Mat. 13. a. Et triginta gazophilacia. Eze. 40. c. designat tricesimum fructum, & perfectionē vitæ actiue & cōtemplatiue cū fide Trinitatis in p̄dicatoribus.

XXXII.

Triginta tres filii egressi de Lia numerantur, in ingressu Iacob in Aegyptum. Gen. 46. b.

Triginta tres dies purgationis mulieris parientis masculum numerantur post octo dies. Leu. 12. a.

Hie. f. Eze. 41.

Bis triginta tres cubiti circuitus templi. Eze. 41. b. indicant nos indigere duplici natiuitate, carnali & spirituali.

XXXVII.

Glo. in. f. 2. Reg. 23.

Triginta septem sortes David. 2. Reg. 23. d. sunt fidem & obseruātiā decalogi gratia septiformis spiritus operante honorantes.

XXXVIII.

Aug. f. Ioa. trac. 17.
Glo. in. f. Ioa. 5.

Triginta octo anni infirmitatis paralytici, designat defectū impletionis legis, quæ quadragenario impletur: qui defectus est per binarium designantem duo præcepta charitatis. Ioa. 5. a. Vel designat multitudinem & magnitudinem peccatorum, quibus opprimebatur.

XL.

Aug. 2. de consensu
euangeli. 4. & 83. q.
57.

Glo. in. f. Exo. 16.

Quadragenarius numerus habet quater decem, ipse autem denarius ab vno usque ad quatuor progrediente numero cōsumatur. Vnde laboriosus huius temporis sacrum est, quo sub disciplina Regis Christi, aduersus diabolum dimicamus: quod etiā illud declarat, quod quadraginta dierum ieiunium, hoc est humiliationem animæ consecrauit lex, & Prophetæ, per moysen, & Eliam, qui quadragenis diebus ieiunauerunt: & euangelium per ipsius Domini ieiunium: quibus diebus quadraginta et tentabatur a diabolo. Mat. 4. a. Quadraginta annis comederunt filii Israel manna in deserto. Exo. 16. d. v. designatur totum tempus huius vitæ, quo secundum vetus & nouum testamentum viuimus.

Aug. f. Ioa. trac. 17.

Quadragenario numero perficitur opus, fortasse ideo, quia in decem preceptis lex data est: & per totum mundum prædicanda erat lex: qui totus mundus quatuor partibus commendatur, Oriente & Occidente, Meridie & Aquilone vnde denarius per quatuor multiplicatus, ad quadragenarium peruenit: vel quia per euangelium, quod quatuor libros habet impletur lex: quia in euangelio dictum est: Non veni soluere legem, sed adimplere. Itaque quadragenario numero quadam perfectio in operibus bonis significatur quæ maximè bona opera exercentur in abstinentia quadam ab illicitis cupiditatibus seculi, hoc est generali ieiunio: Quadraginta annorum erat Isaac, quoniam duxit Rebecam. Gen. 25. c.

Or. f. Nu. ho. 8.

De Num. 14. Filii vestri erunt vagi quadraginta annis. Et quod haberet mysterii numerus iste, declarat dicens. Secundum numerum dierum, qui

Amb. ser. 23. & de
Noe. 13.

bus considerastis terram quadraginta diebus: pro die per annum recipitis peccata vestra quadraginta annis. Timeo ego mysterii huius secreta discutere. Video. n. quod peccatorum in hoc ratio comprehenditur & poenarum. Vnde quadraginta diebus & noctibus pluit in diluuium, ubi quatuor per decem multiplicantur: ut designetur transgressio decalogi, & tribulatio

Mysteria nouæ
legis
Animæ pœnitentis.

Tempus huius
seculi.

Perfectio operum.

Transgressio decalogi.
Pœnitentia.
Vita præsens.

DE NUMERIS.

955

Labores Christi.
Impœnitentia.

tribulatio pœnitentiæ, & ætas huius vitæ, in qua est pœnitentia. Gē. 7. 8. 18. Pl. 94. Pœnitentiam etiā designat quadraginta dies condituræ cadauerum. Gen. 50. a. Et quadraginta dies datur puerperæ post partum maris. Leui. 12. Quadraginta dies dati niniuitis ad pœnitentiam, tempus huius vitæ. Ioan. 3. b. Quadraginta iungitur passioni, propter pœnitentiā. Solet. n. hic numerus esse laboris, vnde & designabit labores Christi. Eze. 41. Quadraginta annis non habitata Aegyptus, designat impœnitentiam. Eze. 29. c.

Denarius perfectioem significat, quæ per quaternarium multiplicatur: ut designetur per quatuor mundi plagas fidem Trinitatis esse prædicandā. Quia verò Christus fuit cum Apostolis post resurrectionem, quadraginta diebus: non semper quadragenarius numerus significabit pœnitentiam. Acto. 1. a.

Quadraginta dies & noctes, quibus fuit Moyses cū Dño, designat perfectionem decalogi, præter quatuor mundi partes in lege noua futuram. Et quod soli illi decalogum implent, quos euangelii gratia tuat. Exo. 24. d. 34. Quadraginta iusti, propter quos parit Deus Sodomis sunt legis & euangelii præcepta seruantes. Gen. 18. d.

Quadraginta diebus est immunda mulier post partum masculi. Leu. 12. d. quia tot diebus embrio vegetatur, transformatur, quousque in corpus organicum perfectum suis debitis & harmonicis mensuris conducatur, ut dispositum sit ad suscipiendam animam masculinam quæ est potissima hominis ratio.

Quadraginta diebus dormiens Ezechiel super latus dextrum, quadraginta annos captiuitatis domus Iuda designauit. Eze. 4. b. Quadraginta annis contulerat Deus beneficia filiis Israel, qui non sunt cōuersi. Pl. 94.

Quadraginta annis iudicans Eli Israel, designat transgressionem matorum: ideo indicat quadraginta annis, quia legis austeram disciplinam ad timorem subiecit plebi exhibuit, ut materiam humanæ conditionis per concupiscentiam fragilem per timorem retineret. 1. Reg. 4. d.

Post quadraginta dies emissus coruus, non est reuersus, aut aquis vitæ interceptus, aut aliquo supnatate cadauere illectus: significat homines immundicia cupiditatis terribiles, & ob hoc ab eis, quæ foris sunt in mundo, nimis intentos, aut rebaptizari, aut ab his, quos præter arcam, id est, præter ecclesiam baptismus occidit, seduci & teneri.

Quadraginta vaccas dedit Iacob Esau fratri suo in munus. Gē. 32. d. Quadraginta bases æneæ erant sub viginti tabulis tabernaculi. Exo. 36. c.

XLII.

Constat numerus descensionis Christi in mundum per quadraginta & duos patres, secundum carnem: velat per quadraginta duas mansiones descendentes usque ad nos: & per totidem mansiones est ascensus filiorum Israel, usque ad hæreditatis promissæ principium. Nu. 33.

Quadraginta duobus mensibus calcabitur ciuitas sancta: ut designetur abundantia iniquitatis in tempore Antichristi: quia numerus ille est superfluous seu abundans. Apo. 11. a.

Quadraginta duo pueri occisi ab iherusalem. 4. Reg. 2. d. designant quadraginta duos annos post passionem Christi, quomodo euerfa est Hierusalem à Tito & Vespasiano.

XLV.

Propter quadraginta quinque iustos promittit se Dominus parciturum Sodomis. Gen. 18. d. ubi designantur ii, qui corpus quadragenaria abstinentia domant, & quinque sensibus ordinate vtuntur.

EEEEEE 3 XLVI.

Hie. f. Eze. 29. 41.
& f. Amos 2.
Aug. epi. 119. & 12.
contra Faust. 17. &
1. Pl. 94.
Glo. in. f. Gen. 50.
Rup. 2. f. Eze. 21. &
f. Ioan. 3.
Aug. q. in Gen. 169.

Glo. in. f. Exo. 24.
& 1. Gen. 18.

Geor. vene. Cant. 2.
ton. 3. cap. 16.
Iys. f. Leui. 12.

Hie. f. Eze. 4.
Glo. in. f. Pl. 94.

Gre. f. 1. Reg. 4.

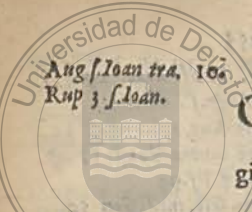
Aug. 12. contra.
Fausti 20.

Or. f. Num. ho. 27.

Rup. 6. f. Apo.

Aug. ser. 24.

Glo. in. f. Gen. 18.

APPENDIX

XLVI.

Vadraginta sex annis ædificatum templum. Ioan. 2. d. designat corpus Christi de Adam assumptum in cuius nomine fm literas Græcas numerus quadraginta sex inuenitur. Item quadraginta sex dies, quibus corpus humanum in utero formatur.

L.

Quinquagenarius numerus remissioni & indulgentiæ consecratus est. Secundum legem enim quinquagesimo anno remissio erat: ut si quis distraxisset possessionem, eam reciperet; si liber in servitutem venisset, reciperet libertatem; indulgentiæ debitor reciperet exul rediret ad patriam. Leu. 25. Spiritus ergo Noe Chrs in arca sua in qua humani generis de interitu liberat, id est, in ecclesia sua, hunc quinquagenarium remissionis numerum in latitudine collocavit. Nisi enim remissionem peccatorum donasset creditibus, non fuisset per orbem terrarum ecclesiæ latitudo diffusa. Gen. 6. Et per quinquaginta iustos parciat Deus sodomis. Gen. 18. d. Et Psalmus quinquagesimus est poenitentię & remissionis, Et lex data est quinquagesimo die. Exo. 19. Et festum novarum frugum fit quinquagesimo die. Et quinquagesimo die venit Spiritus sanctus super Apostolos. Acto. 2. a. Et quinquageni discipuli in convivio Christi per remissionem iubilati. Lu. 9. Princeps super quinquaginta est Christus, qui est princeps remissionis. Isa. 3. a. Ad remissionem & ad gratiam pertinet quinquaginta bati olei. Lu. 16. b. Et quinquaginta sicli. Leu. 27. c. 2. Reg. 23. d. Et quinquagesimum caput pædæ datur Levitis & sacerdotibus. Nu. 31. d. Quinquaginta & quingenti cognatus est numerus. Decadæ enim quinquaginta faciunt quingentos. Sed & ex alia parte numerus iste sacrosus fit. Septem enim septimanis, si addatur unus numeri perfectio quinquaginta faciunt dies. Similiter & septuaginta septimanis, si addatur unus decadæ præsumptio, faciunt quinquagesimos qui estis abundanti adhuc sacra quinquaginta & quingentorum numeri placet colligere, habemus. Nu. 31. d. ubi de hostiarum spoliis, quodam quodam offerunt in dona Dei quinquagesimam portionem, quod non peccaverunt ad bellum: quodam quodam quingentis: quodam quodam non inaniter, sed ad indulgentiam referri videntur. Quinquaginta lagenæ. Agge. 2. c. remissionem per Christum significat, sed Iudæis fuit viginti: quia solus confitentur duos denarios in ipso, nempe natiuitatem & mortem: sed negant tres, resurrectionem, ascensionem, & aduentum ad iudicium.

Quinquagesimus annus iubilati, diem iudicii, designare potest, quando in nouissima tuba resurgent mortui. Leu. 25. b. Quinquaginta annorum Leuitæ, sunt habentes internam quietem qui sunt custodes vasorum, tanquam iam perfecti. Leu. 8. d. Nu. 8. d. Exo. 18. Quinquaginta autem sicli valentes centum drachmas, perfectionem usque ad martyrium designant. Leu. 27. a. Quinquaginta anfulæ, in cortinis, & quinquaginta circuli aurei, æternam requiem significat, quod per dona Spiritus sancti habet. Exo. 26. a. 36. Vel recordationem supernæ quietis: aut humilitatem compunctionis. Et quinquaginta cubiti atrij ad occidentem, designant requiem post hanc vitam: ad orientem vero remissionem & spiritus quietis. Exo. 27. 38. Vel remissionem & resurrectionem: ut post septem hebdomadas per diem resurrectionis ad regna cælorum perveniat. Eze. 40. c. Denarius coniunctus quadragenarius fit quinquagenarius: unde cum labore celebramus quadragessimam ante pascha: cum latitia vero tanquam acceptam mercedem quinquagesimam post pascha. Nam huic tanquam salutaris labori boni operis, qui pertinet ad quadragenarium numerum, addit quietis & sollicitatis denarius, ut quinquagenarius fiat. Significavit hoc & ipse Dominus multo apertius,

Remissio.

Dies iudicii.

Perfecti.

Æterna quies.

DE NUMERIS

956

apertius, quando post resurrectionem quadraginta diebus conversatus est cum discipulis suis in terra: quadragesimo autem die, quum ascendisset in cælum, peractis decem diebus misit mercedem Spiritus sancti.

Charitatis diffusio.

Quinquaginta cubiti latitudinis arcæ, designant diffusionem charitatis in ecclesia per Spiritum sanctum, qui datus est nobis. Quinquagesimo enim die post resurrectionem suam Christus Sanctum Spiritum misit, qui credentium corda dilata vit. Gen. 6.

Diabolus.

Superbi.

Pœnitentes.

Duo quinquagenarii missi ad Eliam. 4. Reg. 6. diabolum designant: qui in suis imitatur poenitentiam, quam non habent. Designant etiam superbos. Tertius vero typus est verè poenitentium.

Vnus servus debebat denarios quingentos: alius quinquaginta. Luc. 7. f.

LX.

Antiqui patres Perfecti.

Prædicatores.

Perfecti operum.

Ætæ perfecta.

Sex ætates.

Sexagenarius ex senario perfecto denarioque compositus, perfectionem significat antiquorum Patrum: qui legem scriptam non habentes, decalogum tamen legis, bene & perfecte operando laudabiliter adimplerunt, quos significabant sexaginta columnæ atrij. Exo. 27. Sexaginta fortes, sunt omnes perfecti, qui fuerunt ante nos in ecclesia: vel prædicatores: qui dum decem præcepta, quo spiritualis & fortius in sex diebus compleverunt, sexagenarium numerum perfecerrunt. Cant. 3. c. Sic sunt sexaginta Regine. Cant. 6. c. Annus ergo sexagesimus, est vita spiritualis. Usque ad sexaginta annos dant pro voto quinquaginta siclos, & sexmina triginta valentes sexaginta dragmas. Leu. 27. a. Ultra sexaginta sunt, qui a statu perfectionis imminuti esse videntur. Sexaginta cori farinæ in cibum Salomonis per singulos dies, perfectionem operum designant. 3. Reg. 4. c. Isaac sexagenarius erat, quoniam genuit Iacob & Esau. Gen. 25. d. Sexagesimus fructus virginis, tum propter ocium interius, quia contra carnis consuetudinem minime pugnant: tum propter perfectionem operum, quæ illo numero exprimitur. Mat. 13. a. Mar. 4. Sexaginta cubiti in templo, perfectio nem mundi significant, & perfectionem operum. Eze. 40. c. 3. Reg. 6. Sexaginta regine. Cant. 1. a. designant aias regnantes in intelligibilibus & spiritualibus: quia denarius numerus significare potest universitatis scientiam, quæ si ad interiora & intelligibilia referatur: quæ senario numero significatur, fit quasi decies sexies, quod est sexaginta.

Sexaginta sunt generationes fidelium, quæ fuerunt ab Adâ usque ad Christum: quæ tamen fuerunt sexaginta duæ: sed dicuntur sexaginta: sicut dicuntur septuaginta interpretes, licet fuerint septuaginta duo.

Sexaginta diebus fleuit filia Iepthe virginitatem suam Iudi. 11. g. designans poenitentes in sex ætibus: vel quod toto tempore servandus est decalogus.

Sexagenarius est senex infirmus in proposito. Leu. 27. a.

LXVI.

Sexaginta sex animæ de semore Iacob ingressæ sunt in Aegyptum. Gene. 46.

Sexaginta sex dies considerant purgationis à partu feminæ post immundiciam menstrui. Leu. 12. b. designant in hoc mundo & in hac vita procurandam esse peccatorum purgationem per poenitentiam.

LXX.

Perfectio intellectus.

Septuaginta in domo Iac. Gen. 46. designant perfectionem intellectus & prudentiam. Et in septuaginta palmis, denotat intelligibilis, senior, incorruptaq; naturæ ratio. Exo. 15. d. Possunt etiam tanquam domus Iac, quam palmarum designare discipulos Christi: & palmarum Martyres, ob vi-

E E E E E 4 ctorem.

Aug. 12. cont. Fau.

Sanctum spi.

Hie. 1. 1. 3.

Rup. 4. f. Exo. 17.

Gre. f. Cant. 3. 6.

Glo. int. f. Cant. 3.

Isc. f. Leu. 27.

Glo. int. f. Leu. 27.

3. f. 3. Reg. 4. f.

Eze. 40. f. Mat.

13.

Aug. 9. in euang. 9.

Gre. f. Eze. ho. 17.

Aug. 83. 9. 53.

Rup. f. Cant. 6.

Epiph. 3. contra. ha.

refes. tomo. 2.

Aug. 9. in iudi. 49.

Chry. de Iepthe.

Multa.

Glo. int. f. Leu. 27.

Phi. de migr. Abra.

Amb. ser. 24.

APPENDIX

Et Septuaginta senes, qui erant cum Mose. Exo. 24. a. sunt discipuli Christi: & ordo doctorum septiformi gratia in decalogo perfectorum. Et quia sunt septem decades, pertinent ad legem veterem, ut Septuaginta anni vitæ. Psal. 89.

Septuaginta sici argenti in vna phiala. Num. 7. quia est numerus ex septenario & denario compositus, euangelicam septiformis Spiritus gratiam, & legis, cuius decem præcepta sunt significant scientiam.

Septuaginta diebus planxerunt Iacob. Gen. 50. a. decuplato v. c. 3 septenario: quia luctus mortui sunt septē dies. Eccl. 1. 13. b. Septuaginta autē anni captiuitatis Iuda in Babylone, designant cursum vitæ i carne, vel totum tps ecclesiæ. Septuaginta autē anni Tyri, post quos restituitur in antiquū statum. Isa. 23. designant remissionem post penitentiam. Et septuagesimus annus. Hierusalem Zach. 1. c. requiē post labores significant. Septuaginta cubiti latitudinis tēpli. Ezech. 41. d.

Septuaginta filii Gedeon occisi ab Abimelech. Iud. 9. a. Septuaginta linguarum numerum faciunt.

Septuaginta de populo percussī. 1. Reg. 6. designant hēricos, adscribentes sibi dona Spiritus sancti. Et septuaginta seniores colētes idola. Ezech. 8. d. denotant eos, qui per mandatorum transgressionem, sanctum numerum septenarium inficiunt.

LXXV.

Septuaginta quinque annorum egressus est Abrā de terra sua. Gē. 12. b. Qui numerus est in confinio intelligibilis & senioris naturæ, per Septuaginta significat, & sensibilis & iunioris, quæ quinque sensus æquat numero.

LXXVII.

Vsq; ad septuagies septies dimittuntur pēta: ut remissio intelligatur de peccatis in hoc mundo degentium. Quod si alia cōmittantur peccata: illa non remittuntur. Designat etiā oīa peccata, q̄ a tempore Adæ, vsque ad finem in proximum cōmittuntur. Mat. 18. c. Luc. 17. a. Exprimat etiā hic numerus abundantiam diuinæ remissionis.

Septuaginta septem, est numerus resoluibilis in partes æquas: ut in septē & vndecim. Ideo peccatū Lamech ostēditur remissibile: vnde & ipse confessus est peccatum suum. Cain autē etiā Deo negare ausus est. Septuagies autē septies vltio de Lamech, designare potest punitionem, vsq; ad aduentum Christi: quia post Septuaginta septem generationes facta est redemptio generis humani. Vel datur vltio septuagies septies: quia multiplicauit peccata a Cain.

LXXX.

Octoginta producit ab octonario, qui est numerus diminutus. Octoginta concubina. Cant. 1. a. designant aīas terrenorū mercedem accipientes. Vel aīas minus perfectas. Denario enim significatur scientia vniuersitatis: quæ si ad terrena & corruptibilia referatur, quæ octonario significari possunt, fiunt octoginta. Vel quia denario significatur decalogus, per octonarium verò resurrectio, designantur prædicatores falsi, qui falsi sunt per desiderium, scripturam in diuinā & resurrectionem, quam credimus, manifestant per verbum.

Octoginta cori tritici, designant fidē resurrectionis Christi Luc. 16. b. Octoginta autem anni vitæ hamanæ, ad nouam legem pertinent, propter octonarium. Psal. 89.

Octoginta dies dant separationis & purgationis mulieris patietis, fœminam.

Discipuli Christi
Martyres.
Doctores.

Gratia & sciē
tia legis.

Remissio post
penitentiam.

Requies laboris

Hie. & Aug. Ps. 89.
Glo. int. f. Exo. 15.
Rup. 3. f. Exo. 4.
Rup. 1. f. Num. 18.
Glo. int. f. Gen. 50.
Geor. vene Cant. 1.
ton. 7. cap. 34.
Aug. f. Psal. 125.
Hie. f. Isa. 23. & f. Zach. 1.
Hie. f. Eze. 41.
Glo. int. f. Iud. 9.
Gre. f. 1. Reg. 6.
Hie. f. Eze. 8.

Phi. de migr. Abra.

Ori. f. Mat. ho. 6.
Aug. de verb. do. se. 15.
Amb. f. Luc. 17.
Rup. f. Amo. 1. 1.

Hie. ad Damasum. q. 11.

Aug. 83. q. 55.
Rup. f. Can. 6.
Gre. f. Cant. 6.

Hie. 9. Aglafia & f. Pl. 89.
Aug. f. Pl. 89.

DE NVMERIS

fœminam. Leu. 12. b. & designant tempus, quo formata est in agro Dei fœmina, quod duplum est ad formationem masculi: quia geminata est pœna peccati in muliere.

LXXXVI.

Octoginta sex annorū erat Abraham, qñ genuit Ismaelē. Gen. 16. d. ut designet eū genuisse tpe vitæ carnalis, quū nondum peruenerat ad perfectionē vitæ spūalis. Octoginta sex autē annorū quantitas duobus disponit terminis. Est. n. in deceno limite octonarius, in singulari senarius. Senarius pfectus numerus. ipse quodammodo est Abraham, pfectorū vir operū, sed parui & frigidi sanguinis. Octonarius autē, qui & a Philoso fœmina dī ipse in deceno limite quodammodo est Agar, infirmior quidē, qā fœmina, sed fecūdior viro, qā iuuenula.

XC.

Perfectior sta
tus

Nonaginta cubita longitudinis templi. Ezech. 41. b. perfectiorem statum designant: quia nonagenaria peperit Sara. Gen. 21. a. Designant et Angelos, qui per additionem hominis fiunt centum.

XCII.

Angeli.

Nvmero nonaginta octo duo defunt, ut sit cētenarius. Eius ætatis erat Eli, quia perfectē maturitatis extitisset, si sacm geminū in Redēptoris nostri cognouisset incarnatione, videlicet verā diuinatē in humanitate. Nunc, quia multa de lege veteri plurima de mādatis cœlestibus rectē intelligit, nonaginta octo annorū est. 1. Reg. 4. c.

XCIX.

Angeli.
Iudai.

Nonaginta nouem annorum erat Abraham, quū mutauit nomen & accepit circumcisionem. Gen. 17. a. quia iam perfectioni propinquior erat: & cœlestem desiderabat societatem.

Nonaginta nouē oues. Mat. 18. b. Angelos significare solent. Pāt et designare Iudæos superbos, q se sanos putant: nec humiliari ad me dicū volunt, ideo relinquunt in mōtibus, hoc est, in tumore supbia.

C.

Creatura ra
tionalis.

Centenarius numerus plenus in omnibus & perfectus ostēdit, & totius rationalis creaturæ continet sacm, sicut in Euangelis legimus. vbi dicit. q habes qs centum oues, ex quibus quū perierit vna, relictis nonaginta nouē in mōtibus, descendit querere eam, q perierat, quāq; inuētā humeris suis reportauit, & posuit cū illis nonaginta nouē, q nō perierant. Hic ergo cētenarius totius creaturæ rōnalis est numerus, quoniā nō ex semetipso subsistit, sed ex Trinitate descendit, & longitudinē vitæ, hoc est, immortalitatis grām ex Patre p Filiū ac Spiritū sanctū suscepit, idcirco triplicatus ponit, ut pote, q ad perfectionē, p grām Trinitatis auget & qui ex centenario per ignoratiā lapsus, p agnitionē Trinitatis restituitur trecetos. Mat. 18. b. Luc. 15.

Centesimo anno Abraham natus est Isaac. Gen. 21. a. Cū nascitur Isaac cuius generationē vnica Dei gratia operata est, paternæ ætatis numerus plenus & integer, vnus & simplex, id est, solo limite centeno contentus est sub vnitatē. Vuitas nāq; apud Philosophos, neq; mas neq; fœmina dī, & proinde rectē sub centena vnitatē paternorū annorum Isaac nascitur, cuius generationem, neque viri, neque fœminæ natura, sed sola diuinæ promissūonis veritas operatur.

Centum in bonum & in malum sumitur, Nam inueniuntur centū nimici dæmones. Et Abraham centenarius credidit, & genuit Isaac. Et centum fideles persequuntur decem milia contrarias virtutes: vbi ponitur numerus finitus pro infinito. Leu. 26. c. Et centum milites,

EEEEE s sunt

1/yc. 1. Lem. 12.

Glo. int. f. Gen. 16.

Rup. 5. f. Gen. 27.

Hie. f. Eze. 41.

Rup. 2. f. Eze. 25.
Gre. f. 1. Reg. 4.

Glo. int. f. Gen. 17.

Glo. int. f. Luc. 15.
Aug. de verb. Apo.
fol. 1. 9.

Ori. f. Gen. ho. 2.
Rup. f. Iud. 11.

Hil. f. Mat. Cano. 18.
Amb. f. Luc. 15.
Rup. f. Gen. 27.

Ori. f. Lem. ho. 16. 26.
Glo. int. f. Lem. & 1.
1. Par. 12.

sunt qui perfectioni student. 1. Para. 12. b.

Centum cubiti longitudinis atrii, spem celestium significant, & celestem vitam quum a sinistra transit in dextram. Item fructum centesimum. Exod. 26. 28. Eze. 40. c. Centum ē: cubitorum erant longitudo & latitudo templi. Eze. 41. c. ut ostendatur nos mente, sermone, & operibus Deo servire debere. Vel designatur perfectio operum Centuplū inuenit Isaac, quū seminasset. Gen. 26. c. hoc est maguū, celestis patriæ lucrū, & fructū euāgelicū. Et Centuplū in hac vita accipiendū. Mat. 19. d. significat oīa, ut sit iuxta illud, Nihil habentes & oīa possidentes. Centum annorum puer in felicitate, designat perfectam aetatem. Isa. 65. d. Centeni autē discumbunt in conuiuio Christi, quā ille numerus est unitati diuinæ cōsecratus. Mat. 6. Centesimus autē fructus est Martyrū, & eorū, qui mortē habēt in contemptū. Mat. 13. a. Est etiam cōtemplatio æternæ vitæ, & opera intētionē æternitatis facta.

Centum bati Olei, designat magnam Dei misericordiā. Et centū cori uitiū, præcepta legis, quibus tenebantur Iudæi. Luc. 16. b. Centum cubiti a porta interiori ad exterioriorē. Eze. 40. d. designat altiorem profectum eorum, qui iam perfectionē attigisse videbatur.

Centum arietes in cibū Salomonis per singulos dies. 3. Reg. 4. c. sunt Duces Christiani gregis, qui cum subditis suis æternam gloriā consequi festinant. Centum alieni, sunt astutia perfecti. Leu. 26. b. Centeni anni sexcēis vitæ Noë, singulas ætates designant. Gen. 7. a. Centum agnis emit Iacob partem agri a filiis Hemor. Gen. 33. d. Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

Centum talenta argenti in vasis tabernaculi. Exo. 38.

custodiens, & tam secundum legis decalogum, quam secundū quatuor euangelii libros viuens, vique ad perfectionis culmē extenditur.

CXLIII.

Centum quadraginta quatuor cubiti muri minoris Hierusalem. Apoc. 21. c. designant minores & infirmiores per bona opera ad celestem Hierusalem peruenientes.

CXLVII.

Centum quadraginta septem annorum erat Iacob, quando mortuus est, & appositus ad populum suum. Gen. 50. a.

CL.

Centum quinquaginta diebus obtinuerunt aquę diluuii terrā. Gē. 7. d. ubi triplus est quinquagenarius, tanquam eum multiplicauerit Trinitas. Designatur autē altitudo baptismi in sacramento nouo homine ad tenendam quietis & resurrectionis fidem. Resultat enim ex septuaginta & octoginta, quę sunt a septem & octo.

CLVIII.

Perfecti.

Centum quinquaginta tres pisces. Ioā. 21. b. designat perfectos: qui numerus sit ex ter quinquaginta additis tribus & ex decē & septē sumptis oībus prioribus numeris. Designant et perfectā ecclesiā militantem, quę denario ad quinquagenarium addito absoluet in fine mundi. Vel ita consideret, quę ex septem & decem, sūt decē & septem: quę si per trigonū ducamus, fiunt quinquaginta vnū. Legimus autē quod annus quinquagesimus iubilæus vocari iussus est: in quo videlicet cū cūctus populus ab omni operatione quiesceret. Sed vera reges in unitate est. Diuidi quippe vnū nō pōt. Vbi nō scissura diuisionis est, vera reges nō est. Ducamus ergo per trigonū quinquaginta vnū, & fiunt centū quinquaginta tres. Quia ergo oīs nostra operatio in fide Trinitatis exhibita, ad regem tendit, decē & septē ter ducimus, ut ad quinquaginta vnū venire debeamus. Et quia vera nostra requies tūc est, quā ipsā claritatem Trinitatis agnoscimus, quę in unitate diuinitatis esse certū tenemus, quinquaginta & vnū ducimus, & electorum summa in superna patria quā centū quinquaginta triū pisciū numerū tenemus.

Electi.

Tres gradus in ecclesia.

Vel centenarius ibi, designat Gentilem populum: quinquagenarius Iudaicum, ternarius confessionem Trinitatis, per quā saluamur. Vel designat tres gradus in ecclesia centenarius imperfectos, qui multi, sunt: quinquagenarius mediocres: ternarius perfectos, qui pauci sūt.

CLXXV.

Centum & septuaginta quinque annis vixit Abraham: ut diceretur mortuus in senectute bona. Gen. 25. b.

CLXXX.

Centum & octoginta annorum mortuus est Isaac. Gen. 35. d. quo numero perfecta ætas signatur.

CC.

Centum & octoginta annorum mortuus est Isaac. Gen. 35. d. quo numero perfecta ætas signatur.

Centum & octoginta annorum mortuus est Isaac. Gen. 35. d. quo numero perfecta ætas signatur.

Centum & octoginta annorum mortuus est Isaac. Gen. 35. d. quo numero perfecta ætas signatur.

Centum & octoginta annorum mortuus est Isaac. Gen. 35. d. quo numero perfecta ætas signatur.

Centum & octoginta annorum mortuus est Isaac. Gen. 35. d. quo numero perfecta ætas signatur.

Centum & octoginta annorum mortuus est Isaac. Gen. 35. d. quo numero perfecta ætas signatur.

Centum & octoginta annorum mortuus est Isaac. Gen. 35. d. quo numero perfecta ætas signatur.

Centum & octoginta annorum mortuus est Isaac. Gen. 35. d. quo numero perfecta ætas signatur.

Centum & octoginta annorum mortuus est Isaac. Gen. 35. d. quo numero perfecta ætas signatur.

Centum & octoginta annorum mortuus est Isaac. Gen. 35. d. quo numero perfecta ætas signatur.

APPENDIX.

Ducenri quinquaginta calami numeratur in lateribus suburbano-
rum ciuitatis Ezechieli demonstrat. Ezech. 48. b.

CCLXXIII.

Ducenroru septuaginta triu numerus, significat illos dies, q ex noue
mensib' & triduo mensis decimi colligunt, q sunt simul ducenri sep-
tuaginta tres: qbus humano gñi, in hunc mundu pberur ingressus.

CCC.

Cum trecentis inuenies Abrahā vincenē aduersarios. Gen. 14. b.

Et Gedeō cum trecentis lingua aquā labentibus superat. Iud. 7.

a in qbus designat' crux per T. Et huius numeri erat lōgitudō arcē

Noē, qui multiplicat' per decē & triginta: & designat obseruationē le-

gis Gen. 6. Trecenti ēt viri Gedeonis, designat' Gentiles virtute cru-

cis Chři fērnatos. Vel habentes perfectā cognitionem Trinitatis cru-

cem Chři ferentes. Trecentos argenteos dedit Ioseph Benjamin fra-

tri suo, qui designant fidem Trinitatis & crucis Chři. Gen. 45.

Trecentis cubitis longa erat arca Noē, vt sexies quinquaginta cō-

pleant' sicut sex atatibus oē huius seculi tempus expenditur: in qui-

bus oībus Christus nunquam destitit prādicari: in quinta per pro-

phetiam prānunciatus, in sexta per euangelium diffamatus. Gen. 6.

Trecentis denariis aestimabat Iudas vnguentum Ioan. 12. a. quia

peccatoribus plaris constat remissio peccatorum: & indulgentia vide-

tur esse precior. Designabatur etiam crux Chři.

Numerus trecentarum vulpium, quā a semetipsis diuersā & dif-

fonantes erant, triplicem formā indicat' peccatorum, cordis, oris, &

operis. Iud. 15. a. Trecenti currus Pharaonis, sunt pugnantes contra

fidem. Trinitatis. Exod. 14. a. Ad idem referuntur trecentē vnciā, quas

appendebat ferrum hastē Iesibienob. 2. Reg. 21. c.

CCCXVIII.

Cum trecentis decem & octo Abrahā aduersarios debellauit. Gen.

14. b. quia nos in sacramento crucis, quam T. litera significat, quē

protrecentis sumit, quinq; sensus carnales nos prius variis vitiis cap-

tiuantes superamus. Decem & octo verō ex ternario & senario multi-

plicatus, fidem Trinitatis & perfectionem operis significat.

Figuram etiam tenent trecentorum decem & octo episcoporum

qui Nicæno concilio interfuerunt.

CCCXC.

Trecenti nonaginta dies, quibus dormiuit Ezechiel suplat' sinistrū

Ezech. 4. b. Captiuitatē domus Israel designauerunt, q cōpēit tēp o-

re regis Phacee vsq; ad extremum annum Assueri, qui & Artaxerxes.

CCCC.

Cum quadringentis viris occurrat Esau fratri suo Iacob, quibus il-

li timorem iniecit. Gen. 32.

Quadringētis annis fuit pegrinū semē Abrahā i terra n̄ sua. Ge. 15.

CCCCXX.

Quadringentorum triginta annorum dicitur fuisse habitatio fi-

liorum Israel in Aegypto. Exo. 12. g.

D.

Quingenti sili myrrhæ & cassia, mysterium, tenent centupliciter

perfectorum, vt remissionem datam per Christam significant.

Quinquagenarius .n. iubilæus, in his est quintupliciter positus

Recte quingenta iuga bouū, & quingenta asinē possideri a Iob refe-

runt. Iob. 1. a. quia vel in hoc, q prudenter sapimus, vel in hoc, quod

humili-

DE NUMERIS.

999

humiliter ignoramus, dum æternæ pacis requiem quærimus, qua
si intra iubilæi numerum tenemur.

Ecclesia.

Quingenti, q de qnq; cōsurgunt, q cuplicati, qn quagintaquinque

faciūt peractis lubricæ ætatis fragilitatibus, vt virū pfectū hoīem tri-

sisle significat: & vt p decies qnos in quinquaginta pueniūt: ita p decies

quinquagenos ad qngentos ascēdunt. Similiter ecclesia totā, colum-

nā & firmamētū veritatis Chři figurat: in qua sensus n̄ri vel purifica-

tionē, vel remissionem p̄dōrum accipiunt: quia in isto numero nō

solum remissio peccatorū, sed etiā aduentus Sancti Spūs declaratur.

Quingenti cubiti erant in vno latere muri templi. Ezech. 42. d.

DC.

Sexcentesimo anno vitæ Noē cōpleta est arca. Gē 7. b. 8. d. qā sexta

ætate veniēte Chři instituta est ecclesia, q ingrediant' seruādi, vt iā

in egressione ab arca finis mūdi designet: qñ iam nō erit opus arca.

Senarius numerus, qui multiplicatus venit in sexcētos, mūdi hu-

ius figuram tenet: qui in sex diebus dicitur consummatus. Sexcētos

ergo in aratro dicitur percussisse ille, qui per crucem Domini cruci

fixus est mundo. Iud. 3. d. Sex dies in boni operis studio concedunt.

Centenarius aut numerus summam continet numerorum. Sexcen-

ti ergo viri, sunt opere & cordis deliberatione robusti. 1. Reg. 13. c.

DCLXVI.

Sexcēta sexaginta sex talenta auri deferebantur Salomoni. 2. Para.

9. c. & designabant per senarium numerum perfectionem dono-

rum quē Regi nostro a nobis deterenda sunt.

Numerus hominis dī sexcenti sexaginta sex Apo. 13. d. quia sena-

rius est numerus hoīs, qui sexta die factus est. Porro numer' septena-

rius quodammodo numerus est Dei, quia die septimo requieuit. Oīs

hominis numerus, qui ad requiem nō peruenit Dñi, qualibus iura-

ui (inquit) in ira mea, si introibunt in requiem meam, oīum, in q,

qui creatura Dei, vel semetipsis abutuntur, & dilectionē creatoris nō

habent, vel q creaturæ potius q creatori seruiunt; numerus senarius

est. At uerō ipsi diabolo numerus iste triplicatus, imo ter decuplatus

est, quia numerus sexcenti sexaginta sex. Quā ob causam? Nimirū, qā

iudicium eius est triplex, quia terriō iudicatus est. Primō, qñ de cōlo

proiectus est pp superbā. Deinde qñ iudicium maledictionis acce-

pit in serpente. Tertiō iudicii siue damnationis incremēto feriēdus

est in illo, quem ingressum est, homine peccati, filio perditionis.

DC.

Septingenti triginta sili auri oblati fuerunt in sanctuario. Exod.

38. c. Vltra viginti nouem talenta.

M.

Doctrina euan-
gelica.
Perfessio.

Millenarius ex denario quadratus subtilem & solidā designat euā-

gelicæ p̄dicationis doctrinā, vt in mille argenteis Abimelech.

Gen. 20. d. Vt autā centenario decies collecto perficitur, summa per-

fectionis insinuat. Mille autem iuga boum, & mille asinē, Israeli-

tas atq; gentiles, doctos, ac simplices post tentationum casus in cul-

mine perfectionis ecclesia assumit. Iob. 42. d. Cant. 4. b. 8. d.

Ponitur millenarius numerus finitus p̄ infinito, vt Pl. 67. Milia

lētantium. Et facit Deus misericordiam in milia. Exo. 20. a. Deu. 33.

a. Cant. 8. d. Et pro tempore. Vt ligatur diabolus mille annis. Apoc.

20. Mille generationes. Psalm. 104.

Millenari' numer' collati numeris plenitudinē designat. Eze. 47.

Mille

Hic. f. Iob. 1.

Ori. f. Iud. ho. 4.

Gre. f. 1. Reg. 13.

Glo. inter. f. 2. Para.

lip. 9.

Rup. f. Haba. 1. &

8. f. Apoc.

Gre. f. 1. Reg. 13. &

35. mor. 18. & f. Can

ti. 8.

Ricar. da S. Vito. de

extremi. mali. 20.

Gre. 22. mor. 22.

Iych. f. Leui. 27.

Hila. f. Ps. 67.

Aug. 10. ciuit. Dei. 7

Gre. f. Cant. 4.

APPENDIX

Mille argentei sunt sermones consonantes in vna fide. Cant. 8. d. Quā aut vnitas sit in quarto gradu, designant virginitatē in eccl'ia. Mille, quibus præest vir fortis, æternam requiem designant. 1. Para. 12. b. Mille autem cubiti muri Hierusalem, perfectam operationē designant Nec. 2. Mille, quos persequitur vnus, sunt hæretici à fidei prædicatore de victi. Isa. 30. d. Mille cadentes à latere, sunt pauciores, qui putabant se cum Christo iudicatos. Psal. 90.

MCCLX.

Mille ducenti sexaginta dies, sunt duo anni cū dimidio, quibus prædicabunt Enoch, & Elias. Apo. 11. a. est numerus superfluous. Idē designat abūdātem iniquitatem illius temporis. Apud. Danielem. 12. d. ponunt mille ducenti nonaginta: qui etiam est superfluous, sed non tm.

MCCCC.

Mille quadrigenti currus Salomonis, ad tempora legis pertinent, quæ data est quadraginta diebus. 2. Paral. 1. d.

MDC.

Mille sexcenta stadia, quatuor mundi partes expriment. Apo. 12. d.

MDCCLXXV.

Mille septingenti septuaginta quinq; sicli argenti erant in capiti bus collumnarum tabernaculi. Exod. 38. d.

MM.

Dvo milia cubitorum, quibus arca fœderis præcedebat populū. Ios. 3. a. geminam perfectionem designat. s. integritatem voluntatis, & plenitudinem fortitudinis. Ille igitur arcam ad duo milia cubitos ante seipsum præmittit, qui prudenter præuidet, quantum sibi desit de gemina perfectione: qui seipsum iudicat geminæ perfectionis nec saltem exordia hæcenus apprehendisse.

MMM.

Millenarius, qui à centenario decies collecto perficitur, summam perfectionis insinuat. Qui profectō quum ter repetit, in eo variæ electorum perfectiones, designantur. Saul ergo tria milia virorū de Isra. elegit: quia prædicator veritatis ad defensionē sanctæ eccl'ie, nō infirmos & debiles, sed robustos & validos bellatores inducit ut virgines, continentes, & defensores veritatis. 1. Reg. 13. a.

In tribus milibus anima, & corpus, & spiritus significant: vel trifor mis doctrinæ scientia in scripturis sanctis: siue sacramentum beatæ Trinitatis, pro eo quod omnis multitudo credentiū triū dierū viā ambulans, ad perfectionem æternitatis desiderat peruenire. Iob. 1. a.

Tria milia parabolarū Salomonis. 3. Reg. 4. d. plenitudo fidei in l. & euāgelio, q̄ Chrs tradidit multiplici allegoriarū mysterio refertā.

Tria milia Camælorum Iob, gentiles, aut Samaritanos ad fidem conuersos insinuare possunt. Iob. 1. a.

Tria milia metretarū in mari æneo claritatem resurrectionis insinuant. 2. Paral. 4. b.

MMMCCC.

Tria milia trecenti, qui præerant operibus templi, designant eos præesse in ecclesia, qui prædicant fidem Trinitatis. 3. Reg. 5. d.

MMM.

Quatuor milia Israelitarū cæsa, designāt eos, q̄ mortui sunt: quia quatuor euāgeliorū veritatē recipere noluerunt. 1. Reg. 4. a. Quatuor milia satiati à Chro, sunt Gentiles ex quatuor orbis partibus

DE NVMERIS.

960

tibus ad fidem collecti, & ad nouum testamentum pertinentes, vel spi- rituales, viriquatuor virtutibus videntes. Mat. 15. d.

MMMM.

Quinque milia virorum satiati à Christo. Matth. 14. sunt perfecti quinq; sensibus, qui apti sunt solidum cibum capere. Vel sunt viri veteris legis, qui asperitate legis vtebantur.

Quinque milia, quæ erant profana extra templum, designant dedi- tos quinque sensibus, q̄ tñ sensus ad oēs pertinent. Eze. 45. b. 48. b.

MMMMMM.

Sex mille equites, contra tria milia virorum, vt sint duo cōtra vnū designant damones conantes auferre amorem, proximi, vt sic auferant amorem Dei. Reg. 13.

Sex milia Camælorū possidet Iob, quia plenitudinē operis in eccl'ia accipiūt, q̄ ab illa dudū vitiorū suorum fœditate perierūt. Iob. 42. d.

MMMMMM.

Septem milia virorum erant, qui non curauerunt genna sua ante Baal. 3. Reg. 19. d. Rom. 11. a. vt quum septenarius significet requiē sint figura conuersorum, qui peccati onere deposito, ad Christi requiem veniunt. Vel sunt qui venerunt ad mensuram viri perfecti.

Septē milia ouium Iob designā: cōuersos ex Iudæis. Iob. 1. a. Vel septē milia ouium possidemus, quum cogitationes innoxias perfecta cordis mūdicia itra nosmetipsos īquisito veritatis pabulo pascimus.

MMMMMMDC.

Septem milia, septingenti arietes, sunt prælati, Spiritus sanctus grā vllustrati. Hirci verō sunt peccatores per cōfessionē & pœnitentiā ad seruitum Dei adducti. 1. Par. 17. d.

XM.

Decem milia de Iuda, perfectam doctrinam habētes in prædicatio- ne significāt, & legem spiritu Dei intelligentes. 1. Reg. 15. b. Huc referuntur decem milia caesores lignorum. 3. Reg. 5. d. Et decem milia in mensura ciuitatis, ad perfectam scientiā referuntur, vt de rebus theologis & supernis virtutibus. Eze. 45. a. 48. b.

Huius numeri perfecta perfectio in terra non inuenit, sed in cœlo quia. n. nouē sunt ordines Angelorū, & ad illorū societate electorū illa multitudo sustollitur, decem milia virorum illa sunt, quæ in san- ctis Angelis & electis hoīb; in illa æternæ gloriæ sede gratulant. Quasi ergo decē milia virorū illa sunt, q̄ in istius adhuc seculi exilio posita, illius beatæ societatis formā ī moribus susceperūt. 1. Reg. 14. d.

Decem milia talentorum, quæ debebat seruus, designant transgres- sionem decem præceptorum legis. Mat. 18. c.

Decem milia inimicorum fugari dñr à centum bonis. Leu. 26. b.

Ponitur hic numerus finitus pro infinito. Pl. 67. Currus Dei decem milibus, multiplex.

XIIM.

Duodecim milia equestrium Salomonis. 3. Reg. 4. d. sunt eruditi verbo & exemplo. Et duodecim milia stadiorum cœlestis Hieru- salem. Apo. 21. c. sunt sortes verbo, & exēplo pugnante in stadio, & p quatuor orbis partes prædicantes Trinitatem.

Duodecim milia de Edō percussa, designāt in quatuor mundi par- tibus percussos terrenos, vt venirent ad fidē Trinitatis. Pl. 59. in tit.

XIIIM.

Quatordecim milia ouium possidet Iob, quia quū in sancta ecclesia

virtu-

APPENDIX

virtutum perfectio ad utrumque sexum ducitur, septenarius, in ea numerus duplicatur. Iob. 42. d.

XXIIM.

Viginti duo milia inuenti sunt de Leuiticis, ab vno mense & supra numerati, pro primogenitis Israel. Nu. 3. f.

XXIIMCCLXXIII.

Viginti duo milia ducenti septuaginta tres numerati, sunt de primogenitis filiorum Israel ab vno mense & supra Nu. 3. g.

XXIIM.

Viginti tria milia hominum occisa, designat peccata cordis, oris, & operis. Exo. 32. f.

CCLM.

Hie. f. Exo. 48.

Vigintique milia in mensura ciuitatis, ad quinque sensus referuntur, & simplicem historiam litterarum. Eze. 45. a. 48. b.

XXXM.

Gre. f. 1. Reg. 11.

Triginta milia de Iuda, ad rectitudinem, fidei & studium pertinent operationis, quia nulla sunt precepta legis, si ad contemplationem non tendunt summæ Trinitatis Triginta quæ à tribus & decem veniunt sed in tricenario numero tam denarius quam ternarius simplex est, sed ut vsque ad trecentos numeremus, & denarium tricies, & tricenarium decies multiplicamus, quia etiam magna est contemplatio, magna sunt opera subiecte plebis, illa tamen, quæ in patribus nostris precesserunt, incomparabilia fuerunt. 1. Re. 11. c.

Triginta milia de Israel, sunt fidei, operis & spei firmitate perfecti. Trium per confessionem Trinitatis, decem propter decalogum legis ad opera pertinent, mille propter sui perfectionem ad spem vite æternæ. Trium ergo per decem multiplicata, ne fides sine operibus mortua, sit. Itæ triginta per mille multiplicata, ut fides, quæ per dilectionem operatur, non alibi quam in cælis retributionem speret. Et triginta milia cælores lignorum, sunt doctores in fide Trinitatis perfecti. 3. Reg. 5. d.

Gre. f. 1. Reg. 13.

Triginta milia currum contra tria milia hominum veniunt. 1. Reg. 13. b. ut sint decem contra vnum, quia demones per spiritus quas ingerunt quinque sensibus, & per totidem deceptorias artes fideles decipere conantur. 1. Re. 13. b.

XXXIIMCC.

Glo. int. f. Nu. 1.

Triginta duo milia ducenti de tribu Manassæ, sunt dilectionem Dei & proximi amplectentes. Nu. 1. d.

XXXVMCCCC.

Glo. ord. f. Nu. 1.

Triginta quinque milia quadringenti de tribu Benjamin, sunt boni coniugati, in fructu trecentesimo permanentes. Nu. 1. d.

XLM.

Glo. int. f. 3. Reg. 4.

Quadragesima milia præsepia equorum currulium Salomonis sunt qui in populo legis & evangelii nutriebantur ad præsepia scripturarum ut apti fierent æquitari summi. regis. 3. Reg. 4. d.

XLVMD.

Glo. int. f. Nu. 1.

Quadragesima milia quingenti de tribu Ephraim, sunt in modestia corporalium sensuum perfecti. Nu. 1. d.

XLME TMD.

Quadragesima & mille quingenti numerati sunt de filiis. Aser. Nu. 1. f.

XLIIM.

Aug. q. in indi. 49.

Quadragesima duo milia de Ephraim, quæ percussit Iephthæ. Iud. 12. b. significant omnes rebelles, qui in sex ætatibus fuerunt, qui condemnabuntur in fine mundi, quia quadragesima duo sunt ex sexies septem. Qui dicebant nolumus hunc regnare super nos. Luc. 19. b.

Quadra-

DE NUMERIS.

961

XLVMDCL.

Quadragesima quinque milia sexcenti quinquaginta de tribu Gad. Nume. 1. b. sunt bene viuentes sensibus.

Glo. inter. f. Nu. 1.

XLVIM D.

Quadragesima sex milia quingenti de tribu Ruben. Nume. 1. a. sunt nouum & vetus testamentum habentes in veritate: & perfecti operibus & in sancti Spiritus confidentes auxilio

Glo. inter. f. Nu. 1.

LM.

Quinquaginta milia plebis percussa à Domino. 1. Re. 6. designat hæreticos, qui præter errorem in fide, etiam in quinque sensus peccauerunt.

Gre. f. 1. Reg. 6.

LIIIMCCCC.

Quinquaginta tria milia quadringenti de filiis Neptalim. Nume. 1. f. sunt fide Trinitatis armati, ac scuto fidei, quæ in quatuor euangelij continetur, muniti.

Glo. inter. f. Nu. 1.

LIIIMCCCC.

Quinquaginta quatuor milia quadringenti de tribu Isachar. Nu. 1. d. sunt nouo bene instructi testamento.

Glo. inter. f. Nu. 1.

LVIIIMCCCC.

Quinquaginta septem milia quadringenti de tribu Zabulõ. Nu. 1. d. sunt spiritu sancti gratia & virtutibus perfecti.

Glo. inter. f. Nu. 1.

LIXMCCC.

Quinquaginta nouem milia trecenti numerantur de tribu Simeon. Nume. 1. b. quia gloria perfectorum est principium: sed in perfectione imperfectio est.

LXIIIMDCC.

Sexaginta duo milia septingenti de tribu Dan. Nu. 1. c. sunt continentes & coniugati, ac virgines corpore & spiritu.

Glo. inter. f. Nu. 1.

LXXM.

Septuaginta milia latomorum 3. Reg. 5. d. significant prophetas & patriarchas veteris testis, propter septenarium. Verum ibi portantes onera dicuntur septuaginta milia. Prædicatores etiam ad requiem ducentes, propter sabbatissimum sunt septuaginta milia. 2. Para. 2. d.

Hie. f. Psal. 89.

LXXIIM.

Septuaginta duo milia talenta æris oblata sunt à filiis Israel ad opus Sanctuarij. Exo. 38. d. Additis ultra quadringentis siclis.

Glo. inter. f. 2. Para. 2.

LXXIIIMDC.

Septuaginta quatuor milia sexcenti de tribu Iuda. Nu. 1. c. sunt spiritalium legis intelligentiam habentes. In septenario enim Spiritus sanctus, in denario lex significatur.

Glo. inter. f. Nu. 1.

LXXXM.

Octoginta milia portantium onera ad templum. 3. Reg. 5. d. designat Apostolos & prædicatores euangelicos, propter octonarium, qui ad nouam legem pertinent. Et propter spem resurrectionis, quæ prædicant. Ibi tamen latomi dicuntur octoginta milia. 2. Para. 2. d.

Hiero f. Psal. 89. Glo. inter. f. 2. Para. 2.

CXLIIIM.

Centum quadragesima quatuor milia signati Apoc. 7. a. Sic disponuntur, ut duodenarius, quæ numerus erat primorum filiorum Israel, habeat in deceno unitatem, in singulari vero limite binarium. Ut autem isti duodecim primigeni totidem, id est, duodecim milia suæ crescens, unitas illa decena, vnum & alterum limitem trahat & in tertio consistat, & decem milia sunt. Itæ binarius singularis, quæ coniunctus eidem decenæ unitati duodecim

Apo. 8. &

APPENDIX DE NVMERIS.

decim perficiebat, vnum & alterum limitem transit, & in tertio consistit, & duo milia fiunt. Quæ videlicet duo milia decem milibus iam dictis in secundo ab eis limite constitutis connumerantur, & duodecim milia fiunt. Ita quia duodecim tantum erant filii Israel, iam in duodecim milia multiplicati, rursus duodecies multiplicantur, & fiunt centum quadraginta quatuor milia. Qui videlicet numerus ita disponitur, vt tribus limitibus distinguantur nam in centeno milleno vnitas, in deceno milleno quaternarius. In milleno item quaternarius collocatur. Et propter tres limites confessio Trinitatis demonstratur. Centum quadraginta quatuor milia omnē. Eccl' am designant.

CCM.

Gre. f. 1. Reg. 15. **D** Vcenta milia peditum 1. Reg. 15. b. designant eos, qui per diuinam gratiam, tam corporis continentia, quam mentis integritate, ad summam pudicitie arcem peruenere. Vel quia non remissè aut negligenter Deo per pudicitiam seruiunt, centenarium habent operis: & quia ei seruire non desinunt, habet millenarium multiplicationis. In centenario autem & millenario omnis decalogi summa concluditur.

DIHIIM.

Q Vingenta & quatuor milia calamorum erant in singulis lateribus ciuitatis, quam vidit Ezechiel. Eze. 48. b.

DCM.

Glo. inter. f. Exod. 12. **S** Excenta milia peditum, qui egressi sunt de Aegypto, sunt perfecti in operibus bonis. Exod. 12. f.

DCIIMDL.

Glo. inter. f. Num. 1. **S** Excenta tria milia quingenti quinquaginta numerati sunt in deserto. Num. 1. g. & designant perfectos in opere, cum fide Trinitatis & fortitudine.

Hiero. f. Dan. 7.

Milia milium & decies centena milia Dan. 7. c. exprimunt numerum certum pro incerto, quasi dicantur infinita.

Rup. f. f. Apoc.

Vicies milies dena milia equestrium. Apo. 9. d. sic considerentur. Vnitas quæ in primo limite vnum significat, transposita in quintum limitem, decem milia designat. Item binarius in primo limite duo significat, translatus autem in quintum limitem, viginti milia designat. Sunt itaque in vno eodemque deceno limite, & vnitas multiplicanda, & binarius multiplicator. Vnitas decena millena designat gentem Iudæorum vnus Dei cultorem. Binarius decenus millenus, interdum infamis est in Scriptura sacra, vt quum bina animalia immunda introducuntur in arcam. Igitur vnitas in eodem limite cum binario cubat, & ab eo multiplicatur, quia gens Israelitica, quæ vnus dei populus esse debuerat, in terra gentium immundarum, & abominabilia facientium, collocata est.

LAUS DEO.

F. Hieronymus Lauretus faciebat.

SERIES CHARTARVM.

* A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.
Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss
Tt Vv Xx Yy Zz.
AAa BBb CCc DDd EEe FFf GGg HHh IiI Kkk LLl MMm NNn
OOo PPp QQq RRr SSs TTt VVv XXx YYy ZZz.
AAaa BBbb CCcc DDdd EEee FFff GGgg HHhh Iiij Kkkk Llll
Mmmm Nnnn Oooo Pppp Qqqq Rrrr Ssss Tttt Vvvv
Xxxx Yyyy Zzzz.
AAAaa BBBbb CCCcc DDDdd EEEee FFFFf GGGgg HHHhh IiIij
kkkkk Lllll MMMmm NNNnn OOOoo PPPpp QQQqq
RRRrr SSSss TTTtt VVVuu XXXxx YYYyy ZZZzz.
AAAAa BBBbbb CCCccc DDDddd EEEeee.

Omnes sunt quaterniones, præter *, Quinternionem, BBbb, ternionem & EEEeee, quinternionem.

VENETIIS,
Apud Gasparem Bindonum.
MDLXXXVI.

Jose

